

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ
ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ.

VETUS TESTAMENTUM
GRAECE
IUXTA LXX INTERPRETES.

TEXTUM VATICANUM ROMANUM EMENDATIUS EDIDIT, ARGUMENTA ET LOCOS NOVI TESTAMENTI PARALLELOS NOTAVIT, OMNEM LECTIONIS VARIETATEM CODICUM VETUSTISSIMORUM ALEXANDRINI, EPHRAEMI SYRI, FRIDERICO-AUGUSTANI SUBIUNXIT, PROLEGOMENIS UBERRIMIS INSTRUXIT

CONSTANTINUS DE TISCHENDORF.

EDITIO SEXTA.

PROLEGOMENA RECOGNOVIT COLLATIONEM CODICIS VATICANI ET SINAITICI ADJECIT

EBERARDUS NESTLE.

TOMUS II.

LIPSIAE:
F. A. BROCKHAUS.

1880.

Ι Ω Β.

I.

Ἄνθρωπός τις ἦν ἐν χώρᾳ τῇ Αὐσίτιδι ᾧ ὄνομα Ἰώβ· καὶ ἦν ὁ ἄν-
θρωπος ἐκεῖνος ἀληθινός, ἄμεμπτος, δίκαιος, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παν-
τὸς πονηροῦ πράγματος. [2] ἐγένοντο δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες τρεῖς. 2
[3] καὶ ἦν τὰ κτήνη αὐτοῦ πρόβατα ἑπτακισχίλια, κάμηλοι τρισχίλιαι, ζεύγη 3
βοῶν πεντακόσιαι, θήλειαι ὄνοι νομάδες πεντακόσιαι, καὶ ὑπηρεσία πολλὴ
σφόδρα καὶ ἔργα μεγάλα ἦν αὐτῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος
εὐγενὴς τῶν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν. [4] συμπορευόμενοι δὲ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πρὸς 4
ἀλλήλους ἐποιοῦσαν πότον καθ' ἑκάστην ἡμέραν, συμπαραλαμβάνοντες ἅμα
καὶ τὰς τρεῖς ἀδελφὰς αὐτῶν, ἐσθίειν καὶ πίνειν μετ' αὐτῶν. [5] καὶ ὡς ἂν 5
συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ πότου, ἀπέστελλεν Ἰὼβ καὶ ἐκαθάριζεν αὐτοὺς
ἀνιστάμενος τὸ πρωί, καὶ προσέφερε περὶ αὐτῶν θυσίας κατὰ τὸν ἀριθμὸν
αὐτῶν καὶ μόσχον ἕνα περὶ ἁμαρτίας περὶ τῶν ψυχῶν αὐτῶν· ἔλεγε γὰρ Ἰὼβ
Μή ποτε οἱ υἱοί μου ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῶν κακὰ ἐνενόησαν πρὸς θεόν. οὕτως
οὖν ἐποίει Ἰὼβ πάσας τὰς ἡμέρας. [6] καὶ ἐγένετο ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, καὶ ἰδοὺ 6
ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστῆναι ἐνώπιον τοῦ κυρίου, καὶ ὁ διάβολος
ἦλθε μετ' αὐτῶν. [7] καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Πόθεν παραγέγονας; καὶ 7
ἀποκριθεὶς ὁ διάβολος τῷ κυρίῳ εἶπε Περιελθὼν τὴν γῆν καὶ ἐμπεριπατήσας
τὴν ὑπ' οὐρανὸν πάρειμι. [8] καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ κύριος Προσέσχες τῇ διανοίᾳ 8
σου κατὰ τοῦ παιδός μου Ἰώβ, ὅτι οὐκ ἔστι κατ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς, ἄν-
θρωπος ἄμεμπτος, ἀληθινός, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγ-
ματος; [9] ἀπεκρίθη δὲ ὁ διάβολος καὶ εἶπεν ἐναντίον τοῦ κυρίου Μὴ δωρεὰν 9
Ἰὼβ σέβεται τὸν κύριον; [10] οὐ σὺ περιέφραξας τὰ ἔξω αὐτοῦ καὶ τὰ ἔσω τῆς 10
οἰκίας αὐτοῦ καὶ τὰ ἔξω πάντων τῶν ὄντων αὐτοῦ κύκλῳ; τὰ δὲ ἔργα τῶν
χειρῶν αὐτοῦ εὐλόγησας; καὶ τὰ κτήνη αὐτοῦ πολλὰ ἐποίησας ἐπὶ τῆς γῆς;
[11] ἀλλὰ ἀπόστειλον τὴν χεῖρά σου καὶ ἅψαι πάντων ὧν ἔχει· ἦ μὴν εἰς πρόσ- 11
ωπόν σε εὐλογήσει. [12] τότε εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Ἰδοὺ πάντα ὅσα ἐστὶν 12
αὐτῷ δίδωμι ἐν τῇ χειρί σου, ἀλλ' αὐτοῦ μὴ ἅψῃ. καὶ ἐξῆλθεν ὁ διάβολος
παρὰ τοῦ κυρίου. [13] καὶ ἦν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, οἱ υἱοὶ Ἰὼβ καὶ αἱ θυγα- 13
τέρες αὐτοῦ ἔπινον οἶνον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν τοῦ πρεσβυτέρου·

Inscriptio: ιωβ

I. 1. om τις 2. αμεμπτ. δικαιος αληθεινος θεοσεβ. 3. καμ. τρισχιλιοι ... πεντακοσια, ονοι θηλ. νομιδες (sic) πεντακοσιοι 4. εποιουν 5. απεστειλεν ... το πρωι, προσεφ. τε θυσ. περι αυτων ... υπερ τ. ψυχ. ... εν τη καρδια ... πρ. τον θεον ... om ουν ... om ιωβ ... ημερ. αυτων 6. om ιδου in f. add περιελθων την γην και εμπεριπατησας την υπ ουρανον 7. προς τον διαβολον 8. ο θεος ... θεραποντος pro παιδος ... εστιν ανθρωπος ομοιος αυτω των επι της ... post αμεμπτος add δικαιος 9. om και ειπεν ... εναντιον κυριου ... τον θεον 10. αυτου τα εξω ... τα εξωθεν παντ. τ. ο. αυτω κυκλοθεν 11. ει μην εις 12. και pro τοτε ... εν τη χ. σ. δεδωκα, αλλα ... ο διαβ. απο προσωπου κυριου 13. και εγενετο ως ... και οι υι. του ιωβ ... ησθιον και επινον

14 [14] καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἦλθε πρὸς Ἰὼβ καὶ εἶπεν αὐτῷ Τὰ ζεύγη τῶν βοῶν ἠροτρία,
15 καὶ αἱ θήλειαι ὄνοι ἐβόσκοντο ἐχόμεναι αὐτῶν· [15] καὶ ἐλθόντες οἱ αἰχμαλω-
τεύοντες ᾐχμαλώτευσαν αὐτάς, καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μαχαίραις·
16 σωθεὶς δὲ ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι. [16] ἔτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν
ἕτερος ἄγγελος καὶ εἶπε πρὸς Ἰὼβ Πῦρ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέ-
καυσε τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς ποιμένας κατέφαγεν ὁμοίως· σωθεὶς δὲ ἐγὼ
17 μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι. [17] ἔτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν ἕτερος ἄγγελος
καὶ εἶπε πρὸς Ἰὼβ Οἱ ἱππεῖς ἐποίησαν ἡμῖν κεφαλὰς τρεῖς, καὶ ἐκύκλωσαν
τὰς καμήλους καὶ ᾐχμαλώτευσαν αὐτάς, καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μα-
18 χαίραις· ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι. [18] ἔτι τούτου
λαλοῦντος ἄλλος ἄγγελος ἔρχεται λέγων τῷ Ἰὼβ Τῶν υἱῶν σου καὶ τῶν θυγα-
τέρων σου ἐσθιόντων καὶ πινόντων παρὰ τῷ ἀδελφῷ αὐτῶν τῷ πρεσβυτέρῳ,
19 [19] ἐξαίφνης πνεῦμα μέγα ἐπῆλθεν ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ ἥψατο τῶν τεσσάρων
γωνιῶν τῆς οἰκίας, καὶ ἔπεσεν ἡ οἰκία ἐπὶ τὰ παιδία σου καὶ ἐτελεύτησαν·
20 ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι. [20] οὕτως ἀναστὰς Ἰὼβ
ἔῤῥηξε τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ καὶ ἐκείρατο τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς, καὶ πεσὼν
21 χαμαὶ προσεκύνησε [21] καὶ εἶπεν Αὐτὸς γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός μου,
γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖ· ὁ κύριος ἔδωκεν, ὁ κύριος ἀφείλατο· ὡς τῷ * Jac. 5,
22 κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτως ἐγένετο· εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον. [22] ἐν τούτοις 11.
πᾶσι τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐδὲν ἥμαρτεν Ἰὼβ ἐναντίον τοῦ κυρίου, καὶ
οὐκ ἔδωκεν ἀφροσύνην τῷ θεῷ.

II.

Ἐγένετο δὲ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη καὶ ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστῆ-
ναι ἔναντι κυρίου, καὶ ὁ διάβολος ἦλθεν ἐν μέσῳ αὐτῶν παραστῆναι ἐναντίον
2 τοῦ κυρίου. [2] καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Πόθεν σὺ ἔρχῃ; τότε εἶπεν ὁ
διάβολος ἐνώπιον τοῦ κυρίου Διαπορευθεὶς τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ ἐμπεριπατή-
3 σας τὴν σύμπασαν πάρειμι. [3] εἶπε δὲ ὁ κύριος πρὸς τὸν διάβολον Προσέσχες
οὖν τῷ θεράποντί μου Ἰώβ, ὅτι οὐκ ἔστι κατ' αὐτὸν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ἄν-
θρωπος ἄκακος, ἀληθινός, ἄμεμπτος, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς κα-
κοῦ; ἔτι δὲ ἔχεται ἀκακίας· σὺ δὲ εἶπας ὑπάρχοντα αὐτοῦ διὰ κενῆς ἀπο-
4 λέσαι. [4] ὑπολαβὼν δὲ ὁ διάβολος εἶπε τῷ κυρίῳ Δέρμα ὑπὲρ δέρματος, ὅσα
5 ὑπάρχει ἀνθρώπῳ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐκτίσει. [5] οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἀποστεί-
λας τὴν χεῖρά σου ἅψαι τῶν ὀστῶν αὐτοῦ καὶ τῶν σαρκῶν αὐτοῦ, ἦ μὴν εἰς
6 πρόσωπόν σε εὐλογήσει. [6] εἶπε δὲ ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Ἰδοὺ παραδίδωμί σοι
7 αὐτόν, μόνον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ διαφύλαξον. [7] ἐξῆλθε δὲ ὁ διάβολος ἀπὸ τοῦ
8 κυρίου, καὶ ἔπαισε τὸν Ἰὼβ ἕλκει πονηρῷ ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς. [8] καὶ

---

14. αγγελοι ηλθεν (sic) ... 15. αυτους κ. τ. παιδ. επαταξαν εν στοματι μαχαιρας και εσωθην εγω μ. και ηλθον 16. αγγελ. προς ιωβ κ. ειπ. αυτω ... ουρανου επι την γην κ. κατεφαγεν τ. πρ. κ. τ. π. κατεκαυσεν ομ. και εσωθην ε. μ. και ηλθον 17. ετερ. αγγ. ερχεται προς ιωβ και λεγει αυτω ... ημιν αρχας τρις ... και εσωθην εγω 18. ερχετ. προς ιωβ λεγων ... παρα του (sic) υιω· σου τω αδελφω 19. ηλθεν απο της ... και εσωθην εγω 20. ουτως ακουσας ιωβ· αναστας διερρηξεν τ. ι. αυτου ... της κεφαλης αυτου και κατεπασατο γην επι της κεφαλης αυτου κ. πεσων χ. πρ. τω κυριω 21. ουτω και εγενετο ... ευλογημ. εις τους αιωνας 22. ουχ ημαρτεν ι. ουδεν εναντι κυριου ουδε εν τοις χιλεσιν αυτου κ. ουκ εδ. II. 1. ενωπιον κυριου ... εν μ. α. ηλθεν παρ. εναντι κυριου 2. εναντι κυριου ... γην pro συμπασαν 3. πρ. τον σαταναν ... γης ανθρωπος ομοιος αυτω αμεμπτος δικαιος αληθεινος θεοσεβης απεχομενος ... τα υπαρχ. α. απολ. δια κενης 4. και παντα οσα υπαρχει τω ανθρ. δωσει υπ. τ. ψ. α. 5. ει μη pro η μην 6. διατηρησον 7. παρα του

ἔλαβεν ὄστρακον ἵνα τὸν ἰχῶρα ξύῃ, καὶ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κοπρίας ἔξω τῆς
πόλεως. [9] χρόνου δὲ πολλοῦ προβεβηκότος εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Μέχρι 9
τίνος καρτερήσεις λέγων Ἰδοὺ ἀναμένω χρόνον ἔτι μικρὸν προςδεχόμενος τὴν
ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου; ἰδοὺ γὰρ ἠφάνισταί σου τὸ μνημόσυνον ἀπὸ τῆς
γῆς, υἱοὶ καὶ θυγατέρες, ἐμῆς κοιλίας ὠδῖνες καὶ πόνοι, οὓς εἰς τὸ κενὸν ἐκο-
πίασα μετὰ μόχθων· σύ τε αὐτὸς ἐν σαπρίᾳ σκωλήκων κάθησαι διανυκτε-
ρεύων αἴθριος, κἀγὼ πλανωμένη καὶ λάτρις τόπον ἐκ τόπου καὶ οἰκίαν ἐξ
οἰκίας, προςδεχομένη τὸν ἥλιον πότε δύσεται, ἵνα ἀναπαύσωμαι τῶν μόχθων
μου καὶ τῶν ὀδυνῶν αἵ με νῦν συνέχουσιν. ἀλλὰ εἰπόν τι ῥῆμα εἰς κύριον,
καὶ τελεύτα. [10] ὁ δὲ ἐμβλέψας εἶπεν αὐτῇ Ὥςπερ μία τῶν ἀφρόνων γυναικῶν 10
ἐλάλησας· εἰ τὰ ἀγαθὰ ἐδεξάμεθα ἐκ χειρὸς κυρίου, τὰ κακὰ οὐχ ὑποίσομεν;
ἐν πᾶσι τούτοις τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐδὲν ἥμαρτεν Ἰὼβ τοῖς χείλεσιν
ἐναντίον τοῦ θεοῦ. [11] ἀκούσαντες δὲ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ τὰ κακὰ πάντα τὰ 11
ἐπελθόντα αὐτῷ, παρεγένοντο ἕκαστος ἐκ τῆς ἰδίας χώρας πρὸς αὐτόν, Ἐλι-
φὰζ ὁ Θαιμανῶν βασιλεύς, Βαλδὰδ ὁ Σαυχέων τύραννος, Σωφὰρ Μιναίων
βασιλεύς· καὶ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν ὁμοθυμαδὸν τοῦ παρακαλέσαι καὶ ἐπι-
σκέψασθαι αὐτόν. [12] ἰδόντες δὲ αὐτὸν πόρρωθεν οὐκ ἐπέγνωσαν, καὶ βοήσαν- 12
τες φωνῇ μεγάλῃ ἔκλαυσαν, ῥήξαντες ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ στολήν, καὶ κατα-
πασάμενοι γῆν [13] παρεκάθισαν αὐτῷ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἑπτὰ νύκτας, καὶ οὐδεὶς 13
αὐτῶν ἐλάλησεν· ἑώρων γὰρ τὴν πληγὴν δεινὴν οὖσαν καὶ μεγάλην σφόδρα.

III.

Μετὰ τοῦτο ἤνοιξεν Ἰὼβ τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ κατηράσατο τὴν ἡμέραν
αὐτοῦ [2] λέγων [3] Ἀπόλοιτο ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἐγεννήθην, καὶ ἡ νὺξ ἐκείνη ᾗ εἶπαν 2 3
Ἰδοὺ ἄρσεν. [4] ἡ νὺξ ἐκείνη εἴη σκότος, καὶ μὴ ἀναζητήσαι αὐτὴν ὁ κύριος 4
ἄνωθεν, μηδὲ ἔλθοι εἰς αὐτὴν φέγγος· [5] ἐκλάβοι δὲ αὐτὴν σκότος καὶ σκιὰ 5
θανάτου, ἐπέλθοι ἐπ᾽ αὐτὴν γνόφος. καταραθείη ἡ ἡμέρα [6] καὶ ἡ νὺξ ἐκείνη, 6
ἀπενέγκοιτο αὐτὴν σκότος· μὴ εἴη εἰς ἡμέρας ἐνιαυτοῦ, μηδὲ ἀριθμηθείη εἰς
ἡμέρας μηνῶν. [7] ἀλλὰ ἡ νὺξ ἐκείνη εἴη ὀδύνη, καὶ μὴ ἔλθοι ἐπ᾽ αὐτὴν εὐ- 7
φροσύνη μηδὲ χαρμονή. [8] ἀλλὰ καταράσαιτο αὐτὴν ὁ καταρώμενος τὴν ἡμέ- 8
ραν ἐκείνην, ὁ μέλλων τὸ μέγα κῆτος χειρώσασθαι. [9] σκοτωθείη τὰ ἄστρα 9
τῆς νυκτὸς ἐκείνης· ὑπομείναι, καὶ εἰς φωτισμὸν μὴ ἔλθοι, καὶ μὴ ἴδοι ἑως-
φόρον ἀνατέλλοντα, [10] ὅτι οὐ συνέκλεισε πύλας γαστρὸς μητρός μου· ἀπήλ- 10
λαξε γὰρ ἂν πόνον ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου. [11] διὰ τί γὰρ ἐν κοιλίᾳ οὐκ ἐτελεύ- 11
τησα; ἐκ γαστρὸς δὲ ἐξῆλθον καὶ οὐκ εὐθὺς ἀπωλόμην; [12] ἵνα τί δὲ συνήν- 12
τησάν μοι τὰ γόνατα; ἵνα τί δὲ μαστοὺς ἐθήλασα; [13] νῦν ἂν κοιμηθεὶς ἡσύ- 13

8. ιωβ οστρ. ινα αποξεη τον ιχ. αυτου ... κ. αυτος εκαθ. 9. ειπεν τω ιωβ η ... μεχρις ... το μνημ. σου ... υι. σου κ. θυγ. της εμης ... συ δε ... καθισαι ... και εγω πλανητεις και λατρ. τ. εκ τ. περιερχομενη κ. οικ. εξ οικιας ... ποτε δυση ινα αναπαυσομαι τ. μοχθ. και των περιεχουσων με οδυνων ... αλλ ειπον τι ρ. προς 10. αυτη ειπεν ινα τι ωςπερ ... ουτως ελαλησας· ει (ante ει ** adpinxit ※) τα μεν αγαθα ... τα δε κακα ... εν τουτοις πασιν τοις σ. α. ουχ ημ. ιωβ ουδε εν τοις χ. αυτου 11. ιδιας πολεως πρ. α. του παρακαλεσαι και επισκεψασθαι αυτον ελιφαζ ο θεμανων β. βαλδας ο αυχαιων τυρ. και σ. ο μιναιων β. κ. παρεγ. ομοθυμ. πρ. αυτ. του etc. 12. ρηξαντες δε ... in f. add επι τας κεφαλας αυτων 13. παρεκαθηντο ... AC ελαλ. προς αυτον λογον III. 1. και μετα ταυτα 2. και απεκριθη ιωβ λεγων 3. εν η εγενηθην εν αυτη κ. η νυξ εν η ειπον ... C om εκεινη 4. AC ημερα pro νυξ ... C φθεγγος 5. και επελθοι ... η ημερ. εκεινη 6. ενιαυτων 7. AC οδυνηρα 8. καταρασε τοιαυτην ... χειρουσασθαι 9. C* και μη υπομειναι ... υπομ. και μη ελθοι κ. μη φωτισαι μηδε ιδοι ... C ειδοι 10. κοπον pro πονον 12. και ινα τι συνηντησεν μοι γονατα ... εθηλασα μητρος μου

14 χασα, ὑπνώσας δὲ ἀνεπαυσάμην 14 μετὰ βασιλέων βουλευτῶν γῆς, οἳ ἐγαυ-
15 ριῶντο ἐπὶ ξίφεσιν, 15 ἢ μετὰ ἀρχόντων, ὧν πολὺς ὁ χρυσός, οἳ ἔπλησαν τοὺς
16 οἴκους αὐτῶν ἀργυρίου, 16 ἢ ὥςπερ ἔκτρωμα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μητρός,
17 ἢ ὥςπερ νήπιοι οἳ οὐκ εἶδον φῶς. 17 ἐκεῖ ἀσεβεῖς ἐξέκαυσαν θυμὸν ὀργῆς,
18 ἐκεῖ ἀνεπαύσαντο κατάκοποι τῷ σώματι· 18 ὁμοθυμαδὸν δὲ οἱ αἰώνιοι οὐκ
19 ἤκουσαν φωνὴν φορολόγου. 19 μικρὸς καὶ μέγας ἐκεῖ ἐστί, καὶ θεράπων δεδοι-
20 κὼς τὸν κύριον αὐτοῦ. 20 ἵνα τί γὰρ δέδοται τοῖς ἐν πικρίᾳ φῶς, ζωὴ δὲ ταῖς
21 ἐν ὀδύναις ψυχαῖς; 21 οἳ ἱμείρονται τοῦ θανάτου, καὶ οὐ τυγχάνουσιν ἀνορύσ-
22 23 σοντες ὥςπερ θησαυρούς, 22 περιχαρεῖς δὲ ἐγένοντο ἐὰν κατατύχωσι. 23 θάνα-
24 τος ἀνδρὶ ἀνάπαυμα, συνέκλεισε γὰρ ὁ θεὸς κατ' αὐτοῦ. 24 πρὸ γὰρ τῶν σίτων
25 μου στεναγμὸς ἥκει, δακρύω δὲ ἐγὼ συνεχόμενος φόβῳ. 25 φόβος γὰρ ὃν
26 ἐφρόντισα ἦλθέ μοι, καὶ ὃν ἐδεδοίκειν συνήντησέ μοι. 26 οὔτε εἰρήνευσα οὔτε
ἡσύχασα οὔτε ἀνεπαυσάμην, ἦλθε δέ μοι ὀργή.

IV.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιφὰζ ὁ Θαιμανίτης λέγει 2 Μὴ πολλάκις σοι λελάληται
3 ἐν κόπῳ; ἰσχὺν δὲ ῥημάτων σου τίς ὑποίσει; 3 εἰ γὰρ σὺ ἐνουθέτησας πολ-
4 λούς, καὶ χεῖρας ἀσθενοῦς παρεκάλεσας, 4 ἀσθενοῦντάς τε ἐξανέστησας ῥήμασι,
5 γόνασί τε ἀδυνατοῦσι θάρσος περιέθηκας· 5 νῦν δὲ ἥκει ἐπὶ σὲ πόνος καὶ
6 ἥψατό σου, σὺ ἐσπούδασας. 6 πότερον οὐχ ὁ φόβος σού ἐστιν ἐν ἀφροσύνῃ,
7 καὶ ἡ ἐλπίς σου καὶ ἡ κακία τῆς ὁδοῦ σου; 7 μνήσθητι οὖν τίς καθαρὸς ὢν
8 ἀπώλετο, ἢ πότε ἀληθινοὶ ὁλόῤῥιζοι ἀπώλοντο; 8 καθ' ὃν τρόπον εἶδον τοὺς
9 ἀροτριῶντας τὰ ἄτοπα, οἱ δὲ σπείροντες αὐτὰ ὀδύνας θεριοῦσιν ἑαυτοῖς. 9 ἀπὸ
προστάγματος κυρίου ἀπολοῦνται, ἀπὸ δὲ πνεύματος ὀργῆς αὐτοῦ ἀφανισθή-
10 σονται. 10 σθένος λέοντος, φωνὴ δὲ λεαίνης, γαυρίαμα δὲ δρακόντων ἐσβέσθη.
11 11 μυρμηκολέων ὤλετο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν βοράν, σκύμνοι δὲ λεόντων ἔλιπον
12 ἀλλήλους. 12 εἰ δέ τι ῥῆμα ἀληθινὸν ἐγεγόνει ἐν λόγοις σου, οὐθὲν ἄν σοι
τούτων κακὸν ἀπήντησε. πότερον οὐ δέξεταί μου τὸ οὖς ἐξαίσια παρ' αὐτοῦ;
13 14 13 φόβῳ δὲ καὶ ἠχῷ νυκτερινῇ ἐπιπίπτων φόβος ἐπ' ἀνθρώπους, 14 φρίκη μοι
15 συνήντησε καὶ τρόμος, καὶ μεγάλως μου τὰ ὀστᾶ διέσεισε, 15 καὶ πνεῦμα ἐπὶ
16 πρόςωπόν μου ἐπῆλθεν, ἔφριξαν δέ μου τρίχες καὶ σάρκες. 16 ἀνέστην καὶ οὐκ
ἐπέγνων, εἶδον καὶ οὐκ ἦν μορφὴ πρὸ ὀφθαλμῶν μου, ἀλλ' ἢ αὔραν καὶ
17 φωνὴν ἤκουον. 17 τί γάρ; μὴ καθαρὸς ἔσται βροτὸς ἐναντίον τοῦ κυρίου; ἢ
18 ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἄμεμπτος ἀνήρ; 18 εἰ κατὰ παίδων αὐτοῦ οὐ πιστεύει,
19 κατὰ δὲ ἀγγέλων αὐτοῦ σκολιόν τι ἐπενόησε· 19 τοὺς δὲ κατοικοῦντας οἰκίας
πηλίνας, ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἐσμέν; ἔπαισεν αὐτοὺς σητὸς

---

14. βασ. και βουλ. ... AC ηγαυριωντο 15. και pro η 17. ασεβ. επαυσαν θυμον ... καταχοποι σωματι 18. C δε οι αιων. οι ουχ, A δε δι αιωνος ουκετι ... φωρολογου 19. ου δεδοικως 20. ψυχης φως 21. AC ομειρονται ... om του ... ανορυσσ. αυτον ωςπ. θησαυρον 22. κατατυχ. θανατου 23. θανατος γαρ ... AC αναπαυσις (A -σεις) ... αναπ. ου η οδος απεκρυβη ... ο κυριος 24. AC μοι ηκει 25. ον ευλαβουμην ηλθ. μοι .. ed. r. ενδεδοικειν 26. C om δε IV. 1. C ελιφας ο θεμανιτης 2. C οισει 3. χειρ. ασθενουντων 4. ασθεν. δε ... γονασ. δε ... περιεθ. θαρσ. 5. AC νυνι δε ... AC συ δε ... εσπουδακας 6. A ουχι, C ουκ 7. ουν οτι ουδις ... AC ολοριζοι 8. ιδον ... C αροτριουντας ... C θερισουσιν ... εν αυτοις 10. C καυριαμα ... C εσβηθη 11. AC βορραν ... ελειπον 12. ουδεν ... κακων συνηντησεν μοι ποτερ. ουν ου δεξεται σου το ους μου εξεσια εξεσιοι γαρ παρ αυτου 13. φοβοι και ηχω 14. φρ. δε μοι ... *συνεπεσεν, **συνεσισεν 16. και ανεστην ... ιδον 17. εναντι κυριου 19. εα δε τους κατοικουντας ... εξ ου κ. α. εσμεν εκ τ. α. π.

τρόπον, [20] καὶ ἀπὸ πρωίθεν μέχρι ἑσπέρας οὐκ ἔτι εἰσί, παρὰ τὸ μὴ δύνα- 20
σθαι αὐτοὺς ἑαυτοῖς βοηθῆσαι ἀπώλοντο. [21] ἐνεφύσησε γὰρ αὐτοῖς καὶ ἐξη- 21
ράνθησαν, ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς σοφίαν.

V.

[1] Ἐπικάλεσαι δὲ εἴ τίς σοι ὑπακούσεται, ἢ εἴ τινα ἀγγέλων ἁγίων ὄψῃ.
[2] καὶ γὰρ ἄφρονα ἀναιρεῖ ὀργή, πεπλανημένον δὲ θανατοῖ ζῆλος. [3] ἐγὼ δὲ 2 3
ἑώρακα ἄφρονας ῥίζαν βάλλοντας, ἀλλ' εὐθέως ἐβρώθη αὐτῶν ἡ δίαιτα. [4] πόρρω 4
γένοιντο οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἀπὸ σωτηρίας, κολαβρισθείησαν δὲ ἐπὶ θύραις ἡσσό-
νων, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαιρούμενος. [5] ἃ γὰρ ἐκεῖνοι συνήγαγον, δίκαιοι ἔδον- 5
ται, αὐτοὶ δὲ ἐκ κακῶν οὐκ ἐξαίρετοι ἔσονται· ἐκσιφωνισθείη αὐτῶν ἡ ἰσχύς.
[6] οὐ γὰρ μὴ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς γῆς κόπος, οὐδὲ ἐξ ὀρέων ἀναβλαστήσει πόνος· 6
[7] ἀλλὰ ἄνθρωπος γεννᾶται κόπῳ, νεοσσοὶ δὲ γυπὸς τὰ ὑψηλὰ πέτονται. [8] οὐ 7 8
μὴν δὲ ἀλλὰ ἐγὼ δεηθήσομαι κυρίου, κύριον δὲ τὸν πάντων δεσπότην ἐπι-
καλέσομαι, [9] τὸν ποιοῦντα μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα, ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια, 9
ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός· [10] τὸν διδόντα ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν, ἀποστέλλοντα ὕδωρ 10
ἐπὶ τὴν ὑπ' οὐρανόν· [11] τὸν ποιοῦντα ταπεινοὺς εἰς ὕψος, καὶ ἀπολωλότας 11
ἐξεγείροντα· [12] διαλλάσσοντα βουλὰς πανούργων, καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν αἱ 12
1 Co. 3, 19. χεῖρες αὐτῶν ἀληθές. [13] ὁ καταλαμβάνων σοφοὺς ἐν τῇ φρονήσει, βουλὴν δὲ 13
πολυπλόκων ἐξέστησεν· [14] ἡμέρας συναντήσεται αὐτοῖς σκότος, τὸ δὲ μεσημ- 14
βρινὸν ψηλαφήσαισαν ἴσα νυκτί. [15] ἀπόλοιντο δὲ ἐν πολέμῳ, ἀδύνατος δὲ ἐξέλ- 15
θοι ἐκ χειρὸς δυνάστου· [16] εἴη δὲ ἀδυνάτῳ ἐλπίς, ἀδίκου δὲ στόμα ἐμφρα- 16
χθείη. [17] μακάριος δὲ ἄνθρωπος ὃν ἤλεγξεν ὁ κύριος· νουθέτημα δὲ παντοκρά- 17
τορος μὴ ἀπαναίνου. [18] αὐτὸς γὰρ ἀλγεῖν ποιεῖ καὶ πάλιν ἀποκαθίστησιν· 18
ἔπαισε, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἰάσαντο. [19] ἑξάκις ἐξ ἀναγκῶν σε ἐξελεῖται, ἐν 19
δὲ τῷ ἑβδόμῳ οὐ μὴ ἅψηταί σου κακόν. [20] ἐν λιμῷ ῥύσεταί σε ἐκ θανάτου, 20
ἐν πολέμῳ δὲ ἐκ χειρὸς σιδήρου λύσει σε. [21] ἀπὸ μάστιγος γλώσσης σε κρύ- 21
ψει, καὶ οὐ μὴ φοβηθῇς ἀπὸ κακῶν ἐρχομένων. [22] ἀδίκων καὶ ἀνόμων κατα- 22
γελάσῃ, ἀπὸ δὲ θηρίων ἀγρίων οὐ μὴ φοβηθῇς· [23] θῆρες γὰρ ἄγριοι εἰρη- 23
νεύσουσί σοι. [24] εἶτα γνώσῃ ὅτι εἰρηνεύσει σου ὁ οἶκος, ἡ δὲ δίαιτα τῆς 24
σκηνῆς σου οὐ μὴ ἁμάρτῃ. [25] γνώσῃ δὲ ὅτι πολὺ τὸ σπέρμα σου, τὰ δὲ τέκνα 25
σου ἔσται ὥσπερ τὸ παμβότανον τοῦ ἀγροῦ. [26] ἐλεύσῃ δὲ ἐν τάφῳ ὥσπερ σῖτος 26
ὥριμος κατὰ καιρὸν θεριζόμενος, ἢ ὥσπερ θιμωνία ἅλωνος καθ' ὥραν συγκο-
μισθεῖσα. [27] ἰδοὺ ταῦτα οὕτως ἐξιχνιάσαμεν, ταῦτά ἐστιν ἃ ἀκηκόαμεν· σὺ 27
δὲ γνῶθι σεαυτῷ εἴ τι ἔπραξας.

---

20. om και ... εως εσπερας και ουκ ... και παρα 21. ετελευτησαν pro εξηρανθησαν. ... και παρα το μ. εχ. α. σοφ. απωλ. V. 1. σου εισακουσεται ... αγιων αγγελων 3. εοραχα ... ευθυς η διαιτα αυτ. εβρ. 4. εγενοντο ... σχολαβρισθειησαν 5. εθερισαν pro συνηγαγον ... ουκ εξερεθησονται και εξιφωνισθειη 6. εκ γης 7. εν κοπω γενναται ... γυπων 8. αλλ εγω ... δε τον παντοκρατορα επικαλ. 10. επι της γης τον αποστελλοντα 12. τον διαλλασσοντα 13. φρονησ. αυτων, βουλας δε 14. εν ημερα αυτοις συναντησεται σκοτος ... ψηλαφησιαν 16. και ειη αδυνατω ελ., και αδικου στομα 17. ο κυρ. επι της γης 18. παταξει pro επαισε ... ιασονται 19. εξελειται σε ... ουχ αψεται 20. και εν πολεμω εκ χ. σ. ρυσεται σε 21. κρυψ. σε, και ου φοβηθηση ... in f. add και ου φοβηθηση απο ταλαιπωριας οτι ελευσεται ταλαιπωρια 22. αγριων της γης ου φοβηθηση 23. in f. add (sed in margine ** addidit signum ※ usque ad ειτα γνωση ο. ειρ. σου ο οικος v. 24.) οτι μετα των λιθων του αγρου η διαθηκη σου και τα θηρια του αγρου ειρηνευσει σοι και γνωση οτι εν ειρηνη το σπερμα σου και επισκοπη της ευπρεπιας σου και ου μη αμαρτης 25. και γνωση οτι ... το πανβοτανον 26. απελευση ... καιρον αυτου 27. σεαυτω τι εποιησας

VI.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ λέγει [2] Εἰ γάρ τις ἱστῶν στήσαι μου τὴν ὀργήν, τὰς
3 δὲ ὀδύνας μου ἄραι ἐν ζυγῷ ὁμοθυμαδόν, [3] καὶ δὴ ἄμμου παραλίας βαρυ-
4 τέρα ἔσται· ἀλλ' ὡς ἔοικε τὰ ῥήματά μού ἐστι φαῦλα. [4] βέλη γὰρ κυρίου ἐν
τῷ σώματί μού ἐστιν, ὧν ὁ θυμὸς αὐτῶν ἐκπίνει μου τὸ αἷμα, ὅταν ἄρξω-
5 μαι λαλεῖν κεντοῦσί με. [5] τί γάρ; μὴ διὰ κενῆς κεκράξεται ὄνος ἄγριος ἀλλ'
ἢ τὰ σῖτα ζητῶν; εἰ δὲ καὶ ῥήξει φωνὴν βοῦς ἐπὶ φάτνης ἔχων τὰ βρώματα;
6 [6] εἰ βρωθήσεται ἄρτος ἄνευ ἁλός; εἰ δὲ καὶ ἔστι γεῦμα ἐν ῥήμασι κενοῖς;
7 [7] οὐ δύναται γὰρ παύσασθαί μου ἡ ὀργή· βρόμον γὰρ ὁρῶ τὰ σῖτά μου ὥς-
8 περ ὀσμὴν λέοντος. [8] εἰ γὰρ δῴη καὶ ἔλθοι μου ἡ αἴτησις, καὶ τὴν ἐλπίδα
9 μου δῴη ὁ κύριος. [9] ἀρξάμενος ὁ κύριος τρωσάτω με, εἰς τέλος δὲ μή με
10 ἀνελέτω. [10] εἴη δέ μου πόλις τάφος, ἐφ' ἧς ἐπὶ τειχέων ἡλλόμην, ἐπ' αὐτῆς
11 οὐ φείσομαι· οὐ γὰρ ἐψευσάμην ῥήματα ἅγια θεοῦ μου. [11] τίς γάρ μου ἡ
12 ἰσχὺς ὅτι ὑπομένω; ἢ τίς μου ὁ χρόνος ὅτι ἀνέχεταί μου ἡ ψυχή; [12] μὴ ἰσχὺς
13 λίθων ἡ ἰσχύς μου; ἢ αἱ σάρκες μού εἰσι χάλκεαι; [13] ἢ οὐκ ἐπ' αὐτῷ ἐπε-
14 ποίθειν; βοήθεια δὲ ἀπ' ἐμοῦ ἄπεστιν, [14] ἀπείπατό με ἔλεος, ἐπισκοπὴ δὲ
15 κυρίου ὑπερεῖδέ με. [15] οὐ προσεῖδόν με οἱ ἐγγύτατοί μου, ὥςπερ χειμάῤῥους
16 ἐκλείπων ἢ ὥςπερ κῦμα παρῆλθόν με· [16] οἵτινές με διευλαβοῦντο, νῦν ἐπι-
17 πεπτώκασί μοι ὥςπερ χιὼν ἢ κρύσταλλος πεπηγώς· [17] καθὼς τακεῖσα θέρμης
18 γενομένης οὐκ ἐπεγνώσθη ὅπερ ἦν, [18] οὕτω κἀγὼ κατελείφθην ὑπὸ πάντων,
19 ἀπωλόμην δὲ καὶ ἔξοικος ἐγενόμην. [19] ἴδετε ὁδοὺς Θαιμανῶν, ἀτραποὺς Σα-
20 βῶν οἱ διορῶντες, [20] καὶ αἰσχύνην ὀφειλήσουσιν οἱ ἐπὶ πόλεσι καὶ χρήμασι
21 πεποιθότες. [21] ἀτὰρ δὲ καὶ ὑμεῖς ἐπέβητέ μοι ἀνελεημόνως, ὥςτε ἰδόντες τὸ
22 ἐμὸν τραῦμα φοβήθητε. [22] τί γάρ; μή τι ὑμᾶς ᾔτησα, ἢ τῆς παρ' ὑμῶν ἰσχύος
23 ἐπιδέομαι, [23] ὥςτε σῶσαί με ἐξ ἐχθρῶν, ἢ ἐκ χειρὸς δυναστῶν ῥύσασθαί με;
24 25 [24] διδάξατέ με, ἐγὼ δὲ κωφεύσω· εἴ τι πεπλάνημαι, φράσατέ μοι. [25] ἀλλ'
26 ὡς ἔοικε φαῦλα ἀληθινοῦ ῥήματα, οὐ γὰρ παρ' ὑμῶν ἰσχὺν αἰτοῦμαι, [26] οὐδὲ
ἔλεγχος ὑμῶν ῥήμασί με παύσει, οὐδὲ γὰρ ὑμῶν φθέγμα ῥήματος ἀνέξομαι.
27 28 [27] πλὴν ὅτι ἐπ' ὀρφανῷ ἐπιπίπτετε, ἐνάλλεσθε δὲ ἐπὶ φίλῳ ὑμῶν. [28] νυνὶ δὲ
29 εἰςβλέψας εἰς πρόςωπα ὑμῶν οὐ ψεύσομαι. [29] καθίσατε δὴ καὶ μὴ εἴη ἄδι-
30 κον, καὶ πάλιν τῷ δικαίῳ συνέρχεσθε. [30] οὐ γάρ ἐστιν ἐν γλώσσῃ μου ἄδι-
κον· ἢ ὁ λάρυγξ μου οὐχὶ σύνεσιν μελετᾷ;

VII.

Πότερον οὐχὶ πειρατήριόν ἐστιν ὁ βίος ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὥς-
2 περ μισθίου αὐθημερινοῦ ἡ ζωὴ αὐτοῦ; [2] ἢ ὥςπερ θεράπων δεδοικὼς τὸν

VI. 2. Τι γαρ τις 3. βαρυτεραι εισιν 4. om αυτων 6. καινοις 7. δε μου παυσασθ. η ψυχη ... C μου παυσασθαι (vdtr) ... C ευχη pro οργη 8. ελθη ... δωη ο θεος 9. om με prius 10. δε μοι η πολις μου ταφος ... ελλομην ... ου μη φισωμαι, C ουδεν φισομαι ... εν ρηματι αγιου 12. χαλκαι, C χαλκιαι 14. απ. δε με ... και επισκοπη κυριου υπεριδεν με ... C υπεριδεν 15. προσιδον ... κυματα ... C παρηλθομεν pro παρ. με 16. ευλαβουντο, C διηυλαβουντο 17. τακεις ... γινομενης ουκετι εγνωσθη ... C ανεγνωσθη ... περ ην rescripta sunt 18. AC ουτως ... και εγω ... απωλ. τε και 19. (ιδετ οδους ...) και ατραπους ασεβων ... in f. add αισχυνθηται 20. om και ... αισχυνην οι ορωντες οφ. 21 αταρ δη 23. με εκ χειρος κακων η ρυσ. με εκ χ. δυναστου 25. φαυλα ανδρος αληθεινου ... ρημα ουδε ισχυν 26. ουδε ο ελεγχ. υ. τα ρηματα μου παυσει, ουδε φθεγματος ρηματος υμων ανεξομαι 27. οτι ορφανω 28. εμβλεψας 29. αδικον εν χρισι 30. ου γ. εστ. αδικ. (sed haec in litura) εν γλ. μου· ουχι δε και ο λαρυξ μ. συν. μ. VII. 1. μισθου

κύριον αὐτοῦ καὶ τετευχὼς σκιᾶς; ἢ ὥσπερ μισθωτὸς ἀναμένων τὸν μισθὸν
αὐτοῦ; [3] οὕτως κἀγὼ ὑπέμεινα μῆνας κενούς, νύκτες δὲ ὀδυνῶν δεδομέναι 3
μοί εἰσιν. [4] ἐὰν κοιμηθῶ, λέγω Πότε ἡμέρα; ὡς δ' ἂν ἀναστῶ, πάλιν Πότε 4
ἑσπέρα; πλήρης δὲ γίνομαι ὀδυνῶν ἀπὸ ἑσπέρας ἕως πρωί. [5] φύρεται δέ μου 5
τὸ σῶμα ἐν σαπρίᾳ σκωλήκων, τήκω δὲ βώλακας γῆς ἀπὸ ἰχῶρος ξύων. [6] ὁ 6
δὲ βίος μού ἐστιν ἐλαφρότερος λαλιᾶς, ἀπόλωλε δὲ ἐν κενῇ ἐλπίδι. [7] μνήσθητι 7
οὖν ὅτι πνεῦμά μου ἡ ζωή, καὶ οὐκ ἔτι ἐπανελεύσεται ὀφθαλμός μου ἰδεῖν
ἀγαθόν. [8] οὐ περιβλέψεταί με ὀφθαλμὸς ὁρῶντός με· οἱ ὀφθαλμοί σου ἐν ἐμοί, 8
καὶ οὐκ ἔτι εἰμί. [9] ὥσπερ νέφος ἀποκαθαρθὲν ἀπ' οὐρανοῦ· ἐὰν γὰρ ἄνθρω- 9
πος καταβῇ εἰς ᾅδην, οὐκ ἔτι μὴ ἀναβῇ, [10] οὐδ' οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν 10
ἴδιον οἶκον, οὐδ' οὐ μὴ ἐπιγνῷ αὐτὸν ἔτι ὁ τόπος αὐτοῦ. [11] ἀτὰρ οὖν οὐδὲ 11
ἐγὼ φείσομαι τῷ στόματί μου, λαλήσω ἐν ἀνάγκῃ ὤν, ἀνοίξω πικρίαν ψυχῆς
μου συνεχόμενος. [12] πότερον θάλασσά εἰμι ἢ δράκων, ὅτι κατέταξας ἐπ' ἐμὲ 12
φυλακήν; [13] εἶπα ὅτι παρακαλέσει με ἡ κλίνη μου, ἀνοίσω δὲ πρὸς ἐμαυτὸν 13
ἰδίᾳ λόγον τῇ κοίτῃ μου· [14] ἐκφοβεῖς με ἐνυπνίοις, καὶ ἐν ὁράμασί με κατα- 14
πλήσσεις. [15] ἀπαλλάξεις ἀπὸ πνεύματός μου τὴν ψυχήν μου, ἀπὸ δὲ θανάτου 15
τὰ ὀστᾶ μου. [16] οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ζήσομαι, ἵνα μακροθυμήσω· ἀπόστα 16
ἀπ' ἐμοῦ, κενὸς γάρ μου ὁ βίος. [17] τί γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι ἐμεγάλυνας 17
αὐτόν; ἢ ὅτι προσέχεις τὸν νοῦν εἰς αὐτόν; [18] ἢ ἐπισκοπὴν αὐτοῦ ποιήσῃ ἕως 18
τὸ πρωί, καὶ εἰς ἀνάπαυσιν αὐτὸν κρινεῖς; [19] ἕως τίνος οὐκ ἐᾷς με οὐδὲ προΐῃ 19
με, ἕως ἂν καταπίω τὸν πτύελόν μου; [20] εἰ ἐγὼ ἥμαρτον, τί δυνήσομαι πρᾶ- 20
ξαι, ὁ ἐπιστάμενος τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων; διὰ τί ἔθου με κατέντευκτήν
σου, εἰμὶ δὲ ἐπὶ σοὶ φορτίον; [21] διὰ τί οὐκ ἐποιήσω τῆς ἀνομίας μου λήθην 21
καὶ καθαρισμὸν τῆς ἁμαρτίας μου; νυνὶ δὲ εἰς γῆν ἀπελεύσομαι, ὀρθρίζων
δὲ οὐκ ἔτι εἰμί.

VIII.

Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης λέγει [2] Μέχρι τίνος λαλήσεις ταῦτα, 2
πνεῦμα πολυρρῆμον τοῦ στόματός σου; [3] μὴ ὁ κύριος ἀδικήσει κρίνων; ἢ ὁ 3
τὰ πάντα ποιήσας ταράξει τὸ δίκαιον; [4] εἰ οἱ υἱοί σου ἥμαρτον ἐναντίον αὐ- 4
τοῦ, ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀνομίας αὐτῶν. [5] σὺ δὲ ὄρθριζε πρὸς κύριον παντο- 5
κράτορα δεόμενος· [6] εἰ καθαρὸς εἶ καὶ ἀληθινός, δεήσεως ἐπακούσεταί σου, 6
ἀποκαταστήσει δέ σοι δίαιταν δικαιοσύνης· [7] ἔσται οὖν τὰ μὲν πρῶτά σου 7
ὀλίγα, τὰ δὲ ἔσχατά σου ἀμύθητα. [8] ἐπερώτησον γὰρ γενεὰν πρώτην, ἐξι- 8
χνίασον δὲ κατὰ γένος πατέρων· [9] χθιζοὶ γάρ ἐσμεν καὶ οὐκ οἴδαμεν, σκιὰ 9
γάρ ἐστιν ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ βίος. [10] ἢ οὐχ οὗτοί σε διδάξουσι καὶ ἀναγ- 10
γελοῦσι, καὶ ἐκ καρδίας ἐξάξουσι ῥήματα; [11] μὴ θάλλει πάπυρος ἄνευ ὕδα- 11

---

2. τετυχηκως 3. και εγω 4. γινωμαι οδ. αφ εσπερας ... C αφ εσπερας 5. AC ξεων 6. ελαφρ. δρομεως 7. μνησθ. δε οτι ... AC ο οφθαλμος 8. ουχ ατενοι μοι ο οφθ. ορ. με ... om ετι 9. και ουκετι ειμι ωςπερ ... ου μη αν αναβη ετι 10. ουδε μη επιστραφη ετι εις ... ουδε μη επιγνω α. ο τοπ. α. ετι 11. τοιγαρουν ουδε ... λαλησω δε εν αν. ων του πνευματος μου, ανοιξω το στομα μου εν πικρια ψυχης συνεχομενος 12. δρακων, επι κατεταξας κατ εμου φυλ. 13. ειπον παρακαλεσει ... εμαυτ. διαλογον ιδια τη 14. δια τι εκφοβεις 15. απαλλασσεις δε ... απο πνευμ. την ζωην μου, την δε ψυχην μου απο του σωματος μου 16. καινος (ut saepe αι pro ε) 18. ποιη το πρωι 19. πρωκη ... in f. add εν οδυνη 20. τι δυναμαι σοι πραξαι 21. και δια τι ου ληθην εποιησω της αμαρτ. μου και καθ. της ανομιας μ. VIII. 2. πολυρημον 4. ει υιοι ... την ανομιαν α. 6. post αληθεινος repetit ει ... σου επακουσεται 8. om γαρ 9. σκια δε εστιν η. ο βιος επι τ. γ. 10. διδαξ. ρηματα κ. αναγγ. σοι συνεσιν σοφιας κ. εκ κ. σε διδαξουσιν ρ.

12 τος; ἢ ὑψωθήσεται βούτομον ἄνευ πότου; [12] ἔτι ὂν ἐπὶ ῥίζης, καὶ οὐ μὴ
13 θερισθῇ; πρὸ τοῦ πιεῖν πᾶσα βοτάνη οὐχὶ ξηραίνεται; [13] οὕτως τοίνυν ἔσται
τὰ ἔσχατα πάντων τῶν ἐπιλανθανομένων τοῦ κυρίου· ἐλπὶς γὰρ ἀσεβοῦς ἀπο-
14 λεῖται. [14] ἀοίκητος γὰρ αὐτοῦ ἔσται ὁ οἶκος, ἀράχνη δὲ αὐτοῦ ἀποβήσεται ἡ
15 σκηνή. [15] ἐὰν ὑπερείσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, οὐ μὴ στῇ· ἐπιλαβομένου δὲ αὐτοῦ
16 οὐ μὴ ὑπομείνῃ· [16] ὑγρὸς γάρ ἐστιν ὑπὸ ἡλίου, καὶ ἐκ σαπρίας αὐτοῦ ὁ ῥά-
17 δαμνος αὐτοῦ ἐξελεύσεται. [17] ἐπὶ συναγωγὴν λίθων κοιμᾶται, ἐν δὲ μέσῳ χαλί-
18 κων ζήσεται. [18] ἐὰν καταπίῃ, ὁ τόπος ψεύσεται αὐτόν· οὐχ ἑώρακας τοιαῦτα,
19 20 [19] ὅτι καταστροφὴ ἀσεβοῦς τοιαύτη, ἐκ δὲ γῆς ἄλλον ἀναβλαστήσει. [20] ὁ
γὰρ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσηται τὸν ἄκακον, πᾶν δὲ δῶρον ἀσεβοῦς οὐ δέ-
21 ξεται· [21] ἀληθινῶν δὲ στόμα ἐμπλήσει γέλωτος, τὰ δὲ χείλη αὐτῶν ἐξομολογή-
22 σεως· [22] οἱ δὲ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐνδύσονται αἰσχύνην, δίαιτα δὲ ἀσεβοῦς οὐκ ἔσται.

IX.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ λέγει [2] Ἐπ' ἀληθείας οἶδα ὅτι οὕτως ἐστί. πῶς γὰρ
3 ἔσται δίκαιος βροτὸς παρὰ κυρίῳ; [3] ἐὰν γὰρ βούληται κριθῆναι αὐτῷ, οὐ μὴ
4 ὑπακούσῃ αὐτῷ, ἵνα μὴ ἀντείπῃ πρὸς ἕνα λόγον αὐτοῦ ἐκ χιλίων. [4] σοφὸς
γάρ ἐστι διανοίᾳ, κραταιός τε καὶ μέγας· τίς σκληρὸς γενόμενος ἐναντίον αὐ-
5 τοῦ ὑπέμεινεν; [5] ὁ παλαιῶν ὄρη καὶ οὐκ οἴδασιν, ὁ καταστρέφων αὐτὰ ὀργῇ·
6 7 [6] ὁ σείων τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἐκ θεμελίων, οἱ δὲ στῦλοι αὐτῆς σαλεύονται· [7] ὁ
8 λέγων τῷ ἡλίῳ καὶ οὐκ ἀνατέλλει, κατὰ δὲ ἄστρων κατασφραγίζει· [8] ὁ τανύ-
9 σας τὸν οὐρανὸν μόνος, καὶ περιπατῶν ὡς ἐπ' ἐδάφους ἐπὶ θαλάσσης· [9] ὁ
10 ποιῶν Πλειάδα καὶ Ἕσπερον καὶ Ἀρκτοῦρον καὶ ταμεῖα Νότου· [10] ὁ ποιῶν
11 μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα, ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός. [11] ἐὰν
12 ὑπερβῇ με, οὐ μὴ ἴδω· ἐὰν παρέλθῃ με, οὐδ' ὣς ἔγνων. [12] ἐὰν ἀπαλλάξῃ,
13 τίς ἀποστρέψει; ἢ τίς ἐρεῖ αὐτῷ Τί ἐποίησας; [13] αὐτὸς γὰρ ἀπέστραπται ὀργήν,
14 ὑπ' αὐτοῦ ἐκάμφθησαν κήτη τὰ ὑπ' οὐρανόν. [14] ἐὰν δέ μου ὑπακούσεται, ἢ
15 διακρινεῖ τὰ ῥήματά μου· [15] ἐὰν γὰρ ὦ δίκαιος, οὐκ εἰσακούσεταί μου, τοῦ
16 κρίματος αὐτοῦ δεηθήσομαι. [16] ἐάν τε καλέσω καὶ μὴ ὑπακούσῃ, οὐ πιστεύω
17 ὅτι εἰσακήκοέ μου τῆς φωνῆς. [17] μὴ γνόφῳ με ἐκτρίψῃ; πολλὰ δέ μου τὰ
18 συντρίμματα πεποίηκε διὰ κενῆς. [18] οὐκ ἐᾷ γάρ με ἀναπνεῦσαι, ἐνέπλησε δέ
19 με πικρίας, [19] ὅτι μὲν γὰρ ἰσχύει κράτει· τίς οὖν κρίματι αὐτοῦ ἀντιστήσεται;
20 [20] ἐὰν γὰρ ὦ δίκαιος, τὸ στόμα μου ἀσεβήσει· ἐάν τε ὦ ἄμεμπτος, σκολιὸς
21 ἀποβήσομαι. [21] εἴτε γὰρ ἠσέβησα, οὐκ οἶδα τῇ ψυχῇ, πλὴν ἀφαιρεῖταί μου
22 23 ἡ ζωή. [22] διὸ εἶπον Μέγαν καὶ δυνάστην ἀπολλύει ὀργή, [23] ὅτι φαῦλοι ἐν
24 θανάτῳ ἐξαισίῳ, ἀλλὰ δίκαιοι καταγελῶνται· [24] παραδέδονται γὰρ εἰς χεῖρας
ἀσεβοῦς, πρόσωπα κριτῶν αὐτῆς συγκαλύπτει· εἰ δὲ μὴ αὐτός ἐστι, τίς ἐστιν;
25 [25] ὁ δὲ βίος μού ἐστιν ἐλαφρότερος δρομέως· ἀπέδρασαν, καὶ οὐκ εἴδοσαν.
26 27 [26] ἢ καί ἐστι ναυσὶν ἴχνος ὁδοῦ, ἢ ἀετοῦ πετομένου ζητοῦντος βοράν; [27] ἐάν τε

---

12. ετι ον ε. ρ. cum ανευ ποτου conjg. ... πασαν βοτανην· εαν δε μη πιη ξηραινεται 13. του θεου ... ολειται 14. αοικ. δε εσται αυτου ο οικ. και η οδος αυτου, η δε σκηνη αυτου αραχνη αποβ. 15. υπερεισι ... επιλαβ. δε αυτης ου 17. επι συναγωγη 18. αυτον ο τοπ. ψευσεται ... εορακας 19. αλλο 20. αποποιησεται 21. και τα χειλ. α. αγαλλιασεως 22. ενδυσωνται αισχ. (sed αισχυνην in litura) και διαιτα IX. 3. κριθηναι μετ αυτου ... εκ χειλεων 5. αυτα εν οργη 7. τω ηλω μη ανατελλειν και ουκ 8. επι θαλ. ως επ εδαφ. 9. πλιαδα ... ταμια 11. και εαν παρελθη 13. απεστρ. οργη ... εκαμφθη 14. εισακουση η διακρινη (ed. rom. διακρίνει) 15. εαν τε γαρ 16. και εισακουση ... om της φωνης 17. μη εν γνοφω ... μου τα συντρ. μου 19. ισχυι κρατει 21. πλην οτι αφηρηται 22. απολυει 23. εξωσιω απολουνται 24. κριτων αυτου ... om τις εστιν 25. ελαφρ. εστιν ... απεδρα ... ιδον 26. βορραν

γὰρ εἴπω, ἐπιλήσομαι λαλῶν, συγκύψας τῷ προσώπῳ στενάξω. [28] σείομαι 28
πᾶσι τοῖς μέλεσιν, οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ ἀθῷόν με ἐάσεις. [29] ἐπειδὴ δέ εἰμι ἀσε- 29
βής, διὰ τί οὐκ ἀπέθανον; [30] ἐὰν γὰρ ἀπολούσωμαι χιόνι, καὶ ἀποκαθάρω- 30
μαι χερσὶ καθαραῖς, [31] ἱκανῶς ἐν ῥύπῳ με ἔβαψας, ἐβδελύξατο δέ με ἡ 31
στολή. [32] οὐ γὰρ εἶ ἄνθρωπος κατ' ἐμὲ ᾧ ἀντικρινοῦμαι, ἵνα ἔλθωμεν ὁμο- 32
θυμαδὸν εἰς κρίσιν. [33] εἴθε ἦν ὁ μεσίτης ἡμῶν καὶ ἐλέγχων καὶ διακούων ἀνὰ 33
μέσον ἀμφοτέρων· [34] ἀπαλλαξάτω ἀπ' ἐμοῦ τὴν ῥάβδον, ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ 34
μή με στροβείτω, [35] καὶ οὐ μὴ φοβηθῶ ἀλλὰ λαλήσω· οὐ γὰρ οὕτω συνε- 35
πίσταμαι.

X.

Κάμνων τῇ ψυχῇ μου, στένων ἐπαφήσω ἐπ' αὐτὸν τὰ ῥήματά μου·
λαλήσω πικρίᾳ ψυχῆς μου συνεχόμενος, [2] καὶ ἐρῶ πρὸς κύριον Μή με ἀσε- 2
βεῖν δίδασκε· καὶ διὰ τί με οὕτως ἔκρινας; [3] ἢ καλόν σοι ἐὰν ἀδικήσω; ὅτι 3
ἀπείπω ἔργα χειρῶν σου, βουλῇ δὲ ἀσεβῶν προσέσχες; [4] ἢ ὥσπερ βροτὸς ὁρᾷ 4
καθορᾷς; ἢ καθὼς ὁρᾷ ἄνθρωπος βλέψῃ; [5] ἢ ὁ βίος σοῦ ἀνθρώπινός ἐστιν, 5
ἢ τὰ ἔτη σοῦ ἀνδρός; [6] ὅτι ἀνεζήτησας τὴν ἀνομίαν μου, καὶ τὰς ἁμαρτίας 6
μου ἐξιχνίασας; [7] οἶδας γὰρ ὅτι οὐκ ἠσέβησα· ἀλλὰ τίς ἐστιν ὁ ἐκ τῶν χει- 7
ρῶν σου ἐξαιρούμενος; [8] αἱ χεῖρές σου ἔπλασάν με καὶ ἐποίησάν με, μετὰ 8
ταῦτα μεταβαλών με ἔπαισας. [9] μνήσθητι ὅτι πηλόν με ἔπλασας, εἰς δὲ γῆν 9
με πάλιν ἀποστρέφεις. [10] ἢ οὐχ ὥσπερ γάλα με ἤμελξας, ἐτύρωσας δέ με 10
ἴσα τυρῷ; [11] δέρμα δὲ καὶ κρέας με ἐνέδυσας, ὀστέοις δὲ καὶ νεύροις με 11
ἔνειρας· [12] ζωὴν δὲ καὶ ἔλεος ἔθου παρ' ἐμοί, ἡ δὲ ἐπισκοπή σου ἐφύλαξέ 12
μου τὸ πνεῦμα. [13] ταῦτα ἔχων ἐν σεαυτῷ οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι· ἀδυνατεῖ 13
δέ σοι οὐθέν. [14] ἐάν τε γὰρ ἁμάρτω, φυλάσσεις με, ἀπὸ δὲ ἀνομίας οὐκ 14
ἀθῷόν με πεποίηκας. [15] ἐάν τε γὰρ ἀσεβήσω, οἴμοι· ἐὰν δὲ ὦ δίκαιος, οὐ 15
δύναμαι ἀνακύψαι, πλήρης γὰρ ἀτιμίας εἰμί. [16] ἀγρεύομαι γὰρ ὥσπερ λέων 16
εἰς σφαγήν· πάλιν γὰρ μεταβαλὼν δεινῶς με ὀλέκεις, [17] ἐπανακαινίζων ἐπ' 17
ἐμὲ τὴν ἔτασίν μου· ὀργῇ δὲ μεγάλῃ μοι ἐχρήσω, ἐπήγαγες δὲ ἐπ' ἐμὲ πει-
ρατήρια. [18] ἵνα τί οὖν ἐκ κοιλίας με ἐξήγαγες, καὶ οὐκ ἀπέθανον, ὀφθαλμὸς 18
δέ με οὐκ εἶδε, [19] καὶ ὥσπερ οὐκ ὢν ἐγενόμην; διὰ τί γὰρ ἐκ γαστρὸς εἰς 19
μνῆμα οὐκ ἀπηλλάγην; [20] ἢ οὐκ ὀλίγος ἐστὶν ὁ βίος τοῦ χρόνου μου; ἔασόν 20
με ἀναπαύσασθαι μικρὸν [21] πρὸ τοῦ με πορευθῆναι ὅθεν οὐκ ἀναστρέψω, εἰς 21
γῆν σκοτεινὴν καὶ γνοφεράν, εἰς γῆν σκότους αἰωνίου, οὗ οὐκ ἔστι φέγγος
οὐδὲ ὁρᾶν ζωὴν βροτῶν.

XI.

Ὑπολαβὼν δὲ Σωφὰρ ὁ Μιναῖος λέγει [2] Ὁ τὰ πολλὰ λέγων καὶ ἀντα- 2
κούσεται· ἢ καὶ ὁ εὔλαλος οἴεται εἶναι δίκαιος; [3] εὐλογημένος γεννητὸς γυναικὸς 3

---

28. σιομε γαρ 29. om δε 30. απολουσομαι 31. με εν ρυπω ... η στολη μου 32. ου pro ᾧ 33. ει γαρ ην ... κ. ο διελεγχων κ. διακρινων ... in f. add δυειν δε μοι χρια 34. τ. ραβδ. αυτου, και ο φοβος 35. ου γαρ συνεπιστ. εμαυτω αδικον X. 1. καμνω δε τη ... στεν. επ εμαυτον επαφησω τον θυμον μου· τα δε ρηματα μου λαλησω εν πικρια ψυχ. συνεχ. 2. εκρινες 3. σοι εστιν εαν ασεβησω οτι απ. με εργα 4. βλεψις 5. om εστιν 7. οιδα γαρ 8. εποιησ. με κ. επλασ. με ... μετα δε 10. επηξας δε με 11. om δε prius ... ενειρας με 12. ελεον 13. *εν εμαυτω ... ουδεν 14. φυλαξεις ... εασις pro πεποιηκ. 15. C εαν δε ... οιμμοι ... εαν τε ω δ. ου δυνησομαι ανακυμψαι ... γαρ ειμι ανομιας 16. αγρ. δε ωςπερ ... και παλιν μεταβ. με δ. με ολεκεις 17. αιτασιν σου ... εχρ., και επηγειρας επ 19. εγεγονειν ... δια τι δε ... ουκ απηλθον 20. ο χρονος του βιου μου 21. αναστρεφω XI. 2. δικαιος ειναι 3. γυναικος γεννητος

ὀλιγόβιος. μὴ πολὺς ἐν ῥήμασι γίνου, οὐ γάρ ἐστιν ὁ ἀντικρινόμενός σοι.
4 [4] μὴ γὰρ λέγε ὅτι καθαρός εἰμι τοῖς ἔργοις καὶ ἄμεμπτος ἐναντίον αὐτοῦ.
5 [5] ἀλλὰ πῶς ἂν ὁ κύριος λαλήσαι πρὸς σέ, καὶ ἀνοίξει χείλη αὐτοῦ μετὰ σοῦ;
6 [6] εἶτα ἀναγγελεῖ σοι δύναμιν σοφίας, ὅτι διπλοῦς ἔσται τῶν κατὰ σέ, καὶ
7 τότε γνώσῃ ὅτι ἄξιά σοι ἀπέβη ἀπὸ κυρίου ὧν ἡμάρτηκας. [7] ἢ ἴχνος κυρίου
8 εὑρήσεις; ἢ εἰς τὰ ἔσχατα ἀφίκου ἃ ἐποίησεν ὁ παντοκράτωρ; [8] ὑψηλὸς ὁ
9 οὐρανός, καὶ τί ποιήσεις; βαθύτερα δὲ τῶν ἐν ᾅδου, τί οἶδας; [9] ἢ μακρότερα
10 μέτρου γῆς ἢ εὔρους θαλάσσης; [10] ἐὰν δὲ καταστρέψῃ τὰ πάντα, τίς ἐρεῖ
11 αὐτῷ Τί ἐποίησας; [11] αὐτὸς γὰρ οἶδεν ἔργα ἀνόμων, ἰδὼν δὲ ἄτοπα οὐ παρό-
12 ψεται. [12] ἄνθρωπος δὲ ἄλλως νήχεται λόγοις· βροτὸς δὲ γεννητὸς γυναικὸς
13 ἴσα ὄνῳ ἐρημίτῃ. [13] εἰ γὰρ σὺ καθαρὰν ἔθου τὴν καρδίαν σου, ὑπτιάζεις δὲ
14 χεῖρας πρὸς αὐτόν· [14] εἰ ἄνομόν τί ἐστιν ἐν χερσί σου, πόῤῥω ποίησον αὐτὸ
15 ἀπὸ σοῦ, ἀδικία δὲ ἐν διαίτῃ σου μὴ αὐλισθήτω. [15] οὕτως γὰρ ἀναλάμψει
σου τὸ πρόσωπον ὥςπερ ὕδωρ καθαρόν, ἐκδύσῃ δὲ ῥύπον καὶ οὐ μὴ φοβη-
16 θήσῃ· [16] καὶ τὸν κόπον ἐπιλήσῃ ὥσπερ κῦμα παρελθόν, καὶ οὐ πτοηθήσῃ·
17 [17] ἡ δὲ εὐχή σου ὥςπερ ἑωςφόρος, ἐκ δὲ μεσημβρίας ἀνατελεῖ σοι ζωή·
18 [18] πεποιθώς τε ἔσῃ ὅτι ἔστι σοι ἐλπίς, ἐκ δὲ μερίμνης καὶ φροντίδος ἀνα-
19 φανεῖταί σοι εἰρήνη. [19] ἡσυχάσεις γάρ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ πολεμῶν σε· μετα-
20 βαλόμενοι δὲ πολλοὶ σοῦ δεηθήσονται. [20] σωτηρία δὲ αὐτοὺς ἀπολείψει· ἡ γὰρ
ἐλπὶς αὐτῶν ἀπώλεια, ὀφθαλμοὶ δὲ ἀσεβῶν τακήσονται.

XII.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ λέγει [2] Εἶτα ὑμεῖς ἐστὲ ἄνθρωποι, ἢ μεθ' ὑμῶν τελευ-
3 4 τήσει σοφία; [3] κἀμοὶ μὲν καρδία καθ' ὑμᾶς ἐστίν. [4] δίκαιος γὰρ ἀνὴρ καὶ
5 ἄμεμπτος ἐγεννήθη εἰς χλεύασμα· [5] εἰς χρόνον γὰρ τακτὸν ἡτοίμαστο πεσεῖν
6 ὑπὸ ἄλλων, [6] οἴκους τε αὐτοῦ ἐκπορθεῖσθαι ὑπὸ ἀνόμων. οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ
μηδεὶς πεποιθέτω πονηρὸς ὢν ἀθῶος ἔσεσθαι, ὅσοι παροργίζουσι τὸν κύριον,
7 ὡς οὐχὶ καὶ ἔτασις αὐτῶν ἔσται. [7] ἀλλὰ δὴ ἐρώτησον τετράποδα ἐάν σοι
8 εἴπωσι, πετεινὰ δὲ οὐρανοῦ ἐάν σοι ἀπαγγείλωσιν· [8] ἐκδιήγησαι γῇ ἐάν σοι
9 φράσῃ, καὶ ἐξηγήσονταί σοι οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης. [9] τίς οὖν οὐκ ἔγνω ἐν
10 πᾶσι τούτοις ὅτι χεὶρ κυρίου ἐποίησε ταῦτα; [10] εἰ μὴ ἐν χειρὶ αὐτοῦ ψυχὴ
11 πάντων ζώντων καὶ πνεῦμα παντὸς ἀνθρώπου. [11] οὓς μὲν γὰρ ῥήματα δια-
12 κρίνει, λάρυγξ δὲ σῖτα γεύεται. [12] ἐν πολλῷ χρόνῳ σοφία, ἐν δὲ πολλῷ βίῳ
13 14 ἐπιστήμη. [13] παρ' αὐτῷ σοφία καὶ δύναμις, αὐτῷ βουλὴ καὶ σύνεσις. [14] ἐὰν
15 καταβάλῃ, τίς οἰκοδομήσει; ἐὰν κλείσῃ κατ' ἀνθρώπων, τίς ἀνοίξει; [15] ἐὰν
κωλύσῃ τὸ ὕδωρ, ξηρανεῖ τὴν γῆν· ἐὰν δὲ ἐπαφῇ, ἀπώλεσεν αὐτὴν κατα-

5. λαλησαι ο κυριος ... C διανυξει (i. e. διανοιξει) ... ανοιξη et * μετ αυτου 6. εστιν ... παρεβη ... C παρα κυριου 7. μη ιχνος ... ων εποιησεν 8. C υψηλος ουρανος ... post ουραν. add γη δε βαθια ... η βαθυτερα των 9. μετρων γης επιστασε η ευρος θ. 11. ατοπον 12. * αλογοις ... γυναικος ονω ερημειται ... C ερημειτη 13. υπτιασας δε τ. χ. σου 14. ει usque σου πο in litura ... * αυτων pro αυτο 15. το προςωπ. σου ... φοβηθης 16. των κοπων σου ... * και ου μη πτ. 18. C πεποιθως δε εστιν σοι 19. C ησυχασης ... μεταβαλομενου 20. και σωτηρια ... απολειται pro απωλεια ... in f. add παρ αυτω γαρ σοφια και δυναμις XII. 2. μή pro ειτα ... ανθρωπ. μονοι 3. και εμοι 4. εγενομην ε. χλευασμον 5. πεσειν με υπ αλλοις 6. μου pro αυτου ... οσοι γαρ οργιζουσιν 7. επερωτησον ... ειπη, πετ. τε ... αναγγειλη 8. εκδιηγ. δε γη ... και ει εξηγ. 9. οτι τις ουκ 10. οτι pro ει μη ... παντ. των ζωντ. 11. νους ... λαρυξ 12. σοφια ευρισκεται, εν δε μακρω βιω 13. παρ αυτω βουλη 14. εαν καταστρεψη ... εαν δε και αποκλιση κατα ανθρωπου 15. εαν δε και επαφη

στρέψας. [16] παρ᾽ αὐτῷ κράτος καὶ ἰσχύς, αὐτῷ ἐπιστήμη καὶ σύνεσις. [17] διά- 16 17
γων βουλευτὰς αἰχμαλώτους, κριτὰς δὲ γῆς ἐξέστησε. [18] καθιζάνων βασιλεῖς 18
ἐπὶ θρόνους, καὶ περιέδησε ζώνῃ ὀσφύας αὐτῶν. [19] ἐξαποστέλλων ἱερεῖς αἰχμα- 19
λώτους, δυνάστας δὲ γῆς κατέστρεψε. [20] διαλλάσσων χείλη πιστῶν, σύνεσιν 20
δὲ πρεσβυτέρων ἔγνω. [21] ἐκχέων ἀτιμίαν ἐπ᾽ ἄρχοντας, ταπεινοὺς δὲ ἰάσατο. 21
[22] ἀνακαλύπτων βαθέα ἐκ σκότους, ἐξήγαγε δὲ εἰς φῶς σκιὰν θανάτου. [23] πλα- 22 23
νῶν ἔθνη καὶ ἀπολλύων αὐτά, καταστρωννύων ἔθνη καὶ καθοδηγῶν αὐτά.
[24] διαλλάσσων καρδίας ἀρχόντων γῆς, ἐπλάνησε δὲ αὐτοὺς ἐν ὁδῷ ᾗ οὐκ 24
ᾔδεισαν· [25] ψηλαφήσαισαν σκότος καὶ μὴ φῶς, πλανηθείησαν δὲ ὥσπερ ὁ 25
μεθύων.

XIII.

Ἰδοὺ ταῦτα ἑώρακέ μου ὁ ὀφθαλμὸς καὶ ἀκήκοέ μου τὸ οὖς· [2] καὶ οἶδα 2
ὅσα καὶ ὑμεῖς ἐπίστασθε, καὶ οὐκ ἀσυνετώτερός εἰμι ὑμῶν. [3] οὐ μὴν δὲ ἀλλ᾽ 3
ἐγὼ πρὸς κύριον λαλήσω, ἐλέγξω δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ἐὰν βούληται. [4] ὑμεῖς δέ 4
ἐστε ἰατροὶ ἄδικοι καὶ ἰαταὶ κακῶν πάντες. [5] εἴη δὲ ὑμῖν κωφεῦσαι, καὶ ἀπο- 5
βήσεται ὑμῖν σοφία. [6] ἀκούσατε δὲ ἔλεγχον τοῦ στόματός μου, κρίσιν δὲ χει- 6
λέων μου προσέχετε. [7] πότερον οὐκ ἔναντι κυρίου λαλεῖτε, ἔναντι δὲ αὐτοῦ 7
φθέγγεσθε δόλον; [8] ἢ ὑποστελεῖσθε; ὑμεῖς δὲ αὐτοὶ κριταὶ γίνεσθε. [9] καλὸν 8 9
γὰρ ἐὰν ἐξιχνιάσῃ ὑμᾶς· εἰ γὰρ τὰ πάντα ποιοῦντες προστεθήσεσθε αὐτῷ,
[10] οὐθὲν ἧττον ἐλέγξει ὑμᾶς· εἰ δὲ καὶ κρυφῇ πρόσωπα θαυμάσεσθε, [11] πό- 10 11
τερον οὐχ ἡ δῖνα αὐτοῦ στροβήσει ὑμᾶς; ὁ φόβος δὲ παρ᾽ αὐτοῦ ἐπιπεσεῖται
ὑμῖν, [12] ἀποβήσεται δὲ ὑμῶν τὸ γαυρίαμα ἴσα σποδῷ, τὸ δὲ σῶμα πήλινον. 12
[13] κωφεύσατε ἵνα λαλήσω καὶ ἀναπαύσωμαι θυμοῦ, [14] ἀναλαβὼν τὰς σάρκας 13 14
μου τοῖς ὀδοῦσι, ψυχὴν δέ μου θήσω ἐν χειρί. [15] ἐάν με χειρώσηται ὁ δυ- 15
νάστης, ἐπεὶ καὶ ἦρκται, ἦ μὴν λαλήσω καὶ ἐλέγξω ἐναντίον αὐτοῦ· [16] καὶ 16
τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν, οὐ γὰρ ἐναντίον αὐτοῦ δόλος εἰςελεύσε-
ται. [17] ἀκούσατε ἀκούσατε τὰ ῥήματά μου, ἀναγγελῶ γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων. 17
[18] ἰδοὺ ἐγὼ ἐγγύς εἰμι τοῦ κρίματός μου, οἶδα ἐγὼ ὅτι δίκαιος ἀναφανοῦμαι. 18
[19] τίς γάρ ἐστιν ὁ κριθησόμενός μοι, ὅτι νῦν κωφεύσω καὶ ἐκλείψω; [20] δυεῖν 19 20
δέ μοι χρήσῃ, τότε ἀπὸ τοῦ προςώπου σου οὐ κρυβήσομαι· [21] τὴν χεῖρα ἀπ᾽ 21
ἐμοῦ ἀπέχου, καὶ ὁ φόβος σου μή με καταπλησσέτω. [22] εἶτα καλέσεις, ἐγὼ 22
δέ σοι ὑπακούσομαι· ἢ λαλήσεις, ἐγὼ δέ σοι δώσω ἀνταπόκρισιν. [23] πόσαι 23
εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι μου καὶ ἀνομίαι μου; δίδαξόν με τίνες εἰσί. [24] διὰ τί ἀπ᾽ 24
ἐμοῦ κρύπτῃ, ἥγησαι δέ με ὑπεναντίον σοι; [25] ἢ ὡς φύλλον κινούμενον ὑπὸ 25
ἀνέμου εὐλαβηθήσῃ, ἢ ὡς χόρτῳ φερομένῳ ὑπὸ πνεύματος ἀντίκεισαί μοι;

---

16. παρ αυτω επιστημη 17. βουλ. γης αιχμαλ. 18. καθιζων ... και περιζωννυων αυτους ζωην οσφρυος αυτων 19. ο εξαποστ. 22. ο αποκαλυπτων βαθεια 24. om γης ... αυτους οδω 25. ψηλαφησειαν σκ. και ου φως XIII. 1. εορακεν ... και το ους μου ακ. 2. επιστασθ., και γε νεωτερος υμων ουκ ειμι ασυνετωτερ. υμων 3. αλλα προς κ. λαλ. εγω 4. υμ. γαρ εστε 5. εις σοφιαν 6. om δε prius ... om του ... κρισει 8. ει υποστελ. αυτοι υμεις κριται γενεσθαι καλως γε λαλουντες 9. om καλον γαρ ... εαν γαρ εξιχν. υμας· ει και τα π. π. πρ. οδω αυτου 10. προςωπον θαυμασεται 11. ποτερον ουχι δειλια αυτου ... φοβός (sine ο) δε κυριου 12. και αποβησεται υμων 13. θυμου μου 14. οδουσιν μου ... εν χερσιν μου 15. εαν μη με ... ου μην δε αλλα λαλ. κ. ελ. υμας ε. α. 16. τουτο το μοι ... εισελευσ. εναντιον αυτου δολος 17. ακουσ. μου ακουσ. μου τα ρηματα 19. ινα νυν 20. C χρησιν, A χρια 21. τ. χειρα σου αποσχου απ εμου 22. υποκουω· λαλησεις, εγω δε ... αποκρισιν 23. τινες εισιν διδαξ. με 24. δια τι με αποκρυπτη ... ωςπερ υπεναντ. σου 25. η ωςπερ ... χορτον φερομενον ... C αντικειμαι σοι, A αντικεισε δε μοι

26 [26] ὅτι κατέγραψας κατ' ἐμοῦ κακά, περιέθηκας δέ μοι νεότητος ἁμαρτίας·
27 [27] ἔθου δέ μου τὸν πόδα ἐν κωλύματι, ἐφύλαξας δέ μου πάντα τὰ ἔργα, εἰς
28 δὲ ῥίζας τῶν ποδῶν μου ἀφίκου. [28] ὃ παλαιοῦται ἴσα ἀσκῷ, ἢ ὥςπερ ἱμά-
τιον σητόβρωτον.

XIV.

2 Βροτὸς γὰρ γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος καὶ πλήρης ὀργῆς, [2] ἢ ὥςπερ
3 ἄνθος ἀνθῆσαν ἐξέπεσεν, ἀπέδρα δὲ ὥςπερ σκιὰ καὶ οὐ μὴ στῇ. [3] οὐχὶ καὶ
τούτου λόγον ἐποιήσω, καὶ τοῦτον ἐποίησας εἰςελθεῖν ἐν κρίματι ἐνώπιόν σου;
4 5 [4] τίς γὰρ καθαρὸς ἔσται ἀπὸ ῥύπου; ἀλλ' οὐθείς, [5] ἐὰν καὶ μία ἡμέρα ὁ βίος
αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς· ἀριθμητοὶ δὲ μῆνες αὐτοῦ παρ' αὐτοῦ, εἰς χρόνον ἔθου
6 καὶ οὐ μὴ ὑπερβῇ. [6] ἀπόστα ἀπ' αὐτοῦ ἵνα ἡσυχάσῃ, καὶ εὐδοκήσῃ τὸν
7 βίον ὥςπερ ὁ μισθωτός. [7] ἔστι γὰρ δένδρῳ ἐλπίς· ἐὰν γὰρ ἐκκοπῇ, ἔτι ἐπαν-
8 θήσει, καὶ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ οὐ μὴ ἐκλείπῃ· [8] ἐὰν γὰρ γηράσῃ ἐν γῇ ἡ
9 ῥίζα αὐτοῦ, ἐν δὲ πέτρᾳ τελευτήσῃ τὸ στέλεχος αὐτοῦ, [9] ἀπὸ ὀσμῆς ὕδατος
10 ἀνθήσει, ποιήσει δὲ θερισμὸν ὥςπερ νεόφυτον. [10] ἀνὴρ δὲ τελευτήσας ᾤχετο,
11 πεσὼν δὲ βροτὸς οὐκ ἔτι ἐστί. [11] χρόνῳ γὰρ σπανίζεται θάλασσα, ποταμὸς
12 δὲ ἐρημωθεὶς ἐξηράνθη. [12] ἄνθρωπος δὲ κοιμηθεὶς οὐ μὴν ἀναστῇ ἕως ἂν ὁ
13 οὐρανὸς οὐ μὴ συῤῥαφῇ, καὶ οὐκ ἐξυπνισθήσονται ἐξ ὕπνου αὐτῶν. [13] εἰ γὰρ
ὄφελον ἐν ᾅδῃ με ἐφύλαξας, ἔκρυψας δέ με ἕως ἂν παύσηταί σου ἡ ὀργή,
14 καὶ τάξῃ μοι χρόνον ἐν ᾧ μνείαν μου ποιήσῃ. [14] ἐὰν γὰρ ἀποθάνῃ ἄνθρωπος,
ζήσεται συντελέσας ἡμέρας τοῦ βίου αὐτοῦ· ὑπομενῶ ἕως πάλιν γένωμαι.
15 [15] εἶτα καλέσεις, ἐγὼ δέ σοι ὑπακούσομαι, τὰ δὲ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ
16 ἀποποιοῦ. [16] ἠρίθμησας δέ μου τὰ ἐπιτηδεύματα, καὶ οὐ μὴ παρέλθῃ σε
17 οὐδὲν τῶν ἁμαρτιῶν μου· [17] ἐσφράγισας δέ μου τὰς ἀνομίας ἐν βαλαντίῳ,
18 ἐπεσημήνω δὲ εἴ τι ἄκων παρέβην. [18] καὶ πλὴν ὄρος πίπτον διαπεσεῖται, καὶ
19 πέτρα παλαιωθήσεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, [19] λίθους ἐλέαναν ὕδατα, καὶ κατέ-
κλυσεν ὕδατα ὕπτια τοῦ χώματος τῆς γῆς· καὶ ὑπομονὴν ἀνθρώπου ἀπώ-
20 λεσας. [20] ὦσας αὐτὸν εἰς τέλος, καὶ ᾤχετο· ἐπέστησας αὐτῷ τὸ πρόσωπον,
21 καὶ ἐξαπέστειλας· [21] πολλῶν δὲ γενομένων τῶν υἱῶν αὐτοῦ οὐκ οἶδεν, ἐὰν
22 δὲ ὀλίγοι γένωνται οὐκ ἐπίσταται· [22] ἀλλ' ἢ αἱ σάρκες αὐτοῦ ἤλγησαν, ἡ δὲ
ψυχὴ αὐτοῦ ἐπένθησεν.

XV.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιφὰζ ὁ Θαιμανίτης λέγει [2] Πότερον σοφὸς ἀπόκρισιν
3 δώσει συνέσεως πνεῦμα, καὶ ἐνέπλησε πόνον γαστρός, [3] ἐλέγχων ἐν ῥήμασιν

---

26. C επει με κακα ... και περιεθηκας μοι 27. εν κυκλωματι, και εφυλαξες μου ... om των 28. οι παλαιουνται XIV. 1. C om γεννητος 3. εν κριματι εισελθειν επι σου 4. εσται καθαρος ... ρυπου ουδε εις, C ρειπου αλλ ουδεις 5 μιας ημερας γενηται ο ... παρ αυτω, εις χρ. γαρ 6. απ εμου ινα ησυχασω κ. ευδοκησω μου τ. βιον ωςπερ μισθ. 7. εαν δε και εκκοπη, παλιν ανθησει ... C εκκοπη, παλιν επανθησει ... εκλιπη 8. εαν δε πετραις, C εαν δε πετρα ... τελευτησει 9. και ποιησει θερ. 10. και πεσων βροτος 11. ποταμοι δε ερημωθεντες ξηρανθησονται 12. ου μη αναστη και ου μη εξεγερθη εως αν ο ουρ. παλαιωθη 13. φυλαξεις ... κρυψεις, C εκρυψαν ... C μου η οργη 14. C τας ημερας ... υπομενω σαι εως αν παλιν, C υπομειν ...... ν (vdtr υπομεινας εως αν) παλιν 15. καλεσ. με 16. C παντα τα 17. τα αμαρτηματα ... AC εν βαλλαντιω ... και επεσημενω ει 18. πιπτων πεσειται 19. ελεανεν 20. και επεστησας α. το πρ. σου κ. εξαπεσταλη 21. εαν τε ολιγοι 22. αυτου επ αυτω επενθησεν XV. 1. ο θεμανιτις 2. τινα αρα pro ποτερον ... πνευματος, εμπλησει δε 3. ελεγχ. με εν ρημ. κενοις

οἷς οὐ δεῖ, καὶ ἐν λόγοις οἷς οὐδὲν ὄφελος; 4 οὐ καὶ σὺ ἀπεποιήσω φόβον, 4
συνετελέσω δὲ ῥήματα τοιαῦτα ἔναντι τοῦ κυρίου; 5 ἔνοχος εἶ ῥήμασι στόμα- 5
τός σου, οὐδὲ διέκρινας ῥήματα δυναστῶν· 6 ἐλέγξαι σε τὸ σὸν στόμα καὶ μὴ 6
ἐγώ, τὰ δὲ χείλη σου καταμαρτυρήσουσί σου. 7 τί γάρ; μὴ πρῶτος ἀνθρώ- 7
πων ἐγεννήθης; ἢ πρὸ θινῶν ἐπάγης; 8 ἢ σύνταγμα κυρίου ἀκήκοας; ἢ συμ- 8
βούλῳ σοι ἐχρήσατο ὁ θεός, εἰς δὲ σὲ ἀφίκετο σοφία; 9 τί γὰρ οἶδας ὃ οὐχ 9
οἴδαμεν; ἢ τί συνιεῖς σὺ ὃ οὐ καὶ ἡμεῖς; 10 καί γε πρεσβύτης καί γε παλαιὸς 10
ἐν ἡμῖν, βαρύτερος τοῦ πατρός σου ἡμέραις. 11 ὀλίγα ὧν ἡμάρτηκας μεμα- 11
στίγωσαι, μεγάλως ὑπερβαλλόντως λελάληκας. 12 τί ἐτόλμησεν ἡ καρδία σου; 12
ἢ τί ἐπήνεγκαν οἱ ὀφθαλμοί σου, 13 ὅτι θυμὸν ἔῤῥηξας ἔναντι κυρίου, ἐξή- 13
γαγες δὲ ἐκ στόματος ῥήματα τοιαῦτα; 14 τίς γὰρ ὢν βροτὸς ὅτι ἔσται ἄμεμ- 14
πτος; ἢ ὡς ἐσόμενος δίκαιος γεννητὸς γυναικός, 15 εἰ κατὰ ἁγίων οὐ πιστεύει, 15
οὐρανὸς δὲ οὐ καθαρὸς ἐναντίον αὐτοῦ; 16 ἔα δὲ ἐβδελυγμένος καὶ ἀκάθαρτος 16
ἀνήρ, πίνων ἀδικίας ἴσα ποτῷ. 17 ἀναγγελῶ δέ σοι, ἄκουέ μου, ἃ δὴ ἑώρακα 17
ἀναγγελῶ σοι, 18 ἃ σοφοὶ ἐροῦσιν, καὶ οὐκ ἔκρυψαν πατέρες αὐτῶν· 19 αὐτοῖς 18 19
μόνοις ἐδόθη ἡ γῆ, καὶ οὐκ ἐπῆλθεν ἀλλογενὴς ἐπ' αὐτούς. 20 πᾶς ὁ βίος 20
ἀσεβοῦς ἐν φροντίδι, ἔτη δὲ ἀριθμητὰ δεδομένα δυνάστῃ, 21 ὁ δὲ φόβος αὐ- 21
τοῦ ἐν ὠσὶν αὐτοῦ· ὅταν δοκῇ ἤδη εἰρηνεύειν, ἥξει αὐτοῦ ἡ καταστροφή.
22 μὴ πιστευέτω ἀποστραφῆναι ἀπὸ σκότους· ἐντέταλται γὰρ ἤδη εἰς χεῖρας 22
σιδήρου, 23 κατατέτακται δὲ εἰς σῖτα γυψίν· οἶδε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὅτι μένει εἰς 23
πτῶμα. 24 ἡμέρα δὲ σκοτεινὴ αὐτὸν στροβήσει, ἀνάγκη δὲ καὶ θλῖψις αὐτὸν 24
καθέξει ὥσπερ στρατηγὸς πρωτοστάτης πίπτων· 25 ὅτι ἦρκε χεῖρας ἐναντίον 25
τοῦ κυρίου, ἔναντι δὲ κυρίου παντοκράτορος ἐτραχηλίασεν, 26 ἔδραμε δὲ ἐναν- 26
τίον αὐτοῦ ὕβρει ἐν πάχει νώτου ἀσπίδος αὐτοῦ· 27 ὅτι ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον 27
αὐτοῦ ἐν στέατι αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε περιστόμιον ἐπὶ τῶν μηρίων. 28 αὐλισθείη 28
δὲ πόλεις ἐρήμους, εἰςέλθοι δὲ εἰς οἴκους ἀοικήτους· ἃ δὲ ἐκεῖνοι ἡτοίμασαν,
ἄλλοι ἀποίσονται. 29 οὔτε μὴ πλουτισθῇ, οὔτε μὴ μείνῃ αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα· 29
οὐ μὴ βάλῃ ἐπὶ τὴν γῆν σκιάν, 30 οὐδὲ μὴ ἐκφύγῃ τὸ σκότος· τὸν βλαστὸν 30
αὐτοῦ μαράναι ἄνεμος, ἐκπέσοι δὲ αὐτοῦ τὸ ἄνθος. 31 μὴ πιστευέτω ὅτι ὑπο- 31
μενεῖ, κενὰ γὰρ ἀποβήσεται αὐτῷ· 32 ἡ τομὴ αὐτοῦ πρὸ ὥρας φθαρήσεται, 32
καὶ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ οὐ μὴ πυκάσῃ· 33 τρυγηθείη δὲ ὡς ὄμφαξ πρὸ ὥρας, 33
ἐκπέσοι δὲ ὡς ἄνθος ἐλαίας. 34 μαρτύριον γὰρ ἀσεβοῦς θάνατος, πῦρ δὲ καύ- 34
σει οἴκους δωροδεκτῶν. 35 ἐν γαστρὶ δὲ λήψεται ὀδύνας, ἀποβήσεται δὲ αὐτῷ 35
κενά, ἡ δὲ κοιλία αὐτοῦ ὑποίσει δόλον.

---

3. om οις ου δει και ... C om και 4. οτι και σοι (σοι pro συ etiam C) ... AC εναντι κυριου 5. A και ου, C ου pro ουδε 6. ελεγξη ... καταμαρτυρησε (**-σει), C καταμαρτυρησαισαν 7. ανθρωπος 8. AC om η συμβ. σ. εχρησ. ο θεος ... η εις σε 9. η τι συ νοησεις ο ... AC ο ουχι και ημ. 10. *πρεσβυτερος pro βαρυτερ. 11. C ημαρτησας ... υπερβαλλον ουτως 12. τι οτι ετολμ., C τετολμησεν (sic) ... η τι σοι επηνεγκαν 14. om οτι 15. (C ο πιστ. pro ου πιστ.) ... ου πιστ. μεμψις, ο ουρανος δε ... in f. add αστρα δε ουχ αμεμπτα ... αδικιαν 17. αναγγελλω ουν σοι, συ δε μου ακουε ... AC εορακα ... αναγγελλω 18. α σοφ. ανηγγειλαν 19. C αυτοις δε μονοις 20. ασεβων 21. ειρηνευεσθαι τοτε ηξει η καταστρ. αυτου 22. εντεταχται 23. ab init. add καταπιπτι δε εις εξαληψιν ... και κατατεταχτ. εις, C κατατετ. γαρ εις 24. ημερα σκοτ. στροβ. αυτον ... πεπτωκως 25. εναντι κυριου, C εναντιον αυτου pro εναντιον του κυρ. 26. C om αυτου prius ... εν πανεχινω της ασπ. α. 27. μηρων αυτου et add αινος δε αυτου υβρις 28. και εισελθοι εις ... εκεινος ητοιμασεν ... C απονσονται 29. τα υπαρχ. αυτου· ουδε μη ... C επι γης 39. εκφυγη σκοτος ... μαραινει αν. και εκπεσοι αυτου 31. αυτω αποβησεται 32. in C litterae θαρησεται** ... πυκασι 33. AC ωςπερ ομφαξ ... και εκπεσοι ωςπερ 34. κατακαυσει 35. και εν γαστρι λημψονται ... C λημψεται ... υποισει πονον

XVI.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ λέγει [2]Ἀκήκοα τοιαῦτα πολλά, παρακλήτορες κα-
3 κῶν πάντες. [3]τί γὰρ μὴ τάξις ἐστὶ ῥήμασι πνεύματος; ἢ τί παρενοχλήσει
4 σοι ὅτι ἀποκρίνῃ; [4]κἀγὼ καθ᾽ ὑμᾶς λαλήσω. εἰ ὑπέκειτό γε ἡ ψυχὴ ὑμῶν
ἀντὶ τῆς ἐμῆς, εἶτ᾽ ἐναλοῦμαι ὑμῖν ῥήμασι, κινήσω δὲ καθ᾽ ὑμῶν κεφαλήν.
5 6 [5]εἴη δὲ ἰσχὺς ἐν τῷ στόματί μου, κίνησιν δὲ χειλέων οὐ φείσομαι. [6]ἐὰν γὰρ
λαλήσω, οὐκ ἀλγήσω τὸ τραῦμα· ἐὰν δὲ καὶ σιωπήσω, τί ἔλαττον τρωθήσο-
7 μαι; [7]νῦν δὲ κατάκοπόν με πεποίηκε μωρὸν σεσηπότα, καὶ ἐπελάβου μου·
8 [8]εἰς μαρτύριον ἐγενήθη, καὶ ἀνέστη ἐν ἐμοὶ τὸ ψεῦδός μου, κατὰ πρόσωπόν
9 μου ἀνταπεκρίθη. [9]ὀργῇ χρησάμενος κατέβαλέ με, ἔβρυξεν ἐπ᾽ ἐμὲ τοὺς ὀδόν-
10 τας, βέλη πειρατῶν αὐτοῦ ἐπ᾽ ἐμοὶ ἔπεσαν. [10]ἀκίσιν ὀφθαλμῶν ἐνήλατο, ὀξεῖ
11 ἔπαισέ με εἰς τὰ γόνατα, ὁμοθυμαδὸν δὲ κατέδραμον ἐπ᾽ ἐμοί. [11]παρέδωκε
12 γάρ με ὁ κύριος εἰς χεῖρας ἀδίκων, ἐπὶ δὲ ἀσεβέσιν ἔῤῥιψέ με. [12]εἰρηνεύοντα
διεσκέδασέ με· λαβών με τῆς κόμης διέτιλε, κατέστησέ με ὥσπερ σκοπόν.
13 [13]ἐκύκλωσάν με λόγχαις βάλλοντες εἰς νεφρούς μου, οὐ φειδόμενοι ἐξέχεαν
14 εἰς τὴν γῆν τὴν χολήν μου· [14]κατέβαλόν με πτῶμα ἐπὶ πτώματι, ἔδραμον
15 πρὸς μὲ δυνάμενοι· [15]σάκκον ἔῤῥαψαν ἐπὶ βύρσης μου, τὸ δὲ σθένος μου ἐν
16 γῇ ἐσβέσθη. [16]ἡ γαστήρ μου συγκέκαυται ἀπὸ κλαυθμοῦ, ἐπὶ δὲ βλεφάροις
17 18 μου σκιά· [17]ἄδικον δὲ οὐδὲν ἦν ἐν χερσί μου, εὐχὴ δέ μου καθαρά. [18]γῆ
μὴ ἐπικαλύψῃς ἐφ᾽ αἵματι τῆς σαρκός μου, μηδὲ εἴη τόπος τῇ κραυγῇ μου.
19 [19]καὶ νῦν ἰδοὺ ἐν οὐρανοῖς ὁ μάρτυς μου, ὁ δὲ συνίστωρ μου ἐν ὑψίστοις.
20 [20]ἀφίκοιτό μου ἡ δέησις πρὸς κύριον, ἔναντι δὲ αὐτοῦ στάζοι μου ὁ ὀφθαλ-
21 μός. [21]εἴη δὲ ἔλεγχος ἀνδρὶ ἔναντι κυρίου, καὶ υἱῷ ἀνθρώπου τῷ πλησίον
22 αὐτοῦ. [22]ἔτη δὲ ἀριθμητὰ ἥκασιν, ὁδῷ δὲ ᾗ οὐκ ἐπαναστραφήσομαι πο-
ρεύσομαι.

XVII.

2 Ὀλέκομαι πνεύματι φερόμενος, δέομαι δὲ ταφῆς καὶ οὐ τυγχάνω. [2]λίσ-
3 σομαι κάμνων, καὶ τί ποιήσας; [3]ἔκλεψαν δέ μου τὰ ὑπάρχοντα ἀλλότριοι·
4 τίς ἐστιν οὗτος; τῇ χειρί μου συνδεθήτω. [4]ὅτι καρδίαν αὐτῶν ἔκρυψας ἀπὸ
5 φρονήσεως, διὰ τοῦτο οὐ μὴ ὑψώσῃς αὐτούς. [5]τῇ μερίδι ἀναγγελεῖ κακίας,
6 ὀφθαλμοὶ δὲ ἐφ᾽ υἱοῖς ἐτάκησαν. [6]ἔθου δέ με θρύλλημα ἐν ἔθνεσι, γέλως δὲ
7 αὐτοῖς ἀπέβην· [7]πεπώρωνται γὰρ ἀπὸ ὀργῆς οἱ ὀφθαλμοί μου, πεπολιόρκη-
8 μαι μεγάλως ὑπὸ πάντων. [8]θαῦμα ἔσχεν ἀληθινοὺς ἐπὶ τούτῳ, δίκαιος δὲ ἐπὶ
9 παρανόμῳ ἐπανασταίη· [9]σχοίη δὲ πιστὸς τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν, καθαρὸς δὲ χεῖρας

XVI. 4. και εγω δε ... ει γε υπεκειτο ... C η pro ει ... εμης ψυχης ... C ειτ ει εναλλουμαι ... υμιν λογοις 5. και κεινησιν χιλεων 6. το τραυμ. μου 7. C κατα τοπον pro κατακοπον 8. εγενηθην (και επελ. μου εις μαρτ. εγεν. in A et C conjgtur) 9. εβρυξ. δε επ ε. τ. ο. αυτου ... πειρατηριων ... επεσεν 10. ab ακισιν usque οξ**, antea plura ... επι τα γονατα ... επ εμε 11. αδικου, επι δε ασεβεις 12. διετειλεν 13. AC ου φειδομ. conjg. c. antecedd. ... εις γην την ζωην μου 14. επ εμε δυνατοι 15. ερριψαν επι βυρση μου ... εις γην εσβεσαν 16. βλεφαρων ... σκια θανατου 17. αδικ. γαρ 18. om της ... της κραυγης 19. om μου prius 20. η δεησ. μου ... σταξαι ο οφθ. μου 21. ο ελεγχος μου εναντι ... C εναντιον ... υιος 22. ηκουσιν μοι XVII. 2. ποιησω 3. αλλοτριοι τα υπαρχοντα 4. AC εκρυψαν ... ουν μη υψ. 5. AC οφθαλμ. δε μου 6. εθου με θρυλημα ε. ε. και απεβην αυτοις γελος 7. πεπηρωνται δε απο οργ. σου ... και πεπολ. υπο π. μεγαλ. 8. επι τουτοις, δικαιω γαρ παρανομος επανεστη 9. και ο καθαρος χερσιν

ἀναλάβοι θάρσος. [10]οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ πάντες ἐρείδετε καὶ δεῦτε δή, οὐ γὰρ 10
εὑρίσκω ἐν ὑμῖν ἀληθές. [11]αἱ ἡμέραι μου παρῆλθον ἐν βρόμῳ, ἐῤῥάγη δὲ τὰ 11
ἄρθρα τῆς καρδίας μου· [12]νύκτα εἰς ἡμέραν ἔθηκα, φῶς ἐγγὺς ἀπὸ προσώ- 12
που σκότους. [13]ἐὰν γὰρ ὑπομείνω, ᾅδης μου ὁ οἶκος, ἐν δὲ γνόφῳ ἔστρωταί 13
μου ἡ στρωμνή. [14]θάνατον ἐπεκαλεσάμην πατέρα μου εἶναι, μητέρα δέ μου καὶ 14
ἀδελφὴν σαπρίαν. [15]ποῦ οὖν μου ἔτι ἐστὶν ἡ ἐλπίς; ἢ τὰ ἀγαθά μου ὄψο- 15
μαι; [16]ἢ μετ' ἐμοῦ εἰς ᾅδην καταβήσονται; ἢ ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ χώματος 16
καταβησόμεθα;

XVIII.

Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης λέγει [2]Μέχρι τίνος οὐ παύσῃ; ἐπί- 2
σχες, ἵνα καὶ αὐτοὶ λαλήσωμεν. [3]διὰ τί δὲ ὥσπερ τετράποδα σεσιωπήκαμεν 3
ἐναντίον σου; [4]κέχρηταί σοι ὀργή. τί γάρ; ἐὰν σὺ ἀποθάνῃς, ἀοίκητος ἡ ὑπ' 4
οὐρανόν; ἢ καταστραφήσεται ὄρη ἐκ θεμελίων; [5]καὶ φῶς ἀσεβῶν σβεσθή- 5
σεται, καὶ οὐκ ἀποβήσεται αὐτῶν ἡ φλόξ. [6]τὸ φῶς αὐτοῦ σκότος ἐν διαίτῃ, 6
ὁ δὲ λύχνος ἐπ' αὐτῷ σβεσθήσεται. [7]θηρεύσαισαν ἐλάχιστοι τὰ ὑπάρχοντα 7
αὐτοῦ, σφάλαι δὲ αὐτοῦ ἡ βουλή. [8]ἐμβέβληται δὲ ὁ πούς αὐτοῦ ἐν παγίδι, 8
ἐν δικτύῳ ἐλιχθείη. [9]ἔλθοισαν δὲ ἐπ' αὐτὸν παγίδες, κατισχύσει ἐπ' αὐτὸν 9
διψῶντας. [10]κέκρυπται ἐν τῇ γῇ σχοινίον αὐτοῦ, καὶ ἡ σύλληψις αὐτοῦ ἐπὶ 10
τρίβον. [11]κύκλῳ ὀλέσαισαν αὐτὸν ὀδύναι· πολλοὶ δὲ περὶ πόδα αὐτοῦ ἔλθοισαν 11
ἐν λιμῷ στενῷ. [12]πτῶμα δὲ αὐτῷ ἡτοίμασται ἐξαίσιον. [13]βρωθείησαν αὐτοῦ 12 13
κλῶνες ποδῶν, κατέδεται δὲ αὐτοῦ τὰ ὡραῖα θάνατος. [14]ἐκραγείη δὲ ἐκ διαί- 14
της αὐτοῦ ἴασις, σχοίη δὲ αὐτὸν ἀνάγκη αἰτίᾳ βασιλικῇ. [15]κατασκηνώσει ἐν 15
τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ἐν νυκτὶ αὐτοῦ, κατασπαρήσονται τὰ εὐπρεπῆ αὐτοῦ θείῳ.
[16]ὑποκάτωθεν αἱ ῥίζαι αὐτοῦ ξηρανθήσονται, καὶ ἐπάνωθεν ἐπιπεσεῖται θε- 16
ρισμὸς αὐτοῦ. [17]τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ ἀπόλοιτο ἐκ γῆς, καὶ ὑπάρξει ὄνομα 17
αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐξωτέρω. [18]ἀπώσειεν αὐτὸν ἐκ φωτὸς εἰς σκότος. [19]οὐκ 18 19
ἔσται ἐπίγνωστος ἐν λαῷ αὐτοῦ, οὐδὲ σεσωσμένος ἐν τῇ ὑπ' οὐρανὸν ὁ οἶκος
αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν τοῖς αὐτοῦ ζήσονται ἕτεροι· [20]ἐπ' αὐτῷ ἐστέναξαν ἔσχατοι, 20
πρώτους δὲ ἔσχε θαῦμα. [21]οὗτοί εἰσιν οἱ οἶκοι ἀδίκων, οὗτος δὲ ὁ τόπος 21
τῶν μὴ εἰδότων τὸν κύριον.

XIX.

Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ λέγει [2]Ἕως τίνος ἔγκοπον ποιήσετε ψυχήν μου, καὶ 2
καθαιρεῖτε με λόγοις; [3]γνῶτε μόνον ὅτι ὁ κύριος ἐποίησέ με οὕτως. κατα- 3
λαλεῖτέ μου, οὐκ αἰσχυνόμενοί με ἐπίκεισθέ μοι. [4]ναὶ δὴ ἐπ' ἀληθείας ἐγὼ 4

---

10. om δη 11. και ημεραι ... δρομω (C θρομω?) 12. εθηκαν 13. η στρομη 14. προσεκαλεσαμην, C προςκαλεσαμην 15. C ουν μοι εστιν ... om εστιν ... οψομ. ετι 16. εις τον αδην καταβησεται XVIII. 1. βαλδας ο αυχιτης 3. ινα τι 4. κεχρησε δε οργη ... AC εαν σοι ... C ανοικητος ... αοικ. εσται η ... η γη pro ορη 5. αναβησεται αυτου 6. διαιτη αυτου ... λυχν. αυτου επ 7. θηρευσιαν τα υπαρχ. αυτου ελαχιστοι, και σφαλιη αυτου 8. ενβληθειη ... AC και εν δικτυω ... ειλιχθειη 9. ελθοι δε εν δε επ (sic) ... παγιδ. κυκλοθεν και κατισχυσουσιν ... διψωντες 10. κεκρ. δε ... συλλημψις ... επι εριβων κυκλοθεν 11. om κυκλω ... και ολεσιαν ... πολλων δε π. ποδας ελθοι λιμω στενω 12. και πτωμα αυτω ητοιμαστο 13. ωμια pro ωραια 14. αναγκη και αιτια 15. και εν σωματι αυτου pro εν νυκτι αυτου ... κατασπαρησεται 17. υπαρχει 18. και απωσιαν 19. εν τω λαω ... αλλ εντος αυτου 21. εισιν οικοι ... δε τοπος ... ιδοτων XIX. 2. εως ποτε ενκοπον π. την ψ. μ. κ. καθελειται 3. εποιησ μοι ουτως και καταλ. με ο. αισχ. και επικεσθαι μοι 4. εγω επ αληθ.

ἐπλανήθην, παρ᾽ ἐμοὶ δὲ αὐλίζεται πλάνος, λαλῆσαι ῥήματα ἃ οὐκ ἔδει, τὰ
5 δὲ ῥήματά μου πλανᾶται καὶ οὐκ ἐπὶ καιροῦ. [5]ἔα δὲ ὅτι ἐπ᾽ ἐμοὶ μεγαλύ-
6 νεσθε, ἐνάλλεσθε δέ μοι ὀνείδει. [6]γνῶτε οὖν ὅτι κύριός ἐστιν ὁ ταράξας,
7 ὀχύρωμα δὲ αὐτοῦ ἐπ᾽ ἐμὲ ὕψωσεν. [7]ἰδοὺ γελῶ ὀνείδει, οὐ λαλήσω· κεκρά-
8 ξομαι, καὶ οὐδαμοῦ κρίμα. [8]κύκλῳ περιῳκοδόμημαι, καὶ οὐ μὴ διαβῶ, ἐπὶ
9 πρόςωπόν μου σκότος ἔθετο. [9]τὴν δὲ δόξαν ἀπ᾽ ἐμοῦ ἐξέδυσεν, ἀφεῖλε δὲ
10 στέφανον ἀπὸ κεφαλῆς μου. [10]διέσπασέ με κύκλῳ καὶ ᾠχόμην, ἐξέκοψε δὲ
11 ὥςπερ δένδρον τὴν ἐλπίδα μου. [11]δεινῶς δέ μοι ὀργῇ ἐχρήσατο, ἡγήσατο δέ
12 με ὥςπερ ἐχθρόν. [12]ὁμοθυμαδὸν δὲ ἦλθον τὰ πειρατήρια αὐτοῦ ἐπ᾽ ἐμοί,
13 ταῖς ὁδοῖς μου ἐκύκλωσαν ἐγκάθετοι. [13]ἀπ᾽ ἐμοῦ ἀδελφοί μου ἀπέστησαν,
14 ἔγνωσαν ἀλλοτρίους ἢ ἐμέ· φίλοι δέ μου ἀνελεήμονες γεγόνασιν. [14]οὐ προσε-
ποιήσαντό με οἱ ἐγγύτατοί μου, καὶ οἱ εἰδότες μου τὸ ὄνομα ἐπελάθοντό μου.
15 16 [15]γείτονες οἰκίας θεράπαιναί τε μου, ἀλλογενὴς ἤμην ἐναντίον αὐτῶν. [16]θε-
17 ράποντά μου ἐκάλεσα, καὶ οὐχ ὑπήκουσε· στόμα δέ μου ἐδέετο, [17]καὶ ἱκέ-
τευον τὴν γυναῖκά μου, προσεκαλούμην δὲ κολακεύων υἱοὺς παλλακίδων μου·
18 [18]οἱ δὲ εἰς τὸν αἰῶνά με ἀπεποιήσαντο, ὅταν ἀναστῶ κατ᾽ ἐμοῦ λαλοῦσιν.
19 20 [19]ἐβδελύξαντό με οἱ ἰδόντες με· οὓς δὴ ἠγαπήκειν, ἐπανέστησάν μοι. [20]ἐν
δέρματί μου ἐσάπησαν αἱ σάρκες μου, τὰ δὲ ὀστᾶ μου ἐν ὀδοῦσιν ἔχεται.
21 [21]ἐλεήσατέ με, ἐλεήσατέ με, ὦ φίλοι· χεὶρ γὰρ κυρίου ἡ ἁψαμένη μού ἐστιν.
22 [22]διὰ τί με διώκετε ὥςπερ καὶ ὁ κύριος, ἀπὸ δὲ σαρκῶν μου οὐκ ἐμπί-
23 πλασθε; [23]τίς γὰρ ἂν δοίη γραφῆναι τὰ ῥήματά μου, τεθῆναι δὲ αὐτὰ ἐν
24 βιβλίῳ εἰς τὸν αἰῶνα, [24]ἐν γραφείῳ σιδηρῷ καὶ μολίβῳ, ἢ ἐν πέτραις ἐγγλυ-
25 26 φῆναι; [25]οἶδα γὰρ ὅτι ἀέννaός ἐστιν ὁ ἐκλύειν με μέλλων ἐπὶ γῆς [26]ἀνα-
στῆσαι τὸ δέρμα μου τὸ ἀναντλοῦν ταῦτα· παρὰ γὰρ κυρίου ταῦτά μοι συνε-
27 τελέσθη, [27]ἃ ἐγὼ ἐμαυτῷ συνεπίσταμαι, ἃ ὁ ὀφθαλμός μου ἑώρακε καὶ οὐκ
28 ἄλλος, πάντα δέ μοι συντετέλεσται ἐν κόλπῳ. [28]εἰ δὲ καὶ ἐρεῖτε Τί ἐροῦμεν
29 ἔναντι αὐτοῦ, καὶ ῥίζαν λόγου εὑρήσομεν ἐν αὐτῷ; [29]εὐλαβήθητε δὴ καὶ ὑμεῖς
ἀπὸ ἐπικαλύμματος· θυμὸς γὰρ ἐπ᾽ ἀνόμους ἐπελεύσεται, καὶ τότε γνώσονται
ποῦ ἐστιν αὐτῶν ἡ ὕλη.

XX.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Σωφὰρ ὁ Μιναῖος λέγει [2]Οὐχ οὕτως ὑπελάμβανον ἀν-
3 τερεῖν σε ταῦτα, καὶ οὐχὶ συνίετε μᾶλλον ἢ καὶ ἐγώ· [3]παιδείαν ἐντροπῆς
4 μου ἀκούσομαι, καὶ πνεῦμα ἐκ τῆς συνέσεως ἀποκρίνεταί μοι. [4]μὴ ταῦτα
5 ἔγνως ἀπὸ τοῦ ἔτι, ἀφ᾽ οὗ ἐτέθη ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς; [5]εὐφροσύνη δὲ

---

4. επλ. και εν εμοι αυλ. ... ρημα ο 6. γνωτε οτι ο κυρ. ε. ο τ. με 7. ιδου λαλω ονειδη και ου 8. επι δε ατραπους μου σκ. εθ. 9. την δοξαν μου απ ... και αφειλεν στεφ. 10. διεσπ. δε με 11. om δε prius 12. ομοθ. αυτου ηλθεν τα πειρ. επ εμε ... με ενκαθετοι 13. απ εμ. δε απεστ. αδ., εγνωσαν ... οι φιλοι δε 14. και ου ... μου, οι ιδοντες 15. γιτονες οικιοι θεραποντες θεραπενοι, αλλογενης εγενομην 16. θεραποντας δε μου εκ. κ. ουκ υπηκουσαν μου ... εδεειτο αυτων 17. και προσεκαλουμην κολ. 18. με απιπαντο 19. εβδελ. δε με οι ιδοτες με· και ους ηγαπων 20. om αι ... εν οδυναις εχεται 21. εγγισατε μοι ελεησατε με ω φιλ. ελεησατε με ... εστιν η αψ. μου 22. δια τι δε με 23. δωη 24. εν γραφιω σιδ. η μολ. 25. αεναος (... ed. rom. μελλων, επι γης) 26. αναστησει δε μου το σωμα το ... μοι ταυτα 27. α οι οφθαλμοι μ. εορακασιν ... C συντετελεσθαι 28. AC εναντιον αυτου ... ευρησον 29. δε pro δη ... απο κριματος ... επ ανομοις ... γνωσονται οτι ουδαμου αυτων η ισχυς εστιν XX. 2. υπελ. σε ειναι και αντεριν σε ταυτα κ. ουχι συνιεναι μ. η εγω 3. AC παιδιαν ... εντρ. σου ... συνεσεως σου 5. AC ευφρ. γαρ

ἀσεβῶν πτῶμα ἐξαίσιον, χαρμονὴ δὲ παρανόμων ἀπώλεια· 6 ἐὰν ἀναβῇ εἰς 6
οὐρανὸν αὐτοῦ τὰ δῶρα, ἡ δὲ θυσία αὐτοῦ νεφῶν ἅψηται. 7 ὅταν γὰρ δοκῇ 7
ἤδη κατεστηρίχθαι, τότε εἰς τέλος ἀπολεῖται· οἱ δὲ εἰδότες αὐτὸν ἐροῦσι Ποῦ
ἐστιν; 8 ὥςπερ ἐνύπνιον ἐκπετασθὲν οὐ μὴ εὑρεθῇ, ἔπτη δὲ ὥςπερ φάσμα 8
νυκτερινόν· 9 ὀφθαλμὸς παρέβλεψε, καὶ οὐ προςθήσει, καὶ οὐκ ἔτι προςνοήσει 9
αὐτὸν ὁ τόπος αὐτοῦ. 10 τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ὀλέσαισαν ἥττονες, αἱ δὲ χεῖρες 10
αὐτοῦ πυρσεύσαισαν ὀδύνας. 11 ὀστᾶ αὐτοῦ ἐνεπλήσθησαν νεότητος αὐτοῦ, καὶ 11
μετ' αὐτοῦ ἐπὶ χώματος κοιμηθήσεται. 12 ἐὰν γλυκανθῇ ἐν στόματι αὐτοῦ 12
κακία, κρύψει αὐτὴν ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, 13 οὐ φείσεται αὐτῆς καὶ οὐκ 13
ἐγκαταλείψει αὐτήν· καὶ συνάξει αὐτὴν ἐν μέσῳ τοῦ λάρυγγος αὐτοῦ, 14 καὶ 14
οὐ μὴ δυνηθῇ βοηθῆσαι ἑαυτῷ. χολὴ ἀσπίδος ἐν γαστρὶ αὐτοῦ. 15 πλοῦτος 15
ἀδίκως συναγόμενος ἐξεμεθήσεται, ἐξ οἰκίας αὐτοῦ ἐξελκύσει αὐτὸν ἄγγελος.
16 θυμὸν δὲ δρακόντων θηλάσειεν, ἀνέλοι δὲ αὐτὸν γλῶσσα ὄφεως. 17 μὴ ἴδοι 16 17
ἄμελξιν νομάδων μηδὲ νομὰς μέλιτος καὶ βουτύρου. 18 εἰς κενὰ καὶ μάταια 18
ἐκοπίασεν, πλοῦτον ἐξ οὗ οὐ γεύσεται· ὥςπερ στρίφνος ἀμάσητος, ἀκατά-
ποτος. 19 πολλῶν γὰρ δυνατῶν οἴκους ἔθλασεν· δίαιταν δὲ ἥρπασε, καὶ οὐκ 19
ἔστησεν. 20 οὐκ ἔστιν αὐτοῦ σωτηρία τοῖς ὑπάρχουσιν, ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτοῦ οὐ 20
σωθήσεται. 21 οὐκ ἔστιν ὑπόλειμμα τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ, διὰ τοῦτο οὐκ ἀν- 21
θήσει αὐτοῦ τὰ ἀγαθά. 22 ὅταν δὲ δοκῇ ἤδη πεπληρῶσθαι, θλιβήσεται, πᾶσα 22
δὲ ἀνάγκη ἐπ' αὐτὸν ἐπελεύσεται. 23 εἴ πως εἴ πληρῶσαι γαστέρα αὐτοῦ, 23
ἐπαποστεῖλαι ἐπ' αὐτὸν θυμὸν ὀργῆς, νίψαι ἐπ' αὐτὸν ὀδύνας· 24 καὶ οὐ μὴ 24
σωθῇ ἐκ χειρὸς σιδήρου, τρώσαι αὐτὸν τόξον χάλκειον· 25 διεξέλθοι δὲ διὰ 25
σώματος αὐτοῦ βέλος, ἄστρα δὲ ἐν διαίταις αὐτοῦ· περιπατήσαισαν ἐπ' αὐτῷ
φόβοι, 26 πᾶν δὲ σκότος αὐτῷ ὑπομείναι· κατέδεται αὐτὸν πῦρ ἄκαυστον, 26
κακώσαι δὲ αὐτοῦ ἐπήλυτος τὸν οἶκον. 27 ἀνακαλύψαι δὲ αὐτοῦ ὁ οὐρανὸς τὰς 27
ἀνομίας, γῆ δὲ ἐπανασταίη αὐτῷ. 28 ἑλκύσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀπώλεια εἰς 28
τέλος, ἡμέρα ὀργῆς ἐπέλθοι αὐτῷ. 29 αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ 29
κυρίου, καὶ κτῆμα ὑπαρχόντων αὐτῷ παρὰ τοῦ ἐπισκόπου.

XXI.

Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ λέγει 2 Ἀκούσατε ἀκούσατέ μου τῶν λόγων, ἵνα μὴ 2
ᾖ μοι παρ' ὑμῶν αὕτη ἡ παράκλησις. 3 ἄρατέ με, ἐγὼ δὲ λαλήσω, εἶτ' οὐ 3
καταγελάσετέ μου. 4 τί γάρ; μὴ ἀνθρώπου μου ἡ ἔλεγξις; ἢ διὰ τί οὐ θυ- 4

5. ασεβων pro παρανομων 6. τα δωρα αυτου 7. om γαρ ... AC εστηριχθαι ... C και οι ειδοτες ιδοντες ... ιδοτες 8. φαντασμα pro φασμα 9. και ου προςνοησει αυτον ο τ. α. ουκετι ... C προνοησει 10. θλασιαν pro ολεσαισαν ... ψηλαφησουσιν pro πυρσευσ. 11. ενεπλησθη 12. om εαν ... εγλυκανθη 13. C εκ μεσου 14. in f. add και πονος 15. εξεμεσθησεται εκ κοιλιας αυτου, εξ οι. δε ... C εξελκυσαι ... αγγελ. θανατου 16. θυμος ... θηλασει, και ανελοι αυτον 17. C ειδοι 18. εκοπιασεν, σχοιη δε πλουτον ... ωςπ. στρυχνον αμασητον ακαταπατητον 19. AC αδυνατων ... εθρασεν· δι. δε αυτων ... C διαιτιαν γαρ • πασεν 20. δια τουτο ουκ εστη αυτω σωτηρια εν τοις υπ. αυτου, ουδε ανθησει αυτου τα αγαθα, εν επιθυμ. α. ου σωθ. 21. AC υπολιμμα ... om δια τουτο usque αγαθα 22. AC om δε ... C ειρηνευειν pro πεπληρ. 23. και πληρωσει pro ει πως ει πληρ., C ει πως κληρωσαι ... ριψαι δε pro νιψαι 24. τρωσαι δε ... χαλκαιον, C χαλκιον 25. και διεξελθοι δια ... ανδρα pro αστρα ... C εν διαιτη ... αυτου μη περιπατησαι 26. και παν σκοτος αυτον ... AC κατεδ. δε αυτον ... πυρ ασβεστον ... και κακωσαι αυτου 27. om δε prius 28. και ημεραι (?) 29. AC υπαρχοντων αυτου XXI. 2. Ακουσ. μου ακ. μου ... ινα μη ειη μοι αυτη παρ υμων παρακλησεις ... C αυτη παρακλησις 3. βαστασατε με ... ειτα μη μου καταγελαται 4. C τι γαρ μοι ανθρωπου η ελεγξις ... μη εξ ανθρ. η ελ. μου; και δια

5 6 μωθήσομαι; 5 εἰςβλέψαντες εἰς ἐμὲ θαυμάσετε, χεῖρα θέντες ἐπὶ σιαγόνι. 6 ἐάν
7 τε γὰρ μνησθῶ, ἐσπούδακα, ἔχουσι δέ μου τὰς σάρκας ὀδύναι. 7 διὰ τί ἀσε-
8 βεῖς ζῶσι, πεπαλαίωνται δὲ καὶ ἐν πλούτῳ; 8 ὁ σπόρος αὐτῶν κατὰ ψυχήν,
9 τὰ δὲ τέκνα αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς. 9 οἱ οἶκοι αὐτῶν εὐθηνοῦσι, φόβος δὲ οὐ-
10 δαμοῦ, μάστιξ δὲ παρὰ κυρίου οὐκ ἔστιν ἐπ' αὐτοῖς. 10 ἡ βοῦς αὐτῶν οὐκ
11 ὠμοτόκησε, διεσώθη δὲ αὐτῶν ἐν γαστρὶ ἔχουσα καὶ οὐκ ἔσφαλεν. 11 μένουσι
12 δὲ ὡς πρόβατα αἰώνια, τὰ δὲ παιδία αὐτῶν προςπαίζουσιν, 12 ἀναλαβόντες
13 ψαλτήριον καὶ κιθάραν, καὶ εὐφραίνονται φωνῇ ψαλμοῦ. 13 συνετέλεσαν δὲ ἐν
14 ἀγαθοῖς τὸν βίον αὐτῶν, ἐν δὲ ἀναπαύσει ᾅδου ἐκοιμήθησαν. 14 λέγει δὲ κυ-
15 ρίῳ Ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ, ὁδούς σου εἰδέναι οὐ βούλομαι· 15 τί ἱκανὸς ὅτι δου-
16 λεύσομεν αὐτῷ; καὶ τίς ὠφέλεια ὅτι ἀπαντήσομεν αὐτῷ; 16 ἐν χερσὶ γὰρ ἦν
17 αὐτῶν τὰ ἀγαθά, ἔργα δὲ ἀσεβῶν οὐκ ἐφορᾷ. 17 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἀσεβῶν
λύχνος σβεσθήσεται, ἐπελεύσεται δὲ αὐτοῖς ἡ καταστροφή, ὠδῖνες δὲ αὐτοὺς
18 ἕξουσιν ἀπὸ ὀργῆς. 18 ἔσονται δὲ ὥςπερ ἄχυρα ὑπ' ἀνέμου, ἢ ὥςπερ κονιορ-
19 τὸς ὃν ὑφείλετο λαῖλαψ. 19 ἐκλείποι υἱοὺς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, ἀνταποδώσει
20 πρὸς αὐτὸν καὶ γνώσεται. 20 ἴδοισαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τὴν ἑαυτοῦ σφαγήν,
21 ἀπὸ δὲ κυρίου μὴ διασωθείη· 21 ὅτι τὸ θέλημα αὐτοῦ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ μετ'
22 αὐτοῦ, καὶ ἀριθμοὶ μηνῶν αὐτοῦ διῃρέθησαν. 22 πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν
23 ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην; αὐτὸς δὲ φόνους διακρίνει; 23 οὗτος ἀπο-
24 θανεῖται ἐν κράτει ἁπλοσύνης αὐτοῦ, ὅλος δὲ εὐπαθῶν καὶ εὐθηνῶν, 24 τὰ δὲ
25 ἔγκατα αὐτοῦ πλήρη στέατος, μυελὸς δὲ αὐτοῦ διαχεῖται· 25 ὁ δὲ τελευτᾷ
26 ὑπὸ πικρίας ψυχῆς, οὐ φαγὼν οὐδὲν ἀγαθόν· 26 ὁμοθυμαδὸν δὲ ἐπὶ γῆς κοι-
27 μῶνται, σαπρία δὲ αὐτοὺς ἐκάλυψεν. 27 ὥστε οἶδα ὑμᾶς ὅτι τόλμῃ ἐπίκεισθέ
28 μοι, 28 ὥςτε ἐρεῖτε Ποῦ ἐστιν οἶκος ἄρχοντος; καὶ ποῦ ἐστιν ἡ σκέπη τῶν
29 σκηνωμάτων τῶν ἀσεβῶν; 29 ἐρωτήσατε παραπορευομένους ὁδόν, καὶ τὰ ση-
30 μεῖα αὐτῶν οὐκ ἀπαλλοτριώσετε· 30 ὅτι εἰς ἡμέραν ἀπωλείας κουφίζεται ὁ
31 πονηρός, εἰς ἡμέραν ὀργῆς αὐτοῦ ἀπαχθήσονται. 31 τίς ἀπαγγελεῖ ἐπὶ προςώπου
32 αὐτοῦ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; καὶ αὐτὸς ἐποίησε, τίς ἀνταποδώσει αὐτῷ; 32 καὶ
33 αὐτὸς εἰς τάφους ἀπηνέχθη, καὶ αὐτὸς ἐπὶ σωρῶν ἠγρύπνησεν. 33 ἐγλυκάνθησαν
αὐτῷ χάλικες χειμάῤῥου, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ πᾶς ἄνθρωπος ἀπελεύσεται, καὶ
34 ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἀναρίθμητοι. 34 πῶς δὲ παρακαλεῖτέ με κενά; τὸ δὲ ἐμὲ
καταπαύσασθαι ἀφ' ὑμῶν οὐδέν.

XXII.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιφὰζ ὁ Θαιμανίτης λέγει 2 Πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν
3 ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην; 3 τί γὰρ μέλει τῷ κυρίῳ ἐὰν σὺ ἦσθα

---

5. εμβλεψαντες ε. ε. θαυμασατε ... επι στομα 7. δια τι δε ... om εν 8. in f. add αυτων 9. C εστιν αυτοις 10. αυτων η εγ γαστρι 11. AC ωςπερ ... προςπεζει αυτοις 12. αναλαμβανοντα 13. om δε prius 14. λεγ. δε ο ασεβης τω κυριω ... τας οδους 15. C (non A) δουλευσωμεν ... C om και τις ωφ. ο. α. αυτω ... απαντησωμεν 16. αυτων ην ... ασεβων ου καθαρα 17. και ωδινες αυτοις 18. AC προ ανεμου ... AC υφιλατο 19. υιοις 20. ιδοιεν δε οι ... C την αυτου σφαγην ... και υπο κυριου 21. μετ αυτον 25. AC σοφους pro φονους 23. AC αφροσυνης 24. (AC πληρης ...) ο δε μυελος ... C αυτων διαχ. 25. ο δε γε ... αγαθον ουδεν 26. ομοθ. δε οι υιοι αυτου επι γης κοιμηθησονται ... in f. add επι γης 28. C οτι ερειται ... οικος αρχαιος ... εστιν σκεπη 29. C πορευομενους ... απολλοτριωθησεται (sic) 30. και εις ημ. οργ. α. απαχθησεται 31. C αναγγελει ... επι προςωπον ... και α αυτος εποιησεν (... κ. αυτ. επ., τις αντ. α. conjg. etiam C, sed ed. rom. εποιησε; habet.) 32. απενεχθη, και επι σορω ηγρ. ... C om αυτος sec. 33. αριθμητοι 34. C με παρακαλειτε ... το δε αφ υμων καταπαυσαι με ουδεν εστιν XXII. 1. θεμανιτης 3. εαν συ ης

τοῖς ἔργοις ἄμεμπτος; ἢ ὠφέλεια ὅτι ἁπλώσῃς τὴν ὁδόν σου; 4 ἢ λόγον σου 4
ποιούμενος ἐλέγξεις, καὶ συνεισελεύσεταί σοι εἰς κρίσιν; 5 πότερον οὐχ ἡ κακία 5
σού ἐστι πολλή, ἀναρίθμητοι δέ σού εἰσιν αἱ ἁμαρτίαι; 6 ἠνεχύραζες δὲ τοὺς 6
ἀδελφούς σου διὰ κενῆς, ἀμφίασιν δὲ γυμνῶν ἀφείλου· 7 οὐδὲ ὕδωρ διψῶν- 7
τας ἐπότισας, ἀλλὰ πεινώντων ἐστέρησας ψωμόν· 8 ἐθαύμασας δέ τινων πρόσω- 8
πον, ᾤκισας δὲ τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς· 9 χήρας δὲ ἐξαπέστειλας κενάς, ὀρφανοὺς 9
δὲ ἐκάκωσας. 10 τοιγαροῦν ἐκύκλωσάν σε παγίδες, καὶ ἐσπούδασέ σε πόλεμος 10
ἐξαίσιος. 11 τὸ φῶς σοι σκότος ἀπέβη, κοιμηθέντα δὲ ὕδωρ σε ἐκάλυψε. 12 μὴ 11 12
οὐχὶ ὁ τὰ ὑψηλὰ ναίων ἐφορᾷ, τοὺς δὲ ὕβρει φερομένους ἐταπείνωσε; 13 καὶ 13
εἶπας Τί ἔγνω ὁ ἰσχυρός, ἢ κατὰ τοῦ γνόφου κρίνει; 14 νεφέλη ἀποκρυφὴ αὐτοῦ 14
καὶ οὐχ ὁραθήσεται, καὶ γῦρον οὐρανοῦ διαπορεύεται. 15 μὴ τρίβον αἰώνιον 15
φυλάξεις ἣν ἐπάτησαν ἄνδρες δίκαιοι, 16 οἳ συνελήφθησαν ἄωροι; ποταμὸς 16
ἐπιῤῥέων οἱ θεμέλιοι αὐτῶν, 17 οἱ λέγοντες Κύριος τί ποιήσει ἡμῖν; ἢ τί ἐπά- 17
ξεται ἡμῖν ὁ παντοκράτωρ; 18 ὃς δὲ ἐνέπλησε τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀγαθῶν, 18
βουλὴ δὲ ἀσεβῶν πόῤῥω ἀπ' αὐτοῦ. 19 ἰδόντες δίκαιοι ἐγέλασαν, ἄμεμπτος 19
δὲ ἐμυκτήρισεν. 20 εἰ μὴ ἠφανίσθη ἡ ὑπόστασις αὐτῶν, καὶ τὸ κατάλειμμα 20
αὐτῶν καταφάγεται πῦρ. 21 γενοῦ δὴ σκληρός, ἐὰν ὑπομείνῃς εἶτα ὁ καρπός 21
σου ἔσται ἐν ἀγαθοῖς. 22 ἔκλαβε δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐξηγορίαν, καὶ ἀνά- 22
λαβε τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ σου. 23 ἐὰν δὲ ἐπιστραφῇς καὶ ταπεινώσῃς 23
σεαυτὸν ἔναντι κυρίου, πόῤῥω ἐποίησας ἀπὸ διαίτης σου ἄδικον· 24 θήσῃ ἐπὶ 24
χώματι ἐν πέτρᾳ, καὶ ὡς πέτρα χειμάῤῥου Σωφίρ. 25 ἔσται οὖν σου ὁ παν- 25
τοκράτωρ βοηθὸς ἀπὸ ἐχθρῶν, καθαρὸν δὲ ἀποδώσει σε ὥςπερ ἀργύριον πε-
πυρωμένον. 26 εἶτα παῤῥησιασθήσῃ ἐναντίον κυρίου ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν 26
ἱλαρῶς· 27 εὐξαμένου δέ σου πρὸς αὐτὸν εἰσακούσεταί σου, δώσει δέ σοι ἀπο- 27
δοῦναι τὰς εὐχάς· 28 ἀποκαταστήσει δέ σοι δίαιταν δικαιοσύνης, ἐπὶ δὲ ὁδοῖς 28
σου ἔσται φέγγος. 29 ὅτι ἐταπείνωσας σεαυτόν, καὶ ἐρεῖς Ὑπερηφανεύσατο, 29
καὶ κύφοντα ὀφθαλμοῖς σώσει· 30 ῥύσεται ἀθῷον, καὶ διασώθητι ἐν καθαραῖς 30
χερσί σου.

XXIII.

Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ λέγει 2 Καὶ δὴ οἶδα ὅτι ἐκ χειρός μου ἡ ἔλεγξίς 2
ἐστι, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ βαρεῖα γέγονεν ἐπ' ἐμῷ στεναγμῷ. 3 τίς δ' ἄρα γνοίη 3
ὅτι εὕροιμι αὐτὸν καὶ ἔλθοιμι εἰς τέλος; 4 εἴποιμι δὲ ἐμαυτοῦ κρίμα, τὸ δὲ 4
στόμα μου ἐμπλῆσαι ἐλέγχων· 5 γνοίην δὲ ἰάματα ἅ μοι ἐρεῖ, αἰσθοίμην δὲ 5
τίνα μοι ἀπαγγελεῖ. 6 καὶ ἐν πολλῇ ἰσχύϊ ἐπελεύσεταί μοι, εἶτα ἐν ἀπειλῇ μοι 6
οὐ χρήσεται. 7 ἀλήθεια γὰρ καὶ ἔλεγχος παρ' αὐτοῦ, ἐξαγάγοι δὲ εἰς τέλος 7

---

3. αμεμπτος τ. εργ. η ωφ. αυτω ... C απλωσεις 4. AC ελεγξει σε 5. ουχι ... om εισιν 6. ηνεχυρ. γαρ 8. AC προσωπα ... εκομισας δε πτωχους επι γης, C ωκισ. δε πτωχους επι τ. γ. 9. και ορφαν. εκακ. 10. εκυκλωσεν 11. σοι εις σκοτος ... σε υδωρ 12. om ουχι ... ουκ εφορα 13. C ειπα 14. διαπορευσεται 15. *ην επανεστησαν 16. συνελημφθησαν 17. Τι ποιησει ημ. ο κυριος ... επαξει 18. οτε γε ενεπλ. 19. εμυκτηρ. αυτους 20. om ἡ ... καταλιμμα 21. γενου δε ... η pro ειτα 22. συν εξηγοριαν 23. και πορρω ποιησον (sed* ποιησης videtur) ... το αδικον (αδικον rescriptum) 24. θησεις επι χωματος εν π. και ωςπερ χειμαρρους ωφειρ 25. εσται δε σοι 26. ενπαρρησιαση εναντι 27. δε τας ευχ. σου αποδ. 28. οδοις σοι 29. Ει υπερηφανευσαμην 30. ρυσ. δε αθωον, κ. διασωθηση XXIII. 2. χειρων ... om και secundum ... γεγον. επ εμοι, στεναζω δε επ εμαυτον 3. τις γαρ αν γνωη ... και οτι ελθοιμι 4. ειπ. δε επ αυτου ... εμπλησει με ελεγχου 5. γνωην δε ρηματα ... απαγγελλει 6. και ει πολλη ... μοι, και ει εν απ. ου χρησεται μοι 7. παρ αυτω (sed παρ αυτω **)

8 τὸ κρίμα μου. [8] εἰ γὰρ πρῶτος πορεύσομαι, καὶ οὐκ ἔτι εἰμί, τὰ δὲ ἐπ᾽ ἐσχά-
9 τοις, τί οἶδα; [9] ἀριστερὰ ποιήσαντος αὐτοῦ καὶ οὐ κατέσχον, περιβαλεῖ δεξιὰ
10 καὶ οὐκ ὄψομαι. [10] οἶδε γὰρ ἤδη ὁδόν μου, διέκρινε δέ με ὥςπερ τὸ χρυσίον.
11 [11] ἐξελεύσομαι δὲ ἐν ἐντάλμασιν αὐτοῦ, ὁδοὺς γὰρ αὐτοῦ ἐφύλαξα, καὶ οὐ μὴ
12 ἐκκλίνω [12] ἀπὸ ἐνταλμάτων αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ παρέλθω, ἐν δὲ κόλπῳ μου ἔκρυψα
13 ῥήματα αὐτοῦ. [13] εἰ δὲ καὶ αὐτὸς ἔκρινεν οὕτως, τίς ἐστιν ὁ ἀντειπὼν αὐτῷ;
14 ὃ γὰρ αὐτὸς ἠθέλησε, καὶ ἐποίησεν. [14] διὰ τοῦτο ἐπ᾽ αὐτῷ ἐσπούδακα· νου-
15 θετούμενος δὲ ἐφρόντισα αὐτοῦ. [15] ἐπὶ τούτῳ ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ κατασπου-
16 δασθῶ· κατανοήσω, καὶ πτοηθήσομαι ἐξ αὐτοῦ. [16] κύριος δὲ ἐμαλάκυνε τὴν
17 καρδίαν μου, ὁ δὲ παντοκράτωρ ἐσπούδασέ με· [17] οὐ γὰρ ᾔδειν ὅτι ἐπε-
λεύσεταί μοι σκότος, πρὸ προςώπου δέ μου ἐκάλυψε γνόφος.

XXIV.

2 Διὰ τί δὲ κύριον ἔλαθον ὧραι, [2] ἀσεβεῖς δὲ ὅριον ὑπερέβησαν, ποίμνιον
3 σὺν ποιμένι ἁρπάσαντες; [3] ὑποζύγιον ὀρφανῶν ἀπήγαγον, καὶ βοῦν χήρας
4 ἠνεχύρασαν. [4] ἐξέκλιναν ἀδυνάτους ἐξ ὁδοῦ δικαίας, ὁμοθυμαδὸν δὲ ἐκρύβη-
5 σαν πραεῖς γῆς. [5] ἀπέβησαν δὲ ὥςπερ ὄνοι ἐν ἀγρῷ, ὑπὲρ ἐμοῦ ἐξελθόντες
6 τὴν ἑαυτῶν τάξιν· ἡδύνθη αὐτῷ ἄρτος εἰς νεωτέρους. [6] ἀγρὸν πρὸ ὥρας οὐκ
αὐτῶν ὄντα ἐθέρισαν· ἀδύνατοι ἀμπελῶνας ἀσεβῶν ἀμισθὶ καὶ ἀσιτὶ εἰργά-
7 σαντο. [7] γυμνοὺς πολλοὺς ἐκοίμισαν ἄνευ ἱματίων, ἀμφίασιν δὲ ψυχῆς αὐτῶν
8 ἀφείλαντο· [8] ἀπὸ ψεκάδων ὀρέων ὑγραίνονται, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν ἑαυτοὺς σκέ-
9 πην πέτραν περιεβάλοντο. [9] ἥρπασαν ὀρφανὸν ἀπὸ μαστοῦ, ἐκπεπτωκότα δὲ
10 ἐταπείνωσαν. [10] γυμνοὺς δὲ ἐκοίμισαν ἀδίκως, πεινώντων δὲ τὸν ψωμὸν ἀφεί-
11 12 λαντο. [11] ἐν στενοῖς ἀδίκως ἐνήδρευσαν, ὁδὸν δὲ δικαίαν οὐκ ᾔδεισαν. [12] οἳ
ἐκ πόλεως καὶ οἴκων ἰδίων ἐξεβάλοντο, ψυχὴ δὲ νηπίων ἐστέναξε μέγα.
13 [13] αὐτὸς δὲ διὰ τί τούτων ἐπισκοπὴν οὐ πεποίηται; ἐπὶ γῆς ὄντων αὐτῶν καὶ
οὐκ ἐπέγνωσαν, ὁδὸν δὲ δικαιοσύνης οὐκ ᾔδεισαν, οὐδὲ ἀτραποὺς αὐτῶν ἐπο-
14 ρεύθησαν. [14] γνοὺς δὲ αὐτῶν τὰ ἔργα παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς σκότος, καὶ νυκτὸς
15 ἔσται ὡς κλέπτης. [15] καὶ ὀφθαλμὸς μοιχοῦ ἐφύλαξε σκότος, λέγων Οὔ προ-
16 νοήσει με ὀφθαλμός, καὶ ἀποκρυβὴν προσώπου ἔθετο· [16] διώρυξεν ἐν σκότει
17 οἰκίας, ἡμέρας ἐσφράγισαν ἑαυτούς, οὐκ ἐπέγνωσαν φῶς· [17] ὅτι ὁμοθυμαδὸν
18 αὐτοῖς τὸ πρωὶ σκιὰ θανάτου, ὅτι ἐπιγνώσεται τάραχος σκιᾶς θανάτου. [18] ἐλα-
φρός ἐστιν ἐπὶ πρόςωπον ὕδατος, καταραθείη ἡ μερὶς αὐτῶν ἐπὶ γῆς, ἀνα-
19 φανείη δὲ τὰ φυτὰ αὐτῶν [19] ἐπὶ γῆς ξηρά· ἀγκαλίδα γὰρ ὀρφανῶν ἥρπα-
20 σαν. [20] εἶτ᾽ ἀνεμνήσθη αὐτοῦ ἡ ἁμαρτία· ὥςπερ δὲ ὀμίχλη δρόσου ἀφανὴς

---

8. εαν γαρ πορευθω εις τα πρωτα, ουκ ετι 10. μου αυτος, και διεκρινεν με ωςπερ χρυσ. 12. απο εντολων α. ου μη παρ. ινα μη αποθανω, εν δε 13. ο αντερων 15. εσπουδακειν 16. κυρ. μου εμαλ. ... εσπουδακεν επ εμε 17. μοι γνοφος, προσωπον δε μου καλυψει σκοτος XXIV. 1. κυριε ελαθον ωρας 2. ασεβεις ανδρες· οριον δε υπερεβησαν και ποιμν. σ. π. ηρπασαν 3. υποζ. δε 4. εξεκλινον δε 5. και απεβ. ωςπερ ... εξελθ. τη εαυτων πραξει αγρον προ ωρας ουκ αυτων οντα εθερισαν· ηδυνηθη δε αυτω ε. ν. 6. om αγρον usque εθερισαν ... αδυν. δε ασεβ. αμπελ. ασιτι κ. αμισθι 7. γυμν. δε ... ψυχ. εαυτων 8. και παρα ... C αυτους 9. δε ορφανους ... και εκπεπτ. εταπ. 10. om δε prius ... om τον 11. εν σκοτινοις ενηδρευσαν αδικως ... C εν στεν. δε ... δικαιων 12. om οι ... και εξ οικιων ιδ. εξεβαλον αυτοις ... μεγαλως 13. ετι οντων αυτων επι γης κ. ουκ επεγνωσομαι (sic) ... δικαιωσυνης ... C ου ηδεισαν ... ουδε επορ. ατρ. αυτης ... C ατραπ. αυτης 15. προςνοησει με ο οφθ. ... προς με που pro προσωπου 16. ημερ. δε ... C εαυτοις 17. C το πρωι αυτοις ... το πρωι διεσκεδασεν, οτι επ. ταραχας σκια θ. 18. επι προσωπου 19. ορφανου 20. ειτα εμνησθη αυτων . και ωσπερ ομιχλη

ἐγένετο· ἀποδοθείη δὲ αὐτῷ ἃ ἔπραξεν, συντριβείη δὲ πᾶς ἄδικος ἴσα ξύλῳ
ἀνιάτῳ. [21] στεῖραν δὲ οὐκ εὖ ἐποίησε, καὶ γύναιον οὐκ ἠλέησε, [22] θυμῷ δὲ 21 22
κατέστρεψεν ἀδυνάτους. ἀναστὰς τοιγαροῦν οὐ μὴ πιστεύσῃ κατὰ τῆς ἑαυτοῦ
ζωῆς· [23] μαλακισθεὶς μὴ ἐλπιζέτω ὑγιασθῆναι, ἀλλὰ πεσεῖται νόσῳ. [24] πολ- 23 24
λοὺς γὰρ ἐκάκωσε τὸ ὕψωμα αὐτοῦ· ἐμαράνθη δὲ ὥσπερ μολόχη ἐν καύματι,
ἢ ὥσπερ στάχυς ἀπὸ καλάμης αὐτόματος ἀποπεσών. [25] εἰ δὲ μή, τίς ἐστιν 25
ὁ φάμενος ψευδῆ με λέγειν, καὶ θήσει εἰς οὐδὲν τὰ ῥήματά μου;

XXV.

Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης λέγει [2] Τί γὰρ προοίμιον ἢ φόβος 2
παρ' αὐτοῦ, ὁ ποιῶν τὴν σύμπασαν ἐν ὑψίστῳ; [3] μὴ γάρ τις ὑπολάβοι ὅτι 3
ἐστὶ παρέλκυσις πειραταῖς· ἐπὶ τίνας δὲ οὐκ ἐπελεύσεται ἔνεδρα παρ' αὐτοῦ;
[4] πῶς γὰρ ἔσται δίκαιος βροτὸς ἔναντι κυρίου; ἢ τίς ἂν ἀποκαθαρίσαι αὐτὸν 4
γεννητὸς γυναικός, [5] εἰ σελήνῃ συντάσσει καὶ οὐκ ἐπιφαύσκει, ἄστρα δὲ 5
οὐ καθαρὰ ἐναντίον αὐτοῦ; [6] ἔα δέ, ἄνθρωπος σαπρία καὶ υἱὸς ἀνθρώπου 6
σκώληξ.

XXVI.

Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ λέγει [2] Τίνι πρόςκεισαι ἢ τίνι μέλλεις βοηθεῖν; πό- 2
τερον οὐχ ᾧ πολλὴ ἰσχὺς καὶ ᾧ βραχίων κραταιός ἐστι; [3] τίνι συμβεβούλευ- 3
σαι; οὐχ ᾧ πᾶσα σοφία; τίνι ἐπακολουθήσεις; οὐχ ᾧ μεγίστη δύναμις;
[4] τίνι ἀνήγγειλας ῥήματα; πνοὴ δὲ τίνος ἐστὶν ἡ ἐξελθοῦσα ἐκ σοῦ; [5] μὴ 4 5
γίγαντες μαιωθήσονται ὑποκάτωθεν ὕδατος καὶ τῶν γειτόνων αὐτοῦ; [6] γυμνὸς 6
ὁ ᾅδης ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστι περιβόλαιον τῇ ἀπωλείᾳ. [7] ἐκτείνων βο- 7
ρέαν ἐπ' οὐδέν, κρεμάζων γῆν ἐπὶ οὐδενός. [8] δεσμεύων ὕδωρ ἐν νεφέλαις 8
αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐῤῥάγη νέφος ὑποκάτω αὐτοῦ· [9] ὁ κρατῶν πρόσωπον θρόνου, 9
ἐκπετάζων ἐπ' αὐτὸν νέφος αὐτοῦ· [10] πρόςταγμα ἐγύρωσεν ἐπὶ πρόςωπον 10
ὕδατος μέχρι συντελείας φωτὸς μετὰ σκότους. [11] στῦλοι οὐρανοῦ ἐπετάσθη- 11
σαν, καὶ ἐξέστησαν ἀπὸ τῆς ἐπιτιμήσεως αὐτοῦ. [12] ἰσχύϊ κατέπαυσε τὴν θά- 12
λασσαν, ἐπιστήμῃ δὲ ἔστρωται τὸ κῆτος. [13] κλεῖθρα δὲ οὐρανοῦ δεδοίκασιν 13
αὐτόν· προστάγματι δὲ ἐθανάτωσε δράκοντα ἀποστάτην. [14] ἰδοὺ ταῦτα μέρη 14
ὁδοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ ἰκμάδα λόγου ἀκουσόμεθα ἐν αὐτῷ· σθένος δὲ βροντῆς
αὐτοῦ τίς οἶδεν ὁπότε ποιήσει;

XXVII.

Ἔτι δὲ προςθεὶς Ἰὼβ εἶπε τῷ προοιμίῳ [2] Ζῇ ὁ θεὸς ὃς οὕτω με κέ- 2
κρικε, καὶ ὁ παντοκράτωρ ὁ πικράνας μου τὴν ψυχήν, [3] εἰ μὴν ἔτι τῆς πνοῆς 3

---

20. αποδοθειη αυτω καθα ... C πας ο αδικ. (?) 21. C στειρ. γαρ ... στειρ. γαρ ουκ εποικτειραν ουδε αγυναιον ηλεασαν 22. κατεστρεψαν ... C πιστευσης ει σεαυτου ... υπερ της 23. AC μαλαχ. δε ... C om μη ... υγιαναι 24. C om δε ... ωςπερ χλοη ... αυτοματ. αποπεσ. απο καλαμης 25. με ψευδη ... AC ουθεν XXV. 2. γαρ εστιν προοι. ο φοβ. παρ αυτω ... συνπασαν ... εν υψιστω εστιν 3. δε αυτων ουκ 4. βροτ. δικαιος ... C om αν ... C εαυτον ... εαυτον γεννητης (sed corr. γεννητος) γυν. ουδ ανθρωπος ου καθαρος 5. ο λεγων τω ηλιω μη ανατελλειν και ουκ ανατελλει· σεληνην δε συντασσει κ. ο. επιφαυσει ... ουκ αμεμπτα 6. πας ανθρωπος XXVI. 2. πολλη η ισχυς κ. ο βραχ. 3. συνβεβουλευσαι ... ω η πασα ... η τινι (η τινι etiam C) επακολουθεις ... ω η μεγιστη 5. και γειτονων 7. βορεα ... κρεμνων γ. επ ουδενος ... C επι μηδενος 8. υποκατωθεν 9. σκεπων pro εκπεταζ. 11. επεσταθησαν 12. ισχυι μεν ... AC εστρωσεν (C -σε) 13. κλιθρα τε XXVII. 1. τω προοιμιω ειπεν 2. AC ζη κυριος ος ... ουτως ... C κεκρινεν (sic) ... ο πικρωσας 3. C η μην

4 μου ἐνούσης, πνεῦμα δὲ ϑεῖον τὸ περιόν μοι ἐν ῥινί, 4 μὴ λαλήσειν τὰ χείλη
5 μου ἄνομα, οὐδὲ ἡ ψυχή μου μελετήσει ἄδικα. 5 μή μοι εἴη δικαίους ὑμᾶς
6 ἀποφῆναι ἕως ἂν ἀποϑάνω, οὐ γὰρ ἀπαλλάξω μου τὴν ἀκακίαν μου· 6 δι-
καιοσύνῃ δὲ προςέχων οὐ μὴν προῶμαι, οὐ γὰρ σύνοιδα ἐμαυτῷ ἄτοπα πρά-
7 ξας. 7 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ εἴησαν οἱ ἐχϑροί μου ὥςπερ ἡ καταστροφὴ τῶν ἀσε-
8 βῶν, καὶ οἱ ἐπ' ἐμὲ ἐπανιστάμενοι ὥςπερ ἡ ἀπώλεια τῶν παρανόμων. 8 καὶ
τίς γάρ ἐστιν ἐλπὶς ἀσεβεῖ ὅτι ἐπέχει; πεποιϑὼς ἐπὶ κύριον ἆρα σωϑήσεται;
9 9 ἢ τὴν δέησιν αὐτοῦ εἰςακούσεται ὁ ϑεός; ἢ ἐπελϑούσης αὐτῷ ἀνάγκης
10 10 μὴ ἔχει τινὰ παῤῥησίαν ἔναντι αὐτοῦ; ἢ ὡς ἐπικαλεσαμένου αὐτοῦ εἰςα-
11 κούσεται αὐτοῦ; 11 ἀλλὰ δὴ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ἐστιν ἐν χειρὶ κυρίου, ἅ ἐστι
12 παρὰ παντοκράτορι οὐ ψεύσομαι. 12 ἰδοὺ πάντες οἴδατε ὅτι κενὰ κενοῖς ἐπι-
13 βάλλετε. 13 αὕτη ἡ μερὶς ἀνϑρώπου ἀσεβοῦς παρὰ κυρίου, κτῆμα δὲ δυνα-
14 στῶν ἐλεύσεται παρὰ παντοκράτορος ἐπ' αὐτούς. 14 ἐὰν δὲ πολλοὶ γένωνται
οἱ υἱοὶ αὐτῶν, εἰς σφαγὴν ἔσονται· ἐὰν δὲ καὶ ἀνδρωϑῶσι, προςαιτήσουσιν·
15 15 οἱ δὲ περιόντες αὐτοῦ ἐν ϑανάτῳ τελευτήσουσι, χήρας δὲ αὐτῶν οὐδεὶς
16 ἐλεήσει. 16 ἐὰν συναγάγῃ ὥςπερ γῆν ἀργύριον, ἴσα δὲ πηλῷ ἑτοιμάσῃ χρυ-
17 σίον, 17 ταῦτα πάντα δίκαιοι περιποιήσονται, τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ ἀληϑινοὶ
18 καϑέξουσιν. 18 ἀπέβη δὲ ὁ οἶκος αὐτοῦ ὥςπερ σῆτες καὶ ὥςπερ ἀράχνη.
19 19 πλούσιος κοιμηϑήσεται καὶ οὐ προςϑήσει, ὀφϑαλμοὺς αὐτοῦ διήνοιξε καὶ
20 οὐκ ἔστι. 20 συνήντησαν αὐτῷ ὥςπερ ὕδωρ αἱ ὀδύναι, νυκτὶ δὲ ὑφείλετο αὐ-
21 τὸν γνόφος· 21 ἀναλήψεται δὲ αὐτὸν καύσων καὶ ἀπελεύσεται, καὶ λικμήσει
22 αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, 22 καὶ ἐπιῤῥίψει ἐπ' αὐτὸν καὶ οὐ φείσεται· ἐκ
23 χειρὸς αὐτοῦ φυγῇ φεύξεται. 23 κροτήσει ἐπ' αὐτοὺς χεῖρας αὐτῶν, καὶ συριεῖ
αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ.

XXVIII.

Ἔστι γὰρ ἀργυρίῳ τόπος ὅϑεν γίνεται, τόπος δὲ χρυσίου ὅϑεν διηϑεῖται·
2 3 2 σίδηρος μὲν γὰρ ἐκ γῆς γίνεται, χαλκὸς δὲ ἴσα λίϑῳ λατομεῖται. 3 τάξιν
ἔϑετο σκότει, καὶ πᾶν πέρας αὐτὸς ἐξακριβάζεται· λίϑος σκοτία καὶ σκιὰ
4 ϑανάτου, 4 διακοπὴ χειμάῤῥου ἀπὸ κονίας· οἱ δὲ ἐπιλανϑανόμενοι ὁδὸν δικαίαν
5 ἠσϑένησαν, ἐκ βροτῶν ἐσαλεύϑησαν. 5 γῆ ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται ἄρτος, ὑπο-
6 κάτω αὐτῆς ἐστράφη ὡςεὶ πῦρ. 6 τόπος σαπφείρου οἱ λίϑοι αὐτῆς, καὶ χῶμα
7 χρυσίον αὐτῷ. 7 τρίβος οὐκ ἔγνω αὐτὴν πετεινόν, καὶ οὐ παρέβλεψεν αὐτὴν

3. ενουσης εν εμοι ... ϑειον ετι περιον εν ρημασιν μου (sed εν ρ. μου**) ... C εν ρισιν 4. ου μη λαλησει το στομα μ. αδικα ... C μου τα χειλη ... μελετ. ανομα 5. AC om μου prius 6. προεχων ου μη ... ατοπον 7. αλλ ειησαν οι εχϑροι ... C επανιστανομενοι ... οι επανιστανομενοι μοι 8. ναι μην τις γαρ εστιν ετι ελπις ... μη πεποιϑως ... ει αρα 9. ακουση ο κυριος; επελϑουσης δε ... C κυριος pro ο ϑεος 10. C μη εχειν ... om τινα ... AC εναντιον αυτου ... η πως επικαλ. 11. παρα τω παντ. ... C ψευδομαι 12. AC ιδου δη ... C παν pro παντες ... παντ. υμεις εορακατε· δια τι δε κενα κ. επιβαλλεσϑε 13. οργη δε δυναστων εξελευσεται ... C επελευσεται ... C επ αυτου (vdtr) 14. om δε ... AC οι υι. αυτου ... C om και ... C ανδροϑωσιν ... προςαιτησωσιν, C προςαιτουσιν 15. περιοντ. αυτων κακω ϑανατω ... C om εν ... τελευτησωσιν ... και χηρας, C χηρ. τε 16. χρυσ. ετοιμ. 18. ωςπερ σητος ... in f. add ο πλουτος αυτου 19. πλ. κοιμηϑεις ου πρ., οφϑαλμος 20. κοιμηϑεντι συναντησονται ... om αι ... AC υφειλατο 21. C αναλαμψεται ... αναλημψεται αυτον 22. C επιριψει, A απορειψει ... om επ ... C και ου γνωσεται 23. επ αυτον, C επ αυτου ... χειρ. αυτου XXVIII. 1. AC χρυσιω 3. και καιρων περας αυτους 4. οδους δικαιοσυνης ... AC om εσαλευϑησαν 5. ως πυρ 6. AC σαπφιρου (v. 16. AC -ει-) ... και οι 7. πετεινων

ὀφθαλμὸς γυπός· [8] καὶ οὐκ ἐπάτησαν αὐτὸν υἱοὶ ἀλαζόνων, οὐ παρῆλθεν ἐπ' 8
αὐτῆς λέων. [9] ἐν ἀκροτόμῳ ἐξέτεινε χεῖρα αὐτοῦ, κατέστρεψε δὲ ἐκ ῥιζῶν ὄρη· 9
[10] δίνας δὲ ποταμῶν διέῤῥηξε, πᾶν δὲ ἔντιμον εἶδέ μου ὁ ὀφθαλμός· [11] βάθη 10 11
δὲ ποταμῶν ἀνεκάλυψεν, ἔδειξε δὲ αὑτοῦ δύναμιν εἰς φῶς. [12] ἡ δὲ σοφία 12
πόθεν εὑρέθη; ποῖος δὲ τόπος ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης; [13] οὐκ οἶδε βροτὸς ὁδὸν 13
αὐτῆς, οὐδὲ μὴν εὑρέθη ἐν ἀνθρώποις. [14] ἄβυσσος εἶπεν Οὐκ ἔνεστιν ἐν ἐμοί· 14
καὶ ἡ θάλασσα εἶπεν Οὐκ ἔνεστι μετ' ἐμοῦ. [15] οὐ δώσει συγκλεισμὸν ἀντ' 15
αὐτῆς, καὶ οὐ σταθήσεται ἀργύριον ἀντάλλαγμα αὐτῆς· [16] καὶ οὐ συμβαστα- 16
χθήσεται χρυσίῳ Σωφίρ, ἐν ὄνυχι τιμίῳ καὶ σαπφείρῳ· [17] οὐκ ἰσωθήσεται 17
αὐτῇ χρυσίον καὶ ὕαλος, καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτῆς σκεύη χρυσᾶ. [18] μετέωρα 18
καὶ γαβὶς οὐ μνησθήσεται, καὶ ἕλκυσον σοφίαν ὑπὲρ τὰ ἐσώτατα· [19] οὐκ 19
ἰσωθήσεται αὐτῇ τοπάζιον Αἰθιοπίας, χρυσίῳ καθαρῷ οὐ συμβασταχθήσεται.
[20] ἡ δὲ σοφία πόθεν εὑρέθη; ποῖος δὲ τόπος ἐστὶ τῆς συνέσεως; [21] λέληθε 20 21
πάντα ἄνθρωπον, καὶ ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ ἐκρύβη. [22] ἡ ἀπώλεια καὶ ὁ 22
θάνατος εἶπαν Ἀκηκόαμεν δὲ αὐτῆς τὸ κλέος. [23] ὁ θεὸς εὖ συνέστησεν αὐτῆς 23
τὴν ὁδόν, αὐτὸς δὲ οἶδε τὸν τόπον αὐτῆς. [24] αὐτὸς γὰρ τὴν ὑπ' οὐρανὸν πᾶσαν 24
ἐφορᾷ, εἰδὼς τὰ ἐν τῇ γῇ πάντα ἃ ἐποίησεν, [25] ἀνέμων σταθμόν, ὕδατος 25
μέτρα [26] ὅτε ἐποίησεν· οὕτως ἰδὼν ἠρίθμησε, καὶ ὁδὸν ἐν τινάγματι φωνάς. 26
[27] τότε εἶδεν αὐτὴν καὶ ἐξηγήσατο αὐτήν, ἑτοιμάσας ἐξιχνίασεν· [28] εἶπε δὲ 27 28
ἀνθρώπῳ Ἰδοὺ ἡ θεοσέβειά ἐστι σοφία, τὸ δὲ ἀπέχεσθαι ἀπὸ κακῶν ἐστιν
ἐπιστήμη.

XXIX.

Ἔτι δὲ προσθεὶς Ἰὼβ εἶπε τῷ προοιμίῳ [2] Τίς ἄν με θείη κατὰ μῆνα 2
ἔμπροσθεν ἡμερῶν ὧν με ὁ θεὸς ἐφύλαξεν; [3] ὡς ὅτε ηὔγει ὁ λύχνος αὐτοῦ 3
ὑπὲρ κεφαλῆς μου, ὅτε τῷ φωτὶ αὐτοῦ ἐπορευόμην ἐν σκότει· [4] ὅτε ἤμην 4
ἐπιβρίθων ὁδούς, ὅτε ὁ θεὸς ἐπισκοπὴν ἐποιεῖτο τοῦ οἴκου μου· [5] ὅτε ἤμην 5
ὑλώδης λίαν, κύκλῳ δέ μου οἱ παῖδες· [6] ὅτε ἐχέοντο αἱ ὁδοί μου βουτύρῳ, 6
τὰ δὲ ὄρη μου ἐχέοντο γάλακτι· [7] ὅτε ἐξεπορευόμην ὄρθριος ἐν πόλει, ἐν δὲ 7
πλατείαις ἐτίθετό μου ὁ δίφρος. [8] ἰδόντες με νεανίσκοι ἐκρύβησαν, πρεσβῦται 8
δὲ πάντες ἔστησαν· [9] ἁδροὶ δὲ ἐπαύσαντο λαλοῦντες, δάκτυλον ἐπιθέντες ἐπὶ 9
στόματι. [10] οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐμακάρισάν με, καὶ γλῶσσα αὐτῶν τῷ λάρυγγι 10
αὐτῶν ἐκολλήθη· [11] ὅτι οὖς ἤκουσε καὶ ἐμακάρισέ με, ὀφθαλμὸς δὲ ἰδών με 11
ἐξέκλινε. [12] διέσωσα γὰρ πτωχὸν ἐκ χειρὸς δυνάστου, καὶ ὀρφανῷ ᾧ οὐκ ἦν 12
βοηθὸς ἐβοήθησα· [13] εὐλογία ἀπολλυμένου ἐπ' ἐμὲ ἔλθοι, στόμα δὲ χήρας 13
με εὐλόγησε. [14] δικαιοσύνην δὲ ἐνδεδύκειν, ἠμφιασάμην δὲ κρίμα ἴσα διπλοΐδι. 14

---

8. AC om και ... αυτην (et. C) υι. αλλαζ. ου γαρ ηλθεν 10. δεινας, C θινας ... AC ερρηξεν ... τιμιον ιδεν, C τιμιον ιδειν ... αυτου pro μου 11. και βαθη ποταμων ... C αυτων δυναμιν 12. εστιν επιστημης 13. C την οδον ... AC ουδε μη 14. AC εστιν bis ... AC και θαλασσα 16. AC συνβασταχθ. (item C v. 19.) χρ. ωφειρ 17. και ουχ ... C ανταλλαγμα 18. γαβεις in litura, C γαβεις (sed εις et seq. ου**) 20. η δη σοφια ... εστιν τοπος συνεσεως 21. ουκ εκρυβη 22. AC ειπεν ... om δε 23. AC ο κυριος ... αυτος γαρ 24. C επ ουρανον 25. AC* εποιησεν δε ανεμων ... και υδατων, C υδατος τε 26. οτε εποι. c. seqq. conjg. ... C* α pro οτε, C** om ... A* C* φωνης 27. AC** ιδων (C* ιδεν) ... C om και 28. C επεχεσθαι XXIX. 1. προσθ. δε ετι τω προοι. ιωβ λεγει 2. μηνα κατα μηνα ημερων των εμπρ. ημ. ων ο θ. εφυλαττεν με 3. ηυγει λυχνος ... οτε εν τω 4. AC οδοις ... AC ο κυριος 6. AC μου αι οδοι ... C βουτυρων ... εχειτο γαλακτι 8. εκρυβησαν εαυτοις ... επανεστησαν 9. επιτιθεντες επι στ. αυτων 10. ακουσ. περι εμου 11. C ωτιον ... με ιδων 12. ω ουχ υπηρχεν βοηθος 13. A ηυλογησεν με, C με ηυλογ. 14. C δικαιοσυνη γαρ ... εδεδοικειν

15 16 [15] ὀφθαλμὸς ἤμην τυφλῶν, ποὺς δὲ χωλῶν. [16] ἐγὼ ἤμην πατὴρ ἀδυνάτων,
17 δίκην δὲ ἣν οὐκ ᾔδειν ἐξιχνίασα· [17] συνέτριψα δὲ μύλας ἀδίκων ἐκ μέσου
18 τῶν ὀδόντων αὐτῶν, ἅρπαγμα ἐξήρπασα. [18] εἶπα δέ Ἡ ἡλικία μου γηράσει
19 ὥςπερ στέλεχος φοίνικος, πολὺν χρόνον βιώσω· [19] ἡ ῥίζα διήνοικται ἐπὶ ὕδα-
20 τος, καὶ δρόσος αὐλισθήσεται ἐν τῷ θερισμῷ μου· [20] ἡ δόξα μου κενὴ μετ᾽
21 ἐμοῦ, καὶ τὸ τόξον μου ἐν χειρὶ αὐτοῦ πορεύεται. [21] ἐμοῦ ἀκούσαντες προς-
22 έσχον, ἐσιώπησαν δὲ ἐπὶ τῇ ἐμῇ βουλῇ· [22] ἐπὶ τῷ ἐμῷ ῥήματι οὐ προςέθεντο,
23 περιχαρεῖς δὲ ἐγίνοντο ὁπόταν αὐτοῖς ἐλάλουν· [23] ὥςπερ γῆ διψῶσα προςδεχο-
24 μένη τὸν ὑετόν, οὕτως οὗτοι τὴν ἐμὴν λαλιάν. [24] ἐὰν γελάσω πρὸς αὐτούς,
25 οὐ μὴ πιστεύσωσι, καὶ φῶς τοῦ προςώπου μου οὐκ ἀπέπιπτεν. [25] ἐξελεξάμην
ὁδὸν αὐτῶν καὶ ἐκάθισα ἄρχων, καὶ κατεσκήνουν ὡςεὶ βασιλεὺς ἐν μονοζώ-
νοις ὃν τρόπον παθεινοὺς παρακαλῶν.

XXX.

Νυνὶ δὲ κατεγέλασάν μου ἐλάχιστοι, νῦν νουθετοῦσί με ἐν μέρει ὧν
ἐξουδένουν τοὺς πατέρας αὐτῶν, οὓς οὐχ ἡγησάμην ἀξίους κυνῶν τῶν ἐμῶν
2 νομάδων. [2] καί γε ἰσχὺς χειρῶν αὐτῶν ἵνα τί μοι; ἐπ᾽ αὐτοὺς ἀπώλετο συν-
3 τέλεια. [3] ἐν ἐνδείᾳ καὶ λιμῷ ἄγονος, οἱ φεύγοντες ἄνυδρον ἐχθὲς συνοχὴν καὶ
4 ταλαιπωρίαν· [4] οἱ περικυκλοῦντες ἅλιμα ἐπὶ ἠχοῦντι, οἵτινες ἅλιμα ἦν αὐτῶν
τὰ σῖτα· ἄτιμοι δὲ καὶ πεφαυλισμένοι, ἐνδεεῖς παντὸς ἀγαθοῦ, οἳ καὶ ῥίζας
5 6 ξύλων ἐμασσῶντο ὑπὸ λιμοῦ μεγάλου. [5] ἐπανέστησάν μοι κλέπται, [6] ὧν οἱ οἶκοι
7 αὐτῶν ἦσαν τρῶγλαι πετρῶν· [7] ἀνὰ μέσον εὐήχων βοήσονται οἳ ὑπὸ φρύγανα
8 ἄγρια διῃτῶντο· [8] ἀφρόνων υἱοὶ καὶ ἀτίμων, ὄνομα καὶ κλέος ἐσβεσμένον ἀπὸ
9 10 γῆς. [9] νυνὶ δὲ κιθάρα ἐγώ εἰμι αὐτῶν, καὶ ἐμὲ θρύλλημα ἔχουσιν· [10] ἐβδε-
λύξαντο δέ με ἀποστάντες μακράν, ἀπὸ δὲ τοῦ προςώπου μου οὐκ ἐφείσαντο
11 πτύελον. [11] ἀνοίξας γὰρ φαρέτραν αὐτοῦ ἐκάκωσέ με, καὶ χαλινὸν τοῦ προς-
12 ώπου μου ἐξαπέστειλαν. [12] ἐπὶ δεξιῶν βλαστοῦ ἐπανέστησαν, πόδα αὐτῶν ἐξ-
13 έτειναν καὶ ὡδοποίησαν ἐπ᾽ ἐμέ· τρίβους ἀπωλείας αὐτῶν [13] ἐξετρίβησαν
14 τρίβοι μου, ἐξέδυσαν γάρ μου τὴν στολήν· [14] βέλεσιν αὐτοῦ κατηκόντισέ με,
15 κέχρηται δέ μοι ὡς βούλεται. ἐν ὀδύναις πέφυρμαι, [15] ἐπιστρέφονταί μου αἱ
ὀδύναι, ᾤχετό μου ἡ ἐλπὶς ὥςπερ πνεῦμα, καὶ ὥςπερ νέφος ἡ σωτηρία μου.
16 [16] καὶ νῦν ἐπ᾽ ἐμὲ ἐκχυθήσεται ἡ ψυχή μου, ἔχουσι δέ με ἡμέραι ὀδυνῶν·
17 18 [17] νυκτὶ δέ μου τὰ ὀστᾶ συγκέχυται, τὰ δὲ νεῦρά μου διαλέλυται. [18] ἐν πολλῇ
ἰσχύϊ ἐπελάβετό μου τῆς στολῆς, ὥςπερ τὸ περιστόμιον τοῦ χιτῶνός μου πε-
19 20 ριέσχε με. [19] ἥγησαι δέ με ἴσα πηλῷ, ἐν γῇ καὶ σποδῷ μου ἡ μερίς. [20] κέ-
κραγα δὲ πρὸς σὲ καὶ οὐκ ἀκούεις μου, ἔστησαν δὲ καὶ κατενόησάν με·

---

17. εκ δε μεσου, C εκ δε μεσων ... om των ... AC εξεσπασα 18. ειπον ... A om δε η, C om η (fortasse δη pro δε) ... πολλυν δε 19. η ριζα μου ... επι τω θερ. 20. C (non A) καινη ... το τοξ. αυτου ... AC πορευσεται 21. πρεσβυτεροι ακουσ. μου προςεσχ., C** εμ. ακουσ. πρεσβυτεροι προςεσχον ... C τη εμου 22. AC επι δε τω ... και περιχαρ. εγιν. οποτε 23. om τον ... C ουτοι ουτως ... in f. add προςεδεχοντο 24. ει εγελων πρ. α. ουκ επιστευον 25. συνπαθεις, C παθηνους ... C επαρεκαλουν XXX. 1. C νυν δε (vdtr) ... ουκ ηγ. αξ. ειναι κοινων των 3. λιμων ... εκθες 4. αλιμμα ε. ηχ., ων αλιμμα ... ατιμ. τε ... om παντος ... εμασωντο 6. των πετρων 8. επι γης 9. αυτων εγω ειμι ... θρυλημα 10. om δε prius ... om του ... πτυελου 11. γαρ οδε φαρετραν ... εξαπεστειλεν 12. του βλαστου ... επ εμε (επ με?) cum τριβ. απ. α. conjg. 13. με την στολ. μου 14. ως εβουλετο 15. επιστρ. δε μου ... in f. add παρηλθεν 17. νυκτες ... συνεθλασαν, και τα νευρα 18. om εν 19. ηγηται ... η μερις μου 20. ειςακουεις ... εστησαν και κατ. μοι

[21] ἐπέβησαν δέ μοι ἀνελεημόνως, χειρὶ κραταιᾷ με ἐμαστίγωσας· [22] ἔταξας 21 22
δέ με ἐν ὀδύναις, καὶ ἀπέῤῥιψάς με ἀπὸ σωτηρίας. [23] οἶδα γὰρ ὅτι ϑάνατός 23
με ἐκτρίψει· οἰκία γὰρ παντὶ ϑνητῷ γῆ. [24] εἰ γὰρ ὄφελον δυναίμην ἐμαυτὸν 24
χειρώσασϑαι, ἢ δεηϑείς γε ἑτέρου καὶ ποιήσει μοι τοῦτο. [25] ἐγὼ δὲ ἐπὶ παντὶ 25
ἀδυνάτῳ ἔκλαυσα, ἐστέναξα ἰδὼν ἄνδρα ἐν ἀνάγκαις. [26] ἐγὼ δὲ ἐπέχων ἀγα- 26
ϑοῖς, ἰδοὺ συνήντησάν μοι μᾶλλον ἡμέραι κακῶν. [27] ἡ κοιλία μου ἐξέζεσε καὶ 27
οὐ σιωπήσεται, προέφϑασάν με ἡμέραι πτωχείας. [28] στένων πεπόρευμαι ἄνευ 28
φιμοῦ, ἕστηκα δὲ ἐν ἐκκλησίᾳ κεκραγώς. [29] ἀδελφὸς γέγονα σειρήνων, ἑταῖ- 29
ρος δὲ στρουϑῶν. [30] τὸ δὲ δέρμα μου ἐσκότωται μεγάλως, τὰ δὲ ὀστᾶ μου 30
ἀπὸ καύματος. [31] ἀπέβη δὲ εἰς πένϑος μου ἡ κιϑάρα, ὁ δὲ ψαλμός μου εἰς 31
κλαυϑμὸν ἐμοί.

XXXI.

Διαϑήκην ἐϑέμην τοῖς ὀφϑαλμοῖς μου, καὶ οὐ συνήσω ἐπὶ παρϑένον.
[2] καὶ τί ἐμέρισεν ὁ ϑεὸς ἄνωϑεν, καὶ κληρονομία ἱκανοῦ ἐξ ὑψίστων; [3] οὐαὶ 2 3
ἀπώλεια τῷ ἀδίκῳ, καὶ ἀπαλλοτρίωσις τοῖς ποιοῦσιν ἀνομίαν. [4] οὐχὶ αὐτὸς 4
ὄψεται ὁδόν μου, καὶ πάντα τὰ διαβήματά μου ἐξαριϑμήσεται; [5] εἰ δὲ ἤμην 5
πεπορευμένος μετὰ γελοιαστῶν, εἰ δὲ καὶ ἐσπούδασεν ὁ πούς μου εἰς δόλον·
[6] ἔσταμαι γὰρ ἐν ζυγῷ δικαίῳ, οἶδε δὲ ὁ κύριος τὴν ἀκακίαν μου· [7] εἰ ἐξ- 6 7
έκλινεν ὁ πούς μου ἐκ τῆς ὁδοῦ, εἰ δὲ καὶ τῷ ὀφϑαλμῷ ἐπηκολούϑησεν ἡ
καρδία μου, εἰ δὲ καὶ ταῖς χερσί μου ἡψάμην δώρων· [8] σπείραιμι ἄρα καὶ 8
ἄλλοι φάγοισαν, ἄῤῥιζος δὲ γενοίμην ἐπὶ γῆς. [9] εἰ ἐξηκολούϑησεν ἡ καρδία 9
μου γυναικὶ ἀνδρὸς ἑτέρου, εἰ καὶ ἐγκάϑετος ἐγενόμην ἐπὶ ϑύραις αὐτῆς·
[10] ἀρέσαι ἄρα καὶ ἡ γυνὴ μοῦ ἑτέρῳ, τὰ δὲ νήπιά μου ταπεινωϑείη. [11] ϑυ- 10 11
μὸς γὰρ ὀργῆς ἀκατάσχετος, τὸ μιᾶναι ἀνδρὸς γυναῖκα· [12] πῦρ γάρ ἐστι καιό- 12
μενον ἐπὶ πάντων τῶν μερῶν, οὗ δ' ἂν ἐπέλϑῃ ἐκ ῥιζῶν ἀπώλεσεν. [13] εἰ δὲ 13
καὶ ἐφαύλισα κρίμα ϑεράποντός μου ἢ ϑεραπαίνης, κρινομένων αὐτῶν πρὸς
μέ· [14] τί γὰρ ποιήσω ἐὰν ἔτασίν μου ποιῆται ὁ κύριος; ἐὰν δὲ καὶ ἐπισκο- 14
πήν, τίνα ἀπόκρισιν ποιήσομαι; [15] πότερον οὐχ ὡς καὶ ἐγὼ ἐγενόμην ἐν γαστρὶ 15
καὶ ἐκεῖνοι γεγόνασι; γεγόναμεν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ κοιλίᾳ. [16] ἀδύνατοι δὲ χρείαν 16
ἣν ποτε εἶχον οὐκ ἀπέτυχον, χήρας δὲ τὸν ὀφϑαλμὸν οὐκ ἐξέτηξα. [17] εἰ δὲ 17
καὶ τὸν ψωμόν μου ἔφαγον μόνος, καὶ οὐχὶ ὀρφανῷ μετέδωκα· [18] ὅτι ἐκ 18
νεότητός μου ἐξέτρεφον ὡς πατήρ, καὶ ἐκ γαστρὸς μητρός μου ὡδήγησα·
[19] εἰ δὲ καὶ ὑπερεῖδον γυμνὸν ἀπολλύμενον καὶ οὐκ ἠμφίασα αὐτόν· [20] ἀδύ- 19 20
νατοι δὲ εἰ μὴ εὐλόγησάν με, ἀπὸ δὲ κουρᾶς ἀμνῶν μου ἐϑερμάνϑησαν οἱ
ὦμοι αὐτῶν· [21] εἰ ἐπῆρα ὀρφανῷ χεῖρα, πεποιϑὼς ὅτι πολλή μοι βοήϑεια 21

---

21. απεβησαν ... ανελεημονες, ως χειρι 22. απεριψας 23. γη παντι ϑν. 24. η δεηϑηναι ετερου 25. και εστεναξα ... εν αναγκη 26. και επιχον εγω εν αγαϑοις και ιδου συνηντησεν 27. προεφϑ. δε με η. πτωχιας 30. μεμελανωται μεγαλως ... in f. add συνεφρυγη 31. om δε ... η κιϑ. μου XXXI. 1. επι παρϑενων 2. και επεμερισεν ... υψιστου 3. ουαι και απωλ. 4. εξαριϑμηϑησεται 5. ει γε ημην ... εις δολ. ο πους μ. 6. ειστα με γαρ ... om δε, C γαρ 7. απο της οδου αυτου ... τω οφϑ. μου .. και ει εν ταις χερσιν 8. σπειροιμι ... φαγονται ... AC αριζος 9. C ει δε εξηκολ. ... ει δε και ενκαϑ. ... C εγκαϑητος 10. αλλω pro ετερω 11. ακαϑεκτος 12. εκ παντων 13. προς εμε 14. AC ποιηση ο κυριος ... ed. rom. επισκοπ. τινα conjg. 15. ως εγω 16. δε ην π. ειχ. χριαν ... και χηρας τον ... ετηξα 17. μετεδ. ορφανω, C ορφ. μετεδ. εξ αυτου 18. και pro οτι ... C om μου bis 19. AC υπεριδον ... om αυτον 20. ευλογουν ... αρνων μου 21. ει δε και ... C μοι πολλη

22 περίεστιν· [22] ἀποσταίη ἄρα ὁ ὦμός μου ἀπὸ τῆς κλειδός, ὁ δὲ βραχίων μου
23 ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος συντριβείη. [23] φόβος γὰρ κυρίου συνέσχε με, ἀπὸ τοῦ λήμ-
24 ματος αὐτοῦ οὐχ ὑποίσω. [24] εἰ ἔταξα χρυσίον εἰς χοῦν μου, εἰ δὲ καὶ λίθῳ
25 πολυτελεῖ ἐπεποίθησα, [25] εἰ δὲ καὶ εὐφράνθην πολλοῦ πλούτου μοι γενομένου,
26 εἰ δὲ καὶ ἐπ' ἀναριθμήτοις ἐθέμην χεῖρά μου· [26] ἢ οὐχ ὁρῶμεν ἥλιον τὸν
ἐπιφαύσκοντα ἐκλείποντα, σελήνην δὲ φθίνουσαν; οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοῖς ἐστί·
27 [27] καὶ εἰ ἠπατήθη λάθρα ἡ καρδία μου, εἰ δὲ χεῖρά μου ἐπιθεὶς ἐπὶ στό-
28 ματί μου ἐφίλησα· [28] καὶ τοῦτό μοι ἄρα ἀνομία ἡ μεγίστη λογισθείη, ὅτι
29 ἐψευσάμην ἐναντίον κυρίου τοῦ ὑψίστου. [29] εἰ δὲ καὶ ἐπιχαρὴς ἐγενόμην πτώ-
30 ματι ἐχθρῶν μου, καὶ εἶπεν ἡ καρδία μου Εὖγε· [30] ἀκούσαι ἄρα τὸ οὖς μου
31 τὴν κατάραν μου, θρυλληθείην δὲ ἄρα ὑπὸ λαοῦ μου κακούμενος. [31] εἰ δὲ
καὶ πολλάκις εἶπον αἱ θεράπαιναί μου Τίς ἂν δῴη ἡμῖν τῶν σαρκῶν αὐτοῦ
32 πλησθῆναι; λίαν μου χρηστοῦ ὄντος· [32] ἔξω δὲ οὐκ ηὐλίζετο ξένος, ἡ δὲ θύρα
33 μου παντὶ ἐλθόντι ἀνέῳκτο· [33] εἰ δὲ καὶ ἁμαρτὼν ἀκουσίως ἔκρυψα τὴν ἁμαρ-
34 τίαν μου, [34] οὐ γὰρ διετράπην πολυοχλίαν πλήθους τοῦ μὴ ἐξαγορεῦσαι ἐνώ-
35 πιον αὐτῶν· εἰ δὲ καὶ εἴασα ἀδύνατον ἐξελθεῖν θύραν μου κόλπῳ κενῷ· [35] τίς
δῴη ἀκούοντά μου; χεῖρα δὲ κυρίου εἰ μὴ ἐδεδοίκειν, συγγραφὴν δὲ ἣν εἶχον
36 37 κατά τινος [36] ἐπ' ὤμοις ἂν περιθέμενος στέφανον ἀνεγίνωσκον, [37] καὶ εἰ μὴ
38 ῥήξας αὐτὴν ἀπέδωκα, οὐθὲν λαβὼν παρὰ χρεωφειλέτου· [38] εἰ ἐπ' ἐμοί ποτε
39 ἡ γῆ ἐστέναξεν, εἰ δὲ καὶ οἱ αὔλακες αὐτῆς ἔκλαυσαν ὁμοθυμαδόν· [39] εἰ δὲ
καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῆς ἔφαγον μόνος ἄνευ τιμῆς, εἰ δὲ καὶ ψυχὴν κυρίου τῆς γῆς
40 ἐκλαβὼν ἐλύπησα· [40] ἀντὶ πυροῦ ἄρα ἐξέλθοι μοι κνίδη, ἀντὶ δὲ κριθῆς βάτος.

XXXII.

Καὶ ἐπαύσατο Ἰὼβ ῥήμασιν· ἡσύχασαν δὲ καὶ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ ἔτι
2 ἀντειπεῖν Ἰώβ, ἦν γὰρ Ἰὼβ δίκαιος ἐναντίον αὐτῶν. [2] ὠργίσθη δὲ Ἐλιοὺς
ὁ τοῦ Βαραχιὴλ ὁ Βουζίτης ἐκ τῆς συγγενείας Ῥάμ, τῆς Αὐσίτιδος χώρας·
ὠργίσθη δὲ τῷ Ἰὼβ σφόδρα, διότι ἀπέφηνεν ἑαυτὸν δίκαιον ἐναντίον κυρίου.
3 [3] καὶ κατὰ τῶν τριῶν δὲ φίλων ὠργίσθη σφόδρα, διότι οὐκ ἠδυνήθησαν ἀπο-
4 κριθῆναι ἀντίθετα Ἰώβ, καὶ ἔθεντο αὐτὸν εἶναι ἀσεβῆ. [4] Ἐλιοὺς δὲ ὑπέμεινε
5 δοῦναι ἀπόκρισιν Ἰώβ, ὅτι πρεσβύτεροι αὐτοῦ εἰσὶν ἡμέραις. [5] καὶ εἶδεν Ἐλιοὺς
ὅτι οὐκ ἔστιν ἀπόκρισις ἐν στόματι τῶν τριῶν ἀνδρῶν, καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ
6 7 αὐτοῦ. [6] ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιοὺς ὁ τοῦ Βαραχιὴλ ὁ Βουζίτης εἶπεν [7] Νεώτερος
μέν εἰμι τῷ χρόνῳ, ὑμεῖς δέ ἐστε πρεσβύτεροι, διὸ ἡσύχασα φοβηθεὶς τοῦ
8 ὑμῖν ἀναγγεῖλαι τὴν ἐμαυτοῦ ἐπιστήμην. [8] εἶπα δὲ ὅτι οὐχ ὁ χρόνος ἐστὶν ὁ

---

21. παρεστιν 22. αρα απο τ. κλιδος ο ωμ. μου ... AC αγκωνος μου 23. συνειχεν ... AC και απο του 25. C ηυφρανθην ... C om μοι ... πλουτ. γενομ. μου, και ει επ 26. επιφ. και εκλειποντα 27. AC ει δε και χειρα 28. ανομια λογισθ. μεγαλη ... AC εναντι 29. C και ει δε επιχαρης ... επι πτωματι εχθρου μου, και ει ειπον τη ... AC ευγε ευγε 30. θρυληθειην δε υπο λαου κακουμ. 31. εμπλησθηναι 32. ευλιζετο ... και η θυρα ... ηνεωκτο, C διηνεωκτο 34. πολυοχλ. λαου του μη εξ. εναντιον ... C om μη ... AC την θυρ. μου ... C om (vdtr) κολπ. κενω 35. ηδεδοικειν 36. ει επ ωμ. περιθ. ως στεφ. ανεειγνωσκον (sic) 37. ουδεν ... χρεοφιλετου μου, C χρειοφιλετου 39. om δε και ... ανευ τιμης μονος ... εκβαλων ελυπ. 40. om αρα ... εξελθη μοι, C εξελθοιμι XXXII. 1. ετι δε αντειπεν ιωβ· ην γαρ δικ. εν. αυτ. ιωβ ... C om αυτων 2. ο του βουζι ... ραμα, C αραμ ... και ωργισθη τω ... εναντι κυριου 3. των δε τριων φιλ. αυτου ... C οτι ουκ ηδυνασθησαν ... τω ιωβ ... **ασεβην (*ευσεβην) 4. τω ιωβ ... εισιν αυτου ... ημερων, C ημερας 5. ιδεν 6. ο του βουζι λεγει 7. διοτι ... του αναγγ. υμιν την εμην ... C την εαυτου 8. ειπον δε οτι χρονος, C ειπα δε ου χρονος

λαλῶν, ἐν πολλοῖς δὲ ἔτεσιν οἴδασι σοφίαν. [9] ἀλλὰ πνεῦμά ἐστιν ἐν βροτοῖς, 9
πνοὴ δὲ παντοκράτορός ἐστιν ἡ διδάσκουσα· [10] οὐχ οἱ πολυχρόνιοί εἰσι σοφοί, 10
οὐδ' οἱ γέροντες οἴδασι κρίμα. [11] διὸ εἶπα Ἀκούσατέ μου, καὶ ἀναγγελῶ ὑμῖν 11
ἃ οἶδα· ἐνωτίζεσϑέ μου τὰ ῥήματα· ἐρῶ γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων ἄχρις οὗ ἐτά-
σητε λόγους, [12] καὶ μέχρι ὑμῶν συνήσω· καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν τῷ Ἰὼβ ἐλέγχων 12
ἀνταποκρινόμενος ῥήματα αὐτοῦ ἐξ ὑμῶν. [13] ἵνα μὴ εἴπητε Εὕρομεν σοφίαν 13
κυρίῳ προσϑέμενοι· [14] ἀνϑρώπῳ δὲ ἐπετρέψατε λαλῆσαι τοιαῦτα ῥήματα. 14
[15] ἐπτοήϑησαν, οὐκ ἀπεκρίϑησαν ἔτι, ἐπαλαίωσαν ἐξ αὐτῶν λόγους. [16] ὑπέ- 15 16
μεινα, οὐ γὰρ ἐλάλησα, ὅτι ἔστησαν, οὐκ ἀπεκρίϑησαν. [17] ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιοὺς 17
λέγει [18] Πάλιν λαλήσω· πλήρης γάρ εἰμι ῥημάτων, ὀλέκει γάρ με τὸ πνεῦμα 18
τῆς γαστρός· [19] ἡ δὲ γαστήρ μου ὥςπερ ἀσκὸς γλεύκους ζέων δεδεμένος, ἢ 19
ὥςπερ φυσητὴρ χαλκέως ἐῤῥηγώς. [20] λαλήσω ἵνα ἀναπαύσωμαι ἀνοίξας τὰ χεί- 20
λη· [21] ἄνϑρωπον γὰρ οὐ μὴ αἰσχυνϑῶ, ἀλλὰ μὴν οὐδὲ βροτὸν οὐ μὴ ἐντραπῶ· 21
[22] οὐ γὰρ ἐπίσταμαι ϑαυμάσαι πρόςωπα· εἰ δὲ μή, καὶ ἐμὲ σῆτες ἔδονται. 22

XXXIII.

Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἄκουσον Ἰὼβ τὰ ῥήματά μου, καὶ λαλιὰν ἐνωτίζου μου·
[2] ἰδοὺ γὰρ ἤνοιξα τὸ στόμα μου, καὶ ἐλάλησεν ἡ γλῶσσά μου. [3] καϑαρά μου 2 3
ἡ καρδία ῥήμασιν, σύνεσις δὲ χειλέων μου καϑαρὰ νοήσει. [4] πνεῦμα ϑεῖον τὸ 4
ποιῆσάν με, πνοὴ δὲ παντοκράτορος ἡ διδάσκουσά με. [5] ἐὰν δύνῃ, δός μοι 5
ἀπόκρισιν πρὸς ταῦτα, ὑπόμεινον, στῆϑι κατ' ἐμὲ καὶ ἐγὼ κατὰ σέ. [6] ἐκ 6
πηλοῦ διήρτισαι σὺ ὡς καὶ ἐγώ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ διηρτίσμεϑα. [7] οὐχ ὁ φόβος 7
μού σε στροβήσει, οὐδὲ ἡ χείρ μου βαρεῖα ἔσται ἐπὶ σοί. [8] πλὴν εἶπας ἐν 8
ὠσί μου, φωνὴν ῥημάτων σου ἀκήκοα, [9] διότι λέγεις Καϑαρός εἰμι οὐχ ἁμαρ- 9
τών, ἄμεμπτός εἰμι, οὐ γὰρ ἠνόμησα· [10] μέμψιν δὲ κατ' ἐμοῦ εὗρεν, ἥγηται 10
δέ με ὥςπερ ὑπεναντίον· [11] ἔϑετο δὲ ἐν ξύλῳ τὸν πόδα μου, ἐφύλαξε δέ μου 11
πάσας τὰς ὁδούς. [12] πῶς γὰρ λέγεις Δίκαιός εἰμι, καὶ οὐκ ἐπακήκοέ μου; 12
αἰώνιος γάρ ἐστιν ὁ ἐπάνω βροτῶν. [13] λέγεις δέ Διὰ τί τῆς δίκης μου οὐκ 13
ἐπακήκοέ μου πᾶν ῥῆμα; [14] ἐν γὰρ τῷ ἅπαξ λαλῆσαι ὁ κύριος, ἐν δὲ τῷ 14
δευτέρῳ [15] ἐνύπνιον, ἢ ἐν μελέτῃ νυκτερινῇ, ὡς ὅταν ἐπιπίπτῃ δεινὸς φόβος 15
ἐπ' ἀνϑρώπους, ἐπὶ νυσταγμάτων ἐπὶ κοίτης· [16] τότε ἀνακαλύπτει νοῦν ἀν- 16
ϑρώπων, ἐν εἴδεσι φόβου τοιούτοις αὐτοὺς ἐξεφόβησεν, [17] ἀποστρέψαι ἄνϑρω- 17
πον ἀπὸ ἀδικίας· τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ πτώματος ἐῤῥύσατο, [18] ἐφείσατο δὲ 18
τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀπὸ ϑανάτου, καὶ μὴ πεσεῖν αὐτὸν ἐν πολέμῳ. [19] πάλιν δὲ 19

---

8. C* ουκ οιδασιν 9. και ουχ ουτως αλλα ... C πν. δε παρα κυριου παντοκρ. ... εσται η διδασκ. με 10. ου γαρ οι ... ουδε οι 11. διο ειπον ... C ενωτισϑαι ... τα ρημ. μου ... post ακουοντων add ιδου ηκουσα τους λογους υμων ενωτισαμην μεχρι συνεσεως υμων ... C αχρι ου ... τους λογους υμων 12. κ. εως υμων ... ο ελεγχων ... ρημασιν αυτ., C αυτ. ρηματα 13. ινα δε μη ... C κυριου ... προςϑεμ. κυριω 18. ολεκει δε, C ολεκι γαρ 19. και η γαστηρ ... γεμων pro ζεων ... χαλκ. δεδεμενος και κατερρηγως 20. in f. add μου 22. προςωπον XXXIII. 1. κ. την λαλειαν μου ενωτιζου 3. εν ρημασιν (... καϑαρανϑησι pro καϑαρα νοησι) 5. δυνηϑης ... ed. rom. πρ. ταυτα υπομ. conjg. ... υπομ. και στηϑει συ κατ ... C καγω ... κατ εσε 6. C καγω ... in f. add πηλου, item C** ante διηρτισμ. 7. ουχι ... *ο φοβ. σου ... στροβ. σε 8. φωνην δε 9. ουχ ημαρτον τοις εργοις ... αμεμπτος δε, C αμεμπτ. γαρ 10. και ηγηται με ... C επεναντιον 11. εϑ. δε τον ποδα μου εν κυκλωματι, και εφυλαξεν μου ... C μου τον ποδα ... C τας οδ. μου πασας 13. λεγεις γαρ ... C om δια τι ... AC της δικαιοσυνης μου ... ουκ επακηκ. εν παντι ρηματι ... C om μου sec. 15. ενυπν., ως φασμα εν μελετη ... C η ως οταν ... φοβ. δεινος 16. εξεφοβ. αυτους 17. AC εξ αδικιας et A add αυτου ... απο αδικιας πτωματος ... C ερυσατο 18. και εφισατο της ... ϑανατου του μη

ἤλεγξεν αὐτὸν ἐπὶ μαλακίᾳ ἐπὶ κοίτης, καὶ πλῆθος ὀστῶν αὐτοῦ ἐνάρκησε·
20 [20] πᾶν δὲ βρωτὸν σίτου οὐ μὴ δύνηται προςδέξασθαι, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ βρῶ-
21 σιν ἐπιθυμήσει· [21] ἕως ἂν σαπῶσιν αὐτοῦ αἱ σάρκες, καὶ ἀποδείξῃ τὰ ὀστᾶ
22 αὐτοῦ κενά. [22] ἤγγισε δὲ εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, ἡ δὲ ζωὴ αὐτοῦ ἐν ᾄδῃ·
23 [23] ἐὰν ὦσι χίλιοι ἄγγελοι θανατηφόροι, εἷς αὐτῶν οὐ μὴ τρώσῃ αὐτόν. ἐὰν
νοήσῃ τῇ καρδίᾳ ἐπιστραφῆναι πρὸς κύριον, ἀναγγείλῃ δὲ ἀνθρώπῳ τὴν ἑαυ-
24 τοῦ μέμψιν, τὴν δὲ ἄνοιαν αὐτοῦ δείξῃ, [24] ἀνθέξεται τοῦ μὴ πεσεῖν εἰς θά-
νατον· ἀνανεώσει δὲ αὐτοῦ τὸ σῶμα ὥςπερ ἀλοιφὴν ἐπὶ τοίχου, τὰ δὲ ὀστᾶ
25 αὐτοῦ ἐμπλήσει μυελοῦ· [25] ἁπαλυνεῖ δὲ αὐτοῦ τὰς σάρκας ὥςπερ νηπίου, ἀπο-
26 καταστήσει δὲ αὐτὸν ἀνδρωθέντα ἐν ἀνθρώποις. [26] εὐξάμενος δὲ πρὸς κύριον,
καὶ δεκτὰ αὐτῷ ἔσται, εἰςελεύσεται προςώπῳ ἱλαρῷ σὺν ἐξηγορίᾳ· ἀποδώσει
27 δὲ ἀνθρώποις δικαιοσύνην. [27] εἶτα τότε ἀπομέμψεται ἄνθρωπος αὐτὸς ἑαυτῷ
28 λέγων Οἷα συνετέλουν; καὶ οὐκ ἄξια ἤτασέ με ὧν ἥμαρτον. [28] σῶσον ψυχήν
29 μου τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς διαφθοράν, καὶ ἡ ζωή μου φῶς ὄψεται. [29] ἰδοὺ ταῦτα
30 πάντα ἐργᾶται ὁ ἰσχυρὸς ὁδοὺς τρεῖς μετὰ ἀνδρός· [30] καὶ ἐρρύσατο τὴν ψυχήν
31 μου ἐκ θανάτου, ἵνα ἡ ζωή μου ἐν φωτὶ αἰνῇ αὐτόν. [31] ἐνωτίζου Ἰώβ καὶ
32 ἄκουέ μου· κώφευσον, καὶ ἐγώ εἰμι λαλήσω. [32] εἰ εἰσί σοι λόγοι, ἀποκρί-
33 θητί μοι· λάλησον, θέλω γὰρ δικαιωθῆναί σε. [33] εἰ μή, σὺ ἄκουσόν μου·
κώφευσον, καὶ διδάξω σε.

XXXIV.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιοὺς λέγει [2] Ἀκούσατέ μου σοφοί, ἐπιστάμενοι ἐνωτί-
3 4 ζεσθε. [3] ὅτι οὖς λόγους δοκιμάζει, καὶ λάρυγξ γεύεται βρῶσιν. [4] κρίσιν ἑλώ-
5 μεθα ἑαυτοῖς, γνῶμεν ἀνὰ μέσον ἑαυτῶν ὅ τι καλόν. [5] ὅτι εἴρηκεν Ἰώβ Δί-
6 καιός εἰμι, ὁ κύριος ἀπήλλαξέ μου τὸ κρίμα, [6] ἐψεύσατο δὲ τῷ κρίματί μου·
7 βίαιον τὸ βέλος μου ἄνευ ἀδικίας. [7] τίς ἀνὴρ ὥςπερ Ἰώβ, πίνων μυκτηρισμὸν
8 ὥςπερ ὕδωρ; [8] οὐχ ἁμαρτὼν οὐδὲ ἀσεβήσας, ἢ οὐδ' οὐ κοινωνήσας μετὰ
9 ποιούντων τὰ ἄνομα, τοῦ πορευθῆναι μετὰ ἀσεβῶν. [9] μὴ γὰρ εἴπῃς ὅτι οὐκ
10 ἔσται ἐπισκοπὴ ἀνδρός, καὶ ἐπισκοπὴ αὐτῷ παρὰ κυρίου. [10] διὸ συνετοὶ καρ-
δίας ἀκούσατέ μου· μή μοι εἴη ἔναντι κυρίου ἀσεβῆσαι, καὶ ἔναντι παντο-
11 κράτορος ταράξαι τὸ δίκαιον· [11] ἀλλὰ ἀποδιδοῖ ἀνθρώπῳ καθὰ ποιεῖ ἕκαστος
12 αὐτῶν, καὶ ἐν τρίβῳ ἀνδρὸς εὑρήσει αὐτόν. [12] οἴει δὲ τὸν κύριον ἄτοπα ποιή-
13 σειν; ἢ ὁ παντοκράτωρ ταράξει κρίσιν, [13] ὃς ἐποίησε τὴν γῆν; τίς δέ ἐστιν

---

19. om επι, C εν ... AC οστεων 20. C επιθυμει 22. εγγιση δε η ψ. αυτ. εις θαν. ... C αυτου η ψυχη ... εν τω αδη 23. εις εξ αυτων ... C* τρωσει (vdtr) ... επι τον κυριον, C επι κυριον ... και την ανοιαν, C την δε ανομιαν 24. ανθεξ. αυτου ... AC αυτον εις θανατον ... και τα οστα 25. και αποκ. αυτον 26. ευξετε προς ... AC ειςελευσετε (C-ται) δε προςωπ. καθαρω ... ανθρωπω την δικαιοσ. αυτου 27. αποπεμψεται ... συνετελουμην 28. την ψυχην ... εξελθειν ... και ζωη 29. C om παντα 30. C αλλ ερρ. ... ινα η ψυχη μ. 31. ante hunc versum haec add υπολαβων δε ελιους λεγει Ακουσατε μου σοφοι επισταμενοι ενωτιζεσθαι το καλον Οτι ειρηκεν ιωβ· ιδου ταυτα παντα εργαται ο ισχυρος· Οδους τρις μετα ανδρος Του επιστρεψαι ψυχην αυτου εκ διαφθορας Του φωτισαι αυτω εν φωτι ζωντων 31. προςεχε ιωβ κ. ακουσον μου· κωφ. ινα λαλησω 32. C λογοι ο αποκρ. ... σε δικαιωθ. 33. ει δε μη ... AC in f. add σοφιαν XXXIV. 2. AC ενωτιζεσθαι το καλον 3. οτι νους δοκειμαζει λογους, λαρυγξ δε ... C λαρυξ 4. μεσ. αυτων τι καλον 6. και εψευσ. τω ... C βελος αυτου 8. pro η ουδ ου A ουδε, C ουδ ολως ... κοινωνησ. οδου μετα των ποιουντων 9. εστιν ... αυτου 10. καρδια ... ασεβησαι, εναντι δε 11. αλλα γαρ αποδιδωσιν ... C om αυτων ... C τριβη 12. AC οιη ... τα ατοπα ... C** ποιειν ... ταραξ. το δικαιον 13. ο ποιησας

ὁ ποιῶν τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ τὰ ἐνόντα πάντα; [14] εἰ γὰρ βούλοιτο συνέχειν, 14
καὶ τὸ πνεῦμα παρ' αὐτῷ κατασχεῖν, [15] τελευτήσει πᾶσα σὰρξ ὁμοθυμαδόν, 15
πᾶς δὲ βροτὸς εἰς γῆν ἀπελεύσεται ὅθεν καὶ ἐπλάσθη. [16] Ἴδε μὴ νουθετῇ, 16
ἄκουε ταῦτα, ἐνωτίζου φωνὴν ῥημάτων. [17] Ἴδε σὺ τὸν μισοῦντα ἄνομα καὶ 17
τὸν ὀλλύντα τοὺς πονηρούς, ὄντα αἰώνιον δίκαιον. [18] ἀσεβὴς ὁ λέγων βασιλεῖ 18
Παρανομεῖς, ἀσεβέστατε τοῖς ἄρχουσιν· [19] ὃς οὐκ ἐπαισχυνθῇ πρόσωπον ἐντί- 19
μου, οὐδὲ οἶδε τιμὴν θέσθαι ἁδροῖς, θαυμασθῆναι πρόσωπα αὐτῶν. κενὰ δὲ
αὐτοῖς ἀποβήσεται τὸ κεκραγέναι καὶ δεῖσθαι ἀνδρός· [20] ἐχρήσαντο γὰρ παρα- 20
νόμως, ἐκκλεινομένων ἀδυνάτων. [21] αὐτὸς γὰρ ὁρατής ἐστιν ἔργων ἀνθρώπων, 21
λέληθε δὲ αὐτὸν οὐδὲν ὧν πράσσουσιν· [22] οὐδὲ ἔσται τόπος τοῦ κρυβῆναι τοὺς 22
ποιοῦντας τὰ ἄνομα· [23] ὅτι οὐκ ἐπ' ἄνδρα θήσει ἔτι. ὁ γὰρ κύριος πάντας 23
ἐφορᾷ, [24] ὁ καταλαμβάνων ἀνεξιχνίαστα, ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια, ὧν οὐκ ἔστιν 24
ἀριθμός· [25] ὁ γνωρίζων αὐτῶν τὰ ἔργα, καὶ στρέψει νύκτα καὶ ταπεινωθή- 25
σονται. [26] ἔσβεσε δὲ ἀσεβεῖς, ὁρατοὶ δὲ ἐναντίον αὐτοῦ· [27] ὅτι ἐξέκλιναν ἐκ 26 27
νόμου θεοῦ, δικαιώματα δὲ αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνωσαν, [28] τοῦ ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐ- 28
τὸν κραυγὴν πενήτων, καὶ κραυγὴν πτωχῶν εἰσακούσεται. [29] καὶ αὐτὸς ἡσυ- 29
χίαν παρέξει, καὶ τίς καταδικάσεται; καὶ κρύψει πρόσωπον, καὶ τίς ὄψεται
αὐτόν; καὶ κατὰ ἔθνους καὶ κατὰ ἀνθρώπου ὁμοῦ [30] βασιλεύων ἄνθρωπον 30
ὑποκριτὴν ἀπὸ δυσκολίας λαοῦ. [31] ὅτι πρὸς τὸν ἰσχυρὸν ὁ λέγων Εἴληφα, οὐκ 31
ἐνεχυράσω· [32] ἄνευ ἐμαυτοῦ ὄψομαι· σὺ δεῖξόν μοι, εἰ ἀδικίαν εἰργασάμην, 32
οὐ μὴ προσθήσω. [33] μὴ ἀπὸ σοῦ ἀποτίσει αὐτήν, ὅτι σὺ ἀπώσῃ; ὅτι σὺ 33
ἐκλέξῃ καὶ οὐκ ἐγώ; καὶ τί ἔγνως λάλησον. [34] διὸ συνετοὶ καρδίας ἐροῦσι 34
ταῦτα, ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἀκήκοέ μου τὸ ῥῆμα. [35] Ἰὼβ δὲ οὐκ ἐν συνέσει ἐλά- 35
λησεν, τὰ ῥήματα αὐτοῦ οὐκ ἐν ἐπιστήμῃ. [36] οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ μάθε Ἰώβ, 36
μὴ δῷς ἔτι ἀνταπόκρισιν ὥσπερ οἱ ἄφρονες· [37] ἵνα μὴ προσθῶμεν ἐφ' ἁμαρ- 37
τίαις ἡμῶν, ἀνομία δὲ ἐφ' ἡμῖν λογισθήσεται, πολλὰ λαλούντων ῥήματα
ἐναντίον τοῦ κυρίου.

XXXV.

Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιοὺς λέγει [2] Τί τοῦτο ἡγήσω ἐν κρίσει; σὺ τίς εἶ ὅτι 2
εἶπας Δίκαιός εἰμι ἔναντι κυρίου; [4] ἐγώ σοι δώσω ἀπόκρισιν καὶ τοῖς τρισὶ 4
φίλοις σου. [5] ἀνάβλεψον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἴδε, κατάμαθε δὲ νέφη ὡς ὑψηλὰ 5
ἀπὸ σοῦ. [6] εἰ ἥμαρτες, τί πράξεις; εἰ δὲ καὶ πολλὰ ἠνόμησας, τί δύνασαι 6
ποιῆσαι; [7] ἐπεὶ δὲ οὖν δίκαιος εἶ, τί δώσεις αὐτῷ, ἢ τί ἐκ χειρός σου λήψε- 7
ται; [8] ἀνδρὶ τῷ ὁμοίῳ σου ἡ ἀσέβειά σου, καὶ υἱῷ ἀνθρώπου ἡ δικαιοσύνη 8
σου. [9] ἀπὸ πλήθους συκοφαντούμενοι κεκράξονται, βοήσονται ἀπὸ βραχίονος 9

---

13. C και τα εν αυτη παντα 14. C** συσχειν pro συνεχ. 15. βροτος δε pro πας δε βρ., C πας γαρ βρ. 16. AC ει δε pro ιδε ... ταυτα ιωβ 17. ει δε σοι ουκ οιει τον μισουντα τα ανομα ... ειναι δικαιον 18. ασεβεστατοι 19. αισχυνθη ... εντιμου, ουκ εδωκεν δε τιμην θεσθ. ανδρων του θ. τα ... C αυτοις pro ανδρος 20. γαρ ανομοις εκκλιομενοις και αδυνατοις 22. C εστιν 23. τα παντα, C παντα 25. om ὁ 26. C om δε ... και ορατοι εγενοντο εναντιον των εχθρων 28. AC πενητος (C om π) 29. C παρεξεται 31. ενεχυρασα 32. συ διδαξον με ... ηργασαμην ... προσθω 33. AC παρα σου ... C αποτιεις ... οτι απωσω ... εκλεξω ... om ουκ 34. C om καρδιας, A καρδια ... δε φρονιμος 35. om δε ... ελαλησας ... AC τα δε ρηματα ... σου pro αυτου 36. αποκρισιν 37. C εφ ημων ... εστε pro λογισθησεται ... λαλουσιν ρ. εναντι κυριου XXXV. 3. AC η ερεις τι ποιησω αμαρτων 4. C εγω δε ... σου φιλοις, C om σου 5. καταμ. τα νεφη και ιδε ως 6. ηνομ. πολλα 7. και ει δικαιος ... A (non C) λημψεται

10 πολλῶν. [10] καὶ οὐκ εἶπε Ποῦ ἔστιν ὁ θεὸς ὁ ποιήσας με, ὁ κατατάσσων φυ-
11 λακὰς νυκτερινάς, [11] ὁ διορίζων με ἀπὸ τετραπόδων γῆς, ἀπὸ δὲ πετεινῶν
12 οὐρανοῦ; [12] ἐκεῖ κεκράξονται, καὶ οὐ μὴ εἰςακούσῃ καὶ ἀπὸ ὕβρεως πονηρῶν.
13 [13] ἄτοπα γὰρ οὐ βούλεται ἰδεῖν ὁ κύριος· αὐτὸς γὰρ ὁ παντοκράτωρ ὁρατής
14 ἐστι [14] τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα, καὶ σώσει με. κρίθητι δὲ ἐναντίον αὐτοῦ,
15 εἰ δύνασαι αὐτὸν αἰνέσαι ὡς ἔστι· [15] καὶ νῦν ὅτι οὐκ ἔστιν ἐπισκεπτόμενος
16 ὀργὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔγνω παράπτωμά τι σφόδρα. [16] καὶ Ἰὼβ ματαίως ἀνοί-
γει τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐν ἀγνωσίᾳ ῥήματα βαρύνει.

XXXVI.

2 Προςθεὶς δὲ ἔτι Ἐλιοὺς λέγει [2] Μεῖνόν με μικρὸν ἔτι ἵνα διδάξω σε·
3 ἔτι γὰρ ἐν ἐμοί ἐστι λέξις. [3] ἀναλαβὼν τὴν ἐπιστήμην μου μακράν, ἔργοις δέ
4 5 μου δίκαια ἐρῶ ἐπ' ἀληθείας, [4] καὶ οὐκ ἄδικα ῥήματα ἀδίκως συνιεῖς. [5] γί-
νωσκε δὲ ὅτι ὁ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσηται τὸν ἄκακον, δυνατὸς ἰσχύϊ καρ-
6 7 δίας [6] ἀσεβῆ οὐ μὴ ζωοποιήσῃ, καὶ κρίμα πτωχῶν δώσει. [7] οὐκ ἀφελεῖ ἀπὸ
δικαίου ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ μετὰ βασιλέων εἰς θρόνον καὶ καθιεῖ αὐτοὺς
8 εἰς νῖκος, καὶ ὑψωθήσονται. [8] καὶ οἱ πεπεδημένοι ἐν χειροπέδαις συσχεθή-
9 σονται ἐν σχοινίοις πενίας· [9] καὶ ἀναγγελεῖ αὐτοῖς τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ τὰ παρα-
10 πτώματα αὐτῶν ὅτι ἰσχύσουσιν. [10] ἀλλὰ τοῦ δικαίου εἰςακούσεται· καὶ εἶπεν
11 ὅτι ἐπιστραφήσονται ἐξ ἀδικίας. [11] ἐὰν ἀκούσωσι καὶ δουλεύσωσι, συντελέ-
12 σουσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν ἐν εὐπρεπείαις. [12] ἀσε-
βεῖς δὲ οὐ διασώζει, παρὰ τὸ μὴ βούλεσθαι αὐτοὺς εἰδέναι τὸν κύριον, καὶ
13 διότι νουθετούμενοι ἀνήκοοι ἦσαν. [13] καὶ ὑποκριταὶ καρδίᾳ τάξουσι θυμόν·
14 οὐ βοήσονται, ὅτι ἔδησεν αὐτούς. [14] ἀποθάνοι τοίνυν ἐν νεότητι ἡ ψυχὴ αὐ-
15 τῶν, ἡ δὲ ζωὴ αὐτῶν τιτρωσκομένη ὑπὸ ἀγγέλων, [15] ἀνθ' ὧν ἔθλιψαν ἀσθενῆ
16 καὶ ἀδύνατον· κρίμα δὲ πραέων ἐκθήσει. [16] καὶ προσεπιηπάτησέν σε ἐκ στό-
ματος ἐχθροῦ, ἄβυσσος κατάχυσις ὑποκάτω αὐτῆς, καὶ κατέβη τράπεζά σου
17 18 πλήρης πιότητος. [17] οὐχ ὑστερήσει δὲ ἀπὸ δικαίων κρίμα, [18] θυμὸς δὲ ἐπ'
19 ἀσεβεῖς ἔσται, δι' ἀσέβειαν δώρων ὧν ἐδέχοντο ἐπ' ἀδικίαις. [19] μή σε ἐκ-
20 κλινάτω ἑκὼν ὁ νοῦς δεήσεως ἐν ἀνάγκῃ ὄντων ἀδυνάτων, [20] καὶ πάντας τοὺς
κραταιοῦντας ἰσχὺν μὴ ἐξελκύσῃς τὴν νύκτα, τοῦ ἀναβῆναι λαοὺς ἀντ' αὐ-
21 τῶν· [21] ἀλλὰ φύλαξαι μὴ πράξῃς ἄτοπα· ἐπὶ τούτων γὰρ ἐξείλω ἀπὸ πτω-
22 χείας. [22] ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς κραταιώσει ἐν ἰσχύϊ αὐτοῦ· τίς γάρ ἐστι κατ' αὐτὸν
23 δυνάστης; [23] τίς δέ ἐστιν ὁ ἐτάζων αὐτοῦ τὰ ἔργα; ἢ τίς ὁ εἰπὼν Ἔπραξεν
24 25 ἄδικα; [24] μνήσθητι ὅτι μεγάλα ἐστὶν αὐτοῦ τὰ ἔργα ὧν ἦρξαν ἄνδρες. [25] πᾶς
26 ἄνθρωπος εἶδεν ἐν ἑαυτῷ, ὅσοι τιτρωσκόμενοί εἰσι βροτοί. [26] ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς
27 πολύς, καὶ οὐ γνωσόμεθα· ἀριθμὸς ἐτῶν αὐτοῦ καὶ ἀπέραντος. [27] ἀριθμηταὶ
28 δὲ αὐτῷ σταγόνες ὑετοῦ, καὶ ἐπιχυθήσονται ὑετῷ εἰς νεφέλην· [28] ῥυήσονται
παλαιώματα, ἐσκίασε δὲ νέφη ἐπὶ ἀμυθήτῳ βροτῷ. ὥραν ἔθετο κτήνεσιν,
οἴδασι δὲ κοίτης τάξιν. ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἐξίσταταί σου ἡ διάνοια, οὐδὲ

---

11. και απο πετεινων 12. κεκραξον ... εισακουση απο 13. AC ιδειν ου βουλεται 14. ανομα, ος σωσ. με ... C αινεσει αυτ. (ed. rom. in f. non interpg.) XXXVI. 1. ελιους ετι 2. μεικρον με μεινον ... γαρ μοι ενεστιν 5. γινωσκω δε εγω 6. ασεβων ... ζωοποιησει 7. οφθαλμον ... θρονον καθιει α. και εις νικ. υψωθησεται 8. συνσχεθησονται 9. οταν ισχυσωσιν 12. ιδεναι 14. αποθανη ... τιτρ. ειη υπο 16. εχθρου ... καταχυσεις 17. και ουχ ... om δε 18. επ ασεβ. ηξει, δια ασεβ. ... επ αδικειας 19. εκκλινη ο νους εκων ... αδυνατ. εν αναγκ. οντ. 20. praemittit αλλα φυλαξαι μη πραξης ανομα (... αδους pro λαους) 21. om (cf. ad v. 20.) αλλα φ. μη πρ. ατ. ... επι τουτον ... πτωχιας 22. κραταιωσει σε 24 μνησθ. ουν ιωβ ... αυτου εστιν 25. ιδεν 27. υετου σταγονες 28. επι αμυθητων βροτων ... και οιδασιν κοιτης ... εξιστατο

διαλλάσσεταί σου ἡ καρδία ἀπὸ σώματος. [29] καὶ ἐὰν συνῇ ἀπέκτασις νεφέ- 29
λης, ἰσότητα σκηνῆς αὐτοῦ [30] ἰδοὺ ἐκτενεῖ ἐπ' αὐτὸν ἠδώ, καὶ ῥιζώματα 30
τῆς θαλάσσης ἐκάλυψεν. [31] ἐν γὰρ αὐτοῖς κρινεῖ λαούς, δώσει τροφὴν τῷ 31
ἰσχύοντι. [32] ἐπὶ χειρῶν ἐκάλυψε φῶς, καὶ ἐνετείλατο περὶ αὐτῆς ἐν ἀπαν- 32
τῶντι· [33] ἀναγγελεῖ περὶ αὐτοῦ φίλον αὐτοῦ κύριος, κτῆσις καὶ περὶ ἀδικίας. 33

(XXXVII.)

[34] Καὶ ἀπὸ ταύτης ἐταράχθη ἡ καρδία μου καὶ ἀπεῤῥύη ἐκ τοῦ τόπου 34
αὐτῆς. XXXVII. [1] Ἄκουε ἀκοὴν ἐν ὀργῇ θυμοῦ κυρίου, καὶ μελέτη ἐκ στόματος 1
αὐτοῦ ἐξελεύσεται. [2] ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τὸ φῶς 2
αὐτοῦ ἐπὶ πτερύγων τῆς γῆς. [3] ὀπίσω αὐτοῦ βοήσεται φωνῇ, βροντήσει ἐν φωνῇ 3
ὕβρεως αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἀνταλλάξει αὐτούς, ὅτι ἀκούσει φωνὴν αὐτοῦ. [4] βρον- 4
τήσει ὁ ἰσχυρὸς ἐν φωνῇ αὐτοῦ θαυμάσια· ἐποίησε γὰρ μεγάλα ἃ οὐκ ᾔδει-
μεν, [5] συντάσσων χιόνι Γίνου ἐπὶ γῆς, καὶ χειμὼν ὑετός, καὶ χειμὼν ὑετῶν 5
δυναστείας αὐτοῦ. [6] ἐν χειρὶ παντὸς ἀνθρώπου κατασφραγίζει, ἵνα γνῷ πᾶς 6
ἄνθρωπος τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν. [7] εἰςῆλθε δὲ θηρία ὑπὸ τὴν σκέπην, ἡσύ- 7
χασαν δὲ ἐπὶ κοίτης. [8] ἐκ ταμιείων ἐπέρχονται ὀδύναι, ἀπὸ δὲ ἀκρωτηρίων 8
ψῦχος. [9] καὶ ἀπὸ πνοῆς ἰσχυροῦ δώσει πάγος· οἰακίζει δὲ τὸ ὕδωρ ὡς ἐὰν 9
βούληται, [10] καὶ ἐκλεκτὸν καταπλάσσει νεφέλη· διασκορπιεῖ νέφος φῶς αὐτοῦ, 10
[11] καὶ αὐτὸς κυκλώματα διαστρέψει, ἐν θεεβουλαθώθ, εἰς ἔργα αὐτῶν· πάντα 11
ὅσα ἂν ἐντείληται αὐτοῖς, ταῦτα συντέτακται παρ' αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, [12] ἐάν 12
τε εἰς παιδείαν, ἐὰν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, ἐὰν εἰς ἔλεος εὑρήσει αὐτόν. [13] ἐνωτίζου 13
ταῦτα, Ἰώβ· στῆθι νουθετούμενος δύναμιν κυρίου. [14] οἴδαμεν ὅτι ὁ θεὸς ἔθετο 14
ἔργα αὐτοῦ, φῶς ποιήσας ἐκ σκότους. [15] ἐπίσταται δὲ διάκρισιν νεφῶν, ἐξαίσια 15
δὲ πτώματα πονηρῶν. [16] σοῦ δὲ ἡ στολὴ θερμή, ἡσυχάζεται δὲ ἐπὶ τῆς γῆς. 16
[17] στερεώσεις μετ' αὐτοῦ εἰς παλαιώματα, ἰσχυραὶ ὡς ὅρασις ἐπιχύσεως. 17
[18] διὰ τί δίδαξόν με, τί ἐροῦμεν αὐτῷ; καὶ παυσώμεθα πολλὰ λέγοντες. [19] μὴ 18 19
βίβλος ἢ γραμματεύς μοι παρέστηκεν, ἵνα ἄνθρωπον ἑστηκὼς κατασιωπήσω;
[20] πᾶσι δὲ οὐχ ὁρατὸν τὸ φῶς, τηλαυγές ἐστιν ἐν τοῖς παλαιώμασιν, ὥςπερ 20
τὸ παρ' αὐτοῦ ἐπὶ νεφῶν. [21] ἀπὸ βοῤῥᾶ νέφη χρυσαυγοῦντα· ἐπὶ τούτοις με- 21
γάλη ἡ δόξα καὶ τιμὴ παντοκράτορος, [22] καὶ οὐχ εὑρίσκομεν ἄλλον ὅμοιον τῇ 22
ἰσχύϊ αὐτοῦ. ὁ τὰ δίκαια κρίνων, οὐκ οἴει ἐπακούειν αὐτόν; [23] διὸ φοβηθή- 23
σονται αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι, φοβηθήσονται δὲ αὐτὸν καὶ οἱ σοφοὶ καρδίᾳ.

---

28. απο του σωματος 29. συνης επεκτασιν 30. επ αυτην το τοξον, κ. ριζωμα 32. ης in αυτης in rasura 33. *φιλοις ...* κυριου (** erasit) ... κτησεις XXXVII. 34. υπερ ταυτης 1. ακουε ιωβ 2. om υποκατω usque αρχη αυτου ... om της 3. ακουση 4. post θαυμασια add C (cf. 36, 28... ante 37, 4. deest folium cod. C) ωραν εθετο κτηνεσιν οισασιν δε κοιτης ταξιν επι τουτοις πασιν ουκ εξισταται σου η διανοια ουδε διαλλασσεται σου η καρδια απο σωματος ... C εποιησ. δε ... C* (vdtr) ηδειν μεν 5. Επι γης γεινου ... C επι της γης ... C om και χειμ. υετος ... κ. χειμωνι ινα η υετος ... C υετου ... δυναστειαις 7. εισηλθον ... υπο σκεπης, C υπο σκεπην ... και ησυχασεν επι 8. ταμειων, C ταμιων ... εξερχονται ... ακροτηριων 9. οικεια δε υδωρ 10. καταπλησσει ... διασκορπισει ... C om νεφελη διασκορπιει 11. διαστρεψει, εν τοις κατωτατω θεις εργα ... εντειλη 12. AC παιδιαν, εαν τε ... εαν τε εις ελεος αυτου ... om ευρησ. αυτον 13. ιωβ ταυτα ... AC νουθετου 14. οιδας ως εθετο ο θεος ... C κυριος pro ο θεος ... ποιησας φως 15. επιστασαι 17. C απο νοτου στερωσις ... στερεωθεις ... ορασεις 18. C παυσομεθα 19. εστως 20. πασιν γαρ ... ορατον φως ... in f. add εξελθεν (sic) 21. C χρυσαυνουντα ... του παντοκρατ., C παρα παντοκρ. 22. ομοιον αυτω και τη 22. κρινων οιει οτι ουκ εισακουει αυτος ... C οιη ... C εισακουειν 23. αυτον ανθρωποι ... τη καρδια

XXXVIII.

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι Ἐλιοὺν τῆς λέξεως εἶπεν ὁ κύριος τῷ Ἰὼβ διὰ
2 λαίλαπος καὶ νεφῶν 2 Τίς οὗτος ὁ κρύπτων με βουλήν, συνέχων δὲ ῥήματα
3 ἐν καρδίᾳ, ἐμὲ δὲ οἴεται κρύπτειν; 3 ζῶσαι ὥσπερ ἀνὴρ τὴν ὀσφύν σου, ἐρω-
4 τήσω δέ σε, σὺ δέ μοι ἀποκρίθητι. 4 ποῦ ἦς ἐν τῷ θεμελιοῦν με τὴν γῆν;
5 ἀπάγγειλον δέ μοι, εἰ ἐπίστῃ σύνεσιν. 5 τίς ἔθετο τὰ μέτρα αὐτῆς, εἰ οἶδας;
6 ἢ τίς ὁ ἐπαγαγὼν σπαρτίον ἐπ᾽ αὐτῆς; 6 ἐπὶ τίνος οἱ κρίκοι αὐτῆς πεπή-
7 γασι; τίς δέ ἐστιν ὁ βαλὼν λίθον γωνιαῖον ἐπ᾽ αὐτῆς; 7 ὅτε ἐγενήθησαν
8 ἄστρα, ᾔνεσάν με φωνῇ μεγάλῃ πάντες ἄγγελοί μου. 8 ἔφραξα δὲ θάλασσαν
9 πύλαις, ὅτε ἐμαίμασσεν ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῆς ἐκπορευομένη· 9 ἐθέμην δὲ
10 αὐτῇ νέφος ἀμφίασιν, ὁμίχλῃ δὲ αὐτὴν ἐσπαργάνωσα· 10 ἐθέμην δὲ αὐτῇ ὅρια,
11 περιθεὶς κλεῖθρα καὶ πύλας· 11 εἶπα δὲ αὐτῇ Μέχρι τούτου ἐλεύσῃ, καὶ οὐχ
12 ὑπερβήσῃ, ἀλλ᾽ ἐν σεαυτῇ συντριβήσεταί σου τὰ κύματα. 12 ἢ ἐπὶ σοῦ συν-
13 τέταχα φέγγος πρωινόν; ἑωσφόρος δὲ εἶδε τὴν ἑαυτοῦ τάξιν, 13 ἐπιλαβέσθαι
14 πτερύγων γῆς, ἐκτινάξαι ἀσεβεῖς ἐξ αὐτῆς; 14 ἢ σὺ λαβὼν γῆν πηλὸν ἔπλα-
15 σας ζῷον, καὶ λαλητὸν αὐτὸν ἔθου ἐπὶ γῆς; 15 ἀφεῖλες δὲ ἀπὸ ἀσεβῶν τὸ
16 φῶς, βραχίονα δὲ ὑπερηφάνων συνέτριψας; 16 ἦλθες δὲ ἐπὶ πηγὴν θαλάσσης,
17 ἐν δὲ ἴχνεσιν ἀβύσσου περιεπάτησας; 17 ἀνοίγονται δέ σοι φόβῳ πύλαι θα-
18 νάτου, πυλωροὶ δὲ ᾅδου ἰδόντες σε ἔπτηξαν; 18 νενουθέτησαι δὲ τὸ εὖρος τῆς
19 ὑπ᾽ οὐρανόν; ἀνάγγειλον δή μοι πόση τίς ἐστι. 19 ποίᾳ δὲ γῇ αὐλίζεται τὸ
20 φῶς; σκότους δὲ ποῖος ὁ τόπος; 20 εἰ ἀγάγοις με εἰς ὅρια αὐτῶν; εἰ δὲ καὶ
21 ἐπίστασαι τρίβους αὐτῶν; 21 οἶδα ἄρα ὅτι τότε γεγέννησαι, ἀριθμὸς δὲ ἐτῶν
22 σου πολύς. 22 ἦλθες δὲ ἐπὶ θησαυροὺς χιόνος, θησαυροὺς δὲ χαλάζης ἑώρα-
23 κας; 23 ἀπόκειται δέ σοι εἰς ὥραν ἐχθρῶν, εἰς ἡμέραν πολέμων καὶ μάχης;
24 24 πόθεν δὲ ἐκπορεύεται πάχνη, ἢ διασκεδάννυται νότος εἰς τὴν ὑπ᾽ οὐρανόν;
25 26 25 τίς δὲ ἡτοίμασεν ὑετῷ λάβρῳ ῥύσιν, ὁδὸν δὲ κυδοιμῶν, 26 τοῦ ὑετίσαι ἐπὶ
27 γῆν οὗ οὐκ ἀνήρ, ἔρημον οὗ οὐχ ὑπάρχει ἄνθρωπος ἐν αὐτῇ, 27 τοῦ χορτάσαι
28 ἄβατον καὶ ἀοίκητον, καὶ τοῦ ἐκβλαστῆσαι ἔξοδον χλόης; 28 τίς ἐστιν ὑετοῦ
29 πατήρ; τίς δέ ἐστιν ὁ τετοκὼς βώλους δρόσου; 29 ἐκ γαστρὸς δὲ τίνος ἐκ-
30 πορεύεται ὁ κρύσταλλος; πάχνην δὲ ἐν οὐρανῷ τίς τέτοκεν; 30 ἢ καταβαίνει
31 ὥσπερ ὕδωρ ῥέον; πρόσωπον ἀσεβοῦς τίς ἔπτηξεν; 31 συνῆκας δὲ δεσμὸν
32 Πλειάδος, καὶ φραγμὸν Ὠρίωνος ἤνοιξας; 32 ἢ διανοίξεις Μαζουρὼθ ἐν καιρῷ
33 αὐτοῦ, καὶ Ἕσπερον ἐπὶ κόμης αὐτοῦ ἄξεις αὐτά; 33 ἐπίστασαι δὲ τροπὰς
34 οὐρανοῦ ἢ τὰ ὑπ᾽ οὐρανὸν ὁμοθυμαδὸν γινόμενα; 34 καλέσεις δὲ νέφος φωνῇ,
35 καὶ τρόμῳ ὕδατος λάβρου ὑπακούσεταί σου; 35 ἀποστελεῖς δὲ κεραυνοὺς καὶ
36 πορεύσονται; ἐροῦσι δέ σοι Τί ἐστι; 36 τίς δὲ ἔδωκε γυναιξὶν ὑφάσματος σο-
37 φίαν ἢ ποικιλτικὴν ἐπιστήμην; 37 τίς δὲ ὁ ἀριθμῶν νέφη σοφίᾳ, οὐρανὸν δὲ

XXXVIII. 1. νεφους 3. C** praemitt. αλλα νυν ... 4 ησθα οτε εθεμελιωσα ... αναγγειλον μοι ... C δη pro δε ... επιστασαι 5. C om τα ... C επαγων 6. επι τ. δε οι στυλοι αυτης ... C επ αυτην 7. εγενηθη ... εν φωνη ... in f. add και υμνησαν 8. C εμεμασεν ... οτε εμεουτο και εκ κ. μ. α. εξεπορευετο 9. C αμφιεσιν 11. ειπον ... ουχ υπερβ. 12. C φθεγγος ... επιδεν 13. γης και εκτιναξαι 14. C γης πηλον ... λαλητον αυτο 15. αφιλω δε ... και βραχιονα υπερηφ. 16. AC επι γην θαλασσης 18. αναγγ. δε μ. π. ητις ε. 19. εν ποια ... αυλιζεται φως ... ποιος εστιν τοπος 20. ει αρα αγαγοις 21. οτι εις τουτο γεγενν. 22. εοραχας 23. αποκινται ... πολεμου 26. επι γης ... ουχ υπαρχει 28. συνοχας και βωλ. δρ. 29. om ὁ (... παχνη) 30. 31. ως υδωρ ... προσωπ. δε ασ. τ. ετηξεν συνηκας· δεσμον δε πλιαδος εγνως· η φραγμον 32. αυτου και αξεις α. 34. δρομω 36. τις εδωκεν γυναικι υφασματι σοφ. και π. σοφιας επιστ.

εἰς γῆν ἔκλινε; [38] κέχυται δὲ ὥςπερ γῆ κονία, κεκόλληκα δὲ αὐτὸν ὥςπερ 38
λίϑῳ κύβον. [39] ϑηρεύσεις δὲ λέουσι βοράν, ψυχὰς δὲ δρακόντων ἐμπλήσεις; 39
[40] δεδοίκασι γὰρ ἐν κοίταις αὐτῶν, κάϑηνται δὲ ἐν ὕλαις ἐνεδρεύοντες. [41] τίς 40 41
δὲ ἡτοίμασε κόρακι βοράν; νεοσσοὶ γὰρ αὐτοῦ πρὸς κύριον κεκράγασι πλα-
νώμενοι τὰ σῖτα ζητοῦντες.

XXXIX.

Εἰ ἔγνως καιρὸν τοκετοῦ τραγελάφων πέτρας, ἐφύλαξας δὲ ὠδῖνας ἐλά-
φων; [2] ἠρίϑμησας δὲ μῆνας αὐτῶν πλήρεις τοκετοῦ αὐτῶν, ὠδῖνας δὲ αὐ- 2
τῶν ἔλυσας; [3] ἐξέϑρεψας δὲ αὐτῶν τὰ παιδία ἔξω φόβου, ὠδῖνας δὲ αὐτῶν 3
ἐξαποστελεῖς; [4] ἀποῤῥήξουσι τὰ τέκνα αὐτῶν, πληϑυνϑήσονται ἐν γεννήματι· 4
ἐξελεύσονται, καὶ οὐ μὴ ἀνακάμψουσιν αὐτοῖς. [5] τίς δέ ἐστιν ὁ ἀφεὶς ὄνον 5
ἄγριον ἐλεύϑερον, δεσμοὺς δὲ αὐτοῦ τίς ἔλυσεν; [6] ἐϑέμην δὲ τὴν δίαιταν αὐ- 6
τοῦ ἔρημον, καὶ τὰ σκηνώματα αὐτοῦ ἁλμυρίδα· [7] καταγελῶν πολυοχλίας 7
πόλεως, μέμψιν δὲ φορολόγου οὐκ ἀκούων, [8] κατασκέψεται ὄρη νομὴν αὐτοῦ, 8
καὶ ὀπίσω παντὸς χλωροῦ ζητεῖ. [9] βουλήσεται δέ σοι μονόκερως δουλεῦσαι, 9
ἢ κοιμηϑῆναι ἐπὶ φάτνης σου; [10] δήσεις δὲ ἐν ἱμᾶσι ζυγὸν αὐτοῦ, ἢ ἑλκύσει 10
σου αὔλακας ἐν πεδίῳ; [11] πέποιϑας δὲ ἐπ᾽ αὐτῷ, ὅτι πολλὴ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, 11
ἐπαφήσεις δὲ αὐτῷ τὰ ἔργα σου; [12] πιστεύσεις δὲ ὅτι ἀποδώσει σοι τὸν σπό- 12
ρον, εἰςοίσει δέ σου τὸν ἅλωνα; [13] πτέρυξ τερπομένων νεέλασσα, ἐὰν συλ- 13
λάβῃ ἀσίδα καὶ νέσσα· [14] ὅτι ἀφήσει εἰς γῆν τὰ ᾠὰ αὐτῆς, καὶ ἐπὶ χοῦν 14
ϑάλψει, [15] καὶ ἐπελάϑετο ὅτι πούς σκορπιεῖ καὶ ϑηρία ἀγροῦ καταπατήσει. 15
[16] ἀπεσκλήρυνε τὰ τέκνα ἑαυτῆς ὥςτε μὴ ἑαυτήν· εἰς κενὸν ἐκοπίασεν, ἄνευ 16
φόβου. [17] ὅτι κατεσιώπησεν αὐτῇ ὁ ϑεὸς σοφίαν, καὶ οὐκ ἐπεμέρισεν αὐτῇ 17
ἐν τῇ συνέσει. [18] κατὰ καιρὸν ἐν ὕψει ὑψώσει, καταγελάσεται ἵππου καὶ τοῦ 18
ἐπιβάτου αὐτοῦ. [19] ἢ σὺ περιέϑηκας ἵππῳ δύναμιν, ἐνέδυσας δὲ τραχήλῳ αὐ- 19
τοῦ φόβον; [20] περιέϑηκας δὲ αὐτῷ πανοπλίαν, δόξαν δὲ στηϑέων αὐτοῦ τόλμῃ; 20
[21] ἀνορύσσων ἐν πεδίῳ γαυριᾷ, ἐκπορεύεται δὲ εἰς πεδίον ἐν ἰσχύϊ· [22] συναν- 21 22
τῶν βασιλεῖ καταγελᾷ, καὶ οὐ μὴν ἀποστραφῇ ἀπὸ σιδήρου. [23] ἐπ᾽ αὐτῷ 23
γαυριᾷ τόξον καὶ μάχαιρα, [24] καὶ ὀργῇ ἀφανιεῖ τὴν γῆν· καὶ οὐ μὴ πιστεύ- 24
σει ἕως ἂν σημάνῃ σάλπιγξ. [25] σάλπιγγος δὲ σημαινούσης λέγει Εὖγε· πόῤ- 25
ῥωϑεν δὲ ὀσφραίνεται πολέμου σὺν ἅλματι καὶ κραυγῇ. [26] ἐκ δὲ τῆς σῆς 26
ἐπιστήμης ἕστηκεν ἱέραξ, ἀναπετάσας τὰς πτέρυγας ἀκίνητος, καϑορῶν τὰ
πρὸς νότον; [27] ἐπὶ δὲ σῷ προστάγματι ὑψοῦται ἀετός, γὺψ δὲ ἐπὶ νοσσιᾶς 27
αὐτοῦ καϑεσϑεὶς αὐλίζεται, [28] ἐπ᾽ ἐξοχῇ πέτρας καὶ ἀποκρύφῳ; [29] ἐκεῖσε ὢν 28 29
ζητεῖ τὰ σῖτα, πόῤῥωϑεν οἱ ὀφϑαλμοὶ αὐτοῦ σκοπεύουσι· [30] νεοσσοὶ δὲ αὐτοῦ 30
φύρονται ἐν αἵματι, οὗ δ᾽ ἂν ὦσι τεϑνεῶτες παραχρῆμα εὑρίσκονται. [31] καὶ 31
ἀπεκρίϑη κύριος ὁ ϑεὸς τῷ Ἰὼβ καὶ εἶπε [32] Μὴ κρίσιν μετὰ ἱκανοῦ ἐκκλί- 32
νει; ἐλέγχων δὲ ϑεὸν ἀποκριϑήσεται αὐτήν. [33] ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ λέγει τῷ κυρίῳ 33

---

38. κεχ. γαρ ... γης κονια ... κεκολληκεν ... ωςπ. κυβον λιϑοις 41. νεοσσ. δε πρ. κυρ. αυτου XXXIX. 1. om ει εγν. usque πετρας (cf. ad v. 3.) 2. αυτων μηνας ... om αυτων sec. 3. ανευ φοβου et add η εγνως καιρον τοκετου τραγελαφων πετρας 4. αναχ. εαυτοις 6. αυτου την διαιταν 8. ζητησει 9. ατραπελος μονοκερως 10. αυτου εν ειμασιν ζυγον ... σοι αυλακας 11. και επαφησεις αυτω 12. δε αυτω οτι ... και εισοισει σου την αλ. 13. νεελασα ... *ασσιδα ... νεεσσα ελαλησαν 14. ωτα pro ωα 16. τεκν. αυτης 17. εμερισεν αυτη ο ϑεος εν 18. κ. καιρων 19. και ενεδυσας τραχ. 20. και δοξη στηϑεων α. τολμην 22. συναντων βελει καταγελα, και ου μη αποστραφη σιδηρον 23. και οξυσϑενης μαχαιρα 24. πιστευση ... σημανιει 25. ερει pro λεγει ... και συν α. κ. κρ. εκπορευεται 27. η επι τω σω 29. πορρωϑ. δε οι 30. ου δε εαν 32. ελεγχων ϑεον 33. ειπεν τω κυρ.

34 [34] Τί ἔτι ἐγὼ κρίνομαι, νουθετούμενος καὶ ἐλέγχων κύριον, ἀκούων τοιαῦτα
οὐθὲν ὤν; ἐγὼ δὲ τίνα ἀπόκρισιν δῶ πρὸς ταῦτα; χεῖρα θήσω ἐπὶ στοματί
35 μου. [35] ἅπαξ λελάληκα, ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ οὐ προςθήσω.

XL.

2 Ἔτι δὲ ὑπολαβὼν ὁ κύριος εἶπε τῷ Ἰὼβ ἐκ τοῦ νέφους [2] Μή, ἀλλὰ
ζῶσαι ὥςπερ ἀνὴρ τὴν ὀσφύν σου, ἐρωτήσω δέ σε, σὺ δέ μοι ἀπόκριναι·
3 [3] μὴ ἀποποιοῦ μου τὸ κρίμα. οἴει δέ με ἄλλως σοι κεχρηματικέναι ἢ ἵνα
4 ἀναφανῇς δίκαιος; [4] ἢ βραχίων σοί ἐστι κατὰ τοῦ κυρίου, ἢ φωνῇ κατ᾽ αὐτοῦ
5 βροντᾷς; [5] ἀνάλαβε δὴ ὕψος καὶ δύναμιν, δόξαν δὲ καὶ τιμὴν ἀμφίασαι.
6 7 [6] ἀπόστειλον δὲ ἀγγέλους ὀργῇ, πάντα δὲ ὑβριστὴν ταπείνωσον, [7] ὑπερήφανον
8 δὲ σβέσον· σῆψον δὲ ἀσεβεῖς παραχρῆμα, [8] κρύψον δὲ εἰς γῆν ὁμοθυμαδόν,
9 τὰ δὲ πρόςωπα αὐτῶν ἀτιμίας ἔμπλησον· [9] ὁμολογήσω ὅτι δύναται ἡ δεξιά
10 σου σῶσαι. [10] ἀλλὰ δὴ ἰδοὺ θηρία παρὰ σοί, χόρτον ἴσα βουσὶν ἐσθίουσιν.
11 [11] ἰδοὺ δὴ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἐπ᾽ ὀσφύϊ, ἡ δὲ δύναμις αὐτοῦ ἐπ᾽ ὀμφαλοῦ γα-
12 στρός· [12] ἔστησεν οὐρὰν ὡς κυπάρισσον, τὰ δὲ νεῦρα αὐτοῦ συμπέπλεκται·
13 [13] αἱ πλευραὶ αὐτοῦ πλευραὶ χάλκειαι, ἡ δὲ ῥάχις αὐτοῦ σίδηρος χυτός.
14 [14] τοῦτ᾽ ἔστιν ἀρχὴ πλάσματος κυρίου, πεποιημένον ἐγκαταπαίζεσθαι ὑπὸ τῶν
15 ἀγγέλων αὐτοῦ. [15] ἐπελθὼν δὲ ἐπ᾽ ὄρος ἀκρότομον ἐποίησε χαρμονὴν τετρά-
16 ποσιν ἐν τῷ ταρτάρῳ· [16] ὑπὸ παντοδαπὰ δένδρα κοιμᾶται, παρὰ πάπυρον
17 καὶ κάλαμον καὶ βούτομον· [17] σκιάζονται δὲ ἐν αὐτῷ δένδρα μεγάλα σὺν
18 ῥαδάμνοις καὶ κλῶνες ἀγροῦ. [18] ἐὰν γένηται πλήμμυρα, οὐ μὴ αἰσθηθῇ, πέ-
19 ποιθεν ὅτι προςκρούσει ὁ Ἰορδάνης εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ· [19] ἐν τῷ ὀφθαλμῷ
20 αὐτοῦ δέξεται αὐτόν, ἐνσκολιευόμενος τρήσει ῥῖνα. [20] ἄξεις δὲ δράκοντα ἐν
21 ἀγκίστρῳ, περιθήσεις δὲ φορβαίαν περὶ ῥῖνα αὐτοῦ; [21] ἢ δήσεις κρίκον ἐν
22 τῷ μυκτῆρι αὐτοῦ, ψελλίῳ δὲ τρυπήσεις τὸ χεῖλος αὐτοῦ; [22] λαλήσει δέ σοι
23 δεήσει, ἱκετηρίᾳ μαλακῶς; [23] θήσεται δὲ μετὰ σοῦ διαθήκην; λήψῃ δὲ αὐ-
24 τὸν δοῦλον αἰώνιον; [24] παίξῃ δὲ ἐν αὐτῷ ὥςπερ ὀρνέῳ; ἢ δήσεις αὐτὸν ὥςπερ
25 στρουθίον παιδίῳ; [25] ἐνσιτοῦνται δὲ ἐν αὐτῷ ἔθνη, μεριτεύονται δὲ αὐτὸν
26 Φοινίκων ἔθνη; [26] πᾶν δὲ πλωτὸν συνελθὸν οὐ μὴ ἐνέγκωσι βύρσαν μίαν
27 οὐρᾶς αὐτοῦ, καὶ ἐν πλοίοις ἁλιέων κεφαλὴν αὐτοῦ. [27] ἐπιθήσεις δὲ αὐτῷ
χεῖρα, μνησθεὶς πόλεμον τὸν γινόμενον ἐν σώματι αὐτοῦ, καὶ μηκέτι γινέσθω.

(XLI.)

28 1 [28] Οὐχ ἑώρακας αὐτόν; οὐδὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις τεθαύμακας; XLI. [1] οὐ
2 δέδοικας ὅτι ἡτοίμασταί μοι; τίς γάρ ἐστιν ὁ ἐμοὶ ἀντιστάς; [2] ἢ τίς ἀντιστή- (Ro. 11,
3 σεταί μοι καὶ ὑπομενεῖ; εἰ πᾶσα ἡ ὑπ᾽ οὐρανὸν ἐμή ἐστιν, [3] οὐ σιωπήσομαι 35.)

---

34. ελεγχομενος υπο κυριου ... μηδεν ων εγω· αποκρισιν δε τινα 35. ελαλησα XL. 1. δια pro εκ 2. αποκριθητι 3. κριμα. μηδε οιου μαι α. σ. κεχρ. αλλ ινα δικ. αναφ. 4. ει βραχ. σ. ε. κατα κυριον, η φωνη βροντης κατ αυτον βροντα ισα 5. αν. δε εις υψος ... om δε 6. εν οργη σου 8. δε αυτους εις γ. εξω ομοθ. 9. ομολογ. αρα ... σου η δεξια 10. αλλ ιδου παρα σοι θηρια ισα βουσιν χορτον εσθιει 11. επι οσφυος et add αυτου ... γαστρ. αυτου 12. ουραν αυτου ωςπερ ... ωςπερ σχοινια συμπεπλ. 13. αυτ. ως πετραι χαλκαι ... ως σιδηρος 14. τουτο εστιν ... εις το ενκαταπ. 16. καλαμ. κ. παπυρ. 17. om εν ... δαραμνοις ... αγνου 18. εσθηται 19. ρινα αυτου 20. AC φορβεαν 21. και ειλησεις κλοιον εν τω ... ψελιω 22. δεησεις και ικετηριας 23. λημψη 24. και εμπεξις αυτω ... om η ... δησ. δε 25. δε αυτον εθνη, και μεριτ. α. φ. γενη ... C φενικων γενη 26. ενεγκη μιαν βυρσαν 27.* επιθες ... επ αυτω ... πολεμου του γιγνομενου εν τω 28. AC εορακας XLI. 1. αυτον οτι ητ. σοι ... αν^ισταμενος 2. η τις εστιν ος αντιστ. ... η ουχι πασα

δι' αὐτόν, καὶ λόγον δυνάμεως ἐλεήσει τὸν ἴσον αὐτῷ. 4 τίς ἀποκαλύψει 4
πρόςωπον ἐνδύσεως αὐτοῦ, εἰς δὲ πτύξιν ϑώρακος αὐτοῦ τίς ἂν εἰςέλϑοι;
5 πύλας προςώπου αὐτοῦ τίς ἀνοίξει; κύκλῳ ὀδόντων αὐτοῦ φόβος. 6 τὰ ἔγκατα 5 6
αὐτοῦ ἀσπίδες χάλκεαι, σύνδεσμος δὲ αὐτοῦ ὥςπερ σμυρίτης λίϑος· 7 εἷς τοῦ 7
ἑνὸς κολλῶνται, πνεῦμα δὲ οὐ μὴ διέλϑῃ αὐτόν· 8 ἀνὴρ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ 8
προςκολληϑήσεται, συνέχονται καὶ οὐ μὴ ἀποσπασϑῶσιν. 9 ἐν πταρμῷ 9
αὐτοῦ ἐπιφαύσκεται φέγγος, οἱ δὲ ὀφϑαλμοὶ αὐτοῦ εἶδος ἑωςφόρου. 10 ἐκ 10
στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύονται ὡς λαμπάδες καιόμεναι, καὶ διαῤῥιπτοῦνται ὡς
ἐσχάραι πυρός. 11 ἐκ μυκτήρων αὐτοῦ ἐκπορεύεται καπνὸς καμίνου καιομένης 11
πυρὶ ἀνϑράκων. 12 ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἄνϑρακες, φλὸξ δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐκ- 12
πορεύεται. 13 ἐν δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ αὐλίζεται δύναμις, ἔμπροσϑεν αὐτοῦ τρέχει 13
ἀπώλεια. 14 σάρκες δὲ σώματος αὐτοῦ κεκόλληνται· καταχέει ἐπ' αὐτόν, οὐ 14
σαλευϑήσεται. 15 ἡ καρδία αὐτοῦ πέπηγεν ὡς λίϑος, ἕστηκε δὲ ὥςπερ ἄκμων 15
ἀνήλατος. 16 στραφέντος δὲ αὐτοῦ φόβος ϑηρίοις τετράποσιν ἐπὶ γῆς ἁλλομέ- 16
νοις. 17 ἐὰν συναντήσωσιν αὐτῷ λόγχαι, οὐδὲν μὴ ποιήσωσι, δόρυ καὶ ϑώρακα· 17
18 ἥγηται μὲν γὰρ σίδηρον ἄχυρα, χαλκὸν δὲ ὥςπερ ξύλον σαϑρόν. 19 οὐ μὴ τρώ- 18 19
σῃ αὐτὸν τόξον χάλκεον· ἥγηται μὲν πετροβόλον χόρτον, 20 ὡς καλάμη ἐλογίσϑησαν 20
σφυρά, καταγελᾷ δὲ σεισμοῦ πυρφόρου. 21 ἡ στρωμνὴ αὐτοῦ ὀβελίσκοι ὀξεῖς, πᾶς 21
δὲ χρυσὸς ϑαλάσσης ὑπ' αὐτὸν ὥςπερ πηλὸς ἀμύϑητος. 22 ἀναζεῖ τὴν ἄβυσσον 22
ὥςπερ χαλκεῖον· ἥγηται δὲ τὴν ϑάλασσαν ὥςπερ ἐξάλειπτρον, 23 τὸν δὲ τάρταρον 23
τῆς ἀβύσσου ὥςπερ αἰχμάλωτον· ἐλογίσατο ἄβυσσον εἰς περίπατον. 24 οὐκ ἔστιν 24
οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς ὅμοιον αὐτῷ, πεποιημένον ἐγκαταπαίζεσϑαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων
μου· 25 πᾶν ὑψηλὸν ὁρᾷ, αὐτὸς δὲ βασιλεὺς πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασιν. 25

XLII.

Ὑπολαβὼν δὲ Ἰὼβ λέγει τῷ κυρίῳ 2 Οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι, ἀδυνατεῖ 2
δέ σοι οὐδέν. 3 τίς γάρ ἐστιν ὁ κρύπτων σε βουλήν; φειδόμενος δὲ ῥημάτων, 3
καὶ σὲ οἴεται κρύπτειν; τίς δὲ ἀναγγελεῖ μοι ἃ οὐκ ᾔδειν, μεγάλα καὶ ϑαυ-
μαστὰ ἃ οὐκ ἐπιστάμην; 4 ἄκουσον δέ μου, κύριε, ἵνα κἀγὼ λαλήσω· ἐρω- 4
τήσω δέ σε, σὺ δέ με δίδαξον. 5 ἀκοὴν μὲν ὠτὸς ἤκουόν σου τὸ πρότερον, 5
νυνὶ δὲ ὁ ὀφϑαλμός μου ἑώρακέ σε. 6 διὸ ἐφαύλισα ἐμαυτὸν καὶ ἐτάκην· 6
ἥγημαι δὲ ἐμαυτὸν γῆν καὶ σποδόν. 7 ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ λαλῆσαι τὸν κύ- 7
ριον πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα τῷ Ἰώβ, εἶπεν ὁ κύριος Ἐλιφὰζ τῷ Θαιμα-
νίτῃ Ἥμαρτες σὺ καὶ οἱ δύο φίλοι σου· οὐ γὰρ ἐλαλήσατε ἐνώπιόν μου ἀληϑὲς
οὐδὲν ὥςπερ ὁ ϑεράπων μου Ἰώβ. 8 νῦν δὲ λάβετε ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ 8
κριούς, καὶ πορεύϑητε πρὸς τὸν ϑεράποντά μου Ἰώβ, καὶ ποιήσει κάρπωσιν
ὑπὲρ ὑμῶν. Ἰὼβ δὲ ὁ ϑεράπων μου εὔξεται περὶ ὑμῶν, ὅτι εἰ μὴ πρόςωπον
αὐτοῦ λήψομαι· εἰ μὴ γὰρ δι' αὐτόν, ἀπώλεσα ἂν ὑμᾶς· οὐ γὰρ ἐλαλήσατε

3. λογος ... ισ. αυτου 4. τις δε ανακαλυψει 5. πυλας δε 6. om τα ... ενκατα δε α. α. χαλκαι, και συνδεσμοι αυτου ω. σμιριτος 7. εις εκ του 8. συνεχωνται 9. επιφωσκεται ... C om δε 10. AC om ως prius ... A (hiat C) διαριπτουνται εσχαραι 11. φλογι pro πυρι 13. ενπροσϑεν α. προτρεχει 15. AC ωςπερ λιϑος 16. om δε ... αλλομ. επι γης 17. ουδεν ου μη ποι. αυτω δ. κ. ϑωραξ ... C ουδε μη ποιησουσιν δ. επηρμενον κ. ϑ. 18. ωςπερ αχυρα 19. om τοξ. χαλκεον ... ηγητ. γαρ ... C om μεν ... AC ως χορτον 20. C καλαμην et σφυραν ... ελογισϑη αυτω 22. χαλκιον ... AC εξαλιπτρον 23. C ως περιπατον 24. επι γης ... C ουδεν των επι [ολην ?] την γην (?) XLII. 2. AC δυνασαι παντα 3. om τις δε ... ανηγγελη δε μοι ... ηπισταμην 4. δη μου 5. εως μεν ωτος ακοης ηκουον ... εορακεν (6. ηγη) 7. om ταυτα ... C ελιφας ... ϑεμανιτη 8. και νυν λαβετε ... παιδα ... ποιησει (*-σεις) καρπωμα ... AC καρπ. περι υμων ... A (non C) λημψομαι ... και ει μη δι ... C* απωλεσαν υμας

9 ἀληϑὲς κατὰ τοῦ ϑεράποντός μου Ἰώβ. [9] ἐπορεύϑη δὲ Ἐλιφὰζ ὁ Θαιμανίτης
καὶ Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης καὶ Σωφὰρ ὁ Μιναῖος καὶ ἐποίησαν καϑὼς συνέ-
10 ταξεν αὐτοῖς ὁ κύριος· καὶ ἔλυσε τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῖς διὰ Ἰώβ. [10] ὁ δὲ *Jac. 5, 11.
κύριος ηὔξησε τὸν Ἰώβ· εὐξαμένου δὲ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν φίλων αὐτοῦ ἀφῆ-
κεν αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν· ἔδωκε δὲ ὁ κύριος διπλᾶ ὅσα ἦν ἔμπροσϑεν Ἰὼβ
11 εἰς διπλασιασμόν. [11] ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ ἀδελφαὶ
αὐτοῦ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ, καὶ ἦλϑον πρὸς αὐτόν, καὶ πάντες ὅσοι
ᾔδεισαν αὐτὸν ἐκ πρώτου· φαγόντες δὲ καὶ πιόντες παρ᾽ αὐτῷ παρεκάλεσαν
αὐτόν, καὶ ἐϑαύμασαν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐπήγαγεν ἐπ᾽ αὐτῷ ὁ κύριος· ἔδωκε
12 δὲ αὐτῷ ἕκαστος ἀμνάδα μίαν καὶ τετράδραχμον χρυσοῦ καὶ ἀσήμου. [12] ὁ
δὲ κύριος εὐλόγησε τὰ ἔσχατα Ἰὼβ ἢ τὰ ἔμπροσϑεν· ἦν δὲ τὰ κτήνη αὐτοῦ
πρόβατα μύρια τετρακισχίλια, κάμηλοι ἑξακισχίλιαι, ζεύγη βοῶν χίλια, ὄνοι
13 ϑήλειαι νομάδες χίλιαι. [13] γεννῶνται δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ ϑυγατέρες τρεῖς·
14 [14] καὶ ἐκάλεσε τὴν μὲν πρώτην Ἡμέραν, τὴν δὲ δευτέραν Κασίαν, τὴν δὲ
15 τρίτην Ἀμαλϑαίας κέρας· [15] καὶ οὐχ εὑρέϑησαν κατὰ τὰς ϑυγατέρας Ἰὼβ βελ-
τίους αὐτῶν ἐν τῇ ὑπ᾽ οὐρανόν· ἔδωκε δὲ αὐταῖς ὁ πατὴρ κληρονομίαν ἐν
16 τοῖς ἀδελφοῖς. [16] ἔζησε δὲ Ἰὼβ μετὰ τὴν πληγὴν ἔτη ἑκατὸν ἑβδομήκοντα,
τὰ δὲ πάντα ἔτη ἔζησε διακόσια τεσσαράκοντα· καὶ εἶδεν Ἰὼβ τοὺς υἱοὺς
17 αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, τετάρτην γενεάν. [17] καὶ ἐτελεύτησεν
18 Ἰὼβ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν. [18] γέγραπται δὲ αὐτὸν πάλιν ἀναστή-
σεσϑαι μεϑ᾽ ὧν ὁ κύριος ἀνίστησιν. οὗτος ἑρμηνεύεται ἐκ τῆς Συριακῆς βί-
βλου, ἐν μὲν γῇ κατοικῶν τῇ Αὐσίτιδι ἐπὶ τοῖς ὁρίοις τῆς Ἰδουμαίας καὶ
Ἀραβίας· προϋπῆρχε δὲ αὐτῷ ὄνομα Ἰωβάβ. λαβὼν δὲ γυναῖκα Ἀράβισσαν
γεννᾷ υἱὸν ᾧ ὄνομα Ἐννών. ἦν δὲ αὐτὸς πατρὸς μὲν Ζαρὲ ἐκ τῶν Ἡσαῦ
υἱῶν υἱός, μητρὸς δὲ Βοσόρρας, ὥστε εἶναι αὐτὸν πέμπτον ἀπὸ Ἀβραάμ. καὶ
οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδώμ, ἧς καὶ αὐτὸς ἦρξε χώρας·
πρῶτος Βαλὰκ ὁ τοῦ Βεώρ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Δενναβά· μετὰ δὲ
Βαλὰκ Ἰωβὰβ ὁ καλούμενος Ἰώβ· μετὰ δὲ τοῦτον Ἀσὼμ ὁ ὑπάρχων ἡγεμὼν
ἐκ τῆς Θαιμανίτιδος χώρας· μετὰ δὲ τοῦτον Ἀδὰδ υἱὸς Βαρὰδ ὁ ἐκκόψας
Μαδιὰμ ἐν τῷ πεδίῳ Μωάβ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Γεϑαίμ. οἱ δὲ ἐλ-
ϑόντες πρὸς αὐτὸν φίλοι Ἐλιφὰζ τῶν Ἡσαῦ υἱῶν, Θαιμανῶν βασιλεύς, Βαλ-
δὰδ ὁ Σαυχαίων τύραννος, Σωφὰρ ὁ Μιναίων βασιλεύς.

---

8. om αληϑες et add in f. ουδεν αγαϑον 9. επορευϑησαν ... ϑεμανιτης ... εποιησαν εαυτοις ... ελευσεν ... AC την αμαρτ. αυτων 10. om και ... προσεϑηκεν pro εδωκεν ... C* ο ϑεος ... ο κυριος τω ιωβ τα διπλα ων ειχεν εμπρ. εις 11. και παντες δε οσοι ... C* εκ προσωπου (?), A προ τουτου ... πιοντες αυτω ... AC επηγαγεν αυτω ... και εδωκαν αυτω ... AC χρυσουν ασημον (C** add εν) 12. AC ηυλογησεν ... ηυλ. τον ιωβ τα εσχατα μαλλον η 14. κασσιαν ... C αμαλϑιας, A μαλϑεας 15. C ουκ ευρ. ... ιωβ ϑυγατερας και τους υιους αυτου β. αυτ. υπο την υπ ... εδωκ. δε ιωβ ταις ϑυγατρασιν αυτου κληρ. ε. τ. α. αυτου 16. παντα ζη ετη διακ. τεσσερακονταοκτω ... C εζησεν ετη ... C τεσσερακονταοκτω ... AC ιδεν (17. πληρες) 18. γεγρ. παλιν αναστ. αυτον ... ανιστησιν ο κυριος [4] ζαρεϑ ... AC των υιων ησαυ υιος omisso εκ [5] C* βοσσορρας, A βοσσορας [7] ο του σεμφωρ [8] ασσομ [9] ϑεμανιτιδος ... C* βαρα [10] AC γεϑϑαιμ [11] ελιφας υιος σωφαν των υιων ησαυ [12] C* σαυχιων ... βαλδας υιος αμνων του χοβαρ του αυχειτου τυραννου ... post βασιλευς add haec: ϑαιμαν υιος ελιφαζ ηγεμων της ιδουμαιας· ουτος ερμηνευεται εκ της συριακης βιβλου εν μεν γη κατοικων τη αυσιτιδι επι των οριων του ευφρατου προϋπηρχεν δε το ονομα αυτου ιωβαβ· ην δε ο πατηρ αυτου ζαρεϑ· εξ ανατολων ηλιου.

Subscriptio: AC ιωβ

ΨΑΛΜΟΙ.

I.

Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν, καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρ-
τωλῶν οὐκ ἔστη, καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν· [2] ἀλλ᾽ ἢ ἐν τῷ νόμῳ 2
κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσει ἡμέρας καὶ νυ-
κτός. [3] καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδά- 3
των, ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ
ἀποῤῥυήσεται· καὶ πάντα ὅσα ἂν ποιῇ κατευοδωθήσεται. [4] οὐχ οὕτως οἱ ἀσε- 4
βεῖς, οὐχ οὕτως, ἀλλ᾽ ἢ ὡς ὁ χνοῦς ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου
τῆς γῆς. [5] διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται οἱ ἀσεβεῖς ἐν κρίσει, οὐδὲ ἁμαρτωλοὶ 5
ἐν βουλῇ δικαίων· [6] ὅτι γινώσκει κύριος ὁδὸν δικαίων, καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν 6
ἀπολεῖται.

II.

Act. 4, Ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; [2] παρέστησαν οἱ βασι- 2
25. λεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου καὶ
κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ [3] Διαῤῥήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν, καὶ ἀποῤῥίψω- 3
μεν ἀφ᾽ ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν. [4] ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ἐκγελάσεται αὐ- 4
τούς, καὶ ὁ κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς. [5] τότε λαλήσει πρὸς αὐτοὺς ἐν ὀργῇ 5
αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταράξει αὐτούς. [6] ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασι- 6
Act. 13, λεὺς ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ Σιὼν ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ, [7] διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα 7
33. He. 1,5. κυρίου. κύριος εἶπε πρὸς μέ Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε·
5, 5. [8] αἴτησαι παρ᾽ ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου, καὶ τὴν 8
*Ap. 12, κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς· [9] ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, 9
5. 19,15. ὡς σκεῦος κεραμέως συντρίψεις αὐτούς. [10] καὶ νῦν βασιλεῖς σύνετε, παιδεύ- 10
θητε πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν. [11] δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν φόβῳ, καὶ 11
ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ. [12] δράξασθε παιδείας μή ποτε ὀργισθῇ κύριος, 12
καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας. [13] ὅταν ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ, 13
μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ᾽ αὐτῷ.

III.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὁπότε ἀπεδίδρασκεν ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλὼμ τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ.

[2] Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές με; πολλοὶ ἐπανίστανται ἐπ᾽ ἐμέ· 2
[3] πολλοὶ λέγουσι τῇ ψυχῇ μου Οὐκ ἔστι σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. 3
διάψαλμα. [4] σὺ δέ, κύριε, ἀντιλήπτωρ μου εἶ, δόξα μου καὶ ὑψῶν τὴν κεφα- 4
λήν μου. [5] φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, καὶ ἐπήκουσέ μου ἐξ ὄρους ἁγίου 5
αὐτοῦ. διάψαλμα. [6] ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὕπνωσα· ἐξηγέρθην, ὅτι κύριος ἀντι- 6
λήψεταί μου. [7] οὐ φοβηθήσομαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ τῶν κύκλῳ ἐπιτιθεμένων 7
μοι. [8] ἀνάστα κύριε, σῶσόν με ὁ θεός μου· ὅτι σὺ ἐπάταξας πάντας τοὺς 8
ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως, ὀδόντας ἁμαρτωλῶν συνέτριψας. [9] τοῦ κυρίου ἡ 9
σωτηρία, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἡ εὐλογία σου.

Inscriptio: ψαλτηριον

I. 3. ποιηση 5. αναστησονται ασεβεις ... ουδε οι αμαρτ. II. 2. in f. add διαψαλμα 4. ενγελασεται 7. διαγγελων 8. τα περα της 9. και ως σκευη III. 1. om ψαλμος 2. επανεστησαν 3. ματαιοτητας 4. om κυριε ... αντιλημπτωρ 5. εισηκουσεν 6. εγω δε ... αντιλημψετε 7. των κυκλων συνεπιτιθεμενων μοι

IV.

Εἰς τὸ τέλος ἐν ψαλμοῖς ᾠδὴ τῷ Δαυίδ.
2 [2] Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαί με εἰςήκουσέ μου ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου,
ἐν θλίψει ἐπλάτυνάς μοι· οἰκτείρησόν με καὶ εἰςάκουσον τῆς προσευχῆς μου.
3 [3] υἱοὶ ἀνθρώπων, ἕως πότε βαρυκάρδιοι; ἵνα τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα καὶ ζη-
4 τεῖτε ψεῦδος; διάψαλμα. [4] καὶ γνῶτε ὅτι ἐθαυμάστωσε κύριος τὸν ὅσιον αὐτοῦ·
5 κύριος εἰςακούσεταί μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτόν. [5] ὀργίζεσθε καὶ μὴ * Eph. 4, 26.
ἁμαρτάνετε· ἃ λέγετε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐπὶ ταῖς κοίταις ὑμῶν κατα-
6 νύγητε. διάψαλμα. [6] θύσατε θυσίαν δικαιοσύνης, καὶ ἐλπίσατε ἐπὶ κύριον.
7 [7] πολλοὶ λέγουσι Τίς δείξει ὑμῖν τὰ ἀγαθά; ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ
8 προςώπου σου, κύριε· [8] ἔδωκας εὐφροσύνην εἰς τὴν καρδίαν μου, ἀπὸ καρ-
9 ποῦ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου αὐτῶν ἐπληθύνθησαν. [9] ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ
κοιμηθήσομαι καὶ ὑπνώσω· ὅτι σύ, κύριε, κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατῴκισάς με.

V.

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς κληρονομούσης ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
2 3 [2] Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι, κύριε, σύνες τῆς κραυγῆς μου, [3] πρόσχες
τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου, ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου· ὅτι πρὸς σὲ
4 προσεύξομαι, κύριε. [4] τὸ πρωὶ εἰςακούσῃ τῆς φωνῆς μου· τὸ πρωὶ παραστή-
5 σομαί σοι, καὶ ἐπόψομαι. [5] ὅτι οὐχὶ θεὸς θέλων ἀνομίαν σὺ εἶ· οὐδὲ παροι-
6 κήσει σοι πονηρευόμενος, [6] οὐδὲ διαμενοῦσι παράνομοι κατέναντι τῶν ὀφθαλ-
7 μῶν σου· ἐμίσησας, κύριε, πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν, [7] ἀπολεῖς
πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος· ἄνδρα αἱμάτων καὶ δόλιον βδελύσσεται
8 κύριος. [8] ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου εἰςελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου,
9 προςκυνήσω πρὸς ναὸν ἅγιόν σου ἐν φόβῳ σου. [9] κύριε, ὁδήγησόν με ἐν τῇ
δικαιοσύνῃ σου ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου, κατεύθυνον ἐνώπιόν σου τὴν ὁδόν μου.
10 [10] ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἀλήθεια, ἡ καρδία αὐτῶν ματαία· Ro. 3, 13.
11 τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν. [11] κρῖ-
νον αὐτούς, ὁ θεός· ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν κατὰ τὸ πλῆ-
12 θος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῶν· ἔξωσον αὐτούς, ὅτι παρεπίκρανάν σε, κύριε. [12] καὶ
εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ, εἰς αἰῶνα ἀγαλλιάσον-
ται, καὶ κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς. καὶ καυχήσονται ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ἀγα-
13 πῶντες τὸ ὄνομά σου, [13] ὅτι σὺ εὐλογήσεις δίκαιον· κύριε, ὡς ὅπλῳ εὐδοκίας
ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.

VI.

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ὑπὲρ τῆς ὀγδόης ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
2 [2] Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με.
3 [3] ἐλέησόν με κύριε, ὅτι ἀσθενής εἰμι· ἴασαί με κύριε, ὅτι ἐταράχθη τὰ ὀστᾶ
4 5 μου. [4] καὶ ἡ ψυχή μου ἐταράχθη σφόδρα· καὶ σύ, κύριε, ἕως πότε; [5] ἐπί-
6 στρεψον κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου, σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου. [6] ὅτι
οὐκ ἔστιν ἐν τῷ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου· ἐν δὲ τῷ ᾅδῃ τίς ἐξομολογήσεταί
7 σοι; [7] ἐκοπίασα ἐν στεναγμῷ μου, λούσω καθ' ἑκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου,
8 ἐν δάκρυσί μου τὴν στρωμνήν μου βρέξω. [8] ἐταράχθη ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμός
9 μου, ἐπαλαιώθην ἐν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς μου. [9] ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ * Lc. 13, 27.
ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ὅτι εἰςήκουσε κύριος τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ μου·

IV. 1. ψαλμος pro εν ψ. ωδη 5. κατανοιγητε 7. ημιν V. 2. συνες τη κραυγη μου 4. και εποψη με 8. του ελαιου σου 10. ο λαρυξ 12. καυχησ. εν σοι 13. ευλογεις VI. 1. om εν υμνοις 7. εν τω στεναγμω

[10] εἰςήκουσε κύριος τῆς δεήσεώς μου, κύριος τὴν προσευχήν μου προςεδέξατο. 10
[11] αἰσχυνθείησαν καὶ ταραχθείησαν σφόδρα πάντες οἱ ἐχθροί μου, ἐπιστρα- 11
φείησαν καὶ αἰσχυνθείησαν σφόδρα διὰ τάχους.

VII.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὃν ᾖσε τῷ κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων Χουσὶ υἱοῦ Ἰεμενεί.
[2] Κύριε ὁ θεός μου, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα· σῶσόν με ἐκ πάντων τῶν διωκόν- 2
των με καὶ ῥῦσαί με, [3] μή ποτε ἁρπάσῃ ὡς λέων τὴν ψυχήν μου, μὴ ὄντος 3
λυτρουμένου μηδὲ σώζοντος. [4] κύριε ὁ θεός μου, εἰ ἐποίησα τοῦτο, εἰ ἔστιν 4
ἀδικία ἐν χερσί μου, [5] εἰ ἀνταπέδωκα τοῖς ἀνταποδιδοῦσί μοι κακά, ἀποπέ- 5
σοιμι ἄρα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός· [6] καταδιώξαι ἄρα ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν 6
μου καὶ καταλάβοι, καὶ καταπατήσαι εἰς γῆν τὴν ζωήν μου, καὶ τὴν δόξαν
μου εἰς χοῦν κατασκηνώσαι. διάψαλμα. [7] ἀνάστηθι κύριε ἐν ὀργῇ σου, ὑψώ- 7
θητι ἐν τοῖς πέρασι τῶν ἐχθρῶν μου· ἐξεγέρθητι, κύριε ὁ θεός μου, ἐν προς-
τάγματι ᾧ ἐνετείλω, [8] καὶ συναγωγὴ λαῶν κυκλώσει σε· καὶ ὑπὲρ ταύτης 8
εἰς ὕψος ἐπίστρεψον. [9] κύριος κρινεῖ λαούς· κρῖνόν με, κύριε, κατὰ τὴν δικαιο- 9
σύνην μου καὶ κατὰ τὴν ἀκακίαν μου ἐπ' ἐμοί. [10] συντελεσθήτω δὴ πονηρία 10
ἁμαρτωλῶν, καὶ κατευθυνεῖς δίκαιον, ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς ὁ θεός.
[11] δικαία ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ σώζοντος τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. 11
[12] ὁ θεὸς κριτὴς δίκαιος καὶ ἰσχυρὸς καὶ μακρόθυμος, μὴ ὀργὴν ἐπάγων καθ' 12
ἑκάστην ἡμέραν· [13] ἐὰν μὴ ἐπιστραφῆτε, τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στιλβώσει, τὸ 13
τόξον αὐτοῦ ἐνέτεινε καὶ ἡτοίμασεν αὐτό· [14] καὶ ἐν αὐτῷ ἡτοίμασε σκεύη 14
θανάτου, τὰ βέλη αὐτοῦ τοῖς καιομένοις ἐξειργάσατο. [15] ἰδοὺ ὠδίνησεν ἀδι- 15
κίαν, συνέλαβε πόνον καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν· [16] λάκκον ὤρυξε καὶ ἀνέσκαψεν αὐ- 16
τόν, καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον ὃν εἰργάσατο· [17] ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς κε- 17
φαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ κορυφὴν αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καταβήσεται. [18] ἐξομολογή- 18
σομαι κυρίῳ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

VIII.

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
[2] Κύριε ὁ κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ· 2
Mt. 21, ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπειά σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν. [3] ἐκ στόματος νηπίων 3
16. καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν σου τοῦ καταλῦσαι ἐχθρὸν
καὶ ἐκδικητήν. [4] ὅτι ὄψομαι τοὺς οὐρανοὺς ἔργα τῶν δακτύλων σου, σελήνην 4
He. 2, καὶ ἀστέρας ἃ σὺ ἐθεμελίωσας· [5] τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ, ἢ 5
6. 7. υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν; [6] ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέ- 6
λους, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν, [7] καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα 7
1Co. 15, τῶν χειρῶν σου· πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, [8] πρόβατα καὶ 8
27. βόας πάσας, ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου, [9] τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ 9
τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλασσῶν. [10] κύριε ὁ 10
κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

IX.

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
[2] Ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, διηγήσομαι πάντα 2
τὰ θαυμάσιά σου· [3] εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν σοί, ψαλῶ τῷ ὀνό- 3
ματί σου, ὕψιστε, [4] ἐν τῷ ἀποστραφῆναι τὸν ἐχθρόν μου εἰς τὰ ὀπίσω· 4

---

10. ηκουσεν 11. αποστραφιησαν εις τα οπισω κ. καταισχυνθιησαν VII. 1. ιεμενι 5. αποπεσοιν (sic) αρα απο των 7. και εξεγερθητι 9. κρινον μοι (13. στιλβωσιν) 18. τω κυριω ... και ψαλω VIII. 3. *εχθρων μου 5. τις εστιν 6. *αγγελλους ... τιμην 8 απασας 10. το ονομα IX. 3. 4. ed. rom. υψιστε. et οπισω,

5 ἀσθενήσουσι καὶ ἀπολοῦνται ἀπὸ προσώπου σου. 5 ὅτι ἐποίησας τὴν κρίσιν
6 μου καὶ τὴν δίκην μου, ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου ὁ κρίνων δικαιοσύνην. 6 ἐπετί-
μησας ἔθνεσι, καὶ ἀπώλετο ὁ ἀσεβής· τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐξήλειψας εἰς τὸν
7 αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. 7 τοῦ ἐχθροῦ ἐξέλιπον αἱ ῥομφαῖαι εἰς
8 τέλος, καὶ πόλεις καθεῖλες· ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτῶν μετ' ἤχου. 8 καὶ
9 ὁ κύριος εἰς τὸν αἰῶνα μένει· ἡτοίμασεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον αὐτοῦ, 9 καὶ
10 αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι. 10 καὶ
11 ἐγένετο κύριος καταφυγὴ τῷ πένητι, βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψει. 11 καὶ
ἐλπισάτωσαν ἐπὶ σὲ οἱ γινώσκοντες τὸ ὄνομά σου, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς
12 ἐκζητοῦντάς σε, κύριε. 12 ψάλατε τῷ κυρίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν Σιών, ἀναγ-
13 γείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ· 13 ὅτι ἐκζητῶν τὰ αἵματα
14 αὐτῶν ἐμνήσθη, οὐκ ἐπελάθετο τῆς δεήσεως τῶν πενήτων. 14 ἐλέησόν με
κύριε, ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ ὑψῶν με ἐκ τῶν πυλῶν
15 τοῦ θανάτου, 15 ὅπως ἂν ἐξαγγείλω πάσας τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις
16 τῆς θυγατρὸς Σιών· ἀγαλλιάσομαι ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου. 16 ἐνεπάγησαν ἔθνη
ἐν διαφθορᾷ ᾗ ἐποίησαν· ἐν παγίδι ταύτῃ ᾗ ἔκρυψαν συνελήφθη ὁ ποὺς
17 αὐτῶν. 17 γινώσκεται κύριος κρίματα ποιῶν, ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ
18 συνελήφθη ὁ ἁμαρτωλός. ᾠδὴ διαψάλματος. 18 ἀποστραφήτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ
19 εἰς τὸν ᾅδην, πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπιλανθανόμενα τοῦ θεοῦ. 19 ὅτι οὐκ εἰς
τέλος ἐπιλησθήσεται ὁ πτωχός, ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων οὐκ ἀπολεῖται εἰς
20 τὸν αἰῶνα. 20 ἀνάστηθι κύριε, μὴ κραταιούσθω ἄνθρωπος, κριθήτωσαν ἔθνη
21 ἐνώπιόν σου. 21 κατάστησον κύριε νομοθέτην ἐπ' αὐτούς, γνώτωσαν ἔθνη
22 (1) ὅτι ἄνθρωποί εἰσιν. διάψαλμα. (X.) 22 Ἵνα τί, κύριε, ἀφέστηκας μα-
23 (2) κρόθεν, ὑπερορᾷς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψει; 23 ἐν τῷ ὑπερηφανεύεσθαι τὸν
ἀσεβῆ ἐμπυρίζεται ὁ πτωχός· συλλαμβάνονται ἐν διαβουλίοις οἷς διαλογίζονται.
24 (3) 24 ὅτι ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ
25 (4) ἀδικῶν ἐνευλογεῖται. 25 παρώξυνε τὸν κύριον ὁ ἁμαρτωλός, κατὰ τὸ πλῆθος
26 (5) τῆς ὀργῆς αὐτοῦ οὐκ ἐκζητήσει· οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς ἐνώπιον αὐτοῦ. 26 βεβη-
λοῦνται αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ· ἀνταναιρεῖται τὰ κρίματά σου ἀπὸ
27 (6) προσώπου αὐτοῦ, πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κατακυριεύσει. 27 εἶπε γὰρ ἐν
28 (7) καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐ μὴ σαλευθῶ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν ἄνευ κακοῦ. 28 οὗ Ro. 3, 14.
ἀρᾶς τὸ στόμα αὐτοῦ γέμει καὶ πικρίας καὶ δόλου, ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ
29 (8) κόπος καὶ πόνος. 29 ἐγκάθηται ἐνέδρᾳ μετὰ πλουσίων ἐν ἀποκρύφοις τοῦ
30 (9) ἀποκτεῖναι ἀθῷον· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἀποβλέπουσιν. 30 ἐνε-
δρεύει ἐν ἀποκρύφῳ ὡς λέων ἐν τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ· ἐνεδρεύει τοῦ ἁρπάσαι
31 (10) πτωχόν, ἁρπάσαι πτωχὸν ἐν τῷ ἑλκύσαι αὐτόν· ἐν τῇ παγίδι αὐτοῦ 31 τα-
πεινώσει αὐτόν, κύψει καὶ πεσεῖται ἐν τῷ αὐτὸν κατακυριεῦσαι τῶν πενήτων.
32 (11) 32 εἶπε γὰρ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ Ἐπιλέλησται ὁ θεός, ἀπέστρεψε τὸ πρός-
33 (12) ωπον αὐτοῦ τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τέλος. 33 ἀνάστηθι κύριε ὁ θεός, ὑψωθήτω
34 (13) ἡ χείρ σου, μὴ ἐπιλάθῃ τῶν πενήτων. 34 ἕνεκεν τίνος παρώξυνεν ὁ ἀσεβὴς
35 (14) τὸν θεόν; εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐ ζητήσει. 35 βλέπεις ὅτι σὺ πόνον
καὶ θυμὸν κατανοεῖς, τοῦ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς χεῖράς σου· σοὶ ἐγκαταλέ-
36 (15) λειπται ὁ πτωχός, ὀρφανῷ σὺ ἦσθα βοηθός. 36 σύντριψον τὸν βραχίονα τοῦ
ἁμαρτωλοῦ καὶ πονηροῦ· ζητηθήσεται ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ.

IX. 6. το ονομα σου 7. εξελειπον ... μετ ηχους 11. επι σοι παντες οι 13. της φωνης των 14. ειδε 15. αγαλλ. εν τω 16. *εποιησεν (vdtr) ... συνελημφθη 17. συνελημφθη 19. ουκ απολ. εις τελος 23. τον ασεβην ενπυριζεται 29. om του 30. ab ενεδρευει ad ενεδρευει transilit 31. *εν τω αυτω 32. εν καρδια 33. θεος μου ... επιλαθης 34. ουκ εκζητησει 35. κοπον pro πονον ... συ ουν ενκαταλελιπτε ... βοηθων 36. ευρεθη δι αυτην

37 βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ἀπο- (16) 37
λεῖσθε ἔθνη ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ. 38 τὴν ἐπιθυμίαν τῶν πενήτων εἰςήκουσε (17) 38
κύριος, τὴν ἑτοιμασίαν τῆς καρδίας αὐτῶν προςέσχε τὸ οὖς σου, 39 κρῖ- (18) 39
ναι ὀρφανῷ καὶ ταπεινῷ, ἵνα μὴ προςθῇ ἔτι μεγαλαυχεῖν ἄνθρωπος ἐπὶ
τῆς γῆς.

X. (XI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ἐπὶ τῷ κυρίῳ πέποιθα· πῶς ἐρεῖτε τῇ ψυχῇ μου Μεταναστεύου ἐπὶ τὰ
ὄρη ὡς στρουθίον; 2 ὅτι ἰδοὺ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέτειναν τόξον, ἡτοίμασαν βέλη 2
εἰς φαρέτραν, τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν σκοτομήνῃ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. 3 ὅτι 3
ἃ κατηρτίσω καθεῖλον· ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησε; 4 κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐ- 4
τοῦ, κύριος ἐν οὐρανῷ ὁ θρόνος αὐτοῦ· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα
ἀποβλέπουσι, τὰ βλέφαρα αὐτοῦ ἐξετάζει τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. 5 κύριος 5
ἐξετάζει τὸν δίκαιον καὶ τὸν ἀσεβῆ· ὁ δὲ ἀγαπῶν ἀδικίαν μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ
ψυχήν. 6 ἐπιβρέξει ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς παγίδας, πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα καται- 6
γίδος ἡ μερὶς τοῦ ποτηρίου αὐτῶν. 7 ὅτι δίκαιος κύριος καὶ δικαιοσύνας ἠγά- 7
πησεν, εὐθύτητα εἶδε τὸ πρόςωπον αὐτοῦ.

XI. (XII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ὀγδόης, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 Σῶσόν με κύριε, ὅτι ἐκλέλοιπεν ὅσιος, ὅτι ὠλιγώθησαν αἱ ἀλήθειαι 2
ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων. 3 μάταια ἐλάλησεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον 3
αὐτοῦ, χείλη δόλια ἐν καρδίᾳ, καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησαν. 4 ἐξολοθρεύσαι κύριος 4
πάντα τὰ χείλη τὰ δόλια καὶ γλῶσσαν μεγαλοῤῥήμονα, 5 τοὺς εἰπόντας Τὴν 5
γλῶσσαν ἡμῶν μεγαλυνοῦμεν, τὰ χείλη ἡμῶν παρ' ἡμῶν ἐστί, τίς ἡμῶν
κύριός ἐστιν; 6 ἀπὸ τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτωχῶν καὶ ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ 6
τῶν πενήτων νῦν ἀναστήσομαι, λέγει κύριος· θήσομαι ἐν σωτηρίῳ, παῤῥη-
σιάσομαι ἐν αὐτῷ. 7 τὰ λόγια κυρίου λόγια ἁγνά, ἀργύριον πεπυρωμένον, 7
δοκίμιον τῇ γῇ, κεκαθαρισμένον ἑπταπλασίως. 8 σὺ κύριε φυλάξεις ἡμᾶς, 8
καὶ διατηρήσεις ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ εἰς τὸν αἰῶνα. 9 κύκλῳ 9
οἱ ἀσεβεῖς περιπατοῦσι· κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας τοὺς υἱοὺς τῶν
ἀνθρώπων.

XII. (XIII.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 Ἕως πότε, κύριε, ἐπιλήσῃ μου εἰς τέλος; ἕως πότε ἀποστρέψεις τὸ 2
πρόςωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ; 3 ἕως τίνος θήσομαι βουλὰς ἐν ψυχῇ μου, ὀδύνας 3
ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας; ἕως πότε ὑψωθήσεται ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ; 4 ἐπί- 4
βλεψον, εἰςάκουσόν μου, κύριε ὁ θεός μου· φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου,
μή ποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον, 5 μή ποτε εἴποι ὁ ἐχθρός μου Ἴσχυσα πρὸς 5
αὐτόν· οἱ θλίβοντές με ἀγαλλιάσονται ἐὰν σαλευθῶ. 6 ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἐλέει 6
σου ἤλπισα· ἀγαλλιάσεται ἡ καρδία μου ἐν τῷ σωτηρίῳ σου· ᾄσω τῷ κυρίῳ
τῷ εὐεργετήσαντί με, καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

---

37. απολεισθαι 38. το ους αυτου 39. του μεγαλαυχειν ... *ανθρωπον X. 1. την ψυχην 2. εν σκοτωμενη 3. οτι α συ κ. αυτοι καθ. 5. ασεβην ... την αδικιαν 6. παγιδα 7. ευθυτητας XI. 1. υπερ τ. ογδ. post δαυιδ pon 3. in f. add κακα 4. εξολεθρευσει ... μεγαλορημονα 7. κεκαθερισμενον 8. διατηρησης 9. παντας τους υιους XII. 2. αποστρεφεις 3. ημερας και νυκτος 5. ειπη 6. επι τω σωτηριω

XIII. (XIV.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐκ ἔστι ϑεός. διέφϑειραν καὶ ἐβδελύχϑη-
2 σαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός. [2] κύ- Ro. 3,
ριος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνϑρώπων τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι 10. 11.
3 συνιῶν ἢ ἐκζητῶν τὸν ϑεόν. [3] πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώϑησαν, οὐκ ἔστι 12. 13.
ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός. τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, 14. 15.
ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν· ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν, ὧν τὸ στόμα 16. 17. 18.
ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει· ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα· σύντριμμα καὶ
ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν· οὐκ ἔστι
4 φόβος ϑεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφϑαλμῶν αὐτῶν. [4] οὐχὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργα-
ζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ κατέσϑοντες τὸν λαόν μου βρώσει ἄρτου; τὸν κύριον
5 οὐκ ἐπεκαλέσαντο· [5] ἐκεῖ ἐδειλίασαν φόβῳ οὗ οὐκ ἦν φόβος· ὅτι ὁ ϑεὸς ἐν
6 γενεᾷ δικαίᾳ. [6] βουλὴν πτωχοῦ κατῃσχύνατε, ὅτι κύριος ἐλπὶς αὐτοῦ ἐστί.
7 [7] τίς δώσει ἐκ Σιὼν τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραήλ; ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν
αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀγαλλιάσϑω Ἰακὼβ καὶ εὐφρανϑήτω Ἰσραήλ.

XIV. (XV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Κύριε, τίς παροικήσει ἐν τῷ σκηνώματί σου; καὶ τίς κατασκηνώσει ἐν
2 τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ σου; [2] πορευόμενος ἄμωμος καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην,
3 λαλῶν ἀλήϑειαν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· [3] ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσῃ αὐτοῦ, οὐδὲ
ἐποίησε τῷ πλησίον αὐτοῦ κακόν, καὶ ὀνειδισμὸν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ τοὺς ἔγγιστα
4 αὐτοῦ· [4] ἐξουδένωται ἐνώπιον αὐτοῦ πονηρευόμενος, τοὺς δὲ φοβουμένους κύ-
5 ριον δοξάζει· ὁ ὀμνύων τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀϑετῶν· [5] τὸ ἀργύριον
αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ, καὶ δῶρα ἐπ' ἀϑώοις οὐκ ἔλαβεν· ὁ ποιῶν ταῦτα
οὐ σαλευϑήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

XV. (XVI.)

Στηλογραφία τῷ Δαυίδ.

2 Φύλαξόν με, κύριε, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα. [2] εἶπα τῷ κυρίῳ Κύριός μου εἶ
3 σύ, ὅτι τῶν ἀγαϑῶν μου οὐ χρείαν ἔχεις. [3] τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ
4 ἐϑαυμάστωσε πάντα τὰ ϑελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς. [4] ἐπληϑύνϑησαν αἱ ἀσϑέ-
νειαι αὐτῶν, μετὰ ταῦτα ἐτάχυναν· οὐ μὴ συναγάγω τὰς συναγωγὰς αὐτῶν
5 ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ μὴ μνησϑῶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ χειλέων μου. [5] κύριος
μερὶς τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦ ποτηρίου μου· σὺ εἶ ὁ ἀποκαϑιστῶν τὴν
6 κληρονομίαν μου ἐμοί. [6] σχοινία ἐπέπεσάν μοι ἐν τοῖς κρατίστοις, καὶ γὰρ ἡ
7 κληρονομία μου κρατίστη μοί ἐστιν. [7] εὐλογήσω τὸν κύριον τὸν συνετίσαντά
8 με· ἔτι δὲ καὶ ἕως νυκτὸς ἐπαίδευσάν με οἱ νεφροί μου. [8] προωρώμην τὸν Act. 2,
κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν ἵνα μὴ σαλευϑῶ. 25. 26. 27.
9 [9] διὰ τοῦτο ηὐφράνϑη ἡ καρδία μου καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ
10 καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι. [10] ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν Act. 13,
11 μου εἰς ᾅδην, οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφϑοράν. [11] ἐγνώρισάς μοι 35. 2, 28.
ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου, τερπνότητες
ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος.

XIII. 1. διεφϑαρησαν ... *post ποιων χρηστοτητα pergit ουκ ε. π. χρηστοτητα v. 3. 3. ** ηχρεωϑησαν ... om ταφος ανεωγμενος usque των οφϑαλμ. αυτων 4. οι κατεσϑιοντες ... εν βρωσει 5. ω ουκ ην ... δικαιων 7. αγαλλιασεται ... ευφρανϑησεται XIV, 1. η τις κατασκ. εν ορει τω 3. εγγιστας 4. πας πονηρευομενος XV. (3. τα ϑελημα) 4. ουδ ου μη 5. η μερις 8. προορωμην 10. εις αδου 11. ευφροσυνην ... τερπνοτης

XVI. (XVII.)

Προσευχὴ τοῦ Δαυίδ.

Εἰςάκουσον, κύριε, τῆς δικαιοσύνης μου, πρόσχες τῇ δεήσει μου· ἐνώ-
τισαι τὴν προσευχήν μου οὐκ ἐν χείλεσι δολίοις. 2 ἐκ προςώπου σου τὸ κρίμα 2
μου ἐξέλθοι, οἱ ὀφθαλμοί μου ἰδέτωσαν εὐθύτητας. 3 ἐδοκίμασας τὴν καρδίαν 3
μου, ἐπεσκέψω νυκτός· ἐπύρωσάς με, καὶ οὐχ εὑρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδικία. 4 ὅπως 4
ἂν μὴ λαλήσῃ τὸ στόμα μου τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, διὰ τοὺς λόγους τῶν
χειλέων σου ἐγὼ ἐφύλαξα ὁδοὺς σκληράς. 5 κατάρτισαι τὰ διαβήματά μου ἐν 5
ταῖς τρίβοις σου, ἵνα μὴ σαλευθῇ τὰ διαβήματά μου. 6 ἐγὼ ἐκέκραξα, ὅτι 6
ἐπήκουσάς μου, ὁ θεός· κλῖνον τὸ οὖς σου ἐμοὶ καὶ εἰςάκουσον τῶν ῥημάτων
μου. 7 θαυμάστωσον τὰ ἐλέη σου, ὁ σώζων τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σὲ ἐκ τῶν 7
ἀνθεστηκότων τῇ δεξιᾷ σου. 8 φύλαξόν με ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ· ἐν σκέπῃ τῶν 8
πτερύγων σου σκεπάσεις με 9 ἀπὸ προςώπου ἀσεβῶν τῶν ταλαιπωρησάντων 9
με. οἱ ἐχθροί μου τὴν ψυχήν μου περιέσχον, 10 τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν, 10
τὸ στόμα αὐτῶν ἐλάλησεν ὑπερηφανίαν· 11 ἐκβαλόντες με νυνὶ περιεκύκλω- 11
σάν με, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔθεντο ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ· 12 ὑπέλαβόν με ὡςεὶ 12
λέων ἕτοιμος εἰς θήραν, καὶ ὡςεὶ σκύμνος οἰκῶν ἐν ἀποκρύφοις. 13 ἀνάστηθι 13
κύριε, πρόφθασον αὐτοὺς καὶ ὑποσκέλισον αὐτούς, ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου ἀπὸ
ἀσεβοῦς, ῥομφαίαν σου 14 ἀπὸ ἐχθρῶν τῆς χειρός σου· κύριε ἀπολύων ἀπὸ 14
γῆς, διαμέρισον αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν· καὶ τῶν κεκρυμμένων σου ἐπλή-
σθη ἡ γαστὴρ αὐτῶν, ἐχορτάσθησαν υἱείων καὶ ἀφῆκαν τὰ κατάλοιπα τοῖς
νηπίοις αὐτῶν. 15 ἐγὼ δὲ ἐν δικαιοσύνῃ ὀφθήσομαι τῷ προςώπῳ σου, χορτα- 15
σθήσομαι ἐν τῷ ὀφθῆναι τὴν δόξαν σου.

XVII. (XVIII.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ παιδὶ κυρίου τῷ Δαυίδ, ἃ ἐλάλησε τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους
τῆς ᾠδῆς ταύτης ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐῤῥύσατο αὐτὸν κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν
ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ χειρὸς Σαούλ, 2 καὶ εἶπεν 2

Ἀγαπήσω σε, κύριε ἰσχύς μου. 3 κύριος στερέωμά μου καὶ καταφυγή 3
μου καὶ ῥύστης μου· ὁ θεός μου βοηθός μου, ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν· ὑπερασπι-
στής μου καὶ κέρας σωτηρίας μου καὶ ἀντιλήπτωρ μου. 4 αἰνῶν ἐπικαλέσο- 4
μαι κύριον, καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι. 5 περιέσχον με ὠδῖνες θα- 5
νάτου, καὶ χείμαῤῥοι ἀνομίας ἐξετάραξάν με· 6 ὠδῖνες ᾅδου περιεκύκλωσάν 6
με, προέφθασάν με παγίδες θανάτου. 7 καὶ ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπεκαλεσά- 7
μην τὸν κύριον, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου ἐκέκραξα· ἤκουσεν ἐκ ναοῦ ἁγίου
αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυγή μου ἐνώπιον αὐτοῦ εἰςελεύσεται εἰς τὰ ὦτα
αὐτοῦ. 8 καὶ ἐσαλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων 8
ἐταράχθησαν καὶ ἐσαλεύθησαν, ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς ὁ θεός. 9 ἀνέβη καπνὸς 9
ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ κατεφλόγισεν, ἄνθρακες ἀνή-
φθησαν ἀπ' αὐτοῦ. 10 καὶ ἔκλινεν οὐρανὸν καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς 10
πόδας αὐτοῦ. 11 καὶ ἐπέβη ἐπὶ Χερουβὶμ καὶ ἐπετάσθη, ἐπετάσθη ἐπὶ πτε- 11
ρύγων ἀνέμων. 12 καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ, κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ 12
αὐτοῦ, σκοτεινὸν ὕδωρ ἐν νεφέλαις ἀέρων. 13 ἀπὸ τῆς τηλαυγήσεως ἐνώπιον 13
αὐτοῦ αἱ νεφέλαι διῆλθον, χάλαζα καὶ ἄνθρακες πυρός. 14 καὶ ἐβρόντησεν ἐξ 14
οὐρανοῦ κύριος, καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ· 15 καὶ ἐξαπέστειλε βέλη 15

XVI. 1. om της 2. ειδετωσαν' 3. ουκ ευρεθη (κ ευρε in rasura) 5. σαλευθωσιν 6. οτι εισηκουσεν 7. ed. rom. interpg: σε. εκ 9. ασεβους 10. υπερηφανιαν (ita etiam ed. rom.) 11. εκβαλλοντες 14. απο ολιγων pro απολυων ... εχορτασθ. υιων 15. οφθηναι μοι την XVII. 1. ερυσατο 2. η ισχ. μου 3. και ελπιω ... om και ultimum ... αντιλημπτωρ 11. χερουβειν 14. ο κυριος 15. om και primum

15 καὶ ἐσκόρπισεν αὐτούς, καὶ ἀστραπὰς ἐπλήθυνε καὶ συνετάραξεν αὐτούς. 16 καὶ
ὤφθησαν αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων, καὶ ἀνεκαλύφθη τὰ θεμέλια τῆς οἰκουμένης
17 ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου, κύριε, ἀπὸ ἐμπνεύσεως πνεύματος ὀργῆς σου. 17 ἐξα-
18 πέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἔλαβέ με, προςελάβετό με ἐξ ὑδάτων πολλῶν. 18 ῥύσε-
ταί με ἐξ ἐχθρῶν μου δυνατῶν καὶ ἐκ τῶν μισούντων με, ὅτι ἐστερεώθησαν
19 ὑπὲρ ἐμέ. 19 προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς μου, καὶ ἐγένετο κύριος
20 ἀντιστήριγμά μου, 20 καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυσμόν· ῥύσεταί με, ὅτι ἠθέ-
21 λησέ με. 21 καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ
22 τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἀνταποδώσει μοι. 22 ὅτι ἐφύλαξα τὰς ὁδοὺς
23 κυρίου, καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου· 23 ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ
24 ἐνώπιόν μου, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ. 24 καὶ
25 ἔσομαι ἄμωμος μετ' αὐτοῦ, καὶ φυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου. 25 καὶ ἀν-
ταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα
26 τῶν χειρῶν μου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. 26 μετὰ ὁσίου ὁσιωθήσῃ, καὶ
27 μετὰ ἀνδρὸς ἀθῴου ἀθῷος ἔσῃ, 27 καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ, καὶ μετὰ
28 στρεβλοῦ διαστρέψεις. 28 ὅτι σὺ λαὸν ταπεινὸν σώσεις, καὶ ὀφθαλμοὺς ὑπερη-
29 φάνων ταπεινώσεις· 29 ὅτι σὺ φωτιεῖς λύχνον μου κύριε, ὁ θεός μου φωτιεῖς
30 τὸ σκότος μου· 30 ὅτι ἐν σοὶ ῥυσθήσομαι ἀπὸ πειρατηρίου, καὶ ἐν τῷ θεῷ
31 μου ὑπερβήσομαι τεῖχος. 31 ὁ θεός μου ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, τὰ λόγια κυρίου
32 πεπυρωμένα, ὑπερασπιστής ἐστι πάντων τῶν ἐλπιζόντων ἐπ' αὐτόν. 32 ὅτι
33 τίς θεὸς πλὴν τοῦ κυρίου, καὶ τίς θεὸς πλὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν; 33 ὁ θεὸς ὁ
34 περιζωννύων με δύναμιν, καὶ ἔθετο ἄμωμον τὴν ὁδόν μου· 34 ὁ καταρτιζό-
35 μενος τοὺς πόδας μου ὡςεὶ ἐλάφου, καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἱστῶν με· 35 διδά-
σκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον, καὶ ἔθου τόξον χαλκοῦν τοὺς βραχίονάς μου·
36 36 καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας μου, καὶ ἡ δεξιά σου ἀντελάβετό
μου καὶ ἡ παιδεία σου ἀνώρθωσέ με εἰς τέλος, καὶ ἡ παιδεία σου αὐτή με
37 διδάξει. 37 ἐπλάτυνας τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου, καὶ οὐκ ἠσθένησαν
38 τὰ ἴχνη μου 38 καταδιώξω τοὺς ἐχθρούς μου καὶ καταλήψομαι αὐτούς, καὶ
39 οὐκ ἀποστραφήσομαι ἕως ἂν ἐκλείπωσιν· 39 ἐκθλίψω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ δύ-
40 νωνται στῆναι, πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου. 40 καὶ περιέζωσάς με δύνα-
μιν εἰς πόλεμον, συνεπόδισας πάντας τοὺς ἐπανισταμένους ἐπ' ἐμὲ ὑποκάτω
41 μου. 41 καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον, καὶ τοὺς μισοῦντάς με ἐξω-
42 λόθρευσας. 42 ἐκέκραξαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ σώζων· πρὸς κύριον, καὶ οὐκ εἰς-
43 ήκουεν αὐτῶν. 43 καὶ λεπτυνῶ αὐτοὺς ὡς χοῦν κατὰ πρόςωπον ἀνέμου, ὡς
44 πηλὸν πλατειῶν λεανῶ αὐτούς. 44 ῥῦσαί με ἐξ ἀντιλογιῶν λαοῦ, καταστήσεις
45 με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν· λαὸς ὃν οὐκ ἔγνων ἐδούλευσέ μοι, 45 εἰς ἀκοὴν ὠτίου
46 ὑπήκουσέ μοι· υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι, 46 υἱοὶ ἀλλότριοι ἐπαλαιώθησαν
47 καὶ ἐχώλαναν ἀπὸ τῶν τρίβων αὐτῶν. 47 ζῇ κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ θεός
48 μου, καὶ ὑψωθήτω ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου· 48 ὁ θεὸς ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις
49 ἐμοί, καὶ ὑποτάξας λαοὺς ὑπ' ἐμέ, 49 ὁ ῥύστης μου ἐξ ἐχθρῶν ὀργίλων·
ἀπὸ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμὲ ὑψώσεις με, ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥύσῃ με.
50 50 διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι, κύριε, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ· Ro. 15,9
51 51 μεγαλύνων τὰς σωτηρίας τοῦ βασιλέως αὐτοῦ, καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ
αὐτοῦ τῷ Δαυὶδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

---

16. ανεκαλυφθησαν 18. ρυσαι τε με 21. ab initio repetit: ρυσεται με εξ εχθρων μου δυνατων και εκ των μισουντων με 25. post χειρων μου add ανταποδωσει μοι 34. ο καταρτιζων ... ελαφους 38. καταλημψομαι 40. επανιστανομενους 41. εξωλεθρευσας 42. εισηκουσεν 43. ωσει χνουν 44. ρυσαι τε με απο α. λαων ... ος ουκ 45. επηκουσας μου ... οι υιοι 46. εχωλ. εκ των 49. εξ εχθρ. μου οργ. ... ρυσαι με

XVIII. (XIX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

[2] Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει 2
τὸ στερέωμα. [3] ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται ῥῆμα, καὶ νὺξ νυκτὶ ἀναγγέλλει 3
γνῶσιν. [4] οὐκ εἰσὶ λαλιαὶ οὐδὲ λόγοι ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν· [5] εἰς 4 5
Ro. 10, 18. πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης
τὰ ῥήματα αὐτῶν. [6] ἐν τῷ ἡλίῳ ἔθετο τὸ σκήνωμα αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς ὡς νυμ- 6
φίος ἐκπορευόμενος ἐκ παστοῦ αὐτοῦ, ἀγαλλιάσεται ὡς γίγας δραμεῖν ὁδὸν
αὐτοῦ· [7] ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἔξοδος αὐτοῦ, καὶ τὸ κατάντημα αὐτοῦ 7
ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀποκρυβήσεται τὴν θέρμην αὐτοῦ.
[8] ὁ νόμος τοῦ κυρίου ἄμωμος ἐπιστρέφων ψυχάς, ἡ μαρτυρία κυρίου πιστὴ 8
σοφίζουσα νήπια. [9] τὰ δικαιώματα κυρίου εὐθέα εὐφραίνοντα καρδίαν, ἡ ἐν- 9
τολὴ κυρίου τηλαυγὴς φωτίζουσα ὀφθαλμούς. [10] ὁ φόβος κυρίου ἁγνὸς δια- 10
μένων εἰς αἰῶνα αἰῶνος· τὰ κρίματα κυρίου ἀληθινὰ δεδικαιωμένα ἐπὶ τὸ
αὐτό, [11] ἐπιθυμητὰ ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον πολύν, καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ 11
μέλι καὶ κηρίον. [12] καὶ γὰρ ὁ δοῦλός σου φυλάσσει αὐτά· ἐν τῷ φυλάσσειν 12
αὐτὰ ἀνταπόδοσις πολλή. [13] παραπτώματα τίς συνήσει; ἐκ τῶν κρυφίων μου 13
καθάρισόν με, [14] καὶ ἀπὸ ἀλλοτρίων φεῖσαι τοῦ δούλου σου· ἐὰν μή μου 14
κατακυριεύσωσι, τότε ἄμωμος ἔσομαι καὶ καθαρισθήσομαι ἀπὸ ἁμαρτίας με-
γάλης. [15] καὶ ἔσονται εἰς εὐδοκίαν τὰ λόγια τοῦ στόματός μου, καὶ ἡ μελέτη 15
τῆς καρδίας μου ἐνώπιόν σου διὰ παντός, κύριε βοηθέ μου καὶ λυτρωτά μου.

XIX. (XX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

[2] Ἐπακούσαι σου κύριος ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ὑπερασπίσαι σου τὸ ὄνομα 2
τοῦ θεοῦ Ἰακώβ. [3] ἐξαποστείλαι σοι βοήθειαν ἐξ ἁγίου, καὶ ἐκ Σιὼν ἀντι- 3
λάβοιτό σου· [4] μνησθείη πάσης θυσίας σου, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμά σου πιανάτω. 4
διάψαλμα. [5] δῴη σοι κατὰ τὴν καρδίαν σου, καὶ πᾶσαν τὴν βουλήν σου πλη- 5
ρώσαι. [6] ἀγαλλιασόμεθα ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, καὶ ἐν ὀνόματι θεοῦ ἡμῶν μεγα- 6
λυνθησόμεθα. πληρώσαι κύριος πάντα τὰ αἰτήματά σου. [7] νῦν ἔγνων ὅτι ἔσωσε 7
κύριος τὸν χριστὸν αὐτοῦ· ἐπακούσεται αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ἁγίου αὐτοῦ, ἐν
δυναστείαις ἡ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ. [8] οὗτοι ἐν ἅρμασι καὶ οὗτοι ἐν ἵπ- 8
ποις, ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα. [9] αὐτοὶ συνε- 9
ποδίσθησαν καὶ ἔπεσαν, ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν. [10] κύριε, 10
σῶσον τὸν βασιλέα καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλεσώμεθά σε.

XX. (XXI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

[2] Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεύς, καὶ ἐπὶ τῷ σω- 2
τηρίῳ σου ἀγαλλιάσεται σφόδρα. [3] τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἔδωκας 3
αὐτῷ, καὶ τὴν δέησιν τῶν χειλέων αὐτοῦ οὐκ ἐστέρησας αὐτόν. διάψαλμα.
[4] ὅτι προέφθασας αὐτὸν ἐν εὐλογίαις χρηστότητος, ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν 4
αὐτοῦ στέφανον ἐκ λίθου τιμίου. [5] ζωὴν ἠτήσατό σε, καὶ ἔδωκας αὐτῷ μα- 5
κρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. [6] μεγάλη ἡ δόξα αὐτοῦ ἐν τῷ σωτηρίῳ 6
σου, δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐπιθήσεις ἐπ' αὐτόν· [7] ὅτι δώσεις αὐτῷ εὐ- 7
λογίαν εἰς αἰῶνα αἰῶνος, εὐφρανεῖς αὐτὸν ἐν χαρᾷ μετὰ τοῦ προσώπου σου.

XVIII. 2. αναγγελει 3. η ημερα ... αναγγελει 4. *om αυτων (?) 8. ο νομος κυριου 9. ευθεια 14. κατακυριευσουσιν 15. σου εστιν δια
XIX. 5. δωη σοι κυριος ... πληρωσει 6. αγαλλ. επι τω 8. om κυριου 9. ανορθωθημεν

8 [8] ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐλπίζει ἐπὶ κύριον, καὶ ἐν τῷ ἐλέει τοῦ ὑψίστου οὐ μὴ σα-
9 λευθῇ. [9] εὑρεθείη ἡ χείρ σου πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς σου, ἡ δεξιά σου εὕροι πάν-
10 τας τοὺς μισοῦντάς σε. [10] θήσεις αὐτοὺς ὡς κλίβανον πυρὸς εἰς καιρὸν τοῦ
προςώπου σου· κύριος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταράξει αὐτούς, καὶ καταφάγεται
11 αὐτοὺς πῦρ. [11] τὸν καρπὸν αὐτῶν ἀπὸ γῆς ἀπολεῖς, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπὸ
12 υἱῶν ἀνθρώπων. [12] ὅτι ἔκλιναν εἰς σὲ κακά, διελογίσαντο βουλὴν ἣν οὐ μὴ
13 δύνωνται στῆσαι. [13] ὅτι θήσεις αὐτοὺς νῶτον, ἐν τοῖς περιλοίποις σου ἑτοιμά-
14 σεις τὸ πρόςωπον αὐτῶν. [14] ὑψώθητι κύριε ἐν τῇ δυνάμει σου, ᾄσομεν καὶ
ψαλοῦμεν τὰς δυναστείας σου.

XXI. (XXII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ἀντιλήψεως τῆς ἑωθινῆς, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 [2] Ὁ θεὸς ὁ θεός μου, πρόσχες μοι· ἵνα τί ἐγκατέλιπές με; μακρὰν ἀπὸ Mt. 27,
3 τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παραπτωμάτων μου. [3] ὁ θεός μου, κεκράξο- 46.
μαι ἡμέρας πρὸς σὲ καὶ οὐκ εἰςακούσῃ, καὶ νυκτὸς καὶ οὐκ εἰς ἄνοιαν ἐμοί. Mc. 15, 34.
4 5 [4] σὺ δὲ ἐν ἁγίῳ κατοικεῖς, ὁ ἔπαινος τοῦ Ἰσραήλ. [5] ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν οἱ πατέ-
6 ρες ἡμῶν, ἤλπισαν καὶ ἐῤῥύσω αὐτούς· [6] πρὸς σὲ ἐκέκραξαν καὶ ἐσώθησαν,
7 ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν καὶ οὐ κατῃσχύνθησαν. [7] ἐγὼ δέ εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ ἄν-
8 θρωπος, ὄνειδος ἀνθρώπων καὶ ἐξουθένημα λαοῦ. [8] πάντες οἱ θεωροῦντές με
9 ἐξεμυκτήρισάν με, ἐλάλησαν ἐν χείλεσιν, ἐκίνησαν κεφαλήν [9] Ἤλπισεν ἐπὶ *Mt. 27,
10 κύριον, ῥυσάσθω αὐτόν, σωσάτω αὐτὸν ὅτι θέλει αὐτόν. [10] ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐκ- 43.
11 σπάσας με ἐκ γαστρός, ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ μαστῶν τῆς μητρός μου· [11] ἐπὶ σὲ
ἐπεῤῥίφην ἐκ μήτρας, ἐκ κοιλίας μητρός μου θεός μου εἶ σύ· μὴ ἀποστῇς
12 13 ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι θλῖψις ἐγγύς, [12] ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ βοηθῶν. [13] περιεκύκλωσάν με
14 μόσχοι πολλοί, ταῦροι πίονες περιέσχον με· [14] ἤνοιξαν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐ-
15 τῶν, ὡς λέων ὁ ἁρπάζων καὶ ὠρυόμενος. [15] ὡσεὶ ὕδωρ ἐξεχύθην καὶ διεσκορ-
πίσθη πάντα τὰ ὀστᾶ μου, ἐγενήθη ἡ καρδία μου ὡσεὶ κηρὸς τηκόμενος ἐν
16 μέσῳ τῆς κοιλίας μου. [16] ἐξηράνθη ὡσεὶ ὄστρακον ἡ ἰσχύς μου, καὶ ἡ γλῶσσά
17 μου κεκόλληται τῷ λάρυγγί μου, καὶ εἰς χοῦν θανάτου κατήγαγές με. [17] ὅτι
ἐκύκλωσάν με κύνες πολλοί, συναγωγὴ πονηρευομένων περιέσχον με· ὤρυξαν
18 χεῖράς μου καὶ πόδας, [18] ἐξηρίθμησαν πάντα τὰ ὀστᾶ μου· αὐτοὶ δὲ κατε-
19 νόησαν καὶ ἐπεῖδόν με. [19] διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν Jo. 19,
20 ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. [20] σὺ δέ, κύριε, μὴ μακρύνῃς τὴν βοήθειάν 24.
21 μου, εἰς τὴν ἀντίληψίν μου πρόσχες. [21] ῥῦσαι ἀπὸ ῥομφαίας τὴν ψυχήν μου,
22 καὶ ἐκ χειρὸς κυνὸς τὴν μονογενῆ μου· [22] σῶσόν με ἐκ στόματος λέοντος, καὶ
23 ἀπὸ κεράτων μονοκερώτων τὴν ταπείνωσίν μου. [23] διηγήσομαι τὸ ὄνομά σου He. 2,
24 τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε. [24] οἱ φοβούμενοι κύριον 12.
αἰνέσατε αὐτόν, ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰακὼβ δοξάσατε αὐτόν, φοβηθήτωσαν αὐ-
25 τὸν ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰσραήλ. [25] ὅτι οὐκ ἐξουδένωσεν οὐδὲ προςώχθισε τῇ
δεήσει τοῦ πτωχοῦ, οὐδὲ ἀπέστρεψε τὸ πρόςωπον αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐν
26 τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτὸν εἰςήκουσέ μου. [26] παρὰ σοῦ ὁ ἔπαινός μου ἐν
ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ, τὰς εὐχάς μου ἀποδώσω ἐνώπιον τῶν φοβουμένων αὐτόν.
27 [27] φάγονται πένητες καὶ ἐμπλησθήσονται, καὶ αἰνέσουσι κύριον οἱ ἐκζητοῦντες
28 αὐτόν, ζήσονται αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. [28] μνησθήσονται καὶ

XX. 10. κυριε εν οργη σου συνταραξεις 12. (εκκλιναν ...) βουλας ας ου μη δ. στηναι 13. ed. rom. νωτον εν τ. π. σου conjg. XXI. 1. αντιλημψεως ... om ψαλμ. τω δαυ. 2. εγκατελειπες 4. εν αγιοις ... ο επαινος ισραηλ 5. ερυσω 7. και ουχι ανθρωπος ... ανθρωπου (10. εκπασας) 11. επεριφην 15. εμμεσω 16. ως οστρακον 17. ποδας μου 18. επιδον 20. αντιλημψιν 21. μονογενην 23. εμμεσω 25. επηκουσεν 26. ed. rom. εν εκκλ. μεγ. c. seqq. conjg. ... ενωπ. παντων των

ἐπιστραφήσονται πρὸς κύριον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ προσκυνήσουσιν
ἐνώπιον αὐτοῦ πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν· [29] ὅτι τοῦ κυρίου ἡ βασιλεία, 29
καὶ αὐτὸς δεσπόζει τῶν ἐθνῶν. [30] ἔφαγον καὶ προςεκύνησαν πάντες οἱ πίονες 30
τῆς γῆς, ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν γῆν.
καὶ ἡ ψυχή μου αὐτῷ ζῇ, [31] καὶ τὸ σπέρμα μου δουλεύσει αὐτῷ· ἀναγγε- 31
λήσεται τῷ κυρίῳ γενεὰ ἡ ἐρχομένη, [32] καὶ ἀναγγελοῦσι τὴν δικαιοσύνην αὐ- 32
τοῦ λαῷ τῷ τεχθησομένῳ, ὃν ἐποίησεν ὁ κύριος.

XXII. (XXIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Κύριος ποιμαίνει με, καὶ οὐδέν με ὑστερήσει. [2] εἰς τόπον χλόης ἐκεῖ με 2
κατεσκήνωσεν· ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρεψέ με· [3] τὴν ψυχήν μου ἐπέ- 3
στρεψεν· ὡδήγησέ με ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.
[4] ἐὰν γὰρ καὶ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου, οὐ φοβηθήσομαι κακά, ὅτι 4
σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ· ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου, αὗταί με παρεκάλεσαν.
[5] ἡτοίμασας ἐνώπιόν μου τράπεζαν ἐξεναντίας τῶν θλιβόντων με· ἐλίπανας ἐν 5
ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου, καὶ τὸ ποτήριόν σου μεθύσκον ὡς κράτιστον. [6] καὶ 6
τὸ ἔλεός σου καταδιώξεταί με πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, καὶ τὸ κα-
τοικεῖν με ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

XXIII. (XXIV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ τῆς μιᾶς σαββάτου.

1 Co. 10, 26. Τοῦ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ
κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. [2] αὐτὸς ἐπὶ θαλασσῶν ἐθεμελίωσεν αὐτήν, καὶ ἐπὶ πο- 2
ταμῶν ἡτοίμασεν αὐτήν. [3] τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ κυρίου, καὶ τίς 3
στήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ; [4] ἀθῶος χερσὶ καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ, ὃς 4
οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ὤμοσεν ἐπὶ δόλῳ τῷ πλη-
σίον αὐτοῦ. [5] οὗτος λήψεται εὐλογίαν παρὰ κυρίου, καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ 5
θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ. [6] αὕτη ἡ γενεὰ ζητούντων αὐτόν, ζητούντων τὸ πρόςωπον 6
τοῦ θεοῦ Ἰακώβ. διάψαλμα. [7] ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε 7
πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰςελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. [8] τίς ἐστιν οὗτος ὁ βα- 8
σιλεὺς τῆς δόξης; κύριος κραταιὸς καὶ δυνατός, κύριος δυνατὸς ἐν πολέμῳ.
[9] ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰςελεύ- 9
σεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. [10] τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης; κύριος 10
τῶν δυνάμεων, αὐτός ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.

XXIV. (XXV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Πρὸς σέ, κύριε, ἦρα τὴν ψυχήν μου· [2] ὁ θεός μου, ἐπὶ σοὶ πέποιθα· 2
μὴ καταισχυνθείην, μηδὲ καταγελασάτωσάν μου οἱ ἐχθροί μου. [3] καὶ γὰρ 3
πάντες οἱ ὑπομένοντές σε οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν· αἰσχυνθήτωσαν οἱ ἀνομοῦν-
τες διὰ κενῆς. [4] τὰς ὁδούς σου, κύριε, γνώρισόν μοι, καὶ τὰς τρίβους σου δί- 4
δαξόν με· [5] ὁδήγησόν με ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σου καὶ δίδαξόν με, ὅτι σὺ εἶ 5
ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου, καὶ σὲ ὑπέμεινα ὅλην τὴν ἡμέραν. [6] μνήσθητι τῶν 6
οἰκτιρμῶν σου, κύριε, καὶ τὰ ἐλέη σου, ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνός εἰσιν. [7] ἁμαρτίας 7
νεότητός μου καὶ ἀγνοίας μου μὴ μνησθῇς· κατὰ τὸ ἔλεός σου μνήσθητί

(28. τα περα) 31. το σπερμα αυτου 32. εποιησεν κυριος XXII. 1. ποιμανει 4. εμμεσω ... αυτα pro αυται XXIII. 2. ητοιμασασεν αυτην (sic) 4. αλαβεν (sic) επι ματαιως (sic) τ. ψυχ. μου ... in f. om αυτου 5. λημψεται 6. om διαψαλμα 8. *om τις ε. ο. ο βασ. τ. δοξης 10. *om τις ε. ο. ο βασ. τ. δοξης ... om ουτος sec. XXIV. 3. *om γαρ ... αισχ. παντες οι 5. εν τη αληθειαν σου (sic)

8 μου ἕνεκεν τῆς χρηστότητός σου, κύριε. [8]χρηστὸς καὶ εὐθὴς ὁ κύριος· διὰ
9 τοῦτο νομοθετήσει ἁμαρτάνοντας ἐν ὁδῷ, [9]ὁδηγήσει πραεῖς ἐν κρίσει, διδάξει
10 πραεῖς ὁδοὺς αὐτοῦ. [10]πᾶσαι αἱ ὁδοὶ κυρίου ἔλεος καὶ ἀλήθεια τοῖς ἐκζη-
11 τοῦσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ. [11]ἕνεκα τοῦ ὀνόματός
12 σου, κύριε, καὶ ἱλάσῃ τῇ ἁμαρτίᾳ μου· πολλὴ γάρ ἐστι. [12]τίς ἐστιν ἄνθρω-
13 πος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον; νομοθετήσει αὐτῷ ἐν ὁδῷ ᾗ ᾑρετίσατο· [13]ἡ
ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσεται, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κληρονομήσει
14 γῆν. [14]κραταίωμα κύριος τῶν φοβουμένων αὐτόν, καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ τοῦ
15 δηλῶσαι αὐτοῖς. [15]οἱ ὀφθαλμοί μου διὰ παντὸς πρὸς τὸν κύριον, ὅτι αὐτὸς
16 ἐκσπάσει ἐκ παγίδος τοὺς πόδας μου. [16]ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με,
17 ὅτι μονογενὴς καὶ πτωχός εἰμι ἐγώ. [17]αἱ θλίψεις τῆς καρδίας μου ἐπληθύν-
18 θησαν, ἐκ τῶν ἀναγκῶν μου ἐξάγαγέ με. [18]ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν
19 κόπον μου, καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου. [19]ἴδε τοὺς ἐχθρούς μου ὅτι
20 ἐπληθύνθησαν, καὶ μῖσος ἄδικον ἐμίσησάν με. [20]φύλαξον τὴν ψυχήν μου
21 καὶ ῥῦσαί με· μὴ καταισχυνθείην, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ σέ. [21]ἄκακοι καὶ εὐθεῖς
22 ἐκολλῶντό μοι, ὅτι ὑπέμεινά σε, κύριε. [22]λύτρωσαι, ὁ θεός, τὸν Ἰσραὴλ ἐκ
πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ.

XXV. (XXVI.)

Τοῦ Δαυίδ.

1 Κρῖνόν με, κύριε, ὅτι ἐγὼ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην, καὶ ἐπὶ τῷ κυρίῳ
2 ἐλπίζων οὐ μὴ σαλευθῶ. [2]δοκίμασόν με, κύριε, καὶ πείρασόν με, πύρωσον
3 τοὺς νεφρούς μου καὶ τὴν καρδίαν μου. [3]ὅτι τὸ ἔλεός σου κατέναντι τῶν
4 ὀφθαλμῶν μού ἐστι, καὶ εὐηρέστησα ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου. [4]οὐκ ἐκάθισα μετὰ
5 συνεδρίου ματαιότητος, καὶ μετὰ παρανομούντων οὐ μὴ εἰσέλθω· [5]ἐμίσησα
6 ἐκκλησίαν πονηρευομένων, καὶ μετὰ ἀσεβῶν οὐ μὴ καθίσω. [6]νίψομαι ἐν
7 ἀθῴοις τὰς χεῖράς μου, καὶ κυκλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου, κύριε, [7]τοῦ ἀκοῦ-
8 σαι φωνῆς αἰνέσεως, καὶ διηγήσασθαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου. [8]κύριε, ἠγά-
9 πησα εὐπρέπειαν οἴκου σου καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου. [9]μὴ συναπο-
λέσῃς μετὰ ἀσεβῶν τὴν ψυχήν μου, καὶ μετὰ ἀνδρῶν αἱμάτων τὴν ζωήν
10 11 μου· [10]ὧν ἐν χερσὶν ἀνομίαι, ἡ δεξιὰ αὐτῶν ἐπλήσθη δώρων. [11]ἐγὼ δὲ ἐν
12 ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην· λύτρωσαί με καὶ ἐλέησόν με. [12]ὁ πούς μου ἔστη ἐν
εὐθύτητι· ἐν ἐκκλησίαις εὐλογήσω σε, κύριε.

XXVI. (XXVII.)

Τοῦ Δαυὶδ πρὸ τοῦ χρισθῆναι.

Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου, τίνα φοβηθήσομαι; κύριος ὑπερα-
2 σπιστὴς τῆς ζωῆς μου, ἀπὸ τίνος δειλιάσω; [2]ἐν τῷ ἐγγίζειν ἐπ' ἐμὲ κα-
κοῦντας τοῦ φαγεῖν τὰς σάρκας μου, οἱ θλίβοντές με καὶ οἱ ἐχθροί μου αὐτοὶ
3 ἠσθένησαν καὶ ἔπεσαν. [3]ἐὰν παρατάξηται ἐπ' ἐμὲ παρεμβολή, οὐ φοβηθή-
σεται ἡ καρδία μου· ἐὰν ἐπαναστῇ ἐπ' ἐμὲ πόλεμος, ἐν ταύτῃ ἐγὼ ἐλπίζω.
4 [4]μίαν ᾐτησάμην παρὰ κυρίου, ταύτην ἐκζητήσω, τοῦ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ
κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, τοῦ θεωρεῖν με τὴν τερπνότητα
5 κυρίου καὶ ἐπισκέπτεσθαι τὸν ναὸν αὐτοῦ. [5]ὅτι ἔκρυψέ με ἐν σκηνῇ αὐτοῦ
ἐν ἡμέρᾳ κακῶν μου, ἐσκέπασέ με ἐν ἀποκρύφῳ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ, ἐν πέτρᾳ
6 ὕψωσέ με. [6]καὶ νῦν ἰδοὺ ὕψωσε τὴν κεφαλήν μου ἐπ' ἐχθρούς μου·

---

7. ενεκα (9. *διδαξεις) 14. post φοβουμ. αυτον add και το ονομα κυριου των επικαλουμενων αυτον (15. εκπασει) XXV. 1. ασθενησω pro σαλευθω 3. οφθαλμ. σου εστ. 4. ματαιοτητας 7. φωνην 10. ε ανομιαι 11. λυτρ. με κυριε 12. ο γαρ πους XXVI. 1. Τω δαυ. προ του χρισθη (sic) 4. το κατοικειν ... τ. ναον τον αγιον αυτου 6. υψωσεν κυριος

ἐκύκλωσα καὶ ἔϑυσα ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ϑυσίαν ἀλαλαγμοῦ, ᾄσομαι καὶ ψαλῶ
τῷ κυρίῳ. 7 εἰςάκουσον, κύριε, τῆς φωνῆς μου ἧς ἐκέκραξα, ἐλέησόν με καὶ 7
εἰςάκουσόν μου. 8 σοὶ εἶπεν ἡ καρδία μου Ἐξεζήτησα τὸ πρόςωπόν σου, τὸ 8
πρόςωπόν σου κύριε ζητήσω. 9 μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόςωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, 9
μὴ ἐκκλίνῃς ἐν ὀργῇ ἀπὸ τοῦ δούλου σου· βοηϑός μου γενοῦ, μὴ ἐγκαταλί-
πῃς με καὶ μὴ ὑπερίδῃς με, ὁ ϑεὸς ὁ σωτήρ μου. 10 ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ 10
ἡ μήτηρ μου ἐγκατέλιπόν με, ὁ δὲ κύριος προςελάβετό με. 11 νομοϑέτησόν 11
με, κύριε, ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ ὁδήγησόν με ἐν τρίβῳ εὐϑείᾳ ἕνεκα τῶν
ἐχϑρῶν μου. 12 μὴ παραδῷς με εἰς ψυχὰς ϑλιβόντων με, ὅτι ἐπανέστησάν 12
μοι μάρτυρες ἄδικοι, καὶ ἐψεύσατο ἡ ἀδικία ἑαυτῇ. 13 πιστεύω τοῦ ἰδεῖν τὰ 13
ἀγαϑὰ κυρίου ἐν γῇ ζώντων. 14 ὑπόμεινον τὸν κύριον· ἀνδρίζου, καὶ κρα- 14
ταιούσϑω ἡ καρδία σου, καὶ ὑπόμεινον τὸν κύριον.

XXVII. (XXVIII.)

Τοῦ Δαυίδ.

Πρὸς σὲ κύριε ἐκέκραξα, ὁ ϑεός μου μὴ παρασιωπήσῃς ἐπ' ἐμοί· μή
ποτε παρασιωπήσῃς ἐπ' ἐμοὶ καὶ ὁμοιωϑήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκ-
κον. 2 εἰςάκουσον τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ δέεσϑαί με πρὸς σέ, 2
ἐν τῷ αἴρειν με χεῖράς μου εἰς ναὸν ἅγιόν σου. 3 μὴ συνελκύσῃς μετὰ ἁμαρ- 3
τωλῶν τὴν ψυχήν μου, καὶ μετὰ ἐργαζομένων ἀδικίαν μὴ συναπολέσῃς με,
τῶν λαλούντων εἰρήνην μετὰ τῶν πλησίον αὐτῶν, κακὰ δὲ ἐν ταῖς καρδίαις
αὐτῶν. 4 δὸς αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπι- 4
τηδευμάτων αὐτῶν· κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν δὸς αὐτοῖς, ἀπόδος
τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν αὐτοῖς. 5 ὅτι οὐ συνῆκαν εἰς τὰ ἔργα κυρίου καὶ εἰς 5
τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καϑελεῖς αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ οἰκοδομήσεις αὐτούς.
6 εὐλογητὸς κύριος, ὅτι εἰςήκουσε τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου. 7 κύριος 6 7
βοηϑός μου καὶ ὑπερασπιστής μου· ἐπ' αὐτῷ ἤλπισεν ἡ καρδία μου, καὶ
ἐβοηϑήϑην καὶ ἀνέϑαλεν ἡ σάρξ μου· καὶ ἐκ ϑελήματός μου ἐξομολογήσομαι
αὐτῷ. 8 κύριος κραταίωμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ὑπερασπιστὴς τῶν σωτηρίων 8
τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ ἐστί. 9 σῶσον τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονο- 9
μίαν σου, καὶ ποίμανον αὐτοὺς καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ αἰῶνος.

XXVIII. (XXIX.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ ἐξοδίου σκηνῆς.

Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ, υἱοὶ ϑεοῦ, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὺς κριῶν· ἐνέγ-
κατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμήν, 2 ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ· 2
προςκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ. 3 φωνὴ κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδά- 3
των, ὁ ϑεὸς τῆς δόξης ἐβρόντησε, κύριος ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν. 4 φωνὴ κυρίου 4
ἐν ἰσχύϊ, φωνὴ κυρίου ἐν μεγαλοπρεπείᾳ. 5 φωνὴ κυρίου συντρίβοντος κέδρους· 5
συντρίψει κύριος τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου, 6 καὶ λεπτυνεῖ αὐτὰς ὡς τὸν μόσχον 6
τὸν Λίβανον, καὶ ὁ ἠγαπημένος ὡς υἱὸς μονοκερώτων. 7 φωνὴ κυρίου διακόπτον- 7
τος φλόγα πυρός. 8 φωνὴ κυρίου συσσείοντος ἔρημον, συσσείσει κύριος τὴν ἔρημον 8
Κάδης. 9 φωνὴ κυρίου καταρτιζομένου ἐλάφους, καὶ ἀποκαλύψει δρυμούς· καὶ 9
ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ πᾶς τις λέγει δόξαν. 10 κύριος τὸν κατακλυσμὸν κατοικιεῖ· καὶ 10
καϑιεῖται κύριος βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα. 11 κύριος ἰσχὺν τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει, 11
κύριος εὐλογήσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.

---

7. ης εκεκρ. προς σε 9. εγκαταλειπης 10. ενκατελειπον 11. om εν prius 12. εαυτης 14. η καρδ. μου XXVII. 1. κεκραξομαι ... παρασιωπ. απ εμου bis 2. ης εκεκραξα προς σε pro εν τω δ. με πρ. σε ... προς ναον 3. εργαζομεν. την (supple αδικιαν) 4. om αυτων ante δος 5. συνηκα ... χειρων αυτων 7. ανεϑαλλεν XXVIII. 8. συσειοντος

XXIX. (XXX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς ᾠδῆς τοῦ ἐγκαινισμοῦ τοῦ οἴκου τοῦ Δαυίδ.

2 [2]Ὑψώσω σε, κύριε, ὅτι ὑπέλαβές με, καὶ οὐκ εὔφρανας τοὺς ἐχθρούς
3 4 μου ἐπ' ἐμέ. [3]κύριε ὁ θεός μου, ἐκέκραξα πρὸς σὲ καὶ ἰάσω με· [4]κύριε,
ἀνήγαγες ἐξ ᾅδου τὴν ψυχήν μου, ἔσωσάς με ἀπὸ τῶν καταβαινόντων εἰς
5 λάκκον. [5]ψάλατε τῷ κυρίῳ οἱ ὅσιοι αὐτοῦ, καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς
6 ἁγιωσύνης αὐτοῦ. [6]ὅτι ὀργὴ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, καὶ ζωὴ ἐν τῷ θελήματι
αὐτοῦ· τὸ ἑσπέρας αὐλισθήσεται κλαυθμός, καὶ εἰς τὸ πρωὶ ἀγαλλίασις.
7 8 [7]ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου Οὐ μὴ σαλευθῶ εἰς τὸν αἰῶνα. [8]κύριε,
ἐν τῷ θελήματί σου παρέσχου τῷ κάλλει μου δύναμιν· ἀπέστρεψας δὲ τὸ
9 πρόσωπόν σου, καὶ ἐγενήθην τεταραγμένος. [9]πρὸς σὲ κύριε κεκράξομαι, καὶ
10 πρὸς τὸν θεόν μου δεηθήσομαι. [10]τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματί μου, ἐν τῷ
καταβῆναί με εἰς διαφθοράν; μὴ ἐξομολογήσεταί σοι χοῦς, ἢ ἀναγγελεῖ τὴν
11 ἀλήθειάν σου; [11]ἤκουσε κύριος καὶ ἠλέησέ με, κύριος ἐγενήθη βοηθός μου.
12 [12]ἔστρεψας τὸν κοπετόν μου εἰς χαρὰν ἐμοί, διέῤῥηξας τὸν σάκκον μου καὶ
13 περιέζωσάς με εὐφροσύνην, [13]ὅπως ἂν ψάλῃ σοι ἡ δόξα μου, καὶ οὐ μὴ
κατανυγῶ. κύριε ὁ θεός μου, εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί σοι.

XXX. (XXXI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ ἐκστάσεως.

2 [2]Ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα, μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα· ἐν τῇ δι-
3 καιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με. [3]κλῖνον πρός με τὸ οὖς σου, τάχυνον
τοῦ ἐξελέσθαι με· γενοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστήν, καὶ εἰς οἶκον καταφυ-
4 γῆς τοῦ σῶσαί με. [4]ὅτι κραταίωμά μου καὶ καταφυγή μου εἶ σύ, καὶ ἕνεκεν
5 τοῦ ὀνόματός σου ὁδηγήσεις με καὶ διαθρέψεις με. [5]ἐξάξεις με ἐκ παγίδος
6 ταύτης ἧς ἔκρυψάν μοι, ὅτι σὺ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου, κύριε. [6]εἰς χεῖράς Lc. 23,
σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου· ἐλυτρώσω με, κύριε ὁ θεὸς τῆς ἀληθείας. 46.
7 [7]ἐμίσησας τοὺς διαφυλάσσοντας ματαιότητας διὰ κενῆς· ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ κυρίῳ
8 ἤλπισα. [8]ἀγαλλιάσομαι καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ ἐλέει σου, ὅτι ἐπεῖδες τὴν
9 ταπείνωσίν μου, ἔσωσας ἐκ τῶν ἀναγκῶν τὴν ψυχήν μου· [9]καὶ οὐ συνέ-
10 κλεισάς με εἰς χεῖρας ἐχθροῦ, ἔστησας ἐν εὐρυχώρῳ τοὺς πόδας μου. [10]ἐλέη-
σόν με, κύριε, ὅτι θλίβομαι· ἐταράχθη ἐν θυμῷ ὁ ὀφθαλμός μου, ἡ ψυχή
11 μου καὶ ἡ γαστήρ μου. [11]ὅτι ἐξέλιπεν ἐν ὀδύνῃ ἡ ζωή μου, καὶ τὰ ἔτη μου
ἐν στεναγμοῖς· ἠσθένησεν ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὰ ὀστᾶ μου ἐτα-
12 ράχθησαν. [12]παρὰ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου ἐγενήθην ὄνειδος, καὶ τοῖς γείτοσί
μου σφόδρα, καὶ φόβος τοῖς γνωστοῖς μου· οἱ θεωροῦντές με ἔξω ἔφυγον
13 ἀπ' ἐμοῦ· [13]ἐπελήσθην ὡσεὶ νεκρὸς ἀπὸ καρδίας, ἐγενήθην ὡσεὶ σκεῦος ἀπο-
14 λωλός. [14]ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν παροικούντων κυκλόθεν· ἐν τῷ συναχθῆ-
15 ναι αὐτοὺς ἅμα ἐπ' ἐμὲ τοῦ λαβεῖν τὴν ψυχήν μου ἐβουλεύσαντο. [15]ἐγὼ
16 δὲ ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, κύριε· εἶπα Σὺ εἶ ὁ θεός μου. [16]ἐν ταῖς χερσί σου
οἱ κλῆροί μου· ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν μου καὶ ἐκ τῶν καταδιωκόντων
17 με. [17]ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, σῶσόν με ἐν τῷ
18 ἐλέει σου. [18]κύριε, μὴ καταισχυνθείην, ὅτι ἐπεκαλεσάμην σε· αἰσχυνθείησαν
19 οἱ ἀσεβεῖς καὶ καταχθείησαν εἰς ᾅδου. [19]ἄλαλα γενηθήτω τὰ χείλη τὰ
δόλια, τὰ λαλοῦντα κατὰ τοῦ δικαίου ἀνομίαν ἐν ὑπερηφανίᾳ καὶ ἐξου-

---

XXIX. 1. om εις το τελος ... τω δαυιδ 2. ηυφρανας ... επ εμοι 8. θελημ. μου παρασχου XXX. 2. εξελουμαι (id est? εξελου με) 4. κραταιωσις ... *μου pro σου. 8. εφειδες 11. εξελειπεν 13. απωλωλος 14. επισυναχθηναι 15. κυριε ηλπισα 18. om οι 19. υπερηφανια.

δενώσει. [20] ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τῆς χρηστότητός σου, κύριε, ἧς ἔκρυψας 20
τοῖς φοβουμένοις σε· ἐξειργάσω τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ σὲ ἐναντίον τῶν υἱῶν τῶν
ἀνθρώπων. [21] καταχρύψεις αὐτοὺς ἐν ἀποκρύφῳ τοῦ προσώπου σου ἀπὸ τα- 21
ραχῆς ἀνθρώπων· σκεπάσεις αὐτοὺς ἐν σκηνῇ ἀπὸ ἀντιλογίας γλωσσῶν.
[22] εὐλογητὸς κύριος, ὅτι ἐθαυμάστωσε τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐν πόλει περιοχῆς. 22
[23] ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου Ἀπέῤῥιμμαι ἀπὸ προςώπου τῶν ὀφθαλ- 23
μῶν σου· διὰ τοῦτο εἰςήκουσας, κύριε, τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ
κεκραγέναι με πρὸς σέ. [24] ἀγαπήσατε τὸν κύριον πάντες οἱ ὅσιοι αὐτοῦ, ὅτι 24
ἀληθείας ἐκζητεῖ κύριος, καὶ ἀνταποδίδωσι τοῖς περισσῶς ποιοῦσιν ὑπερηφα-
νίαν. [25] ἀνδρίζεσθε, καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία ὑμῶν, πάντες οἱ ἐλπίζοντες 25
ἐπὶ κύριον.

XXXI. (XXXII.)

Συνέσεως τῷ Δαυίδ.

Ro. 4, 7. 8. Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι.
[2] μακάριος ἀνὴρ ᾧ οὐ μὴ λογίσηται κύριος ἁμαρτίαν, οὐδέ ἐστιν ἐν τῷ στό- 2
ματι αὐτοῦ δόλος. [3] ὅτι ἐσίγησα, ἐπαλαιώθη τὰ ὀστᾶ μου ἀπὸ τοῦ κράζειν 3
με ὅλην τὴν ἡμέραν. [4] ὅτι ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐβαρύνθη ἐπ' ἐμὲ ἡ χείρ σου, 4
ἐστράφην εἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ ἐμπαγῆναι ἄκανθαν. διάψαλμα. [5] τὴν ἁμαρ- 5
τίαν μου ἐγνώρισα, καὶ τὴν ἀνομίαν μου οὐκ ἐκάλυψα· εἶπα Ἐξαγορεύσω
κατ' ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ κυρίῳ, καὶ σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσέβειαν τῆς καρ-
δίας μου. διάψαλμα. [6] ὑπὲρ ταύτης προσεύξεται πρὸς σὲ πᾶς ὅσιος ἐν καιρῷ 6
εὐθέτῳ· πλὴν ἐν κατακλυσμῷ ὑδάτων πολλῶν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐγγιοῦσι. [7] σύ 7
μου εἶ καταφυγὴ ἀπὸ θλίψεως τῆς περιεχούσης με, τὸ ἀγαλλίαμά μου λύ-
τρωσαί με ἀπὸ τῶν κυκλωσάντων με. διάψαλμα. [8] συνετιῶ σε καὶ συμβιβῶ σε 8
ἐν ὁδῷ ταύτῃ ᾗ πορεύσῃ, ἐπιστηριῶ ἐπὶ σὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου. [9] μὴ γίνεσθε 9
ὡς ἵππος καὶ ἡμίονος, οἷς οὐκ ἔστι σύνεσις· ἐν χαλινῷ καὶ κημῷ τὰς σιαγόνας
αὐτῶν ἄγξαι τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρὸς σέ. [10] πολλαὶ αἱ μάστιγες τοῦ ἁμαρ- 10
τωλοῦ, τὸν δὲ ἐλπίζοντα ἐπὶ κύριον ἔλεος κυκλώσει. [11] εὐφράνθητε ἐπὶ κύριον 11
καὶ ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι, καὶ καυχᾶσθε πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

XXXII. (XXXIII.)

Τῷ Δαυίδ.

Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν τῷ κυρίῳ· τοῖς εὐθέσι πρέπει αἴνεσις. [2] ἐξομο- 2
λογεῖσθε τῷ κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ, ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψάλατε αὐτῷ· [3] ᾄσατε 3
αὐτῷ ᾆσμα καινόν, καλῶς ψάλατε ἐν ἀλαλαγμῷ. [4] ὅτι εὐθὴς ὁ λόγος τοῦ κυ- 4
ρίου, καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει· [5] ἀγαπᾷ ἐλεημοσύνην καὶ κρίσιν, 5
τοῦ ἐλέους κυρίου πλήρης ἡ γῆ. [6] τῷ λόγῳ τοῦ κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώ- 6
θησαν, καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν· [7] συν- 7
άγων ὡςεὶ ἀσκὸν ὕδατα θαλάσσης, τιθεὶς ἐν θησαυροῖς ἀβύσσους. [8] φοβηθήτω 8
τὸν κύριον πᾶσα ἡ γῆ, ἀπ' αὐτοῦ δὲ σαλευθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες
τὴν οἰκουμένην· [9] ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτί- 9
σθησαν. [10] κύριος διασκεδάζει βουλὰς ἐθνῶν, ἀθετεῖ δὲ λογισμοὺς λαῶν, καὶ 10
ἀθετεῖ βουλὰς ἀρχόντων· [11] ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει, λο- 11
γισμοὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς. [12] μακάριον τὸ ἔθνος οὗ 12

20. ελπιξ. επι σοι 21. και καταχρυψεις 23. απεριμμε ... * μου pro σου ... ** εισηκουσεν (*εισηκουσας vdtr) της φωνης 24. εκζ. ο θεος (vdtr) XXXI. 1. ψαλμος pro συνεσεως 2. οὗ pro ᾧ 4. εν τω παγηναι μοι ακανθαν ... om διαψαλμα 5. τ. ανομιαν μ. εγν. και τ. αμαρτιαν 7. om διαψαλμα 8. συνβιβω 9. εν κημω κ. χαλινω ... αγξις XXXII. 1. ψαλμος τω δαυ. ... η αινεσις 5. κρισιν ο κυριος 6. τω λογω κυριου 11. αυτου εις γενεαν και γενεαιαν

13 ἐστὶ κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ, λαὸς ὃν ἐξελέξατο εἰς κληρονομίαν ἑαυτῷ. [13] ἐξ οὐ-
14 ρανοῦ ἐπέβλεψεν ὁ κύριος, εἶδε πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων· [14] ἐξ ἑτοίμου
15 κατοικητηρίου αὐτοῦ ἐπέβλεψεν ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, [15] ὁ
16 πλάσας κατὰ μόνας τὰς καρδίας αὐτῶν, ὁ συνιεὶς πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν. [16] οὐ
σώζεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν, καὶ γίγας οὐ σωθήσεται ἐν πλήθει ἰσχύος
17 αὐτοῦ· [17] ψευδὴς ἵππος εἰς σωτηρίαν, ἐν δὲ πλήθει δυνάμεως αὐτοῦ οὐ σω-
18 θήσεται. [18] ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν, τοὺς ἐλπί-
19 ζοντας ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, [19] ῥύσασθαι ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ δια-
20 θρέψαι αὐτοὺς ἐν λιμῷ. [20] ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὑπομένει τῷ κυρίῳ, ὅτι βοηθὸς καὶ
21 ὑπερασπιστὴς ἡμῶν ἐστίν· [21] ὅτι ἐν αὐτῷ εὐφρανθήσεται ἡ καρδία ἡμῶν, καὶ ἐν
22 τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ ἠλπίσαμεν. [22] γένοιτο τὸ ἔλεός σου, κύριε, ἐφ᾽ ἡμᾶς
καθάπερ ἠλπίσαμεν ἐπὶ σέ.

XXXIII. (XXXIV.)

Τῷ Δαυίδ, ὁπότε ἠλλοίωσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐναντίον Ἀβιμέλεχ, καὶ ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ ἀπῆλθεν.

2 [2] Εὐλογήσω τὸν κύριον ἐν παντὶ καιρῷ, διὰ παντὸς ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν
3 τῷ στόματί μου. [3] ἐν τῷ κυρίῳ ἐπαινεθήσεται ἡ ψυχή μου· ἀκουσάτωσαν
4 πραεῖς καὶ εὐφρανθήτωσαν. [4] μεγαλύνατε τὸν κύριον σὺν ἐμοί, καὶ ὑψώσωμεν
5 τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό. [5] ἐξεζήτησα τὸν κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου καὶ ἐκ
6 πασῶν τῶν παροικιῶν μου ἐρρύσατό με. [6] προσέλθατε πρὸς αὐτὸν καὶ φωτίσθητε,
7 καὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν οὐ μὴ καταισχυνθῇ. [7] οὗτος ὁ πτωχὸς ἐκέκραξε, καὶ
ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτοῦ καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ ἔσωσεν αὐτόν.
8 [8] παρεμβαλεῖ ἄγγελος κυρίου κύκλῳ τῶν φοβουμένων αὐτὸν καὶ ῥύσεται αὐ-
9 τούς. [9] γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος· μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐλπίζει 1 Pe.
10 ἐπ᾽ αὐτόν. [10] φοβήθητε τὸν κύριον πάντες οἱ ἅγιοι αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν ὑστέ- 2, 3.
11 ρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. [11] πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν, οἱ δὲ
12 ἐκζητοῦντες τὸν κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ. διάψαλμα. [12] δεῦτε
13 τέκνα ἀκούσατέ μου, φόβον κυρίου διδάξω ὑμᾶς. [13] τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ θέ- 1 Pe. 3,
14 λων ζωήν, ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν ἀγαθάς; [14] παῦσον τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ 10. 11.
15 κακοῦ, καὶ χείλη σου τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον· [15] ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποίη- 12.
16 σον ἀγαθόν, ζήτησον εἰρήνην καὶ δίωξον αὐτήν. [16] ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δι-
17 καίους, καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν· [17] πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦν-
18 τας κακά, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. [18] ἐκέκραξαν οἱ
δίκαιοι, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτῶν καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτῶν
19 ἐρρύσατο αὐτούς. [19] ἐγγὺς κύριος τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν, καὶ τοὺς
20 ταπεινοὺς τῷ πνεύματι σώσει. [20] πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων, καὶ ἐκ πα-
21 σῶν αὐτῶν ῥύσεται αὐτοὺς ὁ κύριος· [21] φυλάσσει πάντα τὰ ὀστᾶ αὐτῶν, ἓν Jo. 19,
22 ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται. [22] θάνατος ἁμαρτωλῶν πονηρός, καὶ οἱ μισοῦντες 36.
23 τὸν δίκαιον πλημμελήσουσι. [23] λυτρώσεται κύριος ψυχὰς δούλων αὐτοῦ, καὶ
οὐ μὴ πλημμελήσουσι πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ᾽ αὐτόν.

XXXIV. (XXXV.)

Τῷ Δαυίδ.

Δίκασον, κύριε, τοὺς ἀδικοῦντάς με, πολέμησον τοὺς πολεμοῦντάς με·
2 3 [2] ἐπιλαβοῦ ὅπλου καὶ θυρεοῦ, καὶ ἀνάστηθι εἰς βοήθειάν μοι· [3] ἔκχεον ῥομ-
φαίαν καὶ σύγκλεισον ἐξεναντίας τῶν καταδιωκόντων με· εἰπὸν τῇ ψυχῇ μου
4 Σωτηρία σου ἐγώ εἰμι. [4] αἰσχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν οἱ ζητοῦντες τὴν

---

22. γενοιτο κυριε το ελ. σου εφ ... επι σοι XXXIII. 3. επαινεσθησεται 4. υψωσομεν 5. θλιψεων pro παροικιων 8. ρυσεται αυτον 11. *om διαψαλμα 13. ειδειν 21. φυλασσει κυριος XXXIV. 1. ψαλμος τω δαυ. 2. βοηθ. μου 3. ρομφ. σου ... ειμι εγω 4. αισχυνθητωσαν κ. εντραπητωσαν

ψυχήν μου, ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθείησαν οἱ λογιζό-
μενοί μοι κακά. 5 γενηθήτωσαν ὡςεὶ χοῦς κατὰ πρόςωπον ἀνέμου, καὶ ἄγγε- 5
λος κυρίου ἐκθλίβων αὐτούς· 6 γενηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκότος καὶ ὀλίσθημα, 6
καὶ ἄγγελος κυρίου καταδιώκων αὐτούς. 7 ὅτι δωρεὰν ἔκρυψάν μοι διαφθορὰν 7
παγίδος αὐτῶν, μάτην ὠνείδισαν τὴν ψυχήν μου. 8 ἐλθέτω αὐτοῖς παγὶς ἣν 8
οὐ γινώσκουσι, καὶ ἡ θήρα ἣν ἔκρυψαν συλλαβέτω αὐτούς, καὶ ἐν τῇ παγίδι
πεσοῦνται ἐν αὐτῇ. 9 ἡ δὲ ψυχή μου ἀγαλλιάσεται ἐπὶ τῷ κυρίῳ, τερφθή- 9
σεται ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ. 10 πάντα τὰ ὀστᾶ μου ἐροῦσι Κύριε, τίς ὅμοιός 10
σοι; ῥυόμενος πτωχὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ, καὶ πτωχὸν καὶ πένητα
ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων αὐτόν. 11 ἀναστάντες μάρτυρες ἄδικοι ἃ οὐκ ἐγίνω- 11
σκον ἐπηρώτων με· 12 ἀνταπεδίδοσάν μοι πονηρὰ ἀντὶ καλῶν, καὶ ἀτεκνίαν 12
τῇ ψυχῇ μου. 13 ἐγὼ δὲ ἐν τῷ αὐτοὺς παρενοχλεῖν μοι ἐνεδυόμην σάκκον, 13
καὶ ἐταπείνουν ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου, καὶ ἡ προςευχή μου εἰς κόλπον
μου ἀποστραφήσεται· 14 ὡς πλησίον ὡς ἀδελφὸν ἡμέτερον οὕτως εὐηρέστουν, 14
ὡς πενθῶν καὶ σκυθρωπάζων οὕτως ἐταπεινούμην. 15 καὶ κατ᾽ ἐμοῦ εὐφράν- 15
θησαν καὶ συνήχθησαν, συνήχθησαν ἐπ᾽ ἐμὲ μάστιγες καὶ οὐκ ἔγνων, διε-
σχίσθησαν καὶ οὐ κατενύγησαν· 16 ἐπείρασάν με, ἐξεμυκτήρισάν με μυκτη- 16
ρισμόν, ἔβρυξαν ἐπ᾽ ἐμὲ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν. 17 κύριε, πότε ἐπόψῃ; ἀποκατά- 17
στησον τὴν ψυχήν μου ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν, ἀπὸ λεόντων τὴν μονογενῆ
μου. 18 ἐξομολογήσομαί σοι καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ πολλῇ, ἐν λαῷ βαρεῖ αἰνέσω σε. 18
*Jo. 15, 25. 19 μὴ ἐπιχαρείησάν μοι οἱ ἐχθραίνοντές μοι ματαίως, οἱ μισοῦντές με δωρεὰν 19
καὶ διανεύοντες ὀφθαλμοῖς. 20 ὅτι ἐμοὶ μὲν εἰρηνικὰ ἐλάλουν, καὶ ἐπ᾽ ὀργῇ 20
δόλους διελογίζοντο· 21 καὶ ἐπλάτυναν ἐπ᾽ ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν, εἶπαν Εὖγε 21
εὖγε, εἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. 22 εἶδες κύριε, μὴ παρασιωπήσῃς· κύριε, μὴ 22
ἀποστῇς ἀπ᾽ ἐμοῦ. 23 ἐξεγέρθητι κύριε καὶ πρόσχες τῇ κρίσει μου, ὁ θεός 23
μου καὶ ὁ κύριός μου, εἰς τὴν δίκην μου. 24 κρῖνόν με, κύριε, κατὰ τὴν δι- 24
καιοσύνην σου, κύριε ὁ θεός μου, καὶ μὴ ἐπιχαρείησάν μοι. 25 μὴ εἴποισαν 25
ἐν καρδίαις αὐτῶν Εὖγε εὖγε τῇ ψυχῇ ἡμῶν· μηδὲ εἴποιεν Κατεπίομεν αὐ-
τόν. 26 αἰσχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν ἅμα οἱ ἐπιχαίροντες τοῖς κακοῖς μου· 26
ἐνδυσάσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπὴν οἱ μεγαλορρημονοῦντες ἐπ᾽ ἐμέ. 27 ἀγαλ- 27
λιάσαιντο καὶ εὐφρανθείησαν οἱ θέλοντες τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ εἰπάτωσαν
διὰ παντός Μεγαλυνθείη ὁ κύριος, οἱ θέλοντες τὴν εἰρήνην τοῦ δούλου αὐτοῦ.
28 καὶ ἡ γλῶσσά μου μελετήσει τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὸν 28
ἔπαινόν σου.

XXXV. (XXXVI.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ δούλῳ κυρίου τῷ Δαυίδ.

Ro. 3, 18. 2 Φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ, οὐκ ἔστι φόβος θεοῦ 2
ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ· 3 ὅτι ἐδόλωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ εὑρεῖν τὴν 3
ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ μισῆσαι. 4 τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτοῦ ἀνομία καὶ 4
δόλος, οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι τοῦ ἀγαθῦναι. 5 ἀνομίαν ἐλογίσατο ἐπὶ τῆς 5
κοίτης αὐτοῦ, παρέστη πάσῃ ὁδῷ οὐκ ἀγαθῇ, τῇ δὲ κακίᾳ οὐ προςώχθισε.

---

4. αποστραφητωσαν ... καταισχυνθητωσαν 5. χνους 8. ελθατω ... συνλαβετω αυτον ... πεσειται 10. Κυριε κυριε ... ρυομενον (sic) πτ. εκ στερεωτερων 11. ηρωτων 12. ανταποδιδοσαν ... αντι αγαθων 13. αποστραφητω 15. ηυφρανθησαν 17. (εποψη, αποκαταστ. sic interpg. ed. rom.) ... μονογενην 18. om και 19. αδικως pro ματαιως ... om με 20. επ οργην 21. (επλατυνα) ... ειπον 22. *om κυριε sec. (vdtr) 24. κρινον μοι (... επιχαρησαν) 25. ειποισαν pro ειποιεν 26. μεγαλορημονουντες (ed. rom. μεγαλορρημουντες) 27. αγαλλιασοιντο κ. ευφρ. επι σοι ... μεγαλυνθητω 28. *ο επαινος XXXV. 1. Εις το τελος τω δαυ. ψαλμος. 4. εβουληθη 5. διελογισατο ... αγαθη, κακια δε ου

6 [6]κύριε, ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ἔλεος σου, καὶ ἡ ἀλήθειά σου ἕως τῶν νεφελῶν·
7 [7]ἡ δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη θεοῦ, τὰ κρίματά σου ὡςεὶ ἄβυσσος πολλή.
8 ἀνθρώπους καὶ κτήνη σώσεις κύριε, [8]ὡς ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου ὁ θεός· οἱ
9 δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἐλπιοῦσι. [9]μεθυσθήσον-
ται ἀπὸ πιότητος οἴκου σου, καὶ τὸν χειμάῤῥουν τῆς τρυφῆς σου ποτιεῖς αὐ-
10 11 τούς. [10]ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς, ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς. [11]παρά-
τεινον τὸ ἔλεός σου τοῖς γινώσκουσί σε, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τοῖς εὐθέσι
12 τῇ καρδίᾳ. [12]μὴ ἐλθέτω μοι πούς ὑπερηφανίας, καὶ χεὶρ ἁμαρτωλῶν μὴ
13 σαλεύσαι με. [13]ἐκεῖ ἔπεσον πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ἐξώσθησαν
καὶ οὐ μὴ δύνωνται στῆναι.

XXXVI. (XXXVII.)

Τῷ Δαυίδ.

Μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις, μηδὲ ζήλου τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνο-
2 μίαν· [2]ὅτι ὡςεὶ χόρτος ταχὺ ἀποξηρανθήσονται, καὶ ὡςεὶ λάχανα χλόης ταχὺ
3 ἀποπεσοῦνται. [3]ἔλπισον ἐπὶ κύριον καὶ ποίει χρηστότητα, καὶ κατασκήνου
4 τὴν γῆν καὶ ποιμανθήσῃ ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτῆς. [4]κατατρύφησον τοῦ κυρίου,
5 καὶ δώσει σοι τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας σου. [5]ἀποκάλυψον πρὸς κύριον τὴν
6 ὁδόν σου καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτόν, καὶ αὐτὸς ποιήσει· [6]καὶ ἐξοίσει ὡς φῶς
7 τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ τὸ κρίμα σου ὡς μεσημβρίαν. [7]ὑποτάγηθι τῷ κυρίῳ
καὶ ἱκέτευσον αὐτόν· μὴ παραζήλου ἐν τῷ κατευοδουμένῳ ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ,
8 ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι παρανομίας. [8]παῦσαι ἀπὸ ὀργῆς καὶ ἐγκατάλιπε θυμόν,
9 μὴ παραζήλου ὥςτε πονηρεύεσθαι. [9]ὅτι οἱ πονηρευόμενοι ἐξολοθρευθήσονται,
10 οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν κύριον αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν. [10]καὶ ἔτι ὀλί-
γον καὶ οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἁμαρτωλός, καὶ ζητήσεις τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ
11 εὕρῃς· [11]οἱ δὲ πραεῖς κληρονομήσουσι γῆν, καὶ κατατρυφήσουσιν ἐπὶ πλήθει *Mt. 5,5
12 εἰρήνης. [12]παρατηρήσεται ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, καὶ βρύξει ἐπ' αὐτὸν
13 τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ· [13]ὁ δὲ κύριος ἐκγελάσεται αὐτόν, ὅτι προβλέπει ὅτι ἥξει
14 ἡ ἡμέρα αὐτοῦ. [14]ῥομφαίαν ἐσπάσαντο οἱ ἁμαρτωλοί, ἐνέτειναν τόξον αὐτῶν
15 τοῦ καταβαλεῖν πτωχὸν καὶ πένητα, τοῦ σφάξαι τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ· [15]ἡ
ῥομφαία αὐτῶν εἰςέλθοι εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν, καὶ τὰ τόξα αὐτῶν συντρι-
16 17 βείη. [16]κρεῖσσον ὀλίγον τῷ δικαίῳ ὑπὲρ πλοῦτον ἁμαρτωλῶν πολύν. [17]ὅτι
βραχίονες ἁμαρτωλῶν συντριβήσονται, ὑποστηρίζει δὲ τοὺς δικαίους ὁ κύριος.
18 [18]γινώσκει κύριος τὰς ὁδοὺς τῶν ἀμώμων, καὶ ἡ κληρονομία αὐτῶν εἰς τὸν
19 αἰῶνα ἔσται· [19]οὐ καταισχυνθήσονται ἐν καιρῷ πονηρῷ, καὶ ἐν ἡμέραις λιμοῦ
20 χορτασθήσονται. [20]ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπολοῦνται, οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ κυρίου ἅμα
21 τῷ δοξασθῆναι αὐτοὺς καὶ ὑψωθῆναι ἐκλείποντες ὡςεὶ καπνὸς ἐξέλιπον. [21]δα-
νείζεται ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ οὐκ ἀποτίσει, ὁ δὲ δίκαιος οἰκτείρει καὶ διδοῖ.
22 [22]ὅτι οἱ εὐλογοῦντες αὐτὸν κληρονομήσουσι γῆν, οἱ δὲ καταρώμενοι αὐτὸν
23 ἐξολοθρευθήσονται. [23]παρὰ κυρίου τὰ διαβήματα ἀνθρώπου κατευθύνεται,
24 καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ θελήσει· [24]ὅταν πέσῃ οὐ καταραχθήσεται, ὅτι κύριος
25 ἀντιστηρίζει χεῖρα αὐτοῦ. [25]νεώτερος ἐγενόμην καὶ γὰρ ἐγήρασα, καὶ οὐκ
26 εἶδον δίκαιον ἐγκαταλελειμμένον οὐδὲ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ζητοῦν ἄρτους. [26]ὅλην
τὴν ἡμέραν ἐλεεῖ καὶ δανείζει, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν ἔσται.

---

7. om ωςει 8. οι δε οι υιοι 12. ελθατω ... υπερηφανιας (ita etiam ed. rom.) ... αμαρτωλου ... σαλευσει 13. επεσαν XXXVI. 1. εις το τελος ψαλμος τω δαυ. 3. ποιμανθησει 4. (καταφρυτησον) ... δωη 7. παρανομιαν 8. εγκαταλειπε 9. εξολεθρευθησονται ... κληρονομησουσιν γην 10. υπαρξει ο αμαρτ. 11. in f. add επ αυτης 18. εις αιωνα 20. εξελειπον 21. διδωσιν 22. εξολεθρευθησονται 23. θελησει σφοδρα 26. δανιζει ο δικαιος

27 ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποίησον ἀγαϑόν, καὶ κατασκήνου εἰς αἰῶνα αἰῶ- 27
νος. 28 ὅτι κύριος ἀγαπᾷ κρίσιν, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, εἰς 28
τὸν αἰῶνα φυλαχϑήσονται· ἄμωμοι ἐκδικηϑήσονται, καὶ σπέρμα ἀσεβῶν ἐξο-
λοϑρευϑήσεται. 29 δίκαιοι δὲ κληρονομήσουσι γῆν, καὶ κατασκηνώσουσιν εἰς 29
αἰῶνα αἰῶνος ἐπ' αὐτῆς. 30 στόμα δικαίου μελετήσει σοφίαν, καὶ ἡ γλῶσσα 30
αὐτοῦ λαλήσει κρίσιν· 31 ὁ νόμος τοῦ ϑεοῦ αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ οὐχ 31
ὑποσκελισϑήσεται τὰ διαβήματα αὐτοῦ. 32 κατανοεῖ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, 32
καὶ ζητεῖ τοῦ ϑανατῶσαι αὐτόν· 33 ὁ δὲ κύριος οὐ μὴ ἐγκαταλίπῃ αὐτὸν εἰς 33
τὰς χεῖρας αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ καταδικάσαι αὐτὸν ὅταν κρίνηται αὐτῷ. 34 ὑπό- 34
μεινον τὸν κύριον καὶ φύλαξον τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ ὑψώσει σε τοῦ κατακλη-
ρονομῆσαι τὴν γῆν, ἐν τῷ ἐξολοϑρεύεσϑαι ἁμαρτωλοὺς ὄψει. 35 εἶδον τὸν ἀσεβῆ 35
ὑπερυψούμενον καὶ ἐπαιρόμενον ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου· 36 καὶ παρῆλ- 36
ϑον, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν· καὶ ἐζήτησα αὐτόν, καὶ οὐχ εὑρέϑη ὁ τόπος αὐτοῦ.
37 φύλασσε ἀκακίαν καὶ ἴδε εὐϑύτητα, ὅτι ἐστὶν ἐγκατάλειμμα ἀνϑρώπῳ εἰρη- 37
νικῷ. 38 οἱ δὲ παράνομοι ἐξολοϑρευϑήσονται ἐπὶ τὸ αὐτό, τὰ ἐγκαταλείμματα 38
τῶν ἀσεβῶν ἐξολοϑρευϑήσονται. 39 σωτηρία δὲ τῶν δικαίων παρὰ κυρίου, καὶ 39
ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν ἐν καιρῷ ϑλίψεως· 40 καὶ βοηϑήσει αὐτοῖς κύριος 40
καὶ ῥύσεται αὐτούς, καὶ ἐξελεῖται αὐτοὺς ἐξ ἁμαρτωλῶν καὶ σώσει αὐτούς,
ὅτι ἤλπισαν ἐπ' αὐτόν.

XXXVII. (XXXVIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ εἰς ἀνάμνησιν περὶ σαββάτου.

2 Κύριε, μὴ τῷ ϑυμῷ σου ἐλέγξῃς με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με. 2
3 ὅτι τὰ βέλη σου ἐνεπάγησάν μοι, καὶ ἐπεστήριξας ἐπ' ἐμὲ τὴν χεῖρά σου· 3
4 οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου, οὐκ ἔστιν 4
εἰρήνη τοῖς ὀστέοις μου ἀπὸ προσώπου τῶν ἁμαρτιῶν μου. 5 ὅτι αἱ ἀνομίαι 5
μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλήν μου, ὡςεὶ φορτίον βαρὺ ἐβαρύνϑησαν ἐπ' ἐμέ.
6 προςώζεσαν καὶ ἐσάπησαν οἱ μώλωπές μου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀφροσύνης 6
μου· 7 ἐταλαιπώρησα καὶ κατεκάμφϑην ἕως τέλους, ὅλην τὴν ἡμέραν σκυ- 7
ϑρωπάζων ἐπορευόμην· 8 ὅτι ἡ ψυχή μου ἐπλήσϑη ἐμπαιγμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν 8
ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου. 9 ἐκακώϑην καὶ ἐταπεινώϑην ἕως σφόδρα, ὠρυόμην 9
ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας μου. 10 καὶ ἐναντίον σου πᾶσα ἡ ἐπιϑυμία μου, 10
καὶ ὁ στεναγμός μου οὐκ ἀπεκρύβη ἀπὸ σοῦ. 11 ἡ καρδία μου ἐταράχϑη, 11
ἐγκατέλιπέ με ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφϑαλμῶν μου οὐκ ἔστι μετ'
ἐμοῦ. 12 οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου ἐξ ἐναντίας μου ἤγγισαν καὶ ἔστη- 12
σαν, καὶ οἱ ἔγγιστά μου μακρόϑεν ἔστησαν· 13 καὶ ἐξεβιάζοντο οἱ ζητοῦντες 13
τὴν ψυχήν μου, καὶ οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι ἐλάλησαν ματαιότητας, καὶ
δολιότητας ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν. 14 ἐγὼ δὲ ὡςεὶ κωφὸς οὐκ ἤκουον, 14
καὶ ὡςεὶ ἄλαλος οὐκ ἀνοίγων τὸ στόμα αὐτοῦ· 15 καὶ ἐγενόμην ὡςεὶ ἄνϑρω- 15
πος οὐκ ἀκούων καὶ οὐκ ἔχων ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἐλεγμούς. 16 ὅτι ἐπὶ σοί, 16
κύριε, ἤλπισα· σὺ εἰςακούσῃ, κύριε ὁ ϑεός μου. 17 ὅτι εἶπα Μή ποτε ἐπιχα- 17
ρῶσί μοι οἱ ἐχϑροί μου, καὶ ἐν τῷ σαλευϑῆναι πόδας μου ἐπ' ἐμὲ ἐμεγα-
λοῤῥημόνησαν. 18 ὅτι ἐγὼ εἰς μάστιγας ἕτοιμος, καὶ ἡ ἀλγηδών μου ἐνώπιόν 18
μου διὰ παντός. 19 ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἀναγγελῶ, καὶ μεριμνήσω ὑπὲρ τῆς 19

---

28. φυλαχϑησονται· ανομοι δε εκδιωχϑησονται κ. σπ. ασ. εξολεϑρευϑησ. 33. εγκαταλειπη ... ουδ ου μη καταδικασηται ... κρινεται omisso οταν 34. κληρονομησαι γην ... εξολεϑρευεσϑαι ... οψη 35. ασεβην 38. εξολεϑρευϑ. bis XXXVII. 1. (αμνησιν) ... περι του σαββ. 2. ελεγξεις 3. επεστηρισας 4. εν τοις οστεοις 5. om βαρυ 8. οτι αι ψυαι μου επλησϑησαν ενπεγματων 10. χυριε (pro και) εναντιον ... απο σου ουκ εκρυβη 11. ενκατελειπεν ... οφϑαλμ. μ. και αυτο ουκ 12. απο μακροϑεν 13. εξεβιασαντο 17. εμεγαλορημονησαν 18. εστιν δια παντος 19. εγω αναγγελω

20 ἁμαρτίας μου. [20] οἱ δὲ ἐχθροί μου ζῶσι καὶ κεκραταίωνται ὑπὲρ ἐμέ, καὶ
21 ἐπληθύνθησαν οἱ μισοῦντές με ἀδίκως· [21] οἱ ἀνταποδιδόντες κακὰ ἀντὶ ἀγα-
22 θῶν ἐνδιέβαλλόν με, ἐπεὶ κατεδίωκον δικαιοσύνην. [22] μὴ ἐγκαταλίπῃς με,
23 κύριε ὁ θεός μου, μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ· [23] πρόσχες εἰς τὴν βοήθειάν μου,
κύριε τῆς σωτηρίας μου.

XXXVIII. (XXXIX.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Ἰδιθούν, ᾠδὴ τῷ Δαυίδ.

2 [2] Εἶπα Φυλάξω τὰς ὁδούς μου τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν ἐν γλώσσῃ μου· ἐθέ-
μην τῷ στόματί μου φυλακὴν ἐν τῷ συστῆναι τὸν ἁμαρτωλὸν ἐναντίον μου.
3 [3] ἐκωφώθην καὶ ἐταπεινώθην καὶ ἐσίγησα ἐξ ἀγαθῶν, καὶ τὸ ἄλγημά μου
4 ἀνεκαινίσθη. [4] ἐθερμάνθη ἡ καρδία μου ἐντός μου, καὶ ἐν τῇ μελέτῃ μου
5 ἐκκαυθήσεται πῦρ· ἐλάλησα ἐν γλώσσῃ μου. [5] γνώρισόν μοι κύριε τὸ πέρας
μου, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν μου τίς ἐστιν, ἵνα γνῶ τί ὑστερῶ ἐγώ.
6 [6] ἰδοὺ παλαιὰς ἔθου τὰς ἡμέρας μου, καὶ ὑπόστασίς μου ὡσεὶ οὐθὲν ἐνώπιόν
7 σου· πλὴν τὰ σύμπαντα ματαιότης, πᾶς ἄνθρωπος ζῶν. διάψαλμα. [7] μέντοι
γε ἐν εἰκόνι διαπορεύεται ἄνθρωπος, πλὴν μάτην ταράσσεται· θησαυρίζει, καὶ
8 οὐ γινώσκει τίνι συνάξει αὐτά. [8] καὶ νῦν τίς ἡ ὑπομονή μου; οὐχὶ ὁ κύριος;
9 καὶ ἡ ὑπόστασίς μου παρὰ σοί ἐστιν. διάψαλμα. [9] ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν
10 μου ῥῦσαί με, ὄνειδος ἄφρονι ἔδωκάς με. [10] ἐκωφώθην καὶ οὐκ ἤνοιξα τὸ
11 στόμα μου, ὅτι σὺ εἶ ὁ ποιήσας με. [11] ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ τὰς μάστιγάς
12 σου· ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς χειρός σου ἐγὼ ἐξέλιπον. [12] ἐν ἐλεγμοῖς ὑπὲρ ἀνο-
μίας ἐπαίδευσας ἄνθρωπον, καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχνην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· πλὴν
13 μάτην ταράσσεται πᾶς ἄνθρωπος. διάψαλμα. [13] εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου,
κύριε, καὶ τῆς δεήσεώς μου ἐνώτισαι, τῶν δακρύων μου μὴ παρασιωπήσῃς·* He. 11,
ὅτι πάροικος ἐγώ εἰμι ἐν τῇ γῇ καὶ παρεπίδημος καθὼς πάντες οἱ πατέρες 13.
14 μου. [14] ἄνες μοι ἵνα ἀναψύξω πρὸ τοῦ με ἀπελθεῖν καὶ οὐκέτι μὴ ὑπάρξω.

XXXIX. (XL.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυὶδ ψαλμός.

2 [2] Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν κύριον, καὶ προσέσχε μοι καὶ εἰσήκουσε τῆς
3 δεήσεώς μου· [3] καὶ ἀνήγαγέ με ἐκ λάκκου ταλαιπωρίας καὶ ἀπὸ πηλοῦ ἰλύος,
καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραν τοὺς πόδας μου, καὶ κατεύθυνε τὰ διαβήματά μου·
4 [4] καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα μου ᾆσμα καινόν, ὕμνον τῷ θεῷ ἡμῶν. ὄψονται
5 πολλοὶ καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐλπιοῦσιν ἐπὶ κύριον. [5] μακάριος ἀνὴρ οὗ ἐστὶ
τὸ ὄνομα κυρίου ἐλπὶς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπέβλεψεν εἰς ματαιότητας καὶ μανίας
6 ψευδεῖς. [6] πολλὰ ἐποίησας σὺ κύριε ὁ θεός μου τὰ θαυμάσιά σου, καὶ τοῖς
διαλογισμοῖς σου οὐκ ἔστι τίς ὁμοιωθήσεταί σοι· ἀπήγγειλα καὶ ἐλάλησα,
7 ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ ἀριθμόν. [7] θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ He. 10,
8 κατηρτίσω μοι· ὁλοκαύτωμα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ᾔτησας. [8] τότε εἶπον Ἰδοὺ 5. 6. 7.
9 ἥκω, ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ, [9] τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου
10 ὁ θεός μου ἠβουλήθην, καὶ τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς καρδίας μου. [10] εὐ-
ηγγελισάμην δικαιοσύνην ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ, ἰδοὺ τὰ χείλη μου οὐ μὴ

---

20. om με 21. μοι κακα 22. εγκαταλειπης **XXXVIII.** 1. ιδιθουμ 2. *αμαρταννειν ... με εν γλωσσ. μου 4. ed. rom. sic interpg: γλωσση μου, 5. om μου 6. παλεστας ... και η υποστασις ... συνπαντα 7. **συναγει 8. παρα σου ... om διαψαλμα 10. οτι συ εποιησας με 11. απο γαρ της ... εξελειπον 12. om ταρασσεται ... om διαψαλμα 13. ed. rom. conjg. ενωτισαι των δ. μου, cod. alex. cjg. ut edidimus ... παρα σοι pro εν τη γη 14. ουκετι ου μη **XXXIX.** 1. ψαλμ. τω δαυ. 3. υπο πηλου υλεως ... κατηυθυνεν 5. ενεβλεψεν 6. om σοι 7. ολοκαυτωματα κ. π. α. ουκ εζητησας 9. εμμεσω της κοιλιας μου

κωλύσω. κύριε, σὺ ἔγνως [11] τὴν δικαιοσύνην μου· οὐκ ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου 11
τὴν ἀλήθειάν σου, καὶ τὸ σωτήριόν σου εἶπα· οὐκ ἔκρυψα τὸ ἔλεός σου καὶ
τὴν ἀλήθειάν σου ἀπὸ συναγωγῆς πολλῆς. [12] σὺ δὲ κύριε μὴ μακρύνῃς τοὺς 12
οἰκτιρμούς σου ἀπ' ἐμοῦ, τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ ἀλήθειά σου διὰ παντὸς ἀν-
τελάβοντό μου. [13] ὅτι περιέσχον με κακὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός, κατέλαβόν 13
με αἱ ἀνομίαι μου, καὶ οὐκ ἠδυνάσθην τοῦ βλέπειν· ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς
τρίχας τῆς κεφαλῆς μου, καὶ ἡ καρδία μου ἐγκατέλιπέ με. [14] εὐδόκησον κύριε 14
τοῦ ῥύσασθαί με, κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι πρόσχες. [15] καταισχυνθείησαν 15
καὶ ἐντραπείησαν ἅμα οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου τοῦ ἐξᾶραι αὐτήν· ἀπο-
στραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἐντραπείησαν οἱ θέλοντές μοι κακά. [16] κομι- 16
σάσθωσαν παραχρῆμα αἰσχύνην αὐτῶν οἱ λέγοντές μοι Εὖγε εὖγε. [17] ἀγαλ- 17
λιάσαιντο καὶ εὐφρανθείησαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές σε κύριε, καὶ εἰπά-
τωσαν διὰ παντός Μεγαλυνθήτω ὁ κύριος, οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου.
[18] ἐγὼ δὲ πτωχὸς καὶ πένης εἰμί, κύριος φροντιεῖ μου· βοηθός μου καὶ ὑπερ- 18
ασπιστής μου εἶ σύ· ὁ θεός μου, μὴ χρονίσῃς.

XL. (XLI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

[2] Μακάριος ὁ συνιῶν ἐπὶ πτωχὸν καὶ πένητα, ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ ῥύσεται 2
αὐτὸν ὁ κύριος. [3] κύριος φυλάξαι αὐτὸν καὶ ζῆσαι αὐτόν, καὶ μακαρίσαι αὐτὸν 3
ἐν τῇ γῇ, καὶ μὴ παραδοῖ αὐτὸν εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ. [4] κύριος βοηθήσαι 4
αὐτῷ ἐπὶ κλίνης ὀδύνης αὐτοῦ, ὅλην τὴν κοίτην αὐτοῦ ἔστρεψας ἐν τῇ ἀῤῥω-
στίᾳ αὐτοῦ. [5] ἐγὼ εἶπα Κύριε ἐλέησόν με, ἴασαι τὴν ψυχήν μου, ὅτι ἥμαρ- 5
τόν σοι. [6] οἱ ἐχθροί μου εἶπαν κακά μοι Πότε ἀποθανεῖται καὶ ἀπολεῖται 6
τὸ ὄνομα αὐτοῦ; [7] καὶ εἰ εἰςεπορεύετο τοῦ ἰδεῖν, μάτην ἐλάλει ἡ καρδία αὐ- 7
τοῦ, συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτῷ, ἐξεπορεύετο ἔξω καὶ ἐλάλει [8] ἐπὶ τὸ αὐτό. 8
κατ' ἐμοῦ ἐψιθύριζον πάντες οἱ ἐχθροί μου, κατ' ἐμοῦ ἐλογίζοντο κακά μοι·
[9] λόγον παράνομον κατέθεντο κατ' ἐμοῦ Μὴ ὁ κοιμώμενος οὐχὶ προςθήσει τοῦ 9
Jo. 13, 18. ἀναστῆναι; [10] καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου ἐφ' ὃν ἤλπισα, ὁ ἐσθίων 10
Act. 1, 16. ἄρτους μου ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμὲ πτερνισμόν. [11] σὺ δέ, κύριε, ἐλέησόν με καὶ 11
ἀνάστησόν με, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς. [12] ἐν τούτῳ ἔγνων ὅτι τεθέληκάς με, 12
ὅτι οὐ μὴ ἐπιχαρῇ ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ. [13] ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀκακίαν ἀντε- 13
λάβου, καὶ ἐβεβαίωσάς με ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα. [14] εὐλογητὸς κύριος ὁ 14
θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα· γένοιτο γένοιτο.

XLI. (XLII.)

Εἰς τὸ τέλος εἰς σύνεσιν τοῖς υἱοῖς Κορέ.

[2] Ὃν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπι- 2
ποθεῖ ἡ ψυχή μου πρὸς σέ, ὁ θεός. [3] ἐδίψησεν ἡ ψυχή μου πρὸς τὸν θεὸν 3
τὸν ζῶντα· πότε ἥξω καὶ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ; [4] ἐγενήθη τὰ 4
δάκρυά μου ἐμοὶ ἄρτος ἡμέρας καὶ νυκτός, ἐν τῷ λέγεσθαί μοι καθ' ἑκά-
στην ἡμέραν Ποῦ ἔστιν ὁ θεός σου; [5] ταῦτα ἐμνήσθην, καὶ ἐξέχεα ἐπ' ἐμὲ 5
τὴν ψυχήν μου· ὅτι διελεύσομαι ἐν τόπῳ σκηνῆς θαυμαστῆς ἕως τοῦ οἴκου
τοῦ θεοῦ, ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως καὶ ἐξομολογήσεως ἤχου ἑορταζόντων. [6] ἵνα τί 6

---

11. τ. δικαιοσ. σου eaque c. seqq. conjg. 12. αντιλαβοιντο 13. ηδυνηθην ... εγκατελειπεν 14. σπευσον pro προσχες 15. καταισχυνθειησαν pro εντραπειησαν sec. 17. αγαλλειασοιντο 18. ειμι κ. πενης, ο κυριος (... σοι pro συ ut passim) XL. 3. διαφυλαξαι ... παραδωη ... εχθρων 4. βοηθησει 7. om ει ... η καρδ. αυτ. conjg. c. seqq. ... ανομ. αυτω 8. επι το αυτο c. seqq. conjg. XLI. 1. post κορε add ψαλμος τω δαυιδ 3. θεον τον ισχυρον τον ζωντα 5. ηχους εορταζοντος

περίλυπος εἶ, ἡ ψυχή μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με; ἔλπισον ἐπὶ τὸν
θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ Σωτήριον τοῦ προσώπου μου, ὁ θεός μου.
7 [7] πρὸς ἐμαυτὸν ἡ ψυχή μου ἐταράχθη· διὰ τοῦτο μνησθήσομαί σου ἐκ γῆς
8 Ἰορδάνου καὶ Ἑρμωνιεὶμ ἀπὸ ὄρους μικροῦ. [8] ἄβυσσος ἄβυσσον ἐπικαλεῖται
εἰς φωνὴν τῶν καταῤῥακτῶν σου· πάντες οἱ μετεωρισμοί σου καὶ τὰ κύματά
9 σου ἐπ' ἐμὲ διῆλθον. [9] ἡμέρας ἐντελεῖται κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ νυκτὸς
10 δηλώσει. παρ' ἐμοὶ προσευχὴ τῷ θεῷ τῆς ζωῆς μου, [10] ἐρῶ τῷ θεῷ Ἀντι-
λήπτωρ μου εἶ, διὰ τί μου ἐπελάθου; ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ
11 ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν μου; [11] ἐν τῷ καταθλᾶσθαι τὰ ὀστᾶ μου ὠνείδισάν με
οἱ θλίβοντές με, ἐν τῷ λέγειν αὐτούς μοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν Ποῦ ἔστιν
12 ὁ θεός σου; [12] ἵνα τί περίλυπος εἶ, ἡ ψυχή μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις
με; ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ Ἡ σωτηρία τοῦ προς-
ώπου μου καὶ ὁ θεός μου.

XLII. (XLIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Κρῖνόν με, ὁ θεός, καὶ δίκασον τὴν δίκην μου ἐξ ἔθνους οὐχ ὁσίου·
2 ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδίκου καὶ δολίου ῥῦσαί με. [2] ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς κραταίωμά
μου, ἵνα τί ἀπώσω με; καὶ ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν
3 τὸν ἐχθρόν μου; [3] ἐξαπόστειλον τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου, αὐτά με
ὡδήγησαν καὶ ἤγαγόν με εἰς ὄρος ἅγιόν σου καὶ εἰς τὰ σκηνώματά σου.
4 [4] καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸν θεὸν τὸν εὐφραί-
νοντα τὴν νεότητά μου· ἐξομολογήσομαί σοι ἐν κιθάρᾳ, ὁ θεὸς ὁ θεός μου.
[5] ἵνα τί περίλυπος εἶ, ἡ ψυχή μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με; ἔλπισον ἐπὶ
τὸν θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ Σωτήριον τοῦ προσώπου μου, ὁ θεός μου.

XLIII. (XLIV.)

Εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς Κορὲ εἰς σύνεσιν ψαλμός.

2 [2] Ὁ θεός, ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν ἠκούσαμεν, οἱ πατέρες ἡμῶν ἀνήγγειλαν
3 ἡμῖν ἔργον ὃ εἰργάσω ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν, ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις. [3] ἡ χείρ
σου ἔθνη ἐξωλόθρευσε, καὶ κατεφύτευσας αὐτούς, ἐκάκωσας λαοὺς καὶ ἐξέ-
4 βαλες αὐτούς. [4] οὐ γὰρ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτῶν ἐκληρονόμησαν γῆν, καὶ ὁ βρα-
χίων αὐτῶν οὐκ ἔσωσεν αὐτούς, ἀλλ' ἡ δεξιά σου καὶ ὁ βραχίων σου καὶ ὁ
5 φωτισμὸς τοῦ προσώπου σου, ὅτι εὐδόκησας ἐν αὐτοῖς. [5] σὺ εἶ αὐτὸς ὁ βασι-
6 λεύς μου καὶ ὁ θεός μου, ὁ ἐντελλόμενος τὰς σωτηρίας Ἰακώβ. [6] ἐν σοὶ τοὺς
ἐχθροὺς ἡμῶν κερατιοῦμεν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξουδενώσομεν τοὺς ἐπα-
7 νισταμένους ἡμῖν. [7] οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ τόξῳ μου ἐλπιῶ, καὶ ἡ ῥομφαία μου οὐ
8 σώσει με· [8] ἔσωσας γὰρ ἡμᾶς ἐκ τῶν θλιβόντων ἡμᾶς, καὶ τοὺς μισοῦντας
9 ἡμᾶς κατῄσχυνας. [9] ἐν τῷ θεῷ ἐπαινεθησόμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν τῷ
10 ὀνόματί σου ἐξομολογησόμεθα εἰς τὸν αἰῶνα. διάψαλμα. [10] νυνὶ δὲ ἀπώσω
11 καὶ κατῄσχυνας ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν. [11] ἀπέστρε-
ψας ἡμᾶς εἰς τὰ ὀπίσω παρὰ τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, καὶ οἱ μισοῦντες ἡμᾶς
12 διήρπαζον ἑαυτοῖς· [12] ἔδωκας ἡμᾶς ὡς πρόβατα βρώσεως, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσι
13 διέσπειρας ἡμᾶς· [13] ἀπέδου τὸν λαόν σου ἄνευ τιμῆς, καὶ οὐκ ἦν πλῆθος ἐν

---

6. μου και ο θ. μου 7. σου κυριε εκ γης 9. νυκτος ωδη αυτου παρ εμοι· προσευχη 10. αντιλημπτωρ μου δια ... και ινα τι 11. καταθλασαι ... ωνειδιζον με οι εχθροι μου, εν 12. αυτω Σωτηριον XLII. 1. Εις το τελος συνεσεως τοις υιοις κορε ψαλμ. τ. δ. Κρινον μοι 2. om ει 4. om ο θεος 5. και ο θεος μου XLIII. 1. om εις συνεσιν 3. εξωλεθρευσεν 6. εξουδενωσωμεν (sed ω sec. in rasura) ... επανιστανομενους (* επανισταννομ.) 9. om διαψαλμα 10. post εξελευση add ο θεος

τοῖς ἀλαλάγμασιν αὐτῶν· [14] ἔϑου ἡμᾶς ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρι- 14
σμὸν καὶ καταγέλωτα τοῖς κύκλῳ ἡμῶν· [15] ἔϑου ἡμᾶς εἰς παραβολὴν ἐν τοῖς 15
ἔϑνεσι, κίνησιν κεφαλῆς ἐν τοῖς λαοῖς. [16] ὅλην τὴν ἡμέραν ἡ ἐντροπή μου 16
κατεναντίον μού ἐστι, καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προςώπου μου ἐκάλυψέ με, [17] ἀπὸ 17
φωνῆς ὀνειδίζοντος καὶ παραλαλοῦντος, ἀπὸ προςώπου ἐχϑροῦ καὶ ἐκδιώκον-
τος. [18] ταῦτα πάντα ἦλϑεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐπελαϑόμεϑά σου, καὶ οὐκ 18
ἠδικήσαμεν ἐν διαϑήκῃ σου, [19] καὶ οὐκ ἀπέστη εἰς τὰ ὀπίσω ἡ καρδία ἡμῶν· 19
καὶ ἐξέκλινας τὰς τρίβους ἡμῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου. [20] ὅτι ἐταπείνωσας ἡμᾶς 20
ἐν τόπῳ κακώσεως, καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς σκιὰ ϑανάτου. [21] εἰ ἐπελαϑόμεϑα 21
τοῦ ὀνόματος τοῦ ϑεοῦ ἡμῶν, καὶ εἰ διεπετάσαμεν χεῖρας ἡμῶν πρὸς ϑεὸν
ἀλλότριον, [22] οὐχὶ ὁ ϑεὸς ἐκζητήσει ταῦτα; αὐτὸς γὰρ γινώσκει τὰ κρύφια 22
Ro. 8, τῆς καρδίας. [23] ὅτι ἕνεκα σοῦ ϑανατούμεϑα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσϑημεν ὡς 23
36. πρόβατα σφαγῆς. [24] ἐξεγέρϑητι, ἵνα τί ὑπνοῖς, κύριε; ἀνάστηϑι καὶ μὴ ἀπώσῃ 24
εἰς τέλος. [25] ἵνα τί τὸ πρόςωπόν σου ἀποστρέφεις; ἐπιλανϑάνῃ τῆς πτωχείας 25
ἡμῶν καὶ τῆς ϑλίψεως ἡμῶν; [26] ὅτι ἐταπεινώϑη εἰς χοῦν ἡ ψυχὴ ἡμῶν, 26
ἐκολλήϑη εἰς γῆν ἡ γαστὴρ ἡμῶν. [27] ἀνάστα, κύριε, βοήϑησον ἡμῖν καὶ λύ- 27
τρωσαι ἡμᾶς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.

XLIV. (XLV.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωϑησομένων τοῖς υἱοῖς Κορὲ εἰς σύνεσιν, ᾠδὴ ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ.

[2] Ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαϑόν, λέγω ἐγὼ τὰ ἔργα μου τῷ 2
βασιλεῖ· ἡ γλῶσσά μου κάλαμος γραμματέως ὀξυγράφου. [3] ὡραῖος κάλλει παρὰ 3
τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνϑρώπων, ἐξεχύϑη χάρις ἐν χείλεσί σου· διὰ τοῦτο εὐλόγησέ
σε ὁ ϑεὸς εἰς τὸν αἰῶνα. [4] περίζωσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου, 4
δυνατὲ τῇ ὡραιότητί σου καὶ τῷ κάλλει σου, [5] καὶ ἔντεινον, καὶ κατευοδοῦ 5
καὶ βασίλευε ἕνεκεν ἀληϑείας καὶ πραΰτητος καὶ δικαιοσύνης, καὶ ὁδηγήσει
σε ϑαυμαστῶς ἡ δεξιά σου. [6] τὰ βέλη σου ἠκονημένα, δυνατέ, λαοὶ ὑποκάτω 6
He. 1, σου πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχϑρῶν τοῦ βασιλέως. [7] ὁ ϑρόνος σου, ὁ ϑεός, 7
8. 9. εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ῥάβδος εὐϑύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου. [8] ἠγάπη- 8
σας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ ϑεὸς ὁ ϑεός
σου ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου. [9] σμύρνα καὶ στακτὴ καὶ 9
κασία ἀπὸ τῶν ἱματίων σου, ἀπὸ βάρεων ἐλεφαντίνων, ἐξ ὧν ηὔφρανάν σε
[10] ϑυγατέρες βασιλέων ἐν τῇ τιμῇ σου. παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου, 10
ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ περιβεβλημένη πεποικιλμένη. [11] ἄκουσον, ϑύγατερ, καὶ 11
ἴδε καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου, καὶ ἐπιλάϑου τοῦ λαοῦ σου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ
πατρός σου· [12] ὅτι ἐπεϑύμησεν ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου, ὅτι αὐτός ἐστιν 12
ὁ κύριός σου. [13] καὶ προςκυνήσουσιν αὐτῷ ϑυγατέρες Τύρου ἐν δώροις, τὸ 13
πρόςωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ τῆς γῆς. [14] πᾶσα ἡ δόξα 14
αὐτῆς ϑυγατρὸς τοῦ βασιλέως Ἐσεβών, ἐν κροσσωτοῖς χρυσοῖς περιβεβλημένη
πεποικιλμένη. [15] ἀπενεχϑήσονται τῷ βασιλεῖ παρϑένοι ὀπίσω αὐτῆς, αἱ πλη- 15
σίον αὐτῆς ἀπενεχϑήσονταί σοι· [16] ἀπενεχϑήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλ- 16

---

13. αλαλαγμ. ημων 14. εις ονιδος ... χλευασμον pro καταγελωτα ... in f. add (sed και usque εμυκτη in litura) και οι εχϑροι ημων εμυκτηρισαν ημας 15. **κεφαλην 16. κατενωπιον 17. καταλαλουντος 21. om του ονοματος 23. ενεκεν 25. ινα τι προσωπον XLIV. 1. om Εις το usque ωδη ... του δαυιδ υπ. του αγ. 4. ed. rom. (item cod. alex. ut vdtr) δυνατε a seqq. separat 5. ed. rom. post βασιλευε plene interpg. 7. εις τον αι. του αιωνος 8. εμισ. αδικιαν 9. verbis ηυφραναν σε cod. alex. finit versum 10. βασιλεως 12. και (pro οτι) επιϑυμησει 13. *om τυρου ... om της γης 14. δοξ. της ϑυγατρος τ. βασ. εσωϑεν, εν κροσωτοις 15. οπισω αυτου, οι πλησιον

17 λιάσει, ἀχθήσονται εἰς ναὸν βασιλέως. [17] ἀντὶ τῶν πατέρων σου ἐγεννήθησάν σοι
18 υἱοί, καταστήσεις αὐτοὺς ἄρχοντας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. [18] μνησθήσονται τοῦ
ὀνόματός σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ· διὰ τοῦτο λαοὶ ἐξομολογήσονταί σοι εἰς
τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

XLV. (XLVI.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορὲ ὑπὲρ τῶν κρυφίων ψαλμός.

2 [2] Ὁ θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ καὶ δύναμις, βοηθὸς ἐν θλίψεσι ταῖς εὑρούσαις
3 ἡμᾶς σφόδρα. [3] διὰ τοῦτο οὐ φοβηθησόμεθα ἐν τῷ ταράσσεσθαι τὴν γῆν καὶ μετα-
4 τίθεσθαι ὄρη ἐν καρδίαις θαλασσῶν. [4] ἤχησαν καὶ ἐταράχθησαν τὰ ὕδατα αὐ-
5 τῶν, ἐταράχθησαν τὰ ὄρη ἐν τῇ κραταιότητι αὐτοῦ. διάψαλμα. [5] τοῦ ποταμοῦ τὰ
ὁρμήματα εὐφραίνουσι τὴν πόλιν τοῦ θεοῦ· ἡγίασε τὸ σκήνωμα αὐτοῦ ὁ ὕψιστος.
6 [6] ὁ θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς, οὐ σαλευθήσεται· βοηθήσει αὐτῇ ὁ θεὸς τῷ προσώπῳ.
7 [7] ἐταράχθησαν ἔθνη, ἔκλιναν βασιλεῖαι· ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ, ἐσαλεύθη ἡ γῆ.
8 [8] κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς Ἰακώβ. διάψαλμα.
9 10 [9] δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ κυρίου, ἃ ἔθετο τέρατα ἐπὶ τῆς γῆς, [10] ἀνταναιρῶν
πολέμους μέχρι τῶν περάτων τῆς γῆς, τόξον συντρίψει καὶ συγκλάσει ὅπλον, καὶ
11 θυρεοὺς κατακαύσει ἐν πυρί. [11] σχολάσατε καὶ γνῶτε ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ θεός· ὑψω-
12 θήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ. [12] κύριος τῶν δυνάμεων μεθ'
ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς Ἰακώβ.

XLVI. (XLVII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορὲ ψαλμός.

2 [2] Πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε χεῖρας, ἀλαλάξατε τῷ θεῷ ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως.
3 4 [3] ὅτι κύριος ὕψιστος, φοβερός, βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. [4] ὑπέταξε λαοὺς
5 ἡμῖν, καὶ ἔθνη ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν· [5] ἐξελέξατο ἡμῖν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ,
6 τὴν καλλονὴν Ἰακὼβ ἣν ἠγάπησεν. διάψαλμα. [6] ἀνέβη ὁ θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, κύριος
7 ἐν φωνῇ σάλπιγγος. [7] ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν, ψάλατε· ψάλατε τῷ βασιλεῖ ἡμῶν,
8 9 ψάλατε· [8] ὅτι βασιλεὺς πάσης τῆς γῆς ὁ θεός, ψάλατε συνετῶς. [9] ἐβασίλευσεν ὁ θεὸς
10 ἐπὶ τὰ ἔθνη, ὁ θεὸς κάθηται ἐπὶ θρόνου ἁγίου αὐτοῦ. [10] ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν
μετὰ τοῦ θεοῦ Ἀβραάμ, ὅτι τοῦ θεοῦ οἱ κραταιοὶ τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν.

XLVII. (XLVIII.)

Ψαλμὸς ᾠδῆς τοῖς υἱοῖς Κορὲ δευτέρᾳ σαββάτου.

2 [2] Μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἐν ὄρει ἁγίῳ
3 αὐτοῦ· [3] εὐρίζων ἀγαλλιάματι πάσης τῆς γῆς, ὄρη Σιὼν τὰ πλευρὰ τοῦ βοῤῥᾶ,
4 ἡ πόλις τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου. [4] ὁ θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς γινώσκεται,
5 ὅταν ἀντιλαμβάνηται αὐτῆς. [5] ὅτι ἰδοὺ οἱ βασιλεῖς συνήχθησαν, ἦλθοσαν ἐπὶ τὸ
6 7 αὐτό· [6] αὐτοὶ ἰδόντες οὕτως ἐθαύμασαν, ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν· [7] τρόμος
8 ἐπελάβετο αὐτῶν, ἐκεῖ ὠδῖνες ὡς τικτούσης. [8] ἐν πνεύματι βιαίῳ συντρίψεις
9 πλοῖα Θαρσίς. [9] καθάπερ ἠκούσαμεν, οὕτως καὶ εἴδομεν ἐν πόλει κυρίου τῶν δυ-
νάμεων, ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν· ὁ θεὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα. διάψαλμα.
10 11 [10] ὑπελάβομεν, ὁ θεός, τὸ ἔλεός σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου. [11] κατὰ τὸ ὄνομά
σου, ὁ θεός, οὕτως καὶ ἡ αἴνεσίς σου ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς γῆς· δικαιοσύνης πλή-
12 ρης ἡ δεξιά σου. [12] εὐφρανθήτω τὸ ὄρος Σιών, ἀγαλλιάσθωσαν αἱ θυγατέρες τῆς
13 Ἰουδαίας ἕνεκα τῶν κριμάτων σου, κύριε. [13] κυκλώσατε Σιὼν καὶ περιλάβετε
14 αὐτήν, διηγήσασθε ἐν τοῖς πύργοις αὐτῆς· [14] θέσθε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὴν
δύναμιν αὐτῆς, καὶ καταδιέλεσθε τὰς βάρεις αὐτῆς, ὅπως ἂν διηγήσησθε εἰς γε-

---

17. εγενηθησαν 18. και μνησθ. . . . *om λαοι XLV. 1. om Εις usque κρυφιων . . . του δαυιδ ψαλμ. 4. εταραχθη τα ορη 6. το προς πρωι πρωι pro τω πρ. 7. εκκλιναν . . . φω. αυτου ο υψιστος 8. αντιλημπτωρ . . . * om διαψ. 9. ιδατε τα ε. τ. θεου 10. αντανελων (. . . om γης) 12. *om κυριος . . . αντιλημπτωρ XLVI. 1. om υπερ τ. υ. κορε . . . ψαλμ. τω δαυιδ 5. εαυτου . . . om διαψ. 9. επι παντα τα XLVII. Vers. 1. sic: εις το τελος ψαλμος τω δαυιδ· 3. πασα (sic) τη γη 4. αντιλαμβανεται 5. βασιλ. της γης (της γης et.ed. ro. habet, sed calamo deleta inque notis improbata) . . . **διηλθοσαν 6. ιδοτες 7. υπελαβετο 8. συντριψει . . . θαρσεις 9. ουτως ιδαμεν . . . εν πολει usque αιωνα in litura . . . om διαψαλμα 12. και αγαλλ. . . . ενεκεν 14. διηγησεσθαι

νεὰν ἑτέραν. [15]ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ 15
αἰῶνος, αὐτὸς ποιμανεῖ ἡμᾶς εἰς τοὺς αἰῶνας.

XLVIII. (XLIX.)

Εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

[2]Ἀκούσατε ταῦτα πάντα τὰ ἔθνη, ἐνωτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν 2
οἰκουμένην, [3]οἵ τε γηγενεῖς καὶ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐπὶ τὸ αὐτὸ πλούσιος καὶ 3
πένης. [4]τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν, καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου σύνεσιν. 4
[5]κλινῶ εἰς παραβολὴν τὸ οὖς μου, ἀνοίξω ἐν ψαλτηρίῳ τὸ πρόβλημά μου. [6]ἵνα τί 5 6
φοβοῦμαι ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ; ἡ ἀνομία τῆς πτέρνης μου κυκλώσει με, [7]οἱ πεποι- 7
θότες ἐπὶ τῇ δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ πλούτου αὐτῶν καυχώμενοι.
[8]ἀδελφὸς οὐ λυτροῦται· λυτρώσεται ἄνθρωπος; οὐ δώσει τῷ θεῷ ἐξίλασμα ἑαυτοῦ, 8
[9]καὶ τὴν τιμὴν τῆς λυτρώσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ· καὶ ἐκοπίασεν εἰς τὸν αἰῶνα, 9
[10]καὶ ζήσεται εἰς τέλος, ὅτι οὐκ ὄψεται καταφθοράν· [11]ὅταν ἴδῃ σοφοὺς ἀπο- 10 11
θνήσκοντας, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἄφρων καὶ ἄνους ἀπολοῦνται, καὶ καταλείψουσιν ἀλλο-
τρίοις τὸν πλοῦτον αὐτῶν· [12]καὶ οἱ τάφοι αὐτῶν οἰκίαι αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα, 12
σκηνώματα αὐτῶν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν, ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ
τῶν γαιῶν αὐτῶν. [13]καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὢν οὐ συνῆκε, παρασυνεβλήθη τοῖς 13
κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς. [14]αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκάνδαλον αὐ- 14
τοῖς, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν εὐλογήσουσιν. διάψαλμα. [15]ὡς πρό- 15
βατα ἐν ᾅδῃ ἔθεντο, θάνατος ποιμανεῖ αὐτούς· καὶ κατακυριεύσουσιν αὐτῶν οἱ
εὐθεῖς τὸ πρωί, καὶ ἡ βοήθεια αὐτῶν παλαιωθήσεται ἐν τῷ ᾅδῃ ἐκ τῆς δόξης αὐ-
τῶν. [16]πλὴν ὁ θεὸς λυτρώσεται τὴν ψυχήν μου ἐκ χειρὸς ᾅδου ὅταν λαμβάνῃ με. 16
διάψαλμα. [17]μὴ φοβοῦ ὅταν πλουτήσῃ ἄνθρωπος, καὶ ὅταν πληθυνθῇ ἡ δόξα 17
τοῦ οἴκου αὐτοῦ· [18]ὅτι οὐκ ἐν τῷ ἀποθνήσκειν αὐτὸν λήψεται τὰ πάντα, οὐδὲ 18
συγκαταβήσεται αὐτῷ ἡ δόξα αὐτοῦ. [19]ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εὐ- 19
λογηθήσεται, ἐξομολογήσεταί σοι ὅταν ἀγαθύνῃς αὐτῷ. [20]εἰςελεύσεται ἕως γενεᾶς 20
πατέρων αὐτοῦ, ἕως αἰῶνος οὐκ ὄψεται φῶς. [21]ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὢν οὐ συνῆκε, 21
παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς.

XLIX. (L.)

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

Θεὸς θεῶν κύριος ἐλάλησε, καὶ ἐκάλεσε τὴν γῆν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι
δυσμῶν· [2]ἐκ Σιὼν ἡ εὐπρέπεια τῆς ὡραιότητος αὐτοῦ. [3]ὁ θεὸς ἐμφανῶς ἥξει, 2 3
ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐ παρασιωπήσεται· πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ καυθήσεται, καὶ κύ-
κλῳ αὐτοῦ καταιγὶς σφόδρα. [4]προςκαλέσεται τὸν οὐρανὸν ἄνω καὶ τὴν γῆν δια- 4
κρῖναι τὸν λαὸν αὐτοῦ. [5]συναγάγετε αὐτῷ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, τοὺς διατιθεμένους 5
τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐπὶ θυσίαις. [6]καὶ ἀναγγελοῦσιν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην 6
αὐτοῦ, ὅτι θεὸς κριτής ἐστιν. διάψαλμα. [7]ἄκουσον λαός μου, καὶ λαλήσω σοι· 7
Ἰσραήλ, καὶ διαμαρτύρομαί σοι· ὁ θεὸς ὁ θεός σού εἰμι ἐγώ. [8]οὐκ ἐπὶ ταῖς θυ- 8
σίαις σου ἐλέγξω σε, τὰ δὲ ὁλοκαυτώματά σου ἐνώπιόν μού ἐστι διὰ παντός· [9]οὐ 9
δέξομαι ἐκ τοῦ οἴκου σου μόσχους, οὐδὲ ἐκ τῶν ποιμνίων σου χιμάρους. [10]ὅτι 10
ἐμά ἐστι πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ, κτήνη ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ βόες· [11]ἔγνωκα 11
πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὡραιότης ἀγροῦ μετ' ἐμοῦ ἐστίν. [12]ἐὰν πει- 12
νάσω, οὐ μή σοι εἴπω· ἐμὴ γάρ ἐστιν ἡ οἰκουμένη καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. [13]μὴ 13
φάγομαι κρέα ταύρων; ἢ αἷμα τράγων πίομαι; [14]θῦσον τῷ θεῷ θυσίαν αἰνέσεως, 14
καὶ ἀπόδος τῷ ὑψίστῳ τὰς εὐχάς σου· [15]καὶ ἐπικάλεσαί με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, 15
καὶ ἐξελοῦμαί σε, καὶ δοξάσεις με. διάψαλμα. [16]τῷ δὲ ἁμαρτωλῷ εἶπεν ὁ θεός 16
Ἵνα τί σὺ διηγῇ τὰ δικαιώματά μου, καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν διαθήκην μου διὰ
στόματός σου; [17]σὺ δὲ ἐμίσησας παιδείαν, καὶ ἐξέβαλες τοὺς λόγους μου εἰς τὰ 17
ὀπίσω. [18]εἰ ἐθεώρεις κλέπτην, συνέτρεχες αὐτῷ, καὶ μετὰ μοιχῶν τὴν μερίδα 18

XLVIII. 1. om Εις usq. κορε ... ψαλμ. τω δαυιδ 8. αδ. ου λυτρωται ... εξιλ. αυτου 10. ed. ro. τελος. et καταφθοραν, 13. παρεσυνεβληθη 14. ευδοκησουσιν 15. κατακυριευσωσιν ... in f. add εξωσθησαν 16. om διαψ. 17. πλουτησει α. η οταν 18. λημψεται 21. και ανθρωπος ... παρεσυνεβληθη XLIX. 1. εις το τελος ψ. τ. δαυιδ ... και μεχρι 3. ενφανως 4. του διακρ. 6. *om διαψ., **add post αυτου 9. χειμαρρους 10. θηρ. του αγρου 15. θλιψ. σου ... *om διαψαλμα, **add post θεος v. seq. 16. εκδιηγη 17. παιδιαν κ. εξεβαλας τας (sic)

19 σου ἐτίθεις· [19]τὸ στόμα σου ἐπλεόνασε κακίαν, καὶ ἡ γλῶσσά σου περιέπλεκε
20 δολιότητα· [20]καθήμενος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελάλεις, καὶ κατὰ τοῦ υἱοῦ
21 τῆς μητρός σου ἐτίθεις σκάνδαλον. [21]ταῦτα ἐποίησας καὶ ἐσίγησα, ὑπέλαβες ἀνο-
22 μίαν ὅτι ἔσομαί σοι ὅμοιος· ἐλέγξω σε καὶ παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου. [22]σύνετε
δὴ ταῦτα οἱ ἐπιλανθανόμενοι τοῦ θεοῦ, μή ποτε ἁρπάσῃ, καὶ μὴ ᾖ ὁ ῥυόμενος.
23 [23]θυσία αἰνέσεως δοξάσει με, καὶ ἐκεῖ ὁδὸς ᾗ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριον θεοῦ.

L. (LI.)

2 Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, [2]ἐν τῷ ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν Νάθαν τὸν
προφήτην, ἡνίκα εἰςῆλθε πρὸς Βηρσαβεέ.
3 [3]Ἐλέησόν με, ὁ θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν
4 οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου· [4]ἐπὶ πλεῖον πλῦνόν με ἀπὸ τῆς ἀνο-
5 μίας μου, καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου καθάρισόν με· [5]ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ
6 γινώσκω, καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μού ἐστι διὰ παντός. [6]σοὶ μόνῳ ἥμαρτον,
καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον σοῦ ἐποίησα· ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ Ro. 3. 4
7 νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. [7]ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήφθην, καὶ ἐν ἁμαρ-
8 τίαις ἐκίσσησέ με ἡ μήτηρ μου. [8]ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας, τὰ ἄδηλα καὶ
9 τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι. [9]ῥαντιεῖς με ὑσσώπῳ καὶ καθαρισθή-
10 σομαι, πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι. [10]ἀκουτιεῖς με ἀγαλλίασιν καὶ
11 εὐφροσύνην, ἀγαλλιάσονται ὀστᾶ τεταπεινωμένα. [11]ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου
12 ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου, καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον. [12]καρδίαν κα-
θαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ θεός, καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου.
13 [13]μὴ ἀποῤῥίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιόν σου μὴ ἀν-
14 τανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ. [14]ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου, καὶ πνεύματι
15 ἡγεμονικῷ στήριξόν με. [15]διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδούς σου, καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ
16 ἐπιστρέψουσι. [16]ῥῦσαί με ἐξ αἱμάτων, ὁ θεὸς ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου· ἀγαλ-
17 λιάσεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου. [17]κύριε, τὰ χείλη μου ἀνοίξεις, καὶ
18 τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου. [18]ὅτι εἰ ἠθέλησας θυσίαν, ἔδωκα ἄν·
19 ὁλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσεις. [19]θυσία τῷ θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον, καρδίαν
20 συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει. [20]ἀγάθυνον, κύριε,
21 ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιών, καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τείχη Ἱερουσαλήμ. [21]τότε
εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης ἀναφορὰν καὶ ὁλοκαυτώματα, τότε ἀνοίσουσιν
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους.

LI. (LII.)

2 Εἰς τὸ τέλος συνέσεως τῷ Δαυίδ, [2]ἐν τῷ ἐλθεῖν Δωὴκ τὸν Ἰδουμαῖον καὶ
ἀναγγεῖλαι τῷ Σαοὺλ καὶ εἰπεῖν αὐτῷ Ἦλθε Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον Ἀβιμέλεχ.
3 4 [3]Τί ἐγκαυχᾷ ἐν κακίᾳ ὁ δυνατὸς ἀνομίαν; ὅλην τὴν ἡμέραν [4]ἀδικίαν ἐλο-
5 γίσατο ἡ γλῶσσά σου· ὡσεὶ ξυρὸν ἠκονημένον ἐποίησας δόλον. [5]ἠγάπησας κακίαν
6 ὑπὲρ ἀγαθωσύνην, ἀδικίαν ὑπὲρ τὸ λαλῆσαι δικαιοσύνην. διάψαλμα. [6]ἠγάπησας
7 πάντα τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ, γλῶσσαν δολίαν. [7]διὰ τοῦτο ὁ θεὸς καθέλοι
σε εἰς τέλος· ἐκτίλαι σε καὶ μεταναστεύσαι σε ἀπὸ σκηνώματος, καὶ τὸ ῥίζωμά
8 σου ἐκ γῆς ζώντων. διάψαλμα. [8]καὶ ὄψονται δίκαιοι καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐπ'
9 αὐτὸν γελάσονται καὶ ἐροῦσιν [9]Ἰδοὺ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἔθετο τὸν θεὸν βοηθὸν αὐ-
τοῦ, ἀλλ' ἐπήλπισεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τοῦ πλούτου αὐτοῦ, καὶ ἐνεδυναμώθη ἐπὶ τῇ
10 ματαιότητι αὐτοῦ. [10]ἐγὼ δὲ ὡςεὶ ἐλαία κατάκαρπος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ· ἤλ-
11 πισα ἐπὶ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. [11]ἐξο-
μολογήσομαί σοι εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἐποίησας· καὶ ὑπομενῶ τὸ ὄνομά σου, ὅτι
χρηστὸν ἐναντίον τῶν ὁσίων σου.

---

19. post δολιοτητα deficit Alex. Sequuntur lectiones cod. Sinaitici. 21. S^* ανομε ... S^2 in f. add τας αμαρτιας σου, S^3 rursus del. 22. S^2 και ου μη η 23. S^2 ην δειξω.. S^1 του θεου, S^2 (contra ^{3}) μου L. 1. S δαυειδ 7. S συνελημφθ. 10. S^2 οστεα 13. S^2 (contra ^{3}) σου το αγιον μη 14. S στηρισον 20. S^* om κυριε LI. 2. S δαυειδ et αβειμελεχ 4. S^* εξηκονημενον 6. S^2 om τα 7. S καθελει .. S^2 απο σκη. σου 8. S om και prim. 9. S αλλα .. S^2 επι τω πληθι .. S^* εδυναμωθη 11. S^* οτι επηκουσας μου

LII. (LIII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ μαελὲθ συνέσεως τῷ Δαυίδ.
[2]Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐκ ἔστι θεός· διέφθειραν καὶ ἐβδελύχθη- 2
Ro. 3, σαν ἐν ἀνομίαις, οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθόν. [3]ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς 3
10 sqq. υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι συνιῶν ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν· [4]πάντες ἐξέ- 4
κλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθόν, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός. [5]οὐχὶ γνώ- 5
σονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ κατεσθίοντες τὸν λαόν μου βρώσει
ἄρτου; τὸν θεὸν οὐκ ἐπεκαλέσαντο. [6]ἐκεῖ ἐφοβήθησαν φόβον οὗ οὐκ ἦν φόβος· 6
ὅτι ὁ θεὸς διεσκόρπισεν ὀστᾶ ἀνθρωπαρέσκων, κατῃσχύνθησαν ὅτι ὁ θεὸς ἐξου-
δένωσεν αὐτούς. [7]τίς δώσει ἐκ Σιὼν τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραήλ; ἐν τῷ ἀποστρέ- 7
ψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀγαλλιάσεται Ἰακὼβ καὶ εὐφραν-
θήσεται Ἰσραήλ.

LIII. (LIV.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ Δαυίδ, [2]ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς Ζειφαίους καὶ 2
εἰπεῖν τῷ Σαοὺλ Οὐκ ἰδοὺ Δαυὶδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν;
[3]Ὁ θεός, ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με, καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου κρῖνόν με. 3
[4]ὁ θεός, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου. 4
[5]ὅτι ἀλλότριοι ἐπανέστησαν ἐπ' ἐμέ, καὶ κραταιοὶ ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου· οὐ 5
προέθεντο τὸν θεὸν ἐνώπιον αὐτῶν. διάψαλμα. [6]ἰδοὺ γὰρ ὁ θεὸς βοηθεῖ μοι, καὶ 6
ὁ κύριος ἀντιλήπτωρ τῆς ψυχῆς μου. [7]ἀποστρέψει τὰ κακὰ τοῖς ἐχθροῖς μου· ἐν 7
τῇ ἀληθείᾳ σου ἐξολόθρευσον αὐτούς. [8]ἑκουσίως θύσω σοι, ἐξομολογήσομαι τῷ 8
ὀνόματί σου, κύριε, ὅτι ἀγαθόν· [9]ὅτι ἐκ πάσης θλίψεως ἐρρύσω με, καὶ ἐν τοῖς 9
ἐχθροῖς μου ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου.

LIV. (LV.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ Δαυίδ.
[2]Ἐνώτισαι, ὁ θεός, τὴν προσευχήν μου, καὶ μὴ ὑπερίδῃς τὴν δέησίν μου, 2
[3]πρόσχες μοι καὶ εἰσάκουσόν μου. ἐλυπήθην ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου, καὶ ἐταράχθην 3
[4]ἀπὸ φωνῆς ἐχθροῦ καὶ ἀπὸ θλίψεως ἁμαρτωλοῦ· ὅτι ἐξέκλιναν ἐπ' ἐμὲ ἀνομίαν, 4
καὶ ἐν ὀργῇ ἐνεκότουν μοι. [5]ἡ καρδία μου ἐταράχθη ἐν ἐμοί, καὶ δειλία θανά- 5
του ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ· [6]φόβος καὶ τρόμος ἦλθεν ἐπ' ἐμέ, καὶ ἐκάλυψέ με σκότος. 6
[7]καὶ εἶπα Τίς δώσει μοι πτέρυγας ὡσεὶ περιστερᾶς, καὶ πετασθήσομαι καὶ κατα- 7
παύσω; [8]ἰδοὺ ἐμάκρυνα φυγαδεύων, καὶ ηὐλίσθην ἐν τῇ ἐρήμῳ. διάψαλμα. 8
[9]προσεδεχόμην τὸν σῴζοντά με ἀπὸ ὀλιγοψυχίας καὶ καταιγίδος. [10]καταπόντι- 9 10
σον, κύριε, καὶ καταδίελε τὰς γλώσσας αὐτῶν, ὅτι εἶδον ἀνομίαν καὶ ἀντιλογίαν
ἐν τῇ πόλει. [11]ἡμέρας καὶ νυκτὸς κυκλώσει αὐτὴν ἐπὶ τὰ τείχη αὐτῆς, ἀνομία 11
καὶ πόνος ἐν μέσῳ αὐτῆς [12]καὶ ἀδικία, καὶ οὐκ ἐξέλιπεν ἐκ τῶν πλατειῶν αὐ- 12
τῆς τόκος καὶ δόλος. [13]ὅτι εἰ ἐχθρὸς ὠνείδισέ με, ὑπήνεγκα ἄν, καὶ εἰ ὁ μισῶν 13
ἐπ' ἐμὲ ἐμεγαλορρημόνησεν, ἐκρύβην ἂν ἀπ' αὐτοῦ. [14]σὺ δὲ ἄνθρωπε ἰσόψυχε, 14
ἡγεμών μου καὶ γνωστέ μου· [15]ὃς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐγλύκανας ἐδέσματα, ἐν τῷ οἴκῳ 15
τοῦ θεοῦ ἐπορεύθημεν ἐν ὁμονοίᾳ. [16]ἐλθέτω θάνατος ἐπ' αὐτούς, καὶ καταβήτω- 16
σαν εἰς ᾅδου ζῶντες· ὅτι πονηρία ἐν ταῖς παροικίαις αὐτῶν ἐν μέσῳ αὐτῶν. [17]ἐγὼ 17
πρὸς τὸν θεὸν ἐκέκραξα, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσέ μου. [18]ἑσπέρας καὶ πρωὶ καὶ με- 18
σημβρίας διηγήσομαι καὶ ἀπαγγελῶ, καὶ εἰσακούσεται τῆς φωνῆς μου. [19]λυτρώ- 19
σεται ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν μου ἀπὸ τῶν ἐγγιζόντων μοι, ὅτι ἐν πολλοῖς ἦσαν σὺν
ἐμοί. [20]εἰσακούσεται ὁ θεὸς καὶ ταπεινώσει αὐτοὺς ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰώ- 20
νων. διάψαλμα. οὐ γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἀντάλλαγμα, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν θεόν.

LII. 1. S δαυειδ 2. S[2](c.[3]) διεφθαρησαν 4. S[*] επι το αυτο pro αμα . . S ηχρεωθησαν . . S[*] ποιων χρηστοτητα 5. S[*] et [3] εσθοντες . . S[*] τον κυριον ουκ 6. S[*] et [3] φοβηθησονται . . S[2] φοβω 7. S επιστρεψαι . . S[2] τον θεον LIII. 1. S δαυειδ 2. S δαυειδ 3. S[2] κρεινις με 5 S[2] (contra [3]) και ου προ. 6. S αντιλημπτωρ 7. S εξολεθρευσον LIV. 1. S δαυειδ 4. S[2] ανομιαι 7. S[*] ως περιστ. (ed. rom. περιστερας; et καταπαυσω.) 9. S[2] τον θεον τον σωζ. με . . S[2] και απο καταιγ. 10. S ιδον . . S[*] εν τη γη 11. S[2] και ανομια . . S κοπος pro πονος 12. S[*] κοπος pro τοκος 13. S ο μισ. με . . S εμεγαλορημονησεν 14. S[2] γνωστα 15. S[*] et [3] μοι εγλυκ. εδεσμ., S[2] εγλυκ. μοι εδεσμ. 16. S ελθατω . . S πονηριαι 17. S[*] εγω δε 18. S και (S[*] om) απαγγελλω

21 [21]ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ ἀποδιδόναι· ἐβεβήλωσαν τὴν διαϑήκην αὐτοῦ,
22 [22]διεμερίσϑησαν ἀπὸ ὀργῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἤγγισεν ἡ καρδία αὐτοῦ·
23 ἡπαλύνϑησαν οἱ λόγοι αὐτοῦ ὑπὲρ ἔλαιον, καὶ αὐτοί εἰσι βολίδες. [23]ἐπίρριψον ἐπὶ *1 Pe. 5, 7.
κύριον τὴν μέριμνάν σου, καὶ αὐτός σε διαϑρέψει· οὐ δώσει εἰς τὸν αἰῶνα σάλον
24 τῷ δικαίῳ. [24]σὺ δέ, ὁ ϑεός, κατάξεις αὐτοὺς εἰς φρέαρ διαφϑορᾶς· ἄνδρες αἱμάτων
καὶ δολιότητος οὐ μὴ ἡμισεύσωσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν· ἐγὼ δὲ ἐλπιῶ ἐπὶ σέ, κύριε.

LV. (LVI.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τοῦ ἀπὸ τῶν ἁγίων μεμακρυμμένου, τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν, ὁπότε ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν Γέϑ.

2 [2]Ἐλέησόν με, ὁ ϑεός, ὅτι κατεπάτησέ με ἄνϑρωπος, ὅλην τὴν ἡμέραν πο-
3 λεμῶν ἔϑλιψέ με. [3]κατεπάτησάν με οἱ ἐχϑροί μου ὅλην τὴν ἡμέραν ἀπὸ ὕψους
4 5 ἡμέρας· ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με [4]φοβηϑήσονται, ἐγὼ δὲ ἐλπιῶ ἐπὶ σοί. [5]ἐν
τῷ ϑεῷ ἐπαινέσω τοὺς λόγους μου, ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τῷ ϑεῷ ἤλπισα, οὐ φο-
6 βηϑήσομαι τί ποιήσει μοι σάρξ. [6]ὅλην τὴν ἡμέραν τοὺς λόγους μου ἐβδελύσ-
7 σοντο, κατ' ἐμοῦ πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν εἰς κακόν. [7]παροικήσουσι καὶ
κατακρύψουσιν αὐτοί, τὴν πτέρναν μου φυλάξουσι, καϑάπερ ὑπέμεινα τῇ ψυχῇ
8 9 μου· [8]ὑπὲρ τοῦ μηϑενὸς σώσεις αὐτούς, ἐν ὀργῇ λαοὺς κατάξεις. ὁ ϑεός, [9]τὴν
ζωήν μου ἐξήγγειλά σοι, ἔϑου τὰ δάκρυά μου ἐνώπιόν σου ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγ-
10 γελίᾳ σου. [10]ἐπιστρέψουσιν οἱ ἐχϑροί μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέ-
11 σωμαί σε· ἰδοὺ ἔγνων ὅτι ϑεός μου εἶ σύ. [11]ἐπὶ τῷ ϑεῷ αἰνέσω ῥῆμα, ἐπὶ τῷ
12 κυρίῳ αἰνέσω λόγον. [12]ἐπὶ τῷ ϑεῷ ἤλπισα, οὐ φοβηϑήσομαι τί ποιήσει μοι ἄν-
13 14 ϑρωπος. [13]ἐν ἐμοί, ὁ ϑεός, αἱ εὐχαὶ ἃς ἀποδώσω αἰνέσεώς σου· [14]ὅτι ἐρρύσω
τὴν ψυχήν μου ἐκ ϑανάτου, καὶ τοὺς πόδας μου ἐξ ὀλισϑήματος, τοῦ εὐαρεστῆ-
σαι ἐνώπιον τοῦ ϑεοῦ ἐν φωτὶ ζώντων.

LVI. (LVII.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφϑείρῃς, τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν ἐν τῷ αὐτὸν ἀποδιδράσκειν ἀπὸ προσώπου Σαοὺλ εἰς τὸ σπήλαιον.

2 [2]Ἐλέησόν με, ὁ ϑεός, ἐλέησόν με· ὅτι ἐπὶ σοὶ πέποιϑεν ἡ ψυχή μου, καὶ ἐν
3 τῇ σκιᾷ τῶν πτερύγων σου ἐλπιῶ ἕως οὗ παρέλϑῃ ἡ ἀνομία. [3]κεκράξομαι πρὸς
4 τὸν ϑεὸν τὸν ὕψιστον, τὸν ϑεὸν τὸν εὐεργετήσαντά με. διάψαλμα. [4]ἐξαπέστειλεν
ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἔσωσέ με, ἔδωκεν εἰς ὄνειδος τοὺς καταπατοῦντάς με· ἐξαπέ-
5 στειλεν ὁ ϑεὸς τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήϑειαν αὐτοῦ, [5]καὶ ἐρρύσατο τὴν ψυχήν
μου ἐκ μέσου σκύμνων. ἐκοιμήϑην τεταραγμένος· υἱοὶ ἀνϑρώπων οἱ ὀδόντες αὐ-
6 τῶν ὅπλον καὶ βέλη, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν μάχαιρα ὀξεῖα. [6]ὑψώϑητι ἐπὶ τοὺς οὐ-
7 ρανοὺς ὁ ϑεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου. [7]παγίδας ἡτοίμασαν τοῖς ποσί
μου, καὶ κατέκαμψαν τὴν ψυχήν μου· ὤρυξαν πρὸ προσώπου μου βόϑρον, καὶ
8 ἐνέπεσαν εἰς αὐτόν. διάψαλμα. ἑτοίμη ἡ καρδία μου, ὁ ϑεός, ἑτοίμη ἡ καρδία μου,
9 ᾄσομαι καὶ ψαλῶ. [9]ἐξεγέρϑητι ἡ δόξα μου, ἐξεγέρϑητι ψαλτήριον καὶ κιϑάρα·
10 ἐξεγερϑήσομαι ὄρϑρου. [10]ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς, κύριε, ψαλῶ σοι ἐν ἔϑνεσιν·
11 [11]ὅτι ἐμεγαλύνϑη ἕως τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήϑειά
12 σου. [12]ὑψώϑητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ὁ ϑεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.

LVII. (LVIII.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφϑείρῃς, τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν.

2 [2]Εἰ ἀληϑῶς ἄρα δικαιοσύνην λαλεῖτε, εὐϑεῖα κρίνετε, οἱ υἱοὶ τῶν ἀνϑρώπων.

---

21. S^* om εξετειν. τ. χ. αυτου μου, item εβεβη. τ. διαϑ. αυτου 22. S και διεμερισϑ. . . S^2 (c.^{3}) η καρδ. αυτων et οι λογ. αυτων 23. S επιριψον 24. S επι σοι . . S^2 (c.^{3}) κυριε ελπ. επ. σοι LV. 1. S δαυειδ 3. S^2 τ. ημεραν οτι πολλοι οι πολεμ. με απο υψ. ημερ. 4. S^3 ου φοβηϑησομαι . . S επι σε ελπιω 5. S. om ολην τ. ημεραν . . S^* επι τω κυριω, S^2 επι τω ϑεω 6. S^2 (contra ^{3}) εις κακα 7. S αυτοι c. seqq. conj. . . S^2 υπεμειναν την ψυχην μου 10. S^2 (contra ^{3}) τοτε επιστρεψ. 12. S^* επι τω κυριω 13. S αινεσεως σοι 14. S^2 (contra ^{3}) post εκ ϑαν. add τους οφϑαλμους μου απο δακρυων . . S^2 απο ολισϑημ. . . S^2 (contra ^{3}) ευαρεστησω ενωπ. κυριου ϑεου LVI. 1. S om τω . . S δαυειδ 3. S om διαψαλμα 4. S post καταπατ. με add διαψαλμα 5. (ed. rom. σκυμνων, εκοιμ. τεταραγμενος.) . . S^2 (contra ^{3}) οπλα 7. S^* πακιδας, S^2 παγιδα . . S την ψυχην pro τοις ποσι 8. S κ. ψαλω σοι (S^2 om) εν τη δοξη μου 11. S και η αληϑ. σου εως των νεφ. LVII. 1. S δαυειδ

[3]καὶ γὰρ ἐν καρδίᾳ ἀνομίας ἐργάζεσθε ἐν τῇ γῇ, ἀδικίαν αἱ χεῖρες ὑμῶν συμ- 3
πλέκουσιν. [4]ἀπηλλοτριώθησαν οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ μήτρας, ἐπλανήθησαν ἀπὸ γα- 4
στρός, ἐλάλησαν ψευδῆ. [5]θυμὸς αὐτοῖς κατὰ τὴν ὁμοίωσιν τοῦ ὄφεως, ὡςεὶ ἀσπίδος 5
κωφῆς καὶ βυούσης τὰ ὦτα αὐτῆς, [6]ἥτις οὐκ εἰςακούσεται φωνὴν ἐπᾳδόντων 6
φαρμάκου τε φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ. [7]ὁ θεὸς συνέτριψε τοὺς ὀδόντας αὐ- 7
τῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, τὰς μύλας τῶν λεόντων συνέθλασεν ὁ κύριος. [8]ἐξου- 8
δενωθήσονται ὡς ὕδωρ διαπορευόμενον, ἐντενεῖ τὸ τόξον αὐτοῦ ἕως οὗ ἀσθενή-
σουσιν. [9]ὡςεὶ κηρὸς ὁ τακεὶς ἀνταναιρεθήσονται· ἔπεσε πῦρ, καὶ οὐκ εἶδον τὸν 9
ἥλιον. [10]πρὸ τοῦ συνιέναι τὰς ἀκάνθας ὑμῶν τὴν ῥάμνον, ὡςεὶ ζῶντας ὡςεὶ ἐν 10
ὀργῇ καταπίεται ὑμᾶς. [11]εὐφρανθήσεται δίκαιος ὅταν ἴδῃ ἐκδίκησιν ἀσεβῶν, 11
τὰς χεῖρας αὐτοῦ νίψεται ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἁμαρτωλοῦ. [12]καὶ ἐρεῖ ἄνθρωπος 12
Εἰ ἄρα ἐστὶ καρπὸς τῷ δικαίῳ, ἄρα ἐστὶν ὁ θεὸς κρίνων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ.

LVIII. (LIX.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφθείρῃς, τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν, ὁπότε ἀπέστειλε
Σαοὺλ καὶ ἐφύλαξε τὸν οἶκον αὐτοῦ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν.

[2]Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ θεός, καὶ ἐκ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμὲ 2
λύτρωσαί με. [3]ῥῦσαί με ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν, καὶ ἐξ ἀνδρῶν αἱμά- 3
των σῶσόν με. [4]ὅτι ἰδοὺ ἐθήρευσαν τὴν ψυχήν μου, ἐπέθεντο ἐπ' ἐμὲ κραταιοί· 4
οὔτε ἡ ἀνομία μου οὔτε ἡ ἁμαρτία μου, κύριε. [5]ἄνευ ἀνομίας ἔδραμον καὶ κατ- 5
εύθυνα· ἐξεγέρθητι εἰς συνάντησίν μου καὶ ἴδε, [6]καὶ σὺ κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνά- 6
μεων, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, πρόσχες τοῦ ἐπισκέψασθαι πάντα τὰ ἔθνη, μὴ οἰκτει-
ρήσῃς πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν. διάψαλμα. [7]ἐπιστρέψουσιν εἰς 7
ἑσπέραν καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ κυκλώσουσι πόλιν. [8]ἰδοὺ ἀποφθέγξονται 8
ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ ῥομφαία ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτῶν· ὅτι τίς ἤκουσε; [9]καὶ 9
σὺ κύριε ἐκγελάσῃ αὐτούς, ἐξουδενώσεις πάντα τὰ ἔθνη. [10]τὸ κράτος μου πρὸς 10
σὲ φυλάξω, ὅτι σὺ ὁ θεὸς ἀντιλήπτωρ μου εἶ. [11]ὁ θεός μου τὸ ἔλεος αὐτοῦ προ- 11
φθάσει με, ὁ θεός μου δείξει μοι ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου. [12]μὴ ἀποκτείνῃς αὐτούς, 12
μή ποτε ἐπιλάθωνται τοῦ νόμου σου· διασκόρπισον αὐτοὺς ἐν τῇ δυνάμει σου
καὶ κατάγαγε αὐτούς, ὁ ὑπερασπιστής μου κύριε. [13]ἁμαρτίαν στόματος αὐτῶν, 13
λόγον χειλέων αὐτῶν, καὶ συλληφθήτωσαν ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ αὐτῶν· καὶ ἐξ ἀρᾶς
καὶ ψεύδους διαγγελήσονται [14]συντέλειαι, ἐν ὀργῇ συντελείας, καὶ οὐ μὴ ὑπάρ- 14
ξουσι· καὶ γνώσονται ὅτι ὁ θεὸς τοῦ Ἰακὼβ δεσπόζει τῶν περάτων τῆς γῆς.
διάψαλμα. [15]ἐπιστρέψουσιν εἰς ἑσπέραν καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ κυκλώσουσι 15
πόλιν· [16]αὐτοὶ διασκορπισθήσονται τοῦ φαγεῖν, ἐὰν δὲ μὴ χορτασθῶσι, καὶ γογ- 16
γύσουσιν. [17]ἐγὼ δὲ ᾄσομαι τῇ δυνάμει σου, καὶ ἀγαλλιάσομαι τὸ πρωὶ τὸ ἔλεός σου· 17
ὅτι ἐγενήθης ἀντιλήπτωρ μου καὶ καταφυγή μου ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου. [18]βοη- 18
θός μου, σοὶ ψαλῶ, ὁ θεός μου· ἀντιλήπτωρ μου εἶ, ὁ θεός μου, τὸ ἔλεός μου.

LIX. (LX.)

Εἰς τὸ τέλος τοῖς ἀλλοιωθησομένοις ἔτι εἰς στηλογραφίαν τῷ Δαυὶδ εἰς διδαχήν,
[2]ὁπότε ἐνεπύρισε τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας καὶ τὴν Συρίαν Σοβάλ, καὶ ἐπέ- 2
στρεψεν Ἰωὰβ καὶ ἐπάταξε τὴν φάραγγα τῶν ἁλῶν δώδεκα χιλιάδας.

[3]Ὁ θεός, ἀπώσω ἡμᾶς καὶ καθεῖλες ἡμᾶς, ὠργίσθης καὶ ᾠκτείρησας ἡμᾶς. 3
[4]συνέσεισας τὴν γῆν καὶ συνετάραξας αὐτήν· ἴασαι τὰ συντρίμματα αὐτῆς, ὅτι 4
ἐσαλεύθη. [5]ἔδειξας τῷ λαῷ σου σκληρά, ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον κατανύξεως. [6]ἔδω- 5 6
κας τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τόξου. διάψαλμα.
[7]ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου, σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν μου. 7

3. S συνπλεκ. 6. S[2] φαρμακευομενη 7. S[2] συντριψει . . S[1] (c. [3]) κυριοσ sine ο 9. S[2] om ὁ . . S[*] επεπεσε . . S[2] πυρ επ αυτους 10. S συνειναι . . S[2] τη ραμνω . . S καταπι. αυτους 11. S om ασεβων LVIII. 1. S δαυειδ . . S om αυτου 2. S[*] εξελ. μ. κυριε . . S[*] ο θεος μου . . S επανιστανομενων 6. S[*] ο θεος ισρ. 8. S[2] (contra [3]) ιδου αυτοι 10. S[*] et [3] om συ . . S αντιλημπτωρ . . S om ει 12. S[2] επιλ. του ονοματος σου 13. S[2] (contra [3]) αμαρτια et λογος . . S συλλημφθητ. 14. S[2] εν συντελεια, εν . . S υπαρξωσιν . . S ο θε. δεσποζ. του ιακ. ([2]add. και, [3]rursus del.) των περ. 16. S[*] om μη 17. S[2] την δυναμιν . . S αντιλημπτωρ . . S om μου sec. 18. ο θε. μου (haec [2] del., [3]restituit) οτι ([2]add ο θεος) αντιλημπτωρ LIX. 1. S δαυειδ 2. S σωβαλ 3. S οικτειρησας

8 8 ὁ ϑεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, ἀγαλλιάσομαι καὶ διαμεριῶ Σίκιμα, καὶ τὴν
9 κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω. 9 ἐμός ἐστι Γαλαάδ, καὶ ἐμός ἐστι Μανασσῆ,
10 καὶ Ἐφραΐμ κραταίωσις τῆς κεφαλῆς μου· Ἰούδας βασιλεύς μου, 10 Μωὰβ λέ-
βης τῆς ἐλπίδος μου· ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐκτενῶ τὸ ὑπόδημά μου, ἐμοὶ ἀλλόφυ-
11 λοι ὑπετάγησαν. 11 τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς; τίς ὁδηγήσει με ἕως τῆς
12 Ἰδουμαίας; 12 οὐχὶ σὺ ὁ ϑεὸς ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς; καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ ϑεὸς ἐν
13 ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν; 13 δὸς ἡμῖν βοήϑειαν ἐκ ϑλίψεως, καὶ ματαία σωτηρία ἀνϑρώ-
14 που. 14 ἐν τῷ ϑεῷ ποιήσομεν δύναμιν, καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς ϑλίβοντας ἡμᾶς.

LX. (LXI.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις τῷ Δαυίδ.

2 3 2 Εἰσάκουσον, ὁ ϑεός, τῆς δεήσεώς μου, πρόσχες τῇ προσευχῇ μου. 3 ἀπὸ
τῶν περάτων τῆς γῆς πρὸς σὲ ἐκέκραξα, ἐν τῷ ἀκηδιάσαι τὴν καρδίαν μου. ἐν
4 πέτρᾳ ὕψωσάς με· ὡδήγησάς με, 4 ὅτι ἐγενήϑης ἐλπίς μου, πύργος ἰσχύος ἀπὸ
5 προσώπου ἐχϑροῦ. 5 παροικήσω ἐν τῷ σκηνώματί σου εἰς τοὺς αἰῶνας, σκεπα-
6 σϑήσομαι ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου. διάψαλμα. 6 ὅτι σύ, ὁ ϑεός, εἰσήκουσας
7 τῶν προσευχῶν μου, ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου. 7 ἡμέ-
ρας ἐφ᾽ ἡμέρας βασιλέως προσϑήσεις· τὰ ἔτη αὐτοῦ ἕως ἡμέρας γενεᾶς καὶ γε-
8 νεᾶς. 8 διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιον τοῦ ϑεοῦ· ἔλεος καὶ ἀλήϑειαν αὐτοῦ τίς
9 ἐκζητήσει αὐτῶν; 9 οὕτως ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, τοῦ
ἀποδοῦναί με τὰς εὐχάς μου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας.

LXI. (LXII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ Ἰδιϑοὺν ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 2 Οὐχὶ τῷ ϑεῷ ὑποταγήσεται ἡ ψυχή μου; παρ᾽ αὐτοῦ γὰρ τὸ σωτήριόν
3 μου. 3 καὶ γὰρ αὐτὸς ϑεός μου καὶ σωτήρ μου, ἀντιλήπτωρ μου· οὐ μὴ σαλευϑῶ
4 ἐπὶ πλεῖον. 4 ἕως πότε ἐπιτίϑεσϑε ἐπ᾽ ἄνϑρωπον; φονεύετε πάντες ὡς τοίχῳ κε-
5 κλιμένῳ καὶ φραγμῷ ὠσμένῳ. 5 πλὴν τὴν τιμήν μου ἐβουλεύσαντο ἀπώσασϑαι,
ἔδραμον ἐν δίψει· τῷ στόματι αὐτῶν εὐλόγουν, καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν κατηρῶντο.
6 διάψαλμα. 6 πλὴν τῷ ϑεῷ ὑποτάγηϑι ἡ ψυχή μου, ὅτι παρ᾽ αὐτοῦ ἡ ὑπομονή
7 μου. 7 ὅτι αὐτὸς ϑεός μου καὶ σωτήρ μου, ἀντιλήπτωρ μου· οὐ μὴ μεταναστεύσω.
8 8 ἐπὶ τῷ ϑεῷ τὸ σωτήριόν μου καὶ ἡ δόξα μου· ὁ ϑεὸς τῆς βοηϑείας μου, καὶ ἡ
9 ἐλπίς μου ἐπὶ τῷ ϑεῷ. 9 ἐλπίσατε ἐπ᾽ αὐτόν, πᾶσα συναγωγὴ λαοῦ· ἐκχέετε ἐν-
10 ώπιον αὐτοῦ τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ὁ ϑεὸς βοηϑὸς ἡμῶν. διάψαλμα. 10 πλὴν
μάταιοι οἱ υἱοὶ τῶν ἀνϑρώπων, ψευδεῖς οἱ υἱοὶ τῶν ἀνϑρώπων ἐν ζυγοῖς τοῦ ἀδι-
11 κῆσαι, αὐτοὶ ἐκ ματαιότητος ἐπὶ τὸ αὐτό. 11 μὴ ἐλπίζετε ἐπ᾽ ἀδικίαν, καὶ ἐπὶ
12 ἁρπάγματα μὴ ἐπιποϑεῖτε· πλοῦτος ἐὰν ῥέῃ, μὴ προστίϑεσϑε καρδίαν. 12 ἅπαξ
13 ἐλάλησεν ὁ ϑεός, δύο ταῦτα ἤκουσα, ὅτι τὸ κράτος τοῦ ϑεοῦ, 13 καὶ σοῦ κύριε
τὸ ἔλεος, ὅτι σὺ ἀποδώσεις ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

LXII. (LXIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰδουμαίας.

2 2 Ὁ ϑεὸς ὁ ϑεός μου, πρὸς σὲ ὀρϑρίζω· ἐδίψησέ σοι ἡ ψυχή μου, ποσαπλῶς
3 σοι ἡ σάρξ μου, ἐν γῇ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ, 3 οὕτως ἐν τῷ ἁγίῳ
4 ὤφϑην σοι τοῦ ἰδεῖν τὴν δύναμίν σου καὶ τὴν δόξαν σου. 4 ὅτι κρεῖσσον τὸ
5 ἔλεός σου ὑπὲρ ζωάς· τὰ χείλη μου ἐπαινέσουσί σε. 5 οὕτως εὐλογήσω σε
6 ἐν τῇ ζωῇ μου, ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀρῶ τὰς χεῖράς μου. 6 ὡσεὶ στέατος καὶ
πιότητος ἐμπλησϑείη ἡ ψυχή μου, καὶ χείλη ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ ὄνομά
7 σου. 7 εἰ ἐμνημόνευόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου, ἐν τοῖς ὄρϑροις ἐμελέτων
8 εἰς σέ· 8 ὅτι ἐγενήϑης βοηϑός μου, καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλ-

---

9. S^{2} μανασσης .. S εφραιμ 11. S^{2} η (sed rursus del.) τις οδηγ. 12. S* κ. ουχι εξελ. .. ed. rom. post ημων punctum ponit 14. S* εν δε τω LX. 1. S εν υμν. ψαλμος τ. δαυειδ 3. ed. rom. μου, εν πετρ. υψ. με. 5. S post αιωνας add διαψαλμα et om post σου 6. S* της προσευχης, S^{2} των ευχων 7. S^{2} του βασιλεως .. S* om τα 8. S om αυτων 9. S^{2} (contra ^{3}) εις τους αιωνας (om του αιωνος) LXI. 1. S δαυειδ 3. S αντιλημπτ. 4. S^{2} παντες υμεις 5. S* ευλογουσαν 7. S αντιλημπτ. .. S* om μη 9. S* om ελπισατε usque λαου (S^{2} λαων) .. S εκχεατε .. S* om οτι 11. S^{2} αρπαγμα .. S^{2} καρδια 13. S* και συ κυριε LXII. 1. S δαυειδ .. S της ιουδαιας 2. S^{2} εδιψησεν σε 6. S^{2} αινεσει το στομα μου

λιάσομαι. [9]ἐκολλήθη ἡ ψυχή μου ὀπίσω σου, ἐμοῦ ἀντελάβετο ἡ δεξιά σου. 9
[10]αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου, εἰςελεύσονται εἰς τὰ κατώτατα 10
τῆς γῆς, [11]παραδοθήσονται εἰς χεῖρας ῥομφαίας, μερίδες ἀλωπέκων ἔσονται. [12]ὁ 11 12
δὲ βασιλεὺς εὐφρανθήσεται ἐπὶ τῷ θεῷ, ἐπαινεθήσεται πᾶς ὁ ὀμνύων ἐν αὐτῷ,
ὅτι ἐνεφράγη στόμα λαλούντων ἄδικα.

LXIII. (LXIV.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

[2]Εἰςάκουσον, ὁ θεός, τῆς προσευχῆς μου ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ, ἀπὸ 2
φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχήν μου. [3]ἐσκέπασάς με ἀπὸ συστροφῆς πονηρευο- 3
μένων, ἀπὸ πλήθους ἐργαζομένων ἀδικίαν· [4]οἵτινες ἠκόνησαν ὡς ῥομφαίαν τὰς 4
γλώσσας αὐτῶν, ἐνέτειναν τόξον πρᾶγμα πικρόν, [5]τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν ἀποκρύφοις 5
ἄμωμον· ἐξάπινα κατατοξεύσουσιν αὐτὸν καὶ οὐ φοβηθήσονται. [6]ἐκραταίωσαν 6
ἑαυτοῖς λόγον πονηρόν, διηγήσαντο τοῦ κρύψαι παγίδας· εἶπαν Τίς ὄψεται αὐ-
τούς; [7]ἐξηρεύνησαν ἀνομίαν, ἐξέλιπον ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσει· προςελεύσεται 7
ἄνθρωπος καὶ καρδία βαθεῖα, [8]καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεός. βέλος νηπίων ἐγενήθησαν 8
αἱ πληγαὶ αὐτῶν, [9]καὶ ἐξουθένησαν αὐτὸν αἱ γλῶσσαι αὐτῶν. ἐταράχθησαν πάν- 9
τες οἱ θεωροῦντες αὐτούς, [10]καὶ ἐφοβήθη πᾶς ἄνθρωπος· καὶ ἀνήγγειλαν τὰ ἔργα 10
τοῦ θεοῦ, καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ συνῆκαν. [11]εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐν τῷ κυ- 11
ρίῳ, καὶ ἐλπιεῖ ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐπαινεθήσονται πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

LXIV. (LXV.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ ᾠδή.

[2]Σοὶ πρέπει ὕμνος ὁ θεὸς ἐν Σιών, καὶ σοὶ ἀποδοθήσεται εὐχή. [3]εἰςάκου- 2 3
σον προσευχῆς μου, πρὸς σὲ πᾶσα σὰρξ ἥξει. [4]λόγοι ἀνόμων ὑπερεδυνάμωσαν 4
ἡμᾶς, καὶ τὰς ἀσεβείας ἡμῶν σὺ ἱλάσῃ. [5]μακάριος ὃν ἐξελέξω καὶ προςελάβου, 5
κατασκηνώσει ἐν ταῖς αὐλαῖς σου. πλησθησόμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου·
ἅγιος ὁ ναός σου, [6]θαυμαστὸς ἐν δικαιοσύνῃ. ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ 6
ἡμῶν, ἡ ἐλπὶς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ τῶν ἐν θαλάσσῃ μακράν· [7]ἑτοι- 7
μάζων ὄρη ἐν τῇ ἰσχύϊ σου, περιεζωσμένος ἐν δυναστείᾳ· [8]ὁ συνταράσσων τὸ 8
κύτος τῆς θαλάσσης, ἤχους κυμάτων αὐτῆς. ταραχθήσονται τὰ ἔθνη [9]καὶ φοβη- 9
θήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰ πέρατα ἀπὸ τῶν σημείων σου· ἐξόδους πρωίας καὶ
ἑσπέρας τέρψεις. [10]ἐπεσκέψω τὴν γῆν καὶ ἐμέθυσας αὐτήν, ἐπλήθυνας τοῦ πλου- 10
τίσαι αὐτήν· ὁ ποταμὸς τοῦ θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων· ἡτοίμασας τὴν τροφὴν αὐ-
τῶν, ὅτι οὕτως ἡ ἑτοιμασία. [11]τοὺς αὔλακας αὐτῆς μέθυσον, πλήθυνον τὰ γεν- 11
νήματα αὐτῆς, ἐν ταῖς σταγόσιν αὐτῆς εὐφρανθήσεται ἀνατέλλουσα. [12]εὐλογήσεις 12
τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου, καὶ τὰ πεδία σου πλησθήσον-
ται πιότητος· [13]πιανθήσεται τὰ ὄρη τῆς ἐρήμου, καὶ ἀγαλλίασιν οἱ βουνοὶ 13
περιζώσονται. [14]ἐνεδύσαντο οἱ κριοὶ τῶν προβάτων, καὶ αἱ κοιλάδες πληθυνοῦσι 14
σῖτον· κεκράξονται, καὶ γὰρ ὑμνήσουσιν.

LXV. (LXVI.)

Εἰς τὸ τέλος ᾠδὴ ψαλμοῦ ἀναστάσεως.

Ἀλαλάξατε τῷ θεῷ πᾶσα ἡ γῆ, [2]ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, δότε δόξαν 2
αἰνέσει αὐτοῦ· [3]εἴπατε τῷ θεῷ Ὡς φοβερὰ τὰ ἔργα σου· ἐν τῷ πλήθει τῆς 3
δυνάμεώς σου ψεύσονταί σε οἱ ἐχθροί σου. [4]πᾶσα ἡ γῆ προςκυνησάτωσάν σοι 4
καὶ ψαλάτωσάν σοι, ψαλάτωσαν τῷ ὀνόματί σου. διάψαλμα. [5]δεῦτε καὶ ἴδετε 5

---

9. S^2 εμου δε 11. S^* om παραδοθ. ε. χ. ρομφ. 12. S^* επι τω κυριω .. S επαινεσθησεται LXIII. 1. S δαυειδ 2. S της (S^2 om) φωνης μου .. S^* om προς σε 3. S^2 (contra [3]) σκεπασον .. S^* την αδικιαν 4. S^2 (contra [3]) τοξον αυτων 5. S^2 (contra [3]) φοβηθησεται 6. S^* πακιδας, S^2 παγιδα 7. S εξεραυνωντες (sed antea εξηρευνησαν) εξεραυνησει (S^2 -σεις) 9. S εξησθενησαν επ αυτους αι 11. S^* επι τω κυριω .. S επαινεσθησονται LXIV. 1. S τω δαυειδ ψαλμος 2. S^2 ευχη εν ιερουσαλημ 3. S^* om μου 4. S^* υπερηδυναμωσαν .. S^2 ταις ασεβειαις 5. S^* κατοικησει 6. S^* om των sec. 7. S αυτου pro σου 8. S^2 post κυμ. αυτης add τις υποστησεται 9. S^* την γην pro τα περατα 10. S^* την τροφ. αυτης .. S^* η ετοιμ. σου 11. S γενηματα 12. S^* πλησθησεται 13. S^2 πιανθησονται τα ωραια LXV. 1. S om αναστασεως 4. S^2 ψαλατ. δη τω .. S^2 (contra [3]) post σου add υψιστε 5. S^* om και

6 τὰ ἔργα τοῦ ϑεοῦ, φοβερὸς ἐν βουλαῖς ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνϑρώπων. [6]ὁ μετα-
στρέφων τὴν ϑάλασσαν εἰς ξηράν, ἐν ποταμῷ διελεύσονται ποδί· ἐκεῖ εὐφραν-
7 ϑησόμεϑα ἐπ' αὐτῷ, [7]τῷ δεσπόζοντι ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος. οἱ ὀφ-
ϑαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔϑνη ἐπιβλέπουσιν, οἱ παραπικραίνοντες μὴ ὑψούσϑωσαν
8 ἐν ἑαυτοῖς. διάψαλμα. [8]εὐλογεῖτε ἔϑνη τὸν ϑεὸν ἡμῶν, καὶ ἀκουτίσατε τὴν φω-
9 νὴν τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ, [9]τοῦ ϑεμένου τὴν ψυχήν μου εἰς ζωήν, καὶ μὴ δόντος
10 εἰς σάλον τοὺς πόδας μου. [10]ὅτι ἐδοκίμασας ἡμᾶς, ὁ ϑεός, ἐπύρωσας ἡμᾶς ὡς
11 πυροῦται τὸ ἀργύριον. [11]εἰςήγαγες ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα, ἔϑου ϑλίψεις ἐπὶ τὸν
12 νῶτον ἡμῶν, [12]ἐπεβίβασας ἀνϑρώπους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν· διήλϑομεν διὰ
13 πυρὸς καὶ ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν. [13]εἰςελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν
14 σου ἐν ὁλοκαυτώμασιν, ἀποδώσω σοι τὰς εὐχάς μου, [14]ἃς διέστειλε τὰ χείλη
15 μου καὶ ἐλάλησε τὸ στόμα μου ἐν τῇ ϑλίψει μου· [15]ὁλοκαυτώματα μεμυαλωμένα
ἀνοίσω σοι μετὰ ϑυμιάματος καὶ κριῶν, ποιήσω σοι βόας μετὰ χιμάρων. διά-
16 ψαλμα. [16]δεῦτε ἀκούσατε καὶ διηγήσομαι, πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν ϑεόν, ὅσα
17 ἐποίησε τῇ ψυχῇ μου. [17]πρὸς αὐτὸν τῷ στόματί μου ἐκέκραξα, καὶ ὕψωσα ὑπὸ
18 τὴν γλῶσσάν μου. [18]ἀδικίαν εἰ ἐϑεώρουν ἐν καρδίᾳ μου, μὴ εἰςακουσάτω κύριος.
19 20 [19]διὰ τοῦτο εἰςήκουσέ μου ὁ ϑεός, προςέσχε τῇ φωνῇ τῆς προςευχῆς μου. [20]εὐ-
λογητὸς ὁ ϑεὸς ὃς οὐκ ἀπέστησε τὴν προςευχήν μου καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ.

LXVI. (LXVII.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 [2]Ὁ ϑεός, οἰκτειρήσαι ἡμᾶς καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς, ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον
3 αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς. διάψαλμα. [3]τοῦ γνῶναι ἐν τῇ γῇ τὴν ὁδόν σου, ἐν πᾶσιν
4 ἔϑνεσι τὸ σωτήριόν σου. [4]ἐξομολογησάσϑωσάν σοι λαοί, ὁ ϑεός, ἐξομολογη-
5 σάσϑωσάν σοι λαοὶ πάντες. [5]εὐφρανϑήτωσαν καὶ ἀγαλλιάσϑωσαν ἔϑνη, ὅτι
6 κρινεῖς λαοὺς ἐν εὐϑύτητι, καὶ ἔϑνη ἐν τῇ γῇ ὁδηγήσεις. διάψαλμα. [6]ἐξομο-
7 λογησάσϑωσάν σοι λαοί, ὁ ϑεός, ἐξομολογησάσϑωσάν σοι λαοὶ πάντες. [7]γῆ
8 ἔδωκε τὸν καρπὸν αὐτῆς· εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ ϑεὸς ὁ ϑεὸς ἡμῶν, [8]εὐλογήσαι
ἡμᾶς ὁ ϑεός, καὶ φοβηϑήτωσαν αὐτὸν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς.

LXVII. (LXVIII.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυὶδ ψαλμὸς ᾠδῆς·

2 [2]Ἀναστήτω ὁ ϑεός, καὶ διασκορπισϑήτωσαν οἱ ἐχϑροὶ αὐτοῦ, καὶ φυγέτω-
3 σαν οἱ μισοῦντες αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. [3]ὡς ἐκλείπει καπνὸς ἐκλιπέτωσαν·
ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός, οὕτως ἀπόλοιντο οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ
4 προσώπου τοῦ ϑεοῦ. [4]καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανϑήτωσαν· ἀγαλλιάσϑωσαν ἐνώπιον τοῦ
5 ϑεοῦ, τερφϑήτωσαν ἐν εὐφροσύνῃ. [5]ᾄσατε τῷ ϑεῷ, ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ·
ὁδοποιήσατε τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ δυσμῶν, κύριος ὄνομα αὐτῷ, καὶ ἀγαλλιᾶσϑε
6 ἐνώπιον αὐτοῦ. [6]ταραχϑήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, τοῦ πατρὸς τῶν ὀρφανῶν
7 καὶ κριτοῦ τῶν χηρῶν· ὁ ϑεὸς ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ. [7]ὁ ϑεὸς κατοικίζει μονοτρό-
πους ἐν οἴκῳ, ἐξάγων πεπεδημένους ἐν ἀνδρείᾳ, ὁμοίως τοὺς παραπικραίνοντας
8 τοὺς κατοικοῦντας ἐν τάφοις. [8]ὁ ϑεὸς ἐν τῷ ἐκπορεύεσϑαί σε ἐνώπιον τοῦ λαοῦ
9 σου, ἐν τῷ διαβαίνειν σε τὴν ἔρημον. διάψαλμα. [9]γῆ ἐσείσϑη, καὶ γὰρ οἱ οὐ-
ρανοὶ ἔσταξαν ἀπὸ προσώπου τοῦ ϑεοῦ τοῦ Σινᾶ, ἀπὸ προσώπου τοῦ ϑεοῦ Ἰσραήλ.
10 [10]βροχὴν ἑκούσιον ἀφοριεῖς ὁ ϑεὸς τῇ κληρονομίᾳ σου· καὶ ἠσϑένησε, σὺ δὲ
11 κατηρτίσω αὐτήν. [11]τὰ ζῶά σου κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ, ἡτοίμασας ἐν τῇ χρηστό-

---

5. S^2 ως φοβερος 7. S^* om αυτου prius 8. S^* ακουτισασϑε 9. S^2 τον ποδα 11. S^* πακιδα .. S^* ενωπιον ημων pro επι τον νωτ. ημ. 13. S^* τας ευχ. μου αποδωσω (om σοι) 15. S^2 ανοισω pro ποιησω .. S χιμαρρων 16. S^2 διηγησομ. υμιν .. S^* τον κυριον 18. S^2 (contra [3]) μη εισακ. μου κυρ. 19. S^2 της δεησεως μου 20. S^* αυτου pro μου LXVI. 1. S ψαλμ. ωδης (om τω δαυ.) 2. S^2 post εφ ημας add και ελεησαι ημας 3. S και ([2] om) εν πασι τοις λαοις ([2] εϑνεσιν) 5. S^* post αγαλλ. εϑνη add οτι κρινει την οικουμενην εν δικαιοσυνη, et pergit κρινει ([2] οτι κρινει) .. S οδηγησει LXVII. 1. S δαυειδ 4. S^* και αγαλλιασϑ. 5. S^* om και αγαλλ. ενωπιον αυτου 6. S ταραχϑητωσαν 7. S ανδρια 8. S εν τη ερημω 9. S^* om του σινα απο πρ. τ. ϑεου 10. S^2 εκουσιαν

τητί σου τῷ πτωχῷ, ὁ θεός. [12]κύριος δώσει ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις δυνάμει 12
πολλῇ. [13]ὁ βασιλεὺς τῶν δυνάμεων τοῦ ἀγαπητοῦ τοῦ ἀγαπητοῦ, καὶ ὡραιότητι 13
τοῦ οἴκου διελέσθαι σκῦλα. [14]ἐὰν κοιμηθῆτε ἀνὰ μέσον τῶν κλήρων, πτέρυγες 14
περιστερᾶς περιηργυρωμέναι, καὶ τὰ μετάφρενα αὐτῆς ἐν χλωρότητι χρυσίου·
[15]ἐν τῷ διαστέλλειν τὸν ἐπουράνιον βασιλεῖς ἐπ' αὐτῆς, χιονωθήσονται ἐν Σελ- 15
μών. [16]ὄρος τοῦ θεοῦ ὄρος πῖον, ὄρος τετυρωμένον, ὄρος πῖον. [17]ἵνα τί ὑπολαμ- 16 17
βάνετε ὄρη τετυρωμένα; τὸ ὄρος ὃ εὐδόκησεν ὁ θεὸς κατοικεῖν ἐν αὐτῷ· καὶ γὰρ
ὁ κύριος κατασκηνώσει εἰς τέλος. [18]τὸ ἅρμα τοῦ θεοῦ μυριοπλάσιον, χιλιάδες 18
εὐθηνούντων· κύριος ἐν αὐτοῖς ἐν Σινᾷ ἐν τῷ ἁγίῳ. [19]ἀναβὰς εἰς ὕψος ᾐχμα- 19
Eph. 4, 8. λώτευσας αἰχμαλωσίαν, ἔλαβες δόματα ἐν ἀνθρώπῳ, καὶ γὰρ ἀπειθοῦντες τοῦ
κατασκηνῶσαι. [20]κύριος ὁ θεὸς εὐλογητός, εὐλογητὸς κύριος ἡμέραν καθ' ἡμέ- 20
ραν, καὶ κατευοδώσει ἡμῖν ὁ θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν. διάψαλμα. [21]ὁ θεὸς 21
ἡμῶν ὁ θεὸς τοῦ σώζειν, καὶ τοῦ κυρίου αἱ διέξοδοι τοῦ θανάτου. [22]πλὴν ὁ θεὸς 22
συνθλάσει κεφαλὰς ἐχθρῶν αὐτοῦ, κορυφὴν τριχὸς διαπορευομένων ἐν πλημμε-
λείαις αὐτῶν. [23]εἶπε κύριος Ἐκ Βασὰν ἐπιστρέψω, ἐπιστρέψω ἐν βυθοῖς θα- 23
λάσσης· [24]ὅπως ἂν βαφῇ ὁ πούς σου ἐν αἵματι, ἡ γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἐξ 24
ἐχθρῶν παρ' αὐτοῦ. [25]ἐθεωρήθησαν αἱ πορεῖαί σου ὁ θεός, αἱ πορεῖαι τοῦ θεοῦ 25
μου τοῦ βασιλέως τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ· [26]προέφθασαν ἄρχοντες ἐχόμενοι ψαλλόν- 26
των, ἐν μέσῳ νεανίδων τυμπανιστριῶν. [27]ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν θεόν, τὸν 27
κύριον ἐκ πηγῶν Ἰσραήλ. [28]ἐκεῖ Βενιαμὶν νεώτερος ἐν ἐκστάσει, ἄρχοντες Ἰούδα 28
ἡγεμόνες αὐτῶν, ἄρχοντες Ζαβουλών, ἄρχοντες Νεφθαλί. [29]ἔντειλαι ὁ θεὸς τῇ 29
δυνάμει σου, δυνάμωσον ὁ θεὸς τοῦτο ὃ κατηρτίσω ἐν ἡμῖν. [30]ἀπὸ τοῦ ναοῦ σου 30
ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ σοὶ οἴσουσι βασιλεῖς δῶρα. [31]ἐπιτίμησον τοῖς θηρίοις τοῦ κα- 31
λάμου· ἡ συναγωγὴ τῶν ταύρων ἐν ταῖς δαμάλεσι τῶν λαῶν τοῦ μὴ ἀποκλει-
σθῆναι τοὺς δεδοκιμασμένους τῷ ἀργυρίῳ· διασκόρπισον ἔθνη τὰ τοὺς πολέμους
θέλοντα. [32]ἥξουσι πρέσβεις ἐξ Αἰγύπτου, Αἰθιοπία προφθάσει χεῖρα αὐτῆς τῷ 32
θεῷ. [33]αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, ᾄσατε τῷ θεῷ, ψάλατε τῷ κυρίῳ. διάψαλμα. 33
[34]ψάλατε τῷ θεῷ τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ κατὰ ἀνατολάς· 34
ἰδοὺ δώσει ἐν τῇ φωνῇ αὐτοῦ φωνὴν δυνάμεως. [35]δότε δόξαν τῷ θεῷ· ἐπὶ τὸν 35
Ἰσραὴλ ἡ μεγαλοπρέπεια αὐτοῦ, καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐν ταῖς νεφέλαις. [36]θαυ- 36
μαστὸς ὁ θεὸς ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ· ὁ θεὸς Ἰσραήλ, αὐτὸς δώσει δύναμιν καὶ
κραταίωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ· εὐλογητὸς ὁ θεός.

LXVIII. (LXIX.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων τῷ Δαυίδ.

[2]Σῶσόν με, ὁ θεός, ὅτι εἰσήλθοσαν ὕδατα ἕως ψυχῆς μου. [3]ἐνεπάγην εἰς 2 3
ἰλὺν βυθοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις· ἦλθον εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, καὶ
καταιγὶς κατεπόντισέ με. [4]ἐκοπίασα κράζων, ἐβραγχίασεν ὁ λάρυγξ μου, ἐξέλι- 4
πον οἱ ὀφθαλμοί μου ἀπὸ τοῦ ἐλπίζειν με ἐπὶ τὸν θεόν μου. [5]ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ 5
*Jo. 15. 25. τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου οἱ μισοῦντές με δωρεάν· ἐκραταιώθησαν οἱ ἐχθροί
μου οἱ ἐκδιώκοντές με ἀδίκως· ἃ οὐχ ἥρπασα τότε ἀπετίννυον. [6]ὁ θεός, σὺ 6
ἔγνως τὴν ἀφροσύνην μου, καὶ αἱ πλημμέλειαί μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἐκρύβησαν.
[7]μὴ αἰσχυνθείησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ὑπομένοντές σε, κύριε τῶν δυνάμεων· μὴ ἐντρα- 7
πείησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ζητοῦντές σε, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ. [8]ὅτι ἕνεκα σοῦ ὑπήνεγκα 8

11. ed. rom. ο θεος cum seqq. conj., item S[*] 13. S om του αγαπητ. alterum . . S[2] (contra [3]) τη pro και 14. S post χρυσιου add διαψαλμα 17. S[*] om ο θεος 18. S[*] ο κυριος . . S σεινα 19. S[*] ανεβη, S[2] ανεβης . . S[*] ηχμαλωτευσεν . . S εν ανθρωποις . . S[2] απιθουντας 20. S om και 21. S[*] om ὁ sec. . . S[2] post και τ. κυριου add κυριου 22. S[*] εν πλημμελια (om αυτων) 25. S[2] post του βασιλ. add μου 26. S εχομενα 27. S[2] om τον ante κυριον 28. S βενιαμειν . . S[*] om αρχοντ. ιουδ. ηγεμ. αυτων . . S νεφθαλειμ 29. S[2] ο κατιργασω ημιν 31. S[2] του εκκλειςθηναι 32. S[*] τω κυριω 33. S[*] ασατε τω κυριω, ψαλ. τ. θεω 34. S om ψαλ. τω θεω . . S[*] κατ ανατολας . . S[*] om ιδου . . S δωσει τη 36. S ε. τ. αγιοις αυτ. . . S[*] του ισραηλ . . S om αυτου post λαω . . S[*] και ευλογητος LVIII. 1. S δαυειδ 3. S εισ υλην βυθου 4. S[*] εβραγχνιασεν . . S om με 5. S διωχοντες 6. S[2] απεκρυβησαν 7. S επ εμοι bis . . S κυριε κυριε των δυναμ. . . S εκζητουντες

9 ὀνειδισμόν, ἐκάλυψεν ἐντροπὴ τὸ πρόσωπόν μου· [9]ἀπηλλοτριωμένος ἐγενήθην
10 τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ ξένος τοῖς υἱοῖς τῆς μητρός μου· [10]ὅτι ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου Jo.2,17.
11 σου κατέφαγέ με, καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. [11]καὶ Ro. 15,3.
12 συνέκαμψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου, καὶ ἐγενήθη εἰς ὀνειδισμοὺς ἐμοί· [12]καὶ
13 ἐθέμην τὸ ἔνδυμά μου σάκκον, καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς εἰς παραβολήν. [13]κατ' ἐμοῦ
ἠδολέσχουν οἱ καθήμενοι ἐν πύλῃ, καὶ εἰς ἐμὲ ἔψαλλον οἱ πίνοντες τὸν οἶνον.
14 [14]ἐγὼ δὲ τῇ προσευχῇ μου πρὸς σέ, κύριε· καιρὸς εὐδοκίας, ὁ θεός· ἐν τῷ πλή-
15 θει τοῦ ἐλέους σου ἐπάκουσόν μου, ἐν ἀληθείᾳ τῆς σωτηρίας σου. [15]σῶσόν με
ἀπὸ πηλοῦ ἵνα μὴ ἐμπαγῶ· ῥυσθείην ἐκ τῶν μισούντων με καὶ ἐκ τοῦ βάθους
16 τῶν ὑδάτων. [16]μή με καταποντισάτω καταιγὶς ὕδατος, μηδὲ καταπιέτω με βυ-
17 θός, μηδὲ συσχέτω ἐπ' ἐμὲ φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ. [17]εἰσάκουσόν μου, κύριε,
ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου· κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ.
18 [18]καὶ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ παιδός σου, ὅτι θλίβομαι, ταχὺ
19 ἐπάκουσόν μου. [19]πρόσχες τῇ ψυχῇ μου καὶ λύτρωσαι αὐτήν, ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν
20 μου ῥῦσαί με. [20]σὺ γὰρ γινώσκεις τὸν ὀνειδισμόν μου καὶ τὴν αἰσχύνην μου καὶ
21 τὴν ἐντροπήν μου· ἐναντίον σου πάντες οἱ θλίβοντές με. [21]ὀνειδισμὸν προσεδό-
κησεν ἡ ψυχή μου καὶ ταλαιπωρίαν· καὶ ὑπέμεινα συλλυπούμενον, καὶ οὐχ
22 ὑπῆρξε, καὶ παρακαλοῦντα, καὶ οὐχ εὗρον. [22]καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου χο- *Mt. 27.
23 λήν, καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με ὄξος. [23]γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν ἐν- 34. 48.
24 ώπιον αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν καὶ εἰς σκάνδαλον· [24]σκοτισθή- *Jo. 19. 28.
τωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντὸς σύγ- Ro.11. 9
25 καμψον· [25]ἔκχεον ἐπ' αὐτοὺς τὴν ὀργήν σου, καὶ ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς σου κατα- 10.
26 λάβοι αὐτούς· [26]γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτῶν ἠρημωμένη, καὶ ἐν τοῖς σκηνώμασιν Act.1,20
27 αὐτῶν μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν· [27]ὅτι ὃν σὺ ἐπάταξας αὐτοὶ κατεδίωξαν, καὶ ἐπὶ τὸ
28 ἄλγος τῶν τραυμάτων μου προςέθηκαν. [28]πρόςθες ἀνομίαν ἐπὶ τὴν ἀνομίαν αὐ-
29 τῶν, καὶ μὴ εἰςελθέτωσαν ἐν δικαιοσύνῃ σου· [29]ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ βίβλου
30 ζώντων, καὶ μετὰ δικαίων μὴ γραφήτωσαν. [30]πτωχὸς καὶ ἀλγῶν εἰμὶ ἐγώ, καὶ
31 ἡ σωτηρία τοῦ προςώπου σου ἀντελάβετό μου. [31]αἰνέσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου
32 μετ' ᾠδῆς, μεγαλυνῶ αὐτὸν ἐν αἰνέσει, [32]καὶ ἀρέσει τῷ θεῷ ὑπὲρ μόσχον νέον
33 κέρατα ἐκφέροντα καὶ ὁπλάς. [33]ἰδέτωσαν πτωχοὶ καὶ εὐφρανθήτωσαν, ἐκζη-
34 τήσατε τὸν θεὸν καὶ ζήσεσθε. [34]ὅτι εἰςήκουσε τῶν πενήτων ὁ κύριος, καὶ τοὺς
35 πεπεδημένους αὐτοῦ οὐκ ἐξουδένωσεν. [35]αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ
36 γῆ, θάλασσα καὶ πάντα τὰ ἕρποντα ἐν αὐτοῖς. [36]ὅτι ὁ θεὸς σώσει τὴν Σιών, καὶ
οἰκοδομηθήσονται αἱ πόλεις τῆς Ἰουδαίας, καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ καὶ κληρο-
37 νομήσουσιν αὐτήν· [37]καὶ τὸ σπέρμα τῶν δούλων αὐτοῦ καθέξουσιν αὐτήν, καὶ
οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατασκηνώσουσιν ἐν αὐτῇ.

LXIX. (LXX.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυὶδ εἰς ἀνάμνησιν, εἰς τὸ σῶσαί με κύριον.

23 [2]Ὁ θεός, εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες· [3]αἰσχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν
οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου, ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυν-
4 θείησαν οἱ βουλόμενοί μοι κακά· [4]ἀποστραφείησαν παραυτίκα αἰσχυνόμενοι
5 οἱ λέγοντές μοι Εὖγε εὖγε. [5]ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ
πάντες οἱ ζητοῦντές σε, καὶ λεγέτωσαν διὰ παντός Μεγαλυνθήτω ὁ θεός, οἱ
6 ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου. [6]ἐγὼ δὲ πτωχὸς καὶ πένης, ὁ θεὸς βοήθησόν
μοι· βοηθός μου καὶ ῥύστης μου εἶ σύ, κύριε μὴ χρονίσῃς.

---

10. S* καταφαγεται .. S επεπεσαν 11. S[2] συνεχαλυψα .. S* ονειδισμον 12. S* εγενηθην 13. S[2] εν πυλαις .. S[2] om τον 14. ed. rom. κυριε, καιρος ευδοκιας ο θεος εν τω, et post σωτηριας σου non interpg. 15. S ενπαγω .. S[2] εκ των βαθεων 18. S om και 20. S om γαρ .. S* ονειδ. εμου 21. S* et [3] η καρδια μου .. S* συνλυπ. (et [2]) και ουχ ευρον και παρακαλουντα ([2]-ντας) και ουκ (et [2]) υπηρχεν (-ρχεν et [2]) 23. S πακιδα 24. S συνκαμψον 25. S* om της οργης .. S* λαβοι 28. S εισελθατωσαν 30. S[2] om και sec., item του προσωπου .. S post σου add ο θεος 31.. S* om μου .. S μετα ωδης (32. S* om εκφερ.) 33. S και ζησεται η ψυχη υμων (*ημων) 34. S* εξουδενωσει 35. S* παντα τα περατα της γης 36. S σειων 37. S των δουλ. σου et το ονομ. σου LXIX. 1. δαυειδ 2. S post προσχες add κυριε εις το βοηθησαι μοι θελησον ([2]σπευσον) 3. S αισχυνθητωσαν κ. εντραπητωσαν .. S* μου την ψυχην 5. S[2] (contra [3]) post σε add κυριε 6. S[2] πτωχ. ειμι και

LXX. (LXXI.)

Τῷ Δαυίδ, υἱῶν Ἰωναδὰβ καὶ τῶν πρώτων αἰχμαλωτισθέντων.
Ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα, μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα. [2]ἐν τῇ δικαιο- 2
σύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με, κλῖνον πρός μὲ τὸ οὖς σου καὶ σῶσόν με. [3]γε- 3
νοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστὴν καὶ εἰς τόπον ὀχυρὸν τοῦ σῶσαί με· ὅτι στερέωμά
μου καὶ καταφυγή μου εἶ σύ. [4]ὁ θεός μου, ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ, ἐκ 4
χειρὸς παρανομοῦντος καὶ ἀδικοῦντος· [5]ὅτι σὺ εἶ ἡ ὑπομονή μου κύριε, κύριε ἡ 5
ἐλπίς μου ἐκ νεότητός μου. [6]ἐπὶ σὲ ἐπεστηρίχθην ἀπὸ γαστρός, ἐκ κοιλίας μη- 6
τρός μου σύ μου εἶ σκεπαστής· ἐν σοὶ ἡ ὕμνησίς μου διὰ παντός. [7]ὡςεὶ τέρας 7
ἐγενήθην τοῖς πολλοῖς, καὶ σὺ βοηθὸς κραταιός. [8]πληρωθήτω τὸ στόμα μου αἰ- 8
νέσεως, ὅπως ὑμνήσω τὴν δόξαν σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν μεγαλοπρέπειάν σου.
[9]μὴ ἀποῤῥίψῃς με εἰς καιρὸν γήρους, ἐν τῷ ἐκλείπειν τὴν ἰσχύν μου μὴ ἐγκατα- 9
λίπῃς με. [10]ὅτι εἶπαν οἱ ἐχθροί μου ἐμοί, καὶ οἱ φυλάσσοντες τὴν ψυχήν μου 10
ἐβουλεύσαντο ἐπὶ τὸ αὐτό, [11]λέγοντες Ὁ θεὸς ἐγκατέλιπεν αὐτόν, καταδιώξατε 11
καὶ καταλάβετε αὐτόν, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ῥυόμενος. [12]ὁ θεὸς μὴ μακρύνῃς ἀπ' 12
ἐμοῦ, ὁ θεός μου εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες. [13]αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐκλιπέ- 13
τωσαν οἱ ἐνδιαβάλλοντες τὴν ψυχήν μου, περιβαλλέσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπὴν
οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι. [14]ἐγὼ δὲ διὰ παντὸς ἐλπιῶ, καὶ προςθήσω ἐπὶ πᾶ- 14
σαν τὴν αἴνεσίν σου. [15]τὸ στόμα μου ἐξαγγελεῖ τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν 15
ἡμέραν τὴν σωτηρίαν σου, ὅτι οὐκ ἔγνων πραγματείας. [16]εἰςελεύσομαι ἐν δυνα- 16
στείᾳ κυρίου· κύριε, μνησθήσομαι τῆς δικαιοσύνης σου μόνου. [17]ἐδίδαξάς με ὁ 17
θεὸς ἐκ νεότητός μου, καὶ μέχρι νῦν ἀπαγγελῶ τὰ θαυμάσιά σου, [18]καὶ ἕως γή- 18
ρους καὶ πρεσβείου· ὁ θεός, μὴ ἐγκαταλίπῃς με ἕως ἂν ἀπαγγείλω τὸν βραχίονά
σου πάσῃ τῇ γενεᾷ τῇ ἐρχομένῃ, τὴν δυναστείαν σου [19]καὶ τὴν δικαιοσύνην 19
σου ὁ θεὸς ἕως ὑψίστων, ἃ ἐποίησας μεγαλεῖα. ὁ θεός, τίς ὅμοιός σοι; [20]ὅσας 20
ἔδειξάς μοι θλίψεις πολλὰς καὶ κακάς, καὶ ἐπιστρέψας ἐζωοποίησάς με, καὶ
ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με. [21]ἐπλεόνασας τὴν δικαιοσύνην 21
σου, καὶ ἐπιστρέψας παρεκάλεσας με, καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν
ἀνήγαγές με. [22]καὶ γὰρ ἐγὼ ἐξομολογήσομαί σοι ἐν σκεύει ψαλμοῦ τὴν ἀλή- 22
θειάν σου, ὁ θεός· ψαλῶ σοι ἐν κιθάρᾳ, ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραήλ. [23]ἀγαλλιά- 23
σονται τὰ χείλη μου ὅταν ψάλω σοι, καὶ ἡ ψυχή μου ἣν ἐλυτρώσω. [24]ἔτι 24
δὲ καὶ ἡ γλῶσσά μου ὅλην τὴν ἡμέραν μελετήσει τὴν δικαιοσύνην σου, ὅταν
αἰσχυνθῶσι καὶ ἐντραπῶσιν οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι.

LXXI. (LXXII.)

Εἰς Σαλωμών.
Ὁ θεός, τὸ κρίμα σου τῷ βασιλεῖ δός, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τῷ υἱῷ τοῦ
βασιλέως, [2]κρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ καὶ τοὺς πτωχούς σου ἐν κρίσει. 2
[3]ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ σου καὶ οἱ βουνοί. [4]ἐν δικαιοσύνῃ κρινεῖ τοὺς 3 4
πτωχοὺς τοῦ λαοῦ, καὶ σώσει τοὺς υἱοὺς τῶν πενήτων, καὶ ταπεινώσει συκοφάν-
την· [5]καὶ συμπαραμενεῖ τῷ ἡλίῳ, καὶ πρὸ τῆς σελήνης γενεὰς γενεῶν. [6]κατα- 5 6
βήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον, καὶ ὡςεὶ σταγόνες στάζουσαι ἐπὶ τὴν γῆν. [7]ἀνα- 7
τελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ δικαιοσύνη, καὶ πλῆθος εἰρήνης ἕως οὗ ἀνταναιρεθῇ
ἡ σελήνη. [8]καὶ κατακυριεύσει ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ ποταμοῦ 8
ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης. [9]ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται Αἰθίοπες, καὶ οἱ 9
ἐχθροὶ αὐτοῦ χοῦν λείξουσι· [10]βασιλεῖς Θαρσὶς καὶ αἱ νῆσοι δῶρα προςοίσουσι, 10
βασιλεῖς Ἀράβων καὶ Σαβὰ δῶρα προςάξουσι· [11]καὶ προςκυνήσουσιν αὐτῷ 11

LXX. 1. S τ. δαυειδ ψαλμος 2. S* om και εξελ. με 6. S η υπομνησις μου 7. S^2 βοηθος μου 8. S* om οπως υμν. τ. δοξ. σου . . S* της μεγαλοπρεπιας 9. S* γηρως . . S εκλιπειν τ. ψυχην 12. S^2 ο θεος μου 13. S περιβαλεσθωσαν 14. S* επι σε ελπιω, S^2 ελπ. επι σε 15. S αναγγελει . . S γραμματειας 17. S^2 ο θεος μου α εδιδαξ. με εκ . . S^2 μεχρ. του νυν 18. S^2 ο θεος μου . . S* om αν . . S^2 τη γενεα παση 19. S^2 α εποι. μοι 20. S* οτι pro οσας . . S και κακα 21. S^2 επλεο. επ εμε τ. μεγαλωσυνην σου . . S om και εκ τ. αβ. της γης πα. αν. με 22. S* om εν σκευει (S^2 σκευεσιν) ψαλμ. LXXI. 3. S^2 αναλαβετωσαν 4. S^2 δικαιοσυνην, idque ad v. 3 trahit 5. S συνπαραμ. 6. S και (S^2 om) καταβησ. ωςει 10. S θαρσεις . . S* προσαξουσιν et postea προσοισουσιν

12 πάντες οἱ βασιλεῖς, πάντα τὰ ἔθνη δουλεύσουσιν αὐτῷ. [12]ὅτι ἐρρύσατο πτωχὸν
13 ἐκ δυνάστου, καὶ πένητα ᾧ οὐχ ὑπῆρχε βοηθός· [13]φείσεται πτωχοῦ καὶ πένητος,
14 καὶ ψυχὰς πενήτων σώσει· [14]ἐκ τόκου καὶ ἐξ ἀδικίας λυτρώσεται τὰς ψυχὰς
15 αὐτῶν, καὶ ἔντιμον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτοῦ. [15]καὶ ζήσεται καὶ δοθήσε-
ται αὐτῷ ἐκ τοῦ χρυσίου τῆς Ἀραβίας, καὶ προσεύξονται περὶ αὐτοῦ διὰ παντός,
16 ὅλην τὴν ἡμέραν εὐλογήσουσιν αὐτόν. [16]ἔσται στήριγμα ἐν τῇ γῇ ἐπ᾽ ἄκρων
τῶν ὀρέων· ὑπεραρθήσεται ὑπὲρ τὸν Λίβανον ὁ καρπὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξανθήσουσιν
17 ἐκ πόλεως ὡσεὶ χόρτος τῆς γῆς. [17]ἔστω τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐλογημένον εἰς τοὺς
αἰῶνας, πρὸ τοῦ ἡλίου διαμενεῖ τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ εὐλογηθήσονται ἐν αὐτῷ
18 πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, πάντα τὰ ἔθνη μακαριοῦσιν αὐτόν. [18]εὐλογητὸς κύριος
19 ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος, [19]καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομα τῆς
δόξης αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· καὶ πληρωθήσεται τῆς
δόξης αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ. γένοιτο γένοιτο.

Ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυὶδ τοῦ υἱοῦ Ἰεσσαί.

LXXII. (LXXIII.)

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

2 Ὡς ἀγαθὸς ὁ θεὸς τῷ Ἰσραήλ, τοῖς εὐθέσι καρδίᾳ. [2]ἐμοῦ δὲ παρὰ μικρὸν
3 ἐσαλεύθησαν οἱ πόδες, παρ᾽ ὀλίγον ἐξεχύθη τὰ διαβήματά μου. [3]ὅτι ἐζήλωσα
4 ἐπὶ τοῖς ἀνόμοις, εἰρήνην ἁμαρτωλῶν θεωρῶν· [4]ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνάνευσις ἐν τῷ
5 θανάτῳ αὐτῶν, καὶ στερέωμα ἐν τῇ μάστιγι αὐτῶν· [5]ἐν κόποις ἀνθρώπων οὐκ
6 εἰσί, καὶ μετὰ ἀνθρώπων οὐ μαστιγωθήσονται. [6]διὰ τοῦτο ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ
7 ὑπερηφανία, περιεβάλοντο ἀδικίαν καὶ ἀσέβειαν αὐτῶν. [7]ἐξελεύσεται ὡς ἐκ
8 στέατος ἡ ἀδικία αὐτῶν, διῆλθον εἰς διάθεσιν καρδίας· [8]διενοήθησαν καὶ ἐλά-
9 λησαν ἐν πονηρίᾳ, ἀδικίαν εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησαν· [9]ἔθεντο εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα
10 αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν διῆλθεν ἐπὶ τῆς γῆς. [10]διὰ τοῦτο ἐπιστρέψει ὁ λαός
11 μου ἐνταῦθα, καὶ ἡμέραι πλήρεις εὑρεθήσονται ἐν αὐτοῖς, [11]καὶ εἶπαν Πῶς ἔγνω
12 ὁ θεός; καὶ εἰ ἔστι γνῶσις ἐν τῷ ὑψίστῳ; [12]ἰδοὺ οὗτοι οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ εὐθη-
13 νοῦντες εἰς τὸν αἰῶνα κατέσχον πλούτου. [13]καὶ εἶπα Ἄρα ματαίως ἐδικαίωσα
14 τὴν καρδίαν μου, καὶ ἐνιψάμην ἐν ἀθῴοις τὰς χεῖράς μου, [14]καὶ ἐγενόμην με-
15 μαστιγωμένος ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ὁ ἔλεγχός μου εἰς τὰς πρωίας; [15]εἰ ἔλεγον
16 Διηγήσομαι οὕτως, ἰδοὺ τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου ἠσυνθέτηκα. [16]καὶ ὑπέλαβον
17 τοῦ γνῶναι· τοῦτο κόπος ἐστὶν ἐναντίον μου, [17]ἕως εἰσέλθω εἰς τὸ ἁγιαστήριον
18 τοῦ θεοῦ, συνῶ εἰς τὰ ἔσχατα. [18]πλὴν διὰ τὰς δολιότητας ἔθου αὐτοῖς, κατέ-
19 βαλες αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπαρθῆναι. [19]πῶς ἐγένοντο εἰς ἐρήμωσιν; ἐξάπινα ἐξέλιπον,
20 ἀπώλοντο διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν. [20]ὡσεὶ ἐνύπνιον ἐξεγειρομένου, κύριε, ἐν τῇ
21 πόλει σου τὴν εἰκόνα αὐτῶν ἐξουδενώσεις. [21]ὅτι ηὐφράνθη ἡ καρδία μου, καὶ
22 οἱ νεφροί μου ἠλλοιώθησαν· [22]κἀγὼ ἐξουδενωμένος καὶ οὐκ ἔγνων, κτηνώδης
23 ἐγενόμην παρὰ σοί. [23]κἀγὼ διὰ παντὸς μετὰ σοῦ· ἐκράτησας τῆς χειρὸς τῆς
24 δεξιᾶς μου, [24]ἐν τῇ βουλῇ σου ὡδήγησάς με, καὶ μετὰ δόξης προσελάβου με.
25 26 [25]τί γάρ μοι ὑπάρχει ἐν τῷ οὐρανῷ; καὶ παρὰ σοῦ τί ἠθέλησα ἐπὶ τῆς γῆς; [26]ἐξ-
έλιπεν ἡ καρδία μου καὶ ἡ σάρξ μου· ὁ θεὸς τῆς καρδίας μου, καὶ ἡ μερίς μου
27 ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα. [27]ὅτι ἰδοὺ οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ ἀπολοῦν-
28 ται· ἐξωλόθρευσας πάντα τὸν πορνεύοντα ἀπὸ σοῦ. [28]ἐμοὶ δὲ τὸ προσκολλᾶσθαι

---

11. S βασιλεις της γης 12. S^{*} εκ χειρος (^{3}per incuriam etiam εκ del.) δυναστ. 14. S το ον. αυτου ενωπ. αυτων 17. S^{2} (c. ^{3}) το ον. του κυριου pr. l. . . S^{2} ενευλογηθησονται 18. S ο θεος ισραηλ 19. S^{2} ευλογημενον . . S^{*} το ονομ. της δο. αυτ. εν παση τη γη (om εις τ. αιωνα usque τ. δοξ. αυτ.) . . S δαυειδ LXXII. 2. S^{*} τω ισρ. ο θεος . . S τη καρδια 4. S^{*}om εν ante τω 6. S^{2} (contra ^{3}) post υπερηφα. add εις τελος . . S^{*} ασεβειαν και αδικιαν . . S^{2} εαυτων 7. S^{*} ωσει 10. S^{2} (contra ^{3}) και αι ημερ. 12. S om οι . . S^{*} ευθηνουνται 15. S^{2} (contra ^{3}) ησυνθετηκας 16. S^{*} om εστιν . . S^{2} ενωπιον εμου 17. S^{2} εως ου . . S και συνω . . S^{2} εσχατα αυτων 18. S^{2} δολιοτ. αυτων . . S^{2} (contra ^{3}) εθου αυτ. κακα 19. S^{2} εξαπινα cum εις ερη. conjg. 20. S^{*} εικοναν 21. S^{2} οτι εξεκαυθη 22. S και εγω . . S εγενηθην 23. S και εγω 24. S^{2} και εν τη 27. S εξωλεθρευσας

τῷ ϑεῷ ἀγαϑόν ἐστι, τίϑεσϑαι ἐν τῷ κυρίῳ τὴν ἐλπίδα μου, τοῦ ἐξαγγεῖλαι πάσας τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις τῆς ϑυγατρὸς Σιών.

LXXIII. (LXXIV.)

Συνέσεως τῷ Ἀσάφ.

Ἵνα τί ἀπώσω, ὁ ϑεός, εἰς τέλος; ὠργίσϑη ὁ ϑυμός σου ἐπὶ πρόβατα
νομῆς σου; [2]μνήσϑητι τῆς συναγωγῆς σου ἧς ἐκτήσω ἀπ' ἀρχῆς· ἐλυτρώσω 2
ῥάβδον κληρονομίας σου, ὄρος Σιὼν τοῦτο ὃ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ. [3]ἔπαρον 3
τὰς χεῖράς σου ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αὐτῶν εἰς τέλος, ὅσα ἐπονηρεύσατο ὁ
ἐχϑρὸς ἐν τοῖς ἁγίοις σου. [4]καὶ ἐνεκαυχήσαντο οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς 4
ἑορτῆς σου· ἔϑεντο τὰ σημεῖα αὐτῶν σημεῖα, [5]καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ὡς εἰς τὴν 5
εἴσοδον ὑπεράνω· ὡς ἐν δρυμῷ ξύλων ἀξίναις ἐξέκοψαν [6]τὰς ϑύρας αὐτῆς 6
ἐπὶ τὸ αὐτό, ἐν πελέκει καὶ λαξευτηρίῳ κατέρραξαν αὐτήν· [7]ἐνεπύρισαν ἐν 7
πυρὶ τὸ ἁγιαστήριόν σου εἰς τὴν γῆν, ἐβεβήλωσαν τὸ σκήνωμα τοῦ ὀνόματός
σου. [8]εἶπαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν ἡ συγγένεια αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό Δεῦτε κατα- 8
παύσωμεν τὰς ἑορτὰς κυρίου ἀπὸ τῆς γῆς. [9]τὰ σημεῖα ἡμῶν οὐκ εἴδομεν, 9
οὐκ ἔστιν ἔτι προφήτης, καὶ ἡμᾶς οὐ γνώσεται ἔτι. [10]ἕως πότε, ὁ ϑεός, 10
ὀνειδιεῖ ὁ ἐχϑρός; παροξυνεῖ ὁ ὑπεναντίος τὸ ὄνομά σου εἰς τέλος; [11]ἵνα τί 11
ἀποστρέφεις τὴν χεῖρά σου καὶ τὴν δεξιάν σου ἐκ μέσου τοῦ κόλπου σου εἰς
τέλος; [12]ὁ δὲ ϑεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰῶνος, εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ 12
τῆς γῆς. [13]σὺ ἐκραταίωσας ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν ϑάλασσαν, σὺ συνέτριψας 13
τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόντων ἐπὶ τοῦ ὕδατος. [14]σὺ συνέτριψας τὰς κεφαλὰς 14
τοῦ δράκοντος, ἔδωκας αὐτὸν βρῶμα λαοῖς τοῖς Αἰϑίοψι. [15]σὺ διέρρηξας πη- 15
γὰς καὶ χειμάρρους, σὺ ἐξήρανας ποταμοὺς Ἠϑάμ. [16]σή ἐστιν ἡ ἡμέρα, καὶ 16
σή ἐστιν ἡ νύξ· σὺ κατηρτίσω ἥλιον καὶ σελήνην. [17]σὺ ἐποίησας πάντα τὰ 17
ὅρια τῆς γῆς· ϑέρος καὶ ἔαρ σὺ ἐποίησας. [18]μνήσϑητι ταύτης τῆς κτίσεώς 18
σου· ἐχϑρὸς ὠνείδισε τὸν κύριον, καὶ λαὸς ἄφρων παρώξυνε τὸ ὄνομά σου.
[19]μὴ παραδῷς τοῖς ϑηρίοις ψυχὴν ἐξομολογουμένην σοι, τῶν ψυχῶν τῶν πενή- 19
των σου μὴ ἐπιλάϑῃ εἰς τέλος. [20]ἐπίβλεψον εἰς τὴν διαϑήκην σου, ὅτι ἐπλη- 20
ρώϑησαν οἱ ἐσκοτωμένοι τῆς γῆς οἴκων ἀνομιῶν. [21]μὴ ἀποστραφήτω τετα- 21
πεινωμένος καὶ κατῃσχυμμένος· πτωχὸς καὶ πένης αἰνέσουσι τὸ ὄνομά σου.
[22]ἀνάστα, ὁ ϑεός, δίκασον τὴν δίκην σου· μνήσϑητι τῶν ὀνειδισμῶν σου τῶν 22
ὑπὸ ἄφρονος ὅλην τὴν ἡμέραν. [23]μὴ ἐπιλάϑῃ τῆς φωνῆς τῶν ἱκετῶν σου, 23
ἡ ὑπερηφανία τῶν μισούντων σε ἀναβαίη διὰ παντὸς πρὸς σέ.

LXXIV. (LXXV.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφϑείρῃς, ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Ἀσάφ.

[2]Ἐξομολογησόμεϑά σοι, ὁ ϑεός, ἐξομολογησόμεϑα καὶ ἐπικαλεσόμεϑα τὸ 2
ὄνομά σου· διηγήσομαι πάντα τὰ ϑαυμάσιά σου. [3]ὅταν λάβω καιρόν, ἐγὼ 3
εὐϑύτητας κρινῶ. [4]ἐτάκη ἡ γῆ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν, ἐγὼ ἐστε- 4
ρέωσα τοὺς στύλους αὐτῆς. διάψαλμα. [5]εἶπα τοῖς παρανομοῦσι μὴ παρανομεῖν, 5
καὶ τοῖς ἁμαρτάνουσι Μὴ ὑψοῦτε κέρας· [6]μὴ ἐπαίρετε εἰς ὕψος τὸ κέρας ὑμῶν, 6
μὴ λαλεῖτε κατὰ τοῦ ϑεοῦ ἀδικίαν· [7]ὅτι οὔτε ἀπὸ ἐξόδων οὔτε ἀπὸ δυσμῶν οὔτε 7
ἀπὸ ἐρήμων ὀρέων. [8]ὅτι ὁ ϑεὸς κριτής ἐστι· τοῦτον ταπεινοῖ καὶ τοῦτον ὑψοῖ. [9]ὅτι 8 9
ποτήριον ἐν χειρὶ κυρίου, οἴνου ἀκράτου πλῆρες κεράσματος, καὶ ἔκλινεν ἐκ τούτου
εἰς τοῦτο· πλὴν ὁ τρυγίας αὐτοῦ οὐκ ἐξεκενώϑη, πίονται πάντες οἱ ἁμαρτωλοί

---

28. S^{2} τ. εξαγγ. με LXXIII. 1. S^{2} ο ϑεος απωσω 3. S^{*} οσας .. S^{2} εν τω αγιω σου 4. S^{*} οργης pro εορτης 5. S^{*} οδον, S^{2} εξοδον .. S^{*} διεκοψαν 8. S^{2} αι συγγενιαι .. S^{2} δευτε και .. S^{2} πασας τας εορτας .. S εορτ. του ϑεου 10. S^{*} om ο ϑεος (sed ipse * suppl.) 11. S^{*} om και τ. δεξι. σου 13. S^{*} δυναστεια 14. S συ συνεϑλασας την κεφαλην 16. S^{2} φαυσιν και ηλιον (om και σελη.) 17. S^{2} εαρ συ επλασας αυτα (αυτα et *) 18. S om της κτισεως σου 19. S^{*} om σου 20. S εσκοτισμενοι 21. S om και pr. 22. S^{2} του ονιδισμου σ. του 23. S^{2} ανεβη .. S^{2} om προς σε LXXIV. 1. S τω ασαφ ωδης 2. S εξομολ. σοι και .. S^{*} et ^{2} om παντα 4. S κατοικ. εν αυτη 5. S^{2} μη παρανομειται 6. S^{2} (c.^{2}) και μη λαλειτ. 7. S^{2} εξ εξοδ. 9. S^{2} πληρης, sed statim restituit πληρες

10 τῆς γῆς. [10]ἐγὼ δὲ ἀγαλλιάσομαι εἰς τὸν αἰῶνα, ψαλῶ τῷ θεῷ Ἰακώβ· καὶ πάντα
τὰ κέρατα τῶν ἁμαρτωλῶν συγκλάσω, καὶ ὑψωθήσεται τὰ κέρατα τοῦ δικαίου.

LXXV. (LXXVI.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις, ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ, ᾠδὴ πρὸς τὸν Ἀσσύριον.
2 [2]Γνωστὸς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ θεός, ἐν τῷ Ἰσραὴλ μέγα τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
3 [3]καὶ ἐγενήθη ἐν εἰρήνῃ ὁ τόπος αὐτοῦ, καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἐν Σιών·
4 [4]ἐκεῖ συνέτριψε τὰ κράτη τῶν τόξων, ὅπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον. διά-
5 6 ψαλμα. [5]φωτίζεις σὺ θαυμαστῶς ἀπὸ ὀρέων αἰωνίων. [6]ἐταράχθησαν πάντες
οἱ ἀσύνετοι τῇ καρδίᾳ· ὕπνωσαν ὕπνον αὐτῶν, καὶ οὐχ εὗρον οὐδὲν πάντες
7 οἱ ἄνδρες τοῦ πλούτου ταῖς χερσὶν αὐτῶν. [7]ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου, ὁ θεὸς
8 Ἰακώβ, ἐνύσταξαν οἱ ἐπιβεβηκότες τοὺς ἵππους. [8]σὺ φοβερὸς εἶ, καὶ τίς ἀν-
9 τιστήσεταί σοι ἀπὸ τῆς ὀργῆς σου; [9]ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠκούτισας κρίσιν, γῆ
10 ἐφοβήθη καὶ ἡσύχασεν, [10]ἐν τῷ ἀναστῆναι εἰς κρίσιν τὸν θεὸν τοῦ σῶσαι
11 πάντας τοὺς πρᾳεῖς τῇ καρδίᾳ. διάψαλμα. [11]ὅτι ἐνθύμιον ἀνθρώπου ἐξομολο-
12 γήσεταί σοι, καὶ ἐγκατάλειμμα ἐνθυμίου ἑορτάσει σοι. [12]εὔξασθε καὶ ἀπόδοτε
13 κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, πάντες οἱ κύκλῳ αὐτοῦ οἴσουσι δῶρα. [13]τῷ φοβερῷ
καὶ ἀφαιρουμένῳ πνεύματα ἀρχόντων, φοβερῷ παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.

LXXVI. (LXXVII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ Ἰδιθοὺν ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.
2 [2]Φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, καὶ ἡ φωνή μου πρὸς τὸν θεόν, καὶ
3 προςέσχε μοι. [3]ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν θεὸν ἐξεζήτησα, ταῖς χερσί μου
νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠπατήθην· ἀπηνήνατο παρακληθῆναι ἡ ψυχή
4 μου. [4]ἐμνήσθην τοῦ θεοῦ καὶ εὐφράνθην· ἠδολέσχησα καὶ ὠλιγοψύχησε τὸ
5 πνεῦμά μου. διάψαλμα. [5]προκατελάβοντο φυλακὰς πάντες οἱ ἐχθροί μου,
6 ἐταράχθην καὶ οὐκ ἐλάλησα. [6]διελογισάμην ἡμέρας ἀρχαίας, καὶ ἔτη αἰώνια
7 [7]ἐμνήσθην, καὶ ἐμελέτησα, νυκτὸς μετὰ τῆς καρδίας μου ἠδολέσχουν, καὶ
8 ἔσκαλλον τὸ πνεῦμά μου. [8]μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας ἀπώσεται κύριος, καὶ οὐ
9 προςθήσει τοῦ εὐδοκῆσαι ἔτι; [9]ἢ εἰς τέλος ἀποκόψει τὸ ἔλεος ἀπὸ γενεᾶς
10 καὶ γενεᾶς; [10]ἢ ἐπιλήσεται τοῦ οἰκτειρῆσαι ὁ θεός, ἢ συνέξει ἐν τῇ ὀργῇ
11 αὐτοῦ τοὺς οἰκτιρμοὺς αὐτοῦ; διάψαλμα. [11]καὶ εἶπα Νῦν ἠρξάμην, αὕτη ἡ
12 ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου. [12]ἐμνήσθην τῶν ἔργων κυρίου, ὅτι μνησθή-
13 σομαι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν θαυμασίων σου, [13]καὶ μελετήσω ἐν πᾶσι τοῖς
14 ἔργοις σου, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασί σου ἀδολεσχήσω. [14]ὁ θεός, ἐν τῷ ἁγίῳ
15 ἡ ὁδός σου· τίς θεὸς μέγας ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν; [15]σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ ποιῶν θαυμά-
16 σια, ἐγνώρισας ἐν τοῖς λαοῖς τὴν δύναμίν σου· [16]ἐλυτρώσω ἐν τῷ βραχίονί
17 σου τὸν λαόν σου, τοὺς υἱοὺς Ἰακὼβ καὶ Ἰωσήφ. διάψαλμα. [17]εἴδοσάν σε
ὕδατα, ὁ θεός, εἴδοσάν σε ὕδατα καὶ ἐφοβήθησαν, καὶ ἐταράχθησαν ἄβυσ-
18 σοι· [18]πλῆθος ἤχους ὑδάτων, φωνὴν ἔδωκαν αἱ νεφέλαι, καὶ γὰρ τὰ βέλη
19 σου διαπορεύονται· [19]φωνὴ τῆς βροντῆς σου ἐν τῷ τροχῷ, ἔφαναν αἱ ἀστρα-
20 παί σου τῇ οἰκουμένῃ, ἐσαλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ. [20]ἐν τῇ θαλάσσῃ
ἡ ὁδός σου, καὶ αἱ τρίβοι σου ἐν ὕδασι πολλοῖς, καὶ τὰ ἴχνη σου οὐ γνω-
21 σθήσονται. [21]ὡδήγησας ὡς πρόβατα τὸν λαόν σου ἐν χειρὶ Μωυσῆ καὶ
Ἀαρών.

---

10. S* αγαλλ. κυριω .. S συνκλασω .. S[2] το κερας του LXXV. 1. S om ωδη πρ. τ. ασσυριον 7. S[2] τοις ιπποις 8. S σοι απο τοτε η οργη σου 10. S[2] της γης pro τη καρδια 11. S ενκαταλιμμα 12. S* τω κυριω θεω LXXVI. 1. S τω ασαφ ψαλμ. 2. S om και η 5. S[2] οι οφθαλμοι μου pro παντ. οι εχθρ. μου 7. S[3] εσκαλλεν 9. S* om αποκοψει, S[2] post ελεος αυτου (sic et [3]) suppl. αποκοψει συνετελεσεν ρημα .. S απο γεν. εις γενεαν 10. S[2] μη επιλη. .. S* τους οικτειρμ. αυτ. εν τ. οργ. αυτ. 14. S* τις μεγας (om θεος) 15. S[2] (contra [3]) post θαυμασια add μονος 16. S om σου prius 17. S[2] αι αβυσσοι 18. S* υδατος 20. S γνωσθησεται

LXXVII. (LXXVIII.)

Συνέσεως τῷ Ἀσάφ.

Προσέχετε λαός μου τὸν νόμον μου, κλίνατε τὸ οὖς ὑμῶν εἰς τὰ ῥήματα
Mt. 13, 35. τοῦ στόματός μου. [2]ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, φθέγξομαι προ- 2
βλήματα ἀπ' ἀρχῆς, [3]ὅσα ἠκούσαμεν καὶ ἔγνωμεν αὐτά, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν 3
διηγήσαντο ἡμῖν· [4]οὐκ ἐκρύβη ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν, ἀπαγ- 4
γέλλοντες τὰς αἰνέσεις κυρίου καὶ τὰς δυναστείας αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐ-
τοῦ ἃ ἐποίησε. [5]καὶ ἀνέστησε μαρτύριον ἐν Ἰακώβ, καὶ νόμον ἔθετο ἐν Ἰσραήλ, 5
ὃν ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν γνωρίσαι αὐτὸν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, [6]ὅπως ἂν 6
γνῷ γενεὰ ἑτέρα, υἱοὶ οἱ τεχθησόμενοι, καὶ ἀναστήσονται καὶ ἀπαγγελοῦσιν
αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν· [7]ἵνα θῶνται ἐπὶ τὸν θεὸν τὴν ἐλπίδα αὐτῶν, καὶ μὴ 7
ἐπιλάθωνται τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν· [8]ἵνα 8
μὴ γένωνται ὡς οἱ πατέρες αὐτῶν γενεὰ σκολιὰ καὶ παραπικραίνουσα, γε-
νεὰ ἥτις οὐ κατεύθυνεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐπιστώθη μετὰ τοῦ
θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐτῆς. [9]υἱοὶ Ἐφραΐμ ἐντείνοντες καὶ βάλλοντες τόξον ἐστρά- 9
φησαν ἐν ἡμέρᾳ πολέμου· [10]οὐκ ἐφύλαξαν τὴν διαθήκην τοῦ θεοῦ, καὶ ἐν 10
τῷ νόμῳ αὐτοῦ οὐκ ἤθελον πορεύεσθαι. [11]καὶ ἐπελάθοντο τῶν εὐεργεσιῶν 11
αὐτοῦ καὶ τῶν θαυμασίων αὐτοῦ ὧν ἔδειξεν αὐτοῖς, [12]ἐναντίον τῶν πατέρων 12
αὐτῶν ἃ ἐποίησε θαυμάσια, ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐν πεδίῳ Τάνεως. [13]διέῤῥηξε 13
θάλασσαν καὶ διήγαγεν αὐτούς, ἔστησεν ὕδατα ὡσεὶ ἀσκόν· [14]καὶ ὡδήγησεν 14
αὐτοὺς ἐν νεφέλῃ ἡμέρας, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐν φωτισμῷ πυρός· [15]διέῤῥηξε 15
πέτραν ἐν ἐρήμῳ, καὶ ἐπότισεν αὐτοὺς ὡς ἐν ἀβύσσῳ πολλῇ· [16]καὶ ἐξήγαγεν 16
ὕδωρ ἐκ πέτρας, καὶ κατήγαγεν ὡς ποταμοὺς ὕδατα. [17]καὶ προσέθεντο ἔτι 17
τοῦ ἁμαρτάνειν αὐτῷ· παρεπίκραναν τὸν ὕψιστον ἐν ἀνύδρῳ, [18]καὶ ἐξεπεί- 18
ρασαν τὸν θεὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, τοῦ αἰτῆσαι βρώματα ταῖς ψυχαῖς
αὐτῶν. [19]καὶ κατελάλησαν τοῦ θεοῦ καὶ εἶπαν Μὴ δυνήσεται ὁ θεὸς ἑτοι- 19
μάσαι τράπεζαν ἐν ἐρήμῳ; [20]ἐπεὶ ἐπάταξε πέτραν, καὶ ἐῤῥύησαν ὕδατα, καὶ 20
χείμαῤῥοι κατεκλύσθησαν· μὴ καὶ ἄρτον δυνήσεται δοῦναι; ἢ ἑτοιμάσαι τρά-
πεζαν τῷ λαῷ αὐτοῦ; [21]διὰ τοῦτο ἤκουσε κύριος καὶ ἀνεβάλετο, καὶ πῦρ 21
ἀνήφθη ἐν Ἰακώβ, καὶ ὀργὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ· [22]ὅτι οὐκ ἐπίστευσαν 22
ἐν τῷ θεῷ, οὐδὲ ἤλπισαν ἐπὶ τὸ σωτήριον αὐτοῦ. [23]καὶ ἐνετείλατο νεφέλαις 23
*Jo. 6, ὑπεράνωθεν, καὶ θύρας οὐρανοῦ ἀνέῳξε· [24]καὶ ἔβρεξεν αὐτοῖς μάννα φαγεῖν, 24
31. καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς· [25]ἄρτον ἀγγέλων ἔφαγεν ἄνθρωπος, ἐπι- 25
σιτισμὸν ἀπέστειλεν αὐτοῖς εἰς πλησμονήν. [26]ἀπῆρε νότον ἐξ οὐρανοῦ, καὶ 26
ἐπήγαγεν ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ λίβα, [27]καὶ ἔβρεξεν ἐπ' αὐτοὺς ὡσεὶ χοῦν 27
σάρκας, καὶ ὡσεὶ ἄμμον θαλασσῶν πετεινὰ πτερωτά· [28]καὶ ἐπέπεσον εἰς μέσον 28
τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν, κύκλῳ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν. [29]καὶ ἔφαγοσαν καὶ 29
ἐνεπλήσθησαν σφόδρα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ἤνεγκεν αὐτοῖς. [30]οὐκ ἐστε- 30
ρήθησαν ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας αὐτῶν· ἔτι τῆς βρώσεως αὐτῶν οὔσης ἐν τῷ
στόματι αὐτῶν, [31]καὶ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς 31
πίοσιν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Ἰσραὴλ συνεπόδισεν. [32]ἐν πᾶσι τούτοις 32
ἥμαρτον ἔτι, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ· [33]καὶ ἐξέλιπον ἐν 33
ματαιότητι αἱ ἡμέραι αὐτῶν, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν μετὰ σπουδῆς. [34]ὅταν ἀπέ- 34
κτεινεν αὐτούς ἐζήτουν αὐτόν, καὶ ἐπέστρεφον καὶ ὤρθριζον πρὸς τὸν θεόν·
[35]καὶ ἐμνήσθησαν ὅτι ὁ θεὸς βοηθὸς αὐτῶν ἐστί, καὶ ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος λυ- 35
τρωτὴς αὐτῶν ἐστί. [36]καὶ ἠγάπησαν αὐτὸν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τῇ 36
γλώσσῃ αὐτῶν ἐψεύσαντο αὐτῷ· [37]ἡ δὲ καρδία αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα μετ' αὐ- 37

LXXVII. 2. S^{*} εν παραβολη 4. S του κυριου 5. S^{*} ον εθετο τοις, S^{2} οσα ενετιλατο τοις . . S του γνωρ. . . S^{2} αυτα 6. S αναγγελουσιν . . S^{*} om αυτα 7. S εκζητησουσιν 8. S^{2} την καρδιαν εαυτης 9. S εφραιμ . . S τοξοις 10. S^{2} ουκ ηβουληθησαν 13. S^{2} παρεστησεν . . S ωσ εισ ασκ 14. S^{*} φ. φωτοσ 15. S εν τη ερημω 16. S^{*} ωςει 20. S δυναται 27. S χνουν 28. S^{*} επεσον 29. S εφαγον . . S^{*} εδωκεν pro ηνεγκεν 30. S^{2} om αυτων post βρωσεως 31. S πλειοσιν pro πιοσιν 32. S εν τοις θαυμ. 34. S απεκτεννεν . . S τοτε εξεζητουν 35. S^{*} om ο θεος ante ο υψ.

38 τοῦ, οὐδὲ ἐπιστώθησαν ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ. [38]αὐτὸς δέ ἐστιν οἰκτίρμων
καὶ ἱλάσεται ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν, καὶ οὐ διαφθερεῖ· καὶ πληθυνεῖ τοῦ ἀπο-
39 στρέψαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ ἐκκαύσει πᾶσαν τὴν ὀργὴν αὐτοῦ· [39]καὶ
40 ἐμνήσθη ὅτι σάρξ εἰσι, πνεῦμα πορευόμενον καὶ οὐκ ἐπιστρέφον. [40]ποσάκις
41 παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, παρώργισαν αὐτὸν ἐν γῇ ἀνύδρῳ; [41]καὶ
ἐπέστρεψαν καὶ ἐπείρασαν τὸν θεόν, καὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ παρώξυναν.
42 [42]οὐκ ἐμνήσθησαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἡμέρας ἧς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς
43 θλίβοντος· [43]ὡς ἔθετο ἐν Αἰγύπτῳ τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ
44 ἐν πεδίῳ Τάνεως· [44]καὶ μετέστρεψεν εἰς αἷμα τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ
45 ὀμβρήματα αὐτῶν ὅπως μὴ πίωσιν· [45]ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς κυνόμυιαν καὶ
46 κατέφαγεν αὐτούς, καὶ βάτραχον καὶ διέφθειρεν αὐτούς· [46]καὶ ἔδωκε τῇ
47 ἐρυσίβῃ τὸν καρπὸν αὐτῶν, καὶ τοὺς πόνους αὐτῶν τῇ ἀκρίδι· [47]ἀπέκτεινεν
ἐν χαλάζῃ τὴν ἄμπελον αὐτῶν, καὶ τὰς συκαμίνους αὐτῶν ἐν τῇ πάχνῃ·
48 [48]καὶ παρέδωκεν ἐν χαλάζῃ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν τῷ
49 πυρί· [49]ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ, θυμὸν καὶ ὀργὴν καὶ
50 θλῖψιν ἀποστολὴν δι' ἀγγέλων πονηρῶν· [50]ὡδοποίησε τρίβον τῇ ὀργῇ αὐτοῦ,
οὐκ ἐφείσατο ἀπὸ θανάτου τῶν ψυχῶν αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν εἰς θά-
51 νατον συνέκλεισε· [51]καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἀπαρχὴν
52 πόνων αὐτῶν ἐν τοῖς σκηνώμασι Χάμ. [52]καὶ ἀπῆρεν ὡς πρόβατα τὸν λαὸν
53 αὐτοῦ, ἤγαγεν αὐτοὺς ὡσεὶ ποίμνιον ἐν ἐρήμῳ· [53]καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν
54 ἐλπίδι καὶ οὐκ ἐδειλίασαν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐκάλυψε θάλασσα. [54]καὶ
εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς ὅρος ἁγιάσματος αὐτοῦ, ὄρος τοῦτο ὃ ἐκτήσατο ἡ δεξιὰ
55 αὐτοῦ· [55]καὶ ἐξέβαλεν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ἔθνη, καὶ ἐκληροδότησεν αὐτοὺς
ἐν σχοινίῳ κληροδοσίας, καὶ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν τὰς
56 φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. [56]καὶ ἐπείρασαν καὶ παρεπίκραναν τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον,
57 καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο· [57]καὶ ἀπέστρεψαν καὶ ἠσυνθέτησαν
58 καθὼς καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν, μετεστράφησαν εἰς τόξον στρεβλόν· [58]καὶ παρώρ-
γισαν αὐτὸν ἐπὶ τοῖς βουνοῖς αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν παρεζήλω-
59 σαν αὐτόν. [59]ἤκουσεν ὁ θεὸς καὶ ὑπερεῖδε, καὶ ἐξουδένωσε σφόδρα τὸν Ἰσραήλ·
60 [60]καὶ ἀπώσατο τὴν σκηνὴν Σηλώμ, σκήνωμα αὐτοῦ οὗ κατεσκήνωσεν ἐν
61 ἀνθρώποις· [61]καὶ παρέδωκεν εἰς αἰχμαλωσίαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν, καὶ τὴν καλ-
62 λονὴν αὐτῶν εἰς χεῖρα ἐχθροῦ· [62]καὶ συνέκλεισεν εἰς ῥομφαίαν τὸν λαὸν αὐ-
63 τοῦ, καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὑπερεῖδε. [63]τοὺς νεανίσκους αὐτῶν κατέφαγε
64 πῦρ, καὶ αἱ παρθένοι αὐτῶν οὐκ ἐπένθησαν· [64]οἱ ἱερεῖς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ
65 ἔπεσον, καὶ αἱ χῆραι αὐτῶν οὐ κλαυσθήσονται. [65]καὶ ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν
66 κύριος, ὡς δυνατὸς κεκραιπαληκὼς ἐξ οἴνου· [66]καὶ ἐπάταξε τοὺς ἐχθροὺς
67 αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, ὄνειδος αἰώνιον ἔδωκεν αὐτοῖς. [67]καὶ ἀπώσατο τὸ σκή-
68 νωμα Ἰωσήφ, καὶ τὴν φυλὴν Ἐφραῒμ οὐκ ἐξελέξατο· [68]καὶ ἐξελέξατο τὴν
69 φυλὴν Ἰούδα, τὸ ὄρος τὸ Σιὼν ὃ ἠγάπησε. [69]καὶ ᾠκοδόμησεν ὡς μονοκε-
70 ρώτων τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ, ἐν τῇ γῇ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα. [70]καὶ
ἐξελέξατο Δαυὶδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ, καὶ ἀνέλαβεν αὐτὸν ἐκ τῶν ποιμνίων τῶν
71 προβάτων· [71]ἐξόπισθεν τῶν λοχευομένων ἔλαβεν αὐτόν, ποιμαίνειν Ἰακὼβ τὸν
72 δοῦλον αὐτοῦ καὶ Ἰσραὴλ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. [72]καὶ ἐποίμανεν αὐτοὺς
ἐν τῇ ἀκακίᾳ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ συνέσει τῶν χειρῶν αὐτοῦ
ὡδήγησεν αὐτούς.

---

40. S^* εν τη ερημω pro ε. γη ανυδρ. 42. S^* θλιβοντων 48. S^* παρεδωκ. εις αιχμαλωσιαν τα, S^2 παρεδ. εις χαλαζαν τα 50. S οδοποιησεν 51. S^* απαρχ. των πρωτοτοκων αυτων, S^2 απαρχ. παντος πονου αυτων 52. S και ανηγαγεν αυτους ως (^{2} ωςει) 53. S^2 επ ελπιδι .. S^2 η θαλασσα 57. S επεστρεψαν .. S^2 ηθετησαν .. S^* και μετεστραφησαν 59. S^* και ηκουσεν κυριος και 60. S^* σηλω .. S^2 σκηνωμα ο κατ. 61. S χειρας 62. S υπεριδεν 63. S^2 επενθηθησαν 64. S επεσαν 66. S^2 εχθρ. αυτων 67. S εφραιμ 68. S^* το ορος σιων 69. S^2 μονοκερωτος .. S^* εθεμελ. αυτο 70. S δαυειδ 72. S εποιμαινεν .. S^2 εν ταις συνεσεσι

LXXVIII. (LXXIX.)

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

Ὁ θεός, ἤλθοσαν ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου, ἐμίαναν τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν
σου, ἔθεντο Ἱερουσαλὴμ εἰς ὀπωροφυλάκιον· [2]ἔθεντο τὰ θνησιμαῖα τῶν δούλων 2
σου βρώματα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, τὰς σάρκας τῶν ὁσίων σου τοῖς θηρίοις
τῆς γῆς· [3]ἐξέχεαν τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς ὕδωρ κύκλῳ Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἦν ὁ 3
θάπτων. [4]ἐγενήθημεν εἰς ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρισμὸς καὶ χλευα- 4
σμὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν. [5]ἕως πότε κύριε ὀργισθήσῃ εἰς τέλος, ἐκκαυθήσεται ὡς 5
πῦρ ὁ ζῆλός σου; [6]ἔκχεον τὴν ὀργήν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ ἐπεγνωκότα σε, καὶ 6
ἐπὶ βασιλείας αἳ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο· [7]ὅτι κατέφαγον τὸν Ἰακώβ, 7
καὶ τὸν τόπον αὐτοῦ ἠρήμωσαν. [8]μὴ μνησθῇς ἡμῶν ἀνομιῶν ἀρχαίων· ταχὺ προ- 8
καταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοί σου, ὅτι ἐπτωχεύσαμεν σφόδρα. [9]βοήθησον 9
ἡμῖν, ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἕνεκα τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός σου· κύριε, ῥῦσαι ἡμᾶς
καὶ ἱλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου· [10]μή ποτε εἴπωσιν 10
ἐν τοῖς ἔθνεσι Ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν; καὶ γνωσθήτω ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐνώπιον
τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἡ ἐκδίκησις τοῦ αἵματος τῶν δούλων σου τοῦ ἐκκεχυμένου.
[11]εἰςελθέτω ἐνώπιόν σου ὁ στεναγμὸς τῶν πεπεδημένων, κατὰ τὴν μεγαλωσύνην 11
τοῦ βραχίονός σου περιποίησαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων. [12]ἀπόδος τοῖς
γείτοσιν ἡμῶν ἑπταπλάσια εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν, τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν ὃν ὠνεί-
δισάν σε, κύριε. [13]ἡμεῖς γὰρ λαός σου καὶ πρόβατα νομῆς σου, ἀνθομολογησό- 13
μεθά σοι εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἐξαγγελοῦμεν τὴν αἴνεσίν σου.

LXXIX. (LXXX.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων, μαρτύριον τῷ Ἀσάφ, ψαλμὸς ὑπὲρ
τοῦ Ἀσσυρίου.

[2]Ὁ ποιμαίνων τὸν Ἰσραὴλ πρόσχες, ὁ ὁδηγῶν ὡςεὶ πρόβατα τὸν Ἰωσήφ· 2
ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ ἐμφάνηθι, [3]ἐναντίον Ἐφραῒμ καὶ Βενιαμὶν καὶ 3
Μανασσῆ, ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς. [4]ὁ θεός, 4
ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόςωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα. [5]κύριε ὁ θεὸς 5
τῶν δυνάμεων, ἕως πότε ὀργίζῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου σου; [6]ψωμιεῖς 6
ἡμᾶς ἄρτον δακρύων, καὶ ποτιεῖς ἡμᾶς ἐν δάκρυσιν ἐν μέτρῳ· [7]ἔθου ἡμᾶς εἰς 7
ἀντιλογίαν τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἐμυκτήρισαν ἡμᾶς. [8]κύριε ὁ 8
θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόςωπόν σου, καὶ σωθη-
σόμεθα. διάψαλμα. [9]ἄμπελον ἐξ Αἰγύπτου μετῆρας, ἐξέβαλες ἔθνη καὶ κατεφύ- 9
τευσας αὐτήν· [10]ὡδοποίησας ἔμπροσθεν αὐτῆς, καὶ κατεφύτευσας τὰς ῥίζας αὐ- 10
τῆς, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ. [11]ἐκάλυψεν ὄρη ἡ σκιὰ αὐτῆς, καὶ αἱ ἀναδενδράδες 11
αὐτῆς τὰς κέδρους τοῦ θεοῦ· [12]ἐξέτεινε τὰ κλήματα αὐτῆς ἕως θαλάσσης, καὶ 12
ἕως ποταμοῦ τὰς παραφυάδας αὐτῆς. [13]ἵνα τί καθεῖλες τὸν φραγμὸν αὐτῆς, καὶ 13
τρυγῶσιν αὐτὴν πάντες οἱ παραπορευόμενοι τὴν ὁδόν; [14]ἐλυμήνατο αὐτὴν σῦς 14
ἐκ δρυμοῦ, καὶ μονιὸς ἄγριος κατενεμήσατο αὐτήν. [15]ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπί- 15
στρεψον δή, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε, καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην·
[16]καὶ κατάρτισαι αὐτὴν ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιά σου, καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου ὃν 16
ἐκραταίωσας σεαυτῷ. [17]ἐμπεπυρισμένη πυρὶ καὶ ἀνεσκαμμένη· ἀπὸ ἐπιτιμήσεως 17
τοῦ προςώπου σου ἀπολοῦνται· [18]γενηθήτω ἡ χείρ σου ἐπ' ἄνδρα δεξιᾶς σου, καὶ 18
ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ, [19]καὶ οὐ μὴ ἀποστῶμεν ἀπὸ σοῦ· 19

LXXVIII. 1. S ψαλμ. τω δαυειδ 3. S^2 ωςει υδ. 4. S om εις 6. stichum pr. ab initio omissum ipse * vel primus corrector supplevit . . S^2 επι τα εθνη . . S^* τα μη ειδοτα σε, S^2 τ. μ. γινωσκοντα σε 8. S post σου add κυριε 9. S^2 ενεκεν . . S του ονοματος κυριε ρυσαι ημας (haec a seqq. separat) . . S^2 ενεκεν . . S^* αυτου pro σου (sed ipse * se correxit) 10. S^2 ειπωσιν τα εθνη 11. S εις ελθατω 12. S επταπλασιονα 13. S ημεις δε . . S^* της νομης . . S^2 (contra ^{3}) post σοι add ο θεος LXXIX. 1. S εις μαρτυριον . . S om υπερ τ. ασσυριου 2. S^2 προβατον . . S χερουβειμ . . S εμφανητι 3. S εφραιμ κ. βενιαμειν 5. S^2 των δουλων σου 7. S^2 εμυκτηριζον 8. S om διαψαλμα 10. S^2 και επληρωσεν την γην 11. a verbis τας κεδρους του θεου rursus incipit Alex. 12. ποταμων 13. *om αυτην 14. υς pro συς 15. και επιβλεψον 18. δεξιαν σου

20 ζωώσεις ἡμᾶς, καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικαλεσόμεϑα. [20]κύριε ὁ ϑεὸς τῶν δυνάμεων,
ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωϑησόμεϑα.

LXXX. (LXXXI.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

2 3 [2]Ἀγαλλιᾶσϑε τῷ ϑεῷ τῷ βοηϑῷ ἡμῶν, ἀλαλάξατε τῷ ϑεῷ Ἰακώβ· [3]λάβετε
4 ψαλμὸν καὶ δότε τύμπανον, ψαλτήριον τερπνὸν μετὰ κιϑάρας· [4]σαλπίσατε ἐν
5 νεομηνίᾳ σάλπιγγι, ἐν εὐσήμῳ ἡμέρᾳ ἑορτῆς ὑμῶν, [5]ὅτι πρόσταγμα τῷ Ἰσραήλ
6 ἐστι, καὶ κρίμα τῷ ϑεῷ Ἰακώβ· [6]μαρτύριον ἐν τῷ Ἰωσὴφ ἔϑετο αὐτόν, ἐν τῷ
7 ἐξελϑεῖν αὐτὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου· γλῶσσαν ἣν οὐκ ἔγνω ἤκουσεν, [7]ἀπέστησεν
8 ἀπὸ ἄρσεων τὸν νῶτον αὐτοῦ, αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐν τῷ κοφίνῳ ἐδούλευσαν. [8]ἐν
ϑλίψει ἐπεκαλέσω με καὶ ἐῤῥυσάμην σε· ἐπήκουσά σου ἐν ἀποκρύφῳ καταιγίδος,
9 ἐδοκίμασά σε ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας. διάψαλμα. [9]ἄκουσον, λαός μου, καὶ λα-
10 λήσω σοι· Ἰσραήλ, καὶ διαμαρτύρομαί σοι. ἐὰν ἀκούσῃς μου, [10]οὐκ ἔσται ἐν σοὶ
11 ϑεὸς πρόσφατος, οὐδὲ προσκυνήσεις ϑεῷ ἀλλοτρίῳ. [11]ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ ϑεός
σου, ὁ ἀναγαγών σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου· πλάτυνον τὸ στόμα σου καὶ πληρώσω αὐτό.
12 [12]καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ λαός μου τῆς φωνῆς μου, καὶ Ἰσραὴλ οὐ προσέσχε μοι·
13 [13]καὶ ἐξαπέστειλα αὐτοὺς κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν καρδιῶν αὐτῶν, πορεύσονται
14 ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν. [14]εἰ ὁ λαός μου ἤκουσέ μου, Ἰσραὴλ ταῖς ὁδοῖς
15 μου εἰ ἐπορεύϑη, [15]ἐν τῷ μηδενὶ ἂν τοὺς ἐχϑροὺς αὐτῶν ἐταπείνωσα, καὶ ἐπὶ
16 τοὺς ϑλίβοντας αὐτοὺς ἐπέβαλον ἂν τὴν χεῖρά μου· [16]οἱ ἐχϑροὶ κυρίου ἐψεύσαντο
17 αὐτῷ, καὶ ἔσται ὁ καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα· [17]καὶ ἐψώμισεν αὐτοὺς ἐκ
στέατος πυροῦ, καὶ ἐκ πέτρας μέλι ἐχόρτασεν αὐτούς.

LXXXI. (LXXXII.)

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

2 Ὁ ϑεὸς ἔστη ἐν συναγωγῇ ϑεῶν, ἐν μέσῳ δὲ ϑεοὺς διακρινεῖ. [2]ἕως πότε
3 κρίνετε ἀδικίαν, καὶ πρόσωπα ἁμαρτωλῶν λαμβάνετε; διάψαλμα. [3]κρίνατε ὀρφα-
4 νὸν καὶ πτωχόν, ταπεινὸν καὶ πένητα δικαιώσατε· [4]ἐξέλεσϑε πένητα, καὶ πτωχὸν
5 ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ ῥύσασϑε. [5]οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ συνῆκαν, ἐν σκότει διαπορεύον-
6 ται· σαλευϑήσονται πάντα τὰ ϑεμέλια τῆς γῆς. [6]ἐγὼ εἶπα Θεοί ἐστε καὶ υἱοὶ Jo. 10,
7 ὑψίστου πάντες· [7]ὑμεῖς δὲ ὡς ἄνϑρωποι ἀποϑνήσκετε, καὶ ὡς εἷς τῶν ἀρ- 34.
8 χόντων πίπτετε. [8]ἀνάστα ὁ ϑεός, κρῖνον τὴν γῆν, ὅτι σὺ κατακληρονομήσεις
ἐν πᾶσι τοῖς ἔϑνεσιν.

LXXXII. (LXXXIII.)

Ὠδὴ ψαλμοῦ τῷ Ἀσάφ.

2 [2]Ὁ ϑεός, τίς ὁμοιωϑήσεταί σοι; μὴ σιγήσῃς μηδὲ καταπραΰνῃς, ὁ ϑεός,
3 4 [3]ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχϑροί σου ἤχησαν, καὶ οἱ μισοῦντές σε ἦραν κεφαλήν· [4]ἐπὶ τὸν
λαόν σου κατεπανουργεύσαντο γνώμην, καὶ ἐβουλεύσαντο κατὰ τῶν ἁγίων σου·
5 [5]εἶπαν Δεῦτε καὶ ἐξολοϑρεύσωμεν αὐτοὺς ἐξ ἔϑνους, καὶ οὐ μὴ μνησϑῇ τὸ ὄνομα
6 Ἰσραὴλ ἔτι· [6]ὅτι ἐβουλεύσαντο ἐν ὁμονοίᾳ ἐπὶ τὸ αὐτό, κατὰ σοῦ διαϑήκην διέ-
7 ϑεντο, [7]τὰ σκηνώματα τῶν Ἰδουμαίων καὶ οἱ Ἰσμαηλῖται, Μωὰβ καὶ οἱ Ἀγα-
8 ρηνοί, [8]Γεβὰλ καὶ Ἀμμὼν καὶ Ἀμαλήκ, καὶ ἀλλόφυλοι μετὰ τῶν κατοικούντων
9 Τύρον· [9]καὶ γὰρ καὶ Ἀσσοὺρ συμπαρεγένετο μετ᾽ αὐτῶν, ἐγενήϑησαν εἰς ἀντί-
10 ληψιν τοῖς υἱοῖς Λώτ. διάψαλμα. [10]ποίησον αὐτοῖς ὡς τῇ Μαδιὰμ καὶ τῷ Σει-
11 σαρᾳ, ὡς τῷ Ἰαβεὶν ἐν τῷ χειμάῤῥῳ Κεισῶν· [11]ἐξωλοϑρεύϑησαν ἐν Ἀενδώρ,
12 ἐγενήϑησαν ὡσεὶ κόπρος τῇ γῇ. [12]ϑοῦ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν ὡς τὸν Ὠρὴβ καὶ
13 Ζὴβ καὶ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανά, πάντας τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν, [13]οἵτινες εἶπαν
14 Κληρονομήσωμεν ἑαυτοῖς τὸ ϑυσιαστήριον τοῦ ϑεοῦ. [14]ὁ ϑεός μου, ϑοῦ αὐτοὺς
15 ὡς τροχόν, ὡς καλάμην κατὰ πρόσωπον ἀνέμου. [15]ὡσεὶ πῦρ ὃ διαφλέξει δρυμόν,
16 ὡσεὶ φλὸξ κατακαύσαι ὄρη, [16]οὕτως καταδιώξεις αὐτοὺς ἐν τῇ καταιγίδι σου,

---

19. επικαλεσωμεϑα LXXX. 1. υπερ τ. αλλοιωϑησομενων ψ. τω δαυιδ 4. ημερας ε. ημων 7. νωτ. αυτων 8. om διαψαλμα 9. om και λαλησω σοι ... ισραηλ pon. ante εαν LXXXI. 3. κρινετε ορφανω και πτωχω 4. in f. add αυτους 8. κληρονομ. αυτους εν LXXXII. 2. μη σιγησις 4. λα. σου κυριε 5. εξολεϑρευσωμεν 7. αγγαρηνοι 9. συνπαρεγενετο ... αντιλημψιν ... om διαψαλμα 10. σισαρα, ως ο ιαβειν ... κισσων 11. εξωλεϑρ. 13. το αγιαστηριον 14. ed. rom. ανεμου,

καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ταράξεις αὐτούς. [17]πλήρωσον τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας, 17
καὶ ζητήσουσι τὸ ὄνομά σου, κύριε. [18]αἰσχυνθήτωσαν καὶ ταραχθήτωσαν εἰς 18
τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐντραπήτωσαν καὶ ἀπολέσθωσαν· [19]καὶ γνώτωσαν 19
ὅτι ὄνομά σοι κύριος, σὺ μόνος ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

LXXXIII. (LXXXIV.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

[2]Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου, κύριε τῶν δυνάμεων. [3]ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλεί- 2 3
πει ἡ ψυχή μου εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ κυρίου· ἡ καρδία μου καὶ ἡ σάρξ μου ἠγαλ-
λιάσαντο ἐπὶ θεὸν ζῶντα. [4]καὶ γὰρ στρουθίον εὗρεν ἑαυτῷ οἰκίαν, καὶ τρυγὼν 4
νοσσιὰν ἑαυτῇ οὗ θήσει τὰ νοσσία ἑαυτῆς· τὰ θυσιαστήριά σου, κύριε τῶν δυ-
νάμεων, ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου. [5]μακάριοι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ 5
σου, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων αἰνέσουσί σε. διάψαλμα. [6]μακάριος ἀνὴρ οὗ 6
ἐστὶν ἡ ἀντίληψις αὐτοῦ παρὰ σοῦ, κύριε· ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διέθετο,
[7]εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος, εἰς τὸν τόπον ὃν ἔθετο. καὶ γὰρ εὐλογίας δώ- 7
σει ὁ νομοθετῶν· [8]πορεύσονται ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν, ὀφθήσεται ὁ θεὸς τῶν 8
θεῶν ἐν Σιών. [9]κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐν- 9
ώτισαι ὁ θεὸς Ἰακώβ. διάψαλμα. [10]ὑπερασπιστὰ ἡμῶν ἴδε ὁ θεός, καὶ ἐπίβλεψον 10
ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου. [11]ὅτι κρείσσων ἡμέρα μία ἐν ταῖς αὐλαῖς σου 11
ὑπὲρ χιλιάδας· ἐξελεξάμην παραριπτεῖσθαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ μᾶλλον ἢ οἰκεῖν
με ἐπὶ σκηνώμασιν ἁμαρτωλῶν. [12]ὅτι ἔλεον καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ κύριος, ὁ θεὸς 12
χάριν καὶ δόξαν δώσει· κύριος οὐχ ὑστερήσει τὰ ἀγαθὰ τοῖς πορευομένοις ἐν
ἀκακίᾳ. [13]κύριε τῶν δυνάμεων, μακάριος ἄνθρωπος ὁ ἐλπίζων ἐπὶ σέ. 13

LXXXIV. (LXXXV.)

Εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

[2]Εὐδοκήσας κύριε τὴν γῆν σου, ἀπέστρεψας τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰακώβ· 2
[3]ἀφῆκας τὰς ἀνομίας τῷ λαῷ σου, ἐκάλυψας πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 3
διάψαλμα. [4]κατέπαυσας πᾶσαν τὴν ὀργήν σου. ἀπέστρεψας ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ 4
σου. [5]ἐπίστρεψον ἡμᾶς ὁ θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν, καὶ ἀπόστρεψον τὸν 5
θυμόν σου ἀφ' ἡμῶν. [6]μὴ εἰς τὸν αἰῶνα ὀργισθῇς ἡμῖν; ἢ διατενεῖς τὴν 6
ὀργήν σου ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν; [7]ὁ θεός, σὺ ἐπιστρέψας ζωώσεις ἡμᾶς, 7
καὶ ὁ λαός σου εὐφρανθήσεται ἐπὶ σοί. [8]δεῖξον ἡμῖν κύριε τὸ ἔλεός σου, καὶ 8
τὸ σωτήριόν σου δῴης ἡμῖν. [9]ἀκούσομαι τί λαλήσει ἐν ἐμοὶ κύριος ὁ θεός, 9
ὅτι λαλήσει εἰρήνην ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ καὶ ἐπὶ
τοὺς ἐπιστρέφοντας πρὸς αὐτὸν καρδίαν. [10]πλὴν ἐγγὺς τῶν φοβουμένων αὐτὸν 10
τὸ σωτήριον αὐτοῦ, τοῦ κατασκηνῶσαι δόξαν ἐν τῇ γῇ ἡμῶν. [11]ἔλεος καὶ 11
ἀλήθεια συνήντησαν, δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη κατεφίλησαν· [12]ἀλήθεια ἐκ τῆς 12
γῆς ἀνέτειλε, καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψε. [13]καὶ γὰρ ὁ κύριος 13
δώσει χρηστότητα, καὶ ἡ γῆ ἡμῶν δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς. [14]δικαιοσύνη 14
ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύσεται, καὶ θήσει εἰς ὁδὸν τὰ διαβήματα αὐτοῦ.

LXXXV. (LXXXVI.)

Προσευχὴ τῷ Δαυίδ.

Κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου καὶ εἰσάκουσόν μου, ὅτι πτωχὸς καὶ πένης εἰμὶ
ἐγώ. [2]φύλαξον τὴν ψυχήν μου ὅτι ὅσιός εἰμι, σῶσον τὸν δοῦλόν σου, ὁ θεός, 2
τὸν ἐλπίζοντα ἐπὶ σέ. [3]ἐλέησόν με κύριε, ὅτι πρὸς σὲ κεκράξομαι ὅλην τὴν 3
ἡμέραν. [4]εὔφρανον τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου, ὅτι πρὸς σὲ κύριε ἦρα τὴν 4
ψυχήν μου. [5]ὅτι σύ, κύριε, χρηστὸς καὶ ἐπιεικὴς καὶ πολυέλεος πᾶσι τοῖς 5
ἐπικαλουμένοις σε. [6]ἐνώτισαι κύριε τὴν προσευχήν μου, καὶ πρόσχες τῇ φωνῇ 6
τῆς δεήσεώς μου. [7]ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου ἐκέκραξα πρὸς σέ, ὅτι εἰσήκουσάς 7

---

17. προσωπον pro ονομα LXXXIII. 5. μακ. παντες οι . . . om διαψαλμα 6. εστιν αντιλημψεις 7. κλαυθμονος, εις τοπον 9. om διαψαλμα 11. κρισσον . . . παραριπτεσθαι . . . θεου μου μαλλ. η οικ. εν σκην. 12. κυριος ο θεος conjg. . . . τους πορευομενους LXXXIV. 2. επεστρεψας 3. *om διαψαλμα 6. εις τους αιωνας 8. κυριε δωης ημιν 12. om και 14. ενωπιον . . . *προπορευεται LXXXV. 1. om προσευχη . . . επακουσον 2. ο θεος μου 7. επηκουσας

8 μου. [8]οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς, κύριε, καὶ οὐκ ἔστι κατὰ τὰ ἔργα σου.
9 [9]πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἐποίησας ἥξουσι καὶ προςκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, κύριε,
10 καὶ δοξάσουσι τὸ ὄνομά σου· [10]ὅτι μέγας εἶ σὺ καὶ ποιῶν θαυμάσια, σὺ εἶ
11 ὁ θεὸς μόνος ὁ μέγας. [11]ὁδήγησόν με κύριε ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ πορεύσομαι
ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· εὐφρανθήτω ἡ καρδία μου τοῦ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου.
12 [12]ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε ὁ θεός μου, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ δοξάσω
13 τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα· [13]ὅτι τὸ ἔλεός σου μέγα ἐπ' ἐμέ, καὶ ἐρρύσω
14 τὴν ψυχήν μου ἐξ ᾅδου κατωτάτου. [14]ὁ θεός, παράνομοι ἐπανέστησαν ἐπ'
ἐμέ, καὶ συναγωγὴ κραταιῶν ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου, καὶ οὐ προέθεντό σε
15 ἐνώπιον αὐτῶν. [15]καὶ σύ, κύριε ὁ θεός, οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος
16 καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινός. [16]ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με, δὸς τὸ
17 κράτος σου τῷ παιδί σου, καὶ σῶσον τὸν υἱὸν τῆς παιδίσκης σου. [17]ποίησον
μετ' ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθόν, καὶ ἰδέτωσαν οἱ μισοῦντές με καὶ αἰσχυνθή-
τωσαν, ὅτι σύ, κύριε, ἐβοήθησάς μοι καὶ παρεκάλεσάς με.

LXXXVI. (LXXXVII.)

Τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμὸς ᾠδῆς.

2 Οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς ἁγίοις· [2]ἀγαπᾷ κύριος τὰς πύλας
3 Σιὼν ὑπὲρ πάντα τὰ σκηνώματα Ἰακώβ. [3]δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ,
4 ἡ πόλις τοῦ θεοῦ. διάψαλμα. [4]μνησθήσομαι Ῥαὰβ καὶ Βαβυλῶνος τοῖς γινώ-
σκουσί με· καὶ ἰδοὺ ἀλλόφυλοι καὶ Τύρος καὶ λαὸς Αἰθιόπων, οὗτοι ἐγενή-
5 θησαν ἐκεῖ. [5]μήτηρ Σιὼν ἐρεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἄνθρωπος ἐγενήθη ἐν αὐτῇ,
6 καὶ αὐτὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν ὁ ὕψιστος. [6]κύριος διηγήσεται ἐν γραφῇ λαῶν
7 καὶ ἀρχόντων τούτων τῶν γεγενημένων ἐν αὐτῇ. διάψαλμα. [7]ὡς εὐφραινο-
μένων πάντων ἡ κατοικία ἐν σοί.

LXXXVII. (LXXXVIII.)

Ὠδὴ ψαλμοῦ τοῖς υἱοῖς Κορέ, εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ μαελὲθ τοῦ ἀποκριθῆναι, συνέσεως Αἰμὰν τῷ Ἰσραηλίτῃ.

2 [2]Κύριε ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου, ἡμέρας ἐκέκραξα καὶ ἐν νυκτὶ ἐναν-
3 τίον σου· [3]εἰςελθέτω ἐνώπιόν σου ἡ προσευχή μου, κλῖνον τὸ οὖς σου εἰς τὴν
4 δέησίν μου, κύριε. [4]ὅτι ἐπλήσθη κακῶν ἡ ψυχή μου, καὶ ἡ ζωή μου τῷ
5 ᾅδῃ ἤγγισε. [5]προσελογίσθην μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον, ἐγενήθην
6 ὡς ἄνθρωπος ἀβοήθητος, [6]ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος· ὡσεὶ τραυματίαι ἐρριμμένοι
καθεύδοντες ἐν τάφῳ ὧν οὐκ ἐμνήσθης ἔτι, καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χειρός σου
7 ἀπώσθησαν· [7]ἔθεντό με ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ, ἐν σκοτεινοῖς καὶ ἐν σκιᾷ θα-
8 νάτου. [8]ἐπ' ἐμὲ ἐπεστηρίχθη ὁ θυμός σου, καὶ πάντας τοὺς μετεωρισμούς
9 σου ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ. διάψαλμα. [9]ἐμάκρυνας τοὺς γνωστούς μου ἀπ' ἐμοῦ,
10 ἔθεντό με βδέλυγμα ἑαυτοῖς· παρεδόθην καὶ οὐκ ἐξεπορευόμην. [10]οἱ ὀφθαλ-
μοί μου ἠσθένησαν ἀπὸ πτωχείας· καὶ ἐκέκραξα πρὸς σὲ κύριε ὅλην τὴν ἡμέ-
11 ραν, διεπέτασα πρὸς σὲ τὰς χεῖράς μου. [11]μὴ τοῖς νεκροῖς ποιήσεις θαυμά-
12 σια; ἢ ἰατροὶ ἀναστήσουσι καὶ ἐξομολογήσονταί σοι; [12]μὴ διηγήσεταί τις ἐν
13 τάφῳ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῇ ἀπωλείᾳ; [13]μὴ γνωσθήσεται ἐν
14 τῷ σκότει τὰ θαυμάσιά σου, καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ἐν γῇ ἐπιλελησμένῃ; [14]κἀγὼ
15 πρὸς σὲ κύριε ἐκέκραξα, καὶ τὸ πρωὶ ἡ προσευχή μου προφθάσει σε. [15]ἵνα τί
κύριε ἀπωθεῖς τὴν προσευχήν μου, ἀποστρέφεις τὸ πρόςωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;
16 [16]πτωχός εἰμι ἐγὼ καὶ ἐν κόποις ἐκ νεότητός μου, ὑψωθεὶς δὲ ἐταπεινώθην καὶ
17 ἐξηπορήθην. [17]ἐπ' ἐμὲ διῆλθον αἱ ὀργαί σου, καὶ οἱ φοβερισμοί σου ἐξετάραξάν
18 19 με· [18]ἐκύκλωσάν με ὡς ὕδωρ, ὅλην τὴν ἡμέραν περιέσχον με ἅμα. [19]ἐμά-
κρυνας ἀπ' ἐμοῦ φίλον καὶ τοὺς γνωστούς μου ἀπὸ ταλαιπωρίας.

---

10. om ο μεγας 11. om εν bis LXXXVI. 3. *om διαψαλμα 6. om διαψαλμα LXXXVII. 1. συνεσεως αιθαμ 2. κεκραξομαι 3. εισελθατω 5. ωσει ανθρωπος 6. om ερριμμενοι 8. *om διαψαλμα 10. om και 14. και εγω 15. απωθ. τ. ψυχην μ. 16. *om κ. εξηπορ. 17. *om και 18. ολ. τ. ημ. c. antecdd. conjg. 19. post φιλον add και πλησιον

LXXXVIII. (LXXXIX.)

Συνέσεως Αἰθὰμ τῷ Ἰσραηλίτῃ.

[2] Τὰ ἐλέη σου κύριε εἰς τὸν αἰῶνα ᾄσομαι, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἀπαγ- 2
γελῶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῷ στόματί μου. [3] ὅτι εἶπας Εἰς τὸν αἰῶνα ἔλεος 3
οἰκοδομηθήσεται, ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἑτοιμασθήσεται ἡ ἀλήθειά σου· [4] διεθέμην 4
*Act. 2, διαθήκην τοῖς ἐκλεκτοῖς μου, ὤμοσα Δαυὶδ τῷ δούλῳ μου· [5] ἕως τοῦ αἰῶνος 5
30. ἑτοιμάσω τὸ σπέρμα σου, καὶ οἰκοδομήσω εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν τὸν θρόνον
σου. διάψαλμα. [6] ἐξομολογήσονται οἱ οὐρανοὶ τὰ θαυμάσιά σου, κύριε, καὶ 6
τὴν ἀλήθειάν σου ἐν ἐκκλησίᾳ ἁγίων. [7] ὅτι τίς ἐν νεφέλαις ἰσωθήσεται τῷ 7
κυρίῳ; καὶ τίς ὁμοιωθήσεται τῷ κυρίῳ ἐν υἱοῖς θεοῦ; [8] ὁ θεὸς ἐνδοξαζόμενος 8
ἐν βουλῇ ἁγίων, μέγας καὶ φοβερὸς ἐπὶ πάντας τοὺς περικύκλῳ αὐτοῦ. [9] κύριε 9
ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, τίς ὅμοιός σοι; δυνατὸς εἶ κύριε, καὶ ἡ ἀλήθειά σου
κύκλῳ σου. [10] σὺ δεσπόζεις τοῦ κράτους τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ σάλον τῶν 10
κυμάτων αὐτῆς σὺ καταπραΰνεις. [11] σὺ ἐταπείνωσας ὡς τραυματίαν ὑπερήφα- 11
νον, καὶ ἐν τῷ βραχίονι τῆς δυνάμεώς σου διεσκόρπισας τοὺς ἐχθρούς σου.
[12] σοί εἰσιν οἱ οὐρανοί, καὶ σή ἐστιν ἡ γῆ· τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ πλήρωμα 12
αὐτῆς σὺ ἐθεμελίωσας. [13] τὸν βορρᾶν καὶ θάλασσαν σὺ ἔκτισας, Θαβὼρ καὶ 13
Ἑρμὼν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται. [14] σὸς ὁ βραχίων μετὰ δυναστείας· 14
κραταιωθήτω ἡ χείρ σου, ὑψωθήτω ἡ δεξιά σου. [15] δικαιοσύνη καὶ κρίμα 15
ἑτοιμασία τοῦ θρόνου σου· ἔλεος καὶ ἀλήθεια προπορεύσονται πρὸ προσώπου
σου. [16] μακάριος ὁ λαὸς ὁ γινώσκων ἀλαλαγμόν· κύριε, ἐν τῷ φωτὶ τοῦ προς- 16
ώπου σου πορεύσονται, [17] καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται ὅλην τὴν 17
ἡμέραν, καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ὑψωθήσονται. [18] ὅτι τὸ καύχημα τῆς δυνά- 18
μεως αὐτῶν σὺ εἶ, καὶ ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου ὑψωθήσεται τὸ κέρας ἡμῶν. [19] ὅτι 19
τοῦ κυρίου ἡ ἀντίληψις, καὶ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ βασιλέως ἡμῶν. [20] τότε ἐλά- 20
λησας ἐν ὁράσει τοῖς υἱοῖς σου, καὶ εἶπας Ἐθέμην βοήθειαν ἐπὶ δυνατόν,
*Act. 13, ὕψωσα ἐκλεκτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ μου· [21] εὗρον Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου, ἐν ἐλέει 21
22. ἁγίῳ ἔχρισα αὐτόν. [22] ἡ γὰρ χείρ μου συναντιλήψεται αὐτῷ, καὶ ὁ βραχίων 22
μου κατισχύσει αὐτόν· [23] οὐκ ὠφελήσει ἐχθρὸς ἐν αὐτῷ, καὶ υἱὸς ἀνομίας οὐ 23
προσθήσει τοῦ κακῶσαι αὐτόν· [24] καὶ συγκόψω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ τοὺς 24
ἐχθροὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς μισοῦντας αὐτὸν τροπώσομαι. [25] καὶ ἡ ἀλήθειά μου 25
καὶ τὸ ἔλεός μου μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί μου ὑψωθήσεται τὸ κέρας
αὐτοῦ· [26] καὶ θήσομαι ἐν θαλάσσῃ χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐν ποταμοῖς δεξιὰν αὐτοῦ. 26
[27] αὐτὸς ἐπικαλέσεταί με Πατήρ μου εἶ σύ, θεός μου καὶ ἀντιλήπτωρ τῆς 27
σωτηρίας μου· [28] κἀγὼ πρωτότοκον θήσομαι αὐτόν, ὑψηλὸν παρὰ τοῖς βασι- 28
λεῦσι τῆς γῆς. [29] εἰς τὸν αἰῶνα φυλάξω αὐτῷ τὸ ἔλεός μου, καὶ ἡ διαθήκη 29
μου πιστὴ αὐτῷ· [30] καὶ θήσομαι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τὸ σπέρμα αὐτοῦ, 30
καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὡς τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ. [31] ἐὰν ἐγκαταλίπωσιν οἱ 31
υἱοὶ αὐτοῦ τὸν νόμον μου, καὶ τοῖς κρίμασί μου μὴ πορευθῶσιν· [32] ἐὰν τὰ 32
δικαιώματά μου βεβηλώσωσι, καὶ τὰς ἐντολάς μου μὴ φυλάξωσιν· [33] ἐπισκέ- 33
ψομαι ἐν ῥάβδῳ τὰς ἀνομίας αὐτῶν, καὶ ἐν μάστιξι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν·
[34] τὸ δὲ ἔλεός μου οὐ μὴ διασκεδάσω ἀπ' αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἀδικήσω ἐν τῇ 34
ἀληθείᾳ μου, [35] οὐδὲ μὴ βεβηλώσω τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ ἐκπορευόμενα 35

LXXXVIII. 4. αιθαν 5. om διαψαλμα 6. και γαρ την 7. om και τις 8. φοβερος εστιν 10. καταπραΰνης 11. om και 13. κ. την θαλασσαν ... ερμωνιειμ τω 17. αγαλλιασονται usque υψωθησονται in rasura; antea pauciora 18. οτι καυχημα ... ει συ 19. αντιλημψις 21. εν ελαιω αγιω μου 22. συναντιλημψεται 23. *κακωσει pro προσθ. τ. κακ. αυτ. (vdtr) 24. τους εχθ. μου απο πο. αυτου ... *om τροπωσομαι (?) 27. ο θεος ... αντιλημπτωρ 28. και εγω 31. εγκαταλειπωσιν 32. βεβηλωσουσιν 33. αδικιας pro αμαρτιας 34. διασκιδασω ... ουδ ου μη

36 διὰ τῶν χειλέων μου οὐ μὴ ἀθετήσω. [36] ἅπαξ ὤμοσα ἐν τῷ ἁγίῳ μου, εἰ
37 τῷ Δαυὶδ ψεύσομαι· [37] τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μενεῖ, καὶ ὁ θρόνος
38 αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον μου, [38] καὶ ὡς ἡ σελήνη κατηρτισμένη εἰς τὸν
39 αἰῶνα· καὶ ὁ μάρτυς ἐν οὐρανῷ πιστός. διάψαλμα. [39] σὺ δὲ ἀπώσω καὶ ἐξου-
40 δένωσας, ἀνεβάλου τὸν χριστόν σου· [40] κατέστρεψας τὴν διαθήκην τοῦ δούλου
41 σου, ἐβεβήλωσας εἰς τὴν γῆν τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ. [41] καθεῖλες πάντας τοὺς
42 φραγμοὺς αὐτοῦ, ἔθου τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ δειλίαν· [42] διήρπασαν αὐτὸν πάν-
43 τες οἱ διοδεύοντες ὁδόν, ἐγενήθη ὄνειδος τοῖς γείτοσιν αὐτοῦ. [43] ὕψωσας τὴν
44 δεξιὰν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, εὔφρανας πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ· [44] ἀπέστρε-
ψας τὴν βοήθειαν τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀντελάβου αὐτοῦ ἐν τῷ πο-
45 λέμῳ. [45] κατέλυσας ἀπὸ καθαρισμοῦ αὐτόν, τὸν θρόνον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν
46 κατέῤῥαξας· [46] ἐσμίκρυνας τὰς ἡμέρας τοῦ θρόνου αὐτοῦ, κατέχεας αὐτοῦ
47 αἰσχύνην. διάψαλμα. [47] ἕως πότε κύριε ἀποστρέφῃ εἰς τέλος, ἐκκαυθήσεται
48 ὡς πῦρ ἡ ὀργή σου; [48] μνήσθητι τίς ἡ ὑπόστασίς μου· μὴ γὰρ ματαίως
49 ἔκτισας πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων; [49] τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὃς ζήσεται
καὶ οὐκ ὄψεται θάνατον, ῥύσεται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ᾅδου; διάψαλμα.
50 [50] ποῦ ἐστι τὰ ἐλέη σου τὰ ἀρχαῖα, κύριε, ἃ ὤμοσας τῷ Δαυὶδ ἐν τῇ ἀλη-
51 θείᾳ σου; [51] μνήσθητι κύριε τοῦ ὀνειδισμοῦ τῶν δούλων σου, οὗ ὑπέσχον ἐν
52 τῷ κόλπῳ μου πολλῶν ἐθνῶν· [52] οὗ ὠνείδισαν οἱ ἐχθροί σου κύριε, οὗ ὠνεί-
53 δισαν τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ χριστοῦ σου. [53] εὐλογητὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα.
γένοιτο γένοιτο.

LXXXIX. (XC.)

Προσευχὴ τοῦ Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ.

2 Κύριε, καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ· [2] πρὸ τοῦ ὄρη γενη-
θῆναι καὶ πλασθῆναι τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ἕως
3 τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ. [3] μὴ ἀποστρέψῃς ἄνθρωπον εἰς ταπείνωσιν, καὶ εἶπας Ἐπι-
4 στρέψατε υἱοὶ ἀνθρώπων; [4] ὅτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου ὡς ἡ ἡμέρα ἡ 2 Pe.
5 ἐχθὲς ἥτις διῆλθε, καὶ φυλακὴ ἐν νυκτί. [5] τὰ ἐξουδενώματα αὐτῶν ἔτη ἔσον- 3, 8.
6 ται, τὸ πρωὶ ὡςεὶ χλόη παρέλθοι· [6] τὸ πρωὶ ἀνθήσαι καὶ παρέλθοι, τὸ ἑσπέ-
7 ρας ἀποπέσοι, σκληρυνθείη καὶ ξηρανθείη. [7] ὅτι ἐξελίπομεν ἐν τῇ ὀργῇ σου,
8 καὶ ἐν τῷ θυμῷ σου ἐταράχθημεν· [8] ἔθου τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐνώπιόν σου,
9 ὁ αἰὼν ἡμῶν εἰς φωτισμὸν τοῦ προςώπου σου, [9] ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν
ἐξέλιπον, καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ἐξελίπομεν· τὰ ἔτη ἡμῶν ὡς ἀράχνη ἐμελέτων,
10 [10] αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν ἐν αὐτοῖς ἑβδομήκοντα ἔτη, ἐὰν δὲ ἐν δυνα-
στείαις, ὀγδοήκοντα ἔτη, καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν κόπος καὶ πόνος· ὅτι ἐπῆλθε
11 πραΰτης ἐφ' ἡμᾶς, καὶ παιδευθησόμεθα. [11] τίς γινώσκει τὸ κράτος τῆς ὀργῆς
12 σου, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου τοῦ θυμοῦ σου ἐξαριθμήσασθαι; [12] τὴν δεξιάν σου
13 οὕτως γνώρισον, καὶ τοὺς πεπαιδευμένους τῇ καρδίᾳ ἐν σοφίᾳ. [13] ἐπίστρεψον
14 κύριε· ἕως πότε; καὶ παρακλήθητι ἐπὶ τοῖς δούλοις σου. [14] ἐνεπλήσθημεν τὸ
πρωὶ τοῦ ἐλέους σου, καὶ ἠγαλλιασάμεθα καὶ εὐφράνθημεν· ἐν πάσαις ταῖς
15 ἡμέραις ἡμῶν εὐφρανθείημεν, [15] ἀνθ' ὧν ἡμερῶν ἐταπείνωσας ἡμᾶς, ἐτῶν
16 ὧν εἴδομεν κακά. [16] καὶ ἴδε ἐπὶ τοὺς δούλους σου καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα σου, καὶ
17 ὁδήγησον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν. [17] καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον ἐφ' ἡμᾶς.

---

38. *om διαψαλμα 42. παντ. οι παραπορευομενοι την οδον ... αυτον pro αυτου (?) 43. δεξ. των θλιβοντων αυτον ... εχθρους 46. χρονου pro θρονου 47. αποστρεφεις 48. μου η υποστ. 50. που εισιν LXXXIX. 1. τω μωση ανθρωπω 2. και εως 3. οι υιοι των ανθρ. 4. σου κυριε ως ... εχθες 7. εξελειπομεν 9. εξελειπον ... εξελειπομεν ... ωσει 10. πραοτης 11. γιγνωσκει ... φοβου σου τον θυμον σου 12. γνωρισον μοι ... πεπεδημενους 14. και ηυφρανθημεν ... ημων ευφρανθημεν (sed εν πασαις usque ευφρ. rescripta) 17. in f. add και το εργον των χειρων ημων κατευθυνον

XC. (XCI.)

Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ.

Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ ὑψίστου, ἐν σκέπῃ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ
αὐλισθήσεται· [2] ἐρεῖ τῷ κυρίῳ Ἀντιλήπτωρ μου εἶ καὶ καταφυγή μου, ὁ θεός 2
μου, ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν. [3] ὅτι αὐτὸς ῥύσεταί σε ἐκ παγίδος θηρευτῶν, καὶ ἀπὸ 3
λόγου ταραχώδους· [4] ἐν τοῖς μεταφρένοις αὐτοῦ ἐπισκιάσει σοι, καὶ ὑπὸ τὰς 4
πτέρυγας αὐτοῦ ἐλπιεῖς· ὅπλῳ κυκλώσει σε ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ. [5] οὐ φοβηθήσῃ 5
ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ, ἀπὸ βέλους πετομένου ἡμέρας, [6] ἀπὸ πράγματος δια- 6
πορευομένου ἐν σκότει, ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ. [7] πε- 7
σεῖται ἐκ τοῦ κλίτους σου χιλιάς, καὶ μυριὰς ἐκ δεξιῶν σου, πρὸς σὲ δὲ οὐκ
ἐγγιεῖ· [8] πλὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου κατανοήσεις, καὶ ἀνταπόδοσιν ἁμαρτωλῶν 8
ὄψει. [9] ὅτι σὺ κύριε ἡ ἐλπίς μου, τὸν ὕψιστον ἔθου καταφυγήν σου. [10] οὐ 9 10
προσελεύσεται πρὸς σὲ κακά, καὶ μάστιξ οὐκ ἐγγιεῖ τῷ σκηνώματί σου· [11] ὅτι 11
Mt. 4,6. τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις ταῖς
Lc. 4,10. ὁδοῖς σου· [12] ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μή ποτε προςκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα 12
σου· [13] ἐπ' ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ, καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ 13
δράκοντα. [14] ὅτι ἐπ' ἐμὲ ἤλπισε, καὶ ῥύσομαι αὐτόν· σκεπάσω αὐτόν, ὅτι 14
ἔγνω τὸ ὄνομά μου. [15] ἐπικαλέσεται πρός με, καὶ εἰςακούσομαι αὐτοῦ, μετ' 15
αὐτοῦ εἰμὶ ἐν θλίψει, καὶ ἐξελοῦμαι αὐτὸν καὶ δοξάσω αὐτόν. [16] μακρότητι 16
ἡμερῶν ἐμπλήσω αὐτόν, καὶ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου.

XCI. (XCII.)

Ψαλμὸς ᾠδῆς εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου.

[2] Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ, καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου 2
ὕψιστε, [3] τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρωὶ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ 3
νύκτα, [4] ἐν δεκαχόρδῳ ψαλτηρίῳ μετ' ᾠδῆς ἐν κιθάρᾳ· [5] ὅτι εὔφρανάς με 4 5
κύριε ἐν τῷ ποιήματί σου, καὶ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου ἀγαλλιάσομαι.
[6] ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου κύριε, σφόδρα ἐβαθύνθησαν οἱ διαλογισμοί σου. 6
[7] ἀνὴρ ἄφρων οὐ γνώσεται, καὶ ἀσύνετος οὐ συνήσει ταῦτα. [8] ἐν τῷ ἀνατεῖ- 7 8
λαι τοὺς ἁμαρτωλοὺς ὡςεὶ χόρτον, καὶ διέκυψαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν
ἀνομίαν, ὅπως ἂν ἐξολοθρευθῶσιν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. [9] σὺ δὲ ὕψιστος 9
εἰς τὸν αἰῶνα, κύριε. [10] ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου ἀπολοῦνται, καὶ διασκορπι- 10
σθήσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. [11] καὶ ὑψωθήσεται ὡς μονο- 11
κέρωτος τὸ κέρας μου, καὶ τὸ γῆράς μου ἐν ἐλέῳ πίονι· [12] καὶ ἐπεῖδεν ὁ 12
ὀφθαλμός μου ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου, καὶ ἐν τοῖς ἐπανισταμένοις ἐπ' ἐμὲ πονη-
ρευομένοις ἀκούσεται τὸ οὖς μου. [13] δίκαιος ὡς φοίνιξ ἀνθήσει, ὡς ἡ κέδρος 13
ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται. [14] πεφυτευμένοι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ἐν ταῖς 14
αὐλαῖς τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσουσιν· [15] τότε πληθυνθήσονται ἐν γήρει πίονι, 15
καὶ εὐπαθοῦντες ἔσονται [16] τοῦ ἀναγγεῖλαι ὅτι εὐθὴς κύριος ὁ θεός μου, καὶ 16
οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ.

XCII. (XCIII.)

Εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ προσαββάτου, ὅτε κατῴκισται ἡ γῆ, αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ.

Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο· ἐνεδύσατο κύριος δύναμιν
καὶ περιεζώσατο, καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην ἥτις οὐ σαλευθήσεται.

XC. 2. αντιλημπτωρ 3. ρυσεται με 8. οψη 13. επι ασπιδα 15. κεκραξεται πρ. με ... επακουσομαι 16. μακροτητα XCI. 5. *om οτι 8. ανατειλαι αμαρτωλους ... εξολεθρευθωσιν 10. ** ante οτι add οτι ιδου οι εχθροι σου κυριε 11. εν ελαιω 12. και εφιδεν (sed και εφι in rasura) ... *om εν τοις prius ... επανιστανομενοις 15. ετι pro τοτε ... *γηρα (videtur) 16. ο θεος ημων XCII. του σαββατου ... εκατωκεισται

2 3 [2] ἕτοιμος ὁ θρόνος σου ἀπὸ τότε· ἀπὸ τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ. [3] ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ
4 κύριε, ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ φωνὰς αὐτῶν, [4] ἀπὸ φωνῶν ὑδάτων πολλῶν. θαυ-
5 μαστοὶ οἱ μετεωρισμοὶ τῆς θαλάσσης· θαυμαστὸς ἐν ὑψηλοῖς ὁ κύριος. [5] τὰ
μαρτύριά σου ἐπιστώθησαν σφόδρα· τῷ οἴκῳ σου πρέπει ἁγίασμα, κύριε, εἰς
μακρότητα ἡμερῶν.

XCIII. (XCIV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ τετράδι σαββάτου.

2 Θεὸς ἐκδικήσεων κύριος, ὁ θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαῤῥησιάσατο. [2] ὑψώθητι
3 ὁ κρίνων τὴν γῆν, ἀπόδος ἀνταπόδοσιν τοῖς ὑπερηφάνοις. [3] ἕως πότε ἁμαρ-
4 τωλοί, κύριε, ἕως πότε ἁμαρτωλοὶ καυχήσονται; [4] φθέγξονται καὶ λαλήσουσιν
5 ἀδικίαν, λαλήσουσι πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν; [5] τὸν λαόν σου κύριε
6 ἐταπείνωσαν, καὶ τὴν κληρονομίαν σου ἐκάκωσαν· [6] χήραν καὶ ὀρφανὸν ἀπ-
7 έκτειναν, καὶ προσήλυτον ἐφόνευσαν· [7] καὶ εἶπαν Οὐκ ὄψεται κύριος, οὐδὲ
8 συνήσει ὁ θεὸς τοῦ Ἰακώβ. [8] σύνετε δὴ ἄφρονες ἐν τῷ λαῷ, καὶ μωροὶ ποτὲ
9 φρονήσατε. [9] ὁ φυτεύσας τὸ οὖς οὐχὶ ἀκούει; ἢ ὁ πλάσας τὸν ὀφθαλμὸν οὐχὶ
10 κατανοεῖ; [10] ὁ παιδεύων ἔθνη οὐχὶ ἐλέγξει, ὁ διδάσκων ἄνθρωπον γνῶσιν;
11 12 [11] κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων ὅτι εἰσὶ μάταιοι. [12] μα- 1 Co. 3, 20.
κάριος ὁ ἄνθρωπος ὃν ἂν σὺ παιδεύσῃς κύριε, καὶ ἐκ τοῦ νόμου σου διδάξῃς
13 αὐτόν, [13] τοῦ πραῧναι αὐτῷ ἀφ᾽ ἡμερῶν πονηρῶν, ἕως οὗ ὀρυγῇ τῷ ἁμαρ-
14 τωλῷ βόθρος. [14] ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν κληρονο-
15 μίαν αὐτοῦ οὐκ ἐγκαταλείψει, [15] ἕως οὗ δικαιοσύνη ἐπιστρέψῃ εἰς κρίσιν, καὶ
16 ἐχόμενοι αὐτῆς πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. διάψαλμα. [16] τίς ἀναστήσεταί μοι
ἐπὶ πονηρευομένους, ἢ τίς συμπαραστήσεταί μοι ἐπὶ τοὺς ἐργαζομένους τὴν
17 ἀνομίαν; [17] εἰ μὴ ὅτι κύριος ἐβοήθησέ μοι, παρὰ βραχὺ παρῴκησε τῷ ᾅδῃ
18 ἡ ψυχή μου. [18] εἰ ἔλεγον Σεσάλευται ὁ πούς μου, τὸ ἔλεός σου κύριε ἐβοή-
19 θει μοι· [19] κύριε κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀδυνῶν μου ἐν τῇ καρδίᾳ μου, αἱ
20 παρακλήσεις σου ἠγάπησαν τὴν ψυχήν μου. [20] μὴ συμπροσέσται σοι θρόνος
21 ἀνομίας, ὁ πλάσσων κόπον ἐπὶ προστάγματι; [21] θηρεύσουσιν ἐπὶ ψυχὴν δικαίου,
22 καὶ αἷμα ἀθῷον καταδικάσονται. [22] καὶ ἐγένετό μοι κύριος εἰς καταφυγήν,
23 καὶ ὁ θεός μου εἰς βοηθὸν ἐλπίδος μου· [23] καὶ ἀποδώσει αὐτοῖς τὴν ἀνομίαν
αὐτῶν καὶ τὴν πονηρίαν αὐτῶν, ἀφανιεῖ αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.

XCIV. (XCV.)

Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ.

Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ κυρίῳ, ἀλαλάξωμεν τῷ θεῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν·
2 [2] προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει, καὶ ἐν ψαλμοῖς ἀλαλά-
3 ξωμεν αὐτῷ, [3] ὅτι θεὸς μέγας κύριος καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς
4 θεούς. [4] ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ
5 πέρατα τῆς γῆς καὶ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων αὐτοῦ ἐστίν· [5] ὅτι αὐτοῦ ἐστιν ἡ
θάλασσα καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν, καὶ τὴν ξηρὰν αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἔπλασαν.
6 [6] δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ, καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον κυρίου
7 τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς, [7] ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς λαὸς νομῆς
8 αὐτοῦ καὶ πρόβατα χειρὸς αὐτοῦ. [8] σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, He. 3, 7. 8. 9.

3. in f. add αρουσιν οι ποταμοι επιτριψις αυτων XCIII. 1. ψαλμ. ωδης ... om ὁ 4. ed. rom. ανομιαν. interpg. 12. μακαριος ανθρωπος ... om συ 15. επιστρεψει ... *om διαψαλμα 16. επι πονηρευομενοις ... συνπαραστησεται 18. *om το ελεος σου 19. om κυριε ... ηυφραναν pro ηγαπησαν 20. συνπροσεστω ... επι προσταγμα ... ed. rom. in f. plene interpg. 23. αυτοις κυριος κατα την α. α. κ. κατα την XCIV. 3. επι πασαν την γην 4. om οτι ουκ usque λαον αυτου ... εισιν pro εστιν 6. κλαυσομεν 7. της χειρ. αυτ.

μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέ-
ραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ· [9] οὗ ἐπείρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδο- 9
κίμασαν καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου. [10] τεσσαράκοντα ἔτη προςώχθισα τῇ γενεᾷ 10
ἐκείνῃ, καὶ εἶπα Ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ, καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς
μου. [11] ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου Εἰ εἰςελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. 11

XCV. (XCVI.)

Ὅτε ὁ οἶκος ᾠκοδόμηται μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν, ᾠδὴ τῷ Δαυίδ.
Ἄσατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν, ᾄσατε τῷ κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ· [2] ᾄσατε τῷ 2
κυρίῳ, εὐλογήσατε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σω-
τήριον αὐτοῦ. [3] ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐν πᾶσι τοῖς 3
λαοῖς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ. [4] ὅτι μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, φοβερός 4
ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς· [5] ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν δαιμόνια, ὁ 5
δὲ κύριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν. [6] ἐξομολόγησις καὶ ὡραιότης ἐνώπιον αὐτοῦ, 6
ἁγιωσύνη καὶ μεγαλοπρέπεια ἐν τῷ ἁγιάσματι αὐτοῦ. [7] ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ αἱ 7
πατριαὶ τῶν ἐθνῶν, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμήν· [8] ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ 8
δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ, ἄρατε θυσίας καὶ εἰςπορεύεσθε εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ.
[9] προςκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ, σαλευθήτω ἀπὸ προςώπου 9
αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ. [10] εἴπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν Ὁ κύριος ἐβασίλευσε, καὶ γὰρ 10
κατώρθωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται, κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.
[11] εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, σαλευθήτω ἡ θάλασσα 11
καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, [12] χαρήσεται τὰ πεδία καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, τότε 12
ἀγαλλιάσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ [13] πρὸ προςώπου τοῦ κυρίου ὅτι 13
ἔρχεται, ὅτι ἔρχεται κρῖναι τὴν γῆν· κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ
καὶ λαοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ αὐτοῦ.

XCVI. (XCVII.)

Τῷ Δαυίδ ὅτε ἡ γῆ αὐτοῦ καθίσταται.
Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, εὐφρανθήτωσαν νῆσοι πολλαί.
[2] νεφέλη καὶ γνόφος κύκλῳ αὐτοῦ, δικαιοσύνη καὶ κρίμα κατόρθωσις τοῦ 2
θρόνου αὐτοῦ. [3] πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύσεται, καὶ φλογιεῖ κύκλῳ τοὺς 3
ἐχθροὺς αὐτοῦ· [4] ἔφαναν αἱ ἀστραπαὶ αὐτοῦ τῇ οἰκουμένῃ, εἶδε καὶ ἐσαλεύθη 4
ἡ γῆ. [5] τὰ ὄρη ὡςεὶ κηρὸς ἐτάκησαν ἀπὸ προςώπου κυρίου, ἀπὸ προςώπου 5
κυρίου πάσης τῆς γῆς. [6] ἀνήγγειλαν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ 6
εἴδοσαν πάντες οἱ λαοὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ. [7] αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προς- 7
He. 1, 6. κυνοῦντες τοῖς γλυπτοῖς, οἱ ἐγκαυχώμενοι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν· προςκυνή-
σατε αὐτῷ πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ. [8] ἤκουσε καὶ εὐφράνθη Σιών, καὶ ἠγαλλιά- 8
σαντο αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας ἕνεκεν τῶν κριμάτων σου, κύριε· [9] ὅτι σὺ 9
εἶ κύριος ὁ ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, σφόδρα ὑπερυψώθης ὑπὲρ πάντας
τοὺς θεούς. [10] οἱ ἀγαπῶντες τὸν κύριον μισεῖτε πονηρόν· φυλάσσει κύριος τὰς 10
ψυχὰς τῶν ὁσίων αὐτοῦ, ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλῶν ῥύσεται αὐτούς. [11] φῶς ἀνέ- 11
τειλε τῷ δικαίῳ, καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ εὐφροσύνη. [12] εὐφράνθητε δίκαιοι 12
ἐν τῷ κυρίῳ, καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιωσύνης αὐτοῦ.

---

8. ed. rom. πειρ. calamo corr. ex πικρ. 9. om με … με κ. ιδον 10. τεσ-σερακοντα … ειπον … καρδ., αυτοι δε 11. *om ει, **supplet η XCV. 1. ωδη τω δαυ. οτε ο οικ. ωκοδομειτο μ. τ. αιχμ. 3. *om αναγγ. usque δοξ. αυτου 10. *ειπα … οτι κυριος 13. απο προςωπου κυριου XCVI. 5. ετα-κησαν ωςει κηρος 6. *ιδον, **ιδοσαν 7. παντ. οι αγγ. 8. ηυφρανθη 9. οτι συ κυριος υψιστ. 10. πονηρα … αμαρτωλου 11. ευφροσυνην

XCVII. (XCVIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ἄσατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν, ὅτι θαυμαστὰ ἐποίησεν ὁ κύριος· ἔσωσεν
2 αὐτῷ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ καὶ ὁ βραχίων ὁ ἅγιος αὐτοῦ. [2] ἐγνώρισε κύριος τὸ
3 σωτήριον αὐτοῦ, ἐναντίον τῶν ἐθνῶν ἀπεκάλυψε τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ. [3] ἐμνήσθη τοῦ ἐλέους αὐτοῦ τῷ Ἰακώβ, καὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ·
4 εἴδοσαν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἡμῶν. [4] ἀλαλάξατε
5 τῷ θεῷ πᾶσα ἡ γῆ, ᾄσατε καὶ ἀγαλλιᾶσθε καὶ ψάλατε. [5] ψάλατε τῷ κυρίῳ
6 ἐν κιθάρᾳ, ἐν κιθάρᾳ καὶ φωνῇ ψαλμοῦ, [6] ἐν σάλπιγξιν ἐλαταῖς καὶ φωνῇ
7 σάλπιγγος κερατίνης· ἀλαλάξατε ἐνώπιον τοῦ βασιλέως κυρίῳ. [7] σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν·
8 9 [8] ποταμοὶ κροτήσουσι χειρὶ ἐπὶ τὸ αὐτό, τὰ ὄρη ἀγαλλιάσονται, [9] ὅτι ἥκει κρῖναι τὴν γῆν· κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ καὶ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.

XCVIII. (XCIX.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργιζέσθωσαν λαοί, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερου-
2 βίμ, σαλευθήτω ἡ γῆ. [2] κύριος ἐν Σιὼν μέγας καὶ ὑψηλός ἐστιν ἐπὶ πάντας
3 τοὺς λαούς. [3] ἐξομολογησάσθωσαν τῷ ὀνόματί σου τῷ μεγάλῳ, ὅτι φοβερὸν
4 καὶ ἅγιόν ἐστιν. [4] καὶ τιμὴ βασιλέως κρίσιν ἀγαπᾷ· σὺ ἡτοίμασας εὐθύτητας,
5 κρίσιν καὶ δικαιοσύνην ἐν Ἰακὼβ σὺ ἐποίησας. [5] ὑψοῦτε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν,
6 καὶ προςκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιός ἐστι. [6] Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐν τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ, καὶ Σαμουὴλ ἐν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ
7 ὄνομα αὐτοῦ· ἐπεκαλοῦντο τὸν κύριον, καὶ αὐτὸς εἰςήκουεν, [7] ἐν στύλῳ νεφέλης ἐλάλει πρὸς αὐτούς· ἐφύλασσον τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καὶ τὰ προςτάγματα
8 ἃ ἔδωκεν αὐτοῖς. [8] κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, σὺ ἐπήκουες αὐτῶν· ὁ θεός, εὐίλατος
9 ἐγίνου αὐτοῖς, καὶ ἐκδικῶν ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν. [9] ὑψοῦτε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, καὶ προςκυνεῖτε εἰς ὄρος ἅγιον αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.

XCIX. (C.)

Ψαλμὸς εἰς ἐξομολόγησιν.

2 Ἀλαλάξατε τῷ κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῆ, [2] δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν εὐφροσύνῃ,
3 εἰςέλθατε ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει. [3] γνῶτε ὅτι κύριος αὐτός ἐστιν ὁ θεός· αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς καὶ οὐχ ἡμεῖς, λαὸς αὐτοῦ καὶ πρόβατα τῆς νομῆς
4 αὐτοῦ. [4] εἰςέλθατε εἰς τὰς πύλας αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει, τὰς αὐλὰς αὐτοῦ ἐν
5 ὕμνοις· ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, [5] ὅτι χρηστὸς κύριος, εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἕως γενεᾶς καὶ γενεᾶς ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ.

C. (CI.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 Ἔλεος καὶ κρίσιν ᾄσομαί σοι, κύριε· [2] ψαλῶ καὶ συνήσω ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ· πότε ἥξεις πρός μέ; διεπορευόμην ἐν ἀκακίᾳ καρδίας μου, ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου

XCVII. 3. (του ιακωβ) ... ιδοσαν 4. τω κυριω 6. φωνης ... βασ. κυριου 7. κ. παντες οι κατοικ. εν αυτη 8. in f. add απο προςωπου κυριου οτι ερχεται XCVIII. 1. χερουβειν 5. αγιον 6. κ. αυτ. ειςηκουσεν αυτων 7. οτι εφυλασσον ... προςταγμ. αυτου α 8. συ ευειλατος XCIX. 3. ο θεος ημων ... ημεις, ημεις δε λαος ... om της 4. post εξομολογησει add εις ... εν υμνοις cum εξομ. α. conjg. 5. οτι εις τον C. 1. om ψαλμος ... ελαιον 2. εμμεσω

μου. [3] οὐ προεθέμην πρὸ ὀφθαλμῶν μου πρᾶγμα παράνομον, ποιοῦντας παρα- 3
βάσεις ἐμίσησα· οὐκ ἐκολλήθη μοι καρδία σκαμβή, [4] ἐκκλίνοντος ἀπ᾽ ἐμοῦ 4
τοῦ πονηροῦ οὐκ ἐγίνωσκον. [5] τὸν καταλαλοῦντα λάθρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ, 5
τοῦτον ἐξεδίωκον· ὑπερηφάνῳ ὀφθαλμῷ καὶ ἀπλήστῳ καρδίᾳ, τούτῳ οὐ συνή-
σθιον. [6] οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ τοὺς πιστοὺς τῆς γῆς, τοῦ συγκαθῆσθαι αὐτοὺς 6
μετ᾽ ἐμοῦ· πορευόμενος ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ οὗτός μοι ἐλειτούργει. [7] οὐ κατῴκει 7
ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας μου ποιῶν ὑπερηφανίαν· λαλῶν ἄδικα οὐ κατεύθυνεν
ἐναντίον τῶν ὀφθαλμῶν μου. [8] εἰς τὰς πρωίας ἀπέκτενον πάντας τοὺς ἁμαρ- 8
τωλοὺς τῆς γῆς, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ πόλεως κυρίου πάντας τοὺς ἐργαζομέ-
νους τὴν ἀδικίαν.

CI. (CII.)

Προσευχὴ τῷ πτωχῷ, ὅταν ἀκηδιάσῃ καὶ ἐναντίον κυρίου ἐκχέῃ τὴν δέησιν αὐτοῦ.

[2] Κύριε, εἰςάκουσον τῆς προσευχῆς μου, καὶ ἡ κραυγή μου πρὸς σὲ ἐλ- 2
θέτω. [3] μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόςωπόν σου ἀπ᾽ ἐμοῦ· ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ θλίβο- 3
μαι, κλῖνον πρός με τὸ οὖς σου· ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε, ταχὺ
εἰςάκουσόν μου· [4] ὅτι ἐξέλιπον ὡςεὶ καπνὸς αἱ ἡμέραι μου, καὶ τὰ ὀστᾶ μου 4
ὡςεὶ φρύγιον συνεφρύγησαν. [5] ἐπλήγην ὡςεὶ χόρτος καὶ ἐξηράνθη ἡ καρδία 5
μου, ὅτι ἐπελαθόμην τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον μου. [6] ἀπὸ φωνῆς τοῦ στεναγμοῦ 6
μου ἐκολλήθη τὸ ὀστοῦν μου τῇ σαρκί μου. [7] ὡμοιώθην πελεκᾶνι ἐρημικῷ, 7
ἐγενήθην ὡςεὶ νυκτικόραξ ἐν οἰκοπέδῳ, [8] ἠγρύπνησα καὶ ἐγενήθην ὡςεὶ στρου- 8
θίον μονάζον ἐπὶ δώματι. [9] ὅλην τὴν ἡμέραν ὠνείδιζόν με οἱ ἐχθροί μου, καὶ 9
οἱ ἐπαινοῦντές με κατ᾽ ἐμοῦ ὤμνυον, [10] ὅτι σποδὸν ὡςεὶ ἄρτον ἔφαγον, καὶ 10
τὸ πόμα μου μετὰ κλαυθμοῦ ἐκίρνων, [11] ἀπὸ προςώπου τῆς ὀργῆς σου καὶ 11
τοῦ θυμοῦ σου, ὅτι ἐπάρας κατέρραξάς με. [12] αἱ ἡμέραι μου ὡςεὶ σκιὰ ἐκλί- 12
θησαν, κἀγὼ ὡςεὶ χόρτος ἐξηράνθην. [13] σὺ δὲ κύριε εἰς τὸν αἰῶνα μένεις, 13
καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. [14] σὺ ἀναστὰς οἰκτειρήσεις τὴν 14
Σιών, ὅτι καιρὸς τοῦ οἰκτειρῆσαι αὐτήν, ὅτι ἥκει καιρός. [15] ὅτι εὐδόκησαν 15
οἱ δοῦλοί σου τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὸν χοῦν αὐτῆς οἰκτειρήσουσι· [16] καὶ 16
φοβηθήσονται τὰ ἔθνη τὸ ὄνομά σου κύριε, καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τὴν δόξαν
σου· [17] ὅτι οἰκοδομήσει κύριος τὴν Σιών, καὶ ὀφθήσεται ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ. 17
[18] ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν προσευχὴν τῶν ταπεινῶν, καὶ οὐκ ἐξουδένωσε τὴν δέη- 18
σιν αὐτῶν. [19] γραφήτω αὕτη εἰς γενεὰν ἑτέραν, καὶ λαὸς ὁ κτιζόμενος αἰνέσει 19
τὸν κύριον, [20] ὅτι ἐξέκυψεν ἐξ ὕψους ἁγίου αὐτοῦ, κύριος ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν 20
γῆν ἐπέβλεψε [21] τοῦ ἀκοῦσαι τοῦ στεναγμοῦ τῶν πεπεδημένων, τοῦ λῦσαι 21
τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων, [22] τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐν Σιὼν τὸ ὄνομα κυρίου 22
καὶ τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, [23] ἐν τῷ συναχθῆναι λαοὺς ἐπὶ τὸ 23
αὐτὸ καὶ βασιλεῖς τοῦ δουλεύειν τῷ κυρίῳ. [24] ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν ὁδῷ ἰσχύος 24
αὐτοῦ Τὴν ὀλιγότητα τῶν ἡμερῶν μου ἀνάγγειλόν μοι· [25] μὴ ἀναγάγῃς με 25
He.1,10. ἐν ἡμίσει ἡμερῶν μου· ἐν γενεᾷ γενεῶν τὰ ἔτη σου. [26] κατ᾽ ἀρχὰς τὴν γῆν 26
1'. 12. σὺ κύριε ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σού εἰσιν οἱ οὐρανοί· [27] αὐτοὶ 27
ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, καὶ
ὡςεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις αὐτοὺς καὶ ἀλλαγήσονται· [28] σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ 28
τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν. [29] οἱ υἱοὶ τῶν δούλων σου κατασκηνώσουσι, καὶ 29
τὸ σπέρμα αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα κατευθυνθήσεται.

---

7. υπερηφανιαν, ut etiam ed. rom. ... κατηυθυνεν ενωπιον 8. εξολεθρευσαι ... την ανομιαν CI. 1. εναντι 2. ελθατω 3. επικαλεσομαι 4. εξελειπον 8. εγενομην ως ... μοναζων 12. και εγω 16. βασιλ. της γης την 21. τον στεναγμον 23. επισυναχθηναι 26. συ κυριε την γην 29. om οι

CII. (CIII.)

Τῷ Δαυίδ.

Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἐντός μου τὸ ὄνομα τὸ
2 ἅγιον αὐτοῦ. 2 εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον, καὶ μὴ ἐπιλανθάνου πάσας
3 τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ· 3 τὸν εὐιλατεύοντα πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου, τὸν ἰώμε-
4 νον πάσας τὰς νόσους σου· 4 τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωήν σου, τὸν
5 στεφανοῦντά σε ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, 5 τὸν ἐμπιπλῶντα ἐν ἀγαθοῖς τὴν
6 ἐπιθυμίαν σου· ἀνακαινισθήσεται ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης σου. 6 ποιῶν ἐλεημοσύνας
7 ὁ κύριος, καὶ κρίμα πᾶσι τοῖς ἀδικουμένοις. 7 ἐγνώρισε τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τῷ
8 Μωυσῇ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ τὰ θελήματα αὐτοῦ· 8 οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ
9 κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος. 9 οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται, οὐδὲ εἰς τὸν
10 αἰῶνα μηνιεῖ· 10 οὐ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς
11 ἀνομίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν, 11 ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς
12 γῆς ἐκραταίωσε κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν· 12 καθ'
ὅσον ἀπέχουσιν ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν, ἐμάκρυνεν ἀφ' ἡμῶν τὰς ἀνομίας ἡμῶν.
13 13 καθὼς οἰκτείρει πατὴρ υἱούς, ᾠκτείρησε κύριος τοὺς φοβουμένους αὐτόν,
14 15 14 ὅτι αὐτὸς ἔγνω τὸ πλάσμα ἡμῶν· μνήσθητι ὅτι χοῦς ἐσμέν. 15 ἄνθρωπος
16 ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ, ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξανθήσει· 16 ὅτι
πνεῦμα διῆλθεν ἐν αὐτῷ καὶ οὐχ ὑπάρξει, καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι τὸν τόπον
17 αὐτοῦ. 17 τὸ δὲ ἔλεος τοῦ κυρίου ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος ἐπὶ
18 τοὺς φοβουμένους αὐτόν· καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ἐπὶ υἱοὺς υἱῶν, 18 τοῖς φυ-
λάσσουσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ μεμνημένοις τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ τοῦ ποιῆ-
19 σαι αὐτάς. 19 κύριος ἐν τῷ οὐρανῷ ἡτοίμασε τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ ἡ βασι-
20 λεία αὐτοῦ πάντων δεσπόζει. 20 εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ,
δυνατοὶ ἰσχύϊ ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ, τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν λόγων
21 αὐτοῦ. 21 εὐλογεῖτε τὸν κύριον πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, λειτουργοὶ αὐτοῦ
22 ποιοῦντες τὰ θελήματα αὐτοῦ. 22 εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ
ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δυναστείας αὐτοῦ· εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον.

CIII. (CIV.)

Τῷ Δαυίδ.

Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον· κύριε ὁ θεός μου, ἐμεγαλύνθης σφόδρα.
2 ἐξομολόγησιν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσω, 2 ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον, ἐκ-
3 τείνων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέῤῥιν· 3 ὁ στεγάζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῷα αὐτοῦ, ὁ
4 τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων· 4 ὁ
ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πῦρ φλέ- He. 1, 7
5 γον· 5 ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς, οὐ κλιθήσεται εἰς τὸν
6 αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. 6 ἄβυσσος ὡς ἱμάτιον τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ, ἐπὶ τῶν ὀρέων
7 στήσονται ὕδατα· 7 ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου φεύξονται, ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου
8 δειλιάσουσιν· 8 ἀναβαίνουσιν ὄρη, καὶ καταβαίνουσι πεδία εἰς τόπον ὃν ἐθε-
9 μελίωσας αὐτοῖς· 9 ὅριον ἔθου ὃ οὐ παρελεύσονται, οὐδὲ ἐπιστρέψουσι κα-
10 λύψαι τὴν γῆν. 10 ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγξιν, ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων
11 διελεύσονται ὕδατα· 11 ποτιοῦσι πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, προσδέξονται
12 ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν. 12 ἐπ' αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώ-
13 σει, ἐκ μέσου τῶν πετρῶν δώσουσι φωνήν. 13 ποτίζων ὄρη ἐκ τῶν ὑπερῴων
14 αὐτοῦ, ἀπὸ καρποῦ τῶν ἔργων σου χορτασθήσεται ἡ γῆ. 14 ὁ ἐξανατέλλων
χόρτον τοῖς κτήνεσι καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἐξαγαγεῖν

CII. 2. πασ. τ. ανταποδοσεις αυτ. 8. ** in f. add και αληθεινος 13. οικτειρησεν 14. εμνησθη οτι 19. * βασ. αυτων παντ. 20. παντ. οι αγγ. 21. το θελημα 22. της δεσποτιας αυτου CIII. 1. του δαυιδ ... μεγαλοπρεπιαν 4. ** πυρος φλεγα 5. κεινηθησεται 14. δουλια

ἄρτον ἐκ τῆς γῆς· [15]καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου τοῦ ἱλαρῦναι 15
πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ, καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει. [16]χορτασθήσεται 16
τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, αἱ κέδροι τοῦ Λιβάνου ἃς ἐφύτευσεν· [17]ἐκεῖ στρουθία 17
ἐννοσσεύσουσι, τοῦ ἐρωδιοῦ ἡ οἰκία ἡγεῖται αὐτῶν. [18]ὄρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις, 18
πέτρα καταφυγὴ τοῖς χοιρογρυλλίοις. [19]ἐποίησε σελήνην εἰς καιρούς, ὁ ἥλιος 19
ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ. [20]ἔθου σκότος καὶ ἐγένετο νύξ, ἐν αὐτῇ διελεύσονται 20
πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ, [21]σκύμνοι ὠρυόμενοι ἁρπάσαι καὶ ζητῆσαι 21
παρὰ τοῦ θεοῦ βρῶσιν αὐτοῖς. [22]ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος καὶ συναχθήσονται, καὶ 22
ἐν ταῖς μάνδραις αὐτῶν κοιτασθήσονται· [23]ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ ἔρ- 23
γον αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ἕως ἑσπέρας. [24]ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ 24
ἔργα σου κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας· ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς κτίσεώς σου.
[25]αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος· ἐκεῖ ἑρπετὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀρι- 25
θμός, ζῷα μικρὰ μετὰ μεγάλων· [26]ἐκεῖ πλοῖα διαπορεύονται, δράκων οὗτος 26
ὃν ἔπλασας ἐμπαίζειν αὐτῷ. [27]πάντα πρὸς σὲ προσδοκῶσι, δοῦναι τὴν τρο- 27
φὴν αὐτοῖς εὔκαιρον· [28]δόντος σοῦ αὐτοῖς συλλέξουσιν, ἀνοίξαντος δὲ σοῦ 28
τὴν χεῖρα τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος. [29]ἀποστρέψαντος δὲ σοῦ 29
τὸ πρόσωπον ταραχθήσονται· ἀντανελεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν καὶ ἐκλείψουσι,
καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν. [30]ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου καὶ 30
κτισθήσονται, καὶ ἀνακαινιεῖς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. [31]ἤτω ἡ δόξα κυρίου 31
εἰς τὸν αἰῶνα, εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ· [32]ὁ ἐπιβλέπων 32
ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν, ὁ ἁπτόμενος τῶν ὀρέων καὶ καπνί-
ζονται. [33]ᾄσω τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ θεῷ μου ἕως ὑπάρχω· 33
[34]ἡδυνθείη αὐτῷ ἡ διαλογή μου, ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ κυρίῳ. 34
[35]ἐκλείποισαν ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἄνομοι, ὥστε μὴ ὑπάρχειν αὐτούς· 35
εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον.

CIV. (CV.)

Ἀλληλούια.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ καὶ ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀπαγγεί-
λατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἔργα αὐτοῦ. [2]ᾄσατε αὐτῷ καὶ ψάλατε αὐτῷ, διηγή- 2
σασθε πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ. [3]ἐπαινεῖσθε ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ· 3
εὐφρανθήτω καρδία ζητούντων τὸν κύριον. [4]ζητήσατε τὸν κύριον καὶ κρα- 4
ταιώθητε, ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ παντός· [5]μνήσθητε τῶν θαυ- 5
μασίων αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, τὰ τέρατα αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα τοῦ στόματος
αὐτοῦ· [6]σπέρμα Ἀβραὰμ δοῦλοι αὐτοῦ, υἱοὶ Ἰακὼβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ. [7]αὐτὸς 6 7
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν· ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ. [8]ἐμνήσθη εἰς τὸν 8
αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ, λόγου οὗ ἐνετείλατο εἰς χιλίας γενεάς, [9]ὃν διέθετο 9
τῷ Ἀβραάμ, καὶ τοῦ ὅρκου αὐτοῦ τῷ Ἰσαάκ· [10]καὶ ἔστησεν αὐτὴν τῷ Ἰα- 10
κὼβ εἰς πρόσταγμα καὶ τῷ Ἰσραὴλ εἰς διαθήκην αἰώνιον, [11]λέγων Σοὶ δώσω 11
τὴν γῆν Χαναάν, σχοίνισμα κληρονομίας ἡμῶν· [12]ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἀριθμῷ 12
βραχεῖς, ὀλιγοστοὺς καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ. [13]καὶ διῆλθον ἐξ ἔθνους εἰς ἔθνος 13
καὶ ἐκ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον· [14]οὐκ ἀφῆκεν ἄνθρωπον ἀδικῆσαι αὐτούς, 14
καὶ ἤλεγξεν ὑπὲρ αὐτῶν βασιλεῖς· [15]μὴ ἅψησθε τῶν χριστῶν μου, καὶ ἐν 15
τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε. [16]καὶ ἐκάλεσε λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, πᾶν 16
στήριγμα ἄρτου συνέτριψεν. [17]ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτῶν ἄνθρωπον, εἰς 17
δοῦλον ἐπράθη Ἰωσήφ. [18]ἐταπείνωσαν ἐν πέδαις τοὺς πόδας αὐτοῦ, σίδηρον 18

---

16. χορτασθησονται ... εφυτευσας 17. αρωδιου 18. καταφ. τοις λαγωοις 21. του αρπασαι 22. και συνηχθησαν, και εις τας μανδρας 27. τ. τροφ. αυτων εις καιρον 28. πλησθ. πιοτητος 31. εις τους αιωνας 33. *om ψαλω usque υπαρχω CIV. 5. *αυτων ων 9. τω ορκω 11. κληρονομ. υμων 15. απτεσθαι et πονηρευεσθαι 17. **εξαπεστειλεν

19 διῆλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· [19] μέχρι τοῦ ἐλθεῖν τὸν λόγον αὐτοῦ, τὸ λόγιον τοῦ
20 κυρίου ἐπύρωσεν αὐτόν. [20] ἀπέστειλε βασιλεὺς καὶ ἔλυσεν αὐτόν, ἄρχων λαῶν
21 καὶ ἀφῆκεν αὐτόν· [21] κατέστησεν αὐτὸν κύριον τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἄρχοντα
22 πάσης τῆς κτίσεως αὐτοῦ, [22] τοῦ παιδεῦσαι τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ ὡς ἑαυτόν,
23 καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτοῦ σοφίσαι. [23] καὶ εἰςῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς Αἴγυπτον,
24 καὶ Ἰακὼβ παρῴκησεν ἐν γῇ Χάμ· [24] καὶ ηὔξησε τὸν λαὸν αὐτοῦ σφόδρα,
25 καὶ ἐκραταίωσεν αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. [25] καὶ μετέστρεψε τὴν καρ-
δίαν αὐτῶν τοῦ μισῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ, τοῦ δολιοῦσθαι ἐν τοῖς δούλοις αὐ-
26 τοῦ. [26] ἐξαπέστειλε Μωυσῆν τὸν δοῦλον αὐτοῦ, Ἀαρὼν ὃν ἐξελέξατο αὐτόν·
27 [27] ἔθετο ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους τῶν σημείων αὐτοῦ καὶ τῶν τεράτων ἐν γῇ
28 Χάμ. [28] ἐξαπέστειλε σκότος καὶ ἐσκότασεν, καὶ παρεπίκραναν τοὺς λόγους
29 αὐτοῦ. [29] μετέστρεψε τὰ ὕδατα αὐτῶν εἰς αἷμα, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἰχθύας
30 αὐτῶν. [30] ἐξῆρψεν ἡ γῆ αὐτῶν βατράχους, ἐν τοῖς ταμείοις τῶν βασιλέων
31 αὐτῶν. [31] εἶπε, καὶ ἦλθε κυνόμυια καὶ σκνῖπες ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῶν.
32 33 [32] ἔθετο τὰς βροχὰς αὐτῶν χάλαζαν, πῦρ καταφλέγον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν· [33] καὶ
ἐπάταξε τὰς ἀμπέλους αὐτῶν καὶ τὰς συκᾶς αὐτῶν, καὶ συνέτριψε πᾶν ξύ-
34 λον ὁρίου αὐτῶν. [34] εἶπε, καὶ ἦλθεν ἀκρὶς καὶ βροῦχος οὗ οὐκ ἦν ἀριθμός,
35 [35] καὶ κατέφαγε πάντα τὸν χόρτον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, καὶ κατέφαγε τὸν καρ-
36 πὸν τῆς γῆς αὐτῶν. [36] καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐκ τῆς γῆς αὐτῶν, ἀπαρ-
37 χὴν παντὸς πόνου αὐτῶν. [37] καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐν ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ, καὶ
38 οὐκ ἦν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν ὁ ἀσθενῶν· [38] εὐφράνθη Αἴγυπτος ἐν τῇ ἐξόδῳ
39 αὐτῶν, ὅτι ἐπέπεσεν ὁ φόβος αὐτῶν ἐπ' αὐτούς. [39] διεπέτασε νεφέλην εἰς
40 σκέπην αὐτοῖς, καὶ πῦρ τοῦ φωτίσαι αὐτοῖς τὴν νύκτα· [40] ᾔτησαν καὶ ἦλθεν
41 ὀρτυγομήτρα, καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἐνέπλησεν αὐτούς. [41] διέρρηξε πέτραν καὶ
42 ἐρρύησαν ὕδατα, ἐπορεύθησαν ἐν ἀνύδροις ποταμοί. [42] ὅτι ἐμνήσθη τοῦ λό-
43 γου τοῦ ἁγίου αὐτοῦ, τοῦ πρὸς Ἀβραὰμ τὸν δοῦλον αὐτοῦ· [43] καὶ ἐξήγαγε
44 τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐν εὐφροσύνῃ. [44] καὶ
45 ἔδωκεν αὐτοῖς χώρας ἐθνῶν, καὶ πόνους λαῶν ἐκληρονόμησαν, [45] ὅπως ἂν
φυλάξωσι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν.

CV. (CVI.)

Ἀλληλούια.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐ-
2 τοῦ. [2] τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ κυρίου, ἀκουστὰς ποιήσει πάσας τὰς
3 αἰνέσεις αὐτοῦ; [3] μακάριοι οἱ φυλάσσοντες κρίσιν καὶ ποιοῦντες δικαιοσύνην
4 ἐν παντὶ καιρῷ. [4] μνήσθητι ἡμῶν κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ἐπί-
5 σκεψαι ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, [5] τοῦ ἰδεῖν ἐν τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν
σου, τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ ἔθνους σου, τοῦ ἐπαινεῖσθαι μετὰ
6 τῆς κληρονομίας σου. [6] ἡμάρτομεν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, ἠνομήσαμεν,
7 ἠδικήσαμεν· [7] οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ οὐ συνῆκαν τὰ θαυμάσιά σου,
καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ πλήθους τοῦ ἐλέους σου, καὶ παρεπίκραναν ἀνα-
8 βαίνοντες ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ. [8] καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος
9 αὐτοῦ, τοῦ γνωρίσαι τὴν δυναστείαν αὐτοῦ· [9] καὶ ἐπετίμησε τῇ ἐρυθρᾷ θα-
10 λάσσῃ καὶ ἐξηράνθη, καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἀβύσσῳ ὡς ἐν ἐρήμῳ· [10] καὶ
ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς μισούντων, καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ·
11 12 [11] ἐκάλυψεν ὕδωρ τοὺς θλίβοντας αὐτούς, εἷς ἐξ αὐτῶν οὐχ ὑπελείφθη. [12] καὶ
13 ἐπίστευσαν τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ᾖνεσαν τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ. [13] ἐτάχυναν

---

19. το λογιον κυριου 25. om και … τ. καρδ. αυτου 26. εαυτω pro αυτον 27. τερατων αυτου 28. οτι παρεπικρ. 31. * σκνιφες 35. παντα χορτον … παντα τον καρπ. 36. εν τη γη αυτ. 37. om ὁ 41. ποταμοις 43. om αυτου sec. 44. κατεκληρονομησαν 45. εκζητησουσιν CV. 7. om και prius 9. * επιτιμησεν 10. μισουντος 12. επιστ. εν τοις

ἐπελάθοντο τῶν ἔργων αὐτοῦ, οὐχ ὑπέμειναν τὴν βουλὴν αὐτοῦ· [14]καὶ ἐπε- 14
θύμησαν ἐπιθυμίαν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐπείρασαν τὸν θεὸν ἐν ἀνύδρῳ. [15]καὶ 15
ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ αἴτημα αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλε πλησμονὴν εἰς τὴν ψυχὴν
αὐτῶν. [16]καὶ παρώργισαν Μωυσῆν ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ Ἀαρὼν τὸν ἅγιον 16
κυρίου· [17]ἠνοίχθη ἡ γῆ καὶ κατέπιε Δαθάν, καὶ ἐκάλυψεν ἐπὶ τὴν συναγω- 17
γὴν Ἀβειρών· [18]καὶ ἐξεκαύθη πῦρ ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, καὶ φλὸξ κατέ- 18
φλεξεν ἁμαρτωλούς. [19]καὶ ἐποίησαν μόσχον ἐν Χωρήβ, καὶ προσεκύνησαν τῷ 19
γλυπτῷ· [20]καὶ ἠλλάξαντο τὴν δόξαν αὐτῶν ἐν ὁμοιώματι μόσχου ἔσθοντος 20
χόρτον. [21]ἐπελάθοντο τοῦ θεοῦ τοῦ σώζοντος αὐτούς, τοῦ ποιήσαντος μεγάλα 21
ἐν Αἰγύπτῳ, [22]θαυμαστὰ ἐν γῇ Χάμ, καὶ φοβερὰ ἐπὶ θαλάσσης ἐρυθρᾶς. 22
[23]καὶ εἶπε τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς, εἰ μὴ Μωυσῆς ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ ἔστη 23
ἐν τῇ θραύσει ἐνώπιον αὐτοῦ, τοῦ ἀποστρέψαι ἀπὸ θυμοῦ ὀργῆς αὐτοῦ, τοῦ
μὴ ἐξολοθρεῦσαι. [24]καὶ ἐξουδένωσαν γῆν ἐπιθυμητήν, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν 24
τῷ λόγῳ αὐτοῦ· [25]καὶ ἐγόγγυσαν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν, οὐκ εἰςήκου- 25
σαν τῆς φωνῆς κυρίου. [26]καὶ ἐπῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς, τοῦ κατα- 26
βαλεῖν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, [27]καὶ τοῦ καταβαλεῖν τὸ σπέρμα αὐτῶν ἐν τοῖς 27
ἔθνεσι, καὶ διασκορπίσαι αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις. [28]καὶ ἐτελέσθησαν τῷ Βεελ- 28
φεγώρ, καὶ ἔφαγον θυσίας νεκρῶν· [29]καὶ παρώξυναν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐπιτη- 29
δεύμασιν αὐτῶν, καὶ ἐπληθύνθη ἐν αὐτοῖς ἡ πτῶσις. [30]καὶ ἔστη Φινεὲς καὶ 30
ἐξιλάσατο, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις· [31]καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην εἰς 31
γενεὰν καὶ γενεὰν ἕως τοῦ αἰῶνος. [32]καὶ παρώργισαν αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος ἀντι- 32
λογίας, καὶ ἐκακώθη Μωυσῆς δι' αὐτούς, [33]ὅτι παρεπίκραναν τὸ πνεῦμα 33
αὐτοῦ, καὶ διέστειλεν ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ. [34]οὐκ ἐξωλόθρευσαν τὰ ἔθνη ἃ 34
εἶπε κύριος αὐτοῖς, [35]καὶ ἐμίγησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἔμαθον τὰ ἔργα αὐ- 35
τῶν· [36]καὶ ἐδούλευσαν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν, καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς σκάν- 36
δαλον· [37]καὶ ἔθυσαν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τοῖς δαι- 37
μονίοις, [38]καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἀθῷον, αἷμα υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων ὧν 38
ἔθυσαν τοῖς γλυπτοῖς Χαναάν· καὶ ἐφονοκτονήθη ἡ γῆ ἐν τοῖς αἵμασι, [39]καὶ 39
ἐμιάνθη ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν· καὶ ἐπόρνευσαν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν.
[40]καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐβδελύξατο τὴν κληρο- 40
νομίαν αὐτοῦ· [41]καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν, καὶ ἐκυρίευσαν 41
αὐτῶν οἱ μισοῦντες αὐτούς· [42]καὶ ἔθλιψαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, καὶ ἐτα- 42
πεινώθησαν ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν. [43]πλεονάκις ἐῤῥύσατο αὐτούς, αὐτοὶ δὲ 43
παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν, καὶ ἐταπεινώθησαν ἐν ταῖς ἀνο-
μίαις αὐτῶν. [44]καὶ εἶδε κύριος ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, ἐν τῷ αὐτὸν εἰςα- 44
κοῦσαι τῆς δεήσεως αὐτῶν· [45]καὶ ἐμνήσθη τῆς διαθήκης αὐτοῦ, καὶ μετεμε- 45
λήθη κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ, [46]καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς οἰκτιρμοὺς 46
ἐναντίον πάντων τῶν αἰχμαλωτευσάντων αὐτούς. [47]σῶσον ἡμᾶς κύριε ὁ θεὸς 47
ἡμῶν, καὶ ἐπισυνάγαγε ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν, τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνό-
ματί σου τῷ ἁγίῳ, τοῦ ἐγκαυχᾶσθαι ἐν τῇ αἰνέσει σου. [48]εὐλογητὸς κύριος 48
ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός
Γένοιτο γένοιτο.

---

15. om και sec. ... εξαποστειλεν πλ. εις τας ψυχας α. 16. τον μωσην ε. τ. παρ., τον ααρων 18. om και sec. 20. δοξ. αυτου 21. επελαθ. θεου του ... ** μεγαλεια 22. θαυμασια ... om και 23. εξολεθρευσαι bis ... αποστρ. τον θυμον αυτου ... in f. add αυτους 24. την pro γην ... om και sec. 34. εξωλεθρευσαν 38. in f. add αυτων 39. om totum versum 41. * χειρ. εθνων (vdtr) 44 ιδεν 45. *εμετεμεληθη 46. αιχμαλωτισαντων 47. * om ημας prius

CVI. (CVII.)

Ἀλληλούια.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐ-
2 τοῦ. [2] εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ κυρίου, οὓς ἐλυτρώσατο ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ,
3 [3] καὶ ἐκ τῶν χωρῶν συνήγαγεν αὐτούς, ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βοῤῥᾶ
4 καὶ θαλάσσης. [4] ἐπλανήθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν ἀνύδρῳ, ὁδὸν πόλεως κατοι-
5 κητηρίου οὐχ εὗρον, [5] πεινῶντες καὶ διψῶντες, ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ἐξέ-
6 λιπεν. [6] καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν
7 ἀναγκῶν αὐτῶν ἐῤῥύσατο αὐτούς· [7] καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς εἰς ὁδὸν εὐθεῖαν
8 τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν κατοικητηρίου. [8] ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ
9 ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, [9] ὅτι ἐχόρτασε
10 ψυχὴν κενήν, καὶ πεινῶσαν ἐνέπλησεν ἀγαθῶν. [10] καθημένους ἐν σκότει καὶ
11 σκιᾷ θανάτου, πεπεδημένους ἐν πτωχείᾳ καὶ σιδήρῳ· [11] ὅτι παρεπίκραναν τὰ
12 λόγια τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν βουλὴν τοῦ ὑψίστου παρώξυναν· [12] καὶ ἐταπεινώθη
13 ἐν κόποις ἡ καρδία αὐτῶν, ἠσθένησαν καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν. [13] καὶ ἐκέκρα-
ξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν
14 αὐτούς, [14] καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ σκότους καὶ σκιᾶς θανάτου, καὶ τοὺς
15 δεσμοὺς αὐτῶν διέῤῥηξεν. [15] ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ
16 καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, [16] ὅτι συνέτριψε πύλας
17 χαλκᾶς, καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς συνέθλασεν. [17] ἀντελάβετο αὐτῶν ἐξ ὁδοῦ ἀνο-
18 μίας αὐτῶν, διὰ γὰρ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐταπεινώθησαν· [18] πᾶν βρῶμα ἐβδε-
19 λύξατο ἡ ψυχὴ αὐτῶν, καὶ ἤγγισαν ἕως τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου. [19] καὶ ἐκέ-
κραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν
20 ἔσωσεν αὐτούς, [20] ἀπέστειλε τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ ἰάσατο αὐτούς, καὶ ἐῤῥύ-
21 σατο αὐτοὺς ἐκ τῶν διαφθορῶν αὐτῶν. [21] ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ
22 ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, [22] καὶ θυ-
σάτωσαν αὐτῷ θυσίαν αἰνέσεως, καὶ ἐξαγγειλάτωσαν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀγαλ-
23 λιάσει. [23] οἱ καταβαίνοντες εἰς θάλασσαν ἐν πλοίοις, ποιοῦντες ἐργασίαν ἐν
24 ὕδασι πολλοῖς, [24] αὐτοὶ εἶδον τὰ ἔργα κυρίου καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἐν τῷ
25 βυθῷ. [25] εἶπε καὶ ἔστη πνεῦμα καταιγίδος, καὶ ὑψώθη τὰ κύματα αὐτῆς·
26 [26] ἀναβαίνουσιν ἕως τῶν οὐρανῶν, καὶ καταβαίνουσιν ἕως τῶν ἀβύσσων· ἡ
27 ψυχὴ αὐτῶν ἐν κακοῖς ἐτήκετο, [27] ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν ὡς ὁ μεθύων,
28 καὶ πᾶσα ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη. [28] καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ
29 θλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐξήγαγεν αὐτούς, [29] καὶ ἐπέ-
ταξε τῇ καταιγίδι καὶ ἔστη εἰς αὔραν, καὶ ἐσίγησαν τὰ κύματα αὐτῆς·
30 [30] καὶ εὐφράνθησαν ὅτι ἡσύχασαν, καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐπὶ λιμένα θελήμα-
31 τος αὐτῶν. [31] ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμά-
32 σια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, [32] ὑψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ,
33 καὶ ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων αἰνεσάτωσαν αὐτόν. [33] ἔθετο ποταμοὺς εἰς ἔρη-
34 μον, καὶ διεξόδους ὑδάτων εἰς δίψαν, [34] γῆν καρποφόρον εἰς ἅλμην ἀπὸ κακίας
35 τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ. [35] ἔθετο ἔρημον εἰς λίμνας ὑδάτων, καὶ γῆν ἄν-
36 υδρον εἰς διεξόδους ὑδάτων· [36] καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ πεινῶντας, καὶ συνεστή-
37 σαντο πόλεις κατοικεσίας, [37] καὶ ἔσπειραν ἀγροὺς καὶ ἐφύτευσαν ἀμπελῶνας,
38 καὶ ἐποίησαν καρπὸν γεννήματος. [38] καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ ἐπληθύνθησαν
39 σφόδρα, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν οὐκ ἐσμίκρυνε. [39] καὶ ὠλιγώθησαν καὶ ἐκακώ-
40 θησαν ἀπὸ θλίψεως κακῶν καὶ ὀδύνης· [40] ἐξεχύθη ἐξουδένωσις ἐπ᾽ ἄρχοντας

CVI. 3. om και prim. 5. εξελειπεν 6. ερυσατο 9. και ψυχην πινωσαν 12. και ησθενησαν 23. εις την θαλασσαν ... ** οι ποιουντες 24. ιδον 30. ηυφρανθησαν ... θελημ. αυτου 32. καθεδραις 36. *κατωκησεν 37. γεννηματος

αὐτῶν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς ἐν ἀβάτῳ καὶ οὐχ ὁδῷ. [41] καὶ ἐβοήθησε πένητι 41
ἐκ πτωχείας, καὶ ἔθετο ὡς πρόβατα πατριάς. [42] ὄψονται εὐθεῖς καὶ εὐφραν- 42
θήσονται, καὶ πᾶσα ἀνομία ἐμφράξει τὸ στόμα αὐτῆς. [43] τίς σοφὸς καὶ φυ- 43
λάξει ταῦτα, καὶ συνήσει τὰ ἐλέη τοῦ κυρίου;

CVII. (CVIII.)

Ὠδὴ ψαλμοῦ τῷ Δαυίδ.

[2] Ἑτοίμη ἡ καρδία μου, ὁ θεός, ἑτοίμη ἡ καρδία μου, ᾄσομαι καὶ 2
ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου. [3] ἐξεγέρθητι ψαλτήριον καὶ κιθάρα· ἐξεγερθήσομαι 3
ὄρθρου. [4] ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς, κύριε, ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν· [5] ὅτι μέγα 4 5
ἐπάνω τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά σου.
[6] ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου. 6
[7] ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου, σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν 7
μου. [8] ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, ὑψωθήσομαι καὶ διαμεριῶ Σίκιμα, 8
καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω. [9] ἐμός ἐστι Γαλαάδ, καὶ ἐμός ἐστι 9
Μανασσῆς, καὶ Ἐφραῒμ ἀντίληψις τῆς κεφαλῆς μου· Ἰούδας βασιλεύς μου,
[10] Μωὰβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου· ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐπιβαλῶ τὸ ὑπόδημά 10
μου, ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν. [11] τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς; ἢ τίς 11
ὁδηγήσει με ἕως τῆς Ἰδουμαίας; [12] οὐχὶ σὺ ὁ θεὸς ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς; 12
καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ θεὸς ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν; [13] δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ 13
θλίψεως, καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου. [14] ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν, 14
καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν.

CVIII. (CIX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ὁ θεός, τὴν αἴνεσίν μου μὴ παρασιωπήσῃς· [2] ὅτι στόμα ἁμαρτωλοῦ 2
καὶ στόμα δολίου ἐπ' ἐμὲ ἠνοίχθη, ἐλάλησαν κατ' ἐμοῦ γλώσσῃ δολίᾳ, [3] καὶ 3
λόγοις μίσους ἐκύκλωσάν με, καὶ ἐπολέμησάν με δωρεάν. [4] ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾶν 4
με ἐνδιέβαλλόν με, ἐγὼ δὲ προσηυχόμην· [5] καὶ ἔθεντο κατ' ἐμοῦ κακὰ ἀντὶ 5
ἀγαθῶν, καὶ μῖσος ἀντὶ τῆς ἀγαπήσεώς μου. [6] κατάστησον ἐπ' αὐτὸν ἁμαρ- 6
τωλόν, καὶ διάβολος στήτω ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· [7] ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν ἐξέλ- 7
θοι καταδεδικασμένος, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ γενέσθω εἰς ἁμαρτίαν. [8] γενη- 8
Act. 1, 20. θήτωσαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὀλίγαι, καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος·
[9] γενηθήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὀρφανοί, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ χήρα· [10] σαλευόμε- 9 10
νοι μεταναστήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἐπαιτησάτωσαν, ἐκβληθήτωσαν ἐκ τῶν
οἰκοπέδων αὐτῶν. [11] ἐξερευνησάτω δανειστὴς πάντα ὅσα ὑπάρχει αὐτῷ, καὶ 11
διαρπασάτωσαν ἀλλότριοι τοὺς πόνους αὐτοῦ· [12] μὴ ὑπαρξάτω αὐτῷ ἀντι- 12
λήπτωρ, μηδὲ γενηθήτω οἰκτίρμων τοῖς ὀρφανοῖς αὐτοῦ· [13] γενηθήτω τὰ τέκνα 13
αὐτοῦ εἰς ἐξολόθρευσιν, ἐν γενεᾷ μιᾷ ἐξαλειφθείη τὸ ὄνομα αὐτοῦ. [14] ἀνα- 14
μνησθείη ἡ ἀνομία τῶν πατέρων αὐτοῦ ἔναντι κυρίου, καὶ ἡ ἁμαρτία τῆς
μητρὸς αὐτοῦ μὴ ἐξαλειφθείη· [15] γενηθήτωσαν ἐναντίον κυρίου διὰ παντός, καὶ 15
ἐξολοθρευθείη ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. [16] ἀνθ' ὧν οὐκ ἐμνήσθη ποιῆσαι 16
ἔλεος, καὶ κατεδίωξεν ἄνθρωπον πένητα καὶ πτωχὸν καὶ κατανενυγμένον τῇ
καρδίᾳ τοῦ θανατῶσαι. [17] καὶ ἠγάπησε κατάραν, καὶ ἥξει αὐτῷ· καὶ οὐκ 17
ἠθέλησεν εὐλογίαν, καὶ μακρυνθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. [18] καὶ ἐνεδύσατο κατάραν 18
ὡς ἱμάτιον, καὶ εἰσῆλθεν ὡσεὶ ὕδωρ εἰς τὰ ἔγκατα αὐτοῦ καὶ ὡσεὶ ἔλαιον
ἐν τοῖς ὀστέοις αὐτοῦ· [19] γενηθήτω αὐτῷ ὡς ἱμάτιον ὃ περιβάλλεται, καὶ ὡσεὶ 19

---

42. om το 43. συνησουσιν CVII. 1. om ωδη ... ψαλμος τ. δαυ. 9. αντιλημψις 14. ποιησωμεν ... τους θλιβοντας ημας (sed θλιβ. ημ. **) CVIII. 11. και (sed και add**) εξεραυνησατω 12. αντιλημπτωρ 13. εξολεθρευσιν ... εξαλιφθητω 15. εξολεθρευθειη ε. γ. το μνημοσ. αυτου 16. του ποιησαι

20 ζώνη ἣν διὰ παντὸς περιζώννυται. [20] τοῦτο τὸ ἔργον τῶν ἐνδιαβαλλόντων με
21 παρὰ κυρίου καὶ τῶν λαλούντων πονηρὰ κατὰ τῆς ψυχῆς μου. [21] καὶ σύ,
κύριε κύριε, ποίησον μετ᾽ ἐμοῦ ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, ὅτι χρηστὸν τὸ
22 ἔλεός σου· ῥῦσαί με, [22] ὅτι πτωχὸς καὶ πένης εἰμὶ ἐγώ, καὶ ἡ καρδία μου
23 τετάρακται ἐντός μου. [23] ὡσεὶ σκιὰ ἐν τῷ ἐκκλῖναι αὐτὴν ἀντανηρέθην, ἐξε-
24 τινάχθην ὡσεὶ ἀκρίδες. [24] τὰ γόνατά μου ἠσθένησαν ἀπὸ νηστείας, καὶ ἡ σάρξ
25 μου ἠλλοιώθη δι᾽ ἔλαιον. [25] κἀγὼ ἐγενήθην ὄνειδος αὐτοῖς· εἴδοσάν με, ἐσά-
26 λευσαν κεφαλὰς αὐτῶν. [26] βοήθησόν μοι, κύριε ὁ θεός μου, καὶ σῶσόν με
27 κατὰ τὸ ἔλεός σου· [27] καὶ γνώτωσαν ὅτι ἡ χείρ σου αὕτη, καὶ σὺ κύριε
28 ἐποίησας αὐτήν. [28] καταράσονται αὐτοί, καὶ σὺ εὐλογήσεις· οἱ ἐπανιστάμενοί
29 μοι αἰσχυνθήτωσαν, ὁ δὲ δοῦλός σου εὐφρανθήσεται. [29] ἐνδυσάσθωσαν οἱ ἐν-
διαβάλλοντές με ἐντροπήν, καὶ περιβαλέσθωσαν ὡς διπλοΐδα αἰσχύνην αὐτῶν.
30 [30] ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ σφόδρα ἐν τῷ στόματί μου, καὶ ἐν μέσῳ πολλῶν
31 αἰνέσω αὐτόν· [31] ὅτι παρέστη ἐκ δεξιῶν πένητος, τοῦ σῶσαι ἐκ τῶν κατα-
διωκόντων τὴν ψυχήν μου.

CIX. (CX.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς Mt. 22, 44.
2 ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. [2] ῥάβδον δυνάμεως ἐξαποστελεῖ σοι pp. Act. 2,
3 κύριος ἐκ Σιών· κατακυρίευε ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου. [3] μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ 34s. 1Co. 15, 25. He. 1, 13.
ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου, ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου· ἐκ γαστρὸς* He. 10, 13.
4 πρὸ ἑωσφόρου ἐγέννησά σε. [4] ὤμοσε κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται Σὺ ἱερεὺς He. 7, 21.
5 εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. [5] κύριος ἐκ δεξιῶν σου συνέθλασεν 5, 6. 7, 17. *Jo. 12,
6 ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ βασιλεῖς· [6] κρινεῖ ἐν τοῖς ἔθνεσι, πληρώσει πτώματα, 34.
7 συνθλάσει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς πολλῶν. [7] ἐκ χειμάῤῥου ἐν ὁδῷ πίεται, διὰ τοῦτο
ὑψώσει κεφαλήν.

CX. (CXI.)

Ἀλληλούια.

Ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐν βουλῇ εὐθέων καὶ
2 συναγωγῇ. [2] μεγάλα τὰ ἔργα κυρίου, ἐξεζητημένα εἰς πάντα τὰ θελήματα
3 αὐτοῦ· [3] ἐξομολόγησις καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη
4 αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. [4] μνείαν ἐποιήσατο τῶν θαυμασίων
5 αὐτοῦ, ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ὁ κύριος· [5] τροφὴν ἔδωκε τοῖς φοβουμένοις
6 αὐτόν, μνησθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ. [6] ἰσχὺν ἔργων αὐτοῦ ἀνήγ-
7 γειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ τοῦ δοῦναι αὐτοῖς κληρονομίαν ἐθνῶν. [7] ἔργα χειρῶν
8 αὐτοῦ ἀλήθεια καὶ κρίσις· πισταὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ, [8] ἐστηριγμέναι εἰς
9 τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, πεποιημέναι ἐν ἀληθείᾳ καὶ εὐθύτητι. [9] λύτρωσιν ἀπ-
έστειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἐνετείλατο εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκην αὐτοῦ· ἅγιον καὶ
10 φοβερὸν τὸ ὄνομα αὐτοῦ. [10] ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ
πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν· ἡ αἴνεσις αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

CXI. (CXII.)

Ἀλληλούια.

Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελή-
2 σει σφόδρα· [2] δυνατὸν ἐν τῇ γῇ ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ, γενεὰ εὐθέων εὐλο-
3 γηθήσεται· [3] δόξα καὶ πλοῦτος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ

---

19. ζωνην 20. παρα κυριω 21. μετ εμου ελεος ενεκεν 23. ανταναιρεθην 25. και εγω ... ιδοσαν 28. επανιστανομενοι CIX. 1. τω δαυ. ψαλμ. 2. om σοι ... και κατακυρ. 7. πιεται υδωρ CX. 1. ευθειων CXI. 1. *om σφοδρα 2. ευθει

μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. 4 ἐξανέτειλεν ἐν σκότει φῶς τοῖς εὐθέσιν· 4
ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων καὶ δίκαιος. 5 χρηστὸς ἀνὴρ ὁ οἰκτείρων καὶ κιχρῶν, 5
οἰκονομήσει τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν κρίσει· 6 ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα οὐ σαλευθήσε- 6
ται, εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος. 7 ἀπὸ ἀκοῆς πονηρᾶς οὐ φοβηθή- 7
σεται· ἑτοίμη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ κύριον, 8 ἐστήρικται ἡ καρδία 8
2Co.9,9. αὐτοῦ, οὐ φοβηθῇ, ἕως οὗ ἐπίδῃ ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. 9 ἐσκόρπισεν, ἔδωκε 9
τοῖς πένησιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· τὸ κέρας
αὐτοῦ ὑψωθήσεται ἐν δόξῃ. 10 ἁμαρτωλὸς ὄψεται καὶ ὀργισθήσεται, τοὺς ὀδόν- 10
τας αὐτοῦ βρύξει καὶ τακήσεται· ἐπιθυμία ἁμαρτωλοῦ ἀπολεῖται.

CXII. (CXIII.)

Ἀλληλούια.

Αἰνεῖτε παῖδες κύριον, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου. 2 εἴη τὸ ὄνομα κυρίου 2
εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος· 3 ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι 3
δυσμῶν αἰνετὸν τὸ ὄνομα κυρίου. 4 ὑψηλὸς ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ὁ κύριος, ἐπὶ 4
τοὺς οὐρανοὺς ἡ δόξα αὐτοῦ. 5 τίς ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν; ὁ ἐν ὑψηλοῖς 5
κατοικῶν, 6 καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ· 7 ὁ ἐγείρων 6 7
ἀπὸ γῆς πτωχόν, καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψῶν πένητα, 8 τοῦ καθίσαι αὐτὸν μετὰ 8
ἀρχόντων, μετὰ ἀρχόντων λαοῦ αὐτοῦ· 9 ὁ κατοικίζων στεῖραν ἐν οἴκῳ, μη- 9
τέρα ἐπὶ τέκνοις εὐφραινομένην.

CXIII. (CXIV.)

Ἀλληλούια.

Ἐν ἐξόδῳ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, οἴκου Ἰακὼβ ἐκ λαοῦ βαρβάρου, 2 ἐγε- 2
νήθη Ἰουδαία ἁγίασμα αὐτοῦ, Ἰσραὴλ ἐξουσία αὐτοῦ. 3 ἡ θάλασσα εἶδε καὶ 3
ἔφυγεν, ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω· 4 τὰ ὄρη ἐσκίρτησαν ὡςεὶ κριοί, 4
καὶ οἱ βουνοὶ ὡς ἀρνία προβάτων. 5 τί σοί ἐστι, θάλασσα, ὅτι ἔφυγες; καὶ 5
σύ, Ἰορδάνη, ὅτι ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω; 6 τὰ ὄρη, ὅτι ἐσκιρτήσατε ὡςεὶ 6
κριοί, καὶ οἱ βουνοί, ὡς ἀρνία προβάτων; 7 ἀπὸ προςώπου κυρίου ἐσαλεύθη 7
ἡ γῆ, ἀπὸ προςώπου τοῦ θεοῦ Ἰακώβ, 8 τοῦ στρέψαντος τὴν πέτραν εἰς λίμνας 8
ὑδάτων καὶ τὴν ἀκρότομον εἰς πηγὰς ὑδάτων. (CXV.) 9 μὴ ἡμῖν, κύριε, (1) 9
μὴ ἡμῖν ἀλλ' ἢ τῷ ὀνόματί σου δὸς δόξαν ἐπὶ τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ
σου. 10 μή ποτε εἴπωσι τὰ ἔθνη Ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν; 11 ὁ δὲ θεὸς (2. 3) 10 11
ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, πάντα ὅσα ἠθέλησεν ἐποίησε. 12 τὰ (4) 12
εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων· 13 στόμα (5) 13
ἔχουσι καὶ οὐ λαλήσουσιν, ὀφθαλμοὺς ἔχουσι καὶ οὐχ ὄψονται· 14 ὦτα ἔχουσι (6) 14
καὶ οὐκ ἀκούσονται, ῥῖνας ἔχουσι καὶ οὐκ ὀσφρανθήσονται· 15 χεῖρας ἔχουσι (7) 15
καὶ οὐ ψηλαφήσουσι, πόδας ἔχουσι καὶ οὐ περιπατήσουσιν· οὐ φωνήσουσιν
ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν. 16 ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ καὶ πάντες (8) 16
οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς. 17 οἶκος Ἰσραὴλ ἤλπισεν ἐπὶ κύριον· βοηθὸς καὶ (9) 17
ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστίν. 18 οἶκος Ἀαρὼν ἤλπισεν ἐπὶ κύριον· βοηθὸς (10) 18
καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστίν. 19 οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἤλπισαν ἐπὶ (11) 19
κύριον· βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστίν. 20 κύριος μνησθεὶς ἡμῶν (12) 20
εὐλόγησεν ἡμᾶς, εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἰσραήλ, εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἀαρών·
21 εὐλόγησε τοὺς φοβουμένους τὸν κύριον, τοὺς μικροὺς μετὰ τῶν μεγάλων. (13) 21
22 προςθείη κύριος ἐφ' ὑμᾶς, ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν· 23 εὐ- (14. 15) 22 23
λογημένοι ἡμεῖς τῷ κυρίῳ, τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. 24 ὁ οὐ- (16) 24
ρανὸς τοῦ οὐρανοῦ τῷ κυρίῳ, τὴν δὲ γῆν ἔδωκε τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.

---

4. *τοις εν σκοτ. ... in f. add κυριος ὁ θεος 8. ου μη φοβηθη 10. επιθ. αμαρτωλων CXII. 1. τον κυριον 3. και μεχρι CXIII. 2. ** ισραηλ εις (?) 3. ιδεν 4. *om οτι 5. σοι pro συ ... *εστραφη 16. ομοιοι αυτων 19. om τον 24. ο ουρ. τω ουρανω

25 (17) [25] οὐχ οἱ νεκροὶ αἰνέσουσί σε, κύριε, οὐδὲ πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς
26 (18) ᾅδου· [26] ἀλλ' ἡμεῖς οἱ ζῶντες εὐλογήσομεν τὸν κύριον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ
ἕως τοῦ αἰῶνος.

CXIV. (CXVI.)

Ἀλληλούια.

2 Ἠγάπησα ὅτι εἰσακούσεται κύριος τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου, [2] ὅτι
3 ἔκλινε τὸ οὖς αὐτοῦ ἐμοί, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μου ἐπικαλέσομαι. [3] περιέσχον
4 με ὠδῖνες θανάτου, κίνδυνοι ᾅδου εὕροσάν με, θλῖψιν καὶ ὀδύνην εὗρον· [4] καὶ
5 τὸ ὄνομα κυρίου ἐπεκαλεσάμην Ὦ κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου. [5] ἐλεήμων
6 ὁ κύριος καὶ δίκαιος, καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλεεῖ. [6] φυλάσσων τὰ νήπια ὁ κύριος·
7 ἐταπεινώθην καὶ ἔσωσέ με. [7] ἐπίστρεψον ψυχή μου εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου,
8 ὅτι κύριος εὐηργέτησέ σε· [8] ὅτι ἐξείλετο τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου, τοὺς
9 ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων, καὶ τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος. [9] εὐαρε-
στήσω ἐνώπιον κυρίου ἐν χώρᾳ ζώντων.

CXV. (CXVI.)

Ἀλληλούια.

1 2 (10. 11) Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα· ἐγὼ δὲ ἐταπεινώθην σφόδρα. [2] ἐγὼ δὲ εἶπα 2 Co. 4,
3 (12) ἐν τῇ ἐκστάσει μου Πᾶς ἄνθρωπος ψεύστης. [3] τί ἀνταποδώσω τῷ κυρίῳ 13. *Ro. 3, 4.
4 (13) περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκέ μοι; [4] ποτήριον σωτηρίου λήψομαι, καὶ τὸ
5 (14) ὄνομα κυρίου ἐπικαλέσομαι· [5] τὰς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω ἐναντίον
6 (15) παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. [6] τίμιος ἐναντίον κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων
7 (16) αὐτοῦ. [7] ὦ κύριε, ἐγὼ δοῦλος σός, ἐγὼ δοῦλος σὸς καὶ υἱὸς τῆς παιδί-
8 (17) σκης σου· διέῤῥηξας τοὺς δεσμούς μου. [8] σοὶ θύσω θυσίαν αἰνέσεως, καὶ
9 (18) ἐν ὀνόματι κυρίου ἐπικαλέσομαι· [9] τὰς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω
10 (19) ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, [10] ἐν αὐλαῖς οἴκου κυρίου, ἐν μέσῳ σου
Ἱερουσαλήμ.

CXVI. (CXVII.)

Ἀλληλούια.

Αἰνεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔθνη, ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί· Ro. 15, 11.
2 [2] ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ κυρίου μένει
εἰς τὸν αἰῶνα.

CXVII. (CXVIII.)

Ἀλληλούια.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
2 [2] εἰπάτω δὴ οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
3 [3] εἰπάτω δὴ οἶκος Ἀαρὼν ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
4 [4] εἰπάτωσαν δὴ πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
5 τὸ ἔλεος αὐτοῦ. [5] ἐκ θλίψεως ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου
6 εἰς πλατυσμόν. [6] κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι He. 13, 6.
7 8 ἄνθρωπος· [7] κύριος ἐμοὶ βοηθός, κἀγὼ ἐπόψομαι τοὺς ἐχθρούς μου. [8] ἀγαθὸν
9 πεποιθέναι ἐπὶ κύριον ἢ πεποιθέναι ἐπ' ἄνθρωπον· [9] ἀγαθὸν ἐλπίζειν ἐπὶ κύ-
10 ριον ἢ ἐλπίζειν ἐπ' ἄρχουσι. [10] πάντα τὰ ἔθνη ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι
11 κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς· [11] κυκλώσαντες ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου

---

26. ευλογησωμεν CXIV. 4. *επικαλεσαμην, **επεκαλεσα 7. ψυχην μου ... ευηργετησεν με 8. εξειλατο CXV. 2. om δε 4. λημψομαι 5. om versum 6. οσιων αυτων 7. *om εγω δ. σος alterum 8. *και το ονομα (vdtr) 10. εμμεσω CXVI. 1. και (sed και add**) επαινεσατωσαν 2. εφ ημ. το ελ. αυτου CXVII. 4. om οτι αγαθος 7. και εγω 9 * επ αρχοντας

ἠμυνάμην αὐτούς· [12] ἐκύκλωσάν με ὡςεὶ μέλισσαι κηρίον, καὶ ἐξεκαύθησαν 12
ὡς πῦρ ἐν ἀκάνθαις, καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς. [13] ὠσθεὶς ἀνε- 13
τράπην τοῦ πεσεῖν, καὶ ὁ κύριος ἀντελάβετό μου. [14] ἰσχύς μου καὶ ὕμνησίς 14
μου ὁ κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. [15] φωνὴ ἀγαλλιάσεως καὶ σωτη- 15
ρίας ἐν σκηναῖς δικαίων· δεξιὰ κυρίου ἐποίησε δύναμιν, [16] δεξιὰ κυρίου ὕψωσέ 16
με, δεξιὰ κυρίου ἐποίησε δύναμιν. [17] οὐκ ἀποθανοῦμαι ἀλλὰ ζήσομαι, καὶ 17
διηγήσομαι τὰ ἔργα κυρίου. [18] παιδεύων ἐπαίδευσέ με ὁ κύριος, καὶ τῷ θα- 18
νάτῳ οὐ παρέδωκέ με. [19] ἀνοίξατέ μοι πύλας δικαιοσύνης· εἰςελθὼν ἐν αὐταῖς 19
ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ. [20] αὕτη ἡ πύλη τοῦ κυρίου, δίκαιοι εἰςελεύσονται 20
Mt. 21, ἐν αὐτῇ. [21] ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου καὶ ἐγένου μοι εἰς σω- 21
42. pp. Act. 4, τηρίαν. [22] λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφα- 22
11. 1Pe. λὴν γωνίας· [23] παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς 23
2, 7. ἡμῶν. [24] αὕτη ἡ ἡμέρα ἣν ἐποίησεν ὁ κύριος· ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφραν- 24
θῶμεν ἐν αὐτῇ. [25] ὦ κύριε σῶσον δή, ὦ κύριε εὐόδωσον δή. [26] εὐλογημένος 25 26
*Mt. 21, ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· εὐλογήκαμεν ὑμᾶς ἐξ οἴκου κυρίου. [27] θεὸς 27
9. pp. *23, 39. κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν· συστήσασθε ἑορτὴν ἐν τοῖς πυκάζουσιν ἕως τῶν
p. Jo. κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου. [28] θεός μου εἶ σύ, καὶ ἐξομολογήσομαί σοι· θεός 28
12, 13. μου εἶ σύ, καὶ ὑψώσω σε· ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου καὶ ἐγέ-
νου μοι εἰς σωτηρίαν. [29] ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν 29
αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

CXVIII. (CXIX.)

Ἀλληλούια.

Μακάριοι ἄμωμοι ἐν ὁδῷ, οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ κυρίου. [2] μακάριοι οἱ 2
ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐκζητήσουσιν αὐτόν· [3] οὐ γὰρ 3
οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἐπορεύθησαν. [4] σὺ ἐνετείλω 4
τὰς ἐντολάς σου τοῦ φυλάξασθαι σφόδρα. [5] ὄφελον κατευθυνθείησαν αἱ ὁδοί 5
μου τοῦ φυλάξασθαι τὰ δικαιώματά σου· [6] τότε οὐ μὴ αἰσχυνθῶ, ἐν τῷ με 6
ἐπιβλέπειν ἐπὶ πάσας τὰς ἐντολάς σου. [7] ἐξομολογήσομαί σοι ἐν εὐθύτητι καρ- 7
δίας, ἐν τῷ μεμαθηκέναι με τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. [8] τὰ δικαιώ- 8
ματά σου φυλάξω, μή με ἐγκαταλίπῃς ἕως σφόδρα. [9] ἐν τίνι κατορθώσει 9
νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; ἐν τῷ φυλάξασθαι τοὺς λόγους σου. [10] ἐν ὅλῃ καρδίᾳ 10
μου ἐξεζήτησά σε, μὴ ἀπώσῃ με ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου. [11] ἐν τῇ καρδίᾳ μου 11
ἔκρυψα τὰ λόγιά σου, ὅπως ἂν μὴ ἁμάρτω σοι. [12] εὐλογητὸς εἶ κύριε, δί- 12
δαξόν με τὰ δικαιώματά σου. [13] ἐν τοῖς χείλεσί μου ἐξήγγειλα πάντα τὰ κρί- 13
ματα τοῦ στόματός σου· [14] ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρφθην ὡς ἐπὶ 14
παντὶ πλούτῳ. [15] ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου ἀδολεσχήσω, καὶ κατανοήσω τὰς ὁδούς 15
σου· [16] ἐν τοῖς δικαιώμασί σου μελετήσω, οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν λόγων σου. 16
[17] ἀνταπόδος τῷ δούλῳ σου, ζήσομαι καὶ φυλάξω τοὺς λόγους σου. [18] ἀποκά- 17 18
λυψον τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ κατανοήσω τὰ θαυμάσια ἐκ τοῦ νόμου σου.
[19] πάροικος ἐγώ εἰμι ἐν τῇ γῇ, μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰς ἐντολάς σου. 19
[20] ἐπεπόθησεν ἡ ψυχή μου τοῦ ἐπιθυμῆσαι τὰ κρίματά σου ἐν παντὶ καιρῷ. 20
[21] ἐπετίμησας ὑπερηφάνοις· ἐπικατάρατοι οἱ ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν 21
σου. [22] περίελε ἀπ' ἐμοῦ ὄνειδος καὶ ἐξουδένωσιν, ὅτι τὰ μαρτύριά σου ἐξε- 22
ζήτησα. [23] καὶ γὰρ ἐκάθισαν ἄρχοντες καὶ κατ' ἐμοῦ κατελάλουν, ὁ δὲ δοῦ- 23
λός σου ἠδολέσχει ἐν τοῖς δικαιώμασί σου· [24] καὶ γὰρ τὰ μαρτύριά σου με- 24
λέτη μού ἐστι, καὶ αἱ συμβουλίαι μου τὰ δικαιώματά σου. [25] ἐκολλήθη τῷ 25

---

12. ωςει πυρ 17. εκδιηγησομαι 24. αυτη ημερα 26. *ημας 28. *om συ prius CXVIII. 1. οι αμωμοι 2. οι εξεραυνωντες 4. σου φυλασεσθαι (sic) 6. επαισχυνθω 7. εξομ. σοι κυριε 8. εγκαταλειπης 9. φυλασσεσθαι 18. τα θαυμασ. σου 24. η συμβουλια

25 ἐδάφει ἡ ψυχή μου· ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου. [26] τὰς ὁδούς μου ἐξήγ-
27 γειλα, καὶ ἐπήκουσάς μου· δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου, [27] ὁδὸν δικαιω-
28 μάτων σου συνέτισόν με, καὶ ἀδολεσχήσω ἐν τοῖς θαυμασίοις σου. [28] ἐνύστα-
29 ξεν ἡ ψυχή μου ἀπὸ ἀκηδίας, βεβαίωσόν με ἐν τοῖς λόγοις σου· [29] ὁδὸν
30 ἀδικίας ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ, καὶ τῷ νόμῳ σου ἐλέησόν με. [30] ὁδὸν ἀληθείας
31 ᾑρετισάμην, καὶ τὰ κρίματά σου οὐκ ἐπελαθόμην. [31] ἐκολλήθην τοῖς μαρτυ-
32 ρίοις σου, κύριε, μή με καταισχύνῃς. [32] ὁδὸν ἐντολῶν σου ἔδραμον, ὅταν ἐπλά-
33 τυνας τὴν καρδίαν μου. [33] νομοθέτησόν με, κύριε, τὴν ὁδὸν τῶν δικαιωμάτων
34 σου, καὶ ἐκζητήσω αὐτὴν διὰ παντός. [34] συνέτισόν με, καὶ ἐξερευνήσω τὸν
35 νόμον σου, καὶ φυλάξω αὐτὸν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου. [35] ὁδήγησόν με ἐν τῇ τρίβῳ
36 τῶν ἐντολῶν σου, ὅτι αὐτὴν ἠθέλησα. [36] κλῖνον τὴν καρδίαν μου εἰς τὰ μαρ-
37 τύριά σου, καὶ μὴ εἰς πλεονεξίαν. [37] ἀπόστρεψον τοὺς ὀφθαλμούς μου τοῦ
38 μὴ ἰδεῖν ματαιότητα, ἐν τῇ ὁδῷ σου ζῆσόν με. [38] στῆσον τῷ δούλῳ σου τὸ
39 λόγιόν σου εἰς τὸν φόβον σου. [39] περίελε τὸν ὀνειδισμόν μου ὃν ὑπώπτευσα,
40 ὅτι τὰ κρίματά σου χρηστά. [40] ἰδοὺ ἐπεθύμησα τὰς ἐντολάς σου· ἐν τῇ δι-
41 καιοσύνῃ σου ζῆσόν με. [41] καὶ ἔλθοι ἐπ' ἐμὲ τὸ ἔλεός σου, κύριε, τὸ σωτή-
42 ριόν σου κατὰ τὸν λόγον σου· [42] καὶ ἀποκριθήσομαι τοῖς ὀνειδίζουσί μοι λό-
43 γον, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ τοῖς λόγοις σου. [43] καὶ μὴ περιέλῃς ἐκ τοῦ στόματός μου
44 λόγον ἀληθείας ἕως σφόδρα, ὅτι ἐπὶ τοῖς κρίμασί σου ἐπήλπισα. [44] καὶ φυ-
λάξω τὸν νόμον σου διὰ παντός, εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶ-
45 46 νος. [45] καὶ ἐπορευόμην ἐν πλατυσμῷ, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα· [46] καὶ
47 ἐλάλουν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου ἐναντίον βασιλέων, καὶ οὐκ ᾐσχυνόμην· [47] καὶ
48 ἐμελέτων ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου αἷς ἠγάπησα σφόδρα· [48] καὶ ἦρα τὰς χεῖράς
μου πρὸς τὰς ἐντολάς σου ἃς ἠγάπησα, καὶ ἠδολέσχουν ἐν τοῖς δικαιώμασί
49 50 σου. [49] μνήσθητι τῶν λόγων σου τῷ δούλῳ σου ὧν ἐπήλπισάς με. [50] αὕτη
51 με παρεκάλεσεν ἐν τῇ ταπεινώσει μου, ὅτι τὸ λόγιόν σου ἔζησέ με. [51] ὑπερή-
52 φανοι παρηνόμουν ἕως σφόδρα, ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐξέκλινα. [52] ἐμνήσθην
53 τῶν κριμάτων σου ἀπ' αἰῶνος, κύριε, καὶ παρεκλήθην. [53] ἀθυμία κατέσχε με
54 ἀπὸ ἁμαρτωλῶν τῶν ἐγκαταλιμπανόντων τὸν νόμον σου. [54] ψαλτὰ ἦσάν μοι
55 τὰ δικαιώματά σου ἐν τόπῳ παροικίας μου. [55] ἐμνήσθην ἐν νυκτὶ τοῦ ὀνό-
56 ματός σου, κύριε, καὶ ἐφύλαξα τὸν νόμον σου. [56] αὕτη ἐγενήθη μοι, ὅτι τὰ
57 δικαιώματά σου ἐξεζήτησα. [57] μερίς μου εἶ, κύριε· εἶπα τοῦ φυλάξασθαι τὸν
58 νόμον σου. [58] ἐδεήθην τοῦ προσώπου σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐλέησόν με
59 κατὰ τὸ λόγιόν σου. [59] διελογισάμην τὰς ὁδούς σου, καὶ ἐπέστρεψα τοὺς πό-
60 δας μου εἰς τὰ μαρτύριά σου. [60] ἡτοιμάσθην καὶ οὐκ ἐταράχθην τοῦ φυλά-
61 ξασθαι τὰς ἐντολάς σου. [61] σχοινία ἁμαρτωλῶν περιεπλάκησάν μοι, καὶ τοῦ
62 νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην. [62] μεσονύκτιον ἐξεγειρόμην τοῦ ἐξομολογεῖσθαί
63 σοι ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. [63] μέτοχος ἐγώ εἰμι πάντων τῶν
64 φοβουμένων σε καὶ τῶν φυλασσόντων τὰς ἐντολάς σου. [64] τοῦ ἐλέους σου,
65 κύριε, πλήρης ἡ γῆ· τὰ δικαιώματά σου δίδαξόν με. [65] χρηστότητα ἐποίησας
66 μετὰ τοῦ δούλου σου, κύριε, κατὰ τὸν λόγον σου. [66] χρηστότητα καὶ παιδείαν
67 καὶ γνῶσιν δίδαξόν με, ὅτι ταῖς ἐντολαῖς σου ἐπίστευσα. [67] πρὸ τοῦ με τα-
68 πεινωθῆναι ἐγὼ ἐπλημμέλησα, διὰ τοῦτο τὸ λόγιόν σου ἐφύλαξα. [68] χρηστὸς
εἶ σὺ κύριε, καὶ ἐν τῇ χρηστότητί σου δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
69 [69] ἐπληθύνθη ἐπ' ἐμὲ ἀδικία ὑπερηφάνων, ἐγὼ δὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐξε-
70 ρευνήσω τὰς ἐντολάς σου. [70] ἐτυρώθη ὡς γάλα ἡ καρδία αὐτῶν, ἐγὼ δὲ τὸν

25. **κ. το λογιον σ. (*?) 26. τ. οδ. σου 30. om και 34. εξεραυνησω 35. εν τριβω 41. κατα λογιον σου 42. ονειδιζ. με ... επι τους λογους 43. εφηλπισα 48. ηγαπησα σφοδρα 49. τον λογον ... ω εφηλπισας 57. om του 58. om το 59. διελογ. κατα τας 62. εξομολογησασθαι 64. τ. ελαιους κυριου 65. κατα το λογιον σου 67. εγω εφυλαξα 69. εξεραυνησω

νόμον σου ἐμελέτησα. 71 ἀγαθόν μοι ὅτι ἐταπείνωσάς με, ὅπως ἂν μάθω τὰ 71
δικαιώματά σου. 72 ἀγαθός μοι ὁ νόμος τοῦ στόματός σου ὑπὲρ χιλιάδας 72
χρυσίου καὶ ἀργυρίου. 73 αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με καὶ ἔπλασάν με· συνέ- 73
τισόν με καὶ μαθήσομαι τὰς ἐντολάς σου. 74 οἱ φοβούμενοί σε ὄψονταί με 74
καὶ εὐφρανθήσονται, ὅτι εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα. 75 ἔγνων κύριε ὅτι 75
δικαιοσύνη τὰ κρίματά σου, καὶ ἀληθείᾳ ἐταπείνωσάς με. 76 γενηθήτω δὴ τὸ 76
ἔλεός σου τοῦ παρακαλέσαι με κατὰ τὸ λόγιόν σου τῷ δούλῳ σου· 77 ἐλθέ- 77
τωσάν μοι οἱ οἰκτιρμοί σου καὶ ζήσομαι, ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη μού ἐστιν.
78 αἰσχυνθήτωσαν ὑπερήφανοι, ὅτι ἀδίκως ἠνόμησαν εἰς ἐμέ· ἐγὼ δὲ ἀδο- 78
λεσχήσω ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου. 79 ἐπιστρεψάτωσάν με οἱ φοβούμενοί σε καὶ 79
οἱ γινώσκοντες τὰ μαρτύριά σου. 80 γενηθήτω ἡ καρδία μου ἄμωμος ἐν τοῖς 80
δικαιώμασί σου, ὅπως ἂν μὴ αἰσχυνθῶ. 81 ἐκλείπει εἰς τὸ σωτήριόν σου ἡ 81
ψυχή μου, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα· 82 ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου εἰς 82
τὸ λόγιόν σου, λέγοντες Πότε παρακαλέσεις με; 83 ὅτι ἐγενήθην ὡς ἀσκὸς ἐν 83
πάχνῃ, τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην. 84 πόσαι εἰσὶν αἱ ἡμέραι τοῦ 84
δούλου σου; πότε ποιήσεις μοι ἐκ τῶν καταδιωκόντων με κρίσιν; 85 διηγή- 85
σαντό μοι παράνομοι ἀδολεσχίας, ἀλλ' οὐχ ὡς ὁ νόμος σου κύριε. 86 πᾶσαι 86
αἱ ἐντολαί σου ἀλήθεια· ἀδίκως κατεδίωξάν με, βοήθησόν μοι. 87 παρὰ βραχὺ 87
συνετέλεσάν με ἐν τῇ γῇ, ἐγὼ δὲ οὐκ ἐγκατέλιπον τὰς ἐντολάς σου. 88 κατὰ 88
τὸ ἔλεός σου ζῆσόν με, καὶ φυλάξω τὰ μαρτύρια τοῦ στόματός σου. 89 εἰς 89
τὸν αἰῶνα, κύριε, ὁ λόγος σου διαμένει ἐν τῷ οὐρανῷ, 90 εἰς γενεὰν καὶ γε- 90
νεὰν ἡ ἀλήθειά σου· ἐθεμελίωσας τὴν γῆν καὶ διαμένει, 91 τῇ διατάξει σου 91
διαμένει ἡμέρα, ὅτι τὰ σύμπαντα δοῦλα σά. 92 εἰ μὴ ὅτι ὁ νόμος σου με- 92
λέτη μού ἐστι, τότε ἂν ἀπωλόμην ἐν τῇ ταπεινώσει μου· 93 εἰς τὸν αἰῶνα 93
οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἔζησάς με. 94 σός 94
εἰμι ἐγώ, σῶσόν με, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα. 95 ἐμὲ ὑπέμειναν 95
ἁμαρτωλοὶ τοῦ ἀπολέσαι με, τὰ μαρτύριά σου συνῆκα. 96 πάσης συντελείας 96
εἶδον πέρας, πλατεῖα ἡ ἐντολή σου σφόδρα. 97 ὡς ἠγάπησα τὸν νόμον σου 97
κύριε, ὅλην τὴν ἡμέραν μελέτη μού ἐστιν. 98 ὑπὲρ τοὺς ἐχθρούς μου ἐσόφι- 98
σάς με τὴν ἐντολήν σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐμή ἐστιν. 99 ὑπὲρ πάντας τοὺς 99
διδάσκοντάς με συνῆκα, ὅτι τὰ μαρτύριά σου μελέτη μού ἐστιν. 100 ὑπὲρ 100
πρεσβυτέρους συνῆκα, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα. 101 ἐκ πάσης ὁδοῦ πο- 101
νηρᾶς ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου, ὅπως ἂν φυλάξω τοὺς λόγους σου· 102 ἀπὸ 102
τῶν κριμάτων σου οὐκ ἐξέκλινα, ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς με. 103 ὡς γλυκέα τῷ 103
λάρυγγί μου τὰ λόγιά σου, ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου. 104 ἀπὸ τῶν ἐντολῶν 104
*2 Ρθ. σου συνῆκα, διὰ τοῦτο ἐμίσησα πᾶσαν ὁδὸν ἀδικίας. 105 λύχνος τοῖς ποσί 105
1,19. μου ὁ νόμος σου, καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου. 106 ὤμοσα καὶ ἔστησα τοῦ φυ- 106
λάξασθαι τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. 107 ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα· κύ- 107
ριε, ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου. 108 τὰ ἑκούσια τοῦ στόματός μου εὐδό- 108
κησον δή, κύριε, καὶ τὰ κρίματά σου δίδαξόν με. 109 ἡ ψυχή μου ἐν ταῖς 109
χερσί σου διὰ παντός, καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην. 110 ἔθεντο ἁμαρ- 110
τωλοὶ παγίδα μοι, καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἐπλανήθην. 111 ἐκληρονόμησα 111
τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἀγαλλίαμα τῆς καρδίας μού εἰσιν·
112 ἔκλινα τὴν καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι τὰ δικαιώματά σου εἰς τὸν αἰῶ- 112
να δι' ἀντάμειψιν. 113 παρανόμους ἐμίσησα, τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα. 113
114 βοηθός μου καὶ ἀντιλήπτωρ μου εἶ σύ, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα. 114

---

72. αγαθον 74. εφηλπισα 77. ελθατωσαν ... και ζησον μαι 81. εις τον λογον σ. εφηλπισα 82. εξελειπον ... om λεγ. Π. π. με 84. ωσει ασκος 87. ενκατελειπον 91. η ημερα ... συνπαντα 96. ιδον 98. μοι εστιν 103. γλυκια 104. in f. add οτι συ ενομοθετησας με 107. ed. rom. σφοδρα κυριε, ζησον (cod. alex. ut edidimus) 109. χερσιν μου 112. ανταμιμψιν 114. αντιλημπτωρ ... εφηλπισα

115 115 ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ πονηρευόμενοι, καὶ ἐξερευνήσω τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ μου.
116 116 ἀντιλαβοῦ μου κατὰ τὸ λόγιόν σου καὶ ζῆσόν με, καὶ μὴ καταισχύνῃς με
117 ἀπὸ τῆς προςδοκίας μου. 117 βοήθησόν μοι καὶ σωθήσομαι, καὶ μελετήσω ἐν
118 τοῖς δικαιώμασί σου διὰ παντός. 118 ἐξουδένωσας πάντας τοὺς ἀποστατοῦντας
119 ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι ἄδικον τὸ ἐνθύμημα αὐτῶν. 119 παραβαίνοντας ἐλογισάμην πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς, διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰ
120 μαρτύριά σου. 120 καθήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας μου, ἀπὸ γὰρ
121 τῶν κριμάτων σου ἐφοβήθην. 121 ἐποίησα κρίμα καὶ δικαιοσύνην, μὴ παρα-
122 δῷς με τοῖς ἀδικοῦσί με. 122 ἔκδεξαι τὸν δοῦλόν σου εἰς ἀγαθόν, μὴ συκο
123 φαντησάτωσάν με ὑπερήφανοι. 123 οἱ ὀφθαλμοί μου ἐξέλιπον εἰς τὸ σωτήριόν
124 σου καὶ εἰς τὸ λόγιον τῆς δικαιοσύνης σου. 124 ποίησον μετὰ τοῦ δούλου σου
125 κατὰ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὰ δικαιώματά σου δίδαξόν με. 125 δοῦλός σού εἰμι
126 ἐγώ, συνέτισόν με καὶ γνώσομαι τὰ μαρτύριά σου. 126 καιρὸς τοῦ ποιῆσαι
127 τῷ κυρίῳ· διεσκέδασαν τὸν νόμον σου. 127 διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰς ἐντολάς
128 σου ὑπὲρ χρυσίον καὶ τοπάζιον· 128 διὰ τοῦτο πρὸς πάσας τὰς ἐντολάς
129 σου κατωρθούμην, πᾶσαν ὁδὸν ἄδικον ἐμίσησα. 129 θαυμαστὰ τὰ μαρτύριά
130 σου, διὰ τοῦτο ἐξερεύνησεν αὐτὰ ἡ ψυχή μου. 130 ἡ δήλωσις τῶν λόγων σου
131 φωτιεῖ καὶ συνετιεῖ νηπίους. 131 τὸ στόμα μου ἤνοιξα καὶ εἵλκυσα πνεῦμα,
132 ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐπεπόθουν. 132 ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με κατὰ
133 τὸ κρίμα τῶν ἀγαπώντων τὸ ὄνομά σου. 133 τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον
134 κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ μὴ κατακυριευσάτω μου πᾶσα ἀνομία· 134 λύτρωσαί
135 με ἀπὸ συκοφαντίας ἀνθρώπων, καὶ φυλάξω τὰς ἐντολάς σου. 135 τὸ πρόσωπόν σου ἐπίφανον ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, καὶ δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
136 136 διεξόδους ὑδάτων κατέβησαν οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπεὶ οὐκ ἐφύλαξα τὸν
137 138 νόμον σου. 137 δίκαιος εἶ κύριε, καὶ εὐθεῖς αἱ κρίσεις σου· 138 ἐνετείλω
139 δικαιοσύνην τὰ μαρτύριά σου καὶ ἀλήθειαν σφόδρα. 139 ἐξέτηξέ με ὁ ζῆλός
140 σου, ὅτι ἐπελάθοντο τῶν λόγων σου οἱ ἐχθροί μου. 140 πεπυρωμένον τὸ λό-
141 γιόν σου σφόδρα, καὶ ὁ δοῦλός σου ἠγάπησεν αὐτό. 141 νεώτερος ἐγώ εἰμι
142 καὶ ἐξουδενωμένος, τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην. 142 ἡ δικαιοσύνη σου
143 δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ νόμος σου ἀλήθεια. 143 θλίψεις καὶ ἀνάγκαι εὕ-
144 ροσάν με, ἐντολαί σου μελέτη μου. 144 δικαιοσύνη τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα·
145 συνέτισόν με καὶ ζήσομαι. 145 ἐκέκραξα ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐπάκουσόν μου
146 κύριε, τὰ δικαιώματά σου ἐκζητήσω. 146 ἐκέκραξά σοι, σῶσόν με, καὶ φυ-
147 λάξω τὰ μαρτύριά σου. 147 προέφθασα ἐν ἀωρίᾳ καὶ ἐκέκραξα, εἰς τοὺς λό-
148 γους σου ἐπήλπισα. 148 προέφθασαν οἱ ὀφθαλμοί μου πρὸς ὄρθρον τοῦ με-
149 λετᾶν τὰ λόγιά σου. 149 τῆς φωνῆς μου ἄκουσον κύριε κατὰ τὸ ἔλεός σου,
150 κατὰ τὸ κρίμα σου ζῆσόν με. 150 προςήγγισαν οἱ καταδιώκοντές με ἀνομίᾳ,
151 ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου ἐμακρύνθησαν. 151 ἐγγὺς εἶ κύριε, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοί
152 σου ἀλήθεια. 152 κατ' ἀρχὰς ἔγνων ἐκ τῶν μαρτυρίων σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
153 ἐθεμελίωσας αὐτά. 153 ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ ἐξελοῦ με, ὅτι τοῦ νόμου
154 σου οὐκ ἐπελαθόμην. 154 κρῖνον τὴν κρίσιν μου καὶ λύτρωσαί με, διὰ τὸν
155 λόγον σου ζῆσόν με. 155 μακρὰν ἀπὸ ἁμαρτωλῶν σωτηρία, ὅτι τὰ δικαιώματά
156 σου οὐκ ἐξεζήτησαν. 156 οἱ οἰκτιρμοί σου πολλοί, κύριε· κατὰ τὸ κρίμα σου
157 ζῆσόν με. 157 πολλοὶ οἱ ἐκδιώκοντές με καὶ θλίβοντές με, ἐκ τῶν μαρτυρίων
158 σου οὐκ ἐξέκλινα. 158 εἶδον ἀσυνετοῦντας καὶ ἐξετηκόμην, ὅτι τὰ λόγιά σου
159 οὐκ ἐφυλάξαντο. 159 ἴδε ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα, κύριε· ἐν τῷ ἐλέει

115. εξεραυνησω 122. εκδεξαι 123. εξελειπον 124. κυριε κατα το λογιον σου 127. υπερ το χρυσιον 129. εξηραυνησεν 131. ηνυξα και ηλκυσα 132. αγαπουντων 136. διεβησαν 139. ο ζηλος του οικου σου ... των εντολων σου 143. αι εντολαι 144. και ζησον με 146. εκεκραξα σε 147. εφηλπισα 151. ει συ κυριε κ. π. αι εντολαι σ. 153. και εξελουμαι 157. εκθλιβοντες 158. ιδον 159. κυριε c. seqq. conjg.

σου ζῆσόν με. 160 ἀρχὴ τῶν λόγων σου ἀλήθεια, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα πάντα 160
τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. 161 ἄρχοντες κατεδίωξάν με δωρεάν, καὶ 161
ἀπὸ τῶν λόγων σου ἐδειλίασεν ἡ καρδία μου. 162 ἀγαλλιάσομαι ἐγὼ ἐπὶ τὰ 162
λόγιά σου, ὡς ὁ εὑρίσκων σκῦλα πολλά. 163 ἀδικίαν ἐμίσησα καὶ ἐβδελυξά- 163
μην, τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα. 164 ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ᾔνεσά σε ἐπὶ τὰ 164
κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. 165 εἰρήνη πολλὴ τοῖς ἀγαπῶσι τὸν νόμον σου, 165
καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς σκάνδαλον. 166 προςεδόκων τὸ σωτήριόν σου, κύριε, καὶ 166
τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα· 167 ἐφύλαξεν ἡ ψυχή μου τὰ μαρτύριά σου, καὶ 167
ἠγάπησεν αὐτὰ σφόδρα· 168 ἐφύλαξα τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ μαρτύριά σου, 168
ὅτι πᾶσαι αἱ ὁδοί μου ἐναντίον σου, κύριε. 169 ἐγγισάτω ἡ δέησίς μου ἐνώ- 169
πιόν σου, κύριε· κατὰ τὸ λόγιόν σου συνέτισόν με. 170 εἰςέλθοι τὸ ἀξίωμά μου 170
ἐνώπιόν σου, κύριε· κατὰ τὸ λόγιόν σου ῥῦσαί με. 171 ἐξερεύξαιντο τὰ χείλη 171
μου ὕμνον, ὅταν διδάξῃς με τὰ δικαιώματά σου· 172 φθέγξαιτο ἡ γλῶσσά μου 172
τὰ λόγιά σου, ὅτι πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου δικαιοσύνη. 173 γενέσθω ἡ χείρ σου 173
τοῦ σῶσαί με, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ᾑρετισάμην. 174 ἐπεπόθησα τὸ σωτήριόν σου, 174
κύριε, καὶ ὁ νόμος σου μελέτη μού ἐστι. 175 ζήσεται ἡ ψυχή μου καὶ αἰνέσει 175
σε, καὶ τὰ κρίματά σου βοηθήσει μοι. 176 ἐπλανήθην ὡς πρόβατον ἀπολωλός· 176
ζήτησον τὸν δοῦλόν σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐπελαθόμην.

CXIX. (CXX.)

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐκέκραξα, καὶ εἰςήκουσέ μου. 2 κύριε, 2
ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου ἀπὸ χειλέων ἀδίκων καὶ ἀπὸ γλώσσης δολίας. 3 τί δο- 3
θείη σοι καὶ τί προςτεθείη σοι πρὸς γλῶσσαν δολίαν; 4 τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ 4
ἠκονημένα σὺν τοῖς ἄνθραξι τοῖς ἐρημικοῖς. 5 οἴμοι ὅτι ἡ παροικία μου ἐμα- 5
κρύνθη, κατεσκήνωσα μετὰ τῶν σκηνωμάτων Κηδάρ. 6 πολλὰ παρῴκησεν ἡ 6
ψυχή μου μετὰ τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην. 7 ἤμην εἰρηνικός· ὅταν ἐλάλουν 7
αὐτοῖς, ἐπολέμουν με δωρεάν.

CXX. (CXXI.)

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη, ὅθεν ἥξει ἡ βοήθειά μου. 2 ἡ βοή- 2
θειά μου παρὰ κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. 3 μὴ δῴης 3
εἰς σάλον τὸν πόδα σου, μηδὲ νυστάξῃ ὁ φυλάσσων σε. 4 ἰδοὺ οὐ νυστάξει 4
οὐδὲ ὑπνώσει ὁ φυλάσσων τὸν Ἰσραήλ. 5 κύριος φυλάξει σε, κύριος σκέπη 5
σου ἐπὶ χεῖρα δεξιάν σου· 6 ἡμέρας ὁ ἥλιος οὐ συγκαύσει σε, οὐδὲ ἡ σελήνη 6
τὴν νύκτα. 7 κύριος φυλάξαι σε ἀπὸ παντὸς κακοῦ, φυλάξει τὴν ψυχήν σου ὁ 7
κύριος. 8 κύριος φυλάξει τὴν εἴςοδόν σου καὶ τὴν ἔξοδόν σου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ 8
ἕως τοῦ αἰῶνος.

CXXI. (CXXII.)

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Εὐφράνθην ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι Εἰς οἶκον κυρίου πορευσόμεθα· 2 ἑστῶ- 2
τες ἦσαν οἱ πόδες ἡμῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς σου, Ἱερουσαλήμ. 3 Ἱερουσαλὴμ 3
οἰκοδομουμένη ὡς πόλις ἧς ἡ μετοχὴ αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτό. 4 ἐκεῖ γὰρ ἀνέβησαν 4

---

164. ηνεσα σοι 165. αγαπ. το ονομα σου 166. προςεδοχουν 168. ενωπιον σου 169. εγγισατω ... εναντιον σου (sed 168. et 169. usque εναντιον σου in litura) 170. κατα το χριμα σου ζησον με 171. εξερευξονται 172. φθεγξεται ... το λογιον σου CXIX. 5. οιμμοι 6. om την ... ed. rom. et cod. alex. ειρηνην cum ημ. ειρηνικ. conjg. CXX. 1. ποθεν ηξει 3. νυσταξει 5. ** δεξιας 7. χυρ. φυλαξει σε CXXI. (1. πορευθωμεθα) 3. οι μετοχοι

αἱ φυλαί, φυλαὶ κυρίου μαρτύριον τῷ Ἰσραήλ, τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνό-
5 ματι κυρίου· [5] ὅτι ἐκεῖ ἐκάθισαν θρόνοι εἰς κρίσιν, θρόνοι ἐπὶ οἶκον Δαυίδ.
6 [6] ἐρωτήσατε δὴ τὰ εἰς εἰρήνην τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ εὐθηνία τοῖς ἀγαπῶσί
7 σε· [7] γενέσθω δὴ εἰρήνη ἐν τῇ δυνάμει σου, καὶ εὐθηνία ἐν ταῖς πυργοβάρεσί
8 σου. [8] ἕνεκα τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τῶν πλησίον μου ἐλάλουν δὴ εἰρήνην περὶ
9 σοῦ· [9] ἕνεκα τοῦ οἴκου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξεζήτησα ἀγαθά σοι.

CXXII. (CXXIII.)

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

2 Πρὸς σὲ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ. [2] ἰδοὺ
ὡς ὀφθαλμοὶ δούλων εἰς χεῖρας τῶν κυρίων αὐτῶν, ὡς ὀφθαλμοὶ παιδίσκης
εἰς χεῖρας τῆς κυρίας αὐτῆς, οὕτως οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν
3 ἡμῶν, ἕως οὗ οἰκτειρῆσαι ἡμᾶς. [3] ἐλέησον ἡμᾶς κύριε ἐλέησον ἡμᾶς, ὅτι ἐπὶ
4 πολὺ ἐπλήσθημεν ἐξουδενώσεως· [4] ἐπὶ πλεῖον ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν, τὸ ὄνει-
δος τοῖς εὐθηνοῦσι καὶ ἡ ἐξουδένωσις τοῖς ὑπερηφάνοις.

CXXIII. (CXXIV.)

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

2 Εἰ μὴ ὅτι κύριος ἦν ἐν ἡμῖν, εἰπάτω δὴ Ἰσραήλ, [2] εἰ μὴ ὅτι κύριος
3 ἦν ἐν ἡμῖν, ἐν τῷ ἐπαναστῆναι ἀνθρώπους ἐφ' ἡμᾶς, [3] ἄρα ζῶντας ἂν κατ-
4 έπιον ἡμᾶς, ἐν τῷ ὀργισθῆναι τὸν θυμὸν αὐτῶν ἐφ' ἡμᾶς· [4] ἄρα τὸ ὕδωρ
5 ἂν κατεπόντισεν ἡμᾶς, χείμαῤῥον διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν· [5] ἄρα διῆλθεν ἡ
6 ψυχὴ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστατον. [6] εὐλογητὸς κύριος ὃς οὐκ ἔδωκεν ἡμᾶς
7 εἰς θήραν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν. [7] ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὡς στρουθίον ἐῤῥύσθη ἐκ τῆς
8 παγίδος τῶν θηρευόντων· ἡ παγὶς συνετρίβη, καὶ ἡμεῖς ἐῤῥύσθημεν. [8] ἡ βοή-
θεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

CXXIV. (CXXV.)

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Οἱ πεποιθότες ἐπὶ κύριον ὡς ὄρος Σιών· οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα
2 ὁ κατοικῶν Ἱερουσαλήμ. [2] ὄρη κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ὁ κύριος κύκλῳ τοῦ λαοῦ
3 αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. [3] ὅτι οὐκ ἀφήσει κύριος τὴν ῥάβδον
τῶν ἁμαρτωλῶν ἐπὶ τὸν κλῆρον τῶν δικαίων, ὅπως ἂν μὴ ἐκτείνωσιν οἱ δί-
4 καιοι ἐν ἀνομίαις χεῖρας αὐτῶν. [4] ἀγάθυνον, κύριε, τοῖς ἀγαθοῖς καὶ τοῖς
5 εὐθέσι τῇ καρδίᾳ. [5] τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς τὰς στραγγαλιὰς ἀπάξει κύριος
μετὰ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν· εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

CXXV. (CXXVI.)

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν Σιὼν ἐγενήθημεν ὡσεὶ πα-
2 ρακεκλημένοι. [2] τότε ἐπλήσθη χαρᾶς τὸ στόμα ἡμῶν καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν
ἀγαλλιάσεως· τότε ἐροῦσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν Ἐμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ'
3 αὐτῶν. [3] ἐμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι μεθ' ἡμῶν, ἐγενήθημεν εὐφραινόμενοι.
4 5 [4] ἐπίστρεψον, κύριε, τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν ὡς χειμάῤῥους ἐν τῷ νότῳ. [5] οἱ
6 σπείροντες ἐν δάκρυσιν ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσι. [6] πορευόμενοι ἐπορεύοντο, καὶ
ἔκλαιον βάλλοντες τὰ σπέρματα αὐτῶν· ἐρχόμενοι δὲ ἥξουσιν ἐν ἀγαλλιάσει
αἴροντες τὰ δράγματα αὐτῶν.

---

4. add αι ante φυλ. κυριου 5. επ οικον 7. γενεσθω δε 8. ενεκεν ... ελαλουν δε 9. ενεκεν ... om σοι CXXIII. 4. om αν 7. ερυσθη ... ερυσθημεν CXXIV. 2. και κυριος 3. om κυριος ... εν ανομια CXXV. 1. ως pro ωσει 2. χαρα 4. ως ο χειμαρρ. 6. αιροντες pro βαλλοντες

CXXVI. (CXXVII.)

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Ἐὰν μὴ κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦν-
τες· ἐὰν μὴ κύριος φυλάξῃ πόλιν, εἰς μάτην ἠγρύπνησεν ὁ φυλάσσων. [2] εἰς 2
μάτην ὑμῖν ἐστι τὸ ὀρθρίζειν· ἐγείρεσθε μετὰ τὸ καθῆσθαι, οἱ ἐσθίοντες ἄρτον
ὀδύνης, ὅταν δῷ τοῖς ἀγαπητοῖς αὐτοῦ ὕπνον. [3] ἰδοὺ ἡ κληρονομία κυρίου 3
υἱοί, ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ τῆς γαστρός. [4] ὡςεὶ βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ, οὕτως 4
οἱ υἱοὶ τῶν ἐκτετιναγμένων. [5] μακάριος ὃς πληρώσει τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἐξ 5
αὐτῶν· οὐ καταισχυνθήσονται, ὅταν λαλῶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν ἐν πύλαις.

CXXVII. (CXXVIII.)

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, οἱ πορευόμενοι ἐν ταῖς ὁδοῖς
αὐτοῦ. [2] τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου φάγεσαι, μακάριος εἶ καὶ καλῶς σοι 2
ἔσται. [3] ἡ γυνή σου ὡς ἄμπελος εὐθηνοῦσα ἐν ταῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου· 3
οἱ υἱοί σου ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλῳ τῆς τραπέζης σου. [4] ἰδοὺ οὕτως εὐλο- 4
γηθήσεται ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον. [5] εὐλογήσαι σε κύριος ἐκ Σιών, 5
καὶ ἴδοις τὰ ἀγαθὰ Ἱερουσαλὴμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, [6] καὶ ἴδοις 6
υἱοὺς τῶν υἱῶν σου. εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

CXXVIII. (CXXIX.)

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Πλεονάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου, εἰπάτω δὴ Ἰσραήλ· [2] πλεο- 2
νάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου, καὶ γὰρ οὐκ ἠδυνήθησάν μοι. [3] ἐπὶ 3
τὸν νῶτόν μου ἐτέκταινον οἱ ἁμαρτωλοί, ἐμάκρυναν τὴν ἀνομίαν αὐτῶν· [4] κύ- 4
ριος δίκαιος συνέκοψεν αὐχένας ἁμαρτωλῶν. [5] αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἀποστραφή- 5
τωσαν εἰς τὰ ὀπίσω πάντες οἱ μισοῦντες Σιών· [6] γενηθήτωσαν ὡςεὶ χόρτος 6
δωμάτων, ὃς πρὸ τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐξηράνθη· [7] οὗ οὐκ ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα 7
αὐτοῦ ὁ θερίζων, καὶ τὸν κόλπον αὐτοῦ ὁ τὰ δράγματα συλλέγων· [8] καὶ οὐκ 8
εἶπαν οἱ παράγοντες Εὐλογία κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, εὐλογήκαμεν ὑμᾶς ἐν ὀνό-
ματι κυρίου.

CXXIX. (CXXX.)

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σοι, κύριε· [2] κύριε, εἰςάκουσον τῆς φωνῆς μου, 2
γενηθήτω τὰ ὦτά σου προσέχοντα εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου. [3] ἐὰν 3
ἀνομίας παρατηρήσῃς κύριε, κύριε τίς ὑποστήσεται; [4] ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἱλα- 4
σμός ἐστιν· ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου [5] ὑπέμεινά σε κύριε, ὑπέμεινεν ἡ ψυχή 5
μου εἰς τὸν λόγον σου. [6] ἤλπισεν ἡ ψυχή μου ἐπὶ τὸν κύριον ἀπὸ φυλακῆς 6
πρωίας μέχρι νυκτός· ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν κύριον. [7] ὅτι παρὰ τῷ κυρίῳ 7
τὸ ἔλεος, καὶ πολλὴ παρ' αὐτῷ λύτρωσις, [8] καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν Ἰσραὴλ 8
ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.

CXXVI. 1. ο κυριος bis ... οικοδομησει ... οι οικοδομ. αυτον 2. του ορθριζειν ... εγειρεσθαι ... εσθοντες 5. μακαρ. ανθρωπος ος ... καταισχυνθωσιν ... εν πυλη CXXVII. 2. τους καρπους των πονων 3. εν τοις κλιτ. 5. ευλογησει CXXVIII. 2. εδυνηθησαν 3. επι τω νωτου (sic) 6. δοματων CXXIX. 1. εκεκραξα σε 2. εις ακ. της προσευχης μ. 3. παρατηρηση 6. ed. rom. post κυριον prius plene interpg. ... και μεχρι ... ante ελπισατω add απο φυλακης πρωιας 7. το ελαιος εστιν 8. 'αυτων

CXXX. (CXXXI.)

'Ωδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Κύριε, οὐχ ὑψώθη ἡ καρδία μου, οὐδὲ ἐμετεωρίσθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου·
2 οὐδὲ ἐπορεύθην ἐν μεγάλοις οὐδὲ ἐν θαυμασίοις ὑπὲρ ἐμέ. [2] εἰ μὴ ἐταπει-
νοφρόνουν ἀλλὰ ὕψωσα τὴν ψυχήν μου, ὡς τὸ ἀπογεγαλακτισμένον ἐπὶ τὴν
3 μητέρα αὐτοῦ, ὡς ἀνταποδώσεις ἐπὶ τὴν ψυχήν μου. [3] ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ
τὸν κύριον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

CXXXI. (CXXXII.)

'Ωδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

2 Μνήσθητι, κύριε, τοῦ Δαυὶδ καὶ πάσης τῆς πραότητος αὐτοῦ· [2] ὡς ὤμοσε
3 τῷ κυρίῳ, ηὔξατο τῷ θεῷ Ἰακώβ [3] Εἰ εἰςελεύσομαι εἰς σκήνωμα οἴκου μου,
4 εἰ ἀναβήσομαι ἐπὶ κλίνης στρωμνῆς μου, [4] εἰ δώσω ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς
μου καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμὸν καὶ ἀνάπαυσιν τοῖς κροτάφοις μου,
5 6 [5] ἕως οὗ εὕρω τόπον τῷ κυρίῳ, σκήνωμα τῷ θεῷ Ἰακώβ. [6] ἰδοὺ ἠκούσαμεν
7 αὐτὴν ἐν Ἐφραθᾷ, εὕρομεν αὐτὴν ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ· [7] εἰςελευσώ-
μεθα εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ, προςκυνήσωμεν εἰς τὸν τόπον οὗ ἔστησαν οἱ
8 πόδες αὐτοῦ. [8] ἀνάστηθι κύριε εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ
9 ἁγιάσματός σου· [9] οἱ ἱερεῖς σου ἐνδύσονται δικαιοσύνην, καὶ οἱ ὅσιοί σου
10 ἀγαλλιάσονται. [10] ἕνεκεν Δαυὶδ τοῦ δούλου σου, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόςωπον
11 τοῦ χριστοῦ σου. [11] ὤμοσε κύριος τῷ Δαυὶδ ἀλήθειαν, καὶ οὐ μὴ ἀθετήσει
12 αὐτήν Ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου θήσομαι ἐπὶ τοῦ θρόνου σου. [12] ἐὰν φυλά-
ξωνται οἱ υἱοί σου τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ μαρτύριά μου ταῦτα ἃ διδάξω
αὐτούς, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἕως τοῦ αἰῶνος καθιοῦνται ἐπὶ τοῦ θρόνου σου.
13 14 [13] ὅτι ἐξελέξατο κύριος τὴν Σιών, ᾑρετίσατο αὐτὴν εἰς κατοικίαν ἑαυτῷ· [14] αὕτη
ἡ κατάπαυσίς μου εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ὧδε κατοικήσω ὅτι ᾑρετισάμην αὐτήν.
15 [15] τὴν θήραν αὐτῆς εὐλογῶν εὐλογήσω, τοὺς πτωχοὺς αὐτῆς χορτάσω ἄρτων·
16 [16] τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς ἐνδύσω σωτηρίαν, καὶ οἱ ὅσιοι αὐτῆς ἀγαλλιάσει ἀγαλ-
17 λιάσονται. [17] ἐκεῖ ἐξανατελῶ κέρας τῷ Δαυίδ, ἡτοίμασα λύχνον τῷ χριστῷ
18 μου· [18] τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐνδύσω αἰσχύνην, ἐπὶ δὲ αὐτὸν ἐξανθήσει τὸ
ἁγίασμά μου.

CXXXII. (CXXXIII.)

'Ωδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνὸν ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ
2 αὐτό; [2] ὡς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς τὸ καταβαῖνον ἐπὶ πώγωνα, τὸν πώγωνα τὸν
3 Ἀαρών, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ τὴν ὤαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ· [3] ὡς δρόσος Ἀερ-
μὼν ἡ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη Σιών· ὅτι ἐκεῖ ἐνετείλατο κύριος τὴν εὐλο-
γίαν, ζωὴν ἕως τοῦ αἰῶνος.

CXXXIII. (CXXXIV.)

'Ωδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες οἱ δοῦλοι κυρίου, οἱ ἑστῶτες ἐν
2 οἴκῳ κυρίου ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν· [2] ἐν ταῖς νυξὶν ἐπάρατε τὰς χεῖρας

CXXX. 1. αναβαθμων τω δαυιδ ... μου η καρδια 2. εταπεινοφορουν α. υ. τ. καρδιαν μου ... ανταποδοσεις CXXXI. 1. πραυτητος 3. Η pro Ει 6. εν ευφραθα ... ευραμεν α. εν ταις δασεσει 7. εισελευσομεθα ... *αυτων ... εις τοπον 9. αγαλλιασει αγαλλιασονται 11. αθετησει αυτον ... επι τον θρονον 12. φυλαξ. υιοι σου ... καθειουντ. εως τ. αιωνος ... *επι τον θρονον σ. (vdtr) 13. οτι εχει 15. την χηραν αυτης 17. ητοιμασας τω χριστω μου λυχνον CXXXII. 1. αναβαθμ. τω δαυιδ 2. επι κεφαλην 3. τ. ευλογειαν αυτου και ζωην

ὑμῶν εἰς τὰ ἅγια, καὶ εὐλογεῖτε τὸν κύριον. [3] εὐλογήσαι σε κύριος ἐκ Σιών, 3
ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

CXXXIV. (CXXXXV.)

Ἀλληλούια.

Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου, αἰνεῖτε δοῦλοι κύριον, [2] οἱ ἑστῶτες ἐν οἴκῳ 2
κυρίου, ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν. [3] αἰνεῖτε τὸν κύριον, ὅτι ἀγαθὸς κύριος· 3
ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ὅτι καλόν· [4] ὅτι τὸν Ἰακὼβ ἐξελέξατο ἑαυτῷ ὁ 4
κύριος, Ἰσραὴλ εἰς περιουσιασμὸν ἑαυτῷ. [5] ὅτι ἐγὼ ἔγνωκα ὅτι μέγας ὁ κύ- 5
ριος, καὶ ὁ κύριος ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θεούς· [6] πάντα ὅσα ἠθέλησεν ὁ 6
κύριος ἐποίησεν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν πά-
σαις ταῖς ἀβύσσοις. [7] ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν 7
ἐποίησεν, ὁ ἐξάγων ἀνέμους ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ. [8] ὃς ἐπάταξε τὰ πρωτότοκα 8
Αἰγύπτου ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους· [9] ἐξαπέστειλε σημεῖα καὶ τέρατα ἐν 9
μέσῳ σου Αἴγυπτε, ἐν Φαραῷ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς δούλοις αὐτοῦ. [10] ὃς ἐπάταξεν 10
ἔθνη πολλά, καὶ ἀπέκτεινε βασιλεῖς κραταιούς, [11] τὸν Σηὼν βασιλέα τῶν 11
Ἀμοῤῥαίων, καὶ τὸν Ὢγ βασιλέα τῆς Βασάν, καὶ πάσας τὰς βασιλείας Χα-
ναάν, [12] καὶ ἔδωκε τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, κληρονομίαν Ἰσραὴλ λαῷ 12
αὐτοῦ. [13] κύριε, τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς 13
γενεὰν καὶ γενεάν· [14] ὅτι κρινεῖ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις 14
αὐτοῦ παρακληθήσεται. [15] τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἔργα 15
χειρῶν ἀνθρώπων· [16] στόμα ἔχουσι καὶ οὐ λαλήσουσιν, ὀφθαλμοὺς ἔχουσι καὶ 16
οὐχ ὄψονται, [17] ὦτα ἔχουσι καὶ οὐκ ἐνωτισθήσονται, οὐδὲ γάρ ἐστι πνεῦμα 17
ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. [18] ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ καὶ πάντες 18
οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς. [19] οἶκος Ἰσραὴλ εὐλογήσατε τὸν κύριον, οἶκος Ἀα- 19
ρὼν εὐλογήσατε τὸν κύριον· [20] οἶκος Λευὶ εὐλογήσατε τὸν κύριον, οἱ φοβού- 20
μενοι τὸν κύριον εὐλογήσατε τὸν κύριον. [21] εὐλογητὸς κύριος ἐν Σιών, ὁ κα- 21
τοικῶν Ἱερουσαλήμ.

CXXXV. (CXXXVI.)

Ἀλληλούια.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
[2] ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τῶν θεῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. 2
[3] ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ τῶν κυρίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· 3
[4] τῷ ποιήσαντι θαυμάσια μεγάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· 4
[5] τῷ ποιήσαντι τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέσει, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· 5
[6] τῷ στερεώσαντι τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· 6
[7] τῷ ποιήσαντι φῶτα μεγάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, [8] τὸν 7
ἥλιον εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, [9] τὴν σε- 9
λήνην καὶ τοὺς ἀστέρας εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
αὐτοῦ· [10] τῷ πατάξαντι Αἴγυπτον σὺν τοῖς πρωτοτόκοις αὐτῶν, ὅτι εἰς τὸν 10
αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· [11] καὶ ἐξαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ ἐκ μέσου αὐτῶν, ὅτι 11
εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, [12] ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, 12
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· [13] τῷ καταδιελόντι τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν 13
εἰς διαιρέσεις, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· [14] καὶ διαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ 14

CXXXIV. 3. ** ηδυ pro καλον 4. αυτου pro εαυτω sec. 5. εγνων... μεγας κυριος 6. om πασαις 12. δουλω pro λαω 13. κυριε pro και priore 17. και ουκ ακουσονται et add ρεινας εχουσιν και ουκ οσφρανθησονται χειρας εχουσιν και ου ψηλαφησουσιν ποδας εχουσιν και ου περιπατησουσιν ου φωνησουσιν εν τω λαρυγγι αυτων 18. παντες οι ποι. α. 20. λευει 21. εκ σιων CXXXV. 1. οτι χρηστος, οτι 9. και τα αστρα

15 διὰ μέσου αὐτῆς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· [15]καὶ ἐκτινάξαντι Φα-
ραὼ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς θάλασσαν ἐρυθράν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
16 αὐτοῦ· [16]τῷ διαγαγόντι τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ
17 ἔλεος αὐτοῦ· [17]τῷ πατάξαντι βασιλεῖς μεγάλους, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
18 αὐτοῦ· [18]καὶ ἀποκτείναντι βασιλεῖς κραταιούς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
19 αὐτοῦ, [19]τὸν Σηὼν βασιλέα τῶν Ἀμοῤῥαίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐ-
20 τοῦ, [20]καὶ τὸν Ὢγ βασιλέα τῆς Βασάν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
21 [21]καὶ δόντι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
22 23 [22]κληρονομίαν Ἰσραὴλ δούλῳ αὐτοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· [23]ὅτι
ἐν τῇ ταπεινώσει ἡμῶν ἐμνήσθη ἡμῶν ὁ κύριος, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
24 αὐτοῦ· [24]καὶ ἐλυτρώσατο ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ
25 ἔλεος αὐτοῦ· [25]ὁ διδοὺς τροφὴν πάσῃ σαρκί, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
26 [26]ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

CXXXVI. (CXXXVII.)

Τῷ Δαυὶδ Ἱερεμίου.

Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθίσαμεν, καὶ ἐκλαύσαμεν ἐν τῷ
2 μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς Σιών· [2]ἐπὶ ταῖς ἰτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκρεμάσαμεν
3 τὰ ὄργανα ἡμῶν, [3]ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς οἱ αἰχμαλωτεύσαντες ἡμᾶς
λόγους ᾠδῶν, καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς ὕμνον Ἄσατε ἡμῖν ἐκ τῶν ᾠδῶν
4 5 Σιών. [4]πῶς ᾄσωμεν τὴν ᾠδὴν κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας; [5]ἐὰν ἐπιλάθωμαί
6 σου Ἱερουσαλήμ, ἐπιλησθείη ἡ δεξιά μου· [6]κολληθείη ἡ γλῶσσά μου τῷ
λάρυγγί μου, ἐὰν μή σου μνησθῶ, ἐὰν μὴ προανατάξωμαι τὴν Ἱερουσαλὴμ
7 ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου. [7]μνήσθητι κύριε τῶν υἱῶν Ἐδὼμ τὴν ἡμέ-
ραν Ἱερουσαλήμ, τῶν λεγόντων Ἐκκενοῦτε ἐκκενοῦτε ἕως τῶν θεμελίων αὐτῆς.
8 [8]θυγάτηρ Βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος, μακάριος ὃς ἀνταποδώσει σοι τὸ ἀντα-
9 πόδομά σου ὃ ἀνταπέδωκας ἡμῖν· [9]μακάριος ὃς κρατήσει καὶ ἐδαφιεῖ τὰ
νήπιά σου πρὸς τὴν πέτραν.

CXXXVII. (CXXXVIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ ἐναντίον ἀγγέλων
2 ψαλῶ σοι, ὅτι ἤκουσας πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου. [2]προσκυνήσω
πρὸς ναὸν ἅγιόν σου, καὶ ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου ἐπὶ τῷ ἐλέει σου
3 καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου, ὅτι ἐμεγάλυνας ἐπὶ πᾶν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου. [3]ἐν ᾗ
ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε, ταχὺ ἐπάκουσόν μου· πολυωρήσεις με ἐν ψυχῇ
4 μου δυνάμει σου. [4]ἐξομολογησάσθωσάν σοι κύριε πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς,
5 ὅτι ἤκουσαν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός σου [5]καὶ ᾀσάτωσαν ἐν ταῖς
6 ὁδοῖς κυρίου, ὅτι μεγάλη ἡ δόξα κυρίου· [6]ὅτι ὑψηλὸς κύριος, καὶ τὰ τα-
7 πεινὰ ἐφορᾷ, καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀπὸ μακρόθεν γινώσκει. [7]ἐὰν πορευθῶ ἐν μέσῳ
θλίψεως, ζήσεις με· ἐπ᾽ ὀργὴν ἐχθρῶν μου ἐξέτεινας χεῖράς σου, καὶ ἔσωσέ
8 με ἡ δεξιά σου. [8]κύριε ἀνταποδώσεις ὑπὲρ ἐμοῦ· κύριε τὸ ἔλεός σου εἰς τὸν
αἰῶνα, τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ παρίδῃς.

---

14. *μεσου αυτων 15. τω (om και) εκτιναξ. 26. τω κυριω του ουρ. CXXXVI. 1. om ιερεμιου 2. εκει εκρεμασαμεν 3. οι εχμαλωτευοντες 5. *επιλαθωμεν 6. *προαναταξωμεν ... om ως 7. εως ου ο θεμελιος εν αυτη CXXXVII. Inscriptio sic: Τω δαυιδ ζαχαριου 1. om οτι ηκουσας usque μου 2. επι παντας το ονομα σου το αγιον et *add σου 3. επικαλεσομαι ... εν δυναμει omisso σου 7. *εμμεσω ... ζωσις με ... *om μου 8. χυριος ανταποδωσει

CXXXVIII. (CXXXIX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Κύριε, ἐδοκίμασάς με καὶ ἔγνως με· [2] σὺ ἔγνως τὴν καθέδραν μου καὶ 2
τὴν ἔγερσίν μου, σὺ συνῆκας τοὺς διαλογισμούς μου ἀπὸ μακρόθεν· [3] τὴν 3
τρίβον μου καὶ τὴν σχοῖνόν μου ἐξιχνίασας, καὶ πάσας τὰς ὁδούς μου προεῖ-
δες, [4] ὅτι οὐκ ἔστι λόγος ἄδικος ἐν γλώσσῃ μου· ἰδοὺ κύριε σὺ ἔγνως πάντα 4
[5] τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἀρχαῖα· σὺ ἔπλασάς με καὶ ἔθηκας ἐπ' ἐμὲ τὴν χεῖρά 5
σου. [6] ἐθαυμαστώθη ἡ γνῶσίς σου ἐξ ἐμοῦ· ἐκραταιώθη, οὐ μὴ δύνωμαι πρὸς 6
αὐτήν. [7] ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου; καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου 7
ποῦ φύγω; [8] ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ ἐκεῖ εἶ· ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν 8
ᾅδην, πάρει· [9] ἐὰν ἀναλάβω τὰς πτέρυγάς μου κατ' ὄρθον καὶ κατασκηνώσω 9
εἰς τὰ ἔσχατα τῆς θαλάσσης, [10] καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χείρ σου ὁδηγήσει με, καὶ 10
καθέξει με ἡ δεξιά σου. [11] καὶ εἶπα Ἄρα σκότος καταπατήσει με, καὶ νὺξ 11
φωτισμὸς ἐν τῇ τρυφῇ μου· [12] ὅτι σκότος οὐ σκοτισθήσεται ἀπὸ σοῦ, καὶ 12
νὺξ ὡς ἡμέρα φωτισθήσεται· ὡς τὸ σκότος αὐτῆς, οὕτως καὶ τὸ φῶς αὐτῆς.
[13] ὅτι σὺ ἐκτήσω τοὺς νεφρούς μου κύριε, ἀντελάβου μου ἐκ γαστρὸς μητρός 13
μου. [14] ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι φοβερῶς ἐθαυμαστώθης· θαυμάσια τὰ ἔργα 14
σου, καὶ ἡ ψυχή μου γινώσκει σφόδρα. [15] οὐκ ἐκρύβη τὸ ὀστοῦν μου ἀπὸ 15
σοῦ ὃ ἐποίησας ἐν κρυφῇ, καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ἐν τοῖς κατωτάτω τῆς γῆς·
[16] ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, καὶ ἐπὶ τὸ βιβλίον σου πάντες 16
γραφήσονται· ἡμέρας πλασθήσονται καὶ οὐθεὶς ἐν αὐτοῖς. [17] ἐμοὶ δὲ λίαν 17
ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου, ὁ θεός, λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν· [18] ἐξα- 18
ριθμήσομαι αὐτοὺς καὶ ὑπὲρ ἄμμον πληθυνθήσονται· ἐξηγέρθην, καὶ ἔτι εἰμὶ
μετὰ σοῦ. [19] ἐὰν ἀποκτείνῃς ἁμαρτωλούς, ὁ θεός· ἄνδρες αἱμάτων ἐκκλίνατε 19
ἀπ' ἐμοῦ· [20] ὅτι ἐρεῖς εἰς διαλογισμόν, λήψονται εἰς ματαιότητα τὰς πόλεις 20
σου. [21] οὐχὶ τοὺς μισοῦντάς σε κύριε ἐμίσησα, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου ἐξε- 21
τηκόμην; [22] τέλειον μῖσος ἐμίσουν αὐτούς, εἰς ἐχθροὺς ἐγένοντό μοι. [23] δοκί- 22 23
μασόν με, ὁ θεός, καὶ γνῶθι τὴν καρδίαν μου· ἔτασόν με καὶ γνῶθι τὰς
τρίβους μου· [24] καὶ ἴδε εἰ ὁδὸς ἀνομίας ἐν ἐμοί, καὶ ὁδήγησόν με ἐν ὁδῷ 24
αἰωνίᾳ.

CXXXIX. (CXL.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυὶδ ψαλμός.

[2] Ἐξελοῦ με κύριε ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ, ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥῦσαί με, 2
[3] οἵτινες ἐλογίσαντο ἀδικίας ἐν καρδίᾳ, ὅλην τὴν ἡμέραν παρετάσσοντο πολέ- 3
Ro. 3, μους· [4] ἠκόνησαν γλῶσσαν αὐτῶν ὡσεὶ ὄφεως, ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη 4
13. αὐτῶν. διάψαλμα. [5] φύλαξόν με κύριε ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ, ἀπὸ ἀνθρώπων 5
ἀδίκων ἐξελοῦ με, οἵτινες ἐλογίσαντο τοῦ ὑποσκελίσαι τὰ διαβήματά μου·
[6] ἔκρυψαν ὑπερήφανοι παγίδα μοι, καὶ σχοινία διέτειναν παγίδας τοῖς ποσί 6
μου, ἐχόμενα τρίβου σκάνδαλον ἔθεντό μοι. διάψαλμα. [7] εἶπα τῷ κυρίῳ Θεός 7
μου εἶ σύ, ἐνώτισαι κύριε τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου. [8] κύριε κύριε, δύνα- 8
μις τῆς σωτηρίας μου, ἐπεσκίασας ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου ἐν ἡμέρᾳ πολέμου.
[9] μὴ παραδῷς με κύριε ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου ἁμαρτωλῷ· διελογίσαντο κατ' 9
ἐμοῦ, μὴ ἐγκαταλίπῃς με, μή ποτε ὑψωθῶσιν. διάψαλμα. [10] ἡ κεφαλὴ τοῦ 10

CXXXVIII. om ε. το τελος ... τω δ. ψαλμ. ζαχαριου et ** add εν τη διασπορα 3. συ εξιχνιασας 8. συ ει εκει 9. κατ ορθρον 12. οτι το σκοτος ... om και νυξ ως η. φωτ. 13. *om συ 15. εν τοις κατωτατοις 16. το ακατεργαστον σου ειδοσαν οι οφθαλμ. μου 20. λημψονται 21. επι τοις εχθροις 23. κυριε pro ο θεος 24. κ. ειδε η ειδες οδον CXXXIX. 1. ψαλμ. τω δαυ. 2. εξελου μαι 3. αδικιαν 5. απο ανθρωπου αδικου ρυσαι με ... om του 6. om διαψαλμα 9. ενκαταλειπης ... om διαψαλμα

11 κυκλώματος αὐτῶν, κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν καλύψει αὐτούς. [11] πεσοῦνται
ἐπ' αὐτοὺς ἄνθρακες πυρὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ καταβαλεῖς αὐτοὺς ἐν ταλαι-
12 πωρίαις, οὐ μὴ ὑποστῶσιν. [12] ἀνὴρ γλωσσώδης οὐ κατευθυνθήσεται ἐπὶ τῆς
13 γῆς· ἄνδρα ἄδικον κακὰ θηρεύσει εἰς καταφθοράν. [13] ἔγνων ὅτι ποιήσει κύ-
14 ριος τὴν κρίσιν τοῦ πτωχοῦ καὶ τὴν δίκην τῶν πενήτων. [14] πλὴν δίκαιοι ἐξο-
μολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, κατοικήσουσιν εὐθεῖς σὺν τῷ προςώπῳ σου.

CXL. (CXLI.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Κύριε, ἐκέκραξα πρὸς σέ, εἰςάκουσόν μου, πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεή-
2 σεώς μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς σέ. [2] κατευθυνθήτω ἡ προςευχή μου ὡς
3 θυμίαμα ἐνώπιόν σου, ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία ἑσπερινή. [3] θοῦ κύριε
4 φυλακὴν τῷ στόματί μου, καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χείλη μου. [4] μὴ ἐκ-
κλίνῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρίας, τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις
ἐν ἁμαρτίαις, σὺν ἀνθρώποις ἐργαζομένοις τὴν ἀνομίαν, καὶ οὐ μὴ συνδοιάσω
5 μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν. [5] παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλέει καὶ ἐλέγξει με,
ἔλαιον δὲ ἁμαρτωλοῦ μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλήν μου· ὅτι ἔτι καὶ ἡ προς-
6 ευχή μου ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν. [6] κατεπόθησαν ἐχόμενα πέτρας οἱ κραταιοὶ
7 αὐτῶν· ἀκούσονται τὰ ῥήματά μου ὅτι ἠδύνθησαν. [7] ὡσεὶ πάχος γῆς διεῤῥάγη
8 ἐπὶ τῆς γῆς, διεσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν παρὰ τὸν ᾅδην. [8] ὅτι πρὸς σὲ κύριε
9 κύριε οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, μὴ ἀντανέλῃς τὴν ψυχήν μου· [9] φύ-
λαξόν με ἀπὸ παγίδος ἧς συνεστήσαντό μοι, καὶ ἀπὸ σκανδάλων τῶν ἐργα-
10 ζομένων τὴν ἀνομίαν. [10] πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ ἁμαρτωλοί· κατὰ
μόνας εἰμὶ ἐγὼ ἕως οὗ ἂν παρέλθω.

CXLI. (CXLII.)

Συνέσεως τῷ Δαυὶδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ, προςευχή.

2 3 [2] Φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐδεήθην. [3] ἐκ-
χεῶ ἐναντίον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου, τὴν θλῖψιν μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαγ-
4 γελῶ. [4] ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου, καὶ σὺ ἔγνως τὰς τρίβους
5 μου· ἐν ὁδῷ ταύτῃ ᾗ ἐπορευόμην ἔκρυψαν παγίδα μοι. [5] κατενόουν εἰς τὰ
δεξιὰ καὶ ἐπέβλεπον, ὅτι οὐκ ἦν ὁ ἐπιγινώσκων με· ἀπώλετο φυγὴ ἀπ' ἐμοῦ,
6 καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὴν ψυχήν μου. [6] πρὸς σὲ κύριε ἐκέκραξα, καὶ εἶπα
7 Σὺ εἶ ἡ ἐλπίς μου, μερίς μου ἐν γῇ ζώντων. [7] πρόσχες πρὸς τὴν δέησίν μου,
ὅτι ἐταπεινώθην σφόδρα· ῥῦσαί με ἐκ τῶν καταδιωκόντων με, ὅτι ἐκραταιώ-
8 θησαν ὑπὲρ ἐμέ. [8] ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχήν μου, τοῦ ἐξομολογήσασθαι
τῷ ὀνόματί σου, κύριε· ἐμὲ ὑπομενοῦσι δίκαιοι ἕως οὗ ἀνταποδῷς μοι.

CXLII. (CXLIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὅτε αὐτὸν ὁ υἱὸς κατεδιώκει.

Κύριε, εἰςάκουσον τῆς προςευχῆς μου, ἐνώτισαι τὴν δέησίν μου ἐν τῇ
2 ἀληθείᾳ σου, ἐπάκουσόν μου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου· [2] καὶ μὴ εἰςέλθῃς εἰς
κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου, ὅτι οὐ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν.
3 [3] ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου, ἐταπείνωσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ζωήν

---

10. *om κοπ. τ. χειλ. αυτ. 11. ανθρακες εν πυρι καταβαλεις α. et εν ταλ. conjg. cum seqq. 12. εις διαφθοραν 14. **και κατοικησουσιν CXL. 4. **συνδυασω (*συνδοασω) 7.** τα οστα αυτων 8. *om κυριε alterum 9. σκανδαλου 10. οι αμαρτωλοι ... om αν CXLI. 2. εκεκρ., και η φωνη μου προς θεον και προσεσχεν μοι 3. εκχ. ενωπιον αυτου 5. απολετο 6. εκεκραξα προς σε κυριε, ειπα 7. εις pro προς CXLII. 1. κατεδιωξεν ... εισακουσον pro επακ. 3. εις γην

μου, ἐκάθισέ με ἐν σκοτεινοῖς ὡς νεκροὺς αἰῶνος· [4] καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμὲ 4
τὸ πνεῦμά μου, ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου. [5] ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων, 5
καὶ ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, ἐν ποιήμασι τῶν χειρῶν σου ἐμελέ-
των. [6] διεπέτασα πρὸς σὲ τὰς χεῖράς μου, ἡ ψυχή μου ὡς γῆ ἄνυδρός σοι. 6
διάψαλμα. [7] ταχὺ εἰσάκουσόν μου κύριε, ἐξέλιπε τὸ πνεῦμά μου· μὴ ἀποστρέ- 7
ψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς
λάκκον. [8] ἀκουστὸν ποίησόν μοι τὸ πρωὶ τὸ ἔλεός σου, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα· 8
γνώρισόν μοι κύριε ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύσομαι, ὅτι πρὸς σὲ ἦρα τὴν ψυχήν μου.
[9] ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου κύριε, ὅτι πρὸς σὲ κατέφυγον. [10] δίδαξόν με 9 10
τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, ὅτι θεός μου εἶ σύ· τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν
ὁδηγήσει με ἐν τῇ εὐθείᾳ. [11] ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου κύριε ζήσεις με, ἐν τῇ 11
δικαιοσύνῃ σου ἐξάξεις ἐκ θλίψεως τὴν ψυχήν μου· [12] καὶ ἐν τῷ ἐλέει σου 12
ἐξολοθρεύσεις τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ ἀπολεῖς πάντας τοὺς θλίβοντας τὴν ψυχήν
μου, ὅτι δοῦλός σού εἰμι ἐγώ.

CXLIII. (CXLIV.)

Τῷ Δαυὶδ πρὸς τὸν Γολιάδ.

Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός μου, ὁ διδάσκων τὰς χεῖράς μου εἰς παράτα-
ξιν, τοὺς δακτύλους μου εἰς πόλεμον· [2] ἔλεός μου καὶ καταφυγή μου, ἀντι- 2
λήπτωρ μου καὶ ῥύστης μου, ὑπερασπιστής μου καὶ ἐπ' αὐτῷ ἤλπισα, ὁ ὑπο-
τάσσων τὸν λαόν μου ὑπ' ἐμέ. [3] κύριε, τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ, 3
ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι λογίζῃ αὐτόν; [4] ἄνθρωπος ματαιότητι ὡμοιώθη, αἱ ἡμέ- 4
ραι αὐτοῦ ὡσεὶ σκιὰ παράγουσι. [5] κύριε, κλῖνον οὐρανούς σου καὶ κατάβηθι, 5
ἅψαι τῶν ὀρέων καὶ καπνισθήσονται· [6] ἄστραψον ἀστραπὴν καὶ σκορπιεῖς αὐ- 6
τούς, ἐξαπόστειλον τὰ βέλη σου καὶ συνταράξεις αὐτούς. [7] ἐξαπόστειλον τὴν 7
χεῖρά σου ἐξ ὕψους, ἐξελοῦ με καὶ ῥῦσαί με ἐξ ὑδάτων πολλῶν, ἐκ χειρὸς
υἱῶν ἀλλοτρίων. [8] ὧν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ 8
ἀδικίας. [9] ὁ θεός, ᾠδὴν καινὴν ᾄσομαί σοι, ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψαλῶ 9
σοι, [10] τῷ διδόντι τὴν σωτηρίαν τοῖς βασιλεῦσι, τῷ λυτρουμένῳ Δαυὶδ τὸν 10
δοῦλον αὐτοῦ ἐκ ῥομφαίας πονηρᾶς. [11] ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς υἱῶν 11
ἀλλοτρίων, ὧν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδι-
κίας· [12] ὧν οἱ υἱοὶ ὡς νεόφυτα ἱδρυμένα ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν, αἱ θυγατέρες 12
αὐτῶν κεκαλλωπισμέναι, περικεκοσμημέναι ὡς ὁμοίωμα ναοῦ· [13] τὰ ταμεῖα 13
αὐτῶν πλήρη, ἐξερευγόμενα ἐκ τούτου εἰς τοῦτο· τὰ πρόβατα αὐτῶν πολύ-
τοκα, πληθύνοντα ἐν ταῖς ἐξόδοις αὐτῶν, [14] οἱ βόες αὐτῶν παχεῖς· οὐκ ἔστι 14
κατάπτωμα φραγμοῦ οὐδὲ διέξοδος οὐδὲ κραυγὴ ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν.
[15] ἐμακάρισαν τὸν λαὸν ᾧ ταῦτά ἐστι, μακάριος ὁ λαὸς οὗ κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ. 15

CXLIV. (CXLV.)

Αἴνεσις τοῦ Δαυίδ.

Ὑψώσω σε, ὁ θεός μου ὁ βασιλεύς μου, καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομά σου
εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· [2] καθ' ἑκάστην ἡμέραν εὐλο- 2
γήσω σε, καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ
αἰῶνος. [3] μέγας ὁ κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ 3
οὐκ ἔστι πέρας. [4] γενεὰ καὶ γενεὰ ἐπαινέσει τὰ ἔργα σου, καὶ τὴν δύναμίν 4

---

6. om διαψ. 7. εξελειπεν 9. εξελου μαι 10. om οτι θ. μ. ει συ ... το αγιον οδ. με εν γη ευθ. 12. εξολεθρευσεις ... οτι εγω δουλ. σου ειμι CXLIII. 2. αντιλημπτωρ ... τ. λαον αυτου 3. τις εστιν 4. *σκιαι 6. **αστραπην σου 7. εξελου μαι 10. om την 11. εξελου μαι 12. ων (sed ων in rasura) οι υι. αυτων ως ν. ηδρυμμενα 13. ταμια ... εξερευομενα CXLIV. 1. Αινεσεως τω δαυ. 3. μεγας κυριος 4. *αινεσει

5 σου ἀπαγγελοῦσι· [5] καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τῆς ἁγιωσύνης σου
6 λαλήσουσι, καὶ τὰ ϑαυμάσιά σου διηγήσονται· [6] καὶ τὴν δύναμιν τῶν φοβε-
7 ρῶν σου ἐροῦσι, καὶ τὴν μεγαλωσύνην σου διηγήσονται. [7] μνήμην τοῦ πλή-
ϑους τῆς χρηστότητός σου ἐξερεύξονται, καὶ τῇ δικαιοσύνῃ σου ἀγαλλιάσονται.
8 9 [8] οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος, μακρόϑυμος καὶ πολυέλεος· [9] χρηστὸς κύ-
10 ριος τοῖς ὑπομένουσι, καὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. [10] ἐξο-
μολογησάσϑωσάν σοι κύριε πάντα τὰ ἔργα σου, καὶ οἱ ὅσιοί σου εὐλογησά-
11 τωσάν σε· [11] δόξαν τῆς βασιλείας σου ἐροῦσι, καὶ τὴν δυναστείαν σου λαλή-
12 σουσι, [12] τοῦ γνωρίσαι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνϑρώπων τὴν δυναστείαν σου καὶ τὴν
13 δόξαν τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς βασιλείας σου. [13] ἡ βασιλεία σου βασιλεία πάν-
14 των τῶν αἰώνων, καὶ ἡ δεσποτεία σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ. [14] πιστὸς
κύριος ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ· ὑποστηρί-
ζει κύριος πάντας τοὺς καταπίπτοντας, καὶ ἀνορϑοῖ πάντας τοὺς κατεῤῥαγμέ-
15 νους. [15] οἱ ὀφϑαλμοὶ πάντων εἰς σὲ ἐλπίζουσι, καὶ σὺ δίδως τὴν τροφὴν αὐτῶν
16 ἐν εὐκαιρίᾳ· [16] ἀνοίγεις σὺ τὰς χεῖράς σου, καὶ ἐμπιπλᾷς πᾶν ζῶον εὐδοκίας.
17 [17] δίκαιος κύριος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις
18 αὐτοῦ. [18] ἐγγὺς κύριος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν, πᾶσι τοῖς ἐπικαλου-
19 μένοις αὐτὸν ἐν ἀληϑείᾳ· [19] ϑέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιήσει, καὶ τῆς
20 δεήσεως αὐτῶν ἐπακούσεται καὶ σώσει αὐτούς. [20] φυλάσσει κύριος πάντας τοὺς
21 ἀγαπῶντας αὐτόν, καὶ πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐξολοϑρεύσει. [21] αἴνεσιν κυρίου
λαλήσει τὸ στόμα μου, καὶ εὐλογείτω πᾶσα σὰρξ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ
εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

CXLV. (CXLVI.)

Ἀλληλούια. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

2 Αἴνει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον· [2] αἰνέσω κύριον ἐν ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ
3 ϑεῷ μου ἕως ὑπάρχω. [3] μὴ πεποίϑατε ἐπ' ἄρχοντας καὶ ἐφ' υἱοὺς ἀνϑρώπων,
4 οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία· [4] ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν
γῆν αὐτοῦ, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπολοῦνται πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν.
5 [5] μακάριος οὗ ὁ ϑεὸς Ἰακὼβ βοηϑὸς αὐτοῦ, ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ ἐπὶ κύριον τὸν
6 ϑεὸν αὐτοῦ· [6] τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν ϑάλασσαν καὶ
7 πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· τὸν φυλάσσοντα ἀλήϑειαν εἰς τὸν αἰῶνα, [7] ποιοῦντα
κρίμα τοῖς ἀδικουμένοις, διδόντα τροφὴν τοῖς πεινῶσι. κύριος λύει πεπεδημέ-
8 νους· [8] κύριος σοφοῖ τυφλούς· κύριος ἀνορϑοῖ κατεῤῥαγμένους· κύριος ἀγαπᾷ
9 δικαίους· [9] κύριος φυλάσσει τοὺς προσηλύτους, ὀρφανὸν καὶ χήραν ἀναλήψεται,
10 καὶ ὁδὸν ἁμαρτωλῶν ἀφανιεῖ. [10] βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα, ὁ ϑεός σου
Σιὼν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

CXLVI. (CXLVII.)

Ἀλληλούια. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Αἰνεῖτε τὸν κύριον, ὅτι ἀγαϑὸν ψαλμός· τῷ ϑεῷ ἡμῶν ἡδυνϑείη αἴνεσις.
2 [2] οἰκοδομῶν Ἱερουσαλὴμ ὁ κύριος, καὶ τὰς διασπορὰς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπισυνάξει·
3 [3] ὁ ἰώμενος τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, καὶ δεσμεύων τὰ συντρίμματα
4 5 αὐτῶν· [4] ὁ ἀριϑμῶν πλήϑη ἄστρων, καὶ πᾶσιν αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν. [5] μέ-
γας ὁ κύριος ἡμῶν, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ οὐκ

---

5. τ. δοξης σου ... *την αγιοσυνην 6. διηγησων et add και την δυναστιαν σου λαλησουσιν 7. ερευξονται κ. τ. δ. σ. υψωϑησονται (sed -η σου υψ. in rasura) 9. τ. υπομενουσιν αυτον 12. δυναμιν pro δυναστειαν 16. ανοιξεις 18. *πασ. τ. επικ. α. alterum om (vdtr) 20. εξολεϑρευσει CXLV. 1. αγγεου 3. επ υιους 5. om αυτου prim. 8. κυρ. ανορϑ. κατερρ.* κυρ. σοφ. τυφλ. 9. αναλημψεται ... αφανισει 10. *αιωναν CXLVI. 1. αγγεου

ἐστιν ἀριθμός. [6] ἀναλαμβάνων πραεῖς ὁ κύριος, ταπεινῶν δὲ ἁμαρτωλοὺς ἕως 6
τῆς γῆς. [7] ἐξάρξατε τῷ κυρίῳ ἐν ἐξομολογήσει, ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν ἐν 7
κιθάρᾳ, [8] τῷ περιβάλλοντι τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις, τῷ ἑτοιμάζοντι τῇ γῇ 8
ὑετόν, τῷ ἐξανατέλλοντι ἐν ὄρεσι χόρτον καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώ-
πων, [9] καὶ διδόντι τοῖς κτήνεσι τροφὴν αὐτῶν καὶ τοῖς νεοσσοῖς τῶν κορά- 9
κων τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν. [10] οὐκ ἐν τῇ δυναστείᾳ τοῦ ἵππου θελήσει, 10
οὐδὲ ἐν ταῖς κνήμαις τοῦ ἀνδρὸς εὐδοκεῖ· [11] εὐδοκεῖ κύριος ἐν τοῖς φοβου- 11
μένοις αὐτὸν καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

CXLVII.

Ἀλληλούια. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Ἐπαίνει Ἱερουσαλὴμ τὸν κύριον, αἴνει τὸν θεόν σου Σιών· [2] ὅτι (12. 13) 1 2
ἐνίσχυσε τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν σου, εὐλόγησε τοὺς υἱούς σου ἐν σοί. [3] ὁ (14) 3
τιθεὶς τὰ ὅριά σου εἰρήνην, καὶ στέαρ πυροῦ ἐμπιπλῶν σε· [4] ὁ ἀποστέλλων (15) 4
τὸ λόγιον αὐτοῦ τῇ γῇ, ἕως τάχους δραμεῖται ὁ λόγος αὐτοῦ· [5] τοῦ διδόντος (16) 5
χιόνα ὡσεὶ ἔριον, ὁμίχλην ὡσεὶ σποδὸν πάσσοντος· [6] βάλλοντος κρύσταλλον (17) 6
αὐτοῦ ὡσεὶ ψωμούς, κατὰ πρόσωπον ψύχους αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; [7] ἀπο- (18) 7
στελεῖ τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ τήξει αὐτά, πνεύσει τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ῥυή-
σεται ὕδατα. [8] ἀπαγγέλλων τὸν λόγον αὐτοῦ τῷ Ἰακώβ, δικαιώματα καὶ (19) 8
κρίματα αὐτοῦ τῷ Ἰσραήλ· [9] οὐκ ἐποίησεν οὕτως παντὶ ἔθνει, καὶ τὰ κρί- (20) 9
ματα αὐτοῦ οὐκ ἐδήλωσεν αὐτοῖς.

CXLVIII.

Ἀλληλούια. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ὑψίστοις. [2] αἰ- 2
νεῖτε αὐτὸν πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ.
[3] αἰνεῖτε αὐτὸν ἥλιος καὶ σελήνη, αἰνεῖτε αὐτὸν πάντα τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς. 3
[4] αἰνεῖτε αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρα- 4
νῶν. [5] αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου· ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς 5
ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν· [6] ἔστησεν αὐτὰ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα 6
τοῦ αἰῶνος· πρόσταγμα ἔθετο, καὶ οὐ παρελεύσεται. [7] αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ 7
τῆς γῆς, δράκοντες καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι· [8] πῦρ, χάλαζα, χιών, κρύσταλλος, 8
πνεῦμα καταιγίδος, τὰ ποιοῦντα τὸν λόγον αὐτοῦ· [9] τὰ ὄρη καὶ πάντες βου- 9
νοί, ξύλα καρποφόρα καὶ πᾶσαι κέδροι· [10] τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη, 10
ἑρπετὰ καὶ πετεινὰ πτερωτά· [11] βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πάντες λαοί, ἄρχοντες 11
καὶ πάντες κριταὶ γῆς· [12] νεανίσκοι καὶ παρθένοι, πρεσβῦται μετὰ νεωτέρων· 12
[13] αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου, ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνου, ἡ ἐξο- 13
μολόγησις αὐτοῦ ἐπὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ, [14] καὶ ὑψώσει κέρας λαοῦ αὐτοῦ. ὕμνος 14
πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, λαῷ ἐγγίζοντι αὐτῷ.

CXLIX.

Ἀλληλούια.

Ἄσατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν, ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ ὁσίων. [2] εὐ- 2
φρανθήτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, καὶ υἱοὶ Σιὼν ἀγαλλιάσθωσαν
ἐπὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν· [3] αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν χορῷ, ἐν τυμπάνῳ 3
καὶ ψαλτηρίῳ ψαλάτωσαν αὐτῷ. [4] ὅτι εὐδοκεῖ κύριος ἐν λαῷ αὐτοῦ, καὶ ὑψώ- 4
σει πραεῖς ἐν σωτηρίᾳ. [5] καυχήσονται ὅσιοι ἐν δόξῃ, καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ 5
τῶν κοιτῶν αὐτῶν. [6] αἱ ὑψώσεις τοῦ θεοῦ ἐν λάρυγγι αὐτῶν, καὶ ῥομφαῖαι 6
δίστομοι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, [7] τοῦ ποιῆσαι ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐλε- 7
γμοὺς ἐν τοῖς λαοῖς, [8] τοῦ δῆσαι τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἐν πέδαις καὶ τοὺς 8

---

8. om και χλ. τη δουλ. τ. ανθρ. CXLVII. 4. αγγεου 8. απαγγελων
CXLVIII. 4. αγγεου 9. παντ. οι βουνοι CXLIX. 6. εν τω λαρυγγι α.

9 ἐνδόξους αὐτῶν ἐν χειροπέδαις σιδηραῖς, [9]τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρίμα ἔγ-
γραπτον· δόξα αὕτη ἐστὶ πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.

CL.

Ἀλληλούια.

Αἰνεῖτε τὸν θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι δυ-
2 νάμεως αὐτοῦ· [2]αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ
3 τὸ πλῆθος τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ. [3]αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ἤχῳ σάλπιγγος, αἰνεῖτε
4 αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρᾳ· [4]αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ, αἰνεῖτε
5 αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνῳ· [5]αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις, αἰνεῖτε
6 αὐτὸν ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ. [6]πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν κύριον.

Οὗτος ὁ ψαλμὸς ἰδιόγραφος εἰς Δαυὶδ καὶ ἔξωθεν τοῦ ἀριθμοῦ, ὅτε ἐμονο-
μάχησε τῷ Γολιάδ.

[1] Μικρὸς ἤμην ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ νεώτερος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πα-
τρός μου· ἐποίμαινον τὰ πρόβατα τοῦ πατρός μου, αἱ χεῖρές μου ἐποίησαν
ὄργανον, καὶ οἱ δάκτυλοί μου ἥρμοσαν ψαλτήριον. καὶ τίς ἀναγγελεῖ τῷ κυ-
ρίῳ μου; αὐτὸς κύριος, αὐτὸς εἰσακούει· αὐτὸς ἐξαπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐ-
[5] τοῦ, καὶ ἦρέ με ἐκ τῶν προβάτων τοῦ πατρός μου, καὶ ἔχρισέ με ἐν τῷ
ἐλαίῳ τῆς χρίσεως αὐτοῦ. οἱ ἀδελφοί μου καλοὶ καὶ μεγάλοι, καὶ οὐκ εὐδό-
κησεν ἐν αὐτοῖς κύριος. ἐξῆλθον εἰς συνάντησιν τῷ ἀλλοφύλῳ, καὶ ἐπικατη-
ράσατό με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ· ἐγὼ δὲ σπασάμενος τὴν παρ' αὐτοῦ
μάχαιραν ἀπεκεφάλισα αὐτόν, καὶ ἦρα ὄνειδος ἐξ υἱῶν Ἰσραήλ.

ΒΙΒΛΟΣ ΨΑΛΜΩΝ ΡΝ'.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ
ΣΑΛΩΜΩΝΤΟΣ.

I.

2 Παροιμίαι Σαλωμῶντος υἱοῦ Δαυίδ, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραήλ, [2]γνῶ-
3 ναι σοφίαν καὶ παιδείαν, νοῆσαί τε λόγους φρονήσεως, [3]δέξασθαί τε στρο-
4 φὰς λόγων, νοῆσαί τε δικαιοσύνην ἀληθῆ, καὶ κρίμα κατευθύνειν· [4]ἵνα δῷ
5 ἀκάκοις πανουργίαν, παιδὶ δὲ νέῳ αἴσθησίν τε καὶ ἔννοιαν. [5]τῶν δὲ γὰρ
6 ἀκούσας σοφὸς σοφώτερος ἔσται, ὁ δὲ νοήμων κυβέρνησιν κτήσεται· [6]νοήσει
7 τε παραβολὴν καὶ σκοτεινὸν λόγον, ῥήσεις τε σοφῶν καὶ αἰνίγματα. [7]ἀρχὴ
σοφίας φόβος κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν, εὐσέβεια
δὲ εἰς θεὸν ἀρχὴ αἰσθήσεως· σοφίαν δὲ καὶ παιδείαν ἀσεβεῖς ἐξουθενήσουσιν.
8 9 [8]ἄκουε υἱὲ παιδείαν πατρός σου, καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμοὺς μητρός σου· [9]στέ-
φανον γὰρ χαρίτων δέξῃ σῇ κορυφῇ καὶ κλοιὸν χρύσεον περὶ σῷ τραχήλῳ.

CL. 4. οργανοις *Cod. alex. praemittit numerum ρνα (i. e. 151) ... ιδιογρ. του δαυιδ ... προς τον γολιαθ [3] οργανον, οι [4] εισακουσεται μου [6] εν τω ελεει ... οι δε αδελφοι [7] ο κυριος. εξηλθεν [8] παρ εκεινου

Subscriptio: ψαλμοι ρν και ιδιογραφος

Inscriptio. παροιμιαι

I. 1. σολομωντος 5. AC των τε ... C εστιν 7. αρετη αισθησ. ... C εξουδενησουσιν (in rasura) 8. AC νομους pro παιδειαν 9. εξη

[10] υἱέ, μή σε πλανήσωσιν ἄνδρες ἀσεβεῖς μηδὲ βουληϑῇς, [11] ἐὰν παρακα- 10 11
λέσωσί σε λέγοντες Ἐλϑὲ μεϑ' ἡμῶν κοινώνησον αἵματος, κρύψωμεν δὲ εἰς
γῆν ἄνδρα δίκαιον ἀδίκως, [12] καταπίωμεν δὲ αὐτὸν ὥςπερ ᾅδης ζῶντα, καὶ 12
ἄρωμεν αὐτοῦ τὴν μνήμην ἐκ γῆς, [13] τὴν κτῆσιν αὐτοῦ τὴν πολυτελῆ κα- 13
ταλαβώμεϑα, πλήσωμεν δὲ οἴκους ἡμετέρους σκύλων· [14] τὸν δὲ σὸν κλῆρον 14
βάλε ἐν ἡμῖν, κοινὸν δὲ βαλάντιον κτησώμεϑα πάντες καὶ μαρσίππιον ἓν γε-
νηϑήτω ἡμῖν. [15] μὴ πορευϑῇς ἐν ὁδῷ μετ' αὐτῶν, ἔκκλινον δὲ τὸν πόδα σου 15
ἐκ τῶν τρίβων αὐτῶν. [17] οὐ γὰρ ἀδίκως ἐκτείνεται δίκτυα πτερωτοῖς· [18] αὐ- 17 18
τοὶ γὰρ οἱ φόνου μετέχοντες ϑησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κακά, ἡ δὲ καταστροφὴ
ἀνδρῶν παρανόμων κακή. [19] αὗται αἱ ὁδοί εἰσι πάντων τῶν συντελούντων 19
τὰ ἄνομα· τῇ γὰρ ἀσεβείᾳ τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν ἀφαιροῦνται. [20] σοφία ἐν ἐξό- 20
δοις ὑμνεῖται, ἐν δὲ πλατείαις παῤῥησίαν ἄγει· [21] ἐπ' ἄκρων δὲ τειχέων 21
κηρύσσεται, ἐπὶ δὲ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει, ἐπὶ δὲ πύλαις πόλεως ϑαῤ-
ῥοῦσα λέγει. [22] ὅσον ἂν χρόνον ἄκακοι ἔχονται τῆς δικαιοσύνης οὐκ αἰσχυν- 22
ϑήσονται· οἱ δὲ ἄφρονες τῆς ὕβρεως ὄντες ἐπιϑυμηταί, ἀσεβεῖς γενόμενοι
ἐμίσησαν αἴσϑησιν, [23] καὶ ὑπεύϑυνοι ἐγένοντο ἐλέγχοις. ἰδοὺ προήσομαι ὑμῖν 23
ἐμῆς πνοῆς ῥῆσιν, διδάξω δὲ ὑμᾶς τὸν ἐμὸν λόγον. [24] ἐπειδὴ ἐκάλουν καὶ 24
οὐχ ὑπηκούσατε, καὶ ἐξέτεινον λόγους καὶ οὐ προςείχετε, [25] ἀλλὰ ἀκύρους 25
ἐποιεῖτε ἐμὰς βουλάς, τοῖς δὲ ἐμοῖς ἐλέγχοις ἠπειϑήσατε· [26] τοιγαροῦν κἀγὼ 26
τῇ ὑμετέρᾳ ἀπωλείᾳ ἐπιγελάσομαι, καταχαροῦμαι δὲ ἡνίκα ἔρχηται ὑμῖν
ὄλεϑρος, [27] καὶ ὡς ἂν ἀφίκηται ὑμῖν ἄφνω ϑόρυβος, ἡ δὲ καταστροφὴ ὁμοίως 27
καταιγίδι παρῇ, καὶ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν ϑλῖψις καὶ πολιορκία, ἢ ὅταν ἔρχη-
ται ὑμῖν ὄλεϑρος. [28] ἔσται γὰρ ὅταν ἐπικαλέσησϑέ με, ἐγὼ δὲ οὐκ εἰςακού- 28
σομαι ὑμῶν· ζητήσουσί με κακοί, καὶ οὐχ εὑρήσουσιν. [29] ἐμίσησαν γὰρ σο- 29
φίαν, τὸν δὲ λόγον τοῦ κυρίου οὐ προείλαντο, [30] οὐδὲ ἤϑελον ἐμαῖς προςέχειν 30
βουλαῖς, ἐμυκτήριζον δὲ ἐμοὺς ἐλέγχους. [31] τοιγαροῦν ἔδονται τῆς ἑαυτῶν 31
ὁδοῦ τοὺς καρπούς, καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσεβείας πλησϑήσονται· [32] ἀνϑ' ὧν γὰρ 32
ἠδίκουν νηπίους φονευϑήσονται, καὶ ἐξετασμὸς ἀσεβεῖς ὀλεῖ. [33] ὁ δὲ ἐμοῦ 33
ἀκούων κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι, καὶ ἡσυχάσει ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ.

II.

Υἱέ, ἐὰν δεξάμενος ῥῆσιν ἐμῆς ἐντολῆς κρύψῃς παρὰ σεαυτῷ, [2] ὑπα- 2
κούσεται σοφίας τὸ οὖς σου, καὶ παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς σύνεσιν, παρα-
βαλεῖς δὲ αὐτὴν ἐπὶ νουϑέτησιν τῷ υἱῷ σου. [3] ἐὰν γὰρ τὴν σοφίαν ἐπικαλέσῃ 3
καὶ τῇ συνέσει δῷς φωνήν σου, [4] καὶ ἐὰν ζητήσῃς αὐτὴν ὡς ἀργύριον καὶ 4
ὡς ϑησαυροὺς ἐξερευνήσῃς αὐτήν· [5] τότε συνήσεις φόβον κυρίου, καὶ ἐπίγνωσιν 5
ϑεοῦ εὑρήσεις. [6] ὅτι κύριος δίδωσι σοφίαν, καὶ ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ γνῶσις 6
καὶ σύνεσις· [7] καὶ ϑησαυρίζει τοῖς κατορϑοῦσι σωτηρίαν, ὑπερασπιεῖ τὴν πο- 7
ρείαν αὐτῶν [8] τοῦ φυλάξαι ὁδοὺς δικαιωμάτων, καὶ ὁδὸν εὐλαβουμένων αὐ- 8
τὸν διαφυλάξει. [9] τότε συνήσεις δικαιοσύνην καὶ κρίμα, καὶ κατορϑώσεις πάν- 9
τας ἄξονας ἀγαϑούς. [10] ἐὰν γὰρ ἔλϑῃ ἡ σοφία εἰς σὴν διάνοιαν, ἡ δὲ αἴσϑησις 10
τῇ σῇ ψυχῇ καλὴ εἶναι δόξῃ, [11] βουλὴ καλὴ φυλάξει σε, ἔννοια δὲ ὁσία 11

---

10. C πλανησουσιν 13. κτισιν 14. AC βαλλαντιον 15. οδους pro εν οδω ... τον σον ποδα 16. οι γαρ ποδες αυτων εις κακιαν τρεχουσιν και ταχινοι του εκχεαι αιμα 20. C σοφια δε 21. C ϑαρουσα 22. AC εχωνται 24. υπηκουετε 25. ελεγχοις ου προςειχετε 26. AC ηνικα αν 27. AC η οταν pro και οταν ... C om η οτ. ερχ. υμ. ολεϑρ. 29. γαρ παιδιαν ... om του ... C τον δε φοβον κυριου 33. εν ελπιδι II. 1. C υιε αν 2. C δε αυτον επι νουϑεσιαν 3. AC** in f. add την δε αισϑησιν ζητησης μεγαλη τη φωνη 4. εξεραυνησεις, C εξερευνησεις 7. C τ. κατορϑωσιν ... AC πορειαν 8. AC οδον 9. αυξονας

12 τηρήσει σε, [12]ἵνα ῥύσηταί σε ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς λαλοῦντος
13 μηδὲν πιστόν. [13]ὢ οἱ ἐγκαταλείποντες ὁδοὺς εὐθείας τοῦ πορεύεσθαι ἐν ὁδοῖς
14 σκότους, [14]οἱ εὐφραινόμενοι ἐπὶ κακοῖς καὶ χαίροντες ἐπὶ διαστροφῇ κακῇ,
15 16 [15]ὧν αἱ τρίβοι σκολιαὶ καὶ καμπύλαι αἱ τροχιαὶ αὐτῶν, [16]τοῦ μακράν σε
ποιῆσαι ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας καὶ ἀλλότριον τῆς δικαίας γνώμης. υἱέ, μή σε
17 καταλάβῃ κακὴ βουλή, [17]ἡ ἀπολιποῦσα διδασκαλίαν νεότητος, καὶ διαθήκην
18 θείαν ἐπιλελησμένη. [18]ἔθετο γὰρ παρὰ τῷ θανάτῳ τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ παρὰ
19 τῷ ᾅδῃ μετὰ τῶν γηγενῶν τοὺς ἄξονας αὐτῆς· [19]πάντες οἱ πορευόμενοι ἐν
αὐτῇ οὐκ ἀναστρέψουσιν οὐδὲ μὴ καταλάβωσι τρίβους εὐθείας· οὐ γὰρ κα-
20 ταλαμβάνονται ὑπὸ ἐνιαυτῶν ζωῆς. [20]εἰ γὰρ ἐπορεύοντο τρίβους ἀγαθάς,
21 εὕροσαν ἂν τρίβους δικαιοσύνης λείας. [21]ὅτι εὐθεῖς κατασκηνώσουσι γῆν,
22 καὶ ὅσιοι ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ· [22]ὁδοὶ ἀσεβῶν ἐκ γῆς ὀλοῦνται, οἱ δὲ
παράνομοι ἐξωσθήσονται ἀπ᾽ αὐτῆς.

III.

Υἱέ, ἐμῶν νομίμων μὴ ἐπιλανθάνου, τὰ δὲ ῥήματά μου τηρείτω σὴ καρ-
2 3 δία· [2]μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς καὶ εἰρήνην προσθήσουσί σοι. [3]ἐλεημο-
σύναι καὶ πίστεις μὴ ἐκλειπέτωσάν σε· ἄφαψαι δὲ αὐτὰς ἐπὶ σῷ τραχήλῳ,
4 5 καὶ εὑρήσεις χάριν. [4]καὶ προνοοῦ καλὰ ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀνθρώπων. [5]ἴσθι
6 πεποιθὼς ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ἐπὶ θεῷ, ἐπὶ δὲ σῇ σοφίᾳ μὴ ἐπαίρου· [6]πά-
7 σαις ὁδοῖς σου γνώριζε αὐτήν, ἵνα ὀρθοτομῇ τὰς ὁδούς σου. [7]μὴ ἴσθι φρό-
8 νιμος παρὰ σεαυτῷ, φοβοῦ δὲ τὸν θεὸν καὶ ἔκκλινε ἀπὸ παντὸς κακοῦ· [8]τότε
9 ἴασις ἔσται τῷ σώματί σου, καὶ ἐπιμέλεια τοῖς ὀστέοις σου. [9]τίμα τὸν κύ-
ριον ἀπὸ σῶν δικαίων πόνων, καὶ ἀπάρχου αὐτῷ ἀπὸ σῶν καρπῶν δικαιο-
10 σύνης· [10]ἵνα πίμπληται τὰ ταμιεῖά σου πλησμονῆς σίτῳ, οἴνῳ δὲ αἱ ληνοί
11 σου ἐκβλύζωσιν. [11]υἱέ, μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ᾽ αὐτοῦ He. 12,
12 ἐλεγχόμενος· [12]ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος ἐλέγχει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν 5. 6.
13 παραδέχεται. [13]μακάριος ἄνθρωπος ὃς εὗρε σοφίαν, καὶ θνητὸς ὃς εἶδε φρό-
14 νησιν. [14]κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυ-
15 ρούς, [15]τιμιωτέρα δέ ἐστι λίθων πολυτελῶν, οὐκ ἀντιτάξεται αὐτῇ οὐδὲν
πονηρόν. εὔγνωστός ἐστι πᾶσι τοῖς ἐγγίζουσιν αὐτῇ, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον
16 αὐτῆς ἐστι. [16]μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ
ἀριστερᾷ αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα· ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δι-
17 καιοσύνη, νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. [17]αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ὁδοὶ κα-
18 λαί, καὶ πᾶσαι αἱ τρίβοι αὐτῆς ἐν εἰρήνῃ· [18]ξύλον ζωῆς ἐστι πᾶσι τοῖς ἀν-
τεχομένοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπ᾽ αὐτὴν ὡς ἐπὶ κύριον ἀσφα-
19 λής. [19]ὁ θεὸς τῇ σοφίᾳ ἐθεμελίωσε τὴν γῆν, ἡτοίμασε δὲ οὐρανοὺς φρονή-
20 21 σει· [20]ἐν αἰσθήσει ἄβυσσοι ἐῤῥάγησαν, νέφη δὲ ἐῤῥύησαν δρόσους. [21]υἱὲ μὴ
22 παραῤῥυῇς, τήρησον δὲ ἐμὴν βουλὴν καὶ ἔννοιαν· [22]ἵνα ζήσῃ ἡ ψυχή σου,
καὶ χάρις ᾖ περὶ σῷ τραχήλῳ· ἔσται δὲ ἴασις ταῖς σαρξί σου, καὶ ἐπιμέ-
23 λεια τοῖς σοῖς ὀστέοις· [23]ἵνα πορεύῃ πεποιθὼς ἐν εἰρήνῃ πάσας τὰς ὁδούς
24 σου, ὁ δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκόψῃ. [24]ἐὰν γὰρ κάθῃ ἄφοβος ἔσῃ, ἐὰν δὲ
25 καθεύδῃς ἡδέως ὑπνώσεις· [25]καὶ οὐ φοβηθήσῃ πτόησιν ἐπελθοῦσαν οὐδὲ
26 ὁρμὰς ἀσεβῶν ἐπερχομένας· [26]ὁ γὰρ κύριος ἔσται ἐπὶ πασῶν ὁδῶν σου, καὶ
27 ἐρείσει σὸν πόδα ἵνα μὴ σαλευθῇς. [27]μὴ ἀπόσχῃ εὖ ποιεῖν ἐνδεῆ, ἡνίκα ἂν

12. om σε 17. απολειπουσα 18. αυξονας 19. καταλαμβανωνται 20. λειους 21. ab initio add χρηστοι εσονται οικητορες γης ακακοι δε υπολειφθησονται εν αυτη 22. οδοι δε III. 3. πιστις ... in f. add γραψον δε αυτας επι το πλατος της καρδιας σου 5. om τη 6. εν πασαις 7. εκκλιναι 10. σιτου 12. παιδευει pro ελεγχει 13. ιδεν 14. κρειττον 15. αντιτασσεται 17. παντες οι τριβοι 19. εν φρονησει 21. παραρυης 22. τ. οστ. σου 24. om γαρ 25. και ου μη

ἔχῃ ἡ χείρ σου βοηθεῖν. 28 μὴ εἴπῃς Ἐπανελθὼν ἐπάνηκε, αὔριον δώσω, 28
δυνατοῦ σου ὄντος εὖ ποιεῖν· οὐ γὰρ οἶδας τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα. 29 μὴ 29
τεκτήνῃ ἐπὶ σὸν φίλον κακά, παροικοῦντα καὶ πεποιθότα ἐπὶ σοί· 30 μὴ φι- 30
λεχθρήσῃς πρὸς ἄνθρωπον μάτην, μή τί σε ἐργάσηται κακόν. 31 μὴ κτήσῃ κα- 31
κῶν ἀνδρῶν ὀνείδη, μηδὲ ζηλώσῃς τὰς ὁδοὺς αὐτῶν. 32 ἀκάθαρτος γὰρ ἔναντι 32
κυρίου πᾶς παράνομος, ἐν δὲ δικαίοις οὐ συνεδριάζει. 33 κατάρα θεοῦ ἐν 33
Jac. 4, 6. οἴκοις ἀσεβῶν, ἐπαύλεις δὲ δικαίων εὐλογοῦνται. 34 κύριος ὑπερηφάνοις ἀντι- 34
1Pe. 5, 5. τάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. 35 δόξαν σοφοὶ κληρονομήσουσιν, οἱ δὲ 35
ἀσεβεῖς ὕψωσαν ἀτιμίαν.

IV.

Ἀκούσατε παῖδες παιδείαν πατρός, καὶ προσέχετε γνῶναι ἔννοιαν. 2 δῶ- 2
ρον γὰρ ἀγαθὸν δωροῦμαι ὑμῖν, τὸν ἐμὸν νόμον μὴ ἐγκαταλίπητε. 3 υἱὸς γὰρ 3
ἐγενόμην κἀγὼ πατρὶ ὑπήκοος καὶ ἀγαπώμενος ἐν προσώπῳ μητρός, 4 οἳ 4
ἔλεγον καὶ ἐδίδασκόν με Ἐρειδέτω ὁ ἡμέτερος λόγος εἰς σὴν καρδίαν· φύ-
λασσε ἐντολάς, μὴ ἐπιλάθῃ· μηδὲ παρίδῃς ῥῆσιν ἐμοῦ στόματος 6 μηδὲ ἐγ- 6
καταλίπῃς αὐτήν, καὶ ἀνθέξεταί σου. ἐράσθητι αὐτῆς, καὶ τηρήσει σε· 8 πε- 8
ριχαράκωσον αὐτήν, καὶ ὑψώσει σε· τίμησον αὐτήν, ἵνα σε περιλάβῃ· 9 ἵνα 9
δῷ τῇ σῇ κεφαλῇ στέφανον χαρίτων, στεφάνῳ δὲ τρυφῆς ὑπερασπίσῃ σου.
10 ἄκουε υἱὲ καὶ δέξαι ἐμοὺς λόγους, καὶ πληθυνθήσεται ἔτη ζωῆς σου, ἵνα 10
σοι γένωνται πολλαὶ ὁδοὶ βίου. 11 ὁδοὺς γὰρ σοφίας διδάσκω σε, ἐμβιβάζω δέ 11
σε τροχιαῖς ὀρθαῖς. 12 ἐὰν γὰρ πορεύῃ, οὐ συγκλεισθήσεταί σου τὰ διαβή- 12
ματα· ἐὰν δὲ τρέχῃς, οὐ κοπιάσεις. 13 ἐπιλαβοῦ ἐμῆς παιδείας, μὴ ἀφῇς, 13
ἀλλὰ φύλαξον αὐτὴν σεαυτῷ εἰς ζωήν σου. 14 ὁδοὺς ἀσεβῶν μὴ ἐπέλθῃς, 14
μηδὲ ζηλώσῃς ὁδοὺς παρανόμων· 15 ἐν ᾧ ἂν τόπῳ στρατοπεδεύσωσι, μὴ ἐπέλ- 15
θῃς ἐκεῖ, ἔκκλινον δὲ ἀπ' αὐτῶν καὶ παράλλαξον. 16 οὐ γὰρ μὴ ὑπνώσωσιν 16
ἐὰν μὴ κακοποιήσωσιν· ἀφῄρηται ὁ ὕπνος αὐτῶν, καὶ οὐ κοιμῶνται· 17 οἵδε 17
γὰρ σιτοῦνται σῖτα ἀσεβείας, οἴνῳ δὲ παρανόμῳ μεθύσκονται. 18 αἱ δὲ ὁδοὶ 18
τῶν δικαίων ὁμοίως φωτὶ λάμπουσι, προπορεύονται καὶ φωτίζουσιν ἕως κατορ-
θώσῃ ἡ ἡμέρα. 19 αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν ἀσεβῶν σκοτειναί, οὐκ οἴδασι πῶς προσ- 19
κόπτουσιν. 20 υἱέ, ἐμῇ ῥήσει πρόσεχε, τοῖς δὲ ἐμοῖς λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς, 20
21 ὅπως μὴ ἐκλίπωσί σε αἱ πηγαί σου, φύλασσε αὐτὰς ἐν καρδίᾳ· 22 ζωὴ γάρ 21 22
ἐστι τοῖς εὑρίσκουσιν αὐτάς, καὶ πάσῃ σαρκὶ ἴασις. 23 πάσῃ φυλακῇ τήρει 23
σὴν καρδίαν· ἐκ γὰρ τούτων ἔξοδοι ζωῆς. 24 περίελε σεαυτοῦ σκολιὸν στόμα, 24
καὶ ἄδικα χείλη μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἄπωσαι. 25 οἱ ὀφθαλμοί σου ὀρθὰ βλεπέ- 25
*Hb. 12, 13. τωσαν, τὰ δὲ βλέφαρά σου νευέτω δίκαια. 26 ὀρθὰς τροχιὰς ποίει σοῖς ποσί, 26
καὶ τὰς ὁδούς σου κατεύθυνε· 27 μὴ ἐκκλίνῃς εἰς τὰ δεξιὰ μηδὲ εἰς τὰ ἀρι- 27
στερά, ἀπόστρεψον δὲ σὸν πόδα ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς. ὁδοὺς γὰρ τὰς ἐκ δεξιῶν
οἶδεν ὁ θεός, διεστραμμέναι δέ εἰσιν αἱ ἐξ ἀριστερῶν· αὐτὸς δὲ ὀρθὰς ποιήσει
τὰς τροχιάς σου, τὰς δὲ πορείας σου ἐν εἰρήνῃ προάξει.

V.

Υἱέ, ἐμῇ σοφίᾳ πρόσεχε, ἐμοῖς δὲ λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς, 2 ἵνα φυ- 2
λάξῃς ἔννοιαν ἀγαθήν· αἴσθησις δὲ ἐμῶν χειλέων ἐντέλλεταί σοι. 3 μὴ πρόσεχε 3
φαύλῃ γυναικί· μέλι γὰρ ἀποστάζει ἀπὸ χειλέων γυναικὸς πόρνης, ἣ πρὸς

---

27. η χ. σου ευ ποιει (sic) 28. και αυριον 29. τεκτενε 30. εις σε 31. ζηλωση IV. 2. εγκαταλειπητε 5. κτησαι σοφιαν κτησαι συνεσιν μη επιλαθη μηδε εκκλεινης απο ρηματων στοματος μου 6. μη εγκαταλειπης 10. πληθυνθησ. σοι 13. om αλλα 16. απ αυτων, ου 18. κατορθωσει 21. εκλειπωσιν ... εν ση καρδια 22. σαρκι αυτου ιασεις 24. απο σου μακραν απωσον 27. προαξαι V. 2. αισθησιν ... εντελλομαι σοι

4 καιρὸν λιπαίνει σὸν φάρυγγα· [4] ὕστερον μέντοι πικρότερον χολῆς εὑρήσεις
5 καὶ ἠκονημένον μᾶλλον μαχαίρας διστόμου. [5] τῆς γὰρ ἀφροσύνης οἱ πόδες
κατάγουσι τοὺς χρωμένους αὐτῇ μετὰ θανάτου εἰς τὸν ᾅδην, τὰ δὲ ἴχνη αὐ-
6 τῆς οὐκ ἐρείδεται· [6] ὁδοὺς γὰρ ζωῆς οὐκ ἐπέρχεται, σφαλεραὶ δὲ αἱ τροχιαὶ
7 αὐτῆς καὶ οὐκ εὔγνωστοι. [7] νῦν οὖν υἱὲ ἄκουέ μου, καὶ μὴ ἀκύρους ποιήσεις
8 ἐμοὺς λόγους. [8] μακρὰν ποίησον ἀπ' αὐτῆς σὴν ὁδόν, μὴ ἐγγίσῃς πρὸς θύ-
9 ραις οἴκων αὐτῆς· [9] ἵνα μὴ πρόῃ ἄλλοις ζωήν σου, καὶ σὸν βίον ἀνελεήμο-
10 σιν· [10] ἵνα μὴ πλησθῶσιν ἀλλότριοι σῆς ἰσχύος, οἱ δὲ σοὶ πόνοι εἰς οἴκους
11 ἀλλοτρίων ἔλθωσι· [11] καὶ μεταμεληθήσῃ ἐπ' ἐσχάτων, ἡνίκα ἂν κατατριβῶσι
12 σάρκες σώματός σου, [12] καὶ ἐρεῖς Πῶς ἐμίσησα παιδείαν, καὶ ἐλέγχους ἐξέ-
13 κλινεν ἡ καρδία μου· [13] οὐκ ἤκουον φωνὴν παιδεύοντός με καὶ διδάσκοντός
14 με, οὐδὲ παρέβαλλον τὸ οὖς μου· [14] παρ' ὀλίγον ἐγενόμην ἐν παντὶ κακῷ
15 ἐν μέσῳ ἐκκλησίας καὶ συναγωγῆς. [15] πῖνε ὕδατα ἀπὸ σῶν ἀγγείων καὶ ἀπὸ
16 σῶν φρεάτων πηγῆς. [16] μὴ ὑπερεκχείσθω σοι ὕδατα ἐκ τῆς σῆς πηγῆς, εἰς
17 δὲ σὰς πλατείας διαπορευέσθω τὰ σὰ ὕδατα· [17] ἔστω σοι μόνῳ ὑπάρχοντα,
18 καὶ μηδεὶς ἀλλότριος μετασχέτω σοι· [18] ἡ πηγή σου τοῦ ὕδατος ἔστω σοι
19 ἰδία, καὶ συνευφραίνου μετὰ γυναικὸς τῆς ἐκ νεότητός σου. [19] ἔλαφος φιλίας
καὶ πῶλος σῶν χαρίτων ὁμιλείτω σοι, ἡ δὲ ἰδία ἡγείσθω σου καὶ συνέστω
σοι ἐν παντὶ καιρῷ· ἐν γὰρ τῇ ταύτης φιλίᾳ συμπεριφερόμενος πολλοστὸς
20 ἔσῃ. [20] μὴ πολὺς ἴσθι πρὸς ἀλλοτρίαν, μηδὲ συνέχου ἀγκάλαις τῆς μὴ ἰδίας·
21 [21] ἐνώπιον γάρ εἰσι τῶν τοῦ θεοῦ ὀφθαλμῶν ὁδοὶ ἀνδρός, εἰς δὲ πάσας τὰς
22 τροχιὰς αὐτοῦ σκοπεύει. [22] παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύουσι, σειραῖς δὲ τῶν ἑαυ-
23 τοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται. [23] οὗτος τελευτᾷ μετὰ ἀπαιδεύτων, ἐκ δὲ
πλήθους τῆς ἑαυτοῦ βιότητος ἐξεῤῥίφη καὶ ἀπώλετο δι' ἀφροσύνην.

VI.

2 Υἱέ, ἐὰν ἐγγυήσῃ σὸν φίλον, παραδώσεις σὴν χεῖρα ἐχθρῷ. [2] παγὶς γὰρ
3 ἰσχυρὰ ἀνδρὶ τὰ ἴδια χείλη, καὶ ἁλίσκεται χείλεσιν ἰδίου στόματος. [3] ποίει
υἱὲ ἃ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι, καὶ σώζου· ἥκεις γὰρ εἰς χεῖρας κακῶν διὰ σὸν
φίλον· ἴσθι μὴ ἐκλυόμενος, παρόξυνε δὲ καὶ τὸν φίλον σου ὃν ἐνεγγυήσω.
4 5 [4] μὴ δῷς ὕπνον σοῖς ὄμμασι, μηδὲ ἐπινυστάξῃς σοῖς βλεφάροις, [5] ἵνα σώζῃ
6 ὥσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων καὶ ὥσπερ ὄρνεον ἐκ παγίδος. [6] ἴθι πρὸς τὸν μύρ-
μηκα, ὦ ὀκνηρέ, καὶ ζήλωσον ἰδὼν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ γενοῦ ἐκείνου σο-
7 φώτερος· [7] ἐκείνῳ γὰρ γεωργίου μὴ ὑπάρχοντος, μηδὲ τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων
8 μηδὲ ὑπὸ δεσπότην ὤν, [8] ἑτοιμάζεται θέρους τὴν τροφήν, πολλήν τε ἐν τῷ
ἀμητῷ ποιεῖται τὴν παράθεσιν. ἢ πορεύθητι πρὸς τὴν μέλισσαν καὶ μάθε
ὡς ἐργάτις ἐστί, τήν τε ἐργασίαν ὡς σεμνὴν ποιεῖται· ἧς τοὺς πόνους βα-
σιλεῖς καὶ ἰδιῶται πρὸς ὑγίειαν προσφέρονται· ποθεινὴ δέ ἐστι πᾶσι καὶ ἐπί-
δοξος, καίπερ οὖσα τῇ ῥώμῃ ἀσθενής, τὴν σοφίαν τιμήσασα προήχθη.
9 10 [9] ἕως τίνος ὀκνηρὲ κατάκεισαι; πότε δὲ ἐξ ὕπνου ἐγερθήσῃ; [10] ὀλίγον μὲν
ὑπνοῖς, ὀλίγον δὲ κάθησαι, μικρὸν δὲ νυστάζεις, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίζῃ χερσὶ
11 στήθη· [11] εἶτ' ἐμπαραγίνεταί σοι ὥσπερ κακὸς ὁδοιπόρος ἡ πενία, καὶ ἡ ἔν-
δεια ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς. ἐὰν δὲ ἄοκνος ᾖς, ἥξει ὥσπερ πηγὴ ὁ ἀμητός
12 σου, ἡ δὲ ἔνδεια ὥσπερ κακὸς δρομεὺς ἀπαυτομολήσει. [12] ἀνὴρ ἄφρων καὶ

---

4. υστερον δε πικρ. 6. εγνωστοι 7. ποιησης 8. εγγ. προθυραις 10. om μη ... εισελθωσιν 11. και μη μεταμεληθης 14. κακω μου, εμμεσω 15. αγγιων 16. om μη ... τα υδατα εκ 19. εν γαρ ταυτη τη φιλια συνπεριφερ. 20. ταις μη ιδιαις 21. εις δε σας τροχειας αυτους 23. εξεριφη ... δια VI. 1. εγγυη 2. τα ιδ. χειλ. ανδρι 3. ενεγυησω 7. εκεινου 8. πρ. υγιαν φερονται 11. ενπαραγεινεται ... ηξει σοι ... κακ. ανηρ αυτομολησει

παράνομος πορεύεται ὁδοὺς οὐκ ἀγαθάς· 13 ὁ δ' αὐτὸς ἐννεύει ὀφθαλμῷ, ση- 13
μαίνει δὲ ποδί, διδάσκει δὲ ἐννεύμασι δακτύλων· 14 διεστραμμένη καρδίᾳ 14
τεκταίνεται κακά, ἐν παντὶ καιρῷ ὁ τοιοῦτος ταραχὰς συνίστησι πόλει. 15 διὰ 15
τοῦτο ἐξαπίνης ἔρχεται ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ, διακοπὴ καὶ συντριβὴ ἀνίατος·
16 ὅτι χαίρει πᾶσιν οἷς μισεῖ ὁ θεός, συντρίβεται δὲ δι' ἀκαθαρσίαν ψυχῆς· 16
17 ὀφθαλμὸς ὑβριστοῦ, γλῶσσα ἄδικος, χεῖρες ἐκχέουσαι αἷμα δικαίου, 18 καὶ 17 18
καρδία τεκταινομένη λογισμοὺς κακούς, καὶ πόδες ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν.
19 ἐκκαίει ψευδῆ μάρτυς ἄδικος, καὶ ἐπιπέμπει κρίσεις ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν. 19
20 υἱέ, φύλασσε νόμους πατρός σου, καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμοὺς μητρός σου· 21 ἄφα- 20 21
ψαι δὲ αὐτοὺς ἐπὶ σῇ ψυχῇ διὰ παντός, καὶ ἐγκλοίωσαι περὶ σῷ τραχήλῳ.
22 ἡνίκα ἂν περιπατῇς ἐπάγου αὐτὴν καὶ μετὰ σοῦ ἔστω, ὡς δ' ἂν καθεύδῃς 22
φυλασσέτω σε, ἵνα ἐγειρομένῳ συλλαλῇ σοι. 23 ὅτι λύχνος ἐντολὴ νόμου καὶ 23
φῶς, ὁδὸς ζωῆς καὶ ἔλεγχος καὶ παιδεία, 24 τοῦ διαφυλάσσειν σε ἀπὸ γυ- 24
ναικὸς ὑπάνδρου καὶ ἀπὸ διαβολῆς γλώσσης ἀλλοτρίας. 25 μή σε νικήσῃ κάλ- 25
λους ἐπιθυμία, μηδὲ ἀγρευθῇς σοῖς ὀφθαλμοῖς, μηδὲ συναρπασθῇς ἀπὸ τῶν
αὐτῆς βλεφάρων. 26 τιμὴ γὰρ πόρνης ὅση καὶ ἑνὸς ἄρτου, γυνὴ δὲ ἀνδρῶν 26
τιμίας ψυχὰς ἀγρεύει. 27 ἀποδήσει τις πῦρ ἐν κόλπῳ, τὰ δὲ ἱμάτια οὐ κα- 27
τακαύσει; 28 ἢ περιπατήσει τις ἐπ' ἀνθράκων πυρός, τοὺς δὲ πόδας οὐ κατα- 28
καύσει; 29 οὕτως ὁ εἰσελθὼν πρὸς γυναῖκα ὕπανδρον οὐκ ἀθωωθήσεται, οὐδὲ 29
πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῆς. 30 οὐ θαυμαστὸν ἐὰν ἁλῷ τις κλέπτων, κλέπτει γὰρ 30
ἵνα ἐμπλήσῃ τὴν ψυχὴν πεινῶν· 31 ἐὰν δὲ ἁλῷ, ἀποτίσει ἑπταπλάσια, καὶ 31
πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ δοὺς ῥύσεται ἑαυτόν. 32 ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἔνδειαν 32
φρενῶν ἀπώλειαν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ περιποιεῖται, 33 ὀδύνας τε καὶ ἀτιμίας ὑπο- 33
φέρει· τὸ δὲ ὄνειδος αὐτοῦ οὐκ ἐξαλειφθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. 34 μεστὸς γὰρ 34
ζήλου θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς, οὐ φείσεται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως· 35 οὐκ ἀνταλλά- 35
ξεται οὐδενὸς λύτρου τὴν ἔχθραν, οὐδὲ μὴ διαλυθῇ πολλῶν δώρων.

VII.

Υἱέ, φύλασσε ἐμοὺς λόγους, τὰς δὲ ἐμὰς ἐντολὰς κρύψον παρὰ σεαυτῷ·
υἱέ, τίμα τὸν κύριον καὶ ἰσχύσεις, πλὴν δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον. 2 φύλαξον 2
ἐμὰς ἐντολὰς καὶ βιώσεις, τοὺς δὲ ἐμοὺς λόγους ὥσπερ κόρας ὀμμάτων· 3 πε- 3
ρίθου δὲ αὐτοὺς σοῖς δακτύλοις, ἐπίγραψον δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου.
4 εἰπὸν τὴν σοφίαν σὴν ἀδελφὴν εἶναι, τὴν δὲ φρόνησιν γνώριμον περιποίη- 4
σαι σεαυτῷ, 5 ἵνα σε τηρήσῃ ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας καὶ πονηρᾶς, ἐάν σε 5
λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάλληται. 6 ἀπὸ γὰρ θυρίδος ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῆς εἰς 6
τὰς πλατείας παρακύπτουσα, 7 ὃν ἂν ἴδῃ τῶν ἀφρόνων τέκνων νεανίαν ἐνδεῆ 7
φρενῶν, 8 παραπορευόμενον παρὰ γωνίαν ἐν διόδοις οἴκων αὐτῆς καὶ λαλοῦντα 8
9 ἐν σκότει ἑσπερινῷ, ἡνίκα ἂν ἡσυχία νυκτερινὴ καὶ γνοφώδης, 10 ἡ δὲ γυνὴ 9 10
συναντᾷ αὐτῷ, εἶδος ἔχουσα πορνικόν, ἣ ποιεῖ νέων ἐξίπτασθαι καρδίας.
11 ἀνεπτερωμένη δέ ἐστι καὶ ἄσωτος, ἐν οἴκῳ δὲ οὐχ ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες 11
αὐτῆς· 12 χρόνον γάρ τινα ἔξω ῥέμβεται, χρόνον δὲ ἐν πλατείαις παρὰ πᾶσαν 12
γωνίαν ἐνεδρεύει. 13 εἶτα ἐπιλαβομένη ἐφίλησεν αὐτόν, ἀναιδεῖ δὲ προσώπῳ 13
προςεῖπεν αὐτῷ 14 Θυσία εἰρηνική μοί ἐστι, σήμερον ἀποδίδωμι τὰς εὐχάς 14
μου· 15 ἕνεκα τούτου ἐξῆλθον εἰς συνάντησίν σοι, ποθοῦσα τὸ σὸν πρόσωπον, 15

---

14. διεστρ. δε καρδ. (ed. rom. διεστραμμενη καρδια pro -νη -διᾳ) 15. δια δε τουτο 16. μισει ο κυριος ... δια 17. αιμα δικαιον 20. φυλασσε υιε 22. ως αν ... συλλαλησω 23. και οδος ζωης ελεγχ. 25. συναρπασης 27. αποδεσει 28. επ ανθρακα οχνευρος 29. αθωωθησεται 30. τις αλω ... εμπλησει ψυχην πινωσαν 35. μη δια πολλων VII. 2. φυλαξω 3. περιθου αυτοις 5. εμβαληται 9. νυκτερινη και γνοφος 11. ουχ ησυχαζουσιν 15. συναντησ. μου (σου?)

16 εὕρηκά σε. [16] κειρίαις τέτακα τὴν κλίνην μου, ἀμφιτάποις δὲ ἔστρωκα τοῖς
17 ἀπ' Αἰγύπτου· [17] διέῤῥαγκα τὴν κοίτην μου κροκίνῳ, τὸν δὲ οἶκόν μου κιν-
18 ναμώμῳ· [18] ἐλθὲ καὶ ἀπολαύσωμεν φιλίας ἕως ὄρθρου, δεῦρο καὶ ἐγκυλισθῶ-
19 μεν ἔρωτι. [19] οὐ γάρ πάρεστιν ὁ ἀνήρ μου ἐν οἴκῳ, πεπόρευται δὲ ὁδὸν μα-
20 κράν, [20] ἔνδεσμον ἀργυρίου λαβὼν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, δι' ἡμερῶν πολλῶν ἐπαν-
21 ήξει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. [21] ἀπεπλάνησε δὲ αὐτὸν πολλῇ ὁμιλίᾳ, βρόχοις τε
22 τοῖς ἀπὸ χειλέων ἐξώκειλεν αὐτόν· [22] ὁ δὲ ἐπηκολούθησεν αὐτῇ κεπφωθείς,
23 ὥςπερ δὲ βοῦς ἐπὶ σφαγὴν ἄγεται, καὶ ὥςπερ κύων ἐπὶ δεσμούς, [23] ἢ ὡς
ἔλαφος τοξεύματι πεπληγὼς εἰς τὸ ἧπαρ· σπεύδει δὲ ὥςπερ ὄρνεον εἰς παγίδα,
24 οὐκ εἰδὼς ὅτι περὶ ψυχῆς τρέχει. [24] νῦν οὖν υἱὲ ἄκουέ μου, καὶ πρόσεχε ῥή-
25 μασι στόματός μου. [25] μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ καρδία σου·
26 [26] πολλοὺς γὰρ τρώσασα καταβέβληκε, καὶ ἀναρίθμητοί εἰσιν οὓς πεφόνευκεν·
27 [27] ὁδοὶ ᾅδου ὁ οἶκος αὐτῆς, κατάγουσαι εἰς τὰ ταμιεῖα τοῦ θανάτου.

VIII.

2 Σὺ τὴν σοφίαν κηρύξεις, ἵνα φρόνησίς σοι ὑπακούσῃ· [2] ἐπὶ γὰρ τῶν
3 ὑψηλῶν ἄκρων ἐστίν, ἀνὰ μέσον δὲ τῶν τρίβων ἕστηκε· [3] παρὰ γὰρ πύλαις
4 δυναστῶν παρεδρεύει, ἐν δὲ εἰςόδοις ὑμνεῖται. [4] ὑμᾶς ὦ ἄνθρωποι παρακαλῶ,
5 καὶ προΐεμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων. [5] νοήσατε ἄκακοι πανουργίαν, οἱ
6 δὲ ἀπαίδευτοι ἔνθεσθε καρδίαν. [6] εἰςακούσατέ μου· σεμνὰ γὰρ ἐρῶ, καὶ ἀνοίσω
7 ἀπὸ χειλέων ὀρθά. [7] ὅτι ἀλήθειαν μελετήσει ὁ φάρυγξ μου, ἐβδελυγμένα δὲ
8 ἐναντίον ἐμοῦ χείλη ψευδῆ· [8] μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στό-
9 ματός μου, οὐδὲν ἐν αὐτοῖς σκολιὸν οὐδὲ στραγγαλιῶδες. [9] πάντα ἐνώπια τοῖς
10 συνιοῦσι, καὶ ὀρθὰ τοῖς εὑρίσκουσι γνῶσιν. [10] λάβετε παιδείαν καὶ μὴ ἀργύ-
11 ριον, καὶ γνῶσιν ὑπὲρ χρυσίον δεδοκιμασμένον· [11] κρείσσων γὰρ σοφία λίθων
12 πολυτελῶν, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστιν. [12] ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκή-
13 νωσα βουλὴν καὶ γνῶσιν, καὶ ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην. [13] φόβος κυρίου μι-
σεῖ ἀδικίαν, ὕβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ὁδοὺς πονηρῶν· μεμίσηκα δὲ
14 ἐγὼ διεστραμμένας ὁδοὺς κακῶν. [14] ἐμὴ βουλὴ καὶ ἀσφάλεια, ἐμὴ φρόνησις,
15 ἐμὴ δὲ ἰσχύς· [15] δι' ἐμοῦ βασιλεῖς βασιλεύουσι, καὶ οἱ δυνάσται γράφουσι
16 δικαιοσύνην· [16] δι' ἐμοῦ μεγιστᾶνες μεγαλύνονται, καὶ τύραννοι δι' ἐμοῦ
17 κρατοῦσι γῆς. [17] ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὑρή-
18 σουσι. [18] πλοῦτος καὶ δόξα ἐμοὶ ὑπάρχει, καὶ κτῆσις πολλῶν καὶ δικαιοσύνη.
19 [19] βέλτιον ἐμὲ καρπίζεσθαι ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον, τὰ δὲ ἐμὰ γεννή-
20 ματα κρείσσω ἀργυρίου ἐκλεκτοῦ. [20] ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης περιπατῶ, καὶ ἀνὰ
21 μέσον τρίβων δικαιώματος ἀναστρέφομαι, [21] ἵνα μερίσω τοῖς ἐμὲ ἀγαπῶσιν
ὕπαρξιν, καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν ἐμπλήσω ἀγαθῶν. ἐὰν ἀναγγείλω ὑμῖν
22 τὰ καθ' ἡμέραν γινόμενα, μνημονεύσω τὰ ἐξ αἰῶνος ἀριθμῆσαι. [22] κύριος
23 ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ, [23] πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐθεμελίωσέ
24 με· ἐν ἀρχῇ πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι, [24] καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆ-
25 σαι, πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, [25] πρὸ τοῦ ὄρη ἑδρασθῆναι,
26 πρὸ δὲ πάντων βουνῶν γεννᾷ με. [26] κύριος ἐποίησε χώρας καὶ ἀοικήτους καὶ
27 ἄκρα οἰκούμενα τῆς ὑπ' οὐρανῶν. [27] ἡνίκα ἡτοίμαζε τὸν οὐρανόν, συμπαρή-
28 μην αὐτῷ, καὶ ὅτε ἀφώριζε τὸν ἑαυτοῦ θρόνον ἐπ' ἀνέμων· [28] καὶ ὡς ἰσχυρὰ

---

16. κηριαις 17. κροκω 22. κεφφωθις 24. ρησιν 25. in f. add και μη πλανηθης εν ατραποις αυτης 27. εις ταμιεια VIII. 6. ανοιγω 8. παντ. τα κριματα ... ουδεν εν αυτοις ... στραγγαλωδες 10. in f. add ανταναιρεισθαι εσθησιν χρυσιου και αργυριου 12. κ. γνωσιν c. seqq. conjg. 13. υπερηφανιαν (ita etiam ed. rom.) 17. ευρησουσιν χαριν 19. λιθ. τιμ. πολυν ... γενηματα κρισσον 20. τριβων δικαιοσυνης 23. om εν αρχη 26. υπ ουρανον 27. συνπαρημην 28. ηνικα ισχυρα

ἐποίει τὰ ἄνω νέφη, καὶ ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγὰς τῆς ὑπ᾽ οὐρανόν, [29] καὶ 29
ὡς ἰσχυρὰ ἐποίει τὰ θεμέλια τῆς γῆς, [30] ἤμην παρ᾽ αὐτῷ ἁρμόζουσα· ἐγὼ 30
ἤμην ᾗ προσέχαιρεν, καθ᾽ ἡμέραν δὲ εὐφραινόμην ἐν προσώπῳ αὐτοῦ ἐν
παντὶ καιρῷ, [31] ὅτε ἐνευφραίνετο τὴν οἰκουμένην συντελέσας, καὶ ἐνευφραί- 31
νετο ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων. [32] νῦν οὖν υἱὲ ἄκουέ μου· [34] μακάριος ἀνὴρ ὃς εἰσα- 32 34
κούσεταί μου, καὶ ἄνθρωπος ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει, ἀγρυπνῶν ἐπ᾽ ἐμαῖς
θύραις καθ᾽ ἡμέραν, τηρῶν σταθμοὺς ἐμῶν εἰσόδων. [35] αἱ γὰρ ἔξοδοί μου 35
ἔξοδοι ζωῆς, καὶ ἑτοιμάζεται θέλησις παρὰ κυρίου. [36] οἱ δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς 36
ἐμὲ ἀσεβοῦσιν εἰς τὰς ἑαυτῶν ψυχάς, καὶ οἱ μισοῦντές με ἀγαπῶσι θάνατον.

IX.

Ἡ σοφία ᾠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον, καὶ ὑπήρεισε στύλους ἑπτά· [2] ἔσφαξε 2
τὰ ἑαυτῆς θύματα, ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τὸν ἑαυτῆς οἶνον, καὶ ἡτοιμάσατο
τὴν ἑαυτῆς τράπεζαν· [3] ἀπέστειλε τοὺς ἑαυτῆς δούλους, συγκαλοῦσα μετὰ 3
ὑψηλοῦ κηρύγματος ἐπὶ κρατῆρα, λέγουσα [4] Ὃς ἐστιν ἄφρων, ἐκκλινάτω πρὸς 4
μέ· καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν εἶπεν [5] Ἔλθατε φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων, καὶ 5
πίετε οἶνον ὃν ἐκέρασα ὑμῖν· [6] ἀπολείπετε ἀφροσύνην, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βα- 6
σιλεύσητε, καὶ ζητήσατε φρόνησιν, καὶ κατορθώσατε ἐν γνώσει σύνεσιν. [7] ὁ 7
παιδεύων κακοὺς λήψεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν· ἐλέγχων δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμήσεται
ἑαυτόν. [8] μὴ ἔλεγχε κακούς, ἵνα μὴ μισήσωσί σε· ἔλεγχε σοφόν, καὶ ἀγα- 8
πήσει σε. [9] δίδου σοφῷ ἀφορμήν, καὶ σοφώτερος ἔσται· γνώριζε δικαίῳ, καὶ 9
προσθήσει τοῦ δέχεσθαι. [10] ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, καὶ βουλὴ ἁγίων 10
σύνεσις· τὸ γὰρ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς. [11] τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ 11
πολὺν ζήσεις χρόνον, καὶ προστεθήσεταί σοι ἔτη ζωῆς σου. [12] υἱὲ ἐὰν σοφὸς 12
γένῃ σεαυτῷ, σοφὸς ἔσῃ καὶ τοῖς πλησίον· ἐὰν δὲ κακὸς ἀποβῇς, μόνος ἂν
ἀντλήσεις κακά. ὃς ἐρείδεται ἐπὶ ψεύδεσιν, οὗτος ποιμαίνει ἀνέμους, ὁ δ᾽ αὐ-
τὸς διώξεται ὄρνεα πετόμενα· ἀπέλιπε γὰρ ὁδοὺς τοῦ ἑαυτοῦ ἀμπελῶνος, τοὺς
δὲ ἄξονας τοῦ ἰδίου γεωργίου πεπλάνηται· διαπορεύεται δὲ δι᾽ ἀνύδρου ἐρή-
μου καὶ γῆν διατεταγμένην ἐν διψώδεσι, συνάγει δὲ χερσὶν ἀκαρπίαν. [13] γυνὴ 13
ἄφρων καὶ θρασεῖα ἐνδεὴς ψωμοῦ γίνεται, ἣ οὐκ ἐπίσταται αἰσχύνην· [14] ἐκά- 14
θισεν ἐπὶ θύραις τοῦ ἑαυτῆς οἴκου, ἐπὶ δίφρου ἐμφανῶς ἐν πλατείαις, [15] προς- 15
καλουμένη τοὺς παριόντας καὶ κατευθύνοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· [16] ὃς ἐστιν 16
ὑμῶν ἀφρονέστατος, ἐκκλινάτω πρὸς μέ, καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρονήσεως παρα-
κελεύομαι λέγουσα [17] Ἄρτων κρυφίων ἡδέως ἅψασθε, καὶ ὕδατος κλοπῆς γλυ- 17
κεροῦ. [18] ὁ δὲ οὐκ οἶδεν ὅτι γηγενεῖς παρ᾽ αὐτῇ ὄλλυνται, καὶ ἐπὶ πέταυρον 18
ᾅδου συναντᾷ. ἀλλὰ ἀποπήδησον, μὴ χρονίσῃς ἐν τῷ τόπῳ, μηδὲ ἐπιστήσῃς
τὸ σὸν ὄνομα πρὸς αὐτήν· οὕτως γὰρ διαβήσῃ ὕδωρ ἀλλότριον· ἀπὸ δὲ ὕδατος
ἀλλοτρίου ἀπόσχου, καὶ ἀπὸ πηγῆς ἀλλοτρίας μὴ πίῃς, ἵνα πολὺν ζήσῃς χρό-
νον, προστεθῇ δέ σοι ἔτη ζωῆς.

X.

Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων λύπη τῇ μητρί. [2] οὐκ ὠφε- 2
λήσουσι θησαυροὶ ἀνόμους, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἐκ θανάτου. [3] οὐ λιμοκτο- 3

29. praemittit haec: εν τω τιθεναι τη θαλασση ακριβασμον αυτου και υδατα ου παρελευσονται στοματος αυτου ... om ως ... τα θεληματα 31. οτε ηυφραινετο ... και ενηυφραινετο 32. in f. add και μακαριοι οι οδους μου φυλασσοντες 33. ακουσατε σοφιαν και σοφισθητε και μη αποφραγητε 36. εις εμε αμαρταν. IX. 6. φρονησιν ινα βιωσητε 7. λημψεται 8. μισωσιν σε ... in f. add ασοφον και μισησει σε 9. γνωρ. δε δικ. 10. το δε γνωναι 11. ζηση ... om σου 12. τω πλησιον ... ποιμανει ... απελειπεν 15. παριοντ. οδον 16. με, ενδεεσιν δε 18. πετευρον ... ενχρονισης ... επιστης το σον ομμα ... post υδ. αλλοτριον add και υπερβηση ποταμον αλλοτριον ... ζηση

4 νήσει κύριος ψυχὴν δικαίαν, ζωὴν δὲ ἀσεβῶν ἀνατρέψει. [4] πενία ἄνδρα τα-
5 πεινοῖ, χεῖρες δὲ ἀνδρείων πλουτίζουσιν. [5] υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται,
τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται· διεσώθη ἀπὸ καύματος υἱὸς νοήμων, ἀνε-
6 μόφθορος δὲ γίνεται ἐν ἀμητῷ υἱὸς παράνομος. [6] εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν
7 δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβῶν καλύψει πένθος ἄωρον. [7] μνήμη δικαίων μετ' ἐγκω-
8 μίων, ὄνομα δὲ ἀσεβοῦς σβέννυται. [8] σοφὸς καρδίᾳ δέξεται ἐντολάς, ὁ δὲ ἄστε-
9 γος χείλεσι σκολιάζων ὑποσκελισθήσεται. [9] ὃς πορεύεται ἁπλῶς, πορεύεται πε-
10 ποιθώς· ὁ δὲ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ γνωσθήσεται. [10] ὁ ἐννεύων ὀφθαλμοῖς
μετὰ δόλου συνάγει ἀνδράσι λύπας, ὁ δὲ ἐλέγχων μετὰ παῤῥησίας εἰρηνο-
11 ποιεῖ. [11] πηγὴ ζωῆς ἐν χειρὶ δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβοῦς καλύψει ἀπώλεια.
12 [12] μῖσος ἐγείρει νεῖκος, πάντας δὲ τοὺς μὴ φιλονεικοῦντας καλύπτει φιλία.
13 14 [13] ὃς ἐκ χειλέων προφέρει σοφίαν, ῥάβδῳ τύπτει ἄνδρα ἀκάρδιον. [14] σοφοὶ
15 κρύψουσιν αἴσθησιν, στόμα δὲ προπετοῦς ἐγγίζει συντριβῇ. [15] κτῆσις πλουσίων
16 πόλις ὀχυρά, συντριβὴ δὲ ἀσεβῶν πενία. [16] ἔργα δικαίων ζωὴν ποιεῖ, καρποὶ
17 δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτίας. [17] ὁδοὺς δικαίας ζωῆς φυλάσσει παιδεία, παιδεία δὲ
18 ἀνεξέλεγκτος πλανᾶται. [18] καλύπτουσιν ἔχθραν χείλη δίκαια, οἱ δὲ ἐκφέροντες
19 λοιδορίας ἀφρονέστατοί εἰσιν. [19] ἐκ πολυλογίας οὐκ ἐκφεύξῃ ἁμαρτίαν, φει-
20 δόμενος δὲ χειλέων νοήμων ἔσῃ. [20] ἄργυρος πεπυρωμένος γλῶσσα δικαίου,
21 καρδία δὲ ἀσεβοῦς ἐκλείψει. [21] χείλη δικαίων ἐπίσταται ὑψηλά, οἱ δὲ ἄφρονες
22 ἐν ἐνδείᾳ τελευτῶσιν. [22] εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου αὕτη πλουτίζει,
23 καὶ οὐ μὴ προστεθῇ αὐτῇ λύπη ἐν καρδίᾳ. [23] ἐν γέλωτι ἄφρων πράσσει κακά,
24 ἡ δὲ σοφία ἀνδρὶ τίκτει φρόνησιν. [24] ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβὴς περιφέρεται, ἐπι-
25 θυμία δὲ δικαίου δεκτή. [25] παραπορευομένης καταιγίδος ἀφανίζεται ἀσεβής,
26 δίκαιος δὲ ἐκκλίνας σώζεται εἰς τὸν αἰῶνα. [26] ὥσπερ ὄμφαξ ὀδοῦσι βλαβερὸν
27 καὶ καπνὸς ὄμμασιν, οὕτως παρανομία τοῖς χρωμένοις αὐτῇ. [27] φόβος κυρίου
28 προστίθησιν ἡμέρας, ἔτη δὲ ἀσεβῶν ὀλιγωθήσεται. [28] ἐγχρονίζει δικαίοις εὐ-
29 φροσύνη, ἐλπὶς δὲ ἀσεβῶν ἀπολεῖται. [29] ὀχύρωμα ὁσίου φόβος κυρίου, συντριβὴ
30 δὲ τοῖς ἐργαζομένοις κακά. [30] δίκαιος εἰς τὸν αἰῶνα οὐκ ἐνδώσει, ἀσεβεῖς δὲ οὐκ
31 οἰκήσουσι γῆν. [31] στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν, γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐξολεῖται.
32 [32] χείλη ἀνδρῶν δικαίων ἀποστάζει χάριτας, στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποστρέφεται.

XI.

Ζυγοὶ δόλιοι βδέλυγμα ἐνώπιον κυρίου, στάθμιον δὲ δίκαιον δεκτὸν αὐτῷ.
2 [2] οὗ ἐὰν εἰσέλθῃ ὕβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία· στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν.
4 [4] ἀποθανὼν δίκαιος ἔλιπε μετάμελον, πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος
5 ἀσεβῶν ἀπώλεια. [5] δικαιοσύνη ἀμώμους ὀρθοτομεῖ ὁδούς, ἀσέβεια δὲ περι-
6 πίπτει ἀδικίᾳ. [6] δικαιοσύνη ἀνδρῶν ὀρθῶν ῥύεται αὐτούς, τῇ δὲ ἀπωλείᾳ αὐ-
7 τῶν ἁλίσκονται παράνομοι. [7] τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὄλλυται ἐλπίς,
8 τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὄλλυται. [8] δίκαιος ἐκ θήρας ἐκδύνει, ἀντ' αὐτοῦ
9 δὲ παραδίδοται ὁ ἀσεβής. [9] ἐν στόματι ἀσεβῶν παγὶς πολίταις, αἴσθησις δὲ
10 11 δικαίων εὔοδος. [10] ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατώρθωσε πόλις, [11] στόμασι δὲ ἀσε-
12 βῶν κατεσκάφη. [12] μυκτηρίζει πολίτας ἐνδεὴς φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσυ-

---

X. 6. επι κεφαλης 12. νικος ... καλυψει 17. om δικαιας 19. εκφευξεται αμαρτια 20. πεπωρωμενος 22. επι κεφαλης ... om αυτη πλουτιζει 23. ανδρα 24. post περιφερεται add δουλευσει δε αφρων φρονιμω et in f. add καρδια δε ασεβους εκλειψει 25. ο ασεβης 26. βλαβερος 28. ολλυται 30. om εις XI. 3. τελειοτης ευθειων οδηγησει αυτους και υποσκελισμος αθετουντων προνομευσει αυτους 4. ab initio add ουχ ωφελησει υπαρχοντα εν ημερα θυμου και δικαιοσυνη ρυσεται απο θανατου 4. ελειπεν 5. αμωμου 6. ρυσεται ... τη δε αβουλεια αλισκ. 8. δυνει 10. in f. add και εν απωλεια ασεβων αγαλλιαμα 11. ab initio add εν ευλογεια ευθειων υψωθησεται πολις (12. ενδεεις)

χίαν ἄγει. 13 ἀνὴρ δίγλωσσος ἀποκαλύπτει βουλὰς ἐν συνεδρίῳ, πιστὸς δὲ 13
πνοῇ κρύπτει πράγματα. 14 οἷς μὴ ὑπάρχει κυβέρνησις, πίπτουσιν ὥςπερ φύλλα, 14
σωτηρία δὲ ὑπάρχει ἐν πολλῇ βουλῇ. 15 πονηρὸς κακοποιεῖ ὅταν συμμίξῃ δι- 15
καίῳ, μισεῖ δὲ ἦχον ἀσφαλείας. 16 γυνὴ εὐχάριστος ἐγείρει ἀνδρὶ δόξαν, θρό- 16
νος δὲ ἀτιμίας γυνὴ μισοῦσα δίκαια. πλούτου ὀκνηροὶ ἐνδεεῖς γίνονται, οἱ δὲ
ἀνδρεῖοι ἐρείδονται πλούτῳ. 17 τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ποιεῖ ἀνὴρ ἐλεήμων, 17
ἐξολλύει δὲ αὐτοῦ σῶμα ὁ ἀνελεήμων. 18 ἀσεβὴς ποιεῖ ἔργα ἄδικα, σπέρμα 18
δὲ δικαίων μισθὸς ἀληθείας. 19 υἱὸς δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωήν, διωγμὸς δὲ 19
ἀσεβοῦς εἰς θάνατον. 20 βδέλυγμα κυρίῳ διεστραμμέναι ὁδοί, προςδεκτοὶ δὲ 20
αὐτῷ πάντες ἄμωμοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. 21 χειρὶ χεῖρας ἐμβαλὼν ἀδίκως 21
οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὁ δὲ σπείρων δικαιοσύνην λήψεται μισθὸν πιστόν.
22 ὥςπερ ἐνώτιον ἐν ῥινὶ ὑός, οὕτως γυναικὶ κακόφρονι κάλλος. 23 ἐπιθυμία 22 23
δικαίων πᾶσα ἀγαθή, ἐλπὶς δὲ ἀσεβῶν ἀπολεῖται. 24 εἰσὶν οἳ τὰ ἴδια σπεί- 24
ροντες πλείονα ποιοῦσιν, εἰσὶ δὲ καὶ οἳ συνάγοντες ἐλαττονοῦνται. 25 ψυχὴ εὐ- 25
λογουμένη πᾶσα ἁπλῆ, ἀνὴρ δὲ θυμώδης οὐκ εὐσχήμων. 26 ὁ συνέχων σῖτον 26
ὑπολείποιτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, εὐλογία δὲ εἰς κεφαλὴν τοῦ μεταδιδόντος.
27 τεκταινόμενος ἀγαθὰ ζητεῖ χάριν ἀγαθήν, ἐκζητοῦντα δὲ κακὰ καταλήψε- 27
ται αὐτόν. 28 ὁ πεποιθὼς ἐπὶ πλούτῳ οὗτος πεσεῖται, ὁ δὲ ἀντιλαμβανόμενος 28
δικαίων οὗτος ἀνατελεῖ. 29 ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ κληρονο- 29
μήσει ἄνεμον, δουλεύσει δὲ ἄφρων φρονίμῳ. 30 ἐκ καρποῦ δικαιοσύνης φύεται 30
1 Pe. 4, 18. δένδρον ζωῆς, ἀφαιροῦνται δὲ ἄωροι ψυχαὶ παρανόμων. 31 εἰ ὁ μὲν δίκαιος 31
μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται;

XII.

Ὁ ἀγαπῶν παιδείαν ἀγαπᾷ αἴσθησιν, ὁ δὲ μισῶν ἐλέγχους ἄφρων.
2 κρείσσων ὁ εὑρὼν χάριν παρὰ κυρίῳ, ἀνὴρ δὲ παράνομος παρασιωπηθήσε- 2
ται. 3 οὐ κατορθώσει ἄνθρωπος ἐξ ἀνόμου, αἱ δὲ ῥίζαι τῶν δικαίων οὐκ ἐξαρ- 3
θήσονται. 4 γυνὴ ἀνδρεία στέφανος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς· ὥςπερ δὲ ἐν ξύλῳ σκώληξ, 4
οὕτως ἄνδρα ἀπόλλυσι γυνὴ κακοποιός. 5 λογισμοὶ δικαίων κρίματα, κυβερ- 5
νῶσι δὲ ἀσεβεῖς δόλους. 6 λόγοι ἀσεβῶν δόλιοι, στόμα δὲ ὀρθῶν ῥύσεται αὐ- 6
τούς. 7 οὗ ἐὰν στραφῇ ὁ ἀσεβὴς ἀφανίζεται, οἶκοι δὲ δικαίων παραμένουσι. 7
8 στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἀνδρός, νωθροκάρδιος δὲ μυκτηρίζεται. 8
9 κρείσσων ἀνὴρ ἐν ἀτιμίᾳ δουλεύων ἑαυτῷ, ἢ τιμὴν ἑαυτῷ περιτιθεὶς καὶ 9
προςδεόμενος ἄρτου. 10 δίκαιος οἰκτείρει ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ σπλάγχνα 10
τῶν ἀσεβῶν ἀνελεήμονα. 11 ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐμπλησθήσεται 11
ἄρτων, οἱ δὲ διώκοντες μάταια ἐνδεεῖς φρενῶν. ὅς ἐστιν ἡδὺς ἐν οἴνων δια-
τριβαῖς, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὀχυρώμασι καταλείψει ἀτιμίαν. 12 ἐπιθυμίαι ἀσεβῶν 12
κακαί, αἱ δὲ ῥίζαι τῶν εὐσεβῶν ἐν ὀχυρώμασι. 13 δι' ἁμαρτίαν χειλέων ἐμ- 13
πίπτει εἰς παγίδας ἁμαρτωλός, ἐκφεύγει δὲ ἐξ αὐτῶν δίκαιος. ὁ βλέπων λεῖα
ἐλεηθήσεται, ὁ δὲ συναντῶν ἐν πύλαις ἐκθλίψει ψυχάς. 14 ἀπὸ καρπῶν στό- 14
ματος ψυχὴ ἀνδρὸς πλησθήσεται ἀγαθῶν, ἀνταπόδομα δὲ χειλέων αὐτοῦ δο-
θήσεται αὐτῷ. 15 ὁδοὶ ἀφρόνων ὀρθαὶ ἐνώπιον αὐτῶν, εἰςακούει δὲ συμβου- 15
λίας σοφός. 16 ἄφρων αὐθημερὸν ἐξαγγέλλει ὀργὴν αὐτοῦ, κρύπτει δὲ τὴν 16
ἑαυτοῦ ἀτιμίαν ἀνὴρ πανοῦργος. 17 ἐπιδεικνυμένην πίστιν ἀπαγγέλλει δίκαιος, 17
ὁ δὲ μάρτυς τῶν ἀδίκων δόλιος. 18 εἰσὶν οἳ λέγοντες τιτρώσκουσι μάχαιραι, 18
γλῶσσαι δὲ σοφῶν ἰῶνται. 19 χείλη ἀληθινὰ κατορθοῖ μαρτυρίαν, μάρτυς δὲ 19
ταχὺς γλῶσσαν ἔχει ἄδικον. 20 δόλος ἐν καρδίᾳ τεκταινομένου κακά, οἱ δὲ 20
βουλόμενοι εἰρήνην εὐφρανθήσονται. 21 οὐκ ἀρέσει τῷ δικαίῳ οὐδὲν ἄδικον, 21

---

21. λημψεται μισθ. πιστων 25. ηυλογημενη 27. καταλημψεται 29. συνπεριφερομενος XII. 9. αρτων 10. οικτειρει δικαιος 13. δι αμαρτιας 16. om ανηρ 18. μαχαιραν

22 οἱ δὲ ἀσεβεῖς πλησθήσονται κακῶν. [22] βδέλυγμα κυρίῳ χείλη ψευδῆ, ὁ δὲ
23 ποιῶν πίστεις δεκτὸς παρ' αὐτῷ. [23] ἀνὴρ συνετὸς θρόνος αἰσθήσεως, καρδία
24 δὲ ἀφρόνων συναντήσεται ἀραῖς. [24] χεὶρ ἐκλεκτῶν κρατήσει εὐχερῶς, δόλιοι
25 δὲ ἔσονται ἐν προνομῇ. [25] φοβερὸς λόγος καρδίαν ταράσσει ἀνδρὸς δικαίου,
26 ἀγγελία δὲ ἀγαθὴ εὐφραίνει αὐτόν. [26] ἐπιγνώμων δίκαιος ἑαυτοῦ φίλος ἔσται,
ἁμαρτάνοντας δὲ καταδιώξεται κακά, ἡ δὲ ὁδὸς τῶν ἀσεβῶν πλανήσει αὐ-
27 τούς. [27] οὐκ ἐπιτεύξεται δόλιος θήρας, κτῆμα δὲ τίμιον ἀνὴρ καθαρός. [28] ἐν
ὁδοῖς δικαιοσύνης ζωή, ὁδοὶ δὲ μνησικάκων εἰς θάνατον.

XIII.

2 Υἱὸς πανοῦργος ὑπήκοος πατρί, υἱὸς δὲ ἀνήκοος ἐν ἀπωλείᾳ. [2] ἀπὸ καρ-
3 πῶν δικαιοσύνης φάγεται ἀγαθός, ψυχαὶ δὲ παρανόμων ὀλοῦνται ἄωροι. [3] ὃς
φυλάσσει τὸ ἑαυτοῦ στόμα τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, ὁ δὲ προπετὴς χείλεσι
4 πτοήσει ἑαυτόν. [4] ἐν ἐπιθυμίαις ἐστὶ πᾶς ἀεργός, χεῖρες δὲ ἀνδρείων ἐν ἐπι-
5 μελείᾳ. [5] λόγον ἄδικον μισεῖ δίκαιος, ἀσεβὴς δὲ αἰσχύνεται καὶ οὐχ ἕξει παῤῥη-
7 σίαν. [7] εἰσὶν οἱ πλουτίζοντες ἑαυτοὺς μηδὲν ἔχοντες, καί εἰσιν οἱ ταπεινοῦντες
8 ἑαυτοὺς ἐν πολλῷ πλούτῳ. [8] λύτρον ἀνδρὸς ψυχῆς ὁ ἴδιος πλοῦτος, πτωχὸς
9 δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλήν. [9] φῶς δικαίοις διὰ παντός, φῶς δὲ ἀσεβῶν σβέν-
νυται. ψυχαὶ δόλιαι πλανῶνται ἐν ἁμαρτίαις, δίκαιοι δὲ οἰκτείρουσι καὶ ἐλεοῦσι.
10 11 [10] κακὸς μεθ' ὕβρεως πράσσει κακά, οἱ δὲ ἑαυτῶν ἐπιγνώμονες σοφοί. [11] ὕπαρ-
ξις ἐπισπουδαζομένη μετὰ ἀνομίας ἐλάσσων γίνεται, ὁ δὲ συνάγων ἑαυτῷ
12 μετ' εὐσεβείας πληθυνθήσεται. δίκαιος οἰκτείρει καὶ κιχρᾷ. [12] κρείσσων ἐναρ-
χόμενος βοηθῶν καρδίᾳ τοῦ ἐπαγγελλομένου καὶ εἰς ἐλπίδα ἄγοντος· δένδρον
13 γὰρ ζωῆς ἐπιθυμία ἀγαθή. [13] ὃς καταφρονεῖ πράγματος, καταφρονηθήσεται
ὑπ' αὐτοῦ· ὁ δὲ φοβούμενος ἐντολὴν οὗτος ὑγιαίνει. υἱῷ δολίῳ οὐδὲν ἔσται
ἀγαθόν, οἰκέτῃ δὲ σοφῷ εὔοδοι ἔσονται πράξεις καὶ κατευθυνθήσεται ἡ ὁδὸς
14 15 αὐτοῦ. [14] νόμος σοφοῦ πηγὴ ζωῆς, ὁ δὲ ἄνους ὑπὸ παγίδος θανεῖται. [15] σύ-
νεσις ἀγαθὴ δίδωσι χάριν, τὸ δὲ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς, ὁδοὶ
16 δὲ καταφρονούντων ἐν ἀπωλείᾳ. [16] πᾶς πανοῦργος πράσσει μετὰ γνώσεως, ὁ
17 δὲ ἄφρων ἐξεπέτασεν ἑαυτοῦ κακίαν. [17] βασιλεὺς θρασὺς ἐμπεσεῖται εἰς κακά,
18 ἄγγελος δὲ σοφὸς ῥύσεται αὐτόν. [18] πενίαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία,
19 ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους δοξασθήσεται. [19] ἐπιθυμίαι εὐσεβῶν ἡδύνουσι ψυχήν,
20 ἔργα δὲ ἀσεβῶν μακρὰν ἀπὸ γνώσεως. [20] συμπορευόμενος σοφοῖς σοφὸς ἔσῃ,
21 ὁ δὲ συμπορευόμενος ἄφροσι γνωσθήσεται. [21] ἁμαρτάνοντας καταδιώξεται
22 κακά, τοὺς δὲ δικαίους καταλήψεται ἀγαθά. [22] ἀγαθὸς ἀνὴρ κληρονομήσει
23 υἱοὺς υἱῶν, θησαυρίζεται δὲ δικαίοις πλοῦτος ἀσεβῶν. [23] δίκαιοι ποιήσουσιν
24 ἐν πλούτῳ ἔτη πολλά, ἄδικοι δὲ ἀπολοῦνται συντόμως. [24] ὃς φείδεται τῆς
25 βακτηρίας, μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὁ δὲ ἀγαπῶν ἐπιμελῶς παιδεύει. [25] δίκαιος
ἔσθων ἐμπιπλᾷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ψυχαὶ δὲ ἀσεβῶν ἐνδεεῖς.

XIV.

Σοφαὶ γυναῖκες ᾠκοδόμησαν οἴκους, ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψε ταῖς χερ-
2 σὶν αὐτῆς. [2] ὁ πορευόμενος ὀρθῶς φοβεῖται τὸν κύριον, ὁ δὲ σκολιάζων ταῖς
3 ὁδοῖς αὐτοῦ ἀτιμασθήσεται. [3] ἐκ στόματος ἀφρόνων βακτηρία ὕβρεως, χείλη
4 δὲ σοφῶν φυλάσσει αὐτούς. [4] οὗ μή εἰσι βόες, φάτναι καθαραί· οὗ δὲ πολλὰ
5 γεννήματα, φανερὰ βοὸς ἰσχύς. [5] μάρτυς πιστὸς οὐ ψεύδεται, ἐκκαίει δὲ ψευδῆ

---

24. εχθρων pro ευχερως ... εις προνομην 25. ευφρανει 26. post εσται add αι δε γνωμαι των ασεβων ανεπιεικεις ... om δε prius XIII. 2. καρπου 5. και ουχ 6. δικαιοσυνη φυλασσει ακακους οδω τους δε ασεβεις φαυλους ποιει αμαρτια 7. οι πλουτιζουσιν 12. βοηθειν ... επιθυμ. κακη 20. ο συμπορευομενος σ. σ. εσται, ο δε συνρεμβομενος 21. καταλημψεται 22. ο αγαθος XIV. 1. κατεστρεψεν 3. φυλαξει 4. γενηματα

μάρτυς ἄδικος. [6]ζητήσεις σοφίαν παρὰ κακοῖς καὶ οὐχ εὑρήσεις, αἴσθησις 6
δὲ παρὰ φρονίμοις εὐχερής. [7]πάντα ἐναντία ἀνδρὶ ἄφρονι, ὅπλα δὲ αἰσθή- 7
σεως χείλη σοφά. [8]σοφία πανούργων ἐπιγνώσεται τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, ἄνοια 8
δὲ ἀφρόνων ἐν πλάνῃ. [9]οἰκίαι παρανόμων ὀφειλήσουσι καθαρισμόν, οἰκίαι 9
δὲ δικαίων δεκταί. [10]καρδία ἀνδρὸς αἰσθητική, λυπηρὰ ψυχὴ αὐτοῦ· ὅταν 10
δὲ εὐφραίνηται, οὐκ ἐπιμίγνυται ὕβρει. [11]οἰκίαι ἀσεβῶν ἀφανισθήσονται, σκη- 11
ναὶ δὲ κατορθούντων στήσονται. [12]ἔστιν ὁδὸς ἣ δοκεῖ παρὰ ἀνθρώποις ὀρθὴ 12
εἶναι, τὰ δὲ τελευταῖα αὐτῆς ἔρχεται εἰς πυθμένα ᾅδου. [13]ἐν εὐφροσύναις 13
οὐ προσμίγνυται λύπη, τελευταῖα δὲ χαρὰ εἰς πένθος ἔρχεται. [14]τῶν ἑαυτοῦ 14
ὁδῶν πλησθήσεται θρασυκάρδιος, ἀπὸ δὲ τῶν διανοημάτων αὐτοῦ ἀνὴρ ἀγα-
θός. [15]ἄκακος πιστεύει παντὶ λόγῳ, πανοῦργος δὲ ἔρχεται εἰς μετάνοιαν. 15
[16]σοφὸς φοβηθεὶς ἐξέκλινεν ἀπὸ κακοῦ, ὁ δὲ ἄφρων ἑαυτῷ πεποιθὼς μίγνυ- 16
ται ἀνόμῳ. [17]ὀξύθυμος πράσσει μετὰ ἀβουλίας, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος πολλὰ 17
ὑποφέρει. [18]μεριοῦνται ἄφρονες κακίαν, οἱ δὲ πανοῦργοι κρατήσουσιν αἰσθή- 18
σεως. [19]ὀλισθήσουσι κακοὶ ἔναντι ἀγαθῶν, καὶ ἀσεβεῖς θεραπεύσουσι θύρας 19
δικαίων. [20]φίλοι μισήσουσι φίλους πτωχούς, φίλοι δὲ πλουσίων πολλοί. [21]ὁ 20 21
ἀτιμάζων πένητας ἁμαρτάνει, ἐλεῶν δὲ πτωχοὺς μακαριστός. [22]πλανώμενοι 22
τεκταίνουσι κακά, ἔλεον δὲ καὶ ἀλήθειαν τεκταίνουσιν ἀγαθοί· οὐκ ἐπίστανται
ἔλεον καὶ πίστιν τέκτονες κακῶν, ἐλεημοσύναι δὲ καὶ πίστεις παρὰ τέκτοσιν
ἀγαθοῖς. [23]ἐν παντὶ μεριμνῶντι ἔνεστι περισσόν, ὁ δὲ ἡδὺς καὶ ἀνάλγητος 23
ἐν ἐνδείᾳ ἔσται. [24]στέφανος σοφῶν πανοῦργος, ἡ δὲ διατριβὴ ἀφρόνων κακή. 24
[25]ῥύσεται ἐκ κακῶν ψυχὴν μάρτυς πιστός, ἐκκαίει δὲ ψευδῆ δόλιος. [26]ἐν 25 26
φόβῳ κυρίου ἐλπὶς ἰσχύος, τοῖς δὲ τέκνοις αὐτοῦ καταλείπει ἔρεισμα. [27]πρόσ- 27
ταγμα κυρίου πηγὴ ζωῆς, ποιεῖ δὲ ἐκκλίνειν ἐκ παγίδος θανάτου. [28]ἐν πολλῷ 28
ἔθνει δόξα βασιλέως, ἐν δὲ ἐκλείψει λαοῦ συντριβὴ δυνάστου. [29]μακρόθυμος 29
ἀνὴρ πολὺς ἐν φρονήσει, ὁ δὲ ὀλιγόψυχος ἰσχυρῶς ἄφρων. [30]πραΰθυμος ἀνὴρ 30
καρδίας ἰατρός, σὴς δὲ ὀστέων καρδία αἰσθητική. [31]ὁ συκοφαντῶν πένητα 31
παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν, ὁ δὲ τιμῶν αὐτὸν ἐλεεῖ πτωχόν. [32]ἐν κακίᾳ 32
αὐτοῦ ἀπωσθήσεται ἀσεβής, ὁ δὲ πεποιθὼς τῇ ἑαυτοῦ ὁσιότητι δίκαιος. [33]ἐν 33
καρδίᾳ ἀγαθῇ ἀνδρὸς σοφία, ἐν δὲ καρδίᾳ ἀφρόνων οὐ διαγινώσκεται. [34]δι- 34
καιοσύνη ὑψοῖ ἔθνος, ἐλασσονοῦσι δὲ φυλὰς ἁμαρτίαι. [35]δεκτὸς βασιλεῖ ὑπη- 35
ρέτης νοήμων, τῇ δὲ ἑαυτοῦ εὐστροφίᾳ ἀφαιρεῖται ἀτιμίαν.

XV.

Ὀργὴ ἀπόλλυσι καὶ φρονίμους, ἀπόκρισις δὲ ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει
θυμόν, λόγος δὲ λυπηρὸς ἐγείρει ὀργάς. [2]γλῶσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται, 2
στόμα δὲ ἀφρόνων ἀναγγελεῖ κακά. [3]ἐν παντὶ τόπῳ ὀφθαλμοὶ κυρίου σκο- 3
πεύουσι κακούς τε καὶ ἀγαθούς. [4]ἴασις γλώσσης δένδρον ζωῆς, ὁ δὲ συν- 4
τηρῶν αὐτὴν πλησθήσεται πνεύματος. [5]ἄφρων μυκτηρίζει παιδείαν πατρός, 5
ὁ δὲ φυλάσσων ἐντολὰς πανουργότερος. [6]ἐν πλεοναζούσῃ δικαιοσύνῃ ἰσχὺς 6
πολλή, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὁλόρριζοι ἐκ γῆς ἀπολοῦνται· οἴκοις δικαίων ἰσχὺς πολλή,
καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἀπολοῦνται. [7]χείλη σοφῶν δέδεται αἰσθήσει, καρδίαι δὲ 7
ἀφρόνων οὐκ ἀσφαλεῖς. [8]θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ, εὐχαὶ δὲ κατευ- 8
θυνόντων δεκταὶ παρ' αὐτῷ. [9]βδέλυγμα κυρίῳ ὁδοὶ ἀσεβοῦς, διώκοντας δὲ 9
δικαιοσύνην ἀγαπᾷ. [10]παιδεία ἀκάκου γνωρίζεται ὑπὸ τῶν παριόντων, οἱ δὲ 10
μισοῦντες ἐλέγχους τελευτῶσιν αἰσχρῶς. [11]ᾅδης καὶ ἀπώλεια φανερὰ παρὰ 11
τῷ κυρίῳ, πῶς οὐχὶ καὶ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων; [12]οὐκ ἀγαπήσει ἀπαί- 12
δευτος τοὺς ἐλέγχοντας αὐτόν, μετὰ δὲ σοφῶν οὐχ ὁμιλήσει. [13]καρδίας εὐ- 13
φραινομένης πρόσωπον θάλλει, ἐν δὲ λύπαις οὔσης σκυθρωπάζει. [14]καρδία 14

9. αφρονων pro παρανομων 10. υβριν 12. ορθη ειναι παρα ανθρ., τα δε τ. αυτου 13. χαρας 20. μισησωσιν 21. in f. add εσται 34. ελεα
XV. 6. ολοριζοι ... ολουνται (7. καρδιας) 13. ουσας

15 ὀρϑὴ ζητεῖ αἴσϑησιν, στόμα δὲ ἀπαιδεύτων γνώσεται κακά. [15]πάντα τὸν
χρόνον οἱ ὀφϑαλμοὶ τῶν κακῶν προςδέχονται κακά, οἱ δὲ ἀγαϑοὶ ἡσυχάζουσι
16 διὰ παντός. [16]κρεῖσσον μικρὰ μερὶς μετὰ φόβου κυρίου ἢ ϑησαυροὶ μεγάλοι
17 μετὰ ἀφοβίας. [17]κρείσσων ξενισμὸς μετὰ λαχάνων πρὸς φιλίαν καὶ χάριν ἢ
18 παράϑεσις μόσχων μετὰ ἔχϑρας. [18]ἀνὴρ ϑυμώδης παρασκευάζει μάχας, μα-
κρόϑυμος δὲ καὶ τὴν μέλλουσαν καταπραΰνει· μακρόϑυμος ἀνὴρ κατασβέσει
19 κρίσεις, ὁ δὲ ἀσεβὴς ἐγείρει μᾶλλον. [19]ὁδοὶ ἀεργῶν ἐστρωμέναι ἀκάνϑαις, αἱ
20 δὲ τῶν ἀνδρείων τετριμμέναι. [20]υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων
21 μυκτηρίζει μητέρα αὐτοῦ. [21]ἀνοήτου τρίβοι ἐνδεεῖς φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνι-
22 μος κατευϑύνων πορεύεται. [22]ὑπερτίϑενται λογισμοὺς οἱ μὴ τιμῶντες συνέδρια,
23 ἐν δὲ καρδίαις βουλευομένων μένει βουλή. [23]οὐ μὴ ὑπακούσει ὁ κακὸς αὐτῇ,
24 οὐδὲ μὴ εἴπῃ καίριόν τι καὶ καλὸν τῷ κοινῷ. [24]ὁδοὶ ζωῆς διανοήματα
25 συνετοῦ, ἵνα ἐκκλίνας ἐκ τοῦ ᾅδου σωϑῇ. [25]οἴκους ὑβριστῶν κατασπᾷ κύριος,
26 ἐστήρισε δὲ ὅριον χήρας. [26]βδέλυγμα κυρίῳ λογισμὸς ἄδικος, ἁγνῶν δὲ ῥή-
27 σεις σεμναί. [27]ἐξόλλυσιν ἑαυτὸν ὁ δωρολήπτης, ὁ δὲ μισῶν δώρων λήψεις
σώζεται. (16, 6.) ἐλεημοσύναις καὶ πίστεσιν ἀποκαϑαίρονται ἁμαρτίαι, τῷ δὲ
28 φόβῳ κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ. [28]καρδίαι δικαίων μελετῶσι πίστεις,
στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποκρίνεται κακά. (16, 7.) δεκταὶ παρὰ κυρίῳ ὁδοὶ ἀν-
29 ϑρώπων δικαίων, διὰ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ ἐχϑροὶ φίλοι γίνονται. [29]μακρὰν ἀπέχει
ὁ ϑεὸς ἀπὸ ἀσεβῶν, εὐχαῖς δὲ δικαίων ἐπακούει. (16, 8.) κρείσσων ὀλίγη λῆ-
ψις μετὰ δικαιοσύνης ἢ πολλὰ γεννήματα μετὰ ἀδικίας.

XVI.

(9.) Καρδία ἀνδρὸς λογιζέσϑω δίκαια, ἵνα ὑπὸ τοῦ ϑεοῦ διορϑωϑῇ τὰ
διαβήματα αὐτοῦ. (15, 30.) ϑεωρῶν ὀφϑαλμὸς καλὰ εὐφραίνει καρδίαν, φήμη
δὲ ἀγαϑὴ πιαίνει ὀστᾶ. (15, 32.) ὃς ἀπωϑεῖται παιδείαν μισεῖ ἑαυτόν, ὁ δὲ
τηρῶν ἐλέγχους ἀγαπᾷ ψυχὴν αὐτοῦ. (15, 33.) φόβος κυρίου παιδεία καὶ σο-
2 φία, καὶ ἀρχὴ δόξης ἀποκριϑήσεται αὐτῇ. [2]πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ
5 φανερὰ παρὰ τῷ ϑεῷ, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ ὀλοῦνται. [5]ἀκάϑαρτος
παρὰ ϑεῷ πᾶς ὑψηλοκάρδιος, χειρὶ δὲ χεῖρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀϑωωϑή-
σεται. ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαϑῆς τὸ ποιεῖν τὰ δίκαια, δεκτὰ δὲ παρὰ ϑεῷ μᾶλλον
ἢ ϑύειν ϑυσίας. ὁ ζητῶν τὸν κύριον εὑρήσει γνῶσιν μετὰ δικαιοσύνης, οἱ δὲ
4 ὀρϑῶς ζητοῦντες αὐτὸν εὑρήσουσιν εἰρήνην. [4]πάντα τὰ ἔργα τοῦ κυρίου μετὰ
10 δικαιοσύνης, φυλάσσεται δὲ ὁ ἀσεβὴς εἰς ἡμέραν κακήν. [10]μαντεῖον ἐπὶ χεί-
11 λεσι βασιλέως, ἐν δὲ κρίσει οὐ μὴ πλανηϑῇ τὸ στόμα αὐτοῦ. [11]ῥοπὴ ζυγοῦ
12 δικαιοσύνη παρὰ κυρίῳ, τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ στάϑμια δίκαια. [12]βδέλυγμα βα-
13 σιλεῖ ὁ ποιῶν κακά, μετὰ γὰρ δικαιοσύνης ἑτοιμάζεται ϑρόνος ἀρχῆς. [13]δεκτὰ
14 βασιλεῖ χείλη δίκαια, λόγους δὲ ὀρϑοὺς ἀγαπᾷ. [14]ϑυμὸς βασιλέως ἄγγελος
15 ϑανάτου, ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἐξιλάσεται αὐτόν. [15]ἐν φωτὶ ζωῆς υἱὸς βασιλέως,
16 οἱ δὲ προςδεκτοὶ αὐτῷ ὥσπερ νέφος ὄψιμον. [16]νοσσιαὶ σοφίας αἱρετώτεραι
17 χρυσίου, νοσσιαὶ δὲ φρονήσεως αἱρετώτεραι ὑπὲρ ἀργύριον. [17]τρίβοι ζωῆς ἐκ-
κλίνουσιν ἀπὸ κακῶν, μῆκος δὲ βίου ὁδοὶ δικαιοσύνης. ὁ δεχόμενος παιδείαν
ἐν ἀγαϑοῖς ἔσται, ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους σοφισϑήσεται. ὃς φυλάσσει τὰς
ἑαυτοῦ ὁδοὺς τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, ἀγαπῶν δὲ ζωὴν αὐτοῦ φείσεται στό-
18 ματος αὐτοῦ. [18]πρὸ συντριβῆς ἡγεῖται ὕβρις, πρὸ δὲ πτώματος κακοφροσύνη.
19 [19]κρείσσων πραΰϑυμος μετὰ ταπεινώσεως ἢ ὃς διαιρεῖται σκῦλα μετὰ ὑβριστῶν.

---

16. κρεισσων 17. ξενισμος λαχανων ... μετ εχϑρας 23. υπακουση
27. δωρολημπτης ... λημψις 16, 8. λημψις ... AC γενηματα 15, 33. δοξης
αυτου αποκρ. αυτω· προςπορευεται ταπεινος (corrige -νοις) δοξα 16, 5. παρα
τω ϑεω ... AC αϑοωϑησεται ... C ϑυσιαν 4. εργα κυριου 11. παρα κυ-
ριου, C παρα ϑεω 13. C δε αγαϑους 16. χρυσιω 17. C ζωην εαυτου
19. προϑυμος ... C μετα ταπινοφροσυνης ... μετα υβρεως

[20]συνετὸς ἐν πράγμασιν εὑρετὴς ἀγαθῶν, πεποιθὼς δὲ ἐπὶ θεῷ μακαριστός. 20
[21]τοὺς σοφοὺς καὶ συνετοὺς φαύλους καλοῦσιν, οἱ δὲ γλυκεῖς ἐν λόγῳ πλείονα 21
ἀκούσονται. [22]πηγὴ ζωῆς ἔννοια τοῖς κεκτημένοις, παιδεία δὲ ἀφρόνων κακή. 22
[23]καρδία σοφοῦ νοήσει τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου στόματος, ἐπὶ δὲ χείλεσι φορέσει 23
ἐπιγνωμοσύνην. [24]κηρία μέλιτος λόγοι καλοί, γλύκασμα δὲ αὐτοῦ ἴασις ψυ- 24
χῆς. [25]εἰσὶν ὁδοὶ δοκοῦσαι εἶναι ὀρθαὶ ἀνδρί, τὰ μέντοι τελευταῖα αὐτῶν 25
βλέπει εἰς πυθμένα ᾅδου. [26]ἀνὴρ ἐν πόνοις πονεῖ ἑαυτῷ καὶ ἐκβιάζεται τὴν 26
ἀπώλειαν ἑαυτοῦ· ὁ μέντοι σκολιὸς ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ στόματι φορεῖ τὴν ἀπώ-
λειαν. [27]ἀνὴρ ἄφρων ὀρύσσει ἑαυτῷ κακά, ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλέων θη- 27
σαυρίζει πῦρ. [28]ἀνὴρ σκολιὸς διαπέμπεται κακά, καὶ λαμπτῆρα δόλου πυρ- 28
σεύσει κακοῖς, καὶ διαχωρίζει φίλους. [29]ἀνὴρ παράνομος ἀποπειρᾶται φίλων, 29
καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ὁδοὺς οὐκ ἀγαθάς. [30]στηρίζων δὲ ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ δια- 30
λογίσεται διεστραμμένα, ὁρίζει δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ πάντα τὰ κακά, οὗτος
κάμινός ἐστι κακίας. [31]στέφανος καυχήσεως γῆρας, ἐν δὲ ὁδοῖς δικαιοσύνης 31
εὑρίσκεται. [32]κρείσσων ἀνὴρ μακρόθυμος ἰσχυροῦ, ὁ δὲ κρατῶν ὀργῆς κρείσ- 32
σων καταλαμβανομένου πόλιν. [33]εἰς κόλπους ἐπέρχεται πάντα τοῖς ἀδίκοις, 33
παρὰ δὲ κυρίου πάντα τὰ δίκαια.

XVII.

Κρείσσων ψωμὸς μεθ᾽ ἡδονῆς ἐν εἰρήνῃ ἢ οἶκος πολλῶν ἀγαθῶν καὶ
ἀδίκων θυμάτων μετὰ μάχης. [2]οἰκέτης νοήμων κρατήσει δεσποτῶν ἀφρόνων, 2
ἐν δὲ ἀδελφοῖς διελεῖται μέρη. [3]ὥσπερ δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ ἄργυρος καὶ 3
χρυσός, οὕτως ἐκλεκταὶ καρδίαι παρὰ κυρίῳ. [4]κακὸς ὑπακούει γλώσσης πα- 4
ρανόμων, δίκαιος δὲ οὐ προσέχει χείλεσι ψευδέσιν. [5]ὁ καταγελῶν πτωχοῦ 5
παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν, ὁ δὲ ἐπιχαίρων ἀπολλυμένῳ οὐκ ἀθῳωθήσε-
ται, ὁ δὲ ἐπισπλαγχνιζόμενος ἐλεηθήσεται. [6]στέφανος γερόντων τέκνα τέκνων, 6
καύχημα δὲ τέκνων πατέρες αὐτῶν. τοῦ πιστοῦ ὅλος ὁ κόσμος τῶν χρημά-
των, τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβολός. [7]οὐχ ἁρμόσει ἄφρονι χείλη πιστά, οὐδὲ 7
δικαίῳ χείλη ψευδῆ. [8]μισθὸς χαρίτων παιδεία τοῖς χρωμένοις, οὗ δ᾽ ἂν ἐπι- 8
στρέψῃ εὐοδωθήσεται. [9]ὃς κρύπτει ἀδικήματα ζητεῖ φιλίαν, ὃς δὲ μισεῖ 9
κρύπτειν διίστησι φίλους καὶ οἰκείους. [10]συντρίβει ἀπειλὴ καρδίαν φρονίμου, 10
ἄφρων δὲ μαστιγωθεὶς οὐκ αἰσθάνεται. [11]ἀντιλογίας ἐγείρει πᾶς κακός, ὁ δὲ 11
κύριος ἄγγελον ἀνελεήμονα ἐκπέμψει αὐτῷ. [12]ἐμπεσεῖται μέριμνα ἀνδρὶ νοή- 12
μονι, οἱ δὲ ἄφρονες διαλογιοῦνται κακά. [13]ὃς ἀποδίδωσι κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, 13
οὐ κινηθήσεται κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. [14]ἐξουσίαν δίδωσι λόγοις ἀρχὴ 14
δικαιοσύνης, προηγεῖται δὲ τῆς ἐνδείας στάσις καὶ μάχη. [15]ὃς δίκαιον κρίνει 15
τὸν ἄδικον, ἄδικον δὲ τὸν δίκαιον, ἀκάθαρτος καὶ βδελυκτὸς παρὰ θεῷ. [16]ἵνα 16
τί ὑπῆρξε χρήματα ἄφρονι; κτήσασθαι γὰρ σοφίαν ἀκάρδιος οὐ δυνήσεται.
ὃς ὑψηλὸν ποιεῖ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον ζητεῖ συντριβήν, ὁ δὲ σκολιάζων τοῦ μα-
θεῖν ἐμπεσεῖται εἰς κακά. [17]εἰς πάντα καιρὸν φίλος ὑπαρχέτω σοι, ἀδελφοὶ 17
δὲ ἐν ἀνάγκαις χρήσιμοι ἔστωσαν, τούτου γὰρ χάριν γεννῶνται. [18]ἀνὴρ ἄφρων 18
ἐπικροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἑαυτῷ, ὡς καὶ ὁ ἐγγυώμενος ἐγγύῃ τῶν ἑαυτοῦ φίλων.

---

20. AC επι κυριω 21. AC πλειον ... ακουονται 24. AC αυτων 25. C τα δε τελευτ. αυτου 26. εκβ. εαυτου την απωλ., C εκβ. αυτου την απωλ. ... C φερει 27. ορυσσει πυρ 28. πυρσευει ... C διαχωρι 30. AC om δε ... AC λογιζεται ... οργιζει ... εστιν κακων 32. AC** post ισχυρου add και ανηρ φρονησιν εχων γεωργιου μεγαλου ... του καταλαμβανομενου XVII. 1. AC πληρης πολλων 3. παρα θεω 4. in f. add του πιστου ολος ο κοσμος των χρηματων, του δε απιστου ουδε οβολος (cf. v. 6.) 5. καταγγελλων ... αθοωθησεται ... σπλαγχνιζομενος 6. om του πιστου usque οβολος (cf. ad v. 4.) 8. η παιδεια 13. εις τους οικους αυτου 16. κτησασθ. δε σοφιας 17. αναγκαις(?) 18. τον εαυτου φιλον

19 20 [19]φιλαμαρτήμων χαίρει μάχαις, [20]ὁ δὲ σκληροκάρδιος οὐ συναντᾷ ἀγαθοῖς.
21 ἀνὴρ εὐμετάβολος γλώσσῃ ἐμπεσεῖται εἰς κακά, [21]καρδία δὲ ἄφρονος ὀδύνη
τῷ κεκτημένῳ αὐτήν. οὐκ εὐφραίνεται πατὴρ ἐφ᾽ υἱῷ ἀπαιδεύτῳ, υἱὸς δὲ
22 φρόνιμος εὐφραίνει μητέρα αὐτοῦ. [22]καρδία εὐφραινομένη εὐεκτεῖν ποιεῖ,
23 ἀνδρὸς δὲ λυπηροῦ ξηραίνεται τὰ ὀστᾶ. [23]λαμβάνοντος δῶρα ἀδίκως ἐν κόλ-
24 ποις οὐ κατευοδοῦνται ὁδοί, ἀσεβὴς δὲ ἐκκλίνει ὁδοὺς δικαιοσύνης. [24]πρόσω-
25 πον συνετὸν ἀνδρὸς σοφοῦ, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἄφρονος ἐπ᾽ ἄκρα γῆς. [25]ὀργὴ
26 πατρὶ υἱὸς ἄφρων, καὶ ὀδύνη τῇ τεκούσῃ αὐτόν. [26]ζημιοῦν ἄνδρα δίκαιον
27 οὐ καλόν, οὐδὲ ὅσιον ἐπιβουλεύειν δυνάσταις δικαίοις. [27]ὃς φείδεται ῥῆμα
28 προέσθαι σκληρὸν ἐπιγνώμων, μακρόθυμος δὲ ἀνὴρ φρόνιμος. [28]ἀνοήτῳ ἐπε-
ρωτήσαντι σοφίαν σοφία λογισθήσεται, ἐνεὸν δέ τις ἑαυτὸν ποιήσας δόξει
φρόνιμος εἶναι.

XVIII.

Προφάσεις ζητεῖ ἀνὴρ βουλόμενος χωρίζεσθαι ἀπὸ φίλων, ἐν παντὶ δὲ
2 καιρῷ ἐπονείδιστος ἔσται. [2]οὐ χρείαν ἔχει σοφίας ἐνδεὴς φρενῶν, μᾶλλον γὰρ
3 ἄγεται ἀφροσύνῃ. [3]ὅταν ἔλθῃ ἀσεβὴς εἰς βάθος κακῶν, καταφρονεῖ, ἐπέρχε-
4 ται δὲ αὐτῷ ἀτιμία καὶ ὄνειδος. [4]ὕδωρ βαθὺ λόγος ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ποτα-
5 μὸς δὲ ἀναπηδύει καὶ πηγὴ ζωῆς. [5]θαυμάσαι πρόσωπον ἀσεβοῦς οὐ καλόν,
6 οὐδὲ ὅσιον ἐκκλίνειν τὸ δίκαιον ἐν κρίσει. [6]χείλη ἄφρονος ἄγουσιν αὐτὸν εἰς
7 κακά, τὸ δὲ στόμα αὐτοῦ τὸ θρασὺ θάνατον ἐπικαλεῖται. [7]στόμα ἄφρονος
8 συντριβὴ αὐτῷ, τὰ δὲ χείλη αὐτοῦ παγὶς τῇ ψυχῇ αὐτοῦ. [8]ὀκνηροὺς κατα-
9 βάλλει φόβος, ψυχαὶ δὲ ἀνδρογύνων πεινάσουσιν. [9]ὁ μὴ ἰώμενος αὐτὸν ἐν
10 τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀδελφός ἐστι τοῦ λυμαινομένου ἑαυτόν. [10]ἐκ μεγαλωσύνης
11 ἰσχύος ὄνομα κυρίου, αὐτῷ δὲ προςδραμόντες δίκαιοι ὑψοῦνται. [11]ὕπαρξις
12 πλουσίου ἀνδρὸς πόλις ὀχυρά, ἡ δὲ δόξα αὐτῆς μέγα ἐπισκιάζει. [12]πρὸ συν-
13 τριβῆς ὑψοῦται καρδία ἀνδρός, καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται. [13]ὃς ἀποκρίνεται
14 λόγον πρὶν ἀκοῦσαι, ἀφροσύνη αὐτῷ ἐστὶ καὶ ὄνειδος. [14]θυμὸν ἀνδρὸς πραΰ-
15 νει θεράπων φρόνιμος, ὀλιγόψυχον δὲ ἄνδρα τίς ὑποίσει; [15]καρδία φρονίμου
16 κτᾶται αἴσθησιν, ὦτα δὲ σοφῶν ζητεῖ ἔννοιαν. [16]δόμα ἀνθρώπου ἐμπλατύνει
17 αὐτόν, καὶ παρὰ δυνάσταις καθιζάνει αὐτόν. [17]δίκαιος ἑαυτοῦ κατήγορος ἐν
18 πρωτολογίᾳ, ὡς δ᾽ ἂν ἐπιβάλῃ ὁ ἀντίδικος ἐλέγχεται. [18]ἀντιλογίας παύει
19 σιγηρός, ἐν δὲ δυναστείαις ὁρίζει. [19]ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς
20 πόλις ὀχυρὰ καὶ ὑψηλή, ἰσχύει δὲ ὥσπερ τεθεμελιωμένον βασίλειον. [20]ἀπὸ
καρπῶν στόματος ἀνὴρ πίμπλησι κοιλίαν αὐτοῦ, ἀπὸ δὲ καρπῶν χειλέων αὐ-
21 τοῦ ἐμπλησθήσεται. [21]θάνατος καὶ ζωὴ ἐν χειρὶ γλώσσης, οἱ δὲ κρατοῦντες
22 αὐτῆς ἔδονται τοὺς καρποὺς αὐτῆς. [22]ὃς εὗρε γυναῖκα ἀγαθὴν εὗρε χάρι-
τας, ἔλαβε δὲ παρὰ θεοῦ ἱλαρότητα· ὃς ἐκβάλλει γυναῖκα ἀγαθὴν ἐκβάλλει
τὰ ἀγαθά, ὁ δὲ κατέχων μοιχαλίδα ἄφρων καὶ ἀσεβής. (19, 3.) ἀφροσύνη
ἀνδρὸς λυμαίνεται τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, τὸν δὲ θεὸν αἰτιᾶται τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

XIX.

4 [4]Πλοῦτος προςτίθησι φίλους πολλούς, ὁ δὲ πτωχὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπάρ-
5 χοντος φίλου λείπεται. [5]μάρτυς ψευδὴς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὁ δὲ ἐγκαλῶν
6 ἀδίκως οὐ διαφεύξεται. [6]πολλοὶ θεραπεύουσι πρόσωπα βασιλέων, πᾶς δὲ ὁ
7 κακὸς γίνεται ὄνειδος ἀνδρί. [7]πᾶς ὃς ἀδελφὸν πτωχὸν μισεῖ, καὶ φιλίας μακρὰν

---

19. χειρει μαχας 21. ευφρανει μ. α. 23. εν κολπω αδικως 25. τη τεκ. αυτου 28. om σοφιαν XVIII. 2. αγαγεται 6. αγ. αυτα 9. εαυτον pro αυτον 11. υπαρξεις ... επισκειασει 16. ενπλατυνει 18. AC δυνασταις 20. AC απο καρπου ... πιμπλησει 21. θανατος ζωης 22. παρα κυριου ... C εκβαλλει αγαθα XIX. 5. C ο δ εγκαλων 6. πας δε κακος γ. αδικος α.

ἔσται. ἔννοια ἀγαθὴ τοῖς εἰδόσιν αὐτὴν ἐγγιεῖ, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος εὑρήσει αὐ-
τήν. ὁ πολλὰ κακοποιῶν τελεσιουργεῖ κακίαν, ὃς δὲ ἐρεθίζει λόγους οὐ σω-
θήσεται. [8] ὁ κτώμενος φρόνησιν ἀγαπᾷ ἑαυτόν, ὃς δὲ φυλάσσει φρόνησιν εὑ- 8
ρήσει ἀγαθά. [9] μάρτυς ψευδὴς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὃς δ᾽ ἂν ἐκκαύσῃ 9
κακίαν ἀπολεῖται ὑπ᾽ αὐτῆς. [10] οὐ συμφέρει ἄφρονι τρυφή, καὶ ἐὰν οἰκέτης 10
ἄρξηται μεθ᾽ ὕβρεως δυναστεύειν. [11] ἐλεήμων ἀνὴρ μακροθυμεῖ, τὸ δὲ καύ- 11
χημα αὐτοῦ ἐπέρχεται παρανόμοις. [12] βασιλέως ἀπειλὴ ὁμοία βρυγμῷ λέοντος, 12
ὥςπερ δὲ δρόσος ἐπὶ χόρτῳ οὕτως τὸ ἱλαρὸν αὐτοῦ. [13] αἰσχύνη πατρὶ υἱὸς 13
ἄφρων, οὐχ ἁγναὶ εὐχαὶ ἀπὸ μισθώματος ἑταίρας. [14] οἶκον καὶ ὕπαρξιν μερί- 14
ζουσι πατέρες παισί, παρὰ δὲ κυρίου ἁρμόζεται γυνὴ ἀνδρί. [15] δειλία κατέχει 15
ἀνδρόγυνον, ψυχὴ δὲ ἀεργοῦ πεινάσει. [16] ὃς φυλάσσει ἐντολὴν τηρεῖ τὴν ἑαυ- 16
τοῦ ψυχήν, ὁ δὲ καταφρονῶν τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν ἀπολεῖται. [17] δανείζει θεῷ ὁ 17
ἐλεῶν πτωχόν, κατὰ δὲ τὸ δόμα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ. [18] παίδευε υἱόν 18
σου, οὕτως γὰρ ἔσται εὔελπις, εἰς δὲ ὕβριν μὴ ἐπαίρου τῇ ψυχῇ σου. [19] κα- 19
κόφρων ἀνὴρ πολλὰ ζημιωθήσεται, ἐὰν δὲ λοιμεύηται, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
προςθήσει. [20] ἄκουε υἱὲ παιδείαν πατρός σου, ἵνα σοφὸς γένῃ ἐπ᾽ ἐσχάτων 20
σου. [21] πολλοὶ λογισμοὶ ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν 21
αἰῶνα μένει. [22] καρπὸς ἀνδρὶ ἐλεημοσύνη, κρείσσων δὲ πτωχὸς δίκαιος ἢ πλού- 22
σιος ψευδής. [23] φόβος κυρίου εἰς ζωὴν ἀνδρί, ὁ δὲ ἄφοβος αὐλισθήσεται ἐν 23
τόποις οὗ οὐκ ἐπισκοπεῖται γνῶσις. [24] ὁ ἐγκρύπτων εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ χεῖ- 24
ρας ἀδίκως οὐδὲ τῷ στόματι οὐ μὴ προςενείκῃ αὐτάς. [25] λοιμοῦ μαστιγουμέ- 25
νου ἄφρων πανουργότερος γίνεται· ἐὰν δὲ ἐλέγχῃς ἄνδρα φρόνιμον, νοήσει
αἴσθησιν. [26] ὁ ἀτιμάζων πατέρα καὶ ἀπωθούμενος μητέρα αὐτοῦ καταισχυν- 26
θήσεται καὶ ἐπονείδιστος ἔσται. [27] υἱὸς ἀπολειπόμενος φυλάξαι παιδείαν πα- 27
τρὸς μελετήσει ῥήσεις κακάς. [28] ὁ ἐγγυώμενος παῖδα ἄφρονα καθυβρίσει δι- 28
καίωμα, στόμα δὲ ἀσεβῶν καταπίεται κρίσεις. [29] ἑτοιμάζονται ἀκολάστοις 29
μάστιγες, καὶ τιμωρίαι ὁμοίως ἄφροσιν.

XX.

Ἀκόλαστον οἶνος καὶ ὑβριστικὸν μέθη, πᾶς δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέ-
κεται. [2] οὐ διαφέρει ἀπειλὴ βασιλέως θυμοῦ λέοντος, ὁ δὲ παροξύνων αὐτὸν 2
ἁμαρτάνει εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. [3] δόξα ἀνδρὶ ἀποστρέφεσθαι λοιδορίας, πᾶς 3
δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέκεται. [4] ὀνειδιζόμενος ὀκνηρὸς οὐκ αἰσχύνεται, ὡς- 4
αύτως καὶ ὁ δανειζόμενος σῖτον ἐν ἀμητῷ. [5] ὕδωρ βαθὺ βουλὴ ἐν καρδίᾳ 5
ἀνδρός, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἐξαντλήσει αὐτήν. [6] μέγα ἄνθρωπος καὶ τίμιον ἀνὴρ 6
ἐλεήμων, ἄνδρα δὲ πιστὸν ἔργον εὑρεῖν. [7] ὃς ἀναστρέφεται ἄμωμος ἐν δικαιο- 7
σύνῃ, μακαρίους τοὺς παῖδας αὐτοῦ καταλείψει. [8] ὅταν βασιλεὺς δίκαιος κα- 8
θίσῃ ἐπὶ θρόνου, οὐκ ἐναντιοῦται ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πᾶν πονηρόν. [9] τίς καυ- 9
χήσεται ἁγνὴν ἔχειν τὴν καρδίαν; ἢ τίς παῤῥησιάσεται καθαρὸς εἶναι ἀπὸ
ἁμαρτιῶν; [20] κακολογοῦντος πατέρα ἢ μητέρα σβεσθήσεται λαμπτήρ, αἱ δὲ 20
κόραι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὄψονται σκότος. [21] μερὶς ἐπισπουδαζομένη ἐν 21
πρώτοις ἐν τοῖς τελευταίοις οὐκ εὐλογηθήσεται. [22] μὴ εἴπῃς Τίσομαι τὸν 22
ἐχθρόν, ἀλλ᾽ ὑπόμεινον τὸν κύριον ἵνα σοι βοηθήσῃ. [10] στάθμιον μέγα καὶ 10
μικρὸν καὶ μέτρα δισσά, ἀκάθαρτα ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀμφότερα, [11] καὶ ὁ 11
ποιῶν αὐτά. ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ συμποδισθήσεται νεανίσκος μετὰ

---

7. C ο μεν κακοποιων ... C ου σωζεται 13. post αφρων add και οδυνη τη τεκουση αυτου ... C και ουχ αγναι 14. AC μεριουσιν 19. C κακοφρονων 22. ψευστης 24. C εκκρυπτων ... AC προςαγαγη 25. πανουργ. εσται ... C ελεγξης 28. καθυβριζει ... κρισις (ut saepissime ις et εις confunduntur) XX. 1. post μεθη add πας δε ο συμμενομενος ουκ εσται σοφος 2. παροξ. εαυτον 8. καθισ. βασ. δικ. 22. αλλα 11. και ο π. αυτο conjg. cum εν τ. επιτ. α. συμπ.

12 ὁσίου, καὶ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. [12] οὖς ἀκούει καὶ ὀφθαλμὸς ὁρᾷ, κυρίου ἔργα
13 καὶ ἀμφότερα. [13] μὴ ἀγάπα καταλαλεῖν, ἵνα μὴ ἐξαρθῇς· διάνοιξον τοὺς
23 ὀφθαλμούς σου καὶ ἐμπλήσθητι ἄρτων. [23] βδέλυγμα κυρίῳ δισσὸν στάθμιον,
24 καὶ ζυγὸς δόλιος οὐ καλὸν ἐνώπιον αὐτοῦ. [24] παρὰ κυρίου εὐθύνεται τὰ δια-
25 βήματα ἀνδρί, θνητὸς δὲ πῶς ἂν νοήσαι τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ; [25] παγὶς ἀνδρὶ
26 ταχύ τι τῶν ἰδίων ἁγιάσαι, μετὰ γὰρ τὸ εὔξασθαι μετανοεῖν γίνεται. [26] λικμήτωρ
27 ἀσεβῶν βασιλεὺς σοφός, καὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς τροχόν. [27] φῶς κυρίου πνοὴ ἀν-
28 θρώπων, ὃς ἐρευνᾷ ταμιεῖα κοιλίας. [28] ἐλεημοσύνη καὶ ἀλήθεια φυλακὴ βα-
29 σιλεῖ, καὶ περικυκλώσουσιν ἐν δικαιοσύνῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ. [29] κόσμος νεανίαις
30 σοφία, δόξα δὲ πρεσβυτέρων πολιαί. [30] ὑπώπια καὶ συντρίμματα συναντᾷ
κακοῖς, πληγαὶ δὲ εἰς ταμιεῖα κοιλίας.

XXI.

Ὥςπερ ὁρμὴ ὕδατος οὕτως καρδία βασιλέως ἐν χειρὶ θεοῦ· οὗ ἐὰν θέλων
2 νεῦσαι, ἐκεῖ ἔκλινεν αὐτήν. [2] πᾶς ἀνὴρ φαίνεται ἑαυτῷ δίκαιος, κατευθύνει δὲ
3 καρδίας κύριος. [3] ποιεῖν δίκαια καὶ ἀληθεύειν ἀρεστὰ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ
4 θυσιῶν αἷμα. [4] μεγαλόφρων ἐν ὕβρει θρασυκάρδιος, λαμπτὴρ δὲ ἀσεβῶν ἁμαρ-
6 τία. [6] ὁ ἐνεργῶν θησαυρίσματα γλώσσῃ ψευδεῖ μάταια διώκει ἐπὶ παγίδας
7 θανάτου. [7] ὄλεθρος ἀσεβέσιν ἐπιξενωθήσεται, οὐ γὰρ βούλονται πράσσειν τὰ
8 δίκαια. [8] πρὸς τοὺς σκολιοὺς σκολιὰς ὁδοὺς ἀποστέλλει ὁ θεός, ἁγνὰ γὰρ καὶ
9 ὀρθὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. [9] κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας ὑπαίθρου ἢ ἐν κεκονιαμέ-
10 νοις μετὰ ἀδικίας καὶ ἐν οἴκῳ κοινῷ. [10] ψυχὴ ἀσεβοῦς οὐκ ἐλεηθήσεται ὑπ᾽
11 οὐδενὸς τῶν ἀνθρώπων. [11] ζημιουμένου ἀκολάστου πανουργότερος γίνεται ὁ
12 ἄκακος, συνιῶν δὲ σοφὸς δέξεται γνῶσιν. [12] συνιεῖ δίκαιος καρδίας ἀσεβῶν
13 καὶ φαυλίζει ἀσεβεῖς ἐν κακοῖς. [13] ὃς φράσσει τὰ ὦτα αὐτοῦ τοῦ μὴ ἐπα-
14 κοῦσαι ἀσθενοῦς, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰςακούων. [14] δόσις
λάθριος ἀνατρέπει ὀργάς, δώρων δὲ ὁ φειδόμενος θυμὸν ἐγείρει ἰσχυρόν.
15 [15] εὐφροσύνη δικαίων ποιεῖν κρίμα, ὅσιος δὲ ἀκάθαρτος παρὰ κακούργοις.
16 [16] ἀνὴρ πλανώμενος ἐξ ὁδοῦ δικαιοσύνης ἐν συναγωγῇ γιγάντων ἀναπαύσεται.
17 18 [17] ἀνὴρ ἐνδεὴς ἀγαπᾷ εὐφροσύνην, φιλῶν οἶνον καὶ ἔλαιον εἰς πλοῦτον· [18] περι-
19 κάθαρμα δὲ δικαίου ἄνομος. [19] κρεῖσσον οἰκεῖν ἐν γῇ ἐρήμῳ ἢ μετὰ γυναικὸς
20 μαχίμου καὶ γλωσσώδους καὶ ὀργίλου. [20] θησαυρὸς ἐπιθυμητὸς ἀναπαύσεται
21 ἐπὶ στόματος σοφοῦ, ἄφρονες δὲ ἄνδρες καταπίονται αὐτόν. [21] ὁδὸς δικαιο-
22 σύνης καὶ ἐλεημοσύνης εὑρήσει ζωὴν καὶ δόξαν. [22] πόλεις ὀχυρὰς ἐπέβη σο-
23 φὸς καὶ καθεῖλε τὸ ὀχύρωμα ἐφ᾽ ᾧ ἐπεποίθεισαν οἱ ἀσεβεῖς. [23] ὃς φυλάσσει
τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν, διατηρεῖ ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
24 [24] θρασὺς καὶ αὐθάδης καὶ ἀλαζὼν λοιμὸς καλεῖται, ὃς δὲ μνησικακεῖ παρά-
25 νομος. [25] ἐπιθυμίαι ὀκνηρὸν ἀποκτείνουσιν, οὐ γὰρ προαιροῦνται αἱ χεῖρες αὐ-
26 τοῦ ποιεῖν τι. [26] ἀσεβὴς ἐπιθυμεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπιθυμίας κακάς, ὁ δὲ
27 δίκαιος ἐλεᾷ καὶ οἰκτείρει ἀφειδῶς. [27] θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ, καὶ
28 γὰρ παρανόμως προσφέρουσιν αὐτάς. [28] μάρτυς ψευδὴς ἀπολεῖται, ἀνὴρ δὲ
29 ὑπήκοος φυλασσόμενος λαλήσει. [29] ἀσεβὴς ἀνὴρ ἀναιδῶς ὑφίσταται προσώ-
30 πῳ, ὁ δὲ εὐθὺς αὐτὸς συνιεῖ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. [30] οὐκ ἔστι σοφία, οὐκ ἔστιν
31 ἀνδρεία, οὐκ ἔστι βουλὴ πρὸς τὸν ἀσεβῆ. [31] ἵππος ἑτοιμάζεται εἰς ἡμέραν
πολέμου, παρὰ δὲ κυρίου ἡ βοήθεια.

XXII.

Αἱρετώτερον ὄνομα καλὸν ἢ πλοῦτος πολύς· ὑπὲρ δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον
2 χάρις ἀγαθή. [2] πλούσιος καὶ πτωχὸς συνήντησαν ἀλλήλοις, ἀμφοτέρους δὲ ὁ

13. διανοιξ. δε 24. om τα 27. η λυχνος ος ερευνα XXI. 1. ου δ αν θελων νευση εκλινεν αυτην 4. εφ υβρει ... αμαρτιαι 6. διωκ. και ερχεται επι 8. αποστελει 13. υπακουσαι 25. απεκτενουσιν 29. ευθης XXII. (2. συνητησαν)

κύριος ἐποίησε. [3]πανοῦργος ἰδὼν πονηρὸν τιμωρούμενον κραταιῶς αὐτὸς παι- 3
δεύεται, οἱ δὲ ἄφρονες παρελθόντες ἐζημιώθησαν. [4]γενεὰ σοφίας φόβος κυ- 4
ρίου καὶ πλοῦτος καὶ δόξα καὶ ζωή. [5]τρίβολοι καὶ παγίδες ἐν ὁδοῖς σκολιαῖς, 5
ὁ δὲ φυλάσσων τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀφέξεται αὐτῶν. [7]πλούσιοι πτωχῶν ἄρ- 7
ξουσι, καὶ οἰκέται ἰδίοις δεσπόταις δανειοῦσιν. [8]ὁ σπείρων φαῦλα θερίσει 8
*2 Co. 9, 7. κακά, πληγὴν δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει. ἄνδρα ἱλαρὸν καὶ δότην εὐλογεῖ ὁ
θεός, ματαιότητα δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει. [9]ὁ ἐλεῶν πτωχὸν αὐτὸς δια- 9
τραφήσεται, τῶν γὰρ ἑαυτοῦ ἄρτων ἔδωκε τῷ πτωχῷ. νίκην καὶ τιμὴν
περιποιεῖται ὁ δῶρα δούς, τὴν μέντοι ψυχὴν ἀφαιρεῖται τῶν κεκτημένων.
[10]ἔκβαλε ἐκ συνεδρίου λοιμόν, καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ νεῖκος· ὅταν γὰρ 10
καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ πάντας ἀτιμάζει. [11]ἀγαπᾷ κύριος ὁσίας καρδίας, δεκτοὶ 11
δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι· χείλεσι ποιμαίνει βασιλεύς. [12]οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ κυ- 12
ρίου διατηροῦσιν αἴσθησιν, φαυλίζει δὲ λόγους παράνομος. [13]προφασίζεται 13
καὶ λέγει ὀκνηρός Λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευταί. [14]βόθρος 14
βαθὺς στόμα παρανόμου, ὁ δὲ μισηθεὶς ὑπὸ κυρίου ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν.
εἰσὶν ὁδοὶ κακαὶ ἐνώπιον ἀνδρός, καὶ οὐκ ἀγαπᾷ τοῦ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῶν,
ἀποστρέφειν δὲ δεῖ ἀπὸ ὁδοῦ σκολιᾶς καὶ κακῆς. [15]ἄνοια ἐξῆπται καρδίας 15
νέου, ῥάβδος δὲ καὶ παιδεία μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ. [16]ὁ συκοφαντῶν πένητα 16
πολλὰ ποιεῖ τὰ ἑαυτοῦ, δίδωσι δὲ πλουσίῳ ἐπ' ἐλάσσονι. [17]λόγοις σοφῶν 17
παράβαλλε σὸν οὖς καὶ ἄκουε ἐμὸν λόγον, τὴν δὲ σὴν καρδίαν ἐπίστησον
ἵνα γνῷς ὅτι καλοί εἰσιν. [18]καὶ ἐὰν ἐμβάλῃς αὐτοὺς εἰς τὴν καρδίαν σου, 18
εὐφρανοῦσί σε ἅμα ἐπὶ σοῖς χείλεσιν, [19]ἵνα σου γένηται ἐπὶ κύριον ἡ ἐλπίς, 19
καὶ γνωρίσῃ σοι τὴν ὁδόν σου. [20]καὶ σὺ δὲ ἀπόγραψαι αὐτὰ σεαυτῷ τρισ- 20
σῶς εἰς βουλὴν καὶ γνῶσιν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου. [21]διδάσκω οὖν 21
σε ἀληθῆ λόγον καὶ γνῶσιν ἀγαθὴν ὑπακούειν, τοῦ ἀποκρίνεσθαί σε λόγους
ἀληθείας τοῖς προβαλλομένοις σοι. [22]μὴ ἀποβιάζου πένητα, πτωχὸς γάρ ἐστι, 22
καὶ μὴ ἀτιμάσῃς ἀσθενῆ ἐν πύλαις. [23]ὁ γὰρ κύριος κρινεῖ αὐτοῦ τὴν κρίσιν, 23
καὶ ῥύσῃ σὴν ἄσυλον ψυχήν. [24]μὴ ἴσθι ἑταῖρος ἀνδρὶ θυμώδει, φίλῳ δὲ 24
ὀργίλῳ μὴ συναυλίζου, [25]μή ποτε μάθῃς τῶν ὁδῶν αὐτοῦ καὶ λάβῃς βρό- 25
χους τῇ σῇ ψυχῇ. [26]μὴ δίδου σεαυτὸν εἰς ἐγγύην αἰσχυνόμενος πρόσωπον· 26
[27]ἐὰν γὰρ μὴ ἔχῃ πόθεν ἀποτίσῃ, λήψονται τὸ στρῶμα τὸ ὑπὸ τὰς πλευράς 27
σου. [28]μὴ μέταιρε ὅρια αἰώνια ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου. [29]ὁρατικὸν ἄνδρα 28 29
καὶ ὀξὺν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ βασιλεῦσι δεῖ παρεστάναι, καὶ μὴ παρεστάναι
ἀνδράσι νωθροῖς.

XXIII.

Ἐὰν καθίσῃς δειπνεῖν ἐπὶ τραπέζης δυνάστου, νοητῶς νόει τὰ παρα-
τιθέμενά σοι, [2]καὶ ἐπίβαλλε τὴν χεῖρά σου, εἰδὼς ὅτι τοιαῦτά σε δεῖ παρα- 2
σκευάσαι. εἰ δὲ ἀπληστότερος εἶ, [3]μὴ ἐπιθύμει τῶν ἐδεσμάτων αὐτοῦ· ταῦτα 3
γὰρ ἔχεται ζωῆς ψευδοῦς. [4]μὴ παρεκτείνου πένης ὢν πλουσίῳ, τῇ δὲ σῇ 4
ἐννοίᾳ ἀπόσχου. [5]ἐὰν ἐπιστήσῃς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτόν, οὐδαμοῦ φανεῖ- 5
ται· κατεσκεύασται γὰρ αὐτῷ πτέρυγες ὥσπερ ἀετοῦ, καὶ ὑποστρέφει εἰς
τὸν οἶκον τοῦ προεστηκότος αὐτοῦ. [6]μὴ συνδείπνει ἀνδρὶ βασκάνῳ, μηδὲ 6
ἐπιθύμει τῶν βρωμάτων αὐτοῦ· [7]ὃν τρόπον γὰρ εἴ τις καταπίοι τρίχα, οὕτως 7
ἐσθίει καὶ πίνει. μηδὲ πρὸς σὲ εἰσαγάγῃς αὐτὸν καὶ φάγῃς τὸν ψωμόν σου

9. δεδωκεν ... διδους 11. ed. rom. βασιλευς, 12. διατηρησουσιν 14. ουχ αγαπα 15. καρδια 16. τα εαυτου κακα 17. παραβαλε 18. C ευφραινουσιν 19. AC τ. οδον αυτου 20. C om δε 21. C διδασκων ... γνωσιν αληθη ... αποκρινασθαι ... λογοις α. τ. π. σε 22. C om γαρ 23. αυτου την δικην 27. AC εχης π. αποτισης ... λημψονται 29. C bis παραστηναι ... και μη παριστανται XXIII. 2. C τας χειρας 5. C προεστηκ. αυτον 6. C των εδεσματων αυτου

8 μετ' αὐτοῦ· [8] ἐξεμέσει γὰρ αὐτὸν καὶ λυμανεῖται τοὺς λόγους σου τοὺς κα-
9 λούς. [9] εἰς ὦτα ἄφρονος μηδὲν λέγε, μή ποτε μυκτηρίσῃ τοὺς συνετοὺς λό-
10 γους σου. [10] μὴ μεταθῇς ὅρια αἰώνια, εἰς δὲ κτῆμα ὀρφανῶν μὴ εἰσέλθῃς.
11 [11] ὁ γὰρ λυτρούμενος αὐτοὺς κύριος κραταιός ἐστι, καὶ κρινεῖ τὴν κρίσιν αὐ-
12 τῶν μετὰ σοῦ. [12] δὸς εἰς παιδείαν τὴν καρδίαν σου, τὰ δὲ ὦτά σου ἑτοί-
13 μασον λόγοις αἰσθήσεως. [13] μὴ ἀπόσχῃ νήπιον παιδεύειν, ὅτι ἐὰν πατάξῃς
14 αὐτὸν ῥάβδῳ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ· [14] σὺ μὲν γὰρ πατάξεις αὐτὸν ῥάβδῳ, τὴν δὲ
15 ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου ῥύσῃ. [15] υἱέ, ἐὰν σοφὴ γένηταί σου ἡ καρδία, εὐ-
16 φρανεῖς καὶ τὴν ἐμὴν καρδίαν, [16] καὶ ἐνδιατρίψει λόγοις τὰ σὰ χείλη πρὸς
17 τὰ ἐμὰ χείλη, ἐὰν ὀρθὰ ὦσι. [17] μὴ ζηλούτω ἡ καρδία σου ἁμαρτωλούς,
18 ἀλλὰ ἐν φόβῳ κυρίου ἴσθι ὅλην τὴν ἡμέραν. [18] ἐὰν γὰρ τηρήσῃς αὐτά, ἔσται
19 σοι ἔκγονα, ἡ δὲ ἐλπίς σου οὐκ ἀποστήσεται. [19] ἄκουε υἱὲ καὶ σοφὸς γίνου,
20 καὶ κατεύθυνε ἐννοίας σῆς καρδίας. [20] μὴ ἴσθι οἰνοπότης, μηδὲ ἐκτείνου
21 συμβολαῖς κρεῶν τε ἀγορασμοῖς· [21] πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ πορνοκόπος πτω-
22 χεύσει, καὶ ἐνδύσεται διεῤῥηγμένα καὶ ῥακώδη πᾶς ὑπνώδης. [22] ἄκουε υἱὲ
πατρὸς τοῦ γεννήσαντός σε, καὶ μὴ καταφρόνει ὅτι γεγήρακέ σου ἡ μήτηρ.
24 [24] καλῶς ἐκτρέφει πατὴρ δίκαιος, ἐπὶ δὲ υἱῷ σοφῷ εὐφραίνεται ἡ ψυχὴ αὐ-
25 τοῦ. [25] εὐφραινέσθω ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐπὶ σοί, καὶ χαιρέτω ἡ τεκοῦσά
26 σε. [26] δός μοι υἱὲ σὴν καρδίαν, οἱ δὲ σοὶ ὀφθαλμοὶ ἐμὰς ὁδοὺς τηρείτωσαν.
27 [27] πίθος γὰρ τετρημένος ἐστὶν ἀλλότριος οἶκος καὶ φρέαρ στενὸν ἀλλότριον.
28 29 [28] οὗτος γὰρ συντόμως ἀπολεῖται, καὶ πᾶς παράνομος ἀναλωθήσεται. [29] τίνι
οὐαί; τίνι θόρυβος; τίνι κρίσεις; τίνι δὲ ἀηδίαι καὶ λέσχαι; τίνι συντρίμματα
30 διὰ κενῆς; τίνος πελιδνοὶ οἱ ὀφθαλμοί; [30] οὐ τῶν ἐγχρονιζόντων ἐν οἴνοις;
31 οὐ τῶν ἰχνευόντων ποῦ πότοι γίνονται; [31] μὴ μεθύσκεσθε ἐν οἴνοις, ἀλλὰ
ὁμιλεῖτε ἀνθρώποις δικαίοις, καὶ ὁμιλεῖτε ἐν περιπάτοις· ἐὰν γὰρ εἰς τὰς
φιάλας καὶ τὰ ποτήρια δῷς τοὺς ὀφθαλμούς σου, ὕστερον περιπατήσεις γυμνό-
32 τερος ὑπέρου, [32] τὸ δὲ ἔσχατον ὥσπερ ὑπὸ ὄφεως πεπληγὼς ἐκτείνεται, καὶ
33 ὥσπερ ὑπὸ κεράστου διαχεῖται αὐτῷ ὁ ἰός. [33] οἱ ὀφθαλμοί σου ὅταν ἴδωσιν
34 ἀλλοτρίαν, τὸ στόμα σου τότε λαλήσει σκολιά, [34] καὶ κατακείσῃ ὥσπερ ἐν
35 καρδίᾳ θαλάσσης, καὶ ὥσπερ κυβερνήτης ἐν πολλῷ κλύδωνι. [35] ἐρεῖς δέ Τύ-
πτουσί με καὶ οὐκ ἐπόνεσα, καὶ ἐνέπαιξάν μοι, ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν· πότε ὄρ-
θρος ἔσται ἵνα ἐλθὼν ζητήσω μεθ' ὧν συνελεύσομαι;

XXIV.

Υἱέ, μὴ ζηλώσῃς κακοὺς ἄνδρας, μηδὲ ἐπιθυμήσῃς εἶναι μετ' αὐτῶν·
2 [2] ψευδῆ γὰρ μελετᾷ ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πόνους τὰ χείλη αὐτῶν λαλεῖ.
3 4 [3] μετὰ σοφίας οἰκοδομεῖται οἶκος, καὶ μετὰ συνέσεως ἀνορθοῦται· [4] μετὰ
5 αἰσθήσεως ἐμπίμπλανται ταμιεῖα ἐκ παντὸς πλούτου τιμίου καὶ καλοῦ. [5] κρείσ-
6 σων σοφὸς ἰσχυροῦ, καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου. [6] μετὰ κυ-
7 βερνήσεως γίνεται πόλεμος, βοήθεια δὲ μετὰ καρδίας βουλευτικῆς. [7] σοφία
καὶ ἔννοια ἀγαθὴ ἐν πύλαις σοφῶν· σοφοὶ οὐκ ἐκκλίνουσιν ἐκ στόματος κυ-
8 9 ρίου, [8] ἀλλὰ λογίζονται ἐν συνεδρίοις. ἀπαιδεύτοις συναντᾷ θάνατος, [9] ἀπο-
θνήσκει δὲ ἄφρων ἐν ἁμαρτίαις. ἀκαθαρσία δὲ ἀνδρὶ λοιμῷ ἐμμολυνθήσεται
10 11 [10] ἐν ἡμέρᾳ κακῇ καὶ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως ἕως ἂν ἐκλίπῃ. [11] ῥῦσαι ἀγομένους
12 εἰς θάνατον καὶ ἐκπρίου κτεινομένους, μὴ φείσῃ. [12] ἐὰν δὲ εἴπῃς Οὐκ οἶδα
τοῦτον, γίνωσκε ὅτι κύριος καρδίας πάντων γινώσκει· καὶ ὁ πλάσας πνοὴν

---

9. C μυκτηρισει 10. αιωνια α εθεντο οι πατερες σου 13. παιδευων 15. C σοφος 16. ενδιατριψη 18. εγγονα 20. C μηδε εκλυου 28. ουτως 29. τινι κρισις ... τινι αηδιαι ... τινος πελειοι 31. μεθυσκ. οινω ... και εις τα 32. αυτου ο ιος 35. ed. rom. post ηδειν non interpg. et post συνελευσομαι punctum habet XXIV. 4. εμπιπλαται 9. om δε sec. 10. εκλειπη 11. εκπριω 12. οτι ο κυριος

πᾶσιν αὐτὸς οἶδε πάντα, ὃς ἀποδίδωσιν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. [13] φάγε 13
μέλι υἱέ, ἀγαθὸν γὰρ κηρίον, ἵνα γλυκανθῇ σου ὁ φάρυγξ. [14] οὕτως αἰσθήσῃ 14
σοφίαν τῇ σῇ ψυχῇ· ἐὰν γὰρ εὕρῃς, ἔσται καλὴ ἡ τελευτή σου καὶ ἐλπίς
σε οὐκ ἐγκαταλείψει. [15] μὴ προσαγάγῃς ἀσεβῆ νομῇ δικαίων, μηδὲ ἀπατηθῇς 15
χορτασίᾳ κοιλίας. [16] ἑπτάκις γὰρ πεσεῖται δίκαιος καὶ ἀναστήσεται, οἱ δὲ 16
ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν κακοῖς. [17] ἐὰν πέσῃ ὁ ἐχθρός σου, μὴ ἐπιχαρῇς 17
αὐτῷ, ἐν δὲ τῷ ὑποσκελίσματι αὐτοῦ μὴ ἐπαίρου· [18] ὅτι ὄψεται κύριος καὶ 18
οὐκ ἀρέσει αὐτῷ, καὶ ἀποστρέψει τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ. [19] μὴ χαῖρε 19
ἐπὶ κακοποιοῖς, μηδὲ ζήλου ἁμαρτωλούς· [20] οὐ γὰρ μὴ γένηται ἔκγονα πο- 20
* 1 Pe. 2, 17. νηρῷ, λαμπτὴρ δὲ ἀσεβῶν σβεσθήσεται. [21] φοβοῦ τὸν θεὸν υἱὲ καὶ βασιλέα, 21
καὶ μηθετέρῳ αὐτῶν ἀπειθήσῃς· [22] ἐξαίφνης γὰρ τίσονται τοὺς ἀσεβεῖς, τὰς 22
δὲ τιμωρίας ἀμφοτέρων τίς γνώσεται; [23] (29, 27.) λόγον φυλασσόμενος (29, 27.) 23
υἱὸς ἀπωλείας ἐκτὸς ἔσται, δεχόμενος δὲ ἐδέξατο αὐτόν. μηδὲν ψεῦδος ἀπὸ
γλώσσης βασιλεῖ λεγέσθω, καὶ οὐδὲν ψεῦδος ἀπὸ γλώσσης αὐτοῦ οὐ μὴ
ἐξέλθῃ. μάχαιρα γλῶσσα βασιλέως καὶ οὐ σαρκίνη· ὃς δ' ἂν παραδοθῇ, συν-
τριβήσεται. ἐὰν γὰρ ὀξυνθῇ ὁ θυμὸς αὐτοῦ, σὺν νεύροις ἀνθρώπους ἀναλίσκει
καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπων κατατρώγει, καὶ συγκαίει ὥςπερ φλόξ, ὥστε ἄβρωτα εἶ-
ναι νεοσσοῖς ἀετῶν. [24] (30, 1.) τοὺς ἐμοὺς λόγους υἱὲ φοβήθητι, καὶ δεξάμε- (30, 1.) 24
νος αὐτοὺς μετανόει. τάδε λέγει ὁ ἀνὴρ τοῖς πιστεύουσι θεῷ, καὶ παύομαι.
[2] ἀφρονέστατος γάρ εἰμι ἁπάντων ἀνθρώπων, καὶ φρόνησις ἀνθρώπων οὐκ (2) 25
ἔστιν ἐν ἐμοί. [3] θεὸς δεδίδαχέ με σοφίαν, καὶ γνῶσιν ἁγίων ἔγνωκα. (3) 26
[4] τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κατέβη; τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν κόλπῳ; (4) 27
τίς συνέστρεψεν ὕδωρ ἐν ἱματίῳ; τίς ἐκράτησε πάντων τῶν ἄκρων τῆς γῆς,
τί ὄνομα αὐτῷ; ἢ τί ὄνομα τοῖς τέκνοις αὐτοῦ; [5] πάντες γὰρ λόγοι θεοῦ (5) 28
πεπυρωμένοι, ὑπερασπίζει δὲ αὐτὸς τῶν εὐλαβουμένων αὐτόν. [6] μὴ προς- (6) 29
θῇς τοῖς λόγοις αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἐλέγξῃ σε καὶ ψευδὴς γένῃ. [7] δύο αἰτοῦμαι (7) 30
παρὰ σοῦ, μὴ ἀφέλῃς μου χάριν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με· [8] μάταιον λόγον (8) 31
καὶ ψευδῆ μακράν μου ποίησον, πλοῦτον δὲ καὶ πενίαν μή μοι δῷς, σύν-
ταξον δέ μοι τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη· [9] ἵνα μὴ πλησθεὶς ψευδὴς γέ- (9) 32
νωμαι καὶ εἴπω Τίς με ὁρᾷ; ἢ πενηθεὶς κλέψω καὶ ὀμόσω τὸ ὄνομα τοῦ
θεοῦ. [10] μὴ παραδῷς οἰκέτην εἰς χεῖρας δεσπότου, μή ποτε καταράσηταί σε (10) 33
καὶ ἀφανισθῇς. [11] ἔκγονον κακὸν πατέρα καταρᾶται, τὴν δὲ μητέρα οὐκ (11) 34
εὐλογεῖ. [12] ἔκγονον κακὸν δίκαιον ἑαυτὸν κρίνει, τὴν δ' ἔξοδον αὐτοῦ οὐκ (12) 35
ἀπένιψεν. [13] ἔκγονον κακὸν ὑψηλοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχει, τοῖς δὲ βλεφάροις (13) 36
αὐτοῦ ἐπαίρεται. [14] ἔκγονον κακὸν μαχαίρας τοὺς ὀδόντας ἔχει καὶ τὰς μύ- (14) 37
λας τομίδας, ὥστε ἀναλίσκειν καὶ κατεσθίειν τοὺς ταπεινοὺς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ
τοὺς πένητας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων. [38] (24, 23.) ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν τοῖς (24, 23.) 38
σοφοῖς ἐπιγινώσκειν, αἰδεῖσθαι πρόςωπον ἐν κρίσει οὐ καλόν. [24] ὁ εἰπὼν (24) 39
τὸν ἀσεβῆ Δίκαιός ἐστιν, ἐπικατάρατος λαοῖς ἔσται καὶ μισητὸς εἰς ἔθνη· [25] οἱ (25) 40
δὲ ἐλέγχοντες βελτίους φανοῦνται, ἐπ' αὐτοὺς δὲ ἥξει εὐλογία. [26] χείλη (26) 41
δὲ φιλήσουσιν ἀποκρινόμενα λόγους ἀγαθούς. [27] ἑτοίμαζε εἰς τὴν ἔξοδον τὰ (27) 42
ἔργα σου, καὶ παρασκευάζου εἰς τὸν ἀγρόν, καὶ πορεύου κατόπισθέν μου
καὶ ἀνοικοδομήσεις τὸν οἶκόν σου. [28] μὴ ἴσθι ψευδὴς μάρτυς ἐπὶ σὸν πο- (28) 43
λίτην, μηδὲ πλατύνου σοῖς χείλεσι. [29] μὴ εἴπῃς Ὃν τρόπον ἐχρήσατό μοι (29) 44

---

14. σοφιας 16. ο δικαιος 20. εκγ. πονηρων 21. ed. rom. μηθ' ἑτερω 23. βασιλεως pro βασιλει ... νευρ. ανθρωπου 24. τους δε 25. παντων, C παντ. των ... AC φρον. ανθρωπου 26. C ο θεος ..** γνωσ. ανθρωπων 27. om τι ονομα sec. ... *.* τω υιω pro τοις τεκνοις ... AC in f. add ινα γνως 28. AC om γαρ ... υπερασπισει, C υπερασπιει 31. παιδιαν pro πενιαν ... παντα τα δε-οντα και αυταρκη 33. C καταρασεται 35. AC την δε 37. C* της μαχαιρας (vdtr) ... (στομιδας) ... om και κατεσθιειν ... C ασθενεις pro ταπεινους 38. αιδεσθαι πρ. ου καλ. εν κρ. 40. AC ευλογια αγαθη 41. AC λογους σοφους

45 (30) χρήσομαι αὐτῷ, τίσομαι δὲ αὐτὸν ἅ με ἠδίκησεν. [30] ὥςπερ γεώργιον
46 (31) ἀνὴρ ἄφρων, καὶ ὥςπερ ἀμπελὼν ἄνθρωπος ἐνδεὴς φρενῶν· [31] ἐὰν ἀφῇς
αὐτόν, χερσωθήσεται καὶ χορτομανήσει ὅλος, καὶ γίνεται ἐκλελειμμένος, οἱ δὲ
47 (32) φραγμοὶ τῶν λίθων αὐτοῦ κατασκάπτονται. [32] ὕστερον ἐγὼ μετενόησα,
48 (33) ἐπέβλεψα τοῦ ἐκλέξασθαι παιδείαν. [33] ὀλίγον νυστάζω, ὀλίγον δὲ καθυ-
49 (34) πνῶ, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίζομαι χερσὶ στήθη· [34] ἐὰν δὲ τοῦτο ποιῇς, ἥξει
προπορευομένη ἡ πενία σου, καὶ ἡ ἔνδειά σου ὥςπερ ἀγαθὸς δρομεύς.
50 [50] (30, 15.) τῇ βδέλλῃ τρεῖς θυγατέρες ἦσαν ἀγαπήσει ἀγαπώμεναι, καὶ αἱ
τρεῖς αὗται οὐκ ἐνεπίμπλασαν αὐτήν. καὶ ἡ τετάρτη οὐκ ἠρκέσθη εἰπεῖν
51 (16) Ἱκανόν· [16] ᾅδης, καὶ ἔρως γυναικός, καὶ γῆ οὐκ ἐμπιπλαμένη ὕδατος,
52 (17) καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ οὐ μὴ εἴπωσιν Ἀρκεῖ. [17] ὀφθαλμὸν καταγελῶντα πατρὸς
καὶ ἀτιμάζοντα γῆρας μητρός, ἐκκόψαισαν αὐτὸν κόρακες ἐκ τῶν φαράγγων,
53 (18) καὶ καταφάγοισαν αὐτὸν νεοσσοὶ ἀετῶν. [18] τρία δέ ἐστιν ἀδύνατά μοι
54 (19) νοῆσαι, καὶ τὸ τέταρτον οὐκ ἐπιγινώσκω· [19] ἴχνη ἀετοῦ πετομένου, καὶ
ὁδοὺς ὄφεως ἐπὶ πέτρας, καὶ τρίβους νηὸς ποντοπορούσης, καὶ ὁδοὺς ἀνδρὸς
55 (20) ἐν νεότητι. [20] τοιαύτη ὁδὸς γυναικὸς μοιχαλίδος, ἣ ὅταν πράξῃ ἀπονι-
56 (21) ψαμένη, οὐδέν φησι πεπραχέναι ἄτοπον. [21] διὰ τριῶν σείεται ἡ γῆ, τὸ
57 (22) δὲ τέταρτον οὐ δύναται φέρειν· [22] ἐὰν οἰκέτης βασιλεύσῃ, καὶ ἄφρων
58 (23) πλησθῇ σιτίων, [23] καὶ οἰκέτης ἐὰν ἐκβάλῃ τὴν ἑαυτῆς κυρίαν, καὶ μισητὴ
59 (24) γυνὴ ἐὰν τύχῃ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ. [24] τέσσαρα δὲ ἐλάχιστα ἐπὶ τῆς γῆς,
60 (25) ταῦτα δέ ἐστι σοφώτερα τῶν σοφῶν· [25] οἱ μύρμηκες οἷς μὴ ἔστιν ἰσχύς,
61 (26) καὶ ἑτοιμάζονται θέρους τὴν τροφήν· [26] καὶ οἱ χοιρογρύλλιοι ἔθνος οὐκ
62 (27) ἰσχυρόν, οἳ ἐποιήσαντο ἐν πέτραις τοὺς ἑαυτῶν οἴκους· [27] ἀβασίλευτόν
63 (28) ἐστιν ἡ ἀκρίς, καὶ στρατεύει ἀφ' ἑνὸς κελεύσματος εὐτάκτως· [28] καὶ
καλαβώτης χερσὶν ἐρειδόμενος καὶ εὐάλωτος ὤν, κατοικεῖ ἐν ὀχυρώμασι βα-
64 (29) σιλέων. [29] τρία δέ ἐστιν ἃ εὐόδως πορεύεται, καὶ τέταρτον ὃ καλῶς δια-
65 (30) βαίνει· [30] σκύμνος λέοντος ἰσχυρότερος κτηνῶν, ὃς οὐκ ἀποστρέφεται οὐδὲ
66 (31) καταπτήσσει κτῆνος, [31] καὶ ἀλέκτωρ ἐμπεριπατῶν θηλείαις εὔψυχος, καὶ
67 (32) τράγος ἡγούμενος αἰπολίου, καὶ βασιλεὺς δημηγορῶν ἐν ἔθνει. [32] ἐὰν πρόῃ
σεαυτὸν ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά σου μετὰ μάχης, ἀτιμασθήσῃ.
68 (33) [33] ἄμελγε γάλα, καὶ ἔσται βούτυρον· ἐὰν δὲ ἐκπιέζῃς μυκτῆρας, ἐξελεύσεται
69 (31, 1.) αἷμα· ἐὰν δὲ ἐξέλκῃς λόγους, ἐξελεύσονται κρίσεις καὶ μάχαι. [69] (31, 1.)
οἱ ἐμοὶ λόγοι εἴρηνται ὑπὸ θεοῦ βασιλέως, χρηματισμὸς ὃν ἐπαίδευσεν ἡ
70 (2) μήτηρ αὐτοῦ. [2] τί τέκνον τηρήσεις; τί; ῥήσεις θεοῦ· πρωτογενὲς σοὶ λέγω
71 (3) υἱέ· τί τέκνον ἐμῆς κοιλίας; τί τέκνον ἐμῶν εὐχῶν; [3] μὴ δῷς γυναιξὶ
72 (4) σὸν πλοῦτον, καὶ τὸν σὸν νοῦν καὶ βίον εἰς ὑστεροβουλίαν. [4] μετὰ βουλῆς
πάντα ποίει, μετὰ βουλῆς οἰνοπότει. οἱ δυνάσται θυμώδεις εἰσίν, οἶνον δὲ μὴ
73 (5) πινέτωσαν, [5] ἵνα μὴ πιόντες ἐπιλάθονται τῆς σοφίας, καὶ ὀρθὰ κρῖναι οὐ
74 (6) μὴ δύνωνται τοὺς ἀσθενεῖς. [6] δίδοτε μέθην τοῖς ἐν λύπαις, καὶ οἶνον πίνειν
75 (7) τοῖς ἐν ὀδύναις, [7] ἵνα ἐπιλάθωνται τῆς πενίας, καὶ τῶν πόνων μὴ μνησθῶ-
76 77 (8. 9) σιν ἔτι. [8] ἄνοιγε σὸν στόμα λόγῳ θεοῦ, καὶ κρῖνε πάντας ὑγιῶς· [9] ἄνοιγε
σὸν στόμα καὶ κρῖνε δικαίως, διάκρινε δὲ πένητα καὶ ἀσθενῆ.

---

49. AC om σου sec. 50. C τη βδελλι ... ενεμπιπλασαν 51. *αρης pro αδης ... AC post γυναικος add και ταρταρος ... C εμπιμπλαμενη ... C κ. πυρ κ. υδωρ 52. εκκολαψαισαν αυτην ... αυτην 54. C νεως 58. οικετις 59. τεσσερα δε εστιν 62. εκστρατευει 63. βασιλεως 64. πορευονται, κ. το τετ. 66. ενπεριπατων 67. εις ευφροσυνην 71. σου πλουτον ... υστεροβουλειαν 72. om δε 73. επιλανθωνται (sic) ... κρινειν 77. και κριναι

XXV.

Αὗται αἱ παιδεῖαι Σαλωμῶντος αἱ ἀδιάκριτοι, ἃς ἐξεγράψαντο οἱ φίλοι
Ἐζεκίου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας. [2] δόξα θεοῦ κρύπτει λόγον, δόξα δὲ 2
βασιλέως τιμᾷ πράγματα. [3] οὐρανὸς ὑψηλός, γῆ δὲ βαθεῖα, καρδία δὲ βα- 3
σιλέως ἀνεξέλεγκτος. [4] τύπτε ἀδόκιμον ἀργύριον, καὶ καθαρισθήσεται καθαρὸν 4
ἅπαν· [5] κτεῖνε ἀσεβεῖς ἐκ προσώπου βασιλέως, καὶ κατορθώσει ἐν δικαιοσύνῃ 5
ὁ θρόνος αὐτοῦ. [6] μὴ ἀλαζονεύου ἐνώπιον βασιλέως, μηδὲ ἐν τόποις δυναστῶν 6
ὑφίστασο· [7] κρεῖσσον γάρ σοι τὸ ῥηθῆναι Ἀνάβαινε πρὸς μέ, ἢ ταπεινῶσαί 7
σε ἐν προσώπῳ δυνάστου. ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου λέγε. [8] μὴ πρόσπιπτε 8
εἰς μάχην ταχέως, ἵνα μὴ μεταμεληθῇς ἐπ᾽ ἐσχάτων· ἡνίκα ἄν σε ὀνειδίσῃ
ὁ σὸς φίλος, [9] ἀναχώρει εἰς τὰ ὀπίσω. μὴ καταφρόνει, [10] μή σε ὀνειδίσῃ μὲν 9 10
ὁ φίλος· ἡ δὲ μάχη σου καὶ ἡ ἔχθρα οὐκ ἀπέσται, ἀλλὰ ἔσται σοι ἴση
θανάτῳ. χάρις καὶ φιλία ἐλευθεροῖ, ἃς τήρησον σεαυτῷ, ἵνα μὴ ἐπονείδιστος
γένῃ, ἀλλὰ φύλαξον τὰς ὁδούς σου εὐσυναλλάκτως. [11] μῆλον χρυσοῦν ἐν ὁρ- 11
μίσκῳ σαρδίου, οὕτως εἰπεῖν λόγον. [12] εἰς ἐνώτιον χρυσοῦν καὶ σάρδιον πο- 12
λυτελὲς δέδεται, λόγος σοφὸς εἰς εὐήκοον οὖς. [13] ὥςπερ ἔξοδος χιόνος ἐν ἀμητῷ 13
κατὰ καῦμα ὠφελεῖ, οὕτως ἄγγελος πιστὸς τοὺς ἀποστείλαντας αὐτόν· ψυχὰς
γὰρ τῶν αὐτῷ χρωμένων ὠφελεῖ. [14] ὥςπερ ἄνεμοι καὶ νέφη καὶ ὑετοὶ ἐπι- 14
φανέστατα, οὕτως ὁ καυχώμενος ἐπὶ δόσει ψευδεῖ. [15] ἐν μακροθυμίᾳ εὐοδία 15
βασιλεῦσι, γλῶσσα δὲ μαλακὴ συντρίβει ὀστᾶ. [16] μέλι εὑρὼν φάγε τὸ ἱκανόν, 16
μή ποτε πλησθεὶς ἐξεμέσῃς. [17] σπάνιον εἴςαγε σὸν πόδα πρὸς σεαυτοῦ φίλον, 17
μή ποτε πλησθείς σου μισήσῃ σε. [18] ῥόπαλον καὶ μάχαιρα καὶ τόξευμα ἀκι- 18
δωτόν, οὕτως καὶ ἀνὴρ ὁ καταμαρτυρῶν τοῦ φίλου αὐτοῦ μαρτυρίαν ψευδῆ.
[19] ὁδὸς κακοῦ καὶ ποὺς παρανόμου ὀλεῖται ἐν ἡμέρᾳ κακῇ. [20] ὥςπερ ὄξος 19 20
ἕλκει ἀσύμφορον, οὕτως προςπεσὸν πάθος ἐν σώματι καρδίαν λυπεῖ. ὥςπερ
σὴς ἐν ἱματίῳ καὶ σκώληξ ξύλῳ, οὕτως λύπη ἀνδρὸς βλάπτει καρδίαν. [21] ἐὰν 21
Ro. 12, 20. πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε αὐτόν, ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· [22] τοῦτο γὰρ 22
ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὁ δὲ κύριος ἀν-
ταποδώσει σοι ἀγαθά. [23] ἄνεμος βορέας ἐξεγείρει νέφη, πρόσωπον δὲ ἀναι- 23
δὲς γλῶσσαν ἐρεθίζει. [24] κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας δώματος ἢ μετὰ γυ- 24
ναικὸς λοιδόρου ἐν οἰκίᾳ κοινῇ. [25] ὥςπερ ὕδωρ ψυχρὸν ψυχῇ διψώσῃ προςηνές, 25
οὕτως ἀγγελία ἀγαθὴ ἐκ γῆς μακρόθεν. [26] ὥςπερ εἴ τις πηγὴν φράσσοι καὶ 26
ὕδατος ἔξοδον λυμαίνοιτο, οὕτως ἄκοσμον δίκαιον πεπτωκέναι ἐνώπιον ἀσε-
βοῦς. [27] ἐσθίειν μέλι πολὺ οὐ καλόν, τιμᾶν δὲ χρὴ λόγους ἐνδόξους. [28] ὥςπερ 27 28
πόλις τὰ τείχη καταβεβλημένη καὶ ἀτείχιστος, οὕτως ἀνὴρ ὃς οὐ μετὰ βου-
λῆς τι πράσσει.

XXVI.

Ὥςπερ δρόσος ἐν ἀμητῷ καὶ ὥςπερ ὑετὸς ἐν θέρει, οὕτως οὐκ ἔστιν
ἄφρονι τιμή. [2] ὥςπερ ὄρνεα πέταται καὶ στρουθοί, οὕτως ἀρὰ ματαία οὐκ 2
ἐπελεύσεται οὐδενί. [3] ὥςπερ μάστιξ ἵππῳ καὶ κέντρον ὄνῳ, οὕτως ῥάβδος 3
ἔθνει παρανόμῳ. [4] μὴ ἀποκρίνου ἄφρονι πρὸς τὴν ἐκείνου ἀφροσύνην, ἵνα 4
μὴ ὅμοιος γένῃ αὐτῷ· [5] ἀλλὰ ἀποκρίνου ἄφρονι κατὰ τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ, 5

XXV. 1. αυτ. αι παροιμιαι σολομωντος 2. προσταγματα 4. κρυπτε 7. το ρηθηναι σοι ... ιδον 8. ηνικα δ αν ... om σος 9. μη καταφρ. c. antecdd. conjg. 10. αλλ εσται 11. χρυσεον 12. χρυσουν σαρδιον 14. επιφανεστατοι ... οι καυχωμενοι 17. πρ. τον σεαυτου ... μισησει 18. ακηλιδωτον ... ο ανηρ ο κ. κατα του φ. εαυτου 19. οδους κακου 20. παθος σωματι ... σης ιματιω 21. τρεφε pro ψωμιζε 22. om πυρος ... ανταποδειδωσει **XXVI.** 2. πετανται 4. κατα την 5. προς την

6 ἵνα μὴ φαίνηται σοφὸς παρ' ἑαυτῷ. [6] ἐκ τῶν ὁδῶν ἑαυτοῦ ὄνειδος ποιεῖται
7 ὁ ἀποστείλας δι' ἀγγέλου ἄφρονος λόγον. [7] ἀφελοῦ πορείαν σκελῶν καὶ παρα-
8 νομίαν ἐκ στόματος ἀφρόνων. [8] ὃς ἀποδεσμεύει λίθον ἐν σφενδόνῃ, ὅμοιός
9 ἐστι τῷ διδόντι ἄφρονι δόξαν. [9] ἄκανθαι φύονται ἐν χειρὶ μεθύσου, δουλεία
10 δὲ ἐν χειρὶ τῶν ἀφρόνων. [10] πολλὰ χειμάζεται πᾶσα σὰρξ ἀφρόνων, συντρί-
11 βεται γὰρ ἡ ἔκστασις αὐτῶν. [11] ὥςπερ κύων ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἔμε- * 2 Pe. 2, 22
τον καὶ μισητὸς γένηται, οὕτως ἄφρων τῇ ἑαυτοῦ κακίᾳ ἀναστρέψας ἐπὶ τὴν
ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν. ἔστιν αἰσχύνη ἐπάγουσα ἁμαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰσχύνη δόξα
12 καὶ χάρις. [12] εἶδον ἄνδρα δόξαντα παρ' αὐτῷ σοφὸν εἶναι, ἐλπίδα μέντοι ἔσχε
13 μᾶλλον ἄφρων αὐτοῦ. [13] λέγει ὀκνηρὸς ἀποστελλόμενος εἰς ὁδόν Λέων ἐν
14 ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευταί. [14] ὥςπερ θύρα στρέφεται ἐπὶ τοῦ
15 στρόφιγγος, οὕτως ὀκνηρὸς ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ. [15] κρύψας ὀκνηρὸς τὴν χεῖρα
16 ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ οὐ δυνήσεται ἐπενεγκεῖν ἐπὶ στόμα. [16] σοφώτερος ἑαυτῷ
17 ὀκνηρὸς φαίνεται τοῦ ἐν πλησμονῇ ἀποκομίζοντος ἀγγελίαν. [17] ὥςπερ ὁ κρατῶν
18 κέρκου κυνός, οὕτως ὁ προεστὼς ἀλλοτρίας κρίσεως. [18] ὥςπερ οἱ ἰώμενοι προ-
βάλλουσι λόγους εἰς ἀνθρώπους, ὁ δὲ ἀπαντήσας τῷ λόγῳ πρῶτος ὑποσκε-
19 λισθήσεται· [19] οὕτως πάντες οἱ ἐνεδρεύοντες τοὺς ἑαυτῶν φίλους, ὅταν δὲ
20 ὁραθῶσι, λέγουσιν ὅτι παίζων ἔπραξα. [20] ἐν πολλοῖς ξύλοις θάλλει πῦρ, ὅπου δὲ
21 οὐκ ἔστι δίθυμος ἡσυχάζει μάχη. [21] ἐσχάρα ἄνθραξι καὶ ξύλα πυρί, ἀνὴρ δὲ
22 λοίδορος εἰς ταραχὴν μάχης. [22] λόγοι κερκώπων μαλακοί, οὗτοι δὲ τύπτουσιν
23 εἰς ταμιεῖα σπλάγχνων. [23] ἀργύριον διδόμενον μετὰ δόλου ὥςπερ ὄστρακον
24 ἡγητέον· χείλη λεῖα καρδίαν καλύπτει λυπηράν. [24] χείλεσι πάντα ἐπινεύει
25 ἀποκλαιόμενος ἐχθρός, ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ τεκταίνεται δόλους. [25] ἐάν σου δέη-
ται ὁ ἐχθρὸς μεγάλῃ τῇ φωνῇ, μὴ πεισθῇς· ἑπτὰ γάρ εἰσι πονηρίαι ἐν τῇ
26 ψυχῇ αὐτοῦ. [26] ὁ κρύπτων ἔχθραν συνίστησι δόλον, ἐκκαλύπτει δὲ τὰς ἑαυ-
27 τοῦ ἁμαρτίας εὔγνωστος ἐν συνεδρίοις. [27] ὁ ὀρύσσων βόθρον τῷ πλησίον ἐμπε-
28 σεῖται εἰς αὐτόν· ὁ δὲ κυλίων λίθον ἐφ' ἑαυτὸν κυλίει. [28] γλῶσσα ψευδὴς μι-
σεῖ ἀλήθειαν, στόμα δὲ ἄστεγον ποιεῖ ἀκαταστασίας.

XXVII.

2 Μὴ καυχῶ τὰ εἰς αὔριον, οὐ γὰρ γινώσκεις τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα. [2] ἐγκω-
μιαζέτω σε ὁ πέλας καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα, ἀλλότριος καὶ μὴ τὰ σὰ χείλη.
3 [3] βαρὺ λίθος καὶ δυςβάστακτον ἄμμος, ὀργὴ δὲ ἄφρονος βαρυτέρα ἀμφοτέ-
4 5 ρων. [4] ἀνελεήμων θυμὸς καὶ ὀξεῖα ὀργή, ἀλλ' οὐδὲν ὑφίσταται ζῆλος. [5] κρείσ-
6 σους ἔλεγχοι ἀποκεκαλυμμένοι κρυπτομένης φιλίας. [6] ἀξιοπιστότερά ἐστι τραύ-
7 ματα φίλου ἢ ἑκούσια φιλήματα ἐχθροῦ. [7] ψυχὴ ἐν πλησμονῇ οὖσα κηρίοις
8 ἐμπαίζει, ψυχῇ δὲ ἐνδεεῖ καὶ τὰ πικρὰ γλυκέα φαίνεται. [8] ὥςπερ ὅταν ὄρνεον
καταπετασθῇ ἐκ τῆς ἰδίας νοσσιᾶς, οὕτως ἄνθρωπος δουλοῦται ὅταν ἀποξε-
9 νωθῇ ἐκ τῶν ἰδίων τόπων. [9] μύροις καὶ οἴνοις καὶ θυμιάμασι τέρπεται καρδία,
10 καταῤῥήγνυται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων ψυχή. [10] φίλον σὸν ἢ φίλον πατρῷον
μὴ ἐγκαταλίπῃς, εἰς δὲ τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου μὴ εἰςέλθῃς ἀτυχῶν·
11 κρείσσων φίλος ἐγγὺς ἢ ἀδελφὸς μακρὰν οἰκῶν. [11] σοφὸς γίνου υἱέ, ἵνα σου
12 εὐφραίνηται ἡ καρδία, καὶ ἀπόστρεψον ἀπὸ σοῦ ἐπονειδίστους λόγους. [12] πα-

6. εαυτου οδων 9. του μεθυσου 11. τον εμετον αυτου 12. ιδον ... *δοξαζοντα παρ εαυτω ... αφρων μαλλον 14. επι τω στροφιγγι 15. δυναται ... εις το στομα 16. οκνηρος εαυτω 19. ουτω παντες ... οταν δε φωραθωσιν 20. οξυθυμος 24. ο αποκλ. 25. AC πεισθης αυτω ... AC εν τη καρδια α. 26. AC εν συνεδριω 27. C εφ εαυτου XXVII. 2. το πελας 4. C υφιστατο 5. AC αποκαλυπτομενοι 6. AC om εστι 7. γλυκια, C γλυκεια 8. AC ορνεον οταν ... C καταδουλουται 9. C καταρηγνυται ... C συνπτωματων 10. φιλ. σ. και φιλ. π. μη εγκαταλειπης (-λειπης etiam C) ... κρισσον 11. ινα ευφρ. σου, C ινα ευφρ. μου

νοῦργος κακῶν ἐπερχομένων ἀπεκρύβη, ἄφρονες δὲ ἐπελθόντες ζημίαν τίσου-
σιν. [13] ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, παρῆλθε γὰρ ὑβριστὴς ὅςτις τὰ ἀλλότρια 13
λυμαίνεται. [14] ὃς ἂν εὐλογῇ φίλον τὸ πρωὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ, καταρωμένου 14
οὐδὲν διαφέρειν δόξει. [15] σταγόνες ἐκβάλλουσιν ἄνθρωπον ἐν ἡμέρᾳ χειμερινῇ 15
ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ὡςαύτως καὶ γυνὴ λοίδορος ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου. [16] βο- 16
ρέας σκληρὸς ἄνεμος, ὀνόματι δὲ ἐπιδέξιος καλεῖται. [17] σίδηρος σίδηρον ὀξύνει, 17
ἀνὴρ δὲ παροξύνει πρόςωπον ἑταίρου. [18] ὃς φυτεύει συκῆν φάγεται τοὺς καρ- 18
ποὺς αὐτῆς, ὃς δὲ φυλάσσει τὸν ἑαυτοῦ κύριον τιμηθήσεται. [19] ὥςπερ οὐχ 19
ὅμοια πρόςωπα προςώποις, οὕτως οὐδὲ αἱ διάνοιαι τῶν ἀνθρώπων. [20] ᾅδης 20
καὶ ἀπώλεια οὐκ ἐμπίμπλανται, ὡςαύτως καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων
ἄπληστοι. βδέλυγμα κυρίῳ στηρίζων ὀφθαλμόν, καὶ οἱ ἀπαίδευτοι ἀκρατεῖς
γλώσσῃ. [21] δοκίμιον ἀργυρίῳ καὶ χρυσῷ πύρωσις, ἀνὴρ δὲ δοκιμάζεται διὰ 21
στόματος ἐγκωμιαζόντων αὐτόν. καρδία ἀνόμου ἐκζητεῖ κακά, καρδία δὲ εὐ-
θὺς ζητεῖ γνῶσιν. [22] ἐὰν μαστιγοῖς ἄφρονα ἐν μέσῳ συνεδρίου ἀτιμάζων, οὐ 22
μὴ περιέλῃς τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ. [23] γνωστῶς ἐπιγνώσῃ ψυχὰς ποιμνίου σου, 23
καὶ ἐπιστήσεις καρδίαν σου σαῖς ἀγέλαις· ὅτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀνδρὶ κρά-
τος καὶ ἰσχύς, οὐδὲ παραδίδωσιν ἐκ γενεᾶς εἰς γενεάν. [24] ἐπιμελοῦ τῶν ἐν 24
τῷ πεδίῳ χλωρῶν καὶ κερεῖς πόαν καὶ σύναγε χόρτον ὀρεινόν, ἵνα ἔχῃς πρό-
βατα εἰς ἱματισμόν· τίμα πεδίον, ἵνα ὦσί σοι ἄρνες. [25] υἱέ, παρ' ἐμοῦ ἔχεις 25
ῥήσεις ἰσχυρὰς εἰς τὴν ζωήν σου καὶ εἰς τὴν ζωὴν σῶν θεραπόντων.

XXVIII.

Φεύγει ἀσεβὴς μηδενὸς διώκοντος, δίκαιος δὲ ὥςπερ λέων πέποιθε. [2] δι' 2
ἁμαρτίας ἀσεβῶν κρίσεις ἐγείρονται, ἀνὴρ δὲ πανοῦργος κατασβέσει αὐτάς.
[3] ἀνδρεῖος ἐν ἀσεβείαις συκοφαντεῖ πτωχούς. ὥςπερ ὑετὸς λάβρος καὶ ἀνω- 3
φελής, [4] οὕτως οἱ ἐγκαταλείποντες τὸν νόμον ἐγκωμιάζουσιν ἀσέβειαν, οἱ δὲ 4
ἀγαπῶντες τὸν νόμον περιβάλλουσιν ἑαυτοῖς τεῖχος. [5] ἄνδρες κακοὶ οὐ συνή- 5
σουσι κρίμα, οἱ δὲ ζητοῦντες τὸν κύριον συνήσουσιν ἐν παντί. [6] κρείσσων 6
πτωχὸς πορευόμενος ἐν ἀληθείᾳ πλουσίου ψευδοῦς. [7] φυλάσσει νόμον υἱὸς συνε- 7
τός, ὃς δὲ ποιμαίνει ἀσωτίαν ἀτιμάζει πατέρα. [8] ὁ πληθύνων τὸν πλοῦτον 8
αὐτοῦ μετὰ τόκων καὶ πλεονασμῶν τῷ ἐλεῶντι πτωχοὺς συνάγει αὐτόν. [9] ὁ 9
ἐκκλίνων τὸ οὖς αὐτοῦ μὴ εἰςακοῦσαι νόμου, καὶ αὐτὸς τὴν προςευχὴν αὐτοῦ
ἐβδέλυκται. [10] ὃς πλανᾷ εὐθεῖς ἐν ὁδῷ κακῇ εἰς διαφθορὰν αὐτὸς ἐμπεσεῖται, 10
οἱ δὲ ἄνομοι διελεύσονται ἀγαθὰ καὶ οὐκ εἰςελεύσονται εἰς αὐτά. [11] σοφὸς 11
παρ' ἑαυτῷ ἀνὴρ πλούσιος, πένης δὲ νοήμων καταγνώσεται αὐτοῦ. [12] διὰ 12
βοήθειαν δικαίων πολλὴ γίνεται δόξα, ἐν δὲ τόποις ἀσεβῶν ἁλίσκονται ἄν-
θρωποι. [13] ὁ ἐπικαλύπτων ἀσέβειαν ἑαυτοῦ οὐκ εὐοδωθήσεται, ὁ δὲ ἐξηγού- 13
μενος ἐλέγχους ἀγαπηθήσεται. [14] μακάριος ἀνὴρ ὃς καταπτήσσει πάντα δι' 14
εὐλάβειαν, ὁ δὲ σκληρὸς τὴν καρδίαν ἐμπεσεῖται κακοῖς. [15] λέων πεινῶν καὶ 15
λύκος διψῶν ὃς τυραννεῖ πτωχὸς ὢν ἔθνους πενιχροῦ. [16] βασιλεὺς ἐνδεὴς 16
προςόδων μέγας συκοφάντης, ὁ δὲ μισῶν ἀδικίαν μακρὸν χρόνον ζήσεται.
[17] ἄνδρα τὸν ἐν αἰτίᾳ φόνου ὁ ἐγγυώμενος φυγὰς ἔσται καὶ οὐκ ἐν ἀσφα- 17
λείᾳ. παίδευε υἱὸν καὶ ἀγαπήσει σε, καὶ δώσει κόσμον τῇ σῇ ψυχῇ, οὐ μὴ
ὑπακούσει ἔθνει παρανόμῳ. [18] ὁ πορευόμενος δικαίως βεβοήθηται, ὁ δὲ σκο- 18

---

12. ελθοντες, C παρελθοντες 13. AC post γαρ disting. ... AC λοιμαινεται (οι i. e. υ) 14. C δοξη 17. AC ετερου 19. C ουκ ... AC αι καρδιαι ... C in f. add ομοιαι 20. ενπιπλανται 21. AC χρυσιω ... AC ευθης εκζητει 22. AC τον αφρονα εν μ. συνεδριω 23. C ποιμνιων ... επιστησης ... AC ου τον αιωνα ... εις γενεας και γενεας, C εις γενεας και γενεαν 24. χλωρω ... ποιαν ... AC συναγαγε XXVIII. 2. AC δια αμαρτιας 7. πατερα αυτου 8. ελεουντι 9. αυτου του μη (10. αγαθας) 17. υπακουση

19 λιαῖς ὁδοῖς πορευόμενος ἐμπλακήσεται. 19 ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν πλη-
20 σθήσεται ἄρτων, ὁ δὲ διώκων σχολὴν πλησθήσεται πενίας. 20 ἀνὴρ ἀξιόπιστος
21 πολλὰ εὐλογηθήσεται, ὁ δὲ κακὸς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται. 21 ὃς οὐκ αἰσχύνε-
ται πρόσωπα δικαίων οὐκ ἀγαθός, ὁ τοιοῦτος ψωμοῦ ἄρτου ἀποδώσεται ἄνδρα.
22 22 σπεύδει πλουτεῖν ἀνὴρ βάσκανος, καὶ οὐκ οἶδεν ὅτι ἐλεήμων κρατήσει αὐ-
23 τοῦ. 23 ὁ ἐλέγχων ἀνθρώπου ὁδοὺς χάριτας ἕξει μᾶλλον τοῦ γλωσσοχαριτοῦντος.
24 24 ὃς ἀποβάλλεται πατέρα ἢ μητέρα καὶ δοκεῖ μὴ ἁμαρτάνειν, οὗτος κοινω-
25 νός ἐστιν ἀνδρὸς ἀσεβοῦς. 25 ἄπιστος ἀνὴρ κρινεῖ εἰκῇ, ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ
26 κύριον ἐν ἐπιμελείᾳ ἔσται. 26 ὃς πέποιθε θρασείᾳ καρδίᾳ ὁ τοιοῦτος ἄφρων,
27 ὃς δὲ πορεύεται σοφίᾳ σωθήσεται. 27 ὃς δίδωσι πτωχοῖς οὐκ ἐνδεηθήσεται,
28 ὃς δὲ ἀποστρέφει τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἔσται. 28 ἐν τόποις
ἀσεβῶν στένουσι δίκαιοι, ἐν δὲ τῇ ἐκείνων ἀπωλείᾳ πληθυνθήσονται δίκαιοι.

XXIX.

Κρείσσων ἀνὴρ ἐλέγχων ἀνδρὸς σκληροτραχήλου, ἐξαπίνης γὰρ φλεγο-
2 μένου αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἴασις. 2 ἐγκωμιαζομένων δικαίων εὐφρανθήσονται λαοί,
3 ἀρχόντων δὲ ἀσεβῶν στένουσιν ἄνδρες. 3 ἀνδρὸς φιλοῦντος σοφίαν εὐφραίνε-
4 ται πατὴρ αὐτοῦ, ὃς δὲ ποιμαίνει πόρνας ἀπολεῖ πλοῦτον. 4 βασιλεὺς δίκαιος
5 ἀνίστησι χώραν, ἀνὴρ δὲ παράνομος κατασκάπτει. 5 ὃς παρασκευάζεται ἐπὶ
πρόσωπον τοῦ ἑαυτοῦ φίλου δίκτυον, περιβάλλει αὐτὸ τοῖς ἑαυτοῦ ποσίν.
6 6 ἁμαρτάνοντι ἀνδρὶ μεγάλη παγίς, δίκαιος δὲ ἐν χαρᾷ καὶ ἐν εὐφροσύνῃ
7 ἔσται. 7 ἐπίσταται δίκαιος κρίνειν πενιχροῖς, ὁ δὲ ἀσεβὴς οὐ νοεῖ γνῶσιν, καὶ
8 πτωχῷ οὐχ ὑπάρχει νοῦς ἐπιγνώμων. 8 ἄνδρες ἄνομοι ἐξέκαυσαν πόλιν, σο-
9 φοὶ δὲ ἀπέστρεψαν ὀργήν. 9 ἀνὴρ σοφὸς κρίνει ἔθνη, ἀνὴρ δὲ φαῦλος ὀργι-
10 ζόμενος καταγελᾶται καὶ οὐ καταπτήσσει. 10 ἄνδρες αἱμάτων μέτοχοι μισοῦ-
11 σιν ὅσιον, οἱ δὲ εὐθεῖς ἐκζητήσουσι ψυχὴν αὐτοῦ. 11 ὅλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ
12 ἐκφέρει ἄφρων, σοφὸς δὲ ταμιεύεται κατὰ μέρος. 12 βασιλέως ὑπακούοντος
13 λόγον ἄδικον, πάντες οἱ ὑπ᾿ αὐτὸν παράνομοι. 13 δανειστοῦ καὶ χρεωφειλέτου
14 ἀλλήλοις συνελθόντων, ἐπισκοπὴν ἀμφοτέρων ποιεῖται ὁ κύριος. 14 βασιλέως
ἐν ἀληθείᾳ κρίνοντος πτωχούς, ὁ θρόνος αὐτοῦ εἰς μαρτύριον κατασταθήσε-
15 ται. 15 πληγαὶ καὶ ἔλεγχοι διδόασι σοφίαν, παῖς δὲ πλανώμενος αἰσχύνει γο-
16 νεῖς αὐτοῦ. 16 πολλῶν ὄντων ἀσεβῶν πολλαὶ γίνονται ἁμαρτίαι, οἱ δὲ δίκαιοι
17 ἐκείνων πιπτόντων κατάφοβοι γίνονται. 17 παίδευε υἱόν σου καὶ ἀναπαύσει σε,
18 καὶ δώσει κόσμον τῇ ψυχῇ σου. 18 οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἐξηγητὴς ἔθνει παρανόμῳ,
19 ὁ δὲ φυλάσσων τὸν νόμον μακαριστός. 19 λόγοις οὐ παιδευθήσεται οἰκέτης
20 σκληρός· ἐὰν γὰρ καὶ νοήσῃ, ἀλλ᾿ οὐχ ὑπακούσεται. 20 ἐὰν ἴδῃς ἄνδρα τα-
21 χὺν ἐν λόγοις, γίνωσκε ὅτι ἐλπίδα ἔχει μᾶλλον ὁ ἄφρων αὐτοῦ. 21 ὃς κατα-
σπαταλᾷ ἐκ παιδὸς οἰκέτης ἔσται, ἔσχατον δὲ ὀδυνηθήσεται ἐφ᾿ ἑαυτῷ.
22 23 22 ἀνὴρ θυμώδης ἐγείρει νεῖκος, ἀνὴρ δὲ ὀργίλος ἐξώρυξεν ἁμαρτίαν. 23 ὕβρις
24 ἄνδρα ταπεινοῖ, τοὺς δὲ ταπεινόφρονας ἐρείδει δόξῃ κύριος. 24 ὃς μερίζεται
κλέπτῃ, μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν· ἐὰν δὲ ὅρκου προτεθέντος ἀκούσαντες μὴ
25 ἀναγγείλωσι, 25 φοβηθέντες καὶ αἰσχυνθέντες ἀνθρώπους ὑπεσκελίσθησαν, ὁ
δὲ πεποιθὼς ἐπὶ κυρίῳ εὐφρανθήσεται. ἀσέβεια ἀνδρὶ δίδωσι σφάλμα, ὃς δὲ
26 πέποιθεν ἐπὶ τῷ δεσπότῃ σωθήσεται. 26 πολλοὶ θεραπεύουσι πρόσωπα ἡγου-
27 μένων, παρὰ δὲ κυρίου γίνεται τὸ δίκαιον ἀνδρί. 27 βδέλυγμα δίκαιος ἀνὴρ
ἀνδρὶ ἀδίκῳ, βδέλυγμα δὲ ἀνόμῳ κατευθύνουσα ὁδός.

---

20. αξιοπιστοτερος 24. ος αποβιαζεται 25. απληστος ανηρ ... ed. rom. κρίνει XXIX. 1. ουκ εσται 2. εγκωμιαζομενου δε δικαιου 3. ο πατηρ αυτου 6. και ευφροσυνη 7. ου συνησει γνωσιν 8. ανδρ. λοιμοι 9. ed. rom. κρινεῖ 10. ζητησουσιν οσιον 13. χρεοφιλετου αλληλων ... ποιειται αμφοτερων 18. υπαρξει 19. om αλλ 22. ορυσσει νικος ... αμαρτιας 25. υποσκελισθησονται ... επι κυριον ... σφαλμα, ο δε πεποιθως

(XXX. 1 — 14. vide supra post 24, 22., item XXX. 15 — 33.
post 24, 34. Ibidem subsequitur XXXI. 1 — 9.)

[28](31, 10.) γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εὑρήσει; τιμιωτέρα δέ ἐστι λίθων 28
πολυτελῶν ἡ τοιαύτη. [11]θαρσεῖ ἐπ' αὐτῇ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ἡ (11) 29
τοιαύτη καλῶν σκύλων οὐκ ἀπορήσει· [12]ἐνεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ εἰς ἀγαθὰ (12) 30
πάντα τὸν βίον. [13]μηρυομένη ἔρια καὶ λίνον ἐποίησεν εὔχρηστον ταῖς χερ- (13) 31
σὶν αὐτῆς. [14]ἐγένετο ὡσεὶ ναῦς ἐμπορευομένη μακρόθεν, συνάγει δὲ (14) 32
αὕτη τὸν βίον. [15]καὶ ἀνίσταται ἐκ νυκτῶν, καὶ ἔδωκε βρώματα τῷ οἴκῳ (15) 33
καὶ ἔργα ταῖς θεραπαίναις. [16]θεωρήσασα γεώργιον ἐπρίατο, ἀπὸ δὲ καρ- (16) 34
πῶν χειρῶν αὐτῆς κατεφύτευσε κτῆμα. [17]ἀναζωσαμένη ἰσχυρῶς τὴν ὀσφὺν (17) 35
αὐτῆς ἤρεισε τοὺς βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔργον. [18]καὶ ἐγεύσατο ὅτι καλόν (18) 36
ἐστι τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ οὐκ ἀποσβέννυται ὁ λύχνος αὐτῆς ὅλην τὴν νύκτα.
[19]τοὺς πήχεις αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμφέροντα, τὰς δὲ χεῖρας αὐτῆς (19) 37
ἐρείδει εἰς ἄτρακτον. [20]χεῖρας δὲ αὐτῆς διήνοιξε πένητι, καρπὸν δὲ (20) 38
ἐξέτεινε πτωχῷ. [21]οὐ φροντίζει τῶν ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ὅταν που (21) 39
χρονίζῃ, πάντες γὰρ οἱ παρ' αὐτῆς ἐνδεδυμένοι εἰσί. [22]δισσὰς χλαίνας (22) 40
ἐποίησε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ἐκ δὲ βύσσου καὶ πορφύρας ἑαυτῇ ἐνδύματα.
[23]περίβλεπτος δὲ γίνεται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐν πύλαις, ἡνίκα ἂν καθίσῃ ἐν (23) 41
συνεδρίῳ μετὰ τῶν γερόντων κατοίκων τῆς γῆς. [24]σινδόνας ἐποίησε καὶ (24) 42
ἀπέδοτο περιζώματα τοῖς Χαναναίοις. [26]στόμα αὐτῆς διήνοιξε προσεχόν- (26) 43
τως καὶ ἐννόμως, καὶ τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσσῃ αὐτῆς. [25]ἰσχὺν καὶ (25) 44
εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, καὶ εὐφράνθη ἐν ἡμέραις ἐσχάταις. [27]στεγναὶ δια- (27) 45
τριβαὶ οἴκων αὐτῆς, σῖτα δὲ ὀκνηρὰ οὐκ ἔφαγε. τὸ στόμα δὲ ἀνοίγει σοφῶς
καὶ νομοθέσμως, ἡ δὲ ἐλεημοσύνη αὐτῆς [28]ἀνέστησε τὰ τέκνα αὐτῆς (28) 46
καὶ ἐπλούτησαν, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ᾔνεσεν αὐτήν. [29]πολλαὶ θυγατέρες ἐκτή- (29) 47
σαντο πλοῦτον, πολλαὶ ἐποίησαν δύναμιν· σὺ δὲ ὑπέρκεισαι, ὑπερῇρας πά-
σας. [30]ψευδεῖς ἀρέσκειαι καὶ μάταιον κάλλος γυναικός· γυνὴ γὰρ συνετὴ (30) 48
εὐλογεῖται, φόβον δὲ κυρίου αὕτη αἰνείτω. [31]δότε αὐτῇ ἀπὸ καρπῶν (31) 49
χειλέων αὐτῆς, καὶ αἰνείσθω ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ.

I.

Ῥήματα ἐκκλησιαστοῦ υἱοῦ Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλήμ.
[2]ματαιότης ματαιοτήτων, εἶπεν ὁ ἐκκλησιαστής, ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ 2
πάντα ματαιότης. [3]τίς περίσσεια τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ᾧ μο- 3
χθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον; [4]γενεὰ πορεύεται καὶ γενεὰ ἔρχεται, καὶ ἡ γῆ εἰς τὸν 4
αἰῶνα ἕστηκε. [5]καὶ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος καὶ δύνει ὁ ἥλιος καὶ εἰς τὸν τόπον 5

---

29. (XXXI, 11.) επ αυτην 30. τω ανδρι αγαθον και ου κακον παντα τ. β. 31. ευχρηστα 32. εγεν. δε ... ενπορευομενη ... δε αυτης τον πλουτον 33. κ. αν. εκ νυκτ. c. antecdd. conjg. 36. εγευσατο δε ... ολ. τ. νυκτα ο λυχν. αυτ. 37. τας χειρας αυτης εκτ. ε. τ. συμφ., τους δε πηχεις αυτης 39. ου φροντιζη ... ενδιδυσκονται 41. εν πυλ. ο αν. αυτης ... μετα των πρεσβυτερων της γης 42. απεδοτο, περιζ. δε 43. hunc versum post v. 44. pon. 44. ηυφρανθη 45. om το ... στομ. δε αυτης 47. εποιησαν δυνατα ... και υπερηρας 48. C om γυναικος

Subscriptio: AC παροιμιαι σολομωντος et C add παρα εβδομηκοντα

Inscriptio: εκκλησιαστης
I. 5. C om και ab initio

6 αὐτοῦ ἕλκει· αὐτὸς ἀνατέλλων [6] ἐκεῖ πορεύεται πρὸς νότον καὶ κυκλοῖ πρὸς
βοῤῥᾶν· κυκλοῖ κυκλῶν πορεύεται τὸ πνεῦμα, καὶ ἐπὶ κύκλους αὐτοῦ ἐπι-
7 στρέφει τὸ πνεῦμα. [7] πάντες οἱ χείμαῤῥοι πορεύονται εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ
ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἐμπιμπλαμένη· εἰς τὸν τόπον οὗ οἱ χείμαῤῥοι πορεύον-
8 ται, ἐκεῖ αὐτοὶ ἐπιστρέφουσι τοῦ πορευθῆναι. [8] πάντες οἱ λόγοι ἔγκοποι, οὐ
δυνήσεται ἀνὴρ τοῦ λαλεῖν, καὶ οὐ πλησθήσεται ὀφθαλμὸς τοῦ ὁρᾶν, καὶ οὐ
9 πληρωθήσεται οὖς ἀπὸ ἀκροάσεως. [9] τί τὸ γεγονός; αὐτὸ τὸ γενησόμενον·
καὶ τί τὸ πεποιημένον; αὐτὸ τὸ ποιηθησόμενον· καὶ οὐκ ἔστι πᾶν πρόςφατον
10 ὑπὸ τὸν ἥλιον. [10] ὃς λαλήσει καὶ ἐρεῖ Ἴδε τοῦτο καινόν ἐστιν, ἤδη γέγονεν ἐν
11 τοῖς αἰῶσι τοῖς γενομένοις ἀπὸ ἔμπροσθεν ἡμῶν. [11] οὐκ ἔστι μνήμη τοῖς πρώ-
τοις, καί γε τοῖς ἐσχάτοις γενομένοις οὐκ ἔσται αὐτῶν μνήμη μετὰ τῶν γε-
12 νησομένων εἰς τὴν ἐσχάτην. [12] ἐγὼ ἐκκλησιαστὴς ἐγενόμην βασιλεὺς ἐπὶ Ἰσραὴλ
13 ἐν Ἱερουσαλήμ· [13] καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου τοῦ ἐκζητῆσαι καὶ τοῦ κατα-
σκέψασθαι ἐν τῇ σοφίᾳ περὶ πάντων τῶν γινομένων ὑπὸ τὸν οὐρανόν, ὅτι
περισπασμὸν πονηρὸν ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τοῦ περισπᾶ-
14 σθαι ἐν αὐτῷ. [14] εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τὰ πεποιημένα ὑπὸ τὸν ἥλιον,
15 καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. [15] διεστραμμένον οὐ
16 δυνήσεται ἐπικοσμηθῆναι, καὶ ὑστέρημα οὐ δυνήσεται ἀριθμηθῆναι. [16] ἐλάλησα
ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου τῷ λέγειν Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμεγαλύνθην, καὶ προςέθηκα σο-
φίαν ἐπὶ πᾶσιν οἳ ἐγένοντο ἔμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔδωκα καρ-
17 δίαν μου τοῦ γνῶναι σοφίαν καὶ γνῶσιν· [17] καὶ καρδία μου εἶδε πολλά, σοφίαν
καὶ γνῶσιν, παραβολὰς καὶ ἐπιστήμην· ἔγνων ἐγὼ ὅτι καί γε τοῦτό ἐστι
18 προαίρεσις πνεύματος, [18] ὅτι ἐν πλήθει σοφίας πλῆθος γνώσεως, καὶ ὁ προς-
τιθεὶς γνῶσιν προςθήσει ἄλγημα.

II.

Εἶπον ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου Δεῦρο δὴ πειράσω σε ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ
2 ἴδε ἐν ἀγαθῷ· καὶ ἰδοὺ καί γε τοῦτο ματαιότης. [2] τῷ γέλωτι εἶπα Περιφο-
3 ράν, καὶ τῇ εὐφροσύνῃ Τί τοῦτο ποιεῖς; [3] καὶ κατεσκεψάμην εἰ ἡ καρδία
μου ἑλκύσει ὡς οἶνον τὴν σάρκα μου, καὶ καρδία μου ὡδήγησεν ἐν σοφίᾳ
καὶ τοῦ κρατῆσαι ἐπ' εὐφροσύνην, ἕως οὗ ἴδω ποῖον τὸ ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς
τῶν ἀνθρώπων ὃ ποιήσουσιν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτῶν.
4 [4] ἐμεγάλυνα ποίημά μου, ᾠκοδόμησά μοι οἴκους, ἐφύτευσά μοι ἀμπελῶνας,
5 [5] ἐποίησά μοι κήπους καὶ παραδείσους, καὶ ἐφύτευσα ἐν αὐτοῖς ξύλον πᾶν
6 καρποῦ· [6] ἐποίησά μοι κολυμβήθρας ὑδάτων τοῦ ποτίσαι ἀπ' αὐτῶν δρυμὸν
7 βλαστῶντα ξύλα· [7] ἐκτησάμην δούλους καὶ παιδίσκας, καὶ οἰκογενεῖς ἐγένοντό
μοι, καί γε κτῆσις βουκολίου καὶ ποιμνίου πολλὴ ἐγένετό μοι ὑπὲρ πάντας
8 τοὺς γενομένους ἔμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλήμ· [8] συνήγαγόν μοι καί γε ἀρ-
γύριον καί γε χρυσίον, καὶ περιουσιασμοὺς βασιλέων καὶ τῶν χωρῶν· ἐποίησά
μοι ᾄδοντας καὶ ᾀδούσας, καὶ ἐντρυφήματα υἱῶν ἀνθρώπων, οἰνοχόον καὶ
9 οἰνοχόας· [9] καὶ ἐμεγαλύνθην καὶ προςέθηκα παρὰ πάντας τοὺς γενομένους
10 ἀπὸ ἔμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλήμ, καί γε σοφία μου ἐστάθη μοι· [10] καὶ

---

5. AC ανατελλων αυτος 6. προς βορρα 7. AC ουκ εσται εμπιπλαμενη ... εις τοπον 8. AC ουκ εμπλησθησεται 10. γεγονεν τοις αιωσιν 11. εστιν αυτων, C εστιν αυτοις ... μετα των γενηθησομενων 12. C βασιλευς ισραηλ 13. AC γενομενων ... AC τ. υι. του ανθρωπου 14. ιδον 15. του κοσμηθηναι ... του αριθμηθ. 16. εν τη καρδια ... εγω ιδου ... και εδωκα usque γνωσιν post σοφ. κ. γνωσ. v. 17. pon. 17. ιδεν ... om εγω 18. ο προτηθεις (-τιθεις?) γνωσει II. 3. επ ευφροσυνη ... τ. υι. του ανθρωπου 8. υιων του ανθρωπου, οινοχοους 9. om απο

πᾶν ὃ ᾔτησαν οἱ ὀφθαλμοί μου οὐκ ἀφεῖλον ἀπ' αὐτῶν, οὐκ ἀπεκώλυσα τὴν
καρδίαν μου ἀπὸ πάσης εὐφροσύνης μου, ὅτι καρδία μου εὐφράνθη ἐν παντὶ
μόχθῳ μου· καὶ τοῦτο ἐγένετο μερίς μου ἀπὸ παντὸς μόχθου μου. [11]καὶ 11
ἐπέβλεψα ἐγὼ ἐν πᾶσι ποιήμασί μου οἷς ἐποίησαν αἱ χεῖρές μου, καὶ ἐν
μόχθῳ ᾧ ἐμόχθησα τοῦ ποιεῖν, καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρε-
σις πνεύματος, καὶ οὐκ ἔστι περίσσεια ὑπὸ τὸν ἥλιον. [12]καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ 12
τοῦ ἰδεῖν σοφίαν καὶ παραφορὰν καὶ ἀφροσύνην, ὅτι τίς ἄνθρωπος ὃς ἐπε-
λεύσεται ὀπίσω τῆς βουλῆς, τὰ ὅσα ἐποίησεν αὐτήν; [13]καὶ εἶδον ἐγὼ ὅτι 13
ἔστι περίσσεια τῇ σοφίᾳ ὑπὲρ τὴν ἀφροσύνην ὡς περίσσεια τοῦ φωτὸς ὑπὲρ
τὸ σκότος· [14]τοῦ σοφοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐν κεφαλῇ αὐτοῦ, καὶ ὁ ἄφρων 14
ἐν σκότει πορεύεται· καὶ ἔγνων καί γε ἐγὼ ὅτι συνάντημα ἓν συναντήσεται
τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς. [15]καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου Ὡς συνάντημα τοῦ ἄφρο- 15
νος καί γε ἐμοὶ συναντήσεταί μοι, καὶ ἵνα τί ἐσοφισάμην ἐγώ; περισσὸν
ἐλάλησα ἐν καρδίᾳ μου ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης, διότι ὁ ἄφρων ἐκ πε-
ρισσεύματος λαλεῖ· [16]ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ μνήμη τοῦ σοφοῦ μετὰ τοῦ ἄφρονος 16
εἰς τὸν αἰῶνα, καθότι ἤδη αἱ ἡμέραι ἐρχόμεναι τὰ πάντα ἐπελήσθη· καὶ
πῶς ἀποθανεῖται ὁ σοφὸς μετὰ τοῦ ἄφρονος; [17]καὶ ἐμίσησα σὺν τὴν ζωήν, 17
ὅτι πονηρὸν ἐπ' ἐμὲ τὸ ποίημα τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι πάντα
ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. [18]καὶ ἐμίσησα ἐγὼ σύμπαντα μόχθον 18
μου ὃν ἐγὼ κοπιῶ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι ἀφιῶ αὐτὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ γινομένῳ
μετ' ἐμέ· [19]καὶ τίς εἶδεν εἰ σοφὸς ἔσται ἢ ἄφρων; καὶ εἰ ἐξουσιάζεται ἐν 19
παντὶ μόχθῳ μου ᾧ ἐμόχθησα καὶ ᾧ ἐσοφισάμην ὑπὸ τὸν ἥλιον; καί γε
τοῦτο ματαιότης. [20]καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ τοῦ ἀποτάξασθαι τὴν καρδίαν μου 20
ἐν παντὶ μόχθῳ μου ᾧ ἐμόχθησα ὑπὸ τὸν ἥλιον, [21]ὅτι ἔστιν ἄνθρωπος ὅτι 21
μόχθος αὐτοῦ ἐν σοφίᾳ καὶ ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀνδρείᾳ, καὶ ἄνθρωπος ᾧ οὐκ
ἐμόχθησεν ἐν αὐτῷ δώσει αὐτῷ μερίδα αὐτοῦ· καί γε τοῦτο ματαιότης
καὶ πονηρία μεγάλη, [22]ὅτι γίνεται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ 22
καὶ ἐν προαιρέσει καρδίας αὐτοῦ ᾧ αὐτὸς μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον. [23]ὅτι πᾶσαι 23
αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἀλγημάτων καὶ θυμοῦ περισπασμὸς αὐτοῦ, καί γε ἐν νυκτὶ
οὐ κοιμᾶται ἡ καρδία αὐτοῦ, καί γε τοῦτο ματαιότης ἐστίν. [24]οὐκ ἔστιν 24
ἀγαθὸν ἀνθρώπῳ, ὃ φάγεται καὶ ὃ πίεται καὶ ὃ δείξει τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγα-
θὸν ἐν μόχθῳ αὐτοῦ· καί γε τοῦτο εἶδον ἐγὼ ὅτι ἀπὸ χειρὸς τοῦ θεοῦ ἐστίν.
[25]ὅτι τίς φάγεται καὶ τίς πίεται πάρεξ αὐτοῦ; [26]ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ τῷ 25 26
ἀγαθῷ πρὸ προσώπου αὐτοῦ ἔδωκε σοφίαν καὶ γνῶσιν καὶ εὐφροσύνην, καὶ
τῷ ἁμαρτάνοντι ἔδωκε περισπασμὸν τοῦ προςθεῖναι καὶ τοῦ συναγαγεῖν, τοῦ
δοῦναι τῷ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ· ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ
προαίρεσις πνεύματος.

III.

Τοῖς πᾶσιν ὁ χρόνος, καὶ καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι ὑπὸ τὸν οὐρανόν.
[2]καιρὸς τοῦ τεκεῖν καὶ καιρὸς τοῦ ἀποθανεῖν, καιρὸς τοῦ φυτεῦσαι καὶ 2

---

10. ουχ υφειλον ... ευφροσυνης, οτι 11. εν πασιν τοις ... μοχθω μου ω 12. περιφοραν ... om ος ... εποιησαν 13. ιδον 15. εγω τοτε περισσον (εγω c. seqq. conjg.) ... διοτι αφρ. εκ περ. λαλει ante οτι και γε pon. 16. εστιν μνημη ... εις αιωνα ... ταις ημεραις ταις επερχομεναις 17. οτι τα παντα 18. συνπαντα ... ον εγω μοχθω ... AC τω γενησομενω ... C μετ εμου 19. AC οιδεν ... η σοφος ... C εξουσιασεται 20. τη καρδια μου επι (et. C) π. τω μοχθω ... AC om μου sec. 21. C et ed. rom. ανδρια ... om ᾧ ... C εμοχθησα ... AC δωσει αυτον 22. AC γινεται τω ανθρωπω 24. C τω ανθρωπω ... ος φαγεται, C ει μη ο φαγεται ... και πιεται ... ιδον ... C om εγω 26. C του θεου pro αυτου III. 1. C om και

3 καιρὸς τοῦ ἐκτῖλαι τὸ πεφυτευμένον, [3] καιρὸς τοῦ ἀποκτεῖναι καὶ καιρὸς τοῦ
4 ἰάσασθαι, καιρὸς τοῦ καθελεῖν καὶ καιρὸς τοῦ οἰκοδομεῖν, [4] καιρὸς τοῦ κλαῦ-
σαι καὶ καιρὸς τοῦ γελάσαι, καιρὸς τοῦ κόψασθαι καὶ καιρὸς τοῦ ὀρχήσασθαι,
5 [5] καιρὸς τοῦ βαλεῖν λίθους καὶ καιρὸς τοῦ συναγαγεῖν λίθους, καιρὸς τοῦ περι-
6 λαβεῖν καὶ καιρὸς τοῦ μακρυνθῆναι ἀπὸ περιλήψεως, [6] καιρὸς τοῦ ζητῆσαι
7 καὶ καιρὸς τοῦ ἀπολέσαι, καιρὸς τοῦ φυλάξαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκβαλεῖν, [7] καιρὸς
τοῦ ῥῆξαι καὶ καιρὸς τοῦ ῥάψαι, καιρὸς τοῦ σιγᾶν καὶ καιρὸς τοῦ λαλεῖν,
8 [8] καιρὸς τοῦ φιλῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ μισῆσαι, καιρὸς πολέμου καὶ καιρὸς
9 10 εἰρήνης. [9] τίς περίσσεια τοῦ ποιοῦντος ἐν οἷς αὐτὸς μοχθεῖ; [10] εἶδον σὺν πάντα
τὸν περισπασμὸν ὃν ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τοῦ περισπᾶσθαι
11 ἐν αὐτῷ. [11] τὰ σύμπαντα ἃ ἐποίησε καλὰ ἐν καιρῷ αὐτοῦ· καί γε σύμπαντα
τὸν αἰῶνα ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτῶν, ὅπως μὴ εὕρῃ ὁ ἄνθρωπος τὸ ποίημα
12 ὃ ἐποίησεν ὁ θεὸς ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τέλους. [12] ἔγνων ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγα-
θὸν ἐν αὐτοῖς, εἰ μὴ τοῦ εὐφρανθῆναι καὶ τοῦ ποιεῖν ἀγαθὸν ἐν ζωῇ αὐτοῦ·
13 [13] καί γε πᾶς ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται καὶ πίεται καὶ ἴδῃ ἀγαθὸν ἐν παντὶ
14 μόχθῳ αὐτοῦ, δόμα θεοῦ ἐστίν. [14] ἔγνων ὅτι πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς αὐτὰ
ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα, ἐπ' αὐτῷ οὐκ ἔστι προςθεῖναι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ οὐκ ἔστιν
15 ἀφελεῖν· καὶ ὁ θεὸς ἐποίησεν ἵνα φοβηθῶσιν ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ. [15] τὸ
γενόμενον ἤδη ἐστί, καὶ ὅσα τοῦ γίνεσθαι ἤδη γέγονε, καὶ ὁ θεὸς ζητήσει
16 τὸν διωκόμενον. [16] καὶ ἔτι εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον τόπον τῆς κρίσεως, ἐκεῖ ὁ
17 ἀσεβής, καὶ τόπον τοῦ δικαίου, ἐκεῖ ὁ εὐσεβής· [17] καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ
μου Σὺν τὸν δίκαιον καὶ σὺν τὸν ἀσεβῆ κρινεῖ ὁ θεός, ὅτι καιρὸς τῷ παντὶ
18 πράγματι καὶ ἐπὶ παντὶ τῷ ποιήματι. ἐκεῖ [18] εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου περὶ
λαλιᾶς υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι διακρινεῖ αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ τοῦ δεῖξαι ὅτι
19 αὐτοὶ κτήνη εἰσί· [19] καί γε αὐτοῖς συνάντημα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου καὶ συν-
άντημα τοῦ κτήνους, συνάντημα ἓν αὐτοῖς· ὡς ὁ θάνατος τούτου, οὕτως
καὶ ὁ θάνατος τούτου, καὶ πνεῦμα ἓν τοῖς πᾶσι· καὶ τί ἐπερίσσευσεν ὁ ἄν-
20 θρωπος παρὰ τὸ κτῆνος; οὐδέν, ὅτι πάντα ματαιότης. [20] τὰ πάντα εἰς τόπον
ἕνα, τὰ πάντα ἐγένετο ἀπὸ τοῦ χοός, καὶ τὰ πάντα ἐπιστρέψει εἰς τὸν χοῦν.
21 [21] καὶ τίς εἶδε πνεῦμα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου εἰ ἀναβαίνει αὐτὸ ἄνω; καὶ τὸ
22 πνεῦμα τοῦ κτήνους εἰ καταβαίνει αὐτὸ κάτω εἰς γῆν; [22] καὶ εἶδον ὅτι οὐκ
ἔστιν ἀγαθὸν εἰ μὴ ὃ εὐφρανθήσεται ὁ ἄνθρωπος ἐν ποιήμασιν αὐτοῦ, ὅτι
αὐτὸ μερὶς αὐτοῦ· ὅτι τίς ἄξει αὐτὸν τοῦ ἰδεῖν ἐν ᾧ ἐὰν γένηται μετ' αὐτόν;

IV.

Καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον συμπάσας τὰς συκοφαντίας τὰς γενο-
μένας ὑπὸ τὸν ἥλιον· καὶ ἰδοὺ δάκρυον τῶν συκοφαντουμένων, καὶ οὐκ ἔστιν
αὐτοῖς παρακαλῶν, καὶ ἀπὸ χειρὸς συκοφαντούντων αὐτοῖς ἰσχύς, καὶ οὐκ
2 ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν. [2] καὶ ἐπῄνεσα ἐγὼ σύμπαντας τοὺς τεθνηκότας

2. AC εκτειλαι 3. AC οικοδομησαι 5. AC απο περιλημματος 10. AC ιδον συν τον et A pergit πειρασμον ... AC τ. υι. του ανθρωπου 11. AC om τα ... C συνπαντα bis ... και γε συν τον αιωνα εδ. εν κ. αυτου 13. AC πας ανθρωπος ... τουτο δομα ... C δομα του κυριου 14. C και εγνων ... AC επ αυτων ... AC απ αυτων 15. το γεννωμενον 16. AC ιδον ... των δικαιων 17. AC εκει (omisso και) ειπον εγω εν ... παντι ποιηματι 18. ed. rom. εκει. ειπα, AC εκει ειπα ut edidimus ... και τουτο δειξαι 19. AC om και post ουτως ... C επερισσευσεν ανθρωπος ... AC οτι τα παντα 20. AC τα π. πορευεται εις ... C χοος, και παντα ... AC επιστρεφει 21. οιδεν το πνευμα (C hiat ut in sqq. saepe) ... AC εις ανω; και πνευμα ... εις την γην 22. ιδον ... ευφρανθησεται ανθρωπος ... εν ω αν IV. 1. επιστρεψα ... AC ιδον ... συνπασας ... C om και απο χειρος usque παρακαλων ... συκοφαντ. αυτους ... in f. ο παρακαλων 2. εγω συν τους

τοὺς ἤδη ἀποθανόντας ὑπὲρ τοὺς ζῶντας, ὅσοι αὐτοὶ ζῶσιν ἕως τοῦ νῦν·
3 καὶ ἀγαθὸς ὑπὲρ τοὺς δύο τούτους ὅςτις οὔπω ἐγένετο, ὃς οὐκ εἶδε σὺν 3
πᾶν τὸ ποίημα τὸ πονηρὸν τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον. 4 καὶ εἶδον ἐγὼ 4
σύμπαντα τὸν μόχθον καὶ σύμπασαν ἀνδρείαν τοῦ ποιήματος, ὅτι αὐτὸ ζῆ-
λος ἀνδρὸς ἀπὸ τοῦ ἑταίρου αὐτοῦ· καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις
πνεύματος. 5 ὁ ἄφρων περιέβαλε τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἔφαγε τὰς σάρκας 5
αὐτοῦ. 6 ἀγαθὸν πλήρωμα δρακὸς ἀναπαύσεως ὑπὲρ πληρώματα δύο δρακῶν 6
μόχθου καὶ προαιρέσεως πνεύματος. 7 καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον ματαιό- 7
τητα ὑπὸ τὸν ἥλιον· 8 ἔστιν εἷς καὶ οὐκ ἔστι δεύτερος, καί γε υἱὸς καί γε 8
ἀδελφὸς οὐκ ἔστιν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἔστι περασμὸς τῷ παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ,
καί γε ὀφθαλμὸς αὐτοῦ οὐκ ἐμπίμπλαται πλούτου· καὶ τίνι ἐγὼ μοχθῶ καὶ
στερίσκω τὴν ψυχήν μου ἀπὸ ἀγαθωσύνης; καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ
περισπασμὸς πονηρός ἐστιν. 9 ἀγαθοὶ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα, οἷς ἐστὶν αὐτοῖς 9
μισθὸς ἀγαθὸς ἐν μόχθῳ αὐτῶν· 10 ὅτι ἐὰν πέσωσιν, ὁ εἷς ἐγερεῖ τὸν μέτο- 10
χον αὐτοῦ· καὶ οὐαὶ αὐτῷ τῷ ἑνὶ ὅταν πέσῃ καὶ μὴ ᾖ δεύτερος ἐγεῖραι
αὐτόν. 11 καί γε ἐὰν κοιμηθῶσι δύο, καὶ θέρμη αὐτοῖς· καὶ ὁ εἷς πῶς θερ- 11
μανθῇ; 12 καὶ ἐὰν ἐπικραταιωθῇ ὁ εἷς, οἱ δύο στήσονται κατέναντι αὐτοῦ, 12
καὶ τὸ σπαρτίον τὸ ἔντριτον οὐ ταχέως ἀποῤῥαγήσεται. 13 ἀγαθὸς παῖς πένης 13
καὶ σοφὸς ὑπὲρ βασιλέα πρεσβύτερον καὶ ἄφρονα, ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ προςέχειν
ἔτι· 14 ὅτι ἐξ οἴκου τῶν δεσμίων ἐξελεύσεται τοῦ βασιλεῦσαι, ὅτι καί γε ἐν 14
βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐγενήθη πένης. 15 εἶδον σύμπαντας τοὺς ζῶντας τοὺς περιπα- 15
τοῦντας ὑπὸ τὸν ἥλιον μετὰ τοῦ νεανίσκου τοῦ δευτέρου, ὃς στήσεται ἀντ'
αὐτοῦ· 16 οὐκ ἔστι περασμὸς τῷ παντὶ λαῷ, τοῖς πᾶσιν οἳ ἐγένοντο ἔμπρο- 16
σθεν αὐτῶν, καί γε οἱ ἔσχατοι οὐκ εὐφρανθήσονται ἐπ' αὐτῷ· ὅτι καί γε
τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. 17 φύλαξον τὸν πόδα σου ἐν ᾧ 17
ἐὰν πορεύῃ εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ, καὶ ἐγγὺς τοῦ ἀκούειν· ὑπὲρ δόμα τῶν ἀφρό-
νων θυσία σου, ὅτι οὐκ εἰσὶν εἰδότες τοῦ ποιῆσαι κακόν.

V.

Μὴ σπεῦδε ἐπὶ στόματί σου, καὶ καρδία σου μὴ ταχυνάτω τοῦ ἐξε-
νέγκαι λόγον πρὸ προςώπου τοῦ θεοῦ· ὅτι ὁ θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ
σὺ ἐπὶ τῆς γῆς· διὰ τοῦτο ἔστωσαν οἱ λόγοι σου ὀλίγοι. 2 ὅτι παραγίνεται 2
ἐνύπνιον ἐν πλήθει πειρασμοῦ, καὶ φωνὴ ἄφρονος ἐν πλήθει λόγων. 3 καθὼς 3
εὔξῃ εὐχὴν τῷ θεῷ, μὴ χρονίσῃς τοῦ ἀποδοῦναι αὐτήν, ὅτι οὐκ ἔστι θέλημα
ἐν ἄφροσι· σὺ οὖν ὅσα ἐὰν εὔξῃ ἀπόδος. 4 ἀγαθὸν τὸ μὴ εὔξασθαί σε ἢ τὸ 4
εὔξασθαί σε καὶ μὴ ἀποδοῦναι. 5 μὴ δῷς τὸ στόμα σου τοῦ ἐξαμαρτῆσαι τὴν 5
σάρκα σου, καὶ μὴ εἴπῃς πρὸ προςώπου τοῦ θεοῦ ὅτι ἄγνοιά ἐστιν, ἵνα μὴ
ὀργισθῇ ὁ θεὸς ἐπὶ φωνῇ σου καὶ διαφθείρῃ τὰ ποιήματα χειρῶν σου. 6 ὅτι 6
ἐν πλήθει ἐνυπνίων καὶ ματαιοτήτων καὶ λόγων πολλῶν, ὅτι σὺ τὸν θεὸν φο-
βοῦ. 7 ἐὰν συκοφαντίαν πένητος καὶ ἁρπαγὴν κρίματος καὶ δικαιοσύνης ἴδῃς 7
ἐν χώρᾳ, μὴ θαυμάσῃς ἐπὶ τῷ πράγματι· ὅτι ὑψηλὸς ἐπάνω ὑψηλοῦ φυλά-
ξαι, καὶ ὑψηλοὶ ἐπ' αὐτοῖς. 8 καὶ περίσσεια γῆς ἐπὶ παντί ἐστι, βασιλεὺς 8
τοῦ ἀγροῦ εἰργασμένου. 9 ἀγαπῶν ἀργύριον οὐ πλησθήσεται ἀργυρίου· καὶ 9

---

3. ειδεν συν το 4. ιδον ... συνπασαν ανδριαν (ita etiam ed. rom.) ... ετερου 5. om ὁ ... περιελαβεν 7. ιδον 8. πειρασμος ... εμπιπλαται ... πιρασμος 10. εγειρει ... AC του εγειραι 11. οι δυο ... C θερμανη αυτοις 14. των δεσμων εξελευσεται βασιλευσαι 15. ιδον ... AC ος αναστησεται 16. πασιν οσοι ... εν αυτω 17. εν ω αν πορ. ε. τον οιχ. V. 1. ταχυνετω ... om ανω ... AC επι τουτω εστωσαν 3. AC καθως αν ... C χρονισης αποδουναι ... οσα αν 5. *αιμα pro στομα ... AC εξαμαρτειν 6. AC συν pro συ 7. ειδης ... AC φυλασσει ... AC επ αυτης 8. C εστιν και βασιλευς

10 τίς ἠγάπησεν ἐν πλήθει αὐτῶν γέννημα; καί γε τοῦτο ματαιότης. [10] ἐν πλή-
θει ἀγαθωσύνης ἐπληθύνθησαν ἔσθοντες αὐτήν· καὶ τί ἀνδρεία τῷ παρ' αὐ-
11 τῆς; ὅτι ἀρχὴ τοῦ ὁρᾶν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. [11] γλυκὺς ὕπνος τοῦ δούλου εἰ ὀλί-
γον καὶ εἰ πολὺ φάγεται, καὶ τῷ ἐμπλησθέντι τοῦ πλουτῆσαι οὐκ ἔστιν ἀφιῶν
12 αὐτὸν τοῦ ὑπνῶσαι. [12] ἔστιν ἀῤῥωστία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, πλοῦτον φυ-
13 λασσόμενον τῷ παρ' αὐτοῦ εἰς κακίαν αὐτῷ, [13] καὶ ἀπολεῖται ὁ πλοῦτος ἐκεῖ-
νος ἐν περισπασμῷ πονηρῷ, καὶ ἐγέννησεν υἱὸν καὶ οὐκ ἔστιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ
14 οὐδέν· [14] καθὼς ἐξῆλθεν ἀπὸ γαστρὸς μητρὸς αὐτοῦ γυμνός, ἐπιστρέψει τοῦ
πορευθῆναι ὡς ἥκει, καὶ οὐδὲν οὐ λήψεται ἐν μόχθῳ αὐτοῦ ἵνα πορευθῇ ἐν
15 χειρὶ αὐτοῦ. [15] καί γε τοῦτο πονηρὰ ἀῤῥωστία· ὥσπερ γὰρ παρεγένετο, οὕ-
16 τως καὶ ἀπελεύσεται· καὶ τίς ἡ περίσσεια αὐτοῦ ᾗ μοχθεῖ εἰς ἄνεμον; [16] καί
γε πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἐν σκότει καὶ ἐν πένθει καὶ θυμῷ πολλῷ καὶ
17 ἀῤῥωστίᾳ καὶ χόλῳ. [17] ἰδοὺ εἶδον ἐγὼ ἀγαθὸν ὅ ἐστι καλόν, τοῦ φαγεῖν καὶ
τοῦ πιεῖν καὶ τοῦ ἰδεῖν ἀγαθωσύνην ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ᾧ ἐὰν μοχθῇ ὑπὸ
τὸν ἥλιον ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτοῦ ὧν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεός, ὅτι αὐτὸ
18 μερὶς αὐτοῦ. [18] καί γε πᾶς ἄνθρωπος ᾧ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς πλοῦτον καὶ
ὑπάρχοντα, καὶ ἐξουσίασεν αὐτῷ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ καὶ λαβεῖν τὸ μέρος αὐ-
19 τοῦ καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν μόχθῳ αὐτοῦ, τοῦτο δόμα θεοῦ ἐστίν· [19] ὅτι οὐ
πολλὰ μνησθήσεται τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ὅτι ὁ θεὸς περισπᾷ αὐτὸν
ἐν εὐφροσύνῃ καρδίας αὐτοῦ.

VI.

Ἔστι πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ πολλή ἐστιν ὑπὸ τὸν ἄν-
2 θρωπον· [2] ἀνὴρ ᾧ δώσει αὐτῷ ὁ θεὸς πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα καὶ δόξαν,
καὶ οὐκ ἔστιν ὑστερῶν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὧν ἐπιθυμήσει, καὶ οὐκ
ἐξουσιάσει αὐτῷ ὁ θεὸς τοῦ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι ἀνὴρ ξένος φάγεται αὐτόν·
3 τοῦτο ματαιότης καὶ ἀῤῥωστία πονηρά ἐστιν. [3] ἐὰν γεννήσῃ ἀνὴρ ἑκατόν, καὶ
ἔτη πολλὰ ζήσεται, καὶ πλῆθος ὅ τι ἔσονται αἱ ἡμέραι ἐτῶν αὐτοῦ, καὶ ψυχὴ
αὐτοῦ οὐ πλησθήσεται ἀπὸ τῆς ἀγαθωσύνης, καί γε ταφὴ οὐκ ἐγένετο αὐτῷ,
4 εἶπα Ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτὸν τὸ ἔκτρωμα· [4] ὅτι ἐν ματαιότητι ἦλθε, καὶ ἐν σκότει
5 πορεύεται, καὶ ἐν σκότει ὄνομα αὐτοῦ καλυφθήσεται, [5] καί γε ἥλιον οὐκ εἶδε,
6 καὶ οὐκ ἔγνω ἀναπαύσεις τούτῳ ὑπὲρ τοῦτον. [6] καὶ ἔζησε χιλίων ἐτῶν κα-
θόδους, καὶ ἀγαθωσύνην οὐκ εἶδε, μὴ οὐκ εἰς τόπον ἕνα πορεύεται τὰ πάντα;
7 [7] πᾶς μόχθος ἀνθρώπου εἰς στόμα αὐτοῦ, καί γε ἡ ψυχὴ οὐ πληρωθήσεται.
8 [8] ὅτι περίσσεια τῷ σοφῷ ὑπὲρ τὸν ἄφρονα, διότι ὁ πένης οἶδε πορευθῆναι
9 κατέναντι τῆς ζωῆς. [9] ἀγαθὸν ὅραμα ὀφθαλμῶν ὑπὲρ πορευόμενον ψυχῇ· καί
10 γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. [10] εἴ τι ἐγένετο, ἤδη κέκλη-
ται ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἐγνώσθη ὅ ἐστιν ἄνθρωπος, καὶ οὐ δυνήσεται κριθῆ-
11 ναι μετὰ τοῦ ἰσχυροτέρου ὑπὲρ αὐτόν· [11] ὅτι εἰσὶ λόγοι πολλοὶ πληθύνοντες
ματαιότητα.

---

9. AC εν πληθει αυτου γενημα 10. AC οι εσθοντες ... AC ανδρια 12. AC ιδον ... AC εις κακ. αυτου 13. αυτου pro πονηρω 14. AC ουδεν λημψεται 17. AC ιδου ο ιδον (C ειδον) ... αγαθον εστιν καλον ... AC μοχθηση 18. εξουσιασεν αυτον ... AC του φαγειν 19. AC ου πολλας VI. 1. ιδον ... AC επι τον ανθρωπον 2. AC απο παντος ου ... επιθυμει ... ο θεος φαγειν ... φαγεται αυτα ... AC και γε τουτο 3. C των ετων ... AC η ψυχη α. ουχ εμπλησθησεται απο (C om απο) αγαθωσυνης 6. AC και ει εζησεν ... AC τα παντα πορευεται 7. AC του ανθρωπου ... AC και γε ψυχη 8. AC οτι τις περισσεια ... C που πορευθηναι 10. AC η τι εγενετο ... κεκληκεν ... του κριθηναι ... AC ισχυρου ... C οτι pro ὅ

VII.

(6, 12.) Τί περισσὸν τῷ ἀνθρώπῳ; ὅτι τίς οἶδεν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ
ἐν τῇ ζωῇ, ἀριθμὸν ζωῆς ἡμερῶν ματαιότητος αὐτοῦ; καὶ ἐποίησεν αὐτὰ
ἐν σκιᾷ· ὅτι τίς ἀπαγγελεῖ τῷ ἀνθρώπῳ τί ἔσται ὀπίσω αὐτοῦ ὑπὸ τὸν
ἥλιον; [1] ἀγαθὸν ὄνομα ὑπὲρ ἔλαιον ἀγαθόν, καὶ ἡμέρα τοῦ θανάτου ὑπὲρ (1) 2
ἡμέραν γεννήσεως. [2] ἀγαθὸν πορευθῆναι εἰς οἶκον πένθους ἢ ὅτι πορευθῆναι (2) 3
εἰς οἶκον πότου, καθότι τοῦτο τέλος παντὸς ἀνθρώπου, καὶ ὁ ζῶν δώσει
ἀγαθὸν εἰς καρδίαν αὐτοῦ. [3] ἀγαθὸν θυμὸς ὑπὲρ γέλωτα, ὅτι ἐν κακίᾳ (3) 4
προσώπου ἀγαθυνθήσεται καρδία. [4] καρδία σοφῶν ἐν οἴκῳ πένθους, καὶ (4) 5
καρδία ἀφρόνων ἐν οἴκῳ εὐφροσύνης. [5] ἀγαθὸν τὸ ἀκοῦσαι ἐπιτίμησιν (5) 6
σοφοῦ ὑπὲρ ἄνδρα ἀκούοντα ᾆσμα ἀφρόνων. [6] ὡς φωνὴ ἀκανθῶν ὑπὸ τὸν (6) 7
λέβητα, οὕτως γέλως τῶν ἀφρόνων· καί γε τοῦτο ματαιότης. [7] ὅτι ἡ συ- (7) 8
κοφαντία περιφέρει σοφὸν καὶ ἀπόλλυσι τὴν καρδίαν εὐγενείας αὐτοῦ.
[8] ἀγαθὴ ἐσχάτη λόγων ὑπὲρ ἀρχὴν αὐτοῦ, ἀγαθὸν μακρόθυμος ὑπὲρ ὑψη- (8) 9
λὸν πνεύματι. [9] μὴ σπεύσῃς ἐν πνεύματί σου τοῦ θυμοῦσθαι, ὅτι θυμὸς (9) 10
ἐν κόλπῳ ἀφρόνων ἀναπαύσεται. [10] μὴ εἴπῃς Τί ἐγένετο ὅτι αἱ ἡμέραι αἱ (10) 11
πρότεραι ἦσαν ἀγαθαὶ ὑπὲρ ταύτας; ὅτι οὐκ ἐν σοφίᾳ ἐπηρώτησας περὶ τού-
του. [11] ἀγαθὴ σοφία μετὰ κληρονομίας καὶ περίσσεια τοῖς θεωροῦσι τὸν (11) 12
ἥλιον· [12] ὅτι ἐν σκιᾷ αὐτῆς ἡ σοφία ὡς σκιὰ ἀργυρίου, καὶ περίσσεια γνώ- (12) 13
σεως τῆς σοφίας ζωοποιήσει τὸν παρ' αὐτῆς. [13] ἴδε τὰ ποιήματα τοῦ (13) 14
θεοῦ, ὅτι τίς δυνήσεται κοσμῆσαι ὃν ἂν ὁ θεὸς διαστρέψῃ αὐτόν; [14] ἐν (14) 15
ἡμέρᾳ ἀγαθωσύνης ζῆθι ἐν ἀγαθῷ, καὶ ἴδε ἐν ἡμέρᾳ κακίας· ἴδε καί γε
σὺν τούτῳ συμφώνως τοῦτο ἐποίησεν ὁ θεὸς περὶ λαλιᾶς, ἵνα μὴ εὕρῃ ἄν-
θρωπος ὀπίσω αὐτοῦ οὐδέν. [15] σύμπαντα εἶδον ἐν ἡμέραις ματαιότητός (15) 16
μου· ἔστι δίκαιος ἀπολλύμενος ἐν δικαίῳ αὐτοῦ, καὶ ἔστιν ἀσεβὴς μένων ἐν
κακίᾳ αὐτοῦ. [16] μὴ γίνου δίκαιος πολὺ μηδὲ σοφίζου περισσά, μή ποτε (16) 17
ἐκπλαγῇς. [17] μὴ ἀσεβήσῃς πολὺ καὶ μὴ γίνου σκληρός, ἵνα μὴ ἀποθάνῃς (17) 18
ἐν οὐ καιρῷ σου. [18] ἀγαθὸν τὸ ἀντέχεσθαί σε ἐν τούτῳ, καί γε ἀπὸ τού- (18) 19
του μὴ μιάνῃς τὴν χεῖρά σου, ὅτι φοβουμένοις τὸν θεὸν ἐξελεύσεται τὰ
πάντα. [19] ἡ σοφία βοηθήσει τῷ σοφῷ ὑπὲρ δέκα ἐξουσιάζοντας τοὺς ὄν- (19) 20
τας ἐν τῇ πόλει· [20] ὅτι ἄνθρωπος οὐκ ἔστι δίκαιος ἐν τῇ γῇ, ὃς ποιήσει (20) 21
ἀγαθὸν καὶ οὐχ ἁμαρτήσεται. [21] καί γε εἰς πάντας λόγους οὓς λαλήσου- (21) 22
σιν ἀσεβεῖς μὴ θῇς καρδίαν σου, ὅπως μὴ ἀκούσῃς τοῦ δούλου σου κατα-
ρωμένου σε· [22] ὅτι πλειστάκις πονηρεύσεταί σε καὶ καθόδους πολλὰς κα- (22) 23
κώσει καρδίαν σου, ὅτι ὡς καί γε σὺ κατηράσω ἑτέρους. [23] πάντα ταῦτα (23) 24
ἐπείρασα ἐν σοφίᾳ. εἶπα Σοφισθήσομαι· [24] καὶ αὐτὴ ἐμακρύνθη ἀπ' ἐμοῦ (24) 25
μακρὰν ὑπὲρ ὃ ἦν, καὶ βαθὺ βάθος, τίς εὑρήσει αὐτό; [25] ἐκύκλωσα ἐγὼ (25) 26
καὶ ἡ καρδία μου τοῦ γνῶναι καὶ τοῦ κατασκέψασθαι καὶ τοῦ ζητῆσαι σο-
φίαν καὶ ψῆφον, καὶ τοῦ γνῶναι ἀσεβοῦς ἀφροσύνην καὶ ὀχληρίαν καὶ πε-
ριφοράν· [26] καὶ εὑρίσκω ἐγὼ αὐτὴν καὶ ἐρῶ πικρότερον ὑπὲρ θάνατον σὺν (26) 27

VII. 1. τι αγαθον ... ζωη αυτου ... ημερων ζωης ... εποιησεν αυτας ... C om εν τη ζωη usque υπο τον ηλιον ... in f. add και καθως εστε τις απαγγελει αυτω 2. AC γενεσεως αυτου 3. τουτο το τελος ... C παντος του ανθρωπου ... εν καρδεια αυτου 5. C αφρονος 7. AC οτι ως φωνη των ακανθων ... AC ο γελως ο των αφρ. 8. AC απολλυει ... ευτονιας αυτου 11. AC αι προτερον ... C επερωτησας 12. AC κληροδοσιας 13. AC του αργυριου 14. AC του κοσμησαι ... C ο αν 15. AC και γε τουτο συμφωνον τουτο (C συμφωνει τουτω) ... AC μηδεν 16. συν παντα, C συν τα παντα ... ιδον ... απολλυομενος 17. AC και μη σοφιζου ... C ινα μη εκπλαγ. 19. C φοβουμενος, A ο φοβουμενος 21. C ποιησεται ... C ουκ αμαρτ. 22. AC om ασεβεις 24. AC εν τη σοφια 25. C μακραν απ εμου 26. παραφοραν 27. AC om και ερω ... C πικροτεραν VII, 2. C om του

τὴν γυναῖκα ἥτις ἐστὶ θήρευμα, καὶ σαγῆναι καρδία αὐτῆς, δεσμὸς εἰς χεῖ-
ρας αὐτῆς· ἀγαθὸς πρὸ προςώπου τοῦ θεοῦ ἐξαιρεθήσεται ἀπ᾽ αὐτῆς, καὶ
28 (27) ἁμαρτάνων συλληφθήσεται ἐν αὐτῇ. [27] Ἴδε τοῦτο εὗρον, εἶπεν ὁ ἐκκλησια-
29 (28) στής· μία τῇ μιᾷ τοῦ εὑρεῖν λογισμὸν [28] ὃν ἐπεζήτησεν ἡ ψυχή μου, καὶ
οὐχ εὗρον· καὶ ἄνθρωπον ἕνα ἀπὸ χιλίων εὗρον, καὶ γυναῖκα ἐν πᾶσι τούτοις
30 (29) οὐχ εὗρον. [29] πλὴν ἴδε τοῦτο εὗρον ὃ ἐποίησεν ὁ θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον
εὐθῆ· καὶ αὐτοὶ ἐζήτησαν λογισμοὺς πολλούς.

VIII.

Τίς οἶδε σοφούς; καὶ τίς οἶδε λύσιν ῥήματος; σοφία ἀνθρώπου φω-
2 τιεῖ πρόςωπον αὐτοῦ, καὶ ἀναιδὴς προςώπῳ αὐτοῦ μισηθήσεται. [2] στόμα
3 βασιλέως φύλαξον, καὶ περὶ λόγου ὅρκου θεοῦ μὴ σπουδάσῃς· [3] ἀπὸ προςώ-
που αὐτοῦ πορεύσῃ, μὴ στῇς ἐν λόγῳ πονηρῷ, ὅτι πᾶν ὃ ἐὰν θελήσῃ ποιή-
4 5 σει, [4] καθὼς βασιλεὺς ἐξουσιάζων, καὶ τίς ἐρεῖ αὐτῷ Τί ποιεῖς; [5] ὁ φυλάσσων
ἐντολὴν οὐ γνώσεται ῥῆμα πονηρόν, καὶ καιρὸν κρίσεως γινώσκει καρδία
6 σοφοῦ· [6] ὅτι παντὶ πράγματί ἐστι καιρὸς καὶ κρίσις, ὅτι γνῶσις τοῦ ἀν-
7 θρώπου πολλὴ ἐπ᾽ αὐτόν· [7] ὅτι οὐκ ἔστι γινώσκων τί τὸ ἐσόμενον, ὅτι κα-
8 θὼς ἔσται τίς ἀναγγελεῖ αὐτῷ; [8] οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐξουσιάζων ἐν πνεύ-
ματι τοῦ κωλῦσαι σὺν τὸ πνεῦμα· καὶ οὐκ ἔστιν ἐξουσία ἐν ἡμέρᾳ θανάτου,
καὶ οὐκ ἔστιν ἀποστολὴ ἐν ἡμέρᾳ πολέμου, καὶ οὐ διασώσει ἀσέβεια τὸν
9 παρ᾽ αὐτῆς. [9] καὶ σύμπαν τοῦτο εἶδον, καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου εἰς πᾶν
τὸ ποίημα ὃ πεποίηται ὑπὸ τὸν ἥλιον, τὰ ὅσα ἐξουσιάσατο ὁ ἄνθρωπος ἐν
10 ἀνθρώπῳ τοῦ κακῶσαι αὐτόν· [10] καὶ τότε εἶδον ἀσεβεῖς εἰς τάφους εἰςα-
χθέντας, καὶ ἐκ τοῦ ἁγίου, καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐπῃνέθησαν ἐν τῇ πόλει,
11 ὅτι οὕτως ἐποίησαν· καί γε τοῦτο ματαιότης. [11] ὅτι οὐκ ἔστι γινομένη ἀντίῤ-
ῥησις ἀπὸ τῶν ποιούντων τὸ πονηρὸν ταχύ, διὰ τοῦτο ἐπληροφορήθη καρδία
12 υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐν αὐτοῖς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρόν. [12] ὃς ἥμαρτεν, ἐποίησε
τὸ πονηρὸν ἀπὸ τότε καὶ ἀπὸ μακρότητος αὐτῶν· ὅτι καὶ γινώσκω ἐγὼ ὅτι
ἐστὶν ἀγαθὸν τοῖς φοβουμένοις τὸν θεὸν ὅπως φοβῶνται ἀπὸ προςώπου αὐ-
13 τοῦ· [13] καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔσται τῷ ἀσεβεῖ, καὶ οὐ μακρυνεῖ ἡμέρας ἐν σκιᾷ
14 ὃς οὐκ ἔστι φοβούμενος ἀπὸ προςώπου τοῦ θεοῦ. [14] ἔστι ματαιότης ἣ πεποίη-
ται ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι εἰσὶ δίκαιοι ὅτι φθάνει ἐπ᾽ αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν ἀσεβῶν,
καί εἰσιν ἀσεβεῖς ὅτι φθάνει πρὸς αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν δικαίων· εἶπα
15 ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης. [15] καὶ ἐπῄνεσα ἐγὼ σὺν τὴν εὐφροσύνην, ὅτι
οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι εἰ μὴ φαγεῖν καὶ τοῦ
πιεῖν καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι· καὶ αὐτὸ συμπροςέσται αὐτῷ ἐν μόχθῳ αὐτοῦ
16 ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ ὅσας ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς ὑπὸ τὸν ἥλιον. [16] ἐν οἷς ἔδωκα
τὴν καρδίαν μου τοῦ γνῶναι τὴν σοφίαν καὶ τοῦ ἰδεῖν τὸν περισπασμὸν τὸν
πεποιημένον ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι καὶ ἐν ἡμέρᾳ καὶ ἐν νυκτὶ ὕπνον ὀφθαλμοῖς
17 αὐτοῦ οὐκ ἔστι βλέπων· [17] καὶ εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ, ὅτι

---

27. θηρευματα ... συνλημφθησεται 28. AC ειδε τουτο ... (C ειπειν) 29. εζητησεν ... C και ουχ ευρεν 30. εποιησ. ο κυριος ... (ευρεθη pro ευθη) VIII. 1. om αυτου prius 2. om θεου 3. παν ο αν ... AC θελησει 4. AC εξουσιαζων λαλει ... AC τι ποιησεις 5. C σοφον 7. αναγγελ. αυτοις 8. AC εξουσιαζων pro εξουσια et A pergit ημερας 9. AC συνπαν ... ιδον ... AC παν ποιημα ... εξουσιαζεται 10. ιδον ... C αχθεντας ... C επηνεσθησαν 11. ποιουντων πονηρον 12. AC οτι και γε γινωσκω ε. οτι εσται 14. AC φθαννει bis ... AC προς αυτους pro επ αυτ. 15. AC του φαγειν ... AC συνπροσεσται ... ας εδωκεν, C ων εδωκεν 16. τον πιρασμον ... AC εν οφθαλμοις ... βλεπιν 17. AC ιδον ... συνπαντα

οὐ δυνήσεται ἄνθρωπος τοῦ εὑρεῖν σὺν τὸ ποίημα τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον· ὅσα ἂν μοχθήσῃ ἄνθρωπος τοῦ ζητῆσαι, καί οὐχ εὑρήσει· καί γε ὅσα ἂν εἴπῃ σοφὸς τοῦ γνῶναι, οὐ δυνήσεται τοῦ εὑρεῖν· ὅτι σύμπαν τοῦτο ἔδωκα εἰς καρδίαν μου, καὶ καρδία μου σύμπαν εἶδε τοῦτο.

IX.

Ὡς οἱ δίκαιοι καὶ οἱ σοφοὶ καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτῶν ἐν χειρὶ τοῦ
θεοῦ, καί γε ἀγάπην καί γε μῖσος οὐκ ἔστιν εἰδὼς ὁ ἄνθρωπος· τὰ πάντα
πρὸ προσώπου αὐτῶν, ματαιότης ἐν τοῖς πᾶσι. [2] συνάντημα ἓν τῷ δικαίῳ καὶ 2
τῷ ἀσεβεῖ, τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κακῷ, καὶ τῷ καθαρῷ καὶ τῷ ἀκαθάρτῳ,
καὶ τῷ θυσιάζοντι καὶ τῷ μὴ θυσιάζοντι· ὡς ὁ ἀγαθὸς ὡς ὁ ἁμαρτάνων,
ὡς ὁ ὀμνύων καθὼς ὁ τὸν ὅρκον φοβούμενος. [3] τοῦτο πονηρὸν ἐν παντὶ πε- 3
ποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι συνάντημα ἓν τοῖς πᾶσι· καί γε καρδία υἱῶν
τοῦ ἀνθρώπου ἐπληρώθη πονηροῦ, καὶ περιφέρεια ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ἐν ζωῇ
αὐτῶν, καὶ ὀπίσω αὐτῶν πρὸς τοὺς νεκρούς. [4] ὅτι τίς ὃς κοινωνεῖ πρὸς πάν- 4
τας τοὺς ζῶντας; ἔστιν ἐλπίς, ὅτι ὁ κύων ὁ ζῶν αὐτὸς ἀγαθὸς ὑπὲρ τὸν
λέοντα τὸν νεκρόν. [5] ὅτι οἱ ζῶντες γνώσονται ὅτι ἀποθανοῦνται, καὶ οἱ νεκροὶ 5
οὐκ εἰσὶ γινώσκοντες οὐδέν· καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι μισθός, ὅτι ἐπελήσθη
ἡ μνήμη αὐτῶν· [6] καί γε ἀγάπη αὐτῶν καί γε μῖσος αὐτῶν καί γε ζῆλος 6
αὐτῶν ἤδη ἀπώλετο, καί γε μερὶς οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐν
παντὶ τῷ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον. [7] δεῦρο φάγε ἐν εὐφροσύνῃ τὸν ἄρτον 7
σου, καὶ πίε ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ οἶνόν σου, ὅτι ἤδη εὐδόκησεν ὁ θεὸς τὰ ποιή-
ματά σου· [8] ἐν παντὶ καιρῷ ἔστωσαν ἱμάτιά σου λευκά, καὶ ἔλαιον ἐπὶ κε- 8
φαλῆς σου μὴ ὑστερησάτω· [9] καὶ ἴδε ζωὴν μετὰ γυναικὸς ἧς ἠγάπησας πάσας 9
τὰς ἡμέρας ζωῆς ματαιότητός σου τὰς δοθείσας σοι ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι αὐτὸ
μερίς σου ἐν τῇ ζωῇ σου καὶ ἐν τῷ μόχθῳ σου ᾧ σὺ μοχθεῖς ὑπὸ τὸν ἥλιον.
[10] πάντα ὅσα ἂν εὕρῃ ἡ χείρ σου τοῦ ποιῆσαι, ὡς ἡ δύναμίς σου ποίησον, 10
ὅτι οὐκ ἔστι ποίημα καὶ λογισμὸς καὶ γνῶσις καὶ σοφία ἐν ᾅδῃ, ὅπου σὺ
πορεύῃ ἐκεῖ. [11] ἐπέστρεψα καὶ εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι οὐ τοῖς κούφοις ὁ δρό- 11
μος καὶ οὐ τοῖς δυνατοῖς ὁ πόλεμος, καί γε οὐ τῷ σοφῷ ἄρτος καί γε οὐ
τοῖς συνετοῖς πλοῦτος καί γε οὐ τοῖς γινώσκουσι χάρις, ὅτι καιρὸς καὶ ἀπάν-
τημα συναντήσεται σύμπασιν αὐτοῖς. [12] ὅτι καί γε καὶ οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος 12
τὸν καιρὸν αὐτοῦ· ὡς οἱ ἰχθύες οἱ θηρευόμενοι ἐν ἀμφιβλήστρῳ κακῷ, καὶ
ὡς ὄρνεα τὰ θηρευόμενα ἐν παγίδι, ὡς αὐτὰ παγιδεύονται οἱ υἱοὶ τοῦ ἀν-
θρώπου εἰς καιρὸν πονηρόν, ὅταν ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ἄφνω. [13] καί γε τοῦτο 13
εἶδον σοφίαν ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ μεγάλη ἐστὶ πρός με· [14] πόλις μικρὰ καὶ 14
ἄνδρες ἐν αὐτῇ ὀλίγοι, καὶ ἔλθῃ ἐπ' αὐτὴν βασιλεὺς μέγας καὶ κυκλώσῃ
αὐτὴν καὶ οἰκοδομήσῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακας μεγάλους, [15] καὶ εὕρῃ ἐν αὐτῇ 15
ἄνδρα πένητα σοφόν, καὶ διασώσῃ αὐτὸς τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ,
καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἐμνήσθη σὺν τοῦ ἀνδρὸς τοῦ πένητος ἐκείνου. [16] καὶ εἶπα 16
ἐγὼ Ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ δύναμιν, καὶ σοφία τοῦ πένητος ἐξουδενωμένη, καὶ
οἱ λόγοι αὐτοῦ οὐκ εἰσακουόμενοι. [17] λόγοι σοφῶν ἐν ἀναπαύσει ἀκούονται 17

---

17. AC οσα εαν et A pergit ποιηση pro μοχθηση ... AC ο σοφος ... συνπαν ... εις την καρδιαν ... συνπαν ιδεν **IX.** 1. AC Οτι pro Ως 2. AC om και ante τω καθαρω ... C om και ante τω θυσιαζοντι 3. τουτο το πονηρον 5. οτι επλησθη 6. AC και μερις ... AC εις αιωνα 7. AC om ηδη 8. C τα ιματια ... AC επι κεφαλην 9. C πασας ημερας ... C post ηλιον repetit πασας ημερας ματαιοτητος σου ... C εν ζωη σου ... om συ 11. AC ιδον ... AC τοις σοφοις ο αρτος ... AC ο πλουτος ... AC τοις πασιν αυτοις 12. AC om οτι ... AC και γε ουχ εγνω ... C om ὁ 13. AC ιδον 15. πεν. και σοφον ... AC διασωσει 16. AC και λογοι α. ουχ εισιν ακουομενοι

18 ὑπὲρ κραυγὴν ἐξουσιαζόντων ἐν ἀφροσύναις. [18] ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ σκεύη πο-
λέμου, καὶ ἁμαρτάνων εἷς ἀπολέσει ἀγαθωσύνην πολλήν.

X.

Μυῖαι θανατοῦσαι σαπριοῦσι σκευασίαν ἐλαίου ἡδύσματος. τίμιον ὀλίγον
2 σοφίας ὑπὲρ δόξαν ἀφροσύνης μεγάλην. [2] καρδία σοφοῦ εἰς δεξιὸν αὐτοῦ, καὶ
3 καρδία ἄφρονος εἰς ἀριστερὸν αὐτοῦ. [3] καί γε ἐν ὁδῷ ὅταν ἄφρων πορεύηται,
4 καρδία αὐτοῦ ὑστερήσει, καὶ ἃ λογιεῖται πάντα ἀφροσύνη ἐστίν. [4] ἐὰν πνεῦμα
τοῦ ἐξουσιάζοντος ἀναβῇ ἐπὶ σέ, τόπον σου μὴ ἀφῇς, ὅτι ἴαμα καταπαύσει
5 ἁμαρτίας μεγάλας. [5] ἔστι πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὡς ἀκούσιον ἐξῆλ-
6 θεν ἀπὸ προσώπου ἐξουσιάζοντος· [6] ἐδόθη ὁ ἄφρων ἐν ὕψεσι μεγάλοις, καὶ
7 πλούσιοι ἐν ταπεινῷ καθήσονται· [7] εἶδον δούλους ἐφ᾽ ἵππους καὶ ἄρχοντας
8 πορευομένους ὡς δούλους ἐπὶ τῆς γῆς. [8] ὁ ὀρύσσων βόθρον εἰς αὐτὸν ἐμπε-
9 σεῖται, καὶ καθαιροῦντα φραγμὸν δήξεται αὐτὸν ὄφις· [9] ἐξαίρων λίθους δια-
10 πονηθήσεται ἐν αὐτοῖς, σχίζων ξύλα κινδυνεύσει ἐν αὐτοῖς· [10] ἐὰν ἐκπέσῃ τὸ
σιδήριον, καὶ αὐτὸς πρόσωπον ἐτάραξε· καὶ δυνάμεις δυναμώσει, καὶ περίσ-
11 σεια τῷ ἀνδρὶ οὐ σοφία· [11] ἐὰν δάκῃ ὄφις ἐν οὐ ψιθυρισμῷ, καὶ οὐκ ἔστι
12 περίσσεια τῷ ἐπᾴδοντι. [12] λόγοι στόματος σοφοῦ χάρις, καὶ χείλη ἄφρονος
13 καταποντιοῦσιν αὐτόν· [13] ἀρχὴ λόγων στόματος αὐτοῦ ἀφροσύνη, καὶ ἐσχάτη
14 στόματος αὐτοῦ περιφέρεια πονηρά, [14] καὶ ὁ ἄφρων πληθύνει λόγους. οὐκ
ἔγνω ἄνθρωπος τί τὸ γενόμενον καὶ τί τὸ ἐσόμενον· ὅ τι ὀπίσω αὐτοῦ τίς
15 ἀναγγελεῖ αὐτῷ; [15] μόχθος τῶν ἀφρόνων κακώσει αὐτούς, ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ
16 πορευθῆναι εἰς πόλιν. [16] οὐαί σοι πόλις ἧς ὁ βασιλεύς σου νεώτερος, καὶ οἱ
17 ἄρχοντές σου πρωῒ ἐσθίουσι. [17] μακαρία σὺ γῆ ἧς ὁ βασιλεύς σου υἱὸς ἐλευ-
θέρων, καὶ οἱ ἄρχοντές σου πρὸς καιρὸν φάγονται ἐν δυνάμει καὶ οὐκ αἰ-
18 σχυνθήσονται. [18] ἐν ὀκνηρίαις ταπεινωθήσεται ἡ δόκωσις, καὶ ἐν ἀργίᾳ χει-
19 ρῶν στάξει ἡ οἰκία. [19] εἰς γέλωτα ποιοῦσιν ἄρτον, καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον τοῦ
εὐφρανθῆναι ζῶντας, καὶ τοῦ ἀργυρίου ταπεινώσει ἐπακούσεται τὰ πάντα.
20 [20] καί γε ἐν συνειδήσει σου βασιλέα μὴ καταράσῃ, καὶ ἐν ταμιείοις κοιτώ-
νων σου μὴ καταράσῃ πλούσιον· ὅτι πετεινὸν τοῦ οὐρανοῦ ἀποίσει τὴν φω-
νήν σου, καὶ ὁ ἔχων τὰς πτέρυγας ἀπαγγελεῖ λόγον σου.

XI.

Ἀπόστειλον τὸν ἄρτον σου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ὕδατος, ὅτι ἐν πλήθει
2 ἡμερῶν εὑρήσεις αὐτόν. [2] δὸς μερίδα τοῖς ἑπτὰ καί γε τοῖς ὀκτώ, ὅτι οὐ
3 γινώσκεις τί ἔσται πονηρὸν ἐπὶ τὴν γῆν. [3] ἐὰν πλησθῶσι τὰ νέφη ὑετοῦ, ἐπὶ
τὴν γῆν ἐκχέουσι· καὶ ἐὰν πέσῃ ξύλον ἐν τῷ νότῳ καὶ ἐὰν ἐν τῷ βορρᾷ,
4 τόπῳ οὗ πεσεῖται τὸ ξύλον ἐκεῖ ἔσται. [4] τηρῶν ἄνεμον οὐ σπείρει, καὶ βλέπων
5 ἐν ταῖς νεφέλαις οὐ θερίσει. [5] ἐν οἷς οὐκ ἔστι γινώσκων τίς ἡ ὁδὸς τοῦ πνεύ-
ματος, ὡς ὀστᾶ ἐν γαστρὶ κυοφορούσης, οὕτως οὐ γνώσῃ τὰ ποιήματα τοῦ
6 θεοῦ ὅσα ποιήσει τὰ σύμπαντα. [6] ἐν τῷ πρωῒ σπεῖρον τὸ σπέρμα σου, καὶ

X. 1. C μεγαλης 5. AC ιδον ... ο εξηλθεν ... AC του εξουσιαζοντος 7. ιδον ... ως δουλ. πορευομ. 8. AC εν αυτω εμπεσειται et A add και ο κυλιων λιθον εφ εαυτον κυλιει 10. δυναμις, C δυναμιν ... AC του ανδριου σοφια 11. C ο οφις 12. καταποντισουσιν 14. AC ο ανθρωπος ... απαγγελει 15. του αφρονος ... A σκοτωσει αυτον, C κοπωσει αυτους 16. AC εν πρωια 17. AC ελευθερου 18. AC αργεια ... στεναξει, C σταζει 19. AC και οινος ευφραινει (C add τους) ζωντας ... C αργυρου ... AC om ταπεινωσει ... AC συν τα παντα 20. C και γε συ εν ... C αποιησει ... AC om τας XI. 1. AC των ημερων 3. AC πληρωθωσιν 4. C σπερει 5. AC της κυοφορουσης ... AC τα συνπαντα 6. AC εν πρωια

ἐν ἑσπέρᾳ μὴ ἀφέτω ἡ χείρ σου, ὅτι οὐ γινώσκεις ποῖον στοιχήσει, ἢ τοῦτο
ἢ τοῦτο, καὶ ἐὰν τὰ δύο ἐπὶ τὸ αὐτό, ἀγαθά. [7] καὶ γλυκὺ τὸ φῶς, καὶ ἀγα- 7
θὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ βλέπειν σὺν τὸν ἥλιον· [8] ὅτι καὶ ἐὰν ἔτη πολλὰ ζή- 8
σεται ὁ ἄνθρωπος, ἐν πᾶσιν αὐτοῖς εὐφρανθήσεται, καὶ μνησθήσεται τὰς
ἡμέρας τοῦ σκότους ὅτι πολλαὶ ἔσονται· πᾶν τὸ ἐρχόμενον ματαιότης. [9] εὐ- 9
φραίνου νεανίσκε ἐν νεότητί σου, καὶ ἀγαθυνάτω σε ἡ καρδία σου ἐν ἡμέραις
νεότητός σου, καὶ περιπάτει ἐν ὁδοῖς καρδίας σου ἄμωμος καὶ μὴ ἐν ὁράσει
ὀφθαλμῶν σου· καὶ γνῶθι ὅτι ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἄξει σε ὁ θεὸς ἐν κρίσει. [10] καὶ 10
ἀπόστησον θυμὸν ἀπὸ καρδίας σου, καὶ πάραγε πονηρίαν ἀπὸ σαρκός σου, ὅτι
ἡ νεότης καὶ ἡ ἄνοια ματαιότης.

XII.

Καὶ μνήσθητι τοῦ κτίσαντός σε ἐν ἡμέραις νεότητός σου, ἕως ὅτου μὴ
ἔλθωσιν αἱ ἡμέραι τῆς κακίας, καὶ φθάσουσιν ἔτη ἐν οἷς ἐρεῖς Οὐκ ἔστι
μοι ἐν αὐτοῖς θέλημα· [2] ἕως οὗ μὴ σκοτισθῇ ὁ ἥλιος καὶ τὸ φῶς καὶ ἡ 2
σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες, καὶ ἐπιστρέψουσι τὰ νέφη ὀπίσω τοῦ ὑετοῦ· [3] ἐν 3
ἡμέρᾳ ᾗ ἐὰν σαλευθῶσι φύλακες τῆς οἰκίας, καὶ διαστραφῶσιν ἄνδρες τῆς
δυνάμεως, καὶ ἤργησαν αἱ ἀλήθουσαι ὅτι ὠλιγώθησαν, καὶ σκοτάσουσιν αἱ
βλέπουσαι ἐν ταῖς ὀπαῖς· [4] καὶ κλείσουσι θύρας ἐν ἀγορᾷ ἐν ἀσθενείᾳ φω- 4
νῆς τῆς ἀληθούσης, καὶ ἀναστήσεται εἰς φωνὴν τοῦ στρουθίου, καὶ ταπει-
νωθήσονται πᾶσαι αἱ θυγατέρες τοῦ ᾄσματος· [5] καὶ εἰς τὸ ὕψος ὄψονται, καὶ 5
θάμβοι ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἀνθήσῃ τὸ ἀμύγδαλον, καὶ παχυνθῇ ἡ ἀκρίς, καὶ
διασκεδασθῇ ἡ κάππαρις, ὅτι ἐπορεύθη ὁ ἄνθρωπος εἰς οἶκον αἰῶνος αὐτοῦ,
καὶ ἐκύκλωσαν ἐν ἀγορᾷ οἱ κοπτόμενοι· [6] ἕως ὅτου μὴ ἀνατραπῇ τὸ σχοινίον 6
τοῦ ἀργυρίου, καὶ συντριβῇ τὸ ἀνθέμιον τοῦ χρυσίου, καὶ συντριβῇ ὑδρία ἐπὶ
τῇ πηγῇ, καὶ συντροχάσῃ ὁ τροχὸς ἐπὶ τὸν λάκκον· [7] καὶ ἐπιστρέψῃ ὁ χοῦς 7
ἐπὶ τὴν γῆν ὡς ἦν, καὶ τὸ πνεῦμα ἐπιστρέψῃ πρὸς τὸν θεὸν ὃς ἔδωκεν αὐτό.
[8] ματαιότης ματαιοτήτων, εἶπεν ὁ ἐκκλησιαστής, τὰ πάντα ματαιότης. [9] καὶ 8 9
περισσὸν ὅτι ἐγένετο ἐκκλησιαστὴς σοφός, ὅτι ἐδίδαξε γνῶσιν σὺν τὸν ἄν-
θρωπον, καὶ οὖς ἐξιχνιάσεται κόσμιον παραβολῶν. [10] πολλὰ ἐζήτησεν ἐκκλη- 10
σιαστὴς τοῦ εὑρεῖν λόγους θελήματος καὶ γεγραμμένον εὐθύτητος, λόγους
ἀληθείας. [11] λόγοι σοφῶν ὡς τὰ βούκεντρα καὶ ὡς ἧλοι πεφυτευμένοι, οἳ παρὰ 11
τῶν συνθεμάτων ἐδόθησαν ἐκ ποιμένος ἑνός. [12] καὶ περισσὸν ἐξ αὐτῶν υἱέ 12
μου φύλαξαι· τοῦ ποιῆσαι βιβλία πολλὰ οὐκ ἔστι περασμός, καὶ μελέτη πολλὴ
κόπωσις σαρκός. [13] τέλος λόγου τὸ πᾶν ἄκουε· τὸν θεὸν φοβοῦ καὶ τὰς ἐν- 13
τολὰς αὐτοῦ φύλασσε, ὅτι τοῦτο πᾶς ὁ ἄνθρωπος. [14] ὅτι σύμπαν τὸ ποίημα 14
ὁ θεὸς ἄξει ἐν κρίσει ἐν παντὶ παρεωραμένῳ, ἐὰν ἀγαθὸν καὶ ἐὰν πονηρόν.

---

6. αγαθον 8. C και μνησθηση 9. AC και εν ορασει 10. AC παραγαγε XII. 1. AC εως ου μη ελθ. ημεραι ... κακιας σου ... AC φθασωσιν 2. AC επιστρεψωσιν ... οπισω υετου 3. AC εν ημερα η (C ην) αν 4. θυραν ... φωνη της 5. AC και γε απο υψους ... C θαμβος ... AC ανθησει ... C διασκεδασθη καππαρις ... επορευθη ανθρωπος 6. AC ανατραπη σχοινιον ... συνθλιβη το ανθεμιον ... AC η υδρια επι την πηγην ... C συντροχασει 7. AC επιστρεψει bis 9. ο εκκλησιαστης ... AC σοφος, και οτι ... C εδιδασκεν ... C κοσμον 10. θεληματος, γεγραμμενον 11. AC ηλοι πεπυρωμενοι ... συναγματων 12. AC φυλασσου 13. C πας ανθρωπος 14. συνπαν ... AC αξει ο θεος

Subscriptio: AC εκκλησιαστης

Α Σ Μ Α.

I.

2 Ἆσμα ᾀσμάτων, ὅ ἐστι Σαλωμών. 2 φιλησάτω με ἀπὸ φιλημάτων στό-
3 ματος αὐτοῦ· ὅτι ἀγαθοὶ μαστοί σου ὑπὲρ οἶνον, 3 καὶ ὀσμὴ μύρων σου ὑπὲρ
πάντα τὰ ἀρώματα· μύρον ἐκκενωθὲν ὄνομά σου. διὰ τοῦτο νεάνιδες ἠγά-
4 πησάν σε, 4 εἵλκυσάν σε. ὀπίσω σου εἰς ὀσμὴν μύρων σου δραμοῦμεν· εἰςή-
νεγκέ με ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ταμεῖον αὐτοῦ. ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν
5 ἐν σοί· ἀγαπήσομεν μαστούς σου ὑπὲρ οἶνον· εὐθύτης ἠγάπησέ σε. 5 μέλαινά
εἰμι ἐγὼ καὶ καλή, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, ὡς σκηνώματα Κηδάρ, ὡς δέῤ-
6 ῥεις Σαλωμών. 6 μὴ βλέψητέ με ὅτι ἐγώ εἰμι μεμελανωμένη, ὅτι παρέβλεψέ
με ὁ ἥλιος· υἱοὶ μητρός μου ἐμαχέσαντο ἐν ἐμοί, ἔθεντό με φυλάκισσαν ἐν
7 ἀμπελῶσιν· ἀμπελῶνα ἐμὸν οὐκ ἐφύλαξα. 7 ἀπάγγειλόν μοι, ὃν ἠγάπησεν ἡ
ψυχή μου, ποῦ ποιμαίνεις, ποῦ κοιτάζεις ἐν μεσημβρίᾳ, μή ποτε γένωμαι
8 ὡς περιβαλλομένη ἐπ' ἀγέλαις ἑταίρων σου. 8 ἐὰν μὴ γνῷς σεαυτήν, ἡ καλὴ
ἐν γυναιξίν, ἔξελθε σὺ ἐν πτέρναις τῶν ποιμνίων καὶ ποίμαινε τὰς ἐρίφους σου
9 ἐπὶ σκηνώμασι τῶν ποιμένων. 9 τῇ ἵππῳ μου ἐν ἅρμασι Φαραὼ ὡμοίωσά σε,
10 ἡ πλησίον μου. 10 τί ὡραιώθησαν σιαγόνες σου ὡς τρυγόνος, τράχηλός σου
11 ὡς ὁρμίσκοι. 11 ὁμοιώματα χρυσίου ποιήσομέν σοι μετὰ στιγμάτων τοῦ ἀρ-
12 γυρίου. 12 ἕως οὗ ὁ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ, νάρδος μου ἔδωκεν ὀσμὴν
13 αὐτοῦ. 13 ἀπόδεσμος τῆς στακτῆς ἀδελφιδός μου ἐμοί, ἀνὰ μέσον τῶν μα-
14 στῶν μου αὐλισθήσεται. 14 βότρυς τῆς κύπρου ἀδελφιδός μου ἐμοί, ἐν ἀμπε-
15 λῶσιν Ἐγγαδδί. 15 ἰδοὺ εἶ καλή, ἡ πλησίον μου, ἰδοὺ εἶ καλή· ὀφθαλμοί
16 σου περιστεραί. 16 ἰδοὺ εἶ καλός, ἀδελφιδός μου, καί γε ὡραῖος· πρὸς κλίνῃ
17 ἡμῶν σύσκιος, 17 δοκοὶ οἴκων ἡμῶν κέδροι, φατνώματα ἡμῶν κυπάρισσοι.

II.

2 Ἐγὼ ἄνθος τοῦ πεδίου, κρίνον τῶν κοιλάδων. 2 ὡς κρίνον ἐν μέσῳ
3 ἀκανθῶν, οὕτως ἡ πλησίον μου ἀνὰ μέσον τῶν θυγατέρων. 3 ὡς μῆλον ἐν
τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ, οὕτως ἀδελφιδός μου ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν· ἐν τῇ
σκιᾷ αὐτοῦ ἐπεθύμησα καὶ ἐκάθισα, καὶ καρπὸς αὐτοῦ γλυκὺς ἐν λάρυγγί
4 5 μου. 4 εἰςαγάγετέ με εἰς οἶκον τοῦ οἴνου, τάξατε ἐπ' ἐμὲ ἀγάπην. 5 στηρί-
σατέ με ἐν μύροις, στοιβάσατέ με ἐν μήλοις, ὅτι τετρωμένη ἀγάπης ἐγώ.
6 6 εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλήν μου, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήψεταί με.
7 7 ὥρκισα ὑμᾶς, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, ἐν δυνάμεσι καὶ ἐν ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ,
8 ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην ἕως οὗ θελήσῃ. 8 φωνὴ ἀδελφιδοῦ
μου· ἰδοὺ οὗτος ἥκει πηδῶν ἐπὶ τὰ ὄρη, διαλλόμενος ἐπὶ τοὺς βουνούς.
9 9 ὅμοιός ἐστιν ἀδελφιδός μου τῇ δορκάδι ἢ νεβρῷ ἐλάφων ἐπὶ τὰ ὄρη Βαι-
θήλ. ἰδοὺ οὗτος ὀπίσω τοῦ τοίχου ἡμῶν, παρακύπτων διὰ τῶν θυρίδων, ἐκ-

---

Inscriptio: A ασματα ασματων, C ασμα ασματων

I. 1. τω σαλωμων 2. praemittit η νυμφη 3. C παντα αρωματα ... ονομα σοι ... ante δια τουτο add ο νυμφιος 4. ταμιειον, C ταμιον ... C αγαπησωμεν 5. praemitt. η νυμφη ... AC om εγω ... AC δερρις 6. εφυλαξαν 7. ποιμανεις ... C ετερων 8. in f. add σου 9. επ αρμασιν 10. τρυγονες ... ορμισκος 11. 12. ed. rom. αργυριου, et εν αναχλ. αυτου. 12. C αναχλησει ... ante ναρδος add ο νυμφιος 14. AC ενγαδδι 15. C ιδου η καλη bis ... οφθαλμος 16. praemitt. η νυμφη ... ο αδελφ. μ. ... ed. rom. ωραιος c. seqq. conjg., non item AC ... C om προς II. 5. om με sec. 6. περιλημψεται 7. AC (C videtur) εν ταις δ. κ. εν ταις 9. (νεφρω ...) AC ιδου ουτ. εστηκεν

κύπτων διὰ τῶν δικτύων. [10] ἀποκρίνεται ἀδελφιδός μου καὶ λέγει μοι Ἀνάστα, 10
ἐλθὲ ἡ πλησίον μου, καλή μου, περιστερά μου. [11] ὅτι ἰδοὺ ὁ χειμὼν παρῆλθεν, 11
ὁ ὑετὸς ἀπῆλθεν, ἐπορεύθη ἑαυτῷ· [12] τὰ ἄνθη ὤφθη ἐν τῇ γῇ, καιρὸς τῆς 12
τομῆς ἔφθακεν, φωνὴ τῆς τρυγόνος ἠκούσθη ἐν τῇ γῇ ἡμῶν· [13] ἡ συκῆ 13
ἐξήνεγκεν ὀλύνθους αὐτῆς, αἱ ἄμπελοι κυπρίζουσιν, ἔδωκαν ὀσμήν. ἀνάστα,
ἐλθὲ ἡ πλησίον μου, καλή μου, περιστερά μου. καὶ ἐλθέ, [14] σὺ περιστερά 14
μου, ἐν σκέπῃ τῆς πέτρας, ἐχόμενα τοῦ προτειχίσματος· δεῖξόν μοι τὴν ὄψιν
σου, καὶ ἀκούτισόν με τὴν φωνήν σου, ὅτι ἡ φωνή σου ἡδεῖα, καὶ ἡ ὄψις
σου ὡραία. [15] πιάσατε ἡμῖν ἀλώπεκας μικροὺς ἀφανίζοντας ἀμπελῶνας, καὶ 15
αἱ ἄμπελοι ἡμῶν κυπρίζουσαι. [16] ἀδελφιδός μου ἐμοὶ κἀγὼ αὐτῷ· ὁ ποι- 16
μαίνων ἐν τοῖς κρίνοις, [17] ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί. 17
ἀπόστρεψον, ὁμοιώθητι σὺ ἀδελφιδέ μου τῷ δόρκωνι ἢ νεβρῷ ἐλάφων ἐπὶ
ὄρη κοιλωμάτων.

III.

Ἐπὶ κοίτην μου ἐν νυξὶν ἐζήτησα ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου· ἐζήτησα
αὐτὸν καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν, ἐκάλεσα αὐτὸν καὶ οὐχ ὑπήκουσέ μου. [2] ἀνα- 2
στήσομαι δὴ καὶ κυκλώσω ἐν τῇ πόλει, ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ ἐν ταῖς πλα-
τείαις, καὶ ζητήσω ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου· ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὗρον
αὐτόν. [3] εὕροσάν με οἱ τηροῦντες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει· μὴ ὃν ἠγάπησεν 3
ἡ ψυχή μου ἴδετε; [4] ὡς μικρὸν ὅτε παρῆλθον ἀπ᾽ αὐτῶν, ἕως οὗ εὗρον ὃν 4
ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου· ἐκράτησα αὐτὸν καὶ οὐκ ἀφῆκα αὐτόν, ἕως οὗ εἰσή-
γαγον αὐτὸν εἰς οἶκον μητρός μου καὶ εἰς ταμεῖον τῆς συλλαβούσης με. [5] ὥρ- 5
κισα ὑμᾶς, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι
τοῦ ἀγροῦ, ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην ἕως ἂν θελήσῃ. [6] τίς 6
αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου, ὡς στελέχη καπνοῦ τεθυμιαμένη
σμύρναν καὶ λίβανον ἀπὸ πάντων κονιορτῶν μυρεψοῦ; [7] ἰδοὺ ἡ κλίνη τοῦ Σα- 7
λωμών, ἑξήκοντα δυνατοὶ κύκλῳ αὐτῆς ἀπὸ δυνατῶν Ἰσραήλ· [8] πάντες κατέ- 8
χοντες ῥομφαίαν, δεδιδαγμένοι πόλεμον· ἀνὴρ ῥομφαία αὐτοῦ ἐπὶ μηρὸν αὐτοῦ
ἀπὸ θάμβους ἐν νυξί. [9] φορεῖον ἐποίησεν ἑαυτῷ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἀπὸ 9
ξύλων τοῦ Λιβάνου· [10] στύλους αὐτοῦ ἐποίησεν ἀργύριον, καὶ ἀνάκλιτον αὐτοῦ 10
χρύσεον· ἐπίβασις αὐτοῦ πορφυρᾶ, ἐντὸς αὐτοῦ λιθόστρωτον, ἀγάπην ἀπὸ
θυγατέρων Ἱερουσαλήμ. [11] θυγατέρες Σιών, ἐξέλθατε καὶ ἴδετε ἐν τῷ βασιλεῖ 11
Σαλωμών, ἐν τῷ στεφάνῳ ᾧ ἐστεφάνωσεν αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ
νυμφεύσεως αὐτοῦ καὶ ἐν ἡμέρᾳ εὐφροσύνης καρδίας αὐτοῦ.

IV.

Ἰδοὺ εἶ καλή, ἡ πλησίον μου, ἰδοὺ εἶ καλή. ὀφθαλμοί σου περιστεραὶ
ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου. τρίχωμά σου ὡς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν αἳ ἀπεκα-
λύφθησαν ἀπὸ τοῦ Γαλαάδ. [2] ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων αἳ 2
ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ, αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι, καὶ ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν
ἐν αὐταῖς. [3] ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χείλη σου, καὶ ἡ λαλιά σου ὡραία· 3
ὡς λέπυρον ῥοᾶς μῆλόν σου ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου. [4] ὡς πύργος Δαυὶδ 4
τράχηλός σου, ὁ ᾠκοδομημένος εἰς Θαλπιώθ· χίλιοι θυρεοὶ κρέμανται ἐπ᾽

---

10. ante Αναστα praemitt. ο νυμφιος 12. του τρυγονος 15. AC κυπριζουσιν 17. διαπνευση ημερα ... ante αποστρεψον add η νυμφη ... C επι τα ορη III. 2. C (videtur) om δη ... A om και prim. ... AC in f. add εκαλεσα αυτον και ουχ υπηκουσεν μου 4. αφησω ... C της μητρος ... ταμιειον 6. praemitt. ο νυμφιος 8. C ρομφαιαν pro ρομφαια ... C τον μηρον 9. φοριον 10. επιβασεις 11. θυγατ. σιων post ιδετε pon. IV. 2. εν αυτοις 3. om το ... της ροας 4. θαλφιωθ

5 αὐτόν, πᾶσαι βολίδες τῶν δυνατῶν. [5]δύο μαστοί σου ὡς δύο νεβροὶ δίδυμοι
6 δορκάδος οἱ νεμόμενοι ἐν κρίνοις. [6]ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡμέρα καὶ κινηθῶ-
σιν αἱ σκιαί, πορεύσομαι ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄρος τῆς σμύρνης καὶ πρὸς τὸν
7 βουνὸν τοῦ Λιβάνου. [7]ὅλη καλὴ εἶ, πλησίον μου, καὶ μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν σοί.
8 [8]δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου, νύμφη, δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου· ἐλεύσῃ καὶ διελεύσῃ ἀπὸ
ἀρχῆς πίστεως, ἀπὸ κεφαλῆς Σανὶρ καὶ Ἑρμών, ἀπὸ μανδρῶν λεόντων,
9 ἀπὸ ὀρέων παρδάλεων. [9]ἐκαρδίωσας ἡμᾶς, ἀδελφή μου νύμφη· ἐκαρδίωσας
10 ἡμᾶς ἑνὶ ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου ἐν μιᾷ ἐνθέματι τραχήλων σου. [10]τί ἐκαλλιώ-
θησαν μαστοί σου, ἀδελφή μου νύμφη· τί ἐκαλλιώθησαν μαστοί σου ἀπὸ
11 οἴνου, καὶ ὀσμὴ ἱματίων σου ὑπὲρ πάντα ἀρώματα. [11]κηρίον ἀποστάζουσι
χείλη σου, νύμφη· μέλι καὶ γάλα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν σου, καὶ ὀσμὴ ἱμα-
12 τίων σου ὡς ὀσμὴ Λιβάνου. [12]κῆπος κεκλεισμένος ἀδελφή μου νύμφη, κῆ-
13 πος κεκλεισμένος, πηγὴ ἐσφραγισμένη· [13]ἀποστολαί σου παράδεισος ῥοῶν
14 μετὰ καρποῦ ἀκροδρύων, κύπροι μετὰ νάρδων· [14]νάρδος καὶ κρόκος, κά-
λαμος καὶ κιννάμωμον μετὰ πάντων ξύλων τοῦ Λιβάνου, σμύρνα ἀλὼθ μετὰ
15 πάντων πρώτων μύρων· [15]πηγὴ κήπου καὶ φρέαρ ὕδατος ζῶντος καὶ ῥοι-
16 ζοῦντος ἀπὸ τοῦ Λιβάνου. [16]ἐξεγέρθητι βορρᾶ, καὶ ἔρχου νότε, καὶ διά-
πνευσον κῆπόν μου, καὶ ῥευσάτωσαν ἀρώματά μου.

V.

Καταβήτω ἀδελφιδός μου εἰς κῆπον αὐτοῦ καὶ φαγέτω καρπὸν ἀκρο-
δρύων αὐτοῦ. εἰσῆλθον εἰς κῆπόν μου, ἀδελφή μου νύμφη· ἐτρύγησα σμύρ-
ναν μου μετὰ ἀρωμάτων μου, ἔφαγον ἄρτον μου μετὰ μέλιτός μου, ἔπιον
οἶνόν μου μετὰ γάλακτός μου. φάγετε πλησίοι καὶ πίετε καὶ μεθύσθητε,
2 ἀδελφοί. [2]ἐγὼ καθεύδω, καὶ ἡ καρδία μου ἀγρυπνεῖ. φωνὴ ἀδελφιδοῦ μου,
κρούει ἐπὶ τὴν θύραν. ἄνοιξόν μοι, ἡ πλησίον μου, ἀδελφή μου, περιστερά
μου, τελεία μου, ὅτι ἡ κεφαλή μου ἐπλήσθη δρόσου καὶ οἱ βόστρυχοί
3 μου ψεκάδων νυκτός. [3]ἐξεδυσάμην τὸν χιτῶνά μου, πῶς ἐνδύσομαι αὐτόν;
4 ἐνιψάμην τοὺς πόδας μου, πῶς μολυνῶ αὐτούς; [4]ἀδελφιδός μου ἀπέστειλε
5 χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀπῆς, καὶ ἡ κοιλία μου ἐθροήθη ἐπ᾽ αὐτόν. [5]ἀνέ-
στην ἐγὼ ἀνοῖξαι τῷ ἀδελφιδῷ μου, χεῖρές μου ἔσταξαν σμύρναν, δάκτυλοί
6 μου σμύρναν πλήρη ἐπὶ χεῖρας τοῦ κλείθρου. [6]ἤνοιξα ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ
μου· ἀδελφιδός μου παρῆλθε. ψυχή μου ἐξῆλθεν ἐν λόγῳ αὐτοῦ· ἐζήτησα
7 αὐτὸν καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν, ἐκάλεσα αὐτὸν καὶ οὐχ ὑπήκουσέ μου. [7]εὕρο-
σάν με οἱ φύλακες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει, ἐπάταξάν με, ἐτραυμάτισάν
8 με· ἦραν τὸ θέριστρόν μου ἀπ᾽ ἐμοῦ φύλακες τῶν τειχέων. [8]ὥρκισα ὑμᾶς,
θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ,
ἐὰν εὕρητε τὸν ἀδελφιδόν μου, τί ἀπαγγείλητε αὐτῷ; ὅτι τετρωμένη ἀγά-
9 πης ἐγώ εἰμι. [9]τί ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ, ἡ καλὴ ἐν γυναιξί; τί
10 ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ, ὅτι οὕτως ὥρκισας ἡμᾶς; [10]ἀδελφιδός
11 μου λευκὸς καὶ πυῤῥός, ἐκλελοχισμένος ἀπὸ μυριάδων. [11]κεφαλὴ αὐτοῦ
12 χρυσίον κεφάζ, βόστρυχοι αὐτοῦ ἐλάται, μέλανες ὡς κόραξ. [12]ὀφθαλμοὶ
αὐτοῦ ὡς περιστεραὶ ἐπὶ πληρώματα ὑδάτων λελουσμέναι ἐν γάλακτι,

---

5. 6. ed. rom. κρινοις, et σκιαι. 6. om ου ... η ημερα 7. ει η πλησ. 8. απ αρχης ... σανειρ κ. αερμων 9. ημας εν απο ... τραχηλου 10. παντα τα αρ. 13. ροων erasum est 15. κηπων, φρεαρ 16. praemitt. η νυμφη ... om και sec. V. 1. κηπον μου ... ante εισηλθον add ο νυμφιος ... φαγετε οι πλησιον 2. η πλησ. μου post αδελφ. μου pon. 3. praemitt. η νυμφη ... πως ενδυσωμαι 5. αι χειρες 6. η ψυχη μου ... ουχ επηκουσεν 7. ετραυματιασαν 8. ειμι εγω 11. καιφαζ 12. λελουμεναι

καϑήμεναι ἐπὶ πληρώματα. 13 σιαγόνες αὐτοῦ ὡς φιάλαι τοῦ ἀρώματος φύου- 13
σαι μυρεψικά, χείλη αὐτοῦ κρίνα στάζοντα σμύρναν πλήρη. 14 χεῖρες αὐτοῦ 14
τορευταὶ χρυσαῖ πεπληρωμέναι Θαρσίς. κοιλία αὐτοῦ πυξίον ἐλεφάντινον ἐπὶ
λίϑου σαπφείρου. 15 κνῆμαι αὐτοῦ στῦλοι μαρμάρινοι τεϑεμελιωμένοι ἐπὶ βά- 15
σεις χρυσᾶς. εἶδος αὐτοῦ ὡς Λίβανος, ἐκλεκτὸς ὡς κέδροι. 16 φάρυγξ αὐτοῦ 16
γλυκασμοὶ καὶ ὅλος ἐπιϑυμία. οὗτος ἀδελφιδός μου καὶ οὗτος πλησίον μου,
ϑυγατέρες Ἰερουσαλήμ. 17 ποῦ ἀπῆλϑεν ὁ ἀδελφιδός σου, ἡ καλὴ ἐν γυναι- 17
ξίν; ποῦ ἀπέβλεψεν ὁ ἀδελφιδός σου; καὶ ζητήσομεν αὐτὸν μετὰ σοῦ.

VI.

Ἀδελφιδός μου κατέβη εἰς κῆπον αὐτοῦ εἰς φιάλας τοῦ ἀρώματος, ποι-
μαίνειν ἐν κήποις καὶ συλλέγειν κρίνα. 2 ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου καὶ ἀδελφι- 2
δός μου ἐμοί, ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις. 3 καλὴ εἶ ἡ πλησίον μου, ὡς 3
εὐδοκία, ὡραία ὡς Ἰερουσαλήμ, ϑάμβος ὡς τεταγμέναι. 4 ἀπόστρεψον ὀφϑαλ- 4
μούς σου ἀπεναντίον μου, ὅτι αὐτοὶ ἀνεπτέρωσάν με. τρίχωμά σου ὡς ἀγέ-
λαι τῶν αἰγῶν αἳ ἀνεφάνησαν ἀπὸ τοῦ Γαλαάδ. 5 ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι 5
τῶν κεκαρμένων αἳ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ, αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι, καὶ
ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς. ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χείλη σου, καὶ ἡ
λαλιά σου ὡραία. 6 ὡς λέπυρον τῆς ῥοᾶς μῆλόν σου ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς 6
σου. 7 ἑξήκοντά εἰσι βασίλισσαι, καὶ ὀγδοήκοντα παλλακαί, καὶ νεάνιδες ὧν 7
οὐκ ἔστιν ἀριϑμός· 8 μία ἐστὶ περιστερά μου, τελεία μου, μία ἐστὶ τῇ μητρὶ 8
αὐτῆς, ἐκλεκτή ἐστι τῇ τεκούσῃ αὐτήν. εἴδοσαν αὐτὴν ϑυγατέρες καὶ μα-
καριοῦσιν αὐτήν, βασίλισσαι καί γε παλλακαὶ καὶ αἰνέσουσιν αὐτήν. 9 τίς 9
αὕτη ἡ ἐκκύπτουσα ὡσεὶ ὄρϑρος, καλὴ ὡς σελήνη, ἐκλεκτὴ ὡς ὁ ἥλιος, ϑάμ-
βος ὡς τεταγμέναι; 10 εἰς κῆπον καρύας κατέβην ἰδεῖν ἐν γεννήμασι τοῦ χει- 10
μάῤῥου, ἰδεῖν εἰ ἤνϑησεν ἡ ἄμπελος, ἐξήνϑησαν αἱ ῥοαί· ἐκεῖ δώσω τοὺς
μαστούς μου σοί. 11 οὐκ ἔγνω ἡ ψυχή μου· ἔϑετό με ἅρματα Ἀμιναδάβ. 11
12 ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε, ἡ Σουναμῖτις· ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε, καὶ ὀψόμεϑα ἐν σοί. 12

VII.

Τί ὄψεσϑε ἐν τῇ Σουναμίτιδι; ἡ ἐρχομένη ὡς χοροὶ τῶν παρεμβολῶν.
1 ὡραιώϑησαν διαβήματά σου ἐν ὑποδήμασί σου, ϑύγατερ Ναδάβ. ῥυϑμοὶ 1
μηρῶν ὅμοιοι ὁρμίσκοις, ἔργον τεχνίτου. 2 ὀμφαλός σου κρατὴρ τορευτός, μὴ 2
ὑστερούμενος κρᾶμα. κοιλία σου ϑημωνία σίτου πεφραγμένη ἐν κρίνοις. 3 δύο 3
μαστοί σου ὡς δύο νεβροὶ δίδυμοι δορκάδος. 4 ὁ τράχηλός σου ὡς πύργος 4
ἐλεφάντινος. οἱ ὀφϑαλμοί σου ὡς λίμναι ἐν Ἐσεβών, ἐν πύλαις ϑυγατρὸς
πολλῶν. μυκτήρ σου ὡς πύργος τοῦ Λιβάνου σκοπεύων πρόσωπον Δαμασκοῦ.
5 κεφαλή σου ἐπὶ σὲ ὡς Κάρμηλος, καὶ πλόκιον κεφαλῆς σου ὡς πορφύρα, 5
βασιλεὺς δεδεμένος ἐν παραδρομαῖς. 6 τί ὡραιώϑης, καὶ τί ἡδύνϑης ἀγάπη 6
ἐν τρυφαῖς σου. 7 τοῦτο μέγεϑός σου· ὡμοιώϑης τῷ φοίνικι, καὶ οἱ μαστοί 7
σου τοῖς βότρυσιν. 8 εἶπα Ἀναβήσομαι ἐπὶ τῷ φοίνικι, κρατήσω τῶν ὕψεων 8
αὐτοῦ· καὶ ἔσονται δὴ μαστοί σου ὡς βότρυες τῆς ἀμπέλου, καὶ ὀσμὴ ῥινός
σου ὡς μῆλα, 9 καὶ ὁ λάρυγξ σου ὡς οἶνος ὁ ἀγαϑός. πορευόμενος τῷ ἀδελ- 9

---

12. in f. add υδατων 13. φιαλες 14. ϑαρσεις ... σαπφιρου 16. φαρυξ VI. 1. κηπον μου 2. και ο αδελφ. 3. praemitt. ο νυμφιος 4. απεναντ. εμου 5. εστ. εν αυτοις ... om το 8. τη τεκουσ. αυτης ... βασιλ. και παλλ. 9. praemitt. η νυμφη ... **η εγκυπτουσα, *η αναβαινουσα 10. εν γενηματι ... ει ηνϑησαν αι ροαι 12. η σουλαμιτις VII. σουλαμιτιδι 1. τι ωραιωϑησαν ... om σου sec. ... ϑυγ. αμιναδαβ ... μηρων σου ... εργω χειρων τεχνιτου 2. κραματος ... ϑιμωνια 4. om ὁ ... om οι 6. 7. ed. rom. αγαπη; εν τρ. σου τ. μεγ. σου. ωμοιωϑης 7. ωμοιωϑη 8. εν τω φοιν. 9. *om ὁ bis

10 φιδῷ μου εἰς εὐθύτητα, ἱκανούμενος χείλεσί μου καὶ ὀδοῦσιν. [10] ἐγὼ τῷ
11 ἀδελφιδῷ μου, καὶ ἐπ' ἐμὲ ἡ ἐπιστροφὴ αὐτοῦ. [11] ἐλθὲ ἀδελφιδέ μου, ἐξέλ-
12 θωμεν εἰς ἀγρόν, αὐλισθῶμεν ἐν κώμαις· [12] ὀρθρίσωμεν εἰς ἀμπελῶνας,
ἴδωμεν εἰ ἤνθησεν ἡ ἄμπελος, ἤνθησεν ὁ κυπρισμός, ἤνθησαν αἱ ῥοαί· ἐκεῖ
13 δώσω τοὺς μαστούς μου σοί. [13] οἱ μανδραγόραι ἔδωκαν ὀσμήν, καὶ ἐπὶ θύ-
ραις ἡμῶν πάντα ἀκρόδρυα νέα πρὸς παλαιά, ἀδελφιδέ μου, ἐτήρησά σοι.

VIII.

Τίς δῴη σε, ἀδελφιδέ μου, θηλάζοντα μαστοὺς μητρός μου; εὑροῦσά
2 σε ἔξω φιλήσω σε, καί γε οὐκ ἐξουδενώσουσί μοι. [2] παραλήψομαί σε, εἰσάξω
σε εἰς οἶκον μητρός μου καὶ εἰς ταμεῖον τῆς συλλαβούσης με· ποτιῶ σε
3 ἀπὸ οἴνου τοῦ μυρεψικοῦ, ἀπὸ νάματος ῥοῶν μου. [3] εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν
4 κεφαλήν μου, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήψεταί με. [4] ὥρκισα ὑμᾶς, θυγατέρες
Ἱερουσαλήμ, ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ, ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐὰν ἐξεγείρητε
5 τὴν ἀγάπην ἕως ἂν θελήσῃ. [5] τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα λελευκανθισμένη, ἐπι-
στηριζομένη ἐπὶ τὸν ἀδελφιδὸν αὐτῆς; ὑπὸ μῆλον ἐξήγειρά σε· ἐκεῖ ὠδί-
6 νησέ σε ἡ μήτηρ σου, ἐκεῖ ὠδίνησέ σε ἡ τεκοῦσά σε. [6] θές με ὡς σφραγῖδα
ἐπὶ τὴν καρδίαν σου, ὡς σφραγῖδα ἐπὶ τὸν βραχίονά σου· ὅτι κραταιὰ ὡς
θάνατος ἀγάπη, σκληρὸς ὡς ᾅδης ζῆλος· περίπτερα αὐτῆς περίπτερα πυρὸς
7 φλόγες αὐτῆς· [7] ὕδωρ πολὺ οὐ δυνήσεται σβέσαι τὴν ἀγάπην, καὶ ποταμοὶ
οὐ συγκλύσουσιν αὐτήν. ἐὰν δῷ ἀνὴρ πάντα τὸν βίον αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ,
8 ἐξουδενώσει ἐξουδενώσουσιν αὐτόν. [8] ἀδελφὴ ἡμῶν μικρὰ καὶ μαστοὺς οὐκ
9 ἔχει. τί ποιήσωμεν τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐὰν λαληθῇ ἐν αὐτῇ; [9] εἰ
τεῖχός ἐστιν, οἰκοδομήσωμεν ἐπ' αὐτὴν ἐπάλξεις ἀργυρᾶς· καὶ εἰ θύρα ἐστί,
10 διαγράψωμεν ἐπ' αὐτὴν σανίδα κεδρίνην. [10] ἐγὼ τεῖχος, καὶ μαστοί μου ὡς
11 πύργοι· ἐγὼ ἤμην ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ὡς εὑρίσκουσα εἰρήνην. [11] ἀμπελὼν
ἐγενήθη τῷ Σαλωμὼν ἐν Βεελαμών· ἔδωκε τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ τοῖς τη-
12 ροῦσιν, ἀνὴρ οἴσει ἐν καρπῷ αὐτοῦ χιλίους ἀργυρίου. [12] ἀμπελών μου ἐμὸς
ἐνώπιόν μου· οἱ χίλιοι Σαλωμών, καὶ οἱ διακόσιοι τοῖς τηροῦσι τὸν καρπὸν
13 αὐτοῦ. [13] ὁ καθήμενος ἐν κήποις, ἑταῖροι προσέχοντες τῇ φωνῇ σου· ἀκού-
14 τισόν με. [14] φύγε ἀδελφιδέ μου, καὶ ὁμοιώθητι τῇ δορκάδι ἢ τῷ νεβρῷ τῶν
ἐλάφων ἐπὶ ὄρη τῶν ἀρωμάτων.

ΣΟΦΙΑ ΣΑΛΩΜΩΝ.

I.

Ἀγαπήσατε δικαιοσύνην οἱ κρίνοντες τὴν γῆν, φρονήσατε περὶ τοῦ κυ-
2 ρίου ἐν ἀγαθότητι, καὶ ἐν ἁπλότητι καρδίας ζητήσατε αὐτόν· [2] ὅτι εὑρίσκε-
ται τοῖς μὴ πειράζουσιν αὐτόν, ἐμφανίζεται δὲ τοῖς μὴ ἀπιστοῦσιν αὐτῷ.

---

9. εν χειλεσιν 13. οι μανδραγορες ... υμων VIII. 1. εξουδενησουσιν με 2. παραλημψομαι ... ταμιειον 3. om μου ... και δεξια ... περιλημψεται 4. εν ταις δυναμεσιν και εν ταις ... τι εγειρ. και τι εξεγ. 5. ante υπο μηλον add ο νυμφιος 6. σκληρον 7. συνκλισουσιν ... τον παντα βιον ... εξουδενησουσιν 8. η αν 10. οφθαλμ. αυτου ευρισκουσα 11. εγενηθην ... om ανηρ usque αργυριου 14. φευγε ... η νεβρω ελαφων επι τα ορη κοιλωματων
Subscriptio: ασμα ασματων

Inscriptio: σοφια σολομωντος
I. 2. μη πιστευουσιν αυτω

[3]σκολιοὶ γὰρ λογισμοὶ χωρίζουσιν ἀπὸ ϑεοῦ, δοκιμαζομένη τε ἡ δύναμις ἐλέγχει 3
τοὺς ἄφρονας. [4]ὅτι εἰς κακότεχνον ψυχὴν οὐκ εἰςελεύσεται σοφία, οὐδὲ 4
κατοικήσει ἐν σώματι κατάχρεῳ ἁμαρτίας. [5]ἅγιον γὰρ πνεῦμα παιδείας φεύ- 5
ξεται δόλον, καὶ ἀπαναστήσεται ἀπὸ λογισμῶν ἀσυνέτων, καὶ ἐλεγχϑήσεται
ἐπελϑούσης ἀδικίας. [6]φιλάνϑρωπον γὰρ πνεῦμα σοφία, καὶ οὐκ ἀϑωώσει 6
βλάσφημον ἀπὸ χειλέων αὐτοῦ, ὅτι τῶν νεφρῶν αὐτοῦ μάρτυς ὁ ϑεός, καὶ
τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐπίσκοπος ἀληϑὴς καὶ τῆς γλώσσης ἀκουστής· [7]ὅτι 7
πνεῦμα κυρίου πεπλήρωκε τὴν οἰκουμένην, καὶ τὸ συνέχον τὰ πάντα γνῶσιν
ἔχει φωνῆς. [8]διὰ τοῦτο φϑεγγόμενος ἄδικα οὐδεὶς μὴ λάϑῃ, οὐδὲ μὴν πα- 8
ροδεύσῃ αὐτὸν ἐλέγχουσα ἡ δίκη. [9]ἐν γὰρ διαβουλίοις ἀσεβοῦς ἐξέτασις ἔσται, 9
λόγων δὲ αὐτοῦ ἀκοὴ πρὸς κύριον ἥξει εἰς ἔλεγχον ἀνομημάτων αὐτοῦ, [10]ὅτι 10
οὖς ζηλώσεως ἀκροᾶται τὰ πάντα, καὶ ϑροῦς γογγυσμῶν οὐκ ἀποκρύπτεται.
[11]φυλάξασϑε τοίνυν γογγυσμὸν ἀνωφελῆ, καὶ ἀπὸ καταλαλιᾶς φείσασϑε 11
γλώσσης· ὅτι φϑέγμα λαϑραῖον κενὸν οὐ πορεύσεται, στόμα δὲ καταψευδό-
μενον ἀναιρεῖ ψυχήν. [12]μὴ ζηλοῦτε ϑάνατον ἐν πλάνῃ ζωῆς ὑμῶν, μηδὲ 12
ἐπισπᾶσϑε ὄλεϑρον ἔργοις χειρῶν ὑμῶν· [13]ὅτι ὁ ϑεὸς ϑάνατον οὐκ ἐποίησεν, 13
οὐδὲ τέρπεται ἐπ' ἀπωλείᾳ ζώντων· [14]ἔκτισε γὰρ εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα, 14
καὶ σωτήριοι αἱ γενέσεις τοῦ κόσμου, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς φάρμακον
ὀλέϑρου οὔτε ᾅδου βασίλειον ἐπὶ γῆς. [15]δικαιοσύνη γὰρ ἀϑάνατός ἐστιν· 15
[16]ἀσεβεῖς δὲ ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς λόγοις προσεκαλέσαντο αὐτόν, φίλον ἡγη- 16
σάμενοι αὐτὸν ἐτάκησαν καὶ συνϑήκην ἔϑεντο πρὸς αὐτόν, ὅτι ἄξιοί εἰσι τῆς
ἐκείνου μερίδος εἶναι.

II.

Εἶπον γὰρ ἑαυτοῖς λογισάμενοι οὐκ ὀρϑῶς· Ὀλίγος ἐστὶ καὶ λυπηρὸς ὁ
βίος ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τελευτῇ ἀνϑρώπου, καὶ οὐκ ἐγνώσϑη ὁ
ἀναλύσας ἐξ ᾅδου. [2]ὅτι αὐτοσχεδίως ἐγεννήϑημεν, καὶ μετὰ τοῦτο ἐσόμεϑα 2
ὡς οὐχ ὑπάρξαντες· ὅτι καπνὸς ἡ πνοὴ ἐν ῥισὶν ἡμῶν, καὶ ὁ λόγος σπινϑὴρ
ἐν κινήσει καρδίας ἡμῶν, [3]οὗ σβεσϑέντος τέφρα ἀποβήσεται τὸ σῶμα, καὶ 3
τὸ πνεῦμα διαχυϑήσεται ὡς χαῦνος ἀήρ. [4]καὶ τὸ ὄνομα ἡμῶν ἐπιλησϑήσε- 4
ται ἐν χρόνῳ, καὶ οὐϑεὶς μνημονεύσει τῶν ἔργων ἡμῶν· καὶ παρελεύσεται
ὁ βίος ἡμῶν ὡς ἴχνη νεφέλης, καὶ ὡς ὁμίχλη διασκεδασϑήσεται διωχϑεῖσα
ὑπὸ ἀκτίνων ἡλίου καὶ ὑπὸ ϑερμότητος αὐτοῦ βαρυνϑεῖσα. [5]σκιᾶς γὰρ πά- 5
ροδος ὁ βίος ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἀναποδισμὸς τῆς τελευτῆς ἡμῶν, ὅτι κατε-
σφραγίσϑη, καὶ οὐδεὶς ἀναστρέφει. [6]δεῦτε οὖν καὶ ἀπολαύσωμεν τῶν ὄντων 6
ἀγαϑῶν, καὶ χρησώμεϑα τῇ κτίσει ὡς νεότητι σπουδαίως· [7]οἴνου πολυτε- 7
λοῦς καὶ μύρων πλησϑῶμεν, καὶ μὴ παροδευσάτω ἡμᾶς ἄνϑος ἀέρος· [8]στε- 8
ψώμεϑα ῥόδων κάλυξι πρὶν ἢ μαρανϑῆναι· [9]μηδεὶς ἡμῶν ἄμοιρος ἔστω τῆς 9
ἡμετέρας ἀγερωχίας, πανταχῇ καταλίπωμεν σύμβολα τῆς εὐφροσύνης, ὅτι
αὕτη ἡ μερὶς ἡμῶν καὶ ὁ κλῆρος οὗτος. [10]καταδυναστεύσωμεν πένητα δί- 10
καιον, μὴ φεισώμεϑα χήρας, μηδὲ πρεσβύτου ἐντραπῶμεν πολιὰς πολυχρο-
νίους· [11]ἔστω δὲ ἡμῶν ἡ ἰσχὺς νόμος τῆς δικαιοσύνης, τὸ γὰρ ἀσϑενὲς 11
ἄχρηστον ἐλέγχεται. [12]ἐνεδρεύσωμεν δὲ τὸν δίκαιον, ὅτι δύςχρηστος ἡμῖν ἐστὶ 12
καὶ ἐναντιοῦται τοῖς ἔργοις ἡμῶν, καὶ ὀνειδίζει ἡμῖν ἁμαρτήματα νόμου,
καὶ ἐπιφημίζει ἡμῖν ἁμαρτήματα παιδείας ἡμῶν· [13]ἐπαγγέλλεται γνῶσιν 13
ἔχειν ϑεοῦ, καὶ παῖδα κυρίου ἑαυτὸν ὀνομάζει· [14]ἐγένετο ἡμῖν εἰς ἔλεγχον 14

---

5. πνευμα σοφιας 6. πνευμα σοφιας ... αϑοωσει ... γλωσσ. αυτου 7. επληρωσεν 8. ουδε μη 12. εν εργοις 13. επ αγγελεια ζωντ. 14. ουδε ... επι της γης II. 1. εν εαυτοις 3. σβενσϑεντος ... διαχυνϑησεται 5. * ο καιρος ημων 6. om και prius ... νεοτητος 7. ανϑος εαρος 8. καταλειπωμεν ... ημων pro ουτος 10. πρεσβυτερου 12. om δε ... παιδιας

15 ἐννοιῶν ἡμῶν· βαρύς ἐστιν ἡμῖν καὶ βλεπόμενος, [15] ὅτι ἀνόμοιος τοῖς ἄλλοις
16 ὁ βίος αὐτοῦ, καὶ ἐξηλλαγμέναι αἱ τρίβοι αὐτοῦ· [16] εἰς κίβδηλον ἐλογίσθημεν
αὐτῷ, καὶ ἀπέχεται τῶν ὁδῶν ἡμῶν ὡς ἀπὸ ἀκαθαρσιῶν· μακαρίζει ἔσχατα
17 δικαίων, καὶ ἀλαζονεύεται πατέρα θεόν. [17] ἴδωμεν εἰ οἱ λόγοι αὐτοῦ ἀληθεῖς,
18 καὶ πειράσωμεν τὰ ἐν ἐκβάσει αὐτοῦ. [18] εἰ γάρ ἐστιν ὁ δίκαιος υἱὸς θεοῦ,
19 ἀντιλήψεται αὐτοῦ καὶ ῥύσεται αὐτὸν ἐκ χειρὸς ἀνθεστηκότων· [19] ὕβρει καὶ
βασάνῳ ἐτάσωμεν αὐτόν, ἵνα γνῶμεν τὴν ἐπιείκειαν αὐτοῦ καὶ δοκιμάσωμεν
20 τὴν ἀνεξικακίαν αὐτοῦ· [20] θανάτῳ ἀσχήμονι καταδικάσωμεν αὐτόν, ἔσται
21 γὰρ αὐτοῦ ἐπισκοπὴ ἐκ λόγων αὐτοῦ. [21] ταῦτα ἐλογίσαντο, καὶ ἐπλανήθη-
22 σαν· ἀπετύφλωσε γὰρ αὐτοὺς ἡ κακία αὐτῶν, [22] καὶ οὐκ ἔγνωσαν μυστήρια
θεοῦ, οὐδὲ μισθὸν ἤλπισαν ὁσιότητος, οὐδὲ ἔκριναν γέρας ψυχῶν ἀμώμων.
23 [23] ὅτι ὁ θεὸς ἔκτισε τὸν ἄνθρωπον ἐπ' ἀφθαρσίᾳ, καὶ εἰκόνα τῆς ἰδίας ἰδιό-
24 τητος ἐποίησεν αὐτόν· [24] φθόνῳ δὲ διαβόλου θάνατος εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον,
25 [25] πειράζουσι δὲ αὐτὸν οἱ τῆς ἐκείνου μερίδος ὄντες.

III.

Δικαίων δὲ ψυχαὶ ἐν χειρὶ θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἅψηται αὐτῶν βάσανος.
2 [2] ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι, καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἡ ἔξοδος
3 4 αὐτῶν, [3] καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία σύντριμμα· οἱ δέ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ. [4] καὶ
γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν, ἡ ἐλπὶς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης,
5 [5] καὶ ὀλίγα παιδευθέντες μεγάλα εὐεργετηθήσονται· ὅτι ὁ θεὸς ἐπείρασεν αὐ-
6 τοὺς καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ· [6] ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν
7 αὐτούς, καὶ ὡς ὁλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς. [7] καὶ ἐν καιρῷ ἐπι-
σκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσιν, καὶ ὡς σπινθῆρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται·
8 [8] κρινοῦσιν ἔθνη καὶ κρατήσουσι λαῶν, καὶ βασιλεύσει αὐτῶν κύριος εἰς τοὺς
9 αἰῶνας. [9] οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν, καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ
10 προσμενοῦσιν αὐτῷ, ὅτι χάρις καὶ ἔλεος τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ. [10] οἱ δὲ ἀσεβεῖς
καθ' ἃ ἐλογίσαντο ἕξουσιν ἐπιτιμίαν, οἱ ἀμελήσαντες τοῦ δικαίου καὶ τοῦ κυ-
11 ρίου ἀποστάντες. [11] σοφίαν γὰρ καὶ παιδείαν ὁ ἐξουθενῶν ταλαίπωρος, καὶ
κενὴ ἡ ἐλπὶς αὐτῶν, καὶ οἱ κόποι ἀνόνητοι καὶ ἄχρηστα τὰ ἔργα αὐτῶν.
12 [12] αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἄφρονες, καὶ πονηρὰ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἐπικατάρατος ἡ
13 γένεσις αὐτῶν. [13] ὅτι μακαρία στεῖρα ἡ ἀμίαντος, ἥτις οὐκ ἔγνω κοίτην ἐν
14 παραπτώματι, ἕξει καρπὸν ἐν ἐπισκοπῇ ψυχῶν· [14] καὶ εὐνοῦχος ὁ μὴ ἐργα-
σάμενος ἐν χειρὶ ἀνόμημα μηδὲ ἐνθυμηθεὶς κατὰ τοῦ κυρίου πονηρά, δο-
θήσεται γὰρ αὐτῷ τῆς πίστεως χάρις ἐκλεκτὴ καὶ κλῆρος ἐν ναῷ κυρίου
15 θυμηρέστερος. [15] ἀγαθῶν γὰρ πόνων καρπὸς εὐκλεής, καὶ ἀδιάπτωτος ἡ ῥίζα
16 τῆς φρονήσεως. [16] τέκνα δὲ μοιχῶν ἀτέλεστα ἔσται, καὶ ἐκ παρανόμου κοί-
17 της σπέρμα ἀφανισθήσεται. [17] ἐάν τε γὰρ μακρόβιοι γένωνται, εἰς οὐθὲν λο-
18 γισθήσονται, καὶ ἄτιμον ἐπ' ἐσχάτων τὸ γῆρας αὐτῶν· [18] ἐάν τε ὀξέως
τελευτήσωσιν, οὐχ ἕξουσιν ἐλπίδα οὐδὲ ἐν ἡμέρᾳ διαγνώσεως παραμύθιον·
19 [19] γενεᾶς γὰρ ἀδίκου χαλεπὰ τὰ τέλη.

IV.

Κρείσσων ἀτεκνία μετὰ ἀρετῆς· ἀθανασία γάρ ἐστιν ἐν μνήμῃ αὐτῆς,
2 ὅτι καὶ παρὰ θεῷ γινώσκεται καὶ παρὰ ἀνθρώποις· [2] παροῦσάν τε μιμοῦνται
αὐτήν, καὶ ποθοῦσιν ἀπελθοῦσαν· καὶ ἐν τῷ αἰῶνι στεφανηφοροῦσα πομπεύει
3 τὸν τῶν ἀμιάντων ἄθλων ἀγῶνα νικήσασα. [3] πολύγονον δὲ ἀσεβῶν πλῆθος
οὐ χρησιμεύσει, καὶ ἐκ νόθων μοσχευμάτων οὐ δώσει ῥίζαν εἰς βάθος, οὐδὲ

15. οτι usque βιος αυτου in rasura 18. αντιλημψεται III. 3. πορια 9. εν τοις εκλ. α. et add και επισκοπη εν τοις οσιοις αυτου 10. ed. rom. καθα 11. παιδιαν 13. ψυχων αυτων 18. εαν τε γαρ IV. 2. παρ. τε τιμωσιν αυτην ... ποπεμπει (αποπ.?)

ἀσφαλῆ βάσιν ἑδράσει· 4 κἂν γὰρ ἐν κλάδοις πρὸς καιρὸν ἀναθάλῃ, ἐπισφα- 4
λῶς βεβηκότα ὑπὸ ἀνέμου σαλευθήσεται, καὶ ὑπὸ βίας ἀνέμων ἐκριζωθή-
σεται· 5 περικλασθήσονται κλῶνες ἀτέλεστοι, καὶ ὁ καρπὸς αὐτῶν ἄχρηστος, 5
ἄωρος εἰς βρῶσιν καὶ εἰς οὐθὲν ἐπιτήδειος· 6 ἐκ γὰρ ἀνόμων ὕπνων τέκνα 6
γεννώμενα μάρτυρές εἰσι πονηρίας κατὰ γονέων ἐν ἐξετασμῷ αὐτῶν. 7 δί- 7
καιος δὲ ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται. 8 γῆρας γὰρ τίμιον οὐ 8
τὸ πολυχρόνιον, οὐδὲ ἀριθμῷ ἐτῶν μεμέτρηται· 9 πολιὰ δέ ἐστι φρόνησις ἀν- 9
θρώποις, καὶ ἡλικία γήρως βίος ἀκηλίδωτος. 10 εὐάρεστος τῷ θεῷ γενόμενος 10
ἠγαπήθη, καὶ ζῶν μεταξὺ ἁμαρτωλῶν μετετέθη· 11 ἡρπάγη μὴ κακία ἀλ- 11
λάξῃ σύνεσιν αὐτοῦ, ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ. 12 βασκανία γὰρ φαυ- 12
λότητος ἀμαυροῖ τὰ καλά, καὶ ῥεμβασμὸς ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον.
13 τελειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς· 14 ἀρεστὴ γὰρ ἦν κυρίῳ 13 14
ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας. οἱ δὲ λαοὶ ἰδόν-
τες καὶ μὴ νοήσαντες, μηδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτο, 15 ὅτι χάρις 15
καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ·
16 κατακρινεῖ δὲ δίκαιος καμὼν τοὺς ζῶντας ἀσεβεῖς, καὶ νεότης τελεσθεῖσα 16
ταχέως πολυετὲς γῆρας ἀδίκου. 17 ὄψονται γὰρ τελευτὴν σοφοῦ, καὶ οὐ 17
νοήσουσι τί ἐβουλεύσατο περὶ αὐτοῦ, καὶ εἰς τί ἠσφαλίσατο αὐτὸν ὁ κύ-
ριος· 18 ὄψονται καὶ ἐξουθενήσουσιν, αὐτοὺς δὲ ὁ κύριος ἐκγελάσεται· 19 καὶ 18 19
ἔσονται μετὰ τοῦτο εἰς πτῶμα ἄτιμον καὶ εἰς ὕβριν ἐν νεκροῖς δι' αἰῶνος,
ὅτι ῥήξει αὐτοὺς ἀφώνους πρηνεῖς, καὶ σαλεύσει αὐτοὺς ἐκ θεμελίων, καὶ
ἕως ἐσχάτου χερσωθήσονται, καὶ ἔσονται ἐν ὀδύνῃ, καὶ ἡ μνήμη αὐτῶν
ἀπολεῖται. 20 ἐλεύσονται ἐν συλλογισμῷ ἁμαρτημάτων αὐτῶν δειλοί, καὶ 20
ἐλέγξει αὐτοὺς ἐξεναντίας τὰ ἀνομήματα αὐτῶν.

V.

Τότε στήσεται ἐν παῤῥησίᾳ πολλῇ ὁ δίκαιος κατὰ πρόςωπον τῶν θλι-
ψάντων αὐτὸν καὶ τῶν ἀθετούντων τοὺς πόνους αὐτοῦ. 2 ἰδόντες ταραχθήσον- 2
ται φόβῳ δεινῷ, καὶ ἐκστήσονται ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῆς σωτηρίας· 3 ἐροῦσιν 3
ἑαυτοῖς μετανοοῦντες καὶ διὰ στενοχωρίαν πνεύματος στενάζοντες Οὗτος ἦν
ὃν ἔσχομέν ποτε εἰς γέλωτα καὶ εἰς παραβολὴν ὀνειδισμοῦ· 4 οἱ ἄφρονες τὸν 4
βίον αὐτοῦ ἐλογισάμεθα μανίαν καὶ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ἄτιμον· 5 πῶς κατε- 5
λογίσθη ἐν υἱοῖς θεοῦ, καὶ ἐν ἁγίοις ὁ κλῆρος αὐτοῦ ἐστίν; 6 ἄρα ἐπλανή- 6
θημεν ἀπὸ ὁδοῦ ἀληθείας, καὶ τὸ τῆς δικαιοσύνης φῶς οὐκ ἔλαμψεν ἡμῖν,
καὶ ὁ ἥλιος οὐκ ἀνέτειλεν ἡμῖν· 7 ἀνομίας ἐνεπλήσθημεν τρίβοις καὶ ἀπω- 7
λείας, καὶ διωδεύσαμεν ἐρήμους ἀβάτους, τὴν δὲ ὁδὸν κυρίου οὐκ ἔγνωμεν.
8 τί ὠφέλησεν ἡμᾶς ἡ ὑπερηφανία; καὶ τί πλοῦτος μετὰ ἀλαζονείας συμ- 8
βέβληται ἡμῖν; 9 παρῆλθεν ἐκεῖνα πάντα ὡς σκιὰ καὶ ὡς ἀγγελία παρατρέ- 9
χουσα· 10 ὡς ναῦς διερχομένη κυμαινόμενον ὕδωρ, ἧς διαβάσης οὐκ ἔστιν 10
ἴχνος εὑρεῖν, οὐδὲ ἀτραπὸν τρόπιος αὐτῆς ἐκ κύμασιν· 11 ἢ ὡς ὀρνέου διιπτάν- 11
τος ἀέρα οὐθὲν εὑρίσκεται τεκμήριον πορείας, πληγῇ δὲ ταρσῶν μαστιζόμενον
πνεῦμα κοῦφον καὶ σχιζόμενον βίᾳ ῥοίζου, κινουμένων πτερύγων διωδεύθη,
καὶ μετὰ τοῦτο οὐχ εὑρέθη σημεῖον ἐπιβάσεως ἐν αὐτῷ· 12 ἢ ὡς βέλους βλη- 12
θέντος ἐπὶ σκοπὸν τμηθεὶς ὁ ἀὴρ εὐθέως εἰς ἑαυτὸν ἀνελύθη, ὡς ἀγνοῆσαι
τὴν δίοδον αὐτοῦ· 13 οὕτως καὶ ἡμεῖς γεννηθέντες ἐξελίπομεν, καὶ ἀρετῆς 13
μὲν σημεῖον οὐδὲν ἔσχομεν δεῖξαι, 14 ἐν δὲ τῇ κακίᾳ ἡμῶν κατεδαπανήθημεν. 14

5. ατελεστατοι 10. ευαρεστος θεω 14. *οι δε αλλοι 15. οσιοις pro εκλεκτοις, εκλεκτοις pro οσιοις 16. θανων ... νεοτητος 19. νεκροις αιωνος ... εσχατων V. 1. θλιψοντων 3. και ερουσιν εν εαυτοις ... στεναξονται και ερουσιν 4. οι αφρον. c. antecdd. conjg. 6. ελαμψεν εν ημιν 7. ωδευσαμεν 8. η υπερηφανια (ita etiam ed. rom.) ... η τι πλουτος ... αλαζονιας 10. τροπεως 11. διαπταντος 13. εξελειπομεν

15 [15] ὅτι ἐλπὶς ἀσεβοῦς ὡς φερόμενος χοῦς ὑπὸ ἀνέμου, καὶ ὡς πάχνη ὑπὸ λαί-
λαπος διωχϑεῖσα λεπτή, καὶ ὡς καπνὸς ὑπὸ ἀνέμου διεχύϑη, καὶ ὡς μνεία
16 καταλύτου μονοημέρου παρώδευσε. [16] δίκαιοι δὲ εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι, καὶ ἐν
17 κυρίῳ ὁ μισϑὸς αὐτῶν, καὶ ἡ φροντὶς αὐτῶν παρὰ ὑψίστῳ. [17] διὰ τοῦτο λή-
ψονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς
κυρίου, ὅτι τῇ δεξιᾷ σκεπάσει αὐτούς, καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν.
18 [18] λήψεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὁπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν
19 ἐχϑρῶν· [19] ἐνδύσεται ϑώρακα δικαιοσύνην, καὶ περιϑήσεται κόρυϑα κρίσιν
20 21 ἀνυπόκριτον· [20] λήψεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον ὁσιότητα, [21] ὀξυνεῖ δὲ ἀπότο-
μον ὀργὴν εἰς ῥομφαίαν, συνεκπολεμήσει δὲ αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παρά-
22 φρονας. [22] πορεύσονται εὔστοχοι βολίδες ἀστραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύκλου τόξου
23 τῶν νεφῶν ἐπὶ σκοπὸν ἁλοῦνται, [23] καὶ ἐκ πετροβόλου ϑυμοῦ πλήρεις ῥιφή-
σονται χάλαζαι· ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ ϑαλάσσης, ποταμοὶ δὲ συγ-
24 κλύσουσιν ἀποτόμως· [24] ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως, καὶ ὡς λαῖλαψ
ἐκλικμήσει αὐτούς· καὶ ἐρημώσει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία, καὶ ἡ κακοπραγία
περιτρέψει ϑρόνους δυναστῶν.

VI.

2 Ἀκούσατε οὖν βασιλεῖς καὶ σύνετε, μάϑετε δικασταὶ περάτων γῆς· [2] ἐνω-
3 τίσασϑε οἱ κρατοῦντες πλήϑους καὶ γεγαυρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐϑνῶν. [3] ὅτι ἐδόϑη
4 παρὰ τοῦ κυρίου ἡ κράτησις ὑμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ ὑψίστου, [4] ὃς ἐξε-
5 τάσει ὑμῶν τὰ ἔργα καὶ τὰς βουλὰς διερευνήσει· [5] ὅτι ὑπηρέται ὄντες τῆς
αὐτοῦ βασιλείας οὐκ ἐκρίνατε ὀρϑῶς, οὐδὲ ἐφυλάξατε νόμον, οὐδὲ κατὰ τὴν
6 βουλὴν τοῦ ϑεοῦ ἐπορεύϑητε. [6] φρικτῶς καὶ ταχέως ἐπιστήσεται ὑμῖν, ὅτι
7 κρίσις ἀπότομος ἐν τοῖς ὑπερέχουσι γίνεται. [7] ὁ γὰρ ἐλάχιστος συγγνωστός
8 ἐστιν ἐλέους, δυνατοὶ δὲ δυνατῶς ἐτασϑήσονται· [8] οὐ γὰρ ὑποστελεῖται πρόσω-
πον ὁ πάντων δεσπότης, οὐδὲ ἐντραπήσεται μέγεϑος· ὅτι μικρὸν καὶ μέγαν
9 αὐτὸς ἐποίησεν, ὁμοίως τε προνοεῖ περὶ πάντων· [9] τοῖς δὲ κραταιοῖς ἰσχυρὰ
10 ἐφίσταται ἔρευνα. [10] πρὸς ὑμᾶς οὖν ὦ τύραννοι οἱ λόγοι μου, ἵνα μάϑητε
11 σοφίαν καὶ μὴ παραπέσητε. [11] οἱ γὰρ φυλάξαντες ὁσίως τὰ ὅσια ὁσιωϑήσον-
12 ται, καὶ οἱ διδαχϑέντες αὐτὰ εὑρήσουσιν ἀπολογίαν. [12] ἐπιϑυμήσατε οὖν τῶν
13 λόγων μου, ποϑήσατε καὶ παιδευϑήσεσϑε, [13] λαμπρὰ καὶ ἀμάραντός ἐστιν ἡ
σοφία, καὶ εὐχερῶς ϑεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἀγαπώντων αὐτήν, καὶ εὑρίσκεται ὑπὸ
14 15 τῶν ζητούντων αὐτήν, [14] φϑάνει τοὺς ἐπιϑυμοῦντας προγνωσϑῆναι. [15] ὁ ὀρ-
16 ϑρίσας ἐπ' αὐτὴν οὐ κοπιάσει, πάρεδρον γὰρ εὑρήσει τῶν πυλῶν αὐτοῦ. [16] τὸ
γὰρ ἐνϑυμηϑῆναι περὶ αὐτῆς φρονήσεως τελειότης, καὶ ὁ ἀγρυπνήσας δι'
17 αὐτὴν ταχέως ἀμέριμνος ἔσται· [17] ὅτι τοὺς ἀξίους αὐτῆς αὕτη περιέρχεται
ζητοῦσα, καὶ ἐν ταῖς τρίβοις φαντάζεται αὐτοῖς εὐμενῶς, καὶ ἐν πάσῃ ἐπι-
18 νοίᾳ ὑπαντᾷ αὐτοῖς. [18] ἀρχὴ γὰρ αὐτῆς ἡ ἀληϑεστάτη παιδείας ἐπιϑυμία,
19 [19] φροντὶς δὲ παιδείας ἀγάπη, ἀγάπη δὲ τήρησις νόμων αὐτῆς, προσοχὴ δὲ
20 21 νόμων βεβαίωσις ἀφϑαρσίας, [20] ἀφϑαρσία δὲ ἐγγὺς εἶναι ποιεῖ ϑεοῦ· [21] ἐπι-
22 ϑυμία ἄρα σοφίας ἀνάγει ἐπὶ βασιλείαν. [22] εἰ οὖν ἥδεσϑε ἐπὶ ϑρόνοις καὶ
23 σκήπτροις τύραννοι λαῶν, [23] τιμήσατε σοφίαν, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε.
24 [24] τί δέ ἐστι σοφία καὶ πῶς ἐγένετο ἀπαγγελῶ, καὶ οὐκ ἀποκρύψω ὑμῖν μυ-
στήρια, ἀλλὰ ἀπ' ἀρχῆς γενέσεως ἐξιχνιάσω καὶ ϑήσω εἰς τὸ ἐμφανὲς τὴν
25 γνῶσιν αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ παροδεύσω τὴν ἀλήϑειαν· [25] οὔτε μὴν φϑόνῳ τε-
26 τηκότι συνοδεύσω, ὅτι οὗτος οὐ κοινωνήσει σοφίᾳ. [26] πλῆϑος δὲ σοφῶν σω-
27 τηρία κόσμου, καὶ βασιλεὺς φρόνιμος εὐστάϑεια δήμου· [27] ὥστε παιδεύεσϑε
τοῖς ῥήμασί μου, καὶ ὠφεληϑήσεσϑε.

---

15. χνους 17. λημψονται 18. 20. λημψεται 21. συνεκπολεμησει αυτω 23. συνκλυουσιν ... εκλιμμησει VI. 3. παρα κυριου 7. συγνωστ. ε. ελεου 15. προς αυτην 17. απαντα (21. επιϑυμια γαρ ασοφιας) 25. κοινωνει

VII.

Εἰμὶ μὲν κἀγὼ θνητὸς ἄνθρωπος, ἴσος ἅπασιν, καὶ γηγενοῦς ἀπόγονος
πρωτοπλάστου· καὶ ἐν κοιλίᾳ μητρὸς ἐγλύφην σὰρξ [2]δεκαμηνιαίῳ χρόνῳ, 2
παγεὶς ἐν αἵματι ἐκ σπέρματος ἀνδρὸς καὶ ἡδονῆς ὕπνῳ συνελθούσης· [3]καὶ 3
ἐγὼ δὲ γενόμενος ἔσπασα τὸν κοινὸν ἀέρα, καὶ ἐπὶ τὴν ὁμοιοπαθῆ κατέπε-
σον γῆν, πρώτην φωνὴν τὴν ὁμοίαν πᾶσιν ἴσα κλαίων· [4]ἐν σπαργάνοις ἀνε- 4
τράφην καὶ ἐν φροντίσιν. [5]οὐδεὶς γὰρ βασιλεὺς ἑτέραν ἔσχε γενέσεως ἀρχήν· 5
[6]μία δὲ πάντων εἴσοδος εἰς τὸν βίον ἔξοδός τε ἴση. [7]διὰ τοῦτο ηὐξάμην, 6 7
καὶ φρόνησις ἐδόθη μοι· ἐπεκαλεσάμην, καὶ ἦλθέ μοι πνεῦμα σοφίας. [8]προέ- 8
κρινα αὐτὴν σκήπτρων καὶ θρόνων, καὶ πλοῦτον οὐδὲν ἡγησάμην ἐν συγκρίσει
αὐτῆς· [9]οὐδὲ ὁμοίωσα αὐτῇ λίθον ἀτίμητον, ὅτι ὁ πᾶς χρυσὸς ἐν ὄψει αὐ- 9
τῆς ψάμμος ὀλίγη, καὶ ὡς πηλὸς λογισθήσεται ἄργυρος ἐναντίον αὐτῆς·
[10]ὑπὲρ ὑγίειαν καὶ εὐμορφίαν ἠγάπησα αὐτήν, καὶ προειλόμην αὐτὴν ἀντὶ 10
φωτὸς ἔχειν, ὅτι ἀκοίμητον τὸ ἐκ ταύτης φέγγος. [11]ἦλθε δέ μοι τὰ ἀγαθὰ 11
ὁμοῦ πάντα μετ' αὐτῆς, καὶ ἀναρίθμητος πλοῦτος ἐν χερσὶν αὐτῆς· [12]εὐ- 12
φράνθην δὲ ἐπὶ πάντων, ὅτι αὐτῶν ἡγεῖται σοφία, ἠγνόουν δὲ αὐτὴν γενέτιν
εἶναι τούτων. [13]ἀδόλως τε ἔμαθον, ἀφθόνως τε μεταδίδωμι, τὸν πλοῦτον 13
αὐτῆς οὐκ ἀποκρύπτομαι· [14]ἀνεκλιπὴς γὰρ θησαυρός ἐστιν ἀνθρώποις, ὃν οἱ 14
χρησάμενοι πρὸς θεὸν ἐστείλαντο φιλίαν, διὰ τὰς ἐκ παιδείας δωρεὰς συστα-
θέντες. [15]ἐμοὶ δὲ δῴη ὁ θεὸς εἰπεῖν κατὰ γνώμην καὶ ἐνθυμηθῆναι ἀξίως 15
τῶν δεδομένων, ὅτι αὐτὸς καὶ τῆς σοφίας ὁδηγός ἐστι καὶ τῶν σοφῶν διορ-
θωτής. [16]ἐν γὰρ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν, πᾶσά τε φρό- 16
νησις καὶ ἐργατειῶν ἐπιστήμη. [17]αὐτὸς γάρ μοι ἔδωκε τῶν ὄντων γνῶσιν 17
ἀψευδῆ, εἰδέναι σύστασιν κόσμου καὶ ἐνέργειαν στοιχείων, [18]ἀρχὴν καὶ τέ- 18
λος καὶ μεσότητα χρόνων, τροπῶν ἀλλαγὰς καὶ μεταβολὰς καιρῶν, [19]ἐνιαυ- 19
τῶν κύκλους καὶ ἀστέρων θέσεις, [20]φύσεις ζῴων καὶ θυμοὺς θηρίων, πνευ- 20
μάτων βίας καὶ διαλογισμοὺς ἀνθρώπων, διαφορὰς φυτῶν καὶ δυνάμεις ῥιζῶν.
[21]ὅσα τέ ἐστι κρυπτὰ καὶ ἐμφανῆ ἔγνων· ἡ γὰρ πάντων τεχνῖτις ἐδίδαξέ 21
με σοφία. [22]ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ πνεῦμα νοερόν, ἅγιον, μονογενές, πολυμερές, 22
λεπτόν, εὐκίνητον, τρανόν, ἀμόλυντον, σαφές, ἀπήμαντον, φιλάγαθον, ὀξύ,
ἀκώλυτον, εὐεργετικόν, [23]φιλάνθρωπον, βέβαιον, ἀσφαλές, ἀμέριμνον, παντοδύ- 23
ναμον, πανεπίσκοπον, καὶ διὰ πάντων χωροῦν πνευμάτων νοερῶν καθαρῶν
λεπτοτάτων. [24]πάσης γὰρ κινήσεως κινητικώτερον σοφία, διήκει δὲ καὶ χω- 24
ρεῖ διὰ πάντων διὰ τὴν καθαρότητα. [25]ἀτμὶς γάρ ἐστι τῆς τοῦ θεοῦ δυνά- 25
μεως, καὶ ἀπόῤῥοια τῆς τοῦ παντοκράτορος δόξης εἰλικρινής· διὰ τοῦτο οὐδὲν
μεμιαμμένον εἰς αὐτὴν παρεμπίπτει. [26]ἀπαύγασμα γάρ ἐστι φωτὸς ἀϊδίου, 26
καὶ ἔσοπτρον ἀκηλίδωτον τῆς τοῦ θεοῦ ἐνεργείας, καὶ εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος
αὐτοῦ. [27]μία δὲ οὖσα πάντα δύναται, καὶ μένουσα ἐν αὐτῇ τὰ πάντα και- 27
νίζει, καὶ κατὰ γενεὰς εἰς ψυχὰς ὁσίας μεταβαίνουσα φίλους θεοῦ καὶ προ-
φήτας κατασκευάζει· [28]οὐθὲν γὰρ ἀγαπᾷ ὁ θεὸς εἰ μὴ τὸν σοφίᾳ συνοι- 28
κοῦντα. [29]ἔστι γὰρ αὕτη εὐπρεπεστέρα ἡλίου, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἄστρων θέσιν 29
φωτὶ συγκρινομένη εὑρίσκεται προτέρα· [30]τοῦτο μὲν γὰρ διαδέχεται νύξ, 30
σοφίας δὲ οὐκ ἀντισχύει κακία.

VII. 4. ανεστραφην και φροντισιν 5. βασιλεων 9. ωμοιωσα αυτην 10. προειλαμην 12. ηυφρανθην δε επι πασιν 14. ον οι κτησαμενοι 15. των λεγομενων 19. ενιαυτου 22. εστι γαρ αυτη 23. παντεπισκοπον 25. ειλικρινειας 27. εν εαυτη παντα 28. ουδεν γαρ ο θεος αγαπα 29. αστερων 30. σοφιαν δε ου κατισχυει κακια

VIII.

Διατείνει δὲ ἀπὸ πέρατος εἰς πέρας εὐρώστως, καὶ διοικεῖ τὰ πάντα
2 χρηστῶς. [2] ταύτην ἐφίλησα καὶ ἐξεζήτησα ἐκ νεότητός μου, καὶ ἐζήτησα νύμ-
3 φην ἀγαγέσθαι ἐμαυτῷ, καὶ ἐραστὴς ἐγενόμην τοῦ κάλλους αὐτῆς. [3] εὐγένειαν
δοξάζει συμβίωσιν θεοῦ ἔχουσα, καὶ ὁ πάντων δεσπότης ἠγάπησεν αὐτήν·
4 [4] μύστις γάρ ἐστι τῆς τοῦ θεοῦ ἐπιστήμης, καὶ αἱρετὶς τῶν ἔργων αὐτοῦ.
5 [5] εἰ δὲ πλοῦτός ἐστιν ἐπιθυμητὸν κτῆμα ἐν βίῳ, τί σοφίας πλουσιώτερον
6 τῆς τὰ πάντα ἐργαζομένης; [6] εἰ δὲ φρόνησις ἐργάζεται, τίς αὐτῆς τῶν ὄντων
7 μᾶλλόν ἐστι τεχνίτης; [7] καὶ εἰ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ τις, οἱ πόνοι ταύτης εἰσὶν
ἀρεταί· σωφροσύνην γὰρ καὶ φρόνησιν ἐκδιδάσκει, δικαιοσύνην καὶ ἀνδρείαν,
8 ὧν χρησιμώτερον οὐδέν ἐστιν ἐν βίῳ ἀνθρώποις. [8] εἰ δὲ καὶ πολυπειρίαν πο-
θεῖ τις, οἶδε τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ μέλλοντα εἰκάζειν, ἐπίσταται στροφὰς λόγων
καὶ λύσεις αἰνιγμάτων, σημεῖα καὶ τέρατα προγινώσκει καὶ ἐκβάσεις καιρῶν
9 καὶ χρόνων. [9] ἔκρινα τοίνυν ταύτην ἀγαγέσθαι πρὸς συμβίωσιν, εἰδὼς ὅτι ἔσται
10 μοι σύμβουλος ἀγαθῶν, καὶ παραίνεσις φροντίδων καὶ λύπης. [10] ἕξω δι᾽ αὐ-
11 τὴν δόξαν ἐν ὄχλοις, καὶ τιμὴν παρὰ πρεσβυτέροις ὁ νέος· [11] ὀξὺς εὑρεθήσο-
12 μαι ἐν κρίσει, καὶ ἐν ὄψει δυναστῶν θαυμασθήσομαι· [12] σιγῶντά με περι-
μενοῦσιν, καὶ φθεγγομένῳ προσέξουσι, καὶ λαλοῦντος ἐπὶ πλεῖον χεῖρα ἐπιθή-
13 σουσιν ἐπὶ στόμα αὐτῶν. [13] ἕξω δι᾽ αὐτὴν ἀθανασίαν, καὶ μνήμην αἰώνιον
14 τοῖς μετ᾽ ἐμὲ ἀπολείψω. [14] διοικήσω λαούς, καὶ ἔθνη ὑποταγήσεταί μοι·
15 [15] φοβηθήσονταί με ἀκούσαντες τύραννοι φρικτοί, ἐν πλήθει φανοῦμαι ἀγαθὸς
16 καὶ ἐν πολέμῳ ἀνδρεῖος· [16] εἰςελθὼν εἰς τὸν οἶκόν μου προςαναπαύσομαι αὐτῇ·
οὐ γὰρ ἔχει πικρίαν ἡ συναναστροφὴ αὐτῆς, οὐδὲ ὀδύνην ἡ συμβίωσις αὐτῆς,
17 ἀλλὰ εὐφροσύνην καὶ χαράν. [17] ταῦτα λογισάμενος ἐν ἐμαυτῷ καὶ φροντίσας
18 ἐν καρδίᾳ μου, ὅτι ἐστὶν ἀθανασία ἐν συγγενείᾳ σοφίας, [18] καὶ ἐν φιλίᾳ αὐτῆς
τέρψις ἀγαθή, καὶ ἐν πόνοις χειρῶν αὐτῆς πλοῦτος ἀνεκλιπής, καὶ ἐν συγ-
γυμνασίᾳ ὁμιλίας αὐτῆς φρόνησις, καὶ εὔκλεια ἐν κοινωνίᾳ λόγων αὐτῆς, πε-
19 ριῄειν ζητῶν ὅπως λάβω αὐτὴν εἰς ἐμαυτόν. [19] παῖς δὲ ἤμην εὐφυής, ψυχῆς
20 21 τε ἔλαχον ἀγαθῆς, [20] μᾶλλον δὲ ἀγαθὸς ὢν ἦλθον εἰς σῶμα ἀμίαντον. [21] γνοὺς
δὲ ὅτι οὐκ ἄλλως ἔσομαι ἐγκρατὴς ἐὰν μὴ ὁ θεὸς δῷ, καὶ τοῦτο δ᾽ ἦν φρο-
νήσεως τὸ εἰδέναι τίνος ἡ χάρις, ἐνέτυχον τῷ κυρίῳ καὶ ἐδεήθην αὐτοῦ, καὶ
εἶπον ἐξ ὅλης τῆς καρδίας μου

IX.

Θεὲ πατέρων καὶ κύριε τοῦ ἐλέους σου, ὁ ποιήσας τὰ πάντα ἐν λόγῳ
2 σου, [2] καὶ τῇ σοφίᾳ σου κατεσκεύασας ἄνθρωπον ἵνα δεσπόζῃ τῶν ὑπὸ σοῦ
3 γενομένων κτισμάτων, [3] καὶ διέπῃ τὸν κόσμον ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ,
4 καὶ ἐν εὐθύτητι ψυχῆς κρίσιν κρίνῃ, [4] δός μοι τὴν τῶν σῶν θρόνων πάρεδρον
5 σοφίαν, καὶ μή με ἀποδοκιμάσῃς ἐκ παίδων σου· [5] ὅτι ἐγὼ δοῦλος σὸς καὶ
υἱὸς τῆς παιδίσκης σου, ἄνθρωπος ἀσθενὴς καὶ ὀλιγοχρόνιος καὶ ἐλάσσων ἐν
6 συνέσει κρίσεως καὶ νόμων· [6] κἂν γάρ τις ᾖ τέλειος ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων, τῆς
7 ἀπὸ σοῦ σοφίας ἀπούσης εἰς οὐδὲν λογισθήσεται. [7] σύ με προείλω βασιλέα

VIII. 1. **επι περας ... διοικειται 7. AC atque etiam ed. rom. ανδριαν 8. πολυπειραν ... εικαζει 9. αγαγεσθαι ταυτην ... C om αγαγεσθαι 10. C εν οχλω 12. C χειρα δε επιθ. 13. C post αθανασ. add και τιμην παρα — —(reliqua non liquent) ... C καταλιψω 15. C φανησομαι 17. AC αθανασια εστιν 18. C τρεψις ... C εν γυμνασια ... AC ευκλεης 21. AC οτι ου καλως ... C και το δη φρονησεως εστιν ... τινος χαρις, C τιν. εστιν η χαρις IX. 1. C om σου prius 2. C om σου ... κατασκευασας ... C ινα δεσποζει 6. C η τις ... εις ουθεν, C ουθεν 7. C προςειλου

λαοῦ σου καὶ δικαστὴν υἱῶν σου καὶ θυγατέρων· 8 εἶπας οἰκοδομῆσαι ναὸν 8
ἐν ὄρει ἁγίῳ σου, καὶ ἐν πόλει κατασκηνώσεώς σου θυσιαστήριον, μίμημα
σκηνῆς ἁγίας ἣν προητοίμασας ἀπ᾿ ἀρχῆς· 9 καὶ μετὰ σοῦ ἡ σοφία ἡ εἰδυῖα 9
τὰ ἔργα σου, καὶ παροῦσα ὅτε ἐποίεις τὸν κόσμον, καὶ ἐπισταμένη τί ἀρεστὸν
ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ τί εὐθὲς ἐν ἐντολαῖς σου· 10 ἐξαπόστειλον αὐτὴν ἐξ 10
ἁγίων οὐρανῶν, καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης σου πέμψον αὐτήν, ἵνα συμπαροῦσά
μοι κοπιάσῃ, καὶ γνῶ τί εὐάρεστόν ἐστι παρὰ σοί. 11 οἶδε γὰρ ἐκείνη πάντα 11
καὶ συνιεῖ, καὶ ὁδηγήσει με ἐν ταῖς πράξεσί μου σωφρόνως, καὶ φυλάξει με
ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς· 12 καὶ ἔσται προσδεκτὰ τὰ ἔργα μου, καὶ διακρινῶ τὸν 12
λαόν σου δικαίως, καὶ ἔσομαι ἄξιος θρόνων πατρός μου. 13 τίς γὰρ ἄνθρωπος 13
γνώσεται βουλὴν θεοῦ; ἢ τίς ἐνθυμηθήσεται τί θέλει ὁ κύριος; 14 λογισμοὶ 14
γὰρ θνητῶν δειλοί, καὶ ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπίνοιαι ἡμῶν· 15 φθαρτὸν γὰρ σῶμα 15
βαρύνει ψυχήν, καὶ βρίθει τὸ γεῶδες σκῆνος νοῦν πολυφρόντιδα. 16 καὶ μόλις 16
εἰκάζομεν τὰ ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἐν χερσὶν εὑρίσκομεν μετὰ πόνου, τὰ δὲ ἐν
οὐρανοῖς τίς ἐξιχνίασεν; 17 βουλὴν δέ σου τίς ἔγνω, εἰ μὴ σὺ ἔδωκας σοφίαν 17
καὶ ἔπεμψας τὸ ἅγιόν σου πνεῦμα ἀπὸ ὑψίστων; 18 καὶ οὕτως διωρθώθησαν 18
αἱ τρίβοι τῶν ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἀρεστά σου ἐδιδάχθησαν ἄνθρωποι, 19 καὶ τῇ 19
σοφίᾳ ἐσώθησαν.

X.

Αὕτη πρωτόπλαστον πατέρα κόσμου μόνον κτισθέντα διεφύλαξεν, καὶ
ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ παραπτώματος ἰδίου, 2 ἔδωκέ τε αὐτῷ ἰσχὺν κρατῆσαι 2
ἁπάντων. 3 ἀποστὰς δὲ ἀπ᾿ αὐτῆς ἄδικος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ ἀδελφοκτόνοις συνα- 3
πώλετο θυμοῖς· 4 δι᾿ ὃν κατακλυζομένην γῆν πάλιν διέσωσε σοφία, δι᾿ εὐ- 4
τελοῦς ξύλου τὸν δίκαιον κυβερνήσασα. 5 αὕτη καὶ ἐν ὁμονοίᾳ πονηρίας ἐθνῶν 5
συγχυθέντων εὗρε τὸν δίκαιον, καὶ ἐτήρησεν αὐτὸν ἄμεμπτον θεῷ, καὶ ἐπὶ
τέκνου σπλάγχνοις ἰσχυρὸν ἐφύλαξεν. 6 αὕτη δίκαιον ἐξαπολλυμένων ἀσεβῶν 6
ἐῤῥύσατο φυγόντα πῦρ καταβάσιον Πενταπόλεως· 7 οἷς ἐπὶ μαρτύριον τῆς πο- 7
νηρίας καπνιζομένη καθέστηκε χέρσος, καὶ ἀτελέσιν ὥραις καρποφοροῦντα
φυτά, ἀπιστούσης ψυχῆς μνημεῖον ἑστηκυῖα στήλη ἁλός. 8 σοφίαν γὰρ παρο- 8
δεύσαντες οὐ μόνον ἐβλάβησαν τοῦ μὴ γνῶναι τὰ καλά, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀφρο-
σύνης ἀπέλιπον τῷ βίῳ μνημόσυνον, ἵνα ἐν οἷς ἐσφάλησαν μηδὲ λαθεῖν δυ-
νηθῶσι. 9 σοφία δὲ τοὺς θεραπεύσαντας αὐτὴν ἐκ πόνων ἐῤῥύσατο. 10 αὕτη 9 10
φυγάδα ὀργῆς ἀδελφοῦ δίκαιον ὡδήγησεν ἐν τρίβοις εὐθείαις, ἔδειξεν αὐτῷ
βασιλείαν θεοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γνῶσιν ἁγίων, εὐπόρησεν αὐτὸν ἐν μόχθοις
καὶ ἐπλήθυνε τοὺς πόνους αὐτοῦ· 11 ἐν πλεονεξίᾳ κατισχυόντων αὐτὸν παρέστη 11
καὶ ἐπλούτισεν αὐτόν, 12 διεφύλαξεν αὐτὸν ἀπὸ ἐχθρῶν, καὶ ἀπὸ ἐνεδρευόντων 12
ἠσφαλίσατο, καὶ ἀγῶνα ἰσχυρὸν ἐβράβευσεν αὐτῷ, ἵνα γνῷ ὅτι παντὸς δυνα-
τωτέρα ἐστὶν εὐσέβεια. 13 αὕτη πραθέντα δίκαιον οὐκ ἐγκατέλιπεν, ἀλλὰ ἐξ 13
ἁμαρτίας ἐῤῥύσατο αὐτόν· 14 συγκατέβη αὐτῷ εἰς λάκκον, καὶ ἐν δεσμοῖς οὐκ 14
ἀφῆκεν αὐτόν, ἕως ἤνεγκεν αὐτῷ σκῆπτρα βασιλείας καὶ ἐξουσίαν τυραν-
νούντων αὐτοῦ, ψευδεῖς τε ἔδειξε τοὺς μωμησαμένους αὐτόν, καὶ ἔδωκεν

---

8. C οικοδομησω ... κατασκηνεσεως 9. C εποιει 10. C συνπαρουσαν μ. κοπιασει 11. C με ταις πραξ. 12. C σωφρονως pro δικαιως 16. μογις 17. C ει μη συνεδωκας ... C αφ υψους 18. C διορθωθησαν αι τρ. των εθνων επι της γης ... C αριστα X. 2. C εδωκ. δε ... AC παντων 4. C διο pro δι ον ... AC εσωσεν ... C om δι 5. AC εγνω τον δικαιον ... C τω θεω σ. 6. C ερυσατο ... AC καταβασ. πυρ 7. ης ετι μαρτυρ., C η εστι μαρτ. 8. απελειπον 9. AC θεραπευοντας ... C ερυσατο 10. C αυτη και φυγαδα ... C γνωσιν ανθρωπων ... τ. κοπους αυτ. 11. C in f. add εν μοχθοις 12. η ευσεβεια 13. εγκατελειπεν ... C ερυσατο 14. C τυραννουντ. αυτον

15 αὐτῷ δόξαν αἰώνιον. [15] αὕτη λαὸν ὅσιον καὶ σπέρμα ἄμεμπτον ἐῤῥύσατο ἐξ
16 ἔθνους θλιβόντων· [16] εἰσῆλθεν εἰς ψυχὴν θεράποντος κυρίου, καὶ ἀντέστη βα-
17 σιλεῦσι φοβεροῖς ἐν τέρασι καὶ σημείοις. [17] ἀπέδωκεν ὁσίοις μισθὸν κόπων
αὐτῶν, ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν ὁδῷ θαυμαστῇ, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σκέπην
18 ἡμέρας καὶ εἰς φλόγα ἄστρων τὴν νύκτα. [18] διεβίβασεν αὐτοὺς θάλασσαν ἐρυ-
19 θράν, καὶ διήγαγεν αὐτοὺς δι' ὕδατος πολλοῦ· [19] τοὺς δὲ ἐχθροὺς αὐτῶν
20 κατέκλυσε, καὶ ἐκ βάθους ἀβύσσου ἀνέβρασεν αὐτούς. [20] διὰ τοῦτο δίκαιοι
ἐσκύλευσαν ἀσεβεῖς, καὶ ὕμνησαν κύριε τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου, τήν τε ὑπέρ-
21 μαχόν σου χεῖρα ᾔνεσαν ὁμοθυμαδόν· [21] ὅτι ἡ σοφία ἤνοιξε στόμα κωφῶν,
καὶ γλώσσας νηπίων ἔθηκε τρανάς.

XI.

2 Εὐόδωσε τὰ ἔργα αὐτῶν ἐν χειρὶ προφήτου ἁγίου· [2] διώδευσαν ἔρημον
3 ἀοίκητον, καὶ ἐν ἀβάτοις ἔπηξαν σκηνάς· [3] ἀντέστησαν πολεμίοις, καὶ ἠμύ-
4 ναντο ἐχθρούς. [4] ἐδίψησαν καὶ ἐπεκαλέσαντό σε, καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐκ πέτρας
5 ἀκροτόμου ὕδωρ, καὶ ἴαμα δίψης ἐκ λίθου σκληροῦ. [5] δι' ὧν γὰρ ἐκολάσθη-
6 7 σαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, [6] διὰ τούτων αὐτοὶ ἀποροῦντες εὐεργετήθησαν. [7] ἀντὶ
8 μὲν πηγῆς ἀεννάου ποταμοῦ αἵματι λυθρώδει ταραχθέντες [8] εἰς ἔλεγχον νη-
9 πιοκτόνου διατάγματος, ἔδωκας αὐτοῖς δαψιλὲς ὕδωρ ἀνελπίστως· [9] δείξας
10 διὰ τοῦ τότε δίψους πῶς τοὺς ὑπεναντίους ἐκόλασας. [10] ὅτε γὰρ ἐπειράσθη-
σαν, καίπερ ἐν ἐλέει παιδευόμενοι, ἔγνωσαν πῶς ἐν ὀργῇ κρινόμενοι ἀσεβεῖς
11 ἐβασανίζοντο· [11] τούτους μὲν γὰρ ὡς πατὴρ νουθετῶν ἐδοκίμασας, ἐκείνους
12 δὲ ὡς ἀπότομος βασιλεὺς καταδικάζων ἐξήτασας. [12] καὶ ἀπόντες δὲ καὶ πα-
13 ρόντες ὁμοίως ἐτρύχοντο· [13] διπλῆ γὰρ αὐτοὺς ἔλαβε λύπη καὶ στεναγμὸς
14 μνημῶν τῶν παρελθουσῶν. [14] ὅτε γὰρ ἤκουσαν διὰ τῶν ἰδίων κολάσεων εὐ-
15 εργετουμένους αὐτούς, ᾔσθοντο τοῦ κυρίου· [15] τὸν γὰρ ἐν ἐκθέσει πάλαι ῥι-
φέντα ἀπεῖπον χλευάζοντες, ἐπὶ τέλει τῶν ἐκβάσεων ἐθαύμασαν, οὐχ ὅμοια
16 δικαίοις διψήσαντες. [16] ἀντὶ δὲ λογισμῶν ἀσυνέτων ἀδικίας αὐτῶν, ἐν οἷς
πλανηθέντες ἐθρήσκευον ἄλογα ἑρπετὰ καὶ κνώδαλα εὐτελῆ, ἐπαπέστειλας
17 αὐτοῖς πλῆθος ἀλόγων ζώων εἰς ἐκδίκησιν, [17] ἵνα γνῶσιν ὅτι δι' ὧν τις ἁμαρ-
18 τάνει, διὰ τούτων κολάζεται. [18] οὐ γὰρ ἠπόρει ἡ παντοδύναμός σου χεὶρ καὶ
κτίσασα τὸν κόσμον ἐξ ἀμόρφου ὕλης ἐπιπέμψαι αὐτοῖς πλῆθος ἄρκων ἢ
19 θρασεῖς λέοντας, [19] ἢ νεοκτίστους θυμοῦ πλήρεις θῆρας ἀγνώστους, ἤτοι πυρ-
πνόον φυσῶντας ἄσθμα, ἢ βρόμους λικμωμένους καπνοῦ, ἢ δεινοὺς ἀπ' ὀμ-
20 μάτων σπινθῆρας ἀστράπτοντας, [20] ὧν οὐ μόνον ἡ βλάβη ἠδύνατο συνεκτρῖψαι
21 αὐτούς, ἀλλὰ καὶ ἡ ὄψις ἐκφοβήσασα διολέσαι, [21] καὶ χωρὶς δὲ τούτων ἑνὶ
πνεύματι πεσεῖν ἐδύναντο ὑπὸ τῆς δίκης διωχθέντες, καὶ λικμηθέντες ὑπὸ
πνεύματος δυνάμεώς σου· ἀλλὰ πάντα μέτρῳ καὶ ἀριθμῷ καὶ σταθμῷ διέ-
22 ταξας. [22] τὸ γὰρ μεγάλως ἰσχύειν πάρεστί σοι πάντοτε, καὶ κράτει βραχίονός
23 σου τίς ἀντιστήσεται; [23] ὅτι ὡς ῥοπὴ ἐκ πλαστίγγων ὅλος ὁ κόσμος ἐναντίον
24 σου, καὶ ὡς ῥανὶς δρόσου ὀρθρινὴ κατελθοῦσα ἐπὶ γῆν. [24] ἐλεεῖς δὲ πάντας,

---

15. AC ερυσατο 17. μισθον οσιοις ... C κοπ. αυτου ... AC αστερων 19. C εχθρ. αυτου ... κατεκλυσαν ... C διεβιβασεν 20. C την δε et χειραν XI. 1. AC ευοδωσεν ... εργ. αυτου ... προφητων αγιων 3. AC εχθρους ημυναντο 7. αεναου (ita videtur etiam C) ... ταραχθεντος 9. C εκαλεσας 10. C πως μετ οργης 13. των παρελθοντων (C ut ed. rom.) 14. AC ευεργετημενους 15. ον γαρ ... εν εχθεσει, C εν εχθεσι ... C ριφεντα παλαι ανθρωπον απειποντες εχλευαζον ... εθαυμαζον 16. κλωδαλα (δαλα in rasura) 18. η πληθος 19. AC* νεοκτιστου ... AC βρομον ... λιχμωμενους 20. εδυνατο ... AC εκτριψαι 21. C εν ενι πνευματι ... C om σου ... C om και σταθμω 22. AC σοι παρεστιν ... C βραχιονος ουθεις αντιστησεται 23 C κατεναντιον σου (... C ορθινη) ... C επι γης X. 18. C εις θαλ.

ὅτι πάντα δύνασαι, καὶ παρορᾷς ἁμαρτήματα ἀνθρώπων εἰς μετάνοιαν. [25]ἀγα- 25
πᾷς γὰρ τὰ ὄντα πάντα, καὶ οὐδὲν βδελύσσῃ ὧν ἐποίησας, οὐδὲ γὰρ ἂν
μισῶν τι κατεσκεύασας. [26]πῶς δὲ ἔμεινεν ἄν τι εἰ μὴ σὺ ἠθέλησας; ἢ τὸ 26
μὴ κληθὲν ὑπὸ σοῦ διετηρήθη; [27]φείδῃ δὲ πάντων, ὅτι σά ἐστι, δέσποτα 27
φιλόψυχε.

XII.

Τὸ γὰρ ἄφθαρτόν σου πνεῦμά ἐστιν ἐν πᾶσι· [2]διὸ τοὺς παραπίπτοντας 2
κατ' ὀλίγον ἐλέγχεις, καὶ ἐν οἷς ἁμαρτάνουσιν ὑπομιμνήσκων νουθετεῖς, ἵνα
ἀπαλλαγέντες τῆς κακίας πιστεύσωσιν ἐπὶ σέ, κύριε. [3]καὶ γὰρ τοὺς παλαιοὺς 3
οἰκήτορας τῆς ἁγίας σου γῆς μισήσας, [4]ἐπὶ τῷ ἔχθιστα πράσσειν ἔργα φαρ- 4
μακειῶν καὶ τελετὰς ἀνοσίους, [5]τέκνων τε φονέας ἀνελεήμονας, καὶ σπλαγ- 5
χνοφάγων ἀνθρωπίνων σαρκῶν θοῖναν καὶ αἵματος ἐκ μέσου μυσταθείας σου,
[6]καὶ αὐθέντας γονεῖς ψυχῶν ἀβοηθήτων ἐβουλήθης ἀπολέσαι διὰ χειρῶν 6
πατέρων ἡμῶν, [7]ἵνα ἀξίαν ἀποικίαν δέξηται θεοῦ παίδων ἡ παρὰ σοὶ πασῶν 7
τιμιωτάτη γῆ. [8]ἀλλὰ καὶ τούτων ὡς ἀνθρώπων ἐφείσω, ἀπέστειλάς τε προ- 8
δρόμους τοῦ στρατοπέδου σου σφῆκας, ἵνα αὐτοὺς κατὰ βραχὺ ἐξολοθρεύσω-
σιν· [9]οὐκ ἀδυνατῶν ἐν παρατάξει ἀσεβεῖς δικαίοις ὑποχειρίους δοῦναι, ἢ 9
θηρίοις δεινοῖς, ἢ λόγῳ ἀποτόμῳ ὑφ' ἓν ἐκτρῖψαι· [10]κρίνων δὲ κατὰ βραχὺ 10
ἐδίδους τόπον μετανοίας, οὐκ ἀγνοῶν ὅτι πονηρὰ ἡ γένεσις αὐτῶν καὶ ἔμ-
φυτος ἡ κακία αὐτῶν, καὶ ὅτι οὐ μὴ ἀλλαγῇ ὁ λογισμὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα·
[11]σπέρμα γὰρ ἦν κατηραμένον ἀπ' ἀρχῆς· οὐδὲ εὐλαβούμενός τινα ἐφ' οἷς 11
ἡμάρτανον ἄδειαν ἐδίδους. [12]τίς γὰρ ἐρεῖ Τί ἐποίησας; ἢ τίς ἀντιστήσεται 12
τῷ κρίματί σου; τίς δὲ ἐγκαλέσει σοι κατὰ ἐθνῶν ἀπολωλότων, ἃ σὺ ἐποίη-
σας; ἢ τίς εἰς κατάστασίν σοι ἐλεύσεται ἔκδικος κατὰ ἀδίκων ἀνθρώπων;
[13]οὔτε γὰρ θεός ἐστι πλὴν σοῦ, ᾧ μέλει περὶ πάντων, ἵνα δείξῃς ὅτι οὐκ 13
ἀδίκως ἔκρινας· [14]οὔτε βασιλεὺς ἢ τύραννος ἀντοφθαλμῆσαι δυνήσεταί σοι 14
περὶ ὧν ἀπώλεσας. [15]δίκαιος δὲ ὢν δικαίως τὰ πάντα διέπεις, αὐτὸν τὸν 15
μὴ ὀφείλοντα κολασθῆναι καταδικάσαι ἀλλότριον ἡγούμενος τῆς σῆς δυνά-
μεως. [16]ἡ γὰρ ἰσχύς σου δικαιοσύνης ἀρχή, καὶ τὸ πάντων σε δεσπόζειν 16
πάντων φείδεσθαι ποιεῖ· [17]ἰσχὺν γὰρ ἐνδείκνυσαι ἀπιστούμενος ἐπὶ δυνάμεως 17
τελειότητι, καὶ ἐν τοῖς εἰδόσι τὸ θράσος ἐξελέγχεις· [18]σὺ δὲ δεσπόζων ἰσχύος 18
ἐν ἐπιεικείᾳ κρίνεις, καὶ μετὰ πολλῆς φειδοῦς διοικεῖς ἡμᾶς. πάρεστι γάρ σοι
ὅταν θέλῃς τὸ δύνασθαι, [19]ἐδίδαξας δέ σου τὸν λαὸν διὰ τῶν τοιούτων ἔρ- 19
γων, ὅτι δεῖ τὸν δίκαιον εἶναι φιλάνθρωπον· καὶ εὐέλπιδας ἐποίησας τοὺς
υἱούς σου, ὅτι δίδως ἐπὶ ἁμαρτήμασι μετάνοιαν. [20]εἰ γὰρ ἐχθροὺς παίδων 20
σου καὶ ὀφειλομένους θανάτῳ μετὰ τοσαύτης ἐτιμωρήσας προσοχῆς καὶ δεή-
σεως, δοὺς χρόνους καὶ τόπον δι' ὧν ἀπαλλαγῶσι τῆς κακίας, [21]μετὰ πόσης 21
ἀκριβείας ἔκρινας τοὺς υἱούς σου, ὧν τοῖς πατράσιν ὅρκους καὶ συνθήκας
ἔδωκας ἀγαθῶν ὑποσχέσεων; [22]ἡμᾶς οὖν παιδεύων τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν ἐν 22
μυριότητι μαστιγοῖς, ἵνα σου τὴν ἀγαθότητα μεριμνῶμεν κρίνοντες, κρινό-
μενοι δὲ προσδοκῶμεν ἔλεος. [23]ὅθεν καὶ τοὺς ἐν ἀφροσύνῃ ζωῆς βιώσαντας 23
ἀδίκους διὰ τῶν ἰδίων ἐβασάνισας βδελυγμάτων. [24]καὶ γὰρ τῶν πλάνης 24
ὁδῶν μακρότερον ἐπλανήθησαν, θεοὺς ὑπολαμβάνοντες τὰ καὶ ἐν ζῴοις τῶν

---

25. ουδενα 26. C πως γαρ διεμεινεν αν τις ... C (vdtr) κληθηναι 27. A (item C vdtr) σα εστιν παντα XII. 2. πιστευσωμεν 3. AC μισησας c. seqq. conjg. 4. C φαρμακιας ... C ανοσιων 5. (C φρονεας) ... C σαρκος ... C εμμεσω ... μυστας θειασου 6. C και λυθεντας (7. C αξια) 8. AC εξολεθρευσωσιν 14. εκολασας 16. φειδεσθ. σε ποιει 17. οτι απιστουμενος ... εν τοις ουκ ειδοσι 19. οτι διδοις 20. ετιμωρησω ... om και δεησεως ... χρονον 23. αδικως

25 ἐχϑρῶν ἄτιμα, νηπίων δίκην ἀφρόνων ψευσϑέντες. 25 διὰ τοῦτο ὡς παισὶν
26 ἀλογίστοις τὴν κρίσιν εἰς ἐμπαιγμὸν ἔπεμψας· 26 οἱ δὲ παιγνίοις ἐπιτιμήσεως
27 μὴ νουϑετηϑέντες ἀξίαν ϑεοῦ κρίσιν πειράσουσιν. 27 ἐφ' οἷς γὰρ αὐτοὶ πά-
σχοντες ἠγανάκτουν, ἐπὶ τούτοις οὓς ἐδόκουν ϑεούς, ἐν αὐτοῖς κολαζόμενοι,
ἰδόντες ὃν πάλαι ἠρνοῦντο εἰδέναι ϑεὸν ἐπέγνωσαν ἀληϑῆ· διὸ καὶ τὸ τέρμα
τῆς καταδίκης ἐπ' αὐτοὺς ἐπῆλϑεν.

XIII.

Μάταιοι μὲν γὰρ πάντες ἄνϑρωποι φύσει, οἷς παρῆν ϑεοῦ ἀγνωσία, καὶ
ἐκ τῶν ὁρωμένων ἀγαϑῶν οὐκ ἴσχυσαν εἰδέναι τὸν ὄντα, οὔτε τοῖς ἔργοις
2 προσχόντες ἐπέγνωσαν τὸν τεχνίτην· 2 ἀλλ' ἢ πῦρ ἢ πνεῦμα ἢ ταχινὸν ἀέρα
ἢ κύκλον ἄστρων ἢ βίαιον ὕδωρ ἢ φωστῆρας οὐρανοῦ πρυτάνεις κόσμου
3 ϑεοὺς ἐνόμισαν. 3 ὧν εἰ μὲν τῇ καλλονῇ τερπόμενοι ϑεοὺς ὑπελάμβανον, γνώ-
τωσαν πόσῳ τούτων ὁ δεσπότης ἐστὶ βελτίων· ὁ γὰρ τοῦ κάλλους γενεσιάρ-
4 χης ἔκτισεν αὐτά· 4 εἰ δὲ δύναμιν καὶ ἐνέργειαν ἐκπλαγέντες, νοησάτωσαν
5 ἀπ' αὐτῶν πόσῳ ὁ κατασκευάσας αὐτὰ δυνατώτερός ἐστιν· 5 ἐκ γὰρ μεγέϑους
6 καλλονῆς κτισμάτων ἀναλόγως ὁ γενεσιουργὸς αὐτῶν ϑεωρεῖται. 6 ἀλλ' ὅμως
ἐπὶ τούτοις ἐστὶ μέμψις ὀλίγη, καὶ γὰρ αὐτοὶ τάχα πλανῶνται ϑεὸν ζητοῦν-
7 τες καὶ ϑέλοντες εὑρεῖν· 7 ἐν γὰρ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀναστρεφόμενοι διερευ-
8 νῶσιν, καὶ πείϑονται τῇ ὄψει ὅτι καλὰ τὰ βλεπόμενα. 8 πάλιν δὲ οὐδ' αὐτοὶ
9 συγγνωστοί· 9 εἰ γὰρ τοσοῦτον ἴσχυσαν εἰδέναι ἵνα δύνωνται στοχάσασϑαι
10 τὸν αἰῶνα, τὸν τούτων δεσπότην πῶς τάχιον οὐχ εὗρον; 10 ταλαίπωροι δὲ καὶ
ἐν νεκροῖς αἱ ἐλπίδες αὐτῶν, οἵτινες ἐκάλεσαν ϑεοὺς ἔργα χειρῶν ἀνϑρώπων,
χρυσὸν καὶ ἄργυρον τέχνης ἐμμελέτημα καὶ ἀπεικάσματα ζώων, ἢ λίϑον
11 ἄχρηστον χειρὸς ἔργον ἀρχαίας. 11 εἰ δὲ καί τις ὑλοτόμος τέκτων εὐκίνητον
φυτὸν ἐκπρίσας περιέξυσεν εὐμαϑῶς πάντα τὸν φλοιὸν αὐτοῦ, καὶ τεχνησά-
12 μενος εὐπρεπῶς κατεσκεύασε χρήσιμον σκεῦος εἰς ὑπηρεσίαν ζωῆς, 12 τὰ δὲ
13 ἀποβλήματα τῆς ἐργασίας εἰς ἑτοιμασίαν τροφῆς ἀναλώσας ἐνεπλήσϑη· 13 τὸ
δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπόβλημα εἰς οὐϑὲν εὔχρηστον, ξύλον σκολιὸν καὶ ὄζοις συμ-
πεφυκός, λαβὼν ἔγλυψεν ἐν ἐπιμελείᾳ ἀργίας αὐτοῦ, καὶ ἐμπειρίᾳ συνέσεως
14 ἐτύπωσεν αὐτό, ἀπείκασεν αὐτὸ εἰκόνι ἀνϑρώπου, 14 ἢ ζώῳ τινὶ εὐτελεῖ ὡμοίω-
σεν αὐτό, καταχρίσας μίλτῳ καὶ φύκει ἐρυϑήνας χρόαν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν
15 κηλῖδα τὴν ἐν αὐτῷ καταχρίσας, 15 καὶ ποιήσας αὐτῷ αὐτοῦ ἄξιον οἴκημα,
16 ἐν τοίχῳ ἔϑηκεν αὐτὸ ἀσφαλισάμενος σιδήρῳ. 16 ἵνα μὲν οὖν μὴ καταπέσῃ
προενόησεν αὐτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἀδυνατεῖ ἑαυτῷ βοηϑῆσαι, καὶ γάρ ἐστιν εἰκὼν
17 καὶ χρείαν ἔχει βοηϑείας. 17 περὶ δὲ κτημάτων καὶ γάμων αὐτοῦ καὶ τέκνων
προσευχόμενος οὐκ αἰσχύνεται τῷ ἀψύχῳ προσλαλῶν, καὶ περὶ μὲν ὑγιείας
18 τὸ ἀσϑενὲς ἐπικαλεῖται, 18 περὶ δὲ ζωῆς τὸν νεκρὸν ἀξιοῖ, περὶ δὲ ἐπικουρίας
τὸν ἀπειρότατον ἱκετεύει, περὶ δὲ ὁδοιπορίας τὸ μηδὲ βάσει χρῆσϑαι δυνά-
19 μενον, 19 περὶ δὲ πορισμοῦ καὶ ἐργασίας καὶ χειρῶν ἐπιτυχίας τὸ ἀδρανέ-
στατον ταῖς χερσὶν εὐδράνειαν αἰτεῖται.

XIV.

Πλοῦν τις πάλιν στελλόμενος καὶ ἄγρια μέλλων διοδεύειν κύματα τοῦ
2 φέροντος αὐτὸν πλοίου σαϑρότερον ξύλον ἐπιβοᾶται. 2 ἐκεῖνο μὲν γὰρ ὄρεξις
3 πορισμῶν ἐπενόησε, τεχνίτης δὲ σοφίᾳ κατεσκεύασεν· 3 ἡ δὲ σὴ πάτερ δια-
κυβερνᾷ πρόνοια, ὅτι ἔδωκας καὶ ἐν ϑαλάσσῃ ὁδὸν καὶ ἐν κύμασι τρίβον

XIII. 1. προσεχοντες 3. ταυτα ϑεους 6. ετι τουτοις μεμψ. εστιν 8. ουδε αυτοι ... συγνωστοι 12. τα δε υπολιμματα ... εις υπηρεσιαν 13. εις ουδεν ... εγλυψεν επιμελεια εργασιας αυτου, και εμπ. ανεσεως ... απεικασεν τε 14. ερυϑηνος 18. το νεκρον ... το απειροτατον XIV. 1. ξυλου pro πλοιου 2. τεχνιτις

ἀσφαλῆ, [4] δεικνὺς ὅτι δύνασαι ἐκ παντὸς σώζειν, ἵνα κἂν ἄνευ τέχνης τις 4
ἐπιβῇ. [5] ϑέλεις δὲ μὴ ἀργὰ εἶναι τὰ τῆς σοφίας σου ἔργα, διὰ τοῦτο καὶ 5
ἐλαχίστῳ ξύλῳ πιστεύουσιν ἄνϑρωποι ψυχάς, καὶ διελϑόντες κλύδωνα σχεδίᾳ
διεσώϑησαν. [6] καὶ ἀρχῆς γὰρ ἀπολλυμένων ὑπερηφάνων γιγάντων, ἡ ἐλπὶς 6
τοῦ κόσμου ἐπὶ σχεδίας καταφυγοῦσα ἀπέλιπεν αἰῶνι σπέρμα γενέσεως τῇ
σῇ κυβερνηϑεῖσα χειρί. [7] εὐλόγηται γὰρ ξύλον δι᾽ οὗ γίνεται δικαιοσύνη· [8] τὸ 7 8
χειροποίητον δὲ ἐπικατάρατον αὐτὸ καὶ ὁ ποιήσας αὐτό, ὅτι ὁ μὲν εἰργάζετο,
τὸ δὲ φϑαρτὸν ϑεὸς ὠνομάσϑη. [9] ἐν ἴσῳ γὰρ μισητὰ ϑεῷ καὶ ὁ ἀσεβῶν καὶ 9
ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ· [10] καὶ γὰρ τὸ πραχϑὲν σὺν τῷ δράσαντι κολασϑήσεται. 10
[11] διὰ τοῦτο καὶ ἐν εἰδώλοις ἐϑνῶν ἐπισκοπὴ ἔσται, ὅτι ἐν κτίσματι ϑεοῦ εἰς 11
βδέλυγμα ἐγενήϑησαν καὶ εἰς σκάνδαλα ψυχαῖς ἀνϑρώπων καὶ εἰς παγίδα
ποσὶν ἀφρόνων. [12] ἀρχὴ γὰρ πορνείας ἐπίνοια εἰδώλων, εὕρεσις δὲ αὐτῶν 12
φϑορὰ ζωῆς. [13] οὔτε γὰρ ἦν ἀπ᾽ ἀρχῆς, οὔτε εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται· [14] κενο- 13 14
δοξίᾳ γὰρ ἀνϑρώπων εἰσῆλϑεν εἰς κόσμον, καὶ διὰ τοῦτο σύντομον αὐτῶν τέ-
λος ἐπενοήϑη. [15] ἀώρῳ γὰρ πένϑει τρυχόμενος πατὴρ τοῦ ταχέως ἀφαιρε- 15
ϑέντος τέκνου, εἰκόνα ποιήσας τὸν τότε νεκρὸν ἄνϑρωπον νῦν ὡς ϑεὸν ἐτίμησε,
καὶ παρέδωκε τοῖς ὑποχειρίοις μυστήρια καὶ τελετάς· [16] εἶτα ἐν χρόνῳ κρα- 16
τυνϑὲν τὸ ἀσεβὲς ἔϑος ὡς νόμος ἐφυλάχϑη, καὶ τυράννων ἐπιταγαῖς ἐϑρη-
σκεύετο τὰ γλυπτά, [17] οὓς ἐν ὄψει μὴ δυνάμενοι τιμᾶν ἄνϑρωποι διὰ τὸ μακρὰν 17
οἰκεῖν, τὴν πόῤῥωϑεν ὄψιν ἀνατυπωσάμενοι, ἐμφανῆ εἰκόνα τοῦ τιμωμένου
βασιλέως ἐποίησαν, ἵνα τὸν ἀπόντα ὡς παρόντα κολακεύωσι διὰ τῆς σπου-
δῆς. [18] εἰς ἐπίτασιν δὲ ϑρησκείας καὶ τοὺς ἀγνοοῦντας ἡ τοῦ τεχνίτου προε- 18
τρέψατο φιλοτιμία. [19] ὁ μὲν γὰρ τάχα τῷ κρατοῦντι βουλόμενος ἀρέσαι ἐξε- 19
βιάσατο τῇ τέχνῃ τὴν ὁμοιότητα ἐπὶ τὸ κάλλιον· [20] τὸ δὲ πλῆϑος ἐφελκόμενον 20
διὰ τὸ εὔχαρι τῆς ἐργασίας τὸν πρὸ ὀλίγου τιμηϑέντα ἄνϑρωπον νῦν σέβασμα
ἐλογίσαντο. [21] καὶ τοῦτο ἐγένετο τῷ βίῳ εἰς ἔνεδρον, ὅτι ἢ συμφορᾷ ἢ τυ- 21
ραννίδι δουλεύσαντες ἄνϑρωποι τὸ ἀκοινώνητον ὄνομα λίϑοις καὶ ξύλοις περιέ-
ϑεσαν. [22] εἶτ᾽ οὐκ ἤρκεσε τὸ πλανᾶσϑαι περὶ τὴν τοῦ ϑεοῦ γνῶσιν, ἀλλὰ καὶ 22
μεγάλῳ ζῶντες ἀγνοίας πολέμῳ τὰ τοσαῦτα κακὰ εἰρήνην προσαγορεύουσιν.
[23] ἢ γὰρ τεκνοφόνους τελετὰς ἢ κρύφια μυστήρια ἢ ἐμμανεῖς ἐξάλλων ϑεσμῶν 23
κώμους ἄγοντες, [24] οὔτε βίους οὔτε γάμους καϑαροὺς ἔτι φυλάσσουσιν, ἕτερος 24
δ᾽ ἕτερον ἢ λοχῶν ἀναιρεῖ, ἢ νοϑεύων ὀδυνᾷ. [25] πάντας δ᾽ ἐπιμὶξ ἔχει αἷμα 25
καὶ φόνος, κλοπὴ καὶ δόλος, φϑορά, ἀπιστία, ταραχή, ἐπιορκία, ϑόρυβος ἀγα-
ϑῶν, [26] χάριτος ἀμνησία, ψυχῶν μιασμός, γενέσεως ἐναλλαγή, γάμων ἀταξία, 26
μοιχεία καὶ ἀσέλγεια. [27] ἡ γὰρ τῶν ἀνωνύμων εἰδώλων ϑρησκεία παντὸς 27
ἀρχὴ κακοῦ καὶ αἰτία καὶ πέρας ἐστίν· [28] ἢ γὰρ εὐφραινόμενοι μεμήνασιν, 28
ἢ προφητεύουσι ψευδῆ, ἢ ζῶσιν ἀδίκως, ἢ ἐπιορκοῦσι ταχέως· [29] ἀψύχοις 29
γὰρ πεποιϑότες εἰδώλοις κακῶς ὀμόσαντες ἀδικηϑῆναι οὐ προσδέχονται. [30] ἀμ- 30
φότερα δὲ αὐτοὺς μετελεύσεται τὰ δίκαια, ὅτι κακῶς ἐφρόνησαν περὶ ϑεοῦ
προσχόντες εἰδώλοις, καὶ ἀδίκως ὤμοσαν ἐν δόλῳ καταφρονήσαντες ὁσιότη-
τος. [31] οὐ γὰρ ἡ τῶν ὀμνυομένων δύναμις, ἀλλ᾽ ἡ τῶν ἁμαρτανόντων δίκη 31
ἐπεξέρχεται ἀεὶ τὴν τῶν ἀδίκων παράβασιν.

---

4. εκ παντων ... ινα και ανευ 6. απελειπεν 8. ηργαζετο 11. ιδωλοις (sed 12. 27. ειδωλων) 14. ϑανατος εισηλϑεν εις τον κοσμον ... το τελος 15. τον ποτε νεκρον 16. ειτ εν 17. κολακευσωσιν δια σπουδης 18. ϑρησκιας 19. AC om τω 20. AC ευχαρες 21. C περιεϑηκαν 22. **ηρκεσεν αυτοις το ... AC και εν μεγαλω 23. ed. rom. ἐξ ἄλλων 24. AC δε ετερον 25. AC παντα ... δε επιμιξ ... C απιστειας ... AC ταραχος ... C εφιορκια 26. AC αμνηστια 27. ϑρησκια 28. εφιορκουσιν 30. C αμφ. δε αυτου ..∴ *τα αδικα ... AC προσεχοντες 31. ομνυμενων

XV.

Σὺ δὲ ὁ θεὸς ἡμῶν χρηστὸς καὶ ἀληθής, μακρόθυμος καὶ ἐν ἐλέει διοι-
2 κῶν τὰ πάντα. [2] καὶ γὰρ ἐὰν ἁμάρτωμεν, σοί ἐσμεν, εἰδότες σου τὸ κράτος·
3 οὐχ ἁμαρτησόμεθα δέ, εἰδότες ὅτι σοὶ λελογίσμεθα. [3] τὸ γὰρ ἐπίστασθαί σε
4 ὁλόκληρος δικαιοσύνη, καὶ εἰδέναι τὸ κράτος σου ῥίζα ἀθανασίας. [4] οὔτε γὰρ
ἐπλάνησεν ἡμᾶς ἀνθρώπων κακότεχνος ἐπίνοια, οὐδὲ σκιαγράφων πόνος ἄκαρ-
5 πος, εἶδος σπιλωθὲν χρώμασι διηλλαγμένοις· [5] ὧν ὄψις ἄφροσιν εἰς ὄνειδος
6 ἔρχεται, ποθεῖ τε νεκρᾶς εἰκόνος εἶδος ἄπνουν. [6] κακῶν ἐρασταὶ ἄξιοί τε
7 τοιούτων ἐλπίδων καὶ οἱ δρῶντες καὶ οἱ ποθοῦντες καὶ οἱ σεβόμενοι. [7] καὶ
γὰρ κεραμεὺς ἁπαλὴν γῆν θλίβων ἐπίμοχθον πλάσσει πρὸς ὑπηρεσίαν ἡμῶν
ἕκαστον, ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἀνεπλάσατο τά τε τῶν καθαρῶν ἔργων
δοῦλα σκεύη τά τε ἐναντία πάνθ᾽ ὁμοίως· τούτων δὲ ἑκατέρου τίς ἑκάστου
8 ἐστὶν ἡ χρῆσις, κριτὴς ὁ πηλουργός· [8] καὶ κακόμοχθος θεὸν μάταιον ἐκ τοῦ
αὐτοῦ πλάσσει πηλοῦ, ὃς πρὸ μικροῦ ἐκ γῆς γεννηθεὶς μετ᾽ ὀλίγον πορεύεται
9 ἐξ ἧς ἐλήφθη, τὸ τῆς ψυχῆς ἀπαιτηθεὶς χρέος. [9] ἀλλ᾽ ἔστιν αὐτῷ φροντὶς
οὐχ ὅτι μέλλει κάμνειν, οὐδ᾽ ὅτι βραχυτελῆ βίον ἔχει, ἀλλ᾽ ἀντερείδεται μὲν
χρυσουργοῖς καὶ ἀργυροχόοις, χαλκοπλάστας τε μιμεῖται, καὶ δόξαν ἡγεῖται
10 ὅτι κίβδηλα πλάσσει. [10] σποδὸς ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ γῆς εὐτελεστέρα ἡ ἐλπὶς
11 αὐτοῦ, πηλοῦ τε ἀτιμότερος ὁ βίος αὐτοῦ, [11] ὅτι ἠγνόησε τὸν πλάσαντα αὐτὸν
καὶ τὸν ἐμπνεύσαντα αὐτῷ ψυχὴν ἐνεργοῦσαν καὶ ἐμφυσήσαντα πνεῦμα ζω-
12 τικόν· [12] ἀλλ᾽ ἐλογίσαντο παίγνιον εἶναι τὴν ζωὴν ἡμῶν καὶ τὸν βίον πανη-
13 γυρισμὸν ἐπικερδῆ, δεῖν γάρ φησιν ὅθεν δὴ κἂν ἐκ κακοῦ πορίζειν. [13] οὗτος
γὰρ παρὰ πάντας οἶδεν ὅτι ἁμαρτάνει, ὕλης γεώδους εὔθραυστα σκεύη καὶ
14 γλυπτὰ δημιουργῶν. [14] πάντες δ᾽ ἀφρονέστατοι καὶ τάλανες ὑπὲρ ψυχὴν νη-
15 πίου, οἱ ἐχθροὶ τοῦ λαοῦ σου καταδυναστεύσαντες αὐτόν, [15] ὅτι καὶ πάντα
εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἐλογίσαντο θεούς, οἷς οὔτε ὀμμάτων χρῆσις εἰς ὅρασιν,
οὔτε ῥῖνες εἰς συνολκὴν ἀέρος, οὔτε ὦτα ἀκούειν, οὔτε δάκτυλοι χειρῶν εἰς
16 ψηλάφησιν, καὶ οἱ πόδες αὐτῶν ἀργοὶ πρὸς ἐπίβασιν. [16] ἄνθρωπος γὰρ ἐποίη-
σεν αὐτούς, καὶ τὸ πνεῦμα δεδανεισμένος ἔπλασεν αὐτούς· οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ
17 ὅμοιον ἄνθρωπος ἰσχύει πλάσαι θεόν· [17] θνητὸς δὲ ὢν νεκρὸν ἐργάζεται χερσὶν
ἀνόμοις· κρείττων γάρ ἐστι τῶν σεβασμάτων αὐτοῦ, ὧν αὐτὸς μὲν ἔζησεν,
18 ἐκεῖνα δὲ οὐδέποτε. [18] καὶ τὰ ζῶα δὲ τὰ ἔχθιστα σέβονται· ἀνοίᾳ γὰρ συγκρι-
19 νόμενα τῶν ἄλλων ἐστὶ χείρονα. [19] οὐδ᾽ ὅσον ἐπιποθῆσαι ὡς ἐν ζῴων ὄψει
καλὰ τυγχάνει, ἐκπέφευγε δὲ καὶ τὸν τοῦ θεοῦ ἔπαινον καὶ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ.

XVI.

Διὰ τοῦτο δι᾽ ὁμοίων ἐκολάσθησαν ἀξίως, καὶ διὰ πλήθους κνωδάλων
2 ἐβασανίσθησαν. [2] ἀνθ᾽ ἧς κολάσεως εὐεργέτησας τὸν λαόν σου, εἰς ἐπιθυμίαν
3 ὀρέξεως ξένην γεῦσιν, τροφὴν ἡτοίμασας ὀρτυγομήτραν· [3] ἵνα ἐκεῖνοι μὲν ἐπι-
θυμοῦντες τροφὴν διὰ τὴν εἰδέχθειαν τῶν ἐπαπεσταλμένων καὶ τὴν ἀναγ-
καίαν ὄρεξιν ἀποστρέφωνται, αὐτοὶ δὲ ἐπ᾽ ὀλίγον ἐνδεεῖς γενόμενοι καὶ ξένης

XV. 1. AC και ελεει 3. AC σου το κρατος 5. *αφρονι (vdtr) ... AC εις ορεξιν ... C ποθειται ν. εικονας ... αγνουν 7. AC ημων εν εκαστον ... C om τα τε εν. π. ομοιως ... παντα ... C εκατερουν 8. πλασσ. εκ του αυτου ... C γενηθεις ... AC ελημφθη 9. C κιβδ. πρασσει 11. AC τον ποιησαντα αυτον ... C αυτω εις ψυχην ... C* αυτω πνευμα (vdtr) 12. αλλα ελογ. ... AC φασιν ... δη και εκ, C δη εκ 13. AC ευθραστα 14. AC παντων δε ... C αφρονεστεροι ... AC υπερ ψυχας νηπιων 15. AC οτι παντα τα ειδωλα ... C om εις ante ορασιν 16. AC δεδανισμενος ... **γαρ ανθρωπων ομοιον ισχυει 17. AC κρισσων ... σεβηματων 18. ed. rom. ἄνοια XVI. 2. οις εις επιθυμιαν 3. δια την δειχθεισαν ... C επαποστρεφονται ... AC ουτοι δε

μετάσχωσι γεύσεως. [4] ἔδει γὰρ ἐκείνοις μὲν ἀπαραίτητον ἔνδειαν ἐπελθεῖν 4
τυραννοῦσι, τούτοις δὲ μόνον δειχθῆναι πῶς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐβασανίζοντο.
[5] καὶ γὰρ ὅτε αὐτοῖς δεινὸς ἐπῆλθε θηρίων θυμός, δήγμασί τε σκολιῶν διε- 5
φθείροντο ὄφεων, οὐ μέχρι τέλους ἔμεινεν ἡ ὀργή σου· [6] εἰς νουθεσίαν δὲ 6
πρὸς ὀλίγον ἐταράχθησαν, σύμβουλον ἔχοντες σωτηρίας, εἰς ἀνάμνησιν ἐντο-
λῆς νόμου σου· [7] ὁ γὰρ ἐπιστραφεὶς οὐ διὰ τὸ θεωρούμενον ἐσώζετο, ἀλλὰ 7
διὰ σὲ τὸν πάντων σωτῆρα. [8] καὶ ἐν τούτῳ δὲ ἔπεισας τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, 8
ὅτι σὺ εἶ ὁ ῥυόμενος ἐκ παντὸς κακοῦ· [9] οὓς μὲν γὰρ ἀκρίδων καὶ μυιῶν 9
ἀπέκτεινε δήγματα, καὶ οὐχ εὑρέθη ἴαμα τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ὅτι ἄξιοι ἦσαν
ὑπὸ τοιούτων κολασθῆναι· [10] τοὺς δὲ υἱούς σου οὐδὲ ἰοβόλων δρακόντων ἐνί- 10
κησαν ὀδόντες, τὸ ἔλεος γάρ σου ἀντιπαρῆλθε καὶ ἰάσατο αὐτούς. [11] εἰς γὰρ 11
ὑπόμνησιν τῶν λογίων σου ἐνεκεντρίζοντο, καὶ ὀξέως διεσώζοντο, ἵνα μὴ εἰς
βαθεῖαν ἐμπεσόντες λήθην ἀπερίσπαστοι γένωνται τῆς σῆς εὐεργεσίας. [12] καὶ 12
γὰρ οὔτε βοτάνη οὔτε μάλαγμα ἐθεράπευσεν αὐτούς, ἀλλὰ ὁ σὸς κύριε λόγος
ὁ πάντα ἰώμενος. [13] σὺ γὰρ ζωῆς καὶ θανάτου ἐξουσίαν ἔχεις, καὶ κατάγεις 13
εἰς πύλας ᾅδου καὶ ἀνάγεις. [14] ἄνθρωπος δὲ ἀποκτέννει μὲν τῇ κακίᾳ αὐτοῦ, 14
ἐξελθὸν δὲ πνεῦμα οὐκ ἀναστρέφει, οὐδὲ ἀναλύει ψυχὴν παραληφθεῖσαν.
[15] τὴν δὲ σὴν χεῖρα φυγεῖν ἀδύνατόν ἐστιν· [16] ἀρνούμενοι γάρ σε εἰδέναι ἀσε- 15 16
βεῖς ἐν ἰσχύϊ βραχίονός σου ἐμαστιγώθησαν, ξένοις ὑετοῖς καὶ χαλάζαις καὶ
ὄμβροις διωκόμενοι ἀπαραιτήτοις καὶ πυρὶ καταναλισκόμενοι. [17] τὸ γὰρ πα- 17
ραδοξότατον ἐν τῷ πάντα σβεννύντι ὕδατι πλεῖον ἐνήργει τὸ πῦρ, ὑπέρμαχος
γὰρ ὁ κόσμος ἐστὶ δικαίων· [18] ποτὲ μὲν γὰρ ἡμεροῦτο φλόξ, ἵνα μὴ κατα- 18
φλέξῃ τὰ ἐπ᾽ ἀσεβεῖς ἀπεσταλμένα ζῶα, ἀλλ᾽ αὐτοὶ βλέποντες ἴδωσιν ὅτι
θεοῦ κρίσει ἐλαύνονται· [19] ποτὲ δὲ καὶ μεταξὺ ὕδατος ὑπὲρ τὴν πυρὸς δύνα- 19
μιν φλέγει, ἵνα ἀδίκου γῆς γεννήματα διαφθείρῃ. [20] ἀνθ᾽ ὧν ἀγγέλων τροφὴν 20
ἐψώμισας τὸν λαόν σου, καὶ ἕτοιμον ἄρτον αὐτοῖς ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἔπεμψας ἀκο-
πιάτως, πᾶσαν ἡδονὴν ἰσχύοντα καὶ πρὸς πᾶσαν ἁρμόνιον γεῦσιν. [21] ἡ μὲν 21
γὰρ ὑπόστασίς σου τὴν σὴν γλυκύτητα πρὸς τέκνα ἐνεφάνισε, τῇ δὲ τοῦ
προσφερομένου ἐπιθυμίᾳ ὑπηρετῶν πρὸς ὅ τις ἐβούλετο μετεκιρνᾶτο. [22] χιὼν 22
δὲ καὶ κρύσταλλος ὑπέμεινε πῦρ καὶ οὐκ ἐτήκετο, ἵνα γνῶσιν ὅτι τοὺς τῶν
ἐχθρῶν καρποὺς κατέφθειρε πῦρ φλεγόμενον ἐν τῇ χαλάζῃ καὶ ἐν τοῖς ὑε-
τοῖς διαστράπτον· [23] τοῦτο πάλιν δ᾽ ἵνα τραφῶσι δίκαιοι, καὶ τῆς ἰδίας ἐπι- 23
λελῆσθαι δυνάμεως. [24] ἡ γὰρ κτίσις σοι τῷ ποιήσαντι ὑπηρετοῦσα ἐπιτείνε- 24
ται εἰς κόλασιν κατὰ τῶν ἀδίκων, καὶ ἀνίεται εἰς εὐεργεσίαν ὑπὲρ τῶν εἰς
σὲ πεποιθότων. [25] διὰ τοῦτο καὶ τότε εἰς πάντα μεταλλευομένη τῇ παντοτρόφῳ 25
σου δωρεᾷ ὑπηρετεῖ, πρὸς τὴν τῶν δεομένων θέλησιν, [26] ἵνα μάθωσιν οἱ υἱοί 26
σου, οὓς ἠγάπησας κύριε, ὅτι οὐχ αἱ γενέσεις τῶν καρπῶν τρέφουσιν ἄν-
θρωπον, ἀλλὰ τὸ ῥῆμά σου τοὺς σοὶ πιστεύοντας διατηρεῖ. [27] τὸ γὰρ ὑπὸ 27
πυρὸς μὴ φθειρόμενον ἁπλῶς ὑπὸ βραχείας ἀκτῖνος ἡλίου θερμαινόμενον ἐτή-
κετο, [28] ὅπως γνωστὸν ᾖ ὅτι δεῖ φθάνειν τὸν ἥλιον ἐπ᾽ εὐχαριστίαν σου καὶ 28
πρὸς ἀνατολὴν φωτὸς ἐντυγχάνειν σοι. [29] ἀχαρίστου γὰρ ἐλπὶς ὡς χειμέριος 29
πάχνη τακήσεται, καὶ ῥυήσεται ὡς ὕδωρ ἄχρηστον.

---

6. νομον σου 11. A (item C vdtr) ενκεντριζοντο 12. C αλλ ο σος ... παντας 14. AC παραλημφθεισαν 16. απαρετητως 17. δικαιοις 18. AC αλλα αυτοι ... C κρισει θεου ... ελαυνωνται 19. C γενηματα ... καταφθειρῃ, C καταφθαρει 20. A (item C vdtr) αρτον απ ουρανου παρεσχες αυτοις ακοπ. (A ακοπιαστως) 21. C om σου ... τ. σην πρ. τεκν. ενεφανιζεν γλυκυτητα 22. υπεμενε ... τους των εθνων 23. AC τουτο δε παλιν ινα ... AC επιλελησται 24. (κτησεις) ... C τω ποιησαντι αυτον επιτινεται ... AC των επι σοι 26. C μαθουσιν ... αι γεν. τ. ανθρωπων 28. AC φθαννειν ... C om και 29. ως χιμερινη

XVII.

Μεγάλαι γάρ σου αἱ κρίσεις καὶ δυςδιήγητοι· διὰ τοῦτο ἀπαίδευτοι
2 ψυχαὶ ἐπλανήθησαν. [2] ὑπειληφότες γὰρ καταδυναστεύειν ἔθνος ἅγιον ἄνομοι,
δέσμιοι σκότους καὶ μακρᾶς πεδῆται νυκτὸς κατακλεισθέντες ὀρόφοις, φυγάδες
3 τῆς αἰωνίου προνοίας ἔκειντο. [3] λανθάνειν γὰρ νομίζοντες ἐπὶ κρυφαίοις ἁμαρ-
τήμασιν, ἀφεγγεῖ λήθης παρακαλύμματι ἐσκορπίσθησαν, θαμβούμενοι δεινῶς
4 καὶ ἰνδάλμασιν ἐκταρασσόμενοι· [4] οὐδὲ γὰρ ὁ κατέχων αὐτοὺς μυχὸς ἀφόβως
διεφύλασσεν, ἦχοι δὲ καταράσσοντες αὐτοὺς περιεχόμπουν, καὶ φάσματα ἀμει-
5 δήτοις κατηφῆ προςώποις ἐνεφανίζετο. [5] καὶ πυρὸς μὲν οὐδεμία βία κατίσχυε
φωτίζειν, οὔτε ἄστρων ἔκλαμπροι φλόγες καταυγάζειν ὑπέμενον τὴν στυγνὴν
6 ἐκείνην νύκτα. [6] διεφαίνετο δ' αὐτοῖς μόνον αὐτομάτη πυρὰ φόβου πλήρης,
ἐκδειματούμενοι δὲ τῆς μὴ θεωρουμένης ἐκείνης ὄψεως ἡγοῦντο χείρω τὰ
7 βλεπόμενα. [7] μαγικῆς δὲ ἐμπαίγματα κατέκειτο τέχνης, καὶ τῆς ἐπὶ φρονήσει
8 ἀλαζονείας ἔλεγχος ἐφύβριστος· [8] οἱ γὰρ ὑπισχνούμενοι δείματα καὶ ταραχὰς
9 ἀπελαύνειν ψυχῆς νοσούσης, οὗτοι καταγέλαστον εὐλάβειαν ἐνόσουν. [9] καὶ γὰρ
εἰ μηδὲν αὐτοὺς ταραχῶδες ἐφόβει, κνωδάλων παρόδοις καὶ ἑρπετῶν συρι-
γμοῖς ἐκσεσοβημένοι, διώλλυντο ἔντρομοι καὶ τὸν μηδαμόθεν φευκτὸν ἀέρα
10 προςιδεῖν ἀρνούμενοι. [10] δειλὸν γὰρ ἰδίως πονηρία μαρτυρεῖ καταδικαζομένη,
11 ἀεὶ δὲ προςείληφε τὰ χαλεπὰ συνεχομένη τῇ συνειδήσει. [11] οὐθὲν γάρ ἐστι
12 φόβος εἰ μὴ προδοσία τῶν ἀπὸ λογισμοῦ βοηθημάτων· [12] ἔνδοθεν δὲ οὖσα
ἥττων ἡ προςδοκία πλείονα λογίζεται τὴν ἄγνοιαν τῆς παρεχούσης τὴν βά-
13 σανον αἰτίας. [13] οἱ δὲ τὴν ἀδύνατον ὄντως νύκτα καὶ ἐξ ἀδυνάτου ᾅδου μυ-
14 χῶν ἐπελθοῦσαν τὸν αὐτὸν ὕπνον κοιμώμενοι, [14] τὰ μὲν τέρασιν ἠλαύνοντο
φαντασμάτων, τὰ δὲ τῆς ψυχῆς παρελύοντο προδοσίᾳ· αἰφνίδιος γὰρ αὐτοῖς
15 καὶ ἀπροςδόκητος φόβος ἐπῆλθεν. [15] εἶθ' οὕτως, ὃς δή ποτ' οὖν ἦν ἐκεῖ
16 καταπίπτων, ἐφρουρεῖτο εἰς τὴν ἀσίδηρον εἱρκτὴν κατακλεισθείς· [16] εἴ τε γὰρ
γεωργὸς ἦν τις ἢ ποιμὴν ἢ τῶν κατ' ἐρημίαν ἐργάτης μόχθων, προληφθεὶς
17 τὴν δυςάλυκτον ἔμενεν ἀνάγκην. [17] μιᾷ γὰρ ἁλύσει σκότους πάντες ἐδέθησαν.
εἴ τε πνεῦμα συρίζον, ἢ περὶ ἀμφιλαφεῖς κλάδους ὀρνέων ἦχος εὐμελής, ἢ
ῥυθμὸς ὕδατος πορευομένου βίᾳ, ἢ κτύπος ἀπηνὴς καταῤῥιπτομένων πετρῶν,
18 [18] ἢ σκιρτώντων ζώων δρόμος ἀθεώρητος, ἢ ὠρυομένων ἀπηνεστάτων θηρίων
φωνή, ἢ ἀντανακλωμένη ἐκ κοιλοτάτων ὀρέων ἠχώ, παρέλυσεν αὐτοὺς ἐκ-
19 φοβοῦντα. [19] ὅλος γὰρ ὁ κόσμος λαμπρῷ κατελάμπετο φωτί, καὶ ἀνεμπο-
20 δίστοις συνείχετο ἔργοις· [20] μόνοις δὲ ἐκείνοις ἐπετέτατο βαρεῖα νύξ, εἰκὼν
τοῦ μέλλοντος αὐτοὺς διαδέχεσθαι σκότους, ἑαυτοῖς δὲ ἦσαν βαρύτεροι σκότους.

XVIII.

Τοῖς δὲ ὁσίοις σου μέγιστον ἦν φῶς, ὧν φωνὴν μὲν ἀκούοντες μορ-
2 φὴν δὲ οὐχ ὁρῶντες, ὅτι μὲν οὖν κἀκεῖνοι ἐπεπόνθεισαν, ἐμακάριζον, [2] ὅτι
δὲ οὐ βλάπτουσι προηδικημένοι, εὐχαριστοῦσιν, καὶ τοῦ διενεχθῆναι χάριν
3 ἐδέοντο. [3] ἀνθ' ὧν πυριφλεγῆ στῦλον, ὁδηγὸν μὲν ἀγνώστου ὁδοιπορίας, ἥλιον
4 δὲ ἀβλαβῆ φιλοτίμου ξενιτείας παρέσχες. [4] ἄξιοι μὲν γὰρ ἐκεῖνοι στερηθῆναι
φωτὸς καὶ φυλακισθῆναι ἐν σκότει, οἱ κατακλείστους φυλάξαντες τοὺς υἱούς

XVII. 2. C επειληφοτες 3. C ληθη ... AC εσκοτισθησαν 4. μυθος ... AC αφοβους διεφυλαττεν 5. (C φωτειν) ... C επεμενον 6. εκδ. τε, C εκδειμαντουμενοι μεν ... της θεωρουμενης 7. κατεκιντο ... AC αλαζονιας 8. C διγματα 9. AC συρισμοις ... εκπεφοβημενοι ... C εν τρομω 10. C om γαρ ... μαρτυρι, C μαρτυρια 11. A* (A** ουδε) C ουδεν γαρ 16. AC προλημφθεις ... δυςαληκτον 17. η ορνεων ... καταριπτομενων 18. απηνεστατος ... εκ κοιλοτητος ... παρελυεν 20. επετατο XVIII. 1. οτι μεν ου κακ. 2. ηυχαριστουν 3. ξενητιας 4. εκεινου ... om εν

σου, δι' ὧν ἤμελλε τὸ ἄφθαρτον νόμου φῶς τῷ αἰῶνι δίδοσθαι· [5] βουλευ- 5
σαμένους δ' αὐτοὺς τὰ τῶν ὁσίων ἀποκτεῖναι νήπια, καὶ ἑνὸς ἐκτεθέντος
τέκνου καὶ σωθέντος, εἰς ἔλεγχον τὸ αὐτῶν ἀφείλω πλῆθος τέκνων, καὶ ὁμο-
θυμαδὸν ἀπώλεσας ἐν ὕδατι σφοδρῷ. [6] ἐκείνη ἡ νὺξ προεγνώσθη πατράσιν 6
ἡμῶν, ἵνα ἀσφαλῶς εἰδότες οἷς ἐπίστευσαν ὅρκοις ἐπευθυμήσωσι. [7] προσεδέχθη 7
δὲ ὑπὸ λαοῦ σου σωτηρία μὲν δικαίων, ἐχθρῶν δὲ ἀπώλεια· [8] ᾧ γὰρ ἐτιμω- 8
ρήσω τοὺς ὑπεναντίους, τούτῳ ἡμᾶς προσκαλεσάμενος ἐδόξασας. [9] κρυφῇ γὰρ 9
ἐθυσίαζον ὅσιοι παῖδες ἀγαθῶν, καὶ τὸν τῆς θειότητος νόμον ἐν ὁμονοίᾳ διέ-
θεντο, τῶν αὐτῶν ὁμοίως καὶ ἀγαθῶν καὶ κινδύνων μεταλήψεσθαι τοὺς ἁγίους,
πατέρων ἤδη προαναμελπόντων αἴνους. [10] ἀντήχει δ' ἀσύμφωνος ἐχθρῶν βοή, 10
καὶ οἰκτρὰ διεφέρετο θρηνουμένων παίδων. [11] ὁμοίᾳ δὲ δίκῃ δοῦλος ἅμα 11
δεσπότῃ κολασθείς, καὶ δημότης βασιλεῖ τὰ αὐτὰ πάσχων· [12] ὁμοθυμαδὸν 12
δὲ πάντες ἐν ἑνὶ ὀνόματι θανάτου νεκροὺς εἶχον ἀναριθμήτους· οὐδὲ γὰρ πρὸς
τὸ θάψαι οἱ ζῶντες ἦσαν ἱκανοί, ἐπεὶ πρὸς μίαν ῥοπὴν ἡ ἐντιμοτέρα γένεσις
αὐτῶν διεφθάρη. [13] πάντα γὰρ ἀπιστοῦντες διὰ τὰς φαρμακίας, ἐπὶ τῷ τῶν 13
πρωτοτόκων ὀλέθρῳ ὡμολόγησαν θεοῦ υἱὸν λαὸν εἶναι. [14] ἡσύχου γὰρ σιγῆς 14
περιεχούσης τὰ πάντα καὶ νυκτὸς ἐν ἰδίῳ τάχει μεσαζούσης, [15] ὁ παντοδύ- 15
ναμός σου λόγος ἀπ' οὐρανῶν ἐκ θρόνων βασιλειῶν ἀπότομος πολεμιστὴς εἰς
μέσον τῆς ὀλεθρίας ἥλατο γῆς· [16] ξίφος ὀξὺ τὴν ἀνυπόκριτον ἐπιταγήν σου 16
φέρων, καὶ στὰς ἐπλήρωσε τὰ πάντα θανάτου· καὶ οὐρανοῦ μὲν ἥπτετο,
βεβήκει δ' ἐπὶ γῆς. [17] τότε παραχρῆμα φαντασίαι μὲν ὀνείρων δεινῶς ἐξε- 17
τάραξαν αὐτούς, φόβοι δὲ ἐπέστησαν ἀδόκητοι, [18] καὶ ἄλλος ἀλλαχῇ ῥιφεὶς 18
ἡμίθνητος δι' ἣν ἔθνησκεν αἰτίαν ἐνεφάνιζεν· [19] οἱ γὰρ ὄνειροι θορυβήσαντες 19
αὐτοὺς τοῦτο προεμήνυσαν, ἵνα μὴ ἀγνοοῦντες δι' ὃ κακῶς πάσχουσιν ἀπό-
λωνται. [20] ἥψατο δὲ καὶ δικαίων πεῖρα θανάτου, καὶ θραῦσις ἐν ἐρήμῳ ἐγέ- 20
νετο πλήθους· ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πολὺ ἔμεινεν ἡ ὀργή. [21] σπεύσας γὰρ ἀνὴρ ἄμεμ- 21
πτος προεμάχησε, τὸ τῆς ἰδίας λειτουργίας ὅπλον προσευχὴν καὶ θυμιάματος
ἐξιλασμὸν κομίσας, ἀντέστη τῷ θυμῷ καὶ πέρας ἐπέθηκε τῇ συμφορᾷ, δει-
κνὺς ὅτι σός ἐστι θεράπων. [22] ἐνίκησε δὲ τὸν ὄχλον οὐκ ἰσχύϊ τοῦ σώματος, 22
οὐχ ὅπλων ἐνεργείᾳ, ἀλλὰ λόγῳ τὸν κολάζοντα ὑπέταξεν, ὅρκους πατέρων
καὶ διαθήκας ὑπομνήσας. [23] σωρηδὸν γὰρ ἤδη πεπτωκότων ἐπ' ἀλλήλων 23
νεκρῶν, μεταξὺ στὰς ἀνέκοψε τὴν ὀργὴν καὶ διέσχισε τὴν πρὸς τοὺς ζῶντας
ὁδόν. [24] ἐπὶ γὰρ ποδήρους ἐνδύματος ἦν ὅλος ὁ κόσμος, καὶ πατέρων δόξαι 24
ἐπὶ τετραστίχου λίθου γλυφῆς, καὶ μεγαλωσύνη σου ἐπὶ διαδήματος κεφαλῆς
αὐτοῦ· [25] τούτοις εἶξεν ὁ ὀλοθρεύων, ταῦτα δὲ ἐφοβήθησαν· ἦν γὰρ μόνη ἡ 25
πεῖρα τῆς ὀργῆς ἱκανή.

XIX.

Τοῖς δὲ ἀσεβέσι μέχρι τέλους ἀνελεήμων θυμὸς ἐπέστη· προῄδει γὰρ
αὐτῶν καὶ τὰ μέλλοντα, [2] ὅτι αὐτοὶ ἐπιστρέψαντες τοῦ ἀπεῖναι καὶ μετὰ 2
σπουδῆς προπέμψαντες αὐτούς, διώξουσι μεταμεληθέντες· [3] ἔτι γὰρ ἐν χερ- 3
σὶν ἔχοντες τὰ πένθη καὶ προσοδυρόμενοι τάφοις νεκρῶν, ἕτερον ἐπεσπάσαντο
λογισμὸν ἀνοίας, καὶ οὓς ἱκετεύοντες ἐξέβαλον, τούτους ὡς φυγάδας ἐδίωκον.
[4] εἷλκε γὰρ αὐτοὺς ἡ ἀξία ἐπὶ τοῦτο τὸ πέρας ἀνάγκη, καὶ τῶν συμβεβη- 4
κότων ἀμνηστίαν ἐνέβαλεν, ἵνα τὴν λείπουσαν ταῖς βασάνοις προαναπληρώ-
σωσι κόλασιν, [5] καὶ ὁ μὲν λαός σου παράδοξον ὁδοιπορίαν περάσῃ, ἐκεῖνοι 5

5. τον αυτων αφιλου 7. προςδεχθη 8. ως γαρ 9. om οσιοι ... μεταλημψεσθαι ... προαναμελποντες 10. δε ασυμφωνος ... κ. οιχτρ. διεφενετο φωνη θρην. παιδ. 12. διεφθαρτο 16. υποταγην ... δε επι 17. δεινων 18. ριφθις ... εθνησκον αιτ. ενεφανιζον 19. προσεμηνυσαν 24. AC λιθων 25. AC ολεθρευων ... εφοβηθη XIX. 2. επιτρεψαντες 4. C εβαλεν ... AC προςαναπληρωσωσι

6 δὲ ξένον εὕρωσι θάνατον. [6] ὅλη γὰρ ἡ κτίσις ἐν ἰδίῳ γένει πάλιν ἄνωθεν
διετυποῦτο, ὑπηρετοῦσα ταῖς ἰδίαις ἐπιταγαῖς, ἵνα οἱ σοὶ παῖδες φυλαχθῶσιν
7 ἀβλαβεῖς. [7] ἡ τὴν παρεμβολὴν σκιάζουσα νεφέλη, ἐκ δὲ προϋφεστῶτος ὕδατος
ξηρᾶς ἀνάδυσις γῆς ἐθεωρήθη, ἐξ ἐρυθρᾶς θαλάσσης ὁδὸς ἀνεμπόδιστος, καὶ
8 χλοηφόρον πεδίον ἐκ κλύδωνος βιαίου· [8] δι' οὗ πανεθνὶ διῆλθον οἱ τῇ σῇ
9 σκεπαζόμενοι χειρί, θεωρήσαντες θαυμαστὰ τέρατα. [9] ὡς γὰρ ἵπποι ἐνεμήθη-
σαν καὶ ὡς ἀμνοὶ διεσκίρτησαν, αἰνοῦντές σε κύριε τὸν ῥυόμενον αὐτούς·
10 [10] ἐμέμνηντο γὰρ ἔτι τῶν ἐν τῇ παροικίᾳ αὐτῶν, πῶς ἀντὶ μὲν γενέσεως ζώων
ἐξήγαγεν ἡ γῆ σκνῖπα, ἀντὶ δὲ ἐνύδρων ἐξηρεύξατο ὁ ποταμὸς πλῆθος βα-
11 τράχων. [11] ἐφ' ὑστέρῳ δὲ εἶδον καὶ νέαν γένεσιν ὀρνέων, ὅτι ἐπιθυμίᾳ προα-
12 χθέντες ᾐτήσαντο ἐδέσματα τρυφῆς· [12] εἰς γὰρ παραμυθίαν ἀνέβη αὐτοῖς ἀπὸ
θαλάσσης ὀρτυγομήτρα, καὶ αἱ τιμωρίαι τοῖς ἁμαρτωλοῖς ἐπῆλθον, οὐκ ἄνευ
τῶν γεγονότων τεκμηρίων τῇ βίᾳ τῶν κεραυνῶν· δικαίως γὰρ ἔπασχον ταῖς
13 ἰδίαις αὐτῶν πονηρίαις. [13] καὶ γὰρ χαλεπωτέραν μισοξενίαν ἐπετήδευσαν· οἱ
μὲν γὰρ τοὺς ἀγνοοῦντας οὐκ ἐδέχοντο παρόντας, οὗτοι δὲ εὐεργέτας ξένους
14 ἐδουλοῦντο. [14] καὶ οὐ μόνον, ἀλλ' ἥτις ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτῶν, ἐπεὶ ἀπεχθῶς
15 προςεδέχοντο τοὺς ἀλλοτρίους, [15] οἱ δὲ μετὰ ἑορτασμάτων εἰςδεξάμενοι τοὺς
16 ἤδη τῶν αὐτῶν μετεσχηκότας δικαίων δεινοῖς ἐκάκωσαν πόνοις. [16] ἐπλήγησαν
δὲ καὶ ἀορασίᾳ, ὥςπερ ἐκεῖνοι ἐπὶ ταῖς τοῦ δικαίου θύραις, ὅτε ἀχανεῖ περι-
17 βληθέντες σκότει ἕκαστος τῶν αὐτοῦ θυρῶν τὴν δίοδον ἐζήτει. [17] δι' ἑαυτῶν
γὰρ τὰ στοιχεῖα μεθαρμοζόμενα, ὥςπερ ἐν ψαλτηρίῳ φθόγγοι τοῦ ῥυθμοῦ
τὸ ὄνομα διαλλάσσουσι, πάντοτε μένοντα ἤχῳ, ὅπερ ἐστὶν εἰκάσαι ἐκ τῆς
18 τῶν γεγονότων ὄψεως ἀκριβῶς. [18] χερσαῖα γὰρ εἰς ἔνυδρα μετεβάλλετο, καὶ
19 νηκτὰ μετέβαινεν ἐπὶ γῆς· [19] πῦρ ἴσχυσεν ἐν ὕδατι τῆς ἰδίας δυνάμεως, καὶ
20 ὕδωρ τῆς σβεστικῆς δυνάμεως ἐπελανθάνετο· [20] φλόγες ἀνάπαλιν εὐφθάρτων
ζώων οὐκ ἐμάραναν σάρκας ἐμπεριπατούντων, οὐδὲ τηκτὸν εὔτηκτον κρυσταλ-
21 λοειδὲς γένος ἀμβροσίας τροφῆς. [21] κατὰ πάντα γὰρ κύριε ἐμεγάλυνας τὸν
λαόν σου καὶ ἐδόξασας, καὶ οὐχ ὑπερεῖδες ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ παρι-
στάμενος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Πολλῶν καὶ μεγάλων ἡμῖν διὰ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατ' αὐτοὺς ἠκολουθηκότων δεδομένων, ὑπὲρ ὧν δέον ἐστὶν ἐπαινεῖν τὸν Ἰσραὴλ παιδείας καὶ σοφίας, καὶ ὡς οὐ μόνον αὐτοὺς τοὺς ἀναγινώσκοντας δέον ἐστὶν ἐπιστήμονας γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκτὸς δύνασθαι τοὺς φιλομαθοῦντας χρησίμους εἶναι καὶ λέγοντας καὶ γράφοντας, ὁ πάππος

6. ταις σαις επιταγαις 7. τη την παρεμβ. σκιαζουση ... εθεωριτο 8. AC παν εθνος 9. AC ρυσαμενον 10. C om μεν ... C εξηγαγεν γη ... σκνιφας ... ανυδρων 11. AC ιδον ... γενεσιν νεαν ... AC οτε 12. AC προγεγονοτων 13. C αυτοι δε 14. C αλλα 16. AC των εαυτου θυρ. 17. C δι εαυτ. δε 18. C μεταβαλλετο 19. AC ισχυεν ... AC δυναμεως επιλελησμενον, και υδ. τ. σβ. φυσεως επελ. 20. AC χρυσταλλ. ευτηκτ. 21. C om και sec. ... C υπεριδες ... C περισταμενος
Subscriptio: A σοφια σολομωνος, C σοφια σολομωντος

Inscriptio: A προλογος, C προλογος σιραχ
[3] AC παιδιας [4] C γενεσθαι

μου Ἰησοῦς ἐπὶ πλεῖον ἑαυτὸν δοὺς εἴς τε τὴν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων πατρίων βιβλίων ἀνάγνωσιν, καὶ ἐν τούτοις ἱκανὴν ἕξιν περιποιησάμενος, προήχθη καὶ αὐτὸς συγγράψαι τι τῶν εἰς παιδείαν καὶ σοφίαν ἀνηκόντων, ὅπως οἱ φιλομαθεῖς καὶ τούτων ἔνοχοι γενόμενοι πολλῷ μᾶλλον ἐπιπροςθῶσι διὰ τῆς ἐννόμου βιώσεως. παρακέκλησθε οὖν μετ' εὐνοίας·καὶ προςοχῆς τὴν ἀνάγνωσιν ποιεῖσθαι, καὶ συγγνώμην ἔχειν ἐφ' οἷς ἂν δοκῶμεν τῶν κατὰ τὴν ἑρμηνείαν πεφιλοπονημένων τισὶ τῶν λέξεων ἀδυναμεῖν· οὐ γὰρ ἰσοδυναμεῖ αὐτὰ ἐν ἑαυτοῖς ἑβραϊστὶ λεγόμενα καὶ ὅταν μεταχθῇ εἰς ἑτέραν γλῶσσαν· οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ νόμος καὶ αἱ προφητεῖαι καὶ τὰ λοιπὰ τῶν βιβλίων οὐ μικρὰν ἔχει τὴν διαφορὰν ἐν ἑαυτοῖς λεγόμενα. ἐν γὰρ τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει ἐπὶ τοῦ Εὐεργέτου βασιλέως παραγενηθεὶς εἰς Αἴγυπτον καὶ συγχρονίσας, εὗρον οὐ μικρᾶς παιδείας ἀφόμοιον· ἀναγκαιότατον ἐθέμην αὐτὸς προςενέγκασθαί τινα σπουδὴν καὶ φιλοπονίαν τοῦ μεθερμηνεῦσαι τήνδε τὴν βίβλον· πολλὴν γὰρ ἀγρυπνίαν καὶ ἐπιστήμην προςενεγκάμενος ἐν τῷ διαστήματι τοῦ χρόνου πρὸς τὸ ἐπὶ πέρας ἄγοντα τὸ βιβλίον ἐκδόσθαι, καὶ τοῖς ἐν τῇ παροικίᾳ βουλομένοις φιλομαθεῖν, προκατασκευαζομένοις τὰ ἤθη ἐν νόμῳ βιοτεύειν.

ΣΟΦΙΑ ΣΕΙΡΑΧ.

I.

Πᾶσα σοφία παρὰ κυρίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐστιν εἰς τὸν αἰῶνα. [2] ἄμμον 2
θαλασσῶν καὶ σταγόνας ὑετοῦ καὶ ἡμέρας αἰῶνος τίς ἐξαριθμήσει; [3] ὕψος 3
οὐρανοῦ καὶ πλάτος γῆς καὶ ἄβυσσον καὶ σοφίαν τίς ἐξιχνιάσει; [4] προτέρα 4
πάντων ἔκτισται σοφία, καὶ σύνεσις φρονήσεως ἐξ αἰῶνος. [6] ῥίζα σοφίας τίνι 6
ἀπεκαλύφθη; καὶ τὰ πανουργεύματα αὐτῆς τίς ἔγνω; [8] εἷς ἐστὶ σοφὸς φο- 8
βερὸς σφόδρα, καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, κύριος· [9] αὐτὸς ἔκτισεν αὐ- 9
τήν, καὶ εἶδε καὶ ἐξηρίθμησεν αὐτήν, καὶ ἐξέχεεν αὐτὴν ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα
αὐτοῦ, [10] μετὰ πάσης σαρκὸς κατὰ τὴν δόσιν αὐτοῦ, καὶ ἐχορήγησεν αὐτὴν 10
τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. [11] φόβος κυρίου δόξα καὶ καύχημα καὶ εὐφροσύνη καὶ 11
στέφανος ἀγαλλιάματος. [12] φόβος κυρίου τέρψει καρδίαν, καὶ δώσει εὐφρο- 12
σύνην καὶ χαρὰν καὶ μακροημέρευσιν. [13] τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον εὖ ἔσται 13
ἐπ' ἐσχάτων, καὶ ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς αὐτοῦ εὑρήσει χάριν. [14] ἀρχὴ σοφίας 14
φοβεῖσθαι τὸν θεόν, καὶ μετὰ πιστῶν ἐν μήτρᾳ συνεκτίσθη αὐτοῖς· [15] καὶ 15
μετὰ ἀνθρώπων θεμέλιον αἰῶνος ἐνόσσευσε, καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν
ἐμπιστευθήσεται. [16] πλησμονὴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, καὶ μεθύσκει 16
αὐτοὺς ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῆς· [17] πάντα τὸν οἶκον αὐτῆς ἐμπλήσει ἐπιθυ- 17
μημάτων, καὶ τὰ ἀποδοχεῖα ἀπὸ τῶν γεννημάτων αὐτῆς. [18] στέφανος σοφίας 18

---

[6] την νομου [8] AC παιδιαν [9] ενηχοι [14] αι προφητιαι, C οι προφηται [17] AC παιδιας (A sic: παιδιας· Αφομοιον) [18] αναγκ. εθεμ. και αυτος τινα προςεν. σπουδην, C αναγκ. ουν εθεμ. και αυτ. τινα πρ. σπουδ. [19] om τηνδε ... om γαρ ... C αγρυπνιαν επιστημην [21] AC αγαγοντα [22] AC · προκατασκευαζομενους τα ηθη εννομως ... C βιωτευειν
Inscriptio: AC σοφια ιησου υιου σιραχ

I. 6. AC τα πανουργηματα 8. ed. rom. (item AC) κυριος c. seqq. conjg. 9. ιδεν .... ed. rom. in fine plene interpg. 11. C και δωσει ευφροσυνην και χαραν και μακροημερευσιν (ut v. 12.) pro κ. ευφρ. κ. στεφ. αγαλλ. 13. AC ευλογηθησεται pro ευρ. χαρ. 14. φοβ. τ. κυριον, C φοβος κυριου 15. om και prius 17. AC αποδοχια ... AC γενηματων

19 φόβος κυρίου, ἀναθάλλων εἰρήνην καὶ ὑγίειαν ἰάσεως. [19] καὶ εἶδε καὶ ἐξη-
ρίθμησεν αὐτήν, ἐπιστήμην καὶ γνῶσιν συνέσεως ἐξώμβρησε, καὶ δόξαν κρα-
20 τούντων αὐτῆς ἀνύψωσεν. [20] ῥίζα σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, καὶ οἱ κλά-
22 δοι αὐτῆς μακροημέρευσις. [22] οὐ δυνήσεται θυμὸς ἄδικος δικαιωθῆναι· ἡ
23 γὰρ ῥοπὴ τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ πτῶσις αὐτῷ. [23] ἕως καιροῦ ἀνθέξεται μακρό-
24 θυμος, καὶ ὕστερον αὐτῷ ἀναδώσει εὐφροσύνη· [24] ἕως καιροῦ κρύψει τοὺς
25 λόγους αὐτοῦ, καὶ χείλη πιστῶν ἐκδιηγήσεται σύνεσιν αὐτοῦ. [25] ἐν θησαυροῖς
26 σοφίας παραβολὴ ἐπιστήμης, βδέλυγμα δὲ ἁμαρτωλῷ θεοσέβεια. [26] ἐπεθύ-
27 μησας σοφίαν, διατήρησον ἐντολάς, καὶ κύριος χορηγήσει σοι αὐτήν. [27] σοφία
γὰρ καὶ παιδεία φόβος κυρίου, καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ πίστις καὶ πρᾳότης.
28 [28] μὴ ἀπειθήσῃς φόβῳ κυρίου, καὶ μὴ προςέλθῃς αὐτῷ ἐν καρδίᾳ δισσῇ.
29 [29] μὴ ὑποκριθῇς ἐν στόμασιν ἀνθρώπων, καὶ ἐν τοῖς χείλεσί σου πρόςεχε.
30 [30] μὴ ἐξύψου σεαυτόν, ἵνα μὴ πέσῃς καὶ ἐπαγάγῃς τῇ ψυχῇ σου ἀτιμίαν,
καὶ ἀποκαλύψει κύριος τὰ κρυπτά σου, καὶ ἐν μέσῳ συναγωγῆς καταβαλεῖ
σε, ὅτι οὐ προςῆλθες φόβῳ κυρίου, καὶ ἡ καρδία σου πλήρης δόλου.

II.

Τέκνον, εἰ προςέρχῃ δουλεύειν κυρίῳ θεῷ, ἑτοίμασον τὴν ψυχήν σου
2 εἰς πειρασμόν· [2] εὔθυνον τὴν καρδίαν σου καὶ καρτέρησον, καὶ μὴ σπεύσῃς
3 ἐν καιρῷ ἐπαγωγῆς· [3] κολλήθητι αὐτῷ καὶ μὴ ἀποστῇς, ἵνα αὐξηθῇς ἐπ'
4 ἐσχάτων σου. [4] πᾶν ὃ ἐὰν ἐπαχθῇ σοι δέξαι, καὶ ἐν ἀλλάγμασι ταπεινώσεώς
5 σου μακροθύμησον· [5] ὅτι ἐν πυρὶ δοκιμάζεται χρυσός, καὶ ἄνθρωποι δεκτοὶ
6 ἐν καμίνῳ ταπεινώσεως. [6] πίστευσον αὐτῷ καὶ ἀντιλήψεταί σου, εὔθυνον τὰς
7 ὁδούς σου καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτόν. [7] οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἀναμείνατε τὸ
8 ἔλεος αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐκκλίνητε ἵνα μὴ πέσητε· [8] οἱ φοβούμενοι κύριον πι-
9 στεύσατε αὐτῷ, καὶ οὐ μὴ πταίσῃ ὁ μισθὸς ὑμῶν· [9] οἱ φοβούμενοι κύριον
10 ἐλπίσατε εἰς ἀγαθὰ καὶ εἰς εὐφροσύνην αἰῶνος καὶ ἐλέους. [10] ἐμβλέψατε εἰς
ἀρχαίας γενεὰς καὶ ἴδετε· τίς ἐνεπίστευσε κυρίῳ καὶ κατῃσχύνθη; ἢ τίς
ἐνέμεινε τῷ φόβῳ αὐτοῦ καὶ ἐγκατελείφθη; ἢ τίς ἐπεκαλέσατο αὐτόν, καὶ
11 ὑπερεῖδεν αὐτόν; [11] διότι οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος, καὶ ἀφίησιν ἁμαρ-
12 τίας καὶ σώζει ἐν καιρῷ θλίψεως. [12] οὐαὶ καρδίαις δειλαῖς καὶ χερσὶ παρει-
13 μέναις, καὶ ἁμαρτωλῷ ἐπιβαίνοντι ἐπὶ δύο τρίβους. [13] οὐαὶ καρδίᾳ παρειμένῃ,
14 ὅτι οὐ πιστεύει· διὰ τοῦτο οὐ σκεπασθήσεται. [14] οὐαὶ ὑμῖν τοῖς ἀπολωλε-
15 κόσι τὴν ὑπομονήν· καὶ τί ποιήσετε ὅταν ἐπισκέπτηται ὁ κύριος; [15] οἱ φο-
βούμενοι κύριον οὐκ ἀπειθήσουσι ῥημάτων αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν
16 συντηρήσουσι τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ· [16] οἱ φοβούμενοι κύριον ζητήσουσιν εὐδοκίαν
17 αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν ἐμπλησθήσονται τοῦ νόμου. [17] οἱ φοβούμενοι
κύριον ἑτοιμάσουσι καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ ταπεινώσουσι τὰς
18 ψυχὰς αὐτῶν. [18] ἐμπεσούμεθα εἰς χεῖρας κυρίου καὶ οὐκ εἰς χεῖρας ἀν-
θρώπων· ὡς γὰρ ἡ μεγαλωσύνη αὐτοῦ, οὕτως καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

III.

Ἐμοῦ τοῦ πατρὸς ἀκούσατε, τέκνα, καὶ οὕτως ποιήσατε, ἵνα σωθῆτε·
2 [2] ὁ γὰρ κύριος ἐδόξασε πατέρα ἐπὶ τέκνοις, καὶ κρίσιν μητρὸς ἐστερέωσεν
3 4 ἐφ' υἱοῖς. [3] ὁ τιμῶν πατέρα ἐξιλάσεται ἁμαρτίας· [4] καὶ ὡς ὁ ἀποθησαυ-

---

18. C υγιαν 19. ιδεν ... C κρατουντ. αυτην 23. αυτ. αναδ. ευφροσυνην, C αναδ. αυτ. ευφροσυνην 24. πολλων pro πιστων 25. αμαρτωλου 26. AC επιθυμησας 27. AC παιδια ... AC πραυτης 29. C εν χειλεσιν II. 1. om θεω 5. C om καμινω 6. AC αντιλημψεται ... και ευθυνον 7. C om τον 9. C τον κυριον 10. C υπεριδεν 14. C om την 15. C τον κυριον ... οι φοβ. κυρ. ζητησουσιν ευδοκιαν αυτου 16. C τον κυριον ... C om του 18. C μεγαλοσυνη III. 3. AC εξιλασκεται 4. AC ως αποθ.

ῥίζων ὁ δοξάζων μητέρα αὐτοῦ. [5] ὁ τιμῶν πατέρα εὐφρανθήσεται ὑπὸ τέ- 5
κνων, καὶ ἐν ἡμέρᾳ προσευχῆς αὐτοῦ εἰςακουσθήσεται. [6] ὁ δοξάζων πατέρα 6
μακροημερεύσει, καὶ ὁ εἰςακούων κυρίου ἀναπαύσει μητέρα αὐτοῦ, [7] καὶ ὡς 7
δεσπόταις δουλεύσει ἐν τοῖς γεννήσασιν αὐτόν. [8] ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ τίμα 8
τὸν πατέρα σου, ἵνα ἐπέλθῃ σοι εὐλογία παρ' αὐτοῦ· [9] εὐλογία γὰρ πα- 9
τρὸς στηρίζει οἴκους τέκνων, κατάρα δὲ μητρὸς ἐκριζοῖ θεμέλια. [10] μὴ δο- 10
ξάζου ἐν ἀτιμίᾳ πατρός σου, οὐ γάρ ἐστί σοι δόξα πατρὸς ἀτιμία· [11] ἡ 11
γὰρ δόξα ἀνθρώπου ἐκ τιμῆς πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ὄνειδος τέκνοις μήτηρ ἐν
ἀδοξίᾳ. [12] τέκνον, ἀντιλαβοῦ ἐν γήρᾳ πατρός σου, καὶ μὴ λυπήσῃς αὐτὸν ἐν 12
τῇ ζωῇ αὐτοῦ· [13] κἂν ἀπολείπῃ σύνεσιν, συγγνώμην ἔχε, καὶ μὴ ἀτιμάσῃς 13
αὐτὸν ἐν πάσῃ ἰσχύϊ σου. [14] ἐλεημοσύνη γὰρ πατρὸς οὐκ ἐπιλησθήσεται, καὶ 14
ἀντὶ ἁμαρτιῶν προςανοικοδομηθήσεταί σοι· [15] ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου ἀναμνη- 15
σθήσεταί σου· ὡς εὐδία ἐπὶ παγετῷ, οὕτως ἀναλυθήσονταί σου αἱ ἁμαρ-
τίαι. [16] ὡς βλάςφημος ὁ ἐγκαταλιπὼν πατέρα, καὶ κεκατηραμένος ὑπὸ κυρίου 16
ὁ παροργίζων μητέρα αὐτοῦ. [17] τέκνον, ἐν πραΰτητι τὰ ἔργα σου διέξαγε, 17
καὶ ὑπὸ ἀνθρώπου δεκτοῦ ἀγαπηθήσῃ. [18] ὅσῳ μέγας εἶ, τοσούτῳ ταπεινοῦ 18
σεαυτόν, καὶ ἔναντι κυρίου εὑρήσεις χάριν· [20] ὅτι μεγάλη ἡ δυναστεία τοῦ 20
κυρίου καὶ ὑπὸ τῶν ταπεινῶν δοξάζεται. [21] χαλεπώτερά σου μὴ ζήτει, καὶ 21
ἰσχυρότερά σου μὴ ἐξέταζε. [22] ἃ προςετάγη σοι, ταῦτα διανοοῦ· οὐ γάρ 22
ἐστί σοι χρεία τῶν κρυπτῶν. [23] ἐν τοῖς περισσοῖς τῶν ἔργων σου μὴ περιερ- 23
γάζου· πλείονα γὰρ συνέσεως ἀνθρώπων ὑπεδείχθη σοι. [24] πολλοὺς γὰρ ἐπλά- 24
νησεν ἡ ὑπόληψις αὐτῶν, καὶ ὑπόνοια πονηρὰ ὠλίσθησε διανοίας αὐτῶν.
[26] καὶ ὁ ἀγαπῶν κίνδυνον ἐν αὐτῷ ἐμπεσεῖται· καρδία σκληρὰ κακωθήσεται 26
ἐπ' ἐσχάτων. [27] καρδία σκληρὰ βαρυνθήσεται πόνοις, καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς προς- 27
θήσει ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρτίαις. [28] ἐπαγωγῇ ὑπερηφάνου οὐκ ἔστιν ἴασις, 28
φυτὸν γὰρ πονηρίας ἐῤῥίζωκεν ἐν αὐτῷ. [29] καρδία συνετοῦ διανοηθήσεται 29
παραβολήν, καὶ οὖς ἀκροατοῦ ἐπιθυμία σοφοῦ. [30] πῦρ φλογιζόμενον ἀποσβέ- 30
σει ὕδωρ, καὶ ἐλεημοσύνη ἐξιλάσεται ἁμαρτίας. [31] ὁ ἀνταποδιδοὺς χάριτας 31
μέμνηται εἰς τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ ἐν καιρῷ πτώσεως εὑρήσει στήριγμα.

IV.

Τέκνον, τὴν ζωὴν τοῦ πτωχοῦ μὴ ἀποστερήσῃς, καὶ μὴ παρελκύσῃς
ὀφθαλμοὺς ἐπιδεεῖς· [2] ψυχὴν πεινῶσαν μὴ λυπήσῃς, καὶ μὴ παροργίσῃς ἄνδρα 2
ἐν ἀπορίᾳ αὐτοῦ· [3] καρδίαν παροργισμένην μὴ προςταράξῃς, καὶ μὴ παρελ- 3
κύσῃς δόσιν προςδεομένου· [4] ἱκέτην θλιβόμενον μὴ ἀπαναίνου, καὶ μὴ ἀπο- 4
στρέψῃς τὸ πρόςωπόν σου ἀπὸ πτωχοῦ· [5] ἀπὸ δεομένου μὴ ἀποστρέψῃς 5
ὀφθαλμόν, καὶ μὴ δῷς τόπον ἀνθρώπῳ καταράσασθαί σε· [6] καταρωμένου 6
γάρ σε ἐν πικρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ, τῆς δεήσεως αὐτοῦ ἐπακούσεται ὁ ποιήσας
αὐτόν. [7] προςφιλῆ συναγωγῇ σεαυτὸν ποίει, καὶ μεγιστᾶνι ταπείνου τὴν κε- 7
φαλήν σου. [8] κλῖνον πτωχῷ τὸ οὖς σου, καὶ ἀποκρίθητι αὐτῷ εἰρηνικὰ ἐν 8
πραΰτητι. [9] ἐξελοῦ ἀδικούμενον ἐκ χειρὸς ἀδικοῦντος, καὶ μὴ ὀλιγοψυχήσῃς ἐν 9

---

5. επι τεκνοις 6. C μακροημερευσαι 10. C om σοι ... AC προς (πρς est πατρος) ατιμιαν pro πατρος ατιμια 12. C εν γηρει 13. AC και εαν ... C απολειπης ... συγνωμην 16. C μητερα pro πατερα ... C κατηραμενος ... παρα κυριου 17. τα εργα σου εν πραυτητι 20. AC η δυναστια κυριου 23. C υπεδοθη σοι 24. C υπολημψις ... **διανοιαν 26. AC εν αυτω απολειται 27. C post βαρυνθησεται rasuram habet usque ante φυτον γαρ (cf. codicis editionem) 28. C ** υπερηφανων ... C* post ιασις add οδοιποριαι αυτου εκριζωθησονται (?) ... C ερριζωσεν αυτω 30. C εξιλασκεται 31. AC πτωσεως αυτου IV. 3. παρωργισμενην 6. C εισακουσεται 7. C εν συναγωγη

10 τῷ κρίνειν σε. [10] γίνου ὀρφανοῖς ὡς πατὴρ, καὶ ἀντὶ ἀνδρὸς τῇ μητρὶ αὐ-
11 τῶν· καὶ ἔσῃ ὡς υἱὸς ὑψίστου, καὶ ἀγαπήσει σε μᾶλλον ἢ μήτηρ σου. [11] ἡ
12 σοφία υἱοὺς ἑαυτῇ ἀνύψωσε, καὶ ἐπιλαμβάνεται τῶν ζητούντων αὐτήν. [12] ὁ
ἀγαπῶν αὐτὴν ἀγαπᾷ ζωήν, καὶ οἱ ὀρθρίζοντες πρὸς αὐτὴν ἐμπλησθήσονται
13 εὐφροσύνης· [13] ὁ κρατῶν αὐτῆς κληρονομήσει δόξαν, καὶ οὗ εἰςπορεύεται εὐ-
14 λογήσει κύριος· [14] οἱ λατρεύοντες αὐτῇ λειτουργήσουσιν ἁγίῳ, καὶ τοὺς ἀγα-
15 πῶντας αὐτὴν ἀγαπᾷ ὁ κύριος· [15] ὁ ὑπακούων αὐτῆς κρινεῖ ἔθνη, καὶ ὁ
16 προςελθὼν αὐτῇ κατασκηνώσει πεποιθώς. [16] ἐὰν ἐμπιστεύσῃς κατακληρονο-
17 μήσεις αὐτήν, καὶ ἐν κατασχέσει ἔσονται αἱ γενεαὶ αὐτοῦ· [17] ὅτι διεστραμ-
μένως πορεύεται μετ' αὐτοῦ ἐν πρώτοις, φόβον δὲ καὶ δειλίαν ἐπάξει ἐπ'
αὐτόν, καὶ βασανίσει αὐτὸν ἐν παιδείᾳ αὐτῆς, ἕως οὗ ἐμπιστεύσῃ τῇ ψυχῇ
18 αὐτοῦ καὶ πειράσῃ αὐτὸν ἐν τοῖς δικαιώμασιν αὐτῆς· [18] καὶ πάλιν ἐπανήξει
κατ' εὐθεῖαν πρὸς αὐτὸν καὶ εὐφρανεῖ αὐτόν, καὶ ἀποκαλύψει αὐτῷ τὰ
19 κρυπτὰ αὐτῆς. [19] ἐὰν ἀποπλανηθῇ, ἐγκαταλείψει αὐτόν, καὶ παραδώσει
20 αὐτὸν εἰς χεῖρας πτώσεως αὐτοῦ. [20] συντήρησον καιρὸν καὶ φύλαξαι ἀπὸ
21 πονηροῦ, καὶ περὶ τῆς ψυχῆς σου μὴ αἰσχυνθῇς· [21] ἔστι γὰρ αἰσχύνη
22 ἐπάγουσα ἁμαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰσχύνη δόξα καὶ χάρις. [22] μὴ λάβῃς πρόςω-
23 πον κατὰ τῆς ψυχῆς σου, καὶ μὴ ἐντραπῇς εἰς πτῶσίν σου. [23] μὴ κωλύσῃς
24 λόγον ἐν καιρῷ σωτηρίας· [24] ἐν γὰρ λόγῳ γνωσθήσεται σοφία, καὶ παιδεία
25 ἐν ῥήματι γλώσσης. [25] μὴ ἀντίλεγε τῇ ἀληθείᾳ, καὶ περὶ τῆς ἀπαιδευσίας
26 σου ἐντράπηθι· [26] μὴ αἰσχυνθῇς ὁμολογῆσαι ἐφ' ἁμαρτίαις σου, καὶ μὴ βιά-
27 ζου ῥοῦν ποταμοῦ. [27] καὶ μὴ ὑποστρώσῃς σεαυτὸν ἀνθρώπῳ μωρῷ, καὶ μὴ
28 λάβῃς πρόςωπον δυνάστου. [28] ἕως τοῦ θανάτου ἀγώνισαι περὶ τῆς ἀληθείας,
29 καὶ κύριος ὁ θεὸς πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ. [29] μὴ γίνου τραχὺς ἐν γλώσσῃ σου,
30 καὶ νωθρὸς καὶ παρειμένος ἐν τοῖς ἔργοις σου. [30] μὴ ἴσθι ὡς λέων ἐν τῷ
31 οἴκῳ σου, καὶ φαντασιοκοπῶν ἐν τοῖς οἰκέταις σου. [31] μὴ ἔστω ἡ χείρ σου
ἐκτεταμένη εἰς τὸ λαβεῖν, καὶ ἐν τῷ ἀποδιδόναι συνεσταλμένη.

V.

2 Μὴ ἔπεχε ἐπὶ τοῖς χρήμασί σου, καὶ μὴ εἴπῃς Αὐτάρκη μοί ἐστι. [2] μὴ
ἐξακολούθει τῇ ψυχῇ σου καὶ τῇ ἰσχύϊ σου, τοῦ πορεύεσθαι ἐν ἐπιθυμίαις
3 καρδίας σου, [3] καὶ μὴ εἴπῃς Τίς με δυναστεύσει; ὁ γὰρ κύριος ἐκδικῶν ἐκδι-
4 κήσει σε. [4] μὴ εἴπῃς Ἥμαρτον, καὶ τί μοι ἐγένετο; ὁ γὰρ κύριός ἐστι μα-
5 κρόθυμος. [5] περὶ ἐξιλασμοῦ μὴ ἄφοβος γίνου, προςθεῖναι ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρ-
6 τίαις, [6] καὶ μὴ εἴπῃς Ὁ οἰκτιρμὸς αὐτοῦ πολύς, τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν
μου ἐξιλάσεται· ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς κατα-
7 παύσει ὁ θυμὸς αὐτοῦ. [7] μὴ ἀνάμενε ἐπιστρέψαι πρὸς κύριον, καὶ μὴ ὑπερ-
βάλλου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας· ἐξάπινα γὰρ ἐξελεύσεται ὀργὴ κυρίου, καὶ ἐν
8 καιρῷ ἐκδικήσεως ἐξολῇ. [8] μὴ ἔπεχε ἐπὶ χρήμασιν ἀδίκοις· οὐδὲν γὰρ ὠφε-
9 λήσεις ἐν ἡμέρᾳ ἐπαγωγῆς. [9] μὴ λίκμα ἐν παντὶ ἀνέμῳ, καὶ μὴ πορεύου ἐν
10 πάσῃ ἀτραπῷ· οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ δίγλωσσος. [10] ἴσθι ἐστηριγμένος ἐν συνέ-
11 σει σου, καὶ εἷς ἔστω σου ὁ λόγος. [11] γίνου ταχὺς ἐν ἀκροάσει σου, καὶ ἐν
12 μακροθυμίᾳ φθέγγου ἀπόκρισιν. [12] εἰ ἔστι σοι σύνεσις, ἀποκρίθητι τῷ

---

10. ed. rom. ἡ pro ἢ 11. AC υιους αυτης 13. AC ευλογει 14. C om ὁ 15. AC κ. ο. προσεχων 16. AC εμπιστευσει (C ενπ.) κατακληρονομησει 17. C διεστραμμενης ... AC πορευσεται (C πορευεσται) ... AC om δε ... AC παιδια, ed. rom. -δίᾳ ... C ενπιστευσει ... AC πειρασει 24. C om κ. παιδ. εν ρημ. γλ. 25. AC εντραπητι 27. AC ανθρ. μωρ. σεαυτον 28. AC εως θανατου 29. ταχυς ... C νωθρος παρειμενος V. 2. AC om του πορ. εν επ. κ. σου 3. C om μη ... om σε 4. C om και ... C om ο γαρ κ. εστ. μακρ. 6. AC παρ αυτω 7. C και εξελουσα pro κ. εν καιρω 8. ωφελησει σε 9. C λιγμα ... C om και 10. C om (vdtr) σου prius 12. C om σοι

πλησίον· εἰ δὲ μή, ἡ χείρ σου ἔστω ἐπὶ στόματί σου. [13] δόξα καὶ ἀτιμία ἐν 13
λαλιᾷ, καὶ γλῶσσα ἀνθρώπου πτῶσις αὐτῷ. [14] μὴ κληθῇς ψίθυρος, καὶ τῇ 14
γλώσσῃ σου μὴ ἐνέδρευε· ἐπὶ γὰρ τῷ κλέπτῃ ἐστὶν αἰσχύνη, καὶ κατάγνωσις
πονηρὰ ἐπὶ διγλώσσου. [15] ἐν μεγάλῳ καὶ ἐν μικρῷ μὴ ἀγνόει. 15

VI.

Καὶ ἀντὶ φίλου μὴ γίνου ἐχθρός· ὄνομα γὰρ πονηρὸν αἰσχύνην καὶ
ὄνειδος κληρονομήσει, οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ δίγλωσσος. [2] μὴ ἐπάρῃς σεαυ- 2
τὸν ἐν βουλῇ ψυχῆς σου, ἵνα μὴ διαρπαγῇ ὡς ταῦρος ἡ ψυχή σου· [3] τὰ 3
φύλλα σου καταφάγεσαι καὶ τοὺς καρπούς σου ἀπολέσεις, καὶ ἀφήσεις σε-
αυτὸν ὡς ξύλον ξηρόν. [4] ψυχὴ πονηρὰ ἀπολεῖ τὸν κτησάμενον αὐτήν, καὶ 4
ἐπίχαρμα ἐχθρῶν ποιήσει αὐτόν. [5] λάρυγξ γλυκὺς πληθυνεῖ φίλους αὐτοῦ, καὶ 5
γλῶσσα εὔλαλος πληθυνεῖ εὐπροσήγορα. [6] οἱ εἰρηνεύοντές σοι ἔστωσαν πολλοί, 6
οἱ δὲ σύμβουλοί σου εἷς ἀπὸ χιλίων. [7] εἰ κτᾶσαι φίλον, ἐν πειρασμῷ κτῆσαι 7
αὐτόν, καὶ μὴ ταχὺ ἐμπιστεύσῃς αὐτῷ. [8] ἔστι γὰρ φίλος ἐν καιρῷ αὐτοῦ, 8
καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου· [9] καὶ ἔστι φίλος μετατιθέμε- 9
νος εἰς ἔχθραν, καὶ μάχην ὀνειδισμοῦ σου ἀποκαλύψει· [10] καὶ ἔστι φίλος κοι- 10
νωνὸς τραπεζῶν, καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου· [11] καὶ ἐν τοῖς 11
ἀγαθοῖς σου ἔσται ὡς σύ, καὶ ἐπὶ τοὺς οἰκέτας σου παῤῥησιάσεται· [12] ἐὰν 12
ταπεινωθῇς, ἔσται κατὰ σοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσεται. [13] ἀπὸ 13
τῶν ἐχθρῶν σου διαχωρίσθητι, καὶ ἀπὸ τῶν φίλων σου πρόσεχε. [14] φίλος 14
πιστὸς σκέπη κραταιά, ὁ δὲ εὑρὼν αὐτὸν εὗρε θησαυρόν. [15] φίλου πιστοῦ 15
οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα, καὶ οὐκ ἔστι σταθμὸς τῆς καλλονῆς αὐτοῦ. [16] φίλος 16
πιστὸς φάρμακον ζωῆς, καὶ οἱ φοβούμενοι κύριον εὑρήσουσιν αὐτόν. [17] ὁ φο- 17
βούμενος κύριον εὐθύνει φιλίαν αὐτοῦ, ὅτι κατ' αὐτὸν οὕτως καὶ ὁ πλησίον
αὐτοῦ. [18] τέκνον, ἐκ νεότητός σου ἐπίλεξαι παιδείαν, καὶ ἕως πολιῶν εὑρήσεις 18
σοφίαν· [19] ὡς ὁ ἀροτριῶν καὶ ὁ σπείρων πρόσελθε αὐτῇ, καὶ ἀνάμενε τοὺς 19
ἀγαθοὺς καρποὺς αὐτῆς· ἐν γὰρ τῇ ἐργασίᾳ αὐτῆς ὀλίγον κοπιάσεις, καὶ ταχὺ
φάγεσαι γεννημάτων αὐτῆς. [20] ὡς τραχεῖά ἐστι σφόδρα τοῖς ἀπαιδεύτοις, καὶ 20
οὐκ ἐμμενεῖ ἐν αὐτῇ ἀκάρδιος· [21] ὡς λίθος δοκιμασίας ἰσχυρὸς ἔσται ἐπ' 21
αὐτῷ, καὶ οὐ χρονιεῖ ἀποῤῥῖψαι αὐτήν. [22] σοφία γὰρ κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς 22
ἐστί, καὶ οὐ πολλοῖς ἐστι φανερά. [23] ἄκουσον τέκνον καὶ δέξαι γνώμην μου, 23
καὶ μὴ ἀπαναίνου τὴν συμβουλίαν μου· [24] καὶ εἰσένεγκον τοὺς πόδας σου εἰς 24
τὰς πέδας αὐτῆς, καὶ εἰς τὸν κλοιὸν αὐτῆς τὸν τράχηλόν σου· [25] ὑπόθες τὸν 25
ὦμόν σου καὶ βάσταξον αὐτήν, καὶ μὴ προσοχθίσῃς τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς·
[26] ἐν πάσῃ ψυχῇ σου πρόσελθε αὐτῇ, καὶ ἐν ὅλῃ δυνάμει σου συντήρησον τὰς 26
ὁδοὺς αὐτῆς. [27] ἐξίχνευσον καὶ ζήτησον, καὶ γνωσθήσεταί σοι, καὶ ἐγκρατὴς 27
γενόμενος μὴ ἀφῇς αὐτήν· [28] ἐπ' ἐσχάτων γὰρ εὑρήσεις τὴν ἀνάπαυσιν αὐ- 28
τῆς, καὶ στραφήσεταί σοι εἰς εὐφροσύνην· [29] καὶ ἔσονταί σοι αἱ πέδαι εἰς 29
σκέπην ἰσχύος, καὶ οἱ κλοιοὶ αὐτῆς εἰς στολὴν δόξης. [30] κόσμος γὰρ χρύσεός 30
ἐστιν ἐπ' αὐτῆς, καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς κλῶσμα ὑακίνθινον· [31] στολὴν δόξης 31
ἐνδύσῃ αὐτήν, καὶ στέφανον ἀγαλλιάματος περιθήσεις σεαυτῷ. [32] ἐὰν θέλῃς 32
τέκνον, παιδευθήσῃ, καὶ ἐὰν δῷς τὴν ψυχήν σου, πανοῦργος ἔσῃ· [33] ἐὰν ἀγα- 33
πήσῃς ἀκούειν, ἐκδέξῃ, καὶ ἐὰν κλίνῃς τὸ οὖς σου, σοφὸς ἔσῃ. [34] ἐν πλήθει 34
πρεσβυτέρων στῆθι, καὶ τίς σοφός, αὐτῷ προσκολλήθητι· [35] πᾶσαν διήγησιν 35

---

12. C εσται εν τω στομ. σου 13. C και η γλωσσα αυτου VI. 3. AC ως φυλλον ξηρον 5. C λαρυξ ... C ευπροσηγοριαν 9. AC εις εχθρον ... C και μαχη 15. C om αυτου 16. C τον κυριον 19. AC και ως ο σπειρων ... AC των γενηματων 23. εκδεξαι ... AC την γνωμην μου ... συμβουλειαν (non C) 24. εισενεγκαι 26. C παση pro ολη ... τηρησον 28. C τ. αναπαυσ. σου 32. AC επιδως 33. και εαν αγαπησης

36 ϑείαν ϑέλε ἀκούειν, καὶ παροιμίαι συνέσεως μὴ ἐκφευγέτωσάν σε. [36] ἐὰν ἴδῃς
συνετόν, ὄρϑριζε πρὸς αὐτόν, καὶ βαϑμοὺς ϑυρῶν αὐτοῦ ἐκτριβέτω ὁ πούς
37 σου. [37] διανοοῦ ἐν τοῖς προστάγμασι κυρίου, καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ με-
λέτα διὰ παντός· αὐτὸς στηριεῖ τὴν καρδίαν σου, καὶ ἡ ἐπιϑυμία τῆς σο-
φίας σου δοϑήσεταί σοι.

VII.

2 Μὴ ποίει κακά, καὶ οὐ μή σε καταλάβῃ κακόν· [2] ἀπόστηϑι ἀπὸ ἀδίκου,
3 καὶ ἐκκλινεῖ ἀπὸ σοῦ. [3] υἱέ, μὴ σπεῖρε ἐπ' αὔλακας ἀδικίας, καὶ οὐ μὴ ϑε-
4 ρίσῃς αὐτὰς ἑπταπλασίως. [4] μὴ ζήτει παρὰ κυρίου ἡγεμονίαν, μηδὲ παρὰ
5 βασιλέως καϑέδραν δόξης. [5] μὴ δικαιοῦ ἔναντι κυρίου, καὶ παρὰ βασιλεῖ μὴ
6 σοφίζου. [6] μὴ ζήτει γενέσϑαι κριτής, μὴ οὐκ ἐξισχύσεις ἐξᾶραι ἀδικίας· μή
ποτε εὐλαβηϑῇς ἀπὸ προσώπου δυνάστου, καὶ ϑήσεις σκάνδαλον ἐν εὐϑύτητί
7 σου. [7] μὴ ἁμάρτανε εἰς πλῆϑος πόλεως, καὶ μὴ καταβάλῃς σεαυτὸν ἐν ὄχλῳ.
8 9 [8] μὴ καταδεσμεύσῃς δὶς ἁμαρτίαν, ἐν γὰρ τῇ μιᾷ οὐκ ἀϑῶος ἔσῃ. [9] μὴ εἴ-
πῃς Τῷ πλήϑει τῶν δώρων μου ἐπόψεται, καὶ ἐν τῷ προσενέγκαι με ϑεῷ
10 ὑψίστῳ προσδέξεται. [10] μὴ ὀλιγοψυχήσῃς ἐν τῇ προσευχῇ σου, καὶ ἐλεημο-
11 σύνην ποιῆσαι μὴ παρίδῃς. [11] μὴ καταγέλα ἄνϑρωπον ὄντα ἐν πικρίᾳ ψυχῆς
12 αὐτοῦ· ἔστι γὰρ ὁ ταπεινῶν καὶ ἀνυψῶν. [12] μὴ ἀροτρία ψεῦδος ἐπ' ἀδελφῷ
13 σου, μηδὲ φίλῳ τὸ ὅμοιον ποίει. [13] μὴ ϑέλε ψεύδεσϑαι πᾶν ψεῦδος· ὁ γὰρ
14 ἐνδελεχισμὸς αὐτοῦ οὐκ εἰς ἀγαϑόν. [14] μὴ ἀδολέσχει ἐν πλήϑει πρεσβυτέρων,
15 καὶ μὴ δευτερώσῃς λόγον ἐν προσευχῇ σου. [15] μὴ μισήσῃς ἐπίπονον ἐργα-
16 σίαν καὶ γεωργίαν ὑπὸ ὑψίστου ἐκτισμένην. [16] μὴ προσλογίζου σεαυτὸν ἐν
17 πλήϑει ἁμαρτωλῶν. [17] ταπείνωσον σφόδρα τὴν ψυχήν σου, ([16]) μνήσϑητι ὅτι
18 ὀργὴ οὐ χρονιεῖ, ([17]) ὅτι ἐκδίκησις ἀσεβοῦς πῦρ καὶ σκώληξ. [18] μὴ ἀλλάξῃς
19 φίλον ἕνεκεν ἀδιαφόρου, μηδ' ἀδελφὸν γνήσιον ἐν χρυσίῳ Σουφείρ. [19] μὴ
ἀστόχει γυναικὸς σοφῆς καὶ ἀγαϑῆς, καὶ γὰρ χάρις αὐτῆς ὑπὲρ τὸ χρυσίον.
20 [20] μὴ κακώσῃς οἰκέτην ἐργαζόμενον ἐν ἀληϑείᾳ, μηδὲ μίσϑιον διδόντα ψυχὴν
21 αὐτοῦ· [21] οἰκέτην συνετὸν ἀγαπάτω σου ἡ ψυχή, μὴ στερήσῃς αὐτὸν ἐλευϑε-
22 ρίας. [22] κτήνη σοί ἐστιν, ἐπισκέπτου αὐτά, καὶ εἰ ἔστι σοι χρήσιμα, ἐμμε-
23 νέτω σοι. [23] τέκνα σοί ἐστι, παίδευσον αὐτά, καὶ κάμψον ἐκ νεότητος τὸν
24 τράχηλον αὐτῶν. [24] ϑυγατέρες σοί εἰσι, πρόσεχε τῷ σώματι αὐτῶν, καὶ μὴ
25 ἱλαρώσῃς πρὸς αὐτὰς τὸ πρόσωπόν σου. [25] ἔκδου ϑυγατέρα, καὶ ἔσῃ τετελε-
26 κὼς ἔργον μέγα, καὶ ἀνδρὶ συνετῷ δώρησαι αὐτήν. [26] γυνή σοί ἐστι κατὰ
27 ψυχήν, μὴ ἐκβάλῃς αὐτήν. [27] ἐν ὅλῃ καρδίᾳ δόξασον τὸν πατέρα σου, καὶ
28 μητρὸς ὠδῖνας μὴ ἐπιλάϑῃ· [28] μνήσϑητι ὅτι δι' αὐτῶν ἐγενήϑης, καὶ τί ἀν-
29 ταποδώσεις αὐτοῖς καϑὼς αὐτοὶ σοί; [29] ἐν ὅλῃ ψυχῇ σου εὐλαβοῦ τὸν κύ-
30 ριον, καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ ϑαύμαζε· [30] ἐν ὅλῃ δυνάμει ἀγάπησον τὸν ποιή-
31 σαντά σε, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλίπῃς. [31] φοβοῦ τὸν κύριον
καὶ δόξασον ἱερέα, καὶ δὸς τὴν μερίδα αὐτῷ καϑὼς ἐντέταλταί σοι, ἀπαρχὴν
καὶ περὶ πλημμελείας καὶ δόσιν βραχιόνων καὶ ϑυσίαν ἁγιασμοῦ καὶ ἀπαρ-
32 χὴν ἁγίων. [32] καὶ πτωχῷ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου, ἵνα τελειωϑῇ ἡ εὐλογία
33 σου. [33] χάρις δόματος ἔναντι παντὸς ζῶντος, καὶ ἐπὶ νεκρῷ μὴ ἀποκωλύσῃς
34 35 χάριν. [34] μὴ ὑστέρει ἀπὸ κλαιόντων, καὶ μετὰ πενϑούντων πένϑησον. [35] μὴ

---

35. AC ϑελε ακροασϑαι ... εκφυγετωσαν 37. AC om σου sec. VII. 2. C απο κακου 3. C μη σπειρης ... AC ϑερισ. αυτα ... επταπλασια 6. AC ισχυσεις (C εισχ.) 8. C μη καταδεσμευσεις ... εν γαρ μια 9. εποψομαι 10. AC παρειδης 16. εμπληϑει 17. μνησϑ. usque χρονιει ante ταπεινωσον pon. ... εκδικησεις 18. om ενεκεν ... μηδε αδελφον 19. η γαρ χαρις 20. την ψυχ. 24. προς αυτα 27. εν ολη δυναμει σου 28. εγεννηϑης 30. εγκαταλειπης

ὄκνει ἐπισκέπτεσθαι ἄῤῥωστον· ἐκ γὰρ τῶν τοιούτων ἀγαπηθήσῃ. [36] ἐν πᾶσι 36
τοῖς λόγοις σου μιμνήσκου τὰ ἔσχατά σου, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα οὐχ ἁμαρτήσεις.

VIII.

Μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου δυνάστου, μή ποτε ἐμπέσῃς εἰς τὰς χεῖ-
ρας αὐτοῦ. [2] μὴ ἔριζε μετὰ ἀνθρώπου πλουσίου, μή ποτε ἀντιστήσῃ σου τὴν 2
ὁλκήν· πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσε τὸ χρυσίον, καὶ καρδίας βασιλέων ἐξέκλινεν.
[3] μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου γλωσσώδους, καὶ μὴ ἐπιστοιβάσῃς ἐπὶ τὸ 3
πῦρ αὐτοῦ ξύλα. [4] μὴ πρόσπαιζε ἀπαιδεύτῳ, ἵνα μὴ ἀτιμάζωνται οἱ πρόγονοί 4
σου. [5] μὴ ὀνείδιζε ἄνθρωπον ἀποστρέφοντα ἀπὸ ἁμαρτίας, μνήσθητι ὅτι πάν- 5
τες ἐσμὲν ἐν ἐπιτιμίοις. [6] μὴ ἀτιμάσῃς ἄνθρωπον ἐν γήρει αὐτοῦ, καὶ γὰρ 6
ἐξ ἡμῶν γηράσκουσιν. [7] μὴ ἐπίχαιρε ἐπὶ νεκρῷ, μνήσθητι ὅτι πάντες τελευ- 7
τῶμεν. [8] μὴ παρίδῃς διήγημα σοφῶν καὶ ἐν ταῖς παροιμίαις αὐτῶν ἀναστρέ- 8
φου, ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ παιδείαν καὶ λειτουργῆσαι μεγιστᾶσιν. [9] μὴ 9
ἀστόχει διηγήματος γερόντων, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἔμαθον παρὰ τῶν πατέρων αὐ-
τῶν, ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ σύνεσιν καὶ ἐν καιρῷ χρείας δοῦναι ἀπόκρισιν.
[10] μὴ ἔκκαιε ἄνθρακας ἁμαρτωλοῦ, μὴ ἐμπυρισθῇς ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτοῦ. 10
[11] μὴ ἐξαναστῇς ἀπὸ προσώπου ὑβριστοῦ, ἵνα μὴ ἐγκαθίσῃ ὡς ἔνεδρον τῷ 11
στόματί σου. [12] μὴ δανείσῃς ἀνθρώπῳ ἰσχυροτέρῳ σου, καὶ ἐὰν δανείσῃς, 12
ὡς ἀπολωλεκὼς γίνου. [13] μὴ ἐγγυήσῃ ὑπὲρ δύναμίν σου, καὶ ἐὰν ἐγγυήσῃ, 13
ὡς ἀποτίσων φρόντιζε. [14] μὴ δικάζου μετὰ κριτοῦ· κατὰ γὰρ τὴν δόξαν αὐ- 14
τοῦ κρινοῦσιν αὐτῷ. [15] μετὰ τολμηροῦ μὴ πορεύου ἐν ὁδῷ, ἵνα μὴ βαρύνηται 15
κατὰ σοῦ· αὐτὸς γὰρ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιήσει, καὶ τῇ ἀφροσύνῃ αὐ-
τοῦ συναπολῇ. [16] μετὰ θυμώδους μὴ ποιήσῃς μάχην, καὶ μὴ διαπορεύου μετ' 16
αὐτοῦ τὴν ἔρημον, ὅτι ὡς οὐδὲν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ αἷμα, καὶ ὅπου οὐκ
ἔστι βοήθεια καταβαλεῖ σε. [17] μετὰ μωροῦ μὴ συμβουλεύου, οὐ γὰρ δυνήσε- 17
ται λόγον στέξαι. [18] ἐνώπιον ἀλλοτρίου μὴ ποιήσῃς κρυπτόν, οὐ γὰρ γινώσκεις τί 18
τέξεται. [19] παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἔκφαινε σὴν καρδίαν, καὶ μὴ ἀναφερέτω σοι χάριν. 19

IX.

Μὴ ζήλου γυναῖκα τοῦ κόλπου σου, μηδὲ διδάξῃς ἐπὶ σεαυτὸν παιδείαν
πονηράν· [2] μὴ δῷς γυναικὶ τὴν ψυχήν σου, ἐπιβῆναι αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἰσχύν 2
σου. [3] μὴ ὑπάντα γυναικὶ ἑταιριζομένῃ, μή ποτε ἐμπέσῃς εἰς τὰς παγίδας 3
αὐτῆς. [4] μετὰ ψαλλούσης μὴ ἐνδελέχιζε, μή ποτε ἁλῷς ἐν τοῖς ἐπιχειρήμα- 4
σιν αὐτῆς. [5] παρθένον μὴ καταμάνθανε, μή ποτε σκανδαλισθῇς ἐν τοῖς ἐπι- 5
τιμίοις αὐτῆς. [6] μὴ δῷς πόρναις τὴν ψυχήν σου, ἵνα μὴ ἀπολέσῃς τὴν κλη- 6
ρονομίαν σου. [7] μὴ περιβλέπου ἐν ῥύμαις πόλεως, καὶ ἐν ταῖς ἐρήμοις αὐτῆς 7
μὴ πλανῶ. [8] ἀπόστρεψον ὀφθαλμὸν ἀπὸ γυναικὸς εὐμόρφου, καὶ μὴ κατα- 8
μάνθανε κάλλος ἀλλότριον· ἐν κάλλει γυναικὸς πολλοὶ ἐπλανήθησαν, καὶ ἐκ
τούτου φιλία ὡς πῦρ ἀνακαίεται. [9] μετὰ ὑπάνδρου γυναικὸς μὴ κάθου τὸ 9
σύνολον, καὶ μὴ συμβολοκοπήσῃς μετ' αὐτῆς ἐν οἴνῳ, μή ποτε ἐκκλίνῃ ἡ
ψυχή σου ἐπ' αὐτήν, καὶ τῷ πνεύματί σου ὀλισθήσῃς εἰς ἀπώλειαν. [10] μὴ 10
ἐγκαταλίπῃς φίλον ἀρχαῖον, ὁ γὰρ πρόσφατος οὐκ ἔστιν ἔφισος αὐτῷ· οἶνος
νέος φίλος νέος, ἐὰν παλαιωθῇ, μετ' εὐφροσύνης πίεσαι αὐτόν. [11] μὴ ζηλώ- 11
σῃς δόξαν ἁμαρτωλοῦ· οὐ γὰρ οἶδας τί ἔσται ἡ καταστροφὴ αὐτοῦ. [12] μὴ 12
εὐδοκήσῃς ἐν εὐδοκίᾳ ἀσεβῶν, μνήσθητι ὅτι ἕως ᾅδου οὐ μὴ δικαιωθῶσιν.

VIII. 2. αντιστη 5. εν επιτιμοις 6. ανδρα εν γηρα αυτου 8. παρειδης 10. ενπυρισθης 16. C μη ποιησις 19. εκφ. καρδιαν σου IX. 1. AC παιδιαν 8. C οφθαλμον σου ... C om και prius ... C και η εκ τουτου 9. C εις pro επ ... ολισθηση, C ολισθης 10. εγκαταλειπης ... επισος ... C εαν δε παλαιωθη ... μετ ευφροσυνη 11. τις εσται 12. ευδοκησης ευδοκια, C ευδοκ. ευδοκειαις

13 [13] μακρὰν ἄπεχε ἀπὸ ἀνθρώπου ὃς ἔχει ἐξουσίαν τοῦ φονεύειν, καὶ οὐ μὴ
ὑποπτεύσῃς φόβον θανάτου· κἂν προσέλθῃς, μὴ πλημμελήσῃς, ἵνα μὴ ἀφέ-
ληται τὴν ζωήν σου· ἐπίγνωθι ὅτι ἐν μέσῳ παγίδων διαβαίνεις, καὶ ἐπὶ
14 ἐπάλξεων πόλεων περιπατεῖς. [14] κατὰ τὴν ἰσχύν σου στόχασαι τοὺς πλησίον,
15 καὶ μετὰ σοφῶν συμβουλεύου, [15] καὶ μετὰ συνετῶν ἔστω ὁ διαλογισμός σου,
16 καὶ πᾶσα διήγησίς σου ἐν νόμῳ ὑψίστου. [16] ἄνδρες δίκαιοι ἔστωσαν σύνδει-
17 πνοί σου, καὶ ἐν φόβῳ κυρίου ἔστω τὸ καύχημά σου. [17] ἐν χειρὶ τεχνιτῶν ἔρ-
18 γον ἐπαινεθήσεται, καὶ ὁ ἡγούμενος λαοῦ σοφὸς ἐν λόγῳ αὐτοῦ. [18] φοβερὸς
ἐν πόλει αὐτοῦ ἀνὴρ γλωσσώδης, καὶ ὁ προπετὴς ἐν λόγῳ αὐτοῦ μισηθήσεται.

X.

Κριτὴς σοφὸς παιδεύσει τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἡγεμονία συνετοῦ τεταγμένη
2 ἔσται. [2] κατὰ τὸν κριτὴν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ οὕτως καὶ οἱ λειτουργοὶ αὐτοῦ,
3 καὶ κατὰ τὸν ἡγούμενον τῆς πόλεως πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν. [3] βασι-
λεὺς ἀπαίδευτος ἀπολεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πόλις οἰκισθήσεται ἐν συνέσει
4 δυναστῶν. [4] ἐν χειρὶ κυρίου ἐξουσία τῆς γῆς, καὶ τὸν χρήσιμον ἐγερεῖ εἰς
5 καιρὸν ἐπ᾽ αὐτῆς. [5] ἐν χειρὶ κυρίου εὐοδία ἀνδρός, καὶ προσώπῳ γραμματέως
6 ἐπιθήσει δόξαν αὐτοῦ. [6] ἐπὶ παντὶ ἀδικήματι μὴ μηνιάσῃς τῷ πλησίον, καὶ
7 μὴ πρᾶσσε μηδὲν ἐν ἔργοις ὕβρεως. [7] μισητὴ ἔναντι κυρίου καὶ ἀνθρώπων
8 ὑπερηφανία, καὶ ἐξ ἀμφοτέρων πλημμελήσει ἄδικα. [8] βασιλεία ἀπὸ ἔθνους
9 εἰς ἔθνος μετάγεται διὰ ἀδικίας καὶ ὕβρεις καὶ χρήματα. [9] τί ὑπερηφανεύεται
10 γῆ καὶ σποδός; ὅτι ἐν ζωῇ ἔρριψα τὰ ἐνδόσθια αὐτοῦ. [10] μακρὸν ἀρρώστημα
11 σκώπτει ἰατρός· καὶ βασιλεὺς σήμερον, καὶ αὔριον τελευτήσει. [11] ἐν γὰρ τῷ
12 ἀποθανεῖν ἄνθρωπον κληρονομήσει ἑρπετὰ καὶ θηρία καὶ σκώληκας. [12] ἀρχὴ
ὑπερηφανίας ἀνθρώπου ἀφισταμένου ἀπὸ κυρίου, καὶ ἀπὸ τοῦ ποιήσαντος
13 αὐτὸν ἀπέστη ἡ καρδία αὐτοῦ· [13] ὅτι ἀρχὴ ὑπερηφανίας ἁμαρτία, καὶ ὁ
κρατῶν αὐτῆς ἐξομβρήσει βδέλυγμα. διὰ τοῦτο παρεδόξασε κύριος τὰς ἐπαγω-
14 γάς, καὶ κατέστρεψεν εἰς τέλος αὐτούς· [14] θρόνους ἀρχόντων καθεῖλεν ὁ κύ-
15 ριος, καὶ ἐκάθισε πραεῖς ἀντ᾽ αὐτῶν· [15] ῥίζας ἐθνῶν ἐξέτιλεν ὁ κύριος, καὶ
16 ἐφύτευσε ταπεινοὺς ἀντ᾽ αὐτῶν· [16] χώρας ἐθνῶν κατέστρεψεν ὁ κύριος, καὶ
17 ἀπώλεσεν αὐτὰς ἕως θεμελίων γῆς· [17] ἐξήρανεν ἐξ αὐτῶν καὶ ἀπώλεσεν αὐ-
18 τούς, καὶ κατέπαυσεν ἀπὸ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. [18] οὐκ ἔκτισται ἀνθρώ-
19 ποις ὑπερηφανία, οὐδὲ ὀργὴ θυμοῦ γεννήμασι γυναικῶν. [19] σπέρμα ἔντιμον
ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου· σπέρμα ἔντιμον ποῖον; οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον.
σπέρμα ἄτιμον ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου· σπέρμα ἄτιμον ποῖον; οἱ παρα-
20 βαίνοντες ἐντολάς. [20] ἐν μέσῳ ἀδελφῶν ὁ ἡγούμενος αὐτῶν ἔντιμος, καὶ οἱ
22 φοβούμενοι κύριον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. [22] πλούσιος καὶ ἔνδοξος καὶ πτωχός,
23 τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος κυρίου. [23] οὐ δίκαιον ἀτιμάσαι πτωχὸν συνετόν, καὶ
24 οὐ καθήκει δοξάσαι ἄνδρα ἁμαρτωλόν. [24] μεγιστὰν καὶ κριτὴς καὶ δυνάστης

---

13. (C υποπνευσης) ... ινα μη αφελη ... AC εμμεσω ... παγιδος ... C διαβεννεις ... C πολεως 14. τω πλησιον, C του πλησιον ... βουλευου 15. AC om και prius ... AC πασα η διηγησις 16. C om σου sec. 17. επαινεσθησεται 18. C φοβερ. εν λογω αυτου X. 2. AC ουτως οι ... C οι κατοικ. αυτης 4. η εξουσια ... C εγειρει 5. C pro εν χ. κ. ευ. ανδρ. tres stichos rasura deletos habet 6. μινησης, C** μηνισης 7. αδικια, C αδικιαν 9. C τι η υπερηφανευται 10. C σκοπτει ... C τελευτα 11. C αυτον pro ανθρωπον 12. C αφεστη 16. C εκ θεμελιων 17. εξηρεν αυτους, C εξηρεν αυτας ... C απωλεσ. αυτας 19. in C erasa sunt σπ. εντιμ. ποι. σπ. ανθρωπου 20. C εμμεσω 22. C πτωχος και πενης pro και πτωχος 23. AC καθηκεν 24. C μεγιστας

δοξασθήσεται, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῶν τις μείζων τοῦ φοβουμένου τὸν κύριον.
[25] οἰκέτῃ σοφῷ ἐλεύθεροι λειτουργήσουσι, καὶ ἀνὴρ ἐπιστήμων οὐ γογγύσει. 25
[26] μὴ σοφίζου ποιῆσαι τὸ ἔργον σου, καὶ μὴ δοξάζου ἐν καιρῷ στενοχωρίας 26
σου. [27] κρείσσων ἐργαζόμενος ἐν πᾶσιν, ἢ περιπατῶν ἢ δοξαζόμενος καὶ ἀπο- 27
ρῶν ἄρτων. [28] τέκνον, ἐν πραΰτητι δόξασον τὴν ψυχήν σου, καὶ δὸς αὐτῇ 28
τιμὴν κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς. [29] τὸν ἁμαρτάνοντα εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίς 29
δικαιώσει; καὶ τίς δοξάσει τὸν ἀτιμάζοντα τὴν ζωὴν αὐτοῦ; [30] πτωχὸς δο- 30
ξάζεται δι᾽ ἐπιστήμην αὐτοῦ, καὶ πλούσιος δοξάζεται διὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ.
[31] ὁ δὲ δοξαζόμενος ἐν πτωχείᾳ, καὶ ἐν πλούτῳ ποσαχῶς; καὶ ὁ ἄδοξος ἐν 31
πλούτῳ, καὶ ἐν πτωχείᾳ ποσαχῶς;

XI.

Σοφία ταπεινοῦ ἀνύψωσε κεφαλήν, καὶ ἐν μέσῳ μεγιστάνων καθίσει
αὐτόν. [2] μὴ αἰνέσεις ἄνδρα ἐν κάλλει αὐτοῦ, καὶ μὴ βδελύξῃ ἄνθρωπον ἐν 2
ὁράσει αὐτοῦ. [3] μικρὰ ἐν πετεινοῖς μέλισσα, καὶ ἀρχὴ γλυκασμάτων ὁ καρ- 3
πὸς αὐτῆς. [4] ἐν περιβολῇ ἱματίων μὴ καυχήσῃ, καὶ ἐν ἡμέρᾳ δόξης μὴ 4
ἐπαίρου· ὅτι θαυμαστὰ τὰ ἔργα κυρίου, καὶ κρυπτὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀν-
θρώποις. [5] πολλοὶ τύραννοι ἐκάθισαν ἐπὶ ἐδάφους, ὁ δὲ ἀνυπονόητος ἐφόρεσε 5
διάδημα· [6] πολλοὶ δυνάσται ἠτιμάσθησαν σφόδρα, καὶ ἔνδοξοι παρεδόθησαν 6
εἰς χεῖρας ἑτέρων. [7] πρὶν ἐξετάσῃς μὴ μέμψῃ, νόησον πρῶτον καὶ τότε ἐπι- 7
τίμα. [8] πρὶν ἢ ἀκοῦσαι μὴ ἀποκρίνου, καὶ ἐν μέσῳ λόγων μὴ παρεμβάλλου. 8
[9] περὶ πράγματος οὗ οὐκ ἔστι σοι χρεία μὴ ἔριζε, καὶ ἐν κρίσει ἁμαρτωλῶν 9
μὴ συνέδρευε. [10] τέκνον, μὴ περὶ πολλὰ ἔστωσαν αἱ πράξεις σου· ἐὰν πλη- 10
θύνῃς, οὐκ ἀθῳωθήσῃ, καὶ ἐὰν διώκῃς, οὐ μὴ καταλάβῃς, καὶ οὐ μὴ ἐκ-
φύγῃς διαδράς. [11] ἔστι κοπιῶν καὶ πονῶν καὶ σπεύδων, καὶ τόσῳ μᾶλλον 11
ὑστερεῖται. [12] ἔστι νωθρὸς καὶ προσδεόμενος ἀντιλήψεως, ὑστερῶν ἰσχύϊ καὶ 12
πτωχείᾳ περισσεύει· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπέβλεψαν αὐτῷ εἰς ἀγαθά,
καὶ ἀνώρθωσεν αὐτὸν ἐκ ταπεινώσεως αὐτοῦ, [13] καὶ ἀνύψωσε κεφαλὴν αὐτοῦ, 13
καὶ ἀπεθαύμασαν ἐπ᾽ αὐτῷ πολλοί. [14] ἀγαθὰ καὶ κακά, ζωὴ καὶ θάνατος, 14
πτωχεία καὶ πλοῦτος παρὰ κυρίου ἐστί. [17] δόσις κυρίου παραμένει εὐσεβέσι, 17
καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα εὐοδωθήσεται. [18] ἔστι πλουτῶν ἀπὸ 18
προσοχῆς καὶ σφιγγίας αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἡ μερὶς τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. [19] ἐν 19
τῷ εἰπεῖν αὐτόν Εὗρον ἀνάπαυσιν, καὶ νῦν φάγωμαι ἐκ τῶν ἀγαθῶν μου,
καὶ οὐκ οἶδε τίς καιρὸς παρελεύσεται, καὶ καταλείψει αὐτὰ ἑτέροις καὶ
ἀποθανεῖται. [20] στῆθι ἐν διαθήκῃ σου καὶ ὁμίλει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ 20
σου παλαιώθητι. [21] μὴ θαύμαζε ἐν ἔργοις ἁμαρτωλοῦ, πίστευε τῷ κυρίῳ 21
καὶ ἔμμενε τῷ πόνῳ σου· ὅτι κοῦφον ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου διὰ τάχους
ἐξάπινα πλουτίσαι πένητα. [22] εὐλογία κυρίου ἐν μισθῷ εὐσεβοῦς, καὶ ἐν 22
ὥρᾳ ταχινῇ ἀναθάλλει εὐλογίαν αὐτοῦ. [23] μὴ εἴπῃς Τίς ἐστί μου χρεία, 23
καὶ τίνα ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μου τὰ ἀγαθά; [24] μὴ εἴπῃς Αὐτάρκη μοί 24
ἐστι; καὶ τί ἀπὸ τοῦ νῦν κακωθήσομαι; [25] ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθῶν ἀμνησία κα- 25

---

24. AC των φοβουμενων 27. εργαζ. και περισσευων εν πασιν ... AC** om η sec. ... υστερων αρτων 28. C τη ψυχη 29. εις ψυχην 31. AC ο δεδοξασμενος ... C και ο αδ. εν πτωχια και εν πλουτ. π. XI. 1. ανυψωσει, C ανυψωσαι ... AC κεφαλην αυτου ... C εμμεσω ... καθησει, C καθιση 2. AC αινεσης ... C βδελυξη ανδρα 3. C η μελισσα 4. ανθρωποις sine εν 7. πριν η 8. AC πριν ακουσαι ... C εμμεσω 9. AC om χρεια 10. AC αθοωθηση 11. και ποσω μαλλον 12. om και primum ... C δεομενος ... AC αντιλημψεως ... C ανωρθωσαν 13. C** εθαυμασαν 18. σφεγγιας 19. φαγομε 21. πιστευε δε κυριω ... πλουτησαι 22. εμμεσω pro εν μισθω 25. εν ημερα αγαθη

26 χῶν, καὶ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν οὐ μνησθήσεται ἀγαθῶν· [26]ὅτι κοῦφον ἔναντι κυ-
27 ρίου ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς ἀποδοῦναι ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. [27]κάκωσις
ὥρας ἐπιλησμονὴν ποιεῖ τρυφῆς, καὶ ἐν συντελείᾳ ἀνθρώπου ἀποκάλυψις ἔργων
28 αὐτοῦ. [28]πρὸ τελευτῆς μὴ μακάριζε μηδένα, καὶ ἐν τέκνοις αὐτοῦ γνωσθή-
29 σεται ἀνήρ. [29]μὴ πάντα ἄνθρωπον εἴςαγε εἰς τὸν οἶκόν σου· πολλὰ γὰρ τὰ
30 ἔνεδρα τοῦ δολίου. [30]πέρδιξ θηρευτὴς ἐν καρτάλλῳ, οὕτως καρδία ὑπερηφά-
31 νου, καὶ ὡς ὁ κατάσκοπος ἐπιβλέπει πτῶσιν· [31]τὰ γὰρ ἀγαθὰ εἰς κακὰ μετα-
32 στρέφων ἐνεδρεύει, καὶ ἐν τοῖς αἱρετοῖς ἐπιθήσει μῶμον. [32]ἀπὸ σπινθῆρος
πυρὸς πληθύνεται ἀνθρακιά, καὶ ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς εἰς αἷμα ἐνεδρεύει.
33 [33]πρόςεχε ἀπὸ κακούργου, πονηρὰ γὰρ τεκταίνει, μή ποτε μῶμον εἰς τὸν
34 αἰῶνα δῷ σοι. [34]ἐνοίκισον ἀλλότριον, καὶ διαστρέψει σε ἐν ταραχαῖς καὶ
ἀπαλλοτριώσει σε τῶν ἰδίων σου.

XII.

1 Ἐὰν εὖ ποιῇς, γνῶθι τίνι ποιεῖς, καὶ ἔσται χάρις τοῖς ἀγαθοῖς σου. [2]εὖ
ποίησον εὐσεβεῖ, καὶ εὑρήσεις ἀνταπόδομα, καὶ εἰ μὴ παρ' αὐτοῦ, ἀλλὰ παρὰ
3 ὑψίστου. [3]οὐκ ἔστιν ἀγαθὰ τῷ ἐνδελεχίζοντι εἰς κακὰ καὶ τῷ ἐλεημοσύνην
4 5 μὴ χαριζομένῳ. [4]δὸς τῷ εὐσεβεῖ, καὶ μὴ ἀντιλάβῃ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. [5]εὖ ποίησον
τῷ ταπεινῷ καὶ μὴ δῷς ἀσεβεῖ· ἐμπόδισον τοὺς ἄρτους αὐτοῦ καὶ μὴ δῷς
αὐτῷ, ἵνα μὴ ἐν αὐτοῖς σε δυναστεύσῃ· διπλάσια γὰρ κακὰ εὑρήσεις ἐν
6 πᾶσιν ἀγαθοῖς οἷς ἂν ποιήσῃς αὐτῷ. [6]ὅτι καὶ ὁ ὕψιστος ἐμίσησεν ἁμαρτω-
7 λούς, καὶ τοῖς ἀσεβέσιν ἀποδώσει ἐκδίκησιν. [7]δὸς τῷ ἀγαθῷ, καὶ μὴ ἀντι-
8 λάβῃ τοῦ ἁμαρτωλοῦ· [8]οὐκ ἐκδικηθήσεται ἐν ἀγαθοῖς ὁ φίλος, καὶ οὐ κρυ-
9 βήσεται ἐν κακοῖς ὁ ἐχθρός. [9]ἐν ἀγαθοῖς ἀνδρὸς οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐν λύπῃ,
10 καὶ ἐν τοῖς κακοῖς αὐτοῦ καὶ ὁ φίλος διαχωρισθήσεται. [10]μὴ πιστεύσῃς τῷ
ἐχθρῷ σου εἰς τὸν αἰῶνα· ὡς γὰρ ὁ χαλκὸς ἰοῦται, οὕτως ἡ πονηρία αὐτοῦ·
11 [11]καὶ ἐὰν ταπεινωθῇ καὶ πορεύηται συγκεκυφώς, ἐπίστησον τὴν ψυχήν σου
καὶ φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἔσῃ αὐτῷ ὡς ἐκμεμαχὼς ἔσοπτρον, καὶ γνώσῃ
12 ὅτι οὐκ εἰς τέλος κατίωσε. [12]μὴ στήσῃς αὐτὸν παρὰ σεαυτόν, μὴ ἀνατρέψας
σε στῇ ἐπὶ τὸν τόπον σου· μὴ καθίσῃς αὐτὸν ἐκ δεξιῶν σου, μή ποτε ζη-
τήσῃ τὴν καθέδραν σου, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ ἐπιγνώσῃ τοὺς λόγους μου, καὶ ἐπὶ
13 τῶν ῥημάτων μου κατανυγήσῃ. [13]τίς ἐλεήσει ἐπαοιδὸν ὀφιόδηκτον καὶ πάν-
14 τας τοὺς προςάγοντας θηρίοις; [14]οὕτως τὸν προςπορευόμενον ἀνδρὶ ἁμαρτωλῷ
15 καὶ συμφυρόμενον ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ. [15]ὥραν μετὰ σοῦ διαμενεῖ, καὶ
16 ἐὰν ἐκκλίνῃς, οὐ μὴ καρτερήσῃ. [16]καὶ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ γλυκανεῖ ὁ
ἐχθρός, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ βουλεύσεται ἀνατρέψαι σε εἰς βόθρον· ἐν
ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ δακρύσει ὁ ἐχθρός, καὶ ἐὰν εὕρῃ καιρόν, οὐκ ἐμπλησθήσεται
17 ἀφ' αἵματος· [17]κακὰ ἂν ὑπαντήσῃ σοι, εὑρήσεις αὐτὸν ἐκεῖ πρότερόν σου,
18 καὶ ὡς βοηθῶν ὑποσχάσει πτέρναν σου· [18]κινήσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ
ἐπικροτήσει ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ πολλὰ διαψιθυρίσει καὶ ἀλλοιώσει τὸ
πρόςωπον αὐτοῦ.

---

26. κουφ. εν οφθαλμοις κυριου 28. om ανηρ 31. εν τοις ετεροις XII. 2. ed. rom. εὐποίησον ... ανταποδωμα ... παρα του υψ. 3. ουκ εσται 4. αντιλαμβανου 5. ευποιησον ταπεινω ... κακα ευρησουσιν ... οις εαν 6. αποδω εις εκδικησιν 7. αντιλαβου αμαρτωλου 8. ουκ ενβληθησεται 11. τη ψυχη σ. ... ed. rom. φυλαξε ... κατιωται 12. παρα σεαυτω ... αναστρεψας ... επ εσχατων 14. συμφερομενον 16. C om ουκ 17. κακα εαν υπαντηση, C κ. αν υπαντησει ... προτερ. εκει σου, C προτ. σου εκει 18. AC την κεφ. αυτ. κινησει ... διαψιθυριζει, C ψιθυρισει

XIII.

Ὁ ἁπτόμενος πίσσης μολυνθήσεται, καὶ ὁ κοινωνῶν ὑπερηφάνῳ ὁμοιω-
θήσεται αὐτῷ. [2] βάρος ὑπὲρ σὲ μὴ ἄρῃς, καὶ ἰσχυροτέρῳ σου καὶ πλουσιω- 2
τέρῳ μὴ κοινώνει. τί κοινωνήσει χύτρα πρὸς λέβητα; αὕτη προςκρούσει, καὶ
αὕτη συντριβήσεται. [3] πλούσιος ἠδίκησε, καὶ αὐτὸς προςενεβριμήσατο· πτω- 3
χὸς ἠδίκηται, καὶ αὐτὸς προςδεηθήσεται. [4] ἐὰν χρησιμεύσῃς, ἐργᾶται ἐν σοί· 4
καὶ ἐὰν ὑστερήσῃς, καταλείψει σε· [5] ἐὰν ἔχῃς, συμβιώσεταί σοι καὶ ἀποκε- 5
νώσει σε, καὶ αὐτὸς οὐ πονέσει· [6] χρείαν ἔσχηκέ σου, καὶ ἀποπλανήσει σε, 6
καὶ προςγελάσεταί σοι καὶ δώσει σοι ἐλπίδα, λαλήσει σοι καλὰ καὶ ἐρεῖ Τίς
ἡ χρεία σου; [7] καὶ αἰσχυνεῖ σε ἐν τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀποκενώσῃ 7
σε δὶς ἢ τρίς, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ καταμωκήσεταί σου· μετὰ ταῦτα ὄψεταί σε
καὶ καταλείψει σε, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κινήσει ἐπὶ σοί. [8] πρόσεχε μὴ 8
ἀποπλανηθῇς, καὶ μὴ ταπεινωθῇς ἐν εὐφροσύνῃ σου. [9] προςκαλεσαμένου σε 9
δυνάστου ὑποχωρῶν γίνου, καὶ τόσῳ μᾶλλον προςκαλέσεταί σε· [10] μὴ ἔμπιπτε 10
ἵνα μὴ ἀπωσθῇς, καὶ μὴ μακρὰν ἀφιστῶ ἵνα μὴ ἐπιλησθῇς. [11] μὴ ἔπεχε 11
εἰςηγορεῖσθαι μετ' αὐτοῦ, καὶ μὴ πίστευε τοῖς πλείοσι λόγοις αὐτοῦ· ἐκ πολ-
λῆς γὰρ λαλιᾶς πειράσει σε, καὶ ὡς προςγελῶν ἐξετάσει· [12] ἀνελεήμων ὁ μὴ 12
συντηρῶν λόγους, καὶ οὐ μὴ φείσηται περὶ κακώσεως καὶ δεσμῶν. [13] συντή- 13
ρησον καὶ πρόσεχε σφοδρῶς, ὅτι μετὰ τῆς πτώσεώς σου περιπατεῖς. [15] πᾶν 15
ζῶον ἀγαπᾷ τὸ ὅμοιον αὐτῷ, καὶ πᾶς ἄνθρωπος τὸν πλησίον αὐτοῦ· [16] πᾶσα 16
σὰρξ κατὰ γένος συνάγεται, καὶ τῷ ὁμοίῳ αὐτοῦ προςκολληθήσεται ἀνήρ.
[17] τί κοινωνήσει λύκος ἀμνῷ; οὕτως ἁμαρτωλὸς πρὸς εὐσεβῆ. [18] τίς εἰρήνη 17 18
ὑαίνῃ πρὸς κύνα; καὶ τίς εἰρήνη πλουσίῳ πρὸς πένητα; [19] κυνήγια λεόντων 19
ὄναγροι ἐν ἐρήμῳ, οὕτως νομαὶ πλουσίων πτωχοί. [20] βδέλυγμα ὑπερηφάνῳ 20
ταπεινότης, οὕτως βδέλυγμα πλουσίῳ πτωχός. [21] πλούσιος σαλευόμενος στη- 21
ρίζεται ὑπὸ φίλων, ταπεινὸς δὲ πεσὼν προςαπωθεῖται ὑπὸ φίλων. [22] πλουσίου 22
σφαλέντος πολλοὶ ἀντιλήπτορες, ἐλάλησεν ἀπόῤῥητα καὶ ἐδικαίωσαν αὐτόν·
ταπεινὸς ἔσφαλε καὶ προςεπετίμησαν αὐτῷ, ἐφθέγξατο σύνεσιν καὶ οὐκ ἐδόθη
αὐτῷ τόπος. [23] πλούσιος ἐλάλησε καὶ πάντες ἐσίγησαν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ 23
ἀνύψωσαν ἕως τῶν νεφελῶν· πτωχὸς ἐλάλησε καὶ εἶπαν Τίς οὗτος; κἂν
προςκόψῃ, προςανατρέψουσιν αὐτόν. [24] ἀγαθὸς ὁ πλοῦτος ᾧ μή ἐστιν ἁμαρτία, 24
καὶ πονηρὰ ἡ πτωχεία ἐν στόμασιν ἀσεβοῦς. [25] καρδία ἀνθρώπου ἀλλοιοῖ τὸ 25
πρόςωπον αὐτοῦ, ἐάν εἰς ἀγαθὰ ἐάν τε εἰς κακά. [26] ἴχνος καρδίας ἐν ἀγα- 26
θοῖς πρόςωπον ἱλαρόν, καὶ εὕρεσις παραβολῶν διαλογισμοὶ μετὰ κόπου.

XIV.

Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ὠλίσθησεν ἐν στόματι αὐτοῦ, καὶ οὐ κατενύγη
ἐν λύπῃ ἁμαρτίας· [2] μακάριος οὗ οὐ κατέγνω ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ὃς οὐκ 2
ἔπεσεν ἀπὸ τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ. [3] ἀνδρὶ μικρολόγῳ οὐ καλὸς ὁ πλοῦτος, καὶ 3
ἀνθρώπῳ βασκάνῳ ἵνα τί χρήματα; [4] ὁ συνάγων ἀπὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ 4
συνάγει ἄλλοις, καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ τρυφήσουσιν ἕτεροι. [5] ὁ πονηρὸς 5
ἑαυτῷ τίνι ἀγαθὸς ἔσται; καὶ οὐ μὴ εὐφρανθήσεται ἐν τοῖς χρήμασιν αὐτοῦ.
[6] τοῦ βασκαίνοντος ἑαυτὸν οὐκ ἔστι πονηρότερος, καὶ τοῦτο ἀνταπόδομα τῆς 6
κακίας αὐτοῦ· [7] κἂν εὖ ποιῇ, ἐν λήθῃ ποιεῖ, καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἐκφαίνει τὴν 7

XIII. 2. πλουσιοτερω σου ... C αυτη prius in rasura habet ... C προςκουση (corrige προςκρ.) **6.** ελπιδαν ... και ερις Τις **7.** αποκενωσει **9.** σε προςκαλεσηται **10.** AC om ινα prius **11.** AC εξετασει σε **18.** υενη **20.** ταπινωσις **22.** AC αντιλημπτορες ... ταπεινος εσφαλη **23.** προςανατρεπουσιν **24.** αγαθος εστιν ο ... εν στοματι **25.** εαν τε εις αγαθα **26.** μετα κοπων **XIV. 1.** εν τω στοματι ... αμαρτιων **2.** μακαριος ανηρ **6.** του βασκανοντος **7.** ed. rom. εὐποιῇ, item vv. 11. et 13. εὐποιεῖ

8 κακίαν αὐτοῦ. [8] πονηρὸς ὁ βασκαίνων ὀφϑαλμῷ, ἀποστρέφων πρόςωπον καὶ
9 ὑπερορῶν ψυχάς. [9] πλεονέκτου ὀφϑαλμὸς οὐκ ἐμπίπλαται μερίδι, καὶ ἀδικία
10 πονηρὰ ἀναξηραίνει ψυχήν. [10] ὀφϑαλμὸς πονηρὸς φϑονερὸς ἐπ' ἄρτῳ, καὶ ἐλ-
11 λιπὴς ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτοῦ. [11] τέκνον, καϑὼς ἐὰν ἔχεις εὖ ποίει σεαυτόν,
12 καὶ προςφορὰς κυρίῳ ἀξίως πρόςαγε· [12] μνήσϑητι ὅτι ϑάνατος οὐ χρονιεῖ,
13 καὶ διαϑήκη ᾅδου οὐχ ὑπεδείχϑη σοι· [13] πρίν σε τελευτῆσαι εὖ ποίει φίλῳ,
14 καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου ἔκτεινον καὶ δὸς αὐτῷ. [14] μὴ ἀφυστερήσῃς ἀπὸ ἀγα-
15 ϑῆς ἡμέρας, καὶ μερὶς ἐπιϑυμίας ἀγαϑῆς μή σε παρελϑάτω. [15] οὐχὶ ἑτέρῳ
καταλείψεις τοὺς πόνους σου, καὶ τοὺς κόπους σου εἰς διαίρεσιν κλήρου;
16 [16] δὸς καὶ λάβε, καὶ ἀπάτησον τὴν ψυχήν σου, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ᾅδου ζητῆ-
17 σαι τρυφήν. [17] πᾶσα σὰρξ ὡς ἱμάτιον παλαιοῦται· ἡ γὰρ διαϑήκη ἀπ' αἰῶ-
18 νος Θανάτῳ ἀποϑανῇ. [18] ὡς φύλλον ϑάλλον ἐπὶ δένδρου δασέος τὰ μὲν
καταβάλλει, ἄλλα δὲ φύει, οὕτως γενεὰ σαρκὸς καὶ αἵματος ἡ μὲν τελευτᾷ,
19 ἑτέρα δὲ γεννᾶται. [19] πᾶν ἔργον σηπόμενον ἐκλείπει, καὶ ὁ ἐργαζόμενος αὐτὸ
20 μετ' αὐτοῦ ἀπελεύσεται. [20] μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐν σοφίᾳ τελευτήσει, καὶ ὃς ἐν
21 συνέσει αὐτοῦ διαλεχϑήσεται, [21] ὁ διανοούμενος τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐν καρδίᾳ
22 αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις αὐτῆς νοηϑήσεται. [22] ἔξελϑε ὀπίσω αὐτῆς ὡς
23 ἰχνευτής, καὶ ἐν ταῖς εἰςόδοις αὐτῆς ἐνέδρευε. [23] ὁ παρακύπτων διὰ τῶν ϑυ-
24 ρίδων αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῶν ϑυρωμάτων αὐτῆς ἀκροάσεται· [24] ὁ καταλύων
25 σύνεγγυς τοῦ οἴκου αὐτῆς, καὶ πήξει πάσσαλον ἐν τοῖς τοίχοις αὐτῆς· [25] στήσει
τὴν σκηνὴν αὐτοῦ κατὰ χεῖρας αὐτῆς, καὶ καταλύσει ἐν καταλύματι ἀγαϑῶν·
26 [26] ϑήσει τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν τῇ σκέπῃ αὐτῆς, καὶ ὑπὸ τοὺς κλάδους αὐτῆς
27 αὐλισϑήσεται· [27] σκεπασϑήσεται ὑπ' αὐτῆς ἀπὸ καύματος, καὶ ἐν τῇ δόξῃ
αὐτῆς καταλύσει.

XV.

Ὁ φοβούμενος κύριον ποιήσει αὐτό, καὶ ὁ ἐγκρατὴς τοῦ νόμου κατα-
2 λήψεται αὐτήν· [2] καὶ ὑπαντήσεται αὐτῷ ὡς μήτηρ, καὶ ὡς γυνὴ παρϑενίας
3 προςδέξεται αὐτόν· [3] ψωμιεῖ αὐτὸν ἄρτον συνέσεως, καὶ ὕδωρ σοφίας ποτίσει
4 αὐτόν· [4] στηριχϑήσεται ἐπ' αὐτὴν καὶ οὐ μὴ κλιϑῇ, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐφέξει
5 καὶ οὐ μὴ καταισχυνϑῇ· [5] καὶ ὑψώσει αὐτὸν παρὰ τοὺς πλησίον αὐτοῦ, καὶ
6 ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ἀνοίξει στόμα αὐτοῦ· [6] εὐφροσύνην καὶ στέφανον ἀγαλ-
7 λιάματος καὶ ὄνομα αἰώνιον κατακληρονομήσει. [7] οὐ μὴ καταλήψονται αὐτὴν
8 ἄνϑρωποι ἀσύνετοι, καὶ ἄνδρες ἁμαρτωλοὶ οὐ μὴ ἴδωσιν αὐτήν· [8] μακράν
9 ἐστιν ὑπερηφανίας, καὶ ἄνδρες ψεῦσται οὐ μὴ μνησϑήσονται αὐτῆς. [9] οὐχ
10 ὡραῖος αἶνος ἐν στόματι ἁμαρτωλοῦ, ὅτι οὐ παρὰ κυρίου ἀπεστάλη· [10] ἐν
11 γὰρ σοφίᾳ ῥηϑήσεται αἶνος, καὶ ὁ κύριος εὐοδώσει αὐτόν. [11] μὴ εἴπῃς ὅτι
12 διὰ κύριον ἀπέστην· ἃ γὰρ ἐμίσησεν, οὐ ποιήσεις. [12] μὴ εἴπῃς ὅτι αὐτός
13 με ἐπλάνησεν· οὐ γὰρ χρείαν ἔχει ἀνδρὸς ἁμαρτωλοῦ. [13] πᾶν βδέλυγμα ἐμί-
14 σησε κύριος, καὶ οὐκ ἔστιν ἀγαπητὸν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. [14] αὐτὸς ἐξ

---

8. οφϑαλμον εαυτου, C οφϑαλμοις 9. πλεονεκτου δε ... μεριδα 10. C επ αρτων 11. AC εχης ... σαυτον, C σεαυτω 14. om απο αγαϑης ... παρελϑετω 15. ετεροις ... εις διαιρεσις κληρων 16. αποτησον ... εν αδη ζ. τρυφης 18. δασεως ... AC ουτως και γενεα 20. διαδεχϑησεται 21. om ὁ ... εννοηϑησεται 22. εν τοις (sic) οδοις αυτης 24. πησσει 25. στηση ... C κατα τας χειρας 26. AC και στησει τα τεκνα ... εν σκεπη 27. σκεπ. απ αυτης XV. 1. C τον κυριον ... AC καταλημψεται ... αυτον 2. υπαντησει 3. AC ποτιει 4. AC στηρισϑησεται 5. C εμμεσω ... AC το στομα 6. αγαλλιαματος ευρησει ... AC ονομα αιωνος 7. AC καταλημψονται ... ανϑρωποι pro ανδρες 8. C υπερηφανειας 11. C απεσταλην 13. AC εμισησεν ο κυριος ... C quid pro αγαπητον τοις habeat latet

ἀρχῆς ἐποίησεν ἄνθρωπον, καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐν χειρὶ διαβουλίου αὐτοῦ.
15 ἐὰν θέλῃς, συντηρήσεις ἐντολάς, καὶ πίστιν ποίησαι εὐδοκίας. 16 παρέθηκέ 15 16
σοι πῦρ καὶ ὕδωρ, οὗ ἐὰν θέλῃς ἐκτενεῖς τὴν χεῖρά σου· 17 ἔναντι ἀνθρώπων 17
ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος, καὶ ὃ ἐὰν εὐδοκήσῃ δοθήσεται αὐτῷ· 18 ὅτι πολλὴ 18
σοφία τοῦ κυρίου, ἰσχυρὸς ἐν δυναστείᾳ καὶ βλέπων τὰ πάντα· 19 καὶ οἱ 19
ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἐπιγνώσεται πᾶν
ἔργον ἀνθρώπου· 20 καὶ οὐκ ἐνετείλατο οὐδενὶ ἀσεβεῖν, καὶ οὐκ ἔδωκεν ἄνε- 20
σιν οὐδενὶ ἁμαρτάνειν.

XVI.

Μὴ ἐπιθύμει τέκνων πλῆθος ἀχρήστων, μὴ εὐφραίνου ἐπὶ υἱοῖς ἀσεβέ-
σιν· 2 ἐὰν πληθύνωσι μὴ εὐφραίνου ἐπ' αὐτοῖς, εἰ μή ἐστι φόβος κυρίου 2
μετ' αὐτῶν. 3 μὴ ἐμπιστεύσῃς τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ μὴ ἔπεχε ἐπὶ τὸν τόπον 3
αὐτῶν· κρείσσων γὰρ εἷς ἢ χίλιοι, καὶ ἀποθανεῖν ἄτεκνον ἢ ἔχειν τέκνα
ἀσεβῆ· 4 ἀπὸ γὰρ ἑνὸς συνετοῦ συνοικισθήσεται πόλις, φυλὴ δὲ ἀνόμων ἐρη- 4
μωθήσεται. 5 πολλὰ τοιαῦτα ἑώρακα ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἰσχυρότερα τού- 5
των ἀκήκοε τὸ οὖς μου. 6 ἐν συναγωγῇ ἁμαρτωλῶν ἐκκαυθήσεται πῦρ, καὶ 6
ἐν ἔθνει ἀπειθεῖ ἐξεκαύθη ὀργή. 7 οὐκ ἐξιλάσατο περὶ τῶν ἀρχαίων γιγάντων, 7
οἳ ἀπέστησαν τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν· 8 οὐκ ἐφείσατο περὶ τῆς παροικίας Λώτ, οὓς 8
ἐβδελύξατο διὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτῶν· 9 οὐκ ἠλέησεν ἔθνος ἀπωλείας, τοὺς 9
ἐξηρμένους ἐν ἁμαρτίαις αὐτῶν· 10 καὶ οὕτως ἑξακοσίας χιλιάδας πεζῶν τοὺς 10
ἐπισυναχθέντας ἐν σκληροκαρδίᾳ αὐτῶν. 11 κἂν ᾖ εἷς σκληροτράχηλος, θαυ- 11
μαστὸν τοῦτο εἰ ἀθῳωθήσεται· ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτοῦ, δυνάστης
ἐξιλασμῶν καὶ ἐκχέων ὀργήν. 12 κατὰ τὸ πολὺ ἔλεος αὐτοῦ, οὕτως καὶ πολὺς 12
ὁ ἔλεγχος αὐτοῦ· ἄνδρα κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ κρίνει. 13 οὐκ ἐκφεύξεται ἐν 13
ἁρπάγμασιν ἁμαρτωλός, καὶ οὐ μὴ καθυστερήσει ὑπομονὴν εὐσεβοῦς. 14 πάσῃ 14
ἐλεημοσύνῃ ποιήσει τόπον, ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ εὑρήσει. 17 μὴ εἴπῃς 17
ὅτι ἀπὸ κυρίου κρυβήσομαι, μὴ ἐξ ὕψους τίς μου μνησθήσεται; ἐν λαῷ
πλείονι οὐ μὴ μνησθῶ, τίς γὰρ ἡ ψυχή μου ἐν ἀμετρήτῳ κτίσει; 18 ἰδοὺ ὁ 18
οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ τοῦ θεοῦ, ἄβυσσος καὶ γῆ σαλευθήσον-
ται ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτοῦ· 19 ἅμα τὰ ὄρη καὶ τὰ θεμέλια τῆς γῆς ἐν τῷ 19
ἐπιβλέψαι εἰς αὐτὰ τρόμῳ συσσείονται, 20 καὶ ἐπ' αὐτοῖς οὐ διανοηθήσεται 20
καρδία· καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τίς ἐνθυμηθήσεται; 21 καὶ καταιγίς, ἣν οὐκ 21
ὄψεται ἄνθρωπος, τὰ δὲ πλείονα τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐν ἀποκρύφοις. 22 ἔργα 22
δικαιοσύνης τίς ἀναγγελεῖ, ἢ τίς ὑπομενεῖ; μακρὰν γὰρ ἡ διαθήκη. 23 ἐλατ- 23
τούμενος καρδίᾳ διανοεῖται ταῦτα, καὶ ἀνὴρ ἄφρων καὶ πλανώμενος διανοεῖ-
ται μωρά. 24 ἄκουσόν μου τέκνον καὶ μάθε ἐπιστήμην, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων 24
μου πρόσεχε τῇ καρδίᾳ σου· 25 ἐκφαίνω ἐν σταθμῷ παιδείαν, καὶ ἐν ἀκρι- 25
βείᾳ ἀπαγγέλλω ἐπιστήμην. 26 ἐν κρίσει κυρίου τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς, 26
καὶ ἀπὸ ποιήσεως αὐτῶν διέστειλε μερίδας αὐτῶν· 27 ἐκόσμησεν εἰς αἰῶνα 27
τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν εἰς γενεὰς αὐτῶν· οὔτε ἐπείνασαν οὔτε
ἐκοπίασαν, καὶ οὐκ ἐξέλιπον ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν· 28 ἕκαστος τὸν πλησίον 28

---

14. C εν τη χειρι 17. ευδοκησει 18. η σοφια ... δυναστια 19. εργον αυτου 20. AC om και prius ... εδωσεν ... C αινεσιν ... C αμαρτειν XVI. 1. AC αχρηστον ... μηδε ευφραινου 3. επεχε επι το πληθος αυτων 5. το ους σου 7. εξιλατο 11. αθοωθησεται ... παρ αυτω, δυναστων 12. ουτω ... κτινι (i. e. κτεινει) pro κρινει 13. εν αρπαγματι ... υπομονη 17. παρα κυριου ... και εξ υψους ... ου μη γνωσθω 18. om του θεου ... εν τη επισχ. αυτ. σαλευθ. 19. συνσιονται 21. των εργ. αυτων 23. ελαττονουμενος 25. εκφανω ... παιδιαν ... ακριβια ... απαγγελω 27. εις τον αιωνα ... εξελειπον

αὐτοῦ οὐκ ἔθλιψεν, καὶ ἕως αἰῶνος οὐκ ἀπειθήσουσι τοῦ ῥήματος αὐτοῦ.
29 [29] καὶ μετὰ ταῦτα κύριος εἰς τὴν γῆν ἐπέβλεψε καὶ ἐνέπλησεν αὐτὴν τῶν
30 ἀγαθῶν αὐτοῦ· [30] ψυχὴν παντὸς ζῴου ἐκάλυψε τὸ πρόςωπον αὐτῆς, καὶ εἰς
αὐτὴν ἡ ἀποστροφὴ αὐτῶν.

XVII.

Κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς ἄνθρωπον, καὶ πάλιν ἀπέστρεψεν αὐτὸν εἰς αὐ-
2 τήν· [2] ἡμέρας ἀριθμοῦ καὶ καιρὸν ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν
3 τῶν ἐπ' αὐτῆς. [3] καθ' ἑαυτοὺς ἐνέδυσεν αὐτοὺς ἰσχύν, καὶ κατ' εἰκόνα αὐ-
4 τοῦ ἐποίησεν αὐτούς· [4] καὶ ἔθηκε τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάσης σαρκός, καὶ
6 κατακυριεύειν θηρίων καὶ πετεινῶν. [6] διαβούλιον καὶ γλῶσσαν καὶ ὀφθαλμούς,
7 ὦτα καὶ καρδίαν ἔδωκε διανοεῖσθαι αὐτοῖς· [7] ἐπιστήμην συνέσεως ἐνέπλησεν
8 αὐτούς, καὶ ἀγαθὰ καὶ κακὰ ὑπέδειξεν αὐτοῖς· [8] ἔθηκε τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ
10 ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, δεῖξαι αὐτοῖς τὸ μεγαλεῖον τῶν ἔργων αὐτοῦ· [10] καὶ
9 ὄνομα ἁγιασμοῦ αἰνέσουσιν, [9] ἵνα διηγῶνται τὰ μεγαλεῖα τῶν ἔργων αὐτοῦ.
11 [11] προςέθηκεν αὐτοῖς ἐπιστήμην, καὶ νόμον ζωῆς ἐκληροδότησεν αὐτοῖς·
12 [12] διαθήκην αἰῶνος ἔστησε μετ' αὐτῶν, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ ὑπέδειξεν αὐ-
13 τοῖς· [13] μεγαλεῖον δόξης εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, καὶ δόξαν φωνῆς αὐτῶν
14 ἤκουσε τὸ οὖς αὐτῶν· [14] καὶ εἶπεν αὐτοῖς Προςέχετε ἀπὸ παντὸς ἀδίκου,
15 καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς ἑκάστῳ περὶ τοῦ πλησίον. [15] αἱ ὁδοὶ αὐτῶν ἐναντίον
17 αὐτοῦ διὰ παντός, οὐ κρυβήσονται ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. [17] ἑκάστῳ ἔθνει
19 κατέστησεν ἡγούμενον, καὶ μερὶς κυρίου Ἰσραήλ ἐστιν. [19] ἅπαντα τὰ ἔργα
αὐτῶν ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐνδελεχεῖς ἐπὶ τὰς
20 ὁδοὺς αὐτῶν· [20] οὐκ ἐκρύβησαν αἱ ἀδικίαι αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ πᾶσαι αἱ
22 ἁμαρτίαι αὐτῶν ἔναντι κυρίου. [22] ἐλεημοσύνη ἀνδρὸς ὡς σφραγὶς μετ' αὐτοῦ,
23 καὶ χάριν ἀνθρώπου ὡς κόρην συντηρήσει. [23] μετὰ ταῦτα ἐξαναστήσεται καὶ
ἀνταποδώσει αὐτοῖς, καὶ τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτῶν ἀποδώ-
24 σει· [24] πλὴν μετανοοῦσιν ἔδωκεν ἐπάνοδον, καὶ παρεκάλεσεν ἐκλείποντας ὑπο-
25 μονήν. [25] ἐπίστρεφε ἐπὶ κύριον καὶ ἀπόλειπε ἁμαρτίας, δεήθητι κατὰ πρόςωπον
26 καὶ σμίκρυνον πρόςκομμα· [26] ἐπάναγε ἐπὶ ὕψιστον καὶ ἀπόστρεφε ἀπὸ ἀδι-
27 κίας, καὶ σφόδρα μίσησον βδέλυγμα. [27] ὑψίστῳ τίς αἰνέσει ἐν ᾅδου ἀντὶ ζών-
28 των καὶ ζώντων καὶ διδόντων ἀνθομολόγησιν; [28] ἀπὸ νεκροῦ ὡς μηδὲ ὄντος
29 ἀπόλλυται ἐξομολόγησις· ζῶν καὶ ὑγιὴς αἰνέσει τὸν κύριον. [29] ὡς μεγάλη ἡ
30 ἐλεημοσύνη τοῦ κυρίου, καὶ ἐξιλασμὸς τοῖς ἐπιστρέφουσιν ἐπ' αὐτόν. [30] οὐ
γὰρ δύναται πάντα εἶναι ἐν ἀνθρώποις, ὅτι οὐκ ἀθάνατος υἱὸς ἀνθρώπου.
31 [31] τί φωτεινότερον ἡλίου; καὶ τοῦτο ἐκλείπει, καὶ πονηρὸς ἐνθυμηθήσεται
32 σάρκα καὶ αἷμα. [32] δύναμιν ὕψους οὐρανοῦ αὐτὸς ἐπισκέπτεται, καὶ οἱ ἄν-
θρωποι πάντες γῆ καὶ σποδός.

XVIII.

2 Ὁ ζῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἔκτισε τὰ πάντα κοινῇ. [2] κύριος μόνος δικαιω-
4 θήσεται. [4] οὐθενὶ ἐξεποίησεν ἐξαγγεῖλαι τὰ ἔργα αὐτοῦ· καὶ τίς ἐξιχνιάσει τὰ

---

28. εξεθλιψεν 29. επι την γην XVII. 3. εικονα εαυτου 4. om και primum 8. και εθηκεν 9. ινα διηγουνται 11. εκληροδ. αυτους 12. διαθηκ. αιωνιον 13. C μεγαλιον ... AC ιδον ... C φωνης αυτου 15. αι οδ. αυτου ... C ενωπιον αυτου ... οφθαλμ. αυτων 19. AC παντα ... εργα αυτου ... οι οφθ. αυτων 23. κεφαλ. αυτου ... C ανταποδωσει in fine 24. C τοις μετανοουσιν ... C εκλιποντας 25. C επιστρεψον 26. C επαναγαγε 27. AC om και ζωντων ... ed. rom. αδου; et ανθομολογησιν. 30. ο υιος 31. πονηρον ... AC σαρξ 32. και ανθρωποι XVIII. 4. AC ουδενι ... AC εξιχνευσει

μεγαλεῖα αὐτοῦ; [5]κράτος μεγαλωσύνης αὐτοῦ τίς ἐξαριθμήσεται; καὶ τίς 5
προςθήσει ἐκδιηγήσασθαι τὰ ἐλέη αὐτοῦ; [6]οὐκ ἔστιν ἐλαττῶσαι οὐδὲ προς- 6
θεῖναι, καὶ οὐκ ἔστιν ἐξιχνιάσαι τὰ θαυμάσια τοῦ κυρίου· [7]ὅταν συντελέσῃ 7
ἄνθρωπος τότε ἄρχεται, καὶ ὅταν παύσηται τότε ἀπορηθήσεται. [8]τί ἄνθρω- 8
πος καὶ τί ἡ χρῆσις αὐτοῦ; τί τὸ ἀγαθὸν αὐτοῦ, καὶ τί τὸ κακὸν αὐτοῦ;
[9]ἀριθμὸς ἡμερῶν ἀνθρώπου πολλὰ ἔτη ἑκατόν· [10]ὡς σταγὼν ὕδατος ἀπὸ 9 10
θαλάσσης καὶ ψῆφος ἄμμου, οὕτως ὀλίγα ἔτη ἐν ἡμέρᾳ αἰῶνος. [11]διὰ τοῦτο 11
ἐμακροθύμησε κύριος ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἐξέχεεν ἐπ' αὐτοὺς τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
[12]εἶδε καὶ ἐπέγνω τὴν καταστροφὴν αὐτῶν ὅτι πονηρά, διὰ τοῦτο ἐπλήθυνε 12
τὸν ἐξιλασμὸν αὐτοῦ. [13]ἔλεος ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἔλεος δὲ κυ- 13
ρίου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα· ἐλέγχων καὶ παιδεύων καὶ διδάσκων καὶ ἐπιστρέφων
ὡς ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ. [14]τοὺς ἐκδεχομένους παιδείαν ἐλεεῖ, καὶ τοὺς 14
κατασπεύδοντας ἐπὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ. [15]τέκνον, ἐν ἀγαθοῖς μὴ δῷς μῶμον, 15
καὶ ἐν πάσῃ δόσει λύπην λόγων. [16]οὐχὶ καύσωνα ἀναπαύσει δρόσος; οὕτως 16
κρείσσων λόγος ἢ δόσις. [17]οὐκ ἰδοὺ λόγος ὑπὲρ δόμα ἀγαθόν; καὶ ἀμφότερα 17
παρὰ ἀνδρὶ κεχαριτωμένῳ. [18]μωρὸς ἀχαρίστως ὀνειδιεῖ, καὶ δόσις βασκάνου 18
ἐκτήκει ὀφθαλμούς. [19]πρὶν ἢ λαλῆσαι μάνθανε, καὶ πρὸ ἀῤῥωστίας θερα- 19
πεύου· [20]πρὸ κρίσεως ἐξέταζε σεαυτόν, καὶ ἐν ὥρᾳ ἐπισκοπῆς εὑρήσεις ἐξι- 20
λασμόν· [21]πρὶν ἀῤῥωστῆσαί σε ταπεινώθητι, καὶ ἐν καιρῷ ἁμαρτημάτων 21
δεῖξον ἐπιστροφήν. [22]μὴ ἐμποδισθῇς τοῦ ἀποδοῦναι εὐχὴν εὐκαίρως, καὶ μὴ 22
μείνῃς ἕως θανάτου δικαιωθῆναι· [23]πρὶν εὔξασθαι ἑτοίμασον σεαυτόν, καὶ 23
μὴ γίνου ὡς ἄνθρωπος πειράζων τὸν κύριον. [24]μνήσθητι θυμοῦ ἐν ἡμέραις 24
τελευτῆς, καὶ καιρὸν ἐκδικήσεως ἐν ἀποστροφῇ προσώπου. [25]μνήσθητι και- 25
ρὸν λιμοῦ ἐν καιρῷ πλησμονῆς, πτωχείαν καὶ ἔνδειαν ἐν ἡμέραις πλούτου.
[26]ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας μεταβάλλει καιρός, καὶ πάντα ἐστὶ ταχινὰ ἔναντι 26
κυρίου. [27]ἄνθρωπος σοφὸς ἐν παντὶ εὐλαβηθήσεται, καὶ ἐν ἡμέραις ἁμαρ- 27
τιῶν προςέξει ἀπὸ πλημμελείας. [28]πᾶς συνετὸς ἔγνω σοφίαν, καὶ τῷ εὑρόντι 28
αὐτὴν δώσει ἐξομολόγησιν. [29]συνετοὶ ἐν λόγοις καὶ αὐτοὶ ἐσοφίσαντο, καὶ 29
ἀνώμβρησαν παροιμίας ἀκριβεῖς. ΕΓΚΡΑΤΕΙΑ ΨΥΧΗΣ. [30]ὀπίσω τῶν ἐπι- 30
θυμιῶν σου μὴ πορεύου, καὶ ἀπὸ τῶν ὀρέξεών σου κωλύου· [31]ἐὰν χορηγή- 31
σῃς τῇ ψυχῇ σου εὐδοκίαν ἐπιθυμίας, ποιήσει σε ἐπίχαρμα τῶν ἐχθρῶν σου.
[32]μὴ εὐφραίνου ἐπὶ πολλῇ τρυφῇ, μηδὲ προςδεθῇς συμβολῇ αὐτῆς· [33]μὴ 32 33
γίνου πτωχὸς συμβολοκοπῶν ἐκ δανεισμοῦ, καὶ οὐδέν σοί ἐστιν ἐν μαρσυπείῳ.

XIX.

'Εργάτης μέθυσος οὐ πλουτισθήσεται, ὁ ἐξουθενῶν τὰ ὀλίγα κατὰ μι-
κρὸν πεσεῖται. [2]οἶνος καὶ γυναῖκες ἀποστήσουσι συνετούς, καὶ ὁ κολλώμενος 2
πόρναις τολμηρότερος ἔσται· [3]σῆτες καὶ σκώληκες κληρονομήσουσιν αὐτόν, 3
καὶ ψυχὴ τολμηρὰ ἐξαρθήσεται. [4]ὁ ταχὺ ἐμπιστεύων κοῦφος καρδίᾳ, καὶ ὁ 4
ἁμαρτάνων εἰς ψυχὴν αὐτοῦ πλημμελήσει. [5]ὁ εὐφραινόμενος καρδίᾳ κατα- 5
γνωσθήσεται, [6]καὶ ὁ μισῶν λαλιὰν ἐλαττονοῦται κακίᾳ. [7]μηδέποτε δευτερώ- 6 7

4. C τα μεγαλια του κυριου 5. C εργα pro ελεη 6. C* ελαττουσθαι 7. συντελεσει α. τ. ερχεται ... AC απορρηθησεται 10. C εν ημεραις 12. ιδεν ... *τ. καταστρ. αυτου 13. C om και ante επιστρεφων ... C το π. αυτων 14. AC παιδιαν ελεα 15. C λογω 17. ουχ ιδου 20. ιλασμον 23. C ευξεσθαι σε ... C γεινου 24. C** εν ημερα ... C εν επιστροφη 25. μνησθ. κατα καιρον λ. εν ημεραις πλ. 27. om και 29. C ανωμβρωσαν ... *εν παροιμιαις ... C** om (vdtr) εγκρατ. ψυχης 30. μη κωλυου 31. εαν ευδοκησεις τη ... ποιησεις επιχαρμα 32. μη προσδεηθης συμβολης, C μηδε προσδεηθης συ συμβολη 33. AC δανισμου ... AC μαρσιππω XIX. 1. C ο εξουδενων 2. C τολμηρος 3. AC σηπη και σκωλ. 4. C ενπιστευων 6. ελαττον. καρδια

8 σῃς λόγον, καὶ οὐθέν σοι οὐ μὴ ἐλαττονωθῇ. [8] ἐν φίλῳ καὶ ἐν ἐχθρῷ μὴ
9 διηγοῦ, καὶ εἰ μή ἐστί σοι ἁμαρτία, μὴ ἀποκάλυπτε· [9] ἀκήκοε γάρ σου καὶ
10 ἐφυλάξατό σε, καὶ ἐν καιρῷ μισήσει σε. [10] ἀκήκοας λόγον, συναποθανέτω
11 σοι· θάρσει, οὐ μή σε ῥήξει. [11] ἀπὸ προςώπου λόγου ὠδινήσει μωρός, ὡς
12 ἀπὸ προςώπου βρέφους ἡ τίκτουσα. [12] βέλος πεπηγὸς ἐν μηρῷ σαρκός, οὕτως
13 λόγος ἐν κοιλίᾳ μωροῦ. [13] ἔλεγξον φίλον, μή ποτε οὐκ ἐποίησεν, καὶ εἴ τι
14 ἐποίησε, μή ποτε προςθῇ. [14] ἔλεγξον τὸν φίλον, μή ποτε οὐκ εἶπε, καὶ εἰ
15 εἴρηκεν, ἵνα μὴ δευτερώσῃ. [15] ἔλεγξον φίλον, πολλάκις γὰρ γίνεται διαβολή,
16 καὶ μὴ παντὶ λόγῳ πίστευε. [16] ἔστιν ὀλισθαίνων καὶ οὐκ ἀπὸ ψυχῆς, καὶ τίς
17 οὐχ ἡμάρτησεν ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ; [17] ἔλεγξον τὸν πλησίον σου πρὶν ἢ ἀπειλῆ-
20 σαι, καὶ δὸς τόπον νόμῳ ὑψίστου. [20] πᾶσα σοφία φόβος κυρίου, καὶ ἐν πάσῃ
22 σοφίᾳ ποίησις νόμου. [22] καὶ οὐκ ἔστι σοφία πονηρίας ἐπιστήμη, καὶ οὐκ ἔστιν
23 ὅπου βουλὴ ἁμαρτωλῶν φρόνησις. [23] ἔστι πονηρία καὶ αὕτη βδέλυγμα, καὶ
24 ἔστιν ἄφρων ἐλαττούμενος σοφίᾳ. [24] κρείττων ἡττώμενος ἐν συνέσει ἔμφοβος
25 ἢ περισσεύων ἐν φρονήσει καὶ παραβαίνων νόμον. [25] ἔστι πανουργία ἀκριβὴς
26 καὶ αὕτη ἄδικος, καὶ ἔστι διαστρέφων χάριν τοῦ ἐκφᾶναι κρίμα. [26] ἔστι πο-
27 νηρευόμενος συγκεκυφὼς μελανίᾳ, καὶ τὰ ἐντὸς αὐτοῦ πλήρης δόλου· [27] συγκύ-
28 φων πρόςωπον καὶ ἑτεροκωφῶν, ὅπου οὐκ ἐπεγνώσθη προφθάσει σε· [28] καὶ
ἐὰν ὑπὸ ἐλαττώματος ἰσχύος κωλυθῇ ἁμαρτεῖν, ἐὰν εὕρῃ καιρὸν κακοποιήσει.
29 [29] ἀπὸ ὁράσεως ἐπιγνωσθήσεται ἀνήρ, καὶ ἀπὸ ἀπαντήσεως προςώπου ἐπι-
30 γνωσθήσεται νοήμων· [30] στολισμὸς ἀνδρὸς καὶ γέλως ὀδόντων καὶ βήματα
ἀνθρώπου ἀναγγέλλει τὰ περὶ αὐτοῦ. (20, 1.) ἔστιν ἔλεγχος ὃς οὐκ ἔστιν
ὡραῖος, καὶ ἔστι σιωπῶν καὶ αὐτὸς φρόνιμος.

XX.

2 [2] Ὡς καλὸν ἐλέγξαι ἢ θυμοῦσθαι, καὶ ὁ ἀνθομολογούμενος ἀπὸ ἐλαττώσεως
4 κωλυθήσεται. [4] ἐπιθυμία εὐνούχου ἀποπαρθενῶσαι νεάνιδα, οὕτως ὁ ποιῶν ἐν
5 βίᾳ κρίματα. [5] ἔστι σιωπῶν εὑρισκόμενος σοφός, καὶ ἔστι μισητὸς ἀπὸ πολ-
6 λῆς λαλιᾶς. [6] ἔστι σιωπῶν, οὐ γὰρ ἔχει ἀπόκρισιν, καὶ ἔστι σιωπῶν εἰδὼς
7 καιρόν. [7] ἄνθρωπος σοφὸς σιγήσει ἕως καιροῦ, ὁ δὲ λαπιστὴς καὶ ἄφρων
8 ὑπερβήσεται καιρόν. [8] ὁ πλεονάζων λόγῳ βδελυχθήσεται, καὶ ὁ ἐνεξουσιαζό-
9 μενος μισηθήσεται. [9] ἔστιν εὐοδία ἐν κακοῖς ἀνδρί, καὶ ἔστιν εὕρεμα εἰς
10 ἐλάττωσιν. [10] ἔστι δόσις ἣ οὐ λυσιτελήσει σοι, καὶ ἔστι δόσις ἧς τὸ ἀνταπό-
11 δομα διπλοῦν. [11] ἔστιν ἐλάττωσις ἕνεκεν δόξης, καὶ ἔστιν ὃς ἀπὸ ταπεινώσεως
12 ἦρε κεφαλήν. [12] ἔστιν ἀγοράζων πολλὰ ὀλίγου καὶ ἀποτιννύων αὐτὰ ἑπτα-
13 πλάσιον. [13] ὁ σοφὸς ἐν λόγῳ ἑαυτὸν προςφιλῆ ποιήσει, χάριτες δὲ μωρῶν ἐκ-
14 χυθήσονται. [14] δόσις ἄφρονος οὐ λυσιτελήσει σοι, οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
15 ἀνθ᾽ ἑνὸς πολλοί· [15] ὀλίγα δώσει καὶ πολλὰ ὀνειδίσει, καὶ ἀνοίξει τὸ στόμα
αὐτοῦ ὡς κήρυξ· σήμερον δανειεῖ καὶ αὔριον ἀπαιτήσει, μισητὸς ἄνθρωπος

---

7. C ουδεν ... ελαττονηθη 8. AC και εχθρω 9. C σου γαρ ... (μασησει) 10. C συναποθανειτω ... θαρση 12. C πεπηγως 13. C ελεγχον ... C και η τι ... om και ει τι usque προςθη 14. om ελεγξ. usque ειπε ... C* ελεγχον et C τον πλησιον ... AC και η ειρηκεν ... δευτερωσει 15. C* ελεγχον 16. θλισθανων ... AC ημαρτεν (17. C νομον) 20. C παρα κυριου pro φοβ. κυρ. ... AC** ποιησεις 22. AC om οπου 24. C κρισσων ... εν συνεσει pro εν φρονησει 26. πληρεις 27. C εγνωσθη 28. κακοποι. σε 29. C* και απο ορασεως 30. C βημα ... AC αναγγελει et C add σοι ... τα περι εμου (20, 1.) C σιωπων in rasura habet XX. 2. C κωλυσθησεται 4. C αποπαρθενωσεν 7. αφιων pro αφρων 8. λογον ... ο εξουσιαζομενος 9. ευωδια 11. εστιν ελαττων 12. ο αγοραζων ... αποτηννυων 13. εν λογοις ... *προςφιλην 15. δανιει κ. αυρ. αποτισει

ὁ τοιοῦτος. [16] μωρὸς ἐρεῖ Οὐχ ὑπάρχει μοι φίλος, καὶ οὐκ ἔστι χάρις τοῖς 16
ἀγαθοῖς μου· οἱ ἔσθοντες τὸν ἄρτον μου φαῦλοι γλώσσῃ. [17] ποσάκις καὶ ὅσοι 17
καταγελάσονται αὐτοῦ; [18] ὀλίσθημα ἀπὸ ἐδάφους μᾶλλον ἢ ἀπὸ γλώσσης, 18
οὕτως πτῶσις κακῶν κατὰ σπουδὴν ἥξει. [19] ἄνθρωπος ἄχαρις, μῦθος ἄκαιρος· 19
ἐν στόματι ἀπαιδεύτων ἐνδελεχισθήσεται. [20] ἀπὸ στόματος μωροῦ ἀποδοκι- 20
μασθήσεται παραβολή, οὐ γὰρ μὴ εἴπῃ αὐτὴν ἐν καιρῷ αὐτῆς. [21] ἔστι κω- 21
λυόμενος ἁμαρτάνειν ἀπὸ ἐνδείας, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει αὐτοῦ οὐ κατανυγή-
σεται. [22] ἔστιν ἀπολλύων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ δι' αἰσχύνην, καὶ ἀπὸ ἄφρονος 22
προςώπου ἀπολεῖ αὐτήν. [23] ἔστι χάριν αἰσχύνης ἐπαγγελλόμενος φίλῳ, καὶ 23
ἐκτήσατο αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν. [24] μῶμος πονηρὸς ἐν ἀνθρώπῳ ψεῦδος, ἐν 24
στόματι ἀπαιδεύτων ἐνδελεχισθήσεται. [25] αἱρετὸν κλέπτης ἢ ὁ ἐνδελεχίζων 25
ψεύδει, ἀμφότεροι δὲ ἀπώλειαν κληρονομήσουσιν. [26] ἦθος ἀνθρώπου ψευδοῦς 26
ἀτιμία, καὶ ἡ αἰσχύνη αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐνδελεχῶς. ΛΟΓΟΙ ΠΑΡΑΒΟΛΩΝ.
[27] ὁ σοφὸς ἐν λόγοις προάξει ἑαυτόν, καὶ ἄνθρωπος φρόνιμος ἀρέσει μεγι- 27
στᾶσιν· [28] ὁ ἐργαζόμενος γῆν ἀνυψώσει θημωνίαν αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀρέσκων 28
μεγιστᾶσιν ἐξιλάσεται ἀδικίαν. [29] ξένια καὶ δῶρα ἀποτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σο- 29
φῶν, καὶ ὡς φιμὸς ἐν στόματι ἀποτρέπει ἐλεγμούς. [30] σοφία κεκρυμμένη 30
καὶ θησαυρὸς ἀφανής, τίς ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέροις; [31] κρείσσων ἄνθρωπος 31
ἀποκρύπτων τὴν μωρίαν αὐτοῦ ἢ ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν σοφίαν αὐτοῦ.

XXI.

Τέκνον ἥμαρτες, μὴ προςθῇς μηκέτι, καὶ περὶ τῶν προτέρων σου δεή-
θητι. [2] ὡς ἀπὸ προςώπου ὄφεως φεῦγε ἀπὸ ἁμαρτίας· ἐὰν γὰρ προςέλθῃς, 2
δήξεταί σε· ὀδόντες λέοντος οἱ ὀδόντες αὐτῆς, ἀναιροῦντες ψυχὰς ἀνθρώ-
πων. [3] ὡς ῥομφαία δίστομος πᾶσα ἀνομία, τῇ πληγῇ αὐτῆς οὐκ ἔστιν ἴασις. 3
[4] καταπληγμὸς καὶ ὕβρις ἐρημώσουσι πλοῦτον, οὕτως οἶκος ὑπερηφάνου ἐρη- 4
μωθήσεται. [5] δέησις πτωχοῦ ἐκ στόματος ἕως ὠτίων αὐτοῦ, καὶ τὸ κρίμα 5
αὐτοῦ κατὰ σπουδὴν ἔρχεται. [6] μισῶν ἐλεγμὸν ἐν ἴχνει ἁμαρτωλοῦ, καὶ ὁ 6
φοβούμενος κύριον ἐπιστρέψει ἐν καρδίᾳ. [7] γνωστὸς μακρόθεν ὁ δυνατὸς ἐν 7
γλώσσῃ, ὁ δὲ νοήμων οἶδεν ἐν τῷ ὀλισθαίνειν αὐτόν. [8] ὁ οἰκοδομῶν τὴν 8
οἰκίαν αὐτοῦ ἐν χρήμασιν ἀλλοτρίοις ὡς ὁ συνάγων αὐτοῦ τοὺς λίθους εἰς
χειμῶνα. [9] στυππεῖον συνηγμένον συναγωγὴ ἀνόμων, καὶ ἡ συντέλεια αὐτῶν 9
φλὸξ πυρός. [10] ὁδὸς ἁμαρτωλῶν ὡμαλισμένη ἐκ λίθων, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ αὐ- 10
τῆς βόθρος ᾅδου. [11] ὁ φυλάσσων νόμον κατακρατεῖ τοῦ ἐννοήματος αὐτοῦ, 11
καὶ συντέλεια τοῦ φόβου κυρίου σοφία. [12] οὐ παιδευθήσεται ὃς οὐκ ἔστι πανοῦρ- 12
γος· ἔστι πανουργία πληθύνουσα πικρίαν. [13] γνῶσις σοφοῦ ὡς κατακλυσμὸς 13
πληθυνθήσεται, καὶ ἡ βουλὴ αὐτοῦ ὡς πηγὴ ζωῆς. [14] ἔγκατα μωροῦ ὡς ἀγ- 14
γεῖον συντετριμμένον, καὶ πᾶσαν γνῶσιν οὐ κρατήσει. [15] λόγον σοφὸν ἐὰν 15
ἀκούσῃ ἐπιστήμων, αἰνέσει αὐτὸν καὶ ἐπ' αὐτὸν προςθήσει· ἤκουσεν ὁ σπα-
ταλῶν καὶ ἀπήρεσεν αὐτῷ, καὶ ἀπέστρεψεν αὐτὸν ὀπίσω τοῦ νώτου αὐτοῦ.
[16] ἐξήγησις μωροῦ ὡς ἐν ὁδῷ φορτίον, ἐπὶ δὲ χείλους συνετοῦ εὑρεθήσεται 16
χάρις. [17] στόμα φρονίμου ζητηθήσεται ἐν ἐκκλησίᾳ, καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ 17
διανοηθήσεται ἐν καρδίᾳ. [18] ὡς οἶκος ἠφανισμένος οὕτως μωρῷ σοφία, καὶ 18
γνῶσις ἀσυνέτου ἀδιεξέταστοι λόγοι. [19] πέδαι ἐν ποσὶν ἀνοήτοις παιδεία, καὶ 19

16. om μοι 22. απολλυει pro απολει 25. om ἢ ὁ 26. ψευδος 27. προςαξει 28. θειμωνιαν ... αδικιας 29. αποτρεμει 31. κριττων XXI. 3. και τη πληγη 4. υπερηφανων 6. ελεγχον ... τον θεον 7. ολισθανειν 8. ως συναγων τους λιθους αυτου 9. στυππιον ... ειςαγωγη 10. επ εσχατων 12. AC εστιν δε ... ** παιδιαν 13. C η βουλη αυτων 14. A ως αγγιον, C αγγιον omisso ως 15. οπισω των ωτων αυτου 16. C φ** ρητιον ... om χαρις 17. AC διανοηθησονται 19. C εν πασιν ... ανομια του παιδιου pro ανοη. παιδεια (C παιδια)

20 ὡς χειροπέδαι ἐπὶ χειρὸς δεξιᾶς. [20] μωρὸς ἐν γέλωτι ἀνυψοῖ φωνὴν αὐτοῦ,
21 ἀνὴρ δὲ πανοῦργος μόλις ἡσυχῇ μειδιάσει. [21] ὡς κόσμος χρυσοῦ φρονίμῳ
22 παιδεία, καὶ ὡς χλιδὼν ἐπὶ βραχίονι δεξιῷ. [22] ποὺς μωροῦ ταχὺς εἰς οἰκίαν,
23 ἄνϑρωπος δὲ πολύπειρος αἰσχυνϑήσεται ἀπὸ προσώπου. [23] ἄφρων ἀπὸ ϑύρας
24 παρακύπτει εἰς οἰκίαν, ἀνὴρ δὲ πεπαιδευμένος ἔξω στήσεται. [24] ἀπαιδευσία
25 ἀνϑρώπου ἀκροᾶσϑαι παρὰ ϑύραν, ὁ δὲ φρόνιμος βαρυνϑήσεται ἀτιμίᾳ. [25] χείλη
ἀλλοτρίων ἐν τούτοις βαρυνϑήσεται, λόγοι δὲ φρονίμων ἐν ζυγῷ σταϑήσον-
26 ται. [26] ἐν στόματι μωρῶν ἡ καρδία αὐτῶν, καρδία δὲ σοφῶν στόμα αὐτῶν.
27 [27] ἐν τῷ καταρᾶσϑαι ἀσεβῆ τὸν σατανᾶν αὐτὸς καταρᾶται τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν.
28 [28] μολύνει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ὁ ψιϑυρίζων, καὶ ἐν παροικήσει μισηϑήσεται.

XXII.

Λίϑῳ ἠρδαλωμένῳ συνεβλήϑη ὀκνηρός, καὶ πᾶς ἐκσυριεῖ ἐπὶ τῇ ἀτιμίᾳ
2 αὐτοῦ. [2] βολβίτῳ κοπρίων συνεβλήϑη ὀκνηρός, πᾶς ὁ ἀναιρούμενος αὐτὸν ἐκ-
3 τινάξει χεῖρα. [3] αἰσχύνη πατρὸς ἐν γεννήσει ἀπαιδεύτου, ϑυγάτηρ δὲ ἐπ' ἐλατ-
4 τώσει γίνεται. [4] ϑυγάτηρ φρονίμη κληρονομήσει ἄνδρα αὐτῆς, καὶ ἡ καται-
5 σχύνουσα εἰς λύπην γεννήσαντος· [5] πατέρα καὶ ἄνδρα καταισχύνει ἡ ϑρασεῖα,
6 καὶ ὑπὸ ἀμφοτέρων ἀτιμασϑήσεται. [6] μουσικὰ ἐν πένϑει ἄκαιρος διήγησις,
7 μάστιγες καὶ παιδεία ἐν παντὶ καιρῷ σοφίας. [7] συγκολλῶν ὄστρακον ὁ διδά-
8 σκων μωρόν, ἐξεγείρων καϑεύδοντα ἐκ βαϑέως ὕπνου· [8] διηγούμενος νυστά-
11 ζοντι ὁ διηγούμενος μωρῷ, καὶ ἐπὶ συντελείᾳ ἐρεῖ Τί ἐστιν; [11] ἐπὶ νεκρῷ
κλαῦσον, ἐξέλιπε γὰρ φῶς, καὶ ἐπὶ μωρῷ κλαῦσον, ἐξέλιπε γὰρ σύνεσις· ἥδιον
κλαῦσον ἐπὶ νεκρῷ ὅτι ἀνεπαύσατο, τοῦ δὲ μωροῦ ὑπὲρ ϑάνατον ἡ ζωὴ πο-
12 νηρά. [12] πένϑος νεκροῦ ἑπτὰ ἡμέραι, μωροῦ δὲ καὶ ἀσεβοῦς πᾶσαι αἱ ἡμέραι
13 τῆς ζωῆς αὐτοῦ. [13] μετὰ ἄφρονος μὴ πληϑύνῃς λόγον, καὶ πρὸς ἀσύνετον μὴ
πορεύου· φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ ἵνα μὴ κόπον ἔχῃς καὶ οὐ μὴ μολυνϑῇς ἐν τῷ
ἐντιναγμῷ αὐτοῦ· ἔκκλινον ἀπ' αὐτοῦ καὶ εὑρήσεις ἀνάπαυσιν, καὶ οὐ μὴ
14 ἀκηδιάσῃς ἐν τῇ ἀπονοίᾳ αὐτοῦ. [14] ὑπὲρ μόλυβδον τί βαρυνϑήσεται, καὶ τί
15 αὐτῷ ὄνομα ἀλλ' ἢ μωρός; [15] ἄμμον καὶ ἅλα καὶ βῶλον σιδήρου εὔκοπον
16 ὑπενεγκεῖν ἢ ἄνϑρωπον ἀσύνετον. [16] ἱμάντωσις ξυλίνη ἐνδεδεμένη εἰς οἰκοδο-
μὴν ἐν συσσεισμῷ οὐ διαλυϑήσεται, οὕτως καρδία ἐστηριγμένη ἐπὶ διανοή-
17 ματος βουλῆς ἐν καιρῷ οὐ δειλιάσει. [17] καρδία ἡδρασμένη ἐπὶ διανοίας συνέ-
18 σεως ὡς κόσμος ψαμμωτὸς τοίχου ξυστοῦ. [18] χάρακες ἐπὶ μετεώρου κείμενοι
κατέναντι ἀνέμου οὐ μὴ ὑπομείνωσιν, οὕτως καρδία δειλὴ ἐπὶ διανοήματος
19 μωροῦ κατέναντι παντὸς φόβου οὐ μὴ ὑπομείνῃ. [19] ὁ νύσσων ὀφϑαλμὸν κατάξει
20 δάκρυα, καὶ ὁ νύσσων καρδίαν ἐκφαίνει αἴσϑησιν. [20] βάλλων λίϑον ἐπὶ πετεινὰ
21 ἀποσοβεῖ αὐτά, καὶ ὁ ὀνειδίζων φίλον διαλύσει φιλίαν. [21] ἐπὶ φίλον ἐὰν σπά-
22 σῃς ῥομφαίαν μὴ ἀπελπίσῃς, ἔστι γὰρ ἐπάνοδος· [22] ἐπὶ φίλον ἐὰν ἀνοίξῃς
στόμα, μὴ εὐλαβηϑῇς, ἔστι γὰρ διαλλαγή· πλὴν ὀνειδισμοῦ καὶ ὑπερηφανίας

---

20. AC την φωνην αυτου ... AC μηδιασει 21. AC χρυσους ... AC παιδια ... κλιδων, C* χελιδων 24. C παρα ϑυρας ... AC ατιμιαν 25. C βαρυνϑησονται 26. καρδ. δε φρονιμων 27. καταρασασϑαι ... ασεβην, C τον ασεβη ... την ψυχ. αυτου 28. C και ου εαν παροικησει XXII. 2. κοπριω ... C εκτιναξαι 5. η ϑρησκια 6. AC μαστιγ. δε και παιδια 7. βαϑεου, C βαϑεος 11. AC εξελειπεν bis (ed. rom. om εξελιπε γαρ ante φως) ... AC συνεσιν ... AC ιδιον ... του γαρ μωρου, C του μωρου ... A (item C* vdtr) om ἡ 12. αυτων 13. εντιναγματι ... κηδιασης ... C υπονοια 14. AC μολιβον (A vitiose βολιβον?) 15. σιδηρουν 16. ** ενδεδεμενη post οικοδ. pon. (*om) ... συσσισμω, C συσισμω 17. επι διανοια 18. AC χαλικες ... ου μη υπομενουσιν, C ουκ υπομινουσιν 19. οφϑαλμους

καὶ μυστηρίου ἀποκαλύψεως καὶ πληγῆς δολίας, ἐν τούτοις ἀποφεύξεται πᾶς
φίλος. 23 πίστιν κτῆσαι ἐν πτωχείᾳ μετὰ τοῦ πλησίον, ἵνα ἐν τοῖς ἀγαϑοῖς 23
αὐτοῦ ὁμοῦ πλησϑῇς· ἐν καιρῷ ϑλίψεως διάμενε αὐτῷ, ἵνα ἐν τῇ κληρονο-
μίᾳ αὐτοῦ συγκληρονομήσῃς. 24 πρὸ πυρὸς ἀτμὶς καμίνου καὶ καπνός, οὕτως 24
πρὸ αἱμάτων λοιδορίαι. 25 φίλον σκεπάσαι οὐκ αἰσχυνϑήσομαι, καὶ ἀπὸ προσώ- 25
που αὐτοῦ οὐ μὴ κρυβῶ, 26 καὶ εἰ κακά μοι συμβῇ δι' αὐτόν, πᾶς ὁ ἀκούων 26
φυλάξεται ἀπ' αὐτοῦ. 27 τίς δώσει μοι ἐπὶ στόμα μου φυλακὴν καὶ ἐπὶ τῶν 27
χειλέων μου σφραγῖδα πανοῦργον, ἵνα μὴ πέσω ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἡ γλῶσσά
μου ἀπολέσῃ με;

XXIII.

Κύριε, πάτερ καὶ δέσποτα ζωῆς μου, μὴ ἐγκαταλίπῃς με ἐν βουλῇ αὐ-
τῶν, μὴ ἀφῇς με πεσεῖν ἐν αὐτοῖς. 2 τίς ἐπιστήσει ἐπὶ τοῦ διανοήματός μου 2
μάστιγας, καὶ ἐπὶ τῆς καρδίας μου παιδείαν σοφίας, ἵνα ἐπὶ τοῖς ἀγνοήμα-
σί μου μὴ φείσονται, καὶ οὐ μὴ παρῇ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, 3 ὅπως μὴ 3
πληϑύνωσιν αἱ ἄγνοιαί μου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι μου πλεονάσωσι, καὶ πεσοῦμαι
ἔναντι τῶν ὑπεναντίων, καὶ ἐπιχαρεῖταί μοι ὁ ἐχϑρός μου. 4 κύριε, πάτερ καὶ 4
ϑεὲ ζωῆς μου, μετεωρισμὸν ὀφϑαλμῶν μὴ δῷς μοι, 5 καὶ ἐπιϑυμίαν ἀπόστρε- 5
ψον ἀπ' ἐμοῦ· 6 κοιλίας ὄρεξις καὶ συνουσιασμὸς μὴ καταλαβέτωσάν με, 6
καὶ ψυχῇ ἀναιδεῖ μὴ παραδῷς με. ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΟΜΑΤΟΣ. 7 παιδείαν 7
στόματος ἀκούσατε τέκνα, καὶ ὁ φυλάσσων οὐ μὴ ἁλῷ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐ-
τοῦ· 8 καταλειφϑήσεται ἁμαρτωλός, καὶ λοίδορος καὶ ὑπερήφανος σκανδα- 8
λισϑήσονται ἐν αὐτοῖς. 9 ὅρκῳ μὴ ἐϑίσῃς τὸ στόμα σου, καὶ ὀνομασίᾳ τοῦ 9
ἁγίου μὴ συνεϑισϑῇς. 10 ὥσπερ γὰρ οἰκέτης ἐξεταζόμενος ἐνδελεχῶς ἀπὸ μώ- 10
λωπος οὐκ ἐλαττωϑήσεται, οὕτως καὶ ὁ ὀμνύων καὶ ὀνομάζων διὰ παντὸς
ἀπὸ ἁμαρτίας οὐ μὴ καϑαρισϑῇ. 11 ἀνὴρ πολύορκος πλησϑήσεται ἀνομίας, 11
καὶ οὐκ ἀποστήσεται ἀπὸ τοῦ οἴκου αὐτοῦ μάστιξ· ἐὰν πλημμελήσῃ, ἁμαρτία
αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ, κἂν ὑπερίδῃ, ἥμαρτε δισσῶς· καὶ εἰ διὰ κενῆς ὤμοσεν,
οὐ δικαιωϑήσεται, πλησϑήσεται γὰρ ἐπαγωγῶν ὁ οἶκος αὐτοῦ. 12 ἔστι λέξις 12
ἀντιπεριβεβλημένη ϑανάτῳ, μὴ εὑρεϑήτω ἐν κληρονομίᾳ Ἰακώβ· ἀπὸ γὰρ
εὐσεβῶν ταῦτα πάντα ἀποστήσεται, καὶ ἐν ἁμαρτίαις οὐκ ἐγκυλισϑήσονται.
13 ἀπαιδευσίαν ἀσυρῆ μὴ συνεϑίσῃς τὸ στόμα σου· ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ λόγος 13
ἁμαρτίας. 14 μνήσϑητι πατρὸς καὶ μητρός σου, ἀνὰ μέσον γὰρ μεγιστάνων 14
συνεδρεύεις· μή ποτ' ἐπιλάϑῃ ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ τῷ ἐϑισμῷ σου μωραν-
ϑῇς, καὶ ϑελήσεις εἰ μὴ ἐγεννήϑης, καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ σου κατα-
ράσῃ. 15 ἄνϑρωπος συνεϑιζόμενος λόγοις ὀνειδισμοῦ ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις 15
αὐτοῦ οὐ μὴ παιδευϑῇ. 16 δύο εἴδη πληϑύνουσιν ἁμαρτίας, καὶ τὸ τρίτον 16
ἐπάξει ὀργήν· ψυχὴ ϑερμὴ ὡς πῦρ καιόμενον, οὐ μὴ σβεσϑῇ ἕως ἂν κατα-
ποϑῇ· ἄνϑρωπος πόρνος ἐν σώματι σαρκὸς αὐτοῦ, οὐ μὴ παύσηται ἕως ἂν
ἐκκαύσῃ πῦρ· 17 ἀνϑρώπῳ πόρνῳ πᾶς ἄρτος ἡδύς, οὐ μὴ κοπάσῃ ἕως ἂν 17
τελευτήσῃ· 18 ἄνϑρωπος παραβαίνων ἀπὸ τῆς κλίνης αὐτοῦ, λέγων ἐν τῇ ψυχῇ 18
αὐτοῦ Τίς με ὁρᾷ; σκότος κύκλῳ μου, καὶ οἱ τοῖχοί με καλύπτουσι, καὶ οὐ-
ϑείς με ὁρᾷ, τί εὐλαβοῦμαι; τῶν ἁμαρτιῶν μου οὐ μὴ μνησϑήσεται ὁ ὕψι-

---

22. πας ο φιλ. 23. ινα επι τοις αγ. αυτ. ευφρανϑης συ 26. συμβεβηκεν ... πας ακουων 27. δωσει επι στοματι μου ... πανουργων XXIII. 1. πατηρ κ. ϑεος ζωης ... εγκαταλειπης ... και μη αφης 2. επιστηση ... παιδιας ... φισωνται 3. πληϑυνϑωσιν 6. αναιδη ... om παιδεια στοματος 7. παιδιαν ... εν τ. χειλ. αυτ. cum καταλειφϑ. conjg. 8. αμαρτωλος c. seqq. conjg. 9. ονομασ. του υψιστου 10. και ο ονομαζων δ. παντ. το ονομα κυριου απο αμαρτ. 11. υπερειδη 14. πατρος σου ... μη ποτε ... om καταραση 16. πληϑυνωσιν ... ed. rom. καταποϑη c. seqq. conjg. 18. ανϑρωπ. πορνος παραβ. α. τ. κοιτης αυτου ... λεγων τη ... τινα ευλαβουμαι

19 στος· 19 καὶ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπων ὁ φόβος αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔγνω ὅτι ὀφθαλμοὶ
κυρίου μυριοπλασίως ἡλίου φωτεινότεροι, ἐπιβλέποντες πάσας ὁδοὺς ἀνθρώπων
20 καὶ κατανοοῦντες εἰς ἀπόκρυφα μέρη. 20 πρὶν ἢ κτισθῆναι τὰ πάντα ἔγνωσται
21 αὐτῷ, οὕτως καὶ μετὰ τὸ συντελεσθῆναι. 21 οὗτος ἐν πλατείαις πόλεως ἐκ-
22 δικηθήσεται, καὶ οὗ οὐχ ὑπενόησε πιασθήσεται. 22 οὕτως καὶ γυνὴ κατα-
23 λιποῦσα τὸν ἄνδρα καὶ παριστῶσα κληρονόμον ἐξ ἀλλοτρίου· 23 πρῶτον μὲν
γὰρ ἐν νόμῳ ὑψίστου ἠπείθησε, καὶ δεύτερον εἰς ἄνδρα ἑαυτῆς ἐπλημμέλησε,
καὶ τὸ τρίτον ἐν πορνείᾳ ἐμοιχεύθη, ἐξ ἀλλοτρίου ἀνδρὸς τέκνα παρέστησεν·
24 24 αὕτη εἰς ἐκκλησίαν ἐξαχθήσεται, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐπισκοπὴ ἔσται·
25 25 οὐ διαδώσουσι τὰ τέκνα αὐτῆς εἰς ῥίζαν, καὶ οἱ κλάδοι αὐτῆς οὐ δώσουσι
26 καρπόν· 26 καταλείψει εἰς κατάραν τὸ μνημόσυνον αὐτῆς, καὶ τὸ ὄνειδος αὐ-
27 τῆς οὐκ ἐξαλειφθήσεται· 27 καὶ ἐπιγνώσονται οἱ καταλειφθέντες ὅτι οὐθὲν
κρεῖττον φόβου κυρίου, καὶ οὐθὲν γλυκύτερον τοῦ προσέχειν ἐντολαῖς κυρίου.

XXIV.
ΑΙΝΕΣΙΣ ΣΟΦΙΑΣ.

Ἡ σοφία αἰνέσει ψυχὴν αὐτῆς, καὶ ἐν μέσῳ λαοῦ αὐτῆς καυχήσεται.
2 2 ἐν ἐκκλησίᾳ ὑψίστου στόμα αὐτῆς ἀνοίξει, καὶ ἔναντι δυνάμεως αὐτοῦ καυ-
3 χήσεται 3 Ἐγὼ ἀπὸ στόματος ὑψίστου ἐξῆλθον, καὶ ὡς ὁμίχλη κατεκάλυψα
4 γῆν· 4 ἐγὼ ἐν ὑψηλοῖς κατεσκήνωσα, καὶ ὁ θρόνος μου ἐν στύλῳ νεφέλης·
5 6 5 γῦρον οὐρανοῦ ἐκύκλωσα μόνη, καὶ ἐν βάθει ἀβύσσων περιεπάτησα· 6 ἐν
κύμασι θαλάσσης καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ἐν παντὶ λαῷ καὶ ἔθνει ἐκτησά-
7 μην· 7 μετὰ τούτων πάντων ἀνάπαυσιν ἐζήτησα, καὶ ἐν κληρονομίᾳ τίνος αὐ-
8 λισθήσομαι. 8 τότε ἐνετείλατό μοι ὁ κτίστης ἁπάντων, καὶ ὁ κτίσας με κατέ-
παυσε τὴν σκηνήν μου καὶ εἶπεν Ἐν Ἰακὼβ κατασκήνωσον, καὶ ἐν Ἰσραὴλ
9 κατακληρονομήθητι. 9 πρὸ τοῦ αἰῶνος ἀπ᾽ ἀρχῆς ἔκτισέ με, καὶ ἕως αἰῶνος
10 οὐ μὴ ἐκλίπω. 10 ἐν σκηνῇ ἁγίᾳ ἐνώπιον αὐτοῦ ἐλειτούργησα, καὶ οὕτως ἐν
11 Σιὼν ἐστηρίχθην· 11 ἐν πόλει ἠγαπημένῃ ὁμοίως με κατέπαυσε, καὶ ἐν Ἱε-
12 ρουσαλὴμ ἡ ἐξουσία μου· 12 καὶ ἐρρίζωσα ἐν λαῷ δεδοξασμένῳ, ἐν μερίδι
13 κυρίου κληρονομίας αὐτοῦ. 13 ὡς κέδρος ἀνυψώθην ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ὡς
14 κυπάρισσος ἐν ὄρεσιν Ἀερμών· 14 ὡς φοίνιξ ἀνυψώθην ἐν αἰγιαλοῖς, καὶ ὡς
φυτὰ ῥόδου ἐν Ἱεριχώ· ὡς ἐλαία εὐπρεπὴς ἐν πεδίῳ, καὶ ἀνυψώθην ὡς
15 πλάτανος. 15 ὡς κιννάμωμον καὶ ἀσπάλαθος ἀρωμάτων δέδωκα ὀσμήν, καὶ
ὡς σμύρνα ἐκλεκτὴ διέδωκα εὐωδίαν, ὡς χαλβάνη καὶ ὄνυξ καὶ στακτή, καὶ
16 ὡς λιβάνου ἀτμὶς ἐν σκηνῇ. 16 ἐγὼ ὡς τερέμινθος ἐξέτεινα κλάδους μου, καὶ
17 οἱ κλάδοι μου κλάδοι δόξης καὶ χάριτος. 17 ἐγὼ ὡς ἄμπελος βλαστήσασα
19 χάριν, καὶ τὰ ἄνθη μου καρπὸς δόξης καὶ πλούτου. 19 προσέλθετε πρός με
20 οἱ ἐπιθυμοῦντές μου, καὶ ἀπὸ τῶν γεννημάτων μου ἐμπλήσθητε· 20 τὸ γὰρ
μνημόσυνόν μου ὑπὲρ μέλι γλυκύ, καὶ ἡ κληρονομία μου ὑπὲρ μέλιτος κηροῦ.
21 22 21 οἱ ἐσθίοντές με ἔτι πεινάσουσι, καὶ οἱ πίνοντές με ἔτι διψήσουσιν· 22 ὁ
ὑπακούων μου οὐκ αἰσχυνθήσεται, καὶ οἱ ἐργαζόμενοι ἐν ἐμοὶ οὐχ ἁμαρτή-
23 σουσιν. 23 ταῦτα πάντα βίβλος διαθήκης θεοῦ ὑψίστου, νόμον ὃν ἐνετείλατο

---

19. κατανοουντες αποκρυφα 20. τελεσθηναι 21. και ος ουχ υπεν. κολασθησεται 22. καταλειπουσα 23. υψιστω ... ανδρα αυτης ... και εξ αλλοτρ. 25. ουκ οισουσιν καρπον 26. καταλειψις XXIV. σοφιας αινεσις 1. εμμεσω ... καυχησονται 3. ομιχλην 7. εζητησα αναπαυσιν ... ed. rom. τινός 8. om Εν ... κληρονομηθητι 9. απαρχην ... εως αιωνων ... εκλειπω 10. ελειτουργουν 11. εξουσιαν μου 13. εν ορει 14. και ως ελαια 15. δεδωκα pro διεδωκα ... και ως χαρβανη 16. εγω δε ως τερεβινθος 17. εβλαστησα 19. προσελθατε ... γενηματων 20. υπερ το μελι το γλυκυ ... μελιτος και κηριου 21. εσθοντες 23. ενετειλατο ημιν

Μωυσῆς, κληρονομίαν συναγωγαῖς Ἰακώβ· 25 ὁ πιμπλῶν ὡς Φεισῶν σοφίαν, 25
καὶ ὡς Τίγρις ἐν ἡμέραις νέων· 26 ὁ ἀναπληρῶν ὡς Εὐφράτης σύνεσιν, καὶ 26
ὡς Ἰορδάνης ἐν ἡμέραις θερισμοῦ· 27 ὁ ἐκφαίνων ὡς φῶς παιδείαν, ὡς Γηὼν 27
ἐν ἡμέραις τρυγητοῦ. 28 οὐ συνετέλεσεν ὁ πρῶτος γνῶναι αὐτήν, καὶ οὕτως ὁ 28
ἔσχατος οὐκ ἐξιχνίασεν αὐτήν· 29 ἀπὸ γὰρ θαλάσσης ἐπληθύνθη διανόημα 29
αὐτῆς, καὶ ἡ βουλὴ αὐτῆς ἀπὸ ἀβύσσου μεγάλης. 30 κἀγὼ ὡς διῶρυξ ἀπὸ 30
ποταμοῦ, καὶ ὡς ὑδραγωγὸς ἐξῆλθον εἰς παράδεισον· 31 εἶπα Ποτιῶ μου τὸν 31
κῆπον, καὶ μεθύσω μου τὴν πρασιάν· καὶ ἰδοὺ ἐγένετό μοι ἡ διῶρυξ εἰς
ποταμόν, καὶ ὁ ποταμός μου ἐγένετο εἰς θάλασσαν. 32 ἔτι παιδείαν ὡς ὄρθρον 32
φωτιῶ, καὶ ἐκφανῶ αὐτὰ ἕως εἰς μακράν· 33 ἔτι διδασκαλίαν ὡς προφητείαν 33
ἐκχεῶ, καὶ καταλείψω αὐτὴν εἰς γενεὰς αἰώνων. 34 ἴδετε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ 34
ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτήν.

XXV.

Ἐν τρισὶν ὡραΐσθην καὶ ἀνέστην ὡραία ἔναντι κυρίου καὶ ἀνθρώπων·
ὁμόνοια ἀδελφῶν, καὶ φιλία τῶν πλησίον, καὶ γυνὴ καὶ ἀνὴρ ἑαυτοῖς συμ-
περιφερόμενοι. 2 τρία δὲ εἴδη ἐμίσησεν ἡ ψυχή μου καὶ προσώχθισα σφόδρα 2
τῇ ζωῇ αὐτῶν· πτωχὸν ὑπερήφανον, καὶ πλούσιον ψεύστην, γέροντα μοιχὸν
ἐλαττούμενον συνέσει. 3 ἐν νεότητι οὐ συναγήοχας, καὶ πῶς ἂν εὕροις ἐν τῷ 3
γήρᾳ σου; 4 ὡς ὡραῖον πολιαῖς κρίσις, καὶ πρεσβυτέροις ἐπιγνῶναι βουλήν· 4
5 ὡς ὡραία γερόντων σοφία, καὶ δεδοξασμένοις διανόημα καὶ βουλή· 6 στέ- 5 6
φανος γερόντων πολυπειρία, καὶ τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος κυρίου. 7 ἐννέα 7
ὑπονοήματα ἐμακάρισα ἐν καρδίᾳ, καὶ τὸ δέκατον ἐρῶ ἐπὶ γλώσσης· ἄν-
θρωπος εὐφραινόμενος ἐπὶ τέκνοις, ζῶν καὶ βλέπων ἐπὶ πτώσει ἐχθρῶν·
8 μακάριος ὁ συνοικῶν γυναικὶ συνετῇ, καὶ ὃς ἐν γλώσσῃ οὐκ ὠλίσθησεν, καὶ 8
ὃς οὐκ ἐδούλευσεν ἀναξίῳ αὐτοῦ· 9 μακάριος ὃς εὗρε φρόνησιν, καὶ ὁ διηγού- 9
μενος εἰς ὦτα ἀκουόντων· 10 ὡς μέγας ὁ εὑρὼν σοφίαν, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὑπὲρ 10
τὸν φοβούμενον τὸν κύριον· 11 φόβος κυρίου ὑπὲρ πᾶν ὑπερέβαλεν, ὁ κρατῶν 11
αὐτοῦ τίνι ὁμοιωθήσεται; 13 πᾶσαν πληγήν, καὶ μὴ πληγὴν καρδίας· καὶ πᾶσαν 13
πονηρίαν, καὶ μὴ πονηρίαν γυναικός· 14 πᾶσαν ἐπαγωγήν, καὶ μὴ ἐπαγωγὴν 14
μισούντων· καὶ πᾶσαν ἐκδίκησιν, καὶ μὴ ἐκδίκησιν ἐχθρῶν. 15 οὐκ ἔστι κε- 15
φαλὴ ὑπὲρ κεφαλὴν ὄφεως, καὶ οὐκ ἔστι θυμὸς ὑπὲρ θυμὸν ἐχθροῦ. 16 συνοι- 16
κῆσαι λέοντι καὶ δράκοντι εὐδοκήσω ἢ ἐνοικῆσαι μετὰ γυναικὸς πονηρᾶς.
17 πονηρία γυναικὸς ἀλλοιοῖ τὴν ὅρασιν αὐτῆς, καὶ σκοτοῖ τὸ πρόσωπον αὐτῆς 17
ὡς σάκκον· 18 ἀνὰ μέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἀναπεσεῖται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ 18
ἀκούσας ἀνεστέναξε πικρά. 19 μικρὰ πᾶσα κακία πρὸς κακίαν γυναικός, κλῆρος 19
ἁμαρτωλοῦ ἐπιπέσοι αὐτῇ. 20 ἀνάβασις ἀμμώδης ἐν ποσὶ πρεσβυτέρου, οὕτως 20
γυνὴ γλωσσώδης ἀνδρὶ ἡσύχῳ. 21 μὴ προσπέσῃς ἐπὶ κάλλος γυναικός, καὶ 21
γυναῖκα μὴ ἐπιποθήσῃς. 22 ὀργὴ καὶ ἀναίδεια καὶ αἰσχύνη μεγάλη γυνὴ ἐὰν 22
ἐπιχορηγῇ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. 23 καρδία ταπεινὴ καὶ πρόσωπον σκυθρωπὸν καὶ 23
πληγὴ καρδίας γυνὴ πονηρά· χεῖρες παρειμέναι καὶ γόνατα παραλελυμένα,
ἥτις οὐ μακαριεῖ τὸν ἄνδρα αὐτῆς. 24 ἀπὸ γυναικὸς ἀρχὴ ἁμαρτίας, καὶ δι' 24
αὐτὴν ἀποθνήσκομεν πάντες. 25 μὴ δῷς ὕδατι διέξοδον, μηδὲ γυναικὶ πονηρᾷ 25
ἐξουσίαν· 26 εἰ μὴ πορεύεται κατὰ χεῖρά σου, ἀπὸ τῶν σαρκῶν σου ἀπό- 26
τεμε αὐτήν.

---

25. ο πιπλων ως φισων 27. παιδιαν 29. διανοηματα ... η βουλ. αυτου 31. ποτισω ... εγενετο μου η 32. παιδιαν ... εμφαινω 33. προφητιαν ... γενεαν XXV. 3. α εν νεοτητι ου συναγειοχας 7. εν τη καρδια μου ... απο γλωσσης 8. αναξιω εαυτου 14. και πασ. επαγωγ. 16. ευδοκησε η συνοικησαι 17. ως αρκος 21. και γυναικα εν καλλει 25. παρρησιαν pro εξουσιαν

XXVI.

Γυναικὸς ἀγαϑῆς μακάριος ὁ ἀνήρ, καὶ ἀριϑμὸς τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ δι-
2 πλάσιος. [2] γυνὴ ἀνδρεία εὐφραίνει τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ τὰ ἔτη αὐτοῦ πληρώσει
3 ἐν εἰρήνῃ. [3] γυνὴ ἀγαϑὴ μερὶς ἀγαϑή, ἐν μερίδι φοβουμένων κύριον δοϑή-
4 σεται. [4] πλουσίου δὲ καὶ πτωχοῦ καρδία ἀγαϑή, ἐν παντὶ καιρῷ πρόςωπον
5 ἱλαρόν. [5] ἀπὸ τριῶν εὐλαβήϑη ἡ καρδία μου, καὶ ἐπὶ τῷ τετάρτῳ προςώπῳ
ἐδεήϑην· διαβολὴν πόλεως, καὶ ἐκκλησίαν ὄχλου, καὶ καταψευσμόν, ὑπὲρ ϑά-
6 νατον πάντα μοχϑηρά· [6] ἄλγος καρδίας καὶ πένϑος γυνὴ ἀντίζηλος ἐπὶ γυ-
7 ναικί, καὶ μάστιξ γλώσσης πᾶσιν ἐπικοινωνοῦσα. [7] βοοζύγιον σαλευόμενον γυνὴ
8 πονηρά, ὁ κρατῶν αὐτῆς ὡς ὁ δρασσόμενος σκορπίου. [8] ὀργὴ μεγάλη γυνὴ
9 μέϑυσος, καὶ ἀσχημοσύνην αὐτῆς οὐ συγκαλύψει. [9] πορνεία γυναικὸς ἐν με-
10 τεωρισμοῖς ὀφϑαλμῶν, καὶ ἐν τοῖς βλεφάροις αὐτῆς γνωσϑήσεται. [10] ἐπὶ ϑυ-
γατρὶ ἀδιατρέπτῳ στερέωσον φυλακήν, ἵνα μὴ εὑροῦσα ἄνεσιν ἑαυτῇ χρήσηται·
11 [11] ὀπίσω ἀναιδοῦς ὀφϑαλμοῦ φύλαξαι, καὶ μὴ ϑαυμάσῃς ἐὰν εἰς σὲ πλημ-
12 μελήσῃ· [12] ὡς διψῶν ὁδοιπόρος τὸ στόμα ἀνοίγει, καὶ ἀπὸ παντὸς ὕδατος
τοῦ σύνεγγυς πίεται, κατέναντι παντὸς πασσάλου καϑήσεται, καὶ ἔναντι βέλους
13 ἀνοίξει φαρέτραν. [13] χάρις γυναικὸς τέρψει τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ τὰ ὀστᾶ
14 αὐτοῦ πιανεῖ ἡ ἐπιστήμη αὐτῆς. [14] δόσις κυρίου γυνὴ σιγηρά, καὶ οὐκ ἔστιν
15 ἀντάλλαγμα πεπαιδευμένης ψυχῆς· [15] χάρις ἐπὶ χάριτι γυνὴ αἰσχυντηρά, καὶ
16 οὐκ ἔστι σταϑμὸς πᾶς ἄξιος ἐγκρατοῦς ψυχῆς. [16] ἥλιος ἀνατέλλων ἐν ὑψίστοις
17 κυρίου, καὶ κάλλος ἀγαϑῆς γυναικὸς ἐν κόσμῳ οἰκίας αὐτοῦ· [17] λύχνος ἐκλάμ-
18 πων ἐπὶ λυχνίας ἁγίας, καὶ κάλλος προςώπου ἐπὶ ἡλικίᾳ στασίμῃ· [18] στῦλοι
28 χρύσεοι ἐπὶ βάσεως ἀργυρᾶς, καὶ πόδες ὡραῖοι ἐπὶ στέρνοις εὐσταϑοῦς. [28] ἐπὶ
δυσὶ λελύπηται ἡ καρδία μου, καὶ ἐπὶ τῷ τρίτῳ ϑυμός μοι ἐπῆλϑεν· ἀνὴρ
πολεμιστὴς ὑστερῶν δι᾽ ἔνδειαν, καὶ ἄνδρες συνετοὶ ἐὰν σκυβαλισϑῶσιν,
ἐπανάγων ἀπὸ δικαιοσύνης ἐπὶ ἁμαρτίαν· ὁ κύριος ἑτοιμάσει εἰς ῥομφαίαν
29 αὐτόν. [29] μόλις ἐξελεῖται ἔμπορος ἀπὸ πλημμελείας, καὶ οὐ δικαιωϑήσεται
κάπηλος ἀπὸ ἁμαρτίας.

XXVII.

Χάριν ἀδιαφόρου πολλοὶ ἥμαρτον, καὶ ὁ ζητῶν πληϑῦναι ἀποστρέψει
2 ὀφϑαλμόν. [2] ἀνὰ μέσον ἁρμῶν λίϑων παγήσεται πάσσαλος, καὶ ἀνὰ μέσον
3 πράσεως καὶ ἀγορασμοῦ συντριβήσεται ἁμαρτία. [3] ἐὰν μὴ ἐν φόβῳ κυρίου
4 κρατήσῃ κατὰ σπουδήν, ἐν τάχει καταστραφήσεται αὐτοῦ ὁ οἶκος. [4] ἐν σεί-
σματι κοσκίνου διαμένει κοπρία, οὕτως σκύβαλα ἀνϑρώπου ἐν λογισμῷ αὐτοῦ.
5 [5] σκεύη κεραμέως δοκιμάζει κάμινος, καὶ πειρασμὸς ἀνϑρώπου ἐν διαλογισμῷ
6 αὐτοῦ. [6] γεώργιον ξύλου ἐκφαίνει ὁ καρπὸς αὐτοῦ, οὕτως λόγος ἐνϑυμήματος
7 καρδίας ἀνϑρώπου. [7] πρὸ λογισμοῦ μὴ ἐπαινέσῃς ἄνδρα, οὗτος γὰρ πειρασμὸς
8 ἀνϑρώπων. [8] ἐὰν διώκῃς τὸ δίκαιον, καταλήψῃ, καὶ ἐνδύσῃ αὐτὸ ὡς ποδήρη
9 δόξης. [9] πετεινὰ πρὸς τὰ ὅμοια αὐτοῖς καταλύσει, καὶ ἀλήϑεια πρὸς τοὺς
10 ἐργαζομένους αὐτὴν ἐπανήξει. [10] λέων ϑήραν ἐνεδρεύει, οὕτως ἁμαρτίαι ἐρ-
11 γαζομένους ἄδικα. [11] διήγησις εὐσεβοῦς διὰ παντὸς σοφία, ὁ δὲ ἄφρων ὡς
12 σελήνη ἀλλοιοῦται. [12] εἰς μέσον ἀσυνέτων συντήρησον καιρόν, εἰς μέσον δὲ
13 διανοουμένων ἐνδελέχιζε. [13] διήγησις μωρῶν προςόχϑισμα, καὶ ὁ γέλως αὐτῶν

XXVI. 1. και ο αριϑμος ... διπλασιον 2. ανδρια 3. τον κυριον 5. ηυλαβηϑη καρδια μου ... προςωπ. εφοβηϑην ... ed. rom. υπ. ϑαν. c. καταψ. conjg. 7. ως δρασσομενος 8. ου μη συγκαλυψει 11. πλημμελησει 12. ανοιξει 13. τερψει ανδρα 16. οικιας αυτης 18. χρυσεως XXVII. (4. ανϑρωπους) 5. δοκειμασει ... εν λογισμω 6. καρδια 7. μη επαινει 8. καταλημψη 9. ομοια αυτων 10. αμαρτια 11. διηγησ. σοφου δια 13. προςωχϑισμα

ἐν σπατάλῃ ἁμαρτίας. [14] λαλιὰ πολυόρκου ὀρθώσει τρίχας, καὶ ἡ μάχη αὐτῶν 14
ἐμφραγμὸς ὠτίων. [15] ἔκχυσις αἵματος μάχη ὑπερηφάνων, καὶ ἡ διαλοιδόρη- 15
σις αὐτῶν ἀκοὴ μοχθηρά. [16] ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἀπώλεσε πίστιν, καὶ 16
οὐ μὴ εὕρῃ φίλον πρὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. [17] στέρξον φίλον καὶ πιστώθητι 17
μετ᾽ αὐτοῦ· ἐὰν δὲ ἀποκαλύψῃς τὰ μυστήρια αὐτοῦ, οὐ μὴ καταδιώξῃς
ὀπίσω αὐτοῦ. [18] καθὼς γὰρ ἀπώλεσεν ἄνθρωπος τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ, οὕτως 18
ἀπώλεσας τὴν φιλίαν τοῦ πλησίου· [19] καὶ ὡς πετεινὸν ἐκ χειρός σου ἀπελυ- 19
σας, οὕτως ἀφῆκας τὸν πλησίον, καὶ οὐ θηρεύσεις αὐτόν· [20] μὴ αὐτὸν διώ- 20
ξῃς, ὅτι μακρὰν ἀπέστη, καὶ ἐξέφυγεν ὡς δορκὰς ἐκ παγίδος. [21] ὅτι θραῦμά 21
ἐστι καταδῆσαι, καὶ λοιδορίας ἐστὶ διαλλαγή· ὁ δὲ ἀποκαλύψας μυστήρια
ἀπήλπισεν. [22] διανεύων ὀφθαλμῷ τεκταίνει κακά, καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἀποστήσει 22
ἀπ᾽ αὐτοῦ· [23] ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου γλυκανεῖ στόμα σου καὶ ἐπὶ τῶν 23
λόγων σου ἐκθαυμάσει, ὕστερον δὲ διαστρέψει τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς
λόγοις σου δώσει σκάνδαλον· [24] πολλὰ ἐμίσησα καὶ οὐχ ὡμοίωσα αὐτῷ, καὶ 24
ὁ κύριος μισήσει αὐτόν. [25] ὁ βάλλων λίθον εἰς ὕψος ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ βάλλει, 25
καὶ πληγὴ δολία διελεῖ τραύματα. [26] ὁ ὀρύσσων βόθρον εἰς αὐτὸν ἐμπεσεῖται, 26
καὶ ὁ ἱστῶν παγίδα ἐν αὐτῇ ἁλώσεται· [27] ὁ ποιῶν πονηρὰ εἰς αὐτὸν κυλι- 27
σθήσεται, καὶ οὐ μὴ ἐπιγνῷ πόθεν ἥκει αὐτῷ. [28] ἐμπαιγμὸς καὶ ὀνειδισμὸς 28
ὑπερηφάνων, καὶ ἡ ἐκδίκησις ὡς λέων ἐνεδρεύσει αὐτόν. [29] παγίδι ἁλώσονται 29
οἱ εὐφραινόμενοι πτώσει εὐσεβῶν, καὶ ὀδύνη καταναλώσει αὐτοὺς πρὸ τοῦ
θανάτου αὐτῶν. [30] μῆνις καὶ ὀργὴ καὶ ταῦτά ἐστι βδελύγματα, καὶ ἀνὴρ 30
ἁμαρτωλὸς ἐγκρατὴς ἔσται αὐτῶν.

XXVIII.

Ὁ ἐκδικῶν παρὰ κυρίου εὑρήσει ἐκδίκησιν, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ δια-
*Mt. 6, 12. τηρῶν διατηρήσει. [2] ἄφες ἀδίκημα τῷ πλησίον σου, καὶ τότε δεηθέντος σου 2
αἱ ἁμαρτίαι σου λυθήσονται. [3] ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ συντηρεῖ ὀργήν, καὶ παρὰ 3
κυρίου ζητεῖ ἴασιν; [4] ἐπ᾽ ἄνθρωπον ὅμοιον αὐτῷ οὐκ ἔχει ἔλεος, καὶ περὶ 4
τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ δεῖται; [5] αὐτὸς σὰρξ ὢν διατηρεῖ μῆνιν, τίς ἐξιλάσεται 5
τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ; [6] μνήσθητι τὰ ἔσχατα, καὶ παῦσαι ἐχθραίνων, κατα- 6
φθορὰν καὶ θάνατον, καὶ ἔμμενε ἐντολαῖς. [7] μνήσθητι ἐντολῶν, καὶ μὴ μη- 7
νίσῃς τῷ πλησίον, καὶ διαθήκην ὑψίστου, καὶ πάριδε ἄγνοιαν. [8] ἀπόσχου ἀπὸ 8
μάχης, καὶ ἐλαττώσεις ἁμαρτίας· ἄνθρωπος γὰρ θυμώδης ἐκκαύσει μάχην,
[9] καὶ ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς ταράξει φίλους, καὶ ἀνὰ μέσον εἰρηνευόντων ἐμβάλλει 9
διαβολήν. [10] κατὰ τὴν ὕλην πυρὸς οὕτως ἐκκαυθήσεται, κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ 10
ἀνθρώπου ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἔσται, καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον ἀνυψώσει ὀργὴν αὐτοῦ,
καὶ κατὰ τὴν στερέωσιν τῆς μάχης ἐκκαυθήσεται. [11] ἔρις κατασπευδομένη 11
ἐκκαίει πῦρ, καὶ μάχη κατασπεύδουσα ἐκχέει αἷμα. [12] ἐὰν φυσήσῃς σπιν- 12
θῆρα ἐκκαήσεται, καὶ ἐὰν πτύσῃς ἐπ᾽ αὐτὸν σβεσθήσεται, καὶ ἀμφότερα ἐκ

---

14. ed. rom. πολιορκου ... ανωρθωσει (sic) ... ενφραγμος 17. om ου 18. του πλησιον 19. C ουτως απελυσας τον πλ. κ. ουχ ευρησις α. 21. AC τραυμα ... C μυστηριον ... AC αφηλπισεν 22. και εννευων, C ο διανευων ... AC αυτα αποστησει et A pergit απ αυτων 23. AC γλυκανει το στομα αυτου 24. ωμοιωσα αυτοις ... εμισει αυτον, C μισει αυτ. 25. om ὁ ... * ελει τραυμ. 27. εις αυτα ... C om usque κυλ. 29. C θαν. αυτου 30. C εγκρατησεται αυτων XXVIII. 1. AC διαστηριων διαστηρισει (C -ρησει) 3. 4. ed. rom. bis in fine punctum pon. 7. AC παρειδε 9. C * om κ. αν. αμαρτ. ταραξ. (C** κακοι pro ταραξ.) φιλους ... εμβαλει, C εκβαλλει 10. AC και κατα τ. στερεωσ. τ. μ. εκκ. post ουτως εκκαυθησ. pon. ... C** (κατα τ. ισχ. usque εκκαιει πυρ v. seq. rescripta) om εσται 12. AC εις σπινθηρα ... C εαν πτυσις ... AC εις αυτον ... εξελευσεται, C εξελευσονται

13 τοῦ στόματός σου ἐκπορεύεται. [13] ψίθυρον καὶ δίγλωσσον καταρᾶσθαι, πολ-
14 λοὺς γὰρ εἰρηνεύοντας ἀπώλεσαν. [14] γλῶσσα τρίτη πολλοὺς ἐσάλευσε καὶ
διέστησεν αὐτοὺς ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος, καὶ πόλεις ὀχυρὰς καθεῖλε, καὶ οἰ-
15 κίας μεγιστάνων κατέστρεψε. [15] γλῶσσα τρίτη γυναῖκας ἀνδρείας ἐξέβαλε,
16 καὶ ἐστέρησεν αὐτὰς τῶν πόνων αὐτῶν· [16] ὁ προσέχων αὐτῇ οὐ μὴ εὕρῃ
17 ἀνάπαυσιν, οὐδὲ κατασκηνώσει μεθ᾽ ἡσυχίας. [17] πληγὴ μάστιγος ποιεῖ μώ-
18 λωπας, πληγὴ δὲ γλώσσης συγκλάσει ὀστᾶ. [18] πολλοὶ ἔπεσαν ἐν στόματι μα-
19 χαίρας, καὶ οὐχ ὡς οἱ πεπτωκότες διὰ γλῶσσαν. [19] μακάριος ὁ σκεπασθεὶς
ἀπ᾽ αὐτῆς, ὃς οὐ διῆλθεν ἐν τῷ θυμῷ αὐτῆς, ὃς οὐχ εἵλκυσε τὸν ζυγὸν
20 αὐτῆς, καὶ ἐν τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς οὐκ ἐδέθη· [20] ὁ γὰρ ζυγὸς αὐτῆς ζυγὸς
21 σιδηροῦς, καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς δεσμοὶ χάλκεοι· [21] θάνατος πονηρὸς ὁ θάνα-
22 τος αὐτῆς, καὶ λυσιτελὴς μᾶλλον ὁ ᾅδης αὐτῆς. [22] οὐ μὴ κρατήσῃ εὐσεβῶν,
23 καὶ ἐν τῇ φλογὶ αὐτῆς οὐ καήσονται· [23] οἱ καταλείποντες κύριον ἐμπεσοῦν-
ται εἰς αὐτήν, καὶ ἐν αὐτοῖς ἐκκαήσεται καὶ οὐ μὴ σβεσθῇ· ἐξαποσταλήσεται
24 ἐπ᾽ αὐτοῖς ὡς λέων, καὶ ὡς πάρδαλις λυμανεῖται αὐτούς. [24] ἴδε περίφραξον
25 τὸ κτῆμά σου ἀκάνθαις, τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον κατάδησον· [25] καὶ
τοῖς λόγοις σου ποίησον ζυγὸν καὶ σταθμόν, καὶ τῷ στόματί σου ποίησον
26 θύραν καὶ μοχλόν· [26] πρόσεχε μή πως ὀλισθήσῃς ἐν αὐτῇ, μὴ πέσῃς κατέναντι
ἐνεδρεύοντος.

XXIX.

Ὁ ποιῶν ἔλεος δανειεῖ τῷ πλησίον, καὶ ὁ ἐπισχύων τῇ χειρὶ αὐτοῦ τηρεῖ
2 ἐντολάς. [2] δάνεισον τῷ πλησίον ἐν καιρῷ χρείας αὐτοῦ, καὶ πάλιν ἀπόδος τῷ
3 πλησίον εἰς τὸν καιρόν· [3] στερέωσον λόγον καὶ πιστώθητι μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐν
4 παντὶ καιρῷ εὑρήσεις τὴν χρείαν σου. [4] πολλοὶ ὡς εὕρεμα ἐνόμισαν δάνος,
5 καὶ παρέσχον πόνον τοῖς βοηθήσασιν αὐτοῖς· [5] ἕως οὗ λάβῃ καταφιλήσει
χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῶν χρημάτων τοῦ πλησίον ταπεινώσει φωνήν· καὶ ἐν
καιρῷ ἀποδόσεως παρελκύσει χρόνον, καὶ ἀποδώσει λόγους ἀκηδίας καὶ τὸν
6 καιρὸν αἰτιάσεται. [6] ἐὰν ἰσχύσῃ, μόλις κομίσεται τὸ ἥμισυ καὶ λογιεῖται αὐτὸ
ὡς εὕρεμα· εἰ δὲ μή, ἀπεστέρησεν αὐτὸν τῶν χρημάτων αὐτοῦ, καὶ ἐκτήσατο
αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν· κατάρας καὶ λοιδορίας ἀποδώσει αὐτῷ, καὶ ἀντὶ δόξης
7 ἀποδώσει αὐτῷ ἀτιμίαν. [7] πολλοὶ χάριν πονηρίας ἀπέστρεψαν, ἀποστερηθῆναι
8 δωρεὰν εὐλαβήθησαν. [8] πλὴν ἐπὶ ταπεινῷ μακροθύμησον, καὶ ἐπ᾽ ἐλεημοσύνην
9 μὴ παρελκύσῃς αὐτόν· [9] χάριν ἐντολῆς ἀντιλαβοῦ πένητος, καὶ κατὰ τὴν ἔν-
10 δειαν αὐτοῦ μὴ ἀποστρέψῃς αὐτὸν κενόν. [10] ἀπόλεσον ἀργύριον δι᾽ ἀδελφὸν
11 καὶ φίλον, καὶ μὴ ἰωθήτω ὑπὸ τὸν λίθον εἰς ἀπώλειαν· [11] θὲς τὸν θησαυρόν
12 σου κατ᾽ ἐντολὰς ὑψίστου, καὶ λυσιτελήσει σοι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον. [12] σύγ-
κλεισον ἐλεημοσύνην ἐν τοῖς ταμείοις σου, καὶ αὕτη ἐξελεῖταί σε ἐκ πάσης
13 κακώσεως· [13] ὑπὲρ ἀσπίδα κράτους καὶ ὑπὲρ δόρυ ὁλκῆς κατέναντι ἐχθροῦ
14 πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ. [14] ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐγγυήσεται τὸν πλησίον, καὶ ὁ ἀπολω-
15 λεκὼς αἰσχύνην καταλείψει αὐτόν. [15] χάριτας ἐγγύου μὴ ἐπιλάθῃ, ἔδωκε
16 17 γὰρ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ σοῦ. [16] ἀγαθὰ ἐγγύου ἀνατρέψει ἁμαρτωλός, [17] καὶ
18 ἀχάριστος ἐν διανοίᾳ ἐγκαταλείψει ῥυσάμενον. [18] ἐγγύη πολλοὺς ἀπώλεσε
κατευθύνοντας, καὶ ἐσάλευσεν αὐτοὺς ὡς κῦμα θαλάσσης· ἄνδρας δυνατοὺς

13. AC καταρασασθε (C -σθαι) ... απωλεσεν (15. εστερεσαν) 17. AC μωλωπα 18. C ρομφαιας ... ο πεπτωκως 19. C ουχ ειλκ. ... AC και τοις θεσμοις 20. C χαλκοι 22. AC ου μη καησονται 23. C οι καταλ. θεον εμπεσειται (sic) ... AC επαποσταλησεται αυτοις 24. C χρυσιον σου 26. ολισθης XXIX. 1. δανει ... ποιει εντολας 2. δανισον ... εις καιρον 4. παρεσχ. κοπον 5. χειρας 6. κομιειται 7. πολλοι ουν 8. επι ελεημοσυνη 10. δια αδελφον 11. ἢ χρυσιον 12. ταμιειοις 13. ολκης 14. ενκαταλειψει

ἀπῴκισε, καὶ ἐπλανήθησαν ἐν ἔθνεσιν ἀλλοτρίοις. [19]ἁμαρτωλὸς ἐμπεσὼν εἰς 19
ἐγγύην καὶ διώκων ἐργολαβείας ἐμπεσεῖται εἰς κρίσεις. [20]ἀντιλαβοῦ τοῦ πλη- 20
σίον κατὰ δύναμίν σου, καὶ πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐμπέσῃς. [21]ἀρχὴ ζωῆς ὕδωρ 21
καὶ ἄρτος καὶ ἱμάτιον καὶ οἶκος καλύπτων ἀσχημοσύνην. [22]κρείσσων βίος 22
πτωχοῦ ὑπὸ σκέπην δοκῶν ἢ ἐδέσματα λαμπρὰ ἐν ἀλλοτρίοις. [23]ἐπὶ μικρῷ 23
καὶ μεγάλῳ εὐδοκίαν ἔχε. [24]ζωὴ πονηρὰ ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν, καὶ οὗ παροι- 24
κήσει οὐκ ἀνοίξει στόμα· [25]ξενιεῖς καὶ ποτιεῖς εἰς ἀχάριστα, καὶ πρὸς ἐπὶ 25
τούτοις πικρὰ ἀκούσῃ [26]Πάρελθε πάροικε κόσμησον τράπεζαν, καὶ εἴ τι ἐν 26
τῇ χειρί σου ψώμισόν με· [27]Ἔξελθε πάροικε ἀπὸ προσώπου δόξης, ἐπεξέ- 27
νωταί μοι ὁ ἀδελφός, χρεία τῆς οἰκίας. [28]βαρέα ταῦτα ἀνθρώπῳ ἔχοντι 28
φρόνησιν, ἐπιτίμησις οἰκίας καὶ ὀνειδισμὸς δανειστοῦ.

XXX.

ΠΕΡΙ ΤΕΚΝΩΝ.

Ὁ ἀγαπῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐνδελεχήσει μάστιγας αὐτῷ, ἵνα εὐφρανθῇ
ἐπ᾽ ἐσχάτῳ αὐτοῦ. [2]ὁ παιδεύων τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὀνήσεται ἐπ᾽ αὐτῷ, καὶ ἀνὰ 2
μέσον γνωρίμων ἐπ᾽ αὐτῷ καυχήσεται· [3]ὁ διδάσκων τὸν υἱὸν αὐτοῦ παρα- 3
ζηλώσει τὸν ἐχθρόν, καὶ ἔναντι φίλων ἐπ᾽ αὐτῷ ἀγαλλιάσεται. [4]ἐτελεύτησεν 4
αὐτοῦ ὁ πατήρ, καὶ ὡς οὐκ ἀπέθανεν, ὅμοιον γὰρ αὐτῷ κατέλιπε μετ᾽ αὐτόν.
[5]ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εἶδε καὶ εὐφράνθη, καὶ ἐν τῇ τελευτῇ αὐτοῦ οὐκ ἐλυ- 5
πήθη· [6]ἐναντίον ἐχθρῶν κατέλιπεν ἔκδικον, καὶ τοῖς φίλοις ἀνταποδιδόντα 6
χάριν. [7]περιψύχων υἱὸν καταδεσμεύσει τραύματα αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ πάσῃ βοῇ 7
ταραχθήσεται σπλάγχνα αὐτοῦ. [8]ἵππος ἀδάμαστος ἀποβαίνει σκληρός, καὶ 8
υἱὸς ἀνειμένος ἐκβαίνει προαλής. [9]τιθήνησον τέκνον καὶ ἐκθαμβήσει σε, 9
σύμπαιξον αὐτῷ καὶ λυπήσει σε. [10]μὴ συγγελάσῃς αὐτῷ ἵνα μὴ συνοδυ- 10
νηθῇς, καὶ ἐπ᾽ ἐσχάτῳ γομφιάσεις τοὺς ὀδόντας σου. [11]μὴ δῷς αὐτῷ ἐξου- 11
σίαν ἐν νεότητι· [12]θλάσον τὰς πλευρὰς αὐτοῦ ὡς ἔστι νήπιος, μή ποτε 12
σκληρυνθεὶς ἀπειθήσῃ σοι. [13]παίδευσον τὸν υἱόν σου καὶ ἔργασαι ἐν αὐτῷ, 13
ἵνα μὴ ἐν τῇ ἀσχημοσύνῃ σου προσκόψῃ· [11]καὶ μὴ παρίδῃς τὰς ἀγνοίας 11
αὐτοῦ, [12]κάμψον τὸν τράχηλον αὐτοῦ ἐν νεότητι. ΠΕΡΙ ΥΓΙΕΙΑΣ. [14]κρείσ- 12 14
σων πτωχὸς ὑγιὴς καὶ ἰσχύων τῇ ἕξει ἢ πλούσιος μεμαστιγωμένος εἰς σῶμα
αὐτοῦ. [15]ὑγίεια καὶ εὐεξία βέλτιον παντὸς χρυσίου, καὶ σῶμα εὔρωστον ἢ 15
ὄλβος ἀμέτρητος. [16]οὐκ ἔστι πλοῦτος βελτίων ὑγιείας σώματος, καὶ οὐκ 16
ἔστιν εὐφροσύνη ὑπὲρ χαρὰν καρδίας. [17]κρείσσων θάνατος ὑπὲρ ζωὴν πικρὰν 17
ἢ ἀρρώστημα ἔμμονον. [18]ἀγαθὰ ἐκκεχυμένα ἐπὶ στόματι κεκλεισμένῳ, θέ- 18
ματα βρωμάτων παρακείμενα ἐπὶ τάφῳ· [19]τί συμφέρει κάρπωσις εἰδώλῳ; 19
οὔτε γὰρ ἔδεται οὔτε μὴ ὀσφρανθῇ· οὕτως ὁ ἐκδιωκόμενος ὑπὸ κυρίου,
[20]βλέπων ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ στενάζων ὥσπερ εὐνοῦχος περιλαμβάνων παρ- 20
θένον καὶ στενάζων. [21]μὴ δῷς εἰς λύπην τὴν ψυχήν σου, καὶ μὴ θλίψῃς 21
σεαυτὸν ἐν βουλῇ σου. [22]εὐφροσύνη καρδίας ζωὴ ἀνθρώπου, καὶ ἀγαλλίαμα 22

---

19. εμπεσειται pro εμπεσων 21. **ζωης ανθρωπου αρτος κ. υδωρ (*om vdtr ανθρωπ.) 24. παροικησεις ουκ ανοιξεις 25. om εις (26. παρελθεν) 28. δανιστου XXX. 4. και ουχ ως απεθανεν ... κατελειπεν μεθ αυτον 5. ιδεν κ. ηυφρανθη 6. κατελειπεν 8. AC εκβαινει pro αποβαινει 9. ed. rom. συμπαιζον, item C συμπεζον 10. AC επ εσχατων ... *om σου 12. εως ... AC απιθησι 13. C ως εστιν νηπιος pro και εργασαι εν αυτω ... AC ασχημ. αυτου προσκοψης 11. 12. AC hos versus om ... AC om etiam περι υγιειας, sed A ante Ουκ εστιν v. 16. in ora adscriptum habet **περι υγιας, in C vero quae ante Ουκ εστιν minio scripta erant (περι χρηματων? περι βρωματος? περι υγιειας?) evanuerunt. 15. ed. rom. υιγεια, item v. 16. υιγειας ... C ευξεια ... AC βελτιων 16. χαριν καρδ. 17. AC ενμονον

23 ἀνδρὸς μακροημέρευσις. [23] ἀγάπα τὴν ψυχήν σου καὶ παρακάλει τὴν καρ-
δίαν σου, καὶ λύπην μακρὰν ἀπόστησον ἀπὸ σοῦ· πολλοὺς γὰρ ἀπέκτεινεν
24 ἡ λύπη, καὶ οὐκ ἔστιν ὠφέλεια ἐν αὐτῇ. [24] ζῆλος καὶ θυμὸς ἐλαττοῦσιν
25 ἡμέρας, καὶ πρὸ καιροῦ γῆρας ἄγει μέριμνα. [25] (33, 17.) ὡς καλαμώμενος
ὀπίσω τρυγητῶν ἐν εὐλογίᾳ κυρίου ἔφθασα, καὶ ὡς τρυγῶν ἐπλήρωσα λη-
26 (18) νόν. [26] κατανοήσατε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ζη-
27 (19) τοῦσι παιδείαν. [27] ἀκούσατέ μου μεγιστᾶνες λαοῦ, καὶ οἱ ἡγούμενοι ἐκ-
28 (20) κλησίας ἐνωτίσασθε. [28] υἱῷ καὶ γυναικί, ἀδελφῷ καὶ φίλῳ μὴ δῷς
ἐξουσίαν ἐπὶ σὲ ἐν ζωῇ σου, καὶ μὴ δῷς ἑτέρῳ τὰ χρήματά σου, ἵνα μὴ
29 (21) μεταμεληθεὶς δέῃ περὶ αὐτῶν. [29] ἕως ἔτι ζῇς καὶ πνοὴ ἐν σοί, μὴ ἀλ-
30 (22) λάξῃς σεαυτὸν πάσῃ σαρκί. [30] κρεῖσσον γάρ ἐστι τὰ τέκνα δεηθῆναί σου
31 (23) ἢ σὲ ἐμβλέπειν εἰς χεῖρας υἱῶν σου. [31] ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου
32 (24) ὑπεράγων, μὴ δῷς μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου. [32] ἐν ἡμέρᾳ συντελείας ἡμε-
ρῶν ζωῆς σου καὶ ἐν καιρῷ τελευτῆς διάδος κληρονομίαν. ΠΕΡΙ ΔΟΥΛΩΝ.
33 (25) [33] χορτάσματα καὶ ῥάβδος καὶ φορτία ὄνῳ, ἄρτος καὶ παιδεία καὶ ἔργον
34 (26) οἰκέτῃ. [34] ἔργασαι ἐν παιδί, καὶ εὑρήσεις ἀνάπαυσιν· ἄνες χεῖρας αὐτῷ,
35 (27) καὶ ζητήσει ἐλευθερίαν. [35] ζυγὸς καὶ ἱμὰς κάμψουσι τράχηλον, καὶ οἰκέτῃ
36 (28) κακούργῳ στρέβλαι καὶ βάσανοι· [36] ἔμβαλε αὐτὸν εἰς ἐργασίαν, ἵνα μὴ
37 38 (29. 30) ἀργῇ, [37] πολλὴν γὰρ κακίαν ἐδίδαξεν ἡ ἀργία· [38] εἰς ἔργα κατάστησον
καθὼς πρέπει αὐτῷ, κἂν μὴ πειθαρχῇ, βάρυνον τὰς πέδας αὐτοῦ. καὶ μὴ
39 (31) περισσεύσῃς ἐν πάσῃ σαρκί, καὶ ἄνευ κρίσεως μὴ ποιήσῃς μηδέν. [39] εἰ
ἔστι σοι οἰκέτης, ἔστω ὡς σύ, ὅτι ἐν αἵματι ἐκτήσω αὐτόν· εἰ ἔστι σοι
οἰκέτης, ἄγε αὐτὸν ὡς σεαυτόν, ὅτι ὡς ἡ ψυχή σου ἐπιδεήσεις αὐτοῦ·
40 (32) [40] ἐὰν κακώσῃς αὐτὸν καὶ ἀπάρας ἀποδρᾷ, ἐν ποίᾳ ὁδῷ ζητήσεις αὐτόν;

XXXI. (XXXIV.)

Κεναὶ ἐλπίδες καὶ ψευδεῖς ἀσυνέτῳ ἀνδρί, καὶ ἐνύπνια ἀναπτεροῦσιν
2 ἄφρονας. [2] ὡς δρασσόμενος σκιᾶς καὶ διώκων ἄνεμον, οὕτως ὁ ἐπέχων ἐνυ-
3 πνίοις· [3] τοῦτο κατὰ τούτου ὅρασις ἐνυπνίων, κατέναντι προσώπου ὁμοίωμα
4 προσώπου. [4] ἀπὸ ἀκαθάρτου τί καθαρισθήσεται; καὶ ἀπὸ ψευδοῦς τί ἀλη-
5 θεύσει; [5] μαντεῖαι καὶ οἰωνισμοὶ καὶ ἐνύπνια μάταιά ἐστι, καὶ ὡς ὠδινούσης
6 φαντάζεται καρδία· [6] ἐὰν μὴ παρὰ ὑψίστου ἀποσταλῇ ἐν ἐπισκοπῇ, μὴ δῷς
7 εἰς αὐτὰ τὴν καρδίαν σου· [7] πολλοὺς ἐπλάνησε τὰ ἐνύπνια, καὶ ἐξέπεσον ἐλ-
8 πίζοντες ἐπ᾽ αὐτοῖς. [8] ἄνευ ψεύδους συντελεσθήσεται νόμος, καὶ σοφία στό-
9 ματι πιστῷ τελείωσις. [9] ἀνὴρ πεπαιδευμένος ἔγνω πολλά, καὶ ὁ πολύπειρος
10 11 ἐκδιηγήσεται σύνεσιν· [10] ὃς οὐκ ἐπειράθη ὀλίγα οἶδεν, [11] ὁ δὲ πεπλανημένος
12 πληθυνεῖ πανουργίαν. [12] πολλὰ ἑώρακα ἐν τῇ ἀποπλανήσει μου, καὶ πλείονα
13 τῶν λόγων μου σύνεσίς μου· [13] πλεονάκις ἕως θανάτου ἐκινδύνευσα, καὶ διε-
14 15 σώθην τούτων χάριν. [14] πνεῦμα φοβουμένων κύριον ζήσεται, [15] ἡ γὰρ ἐλπὶς
16 αὐτῶν ἐπὶ τὸν σώζοντα αὐτούς· [16] ὁ φοβούμενος κύριον οὐ μὴ εὐλαβηθήσεται,
17 καὶ οὐ μὴ δειλιάσῃ, ὅτι αὐτὸς ἐλπὶς αὐτοῦ. [17] φοβουμένου τὸν κύριον μακαρία
18 19 ἡ ψυχή· [18] τίνι ἐπέχει; καὶ τίς ἀντιστήριγμα αὐτοῦ; [19] οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου
ἐπὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν· ὑπερασπισμὸς δυναστείας καὶ στήριγμα ἰσχύος,
σκέπη ἀπὸ καύσωνος καὶ σκέπη ἀπὸ μεσημβρίας, φυλακὴ ἀπὸ προσκόμματος

23. απωλεσεν λυπη, C απωλ. η λυπη 24. C ελαττονουσιν 25. C καλαμουμενος 26. C εκοπιασατε ... παιδιαν, C σοφιαν 29. AC εν παση 31. C γινου υπερανω 32. AC* om περι δουλων 33. χορτασμα ... AC παιδια 34. A* (item C*?) ζητησεις 35. τραχηλ. καμψ., C τραχ. καμπτουσιν 37. C* πολλη 38. AC om αυτου ... επι παση 39. C ως σοι ... AC ως αδελφον pro ως σεαυτον ... επιδ. αυτω, C επιδεησι αυτω XXXI. 4. και απο ακαθαρτου 6. απο υψιστου 7. πολλους γαρ 12. εορακα 16. κυριον πολλα ευλαβηθησεται ... διλιασει 18. και τις αυτου στηριγμα

καὶ βοήθεια ἀπὸ πτώματος, [20] ἀνυψῶν ψυχὴν καὶ φωτίζων ὀφθαλμούς, ἴασιν 20
διδοὺς ζωὴν καὶ εὐλογίαν. [21] θυσιάζων ἐξ ἀδίκου, προσφορὰ μεμωκημένη, 21
[22] καὶ οὐκ εἰς εὐδοκίαν μωκήματα ἀνόμων· [23] οὐκ εὐδοκεῖ ὁ ὕψιστος ἐν προς- 22 23
φοραῖς ἀσεβῶν, οὐδὲ ἐν πλήθει θυσιῶν ἐξιλάσκεται ἁμαρτίας. [24] θύων υἱὸν 24
ἔναντι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὁ προσάγων θυσίαν ἐκ χρημάτων πενήτων. [25] ἄρτος 25
ἐπιδεομένων ζωὴ πτωχῶν, ὁ ἀποστερῶν αὐτὴν ἄνθρωπος αἱμάτων· [26] φονεύων 26
τὸν πλησίον ὁ ἀφαιρούμενος συμβίωσιν, [27] καὶ ἐκχέων αἷμα ὁ ἀποστερῶν μι- 27
σθὸν μισθίου. [28] εἷς οἰκοδομῶν καὶ εἷς καθαιρῶν, τί ὠφέλησαν πλεῖον ἢ κό- 28
πους; [29] εἷς εὐχόμενος καὶ εἷς καταρώμενος, τίνος φωνῆς εἰςακούσεται ὁ 29
δεσπότης; [30] βαπτιζόμενος ἀπὸ νεκροῦ καὶ πάλιν ἁπτόμενος αὐτοῦ, τί ὠφέ- 30
λησε τῷ λουτρῷ αὐτοῦ; [31] οὕτως ἄνθρωπος νηστεύων ἐπὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ 31
καὶ πάλιν πορευόμενος καὶ τὰ αὐτὰ ποιῶν· τῆς προσευχῆς αὐτοῦ τίς εἰςα-
κούσεται; καὶ τί ὠφέλησεν ἐν τῷ ταπεινωθῆναι αὐτόν;

XXXII. (XXXV.)

Ὁ συντηρῶν νόμον πλεονάζει προσφοράς, [2] θυσιάζων σωτηρίου ὁ προσέχων 2
ἐντολαῖς· [3] ἀνταποδιδοὺς χάριν προσφέρων σεμίδαλιν, [4] καὶ ὁ ποιῶν ἐλεημο- 3 4
σύνην θυσιάζων αἰνέσεως. [5] εὐδοκία κυρίου ἀποστῆναι ἀπὸ πονηρίας, καὶ ἐξι- 5
λασμὸς ἀποστῆναι ἀπὸ ἀδικίας. [6] μὴ ὀφθῇς ἐν προσώπῳ κυρίου κενός, [7] πάντα 6 7
γὰρ ταῦτα χάριν ἐντολῆς. [8] προσφορὰ δικαίου λιπαίνει θυσιαστήριον, καὶ ἡ 8
εὐωδία αὐτῆς ἔναντι ὑψίστου· [9] θυσία ἀνδρὸς δικαίου δεκτή, καὶ τὸ μνημό- 9
συνον αὐτῆς οὐκ ἐπιλησθήσεται. [10] ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ δόξασον τὸν κύριον, 10
καὶ μὴ σμικρύνῃς ἀπαρχὴν χειρῶν σου· [11] ἐν πάσῃ δόσει ἱλάρωσον τὸ πρόσω- 11
πόν σου, καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἁγίασον δεκάτην. [12] δὸς ὑψίστῳ κατὰ τὴν δόσιν 12
αὐτοῦ, καὶ ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ καθ᾽ εὕρεμα χειρός· [13] ὅτι κύριος ἀνταποδιδούς 13
ἐστι, καὶ ἑπταπλάσια ἀνταποδώσει σοι. [14] μὴ δωροκόπει, οὐ γὰρ προςδέξεται· 14
[15] καὶ μὴ ἔπεχε θυσίᾳ ἀδίκῳ, ὅτι κύριος κριτής ἐστι, καὶ οὐκ ἔστι παρ᾽ αὐτῷ 15
δόξα προςώπου. [16] οὐ λήψεται πρόςωπον ἐπὶ πτωχοῦ, καὶ δέησιν ἠδικημένου 16
εἰςακούσεται· [17] οὐ μὴ ὑπερίδῃ ἱκετείαν ὀρφανοῦ, καὶ χήραν ἐὰν ἐκχέῃ λα- 17
λιάν. [18] οὐχὶ δάκρυα χήρας ἐπὶ σιαγόνα καταβαίνει, [19] καὶ ἡ καταβόησις ἐπὶ 18 19
τῷ καταγαγόντι αὐτά; [20] θεραπεύων ἐν εὐδοκίᾳ δεχθήσεται, καὶ ἡ δέησις 20
αὐτοῦ ἕως νεφελῶν συνάψει· [21] προσευχὴ ταπεινοῦ νεφέλας διῆλθε, καὶ ἕως 21
συνεγγίσῃ, οὐ μὴ παρακληθῇ, καὶ οὐ μὴ ἀποστῇ ἕως ἐπισκέψηται ὁ ὕψιστος·
[22] καὶ κρινεῖ δικαίως καὶ ποιήσει κρίσιν. καὶ ὁ κύριος οὐ μὴ βραδύνῃ οὐδὲ 22
μὴ μακροθυμήσει ἐπ᾽ αὐτοῖς, ἕως ἂν συντρίψῃ ὀσφὺν ἀνελεημόνων, [23] καὶ 23
τοῖς ἔθνεσιν ἀνταποδώσει ἐκδίκησιν· ἕως ἐξάρῃ πλῆθος ὑβριστῶν καὶ σκῆπτρα
ἀδίκων συντρίψῃ· [24] ἕως ἀνταποδῷ ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ, καὶ 24
τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν· [25] ἕως κρίνῃ τὴν κρίσιν 25
τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ εὐφρανεῖ αὐτοὺς ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ. [26] ὡραῖον ἔλεος ἐν 26
καιρῷ θλίψεως αὐτοῦ, ὡς νεφέλαι ὑετοῦ ἐν καιρῷ ἀβροχίας.

XXXIII. (XXXVI.)

Ἐλέησον ἡμᾶς, δέσποτα ὁ θεὸς πάντων, [2] καὶ ἐπίβλεψον, καὶ ἐπίβαλε 2
τὸν φόβον σου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη· [3] ἔπαρον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ ἔθνη ἀλλότρια, 3

---

19. βοηθ. απο πτωσεως 21. μεμωμημενη 22. μωμηματα 25. επενδεομενων 26. ενβιωσιν 27. και αποστερων 28. ωφελησεν 30. ωφελ. εν τω XXXII. 2. **θυσια 10. μικρυνης 12. δοσιν σου ... ed. rom. καθευρεμα 13. αποδωσει 16. λημψεται 17. παριδη 18. επι σιαγονει 21. επισκεψηται κυριος ... ed. rom. post υψιστος plene interpg. 22. κρινει δικαιοις ... ed. rom. κρισιν, ... μακροθυμηση ... C εως συντριψη 23. C ανταποδιδωσι ... σκηπτρα δικαιων 24. και τα pro κατα τα 25. C εως κρινει ... C om και ευφρανει usque αυτου XXXIII. 1. om δεσποτα

4 καὶ ἰδέτωσαν τὴν δυναστείαν σου. 4 ὥςπερ ἐνώπιον αὐτῶν ἡγιάσθης ἐν
5 ἡμῖν, οὕτως ἐνώπιον ἡμῶν μεγαλυνθείης ἐν αὐτοῖς· 5 καὶ ἐπιγνώτωσάν σε
6 καθάπερ καὶ ἡμεῖς ἐπέγνωμεν, ὅτι οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν σοῦ κύριε. 6 ἐγκαίνι-
7 σον σημεῖα καὶ ἀλλοίωσον θαυμάσια, 7 δόξασον χεῖρα καὶ βραχίονα δεξιόν·
8 9 8 ἔγειρον θυμὸν καὶ ἔκχεον ὀργήν, 9 ἔξαρον ἀντίδικον καὶ ἔκτριψον ἐχθρόν.
10 10 σπεῦσον καιρὸν καὶ μνήσθητι ὁρκισμοῦ, καὶ ἐκδιηγησάσθωσαν τὰ μεγαλεῖά
11 σου. 11 ἐν ὀργῇ πυρὸς καταβρωθήτω ὁ σωζόμενος, καὶ οἱ κακοῦντες τὸν λαόν
12 σου εὕροισαν ἀπώλειαν. 12 σύντριψον κεφαλὰς ἀρχόντων ἐχθρῶν, λεγόντων Οὐκ
13 ἔστι πλὴν ἡμῶν. 13 σύναγε πάσας φυλὰς Ἰακώβ. (30, 25.) λαμπρὰ καρδία καὶ
ἀγαθὴ ἐπὶ ἐδέσμασι τῶν βρωμάτων αὐτῆς ἐπιμελήσεται.

XXXIV. (XXXI.)

Ἀγρυπνία πλούτου ἐκτήκει σάρκας, καὶ ἡ μέριμνα αὐτοῦ ἀφιστᾷ ὕπνον·
2 2 μέριμνα ἀγρυπνίας ἀπαιτήσει νυσταγμόν, καὶ ἀῤῥώστημα βαρὺ ἐκνήψει ὕπνος.
3 3 ἐκοπίασε πλούσιος ἐν συναγωγῇ χρημάτων, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει ἐμπίπλαται
4 τῶν τρυφημάτων αὐτοῦ· 4 ἐκοπίασε πτωχὸς ἐν ἐλαττώσει βίου, καὶ ἐν τῇ
5 ἀναπαύσει ἐπιδεὴς γίνεται. 5 ὁ ἀγαπῶν χρυσίον οὐ δικαιωθήσεται, καὶ ὁ διώκων
6 διαφθορὰν αὐτὸς πλησθήσεται· 6 πολλοὶ ἐδόθησαν εἰς πτῶμα χάριν χρυσίου,
7 καὶ ἐγενήθη ἀπώλεια αὐτῶν κατὰ πρόςωπον αὐτῶν. 7 ξύλον προςκόμματός
8 ἐστι τοῖς ἐνθυσιάζουσιν αὐτῷ, καὶ πᾶς ἄφρων ἁλώσεται ἐν αὐτῷ. 8 μακάριος
9 πλούσιος ὃς εὑρέθη ἄμωμος, καὶ ὃς ὀπίσω χρυσίου οὐκ ἐπορεύθη· 9 τίς ἐστι
10 καὶ μακαριοῦμεν αὐτόν; ἐποίησε γὰρ θαυμάσια ἐν λαῷ αὐτοῦ. 10 τίς ἐδοκι-
μάσθη ἐν αὐτῷ καὶ ἐτελειώθη; καὶ ἔστω εἰς καύχησιν. τίς ἐδύνατο παρα-
11 βῆναι καὶ οὐ παρέβη, καὶ ποιῆσαι κακὰ καὶ οὐκ ἐποίησεν; 11 στερεωθήσεται
12 τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐλεημοσύνας αὐτοῦ ἐκδιηγήσεται ἐκκλησία. 12 ἐπὶ
τραπέζης μεγάλης ἐκάθισας, μὴ ἀνοίξῃς ἐπ' αὐτῆς φάρυγγά σου, καὶ μὴ
13 εἴπῃς Πολλά γε τὰ ἐπ' αὐτῆς. 13 μνήσθητι ὅτι κακὸν ὀφθαλμὸς πονηρός·
πονηρότερον ὀφθαλμοῦ τί ἔκτισται; διὰ τοῦτο ἀπὸ παντὸς προςώπου δακρύει.
14 14 οὗ ἐὰν ἐπιβλέψῃ, μὴ ἐκτείνῃς χεῖρα, καὶ μὴ συνθλίβου αὐτῷ ἐν τρυβλίῳ.
15 16 15 νόει τὰ τοῦ πλησίον ἐκ σεαυτοῦ, καὶ ἐπὶ παντὶ πράγματι διανοοῦ. 16 φάγε
17 ὡς ἄνθρωπος τὰ παρακείμενά σοι, καὶ μὴ διαμασῶ μὴ μισηθῇς· 17 παῦσαι
18 πρῶτος χάριν παιδείας, καὶ μὴ ἀπληστεύου μή ποτε προςκόψῃς· 18 καὶ εἰ
ἀνὰ μέσον πλειόνων ἐκάθισας, πρότερος αὐτῶν μὴ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά σου.
19 19 ὡς ἱκανὸν ἀνθρώπῳ πεπαιδευμένῳ τὸ ὀλίγον, καὶ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ
20 οὐκ ἀσθμαίνει. 20 ὕπνος ὑγιείας ἐπὶ ἐντέρῳ μετρίῳ· ἀνέστη πρωΐ, καὶ ἡ ψυχὴ
αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· πόνος ἀγρυπνίας καὶ χολέρας καὶ στρόφος μετὰ ἀνδρὸς
21 ἀπλήστου. 21 καὶ εἰ ἐβιάσθης ἐν ἐδέσμασιν, ἀνάστα μεσοπωρῶν καὶ ἀναπαύσῃ.
22 22 ἄκουσόν μου τέκνον καὶ μὴ ἐξουδενώσῃς με, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ εὑρήσεις
τοὺς λόγους μου. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου ἐντρεχής, καὶ πᾶν ἀῤῥώστημα
23 οὐ μή σοι ἀπαντήσῃ. 23 λαμπρὸν ἐπ' ἄρτοις εὐλογήσει χείλη, καὶ μαρτυρία
24 τῆς καλλονῆς αὐτοῦ πιστή· 24 πονηρῷ ἐπ' ἄρτῳ διαγογγύσει πόλις, καὶ ἡ
25 μαρτυρία τῆς πονηρίας αὐτοῦ ἀκριβής. 25 ἐν οἴνῳ μὴ ἀνδρίζου, πολλοὺς γὰρ
26 ἀπώλεσεν ὁ οἶνος· 26 κάμινος δοκιμάζει στόμωμα ἐν βαφῇ, οὕτως οἶνος καρ-
27 δίας ἐν μάχῃ ὑπερηφάνων. 27 ἔπισον ζωῆς οἶνος ἀνθρώπῳ, ἐὰν πίνῃς αὐτὸν
μέτρῳ αὐτοῦ· τίς ζωὴ ἐλασσουμένῳ οἴνῳ; καὶ αὐτὸς ἔκτισται εἰς εὐφροσύνην

4. C μεγαλυνθης 5. επεγνωμεν σε 10. C ορκων 11. A* (? οι αδικ.? οι κατεχοντ.?) C οι κατοικουντες 13. συναγαγε, C συναγαγεται (C** vdlr συναγαγε τας) XXXIV. 1. αφιστατο υπνον 2. C υπνον 9. C om γαρ 11. σοφια pro εκκλησια 12. AC και ειπης 14. C εν τω τρυβλιω 17. AC παιδιας 19. C ουκ ασθενει 20. C υγιας 22. AC επ εσχατου ... λογοις pro εργοις 23. και η μαρτυρια 27. ed. rom. ἐπίσον ... οινος ανθρωποις ... ελασσουμ. οινου

ἀνθρώποις. [28] ἀγαλλίαμα καρδίας καὶ εὐφροσύνη ψυχῆς οἶνος πινόμενος ἐν 28
καιρῷ αὐτάρκης· [29] πικρία ψυχῆς οἶνος πινόμενος πολὺς ἐν ἐρεθισμῷ καὶ 29
ἀντιπτώματι. [30] πληθύνει μέθη θυμὸν ἄφρονος εἰς πρόσκομμα, ἐλαττῶν ἰσχὺν 30
καὶ προσποιῶν τραύματα. [31] ἐν συμποσίῳ οἴνου μὴ ἐλέγξῃς τὸν πλησίον, καὶ 31
μὴ ἐξουδενώσῃς αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ αὐτοῦ· λόγον ὀνειδισμοῦ μὴ εἴπῃς αὐτῷ,
καὶ μὴ αὐτὸν θλίψῃς ἐν ἀπαιτήσει.

XXXV. (XXXII.)

ΠΕΡΙ ΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.

Ἡγούμενόν σε κατέστησαν, μὴ ἐπαίρου· γίνου ἐν αὐτοῖς ὡς εἷς ἐξ αὐ-
τῶν, φρόντισον αὐτῶν καὶ οὕτω κάθισον· [2] καὶ πᾶσαν τὴν χρείαν σου ποιήσας 2
ἀνάπεσε, ἵνα εὐφρανθῇς δι' αὐτούς, καὶ εὐκοσμίας χάριν λάβῃς στέφανον.
[3] λάλησον πρεσβύτερε, πρέπει γάρ σοι, ἐν ἀκριβεῖ ἐπιστήμῃ, καὶ μὴ ἐμποδί- 3
σῃς μουσικά. [4] ὅπου ἀκρόαμα, μὴ ἐκχέῃς λαλιάν, καὶ ἀκαίρως μὴ σοφίζου. 4
[5] σφραγὶς ἄνθρακος ἐπὶ κόσμῳ χρυσῷ, σύγκριμα μουσικῶν ἐν συμποσίῳ οἴ- 5
νου· [6] ἐν κατασκευάσματι χρυσῷ σφραγὶς σμαράγδου, μέλος μουσικῶν ἐφ' 6
ἡδεῖ οἴνῳ. [7] λάλησον νεανίσκε εἰ χρεία σου, μόλις δὶς ἐὰν ἐπερωτηθῇς· [8] κε- 7 8
φαλαίωσον λόγον, ἐν ὀλίγοις πολλά, γίνου ὡς γινώσκων καὶ ἅμα σιωπῶν.
[9] ἐν μέσῳ μεγιστάνων μὴ ἐξισάζου, καὶ ἑτέρου λέγοντος μὴ πολλὰ ἀδολέσχει. 9
[10] πρὸ βροντῆς κατασπεύδει ἀστραπή, καὶ πρὸ αἰσχυντηροῦ προελεύσεται χά- 10
ρις. [11] ἐν ὥρᾳ ἐξεγείρου καὶ μὴ οὐράγει, ἀπότρεχε εἰς οἶκον καὶ μὴ ῥᾳθύμει· 11
[12] ἐκεῖ παῖζε καὶ ποίει τὰ ἐνθυμήματά σου, καὶ μὴ ἁμάρτῃς λόγῳ ὑπερη- 12
φάνῳ. [13] καὶ ἐπὶ τούτοις εὐλόγησον τὸν ποιήσαντά σε καὶ μεθύσκοντά σε 13
ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ. [14] ὁ φοβούμενος κύριον ἐκδέξεται παιδείαν, καὶ οἱ 14
ὀρθρίζοντες εὑρήσουσιν εὐδοκίαν· [15] ὁ ζητῶν νόμον ἐμπλησθήσεται αὐτοῦ, καὶ 15
ὁ ὑποκρινόμενος σκανδαλισθήσεται ἐν αὐτῷ· [16] οἱ φοβούμενοι κύριον εὑρήσουσι 16
κρίμα, καὶ δικαιώματα ὡς φῶς ἐξάψουσιν. [17] ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς ἐκκλίνει 17
ἐλεγμόν, καὶ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ εὑρήσει σύγκριμα. [18] ἀνὴρ βουλῆς οὐ 18
μὴ παρίδῃ διανόημα, ἀλλότριος καὶ ὑπερήφανος οὐ καταπτήξει φόβον, καὶ
μετὰ τὸ ποιῆσαι μετ' αὐτοῦ ἄνευ βουλῆς. [19] ἄνευ βουλῆς μηθὲν ποιήσῃς, 19
καὶ ἐν τῷ ποιῆσαί σε μὴ μεταμελοῦ. [20] ἐν ὁδῷ ἀντιπτώματος μὴ πορεύου, 20
καὶ μὴ προσκόψῃς ἐν λιθώδεσι· [21] μὴ πιστεύσῃς ἐν ὁδῷ ἀπροσκόπῳ, [22] καὶ 21 22
ἀπὸ τῶν τέκνων σου φύλαξαι. [23] ἐν παντὶ ἔργῳ πίστευε τῇ ψυχῇ σου, καὶ 23
γὰρ τοῦτό ἐστι τήρησις ἐντολῶν. [24] ὁ πιστεύων νόμῳ προσέχει ἐντολαῖς, καὶ 24
ὁ πεποιθὼς κυρίῳ οὐκ ἐλαττωθήσεται.

XXXVI. (XXXIII.)

Τῷ φοβουμένῳ κύριον οὐκ ἀπαντήσει κακόν, ἀλλ' ἐν πειρασμῷ καὶ πά-
λιν ἐξελεῖται. [2] ἀνὴρ σοφὸς οὐ μισήσει νόμον, ὁ δὲ ὑποκρινόμενος ἐν αὐτῷ 2
ὡς ἐν καταιγίδι πλοῖον. [3] ἄνθρωπος συνετὸς ἐμπιστεύσει νόμῳ, καὶ ὁ νόμος 3
αὐτῷ πιστὸς ὡς ἐρώτημα δικαίων. [4] ἑτοίμασον λόγον καὶ οὕτως ἀκουσθήσῃ, 4
σύνδησον παιδείαν καὶ ἀποκρίθητι. [5] τροχὸς ἁμάξης σπλάγχνα μωροῦ, καὶ ὡς 5
ἄξων στρεφόμενος ὁ διαλογισμὸς αὐτοῦ. [6] ἵππος εἰς ὀχείαν ὡς φίλος μῶκος, 6
ὑποκάτω παντὸς ἐπικαθημένου χρεμετίζει. [7] διὰ τί ἡμέρα ἡμέρας ὑπερέχει, 7
καὶ πᾶν φῶς ἡμέρας ἐνιαυτοῦ ἀφ' ἡλίου; [8] ἐν γνώσει κυρίου διεχωρίσθησαν, 8
καὶ ἠλλοίωσε καιροὺς καὶ ἑορτάς· [9] ἀπ' αὐτῶν ἀνύψωσε καὶ ἡγίασε, καὶ ἐξ 9
αὐτῶν ἔθηκεν εἰς ἀριθμὸν ἡμερῶν. [10] καὶ ἄνθρωποι πάντες ἀπὸ ἐδάφους, 10

29. γινομενος 31. εξουθενωσης XXXV. titulus περι ηγ. deest 1. ουτως 2. αναπεσον ... τον στεφανον 5. εν συμποσια 8. om ως 11. αθυμει 12. αμαρτησης 18. παρειδη 19. μηδεν 21. και μη πιστευσης 23. εντολης XXXVI. 3. ερωτημα δηλων 4. παιδιαν (35, 14. παιδειαν) 6. οχιον ... χρεμετισει

11 καὶ ἐκ γῆς ἐκτίσθη Ἀδάμ· [11] ἐν πλήθει ἐπιστήμης κύριος διεχώρισεν αὐτούς,
12 καὶ ἠλλοίωσε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν· [12] ἐξ αὐτῶν εὐλόγησε καὶ ἀνύψωσε, καὶ
ἐξ αὐτῶν ἡγίασε καὶ πρὸς αὐτὸν ἤγγισεν, ἀπ' αὐτῶν κατηράσατο καὶ ἐτα-
13 πείνωσε, καὶ ἀνέστρεψεν αὐτοὺς ἀπὸ στάσεως αὐτῶν. [13] ὡς πηλὸς κεραμέως
ἐν χειρὶ αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ· οὕτως ἄν-
θρωποι ἐν χειρὶ τοῦ ποιήσαντος αὐτούς, ἀποδοῦναι αὐτοῖς κατὰ τὴν κρίσιν
14 αὐτοῦ. [14] ἀπέναντι τοῦ κακοῦ τὸ ἀγαθόν, καὶ ἀπέναντι τοῦ θανάτου ἡ ζωή·
15 οὕτως ἀπέναντι εὐσεβοῦς ἁμαρτωλός. [15] καὶ οὕτως ἔμβλεψον εἰς πάντα τὰ
16 ἔργα τοῦ ὑψίστου, δύο δύο, ἓν κατέναντι τοῦ ἑνός. [16] κἀγὼ ἔσχατος ἠγρύπνησα,
(33, 17 sqq. vide post 30, 24.) καὶ κατεκληρονόμησα αὐτοὺς καθὼς ἀπ'
ἀρχῆς. (haec: και κατ. αυτ. etc. cum 33, 18. i. e. 36, 18. conjg.)
17 (14) [17] ἐλέησον λαὸν κύριε κεκλημένον ἐπ' ὀνόματί σου, καὶ Ἰσραὴλ ὃν πρω-
18 (15) τογόνῳ ὡμοίωσας. [18] οἰκτείρησον πόλιν ἁγιάσματός σου Ἱερουσαλήμ, πόλιν
19 (16) καταπαύματός σου· [19] πλῆσον Σιὼν ἀρεταλογίας σου, καὶ ἀπὸ τῆς δό-
20 (17) ξης σου τὸν λαόν σου. [20] δὸς μαρτύριον τοῖς ἐν ἀρχῇ κτίσμασί σου, καὶ
21 (18) ἔγειρον προφητείας τὰς ἐπ' ὀνόματί σου· [21] δὸς μισθὸν τοῖς ὑπομένουσί
22 (19) σε, καὶ οἱ προφῆταί σου ἐμπιστευθήτωσαν. [22] εἰσάκουσον κύριε δεήσεως
τῶν ἱκετῶν σου κατὰ τὴν εὐλογίαν Ἀαρὼν περὶ τοῦ λαοῦ σου, καὶ γνώσονται
23 (20) πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς ὅτι σὺ κύριος εἶ ὁ θεὸς τῶν αἰώνων. [23] πᾶν βρῶμα
24 (21) φάγεται κοιλία, ἔστι δὲ βρῶμα βρώματος κάλλιον. [24] φάρυγξ γεύεται
25 (22) βρώματα θήρας, οὕτως καρδία συνετὴ λόγους ψευδεῖς. [25] καρδία στρεβλὴ
26 (23) δώσει λύπην, καὶ ἄνθρωπος πολύπειρος ἀνταποδώσει αὐτῷ. [26] πάντα ἄῤ-
27 (24) ῥενα ἐπιδέξεται γυνή, ἔστι δὲ θυγάτηρ θυγατρὸς κρείσσων. [27] κάλλος γυ-
ναικὸς ἱλαρύνει πρόσωπον, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἐπιθυμίαν ἀνθρώπου ὑπεράγει·
28 (25) [28] εἰ ἔστιν ἐπὶ γλώσσης αὐτῆς ἔλεος καὶ πραΰτης, οὐκ ἔστιν ὁ ἀνὴρ αὐ-
29 (26) τῆς καθ' υἱοὺς ἀνθρώπων. [29] ὁ κτώμενος γυναῖκα ἐνάρχεται κτήσεως,
30 (27) βοηθὸν κατ' αὐτὸν καὶ στῦλον ἀναπαύσεως. [30] οὗ οὐκ ἔστι φραγμός, διαρ-
31 (28) παγήσεται κτῆμα· καὶ οὗ οὐκ ἔστι γυνή, στενάξει πλανώμενος. [31] τίς γὰρ
πιστεύσει εὐζώνῳ λῃστῇ σφαλλομένῳ ἐκ πόλεως εἰς πόλιν; οὕτως ἀνθρώπῳ
μὴ ἔχοντι νοσσιὰν καὶ καταλύοντι οὗ ἐὰν ὀψίσῃ.

XXXVII.

Πᾶς φίλος ἐρεῖ Ἐφιλίασα αὐτῷ κἀγώ· ἀλλ' ἔστι φίλος ὀνόματι μόνον
2 φίλος. [2] οὐχὶ λύπη ἔνι ἕως θανάτου ἑταῖρος καὶ φίλος τρεπόμενος εἰς ἔχθραν;
3 [3] ὢ πονηρὸν ἐνθύμημα, πόθεν ἐνεκυλίσθης καλύψαι τὴν ξηρὰν ἐν δολιότητι;
4 [4] ἑταῖρος φίλου ἐν εὐφροσύνῃ ἥδεται, καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως ἔσται ἀπέναντι·
5 [5] ἑταῖρος φίλῳ συμπονεῖ χάριν γαστρός, ἔναντι πολέμου λήψεται ἀσπίδα.
6 [6] μὴ ἐπιλάθῃ φίλου ἐν τῇ ψυχῇ σου, καὶ μὴ ἀμνημονήσῃς αὐτοῦ ἐν χρή-
7 μασί σου. [7] πᾶς σύμβουλος ἐξαίρει βουλήν, ἀλλ' ἔστι συμβουλεύων εἰς ἑαυτόν.
8 [8] ἀπὸ συμβούλου φύλαξον τὴν ψυχήν σου, καὶ γνῶθι πρότερον τίς αὐτοῦ χρεία·
9 καὶ γὰρ αὐτὸς ἑαυτῷ βουλεύσεται, μή ποτε βάλῃ ἐπὶ σοὶ κλῆρον, [9] καὶ εἴπῃ
σοι Καλὴ ἡ ὁδός σου, καὶ στήσεται ἐξ ἐναντίας ἰδεῖν τὸ συμβησόμενόν σοι.
10 [10] μὴ βουλεύου μετὰ τοῦ ὑποβλεπομένου σε, καὶ ἀπὸ τῶν ζηλούντων σε κρύ-
11 ψον βουλήν· [11] μετὰ γυναικὸς περὶ ἀντιζήλου αὐτῆς καὶ μετὰ δειλοῦ περὶ
πολέμου, μετὰ ἐμπόρου περὶ μεταβολίας καὶ μετὰ ἀγοράζοντος περὶ πράσεως,

---

12. ηυλογησεν ... προς αυτον ηγγισεν pro εταπεινωσεν ... απο αποστασεως 18. ιερουσ. cum seqq. conjg. ... τοπον καταπαυμ. σ. 19. αρεταλογιας σου: ita Vat. et (για σου) Alex.; cd. R. ἆραι τὰ λόγιά σου 20. προφητιας 21. εμπιστευθησονται 22. των οικετων σου ... om συ 29. κατα ταυτον ... αναπαυσεως 31. αφαλλομενω XXXVII. 1. om αυτω 2. εις εχθρον 6. συνπονει ... απεναντι πολ. λημψεται 6. επιλαθου ... cd rom. αμνημοσυνης (sic) ... αμν. αυτω 11. AC περι της αντιζ. ... C μετα ευπορου

μετὰ βασκάνου περὶ εὐχαριστίας καὶ μετὰ ἀνελεήμονος περὶ χρηστοηθείας,
μετὰ ὀκνηροῦ περὶ παντὸς ἔργου καὶ μετὰ μισθίου ἐφεστίου περὶ συντελείας,
οἰκέτῃ ἀργῷ περὶ πολλῆς ἐργασίας, μὴ ἔπεχε ἐπὶ τούτοις περὶ πάσης συμ-
βουλίας· [12] ἀλλ' ἢ μετὰ ἀνδρὸς εὐσεβοῦς ἐνδελέχιζε, ὃν ἂν ἐπιγνῷς συντη- 12
ροῦντα ἐντολάς, ὃς ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ κατὰ τὴν ψυχήν σου, καὶ ἐὰν πταίσῃς
συναλγήσει σοι. [13] καὶ βουλὴν καρδίας στῆσον, οὐ γάρ ἐστί σοι πιστότερος 13
αὐτῆς· [14] ψυχὴ γὰρ ἀνδρὸς ἀπαγγέλλειν ἐνίοτε εἴωθεν ἢ ἑπτὰ σκοποὶ ἐπὶ 14
μετεώρου καθήμενοι ἐπὶ σκοπῆς. [15] καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις δεήθητι ὑψίστου 15
ἵνα εὐθύνῃ ἐν ἀληθείᾳ τὴν ὁδόν σου. [16] ἀρχὴ παντὸς ἔργου λόγος, καὶ πρὸ 16
πάσης πράξεως βουλή. [17] ἴχνος ἀλλοιώσεως καρδίας· [18] τέσσαρα μέρη ἀνα- 17 18
τέλλει, ἀγαθὸν καὶ κακόν, ζωὴ καὶ θάνατος, καὶ κυριεύουσα ἐνδελεχῶς αὐτῶν
γλῶσσά ἐστιν. [19] ἔστιν ἀνὴρ πανοῦργος καὶ πολλῶν παιδευτής, καὶ τῇ ἰδίᾳ 19
ψυχῇ ἄχρηστός ἐστιν. [20] ἔστι σοφιζόμενος ἐν λόγοις μισητός, οὗτος πάσης 20
τροφῆς καθυστερήσει· [21] οὐ γὰρ ἐδόθη αὐτῷ παρὰ κυρίου χάρις, ὅτι πάσης 21
σοφίας ἐστερήθη. [22] ἔστι σοφὸς τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ, καὶ οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως 22
αὐτοῦ ἐπὶ στόματος πιστοί. [23] ἀνὴρ σοφὸς τὸν ἑαυτοῦ λαὸν παιδεύσει, καὶ 23
οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ πιστοί. [24] ἀνὴρ σοφὸς πλησθήσεται εὐλογίας, 24
καὶ μακαριοῦσιν αὐτὸν πάντες οἱ ὁρῶντες. [25] ζωὴ ἀνδρὸς ἐν ἀριθμῷ ἡμερῶν, 25
καὶ αἱ ἡμέραι τοῦ Ἰσραὴλ ἀναρίθμητοι. [26] ὁ σοφὸς ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ κληρο- 26
νομήσει πίστιν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. [27] τέκνον, ἐν τῇ 27
ζωῇ σου πείρασον τὴν ψυχήν σου, καὶ ἴδε τί πονηρὸν αὐτῇ, καὶ μὴ δῷς
αὐτῇ· [28] οὐ γὰρ πάντα πᾶσι συμφέρει, καὶ οὐ πᾶσα ψυχὴ ἐν παντὶ εὐδοκεῖ. 28
[29] μὴ ἀπληστεύου ἐν πάσῃ τρυφῇ, καὶ μὴ ἐκχυθῇς ἐπὶ ἐδεσμάτων· [30] ἐν 29 30
πολλοῖς γὰρ βρώμασιν ἔσται πόνος, καὶ ἡ ἀπληστία ἐγγιεῖ ἕως χολέρας·
[31] δι' ἀπληστίαν πολλοὶ ἐτελεύτησαν, ὁ δὲ προσέχων προσθήσει ζωήν 31

XXXVIII.

Τίμα ἰατρὸν πρὸς τὰς χρείας τιμαῖς αὐτοῦ, καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισε κύ-
ριος· [2] παρὰ γὰρ ὑψίστου ἐστὶν ἴασις, καὶ παρὰ βασιλέως λήψεται δόμα. 2
[3] ἐπιστήμη ἰατροῦ ἀνυψώσει κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἔναντι μεγιστάνων θαυμα- 3
σθήσεται. [4] κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς φάρμακα, καὶ ἀνὴρ φρόνιμος οὐ προσοχθιεῖ 4
αὐτοῖς. [5] οὐκ ἀπὸ ξύλου ἐγλυκάνθη ὕδωρ εἰς τὸ γνωσθῆναι τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ; 5
[6] καὶ αὐτὸς ἔδωκεν ἀνθρώποις ἐπιστήμην ἐνδοξάζεσθαι ἐν τοῖς θαυμασίοις 6
αὐτοῦ· [7] ἐν αὐτοῖς ἐθεράπευσε καὶ ἦρε τὸν πόνον αὐτοῦ, [8] μυρεψὸς ἐν τούτοις 7 8
ποιήσει μίγμα· καὶ οὐ μὴ συντελέσῃ ἔργα αὐτοῦ, καὶ εἰρήνη παρ' αὐτοῦ
ἐστὶν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. [9] τέκνον, ἐν ἀῤῥωστήματί σου μὴ παράβλεπε, 9
ἀλλ' εὖξαι κυρίῳ, καὶ αὐτὸς ἰάσεταί σε· [10] ἀπόστησον πλημμέλειαν καὶ εὔ- 10
θυνον χεῖρας, καὶ ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας καθάρισον καρδίαν· [11] δὸς εὐωδίαν 11
καὶ μνημόσυνον σεμιδάλεως, καὶ λίπανον προσφορὰν ὡς μὴ ὑπάρχων. [12] καὶ 12
ἰατρῷ δὸς τόπον, καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισε κύριος, καὶ μὴ ἀποστήτω σου, καὶ
γὰρ αὐτοῦ χρεία. [13] ἔστι καιρὸς ὅτε καὶ ἐν χερσὶν αὐτῶν εὐωδία· [14] καὶ γὰρ 13 14
αὐτοὶ κυρίου δεηθήσονται ἵνα εὐοδώσῃ αὐτοῖς ἀνάπαυσιν καὶ ἴασιν χάριν

---

11. C μετα ελεημονος ... C επεστιου, A επαιτιου ... περι συμβουλιας, C επι παση συμβουλια 17. C in fine add προσωπον 18. AC τεσσερα ... AC και η κυριευουσα ... ενδελ. αυτω, C αυτων ενδελ. 19. AC πανουργος πολλων ... AC εστιν αχρηστος 20. C και αυτος pro ουτος 24. εμπλησθησεται ... om και 26. ζησει 27. AC εν ζωη ... C μη δως αυτω 28. C om εν παντι 29. C εν παση ψυχη 30. εσται νοσος 31. AC δια απληστιαν **XXXVIII.** 1. χρειας αυτου ... C εκτισεν ο κυριος 2. AC λημψεται 6. ανθρωπω 7. ηρεν παν (sic) πονον, C ηρεν παν --- (reliqua non liquent) 8. AC συντελεσθη 9. εν αρρωστημασιν σου 13. ευοδια 14. C ινα ευοδωσει

15 ἐμβιώσεως. [15] ὁ ἁμαρτάνων ἔναντι τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν ἐμπέσοι εἰς χεῖρας
16 ἰατροῦ. [16] τέκνον, ἐπὶ νεκρῷ κατάγαγε δάκρυα, καὶ ὡς δεινὰ πάσχων ἔναρξαι
θρήνου, κατὰ δὲ τὴν κρίσιν αὐτοῦ περίστειλον τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ μὴ ὑπερίδῃς
17 τὴν ταφὴν αὐτοῦ. [17] πίκρανον κλαυθμὸν καὶ θέρμανον κοπετόν, καὶ ποίησον
τὸ πένθος κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ἡμέραν μίαν καὶ δύο χάριν διαβολῆς, καὶ
18 παρακλήθητι λύπης ἕνεκα· [18] ἀπὸ λύπης γὰρ ἐκβαίνει θάνατος, καὶ λύπη καρ-
19 δίας κάμψει ἰσχύν. [19] ἐν ἀπαγωγῇ παραβαίνει καὶ λύπη, καὶ βίος πτωχοῦ
20 κατὰ καρδίας. [20] μὴ δῷς εἰς λύπην τὴν καρδίαν σου, ἀπόστησον αὐτὴν μνη-
21 σθεὶς τὰ ἔσχατα· [21] μὴ ἐπιλάθῃ, οὐ γάρ ἐστιν ἐπάνοδος, καὶ τοῦτον οὐκ
22 ὠφελήσεις καὶ σεαυτὸν κακώσεις. [22] μνήσθητι τὸ κρίμα αὐτοῦ, ὅτι οὕτω ὡς
23 καὶ τὸ σόν· ἐμοὶ χθὲς καὶ σοὶ σήμερον. [23] ἐν ἀναπαύσει νεκροῦ κατάπαυσον
τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ παρακλήθητι ἐν αὐτῷ ἐν ἐξόδῳ πνεύματος αὐτοῦ.
24 [24] σοφία γραμματέως ἐν εὐκαιρίᾳ σχολῆς, καὶ ὁ ἐλασσούμενος πράξει αὐτοῦ
25 σοφισθήσεται. [25] τί σοφισθήσεται ὁ κρατῶν ἀρότρου, καὶ καυχώμενος ἐν δόρατι
κέντρου, βόας ἐλαύνων καὶ ἀναστρεφόμενος ἐν ἔργοις αὐτῶν, καὶ ἡ διήγησις
26 αὐτοῦ ἐν υἱοῖς ταύρων; [26] καρδίαν αὐτοῦ δώσει ἐκδοῦναι αὔλακας, καὶ ἡ
27 ἀγρυπνία αὐτοῦ εἰς χορτάσματα δαμάλεων. [27] οὕτως πᾶς τέκτων καὶ ἀρχι-
τέκτων, ὅστις νύκτωρ ὡς ἡμέρᾳ διάγει· οἱ γλύφοντες γλύμματα σφραγίδων,
καὶ ἡ ὑπομονὴ αὐτοῦ ἀλλοιῶσαι ποικιλίαν· καρδίαν αὐτοῦ δώσει εἰς τὸ
28 ὁμοιῶσαι ζωγραφίαν, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ τελέσαι ἔργον. [28] οὕτως χαλκεὺς
καθήμενος ἐγγὺς ἄκμονος καὶ καταμανθάνων ἀργῷ σιδήρῳ· ἀτμὶς πυρὸς πήξει
σάρκας αὐτοῦ, καὶ ἐν θέρμῃ καμίνου διαμαχήσεται· φωνὴ σφύρης καινιεῖ
τὸ οὖς αὐτοῦ, καὶ κατέναντι ὁμοιώματος σκεύους οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ· καρ-
δίαν αὐτοῦ δώσει εἰς συντέλειαν ἔργων, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ κοσμῆσαι ἐπὶ
29 συντελείας. [29] οὕτω κεραμεὺς καθήμενος ἐν ἔργῳ αὐτοῦ καὶ συστρέφων ἐν
ποσὶν αὐτοῦ τροχόν, ὃς ἐν μερίμνῃ κεῖται διὰ παντὸς ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ,
30 καὶ ἐναρίθμιος πᾶσα ἡ ἐργασία αὐτοῦ· [30] ἐν βραχίονι αὐτοῦ τυπώσει πηλόν,
καὶ πρὸ ποδῶν κάμψει ἰσχὺν αὐτοῦ· καρδίαν ἐπιδώσει συντελέσαι τὸ χρῖσμα,
31 καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ καθαρίσαι κάμινον. [31] πάντες οὗτοι εἰς χεῖρας αὐτῶν
32 ἐνεπίστευσαν, καὶ ἕκαστος ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ σοφίζεται· [32] ἄνευ αὐτῶν οὐκ
33 οἰκισθήσεται πόλις, καὶ οὐ παροικήσουσιν οὐδὲ περιπατήσουσιν· [33] καὶ ἐν
ἐκκλησίᾳ οὐχ ὑπεραλοῦνται, ἐπὶ δίφρον δικαστοῦ οὐ καθιοῦνται, καὶ διαθήκην
κρίματος οὐ διανοηθήσονται οὐδὲ μὴ ἐκφάνωσι δικαιοσύνην καὶ κρίμα, καὶ
34 ἐν παραβολαῖς οὐχ εὑρεθήσονται, [34] ἀλλὰ κτίσμα αἰῶνος στηρίσουσι, καὶ ἡ
δέησις αὐτῶν ἐν ἐργασίᾳ τέχνης· (39, 1.) πλὴν τοῦ ἐπιδόντος τὴν ψυχὴν αὐ-
τοῦ καὶ διανοουμένου ἐν νόμῳ ὑψίστου.

XXXIX.

Σοφίαν πάντων ἀρχαίων ἐκζητήσει, καὶ ἐν προφητείαις ἀσχοληθήσεται·
2 [2] διηγήσεις ἀνδρῶν ὀνομαστῶν συντηρήσει, καὶ ἐν στροφαῖς παραβολῶν συνεισε-
3 λεύσεται· [3] ἀπόκρυφα παροιμιῶν ἐκζητήσει, καὶ ἐν αἰνίγμασι παραβολῶν ἀνα-
4 στραφήσεται. [4] ἀνὰ μέσον μεγιστάνων ὑπηρετήσει, καὶ ἔναντι ἡγουμένου ὀφθή-
σεται· ἐν γῇ ἀλλοτρίων ἐθνῶν διελεύσεται, ἀγαθὰ γὰρ καὶ κακὰ ἐν ἀνθρώποις
5 ἐπείρασε. [5] τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπιδώσει ὀρθρίσαι πρὸς κύριον τὸν ποιήσαντα

---

15. εις χειρας αυτου 16. ed. rom. εναρξε 19. εν επαγωγη παραμενει 22. το κριμα μου οτι ουτως και το σον ... εχθες 25. τισοφθησεται pro τι σοφισθ. ... αροτρου, καυχωμενος 27. ως ημερας ... η επιμονη ... AV om. το 28. καταμανθ. εργον σιδηρου ... τηξει ... κενιει 29. ουτως 31. εις χειρ. εαυτων 32. ουχ οικησεται 33. δυναστου ... καθιονται ... εκφανωσιν παιδιαν και κριμα (39, 1.) επιδιδοντος ... διανοουμενω XXXIX. 2. διηγησιν 4. κακα ανθρωποις

αὐτόν, καὶ ἔναντι ὑψίστου δεηθήσεται· καὶ ἀνοίξει τὸ στόμα αὐτοῦ ἐν προς-
ευχῇ, καὶ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ δεηθήσεται. 6 ἐὰν κύριος ὁ μέγας θε- 6
λήσῃ, πνεύματι συνέσεως ἐμπλησθήσεται· αὐτὸς ἀνομβρήσει ῥήματα σοφίας
αὐτοῦ, καὶ ἐν προσευχῇ ἐξομολογήσεται κυρίῳ· 7 αὐτὸς κατευθυνεῖ βουλὴν 7
αὐτοῦ καὶ ἐπιστήμην, καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις αὐτοῦ διανοηθήσεται· 8 αὐτὸς 8
ἐκφανεῖ παιδείαν διδασκαλίας αὐτοῦ, καὶ ἐν νόμῳ διαθήκης κυρίου καυχή-
σεται. 9 αἰνέσουσι τὴν σύνεσιν αὐτοῦ πολλοί, ἕως τοῦ αἰῶνος οὐκ ἐξαλει- 9
φθήσεται· οὐκ ἀποστήσεται τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ ὄνομα αὐτοῦ ζήσεται
εἰς γενεὰς γενεῶν· 10 τὴν σοφίαν αὐτοῦ διηγήσονται ἔθνη, καὶ τὸν ἔπαινον 10
αὐτοῦ ἐξαγγελεῖ ἐκκλησία· 11 ἐὰν ἐμμείνῃ, ὄνομα καταλείψει ἢ χίλιοι, καὶ 11
ἐὰν ἀναπαύσηται, ἐμποιεῖ αὐτῷ. 12 ἔτι διανοηθεὶς ἐκδιηγήσομαι, καὶ ὡς δι- 12
χομηνία ἐπληρώθην. 13 εἰςακούσατέ μου υἱοὶ ὅσιοι, καὶ βλαστήσατε ὡς ῥόδον 13
φυόμενον ἐπὶ ῥεύματος ἀγροῦ, 14 καὶ ὡς λίβανος εὐωδιάσατε ὀσμήν, καὶ ἀν- 14
θήσατε ἄνθος ὡς κρίνον, διάδοτε ὀσμὴν καὶ αἰνέσατε ᾆσμα. εὐλογήσατε κύ-
ριον ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις, 15 δότε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μεγαλωσύνην, καὶ ἐξο- 15
μολογήσασθε ἐν αἰνέσει αὐτοῦ, ἐν ᾠδαῖς χειλέων καὶ ἐν κινύραις, καὶ οὕτως
ἐρεῖτε ἐν ἐξομολογήσει 16 Τὰ ἔργα κυρίου πάντα ὅτι καλὰ σφόδρα, καὶ πᾶν 16
πρόσταγμα ἐν καιρῷ αὐτοῦ ἔσται· 17 πάντα γὰρ ἐν καιρῷ αὐτοῦ ζητηθήσε- 17
ται. ἐν λόγῳ αὐτοῦ ἔστη ὡς θημωνία ὕδωρ, καὶ ἐν ῥήματι στόματος αὐτοῦ
ἀποδοχεῖα ὑδάτων. 18 ἐν προστάγματι αὐτοῦ πᾶσα ἡ εὐδοκία, καὶ οὐκ ἔστιν 18
ὃς ἐλαττώσει τὸ σωτήριον αὐτοῦ. 19 ἔργα πάσης σαρκὸς ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ 19
οὐκ ἔστι κρυβῆναι ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ· 20 ἀπὸ τοῦ αἰῶνος εἰς τὸν 20
αἰῶνα ἐπέβλεψε, καὶ οὐθέν ἐστι θαυμάσιον ἐναντίον αὐτοῦ. 21 οὐκ ἔστιν εἰ- 21
πεῖν Τί τοῦτο; εἰς τί τοῦτο; πάντα γὰρ εἰς χρείας αὐτῶν ἔκτισται. 22 ἡ 22
εὐλογία αὐτοῦ ὡς ποταμὸς ἐπεκάλυψε, καὶ ὡς κατακλυσμὸς ξηρὰν ἐμέθυσεν·
23 οὕτως ὀργὴν αὐτοῦ ἔθνη κληρονομήσει, ὡς μετέστρεψεν ὕδατα εἰς ἅλμην. 23
24 αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ τοῖς ὁσίοις εὐθεῖαι, οὕτως τοῖς ἀνόμοις προσκόμματα. 25 ἀγαθὰ 24 25
τοῖς ἀγαθοῖς ἔκτισται ἀπ' ἀρχῆς, οὕτως τοῖς ἁμαρτωλοῖς κακά. 26 ἀρχὴ 26
πάσης χρείας εἰς ζωὴν ἀνθρώπου, ὕδωρ, πῦρ καὶ σίδηρος καὶ ἅλα καὶ σε-
μίδαλις πυροῦ καὶ μέλι καὶ γάλα, αἷμα σταφυλῆς καὶ ἔλαιον καὶ ἱμάτιον·
27 ταῦτα πάντα τοῖς εὐσεβέσιν εἰς ἀγαθά, οὕτως τοῖς ἁμαρτωλοῖς τραπήσεται 27
εἰς κακά. 28 ἔστι πνεύματα ἃ εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται, καὶ ἐν θυμῷ αὐτῶν 28
ἐστερέωσαν μάστιγας αὐτῶν· καὶ ἐν καιρῷ συντελείας ἰσχὺν ἐκχέουσιν, καὶ
τὸν θυμὸν τοῦ ποιήσαντος αὐτοὺς κοπάσουσιν. 29 πῦρ καὶ χάλαζα καὶ λιμὸς 29
καὶ θάνατος, πάντα ταῦτα εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται· 30 θηρίων ὀδόντες καὶ 30
σκορπίοι καὶ ἔχεις καὶ ῥομφαία ἐκδικοῦσα εἰς ὄλεθρον ἀσεβεῖς, 31 ἐν τῇ 31
ἐντολῇ αὐτοῦ εὐφρανθήσονται, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς εἰς χρείας ἑτοιμασθήσον-
ται, καὶ ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν οὐ παραβήσονταί λόγον. 32 διὰ τοῦτο ἐξ 32
ἀρχῆς ἐστηρίχθην καὶ διενοήθην καὶ ἐν γραφῇ ἀφῆκα. 33 τὰ ἔργα κυρίου 33

---

5. ανοιξει στομα 6. ο κυριος ο μεγας ... εμπλησει αυτον 7. ed. rom. κατευθύνει 8. C και αυτος ... εκφαινει ... AC παιδιαν ... κυριου διαθηκης 9. AC και εως ... AC και το ονομα αυτου ... ζητησεται 10. AC διηγησεται ... C και επαινον α. εξαγγελησεται εκκλ. 11. AC παυσηται 12. εκδιηγηθησομαι 13. C* εις ακουσεται (etiam ed. rom. εις ακουσετε) μοι ... C βλαστησεται ... AC ρευμ. υγρου 14. εργοις αυτου 17. AC ab initio add ουκ εστιν ειπειν τι τουτο· εις τι τουτο 17. θιμωνια ... C αποδοχια 20. AC ουδεν εστιν (C εστι) θαυμαστον 21. (C εις sine τι) ... AC εις χριαν 22. C απεκαλυψε 23. 24. AC ως μετεστρ. υδ. εις αλμ. post προσκομματα pon. 26. C εις ψυχην ... AC υδωρ και πυρ ... αλας ... C σεμιδαλιν ... πυρος και μελι, C πυρ και μελι 27. C ευσεβεσι εις (sic) 28. αυτων· εν καιρω 31. εις χειρας ... AC εν καιροις ... C αυτου 32. C και εν γραφη αφ. κ. διενοηθ.

34 πάντα ἀγαθά, καὶ πᾶσαν χρείαν ἐν ὥρᾳ αὐτῆς χορηγήσει· [34] καὶ οὐκ ἔστιν
εἰπεῖν Τοῦτο τούτου πονηρότερον, πάντα γὰρ ἐν καιρῷ εὐδοκιμηθήσεται.
35 [35] καὶ νῦν ἐν πάσῃ καρδίᾳ καὶ στόματι ὑμνήσατε, καὶ εὐλογήσατε τὸ
ὄνομα κυρίου.

XL.

Ἀσχολία μεγάλη ἔκτισται παντὶ ἀνθρώπῳ, καὶ ζυγὸς βαρὺς ἐπὶ υἱοὺς
Ἀδάμ, ἀφ' ἡμέρας ἐξόδου ἐκ γαστρὸς μητρὸς αὐτῶν ἕως ἡμέρας ἐπὶ ταφῇ
2 εἰς μητέρα πάντων· [2] τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν καὶ φόβον καρδίας, ἐπίνοια
3 προσδοκίας, ἡμέρα τελευτῆς· [3] ἀπὸ καθημένου ἐπὶ θρόνου ἐν δόξῃ καὶ ἕως
4 τεταπεινωμένου ἐν γῇ καὶ σποδῷ, [4] ἀπὸ φοροῦντος ὑάκινθον καὶ στέφανον
5 καὶ ἕως περιβαλλομένου ὠμόλινον· [5] θυμὸς καὶ ζῆλος καὶ ταραχὴ καὶ σάλος
καὶ φόβος θανάτου καὶ μηνίαμα καὶ ἔρις. καὶ ἐν καιρῷ ἀναπαύσεως ἐπὶ
6 κοίτης ὕπνος νυκτὸς ἀλλοιοῖ γνῶσιν αὐτοῦ· [6] ὀλίγον ὡς οὐδὲν ἐν ἀναπαύσει,
καὶ ἀπ' ἐκείνου ἐν ὕπνοις ὡς ἐν ἡμέρᾳ σκοπιᾶς· τεθορυβημένος ἐν ὁράσει
7 καρδίας αὐτοῦ, ὡς ἐκπεφευγὼς ἀπὸ προσώπου πολέμου· [7] ἐν καιρῷ σωτηρίας
8 αὐτοῦ ἐξηγέρθη, καὶ ἀποθαυμάζων εἰς οὐδένα φόβον. [8] μετὰ πάσης σαρκὸς
ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλῶν ἑπταπλάσια πρὸς ταῦτα·
9 [9] θάνατος καὶ αἷμα καὶ ἔρις καὶ ῥομφαία, ἐπαγωγαί, λιμὸς καὶ σύντριμμα
10 καὶ μάστιξ, [10] ἐπὶ τοὺς ἀνόμους ἐκτίσθη ταῦτα πάντα, καὶ δι' αὐτοὺς ἐγένετο
11 ὁ κατακλυσμός. [11] πάντα ὅσα ἀπὸ γῆς εἰς γῆν ἀναστρέφει, καὶ ἀπὸ ὑδάτων
12 εἰς θάλασσαν ἀνακάμπτει. [12] πᾶν δῶρον καὶ ἀδικία ἐξαλειφθήσεται, καὶ πί-
13 στις εἰς τὸν αἰῶνα στήσεται. [13] χρήματα ἀδίκων ὡς ποταμὸς ξηρανθήσεται,
14 καὶ ὡς βροντὴ μεγάλη ἐν ὑετῷ ἐξηχήσει· [14] ἐν τῷ ἀνοῖξαι αὐτὸν χεῖρας εὐ-
15 φρανθήσεται, οὕτως οἱ παραβαίνοντες εἰς συντέλειαν ἐκλείψουσιν. [15] ἔκγονα
ἀσεβῶν οὐ πληθυνεῖ κλάδους, καὶ ῥίζαι ἀκάθαρτοι ἐπ' ἀκροτόμου πέτρας·
16 [16] ἄχει ἐπὶ παντὸς ὕδατος καὶ χείλους ποταμοῦ πρὸ παντὸς χόρτου ἐκτιλή-
17 σεται. [17] χάρις ὡς παράδεισος ἐν εὐλογίαις, καὶ ἐλεημοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα
18 διαμένει. [18] ζωὴ αὐτάρκους ἐργάτου γλυκανθήσεται, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα ὁ
19 εὑρίσκων θησαυρόν. [19] τέκνα καὶ οἰκοδομὴ πόλεως στηρίζουσιν ὄνομα, καὶ
20 ὑπὲρ ἀμφότερα γυνὴ ἄμωμος λογίζεται. [20] οἶνος καὶ μουσικὰ εὐφραίνουσι
21 καρδίαν, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα ἀγάπησις σοφίας. [21] αὐλὸς καὶ ψαλτήριον ἡδύ-
22 νουσι μέλι, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα γλῶσσα ἡδεῖα. [22] χάριν καὶ κάλλος ἐπιθυμή-
23 σει ὁ ὀφθαλμός σου, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα χλόην σπόρου. [23] φίλος καὶ ἑταῖρος
24 εἰς καιρὸν ἀπαντῶντες, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα γυνὴ μετὰ ἀνδρός. [24] ἀδελφοὶ καὶ
25 βοήθεια εἰς καιρὸν θλίψεως, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα ἐλεημοσύνη ῥύσεται. [25] χρυ-
σίον καὶ ἀργύριον ἐπιστήσουσι πόδα, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα βουλὴ εὐδοκιμεῖται.
26 [26] χρήματα καὶ ἰσχὺς ἀνυψώσουσι καρδίαν, καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα φόβος κυ-
ρίου· οὐκ ἔστι φόβῳ κυρίου ἐλάττωσις, καὶ οὐκ ἔστιν ἐπιζητῆσαι ἐν αὐτῷ
27 βοήθειαν· [27] φόβος κυρίου ὡς παράδεισος εὐλογίας, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν δόξαν
28 ἐκάλυψαν αὐτόν. [28] τέκνον, ζωὴν ἐπαιτήσεως μὴ βιώσῃς· κρεῖσσον ἀποθανεῖν

---

33. C παντα τα αγαθα ... C εν καιρω αυτης εχορηγησεν 34. ευδοκιμησεται XL. 1. C μητρος αυτου ... AC ημερ. επιταφης 2. φοβον καρδιαν (sic) 3. AC θρονου ενδοξου ... ως (pro και εως) τε ταπεινουμενου 4. υακινθινον ... C και ως 5. C om και sec. ... μηνιμα, C μηνεις ... C ερεις 6. C ως απο πρ. πολεμ. εκπεφ. 8. C om και επι αμαρτ. επτ. πρ. τ. 10. παντα ταυτα 11. αναστρεψει 14. εκθλιψουσιν 15. ed. rom. πληθύνει 16. αχι (C non liquet) ... και χιλος ... εκτειλησεται 17. C μενει (18. αμφοτερας pro αμφοτερα ο) 20. C ευρησις σοφιας 21. AC ηδυνουσιν μελη 22. AC om ο ... om σου ... C χλοη 23. C ετερος ... μετ ανδρος 24. AC ρυεται 26. ανυψουσιν ... AC εν φοβω κυριου ... C εν αυτω ζητησαι 27. C υπερ αμφοτερα δοξαν (sic) ... εκαλυψεν

ἢ ἐπαιτεῖν. 29 ἀνὴρ βλέπων εἰς τράπεζαν ἀλλοτρίαν, οὐκ ἔστιν αὐτοῦ ὁ βίος 29
ἐν λογισμῷ ζωῆς, ἀλισγήσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν ἐδέσμασιν ἀλλοτρίοις· ἀνὴρ
δὲ ἐπιστήμων καὶ πεπαιδευμένος φυλάξεται. 30 ἐν στόματι ἀναιδοῦς γλυκαν- 30
θήσεται ἐπαίτησις, καὶ ἐν κοιλίᾳ αὐτοῦ πῦρ καήσεται.

XLI.

Ὦ θάνατε, ὡς πικρόν σου τὸ μνημόσυνόν ἐστιν ἀνθρώπῳ εἰρηνεύοντι ἐν
τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ, ἀνδρὶ ἀπερισπάστῳ καὶ εὐοδουμένῳ ἐν πᾶσι καὶ ἔτι
ἰσχύοντι ἐπιδέξασθαι τροφήν. 2 ὢ θάνατε, καλόν σου τὸ κρίμα ἐστὶν ἀνθρώπῳ 2
ἐπιδεομένῳ καὶ ἐλασσουμένῳ ἰσχύϊ, ἐσχατογήρῳ καὶ περισπωμένῳ περὶ πάν-
των, καὶ ἀπειθοῦντι καὶ ἀπολωλεκότι ὑπομονήν. 3 μὴ εὐλαβοῦ κρίμα θανάτου, 3
μνήσθητι προτέρων σου καὶ ἐσχάτων· 4 τοῦτο τὸ κρίμα παρὰ κυρίου πάσῃ 4
σαρκί, καὶ τί ἀπαναίνῃ ἐν εὐδοκίᾳ ὑψίστου; εἴτε δέκα εἴτε ἑκατὸν εἴτε χί-
λια ἔτη, οὐκ ἔστιν ἐν ᾅδου ἐλεγμὸς ζωῆς. 5 τέκνα βδελυκτὰ γίνεται τέκνα 5
ἁμαρτωλῶν, καὶ συναναστρεφόμενα παροικίαις ἀσεβῶν· 6 τέκνων ἁμαρτωλῶν 6
ἀπολεῖται κληρονομία, καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἐνδελεχιεῖ ὄνειδος. 7 πα- 7
τρὶ ἀσεβεῖ μέμψεται τέκνα, ὅτι δι' αὐτὸν ὀνειδισθήσονται. 8 οὐαὶ ὑμῖν ἄνδρες 8
ἀσεβεῖς, οἵτινες ἐγκατελίπετε νόμον θεοῦ ὑψίστου· 9 καὶ ἐὰν γεννηθῆτε, εἰς 9
κατάραν γεννηθήσεσθε, καὶ ἐὰν ἀποθάνητε, εἰς κατάραν μερισθήσεσθε. 10 πάντα 10
ὅσα ἐκ γῆς εἰς γῆν ἀπελεύσεται, οὕτως ἀσεβεῖς ἀπὸ κατάρας εἰς ἀπώλειαν.
11 πένθος ἀνθρώπων ἐν σώμασιν αὐτῶν, ὄνομα δὲ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἀγαθὸν 11
ἐξαλειφθήσεται. 12 φρόντισον περὶ ὀνόματος, αὐτὸ γάρ σοι διαμένει ἢ χίλιοι 12
μεγάλοι θησαυροὶ χρυσίου· 13 ἀγαθῆς ζωῆς ἀριθμὸς ἡμερῶν, καὶ ἀγαθὸν 13
ὄνομα εἰς αἰῶνα διαμένει. 14 παιδείαν ἐν εἰρήνῃ συντηρήσατε, τέκνα· σοφία 14
δὲ κεκρυμμένη καὶ θησαυρὸς ἀφανής, τίς ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέροις; 15 κρείσ- 15
σων ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν μωρίαν αὐτοῦ ἢ ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν
σοφίαν αὐτοῦ. 16 τοιγαροῦν ἐντράπητε ἐπὶ τῷ ῥήματί μου· οὐ γάρ ἐστι πᾶ- 16
σαν αἰσχύνην διαφυλάξαι καλόν, καὶ οὐ πάντα πᾶσιν ἐν πίστει εὐδοκιμεῖται.
17 αἰσχύνεσθε ἀπὸ πατρὸς καὶ μητρὸς περὶ πορνείας, καὶ ἀπὸ ἡγουμένου καὶ 17
δυνάστου περὶ ψεύδους, 18 ἀπὸ κριτοῦ καὶ ἄρχοντος περὶ πλημμελείας, ἀπὸ 18
συναγωγῆς καὶ λαοῦ περὶ ἀνομίας, ἀπὸ κοινωνοῦ καὶ φίλου περὶ ἀδικίας,
19 καὶ ἀπὸ τόπου οὗ παροικεῖς περὶ κλοπῆς, καὶ ἀπὸ ἀληθείας θεοῦ καὶ δια- 19
θήκης, καὶ ἀπὸ πήξεως ἀγκῶνος ἐπ' ἄρτοις, ἀπὸ σκορακισμοῦ λήψεως καὶ
δόσεως, 20 καὶ ἀπὸ ἀσπαζομένων περὶ σιωπῆς, ἀπὸ ὁράσεως γυναικὸς ἑταί- 20
ρας, 21 καὶ ἀπὸ ἀποστροφῆς προσώπου συγγενοῦς, ἀπὸ ἀφαιρέσεως μερίδος 21
καὶ δόσεως, καὶ ἀπὸ κατανοήσεως γυναικὸς ὑπάνδρου, 22 ἀπὸ περιεργείας παι- 22
δίσκης αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐπιστῇς ἐπὶ τὴν κοίτην αὐτῆς· ἀπὸ φίλων περὶ λόγων
ὀνειδισμοῦ, καὶ μετὰ τὸ δοῦναι μὴ ὀνείδιζε·

XLII.

(23) Ἀπὸ δευτερώσεως καὶ λόγου ἀκοῆς, καὶ ἀπὸ ἀποκαλύψεων λόγων
κρυφίων· (24) καὶ ἔσῃ αἰσχυντηρὸς ἀληθινῶς, καὶ εὑρίσκων χάριν ἔναντι παν-
τὸς ἀνθρώπου. (42, 1.) μὴ περὶ τούτων αἰσχυνθῇς, καὶ μὴ λάβῃς πρόσωπον
τοῦ ἁμαρτάνειν· 2 περὶ νόμου ὑψίστου καὶ διαθήκης, καὶ περὶ κρίματος δι- 2

---

29. om την XLI. 2. επιδεουμενω ... εν ισχυι 4. AC τουτο κριμα 5. AC βδελυρα 6. ενδελεχει 7. C μεμφεται 8. εγκατελειπετε, C εγκατελειπατε 10. C απελευσονται 14. AC παιδιαν 17. AC αισχυνεσθαι 18. C και απο κοινωνου, A om απο κοιν. κ. φ. π. αδικιας 19. om και ante απο πηξεως ... AC και απο σκορακ. λημψεως 20. AC και απο ορασεως ... AC γυν. ετερας 21. AC om και ultim. 22. AC λογου ... C ονιδισμων (23.) C om απο sec. ... AC αποκαλυψεως

3 καιῶσαι τὸν ἀσεβῆ, [3] περὶ λόγου κοινωνοῦ καὶ ὁδοιπόρων, καὶ περὶ δόσεως
4 κληρονομίας ἑταίρων, [4] περὶ ἀκριβείας ζυγοῦ καὶ σταθμίων, περὶ κτήσεως
5 πολλῶν καὶ ὀλίγων, [5] περὶ ἀδιαφόρου πράσεως καὶ ἐμπόρων, καὶ περὶ παι-
6 δείας τέκνων πολλῆς, καὶ οἰκέτῃ πονηρῷ πλευρὰν αἱμάξαι· [6] ἐπὶ γυναικὶ
7 πονηρᾷ καλὸν σφραγίς, καὶ ὅπου χεῖρες πολλαὶ κλεῖσον· [7] ὃ ἐὰν παραδιδῷς,
8 ἐν ἀριθμῷ καὶ σταθμῷ, καὶ δόσις καὶ λῆψις παντὶ ἐν γραφῇ· [8] περὶ παι-
δείας ἀνοήτου καὶ μωροῦ καὶ ἐσχατογήρου κρινομένου πρὸς νέους, καὶ ἔσῃ
9 πεπαιδευμένος ἀληθινῶς καὶ δεδοκιμασμένος ἔναντι παντὸς ζῶντος. [9] θυγάτηρ
πατρὶ ἀπόκρυφος ἀγρυπνία, καὶ ἡ μέριμνα αὐτῆς ἀφιστᾷ ὕπνον· ἐν νεότητι
10 αὐτῆς μή ποτε παρακμάσῃ, καὶ συνῳκηκυῖα μή ποτε μισηθῇ· [10] ἐν παρθε-
νίᾳ μή ποτε βεβηλωθῇ καὶ ἐν τοῖς πατρικοῖς αὐτῆς ἔγκυος γένηται· μετὰ
11 ἀνδρὸς οὖσα μή ποτε παραβῇ, καὶ συνῳκηκυῖα μή ποτε στειρώσῃ. [11] ἐπὶ
θυγατρὶ ἀδιατρέπτῳ στερέωσον φυλακήν, μή ποτε ποιήσῃ σε ἐπίχαρμα ἐχθροῖς,
λαλιὰν ἐν πόλει καὶ ἔκκλητον λαοῦ, καὶ καταισχύνῃ σε ἐν πλήθει πολλῶν.
12 [12] παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἔμβλεπε ἐν κάλλει, καὶ ἐν μέσῳ γυναικῶν μὴ συνέ-
13 δρευε· [13] ἀπὸ γὰρ ἱματίων ἐκπορεύεται σής, καὶ ἀπὸ γυναικὸς πονηρία γυ-
14 ναικός. [14] κρείσσων πονηρία ἀνδρὸς ἢ ἀγαθοποιὸς γυνή, καὶ γυνὴ καταισχύ-
15 νουσα εἰς ὀνειδισμόν. [15] μνησθήσομαι δὴ τὰ ἔργα κυρίου, καὶ ἃ ἑώρακα
16 ἐκδιηγήσομαι· ἐν λόγοις κυρίου τὰ ἔργα αὐτοῦ. [16] ἥλιος φωτίζων κατὰ πᾶν
17 ἐπέβλεψε, καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ πλῆρες τὸ ἔργον αὐτοῦ. [17] οὐκ ἐνεποίησε τοῖς
ἁγίοις κύριος ἐκδιηγήσασθαι πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ἃ ἐστερέωσε κύριος
18 ὁ παντοκράτωρ, στηριχθῆναι ἐν δόξῃ αὐτοῦ τὸ πᾶν. [18] ἄβυσσον καὶ καρδίαν
ἐξίχνευσε, καὶ ἐν πανουργεύμασιν αὐτῶν διενοήθη· ἔγνω γὰρ ὁ κύριος πᾶσαν
19 εἴδησιν καὶ ἐνέβλεψεν εἰς σημεῖον αἰῶνος, [19] ἀπαγγέλλων τὰ παρεληλυθότα
20 καὶ ἐπεσόμενα, καὶ ἀποκαλύπτων ἴχνη ἀποκρύφων· [20] οὐ παρῆλθεν αὐτὸν πᾶν
21 διανόημα, οὐκ ἐκρύβη ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲ εἷς λόγος. [21] τὰ μεγαλεῖα τῆς σοφίας
αὐτοῦ ἐκόσμησεν, καὶ ἕως ἐστι πρὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα, οὔτε
22 προσετέθη οὔτε ἠλαττώθη, καὶ οὐδὲ προσεδεήθη οὐδενὸς συμβούλου. [22] ὡς
23 πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐπιθυμητά, καὶ ὡς σπινθῆρός ἐστι θεωρῆσαι. [23] πάντα
ταῦτα ζῇ καὶ μένει εἰς τὸν αἰῶνα ἐν πάσαις χρείαις, καὶ πάντα ὑπακούει·
24 25 [24] πάντα δισσὰ ἓν κατέναντι τοῦ ἑνός, καὶ οὐκ ἐποίησεν οὐδὲν ἐκλεῖπον· [25] ἓν
τοῦ ἑνὸς ἐστερέωσε τὰ ἀγαθά, καὶ τίς πλησθήσεται ὁρῶν δόξαν αὐτοῦ;

XLIII.

Γαυρίαμα ὕψους στερέωμα καθαριότητος, εἶδος οὐρανοῦ ἐν ὁράματι
2 δόξης. [2] ἥλιος ἐν ὀπτασίᾳ διαγγέλλων ἐν ἐξόδῳ, σκεῦος θαυμαστόν, ἔργον
3 ὑψίστου· [3] ἐν μεσημβρίᾳ αὐτοῦ ἀναξηραίνει χώραν, καὶ ἐναντίον καύματος
4 αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; [4] κάμινον φυσῶν ἐν ἔργοις καύματος, τριπλασίως
ἥλιος ἐκκαίων ὄρη· ἀτμίδας πυρώδεις ἐμφυσῶν, καὶ ἐκλάμπων ἀκτῖνας ἀμαυ-
5 ροῖ ὀφθαλμούς. [5] μέγας κύριος ὁ ποιήσας αὐτόν, καὶ ἐν λόγοις αὐτοῦ κατέ-

---

XLII. 2. C ασεβην 3. C κοινωνων ... om και sec. ... AC ετερων 4. AC και περι κτησεως 5. AC περι διαφορου πρασεως εμπορων (C εμπορου) ... AC παιδιας ... εμαξας 7. ed. rom. παραδίδως ... AC λημψις παντα 8. AC παιδιας ... AC εσχατογηρω κρινομενω 9. η μεριμνα αυτου 10. AC στειρωθη 11. ποιησει ... AC καταισχυνει 12. C εμμεσω 13. C εξελευσεται σης 15. AC εοραχα 16. AC τ. δοξ. κυριου 17. C om ἃ 18. πανουργημασιν ... γαρ ο υψιστος πασ. ιδησιν, C γαρ ο υψιστος (C* vdtr ο υψ., ** fortasse ο κυρ.) πασ. συνειδησιν 19. C και απαγγελλων ... AC και τα εσομενα 20. AC om ουδε 21. AC εκοσμησεν, ος εστιν ... ηλασσωθη ... AC και ου προσεδεηθη 22. C και εως pro κ. ως 24. ελλιπον XLIII. 2. διαγγελων 4. C καμ. φυλασσων ... τριπλασιων ... AC εκφυσων 5. μεγ. ο κυριος

σπευσε πορείαν. [6]καὶ ἡ σελήνη ἐν πᾶσιν εἰς καιρὸν αὐτῆς, ἀνάδειξιν χρόνων 6
καὶ σημεῖον αἰῶνος· [7]ἀπὸ σελήνης σημεῖον ἑορτῆς, φωστὴρ μειούμενος ἐπὶ 7
συντελείας· [8]μὴν κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐστιν, αὐξανομένη θαυμαστῶς ἐν 8
ἀλλοιώσει. σκεῦος παρεμβολῶν ἐν ὕψει, ἐν στερεώματι οὐρανοῦ ἐκλάμπων·
[9]κάλλος οὐρανοῦ, δόξα ἄστρων, κόσμος φωτίζων, ἐν ὑψίστοις κύριος· [10]ἐν 9 10
λόγοις ἁγίου στήσονται κατὰ κρίμα, καὶ οὐ μὴ ἐκλυθῶσιν ἐν φυλακαῖς αὐ-
τῶν. [11]ἴδε τόξον, καὶ εὐλόγησον τὸν ποιήσαντα αὐτό, σφόδρα ὡραῖον ἐν τῷ 11
αὐγάσματι αὐτοῦ· [12]ἐγύρωσεν οὐρανὸν ἐν κυκλώσει δόξης, χεῖρες ὑψίστου 12
ἐτάνυσαν αὐτό. [13]προστάγματι αὐτοῦ κατέσπευσε χιόνα, καὶ ταχύνει ἀστρα- 13
πὰς κρίματος αὐτοῦ· [14]διὰ τοῦτο ἠνεῴχθησαν θησαυροί, καὶ ἐξέπτησαν νε- 14
φέλαι ὡς πετεινά· [15]ἐν μεγαλείῳ αὐτοῦ ἴσχυσε νεφέλας, καὶ διεθρύβησαν 15
λίθοι χαλάζης. [16]καὶ ἐν ὀπτασίαις αὐτοῦ σαλευθήσεται ὄρη, ἐν θελήματι 16
πνεύσεται νότος. [17]φωνὴ βροντῆς αὐτοῦ ὠδίνησε γῆν, καὶ καταιγὶς βορέου 17
καὶ συστροφὴ πνεύματος. ὡς πετεινὰ καθιπτάμενα πάσσει χιόνα, καὶ ὡς ἀκρὶς
καταλύουσα ἡ κατάβασις αὐτῆς· [18]κάλλος λευκότητος αὐτῆς ἐκθαυμάσει 18
ὀφθαλμός, καὶ ἐπὶ τοῦ ὑετοῦ αὐτῆς ἐκστήσεται καρδία. [19]καὶ πάχνην ὡς ἅλα 19
ἐπὶ γῆς χέει, καὶ παγεῖσα γίνεται σκολόπων ἄκρα. [20]ψυχρὸς ἄνεμος βορέης 20
πνεύσει, καὶ παγήσεται κρύσταλλος ἀφ' ὕδατος· ἐπὶ πᾶσαν συναγωγὴν ὕδα-
τος καταλύσει, καὶ ὡς θώρακα ἐνδύσεται τὸ ὕδωρ. [21]καταφάγεται ὄρη καὶ 21
ἔρημον ἐκκαύσει, καὶ ἀποσβέσει χλόην ὡς πῦρ. [22]ἴασις πάντων κατὰ σπου- 22
δὴν ὁμίχλη, δρόσος ἀπαντῶσα ἀπὸ καύσωνος ἱλαρώσει. [23]λογισμῷ αὐτοῦ 23
ἐκόπασεν ἄβυσσον, καὶ ἐφύτευσεν αὐτὴν Ἰησοῦς. [24]οἱ πλέοντες τὴν θάλασσαν 24
διηγοῦνται τὸν κίνδυνον αὐτῆς, καὶ ἀκοαῖς ὠτίων ἡμῶν θαυμάζομεν· [25]καὶ 25
ἐκεῖ τὰ παράδοξα καὶ θαυμάσια ἔργα, ποικιλία παντὸς ζώου, κτίσις κητῶν.
[26]δι' αὐτὸν εὐοδία τέλος αὐτοῦ, καὶ ἐν λόγῳ αὐτοῦ σύγκειται πάντα. [27]πολλὰ 26 27
ἐροῦμεν καὶ οὐ μὴ ἐφικώμεθα, καὶ συντέλεια λόγων Τὸ πᾶν ἐστιν αὐτός.
[28]δοξάζοντες ποῦ ἰσχύσωμεν; αὐτὸς γὰρ ὁ μέγας παρὰ πάντα τὰ ἔργα αὐ- 28
τοῦ. [29]φοβερὸς κύριος καὶ σφόδρα μέγας, καὶ θαυμαστὴ ἡ δυναστεία αὐτοῦ. 29
[30]δοξάζοντες κύριον ὑψώσατε καθόσον ἂν δύνησθε, ὑπερέξει γὰρ καὶ ἔτι, 30
καὶ ὑψοῦντες αὐτὸν πληθύνατε ἐν ἰσχύϊ· μὴ κοπιᾶτε, οὐ γὰρ μὴ ἐφίκησθε.
[31]τίς ἑώρακεν αὐτὸν καὶ ἐκδιηγήσεται; καὶ τίς μεγαλύνει αὐτὸν καθὼς ἔστι; 31
[32]πολλὰ ἀπόκρυφά ἐστι μείζονα τούτων, ὀλίγα γὰρ ἑωράκαμεν τῶν ἔργων 32
αὐτοῦ. [33]πάντα γὰρ ἐποίησεν ὁ κύριος, καὶ τοῖς εὐσεβέσιν ἔδωκε σοφίαν. 33

XLIV.

ΠΑΤΕΡΩΝ ΥΜΝΟΣ.

Αἰνέσωμεν δὴ ἄνδρας ἐνδόξους καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν τῇ γενέσει.
[2]πολλὴν δόξαν ἔκτισεν ὁ κύριος, τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ ἀπ' αἰῶνος. [3]κυρι- 2 3
εύοντες ἐν ταῖς βασιλείαις αὐτῶν, καὶ ἄνδρες ὀνομαστοὶ ἐν δυνάμει· βουλεύ-
σονται ἐν συνέσει αὐτῶν, ἀπηγγελκότες ἐν προφητείαις· [4]ἡγούμενοι λαοῦ ἐν 4
διαβουλίοις καὶ συνέσει γραμματείας λαοῦ, σοφοὶ λόγοι ἐν παιδείᾳ αὐτῶν·

7. επι συντελεια 8. AC αυξανομενος 9. AC εν υψιστ. κυριου 11. AC ποι. αυτον 12 εταννυσαν (ACV): ed. Ro. εταννυσαν ... C αυτον 15. νεφελαις 16. AC εν οπτασια ... σαλευθησονται, C σαλευονται ... AC και εν θεληματι αυτου 17. C ωνειδισεν pro ωδινησε (vdtr) ... γη 20. AC βορεας ... εφ (C φ omisso ε s. α) υδατος ... C και επι 23. αυτηνιησους et A et C confirmant (corrige εν αυτη νησους) 24. AC οι πλεοντ. usque αυτης post θαυμαζομεν pon. ... AC διηγουνται κινδυνον 25. AC τα θαυμασ. και παραδοξα ... AC κτησις κτηνων 26. ευδοκια ... AC τα παντα 27. αφικωμεθα ... ed. rom. λογων το παν 28. ισχυσομεν 30. αφικησθε 31. εορακεν 33. δεδωκεν XLIV. 3. βασιλ. αυτου ... βουλευεται 4. σοφοι εν λογοις παιδια

5 6 [5] ἐκζητοῦντες μέλη μουσικῶν, διηγούμενοι ἔπη ἐν γραφῇ· [6] ἄνδρες πλούσιοι
7 κεχορηγημένοι ἰσχύϊ, εἰρηνεύοντες ἐν παροικίαις αὐτῶν· [7] πάντες οὗτοι ἐν γε-
8 νεαῖς ἐδοξάσθησαν, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν καύχημα. [8] εἰσὶν αὐτῶν οἳ
9 κατέλιπον ὄνομα τοῦ ἐκδιηγήσασθαι ἐπαίνους, [9] καὶ εἰσὶν ὧν οὐκ ἔστι μνη-
μόσυνον καὶ ἀπώλοντο ὡς οὐχ ὑπάρξαντες, καὶ ἐγένοντο ὡς οὐ γεγονότες,
10 καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν μετ' αὐτούς. [10] ἀλλ' ἢ οὗτοι ἄνδρες ἐλέους, ὧν αἱ
11 δικαιοσύναι οὐκ ἐπελήσθησαν· [11] μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν διαμενεῖ ἀγαθὴ
12 κληρονομία, ἔκγονα αὐτῶν ἐν ταῖς διαθήκαις· [12] ἔστη σπέρμα αὐτῶν καὶ
13 τέκνα αὐτῶν δι' αὐτούς, [13] ἕως αἰῶνος μενεῖ σπέρμα αὐτῶν, καὶ ἡ δόξα
14 αὐτῶν οὐκ ἐξαλειφθήσεται· [14] τὸ σῶμα αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη, καὶ τὸ
15 ὄνομα αὐτῶν ζῇ εἰς γενεάς· [15] σοφίαν αὐτῶν διηγήσονται λαοί, καὶ τὸν
16 ἔπαινον ἐξαγγελεῖ ἐκκλησία. [16] Ἐνὼχ εὐηρέστησε κυρίῳ καὶ μετετέθη, ὑπό- * He. 11, 5.
17 δειγμα μετανοίας ταῖς γενεαῖς. [17] Νῶε εὑρέθη τέλειος δίκαιος, ἐν καιρῷ
ὀργῆς ἐγένετο ἀντάλλαγμα· διὰ τοῦτο ἐγενήθη κατάλειμμα τῇ γῇ, διὰ τοῦτο
18 ἐγένετο κατακλυσμός· [18] διαθῆκαι αἰῶνος ἐτέθησαν πρὸς αὐτὸν ἵνα μὴ ἐξα-
19 λειφθῇ κατακλυσμῷ πᾶσα σάρξ. [19] Ἀβραὰμ μέγας πατὴρ πλήθους ἐθνῶν,
20 καὶ οὐχ εὑρέθη ὅμοιος ἐν τῇ δόξῃ, [20] ὃς συνετήρησε νόμον ὑψίστου, καὶ
ἐγένετο ἐν διαθήκῃ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν σαρκὶ αὐτοῦ ἔστησε διαθήκην, καὶ
21 ἐν πειρασμῷ εὑρέθη πιστός· [21] διὰ τοῦτο ἐν ὅρκῳ ἔστησεν αὐτῷ ἐνευλογη-
θῆναι ἔθνη ἐν τῷ σπέρματι αὐτοῦ, πληθῦναι αὐτὸν ὡς χοῦν τῆς γῆς, καὶ
ὡς ἄστρα ἀνυψῶσαι τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ κατακληρονομῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ
22 θαλάσσης ἕως θαλάσσης καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως ἄκρου γῆς. [22] καὶ ἐν τῷ Ἰσαὰκ
ἔστησεν οὕτως διὰ Ἀβραὰμ τὸν πατέρα αὐτοῦ εὐλογίαν πάντων ἀνθρώπων
23 καὶ διαθήκην, [23] καὶ κατέπαυσεν ἐπὶ κεφαλὴν Ἰακώβ· ἐπέγνω αὐτὸν ἐν εὐ-
λογίαις αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐν κληρονομίᾳ· καὶ διέστειλε μερίδας αὐτοῦ,
ἐν φυλαῖς ἐμέρισε δεκαδύο· καὶ ἐξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ ἄνδρα ἐλέους, εὑρίσκοντα
χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς πάσης σαρκός.

XLV.

Ἠγαπημένον ὑπὸ θεοῦ καὶ ἀνθρώπων Μωυσῆν, οὗ τὸ μνημόσυνον ἐν
2 εὐλογίαις· [2] ὡμοίωσεν αὐτὸν δόξῃ ἁγίων, καὶ ἐμεγάλυνεν αὐτὸν ἐν φόβοις
3 ἐχθρῶν· [3] ἐν λόγοις αὐτοῦ σημεῖα κατέπαυσεν, ἐδόξασεν αὐτὸν κατὰ πρόσω-
πον βασιλέων· ἐνετείλατο αὐτῷ πρὸς λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τῆς δό-
4 ξης αὐτοῦ· [4] ἐν πίστει καὶ πραΰτητι αὐτοῦ ἡγίασεν, ἐξελέξατο αὐτὸν ἐκ πάσης
5 σαρκός· [5] ἠκούτισεν αὐτὸν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν
γνόφον, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ κατὰ πρόσωπον ἐντολάς, νόμον ζωῆς καὶ ἐπιστή-
6 μης, διδάξαι τὸν Ἰακὼβ διαθήκην καὶ κρίματα αὐτοῦ τὸν Ἰσραήλ. [6] Ἀαρὼν
7 ὕψωσεν ἅγιον ὅμοιον αὐτῷ ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐκ φυλῆς Λευί· [7] ἔστησεν αὐτῷ
διαθήκην αἰῶνος, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἱερατείαν λαοῦ· ἐμακάρισεν αὐτὸν ἐν εὐ-
8 κοσμίᾳ, καὶ περιέζωσεν αὐτὸν στολὴν δόξης· [8] ἐνέδυσεν αὐτὸν συντέλειαν
καυχήματος, καὶ ἐστερέωσεν αὐτὸν σκεύεσιν ἰσχύος, περισκελῆ καὶ ποδήρη
9 καὶ ἐπωμίδα· [9] καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὸν ῥοΐσκοις χρυσοῖς, κώδωσι πλείστοις κυ-
κλόθεν, ἠχῆσαι φωνὴν ἐν βήμασιν αὐτοῦ, ἀκουστὸν ποιῆσαι ἦχον ἐν ναῷ

---

5. και διηγουμενοι 6. εν ισχυι ... εν κατοικιαις 8. κατελειπον 12. το σπερμα ... τα τεκνα 13. ουκ εγκαταλειφθησεται 14. τα σωματα 15. επαινον αυτων εξαγγελει 17. καταλιμμα τη γη οτε εγενετο 18. om κατακλυσμω 19. αβραμ ... ομοιος αυτω 20. om και sec. 21. εν σπερματι ... εως ακρου της γης 23. διεστησεν pro διεστειλε XLV. 1. μωσην 2. εν δοξη 4. πραοτητι αυτον ηγιασεν 6. ʼαρων 7. περιστολη δοξης 9. ed. rom. ροῖσκ. χρ. κωδ. sine interpunctione, cod. alex. χρυσ. cum κωδ. conjg.

εἰς μνημόσυνον υἱοῖς λαοῦ αὐτοῦ· [10] στολῇ ἁγίᾳ, χρυσῷ καὶ ὑακίνθῳ καὶ 10
πορφύρᾳ, ἔργῳ ποικιλτοῦ, λογείῳ κρίσεως, δήλοις ἀληθείας, [11] κεκλωσμένῃ 11
κόκκῳ, ἔργῳ τεχνίτου, λίθοις πολυτελέσι γλύμματος σφραγῖδος, ἐν δέσει χρυ-
σίου, ἔργῳ λιθουργοῦ, εἰς μνημόσυνον ἐν γραφῇ κεκολαμμένῃ κατ' ἀριθμὸν
φυλῶν Ἰσραήλ· [12] στέφανον χρυσοῦν ἐπάνω κιδάρεως, ἐκτύπωμα σφραγῖδος 12
ἁγιάσματος, καύχημα τιμῆς, ἔργον ἰσχύος, ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν κοσμού-
μενα ὡραῖα. [13] πρὸ αὐτοῦ οὐ γέγονε τοιαῦτα ἕως αἰῶνος, οὐκ ἐνεδύσατο 13
ἀλλογενὴς πλὴν τῶν υἱῶν αὐτοῦ μόνον, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτοῦ διὰ παντός.
[14] θυσίαι αὐτοῦ ὁλοκαρπωθήσονται καθ' ἡμέραν ἐνδελεχῶς δίς. [15] ἐπλήρωσε 14 15
Μωυσῆς τὰς χεῖρας καὶ ἔχρισεν αὐτὸν ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ· ἐγενήθη αὐτῷ εἰς
διαθήκην αἰώνιον, καὶ ἐν τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἐν ἡμέραις οὐρανοῦ, λειτουρ-
γεῖν αὐτῷ ἅμα καὶ ἱερατεύειν, καὶ εὐλογεῖν τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῷ ὀνόματι
αὐτοῦ. [16] ἐξελέξατο αὐτὸν ἀπὸ παντὸς ζῶντος, προσαγαγεῖν κάρπωσιν κυρίῳ, 16
θυμίαμα καὶ εὐωδίαν εἰς μνημόσυνον, ἐξιλάσκεσθαι περὶ τοῦ λαοῦ σου.
[17] ἔδωκεν αὐτὸν ἐν ἐντολαῖς αὐτοῦ, ἐξουσίαν ἐν διαθήκαις κριμάτων, διδάξαι 17
τὸν Ἰακὼβ τὰ μαρτύρια, καὶ ἐν νόμῳ αὐτοῦ φωτίσαι Ἰσραήλ. [18] ἐπασυνέστη- 18
σαν αὐτῷ ἀλλότριοι καὶ ἐζήλωσαν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἄνδρες οἱ περὶ Δαθὰν
καὶ Ἀβειρὼν καὶ ἡ συναγωγὴ Κορὲ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ· [19] εἶδε κύριος καὶ 19
οὐκ εὐδόκησε, καὶ συνετελέσθησαν ἐν θυμῷ ὀργῆς· ἐποίησεν αὐτοῖς τέρατα,
καταναλῶσαι ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτοῦ. [20] καὶ προσέθηκεν Ἀαρὼν δόξαν, καὶ 20
ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν· ἀπαρχὰς πρωτογεννημάτων ἐμέρισεν αὐτοῖς, ἄρτον
ἐν πρώτοις ἡτοίμασε πλησμονήν· [21] καὶ γὰρ θυσίας κυρίου φάγονται, ἃς ἔδω- 21
κεν αὐτῷ τε καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. [22] πλὴν ἐν γῇ λαοῦ οὐ κληρονομήσει, 22
καὶ μερὶς οὐκ ἔστιν αὐτῷ ἐν λαῷ, αὐτὸς γὰρ μερίς σου κληρονομία. [23] καὶ 23
Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ τρίτος εἰς δόξαν, ἐν τῷ ζηλῶσαι αὐτὸν ἐν φόβῳ κυ-
ρίου καὶ στῆσαι αὐτὸν ἐν τροπῇ λαοῦ ἐν ἀγαθότητι προθυμίας ψυχῆς αὐτοῦ,
καὶ ἐξιλάσατο περὶ τοῦ Ἰσραήλ. [24] διὰ τοῦτο ἐστάθη αὐτῷ διαθήκη εἰρήνης, 24
προστάτην ἁγίων καὶ λαῷ αὐτοῦ, ἵνα αὐτῷ ᾖ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἱερω-
σύνης μεγαλεῖον εἰς τοὺς αἰῶνας. [25] καὶ διαθήκην τῷ Δαυὶδ υἱῷ ἐκ φυλῆς 25
Ἰούδα, κληρονομία βασιλέως υἱοῦ ἐξ υἱοῦ μόνου, κληρονομία Ἀαρὼν καὶ τῷ
σπέρματι αὐτοῦ. [26] δῴη ὑμῖν σοφίαν ἐν καρδίᾳ ὑμῶν, κρίνειν τὸν λαὸν αὐτοῦ 26
ἐν δικαιοσύνῃ, ἵνα μὴ ἀφανισθῇ τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν, καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς
γενεὰς αὐτῶν.

XLVI.

Κραταιὸς ἐν πολέμοις Ἰησοῦς Ναυή, καὶ διάδοχος Μωυσῆ ἐν προφη-
τείαις, ὃς ἐγένετο κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μέγας ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐκλεκτῶν αὐτοῦ,
ἐκδικῆσαι ἐπεγειρομένους ἐχθρούς, ὅπως κληρονομήσῃ τὸν Ἰσραήλ. [2] ὡς ἐδο- 2
ξάσθη ἐν τῷ ἐπᾶραι χεῖρας αὐτοῦ καὶ τῷ ἐκκλῖναι ῥομφαίαν ἐπὶ πόλεις.
[3] τίς πρότερον αὐτοῦ οὕτως ἔστη; τοὺς γὰρ πολεμίους κύριος αὐτὸς ἐπήγαγεν. 3
[4] οὐχὶ ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἀνεπόδισεν ὁ ἥλιος, καὶ μία ἡμέρα ἐγενήθη πρὸς δύο; 4
[5] ἐπεκαλέσατο τὸν ὕψιστον δυνάστην ἐν τῷ θλῖψαι αὐτὸν ἐχθροὺς κυκλόθεν· 5
καὶ ἐπήκουσεν αὐτῶν μέγας κύριος ἐν λίθοις χαλάζης δυνάμεως κραταιᾶς·

---

10. λογιω 12. 13. ωραια cum seqq. conjg., item εως αιω. cum seqq. 15. μωσης ... και τω σπερματι ... om αυτου in fine (16. ευωδια) 17. εδωκ. αυτω εν ταις εντ. α. ... τον ιακωβ μαρτυριαν ... τον ισραηλ 19. ιδεν κυριος ... ηυδοκησεν ... φλογος αυτους 20. πρωτογενηματων εμερ. αυτω, αρτον πρωτοις ητοιμ. εν πλησμονη 22. σου και κληρονομια 23. στηναι 24. C μεγαλιον 25. υιω ιεσσαι ... αυτω pro ααρων 26. δοιη ... γενεαν XLVI. 1. AC εν πολεμω ... ιη. υιος ναυη ... μωση ... κατακληρονομηση 2. και εν τω εκτειναι ρομφαιαν 3. προτερος ... πολεμιους κυριου αυτος απηγαγεν 4. ενεποδισθη 5. επηκουσ. αυτου μεγ. κυρ. λιθοις

6 [6] κατέρραξεν ἐπ' ἔθνος πόλεμον, καὶ ἐν καταβάσει ἀπώλεσεν ἀνθεστηκότας,
ἵνα γνῶσιν ἔθνη πανοπλίαν αὐτῶν, ὅτι ἐναντίον κυρίου ὁ πόλεμος αὐτοῦ· καὶ
7 γὰρ ἐπηκολούθησεν ὀπίσω δυνάστου. [7] καὶ ἐν ἡμέραις Μωυσέως ἐποίησεν
ἔλεος, αὐτὸς καὶ Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννῆ, ἀντιστῆναι ἔναντι ἐχθροῦ, κωλῦσαι
8 λαὸν ἀπὸ ἁμαρτίας καὶ κοπάσαι γογγυσμὸν πονηρίας. [8] καὶ αὐτοὶ δύο ὄντες
διεσώθησαν ἀπὸ ἑξακοσίων χιλιάδων πεζῶν, εἰςαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς κληρονο-
9 μίαν, εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. [9] καὶ ἔδωκεν ὁ κύριος τῷ Χάλεβ ἰσχύν,
καὶ ἕως γήρους διέμεινεν αὐτῷ, ἐπιβῆναι αὐτὸν ἐπὶ ὕψος τῆς γῆς, καὶ τὸ
10 σπέρμα αὐτοῦ κατέσχε κληρονομίαν· [10] ὅπως ἴδωσι πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
11 ὅτι καλὸν τὸ πορεύεσθαι ὀπίσω κυρίου. [11] καὶ οἱ κριταὶ ἕκαστος τῷ αὐτοῦ
ὀνόματι, ὅσων οὐκ ἐξεπόρνευσεν ἡ καρδία καὶ ὅσοι οὐκ ἀπεστράφησαν ἀπὸ
12 κυρίου, εἴη τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἐν εὐλογίαις· [12] τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ἀναθάλοι
ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν ἀντικαταλλασσόμενον ἐφ' υἱοῖς
13 δεδοξασμένων αὐτῶν. [13] ἠγαπημένος ὑπὸ κυρίου αὐτοῦ Σαμουὴλ προφήτης
14 κυρίου κατέστησε βασιλείαν, καὶ ἔχρισεν ἄρχοντας ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ· [14] ἐν
15 νόμῳ κυρίου ἔκρινε συναγωγήν, καὶ ἐπεσκέψατο κύριος τὸν Ἰακώβ. [15] ἐν πί-
στει αὐτοῦ ἠκριβάσθη προφήτης, καὶ ἐγνώσθη ἐν πίστει αὐτοῦ πιστὸς ὁρά-
16 σεως. [16] καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν κύριον δυνάστην, ἐν τῷ θλίψαι ἐχθροὺς αὐτοῦ
17 κυκλόθεν, ἐν προςφορᾷ ἀρνὸς γαλαθηνοῦ· [17] καὶ ἐβρόντησεν ἀπ' οὐρανοῦ κύ-
18 ριος, καὶ ἐν ἤχῳ μεγάλῳ ἀκουστὴν ἐποίησε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, [18] καὶ ἐξέ-
19 τριψεν ἡγουμένους Τυρίων καὶ πάντας ἄρχοντας Φυλιστιείμ. [19] καὶ πρὸ καιροῦ
κοιμήσεως αἰῶνος ἐπεμαρτύρατο ἔναντι κυρίου καὶ χριστοῦ Χρήματα καὶ
ἕως ὑποδημάτων ἀπὸ πάσης σαρκὸς οὐκ εἴληφα· καὶ οὐκ ἐνεκάλεσεν αὐτῷ
20 ἄνθρωπος. [20] καὶ μετὰ τὸ ὑπνῶσαι αὐτὸν προεφήτευσε καὶ ὑπέδειξε βασιλεῖ
τὴν τελευτὴν αὐτοῦ, καὶ ἀνύψωσεν ἐκ γῆς τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἐν προφητείᾳ
ἐξαλεῖψαι ἀνομίαν λαοῦ.

XLVII.

2 Καὶ μετὰ τοῦτο ἀνέστη Νάθαν προφητεύειν ἐν ἡμέραις Δαυίδ. [2] ὥςπερ
3 στέαρ ἀφωρισμένον ἀπὸ σωτηρίου, οὕτως Δαυὶδ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. [3] ἐν
4 λέουσιν ἔπαισεν ὡς ἐν ἐρίφοις, καὶ ἐν ἄρκοις ὡς ἐν ἄρνασι προβάτων. [4] ἐν
νεότητι αὐτοῦ οὐχὶ ἀπέκτεινε γίγαντα, καὶ ἐξῆρεν ὀνειδισμὸν ἐκ λαοῦ ἐν τῷ
ἐπᾶραι χεῖρα ἐν λίθῳ σφενδόνης καὶ καταβαλεῖν γαυρίαμα τοῦ Γολιάθ;
5 [5] ἐπεκαλέσατο γὰρ κύριον τὸν ὕψιστον, καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ κρά-
6 τος ἐξᾶραι ἄνθρωπον δυνατὸν ἐν πολέμῳ, ἀνυψῶσαι κέρας λαοῦ αὐτοῦ. [6] οὕτως
ἐν μυριάσιν ἐδόξασεν αὐτόν, καὶ ᾔνεσεν αὐτὸν ἐν εὐλογίαις κυρίου ἐν τῷ
7 φέρεσθαι αὐτῷ διάδημα δόξης. [7] ἐξέτριψε γὰρ ἐχθροὺς κυκλόθεν, καὶ ἐξου-
δένωσε Φυλιστιεὶμ τοὺς ὑπεναντίους· ἕως σήμερον συνέτριψεν αὐτῶν κέρας.
8 [8] ἐν παντὶ ἔργῳ αὐτοῦ ἔδωκεν ἐξομολόγησιν ἁγίῳ ὑψίστῳ· ῥήματι δόξης ἐν
9 πάσῃ καρδίᾳ αὐτοῦ ὕμνησε καὶ ἠγάπησε τὸν ποιήσαντα αὐτόν. [9] καὶ ἔστησε
ψαλτῳδοὺς κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐξ ἤχου αὐτῶν γλυκαίνει μέλη·
10 [10] ἔδωκεν ἐν ἑορταῖς εὐπρέπειαν, καὶ ἐκόσμησε καιροὺς μέχρι συντελείας, ἐν
τῷ αἰνεῖν αὐτοὺς τὸ ἅγιον ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἀπὸ πρωὶ ἠχεῖν τὸ ἁγίασμα.
11 [11] κύριος ἀφεῖλε τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ἀνύψωσεν εἰς αἰῶνα τὸ κέρας αὐ-
τοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην βασιλέων καὶ θρόνον δόξης ἐν τῷ Ἰσραήλ.

---

6. πανοπλιαν αυτου 7. μωσεως 8. εις αγειν 9. AC επι το υψος ... και την pro κατεσχε 15. AC εν ρημασιν pro εν πιστει add sec. 19. C Χρηματα εως 20. AC επροφητευσεν ... C επεδειξεν ... εκ γης φωνην αυτου XLVII. 1. μετα τουτον 2. AC απο υιων 3. επεζεν 4. χειρας ... C κατεβαλεν γ. τ. γολιαδ 5. C om γαρ 7. C αυτω κερας 8. ed. rom. αγ. υψ. cum ρημ. conjg. ... C ρηματα δοξης 9. AC κατεναντι θυσιαστηριου ... AC εξ ηχους ... AC γλυκαινειν 10. C το ονομα το αγιον ... AC απο πρωιας

12 μετὰ τούτου ἀνέστη υἱὸς ἐπιστήμων, καὶ δι' αὐτὸν κατέλυσεν ἐν πλατυσμῷ· 12
13 Σαλωμὼν ἐβασίλευσεν ἐν ἡμέραις εἰρήνης, ᾧ ὁ θεὸς κατέπαυσε κυκλόθεν, 13
ἵνα στήσῃ οἶκον ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ καὶ ἑτοιμάσῃ ἁγίασμα εἰς τὸν αἰῶνα.
14 ὡς ἐσοφίσθης ἐν νεότητί σου, καὶ ἐνεπλήσθης ὡς ποταμὸς συνέσεως. 15 γῆν 14 15
ἐπεκάλυψεν ἡ ψυχή σου, καὶ ἐνέπλησας ἐν παραβολαῖς αἰνιγμάτων· 16 εἰς 16
νήσους πόῤῥω ἀφίκετο τὸ ὄνομά σου, καὶ ἠγαπήθης ἐν τῇ εἰρήνῃ σου· 17 ἐν 17
ᾠδαῖς καὶ παροιμίαις καὶ παραβολαῖς καὶ ἐν ἑρμηνείαις ἀπεθαύμασάν σε
χῶραι· 18 ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐπικεκλημένου θεοῦ Ἰσραὴλ συν- 18
ήγαγες ὡς κασσίτερον τὸ χρυσίον, καὶ ὡς μόλιβδον ἐπλήθυνας ἀργύριον.
19 παρενέκλινας τὰς λαγόνας σου γυναιξί, καὶ ἐνεξουσιάσθης ἐν τῷ σώματί 19
σου· 20 ἔδωκας μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου, καὶ ἐβεβήλωσας τὸ σπέρμα σου, 20
ἐπαγαγεῖν ὀργὴν ἐπὶ τὰ τέκνα σου, καὶ κατενύγην ἐπὶ τῇ ἀφροσύνῃ σου,
21 γενέσθαι δίχα τυραννίδα καὶ ἐξ Ἐφραῖμ ἄρξαι βασιλείαν ἀπειθῆ. 22 ὁ δὲ 21 22
κύριος οὐ μὴ καταλίπῃ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ διαφθαρῇ ἀπὸ τῶν ἔργων
αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἐξαλείψῃ ἐκλεκτοῦ ἔκγονα, καὶ σπέρμα τοῦ ἀγαπήσαντος
αὐτὸν οὐ μὴ ἐξάρῃ· καὶ τῷ Ἰακὼβ ἔδωκε κατάλειμμα, καὶ τῷ Δαυὶδ ἐξ
αὐτοῦ ῥίζαν. 23 καὶ ἀνεπαύσατο Σαλωμὼν μετὰ τῶν πατέρων, καὶ κατέλιπε 23
μετ' αὐτὸν ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ λαοῦ ἀφροσύνην καὶ ἐλασσούμενον συ-
νέσει Ῥοβοάμ, ὃς ἀπέστησε λαὸν ἐκ βουλῆς αὐτοῦ, καὶ Ἱεροβοὰμ υἱὸν Να-
βάτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἔδωκε τῷ Ἐφραῖμ ὁδὸν ἁμαρτίας. 24 καὶ 24
ἐπληθύνθησαν αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν σφόδρα, ἀποστῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς
αὐτῶν· 25 καὶ πᾶσαν πονηρίαν ἐξεζήτησαν, ἕως ἐκδίκησις ἔλθῃ ἐπ' αὐτούς. 25

XLVIII.

Καὶ ἀνέστη Ἠλίας προφήτης ὡς πῦρ, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ὡς λαμπὰς
ἐκαίετο· 2 ὃς ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς λιμόν, καὶ τῷ ζήλῳ αὐτοῦ ὠλιγοποίησεν 2
αὐτούς· 3 ἐν λόγῳ κυρίου ἀνέσχεν οὐρανόν, κατήγαγεν οὕτως τρὶς πῦρ. 4 ὡς 3 4
ἐδοξάσθης Ἠλία ἐν τοῖς θαυμασίοις σου· καὶ τίς ὅμοιός σοι καυχᾶσθαι; 5 ὁ 5
ἐγείρας νεκρὸν ἐκ θανάτου καὶ ἐξ ᾅδου ἐν λόγῳ ὑψίστου· 6 ὁ καταγαγὼν βα- 6
σιλεῖς εἰς ἀπώλειαν καὶ δεδοξασμένους ἀπὸ κλίνης αὐτῶν· 7 ὁ ἀκούων ἐν 7
Σινᾷ ἐλεγμὸν καὶ ἐν Χωρὴβ κρίματα ἐκδικήσεως· 8 ὁ χρίων βασιλεῖς εἰς 8
ἀνταπόδομα, καὶ προφήτας διαδόχους μετ' αὐτόν· 9 ὁ ἀναληφθεὶς ἐν λαί- 9
λαπι πυρὸς ἐν ἅρματι ἵππων πυρίνων· 10 ὁ καταγραφεὶς ἐν ἐλεγμοῖς εἰς και- 10
ρούς, κοπάσαι ὀργὴν πρὸ θυμοῦ καὶ ἐπιστρέψαι καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱὸν
καὶ καταστῆσαι φυλὰς Ἰακώβ. 11 μακάριοι οἱ ἰδόντες σε καὶ οἱ ἐν ἀγαπήσει 11
κεκοσμημένοι, καὶ γὰρ ἡμεῖς ζωῇ ζησόμεθα. 12 Ἠλίας ὃς ἐν λαίλαπι ἐσκε- 12
πάσθη· καὶ Ἐλισαιὲ ἐνεπλήσθη πνεύματος αὐτοῦ, καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ οὐκ
ἐσαλεύθη ὑπὸ ἄρχοντος, καὶ οὐ κατεδυνάστευσεν αὐτὸν οὐδείς. 13 πᾶς λόγος 13
οὐχ ὑπερῆρεν αὐτόν, καὶ ἐν κοιμήσει ἐπροφήτευσε τὸ σῶμα αὐτοῦ· 14 καὶ ἐν 14
ζωῇ αὐτοῦ ἐποίησε τέρατα, καὶ ἐν τελευτῇ θαυμάσια τὰ ἔργα αὐτοῦ. 15 ἐν 15
πᾶσι τούτοις οὐ μετενόησεν ὁ λαός, καὶ οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν,
ἕως ἐπρονομεύθησαν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν καὶ ἐσκορπίσθησαν ἐν πάσῃ τῇ

---

12. C και μετα ... AC μετα τουτον ... C om και δι αυτ. κ. εν πλατ. 13. σολομων 14. C εσοφισθης (*-σθη) pro ενεπλησθης 15. C ενεπλησαν 17. AC και εν ωδαις ... εν ερημιαις επεθαυμασαν 18. C om θεου sec. (vdtr) ... C κασιτερον ... μολιβον 19. AC παρανεκλινας 22. εγκαταλειπη ... διαφθειρη ... C εξαλιψει ... και το σπερμα ... καταλιμμα 23. πατερων αυτου ... κατελειπεν μεθ αυτον ... τον λαον 25. ως εκδικησις XLVIII. 2. ολιγοποιησεν 4. εν θαυμασιοις σου ... καυχησεται 7. om ὁ 9. ο αναλημφθεις εν λαμπαδι πυρος 10. ο καταγρ. ελεγμος ... om και prius 11. C ειδοτες ... ζωης 12. επλησθη πνευμ. αγιου 13. C ουκ (ita etiam ed. rom.) 14. C εν τη ζωη 15. απο γης ... διεσκορπισθησαν

15 γῇ, καὶ κατελείφθη ὁ λαὸς ὀλιγοστός, καὶ ἄρχων τῷ οἴκῳ Δαυίδ. [16] τινὲς
16 μὲν αὐτῶν ἐποίησαν τὸ ἀρεστόν, τινὲς δὲ ἐπλήθυναν ἁμαρτίας. [17] Ἐζεκίας
17 ὠχύρωσε τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ εἰςήγαγεν εἰς μέσον αὐτῶν τὸν Γώγ· ὤρυξε
18 σιδήρῳ ἀκρότομον, καὶ ᾠκοδόμησε κρήνας εἰς ὕδατα. [18] ἐν ἡμέραις αὐτοῦ
ἀνέβη Σενναχηρὶμ καὶ ἀπέστειλε Ῥαψάκην, καὶ ἀπῆρεν· καὶ ἐπῆρεν ἡ χεὶρ
19 αὐτοῦ ἐπὶ Σιών, καὶ ἐμεγαλαύχησεν ὑπερηφανίᾳ αὐτοῦ. [19] τότε ἐσαλεύθησαν
20 καρδίαι καὶ χεῖρες αὐτῶν, καὶ ὠδίνησαν ὡς αἱ τίκτουσαι· [20] καὶ ἐπεκαλέ-
σαντο τὸν κύριον τὸν ἐλεήμονα, ἐκπετάσαντες τὰς χεῖρας αὐτῶν πρὸς αὐτόν.
καὶ ὁ ἅγιος ἐξ οὐρανοῦ ταχὺ ἐπήκουσεν αὐτῶν, καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐν
21 χειρὶ Ἡσαΐου· [21] ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ἐξέτριψεν αὐ-
22 τοὺς ὁ ἄγγελος αὐτοῦ. [22] ἐποίησε γὰρ Ἐζεκίας τὸ ἀρεστὸν κυρίῳ, καὶ ἐνί-
σχυσεν ἐν ὁδοῖς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἃς ἐνετείλατο Ἡσαΐας ὁ προφήτης
23 ὁ μέγας καὶ πιστὸς ἐν ὁράσει αὐτοῦ. [23] ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνεπόδισεν ὁ
24 ἥλιος, καὶ προςέθηκε ζωὴν βασιλεῖ· [24] πνεύματι μεγάλῳ εἶδε τὰ ἔσχατα,
25 καὶ παρεκάλεσε τοὺς πενθοῦντας ἐν Σιών· [25] ἕως τοῦ αἰῶνος ὑπέδειξε τὰ
ἐσόμενα καὶ τὰ ἀπόκρυφα πρὶν ἢ παραγενέσθαι αὐτά.

XLIX.

Μνημόσυνον Ἰωσίου εἰς σύνθεσιν θυμιάματος, ἐσκευασμένον ἔργῳ μυρε-
ψοῦ· ἐν παντὶ στόματι ὡς μέλι γλυκανθήσεται, καὶ ὡς μουσικὰ ἐν συμπο-
2 σίῳ οἴνου. [2] αὐτὸς κατευθύνθη ἐν ἐπιστροφῇ λαοῦ, καὶ ἐξῆρε βδελύγματα
3 ἀνομίας· [3] κατεύθυνε πρὸς κύριον τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ἐν ἡμέραις ἀνόμων
4 κατίσχυσε τὴν εὐσέβειαν. [4] πάρεξ Δαυὶδ καὶ Ἐζεκίου καὶ Ἰωσίου πάντες
πλημμέλειαν ἐπλημμέλησαν· κατέλιπον γὰρ τὸν νόμον τοῦ ὑψίστου, οἱ βασι-
5 λεῖς Ἰούδα ἐξέλιπον. [5] ἔδωκαν γὰρ τὸ κέρας αὐτῶν ἑτέροις καὶ τὴν δόξαν
6 αὐτῶν ἔθνει ἀλλοτρίῳ· [6] ἐνεπύρισαν ἐκλεκτὴν πόλιν ἁγιάσματος, καὶ ἠρή-
7 μωσαν τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐν χειρὶ Ἱερεμίου. [7] ἐκάκωσαν γὰρ αὐτόν, καὶ αὐτὸς
ἐν μήτρᾳ ἡγιάσθη προφήτης ἐκριζοῦν καὶ κακοῦν καὶ ἀπολλύειν, ὡςαύτως
8 οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν. [8] Ἰεζεκιὴλ ὃς εἶδεν ὅρασιν δόξης ἣν ὑπέδειξεν
9 αὐτῷ ἐπὶ ἅρματος Χερουβίμ· [9] καὶ γὰρ ἐμνήσθη τῶν ἐχθρῶν ἐν ὄμβρῳ, καὶ
10 ἀγαθῶσαι τοὺς εὐθύνοντας ὁδούς. [10] καὶ τῶν δώδεκα προφητῶν τὰ ὀστᾶ
ἀναθάλοι ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν. παρεκάλεσε δὲ τὸν Ἰακώβ, καὶ ἐλυτρώσατο
11 αὐτοὺς ἐν πίστει ἐλπίδος. [11] πῶς μεγαλύνωμεν τὸν Ζοροβάβελ; καὶ αὐτὸς ὡς
12 σφραγὶς ἐπὶ δεξιᾶς χειρός. [12] οὕτως Ἰησοῦς υἱὸς Ἰωσεδέκ· οἳ ἐν ἡμέραις
αὐτῶν ᾠκοδόμησαν οἶκον καὶ ἀνύψωσαν λαὸν ἅγιον κυρίῳ ἡτοιμασμένον εἰς
13 δόξαν αἰῶνος. [13] καὶ Νεεμίου ἐπὶ πολὺ τὸ μνημόσυνον, τοῦ ἐγείραντος ἡμῖν
τείχη πεπτωκότα, καὶ στήσαντος πύλας καὶ μοχλούς, καὶ ἀνεγείραντος τὰ
14 οἰκόπεδα ἡμῶν. [14] οὐδὲ εἷς ἐκτίσθη οἷος Ἐνὼχ τοιοῦτος ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ γὰρ
15 αὐτὸς ἀνελήφθη ἀπὸ τῆς γῆς· [15] οὐδὲ ὡς Ἰωσὴφ ἐγεννήθη ἀνήρ, ἡγούμενος
16 ἀδελφῶν, στήριγμα λαοῦ, καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ ἐπεσκέπησαν. [16] Σὴμ καὶ Σὴθ
ἐν ἀνθρώποις ἐδοξάσθησαν, καὶ ὑπὲρ πᾶν ζῶον ἐν τῇ κτίσει Ἀδάμ.

L.

Σίμων Ὀνίου υἱὸς ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἐν ζωῇ αὐτοῦ ὑπέῤῥαψεν οἶκον,
2 καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἐστερέωσε τὸν ναόν· [2] καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐθεμελιώθη ὕψος

15. C κατεληφθη ... εν τω οικω 17. εις μεσον αυτης υδωρ· ωρυξεν 18. σενναχηρειμ ... επηρεν χειρα αυτου 18. υπερηφανεια 19. και αι χειρες 25. C παραγινεσθαι XLIX. 1. εργον μυρεμου (sic) 2. κατηυθυνθη 3. την οδον αυτου 4. πλημμελεια ... κατελειπον (C hiat) ... AC εξελειπον 6. ιηρεμιου 7. εμμητρα ... απολυειν 8. ιδεν ... χερουβειν 10. παρεκαλεσαν γαρ ... ελυτρωσαντο 12. ωκοδομ. πυργον, ανυψωσαν ναον αγ. 14. ουδ· εις (sic) εκτ. επι της γης τοιουτ. οιος ενωχ, και αυτος μετετεθη απο 15. εγενηθη 16. ed. rom. non habet signum commatis L. 1. ο ιερευς ... υπεραψεν ... εστερεωσεν ναον

διπλῆς, ἀνάλημμα ὑψηλὸν περιβόλου ἱεροῦ· [3] ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἠλαττώθη 3
ἀποδοχεῖον ὑδάτων, χαλκὸς ὡςεὶ θαλάσσης τὸ περίμετρον· [4] ὁ φροντίζων τοῦ 4
λαοῦ αὐτοῦ ἀπὸ πτώσεως, καὶ ἐνισχύσας πόλιν ἐμπολιορκῆσαι. [5] ὡς ἐδοξάσθη 5
ἐν περιστροφῇ λαοῦ, ἐν ἐξόδῳ οἴκου καταπετάσματος· [6] ὡς ἀστὴρ ἑωθινὸς 6
ἐν μέσῳ νεφέλης, ὡς σελήνη πλήρης ἐν ἡμέραις· [7] ὡς ἥλιος ἐκλάμπων ἐπὶ 7
ναὸν ὑψίστου, καὶ ὡς τόξον φωτίζον ἐν νεφέλαις δόξης· [8] ὡς ἄνθος ῥόδων ἐν 8
ἡμέραις νέων, ὡς κρίνα ἐπ' ἐξόδων ὕδατος, ὡς βλαστὸς λιβάνου ἐν ἡμέραις
θέρους· [9] ὡς πῦρ καὶ λίβανος ἐπὶ πυρίου· ὡς σκεῦος χρυσίου ὁλοσφύρητον 9
κεκοσμημένον παντὶ λίθῳ πολυτελεῖ· [10] ὡς ἐλαία ἀναθάλλουσα καρπούς, καὶ 10
ὡς κυπάρισσος ὑψουμένη ἐν νεφέλαις. [11] ἐν τῷ ἀναλαμβάνειν αὐτὸν στολὴν 11
δόξης, καὶ ἐνδιδύσκεσθαι αὐτὸν συντέλειαν καυχήματος, ἐν ἀναβάσει θυσια-
στηρίου ἁγίου ἐδόξασε περιβολὴν ἁγιάσματος· [12] ἐν δὲ τῷ δέχεσθαι μέλη ἐκ 12
χειρῶν ἱερέων, καὶ αὐτὸς ἑστὼς παρ' ἐσχάρᾳ βωμοῦ, κυκλόθεν αὐτοῦ στέ-
φανος ἀδελφῶν ὡς βλάστημα κέδρου ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν
ὡς στελέχη φοινίκων· [13] καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν ἐν δόξῃ αὐτῶν, καὶ προς- 13
φορὰ κυρίου ἐν χερσὶν αὐτῶν ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ἰσραήλ· [14] καὶ συν- 14
τέλειαν λειτουργῶν ἐπὶ βωμῶν, κοσμῆσαι προςφορὰν ὑψίστου παντοκράτορος,
[15] ἐξέτεινεν ἐπὶ σπονδείου χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἔσπεισεν ἐξ αἵματος σταφυλῆς, 15
ἐξέχεεν εἰς θεμέλια θυσιαστηρίου ὀσμὴν εὐωδίας ὑψίστῳ παμβασιλεῖ. [16] τότε 16
ἀνέκραγον υἱοὶ Ἀαρών, ἐν σάλπιγξιν ἐλαταῖς ἤχησαν, ἀκουστὴν ἐποίησαν φω-
νὴν μεγάλην εἰς μνημόσυνον ἔναντι ὑψίστου· [17] τότε πᾶς ὁ λαὸς κοινῇ κατέ- 17
σπευσε, καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν προςκυνῆσαι τῷ κυρίῳ αὐτῶν
παντοκράτορι θεῷ τῷ ὑψίστῳ· [18] καὶ ᾔνεσαν οἱ ψαλμῳδοὶ ἐν φωναῖς αὐτῶν, 18
ἐν πλείστῳ οἴκῳ ἐγλυκάνθη μέλος· [19] καὶ ἐδεήθη ὁ λαὸς κυρίου ὑψίστου ἐν 19
προςευχῇ κατέναντι ἐλεήμονος, ἕως συντελεσθῇ κόσμος κυρίου καὶ τὴν λει-
τουργίαν αὐτοῦ ἐτελείωσαν. [20] τότε καταβὰς ἐπῆρε χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν 20
ἐκκλησίαν υἱῶν Ἰσραήλ, δοῦναι εὐλογίαν κυρίῳ ἐκ χειλέων αὐτοῦ καὶ ἐν
ὀνόματι αὐτοῦ καυχᾶσθαι· [21] καὶ ἐδευτέρωσεν ἐν προςκυνήσει ἐπιδείξασθαι 21
τὴν εὐλογίαν παρὰ ὑψίστου. [22] καὶ νῦν εὐλογήσατε τῷ θεῷ πάντες τῷ με- 22
γαλοποιοῦντι πάντη, τὸν ὑψοῦντα ἡμέρας ἡμῶν ἐκ μήτρας, καὶ ποιοῦντα μεθ'
ἡμῶν κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ· [23] δῴη ἡμῖν εὐφροσύνην καρδίας, καὶ γενέσθαι 23
εἰρήνην ἐν ἡμέραις ἡμῶν ἐν Ἰσραὴλ κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος, [24] ἐμπι- 24
στεῦσαι μεθ' ἡμῶν τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ λυτρωσάσθω
ἡμᾶς. [25] ἐν δυσὶν ἔθνεσι προςώχθισεν ἡ ψυχή μου, καὶ τὸ τρίτον οὐκ ἔστιν 25
ἔθνος· [26] οἱ καθήμενοι ἐν ὄρει Σαμαρείας, Φυλιστιείμ, καὶ ὁ λαὸς μωρὸς ὁ 26
κατοικῶν ἐν Σικίμοις. [27] παιδείαν συνέσεως καὶ ἐπιστήμης ἐχάραξα ἐν τῷ 27
βιβλίῳ τούτῳ, Ἰησοῦς υἱὸς Σειρὰχ Ἱεροσολυμίτης, ὃς ἀνώμβρησε σοφίαν ἀπὸ
καρδίας αὐτοῦ. [28] μακάριος ὃς ἐν τούτοις ἀναστραφήσεται, καὶ ὁ θεὶς αὐτὰ 28
ἐπὶ καρδίαν αὐτοῦ σοφισθήσεται· [29] ἐὰν γὰρ αὐτὰ ποιήσῃ, πρὸς πάντα ἰσχύ- 29
σει, ὅτι φῶς κυρίου τὸ ἴχνος αὐτοῦ.

LI.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΙΗΣΟΥ ΥΙΟΥ ΣΕΙΡΑΧ.

Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε βασιλεῦ, καὶ αἰνέσω σε θεὸν τὸν σωτῆρά
μου, ἐξομολογοῦμαι τῷ ὀνόματί σου· [2] ὅτι σκεπαστὴς καὶ βοηθὸς ἐγένου μοι, 2

---

3. αποδοχια υδ., λακκος 5. ος εδοξασθη 6. εμμεσω 7. υψιστου, ως 8. ωςει κρινα επ εξοδω 11. συντελειαν καυματος 12. εστηκως ... κεδρων 14. επι βωμω (vdtr) 15. σπονδιου 16. οι υιοι 17. κατεσπευσαν ... προςκυνησαι κυριω παντοκρ. θεω υψιστ. 18. οι ψαλτωδοι ... εμεγαλυνθη μελος 20. om καταβας ... χειρα ... om πασαν ... καυχησασθαι 21. επι προςκυνησει 22. παντων τω μεγαλα ποι. π. 23. δωη υμιν 26. σαμαριας και φυλιστ. κ. ο λ. ο μωρος 27. παιδιαν ... υι. σιραχ ελεαζαρ ο ιεροσολ. 28. και θεις 29. ταυτα ποιηση LI. σιραχ 1. Εξομολογουμαι ... om σε

καὶ ἐλυτρώσω τὸ σῶμά μου ἐξ ἀπωλείας καὶ ἐκ παγίδος διαβολῆς γλώσσης,
ἀπὸ χειλέων ἐργαζομένων ψεῦδος, καὶ ἔναντι τῶν παρεστηκότων ἐγένου μοι
3 βοηϑός, [3] καὶ ἐλυτρώσω με κατὰ τὸ πλῆϑος ἐλέους καὶ ὀνόματός σου ἐκ βρυ-
γμῶν ἑτοίμων εἰς βρῶμα, ἐκ χειρὸς ζητούντων τὴν ψυχήν μου, ἐκ πλειόνων
4 ϑλίψεων ὧν ἔσχον, [4] ἀπὸ πνιγμοῦ πυρὸς κυκλόϑεν καὶ ἐκ μέσου πυρὸς οὗ οὐκ
5 ἐξέκαυσα, [5] ἐκ βάϑους κοιλίας ᾅδου, καὶ ἀπὸ γλώσσης ἀκαϑάρτου καὶ λόγου
6 ψευδοῦς. [6] βασιλεῖ διαβολὴ γλώσσης ἀδίκου· ἤγγισεν ἕως ϑανάτου ἡ ψυχή
7 μου, καὶ ἡ ζωή μου ἦν σύνεγγυς ᾅδου κάτω· [7] περιέσχον με πάντοϑεν καὶ
8 οὐκ ἦν ὁ βοηϑῶν, ἐμβλέπων εἰς ἀντίληψιν ἀνϑρώπων καὶ οὐκ ἦν. [8] καὶ ἐμνή-
σϑην τοῦ ἐλέους σου, κύριε, καὶ τῆς ἐργασίας σου τῆς ἀπ' αἰῶνος, ὅτι ἐξελῇ
9 τοὺς ὑπομένοντάς σε καὶ σώζεις αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐϑνῶν. [9] καὶ ἀνύψωσα ἐπὶ
10 γῆς ἱκετείαν μου, καὶ ὑπὲρ ϑανάτου ῥύσεως ἐδεήϑην· [10] ἐπεκαλεσάμην κύριον
πατέρα κυρίου μου, μή με ἐγκαταλιπεῖν ἐν ἡμέραις ϑλίψεως, ἐν καιρῷ ὑπερ-
11 ηφάνων ἀβοηϑησίας. [11] αἰνέσω τὸ ὄνομά σου ἐνδελεχῶς, καὶ ὑμνήσω ἐν ἐξο-
12 μολογήσει· καὶ εἰσηκούσϑη ἡ δέησίς μου. [12] ἔσωσας γάρ με ἐξ ἀπωλείας,
καὶ ἐξείλου με ἐκ καιροῦ πονηροῦ· διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαι καὶ αἰνέσω
13 σοι, καὶ εὐλογήσω τῷ ὀνόματι κυρίου. [13] ἔτι ὢν νεώτερος πρὶν ἢ πλανηϑῆναί
14 με, ἐζήτησα σοφίαν προφανῶς ἐν προσευχῇ μου· [14] ἔναντι ναοῦ ἠξίουν περὶ
15 αὐτῆς, καὶ ἕως ἐσχάτων ἐκζητήσω αὐτήν. [15] ἐξ ἄνϑους ὡς περκαζούσης στα-
φυλῆς εὐφράνϑη ἡ καρδία μου ἐν αὐτῇ, ἐπέβη ὁ πούς μου ἐν εὐϑύτητι, ἐκ
16 νεότητός μου ἴχνευσα αὐτήν. [16] ἔκλινα ὀλίγον τὸ οὖς μου καὶ ἐδεξάμην, καὶ
17 πολλὴν εὗρον ἐμαυτῷ παιδείαν, [17] προκοπὴ ἐγένετό μοι ἐν αὐτῇ· τῷ διδόντι
18 μοι σοφίαν δώσω δόξαν. [18] διενοήϑην γὰρ τοῦ ποιῆσαι αὐτήν, καὶ ἐζήλωσα
19 τὸ ἀγαϑόν, καὶ οὐ μὴ αἰσχυνϑῶ. [19] διαμεμάχηται ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῇ, καὶ
ἐν ποιήσει λιμοῦ διηκριβωσάμην· τὰς χεῖράς μου ἐξεπέτασα πρὸς ὕψος, καὶ
20 τὰ ἀγνοήματα αὐτῆς ἐπένϑησα· [20] τὴν ψυχήν μου κατεύϑυνα εἰς αὐτήν, καρ-
δίαν ἐκτησάμην μετ' αὐτῶν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν καϑαρισμῷ εὗρον αὐτήν· διὰ
21 τοῦτο οὐ μὴ ἐγκαταλειφϑῶ. [21] καὶ ἡ κοιλία μου ἐταράχϑη ἐκζητῆσαι αὐτήν·
22 διὰ τοῦτο ἐκτησάμην ἀγαϑὸν κτῆμα. [22] ἔδωκε κύριος γλῶσσάν μοι μισϑόν
23 μου, καὶ ἐν αὐτῇ αἰνέσω αὐτόν. [23] ἐγγίσατε πρός με ἀπαίδευτοι, καὶ αὐλί-
24 σϑητε ἐν οἴκῳ παιδείας, [24] διότι ὑστερεῖτε ἐν τούτοις, καὶ αἱ ψυχαὶ ὑμῶν
25 διψῶσι σφόδρα. [25] ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα, κτήσασϑε ἑαυτοῖς ἄνευ
26 ἀργυρίου· [26] τὸν τράχηλον ὑμῶν ὑπόϑετε ὑπὸ ζυγόν, καὶ ἐπιδεξάσϑω ἡ ψυχὴ
27 ὑμῶν παιδείαν, ἐγγύς ἐστιν εὑρεῖν αὐτήν. [27] ἴδετε ἐν ὀφϑαλμοῖς ὑμῶν ὅτι
28 ὀλίγον ἐκοπίασα, καὶ εὗρον ἐμαυτῷ πολλὴν ἀνάπαυσιν. [28] μετάσχετε παιδείας
29 ἐν πολλῷ ἀριϑμῷ ἀργυρίου, καὶ πολὺν χρυσὸν κτήσασϑε ἐν αὐτῇ· [29] εὐφρανϑείη
30 ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ, καὶ μὴ αἰσχυνϑείητε ἐν αἰνέσει αὐτοῦ· [30] ἐρ-
γάζεσϑε τὸ ἔργον ὑμῶν πρὸ καιροῦ, καὶ δώσει τὸν μισϑὸν ὑμῶν ἐν καιρῷ αὐτοῦ.

---

2. εγ. βοηϑος 3. ετοιμον 4. πυρας κυκλ. 5. 6. ed. rom. post ψευδους comma, post αδικου punctum habet. 6. διαβολης 7. εβλεπον εις αντιλημψιν 8. οτι εξαιρη τους ... εκ χειρ. εχϑρων 9. απο γης ... και απο αϑανατου (?) 10. εγκαταλειπειν 12. και εξελουμαι εκ χειρος πονηρου και εξιλουμαι ... εξομολογησ. σοι 14. 15. ed. rom. αυτην, et σταφυλης. 15. *εωςπερικαζουσης, **erasit ι ... ηυφρανϑη ... ιχνευον 16. παιδιαν 17. om μοι sec. 18. ποι. με αυτην 19. διαμεμαχισται ... εν ποι. μου διηκριβησαμην 20. καρδ. εκτ. μετ αυτης (sic) ... απ αρχ. pon. post και εν καιρω ϑερισμου (sic) ευρ. αυτ. ... ed. rom. εγκαταλειφϑω, 21. του εκζητησαι 22. γλωσσαν μου 23. και αυλισϑησεσϑαι ... παιδιας (vv. 26. 28. -ει-) 24. τι οτι υστερ. λεγετε εν

Subscriptio: σοφια ιησου υιου σειραχ

Ω Σ Η Ε.

I.

Λόγος κυρίου ὃς ἐγενήθη πρὸς Ὡσηὲ τὸν τοῦ Βεηρεὶ ἐν ἡμέραις Ὀζίου
καὶ Ἰωάθαμ καὶ Ἄχαζ καὶ Ἐζεκίου βασιλέων Ἰούδα καὶ ἐν ἡμέραις Ἱερο-
βοὰμ υἱοῦ Ἰωὰς βασιλέως Ἰσραήλ. 2 ἀρχὴ λόγου κυρίου ἐν Ὡσηέ. καὶ εἶπε 2
κύριος πρὸς Ὡσηέ Βάδιζε λάβε σεαυτῷ γυναῖκα πορνείας καὶ τέκνα πορ-
νείας, διότι ἐκπορνεύουσα ἐκπορνεύσει ἡ γῆ ἀπὸ ὄπισθεν τοῦ κυρίου. 3 καὶ 3
ἐπορεύθη καὶ ἔλαβε τὴν Γόμερ θυγατέρα Δεβηλαΐμ, καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκεν
αὐτῷ υἱόν. 4 καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτόν Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεζραέλ, 4
διότι ἔτι μικρὸν καὶ ἐκδικήσω τὸ αἷμα τοῦ Ἰεζραὲλ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα,
καὶ καταπαύσω βασιλείαν οἴκου Ἰσραήλ· 5 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 5
συντρίψω τὸ τόξον τοῦ Ἰσραὴλ ἐν κοιλάδι τοῦ Ἰεζραέλ. 6 καὶ συνέλαβεν ἔτι 6
καὶ ἔτεκε θυγατέρα. καὶ εἶπεν αὐτῷ Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτῆς Οὐκ ἠλεημένη,
διότι οὐ μὴ προσθήσω ἔτι ἐλεῆσαι τὸν οἶκον Ἰσραήλ, ἀλλ᾽ ἢ ἀντιτασσόμενος
ἀντιτάξομαι αὐτοῖς. 7 τοὺς δὲ υἱοὺς Ἰούδα ἐλεήσω καὶ σώσω αὐτοὺς ἐν κυ- 7
ρίῳ θεῷ αὐτῶν, καὶ οὐ σώσω αὐτοὺς ἐν τόξῳ οὐδὲ ἐν ῥομφαίᾳ οὐδὲ ἐν πο-
λέμῳ οὐδὲ ἐν ἵπποις οὐδὲ ἐν ἱππεῦσι. 8 καὶ ἀπεγαλάκτισε τὴν Οὐκ ἠλεημέ- 8
νην, καὶ συνέλαβεν ἔτι καὶ ἔτεκεν υἱόν. 9 καὶ εἶπε Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ 9
Οὐ λαός μου, διότι ὑμεῖς οὐ λαός μου καὶ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ὑμῶν. 10 (2, 1.) καὶ 10
ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, ἣ οὐκ ἐκμετρη-
Ro. 9, 26. θήσεται οὐδὲ ἐξαριθμηθήσεται· καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐρρέθη αὐτοῖς Οὐ
λαός μου ὑμεῖς, κληθήσονται καὶ αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ ζῶντος. 11 καὶ συναχθή- (2) 11
σονται υἱοὶ Ἰούδα καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ θήσονται ἑαυτοῖς
ἀρχὴν μίαν, καὶ ἀναβήσονται ἐκ τῆς γῆς, ὅτι μεγάλη ἡ ἡμέρα τοῦ Ἰεζραέλ.

II.

Εἴπατε τῷ ἀδελφῷ ὑμῶν Λαός μου, καὶ τῇ ἀδελφῇ ὑμῶν Ἠλεη- (3) 1
μένη. 2 κρίθητε πρὸς τὴν μητέρα ὑμῶν, κρίθητε, ὅτι αὐτὴ οὐ γυνή μου (4) 2
καὶ ἐγὼ οὐκ ἀνὴρ αὐτῆς. καὶ ἐξαρῶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐκ προσώπου μου
καὶ τὴν μοιχείαν αὐτῆς ἐκ μέσου μαστῶν αὐτῆς, 3 ὅπως ἂν ἐκδύσω αὐ- (5) 3
τὴν γυμνήν, καὶ ἀποκαταστήσω αὐτὴν καθὼς ἡμέρα γενέσεως αὐτῆς· καὶ
θήσω αὐτὴν ἔρημον καὶ τάξω αὐτὴν ὡς γῆν ἄνυδρον, καὶ ἀποκτενῶ αὐτὴν
ἐν δίψει· 4 καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς οὐ μὴ ἐλεήσω, ὅτι τέκνα πορνείας ἐστίν. (6) 4
5 ὅτι ἐξεπόρνευσεν ἡ μήτηρ αὐτῶν, κατῄσχυνεν ἡ τεκοῦσα αὐτά, ὅτι εἶπε (7) 5
Πορεύσομαι ὀπίσω τῶν ἐραστῶν μου τῶν διδόντων μοι τοὺς ἄρτους μου καὶ
τὸ ὕδωρ μου καὶ τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὰ ὀθόνιά μου, τὸ ἔλαιόν μου καὶ πάντα
ὅσα μοι καθήκει. 6 διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ φράσσω τὴν ὁδὸν αὐτῆς ἐν σκό- (8) 6
λοψι, καὶ ἀνοικοδομήσω τὰς ὁδοὺς καὶ τὴν τρίβον αὐτῆς οὐ μὴ εὕρῃ, 7 καὶ (9) 7
καταδιώξεται τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτούς, καὶ ζητήσει
αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ εὕρῃ αὐτούς, καὶ ἐρεῖ Πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω πρὸς
τὸν ἄνδρα μου τὸν πρότερον, ὅτι καλῶς μοι ἦν τότε ἢ νῦν. 8 καὶ αὐτὴ (10) 8
οὐκ ἔγνω ὅτι ἐγὼ ἔδωκα αὐτῇ τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ

Inscriptio: ωσηε

I. 1. του υιου ιωας 2. προς pro εν ... om βαδιζε 3. δεβηλαειμ 5. εν τη κοιλαδι 6. του ισραηλ 7. ουτε quater ... post πολεμω add ουτε εν αρμασιν 10. εκει κληθησονται υιοι θ. ζ. 11. οι υιοι ιουδα ... θησονται αυτοις II. 3. κ. θησομαι αυτην ως ερημον 5. ειπεν γαρ Ακολουθησω οπισω ... και το ελαιον μου 6. τας οδ. αυτης 8. δεδωκα

ἀργύριον ἐπλήθυνα αὐτῇ· αὕτη δὲ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ ἐποίησε τῇ Βάαλ.
9 (11) [9] διὰ τοῦτο ἐπιστρέψω καὶ κομιοῦμαι τὸν σῖτόν μου καθ' ὥραν αὐτοῦ
καὶ τὸν οἶνόν μου ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ ἀφελοῦμαι τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὰ
10 (12) ὀθόνιά μου τοῦ μὴ καλύπτειν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς· [10] καὶ νῦν ἀπο-
καλύψω τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῆς ἐνώπιον τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, καὶ οὐθεὶς οὐ
11 (13) μὴ ἐξέληται αὐτὴν ἐκ χειρός μου· [11] καὶ ἀποστρέψω πάσας τὰς εὐφρο-
σύνας αὐτῆς, ἑορτὰς αὐτῆς καὶ τὰς νουμηνίας αὐτῆς καὶ τὰ σάββατα αὐτῆς
12 (14) καὶ πάσας τὰς πανηγύρεις αὐτῆς· [12] καὶ ἀφανιῶ ἄμπελον αὐτῆς καὶ τὰς
συκᾶς αὐτῆς, ὅσα εἶπε Μισθώματά μου ταῦτά ἐστιν ἃ ἔδωκάν μοι οἱ ἐρα-
σταί μου, καὶ θήσομαι αὐτὰ εἰς μαρτύριον, καὶ καταφάγεται αὐτὰ τὰ θηρία
13 (15) τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς· [13] καὶ
ἐκδικήσω ἐπ' αὐτὴν τὰς ἡμέρας τῶν Βααλεὶμ ἐν αἷς ἐπέθυεν αὐτοῖς, καὶ
περιετίθετο τὰ ἐνώτια αὐτῆς καὶ τὰ καθόρμια αὐτῆς καὶ ἐπορεύετο ὀπίσω
14 (16) τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, ἐμοῦ δὲ ἐπελάθετο, λέγει κύριος. [14] διὰ τοῦτο ἰδοὺ
ἐγὼ πλανῶ αὐτὴν καὶ τάξω αὐτὴν ὡς ἔρημον, καὶ λαλήσω ἐπὶ τὴν καρδίαν
15 (17) αὐτῆς, [15] καὶ δώσω αὐτῇ τὰ κτήματα αὐτῆς ἐκεῖθεν καὶ τὴν κοιλάδα
Ἀχὼρ διανοῖξαι σύνεσιν αὐτῆς· καὶ ταπεινωθήσεται ἐκεῖ κατὰ τὰς ἡμέρας
νηπιότητος αὐτῆς καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἀναβάσεως αὐτῆς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.
16 (18) [16] καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, καλέσει με Ὁ ἀνήρ μου,
17 (19) καὶ οὐ καλέσει με ἔτι Βααλείμ· [17] καὶ ἐξαρῶ τὰ ὀνόματα τῶν Βααλεὶμ
ἐκ στόματος αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ μνησθῶσιν οὐκ ἔτι τὰ ὀνόματα αὐτῶν.
18 (20) [18] καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μετὰ τῶν θη-
ρίων τοῦ ἀγροῦ καὶ μετὰ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν ἑρπετῶν τῆς
γῆς· καὶ τόξον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον συντρίψω ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατοι-
19 (21) κιῶ σε ἐπ' ἐλπίδι. [19] καὶ μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ
μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίματι καὶ ἐν ἐλέει καὶ ἐν
20 (22) οἰκτιρμοῖς, [20] καὶ μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ ἐν πίστει, καὶ ἐπιγνώσῃ τὸν
21 (23) κύριον. [21] καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἐπακούσομαι τῷ
22 (24) οὐρανῷ, καὶ αὐτὸς ἐπακούσεται τῇ γῇ, [22] καὶ ἡ γῆ ἐπακούσεται τὸν σῖ-
23 (25) τον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ αὐτὰ ἐπακούσεται τῷ Ἰεζραέλ. [23] καὶ Ro.9,25
σπερῶ αὐτὴν ἐμαυτῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀγαπήσω τὴν οὐκ ἠγαπημένην, καὶ 1 Pe.
ἐρῶ τῷ οὐ λαῷ μου Λαός μου εἶ σύ, καὶ αὐτὸς ἐρεῖ Κύριος ὁ θεός μου εἶ σύ. 2.10.

III.

Καὶ εἶπε κύριος πρός μέ Ἔτι πορεύθητι καὶ ἀγάπησον γυναῖκα ἀγα-
πῶσαν πονηρὰ καὶ μοιχαλίν, καθὼς ἀγαπᾷ ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, καὶ
αὐτοὶ ἐπιβλέπουσιν ἐπὶ θεοὺς ἀλλοτρίους καὶ φιλοῦσι πέμματα μετὰ σταφί-
2 δος. [2] καὶ ἐμισθωσάμην ἐμαυτῷ πεντεκαίδεκα ἀργυρίου καὶ γομὸρ κριθῶν
3 καὶ νέβελ οἴνου, [3] καὶ εἶπα πρὸς αὐτὴν Ἡμέρας πολλὰς καθήσῃ ἐπ' ἐμοί,
4 καὶ οὐ μὴ πορνεύσῃς οὐδὲ μὴ γένῃ ἀνδρὶ ἑτέρῳ, καὶ ἐγὼ ἐπὶ σοί. [4] διότι
ἡμέρας πολλὰς καθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οὐκ ὄντος βασιλέως οὐδὲ ὄντος
ἄρχοντος οὐδὲ οὔσης θυσίας οὐδὲ ὄντος θυσιαστηρίου οὐδὲ ἱερατείας οὐδὲ
5 δήλων. [5] καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ ἐπιζητήσουσι
κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν καὶ Δαυὶδ τὸν βασιλέα αὐτῶν, καὶ ἐκστήσονται ἐπὶ
τῷ κυρίῳ καὶ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν.

---

10. εναντιον των ... ουδεις 11. τας εορτας αυτης 16. εν εκεινη τη ημερα καλεσει με Ο ανηρ μου, λεγει κυριος, κ. ου κ. με ουκετι 17. μνησθωσιν ετι 18. εν εκεινη τη ημερα διαθηκην ... και μετα των ερπετων 21. ο ουρανος pro αυτος 23. και ελεησω την ουκ ηλεημενην III. 1. αποβλεπουσιν ... μετα σταφιδων 3. καγω 4. ουκ ουσης 5. τον κυριον θεον αυτων

IV.

Ἀκούσατε λόγον κυρίου υἱοὶ Ἰσραήλ, ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς τοὺς
κατοικοῦντας τὴν γῆν, διότι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια οὐδὲ ἔλεος οὐδὲ ἐπίγνωσις
θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς· [2] ἀρὰ καὶ ψεῦδος καὶ φόνος καὶ κλοπὴ καὶ μοιχεία κέ- 2
χυται ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ αἵματα ἐφ' αἵμασι μίσγουσι. [3] διὰ τοῦτο πενθήσει ἡ 3
γῆ, καὶ σμικρυνθήσεται σὺν πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν, σὺν τοῖς θηρίοις
τοῦ ἀγροῦ καὶ σὺν τοῖς ἑρπετοῖς τῆς γῆς καὶ σὺν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρα-
νοῦ, καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης ἐκλείψουσιν, [4] ὅπως μηδεὶς μήτε δικάζηται 4
μήτε ἐλέγχῃ μηδείς. ὁ δὲ λαός μου ὡς ἀντιλεγόμενος ἱερεύς, [5] καὶ ἀσθενή- 5
σει ἡμέρας, καὶ ἀσθενήσει ὁ προφήτης μετὰ σοῦ· νυκτὶ ὡμοίωσα τὴν μη-
τέρα σου, [6] ὡμοιώθη ὁ λαός μου ὡς οὐκ ἔχων γνῶσιν· ὅτι σὺ ἐπίγνωσιν 6
ἀπώσω, κἀγὼ ἀπώσομαι σὲ τοῦ μὴ ἱερατεύειν μοι· καὶ ἐπελάθου νόμον θεοῦ
σου, κἀγὼ ἐπιλήσομαι τέκνων σου. [7] κατὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν οὕτως ἥμαρτόν 7
μοι· τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς ἀτιμίαν θήσομαι, [8] ἁμαρτίας λαοῦ μου φάγονται, 8
καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν λήψονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν. [9] καὶ ἔσται καθὼς 9
ὁ λαὸς οὕτως καὶ ὁ ἱερεύς, καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτὸν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ
τὰ διαβούλια αὐτοῦ ἀνταποδώσω αὐτῷ. [10] καὶ φάγονται καὶ οὐ μὴ ἐμπλη- 10
σθῶσιν, ἐπόρνευσαν καὶ οὐ μὴ κατευθύνωσι, διότι τὸν κύριον ἐγκατέλιπον τοῦ
φυλάξαι. [11] πορνείαν καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα ἐδέξατο καρδία λαοῦ μου· [12] ἐν 11 12
συμβόλοις ἐπηρώτων, καὶ ἐν ῥάβδοις αὐτοῦ ἀπήγγελλον αὐτῷ· πνεύματι πορ-
νείας ἐπλανήθησαν καὶ ἐξεπόρνευσαν ἀπὸ τοῦ θεοῦ αὐτῶν. [13] ἐπὶ τὰς κορυ- 13
φὰς τῶν ὀρέων ἐθυσίαζον, καὶ ἐπὶ τοὺς βουνοὺς ἔθυον ὑποκάτω δρυὸς καὶ
λεύκης καὶ δένδρου συσκιάζοντος, ὅτι καλὸν σκέπη. διὰ τοῦτο ἐκπορνεύσουσιν
αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ αἱ νύμφαι ὑμῶν μοιχεύσουσι· [14] καὶ οὐ μὴ ἐπισκέ- 14
ψωμαι ἐπὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν ὅταν πορνεύσωσι, καὶ ἐπὶ τὰς νύμφας ὑμῶν
ὅταν μοιχεύσωσιν· ὅτι αὐτοὶ μετὰ τῶν πορνῶν συνεφύροντο, καὶ μετὰ τῶν
τετελεσμένων ἔθυον, καὶ ὁ λαὸς ὁ συνιῶν συνεπλέκετο μετὰ πόρνης. [15] σὺ δὲ 15
Ἰσραὴλ μὴ ἀγνόει, καὶ Ἰούδα μὴ εἰσπορεύεσθε εἰς Γάλγαλα, καὶ μὴ ἀνα-
βαίνετε εἰς τὸν οἶκον Ὤν, καὶ μὴ ὀμνύετε ζῶντα κύριον. [16] διότι ὡς δάμα- 16
λις παροιστρῶσα παροίστρησεν Ἰσραήλ· νῦν νεμήσει αὐτοὺς κύριος ὡς ἀμνὸν
ἐν εὐρυχώρῳ. [17] μέτοχος εἰδώλων Ἐφραὶμ ἔθηκεν ἑαυτῷ σκάνδαλα, [18] ᾑρέτισε 17 18
Χαναναίους· πορνεύοντες ἐξεπόρνευσαν, ἠγάπησαν ἀτιμίαν ἐκ φρυάγματος αὐ-
τῆς. [18] συστροφὴ πνεύματος σὺ εἶ ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῆς, καὶ καταισχυνθή-
σονται ἐκ τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν.

V.

Ἀκούσατε ταῦτα οἱ ἱερεῖς, καὶ προσέχετε οἶκος Ἰσραήλ, καὶ ὁ οἶκος τοῦ
βασιλέως ἐνωτίζεσθε, διότι πρὸς ὑμᾶς ἐστι τὸ κρίμα· ὅτι παγὶς ἐγενήθητε
τῇ σκοπιᾷ, καὶ ὡς δίκτυον ἐκτεταμένον ἐπὶ τὸ Ἰταβύριον, [2] ὃ οἱ ἀγρεύοντες 2
τὴν θήραν κατέπηξαν. ἐγὼ δὲ παιδευτὴς ὑμῶν· [3] ἐγὼ ἔγνων τὸν Ἐφραΐμ, 3
καὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ· διότι νῦν ἐξεπόρνευσεν Ἐφραΐμ, ἐμιάνθη
Ἰσραήλ. [4] οὐκ ἔδωκαν τὰ διαβούλια αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὸν θεὸν αὐ- 4

IV. 1. διοτι κρισεις 4. οπως μηθεις ... ed. rom. μηδεις, ο δε et ιερευς. (post ιερευς etiam cod. alex. plene dist.) 5. και ασθ. και προφητης ... ed. rom. in fine punctum habet 6. νυκτι ωμοιωθη ... και εγω απωσομαι ... νομου 7. θησω 8. λημψονται 9. διαβουλεια (item 5, 4; non 7, 2.) ... κατευθυνουσιν ... εγκατελειπον 14. πορνευωσιν ... μοιχευωσιν ... διοτι και αυτοι 15. της αδικιας pro Ων 16. οτι ως 18. εκ φρ. αυτων 19. πτερυξ. αυτων V. 1. και οικος του ... σκοπεια 3. ουκ απεστιν

5 τῶν, ὅτι πνεῦμα πορνείας ἐν αὐτοῖς ἐστί, τὸν δὲ κύριον οὐκ ἐπέγνωσαν. [5] καὶ
ταπεινωθήσεται ἡ ὕβρις τοῦ Ἰσραὴλ εἰς πρόςωπον αὐτοῦ, καὶ Ἰσραὴλ καὶ
Ἐφραῒμ ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ ἀσθενήσει καὶ Ἰούδας
6 μετ' αὐτῶν. [6] μετὰ προβάτων καὶ μόσχων πορεύσονται τοῦ ἐκζητῆσαι τὸν
7 κύριον, καὶ οὐ μὴ εὕρωσιν αὐτόν, ὅτι ἐκκέκλικεν ἀπ' αὐτῶν· [7] ὅτι τὸν κύ-
ριον ἐγκατέλιπον, ὅτι τέκνα ἀλλότρια ἐγεννήθησαν αὐτοῖς· νῦν καταφάγεται
8 αὐτοὺς ἡ ἐρυσίβη καὶ τοὺς κλήρους αὐτῶν. [8] σαλπίσατε σάλπιγγι ἐπὶ τοὺς
βουνούς, ἠχήσατε ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν, κηρύξατε ἐν τῷ οἴκῳ Ὤν, ἐξέστη Βενια-
9 μίν, [9] Ἐφραῒμ εἰς ἀφανισμὸν ἐγένετο ἐν ἡμέραις ἐλέγχου. ἐν ταῖς φυλαῖς τοῦ
10 Ἰσραὴλ ἔδειξα πιστά· [10] ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες Ἰούδα ὡς μετατιθέντες ὅρια,
11 ἐπ' αὐτοὺς ἐκχεῶ ὡς ὕδωρ τὸ ὅρμημά μου. [11] κατεδυνάστευσεν Ἐφραῒμ τὸν
ἀντίδικον αὐτοῦ, κατεπάτησε τὸ κρίμα, ὅτι ἤρξατο πορεύεσθαι ὀπίσω τῶν
12 ματαίων. [12] καὶ ἐγὼ ὡς ταραχὴ τῷ Ἐφραῒμ, καὶ ὡς κέντρον τῷ οἴκῳ Ἰούδα.
13 [13] καὶ εἶδεν Ἐφραῒμ τὴν νόσον αὐτοῦ, καὶ Ἰούδας τὴν ὀδύνην αὐτοῦ· καὶ
ἐπορεύθη Ἐφραῒμ πρὸς Ἀσσυρίους καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς βασιλέα Ἰα-
ρείμ· καὶ οὗτος οὐκ ἠδυνάσθη ἰάσασθαι ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ διαπαύσῃ ἐξ ὑμῶν
14 ὀδύνη. [14] διότι ἐγώ εἰμι ὡς πανθὴρ τῷ Ἐφραῒμ, καὶ ὡς λέων τῷ οἴκῳ Ἰούδα·
καὶ ἐγὼ ἁρπῶμαι καὶ πορεύσομαι καὶ λήψομαι, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαιρούμε-
15 νος. [15] πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω εἰς τὸν τόπον μου, ἕως οὗ ἀφανισθῶσι καὶ
ζητήσουσι τὸ πρόςωπόν μου.

VI.

Ἐν θλίψει αὐτῶν ὀρθριοῦσι πρὸς μὲ λέγοντες Πορευθῶμεν καὶ ἐπιστρέ-
ψωμεν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι αὐτὸς ἥρπακε καὶ ἰάσεται ἡμᾶς,
2 πατάξει καὶ μοτώσει ἡμᾶς, [2] ὑγιάσει ἡμᾶς μετὰ δύο ἡμέρας· ἐν τῇ ἡμέρᾳ
3 τῇ τρίτῃ ἐξαναστησόμεθα, καὶ ζησόμεθα ἐνώπιον αὐτοῦ, [3] καὶ γνωσόμεθα·
διώξωμεν τοῦ γνῶναι τὸν κύριον, ὡς ὄρθρον ἕτοιμον εὑρήσομεν αὐτόν, καὶ
4 ἥξει ὡς ὑετὸς ἡμῖν πρώιμος καὶ ὄψιμος γῇ. [4] τί σοι ποιήσω Ἐφραΐμ; τί σοι
ποιήσω Ἰούδα; τὸ δὲ ἔλεος ὑμῶν ὡς νεφέλη πρωινὴ καὶ ὡς δρόσος ὀρθρινὴ
5 πορευομένη. [5] διὰ τοῦτο ἀπεθέρισα τοὺς προφήτας ὑμῶν, ἀπέκτεινα αὐτοὺς ἐν
6 ῥήματι στόματός μου, καὶ τὸ κρίμα μου ὡς φῶς ἐξελεύσεται. [6] διότι ἔλεος
7 θέλω ἢ θυσίαν, καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ ἢ ὁλοκαυτώματα. [7] αὐτοὶ δέ εἰσιν ὡς ἄν- Mt. 9, 13. 12, 7.
8 θρωπος παραβαίνων διαθήκην· ἐκεῖ κατεφρόνησέ μου [8] Γαλαάδ, πόλις ἐργα-
9 ζομένη μάταια, ταράσσουσα ὕδωρ, [9] καὶ ἡ ἰσχύς σου ἀνδρὸς πειρατοῦ· ἔκρυ-
10 ψαν ἱερεῖς ὁδόν, ἐφόνευσαν Σίκιμα, ὅτι ἀνομίαν ἐποίησαν [10] ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ
Ἰσραήλ· εἶδον φρικώδη ἐκεῖ, πορνείαν τοῦ Ἐφραΐμ· ἐμιάνθη Ἰσραὴλ καὶ
Ἰούδα. ἄρχου τρυγᾶν σεαυτῷ ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ
λαοῦ μου.

VII.

Ἐν τῷ ἰάσασθαί με τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἀποκαλυφθήσεται ἡ ἀδικία Ἐφραῒμ
καὶ ἡ κακία Σαμαρείας, ὅτι εἰργάσαντο ψευδῆ· καὶ κλέπτης πρὸς αὐτὸν
2 εἰςελεύσεται, ἐκδιδύσκων λῃστὴς ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ, [2] ὅπως συνᾴδωσιν ὡς
ᾄδοντες τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. πάσας τὰς κακίας αὐτῶν ἐμνήσθην· νῦν ἐκύκλω-
3 σαν αὐτοὺς τὰ διαβούλια αὐτῶν, ἀπέναντι τοῦ προςώπου μου ἐγένοντο. [3] ἐν

5. και γε ιουδας 6. οτι εξεκλεινεν 7. εγκατελειπον, και τεκνα ... ερισυβη 8. βενιαμειν 11. κατεπατησεν κριμα 13. ιδεν ... και αυτος ουκ 14. λημψομαι 15. επιζητησουσιν VI. 2. αναστησομεθα 3. διωξομεν ... προϊμος κ. ο. τη γη 5. εν ρημασιν 6. θελω και ου θυσιαν 9. οδον κυριου 10. οικω ισραηλ ... ed. rom. post εκει non interpg. ... ιουδας VII. 2. οπως συναδουσιν ως συναδοντες ... εκυκλωσεν

ταῖς κακίαις αὐτῶν εὔφραναν βασιλεῖς, καὶ ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν ἄρχοντας·
4 πάντες μοιχεύοντες, ὡς κλίβανος καιόμενος εἰς πέψιν κατακαύματος ἀπὸ τῆς 4
φλογός, ἀπὸ φυράσεως στέατος, ἕως τοῦ ζυμωθῆναι αὐτό. 5 ἡμέραι τῶν βα- 5
σιλέων ὑμῶν, ἤρξαντο οἱ ἄρχοντες θυμοῦσθαι ἐξ οἴνου, ἐξέτεινε τὴν χεῖρα
αὐτοῦ μετὰ λοιμῶν· 6 διότι ἀνεκαύθησαν ὡς κλίβανος αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἐν 6
τῷ καταράσσειν αὐτοὺς ὅλην τὴν νύκτα ὕπνου Ἐφραῒμ ἐνεπλήσθη· πρωὶ ἐνε-
γενήθη, ἀνεκαύθη ὡς πυρὸς φέγγος. 7 πάντες ἐθερμάνθησαν ὡς κλίβανος, καὶ 7
κατέφαγον τοὺς κριτὰς αὐτῶν· πάντες οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἔπεσαν, οὐκ ἦν ἐν
αὐτοῖς ὁ ἐπικαλούμενος πρὸς μέ. 8 Ἐφραῒμ ἐν τοῖς λαοῖς αὐτοῦ συνεμίγνυτο, 8
Ἐφραῒμ ἐγένετο ἐγκρυφίας οὐ μεταστρεφόμενος· 9 κατέφαγον ἀλλότριοι τὴν 9
ἰσχὺν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἔγνω, καὶ πολιαὶ ἐξήνθησαν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς οὐκ
ἔγνω. 10 καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὕβρις Ἰσραὴλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ 10
ἐπέστρεψαν πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐξεζήτησαν αὐτὸν ἐν πᾶσι
τούτοις. 11 καὶ ἦν Ἐφραῒμ ὡς περιστερὰ ἄνους, οὐκ ἔχουσα καρδίαν· Αἴγυπτον 11
ἐπεκαλεῖτο, καὶ εἰς Ἀσσυρίους ἐπορεύθησαν. 12 καθὼς ἂν πορεύωνται ἐπιβαλῶ 12
ἐπ᾽ αὐτοὺς τὸ δίκτυόν μου, καθὼς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατάξω αὐτούς,
παιδεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκοῇ τῆς θλίψεως αὐτῶν. 13 οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι ἀπε- 13
πήδησαν ἀπ᾽ ἐμοῦ· δείλαιοί εἰσιν, ὅτι ἠσέβησαν εἰς ἐμέ· ἐγὼ δὲ ἐλυτρω-
σάμην αὐτούς, αὐτοὶ δὲ κατελάλησαν κατ᾽ ἐμοῦ ψευδῆ. 14 καὶ οὐκ ἐβόησαν 14
πρὸς μὲ αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἀλλ᾽ ἢ ὠλόλυζον ἐν ταῖς κοίταις αὐτῶν· ἐπὶ σίτῳ
καὶ οἴνῳ κατετέμνοντο. 15 ἐπαιδεύθησαν ἐν ἐμοί, κἀγὼ κατίσχυσα τοὺς βρα- 15
χίονας αὐτῶν, καὶ εἰς ἐμὲ ἐλογίσαντο πονηρά. 16 ἀπεστράφησαν εἰς οὐδέν, 16
ἐγένοντο ὡς τόξον ἐντεταμένον· πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν δι᾽
ἀπαιδευσίαν γλώσσης αὐτῶν· οὗτος ὁ φαυλισμὸς αὐτῶν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

VIII.

Εἰς κόλπον αὐτῶν ὡς γῆ, ὡς ἀετὸς ἐπ᾽ οἶκον κυρίου, ἀνθ᾽ ὧν παρέ-
βησαν τὴν διαθήκην μου καὶ κατὰ τοῦ νόμου μου ἠσέβησαν. 2 ἐμὲ κεκρά- 2
ξονται Ὁ θεὸς ἐγνώκαμέν σε. 3 ὅτι Ἰσραὴλ ἀπεστρέψατο ἀγαθά, ἐχθρὸν 3
κατεδίωξαν· 4 ἑαυτοῖς ἐβασίλευσαν καὶ οὐ δι᾽ ἐμοῦ, ἦρξαν καὶ οὐκ ἐγνώρι- 4
σάν μοι, τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν ἐποίησαν ἑαυτοῖς εἴδωλα,
ὅπως ἐξολοθρευθῶσιν. 5 ἀπότριψαι τὸν μόσχον σου Σαμάρεια, παρωξύνθη ὁ 5
θυμός μου ἐπ᾽ αὐτούς· ἕως τίνος οὐ μὴ δύνωνται καθαρισθῆναι 6 ἐν τῷ 6
Ἰσραήλ; καὶ αὐτὸ τέκτων ἐποίησε, καὶ οὐ θεός ἐστι· διότι πλανῶν ἦν ὁ
μόσχος σου Σαμάρεια. 7 ὅτι ἀνεμόφθορα ἔσπειραν, καὶ ἡ καταστροφὴ αὐτῶν 7
ἐκδέξεται αὐτά· δράγμα οὐκ ἔχον ἰσχὺν τοῦ ποιῆσαι ἄλευρον, ἐὰν δὲ καὶ
ποιήσῃ, ἀλλότριοι καταφάγονται αὐτό. 8 κατεπόθη Ἰσραήλ, νῦν ἐγένετο ἐν 8
τοῖς ἔθνεσιν ὡς σκεῦος ἄχρηστον, 9 ὅτι αὐτοὶ ἀνέβησαν εἰς Ἀσσυρίους· ἀνέ- 9
θαλε καθ᾽ ἑαυτὸν Ἐφραῒμ, δῶρα ἠγάπησαν, 10 διὰ τοῦτο παραδοθήσονται 10
ἐν τοῖς ἔθνεσι. νῦν εἰσδέξομαι αὐτούς, καὶ κοπάσουσι μικρὸν τοῦ χρίειν βα-
σιλέα καὶ ἄρχοντας. 11 ὅτι ἐπλήθυνεν Ἐφραῒμ θυσιαστήρια, εἰς ἁμαρτίας 11
ἐγένοντο αὐτῷ θυσιαστήρια ἠγαπημένα. 12 καταγράψω αὐτῷ πλῆθος, καὶ τὰ 12

---

4. παντας et *etiam μοιχευωντας (ω sic) 5. αι ημεραι (αι ημ. τ. β. υ. cum antecdd conjg.) 6. πρωι εγενηθη ... πυρ φεγγος 7. ως κλιβ. πυρος καιομενου αι καρδιαι αυτων, και κατεφαγεν πυρ τους ... επεσον ... ο επικαλουμενος εν αυτοις προς εμε 8. συνανεμιγνυτο 9. επεγνω, και πολιαι 15. και εγω ... om και 16. εις ουθεν ... δια απαιδευσιαν VIII. 4. ed. rom. sic interpg. εαυτ. εβασ., και ου δι εμου ηρξ., κ. ο. εγν. μοι το α. αυτ., και (cod. alex. ε. εβασ. δι εμου· ηρξαν· κ. ο. εγν. μοι· το α. αυτων· και) ... ιδωλα ... εξολεθρευθωσιν 6. ed. rom. σαμαρεια, 7. ανεμοφθορια 9. ηγαπησεν 10. παρεδοθησαν ... *κοπιασουσιν ... om μικρον 11. εις αμαρτιαν (ed. rom. θυσιαστ. εις αμαρτ. conjg.) ... τα ηγαπημενα

13 νόμιμα αὐτοῦ εἰς ἀλλότρια ἐλογίσθησαν, θυσιαστήρια τὰ ἠγαπημένα. [13] διότι
ἐὰν θύσωσι θυσίαν καὶ φάγωσι κρέα, κύριος οὐ προςδέξεται αὐτά· νῦν μνη-
σθήσεται τὰς ἀδικίας αὐτῶν καὶ ἐκδικήσει τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν· αὐτοὶ εἰς
14 Αἴγυπτον ἀπέστρεψαν, καὶ ἐν Ἀσσυρίοις ἀκάθαρτα φάγονται. [14] καὶ ἐπελά-
θετο Ἰσραὴλ τοῦ ποιήσαντος αὐτόν, καὶ ᾠκοδόμησαν τεμένη· καὶ Ἰούδας
ἐπλήθυνε πόλεις τετειχισμένας· καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ,
καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια αὐτῶν.

IX.

Μὴ χαῖρε Ἰσραήλ, μηδὲ εὐφραίνου καθὼς οἱ λαοί, διότι ἐπόρνευσας ἀπὸ
2 τοῦ θεοῦ σου· ἠγάπησας δόματα ἐπὶ πάντα ἅλωνα σίτου. [2] ἅλων καὶ ληνὸς
3 οὐκ ἔγνω αὐτούς, καὶ ὁ οἶνος ἐψεύσατο αὐτούς. [3] οὐ κατῴκησαν ἐν τῇ γῇ
τοῦ κυρίου· κατῴκησεν Ἐφραῒμ Αἴγυπτον, καὶ ἐν Ἀσσυρίοις ἀκάθαρτα φά-
4 γονται. [4] οὐκ ἔσπεισαν τῷ κυρίῳ οἶνον, καὶ οὐχ ἥδυναν αὐτῷ· αἱ θυσίαι αὐ-
τῶν ὡς ἄρτος πένθους αὐτοῖς, πάντες οἱ ἐσθίοντες αὐτὰ μιανθήσονται, διότι
οἱ ἄρτοι αὐτῶν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν οὐκ εἰςελεύσονται εἰς τὸν οἶκον κυρίου.
5 6 [5] τί ποιήσετε ἐν ἡμέραις πανηγύρεως καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς τοῦ κυρίου; [6] διὰ
τοῦτο ἰδοὺ πορεύονται ἐκ ταλαιπωρίας Αἰγύπτου, καὶ ἐκδέξεται αὐτοὺς Μέμ-
φις, καὶ θάψει αὐτοὺς Μαχμάς· τὸ ἀργύριον αὐτῶν ὄλεθρος κληρονομήσει
7 αὐτό, ἄκανθαι ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν. [7] ἥκασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἐκδικήσεως,
ἥκασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἀνταποδόσεώς σου, καὶ κακωθήσεται Ἰσραὴλ ὥςπερ
ὁ προφήτης ὁ παρεξεστηκώς, ἄνθρωπος ὁ πνευματοφόρος· ὑπὸ τοῦ πλήθους
8 τῶν ἀδικιῶν σου ἐπληθύνθη μανία σου. [8] σκοπὸς Ἐφραῒμ μετὰ θεοῦ, προ-
φήτης παγὶς σκολιὰ ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ· μανίαν ἐν οἴκῳ θεοῦ κατέ-
9 πηξαν. [9] ἐφθάρησαν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ βουνοῦ· μνησθήσεται ἀδικίας αὐ-
10 τῶν, ἐκδικήσει ἁμαρτίας αὐτῶν. [10] ὡς σταφυλὴν ἐν ἐρήμῳ εὗρον τὸν Ἰσραήλ,
καὶ ὡς σκοπὸν ἐν συκῇ πρώιμον πατέρας αὐτῶν εἶδον· αὐτοὶ εἰςῆλθον πρὸς
τὸν Βεελφεγώρ, καὶ ἀπηλλοτριώθησαν εἰς αἰσχύνην, καὶ ἐγένοντο οἱ ἐβδελυ-
11 γμένοι ὡς οἱ ἠγαπημένοι. [11] Ἐφραῒμ ὡς ὄρνεον ἐξεπετάσθη, αἱ δόξαι αὐτῶν
12 ἐκ τόκων καὶ ὠδίνων καὶ συλλήψεων· [12] διότι καὶ ἐὰν ἐκθρέψωσι τὰ τέκνα
αὐτῶν, ἀτεκνωθήσονται ἐξ ἀνθρώπων· διότι καὶ οὐαὶ αὐτοῖς ἐστί, σάρξ μου
13 ἐξ αὐτῶν. [13] Ἐφραΐμ, ὃν τρόπον εἶδον, εἰς θήραν παρέστησαν τὰ τέκνα αὐ-
14 τῶν, καὶ Ἐφραῒμ τοῦ ἐξαγαγεῖν εἰς ἀποκέντησιν τὰ τέκνα αὐτοῦ. [14] δὸς
αὐτοῖς, κύριε· τί δώσεις αὐτοῖς; μήτραν ἀτεκνοῦσαν καὶ μαστοὺς ξηρούς.
15 [15] πᾶσαι αἱ κακίαι αὐτῶν ἐν Γαλγάλ, ὅτι ἐκεῖ ἐμίσησα αὐτοὺς διὰ τὰς κα-
κίας τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν· ἐκ τοῦ οἴκου μου ἐκβαλῶ αὐτούς, οὐ μὴ
προςθήσω τοῦ ἀγαπῆσαι αὐτούς· πάντες οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἀπειθοῦντες.
16 [16] ἐπόνεσεν Ἐφραΐμ· τὰς ῥίζας αὐτοῦ ἐξηράνθη, καρπὸν οὐκ ἔτι μὴ ἐνέγκη·
17 διότι καὶ ἐὰν γεννήσωσιν, ἀποκτενῶ τὰ ἐπιθυμήματα κοιλίας αὐτῶν. [17] ἀπώσε-
ται αὐτοὺς ὁ θεός, ὅτι οὐκ εἰςήκουσαν αὐτοῦ, καὶ ἔσονται πλανῆται ἐν τοῖς
ἔθνεσιν.

---

13. αυτοι δε εις 14. τα θεμελ. αυτου IX. 2. *om ὁ 3. εις αιγυπτον 4. και ουκ ηδυναντο αυτω ... εσθοντες ... εις οικον 5. τι ποιησεται εν ημερα π. κ. εν ημεραις 6. πορευσονται ... om αυτο 7. τ. εκδικ. σου ... ανταποδωσεως ... επληθ. μνεια σου 8. εν οικω κυριου 9. αδ. αυτου και εκδ. αμ. αυτου 10. ειδον πατερας αυτων ... εγεν. οι ηγαπημενοι ως εβδελυγμ. 11. συλλημψεων 13. ed. rom. εφραιμ prius cum antecdd. conjg. 14. ante μητραν add δος αυτοις 15. εις γαλγαλ ... αυτους εμεισησα 17. ως πλανηται

X.

Ἄμπελος εὐκληματοῦσα Ἰσραήλ, ὁ καρπὸς εὐθηνῶν αὐτῆς· κατὰ τὸ πλῆ-
θος τῶν καρπῶν αὐτῆς ἐπλήθυνε τὰ θυσιαστήρια, κατὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς
αὐτοῦ ᾠκοδόμησε στήλας. [2]ἐμέρισαν καρδίας αὐτῶν, νῦν ἀφανισθήσονται· 2
αὐτὸς κατασκάψει τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν, ταλαιπωρήσουσιν αἱ στῆλαι αὐτῶν.
[3]διότι νῦν ἐροῦσιν Οὐκ ἔστι βασιλεὺς ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἐφοβήθημεν τὸν κύριον· 3
ὁ δὲ βασιλεὺς τί ποιήσει ἡμῖν, [4]λαλῶν ῥήματα προφάσεις ψευδεῖς; διαθή- 4
σεται διαθήκην, ἀνατελεῖ ὡς ἄγρωστις κρίμα ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ. [5]τῷ μόσχῳ 5
τοῦ οἴκου Ὢν παροικήσουσιν οἱ κατοικοῦντες Σαμάρειαν, ὅτι ἐπένθησε λαὸς
αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν· καὶ καθὼς παρεπίκραναν αὐτόν, ἐπιχαροῦνται ἐπὶ τὴν δό-
ξαν αὐτοῦ, ὅτι μετῳκίσθη ἀπ' αὐτοῦ. [6]καὶ αὐτὸν εἰς Ἀσσυρίους δήσαντες, 6
ἀπήνεγκαν ξένια τῷ βασιλεῖ Ἰαρείμ· ἐν δόματι Ἐφραῒμ δέξεται, καὶ αἰσχυν-
θήσεται Ἰσραὴλ ἐν τῇ βουλῇ αὐτοῦ. [7]ἀπέῤῥιψε Σαμάρεια βασιλέα αὐτῆς ὡς 7
φρύγανον ἐπὶ προσώπου ὕδατος· [8]καὶ ἐξαρθήσονται βωμοὶ Ὢν ἁμαρτήματα 8
τοῦ Ἰσραήλ, ἄκανθαι καὶ τρίβολοι ἀναβήσονται ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν·
Lc. 23, καὶ ἐροῦσι τοῖς ὄρεσι Καλύψατε ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς Πέσατε ἐφ' ἡμᾶς.
30. *Apoc. 6, [9]ἀφ' οὗ οἱ βουνοί, ἥμαρτεν Ἰσραήλ, ἐκεῖ ἔστησαν· οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς 9
16. ἐν τῷ βουνῷ πόλεμος ἐπὶ τὰ τέκνα ἀδικίας [10]παιδεῦσαι αὐτούς· καὶ συνα- 10
χθήσονται ἐπ' αὐτοὺς λαοί, ἐν τῷ παιδεύεσθαι αὐτοὺς ἐν ταῖς δυσὶν ἀδικίαις
αὐτῶν. [11]Ἐφραῒμ δάμαλις δεδιδαγμένη ἀγαπᾶν νεῖκος, ἐγὼ δὲ ἐπελεύσομαι 11
ἐπὶ τὸ κάλλιστον τοῦ τραχήλου αὐτῆς· ἐπιβιβῶ Ἐφραΐμ, παρασιωπήσομαι
Ἰούδαν, ἐνισχύσει αὐτῷ Ἰακώβ. [12]σπείρατε ἑαυτοῖς εἰς δικαιοσύνην, τρυγή- 12
σατε εἰς καρπὸν ζωῆς, φωτίσατε ἑαυτοῖς φῶς γνώσεως, ἐκζητήσατε τὸν κύ-
ριον ἕως τοῦ ἐλθεῖν γεννήματα δικαιοσύνης ὑμῖν. [13]ἵνα τί παρεσιωπήσατε 13
ἀσέβειαν, καὶ τὰς ἀδικίας αὐτῆς ἐτρυγήσατε, ἐφάγετε καρπὸν ψευδῆ; ὅτι ἤλ-
πισας ἐν τοῖς ἁμαρτήμασί σου, ἐν πλήθει δυνάμεώς σου, [14]καὶ ἐξαναστήσεται 14
ἀπώλεια ἐν τῷ λαῷ σου, καὶ πάντα τὰ περιτετειχισμένα σου οἰχήσεται. ὡς
ἄρχων Σαλαμὰν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἱεροβοάμ, ἐν ἡμέραις πολέμου μητέρα ἐπὶ
τέκνοις ἠδάφισαν, [15]οὕτως ποιήσω ὑμῖν, οἶκος τοῦ Ἰσραήλ, ἀπὸ προσώπου 15
ἀδικίας κακιῶν ὑμῶν.

XI.

Ὄρθρου ἀπεῤῥίφησαν· ἀπεῤῥίφη βασιλεὺς Ἰσραήλ, ὅτι νήπιος Ἰσραὴλ
Mt. 2, 15. καὶ ἐγὼ ἠγάπησα αὐτόν, καὶ ἐξ Αἰγύπτου μετεκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ. [2]κα- 2
θὼς μετεκάλεσα αὐτούς, οὕτως ἀπῴχοντο ἐκ προσώπου μου· αὐτοὶ τοῖς Βαα-
λεὶμ ἔθυον καὶ τοῖς γλυπτοῖς ἐθυμίων. [3]καὶ ἐγὼ συνεπόδισα τὸν Ἐφραΐμ, 3
ἀνέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τὸν βραχίονά μου, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι ἴαμαι αὐτούς.
[4]ἐν διαφθορᾷ ἀνθρώπων ἐξέτεινα αὐτοὺς ἐν δεσμοῖς ἀγαπήσεώς μου, καὶ 4
ἔσομαι αὐτοῖς ὡς ῥαπίζων ἄνθρωπος ἐπὶ τὰς σιαγόνας αὐτοῦ· καὶ ἐπιβλέψο-
μαι πρὸς αὐτόν, δυνήσομαι αὐτῷ. [5]κατῴκησεν Ἐφραῒμ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ 5
Ἀσσοὺρ αὐτὸς βασιλεὺς αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἠθέλησεν ἐπιστρέψαι· [6]καὶ ἠσθένησεν 6
ἐν ῥομφαίᾳ ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ, καὶ κατέπαυσεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.

X. 1. αυτης ευθηνων ... **των καρπων αυτου ... και κατα τα 5. δια τουτο επενθ. ο λαος 7. τον βασιλεα ... επι προσωπον 8. τοις ορεσιν πεσετε εφ η. κ. τοις β. καλυψ. ημας 9. post βουνω plene interpg. ... επι τεκνα αδ. ηλθεν 11. και παρασιωπησομαι 12. τρυγησ. εαυτοις εις ... γενηματα 13. ed. rom. ετρυγησατε; εφαγετε καρπ. ψ., οτι ... ηλπ. εν αρμασιν σου, εν ... ed. rom. in fine plene interpg. 14. οιχησεται ... οικου ιεροβααλ 15. om αδικιας XI. 1. του ισραηλ, διοτι ... ηγαπηκα 2. μετεκαλεσατο 4. και εγω εσομαι 6. ησθενησεν ρομφαια

7 καὶ φάγονται ἐκ τῶν διαβουλίων αὐτῶν, [7] καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐπικρεμάμενος
ἐκ τῆς κατοικίας αὐτοῦ· καὶ ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ τίμια αὐτοῦ θυμωθήσεται, καὶ
8 οὐ μὴ ὑψώσῃ αὐτόν. [8] τί σε διαθῶμαι Ἐφραΐμ; ὑπερασπιῶ σου Ἰσραήλ; τί
σε διαθῶ; ὡς Ἀδαμὰ θήσομαί σε καὶ ὡς Σεβοείμ. μετεστράφη ἡ καρδία
9 μου ἐν τῷ αὐτῷ, συνεταράχθη ἡ μεταμέλειά μου· [9] οὐ μὴ ποιήσω κατὰ
τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου, οὐ μὴ ἐγκαταλίπω τοῦ ἐξαλειφθῆναι τὸν Ἐφραΐμ·
διότι θεὸς ἐγώ εἰμι καὶ οὐκ ἄνθρωπος· ἐν σοὶ ἅγιος, καὶ οὐκ εἰςελεύσομαι
10 εἰς πόλιν. [10] ὀπίσω κυρίου πορεύσομαι· ὡς λέων ἐρεύξεται, ὅτι αὐτὸς ὠρύσεται,
11 καὶ ἐκστήσονται τέκνα ὑδάτων· [11] ἐκστήσονται ὡς ὄρνεον ἐξ Αἰγύπτου, καὶ
ὡς περιστερὰ ἐκ γῆς Ἀσσυρίων· καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τοὺς οἴκους
12 αὐτῶν, λέγει κύριος. [12] ἐκύκλωσέ με ἐν ψεύδει Ἐφραΐμ, καὶ ἐν ἀσεβείαις
οἶκος Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα. νῦν ἔγνω αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ ὁ λαὸς ἅγιος κεκλή-
σεται θεοῦ.

XII.

Ὁ δὲ Ἐφραΐμ πονηρὸν πνεῦμα, ἐδίωξε καύσωνα ὅλην τὴν ἡμέραν·
κενὰ καὶ μάταια ἐπλήθυνε, καὶ διαθήκην μετὰ Ἀσσυρίων διέθετο, καὶ ἔλαιον
2 εἰς Αἴγυπτον ἐνεπορεύετο. [2] καὶ κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς Ἰούδαν τοῦ ἐκδικῆσαι
τὸν Ἰακώβ· κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἀπο-
3 δώσει αὐτῷ. [3] ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐπτέρνισε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐν κόποις αὐ-
4 τοῦ ἐνίσχυσε πρὸς θεόν, [4] καὶ ἐνίσχυσε μετὰ ἀγγέλου καὶ ἠδυνάσθη· ἔκλαυσαν
καὶ ἐδεήθησάν μου, ἐν τῷ οἴκῳ Ὢν εὕροσάν με, καὶ ἐκεῖ ἐλαλήθη πρὸς
5 6 αὐτούς. [5] ὁ δὲ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἔσται μνημόσυνον αὐτοῦ. [6] καὶ
σὺ ἐν θεῷ σου ἐπιστρέψεις, ἔλεον καὶ κρίμα φυλάσσου, καὶ ἔγγιζε πρὸς τὸν
7 θεόν σου διὰ παντός. [7] Χαναὰν ἐν χειρὶ αὐτοῦ ζυγὸς ἀδικίας, καταδυνα-
8 στεύειν ἠγάπησε. [8] καὶ εἶπεν Ἐφραΐμ Πλὴν πεπλούτηκα, εὕρηκα ἀναψυχὴν
ἐμαυτῷ. πάντες οἱ πόνοι αὐτοῦ οὐχ εὑρεθήσονται αὐτῷ δι' ἀδικίας ἃς ἥμαρ-
9 τεν. [9] ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἔτι κατοι-
10 κιῶ σε ἐν σκηναῖς καθὼς ἡμέραι ἑορτῆς· [10] καὶ λαλήσω πρὸς προφήτας, καὶ
11 ἐγὼ ὁράσεις ἐπλήθυνα, καὶ ἐν χερσὶ προφητῶν ὡμοιώθην. [11] εἰ μὴ Γαλαὰδ
ἔστιν, ἄρα ψευδεῖς ἦσαν ἐν Γαλαὰδ ἄρχοντες θυσιάζοντες, καὶ τὰ θυσιαστήρια
12 αὐτῶν ὡς χελῶναι ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ. [12] καὶ ἀνεχώρησεν Ἰακὼβ εἰς πεδίον
13 Συρίας, καὶ ἐδούλευσεν Ἰσραὴλ ἐν γυναικί, καὶ γυναικὶ ἐφυλάξατο. [13] καὶ ἐν
προφήτῃ ἀνήγαγε κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐν προφήτῃ διε-
14 φυλάχθη. [14] ἐθύμωσεν Ἐφραΐμ καὶ παρώργισε· καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐ-
τὸν ἐκχυθήσεται, καὶ τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ ἀνταποδώσει κύριος αὐτῷ.

XIII.

Κατὰ τὸν λόγον Ἐφραΐμ δικαιώματα ἔλαβεν αὐτὸς ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ
2 ἔθετο αὐτὰ τῇ Βάαλ καὶ ἀπέθανε. [2] καὶ νῦν προςέθεντο τοῦ ἁμαρτάνειν, καὶ
ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα ἐκ τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν κατ' εἰκόνα εἰδώλων, ἔργα
τεκτόνων συντετελεσμένα αὐτοῖς· αὐτοὶ λέγουσι Θύσατε ἀνθρώπους, μόσχοι
3 γὰρ ἐκλελοίπασι. [3] διὰ τοῦτο ἔσονται ὡς νεφέλη πρωινὴ καὶ ὡς δρόσος ὀρ-
θρινὴ πορευομένη, ὡς χνοῦς ἀποφυσώμενος ἀφ' ἅλωνος καὶ ὡς ἀτμὶς ἀπὸ

---

6. διαβουλειων 7. ο δε θεος 8. διαθω pro διαθωμαι ... σεβωειμ
9. εγκαταλειπω ... εν σοι videtur c. antecdd. conjg. 11. και εκπτησονται
12. και εν ασεβειας (sic) οικου ... και λαος αγ. κληθησεται XII. 1. ed.
rom. εδιωξε cum antec. conjg. 2. κρισεις ... προς τον ιουδαν ... ανταπο-
δωσει 3. προς τον θεον 4. μου pro Ων ... προς αυτον 8. δια αδικιας
9. ημερα 12. και εν γυναικι εφυλ. 13. εξ αιγυπτου 14. αυτω κυριος
XIII. 1. αυτος ελαβεν 2. και προςεθετο του αμ. ετι ... αργυρ. εαυτων
3. ωςπερ χους ... ατμις εκ καπνοδοχης

δακρύων. [4] ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου ὁ στερεῶν τὸν οὐρανὸν καὶ κτίζων γῆν, 4
οὗ αἱ χεῖρες ἔκτισαν πᾶσαν τὴν στρατιὰν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐ παρέδειξά
σοι αὐτὰ τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω αὐτῶν· καὶ ἐγὼ ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς
Αἰγύπτου, καὶ θεὸν πλὴν ἐμοῦ οὐ γνώσῃ, καὶ σώζων οὐκ ἔστι πάρεξ ἐμοῦ. 5
[5] ἐγὼ ἐποίμαινόν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἀοικήτῳ [6] κατὰ τὰς νομὰς αὐ- 6
τῶν· καὶ ἐνεπλήσθησαν εἰς πλησμονήν, καὶ ὑψώθησαν αἱ καρδίαι αὐτῶν,
ἕνεκα τούτου ἐπελάθοντό μου. [7] καὶ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς πανθὴρ καὶ ὡς πάρ- 7
δαλις· κατὰ τὴν ὁδὸν Ἀσσυρίων [8] ἀπαντήσομαι αὐτοῖς ὡς ἄρκος ἡ ἀπορου- 8
μένη, καὶ διαῤῥήξω συγκλεισμὸν καρδίας αὐτῶν, καὶ καταφάγονται αὐτοὺς
ἐκεῖ σκύμνοι δρυμοῦ, θηρία ἀγροῦ διασπάσει αὐτούς. [9] τῇ διαφθορᾷ σου 9
Ἰσραὴλ τίς βοηθήσει; [10] ποῦ ὁ βασιλεύς σου οὗτος; καὶ διασωσάτω σε ἐν 10
πάσαις ταῖς πόλεσί σου· κρινάτω σε ὃν εἶπας Δός μοι βασιλέα καὶ ἄρχοντα.
[11] καὶ ἔδωκά σοι βασιλέα ἐν ὀργῇ μου, καὶ ἔσχον ἐν τῷ θυμῷ μου. [12] συ- 11 12
στροφὴν ἀδικίας Ἐφραΐμ, ἐγκεκρυμμένη ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ· [13] ὠδῖνες ὡς τι- 13
κτούσης ἥξουσιν αὐτῷ. οὗτος ὁ υἱός σου ὁ φρόνιμος, διότι οὐ μὴ ὑποστῇ ἐν
συντριβῇ τέκνων. [14] ἐκ χειρὸς ᾅδου ῥύσομαι καὶ ἐκ θανάτου λυτρώσομαι αὐ- 14
1 Co. 15, 55. τούς· ποῦ ἡ δίκη σου, θάνατε; ποῦ τὸ κέντρον σου, ᾅδη; παράκλησις κέκρυπται
ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου, [15] διότι οὗτος ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν διαστελεῖ. ἐπάξει καύ- 15
σωνα ἄνεμον κύριος ἐκ τῆς ἐρήμου ἐπ' αὐτόν, καὶ ἀναξηρανεῖ τὰς φλέβας
αὐτοῦ, ἐξερημώσει τὰς πηγὰς αὐτοῦ· αὐτὸς καταξηρανεῖ τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ
πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτοῦ.

XIV.

[16] Ἀφανισθήσεται Σαμάρεια, ὅτι ἀντέστη πρὸς τὸν θεὸν αὐτῆς· ἐν ῥομ- 16
φαίᾳ πεσοῦνται αὐτοί, καὶ τὰ ὑποτίτθια αὐτῶν ἐδαφισθήσονται, καὶ αἱ ἐν
γαστρὶ ἔχουσαι αὐτῶν διαῤῥαγήσονται. [1] ἐπιστράφηθι Ἰσραὴλ πρὸς κύριον τὸν 1
θεόν σου, διότι ἠσθένησαν ἐν ταῖς ἀδικίαις σου. [2] λάβετε μεθ' ἑαυτῶν λό- 2
γους καὶ ἐπιστράφητε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν· εἴπατε αὐτῷ ὅπως μὴ
λάβητε ἀδικίαν καὶ λάβητε ἀγαθά, καὶ ἀνταποδώσομεν καρπὸν χειλέων ἡμῶν.
[3] Ἀσσοὺρ οὐ μὴ σώσῃ ἡμᾶς, ἐφ' ἵππον οὐκ ἀναβησόμεθα· οὐκ ἔτι μὴ εἴ- 3
πωμεν Θεοὶ ἡμῶν, τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ἡμῶν· ὁ ἐν σοὶ ἐλεήσει ὀρφανόν.
[4] ἰάσομαι τὰς κατοικίας αὐτῶν, ἀγαπήσω αὐτοὺς ὁμολόγως, ὅτι ἀπέστρεψε 4
τὴν ὀργήν μου ἀπ' αὐτοῦ· [5] ἔσομαι ὡς δρόσος τῷ Ἰσραήλ, ἀνθήσει ὡς κρί- 5
νον, καὶ βαλεῖ τὰς ῥίζας αὐτοῦ ὡς ὁ Λίβανος· [6] πορεύσονται οἱ κλάδοι αὐτοῦ, 6
καὶ ἔσται ὡς ἐλαία κατάκαρπος, καὶ ἡ ὀσφρασία αὐτοῦ ὡς Λιβάνου· [7] ἐπι- 7
στρέψουσι καὶ καθιοῦνται ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ, ζήσονται καὶ μεθυσθήσονται
σίτῳ· καὶ ἐξανθήσει ὡς ἄμπελος μνημόσυνον αὐτοῦ, ὡς οἶνος Λιβάνου. [8] τῷ 8
Ἐφραΐμ τί αὐτῷ ἔτι καὶ εἰδώλοις; ἐγὼ ἐταπείνωσα αὐτόν, καὶ κατισχύσω
αὐτόν· ἐγὼ ὡς ἄρκευθος πυκάζουσα, ἐξ ἐμοῦ ὁ καρπός σου εὕρηται. [9] τίς 9
σοφὸς καὶ συνήσει ταῦτα; ἢ συνετὸς καὶ ἐπιγνώσεται αὐτά; ὅτι εὐθεῖαι αἱ
ὁδοὶ τοῦ κυρίου, καὶ δίκαιοι πορεύσονται ἐν αὐταῖς, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἀσθενή-
σουσιν ἐν αὐταῖς.

---

4. ο στερεων ουρανον ... στρατειαν 6. om και prius 8. ως αρκος απορουμενη ... και φαγονται 12. συστρ. αδικ. cum antecdd. conjg. ... ενκεκρυμμενη αδικεια αυτου 13. ωδ. ηξουσ. αυτω ως τικτουσ. 14. ρυσομ. αυτους, εκ ... εξ οφθ. 15. ed. rom. ante διοτι plene interpg., non item post διαστελει ... διαστελλει ... ανεμον καυσωνα εκ τ. ερ. κυριος ... αυτου· ουτος καταξ. 16. εγγαστρι XIV. 1. επιστραφητι ... ησθενησας 2. (οπ. μη λασητε αδ.) ... κ. λαβετε αγ. 3. σωσει ... εφ ιππων 4. διοτι αποστρεψω ... απ αυτων 5. και εσομαι ... ως λιβανος 7. το μνημοσυνον αυτου 8. τω εφρ. c. antecdd. conjg. ... τι ετι αυτω ... και εγω κατισχ. 9. διοτι ευθειαι

Subscriptio: ωσηε α

Α Μ Ω Σ.

I.

Λόγοι Ἀμὼς οἳ ἐγένοντο ἐν Ἀκκαρεὶμ ἐκ Θεκουέ, οὓς εἶδεν ὑπὲρ Ἱερου-
σαλὴμ ἐν ἡμέραις Ὀζίου βασιλέως Ἰούδα καὶ ἐν ἡμέραις Ἱεροβοὰμ τοῦ Ἰωὰς
2 βασιλέως Ἰσραήλ, πρὸ δύο ἐτῶν τοῦ σεισμοῦ. [2] καὶ εἶπε Κύριος ἐκ Σιὼν
ἐφθέγξατο, καὶ ἐξ Ἱερουσαλὴμ ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπένθησαν αἱ νομαὶ
3 τῶν ποιμένων, καὶ ἐξηράνθη ἡ κορυφὴ τοῦ Καρμήλου. [3] καὶ εἶπε κύριος Ἐπὶ
ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Δαμασκοῦ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι
αὐτόν, ἀνθ᾽ ὧν ἔπριζον πρίοσι σιδηροῖς τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν ἐν Γα-
4 λαάδ· [4] καὶ ἀποστελῶ πῦρ εἰς τὸν οἶκον Ἀζαήλ, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια
5 υἱοῦ Ἅδερ· [5] καὶ συντρίψω μοχλοὺς Δαμασκοῦ, καὶ ἐξολοθρεύσω κατοικοῦντας
ἐκ πεδίου Ὤν, καὶ κατακόψω φυλὴν ἐξ ἀνδρῶν Χαῤῥάν, καὶ αἰχμαλωτευθήσε-
6 ται λαὸς Συρίας ἐπίκλητος, λέγει κύριος. [6] τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρι-
σὶν ἀσεβείαις Γάζης καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτούς,
ἕνεκεν τοῦ αἰχμαλωτεῦσαι αὐτοὺς αἰχμαλωσίαν τοῦ Σαλωμών, τοῦ συγκλεῖ-
7 σαι εἰς τὴν Ἰδουμαίαν· [7] καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ τὰ τείχη Γάζης, καὶ κατα-
8 φάγεται τὰ θεμέλια αὐτῆς· [8] καὶ ἐξολοθρεύσω κατοικοῦντας ἐξ Ἀζώτου, καὶ
ἐξαρθήσεται φυλὴ ἐξ Ἀσκάλωνος, καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ Ἀκκάρων,
9 καὶ ἀπολοῦνται οἱ κατάλοιποι τῶν ἀλλοφύλων, λέγει κύριος. [9] τάδε λέγει κύ-
ριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Τύρου καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστρα-
φήσομαι αὐτήν, ἀνθ᾽ ὧν συνέκλεισαν αἰχμαλωσίαν τοῦ Σαλωμὼν εἰς τὴν
10 Ἰδουμαίαν, καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν διαθήκης ἀδελφῶν· [10] καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ
11 ἐπὶ τὰ τείχη Τύρου, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια αὐτῆς. [11] τάδε λέγει κύ-
ριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις τῆς Ἰδουμαίας καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ
ἀποστραφήσομαι αὐτούς, ἕνεκα τοῦ διῶξαι αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ, καὶ ἐλυμήνατο μητέρα ἐπὶ γῆς, καὶ ἥρπασεν εἰς μαρτύριον φρίκην
12 αὐτοῦ, καὶ τὸ ὅρμημα αὐτοῦ ἐφύλαξεν εἰς νῖκος· [12] καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς
13 Θαμάν, καὶ καταφάγεται θεμέλια τειχέων αὐτῆς. [13] τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ
ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν Ἀμμὼν καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφή-
σομαι αὐτόν, ἀνθ᾽ ὧν ἀνέσχιζον τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν Γαλααδιτῶν,
14 ὅπως ἐμπλατύνωσι τὰ ὅρια ἑαυτῶν· [14] καὶ ἀνάψω πῦρ ἐπὶ τείχη Ῥαββάθ,
καὶ καταφάγεται θεμέλια αὐτῆς μετὰ κραυγῆς ἐν ἡμέρᾳ πολέμου, καὶ σει-
15 σθήσεται ἐν ἡμέραις συντελείας αὐτῆς· [15] καὶ πορεύσονται οἱ βασιλεῖς αὐτῆς
ἐν αἰχμαλωσίᾳ, οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, λέγει κύριος.

II.

Τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Μωὰβ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσ-
σαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἀνθ᾽ ὧν κατέκαυσαν τὰ ὀστᾶ βασιλέως
2 τῆς Ἰδουμαίας εἰς κονίαν· [2] καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς Μωάβ, καὶ καταφάγεται
τὰ θεμέλια τῶν πόλεων αὐτῆς, καὶ ἀποθανεῖται ἐν ἀδυναμίᾳ Μωὰβ μετὰ

Inscriptio: αμως β

I. 3. τας εγγαστρι εχ. των γαλααδ 4. εξαποστελω ... καταφαγετε θεμελια 5. εξολεθρευσω ... αιχμαλωτισθησεται 7. καταφαγεται θεμελια 8. εξολεθρευσω 9. εις την ιουδαιαν 10. καταφαγεται θεμελεια 11. *της ιουδαιας ... (τερσασιν, item *v. 9. 2, 1.) ... ενεκεν ... εκαστος τον αδ. α. ... μητραν επι 12. θαιμαν 13. αποστραφ. αυτους ... εγγαστρι ... οπ. εμπλατυνουσιν τα ορ. αυτων 14. επει τα τειχη ραββα ... εν ημερα II. 2. AV επι μωαβ ... om τα ... *πολ. αυτων ... αδυναμεια

κραυγῆς καὶ μετὰ φωνῆς σάλπιγγος· [3] καὶ ἐξολοθρεύσω κριτὴν ἐξ αὐτῆς, καὶ 3
πάντας αὐτῆς ἀποκτενῶ μετ᾽ αὐτοῦ, λέγει κύριος. [4] τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ 4
ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν Ἰούδα καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσο-
μαι αὐτόν, ἕνεκα τοῦ ἀπώσασθαι αὐτοὺς τὸν νόμον τοῦ κυρίου, καὶ τὰ προς-
τάγματα αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς τὰ μάταια αὐτῶν ἃ
ἐποίησαν, οἷς ἐξηκολούθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν ὀπίσω αὐτῶν· [5] καὶ ἐξαποστελῶ 5
πῦρ ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ καταφάγεται θεμέλια Ἱερουσαλήμ. [6] τάδε λέγει κύριος 6
Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφή-
σομαι αὐτόν, ἀνθ᾽ ὧν ἀπέδοντο ἀργυρίου δίκαιον, καὶ πένητα ἕνεκεν ὑποδη-
μάτων, [7] τὰ πατοῦντα ἐπὶ τὸν χοῦν τῆς γῆς, καὶ ἐκονδύλιζον εἰς κεφαλὰς 7
πτωχῶν, καὶ ὁδὸν ταπεινῶν ἐξέκλιναν, καὶ υἱὸς καὶ πατὴρ αὐτοῦ εἰςεπορεύοντο
πρὸς τὴν αὐτὴν παιδίσκην, ὅπως βεβηλῶσι τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ αὐτῶν· [8] καὶ 8
τὰ ἱμάτια αὐτῶν δεσμεύοντες σχοινίοις παραπετάσματα ἐποίουν ἐχόμενα τοῦ
θυσιαστηρίου, καὶ οἶνον ἐκ συκοφαντιῶν ἔπινον ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ αὐτῶν.
[9] ἐγὼ δὲ ἐξῆρα τὸν Ἀμορραῖον ἐκ προςώπου αὐτῶν, οὗ ἦν καθὼς ὕψος κέδρου 9
τὸ ὕψος αὐτοῦ, καὶ ἰσχυρὸς ἦν ὡς δρῦς, καὶ ἐξήρανα τὸν καρπὸν αὐτοῦ ἐπά-
νωθεν καὶ τὰς ῥίζας αὐτοῦ ὑποκάτωθεν· [10] καὶ ἐγὼ ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ γῆς 10
Αἰγύπτου, καὶ περιήγαγον ὑμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη τοῦ κατα-
κληρονομῆσαι τὴν γῆν τῶν Ἀμορραίων· [11] καὶ ἔλαβον ἐκ τῶν υἱῶν ὑμῶν εἰς 11
προφήτας, καὶ ἐκ τῶν νεανίσκων ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν· μὴ οὐκ ἔστι ταῦτα,
υἱοὶ Ἰσραήλ; λέγει κύριος. [12] καὶ ἐποτίζετε τοὺς ἡγιασμένους οἶνον, καὶ τοῖς 12
προφήταις ἐνετέλλεσθε λέγοντες Οὐ μὴ προφητεύσητε. [13] διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ 13
κυλίω ὑποκάτω ὑμῶν ὃν τρόπον κυλίεται ἡ ἅμαξα ἡ γέμουσα καλάμης·
[14] καὶ ἀπολεῖται φυγὴ ἐκ δρομέως, καὶ ὁ κραταιὸς οὐ μὴ κρατήσῃ τῆς ἰσχύος 14
αὐτοῦ, καὶ ὁ μαχητὴς οὐ μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, [15] καὶ ὁ τοξότης οὐ 15
μὴ ὑποστῇ, καὶ ὁ ὀξὺς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ οὐ μὴ διασωθῇ, καὶ ὁ ἱππεὺς οὐ
μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, [16] καὶ ὁ κραταιὸς οὐ μὴ εὑρήσει τὴν καρδίαν 16
αὐτοῦ ἐν δυναστείαις, ὁ γυμνὸς διώξεται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος.

III.

Ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον ὃν ἐλάλησε κύριος ἐφ᾽ ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραήλ,
καὶ κατὰ πάσης φυλῆς ἧς ἀνήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, λέγων [2] Πλὴν ὑμᾶς 2
ἔγνων ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς, διὰ τοῦτο ἐκδικήσω ἐφ᾽ ὑμᾶς πάσας
τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. [3] εἰ πορεύσονται δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ καθόλου ἐὰν μὴ γνω- 3
ρίσωσιν ἑαυτούς; [4] εἰ ἐρεύξεται λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ αὐτοῦ θήραν οὐκ ἔχων; 4
εἰ δώσει σκύμνος φωνὴν αὐτοῦ ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ καθόλου ἐὰν μὴ ἁρ-
πάσῃ τί; [5] εἰ πεσεῖται ὄρνεον ἐπὶ τῆς γῆς ἄνευ ἰξευτοῦ; εἰ σχασθήσεται 5
παγὶς ἐπὶ τῆς γῆς ἄνευ τοῦ συλλαβεῖν τί; [6] εἰ φωνήσει σάλπιγξ ἐν πόλει καὶ 6
λαὸς οὐ πτοηθήσεται; εἰ ἔσται κακία ἐν πόλει ἣν κύριος οὐκ ἐποίησεν;
[7] διότι οὐ μὴ ποιήσῃ κύριος ὁ θεὸς πρᾶγμα ἐὰν μὴ ἀποκαλύψῃ παιδείαν 7
πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προφήτας. [8] λέων ἐρεύξεται, καὶ τίς οὐ φοβη- 8
θήσεται; κύριος ὁ θεὸς ἐλάλησε, καὶ τίς οὐ προφητεύσει; [9] ἀναγγείλατε χώ- 9
ραις ἐν Ἀσσυρίοις καὶ ἐπὶ τὰς χώρας τῆς Αἰγύπτου, καὶ εἴπατε Συνάχθητε
ἐπὶ τὸ ὄρος Σαμαρείας, καὶ ἴδετε θαυμαστὰ πολλὰ ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ κατα-

---

3. εξολεθρευσω ... παντ. τους αρχοντας αυτης 4. αποστρ. αυτους ενεκεν ... τ. νομον κυριου ... τα αιματα αυτων α ... 7. **βεβηλωσωσιν 9. εξηγειρα ... ed. rom. αυτων ου ην, καθως ... απανωθεν 10. τεσσερακοντα (13. κωλυω) 14. 15. inde ab ου μη κρατηση usque ο ιππευς omnia rescripta ... om ου μη σωση τ. ψ. αυτου ... ουδε ο ιππ. 16. om ο κρατ. ου μη ... δυναστιαις III. 5. *χασθησεται 7. παιδειαν αυτου 9. απαγγειλατε ... χωρας αιγυπτου ... εμμεσω αυτ. κ. την καταδ.

10 δυναστείαν τὴν ἐν αὐτῇ· [10]καὶ οὐκ ἔγνω ἃ ἔσται ἐναντίον αὐτῆς, λέγει κύ-
11 ριος, οἱ θησαυρίζοντες ἀδικίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν. [11]διὰ
τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεός Τύρος κυκλόθεν ἡ γῆ σου ἐρημωθήσεται, καὶ
12 κατάξει ἐκ σοῦ ἰσχύν σου, καὶ διαρπαγήσονται αἱ χῶραί σου. [12]τάδε λέγει
κύριος Ὃν τρόπον ὅταν ἐκσπάσῃ ὁ ποιμὴν ἐκ στόματος τοῦ λέοντος δύο σκέλη
ἢ λοβὸν ὠτίου, οὕτως ἐκσπασθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν
13 Σαμαρείᾳ κατέναντι τῆς φυλῆς καὶ ἐν Δαμασκῷ. ἱερεῖς, [13]ἀκούσατε καὶ ἐπι-
14 μαρτύρασθε τῷ οἴκῳ Ἰακώβ, λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, [14]διότι ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ὅταν ἐκδικῶ ἀσεβείας τοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ
τὰ θυσιαστήρια Βαιθήλ, καὶ κατασκαφήσεται τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου
15 καὶ πεσοῦνται ἐπὶ τὴν γῆν· [15]συγχεῶ καὶ πατάξω τὸν οἶκον τὸν περίπτερον
ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν θερινόν, καὶ ἀπολοῦνται οἶκοι ἐλεφάντινοι, καὶ προστεθή-
σονται ἕτεροι οἶκοι πολλοί, λέγει κύριος.

IV.

Ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον, δαμάλεις τῆς Βασανίτιδος αἱ ἐν τῷ ὄρει
τῆς Σαμαρείας, αἱ καταδυναστεύουσαι πτωχοὺς καὶ καταπατοῦσαι πένητας,
2 αἱ λέγουσαι τοῖς κυρίοις αὐτῶν Ἐπίδοτε ἡμῖν ὅπως πίωμεν. [2]ὀμνύει κύριος
κατὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ, διότι ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται ἐφ' ὑμᾶς καὶ λήψονται
ὑμᾶς ἐν ὅπλοις, καὶ τοὺς μεθ' ὑμῶν εἰς λέβητας ὑποκαιομένους ἐμβαλοῦσιν
3 ἔμπυροι λοιμοί, [3]καὶ ἐξενεχθήσεσθε γυμναὶ κατέναντι ἀλλήλων, καὶ ἀποῤῥι-
4 φήσεσθε εἰς τὸ ὄρος τὸ Ῥομμάν, λέγει κύριος. [4]εἰςήλθατε εἰς Βαιθὴλ καὶ
ἠσεβήσατε, καὶ εἰς Γάλγαλα ἐπληθύνατε τοῦ ἀσεβῆσαι, καὶ ἠνέγκατε εἰς τὸ
5 πρωὶ θυσίας ὑμῶν, εἰς τὴν τριημερίαν τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν· [5]καὶ ἀνέγνωσαν
ἔξω νόμον, καὶ ἐπεκαλέσαντο ὁμολογίας· ἀναγγείλατε ὅτι ταῦτα ἠγάπησαν
6 οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, λέγει κύριος. [6]καὶ ἐγὼ δώσω ὑμῖν γομφιασμὸν ὀδόντων ἐν
πάσαις ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, καὶ ἔνδειαν ἄρτων ἐν πᾶσι τοῖς τόποις ὑμῶν, καὶ
7 οὐκ ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. [7]καὶ ἐγὼ ἀνέσχον ἐξ ὑμῶν τὸν ὑε-
τὸν πρὸ τριῶν μηνῶν τοῦ τρυγητοῦ, καὶ βρέξω ἐπὶ πόλιν μίαν, ἐπὶ δὲ πόλιν
μίαν οὐ βρέξω· μερὶς μία βραχήσεται, καὶ μερὶς ἐφ' ἣν οὐ βρέξω ξηρανθή-
8 σεται· [8]καὶ συναθροισθήσονται δύο καὶ τρεῖς πόλεις εἰς πόλιν μίαν τοῦ πιεῖν
ὕδωρ καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῶσι, καὶ οὐκ ἐπεστράφητε πρὸς μέ, λέγει κύριος.
9 [9]ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν πυρώσει καὶ ἐν ἰκτέρῳ· ἐπληθύνατε κήπους ὑμῶν, ἀμ-
πελῶνας ὑμῶν καὶ συκεῶνας ὑμῶν καὶ ἐλαιῶνας ὑμῶν κατέφαγεν ἡ κάμπη,
10 καὶ οὐδ' ὡς ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. [10]ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς
θάνατον ἐν ὁδῷ Αἰγύπτου, καὶ ἀπέκτεινα ἐν ῥομφαίᾳ τοὺς νεανίσκους ὑμῶν
μετὰ αἰχμαλωσίας ἵππων σου, καὶ ἀνήγαγον ἐν πυρὶ τὰς παρεμβολὰς ἐν τῇ
11 ὀργῇ ὑμῶν, καὶ οὐδ' ὡς ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. [11]κατέστρεψα
ὑμᾶς καθὼς κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σόδομα καὶ Γόμοῤῥα, καὶ ἐγένεσθε ὡς δα-
λὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός, καὶ οὐδ' ὡς ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος.
12 [12]διὰ τοῦτο οὕτως ποιήσω σοι, Ἰσραήλ· πλὴν ὅτι οὕτως ποιήσω σοι, ἑτοι-
13 μάζου τοῦ ἐπικαλεῖσθαι τὸν θεόν σου, Ἰσραήλ. [13]διότι ἰδοὺ ἐγὼ στερεῶν
βροντὴν καὶ κτίζων πνεῦμα καὶ ἀπαγγέλλων εἰς ἀνθρώπους τὸν χριστὸν

---

10. εσται εν αυτη 12. κατεναντι φυλης ... etiam cod. alex. ιερεις cum seqq. conjg. (cf. Prolegg.) 14. οταν εκδικησω ασεβειαν 15. οικ. ετερ. πολλ. IV. 1. καταδυν. πενητας κ. καταπ. πτωχους 2. οτι ιδου ... λημψονται ... om υποκαιομενους εμβαλουσιν 3. το ρεμμαν ... κυριος ο θεος 4. ηνομησατε pro ησεβησ. 5. απαγγειλατε ... κυριος ο θεος 6. πασαις ταις πολεσιν pro πασι τοις τοποις 7. εφ ην ου βρ. επ αυτην 8. συναθρ. δυο πολεις (*seq. πολεις om videtur) ... και ουδ ως επεστρεψατε 9. συκωνας 10. παρεμβολ. υμων εν τ. ο. μου 12. ed. rom. ισραηλ, πλην ο. ο. π. σοι . ετοιμαζου

αὐτοῦ, ποιῶν ὄρθρον καὶ ὁμίχλην, καὶ ἐπιβαίνων ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ τῆς γῆς· κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ.

V.

Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου τοῦτον, ὃν ἐγὼ λαμβάνω ἐφ' ὑμᾶς θρῆνον
Οἶκος Ἰσραὴλ [2] ἔπεσεν, οὐκέτι μὴ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι· παρθένος τοῦ 2
Ισραὴλ ἔσφαλεν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτοῦ, οὐκ ἔστιν ὁ ἀναστήσων αὐτήν. [3] διὰ 3
τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Ἡ πόλις ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο χίλιοι, ὑπολει-
φθήσονται ἑκατόν, καὶ ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο ἑκατόν, ὑπολειφθήσονται δέκα τῷ
οἴκῳ Ἰσραήλ. [4] διότι τάδε λέγει κύριος πρὸς τὸν οἶκον Ἰσραὴλ Ἐκζητήσατέ 4
με, καὶ ζήσεσθε· [5] καὶ μὴ ἐκζητεῖτε Βαιθὴλ καὶ εἰς Γάλγαλα μὴ εἰσπο- 5
ρεύεσθε, καὶ ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου μὴ διαβαίνετε, ὅτι Γάλγαλα αἰχμαλω-
τευομένη αἰχμαλωτευθήσεται, καὶ Βαιθὴλ ἔσται ὡς οὐχ ὑπάρχουσα. [6] ἐκζη- 6
τήσατε τὸν κύριον, καὶ ζήσατε, ὅπως μὴ ἀναλάμψῃ ὡς πῦρ ὁ οἶκος Ἰωσὴφ
καὶ καταφάγῃ αὐτόν, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ. [7] ὁ ποιῶν 7
εἰς ὕψος κρίμα, καὶ δικαιοσύνην εἰς γῆν ἔθηκεν· [8] ὁ ποιῶν πάντα καὶ μετα- 8
σκευάζων, καὶ ἐκτρέπων εἰς τὸ πρωὶ σκιάν, καὶ ἡμέραν εἰς νύκτα συσκοτά-
ζων· ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ πρόσωπον
τῆς γῆς, κύριος ὄνομα αὐτῷ· [9] ὁ διαιρῶν συντριμμὸν ἐπὶ ἰσχύν, καὶ ταλαι- 9
πωρίαν ἐπὶ ὀχύρωμα ἐπάγων. [10] ἐμίσησαν ἐν πύλαις ἐλέγχοντα, καὶ λόγον 10
ὅσιον ἐβδελύξαντο. [11] διὰ τοῦτο ἀνθ' ὧν κατεκονδύλιζον πτωχούς, καὶ δῶρα 11
ἐκλεκτὰ ἐδέξασθε παρ' αὐτῶν, οἴκους ξεστοὺς ᾠκοδομήσατε καὶ οὐ μὴ κατοι-
κήσητε ἐν αὐτοῖς, ἀμπελῶνας ἐπιθυμητοὺς ἐφυτεύσατε καὶ οὐ μὴ πίητε τὸν
οἶνον αὐτῶν. [12] ὅτι ἔγνων πολλὰς ἀσεβείας ὑμῶν, καὶ ἰσχυραὶ αἱ ἁμαρτίαι 12
ὑμῶν, καταπατοῦντες δίκαιον, λαμβάνοντες ἀλλάγματα καὶ πένητας ἐν πύλαις
ἐκκλίνοντες. [13] διὰ τοῦτο ὁ συνιῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ σιωπήσεται, ὅτι και- 13
ρὸς πονηρῶν ἐστίν. [14] ἐκζητήσατε τὸ καλὸν καὶ μὴ πονηρόν, ὅπως ζήσητε, 14
καὶ ἔσται οὕτως μεθ' ὑμῶν κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ· ὃν τρόπον εἴπατε
[15] Μεμισήκαμεν τὰ πονηρὰ καὶ ἠγαπήσαμεν τὰ καλά, καὶ ἀποκαταστήσατε 15
ἐν πύλαις κρίμα, ὅπως ἐλεήσῃ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τοὺς περιλοί-
πους τοῦ Ἰωσήφ. [16] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ Ἐν 16
πάσαις ταῖς πλατείαις κοπετός, καὶ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς ῥηθήσεται οὐαὶ
οὐαί· κληθήσεται γεωργὸς εἰς πένθος καὶ κοπετόν, καὶ εἰς εἰδότας θρῆνον,
[17] καὶ ἐν πάσαις ὁδοῖς κοπετός, διότι ἐλεύσομαι διὰ μέσου σου, εἶπε κύριος. 17
[18] οὐαὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡμέραν κυρίου· ἵνα τί αὕτη ὑμῖν ἡ ἡμέρα τοῦ 18
κυρίου; καὶ αὕτη ἐστὶ σκότος καὶ οὐ φῶς. [19] ὃν τρόπον ἐὰν φύγῃ ἄνθρωπος 19
ἐκ προσώπου τοῦ λέοντος, καὶ ἐμπέσῃ αὐτῷ ἡ ἄρκος, καὶ εἰςπηδήσῃ εἰς τὸν
οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀπερείσηται τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τοῖχον, καὶ δάκῃ αὐ-
τὸν ὄφις. [20] οὐχὶ σκότος ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου καὶ οὐ φῶς; καὶ γνόφος οὐκ 20
ἔχων φέγγος αὐτῇ; [21] μεμίσηκα, ἀπῶσμαι ἑορτὰς ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ ὀσφρανθῶ 21
θυσίας ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ὑμῶν· [22] διότι ἐὰν ἐνέγκητέ μοι ὁλοκαυτώματα 22
καὶ θυσίας ὑμῶν, οὐ προσδέξομαι, καὶ σωτηρίους ἐπιφανείας ὑμῶν οὐκ ἐπι-

---

13. επι τα υψη V. 1. *om κυριου (videtur) 2. προςθη ... om αυτου 3. διοτι ... επορευοντο bis 5. μη αναβαινετε 6. και ζησετε ... καταφαγεται 7. κυριος ο θεος ο ποιων 8. om ὁ prius ... επι προςωπου ... κυρ. ο θεος ο παντοκρατωρ ονομ. α. 9. om ὁ 11. κατεκονδ. εις κεφαλας πτωχων ... οικ. ξυστους οικοδομησετε ... και αμπελωνας επιθ. φυτευσετε 13. *σιωπηθησεται (vdtr) ... πονηρος 14. το πονηρον 15. το πονηρον κ. ηγαπηκαμεν το καλον ... ελεησει 16. om ταις bis ... ιδοντας 17. επελευσομαι 19. οταν εκφυγη ... *και εμεσει omissis αυτω η αρκ. κ. εις πηδ. ... **εις πηδησει ... απεριση ... προς τον (20. *φθεγγος) 22. διοτι και εαν ... τα ολοκαυτ. ... προςδεξ. αυτα, κ. σωτηριου

23 βλέψομαι. [23]μετάστησον ἀπ' ἐμοῦ ἦχον ᾠδῶν σου, καὶ ψαλμὸν ὀργάνων σου
24 οὐκ ἀκούσομαι· [24]καὶ κυλισϑήσεται ὡς ὕδωρ κρίμα, καὶ δικαιοσύνη ὡς χει-
25 μάῤῥους ἄβατος. [25]μὴ σφάγια καὶ ϑυσίας προςηνέγκατέ μοι, οἶκος Ἰσραήλ, Act. 7,
26 τεσσαράκοντα ἔτη ἐν τῇ ἐρήμῳ; [26]καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὸχ 42. Act. 7,
καὶ τὸ ἄστρον τοῦ ϑεοῦ ὑμῶν Ῥαιφάν, τοὺς τύπους αὐτῶν οὓς ἐποιήσατε 43.
27 ἑαυτοῖς· [27]καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Δαμασκοῦ, λέγει κύριος, ὁ ϑεὸς ὁ
παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ.

VI.

Οὐαὶ τοῖς ἐξουϑενοῦσι Σιὼν καὶ τοῖς πεποιϑόσιν ἐπὶ τὸ ὄρος Σαμαρείας·
2 ἀπετρύγησαν ἀρχὰς ἐϑνῶν, καὶ εἰςῆλϑον αὐτοί. οἶκος τοῦ Ἰσραήλ, [2]διάβητε
πάντες καὶ ἴδετε, καὶ διέλϑατε ἐκεῖϑεν εἰς Ἐματραββά, καὶ κατάβητε ἐκεῖ-
ϑεν εἰς Γὲϑ ἀλλοφύλων, τὰς κρατίστας ἐκ πασῶν τῶν βασιλειῶν τούτων, εἰ
3 πλέονα τὰ ὅρια αὐτῶν ἐστὶ τῶν ὑμετέρων ὁρίων. [3]οἱ ἐρχόμενοι εἰς ἡμέραν
4 κακήν, οἱ ἐγγίζοντες καὶ ἐφαπτόμενοι σαββάτων ψευδῶν, [4]οἱ καϑεύδοντες
ἐπὶ κλινῶν ἐλεφαντίνων καὶ κατασπαταλῶντες ἐπὶ ταῖς στρωμναῖς αὐτῶν, καὶ
ἔσϑοντες ἐρίφους ἐκ ποιμνίων καὶ μοσχάρια ἐκ μέσου βουκολίων γαλαϑηνά,
5 [5]οἱ ἐπικρατοῦντες πρὸς τὴν φωνὴν τῶν ὀργάνων, ὡς ἑστηκότα ἐλογίσαντο καὶ
6 οὐχ ὡς φεύγοντα· [6]οἱ πίνοντες τὸν διυλισμένον οἶνον, καὶ τὰ πρῶτα μύρα
7 χριόμενοι, καὶ οὐκ ἔπασχον οὐδὲν ἐπὶ τῇ συντριβῇ Ἰωσήφ. [7]διὰ τοῦτο νῦν
αἰχμάλωτοι ἔσονται ἀπ' ἀρχῆς δυναστῶν, καὶ ἐξαρϑήσεται χρεμετισμὸς ἵπ-
8 πων ἐξ Ἐφραΐμ. [8]ὅτι ὤμοσε κύριος καϑ' ἑαυτοῦ διότι βδελύσσομαι ἐγὼ
πᾶσαν τὴν ὕβριν Ἰακώβ, καὶ τὰς χώρας αὐτοῦ μεμίσηκα, καὶ ἐξαρῶ πόλιν
9 σὺν πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν· [9]καὶ ἔσται ἐὰν ὑπολειφϑῶσι δέκα ἄνδρες
10 ἐν οἰκίᾳ μιᾷ, καὶ ἀποϑανοῦνται καὶ ὑπολειφϑήσονται οἱ κατάλοιποι, [10]καὶ
λήψονται οἱ οἰκεῖοι αὐτῶν καὶ παραβιῶνται τοῦ ἐξενέγκαι τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ἐκ
τοῦ οἴκου· καὶ ἐρεῖ τοῖς προεστηκόσι τῆς οἰκίας Εἰ ἔτι ὑπάρχει παρὰ σοί;
καὶ ἐρεῖ Οὐκ ἔτι· καὶ ἐρεῖ Σίγα ἕνεκα τοῦ μὴ ὀνομάσαι τὸ ὄνομα κυρίου.
11 [11]διότι ἰδοὺ κύριος ἐντέλλεται, καὶ πατάξει τὸν οἶκον τὸν μέγαν ϑλάσμασι
12 καὶ τὸν οἶκον τὸν μικρὸν ῥάγμασιν. [12]εἰ διώξονται ἐν πέτραις ἵπποι; εἰ
παρασιωπήσονται ἐν ϑηλείαις; ὅτι ἐξεστρέψατε εἰς ϑυμὸν κρίμα, καὶ καρπὸν
13 δικαιοσύνης εἰς πικρίαν, [13]οἱ εὐφραινόμενοι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ, οἱ λέγοντες
14 Οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ ἡμῶν ἔσχομεν κέρατα; [14]διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπεγερῶ ἐφ' ὑμᾶς
οἶκος Ἰσραὴλ ἔϑνος, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, καὶ ἐκϑλίψουσιν ὑμᾶς τοῦ
μὴ εἰςελϑεῖν εἰς Αἱμὰϑ καὶ ὡς τοῦ χειμάῤῥου τῶν δυσμῶν.

VII.

Οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος ὁ ϑεός, καὶ ἰδοὺ ἐπιγονὴ ἀκρίδων ἐρχομένη
2 ἑωϑινή, καὶ ἰδοὺ βροῦχος εἷς Γὼγ ὁ βασιλεύς. [2]καὶ ἔσται ἐὰν συντελέσῃ τοῦ
καταφαγεῖν τὸν χόρτον τῆς γῆς, καὶ εἶπα Κύριε κύριε, ἵλεως γενοῦ· τίς ἀναστή-
3 σει τὸν Ἰακώβ; ὅτι ὀλιγοστός ἐστι· [3]μετανόησον κύριε ἐπὶ τούτῳ. καὶ τοῦτο
4 οὐκ ἔσται, λέγει κύριος. [4]οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος, καὶ ἰδοὺ ἐκάλεσε τὴν
δίκην ἐν πυρὶ κύριος, καὶ κατέφαγε τὴν ἄβυσσον τὴν πολλήν, καὶ κατέφαγε
5 τὴν μερίδα κυρίου. [5]καὶ εἶπα Κύριε, κόπασον δή· τίς ἀναστήσει τὸν Ἰακώβ;

---

25. προςην. μοι εν τη ερ. οικ. ισρ. τεσσερακοντ. ετη, λεγει κυριος 26. om αυτων VI. 2. αιμαϑραββα ... πλιονα 3. οι ευχομενοι 4. om μεσου 5. οι επικροτουντες ... εστωτα ... ουκ ως 8. οτι βδελυσσ. ... χωρ. αυτων 9. om και ante αποϑαν. 10. λημψονται οι οικ. α. και οι παραβιωνται του 11. ρηγμασιν 12. οτι υμεις εξεστρ. 13. ed. rom. κερατα. 14. επεγειρω ... οικ. του ισραηλ ... om λεγει κυρ. τ. δυναμεων ... om εισελϑειν ... εμαϑ ... και εως του VII. 1. om ο ϑεος 4. κυριος ο ϑεος ... om κυριου 5. Κυριε κυριε

ὅτι ὀλιγοστός ἐστι· [6] μετανόησον κύριε ἐπὶ τούτῳ. καὶ τοῦτο οὐ μὴ γένηται, 6
λέγει κύριος. [7] οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος, καὶ ἰδοὺ ἑστηκὼς ἐπὶ τείχους ἀδα- 7
μαντίνου, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀδάμας. [8] καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Τί σὺ 8
ὁρᾷς, Ἀμώς; καὶ εἶπα Ἀδάμαντα. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐν-
τάσσω ἀδάμαντα ἐν μέσῳ λαοῦ μου Ἰσραήλ, οὐκ ἔτι μὴ προσθῶ τοῦ παρελ-
θεῖν αὐτόν· [9] καὶ ἀφανισθήσονται βωμοὶ τοῦ γέλωτος, καὶ αἱ τελεταὶ τοῦ 9
Ἰσραὴλ ἐρημωθήσονται, καὶ ἀναστήσομαι ἐπὶ τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ ἐν ῥομ-
φαίᾳ. [10] καὶ ἐξαπέστειλεν Ἀμασίας ὁ ἱερεὺς Βαιθὴλ πρὸς Ἱεροβοὰμ βασιλέα 10
Ἰσραὴλ λέγων Συστροφὰς ποιεῖται κατὰ σοῦ Ἀμὼς ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραήλ,
οὐ μὴ δύνηται ἡ γῆ ὑπενεγκεῖν πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ· [11] διότι τάδε λέ- 11
γει Ἀμώς Ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσει Ἱεροβοάμ, ὁ δὲ Ἰσραὴλ αἰχμάλωτος ἀχθή-
σεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ. [12] καὶ εἶπεν Ἀμασίας πρὸς Ἀμώς Ὁ ὁρῶν βάδιζε, 12
ἐκχώρησον σὺ εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐκεῖ καταβίου, καὶ ἐκεῖ προφητεύσεις·
[13] εἰς δὲ Βαιθὴλ οὐκ ἔτι προσθήσεις τοῦ προφητεῦσαι, ὅτι ἁγίασμα βασιλέως 13
ἐστί, καὶ οἶκος βασιλείας ἐστί. [14] καὶ ἀπεκρίθη Ἀμὼς καὶ εἶπε πρὸς Ἀμασίαν 14
Οὐκ ἤμην προφήτης ἐγὼ οὐδὲ υἱὸς προφήτου, ἀλλ' ἢ αἰπόλος ἤμην καὶ
κνίζων συκάμινα. [15] καὶ ἀνέλαβέ με κύριος ἐκ τῶν προβάτων, καὶ εἶπε κύ- 15
ριος πρὸς μέ Βάδιζε καὶ προφήτευσον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. [16] καὶ νῦν 16
ἄκουε λόγον κυρίου Σὺ λέγεις Μὴ προφήτευε ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, καὶ οὐ μὴ
ὀχλαγωγήσῃς ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ· [17] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἡ γυνή 17
σου ἐν τῇ πόλει πορνεύσει, καὶ οἱ υἱοί σου καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐν ῥομ-
φαίᾳ πεσοῦνται, καὶ ἡ γῆ σου ἐν σχοινίῳ καταμετρηθήσεται, καὶ σὺ ἐν γῇ
ἀκαθάρτῳ τελευτήσεις, ὁ δὲ Ἰσραὴλ αἰχμάλωτος ἀχθήσεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐ-
τοῦ. οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος κύριος.

VIII.

Καὶ ἰδοὺ ἄγγος ἰξευτοῦ· καὶ εἶπε Τί σὺ βλέπεις, Ἀμώς; καὶ εἶπα Ἄγγος
ἰξευτοῦ. [2] καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἥκει τὸ πέρας ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ, 2
οὐ προσθήσω ἔτι τοῦ παρελθεῖν αὐτόν. [3] καὶ ὀλολύξει τὰ φατνώματα τοῦ ναοῦ 3
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος κύριος· πολὺς ὁ πεπτωκὼς ἐν παντὶ τόπῳ,
ἐπιῤῥίψω σιωπήν. [4] ἀκούσατε δὴ ταῦτα οἱ ἐκτρίβοντες εἰς τὸ πρωὶ πένητα, 4
καὶ καταδυναστεύοντες πτωχοὺς ἀπὸ τῆς γῆς, [5] λέγοντες Πότε διελεύσεται 5
ὁ μὴν καὶ ἐμπολήσομεν, καὶ τὰ σάββατα καὶ ἀνοίξομεν θησαυρὸν τοῦ ποιῆ-
σαι μέτρον μικρόν, καὶ τοῦ μεγαλῦναι στάθμιον καὶ ποιῆσαι ζυγὸν ἄδικον,
[6] τοῦ κτᾶσθαι ἐν ἀργυρίῳ καὶ πτωχοὺς καὶ πένητα ἀντὶ ὑποδημάτων, καὶ 6
ἀπὸ παντὸς γεννήματος ἐμπορευσόμεθα; [7] ὀμνύει κύριος κατὰ τῆς ὑπερηφα- 7
νίας Ἰακὼβ Εἰ ἐπιλησθήσεται εἰς νῖκος πάντα τὰ ἔργα ὑμῶν, [8] καὶ ἐπὶ τού- 8
τοις οὐ ταραχθήσεται ἡ γῆ, καὶ πενθήσει πᾶς ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀνα-
βήσεται ὡς ποταμὸς συντέλεια, καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς Αἰγύπτου. [9] καὶ 9
ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος κύριος, δύσεται ὁ ἥλιος μεσημβρίας,
καὶ συσκοτάσει ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ἡμέρᾳ τὸ φῶς· [10] καὶ μεταστρέψω τὰς ἑορτὰς 10
ὑμῶν εἰς πένθος, καὶ πάσας τὰς ᾠδὰς ὑμῶν εἰς θρῆνον, καὶ ἀναβιβῶ ἐπὶ
πᾶσαν ὀσφὺν σάκκον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρωμα, καὶ θήσομαι αὐ-
τὸν ὡς πένθος ἀγαπητοῦ, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ὡς ἡμέραν ὀδύνης. [11] ἰδοὺ 11

---

7. ανηρ εστηκως 8. εις μεσον λαου ... προσθησω 9. εξερημωθησονται 10. εμμεσω ... ου μη γενηται ... απαντας 12. om συ 13. om δε ... ουκ ετι μη προσθης 14. ημην κνιζων 15. βαδιζε προφητευσον ... τον ισραηλ 17. om κυριος alterum VIII. 1. Τι συ ορας 2. ουκετι μη προσθω του 3. om κυριος alterum ... επιριψω 4. om και 5. οι λεγοντες ... ενπολησομεν ... θησαυρους ... μικρον μετρον και μεγαλυναι σταθμια 6. εν αργυριω πτωχους και ταπινον αντι ... γενηματος 7. κατ υπερηφανειας ... επιλησεται 9. εν εκεινη τη ημερα, λ. κυριος ο θεος, και δυσεται

ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἐξαποστελῶ λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, οὐ λιμὸν
12 ἄρτων οὐδὲ δίψαν ὕδατος, ἀλλὰ λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαι τὸν λόγον κυρίου· [12] καὶ
σαλευθήσονται ὕδατα ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ βοῤῥᾶ ἕως
ἀνατολῶν περιδραμοῦνται ζητοῦντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου καὶ οὐ μὴ εὕρω-
13 σιν. [13] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκλείψουσιν αἱ παρθένοι αἱ καλαὶ καὶ οἱ νεανίσκοι
14 ἐν δίψει, [14] οἱ ὀμνύοντες κατὰ τοῦ ἱλασμοῦ Σαμαρείας, καὶ οἱ λέγοντες Ζῇ
ὁ θεός σου Δάν, καὶ ζῇ ὁ θεός σου Βηρσαβεέ. καὶ πεσοῦνται καὶ οὐ μὴ
ἀναστῶσιν ἔτι.

IX.

Εἶδον τὸν κύριον ἐφεστῶτα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ εἶπε Πάταξον
ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον καὶ σεισθήσεται τὰ πρόπυλα, καὶ διάκοψον εἰς κεφαλὰς
πάντων· καὶ τοὺς καταλοίπους αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἀποκτενῶ, οὐ μὴ διαφύγῃ
2 ἐξ αὐτῶν φεύγων, καὶ οὐ μὴ διασωθῇ ἐξ αὐτῶν ἀνασωζόμενος. [2] ἐὰν κατα-
κρυβῶσιν εἰς ᾅδου, ἐκεῖθεν ἡ χείρ μου ἀνασπάσει αὐτούς· καὶ ἐὰν ἀναβῶσιν
3 εἰς τὸν οὐρανόν, ἐκεῖθεν κατάξω αὐτούς· [3] ἐὰν ἐγκατακρυβῶσιν εἰς τὴν κο-
ρυφὴν τοῦ Καρμήλου, ἐκεῖθεν ἐξερευνήσω καὶ λήψομαι αὐτούς· καὶ ἐὰν κατα-
δύσωσιν ἐξ ὀφθαλμῶν μου εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῷ
4 δράκοντι καὶ δήξεται αὐτούς· [4] καὶ ἐὰν πορευθῶσιν ἐν αἰχμαλωσίᾳ πρὸ
προσώπου τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῇ ῥομφαίᾳ καὶ ἀποκτενεῖ
αὐτούς· καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτοὺς εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς
5 ἀγαθά. [5] καὶ κύριος κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἐφαπτόμενος τῆς γῆς
καὶ σαλεύων αὐτήν, καὶ πενθήσουσι πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν, καὶ ἀνα-
βήσεται ὡς ποταμὸς συντέλεια αὐτῆς, καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς Αἰγύπτου·
6 [6] ὁ οἰκοδομῶν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάβασιν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν αὐτοῦ
ἐπὶ τῆς γῆς θεμελιῶν, ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκχέων
7 αὐτὸ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς· κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ. [7] οὐχ ὡς υἱοὶ
Αἰθιόπων ὑμεῖς ἐστὲ ἐμοί, υἱοὶ Ἰσραήλ; λέγει κύριος· οὐ τὸν Ἰσραὴλ ἀνήγα-
γον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ τοὺς ἀλλοφύλους ἐκ Καππαδοκίας, καὶ τοὺς Σύρους
8 ἐκ βόθρου; [8] ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῶν ἁμαρ-
τωλῶν, καὶ ἐξαρῶ αὐτὴν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς· πλὴν ὅτι οὐκ εἰς τέλος
9 ἐξαρῶ τὸν οἶκον Ἰακώβ, λέγει κύριος. [9] διότι ἐγὼ ἐντέλλομαι, καὶ λικμήσω ἐν
πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ὃν τρόπον λικμᾶται ἐν τῷ λικμῷ, καὶ
10 οὐ μὴ πέσῃ σύντριμμα ἐπὶ τὴν γῆν· [10] ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσουσι πάντες ἁμαρ-
τωλοὶ λαοῦ μου, οἱ λέγοντες Οὐ μὴ ἐγγίσῃ οὐδὲ μὴ γένηται ἐφ' ἡμᾶς τὰ
11 κακά. [11] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναστήσω τὴν σκηνὴν Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, Act. 15, 16.
καὶ ἀνοικοδομήσω τὰ πεπτωκότα αὐτῆς, καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνα-
12 στήσω, καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτὴν καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος, [12] ὅπως ἐκ- Act. 15, 17.
ζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων, καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπικέ-
13 κληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ ποιῶν πάντα ταῦτα. [13] ἰδοὺ
ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ καταλήψεται ὁ ἀμητὸς τὸν τρυγητόν, καὶ
περκάσει ἡ σταφυλὴ ἐν τῷ σπόρῳ, καὶ ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυκασμόν, καὶ
14 πάντες οἱ βουνοὶ σύμφυτοι ἔσονται· [14] καὶ ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ

---

11. αρτου ... om τον 12. σαλευθησεται ... om απο τ. θαλασσ. 14. Ζη κυριος ο θεος σου δαν IX. 1. επι το θυσιαστηριον ... ου μη διαφευξη ε. α. φ. ουδε μη 2. κατορυγωσιν 3. εγκρυβωσιν ... λημψομαι 4. στηρ. το προσωπον μου επ 6. επαγγελειαν ... επι γης ... επι προσωπου ... κυριος ο θεος ο παντ. 8. τον οικον ισραηλ 9. διοτι ιδου εγω ... λιγμιω ... τ. οικ. του ισραηλ ... λιγμαται εν τω λιγμω 10. ουδ ου μη 11. και τα κατεστραμμενα 12. οπως αν ... των ανθρωπ. τον κυριον ... κυριος ο θεος ο ποι. ταυτα 13. καταλημψεται ο αλοητος

λαοῦ μου Ἰσραήλ, καὶ οἰκοδομήσουσι πόλεις τὰς ἠφανισμένας καὶ κατοική-
σουσι, καὶ φυτεύσουσιν ἀμπελῶνας καὶ πίονται τὸν οἶνον αὐτῶν, καὶ ποιή-
σουσι κήπους καὶ φάγονται τὸν καρπὸν αὐτῶν· [15] καὶ καταφυτεύσω αὐτοὺς 15
ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ ἐκσπασθῶσιν οὐκέτι ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα
αὐτοῖς, λέγει κύριος ὁ θεὸς παντοκράτωρ.

Μ Ι Χ Α Ι Α Σ.

I.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Μιχαίαν τὸν τοῦ Μωρασθεὶ ἐν ἡμέραις
Ἰωάθαμ καὶ Ἄχαζ καὶ Ἐζεκίου βασιλέων Ἰούδα, ὑπὲρ ὧν εἶδε περὶ Σαμα-
ρείας καὶ περὶ Ἱερουσαλήμ. [2] ἀκούσατε λαοὶ λόγους, καὶ προσεχέτω ἡ γῆ καὶ 2
πάντες οἱ ἐν αὐτῇ, καὶ ἔσται κύριος κύριος ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον, κύριος ἐξ
οἴκου ἁγίου αὐτοῦ. [3] διότι ἰδοὺ κύριος ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ 3
καταβήσεται καὶ ἐπιβήσεται ἐπὶ τὰ ὕψη τῆς γῆς, [4] καὶ σαλευθήσεται τὰ ὄρη 4
ὑποκάτωθεν αὐτοῦ, καὶ αἱ κοιλάδες τακήσονται ὡς κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυ-
ρός, καὶ ὡς ὕδωρ καταφερόμενον ἐν καταβάσει. [5] δι' ἀσέβειαν Ἰακὼβ πάντα 5
ταῦτα, καὶ δι' ἁμαρτίαν οἴκου Ἰσραήλ. τίς ἡ ἀσέβεια τοῦ Ἰακώβ, οὐχ ἡ
Σαμάρεια; καὶ τίς ἡ ἁμαρτία οἴκου Ἰούδα, οὐχὶ Ἱερουσαλήμ; [6] καὶ θήσομαι 6
Σαμάρειαν εἰς ὀπωροφυλάκιον ἀγροῦ καὶ εἰς φυτείαν ἀμπελῶνος, καὶ κατα-
σπάσω εἰς χάος τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὰ θεμέλια αὐτῆς ἀποκαλύψω· [7] καὶ 7
πάντα τὰ γλυπτὰ αὐτῆς κατακόψουσι, καὶ πάντα τὰ μισθώματα αὐτῆς ἐμ-
πρήσουσιν ἐν πυρί, καὶ πάντα τὰ εἴδωλα αὐτῆς θήσομαι εἰς ἀφανισμόν
διότι ἐκ μισθωμάτων πορνείας συνήγαγε, καὶ ἐκ μισθωμάτων πορνείας συνέ-
στρεψεν. [8] ἕνεκεν τούτου κόψεται καὶ θρηνήσει, πορεύσεται ἀνυπόδετος καὶ 8
γυμνή, ποιήσεται κοπετὸν ὡς δρακόντων καὶ πένθος ὡς θυγατέρων σειρήνων·
[9] ὅτι κατεκράτησεν ἡ πληγὴ αὐτῆς, διότι ἦλθεν ἕως Ἰούδα καὶ ἥψατο ἕως 9
πύλης λαοῦ μου, ἕως Ἱερουσαλήμ. [10] οἱ ἐν Γὲθ μὴ μεγαλύνεσθε, καὶ οἱ Ενα- 10
κειμ μὴ ἀνοικοδομεῖτε ἐξ οἴκου κατὰ γέλωτα, γῆν καταπάσασθε κατὰ γέ-
λωτα ὑμῶν· [11] κατοικοῦσα καλῶς τὰς πόλεις αὐτῆς, οὐκ ἐξῆλθε κατοικοῦσα 11
Σενναάρ, κόψασθαι οἶκον ἐχόμενον αὐτῆς, λήψεται ἐξ ὑμῶν πληγὴν ὀδύνης.
[12] τίς ἤρξατο εἰς ἀγαθὰ κατοικούσῃ ὀδύνας; ὅτι κατέβη κακὰ παρὰ κυρίου 12
ἐπὶ πύλας Ἱερουσαλήμ, [13] ψόφος ἁρμάτων καὶ ἱππευόντων. κατοικοῦσα Λα- 13
χεὶς ἀρχηγὸς ἁμαρτίας αὕτη ἐστὶ τῇ θυγατρὶ Σιών, ὅτι ἐν σοὶ εὑρέθησαν
ἀσέβειαι τοῦ Ἰσραήλ. [14] διὰ τοῦτο δώσει ἐξαποστελλομένους ἕως κληρονομίας 14
Γέθ, οἴκους ματαίους, εἰς κενὸν ἐγένοντο τοῖς βασιλεῦσι τοῦ Ἰσραήλ· [15] ἕως 15

---

14. και καταφυτευσουσιν ... και καταφυτευσουσιν κηπους 15. απο τ. γ. αυτων ης ... ο παντοκρατωρ

Subscriptio: αμως β

Inscriptio: μιχαιας γ

I. 1. μωραθει ... βασιλεως ... ιδε 2. om κυριος alterum 3. om και καταβησεται 5. δια ασεβειαν ... δια αμαρτιαν ... η ασεβ. οικου ιακωβ, ουχι σαμαρεια 6. σαμαρ. ως οπωροφ. 8. και ποιησαιτε 10. μεγαλυνεσθε· οι ε- (versu exeunte) ακειμ ... κατα γελωτα υμων· (υμων in rasura) καταπασασθαι κ. γ. υμ. ... ed. rom. καταπασασθε. et κ. γελ. υμ. cum seqq. conjg. 11. κοψασθε ... λημψεται 13. αμαρτιας αυτης εστιν ... αι ασεβειαι 14. δωσεις ... εις κενα εγενετο τ. βασ. ισραηλ

τοὺς κληρονόμους ἀγάγωσι, κατοικοῦσα Λαχείς· κληρονομία ἕως Ὀδολλὰμ
16 ἥξει, ἡ δόξα τῆς θυγατρὸς Ἰσραήλ. 16 ξύρησαι καὶ κεῖραι ἐπὶ τὰ τέκνα τὰ
τρυφερά σου, ἐμπλάτυνον τὴν χηρείαν σου ὡς ἀετός, ὅτι ᾐχμαλωτεύθησαν
ἀπὸ σοῦ.

II.

Ἐγένοντο λογιζόμενοι κόπους καὶ ἐργαζόμενοι κακὰ ἐν ταῖς κοίταις αὐ-
τῶν, καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ συνετέλουν αὐτά, διότι οὐκ ἦραν πρὸς τὸν θεὸν
2 χεῖρας αὐτῶν· 2 καὶ ἐπεθύμουν ἀγρούς, καὶ διήρπαζον ὀρφανούς, καὶ οἴκους
κατεδυνάστευον, καὶ διήρπαζον ἄνδρα καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἄνδρα καὶ
3 τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. 3 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ λογίζομαι
ἐπὶ τὴν φυλὴν ταύτην κακά, ἐξ ὧν οὐ μὴ ἄρητε τοὺς τραχήλους ὑμῶν,
4 καὶ οὐ μὴ πορευθῆτε ὀρθοὶ ἐξαίφνης, ὅτι καιρὸς πονηρός ἐστιν. 4 ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ ληφθήσεται ἐφ' ὑμᾶς παραβολή, καὶ θρηνηθήσεται θρῆνος ἐν μέλει
λέγων Ταλαιπωρίᾳ ἐταλαιπωρήσαμεν· μερὶς λαοῦ μου κατεμετρήθη ἐν σχοι-
νίῳ, καὶ οὐκ ἦν ὁ κωλύων αὐτὸν τοῦ ἀποστρέψαι· οἱ ἀγροὶ ὑμῶν διεμερί-
5 σθησαν. 5 διὰ τοῦτο οὐκ ἔσται σοι βάλλων σχοινίον ἐν κλήρῳ ἐν ἐκκλησίᾳ
6 κυρίου. 6 μὴ κλαίετε δάκρυσι, μηδὲ δακρυέτωσαν ἐπὶ τούτοις· οὐδὲ γὰρ ἀπώ-
7 σεται ὀνείδη 7 ὁ λέγων Οἶκος Ἰακὼβ παρώργισε πνεῦμα κυρίου. οὐ ταῦτα
τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐστίν; οὐχ οἱ λόγοι αὐτοῦ εἰσὶ καλοὶ μετ' αὐτοῦ,
8 καὶ ὀρθοὶ πεπόρευνται; 8 καὶ ἔμπροσθεν ὁ λαός μου εἰς ἔχθραν ἀντέστη·
κατέναντι τῆς εἰρήνης αὐτοῦ τὴν δορὰν αὐτοῦ ἐξέδειραν, τοῦ ἀφελέσθαι ἐλ-
9 πίδας συντριμμὸν πολέμου. 9 ἡγούμενοι λαοῦ μου ἀποῤῥιφήσονται ἐκ τῶν οἰ-
κιῶν τρυφῆς αὐτῶν, διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν ἐξώσθησαν. ἐγγίσατε
10 ὄρεσιν αἰωνίοις· 10 ἀνάστηθι καὶ πορεύου, ὅτι οὐκ ἔστι σοι αὕτη ἀνάπαυσις
11 ἕνεκεν ἀκαθαρσίας. διεφθάρητε φθορᾷ, 11 κατεδιώχθητε οὐδενὸς διώκοντος·
πνεῦμα ἔστησε ψεῦδος, ἐστάλαξέ σοι εἰς οἶνον καὶ μέθυσμα. καὶ ἔσται ἐκ
12 τῆς σταγόνος τοῦ λαοῦ τούτου 12 συναγόμενος συναχθήσεται Ἰακὼβ σὺν πᾶ-
σιν· ἐκδεχόμενος ἐκδέξομαι τοὺς καταλοίπους τοῦ Ἰσραήλ, ἐπὶ τὸ αὐτὸ θή-
σομαι τὴν ἀποστροφὴν αὐτοῦ· ὡς πρόβατα ἐν θλίψει, ὡς ποίμνιον ἐν μέσῳ
13 κοίτης αὐτῶν ἐξαλοῦνται ἐξ ἀνθρώπων· 13 διὰ τῆς διακοπῆς πρὸ προσώπου
αὐτῶν διέκοψαν, καὶ διῆλθον πύλην καὶ ἐξῆλθον δι' αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθεν ὁ
βασιλεὺς αὐτῶν πρὸ προσώπου αὐτῶν, ὁ δὲ κύριος ἡγήσεται αὐτῶν.

III.

Καὶ ἐρεῖ Ἀκούσατε δὴ ταῦτα, αἱ ἀρχαὶ οἴκου Ἰακὼβ καὶ οἱ κατάλοιποι
2 οἴκου Ἰσραήλ. οὐχ ὑμῖν ἐστὶ τοῦ γνῶναι τὸ κρίμα; 2 μισοῦντες τὰ καλὰ καὶ
ζητοῦντες τὰ πονηρά, ἁρπάζοντες τὰ δέρματα αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν καὶ τὰς
3 σάρκας αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀστέων αὐτῶν. 3 ὃν τρόπον κατέφαγον τὰς σάρκας
τοῦ λαοῦ μου, καὶ τὰ δέρματα αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν ἐξέδειραν, καὶ τὰ ὀστέα
αὐτῶν συνέθλασαν καὶ ἐμέλισαν ὡς σάρκας εἰς λέβητα καὶ ὡς κρέα εἰς

15. ed. rom. αγαγωσι κατοικουσα λαχεις κληρονομια. εως ο. ηξει η 16. χιριαν II. 1. τας χειρ. α. 2. om και ante ανδρα 3. ορθροι 4. λημφθησεται ... ο κωλυσων ... διεμετρηθησαν 5. ed. rom. εν εκκλ. κυρ. cum seqq. conjg., item cod. alex. 6. επι τουτω· ου γαρ 7. ει ταυτα τα ... ed. rom. μετ αυτου; κ. ο. πεπορευνται, 8. αντικατεστη ... ελπιδα 9. δια τουτο ηγουμενοι 10. αυτη η αναπαυσεις 11. ουθενος 12. του λαου τουτου pro ισραηλ ... τ. αποστρ. αυτων ... εμμεσω ... ed. rom. εξ ανθρ. cum seqq. conjg. 13. ed. rom. προ πρ. αυτων. διεκοψαν ... διεκοψαν· διηλθον III. 2. οι μισουντες 3. τα δερμ. αυτ. απο των οστεων αυτων εξεδειραν κ. τα οστα α. συνεκλεισαν

χύτραν, [4] οὕτως κεκράξονται πρὸς τὸν κύριον καὶ οὐκ εἰςακούσεται αὐτῶν· καὶ 4
ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνθ' ὧν
ἐπονηρεύσαντο ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς. [5] τάδε λέγει κύριος 5
ἐπὶ τοὺς προφήτας τοὺς πλανῶντας τὸν λαόν μου, τοὺς δάκνοντας ἐν τοῖς
ὀδοῦσιν αὐτῶν καὶ κηρύσσοντας εἰρήνην ἐπ' αὐτόν, καὶ οὐκ ἐδόθη εἰς τὸ
στόμα αὐτῶν, ἤγειραν ἐπ' αὐτὸν πόλεμον· [6] διὰ τοῦτο νὺξ ὑμῖν ἔσται ἐξ 6
ὁράσεως, καὶ σκοτία ἔσται ὑμῖν ἐκ μαντείας, καὶ δύσεται ὁ ἥλιος ἐπὶ τοὺς
προφήτας, καὶ συσκοτάσει ἐπ' αὐτοὺς ἡ ἡμέρα· [7] καὶ καταισχυνθήσονται οἱ 7
ὁρῶντες τὰ ἐνύπνια, καὶ καταγελασθήσονται οἱ μάντεις, καὶ καταλαλήσουσι
κατ' αὐτῶν πάντες αὐτοί, διότι οὐκ ἔσται ὁ ἐπακούων αὐτῶν. [8] ἐὰν μὴ ἐγὼ 8
ἐμπλήσω ἰσχὺν ἐν πνεύματι κυρίου καὶ κρίματος καὶ δυναστείας τοῦ ἀπαγ-
γεῖλαι τῷ Ἰακὼβ ἀσεβείας αὐτοῦ καὶ τῷ Ἰσραὴλ ἁμαρτίας αὐτοῦ. [9] ἀκούσατε 9
δὴ ταῦτα, οἱ ἡγούμενοι οἴκου Ἰακὼβ καὶ οἱ κατάλοιποι οἴκου Ἰσραήλ, οἱ
βδελυσσόμενοι κρίμα καὶ πάντα τὰ ὀρθὰ διαστρέφοντες, [10] οἱ οἰκοδομοῦντες 10
Σιὼν ἐν αἵμασι καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν ἀδικίαις· [11] οἱ ἡγούμενοι αὐτῆς μετὰ 11
δώρων ἔκρινον, καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς μετὰ μισθοῦ ἀπεκρίνοντο, καὶ οἱ προφῆ-
ται αὐτῆς μετὰ ἀργυρίου ἐμαντεύοντο, καὶ ἐπὶ τὸν κύριον ἐπανεπαύοντο λέ-
γοντες Οὐχὶ ὁ κύριος ἐν ἡμῖν ἐστίν; οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς κακά. [12] διὰ 12
τοῦτο δι' ὑμᾶς Σιὼν ὡς ἀγρὸς ἀροτριαθήσεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ ὡς ὀπωρο-
φυλάκιον ἔσται, καὶ τὸ ὄρος τοῦ οἴκου εἰς ἄλσος δρυμοῦ.

IV.

Καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐμφανὲς τὸ ὄρος κυρίου, ἕτοιμον
ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων, καὶ μετεωρισθήσεται ὑπεράνω τῶν βουνῶν· καὶ
σπεύσουσι πρὸς αὐτὸ λαοί, [2] καὶ πορεύσονται ἔθνη πολλὰ καὶ ἐροῦσι Δεῦτε 2
ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ Ἰακώβ· καὶ δεί-
ξουσιν ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν ταῖς τρίβοις αὐτοῦ. ὅτι ἐκ
Σιὼν ἐξελεύσεται νόμος, καὶ λόγος κυρίου ἐξ Ἱερουσαλήμ, [3] καὶ κρινεῖ ἀνὰ 3
μέσον λαῶν πολλῶν, καὶ ἐξελέγξει ἔθνη ἰσχυρὰ ἕως εἰς μακράν· καὶ κατα-
κόψουσι τὰς ῥομφαίας αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ τὰ δόρατα αὐτῶν εἰς δρέπανα,
καὶ οὐκέτι μὴ ἀντάρῃ ἔθνος ἐπ' ἔθνος ῥομφαίαν, καὶ οὐκέτι μὴ μάθωσι
πολεμεῖν· [4] καὶ ἀναπαύσεται ἕκαστος ὑποκάτω ἀμπέλου αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος 4
ὑποκάτω συκῆς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν, διότι τὸ στόμα κυρίου
παντοκράτορος ἐλάλησε ταῦτα· [5] ὅτι πάντες οἱ λαοὶ πορεύσονται ἕκαστος τὴν 5
ὁδὸν αὐτοῦ, ἡμεῖς δὲ πορευσόμεθα ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα
καὶ ἐπέκεινα. [6] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, συνάξω τὴν συντετριμμέ- 6
νην, καὶ τὴν ἐξωσμένην εἰςδέξομαι, καὶ οὓς ἀπωσάμην· [7] καὶ θήσομαι τὴν 7
συντετριμμένην εἰς ὑπόλειμμα, καὶ τὴν ἀπωσμένην εἰς ἔθνος δυνατόν, καὶ
βασιλεύσει κύριος ἐπ' αὐτοὺς ἐν ὄρει Σιὼν ἀπὸ τοῦ νῦν ἕως εἰς τὸν αἰῶνα.
[8] καὶ σὺ πύργος ποιμνίου αὐχμώδης, θυγάτηρ Σιών, ἐπὶ σὲ ἥξει, καὶ εἰςε- 8
λεύσεται ἡ ἀρχὴ ἡ πρώτη βασιλεία ἐκ Βαβυλῶνος τῇ θυγατρὶ Ἱερουσαλήμ.
Apoc. 12, 2. [9] καὶ νῦν ἵνα τί ἔγνως κακά; μὴ βασιλεὺς οὐκ ἦν σοι; ἢ ἡ βουλή σου ἀπώ- 9
λετο ὅτι κατεκράτησάν σου ὠδῖνες ὡς τικτούσης; [10] ὤδινε καὶ ἀνδρίζου 10

---

4. προς κυριον ... αυτου in rasura 5. επ αυτον ειρηνην 6. σκοτ. υμιν εσται 7. επακουσων 8. εμπλησω εγω 9. οικου ισραηλ κ. οι κατ. οικ. ιακωβ 10. om σιων 11. Ουχι κυριος ... τα κακα 12. εις οπωροφυλακιον ... ως αλσος IV. 1. του κυριου 2. πορευσ. προς αυτο εθνη ... του κυριου 3. ελεγξει ... εις γην μακραν ... τας ζιβυνας pro τα δορατα ... ουκετι ου μη αρη ... και ου μη μαθ. ετι πολ. 5. om κυριου 6. λεγει κυριος post συντετριμμ. pon. ... την απωσμενην 7. υπολειμμα ... εθνος ισχυρον ... και εως εις 9. κατεκρατησαν σε ωδινες

καὶ ἔγγιζε θυγάτηρ Σιὼν ὡς τίκτουσα· διότι νῦν ἐξελεύσῃ ἐκ πόλεως, καὶ κα-
τασκηνώσεις ἐν πεδίῳ, καὶ ἥξεις ἕως Βαβυλῶνος· ἐκεῖθεν ῥύσεταί σε, καὶ
11 ἐκεῖθεν λυτρώσεταί σε κύριος ὁ θεός σου ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου. [11] καὶ νῦν
ἐπισυνήχθησαν ἐπὶ σὲ ἔθνη πολλὰ λέγοντες Ἐπιχαρούμεθα, καὶ ἐπόψονται
12 ἐπὶ Σιὼν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. [12] αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὸν λογισμὸν κυρίου,
καὶ οὐ συνῆκαν τὴν βουλὴν αὐτοῦ, ὅτι συνήγαγεν αὐτοὺς ὡς δράγματα ἅλω-
13 νος. [13] ἀνάστηθι καὶ ἀλόα αὐτούς, θυγάτηρ Σιών, ὅτι τὰ κέρατά σου θήσο-
μαι σιδηρᾶ, καὶ τὰς ὁπλάς σου θήσομαι χαλκᾶς· καὶ κατατήξεις λαοὺς πολ-
λούς, καὶ ἀναθήσεις τῷ κυρίῳ τὸ πλῆθος αὐτῶν, καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῶν τῷ
κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.

V.

(4, 14.) Νῦν ἐμφραχθήσεται θυγάτηρ ἐμφραγμῷ, συνοχὴν ἔταξεν ἐφ'
2 (1) ἡμᾶς, ἐν ῥάβδῳ πατάξουσιν ἐπὶ σιαγόνα τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. [2] καὶ σὺ Mt. 2,6
Βηθλεὲμ οἶκος Ἐφραθά, ὀλιγοστὸς εἶ τοῦ εἶναι ἐν χιλιάσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ * Jo. 7, 42.
μοι ἐξελεύσεται τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ἔξοδοι αὐτοῦ ἀπ'
3 (2) ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος. [3] διὰ τοῦτο δώσει αὐτοὺς ἕως καιροῦ τικτούσης
τέξεται, καὶ οἱ ἐπίλοιποι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς
4 (3) Ἰσραήλ. [4] καὶ στήσεται καὶ ὄψεται, καὶ ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν
ἰσχύϊ κύριος, καὶ ἐν τῇ δόξῃ ὀνόματος κυρίου θεοῦ αὐτῶν ὑπάρξουσι· διότι
5 (4) νῦν μεγαλυνθήσονται ἕως ἄκρων τῆς γῆς. [5] καὶ ἔσται αὕτη εἰρήνη, Ἀσ-
σοὺρ ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ ὅταν ἐπιβῇ ἐπὶ τὴν χώραν ὑμῶν,
καὶ ἐπεγερθήσονται ἐπ' αὐτὸν ἑπτὰ ποιμένες καὶ ὀκτὼ δήγματα ἀνθρώ-
6 (5) πων, [6] καὶ ποιμανοῦσι τὸν Ἀσσοὺρ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ τὴν γῆν τοῦ Νεβρὼδ
ἐν τῇ τάφρῳ αὐτῆς· καὶ ῥύσεται ἐκ τοῦ Ἀσσούρ, ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν
7 (6) ὑμῶν καὶ ὅταν ἐπιβῇ ἐπὶ τὰ ὅρια ὑμῶν. [7] καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα τοῦ
Ἰακὼβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς δρόσος παρὰ κυρίου πί-
πτουσα καὶ ὡς ἄρνες ἐπὶ ἄγρωστιν, ὅπως μὴ συναχθῇ μηδεὶς μηδὲ ὑποστῇ
8 (7) ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων. [8] καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα Ἰακὼβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν
μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς λέων ἐν κτήνεσιν ἐν τῷ δρυμῷ καὶ ὡς σκύμνος
ἐν ποιμνίοις προβάτων, ὃν τρόπον ὅταν διέλθῃ καὶ διαστείλας ἁρπάσῃ, καὶ
9 (8) μὴ ᾖ ὁ ἐξαιρούμενος. [9] ὑψωθήσεται ἡ χείρ σου ἐπὶ τοὺς θλίβοντάς σε,
10 (9) καὶ πάντες οἱ ἐχθροί σου ἐξολοθρευθήσονται. [10] καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ, λέγει κύριος, ἐξολοθρεύσω τοὺς ἵππους ἐκ μέσου σου καὶ ἀπολῶ τὰ
11 (10) ἅρματά σου, [11] καὶ ἐξολοθρεύσω τὰς πόλεις τῆς γῆς σου καὶ ἐξαρῶ πάντα
12 (11) τὰ ὀχυρώματά σου, [12] καὶ ἐξολοθρεύσω τὰ φάρμακά σου ἐκ τῶν χει-
13 (12) ρῶν σου, καὶ ἀποφθεγγόμενοι οὐκ ἔσονται ἐν σοί· [13] καὶ ἐξολοθρεύσω
τὰ γλυπτά σου καὶ τὰς στήλας σου ἐκ μέσου σου, καὶ οὐκ ἔτι μὴ προσ-
14 (13) κυνήσεις τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου, [14] καὶ ἐκκόψω τὰ ἄλση ἐκ μέσου
15 (14) σου, καὶ ἀφανιῶ τὰς πόλεις σου, [15] καὶ ποιήσω ἐν ὀργῇ καὶ ἐν θυμῷ
ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἀνθ' ὧν οὐκ εἰσήκουσαν.

---

10. om και εγγιζε ... θυγατερ 11. επισυνηχθη ... οι λεγοντες 12. και αυτοι ουκ 13. αναστα ... θυγατερ ... και λεπτυνεις λαους V. 1. θυγατηρ εφραιμ ενφραγμω ... εφ υμας ... επι σιαγονας 2. του εφραθα ... εξελευσ. ηγουμενος του ... εν τω ισραηλ, και αι εξοδοι 3. ed. rom. τικτουσης, τεξεται, 4. του ονοματος κ. του θεου 5. η ειρηνη οταν ασσυριος επελθη 7. εμμεσω ... επ αγρωστιν 8. το υπολιμμα (non v. 7.) του ιακωβ ... εμμεσω 9. εξολεθρευθησονται 10. εξολεθρευσω τ. ιππ. σου εκ μ. σ. 11. εξολεθρευσω 12. και εξαρω παντα τα 13. εξολεθρευσω 14. τα αλση σου εκ μ. σ. 15. εν θυμω κ. εν οργη ... εισηκ. μου

VI.

Ἀκούσατε δὴ λόγον. κύριος κύριος εἶπεν Ἀνάστηθι κρίθητι πρὸς τὰ
ὄρη, καὶ ἀκουσάτωσαν βουνοὶ φωνήν σου. [2] ἀκούσατε ὄρη τὴν κρίσιν τοῦ 2
κυρίου, καὶ αἱ φάραγγες θεμέλια τῆς γῆς, ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς τὸν λαὸν
αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦ Ἰσραὴλ διελεγχθήσεται. [3] λαός μου, τί ἐποίησά σοι, ἢ 3
τί ἐλύπησά σε, ἢ τί παρηνώχλησά σοι; ἀποκρίθητί μοι. [4] διότι ἀνήγαγόν σε 4
ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξ οἴκου δουλείας ἐλυτρωσάμην σε, καὶ ἐξαπέστειλα
πρὸ προσώπου σου τὸν Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν καὶ Μαριάμ. [5] λαός μου, μνήσθητι 5
δὴ τί ἐβουλεύσατο κατὰ σοῦ Βαλὰκ βασιλεὺς Μωάβ, καὶ τί ἀπεκρίθη αὐτῷ
Βαλαὰμ υἱὸς τοῦ Βεὼρ ἀπὸ τῶν σχοίνων ἕως τοῦ Γαλγάλ, ὅπως γνωσθῇ ἡ
δικαιοσύνη τοῦ κυρίου. [6] ἐν τίνι καταλάβω τὸν κύριον; ἀντιλήψομαι θεοῦ μου 6
ὑψίστου; εἰ καταλήψομαι αὐτὸν ἐν ὁλοκαυτώμασιν ἐν μόσχοις ἐνιαυσίοις;
[7] εἰ προσδέξεται κύριος ἐν χιλιάσι κριῶν ἢ ἐν μυριάσι χιμάρων πιόνων; εἰ 7
δῶ πρωτότοκά μου ὑπὲρ ἀσεβείας, καρπὸν κοιλίας μου ὑπὲρ ἁμαρτίας ψυ-
χῆς μου; [8] εἰ ἀνηγγέλη σοι ἄνθρωπε τί καλόν; ἢ τί κύριος ἐκζητεῖ παρὰ 8
σοῦ ἀλλ' ἢ τοῦ ποιεῖν κρίμα καὶ ἀγαπᾶν ἔλεον καὶ ἕτοιμον εἶναι τοῦ πο-
ρεύεσθαι μετὰ κυρίου θεοῦ σου; [9] φωνὴ κυρίου τῇ πόλει ἐπικληθήσεται, καὶ 9
σώσει φοβουμένους τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ἄκουε φυλή, καὶ τίς κοσμήσει πόλιν;
[10] μὴ πῦρ καὶ οἶκος ἀνόμου θησαυρίζων θησαυροὺς ἀνόμους καὶ μετὰ ὕβρεως 10
ἀδικίας; [11] εἰ δικαιωθήσεται ἐν ζυγῷ ἄνομος, καὶ ἐν μαρσίππῳ στάθμια 11
δόλου, [12] ἐξ ὧν τὸν πλοῦτον αὐτῶν ἀσεβείας ἔπλησαν, καὶ οἱ κατοικοῦντες 12
αὐτὴν ἐλάλουν ψεύδη, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν ὑψώθη ἐν τῷ στόματι αὐτῶν;
[13] καὶ ἐγὼ ἄρξομαι τοῦ πατάξαι σε, ἀφανιῶ σε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου. [14] σὺ 13 14
φάγεσαι καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῇς, καὶ συσκοτάσει ἐν σοὶ καὶ ἐκνεύσει, καὶ οὐ
μὴ διασωθῇς, καὶ ὅσοι ἂν διασωθῶσιν εἰς ῥομφαίαν παραδοθήσονται· [15] σὺ 15
σπερεῖς καὶ οὐ μὴ ἀμήσῃς, σὺ πιέσεις ἐλαίαν καὶ οὐ μὴ ἀλείψῃ ἔλαιον, καὶ
οἶνον καὶ οὐ μὴ πίητε, καὶ ἀφανισθήσεται νόμιμα λαοῦ μου. [16] καὶ ἐφύλα- 16
ξας τὰ δικαιώματα Ζαμβρὶ καὶ πάντα τὰ ἔργα οἴκου Ἀχαάβ, καὶ ἐπορεύ-
θητε ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ὅπως παραδῶ σε εἰς ἀφανισμὸν καὶ τοὺς κατοι-
κοῦντας αὐτὴν εἰς συρισμόν, καὶ ὀνείδη λαῶν λήψεσθε.

VII.

Οἴμοι ὅτι ἐγενήθην ὡς συνάγων καλάμην ἐν ἀμητῷ καὶ ὡς ἐπιφυλλίδα
ἐν τρυγητῷ, οὐχ ὑπάρχοντος βότρυος τοῦ φαγεῖν τὰ πρωτόγονα. οἴμοι ψυχή,
[2] ὅτι ἀπόλωλεν εὐσεβὴς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατορθῶν ἐν ἀνθρώποις οὐχ ὑπάρ- 2
χει· πάντες εἰς αἵματα δικάζονται, ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐκθλίβουσιν
ἐκθλιβῇ, [3] ἐπὶ τὸ κακὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἑτοιμάζουσιν· ὁ ἄρχων αἰτεῖ, καὶ 3
ὁ κριτὴς εἰρηνικοὺς λόγους ἐλάλησε, καταθύμιον ψυχῆς αὐτοῦ ἐστίν. καὶ ἐξε-
λοῦμαι τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν [4] ὡς σὴς ἐκτρώγων καὶ βαδίζων ἐπὶ κανόνος ἐν 4
ἡμέρᾳ σκοπιᾶς. οὐαὶ αἱ ἐκδικήσεις σου ἥκασιν, νῦν ἔσονται κλαυθμοὶ αὐτῶν.
[5] μὴ καταπιστεύετε ἐν φίλοις, καὶ μὴ ἐλπίζετε ἐπὶ ἡγουμένοις, ἀπὸ τῆς συγ- 5
*Mt. 10, 35. 36. κοίτου σου φύλαξαι τοῦ ἀναθέσθαι τι αὐτῇ· [6] διότι υἱὸς ἀτιμάζει πατέρα, 6

VI. 1. λογον κυριου α ο κυριος ειπεν Αν. και κρ. ... οι βουνοι 2. ακουσ. βουνοι την 4. μωσην (ita etiam ed. rom.) 6. αντιλημψ. et καταλημψ. 7. ο κυριος ... αρνων pro χιμαρων ... πρωτοτοκα μου ασεβειας 8. ελεος ... κυρ. του θ. σ. 9. τους φοβουμενους ... και τι κοσμ. 10. ανομων ... θησαυρους ανομιας μετα υβρ. αδικια 11. και ει δικ. 12. ενεπλησαν ... ed. rom. επλησαν; et in fine αυτων. 13. και αφανιω σε επι ταις 14. και σκοτασει 16. εν ταις βουλαις αυτων ... παραδωσω ... λημψεσθε VII. 1. Οιμμοι οτι εγενομην ... οιμμοι ψυχη 2. ευλαβης 4. ουαι· ουαι αι 5. αυτη τι

ϑυγάτηρ ἐπαναστήσεται ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, νύμφη ἐπὶ τὴν πενϑε-
7 ρὰν αὐτῆς, ἐχϑροὶ πάντες ἀνδρὸς οἱ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. [7] ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν
κύριον ἐπιβλέψομαι, ὑπομενῶ ἐπὶ τῷ ϑεῷ τῷ σωτῆρί μου, εἰςακούσεταί
8 μου ὁ ϑεός μου. [8] μὴ ἐπίχαιρέ μοι ἡ ἐχϑρά μου ὅτι πέπτωκα, καὶ ἀναστή-
9 σομαι· διότι ἐὰν καϑίσω ἐν τῷ σκότει, κύριος φωτιεῖ μοι. [9] ὀργὴν κυρίου
ὑποίσω ὅτι ἥμαρτον αὐτῷ, ἕως τοῦ δικαιῶσαι αὐτὸν τὴν δίκην μου· καὶ
ποιήσει τὸ κρίμα μου καὶ ἐξάξει με εἰς τὸ φῶς, ὄψομαι τὴν δικαιοσύνην
10 αὐτοῦ· [10] καὶ ὄψεται ἡ ἐχϑρά μου καὶ περιβαλεῖται αἰσχύνην, ἡ λέγουσα
Ποῦ κύριος ὁ ϑεός σου; οἱ ὀφϑαλμοί μου ἐπόψονται αὐτήν, νῦν ἔσται εἰς
11 καταπάτημα ὡς πηλὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς. [11] ἡμέρα ἀλοιφῆς πλίνϑου, ἐξάλειψίς
12 σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ἀποτρίψεται νόμιμά σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη· [12] καὶ
αἱ πόλεις σου ἥξουσιν εἰς ὁμαλισμὸν καὶ εἰς διαμερισμὸν Ἀσσυρίων, καὶ
αἱ πόλεις σου αἱ ὀχυραὶ εἰς διαμερισμὸν ἀπὸ Τύρου ἕως τοῦ ποταμοῦ, καὶ
13 ἀπὸ ϑαλάσσης ἕως ϑαλάσσης, καὶ ἀπὸ ὄρους ἕως τοῦ ὄρους· [13] καὶ ἔσται ἡ
γῆ εἰς ἀφανισμὸν σὺν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν, ἀπὸ καρπῶν ἐπιτηδευμάτων
14 αὐτῶν. [14] ποίμαινε λαόν σου ἐν ῥάβδῳ σου, πρόβατα κληρονομίας σου, κατα-
σκηνοῦντας καϑ' ἑαυτοὺς δρυμὸν ἐν μέσῳ τοῦ Καρμήλου, νεμήσονται τὴν
15 Βασανῖτιν καὶ τὴν Γαλααδῖτιν καϑὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος. [15] καὶ κατὰ τὰς
16 ἡμέρας ἐξοδίας σου ἐξ Αἰγύπτου ὄψεσϑε ϑαυμαστά· [16] ὄψονται ἔϑνη καὶ
καταισχυνϑήσονται καὶ ἐκ πάσης τῆς ἰσχύος αὐτῶν, ἐπιϑήσουσι χεῖρας ἐπὶ
17 τὸ στόμα αὐτῶν, τὰ ὦτα αὐτῶν ἀποκωφωϑήσεται, [17] λείξουσι χοῦν ὡς ὄφεις
σύροντες γῆν, συγχυϑήσονται ἐν συγκλεισμῷ αὐτῶν· ἐπὶ τῷ κυρίῳ ϑεῷ ἡμῶν
18 ἐκστήσονται, καὶ φοβηϑήσονται ἀπὸ σοῦ. [18] τίς ϑεὸς ὥςπερ σύ; ἐξαίρων ἀνο-
μίας καὶ ὑπερβαίνων ἀσεβείας τοῖς καταλοίποις τῆς κληρονομίας αὐτοῦ· καὶ
19 οὐ συνέσχεν εἰς μαρτύριον ὀργὴν αὐτοῦ, ὅτι ϑελητὴς ἐλέους ἐστίν. [19] ἐπι-
στρέψει καὶ οἰκτειρήσει ἡμᾶς, καταδύσει τὰς ἀδικίας ἡμῶν καὶ ἀποῤῥιφή-
20 σονται εἰς τὰ βάϑη τῆς ϑαλάσσης, πάσας τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. [20] δώσει εἰς
ἀλήϑειαν τῷ Ἰακώβ, ἔλεον τῷ Ἀβραάμ, καϑότι ὤμοσας τοῖς πατράσιν ἡμῶν
κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς ἔμπροσϑεν.

Ι Ω Η Λ.

I.

2 Λόγος κυρίου ὃς ἐγενήϑη πρὸς Ἰωὴλ τὸν τοῦ Βαϑουήλ. [2] ἀκούσατε ταῦτα
οἱ πρεσβύτεροι, καὶ ἐνωτίσασϑε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν· εἰ γέγονε
τοιαῦτα ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἢ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ὑμῶν;

---

6. και ϑυγατηρ ... και νυμφη ... εχϑρ. παντ. οι ανδρες οι 8. ο κυριος 9. εως ου ... και αποισει το ... ed. rom. φως. οψομαι τ. δ. αυτου, 10. η λεγουσα προς με 11. ημερας αλοιφης ... και απωσεται νομιμα η ημ. ε. 12. ποταμου συριας ... και απο του ορους ε. τ. ορ. ημερα υδατος και ϑορυβου 13. μετα των κατοικουντων αυτων· εκ καρπων 14. εν ραβδω, φυλην σου προβατα ... εμμεσω 16. om και sec. ... χειρα επι στομα αυτ., και τα ... αποκωφωϑησονται (ed. rom. -σοται, calamo correctum -σεται) 17. οφις, item ed. rom. 18. αδικιας pro ανομιας 19. αυτος επιστρεψει ... και καταδυσει ... απορριψει ... ed. rom. ante πασας non interpg. 20. ελεος

Subscriptio: μιχαιας γ

Inscriptio: ιωηλ δ

I. 2. ακουσ. δη ταυτα

[3] ὑπὲρ αὐτῶν τοῖς τέκνοις ὑμῶν διηγήσασθε, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις 3
αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν. [4] τὰ κατάλοιπα τῆς κάμπης 4
κατέφαγεν ἡ ἀκρίς, καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς ἀκρίδος κατέφαγεν ὁ βροῦχος,
καὶ τὰ κατάλοιπα τοῦ βρούχου κατέφαγεν ἡ ἐρυσίβη. [5] ἐκνήψατε οἱ μεθύον- 5
τες ἐξ οἴνου αὐτῶν καὶ κλαύσατε· θρηνήσατε πάντες οἱ πίνοντες οἶνον εἰς
μέθην, ὅτι ἐξήρθη ἐκ στόματος ὑμῶν εὐφροσύνη καὶ χαρά. [6] ὅτι ἔθνος ἀνέβη 6
ἐπὶ τὴν γῆν μου ἰσχυρὸν καὶ ἀναρίθμητον, οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ὀδόντες λέον-
τος, καὶ αἱ μύλαι αὐτοῦ σκύμνου· [7] ἔθετο τὴν ἄμπελόν μου εἰς ἀφανισμόν, 7
καὶ τὰς συκᾶς μου εἰς συγκλασμόν· ἐρευνῶν ἐξηρεύνησεν αὐτὴν καὶ ἔῤῥιψεν,
ἐλεύκανε τὰ κλήματα αὐτῆς. [8] θρήνησον πρὸς μὲ ὑπὲρ νύμφην περιεζωσμέ- 8
νην σάκκον ἐπὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν παρθενικόν. [9] ἐξῆρται θυσία καὶ σπονδὴ 9
ἐξ οἴκου κυρίου· πενθεῖτε οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες θυσιαστηρίῳ κυρίου.
[10] ὅτι τεταλαιπώρηκε τὰ πεδία, πενθείτω ἡ γῆ· ὅτι τεταλαιπώρηκε σῖτος, 10
ἐξηράνθη οἶνος, ὠλιγώθη ἔλαιον, [11] ἐξηράνθησαν γεωργοί· θρηνεῖτε κτήματα 11
ὑπὲρ πυροῦ καὶ κριθῆς, ὅτι ἀπόλωλε τρυγητὸς ἐξ ἀγροῦ· [12] ἡ ἄμπελος ἐξη- 12
ράνθη, καὶ αἱ συκαῖ ὠλιγώθησαν· ῥοὰ καὶ φοίνιξ καὶ μῆλον καὶ πάντα τὰ
ξύλα τοῦ ἀγροῦ ἐξηράνθησαν, ὅτι ᾔσχυναν χαρὰν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.
[13] περιζώσασθε καὶ κόπτεσθε οἱ ἱερεῖς, θρηνεῖτε οἱ λειτουργοῦντες θυσιαστη- 13
ρίῳ· εἰσέλθετε ὑπνώσατε ἐν σάκκοις λειτουργοῦντες θεῷ, ὅτι ἀπέσχηκεν ἐξ
οἴκου θεοῦ ὑμῶν θυσία καὶ σπονδή. [14] ἁγιάσατε νηστείαν, κηρύξατε θερα- 14
πείαν, συναγάγετε πρεσβυτέρους, πάντας κατοικοῦντας γῆν εἰς οἶκον θεοῦ
ὑμῶν, καὶ κεκράξετε πρὸς κύριον ἐκτενῶς [15] Οἴμοι οἴμοι οἴμοι εἰς ἡμέραν, 15
ὅτι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα κυρίου, καὶ ὡς ταλαιπωρία ἐκ ταλαιπωρίας ἥξει.
[16] κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν βρώματα ἐξωλοθρεύθη, ἐξ οἴκου θεοῦ ὑμῶν 16
εὐφροσύνη καὶ χαρά. [17] ἐσκίρτησαν δαμάλεις ἐπὶ ταῖς φάτναις αὐτῶν, ἠφα- 17
νίσθησαν θησαυροί, κατεσκάφησαν ληνοί, ὅτι ἐξηράνθη σῖτος. [18] τί ἀποθήσο- 18
μεν ἑαυτοῖς; ἔκλαυσαν βουκόλια βοῶν, ὅτι οὐχ ὑπῆρχε νομὴ αὐτοῖς, καὶ τὰ
ποίμνια τῶν προβάτων ἠφανίσθησαν. [19] πρὸς σὲ κύριε βοήσομαι, ὅτι πῦρ 19
ἀνήλωσε τὰ ὡραῖα τῆς ἐρήμου, καὶ φλὸξ ἀνῆψε πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ·
[20] καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου ἀνέβλεψαν πρὸς σέ, ὅτι ἐξηράνθησαν ἀφέσεις 20
ὑδάτων, καὶ πῦρ κατέφαγε τὰ ὡραῖα τῆς ἐρήμου.

II.

Σαλπίσατε σάλπιγγι ἐν Σιών, κηρύξατε ἐν ὄρει ἁγίῳ μου, καὶ συγχυ-
θήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν, διότι πάρεστιν ἡμέρα κυρίου, ὅτι
ἐγγὺς [2] ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου, ἡμέρα νεφέλης καὶ ὁμίχλης. ὡς ὄρθρος 2
χυθήσεται ἐπὶ τὰ ὄρη λαὸς πολὺς καὶ ἰσχυρός, ὅμοιος αὐτῷ οὐ γέγονεν ἀπὸ
τοῦ αἰῶνος, καὶ μετ' αὐτὸν οὐ προστεθήσεται ἕως ἐτῶν εἰς γενεὰς γενεῶν.
[3] τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πῦρ ἀναλίσκον, καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ ἀναπτομένη φλόξ· 3
ὡς παράδεισος τρυφῆς ἡ γῆ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ τὰ ὄπισθεν αὐτοῦ
πεδίον ἀφανισμοῦ, καὶ ἀνασωζόμενος οὐκ ἔσται αὐτῷ. [4] ὡς ὅρασις ἵππων ἡ 4
ὅρασις αὐτῶν, καὶ ὡς ἱππεῖς οὕτως καταδιώξονται· [5] ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἐπὶ 5
τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων ἐξαλοῦνται, καὶ ὡς φωνὴ φλογὸς πυρὸς κατεσθιού-
σης καλάμην, καὶ ὡς λαὸς πολὺς καὶ ἰσχυρὸς παρατασσόμενος εἰς πόλεμον.

---

4. ερισυβη 5. οτι εξηρται εκ του στ. ... ed. rom. χαρα, 7. om αυτην ... ελευκανεν κλημ. αυτ. 9. AV om. κυριου sec. ... ed. rom. κυριου, 11. οι γεωργοι 13. εισελθατε 14. κυριου θεου υμων 15. οιμμοι ter ... ed. rom. ηξει [16] κατ. τ. ο. υ. βρωματα. 16. εξωλεθρευθη 18. ηφανισθη 20. ανεβλεψεν ... om οτι II. 1. συναχθητωσαν ... η ημερα του κυριου, οτι εγγυς η ημερα του κυριου 2. ομοιος αυτου 3. οπισθεν pro οπισω ... ουκ εστιν omisso αυτω 4. ως ορ. ιππ. η οψεις αυτων, και οι ιππ.

6 [6] ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ συντριβήσονται λαοί, πᾶν πρόσωπον ὡς πρόσκαυμα
7 χύτρας. [7] ὡς μαχηταὶ δραμοῦνται, καὶ ὡς ἄνδρες πολεμισταὶ ἀναβήσονται ἐπὶ
τὰ τείχη, καὶ ἕκαστος ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ πορεύσεται, καὶ οὐ μὴ ἐκκλίνωσι
8 τὰς τρίβους αὐτῶν, [8] καὶ ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ οὐκ ἀφέξεται·
καταβαρυνόμενοι ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτῶν πορεύσονται, καὶ ἐν τοῖς βέλεσιν αὐ-
9 τῶν πεσοῦνται, καὶ οὐ μὴ συντελεσθῶσι. [9] τῆς πόλεως ἐπιλήψονται, καὶ ἐπὶ
τῶν τειχέων δραμοῦνται, καὶ ἐπὶ ταῖς οἰκίαις ἀναβήσονται, καὶ διὰ θυρίδων
10 εἰςελεύσονται ὡς κλέπται. [10] πρὸ προσώπου αὐτοῦ συγχυθήσεται ἡ γῆ καὶ
σεισθήσεται ὁ οὐρανός, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσι, καὶ ἄστρα δύ-
11 σουσι τὸ φέγγος αὐτῶν. [11] καὶ κύριος δώσει φωνὴν αὐτοῦ πρὸ προσώπου
δυνάμεως αὐτοῦ, ὅτι πολλή ἐστι σφόδρα ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, ὅτι ἰσχυρὰ
ἔργα λόγων αὐτοῦ· διότι μεγάλη ἡ ἡμέρα κυρίου, ἐπιφανὴς σφόδρα, καὶ τίς
12 ἔσται ἱκανὸς αὐτῇ; [12] καὶ νῦν λέγει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν Ἐπιστράφητε πρός
μὲ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐν νηστείᾳ καὶ ἐν κλαυθμῷ καὶ ἐν κο-
13 πετῷ, [13] καὶ διαῤῥήξατε τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ μὴ τὰ ἱμάτια ὑμῶν, καὶ ἐπι-
στράφητε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, ὅτι ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ἐστί, μα-
14 κρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις. [14] τίς οἶδεν εἰ ἐπι-
στρέψει καὶ μετανοήσει, καὶ ὑπολείψεται ὀπίσω αὐτοῦ εὐλογίαν καὶ θυσίαν
15 καὶ σπονδὴν κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν; [15] σαλπίσατε σάλπιγγι ἐν Σιών, ἁγιάσατε
16 νηστείαν, κηρύξατε θεραπείαν, [16] συναγάγετε λαόν, ἁγιάσατε ἐκκλησίαν, ἐκλέ-
ξασθε πρεσβυτέρους, συναγάγετε νήπια θηλάζοντα μαστούς, ἐξελθέτω νυμ-
17 φίος ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ καὶ νύμφη ἐκ τοῦ παστοῦ αὐτῆς. [17] ἀνὰ μέσον
τῆς κρηπῖδος τοῦ θυσιαστηρίου κλαύσονται οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες τῷ κυ-
ρίῳ καὶ ἐροῦσι Φεῖσαι κύριε τοῦ λαοῦ σου, καὶ μὴ δῷς τὴν κληρονομίαν σου
εἰς ὄνειδος τοῦ κατάρξαι αὐτῶν ἔθνη, ὅπως μὴ εἴπωσιν ἐν τοῖς ἔθνεσι Ποῦ
18 ἔστιν ὁ θεὸς αὐτῶν; [18] καὶ ἐζήλωσε κύριος τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ ἐφείσατο τοῦ
19 λαοῦ αὐτοῦ. [19] καὶ ἀπεκρίθη κύριος καὶ εἶπε τῷ λαῷ αὐτοῦ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξα-
ποστέλλω ὑμῖν τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ ἐμπλησθήσεσθε
20 αὐτῶν, καὶ οὐ δώσω ὑμᾶς οὐκ ἔτι εἰς ὀνειδισμὸν ἐν τοῖς ἔθνεσι· [20] καὶ τὸν
ἀπὸ βοῤῥᾶ ἐκδιώξω ἀφ' ὑμῶν καὶ ἐξώσω αὐτὸν εἰς γῆν ἄνυδρον, καὶ ἀφα-
νιῶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρώτην, καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ
εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην· καὶ ἀναβήσεται ἡ σαπρία αὐτοῦ, καὶ ἀνα-
21 βήσεται ὁ βρόμος αὐτοῦ, ὅτι ἐμεγάλυνε τὰ ἔργα αὐτοῦ. [21] θάρσει γῆ, χαῖρε
22 καὶ εὐφραίνου, ὅτι ἐμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι. [22] θαρσεῖτε κτήνη τοῦ
πεδίου, ὅτι βεβλάστηκε τὰ πεδία τῆς ἐρήμου, ὅτι ξύλον ἤνεγκε τὸν καρπὸν
23 αὐτοῦ, συκῆ καὶ ἄμπελος ἔδωκαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν. [23] καὶ τὰ τέκνα Σιὼν
χαίρετε καὶ εὐφραίνεσθε ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν, διότι ἔδωκεν ὑμῖν τὰ
βρώματα εἰς δικαιοσύνην, καὶ βρέξει ὑμῖν ὑετὸν πρώιμον καὶ ὄψιμον καθὼς
24 ἔμπροσθεν, [24] καὶ πλησθήσονται αἱ ἅλωνες σίτου, καὶ ὑπερχυθήσονται αἱ
25 ληνοὶ οἴνου καὶ ἐλαίου. [25] καὶ ἀνταποδώσω ὑμῖν ἀντὶ τῶν ἐτῶν ὧν κατέ-
φαγεν ἡ ἀκρὶς καὶ ὁ βροῦχος καὶ ἡ ἐρυσίβη καὶ ἡ κάμπη, ἡ δύναμίς μου
26 ἡ μεγάλη ἣν ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς· [26] καὶ φάγεσθε ἐσθίοντες καὶ ἐμπλη-
σθήσεσθε, καὶ αἰνέσετε τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ἃ ἐποίησε μεθ'
ὑμῶν εἰς θαυμάσια, καὶ οὐ μὴ καταισχυνθῇ ὁ λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα·

---

7. εκκλεινουσιν τους τριβ. αυτ. 8. συντελεσουσιν 9. επιλημψονται ... επι τας οικιας 10. προ προς. αυτων ... τα αστρα ... φθεγγος 11. μεγαλη ημερα του κυριου, μεγαλη και επιφ. σφ., και τις ικαν. εστιν αυτη 12. υμων, εν νηστεια 14. ευλογιαν θυσιαν ... ημων 16. τον λαον ... εξελθατω 17. οι λειτουργουντες κυριω ... κυριος ο θεος αυτων 20. εμεγαλυνθη (sed και τα οπισω usque εργα αυτου in rasura) 22. αμπελος και συκη 23. προϊμον 24. εμπλησθησονται ... υπερεχυθησονται 25. ερισυβη ... εφ υμας 26. κυριου θεου ημων. Vers. 11. et cod. Vat. add. μεγαλη και.

[27] καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐν μέσῳ τοῦ Ἰσραὴλ ἐγώ εἰμι, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ 27
θεὸς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ, καὶ οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν ἔτι ὁ
λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα. (3, 1.) [28] καὶ ἔσται μετὰ ταῦτα καὶ ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ 28
Act. πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ
2, 17. θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται, καὶ
2, 18. οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται· [29] καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ (2) 29
2, 19. τὰς δούλας ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου·
2, 20. [30] καὶ δώσω τέρατα ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς αἷμα καὶ πῦρ καὶ (3) 30
2, 21. ἀτμίδα καπνοῦ· [31] ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη (4) 31
Ro. 10, εἰς αἷμα πρὶν ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ. [32] καὶ (5) 32
13. ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται· ὅτι ἐν τῷ ὄρει
Σιὼν καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔσται ἀνασωζόμενος, καθότι εἶπε κύριος, καὶ εὐαγγελιζόμενοι οὓς κύριος προςκέκληται.

III. (IV.)

(3, 6.) Ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ (6)
ὅταν ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ, [2] καὶ συνάξω (7) 2
πάντα τὰ ἔθνη καὶ κατάξω αὐτὰ εἰς τὴν κοιλάδα Ἰωσαφάτ, καὶ διακριθήσομαι πρὸς αὐτοὺς ἐκεῖ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ μου καὶ τῆς κληρονομίας μου
Ἰσραήλ, οἳ διεσπάρησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι· καὶ τὴν γῆν μου κατεδιείλαντο,
[3] καὶ ἐπὶ τὸν λαόν μου ἔβαλον κλήρους, καὶ ἔδωκαν τὰ παιδάρια πόρ- (8) 3
ναις, καὶ τὰ κοράσια ἐπώλουν ἀντὶ τοῦ οἴνου καὶ ἔπινον. [4] καὶ τί ὑμεῖς (9) 4
ἐμοί, Τύρος καὶ Σιδών, καὶ πᾶσα Γαλιλαία ἀλλοφύλων; μὴ ἀνταπόδομα
ὑμεῖς ἀνταποδίδοτέ μοι; ἢ μνησικακεῖτε ὑμεῖς ἐπ' ἐμοὶ ὀξέως; καὶ ταχέως
ἀνταποδώσω τὸ ἀνταπόδομα ὑμῶν εἰς κεφαλὰς ὑμῶν, [5] ἀνθ' ὧν τὸ ἀρ- (10) 5
γύριόν μου καὶ τὸ χρυσίον μου ἐλάβετε, καὶ τὰ ἐπίλεκτά μου τὰ καλὰ εἰςηνέγκατε εἰς τοὺς ναοὺς ὑμῶν· [6] καὶ τοὺς υἱοὺς Ἰούδα καὶ τοὺς υἱοὺς (11) 6
Ἱερουσαλὴμ ἀπέδοσθε τοῖς υἱοῖς τῶν Ἑλλήνων, ὅπως ἐξώσητε αὐτοὺς ἐκ τῶν
ὁρίων αὐτῶν. [7] καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω αὐτοὺς ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἀπέδοσθε (12) 7
αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ ἀνταποδώσω τὸ ἀνταπόδομα ὑμῶν εἰς κεφαλὰς ὑμῶν,
[8] καὶ ἀποδώσομαι τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν εἰς χεῖρας (13) 8
τῶν υἱῶν Ἰούδα, καὶ ἀποδώσονται αὐτοὺς εἰς αἰχμαλωσίαν εἰς ἔθνος μακρὰν
ἀπέχον, ὅτι κύριος ἐλάλησε. [9] κηρύξατε ταῦτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἁγιάσατε (14) 9
πόλεμον, ἐξεγείρατε τοὺς μαχητάς, προςαγάγετε καὶ ἀναβαίνετε πάντες (15)
ἄνδρες πολεμισταί, [10] συγκόψατε τὰ ἄροτρα ὑμῶν εἰς ῥομφαίας καὶ τὰ δρέ- 10
πανα ὑμῶν εἰς σειρομάστας· ὁ ἀδύνατος λεγέτω ὅτι ἰσχύω ἐγώ. [11] συναθροί- (16) 11
ζεσθε καὶ εἰςπορεύεσθε πάντα τὰ ἔθνη κυκλόθεν καὶ συνάχθητε ἐκεῖ· ὁ πραῢς ἔστω
μαχητής. [12] ἐξεγειρέσθωσαν, ἀναβαινέτωσαν πάντα τὰ ἔθνη εἰς τὴν κοιλάδα (17) 12
Ἰωσαφάτ, διότι ἐκεῖ καθιῶ τοῦ διακρῖναι πάντα τὰ ἔθνη κυκλόθεν. [13] ἐξα- (18) 13
Apoc. ποστείλατε δρέπανα, ὅτι παρέστηκεν ὁ τρυγητός· εἰςπορεύεσθε, πατεῖτε, διότι
14, 15. πλήρης ἡ ληνός· ὑπερεκχεῖτε τὰ ὑπολήνια, ὅτι πεπλήθυνται τὰ κακὰ αὐτῶν.
[14] ἦχοι ἐξήχησαν ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δίκης, ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἐν τῇ (19) 14
~~κοιλάδι τῆς δίκης. [15] ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη~~ συσκοτάσουσι, καὶ οἱ ἀστέρες (20) 15
δύσουσι φέγγος αὐτῶν. [16] ὁ δὲ κύριος ἐκ Σιὼν ἀνακεκράξεται, καὶ ἐξ (21) 16

---

27. εμμεσω ... καταισχυνθη ουκετι πας ο λαος μ. 28. om και ante εκχεω ... ενυπνιοις 29. και γε επι τους ... δουλας μου 30. ed. rom. δωσωσι ... εν τω ουρανω 32. και ιερουσαλημ III. 1. Διοτι 3. αντι οινου 4. και τι και υμεις 5. μου και τα καλα μου εισην. εις τ. θησαυρους υ. 7. om και ab initio 8. χειρας υιων 12. εγειρεσθωσαν και αναβ. 13. υπερχειτε 14. διοτι εγγ. η ημ. 15. το φεγγ. α. 16. ανακραξεται

Ἱερουσαλὴμ δώσει φωνὴν αὐτοῦ, καὶ σεισθήσεται ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ· ὁ δὲ
17 (22) κύριος φείσεται τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνισχύσει τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. 17 καὶ
ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ κατασκηνῶν ἐν Σιὼν ὄρει
ἁγίῳ· καὶ ἔσται Ἱερουσαλὴμ ἁγία, καὶ ἀλλογενεῖς οὐ διελεύσονται δι' αὐ-
18 (23) τῆς οὐκέτι. 18 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυ-
κασμόν, καὶ οἱ βουνοὶ ῥυήσονται γάλα, καὶ πᾶσαι αἱ ἀφέσεις Ἰούδα ῥυή-
σονται ὕδατα, καὶ πηγὴ ἐξ οἴκου κυρίου ἐξελεύσεται καὶ ποτιεῖ τὸν χειμάῤ-
19 (24) ῥουν τῶν σχοίνων. 19 Αἴγυπτος εἰς ἀφανισμὸν ἔσται, καὶ ἡ Ἰδουμαία εἰς
πεδίον ἀφανισμοῦ ἔσται ἐξ ἀδικιῶν υἱῶν Ἰούδα, ἀνθ' ὧν ἐξέχεαν αἷμα δί-
20 (25) καιον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν· 20 ἡ δὲ Ἰουδαία εἰς τὸν αἰῶνα κατοικηθήσεται,
21 (26) καὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς γενεὰς γενεῶν· 21 καὶ ἐκζητήσω τὸ αἷμα αὐτῶν καὶ
οὐ μὴ ἀθωώσω, καὶ κύριος κατασκηνώσει ἐν Σιών.

Ο Β Δ Ι Ο Υ.

Ὅρασις Ὀβδιού. τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῇ Ἰδουμαίᾳ Ἀκοὴν ἤκουσα
παρὰ κυρίου, καὶ περιοχὴν εἰς τὰ ἔθνη ἐξαπέστειλεν Ἀνάστητε καὶ ἐξανα-
2 στῶμεν ἐπ' αὐτὴν εἰς πόλεμον. 2 ἰδοὺ ὀλιγοστὸν δέδωκά σε ἐν τοῖς ἔθνεσιν,
3 ἠτιμωμένος εἶ σὺ σφόδρα· 3 ὑπερηφανία τῆς καρδίας σου ἐπῆρέ σε κατα-
σκηνοῦντα ἐν ταῖς ὀπαῖς τῶν πετρῶν, ὕψων κατοικίαν αὐτοῦ, λέγων ἐν καρ-
4 δίᾳ αὐτοῦ Τίς κατάξει με ἐπὶ τὴν γῆν; 4 ἐὰν μετεωρισθῇς ὡς ἀετός, καὶ
ἐὰν ἀνὰ μέσον τῶν ἄστρων θῇς νοσσιάν σου, ἐκεῖθεν κατάξω σε, λέγει κύ-
5 ριος. 5 εἰ κλέπται εἰσῆλθον πρὸς σὲ ἢ λησταὶ νυκτός, ποῦ ἂν ἀπεῤῥίφης; οὐκ
ἂν ἔκλεψαν τὰ ἱκανὰ ἑαυτοῖς; καὶ εἰ τρυγηταὶ εἰσῆλθον πρὸς σέ, οὐκ ἂν ἐπε-
6 λείποντο ἐπιφυλλίδα; 6 πῶς ἐξηρευνήθη Ἡσαῦ καὶ κατελήφθη τὰ κεκρυμ-
7 μένα αὐτοῦ. 7 ἕως τῶν ὁρίων ἐξαπέστειλάν σε· πάντες οἱ ἄνδρες τῆς διαθή-
κης σου ἀντέστησάν σοι, ἠδυνάσθησαν πρὸς σὲ ἄνδρες εἰρηνικοί σου, ἔθηκαν
8 ἔνεδρα ὑποκάτω σου, οὐκ ἔστι σύνεσις αὐτοῖς. 8 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει
9 κύριος, ἀπολῶ σοφοὺς ἐκ τῆς Ἰδουμαίας καὶ σύνεσιν ἐξ ὄρους Ἡσαῦ· 9 καὶ
πτοηθήσονται οἱ μαχηταί σου οἱ ἐκ Θαιμάν, ὅπως ἐξαρθῇ ἄνθρωπος ἐξ ὄρους
10 Ἡσαῦ, 10 διὰ τὴν σφαγὴν καὶ τὴν ἀσέβειαν ἀδελφοῦ σου Ἰακώβ· καλύψει
11 σε αἰσχύνη, καὶ ἐξαρθήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. 11 ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀντέστης ἐξε-
ναντίας ἐν ἡμέραις αἰχμαλωτευόντων ἀλλογενῶν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ ἀλλότριοι
εἰσῆλθον εἰς πύλας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἔβαλον κλήρους, καὶ σὺ ἧς
12 ὡς εἷς ἐξ αὐτῶν. 12 καὶ μὴ ἐπίδῃς ἡμέραν ἀδελφοῦ σου ἐν ἡμέρᾳ ἀλλοτρίων,
καὶ μὴ ἐπιχαρῇς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰούδα ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν, καὶ μὴ
13 μεγαλοῤῥημονῇ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως· 13 μηδὲ εἰσέλθῃς εἰς πύλας λαῶν ἐν ἡμέρᾳ

---

17. ορει αγιω μου 21. εκδικησω pro εκζητησω ... αθοωσω
Subscriptio: ιωηλ δ

Inscriptio: αβδειου ε
1. αβδιου 2. συ ει 3. εν τη καρδια α. Τις με κατ. 4. om εαν sec. 5. ει pro η ... υπελειποντο 6. εξηραυνηθη ... κατελημφθη αυτου τα κεκρ. 7. οριων σου ... ουκ εστιν σοι συνεσεις εν αυτοις 8. εν εκεινη τη ημερα 9. *σοι pro σου 10. τ. ασεβ. την εις τον αδελφον σου ιακωβ· και καλυψει 11. εν ημερα ... εις τας πυλας 12. επιδοις ... μεγαλορημονησης 13. λαου σου εν ημ.

πόνων αὐτῶν, μηδὲ ἐπίδῃς καὶ σὺ τὴν συναγωγὴν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ὀλέϑρου
αὐτῶν, καὶ μὴ συνεπιϑῇ ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν·
14 μηδὲ ἐπιστῇς ἐπὶ τὰς διεκβολὰς αὐτοῦ ἐξολοϑρεῦσαι τοὺς ἀνασωζομένους 14
αὐτῶν, μηδὲ συγκλείσῃς τοὺς φεύγοντας αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ϑλίψεως. 15 διότι 15
ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔϑνη· ὃν τρόπον ἐποίησας, οὕτως ἔσται
σοι· τὸ ἀνταπόδομά σου ἀνταποδοϑήσεται εἰς κεφαλήν σου· 16 διότι ὃν τρό- 16
πον ἔπιες ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, πίονται πάντα τὰ ἔϑνη οἶνον, πίονται
καὶ καταβήσονται, καὶ ἔσονται καϑὼς οὐχ ὑπάρχοντες. 17 ἐν δὲ τῷ ὄρει Σιὼν 17
ἔσται σωτηρία, καὶ ἔσται ἅγιον· καὶ κατακληρονομήσουσιν ὁ οἶκος Ἰακὼβ
τοὺς κατακληρονομήσαντας αὐτούς. 18 καὶ ἔσται ὁ οἶκος Ἰακὼβ πῦρ, ὁ δὲ 18
οἶκος Ἰωσὴφ φλόξ, ὁ δὲ οἶκος Ἡσαῦ εἰς καλάμην, καὶ ἐκκαυϑήσονται εἰς
αὐτοὺς καὶ καταφάγονται αὐτούς, καὶ οὐκ ἔσται πυροφόρος τῷ οἴκῳ Ἡσαῦ,
διότι κύριος ἐλάλησε. 19 καὶ κατακληρονομήσουσιν οἱ ἐν Ναγὲβ τὸ ὄρος τὸ 19
Ἡσαῦ, καὶ οἱ ἐν τῇ Σεφηλᾷ τοὺς ἀλλοφύλους· καὶ κατακληρονομήσουσι τὸ
ὄρος Ἐφραῒμ καὶ τὸ πεδίον Σαμαρείας καὶ Βενιαμὶν καὶ τὴν Γαλααδῖτιν.
20 καὶ τῆς μετοικεσίας ἡ ἀρχὴ αὕτη τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, γῆ τῶν Χαναναίων 20
ἕως Σαρεπτῶν, καὶ ἡ μετοικεσία Ἱερουσαλὴμ ἕως Ἐφραϑά· κληρονομήσουσι
τὰς πόλεις τοῦ Ναγέβ. 21 καὶ ἀναβήσονται ἀνασωζόμενοι ἐξ ὄρους Σιὼν τοῦ 21
ἐκδικῆσαι τὸ ὄρος Ἡσαῦ, καὶ ἔσται τῷ κυρίῳ ἡ βασιλεία.

Ι Ω Ν Α Σ.

I.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν τὸν τοῦ Ἀμαϑὶ λέγων 2 Ἀνάστηϑι 2
καὶ πορεύϑητι εἰς Νινευὴ τὴν πόλιν τὴν μεγάλην καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ, ὅτι
ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς κακίας αὐτῆς πρὸς μέ. 3 καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς τοῦ φυγεῖν 3
εἰς Θαρσὶς ἐκ προσώπου κυρίου, καὶ κατέβη εἰς Ἰόππην· καὶ εὗρε πλοῖον
βαδίζον εἰς Θαρσίς, καὶ ἔδωκε τὸ ναῦλον αὐτοῦ καὶ ἀνέβη εἰς αὐτὸ τοῦ
πλεῦσαι μετ' αὐτῶν εἰς Θαρσὶς ἐκ προσώπου κυρίου. 4 καὶ κύριος ἐξήγειρε 4
πνεῦμα ἐπὶ τὴν ϑάλασσαν, καὶ ἐγένετο κλύδων μέγας ἐν τῇ ϑαλάσσῃ, καὶ
τὸ πλοῖον ἐκινδύνευε τοῦ συντριβῆναι. 5 καὶ ἐφοβήϑησαν οἱ ναυτικοὶ καὶ ἀνε- 5
βόησαν ἕκαστος πρὸς τὸν ϑεὸν αὐτοῦ, καὶ ἐκβολὴν ἐποιήσαντο τῶν σκευῶν
τῶν ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὴν ϑάλασσαν τοῦ κουφισϑῆναι ἀπ' αὐτῶν· Ἰωνᾶς δὲ
κατέβη εἰς τὴν κοίλην τοῦ πλοίου, καὶ ἐκάϑευδε καὶ ἔρεγχε. 6 καὶ προσῆλϑε 6
πρὸς αὐτὸν ὁ πρωρεὺς καὶ εἶπεν αὐτῷ Τί σὺ ῥέγχεις; ἀνάστα καὶ ἐπικαλοῦ
τὸν ϑεόν σου, ὅπως διασώσῃ ὁ ϑεὸς ἡμᾶς καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεϑα. 7 καὶ εἶ- 7
πεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ Δεῦτε βάλωμεν κλήρους καὶ ἐπιγνῶμεν
τίνος ἕνεκεν ἡ κακία αὕτη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. καὶ ἔβαλον κλήρους, καὶ ἔπεσεν ὁ

---

13. πονου αυτων ... αυτων, μηδε συνεπιϑη 14. μηδε στης ... διεκβ.
αυτων του εξολεϑρευσαι ... τους φευγ. εξ αυτων εν ... ed. rom. ϑλιψεως,
15. η ημερα του κυριου ... εστω σοι ... ανταποδωμα ... ανταποδωϑησε-
ται 16. δια τουτο ον 17. η σωτηρια 18. εκκαυϑησεται ... πυρφορος εν
τω 19. βενιαμειν 20. και κληρονομησουσιν 21. ανδρες σεσωσμενοι εξ
Subscriptio: αβδιου ε

Inscriptio: ιωνας ς
I. 2. πορευου εις την νινευη 2. ϑαρσεις bis ... απο προσωπου ..
ενεβη ... εις ϑαρσεις μετ αυτων 4. πνευμα εις την ... του διαλυϑηναι
5. εβοων ... ϑεον αυτων 6. ειπ. προς αυτον ... ει πως pro οπως

8 κλῆρος ἐπὶ Ἰωνᾶν. [8] καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν Ἀπάγγειλον ἡμῖν τίς σου ἡ ἐργα-
σία ἐστί, καὶ πόθεν ἔρχῃ, καὶ ἐκ ποίας χώρας καὶ ἐκ ποίου λαοῦ εἶ σύ;
9 [9] καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς Δοῦλος κυρίου εἰμὶ ἐγώ, καὶ τὸν κύριον θεὸν τοῦ
10 οὐρανοῦ ἐγὼ σέβομαι, ὃς ἐποίησε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν. [10] καὶ ἐφο-
βήθησαν οἱ ἄνδρες φόβον μέγαν καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν Τί τοῦτο ἐποίησας;
διότι ἔγνωσαν οἱ ἄνδρες ὅτι ἐκ προςώπου κυρίου ἦν φεύγων, ὅτι ἀπήγγειλεν
11 αὐτοῖς. [11] καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν Τί ποιήσομέν σοι καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα
12 ἀφ' ἡμῶν; ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξήγειρε μᾶλλον κλύδωνα. [12] καὶ
εἶπεν Ἰωνᾶς πρὸς αὐτούς Ἄρατέ με καὶ ἐμβάλετέ με εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ
κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ὑμῶν· διότι ἔγνωκα ἐγὼ ὅτι δι' ἐμὲ ὁ κλύδων ὁ
13 μέγας οὗτος ἐφ' ὑμᾶς ἐστί. [13] καὶ παρεβιάζοντο οἱ ἄνδρες τοῦ ἐπιστρέψαι
πρὸς τὴν γῆν, καὶ οὐκ ἠδύναντο, ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξηγείρετο
14 μᾶλλον ἐπ' αὐτούς. [14] καὶ ἀνεβόησαν πρὸς κύριον καὶ εἶπαν Μηδαμῶς κύριε·
μὴ ἀπολώμεθα ἕνεκεν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου τούτου, καὶ μὴ δῷς ἐφ'
15 ἡμᾶς αἷμα δίκαιον, διότι σὺ κύριε ὃν τρόπον ἐβούλου πεποίηκας. [15] καὶ ἔλα-
βον τὸν Ἰωνᾶν καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔστη ἡ θάλασσα
16 ἐκ τοῦ σάλου αὐτῆς. [16] καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβῳ μεγάλῳ τὸν κύριον,
καὶ ἔθυσαν θυσίαν τῷ κυρίῳ καὶ ηὔξαντο τὰς εὐχάς.

II.

Καὶ προσέταξε κύριος κήτει μεγάλῳ καταπιεῖν τὸν Ἰωνᾶν· καὶ ἦν Ἰω-* Mt. 12,
2 νᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. [2] καὶ προςηύ- 40. * Lc. 11,
3 ξατο Ἰωνᾶς πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ κήτους, [3] καὶ 29 sq.
εἶπεν Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς κύριον τὸν θεόν μου, καὶ εἰςήκουσέ μου
4 ἐκ κοιλίας ᾅδου κραυγῆς μου ἤκουσας φωνῆς μου· [4] ἀπέῤῥιψάς με εἰς βάθη
καρδίας θαλάσσης, καὶ ποταμοὶ ἐκύκλωσάν με, πάντες οἱ μετεωρισμοί σου
5 καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμὲ διῆλθον. [5] καὶ ἐγὼ εἶπα Ἀπῶσμαι ἐξ ὀφθαλ-
μῶν σου· ἄρα προςθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι με πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου;
6 [6] περιεχύθη μοι ὕδωρ ἕως ψυχῆς, ἄβυσσος ἐκύκλωσέ με ἐσχάτη, ἔδυ ἡ κε-
7 φαλή μου εἰς σχισμὰς ὀρέων, [7] κατέβην εἰς γῆν ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτο-
8 χοι αἰώνιοι· καὶ ἀναβήτω φθορὰ ζωῆς μου, κύριε ὁ θεός μου. [8] ἐν τῷ
ἐκλείπειν ἀπ' ἐμοῦ τὴν ψυχήν μου τοῦ κυρίου ἐμνήσθην, καὶ ἔλθοι πρὸς σὲ
9 ἡ προςευχή μου εἰς ναὸν τὸν ἅγιόν σου. [9] φυλασσόμενοι μάταια καὶ ψευδῆ
10 ἔλεος αὐτῶν ἐγκατέλιπον. [10] ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως καὶ ἐξομολογή-
11 σεως θύσω σοι, ὅσα ηὐξάμην ἀποδώσω σοι σωτηρίου τῷ κυρίῳ. [11] καὶ
προςετάγη ἀπὸ κυρίου τῷ κήτει, καὶ ἐξέβαλε τὸν Ἰωνᾶν ἐπὶ τὴν ξηράν.

III.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν ἐκ δευτέρου λέγων [2] Ἀνάστηθι
πορεύθητι εἰς Νινευὴ τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ κατὰ
3 τὸ κήρυγμα τὸ ἔμπροσθεν ὃ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς σέ. [3] καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς καὶ
ἐπορεύθη εἰς Νινευή, καθὰ ἐλάλησε κύριος· ἡ δὲ Νινευὴ ἦν πόλις μεγάλη
4 τῷ θεῷ, ὡςεὶ πορείας ὁδοῦ τριῶν ἡμερῶν. [4] καὶ ἤρξατο Ἰωνᾶς τοῦ εἰςελθεῖν

---

8. ειπαν ... Απαγγ. ημ. τινος ενεκεν η κακια αυτη εστιν εν ημιν· τις σου 9. εγω ειμι 11. Τι σοι ποιησωμεν ... επωρυετο (?) 12. om με sec. 13. εδυναντο ... επωρυετο (?) 14. οτι συ 15. ενεβαλον ... σαλους αυτης (? σαλου εαυτης?) 16. om τας II. 3. ante Εβοησα add ωδη ... ed. rom. εισηκ. μου cum εκ κ. αδ. κρ. μου conjg., non item cod. alex. 4. με εκυκλωσαν 5. καγω ... om με 7. εκ φθορας η ζωη μου 8. την ψυχ. μ. απ εμου ... om τον 9. εγκατελειπον 10. αποδωσω εις σωτηριον μου τω κυριω 11. om απο κυριου III. 2. Αν. και πορ. 3. καθως ... πορειας ο. ημερ. τρ. 4. του εισπορευεσθαι

εἰς τὴν πόλιν ὡςεὶ πορείαν ἡμέρας μιᾶς, καὶ ἐκήρυξε καὶ εἶπεν "Ετι τρεῖς
*Mt. 12, ἡμέραι καὶ Νινευὴ καταστραφήσεται. [5]καὶ ἐπίστευσαν οἱ ἄνδρες Νινευὴ τῷ 5
41. ϑεῷ, καὶ ἐκήρυξαν νηστείαν, καὶ ἐνεδύσαντο σάκκους ἀπὸ μεγάλου αὐτῶν
*Lc. 11, 32. ἕως μικροῦ αὐτῶν. [6]καὶ ἤγγισεν ὁ λόγος πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Νινευή· καὶ 6
ἐξανέστη ἀπὸ τοῦ ϑρόνου αὐτοῦ, καὶ περιείλατο τὴν στολὴν αὐτοῦ ἀφ' ἑαυ-
τοῦ καὶ περιεβάλετο σάκκον, καὶ ἐκάϑισεν ἐπὶ σποδοῦ. [7]καὶ ἐκηρύχϑη καὶ 7
ἐῤῥέϑη ἐν τῇ Νινευῇ παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ παρὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ
λέγων Οἱ ἄνϑρωποι καὶ τὰ κτήνη καὶ οἱ βόες καὶ τὰ πρόβατα μὴ γευσά-
σϑωσαν μηδὲ νεμέσϑωσαν μηδὲ ὕδωρ πιέτωσαν. [8]καὶ περιεβάλλοντο σάκκους 8
οἱ ἄνϑρωποι καὶ τὰ κτήνη, καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν ϑεὸν ἐκτενῶς· καὶ ἀπέ-
στρεψαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς καὶ ἀπὸ τῆς ἀδικίας τῆς
ἐν χερσὶν αὐτῶν, λέγοντες [9]Τίς οἶδεν εἰ μετανοήσει ὁ ϑεὸς καὶ ἀποστρέψει 9
ἐξ ὀργῆς ϑυμοῦ αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεϑα. [10]καὶ εἶδεν ὁ ϑεὸς τὰ ἔργα 10
αὐτῶν, ὅτι ἀπέστρεψαν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν· καὶ μετενόησεν
ὁ ϑεὸς ἐπὶ τῇ κακίᾳ ᾗ ἐλάλησε τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐποίησε.

IV.

Καὶ ἐλυπήϑη Ἰωνᾶς λύπην μεγάλην, καὶ συνεχύϑη· [2]καὶ προςεύξατο 2
πρὸς κύριον καὶ εἶπεν Κύριε, οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι μου, ἔτι ὄντος μου ἐν τῇ
γῇ μου; διὰ τοῦτο προέφϑασα τοῦ φυγεῖν εἰς Θαρσίς, διότι ἔγνων ὅτι σὺ
ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων, μακρόϑυμος καὶ πολυέλεος καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς
κακίαις. [3]καὶ νῦν δέσποτα κύριε λάβε τὴν ψυχήν μου ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι καλὸν 3
τὸ ἀποϑανεῖν με ἢ ζῆν με. [4]καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰωνᾶν Εἰ σφόδρα λελύ- 4
πησαι σύ; [5]καὶ ἐξῆλϑεν Ἰωνᾶς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκάϑισεν ἀπέναντι τῆς 5
πόλεως· καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἐκεῖ σκηνὴν καὶ ἐκάϑητο ὑποκάτω αὐτῆς, ἕως
οὗ ἀπίδῃ τί ἔσται τῇ πόλει. [6]καὶ προςέταξε κύριος ὁ ϑεὸς κολοκύνϑῃ, καὶ 6
ἀνέβη ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ Ἰωνᾶ τοῦ εἶναι σκιὰν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ,
τοῦ σκιάζειν αὐτῷ ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτοῦ· καὶ ἐχάρη Ἰωνᾶς ἐπὶ τῇ κολο-
κύνϑῃ χαρὰν μεγάλην. [7]καὶ προςέταξεν ὁ ϑεὸς σκώληκι ἑωϑινῇ τῇ ἐπαύ- 7
ριον, καὶ ἐπάταξε τὴν κολόκυνϑαν, καὶ ἀπεξηράνϑη. [8]καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ 8
ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον καὶ προςέταξεν ὁ ϑεὸς πνεύματι καύσωνι συγκαίοντι,
καὶ ἐπάταξεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωνᾶ· καὶ ὠλιγοψύχησε καὶ
ἀπελέγετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ εἶπε Καλόν μοι ἀποϑανεῖν με ἢ ζῆν. [9]καὶ 9
εἶπεν ὁ ϑεὸς πρὸς Ἰωνᾶν Εἰ σφόδρα λελύπησαι σὺ ἐπὶ τῇ κολοκύνϑῃ; καὶ
εἶπε Σφόδρα λελύπημαι ἐγὼ ἕως ϑανάτου. [10]καὶ εἶπε κύριος Σὺ ἐφείσω 10
ὑπὲρ τῆς κολοκύνϑης, ὑπὲρ ἧς οὐκ ἐκακοπάϑησας ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲ ἐξέ-
ϑρεψας αὐτήν, ἣ ἐγενήϑη ὑπὸ νύκτα καὶ ὑπὸ νύκτα ἀπώλετο. [11]ἐγὼ δὲ 11
οὐ φείσομαι ὑπὲρ Νινευὴ τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἐν ᾗ κατοικοῦσι πλείους
ἢ δώδεκα μυριάδες ἀνϑρώπων, οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν δεξιὰν αὐτῶν ἢ ἀρι-
στερὰν αὐτῶν, καὶ κτήνη πολλά;

---

4. ωςει πoριας οδου ημ. μ. 5. απο μικρου εως μεγαλου αυτων 7. μη γενεσϑωσαν μηϑεν μηδε 8. περιεβαλοντο ... απεστρεψεν ... οδου αυτου 10. επι τα κακα α IV. 2. προςηυξατο ... Ω κυριε ... μου ους ελαλησα, ετι ... ϑαρσεις 5. εκει σκηνην εαυτω ... υπ. αυτης εν σκια εως ου αφειδη 6. κολοκυντη bis ... ανεβη υπερ κεφαλης ιωνα 7. κυριος ο ϑεος ... κολοκυνταν 8. κυριος ο ϑεος πν. καυσωνος ... κεφαλην ιωνα ... το αποϑανειν ... ed. rom. ζειν (sed corr. calamo ζην) 9. κυριος ο ϑεος ... κολοκυντη 10. κολοκυντης ... επ αυτης, και ουκ ... η υπο ν. εγεν. 11. om της μεγαλης ... ουδε αριστεραν

Subscriptio: ιωνας προφητης ς

Ν Α Ο Υ Μ.

I.

2 Λῆμμα Νινευή, βιβλίον ὁράσεως Ναοὺμ τοῦ Ἐλκεσαίου. [2]ϑεὸς ζηλω-
τὴς καὶ ἐκδικῶν κύριος, ἐκδικῶν κύριος μετὰ ϑυμοῦ, ἐκδικῶν κύριος τοὺς
3 ὑπεναντίους αὐτοῦ, καὶ ἐξαίρων αὐτὸς τοὺς ἐχϑροὺς αὐτοῦ. [3]κύριος μακρό-
ϑυμος, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ ἀϑῷον οὐκ ἀϑωώσει κύριος· ἐν
συντελείᾳ καὶ ἐν συσσεισμῷ ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, καὶ νεφέλαι κονιορτὸς ποδῶν
4 αὐτοῦ· [4]ἀπειλῶν ϑαλάσσῃ καὶ ξηραίνων αὐτήν, καὶ πάντας τοὺς ποταμοὺς
ἐξερημῶν. ὠλιγώϑη ἡ Βασανῖτις καὶ ὁ Κάρμηλος, καὶ τὰ ἐξανϑοῦντα τοῦ
5 Λιβάνου ἐξέλιπε· [5]τὰ ὄρη ἐσείσϑησαν ἀπ᾽ αὐτοῦ, καὶ οἱ βουνοὶ ἐσαλεύ-
ϑησαν· καὶ ἀνεστάλη ἡ γῆ ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ ἡ σύμπασα, καὶ πάντες
6 οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. [6]ἀπὸ προςώπου ὀργῆς αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται;
καὶ τίς ἀντιστήσεται ἐν ὀργῇ ϑυμοῦ αὐτοῦ; ὁ ϑυμὸς αὐτοῦ τήκει ἀρχάς,
7 καὶ αἱ πέτραι διεϑρύβησαν ἀπ᾽ αὐτοῦ. [7]χρηστὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν
8 αὐτὸν ἐν ἡμέρᾳ ϑλίψεως, καὶ γινώσκων τοὺς εὐλαβουμένους αὐτόν. [8]καὶ ἐν
κατακλυσμῷ πορείας συντέλειαν ποιήσεται, τοὺς ἐπεγειρομένους καὶ τοὺς
9 ἐχϑροὺς αὐτοῦ διώξεται σκότος. [9]τί λογίζεσϑε ἐπὶ τὸν κύριον; συντέλειαν
10 αὐτὸς ποιήσεται, οὐκ ἐκδικήσει δὶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν ϑλίψει· [10]ὅτι ἕως ϑεμε-
λίου αὐτοῦ χερσωϑήσεται, καὶ ὡς σμῖλαξ περιπλεκομένη βρωϑήσεται, καὶ
11 ὡς καλάμη ξηρασίας μεστή. [11]ἐκ σοῦ ἐξελεύσεται λογισμὸς κατὰ τοῦ κυρίου
12 πονηρά, βουλευόμενος ἐναντία. [12]τάδε λέγει κύριος κατάρχων ὑδάτων πολ-
λῶν Καὶ οὕτως διασταλήσονται, καὶ ἡ ἀκοή σου οὐκ ἐνακουσϑήσεται ἔτι.
13 [13]καὶ νῦν συντρίψω τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ τοὺς δεσμοὺς διαῤῥήξω·
14 [14]καὶ ἐντελεῖται περὶ σοῦ κύριος, οὐ σπαρήσεται ἐκ τοῦ ὀνόματός σου ἔτι·
ἐξ οἴκου ϑεοῦ σου ἐξολοϑρεύσω τὰ γλυπτά, καὶ χωνευτὰ ϑήσομαι ταφήν σου,
ὅτι ταχεῖς. (2, 1.) ἰδοὺ ἐπὶ τὰ ὄρη οἱ πόδες εὐαγγελιζομένου καὶ ἀπαγγέλ-
λοντος εἰρήνην· ἑόρταζε Ἰούδα τὰς ἑορτάς σου, ἀπόδος τὰς εὐχάς σου, διότι
οὐ μὴ προςϑήσωσιν ἔτι τοῦ διελϑεῖν διὰ σοῦ εἰς παλαίωσιν.

II.

2 Συντετέλεσται, ἐξῆρται· [2]ἀνέβη ἐμφυσῶν εἰς πρόςωπόν σου, ἐξαιρούμε-
νος ἐκ ϑλίψεως. σκόπευσον ὁδόν, κράτησον ὀσφύος, ἄνδρισαι τῇ ἰσχύϊ σφόδρα·
3 [3]διότι ἀπέστρεψε κύριος τὴν ὕβριν Ἰακὼβ καϑὼς ὕβριν τοῦ Ἰσραήλ, διότι
4 ἐκτινάσσοντες ἐξετίναξαν αὐτοὺς καὶ τὰ κλήματα αὐτῶν διέφϑειραν. [4]ὅπλα
δυναστείας αὐτῶν ἐξ ἀνϑρώπων, ἄνδρας δυνατοὺς ἐμπαίζοντας ἐν πυρί· αἱ
ἡνίαι τῶν ἁρμάτων αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἑτοιμασίας αὐτοῦ, καὶ οἱ ἱππεῖς ϑορυ-
5 βηϑήσονται [5]ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ συγχυϑήσονται τὰ ἅρματα καὶ συμπλακή-
σονται ἐν ταῖς πλατείαις· ἡ ὅρασις αὐτῶν ὡς λαμπάδες πυρὸς καὶ ὡς ἀστραπαὶ
6 διατρέχουσαι. [6]καὶ μνησϑήσονται οἱ μεγιστᾶνες αὐτῶν, καὶ φεύξονται ἡμέρας

Inscriptio: ναουμ ζ

I. 2. om εκδικων κυριος ante μετα ϑυμου 3. αϑοων (sic) ουκ αϑωωσει· κυριος εν (sic distincta) ... συνσισμω 4. εξελειπεν 5. συνπασα 10. ϑεμελιου αυτων χερσωϑησονται· και ως μιλαξ 11. πονηρα λογιζομενος ποιησει (*ποιησεται) εναντια 13. δεσμους σου 14. υπερ σου ... και εξ οικου ϑ. σ. εξολεϑρευσω τα γλ. σου ... ed. rom. χωνευτα, ϑησομαι ... οτι ταχεις cum ιδου επι conjg. 2, 1. ου μη προςϑωσιν ετι ... om δια σου II. 2. εξερουμενος σε ... ισχυι σου 5. *συγχυνϑησονται

καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῶν, καὶ σπεύσουσιν ἐπὶ τὰ τείχη αὐτῆς
καὶ ἑτοιμάσουσι τὰς προφυλακὰς αὐτῶν. πύλαι τῶν πόλεων διηνοίχθησαν,
καὶ τὰ βασίλεια διέπεσε, [7] καὶ ἡ ὑπόστασις ἀπεκαλύφθη· καὶ αὕτη ἀνέβαινε, 7
καὶ αἱ δοῦλαι αὐτῆς ἤγοντο καθὼς περιστεραὶ φθεγγόμεναι ἐν καρδίαις αὐ-
τῶν. [8] καὶ Νινευὴ ὡς κολυμβήθρα ὕδατος τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ φεύ- 8
γοντες οὐκ ἔστησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐπιβλέπων. [9] διήρπαζον τὸ ἀργύριον, διήρ- 9
παζον τὸ χρυσίον, καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῦ κόσμου αὐτῆς· βεβάρυνται ἐπὶ πάντα
τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτῆς. [10] ἐκτιναγμὸς καὶ ἀνατιναγμός, καὶ ἐκβρασμὸς 10
καὶ καρδίας θραυσμός, καὶ ὑπόλυσις γονάτων καὶ ὠδῖνες ἐπὶ πᾶσαν ὀσφύν,
καὶ τὸ πρόςωπον πάντων ὡς πρόςκαυμα χύτρας. [11] ποῦ ἐστι τὸ κατοικητή- 11
ριον τῶν λεόντων, καὶ ἡ νομὴ ἡ οὖσα τοῖς σκύμνοις; ποῦ ἐπορεύθη λέων
τοῦ εἰςελθεῖν ἐκεῖ σκύμνον λέοντος, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν; [12] λέων ἥρπασε 12
τὰ ἱκανὰ τοῖς σκύμνοις αὐτοῦ καὶ ἀπέπνιξε τοῖς λέουσιν αὐτοῦ, καὶ ἔπλησε
θήρας νοσσιὰν αὐτοῦ καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἁρπαγῆς. [13] ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ 13
σέ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ἐκκαύσω ἐν καπνῷ πλῆθός σου, καὶ τοὺς
λέοντάς σου καταφάγεται ῥομφαία, καὶ ἐξολοθρεύσω ἐκ τῆς γῆς τὴν θήραν
σου, καὶ οὐ μὴ ἀκουσθῇ οὐκ ἔτι τὰ ἔργα σου.

III.

Ὦ πόλις αἱμάτων, ὅλη ψευδής, ἀδικίας πλήρης, οὐ ψηλαφηθήσεται θήρα.
[2] φωνὴ μαστίγων καὶ φωνὴ σεισμοῦ τροχῶν, καὶ ἵππου διώκοντος καὶ ἅρ- 2
ματος ἀναβράσσοντος, [3] καὶ ἱππέως ἀναβαίνοντος καὶ στιλβούσης ῥομφαίας 3
καὶ ἐξαστραπτόντων ὅπλων, καὶ πλήθους τραυματιῶν καὶ βαρείας πτώσεως,
καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῖς ἔθνεσιν αὐτῆς· καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τοῖς σώμασιν
αὐτῶν ἀπὸ πλήθους πορνείας. [4] πόρνη καλὴ καὶ ἐπίχαρις, ἡγουμένη φαρμά- 4
κων, ἡ πωλοῦσα ἔθνη ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς καὶ λαοὺς ἐν τοῖς φαρμάκοις αὐ-
τῆς. [5] ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, καὶ ἀποκαλύψω 5
τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόςωπόν σου, καὶ δείξω ἔθνεσι τὴν αἰσχύνην σου καὶ
βασιλείαις τὴν ἀτιμίαν σου· [6] καὶ ἐπιῤῥίψω ἐπὶ σὲ βδελυγμὸν κατὰ τὰς ἀκα- 6
θαρσίας σου, καὶ θήσομαί σε εἰς παράδειγμα· [7] καὶ ἔσται πᾶς ὁ ὁρῶν σε 7
καταβήσεται ἀπὸ σοῦ καὶ ἐρεῖ Δειλαία Νινευή· τίς στενάξει αὐτήν; πόθεν
ζητήσω παράκλησιν αὐτῇ; [8] ἑτοιμάσαι μερίδα, ἁρμόσαι χορδήν, ἑτοιμάσαι 8
μερίδα Ἀμμών, ἡ κατοικοῦσα ἐν ποταμοῖς· ὕδωρ κύκλῳ αὐτῆς, ἧς ἡ ἀρχὴ
θάλασσα καὶ ὕδωρ τὰ τείχη αὐτῆς· [9] καὶ Αἰθιοπία ἰσχὺς αὐτῆς καὶ Αἴγυπτος, 9
καὶ οὐκ ἔστι πέρας τῆς φυγῆς, καὶ Λίβυες ἐγένοντο βοηθοὶ αὐτῆς· [10] καὶ 10
αὐτὴ εἰς μετοικεσίαν πορεύσεται αἰχμάλωτος, καὶ τὰ νήπια αὐτῆς ἐδαφιοῦ-
σιν ἐπ' ἀρχὰς πασῶν τῶν ὁδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔνδοξα αὐτῆς βα-
λοῦσι κλήρους, καὶ πάντες οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς δεθήσονται χειροπέδαις. [11] καὶ 11
σὺ μεθυσθήσῃ καὶ ἔσῃ ὑπερεωραμένη, καὶ σὺ ζητήσεις σεαυτῇ στάσιν ἐξ
ἐχθρῶν. [12] πάντα τὰ ὀχυρώματά σου συκαῖ σκοποὺς ἔχουσαι· ἐὰν σαλευθῶσι, 12
πεσοῦνται εἰς στόμα ἔσθοντος. [13] ἰδοὺ ὁ λαός σου ὡς γυναῖκες ἐν σοί· τοῖς 13
ἐχθροῖς σου ἀνοιγόμεναι ἀνοιχθήσονται πύλαι τῆς γῆς σου, καταφάγεται πῦρ

---

6. εν ταις πορειαις αυτων ... om αυτης ... διεπεσαν 7. αναιβεννεν ... εν ταις καρδ. αυτ. 8. ην κολυμβ. υδατος, τειχη υδατα αυτης ... ο βλεπων 9. υπερ παντα 10. εκβραγμος 11. εν τοις σκυμνοις· ου επορευθη ... σκυμνος λεοντος 13. κυριος ο παντοκρατωρ ... εξολεθρευσω ... και ουκετι ου μη ακουσθη III. 1. πληρ. αδικιας 4. επιχαρης ... φυλας pro λαους 5. επι προσωπον σου ... εθνεσιν τ. ασχημοσυνην σ. 6. επιριψω 7. στεναξει απο σου· ποθ. ζητ. παρακλησις αυτη 8. ης η αρχη αυτης 9. η ισχυς αυτης ... ουχ εσται περ. τ. φυγ. σου 11. και γε συ 12. και πεσουνται 13. και καταφανεται

14 τοὺς μοχλούς σου. [14] ὕδωρ περιοχῆς ἐπίσπασαι σεαυτῇ, καὶ κατακράτησον
τῶν ὀχυρωμάτων σου· ἔμβηθι εἰς πηλὸν καὶ συμπατήθητι ἐν ἀχύροις, κατα-
15 κράτησον ὑπὲρ πλίνθον· [15] ἐκεῖ καταφάγεταί σε πῦρ, ἐξολοθρεύσει σε ῥομ-
16 φαία, καταφάγεταί σε ὡς ἀκρίς, καὶ βαρυνθήσῃ ὡς βροῦχος. [16] ἐπλήθυνας
τὰς ἐμπορίας σου ὑπὲρ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ· βροῦχος ὥρμησε, καὶ ἐξεπε-
17 τάσθη. [17] ἐξήλατο ὡς ἀττέλεβος ὁ συμμικτός σου, ὡς ἀκρὶς ἐπιβεβηκυῖα ἐπὶ
φραγμὸν ἐν ἡμέρᾳ πάγους· ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ ἀφήλατο, καὶ οὐκ ἔγνω
18 τὸν τόπον αὐτῆς. οὐαὶ αὐτοῖς. [18] ἐνύσταξαν οἱ ποιμένες σου, βασιλεὺς Ἀσσύ-
ριος ἐκοίμισε τοὺς δυνάστας σου· ἀπῆρεν ὁ λαός σου ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ οὐκ
19 ἦν ὁ ἐκδεχόμενος. [19] οὐκ ἔστιν ἴασις τῇ συντριβῇ σου, ἐφλέγμανεν ἡ πληγή
σου· πάντες οἱ ἀκούοντες τὴν ἀγγελίαν σου κροτήσουσι χεῖρας ἐπὶ σέ· διότι
ἐπὶ τίνα οὐκ ἐπῆλθεν ἡ κακία σου διὰ παντός;

ΑΜΒΑΚΟΥΜ.

I.

2 Τὸ λῆμμα ὃ εἶδεν Ἀμβακοὺμ ὁ προφήτης. [2] ἕως τίνος κύριε κεκράξομαι,
3 καὶ οὐ μὴ εἰσακούσεις; βοήσομαι πρὸς σὲ ἀδικούμενος, καὶ οὐ σώσεις; [3] ἵνα
τί ἔδειξάς μοι κόπους καὶ πόνους ἐπιβλέπειν, ταλαιπωρίαν καὶ ἀσέβειαν; ἐξ-
4 εναντίας μου γέγονε κρίσις, καὶ ὁ κριτὴς λαμβάνει· [4] διὰ τοῦτο διεσκέδασται
νόμος, καὶ οὐ διεξάγεται εἰς τέλος κρίμα, ὅτι ἀσεβὴς καταδυναστεύει τὸν
5 δίκαιον, ἕνεκεν τούτου ἐξελεύσεται τὸ κρίμα διεστραμμένον. [5] ἴδετε οἱ κατα-
φρονηταὶ καὶ ἐπιβλέψατε, καὶ θαυμάσατε θαυμάσια καὶ ἀφανίσθητε· διότι Act. 13, 41.
ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐάν τις
6 ἐκδιηγῆται. [6] διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς Χαλδαίους, τὸ ἔθνος τὸ πικρὸν
καὶ τὸ ταχινόν, τὸ πορευόμενον ἐπὶ τὰ πλάτη τῆς γῆς τοῦ κατακληρονομῆσαι
7 σκηνώματα οὐκ αὐτοῦ· [7] φοβερὸς καὶ ἐπιφανής ἐστιν, ἐξ αὐτοῦ τὸ κρίμα
8 αὐτοῦ ἔσται, καὶ τὸ λῆμμα αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται· [8] καὶ ἐξαλοῦνται
ὑπὲρ παρδάλεις οἱ ἵπποι αὐτοῦ, καὶ ὀξύτεροι ὑπὲρ τοὺς λύκους τῆς Ἀραβίας·
καὶ ἐξιππάσονται οἱ ἱππεῖς αὐτοῦ καὶ ὁρμήσουσι μακρόθεν, καὶ πετασθή-
9 σονται ὡς ἀετὸς πρόθυμος εἰς τὸ φαγεῖν. [9] συντέλεια εἰς ἀσεβεῖς ἥξει, ἀνθε-
στηκότας προςώποις αὐτῶν ἐξεναντίας, καὶ συνάξει ὡς ἄμμον αἰχμαλωσίαν.
10 [10] καὶ αὐτὸς ἐν βασιλεῦσιν ἐντρυφήσει καὶ τύραννοι παίγνια αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς
11 εἰς πᾶν ὀχύρωμα ἐμπαίξεται, καὶ βαλεῖ χῶμα καὶ κρατήσει αὐτοῦ. [11] τότε
μεταβαλεῖ τὸ πνεῦμα, καὶ διελεύσεται καὶ ἐξιλάσεται· αὕτη ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ
12 μου. [12] οὐχὶ σὺ ἀπ' ἀρχῆς κύριε ὁ θεὸς ὁ ἅγιός μου; καὶ οὐ μὴ ἀποθάνω-
μεν. κύριε εἰς κρίμα τέταχας αὐτό, καὶ ἔπλασέ με τοῦ ἐλέγχειν παιδείαν αὐτοῦ.

---

14. σεαυτη, κατακρατησον ... συνπατει εν αχυροις 15. εξολεθρευσει ... και καταφαγεται 17. αττελαβος ... εν ημεραις παγου ... ουαι ουαι αυτοις 19. ακουσαντες ... χειρα

Subscriptio: ναουμ ζ

Inscriptio: αμβακουμ η

I. 2. εισακουσης 3. μοι εδειξας ... επι ταλαιπωριαν 4. ο ασεβης 5. εκδιηγ. υμιν 6. οτι ιδου ε. εξεγ. εφ υμας τ. χαλδ. τους μαχητας, το εθν. το ταχινον και το πικρον ... επι το πλατος 9. επ ασεβεις 12. ο θεος μου ο αγ. μου ... επλασ. αυτον

[13]καθαρὸς ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ μὴ ὁρᾷν πονηρὰ καὶ ἐπιβλέπειν ἐπὶ πόνους 13
ὀδύνης· ἵνα τί ἐπιβλέπεις ἐπὶ καταφρονοῦντας; παρασιωπήσῃ ἐν τῷ κατα-
πίνειν ἀσεβῆ τὸν δίκαιον; [14]καὶ ποιήσεις τοὺς ἀνθρώπους ὡς τοὺς ἰχθύας 14
τῆς θαλάσσης, καὶ ὡς τὰ ἑρπετὰ τὰ οὐκ ἔχοντα ἡγούμενον; [15]συντέλειαν ἐν 15
ἀγκίστρῳ ἀνέσπασε, καὶ εἵλκυσεν αὐτὸν ἐν ἀμφιβλήστρῳ, καὶ συνήγαγεν αὐ-
τὸν ἐν ταῖς σαγήναις αὐτοῦ· [16]ἕνεκεν τούτου εὐφρανθήσεται καὶ χαρήσεται 16
ἡ καρδία αὐτοῦ· ἕνεκεν τούτου θύσει τῇ σαγήνῃ αὐτοῦ καὶ θυμιάσει τῷ ἀμ-
φιβλήστρῳ αὐτοῦ, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἐλίπανε μερίδα αὐτοῦ καὶ τὰ βρώματα αὐ-
τοῦ ἐκλεκτά· [17]διὰ τοῦτο ἀμφιβαλεῖ τὸ ἀμφίβληστρον αὐτοῦ, καὶ διὰ παντὸς 17
ἀποκτέννειν ἔθνη οὐ φείσεται.

II.

Ἐπὶ τῆς φυλακῆς μου στήσομαι καὶ ἐπιβήσομαι ἐπὶ πέτραν, καὶ ἀπο-
σκοπεύσω τοῦ ἰδεῖν τί λαλήσει ἐν ἐμοί, καὶ τί ἀποκριθῶ ἐπὶ τὸν ἔλεγχόν μου.
[2]καὶ ἀπεκρίθη πρὸς μὲ κύριος καὶ εἶπε Γράψον ὅρασιν καὶ σαφῶς εἰς πυξίον, 2
ὅπως διώκῃ ὁ ἀναγινώσκων αὐτά. [3]διότι ἔτι ὅρασις εἰς καιρόν, καὶ ἀνατε- 3
λεῖ εἰς πέρας καὶ οὐκ εἰς κενόν· ἐὰν ὑστερήσῃ, ὑπόμεινον αὐτόν, ὅτι ἐρχό-
He. 10, μενος ἥξει καὶ οὐ μὴ χρονίσῃ. [4]ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου 4
37. 38. ἐν αὐτῷ· ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεώς μου ζήσεται. [5]ὁ δὲ κατοιόμενος καὶ κατα- 5
Ro.1,17. Ga.3,11. φρονητής, ἀνὴρ ἀλαζών, οὐθὲν μὴ περάνῃ· ὃς ἐπλάτυνε καθὼς ᾅδης τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὗτος ὡς θάνατος οὐκ ἐμπιπλάμενος, καὶ ἐπισυνάξει ἐπ'
αὐτὸν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ εἰσδέξεται πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς λαούς. [6]οὐχὶ 6
ταῦτα πάντα κατ' αὐτοῦ παραβολὴν λήψονται καὶ πρόβλημα εἰς διήγησιν
αὐτοῦ; καὶ ἐροῦσιν Οὐαὶ ὁ πληθύνων ἑαυτῷ τὰ οὐκ ὄντα αὐτοῦ ἕως τίνος,
καὶ βαρύνων τὸν κλοιὸν αὐτοῦ στιβαρῶς. [7]ὅτι ἐξαίφνης ἀναστήσονται δά- 7
κνοντες αὐτόν, καὶ ἐκνήψουσιν οἱ ἐπίβουλοί σου, καὶ ἔσῃ εἰς διαρπαγὴν αὐ-
τοῖς. [8]διότι ἐσκύλευσας ἔθνη πολλά, σκυλεύσουσι πάντες οἱ ὑπολελειμμένοι 8
λαοί, δι' αἵματα ἀνθρώπων καὶ ἀσεβείας γῆς καὶ πόλεως καὶ πάντων τῶν
κατοικούντων αὐτήν. [9]ὢ ὁ πλεονεκτῶν πλεονεξίαν κακὴν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, τοῦ 9
τάξαι εἰς ὕψος νοσσιὰν αὐτοῦ, τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐκ χειρὸς κακῶν· [10]ἐβου- 10
λεύσω αἰσχύνην τῷ οἴκῳ σου, συνεπέρανας πολλοὺς λαούς, καὶ ἐξήμαρτεν ἡ
ψυχή σου· [11]διότι λίθος ἐκ τοίχου βοήσεται, καὶ κάνθαρος ἐκ ξύλου φθέγ- 11
ξεται αὐτά. [12]οὐαὶ ὁ οἰκοδομῶν πόλιν ἐν αἵμασι, καὶ ἑτοιμάζων πόλιν ἐν 12
ἀδικίαις. [13]οὐ ταῦτά ἐστι παρὰ κυρίου παντοκράτορος; καὶ ἐξέλιπον λαοὶ 13
ἱκανοὶ ἐν πυρί, καὶ ἔθνη πολλὰ ὠλιγοψύχησαν. [14]ὅτι ἐμπλησθήσεται ἡ γῆ 14
τοῦ γνῶναι τὴν δόξαν κυρίου, ὡς ὕδωρ κατακαλύψει αὐτούς. [15]ὢ ὁ ποτίζων 15
τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀνατροπῇ θολερᾷ, καὶ μεθύσκων ὅπως ἐπιβλέπῃ ἐπὶ τὰ
σπήλαια αὐτῶν. [16]πλησμονὴν ἀτιμίας ἐκ δόξης πίε καὶ σύ· καρδία σαλεύ- 16
θητι καὶ σείσθητι· ἐκύκλωσεν ἐπὶ σὲ ποτήριον δεξιᾶς κυρίου, καὶ συνήχθη
ἀτιμία ἐπὶ τὴν δόξαν σου. [17]διότι ἀσέβεια τοῦ Λιβάνου καλύψει σε, καὶ 17
ταλαιπωρία θηρίων πτοήσει σε, δι' αἵματα ἀνθρώπων καὶ ἀσεβείας γῆς
καὶ πόλεως καὶ πάντων τῶν κατοικούντων αὐτήν. [18]τί ὠφελεῖ γλυπτόν, τί 18
ἔγλυψαν αὐτό; ἔπλασεν αὐτὸ χώνευμα, φαντασίαν ψευδῆ, ὅτι πέποιθεν ὁ πλά-

---

13. ο οφθ. μου ... επι πονους ου δυνηση· εις τι 14. ερπετα ουκ 16. θυσει τω αμφιβληστρω αυτ. κ. θυμ. τη σαγηνη α. II. 2. κυριος προς με ... επι πυξιον 3. οτι ετι ... ες περας ... υστερησει 4. μου εκ πιστεως ζησ. 5. ο αδης ... επισυν. προς αυτον 6. παραβολην κατ αυτου λημψονται ... αυτω pro εαυτω ... αυτου· εως τινος· (sic dist.) 7. δαγνοντες 8. διοτι συ ... σκυλ. σε παντες οι υπολελιμμενοι ... ασεβειαν (9. εκπασθ.) 10. λαους πολλους 13. εξελειπον 14. και ενεπλησθη η συμπασα γη ... υδωρ πολυ 16. και συ cum seqq. conjg. 17. δια αιματα ... ασεβειαν ... αυτων pro αυτην 18. γλυπτον οτι εγλ. αυτο

19 σας ἐπὶ τὸ πλάσμα αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι εἴδωλα κωφά. [19] οὐαὶ ὁ λέγων τῷ
ξύλῳ Ἔκνηψον ἐξεγέρθητι, καὶ τῷ λίθῳ Ὑψώθητι· καὶ αὐτό ἐστι φαντασία,
τοῦτο δέ ἐστιν ἔλασμα χρυσίου καὶ ἀργυρίου, καὶ πᾶν πνεῦμα οὐκ ἔστιν ἐν
20 αὐτῷ. [20] ὁ δὲ κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ· εὐλαβείσθω ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ
πᾶσα ἡ γῆ.

III.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΑΜΒΑΚΟΥΜ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΜΕΤΑ ΩΔΗΣ.

1 2 [1] Κύριε, εἰςακήκοα τὴν ἀκοήν σου, καὶ ἐφοβήθην· [2] κατενόησα τὰ ἔργα
σου, καὶ ἐξέστην. ἐν μέσῳ δύο ζώων γνωσθήσῃ, ἐν τῷ ἐγγίζειν τὰ ἔτη ἐπι-
γνωσθήσῃ· ἐν τῷ παρεῖναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθήσῃ· ἐν τῷ ταραχθῆναι τὴν
3 ψυχήν μου ἐν ὀργῇ ἐλέους μνησθήσῃ. [3] ὁ θεὸς ἐκ Θαιμὰν ἥξει, καὶ ὁ ἅγιος
ἐξ ὄρους Φαρὰν κατασκίου δασέος. διάψαλμα. ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ
4 αὐτοῦ, καὶ αἰνέσεως αὐτοῦ πλήρης ἡ γῆ. [4] καὶ φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται·
5 κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἔθετο ἀγάπησιν κραταιὰν ἰσχύος αὐτοῦ. [5] πρὸ
προςώπου αὐτοῦ πορεύσεται λόγος καὶ ἐξελεύσεται εἰς πεδία· κατὰ πόδας
6 αὐτοῦ [6] ἔστη, καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ· ἐπέβλεψε, καὶ διετάκη ἔθνη, διεθρύβη τὰ
7 ὄρη βίᾳ, ἐτάκησαν βουνοὶ αἰώνιοι πορείας αἰωνίας αὐτοῦ. [7] ἀντὶ κόπων εἶδον
8 σκηνώματα Αἰθιόπων, πτοηθήσονται καὶ αἱ σκηναὶ γῆς Μαδιάμ. [8] μὴ ἐν πο-
ταμοῖς ὠργίσθης, κύριε; ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου; ἢ ἐν θαλάσσῃ τὸ ὅρ-
μημά σου; ὅτι ἐπιβήσῃ ἐπὶ τοὺς ἵππους σου, καὶ ἡ ἱππασία σου σωτηρία.
9 [9] ἐντείνων ἐνέτεινας τόξον σου ἐπὶ σκῆπτρα, λέγει κύριος. διάψαλμα. ποτα-
10 μῶν ῥαγήσεται γῆ, [10] ὄψονταί σε καὶ ὠδινήσουσι λαοί. σκορπίζων ὕδατα πο-
11 ρείας· ἔδωκεν ἡ ἄβυσσος φωνὴν αὐτῆς, ὕψος φαντασίας αὐτῆς. ἐπήρθη [11] ὁ
ἥλιος, καὶ ἡ σελήνη ἔστη ἐν τῇ τάξει αὐτῆς· εἰς φῶς βολίδες σου πορεύ-
12 σονται, εἰς φέγγος ἀστραπῆς ὅπλων σου. [12] ἐν ἀπειλῇ ὀλιγώσεις γῆν, καὶ ἐν
13 θυμῷ κατάξεις ἔθνη. [13] ἐξῆλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦ σου, τοῦ σῶσαι τὸν χρι-
στόν σου· βαλεῖς εἰς κεφαλὰς ἀνόμων θάνατον, ἐξήγειρας δεσμοὺς ἕως τρα-
14 χήλου. διάψαλμα. [14] διέκοψας ἐν ἐκστάσει κεφαλὰς δυναστῶν, σεισθήσονται
15 ἐν αὐτῇ· διανοίξουσι χαλινοὺς αὐτῶν ὡς ἔσθων πτωχὸς λάθρα. [15] καὶ ἐπιβι-
16 βᾷς εἰς θάλασσαν τοὺς ἵππους σου ταράσσοντας ὕδωρ πολύ. [16] ἐφυλαξάμην,
καὶ ἐπτοήθη ἡ κοιλία μου ἀπὸ φωνῆς προσευχῆς χειλέων μου, καὶ εἰςῆλθε
τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ μου, καὶ ὑποκάτωθέν μου ἐταράχθη ἡ ἕξις μου. ἀνα-
17 παύσομαι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως τοῦ ἀναβῆναι εἰς λαὸν παροικίας μου. [17] διότι
συκῆ οὐ καρποφορήσει, καὶ οὐκ ἔσται γεννήματα ἐν ταῖς ἀμπέλοις· ψεύσεται
ἔργον ἐλαίας, καὶ τὰ πεδία οὐ ποιήσει βρῶσιν· ἐξέλιπεν ἀπὸ βρώσεως πρό-
18 βατα, καὶ οὐχ ὑπάρχουσι βόες ἐπὶ φάτναις. [18] ἐγὼ δὲ ἐν τῷ κυρίῳ ἀγαλ-
19 λιάσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου. [19] κύριος ὁ θεὸς δύναμίς
μου, καὶ τάξει τοὺς πόδας μου εἰς συντέλειαν· ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἐπιβιβᾷ με
τοῦ νικῆσαι ἐν τῇ ᾠδῇ αὐτοῦ.

III. μετ ωδης 2. εμμεσω 3. δασεως 5. εξελευσ. εν πεδιλοις (sic) οι ποδες αυτου 6. ** και διεθρυβη ... πορειας αιωνιους 8. οργισθης 9. εντεινων εντενεις το τοξ. σ. επι τα σκ. 10. πορειας αυτου 11. etiam cod. alex. ο ηλιος cum επηρθη conjg. 12. εν απειλη σου ωλιγωσεις ... θυμω σου 13. τους χριστους σου· εβαλας 15. επεβιβασας 17. γενηματα ... εξελειπον ... φατναις εξιλασεως αυτων 18. επι τω κυριω 19. του νικησαι με

Subscriptio: αμβακουμ η

ΣΟΦΟΝΙΑΣ.

I.

Λόγος κυρίου ὃς ἐγενήθη πρὸς Σοφονίαν τὸν τοῦ Χουσὶ υἱὸν Γοδολίου
τοῦ Ἀμορίου τοῦ Ἐζεκίου ἐν ἡμέραις Ἰωσίου υἱοῦ Ἀμὼν βασιλέως Ἰούδα.
[2] ἐκλείψει ἐκλιπέτω ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, λέγει κύριος· [3] ἐκλιπέτω ἄν- 2 3
θρωπος καὶ κτήνη, ἐκλιπέτω τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ ἰχθύες τῆς
θαλάσσης· καὶ ἀσθενήσουσιν οἱ ἀσεβεῖς, καὶ ἐξαρῶ τοὺς ἀνόμους ἀπὸ προσώ-
που τῆς γῆς, λέγει κύριος. [4] καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ Ἰούδα καὶ ἐπὶ 4
πάντας τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐξαρῶ ἐκ τοῦ τόπου τούτου τὰ
ὀνόματα τῆς Βάαλ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων, [5] καὶ τοὺς προσκυνοῦντας 5
ἐπὶ τὰ δώματα τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας καὶ τοὺς
ὀμνύοντας κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν,
[6] καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας ἀπὸ τοῦ κυρίου, καὶ τοὺς μὴ ζητοῦντας τὸν κύριον, 6
καὶ τοὺς μὴ ἀντεχομένους τοῦ κυρίου. [7] εὐλαβεῖσθε ἀπὸ προσώπου κυρίου 7
τοῦ θεοῦ, διότι ἐγγὺς ἡμέρα τοῦ κυρίου, ὅτι ἡτοίμακε κύριος τὴν θυσίαν
αὐτοῦ καὶ ἡγίακε τοὺς κλητοὺς αὐτοῦ. [8] καὶ ἔσται ἐν ἡμέρᾳ θυσίας κυρίου 8
καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ ἐπὶ
πάντας τοὺς ἐνδεδυμένους ἐνδύματα ἀλλότρια· [9] καὶ ἐκδικήσω ἐμφανῶς ἐπὶ 9
τὰ πρόπυλα ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, τοὺς πληροῦντας τὸν οἶκον κυρίου θεοῦ
αὐτῶν ἀσεβείας καὶ δόλου. [10] καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, 10
φωνὴ κραυγῆς ἀπὸ πύλης ἀποκεντούντων, καὶ ὀλολυγμὸς ἀπὸ τῆς δευτέρας,
καὶ συντριμμὸς μέγας ἀπὸ τῶν βουνῶν. [11] θρηνήσατε οἱ κατοικοῦντες τὴν 11
κατακεκομμένην, ὅτι ὡμοιώθη πᾶς ὁ λαὸς Χαναάν, καὶ ἐξωλοθρεύθησαν
πάντες οἱ ἐπηρμένοι ἀργυρίῳ. [12] καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξερευνήσω 12
τὴν Ἱερουσαλὴμ μετὰ λύχνου, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς κατα-
φρονοῦντας ἐπὶ τὰ φυλάγματα αὐτῶν· οἱ δὲ λέγοντες ἐν ταῖς καρδίαις αὐ-
τῶν Οὐ μὴ ἀγαθοποιήσῃ κύριος οὐδὲ μὴ κακώσῃ, [13] καὶ ἔσται ἡ δύναμις 13
αὐτῶν εἰς διαρπαγήν, καὶ οἱ οἶκοι αὐτῶν εἰς ἀφανισμόν· καὶ οἰκοδομήσουσιν
οἰκίας καὶ οὐ μὴ κατοικήσουσιν ἐν αὐταῖς, καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶ-
νας καὶ οὐ μὴ πίωσι τὸν οἶνον αὐτῶν. [14] ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἡ μεγάλη, 14
ἐγγὺς καὶ ταχεῖα σφόδρα· φωνὴ ἡμέρας κυρίου πικρὰ καὶ σκληρὰ τέτακται.
[15] δυνατὴ ἡμέρα ὀργῆς, ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ἡμέρα θλίψεως καὶ ἀνάγκης, ἡμέρα 15
ἀωρίας καὶ ἀφανισμοῦ, ἡμέρα γνόφου καὶ σκότους, ἡμέρα νεφέλης καὶ ὁμί-
χλης, [16] ἡμέρα σάλπιγγος καὶ κραυγῆς ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς καὶ ἐπὶ 16
τὰς γωνίας τὰς ὑψηλάς. [17] καὶ ἐκθλίψω τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πορεύσονται ὡς 17
τυφλοί, ὅτι τῷ κυρίῳ ἐξήμαρτον· καὶ ἐκχεεῖ τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς χοῦν, καὶ
τὰς σάρκας αὐτῶν ὡς βόλβιτα· [18] καὶ τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐ- 18
τῶν οὐ μὴ δύνηται ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου. καὶ ἐν πυρὶ

Inscriptio: σοφονιας θ

I. 1. χουσει ... αμορειου ... αμως 2. εκλειπετω 3. εκλειπετω ... εκλειπετωσαν τα 5. στρατεια ... om και τους προσκ. κ. τ. ομν. κατα του κυριου 6. ζητησαντας 7. η ημερα ... ητοιμασεν ... αυτου, ηγιασεν 9. επι παντας εμφανως επι ... κυριου του θεου αυτ. ανομιας κ. δ. 10. εν εκεινη τη ημερα 11. χανααν, εξωλεθρευθησαν 12. εν εκεινη τη ημερα ... οι λεγοντες omissis εν τ. καρδ. αυτων ... ουδ ου μη κακωση 13. καταφυτευσωσιν 14. οτι εγγ. η ημερα κυριου 15. δυνατη· ημερα οργης η ημ. εκεινη· sic dist. ... om ημερα θλιψ. κ. αναγκης ... σκοτους και γνοφου 16. τας ισχυρας, επι τας

ζήλου αὐτοῦ καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ, διότι συντέλειαν καὶ σπουδὴν ποιήσει ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.

II.

2 Συνάχθητε καὶ συνδέθητε, τὸ ἔθνος τὸ ἀπαίδευτον, [2] πρὸ τοῦ γενέσθαι
ὑμᾶς ὡς ἄνθος παραπορευόμενον, πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ὀργὴν κυρίου,
3 πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ἡμέραν θυμοῦ κυρίου. [3] ζητήσατε τὸν κύριον πάν-
τες ταπεινοὶ γῆς, κρίμα ἐργάζεσθε καὶ δικαιοσύνην ζητήσατε, καὶ ἀποκρίνα-
4 σθε αὐτά, ὅπως σκεπασθῆτε ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου. [4] διότι Γάζα διηρπα-
σμένη ἔσται, καὶ Ἀσκάλων εἰς ἀφανισμόν, καὶ Ἄζωτος μεσημβρίας ἐκριφήσεται,
5 καὶ Ἀκκαρὼν ἐκριζωθήσεται. [5] οὐαὶ οἱ κατοικοῦντες τὸ σχοίνισμα τῆς θα-
λάσσης, πάροικοι Κρητῶν· λόγος κυρίου ἐφ' ὑμᾶς Χαναάν, γῆ ἀλλοφύλων,
6 καὶ ἀπολῶ ὑμᾶς ἐκ κατοικίας· [6] καὶ ἔσται Κρήτη νομὴ ποιμνίων καὶ μάνδρα
7 προβάτων, [7] καὶ ἔσται τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης τοῖς καταλοίποις οἴκου
Ἰούδα· ἐπ' αὐτοὺς νεμήσονται ἐν τοῖς οἴκοις Ἀσκάλωνος, δείλης καταλύσου-
σιν ἀπὸ προςώπου υἱῶν Ἰούδα, ὅτι ἐπέσκεπται αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν,
8 καὶ ἀποστρέψει τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν. [8] ἤκουσα ὀνειδισμοὺς Μωὰβ καὶ
κονδυλισμοὺς υἱῶν Ἀμμών, ἐν οἷς ὠνείδιζον τὸν λαόν μου καὶ ἐμεγαλύνοντο
9 ἐπὶ τὰ ὅριά μου. [9] διὰ τοῦτο ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς
Ἰσραήλ, διότι Μωὰβ ὡς Σόδομα ἔσται, καὶ υἱοὶ Ἀμμὼν ὡς Γόμοῤῥα, καὶ
Δαμασκὸς ἐκλελειμμένη ὡς θιμωνία ἅλωνος καὶ ἠφανισμένη εἰς τὸν αἰῶνα·
καὶ οἱ κατάλοιποι λαοῦ μου διαρπῶνται αὐτούς, καὶ οἱ κατάλοιποι ἔθνους
10 μου κληρονομήσουσιν αὐτούς. [10] αὕτη αὐτοῖς ἀντὶ τῆς ὕβρεως αὐτῶν, διότι
11 ὠνείδισαν καὶ ἐμεγαλύνθησαν ἐπὶ τὸν κύριον τὸν παντοκράτορα. [11] ἐπιφανή-
σεται κύριος ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐξολοθρεύσει πάντας τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τῆς
γῆς, καὶ προςκυνήσουσιν αὐτῷ ἕκαστος ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ νῆσοι
12 13 τῶν ἐθνῶν. [12] καὶ ὑμεῖς Αἰθίοπες τραυματίαι ῥομφαίας μού ἐστε· [13] καὶ ἐκ-
τενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ βοῤῥᾶν καὶ ἀπολεῖ τὸν Ἀσσύριον, καὶ θήσει τὴν
14 Νινευὴ εἰς ἀφανισμὸν ἄνυδρον ὡς ἔρημον· [14] καὶ νεμήσονται ἐν μέσῳ αὐτῆς
ποίμνια καὶ πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, καὶ χαμαιλέοντες καὶ ἐχῖνοι ἐν τοῖς
φατνώμασιν αὐτῆς κοιτασθήσονται, καὶ θηρία φωνήσει ἐν τοῖς διορύγμασιν
αὐτῆς καὶ κόρακες ἐν τοῖς πυλῶσιν αὐτῆς, διότι κέδρος τὸ ἀνάστημα αὐτῆς.

III.

(2, 15.) Αὕτη ἡ πόλις ἡ φαυλίστρια, ἡ κατοικοῦσα ἐπ' ἐλπίδι, ἡ λέγουσα
ἐν καρδίᾳ αὐτῆς Ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστι μετ' ἐμὲ ἔτι. πῶς ἐγενήθη εἰς ἀφα-
νισμόν, νομὴ θηρίων· πᾶς ὁ διαπορευόμενος δι' αὐτῆς συριεῖ καὶ κινήσει τὰς
1 2 χεῖρας αὐτοῦ. [1] ὦ ἡ ἐπιφανὴς καὶ ἀπολελυτρωμένη πόλις, ἡ περιστερά· [2] οὐκ
εἰςήκουσε φωνῆς, οὐκ ἐδέξατο παιδείαν, ἐπὶ τῷ κυρίῳ οὐκ ἐπεποίθει, καὶ
3 πρὸς τὸν θεὸν αὐτῆς οὐκ ἤγγισεν. [3] οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ἐν αὐτῇ ὡς λέοντες
ὠρυόμενοι· οἱ κριταὶ αὐτῆς ὡς λύκοι τῆς Ἀραβίας, οὐχ ὑπελίποντο εἰς τὸ
4 πρωΐ· [4] οἱ προφῆται αὐτῆς πνευματοφόροι ἄνδρες καταφρονηταί· ἱερεῖς αὐτῆς
5 βεβηλοῦσι τὰ ἅγια καὶ ἀσεβοῦσι νόμον. [5] ὁ δὲ κύριος δίκαιος ἐν μέσῳ αὐτῆς
καὶ οὐ μὴ ποιήσῃ ἄδικον· πρωὶ πρωὶ δώσει κρίμα αὐτοῦ εἰς φῶς, καὶ οὐκ
ἀπεκρύβη καὶ οὐκ ἔγνω ἀδικίαν ἐν ἀπαιτήσει, καὶ οὐκ εἰς νεῖκος ἀδικίαν.

II. 3. αποκρινεσθαι 4. εσται εις αφανισμον ... εκριζωθησεται, κ. ακκαρ. εκριφησεται 5. προς υμας χαναan 7. επ αυτου νεμησονται ... απεστρεψεν 9. και οι υιοι αμμων ... εκλελιμμενη ... και οι καταλοιπου (sic) του λαου μου 11. επιφανης εσται ... εξολεθρευσει ... τοπου αυτων 13. εκτενω τ. χ. μου 14. εμμεσω ... αυτης, κοραkες ... αναστεμα 15. παραπορευομενος III. 1. ed. rom. η περιστερα cum seqq. conjg., non item cod. alex. 2. παιδιαν ... επεποιθησεν 3. αραβειας ... υπελειποντο 4. οι ιερεις 5. εμμεσω... το κριμα αυτου και ουκ εις νικος αδικιαν

6 [6] ἐν διαφθορᾷ κατέσπασα ὑπερηφάνους, ἠφανίσθησαν γωνίαι αὐτῶν· ἐξερη-
μώσω τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τὸ παράπαν τοῦ μὴ διοδεύειν· ἐξέλιπον αἱ πόλεις
7 αὐτῶν παρὰ τὸ μηδένα ὑπάρχειν μηδὲ κατοικεῖν. [7] εἶπα, πλὴν φοβεῖσθέ με
καὶ δέξασθε παιδείαν, καὶ οὐ μὴ ἐξολοθρευθῆτε ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτῆς, πάντα
ὅσα ἐξεδίκησα ἐπ᾽ αὐτήν· ἑτοιμάζου ὄρθρισον, ἔφθαρται πᾶσα ἡ ἐπιφυλλὶς
8 αὐτῶν. [8] διὰ τοῦτο ὑπόμεινόν με, λέγει κύριος, εἰς ἡμέραν ἀναστάσεώς μου
εἰς μαρτύριον· διὸ τὸ κρίμα μου εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν τοῦ εἰςδέξασθαι βα-
σιλεῖς, τοῦ ἐκχέαι ἐπ᾽ αὐτοὺς πᾶσαν ὀργὴν θυμοῦ μου· διότι ἐν πυρὶ ζήλου
9 μου καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ. [9] ὅτι τότε μεταστρέψω ἐπὶ λαοὺς γλῶσσαν
εἰς γενεὰν αὐτῆς, τοῦ ἐπικαλεῖσθαι πάντας τὸ ὄνομα κυρίου, τοῦ δουλεύειν
10 αὐτῷ ὑπὸ ζυγὸν ἕνα. [10] ἐκ περάτων ποταμῶν Αἰθιοπίας προςδέξομαι ἐν διε-
11 σπαρμένοις μου, οἴσουσι θυσίας μοι. [11] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐ μὴ καται-
σχυνθῇς ἐκ πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων σου ὧν ἠσέβησας εἰς ἐμέ· ὅτι τότε
περιελῶ ἀπὸ σοῦ τὰ φαυλίσματα τῆς ὕβρεώς σου, καὶ οὐκ ἔτι μὴ προςθῇς
12 τοῦ μεγαλαυχῆσαι ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου. [12] καὶ ὑπολήψομαι ἐν σοὶ λαὸν
13 πραῢν καὶ ταπεινόν, καὶ εὐλαβηθήσονται ἀπὸ τοῦ ὀνόματος κυρίου [13] οἱ κα-
τάλοιποι τοῦ Ἰσραήλ, καὶ οὐ ποιήσουσιν ἀδικίαν καὶ οὐ λαλήσουσι μάταια,
καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν γλῶσσα δολία· διότι αὐτοὶ νεμή-
14 σονται καὶ κοιτασθήσονται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς. [14] χαῖρε θύ-
γατερ Σιών, κήρυσσε θύγατερ Ἱερουσαλήμ· εὐφραίνου καὶ κατατέρπου ἐξ
15 ὅλης τῆς καρδίας σου, θύγατερ Ἱερουσαλήμ. [15] περιεῖλε κύριος τὰ ἀδικήματά
σου, λελύτρωταί σε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου· βασιλεὺς Ἰσραὴλ κύριος ἐν μέσῳ
16 σου, οὐκ ὄψῃ κακὰ οὐκέτι. [16] ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐρεῖ κύριος τῇ Ἱερουσαλὴμ
17 Θάρσει Σιών, μὴ παρείσθωσαν αἱ χεῖρές σου. [17] κύριος ὁ θεός σου ἐν σοί,
ὁ δυνατὸς σώσει σε, ἐπάξει ἐπὶ σὲ εὐφροσύνην καὶ καινιεῖ σε ἐν τῇ ἀγα-
18 πήσει αὐτοῦ, καὶ εὐφρανθήσεται ἐπὶ σὲ ἐν τέρψει ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς. [18] καὶ
συνάξω τοὺς συντετριμμένους σου· οὐαὶ τίς ἔλαβεν ἐπ᾽ αὐτὴν ὀνειδισμόν.
19 [19] ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἐν σοὶ ἕνεκεν σοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγει κύριος, καὶ
σώσω τὴν ἐκπεπιεσμένην, καὶ τὴν ἀπωσμένην εἰςδέξομαι, καὶ θήσομαι αὐ-
20 τοὺς εἰς καύχημα καὶ ὀνομαστοὺς ἐν πάσῃ τῇ γῇ. [20] καὶ καταισχυνθήσονται
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὅταν καλῶς ὑμῖν ποιήσω, καὶ ἐν τῷ καιρῷ ὅταν εἰς-
δέξομαι ὑμᾶς· διότι δώσω ὑμᾶς ὀνομαστοὺς καὶ εἰς καύχημα ἐν πᾶσι τοῖς
λαοῖς τῆς γῆς, ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμαλωσίαν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν,
λέγει κύριος.

ΑΓΓΑΙΟΣ.

I.

Ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου λέγων Εἰπὸν πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλαθιὴλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ πρὸς Ἰησοῦν

6. εξελειπον ... δια το μηδενα 7. εξολεθρευθητε ... οσα εκδικησα (sic) ... διεφθαρται 8. διοτι το κριμα ... οτι εν πυρι του ζηλου 9. εις γενεας αυτων 10. om προςδεξ. εν διεσπ. μου 12. υπολειψομαι ... λαον πολυν και ταπεινον ... του κυριου 13. αδικιαν· ουδε μη λαλησουσι ... εν στοματι 15. βασιλευσει ο κυριος εμμεσω σου, και ουκ 17. δυνατος sine ὁ ... κενιει ... επι σοι εν 18. ονιδισμον επ αυτην 19. ενεκα 20. οταν εισδεχωμαι

Subscriptio: σοφονιας θ

Inscriptio: αγγαιος ι

I. 1. δαριου ... Ειπον δη ... σαλ. τον εκ φυλης

2 τὸν τοῦ Ἰωσεδὲκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν λέγων [2] Τάδε λέγει κύριος παντοκρά-
τωρ λέγων Ὁ λαὸς οὗτος λέγουσιν Οὐχ ἥκει ὁ καιρὸς τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν
3 οἶκον κυρίου. [3] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου λέ-
4 γων [4] Εἰ καιρὸς μὲν ὑμῖν ἐστι τοῦ οἰκεῖν ἐν οἴκοις ὑμῶν κοιλοστάθμοις, ὁ δὲ
5 οἶκος ἡμῶν ἐξηρήμωται; [5] καὶ νῦν τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Τάξατε
6 δὴ καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν· [6] ἐσπείρατε πολλὰ καὶ εἰςηνέγκατε
ὀλίγα, ἐφάγετε καὶ οὐκ εἰς πλησμονήν, ἐπίετε καὶ οὐκ εἰς μέθην, περιεβά-
λεσθε καὶ οὐκ ἐθερμάνθητε ἐν αὐτοῖς, καὶ ὁ τοὺς μισθοὺς συνάγων συνήγαγεν
7 εἰς δεσμὸν τετρυπημένον. [7] τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Θέσθε τὰς καρ-
8 δίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν· [8] ἀνάβητε εἰς τὸ ὄρος καὶ κόψατε ξύλα, οἰ-
κοδομήσατε τὸν οἶκον, καὶ εὐδοκήσω ἐν αὐτῷ καὶ ἐνδοξασθήσομαι, εἶπε
9 κύριος. [9] ἐπεβλέψατε εἰς πολλά, καὶ ἐγένετο ὀλίγα, καὶ εἰςηνέχθη εἰς τὸν οἶκον
καὶ ἐξεφύσησα αὐτά. διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἀνθ' ὧν ὁ
10 οἶκός μού ἐστιν ἔρημος, ὑμεῖς δὲ διώκετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, [10] διὰ
τοῦτο ἀνέξει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ δρόσου, καὶ ἡ γῆ ὑποστελεῖται τὰ ἐκφόρια αὐ-
11 τῆς· [11] καὶ ἐπάξω ῥομφαίαν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ ἐπὶ τὸν σῖτον
καὶ ἐπὶ τὸν οἶνον καὶ ἐπὶ τὸ ἔλαιον καὶ ὅσα ἐκφέρει ἡ γῆ, καὶ ἐπὶ τοὺς
ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πόνους τῶν χειρῶν αὐ-
12 τῶν. [12] καὶ ἤκουσε Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ Ἰησοῦς
ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ πάντες οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ τῆς
φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν καὶ τῶν λόγων τοῦ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου,
καθότι ἐξαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐφοβήθη
13 ὁ λαὸς ἀπὸ προσώπου κυρίου. [13] καὶ εἶπεν Ἀγγαῖος ἄγγελος κυρίου ἐν ἀγγέ-
14 λοις κυρίου τῷ λαῷ Ἐγώ εἰμι μεθ' ὑμῶν, λέγει κύριος. [14] καὶ ἐξήγειρε κύ-
ριος τὸ πνεῦμα Ζοροβάβελ τοῦ Σαλαθιὴλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ τὸ πνεῦμα
Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδὲκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου καὶ τὸ πνεῦμα τῶν καταλοίπων
παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ εἰςῆλθον καὶ ἐποίουν ἔργα ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντο-
κράτορος θεοῦ αὐτῶν.

II.

Τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἕκτου τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δα-
ρείου τοῦ βασιλέως τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ μιᾷ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἐλάλησε
2 κύριος ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου λέγων [2] Εἰπὸν δὴ πρὸς Ζοροβάβελ τὸν
τοῦ Σαλαθιὴλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ πρὸς Ἰησοῦν τοῦ Ἰωσεδὲκ τὸν ἱερέα τὸν
3 μέγαν καὶ πρὸς πάντας τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ λέγων [3] Τίς ἐξ ὑμῶν ὃς
εἶδε τὸν οἶκον τοῦτον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ τῇ ἔμπροσθεν; καὶ πῶς ὑμεῖς βλέ-
4 πετε αὐτὸν νῦν καθὼς οὐχ ὑπάρχοντα ἐνώπιον ὑμῶν; [4] καὶ νῦν κατίσχυε Ζο-
ροβάβελ, λέγει κύριος, καὶ κατίσχυε Ἰησοῦ ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας,
καὶ κατισχυέτω πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, λέγει κύριος, καὶ ποιεῖτε· διότι μεθ'
5 ὑμῶν ἐγώ εἰμι, λέγει κύριος ὁ παντοκράτωρ, [5] καὶ τὸ πνεῦμά μου ἐφέστηκεν
6 ἐν μέσῳ ὑμῶν. θαρσεῖτε, [6] διότι τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἔτι ἅπαξ He. 12,
7 ἐγὼ σείσω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν, [7] καὶ 26.
συσσείσω πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἥξει τὰ ἐκλεκτὰ πάντων τῶν ἐθνῶν· καὶ πλήσω
8 τὸν οἶκον τοῦτον δόξης, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [8] ἐμὸν τὸ ἀργύριον καὶ

---

2. Ουχ ηκει 4. υμιν μεν εστιν ... om υμων ... ο δε οικ. ουτος εξερημωται 5. τας καρδιας υμων 6. ab initio add διοτι ταδε λεγει κυριος παντοκρατωρ ... ed. rom. εισενεγκατε ... *ες μεθην 8. επι το ορος ... και οικοδομησατε 9. εγενοντο 12. ο εκ φυλης ... των λογων αγγαιου 13. om εν αγγελοις κυριου 14. τα εργα II. 1. δαριου ... τω εβδομω μηνι 2. τον του ιωσεδεκ 3. ος οιδεν 4. ιησους του ιωσεδεκ (?) ... εγω μεθ υμων ... κυριος παντοκρ. 5. εμμεσω 7. συνσεισω ... πληρωσω

ἐμὸν τὸ χρυσίον, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [9] διότι μεγάλη ἔσται ἡ δόξα 9
τοῦ οἴκου τούτου ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην, λέγει κύριος παντοκράτωρ·
καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ δώσω εἰρήνην, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ εἰ-
ρήνην ψυχῆς εἰς περιποίησιν παντὶ τῷ κτίζοντι τοῦ ἀναστῆσαι τὸν ναὸν
τοῦτον. [10] τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ ἐνάτου μηνὸς ἔτους δευτέρου ἐπὶ Δαρείου 10
ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἀγγαῖον τὸν προφήτην λέγων [11] Τάδε λέγει κύ- 11
ριος παντοκράτωρ Ἐπερώτησον δὴ τοὺς ἱερεῖς νόμον λέγων [12] Ἐὰν λάβῃ 12
ἄνθρωπος κρέας ἅγιον ἐν τῷ ἄκρῳ τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ ἅψηται τὸ
ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄρτου ἢ ἑψέματος ἢ οἴνου ἢ ἐλαίου ἢ παντὸς
βρώματος, εἰ ἁγιασθήσεται; καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπαν Οὔ. [13] καὶ 13
εἶπεν Ἀγγαῖος Ἐὰν ἅψηται μεμιασμένος ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ ἐπὶ παντὸς
τούτων, εἰ μιανθήσεται; καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπαν Μιανθήσε-
ται. [14] καὶ ἀπεκρίθη Ἀγγαῖος καὶ εἶπεν Οὕτως ὁ λαὸς οὗτος, καὶ οὕτως 14
τὸ ἔθνος τοῦτο ἐνώπιον ἐμοῦ, λέγει κύριος, καὶ οὕτως πάντα τὰ ἔργα τῶν
χειρῶν αὐτῶν, καὶ ὃς ἐὰν ἐγγίσῃ ἐκεῖ, μιανθήσεται ἕνεκεν τῶν λημμάτων
αὐτῶν τῶν ὀρθρινῶν, ὀδυνηθήσονται ἀπὸ προσώπου πόνων αὐτῶν, καὶ ἐμι-
σεῖτε ἐν πύλαις ἐλέγχοντα. [15] καὶ νῦν θέσθε δὴ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν ἀπὸ 15
τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ὑπεράνω, πρὸ τοῦ θεῖναι λίθον ἐπὶ λίθον ἐν τῷ
ναῷ κυρίου, [16] τίνες ἦτε, ὅτε ἐνεβάλλετε εἰς κυψέλην κριθῆς εἴκοσι σάτα, 16
καὶ ἐγένετο κριθῆς δέκα σάτα, καὶ εἰσεπορεύεσθε εἰς τὸ ὑπολήνιον ἐξαντλῆ-
σαι πεντήκοντα μετρητάς, καὶ ἐγένοντο εἴκοσι. [17] ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν ἀφορίᾳ 17
καὶ ἐν ἀνεμοφθορίᾳ καὶ ἐν χαλάζῃ πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ὑμῶν, καὶ
οὐκ ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. [18] ὑποτάξατε δὴ τὰς καρδίας ὑμῶν 18
ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐπέκεινα, ἀπὸ τῆς τετράδος καὶ εἰκάδος τοῦ
ἐνάτου μηνός, καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς τεθεμελίωται ὁ ναὸς κυρίου· θέσθε
ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, [19] εἰ ἐπιγνωσθήσεται ἐπὶ τῆς ἅλω, καὶ εἰ ἔτι ἡ 19
ἄμπελος καὶ ἡ συκῆ καὶ ἡ ῥοὰ καὶ τὰ ξύλα τῆς ἐλαίας τὰ οὐ φέροντα
καρπόν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης εὐλογήσω. [20] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐκ 20
δευτέρου πρὸς Ἀγγαῖον τὸν προφήτην τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς λέγων
[21] Εἰπὸν πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλαθιὴλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα λέγων Ἐγὼ 21
σείω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν, [22] καὶ 22
καταστρέψω θρόνους βασιλέων, καὶ ὀλοθρεύσω δύναμιν βασιλέων τῶν ἐθνῶν,
καὶ καταστρέψω ἅρματα καὶ ἀναβάτας, καὶ καταβήσονται ἵπποι καὶ ἀναβά-
ται αὐτῶν ἕκαστος ἐν ῥομφαίᾳ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. [23] ἐν τῇ ἡμέρᾳ 23
ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, λήψομαί σε Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλαθιὴλ
τὸν δοῦλόν μου, λέγει κύριος, καὶ θήσομαί σε ὡς σφραγῖδα, διότι σὲ ᾑρέτισα,
λέγει κύριος παντοκράτωρ.

---

10. μηνι τω ενατω pro του ενατου μηνος ... δαριου 11. om δη 13. μεμιαμμενος η ακαθαρτος ψυχη επι ψυχη απο παντος 14. ελεγχοντας 15. επι τας καρδιας ... και επανω του θειναι (17. εν αφθορια) 18. ταξατε ... εθεμελιωθη 19. ει ετι επιγν. ... om ει ετι ... ταυτης και επανω ευλογησω αυτα 22. εξολεθρευσω ... post αναβατας add και καταστρεψω πασαν την δυναμιν αυτων και καταβαλω τα ορια αυτων· και ενισχυσω τους εκλεκτους μου· ... αναβησονται 23. λημψομαι ... σε εις σφραγιδα οτι σε

Subscriptio: αγγαιος ι

ΖΑΧΑΡΙΑΣ.

I.

Ἐν τῷ ὀγδόῳ μηνὶ ἔτους δευτέρου ἐπὶ Δαρείου ἐγένετο λόγος κυρίου
2 πρὸς Ζαχαρίαν τὸν τοῦ Βαραχίου υἱὸν Ἀδδὼ τὸν προφήτην λέγων [2] Ὠργίσθη
3 κύριος ἐπὶ τοὺς πατέρας ὑμῶν ὀργὴν μεγάλην· [3] καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε
λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐπιστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων,
4 καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων. [4] καὶ μὴ γίνεσθε
καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν, οἷς ἐνεκάλεσαν αὐτοῖς οἱ προφῆται ἔμπροσθεν λέ-
γοντες Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν
πονηρῶν καὶ ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν τῶν πονηρῶν, καὶ οὐκ εἰςήκου-
5 σαν, καὶ οὐ προςέσχον τοῦ εἰςακοῦσαί μου, λέγει κύριος. [5] οἱ πατέρες ὑμῶν
6 ποῦ εἰσὶ καὶ οἱ προφῆται; μὴ τὸν αἰῶνα ζήσονται; [6] πλὴν τοὺς λόγους μου
καὶ τὰ νόμιμά μου δέχεσθε, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ἐν πνεύματί μου τοῖς δού-
λοις μου τοῖς προφήταις, οἳ κατελάβοσαν τοὺς πατέρας ὑμῶν. καὶ ἀπεκρί-
θησαν καὶ εἶπαν Καθὼς παρατέτακται κύριος παντοκράτωρ τοῦ ποιῆσαι ἡμῖν
κατὰ τὰς ὁδοὺς ἡμῶν καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ἡμῶν, οὕτως ἐποίησεν
7 ἡμῖν. [7] τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τῷ ἑνδεκάτῳ μηνί, οὗτός ἐστιν ὁ μὴν Σαβάτ,
ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν τὸν τοῦ
8 Βαραχίου υἱὸν Ἀδδὼ τὸν προφήτην λέγων [8] Ἑώρακα τὴν νύκτα, καὶ ἰδοὺ
ἀνὴρ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ἵππον πυῤῥόν, καὶ οὗτος εἱστήκει ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων
τῶν κατασκίων, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ ἵπποι πυῤῥοὶ καὶ ψαροὶ καὶ ποικίλοι καὶ
9 λευκοί. [9] καὶ εἶπα Τί οὗτοι, κύριε; καὶ εἶπε πρὸς μὲ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν
10 ἐμοί Ἐγὼ δείξω σοι τί ἐστι ταῦτα. [10] καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ ἐφεστηκὼς
ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων καὶ εἶπε πρὸς μέ Οὗτοί εἰσιν οὓς ἐξαπέστειλε κύριος
11 περιοδεῦσαι τὴν γῆν. [11] καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ ἀγγέλῳ κυρίου τῷ ἐφεστῶτι ἀνὰ
μέσον τῶν ὀρέων καὶ εἶπον Περιωδεύσαμεν πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ πᾶσα
12 ἡ γῆ κατοικεῖται καὶ ἡσυχάζει. [12] καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος κυρίου καὶ εἶπε
Κύριε παντοκράτωρ, ἕως τίνος οὐ μὴ ἐλεήσῃς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰς πό-
13 λεις Ἰούδα, ἃς ὑπερεῖδες τοῦτο ἑβδομηκοστὸν ἔτος; [13] καὶ ἀπεκρίθη κύριος
παντοκράτωρ τῷ ἀγγέλῳ τῷ λαλοῦντι ἐν ἐμοὶ ῥήματα καλὰ καὶ λόγους πα-
14 ρακλητικούς. [14] καὶ εἶπε πρὸς μὲ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί Ἀνάκραγε λέ-
γων Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐζήλωκα τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Σιὼν
15 ζῆλον μέγαν, [15] καὶ ὀργὴν μεγάλην ἐγὼ ὀργίζομαι ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ συνεπιτι-
θέμενα, ἀνθ' ὧν μὲν ἐγὼ ὠργίσθην ὀλίγα, αὐτοὶ δὲ συνεπέθεντο εἰς κακά.
16 [16] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐπιστρέψω ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν οἰκτιρμῷ, καὶ
ὁ οἶκός μου ἀνοικοδομηθήσεται ἐν αὐτῇ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ μέ-
17 τρον ἐκταθήσεται ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἔτι. [17] καὶ εἶπε πρὸς μὲ ὁ ἄγγελος ὁ λα-
λῶν ἐν ἐμοί Ἔτι ἀνάκραγε λέγων Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἔτι δια-
χυθήσονται πόλεις ἐν ἀγαθοῖς, καὶ ἐλεήσει κύριος ἔτι τὴν Σιὼν καὶ αἱρετιεῖ
18 τὴν Ἱερουσαλήμ. [18] καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ τέσσαρα

Inscriptio: ζαχαριας ια

I. 1. δαριου (non v. 7.) 2. πατερας ημων 3. in fine παντοκρατωρ pro των δυναμεων 4. οι εμπροσθεν ... om και ουκ εισηκουσαν 6. του ποιησαι κατα τ. οδ. υμων κ. κ. τα επ. υμων ... υμιν 8. εφ ιππον ... ιστηκει ... των δυο ορεων 10. εξαπεσταλκεν κυρ. του περ. 11. ειπαν Περιωδευκαμεν 12. ελεησεις ... υπεριδες 15. εγω μεν 16. κυριος παντοκρατωρ Επιστρ. ... εκτεθησεται 17. om Ετι primum ... αιρετιει κυριος τ. ιερ. ετι 18. τεσσερα

κέρατα. [19] καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί Τί ἐστι ταῦτα, 19
κύριε; καὶ εἶπε πρὸς μέ Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπίσαντα τὸν Ἰούδαν
καὶ τὸν Ἰσραὴλ καὶ Ἱερουσαλήμ. [20] καὶ ἔδειξέ μοι κύριος τέσσαρας τέκτονας. 20
[21] καὶ εἶπα Τί οὗτοι ἔρχονται ποιῆσαι; καὶ εἶπε Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ δια- 21
σκορπίσαντα τὸν Ἰούδα καὶ τὸν Ἰσραὴλ κατέαξαν, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἦρε
κεφαλήν· καὶ ἐξήλθοσαν οὗτοι τοῦ ὀξῦναι αὐτὰ εἰς χεῖρας αὐτῶν τὰ τέσσαρα
κέρατα, τὰ ἔθνη τὰ ἐπαιρόμενα κέρας ἐπὶ τὴν γῆν κυρίου τοῦ διασκορπί-
σαι αὐτήν.

II.

Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ καὶ ἐν τῇ χειρὶ
αὐτοῦ σχοινίον γεωμετρικόν. [2] καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Ποῦ σὺ πορεύῃ; καὶ εἶπε 2
πρὸς μέ Διαμετρῆσαι τὴν Ἱερουσαλήμ, τοῦ ἰδεῖν πηλίκον τὸ πλάτος αὐτῆς
ἐστὶ καὶ πηλίκον τὸ μῆκος. [3] καὶ ἰδοὺ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ εἱστήκει, 3
καὶ ἄγγελος ἕτερος ἐξεπορεύετο εἰς συνάντησιν αὐτῷ, [4] καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν 4
λέγων Δράμε καὶ λάλησον πρὸς τὸν νεανίαν ἐκεῖνον λέγων Κατακάρπως
κατοικηθήσεται Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ πλήθους ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν ἐν μέσῳ
αὐτῆς· [5] καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτῇ, λέγει κύριος, τεῖχος πυρὸς κυκλόθεν, καὶ 5
εἰς δόξαν ἔσομαι ἐν μέσῳ αὐτῆς. [6] ὦ ὦ φεύγετε ἀπὸ γῆς βοῤῥᾶ, λέγει κύ- 6
ριος, διότι ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων τοῦ οὐρανοῦ συνάξω ὑμᾶς, λέγει κύριος·
[7] εἰς Σιὼν ἀνασῴζεσθε οἱ κατοικοῦντες θυγατέρα Βαβυλῶνος. [8] διότι τάδε 7 8
λέγει κύριος παντοκράτωρ Ὀπίσω δόξης ἀπέσταλκέ με ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ σκυ-
λεύσαντα ὑμᾶς, διότι ὁ ἁπτόμενος ὑμῶν ὡς ὁ ἁπτόμενος τῆς κόρης τοῦ
ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ· [9] διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιφέρω τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτούς, καὶ 9
ἔσονται σκῦλα τοῖς δουλεύουσιν αὐτοῖς, καὶ γνώσεσθε ὅτι κύριος παντοκρά-
τωρ ἀπέσταλκέ με. [10] τέρπου καὶ εὐφραίνου, θύγατερ Σιών, διότι ἰδοὺ ἐγὼ 10
ἔρχομαι καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ σου, λέγει κύριος. [11] καὶ καταφεύξονται 11
ἔθνη πολλὰ ἐπὶ τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔσονται αὐτῷ εἰς λαόν,
καὶ κατασκηνώσουσιν ἐν μέσῳ σου, καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι κύριος παντοκράτωρ
ἐξαπέσταλκέ με πρὸς σέ. [12] καὶ κατακληρονομήσει κύριος τὸν Ἰούδαν, τὴν 12
μερίδα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἁγίαν, καὶ αἱρετιεῖ ἔτι τὴν Ἱερουσαλήμ. [13] εὐλαβείσθω 13
πᾶσα σὰρξ ἀπὸ προσώπου κυρίου, ὅτι ἐξεγήγερται ἐκ νεφελῶν ἁγίων αὐτοῦ.

III.

Καὶ ἔδειξέ μοι κύριος τὸν Ἰησοῦν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, ἑστῶτα πρὸ
προσώπου ἀγγέλου κυρίου, καὶ ὁ διάβολος εἱστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ τοῦ ἀν-
Jud. 9. τικεῖσθαι αὐτῷ. [2] καὶ εἶπε κύριος πρὸς τὸν διάβολον Ἐπιτιμήσαι κύριος ἐν 2
σοὶ διάβολε, καὶ ἐπιτιμήσαι κύριος ἐν σοὶ ὁ ἐκλεξάμενος τὴν Ἱερουσαλήμ·
οὐχ ἰδοὺ τοῦτο ὡς δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός; [3] καὶ Ἰησοῦς ἦν ἐνδεδυ- 3
μένος ἱμάτια ῥυπαρά, καὶ εἱστήκει πρὸ προσώπου τοῦ ἀγγέλου. [4] καὶ ἀπε- 4
κρίθη καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ἑστηκότας πρὸ προσώπου αὐτοῦ λέγων Ἀφέλετε τὰ
ἱμάτια τὰ ῥυπαρὰ ἀπ' αὐτοῦ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Ἰδοὺ ἀφῄρηκα τὰς ἀνο-
μίας σου, καὶ ἐνδύσατε αὐτὸν ποδήρη, [5] καὶ ἐπίθετε κίδαριν καθαρὰν ἐπὶ 5
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ ἐπέθηκαν κίδαριν καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ,
καὶ περιέβαλον αὐτὸν ἱμάτια. καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου εἱστήκει· [6] καὶ διεμαρ- 6

---

19. om και ιερουσαλημ 21. κ. ειπεν προς με ... τον ιουδαν ... και εισηλθον ... τεσσερα ... *om τα εθνη II. 3. ιστηκει ... εις απαντησιν αυτου 4. των εμμεσω αυτης 5. φησιν κυριος ... εμμεσω αυτων 9. δουλευσασιν ... διοτι κυριος 10. om εγω ... εμμεσω 11. εμμεσω ... απεσταλκεν 12. και την μερ. α επι την γην την αγ. 13. διοτι III. 1. κυριος ιησουν ... ιστηκει ... om του 2. ουχ ιδου 3. ιστηκει 5. και περιεβ αυτ. ιματ. και επεθηκ. κιδαρ. καθ. ε. τ. κ. αυτου ... ιστηκει

7 τύρατο ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς Ἰησοῦν λέγων [7] Τάδε λέγει κύριος παντοκρά-
τωρ Ἐὰν ταῖς ὁδοῖς μου πορεύῃ καὶ ἐν τοῖς προστάγμασί μου φυλάξῃ, καὶ
σὺ διακρινεῖς τὸν οἶκόν μου· καὶ ἐὰν διαφυλάσσῃς τὴν αὐλήν μου, καὶ δώσω
8 σοι ἀναστρεφομένους ἐν μέσῳ τῶν ἑστηκότων τούτων. [8] ἄκουε δὴ Ἰησοῦ ὁ
ἱερεὺς ὁ μέγας, σὺ καὶ οἱ πλησίον σου οἱ καθήμενοι πρὸ προσώπου, διότι
ἄνδρες τερατοσκόποι εἰσί· διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω τὸν δοῦλόν μου ἀνατολήν·
9 [9] διότι ὁ λίθος ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ, ἐπὶ τὸν λίθον τὸν ἕνα
ἑπτὰ ὀφθαλμοί εἰσιν· ἰδοὺ ἐγὼ ὀρύσσω βόθρον, λέγει κύριος παντοκράτωρ,
10 καὶ ψηλαφήσω πᾶσαν τὴν ἀδικίαν τῆς γῆς ἐκείνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. [10] ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, συγκαλέσατε ἕκαστος τὸν πλησίον
αὐτοῦ ὑποκάτω ἀμπέλου καὶ ὑποκάτω συκῆς.

IV.

Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί, καὶ ἐξήγειρέ με ὃν τρόπον
2 ὅταν ἐξεγερθῇ ἄνθρωπος ἐξ ὕπνου αὐτοῦ· [2] καὶ εἶπε πρὸς μέ Τί σὺ βλέπεις;
καὶ εἶπα Ἑώρακα, καὶ ἰδοὺ λυχνία χρυσῆ ὅλη, καὶ τὸ λαμπάδιον ἐπάνω
αὐτῆς, καὶ ἑπτὰ λύχνοι ἐπάνω αὐτῆς, καὶ ἑπτὰ ἐπαρυστρίδες τοῖς λύχνοις *Apoc.
3 τοῖς ἐπάνω αὐτῆς, [3] καὶ δύο ἐλαῖαι ἐπάνω αὐτῆς, μία ἐκ δεξιῶν τοῦ λαμ- 11, 4.
4 παδίου αὐτῆς καὶ μία ἐξ εὐωνύμων. [4] καὶ ἐπηρώτησα καὶ εἶπα πρὸς τὸν
5 ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοὶ λέγων Τί ἐστι ταῦτα, κύριε; [5] καὶ ἀπεκρίθη
ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ καὶ εἶπε πρὸς μὲ λέγων Οὐ γινώσκεις τί ἐστι
6 ταῦτα; καὶ εἶπα Οὐχὶ κύριε. [6] καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπε πρὸς μὲ λέγων Οὗτος
ὁ λόγος κυρίου πρὸς Ζοροβάβελ λέγων Οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλῃ οὐδὲ ἐν ἰσχύϊ
7 ἀλλὰ ἐν πνεύματί μου, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [7] τίς εἶ σὺ τὸ ὄρος τὸ μέγα
τὸ πρὸ προσώπου Ζοροβάβελ τοῦ κατορθῶσαι; καὶ ἐξοίσω τὸν λίθον τῆς κλη-
8 ρονομίας ἰσότητα χάριτος χάριτα αὐτῆς. [8] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ
9 λέγων [9] Αἱ χεῖρες Ζοροβάβελ ἐθεμελίωσαν τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ αἱ χεῖρες
αὐτοῦ ἐπιτελέσουσιν αὐτόν, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι κύριος παντοκράτωρ ἐξαπέ-
10 σταλκέ με πρὸς σέ. [10] διότι τίς ἐξουδένωσεν εἰς ἡμέρας μικράς; καὶ χαροῦν-
ται καὶ ὄψονται τὸν λίθον τὸν κασσιτέρινον ἐν χειρὶ Ζοροβάβελ· ἑπτὰ οὗτοι
11 ὀφθαλμοί εἰσιν οἱ ἐπιβλέποντες ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. [11] καὶ ἀπεκρίθην καὶ εἶπα *Apoc.
πρὸς αὐτόν Τί αἱ δύο ἐλαῖαι αὗται αἱ ἐκ δεξιῶν τῆς λυχνίας καὶ ἐξ εὐω- 5, 6.
12 νύμων; [12] καὶ ἐπηρώτησα ἐκ δευτέρου καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Τί οἱ δύο κλά-
δοι τῶν ἐλαιῶν οἱ ἐν ταῖς χερσὶ τῶν δύο μυξωτήρων τῶν χρυσῶν τῶν ἐπι-
13 χεόντων καὶ ἐπαναγόντων τὰς ἐπαρυστρίδας τὰς χρυσᾶς; [13] καὶ εἶπε πρὸς μέ
14 Οὐκ οἶδας τί ἐστι ταῦτα; καὶ εἶπα Οὐχὶ κύριε. [14] καὶ εἶπεν Οὗτοι οἱ δύο
υἱοὶ τῆς πιότητος παρεστήκασι κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.

V.

Καὶ ἐπέστρεψα καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ δρέπα-
2 νον πετόμενον. [2] καὶ εἶπε πρὸς μέ Τί σὺ βλέπεις; καὶ εἶπα ἐγώ Ὁρῶ δρέ-
3 πανον πετόμενον μήκους πήχεων εἴκοσι καὶ πλάτους πήχεων δέκα. [3] καὶ εἶπε
πρὸς μέ Αὕτη ἡ ἀρὰ ἡ ἐκπορευομένη ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς· διότι
πᾶς ὁ κλέπτης ἐκ τούτου ἕως θανάτου ἐκδικηθήσεται, καὶ πᾶς ὁ ἐπίορκος
4 ἐκ τούτου ἐκδικηθήσεται. [4] καὶ ἐξοίσω αὐτό, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ

---

6. λεγων πρ. ιησ. 7. φυλασση ... και εαν φυλαξης και γε την ... εμ-
μεσω 8. και οι καθημενοι προ πρ. σου 9. προσωπου ιησου IV. 2. και
ειπεν (sic) Εορακα ... επαρυστιδες 4. om λεγων 5. ειπεν omissis πρ. με
λεγων 6. αλλ η εν 9. επιτελουσιν ... εξαπεστειλεν 10. χαρησονται ...
εισιν κυριου οι 14. τω κυριω V. 2. ειπα Ορω εγω ... μηκος ... πλα-
τος 3. επι προσωπου ... ante εκδικηθησεται sec. add εως θανατου 4.
**εξοισω αυτα

εἰςελεύσεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ κλέπτου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ ὀμνύοντος τῷ
ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει, καὶ καταλύσει ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ συν-
τελέσει αὐτὸν καὶ τὰ ξύλα αὐτοῦ καὶ τοὺς λίθους αὐτοῦ. [5] καὶ ἐξῆλθεν ὁ 5
ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου
καὶ ἴδε τὸ ἐκπορευόμενον τοῦτο. [6] καὶ εἶπα Τί ἐστι; καὶ εἶπε Τοῦτο τὸ μέτρον 6
τὸ ἐκπορευόμενον. καὶ εἶπεν Αὕτη ἡ ἀδικία αὐτῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. [7] καὶ 7
ἰδοὺ τάλαντον μολίβδου ἐξαιρόμενον· καὶ ἰδοὺ γυνὴ μία ἐκάθητο ἐν μέσῳ
τοῦ μέτρου. [8] καὶ εἶπεν Αὕτη ἐστὶν ἡ ἀνομία· καὶ ἔῤῥιψεν αὐτὴν εἰς μέσον 8
τοῦ μέτρου, καὶ ἔῤῥιψε τὸν λίθον τοῦ μολίβου εἰς τὸ στόμα αὐτῆς. [9] καὶ ἦρα 9
τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ δύο γυναῖκες ἐκπορευόμεναι, καὶ
πνεῦμα ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν, καὶ αὗται εἶχον πτέρυγας ἔποπος, καὶ ἀνέ-
λαβον τὸ μέτρον ἀνὰ μέσον τῆς γῆς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ. [10] καὶ εἶπα 10
πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί Ποῦ αὗται ἀποφέρουσι τὸ μέτρον;
[11] καὶ εἶπε πρὸς με Οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἰκίαν ἐν γῇ Βαβυλῶνος καὶ ἑτοι- 11
μάσαι, καὶ θήσουσιν αὐτὸ ἐκεῖ ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ.

VI.

Καὶ ἐπέστρεψα καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ τέσ-
*Apoc. 6,2 sqq. σαρα ἅρματα ἐκπορευόμενα ἐκ μέσου δύο ὀρέων, καὶ τὰ ὄρη ἦν ὄρη χαλκᾶ.
[2] ἐν τῷ ἅρματι τῷ πρώτῳ ἵπποι πυῤῥοί, καὶ ἐν τῷ ἅρματι τῷ δευτέρῳ ἵπ- 2
ποι μέλανες, [3] καὶ ἐν τῷ ἅρματι τῷ τρίτῳ ἵπποι λευκοί, καὶ ἐν τῷ ἅρματι 3
τῷ τετάρτῳ ἵπποι ποικίλοι ψαροί. [4] καὶ ἀπεκρίθην καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγε- 4
λον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί Τί ἐστι ταῦτα, κύριε; [5] καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος 5
ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ καὶ εἶπε Ταῦτά ἐστιν οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ, ἐκ-
πορεύονται παραστῆναι τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς. [6] ἐν ᾧ ἦσαν ἵπποι οἱ μέ- 6
λανες, ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν βοῤῥᾶ, καὶ οἱ λευκοὶ ἐξεπορεύοντο κατόπισθεν
αὐτῶν, καὶ οἱ ποικίλοι ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν νότου, [7] καὶ οἱ ψαροὶ ἐξε- 7
πορεύοντο καὶ ἐπέβλεπον τοῦ πορεύεσθαι τοῦ περιοδεῦσαι τὴν γῆν. καὶ εἶπε
Πορεύεσθε καὶ περιοδεύσατε τὴν γῆν· καὶ περιώδευσαν τὴν γῆν. [8] καὶ ἀνε- 8
βόησε καὶ ἐλάλησε πρὸς μὲ λέγων Ἰδοὺ οἱ ἐκπορευόμενοι ἐπὶ γῆν βοῤῥᾶ,
καὶ ἀνέπαυσαν τὸν θυμόν μου ἐν γῇ βοῤῥᾶ. [9] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς 9
μὲ λέγων [10] Λάβε τὰ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας παρὰ τῶν ἀρχόντων καὶ παρὰ 10
τῶν χρησίμων αὐτῆς καὶ παρὰ τῶν ἐπεγνωκότων αὐτήν, καὶ εἰςελεύσῃ σὺ
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὸν οἶκον Ἰωσίου τοῦ Σοφονίου τοῦ ἥκοντος ἐκ
Βαβυλῶνος, [11] καὶ λήψῃ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ποιήσεις στεφάνους, 11
καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδὲκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγά-
λου, [12] καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἰδοὺ ἀνήρ, 12
Ἀνατολὴ ὄνομα αὐτῷ, καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἀνατελεῖ, καὶ οἰκοδομήσει τὸν
οἶκον κυρίου· [13] καὶ αὐτὸς λήψεται ἀρετήν, καὶ καθιεῖται καὶ κατάρξει ἐπὶ 13
τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἔσται ἱερεὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, καὶ βουλὴ εἰρηνικὴ
ἔσται ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων. [14] ὁ δὲ στέφανος ἔσται τοῖς ὑπομένουσι καὶ 14
τοῖς χρησίμοις αὐτῆς καὶ τοῖς ἐπεγνωκόσιν αὐτήν, καὶ εἰς χάριτα υἱοῦ Σο-
φονίου, καὶ εἰς ψαλμὸν ἐν οἴκῳ κυρίου. [15] καὶ οἱ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἥξουσι 15
καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, καὶ γνώσεσθε διότι κύριος παντο-
κράτωρ ἀπέσταλκέ με πρὸς ὑμᾶς· καὶ ἔσται ἐὰν εἰςακούοντες εἰςακούσητε
τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.

---

4. εισελευσομαι ... εμμεσω 7. μολιβου ... εμμεσω του ταλαντου 8. εμμεσω του μετρου 9. πτερυγας ως πτερυγας εποπος VI. 1. τεσσερα 2. πυροι 5. ειπεν Ουτοι εισιν οι 6. οι ιπποι οι 7. του πορευεσθαι και περιοδευσαι 8. βορρα, ανεπαυσαν 10. αυτων pro αυτην 11. λημψη 13. λημψεται ... ο ιερευς 14. τοις υπομεν. αυτον ... χαρ. τοις υιοις σοφονιου 15. και επιγνωσεσθ.

VII.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως ἐγένετο λό-
γος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν, τετράδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐνάτου ὅς ἐστι Χασελεῦ·
2 [2] καὶ ἐξαπέστειλεν εἰς Βαιθὴλ Σαρασὰρ καὶ Ἀρβεσεὲρ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ
3 ἄνδρες αὐτοῦ ἐξιλάσασθαι τὸν κύριον, [3] λέγων πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἐν τῷ
οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος καὶ πρὸς τοὺς προφήτας, λέγων Εἰσελήλυθεν
ὧδε ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ τὸ ἁγίασμα, καθότι ἐποίησεν ἤδη ἱκανὰ ἔτη.
4 5 [4] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου τῶν δυνάμεων πρὸς ἐμὲ λέγων [5] Εἰπὸν πρὸς
ἅπαντα τὸν λαὸν τῆς γῆς καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς λέγων Ἐὰν νηστεύσητε ἢ
κόψησθε ἐν ταῖς πέμπταις ἢ ἐν ταῖς ἑβδόμαις, καὶ ἰδοὺ ἑβδομήκοντα ἔτη
6 μὴ νηστείαν νενηστεύκατέ μοι; [6] καὶ ἐὰν φάγητε ἢ πίητε, οὐχ ὑμεῖς ἔσθετε
7 καὶ πίνετε; [7] οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησε κύριος ἐν χερσὶ τῶν προφητῶν
τῶν ἔμπροσθεν, ὅτε ἦν Ἱερουσαλὴμ κατοικουμένη καὶ εὐθηνοῦσα, καὶ αἱ
8 πόλεις κυκλόθεν αὐτῆς, καὶ ἡ ὀρεινὴ καὶ ἡ πεδινὴ κατῳκεῖτο; [8] καὶ ἐγέ-
9 νετο λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν λέγων [9] Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ
Κρίμα δίκαιον κρίνετε, καὶ ἔλεος καὶ οἰκτιρμὸν ποιεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν
10 ἀδελφὸν αὐτοῦ, [10] καὶ χήραν καὶ ὀρφανὸν καὶ προσήλυτον καὶ πένητα μὴ
καταδυναστεύετε, καὶ κακίαν ἕκαστος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ μὴ μνησικακείτω
11 ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. [11] καὶ ἠπείθησαν τοῦ προσέχειν, καὶ ἔδωκαν νῶτον
12 παραφρονοῦντα, καὶ τὰ ὦτα αὐτῶν ἐβάρυναν τοῦ μὴ εἰσακούειν, [12] καὶ τὴν
καρδίαν αὐτῶν ἔταξαν ἀπειθῆ τοῦ μὴ εἰσακούειν τοῦ νόμου μου καὶ τοὺς
λόγους οὓς ἐξαπέστειλε κύριος παντοκράτωρ ἐν πνεύματι αὐτοῦ ἐν χερσὶ τῶν
προφητῶν τῶν ἔμπροσθεν· καὶ ἐγένετο ὀργὴ μεγάλη παρὰ κυρίου παντοκρά-
13 τορος. [13] καὶ ἔσται ὃν τρόπον εἶπε καὶ οὐκ εἰσήκουσαν, οὕτως κεκράξονται
14 καὶ οὐ μὴ εἰσακούσω, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [14] καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς εἰς
πάντα τὰ ἔθνη ἃ οὐκ ἔγνωσαν, καὶ ἡ γῆ ἀφανισθήσεται κατόπισθεν αὐτῶν
ἐκ διοδεύοντος καὶ ἐξ ἀναστρέφοντος· καὶ ἔταξαν γῆν ἐκλεκτὴν εἰς ἀφα
νισμόν.

VIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου παντοκράτορος λέγων [2] Τάδε λέγει κύριος
παντοκράτωρ Ἐζήλωκα τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Σιὼν ζῆλον μέγαν, καὶ
3 θυμῷ μεγάλῳ ἐζήλωκα αὐτήν. [3] τάδε λέγει κύριος Ἐπιστρέψω ἐπὶ Σιών,
καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ Ἱερουσαλήμ, καὶ κληθήσεται ἡ Ἱερουσαλὴμ πό-
4 λις ἀληθινή, καὶ τὸ ὄρος κυρίου παντοκράτορος ὄρος ἅγιον. [4] τάδε λέγει κύ-
ριος παντοκράτωρ Ἔτι καθήσονται πρεσβύτεροι καὶ πρεσβύτεραι ἐν ταῖς
πλατείαις Ἱερουσαλήμ, ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ
5 ἀπὸ πλήθους ἡμερῶν· [5] καὶ αἱ πλατεῖαι τῆς πόλεως πλησθήσονται παιδα-
6 ρίων καὶ κορασίων παιζόντων ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς. [6] τάδε λέγει κύριος
παντοκράτωρ Εἰ ἀδυνατήσει ἐνώπιον τῶν καταλοίπων τοῦ λαοῦ τούτου ἐν
ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, μὴ καὶ ἐνώπιον μου ἀδυνατήσει; λέγει κύριος παν-
7 τοκράτωρ. [7] τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἰδοὺ ἐγὼ σώζω τὸν λαόν μου
8 ἀπὸ γῆς ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ γῆς δυσμῶν, [8] καὶ εἰσάξω αὐτοὺς καὶ κατα-

---

VII. 1. δαριου ... τη τετραδι και εικαδι του μηνος του ενατου 2. αρβεσεσερ ... του εξιλασασθαι 3. Ει εισεληλυθεν ωδε το αγιασμα εν τω μηνι τω πεμπτω ... εποιησαν 4. προς με 5. Ειπε πρ. παντα 6. φαγητε και πιητε· ουχ υμ. εσθιετε και υμεις πινετε 7. λογοι εισιν ... αι πολ. αυτων κυκλοθεν, και 9. κρινατε 12. εισακουσαι ... ορμη μεγαλη 13. εισηκουσαν αυτου ... εισακουσω αυτων VIII. 2. εζηλωσα bis 3. Και επιστρεψω ... εμμεσω ... om η 4. om τη 6. Διοτι ει αδυνατησει ... ενωπ. εμου 7. ανασωζω

σκηνώσω ἐν μέσῳ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔσονται ἐμοὶ εἰς λαὸν κἀγὼ ἔσομαι
αὐτοῖς εἰς θεὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ. [9] τάδε λέγει κύριος παντο- 9
κράτωρ Κατισχυέτωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν τῶν ἀκουόντων ἐν ταῖς ἡμέραις ταύ-
ταις τοὺς λόγους τούτους ἐκ στόματος τῶν προφητῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας τε-
θεμελίωται ὁ οἶκος κυρίου παντοκράτορος, καὶ ὁ ναὸς ἀφ' οὗ ᾠκοδόμηται.
[10] διότι πρὸ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ μισθὸς τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἔσται εἰς 10
ὄνησιν, καὶ ὁ μισθὸς τῶν κτηνῶν οὐχ ὑπάρξει, καὶ τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ
εἰςπορευομένῳ οὐκ ἔσται εἰρήνη ἀπὸ τῆς θλίψεως· καὶ ἐξαποστελῶ πάντας
τοὺς ἀνθρώπους ἕκαστον ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ. [11] καὶ νῦν οὐ κατὰ τὰς ἡμέ- 11
ρας τὰς ἔμπροσθεν ἐγὼ ποιῶ τοῖς καταλοίποις τοῦ λαοῦ τούτου, λέγει κύ-
ριος παντοκράτωρ, [12] ἀλλ' ἢ δείξω εἰρήνην· ἡ ἄμπελος δώσει τὸν καρπὸν 12
αὐτῆς, καὶ ἡ γῆ δώσει τὰ γεννήματα αὐτῆς, καὶ ὁ οὐρανὸς δώσει τὴν δρό-
σον αὐτοῦ, καὶ κατακληρονομήσω τοῖς καταλοίποις τοῦ λαοῦ μου τούτου
ταῦτα πάντα. [13] καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἦτε ἐν κατάρᾳ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὁ οἶκος 13
Ἰούδα καὶ οἶκος Ἰσραήλ, οὕτως διασώσω ὑμᾶς καὶ ἔσεσθε ἐν εὐλογίᾳ· θαρ-
σεῖτε καὶ κατισχύετε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν. [14] διότι τάδε λέγει κύριος παντο- 14
κράτωρ Ὃν τρόπον διενοήθην τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς ἐν τῷ παροργίσαι με τοὺς
πατέρας ὑμῶν, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ οὐ μετενόησα, [15] οὕτως παρα- 15
τέταγμαι καὶ διανενόημαι ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τοῦ καλῶς ποιῆσαι τὴν
Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸν οἶκον Ἰούδα· θαρσεῖτε. [16] οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ποιήσετε· 16
λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἀλήθειαν καὶ κρίμα εἰρη-
νικὸν κρίνατε ἐν ταῖς πύλαις ὑμῶν, [17] καὶ ἕκαστος τὴν κακίαν τοῦ πλησίον 17
αὐτοῦ μὴ λογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, καὶ ὅρκον ψευδῆ μὴ ἀγαπᾶτε·
διότι ταῦτα πάντα ἐμίσησα, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [18] καὶ ἐγένετο λόγος 18
κυρίου παντοκράτορος πρὸς μὲ λέγων [19] Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Νη- 19
στεία ἡ τετρὰς καὶ νηστεία ἡ πέμπτη καὶ νηστεία ἡ ἑβδόμη καὶ νηστεία ἡ
δεκάτη ἔσονται τῷ οἴκῳ Ἰούδα εἰς χαρὰν καὶ εὐφροσύνην καὶ εἰς ἑορτὰς
ἀγαθάς, καὶ εὐφρανθήσεσθε, καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν εἰρήνην ἀγαπήσατε.
[20] τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἔτι ἥξουσι λαοὶ πολλοὶ καὶ κατοικοῦντες 20
πόλεις πολλάς, [21] καὶ συνελεύσονται κατοικοῦντες πέντε πόλεις εἰς μίαν πό- 21
λιν, λέγοντες Πορευθῶμεν δεηθῆναι τοῦ προσώπου κυρίου καὶ ἐκζητῆσαι τὸ
πρόσωπον κυρίου παντοκράτορος, πορεύσομαι κἀγώ· [22] καὶ ἥξουσι λαοὶ πολ- 22
λοὶ καὶ ἔθνη πολλὰ ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον κυρίου παντοκράτορος ἐν Ἱερου-
σαλὴμ καὶ ἐξιλάσασθαι τὸ πρόσωπον κυρίου. [23] τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ 23
Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐὰν ἐπιλάβωνται δέκα ἄνδρες ἐκ πασῶν τῶν γλωσ-
σῶν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐπιλάβωνται τοῦ κρασπέδου ἀνδρὸς Ἰουδαίου, λέγοντες
Πορευσόμεθα μετὰ σοῦ, διότι ἀκηκόαμεν ὅτι ὁ θεὸς μεθ' ὑμῶν ἐστίν.

IX.

Λῆμμα λόγου κυρίου ἐν γῇ Σεδρὰχ καὶ Δαμασκοῦ θυσία αὐτοῦ, διότι
κύριος ἐφορᾷ ἀνθρώπους καὶ πάσας φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. [2] καὶ ἐν Ἡμὰθ ἐν 2
τοῖς ὁρίοις αὐτῆς Τύρος καὶ Σιδών, διότι ἐφρόνησαν σφόδρα· [3] καὶ ᾠκοδό- 3
μησε Τύρος ὀχυρώματα αὐτῇ, καὶ ἐθησαύρισεν ἀργύριον ὡς χοῦν, καὶ συνή-
γαγε χρυσίον ὡς πηλὸν ὁδῶν. [4] καὶ διὰ τοῦτο κύριος κληρονομήσει αὐτούς, 4
καὶ πατάξει εἰς θάλασσαν δύναμιν αὐτῆς, καὶ αὕτη ἐν πυρὶ καταναλωθήσεται.

---

8. εμμεσω ... μοι ε. λ. και εγω 10. υπαρχει 12. γενηματα ... του λαου μου παντα ταυτα 13. εθνεσιν οικος ιουδ. κ. ο οικ. 16. om αληθειαν sec. ... κριμα δικαιον κρινετε 17. παντα ταυτα 19. και εις ευφροσυνην 21. εις πολιν μιαν ... ed. rom. παντοκρατορος. πορ. καγω. 22. και του εξιλασκεσθε 23. οτι θεος μετα σου εστιν IX. 1. σεδραχ 2. και ημαθ 3. **εαυτη 4. om και prim. ... κληρονομησει αυτην κ. καταξει ε. θ. την δυν. αυτ.

5 [5]ὄψεται Ἀσκάλων καὶ φοβηθήσεται, καὶ Γάζα καὶ ὀδυνηθήσεται σφόδρα,
καὶ Ἀκκάρων, ὅτι ἠσχύνθη ἐπὶ τῷ παραπτώματι αὐτῆς· καὶ ἀπολεῖται βα-
6 σιλεὺς ἐκ Γάζης, καὶ Ἀσκάλων οὐ μὴ κατοικηθῇ. [6]καὶ κατοικήσουσιν ἀλλο-
7 γενεῖς ἐν Ἀζώτῳ, καὶ καθελῶ ὕβριν ἀλλοφύλων, [7]καὶ ἐξαρῶ τὸ αἷμα αὐτῶν
ἐκ στόματος αὐτῶν, καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐκ μέσου ὀδόντων αὐτῶν·
καὶ ὑπολειφθήσονται καὶ οὗτοι τῷ θεῷ ἡμῶν, καὶ ἔσονται ὡς χιλίαρχος ἐν
8 Ἰούδᾳ, καὶ Ἀκκαρὼν ὡς ὁ Ἰεβουσαῖος· [8]καὶ ὑποστήσομαι τῷ οἴκῳ μου
ἀνάστημα τοῦ μὴ διαπορεύεσθαι μηδὲ ἀνακάμπτειν, καὶ οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐπ'
9 αὐτοὺς οὐκέτι ἐξελαύνων, διότι νῦν ἑώρακα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου. [9]χαῖρε
σφόδρα θύγατερ Σιών, κήρυσσε θύγατερ Ἱερουσαλήμ· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς ἔρ- Mt. 21, 5.
χεταί σοι δίκαιος καὶ σώζων, αὐτὸς πραῢς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ Jo. 12, 15.
10 πῶλον νέον. [10]καὶ ἐξολοθρεύσει ἅρματα ἐξ Ἐφραῒμ καὶ ἵππον ἐξ Ἱερουσα-
λήμ, καὶ ἐξολοθρεύσεται τόξον πολεμικόν, καὶ πλῆθος καὶ εἰρήνη ἐξ ἐθνῶν·
11 καὶ κατάρξει ὑδάτων ἕως θαλάσσης καὶ ποταμῶν διεκβολὰς γῆς. [11]καὶ σὺ
ἐν αἵματι διαθήκης σου ἐξαπέστειλας δεσμίους σου ἐκ λάκκου οὐκ ἔχοντος
12 ὕδωρ. [12]καθήσεσθε ἐν ὀχυρώμασι δέσμιοι τῆς συναγωγῆς, καὶ ἀντὶ μιᾶς
13 ἡμέρας παροικεσίας σου διπλᾶ ἀνταποδώσω σοι· [13]διότι ἐνέτεινά σε Ἰούδα
ἐμαυτῷ τόξον, ἔπλησα τὸν Ἐφραΐμ, καὶ ἐξεγερῶ τὰ τέκνα σου Σιὼν ἐπὶ τὰ
14 τέκνα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ψηλαφήσω σε ὡς ῥομφαίαν μαχητοῦ· [14]καὶ κύριος
ἔσται ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐξελεύσεται ὡς ἀστραπὴ βολίς, καὶ κύριος παντοκρά-
15 τωρ ἐν σάλπιγγι σαλπιεῖ καὶ πορεύσεται ἐν σάλῳ ἀπειλῆς αὐτοῦ. [15]κύριος
παντοκράτωρ ὑπερασπιεῖ αὐτούς· καὶ καταναλώσουσιν αὐτούς, καὶ καταχώ-
σουσιν αὐτοὺς ἐν λίθοις σφενδόνης, καὶ ἐκπίονται αὐτοὺς ὡς οἶνον, καὶ πλή-
16 σουσι τὰς φιάλας ὡς θυσιαστήριον. [16]καὶ σώσει αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὡς πρόβατα λαὸν αὐτοῦ, διότι λίθοι ἅγιοι κυλίονται ἐπὶ
17 γῆς αὐτοῦ. [17]ὅτι εἴ τι ἀγαθὸν αὐτοῦ, καὶ εἴ τι καλὸν αὐτοῦ, σῖτος νεανί-
σκοις, καὶ οἶνος εὐωδιάζων εἰς παρθένους.

X.

Αἰτεῖσθε παρὰ κυρίου ὑετὸν καθ' ὥραν, πρώϊμον καὶ ὄψιμον· κύριος
ἐποίησε φαντασίας, καὶ ὑετὸν χειμερινὸν δώσει αὐτοῖς, ἑκάστῳ βοτάνην ἐν
2 ἀγρῷ. [2]διότι οἱ ἀποφθεγγόμενοι ἐλάλησαν κόπους, καὶ οἱ μάντεις ὁράσεις
ψευδεῖς, καὶ τὰ ἐνύπνια ψευδῆ ἐλάλουν, μάταια παρεκάλουν· διὰ τοῦτο ἐξη-
3 ράνθησαν ὡς πρόβατα, καὶ ἐκακώθησαν διότι οὐκ ἦν ἴασις. [3]ἐπὶ τοὺς ποι-
μένας παρωξύνθη ὁ θυμός μου, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀμνοὺς ἐπισκέψομαι· καὶ ἐπι-
σκέψεται κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ τὸν οἶκον Ἰούδα,
4 καὶ τάξει αὐτοὺς ὡς ἵππον εὐπρεπῆ αὐτοῦ ἐν πολέμῳ. [4]καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐπέ-
βλεψε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἔταξε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τόξον ἐν θυμῷ· ἀπ' αὐτοῦ
5 ἐξελεύσεται πᾶς ὁ ἐξελαύνων ἐν τῷ αὐτῷ. [5]καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ πατοῦν-
τες πηλὸν ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐν πολέμῳ, καὶ παρατάξονται, διότι κύριος μετ'
6 αὐτῶν· καὶ καταισχυνθήσονται ἀναβάται ἵππων. [6]καὶ κατισχύσω τὸν οἶκον
Ἰούδα, καὶ τὸν οἶκον Ἰωσὴφ σώσω, καὶ κατοικιῶ αὐτούς, ὅτι ἠγάπησα αὐ-
τούς, καὶ ἔσονται ὃν τρόπον οὐκ ἀπεστρεψάμην αὐτούς· διότι ἐγὼ κύριος ὁ

5. ησχυνθ. απο της ελπιδος αυτης· κ. απ. βασιλεια απο γαζης 7. τα βδελ. αυτου 8. αναστεμα ... εωρακα τοις 9. ο βασ. σου 10. εξολεθρευσει ... εξολεθρευθησεται 11. om σου prius ... τους δεσμ. σου 12. και θησονται εν οχυρωματι 13. εις τοξον ... επεγερω 14. και εσται κυριος ... πορευσονται 15. υπερασπ. αυτων ... καταναλωσωσιν ... εκπιοντ. το αιμα αυτων ως οι. και πλ. ως φιαλας θυσιαστηριον 16. om ο θεος αυτων ... επι της γ. α. 17. καλον παρ αυτου X. 1. υετον παρα κυριου 2. οτι ουκ ην 3. και επισκεπτεται κυριος 4. κ. εξ αυτ. επεβλ. κ. εξ α. ετ. κ. εξ α. το τοξ. ε. θυμω· εξ ... ελαυνων 5. κυριος παντοκρατωρ 6. ηγαπηκα ... και εσται ον τρ.

ϑεὸς αὐτῶν, καὶ ἐπακούσομαι αὐτοῖς. 7 καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ τοῦ Ἐφραΐμ, 7
καὶ χαρήσεται ἡ καρδία αὐτῶν ὡς ἐν οἴνῳ· καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ὄψονται καὶ
εὐφρανϑήσονται, καὶ χαρεῖται ἡ καρδία αὐτῶν ἐπὶ τῷ κυρίῳ. 8 σημανῶ αὐ- 8
τοῖς καὶ εἰςδέξομαι αὐτούς, διότι λυτρώσομαι αὐτούς, καὶ πληϑυνϑήσονται
καϑότι ἦσαν πολλοί· 9 καὶ σπερῶ αὐτοὺς ἐν λαοῖς, καὶ οἱ μακρὰν μνησϑή- 9
σονταί μου, ἐκϑρέψουσι τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ ἐπιστρέψουσι. 10 καὶ ἐπιστρέψω 10
αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξ Ἀσσυρίων εἰςδέξομαι αὐτούς, καὶ εἰς τὴν
Γαλααδῖτιν καὶ εἰς τὸν Λίβανον εἰςάξω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ ὑπολειφϑῇ ἐξ
αὐτῶν οὐδὲ εἷς· 11 καὶ διελεύσονται ἐν ϑαλάσσῃ στενῇ, καὶ πατάξουσιν ἐν 11
ϑαλάσσῃ κύματα, καὶ ξηρανϑήσεται πάντα τὰ βάϑη ποταμῶν, καὶ ἀφαιρε-
ϑήσεται πᾶσα ὕβρις Ἀσσυρίων, καὶ σκῆπτρον Αἰγύπτου περιαιρεϑήσεται. 12 καὶ 12
κατισχύσω αὐτοὺς ἐν κυρίῳ ϑεῷ αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ κατακαυ-
χήσονται, λέγει κύριος.

XI.

Διάνοιξον ὁ Λίβανος τὰς ϑύρας σου, καὶ καταφαγέτω πῦρ τὰς κέδρους
σου· 2 ὀλολυξάτω πίτυς, διότι πέπτωκε κέδρος, ὅτι μεγάλως μεγιστᾶνες ἐτα- 2
λαιπώρησαν· ὀλολύξατε δρύες τῆς Βασανίτιδος, ὅτι κατεσπάσϑη ὁ δρυμὸς ὁ
σύμφυτος. 3 φωνὴ ϑρηνούντων ποιμένων, ὅτι τεταλαιπώρηκεν ἡ μεγαλωσύνη 3
αὐτῶν· φωνὴ ὠρυομένων λεόντων, ὅτι τεταλαιπώρηκε τὸ φρύαγμα τοῦ Ἰορ-
δάνου. 4 τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ποιμαίνετε τὰ πρόβατα τῆς σφαγῆς, 4
5 ἃ οἱ κτησάμενοι κατέσφαζον καὶ οὐ μετεμέλοντο, καὶ οἱ πωλοῦντες αὐτὰ 5
ἔλεγον Εὐλογητὸς κύριος, καὶ πεπλουτήκαμεν· καὶ οἱ ποιμένες αὐτῶν οὐκ
ἔπασχον οὐδὲν ἐπ' αὐτοῖς. 6 διὰ τοῦτο οὐ φείσομαι οὐκέτι ἐπὶ τοὺς κατοι- 6
κοῦντας τὴν γῆν, λέγει κύριος· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι τοὺς ἀνϑρώπους,
ἕκαστον εἰς χεῖρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ καὶ εἰς χεῖρα βασιλέως αὐτοῦ, καὶ κατα-
κόψουσι τὴν γῆν, καὶ οὐ μὴ ἐξέλωμαι ἐκ χειρὸς αὐτῶν. 7 καὶ ποιμανῶ τὰ 7
πρόβατα τῆς σφαγῆς εἰς τὴν Χαναανῖτιν· καὶ λήψομαι ἐμαυτῷ δύο ῥάβδους,
τὴν μὲν μίαν ἐκάλεσα κάλλος, καὶ τὴν ἑτέραν ἐκάλεσα σχοίνισμα, καὶ ποι-
μανῶ τὰ πρόβατα. 8 καὶ ἐξαρῶ τοὺς τρεῖς ποιμένας ἐν μηνὶ ἑνί, καὶ βαρυν- 8
ϑήσεται ἡ ψυχή μου ἐπ' αὐτούς, καὶ γὰρ αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐπωρύοντο ἐπ'
ἐμέ. 9 καὶ εἶπα Οὐ ποιμανῶ ὑμᾶς· τὸ ἀποϑνῆσκον ἀποϑνησκέτω, καὶ τὸ ἐκ- 9
λεῖπον ἐκλιπέτω, καὶ τὰ κατάλοιπα κατεσϑιέτωσαν ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ
πλησίον αὐτοῦ. 10 καὶ λήψομαι τὴν ῥάβδον μου τὴν καλήν, καὶ ἀποῤῥίψω 10
αὐτὴν τοῦ διασκεδάσαι τὴν διαϑήκην μου ἣν διεϑέμην πρὸς πάντας τοὺς
λαούς· 11 καὶ διασκεδασϑήσεται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ γνώσονται οἱ Χα- 11
ναναῖοι τὰ πρόβατα τὰ φυλασσόμενά μοι διότι λόγος κυρίου ἐστί. 12 καὶ ἐρῶ 12
πρὸς αὐτούς Εἰ καλὸν ἐνώπιον ὑμῶν ἐστί, δότε τὸν μισϑόν μου ἢ ἀπείπασϑε·
Mt. 26, 15. καὶ ἔστησαν τὸν μισϑόν μου τριάκοντα ἀργυροῦς. 13 καὶ εἶπε κύριος πρός με 13
Κάϑες αὐτοὺς εἰς τὸ χωνευτήριον, καὶ σκέψομαι εἰ δόκιμόν ἐστιν, ὃν τρόπον
Mt. 27, 9. 10. ἐδοκιμάσϑην ὑπὲρ αὐτῶν. καὶ ἔλαβον τοὺς τριάκοντα ἀργυροῦς καὶ ἐνέβαλον
αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον κυρίου εἰς τὸ χωνευτήριον. 14 καὶ ἀπέῤῥιψα τὴν ῥάβδον 14
τὴν δευτέραν, τὸ σχοίνισμα, τοῦ διασκεδάσαι τὴν κατάσχεσιν ἀνὰ μέσον
Ἰούδα καὶ ἀνὰ μέσον Ἰσραήλ. 15 καὶ εἶπε κύριος πρός με Ἔτι λάβε σεαυτῷ 15
σκεύη ποιμενικὰ ποιμένος ἀπείρου. 16 διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ποιμένα ἐπὶ 16

7. οψεται κ. ευφρανϑησεται ... αυτων η καρδια 8. * om διοτι λυτρ. αυτους, ** add ante και εισδεξ. α. 9. αυτ. εν αλληλοις ... και εκϑρεψ. 11. ξηρανϑησονται XI. 6. κυριος παντοκρατωρ ... εξελουμαι 7. χαναν-τιν ... λημψομαι ... την μιαν 9. εκλειπετω 10. λημψομαι 11. διασκε-δασϑησονται ... om μοι 12. δοτε στησαντες τον 13. και σκεψαι αυτο ει ... εις οικον 14. διασκ. την διαϑηκην μου ανα ... του ισραηλ 15. σκευος ποιμαινος απειρου ποιμαινικα

τὴν γῆν, τὸ ἐκλιμπάνον οὐ μὴ ἐπισκέψηται, καὶ τὸ ἐσκορπισμένον οὐ μὴ
ζητήσῃ, καὶ τὸ συντετριμμένον οὐ μὴ ἰάσηται, καὶ τὸ ὁλόκληρον οὐ μὴ κατευ-
θύνῃ, καὶ τὰ κρέα τῶν ἐκλεκτῶν καταφάγεται, καὶ τοὺς ἀστραγάλους αὐτῶν
17 ἐκστρέψει. 17 ὦ οἱ ποιμαίνοντες τὰ μάταια, καταλελοιπότες τὰ πρόβατα·
μάχαιρα ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὸν ὀφθαλμὸν τὸν δεξιὸν αὐτοῦ·
ὁ βραχίων αὐτοῦ ξηραινόμενος ξηρανθήσεται, καὶ ὁ ὀφθαλμὸς ὁ δεξιὸς αὐτοῦ
ἐκτυφλούμενος ἐκτυφλωθήσεται.

XII.

Λῆμμα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, λέγει κύριος, ἐκτείνων οὐρανόν,
2 καὶ θεμελιῶν γῆν, καὶ πλάσσων πνεῦμα ἀνθρώπου ἐν αὐτῷ. 2 Ἰδοὺ ἐγὼ τί-
θημι τὴν Ἱερουσαλὴμ ὡς πρόθυρα σαλευόμενα πᾶσι τοῖς λαοῖς κύκλῳ, καὶ
3 ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἔσται περιοχὴ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. 3 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ θήσομαι τὴν Ἱερουσαλὴμ λίθον καταπατούμενον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι·
πᾶς ὁ καταπατῶν αὐτὴν ἐμπαίζων ἐμπαίξεται, καὶ ἐπισυναχθήσονται ἐπ'
4 αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς. 4 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντο-
κράτωρ, πατάξω πάντα ἵππον ἐν ἐκστάσει καὶ τὸν ἀναβάτην αὐτοῦ ἐν παρα-
φρονήσει, ἐπὶ δὲ τὸν οἶκον Ἰούδα διανοίξω τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ πάντας
5 τοὺς ἵππους τῶν λαῶν πατάξω ἐν ἀποτυφλώσει. 5 καὶ ἐροῦσιν οἱ χιλίαρχοι
Ἰούδα ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν Εὑρήσομεν ἑαυτοῖς τοὺς κατοικοῦντας Ἱερου-
6 σαλὴμ ἐν κυρίῳ παντοκράτορι θεῷ αὐτῶν. 6 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι
τοὺς χιλιάρχους Ἰούδα ὡς δαλὸν πυρὸς ἐν ξύλοις, καὶ ὡς λαμπάδα πυρὸς ἐν
καλάμῃ, καὶ καταφάγονται ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων πάντας τοὺς λαοὺς
7 κυκλόθεν, καὶ κατοικήσει Ἱερουσαλὴμ ἔτι καθ' ἑαυτὴν ἐν Ἱερουσαλήμ. 7 καὶ
σώσει κύριος τὰ σκηνώματα Ἰούδα καθὼς ἀπ' ἀρχῆς, ὅπως μὴ μεγαλύνηται
καύχημα οἴκου Δαυὶδ καὶ ἔπαρσις τῶν κατοικούντων Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τὸν
8 Ἰούδα. 8 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπερασπιεῖ κύριος ὑπὲρ τῶν κατοι-
κούντων Ἱερουσαλήμ· καὶ ἔσται ὁ ἀσθενῶν ἐν αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
ὡς Δαυίδ, ὁ δὲ οἶκος Δαυὶδ ὡς οἶκος θεοῦ, ὡς ἄγγελος κυρίου ἐνώπιον αὐ-
9 τῶν. 9 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ζητήσω ἐξᾶραι πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐρχό-
10 μενα ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, 10 καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ τὸν οἶκον Δαυὶδ καὶ ἐπὶ τοὺς κατοι-
κοῦντας Ἱερουσαλὴμ πνεῦμα χάριτος καὶ οἰκτιρμοῦ· καὶ ἐπιβλέψονται πρὸς Jo. 19,
μὲ ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο, καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὸν κοπετὸν ὡς ἐπ' ἀγα- 37. *Ap. 1, 7.
11 πητῷ, καὶ ὀδυνηθήσονται ὀδύνην ὡς ἐπὶ τῷ πρωτοτόκῳ. 11 ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ μεγαλυνθήσεται ὁ κοπετὸς ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς κοπετὸς ῥοῶνος ἐν
12 πεδίῳ ἐκκοπτομένου, 12 καὶ κόψεται ἡ γῆ κατὰ φυλὰς φυλάς· φυλὴ οἴκου
Δαυὶδ καθ' ἑαυτήν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς· φυλὴ οἴκου Νάθαν
13 καθ' ἑαυτήν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς· 13 φυλὴ οἴκου Λευὶ καθ'
ἑαυτήν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς· φυλὴ τοῦ Συμεὼν καθ' ἑαυ-
14 τήν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς. 14 πᾶσαι αἱ ὑπολελειμμέναι φυλαί,
φυλὴ καθ' ἑαυτήν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς.

---

16. το διεσκορπισμενον ... εκτριψει 17. και οι καταλελοιποτες ... ο οφθ. αυτ. ο δεξ. XII. 1. πνευμα αυτου εν 2. και εσται περ. 6. om in fine εν ιερουσαλημ 7. και δωσει κυριος ... επαρξεις ... ιουδαν 8. ως οικος δαυιδ omissis ο δε οικ. δαυιδ 9. του εξαραι ... επερχομενα 10. επ αυτους κοπετον ως επ αγαπητον ... om τω 12. post φυλας φυλας add φυλη φυλη καθ εαυτην· και αι γυναικες αυτων καθ εαυτας ... pro δαυιδ *habuisse vdtr ναθαν 13. λευει 14. πασαι αι φυλαι αι υπολελ.

XIII.

Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται πᾶς τόπος διανοιγόμενος τῷ οἴκῳ Δαυὶδ καὶ
τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν μετακίνησιν καὶ εἰς τὸν χωρισμόν 2 καὶ 2
ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος Σαβαώϑ, ἐξολοϑρεύσω τὰ ὀνόματα
τῶν εἰδώλων ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔτι αὐτῶν ἔσται μνεία· καὶ τοὺς ψευ-
δοπροφήτας καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάϑαρτον ἐξαρῶ ἀπὸ τῆς γῆς. 3 καὶ ἔσται 3
ἐὰν προφητεύσῃ ἄνϑρωπος ἔτι, καὶ ἐρεῖ πρὸς αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ
μήτηρ αὐτοῦ, οἱ γεννήσαντες αὐτόν Οὐ ζήσῃ, ὅτι ψευδῆ ἐλάλησας ἐπ' ὀνό-
ματι κυρίου· καὶ συμποδιοῦσιν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, οἱ
γεννήσαντες αὐτόν, ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν. 4 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 4
καταισχυνϑήσονται οἱ προφῆται, ἕκαστος ἐκ τῆς ὁράσεως αὐτοῦ ἐν τῷ προ-
φητεύειν αὐτόν, καὶ ἐνδύσονται δέῤῥιν τριχίνην ἀνϑ' ὧν ἐψεύσαντο. 5 καὶ ἐρεῖ 5
Οὐκ εἰμὶ προφήτης ἐγώ, διότι ἄνϑρωπος ἐργαζόμενος τὴν γῆν ἐγώ εἰμι,
ὅτι ἄνϑρωπος ἐγέννησέ με ἐκ νεότητός μου. 6 καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτόν Τί αἱ 6
πληγαὶ αὗται ἀνὰ μέσον τῶν χειρῶν σου; καὶ ἐρεῖ Ἃς ἐπλήγην ἐν τῷ οἴκῳ
τῷ ἀγαπητῷ μου. 7 ῥομφαία ἐξεγέρϑητι ἐπὶ τοὺς ποιμένας μου καὶ ἐπὶ ἄνδρα 7
Mt. 26, 31. πολίτην μου, λέγει κύριος παντοκράτωρ, πατάξατε τοὺς ποιμένας καὶ ἐκσπά-
Mc. 14, 27. σατε τὰ πρόβατα, καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς μικρούς. 8 καὶ ἔσται 8
ἐν πάσῃ τῇ γῇ, λέγει κύριος, τὰ δύο μέρη αὐτῆς ἐξολοϑρευϑήσεται καὶ ἐκ-
λείψει, τὸ δὲ τρίτον ὑπολειφϑήσεται ἐν αὐτῇ· 9 καὶ διάξω τὸ τρίτον διὰ πυ- 9
ρός, καὶ πυρώσω αὐτοὺς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον, καὶ δοκιμῶ αὐτοὺς
ὡς δοκιμάζεται τὸ χρυσίον· αὐτὸς ἐπικαλέσεται τὸ ὄνομά μου, κἀγὼ ἐπα-
κούσομαι αὐτῷ, καὶ ἐρῶ Λαός μου οὗτός ἐστι, καὶ αὐτὸς ἐρεῖ Κύριος ὁ
ϑεός μου.

XIV.

Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται κυρίου, καὶ διαμερισϑήσονται τὰ σκῦλά σου ἐν
σοί· 2 καὶ ἐπισυνάξω πάντα τὰ ἔϑνη ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς πόλεμον, καὶ ἁλώ- 2
σεται ἡ πόλις καὶ διαρπαγήσονται αἱ οἰκίαι, καὶ αἱ γυναῖκες μολυνϑήσονται,
καὶ ἐξελεύσεται τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως ἐν αἰχμαλωσίᾳ, οἱ δὲ κατάλοιποι τοῦ
λαοῦ μου οὐ μὴ ἐξολοϑρευϑῶσιν ἐκ τῆς πόλεως. 3 καὶ ἐξελεύσεται κύριος καὶ 3
παρατάξεται ἐν τοῖς ἔϑνεσιν ἐκείνοις, καϑὼς ἡμέρα παρατάξεως αὐτοῦ ἐν
ἡμέρᾳ πολέμου. 4 καὶ στήσονται οἱ πόδες αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τὸ 4
ὄρος τῶν ἐλαιῶν τὸ κατέναντι Ἱερουσαλὴμ ἐξ ἀνατολῶν· καὶ σχισϑήσεται τὸ
ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς καὶ ϑάλασσαν, χάος μέγα
σφόδρα· καὶ κλινεῖ τὸ ἥμισυ τοῦ ὄρους πρὸς τὸν βοῤῥᾶν, καὶ τὸ ἥμισυ αὐ-
τοῦ πρὸς νότον· 5 καὶ φραχϑήσεται ἡ φάραγξ τῶν ὀρέων μου, καὶ ἐγκολλη- 5
ϑήσεται φάραγξ ὀρέων ἕως Ἰασόδ, καὶ ἐμφραχϑήσεται καϑὼς ἐνεφράγη ἐν
ταῖς ἡμέραις τοῦ συσσεισμοῦ, ἐν ἡμέραις Ὀζίου βασιλέως Ἰούδα· καὶ ἥξει
κύριος ὁ ϑεός μου, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι μετ' αὐτοῦ. 6 καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ 6
ἡμέρᾳ οὐκ ἔσται φῶς, καὶ ψύχη καὶ πάγος 7 ἔσται μίαν ἡμέραν, καὶ ἡ ἡμέρα 7

XIII. 1. εν τω οικω ... ραντισμον pro χωρισμον 2. om σαβαωϑ ... εξολεϑρευσω ... εσται αυτων 3. ante ου ζηση add εν τω προφητευειν αυτον ... εν ονοματι 5. ab ανϑρωπος ad ανϑρωπος transilit 6. του αγαπητου μου 7. επι τον ποιμαινα μου κ. επ ανδρα πολ. αυτου ... παταξον τον ποιμενα· και διασκορπισϑησονται τα πρ. της ποιμνης ... ποιμενας pro μικρους 8. και εσται εν τη ημερα εκεινη λεγει κυριος ... εξολεϑρευϑησεται 9. και εγω επακ. XIV. 1. του κυριου 2. εξολεϑρευϑωσιν 3. καϑως ημεραι 4. ab ελαιων ad ελαιων transilit ... ανατολας, και το ημισυ αυτου προς ϑαλασσαν ... προς βορραν 5. και εμφραχϑησεται φαραγξ ορεων μου ... ορεων εως ασαηλ ... om και εμφραχϑησεται ... του σεισμου 6. om και εσται ab initio ... ψυχος 7. εσται μια ημερα

ἐκείνη γνωστὴ τῷ κυρίῳ, καὶ οὐχ ἡμέρα καὶ οὐ νύξ, καὶ πρὸς ἑσπέραν ἔσται
8 φῶς. [8] καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσεται ὕδωρ ζῶν ἐξ Ἱερουσαλήμ, τὸ ἥμισυ
αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρώτην, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν
9 τὴν ἐσχάτην, καὶ ἐν θέρει καὶ ἐν ἔαρι ἔσται οὕτως. [9] καὶ ἔσται κύριος εἰς
βασιλέα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος εἷς, καὶ τὸ
10 ὄνομα αὐτοῦ ἕν, [10] κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν καὶ τὴν ἔρημον ἀπὸ Γαβὲ ἕως
Ῥεμμὼν κατὰ νότον Ἱερουσαλήμ. Ῥαμὰ δὲ ἐπὶ τόπου μενεῖ, ἀπὸ τῆς πύλης
Βενιαμὶν ἕως τοῦ τόπου τῆς πύλης τῆς πρώτης, ἕως τῆς πύλης τῶν γωνιῶν
11 καὶ ἕως τοῦ πύργου Ἀναμεήλ, ἕως τῶν ἀπολημνίων τοῦ βασιλέως [11] κατοική-
σουσιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀνάθεμα οὐκ ἔσται ἔτι, καὶ κατοικήσει Ἱερουσαλὴμ πε-
12 ποιθότως. [12] καὶ αὕτη ἔσται ἡ πτῶσις ἣν κόψει κύριος πάντας τοὺς λαοὺς
ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ· τακήσονται αἱ σάρκες αὐτῶν ἑστηκότων
ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ῥυήσονται ἐκ τῶν ὀπῶν αὐ-
13 τῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν τακήσεται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. [13] καὶ ἔσται ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔκστασις κυρίου μεγάλη ἐπ' αὐτούς· καὶ ἐπιλήψονται ἕκα-
στος τῆς χειρὸς τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ συμπλακήσεται ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς
14 τὴν χεῖρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ. [14] καὶ Ἰούδας παρατάξεται ἐν Ἱερουσαλήμ,
καὶ συνάξει τὴν ἰσχὺν πάντων τῶν λαῶν κυκλόθεν, χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ
15 ἱματισμὸν εἰς πλῆθος σφόδρα. [15] καὶ αὕτη ἔσται ἡ πτῶσις τῶν ἵππων καὶ
τῶν ἡμιόνων καὶ τῶν καμήλων καὶ τῶν ὄνων καὶ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν
16 ὄντων ἐν ταῖς παρεμβολαῖς ἐκείναις, κατὰ τὴν πτῶσιν ταύτην. [16] καὶ ἔσται
ὅσοι ἐὰν καταλειφθῶσιν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ἐλθόντων ἐπὶ Ἱερουσα-
λήμ, καὶ ἀναβήσονται κατ' ἐνιαυτὸν τοῦ προσκυνῆσαι τῷ βασιλεῖ κυρίῳ παν-
17 τοκράτορι καὶ τοῦ ἑορτάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας. [17] καὶ ἔσται ὅσοι
ἐὰν μὴ ἀναβῶσιν ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς εἰς Ἱερουσαλὴμ τοῦ προσ-
κυνῆσαι τῷ βασιλεῖ κυρίῳ παντοκράτορι, καὶ οὗτοι ἐκείνοις προστεθήσονται.
18 [18] ἐὰν δὲ φυλὴ Αἰγύπτου μὴ ἀναβῇ μηδὲ ἔλθῃ, καὶ ἐπὶ τούτους ἔσται ἡ
πτῶσις ἣν πατάξει κύριος πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἂν μὴ ἀναβῇ τοῦ ἑορτάσαι
19 τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας. [19] αὕτη ἔσται ἡ ἁμαρτία Αἰγύπτου καὶ ἡ ἁμαρ-
τία πάντων τῶν ἐθνῶν, ὃς ἂν μὴ ἀναβῇ ἑορτάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπη-
20 γίας. [20] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται τὸ ἐπὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου ἅγιον τῷ
κυρίῳ παντοκράτορι· καὶ ἔσονται οἱ λέβητες ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ὡς φιάλαι
21 πρὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου· [21] καὶ ἔσται πᾶς λέβης ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ
ἐν τῷ Ἰούδᾳ ἅγιος τῷ κυρίῳ παντοκράτορι· καὶ ἥξουσι πάντες οἱ θυσιάζον-
τες καὶ λήψονται ἐξ αὐτῶν καὶ ἑψήσουσιν ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἔσται Χανα-
ναῖος ἔτι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

---

7. νυξ, προς 8. αερει 10. κυκλουν ... γαβεε ... βενιαμειν εως της πυλης της ... και εως των υποληνιων 11. κατοικουσιν ε. α. και ουκ εσται α. ετι 12. post εστηκοτων add αυτων ... απο των οπων 13. επ αυτους μεγαλη ... επιλημψεται ... συνπλακησεται ... προς χειρα 14. και ο ιουδας 15. om και ab initio 16. οσοι αν καταλημφθωσιν ... εορταζειν 17. αναβωσιν εκει 18. ελθη εκει, επι τουτοις εσται ... ην κυριος παταξει κυριος (sic) ... οσα εαν 19. αυτη εστιν ... οσα εαν μη α. του εορτ. 20. οι λεβ. οι εν 21. αγιον ... λημψονται ... χαναν. ουκετι

Subscriptio: ζαχαριας ια

ΜΑΛΑΧΙΑΣ.

I.

Λῆμμα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ ἀγγέλου αὐτοῦ· ϑέσϑε δὴ
ἐπὶ τὰς καρδίας ὑμῶν. [2] ἠγάπησα ὑμᾶς, λέγει κύριος· καὶ εἴπατε Ἐν τίνι 2
ἠγάπησας ἡμᾶς; οὐκ ἀδελφὸς ἦν Ἡσαῦ τοῦ Ἰακώβ, λέγει κύριος, καὶ ἠγά-
Ro. 9, πησα τὸν Ἰακώβ, [3] τὸν δὲ Ἡσαῦ ἐμίσησα, καὶ ἔταξα τὰ ὅρια αὐτοῦ εἰς 3
13 ἀφανισμὸν καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς δώματα ἐρήμου; [4] διότι ἐρεῖ Ἡ 4
Ἰδουμαία κατέστραπται, καὶ ἐπιστρέψωμεν καὶ ἀνοικοδομήσωμεν τὰς ἐρή-
μους. τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Αὐτοὶ οἰκοδομήσουσι, καὶ ἐγὼ κατα-
στρέψω· καὶ ἐπικληϑήσεται αὐτοῖς ὅρια ἀνομίας, καὶ λαὸς ἐφ' ὃν παρατέ-
τακται κύριος ἕως αἰῶνος. [5] καὶ οἱ ὀφϑαλμοὶ ὑμῶν ὄψονται, καὶ ὑμεῖς ἐρεῖτε 5
Ἐμεγαλύνϑη κύριος ὑπεράνω τῶν ὁρίων τοῦ Ἰσραήλ. [6] υἱὸς δοξάζει πατέρα, 6
καὶ δοῦλος τὸν κύριον ἑαυτοῦ. καὶ εἰ πατήρ εἰμι ἐγώ, ποῦ ἔστιν ἡ δόξα μου;
καὶ εἰ κύριός εἰμι ἐγώ, ποῦ ἔστιν ὁ φόβος μου; λέγει κύριος παντοκράτωρ.
ὑμεῖς οἱ ἱερεῖς οἱ φαυλίζοντες τὸ ὄνομά μου, καὶ εἴπατε Ἐν τίνι ἐφαυλίσα-
μεν τὸ ὄνομά σου; [7] προςάγοντες πρὸς τὸ ϑυσιαστήριόν μου ἄρτους ἠλισγη- 7
μένους, καὶ εἴπατε Ἐν τίνι ἠλισγήσαμεν αὐτούς; ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς Τρά-
πεζα κυρίου ἠλισγημένη ἐστί, καὶ τὰ ἐπιτιϑέμενα ἐξουδενώσατε. [8] διότι ἐὰν 8
προςαγάγητε τυφλὸν εἰς ϑυσίας, οὐ κακόν; καὶ ἐὰν προςαγάγητε χωλὸν ἢ
ἄῤῥωστον, οὐ κακόν; πρόςαγε δὴ αὐτῷ τῷ ἡγουμένῳ σου, εἰ προςδέξεταί
σε, εἰ λήψεται πρόςωπόν σου, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [9] καὶ νῦν ἐξιλά- 9
σκεσϑε τὸ πρόςωπον τοῦ ϑεοῦ ὑμῶν καὶ δεήϑητε αὐτοῦ· ἐν χερσὶν ὑμῶν
γέγονε ταῦτα· εἰ λήψομαι ἐξ ὑμῶν πρόςωπα ὑμῶν, λέγει κύριος παντοκράτωρ.
[10] διότι καὶ ἐν ὑμῖν συγκλεισϑήσονται ϑύραι, καὶ οὐκ ἀνάψεται τὸ ϑυσιαστή- 10
ριόν μου δωρεάν· οὐκ ἔστι μου ϑέλημα ἐν ὑμῖν, λέγει κύριος παντοκράτωρ,
καὶ ϑυσίαν οὐ προςδέξομαι ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν. [11] διότι ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου 11
καὶ ἕως δυσμῶν τὸ ὄνομά μου δεδόξασται ἐν τοῖς ἔϑνεσι, καὶ ἐν παντὶ τόπῳ
ϑυμίαμα προςάγεται τῷ ὀνόματί μου καὶ ϑυσία καϑαρά· διότι μέγα τὸ ὄνομά
μου ἐν τοῖς ἔϑνεσι, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [12] ὑμεῖς δὲ βεβηλοῦτε αὐτὸ ἐν 12
τῷ λέγειν ὑμᾶς Τράπεζα κυρίου ἠλισγημένη ἐστί, καὶ τὰ ἐπιτιϑέμενα ἐξου-
δένωται βρώματα αὐτοῦ. [13] καὶ εἴπατε Ταῦτα ἐκ κακοπαϑείας ἐστί. καὶ ἐξε- 13
φύσησα αὐτά, λέγει κύριος παντοκράτωρ. καὶ εἰςεφέρετε ἁρπάγματα καὶ τὰ
χωλὰ καὶ τὰ ἐνοχλούμενα· καὶ ἐὰν φέρητε τὴν ϑυσίαν, εἰ προςδέξομαι αὐτὰ
ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [14] καὶ ἐπικατάρατος ὃς ἦν 14
δυνατός, καὶ ὑπῆρχεν ἐν τῷ ποιμνίῳ αὐτοῦ ἄρσεν, καὶ εὐχὴ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ,
καὶ ϑύει διεφϑαρμένον τῷ κυρίῳ· διότι βασιλεὺς μέγας ἐγώ εἰμι, λέγει κύ-
ριος παντοκράτωρ, καὶ τὸ ὄνομά μου ἐπιφανὲς ἐν τοῖς ἔϑνεσι.

II.

Καὶ νῦν ἡ ἐντολὴ αὕτη πρὸς ὑμᾶς, οἱ ἱερεῖς. [2] ἐὰν μὴ ἀκούσητε, καὶ 2
ἐὰν μὴ ϑῆσϑε εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν τοῦ δοῦναι δόξαν τῷ ὀνόματί μου,

---

Inscriptio: μαλαχιας ιβ

I. 3. εις δοματα 4. τας ηρημωμενας 6. τον κυρ. αυτου 7. τα επιτιϑ. βρωματα εξουδενωμενα 8. εις ϑυσιαν ... δη αυτο τω ... προςδεξ. αυτο, ει λημψεται 9. λημψομαι 10. ϑελ. επ υμιν 11. ηλιου εως ... ϑυμ. προςαγαγετε επι τω 12. εξουδενωνται 13. * εις φερετε ... τα αρπαγματα ... om την 14. υπηρχεν αυτω εν τω ποιμνιω αρσεν ... μεγας βασιλευς II. 2. υπακουσητε

λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ἐξαποστελῶ ἐφ' ὑμᾶς τὴν κατάραν, καὶ ἐπι-
καταράσομαι τὴν εὐλογίαν ὑμῶν, καὶ καταράσομαι αὐτήν· καὶ διασκεδάσω
τὴν εὐλογίαν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οὐ τίθεσθε εἰς τὴν
3 καρδίαν ὑμῶν. [3] ἰδοὺ ἐγὼ ἀφορίζω ὑμῖν τὸν ὦμον, καὶ σκορπιῶ ἔνυστρον ἐπὶ
τὰ πρόσωπα ὑμῶν, ἔνυστρον ἑορτῶν ὑμῶν, καὶ λήψομαι ὑμᾶς εἰς τὸ αὐτό·
4 [4] καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ ἐξαπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς τὴν ἐντολὴν ταύ-
την, τοῦ εἶναι τὴν διαθήκην μου πρὸς τοὺς Λευίτας, λέγει κύριος παντοκρά-
5 τωρ. [5] ἡ διαθήκη μου ἦν μετ' αὐτοῦ τῆς ζωῆς καὶ τῆς εἰρήνης, καὶ ἔδωκα
αὐτῷ ἐν φόβῳ φοβεῖσθαί με καὶ ἀπὸ προσώπου ὀνόματός μου στέλλεσθαι
6 αὐτόν. [6] νόμος ἀληθείας ἦν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ ἀδικία οὐχ εὑρέθη
ἐν χείλεσιν αὐτοῦ· ἐν εἰρήνῃ κατευθύνων ἐπορεύθη μετ' ἐμοῦ, καὶ πολ-
7 λοὺς ἐπέστρεψεν ἀπὸ ἀδικίας. [7] ὅτι χείλη ἱερέως φυλάξεται γνῶσιν, καὶ νό-
μον ἐκζητήσουσιν ἐκ στόματος αὐτοῦ, διότι ἄγγελος κυρίου παντοκράτορός
8 ἐστιν. [8] ὑμεῖς δὲ ἐξεκλίνατε ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ ἠσθενήσατε πολλοὺς ἐν νόμῳ,
9 διεφθείρατε τὴν διαθήκην τοῦ Λευί, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [9] κἀγὼ δέ-
δωκα ὑμᾶς ἐξουδενωμένους καὶ ἀπερριμμένους εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀνθ'
ὧν ὑμεῖς οὐκ ἐφυλάξασθε τὰς ὁδούς μου ἀλλὰ ἐλαμβάνετε πρόσωπα ἐν
10 νόμῳ. [10] οὐχὶ πατὴρ εἷς πάντων ὑμῶν; οὐχὶ θεὸς εἷς ἔκτισεν ὑμᾶς; τί ὅτι
ἐγκατελίπετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦ βεβηλῶσαι τὴν διαθήκην τῶν
11 πατέρων ὑμῶν; [11] ἐγκατελείφθη Ἰούδας, καὶ βδέλυγμα ἐγένετο ἐν τῷ
Ἰσραὴλ καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ, διότι ἐβεβήλωσεν Ἰούδας τὰ ἅγια κυρίου, ἐν
12 οἷς ἠγάπησε, καὶ ἐπετήδευσεν εἰς θεοὺς ἀλλοτρίους. [12] ἐξολοθρεύσει κύριος
τὸν ἄνθρωπον τὸν ποιοῦντα ταῦτα, ἕως καὶ ταπεινωθῇ ἐκ σκηνωμάτων
13 Ἰακὼβ καὶ ἐκ προσαγόντων θυσίαν τῷ κυρίῳ παντοκράτορι. [13] καὶ ταῦτα
ἃ ἐμίσουν ἐποιεῖτε· ἐκαλύπτετε δάκρυσι τὸ θυσιαστήριον κυρίου καὶ κλαυθμῷ
καὶ στεναγμῷ ἐκ κόπων. ἔτι ἄξιον ἐπιβλέψαι εἰς θυσίαν ἢ λαβεῖν δεκτὸν ἐκ
14 τῶν χειρῶν ὑμῶν; [14] καὶ εἴπατε Ἕνεκεν τίνος; ὅτι κύριος διεμαρτύρατο
ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον γυναικὸς νεότητός σου, ἣν ἐγκατέλιπες, καὶ
15 αὕτη κοινωνός σου καὶ γυνὴ διαθήκης σου. [15] καὶ οὐ καλὸν ἐποίησε; καὶ
ὑπόλειμμα πνεύματος αὐτοῦ. καὶ εἴπατε Τί ἄλλο ἢ σπέρμα ζητεῖ ὁ θεός;
καὶ φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, καὶ γυναῖκα νεότητός σου μὴ ἐγκατα-
16 λίπῃς· [16] ἀλλὰ ἐὰν μισήσας ἐξαποστείλῃς, λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ,
καὶ καλύψει ἀσέβεια ἐπὶ τὰ ἐνθυμήματά σου, λέγει κύριος παντοκράτωρ· καὶ
17 φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν καὶ οὐ μὴ ἐγκαταλίπητε. [17] οἱ παροξύναν-
τες τὸν θεὸν ἐν τοῖς λόγοις ὑμῶν, καὶ εἴπατε Ἐν τίνι παρωξύναμεν αὐτόν;
ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς Πᾶς ποιῶν πονηρόν, καλὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐν αὐτοῖς
αὐτὸς εὐδόκησε· καὶ ποῦ ἔστιν ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης;

III.

Ἰδοὺ ἐξαποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου, καὶ ἐπιβλέψεται ὁδὸν πρὸ προσώπου Mt. 11, 10.
μου, καὶ ἐξαίφνης ἥξει εἰς τὸν ναὸν ἑαυτοῦ κύριος ὃν ὑμεῖς ζητεῖτε, καὶ ὁ Mc. 1, 2.
ἄγγελος τῆς διαθήκης ὃν ὑμεῖς θέλετε· ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει κύριος παντοκρά- Lc. 7, 27

---

3. ενυστρ. εορτης υμ., κ. λημψομαι υμ. επι το 4. διοτι εγω κυριος 5. του ονοματος 8. πολλους ησθενησατε ... και διεφθειρα ... λευει 9. και εγω ... αλλ 10. ουχι θεος εις εκτ. υμ. ουχι πατ. εις π. υμων ... εγκατελειπετε 12. εξολεθρευσει ... προσαγαγοντων ... om τω 14. ενεκα ... ο κυριος sine οτι ... εγκατελειπες 15. ουχαλλος pro ου καλον ... υπολιμμα ... εγκαταλειπης 16. αλλ εαν ... κυρ. ο θ. ο παντοκρατωρ θεος ισραηλ ... εγκαταλειπηται 17. οι παροξυνοντες ... παροξυναμεν (item ed. rom. sed calamo corr. ω) ... om αυτον III. 1. Ιδου εγω ... ναον αυτου

τωρ. [2] καὶ τίς ὑπομενεῖ ἡμέραν εἰςόδου αὐτοῦ; ἢ τίς ὑποστήσεται ἐν τῇ 2
ὀπτασίᾳ αὐτοῦ; διότι αὐτὸς εἰςπορεύεται ὡς πῦρ χωνευτηρίου καὶ ὡς ποία
πλυνόντων. [3] καθιεῖται χωνεύων καὶ καθαρίζων ὡς τὸ ἀργύριον καὶ ὡς τὸ 3
χρυσίον, καὶ καθαρίσει τοὺς υἱοὺς Λευὶ καὶ χεεῖ αὐτοὺς ὥςπερ τὸ χρυσίον
καὶ τὸ ἀργύριον· καὶ ἔσονται τῷ κυρίῳ προςάγοντες θυσίαν ἐν δικαιοσύνῃ,
[4] καὶ ἀρέσει τῷ κυρίῳ θυσία Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ 4
αἰῶνος καὶ καθὼς τὰ ἔτη τὰ ἔμπροσθεν. [5] καὶ προςάξω πρὸς ὑμᾶς ἐν κρίσει, 5
καὶ ἔσομαι μάρτυς ταχὺς ἐπὶ τὰς φαρμακοὺς καὶ ἐπὶ τὰς μοιχαλίδας καὶ
ἐπὶ τοὺς ὀμνύοντας τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀποστεροῦντας
μισθὸν μισθωτοῦ καὶ τοὺς καταδυναστεύοντας χήραν καὶ τοὺς κονδυλίζοντας
ὀρφανοὺς καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας κρίσιν προςηλύτου καὶ τοὺς μὴ φοβουμένους
με, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [6] διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἠλ- 6
λοίωμαι. [7] καὶ ὑμεῖς οἱ υἱοὶ Ἰακὼβ οὐκ ἀπέχεσθε ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν τῶν πα- 7
τέρων ὑμῶν, ἐξεκλίνατε νόμιμά μου καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε. ἐπιστρέψατε πρός
μέ, καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει κύριος παντοκράτωρ. καὶ εἴπατε
Ἐν τίνι ἐπιστρέψομεν; [8] μή τι πτερνιεῖ ἄνθρωπος θεόν; διότι ὑμεῖς πτερνί- 8
ζετέ με. καὶ ἐρεῖτε Ἐν τίνι ἐπτερνίσαμέν σε; ὅτι τὰ ἐπιδέκατα καὶ αἱ ἀπαρ-
χαὶ μεθ᾽ ὑμῶν εἰσίν· [9] καὶ ἀποβλέποντες ὑμεῖς ἀποβλέπετε, καὶ ἐμὲ ὑμεῖς 9
πτερνίζετε. τὸ ἔτος συνετελέσθη, [10] καὶ εἰςηνέγκατε πάντα τὰ ἐκφόρια εἰς 10
τοὺς θησαυρούς, καὶ ἔσται ἡ διαρπαγὴ αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. ἐπιστρέψατε
δὴ ἐν τούτῳ, λέγει κύριος παντοκράτωρ· ἐὰν μὴ ἀνοίξω ὑμῖν τοὺς καταῤ-
ῥάκτας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐκχεῶ τὴν εὐλογίαν μου ὑμῖν ἕως τοῦ ἱκανωθῆναι·
[11] καὶ διαστελῶ ὑμῖν εἰς βρῶσιν, καὶ οὐ μὴ διαφθείρω ὑμῶν τὸν καρπὸν 11
τῆς γῆς, καὶ οὐ μὴ ἀσθενήσῃ ὑμῶν ἡ ἄμπελος ἡ ἐν τῷ ἀγρῷ, λέγει κύριος
παντοκράτωρ. [12] καὶ μακαριοῦσιν ὑμᾶς πάντα τὰ ἔθνη, διότι ἔσεσθε ὑμεῖς 12
γῆ θελητή, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [13] ἐβαρύνατε ἐπ᾽ ἐμὲ τοὺς λόγους ὑμῶν, 13
λέγει κύριος, καὶ εἴπατε Ἐν τίνι κατελαλήσαμεν κατὰ σοῦ; [14] εἴπατε Μάταιος 14
ὁ δουλεύων θεῷ, καὶ τί πλέον ὅτι ἐφυλάξαμεν τὰ φυλάγματα αὐτοῦ, καὶ
διότι ἐπορεύθημεν ἱκέται πρὸ προςώπου κυρίου παντοκράτορος; [15] καὶ νῦν 15
ἡμεῖς μακαρίζομεν ἀλλοτρίους, καὶ ἀνοικοδομοῦνται πάντες ποιοῦντες ἄνομα,
καὶ ἀντέστησαν τῷ θεῷ καὶ ἐσώθησαν. [16] ταῦτα κατελάλησαν οἱ φοβούμενοι 16
τὸν κύριον, ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· καὶ προσέσχε κύριος καὶ εἰςή-
κουσε, καὶ ἔγραψε βιβλίον μνημοσύνου ἐνώπιον αὐτοῦ τοῖς φοβουμένοις τὸν
κύριον καὶ εὐλαβουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ. [17] καὶ ἔσονταί μοι, λέγει κύριος 17
παντοκράτωρ, εἰς ἡμέραν ἣν ἐγὼ ποιῶ εἰς περιποίησιν, καὶ αἱρετιῶ αὐτοὺς
ὃν τρόπον αἱρετίζει ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν δουλεύοντα αὐτῷ. [18] καὶ 18
ἐπιστραφήσεσθε καὶ ὄψεσθε ἀνὰ μέσον δικαίου καὶ ἀνὰ μέσον ἀνόμου, καὶ
ἀνὰ μέσον τοῦ δουλεύοντος θεῷ καὶ τοῦ μὴ δουλεύοντος.

IV.

Διότι ἰδοὺ ἡμέρα ἔρχεται καιομένη ὡς κλίβανος, καὶ φλέξει (3, 19) 1
αὐτούς, καὶ ἔσονται πάντες οἱ ἀλλογενεῖς καὶ πάντες οἱ ποιοῦντες ἄνομα κα-
λάμη, καὶ ἀνάψει αὐτοὺς ἡ ἡμέρα ἡ ἐρχομένη, λέγει κύριος παντοκράτωρ,

---

2. και τις pro η τις 3. και καθιειται ... και χει αυτ. ως το αργυρ. κ. ωςπερ το χρυσ. 5. προςαξω υμας 6. om και 7. om οι ... απεσχεσθε ... επιστραφητε ... επιστρεψωμεν 8. ει pro μη τι ... και ειπατε Εν τ. επτερνικαμεν σε 10. εκφορεια ... και εν τω οικω αυτου εσται η διαρπ. αυτου ... καταρακτας ... υμιν τ. ευλ. μου 11. υμιν την βρωσιν ... διαφθερω ... ασθενησει η αμπ. υμων η εν αγρω 12. *om και 14. αυτου, διοτι 15. om παντες ... ανομα, αντεστησαν θεω 16. ελαλησαν 18. αδικου pro ανομου ... τω θεω IV. 1. ημερα κυριου

2 (20) καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἐξ αὐτῶν ῥίζα οὐδὲ κλῆμα. [2]καὶ ἀνατελεῖ ὑμῖν
τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά μου ἥλιος δικαιοσύνης, καὶ ἴασις ἐν ταῖς πτέρυ-
ξιν αὐτοῦ· καὶ ἐξελεύσεσθε καὶ σκιρτήσετε ὡς μοσχάρια ἐκ δεσμῶν ἀνει-
3 (21) μένα. [3]καὶ καταπατήσετε ἀνόμους, διότι ἔσονται σποδὸς ὑποκάτω τῶν
4 (22) ποδῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐγὼ ποιῶ, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [4]καὶ
ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστελῶ ὑμῖν Ἠλίαν τὸν Θεσβίτην πρὶν ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου
5 (23) τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ, [5]ὃς ἀποκαταστήσει καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱὸν *Lc. 1, 17.
καὶ καρδίαν ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, μὴ ἔλθω καὶ πατάξω τὴν = Mt. 11,
6 (24) γῆν ἄρδην. [6]μνήσθητι νόμου Μωσῆ τοῦ δούλου μου, καθότι ἐνετειλάμην 14. 17, 11.
αὐτῷ ἐν Χωρὴβ πρὸς πάντα τὸν Ἰσραὴλ προστάγματα καὶ δικαιώματα.

---

2. πτερυξιν αυτων ... σκιρσατε (σκιρτησατε?) 3. καταπατησατε 4. αποστελλω ... ελθειν ημεραν 6. μωυση

Subscriptio: προφητης· αγγελος· μαλαχιας ιβ

Η Σ Α Ι Α Σ.

I.

"Ορασις ἣν εἶδεν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμώς, ἣν εἶδε κατὰ τῆς Ἰουδαίας καὶ
κατὰ Ἱερουσαλήμ, ἐν βασιλείᾳ Ὀζείου καὶ Ἰωάθαμ καὶ Ἄχαζ καὶ Ἐζεκίου
οἳ ἐβασίλευσαν τῆς Ἰουδαίας. [2] ἄκουε οὐρανέ, καὶ ἐνωτίζου γῆ, ὅτι κύριος 2
ἐλάλησεν. υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δέ με ἠθέτησαν. [3] ἔγνω βοῦς τὸν 3
κτησάμενον καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ κυρίου αὐτοῦ· Ἰσραὴλ δέ με οὐκ ἔγνω,
καὶ ὁ λαός με οὐ συνῆκεν. [4] οὐαὶ ἔθνος ἁμαρτωλόν, λαὸς πλήρης ἁμαρτιῶν, 4
σπέρμα πονηρόν, υἱοὶ ἄνομοι· ἐγκατελίπατε τὸν κύριον καὶ παρωργίσατε τὸν
ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. [5] τί ἔτι πληγῆτε προστιθέντες ἀνομίαν; πᾶσα κεφαλὴ εἰς 5
πόνον, καὶ πᾶσα καρδία εἰς λύπην· [6] ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς οὐκ ἔστιν ἐν 6
αὐτῷ ὁλοκληρία, οὔτε τραῦμα οὔτε μώλωψ οὔτε πληγὴ φλεγμαίνουσα· οὐκ
ἔστι μάλαγμα ἐπιθεῖναι οὔτε ἔλαιον οὔτε καταδέσμους. [7] ἡ γῆ ὑμῶν ἔρημος, 7
αἱ πόλεις ὑμῶν πυρίκαυστοι· τὴν χώραν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν ἀλλότριοι κατε-
σθίουσιν αὐτήν, καὶ ἠρήμωται κατεστραμμένη ὑπὸ λαῶν ἀλλοτρίων. [8] ἐγκα- 8
ταλειφθήσεται ἡ θυγάτηρ Σιὼν ὡς σκηνὴ ἐν ἀμπελῶνι, καὶ ὡς ὀπωροφυ-
λάκιον ἐν σικυηράτῳ, ὡς πόλις πολιορκουμένη. [9] καὶ εἰ μὴ κύριος Σαβαὼθ 9
Ro. 9,29. ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν, καὶ ὡς Γόμοῤῥα ἂν
ὡμοιώθημεν. [10] ἀκούσατε λόγον κυρίου, ἄρχοντες Σοδόμων· προσέχετε νόμον 10
θεοῦ, λαὸς Γομόῤῥας. [11] τί μοι πλῆθος τῶν θυσιῶν ὑμῶν; λέγει κύριος· πλή- 11
ρης εἰμὶ ὁλοκαυτωμάτων κριῶν, καὶ στέαρ ἀρνῶν καὶ αἷμα ταύρων καὶ τρά-
γων οὐ βούλομαι, [12] οὐδ' ἂν ἔρχησθε ὀφθῆναί μοι. τίς γὰρ ἐξεζήτησε ταῦτα 12
ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν; πατεῖν τὴν αὐλήν μου [13] οὐ προσθήσεσθε· ἐὰν φέρητε 13
σεμίδαλιν, μάταιον· θυμίαμα, βδέλυγμά μοί ἐστι· τὰς νουμηνίας ὑμῶν καὶ
τὰ σάββατα καὶ ἡμέραν μεγάλην οὐκ ἀνέχομαι· νηστείαν καὶ ἀργίαν [14] καὶ 14
τὰς νουμηνίας ὑμῶν καὶ τὰς ἑορτὰς ὑμῶν μισεῖ ἡ ψυχή μου· ἐγενήθητέ μοι
εἰς πλησμονήν, οὐκέτι ἀνήσω τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. [15] ὅταν ἐκτείνητε τὰς χεῖ- 15
ρας, ἀποστρέψω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀφ' ὑμῶν· καὶ ἐὰν πληθύνητε τὴν
δέησιν, οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν, αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν αἵματος πλήρεις. [16] λού- 16
σασθε, καθαροὶ γένεσθε, ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἀπέ-
ναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου· παύσασθε ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν, [17] μάθετε 17
καλὸν ποιεῖν, ἐκζητήσατε κρίσιν, ῥύσασθε ἀδικούμενον, κρίνατε ὀρφανῷ καὶ
δικαιώσατε χήραν, [18] καὶ δεῦτε διελεγχθῶμεν, λέγει κύριος· καὶ ἐὰν ὦσιν 18
αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικοῦν, ὡς χιόνα λευκανῶ, ἐὰν δὲ ὦσιν ὡς κόκ-
κινον, ὡς ἔριον λευκανῶ. [19] καὶ ἐὰν θέλητε καὶ εἰσακούσητέ μου, τὰ ἀγαθὰ 19
τῆς γῆς φάγεσθε· [20] ἐὰν δὲ μὴ θέλητε μηδὲ εἰσακούσητέ μου, μάχαιρα 20
ὑμᾶς κατέδεται· τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησε ταῦτα. [21] πῶς ἐγένετο πόρνη 21
πόλις πιστή, Σιὼν πλήρης κρίσεως; ἐν ᾗ δικαιοσύνη ἐκοιμήθη ἐν αὐτῇ, νῦν
δὲ φονευταί. [22] τὸ ἀργύριον ὑμῶν ἀδόκιμον· οἱ κάπηλοί σου μίσγουσι τὸν 22
οἶνον ὕδατι· [23] οἱ ἄρχοντές σου ἀπειθοῦσι, κοινωνοὶ κλεπτῶν, ἀγαπῶντες 23
δῶρα, διώκοντες ἀνταπόδομα, ὀρφανοῖς οὐ κρίνοντες καὶ κρίσιν χηρῶν οὐ

Inscriptio: ησαιας προφητης ιγ

I. 1. οζιου ... αχας 4. εγκατελειπετε 6. απο π. ε. κεφ. cum antecdd. conjg. ... om ουκ εστ. ε. α. ολοκληρια 9. εγκατελειπεν ... εγεννηθημεν ... ομοιωθημεν 11. τι εμοι 13. φερητε μοι ... ed. rom. σεμιδαλιν, ματαιον θυμιαμα, βδελυγμα ... αργειαν 15. τας χειρ. εκτειν. προς με 18. κ. δ. και διελεγχθ. 19. θελετε 22. αδοκιμον· αι πολεις υμων πυρικαυστοι· οι 23. κρισ. χηρας

24 προσέχοντες. [24] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ δεσπότης Σαβαὼθ Οὐαὶ οἱ
ἰσχύοντες Ἰσραήλ· οὐ παύσεται γάρ μου ὁ θυμὸς ἐν τοῖς ὑπεναντίοις, καὶ
25 κρίσιν ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ποιήσω. [25] καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σὲ καὶ
πυρώσω εἰς καθαρόν, τοὺς δὲ ἀπειθοῦντας ἀπολέσω, καὶ ἀφελῶ πάντας ἀνό-
26 μους ἀπὸ σοῦ· [26] καὶ ἐπιστήσω τοὺς κριτάς σου ὡς τὸ πρότερον, καὶ τοὺς
συμβούλους σου ὡς τὸ ἀπ᾽ ἀρχῆς· καὶ μετὰ ταῦτα κληθήσῃ πόλις δικαιο-
27 σύνης, μητρόπολις πιστὴ Σιών. [27] μετὰ γὰρ κρίματος σωθήσεται ἡ αἰχμαλω-
28 σία αὐτῆς καὶ μετὰ ἐλεημοσύνης· [28] καὶ συντριβήσονται οἱ ἄνομοι καὶ οἱ
29 ἁμαρτωλοὶ ἅμα, καὶ οἱ ἐγκαταλιπόντες τὸν κύριον συντελεσθήσονται· [29] διότι
αἰσχυνθήσονται ἀπὸ τῶν εἰδώλων αὐτῶν ἃ αὐτοὶ ἠβούλοντο, καὶ ἠσχύνθησαν
30 ἐπὶ τοῖς κήποις ἃ ἐπεθύμησαν. [30] ἔσονται γὰρ ὡς τερέβινθος ἀποβεβληκυῖα
31 φύλλα, καὶ ὡς παράδεισος ὕδωρ μὴ ἔχων· [31] καὶ ἔσται ἡ ἰσχὺς αὐτῶν ὡς
καλάμη στιππύου, καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτῶν ὡς σπινθῆρες, καὶ κατακαυθήσονται
οἱ ἄνομοι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅμα, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων.

II.

Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμὼς περὶ τῆς Ἰουδαίας καὶ
2 περὶ Ἱερουσαλήμ. [2] ὅτι ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις ἐμφανὲς τὸ ὄρος κυ-
ρίου, καὶ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐπ᾽ ἄκρου τῶν ὀρέων, καὶ ὑψωθήσεται ὑπεράνω
3 τῶν βουνῶν, καὶ ἥξουσιν ἐπ᾽ αὐτὸ πάντα τὰ ἔθνη. [3] καὶ πορεύσονται ἔθνη
πολλὰ καὶ ἐροῦσι Δεῦτε καὶ ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον
τοῦ θεοῦ Ἰακώβ, καὶ ἀναγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν
4 αὐτῇ. ἐκ γὰρ Σιὼν ἐξελεύσεται νόμος, καὶ λόγος κυρίου ἐξ Ἱερουσαλήμ· [4] καὶ
κρινεῖ ἀνὰ μέσον τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐξελέγξει λαὸν πολύν· καὶ συγκόψουσι τὰς
μαχαίρας αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ τὰς ζιβύνας αὐτῶν εἰς δρέπανα, καὶ οὐ λή-
5 ψεται ἔθνος ἐπ᾽ ἔθνος μάχαιραν, καὶ οὐ μὴ μάθωσιν ἔτι πολεμεῖν. [5] καὶ νῦν,
6 ὁ οἶκος Ἰακώβ, δεῦτε πορευθῶμεν τῷ φωτὶ κυρίου. [6] ἀνῆκε γὰρ τὸν λαὸν
αὐτοῦ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραήλ· ὅτι ἐνεπλήσθη ὡς τὸ ἀπ᾽ ἀρχῆς ἡ χώρα αὐ-
τῶν κληδονισμῶν, ὡς ἡ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ τέκνα πολλὰ ἀλλόφυλα ἐγενήθη
7 αὐτοῖς· [7] ἐνεπλήσθη γὰρ ἡ χώρα αὐτῶν ἀργυρίου καὶ χρυσίου, καὶ οὐκ ἦν
ἀριθμὸς τῶν θησαυρῶν αὐτῶν· καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ ἵππων, καὶ οὐκ ἦν ἀρι-
8 θμὸς τῶν ἁρμάτων αὐτῶν· [8] καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ βδελυγμάτων τῶν ἔργων
9 τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν οἷς ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν· [9] καὶ
10 ἔκυψεν ἄνθρωπος καὶ ἐταπεινώθη ἀνήρ, καὶ οὐ μὴ ἀνήσω αὐτούς. [10] καὶ
νῦν εἰσέλθετε εἰς τὰς πέτρας καὶ κρύπτεσθε εἰς τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου τοῦ *Apoc.
φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι 6, 15.
11 τὴν γῆν. [11] οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ κυρίου ὑψηλοί, ὁ δὲ ἄνθρωπος ταπεινός· καὶ
ταπεινωθήσεται τὸ ὕψος τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται κύριος μόνος ἐν τῇ
12 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. [12] ἡμέρα γὰρ κυρίου Σαβαὼθ ἐπὶ πάντα ὑβριστὴν καὶ ὑπερήφα-
13 νον, καὶ ἐπὶ πάντα ὑψηλὸν καὶ μετέωρον, καὶ ταπεινωθήσονται, [13] καὶ ἐπὶ
πᾶσαν κέδρον τοῦ Λιβάνου τῶν ὑψηλῶν καὶ μετεώρων, καὶ ἐπὶ πᾶν δένδρον
14 βαλάνου Βασάν, [14] καὶ ἐπὶ πᾶν ὑψηλὸν ὄρος, καὶ ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλόν,
15 16 [15] καὶ ἐπὶ πάντα πύργον ὑψηλόν, καὶ ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑψηλόν, [16] καὶ ἐπὶ πᾶν
17 πλοῖον θαλάσσης, καὶ ἐπὶ πᾶσαν θέαν πλοίων κάλλους· [17] καὶ ταπεινωθή-
σεται πᾶς ἄνθρωπος, καὶ πεσεῖται ὕβρις τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται

---

24. ο δεσποτ. κυριος ... ισχ. ιερουσαλημ 25. πυρωσω σε ... in f. add και παντας υπερηφανους ταπεινωσω 26. δικαιωσυνης 28. εγκαταλειποντες 29. καταισχυνθησονται επι τοις ιδωλοις ... και επαισχυνθησονται επι τ. κ. αυτων α 31. σπινθηρες πυρος II. 1. ο γενομ. παρα κυριου 2. το ορ. του κυριου ... επ αχρων 3. Δευτε αναβωμεν ε. τ. ο. του κυριου 4. ελεγξει ... λημψεται ετι 5. του ιακωβ 8. η γη αυτων 10. εισελθατε 14. om υψηλον prius 17. πεσειτε υψος ανθρωπων

κύριος μόνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. [18] καὶ τὰ χειροποίητα πάντα κατακρύψου- 18
σιν, [19] εἰςενέγκαντες εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν καὶ 19
εἰς τὰς τρώγλας τῆς γῆς, ἀπὸ προςώπου τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς
δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν. [20] τῇ γὰρ ἡμέρᾳ 20
ἐκείνῃ ἐκβαλεῖ ἄνθρωπος τὰ βδελύγματα αὐτοῦ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ,
ἃ ἐποίησαν προςκυνεῖν τοῖς ματαίοις καὶ ταῖς νυκτερίσι, [21] τοῦ εἰςελθεῖν εἰς 21
τὰς τρώγλας τῆς στερεᾶς πέτρας καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν, ἀπὸ προςώ-
που τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ
θραῦσαι τὴν γῆν.

III.

Ἰδοὺ δὴ ὁ δεσπότης κύριος Σαβαὼθ ἀφελεῖ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀπὸ
τῆς Ἰουδαίας ἰσχύοντα καὶ ἰσχύουσαν, ἰσχὺν ἄρτου καὶ ἰσχὺν ὕδατος, [2] γί- 2
γαντα καὶ ἰσχύοντα καὶ ἄνθρωπον πολεμιστὴν καὶ δικαστὴν καὶ προφήτην
καὶ στοχαστὴν καὶ πρεσβύτερον [3] καὶ πεντηκόνταρχον καὶ θαυμαστὸν σύμ- 3
βουλον καὶ σοφὸν ἀρχιτέκτονα καὶ συνετὸν ἀκροατήν· [4] καὶ ἐπιστήσω νεανί- 4
σκους ἄρχοντας αὐτῶν, καὶ ἐμπαῖκται κυριεύσουσιν αὐτῶν. [5] καὶ συμπεσεῖται 5
ὁ λαός, ἄνθρωπος πρὸς ἄνθρωπον, καὶ ἄνθρωπος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ·
προκόψει τὸ παιδίον πρὸς τὸν πρεσβύτην, ὁ ἄτιμος πρὸς τὸν ἔντιμον. [6] ὅτι 6
ἐπιλήψεται ἄνθρωπος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἢ τοῦ οἰκείου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
λέγων Ἱμάτιον ἔχεις, ἀρχηγὸς γενοῦ ἡμῶν, καὶ τὸ βρῶμα τὸ ἐμὸν ὑπὸ σὲ
ἔστω. [7] καὶ ἀποκριθεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐρεῖ Οὐκ ἔσομαί σου ἀρχηγός· 7
οὐ γάρ ἐστιν ἐν τῷ οἴκῳ μου ἄρτος οὐδὲ ἱμάτιον· οὐκ ἔσομαι ἀρχηγὸς τοῦ
λαοῦ τούτου. [8] ὅτι ἀνεῖται Ἱερουσαλὴμ καὶ ἡ Ἰουδαία συμπέπτωκε, καὶ αἱ 8
γλῶσσαι αὐτῶν μετὰ ἀνομίας, τὰ πρὸς κύριον ἀπειθοῦντες· διότι νῦν ἐτα-
πεινώθη ἡ δόξα αὐτῶν, [9] καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου αὐτῶν ἀντέστη αὐ- 9
τοῖς· τὴν δὲ ἁμαρτίαν αὐτῶν ὡς Σοδόμων ἀνήγγειλαν καὶ ἐνεφάνισαν. οὐαὶ
τῇ ψυχῇ αὐτῶν, διότι βεβούλευνται βουλὴν πονηρὰν καθ᾽ ἑαυτῶν, [10] εἰπόντες 10
Δήσωμεν τὸν δίκαιον, ὅτι δύςχρηστος ἡμῖν ἐστί· τοίνυν τὰ γεννήματα τῶν
ἔργων αὐτῶν φάγονται. [11] οὐαὶ τῷ ἀνόμῳ· πονηρὰ κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν 11
αὐτοῦ συμβήσεται αὐτῷ. [12] λαός μου, οἱ πράκτορες ὑμῶν καλαμῶνται ὑμᾶς, 12
καὶ οἱ ἀπαιτοῦντες κυριεύουσιν ὑμῶν. λαός μου, οἱ μακαρίζοντες ὑμᾶς πλα-
νῶσιν ὑμᾶς καὶ τὸν τρίβον τῶν ποδῶν ὑμῶν ταράσσουσιν. [13] ἀλλὰ νῦν κατα- 13
στήσεται εἰς κρίσιν κύριος, καὶ στήσει εἰς κρίσιν τὸν λαὸν αὐτοῦ· [14] αὐτὸς 14
κύριος εἰς κρίσιν ἥξει μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ μετὰ τῶν ἀρ-
χόντων αὐτοῦ. ὑμεῖς δὲ τί ἐνεπυρίσατε τὸν ἀμπελῶνά μου, καὶ ἡ ἁρπαγὴ
τοῦ πτωχοῦ ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν; [15] τί ὑμεῖς ἀδικεῖτε τὸν λαόν μου, καὶ τὸ 15
πρόςωπον τῶν πτωχῶν καταισχύνετε; [16] τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾽ ὧν ὑψώθη- 16
σαν αἱ θυγατέρες Σιών, καὶ ἐπορεύθησαν ὑψηλῷ τραχήλῳ καὶ ἐν νεύμασιν
ὀφθαλμῶν, καὶ τῇ πορείᾳ τῶν ποδῶν ἅμα σύρουσαι τοὺς χιτῶνας καὶ τοῖς
ποσὶν ἅμα παίζουσαι, [17] καὶ ταπεινώσει ὁ θεὸς ἀρχούσας θυγατέρας Σιών. 17
καὶ κύριος ἀνακαλύψει τὸ σχῆμα αὐτῶν [18] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ ἀφελεῖ 18
κύριος τὴν δόξαν τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν, τὰ ἐμπλόκια καὶ τοὺς κοσύμβους καὶ
τοὺς μηνίσκους, [19] καὶ τὸ κάθεμα καὶ τὸν κόσμον τοῦ προσώπου αὐτῶν, [20] καὶ 19 20
τὴν σύνθεσιν τοῦ κόσμου τῆς δόξης, καὶ τοὺς χλιδῶνας καὶ τὰ ψέλια καὶ τὸ
ἐμπλόκιον καὶ τοὺς δακτυλίους καὶ τὰ περιδέξια καὶ τὰ ἐνώτια, [21] καὶ τὰ 21

---

20. om γαρ ... εποιησεν III. 4. απο της ιουδ. και απο ιερ. 5. προς-
κοψει 6. επιλημψεται ... ημων γενου 7. ερει εν τη ημ. εκ. 9. οτι βε-
βουλευνται ... ed. rom. πονηραν, καθ 10. ειπαντες ... γενηματα 12. την
τριβον 16. και νευμασιν ... πορια 17. αποκαλυψει 18. του ιματ. αυτ
και τους κοσμους αυτων, και τα εμπλ. 20. τ. δοξ. αυτων ... και τα πε-
ριδεξ. κ. τους δακτυλ.

22 περιπόρφυρα καὶ τὰ μεσοπόρφυρα, [22] καὶ τὰ ἐπιβλήματα τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν
23 καὶ τὰ διαφανῆ Λακωνικά, [23] καὶ τὰ βύσσινα καὶ τὰ ὑακίνθινα καὶ κόκκινα,
καὶ τὴν βύσσον σὺν χρυσῷ καὶ ὑακίνθῳ συγκαθυφασμένα, καὶ θέριστρα κα-
24 τάκλιτα. [24] καὶ ἔσται ἀντὶ ὀσμῆς ἡδείας κονιορτός, καὶ ἀντὶ ζώνης σχοινίῳ
ζώσῃ, καὶ ἀντὶ τοῦ κόσμου τῆς κεφαλῆς τοῦ χρυσίου φαλάκρωμα ἕξεις διὰ
τὰ ἔργα σου, καὶ ἀντὶ τοῦ χιτῶνος τοῦ μεσοπορφύρου περιζώσῃ σάκκον.
25 [25] καὶ ὁ υἱός σου ὁ κάλλιστος ὃν ἀγαπᾷς μαχαίρᾳ πεσεῖται, καὶ οἱ ἰσχύοντες
26 ὑμῶν μαχαίρᾳ πεσοῦνται καὶ ταπεινωθήσονται· [26] καὶ πενθήσουσιν αἱ θῆκαι
τοῦ κόσμου ὑμῶν, καὶ καταλειφθήσῃ μόνη καὶ εἰς τὴν γῆν ἐδαφισθήσῃ.

IV.

Καὶ ἐπιλήψονται ἑπτὰ γυναῖκες ἀνθρώπου ἑνὸς λέγουσαι Τὸν ἄρτον
ἡμῶν φαγόμεθα, καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν περιβαλούμεθα, πλὴν τὸ ὄνομα τὸ σὸν
2 κεκλήσθω ἐφ᾽ ἡμᾶς, ἄφελε τὸν ὀνειδισμὸν ἡμῶν. [2] τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπι-
λάμψει ὁ θεὸς ἐν βουλῇ μετὰ δόξης ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ ὑψῶσαι καὶ δοξάσαι
3 τὸ καταλειφθὲν τοῦ Ἰσραήλ· [3] καὶ ἔσται τὸ ὑπολειφθὲν ἐν Σιὼν καὶ τὸ κα-
ταλειφθὲν ἐν Ἱερουσαλήμ, ἅγιοι κληθήσονται πάντες οἱ γραφέντες εἰς ζωὴν
4 ἐν Ἱερουσαλήμ. [4] ὅτι ἐκπλυνεῖ κύριος τὸν ῥύπον τῶν υἱῶν καὶ τῶν θυγατέρων
Σιών, καὶ τὸ αἷμα ἐκκαθαριεῖ ἐκ μέσου αὐτῶν ἐν πνεύματι κρίσεως καὶ
5 πνεύματι καύσεως. [5] καὶ ἥξει, καὶ ἔσται πᾶς τόπος τοῦ ὄρους Σιὼν καὶ πάντα
τὰ περικύκλῳ αὐτῆς σκιάσει νεφέλη ἡμέρας, καὶ ὡς καπνοῦ καὶ φωτὸς πυ-
6 ρὸς καιομένου νυκτός, καὶ πάσῃ τῇ δόξῃ σκεπασθήσεται· [6] καὶ ἔσται εἰς
σκιὰν ἀπὸ καύματος, καὶ ἐν σκέπῃ καὶ ἐν ἀποκρύφῳ ἀπὸ σκληρότητος καὶ ὑετοῦ.

V.

Ἄσω δὴ τῷ ἠγαπημένῳ ᾆσμα τοῦ ἀγαπητοῦ μου τῷ ἀμπελῶνί μου.
2 ἀμπελὼν ἐγενήθη τῷ ἠγαπημένῳ ἐν κέρατι ἐν τόπῳ πίονι. [2] καὶ φραγμὸν * Mc.
περιέθηκα καὶ ἐχαράκωσα, καὶ ἐφύτευσα ἄμπελον Σωρήκ, καὶ ᾠκοδόμησα 12, 1.
πύργον ἐν μέσῳ αὐτοῦ, καὶ προλήνιον ὤρυξα ἐν αὐτῷ, καὶ ἔμεινα τοῦ ποιῆ-
3 σαι σταφυλήν, καὶ ἐποίησεν ἀκάνθας. [3] καὶ νῦν, οἱ ἐνοικοῦντες ἐν Ἱερουσα-
λὴμ καὶ ἄνθρωπος τοῦ Ἰούδα, κρίνατε ἐν ἐμοὶ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀμπελῶνός
4 μου. [4] τί ποιήσω ἔτι τῷ ἀμπελῶνί μου, καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτῷ; διότι ἔμεινα
5 τοῦ ποιῆσαι σταφυλήν, ἐποίησε δὲ ἀκάνθας. [5] νῦν δὲ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ἐγὼ
ποιήσω τῷ ἀμπελῶνί μου. ἀφελῶ τὸν φραγμὸν αὐτοῦ καὶ ἔσται εἰς διαρπα-
6 γήν, καὶ καθελῶ τὸν τοῖχον αὐτοῦ καὶ ἔσται εἰς καταπάτημα· [6] καὶ ἀνήσω
τὸν ἀμπελῶνά μου, καὶ οὐ τμηθῇ οὐδὲ μὴ σκαφῇ, καὶ ἀναβήσονται εἰς
αὐτὸν ὡς εἰς χέρσον ἄκανθαι· καὶ ταῖς νεφέλαις ἐντελοῦμαι τοῦ μὴ βρέξαι
7 εἰς αὐτὸν ὑετόν. [7] ὁ γὰρ ἀμπελὼν κυρίου Σαβαὼθ οἶκος τοῦ Ἰσραήλ, καὶ
ἄνθρωπος τοῦ Ἰούδα νεόφυτον ἠγαπημένον· ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι κρίσιν, ἐποίησε
8 δὲ ἀνομίαν καὶ οὐ δικαιοσύνην ἀλλὰ κραυγήν. [8] οὐαὶ οἱ συνάπτοντες οἰκίαν
πρὸς οἰκίαν, καὶ ἀγρὸν πρὸς ἀγρὸν ἐγγίζοντες, ἵνα τοῦ πλησίον ἀφέλωνταί
9 τι· μὴ οἰκήσετε μόνοι ἐπὶ τῆς γῆς; [9] ἠκούσθη γὰρ εἰς τὰ ὦτα κυρίου Σα-
βαὼθ ταῦτα· ἐὰν γὰρ γένωνται οἰκίαι πολλαί, εἰς ἔρημον ἔσονται μεγάλαι
10 καὶ καλαί, καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς. [10] οὗ γὰρ ἐργῶνται
δέκα ζεύγη βοῶν, ποιήσει κεράμιον ἕν, καὶ ὁ σπείρων ἀρτάβας ἓξ ποιήσει

---

23. και τα κοκκινα ... συν χρυσιω 24. οσμης ιδιας IV. 1. επιλημψονται 2. λαμψει 4. om και πνευμ. καυσεως 5. κ. ως φωτος ... νυκτος παση τ. δ. κυριου πασθησεται (sic) 6. om απο sec. V. 1. om μου prius 2. σωρηχ ... σταφυλην, εποιησεν δε 3. ανθρωπος του ιουδα και οι ενοικ. εν ιερ. 5. om εγω ... διαρπαγην pro καταπατημα 6. κ. ου μη τμηθη ... αναβησεται ... ακανθα 7. του ισρ. εστιν 9. om εν αυταις

μέτρα τρία. [11] οὐαὶ οἱ ἐγειρόμενοι τὸ πρωὶ καὶ τὸ σίκερα διώκοντες, οἱ μέ- 11
νοντες τὸ ὀψέ· ὁ γὰρ οἶνος αὐτοὺς συγκαύσει. [12] μετὰ γὰρ κιϑάρας καὶ ψαλ- 12
τηρίου καὶ τυμπάνων καὶ αὐλῶν τὸν οἶνον πίνουσι, τὰ δὲ ἔργα κυρίου οὐκ
ἐμβλέπουσι, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ οὐ κατανοοῦσι. [13] τοίνυν αἰχμά- 13
λωτος ὁ λαός μου ἐγενήϑη διὰ τὸ μὴ εἰδέναι αὐτοὺς τὸν κύριον, καὶ πλῆϑος
ἐγενήϑη νεκρῶν διὰ λιμὸν καὶ δίψος ὕδατος. [14] καὶ ἐπλάτυνεν ὁ ᾅδης τὴν 14
ψυχὴν αὐτοῦ καὶ διήνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ τοῦ μὴ διαλιπεῖν, καὶ καταβή-
σονται οἱ ἔνδοξοι καὶ οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ λοιμοὶ αὐτῆς. [15] καὶ 15
ταπεινωϑήσεται ἄνϑρωπος, καὶ ἀτιμασϑήσεται ἀνήρ, καὶ οἱ ὀφϑαλμοὶ οἱ με-
τέωροι ταπεινωϑήσονται· [16] καὶ ὑψωϑήσεται κύριος Σαβαὼϑ ἐν κρίματι, καὶ 16
ὁ ϑεὸς ὁ ἅγιος δοξασϑήσεται ἐν δικαιοσύνῃ· [17] καὶ βοσκηϑήσονται οἱ διηρ- 17
πασμένοι ὡς ταῦροι, καὶ τὰς ἐρήμους τῶν ἀπειλημμένων ἄρνες φάγονται.
[18] οὐαὶ οἱ ἐπισπώμενοι τὰς ἁμαρτίας ὡς σχοινίῳ μακρῷ, καὶ ὡς ζυγοῦ ἱμάντι 18
δαμάλεως τὰς ἀνομίας, [19] οἱ λέγοντες Τὸ τάχος ἐγγισάτω ἃ ποιήσει ἵνα ἴδω- 19
μεν, καὶ ἐλϑάτω ἡ βουλὴ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ ἵνα γνῶμεν. [20] οὐαὶ οἱ λέγοντες 20
τὸ πονηρὸν καλὸν καὶ τὸ καλὸν πονηρόν, οἱ τιϑέντες τὸ σκότος φῶς καὶ τὸ
φῶς σκότος, οἱ τιϑέντες τὸ πικρὸν γλυκὺ καὶ τὸ γλυκὺ πικρόν. [21] οὐαὶ οἱ 21
συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐνώπιον αὐτῶν ἐπιστήμονες. [22] οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες ὑμῶν 22
οἱ πίνοντες τὸν οἶνον, καὶ οἱ δυνάσται οἱ κεραννύντες τὸ σίκερα, [23] οἱ δι- 23
καιοῦντες τὸν ἀσεβῆ ἕνεκεν δώρων καὶ τὸ δίκαιον τοῦ δικαίου αἴροντες.
[24] διὰ τοῦτο ὃν τρόπον καυϑήσεται καλάμη ὑπὸ ἄνϑρακος πυρός, καὶ συγ- 24
καυϑήσεται ὑπὸ φλογὸς ἀνειμένης, ἡ ῥίζα αὐτῶν ὡς χνοῦς ἔσται, καὶ τὸ ἄν-
ϑος αὐτῶν ὡς κονιορτὸς ἀναβήσεται· οὐ γὰρ ἠϑέλησαν τὸν νόμον κυρίου Σα-
βαώϑ, ἀλλὰ τὸ λόγιον τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ παρώξυναν. [25] καὶ ἐϑυμώϑη ὀργῇ 25
κύριος Σαβαὼϑ ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπέβαλε τὴν χεῖρα ἐπ᾽ αὐτοὺς καὶ
ἐπάταξεν αὐτούς· καὶ παρωξύνϑη τὰ ὄρη, καὶ ἐγενήϑη τὰ ϑνησιμαῖα αὐτῶν
ὡς κόπρια ἐν μέσῳ ὁδοῦ. καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ ϑυμὸς αὐ-
τοῦ, ἀλλὰ ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή. [26] τοιγαροῦν ἀρεῖ σύσσημον ἐν τοῖς ἔϑνεσι τοῖς 26
μακρὰν καὶ συριεῖ αὐτοὺς ἀπ᾽ ἄκρου τῆς γῆς, καὶ ἰδοὺ ταχὺ κούφως ἔρ-
χονται. [27] οὐ πεινάσουσιν οὐδὲ κοπιάσουσιν οὐδὲ νυστάξουσιν οὐδὲ κοιμηϑή- 27
σονται, οὐδὲ λύσουσι τὰς ζώνας αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτῶν, οὐδὲ μὴ
ῥαγῶσιν οἱ ἱμάντες τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν· [28] ὧν τὰ βέλη ὀξέα ἐστὶ καὶ 28
τὰ τόξα αὐτῶν ἐντεταμένα. οἱ πόδες τῶν ἵππων αὐτῶν ὡς στερεὰ πέτρα ἐλο-
γίσϑησαν, οἱ τροχοὶ τῶν ἁρμάτων αὐτῶν ὡς καταιγίς. [29] ὀργιῶσιν ὡς λέοντες, 29
καὶ παρέστηκαν ὡς σκύμνοι λέοντος· καὶ ἐπιλήψεται, καὶ βοήσει ὡς ϑηρίον,
καὶ ἐκβαλεῖ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ῥυόμενος αὐτούς, [30] καὶ βοήσει δι᾽ αὐτοὺς τῇ 30
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς φωνὴ ϑαλάσσης κυμαινούσης· καὶ ἐμβλέψονται εἰς τὴν γῆν,
καὶ ἰδοὺ σκότος σκληρὸν ἐν τῇ ἀπορίᾳ αὐτῶν.

VI.

Καὶ ἐγένετο τοῦ ἐνιαυτοῦ οὗ ἀπέϑανεν Ὀζίας ὁ βασιλεὺς εἶδον τὸν κύ-
ριον καϑήμενον ἐπὶ ϑρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου, καὶ πλήρης ὁ οἶκος τῆς
*Apoc. 4, 8. δόξης αὐτοῦ. [2] καὶ Σεραφὶμ εἱστήκεισαν κύκλῳ αὐτοῦ, ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνί, 2
καὶ ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνί· καὶ ταῖς μὲν δυσὶ κατεκάλυπτον τὸ πρόσωπον, ταῖς
δὲ δυσὶ κατεκάλυπτον τοὺς πόδας, καὶ ταῖς δυσὶν ἐπέταντο. [3] καὶ ἐκέκραγεν 3

---

13. λιμ. και δειψαν υδ. 14. διαλειπειν 19. και ελϑοι η ... om ισραηλ 21. ενωπιον εαυτων 22. οι τον οιν. πινοντες ... κεραυνυντες 24. om αγιου 25. Σαβαωϑ εις τον ... τ. χειρα αυτου ... εμμεσω οδου· εν πασιν ... ο ϑυμος αλλ ετι 26. συριει αυτοις 27. om πεινασουσιν ουδε ... ουδ ου μη λυσουσιν 28. οξια 29. ορμωσιν ως λεοντες· κ. παρεστηκασιν ως σκυμνος λεοντος· κ. επιλημψεται κ. βοησεται ... om αυτους 30. κ. βοησεται δι αυτ. εν τη ... απορεια VI. 1. ιδον 2. σεραφειν ιστηκεισαν . . και ταις δυσιν pro ταις δε δυσι 3. εκεκραγον

ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον καὶ ἔλεγον Ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος Σαβαώθ, πλήρης * Apoc.
4 πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ. [4] καὶ ἐπήρθη τὸ ὑπέρθυρον ἀπὸ τῆς φωνῆς ἧς 4, 8.
5 ἐκέκραγον, καὶ ὁ οἶκος ἐνεπλήσθη καπνοῦ. [5] καὶ εἶπον Ὦ τάλας ἐγώ, ὅτι κα- 15, 8.
τανένυγμαι, ὅτι ἄνθρωπος ὢν καὶ ἀκάθαρτα χείλη ἔχων ἐν μέσῳ λαοῦ ἀκά-
θαρτα χείλη ἔχοντος ἐγὼ οἰκῶ, καὶ τὸν βασιλέα κύριον Σαβαὼθ εἶδον τοῖς
6 ὀφθαλμοῖς μου. [6] καὶ ἀπεστάλη πρὸς μὲ ἓν τῶν Σεραφίμ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ
7 εἶχεν ἄνθρακα, ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, [7] καὶ ἥψατο τοῦ
στόματός μου καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἥψατο τοῦτο τῶν χειλέων σου, καὶ ἀφελεῖ τὰς
8 ἀνομίας σου, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριεῖ. [8] καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς
κυρίου λέγοντος Τίνα ἀποστείλω, καὶ τίς πορεύσεται πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον;
9 καὶ εἶπα Ἰδοὺ ἐγώ εἰμι· ἀπόστειλόν με. [9] καὶ εἶπε Πορεύθητι καὶ εἰπὸν τῷ Mt. 13,
λαῷ τούτῳ Ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ 14 sq.
10 οὐ μὴ ἴδητε. [10] ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν αὐ- Mc. 4, 12.
τῶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκάμμυσαν, μή ποτε ἴδωσι τοῖς Lc. 8, 10. Jo. 12, 40.
ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι, Act. 28,
11 καὶ ἰάσομαι αὐτούς. [11] καὶ εἶπα Ἕως πότε, κύριε; καὶ εἶπεν Ἕως ἂν ἐρη- 26 sq.
μωθῶσι πόλεις παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι, καὶ οἶκοι παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀν-
12 θρώπους, καὶ ἡ γῆ καταλειφθήσεται ἔρημος. [12] καὶ μετὰ ταῦτα μακρυνεῖ ὁ
θεὸς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πληθυνθήσονται οἱ ἐγκαταλειφθέντες ἐπὶ τῆς γῆς,
13 [13] καὶ ἔτι ἐπ' αὐτῆς ἐστὶ τὸ ἐπιδέκατον, καὶ πάλιν ἔσται εἰς προνομήν, ὡς
τερέβινθος καὶ ὡς βάλανος ὅταν ἐκπέσῃ ἐκ τῆς θήκης αὐτῆς.

VII.

Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἄχαζ τοῦ Ἰωάθαμ τοῦ υἱοῦ Ὀζίου βασι-
λέως Ἰούδα ἀνέβη Ῥασὶν βασιλεὺς Ἀρὰμ καὶ Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου βασιλεὺς
Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ πολεμῆσαι αὐτήν, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν πολιορκῆσαι
2 αὐτήν. [2] καὶ ἀνηγγέλη εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ λέγων Συνεφώνησεν Ἀρὰμ πρὸς
τὸν Ἐφραΐμ, καὶ ἐξέστη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὃν
3 τρόπον ἐν δρυμῷ ξύλον ὑπὸ πνεύματος σαλευθῇ. [3] καὶ εἶπε κύριος πρὸς
Ἡσαΐαν Ἔξελθε εἰς συνάντησιν Ἄχαζ σὺ καὶ ὁ καταλειφθεὶς Ἰασοὺβ ὁ υἱός
4 σου πρὸς τὴν κολυμβήθραν τῆς ἄνω ὁδοῦ ἀγροῦ τοῦ κναφέως. [4] καὶ ἐρεῖς
αὐτῷ Φύλαξαι τοῦ ἡσυχάσαι καὶ μὴ φοβοῦ, μηδὲ ἡ ψυχή σου ἀσθενείτω
ἀπὸ τῶν δύο ξύλων τῶν δαλῶν τῶν καπνιζομένων τούτων· ὅταν γὰρ ὀργὴ
5 τοῦ θυμοῦ μου γένηται, πάλιν ἰάσομαι. [5] καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρὰμ καὶ ὁ υἱὸς
6 τοῦ Ῥομελίου, ὅτι ἐβουλεύσαντο βουλὴν πονηράν [6] Ἀναβησόμεθα εἰς τὴν Ἰου-
δαίαν, καὶ συλλαλήσαντες αὐτοῖς ἀποστρέψομεν αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς, καὶ βα-
7 σιλεύσομεν αὐτῆς τὸν υἱὸν Ταβεήλ· [7] τάδε λέγει κύριος Σαβαὼθ Οὐ μὴ μείνῃ
8 ἡ βουλὴ αὕτη οὐδὲ ἔσται, [8] ἀλλ' ἡ κεφαλὴ Ἀρὰμ Δαμασκός, καὶ ἡ κεφαλὴ
Δαμασκοῦ Ῥασίμ· ἀλλ' ἔτι ἑξήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἐκλείψει ἡ βασιλεία
9 Ἐφραΐμ ἀπὸ λαοῦ, [9] καὶ ἡ κεφαλὴ Ἐφραΐμ Σομορών, καὶ ἡ κεφαλὴ Σο-
10 μορὼν υἱὸς τοῦ Ῥομελίου· καὶ ἐὰν μὴ πιστεύσητε, οὐδὲ μὴ συνῆτε. [10] καὶ
11 προσέθετο κύριος λαλῆσαι τῷ Ἄχαζ λέγων [11] Αἴτησαι σεαυτῷ σημεῖον παρὰ
12 κυρίου θεοῦ σου εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος. [12] καὶ εἶπεν Ἄχαζ Οὐ μὴ αἰτήσω,
13 οὐδὲ μὴ πειράσω κύριον. [13] καὶ εἶπεν Ἀκούσατε δή, οἶκος Δαυίδ· μὴ μικρὸν

---

4. επλησθη 5. ειπα ... εμμεσω 6. σεραφειμ ... ανθρακα πυρος 8. ειμι εγω 9. ακουσητε 10. οφθαλμ. αυτων 12. και οι καταλειφθεντες πληθυνθ. επι 13. οταν εκσπασθη απο της VII. 1. ανεβη ραασσων 2. λεγοντες ... οταν ον τροπ. 3. ιασουβ ο αδελφος σου ... του αγρου του γναφεως 5. in fine add περι σου λεγοντες 6. εις την ιδουμαιαν ... αποστρεψωμεν ... βασιλευσομεν αυτοις τον 7. εμμεινη 8. ρασειν 10. αχααζ 12. ουδ ου μη πειρ.

ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνθρώποις, καὶ πῶς κυρίῳ παρέχετε ἀγῶνα; 14 διὰ 14
Mt.1,23. τοῦτο δώσει κύριος αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον· ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται
Lc.1,31. καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ· 15 βούτυρον καὶ 15
μέλι φάγεται πρὶν ἢ γνῶναι αὐτὸν ἢ προελέσθαι πονηρά, ἐκλέξασθαι τὸ ἀγα-
θόν· 16 διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἀπειθεῖ πονηρίᾳ ἐκ- 16
λέξασθαι τὸ ἀγαθόν, καὶ καταλειφθήσεται ἡ γῆ ἣν σὺ φοβῇ ἀπὸ προςώπου
τῶν δύο βασιλέων. 17 ἀλλὰ ἐπάξει ὁ θεὸς ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ 17
ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου ἡμέρας αἳ οὔπω ἥκασιν ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἀφεῖ-
λεν Ἐφραΐμ ἀπὸ Ἰούδα τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων. 18 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ 18
ἐκείνῃ συριεῖ κύριος μυίαις, ὃ κυριεύσει μέρος ποταμοῦ Αἰγύπτου, καὶ τῇ
μελίσσῃ ἥ ἐστιν ἐν χώρᾳ Ἀσσυρίων· 19 καὶ ἐλεύσονται πάντες ἐν ταῖς φά- 19
ραγξι τῆς χώρας καὶ ἐν ταῖς τρώγλαις τῶν πετρῶν καὶ εἰς τὰ σπήλαια καὶ
εἰς πᾶσαν ῥαγάδα. 20 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυρήσει κύριος ἐν τῷ ξυρῷ τῷ 20
μεμισθωμένῳ πέραν τοῦ ποταμοῦ βασιλέως Ἀσσυρίων τὴν κεφαλήν, καὶ τὰς
τρίχας τῶν ποδῶν καὶ τὸν πώγωνα ἀφελεῖ. 21 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 21
θρέψει ἄνθρωπος δάμαλιν βοῶν καὶ δύο πρόβατα· 22 καὶ ἔσται ἀπὸ τοῦ πλεῖ- 22
στον πιεῖν γάλα, βούτυρον καὶ μέλι φάγεται πᾶς ὁ καταλειφθεὶς ἐπὶ τῆς γῆς.
23 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πᾶς τόπος οὗ ἐὰν ὦσι χίλιαι ἄμπελοι χι- 23
λίων σίκλων, εἰς χέρσον ἔσονται καὶ εἰς ἄκανθαν· 24 μετὰ βέλους καὶ τοξεύ- 24
ματος εἰςελεύσονται ἐκεῖ, ὅτι χέρσος καὶ ἄκανθα ἔσται πᾶσα ἡ γῆ· 25 καὶ 25
πᾶν ὄρος ἠροτριωμένον ἀροτριωθήσεται· οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐκεῖ φόβος, ἔσται γὰρ
ἀπὸ τῆς χέρσου καὶ ἀκάνθης εἰς βόσκημα προβάτου καὶ καταπάτημα βοός.

VIII.

Καὶ εἶπε κύριος πρός μέ Λάβε σεαυτῷ τόμον καινοῦ μεγάλου, καὶ γρά-
ψον εἰς αὐτὸν γραφίδι ἀνθρώπου τοῦ ὀξέως προνομὴν ποιῆσαι σκύλων· πάρ-
εστι γάρ· 2 καὶ μάρτυράς μοι ποίησον πιστοὺς ἀνθρώπους, τὸν Οὐρίαν καὶ 2
Ζαχαρίαν υἱὸν Βαραχίου. 3 καὶ προςῆλθον πρὸς τὴν προφῆτιν, καὶ ἐν γαστρὶ 3
ἔλαβε καὶ ἔτεκεν υἱόν. καὶ εἶπε κύριός μοι Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ταχέως
σκύλευσον, ὀξέως προνόμευσον· 4 διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον καλεῖν πα- 4
τέρα ἢ μητέρα, λήψεται δύναμιν Δαμασκοῦ καὶ τὰ σκῦλα Σαμαρείας ἔναντι
βασιλέως Ἀσσυρίων. 5 καὶ προςέθετο κύριος λαλῆσαί μοι ἔτι 6 Διὰ τὸ μὴ 5 6
βούλεσθαι τὸν λαὸν τοῦτον τὸ ὕδωρ τοῦ Σιλωὰμ τὸ πορευόμενον ἡσυχῆ, ἀλλὰ
βούλεσθαι ἔχειν τὸν Ῥασσὶν καὶ τὸν υἱὸν Ῥομελίου βασιλέα ἐφ᾽ ὑμῶν, 7 διὰ 7
τοῦτο ἰδοὺ κύριος ἀνάγει ἐφ᾽ ὑμᾶς τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ τὸ ἰσχυρὸν καὶ τὸ
πολύ, τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ· καὶ ἀναβήσεται ἐπὶ
πᾶσαν φάραγγα ὑμῶν, καὶ περιπατήσει ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑμῶν, 8 καὶ ἀφελεῖ 8
ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἄνθρωπον ὃς δυνήσεται κεφαλὴν ἆραι ἢ δυνατὸν συντε-
λέσασθαί τι· καὶ ἔσται ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὥστε πληρῶσαι τὸ πλάτος τῆς
χώρας σου. μεθ᾽ ἡμῶν ὁ θεός. 9 γνῶτε ἔθνη καὶ ἡττᾶσθε, ἐπακούσατε ἕως 9
ἐσχάτου τῆς γῆς, ἰσχυκότες ἡττᾶσθε· ἐὰν γὰρ πάλιν ἰσχύσητε, πάλιν ἡττη-
θήσεσθε. 10 καὶ ἣν ἂν βουλεύσησθε βουλὴν διασκεδάσει κύριος, καὶ λόγον ὃν 10

---

14. κυρ. αυτοις υμιν (sed δια usque σημειον rescripta sunt, antea plura fuerunt) ... εξει pro λημψεται 15. om ἢ sec. ... εκλεξεται 16. του εκλεξασθαι ... αυτων pro των δυο βασιλ. 18. ο κυριευει μερους 19. κ. ελευσ. παντ. και αναπαυσονται ... επι πασαν ραγ. και εν παντι ξυλω 20. κυριος τω ξυρω τω μεγαλω και μεμεθυσμενω ο εστιν περαν 22. ποιειν γαλα 23. και ακανθαν 25. αροτριωμενον αροτριαθησεται· και ου μη ... και εις καταπατημα VIII. 1. τομον χαρτου καινου μεγαλου 2. και τον ζαχαριαν 3. προςηλθεν ... εγγαστρι 4. λημψεται 6. ραασσων 7. αναγει κυριος 8. ει δυνατον συντελεσαι τι ... om ωςτε πληρωσαι ... τα πλατη 9. επακουσετε 10. και τον λογον

11 ἐὰν λαλήσητε οὐ μὴ ἐμμείνῃ ἐν ὑμῖν, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ θεός. [11] οὕτω λέγει
κύριος Τῇ ἰσχυρᾷ χειρὶ ἀπειθοῦσι τῇ πορείᾳ τῆς ὁδοῦ τοῦ λαοῦ τούτου, λέ-
12 γοντες [12] Μή ποτε εἴπωσι σκληρόν· πᾶν γὰρ ὃ ἐὰν εἴπῃ ὁ λαὸς οὗτος σκλη-
13 ρόν ἐστι· τὸν δὲ φόβον αὐτοῦ οὐ μὴ φοβηθῆτε οὐδὲ μὴ ταραχθῆτε· [13] κύριον 1 Pe. 3,
14 αὐτὸν ἁγιάσατε, καὶ αὐτὸς ἔσται σου φόβος. [14] κἂν ἐπ' αὐτῷ πεποιθὼς ᾖς, 14. 15.
ἔσται σοι εἰς ἁγίασμα, καὶ οὐχ ὡς λίθου προςκόμματι συναντήσεσθε οὐδὲ *Mt. 21,
ὡς πέτρας πτώματι. οἱ δὲ οἶκοι Ἰακὼβ ἐν παγίδι, καὶ ἐν κοιλάσματι ἐγκα- 44. *Lc. 20, 18.
15 θήμενοι ἐν Ἱερουσαλήμ· [15] διὰ τοῦτο ἀδυνατήσουσιν ἐν αὐτοῖς πολλοί, καὶ* Lc. 2, 34.
πεσοῦνται καὶ συντριβήσονται, καὶ ἐγγιοῦσι καὶ ἁλώσονται ἄνθρωποι ἐν ἀσφα-
16 λείᾳ. [16] τότε φανεροὶ ἔσονται οἱ σφραγιζόμενοι τὸν νόμον τοῦ μὴ μαθεῖν.
17 [17] καὶ ἐρεῖ Μενῶ τὸν θεὸν τὸν ἀποστρέψαντα τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ
18 οἴκου Ἰακώβ, καὶ πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ. [18] ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἅ Heb. 2,
μοι ἔδωκεν ὁ θεός. καὶ ἔσται σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ παρὰ 13.
19 κυρίου Σαβαώθ, ὃς κατοικεῖ ἐν τῷ ὄρει Σιών. [19] καὶ ἐὰν εἴπωσι πρὸς ὑμᾶς
Ζητήσατε τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς γῆς φωνοῦντας, τοὺς κενο-
λογοῦντας οἳ ἐκ τῆς κοιλίας φωνοῦσιν, οὐκ ἔθνος πρὸς θεὸν αὐτοῦ ἐκζητή-
20 σουσι; τί ἐκζητοῦσι περὶ τῶν ζώντων τοὺς νεκρούς; [20] νόμον γὰρ εἰς βοή-
θειαν ἔδωκεν, ἵνα εἴπωσιν οὐχ ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο, περὶ οὗ οὐκ ἔστι δῶρα
21 δοῦναι περὶ αὐτοῦ. [21] καὶ ἥξει ἐφ' ὑμᾶς σκληρὰ λιμός, καὶ ἔσται ὡς ἂν
πεινάσητε, λυπηθήσεσθε καὶ κακῶς ἐρεῖτε τὸν ἄρχοντα καὶ τὰ πάτρια, καὶ
22 ἀναβλέψονται εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω, [22] καὶ εἰς τὴν γῆν κάτω ἐμβλέψονται·
καὶ ἰδοὺ ἀπορία στενὴ καὶ σκότος, θλῖψις καὶ στενοχωρία καὶ σκότος ὥςτε
μὴ βλέπειν, καὶ οὐκ ἀπορηθήσεται ὁ ἐν στενοχωρίᾳ ὢν ἕως καιροῦ.

IX.

1 (8, 23.) Τοῦτο πρῶτον πίε, ταχὺ ποίει χώρα Ζαβουλών, ἡ γῆ Νεφθα- Mt. 4,
λίμ, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τὴν παραλίαν καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν 15. 16.
2 (1 sqq.) ἐθνῶν. [2] ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος ἐν σκότει, ἴδετε φῶς μέγα· οἱ κατοικοῦντες
3 ἐν χώρᾳ σκιᾷ θανάτου, φῶς λάμψει ἐφ' ὑμᾶς. [3] τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ ὃ
κατήγαγες ἐν εὐφροσύνῃ σου· καὶ εὐφρανθήσονται ἐνώπιόν σου ὡς οἱ εὐ-
4 φραινόμενοι ἐν ἀμήτῳ, καὶ ὃν τρόπον οἱ διαιρούμενοι σκῦλα. [4] διότι ἀφῄρη-
ται ὁ ζυγὸς ὁ ἐπ' αὐτῶν κείμενος, καὶ ἡ ῥάβδος ἡ ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτῶν·
τὴν γὰρ ῥάβδον τῶν ἀπαιτούντων διεσκέδασεν ὡς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπὶ Μαδιάμ.
5 [5] ὅτι πᾶσαν στολὴν ἐπισυνηγμένην δόλῳ καὶ ἱμάτιον μετὰ καταλλαγῆς ἀπο-
6 τίσουσιν, καὶ θελήσουσιν εἰ ἐγένοντο πυρίκαυστοι. [6] ὅτι παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν,
υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν, οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, καὶ καλεῖται
τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μεγάλης βουλῆς ἄγγελος· ἄξω γὰρ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρ-
7 χοντας καὶ ὑγίειαν αὐτῷ. [7] μεγάλη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ
οὐκ ἔστιν ὅριον, ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυὶδ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, κατορθῶσαι

---

10. εμμεινη υμιν ... ed. rom. μεθ υμων 11. ουτως λ. κυρ. ο θεος 12. Μη ποτε ειπητε ... ουδ ου μη ταραχθ. 14. και εαν ... συναντησ. αυτω ... ο δε οικος 15. εν ασφαλ. οντες 16. του μαθειν 18. εις σημεια ... εν τω ισραηλ 19. τους απο τ. γ. φωνουντ. κ. τους εγγαστριμυθους τους κενολ. οι απο ... om εκζητησουσι ... τι εκζητωσιν 22. κ. ιδου θλιψ. κ. στενοχ. κ. σκοτος· απορια στενη και σκοτος ωςτε ... om ων IX. 1. νεφθαλειμ οδον θαλασσης και οι λ. οι την παραλιον κατοικουντες και ... in fine add τα μερη της ιουδαιας 2. ο λα. ο καθημενος ... χωρα και σκια 3. ευφραινονται οι διαιρουμενοι 4. αφαιρεθησεται ... διεσκεδασεν κυριος 5. ει εγενηθησαν 6. παιδιον εγενηθη ... (εδοθη υμιν) ... και καλεσει ... αγγελος· θαυμαστος συμβουλος ισχυρος εξουσιαστης αρχων ειρηνης πατηρ του μελλοντος αιωνος· εγω γαρ αξω ειρηνην ε. τ. αρχοντας· ειρηνην κ. υγιαν α. 7. ed. rom. post οριον plene interpg., item cod. alex.

αὐτὴν καὶ ἀντιλαβέσϑαι ἐν κρίματι καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς
τὸν αἰῶνα· ὁ ζῆλος κυρίου Σαβαὼϑ ποιήσει ταῦτα. [8] ϑάνατον ἀπέστειλε κύ- 8
ριος ἐπὶ Ἰακώβ, καὶ ἦλϑεν ἐπὶ Ἰσραήλ· [9] καὶ γνώσονται πᾶς ὁ λαὸς τοῦ 9
Ἐφραῒμ καὶ οἱ καϑήμενοι ἐν Σαμαρείᾳ, ἐφ᾽ ὕβρει καὶ ὑψηλῇ καρδίᾳ λέ-
γοντες [10] Πλίνϑοι πεπτώκασιν, ἀλλὰ δεῦτε λαξεύσωμεν λίϑους, καὶ κόψωμεν 10
συκαμίνους καὶ κέδρους, καὶ οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πύργον. [11] καὶ ῥάξει ὁ 11
ϑεὸς τοὺς ἐπανισταμένους ἐπὶ ὄρος Σιὼν ἐπὶ αὐτόν, καὶ τοὺς ἐχϑροὺς δια-
σκεδάσει, [12] Συρίαν ἀφ᾽ ἡλίου ἀνατολῶν καὶ τοὺς Ἕλληνας ἀφ᾽ ἡλίου δυ- 12
σμῶν, τοὺς κατεσϑίοντας τὸν Ἰσραὴλ ὅλῳ τῷ στόματι. ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ
ἀπεστράφη ὁ ϑυμός, ἀλλ᾽ ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή. [13] καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἐπεστράφη 13
ἕως ἐπλήγη, καὶ τὸν κύριον οὐκ ἐζήτησαν. [14] καὶ ἀφεῖλε κύριος ἀπὸ Ἰσραὴλ 14
κεφαλὴν καὶ οὐράν, μέγαν καὶ μικρὸν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, πρεσβύτην καὶ τοὺς τὰ
πρόσωπα ϑαυμάζοντας, αὕτη ἡ ἀρχή, [15] καὶ προφήτην διδάσκοντα ἄνομα, 15
οὗτος ἡ οὐρά. [16] καὶ ἔσονται οἱ μακαρίζοντες τὸν λαὸν τοῦτον πλανῶντες, 16
καὶ πλανῶσιν ὅπως καταπίνωσιν αὐτούς. [17] διὰ τοῦτο ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐ- 17
τῶν οὐκ εὐφρανϑήσεται ὁ κύριος, καὶ τοὺς ὀρφανοὺς αὐτῶν καὶ τὰς χήρας
αὐτῶν οὐκ ἐλεήσει· ὅτι πάντες ἄνομοι καὶ πονηροί, καὶ πᾶν στόμα λαλεῖ
ἄδικα. ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ ϑυμός, ἀλλ᾽ ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή.
[18] καὶ καυϑήσεται ὡς πῦρ ἡ ἀνομία, καὶ ὡς ἄγρωστις ξηρὰ βρωϑήσεται ὑπὸ 18
πυρός· καὶ καυϑήσεται ἐν τοῖς δάσεσι τοῦ δρυμοῦ, καὶ συγκαταφάγεται τὰ
κύκλῳ τῶν βουνῶν πάντα· [19] διὰ ϑυμὸν ὀργῆς κυρίου συγκέκαυται ἡ γῆ ὅλη, 19
καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς κατακεκαυμένος ὑπὸ πυρός. ἄνϑρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ οὐκ ἐλεήσει, [20] ἀλλὰ ἐκκλινεῖ εἰς τὰ δεξιὰ ὅτι πεινάσει, καὶ φάγεται 20
ἐκ τῶν ἀριστερῶν, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησϑῇ ἄνϑρωπος ἔσϑων τὰς σάρκας τοῦ
βραχίονος αὐτοῦ. [21] φάγεται γὰρ Μανασσῆς τοῦ Ἐφραΐμ, καὶ Ἐφραῒμ τοῦ 21
Μανασσῆ, ὅτι ἅμα πολιορκήσουσι τὸν Ἰούδαν. ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἀπε-
στράφη ὁ ϑυμός, ἀλλ᾽ ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή.

X.

Οὐαὶ τοῖς γράφουσι πονηρίαν· γράφοντες γὰρ πονηρίαν γράφουσιν· [2] ἐκ- 2
κλίνοντες κρίσιν πτωχῶν, ἁρπάζοντες κρίμα πενήτων τοῦ λαοῦ μου, ὥστε
εἶναι αὐτοῖς χήραν εἰς διαρπαγὴν καὶ ὀρφανὸν εἰς προνομήν. [3] καὶ τί ποιή- 3
σουσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐπισκοπῆς; ἡ γὰρ ϑλῖψις ὑμῖν πόῤῥωϑεν ἥξει· καὶ
πρὸς τίνα καταφεύξεσϑε τοῦ βοηϑηϑῆναι; καὶ ποῦ καταλείψετε τὴν δόξαν
ὑμῶν [4] τοῦ μὴ ἐμπεσεῖν εἰς ἀπαγωγήν; ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ἡ 4
ὀργή, ἀλλ᾽ ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή. [5] οὐαὶ Ἀσσυρίοις, ἡ ῥάβδος τοῦ ϑυμοῦ μου καὶ 5
ὀργή ἐστιν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. [6] τὴν ὀργήν μου εἰς ἔϑνος ἄνομον ἀποστελῶ, 6
καὶ τῷ ἐμῷ λαῷ συντάξω ποιῆσαι σκῦλα καὶ προνομήν, καὶ καταπατεῖν τὰς
πόλεις καὶ ϑεῖναι αὐτὰς εἰς κονιορτόν. [7] αὐτὸς δὲ οὐχ οὕτως ἐνεϑυμήϑη, καὶ 7
τῇ ψυχῇ οὐχ οὕτως λελόγισται, ἀλλὰ ἀπαλλάξει ὁ νοῦς αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἔϑνη
ἐξολοϑρεῦσαι οὐκ ὀλίγα. [8] καὶ ἐὰν εἴπωσιν αὐτῷ Σὺ μόνος εἶ ἄρχων, [9] καὶ 8 9
ἐρεῖ Οὐκ ἔλαβον τὴν χώραν τὴν ἐπάνω Βαβυλῶνος καὶ Χαλάνης, οὗ ὁ πύρ-

---

7. αντιλαβ. αυτης εν δικαιοσ. κ. εν κριματι ... αιωνα χρονον 9. οι εγκαϑημενοι 10. εκκοψωμεν 11. τ. επανιστανομενους επ ορους σιων επ αυτους ... εχϑρους αυτων 12. τουτοις πασιν 13. απεστραφη ... εξεζητησαν 16. καταπιωσιν 17. om αυτων primum ... ευφρανϑ. ο ϑεος 19. συγκαυϑησεται ... υπο πυρ. κατακεκ. 20. τ. βραχ. του αδελφου αυτου 21. γαρ μαννασση ... του μαννασση X. 2. και αρπαζοντες ... εις αρπαγην 3. ημερα επισκοπης 4. εις επαγωγην· και υποκατω ανηρημενων πεσουνται· επει τουτοις πασιν ο. απ. ο ϑυμος 5. οργης εν ταις 6. αποστελλω ... του ποιησαι 7. και του εξολεϑρευσαι εϑνη ουχ ολιγα 9. χαλαννη

10 γος ᾠκοδομήθη, καὶ ἔλαβον Ἀραβίαν καὶ Δαμασκὸν καὶ Σαμάρειαν· [10] ὃν
τρόπον ταύτας ἔλαβον, καὶ πάσας τὰς ἀρχὰς λήψομαι. ὀλολύξατε τὰ γλυπτὰ
11 ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν Σαμαρείᾳ· [11] ὃν τρόπον γὰρ ἐποίησα Σαμαρείᾳ καὶ
τοῖς χειροποιήτοις αὐτῆς, οὕτω ποιήσω καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τοῖς εἰδώλοις
12 αὐτῆς. [12] καὶ ἔσται ὅταν συντελέσῃ κύριος πάντα ποιῶν ἐν τῷ ὄρει Σιὼν
καὶ Ἱερουσαλήμ, ἐπισκέψομαι ἐπὶ τὸν νοῦν τὸν μέγαν ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τῶν
13 Ἀσσυρίων καὶ ἐπὶ τὸ ὕψος τῆς δόξης τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. [13] εἶπε γὰρ Ἐν
τῇ ἰσχύϊ ποιήσω, καὶ ἐν τῇ σοφίᾳ τῆς συνέσεως ἀφελῶ ὅρια ἐθνῶν, καὶ τὴν
14 ἰσχὺν αὐτῶν προνομεύσω· [14] καὶ σείσω πόλεις κατοικουμένας, καὶ τὴν οἰκου-
μένην ὅλην καταλήψομαι τῇ χειρὶ ὡς νοσσιάν, καὶ ὡς καταλελειμμένα ᾠὰ
15 ἀρῶ· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς διαφεύξεταί με ἢ ἀντείπῃ μοι. [15] μὴ δοξασθήσεται
ἀξίνη ἄνευ τοῦ κόπτοντος ἐν αὐτῇ; ἢ ὑψωθήσεται πρίων ἄνευ τοῦ ἕλκοντος
16 αὐτόν; ὡς ἄν τις ἄρῃ ῥάβδον ἢ ξύλον, καὶ οὐχ οὕτως; [16] ἀλλὰ ἀποστελεῖ
κύριος Σαβαὼθ εἰς τὴν σὴν τιμὴν ἀτιμίαν, καὶ εἰς τὴν σὴν δόξαν πῦρ καιό-
17 μενον καυθήσεται· [17] καὶ ἔσται τὸ φῶς τοῦ Ἰσραὴλ εἰς πῦρ, καὶ ἁγιάσει αὐ-
18 τὸν ἐν πυρὶ καιομένῳ, καὶ φάγεται ὡσεὶ χόρτον τὴν ὕλην. [18] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
ἀποσβεσθήσεται τὰ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ καὶ οἱ δρυμοί, καὶ καταφάγεται ἀπὸ
ψυχῆς ἕως σαρκῶν· καὶ ἔσται ὁ φεύγων ὡς ὁ φεύγων ἀπὸ φλογὸς καιομέ-
19 νης· [19] καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀπ' αὐτῶν ἀριθμὸς ἔσονται, καὶ παιδίον γρά-
20 ψει αὐτούς. [20] καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐκέτι προστεθήσεται τὸ κατα-
λειφθὲν Ἰσραήλ, καὶ οἱ σωθέντες τοῦ Ἰακὼβ οὐκέτι μὴ πεποιθότες ὦσιν ἐπὶ
τοὺς ἀδικήσαντας αὐτούς, ἀλλὰ ἔσονται πεποιθότες ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ἅγιον
21 τοῦ Ἰσραὴλ τῇ ἀληθείᾳ. [21] καὶ ἔσται τὸ καταλειφθὲν τοῦ Ἰακὼβ ἐπὶ θεὸν
22 ἰσχύοντα. [22] καὶ ἐὰν γένηται ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ
κατάλειμμα αὐτῶν σωθήσεται. λόγον συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, Ro 9, 27. 28
23 24 [23] ὅτι λόγον συντετμημένον κύριος ποιήσει ἐν τῇ οἰκουμένῃ ὅλῃ. [24] διὰ τοῦτο
τάδε λέγει κύριος Σαβαὼθ Μὴ φοβοῦ, ὁ λαός μου, οἱ κατοικοῦντες ἐν Σιὼν
ἀπὸ Ἀσσυρίων, ὅτι ἐν ῥάβδῳ πατάξει σε· πληγὴν γὰρ ἐπάγω ἐπὶ σὲ τοῦ
25 ἰδεῖν ὁδὸν Αἰγύπτου. [25] ἔτι γὰρ μικρὸν καὶ παύσεται ἡ ὀργή, ὁ δὲ θυμός
26 μου ἐπὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν· [26] καὶ ἐγερεῖ ὁ θεὸς ἐπ' αὐτοὺς κατὰ τὴν πλη-
γὴν Μαδιὰμ ἐν τόπῳ θλίψεως, καὶ ὁ θυμὸς αὐτοῦ τῇ ὁδῷ τῇ κατὰ θάλασσαν,
27 εἰς τὴν ὁδὸν τὴν κατ' Αἴγυπτον. [27] καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀφαιρε-
θήσεται ὁ ζυγὸς αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὤμου σου, καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ
28 καταφθαρήσεται ὁ ζυγὸς ἀπὸ τῶν ὤμων ὑμῶν. [28] ἥξει γὰρ εἰς τὴν πόλιν
29 Ἀγγαί, [29] καὶ παρελεύσεται εἰς Μαγγεδώ, καὶ ἐν Μαχμὰς θήσει τὰ σκεύη
αὐτοῦ· καὶ παρελεύσεται φάραγγα καὶ ἥξει εἰς Ἀγγαί, φόβος λήψεται Ῥαμὰ
30 πόλιν Σαούλ. φεύξεται [30] ἡ θυγάτηρ Γαλλείμ, ἐπακούσεται Λαϊσά, ἐπακού-
31 σεται ἐν Ἀναθώθ· [31] καὶ ἐξέστη Μαδεβηνὰ καὶ οἱ κατοικοῦντες Γιββεΐρ.
32 [32] παρακαλεῖτε σήμερον ἐν ὁδῷ τοῦ μεῖναι, τῇ χειρὶ παρακαλεῖτε τὸ ὄρος
33 τὴν θυγατέρα Σιὼν καὶ οἱ βουνοὶ οἱ ἐν Ἱερουσαλήμ. [33] ἰδοὺ ὁ δεσπότης κύ-
ριος Σαβαὼθ συνταράσσει τοὺς ἐνδόξους μετὰ ἰσχύος, καὶ οἱ ὑψηλοὶ τῇ ὕβρει

---

9. αραβειαν **10.** ελαβον εν τη χειρι μου, κ. π. τ. χωρας λημψομαι **11.** χειροποιητοις αυτοις, ουτως **12.** και εν ιερουσαλημ, επαξει επι ... τον μεγαν τον αρχοντα **13.** om Εν ... και τη συνεσεως της σοφιας **14.** καταλημψομαι τη χειρι μου ... καταλελιμμενα ... διαφευξ. μοι **15.** ωσαυτως εαν τις ... ed. rom. ξυλον. και ουχ ουτως, **17.** ως πυρ, κ. αγ. αυτο **18.** κ. οι δρυμ. κ. οι βουνοι **19.** εσονται αριθμος **20.** αλλ εσονται **22.** om αυτων ... λογον γαρ **23.** συντετ. ποιησει ο θεος **26.** επεγερει ... την πληγ. την μαδιαμ **27.** αφαιρεθ. ο φοβος αυτου απο σου και ο ζυγ. αυτ. απο του ωμ. σου **29.** μαγεδδω ... λημψεται ... ed. rom. ραμα, πολιν σαουλ φευξεται. **30.** εν σα pro λαϊσα **31.** om και prius ... γιββεφ **32.** εν τη οδω ... ed. rom. του μειναι τη χειρι. **33.** ιδου γαρ

συντριβήσονται, καὶ οἱ ὑψηλοὶ ταπεινωθήσονται, [34] καὶ πεσοῦνται ὑψηλοὶ μα- 34
χαίρᾳ, ὁ δὲ Λίβανος σὺν τοῖς ὑψηλοῖς πεσεῖται.

XI.

Καὶ ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσσαί, καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ῥίζης
ἀναβήσεται· [2] καὶ ἀναπαύσεται ἐπ᾽ αὐτὸν πνεῦμα τοῦ θεοῦ, πνεῦμα σοφίας 2
καὶ συνέσεως, πνεῦμα βουλῆς καὶ ἰσχύος, πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας·
[3] ἐμπλήσει αὐτὸν πνεῦμα φόβου θεοῦ. οὐ κατὰ τὴν δόξαν κρινεῖ, οὐδὲ κατὰ 3
τὴν λαλιὰν ἐλέγξει, [4] ἀλλὰ κρινεῖ ταπεινῷ κρίσιν, καὶ ἐλέγξει τοὺς ταπεινοὺς 4
τῆς γῆς, καὶ πατάξει γῆν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἐν πνεύματι διὰ
χειλέων ἀνελεῖ ἀσεβῆ· [5] καὶ ἔσται δικαιοσύνῃ ἐζωσμένος τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, 5
καὶ ἀληθείᾳ εἰλημένος τὰς πλευράς. [6] καὶ συμβοσκηθήσεται λύκος μετὰ ἀρ- 6
νός, καὶ πάρδαλις συναναπαύσεται ἐρίφῳ, καὶ μοσχάριον καὶ ταῦρος καὶ λέων
ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ παιδίον μικρὸν ἄξει αὐτούς· [7] καὶ βοῦς καὶ ἄρκος 7
ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ ἅμα τὰ παιδία αὐτῶν ἔσονται, καὶ λέων ὡς βοῦς
φάγεται ἄχυρα· [8] καὶ παιδίον νήπιον ἐπὶ τρωγλῶν ἀσπίδων, καὶ ἐπὶ κοίτην 8
ἐκγόνων ἀσπίδων τὴν χεῖρα ἐπιβαλεῖ. [9] καὶ οὐ μὴ κακοποιήσουσιν οὐδὲ μὴ 9
δύνωνται ἀπολέσαι οὐδένα ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, ὅτι ἐνεπλήσθη ἡ σύμ-
πασα τοῦ γνῶναι τὸν κύριον, ὡς ὕδωρ πολὺ κατακαλύψαι θαλάσσας. [10] καὶ 10
ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαὶ καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν,
ἐπ᾽ αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσι, καὶ ἔσται ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῦ τιμή. [11] καὶ ἔσται τῇ 11
Ro. 15, 12 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ προσθήσει ὁ κύριος τοῦ δεῖξαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ ζηλῶσαι
τὸ καταλειφθὲν ὑπόλοιπον τοῦ λαοῦ, ὃ ἂν καταλειφθῇ ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων καὶ
ἀπὸ Αἰγύπτου καὶ ἀπὸ Βαβυλωνίας καὶ ἀπὸ Αἰθιοπίας καὶ ἀπὸ Ἐλαμιτῶν
καὶ ἀπὸ ἡλίου ἀνατολῶν καὶ ἐξ Ἀραβίας· [12] καὶ ἀρεῖ σημεῖον εἰς τὰ ἔθνη, 12
καὶ συνάξει τοὺς ἀπολομένους Ἰσραήλ, καὶ τοὺς διεσπαρμένους Ἰούδα συνάξει
ἐκ τῶν τεσσάρων πτερύγων τῆς γῆς. [13] καὶ ἀφαιρεθήσεται ὁ ζῆλος Ἐφραΐμ, 13
καὶ οἱ ἐχθροὶ Ἰούδα ἀπολοῦνται· Ἐφραΐμ οὐ ζηλώσει Ἰούδαν, καὶ Ἰούδας
οὐ θλίψει Ἐφραΐμ. [14] καὶ πετασθήσονται ἐν πλοίοις ἀλλοφύλων· θάλασσαν 14
ἅμα προνομεύσουσι καὶ τοὺς ἀφ᾽ ἡλίου ἀνατολῶν καὶ Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπὶ
Μωὰβ πρῶτον τὰς χεῖρας ἐπιβαλοῦσιν, οἱ δὲ υἱοὶ Ἀμμὼν πρῶτοι ὑπακού-
*Apoc. 16, 12. σονται. [15] καὶ ἐρημώσει κύριος τὴν θάλασσαν Αἰγύπτου, καὶ ἐπιβαλεῖ τὴν 15
χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν πνεύματι βιαίῳ, καὶ πατάξει ἑπτὰ φάραγγας
ὥστε διαπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν ὑποδήμασι· [16] καὶ ἔσται δίοδος τῷ καταλει- 16
φθέντι μου λαῷ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἔσται τῷ Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἡμέρα ὅτε ἐξῆλ-
θεν ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

XII.

Καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Εὐλογῶ σε κύριε, διότι ὠργίσθης μοι
καὶ ἀπέστρεψας τὸν θυμόν σου καὶ ἠλέησάς με. [2] ἰδοὺ ὁ θεός μου σωτήρ 2
μου, πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ᾽ αὐτῷ, καὶ οὐ φοβηθήσομαι· διότι ἡ δόξα μου
καὶ ἡ αἴνεσίς μου κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. [3] καὶ ἀντλήσατε ὕδωρ 3
μετ᾽ εὐφροσύνης ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου. [4] καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 4
Ὑμνεῖτε κύριον, βοᾶτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἔν-
δοξα αὐτοῦ· μιμνήσκεσθε ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ. [5] ὑμνήσατε τὸ ὄνομα 5

---

33. και ταπεινωθ. οι υψηλ. 34. om κ. πεσ. υψηλοι XI. 3. λαλειαν 5. ειλημμενος 6. συνβοσκηθησεται 7. βοσκηθησονται pro εσονται ... αμα φαγονται 8. επι τρωγλην 9. κακοποιησωσιν ουδ ου μη 11. εστ. εν τη ... προσθησει κυριος ... απο των ασσυριων ... και βαβυλωνιας και αιθιοπ. κ. απο αιλαμιτων ... αραβειας 13. αφαιρ. ο ζυγος 16. εστ. οδος XII. 1. Ευλογησω 2. *om μου primum ... εσ. εν αυτω 3. αντλησεται

6 κυρίου, ὅτι ὑψηλὰ ἐποίησεν· ἀναγγείλατε ταῦτα ἐν πάσῃ τῇ γῇ. [6] ἀγαλλιᾶσθε
καὶ εὐφραίνεσθε οἱ κατοικοῦντες Σιών, ὅτι ὑψώθη ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ ἐν
μέσῳ αὐτῆς.

XIII.

ΟΡΑΣΙΣ ΗΝ ΕΙΔΕΝ ΗΣΑΙΑΣ ΥΙΟΣ ΑΜΩΣ ΚΑΤΑ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ.

2 [2] Ἐπ' ὄρους πεδινοῦ ἄρατε σημεῖον, ὑψώσατε τὴν φωνὴν αὐτοῖς, παρα-
3 καλεῖτε τῇ χειρί, ἀνοίξατε οἱ ἄρχοντες. [3] ἐγὼ συντάσσω, καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτούς·
4 γίγαντες ἔρχονται πληρῶσαι τὸν θυμόν μου χαίροντες ἅμα καὶ ὑβρίζοντες. [4] φωνὴ
ἐθνῶν πολλῶν ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὁμοία ἐθνῶν πολλῶν, φωνὴ βασιλέων καὶ ἐθνῶν
5 συνηγμένων. κύριος Σαβαὼθ ἐντέταλται ἔθνει ὁπλομάχῳ, [5] ἔρχεσθαι ἐκ γῆς
πόῤῥωθεν ἀπ' ἄκρου θεμελίου τοῦ οὐρανοῦ, κύριος καὶ οἱ ὁπλομάχοι αὐτοῦ,
6 καταφθεῖραι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. [6] ὀλολύζετε· ἐγγὺς γὰρ ἡμέρα κυρίου, καὶ
7 συντριβὴ παρὰ τοῦ θεοῦ ἥξει. [7] διὰ τοῦτο πᾶσα χεὶρ ἐκλυθήσεται, καὶ πᾶσα
8 ψυχὴ ἀνθρώπου δειλιάσει· [8] ταραχθήσονται οἱ πρέσβεις, καὶ ὠδῖνες αὐτοὺς
ἕξουσιν ὡς γυναικὸς τικτούσης· καὶ συμφοράσουσιν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον
9 καὶ ἐκστήσονται, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὡς φλὸξ μεταβαλοῦσιν. [9] ἰδοὺ γὰρ
ἡμέρα κυρίου ἔρχεται ἀνίατος θυμοῦ καὶ ὀργῆς, θεῖναι τὴν οἰκουμένην ἔρημον
10 καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀπολέσαι ἐξ αὐτῆς. [10] οἱ γὰρ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ * Mt. 24,
ὁ Ὠρίων καὶ πᾶς ὁ κόσμος τοῦ οὐρανοῦ τὸ φῶς οὐ δώσουσι, καὶ σκοτισθή- 29. * Mc. 13, 24 sq.
11 σεται τοῦ ἡλίου ἀνατέλλοντος, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φῶς αὐτῆς. [11] καὶ
ἐντελοῦμαι τῇ οἰκουμένῃ ὅλῃ κακά, καὶ τοῖς ἀσεβέσι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν·
12 καὶ ἀπολῶ ὕβριν ἀνόμων, καὶ ὕβριν ὑπερηφάνων ταπεινώσω. [12] καὶ ἔσονται
οἱ καταλελειμμένοι ἔντιμοι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον τὸ ἄπυρον, καὶ ἄνθρωπος
13 μᾶλλον ἔντιμος ἔσται ἢ ὁ λίθος ὁ ἐν Σουφίρ. [13] ὁ γὰρ οὐρανὸς θυμωθήσε-
ται, καὶ ἡ γῆ σεισθήσεται ἐκ τῶν θεμελίων αὐτῆς, διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου
14 Σαβαώθ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἂν ἐπέλθῃ ὁ θυμὸς αὐτοῦ. [14] καὶ ἔσονται οἱ κατα-
λελειμμένοι ὡς δορκάδιον φεῦγον καὶ ὡς πρόβατον πλανώμενον, καὶ οὐκ ἔσται
ὁ συνάγων, ὥστε ἄνθρωπον εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστραφῆναι, καὶ ἄνθρωπος
15 εἰς τὴν χώραν ἑαυτοῦ διώξεται. [15] ὃς γὰρ ἂν ἁλῷ ἡττηθήσεται, καὶ οἵτινες
16 συνηγμένοι εἰσὶ πεσοῦνται μαχαίρᾳ· [16] καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ῥάξουσιν ἐνώπιον
αὐτῶν, καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν προνομεύσουσι, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἕξου-
17 σιν. [17] ἰδοὺ ἐπεγείρω ὑμῖν τοὺς Μήδους, οἳ ἀργύριον οὐ λογίζονται οὐδὲ χρυ-
18 σίου χρείαν ἔχουσι. [18] τοξεύματα νεανίσκων συντρίψουσι, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν
οὐ μὴ ἐλεήσωσιν, οὐδὲ ἐπὶ τοῖς τέκνοις σου φείσονται οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν.
19 [19] καὶ ἔσται Βαβυλών, ἣ καλεῖται ἔνδοξος ἀπὸ βασιλέως Χαλδαίων, ὃν τρό-
20 πον κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σόδομα καὶ Γόμοῤῥα· [20] οὐ κατοικηθήσεται εἰς τὸν
αἰῶνα χρόνον, οὐδὲ μὴ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτὴν διὰ πολλῶν γενεῶν, οὐδὲ μὴ
21 διέλθωσιν αὐτὴν Ἄραβες, οὐδὲ ποιμένες οὐ μὴ ἀναπαύσονται ἐν αὐτῇ. [21] καὶ
ἀναπαύσονται ἐκεῖ θηρία, καὶ ἐμπλησθήσονται αἱ οἰκίαι ἤχου· καὶ ἀναπαύ-
22 σονται ἐκεῖ σειρῆνες, καὶ δαιμόνια ἐκεῖ ὀρχήσονται, [22] καὶ ὀνοκένταυροι ἐκεῖ
κατοικήσουσι, καὶ νοσσοποιήσουσιν ἐχῖνοι ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν.

---

6. εν σιων ... εμμεσω σου XIII. 2. φωνην εαυτοις, μη φοβεισθε· παρακαλειτε τη ψυχη 3. post αυτους add ηγιασμενοι εισιν· και εγω αγω αυτους 5. * om θεμελιου ... του καταφθειρ. την οικ. ολην 6. η ημερα 7. πασαι χειρες (sed εκλυθησεται) 8. και ταραχθ. 9. η ημερα ... ανιατ. ερχ. 12. καταλελιμμ. (et v. 14.) ... χρυσειον ... και ο ανθρωπος ... ο εκ σουφειρ 13. om εν 14. και ανθρωπον εις τ. χ. αυτου διωξαι 15. γαρ εαν ... και οσοι συνηγμ. ε. μαχ. πεσ. 16. ενωπ. αυτ. ραξ. 17. οι ου λογιζ. αργυρ. ... χρυσιον 18. ελεησουσιν 19. υπο βασιλεως 20. αναπαυσωνται 21. και πλησθησονται οικιαι ... ορχηθησονται

XIV.

Ταχὺ ἔρχεται καὶ οὐ χρονιεῖ. [1] καὶ ἐλεήσει κύριος τὸν Ἰακώβ, καὶ ἐκ- 1
λέξεται ἔτι τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἀναπαύσονται ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ ὁ γειώ-
ρας προςτεθήσεται πρὸς αὐτούς, καὶ προςτεθήσεται πρὸς τὸν οἶκον Ἰακώβ,
[2] καὶ λήψονται αὐτοὺς ἔθνη καὶ εἰςάξουσιν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, καὶ κατα- 2
κληρονομήσουσι, καὶ πληθυνθήσονται ἐπὶ τῆς γῆς εἰς δούλους καὶ δούλας·
καὶ ἔσονται αἰχμάλωτοι οἱ αἰχμαλωτεύσαντες αὐτούς, καὶ κυριευθήσονται οἱ
κυριεύσαντες αὐτῶν. [3] καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναπαύσει σε κύριος 3
ἀπὸ τῆς ὀδύνης καὶ τοῦ θυμοῦ σου τῆς δουλείας σου τῆς σκληρᾶς ἧς ἐδού-
λευσας αὐτοῖς. [4] καὶ λήψῃ τὸν θρῆνον τοῦτον ἐπὶ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος· 4
πῶς ἀναπέπαυται ὁ ἀπαιτῶν, καὶ ἀναπέπαυται ὁ ἐπισπουδαστής; [5] συνέτριψε 5
κύριος τὸν ζυγὸν τῶν ἁμαρτωλῶν, τὸν ζυγὸν τῶν ἀρχόντων· [6] πατάξας ἔθνος 6
θυμῷ πληγῇ ἀνιάτῳ, παίων ἔθνος πληγὴν θυμοῦ ἣ οὐκ ἐφείσατο, ἀνεπαύ-
σατο πεποιθώς. [7] πᾶσα ἡ γῆ βοᾷ μετ' εὐφροσύνης, [8] καὶ τὰ ξύλα τοῦ Λιβά- 7 8
νου εὐφράνθησαν ἐπὶ σοὶ καὶ ἡ κέδρος τοῦ Λιβάνου Ἀφ' οὗ σὺ κεκοίμησαι,
οὐκ ἀνέβη ὁ κόπτων ἡμᾶς. [9] ὁ ᾅδης κάτωθεν ἐπικράνθη συναντήσας σοι· 9
συνηγέρθησάν σοι πάντες οἱ γίγαντες οἱ ἄρξαντες τῆς γῆς, οἱ ἐγείραντες ἐκ
τῶν θρόνων αὐτῶν πάντας βασιλεῖς ἐθνῶν. [10] πάντες ἀποκριθήσονται καὶ 10
ἐροῦσί σοι Καὶ σὺ ἑάλως ὥςπερ καὶ ἡμεῖς, ἐν ἡμῖν δὲ κατελογίσθης. [11] κατέβη 11
εἰς ᾅδου ἡ δόξα σου, ἡ πολλὴ εὐφροσύνη σου· ὑποκάτω σου στρώσουσι σῆ-
ψιν, καὶ τὸ κατακάλυμμά σου σκώληξ. [12] πῶς ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁ 12
ἑωςφόρος ὁ πρωὶ ἀνατέλλων; συνετρίβη εἰς τὴν γῆν ὁ ἀποστέλλων πρὸς
πάντα τὰ ἔθνη. [13] σὺ δὲ εἶπας ἐν τῇ διανοίᾳ σου Εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνα- 13
* Mt. 11, βήσομαι, ἐπάνω τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ θήσω τὸν θρόνον μου, καθιῶ ἐν
23. * Lc. 10, ὄρει ὑψηλῷ ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ τὰ πρὸς βορρᾶν, [14] ἀναβήσομαι ἐπάνω τῶν 14
15. νεφῶν, ἔσομαι ὅμοιος τῷ ὑψίστῳ. [15] νῦν δὲ εἰς ᾅδην καταβήσῃ καὶ εἰς τὰ 15
θεμέλια τῆς γῆς. [16] οἱ ἰδόντες σε θαυμάσονται ἐπὶ σοὶ καὶ ἐροῦσιν Οὗτος ὁ 16
ἄνθρωπος ὁ παροξύνων τὴν γῆν, ὁ σείων βασιλεῖς, [17] ὁ θεὶς τὴν οἰκουμένην 17
ὅλην ἔρημον, καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ καθεῖλε, τοὺς ἐν ἐπαγωγῇ οὐκ ἔλυσε.
[18] πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν ἐκοιμήθησαν ἐν τιμῇ, ἄνθρωπος ἐν τῷ οἴκῳ 18
αὐτοῦ· [19] σὺ δὲ ῥιφήσῃ ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὡς νεκρὸς ἐβδελυγμένος, μετὰ πολλῶν 19
τεθνηκότων ἐκκεκεντημένων μαχαίραις καταβαινόντων εἰς ᾅδου. ὃν τρόπον
ἱμάτιον ἐν αἵματι πεφυρμένον οὐκ ἔσται καθαρόν, [20] οὕτως οὐδὲ σὺ ἔσῃ κα- 20
θαρός, διότι τὴν γῆν μου ἀπώλεσας καὶ τὸν λαόν μου ἀπέκτεινας· οὐ μὴ
μείνῃς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, σπέρμα πονηρόν. [21] ἑτοίμασον τὰ τέκνα σου 21
σφαγῆναι ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ἵνα μὴ ἀναστῶσι καὶ κληρο-
νομήσωσι τὴν γῆν καὶ ἐμπλήσωσι τὴν γῆν πολέμων. [22] καὶ ἐπαναστήσομαι 22
αὐτοῖς, λέγει κύριος Σαβαώθ, καὶ ἀπολῶ αὐτῶν ὄνομα καὶ κατάλειμμα καὶ
σπέρμα· τάδε λέγει κύριος. [23] καὶ θήσω τὴν Βαβυλωνίαν ἔρημον ὥςτε κατοι- 23
κεῖν ἐχίνους, καὶ ἔσται εἰς οὐδέν· καὶ θήσω αὐτὴν πηλοῦ βάραθρον εἰς ἀπώ-
λειαν. [24] τάδε λέγει κύριος Σαβαώθ Ὃν τρόπον εἴρηκα οὕτως ἔσται, καὶ ὃν 24

XIV. ταχ. ερχ. κ. ου χρονιει arctius cum antecdd. conjg. 1. επι pro προς 2. λημψονται ... γης του θεου εις 3. σε ο θεος εκ της οδυνης ... σου και της δουλιας της σκλ. 4. λημψη ... post βαβυλωνος add και ερεις εν τη ημερα εκεινη 5. συνετριψεν ο θεος 8. ηυφρανθησαν 11. κατεβη δε εις 13. των αστρων 14. των νεφελων 15. εις αδου 16. θαυμασουσιν ... σειων sine ὁ 17. om και τ. πολ. αυτ. καθειλε (... ελευσεν) 18. εκαστος pro ανθρ. 19. εν αιματι ιματιον 20. σπερμ. πονηρ. cum seqq. conjg. 21. σφαγ. τα τ. σου ... πατρος σου ... την γην κληρονομησωσιν 23. πηλου βαθρον

25 τρόπον βεβούλευμαι οὕτως μενεῖ, [25] τοῦ ἀπολέσαι τοὺς Ἀσσυρίους ἐπὶ τῆς γῆς
τῆς ἐμῆς καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων μου· καὶ ἔσονται εἰς καταπάτημα, καὶ ἀφαιρε-
θήσεται ἀπ' αὐτῶν ὁ ζυγὸς αὐτῶν, καὶ τὸ κῦδος αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὤμων ἀφαι-
26 ρεθήσεται. [26] αὕτη ἡ βουλὴ ἣν βεβούλευται κύριος ἐπὶ τὴν ὅλην οἰκουμένην,
27 καὶ αὕτη ἡ χεὶρ ἡ ὑψηλὴ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη. [27] ἃ γὰρ ὁ θεὸς ὁ ἅγιος βε-
βούλευται, τίς διασκεδάσει; καὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν ὑψηλὴν τίς ἀποστρέ-
28 ψει; [28] τοῦ ἔτους οὗ ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ ἐγενήθη τὸ ῥῆμα τοῦτο.
29 [29] μὴ εὐφρανθείητε οἱ ἀλλόφυλοι πάντες, συνετρίβη γὰρ ὁ ζυγὸς τοῦ παίοντος
ὑμᾶς· ἐκ γὰρ σπέρματος ὄφεως ἐξελεύσεται ἔκγονα ἀσπίδων, καὶ τὰ ἔκγονα
30 αὐτῶν ἐξελεύσονται ὄφεις πετάμενοι, [30] καὶ βοσκηθήσονται πτωχοὶ δι' αὐτοῦ·
πτωχοὶ δὲ ἄνθρωποι ἐπὶ εἰρήνης ἀναπαύσονται· ἀνελεῖ δὲ ἐν λιμῷ τὸ σπέρμα
31 σου, καὶ τὸ κατάλειμμά σου ἀνελεῖ. [31] ὀλολύξατε πύλαι πόλεων, κεκραγέτω-
σαν πόλεις τεταραγμέναι, οἱ ἀλλόφυλοι πάντες, ὅτι ἀπὸ βοῤῥᾶ καπνὸς ἔρχε-
32 ται, καὶ οὐκ ἔστι τοῦ εἶναι. [32] καὶ τί ἀποκριθήσονται βασιλεῖς ἐθνῶν; ὅτι
κύριος ἐθεμελίωσε Σιών, καὶ δι' αὐτοῦ σωθήσονται οἱ ταπεινοὶ τοῦ λαοῦ.

XV.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΤΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΜΩΑΒΙΤΙΔΟΣ.

Νυκτὸς ἀπολεῖται ἡ Μωαβῖτις, νυκτὸς γὰρ ἀπολεῖται τὸ τεῖχος τῆς
2 Μωαβίτιδος. [2] λυπεῖσθε ἐφ' ἑαυτούς, ἀπολεῖται γὰρ καὶ Δηβών, οὗ ὁ βω-
μὸς ὑμῶν· ἐκεῖ ἀναβήσεσθε κλαίειν, ἐπὶ Ναβαῦ τῆς Μωαβίτιδος. ὀλολύξατε,
3 ἐπὶ πάσης κεφαλῆς φαλάκρωμα, πάντες βραχίονες κατατετμημένοι, [3] ἐν ταῖς
πλατείαις αὐτῆς περιζώσασθε σάκκους, καὶ κόπτεσθε ἐπὶ τῶν δωμάτων αὐ-
τῆς καὶ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις αὐτῆς, πάντες ὀλολύζετε
4 μετὰ κλαυθμοῦ. [4] ὅτι κέκραγεν Ἐσεβὼν καὶ Ἐλεαλή, ἕως Ἰασσὰ ἠκούσθη ἡ
φωνὴ αὐτῶν· διὰ τοῦτο ἡ ὀσφὺς τῆς Μωαβίτιδος βοᾷ, ἡ ψυχὴ αὐτῆς γνώ-
5 σεται. [5] ἡ καρδία τῆς Μωαβίτιδος βοᾷ ἐν αὐτῇ ἕως Σηγώρ· δάμαλις γάρ
ἐστι τριετής, ἐπὶ δὲ τῆς ἀναβάσεως Λουεὶθ πρὸς σὲ κλαίοντες ἀναβήσονται
6 τῇ ὁδῷ Ἀρωνιείμ· βοᾷ σύντριμμα καὶ σεισμός, [6] τὸ ὕδωρ τῆς Νεμηρεὶμ ἔρη-
7 μον ἔσται, καὶ ὁ χόρτος αὐτῆς ἐκλείψει· χόρτος γὰρ χλωρὸς οὐκ ἔσται. [7] μὴ
καὶ οὕτως μέλλει σωθῆναι; ἐπάξω γὰρ ἐπὶ τὴν φάραγγα Ἄραβας καὶ λή-
8 ψονται αὐτήν. [8] συνῆψε γὰρ ἡ βοὴ τὸ ὅριον τῆς Μωαβίτιδος τῆς Ἀγαλείμ,
9 καὶ ὀλολυγμὸς αὐτῆς ἕως τοῦ φρέατος τοῦ Αἰλείμ. [9] τὸ δὲ ὕδωρ τὸ Δειμὼν
πλησθήσεται αἵματος· ἐπάξω γὰρ ἐπὶ Δειμὼν Ἄραβας, καὶ ἀρῶ τὸ σπέρμα
Μωὰβ καὶ Ἀριὴλ καὶ τὸ κατάλοιπον Ἀδαμά.

XVI.

Ἀποστελῶ ὡς ἑρπετὰ ἐπὶ τὴν γῆν· μὴ πέτρα ἔρημός ἐστι τὸ ὄρος θυ-
2 γατρὸς Σιών; [2] ἔσῃ γὰρ ὡς πετεινοῦ ἀνιπταμένου νοσσὸς ἀφῃρημένος, ἔσῃ
3 θυγάτηρ Μωάβ, ἔπειτα δὲ Ἀρνῶν πλείονα [3] βουλεύου, ποίει τε σκέπην πέν-
θους· αὐτῇ διὰ παντὸς ἐν μεσημβρινῇ σκοτίᾳ φεύγουσιν, ἐξέστησαν. μὴ

25. απο της γης ... απο των 26. οικουμενην ολην ... εθνη της οι-
κουμενης 27. om αυτου 28. αχαζ ο βασιλ. 29. παντ. οι αλλοφυλοι ...
οφεων ... εγγονα ασπιδων ... πετομενοι 30. δε ανδρες επ ειρηνης ... δε
λιμω ... καταλιμμα (non v. 22.) 31. ολολυζετε ... καπν. απο βορρα
XV. 1. Το οραμα 2. εφ εαυτοις ... γαρ δαιβηδων ... ολολυζετε (ed. rom.
post ολολυξατε non interpg.) ... κατατετετμημενοι 3. εν τ. πλ. αυτης cum
antecedd. conjg. 4. εσεβων και ελαλησεν εως ηκουσθη η φ. αυτης 5. εν
εαυτη ... της προς σε pro λουειθ πρ. σε ... αδωνιειμ 6. της νεμρειμ
7. ληψονται 8. το ορος της ... αγαλλειμ 9. ρεμμων bis pro δειμων
XVI. 1. om θυγατρος 2. νεοσσος ... om εση sec.

ἀχϑῆς, [4] παροικήσουσί σοι οἱ φυγάδες Μωάβ· ἔσονται σκέπη ὑμῖν ἀπὸ προςώ- 4
που διώκοντος, ὅτι ἤρϑη ἡ συμμαχία σου, καὶ ὁ ἄρχων ἀπώλετο ὁ καταπα-
τῶν ἀπὸ τῆς γῆς. [5] καὶ διορϑωϑήσεται μετ' ἐλέους ϑρόνος, καὶ καϑιεῖται ἐπ' 5
αὐτοῦ μετὰ ἀληϑείας ἐν σκηνῇ Δαυίδ, κρίνων καὶ ἐκζητῶν κρίμα καὶ σπεύ-
δων δικαιοσύνην. [6] ἠκούσαμεν τὴν ὕβριν Μωάβ, ὑβριστὴς σφόδρα, τὴν ὑπερη- 6
φανίαν ἐξῆρα. οὐχ οὕτως ἡ μαντεία σου, οὐχ οὕτως. [7] ὀλολύξει Μωάβ, ἐν 7
γὰρ τῇ Μωαβίτιδι πάντες ὀλολύξουσι· τοῖς κατοικοῦσι δὲ Σὲϑ μελετήσεις,
καὶ οὐκ ἐντραπήσῃ [8] τὰ πεδία Ἐσεβών. πενϑήσει ἄμπελος Σεβαμά· κατα- 8
πίνοντες τὰ ἔϑνη, καταπατήσατε τὰς ἀμπέλους αὐτῆς ἕως Ἰαζήρ· οὐ μὴ
συνάψητε, πλανήϑητε τὴν ἔρημον, οἱ ἀπεσταλμένοι ἐγκατελείφϑησαν, διέβη-
σαν γὰρ πρὸς τὴν ϑάλασσαν. [9] διὰ τοῦτο κλαύσομαι ὡς τὸν κλαυϑμὸν Ἰαζὴρ 9
ἄμπελον Σεβαμά· τὰ δένδρα σου κατέβαλεν Ἐσεβὼν καὶ Ἐλεαλή, ὅτι ἐπὶ
τῷ ϑερισμῷ καὶ ἐπὶ τῷ τρυγητῷ σου καταπατήσω, καὶ πάντα πεσοῦνται.
[10] καὶ ἀρϑήσεται εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίαμα ἐκ τῶν ἀμπελώνων, καὶ ἐν τοῖς 10
ἀμπελῶσί σου οὐ μὴ εὐφρανϑήσονται, καὶ οὐ μὴ πατήσουσιν οἶνον εἰς τὰ
ὑπολήνια, πέπαυται γάρ. [11] διὰ τοῦτο ἡ κοιλία μου ἐπὶ Μωὰβ ὡς κιϑάρα 11
ἠχήσει, καὶ τὰ ἐντός μου ὡς τεῖχος ἐνεκαίνισας. [12] καὶ ἔσται εἰς τὸ ἐντρα- 12
πῆναί σε, ὅτι ἐκοπίασε Μωὰβ ἐπὶ τοῖς βωμοῖς, καὶ εἰςελεύσεται εἰς τὰ χει-
ροποίητα αὐτῆς ὥςτε προςεύξασϑαι, καὶ οὐ μὴ δύνηται ἐξελέσϑαι αὐτόν.
[13] τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησε κύριος ἐπὶ Μωάβ, ὁπότε ἐλάλησε. [14] καὶ νῦν 13 14
λέγω Ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἐτῶν μισϑωτοῦ ἀτιμασϑήσεται ἡ δόξα Μωὰβ παντὶ
τῷ πλούτῳ τῷ πολλῷ, καὶ καταλειφϑήσεται ὀλιγοστὸς καὶ οὐκ ἔντιμος.

XVII.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΤΟ ΚΑΤΑ ΔΑΜΑΣΚΟΥ.

Ἰδοὺ Δαμασκὸς ἀρϑήσεται ἀπὸ πόλεων, καὶ ἔσται εἰς πτῶσιν [2] κατα- 2
λελειμμένη εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς κοίτην ποιμνίων καὶ ἀνάπαυσιν, καὶ οὐκ ἔσται
ὁ διώκων· [3] καὶ οὐκέτι ἔσται ὀχυρὰ τοῦ καταφυγεῖν Ἐφραΐμ· καὶ οὐκέτι 3
βασιλεία ἐν Δαμασκῷ καὶ τὸ λοιπὸν τῶν Σύρων· οὐ γὰρ σὺ βελτίων εἶ τῶν
υἱῶν Ἰσραήλ, τῆς δόξης αὐτῶν· τάδε λέγει κύριος Σαβαώϑ. [4] ἔσται ἐν τῇ 4
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔκλειψις δόξης Ἰακώβ, καὶ τὰ πίονα τῆς δόξης αὐτοῦ σεισϑή-
σεται. [5] καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ ἀμητὸν ἑστηκότα καὶ σπέρμα 5
σταχύων ἀμήσῃ, καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ στάχυν ἐν φάραγγι
στερεᾷ, [6] καὶ καταλειφϑῇ ἐν αὐτῇ καλάμη, ἢ ὡς ῥῶγες ἐλαίας δύο ἢ τρεῖς 6
ἐπ' ἄκρου μετεώρου, ἢ τέσσαρες ἢ πέντε ἐπὶ τῶν κλάδων αὐτῶν κατα-
λειφϑῇ. τάδε λέγει κύριος ὁ ϑεὸς Ἰσραήλ. [7] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πεποιϑὼς ἔσται 7
ὁ ἄνϑρωπος ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, οἱ δὲ ὀφϑαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν ἅγιον
τοῦ Ἰσραὴλ ἐμβλέψονται, [8] καὶ οὐ μὴ πεποιϑότες ὦσιν ἐπὶ τοῖς βωμοῖς οὐδὲ 8
ἐπὶ τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἃ ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν, καὶ οὐκ
ὄψονται τὰ δένδρα οὐδὲ τὰ βδελύγματα αὐτῶν. [9] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται 9
αἱ πόλεις σου ἐγκαταλελειμμέναι ὃν τρόπον κατέλιπον οἱ Ἀμοῤῥαῖοι καὶ οἱ

---

3. απ αρχης pro αχϑης 4. om σοι ... εσοντ. γαρ ... post σου add συνετελεσϑη ταλαιπωρια ... απολετο ... επι της 5. μετα ελεους 6. ed. rom. post σφοδρα non interpg. ... εξηρας 8. * καταπατησουσιν (?) ... την ερημον pro προς τ. ϑαλασσ. 9. εσεβων· και ελαλησεν επι 10. αμπελωνων σου 11. ωσει τιχος ο ενεκενισας 12. εστ. ως το ... om οτι 13. οποτε και ελαλ. 14. εν παντι XVII. 2. καταλελιμμενη ... αναπαυσιν βουκολιων 3. εσται βασιλεια ... των συρων (**ασσυρων .. -ριων?) απολειται ... ισραηλ και της 4. της δοξης ιακωβ ... **πλιονα 5. σταχυων εν τω βραχιονι αυτου αμηση 6. κλαδων αυτου 7. εσται ανϑρωπος 8. οψοντ. τα αλση αυτων ουδε 9. εγκαταλελιμμεναι ... εγκατελειπον

10 Εὐαῖοι ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ ἔσονται ἔρημοι, [10]διότι κατέ-
λιπες τὸν ϑεὸν τὸν σωτῆρά σου, καὶ κυρίου τοῦ βοηϑοῦ σου οὐκ ἐμνήσϑης.
11 διὰ τοῦτο φυτεύσεις φύτευμα ἄπιστον καὶ σπέρμα ἄπιστον· [11]τῇ ἡμέρᾳ ᾗ
ἂν φυτεύσῃς, πλανηϑήσῃ· τὸ δὲ πρωὶ ἐὰν σπείρῃς, ἀνϑήσει εἰς ἀμητὸν ᾗ
12 ἂν ἡμέρᾳ κληρώσῃ, καὶ ὡς πατὴρ ἀνϑρώπου κληρώσῃ τοῖς υἱοῖς σου. [12]οὐαὶ
πλῆϑος ἐϑνῶν πολλῶν· ὡς ϑάλασσα κυμαίνουσα, οὕτω ταραχϑήσεσϑε, καὶ
13 νῶτος ἐϑνῶν πολλῶν ὡς ὕδωρ ἠχήσει· [13]ὡς ὕδωρ πολὺ ἔϑνη πολλά, ὡς
ὕδατος πολλοῦ βίᾳ φερομένου. καὶ ἀποσκορακιεῖ αὐτόν, καὶ πόῤῥω αὐτὸν
διώξεται ὡς χνοῦν ἀχύρου λικμώντων ἀπέναντι ἀνέμου, καὶ ὡς κονιορτὸν
14 τροχοῦ καταιγὶς φέρουσα· [14]πρὸς ἑσπέραν καὶ ἔσται πένϑος, πρὶν ἢ πρωὶ
καὶ οὐκ ἔσται. αὕτη ἡ μερὶς τῶν προνομευσάντων ὑμᾶς, καὶ κληρονομία
τοῖς ὑμᾶς κληρονομήσασιν.

XVIII.

2 Οὐαὶ γῆς πλοίων πτέρυγες ἐπέκεινα ποταμῶν Αἰϑιοπίας, [2]ὁ ἀποστέλ-
λων ἐν ϑαλάσσῃ ὅμηρα καὶ ἐπιστολὰς βιβλίνας ἐπάνω τοῦ ὕδατος. πορεύ-
σονται γὰρ ἄγγελοι κοῦφοι πρὸς ἔϑνος μετέωρον, καὶ ξένον λαὸν καὶ χαλεπόν·
τίς αὐτοῦ ἐπέκεινα; ἔϑνος ἀνέλπιστον καὶ καταπεπατημένον. νῦν οἱ ποταμοὶ
3 τῆς γῆς [3]πάντες ὡς χώρα κατοικουμένη κατοικηϑήσεται· ἡ χώρα αὐτῶν
4 ὡςεὶ σημεῖον ἀπὸ ὄρους ἀρϑῇ, ὡς σάλπιγγος φωνὴ ἀκουστὸν ἔσται. [4]διότι
οὕτως εἶπε κύριός μοι Ἀσφάλεια ἔσται ἐν τῇ ἐμῇ πόλει ὡς φῶς καύματος
5 μεσημβρίας, καὶ ὡς νεφέλη δρόσου ἡμέρας ἀμητοῦ ἔσται [5]πρὸ τοῦ ϑερισμοῦ,
ὅταν συντελεσϑῇ ἄνϑος, καὶ ὄμφαξ ἐξανϑήσῃ ἄνϑος ὀμφακίζουσα· καὶ ἀφε-
λεῖ τὰ βοτρύδια τὰ μικρὰ τοῖς δρεπάνοις, καὶ τὰς κληματίδας ἀφελεῖ καὶ
6 ἀποκόψει, [6]καὶ καταλείψει ἅμα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς ϑηρίοις
τῆς γῆς· καὶ συναχϑήσεται ἐπ' αὐτοὺς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντα
7 τὰ ϑηρία τῆς γῆς ἐπ' αὐτὸν ἥξει. [7]ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνενεχϑήσεται δῶρα
κυρίῳ Σαβαὼϑ ἐκ λαοῦ τεϑλιμμένου καὶ τετιλμένου, καὶ ἀπὸ λαοῦ μεγάλου
ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον· ἔϑνος ἐλπίζον καὶ καταπεπατημένον,
ὅ ἐστιν ἐν μέρει ποταμοῦ τῆς χώρας αὐτοῦ, εἰς τὸν τόπον οὗ τὸ ὄνομα κυ-
ρίου Σαβαὼϑ, ὄρος Σιών.

XIX.

ΟΡΑΣΙΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ.

Ἰδοὺ κύριος κάϑηται ἐπὶ νεφέλης κούφης καὶ ἥξει εἰς Αἴγυπτον, καὶ
σεισϑήσεται τὰ χειροποίητα Αἰγύπτου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἡ καρδία
2 αὐτῶν ἡττηϑήσεται ἐν αὐτοῖς. [2]καὶ ἐπεγερϑήσονται Αἰγύπτιοι ἐπ' Αἰγυπτίους,
καὶ πολεμήσει ἄνϑρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἄνϑρωπος τὸν πλησίον αὐ-
3 τοῦ, πόλις ἐπὶ πόλιν καὶ νομὸς ἐπὶ νομόν. [3]καὶ ταραχϑήσεται τὸ πνεῦμα τῶν
Αἰγυπτίων ἐν αὐτοῖς, καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν διασκεδάσω, καὶ ἐπερωτήσουσι
τοὺς ϑεοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν καὶ τοὺς ἐκ τῆς γῆς φωνοῦντας
4 καὶ τοὺς ἐγγαστριμύϑους. [4]καὶ παραδώσω τὴν Αἴγυπτον εἰς χεῖρας ἀνϑρώπων
κυρίων σκληρῶν, καὶ βασιλεῖς σκληροὶ κυριεύσουσιν αὐτῶν. τάδε λέγει κύριος
5 Σαβαὼϑ. [5]καὶ πίονται οἱ Αἰγύπτιοι ὕδωρ τὸ παρὰ ϑάλασσαν, ὁ δὲ ποταμὸς

---

10. εγκατελειπες 11. τη δε ημερα ... εαν φυτευσης ... ωςπερ πατηρ ... om σου 12. ουτως 13. καταφερομενου ... ως χουν 14. om και primum ... υμας προνομευσ. κ. κληρ. των υμ. κληρονομησαντων **XVIII.** 2. τι αυτου επεκεινα ... κατεπατημενον (sic) νυν· νυν 4. οτι ουτως ειπ. μοι κυριος 5. post ϑερισμου plene interpg. ... ανϑηση ... καταχοψει 7. ed. rom. μεγαλου, απο ... του ποταμου **XIX.** 1. αι καρδιαι α. ηττηϑησονται 2. επεγερϑησεται πολις 3. ενγαστριμυϑ. και τους γνωστας 4. om την

ἐκλείψει καὶ ξηρανθήσεται· [6]καὶ ἐκλείψουσιν οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ διώρυχες 6
τοῦ ποταμοῦ, καὶ ξηρανθήσεται πᾶσα συναγωγὴ ὕδατος καὶ ἐν παντὶ ἕλει
καλάμου καὶ παπύρου, [7]καὶ τὸ ἄχι τὸ χλωρὸν πᾶν τὸ κύκλῳ τοῦ ποταμοῦ 7
καὶ πᾶν τὸ σπειρόμενον διὰ τοῦ ποταμοῦ ξηρανθήσεται ἀνεμόφθορον. [8]καὶ 8
στενάξουσιν οἱ ἁλιεῖς, καὶ στενάξουσι πάντες οἱ βάλλοντες ἄγκιστρον εἰς τὸν
ποταμόν, καὶ οἱ βάλλοντες σαγήνας καὶ οἱ ἀμφιβολεῖς πενθήσουσι. [9]καὶ αἰ- 9
σχύνη λήψεται τοὺς ἐργαζομένους τὸ λίνον τὸ σχιστὸν καὶ τοὺς ἐργαζομένους
τὴν βύσσον, [10]καὶ ἔσονται οἱ ἐργαζόμενοι αὐτὰ ἐν ὀδύνῃ, καὶ πάντες οἱ 10
ποιοῦντες τὸν ζῦθον λυπηθήσονται καὶ τὰς ψυχὰς πονέσουσι. [11]καὶ μωροὶ 11
ἔσονται οἱ ἄρχοντες Τάνεως, οἱ σοφοὶ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως, ἡ βουλὴ αὐ-
τῶν μωρανθήσεται. πῶς ἐρεῖτε τῷ βασιλεῖ Υἱοὶ συνετῶν ἡμεῖς, υἱοὶ βασιλέων
τῶν ἐξ ἀρχῆς; [12]ποῦ εἰσὶ νῦν οἱ σοφοί σου, καὶ ἀναγγειλάτωσάν σοι καὶ 12
εἰπάτωσαν τί βεβούλευται κύριος Σαβαὼθ ἐπ' Αἴγυπτον; [13]ἐξέλιπον οἱ ἄρ- 13
χοντες Τάνεως, καὶ ὑψώθησαν οἱ ἄρχοντες Μέμφεως, καὶ πλανήσουσιν Αἴ-
γυπτον κατὰ φυλάς. [14]κύριος γὰρ ἐκέρασεν αὐτοῖς πνεῦμα πλανήσεως, καὶ 14
ἐπλάνησαν Αἴγυπτον ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῶν, ὡς πλανᾶται ὁ μεθύων καὶ
ὁ ἐμῶν ἅμα. [15]καὶ οὐκ ἔσται τοῖς Αἰγυπτίοις ἔργον ὃ ποιήσει κεφαλὴν καὶ 15
οὐρὰν καὶ ἀρχὴν καὶ τέλος. [16]τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται οἱ Αἰγύπτιοι ὡς 16
γυναῖκες ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ ἀπὸ προσώπου τῆς χειρὸς κυρίου Σαβαὼθ
ἣν αὐτὸς ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς. [17]καὶ ἔσται ἡ χώρα τῶν Ἰουδαίων τοῖς Αἰγυπτίοις 17
εἰς φόβητρον· πᾶς ὃς ἐὰν ὀνομάσῃ αὐτὴν αὐτοῖς, φοβηθήσονται διὰ τὴν
βουλὴν ἣν βεβούλευται κύριος Σαβαὼθ ἐπ' αὐτήν. [18]τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσον- 18
ται πέντε πόλεις ἐν τῇ Αἰγύπτῳ λαλοῦσαι τῇ γλώσσῃ τῇ Χαναανίτιδι καὶ
ὀμνύντες τῷ ὀνόματι κυρίου Σαβαώθ· πόλις ἀσεδὲκ κληθήσεται ἡ μία πό-
λις. [19]τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰγυπτίων, 19
καὶ στήλη πρὸς τὸ ὅριον αὐτῆς τῷ κυρίῳ, [20]καὶ ἔσται εἰς σημεῖον εἰς τὸν 20
αἰῶνα κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰγύπτου· ὅτι κεκράξονται πρὸς κύριον διὰ τοὺς θλί-
βοντας αὐτούς, καὶ ἀποστελεῖ αὐτοῖς ἄνθρωπον ὃς σώσει αὐτούς, κρίνων σώ-
σει αὐτούς. [21]καὶ γνωστὸς ἔσται κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις· καὶ γνώσονται οἱ 21
Αἰγύπτιοι τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ποιήσουσι θυσίας, καὶ εὔξον-
ται εὐχὰς τῷ κυρίῳ καὶ ἀποδώσουσι. [22]καὶ πατάξει κύριος τοὺς Αἰγυπτίους 22
πληγῇ, καὶ ἰάσεται αὐτοὺς ἰάσει, καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς κύριον, καὶ
εἰσακούσεται αὐτῶν καὶ ἰάσεται αὐτοὺς ἰάσει. [23]τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται ἡ 23
ὁδὸς ἀπὸ Αἰγύπτου πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ εἰσελεύσονται Ἀσσύριοι εἰς Αἴγυπτον·
καὶ Αἰγύπτιοι πορεύσονται πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ δουλεύσουσιν Αἰγύπτιοι τοῖς
Ἀσσυρίοις. [24]τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται Ἰσραὴλ τρίτος ἐν τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ 24
ἐν τοῖς Ἀσσυρίοις εὐλογημένος ἐν τῇ γῇ, [25]ἣν εὐλόγησε κύριος Σαβαὼθ 25
λέγων Εὐλογημένος ὁ λαός μου ὁ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ὁ ἐν Ἀσσυρίοις, καὶ ἡ
κληρονομία μου Ἰσραήλ.

XX.

Τοῦ ἔτους ὅτε εἰσῆλθε Ταναθὰν εἰς Ἄζωτον, ἡνίκα ἀπεστάλη ὑπὸ Ἀρνᾶ βασιλέως Ἀσσυρίων καὶ ἐπολέμησε τὴν Ἄζωτον καὶ ἔλαβεν αὐτήν,

---

6. διωρυγες 8. αλεεις 9. λημψεται 10. οι διαλογιζομενοι αυτα ... παντ. οι τον ζυθ. ποιουντες 11. ed. rom. τω βασιλει υιοι συνετων, ημεις υιοι 12. ed. rom. αναγγειλατ. σοι; 13. εξελειπον 15. ουραν, αρχην 17. πας ος αν ... βουλην κυριου σαβαωθ ην βεβ. κυρ. επ 18. εν αιγυπτω ... χανανιτιδι ... ομνυουσαι ... om σαβαωθ 19. το θυσιαστηριον 20. αυτοις κυριος ανθρωπ. 22. πληγη μεγαλη ... επακουσεται ... om ιασει sec. 23. εσται οδος αιγυπτου ... οι αιγυπτιοι 24. τριτος εν τ. ασσυριοις· και εν τ. αιγυπτιοις 25. η pro ην XX. 1. ου εισηλθεν ναθαν ... κ. κατελαβετο αυτ.

2 [2] τότε ἐλάλησε κύριος πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμὼς λέγων Πορεύου καὶ ἄφελε
τὸν σάκκον ἀπὸ τῆς ὀσφύος σου, καὶ τὰ σανδάλιά σου ὑπόλυσαι ἀπὸ τῶν
3 ποδῶν σου, καὶ ποίησον οὕτως, πορευόμενος γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος. [3] καὶ
εἶπε κύριος Ὃν τρόπον πεπόρευται ὁ παῖς μου Ἡσαΐας γυμνὸς καὶ ἀνυπό-
δετος τρία ἔτη, τρία ἔτη ἔσται εἰς σημεῖα καὶ τέρατα τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ
4 Αἰθίοψιν· [4] ὅτι οὕτως ἄξει βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν αἰχμαλωσίαν Αἰγύπτου
καὶ Αἰθιόπων, νεανίσκους καὶ πρεσβύτας, γυμνοὺς καὶ ἀνυποδέτους, ἀνακεκα-
5 λυμμένους τὴν αἰσχύνην Αἰγύπτου. [5] καὶ αἰσχυνθήσονται ἡττηθέντες ἐπὶ τοῖς
6 Αἰθίοψιν, ἐφ᾽ οἷς ἦσαν πεποιθότες οἱ Αἰγύπτιοι, ἦσαν γὰρ αὐτοῖς δόξα. [6] καὶ
ἐροῦσιν οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Ἰδοὺ ἡμεῖς
ἦμεν πεποιθότες τοῦ φυγεῖν εἰς αὐτοὺς εἰς βοήθειαν, οἳ οὐκ ἠδύναντο σω-
θῆναι ἀπὸ βασιλέως Ἀσσυρίων, καὶ πῶς ἡμεῖς σωθησόμεθα;

XXI.

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ.

Ὡς καταιγὶς δι᾽ ἐρήμου διέλθοι, ἐξ ἐρήμου ἐρχομένη ἐκ γῆς, φοβερὸν
2 [2] τὸ ὅραμα καὶ σκληρὸν ἀνηγγέλη μοι. ὁ ἀθετῶν ἀθετεῖ, ὁ ἀνομῶν ἀνομεῖ.
ἐπ᾽ ἐμοὶ οἱ Ἐλαμῖται, καὶ οἱ πρέσβεις τῶν Περσῶν ἐπ᾽ ἐμὲ ἔρχονται. νῦν
3 στενάξω καὶ παρακαλέσω ἐμαυτόν. [3] διὰ τοῦτο ἐνεπλήσθη ἡ ὀσφύς μου ἐκ-
λύσεως, καὶ ὠδῖνες ἔλαβόν με ὡς τὴν τίκτουσαν· ἠδίκησα τοῦ μὴ ἀκοῦσαι,
4 ἐσπούδασα τοῦ μὴ βλέπειν. [4] ἡ καρδία μου πλανᾶται καὶ ἡ ἀνομία με βα-
5 πτίζει, ἡ ψυχή μου ἐφέστηκεν εἰς φόβον. [5] ἑτοίμασον τὴν τράπεζαν, φάγετε,
6 πίετε· ἀναστάντες οἱ ἄρχοντες ἑτοιμάσατε θυρεούς, [6] ὅτι οὕτως εἶπε πρός με
7 κύριος Βαδίσας σεαυτῷ στῆσον σκοπόν, καὶ ὃ ἂν ἴδῃς ἀνάγγειλον. [7] καὶ εἶ-
δον ἀναβάτας ἱππεῖς δύο, καὶ ἀναβάτην ὄνου καὶ ἀναβάτην καμήλου. ἀκρόα-
8 σαι ἀκρόασιν πολλήν, [8] καὶ κάλεσον Οὐρίαν εἰς τὴν σκοπιάν. κύριος εἶπεν Ἔστην
9 διὰ παντὸς ἡμέρας, καὶ ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς ἐγὼ ἔστην ὅλην τὴν νύκτα, [9] καὶ
ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται ἀναβάτης ξυνωρίδος. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε *Πέπτωκε πέπτωκε *Apoc. 14, 8. 18, 2.
Βαβυλών, καὶ πάντα τὰ ἀγάλματα αὐτῆς καὶ τὰ χειροποίητα αὐτῆς συνε-
10 τρίβησαν εἰς τὴν γῆν. [10] ἀκούσατε οἱ καταλελειμμένοι καὶ οἱ ὀδυνώμενοι,
ἀκούσατε ἃ ἤκουσα παρὰ κυρίου Σαβαώθ, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἀνήγγειλεν ἡμῖν.

11 [11] ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΙΔΟΥΜΑΙΑΣ.

12 Πρὸς ἐμὲ καλεῖ παρὰ τοῦ Σηεὶρ Φυλάσσετε ἐπάλξεις. [12] φυλάσσω τὸ πρωὶ
13 καὶ τὴν νύκτα· ἐὰν ζητῇς ζήτει, καὶ παρ᾽ ἐμοὶ οἴκει, [13] ἐν τῷ δρυμῷ ἑσπέρας
14 κοιμηθῇς ἢ ἐν τῇ ὁδῷ Δαιδάν. [14] εἰς συνάντησιν διψῶντι ὕδωρ φέρετε, οἱ
15 ἐνοικοῦντες ἐν χώρᾳ Θαιμάν, ἄρτοις συναντᾶτε τοῖς φεύγουσι [15] διὰ τὸ πλῆθος
τῶν πεφονευμένων καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν πλανωμένων καὶ διὰ τὸ πλῆθος
τῆς μαχαίρας καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν τοξευμάτων τῶν διατεταμένων καὶ διὰ
16 τὸ πλῆθος τῶν πεπτωκότων ἐν τῷ πολέμῳ. [16] διότι οὕτως εἶπέ μοι κύριος
17 Ἔτι ἐνιαυτὸς ὡς ἐνιαυτὸς μισθωτοῦ, ἐκλείψει ἡ δόξα τῶν υἱῶν Κηδάρ, [17] καὶ
τὸ κατάλοιπον τῶν τοξευμάτων τῶν ἰσχυρῶν υἱῶν Κηδὰρ ἔσται ὀλίγον, ὅτι
κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐλάλησεν.

---

2. om υιον αμως ... ανυποδητος (non vv. sqq.) 3. ησαιας ο παις μου ... om τρια ετη prius ... εσται σημεια 5. ηττηθεντες οι αιγυπτιοι επι 6. om εν τη ημ. εκεινη XXI. 2. ελαμειται 3. το μη ακουσαι ... το μη βλεπ. 5. πιετε φαγετε 6. κυριος πρ. με ... ο εαν ιδης 7. ιδον ... δυο, αναβατην ... ed. rom. καμηλου, ακροασαι 8. σκοπιαν κυριου· και ειπεν ... om εγω 9. συνωριδος ... om πεπτωκε alterum 10. οι καταλελιμμενοι και οδυνωμενοι ... ed. rom. κ. οι οδ. ακουσατε, 11. καλειτε ... φυλαξεται 13. κοιμηθηση· εν τη 14. υδωρ διψωντι ... φευγοντων pro πεφονευμενων 15. παιδιω pro πολεμω (sed διατεταμενων usque παιδιω rescripta sunt) 16. οτι ουτως 17. διοτι κυριος ελαλ. ο θεος ισρ.

XXII.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΤΗΣ ΦΑΡΑΓΓΟΣ ΣΙΩΝ.

Τί ἐγένετό σοι ὅτι νῦν ἀνέβητε πάντες εἰς δώματα μάταια; [2] ἐνεπλήσθη 2
ἡ πόλις βοώντων, οἱ τραυματίαι σου οὐ τραυματίαι ἐν μαχαίραις, οὐδὲ οἱ
νεκροί σου νεκροὶ πολέμων. [3] πάντες οἱ ἄρχοντές σου πεφεύγασι, καὶ οἱ ἁλόν- 3
τες σκληρῶς δεδεμένοι εἰσί, καὶ οἱ ἰσχύοντες ἐν σοὶ πόῤῥω πεφεύγασι. [4] διὰ 4
τοῦτο εἶπα Ἄφετέ με, πικρῶς κλαύσομαι· μὴ κατισχύσητε παρακαλεῖν με
ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ γένους μου, [5] ὅτι ἡμέρα ταραχῆς καὶ 5
ἀπωλείας καὶ καταπατήματος, καὶ πλάνησις παρὰ κυρίου Σαβαώθ· ἐν φά-
ραγγι Σιὼν πλανῶνται, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου πλανῶνται ἐπὶ τὰ ὄρη. [6] οἱ 6
δὲ Ἐλαμῖται ἔλαβον φαρέτρας, καὶ ἀναβάται ἄνθρωποι ἐφ' ἵππους, καὶ συνα-
γωγὴ παρατάξεως. [7] καὶ ἔσονται αἱ ἐκλεκταὶ φάραγγές σου, πλησθήσονται 7
ἁρμάτων, οἱ δὲ ἱππεῖς ἐμφράξουσι τὰς πύλας σου, [8] καὶ ἀνακαλύψουσι τὰς 8
πύλας Ἰούδα· καὶ ἐμβλέψονται τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς οἴκους
τῆς πόλεως, [9] καὶ ἀνακαλύψουσι τὰ κρυπτὰ τῶν οἴκων τῆς ἄκρας Δαυίδ. καὶ 9
εἴδοσαν ὅτι πλείους εἰσί, καὶ ὅτι ἀπέστρεψε τὸ ὕδωρ τῆς ἀρχαίας κολυμ-
βήθρας εἰς τὴν πόλιν, [10] καὶ ὅτι καθείλοσαν τοὺς οἴκους Ἱερουσαλὴμ εἰς ὀχυ- 10
ρώματα τείχους τῇ πόλει. [11] καὶ ἐποιήσατε ἑαυτοῖς ὕδωρ ἀνὰ μέσον τῶν 11
δύο τειχῶν ἐσώτερον τῆς κολυμβήθρας τῆς ἀρχαίας, καὶ οὐκ ἐνεβλέψατε εἰς
τὸν ἀπ' ἀρχῆς ποιήσαντα αὐτήν, καὶ τὸν κτίσαντα αὐτὴν οὐκ εἴδετε. [12] καὶ 12
ἐκάλεσε κύριος κύριος Σαβαὼθ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κλαυθμὸν καὶ κοπετὸν
καὶ ξύρησιν καὶ ζῶσιν σάκκων, [13] αὐτοὶ δὲ ἐποιήσαντο εὐφροσύνην καὶ ἀγαλ- 13
λίαμα, σφάζοντες μόσχους καὶ θύοντες πρόβατα, ὥστε φαγεῖν κρέατα καὶ
1 Co. πιεῖν οἶνον, λέγοντες Φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν. [14] καὶ 14
15, 32. ἀνακεκαλυμμένα ταῦτά ἐστιν ἐν τοῖς ὠσὶ κυρίου Σαβαώθ, ὅτι οὐκ ἀφεθή-
σεται ὑμῖν αὕτη ἡ ἁμαρτία ἕως ἂν ἀποθάνητε. [15] τάδε λέγει κύριος Σαβαὼθ 15
Πορεύου εἰς τὸ παστοφόριον πρὸς Σομνὰν τὸν ταμίαν καὶ εἰπὸν αὐτῷ [16] Τί 16
σὺ ὧδε, καὶ τί σοί ἐστιν ὧδε ὅτι ἐλατόμησας σεαυτῷ ὧδε μνημεῖον, καὶ
ἐποίησας σεαυτῷ ἐν ὑψηλῷ μνημεῖον, καὶ ἔγραψας σεαυτῷ ἐν πέτρᾳ σκη-
νήν; [17] ἰδοὺ δὴ κύριος Σαβαὼθ ἐκβαλεῖ καὶ ἐκτρίψει ἄνδρα, καὶ ἀφελεῖ τὴν 17
στολήν σου καὶ τὸν στέφανόν σου τὸν ἔνδοξον, [18] καὶ ῥίψει σε εἰς χώραν 18
μεγάλην καὶ ἀμέτρητον, καὶ ἐκεῖ ἀποθανῇ· καὶ θήσει τὸ ἅρμα σου τὸ κα-
λὸν εἰς ἀτιμίαν, καὶ τὸν οἶκον τοῦ ἄρχοντός σου εἰς καταπάτημα, [19] καὶ 19
ἀφαιρεθήσῃ ἐκ τῆς οἰκονομίας σου καὶ ἐκ τῆς στάσεώς σου. [20] καὶ ἔσται 20
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ καλέσω τὸν παῖδά μου Ἐλιακεὶμ τὸν τοῦ Χελκίου,
[21] καὶ ἐνδύσω αὐτὸν τὴν στολήν σου, καὶ τὸν στέφανόν σου δώσω αὐτῷ κατὰ 21
κράτος, καὶ τὴν οἰκονομίαν σου δώσω εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ· καὶ ἔσται ὡς
πατὴρ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ἰούδᾳ. [22] καὶ 22
δώσω τὴν δόξαν Δαυὶδ αὐτῷ, καὶ ἄρξει καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀντιλέγων· καὶ
* Apoc. δώσω αὐτῷ τὴν κλεῖδα οἴκου Δαυὶδ ἐπὶ τῷ ὤμῳ αὐτοῦ, καὶ ἀνοίξει καὶ οὐκ
3, 7. ἔσται ὁ ἀποκλείων, καὶ κλείσει καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀνοίγων. [23] καὶ στήσω αὐ- 23
τὸν ἄρχοντα ἐν τόπῳ πιστῷ, καὶ ἔσται εἰς θρόνον δόξης τοῦ οἴκου τοῦ πα-
τρὸς αὐτοῦ. [24] καὶ ἔσται πεποιθὼς ἐπ' αὐτὸν πᾶς ἔνδοξος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ 24
πατρὸς αὐτοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἔσονται ἐπικρεμάμενοι αὐτῷ.

XXII. 1. Το οραμα ... σοι νυν· οτι ανεβ. 2. ου τραυμ. μαχαιρας ... πολεμου 3. δεδεγμενοι 6. ελαμειται ... om και prius ... εφ ιπποις 9. απεστρεψαν 10. εις οχυρωμα του τειχους 11. τειχεων 12. om κυριος alterum 13. κρεα 15. γραμματαια pro ταμιαν 17. ed. rom. ἐκβάλλει 20. εκεινη καλεσω 21. και το κρατος pro κατα κρατος ... *om και τ. ενοικ. εν ιουδα 22. om αυτω sec. ... επι του ωμου ... ο αποκλεισων 24. επικρεμ. εν αυτω ... ed. rom. et cod. alex. αυτω cum τη ημ. εκ. conjg.

25 [25] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τάδε λέγει κύριος Σαβαώϑ, κινηϑήσεται ὁ ἄνϑρωπος ὁ ἐστηριγμένος ἐν τόπῳ πιστῷ, καὶ ἀφαιρεϑήσεται καὶ πεσεῖται, καὶ ἐξολοϑρευϑήσεται ἡ δόξα ἡ ἐπ' αὐτόν, ὅτι κύριος ἐλάλησεν.

XXIII.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΤΥΡΟΥ.

'Ολολύξατε πλοῖα Καρχηδόνος, ὅτι ἀπώλετο, καὶ οὐκέτι ἔρχονται ἐκ γῆς
2 Κιτιαίων, ἦκται αἰχμάλωτος. [2] τίνι ὅμοιοι γεγόνασιν οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ
3 νήσῳ, μετάβολοι Φοινίκης, διαπερῶντες τὴν ϑάλασσαν [3] ἐν ὕδατι πολλῷ,
4 σπέρμα μεταβόλων; ὡς ἀμητοῦ εἰςφερομένου, οἱ μετάβολοι τῶν ἐϑνῶν. [4] αἰσχύνϑητι Σιδών, εἶπεν ἡ ϑάλασσα· ἡ δὲ ἰσχὺς τῆς ϑαλάσσης εἶπεν Οὐκ ὤδινον
5 οὐδὲ ἔτεκον, οὐδὲ ἐξέϑρεψα νεανίσκους οὐδὲ ὕψωσα παρϑένους. [5] ὅταν δὲ
6 ἀκουστὸν γένηται Αἰγύπτῳ, λήψεται αὐτοὺς ὀδύνη περὶ Τύρου. [6] ἀπέλϑατε
7 εἰς Καρχηδόνα, ὀλολύξατε οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ. [7] οὐχ αὕτη ἦν
8 ὑμῶν ἡ ὕβρις ἀπ' ἀρχῆς πρὶν ἢ παραδοϑῆναι αὐτήν; [8] τίς ταῦτα ἐβούλευσεν ἐπὶ Τύρον; μὴ ἥσσων ἐστὶν ἢ οὐκ ἰσχύει; οἱ ἔμποροι αὐτῆς ἔνδοξοι, *Apoc. 18, 23.
9 ἄρχοντες τῆς γῆς. [9] κύριος Σαβαώϑ ἐβουλεύσατο παραλῦσαι πᾶσαν τὴν ὕβριν
10 τῶν ἐνδόξων καὶ ἀτιμάσαι πᾶν ἔνδοξον ἐπὶ τῆς γῆς. [10] ἐργάζου τὴν γῆν σου,
11 καὶ γὰρ πλοῖα οὐκέτι ἔρχεται ἐκ Καρχηδόνος. [11] ἡ δὲ χείρ σου οὐκέτι ἰσχύει κατὰ ϑάλασσαν, ἡ παροξύνουσα βασιλεῖς· κύριος Σαβαώϑ ἐνετείλατο περὶ
12 Χαναὰν ἀπολέσαι αὐτῆς τὴν ἰσχύν. [12] καὶ ἐροῦσιν Οὐκέτι οὐ μὴ προστεϑῆτε τοῦ ὑβρίζειν καὶ ἀδικεῖν τὴν ϑυγατέρα Σιδῶνος· καὶ ἐὰν ἀπέλϑῃς εἰς Κι-
13 τιεῖς, οὐδὲ ἐκεῖ ἀνάπαυσις ἔσται σοι· [13] καὶ εἰς γῆν Χαλδαίων, καὶ αὕτη
14 ἠρήμωται ἀπὸ τῶν 'Ασσυρίων, ὅτι ὁ τοῖχος αὐτῆς πέπτωκεν. [14] ὀλολύξατε
15 πλοῖα Καρχηδόνος, ὅτι ἀπόλωλε τὸ ὀχύρωμα ὑμῶν. [15] καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καταλειφϑήσεται Τύρος ἔτη ἑβδομήκοντα, ὡς χρόνος βασιλέως, ὡς χρόνος ἀνϑρώπου· καὶ ἔσται μετὰ ἑβδομήκοντα ἔτη ἔσται Τύ-
16 ρος ὡς ᾆσμα πόρνης. [16] λάβε κιϑάραν, ῥέμβευσον, πόλις πόρνη ἐπιλελησμένη, καλῶς κιϑάρισον, πολλὰ ᾆσον, ἵνα σου μνεία γένηται. καὶ ἔσται μετὰ τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη ἐπισκοπὴν ποιήσει ὁ ϑεὸς Τύρου, καὶ πάλιν ἀπο-
17 καταστήσεται εἰς τὸ ἀρχαῖον, [17] καὶ ἔσται ἐμπόριον πάσαις ταῖς βασιλείαις
18 τῆς οἰκουμένης ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς. [18] καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ ἐμπορία καὶ ὁ μισϑὸς ἅγιον κυρίῳ, οὐκ αὐτοῖς συναχϑήσεται ἀλλὰ τοῖς κατοικοῦσιν ἔναντι κυρίου, πᾶσα ἡ ἐμπορία αὐτῆς, φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἐμπλησϑῆναι, καὶ εἰς συμβολὴν μνημόσυνον ἔναντι κυρίου.

XXIV.

'Ιδοὺ κύριος καταφϑείρει τὴν οἰκουμένην, καὶ ἐρημώσει αὐτὴν καὶ ἀνα-
2 καλύψει τὸ πρόσωπον αὐτῆς καὶ διασπερεῖ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ. [2] καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς ἱερεύς, καὶ ὁ παῖς ὡς ὁ κύριος, καὶ ἡ ϑεράπαινα ὡς ἡ κυρία· ἔσται ὁ ἀγοράζων ὡς ὁ πωλῶν, ὁ δανείζων ὡς ὁ δανειζόμενος, καὶ
3 ὁ ὀφείλων ὡς ᾧ ὀφείλει. [3] φϑορᾷ φϑαρήσεται ἡ γῆ, καὶ προνομῇ προνομευ-

---

25. εν τη ... πιστω, και πεσειται και αφαιρεϑησεται η δοξα XXIII. 1. Το οραμα ... ολολυζετε ... κητιαιων 5. εν αιγυπτω, λημψεται 6. ολολυζετε οι ενοικουντες 7. υμων ην η υβρ. η απ 8. ed. rom. post ενδοξοι non interpg. 9. om πασαν 10. ερχονται 12. ουκετι μη προςϑητε ... ϑυγατερα σιων ... εις κητιειμ ... σοι αναπ. εσται 13. ante οτι add ουδε εκει σοι αναπαυσεις εσται 14. ολολυζετε ... οτι απωλετο 16. η μνια ... μετα εβδομηκοντα 17. om επι προσωπ. τ. γ. 18. τω κυριω ... om και ultimum ... *om εναντι κυρ. (videtur) XXIV. 2. ως ο ιερευς ... και ο δανιζων ως ο δανιζ.

ϑήσεται ἡ γῆ· τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησε ταῦτα. [4]ἐπένϑησεν ἡ γῆ, καὶ 4
ἐφϑάρη ἡ οἰκουμένη, ἐπένϑησαν οἱ ὑψηλοὶ τῆς γῆς. [5]ἡ δὲ ἠνόμησε διὰ 5
τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν, διότι παρῆλϑοσαν τὸν νόμον καὶ ἤλλαξαν τὰ προσ-
τάγματα διαϑήκην αἰώνιον. [6]διὰ τοῦτο ἀρὰ ἔδεται τὴν γῆν, ὅτι ἡμάρτοσαν 6
οἱ κατοικοῦντες αὐτήν· διὰ τοῦτο πτωχοὶ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ γῇ,
καὶ καταλειφϑήσονται ἄνϑρωποι ὀλίγοι. [7]πενϑήσει οἶνος, πενϑήσει ἄμπελος, 7
* Apoc. στενάξουσι πάντες οἱ εὐφραινόμενοι τὴν ψυχήν. [8]πέπαυται εὐφροσύνη τυμ- 8
18, 22. πάνων, πέπαυται φωνὴ κιϑάρας. [9]ᾐσχύνϑησαν, οὐκ ἔπιον οἶνον, πικρὸν ἐγέ- 9
νετο τὸ σίκερα τοῖς πίνουσιν. [10]ἠρημώϑη πᾶσα πόλις, κλείσει οἰκίαν τοῦ μὴ 10
εἰςελϑεῖν. [11]ὀλολύζεται περὶ τοῦ οἴνου πανταχῇ, πέπαυται πᾶσα εὐφροσύνη 11
τῆς γῆς, ἀπῆλϑε πᾶσα εὐφροσύνη τῆς γῆς. [12]καὶ καταλειφϑήσονται πόλεις 12
ἔρημοι, καὶ οἶκοι ἐγκαταλελειμμένοι ἀπολοῦνται. [13]ταῦτα πάντα ἔσονται ἐν 13
τῇ γῇ ἐν μέσῳ τῶν ἐϑνῶν· ὃν τρόπον ἐάν τις καλαμήσηται ἐλαίαν, οὕτως
καλαμήσονται αὐτούς· καὶ ἐὰν παύσηται ὁ τρυγητός, [14]οὗτοι βοῇ φωνήσου- 14
σιν, οἱ δὲ καταλειφϑέντες ἐπὶ τῆς γῆς εὐφρανϑήσονται ἅμα τῇ δόξῃ κυρίου,
ταραχϑήσεται τὸ ὕδωρ τῆς ϑαλάσσης. [15]διὰ τοῦτο ἡ δόξα κυρίου ἐν ταῖς νή- 15
σοις ἔσται τῆς ϑαλάσσης, τὸ ὄνομα κυρίου ἔνδοξον ἔσται. [16]κύριε ὁ ϑεὸς 16
Ἰσραήλ, ἀπὸ τῶν πτερύγων τῆς γῆς τέρατα ἠκούσαμεν, ἐλπὶς τῷ εὐσεβεῖ.
καὶ ἐροῦσιν Οὐαὶ τοῖς ἀϑετοῦσιν. οἱ ἀϑετοῦντες τὸν νόμον, [17]φόβος καὶ βό- 17
ϑυνος καὶ παγὶς ἐφ' ὑμᾶς τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. [18]καὶ ἔσται ὁ φεύ- 18
γων τὸν φόβον ἐμπεσεῖται εἰς τὸν βόϑυνον· καὶ ὁ ἐκβαίνων ἐκ τοῦ βοϑύνου
ἁλώσεται ὑπὸ τῆς παγίδος· ὅτι ϑυρίδες ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀνεῴχϑησαν, καὶ
σεισϑήσεται τὰ ϑεμέλια τῆς γῆς. [19]ταραχῇ ταραχϑήσεται ἡ γῆ, καὶ ἀπορίᾳ 19
ἀπορηϑήσεται ἡ γῆ. [20]ἔκλινεν ὡς ὁ μεϑύων καὶ κραιπαλῶν, καὶ σεισϑήσεται 20
ὡς ὀπωροφυλάκιον ἡ γῆ, κατίσχυσε γὰρ ἐπ' αὐτῆς ἡ ἀνομία, καὶ πεσεῖται
καὶ οὐ μὴ δύνηται ἀναστῆναι. [21]καὶ ἐπάξει ὁ ϑεὸς ἐπὶ τὸν κόσμον τοῦ οὐ- 21
ρανοῦ τὴν χεῖρα καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς. [22]καὶ συνάξουσι συναγωγὴν 22
αὐτῆς εἰς δεσμωτήριον καὶ ἀποκλείσουσιν εἰς ὀχύρωμα, διὰ πολλῶν γενεῶν
ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτῶν. [23]καὶ τακήσεται ἡ πλίνϑος, καὶ πεσεῖται τὸ τεῖχος· 23
ὅτι βασιλεύσει κύριος ἐκ Σιὼν καὶ ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐνώπιον τῶν πρεσβυ-
τέρων δοξασϑήσεται.

XXV.

Κύριε ὁ ϑεός, δοξάσω σε, ὑμνήσω τὸ ὄνομά σου, ὅτι ἐποίησας ϑαυμαστὰ
πράγματα, βουλὴν ἀρχαίαν ἀληϑινήν. γένοιτο. [2]ὅτι ἔϑηκας πόλεις εἰς χῶμα, 2
πόλεις ὀχυρὰς τοῦ μὴ πεσεῖν αὐτῶν τὰ ϑεμέλια, τῶν ἀσεβῶν πόλις τὸν αἰῶνα
οὐ μὴ οἰκοδομηϑῇ. [3]διὰ τοῦτο εὐλογήσει σε ὁ λαὸς ὁ πτωχός, καὶ πόλεις 3
ἀνϑρώπων ἀδικουμένων εὐλογήσουσί σε. [4]ἐγένου γὰρ πάσῃ πόλει ταπεινῇ 4
βοηϑός, καὶ τοῖς ἀϑυμήσασι δι' ἔνδειαν σκέπη, ἀπὸ ἀνϑρώπων πονηρῶν ῥύσῃ
αὐτούς· σκέπη διψώντων, καὶ πνεῦμα ἀνϑρώπων ἀδικουμένων, [5]ὡς ἄνϑρωποι 5
ὀλιγόψυχοι διψῶντες ἐν Σιὼν ἀπὸ ἀνϑρώπων ἀσεβῶν, οἷς ἡμᾶς παρέδωκας.
[6]καὶ ποιήσει κύριος Σαβαὼϑ πᾶσι τοῖς ἔϑνεσιν· ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο πίονται 6
εὐφροσύνην, πίονται οἶνον· [7]χρίσονται μύρον ἐν τῷ ὄρει τούτῳ. παράδος ταῦτα 7

4. και επενϑησαν οι 5. η δε γη ... διοτι παρεβησαν ... τα προσταγμ. κυριου 8. post τυμπανων add πεπαυται αυϑαδια και πλουτος ασεβων· 11. ολολυζετε ... om απηλϑ. π. ευφρ. τ. γ. 12. εγκαταλελιμμενοι 13. εσται ... εμμεσω 14. βοησονται 18. βοϑυνον· ο δε ... ηνεωχϑησαν 20. εκλεινεν και σεισϑησεται ως οπωροφυλακιον η γη· ως ο μεϑυων· και κρεπαλων· και πεσειται κ. ου μη δ. αναστηναι· κατισχυσεν γαρ επ αυτης η ανομια· 22. και συναξ. και αποκλεισ. εις οχ. και εις δεσμωτηριον δια 23. εν σιων και εν ιερ. XXV. 1. praemittit ωδη ... ο ϑεος μου ... γενοιτο κυριε 2. του πεσειν 4. in fine add ευλογησουσιν σε

8 πάντα τοῖς ἔϑνεσιν· ἡ γὰρ βουλὴ αὕτη ἐπὶ πάντα τὰ ἔϑνη. [8] κατέπιεν ὁ ϑά- 1Co. 15,
νατος ἰσχύσας, καὶ πάλιν ἀφεῖλε κύριος ὁ ϑεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ παντὸς 54. Apoc.
προσώπου· τὸ ὄνειδος τοῦ λαοῦ ἀφεῖλεν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς, τὸ γὰρ στόμα 7, 17.
9 κυρίου ἐλάλησε. [9] καὶ ἐροῦσι τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Ἰδοὺ ὁ ϑεὸς ἡμῶν ἐφ' ᾧ ἠλ-
πίζομεν, καὶ σώσει ἡμᾶς· οὗτος κύριος, ὑπεμείναμεν αὐτῷ, καὶ ἠγαλλιώμεϑα
10 καὶ εὐφρανϑησόμεϑα ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν. [10] ἀνάπαυσιν δώσει ὁ ϑεὸς ἐπὶ
τὸ ὄρος τοῦτο, καὶ καταπατηϑήσεται ἡ Μωαβῖτις ὃν τρόπον πατοῦσιν ἅλωνα
11 ἐν ἁμάξαις· [11] καὶ ἀνήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ὃν τρόπον καὶ αὐτὸς ἐταπείνωσε
τοῦ ἀπολέσαι, καὶ ταπεινώσει τὴν ὕβριν αὐτοῦ ἐφ' ἃ τὰς χεῖρας ἐπέβαλε·
12 [12] καὶ τὸ ὕψος τῆς καταφυγῆς τοῦ τοίχου ταπεινώσει, καὶ καταβήσεται ἕως
τοῦ ἐδάφους.

XXVI.

·Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ᾄσονται τὸ ᾆσμα τοῦτο ἐπὶ γῆς τῆς Ἰουδαίας Ἰδοὺ
2 πόλις ἰσχυρά, καὶ σωτήριον ϑήσει τὸ τεῖχος καὶ περίτειχος. [2] ἀνοίξατε πύλας,
3 εἰςελϑέτω λαὸς φυλάσσων δικαιοσύνην καὶ φυλάσσων ἀλήϑειαν, [3] ἀντιλαμβα-
4 νόμενος ἀληϑείας καὶ φυλάσσων εἰρήνην. ὅτι ἐπὶ σοὶ ἐλπίδι [4] ἤλπισαν, κύριε,
5 ἕως τοῦ αἰῶνος, ὁ ϑεὸς ὁ μέγας ὁ αἰώνιος, [5] ὃς ταπεινώσας κατήγαγες τοὺς
ἐνοικοῦντας ἐν ὑψηλοῖς· πόλεις ὀχυρὰς καταβαλεῖς καὶ κατάξεις ἕως ἐδάφους,
6 7 [6] καὶ πατήσουσιν αὐτοὺς πόδες πρᾳέων καὶ ταπεινῶν. [7] ὁδὸς εὐσεβῶν εὐϑεῖα
8 ἐγένετο, ἡ ὁδὸς τῶν εὐσεβῶν καὶ παρεσκευασμένη. [8] ἡ γὰρ ὁδὸς κυρίου κρί-
9 σις· ἠλπίσαμεν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου καὶ ἐπὶ τῇ μνείᾳ [9] ᾗ ἐπιϑυμεῖ ἡ ψυχὴ
ἡμῶν. ἐκ νυκτὸς ὀρϑρίζει τὸ πνεῦμά μου πρὸς σέ, ὁ ϑεός, διότι φῶς τὰ προσ-
τάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς. δικαιοσύνην μάϑετε, οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς.
10 [10] πέπαυται γὰρ ὁ ἀσεβής· πᾶς ὃς οὐ μὴ μάϑῃ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς,
ἀλήϑειαν οὐ μὴ ποιήσει· ἀρϑήτω ὁ ἀσεβής, ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν κυρίου.
11 [11] κύριε, ὑψηλός σου ὁ βραχίων καὶ οὐκ ᾔδεισαν, γνόντες δὲ αἰσχυνϑήσον-
ται· ζῆλος λήψεται λαὸν ἀπαίδευτον, καὶ νῦν πῦρ τοὺς ὑπεναντίους ἔδεται.
12 13 [12] κύριε ὁ ϑεὸς ἡμῶν, εἰρήνην δὸς ἡμῖν, πάντα γὰρ ἀπέδωκας ἡμῖν. [13] κύριε
ὁ ϑεὸς ἡμῶν, κτῆσαι ἡμᾶς· κύριε, ἐκτὸς σοῦ ἄλλον οὐκ οἴδαμεν, τὸ ὄνομά
14 σου ὀνομάζομεν. [14] οἱ δὲ νεκροὶ ζωὴν οὐ μὴ ἴδωσιν, οὐδὲ ἰατροὶ οὐ μὴ ἀνα-
στήσουσι· διὰ τοῦτο ἐπήγαγες καὶ ἀπώλεσας καὶ ἦρας πᾶν ἄρσεν αὐτῶν.
15 16 [15] πρόςϑες αὐτοῖς κακά, κύριε, πρόςϑες κακὰ τοῖς ἐνδόξοις τῆς γῆς. [16] κύριε,
17 ἐν ϑλίψει ἐμνήσϑην σου, ἐν ϑλίψει μικρᾷ ἡ παιδεία σου ἡμῖν. [17] καὶ ὡς ἡ
ὠδίνουσα ἐγγίζει τεκεῖν, ἐπὶ τῇ ὠδῖνι αὐτῆς ἐκέκραξεν, οὕτως ἐγενήϑημεν τῷ
18 ἀγαπητῷ σου. [18] διὰ τὸν φόβον σου, κύριε, ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν καὶ ὠδινή-
σαμεν καὶ ἐτέκομεν· πνεῦμα σωτηρίας σου ἐποιήσαμεν ἐπὶ τῆς γῆς· οὐ πε-
19 σούμεϑα, ἀλλὰ πεσοῦνται πάντες οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς. [19] ἀναστήσονται
οἱ νεκροί, καὶ ἐγερϑήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ εὐφρανϑήσονται οἱ ἐν (*Eph.
τῇ γῇ· ἡ γὰρ δρόσος ἡ παρὰ σοῦ ἴαμα αὐτοῖς ἐστίν, ἡ δὲ γῆ τῶν ἀσεβῶν 5, 14.)
20 πεσεῖται. [20] βάδιζε λαός μου, εἴςελϑε εἰς τὰ ταμεῖά σου, ἀπόκλεισον τὴν ϑύραν
21 σου, ἀποκρύβηϑι μικρὸν ὅσον ὅσον, ἕως ἂν παρέλϑῃ ἡ ὀργὴ κυρίου. [21] ἰδοὺ *He. 10, 37.

---

8. αφειλεν ο ϑεος 9. ερουσιν εν τη ... om και σωσει ημ. ουτ. κυρ. υπεμ. αυτω ... **ευφρανϑημεν 10. οτι αναπαυσει (**-σειν) δωσει ... πατωσιν 12. του τοιχου σου XXVI. 1. praemittit ωδη ... επι γης ιουδα λεγοντες ... πολεις οχυραι κ. σ. ημιν ϑησει 2. εισελϑατω 3. om ελπιδι 4. **ηλπισα 5. καταξ. αυτας εως του εδ. 6. **αυτας 7. και παρεσκευασμενη η οδος των ευσεβ. 8. κρισεις ... **om σου 9. ante εκ νυκτος add ωδη 10. om πας ος ... ποιηση 11. λημψεται 15. πασιν τοις 16. παιδια 17. του τεκειν· και επι τη 18. εγγαστρι ... om ου πεσουμεϑα ... om παντες 19. αναστησ. γαρ 20. ο λαος μου ... ταμιεια

γὰρ κύριος ἀπὸ τοῦ ἁγίου ἐπάγει τὴν ὀργὴν ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἀνακαλύψει ἡ γῆ τὸ αἷμα αὐτῆς, καὶ οὐ κατακαλύψει τοὺς ἀνῃρημένους.

XXVII.

Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπάξει ὁ θεὸς τὴν μάχαιραν τὴν ἁγίαν καὶ τὴν με-
γάλην καὶ τὴν ἰσχυρὰν ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν φεύγοντα, ἐπὶ τὸν δράκοντα
ὄφιν σκολιόν, ἀνελεῖ τὸν δράκοντα. [2] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀμπελὼν καλὸς ἐπιθύ- 2
μημα ἐξάρχειν κατ᾽ αὐτῆς. [3] ἐγὼ πόλις ὀχυρά, πόλις πολιορκουμένη, μάτην 3
ποτιῶ αὐτήν· ἁλώσεται γὰρ νυκτός, ἡμέρας δὲ πεσεῖται τεῖχος. [4] οὐκ ἔστιν 4
ἣ οὐκ ἐπελάβετο αὐτῆς· τίς με θήσει φυλάσσειν καλάμην ἐν ἀγρῷ; διὰ τὴν
πολεμίαν ταύτην ἠθέτηκα αὐτήν. τοίνυν διὰ τοῦτο ἐποίησε κύριος πάντα ὅσα
συνέταξε. κατακέκαυμαι, [5] βοήσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ, ποιήσωμεν εἰ- 5
ρήνην αὐτῷ, ποιήσωμεν εἰρήνην, [6] οἱ ἐρχόμενοι τέκνα Ἰακώβ. βλαστήσει καὶ 6
ἐξανθήσει Ἰσραήλ, καὶ ἐμπλησθήσεται ἡ οἰκουμένη τοῦ καρποῦ αὐτοῦ. [7] μὴ 7
ὡς αὐτὸς ἐπάταξε, καὶ αὐτὸς οὕτως πληγήσεται; καὶ ὡς αὐτὸς ἀνεῖλεν, οὕτως
ἀναιρεθήσεται; [8] μαχόμενος καὶ ὀνειδίζων ἐξαποστελεῖ αὐτούς· οὐ σὺ ἦσθα 8
μελετῶν τῷ πνεύματι τῷ σκληρῷ, ἀνελεῖν αὐτοὺς πνεύματι θυμοῦ; [9] διὰ τοῦτο 9
ἀφαιρεθήσεται ἀνομία Ἰακώβ, καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ εὐλογία αὐτοῦ, ὅταν ἀφέ-
λωμαι τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ, ὅταν θῶσι πάντας τοὺς λίθους τῶν βωμῶν κα-
τακεκομμένους ὡς κονίαν λεπτήν· καὶ οὐ μὴ μείνῃ τὰ δένδρα αὐτῶν, καὶ
τὰ εἴδωλα αὐτῶν ἐκκεκομμένα ὥσπερ δρυμὸς μακράν. [10] τὸ κατοικούμενον 10
ποίμνιον ἀνειμένον ἔσται, ὡς ποίμνιον καταλελειμμένον· καὶ ἔσται πολὺν χρό-
νον εἰς βόσκημα, καὶ ἐκεῖ ἀναπαύσονται ποίμνια. [11] καὶ μετὰ χρόνον οὐκ 11
ἔσται ἐν αὐτῇ πᾶν χλωρὸν διὰ τὸ ξηρανθῆναι. γυναῖκες ἐρχόμεναι ἀπὸ θέας
δεῦτε· οὐ γὰρ λαός ἐστιν ἔχων σύνεσιν, διὰ τοῦτο οὐ μὴ οἰκτειρήσῃ ὁ ποιή-
σας αὐτούς, οὐδὲ ὁ πλάσας αὐτοὺς οὐ μὴ ἐλεήσῃ. [12] καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ 12
ἐκείνῃ συμφράξει ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς διώρυγος τοῦ ποταμοῦ ἕως Ῥινοκορούρων·
ὑμεῖς δὲ συναγάγετε κατὰ ἕνα τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. [13] καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ 13
ἐκείνῃ σαλπιοῦσι τῇ σάλπιγγι τῇ μεγάλῃ, καὶ ἥξουσιν οἱ ἀπολόμενοι ἐν τῇ
χώρᾳ τῶν Ἀσσυρίων καὶ οἱ ἀπολόμενοι ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ προςκυνήσουσι τῷ
κυρίῳ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιον ἐν Ἱερουσαλήμ.

XXVIII.

Οὐαὶ τῷ στεφάνῳ τῆς ὕβρεως, οἱ μισθωτοὶ Ἐφραΐμ, τὸ ἄνθος τὸ ἐκπε-
σὸν ἐκ τῆς δόξης ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τοῦ παχέως, οἱ μεθύοντες ἄνευ
οἴνου. [2] ἰδοὺ ἰσχυρὸν καὶ σκληρὸν ὁ θυμὸς κυρίου, ὡς χάλαζα καταφερομένη 2
οὐκ ἔχουσα σκέπην, βίᾳ καταφερομένη· ὡς ὕδατος πολὺ πλῆθος σῦρον χώ-
ραν, τῇ γῇ ποιήσει ἀνάπαυμα· ταῖς χερσὶ [3] καὶ τοῖς ποσὶ καταπατηθήσεται ὁ 3
στέφανος τῆς ὕβρεως, οἱ μισθωτοὶ τοῦ Ἐφραΐμ. [4] καὶ ἔσται τὸ ἄνθος τὸ ἐκ- 4
πεσὸν τῆς ἐλπίδος τῆς δόξης ἐπ᾽ ἄκρου τοῦ ὄρους τοῦ ὑψηλοῦ· ὡς πρόδρο-
μος σύκου, ὁ ἰδὼν αὐτό, πρὶν εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν αὐτό, θελήσει αὐτὸ
καταπιεῖν. [5] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος Σαβαὼθ ὁ στέφανος τῆς ἐλπίδος 5
ὁ πλακεὶς τῆς δόξης τῷ καταλειφθέντι τοῦ λαοῦ· [6] καταλειφθήσονται ἐπὶ 6

---

21. στομα pro αιμα ... κατακαλ. η γη τους XXVII. 1. om Εν ... και ανελει 3. ισχυρα ... *αυτους (vdtr) ... το τειχος 4. και ουκ εστιν ... κυριος ο θεος 8. ο μελετων 9. η ανομια ... αυτου την αμαρτιαν, οταν θω 10. καταλελιμμενον ... κακει ... om ποιμνια 11. om και ... ελεησει 12. συμφραξει κυριος απο ... τους υι. ισρ. κατ ενα ενα 13. σαλπιουσιν εν τη ... ηξουσιν οι απο ανατολων εν ... προςκυνησωσιν XXVIII. 2. ποιησει αναπαυσιν 4. πριν η εις ... om αυτο prius 5. ο πλακεις ... μου λαω pro του λαου 6. και καταλειφθησονται

7 πνεύματι κρίσεως ἐπὶ κρίσιν καὶ ἰσχὺν κωλυόντων ἀνελεῖν. [7] οὗτοι γὰρ οἴνῳ
πεπλημμελημένοι εἰσίν· ἐπλανήθησαν διὰ τὸ σίκερα, ἱερεὺς καὶ προφήτης
ἐξέστησαν διὰ τὸ σίκερα, κατεπόθησαν διὰ τὸν οἶνον, ἐσείσθησαν ἀπὸ τῆς
8 μέθης, ἐπλανήθησαν· τοῦτ᾿ ἔστι φάσμα. [8] ἀρὰ ἔδεται ταύτην τὴν βουλήν·
9 αὕτη γὰρ ἡ βουλὴ ἕνεκα πλεονεξίας. [9] τίνι ἀνηγγείλαμεν κακά, καὶ τίνι ἀνηγ-
γείλαμεν ἀγγελίαν; οἱ ἀπογεγαλακτισμένοι ἀπὸ γάλακτος, οἱ ἀπεσπασμένοι
10 ἀπὸ μαστοῦ. [10] θλῖψιν ἐπὶ θλῖψιν προσδέχου, ἐλπίδα ἐπ᾿ ἐλπίδι, ἔτι μικρὸν
11 ἔτι μικρόν, [11] διὰ φαυλισμὸν χειλέων, διὰ γλώσσης ἑτέρας, ὅτι λαλήσουσι τῷ 1 Co.
12 λαῷ τούτῳ [12] λέγοντες αὐτοῖς Τοῦτο τὸ ἀνάπαυμα τῷ πεινῶντι καὶ τοῦτο 14, 21.
13 τὸ σύντριμμα, καὶ οὐκ ἠθέλησαν ἀκούειν. [13] καὶ ἔσται αὐτοῖς τὸ λόγιον τοῦ
θεοῦ θλῖψις ἐπὶ θλῖψιν, ἐλπὶς ἐπ᾿ ἐλπίδι, ἔτι μικρὸν ἔτι μικρόν, ἵνα πορεύ-
σωσι καὶ πέσωσιν ὀπίσω, καὶ συντριβήσονται καὶ κινδυνεύσουσι καὶ ἁλώ-
14 σονται. [14] διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου, ἄνδρες τεθλιμμένοι καὶ οἱ ἄρ-
15 χοντες τοῦ λαοῦ τούτου τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, [15] ὅτι εἴπατε Ἐποιήσαμεν
διαθήκην μετὰ τοῦ ᾅδου, καὶ μετὰ τοῦ θανάτου συνθήκας· καταιγὶς φερο-
μένη ἐὰν παρέλθῃ, οὐ μὴ ἔλθῃ ἐφ᾿ ἡμᾶς· ἐθήκαμεν ψεῦδος τὴν ἐλπίδα
16 ἡμῶν, καὶ τῷ ψεύδει σκεπασθησόμεθα. [16] διὰ τοῦτο οὕτω λέγει κύριος κύ-
ριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβάλλω εἰς τὰ θεμέλια Σιὼν λίθον πολυτελῆ ἐκλεκτὸν ἀκρο- Ro. 9,33.
γωνιαῖον ἔντιμον, εἰς τὰ θεμέλια αὐτῆς, καὶ ὁ πιστεύων οὐ μὴ καταισχυνθῇ. 1 Pe. 2,6. Ro. 10,
17 [17] καὶ θήσω κρίσιν εἰς ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλεημοσύνη μου εἰς σταθμούς, καὶ οἱ 11.
18 πεποιθότες μάτην ψεύδει· ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ὑμᾶς καταιγίς, [18] μὴ καὶ
ἀφέλῃ ὑμῶν τὴν διαθήκην τοῦ θανάτου, καὶ ἡ ἐλπὶς ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν
ᾅδην οὐ μὴ ἐμμείνῃ· καταιγὶς φερομένη ἐὰν ἐπέλθῃ, ἔσεσθε αὐτῇ εἰς
19 καταπάτημα. [19] ὅταν παρέλθῃ, λήψεται ὑμᾶς· πρωὶ πρωὶ παρελεύσεται ἡμέ-
20 ρας, καὶ ἐν νυκτὶ ἔσται ἐλπὶς πονηρά. μάθετε ἀκούειν [20] στενοχωρούμενοι·
21 οὐ δυνάμεθα μάχεσθαι, αὐτοὶ δὲ ἀσθενοῦμεν τοῦ ὑμᾶς συναχθῆναι. [21] ὥσπερ
ὄρος ἀσεβῶν ἀναστήσεται κύριος, καὶ ἔσται ἐν τῇ φάραγγι Γαβαών, μετὰ
θυμοῦ ποιήσει τὰ ἔργα αὐτοῦ, πικρίας ἔργον· ὁ δὲ θυμὸς αὐτοῦ ἀλλοτρίως
22 χρήσεται, καὶ ἡ σαπρία αὐτοῦ ἀλλοτρία. [22] καὶ ὑμεῖς μὴ εὐφρανθείητε,
μηδὲ ἰσχυσάτωσαν ὑμῶν οἱ δεσμοί· διότι συντετελεσμένα καὶ συντετμημένα
23 πράγματα ἤκουσα παρὰ κυρίου Σαβαὼθ ἃ ποιήσει ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. [23] ἐνω-
τίζεσθε καὶ ἀκούετε τῆς φωνῆς μου, προσέχετε καὶ ἀκούετε τοὺς λόγους μου.
24 [24] μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν ἀροτριάσει ὁ ἀροτριῶν; ἢ σπόρον προετοιμάσει πρὶν
25 ἐργάσασθαι τὴν γῆν; [25] οὐχ ὅταν ὁμαλίσῃ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, τότε σπείρει
μικρὸν μελάνθιον ἢ κύμινον, καὶ πάλιν σπείρει πυρὸν καὶ κριθὴν καὶ κέγχρον
26 καὶ ζέαν ἐν τοῖς ὁρίοις σου; [26] καὶ παιδευθήσῃ κρίματι θεοῦ σου, καὶ εὐ-
27 φρανθήσῃ. [27] οὐ γὰρ μετὰ σκληρότητος καθαίρεται τὸ μελάνθιον, οὐδὲ τροχὸς
ἁμάξης περιάξει ἐπὶ τὸ κύμινον· ἀλλὰ ῥάβδῳ τινάσσεται τὸ μελάνθιον, τὸ δὲ
28 κύμινον [28] μετὰ ἄρτου βρωθήσεται. οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ἐγώ εἰμι ὑμῖν ὀρ-
29 γισθήσομαι, οὐδὲ φωνὴ τῆς πικρίας μου καταπατήσει ὑμᾶς. [29] καὶ ταῦτα
παρὰ κυρίου Σαβαὼθ ἐξῆλθε τὰ τέρατα· βουλεύσασθε, ὑψώσατε ματαίαν
παράκλησιν.

---

6. κωλυων 7. πεπλανημενοι ... om δια το σικερα, κατεποθησαν ... μεθης του σικερα ... τουτο εστιν φαντασμα 8. ενεκεν 9. ed. rom. μαστου, 12. λεγοντες αυτω 13. κυριου του θεου ... ινα πορευθωσιν και πεσωσιν εις τα οπισω, κ. κινδυν. κ. συντριβ. κ. αλ. 14. και αρχοντες ... τουτου εν ιερ. 15. (λαου pro αδου ...) ου μη ελθη ημιν 16. ουτως ... om κυριος alterum ... εμβαλω ... ο πιστευων επ αυτω 19. λημψεται 20. του ημας συναχθ. 21. om κυριος ... και η πικρια αυτου 22. συντετελμημενα 23. ενωτ. κ. ακουσατε 24. μελλει ο αροτριων αροτριαν 25. και pro ουχ ... αυτης το προσωπον πρωτον σπιρει μ. μελ. και κυμ. κ. παλ. πυρον ... om και κεγχρον 27. εκτινασσεται 28. om ειμι

XXIX.

Οὐαὶ Ἀριὴλ πόλις, ἣν ἐπολέμησε Δαυίδ. συναγάγετε γεννήματα ἐνιαυτὸν
ἐπ' ἐνιαυτόν· φάγεσθε, φάγεσθε γὰρ σὺν Μωάβ. [2] ἐκθλίψω γὰρ Ἀριήλ, καὶ 2
ἔσται αὐτῆς ἡ ἰσχὺς καὶ ὁ πλοῦτος ἐμοί· [3] καὶ κυκλώσω ὡς Δαυὶδ ἐπὶ σέ, 3
καὶ βαλῶ περὶ σὲ χάρακα, καὶ θήσω περὶ σὲ πύργους, [4] καὶ ταπεινωθήσονται 4
εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου, καὶ εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου δύσονται· καὶ ἔσονται
ὡς οἱ φωνοῦντες ἐκ τῆς γῆς ἡ φωνή σου, καὶ πρὸς τὸ ἔδαφος ἡ φωνή σου
ἀσθενήσει. [5] καὶ ἔσται ὡς κονιορτὸς ἀπὸ τροχοῦ ὁ πλοῦτος τῶν ἀσεβῶν, καὶ 5
ὡς χνοῦς φερόμενος τὸ πλῆθος τῶν καταδυναστευόντων σε, καὶ ἔσται ὡς
στιγμὴ παραχρῆμα [6] παρὰ κυρίου Σαβαώθ· ἐπισκοπὴ γὰρ ἔσται μετὰ βρον- 6
τῆς καὶ σεισμοῦ καὶ φωνῆς μεγάλης καταιγὶς φερομένη, καὶ φλὸξ πυρὸς
κατεσθίουσα. [7] καὶ ἔσται ὡς ἐνυπνιαζόμενος καθ' ὕπνους νυκτὸς ὁ πλοῦτος 7
ἁπάντων τῶν ἐθνῶν ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ Ἀριήλ, καὶ πάντες οἱ στρατευό-
μενοι ἐπὶ Ἰερουσαλήμ, καὶ πάντες οἱ συνηγμένοι ἐπ' αὐτὴν καὶ οἱ θλίβοντες
αὐτήν. [8] καὶ ὡς οἱ ἐν τῷ ὕπνῳ πίνοντες καὶ ἔσθοντες, καὶ ἐξαναστάντων μά- 8
ταιον τὸ ἐνύπνιον· καὶ ὃν τρόπον ἐνυπνιάζεται ὁ διψῶν ὡς ὁ πίνων, καὶ ἐξα-
ναστὰς ἔτι διψᾷ, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς κενὸν ἤλπισεν, οὕτως ἔσται ὁ πλοῦτος
τῶν ἐθνῶν πάντων ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών. [9] ἐκλύθητε καὶ 9
ἔκστητε, καὶ κραιπαλήσατε οὐκ ἀπὸ σίκερα οὐδὲ ἀπὸ οἴνου, [10] ὅτι πεπότικεν 10
Ro. 11, 8. ὑμᾶς κύριος πνεύματι κατανύξεως, καὶ καμμύσει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ
τῶν προφητῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχόντων αὐτῶν, οἱ ὁρῶντες τὰ κρυπτά. [11] καὶ 11
ἔσται ὑμῖν τὰ ῥήματα πάντα ταῦτα ὡς οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου τοῦ ἐσφραγι-
σμένου τούτου, ὃ ἐὰν δῶσιν αὐτὸ ἀνθρώπῳ ἐπισταμένῳ γράμματα λέγοντες
Ἀνάγνωθι ταῦτα, καὶ ἐρεῖ Οὐ δύναμαι ἀναγνῶναι, ἐσφράγισται γάρ. [12] καὶ 12
δοθήσεται τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς χεῖρας ἀνθρώπου μὴ ἐπισταμένου γράμματα,
καὶ ἐρεῖ αὐτῷ Ἀνάγνωθι τοῦτο· καὶ ἐρεῖ Οὐκ ἐπίσταμαι γράμματα. [13] καὶ 13
Mt. 15, εἶπε κύριος Ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς χεί-
8 sq. Mc. 7, λεσιν αὐτῶν τιμῶσί με, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· μάτην
6 sq. δὲ σέβονταί με διδάσκοντες ἐντάλματα ἀνθρώπων καὶ διδασκαλίας. [14] διὰ 14
τοῦτο ἰδοὺ προσθήσω τοῦ μεταθεῖναι τὸν λαὸν τοῦτον· καὶ μεταθήσω αὐτούς,
1 Co. 1, καὶ ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν κρύψω.
19. [15] οὐαὶ οἱ βαθέως βουλὴν ποιοῦντες καὶ οὐ διὰ κυρίου· οὐαὶ οἱ ἐν κρυφῇ 15
βουλὴν ποιοῦντες, καὶ ἔσται ἐν σκότει τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ ἐροῦσι Τίς ἑώρα-
κεν ἡμᾶς; καὶ τίς ἡμᾶς γνώσεται ἢ ἃ ἡμεῖς ποιοῦμεν; [16] οὐχ ὡς πηλὸς τοῦ 16
*Ro. 9, κεραμέως λογισθήσεσθε; μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι αὐτό Οὐ σύ με
20. ἔπλασας; ἢ τὸ ποίημα τῷ ποιήσαντι Οὐ συνετῶς με ἐποίησας; [17] οὐκέτι μι- 17
κρὸν καὶ μετατεθήσεται ὁ Λίβανος ὡς τὸ ὄρος τὸ Χέρμελ, καὶ τὸ Χέρμελ
*Mt. 11, 5. εἰς δρυμὸν λογισθήσεται. [18] καὶ ἀκούσονται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κωφοὶ λό- 18
γους βιβλίου, καὶ οἱ ἐν τῷ σκότει καὶ οἱ ἐν τῇ ὁμίχλῃ, ὀφθαλμοὶ τυφλῶν
ὄψονται, [19] καὶ ἀγαλλιάσονται πτωχοὶ διὰ κύριον ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ οἱ ἀπηλ- 19
πισμένοι τῶν ἀνθρώπων ἐμπλησθήσονται εὐφροσύνης. [20] ἐξέλιπεν ἄνομος, καὶ 20

XXIX. 1. πολις αριηλ, ην δαυ. επολεμησεν ... γενηματα εν. επ ενιαυτον ... om φαγεσθε alterum 2. το πλουτος 3. επι σε πυργους 4. ταπεινωθησ. οι λογοι σου εις τ. γην ... εσται pro εσονται 5. om το πληθ. τ. καταδ. σε 6. κραυγης pro βροντης 7. κ. εστ. ως ο ενυπνιαζομ. ενυπνιον ο πλ. των εθν. παντων ... ισραηλ pro αριηλ ... στρατευσαμενοι ... και θλιβ. α. 8. και εσονται ως οι εν υπνω ... ματ. αυτων το ενυπνιον ... παντων των εθνων ... επεστρ. επι ιερουσαλημ και επι το ορ. σιων 9. ουδ απο οινου 11. κ. εσονται υμ. παντα τα ρηματα 13. om εν τω στοματι αυτου και εν 14. ιδου εγω 15. ημας εωρακεν 16. ως ο πηλος ... om αυτο 17. και το ορος το χερμελ εις 18. τυφλων βλεψονται 20. εξελειπεν

21 ἀπώλετο ὑπερήφανος, καὶ ἐξωλοθρεύθησαν οἱ ἀνομοῦντες ἐπὶ κακίᾳ, [21] καὶ οἱ
ποιοῦντες ἁμαρτεῖν ἀνθρώπους ἐν λόγῳ· πάντας δὲ τοὺς ἐλέγχοντας ἐν πύλαις
22 πρόσκομμα θήσουσιν, ὅτι ἐπλαγίασαν ἐπ' ἀδίκοις δίκαιον. [22] διὰ τοῦτο τάδε
λέγει κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ, ὃν ἀφώρισεν ἐξ Ἀβραάμ Οὐ νῦν αἰσχυν-
23 θήσεται Ἰακώβ, οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον μεταβαλεῖ· [23] ἀλλ' ὅταν ἴδωσι τὰ τέκνα
αὐτῶν τὰ ἔργα μου, δι' ἐμὲ ἁγιάσουσι τὸ ὄνομά μου, καὶ ἁγιάσουσι τὸν
24 ἅγιον Ἰακώβ, καὶ τὸν θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ φοβηθήσονται. [24] καὶ γνώσονται οἱ
πλανώμενοι τῷ πνεύματι σύνεσιν, οἱ δὲ γογγύζοντες μαθήσονται ὑπακούειν,
καὶ αἱ γλῶσσαι αἱ ψελλίζουσαι μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνην.

XXX.

Οὐαὶ τέκνα ἀποστάται, λέγει κύριος. ἐποιήσατε βουλὴν οὐ δι' ἐμοῦ, καὶ
2 συνθήκας οὐ διὰ τοῦ πνεύματός μου, προςθεῖναι ἁμαρτίας ἐφ' ἁμαρτίας, [2] οἱ
πορευόμενοι καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον, ἐμὲ δὲ οὐκ ἐπηρώτησαν, τοῦ βοηθη-
3 θῆναι ὑπὸ Φαραὼ καὶ σκεπασθῆναι ὑπὸ Αἰγυπτίων. [3] ἔσται γὰρ ὑμῖν σκέπη
4 Φαραὼ εἰς αἰσχύνην, καὶ τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' Αἴγυπτον ὄνειδος. [4] ὅτι εἰσὶν
5 ἐν Τάνει ἀρχηγοὶ ἄγγελοι πονηροί· [5] μάτην κοπιάσουσι πρὸς λαὸν ὃς οὐκ
6 ὠφελήσει αὐτοὺς εἰς βοήθειαν ἀλλὰ εἰς αἰσχύνην καὶ ὄνειδος.
[6] Η ΟΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΠΟΔΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΤΗ ΕΡΗΜΩ.
Ἐν τῇ θλίψει καὶ τῇ στενοχωρίᾳ λέων καὶ σκύμνος λέοντος, ἐκεῖθεν καὶ ἀσπίδες
καὶ ἔκγονα ἀσπίδων πετομένων, οἳ ἔφερον ἐπὶ ὄνων καὶ καμήλων τὸν πλοῦτον
7 αὐτῶν πρὸς ἔθνος ὃ οὐκ ὠφελήσει αὐτούς. [7] Αἰγύπτιοι μάταια καὶ κενὰ ὠφελή-
8 σουσιν ὑμᾶς· ἀπάγγειλον αὐτοῖς ὅτι ματαία ἡ παράκλησις ὑμῶν αὕτη. [8] νῦν οὖν
καθίσας γράψον ἐπὶ πυξίου ταῦτα καὶ εἰς βιβλίον, ὅτι ἔσται εἰς ἡμέρας ταῦτα
9 καιρῷ καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα. [9] ὅτι ὁ λαὸς ἀπειθής ἐστιν, υἱοὶ ψευδεῖς οἳ οὐκ
10 ἠβούλοντο ἀκούειν τὸν νόμον τοῦ θεοῦ, [10] οἱ λέγοντες τοῖς προφήταις Μὴ ἀναγ-
γέλλετε ἡμῖν, καὶ τοῖς τὰ ὁράματα ὁρῶσι Μὴ λαλεῖτε ἡμῖν, ἀλλὰ ἡμῖν λαλεῖτε
11 καὶ ἀναγγέλλετε ἡμῖν ἑτέραν πλάνησιν, [11] καὶ ἀποστρέψατε ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ
ταύτης· ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὸν τρίβον τοῦτον, καὶ ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὸ
12 λόγιον τοῦ Ἰσραήλ. [12] διὰ τοῦτο τάδε λέγει ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραήλ Ὅτι ἠπει-
θήσατε τοῖς λόγοις τούτοις καὶ ἠλπίσατε ἐπὶ ψεύδει, καὶ ὅτι ἐγόγγυσας καὶ
13 πεποιθὼς ἐγένου ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ, [13] διὰ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἡ ἁμαρτία αὕτη
ὡς τεῖχος πίπτον παραχρῆμα πόλεως ὀχυρᾶς ἑαλωκυίας, ἧς παραχρῆμα πά-
14 ρεστι τὸ πτῶμα· [14] καὶ τὸ πτῶμα αὐτῆς ἔσται ὡς σύντριμμα ἀγγείου ὀστρα-
κίνου, ἐκ κεραμίου λεπτὰ ὥστε μὴ εὑρεῖν ἐν αὐτοῖς ὄστρακον ἐν ᾧ πῦρ ἀρεῖς,
15 καὶ ἐν ᾧ ἀποσυριεῖς ὕδωρ μικρόν. [15] οὕτω λέγει κύριος κύριος ὁ ἅγιος τοῦ
Ἰσραήλ Ὅταν ἀποστραφεὶς στενάξῃς, τότε σωθήσῃ καὶ γνώσῃ ποῦ ἦσθα·
ὅτε ἐπεποίθεις ἐπὶ τοῖς ματαίοις, ματαία ἡ ἰσχὺς ὑμῶν ἐγενήθη. καὶ οὐκ
16 ἐβούλεσθε ἀκούειν, [16] ἀλλ' εἴπατε Ἐφ' ἵππων φευξόμεθα· διὰ τοῦτο φεύξε-
σθε· καὶ ἐπὶ κούφοις ἀναβάταις ἐσόμεθα· διὰ τοῦτο κοῦφοι ἔσονται οἱ διώ-
17 κοντες ὑμᾶς. [17] χίλιοι διὰ φωνὴν ἑνὸς φεύξονται, καὶ διὰ φωνὴν πέντε φεύ-
ξονται πολλοί, ἕως ἂν καταλειφθῆτε ὡς ἱστὸς ἐπ' ὄρους, καὶ ὡς σημαίαν

---

20. εξωλεθρευθησαν 21. θησουσιν, και επλαγ. εν αδ. δ. 22. μεταβαλει ισραηλ 23. αλλα οταν 24. οι τω πν. πλαν. XXX. 1. ταδε λεγει ... βουλην και ου δι ... αμαρτιαις (sic) εφ αμαρτιαις 3. η σκεπη 5. ουτε εις βοηθειαν ουτε εις ωφελειαν αλλα 6. και εν τη στενοχ. ... επ ονων ... in fine add εις βοηθειαν αλλα εις αισχυνην και ονειδος 8. καιρων ταυτα ... om εως 9. οτι λαος 12. ουτως λεγει κυριος ο αγ. 13. om οχυρας 14. αγγιου ... λεπτον 15. ουτως λεγει κυριος ο αγιος ισραηλ ... στεναξη 16. αλλα ... Εφ ιπποις ... και ειπατε Επι κουφοις αναβαται εσ. 17. και δια φ. ε. φευξ. χιλιοι

φέρων ἐπὶ βουνοῦ. [18] καὶ πάλιν μενεῖ ὁ ϑεὸς τοῦ οἰκτειρῆσαι ὑμᾶς, καὶ διὰ 18
τοῦτο ὑψωϑήσεται τοῦ ἐλεῆσαι ὑμᾶς, διότι κριτὴς κύριος ὁ ϑεὸς ὑμῶν· μα-
κάριοι οἱ ἐμμένοντες ἐπ᾽ αὐτῷ. [19] διότι λαὸς ἅγιος ἐν Σιὼν οἰκήσει· καὶ 19
Ἱερουσαλὴμ κλαυϑμῷ ἔκλαυσεν Ἐλέησόν με· ἐλεήσει σε, τὴν φωνὴν τῆς
κραυγῆς σου ἡνίκα εἶδεν, ἐπήκουσέ σου. [20] καὶ δώσει κύριος ὑμῖν ἄρτον ϑλί- 20
ψεως καὶ ὕδωρ στενόν, καὶ οὐκ ἔτι μὴ ἐγγίσωσί σοι οἱ πλανῶντές σε· ὅτι
οἱ ὀφϑαλμοί σου ὄψονται τοὺς πλανῶντάς σε, [21] καὶ τὰ ὦτά σου ἀκούσονται 21
τοὺς λόγους τῶν ὀπίσω σε πλανησάντων, οἱ λέγοντες Αὕτη ἡ ὁδός, πορευϑῶ-
μεν ἐν αὐτῇ εἴτε δεξιὰ εἴτε ἀριστερά. [22] καὶ μιανεῖς τὰ εἴδωλα τὰ περιηρ- 22
γυρωμένα καὶ περικεχρυσωμένα, λεπτὰ ποιήσῃς καὶ λικμήσῃς ὡς ὕδωρ ἀπο-
καϑημένης, καὶ ὡς κόπρον ὤσεις αὐτά. [23] τότε ἔσται ὁ ὑετὸς τῷ σπέρματι 23
τῆς γῆς σου, καὶ ὁ ἄρτος τοῦ γεννήματος τῆς γῆς σου ἔσται πλησμονὴ καὶ
λιπαρός· καὶ βοσκηϑήσεταί σου τὰ κτήνη τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τόπον πίονα καὶ
εὐρύχωρον, [24] οἱ ταῦροι ὑμῶν καὶ οἱ βόες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν γῆν φάγονται 24
ἄχυρα ἀναπεποιημένα ἐν κριϑῇ λελικμημένῃ. [25] καὶ ἔσται ἐπὶ παντὸς ὄρους 25
ὑψηλοῦ καὶ ἐπὶ παντὸς βουνοῦ μετεώρου ὕδωρ διαπορευόμενον ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ, ὅταν ἀπόλωνται πολλοὶ καὶ ὅταν πέσωσι πύργοι. [26] καὶ ἔσται τὸ φῶς 26
τῆς σελήνης ὡς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, καὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἔσται ἑπταπλά-
σιον, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν ἰάσηται κύριος τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ
τὴν ὀδύνην τῆς πληγῆς σου ἰάσεται. [27] ἰδοὺ τὸ ὄνομα κυρίου ἔρχεται διὰ 27
χρόνου, καιόμενος ϑυμός· μετὰ δόξης τὸ λόγιον τῶν χειλέων αὐτοῦ, λόγιον
ὀργῆς πλῆρες, καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ ϑυμοῦ ὡς πῦρ ἔδεται· [28] καὶ τὸ πνεῦμα αὐ- 28
τοῦ ὡς ὕδωρ ἐν φάραγγι σῦρον ἥξει ἕως τοῦ τραχήλου, καὶ διαιρεϑήσεται
τοῦ ταράξαι ἔϑνη ἐπὶ πλανήσει ματαίᾳ, καὶ διώξεται αὐτοὺς πλάνησις καὶ
λήψεται αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. [29] μὴ διὰ παντὸς δεῖ ὑμᾶς εὐφραίνε- 29
σϑαι, καὶ εἰςπορεύεσϑαι εἰς τὰ ἅγιά μου διὰ παντὸς ὡςεὶ ἑορτάζοντας, καὶ
ὡςεὶ εὐφραινομένους εἰςελϑεῖν μετὰ αὐλοῦ εἰς τὸ ὄρος κυρίου πρὸς τὸν ϑεὸν
τοῦ Ἰσραήλ; [30] καὶ ἀκουστὴν ποιήσει κύριος τὴν δόξαν τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ 30
τὸν ϑυμὸν τοῦ βραχίονος αὐτοῦ δεῖξαι μετὰ ϑυμοῦ καὶ ὀργῆς καὶ φλογὸς
κατεσϑιούσης, κεραυνώσει βιαίως, καὶ ὡς ὕδωρ καὶ χάλαζα συγκαταφερομένη
βίᾳ. [31] διὰ γὰρ τῆς φωνῆς κυρίου ἡττηϑήσονται Ἀσσύριοι, τῇ πληγῇ ᾗ ἂν 31
πατάξῃ αὐτούς. [32] καὶ ἔσται αὐτῷ κυκλόϑεν, ὅϑεν ἦν αὐτῶν ἡ ἐλπὶς τῆς 32
βοηϑείας, ἐφ᾽ ᾗ αὐτὸς ἐπεποίϑει· αὐτοὶ μετὰ τυμπάνων καὶ κιϑάρας πολε-
μήσουσιν αὐτὸν ἐκ μεταβολῆς. [33] σὺ γὰρ πρὸ ἡμερῶν ἀπαιτηϑήσῃ· μὴ καὶ 33
Apoc. 19, 20. σοὶ ἡτοιμάσϑη βασιλεύειν, φάραγγα βαϑεῖαν, ξύλα κείμενα, πῦρ καὶ ξύλα
πολλά; ὁ ϑυμὸς κυρίου ὡς φάραγξ ὑπὸ ϑείου καιομένη.

XXXI.

Οὐαὶ οἱ καταβαίνοντες εἰς Αἴγυπτον ἐπὶ βοήϑειαν, οἱ ἐφ᾽ ἵπποις πε-
ποιϑότες καὶ ἐφ᾽ ἅρμασιν· ἔστι γὰρ πολλά, καὶ ἐφ᾽ ἵπποις πλῆϑος σφόδρα·
καὶ οὐκ ἦσαν πεποιϑότες ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ, καὶ τὸν κύριον οὐκ
ἐζήτησαν. [2] καὶ αὐτὸς σοφῶς ἤγεν ἐπ᾽ αὐτοὺς κακά, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ 2
οὐ μὴ ἀϑετηϑῇ, καὶ ἐπαναστήσεται ἐπ᾽ οἴκους ἀνϑρώπων πονηρῶν καὶ ἐπὶ

18. κυρ. ο ϑ. ημων εστιν· και που καταλειψετε την δοξαν υμων· Μακαριοι παντες οι εμμ. εν αυτω 19. και ελεησει την 20. ουκετι ου μη 22. εξαρεις pro μιανεις ... και τα περιχεχρυσωμενα ... ποιησεις κ. λικμησεις 23. γενηματος 24. λελικμημενα 27. δια χρονου ερχεται πολλου· καιομ. ο ϑυμος ... το λογιον οργης 28. του εϑνη ταραξαι ... πλανησ. ματαια κ. λημψεται 29. εις τον οικον του κυριου 30. ποιησει ο ϑεος την 31. δια γαρ την φωνην κ. η. οι ασσ. ... παταξει 32. οϑεν ην αυτω ... μετα αυλων 33. ου γαρ συ προ (... συ pro σοι) ... ed. rom. πολλα, XXXI. 1. κ. τ. ϑεον ουκ εξεζητησαν 2. σοφος

3 τὴν ἐλπίδα αὐτῶν τὴν ματαίαν, [3] Αἰγύπτιον ἄνθρωπον καὶ οὐ θεόν, ἵππων
σάρκας καὶ οὐκ ἔστι βοήθεια· ὁ δὲ κύριος ἐπάξει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐ-
4 τούς, καὶ κοπιάσουσιν οἱ βοηθοῦντες, καὶ ἅμα πάντες ἀπολοῦνται. [4] ὅτι οὕτως
εἶπέ μοι κύριος Ὃν τρόπον βοήσῃ ὁ λέων ἢ ὁ σκύμνος ἐπὶ τῇ θήρᾳ ᾗ ἔλαβε,
καὶ κεκράξῃ ἐπ' αὐτῇ ἕως ἂν ἐμπλησθῇ τὰ ὄρη τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ
ἡττήθησαν καὶ τὸ πλῆθος τοῦ θυμοῦ ἐπτοήθησαν, οὕτως καταβήσεται κύ-
5 ριος Σαβαὼθ ἐπιστρατεῦσαι ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σιών, ἐπὶ τὰ ὄρη αὐτῆς. [5] ὡς
ὄρνεα πετόμενα, οὕτως ὑπερασπιεῖ κύριος Σαβαώθ, ὑπὲρ Ἱερουσαλὴμ ὑπερα-
6 σπιεῖ καὶ ἐξελεῖται, καὶ περιποιήσεται καὶ σώσει. [6] ἐπιστράφητε οἱ τὴν βα-
7 θεῖαν βουλὴν βουλευόμενοι καὶ ἄνομον υἱοὶ Ἰσραήλ. [7] ὅτι τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
ἀπαρνήσονται οἱ ἄνθρωποι τὰ χειροποίητα αὐτῶν τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χει-
8 ροποίητα τὰ χρυσᾶ ἃ ἐποίησαν αἱ χεῖρες αὐτῶν· [8] καὶ πεσεῖται Ἀσσούρ·
οὐ μάχαιρα ἀνδρὸς οὐδὲ μάχαιρα ἀνθρώπου καταφάγεται αὐτόν, καὶ φεύξε-
9 ται οὐκ ἀπὸ προσώπου μαχαίρας· οἱ δὲ νεανίσκοι ἔσονται εἰς ἥττημα, [9] πέτρᾳ
γὰρ περιληφθήσονται ὡς χάρακι καὶ ἡττηθήσονται, ὁ δὲ φεύγων ἁλώσεται.
τάδε λέγει κύριος Μακάριος ὃς ἔχει ἐν Σιὼν σπέρμα καὶ οἰκείους ἐν Ἱε-
ρουσαλήμ.

XXXII.

Ἰδοὺ γὰρ βασιλεὺς δίκαιος βασιλεύσει, καὶ ἄρχοντες μετὰ κρίσεως ἄρ-
2 ξουσι. [2] καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος κρύπτων τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ κρυβήσεται
ὡς ἀφ' ὕδατος φερομένου· καὶ φανήσεται ἐν Σιὼν ὡς ποταμὸς φερόμενος
3 ἔνδοξος ἐν γῇ διψώσῃ. [3] καὶ οὐκέτι ἔσονται πεποιθότες ἐπ' ἀνθρώποις, ἀλλὰ
4 τὰ ὦτα ἀκούειν δώσουσι· [4] καὶ ἡ καρδία τῶν ἀσθενούντων προσέξει τῷ
ἀκούειν, καὶ αἱ γλῶσσαι αἱ ψελλίζουσαι ταχὺ μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνην·
5 [5] καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσι τῷ μωρῷ ἄρχειν, καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσιν οἱ ὑπηρέται
6 σου Σίγα. [6] ὁ γὰρ μωρὸς μωρὰ λαλήσει, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ μάταια νοήσει,
τοῦ συντελεῖν ἄνομα καὶ λαλεῖν πρὸς κύριον πλάνησιν, τοῦ διασπεῖραι ψυχὰς
7 πεινώσας, καὶ τὰς ψυχὰς τὰς διψώσας κενὰς ποιήσει. [7] ἡ γὰρ βουλὴ τῶν
πονηρῶν ἄνομα βουλεύσεται, καταφθεῖραι ταπεινοὺς ἐν λόγοις ἀδίκοις καὶ
8 διασκεδάσαι λόγους ταπεινῶν ἐν κρίσει. [8] οἱ δὲ εὐσεβεῖς συνετὰ ἐβουλεύσαντο,
9 καὶ αὕτη ἡ βουλὴ μενεῖ. [9] γυναῖκες πλούσιαι, ἀνάστητε καὶ ἀκούσατε τῆς
10 φωνῆς μου· θυγατέρες ἐν ἐλπίδι, εἰσακούσατε λόγους μου. [10] ἡμέρας ἐνιαυ-
τοῦ μνείαν ποιήσασθε ἐν ὀδύνῃ μετ' ἐλπίδος· ἀνήλωται ὁ τρυγητός, πέπαυ-
11 ται, οὐκέτι μὴ ἔλθῃ. [11] ἔκστητε, λυπήθητε αἱ πεποιθυῖαι, ἐκδύσασθε, γυμναὶ
12 γένεσθε, περιζώσασθε τὰς ὀσφύας [12] καὶ ἐπὶ τῶν μαστῶν κόπτεσθε, ἀπὸ
13 ἀγροῦ ἐπιθυμήματος καὶ ἀμπέλου γεννήματος. [13] ἡ γῆ τοῦ λαοῦ μου, ἄκανθα
καὶ χόρτος ἀναβήσεται, καὶ ἐκ πάσης οἰκίας εὐφροσύνη ἀρθήσεται· πόλις
14 πλουσία, [14] οἶκοι ἐγκαταλελειμμένοι πλοῦτον πόλεως ἀφήσουσιν, οἴκους ἐπι-
θυμήματος· καὶ ἔσονται αἱ κῶμαι σπήλαια ἕως τοῦ αἰῶνος, εὐφροσύνη ὄνων
15 ἀγρίων, βοσκήματα ποιμένων, [15] ἕως ἂν ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πνεῦμα ἀφ' ὑψηλοῦ.
16 καὶ ἔσται ἔρημος ὁ Χέρμελ, καὶ ὁ Χέρμελ εἰς δρυμὸν λογισθήσεται. [16] καὶ

---

3. *χειρα αυτων (?) 4. ον τροπον εαν βοηση λεων ... και επι τα 5. om σαβαωθ ... om υπερασπιει sec. 6. βουλευσαμενοι ... om υιοι ισραηλ 7. απαρνηθησονται ... om τα χειροποιητα sec. ... διωκοντος pro μαχαιρας 9. περιλημφθ. XXXII. 2. τους λογους τουτους 3. δωσουσιν ακουειν 4. των ασθενων πρ. του ακουειν ... *om ταχυ 5. ουκετι ου μη bis 6. η καρδια αυτων ... του διαφθειραι ... ποιησαι 7. βουλευεται ... λογισμους ταπεινων 9. ακουσατε τους λογ. μου 10. μετα ελπιδος ... **πεπαυται ο σπορος ... και ουκετι 11. περιζ. σακκους τας 12. μασθων ... περι αγρου ... γενηματος 14. εγκαταλελιμμενοι ... πλουτ. πολ. και οικους επιθυμητους αφησουσιν ... om αι 15. επελθη

ἀναπαύσεται ἐν τῇ ἐρήμῳ κρίμα, καὶ δικαιοσύνη ἐν τῷ Καρμήλῳ κατοική-
σει· 17 καὶ ἔσται τὰ ἔργα τῆς δικαιοσύνης εἰρήνη, καὶ κρατήσει ἡ δικαιο- 17
σύνη ἀνάπαυσιν, καὶ πεποιϑότες ἕως τοῦ αἰῶνος· 18 καὶ κατοικήσει ὁ λαὸς 18
αὐτοῦ ἐν πόλει εἰρήνης καὶ ἐνοικήσει πεποιϑώς, καὶ ἀναπαύσονται μετὰ πλού-
του. 19 ἡ δὲ χάλαζα ἐὰν καταβῇ, οὐκ ἐφ᾽ ὑμᾶς ἥξει. καὶ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦν- 19
τες ἐν τοῖς δρυμοῖς πεποιϑότες ὡς οἱ ἐν τῇ πεδινῇ. 20 μακάριοι οἱ σπείροντες 20
ἐπὶ πᾶν ὕδωρ, οὗ βοῦς καὶ ὄνος πατεῖ.

XXXIII.

Οὐαὶ τοῖς ταλαιπωροῦσιν ὑμᾶς, ὑμᾶς δὲ οὐδεὶς ποιεῖ ταλαιπώρους, καὶ
ὁ ἀϑετῶν ὑμᾶς οὐκ ἀϑετεῖ· ἁλώσονται οἱ ἀϑετοῦντες καὶ παραδοϑήσονται,
καὶ ὡς σὴς ἐφ᾽ ἱματίου οὕτως ἡττηϑήσονται. 2 κύριε ἐλέησον ἡμᾶς, ἐπὶ σοὶ 2
γὰρ πεποίϑαμεν· ἐγενήϑη τὸ σπέρμα τῶν ἀπειϑούντων εἰς ἀπώλειαν, ἡ δὲ
σωτηρία ἡμῶν ἐν καιρῷ ϑλίψεως. 3 διὰ φωνὴν τοῦ φόβου ἐξέστησαν λαοὶ 3
ἀπὸ τοῦ φόβου σου καὶ διεσπάρησαν τὰ ἔϑνη. 4 νῦν δὲ συναχϑήσεται τὰ 4
σκῦλα ὑμῶν μικροῦ καὶ μεγάλου· ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ ἀκρίδας, οὕ-
τως ἐμπαίξουσιν ὑμῖν. 5 ἅγιος ὁ ϑεὸς ὁ κατοικῶν ἐν ὑψηλῷ, ἐνεπλήσϑη Σιὼν 5
κρίσεως καὶ δικαιοσύνης· 6 ἐν νόμῳ παραδοϑήσονται, ἐν ϑησαυροῖς ἡ σωτη- 6
ρία ἡμῶν, ἐκεῖ σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ εὐσέβεια πρὸς τὸν κύριον· οὗτοί εἰσι
ϑησαυροὶ δικαιοσύνης. 7 ἰδοὺ δὴ ἐν τῷ φόβῳ ὑμῶν οὗτοι φοβηϑήσονται· οὓς 7
ἐφοβεῖσϑε, βοήσονται ἀφ᾽ ὑμῶν· ἄγγελοι ἀποσταλήσονται πικρῶς κλαίοντες,
παρακαλοῦντες εἰρήνην. 8 ἐρημωϑήσονται γὰρ αἱ τούτων ὁδοί· πέπαυται ὁ 8
φόβος τῶν ἐϑνῶν, καὶ ἡ πρὸς τούτους διαϑήκη αἴρεται, καὶ οὐ μὴ λογίση-
σϑε αὐτοὺς ἀνϑρώπους. 9 ἐπένϑησεν ἡ γῆ, ᾐσχύνϑη ὁ Λίβανος, ἕλη ἐγένετο ὁ 9
Σάρων· φανερὰ ἔσται ἡ Γαλιλαία καὶ ὁ Χερμέλ. 10 νῦν ἀναστήσομαι, λέγει 10
κύριος, νῦν δοξασϑήσομαι, νῦν ὑψωϑήσομαι· 11 νῦν ὄψεσϑε, νῦν αἰσϑηϑήσεσϑε· 11
ματαία ἔσται ἡ ἰσχὺς τοῦ πνεύματος ὑμῶν, πῦρ κατέδεται ὑμᾶς, 12 καὶ ἔσον- 12
ται ἔϑνη κατακεκαυμένα ὡς ἄκανϑα ἐν ἀγρῷ ἐῤῥιμμένη καὶ κατακεκαυμένη.
13 ἀκούσονται οἱ πόῤῥωϑεν ἃ ἐποίησα, γνώσονται οἱ ἐγγίζοντες τὴν ἰσχύν μου. 13
14 ἀπέστησαν οἱ ἐν Σιὼν ἄνομοι, λήψεται τρόμος τοὺς ἀσεβεῖς· τίς ἀναγγε- 14
λεῖ ὑμῖν ὅτι πῦρ καίεται; τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν τὸν τόπον τὸν αἰώνιον; 15 πο- 15
ρευόμενος ἐν δικαιοσύνῃ, λαλῶν εὐϑεῖαν ὁδόν, μισῶν ἀνομίαν καὶ ἀδικίαν,
καὶ τὰς χεῖρας ἀποσειόμενος ἀπὸ δώρων, βαρύνων τὰ ὦτα ἵνα μὴ ἀκούσῃ
κρίσιν αἵματος, καμμύων τοὺς ὀφϑαλμοὺς ἵνα μὴ ἴδῃ ἀδικίαν, 16 οὗτος οἰ- 16
κήσει ἐν ὑψηλῷ σπηλαίῳ πέτρας ἰσχυρᾶς· ἄρτος αὐτῷ δοϑήσεται, καὶ τὸ
ὕδωρ αὐτοῦ πιστόν. 17 βασιλέα μετὰ δόξης ὄψεσϑε, οἱ ὀφϑαλμοὶ ὑμῶν ὄψον- 17
ται γῆν πόῤῥωϑεν, 18 ἡ ψυχὴ ὑμῶν μελετήσει φόβον· ποῦ εἰσὶν οἱ γραμμα- 18
τικοί; ποῦ εἰσὶν οἱ συμβουλεύοντες; ποῦ ἔστιν ὁ ἀριϑμῶν τοὺς τρεφομένους
19 μικρὸν καὶ μέγαν λαόν; ᾧ οὐ συνεβουλεύσατο οὐδὲ ᾔδει βαϑύφωνον, ὥστε 19
μὴ ἀκοῦσαι λαὸς πεφαυλισμένος, καὶ οὐκ ἔστι τῷ ἀκούοντι σύνεσις. 20 ἰδοὺ 20
Σιὼν ἡ πόλις, τὸ σωτήριον ἡμῶν, οἱ ὀφϑαλμοί σου ὄψονται Ἱερουσαλήμ, πό-
λις πλουσία, σκηναὶ αἳ οὐ μὴ σεισϑῶσιν, οὐδὲ μὴ κινηϑῶσιν οἱ πάσσαλοι
τῆς σκηνῆς αὐτῆς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, οὐδὲ τὰ σχοινία αὐτῆς οὐ μὴ διαῤῥα-

---

17. δικαιωσυνης ... πεποιϑ. εσονται εως XXXIII. 1. ο αϑετων υμιν ... επι ιματιου 3. δια φων. τ. φοβ. σου 4. απο μικρου ... εμπεξονται 5. εν υψηλοις 7. αυτοι pro ουτοι ... φοβηϑησονται pro βοησονται ... αγγελ. γαρ αποστ. αξιουντες ειρηνην· πικρ. 8. πεπαυται γαρ 9. και ο καρμηλος 11. αισχυνϑησεσϑε pro αισϑηϑ. ... υμας κατεδεται 14. λημψεται 16. πετρας οχυρας 17. και οι οφϑαλμοι 18. φοβον κυριου ... τους συστρεφομενους 19. συνεβουλευσαν 20. *σαλευϑωσιν pro σεισϑ. (?) ... σνδ ου μη

21 γῶσιν, [21] ὅτι τὸ ὄνομα κυρίου μέγα ὑμῖν. τόπος ὑμῖν ἔσται, ποταμοὶ καὶ διώ-
ρυχες πλατεῖς καὶ εὐρύχωροι· οὐ πορεύσῃ ταύτην τὴν ὁδόν, οὐδὲ πορεύσεται
22 πλοῖον ἐλαῦνον. [22] ὁ γὰρ θεός μου μέγας ἐστίν· οὐ παρελεύσεταί με κύριος
κριτὴς ἡμῶν, κύριος ἄρχων ἡμῶν, κύριος βασιλεὺς ἡμῶν, κύριος οὗτος ἡμᾶς
23 σώσει. [23] ἐρράγησαν τὰ σχοινία σου, ὅτι οὐκ ἐνίσχυσαν· ὁ ἱστός σου ἔκλινεν,
οὐ χαλάσει τὰ ἱστία, οὐκ ἀρεῖ σημεῖον, ἕως οὗ παραδοθῇ εἰς προνομήν. τοί-
24 νυν πολλοὶ χωλοὶ προνομὴν ποιήσουσι, [24] καὶ οὐ μὴ εἴπωσι Κοπιῶ, ὁ λαὸς
ἐνοικῶν ἐν αὐτοῖς· ἀφεθῇ γὰρ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία.

XXXIV.

Προςαγάγετε ἔθνη, καὶ ἀκούσατε ἄρχοντες· ἀκουσάτω ἡ γῆ καὶ οἱ ἐν
2 αὐτῇ, ἡ οἰκουμένη καὶ ὁ λαὸς ὁ ἐν αὐτῇ. [2] διότι θυμὸς κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ
ἔθνη καὶ ὀργὴ ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, τοῦ ἀπολέσαι αὐτοὺς καὶ παραδοῦναι
3 αὐτοὺς εἰς σφαγήν. [3] οἱ δὲ τραυματίαι αὐτῶν ῥιφήσονται καὶ οἱ νεκροί, καὶ
ἀναβήσεται αὐτῶν ἡ ὀσμή, καὶ βραχήσεται τὰ ὄρη ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν.
4 [4] καὶ τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, καὶ ἑλιγήσεται ὁ οὐρανὸς * Apoc.
ὡς βιβλίον, καὶ πάντα τὰ ἄστρα πεσεῖται ὡς φύλλα ἐξ ἀμπέλου, καὶ ὡς 6, 13 sq.
5 πίπτει φύλλα ἀπὸ συκῆς. [5] ἐμεθύσθη ἡ μάχαιρά μου ἐν τῷ οὐρανῷ· ἰδοὺ ἐπὶ
τὴν Ἰδουμαίαν καταβήσεται καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν τῆς ἀπωλείας μετὰ κρίσεως.
6 [6] ἡ μάχαιρα τοῦ κυρίου ἐνεπλήσθη αἵματος, ἐπαχύνθη ἀπὸ στέατος, ἀπὸ αἵ-
ματος τράγων καὶ ἀμνῶν καὶ ἀπὸ στέατος τράγων καὶ κριῶν. ὅτι θυσία τῷ
7 κυρίῳ ἐν Βοσόρ, καὶ σφαγὴ μεγάλη ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ, [7] καὶ συμπεσοῦνται οἱ
ἁδροὶ μετ' αὐτῶν καὶ οἱ κριοὶ καὶ οἱ ταῦροι, καὶ μεθυσθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ
8 τοῦ αἵματος, καὶ ἀπὸ τοῦ στέατος αὐτῶν ἐμπλησθήσεται. [8] ἡμέρα γὰρ κρί-
9 σεως κυρίου, καὶ ἐνιαυτὸς ἀνταποδόσεως κρίσεως Σιών. [9] καὶ στραφήσονται
αἱ φάραγγες αὐτῆς εἰς πίσσαν, καὶ ἡ γῆ αὐτῆς εἰς θεῖον· καὶ ἔσται ἡ γῆ
10 αὐτῆς ὡς πίσσα καιομένη [10] νυκτὸς καὶ ἡμέρας, καὶ οὐ σβεσθήσεται εἰς τὸν * Apoc.
αἰῶνα χρόνον, καὶ ἀναβήσεται ὁ καπνὸς αὐτῆς ἄνω, εἰς γενεὰς αὐτῆς ἐρη- 14, 11.
11 μωθήσεται, καὶ εἰς χρόνον πολύν [11] ὄρνεα καὶ ἐχῖνοι καὶ ἴβεις καὶ κόρακες
κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ· καὶ ἐπιβληθήσεται ἐπ' αὐτὴν σπαρτίον γεωμετρίας
12 ἐρήμου, καὶ ὀνοκένταυροι οἰκήσουσιν ἐν αὐτῇ. [12] οἱ ἄρχοντες αὐτῆς οὐκ ἔσον-
13 ται· οἱ γὰρ βασιλεῖς καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς ἔσονται εἰς ἀπώλειαν. [13] καὶ
ἀναφυήσει εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν ἀκάνθινα ξύλα καὶ εἰς τὰ ὀχυρώματα αὐ-
14 τῆς, καὶ ἔσται ἐπαύλεις σειρήνων καὶ αὐλὴ στρουθῶν· [14] καὶ συναντήσουσι
δαιμόνια ὀνοκενταύροις καὶ βοήσονται ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον, ἐκεῖ ἀναπαύ-
15 σονται ὀνοκένταυροι εὑρόντες αὐτοῖς ἀνάπαυσιν· [15] ἐκεῖ ἐνόσσευσεν ἐχῖνος, καὶ
ἔσωσεν ἡ γῆ τὰ παιδία αὐτῆς μετὰ ἀσφαλείας· ἐκεῖ συνήντησαν ἔλαφοι
16 καὶ εἶδον τὰ πρόςωπα ἀλλήλων· [16] ἀριθμῷ παρῆλθον, καὶ μία αὐτῶν οὐκ
ἀπώλετο, ἑτέρα τὴν ἑτέραν οὐκ ἐζήτησαν, ὅτι ὁ κύριος αὐτοῖς ἐνετείλατο,
17 καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ συνήγαγεν αὐτά. [17] καὶ αὐτὸς ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς κλήρους,
καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ διεμέρισε βόσκεσθαι· εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον κληρονομήσετε,
γενεὰς γενεῶν ἀναπαύσονται ἐπ' αὐτῆς.

---

21. μεγα εστιν· τοπος ... διωρυγες 22. **κυριος πατηρ κυριος κριτης ημων 23. ενισχυσεν ... ποιησωσιν 24. ειπη ... ο ενοικων XXXIV. 1. η γη και οι ενοικουντες εν αυτη· η οικ. 4. om και τακ. π. αι δ. τ. ουρ. 6. η μαχαιρα κυριου ... αρνων pro απο αιμ. τραγ. κ. αμνων ... θυσια κυριω εν τη βοσορ 8. ανταποδωσεως 9. αυτης αι φαραγγες ... αυτης η γη καιομ. ως πισσα 10. om αυτης sec. ... om και εις χρ. πολ. 11. και κατοικησονται εν αυτη ορν. κ. εχ. κ. ιβ. κ. κορακες· 12. post βασιλεις add αυτης και οι αρχοντες αυτης 13. αναφυσει ... ακανθα pro ακανθ. ξυλα 14. ευρον γαρ αυτοις 15. ελαφοι συνηντησαν κ. ιδον 16. εξεζητησαν, οτι κυριος ενετ. αυτοις ... συνηγ. αυτας 17. κληρονομησατε, εις γενεας

XXXV.

Εὐφράνθητι ἔρημος διψῶσα, ἀγαλλιάσθω ἔρημος καὶ ἀνθείτω ὡς κρί-
νον, [2] καὶ ἐξανθήσει καὶ ἀγαλλιάσεται τὰ ἔρημα τοῦ Ἰορδάνου· ἡ δόξα τοῦ 2
Λιβάνου ἐδόθη αὐτῇ καὶ ἡ τιμὴ τοῦ Καρμήλου, καὶ ὁ λαός μου ὄψεται τὴν
δόξαν κυρίου καὶ τὸ ὕψος τοῦ θεοῦ. [3] ἰσχύσατε χεῖρες ἀνειμέναι καὶ γόνατα 3
* He.12, παραλελυμένα, [4] παρακαλέσατε οἱ ὀλιγόψυχοι τῇ διανοίᾳ, ἰσχύσατε, μὴ φο- 4
12 sq. βεῖσθε· ἰδοὺ ὁ θεὸς ἡμῶν κρίσιν ἀνταποδίδωσι καὶ ἀνταποδώσει, αὐτὸς ἥξει
* Mt.11,5. καὶ σώσει ἡμᾶς. [5] τότε ἀνοιχθήσονται ὀφθαλμοὶ τυφλῶν, καὶ ὦτα κωφῶν 5
ἀκούσονται. [6] τότε ἁλεῖται ὡς ἔλαφος ὁ χωλός, τρανὴ δὲ ἔσται γλῶσσα μο- 6
γιλάλων, ὅτι ἐῤῥάγη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ καὶ φάραγξ ἐν γῇ διψώσῃ, [7] καὶ 7
ἔσται ἡ ἄνυδρος εἰς ἕλη, καὶ εἰς τὴν διψῶσαν γῆν πηγὴ ὕδατος ἔσται· ἐκεῖ
εὐφροσύνη ὀρνέων, ἐπαύλεις καλάμου καὶ ἕλη. [8] ἔσται ἐκεῖ ὁδὸς καθαρά, 8
καὶ ὁδὸς ἁγία κληθήσεται, καὶ οὐ μὴ παρέλθῃ ἐκεῖ ἀκάθαρτος, οὐδὲ ἔσται
ἐκεῖ ὁδὸς ἀκάθαρτος· οἱ δὲ διεσπαρμένοι πορεύσονται ἐπ' αὐτῆς καὶ οὐ μὴ
πλανηθῶσι. [9] καὶ οὐκ ἔσται ἐκεῖ λέων, οὐδὲ τῶν πονηρῶν θηρίων οὐ μὴ ἀναβῇ 9
εἰς αὐτὴν οὐδὲ μὴ εὑρεθῇ ἐκεῖ, ἀλλὰ πορεύσονται ἐν αὐτῇ λελυτρωμένοι [10] καὶ 10
συνηγμένοι διὰ κύριον, καὶ ἀποστραφήσονται καὶ ἥξουσιν εἰς Σιὼν μετ' εὐ-
φροσύνης, καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν· ἐπὶ γὰρ τῆς κεφα-
* Apoc. λῆς αὐτῶν αἴνεσις καὶ ἀγαλλίαμα, καὶ εὐφροσύνη καταλήψεται αὐτούς, ἀπέδρα
21, 4. ὀδύνη καὶ λύπη καὶ στεναγμός.

XXXVI.

Καὶ ἐγένετο τοῦ τεσσαρεςκαιδεκάτου ἔτους βασιλεύοντος Ἐζεκίου ἀνέβη
Σενναχηρεὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς Ἰουδαίας τὰς ὀχυρὰς καὶ
ἔλαβεν αὐτάς. [2] καὶ ἀπέστειλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Ῥαβσάκην ἐκ Λάχης 2
εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἔστη
ἐν τῷ ὑδραγωγῷ τῆς κολυμβήθρας τῆς ἄνω ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ τοῦ κνα-
φέως. [3] καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἐλιακεὶμ ὁ τοῦ Χελκίου ὁ οἰκονόμος καὶ 3
Σομνὰς ὁ γραμματεὺς καὶ Ἰωὰχ ὁ τοῦ Ἀσὰφ ὁ ὑπομνηματογράφος. [4] καὶ εἶπεν 4
αὐτοῖς Ῥαβσάκης Εἴπατε Ἐζεκίᾳ Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας βασιλεὺς
Ἀσσυρίων Τί πεποιθὼς εἶ; [5] μὴ ἐν βουλῇ καὶ λόγοις χειλέων παράταξις γί- 5
νεται; καὶ νῦν ἐπὶ τίνα πέποιθας ὅτι ἀπειθεῖς μοι; [6] ἰδοὺ πεποιθὼς εἶ ἐπὶ 6
τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην τὴν τεθλασμένην ταύτην, ἐπ' Αἴγυπτον· ὡς ἂν
ἐπιστηρισθῇ ἀνὴρ ἐπ' αὐτήν, εἰςελεύσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ τρήσει
αὐτήν, οὕτως ἐστὶ Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ'
αὐτῷ. [7] εἰ δὲ λέγετε Ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν πεποίθαμεν, [8] νῦν μίχθητε 7 8
τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ δώσω ὑμῖν δισχιλίαν ἵππον, εἰ δυ-
νήσεσθε δοῦναι ἀναβάτας ἐπ' αὐτούς. [9] καὶ πῶς δύνασθε ἀποστρέψαι εἰς 9
πρόσωπον τῶν τοπαρχῶν; οἰχέται εἰσίν, οἱ πεποιθότες ἐπ' Αἰγυπτίοις, εἰς
ἵππον καὶ ἀναβάτην. [10] καὶ νῦν μὴ ἄνευ κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὴν χώραν ταύ- 10
την πολεμῆσαι αὐτήν; κύριος εἶπε πρὸς μέ Ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ

XXXV. 1. ** η διψωσα 2. και η δοξη (?) 4. ανταποδωσει και ανταποδωσει 6. και τρανη εσται 7. και η ανυδρ. εσται ... ** om εσται sec. 8. εκει εσται ... ουδε εκει εσται 9. των θηρ. των πονηρων ... αναβη επ αυτην 10. om και sec. ... επι γαρ κεφαλης ... καταλημψεται XXXVI. 1. συνελαβεν 2. ασσυριων ραψακην εκ λαχεις ... γναφεως 4. ραψακης 5. η εν λογοις ... γεινεται ... επι τινι 6. ος αν επιστηριχθη επ αυτην ... om και τρησ. αυτην ... επ αυτω̄ (sic) 8. μου βασιλει 9. αποστρεψαι το προσωπον τοπαρχου ενος 10. om (exeunte columna) κυριος ειπε usque διαφθ. αυτην

11 διάφθειρον αὐτήν. [11] καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἐλιακεὶμ καὶ Σομνὰς καὶ Ἰωὰχ
Λάλησον πρὸς τοὺς παῖδάς σου Συριστί, ἀκούομεν γὰρ ἡμεῖς, καὶ μὴ λά-
λει πρὸς ἡμᾶς Ἰουδαϊστί· καὶ ἵνα τί λαλεῖς εἰς τὰ ὦτα τῶν ἀνθρώπων
12 ἐπὶ τῷ τείχει; [12] καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ῥαβσάκης Μὴ πρὸς τὸν κύριον
ὑμῶν ἢ πρὸς ὑμᾶς ἀπέσταλκέ με ὁ κύριός μου λαλῆσαι τοὺς λόγους τού-
τους; οὐχὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθημένους ἐπὶ τῷ τείχει ἵνα φά-
13 γωσι κόπρον καὶ πίωσιν οὖρον μεθ᾽ ὑμῶν ἅμα; [13] καὶ ἔστη Ῥαβσάκης
καὶ ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ Ἰουδαϊστὶ καὶ εἶπεν Ἀκούσατε τοὺς λόγους τοῦ
14 βασιλέως τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀσσυρίων [14] Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς Μὴ ἀπα-
15 τάτω ὑμᾶς Ἐζεκίας λόγοις, οὐ δύνηται ῥύσασθαι ὑμᾶς· [15] καὶ μὴ λεγέτω ὑμῖν
Ἐζεκίας ὅτι ῥύσεται ὑμᾶς ὁ θεός, καὶ οὐ μὴ παραδοθῇ ἡ πόλις αὕτη ἐν
16 χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων· [16] μὴ ἀκούετε Ἐζεκίου. τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀσ-
συρίων Εἰ βούλεσθε εὐλογηθῆναι, ἐκπορεύεσθε πρὸς μέ, καὶ φάγεσθε ἕκαστος
τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ τὰς συκᾶς, καὶ πίεσθε ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου ὑμῶν,
17 [17] ἕως ἂν ἔλθω καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν ὡς ἡ γῆ ὑμῶν, γῆ σίτου καὶ οἴνου
18 καὶ ἄρτων καὶ ἀμπελώνων. [18] μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς Ἐζεκίας λέγων Ὁ θεὸς ῥύ-
σεται ὑμᾶς. μὴ ἐῤῥύσαντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐκ
19 χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων; [19] ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς Ἐμὰθ καὶ Ἀρφάθ; καὶ ποῦ
ὁ θεὸς τῆς πόλεως Ἐπφαρουαΐμ; μὴ ἐδύναντο ῥύσασθαι Σαμάρειαν ἐκ χει-
20 ρός μου; [20] τίς τῶν θεῶν πάντων τῶν ἐθνῶν τούτων ὅστις ἐῤῥύσατο τὴν γῆν
αὐτοῦ ἐκ χειρός μου, ὅτι ῥύσεται ὁ θεὸς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐκ χειρός μου;
21 [21] καὶ ἐσιώπησαν, καὶ οὐδεὶς ἀπεκρίθη αὐτῷ λόγον, διὰ τὸ προστάξαι τὸν βα-
22 σιλέα μηδένα ἀποκριθῆναι. [22] καὶ εἰσῆλθεν Ἐλιακεὶμ ὁ τοῦ Χελκίου οἰκονό-
μος καὶ Σομνὰς ὁ γραμματεὺς τῆς δυνάμεως καὶ Ἰωὰχ ὁ τοῦ Ἀσὰφ ὁ ὑπο-
μνηματογράφος πρὸς Ἐζεκίαν ἐσχισμένοι τοὺς χιτῶνας, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ
τοὺς λόγους Ῥαβσάκου.

XXXVII.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν, ἔσχισε τὰ ἱμάτια καὶ
2 περιεβάλετο σάκκον, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον κυρίου. [2] καὶ ἀπέστειλεν Ἐλια-
κεὶμ τὸν οἰκονόμον καὶ Σομνὰν τὸν γραμματέα καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν
3 ἱερέων περιβεβλημένους σάκκους πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμὼς τὸν προφήτην, [3] καὶ
εἶπαν αὐτῷ Τάδε λέγει Ἐζεκίας Ἡμέρα θλίψεως καὶ ὀνειδισμοῦ καὶ ἐλεγμοῦ
καὶ ὀργῆς ἡ σήμερον ἡμέρα, ὅτι ἥκει ἡ ὠδὶν τῇ τικτούσῃ, ἰσχὺν δὲ οὐκ ἔχει
4 τοῦ τεκεῖν. [4] εἰσακούσαι κύριος ὁ θεός σου τοὺς λόγους Ῥαβσάκου, οὓς ἀπέ-
στειλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα καὶ ὀνειδίζειν λόγους οὓς
ἤκουσε κύριος ὁ θεός σου, καὶ δεηθήσῃ πρὸς κύριόν σου περὶ τῶν καταλε-
5 λειμμένων τούτων. [5] καὶ ἦλθον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως Ἐζεκίου πρὸς Ἡσαΐαν,
6 [6] καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἡσαΐας Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν Τάδε λέγει
κύριος Μὴ φοβηθῇς ἀπὸ τῶν λόγων ὧν ἤκουσας, οὓς ὠνείδισάν με οἱ πρέσβεις
7 βασιλέως Ἀσσυρίων. [7] ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβάλλω εἰς αὐτὸν πνεῦμα, καὶ ἀκούσας ἀγ-
γελίαν ἀποστραφήσεται εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ, καὶ πεσεῖται μαχαίρᾳ ἐν τῇ
8 γῇ αὐτοῦ. [8] καὶ ἀπέστρεψε Ῥαβσάκης, καὶ κατέλαβε τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων

---

11. σομνας ο γραμματευς ... συριστει ... των ανδρων των καθημε-
νων επι 12. ραψακης ... τους ανδρας τους 13. ραψακης ... εβοησεν
14. υμας απατατω ... οι ου μη δυνησονται 16. om εκ 18. υμας απατα-
τω ... O θεος υμων 19. ο θεος αιμαρ ... om που sec. ... σεπφαρειμ
20. om οστις ... αυτου εκ της χειρος 22. ο οικονομος ... απηγγειλαν ...
ραψακου XXXVII. 1. και σακκον περιεβ. 2. προς τους πρεσβυτερους
... *αμμως 4. om σου ... ραψακου ους απεστ. αυτον ... om και δεηθ.
πρ. τ. κ. σου ... καταλελιμμενων 5. om εζεκιου 7. εμβαλω 8. ραψακης

πολιορκοῦντα Λοβνάν, καὶ ἤκουσεν ὅτι ἀπῆρεν ἀπὸ Λαχίς. 9 καὶ ἐξῆλθε Θα- 9
ρακὰ βασιλεὺς Αἰθιόπων πολιορκῆσαι αὐτόν· καὶ ἀκούσας ἀπέστρεψε καὶ ἀπέ-
στειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἐζεκίαν λέγων 10 Οὕτως ἐρεῖτε Ἐζεκίᾳ βασιλεῖ τῆς 10
Ἰουδαίας Μή σε ἀπατάτω ὁ θεός σου, ἐφ' ᾧ πέποιθας ἐπ' αὐτῷ λέγων Οὐ
μὴ παραδοθῇ Ἱερουσαλὴμ ἐν χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων. 11 σὺ οὐκ ἤκουσας 11
ἃ ἐποίησαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων, πᾶσαν τὴν γῆν ὡς ἀπώλεσαν, καὶ σὺ ῥυσθήσῃ;
12 μὴ ἐῤῥύσαντο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν οὓς ἀπώλεσαν οἱ πατέρες μου, 12
τήν τε Γωζὰν καὶ Χαῤῥὰν καὶ Ῥαφέθ, αἵ εἰσιν ἐν χώρᾳ Θεεμάθ; 13 ποῦ εἰσὶ 13
βασιλεῖς Ἐμὰθ καὶ ποῦ Ἀρφάθ; καὶ ποῦ πόλεως Ἐπφαρουαΐμ, Ἀναγουγάνα;
14 καὶ ἔλαβεν Ἐζεκίας τὸ βιβλίον παρὰ τῶν ἀγγέλων καὶ ἀνέγνω αὐτό, καὶ 14
ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἤνοιξεν αὐτὸ ἐναντίον κυρίου. 15 καὶ προσηύξατο 15
Ἐζεκίας πρὸς κύριον λέγων 16 Κύριος Σαβαὼθ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὁ καθήμενος ἐπὶ 16
τῶν Χερουβίμ, σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος πάσης βασιλείας τῆς οἰκουμένης, σὺ ἐποίησας
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. 17 κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου, εἰςάκουσον κύριε, ἄνοι- 17
ξον κύριε τοὺς ὀφθαλμούς σου, εἰςβλεψον κύριε καὶ ἴδε τοὺς λόγους Σεννα-
χηρείμ οὓς ἀπέστειλεν ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα. 18 ἐπ' ἀληθείας γὰρ κύριε ἠρή- 18
μωσαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων τὴν οἰκουμένην ὅλην καὶ τὴν χώραν αὐτῶν, 19 καὶ 19
ἀνέβαλον τὰ εἴδωλα αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ, οὐ γὰρ θεοὶ ἦσαν ἀλλὰ ἔργα χειρῶν
ἀνθρώπων ξύλα καὶ λίθοι, καὶ ἀπώσαντο αὐτούς. 20 νῦν δὲ κύριε ὁ θεὸς 20
ἡμῶν σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, ἵνα γνῷ πᾶσα βασιλεία τῆς γῆς ὅτι σὺ
εἶ ὁ θεὸς μόνος. 21 καὶ ἀπεστάλη Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμὼς πρὸς Ἐζεκίαν καὶ εἶ- 21
πεν αὐτῷ Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ Ἤκουσα ἃ προσηύξω πρὸς μὲ
περὶ Σενναχηρεὶμ βασιλέως Ἀσσυρίων. 22 οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε περὶ αὐ- 22
τοῦ ὁ θεός Ἐφαύλισέ σε καὶ ἐμυκτήρισέ σε παρθένος θυγάτηρ Σιών, ἐπὶ
σοὶ κεφαλὴν ἐκίνησε θυγάτηρ Ἱερουσαλήμ. 23 τίνα ὠνείδισας καὶ παρώξυνας; 23
ἢ πρὸς τίνα ὕψωσας τὴν φωνήν σου; καὶ οὐκ ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλ-
μούς σου πρὸς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ; 24 ὅτι δι' ἀγγέλων ὠνείδισας κύριον· 24
σὺ γὰρ εἶπας Τῷ πλήθει τῶν ἁρμάτων ἐγὼ ἀνέβην εἰς ὕψος ὀρέων καὶ εἰς
τὰ ἔσχατα τοῦ Λιβάνου, καὶ ἔκοψα τὸ ὕψος τῆς κέδρου αὐτοῦ καὶ τὸ κάλ-
λος τῆς κυπαρίσσου, καὶ εἰςῆλθον εἰς ὕψος μέρους τοῦ δρυμοῦ, 25 καὶ ἔθηκα 25
γέφυραν, καὶ ἠρήμωσα ὕδατα καὶ πᾶσαν συναγωγὴν ὕδατος. 26 οὐ ταῦτα 26
ἤκουσας πάλαι ἃ ἐγὼ ἐποίησα; ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων συνέταξα, νῦν δὲ ἐπέ-
δειξα ἐξερημῶσαι ἔθνη ἐν ὀχυροῖς καὶ οἰκοῦντας ἐν πόλεσιν ὀχυραῖς· 27 ἀνῆκα 27
τὰς χεῖρας, καὶ ἐξηράνθησαν, καὶ ἐγένοντο ὡς χόρτος ξηρὸς ἐπὶ δωμάτων
καὶ ὡς ἄγρωστις. 28 νῦν δὲ τὴν ἀνάπαυσίν σου καὶ τὴν ἔξοδόν σου καὶ τὴν 28
εἴςοδόν σου ἐγὼ ἐπίσταμαι· 29 ὁ δὲ θυμός σου ὃν ἐθυμώθης καὶ ἡ πικρία 29
σου ἀνέβη πρὸς μέ, καὶ ἐμβαλῶ φιμὸν εἰς τὴν ῥῖνά σου καὶ χαλινὸν εἰς τὰ
χείλη σου, καὶ ἀποστρέψω σε τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθες ἐν αὐτῇ. 30 τοῦτο δέ σοι τὸ 30
σημεῖον· φάγε τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ἃ ἔσπαρκας, τῷ δὲ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ
τὸ κατάλειμμα, τῷ δὲ τρίτῳ σπείραντες ἀμήσατε καὶ φυτεύσατε ἀμπελῶνας

---

8. πολιορκουντα τον βασιλεα λοβνα, κ. ηκ. βασιλευς ασσυριων οτι ... om απηρεν απο λαχις 9. om και ... θαραθα ... απεστρεψεν, και απεστρεψεν αγγελ. 10. εφ ω συ πεποιθως ει επ ... εις χειρας 11. η ουκ ηκουσας ... om και συ ρυσθ. 12. οι πατ. μου απωλεσαν ... ραφεις ... θαιμαδ 13. που εισιν οι β. αμαρ και αρφαθ και πολεως σεπφαρειμ (ed. rom. -ρουαΐμ, etiam 36, 19.) ανα εγγουγαυα 14. om και ανεγνω usq. οικ. κυρ. 16. κυριε ... χερουβειμ, συ θεος μονος ει 17. om κλιν. κ. το ο. σου ... om ανοιξον κ. τ. ο. σου ... λογους ους απεστειλεν σενναχ. ον. 18. om κυριε 19. ενεβαλον ... και απωλεσαν αυτ. 20. συ δε κυριος ο θ. ημων ... χειρος αυτων ... ει θεος 23. εις τον αγιον 26. εξ αρχ. ημερων ... ενοικουντας 27. ως χορτ. χλωρος 30. και τω pro τω δε ... αμησητε

31 καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν. [31]καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ἐν τῇ Ἰου-
32 δαίᾳ, φυήσουσι ῥίζαν κάτω καὶ ποιήσουσι σπέρμα ἄνω. [32]ὅτι ἐξ Ἱερουσαλὴμ
ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι, καὶ οἱ σωζόμενοι ἐξ ὄρους Σιών· ὁ ζῆλος κυρίου
33 Σαβαὼθ ποιήσει ταῦτα. [33]διὰ τοῦτο οὕτως λέγει κύριος ἐπὶ βασιλέα Ἀσσυ-
ρίων Οὐ μὴ εἰςέλθῃ εἰς τὴν πόλιν ταύτην, οὐδὲ μὴ βάλῃ ἐπ' αὐτὴν βέλος,
οὐδὲ μὴ ἐπιβάλῃ ἐπ' αὐτὴν θυρεόν, οὐδὲ μὴ κυκλώσῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακα·
34 [34]ἀλλὰ τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθεν ἐν αὐτῇ ἀποστραφήσεται, καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην
35 οὐ μὴ εἰςέλθῃ. τάδε λέγει κύριος [35]Ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης τοῦ
36 σῶσαι αὐτὴν δι' ἐμὲ καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν παῖδά μου. [36]καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος
κυρίου καὶ ἀνεῖλεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν Ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοηκοντα-
πέντε χιλιάδας· καὶ ἀναστάντες τὸ πρωὶ εὗρον πάντα τὰ σώματα νεκρά.
37 [37]καὶ ἀπῆλθεν ἀποστραφεὶς Σενναχηρεὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ᾤκησεν ἐν
38 Νινευῇ. [38]καὶ ἐν τῷ αὐτὸν προςκυνεῖν ἐν τῷ οἴκῳ Νασαρὰχ τὸν πάτραρχον
αὐτοῦ, Ἀδραμέλεχ καὶ Σαρασὰρ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν μαχαίραις·
αὐτοὶ δὲ διεσώθησαν εἰς Ἀρμενίαν· καὶ ἐβασίλευσεν Ἀσορδὰν ὁ υἱὸς αὐτοῦ
ἀντ' αὐτοῦ.

XXXVIII.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐμαλακίσθη Ἐζεκίας ἕως θανάτου·
καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὸν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμὼς ὁ προφήτης καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν
Τάδε λέγει κύριος Τάξαι περὶ τοῦ οἴκου σου, ἀποθνήσκεις γὰρ σὺ καὶ οὐ
2 ζήσῃ. [2]καὶ ἀπέστρεψεν Ἐζεκίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ
3 προςηύξατο πρὸς κύριον [3]λέγων Μνήσθητι κύριε ὡς ἐπορεύθην ἐνώπιόν σου
μετὰ ἀληθείας ἐν καρδίᾳ ἀληθινῇ, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιόν σου ἐποίησα· καὶ
4 ἔκλαυσεν Ἐζεκίας κλαυθμῷ μεγάλῳ. [4]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἡσαΐαν
5 λέγων [5]Πορεύθητι καὶ εἰπὸν Ἐζεκίᾳ Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Δαυὶδ τοῦ
πατρός σου Ἤκουσα τῆς προσευχῆς σου καὶ εἶδον τὰ δάκρυά σου· ἰδοὺ προς-
6 τίθημι πρὸς τὸν χρόνον σου δεκαπέντε ἔτη, [6]καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυ-
ρίων ῥύσομαί σε καὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως
7 ταύτης. [7]τοῦτο δέ σοι τὸ σημεῖον παρὰ κυρίου ὅτι ποιήσει ὁ θεὸς τὸ ῥῆμα
8 τοῦτο· [8]ἰδοὺ ἐγὼ στρέψω τὴν σκιὰν τῶν ἀναβαθμῶν οὓς κατέβη τοὺς δέκα
ἀναβαθμοὺς τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου ὁ ἥλιος, ἀποστρέψω τὸν ἥλιον τοὺς
δέκα ἀναβαθμούς. καὶ ἀνέβη ὁ ἥλιος τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς οὓς κατέβη ἡ
9 σκιά. [9]ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΕΖΕΚΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΑΣ ΗΝΙΚΑ
10 ΕΜΑΛΑΚΙΣΘΗ ΚΑΙ ΑΝΕΣΤΗ ΕΚ ΤΗΣ ΜΑΛΑΚΙΑΣ ΑΥΤΟΥ. [10]ἐγὼ εἶ-
πα ἐν τῷ ὕψει τῶν ἡμερῶν μου Ἐν πύλαις ᾅδου, καταλείψω τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα.
11 [11]εἶπα Οὐκέτι οὐ μὴ ἴδω τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἐπὶ γῆς ζώντων, οὐκέτι μὴ ἴδω
12 τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ γῆς, οὐκέτι μὴ ἴδω ἄνθρωπον. [12]ἐξέλιπεν ἐκ
τῆς συγγενείας μου, κατέλιπον τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς μου, ἐξῆλθε καὶ ἀπῆλ-
θεν ἀπ' ἐμοῦ ὥσπερ ὁ σκηνὴν καταλύων πήξας· ὡς ἱστὸς τὸ πνεῦμά μου
13 παρ' ἐμοὶ ἐγένετο ἐρίθου ἐγγιζούσης ἐκτεμεῖν. [13]ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ παρε-

---

32. εξελευσονται pro εσονται ... επ ορους σιων 33. βαλη pro επιβαλη ... ουδ ου μη κυκλωσει 34. om και εις τ. π. τ. ου μη εισελθη 36. εκατον και ογδοηκ. ... εξαναστάντες 37. κ. αποστρ. απηλθεν ... om σενναχηρειμ 38. εν οικω ασαραχ ... σαρασα υιοι ... αρμενειαν XXXVIII. 1. οτι αποθνησκεις συ 2. ed. rom. τειχον 5. πορευου κ. ειπ. προς εζεκιαν ... της φωνης της προσευχ. σ. κ. ιδον ... ετη δεκαπεντε 6. ασσυρ. σωσω σε, και υπερ της πολ. ταυτ. υπερασπιω 7. ο θεος ποιησει 8. ιδου στρεφω ... ους κατεβη ηλιος τους (omisso ο ηλιος post πατρος σου) 9. praemittit ωδη 11. επι της γης ... om ζωντων, ουκετι μη ιδω το σωτ. τ. ισρ. ε. γης ... ουκετι ου μη 12. om εξελιπεν ... κατελειπον το λοιπον ... ο καταλυων σκηνην ... το πν. μου παρ εμ. εγ. ως ιστος εριζου

δόθην ἕως πρωὶ ὡς λέοντι, οὕτως συνέτριψε πάντα τὰ ὀστᾶ μου· ἀπὸ γὰρ
τῆς ἡμέρας ἕως νυκτὸς παρεδόθην. [14] ὡς χελιδὼν οὕτω φωνήσω, καὶ ὡς 14
περιστερὰ οὕτω μελετῶ· ἐξέλιπον γάρ μου οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ βλέπειν εἰς τὸ
ὕψος τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὃς ἐξείλατό με καὶ ἀφείλατό μου τὴν
ὀδύνην τῆς ψυχῆς. [16] κύριε, περὶ αὐτῆς γὰρ ἀνηγγέλη σοι, καὶ ἐξήγειράς 16
μου τὴν πνοήν, καὶ παρακληθεὶς ἔζησα. [17] εἵλου γάρ μου τὴν ψυχὴν ἵνα 17
μὴ ἀπόληται, καὶ ἀπέῤῥιψας ὀπίσω μου πάσας τὰς ἁμαρτίας. [18] οὐ γὰρ οἱ 18
ἐν ᾅδου αἰνέσουσί σε, οὐδὲ οἱ ἀποθανόντες εὐλογήσουσί σε, οὐδὲ ἐλπιοῦσιν
οἱ ἐν ᾅδου τὴν ἐλεημοσύνην σου. [19] οἱ ζῶντες εὐλογήσουσί σε ὃν τρόπον 19
κἀγώ· ἀπὸ γὰρ τῆς σήμερον παιδία ποιήσω, ἃ ἀναγγελοῦσι τὴν δικαιοσύ-
νην σου, [20] θεὲ τῆς σωτηρίας μου, καὶ οὐ παύσομαι εὐλογῶν σε μετὰ ψαλ- 20
τηρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου κατέναντι τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ. [21] καὶ 21
εἶπεν Ἡσαΐας πρὸς Ἐζεκίαν Λάβε παλάθην ἐκ σύκων καὶ τρῖψον καὶ κα-
τάπλασαι, καὶ ὑγιὴς ἔσῃ. [22] καὶ εἶπεν Ἐζεκίας Τοῦτο σημεῖον πρὸς Ἐζεκίαν 22
ὅτι ἀναβήσομαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ.

XXXIX.

Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλε Μαρωδὰχ Βαλαδὰν ὁ υἱὸς τοῦ Βαλα-
δὰν ὁ βασιλεὺς τῆς Βαβυλωνίας ἐπιστολὰς καὶ πρέσβεις καὶ δῶρα Ἐζε-
κίᾳ· ἤκουσε γὰρ ὅτι ἐμαλακίσθη ἕως θανάτου. καὶ ἀνέστη, [2] καὶ ἐχάρη ἐπ' 2
αὐτοῖς Ἐζεκίας, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν οἶκον τοῦ νεχωθὰ καὶ τοῦ ἀργυρίου
καὶ τοῦ χρυσίου καὶ τῆς στακτῆς καὶ τῶν θυμιαμάτων καὶ τοῦ μύρου, καὶ
πάντας τοὺς οἴκους τῶν σκευῶν τῆς γάζης, καὶ πάντα ὅσα ἦν ἐν τοῖς θη-
σαυροῖς αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἦν οὐθὲν ὃ οὐκ ἔδειξεν Ἐζεκίας ἐν τῷ οἴκῳ αὐ-
τοῦ καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ. [3] καὶ ἦλθεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης πρὸς 3
τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Τί λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι,
καὶ πόθεν ἥκασι πρὸς σέ; καὶ εἶπεν Ἐζεκίας Ἐκ γῆς πόῤῥωθεν ἥκασι
πρὸς μὲ ἐκ Βαβυλῶνος. [4] καὶ εἶπεν Ἡσαΐας Τί εἴδοσαν ἐν τῷ οἴκῳ σου; 4
καὶ εἶπεν Ἐζεκίας Πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἴδοσαν, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν
τῷ οἴκῳ μου ὃ οὐκ εἴδοσαν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς θησαυροῖς μου. [5] καὶ 5
εἶπεν Ἡσαΐας αὐτῷ Ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου Σαβαώθ [6] Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρ- 6
χονται καὶ λήψονται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ ὅσα συνήγαγον οἱ πα-
τέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, εἰς Βαβυλῶνα ἥξει, καὶ οὐδὲν οὐ μὴ
καταλείπωσιν· εἶπε δὲ ὁ θεὸς [7] ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου ὧν γεννήσεις 7
λήψονται καὶ ποιήσουσι σπάδοντας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλω-
νίων. [8] καὶ εἶπεν Ἐζεκίας Ἡσαΐᾳ Ἀγαθὸς ὁ λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησε, γενέ- 8
σθω δὴ εἰρήνη καὶ δικαιοσύνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου.

XL.

Παρακαλεῖτε παρακαλεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ θεός· [2] ἱερεῖς λαλήσατε 2
εἰς τὴν καρδίαν Ἱερουσαλήμ, παρακαλέσατε αὐτήν, ὅτι ἐπλήσθη ἡ ταπεί-
νωσις αὐτῆς· λέλυται αὐτῆς ἡ ἁμαρτία, ὅτι ἐδέξατο ἐκ χειρὸς κυρίου διπλᾶ

---

13. ουτως τα οστα μου συνετριψεν ... εως της νυκτος 14. ουτως **bis** ... μελετησω ... εξελειπον 17. απεριψας ... αμαρτιας μου 20. κυριε pro θεε 22. τουτο το σημειον ... om πρ. εζεκιαν ... κυριου του θεου ... ed. rom. θεου; XXXIX. 1. μαρωδαχ υιος του αλαδαν 2. εζεκιας χαραν μεγαλην ... κ. του αργ. κ. τ. χρυσ. pon. post μυρου ... εδειξ. αυτοις εζεκ. ... om και εν π. τ. εξ. αυτ. 4. Τι ιδον ... ιδοσαν sec. loco (tert. loco ειδοσαν) 5. αυτω ησαιας 6. ερχονται λεγει κυριος και λημψονται ... και ου μη καταλ. ουδεν 7. εγεννησας λημψονται 8. προς ησαιαν XL. 1. λεγει κυριος·

3 τὰ ἁμαρτήματα αὐτῆς. [3] φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Mt. 3,
4 κυρίου, εὐθείας ποιῆτε τὰς τρίβους τοῦ θεοῦ ἡμῶν. [4] πᾶσα φάραγξ πληρω- Mc. 1, 3
θήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται· καὶ ἔσται πάντα τὰ σκολιὰ Jo. 1, 23. Lc. 3,
5 εἰς εὐθεῖαν, καὶ ἡ τραχεῖα εἰς πεδία, [5] καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα κυρίου, καὶ 4 — 6.
6 ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ, ὅτι κύριος ἐλάλησε. [6] φωνὴ λέγον-
τος Βόησον. καὶ εἶπα Τί βοήσω; πᾶσα σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀν-
7 8 θρώπου ὡς ἄνθος χόρτου· [7] ἐξηράνθη ὁ χόρτος καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσε, [8] τὸ 1 Pe. 1
9 δὲ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα. [9] ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι ὁ 24 sq.
εὐαγγελιζόμενος Σιών, ὕψωσον τῇ ἰσχύϊ τὴν φωνήν σου ὁ εὐαγγελιζόμενος
Ἱερουσαλήμ· ὑψώσατε, μὴ φοβεῖσθε· εἰπὸν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα Ἰδοὺ ὁ θεὸς
10 ὑμῶν, [10] ἰδοὺ κύριος κύριος μετὰ ἰσχύος ἔρχεται, καὶ ὁ βραχίων μετὰ κυ-
11 ρίας· ἰδοὺ ὁ μισθὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔργον ἐναντίον αὐτοῦ. [11] ὡς
ποιμὴν ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, καὶ τῷ βραχίονι αὐτοῦ συνάξει ἄρνας,
12 καὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσας παρακαλέσει. [12] τίς ἐμέτρησε τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ, καὶ
τὸν οὐρανὸν σπιθαμῇ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν δρακί; τίς ἔστησε τὰ ὄρη σταθμῷ
13 καὶ τὰς νάπας ζυγῷ; [13] τίς ἔγνω νοῦν κυρίου, καὶ τίς αὐτοῦ σύμβουλος Ro. 11,
14 ἐγένετο, ὃς συμβιβᾷ αὐτόν; [14] ἢ πρὸς τίνα συνεβουλεύσατο καὶ συνεβίβασεν 34 sq.
15 αὐτόν; ἢ τίς ἔδειξεν αὐτῷ κρίσιν; ἢ ὁδὸν συνέσεως τίς ἔδειξεν αὐτῷ; [15] εἰ 1 Co. 2, 16.
πάντα τὰ ἔθνη ὡς σταγὼν ἀπὸ κάδου καὶ ὡς ῥοπὴ ζυγοῦ ἐλογίσθησαν, ὡς
16 σίελος λογισθήσονται; [16] ὁ δὲ Λίβανος οὐχ ἱκανὸς εἰς καῦσιν, καὶ πάντα τὰ
17 τετράποδα οὐχ ἱκανὰ εἰς ὁλοκάρπωσιν, [17] καὶ πάντα τὰ ἔθνη ὡς οὐδέν εἰσι
18 καὶ εἰς οὐθὲν ἐλογίσθησαν. [18] τίνι ὡμοιώσατε κύριον, καὶ τίνι ὁμοιώματι
19 ὡμοιώσατε αὐτόν; [19] μὴ εἰκόνα ἐποίησε τέκτων, ἢ χρυσοχόος χωνεύσας χρυ-
20 σίον περιεχρύσωσεν αὐτόν; ὁμοίωμα κατεσκεύασεν αὐτόν; [20] ξύλον γὰρ ἄση-
πτον ἐκλέγεται τέκτων, καὶ σοφῶς ζητήσει πῶς στήσει εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ἵνα
21 μὴ σαλεύηται. [21] οὐ γνώσεσθε; οὐχ ἀκούσεσθε; οὐχ ἀνηγγέλη ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν;
22 οὐχ ἔγνωτε τὰ θεμέλια τῆς γῆς; [22] ὁ κατέχων τὸν γῦρον τῆς γῆς, καὶ οἱ
ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ ὡς ἀκρίδες, ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανὸν καὶ
23 διατείνας ὡς σκηνὴν κατοικεῖν, [23] ὁ διδοὺς ἄρχοντας ὡς οὐδὲν ἄρχειν, τὴν
24 δὲ γῆν ὡς οὐδὲν ἐποίησεν. [24] οὐ γὰρ μὴ φυτεύσωσιν οὐδὲ μὴ σπείρωσιν,
οὐδὲ μὴ ῥιζωθῇ εἰς τὴν γῆν ἡ ῥίζα αὐτῶν· ἔπνευσεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐξη-
25 ράνθησαν, καὶ καταιγὶς ὡς φρύγανα λήψεται αὐτούς. [25] νῦν οὖν τίνι με ὡμοιώ-
26 σατε, καὶ ὑψωθήσομαι; εἶπεν ὁ ἅγιος. [26] ἀναβλέψατε εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ὑμῶν καὶ ἴδετε· τίς κατέδειξε ταῦτα πάντα; ὁ ἐκφέρων κατ' ἀριθμὸν
τὸν κόσμον αὐτοῦ, πάντας ἐπ' ὀνόματι καλέσει ἀπὸ πολλῆς δόξης, καὶ ἐν
27 κράτει ἰσχύος αὐτοῦ οὐδέν σε ἔλαθε. [27] μὴ γὰρ εἴπῃς Ἰακώβ, καὶ τί ἐλάλη-
σας Ἰσραήλ Ἀπεκρύβη ἡ ὁδός μου ἀπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ θεός μου τὴν κρίσιν
28 ἀφεῖλε καὶ ἀπέστη; [28] καὶ νῦν οὐκ ἔγνως; εἰ μὴ ἤκουσας; θεὸς αἰώνιος, ὁ
θεὸς ὁ κατασκευάσας τὰ ἄκρα τῆς γῆς, οὐ πεινάσει οὐδὲ κοπιάσει, οὐδὲ ἔστιν
29 ἐξεύρεσις τῆς φρονήσεως αὐτοῦ, [29] διδοὺς τοῖς πεινῶσιν ἰσχὺν καὶ τοῖς μὴ
30 ὀδυνωμένοις λύπην. [30] πεινάσουσι γὰρ νεώτεροι, καὶ κοπιάσουσι νεανίσκοι,
31 καὶ ἐκλεκτοὶ ἀνίσχυες ἔσονται· [31] οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν θεὸν ἀλλάξουσιν
ἰσχύν, πτεροφυήσουσιν ὡς ἀετοί, δραμοῦνται καὶ οὐ κοπιάσουσι, βαδιοῦνται
καὶ οὐ πεινάσουσιν.

---

3. ευθειας ποιειτε 4. om παντα ... η τραχεια εις οδους λειας 10. ιδου κυριος μετα (omisso κυριος altero) ... ο βραχ. αυτου 11. εγγαστρι 13. τις συμβ. αυτ. εγ. ος συμβιβασει α. 14. in fine add η τις προεδωκεν αυτω και ανταποδωθησεται (sic) αυτω 15. *και ως σιελον, **και ωσιελαιον (i. e. ωσει ελαιον?) 18. (non v. 19.) ωμοιωματι, item ed. rom. 20. ζητει ... αυτου εικονα 23. εις ουδεν αρχειν 24. σπειρουσιν ουδε μη φυτευσουσιν ... αναλημψεται 26. εις το υψος ... παντα ταυτα ... κατα αριθμον ... παντα επ ... απο της πολλης ... om αυτου 28. om ὁ prius

XLI.

Ἐγκαινίζεσθε πρὸς μὲ νῆσοι, οἱ γὰρ ἄρχοντες ἀλλάξουσιν ἰσχύν· ἐγγι-
σάτωσαν καὶ λαλησάτωσαν ἅμα, τότε κρίσιν ἀναγγειλάτωσαν. [2] τίς ἐξήγει- 2
ρεν ἀπὸ ἀνατολῶν δικαιοσύνην, ἐκάλεσεν αὐτὴν κατὰ πόδας αὐτοῦ, καὶ
πορεύσεται; δώσει ἐναντίον ἐθνῶν, καὶ βασιλεῖς ἐκστήσει· καὶ δώσει εἰς
γῆν τὰς μαχαίρας αὐτῶν, καὶ ὡς φρύγανα ἐξωσμένα τὰ τόξα αὐτῶν· [3] καὶ 3
διώξεται αὐτούς, διελεύσεται ἐν εἰρήνῃ ἡ ὁδὸς τῶν ποδῶν αὐτοῦ. [4] τίς ἐνήρ- 4
γησε καὶ ἐποίησε ταῦτα; ἐκάλεσεν αὐτὴν ὁ καλῶν αὐτὴν ἀπὸ γενεῶν ἀρ-
χῆς· ἐγὼ θεὸς πρῶτος, καὶ εἰς τὰ ἐπερχόμενα ἐγώ εἰμι. [5] εἴδοσαν ἔθνη καὶ 5
ἐφοβήθησαν, τὰ ἄκρα τῆς γῆς ἤγγισαν καὶ ἦλθον ἅμα, [6] κρίνων ἕκαστος 6
τῷ πλησίον καὶ τῷ ἀδελφῷ βοηθῆσαι, καὶ ἐρεῖ [7] *Ἴσχυσεν ἀνὴρ τέκτων, καὶ 7
χαλκεὺς τύπτων σφύρῃ, ἅμα ἐλαύνων· ποτὲ μὲν ἐρεῖ Σύμβλημα καλόν ἐστιν,
ἰσχύρωσαν αὐτὰ ἐν ἥλοις, θήσουσιν αὐτὰ καὶ οὐ κινηθήσονται. [8] σὺ δὲ Ἰσραήλ, 8
* Jac. 2, 23. παῖς μου Ἰακώβ, καὶ ὃν ἐξελεξάμην σπέρμα Ἀβραὰμ ὃν ἠγάπησα, [9] οὗ 9
ἀντελαβόμην ἀπ᾽ ἄκρων τῆς γῆς, καὶ ἐκ τῶν σκοπιῶν αὐτῆς ἐκάλεσά σε
καὶ εἶπά σοι Παῖς μου εἶ, ἐξελεξάμην σε καὶ οὐκ ἐγκατέλιπόν σε· [10] μὴ 10
φοβοῦ, μετὰ σοῦ γάρ εἰμι, μὴ πλανῶ· ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ θεός σου ὁ ἐνισχύσας
σε, καὶ ἐβοήθησά σοι καὶ ἠσφαλισάμην σε τῇ δεξιᾷ τῇ δικαίᾳ μου. [11] ἰδοὺ αἰ- 11
σχυνθήσονται καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοί σοι, ἔσονται γὰρ ὡς
οὐκ ὄντες, καὶ ἀπολοῦνται πάντες οἱ ἀντίδικοί σου. [12] ζητήσεις αὐτούς, καὶ 12
οὐ μὴ εὕρῃς τοὺς ἀνθρώπους οἳ παροινήσουσιν εἰς σέ· ἔσονται γὰρ ὡς οὐκ
ὄντες, καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἀντιπολεμοῦντές σε. [13] ὅτι ἐγὼ ὁ θεός σου ὁ κρα- 13
τῶν τῆς δεξιᾶς σου, ὁ λέγων σοι Μὴ φοβοῦ [14] Ἰακώβ, ὀλιγοστὸς Ἰσραήλ· 14
ἐγὼ ἐβοήθησά σοι, λέγει ὁ θεός σου, ὁ λυτρούμενός σε Ἰσραήλ. [15] ἰδοὺ ἐποίησά 15
σε ὡς τροχοὺς ἁμάξης ἀλοῶντας καινοὺς πριστηροειδεῖς, καὶ ἀλοήσεις ὄρη καὶ
λεπτυνεῖς βουνούς, καὶ ὡς χνοῦν θήσεις [16] καὶ λικμήσεις· καὶ ἄνεμος λήψε- 16
ται αὐτούς, καὶ καταιγὶς διασπερεῖ αὐτούς. σὺ δὲ εὐφρανθήσῃ ἐν τοῖς ἁγίοις
Ἰσραήλ, [17] καὶ ἀγαλλιάσονται οἱ πτωχοὶ καὶ οἱ ἐνδεεῖς. ζητήσουσι γὰρ ὕδωρ 17
καὶ οὐκ ἔσται, ἡ γλῶσσα αὐτῶν ἀπὸ τῆς δίψης ἐξηράνθη· ἐγὼ κύριος ὁ
θεός, ἐγὼ ἐπακούσομαι ὁ θεὸς Ἰσραὴλ καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς, [18] ἀλλὰ 18
ἀνοίξω ἐπὶ τῶν ὀρέων ποταμοὺς καὶ ἐν μέσῳ πεδίων πηγάς, ποιήσω τὴν
ἔρημον εἰς ἕλη ὑδάτων καὶ τὴν διψῶσαν γῆν ἐν ὑδραγωγοῖς, [19] θήσω εἰς 19
τὴν ἄνυδρον γῆν κέδρον καὶ πύξον, μυρσίνην καὶ κυπάρισσον καὶ λεύκην,
[20] ἵνα ἴδωσι καὶ γνῶσι, καὶ ἐννοηθῶσι καὶ ἐπιστῶνται ἅμα ὅτι χεὶρ κυρίου 20
ἐποίησε ταῦτα, καὶ ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ κατέδειξεν. [21] ἐγγίζει ἡ κρίσις ὑμῶν, 21
λέγει κύριος ὁ θεός· ἤγγισαν αἱ βουλαὶ ὑμῶν, λέγει ὁ βασιλεὺς Ἰακώβ. [22] ἐγγι- 22
σάτωσαν καὶ ἀναγγειλάτωσαν ὑμῖν ἃ συμβήσεται, ἢ τὰ πρότερον τίνα ἦν
εἴπατε, καὶ ἐπιστήσομεν τὸν νοῦν, καὶ γνωσόμεθα τί τὰ ἔσχατα καὶ τὰ
ἐπερχόμενα· εἴπατε ἡμῖν, [23] ἀναγγείλατε ἡμῖν τὰ ἐπερχόμενα ἐπ᾽ ἐσχάτου, 23
καὶ γνωσόμεθα ὅτι θεοί ἐστε. εὖ ποιήσατε καὶ κακώσατε, καὶ θαυμασόμεθα,
καὶ ὀψόμεθα ἅμα [24] ὅτι πόθεν ἐστὲ ὑμεῖς καὶ πόθεν ἡ ἐργασία ὑμῶν· ἐκ 24
γῆς βδέλυγμα ἐξελέξαντο ὑμᾶς. [25] ἐγὼ δὲ ἤγειρα τὸν ἀπὸ βορρᾶ καὶ τὸν ἀφ᾽ 25
ἡλίου ἀνατολῶν, κληθήσονται τῷ ὀνόματί μου· ἐρχέσθωσαν ἄρχοντες, καὶ ὡς
πηλὸς κεραμέως, καὶ ὡς κεραμεὺς καταπατῶν τὸν πηλόν, οὕτω καταπατη-

---

XLI. 1. κρισεις 2. om και ante πορευσεται 3. και διελευσεται 5. ηλθοσαν 7. *om αμα ... τοτε μεν 8. om και 9. εγκατελειπον 13. om σου prius 14. om σου 15. πριστοειδεις ... ως χουν 16. λημψεται 18. εμμεσω ... om υδατων 19. και μυρσινην 20. ταυτα παντα 22. τα προτερα 23. om ημιν ... ed. rom. επεχομενα ... om και οψομ. αμα 25. om δε ... απ ηλιου ... κλησονται

26 ϑήσεσϑε. [26] τίς γὰρ ἀναγγελεῖ τὰ ἐξ ἀρχῆς, ἵνα γνῶμεν καὶ τὰ ἔμπροσϑεν,
καὶ ἐροῦμεν ὅτι ἀληϑῆ ἐστίν; οὐκ ἔστιν ὁ προλέγων, οὐδὲ ὁ ἀκούων ὑμῶν
27 τοὺς λόγους. [27] ἀρχὴν Σιὼν δώσω, καὶ Ἱερουσαλὴμ παρακαλέσω εἰς ὁδόν.
28 [28] ἀπὸ γὰρ τῶν ἐϑνῶν ἰδοὺ οὐδείς, καὶ ἀπὸ τῶν εἰδώλων αὐτῶν οὐκ ἦν ὁ
ἀναγγέλλων· καὶ ἐὰν ἐρωτήσω αὐτοὺς πόϑεν ἐστέ, οὐ μὴ ἀποκριϑῶσί μοι.
29 [29] εἰσὶ γὰρ οἱ ποιοῦντες ὑμᾶς, καὶ μάτην οἱ πλανῶντες ὑμᾶς.

XLII.

Ἰακὼβ ὁ παῖς μου, ἀντιλήψομαι αὐτοῦ· Ἰσραὴλ ὁ ἐκλεκτός μου, προσε- Mt. 12,
δέξατο αὐτὸν ἡ ψυχή μου· ἔδωκα τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, κρίσιν τοῖς 18—21.
2 ἔϑνεσιν ἐξοίσει· [2] οὐ κεκράξεται οὐδὲ ἀνήσει, οὐδὲ ἀκουσϑήσεται ἔξω ἡ φωνὴ
3 αὐτοῦ. [3] κάλαμον τεϑλασμένον οὐ συντρίψει, καὶ λίνον καπνιζόμενον οὐ σβέ-
4 σει, ἀλλὰ εἰς ἀλήϑειαν ἐξοίσει κρίσιν· [4] ἀναλάμψει καὶ οὐ ϑραυσϑήσεται, ἕως
5 ἂν ϑῇ ἐπὶ τῆς γῆς κρίσιν· καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔϑνη ἐλπιοῦσιν. [5] οὕτω
λέγει κύριος ὁ ϑεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ πήξας αὐτόν, ὁ στερεώσας
τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ διδοὺς πνοὴν τῷ λαῷ τῷ ἐπ' αὐτῆς καὶ πνεῦμα
6 τοῖς πατοῦσιν αὐτήν. [6] ἐγὼ κύριος ὁ ϑεὸς ἐκάλεσά σε ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ κρα-
τήσω τῆς χειρός σου καὶ ἐνισχύσω σε, καὶ ἔδωκά σε εἰς διαϑήκην γένους,
7 εἰς φῶς ἐϑνῶν, [7] ἀνοῖξαι ὀφϑαλμοὺς τυφλῶν, ἐξαγαγεῖν ἐκ δεσμῶν δεδεμέ-
8 νους καὶ ἐξ οἴκου φυλακῆς καὶ καϑημένους ἐν σκότει. [8] ἐγὼ κύριος ὁ ϑεός,
τοῦτό μού ἐστι τὸ ὄνομα, τὴν δόξαν μου ἑτέρῳ οὐ δώσω, οὐδὲ τὰς ἀρετάς
9 μου τοῖς γλυπτοῖς. [9] τὰ ἐπ' ἀρχῆς ἰδοὺ ἥκασι, καὶ καινὰ ἃ ἐγὼ ἀναγγέλλω,
10 καὶ πρὸ τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐδηλώϑη ὑμῖν. [10] ὑμνήσατε τῷ κυρίῳ ὕμνον καινόν·
ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, δοξάζετε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς, οἱ καταβαί-
νοντες εἰς τὴν ϑάλασσαν καὶ πλέοντες αὐτήν, αἱ νῆσοι καὶ οἱ κατοικοῦντες
11 αὐτάς. [11] εὐφράνϑητι ἔρημος καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ἐπαύλεις καὶ οἱ κατοι-
κοῦντες Κηδάρ. εὐφρανϑήσονται οἱ κατοικοῦντες πέτραν, ἀπ' ἄκρου τῶν
12 ὀρέων βοήσουσι, [12] δώσουσι τῷ ϑεῷ δόξαν, τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ ἐν ταῖς νήσοις
13 ἀναγγελοῦσι. [13] κύριος ὁ ϑεὸς τῶν δυνάμεων ἐξελεύσεται καὶ συντρίψει πό-
λεμον, ἐπεγερεῖ ζῆλον καὶ βοήσεται ἐπὶ τοὺς ἐχϑροὺς αὐτοῦ μετὰ ἰσχύος.
14 [14] ἐσιώπησα, μὴ καὶ ἀεὶ σιωπήσομαι καὶ ἀνέξομαι; ὡς ἡ τίκτουσα ἐκαρτέ-
15 ρησα, ἐκστήσω καὶ ξηρανῶ ἅμα, [15] ἐρημώσω ὄρη καὶ βουνούς, καὶ πάντα
16 χόρτον αὐτῶν ξηρανῶ, καὶ ϑήσω ποταμοὺς εἰς νήσους, καὶ ἕλη ξηρανῶ. [16] καὶ
ἄξω τυφλοὺς ἐν ὁδῷ ᾗ οὐκ ἔγνωσαν, καὶ τρίβους ἃς οὐκ ᾔδεισαν πατῆσαι
ποιήσω αὐτούς· ποιήσω αὐτοῖς τὸ σκότος εἰς φῶς, καὶ τὰ σκολιὰ εἰς εὐ-
17 ϑεῖαν. ταῦτα τὰ ῥήματα ποιήσω καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς· [17] αὐτοὶ δὲ
ἀπεστράφησαν εἰς τὰ ὀπίσω. αἰσχύνϑητε αἰσχύνην οἱ πεποιϑότες ἐπὶ τοῖς
18 γλυπτοῖς, οἱ λέγοντες τοῖς χωνευτοῖς Ὑμεῖς ἐστὲ ϑεοὶ ἡμῶν. [18] οἱ κωφοὶ
19 ἀκούσατε, καὶ οἱ τυφλοὶ ἀναβλέψατε ἰδεῖν. [19] καὶ τίς τυφλὸς ἀλλ' ἢ οἱ παῖ-
δές μου, καὶ κωφοὶ ἀλλ' ἢ οἱ κυριεύοντες αὐτῶν; καὶ ἐτυφλώϑησαν οἱ δοῦ-
20 λοι τοῦ ϑεοῦ. [20] εἴδετε πλεονάκις, καὶ οὐκ ἐφυλάξασϑε· ἠνοιγμένα τὰ ὦτα,
21 καὶ οὐκ ἠκούσατε. [21] κύριος ὁ ϑεὸς ἐβουλεύσατο ἵνα δικαιωϑῇ καὶ μεγαλύνῃ
22 αἴνεσιν. [22] καὶ εἶδον, καὶ ἐγένετο ὁ λαὸς πεπρονομευμένος καὶ διηρπασμένος·
ἡ γὰρ παγὶς ἐν τοῖς ταμείοις πανταχοῦ, καὶ ἐν οἴκοις ἅμα, ὅπου ἔκρυψαν
αὐτούς, ἐγένοντο εἰς προνομήν· καὶ οὐκ ἦν ἐξαιρούμενος ἅρπαγμα, καὶ οὐκ

---

26. ουδ ακουων τ. λογ. υμων 27. παρακαλ. εν οδω 28. ουϑεις ... ιδωλων XLII. 1. αντιλημψομαι 2. ου κραξεται 3. συντεϑλασμενον 5. ουτως ... pro πηξας αυτον habuit *την γην και τα εν αυτη (vdtr) ... δους 7. om και sec. 9. και κενα εγω αναγγελω ... ανατειλαι 10. επ αχρου 11. απ αχρων ... om βοησουσιν 14. εχαρτερησα ως η τικτουσα 15. om ερημωσω usque ξηρανω 16. ους pro ας ... ρημ. α ποιησω 20. ιδετε 22. ιδον ... ταμιειοις ... ο εξερουμενος

ἣν ὁ λέγων Ἀπόδος. [23] τίς ἐν ὑμῖν ὃς ἐνωτιεῖται ταῦτα; εἰςακούσατε εἰς τὰ 23
ἐπερχόμενα. [24] τίς ἔδωκεν εἰς διαρπαγὴν Ἰακὼβ καὶ Ἰσραὴλ τοῖς προνομεύου- 24
σιν αὐτόν; οὐχὶ ὁ θεὸς ᾧ ἡμάρτοσαν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠβούλοντο ἐν ταῖς ὁδοῖς
αὐτοῦ πορεύεσθαι οὐδὲ ἀκούειν τοῦ νόμου αὐτοῦ; [25] καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐ- 25
τοὺς ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ, καὶ κατίσχυσεν αὐτοὺς πόλεμος, καὶ οἱ συμφλέγοντες
αὐτοὺς κύκλῳ, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕκαστος αὐτῶν οὐδὲ ἔθεντο ἐπὶ ψυχήν.

XLIII.

Καὶ νῦν οὕτως λέγει κύριος ὁ θεός, ὁ ποιήσας σε Ἰακώβ, καὶ ὁ πλά-
σας σε Ἰσραήλ Μὴ φοβοῦ, ὅτι ἐλυτρωσάμην σε· ἐκάλεσά σε τὸ ὄνομά σου,
ἐμὸς εἶ σύ. [2] καὶ ἐὰν διαβαίνῃς δι' ὕδατος, μετὰ σοῦ εἰμι, καὶ ποταμοὶ οὐ 2
συγκλύσουσί σε· καὶ ἐὰν διέλθῃς διὰ πυρός, οὐ μὴ κατακαυθῇς, φλὸξ οὐ
κατακαύσει σε. [3] ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ ὁ σώζων σε· 3
ἐποίησα ἄλλαγμά σου Αἴγυπτον καὶ Αἰθιοπίαν, καὶ Σοήνην ὑπὲρ σοῦ. [4] ἀφ' 4
οὗ ἔντιμος ἐγένου ἐναντίον ἐμοῦ, ἐδοξάσθης καὶ ἐγώ σε ἠγάπησα, καὶ δώσω
ἀνθρώπους ὑπὲρ σοῦ καὶ ἄρχοντας ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς σου. [5] μὴ φοβοῦ, ὅτι 5
μετὰ σοῦ εἰμι· ἀπὸ ἀνατολῶν ἄξω τὸ σπέρμα σου, καὶ ἀπὸ δυσμῶν συνάξω
σε. [6] ἐρῶ τῷ βοῤῥᾷ Ἄγε, καὶ τῷ λιβὶ Μὴ κώλυε· ἄγε τοὺς υἱούς μου ἀπὸ 6
τῆς πόῤῥωθεν, καὶ τὰς θυγατέρας μου ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς, [7] πάντας ὅσοι 7
ἐπικέκληνται τῷ ὀνόματί μου. ἐν γὰρ τῇ δόξῃ μου κατεσκεύασα αὐτὸν καὶ
ἔπλασα αὐτὸν καὶ ἐποίησα αὐτόν, [8] καὶ ἐξήγαγον λαὸν τυφλόν, καὶ ὀφθαλ- 8
μοί εἰσιν ὡςαύτως τυφλοί, καὶ κωφοὶ τὰ ὦτα ἔχοντες. [9] πάντα τὰ ἔθνη 9
συνήχθησαν ἅμα, καὶ συναχθήσονται ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν· τίς ἀναγγελεῖ ταῦτα;
ἢ τὰ ἐξ ἀρχῆς τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν; ἀγαγέτωσαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν καὶ
δικαιωθήτωσαν, καὶ ἀκουσάτωσαν, καὶ εἰπάτωσαν ἀληθῆ. [10] γένεσθέ μοι 10
μάρτυρες, καὶ ἐγὼ μάρτυς, λέγει κύριος ὁ θεός, καὶ ὁ παῖς μου ὃν ἐξελε-
ξάμην, ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε καὶ συνῆτε ὅτι ἐγώ εἰμι· ἔμπροσθέν μου
οὐκ ἐγένετο ἄλλος θεός, καὶ μετ' ἐμὲ οὐκ ἔσται. [11] ἐγὼ ὁ θεός, καὶ οὐκ 11
ἔστι πάρεξ ἐμοῦ σώζων. [12] ἐγὼ ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα, ὠνείδισα καὶ οὐκ 12
ἦν ἐν ὑμῖν ἀλλότριος· ὑμεῖς ἐμοὶ μάρτυρες, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς [13] ἔτι 13
ἀπ' ἀρχῆς, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν μου ὁ ἐξαιρούμενος· ποιήσω,
καὶ τίς ἀποστρέψει αὐτό; [14] οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ λυτρούμενος ὑμᾶς, 14
ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ Ἕνεκεν ὑμῶν ἀποστελῶ εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἐπεγερῶ
φεύγοντας πάντας, καὶ Χαλδαῖοι ἐν πλοίοις δεθήσονται. [15] ἐγὼ κύριος ὁ 15
θεὸς ὁ ἅγιος ὑμῶν ὁ καταδείξας Ἰσραὴλ βασιλέα ὑμῶν. [16] οὕτως λέγει κύ- 16
ριος ὁ διδοὺς ἐν θαλάσσῃ ὁδὸν καὶ ἐν ὕδατι ἰσχυρῷ τρίβον, [17] ὁ ἐξαγαγὼν 17
ἅρματα καὶ ἵππον καὶ ὄχλον ἰσχυρόν· ἀλλ' ἐκοιμήθησαν καὶ οὐκ ἀναστή-
σονται, ἐσβέσθησαν ὡς λίνον ἐσβεσμένον. [18] μὴ μνημονεύετε τὰ πρῶτα, καὶ 18
*Apoc. τὰ ἀρχαῖα μὴ συλλογίζεσθε· [19] ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ καινὰ ἃ νῦν ἀνατελεῖ, καὶ 19
21, 5. γνώσεσθε αὐτά. καὶ ποιήσω ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν καὶ ἐν τῇ ἀνύδρῳ ποτα-
μούς· [20] εὐλογήσουσί με τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, σειρῆνες καὶ θυγατέρες στρου- 20
θῶν, ὅτι ἔδωκα ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ καὶ ποταμοὺς ἐν τῇ ἀνύδρῳ, ποτίσαι
*1 Pe. τὸ γένος μου τὸ ἐκλεκτόν, [21] λαόν μου ὃν περιεποιησάμην τὰς ἀρετάς μου 21
2, 9. διηγεῖσθαι. [22] οὐ νῦν ἐκάλεσά σε Ἰακώβ, οὐδὲ κοπιᾶσαι σε ἐποίησα Ἰσραήλ· 22

---

23. εισακουσεται 24. ed. rom. οις pro τις ... εβουλοντο 25. επ αυτους πολεμος XLIII. 1. ιακωβ ο πλασας 3. σου αλλαγμα 4. εναντιον μου ... καγω ... ανθρ. πολλους υπερ 6. απο γης 7. om αυτον sec. 8. κωφοι ωτα 9. κ. ειπατ. αληθ. κ. ακουσατ. 10. καγω ... ο παις ον ... και πιστευσηται μοι 12. om εγω prius ... μαρτυρες, καγω μαρτυς λεγει κυριος ο θεος 13. μου εξαιρουμενος 14. ο αγιος ισραηλ ... παντας φευγοντας ... εν κλοιοις 16. οδον εν θαλ. 17. ο εξαγων ... αλλα 18. om μη 19. om εγω 20. ευλογησει ... ποτιω 22. ου κοπιασαι

23 [23]οὐκ ἤνεγκάς μοι πρόβατά σου τῆς ὁλοκαρπώσεώς σου, οὐδὲ ἐν ταῖς θυ-
σίαις σου ἐδόξασάς με, οὐκ ἐδούλωσά σε ἐν θυσίαις, οὐδὲ ἔγκοπον ἐποίησά
24 σε ἐν λιβάνῳ, [24]οὐδὲ ἐκτήσω μοι ἀργυρίου θυσίασμα, οὐδὲ τὸ στέαρ τῶν
θυσιῶν σου ἐπεθύμησα, ἀλλὰ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου προέστης μου καὶ ἐν
25 ταῖς ἀδικίαις σου. [25]ἐγώ εἰμι ἐγώ εἰμι ὁ ἐξαλείφων τὰς ἀνομίας σου ἕνεκεν
26 ἐμοῦ, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου καὶ οὐ μὴ μνησθήσομαι. [26]σὺ δὲ μνήσθητι καὶ
27 κριθῶμεν· λέγε σὺ τὰς ἀνομίας σου πρῶτος, ἵνα δικαιωθῇς. [27]οἱ πατέρες
28 ὑμῶν πρῶτοι καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν ἠνόμησαν εἰς ἐμέ, [28]καὶ ἐμίαναν οἱ ἄρ-
χοντες τὰ ἅγιά μου· καὶ ἔδωκα ἀπολέσαι Ἰακὼβ, καὶ Ἰσραὴλ εἰς ὀνειδισμόν.

XLIV.

1 Νῦν δὲ ἄκουσον Ἰακὼβ ὁ παῖς μου, καὶ Ἰσραὴλ ὃν ἐξελεξάμην. [2]οὕτω
λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας σε, καὶ ὁ πλάσας σε ἐκ κοιλίας, ἔτι βοηθη-
θήσῃ, Μὴ φοβοῦ παῖς μου Ἰακὼβ, καὶ ἠγαπημένος Ἰσραὴλ ὃν ἐξελεξάμην.
3 [3]ὅτι ἐγὼ δώσω ὕδωρ ἐν δίψει τοῖς πορευομένοις ἐν ἀνύδρῳ, ἐπιθήσω τὸ
πνεῦμά μου ἐπὶ τὸ σπέρμα σου, καὶ τὰς εὐλογίας μου ἐπὶ τὰ τέκνα σου,
4 [4]καὶ ἀνατελοῦσιν ὡς ἀνὰ μέσον ὕδατος χόρτος, καὶ ὡς ἰτέα ἐπὶ παραῤῥέον
5 ὕδωρ. [5]οὗτος ἐρεῖ Τοῦ θεοῦ εἰμί, καὶ οὗτος βοήσεται ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰακώβ,
καὶ ἕτερος ἐπιγράψει χειρὶ αὐτοῦ Τοῦ θεοῦ εἰμί, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰσραὴλ
6 βοήσεται. [6]οὕτως λέγει ὁ θεὸς ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ ῥυσάμενος αὐτόν, θεὸς
7 Σαβαώθ Ἐγὼ πρῶτος καὶ ἐγὼ μετὰ ταῦτα, πλὴν ἐμοῦ οὐκ ἔστι θεός. [7]τίς *Apoc 22, 13.
ὥσπερ ἐγώ, στήτω καὶ καλεσάτω καὶ ἀναγγειλάτω, καὶ ἑτοιμασάτω μοι ἀφ'
οὗ ἐποίησα ἄνθρωπον εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὰ ἐπερχόμενα πρὸ τοῦ ἐλθεῖν ἀναγ-
8 γειλάτωσαν ὑμῖν. [8]μὴ παρακαλύπτεσθε μηδὲ πλανᾶσθε· οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἠνω-
τίσασθε, καὶ ἀπήγγειλα ὑμῖν; μάρτυρες ὑμεῖς ἐστὲ εἰ ἔστι θεὸς πλὴν ἐμοῦ.
9 καὶ οὐκ ἤκουσαν τότε [9]οἱ πλάσσοντες καὶ οἱ γλύφοντες, πάντες μάταιοι,
ποιοῦντες τὰ καταθύμια αὐτῶν ἃ οὐκ ὠφελήσει αὐτούς· ἀλλὰ αἰσχυνθήσονται
10 11 [10]οἱ πλάσσοντες θεὸν καὶ γλύφοντες πάντες ἀνωφελῆ, [11]καὶ πάντες ὅθεν
ἐγένοντο ἐξηράνθησαν· καὶ κωφοὶ ἀπὸ ἀνθρώπων συναχθήτωσαν πάντες καὶ
12 στησάτωσαν ἅμα, καὶ ἐντραπήτωσαν καὶ αἰσχυνθήτωσαν ἅμα. [12]ὅτι ὤξυνε
τέκτων σίδηρον, σκεπάρνῳ εἰργάσατο αὐτὸ καὶ ἐν τερέτρῳ ἔστησεν αὐτό, καὶ
εἰργάσατο αὐτὸ ἐν τῷ βραχίονι τῆς ἰσχύος αὐτοῦ· καὶ πεινάσει καὶ ἀσθενή-
13 σει καὶ οὐ μὴ πίῃ ὕδωρ. [13]ἐκλεξάμενος τέκτων ξύλον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέτρῳ,
καὶ ἐν κόλλῃ ἐῤῥύθμισεν αὐτό, καὶ ἐποίησεν αὐτὸ ὡς μορφὴν ἀνδρὸς καὶ ὡς
14 ὡραιότητα ἀνθρώπου, στῆσαι αὐτὸ ἐν οἴκῳ. [14]ἔκοψε ξύλον ἐκ τοῦ δρυμοῦ
15 ὃ ἐφύτευσε κύριος, πίτυν, καὶ ὑετὸς ἐμήκυνεν, [15]ἵνα ᾖ ἀνθρώποις εἰς καῦ-
σιν· καὶ λαβὼν ἀπ' αὐτοῦ ἐθερμάνθη, καὶ καύσαντες ἔπεψαν ἄρτους ἐπ'
16 αὐτῶν· τὸ δὲ λοιπὸν εἰργάσαντο θεούς, καὶ προσκυνοῦσιν αὐτοῖς. [16]οὗ τὸ

---

23. ουκ εμοι (sine ηνεγκας) προβ. της ... ουδε εδουλευσας εν ταις θυσ. σου 24. θυμιαμα, ουδε στεαρ ... αμ. σου και εν τ. αδ. σ. προεστην σου 25. om ενεκ. εμ. και τας αμ. σου ... in fine add τας αδικιας σου 27. πατ. ημων ... αρχοντ. αυτων 28. ed. rom. απωλεσαι ... ιερουσαλημ pro ισραηλ XLIV. 1. ακουσ. παις μου ιακωβ 2. ουτως ... και ο ηγαπημενος 4. ωςει χορτ. ανα μεσον υδατος ... ειτεα ... παραρεον 5. ερει pro βοησεται ... επιγραφει ... om χειρι αυτου ... om και ultimum ... om βοησεται 6. του ισραηλ ο ρυσαμενος 7. στητω καλεσατω ... om και αναγγειλ. 8. om μηδε πλανασθε ... και ουκ ησαν τοτε 9. και γλυφοντες ... οι ποιουντες 10. παντες οι πλασσ. θ. κ. γλ. ανωφ. 11. post ανθρωπων plene disting. ... και στησονται αμα, εντραπητωσαν 12. ετρησεν αυτο, ειργασατο 13. ερυθμισεν αυτο, εποιησεν 14. ο εκοψεν ... om πιτην 15. αρτ. επ αυτου ... ειργασατο εις θεους κ. προσκ. αυτους

ἥμισυ αὐτοῦ κατέκαυσεν ἐν πυρί, καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμίσους αὐτοῦ ἔπεψεν ἐν τοῖς
ἄνθραξιν ἄρτους, καὶ ἐπ' αὐτοῦ κρέας ὀπτήσας ἔφαγε καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ
θερμανθεὶς εἶπεν Ἡδύ μοι ὅτι ἐθερμάνθην καὶ εἶδον πῦρ· [17]τὸ δὲ λοιπὸν 17
ἐποίησεν εἰς θεὸν γλυπτόν, καὶ προςκυνεῖ καὶ προσεύχεται λέγων Ἐξελοῦ με,
ὅτι θεός μου εἶ σύ. [18]οὐκ ἔγνωσαν φρονῆσαι, ὅτι ἀπημαυρώθησαν τοῦ βλέπειν 18
τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν καὶ τοῦ νοῆσαι τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. [19]καὶ οὐκ ἐλογίσατο 19
τῇ ψυχῇ αὐτοῦ οὐδὲ ἔγνω τῇ φρονήσει ὅτι τὸ ἥμισυ αὐτοῦ κατέκαυσεν ἐν
πυρί, καὶ ἔπεψεν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων αὐτοῦ ἄρτους, καὶ ὀπτήσας κρέα ἔφαγε,
καὶ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ εἰς βδέλυγμα ἐποίησε καὶ προςκυνοῦσιν αὐτῷ. [20]γνῶθι 20
ὅτι σποδὸς ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πλανῶνται, καὶ οὐδεὶς δύναται ἐξελέσθαι
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· ἴδετε, οὐκ ἐρεῖτε ὅτι ψεῦδος ἐν τῇ δεξιᾷ μου. [21]μνήσθητι 21
ταῦτα Ἰακὼβ καὶ Ἰσραήλ, ὅτι παῖς μου εἶ σύ· ἔπλασά σε παῖδά μου, καὶ
σὺ Ἰσραὴλ μὴ ἐπιλανθάνου μου. [22]ἰδοὺ γὰρ ἀπήλειψα ὡς νεφέλην τὰς ἀνο- 22
μίας σου, καὶ ὡς γνόφον τὴν ἁμαρτίαν σου· ἐπιστράφηθι πρός μέ, καὶ λυ-
τρώσομαί σε. [23]εὐφράνθητε οὐρανοί, ὅτι ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν Ἰσραήλ· σαλ- 23
πίσατε τὰ θεμέλια τῆς γῆς, βοήσατε ὄρη εὐφροσύνην, οἱ βουνοὶ καὶ πάντα
τὰ ξύλα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐλυτρώσατο ὁ θεὸς τὸν Ἰακώβ, καὶ Ἰσραὴλ δο-
ξασθήσεται. [24]οὕτω λέγει κύριος ὁ λυτρούμενός σε καὶ πλάσσων σε ἐκ κοιλίας 24
Ἐγὼ κύριος ὁ συντελῶν πάντα, ἐξέτεινα τὸν οὐρανὸν μόνος, καὶ ἐστερέωσα
τὴν γῆν. [25]τίς ἕτερος διασκεδάσει σημεῖα ἐγγαστριμύθων καὶ μαντείας ἀπὸ 25
καρδίας, ἀποστρέφων φρονίμους εἰς τὰ ὀπίσω καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν μω-
ραίνων, [26]καὶ ἱστῶν ῥῆμα παιδὸς αὐτοῦ, καὶ τὴν βουλὴν τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ 26
ἀληθεύων; ὁ λέγων τῇ Ἱερουσαλὴμ Κατοικηθήσῃ, καὶ ταῖς πόλεσι τῆς Ἰδου-
μαίας Οἰκοδομηθήσεσθε, καὶ τὰ ἔρημα αὐτῆς ἀνατελεῖ· [27]ὁ λέγων τῇ ἀβύσσῳ 27
Ἐρημωθήσῃ, καὶ τοὺς ποταμούς σου ξηρανῶ· [28]ὁ λέγων Κύρῳ φρονεῖν, καὶ 28
πάντα τὰ θελήματά μου ποιήσει· ὁ λέγων Ἱερουσαλὴμ Οἰκοδομηθήσῃ, καὶ
τὸν οἶκον τὸν ἅγιόν μου θεμελιώσω.

XLV.

Οὕτω λέγει κύριος ὁ θεὸς τῷ χριστῷ μου Κύρῳ, οὗ ἐκράτησα τῆς δε-
ξιᾶς ἐπακοῦσαι ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἔθνη, καὶ ἰσχὺν βασιλέων διαῤῥήξω, ἀνοίξω
ἔμπροσθεν αὐτοῦ θύρας, καὶ πόλεις οὐ συγκλεισθήσονται, [2]Ἐγὼ ἔμπροσθέν 2
σου πορεύσομαι καὶ ὄρη ὁμαλιῶ, θύρας χαλκᾶς συντρίψω καὶ μοχλοὺς σιδη-
ροῦς συγκλάσω, [3]καὶ δώσω σοι θησαυροὺς σκοτεινοὺς ἀποκρύφους, ἀοράτους 3
ἀνοίξω σοι, ἵνα γνῷς ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου ὁ καλῶν τὸ ὄνομά σου ὁ
θεὸς Ἰσραήλ. [4]ἕνεκεν τοῦ παιδός μου Ἰακὼβ καὶ Ἰσραὴλ τοῦ ἐκλεκτοῦ μου 4
ἐγὼ καλέσω σε τῷ ὀνόματί σου καὶ προσδέξομαί σε· σὺ δὲ οὐκ ἔγνως με.
[5]ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ θεός· ἐνίσχυσά σε, καὶ 5
οὐκ ᾔδεις με, [6]ἵνα γνῶσιν οἱ ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου καὶ οἱ ἀπὸ δυσμῶν ὅτι 6
οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν ἐμοῦ. ἐγὼ κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι, [7]ἐγὼ ὁ 7

---

16. και καυσαντες επεψαν αρτους επ αυτων pro και επι του ημισους usque αρτους ... ιδον 17. εποιησεν θεον ... προσκυνει αυτω ... Εξελουμαι οτι 19. ουκ ελογισ. τη καρδια αυτου· ουδε αν ελογισατο εν τη ψυχη αυτου· ουδε εγνω ... χρεας 20. γνωτε 22. ως γνοφ. τας αμαρτιας σου· επιστραφητι 23. σαλπισατε θεμελια ... ηλεησεν pro ελυτρωσατο 24. ουτως ... ο λυτρωμενος ... ταυτα pro παντα 25. διεσκεδασεν ... μωρευων 26. ρηματα παιδων ... om τη ... της ιουδαιας XLV. 1. ουτως ... εκρατησας 2. εμπροσθ. αυτου 3. *om αορατους ... ινα γνωση ... ο θεος ο καλ. το ον. σου θ. ισρ. 4. ενεκεν ιακωβ του π. μου ... τω ονοματι μου ... ed. rom. εγνως με, 5. om ενισχυσα σε ... ηδεισαν 6. απο ανατολων ... om θεος prius ... και οτι εγω κυρ.

κατασκευάσας φῶς καὶ ποιήσας σκότος, ὁ ποιῶν εἰρήνην καὶ κτίζων κακά·
8 ἐγὼ κύριος ὁ ϑεὸς ὁ ποιῶν πάντα ταῦτα. [8] εὐφρανϑήτω ὁ οὐρανὸς ἄνωϑεν,
καὶ αἱ νεφέλαι ῥανάτωσαν δικαιοσύνην· ἀνατειλάτω ἡ γῆ καὶ βλαστησάτω
9 ἔλεος, καὶ δικαιοσύνην ἀνατειλάτω ἅμα· ἐγώ εἰμι κύριος ὁ κτίσας σε. [9] ποῖον
βέλτιον κατεσκεύασα ὡς πηλὸν κεραμέως; μὴ ὁ ἀροτριῶν ἀροτριάσει τὴν γῆν
ὅλην τὴν ἡμέραν; μὴ ἐρεῖ ὁ πηλὸς τῷ κεραμεῖ Τί ποιεῖς, ὅτι οὐκ ἐργάζῃ *Ro. 9,
10 οὐδὲ ἔχεις χεῖρας; [10] μὴ ἀποκριϑήσεται τὸ πλάσμα πρὸς τὸν πλάσαντα αὐτό; 20.
11 ὁ λέγων τῷ πατρί Τί γεννήσεις; καὶ τῇ μητρί Τί ὠδίνεις; [11] ὅτι οὕτω λέγει
κύριος ὁ ϑεὸς ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ ὁ ποιήσας τὰ ἐπερχόμενα Ἐρωτήσατέ με περὶ
12 τῶν υἱῶν μου, καὶ περὶ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν μου ἐντείλασϑέ μοι. [12] ἐγὼ
ἐποίησα γῆν καὶ ἄνϑρωπον ἐπ' αὐτῆς, ἐγὼ τῇ χειρί μου ἐστερέωσα τὸν οὐ-
13 ρανόν, ἐγὼ πᾶσι τοῖς ἄστροις ἐνετειλάμην. [13] ἐγὼ ἤγειρα αὐτὸν μετὰ δικαιο-
σύνης βασιλέα, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ εὐϑεῖαι· οὗτος οἰκοδομήσει τὴν πό-
λιν μου, καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου ἐπιστρέψει, οὐ μετὰ λύτρων
14 οὐδὲ μετὰ δώρων, εἶπε κύριος Σαβαώϑ. [14] οὕτω λέγει κύριος Σαβαὼϑ Ἐκο-
πίασεν Αἴγυπτος, καὶ ἐμπορία Αἰϑιόπων, καὶ οἱ Σαβαεὶμ ἄνδρες ὑψηλοὶ ἐπὶ
σὲ διαβήσονται, καὶ σοὶ ἔσονται δοῦλοι καὶ ὀπίσω σου ἀκολουϑήσουσι δε-
δεμένοι χειροπέδαις, καὶ διαβήσονται πρὸς σὲ καὶ προσκυνήσουσί σοι, καὶ ἐν *Apoc.
15 σοὶ προσεύξονται· ὅτι ἐν σοὶ ὁ ϑεός ἐστι, καὶ οὐκ ἔστι ϑεὸς πλὴν σοῦ. [15] σὺ 3, 9.
16 γὰρ εἶ ϑεός, καὶ οὐκ ᾔδειμεν, ὁ ϑεὸς τοῦ Ἰσραὴλ σωτήρ. [16] αἰσχυνϑήσονται
καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πορεύσονται ἐν αἰσχύνῃ.
17 ἐγκαινίζεσϑε πρὸς μὲ νῆσοι. [17] Ἰσραὴλ σῴζεται ὑπὸ κυρίου σωτηρίαν αἰώ-
18 νιον· οὐκ αἰσχυνϑήσονται οὐδὲ μὴ ἐντραπῶσιν ἕως τοῦ αἰῶνος ἔτι. [18] οὕτως
λέγει κύριος ὁ ποιήσας τὸν οὐρανόν, οὗτος ὁ ϑεὸς ὁ καταδείξας τὴν γῆν καὶ
ποιήσας αὐτήν, αὐτὸς διώρισεν αὐτήν, οὐκ εἰς κενὸν ἐποίησεν αὐτήν, ἀλλὰ
19 κατοικεῖσϑαι ἔπλασεν αὐτήν, Ἐγώ εἰμι κύριος, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι. [19] οὐκ ἐν
κρυφῇ λελάληκα οὐδὲ ἐν τόπῳ γῆς σκοτεινῷ· οὐκ εἶπα τῷ σπέρματι Ἰακὼβ
Μάταιον ζητήσατε· ἐγώ εἰμι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ λαλῶν δικαιοσύνην καὶ ἀναγ-
20 γέλλων ἀλήϑειαν. [20] συνάχϑητε καὶ ἥκετε, βουλεύσασϑε ἅμα οἱ σωζόμενοι
ἀπὸ τῶν ἐϑνῶν. οὐκ ἔγνωσαν οἱ αἴροντες τὸ ξύλον γλύμμα αὐτῶν, καὶ οἱ
21 προσευχόμενοι πρὸς ϑεοὺς οἳ οὐ σῴζουσιν. [21] εἰ ἀναγγελοῦσιν, ἐγγισάτωσαν,
ἵνα γνῶσιν ἅμα τίς ἀκουστὰ ἐποίησε ταῦτα ἀπ' ἀρχῆς· τότε ἀνηγγέλη ὑμῖν
Ἐγὼ ὁ ϑεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν ἐμοῦ, δίκαιος καὶ σωτήρ, οὐκ ἔστι
22 πάρεξ ἐμοῦ. [22] ἐπιστράφητε ἐπ' ἐμὲ καὶ σωϑήσεσϑε, οἱ ἀπ' ἐσχάτου τῆς
23 γῆς· ἐγώ εἰμι ὁ ϑεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος. [23] κατ' ἐμαυτοῦ ὀμνύω, εἰ μὴ
ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ στόματός μου δικαιοσύνη, οἱ λόγοι μου οὐκ ἀποστραφή-
24 σονται, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ ὀμεῖται πᾶσα γλῶσσα τὸν ϑεόν, [24] λέγων Ro. 14,
Δικαιοσύνη καὶ δόξα πρὸς αὐτὸν ἥξει, καὶ αἰσχυνϑήσονται πάντες οἱ διορί- 11.
25 ζοντες αὐτούς· [25] ἀπὸ κυρίου δικαιωϑήσονται, καὶ ἐν τῷ ϑεῷ ἐνδοξασϑήσεται
πᾶν τὸ σπέρμα τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

---

7. ταυτα παντα 8. ραινετωσαν ... κ. δικαιοσυνη ανατ. αμα 9. om ολην την ημεραν 10. om μη αποκριϑ. usque αυτο ... ωδινησεις 11. ουτως ... post υιων μου add και περι των ϑυγατερων μου 13. om βασιλεα ... αυτος pro ουτος 14. ουτως ... οι σεβωειμ ... om και διαβησ. πρ. σε ... και ερουσιν Ουκ εστιν ο ϑεος πλ. σου 17. om ετι 18. om επλασεν αυτην ... om κυριος 19. om κυριος ο 20. και προσευχομενοι ως προς ... σωζωσιν 21. αναγγελλουσιν ... ινα γνωμεν ... inde ab -γελη υμιν Εγω usque ομνυω v. 23. rescripta sunt ..** ουκ εστιν αλλος παρεξ εμ. 22. **προς με ... **αλλος πλην εμου δικαιος και σωτηρ ουκ εστιν παρεξ εμου 23. ει μην ... και εξομολογησεται πασα γλ. τω ϑεω 24. ηξουσιν ... αφοριζοντες αυτ. 25. απο κυριου cum antecdd. conjg. ... ενδοξασϑησονται και παν

XLVI.

Ἔπεσε Βήλ, συνετρίβη Ναβώ, ἐγένετο τὰ γλυπτὰ αὐτῶν εἰς θηρία καὶ
τὰ κτήνη· αἴρετε αὐτὰ καταδεδεμένα ὡς φορτίον κοπιῶντι [2] ἐκλελυμένῳ καὶ 2
πεινῶντι, οὐκ ἰσχύοντι ἅμα, οἳ οὐ δυνήσονται σωθῆναι ἀπὸ πολέμου, αὐτοὶ
δὲ αἰχμάλωτοι ἤχθησαν. [3] ἀκούετέ μου οἶκος τοῦ Ἰακὼβ καὶ πᾶν τὸ κατά- 3
λοιπον τοῦ Ἰσραήλ, οἱ αἰρόμενοι ἐκ κοιλίας καὶ παιδευόμενοι ἐκ παιδίου
[4] ἕως γήρως· ἐγώ εἰμι, καὶ ἕως ἂν καταγηράσητε ἐγώ εἰμι, ἐγὼ ἀνέχομαι 4
ὑμῶν, ἐγὼ ἐποίησα καὶ ἐγὼ ἀνήσω, ἐγὼ ἀναλήψομαι καὶ σώσω ὑμᾶς. [5] τίνι 5
με ὡμοιώσατε; ἴδετε, τεχνάσασθε οἱ πλανώμενοι, [6] οἱ συμβαλλόμενοι χρυσίον 6
ἐκ μαρσυππίου καὶ ἀργύριον ἐν ζυγῷ, στήσουσιν ἐν σταθμῷ, καὶ μισθωσά-
μενοι χρυσοχόον ἐποίησαν χειροποίητα καὶ κύψαντες προςκυνοῦσιν αὐτοῖς.
[7] αἴρουσιν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ὤμου καὶ πορεύονται· ἐὰν δὲ θῶσιν αὐτό, ἐπὶ τοῦ 7
τόπου αὐτοῦ μένει, οὐ μὴ κινηθῇ· καὶ ὃς ἐὰν βοήσῃ πρὸς αὐτόν, οὐ μὴ
εἰςακούσῃ, ἀπὸ κακῶν οὐ μὴ σώσῃ αὐτόν. [8] μνήσθητε ταῦτα καὶ στενάξατε, 8
μετανοήσατε οἱ πεπλανημένοι, ἐπιστρέψατε τῇ καρδίᾳ, [9] καὶ μνήσθητε τὰ 9
πρότερα ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ,
[10] ἀναγγέλλων πρότερον τὰ ἔσχατα πρὶν γενέσθαι, καὶ ἅμα συνετελέσθη· καὶ 10
εἶπα, πᾶσα ἡ βουλή μου στήσεται, καὶ πάντα ὅσα βεβούλευμαι ποιήσω·
[11] καλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν πετεινὸν καὶ ἀπὸ γῆς πόρρωθεν περὶ ὧν βεβούλευ- 11
μαι, ἐλάλησα καὶ ἤγαγον, ἔκτισα καὶ ἐποίησα, ἤγαγον αὐτὸν καὶ εὐώδωσα
τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. [12] ἀκούσατέ μου οἱ ἀπολωλεκότες τὴν καρδίαν, οἱ μακρὰν 12
ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης. [13] ἤγγισα τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ τὴν σωτηρίαν τὴν 13
παρ' ἐμοῦ οὐ βραδυνῶ· δέδωκα ἐν Σιὼν σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ εἰς δόξασμα.

XLVII.

Κατάβηθι κάθισον ἐπὶ τὴν γῆν παρθένος θυγάτηρ Βαβυλῶνος, κάθισον
εἰς τὴν γῆν θυγάτηρ Χαλδαίων, ὅτι οὐκέτι προςτεθήσῃ κληθῆναι ἁπαλὴ καὶ
τρυφερά. [2] λάβε μύλον, ἄλεσον ἄλευρον, ἀποκάλυψαι τὸ κατακάλυμμά σου, 2
ἀνακάλυψαι τὰς πολιάς, ἀνάσυρε τὰς κνήμας, διάβηθι ποταμούς, [3] ἀνακαλυ- 3
φθήσεται ἡ αἰσχύνη σου, φανήσονται οἱ ὀνειδισμοί σου· τὸ δίκαιον ἐκ σοῦ
λήψομαι, οὐκέτι μὴ παραδῶ ἀνθρώποις. [4] ὁ ῥυσάμενός σε κύριος Σαβαώθ, 4
ὄνομα αὐτῷ ἅγιος Ἰσραήλ. [5] κάθισον κατανενυγμένη, εἰςελθε εἰς τὸ σκότος 5
θύγατερ Χαλδαίων, οὐκέτι μὴ κληθήσῃ ἰσχὺς βασιλείας. [6] παρωξύνθην ἐπὶ 6
τῷ λαῷ μου, ἐμίανας τὴν κληρονομίαν μου· ἐγὼ ἔδωκα αὐτοὺς εἰς τὴν χεῖρά
σου, σὺ δὲ οὐκ ἔδωκας αὐτοῖς ἔλεος, τοῦ πρεσβυτέρου ἐβάρυνας τὸν ζυγὸν
σφόδρα, [7] καὶ εἶπας Εἰς τὸν αἰῶνα ἔσομαι ἄρχουσα. οὐκ ἐνόησας ταῦτα ἐν 7
τῇ καρδίᾳ σου, οὐδὲ ἐμνήσθης τὰ ἔσχατα. [8] νῦν δὲ ἄκουε ταῦτα, τρυφερά, 8
ἡ καθημένη, ἡ πεποιθυῖα, ἡ λέγουσα ἐν καρδίᾳ αὐτῆς Ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ
* Apoc. ἔστιν ἑτέρα, οὐ καθιῶ χήρα οὐδὲ γνώσομαι ὀρφανίαν. [9] νῦν δὲ ἥξει ἐπὶ σὲ 9
18. 7sq. τὰ δύο ταῦτα ἐξαίφνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, ἀτεκνία καὶ χηρεία ἥξει ἐξαίφνης ἐπὶ

XLVI. 1. συνετρ. δαγων ... και κτηνη εδεται αυτα 2. και πινωντι και εκλελυμενω ... οι ου μη δυνωνται 3. ακουσατε ... απο παιδιου 4. γηρους ... αναλημψομαι 6. προςκυν. αυτο 7. επι των ωμων ... ed. rom. επι τ. τοπ. α. cum αυτο conjg., non item cod. alex. ... και ος αν ... ακουση ... σωσει 10. πριν αυτα γεν. ... μου η βουλη 11. απ ανατολων ... ευοδωσα XLVII. 1. βαβυλωνος, εισελθε εις το σκοτος θυγατηρ 2. αλλεσον αλευρον ... ανασυραι 3. λημψομαι 4. ειπεν ο ρυσαμ. 5. θυγατηρ 6. om αυτους 7. ed. rom. τα εσχατα; 8. ακουσον ταυτα η τρυφ. ... εν τη καρδια 9. νυν δε ηξ. εξεφνης (etiam postea εξεφνης) τα δυο ταυτα εν μια ημερα· χηρια και ατεχνια

10 σὲ ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου, ἐν τῇ ἰσχύϊ τῶν ἐπαοιδῶν σου σφόδρα, [10]τῇ ἐλ-
πίδι τῆς πονηρίας σου. σὺ γὰρ εἶπας Ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα· γνῶθι,
ἡ σύνεσις τούτων ἔσται, καὶ ἡ πορνεία σου σοὶ αἰσχύνη· καὶ εἶπας τῇ καρ-
11 δίᾳ σου Ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα. [11]καὶ ἥξει ἐπὶ σὲ ἀπώλεια καὶ οὐ
μὴ γνῷς, βόθυνος, καὶ ἐμπεσῇ εἰς αὐτόν· καὶ ἥξει ἐπὶ σὲ ταλαιπωρία, καὶ
οὐ μὴ δυνήσῃ καθαρὰ γενέσθαι· καὶ ἥξει ἐπὶ σὲ ἐξαπίνης ἀπώλεια καὶ οὐ
12 μὴ γνώσῃ. [12]στῆθι νῦν ἐν ταῖς ἐπαοιδαῖς σου καὶ ἐν τῇ πολλῇ φαρμακείᾳ
13 σου, ἃ ἐμάνθανες ἐκ νεότητός σου, εἰ δυνήσῃ ὠφεληθῆναι. [13]κεκοπίακας ἐν
ταῖς βουλαῖς σου· στήτωσαν δὴ καὶ σωσάτωσάν σε οἱ ἀστρολόγοι τοῦ οὐρα-
νοῦ, οἱ ὁρῶντες τοὺς ἀστέρας ἀναγγειλάτωσάν σοι τί μέλλει ἐπὶ σὲ ἔρχεσθαι.
14 [14]ἰδοὺ πάντες ὡς φρύγανα ἐπὶ πυρὶ κατακαυθήσονται, καὶ οὐ μὴ ἐξέλωνται
τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἐκ φλογός, ὅτι ἔχεις ἄνθρακας πυρός, κάθισαι ἐπ' αὐτούς,
15 [15]οὗτοι ἔσονταί σοι βοήθεια· ἐκοπίασας ἐν τῇ μεταβολῇ ἐκ νεότητος, ἄνθρω-
πος καθ' ἑαυτὸν ἐπλανήθη, σοὶ δὲ οὐκ ἔσται σωτηρία.

XLVIII.

Ἀκούσατε ταῦτα οἶκος Ἰακώβ, οἱ κεκλημένοι ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰσραὴλ
καὶ ἐξ Ἰούδα ἐξελθόντες, οἱ ὀμνύοντες τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ, μι-
2 μνησκόμενοι οὐ μετὰ ἀληθείας οὐδὲ μετὰ δικαιοσύνης, [2]καὶ ἀντεχόμενοι τῷ
ὀνόματι τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, καὶ ἐπὶ τῷ θεῷ Ἰσραὴλ ἀντιστηριζόμενοι,
3 κύριος Σαβαὼθ ὄνομα αὐτῷ. [3]τὰ πρότερα ἔτι ἀνήγγειλα, καὶ ἐκ τοῦ στό-
ματός μου ἐξῆλθε καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο· ἐξάπινα ἐποίησα, καὶ ἐπῆλθεν.
4 [4]γινώσκω ὅτι σκληρὸς εἶ, καὶ νεῦρον σιδηροῦν ὁ τράχηλός σου, καὶ τὸ μέτωπόν
5 σου χαλκοῦν. [5]καὶ ἀνήγγειλά σοι πάλαι ἃ πρὶν ἐλθεῖν ἐπὶ σέ· ἀκουστόν σοι
ἐποίησα, μή ποτε εἴπῃς ὅτι τὰ εἴδωλά μοι ἐποίησε, καὶ εἴπῃς ὅτι τὰ γλυπτὰ
6 καὶ τὰ χωνευτὰ ἐνετείλατό μοι. [6]ἠκούσατε πάντα, καὶ ὑμεῖς οὐκ ἔγνωτε·
ἀλλὰ ἀκουστά σοι ἐποίησα τὰ καινὰ ἀπὸ τοῦ νῦν ἃ μέλλει γίνεσθαι· καὶ
7 οὐκ εἶπας [7]Νῦν γίνεται καὶ οὐ πάλαι, καὶ οὐ προτέραις ἡμέραις ἤκουσας
8 αὐτά· μὴ εἴπῃς Ναὶ γινώσκω αὐτά. [8]οὔτε ἔγνως οὔτε ἠπίστω, οὔτε ἀπ' ἀρχῆς
ἤνοιξά σου τὰ ὦτα· ἔγνων γὰρ ὅτι ἀθετῶν ἀθετήσεις, καὶ ἄνομος ἔτι ἐκ κοιλίας
9 κληθήσῃ. [9]ἕνεκεν τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος δείξω σοι τὸν θυμόν μου, καὶ τὰ ἔν-
10 δοξά μου ἐπάξω ἐπὶ σέ, ἵνα μὴ ἐξολοθρεύσω σε. [10]ἰδοὺ πέπρακά σε οὐχ
11 ἕνεκεν ἀργυρίου· ἐξειλάμην δέ σε ἐκ καμίνου πτωχείας· [11]ἕνεκεν ἐμοῦ ποιήσω
σοι, ὅτι τὸ ἐμὸν ὄνομα βεβηλοῦται, καὶ τὴν δόξαν μου ἑτέρῳ οὐ δώσω.
12 [12]ἄκουέ μου Ἰακώβ, καὶ Ἰσραὴλ ὃν ἐγὼ καλῶ· ἐγώ εἰμι πρῶτος, καὶ ἐγώ
13 εἰμι εἰς τὸν αἰῶνα, [13]καὶ ἡ χείρ μου ἐθεμελίωσε τὴν γῆν, καὶ ἡ δεξιά μου
14 ἐστερέωσε τὸν οὐρανόν· καλέσω αὐτούς, καὶ στήσονται ἅμα, [14]καὶ συναχθή-
σονται πάντες καὶ ἀκούσονται. τίς αὐτοῖς ἀνήγγειλε ταῦτα; ἀγαπῶν σε ἐποίησα
15 τὸ θέλημά σου ἐπὶ Βαβυλῶνα τοῦ ἆραι σπέρμα Χαλδαίων· [15]ἐγὼ ἐλάλησα,
16 ἐγὼ ἐκάλεσα, ἤγαγον αὐτὸν καὶ εὐόδωσα τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. [16]προσαγάγετε
πρὸς μὲ καὶ ἀκούσατε ταῦτα, οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἐν κρυφῇ λελάληκα· ἡνίκα
ἐγένετο, ἐκεῖ ἤμην, καὶ νῦν κύριος κύριος ἀπέστειλέ με καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ.

---

10. γνωθι οτι ... τουτων και η πορν. σ. εσται σοι 11. εξεφνης απωλεια .. γνως 13. om δη 14. κατακαησονται 15. μεταβολη σου XLVIII. 1. om επι ... και οι εξ ιουδα 2. του ισραηλ ... ed. rom. αντιστηριζομενοι. κυριος 3. ακουστα εγενετο 4. γινωσκω εγω 5. τα παλαι πριν ... μη ειπης ... μοι εποιησαν, και (sed **add μη ειπης οτι) τα γλ. 6. αλλα και ακουστα 7. γεινεται ... οτι ναι 8. τα ωτα σου 9. επαξω επι σοι ... εξολεθρευσω 10. ουκ ενεκεν 14. σε εποιησα ταυτα επι βαβυλ. το θελημα σου 15. ευοδωσα 16. cod. alex. post ταυτα plene dist. ... ελαλησα ουδε εν τοπω γης σκοτινω· ηνικα ... νυν κυριος απεσταλκεν

[17] οὕτω λέγει κύριος ὁ ῥυσάμενός σε ἅγιος Ἰσραὴλ Ἐγώ εἰμι ὁ θεός σου, 17
δέδειχά σοι τοῦ εὑρεῖν σε τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύσῃ ἐν αὐτῇ. [18] καὶ εἰ ἤκου- 18
σας τῶν ἐντολῶν μου, ἐγένετο ἂν ὡσεὶ ποταμὸς ἡ εἰρήνη σου, καὶ ἡ δικαιο-
σύνη σου ὡς κῦμα θαλάσσης· [19] καὶ ἐγένετο ἂν ὡς ἡ ἄμμος τὸ σπέρμα σου, 19
καὶ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου ὡς ὁ χοῦς τῆς γῆς· οὐδὲ νῦν οὐ μὴ ἐξολο-
θρευθῇς, οὐδὲ ἀπολεῖται τὸ ὄνομά σου ἐνώπιον ἐμοῦ. [20] Ἔξελθε ἐκ Βαβυλῶνος 20
φεύγων ἀπὸ τῶν Χαλδαίων· φωνὴν εὐφροσύνης ἀναγγείλατε, καὶ ἀκουστὸν
γενέσθω τοῦτο, ἀναγγείλατε ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, λέγετε Ἐρρύσατο κύριος
τὸν δοῦλον αὐτοῦ Ἰακώβ· [21] καὶ ἐὰν διψήσωσι, δι' ἐρήμου ἄξει αὐτούς, ὕδωρ 21
ἐκ πέτρας ἐξάξει αὐτοῖς, σχισθήσεται πέτρα καὶ ῥυήσεται ὕδωρ, καὶ πίεται
ὁ λαός μου. [22] οὐκ ἔστι χαίρειν, λέγει κύριος, τοῖς ἀσεβέσιν. 22

XLIX.

Ἀκούσατέ μου νῆσοι, καὶ προσέχετε ἔθνη· διὰ χρόνου πολλοῦ στήσε-
ται, λέγει κύριος. ἐκ κοιλίας μητρός μου ἐκάλεσε τὸ ὄνομά μου, [2] καὶ ἔθηκε 2
τὸ στόμα μου ὡς μάχαιραν ὀξεῖαν, καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς χειρὸς αὐτοῦ
ἔκρυψέ με· ἔθηκέ με ὡς βέλος ἐκλεκτὸν καὶ ἐν τῇ φαρέτρᾳ αὐτοῦ ἔκρυψέ
με, [3] καὶ εἶπέ μοι Δοῦλός μου εἶ σὺ Ἰσραήλ, καὶ ἐν σοὶ ἐνδοξασθήσομαι. 3
[4] καὶ ἐγὼ εἶπα Κενῶς ἐκοπίασα, εἰς μάταιον καὶ εἰς οὐδὲν ἔδωκα τὴν ἰσχύν 4
μου· διὰ τοῦτο ἡ κρίσις μου παρὰ κυρίῳ, καὶ ὁ πόνος μου ἐναντίον τοῦ
θεοῦ μου. [5] καὶ νῦν οὕτω λέγει κύριος ὁ πλάσας με ἐκ κοιλίας δοῦλον ἑαυτῷ 5
τοῦ συναγαγεῖν τὸν Ἰακὼβ πρὸς αὐτὸν καὶ Ἰσραὴλ Συναχθήσομαι καὶ δο-
ξασθήσομαι ἐναντίον κυρίου, καὶ ὁ θεός μου ἔσται μοι ἰσχύς. [6] καὶ εἶπέ 6
μοι Μέγα σοί ἐστι τοῦ κληθῆναί σε παῖδά μου, τοῦ στῆσαι τὰς φυλὰς
Act. 13, Ἰακὼβ καὶ τὴν διασπορὰν τοῦ Ἰσραὴλ ἐπιστρέψαι· ἰδοὺ δέδωκά σε εἰς
47. διαθήκην γένους, εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου
τῆς γῆς. [7] οὕτως λέγει κύριος ὁ ῥυσάμενός σε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ἁγιάσατε 7
τὸν φαυλίζοντα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, τὸν βδελυσσόμενον ὑπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν
δούλων τῶν ἀρχόντων· βασιλεῖς ὄψονται αὐτόν, καὶ ἀναστήσονται ἄρχοντες
καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἕνεκεν κυρίου· ὅτι πιστός ἐστιν ὁ ἅγιος Ἰσραήλ,
2 Cor. καὶ ἐξελεξάμην σε. [8] οὕτως λέγει κύριος Καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ 8
6, 2. ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι, καὶ ἔπλασά σε καὶ ἔδωκά σε εἰς δια-
θήκην ἐθνῶν τοῦ καταστῆσαι τὴν γῆν καὶ κληρονομῆσαι κληρονομίας ἐρή-
μους, [9] λέγοντα τοῖς ἐν δεσμοῖς Ἐξέλθατε, καὶ τοῖς ἐν τῷ σκότει ἀνακα- 9
λυφθῆναι. ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς βοσκηθήσονται, καὶ ἐν πάσαις ταῖς τρίβοις
* Apoc. ἡ νομὴ αὐτῶν· [10] οὐ πεινάσουσιν οὐδὲ διψήσουσιν, οὐδὲ πατάξει αὐτοὺς ὁ 10
7, 16. καύσων οὐδὲ ὁ ἥλιος, ἀλλ' ὁ ἐλεῶν αὐτοὺς παρακαλέσει, καὶ διὰ πηγῶν
ὑδάτων ἄξει αὐτούς· [11] καὶ θήσω πᾶν ὄρος εἰς ὁδὸν καὶ πᾶσαν τρίβον 11
εἰς βόσκημα αὐτοῖς. [12] ἰδοὺ οὗτοι πόρρωθεν ἥξουσιν, οὗτοι ἀπὸ βορρᾶ καὶ 12
θαλάσσης, ἄλλοι δὲ ἐκ γῆς Περσῶν. [13] εὐφραίνεσθε οὐρανοί, καὶ ἀγαλλιά- 13
σθω ἡ γῆ, ῥηξάτωσαν τὰ ὄρη εὐφροσύνην, ὅτι ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν λαὸν
αὐτοῦ, καὶ τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παρεκάλεσεν. [14] εἶπε δὲ Σιών 14

---

17. ουτως ... ο αγιος (sed inde ab ουτως usque του ευ- scripsit **) ... *om Εγω ειμι ο θ. σου 19. ωσει αμμος ... εξολεθρευθης ... ενωπιον μου 20. απαγγειλατε εως ... ερυσατο κυρ. τ. λαον α. 21. διψησουσιν 22. λεγει κυριος post ασεβεσιν pon. XLIX. 2. ωσει μαχαιραν ... φαρ. αυτ. εσκεπασεν με 3. δοξασθησομαι 4. και εις ματαιον ... ουθεν ... παρα κυριου 5. ουτως ... τον ιακ. και ισρ. πρ. αυτον ... εσται μου ισχυς 6. ιδου τεθεικα ... om εις διαθηκην γενους 8. om και επλασα σε ... κληρονομιαν ερημου 9. και εν πασαις τ. οδ. αυτων 10. ουδε μη παταξει αυτους καυσων ... αλλα 12. ερχονται ... και ουτοι απο θαλασσης (... εγ γης)

15 ᾿Εγκατέλιπέ με κύριος, καὶ ὅτι κύριος ἐπελάϑετό μου. [15] μὴ ἐπιλήσεται γυνὴ
τοῦ παιδίου αὐτῆς, ἢ τοῦ μὴ ἐλεῆσαι τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας αὐτῆς; εἰ
δὲ καὶ ταῦτα ἐπιλάϑοιτο γυνή, ἀλλ᾿ ἐγὼ οὐκ ἐπιλήσομαί σου, εἶπε κύριος.
16 [16] ἰδοὺ ἐπὶ τῶν χειρῶν μου ἐζωγράφηκά σου τὰ τείχη, καὶ ἐνώπιόν μου
17 εἶ διὰ παντός, [17] καὶ ταχὺ οἰκοδομηϑήσῃ ὑφ᾿ ὧν καϑῃρέϑης, καὶ οἱ ἐρη-
18 μώσαντές σε ἐξελεύσονται ἐκ σοῦ. [18] ἆρον κύκλῳ τοὺς ὀφϑαλμούς σου καὶ
ἴδε πάντας, ἰδοὺ συνήχϑησαν καὶ ἦλϑοσαν πρὸς σέ· ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος,
ὅτι πάντας αὐτοὺς ὡς κόσμον ἐνδύσῃ, καὶ περιϑήσεις αὐτοὺς ὡς κόσμον
19 νύμφη. [19] ὅτι τὰ ἔρημά σου καὶ τὰ κατεφϑαρμένα καὶ πεπτωκότα, ὅτι νῦν
στενοχωρήσει ἀπὸ τῶν κατοικούντων, καὶ μακρυνϑήσονται ἀπὸ σοῦ οἱ κα-
20 ταπίνοντές σε. [20] ἐροῦσι γὰρ εἰς τὰ ὦτά σου οἱ υἱοί σου οὓς ἀπολώλεκας
21 Στενός μοι ὁ τόπος, ποίησόν μοι τόπον ἵνα κατοικήσω. [21] καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ
καρδίᾳ σου Τίς ἐγέννησέ μοι τούτους; ἐγὼ δὲ ἄτεκνος καὶ χήρα, τούτους
δὲ τίς ἐξέϑρεψέ μοι; ἐγὼ δὲ κατελείφϑην μόνη, οὗτοι δέ μοι ποῦ ἦσαν;
22 [22] οὕτως λέγει κύριος κύριος ᾿Ιδοὺ αἴρω εἰς τὰ ἔϑνη τὴν χεῖρά μου, καὶ εἰς
τὰς νήσους ἀρῶ σύσσημόν μου, καὶ ἄξουσι τοὺς υἱούς σου ἐν κόλπῳ, τὰς
23 δὲ ϑυγατέρας σου ἐπ᾿ ὤμων ἀροῦσι, [23] καὶ ἔσονται βασιλεῖς τιϑηνοί σου,
αἱ δὲ ἄρχουσαι αὐτῶν τροφοί σου· ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς προσκυνήσουσί
σε, καὶ τὸν χοῦν τῶν ποδῶν σου λείξουσι, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος, καὶ
24 οὐκ αἰσχυνϑήσονται οἱ ὑπομένοντές με. [24] μὴ λήψεταί τις παρὰ γίγαντος
25 σκῦλα; καὶ ἐὰν αἰχμαλωτεύσῃ τις ἀδίκως, σωϑήσεται; [25] ὅτι οὕτω λέγει
κύριος ᾿Εάν τις αἰχμαλωτεύσῃ γίγαντα, λήψεται σκῦλα· λαμβάνων δὲ παρὰ
ἰσχύοντος σωϑήσεται· ἐγὼ δὲ τὴν κρίσιν σου κρινῶ, καὶ ἐγὼ τοὺς υἱούς σου
26 ῥύσομαι, [26] καὶ φάγονται οἱ ϑλίψαντές σε τὰς σάρκας αὐτῶν, καὶ πίονται
ὡς οἶνον νέον τὸ αἷμα αὐτῶν καὶ μεϑυσϑήσονται, καὶ αἰσϑανϑήσεται πᾶσα
σὰρξ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ῥυσάμενός σε καὶ ἀντιλαμβανόμενος ἰσχύος ᾿Ιακώβ

L.

Οὕτως λέγει κύριος Ποῖον τὸ βιβλίον τοῦ ἀποστασίου τῆς μητρὸς ὑμῶν,
ᾧ ἐξαπέστειλα αὐτήν; ἢ τίνι ὑπόχρεῳ πέπρακα ὑμᾶς; ἰδοὺ ταῖς ἁμαρτίαις
2 ὑμῶν ἐπράϑητε, καὶ ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν ἐξαπέστειλα τὴν μητέρα ὑμῶν. [2] τί
ὅτι ἦλϑον, καὶ οὐκ ἦν ἄνϑρωπος; ἐκάλεσα, καὶ οὐκ ἦν ὁ ὑπακούων; μὴ οὐκ
ἰσχύει ἡ χείρ μου τοῦ ῥύσασϑαι; ἢ οὐκ ἰσχύω τοῦ ἐξελέσϑαι; ἰδοὺ τῷ ἐλεγμῷ
μου ἐξερημώσω τὴν ϑάλασσαν, καὶ ϑήσω ποταμοὺς ἐρήμους, καὶ ξηρανϑή-
σονται οἱ ἰχϑύες αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ὕδωρ, καὶ ἀποϑανοῦνται ἐν δίψει.
3 [3] ἐνδύσω τὸν οὐρανὸν σκότος, καὶ ὡς σάκκον ϑήσω τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ.* Apoc. 6, 12
4 [4] κύριος κύριος δίδωσί μοι γλῶσσαν παιδείας τοῦ γνῶναι ἡνίκα δεῖ εἰπεῖν
5 λόγον· ἔϑηκέ μοι πρωΐ, προσέϑηκέ μοι ὠτίον ἀκούειν, [5] καὶ ἡ παιδεία κυρίου
6 κυρίου ἀνοίγει μου τὰ ὦτα, ἐγὼ δὲ οὐκ ἀπειϑῶ οὐδὲ ἀντιλέγω. [6] τὸν νῶτόν
μου ἔδωκα εἰς μάστιγας, τὰς δὲ σιαγόνας μου εἰς ῥαπίσματα, τὸ δὲ πρόσω-
7 πόν μου οὐκ ἀπέστρεψα ἀπὸ αἰσχύνης ἐμπτυσμάτων, [7] καὶ κύριος κύριος βοη-
ϑός μοι ἐγενήϑη· διὰ τοῦτο οὐκ ἐνετράπην, ἀλλὰ ἔϑηκα τὸ πρόσωπόν μου ὡς

---

14. εγκατελειπεν με κ., και ο ϑεος επελ. μ. 15. μητηρ pro γυνη … om ἢ … επιλαϑοιτο ταυτα γυνη 16. εζωγραφησα 17. εξου (pro εκ σου) εξελευσ. 18. om ως κοσμον prius … περιϑηση … νυμφης 19. τα διεφϑαρμενα κ. τα πεπτωκοτα· νυν … ενοικουντων (20. απωλεκας) 22. om κυριος alterum … συνσημον 23. om αυτων … προσκυν. σοι … αισχυνϑηση sine οι υπομεν. με 24. λημψεται 25. om οτι … ουτως … λημψεται 26. οι ϑλιβοντες … om κυριος L. 2. και ουχ υπηκουσεν … ιδου τη απειλη μου 3. και ενδυσω … και ϑησω ως σακκον 4. om κυριος alterum … γλωσσ. σοφιας του γν. εν καιρω ηνικα … το πρωι 5. παιδια … om κυριου alterum … τα ωτα μου 6. δεδωκα 7. και κυριος βοηϑ. μου

στερεὰν πέτραν, καὶ ἔγνων ὅτι οὐ μὴ αἰσχυνϑῶ, [8] ὅτι ἐγγίζει ὁ δικαιώσας 8
με. τίς ὁ κρινόμενός μοι; ἀντιστήτω μοι ἅμα· καὶ τίς ὁ κρινόμενός μοι; ἐγγι-
σάτω μοι. [9] ἰδοὺ κύριος κύριος βοηϑήσει μοι· τίς κακώσει με; ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς 9
ὡς ἱμάτιον παλαιωϑήσεσϑε, καὶ σὴς καταφάγεται ὑμᾶς. [10] τίς ἐν ὑμῖν ὁ φο- 10
βούμενος τὸν κύριον; ὑπακουσάτω τῆς φωνῆς τοῦ παιδὸς αὐτοῦ· οἱ πορευό-
μενοι ἐν σκότει, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς φῶς, πεποίϑατε ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου
καὶ ἀντιστηρίσασϑε ἐπὶ τῷ ϑεῷ. [11] ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς πῦρ καίετε καὶ κατι- 11
σχύετε φλόγα· πορεύεσϑε τῷ φωτὶ τοῦ πυρὸς ὑμῶν καὶ τῇ φλογὶ ᾗ ἐξεκαύ-
σατε· δι' ἐμὲ ἐγένετο ταῦτα ὑμῖν, ἐν λύπῃ κοιμηϑήσεσϑε.

LI.

Ἀκούσατέ μου οἱ διώκοντες τὸ δίκαιον καὶ ζητοῦντες τὸν κύριον, ἐμ-
βλέψατε εἰς τὴν στερεὰν πέτραν ἣν ἐλατομήσατε, καὶ εἰς τὸν βόϑυνον τοῦ
λάκκου ὃν ὠρύξατε. [2] ἐμβλέψατε εἰς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ὑμῶν, καὶ εἰς Σάῤῥαν 2
τὴν ὠδίνουσαν ὑμᾶς· ὅτι εἷς ἦν καὶ ἐκάλεσα αὐτόν, καὶ εὐλόγησα αὐτὸν καὶ
ἠγάπησα αὐτὸν καὶ ἐπλήϑυνα αὐτόν. [3] καὶ σὲ νῦν παρακαλέσω Σιών, καὶ 3
παρεκάλεσα πάντα τὰ ἔρημα αὐτῆς, καὶ ϑήσω τὰ ἔρημα αὐτῆς ὡς παρά-
δεισον, καὶ τὰ πρὸς δυσμὰς αὐτῆς ὡς παράδεισον κυρίου· εὐφροσύνην καὶ
ἀγαλλίαμα εὑρήσουσιν ἐν αὐτῇ, ἐξομολόγησιν καὶ φωνὴν αἰνέσεως. [4] ἀκούσατέ 4
μου, ἀκούσατέ μου λαός μου, καὶ οἱ βασιλεῖς πρός με ἐνωτίσασϑε, ὅτι νόμος
παρ' ἐμοῦ ἐξελεύσεται, καὶ ἡ κρίσις μου εἰς φῶς ἐϑνῶν. [5] ἐγγίζει ταχὺ ἡ 5
δικαιοσύνη μου, καὶ ἐξελεύσεται ὡς φῶς τὸ σωτήριόν μου, καὶ εἰς τὸν βρα-
χίονά μου ἔϑνη ἐλπιοῦσιν· ἐμὲ νῆσοι ὑπομενοῦσι, καὶ εἰς τὸν βραχίονά μου
ἐλπιοῦσιν. [6] ἄρατε εἰς τὸν οὐρανὸν τοὺς ὀφϑαλμοὺς ὑμῶν, καὶ ἐμβλέψατε εἰς 6
τὴν γῆν κάτω, ὅτι ὁ οὐρανὸς ὡς καπνὸς ἐστερεώϑη, ἡ δὲ γῆ ὡς ἱμάτιον
παλαιωϑήσεται, οἱ δὲ κατοικοῦντες ὥσπερ ταῦτα ἀποϑανοῦνται, τὸ δὲ σωτή-
ριόν μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται, ἡ δὲ δικαιοσύνη μου οὐ μὴ ἐκλείπῃ. [7] ἀκού- 7
σατέ μου οἱ εἰδότες κρίσιν, λαὸς οὗ ὁ νόμος μου ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ
φοβεῖσϑε ὀνειδισμὸν ἀνϑρώπων, καὶ τῷ φαυλισμῷ αὐτῶν μὴ ἡττᾶσϑε. [8] ὡς 8
γὰρ ἱμάτιον βρωϑήσεται ὑπὸ χρόνου, καὶ ὡς ἔρια βρωϑήσεται ὑπὸ σητός, ἡ
δὲ δικαιοσύνη μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται, τὸ δὲ σωτήριόν μου εἰς γενεὰς γε-
νεῶν. [9] ἐξεγείρου ἐξεγείρου Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔνδυσαι τὴν ἰσχὺν τοῦ βραχίονός 9
σου, ἐξεγείρου ὡς ἐν ἀρχῇ ἡμέρας, ὡς γενεὰ αἰῶνος. οὐ σὺ εἶ [10] ἡ ἐρημοῦσα 10
ϑάλασσαν, ὕδωρ ἀβύσσου πλῆϑος; ἡ ϑεῖσα τὰ βάϑη τῆς ϑαλάσσης ὁδὸν δια-
βάσεως ῥυομένοις [11] καὶ λελυτρωμένοις; ὑπὸ γὰρ κυρίου ἀποστραφήσονται, 11
καὶ ἥξουσιν εἰς Σιὼν μετ' εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάματος αἰωνίου· ἐπὶ κε-
φαλῆς γὰρ αὐτῶν αἴνεσις καὶ εὐφροσύνη καταλήψεται αὐτούς, ἀπέδρα ὀδύνη
καὶ λύπη καὶ στεναγμός. ἐγώ εἰμι [12] ἐγώ εἰμι ὁ παρακαλῶν σε· γνῶϑι τίς 12
οὖσα ἐφοβήϑης ἀπὸ ἀνϑρώπου ϑνητοῦ καὶ ἀπὸ υἱοῦ ἀνϑρώπου, οἳ ὡσεὶ χόρτος
ἐξηράνϑησαν. [13] καὶ ἐπελάϑου ϑεὸν τὸν ποιήσαντά σε, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐ- 13
ρανὸν καὶ ϑεμελιώσαντα τὴν γῆν· καὶ ἐφόβου ἀεὶ πάσας τὰς ἡμέρας τὸ
πρόσωπον τοῦ ϑυμοῦ τοῦ ϑλίβοντός σε, ὃν τρόπον γὰρ ἐβουλεύσατο τοῦ ἆραί
σε· καὶ νῦν ποῦ ὁ ϑυμὸς τοῦ ϑλίβοντός σε; [14] ἐν γὰρ τῷ σώζεσϑαί σε οὐ 14
στήσεται οὐδὲ χρονιεῖ, [15] ὅτι ἐγὼ ὁ ϑεός σου ὁ ταράσσων τὴν ϑάλασσαν καὶ 15

9. ιδου κυριος βοηϑει μοι ... και ως σης 10. ακουσατω ... εν σκοτει, ουκ LI. 2. ηυλογησα 3. om και ϑησω usque δυσμας αυτης 4. om μου sec. 5. *η δικ. σου (vdlr) ... om ως φως 6. και η γη ως ... κατοικουντες την γην 7. λαος μου ... φοβεισϑαι et ηττασϑαι 8. ωσπερ bis 10. **ϑαλασσα 11. επι γαρ της κεφαλης αυτ. αγαλλιαμα και αιν. κ. ευφρ. καταλημψεται 12. γνωϑι τινα ευλαβηϑεισα εφοβηϑης 13. ed. rom. σε. ον τροπον et αραι σε, και νυν ... του αρεσαι σε

16 ἠχῶν τὰ κύματα αὐτῆς, κύριος Σαβαὼϑ ὄνομά μοι. [16] ϑήσω τοὺς λόγους μου
εἰς τὸ στόμα σου, καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς χειρός μου σκεπάσω σε, ἐν ᾗ
ἔστησα τὸν οὐρανὸν καὶ ἐϑεμελίωσα τὴν γῆν, καὶ ἐρεῖ Σιὼν Λαός μου εἶ σύ.
17 [17] ἐξεγείρου ἐξεγείρου, ἀνάστηϑι Ἱερουσαλήμ, ἡ πιοῦσα ἐκ χειρὸς κυρίου τὸ
ποτήριον τοῦ ϑυμοῦ αὐτοῦ· τὸ ποτήριον γὰρ τῆς πτώσεως, τὸ κόνδυ τοῦ ϑυ- *Apoc. 14, 10.
18 μοῦ ἐξέπιες καὶ ἐξεκένωσας, [18] καὶ οὐκ ἦν ὁ παρακαλῶν σε ἀπὸ πάντων τῶν
τέκνων σου ὧν ἔτεκες, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντιλαμβανόμενος τῆς χειρός σου οὐδὲ
19 ἀπὸ πάντων τῶν υἱῶν σου ὧν ὕψωσας. [19] δύο ταῦτα ἀντικείμενά σοι· τίς συλ-
λυπηϑήσεταί σοι; πτῶμα καὶ σύντριμμα, λιμὸς καὶ μάχαιρα· τίς παρακα-
20 λέσει σε; [20] οἱ υἱοί σου οἱ ἀπορούμενοι, οἱ καϑεύδοντες ἐπ' ἄκρου πάσης
ἐξόδου ὡς σευτλίον ἡμίεφϑον, οἱ πλήρεις ϑυμοῦ κυρίου, ἐκλελυμένοι διὰ κυ-
21 ρίου τοῦ ϑεοῦ. [21] διὰ τοῦτο ἄκουε τεταπεινωμένη καὶ μεϑύουσα οὐκ ἀπὸ οἴ-
22 νου. [22] οὕτω λέγει κύριος ὁ ϑεὸς ὁ κρίνων τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰδοὺ εἴληφα ἐκ
τῆς χειρός σου τὸ ποτήριον τῆς πτώσεως, τὸ κόνδυ τοῦ ϑυμοῦ μου, καὶ οὐ
23 προςϑήσῃ ἔτι πιεῖν αὐτό· [23] καὶ δώσω αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀδικησάν-
των σε καὶ τῶν ταπεινωσάντων σε, οἳ εἶπαν τῇ ψυχῇ σου Κύψον ἵνα παρέλ-
ϑωμεν· καὶ ἔϑηκας ἴσα τῇ γῇ τὰ μέσα σου ἔξω τοῖς παραπορευομένοις.

LII.

Ἐξεγείρου ἐξεγείρου Σιών, ἔνδυσαι τὴν ἰσχύν σου Σιών, καὶ σὺ ἔνδυσαι
τὴν δόξαν σου Ἱερουσαλὴμ πόλις ἡ ἁγία· οὐκέτι προςτεϑήσεται διελϑεῖν διὰ
2 σοῦ ἀπερίτμητος καὶ ἀκάϑαρτος. [2] ἐκτίναξαι τὸν χοῦν καὶ ἀνάστηϑι, κάϑισον
Ἱερουσαλήμ, ἔκδυσαι τὸν δεσμὸν τοῦ τραχήλου σου ἡ αἰχμάλωτος ϑυγάτηρ
3 Σιών. [3] ὅτι τάδε λέγει κύριος Δωρεὰν ἐπράϑητε, καὶ οὐ μετὰ ἀργυρίου λυ-
4 τρωϑήσεσϑε. [4] οὕτως λέγει κύριος Εἰς Αἴγυπτον κατέβη ὁ λαός μου τὸ πρό-
5 τερον παροικῆσαι ἐκεῖ, καὶ εἰς Ἀσσυρίους βίᾳ ἤχϑησαν· [5] καὶ νῦν τί ἐστε
ὧδε; τάδε λέγει κύριος Ὅτι ἐλήφϑη ὁ λαός μου δωρεάν, ϑαυμάζετε καὶ
ὀλολύζετε. τάδε λέγει κύριος Δι' ὑμᾶς διὰ παντὸς τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖ- Ro. 2, 24.
6 ται ἐν τοῖς ἔϑνεσι. [6] διὰ τοῦτο γνώσεται ὁ λαός μου τὸ ὄνομά μου ἐν τῇ
7 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι ἐγώ εἰμι αὐτὸς ὁ λαλῶν, πάρειμι [7] ὡς ὥρα ἐπὶ τῶν ὀρέων,
ὡς πόδες εὐαγγελιζομένου ἀκοὴν εἰρήνης, ὡς εὐαγγελιζόμενος ἀγαϑά, ὅτι Ro. 10,
ἀκουστὴν ποιήσω τὴν σωτηρίαν σου λέγων Σιὼν Βασιλεύσει σου ὁ ϑεός· 15.
8 [8] ὅτι φωνὴ τῶν φυλασσόντων σε ὑψώϑη, καὶ τῇ φωνῇ ἅμα εὐφρανϑήσονται·
ὅτι ὀφϑαλμοὶ πρὸς ὀφϑαλμοὺς ὄψονται, ἡνίκα ἂν ἐλεήσῃ κύριος τὴν Σιών.
9 [9] ῥηξάτω εὐφροσύνην ἅμα τὰ ἔρημα Ἱερουσαλήμ, ὅτι ἠλέησε κύριος αὐτὴν
10 καὶ ἐρρύσατο Ἱερουσαλήμ. [10] καὶ ἀποκαλύψει κύριος τὸν βραχίονα τὸν ἅγιον
αὐτοῦ ἐνώπιον πάντων τῶν ἐϑνῶν, καὶ ὄψονται πάντα ἄκρα τῆς γῆς τὴν
11 σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ ϑεοῦ ἡμῶν. [11] ἀπόστητε ἀπόστητε, ἐξέλϑατε ἐκεῖϑεν 2 Cor.
καὶ ἀκαϑάρτου μὴ ἅψησϑε, ἐξέλϑετε ἐκ μέσου αὐτῆς, ἀφορίσϑητε οἱ φέρον- 6, 17.
12 τες τὰ σκεύη κυρίου· [12] ὅτι οὐ μετὰ ταραχῆς ἐξελεύσεσϑε οὐδὲ φυγῇ πορεύ-
σεσϑε, προπορεύσεται γὰρ πρότερος ὑμῶν κύριος καὶ ὁ ἐπισυνάγων ὑμᾶς ϑεὸς
13 Ἰσραήλ. [13] ἰδοὺ συνήσει ὁ παῖς μου, καὶ ὑψωϑήσεται καὶ δοξασϑήσεται σφόδρα.
14 [14] ὃν τρόπον ἐκστήσονται ἐπὶ σὲ πολλοί, οὕτως ἀδοξήσει ἀπὸ τῶν ἀνϑρώπων

---

16. υπ. την δεξιαν μου σκεπ. σε 17. το ποτ. του ϑυμ. εκ χειρ. κυριου ... επιες 19. δυο (et cod. Vat.): ed Rom. διὸ ... σοι συλλυπηϑ. ... σε παρακαλεσει 20. οι υι. σοι, οι 22. ουτως ... om μου 23. κ. εμβαλω αυτο ... μεταφρενα pro μεσα LII. 1. om συ ... πολις αγια 5. τι ωδε εσται ... ελημφϑη 7. ed. rom. λεγων, Σιων βασιλευσει. 8. ελεησει 10. αυτου τον αγιον ... παντα τα ακρα ... om ημων 11. μη απτεσϑαι, εξελϑατε 12. πορευσεται ... κυριος ο ϑεος ισρ. 14. απο ανϑρωπων

τὸ εἶδός σου, καὶ ἡ δόξα σου ἀπὸ υἱῶν ἀνϑρώπων. [15] οὕτω ϑαυμάσονται 15
ἔϑνη πολλὰ ἐπ' αὐτῷ, καὶ συνέξουσι βασιλεῖς τὸ στόμα αὐτῶν· ὅτι οἷς οὐκ
Ro.15,21. ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ ὄψονται, καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασι συνήσουσι.

LIII.

Jo.12,38. Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίνι ἀπε-
Ro.10,16. καλύφϑη; [2] ἀνηγγείλαμεν ὡς παιδίον ἐναντίον αὐτοῦ, ὡς ῥίζα ἐν γῇ διψώσῃ· 2
οὐκ ἔστιν εἶδος αὐτῷ οὐδὲ δόξα. καὶ εἴδομεν αὐτόν, καὶ οὐκ εἶχεν εἶδος οὐδὲ
κάλλος, [3] ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον καὶ ἐκλεῖπον παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀν- 3
ϑρώπων· ἄνϑρωπος ἐν πληγῇ ὢν καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, ὅτι ἀπέστραπται
Mt.8,17. τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἠτιμάσϑη καὶ οὐκ ἐλογίσϑη. [4] οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν 4
1 Pe. 2, 22. 23. φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται, καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεϑα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ
24. καὶ ἐν πληγῇ καὶ ἐν κακώσει. [5] αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσϑη διὰ τὰς ἁμαρτίας 5
ἡμῶν, καὶ μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν· παιδεία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ'
αὐτόν, τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάϑημεν. [6] πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήϑημεν, 6
ἄνϑρωπος τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐπλανήϑη· καὶ κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ταῖς ἁμαρ-
τίαις ἡμῶν, [7] καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσϑαι οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ· 7
Act. 8, ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχϑη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος ἄφω-
32. 33. νος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα. [8] ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρϑη· 8
τὴν γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ,
ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ μου ἤχϑη εἰς ϑάνατον. [9] καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς 9
ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ, καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ ϑανάτου αὐτοῦ· ὅτι ἀνο-
μίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ δόλον ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· [10] καὶ κύριος βούλεται 10
καϑαρίσαι αὐτὸν τῆς πληγῆς· ἐὰν δῶτε περὶ ἁμαρτίας, ἡ ψυχὴ ὑμῶν ὄψε-
ται σπέρμα μακρόβιον· καὶ βούλεται κύριος ἀφελεῖν ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυ-
χῆς αὐτοῦ, [11] δεῖξαι αὐτῷ φῶς καὶ πλάσαι τῇ συνέσει, δικαιῶσαι δίκαιον εὖ 11
δουλεύοντα πολλοῖς, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει. [12] διὰ τοῦτο αὐ- 12
Mc. 15, τὸς κληρονομήσει πολλούς, καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα· ἀνϑ' ὧν παρεδόϑη
28. Lc. 22, 37. εἰς ϑάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσϑη, καὶ αὐτὸς ἁμαρ-
* Ro. 4, 25. τίας πολλῶν ἀνήνεγκε, καὶ διὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν παρεδόϑη.

LIV.

Gal.4,27. Εὐφράνϑητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, ῥῆξον καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα,
ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα· εἶπε γὰρ
κύριος. [2] πλάτυνον τὸν τόπον τῆς σκηνῆς σου καὶ τῶν αὐλαιῶν σου, πῆξον, 2
μὴ φείσῃ, μάκρυνον τὰ σχοινίσματά σου, καὶ τοὺς πασσάλους σου κατίσχυ-
σον, [3] ἔτι εἰς τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ ἐκπέτασον· καὶ τὸ σπέρμα σου ἔϑνη 3
κληρονομήσει, καὶ πόλεις ἠρημωμένας κατοικιεῖς. [4] μὴ φοβοῦ ὅτι κατῃσχύν- 4
ϑης, μηδὲ ἐντραπῇς ὅτι ὠνειδίσϑης, ὅτι αἰσχύνην αἰώνιον ἐπιλήσῃ, καὶ ὄνει-
δος τῆς χηρείας σου οὐ μὴ μνησϑήσῃ ἔτι. [5] ὅτι κύριος ὁ ποιῶν σε, κύριος 5
Σαβαὼϑ ὄνομα αὐτῷ· καὶ ὁ ῥυσάμενός σε, αὐτὸς ϑεὸς Ἰσραήλ, πάσῃ τῇ γῇ
κληϑήσεται. [6] οὐχ ὡς γυναῖκα καταλελειμμένην καὶ ὀλιγόψυχον κέκληκέ σε ὁ 6
κύριος, οὐδ' ὡς γυναῖκα ἐκ νεότητος μεμισημένην· εἶπεν ὁ ϑεός σου.

---

14. των pro υιων 15. ουτως ... συναξουσιν LIII. 2. εναντ. αυτ. ως παιδιον ... ιδομεν 3. ατιμον εκλειπον παρα παντας ανϑρωπους 5. δια τ. ανομιας ημ. και εμαλακισϑη δια τ. αμαρτιας ημων ... παιδια 7. om αυτου ... του κειραντος αυτον ... in fine add αυτου 9. ουδε ευρεϑη δολος εν 10. απο της πληγης (cod. alex. confirmat δωτε, non δωται) ... ed. rom. περι αμαρτιας η ψυχη ημων, οψεται 12. αμαρτιας pro ανομιας LIV. 3. και εις τα αριστερα ... κατοικησεις 4. χηριας ... om ετι 5. ϑεος αυτος ισραηλ 6. *om και ολιγοψυχον ... σε κυριος

7 8 [7]χρόνον μικρὸν κατέλιπόν σε, καὶ μετ' ἐλέους μεγάλου ἐλεήσω σε· [8]ἐν θυμῷ
μικρῷ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐν ἐλέει αἰωνίῳ ἐλεήσω
9 σε· εἶπεν ὁ ῥυσάμενός σε κύριος. [9]ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπὶ Νῶε τοῦτό μοί
ἐστι, καθότι ὤμοσα αὐτῷ ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ, τῇ γῇ μὴ θυμωθήσεσθαι ἐπὶ
10 σοὶ ἔτι, μηδὲ ἐν ἀπειλῇ σου [10]τὰ ὄρη μεταστήσεσθαι, οὐδ' οἱ βουνοί σου
μετακινηθήσονται· οὕτως οὐδὲ τὸ παρ' ἐμοῦ σοι ἔλεος ἐκλείψει, οὐδὲ ἡ δια-
11 θήκη τῆς εἰρήνης σου οὐ μὴ μεταστῇ· εἶπε γὰρ ἵλεώς σοι κύριε. [11]ταπεινὴ
καὶ ἀκατάστατος οὐ παρεκλήθης· ἰδοὺ ἐγὼ ἑτοιμάζω σοι ἄνθρακα τὸν λίθον * Apoc.
12 σου, καὶ τὰ θεμέλιά σου σάπφειρον, [12]καὶ θήσω τὰς ἐπάλξεις σου ἴασπιν, 21,19sq.
καὶ τὰς πύλας σου λίθους κρυστάλλου, καὶ τὸν περίβολόν σου λίθους ἐκλε-
13 κτούς, [13]καὶ πάντας τοὺς υἱούς σου διδακτοὺς θεοῦ, καὶ ἐν πολλῇ εἰρήνῃ Jo.6,45.
14 τὰ τέκνα σου. [14]καὶ ἐν δικαιοσύνῃ οἰκοδομηθήσῃ· ἀπέχου ἀπὸ ἀδίκου, καὶ
15 οὐ φοβηθήσῃ, καὶ τρόμος οὐκ ἐγγιεῖ σοι. [15]ἰδοὺ προσήλυτοι προσελεύσονταί
16 σοι δι' ἐμοῦ, καὶ παροικήσουσί σοι καὶ ἐπὶ σὲ καταφεύξονται. [16]ἰδοὺ ἐγὼ
ἔκτισά σε, οὐχ ὡς χαλκεὺς φυσῶν ἄνθρακας καὶ ἐκφέρων σκεῦος εἰς ἔργον·
17 ἐγὼ δὲ ἔκτισά σε οὐκ εἰς ἀπώλειαν φθεῖραι. [17]πᾶν σκεῦος σκευαστὸν ἐπὶ
σὲ οὐκ εὐοδώσω· καὶ πᾶσα φωνὴ ἀναστήσεται ἐπὶ σὲ εἰς κρίσιν, πάντας
αὐτοὺς ἡττήσεις, οἱ δὲ ἔνοχοί σου ἔσονται ἐν αὐτῇ. ἔστι κληρονομία τοῖς
θεραπεύουσι κύριον, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι δίκαιοι, λέγει κύριος.

LV.

Οἱ διψῶντες πορεύεσθε ἐφ' ὕδωρ, καὶ ὅσοι μὴ ἔχετε ἀργύριον βαδί- * Apoc.
2 σαντες ἀγοράσατε, καὶ φάγετε ἄνευ ἀργυρίου καὶ τιμῆς οἶνον καὶ στέαρ. [2]ἵνα 22,17.
τί τιμᾶσθε ἀργυρίου, καὶ τὸν μόχθον ὑμῶν οὐκ εἰς πλησμονήν; ἀκούσατέ
3 μου, καὶ φάγεσθε ἀγαθά, καὶ ἐντρυφήσει ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν. [3]προς-
έχετε τοῖς ὠσὶν ὑμῶν καὶ ἐπακολουθήσατε ταῖς ὁδοῖς μου· εἰσακούσατέ μου,
καὶ ζήσεται ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν, καὶ διαθήσομαι ὑμῖν διαθήκην αἰώνιον, Act. 13,
4 τὰ ὅσια Δαυὶδ τὰ πιστά. [4]ἰδοὺ μαρτύριον ἐν ἔθνεσιν ἔδωκα αὐτόν, ἄρχοντα 34.
5 καὶ προστάσσοντα ἔθνεσιν. [5]ἔθνη ἃ οὐκ οἴδασί σε ἐπικαλέσονταί σε, καὶ
λαοὶ οἳ οὐκ ἐπίστανταί σε ἐπὶ σὲ καταφεύξονται, ἕνεκεν κυρίου τοῦ θεοῦ
6 σου τοῦ ἁγίου Ἰσραήλ, ὅτι ἐδόξασέ σε. [6]ζητήσατε τὸν κύριον, καὶ ἐν τῷ
7 εὑρίσκειν αὐτὸν ἐπικαλέσασθε· ἡνίκα δ' ἂν ἐγγίζῃ ὑμῖν, [7]ἀπολιπέτω ὁ ἀσε-
βὴς τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ ἀνὴρ ἄνομος τὰς βουλὰς αὐτοῦ καὶ ἐπιστραφήτω
8 ἐπὶ κύριον, καὶ ἐλεηθήσεται, ὅτι ἐπὶ πολὺ ἀφήσει τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. [8]οὐ
γάρ εἰσιν αἱ βουλαί μου ὥσπερ αἱ βουλαὶ ὑμῶν, οὐδ' ὥσπερ αἱ ὁδοὶ ὑμῶν
9 αἱ ὁδοί μου, λέγει κύριος· [9]ἀλλ' ὡς ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς, οὕτως
ἀπέχει ἡ ὁδός μου ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν καὶ τὰ διανοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς
10 διανοίας μου. [10]ὡς γὰρ ἂν καταβῇ ὁ ὑετὸς ἢ χιὼν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἕως ἂν μεθύσῃ τὴν γῆν, καὶ ἐκτέκῃ καὶ ἐκβλαστήσῃ,
11 καὶ δῷ σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν, [11]οὕτως ἔσται τὸ ῥῆ- * 2 Co.
μά μου ὃ ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματός μου, οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἕως ἂν 9,10.

---

7. κατελειπον ... μετα 8. ηλεησα σε 9. ed. rom. εκεινω τη γη, μη 10. μεταστησασθαι ουδε οι ... ειπεν γαρ κυριος Ιλεως σοι (ante ταπεινη non interpg.) 12. ιασπειν 14. και εν δ. οικ. cum antecdd. conjg. videtur ac post οικοδομ. plenissime interpg. 15. om και παροικ. σοι 16. ιδου εγω κτιζω 17. παν σκευος φθαρτον (cum antecedd. conjg. videtur) επι δε σε ουκ ευδοκησω ... φωνη η αναστ. ... θεραπ. κυριω LV. 1. πιετε pro φαγετε ... οινου 3. τοις ωτιοις υμων ... επακουσατε ... η ψυχ. ημων 4. δεδωκα 5. ηδεισαν ... επικαλεσωνται ... om κυριου 6. ζητ. τον θεον ... ηνικα αν εγγιζει 7. απολειπετω 8. ουδε ωςπερ 10. ως γαρ εαν καταβη υετος ... απο του ουρανου ... κ. βλαστησει κ. δωσει

τελεσθῇ ὅσα ἂν ἠθέλησα, καὶ εὐοδώσω τὰς ὁδούς σου καὶ τὰ ἐντάλματά μου.
[12] ἐν γὰρ εὐφροσύνῃ ἐξελεύσεσθε καὶ ἐν χαρᾷ διδαχθήσεσθε· τὰ γὰρ ὄρη καὶ 12
οἱ βουνοὶ ἐξαλοῦνται προςδεχόμενοι ὑμᾶς ἐν χαρᾷ, καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ
ἐπικροτήσει τοῖς κλάδοις, [13] καὶ ἀντὶ τῆς στοιβῆς ἀναβήσεται κυπάρισσος, 13
ἀντὶ δὲ τῆς κονύζης ἀναβήσεται μυρσίνη· καὶ ἔσται κύριος εἰς ὄνομα καὶ
εἰς σημεῖον αἰώνιον, καὶ οὐκ ἐκλείψει.

LVI.

Τάδε λέγει κύριος Φυλάσσεσθε κρίσιν καὶ ποιήσατε δικαιοσύνην· ἤγγικε
γὰρ τὸ σωτήριόν μου παραγίνεσθαι, καὶ τὸ ἔλεός μου ἀποκαλυφθῆναι. [2] μα- 2
κάριος ἀνὴρ ὁ ποιῶν ταῦτα, καὶ ἄνθρωπος ὁ ἀντεχόμενος αὐτῶν, καὶ φυ-
λάσσων τὰ σάββατα μὴ βεβηλοῦν, καὶ διατηρῶν τὰς χεῖρας αὐτοῦ μὴ ποιεῖν
ἄδικα. [3] μὴ λεγέτω ὁ ἀλλογενὴς ὁ προςκείμενος πρὸς κύριον Ἀφοριεῖ με ἄρα 3
κύριος ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· καὶ μὴ λεγέτω ὁ εὐνοῦχος ὅτι ξύλον ἐγώ εἰμι
ξηρόν. [4] τάδε λέγει κύριος τοῖς εὐνούχοις Ὅσοι ἂν φυλάξωνται τὰ σάββατά 4
μου καὶ ἐκλέξωνται ἃ ἐγὼ θέλω καὶ ἀντέχωνται τῆς διαθήκης μου, [5] δώσω 5
αὐτοῖς ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ ἐν τῷ τείχει μου τόπον ὀνομαστόν, κρείττω υἱῶν
καὶ θυγατέρων, ὄνομα αἰώνιον δώσω αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐκλείψει. [6] καὶ τοῖς ἀλ- 6
λογενέσι τοῖς προςκειμένοις κυρίῳ δουλεύειν αὐτῷ, καὶ ἀγαπᾶν τὸ ὄνομα κυρίου
τοῦ εἶναι αὐτῷ εἰς δούλους καὶ δούλας, καὶ πάντας τοὺς φυλασσομένους τὰ
σάββατά μου μὴ βεβηλοῦν καὶ ἀντεχομένους τῆς διαθήκης μου, [7] εἰςάξω 7
αὐτοὺς εἰς τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ εὐφρανῶ αὐτοὺς ἐν τῷ οἴκῳ τῆς προς-
ευχῆς μου· τὰ ὁλοκαυτώματα αὐτῶν καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν ἔσονται δεκταὶ
Mt. 21, ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου. ὁ γὰρ οἶκός μου οἶκος προςευχῆς κληθήσεται πᾶσι
13. Mc. 11, τοῖς ἔθνεσιν, [8] εἶπε κύριος ὁ συνάγων τοὺς διεσπαρμένους Ἰσραήλ, ὅτι συνάξω 8
17. ἐπ' αὐτὸν συναγωγήν. [9] πάντα τὰ θηρία τὰ ἄγρια, δεῦτε φάγετε, πάντα τὰ 9
Lc. 19, 46. θηρία τοῦ δρυμοῦ. [10] ἴδετε ὅτι ἐκτετύφλωνται πάντες, οὐκ ἔγνωσαν, κύνες 10
ἐνεοὶ οὐ δυνήσονται ὑλακτεῖν, ἐνυπνιαζόμενοι κοίτην, φιλοῦντες νυστάξαι.
[11] καὶ οἱ κύνες ἀναιδεῖς τῇ ψυχῇ, οὐκ εἰδότες πλησμονήν· καί εἰσι πονηροὶ 11
οὐκ εἰδότες σύνεσιν, πάντες ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐξηκολούθησαν, ἕκαστος κατὰ
τὸ ἑαυτοῦ.

LVII.

Ἴδετε ὡς ὁ δίκαιος ἀπώλετο, καὶ οὐδεὶς ἐκδέχεται τῇ καρδίᾳ, καὶ ἄν-
δρες δίκαιοι αἴρονται, καὶ οὐδεὶς κατανοεῖ. ἀπὸ γὰρ προςώπου ἀδικίας ἦρται
ὁ δίκαιος· [2] ἔσται ἐν εἰρήνῃ ἡ ταφὴ αὐτοῦ, ἦρται ἐκ τοῦ μέσου. [3] ὑμεῖς δὲ 2 3
προςαγάγετε ὧδε, υἱοὶ ἄνομοι, σπέρμα μοιχῶν καὶ πόρνης· [4] ἐν τίνι ἐνετρυ- 4
φήσατε; καὶ ἐπὶ τίνα ἠνοίξατε τὸ στόμα ὑμῶν; καὶ ἐπὶ τίνα ἐχαλάσατε
τὴν γλῶσσαν ὑμῶν; οὐχ ὑμεῖς ἐστὲ τέκνα ἀπωλείας; σπέρμα ἄνομον; [5] οἱ 5
παρακαλοῦντες εἴδωλα ὑπὸ δένδρα δασέα, σφάζοντες τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν ταῖς
φάραγξιν ἀνὰ μέσον τῶν πετρῶν; [6] ἐκείνη σου ἡ μερίς, οὗτός σου ὁ κλῆρος, 6
κἀκείνοις ἐξέχεας σπονδὰς καὶ τούτοις ἀνήνεγκας θυσίας· ἐπὶ τούτοις οὖν
οὐκ ὀργισθήσομαι; [7] ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν καὶ μετέωρον, ἐκεῖ σου ἡ κοίτη, καὶ 7
ἐκεῖ ἀνεβίβασας θυσίας σου, [8] καὶ ὀπίσω τῶν σταθμῶν τῆς θύρας σου ἔθη- 8
κας μνημόσυνά σου· ᾤου ὅτι ἐὰν ἀπ' ἐμοῦ ἀποστῇς, πλεῖόν τι ἕξεις; ἠγά-

---

11. συντελεσθη οσα ηθελησα LVI. 1. om και prius ... ηγγεισεν ... παραγεινεσθαι 2. αδικημα 3. οτι εγω ειμι ξυλ. ξηρ. 5. κρεισσων (sic) ... δωσω α. κ. ο. εκλ. in rasura 6. προςκειμ. προς κυριον 7. επι του θυσιαστηριου 10. παντ. εκτετυφλ., ουκ εγν. φρονησαι, παντες κυνες 11. εν ταις οδοις ... κατα το αυτο LVII. 5. τα ειδωλα 6. κακεινοις pro και τουτοις 7. om σου in fine

9 πησας τοὺς κοιμωμένους μετὰ σοῦ, 9 καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου μετ'
αὐτῶν, καὶ πολλοὺς ἐποίησας τοὺς μακρὰν ἀπὸ σοῦ, καὶ ἀπέστειλας πρέσβεις
10 ὑπὲρ τὰ ὅριά σου, καὶ ἐταπεινώθης ἕως ᾅδου. 10 ταῖς πολυοδίαις σου ἐκο-
πίασας, καὶ οὐκ εἶπας Παύσομαι, ἐνισχύουσα ὅτι ἔπραξας ταῦτα, διὰ τοῦτο
11 οὐ κατεδεήθης μου σύ. 11 τίνα εὐλαβηθεῖσα ἐφοβήθης, καὶ ἐψεύσω με καὶ
οὐκ ἐμνήσθης, οὐδὲ ἔλαβές με εἰς τὴν διάνοιαν οὐδὲ εἰς τὴν καρδίαν σου;
12 καὶ ἐγώ σε ἰδὼν παρορῶ, καὶ ἐμὲ οὐκ ἐφοβήθης. 12 καὶ ἐγὼ ἀπαγγελῶ τὴν
13 δικαιοσύνην σου καὶ τὰ κακά σου, ἃ οὐκ ὠφελήσει σε· 13 ὅταν ἀναβοήσῃς,
ἐξελέσθωσάν σε ἐν τῇ θλίψει σου· τούτους γὰρ πάντας ἄνεμος λήψεται καὶ
ἀποίσει καταιγίς. οἱ δὲ ἀντεχόμενοί μου κτήσονται γῆν, καὶ κληρονομήσουσι
14 τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, 14 καὶ ἐροῦσι Καθαρίσατε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ὁδούς,
15 καὶ ἄρατε σκῶλα ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τοῦ λαοῦ μου. 15 τάδε λέγει ὁ ὕψιστος ἐν
ὑψηλοῖς κατοικῶν τὸν αἰῶνα, ἅγιος ἐν ἁγίοις ὄνομα αὐτῷ, ὕψιστος ἐν ἁγίοις
ἀναπαυόμενος, καὶ ὀλιγοψύχοις διδοὺς μακροθυμίαν, καὶ διδοὺς ζωὴν τοῖς
16 συντετριμμένοις τὴν καρδίαν 16 Οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἐκδικήσω ὑμᾶς, οὐδὲ διὰ
παντὸς ὀργισθήσομαι ὑμῖν· πνεῦμα γὰρ παρ' ἐμοῦ ἐξελεύσεται, καὶ πνοὴν
17 πᾶσαν ἐγὼ ἐποίησα. 17 δι' ἁμαρτίαν βραχύ τι ἐλύπησα αὐτόν, καὶ ἐπάταξα
αὐτὸν καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἐλυπήθη, καὶ ἐπο-
18 ρεύθη στυγνὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. 18 τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἑώρακα, καὶ ἰασά-
μην αὐτὸν καὶ παρεκάλεσα αὐτόν, καὶ ἔδωκα αὐτῷ παράκλησιν ἀληθινήν,
19 19 εἰρήνην ἐπ' εἰρήνῃ τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγὺς οὖσι. καὶ εἶπε κύριος *Ἰά- *Eph. 2,
20 σομαι αὐτούς· 20 οἱ δὲ ἄδικοι κλυδωνισθήσονται καὶ ἀναπαύσασθαι οὐ δυ- 17.
21 νήσονται. 21 οὐκ ἔστι χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν, εἶπεν ὁ θεός.

LVIII.

Ἀναβόησον ἐν ἰσχύϊ καὶ μὴ φείσῃ, ὡς σάλπιγγι ὕψωσον τὴν φωνήν σου,
καὶ ἀνάγγειλον τῷ λαῷ μου τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν καὶ τῷ οἴκῳ Ἰακὼβ
2 τὰς ἀνομίας αὐτῶν. 2 ἐμὲ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ζητοῦσιν, καὶ γνῶναί μου τὰς
ὁδοὺς ἐπιθυμοῦσιν, ὡς λαὸς δικαιοσύνην πεποιηκὼς καὶ κρίσιν θεοῦ αὐτοῦ
μὴ ἐγκαταλελοιπώς· αἰτοῦσί με νῦν κρίσιν δικαίαν, καὶ ἐγγίζειν θεῷ ἐπι-
3 θυμοῦσι, 3 λέγοντες Τί ὅτι ἐνηστεύσαμεν καὶ οὐκ εἶδες; ἐταπεινώσαμεν τὰς
ψυχὰς ἡμῶν καὶ οὐκ ἔγνως; ἐν γὰρ ταῖς ἡμέραις τῶν νηστειῶν ὑμῶν εὑρί-
σκετε τὰ θελήματα ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς ὑποχειρίους ὑμῶν ὑπονύσσετε.
4 4 εἰ εἰς κρίσεις καὶ μάχας νηστεύετε καὶ τύπτετε πυγμαῖς ταπεινόν, ἵνα τί
5 μοι νηστεύετε ὡς σήμερον ἀκουσθῆναι ἐν κραυγῇ τὴν φωνὴν ὑμῶν; 5 οὐ ταύ-
την τὴν νηστείαν ἐξελεξάμην, καὶ ἡμέραν ταπεινοῦν ἄνθρωπον τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ, οὐδ' ἂν κάμψῃς ὡς κρίκον τὸν τράχηλόν σου, καὶ σάκκον καὶ σπο-
6 δὸν ὑποστρώσῃ, οὐδ' οὕτω καλέσετε νηστείαν δεκτήν. 6 οὐχὶ τοιαύτην νη-
στείαν ἐξελεξάμην, λέγει κύριος, ἀλλὰ λῦε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας, διάλυε
στραγγαλιὰς βιαίων συναλλαγμάτων, ἀπόστελλε τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, καὶ
7 πᾶσαν συγγραφὴν ἄδικον διάσπα. 7 διάθρυπτε πεινῶντι τὸν ἄρτον σου, καὶ
πτωχοὺς ἀστέγους εἴσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου· ἐὰν ἴδῃς γυμνόν, περίβαλε, καὶ
8 ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου οὐχ ὑπερόψει. 8 τότε ῥαγήσεται πρώϊμον

9. ante και εταπειν. add και αποστρεψας 10. ed. rom. ταις πολ. σου cum antecdd. conjg., item ενισχυουσα cum πανσομαι ... συ cum τινα conjg. 11. εμνησθ. μου ... καγω σε ειδων 12. καγω απαγγελλω τ. δικ. μου ... ωφελησουσιν 13. λημψεται 15. κυριος ο υψιστ. ο εν ... ονομα αυτω κυριος 16. και ουκ εις 17. δια αμαρτιαν 19. ειρ. επ ειρηνην 20. οι δε αδ. ουτως 21. ειπ. κυριος ο θεος LVIII. 1. ως σαλπιγγα 2. ζητησουσιν ... δικαιοσυν. θεου 3. προσεσχες pro εγνως 4. om ει ac videtur εις κρ. κ. μαχ. cum antecedd. conjg. 5. ουδ ουτως 6. εγω εξελεξαμην 7. υπεροψη 8. προϊμον

τὸ φῶς σου, καὶ τὰ ἰάματά σου ταχὺ ἀνατελεῖ, καὶ προπορεύσεται ἔμπρο-
σθέν σου ἡ δικαιοσύνη σου, καὶ ἡ δόξα τοῦ θεοῦ περιστελεῖ σε· [9]τότε 9
βοήσῃ, καὶ ὁ θεὸς εἰςακούσεταί σου, ἔτι λαλοῦντός σου ἐρεῖ Ἰδοὺ πάρειμι.
ἐὰν ἀφέλῃς ἀπὸ σοῦ σύνδεσμον καὶ χειροτονίαν καὶ ῥῆμα γογγυσμοῦ, [10]καὶ 10
δῷς πεινῶντι τὸν ἄρτον ἐκ ψυχῆς σου, καὶ ψυχὴν τεταπεινωμένην ἐμπλήσῃς,
τότε ἀνατελεῖ ἐν τῷ σκότει τὸ φῶς σου, καὶ τὸ σκότος σου ὡς μεσημβρία,
[11]καὶ ἔσται ὁ θεός σου μετὰ σοῦ διὰ παντός· καὶ ἐμπλησθήσῃ καθάπερ 11
ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου, καὶ τὰ ὀστᾶ σου πιανθήσεται, καὶ ἔσται ὡς κῆπος
μεθύων καὶ ὡς πηγὴ ἣν μὴ ἐξέλιπεν ὕδωρ· [12]καὶ οἰκοδομηθήσονταί σου αἱ 12
ἔρημοι αἰώνιοι, καὶ ἔσται τὰ θεμέλιά σου αἰώνια γενεῶν γενεαῖς· καὶ κλη-
θήσῃ οἰκοδόμος φραγμῶν, καὶ τὰς τρίβους σου ἀνὰ μέσον παύσεις. [13]ἐὰν 13
ἀποστρέψῃς τὸν πόδα σου ἀπὸ τῶν σαββάτων τοῦ μὴ ποιεῖν τὰ θελήματά
σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἁγίᾳ, καὶ καλέσεις τὰ σάββατα τρυφερά, ἅγια τῷ θεῷ,
οὐκ ἀρεῖς τὸν πόδα σου ἐπ᾽ ἔργῳ, οὐδὲ λαλήσεις λόγον ἐν ὀργῇ ἐκ τοῦ στό-
ματός σου, [14]καὶ ἔσῃ πεποιθὼς ἐπὶ κύριον, καὶ ἀναβιβάσει σε ἐπὶ τὰ ἀγαθὰ 14
τῆς γῆς, καὶ ψωμιεῖ σε τὴν κληρονομίαν Ἰακὼβ τοῦ πατρός σου· τὸ γὰρ
στόμα κυρίου ἐλάλησε ταῦτα.

LIX.

Μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ κυρίου τοῦ σῶσαι; ἢ ἐβάρυνε τὸ οὖς αὐτοῦ τοῦ
μὴ εἰςακοῦσαι; [2]ἀλλὰ τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν διιστῶσιν ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ 2
ἀνὰ μέσον τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν ἀπέστρεψε τὸ πρόςωπον
ἀφ᾽ ὑμῶν τοῦ μὴ ἐλεῆσαι. [3]αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν μεμολυσμέναι αἵματι, καὶ 3
οἱ δάκτυλοι ὑμῶν ἐν ἁμαρτίαις, τὰ δὲ χείλη ὑμῶν ἐλάλησεν ἀνομίαν, καὶ ἡ
γλῶσσα ὑμῶν ἀδικίαν μελετᾷ. [4]οὐθεὶς λαλεῖ δίκαια, οὐδὲ ἔστι κρίσις ἀλη- 4
θινή· πεποίθασιν ἐπὶ ματαίοις καὶ λαλοῦσι κενά, ὅτι κύουσι πόνον καὶ τί-
κτουσιν ἀνομίαν. [5]ᾠὰ ἀσπίδων ἔῤῥηξαν, καὶ ἱστὸν ἀράχνης ὑφαίνουσιν, καὶ 5
ὁ μέλλων τῶν ᾠῶν αὐτῶν φαγεῖν συντρίψας οὔριον εὗρε καὶ ἐν αὐτῷ βασι-
λίσκον. [6]ὁ ἱστὸς αὐτῶν οὐκ ἔσται εἰς ἱμάτιον, οὐδὲ μὴ περιβάλωνται ἀπὸ τῶν 6
Ro. 3, ἔργων αὐτῶν· τὰ γὰρ ἔργα αὐτῶν ἔργα ἀνομίας. [7]οἱ δὲ πόδες αὐτῶν ἐπὶ 7
15—18. πονηρίαν τρέχουσι, ταχινοὶ ἐκχέαι αἷμα, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν διαλογισμοὶ
ἀπὸ φόνων· σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, [8]καὶ ὁδὸν εἰ- 8
ρήνης οὐκ οἴδασι, καὶ οὐκ ἔστι κρίσις ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ τρίβοι
αὐτῶν διεστραμμέναι ἃς διοδεύουσι, καὶ οὐκ οἴδασιν εἰρήνην. [9]διὰ τοῦτο 9
ἀπέστη ἡ κρίσις ἀπ᾽ αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς δικαιοσύνη· ὑπο-
μεινάντων αὐτῶν φῶς ἐγένετο αὐτοῖς σκότος, μείναντες αὐγὴν ἐν ἀωρίᾳ περιε-
πάτησαν. [10]ψηλαφήσουσιν ὡς τυφλοὶ τοῖχον, καὶ ὡς οὐχ ὑπαρχόντων ὀφθαλ- 10
μῶν ψηλαφήσουσι, καὶ πεσοῦνται ἐν μεσημβρίᾳ ὡς ἐν μεσονυκτίῳ, ὡς
ἀποθνήσκοντες στενάξουσιν, [11]ὡς ἄρκος καὶ ὡς περιστερὰ ἅμα πορεύσονται· 11
ἀνεμείναμεν κρίσιν καὶ οὐκ ἔστι σωτηρία, μακρὰν ἀφέστηκεν ἀφ᾽ ἡμῶν.
[12]πολλὴ γὰρ ἡμῶν ἡ ἀνομία ἐναντίον σου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντέστη- 12
σαν ἡμῖν· αἱ γὰρ ἀνομίαι ἡμῶν ἐν ἡμῖν, καὶ τὰ ἀδικήματα ἡμῶν ἔγνωμεν·
[13]ἠσεβήσαμεν καὶ ἐψευσάμεθα, καὶ ἀπέστημεν ὄπισθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν· ἐλα- 13
λήσαμεν ἄδικα καὶ ἠπειθήσαμεν, ἐκύομεν καὶ ἐμελετήσαμεν ἀπὸ καρδίας
ἡμῶν λόγους ἀδίκους, [14]καὶ ἀπεστήσαμεν ὀπίσω τὴν κρίσιν, καὶ ἡ δικαιο- 14

---

10. τον αρτον σου 11. om μετα σου ... εξελειπεν ... in f. add και τα οστα σου ως βοτανη ανατελει· και πιανθησεται και κληρονομησουσι γενεας γενεων 12. σου τα θεμελια ... και τους τριβ. τους ανα 13. *om και ... τω θεω σου LIX. 2. διαστωσιν ... om και ανα μ. τ. θεου ... το προςωπ. αυτου 3. μεμολυμμεναι 4. ουδις (5. βασιλισχος) 7. αφρονων pro απο φονων 8. ουκ εγνωσαν 9. *om αυτων sec. (vdtr) 13. απο οπισθεν

σύνη μακρὰν ἀφέστηκεν· ὅτι κατηναλώθη ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἡ ἀλήθεια,
15 καὶ δι' εὐθείας οὐκ ἐδύναντο διελθεῖν. [15] καὶ ἡ ἀλήθεια ἦρται, καὶ μετέστη-
σαν τὴν διάνοιαν τοῦ συνιέναι· καὶ εἶδε κύριος, καὶ οὐκ ἤρεσεν αὐτῷ, ὅτι
16 οὐκ ἦν κρίσις. [16] καὶ εἶδε καὶ οὐκ ἦν ἀνήρ, καὶ κατενόησε καὶ οὐκ ἦν ὁ
ἀντιληψόμενος, καὶ ἠμύνατο αὐτοὺς τῷ βραχίονι αὐτοῦ καὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ
17 ἐστηρίσατο. [17] καὶ ἐνεδύσατο δικαιοσύνην ὡς θώρακα, καὶ περιέθετο περικε-
φαλαίαν σωτηρίου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ περιεβάλετο ἱμάτιον ἐκδικήσεως, καὶ
18 τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ [18] ὡς ἀνταποδώσων ἀνταπόδοσιν ὄνειδος τοῖς ὑπεναν-
19 τίοις. [19] καὶ φοβηθήσονται οἱ ἀπὸ δυσμῶν τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ οἱ ἀπ' ἀνα-
τολῶν ἡλίου τὸ ὄνομα τὸ ἔνδοξον· ἥξει γὰρ ὡς ποταμὸς βίαιος ἡ ὀργὴ παρὰ
20 κυρίου, ἥξει μετὰ θυμοῦ. [20] καὶ ἥξει ἕνεκεν Σιὼν ὁ ῥυόμενος καὶ ἀποστρέ- Ro. 11.
21 ψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ. [21] καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, εἶπε 26 27
κύριος· τὸ πνεῦμα τὸ ἐμὸν ὅ ἐστιν ἐπὶ σοί, καὶ τὰ ῥήματα ἃ ἔδωκα εἰς τὸ
στόμα σου, οὐ μὴ ἐκλίπῃ ἐκ τοῦ στόματος σοῦ καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ
σπέρματός σου· εἶπε γὰρ κύριος ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.

LX.

Φωτίζου φωτίζου Ἱερουσαλήμ, ἥκει γάρ σου τὸ φῶς, καὶ ἡ δόξα κυ-
2 ρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέταλκεν. [2] ἰδοὺ σκότος καλύψει γῆν, καὶ γνόφος ἐπ' ἔθνη·
3 ἐπὶ δὲ σὲ φανήσεται κύριος, καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ ἐπὶ σὲ ὀφθήσεται· [3] καὶ
4 πορεύσονται βασιλεῖς τῷ φωτί σου, καὶ ἔθνη τῇ λαμπρότητί σου. [4] ἆρον κύκλῳ * Apoc.
τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε συνηγμένα τὰ τέκνα σου· ἥκασι πάντες οἱ υἱοί 21, 24.
5 σου μακρόθεν, καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐπ' ὤμων ἀρθήσονται. [5] τότε ὄψῃ, καὶ
φοβηθήσῃ καὶ ἐκστήσῃ τῇ καρδίᾳ, ὅτι μεταβαλεῖ εἰς σὲ πλοῦτος θαλάσσης
6 καὶ ἐθνῶν καὶ λαῶν. καὶ ἥξουσί σοι [6] ἀγέλαι καμήλων, καὶ καλύψουσί σε
κάμηλοι Μαδιὰμ καὶ Γαιφά· πάντες ἐκ Σαβὰ ἥξουσι φέροντες χρυσίον, καὶ
7 λίβανον οἴσουσι, καὶ τὸ σωτήριον κυρίου εὐαγγελιοῦνται· [7] καὶ πάντα τὰ πρό-
βατα Κηδὰρ συναχθήσονται, καὶ κριοὶ Ναβαιὼθ ἥξουσι, καὶ ἀνενεχθήσεται
δεκτὰ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, καὶ ὁ οἶκος τῆς προσευχῆς μου δοξασθή-
8 σεται. [8] τίνες οἵδε ὡς νεφέλαι πέτανται, καὶ ὡσεὶ περιστεραὶ σὺν νοσσοῖς
9 ἐπ' ἐμέ; [9] ἐμὲ αἱ νῆσοι ὑπέμειναν καὶ πλοῖα Θαρσὶς ἐν πρώτοις, ἀγαγεῖν
τὰ τέκνα σου μακρόθεν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσὸν αὐτῶν μετ' αὐτῶν,
καὶ διὰ τὸ ὄνομα κυρίου τὸ ἅγιον, καὶ διὰ τὸ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ ἔνδο-
10 ξον εἶναι. [10] καὶ οἰκοδομήσουσιν ἀλλογενεῖς τὰ τείχη σου, καὶ οἱ βασιλεῖς
αὐτῶν παραστήσονταί σοι· διὰ γὰρ ὀργήν μου ἐπάταξά σε, καὶ διὰ ἔλεον
11 ἠγάπησά σε. [11] καὶ ἀνοιχθήσονται αἱ πύλαι σου διὰ παντός, ἡμέρας καὶ * Apoc.
νυκτὸς οὐ κλεισθήσονται, εἰςαγαγεῖν πρὸς σὲ δύναμιν ἐθνῶν καὶ βασιλεῖς αὐ- 21, 25.
12 τῶν ἀγομένους. [12] τὰ γὰρ ἔθνη καὶ οἱ βασιλεῖς οἵτινες οὐ δουλεύσουσί σοι
13 ἀπολοῦνται, καὶ τὰ ἔθνη ἐρημίᾳ ἐρημωθήσεται. [13] καὶ ἡ δόξα τοῦ Λιβάνου
πρὸς σὲ ἥξει ἐν κυπαρίσσῳ καὶ πεύκῃ καὶ κέδρῳ ἅμα δοξάσαι τὸν τόπον
14 τὸν ἅγιόν μου. [14] καὶ πορεύσονται πρὸς σὲ δεδοικότες υἱοὶ ταπεινωσάντων σε
15 καὶ παροξυνάντων σε, καὶ κληθήσῃ πόλις Σιὼν ἁγίου Ἰσραήλ· [15] διὰ τὸ γε-
γενῆσθαί σε ἐγκαταλελειμμένην καὶ μεμισημένην, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν· καὶ

14. αφεστηκ. αφ ημων· οτι καταναλωθη ... ηδυναντο 15. **τ. διανοιαν αυτων ... συνιναι 16. ιδεν ... *om ὁ ... αντιλημψομενος 17. om αυτου 19. απο ανατολων 21. εκλειπη ... om γαρ LX. 2. ιδου σκ. και γνοφ. καλυπτει γην επ εθνη· επι σε 4. ιδου ηκασιν 6. γαιφαρ ... post οισουσιν add και λιθον τιμιον 7. και οι κριοι ν. ηξ. σοι 8. ως περιστ. συν νεοσσοις ... om επ εμε 9. εμε νησοι ... θαρσεις ... τ. χρυσον μετ αυτων δια 10. ελεος 11. om αυτων 12. οι βασιλ. αυτων ... αποθανουνται ... ερημωθησονται 14. πολις κυριου σιων 15. εγκαταλελιμμενην

θήσω σε ἀγαλλίαμα αἰώνιον, εὐφροσύνην γενεῶν γενεαῖς. 16 καὶ θηλάσεις 16
γάλα ἐθνῶν, καὶ πλοῦτον βασιλέων φάγεσαι, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ
σώζων σε, καὶ ἐξαιρούμενός σε θεὸς Ἰσραήλ. 17 καὶ ἀντὶ χαλκοῦ οἴσω σοι 17
χρυσίον, ἀντὶ δὲ σιδήρου οἴσω σοι ἀργύριον, ἀντὶ δὲ ξύλων οἴσω σοι χαλ-
κόν, ἀντὶ δὲ λίθων σίδηρον. καὶ δώσω τοὺς ἄρχοντάς σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ τοὺς
ἐπισκόπους σου ἐν δικαιοσύνῃ· 18 καὶ οὐκ ἀκουσθήσεται ἔτι ἀδικία ἐν τῇ γῇ 18
σου, οὐδὲ σύντριμμα οὐδὲ ταλαιπωρία ἐν τοῖς ὁρίοις σου, ἀλλὰ κληθήσεται
*Apoc. σωτήριον τὰ τείχη σου, καὶ αἱ πύλαι σου γλύμμα. 19 καὶ οὐκ ἔσται σοι ἔτι 19
21, 23. ὁ ἥλιος εἰς φῶς ἡμέρας, οὐδὲ ἀνατολὴ σελήνης φωτιεῖ σου τὴν νύκτα, ἀλλ'
ἔσται σοι κύριος φῶς αἰώνιον, καὶ ὁ θεὸς δόξα σου. 20 οὐ γὰρ δύσεται ὁ 20
ἥλιός σοι, καὶ ἡ σελήνη σοι οὐκ ἐκλείψει· ἔσται γάρ σοι κύριος φῶς αἰώ-
νιον, καὶ ἀναπληρωθήσονται αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους σου. 21 καὶ ὁ λαός σου 21
πᾶς δίκαιος, δι' αἰῶνος κληρονομήσουσι τὴν γῆν, φυλάσσων τὸ φύτευμα ἔργα
χειρῶν αὐτοῦ εἰς δόξαν. 22 ὁ ὀλιγοστὸς ἔσται εἰς χιλιάδας, καὶ ὁ ἐλάχιστος 22
εἰς ἔθνος μέγα· ἐγὼ κύριος κατὰ καιρὸν συνάξω αὐτούς.

LXI.

Lc. 4, 18. 19. Πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέ με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς,
ἀπέσταλκέ με ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρῦξαι αἰχμα-
λώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, 2 καλέσαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτὸν καὶ 2
ἡμέραν ἀνταποδόσεως, παρακαλέσαι πάντας τοὺς πενθοῦντας, 3 δοθῆναι τοῖς 3
πενθοῦσι Σιὼν αὐτοῖς δόξαν ἀντὶ σποδοῦ, ἄλειμμα εὐφροσύνης τοῖς πενθοῦσιν,
καταστολὴν δόξης ἀντὶ πνεύματος ἀκηδίας· καὶ κληθήσονται γενεαὶ δικαιο-
σύνης, φύτευμα κυρίου εἰς δόξαν. 4 καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐρήμους αἰωνίας, ἐξη- 4
ρημωμένας πρότερον ἐξαναστήσουσι, καὶ καινιοῦσι πόλεις ἐρήμους, ἐξηρημω-
μένας εἰς γενεάς. 5 καὶ ἥξουσιν ἀλλογενεῖς ποιμαίνοντες τὰ πρόβατά σου καὶ 5
ἀλλόφυλοι ἀροτῆρες καὶ ἀμπελουργοί· 6 ὑμεῖς δὲ ἱερεῖς κυρίου κληθήσεσθε, 6
λειτουργοὶ θεοῦ, ἰσχὺν ἐθνῶν κατέδεσθε καὶ ἐν τῷ πλούτῳ αὐτῶν θαυμα-
σθήσεσθε. 7 οὕτως ἐκ δευτέρας κληρονομήσουσι τὴν γῆν, καὶ εὐφροσύνη αἰώ- 7
νιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν. 8 ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ ἀγαπῶν δικαιοσύνην καὶ 8
μισῶν ἁρπάγματα ἐξ ἀδικίας· καὶ δώσω τὸν μόχθον αὐτῶν δικαίοις, καὶ
διαθήκην αἰώνιον διαθήσομαι αὐτοῖς. 9 καὶ γνωσθήσεται ἐν τοῖς ἔθνεσι τὸ 9
σπέρμα αὐτῶν, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν ἐν μέσῳ τῶν λαῶν· πᾶς ὁ ὁρῶν αὐτοὺς
ἐπιγνώσεται αὐτούς, ὅτι οὗτοί εἰσι σπέρμα ηὐλογημένον ὑπὸ θεοῦ, 10 καὶ εὐ- 10
φροσύνῃ εὐφρανθήσονται ἐπὶ κύριον. ἀγαλλιάσθω ἡ ψυχή μου ἐπὶ τῷ κυρίῳ·
ἐνέδυσε γάρ με ἱμάτιον σωτηρίου καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης, ὡς νυμφίῳ περιέ-
θηκέ μοι μίτραν, καὶ ὡς νύμφην κατεκόσμησέ με κόσμῳ. 11 καὶ ὡς γῆν 11
αὔξουσαν τὸ ἄνθος αὐτῆς, καὶ ὡς κῆπος τὰ σπέρματα αὐτοῦ, οὕτως ἀνατε-
λεῖ κύριος κύριος δικαιοσύνην καὶ ἀγαλλίαμα ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν.

LXII.

Διὰ Σιὼν οὐ σιωπήσομαι, καὶ διὰ Ἱερουσαλὴμ οὐκ ἀνήσω, ἕως ἂν ἐξέλ-
θῃ ὡς φῶς ἡ δικαιοσύνη αὐτῆς, τὸ δὲ σωτήριόν μου ὡς λαμπὰς καυθήσεται.
2 καὶ ὄψονται ἔθνη τὴν δικαιοσύνην σου καὶ βασιλεῖς τὴν δόξαν σου, καὶ 2
καλέσει σε τὸ ὄνομα τὸ καινόν, ὃ ὁ κύριος ὀνομάσει αὐτό. 3 καὶ ἔσῃ στέ- 3
φανος κάλλους ἐν χειρὶ κυρίου, καὶ διάδημα βασιλείας ἐν χειρὶ θεοῦ σου.

---

16. ο θεος ισρ. 17. ξυλου 19. om ετι ... φωτιει σοι την ... αλλαισται (sic) 20. ο ηλιος σου ... κυριος σοι 21. και δια αιωνος LXI. 1. τη καρδια 3. om αυτοις 4. εξερημωμενας προτερας ... εξερημωμενας 6. και λειτουργοι ... (ισχυς ...) και επι τω 9. om εν μεσω τ. λαων 10. και εν ευφροσυνη 11. κηπον ... om κυριος alterum LXII. 1. η δικαιοσ. μου 2. το ον. σου το

4 [4] καὶ οὐκέτι κληθήσῃ καταλελειμμένη, καὶ ἡ γῆ σου οὐ κληθήσεται ἔτι ἔρη-
μος· σοὶ γὰρ κληθήσεται Θέλημα ἐμόν, καὶ τῇ γῇ σου οἰκουμένη, ὅτι εὐδό-
5 κησε κύριος ἐν σοί, καὶ ἡ γῆ σου συνοικισθήσεται. [5] καὶ ὡς συνοικῶν νεανίσκος
παρθένῳ, οὕτω κατοικήσουσιν οἱ υἱοί σου· καὶ ἔσται ὃν τρόπον εὐφρανθή-
6 σεται νυμφίος ἐπὶ νύμφῃ, οὕτως εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ σοί. [6] καὶ ἐπὶ
τῶν τειχῶν σου, Ἱερουσαλήμ, κατέστησα φύλακας ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην
7 τὴν νύκτα, οἳ διὰ τέλους οὐ σιωπήσονται μιμνησκόμενοι κυρίου. [7] οὐκ ἔστι
γὰρ ὑμῖν ὅμοιος· ἐὰν διορθώσῃ, καὶ ποιήσῃ Ἱερουσαλὴμ γαυρίαμα ἐπὶ τῆς
8 γῆς. [8] ὤμοσε κύριος κατὰ τῆς δόξης αὐτοῦ καὶ κατὰ τῆς ἰσχύος τοῦ βρα-
χίονος αὐτοῦ Εἰ ἔτι δώσω τὸν σῖτόν σου καὶ τὰ βρώματά σου τοῖς ἐχθροῖς
9 σου, καὶ εἰ ἔτι πίονται υἱοὶ ἀλλότριοι τὸν οἶνόν σου ἐφ' ᾧ ἐμόχθησας, [9] ἀλλ'
οἱ συναγαγόντες φάγονται αὐτὰ καὶ αἰνέσουσι κύριον, καὶ οἱ συναγαγόντες
10 πίονται αὐτὰ ἐν ταῖς ἐπαύλεσι ταῖς ἁγίαις μου. [10] πορεύεσθε διὰ τῶν πυλῶν
μου καὶ ὁδοποιήσατε τῷ λαῷ μου καὶ τοὺς λίθους ἐκ τῆς ὁδοῦ διαῤῥίψατε,
11 ἐξάρατε σύσσημον εἰς τὰ ἔθνη. [11] ἰδοὺ γὰρ κύριος ἐποίησεν ἀκουστὸν ἕως
ἐσχάτου τῆς γῆς· εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιὼν Ἰδοὺ ὁ σωτήρ σοι παραγέγονεν* Apoc.
12 ἔχων τὸν ἑαυτοῦ μισθόν, καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ πρὸ προσώπου αὐτοῦ. [12] καὶ κα- 22, 12.
λέσει αὐτὸν λαὸν ἅγιον λελυτρωμένον ὑπὸ κυρίου, σὺ δὲ κληθήσῃ ἐπιζητου-
μένη πόλις καὶ οὐκ ἐγκαταλελειμμένη.

LXIII.

Τίς οὗτος ὁ παραγενόμενος ἐξ Ἐδώμ, ἐρύθημα ἱματίων ἐκ Βοσόρ; οὕ-
τως ὡραῖος ἐν στολῇ, βίᾳ μετὰ ἰσχύος; ἐγὼ διαλέγομαι δικαιοσύνην καὶ κρί-
2 σιν σωτηρίου. [2] διὰ τί σου ἐρυθρὰ τὰ ἱμάτια, καὶ τὰ ἐνδύματά σου ὡς ἀπὸ* Apoc.
3 πατητοῦ ληνοῦ; [3] πλήρης καταπεπατημένης, καὶ τῶν ἐθνῶν οὐκ ἔστιν ἀνὴρ 14, 19.
μετ' ἐμοῦ, καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς ἐν θυμῷ μου, καὶ κατέθλασα αὐτοὺς ὡς 19, 13.
4 γῆν, καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς γῆν. [4] ἡμέρα γὰρ ἀνταποδόσεως
5 ἐπῆλθεν αὐτοῖς, καὶ ἐνιαυτὸς λυτρώσεως πάρεστι. [5] καὶ ἐπέβλεψα, καὶ οὐκ ἦν
βοηθός· καὶ προσενόησα, καὶ οὐθεὶς ἀντελαμβάνετο· καὶ ἐῤῥύσατο αὐτοὺς ὁ
6 βραχίων μου, καὶ ὁ θυμός μου ἐπέστη. [6] καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς τῇ ὀργῇ
7 μου, καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς γῆν. [7] τὸν ἔλεον κυρίου ἐμνήσθην,
τὰς ἀρετὰς κυρίου ἐν πᾶσιν οἷς ἡμῖν ἀνταποδίδωσι. κύριος κριτὴς ἀγαθὸς
τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ, ἐπάγει ἡμῖν κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῆς
8 δικαιοσύνης αὐτοῦ. [8] καὶ εἶπεν Οὐχ ὁ λαός μου; τέκνα οὐ μὴ ἀθετήσωσι·
9 καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σωτηρίαν [9] ἐκ πάσης θλίψεως αὐτῶν. οὐ πρέσβυς οὐδὲ
ἄγγελος, ἀλλ' αὐτὸς ἔσωσεν αὐτοὺς διὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτοὺς καὶ φείδεσθαι
αὐτῶν· αὐτὸς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς καὶ ἀνέλαβεν αὐτούς, καὶ ὕψωσεν αὐτοὺς
10 πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος. [10] αὐτοὶ δὲ ἠπείθησαν καὶ παρώξυναν τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον αὐτοῦ· καὶ ἐστράφη αὐτοῖς εἰς ἔχθραν, αὐτὸς ἐπολέμησεν
11 αὐτούς. [11] καὶ ἐμνήσθη ἡμερῶν αἰωνίων· ποῦ ὁ ἀναβιβάσας ἐκ τῆς θαλάσ-
σης τὸν ποιμένα τῶν προβάτων; ποῦ ἔστιν ὁ θεὶς ἐν αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ

---

4. καταλελιμμενη ... om ετι ... om οτι ευδοκησε usque συνοικισθησεται 5. ουτως ... οι υι. σου μετα σου 6. τειχεων 7. αγαυριαμα 8. om ει sec. 9. αλλ η ... συναγοντες bis ... αγιαις σου 10. τους λιθ. τους 11. σοι ο σωτ. παραγεινεται ... om αυτου prius 12. εγκαταλελιμμενη LXIII. 1. παραγινομενος εξ εδεμ ... ερυθηματα 2. 3. ed. rom. ληνου [3] πληρης καταπεπατημενης; et μετ εμου; 3. om μου 4. ανταποδωσεως 5. και ουδεις βοηθος 7. οις ο κυριος ημιν 8. ο λα. μου τεκνα· και ου μη 9. om αυτων prius ... πρεσβεις ... αλλ αυτος κυριος ... ** και αυτος ελυτρ. 10. om αυτου ... και αυτος επολ. 10. 11. ed. rom. αυτους, et αιωνιων. 11. om που prius ... εκ της γης

ἅγιον; [12] ὁ ἀγαγὼν τῇ δεξιᾷ Μωυσῆν, ὁ βραχίων τῆς δόξης αὐτοῦ; κατίσχυ- 12
σεν ὕδωρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ποιῆσαι ἑαυτῷ ὄνομα αἰώνιον. [13] ἤγαγεν 13
αὐτοὺς δι' ἀβύσσου ὡς ἵππον δι' ἐρήμου, καὶ οὐκ ἐκοπίασαν, [14] καὶ ὡς 14
κτήνη διὰ πεδίου· κατέβη πνεῦμα παρὰ κυρίου καὶ ὡδήγησεν αὐτούς· οὕτως
ἤγαγες τὸν λαόν σου ποιῆσαι σεαυτῷ ὄνομα δόξης. [15] ἐπίστρεψον ἐκ τοῦ οὐ- 15
ρανοῦ καὶ ἴδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου καὶ δόξης σου· ποῦ ἔστιν ὁ ζῆ-
λός σου καὶ ἡ ἰσχύς σου; ποῦ ἔστι τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου καὶ οἰκτιρμῶν
σου, ὅτι ἀνέσχου ἡμῶν; [16] σὺ γὰρ εἶ πατὴρ ἡμῶν, ὅτι Ἀβραὰμ οὐκ ἔγνω 16
ἡμᾶς, καὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἐπέγνω ἡμᾶς· ἀλλὰ σὺ κύριε πατὴρ ἡμῶν ῥῦσαι
ἡμᾶς, ἀπ' ἀρχῆς τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς ἐστί. [17] τί ἐπλάνησας ἡμᾶς κύριε 17
ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου; ἐσκλήρυνας τὰς καρδίας ἡμῶν τοῦ μὴ φοβεῖσθαί σε;
ἐπίστρεψον διὰ τοὺς δούλους σου, διὰ τὰς φυλὰς τῆς κληρονομίας σου, [18] ἵνα 18
μικρὸν κληρονομήσωμεν τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου σου. [19] ἐγενόμεθα ὡς τὸ ἀπ' 19
ἀρχῆς, ὅτε οὐκ ἦρξας ἡμῶν οὐδὲ ἐκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς.

LXIV.

Ἐὰν ἀνοίξῃς τὸν οὐρανόν, τρόμος λήψεται ἀπὸ σοῦ ὄρη, καὶ τακήσον-
ται [2] ὡς κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς τήκεται, καὶ κατακαύσει πῦρ τοὺς ὑπε- 2
ναντίους, καὶ φανερὸν ἔσται τὸ ὄνομά σου ἐν τοῖς ὑπεναντίοις· ἀπὸ προσώπου
σου ἔθνη ταραχθήσονται, [3] ὅταν ποιῇς τὰ ἔνδοξα· τρόμος λήψεται ἀπὸ σοῦ 3
1Co.2,9. ὄρη. [4] ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσαμεν οὐδὲ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἶδον θεὸν 4
πλὴν σοῦ καὶ τὰ ἔργα σου ἃ ποιήσεις τοῖς ὑπομένουσιν ἔλεον. [5] συναντήσε- 5
ται γὰρ τοῖς ποιοῦσι τὸ δίκαιον, καὶ τῶν ὁδῶν σου μνησθήσονται. ἰδοὺ σὺ
ὠργίσθης, καὶ ἡμεῖς ἡμάρτομεν· διὰ τοῦτο ἐπλανήθημεν, [6] καὶ ἐγενήθημεν 6
ὡς ἀκάθαρτοι πάντες ἡμεῖς, ὡς ῥάκος ἀποκαθημένης πᾶσα ἡ δικαιοσύνη
ἡμῶν· καὶ ἐξεῤῥύημεν ὡς φύλλα διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν· οὕτως ἄνεμος οἴσει
ἡμᾶς. [7] καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐπικαλούμενος τὸ ὄνομά σου καὶ ὁ μνησθεὶς ἀντι- 7
λαβέσθαι σου· ὅτι ἀπέστρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀφ' ἡμῶν, καὶ παρέδωκας
ἡμᾶς διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. [8] καὶ νῦν κύριε πατὴρ ἡμῶν σύ, ἡμεῖς δὲ 8
πηλός, ἔργα τῶν χειρῶν σου πάντες. [9] μὴ ὀργίζου ἡμῖν σφόδρα, καὶ μὴ ἐν 9
καιρῷ μνησθῇς ἁμαρτιῶν ἡμῶν· καὶ νῦν ἐπίβλεψον, ὅτι λαός σου πάντες
ἡμεῖς. [10] πόλις τοῦ ἁγίου σου ἐγενήθη ἔρημος, Σιὼν ὡς ἔρημος ἐγενήθη, 10
Ἱερουσαλὴμ εἰς κατάραν· [11] ὁ οἶκος τὸ ἅγιον ἡμῶν καὶ ἡ δόξα ἣν εὐλόγη- 11
σαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐγενήθη πυρίκαυστος, καὶ πάντα ἔνδοξα ἡμῶν συνέ-
πεσε. [12] καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἀνέσχου κύριε καὶ ἐσιώπησας, καὶ ἐταπείνωσας 12
ἡμᾶς σφόδρα.

LXV.

Ro. 10, 20. 21. Ἐμφανὴς ἐγενήθην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν, εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζη-
τοῦσιν· εἶπα Ἰδού εἰμι τῷ ἔθνει οἳ οὐκ ἐκάλεσάν μου τὸ ὄνομα. [2] ἐξεπέτασα 2
τὰς χεῖράς μου ὅλην τὴν ἡμέραν πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα, τοῖς
πορευομένοις ὁδῷ οὐ καλῇ ἀλλ' ὀπίσω τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. [3] ὁ λαὸς οὗτος 3

12. μωσην, item ed. rom. ... ποιησαι αυτω 13. και ηγαγεν α. δια της αβυσσου 14. και κατεβη 15. δοξης· που ... των οικτειρμων 16. ημων ει πατηρ ... σου εστιν εν ημιν 17. ημων τας καρδιας 18. in fine add οι υπεναντιοι ημων κατεπατησαν το αγιασμα μου 19. επεκληθη LXIV. 1. λημψεται 2. το ονομα κυριου 3. λημψεται 4. ιδον ... *om θεον πλ. σου 6. εξερυημεν 8. εργον 10. πολις τ. α. σου cum ημεις anteced. conjg. videtur, item εις καταραν cum ο οικ. το α. ημων 11. ηυλογησαν ... παντα τα ενδοξα συνεπεσεν LXV. 1. εγενομην τοις ε. μ. ζητουσιν· ε. τ. ε. μη επερωτωσιν ... οιτινες ουκ εκ. το ον. μου 2. αντιλεγοντα, οι ουκ επορευθησαν οδω αληθινη αλλ ... ed. rom. αυτων,

ὁ παροξύνων με ἐναντίον ἐμοῦ διὰ παντός· αὐτοὶ θυσιάζουσιν ἐν τοῖς κήποις
4 καὶ θυμιῶσιν ἐπὶ ταῖς πλίνθοις τοῖς δαιμονίοις ἃ οὐκ ἔστιν, [4] ἐν τοῖς μνή-
μασι καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις κοιμῶνται διὰ ἐνύπνια, οἱ ἔσθοντες κρέας ὕειον
5 καὶ ζωμὸν θυσιῶν, μεμολυμμένα πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν, [5] οἱ λέγοντες Πόῤῥω
ἀπ' ἐμοῦ, μὴ ἐγγίσῃς μοι, ὅτι καθαρός εἰμι· οὗτος καπνὸς τοῦ θυμοῦ μου,
6 πῦρ καίεται ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας. [6] ἰδοὺ γέγραπται ἐνώπιόν μου Οὐ
7 σιωπήσω ἕως ἂν ἀποδώσω εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν [7] τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ
τῶν πατέρων αὐτῶν, λέγει κύριος· οἳ ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν ὀρέων καὶ ἐπὶ τῶν
8 βουνῶν ὠνείδισάν με, ἀποδώσω τὰ ἔργα αὐτῶν εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν. [8] οὕτως
λέγει κύριος Ὃν τρόπον εὑρεθήσεται ὁ ῥὼξ ἐν τῷ βότρυϊ, καὶ ἐροῦσι Μὴ
λυμήνῃ αὐτὸν ὅτι εὐλογία ἐστὶν ἐν αὐτῷ, οὕτως ποιήσω ἕνεκεν τοῦ δου-
9 λεύοντός μοι, τούτου ἕνεκεν οὐ μὴ ἀπολέσω πάντας. [9] καὶ ἐξάξω τὸ ἐξ Ἰα-
κὼβ σπέρμα καὶ ἐξ Ἰούδα, καὶ κληρονομήσει τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ
κληρονομήσουσιν οἱ ἐκλεκτοί μου καὶ οἱ δοῦλοί μου, καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ.
10 [10] καὶ ἔσονται ἐν τῷ δρυμῷ ἐπαύλεις ποιμνίων, καὶ φάραγξ Ἀχὼρ εἰς ἀνά-
11 παυσιν βουκολίων τῷ λαῷ μου οἳ ἐζήτησάν με. [11] ὑμεῖς δὲ οἱ ἐγκαταλιπόντες
με καὶ ἐπιλανθανόμενοι τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ ἑτοιμάζοντες τῷ δαιμονίῳ
12 τράπεζαν καὶ πληροῦντες τῇ τύχῃ κέρασμα, [12] ἐγὼ παραδώσω ὑμᾶς εἰς μά-
χαιραν, πάντες ἐν σφαγῇ πεσεῖσθε· ὅτι ἐκάλεσα ὑμᾶς καὶ οὐχ ὑπηκούσατε,
ἐλάλησα καὶ παρηκούσατε, καὶ ἐποιήσατε τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἐμοῦ καὶ
13 ἃ οὐκ ἐβουλόμην ἐξελέξασθε. [13] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ οἱ δου-
λεύοντές μοι φάγονται, ὑμεῖς δὲ πεινάσετε· ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι πίονται,
ὑμεῖς δὲ διψήσετε· ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι εὐφρανθήσονται, ὑμεῖς δὲ αἰσχυν-
14 θήσεσθε· [14] ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι ἀγαλλιάσονται ἐν εὐφροσύνῃ, ὑμεῖς δὲ
κεκράξεσθε διὰ τὸν πόνον τῆς καρδίας ὑμῶν, καὶ ἀπὸ συντριβῆς πνεύματος
15 ὑμῶν ὀλολύξετε. [15] καταλείψετε γὰρ τὸ ὄνομα ὑμῶν εἰς πλησμονὴν τοῖς ἐκ-
λεκτοῖς μου, ὑμᾶς δὲ ἀνελεῖ κύριος. τοῖς δὲ δουλεύουσί μοι κληθήσεται ὄνομα
16 καινόν, [16] ὃ εὐλογηθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς· εὐλογήσουσι γὰρ τὸν θεὸν τὸν ἀληθινόν,
καὶ οἱ ὀμνύοντες ἐπὶ τῆς γῆς ὀμοῦνται τὸν θεὸν τὸν ἀληθινόν. ἐπιλήσονται
γὰρ τὴν θλῖψιν τὴν πρώτην, καὶ οὐκ ἀναβήσεται αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν.
17 [17] ἔσται γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινή, καὶ οὐ μὴ μνησθῶσι τῶν *2 Pe. 3,
18 προτέρων οὐδ' οὐ μὴ ἐπέλθῃ αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν, [18] ἀλλ' εὐφροσύνην 13. *Apoc.
καὶ ἀγαλλίαμα εὑρήσουσιν ἐν αὐτῇ· ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἀγαλλίαμα Ἱερουσα- 21, 1
19 λὴμ καὶ τὸν λαόν μου εὐφροσύνην. [19] καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ
εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ λαῷ μου· καὶ οὐκέτι μὴ ἀκουσθῇ ἐν αὐτῇ φωνὴ
20 κλαυθμοῦ καὶ φωνὴ κραυγῆς, [20] οὐδ' οὐ μὴ γένηται ἔτι ἐκεῖ ἄωρος καὶ πρε-
σβύτης ὃς οὐκ ἐμπλήσει τὸν χρόνον αὐτοῦ· ἔσται γὰρ ὁ νέος ἑκατὸν ἐτῶν,
21 ὁ δὲ ἀποθνήσκων ἁμαρτωλὸς ἑκατὸν ἐτῶν, καὶ ἐπικατάρατος ἔσται. [21] καὶ
οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ αὐτοὶ ἐνοικήσουσι, καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶ-
22 νας καὶ αὐτοὶ φάγονται τὰ γεννήματα αὐτῶν· [22] οὐ μὴ οἰκοδομήσουσι καὶ
ἄλλοι ἐνοικήσουσι, καὶ οὐ μὴ φυτεύσουσι καὶ ἄλλοι φάγονται. κατὰ γὰρ τὰς
ἡμέρας τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς ἔσονται αἱ ἡμέραι τοῦ λαοῦ μου· τὰ γὰρ ἔργα
23 τῶν πόνων αὐτῶν παλαιώσουσιν. [23] οἱ ἐκλεκτοί μου οὐ κοπιάσουσιν εἰς κενόν,
οὐδὲ τεκνοποιήσουσιν εἰς κατάραν, ὅτι σπέρμα εὐλογημένον ὑπὸ θεοῦ ἐστι,

---

3. αυτοι θυμιαζουσιν ... α ουκ εσται 4. add και ab initio ... δι ενυπνια εσθοντες κρεα υϊα 5. εγγισ. μου 6. σιωπησομαι ... αποδω 8. ευλογια κυριου 9. και το εξ ιουδα ... om και extr. 11. εγκαταλειποντες 13. διψησεσθαι 14. om υμων sec. 15. ed. rom. κυριος, ... δουλευουσιν αυτω 16. θλιψ. αυτων 18. om οτι ... ιερουσ. αγαλλ. 19. ουδε φωνη κραυγης 20. και ου μη ... om ετι ... επικατ. εστιν 21. γενηματα 22. και ου μη οικοδ. ... τα εργα 23. οι δε εκλ. ... τεκνα ποιησουσιν ... ηυλογημενον υπο του θεου. Ceterum inepte ed. Rom. 65, 4. 66, 3 et 17 υΐειον.

καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν μετ' αὐτῶν. [24] καὶ ἔσται πρὶν ἢ κεκράξαι αὐτοὺς ἐγὼ 24
ὑπακούσομαι αὐτῶν, ἔτι λαλούντων αὐτῶν ἐρῶ Τί ἐστι; [25] τότε λύκοι καὶ 25
ἄρνες βοσκηθήσονται ἅμα, καὶ λέων ὡς βοῦς φάγεται ἄχυρα, ὄφις δὲ γῆν
ὡς ἄρτον· οὐκ ἀδικήσουσιν οὐδὲ λυμανοῦνται ἐπὶ τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ μου,
λέγει κύριος.

LXVI.

Act. 7, 49 sq. Οὕτως λέγει κύριος Ὁ οὐρανός μου θρόνος, καὶ ἡ γῆ ὑποπόδιον τῶν
ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι; καὶ ποῖος τόπος τῆς καταπαύ-
σεώς μου; [2] πάντα γὰρ ταῦτα ἐποίησεν ἡ χείρ μου, καί ἐστιν ἐμὰ πάντα 2
ταῦτα, λέγει κύριος· καὶ ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν ταπεινὸν καὶ ἡσύ-
χιον καὶ τρέμοντα τοὺς λόγους μου; [3] ὁ δὲ ἄνομος ὁ θύων μοι μόσχον ὡς 3
ὁ ἀποκτέννων κύνα, ὁ δὲ ἀναφέρων σεμίδαλιν ὡς αἷμα ὕειον, ὁ διδοὺς λί-
βανον εἰς μνημόσυνον ὡς βλάσφημος. καὶ αὐτοὶ ἐξελέξαντο τὰς ὁδοὺς αὐτῶν,
καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἠθέλησε, [4] καὶ ἐγὼ ἐκλέξομαι τὰ 4
ἐμπαίγματα αὐτῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας ἀνταποδώσω αὐτοῖς· ὅτι ἐκάλεσα αὐ-
τοὺς καὶ οὐχ ὑπήκουσάν μου, ἐλάλησα καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐποίησαν τὸ
πονηρὸν ἐναντίον ἐμοῦ καὶ ἃ οὐκ ἐβουλόμην ἐξελέξαντο. [5] ἀκούσατε ῥήματα 5
κυρίου οἱ τρέμοντες τὸν λόγον αὐτοῦ Εἴπατε ἀδελφοὶ ἡμῶν τοῖς μισοῦσιν
ὑμᾶς καὶ βδελυσσομένοις, ἵνα τὸ ὄνομα κυρίου δοξασθῇ καὶ ὀφθῇ ἐν τῇ εὐ-
φροσύνῃ αὐτῶν, καὶ ἐκεῖνοι αἰσχυνθήσονται. [6] φωνὴ κραυγῆς ἐκ πόλεως, φωνὴ 6
ἐκ ναοῦ, φωνὴ κυρίου ἀνταποδιδόντος ἀνταπόδοσιν τοῖς ἀντικειμένοις. [7] πρὶν 7
τὴν ὠδίνουσαν τεκεῖν, πρὶν ἐλθεῖν τὸν πόνον τῶν ὠδίνων, ἐξέφυγε καὶ ἔτεκεν
ἄρσεν. [8] τίς ἤκουσε τοιοῦτο, καὶ τίς ἑώρακεν οὕτως; εἰ ὤδινε γῆ ἐν ἡμέρᾳ 8
μιᾷ, ἢ καὶ ἐτέχθη ἔθνος εἰς ἅπαξ, ὅτι ὤδινε καὶ ἔτεκε Σιὼν τὰ παιδία αὐ-
τῆς; [9] ἐγὼ δὲ ἔδωκα τὴν προσδοκίαν ταύτην, καὶ οὐκ ἐμνήσθης μου, εἶπε 9
κύριος. οὐκ ἰδοὺ ἐγὼ γεννῶσαν καὶ στεῖραν ἐποίησα; εἶπεν ὁ θεός σου.
[10] εὐφράνθητι Ἱερουσαλήμ, καὶ πανηγυρίσατε ἐν αὐτῇ πάντες οἱ ἀγαπῶντες 10
αὐτήν, χάρητε ἅμα αὐτῇ χαρᾷ πάντες ὅσοι πενθεῖτε ἐπ' αὐτῇ, [11] ἵνα θη- 11
λάσητε καὶ ἐμπλησθῆτε ἀπὸ μαστοῦ παρακλήσεως αὐτῆς, ἵνα ἐκθηλάσαντες
τρυφήσητε ἀπὸ εἰσόδου δόξης αὐτῆς. [12] ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκ- 12
κλίνω εἰς αὐτοὺς ὡς ποταμὸς εἰρήνης, καὶ ὡς χειμάῤῥους ἐπικλύζων δόξαν
ἐθνῶν· τὰ παιδία αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἀρθήσονται καὶ ἐπὶ γονάτων παρακλη-
θήσονται. [13] ὡς εἴ τινα μήτηρ παρακαλέσει, οὕτω κἀγὼ παρακαλέσω ὑμᾶς, 13
καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ παρακληθήσεσθε. [14] καὶ ὄψεσθε, καὶ χαρήσεται ἡ καρδία 14
ὑμῶν, καὶ τὰ ὀστᾶ ὑμῶν ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ· καὶ γνωσθήσεται ἡ χεὶρ κυ-
ρίου τοῖς φοβουμένοις αὐτόν, καὶ ἀπειλήσει τοῖς ἀπειθοῦσιν. [15] ἰδοὺ γὰρ κύ- 15
ριος ὡς πῦρ ἥξει, καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἅρματα αὐτοῦ, ἀποδοῦναι ἐν θυμῷ
ἐκδίκησιν αὐτοῦ καὶ ἀποσκορακισμὸν αὐτοῦ ἐν φλογὶ πυρός. [16] ἐν γὰρ τῷ 16
πυρὶ κυρίου κριθήσεται πᾶσα ἡ γῆ, καὶ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτοῦ πᾶσα σάρξ·
πολλοὶ τραυματίαι ἔσονται ὑπὸ κυρίου. [17] οἱ ἁγνιζόμενοι καὶ καθαριζόμενοι 17
εἰς τοὺς κήπους, καὶ ἐν τοῖς προθύροις ἔσθοντες κρέας ὕειον καὶ τὰ βδελύ-
γματα καὶ τὸν μῦν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀναλωθήσονται, εἶπε κύριος. [18] κἀγὼ τὰ ἔργα 18

23. in fine add εσονται 24. επακουσομαι 25. ουδε μη λυμαν. LXVI. 1. Ο ουρ. μοι θρον., η δε γη ... η ποιος 3. υιον ... και ουτοι εξελ. ... α η ψυχη 4. καγω ... αμαρτιας αυτων ... εναντιον μου 5. το ρημα κυριου ... ed. rom. αδελφοι υμων ... ημας ... κακεινοι 7. πριν η bis 8. ed. rom. ουτως, ει ... εν μια ημερα, ει ετεχθη 9. om σου 10. πανυγυρισατε (sic) παντες οι ενοικουντες εν αυτη, χαρητε χαραν παντες οι π. επ αυτης 13. οτι ουτως και εγω 14. οψεται ... υμων η καρδια ... τοις σεβομενοις αυτον 15. om αυτου sec. et tert. 16. καταναλωθησεται pro κριθησεται 17. κρεα υιον ... καταναλωθησονται

αὐτῶν καὶ τὸν λογισμὸν αὐτῶν· ἔρχομαι συναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη καὶ τὰς
19 γλώσσας, καὶ ἥξουσι καὶ ὄψονται τὴν δόξαν μου. [19] καὶ καταλείψω ἐπ' αὐ-
τῶν σημεῖον, καὶ ἐξαποστελῶ ἐξ αὐτῶν σεσωσμένους εἰς τὰ ἔθνη, εἰς Θαρσὶς
καὶ Φοὺδ καὶ Λοὺδ καὶ Μοσόχ, καὶ εἰς Θοβὲλ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς
τὰς νήσους τὰς πόῤῥω, οἳ οὐκ ἀκηκόασί μου τὸ ὄνομα οὔτε ἑωράκασί μου
20 τὴν δόξαν, καὶ ἀναγγελοῦσι τὴν δόξαν μου ἐν τοῖς ἔθνεσι. [20] καὶ ἄξουσι τοὺς
ἀδελφοὺς ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν δῶρον κυρίῳ, μεθ' ἵππων καὶ ἁρμά-
των ἐν λαμπήναις ἡμιόνων μετὰ σκιαδίων, εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλήμ,
εἶπε κύριος, ὡς ἀνενέγκαισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς θυσίας αὐτῶν ἐμοὶ μετὰ
21 ψαλμῶν εἰς τὸν οἶκον κυρίου. [21] καὶ ἀπ' αὐτῶν λήψομαι ἱερεῖς καὶ Λευίτας,
22 εἶπε κύριος. [22] ὃν τρόπον γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινὴ ἃ ἐγὼ ποιῶ *2 Pe. 3,
μένει ἐνώπιον ἐμοῦ, λέγει κύριος, οὕτω στήσεται τὸ σπέρμα ὑμῶν καὶ τὸ 13. *Apoc.
23 ὄνομα ὑμῶν. [23] καὶ ἔσται μὴν ἐκ μηνὸς καὶ σάββατον ἐκ σαββάτου ἥξει 21, 1.
24 πᾶσα σὰρξ τοῦ προςκυνῆσαι ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, εἶπε κύριος. [24] καὶ
ἐξελεύσονται καὶ ὄψονται τὰ κῶλα τῶν ἀνθρώπων τῶν παραβεβηκότων ἐν
ἐμοί· ὁ γὰρ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτήσει, καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν οὐ σβεσθή- *Mc. 9,
σεται, καὶ ἔσονται εἰς ὅρασιν πάσῃ σαρκί. 48.

ΙΕΡΕΜΙΑΣ.

I.

Τὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ὃ ἐγένετο ἐπὶ Ἱερεμίαν τὸν τοῦ Χελκίου ἐκ τῶν ἱε-
2 ρέων, ὃς κατῴκει ἐν Ἀναθὼθ ἐν γῇ Βενιαμείν, [2] ὡς ἐγενήθη λόγος τοῦ θεοῦ
πρὸς αὐτὸν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωσία υἱοῦ Ἀμὼς βασιλέως Ἰούδα, ἔτους τρις-
3 καιδεκάτου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. [3] καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωακεὶμ
υἱοῦ Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα ἕως ἑνδεκάτου ἔτους τοῦ Σεδεκία υἱοῦ Ἰωσία
βασιλέως Ἰούδα, ἕως τῆς αἰχμαλωσίας Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί,
4 5 [4] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς αὐτόν [5] Πρὸ τοῦ με πλάσαι σε ἐν κοιλίᾳ
ἐπίσταμαί σε, καὶ πρὸ τοῦ σε ἐξελθεῖν ἐκ μήτρας ἡγίακά σε, προφήτην εἰς
6 ἔθνη τέθεικά σε. [6] καὶ εἶπα Ὁ ὢν δέσποτα κύριε, ἰδοὺ οὐκ ἐπίσταμαι λα-
7 λεῖν, ὅτι νεώτερος ἐγώ εἰμι. [7] καὶ εἶπε κύριος πρός μέ Μὴ λέγε ὅτι νεώτε-
ρος ἐγώ εἰμι, ὅτι πρὸς πάντας οὓς ἐὰν ἐξαποστείλω σε πορεύσῃ, καὶ κατὰ
8 πάντα ὅσα ἐὰν ἐντείλωμαί σοι λαλήσεις. [8] μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προςώπου αὐ-
9 τῶν, ὅτι μετὰ σοῦ ἐγώ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει κύριος. [9] καὶ ἐξέτεινε
κύριος τὴν χεῖρα αὐτοῦ πρὸς μὲ καὶ ἥψατο τοῦ στόματός μου, καὶ εἶπε
10 κύριος πρός μέ Ἰδοὺ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου. [10] ἰδοὺ

---

18. ed. rom. ante ερχ. non dist. (nec cod. alex.) 19. σημεια ... θαρσεις ... και θοβελ ... ουδε εωρακασιν τ. δοξ. μου ... μου την δοξ. εν 20. εμοι post ισραηλ pon. 21. λημψομαι εμαυτω ιερεις 22. ενωπιον μου ... ουτως 23. μηνα εκ μηνος ... σαρξ ενωπιον μου προςκυνησαι (...*om κυριος) 24. ου τελευτα

Subscriptio: ησαιας προφητης

Inscriptio: ιερεμιας

I. 1. επ ιηρεμιαν 2. AV ος pro ως ... λογος θεου 3. ετους σεδεκιου υι. ιωσειου 4. προς με λεγων 5. σε εκ κοιλιας ... του εξελθ. σε 7. παντα οσα αν 8. μη φοβης 10. om ιδου

καθέστακά σε σήμερον ἐπὶ ἔθνη καὶ ἐπὶ βασιλείας, ἐκριζοῦν καὶ κατασκά-
πτειν καὶ ἀπολύειν καὶ ἀνοικοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν. [11]καὶ ἐγένετο λόγος 11
κυρίου πρὸς μὲ λέγων Τί σὺ ὁρᾷς; καὶ εἶπα Βακτηρίαν καρυΐνην. [12]καὶ 12
εἶπε κύριος πρὸς μέ Καλῶς ἑώρακας, διότι ἐγρήγορα ἐγὼ ἐπὶ τοὺς λόγους
μου τοῦ ποιῆσαι αὐτούς. [13]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐκ δευτέρου πρὸς μὲ 13
λέγων Τί σὺ ὁρᾷς; καὶ εἶπα Λέβητα ὑποκαιόμενον, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
ἀπὸ προσώπου βοῤῥᾶ. [14]καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἀπὸ προσώπου βοῤῥᾶ ἐκ- 14
καυθήσεται τὰ κακὰ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν. [15]διότι ἰδοὺ ἐγὼ 15
συγκαλῶ πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἀπὸ βοῤῥᾶ, λέγει κύριος, καὶ ἥξουσι
καὶ θήσουσιν ἕκαστος τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῶν πυλῶν Ἱερου-
σαλὴμ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ τείχη τὰ κύκλῳ αὐτῆς καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις
Ἰούδα. [16]καὶ λαλήσω πρὸς αὐτοὺς μετὰ κρίσεως περὶ πάσης τῆς κακίας 16
αὐτῶν, ὡς ἐγκατέλιπόν με καὶ ἔθυσαν θεοῖς ἀλλοτρίοις καὶ προσεκύνησαν
τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. [17]καὶ σὺ περίζωσαι τὴν ὀσφύν σου καὶ ἀνά- 17
στηθι καὶ εἰπὸν πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι· μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου
αὐτῶν μηδὲ πτοηθῇς ἐναντίον αὐτῶν, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε,
λέγει κύριος. [18]ἰδοὺ τέθεικά σε ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὡς πόλιν ὀχυρὰν καὶ 18
ὡς τεῖχος χαλκοῦν, ὀχυρὸν πᾶσι τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα καὶ τοῖς ἄρχουσιν
αὐτοῦ καὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς· [19]καὶ πολεμήσουσί σε καὶ οὐ μὴ δύνωνται 19
πρὸς σέ, διότι μετὰ σοῦ ἐγώ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, εἶπε κύριος.

II.

[2]Καὶ εἶπε Τάδε λέγει κύριος Ἐμνήσθην ἐλέους νεότητός σου καὶ ἀγά- 2
πης τελειώσεώς σου, τοῦ ἐξακολουθῆσαί σε τῷ ἁγίῳ Ἰσραήλ, λέγει κύριος.
[3]ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ ἀρχὴ γεννημάτων αὐτοῦ, πάντες οἱ ἔσθοντες 3
αὐτὸν πλημμελήσουσι, κακὰ ἥξει ἐπ' αὐτούς, φησὶ κύριος. [4]ἀκούσατε λόγον 4
κυρίου, οἶκος Ἰακὼβ καὶ πᾶσα πατριὰ οἴκου Ἰσραήλ. [5]τάδε λέγει κύριος Τί 5
εὕροσαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν ἐμοὶ πλημμέλημα, ὅτι ἀπέστησαν μακρὰν ἀπ'
ἐμοῦ, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ματαίων καὶ ἐματαιώθησαν; [6]καὶ οὐκ 6
εἶπαν Ποῦ ἐστι κύριος ὁ ἀναγαγὼν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὁ καθοδηγήσας
ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν γῇ ἀπείρῳ καὶ ἀβάτῳ, ἐν γῇ ἀνύδρῳ καὶ ἀκάρπῳ, ἐν
γῇ ᾗ οὐ διώδευσεν ἐν αὐτῇ ἀνὴρ οὐθὲν καὶ οὐ κατῴκησεν ἄνθρωπος ἐκεῖ;
[7]καὶ ἤγαγον ὑμᾶς εἰς τὸν Κάρμηλον τοῦ φαγεῖν ὑμᾶς τοὺς καρποὺς αὐτοῦ 7
καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ· καὶ εἰσήλθετε καὶ ἐμιάνατε τὴν γῆν μου, καὶ τὴν
κληρονομίαν μου ἔθεσθε εἰς βδέλυγμα. [8]οἱ ἱερεῖς οὐκ εἶπαν Ποῦ ἐστι κύ- 8
ριος; καὶ οἱ ἀντεχόμενοι τοῦ νόμου οὐκ ἠπίσταντό με, καὶ οἱ ποιμένες ἠσέ-
βουν εἰς ἐμέ, καὶ οἱ προφῆται ἐπροφήτευον τῇ Βάαλ καὶ ὀπίσω ἀνωφελοῦς
ἐπορεύθησαν. [9]διὰ τοῦτο ἔτι κριθήσομαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς 9
τῶν υἱῶν ὑμῶν κριθήσομαι. [10]διότι ἔλθετε εἰς νήσους Χεττιεὶμ καὶ ἴδετε, 10
καὶ εἰς Κηδὰρ ἀποστείλατε καὶ νοήσατε σφόδρα, καὶ ἴδετε εἰ γέγονε τοι-
αῦτα, [11]εἰ ἀλλάξονται ἔθνη θεοὺς αὐτῶν, καὶ οὗτοι οὐκ εἰσὶ θεοί· ὁ δὲ 11
λαός μου ἠλλάξατο τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐξ ἧς οὐκ ὠφεληθήσονται. [12]ἐξέστη 12

---

10. κατεσταχα ... επι βασιλεις ... απολλυειν ... om κ. ανοικοδ. κ. καταφυτ. 11. ορας ιερεμια ... καρυηνην 13. προς με εκ δευτερου 15. βασιλειας απο προσωπου βορρα της γης 16. μετα κρισ. post κακ. αυτων pon. ... εγκατελειπον 17. ειπον προς αυτους ... εγω ειμι ... *εξαιρεσθαι 18. απασιν ... αρχουσιν αυτων (*αυτω) 19. εγω μετα σου ... λεγει κυριος II. 3. αγιος pro ο αγιος ... γενηματων 5. ευροισαν ... (ημων) 6. (ο αναγ. υμας ...) αβατω και απειρω ... εν γη εν η ... om ανηρ 7. εισηλθατε ... κληρονομιαν και εθεσθαι (sed και εθεσθαι in rasura) εις 8. του νομου μου ... επισταντο ... επροφητευοντο 9. προς υμας λεγει κυριος 10. (ηλθετε) ... ειδετε ει γεγ. 11. αλλαξονται τα εθνη

13 ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τούτῳ καὶ ἔφριξεν ἐπὶ πλεῖον σφόδρα, λέγει κύριος. [13] ὅτι δύο
καὶ πονηρὰ ἐποίησεν ὁ λαός μου· ἐμὲ ἐγκατέλιπον πηγὴν ὕδατος ζωῆς, καὶ
ὤρυξαν ἑαυτοῖς λάκκους συντετριμμένους οἳ οὐ δυνήσονται ὕδωρ συνέχειν.
14 [14] μὴ δοῦλός ἐστιν Ἰσραήλ, ἢ οἰκογενής ἐστι; διὰ τί εἰς προνομὴν ἐγένετο;
15 [15] ἐπ᾿ αὐτὸν ὠρύοντο λέοντες καὶ ἔδωκαν τὴν φωνὴν αὐτῶν, οἳ ἔταξαν τὴν
γῆν αὐτοῦ εἰς ἔρημον, καὶ αἱ πόλεις αὐτοῦ κατεσκάφησαν παρὰ τὸ μὴ κα
16 τοικεῖσθαι. [16] καὶ υἱοὶ Μέμφεως καὶ Τάφνας ἔγνωσάν σε καὶ κατέπαιζόν
17 σου· οὐχὶ ταῦτα ἐποίησέ σοι τὸ καταλιπεῖν σε ἐμέ; [17] λέγει κύριος ὁ θεός
18 σου. [18] καὶ νῦν τί σοι καὶ τῇ ὁδῷ Αἰγύπτου τοῦ πιεῖν ὕδωρ Γηῶν; καὶ τί
19 σοι καὶ τῇ ὁδῷ Ἀσσυρίων τοῦ πιεῖν ὕδωρ ποταμῶν; [19] παιδεύσει σε ἡ ἀπο-
στασία σου, καὶ ἡ κακία σου ἐλέγξει σε· καὶ γνῶθι καὶ ἴδε ὅτι πικρόν σοι
τὸ καταλιπεῖν σε ἐμέ, λέγει κύριος ὁ θεός σου· καὶ οὐκ εὐδόκησα ἐπὶ σοί,
20 λέγει κύριος ὁ θεός σου. [20] ὅτι ἀπ᾿ αἰῶνος συνέτριψας τὸν ζυγόν σου καὶ
διέσπασας τοὺς δεσμούς σου, καὶ εἶπας Οὐ δουλεύσω σοι, ἀλλὰ πορεύσομαι
ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου κατασκίου, ἐκεῖ δια-
21 χυθήσομαι ἐν τῇ πορνείᾳ μου. [21] ἐγὼ δὲ ἐφύτευσά σε ἄμπελον καρποφόρον
22 πᾶσαν ἀληθινήν· πῶς ἐστράφης εἰς πικρίαν ἡ ἄμπελος ἡ ἀλλοτρία; [22] ἐὰν
ἀποπλύνῃ ἐν νίτρῳ καὶ πληθύνῃς σεαυτῇ ποίαν, κεκηλίδωσαι ἐν ταῖς ἀδι-
23 κίαις σου ἐναντίον ἐμοῦ, λέγει κύριος. [23] πῶς ἐρεῖς Οὐκ ἐμιάνθην καὶ ὀπίσω
τῆς Βάαλ οὐκ ἐπορεύθην; ἴδε τὰς ὁδούς σου ἐν τῷ πολυανδρίῳ, καὶ γνῶθι
24 τί ἐποίησας. ὀψὲ φωνὴ αὐτῆς ὠλόλυξε, [24] τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐπλάτυνεν ἐφ᾿
ὕδατα ἐρήμου, ἐν ἐπιθυμίαις ψυχῆς αὐτῆς ἐπνευματοφορεῖτο, παρεδόθη· τίς
ἐπιστρέψει αὐτήν; πάντες οἱ ζητοῦντες αὐτὴν οὐ κοπιάσουσιν, ἐν τῇ ταπει-
25 νώσει αὐτῆς εὑρήσουσιν αὐτήν. [25] ἀπόστρεψον τὸν πόδα σου ἀπὸ ὁδοῦ τρα-
χείας, καὶ τὸν φάρυγγά σου ἀπὸ δίψους. ἡ δὲ εἶπεν Ἀνδριοῦμαι, ὅτι ἠγαπήκει
26 ἀλλοτρίους καὶ ὀπίσω αὐτῶν ἐπορεύετο. [26] ὡς αἰσχύνη κλέπτου ὅταν ἁλῷ,
οὕτως αἰσχυνθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν καὶ οἱ
27 ἄρχοντες αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ προφῆται αὐτῶν. [27] τῷ ξύλῳ
εἶπαν ὅτι πατήρ μου εἶ σύ, καὶ τῷ λίθῳ Σὺ ἐγέννησάς με· καὶ ἔστρεψαν
ἐπ᾿ ἐμὲ νῶτα καὶ οὐ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν
28 ἐροῦσιν Ἀνάστα καὶ σῶσον ἡμᾶς. [28] καὶ ποῦ εἰσὶν οἱ θεοί σου οὓς ἐποίησας
σεαυτῷ; εἰ ἀναστήσονται καὶ σώσουσιν ἐν καιρῷ τῆς κακώσεώς σου; ὅτι
κατ᾿ ἀριθμὸν τῶν πόλεών σου ἦσαν θεοί σου Ἰούδα, καὶ κατ᾿ ἀριθμὸν
29 διόδων τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔθυον τῇ Βάαλ. [29] ἵνα τί λαλεῖτε πρὸς μέ; πάντες
30 ὑμεῖς ἠσεβήσατε, καὶ πάντες ὑμεῖς ἠνομήσατε εἰς ἐμέ, λέγει κύριος. [30] μάτην
ἐπάταξα τὰ τέκνα ὑμῶν, παιδείαν οὐκ ἐδέξασθε· μάχαιρα κατέφαγε τοὺς
31 προφήτας ὑμῶν ὡς λέων ὀλοθρεύων, καὶ οὐκ ἐφοβήθητε. [31] ἀκούσατε λόγον
κυρίου Τάδε λέγει κύριος Μὴ ἔρημος ἐγενόμην τῷ Ἰσραὴλ ἢ γῆ κεχερσω-
μένη; διὰ τί εἶπεν ὁ λαός μου Οὐ κυριευθησόμεθα, καὶ οὐχ ἥξομεν πρός σὲ
32 ἔτι; [32] μὴ ἐπιλήσεται νύμφη τὸν κόσμον αὐτῆς, καὶ παρθένος τὴν στηθο-
δεσμίδα αὐτῆς; ὁ δὲ λαός μου ἐπελάθετό μου ἡμέρας ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός.
33 [33] τί ἔτι καλὸν ἐπιτηδεύσεις ἐν ταῖς ὁδοῖς σου τοῦ ζητῆσαι ἀγάπησιν; οὐχ
34 οὕτως· ἀλλὰ καὶ σὺ ἐπονηρεύσω τοῦ μιᾶναι τὰς ὁδούς σου, [34] καὶ ἐν ταῖς
χερσί σου εὑρέθησαν αἵματα ψυχῶν ἀθῴων· οὐκ ἐν διορύγμασιν εὗρον αὐ-
35 τοὺς ἀλλ᾿ ἐπὶ πάσῃ δρυΐ. [35] καὶ εἶπας Ἀθῷός εἰμι, ἀλλὰ ἀποστραφήτω

13. εγκατελειπον ... υδατος ζωντος 16. κατεπεξαν 18. τι σοι και γη αιγυπτου ... τη γη ασσυριων 19. ηυδοκησα εν σοι 20. om σοι 21. αληθεινην πασαν ... εστραφη 22. αποκρυνη ... ποαν ... εναντ. εμου εν τ. αδικ. σου, λεγ. κυρ. ο θεος σου 26. om αυτων post αρχοντες 28. σωσουσιν σε ... κατα αριθμον bis 29. om παντες υμ. ησεβ. και 30. ωλεθρευων 31. τον λογον κυριου ... εγεναμην ... Ου δουλευθησομεθα και ουκ ηξομεν 34. ευρεθη ... αλλ εν παση

ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ. ἰδοὺ ἐγὼ κρίνομαι πρὸς σέ, ἐν τῷ λέγειν σε Οὐχ
ἥμαρτον, [36]ὅτι κατεφρόνησας σφόδρα τοῦ δευτερῶσαι τὰς ὁδούς σου· καὶ 36
ἀπὸ Αἰγύπτου καταισχυνθήσῃ καθὼς κατῃσχύνθης ἀπὸ Ἀσσούρ, ὅτι καὶ ἐν-
τεῦθεν ἐξελεύσῃ, καὶ αἱ χεῖρές σου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου· ὅτι ἀπώσατο κύριος
τὴν ἐλπίδα σου, καὶ οὐκ εὐοδωθήσῃ ἐν αὐτῇ.

III.

Ἐὰν ἐξαποστείλῃ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀπέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ καὶ
γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ, μὴ ἀνακάμπτουσα ἀνακάμψει πρὸς αὐτὸν ἔτι; οὐ μιαι-
νομένη μιανθήσεται ἡ γυνὴ ἐκείνη; καὶ σὺ ἐξεπόρνευσας ἐν ποιμέσι πολλοῖς
καὶ ἀνέκαμπτες πρὸς μέ, λέγει κύριος. [2]ἆρον τοὺς ὀφθαλμούς σου εἰς εὐ- 2
θεῖαν καὶ ἴδε ποῦ οὐχὶ ἐξεφύρθης· ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς ἐκάθισας αὐτοῖς ὡσεὶ κο-
ρώνη ἐρημουμένη, καὶ ἐμίανας τὴν γῆν ἐν ταῖς πορνείαις σου καὶ ἐν ταῖς
κακίαις σου, [3]καὶ ἔσχες ποιμένας πολλοὺς εἰς πρόσκομμα σεαυτῇ· ὄψις πόρνης 3
ἐγένετό σου, ἀπηναισχύντησας πρὸς πάντας. [4]οὐχ ὡς οἶκόν με ἐκάλεσας καὶ 4
πατέρα καὶ ἀρχηγὸν τῆς παρθενίας σου; [5]μὴ διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα, ἢ φυ- 5
λαχθήσεται εἰς νῖκος; ἰδοὺ ἐλάλησας καὶ ἐποίησας τὰ πονηρὰ ταῦτα καὶ
ἠδυνάσθης. [6]καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωσίου τοῦ βασιλέως 6
Εἶδες ἃ ἐποίησέ μοι ἡ κατοικία τοῦ Ἰσραήλ; ἐπορεύθησαν ἐπὶ πᾶν ὄρος
ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους καὶ ἐπόρνευσαν ἐκεῖ. [7]καὶ εἶπα 7
μετὰ τὸ πορνεῦσαι αὐτὴν ταῦτα πάντα Πρὸς μὲ ἀνάστρεψον· καὶ οὐκ ἀνέ-
στρεψε. καὶ εἶδε τὴν ἀσυνθεσίαν αὐτῆς ἡ ἀσύνθετος Ἰούδα. [8]καὶ εἶδον ὅτι 8
περὶ πάντων ὧν κατελήφθη ἐν οἷς ἐμοιχᾶτο ἡ κατοικία Ἰσραήλ, καὶ ἐξαπέ-
στειλα αὐτὴν καὶ ἔδωκα αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς· καὶ
οὐκ ἐφοβήθη ἡ ἀσύνθετος Ἰούδα, καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπόρνευσε καὶ αὐτή,
[9]καὶ ἐγένετο εἰς οὐθὲν ἡ πορνεία αὐτῆς, καὶ ἐμοίχευσε τὸ ξύλον καὶ τὸν 9
λίθον. [10]καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἐπεστράφη πρὸς μὲ ἡ ἀσύνθετος Ἰούδα ἐξ 10
ὅλης τῆς καρδίας αὐτῆς ἀλλ' ἐπὶ ψεύδει. [11]καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἐδι- 11
καίωσε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς ἀσυνθέτου Ἰούδα. [12]πορεύου καὶ 12
ἀνάγνωθι τοὺς λόγους τούτους πρὸς βορρᾶν, καὶ ἐρεῖς Ἐπιστράφηθι πρὸς μὲ
ἡ κατοικία τοῦ Ἰσραήλ, λέγει κύριος, καὶ μὴ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐφ'
ὑμᾶς· ὅτι ἐλεήμων ἐγώ εἰμι, λέγει κύριος, καὶ οὐ μηνιῶ ὑμῖν εἰς τὸν αἰῶνα.
[13]πλὴν γνῶθι τὴν ἀδικίαν σου, ὅτι εἰς κύριον τὸν θεόν σου ἠσέβησας, καὶ 13
διέχεας τὰς ὁδούς σου εἰς ἀλλοτρίους ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους, τῆς
δὲ φωνῆς μου οὐχ ὑπήκουσας, λέγει κύριος. [14]ἐπιστράφητε υἱοὶ ἀφεστηκό- 14
τες, λέγει κύριος, διότι ἐγὼ κατακυριεύσω ὑμῶν, καὶ λήψομαι ὑμᾶς ἕνα ἐκ
πόλεως καὶ δύο ἐκ πατριᾶς καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς Σιών, [15]καὶ δώσω ὑμῖν 15
ποιμένας κατὰ τὴν καρδίαν μου, καὶ ποιμανοῦσιν ὑμᾶς ποιμαίνοντες μετ'
ἐπιστήμης. [16]καὶ ἔσται ἐὰν πληθυνθῆτε καὶ αὐξηθῆτε ἐπὶ τῆς γῆς, λέγει 16
κύριος, ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἐροῦσιν ἔτι Κιβωτὸς διαθήκης ἁγίου
Ἰσραήλ, οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ καρδίαν, οὐκ ὀνομασθήσεται οὐδὲ ἐπισκεφθήσεται

III. 2. αρ. εις ευθ. τους οφθ. σου λεγει κυριος και ιδε ... οδοις αις εκαθ. ... ηρημωμενη ... πορνιαις (non v. 9.) ... om και εν τ. κακ. σου 3. εγεν. σοι ... παρθενειας 5. διαφυλαχθησεται 6. ιωσια ... om του βασιλεως ... ιδες ... κατοικεια (etiam v. 8. et 12.) ... *επορνευσεν (videtur) 7. παντα ταυτα ... και ουκ αναστρεψεν (ε sec. in rasura) ... ιδεν 8. ιδον διοτι ... κατελημφθη ... τον ισραηλ 10. απεστραφη 12. πορευθητι και αναγνωσον ... προς βορρα ... Επιστραφητι ... και ου στηριω ... ελεων 13. ουκ ηκουσας 14. διοτι ιδου εγω ... λημψομαι 15. ποιμαινες pro ποιμαινοντες 16. λεγει κυριος post εκειναις pon. ... και ουκ ονομασθ.

17 καὶ οὐ ποιηθήσεται ἔτι. [17] ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ
καλέσουσι τὴν Ἱερουσαλὴμ θρόνον κυρίου, καὶ συναχθήσονται πάντα τὰ ἔθνη
εἰς αὐτήν, καὶ οὐ πορεύσονται ἔτι ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῆς καρδίας αὐ-
18 τῶν τῆς πονηρᾶς. [18] ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις συνελεύσονται ὁ οἶκος Ἰούδα
ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ἥξουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ ἀπὸ
πασῶν τῶν χωρῶν ἐπὶ τὴν γῆν ἣν κατεκληρονόμησα τοὺς πατέρας αὐτῶν.
19 [19] καὶ ἐγὼ εἶπα, γένοιτο κύριε, ὅτι τάξω σε εἰς τέκνα, καὶ δώσω σοι γῆν
ἐκλεκτὴν κληρονομίαν θεοῦ παντοκράτορος ἐθνῶν· καὶ εἶπα Πατέρα καλέσετέ
20 με, καὶ ἀπ' ἐμοῦ οὐκ ἀποστραφήσεσθε. [20] πλὴν ὡς ἀθετεῖ γυνὴ εἰς τὸν
21 συνόντα αὐτῇ, οὕτως ἠθέτησεν εἰς ἐμὲ ὁ οἶκος Ἰσραήλ, λέγει κύριος. [21] φωνὴ
ἐκ χειλέων ἠκούσθη κλαυθμοῦ καὶ δεήσεως υἱῶν Ἰσραήλ, ὅτι ἠδίκησαν ἐν
22 ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ἐπελάθοντο θεοῦ ἁγίου αὐτῶν. [22] ἐπιστράφητε υἱοὶ ἐπι-
στρέφοντες, καὶ ἰάσομαι τὰ συντρίμματα ὑμῶν. ἰδοὺ δοῦλοι ἡμεῖς ἐσόμεθά
23 σοι, ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἶ. [23] ὄντως εἰς ψεῦδος ἦσαν οἱ βουνοὶ καὶ
ἡ δύναμις τῶν ὀρέων, πλὴν διὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἡ σωτηρία τοῦ Ἰσραήλ.
24 [24] ἡ δὲ αἰσχύνη κατηνάλωσε τοὺς μόχθους τῶν πατέρων ἡμῶν ἀπὸ νεότητος
ἡμῶν, τὰ πρόβατα αὐτῶν καὶ τοὺς μόσχους αὐτῶν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν
25 καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν. [25] ἐκοιμήθημεν ἐν τῇ αἰσχύνῃ ἡμῶν, καὶ ἐπεκά-
λυψεν ἡμᾶς ἡ ἀτιμία ἡμῶν, διότι ἔναντι τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμάρτομεν ἡμεῖς
καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἀπὸ νεότητος ἡμῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ οὐχ
ὑπηκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

IV.

Ἐὰν ἐπιστραφῇ Ἰσραήλ, λέγει κύριος, πρὸς μέ, ἐπιστραφήσεται· καὶ
ἐὰν περιέλῃ τὰ βδελύγματα αὐτοῦ ἐκ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ προσ-
2 ώπου μου εὐλαβηθῇ, [2] καὶ ὀμόσῃ Ζῇ κύριος μετὰ ἀληθείας ἐν κρίσει καὶ ἐν
δικαιοσύνῃ, καὶ εὐλογήσουσιν ἐν αὐτῷ ἔθνη, καὶ ἐν αὐτῷ αἰνέσουσι τῷ θεῷ
3 ἐν Ἱερουσαλήμ. [3] ὅτι τάδε λέγει κύριος τοῖς ἀνδράσιν Ἰούδα καὶ τοῖς κατοι-
κοῦσιν Ἱερουσαλήμ Νεώσατε ἑαυτοῖς νεώματα, καὶ μὴ σπείρητε ἐπ' ἀκάν-
4 θαις. [4] περιτμήθητε τῷ θεῷ ὑμῶν, καὶ περιτέμεσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν,
ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλήμ, μὴ ἐξέλθῃ ὡς πῦρ ὁ θυμός
μου καὶ ἐκκαυθήσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων ἀπὸ προσώπου πονηρίας
5 ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν. [5] ἀναγγείλατε ἐν τῷ Ἰούδᾳ, καὶ ἀκουσθήτω ἐν Ἱερου-
σαλήμ· εἴπατε, σημάνατε ἐπὶ τῆς γῆς σάλπιγγι, κεκράξατε μέγα· εἴπατε
6 Συνάχθητε καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς τειχήρεις, [6] ἀναλαβόντες φεύ-
γετε εἰς Σιών· σπεύσατε, μὴ στῆτε, ὅτι κακὰ ἐγὼ ἐπάγω ἀπὸ βορρᾶ καὶ
7 συντριβὴν μεγάλην. [7] ἀνέβη λέων ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ, ἐξολοθρεύων ἔθνη
ἐξῆρε, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ τοῦ θεῖναι τὴν γῆν εἰς ἐρήμωσιν, καὶ
8 αἱ πόλεις καθαιρεθήσονται παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι αὐτάς. [8] ἐπὶ τούτοις
περιζώσασθε σάκκους καὶ κόπτεσθε καὶ ἀλαλάξατε, διότι οὐκ ἀπεστράφη ὁ

---

17. AV θρονος ... εις αυτην παντα τα εθνη ... επιθυμηματων 18. και εν ταις ... συνελευσεται οικος ισραηλ επι τ. οικον ιουδα ... βορρα· απο πασων ... κατεκληρονομησαν οι πατερες αυτων 19. και ει πατερα 20. λεγει κυρ. ο οικ. ισρ. 22. και ιασομαι αυτους· ιδου ... om συ ... ει cum seq. οντως conjg. 23. τω ισραηλ 24. καταναλωσεν ... νεοτητ. αυτων ... μοχθους pro μοσχους 25. του θεου ημαρτομεν και οι ... ουκ ηκουσαμεν IV. 1. προς με λεγει κυριος επιστραφησεται· εαν ... om εκ στομ. αυτου ... απο προσωπου αυτου 2. και εν κρισει 3. om οτι ταδε usque ιερουσαλημ 4. περιτμηθησεσθαι τω θεω ημων και περιελεσθαι την ... εν ιερουσαλημ 5. σαλπιγγι cum κεκραξ. conjg. ... και ειπατε Συναχθ. κ. εισελθατε ... τας οχυρας 6. εγω κακα 7. εξολεθρευων ... και πολεις 8. αλαξατε

ϑυμὸς κυρίου ἀφ' ὑμῶν. [9] καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἀπο- 9
λεῖται ἡ καρδία τοῦ βασιλέως καὶ ἡ καρδία τῶν ἀρχόντων, καὶ οἱ ἱερεῖς
ἐκστήσονται καὶ οἱ προφῆται ϑαυμάσονται. [10] καὶ εἶπα Ὦ δέσποτα κύριε, 10
ἆρά γε ἀπατῶν ἠπάτησας τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ, λέγων Εἰ-
ρήνη ἔσται, καὶ ἰδοὺ ἥψατο ἡ μάχαιρα ἕως τῆς ψυχῆς αὐτῶν; [11] ἐν τῷ 11
καιρῷ ἐκείνῳ ἐροῦσι τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τῇ Ἱερουσαλὴμ Πνεῦμα πλανήσεως
ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὁδὸς τῆς ϑυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου οὐκ εἰς καϑαρὸν οὐδ' εἰς
ἅγιον. [12] πνεῦμα πληρώσεως ἥξει μοι· νῦν δὲ ἐγὼ λαλῶ κρίματά μου πρὸς 12
αὐτούς. [13] ἰδοὺ ὡς νεφέλη ἀναβήσεται, καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἅρματα αὐτοῦ, 13
κουφότεροι ἀετῶν οἱ ἵπποι αὐτοῦ· οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι ταλαιπωροῦμεν. [14] ἀπόπλυνε 14
ἀπὸ κακίας τὴν καρδίαν σου, Ἱερουσαλήμ, ἵνα σωϑῇς· ἕως πότε ὑπάρχουσιν ἐν
σοὶ διαλογισμοὶ πόνων σου; [15] διότι φωνὴ ἀγγέλλοντος ἐκ Δὰν ἥξει, καὶ 15
ἀκουσϑήσεται πόνος ἐξ ὄρους Ἐφραΐμ. [16] ἀναμνήσατε ἔϑνη, ἰδοὺ ἥκασιν· ἀναγ- 16
γείλατε ἐν Ἱερουσαλήμ, συστροφαὶ ἔρχονται ἐκ γῆς μακρόϑεν καὶ ἔδωκαν
ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα φωνὴν αὐτῶν. [17] ὡς φυλάσσοντες ἀγρὸν ἐγένοντο ἐπ' 17
αὐτὴν κύκλῳ, ὅτι ἐμοῦ ἠμέλησας, λέγει κύριος. [18] αἱ ὁδοί σου καὶ τὰ ἐπι- 18
τηδεύματά σου ἐποίησαν ταῦτά σοι· αὕτη ἡ κακία σου, ὅτι πικρά, ὅτι ἥψατο
ἕως τῆς καρδίας σου. [19] τὴν κοιλίαν μου τὴν κοιλίαν μου ἀλγῶ, καὶ τὰ αἰ- 19
σϑητήρια τῆς καρδίας μου μαιμάσσει ἡ ψυχή μου, σπαράσσεται ἡ καρδία
μου· οὐ σιωπήσομαι, ὅτι φωνὴν σάλπιγγος ἤκουσεν ἡ ψυχή μου, κραυγὴν
πολέμου [20] καὶ ταλαιπωρίας συντριμμὸν ἐπικαλεῖται, ὅτι τεταλαιπώρηκε πᾶσα 20
ἡ γῆ, ἄφνω τεταλαιπώρηκεν ἡ σκηνή, διεσπάσϑησαν αἱ δέρρεις μου. [21] ἕως 21
πότε ὄψομαι φεύγοντας ἀκούων φωνὴν σαλπίγγων; [22] διότι οἱ ἡγούμενοι τοῦ 22
λαοῦ μου ἐμὲ οὐκ ᾔδεισαν· υἱοὶ ἄφρονές εἰσι καὶ οὐ συνετοί, σοφοί εἰσι
τοῦ κακοποιῆσαι, τὸ δὲ καλῶς ποιῆσαι οὐκ ἐπέγνωσαν. [23] ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν 23
γῆν, καὶ ἰδοὺ οὐϑέν, καὶ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ οὐκ ἦν τὰ φῶτα αὐτοῦ. [24] εἶδον 24
τὰ ὄρη καὶ ἦν τρέμοντα, καὶ πάντας τοὺς βουνοὺς ταρασσομένους. [25] ἐπέ- 25
βλεψα, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ἄνϑρωπος, καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐπτοεῖτο.
[26] εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὁ Κάρμηλος ἔρημος, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις ἐμπεπυρισμέναι 26
πυρὶ ἀπὸ προσώπου κυρίου, καὶ ἀπὸ προσώπου ὀργῆς ϑυμοῦ αὐτοῦ ἠφανί-
σϑησαν. [27] τάδε λέγει κύριος Ἔρημος ἔσται πᾶσα ἡ γῆ, συντέλειαν δὲ οὐ μὴ 27
ποιήσω. [28] ἐπὶ τούτοις πενϑείτω ἡ γῆ, καὶ συσκοτασάτω ὁ οὐρανὸς ἄνωϑεν· 28
διότι ἐλάλησα καὶ οὐ μετανοήσω, ὥρμησα καὶ οὐκ ἀποστρέψω ἀπ' αὐτῆς.
[29] ἀπὸ φωνῆς ἱππέως καὶ ἐντεταμένου τόξου ἀνεχώρησε πᾶσα ἡ χώρα· εἰςέδυ- 29
σαν εἰς τὰ σπήλαια, καὶ εἰς τὰ ἄλση ἐκρύβησαν, καὶ ἐπὶ τὰς πέτρας ἀνέ-
βησαν· πᾶσα πόλις ἐγκατελείφϑη, οὐ κατῴκει ἐν αὐταῖς ἄνϑρωπος. [30] καὶ σὺ 30
τί ποιήσεις ἐὰν περιβάλῃ κόκκινον καὶ κοσμήσῃ κόσμῳ χρυσῷ, ἐὰν ἐγχρίσῃ
στίβι τοὺς ὀφϑαλμούς σου; εἰς μάταιον ὡραϊσμός σου· ἀπώσαντό σε οἱ ἐρα-
σταί σου, τὴν ψυχήν σου ζητοῦσιν. [31] ὅτι φωνὴν ὡς ὠδινούσης ἤκουσα τοῦ 31
στεναγμοῦ σου, ὡς πρωτοτοκούσης· φωνὴ ϑυγατρὸς Σιὼν ἐκλυϑήσεται, καὶ
παρήσει τὰς χεῖρας αὐτῆς Οἴμοι ἐγώ, ὅτι ἐκλείπει ἡ ψυχή μου ἐπὶ τοῖς
ἀνῃρημένοις.

---

9. om και οι προφ. ϑαυμασ. 10. και ειπαν ... εσται υμιν· και ηψατο 11. εν τω καιρ. τουτω 12. om μου 13. τα αρμ. αυτων ... οι ιππ. αυτων ... ουαι υμιν 14. αποπλυναι .... υπαρξουσιν 15. αναγγελλοντος 20. κ. ταλαιπωριαν και συντρ. ... αφνω τεταλαιπωρηκεν· σκηναι 22. το δε καλον ποιουντες ουκ εγνωσαν 24. ιδον 26. ιδον 29. πασα χωρα ... εις τας πετρας ... ου κατοικησει 30. και εαν ενχρειση στιμη ... εις ματην ο ωρ. σου ... ζητησουσιν 31. οιμμοι

V.

Περιδράμετε ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἴδετε καὶ γνῶτε καὶ ζητή-
σατε ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς· ἐὰν εὕρητε, εἰ ἔστι ποιῶν κρίμα καὶ ζητῶν
2 πίστιν, καὶ ἵλεως ἔσομαι αὐτοῖς, λέγει κύριος. 2 Ζῇ κύριος, λέγουσι, διὰ τοῦτο
3 οὐκ ἐν ψεύδεσιν ὀμνύουσι. 3 κύριε, οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς πίστιν· ἐμαστίγωσας
αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐπόνεσαν, συνετέλεσας αὐτοὺς καὶ οὐκ ἠθέλησαν δέξασθαι
παιδείαν, ἐστερέωσαν τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὑπὲρ πέτραν καὶ οὐκ ἠθέλησαν
4 ἐπιστραφῆναι. 4 καὶ ἐγὼ εἶπα Ἴσως πτωχοί εἰσι, διότι οὐκ ἐδυνάσθησαν, ὅτι
5 οὐκ ἔγνωσαν ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ· 5 πορεύσομαι πρὸς τοὺς ἁδροὺς
καὶ λαλήσω αὐτοῖς, ὅτι αὐτοὶ ἐπέγνωσαν ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ· καὶ
6 ἰδοὺ ὁμοθυμαδὸν συνέτριψαν ζυγόν, διέῤῥηξαν δεσμούς. 6 διὰ τοῦτο ἔπαισεν
αὐτοὺς λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ, καὶ λύκος ἕως τῶν οἰκιῶν ὠλόθρευσεν αὐτούς,
καὶ πάρδαλις ἐγρηγόρησεν ἐπὶ τὰς πόλεις αὐτῶν· πάντες οἱ ἐκπορευόμενοι
ἀπ' αὐτῶν θηρευθήσονται, ὅτι ἐπλήθυναν ἀσεβείας αὐτῶν, ἴσχυσαν ἐν ταῖς
7 ἀποστροφαῖς αὐτῶν. 7 ποίᾳ τούτων ἵλεως γένωμαί σοι; οἱ υἱοί σου ἐγκατέ-
λιπόν με καὶ ὤμνυον ἐν τοῖς οὐκ οὖσι θεοῖς· καὶ ἐχόρτασα αὐτούς, καὶ ἐμοι-
8 χῶντο καὶ ἐν οἴκοις πορνῶν κατέλυον. 8 ἵπποι θηλυμανεῖς ἐγενήθησαν, ἕκα-
9 στος ἐπὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐχρεμέτιζον. 9 μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ
ἐπισκέψομαι, λέγει κύριος; ἢ ἐν ἔθνει τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχή μου;
10 10 ἀνάβητε ἐπὶ τοὺς προμαχῶνας αὐτῆς καὶ κατασκάψατε, συντέλειαν δὲ μὴ
11 ποιήσητε· ὑπολίπεσθε τὰ ὑποστηρίγματα αὐτῆς, ὅτι τοῦ κυρίου εἰσίν. 11 ὅτι
ἀθετῶν ἠθέτησεν εἰς ἐμέ, λέγει κύριος, οἶκος Ἰσραήλ, καὶ οἶκος Ἰούδα
12 12 ἐψεύσατο τῷ κυρίῳ αὐτῶν, καὶ εἶπαν Οὐκ ἔστι ταῦτα· οὐχ ἥξει ἐφ' ἡμᾶς
13 κακά, καὶ μάχαιραν καὶ λιμὸν οὐκ ὀψόμεθα· 13 οἱ προφῆται ἡμῶν ἦσαν εἰς
14 ἄνεμον, καὶ λόγος κυρίου οὐχ ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς. 14 διὰ τοῦτο τάδε λέγει
κύριος παντοκράτωρ Ἀνθ' ὧν ἐλαλήσατε τὸ ῥῆμα τοῦτο, ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα
τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου πῦρ, καὶ τὸν λαὸν τοῦτον ξύλα, καὶ κα-
15 ταφάγεται αὐτούς. 15 ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ' ὑμᾶς ἔθνος πόῤῥωθεν, οἶκος
Ἰσραήλ, λέγει κύριος, ἔθνος οὗ οὐκ ἀκούσει τῆς φωνῆς τῆς γλώσσης αὐτοῦ,
16 17 16 πάντες ἰσχυροί, καὶ κατέδονται τὸν θερισμὸν ὑμῶν 17 καὶ τοὺς ἄρτους
ὑμῶν, καὶ κατέδονται τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν, καὶ κατέ-
δονται τὰ πρόβατα ὑμῶν καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν, καὶ κατέδονται τοὺς ἀμ-
πελῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς συκῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν· καὶ ἀλοή-
σουσι τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς ὑμῶν, ἐφ' αἷς ὑμεῖς πεποίθατε ἐπ' αὐταῖς, ἐν
18 ῥομφαίᾳ. 18 καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, λέγει κύριος ὁ θεός σου, οὐ
19 μὴ ποιήσω ὑμᾶς εἰς συντέλειαν. 19 καὶ ἔσται ὅταν εἴπητε Τίνος ἕνεκεν ἐποίησε
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν πάντα ταῦτα; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ἀνθ' ὧν ἐδουλεύ-
σατε θεοῖς ἀλλοτρίοις ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, οὕτως δουλεύσετε ἀλλοτρίοις ἐν τῇ γῇ
20 οὐχ ὑμῶν. 20 ἀναγγείλατε ταῦτα εἰς τὸν οἶκον Ἰακώβ, καὶ ἀκουσθήτω ἐν
21 τῷ οἴκῳ Ἰούδα. 21 ἀκούσατε δὴ ταῦτα λαὸς μωρὸς καὶ ἀκάρδιος, ὀφθαλμοὶ
22 αὐτοῖς καὶ οὐ βλέπουσιν, ὦτα αὐτοῖς καὶ οὐκ ἀκούουσι. 22 μὴ ἐμὲ οὐ φο-
βηθήσεσθε, λέγει κύριος, ἢ ἀπὸ προσώπου μου οὐκ εὐλαβηθήσεσθε; τὸν

V. 1. ειδετε ... πλατιαις 2. επι ψευδεσιν 3. και pro κυριε ... ουχ επονεσαν ... παιδιαν ... εστερεωθησαν 4. εισιν, δια τουτο ουκ ηδυνηθησαν 5. λαλησω προς αυτους 6. εκ δρυμου ... ωλεθρευσεν ... θηρευσονται ... και ισχυσαν 7. εγκατελειπον ... εμοιχοντο ... κατελευοντο 9. επισκεψωμαι 10. ου μη ποιησετε ... υπολειπεσθε 11. om λεγει κυριος 12. ουχ οψομεθα 15. ακουση ... om της γλωσσης 16. τον θερισμ. αυτων 17. μοσχους, και 19. απαντα ... θεοις ετεροις εν γη ουχ υμων omissis ουτως δουλ. usque ουχ υμων 20. εν τω ιουδα 22. μη pro η

τάξαντα ἄμμον ὅριον τῇ ϑαλάσσῃ, πρόσταγμα αἰώνιον καὶ οὐχ ὑπερβήσεται
αὐτό, καὶ ταραχϑήσεται καὶ οὐ δυνήσεται, καὶ ἠχήσουσι τὰ κύματα αὐτῆς
καὶ οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό. [23]τῷ δὲ λαῷ τούτῳ ἐγενήϑη καρδία ἀνήκοος 23
καὶ ἀπειϑής, καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἀπήλϑοσαν. [24]καὶ οὐκ εἶπον ἐν τῇ καρδίᾳ 24
αὐτῶν Φοβηϑῶμεν δὴ κύριον τὸν ϑεὸν ἡμῶν, τὸν διδόντα ἡμῖν ὑετὸν πρώιμον
καὶ ὄψιμον κατὰ καιρὸν πληρώσεως προςτάγματος ϑερισμοῦ, καὶ ἐφύλαξεν
ἡμῖν. [25]αἱ ἀνομίαι ὑμῶν ἐξέκλιναν ταῦτα, καὶ αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ἀπέστησαν 25
τὰ ἀγαϑὰ ἀφ' ὑμῶν. [26]ὅτι εὑρέϑησαν ἐν τῷ λαῷ μου ἀσεβεῖς, καὶ παγίδας 26
ἔστησαν τοῦ διαφϑεῖραι ἄνδρας, καὶ συνελαμβάνοσαν. [27]ὡς παγὶς ἐφεστα- 27
μένη πλήρης πετεινῶν, οὕτως οἱ οἶκοι αὐτῶν πλήρεις δόλου· διὰ τοῦτο ἐμε-
γαλύνϑησαν καὶ ἐπλούτησαν, [28]καὶ παρέβησαν κρίσιν, οὐκ ἔκριναν κρίσιν ὀρ- 28
φανοῦ, καὶ κρίσιν χήρας οὐκ ἐκρίνοσαν. [29]μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι, 29
λέγει κύριος; ἢ ἐν ἔϑνει τῷ τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχή μου; [30]ἔκστασις 30
καὶ φρικτὰ ἐγενήϑη ἐπὶ τῆς γῆς. [31]οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἄδικα, καὶ 31
οἱ ἱερεῖς ἐπεκρότησαν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ ὁ λαός μου ἠγάπησεν οὕτως·
καὶ τί ποιήσετε εἰς τὰ μετὰ ταῦτα;

VI.

Ἐνισχύσατε υἱοὶ Βενιαμὶν ἐκ μέσου τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐν Θεκουὲ
σημάνατε σάλπιγγι, καὶ ὑπὲρ Βαιϑαχαρμὰ ἄρατε σημεῖον· ὅτι κακὰ ἐκκέ-
κυφεν ἀπὸ βορρᾶ, καὶ συντριβὴ μεγάλη γίνεται, [2]καὶ ἀφαιρεϑήσεται τὸ ὕψος 2
ϑύγατερ Σιών. [3]εἰς αὐτὴν ἥξουσι ποιμένες καὶ τὰ ποίμνια αὐτῶν, καὶ πήξου- 3
σιν ἐπ' αὐτὴν σκηνὰς κύκλῳ, καὶ ποιμανοῦσιν ἕκαστος τῇ χειρὶ αὐτοῦ.
[4]παρασκευάσασϑε ἐπ' αὐτὴν εἰς πόλεμον, ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐ- 4
τὴν μεσημβρίας· οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι κέκλικεν ἡ ἡμέρα, ὅτι ἐκλείπουσιν αἱ σκιαὶ
τῆς ἡμέρας. [5]ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτὴν νυκτί, καὶ διαφϑείρωμεν 5
τὰ ϑεμέλια αὐτῆς. [6]ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἔκκοψον τὰ ξύλα αὐτῆς, ἔκχεον 6
ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ δύναμιν· ὦ πόλις ψευδής, ὅλη καταδυναστεία ἐν αὐτῇ. [7]ὡς 7
ψύχει λάκκος ὕδωρ, οὕτω ψύχει κακία αὐτῆς· ἀσέβεια καὶ ταλαιπωρία ἀκου-
σϑήσεται ἐν αὐτῇ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς διὰ παντός. πόνῳ καὶ μάστιγι [8]παι- 8
δευϑήσῃ Ἱερουσαλήμ· μὴ ἀποστῇ ἡ ψυχή μου ἀπὸ σοῦ, μὴ ποιήσω σε ἄβατον
γῆν ἥτις οὐ κατοικισϑῇ. [9]ὅτι τάδε λέγει κύριος Καλαμᾶσϑε καλαμᾶσϑε ὡς 9
ἄμπελον τὰ κατάλοιπα τοῦ Ἰσραήλ, ἐπιστρέψατε ὡς ὁ τρυγῶν ἐπὶ τὸν κάρ-
ταλλον αὐτοῦ. [10]πρὸς τίνα λαλήσω καὶ διαμαρτύρωμαι, καὶ εἰςακούσεται; 10
ἰδοὺ ἀπερίτμητα τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ οὐ δυνήσονται ἀκούειν· ἰδοὺ τὸ ῥῆμα
κυρίου ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ὀνειδισμόν, οὐ μὴ βουληϑῶσιν αὐτό. [11]καὶ τὸν ϑυ- 11
μόν μου ἔπλησα καὶ ἐπέσχον, καὶ συνετέλεσα αὐτούς· ἐκχεῶ ἐπὶ νήπια ἔξω-
ϑεν καὶ ἐπὶ συναγωγὴν νεανίσκων ἅμα, ὅτι ἀνὴρ καὶ γυνὴ συλληφϑήσονται,
πρεσβύτερος μετὰ πλήρους ἡμερῶν· [12]καὶ μεταστραφήσονται αἱ οἰκίαι αὐ- 12
τῶν εἰς ἑτέρους, ἀγροὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, ὅτι ἐκτενῶ τὴν
χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην, λέγει κύριος. [13]ὅτι ἀπὸ 13
μικροῦ αὐτῶν καὶ ἕως μεγάλου πάντες συνετελέσαντο ἄνομα, ἀπὸ ἱερέως
καὶ ἕως ψευδοπροφήτου πάντες ἐποίησαν ψευδῆ. [14]καὶ ἰῶντο σύντριμμα τοῦ 14

22. εριον τη ϑαλασση ... ed. rom. ουκ υπερβ. ... δυνηϑησεται 24. ειπαν ε. τ. κ. αυτης (sic) ... διδ. υμιν 25. εξαπεστησαν 26. ασεβειαι, παγιδας ... om του 27. επεσταμενη 29. η εϑνει τοιουτω 31. ο λαος ηγαπησαν VI. 1. βενιαμειν ... εκ ϑεκουε ... βηϑϑαχαρ 2. το υψ. σου ϑυγατηρ 3. τη χειρι αυτων 4. της εσπερας 5. διαβωμεν εν τη νυκτι 7. ουτως 8. κατοικηϑησεται 10. διαμαρτυρομαι ... ακουσεται ... τα ωτα υμων κ. ου δυνασϑαι ... και ου μη βουλ. αυτο ακουσαι 11. και ου συνετελεσα ... συλλημφϑησονται, πρεσβ. και μετα 12. εις εταιρους 13. και μεγαλου ... συνετελεσαν 14. το συντριμμα

λαοῦ μου, ἐξουδενοῦντες καὶ λέγοντες Εἰρήνη εἰρήνη. καὶ ποῦ ἔστιν εἰρήνη;
15 [15] κατῃσχύνθησαν ὅτι ἐξέλιποσαν· καὶ οὐδ᾽ ὡς καταισχυνόμενοι κατῃσχύνθη-
σαν, καὶ τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν· διὰ τοῦτο πεσοῦνται ἐν τῇ πτώσει
16 αὐτῶν, καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς ἀπολοῦνται, εἶπε κύριος. [16] τάδε λέγει κύριος
Στῆτε ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς καὶ ἴδετε καὶ ἐρωτήσατε τρίβους κυρίου αἰωνίους, καὶ
ἴδετε ποία ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἡ ἀγαθή, καὶ βαδίζετε ἐν αὐτῇ, καὶ εὑρήσετε ἁγνι-
17 σμὸν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· καὶ εἶπαν Οὐ πορευσόμεθα. [17] καθέστακα ἐφ᾽ ὑμᾶς
σκοπούς, ἀκούσατε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος· καὶ εἶπαν Οὐκ ἀκουσόμεθα.
18 19 [18] διὰ τοῦτο ἤκουσαν τὰ ἔθνη καὶ οἱ ποιμαίνοντες τὰ ποίμνια αὐτῶν. [19] ἄκουε
γῆ· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακά, τὸν καρπὸν ἀποστροφῆς αὐ-
20 τῶν, ὅτι τῶν λόγων μου οὐ προσέσχον, καὶ τὸν νόμον μου ἀπώσαντο. [20] ἵνα
τί μοι λίβανον ἐκ Σαβὰ φέρετε καὶ κινάμωμον ἐκ γῆς μακρόθεν; τὰ ὁλο-
21 καυτώματα ὑμῶν οὐκ εἰσὶ δεκτά, καὶ αἱ θυσίαι ὑμῶν οὐχ ἥδυνάν μοι. [21] διὰ
τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον ἀσθένειαν,
καὶ ἀσθενήσουσι πατέρες καὶ υἱοὶ ἅμα, γείτων καὶ ὁ πλησίον αὐτοῦ ἀπολοῦν-
22 ται. [22] τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ λαὸς ἔρχεται ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔθνη ἐξεγερθή-
23 σονται ἀπ᾽ ἐσχάτου τῆς γῆς, [23] τόξον καὶ ζιβύνην κρατήσουσιν· ἰταμός ἐστι,
καὶ οὐκ ἐλεήσει· φωνὴ αὐτοῦ ὡς θάλασσα κυμαίνουσα, ἐφ᾽ ἵπποις καὶ ἅρ-
24 μασι παρατάξεται ὡς πῦρ εἰς πόλεμον πρὸς σέ, θύγατερ Σιών. [24] ἠκούσαμεν
τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, παρελύθησαν αἱ χεῖρες ἡμῶν, θλῖψις κατέσχεν ἡμᾶς, ὠδῖ-
25 νες ὡς τικτούσης. [25] μὴ ἐκπορεύεσθε εἰς ἀγρὸν καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς μὴ βαδί-
26 ζετε, ὅτι ῥομφαία τῶν ἐχθρῶν παροικεῖ κυκλόθεν. [26] θύγατερ λαοῦ μου, περί-
ζωσαι σάκκον, κατάπασσε ἐν σποδῷ, πένθος ἀγαπητοῦ ποίησαι σεαυτῇ κοπετὸν
27 οἰκτρόν, ὅτι ἐξαίφνης ἥξει ταλαιπωρία ἐφ᾽ ὑμᾶς. [27] δοκιμαστὴν δέδωκά σε
ἐν λαοῖς δεδοκιμασμένοις καὶ γνώσῃ με ἐν τῷ δοκιμάσαι με τὴν ὁδὸν αὐ-
28 τῶν· [28] πάντες ἀνήκοοι, πορευόμενοι σκολιῶς· χαλκὸς καὶ σίδηρος, πάντες
29 διεφθαρμένοι εἰσίν. [29] ἐξέλιπε φυσητὴρ ἀπὸ πυρός, ἐξέλιπε μόλιβος· εἰς κενὸν
30 ἀργυροκόπος ἀργυροκοπεῖ, πονηρία αὐτῶν οὐκ ἐτάκη. [30] ἀργύριον ἀποδεδοκι-
μασμένον καλέσατε αὐτούς, ὅτι ἀπεδοκίμασεν αὐτοὺς κύριος.

VII.

2 3 [2] Ἀκούσατε λόγον κυρίου, πᾶσα Ἰουδαία. [3] τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς
Ἰσραὴλ Διορθώσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ κατοι-
4 κιῶ ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. [4] μὴ πεποίθατε ἐφ᾽ ἑαυτοῖς ἐπὶ λόγοις ψευδέ-
σιν, ὅτι τὸ παράπαν οὐκ ὠφελήσουσιν ὑμᾶς λέγοντες Ναὸς κυρίου, ναὸς κυρίου
5 ἐστίν. [5] ὅτι ἐὰν διορθοῦντες διορθώσητε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύ-
ματα ὑμῶν, καὶ ποιοῦντες ποιήσητε κρίσιν ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον
6 τοῦ πλησίον αὐτοῦ, [6] καὶ προσήλυτον καὶ ὀρφανὸν καὶ χήραν μὴ καταδυνα-
στεύσητε, καὶ αἷμα ἀθῷον μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ ὀπίσω θεῶν
7 ἀλλοτρίων μὴ πορεύησθε εἰς κακὸν ὑμῖν, [7] καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ
8 τούτῳ ἐν γῇ ᾗ ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐξ αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος. [8] εἰ δὲ
9 ὑμεῖς πεποίθατε ἐπὶ λόγοις ψευδέσιν ὅθεν οὐκ ὠφεληθήσεσθε, [9] καὶ φονεύετε
καὶ μοιχᾶσθε καὶ κλέπτετε καὶ ὀμνύετε ἐπ᾽ ἀδίκῳ, καὶ θυμιᾶτε τῇ Βάαλ καὶ
10 ἐπορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων ὧν οὐκ οἴδατε [10] τοῦ κακῶς εἶναι ὑμῖν,

---

15. εξελειποσαν ... καταισχ. ησχυνθησαν ... επισκοπης αυτων 16. οδοις και ειδετε ... βαδισατε ... αγιασμον 17. κατεστακα 19. ακουε γη ιουδα· εγω ... τοις λογοις 20. κινναμωμον 21. ασθενησουσιν εν αυτη 22. και εθνος μεγα εξεγερθησεται 26. και καταπασαι σποδον 28. σιδηρος, και παντες 29. εξελειπεν φ. απο της γης, εξελειπεν VII. 2. πασα η ιουδαια 3. και ου κατοικιω 5. om και τα επιτηδ. υμων ... κριμα 6. πορευσησθε 9. και οπ. θε. αλλ. πορευεσθε. Vers. 26. V καταπασαι

καὶ ἤλθετε καὶ ἔστητε ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά
μου ἐπ' αὐτῷ, καὶ εἴπατε Ἀπεσχήμεθα τοῦ μὴ ποιεῖν πάντα τὰ βδελύγματα
Mt. 21, ταῦτα. 11 μὴ σπήλαιον λῃστῶν ὁ οἶκός μου οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου 11
13. Mc. 11, ἐπ' αὐτῷ ἐκεῖ ἐνώπιον ὑμῶν; καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἑώρακα, λέγει κύριος. 12 ὅτι πο- 12
17. ρεύθητε εἰς τὸν τόπον μου τὸν ἐν Σηλώ, οὗ κατεσκήνωσα τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ
Lc. 19, 46. ἔμπροσθεν, καὶ ἴδετε ἃ ἐποίησα αὐτῷ ἀπὸ προσώπου κακίας λαοῦ μου Ἰσραήλ.
13 καὶ νῦν ἀνθ' ὧν ἐποιήσατε πάντα τὰ ἔργα ταῦτα, καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς 13
καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου, καὶ ἐκάλεσα ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀπεκρίθητε, 14 τοίνυν κἀγὼ 14
ποιήσω τῷ οἴκῳ ᾧ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ, ἐφ' ᾧ ὑμεῖς πε-
ποίθατε ἐπ' αὐτῷ, καὶ τῷ τόπῳ ᾧ ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν,
καθὼς ἐποίησα τῇ Σηλώ. 15 καὶ ἀποῤῥίψω ὑμᾶς ἀπὸ προσώπου μου, καθὼς 15
ἀπέῤῥιψα τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, πᾶν τὸ σπέρμα Ἐφραΐμ. 16 καὶ σὺ μὴ προσεύ- 16
χου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ ἀξίου τοῦ ἐλεηθῆναι αὐτούς, καὶ μὴ εὔχου
καὶ μὴ προσέλθῃς μοι περὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι. 17 ἢ οὐχ ὁρᾷς τί 17
αὐτοὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἱερουσαλήμ; 18 οἱ 18
υἱοὶ αὐτῶν συλλέγουσι ξύλα, καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν καίουσι πῦρ, καὶ αἱ γυ-
ναῖκες αὐτῶν τρίβουσι σταῖς, τοῦ ποιῆσαι χαυῶνας τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ ἔσπεισαν σπονδὰς θεοῖς ἀλλοτρίοις ἵνα παροργίσωσί με. 19 μὴ ἐμὲ αὐτοὶ 19
παροργίζουσι, λέγει κύριος; οὐχὶ ἑαυτοὺς ὅπως καταισχυνθῇ τὰ πρόσωπα αὐ-
τῶν; 20 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ὀργὴ καὶ θυμός μου χεῖται ἐπὶ 20
τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη καὶ ἐπὶ πᾶν
ξύλον τοῦ ἀγροῦ αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὰ γεννήματα τῆς γῆς, καὶ καυθήσεται καὶ
οὐ σβεσθήσεται. 21 τάδε λέγει κύριος Τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν συναγάγετε 21
μετὰ τῶν θυσιῶν ὑμῶν καὶ φάγετε κρέα. 22 ὅτι οὐκ ἐλάλησα πρὸς τοὺς πα- 22
τέρας ὑμῶν καὶ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς
Αἰγύπτου περὶ ὁλοκαυτωμάτων καὶ θυσίας· 23 ἀλλ' ἢ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐνετει- 23
λάμην αὐτοῖς λέγων Ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεὸν
καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν, καὶ πορεύεσθε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς μου αἷς
ἂν ἐντείλωμαι ὑμῖν, ὅπως ἂν εὖ ᾖ ὑμῖν. 24 καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐ 24
προσέσχε τὸ οὖς αὐτῶν, ἀλλ' ἐπορεύθησαν ἐν τοῖς ἐνθυμήμασι τῆς καρδίας
αὐτῶν τῆς κακῆς, καὶ ἐγενήθησαν εἰς τὰ ὄπισθεν καὶ οὐκ εἰς τὰ ἔμπρο-
σθεν, 25 ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξήλθοσαν οἱ πατέρες αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ 25
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ ἐξαπέστειλα πρὸς ὑμᾶς πάντας τοὺς δούλους
μου τοὺς προφήτας ἡμέρας καὶ ὄρθρου, καὶ ἀπέστειλα. 26 καὶ οὐκ εἰσήκου- 26
σάν μου καὶ οὐ προσέσχε τὸ οὖς αὐτῶν, καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐ-
τῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν. 28 καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς τοῦτον τὸν λόγον Τοῦτο 28
τὸ ἔθνος ὃ οὐκ ἤκουσε τῆς φωνῆς κυρίου οὐδὲ ἐδέξατο παιδείαν, ἐξέλιπεν ἡ
πίστις ἐκ στόματος αὐτῶν. 29 κεῖρε τὴν κεφαλήν σου καὶ ἀπόῤῥιπτε, καὶ ἀνά- 29
λαβε ἐπὶ χειλέων θρῆνον, ὅτι ἀπεδοκίμασε κύριος καὶ ἀπώσατο τὴν γενεὰν
τὴν ποιοῦσαν ταῦτα. 30 ὅτι ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα τὸ πονηρὸν ἐναντίον 30
ἐμοῦ, λέγει κύριος· ἔταξαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπικέκλη-
ται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτόν, τοῦ μιᾶναι αὐτόν· 31 καὶ ᾠκοδόμησαν τὸν βω- 31
μὸν τοῦ Ταφέθ, ὅς ἐστιν ἐν φάραγγι υἱοῦ Ἐννόμ, τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱοὺς

---

10. ηλθατε ... εν τω οικω ενωπιον μου (... παντα pro ταυτα) 12. om οτι ... εν σηλωμ 14. ποιησω τω τοπω τουτω ω επικεκλ. ... τοπω ω ελαλησα υμιν 15. απορειψω 16. υπερ pro περι ... om και μη ευχου usque αυτων ... ουχ 17. om εν τ. πολ. ιουδα και 18. ed. Ro. (non V) χαυωνας ... στρατεια τ. ουρ. και σπισαι 19. ουχ εαυτους 20. εκχειται ... και επι παντα τα γενηματα αυτης ... in fine add και ουκ εσται ο σβεσων 22. και pro οτι ... θυσιων 23. υμων εις θεον 24. εισηκουσαν ... προσεσχον ... επιθυμημασιν 25. ορθρου, απεστειλα 28. τον λογον τουτον ... εξελειπεν 29. κειραι ... απεδοκ. κ. απωσατο κυριος 30. τα πονηρα ενωπιον εμου

αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρί, ὃ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς καὶ οὐ
32 διενοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου. [32] διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύ-
ριος, καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι βωμὸς τοῦ Ταφὲθ καὶ φάραγξ υἱοῦ Ἐννόμ, ἀλλ'
ἡ φάραγξ τῶν ἀνῃρημένων· καὶ θάψουσιν ἐν τῷ Ταφὲθ διὰ τὸ μὴ ὑπάρ-
33 χειν τόπον, [33] καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς βρῶσιν τοῖς πετει-
νοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀποσοβῶν.
34 [34] καὶ καταλύσω ἐκ πόλεων Ἰούδα καὶ ἐκ διόδων Ἱερουσαλὴμ φωνὴν εὐ-
φραινομένων καὶ φωνὴν χαιρόντων, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης, ὅτι * Apoc. 18, 23.
εἰς ἐρήμωσιν ἔσται πᾶσα ἡ γῆ.

VIII.

Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγει κύριος, ἐξοίσουσι τὰ ὀστᾶ τῶν βασιλέων
Ἰούδα καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἱερέων καὶ τὰ
ὀστᾶ προφητῶν καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν κατοικούντων ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκ τῶν τά-
2 φων αὐτῶν, [2] καὶ ψύξουσιν αὐτὰ πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ πρὸς
πάντας τοὺς ἀστέρας καὶ πρὸς πᾶσαν τὴν στρατιὰν τοῦ οὐρανοῦ, ἃ ἠγάπη-
σαν καὶ οἷς ἐδούλευσαν καὶ ὧν ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ὧν ἀντείχοντο
καὶ οἷς προσεκύνησαν αὐτοῖς· οὐ κοπήσονται καὶ οὐ ταφήσονται, καὶ ἔσονται
3 εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, [3] ὅτι εἵλοντο τὸν θάνατον ἢ τὴν ζωήν,
καὶ πᾶσι τοῖς καταλοίποις τοῖς καταλειφθεῖσιν ἀπὸ τῆς γενεᾶς ἐκείνης, ἐν
4 παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν ἐξώσω αὐτοὺς ἐκεῖ. [4] ὅτι τάδε λέγει κύριος Μὴ ὁ πίπτων
5 οὐκ ἀνίσταται; ἢ ὁ ἀποστρέφων οὐκ ἀναστρέφει; [5] διὰ τί ἀπέστρεψεν ὁ λαός
μου οὗτος ἀποστροφὴν ἀναιδῆ, καὶ κατεκρατήθησαν ἐν τῇ προαιρέσει αὐτῶν
6 καὶ οὐκ ἠθέλησαν τοῦ ἐπιστρέψαι; [6] ἐνωτίσασθε δὴ καὶ ἀκούσατε· οὐχ οὕτω
λαλήσουσιν, οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ὁ μετανοῶν ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ, λέγων
Τί ἐποίησα; διέλιπεν ὁ τρέχων ἀπὸ τοῦ δρόμου αὐτοῦ ὡς ἵππος καθιδρος
7 ἐν χρεμετισμῷ αὐτοῦ. [7] καὶ ἡ ἀσίδα ἐν τῷ οὐρανῷ ἔγνω τὸν καιρὸν αὐτῆς·
τρυγὼν καὶ χελιδὼν ἀγροῦ, στρουθία ἐφύλαξαν καιροὺς εἰσόδων ἑαυτῶν· ὁ
8 δὲ λαός μου οὗτος οὐκ ἔγνω τὰ κρίματα κυρίου. [8] πῶς ἐρεῖτε ὅτι σοφοί ἐσμεν
ἡμεῖς, καὶ νόμος κυρίου μεθ' ἡμῶν ἐστίν; εἰς μάτην ἐγενήθη σχοῖνος ψευδὴς
9 γραμματεῦσιν. [9] ᾐσχύνθησαν σοφοὶ καὶ ἐπτοήθησαν καὶ ἑάλωσαν, ὅτι τὸν νό-
10 μον κυρίου ἀπεδοκίμασαν· σοφία τίς ἐστιν ἐν αὐτοῖς; [10] διὰ τοῦτο δώσω
13 τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἑτέροις, καὶ τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν τοῖς κληρονόμοις, [13] καὶ
συνάξουσι τὰ γεννήματα αὐτῶν, λέγει κύριος· οὐκ ἔστι σταφυλὴ ἐν ταῖς
ἀμπέλοις, καὶ οὐκ ἔστι σῦκα ἐν ταῖς συκαῖς, καὶ τὰ φύλλα κατεῤῥύηκεν
14 [14] ἐπὶ τί ἡμεῖς καθήμεθα; συνάχθητε καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς
ὀχυρὰς καὶ ἀποῤῥιφῶμεν ἐκεῖ, ὅτι ὁ θεὸς ἀπέῤῥιψεν ἡμᾶς καὶ ἐπότισεν ἡμᾶς
15 ὕδωρ χολῆς, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον αὐτοῦ. [15] συνήχθημεν εἰς εἰρήνην, καὶ
16 οὐκ ἦν ἀγαθά, εἰς καιρὸν ἰάσεως, καὶ ἰδοὺ σπουδή. [16] ἐκ Δὰν ἀκουσόμεθα
φωνὴν ὀξύτητος ἵππων αὐτοῦ, ἀπὸ φωνῆς χρεμετισμοῦ ἱππασίας ἵππων αὐ-
τοῦ ἐσείσθη πᾶσα ἡ γῆ· καὶ ἥξει καὶ καταφάγεται τὴν γῆν καὶ τὸ πλή-
17 ρωμα αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. [17] διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαπο-
στέλλω εἰς ὑμᾶς ὄφεις θανατοῦντας, οἷς οὐκ ἔστιν ἐπᾶσαι, καὶ δήξονται ὑμᾶς
18 19 [18] ἀνίατα μετ' ὀδύνης καρδίας ὑμῶν ἀπορουμένης. [19] ἰδοὺ φωνὴ κραυγῆς

---

31. αυτοις ουδε διεν. 32. εν τω ταφω ταφεθ 33. εις καταβρωμα πασιν τοις 34. εκ πολεως VIII. 1. των προφητων αυτων ... κατοικουντων ιερουσαλημ 2. στρατειαν 3. ειλαντο τ. θαν. μαλλον η ... ω εαν 4. ουκ επιστρεψει 5. * διοτι pro δια τι ... om μου ... κατεκρατηθησαν τη ... om του 6. ουτως λαλουσιν ... ανθρωπος μετανοων ... διελειπεν ... εκ pro απο 7. εισοδου αυτων ... om ουτος 9. τον λογον κυριου 10. εταιροις 13. γενηματα 14. om εκει 16. ακουσομαι ... απ αυτου πασα η 17. εφ υμας ... * επιλησαι, ** επιλαλησαι pro επασαι

ϑυγατρὸς λαοῦ μου ἀπὸ γῆς μακρόϑεν· μὴ κύριος οὐκ ἔστιν ἐν Σιών; ἢ
βασιλεὺς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ; διότι παρώργισάν με ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν καὶ
ἐν ματαίοις ἀλλοτρίοις. [20] διῆλϑε ϑέρος, παρῆλϑεν ἀμητός, καὶ ἡμεῖς οὐ διε- 20
σώϑημεν. [21] ἐπὶ συντρίμματι ϑυγατρὸς λαοῦ μου ἐσκοτώϑην· ἐν ἀπορίᾳ κα- 21
τίσχυσάν με ὠδῖνες ὡς τικτούσης. [22] καὶ μὴ ῥητίνη οὐκ ἔστιν ἐν Γαλαάδ, 22
ἢ ἰατρὸς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ; διὰ τί οὐκ ἀνέβη ἴασις ϑυγατρὸς λαοῦ μου;

IX.

Τίς δώσει κεφαλῇ μου ὕδωρ καὶ ὀφϑαλμοῖς μου πηγὴν δακρύων, καὶ
κλαύσομαι τὸν λαόν μου τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός, τοὺς τετραυματισμένους
ϑυγατρὸς λαοῦ μου; [2] τίς δῴη μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ σταϑμὸν ἔσχατον, καὶ κατα- 2
λείψω τὸν λαόν μου καὶ ἀπελεύσομαι ἀπ' αὐτῶν; ὅτι πάντες μοιχῶνται,
σύνοδος ἀϑετούντων, [3] καὶ ἐνέτειναν τὴν γλῶσσαν αὐτῶν ὡς τόξον· ψεῦδος 3
καὶ οὐ πίστις ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι ἐκ κακῶν εἰς κακὰ ἐξήλϑοσαν, καὶ
ἐμὲ οὐκ ἔγνωσαν, φησὶ κύριος. [4] ἕκαστος ἀπὸ τοῦ πλησίον αὐτοῦ φυλάξασϑε, 4
καὶ ἐπ' ἀδελφοῖς αὐτῶν μὴ πεποίϑατε, ὅτι πᾶς ἀδελφὸς πτέρνῃ πτερνιεῖ,
καὶ πᾶς φίλος δολίως πορεύσεται. [5] ἕκαστος κατὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ καταπαί- 5
ξεται, ἀλήϑειαν οὐ μὴ λαλήσωσι· μεμάϑηκεν ἡ γλῶσσα αὐτῶν λαλεῖν ψευδῆ,
ἠδίκησαν καὶ οὐ διέλιπον τοῦ ἐπιστρέψαι. [6] τόκος ἐπὶ τόκῳ, καὶ δόλος ἐπὶ 6
δόλῳ· οὐκ ἤϑελον εἰδέναι με, φησὶ κύριος. [7] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος 7
Ἰδοὺ ἐγὼ πυρώσω αὐτοὺς καὶ δοκιμῶ αὐτούς, ὅτι ποιήσω ἀπὸ προσώπου
πονηρίας ϑυγατρὸς λαοῦ μου. [8] βολὶς τιτρώσκουσα ἡ γλῶσσα αὐτῶν, δόλια 8
τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτῶν· τῷ πλησίον αὐτοῦ λαλεῖ εἰρηνικὰ καὶ ἐν
ἑαυτῷ ἔχει τὴν ἔχϑραν. [9] μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι, λέγει κύριος, ἢ 9
ἐν λαῷ τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχή μου; [10] ἐπὶ τὰ ὄρη λάβετε κοπετόν, 10
καὶ ἐπὶ τὰς τρίβους τῆς ἐρήμου ϑρῆνον, ὅτι ἐξέλιπον παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀν-
ϑρώπους· οὐκ ἤκουσαν φωνὴν ὑπάρξεως ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἕως
κτηνῶν, ἐξέστησαν, ᾤχοντο. [11] καὶ δώσω τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς μετοικίαν καὶ 11
εἰς κατοικητήριον δρακόντων, καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα εἰς ἀφανισμὸν ϑήσομαι
παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσϑαι. [12] τίς ὁ ἄνϑρωπος ὁ συνετὸς καὶ συνέτω τοῦτο; 12
καὶ ᾧ λόγος στόματος κυρίου πρὸς αὐτόν, ἀναγγειλάτω ὑμῖν ἕνεκεν τίνος
ἀπώλετο ἡ γῆ, ἀνήφϑη ὡς ἔρημος παρὰ τὸ μὴ διοδεύεσϑαι αὐτήν. [13] καὶ 13
εἶπε κύριος πρός με Διὰ τὸ ἐγκαταλιπεῖν αὐτοὺς τὸν νόμον μου ὃν ἔδωκα πρὸ
προσώπου αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς μου, [14] ἀλλ' ἐπορεύϑησαν 14
ὀπίσω τῶν ἀρεστῶν τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς καὶ ὀπίσω τῶν εἰδώλων
ἃ ἐδίδαξαν αὐτοὺς οἱ πατέρες αὐτῶν. [15] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ ϑεὸς 15
Ἰσραὴλ Ἰδοὺ ἐγὼ ψωμιῶ αὐτοὺς ἀνάγκας, καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ χολῆς,
[16] καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔϑνεσιν εἰς οὓς οὐκ ἐγίνωσκον αὐτοὶ καὶ οἱ 16
πατέρες αὐτῶν, καὶ ἐπαποστελῶ ἐπ' αὐτοὺς τὴν μάχαιραν ἕως τοῦ ἐξανα-
λῶσαι αὐτοὺς ἐν αὐτῇ. [17] τάδε λέγει κύριος Καλέσατε τὰς ϑρηνούσας καὶ 17
ἐλϑέτωσαν, καὶ πρὸς τὰς σοφὰς ἀποστείλατε καὶ φϑεγξάσϑωσαν [18] καὶ λαβέ- 18
τωσαν ἐφ' ὑμᾶς ϑρῆνον, καὶ καταγαγέτωσαν οἱ ὀφϑαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα,
καὶ τὰ βλέφαρα ὑμῶν ῥείτω ὕδωρ, [19] ὅτι φωνὴ οἰκτροῦ ἠκούσϑη ἐν Σιὼν 19
Πῶς ἐταλαιπωρήσαμεν, κατῃσχύνϑημεν σφόδρα, ὅτι ἐγκατελίπομεν τὴν γῆν

21. εσκοτωϑην· απορια 22. om και ... ριτινη IX. 1. και τετραυματισμενους 3. om φησι κυριος 4. εξηλϑοσαν φυλαξασϑε ... αδελφ. εαυτων 5. φιλ. εαυτου ... λαλησουσιν ... διελειπον 6. om φησι κυριος 8. η καρδια αυτων 10. εξελειπον ... των κτηνων 11. κατοικητηρια 12. τις ανϑρωπος συνετος (*συνετως) και συνιειτε τουτο· και ο λογος ... αναγγ. ημιν τινος ενεκεν ... **om αυτην 14. οπισω των εραστων ... ιδωλων 15. ψωμιζω υμας αυτους 17. ελϑατωσαν 19. εγκατελειπομεν

20 καὶ ἀπεῤῥίψαμεν τὰ σκηνώματα ἡμῶν. [20] ἀκούσατε δὴ γυναῖκες λόγον θεοῦ,
καὶ δεξάσθω τὰ ὦτα ὑμῶν λόγους στόματος αὐτοῦ, καὶ διδάξατε τὰς θυ-
21 γατέρας ὑμῶν οἶκτον, καὶ γυνὴ τὴν πλησίον αὐτῆς θρῆνον. [21] ὅτι ἀνέβη θά-
νατος διὰ τῶν θυρίδων ὑμῶν, εἰςῆλθεν εἰς τὴν γῆν ὑμῶν τοῦ ἐκτρῖψαι νήπια
22 ἔξωθεν καὶ νεανίσκους ἀπὸ τῶν πλατειῶν. [22] καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τῶν ἀν-
θρώπων εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τῆς γῆς ὑμῶν, ὡς χόρτος
23 ὀπίσω θερίζοντος, καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων. [23] τάδε λέγει κύριος Μὴ καυ- 1 Cor. 1, 31.
χάσθω ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐν τῇ ἰσχύϊ 2 Cor.
24 αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ, [24] ἀλλ' ἢ ἐν τούτῳ 10, 17
καυχάσθω ὁ καυχώμενος, συνιεῖν καὶ γινώσκειν ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ ποιῶν
ἔλεος καὶ κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι ἐν τούτοις τὸ θέλημά μου,
25 λέγει κύριος. [25] ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ πάν-
26 τας περιτετμημένους ἀκροβυστίας αὐτῶν, [26] ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ἐπὶ Ἰδουμαίαν
καὶ ἐπὶ Ἐδώμ, καὶ ἐπὶ υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ ἐπὶ υἱοὺς Μωάβ, καὶ ἐπὶ πάντα
περικειρόμενον τὰ κατὰ πρόςωπον αὐτοῦ τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ,
ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἀπερίτμητα σαρκί, καὶ πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἀπερίτμητοι
καρδίας αὐτῶν.

X.

2 Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐφ' ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραήλ. [2] τάδε
λέγει κύριος Κατὰ τὰς ὁδοὺς τῶν ἐθνῶν μὴ μανθάνετε, καὶ ἀπὸ τῶν σημείων
3 τοῦ οὐρανοῦ μὴ φοβεῖσθε, ὅτι φοβοῦνται αὐτὰ τοῖς προσώποις αὐτῶν. [3] ὅτι
τὰ νόμιμα τῶν ἐθνῶν μάταια· ξύλον ἐστὶν ἐκ τοῦ δρυμοῦ ἐκκεκομμένον, ἔρ-
4 γον τέκτονος καὶ χώνευμα, [4] ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ κεκαλλωπισμένα ἐν σφύραις,
5 9 καὶ ἥλοις ἐστερέωσαν αὐτά· [5] θήσουσιν αὐτὰ καὶ οὐ κινηθήσονται· [9] ἀργύ-
ριον τορευτόν ἐστιν, οὐ πορεύσονται, ἀργύριον προςβλητόν ἐστιν ἀπὸ Θαρσίς,
ἥξει χρυσίον Μωφάζ, καὶ χεὶρ χρυσοχόων, ἔργα τεχνιτῶν πάντα, ὑάκινθον καὶ
5 πορφύραν ἐνδύσουσιν αὐτά· [5] αἰρόμενα ἀρθήσονται, ὅτι οὐκ ἐπιβήσονται. μὴ
φοβηθῆτε αὐτά, ὅτι οὐ μὴ κακοποιήσωσιν, καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς.
11 [11] οὕτως ἐρεῖτε αὐτοῖς Θεοὶ οἳ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίησαν ἀπο-
12 λέσθωσαν ἐκ τῆς γῆς καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ τούτου. [12] κύριος ὁ ποιή-
σας τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, ὁ ἀνορθώσας τὴν οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ
13 αὐτοῦ, καὶ τῇ φρονήσει αὐτοῦ ἐξέτεινε τὸν οὐρανὸν [13] καὶ πλῆθος ὕδατος ἐν
οὐρανῷ, καὶ ἀνήγαγε νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν
14 ἐποίησε, καὶ ἐξήγαγε φῶς ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ. [14] ἐμωράνθη πᾶς ἄνθρωπος
ἀπὸ γνώσεως, κατῃσχύνθη πᾶς χρυσοχόος ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτοῦ, ὅτι ψευδῆ
15 ἐχώνευσεν, οὐκ ἔστι πνεῦμα ἐν αὐτοῖς. [15] μάταιά ἐστιν ἔργα ἐμπεπαιγμένα,
16 ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀπολοῦνται. [16] οὐκ ἔστι τοιαύτη μερὶς τῷ Ἰακώβ,
17 ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα αὐτὸς κληρονομία αὐτοῦ, κύριος ὄνομα αὐτῷ. [17] συνή-
18 γαγεν ἔξωθεν τὴν ὑπόστασίν σου κατοικοῦσαν ἐν ἐκλεκτοῖς. [18] ὅτι τάδε λέγει
κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ σκελίζω τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην ἐν θλίψει ὅπως
19 εὑρεθῇ ἡ πληγή σου. [19] οὐαὶ ἐπὶ συντρίμματί σου, ἀλγηρὰ ἡ πληγή σου.
20 κἀγὼ εἶπα Ὄντως τοῦτο τὸ τραῦμά σου, καὶ κατέλαβέ σε. [20] ἡ σκηνή σου

---

20. λογον κυριου ... οικτρον ... εαυτης 21. οτι ανεβη θαν. εις τ. γ. υμ. και ηλθεν δια των θυριδων υμων του 22. και ως χορτος 24. συνιειν usque ελεος και κρι in rasura; antea pauciora erant. 25. περιτετετμημενους 26. επι την ιδουμαιαν ... επι παντας τους υιους αμμων κ. ε. τους υιους μ. κ. ε. παν περικ. ... απεριτετμητα ... ισρ. απεριτμητος X. 1. ακουσατε λογον 2. πορευεσθαι pro μανθανετε 4. κεκαλλωπ. εστιν 5. om θησουσιν αυτα 9. προσβλητον απο θαρσεις ηξει ... ed. rom. εστι. απο ... χειρες 5. οτι ου κακοποιησουσιν 11. απο της γης 16. κυριος ον. αυτου 17. η κατοικουσα 19. και εγω ... τραυμα ουκ εκατελαβεν με

ἐταλαιπώρησεν, ὤλετο, καὶ πᾶσαι αἱ δέῤῥεις σου διεσπάσθησαν· οἱ υἱοί μου
καὶ τὰ πρόβατά μου οὐκ εἰσίν, οὐκ ἔστιν ἔτι τόπος τῆς σκηνῆς μου, τόπος
τῶν δέῤῥεών μου. [21] ὅτι οἱ ποιμένες ἠφρονεύσαντο, καὶ τὸν κύριον οὐκ ἐζή- 21
τησαν· διὰ τοῦτο οὐκ ἐνόησε πᾶσα ἡ νομή, καὶ διεσκορπίσθησαν. [22] φωνὴ 22
ἀκοῆς ἰδοὺ ἔρχεται καὶ σεισμὸς μέγας ἐκ γῆς βοῤῥᾶ τοῦ τάξαι τὰς πόλεις
'Ιούδα εἰς ἀφανισμὸν καὶ κοίτην στρουθῶν. [23] οἶδα κύριε ὅτι οὐχὶ τοῦ ἀν- 23
θρώπου ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, οὐδὲ ἀνὴρ πορεύσεται καὶ κατορθώσει πορείαν αὐτοῦ.
[24] παίδευσον ἡμᾶς κύριε, πλὴν ἐν κρίσει καὶ μὴ ἐν θυμῷ, ἵνα μὴ ὀλίγους 24
ἡμᾶς ποιήσῃς. [25] ἔκχεον τὸν θυμόν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα σε καὶ ἐπὶ 25
γενεὰς αἳ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο, ὅτι κατέφαγον τὸν 'Ιακὼβ καὶ
ἐξανήλωσαν αὐτόν, καὶ τὴν νομὴν αὐτοῦ ἠρήμωσαν.

XI.

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΛΕΓΩΝ

[2] 'Ακούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, καὶ λαλήσεις πρὸς ἄνδρας 2
'Ιούδα καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας ἐν 'Ιερουσαλήμ, [3] καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε 3
λέγει κύριος ὁ θεὸς 'Ισραήλ 'Επικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἀκούσεται τῶν
λόγων τῆς διαθήκης ταύτης, [4] ἧς ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ ᾗ 4
ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐκ καμίνου τῆς σιδηρᾶς, λέγων 'Ακούσατε
τῆς φωνῆς μου καὶ ποιήσατε πάντα ὅσα ἐὰν ἐντείλωμαι ὑμῖν, καὶ ἔσεσθέ
μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν, [5] ὅπως στήσω τὸν ὅρκον μου ὃν 5
ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν, τοῦ δοῦναι αὐτοῖς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι
καθὼς ἡ ἡμέρα αὕτη. καὶ ἀπεκρίθην καὶ εἶπα Γένοιτο, κύριε. [6] καὶ εἶπε κύ- 6
ριος πρὸς μέ 'Ανάγνωθι τοὺς λόγους τούτους ἐν πόλεσιν 'Ιούδα καὶ ἔξωθεν
'Ιερουσαλὴμ λέγων 'Ακούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης καὶ ποιήσατε
αὐτούς. [8] καὶ οὐκ ἐποίησαν. [9] καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Εὑρέθη σύνδεσμος ἐν 8 9
ἀνδράσιν 'Ιούδα καὶ ἐν τοῖς κατοικοῦσιν ἐν 'Ιερουσαλήμ· [10] ἐπεστράφησαν ἐπὶ 10
τὰς ἀδικίας τῶν πατέρων αὐτῶν τῶν πρότερον, οἳ οὐκ ἠθέλησαν εἰςακοῦσαι
τῶν λόγων μου, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ πορεύονται ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τοῦ δου-
λεύειν αὐτοῖς, καὶ διεσκέδασεν οἶκος 'Ισραὴλ καὶ οἶκος 'Ιούδα τὴν διαθήκην
μου ἣν διεθέμην πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν. [11] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος 11
'Ιδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακὰ ἐξ ὧν οὐ δυνήσονται ἐξελθεῖν
ἐξ αὐτῶν, καὶ κεκράξονται πρὸς μὲ καὶ οὐκ εἰςακούσομαι αὐτῶν. [12] καὶ 12
πορεύσονται πόλεις 'Ιούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες 'Ιερουσαλὴμ καὶ κεκράξονται
πρὸς τοὺς θεοὺς οἷς αὐτοὶ θυμιῶσιν αὐτοῖς, οἳ μὴ σώσουσιν αὐτοὺς ἐν τῷ
καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν. [13] ὅτι κατ' ἀριθμὸν τῶν πόλεών σου ἦσαν θεοί 13
σου, 'Ιούδα, καὶ κατ' ἀριθμὸν ἐξόδων τῆς 'Ιερουσαλὴμ ἐτάξατε βωμοὺς θυ-
μιᾶν τῇ Βάαλ. [14] καὶ σὺ μὴ προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ ἀξίου 14
περὶ αὐτῶν ἐν δεήσει καὶ προσευχῇ, ὅτι οὐκ εἰςακούσομαι ἐν τῷ καιρῷ ἐν ᾧ

21. οι ποιμ. μου ηυφρονευσαντο ... εξεζητησαν 23.ποριαν 24. ποιησεις 25. εκχ. την οργην σου ... ιδοντα σε ... ab επι γενεας rursus incipit cod. FA ... FA* κατεφαγεσαν ... εξανηλ. τον ισραηλ ... FA* τον νομον XI. 2. και τους κατοικουντας ιερουσαλημ 3. FA επικαταρατος ανθρωπ. ος ουκ ακουσει της φωνης της διαθ. τ. 4. ην ενετειλαμην ... FA*.* εκ της καμινου ... om εαν 5. ως pro καθως 9. εν πολεσιν ιουδα ... Ax FA κατοικουσιν ιερουσαλημ 10. FA των προτερων ... Ax FA ηθελον ... ακουσαι, FA υπακουσαι ... Ax FA αυτοι βαδιζουσιν οπισω ... FA διεσκεδασαν 11. FA εξ αυτων εξελθειν 12. θεους αυτων ... FA εθυμιωσαν ... FA* om οι μη σ. αυτ., *.* supplet ου μη σωσουσ. αυτους atque his :: praemittit και ... om οι ... εν καιρω 13. κατα αριθμον bis ... FA αριθμον πολεων ησαν ... FA των εξοδων ... Ax FA εταξαν ... του θυμιαν 14. υπερ του ... FA* ειςακουσω ... καιρω ω

15 ἐπικαλοῦνταί με, ἐν καιρῷ κακώσεως αὐτῶν. [15] τί ἡ ἠγαπημένη ἐν τῷ
οἴκῳ μου ἐποίησε βδέλυγμα; μὴ εὐχαὶ καὶ κρέα ἅγια ἀφελοῦσιν ἀπὸ σοῦ
16 τὰς κακίας σου, ἢ τούτοις διαφεύξῃ; [16] ἐλαίαν ὡραίαν εὔσκιον τῷ εἴδει ἐκά-
λεσε κύριος τὸ ὄνομά σου· εἰς φωνὴν περιτομῆς αὐτῆς ἀνήφθη πῦρ ἐπ' αὐ-
17 τήν, μεγάλη ἡ θλῖψις ἐπὶ σέ, ἠχρειώθησαν οἱ κλάδοι αὐτῆς, [17] καὶ κύριος ὁ
καταφυτεύσας σε ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακὰ ἀντὶ τῆς κακίας οἴκου Ἰσραὴλ καὶ
οἴκου Ἰούδα, ὅτι ἐποίησαν ἑαυτοῖς τοῦ παροργίσαι με ἐν τῷ θυμιᾶν αὐτοὺς
18 τῇ Βάαλ. [18] κύριε γνώρισόν μοι, καὶ γνώσομαι· τότε εἶδον τὰ ἐπιτηδεύματα
19 αὐτῶν, [19] ἐγὼ δὲ ὡς ἀρνίον ἄκακον ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι οὐκ ἔγνων· ἐπ'
ἐμὲ ἐλογίσαντο λογισμὸν πονηρόν, λέγοντες Δεῦτε καὶ ἐμβάλωμεν ξύλον εἰς
τὸν ἄρτον αὐτοῦ, καὶ ἐκτρίψωμεν αὐτὸν ἀπὸ γῆς ζώντων, καὶ τὸ ὄνομα αὐ-
20 τοῦ οὐ μὴ μνησθῇ οὐκέτι. [20] κύριε κρίνων δίκαια, δοκιμάζων νεφροὺς καὶ
καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν ἐξ αὐτῶν, ὅτι πρὸς σὲ ἀπεκάλυψα τὸ
21 δικαίωμά μου. [21] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Ἀναθὼθ τοὺς
ζητοῦντας τὴν ψυχήν μου, τοὺς λέγοντας Οὐ μὴ προφητεύσεις ἐπὶ τῷ ὀνό-
22 ματι κυρίου, εἰ δὲ μή, ἀποθάνῃ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν. [22] ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέ-
ψομαι ἐπ' αὐτούς· οἱ νεανίσκοι αὐτῶν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανοῦνται, καὶ οἱ υἱοὶ
23 αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν τελευτήσουσιν ἐν λιμῷ, [23] καὶ ἐγκατάλειμμα
οὐκ ἔσται αὐτῶν, ὅτι ἐπάξω κακὰ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἀναθὼθ ἐν
ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν.

XII.

Δίκαιος εἶ κύριε, ὅτι ἀπολογήσομαι πρὸς σέ· πλὴν κρίματα λαλήσω
πρὸς σέ. τί ὅτι ὁδὸς ἀσεβῶν εὐοδοῦται; εὐθήνησαν πάντες οἱ ἀθετοῦντες
2 ἀθετήματα; [2] ἐφύτευσας αὐτοὺς καὶ ἐρριζώθησαν, ἐτεκνοποιήσαντο καὶ ἐποίη-
σαν καρπόν· ἐγγὺς εἶ σὺ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ πόρρω ἀπὸ τῶν νεφρῶν
3 αὐτῶν. [3] καὶ σὺ κύριε γινώσκεις με, δεδοκίμακας τὴν καρδίαν μου ἐναντίον
4 σου· ἅγνισον αὐτοὺς εἰς ἡμέραν σφαγῆς αὐτῶν. [4] ἕως πότε πενθήσει ἡ γῆ
καὶ πᾶς ὁ χόρτος τοῦ ἀγροῦ ξηρανθήσεται ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν
αὐτῇ; ἠφανίσθησαν κτήνη καὶ πετεινά, ὅτι εἶπαν Οὐκ ὄψεται ὁ θεὸς ὁδοὺς
5 ἡμῶν. [5] σοῦ οἱ πόδες τρέχουσι καὶ ἐκλύουσί σε· πῶς παρασκευάσῃ ἐφ' ἵπ-
ποις, καὶ ἐν γῇ εἰρήνης σου πέποιθας; πῶς ποιήσεις ἐν φρυάγματι τοῦ
6 Ἰορδάνου; [6] ὅτι καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου, καὶ οὗτοι
ἠθέτησάν σε, καὶ αὐτοὶ ἐβόησαν, ἐκ τῶν ὀπίσω σου ἐπισυνήχθησαν· μὴ πι-
7 στεύσῃς ἐν αὐτοῖς, ὅτι λαλήσουσι πρὸς σὲ καλά. [7] ἐγκαταλέλοιπα τὸν οἶκόν
μου, ἀφῆκα τὴν κληρονομίαν μου, ἔδωκα τὴν ἠγαπημένην ψυχήν μου εἰς
8 χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῆς. [8] ἐγενήθη ἡ κληρονομία μου ἐμοὶ ὡς λέων ἐν δρυμῷ,
9 ἔδωκεν ἐπ' ἐμὲ τὴν φωνὴν αὐτῆς, διὰ τοῦτο ἐμίσησα αὐτήν. [9] μὴ σπήλαιον

---

15. FA* om ἡ 16. FA εκαλεσεν σε κυριος ... πυρ εν αυτη ... FA* om ἡ ... Ax FA ηχρεωθησαν ... ed. rom. σου, εις φω. περ. αυτης. ανηφθη 17. (FA κακιας σου·ικου ...) εποιησαν αυτοις 18. ιδον 19. Ax FA εγω ως ... FA* αγομενος ... κατα σου λεγοντες ... εμβαλομεν, FA ενβαλωμεν ... αρτον τραχηλον αυτου ... και ονομα ... μνησθη ετι 20. FA και δοκιμαζων ... FA ειδοιμι (*ειδυμι) 21. κυριος ο θεος ... προφητευσης 22. εν μαχ. πεσουνται 23. FA ενκαταλιμμα, (Ax ενκαταλειμμα) ... FA και pro οτι XII. 1. FA αθετημα, Ax αθετησει 2. ερριζωσαν, FA εριζωσαν ... Ax FA ετεκνοποιησαν ... FA om και εποιησαν 3. εδοκιμασας (... FA* μου pro σου) 4. πας χορτος ξηρανθησεται ... των κατοικ. αυτων· ηφανισας κτ. κ. π. και ειπαν 5. εκλυσουσιν ... FA παρασκευαζη ... FA* ου (corrige συ?) pro σου ... FA* ποιησω εν φυαγματι (sic) 6. οτι οι ... om και ουτοι ... FA μη πιστευσεις ... λαλησουσιν επι σε 7. Ax FA ενκαταλ. 8. FA* εδωκαν

ὑαίνης ἡ κληρονομία μου ἐμοί, ἢ σπήλαιον κύκλῳ αὐτῆς; βαδίσατε συναγά-
γετε πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ ἐλθέτωσαν τοῦ φαγεῖν αὐτήν. [10] ποιμέ- 10
νες πολλοὶ διέφθειραν τὸν ἀμπελῶνά μου, ἐμόλυναν τὴν μερίδα μου, ἔδωκαν
τὴν μερίδα τὴν ἐπιθυμητήν μου εἰς ἔρημον ἄβατον, [11] ἐτέθη εἰς ἀφανισμὸν 11
ἀπωλείας· δι' ἐμὲ ἀφανισμῷ ἠφανίσθη πᾶσα ἡ γῆ, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνὴρ τι-
θέμενος ἐν καρδίᾳ. [12] ἐπὶ πᾶσαν διεκβολὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἦλθον ταλαιπωροῦν 12
τες, ὅτι μάχαιρα τοῦ κυρίου καταφάγεται ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου
τῆς γῆς, οὐκ ἔστιν εἰρήνη πάσῃ σαρκί. [13] σπείρατε πυροὺς καὶ ἀκάνθας θε- 13
ρίζετε· οἱ κλῆροι αὐτῶν οὐκ ὠφελήσουσιν αὐτούς· αἰσχύνθητε ἀπὸ καυχή-
σεως ὑμῶν, ἀπὸ ὀνειδισμοῦ ἔναντι κυρίου. [14] ὅτι τάδε λέγει κύριος περὶ πάντων 14
τῶν γειτόνων τῶν πονηρῶν, τῶν ἁπτομένων τῆς κληρονομίας μου ἧς ἐμέρισα
τῷ λαῷ μου Ἰσραήλ Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποσπῶ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ τὸν
Ἰούδαν ἐκβαλῶ ἐκ μέσου αὐτῶν. [15] καὶ ἔσται μετὰ τὸ ἐκβαλεῖν με αὐτοὺς 15
ἐπιστρέψω καὶ ἐλεήσω αὐτούς, καὶ κατοικιῶ αὐτοὺς ἕκαστον εἰς τὴν κληρο-
νομίαν αὐτοῦ καὶ ἕκαστον εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. [16] καὶ ἔσται ἐὰν μαθόντες 16
μάθωσι τὴν ὁδὸν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ὀμνύειν τῷ ὀνόματί μου Ζῇ κύριος,
καθὼς ἐδίδαξαν τὸν λαόν μου ὀμνύειν τῇ Βάαλ, καὶ οἰκοδομηθήσεται ἐν
μέσῳ τοῦ λαοῦ μου· [17] ἐὰν δὲ μὴ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἐξαρῶ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο 17
ἐξάρσει καὶ ἀπωλείᾳ.

XIII.

Τάδε λέγει κύριος Βάδισον καὶ κτῆσαι σεαυτῷ περίζωμα λινοῦν καὶ
περίθου περὶ τὴν ὀσφύν σου, καὶ ἐν ὕδατι οὐ διελεύσεται. [2] καὶ ἐκτησάμην 2
τὸ περίζωμα κατὰ τὸν λόγον κυρίου καὶ περιέθηκα περὶ τὴν ὀσφύν μου. [3] καὶ 3
ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [4] Λάβε τὸ περίζωμα τὸ περὶ τὴν ὀσφύν 4
σου, καὶ ἀνάστηθι καὶ βάδισον ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, καὶ κατάκρυψον αὐτὸ ἐκεῖ
ἐν τῇ τρυμαλιᾷ τῆς πέτρας. [5] καὶ ἐπορεύθην καὶ ἔκρυψα αὐτὸ ἐν τῷ Εὐ- 5
φράτῃ, καθὼς ἐνετείλατό μοι κύριος. [6] καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας πολλὰς καὶ 6
εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἀνάστηθι βάδισον ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, καὶ λάβε ἐκεῖθεν
τὸ περίζωμα ὃ ἐνετειλάμην σοι τοῦ κατακρύψαι ἐκεῖ. [7] καὶ ἐπορεύθην ἐπὶ 7
τὸν Εὐφράτην ποταμὸν καὶ ὤρυξα, καὶ ἔλαβον τὸ περίζωμα ἐκ τοῦ τόπου οὗ
κατώρυξα αὐτὸ ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ διεφθαρμένον ἦν, ὃ οὐ μὴ χρησθῇ εἰς οὐθέν.
[8] καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων Τάδε λέγει κύριος [9] Οὕτω φθερῶ 8
τὴν ὕβριν Ἰούδα καὶ τὴν ὕβριν Ἱερουσαλήμ, [10] τὴν πολλὴν ταύτην ὕβριν, 10
τοὺς μὴ βουλομένους ὑπακούειν τῶν λόγων μου, καὶ πορευθέντας ὀπίσω θεῶν
ἀλλοτρίων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς καὶ τοῦ προςκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ ἔσονται ὥςπερ
τὸ περίζωμα τοῦτο, ὃ οὐ χρησθήσεται εἰς οὐθέν. [11] ὅτι καθάπερ κολλᾶται τὸ 11
περίζωμα περὶ τὴν ὀσφὺν τοῦ ἀνθρώπου, οὕτως ἐκόλλησα πρὸς ἐμαυτὸν τὸν
οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ πάντα οἶκον Ἰούδα, τοῦ γενέσθαι μοι εἰς λαὸν ὀνο-

---

9. FA υενης, Ax ληστων ... om η σπηλ. κυκλ. αυτης ... βαδισ. και συναγ. ... Ax FA ελθατωσαν ... καταφαγειν 10. FA om εμολυν. τ. μερ. μου ... εδωκαν μεριδα μου επιθυμητην εις, FA εδωκαν μεριδαν (ν deletum) επιθυμητην μου εις ... FA αβατον ερημον 11. εγενηθη εις ... FA ηφανισθη αφανισμω 12. ηλθοσαν ... FA εις οτι ... κατεφαγεν ... και εως ακρου 13. εσπειρατε ... θερισατε, FA θερισεται ... εαυτους ... αισχυνθ. αισχυνην ... FA απο ονιδισμων 14. των σκληρων ... FA εμεριχα ... FA* τον ιουδα 15. om με ... FA* om και εκαστ. ε. τ. γην αυτ. 16. μανθανοντες ... om του λαου ... FA* τω ομνυειν ... ωχοδομηθησονται (sic) εμμεσω 17. Ax FA om και prius ... εξαρξει XIII. 3. εγενετο 5. FA* om και επορευθην 6. Ax FA Αναστ. και βαδ. 7. FA* κατωρυξαν 9. Ax FA ουτως 10. *του pro τους ... FA* πορευομενους ... Ax ο ου μη χρ., FA ο ου μη χρησθη 11. παντα τον οικον, FA* παν οικον ... FA του ιουδα

12 μαστὸν καὶ εἰς καύχημα καὶ εἰς δόξαν, καὶ οὐκ εἰσήκουσάν μου. 12 καὶ ἐρεῖς
πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον Πᾶς ἀσκὸς πληρωϑήσεται οἴνου· καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσι
13 πρὸς σέ Μὴ γνόντες οὐ γνωσόμεϑα ὅτι πᾶς ἀσκὸς πληρωϑήσεται οἴνου; 13 καὶ
ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ πληρῶ τοὺς κατοικοῦντας
τὴν γῆν ταύτην καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν τοὺς καϑημένους υἱοὺς τοῦ Δαυὶδ
ἐπὶ τοῦ ϑρόνου αὐτῶν καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς προφήτας καὶ τὸν Ἰούδαν
14 καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ μεϑύσματι, 14 καὶ διασκορπιῶ
αὐτοὺς ἄνδρα καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς πατέρας αὐτῶν καὶ τοὺς υἱοὺς
αὐτῶν ἐν τῷ αὐτῷ· οὐκ ἐπιποϑήσω, λέγει κύριος, καὶ οὐ φείσομαι καὶ οὐκ
15 οἰκτειρήσω ἀπὸ διαφϑορᾶς αὐτῶν. 15 ἀκούσατε καὶ ἐνωτίσασϑε, καὶ μὴ ἐπαί-
16 ρεσϑε, ὅτι κύριος ἐλάλησε. 16 δότε τῷ κυρίῳ ϑεῷ ὑμῶν δόξαν πρὸ τοῦ συ-
σκοτάσαι καὶ πρὸ τοῦ προσκόψαι πόδας ὑμῶν ἐπ᾽ ὄρη σκοτεινά· καὶ ἀνα-
17 μενεῖτε εἰς φῶς, καὶ ἐκεῖ σκιὰ ϑανάτου, καὶ τεϑήσονται εἰς σκότος. 17 ἐὰν
δὲ μὴ ἀκούσητε, κεκρυμμένως κλαύσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀπὸ προσώπου ὕβρεως,
καὶ κατάξουσιν οἱ ὀφϑαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα, ὅτι συνετρίβη τὸ ποίμνιον κυρίου.
18 18 εἴπατε τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς δυναστεύουσι Ταπεινώϑητε καὶ καϑίσατε, ὅτι
19 καϑῃρέϑη ἀπὸ κεφαλῆς ὑμῶν στέφανος δόξης ὑμῶν. 19 πόλεις αἱ πρὸς νότον
συνεκλείσϑησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀνοίγων· ἀποικίσϑη Ἰούδας, συνετέλεσαν ἀποι-
20 κίαν τελείαν. 20 ἀνάλαβε ὀφϑαλμούς σου, Ἱερουσαλήμ, καὶ ἴδε τοὺς ἐρχομέ-
νους ἀπὸ βορρᾶ· ποῦ ἐστι τὸ ποίμνιον ὃ ἐδόϑη σοι, πρόβατα δόξης σου;
21 21 τί ἐρεῖς ὅταν ἐπισκέπτωνταί σε; καὶ σὺ ἐδίδαξας αὐτοὺς ἐπὶ σὲ μαϑήματα
22 εἰς ἀρχήν· οὐκ ὠδῖνες καϑέξουσί σε καϑὼς γυναῖκα τίκτουσαν; 22 καὶ ἐὰν
εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου Διὰ τί ἀπήντησέ μοι ταῦτα; διὰ τὸ πλῆϑος τῆς
ἀδικίας σου ἀνεκαλύφϑη τὰ ὀπίσϑιά σου, παραδειγματισϑῆναι τὰς πτέρνας
23 σου. 23 εἰ ἀλλάξεται Αἰϑίοψ τὸ δέρμα αὐτοῦ καὶ πάρδαλις τὰ ποικίλματα
24 αὐτῆς, καὶ ὑμεῖς δυνήσεσϑε εὖ ποιῆσαι μεμαϑηκότες τὰ κακά. 24 καὶ διέσπειρα
25 αὐτοὺς ὡς φρύγανα φερόμενα ὑπὸ ἀνέμου εἰς ἔρημον. 25 οὕτως ὁ κλῆρός σου
καὶ μερὶς τοῦ ἀπειϑεῖν ὑμᾶς ἐμοί, λέγει κύριος· ὡς ἐπελάϑου μου καὶ ἤλπισας
26 ἐπὶ ψεύδεσι, 26 κἀγὼ ἀποκαλύψω τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ὀφϑή-
27 σεται ἡ ἀτιμία σου 27 καὶ ἡ μοιχεία σου καὶ χρεμετισμός σου καὶ ἡ ἀπαλλοτρίω-
σις τῆς πορνείας σου· ἐπὶ τῶν βουνῶν καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἑώρακα τὰ βδελύγματά
σου. οὐαί σοι Ἱερουσαλήμ, ὅτι οὐκ ἐκαϑαρίσϑης ὀπίσω μου ἕως τίνος ἔτι.

XIV.

ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΒΡΟΧΙΑΣ.

2 2 Ἐπένϑησεν ἡ Ἰουδαία, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐκενώϑησαν, καὶ ἐσκοτώ-
3 ϑησαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡ κραυγὴ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀνέβη, 3 καὶ οἱ μεγιστᾶ-

---

11. Ax FA* ηκουσαν 13. FA* αυτων καϑημενους υιου δαυειδ ... Ax FA om του prius ... επι ϑρονους α., FA επι ϑρονου αυτου (** αυτων) ... FA* τον ιουδα ... καϑημενους εν ιερουσ. 14. FA* απο διασπορας αυτων 15. FA* ακουσασϑε 16. ϑεω ημων 17. Ax FA om δε ... FA* κεκρυσμενως 18. om και καϑισατε ... της κεφαλης ... om υμων secund. 19. απωκεισϑη (sed FA confirmat αποικισϑη) ... Ax FA συνετελεσεν 20. τους οφϑαλμους ... ** ισραηλ pro ιερουσαλημ ... FA ειδε ... FA* απο βορραν 21. μαϑητας εις αρχην ... Ax FA ουχ ωδινες ... ουχ ως γυναικα 22. om Δια ... της κακιας σου ... FA και ανεκαλυφϑη ... Ax FA παραδιγματισϑηναι 23. om αυτου ... δυνησεται 24. FA* om και ... διεφϑειρα ... ερημον τοπον 25. Ax FA ουτος ... FA ο κληρονομος σου μερις ... επελ. νομου μου ... *η ηλπισας (videtur) 26. τα οπισϑια σου κατα προσωπον σου 27. αι μοιχιαι σου ... Ax FA ο χρεμετισμος ... FA της πονηριας σου ... εκαϑερισϑης XIV. 1. ο λογος ο γεναμενος πρ. ιερ. παρα κυριου περι τ. αβρ. 2. FA* κραυη

νες αὐτῆς ἀπέστειλαν τοὺς νεωτέρους αὐτῶν ἐφ' ὕδωρ· ἤλθοσαν ἐπὶ τὰ
φρέατα, καὶ οὐχ εὕροσαν ὕδωρ, καὶ ἀπέστρεψαν τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν κενά. [4]καὶ 4
τὰ ἔργα τῆς γῆς ἐξέλιπεν, ὅτι οὐκ ἦν ὑετός· ᾐσχύνθησαν οἱ γεωργοί, ἐπεκά-
λυψαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. [5]καὶ ἔλαφοι ἐν ἀγρῷ ἔτεκον καὶ ἐγκατέλιπον, 5
ὅτι οὐκ ἦν βοτάνη. [6]ὄνοι ἄγριοι ἔστησαν ἐπὶ νάπας καὶ εἵλκυσαν ἄνεμον, 6
ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ ἦν χόρτος. [7]αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντέ- 7
στησαν ἡμῖν· κύριε, ποίησον ἡμῖν ἕνεκεν σοῦ, ὅτι πολλαὶ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν
ἐναντίον σοῦ, ὅτι σοὶ ἡμάρτομεν. [8]ὑπομονὴ Ἰσραήλ, κύριε, καὶ σῴζεις ἐν 8
καιρῷ κακῶν· ἵνα τί ἐγενήθης ὡςεὶ πάροικος ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὡς αὐτόχθων
ἐκκλίνων εἰς κατάλυμα; [9]μὴ ἔσῃ ὥςπερ ἄνθρωπος ὑπνῶν ἢ ὡς ἀνὴρ οὐ δυ- 9
νάμενος σῴζειν; καὶ σὺ ἐν ἡμῖν εἶ, κύριε, καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐφ'
ἡμᾶς, μὴ ἐπιλάθῃ ἡμῶν. [10]οὕτως λέγει κύριος τῷ λαῷ τούτῳ Ἠγάπησαν 10
κινεῖν πόδας αὐτῶν καὶ οὐκ ἐφείσαντο, καὶ ὁ θεὸς οὐκ εὐώδωσεν ἐν αὐτοῖς,
νῦν μνησθήσεται τῆς ἀδικίας αὐτῶν. [11]καὶ εἶπε κύριος πρός μέ Μὴ προσεύ- 11
χου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς ἀγαθά, [12]ὅτι ἐὰν νηστεύσωσιν, οὐκ εἰςακούσο- 12
μαι τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ἐὰν προσενέγκωσιν ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας,
οὐκ εὐδοκήσω ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ ἐγὼ
συντελέσω αὐτούς. [13]καὶ εἶπα Ὁ ὢν κύριε, ἰδοὺ οἱ προφῆται αὐτῶν προφη- 13
τεύουσι καὶ λέγουσιν Οὐκ ὄψεσθε μάχαιραν, οὐδὲ λιμὸς ἔσται ἐν ὑμῖν, ὅτι
ἀλήθειαν καὶ εἰρήνην δώσω ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. [14]καὶ εἶπε 14
κύριος πρός μέ Ψευδῆ οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, οὐκ
ἀπέστειλα αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς·
ὅτι ὁράσεις ψευδεῖς καὶ μαντείας καὶ οἰωνίσματα καὶ προαιρέσεις καρδίας
αὐτῶν αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν. [15]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος περὶ τῶν 15
προφητῶν τῶν προφητευόντων ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ψευδῆ, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέ-
στειλα αὐτούς, οἳ λέγουσι Μάχαιρα καὶ λιμὸς οὐκ ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης,
Ἐν θανάτῳ νοσερῷ ἀποθανοῦνται, καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται οἱ προφῆ-
ται [16]καὶ ὁ λαὸς οἷς αὐτοὶ προφητεύουσιν αὐτοῖς, καὶ ἔσονται ἐρριμμένοι 16
ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ προσώπου μαχαίρας καὶ τοῦ λιμοῦ, καὶ οὐκ
ἔσται ὁ θάπτων αὐτούς, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ
θυγατέρες αὐτῶν, καὶ ἐκχεῶ ἐπ' αὐτοὺς τὰ κακὰ αὐτῶν. [17]καὶ ἐρεῖς πρὸς 17
αὐτοὺς τὸν λόγον τοῦτον Καταγάγετε ἐπ' ὀφθαλμοὺς ὑμῶν δάκρυα ἡμέρας
καὶ νυκτὸς καὶ μὴ διαλιπέτωσαν, ὅτι συντρίμματι συνετρίβη θυγάτηρ λαοῦ
μου, καὶ πληγῇ ὀδυνηρᾷ σφόδρα. [18]ἐὰν ἐξέλθω εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἰδοὺ τραυ- 18
ματίαι μαχαίρας, καὶ ἐὰν εἰςέλθω εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ πόνος λιμοῦ, ὅτι
ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐπορεύθησαν εἰς γῆν ἣν οὐκ ᾔδεισαν. [19]μὴ ἀποδοκι- 19
μάζων ἀπεδοκίμασας τὸν Ἰούδαν, καὶ ἀπὸ Σιὼν ἀπέστη ἡ ψυχή σου; ἵνα
τί ἔπαισας ἡμᾶς καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἴασις; ὑπεμείναμεν εἰς εἰρήνην, καὶ οὐκ
ἦν ἀγαθά, εἰς καιρὸν ἰάσεως, καὶ ἰδοὺ ταραχή. [20]ἔγνωμεν κύριε ἁμαρτήματα 20

---

3. FA* απεστησαν ... νεωτερ. αυτης ... ουχ ευρον, FA ουχ ευροσαν ... υδωρ, απεστρεψαν ... αγγια 4. εξελειπεν ... om οι ... FA* επεκαλυψεν ... Ax FA την κεφαλην 5. ετεκοσαν κ. εγκατελειπον 6. FA οναγροι pro ον. αγρ. ... FA ναπας, ειλκυσαν ... εξελειπον ... in fine add απο λαου αδικιας 8. FA σωσεις ... FA ωσει αυτοχθων ... Ax FA εκκλεινων 9. FA η pro μη 10. FA ουτως ειπεν ... ουκ ηυδοκησεν, FA ουκ ευδοκησεν ... Ax FA των αδικιων 12. εαν νηστευσουσιν ... FA ευδοκω ... εν μαχαιρη ... FA συντελω 13. Ο ων δεσποτα κυριε ... FA ουχ οψεσθαι (*οψομεθα) μ. ουδε λιμ. ουκ ... εν ημιν ... FA* γης εν τω 14. FA* προφητευσουσιν επι ... Ax FA μαντιας 15. om επι ... Ax FA καγω ουκ ... οι λεγοντες 16. διοδοις ... μαχαιρης ... FA και λιμου, κ. ο. εστιν ... FA om και αι θυγ. αυτων 17. FA εφ οφθαλμους ... διαλειπετωσαν ... η θυγατηρ 18. τραυμ. ρομφαιας ... επορευθ. οδον ην 19. ed. rom. non interpg. post αγαθα

21 ἡμῶν, ἀδικίας πατέρων ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου. [21] κόπασον διὰ
τὸ ὄνομά σου, μὴ ἀπολέσῃς θρόνον δόξης σου· μνήσθητι, μὴ διασκεδάσῃς
22 τὴν διαθήκην σου τὴν μεθ' ἡμῶν. [22] μὴ ἔστιν ἐν εἰδώλοις τῶν ἐθνῶν ὑετίζων; καὶ εἰ ὁ οὐρανὸς δώσει πλησμονὴν αὐτοῦ, οὐχὶ σὺ εἶ αὐτός; καὶ ὑπομενοῦμέν σε, κύριε, ὅτι σὺ ἐποίησας πάντα ταῦτα.

XV.

Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἐὰν στῇ Μωυσῆς καὶ Σαμουὴλ πρὸ προσώπου μου, οὐκ ἔστιν ἡ ψυχή μου πρὸς αὐτούς· ἐξαπόστειλον τὸν λαὸν τοῦτον,
2 καὶ ἐξελθέτωσαν. [2] καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσι πρὸς σὲ Ποῦ ἐξελευσόμεθα; καὶ
ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ὅσοι εἰς θάνατον, εἰς θάνατον· καὶ
ὅσοι εἰς μάχαιραν, εἰς μάχαιραν· καὶ ὅσοι εἰς λιμόν, εἰς λιμόν· καὶ ὅσοι εἰς *Apoc 13, 10.
3 αἰχμαλωσίαν, εἰς αἰχμαλωσίαν. [3] καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτοὺς τέσσαρα εἴδη,
λέγει κύριος· τὴν μάχαιραν εἰς σφαγήν, καὶ τοὺς κύνας εἰς διασπασμόν, καὶ
τὰ θηρία τῆς γῆς καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ εἰς βρῶσιν καὶ διαφθοράν.
4 [4] καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς ἀνάγκας πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς διὰ
Μανασσῆ υἱὸν Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν Ἱερου-
5 σαλήμ. [5] τίς φείσεται ἐπὶ σοί, Ἱερουσαλήμ; καὶ τίς δειλιάσει ἐπὶ σοί; ἢ τίς
6 ἀνακάμψει εἰς εἰρήνην σοι; [6] σὺ ἀπεστράφης με, λέγει κύριος, ὀπίσω πορεύσῃ,
7 καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου καὶ διαφθερῶ σε, καὶ οὐκέτι ἀνήσω αὐτούς. [7] καὶ
διασπερῶ αὐτοὺς ἐν διασπορᾷ, ἐν πύλαις λαοῦ μου ἠτεκνώθησαν, ἀπώλεσαν
8 τὸν λαόν μου διὰ τὰς κακίας αὐτῶν, [8] ἐπληθύνθησαν αἱ χῆραι αὐτῶν ὑπὲρ
τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· ἐπήγαγον ἐπὶ μητέρα νεανίσκους ταλαιπωρίαν ἐν
9 μεσημβρίᾳ, ἐπέῤῥιψα ἐπ' αὐτὴν ἐξαίφνης τρόμον καὶ σπουδήν. [9] ἐκενώθη ἡ
τίκτουσα ἑπτά, ἀπεκάκησεν ἡ ψυχὴ αὐτῆς, ἐπέδυ ὁ ἥλιος αὐτῇ ἔτι μεσούσης
τῆς ἡμέρας, κατῃσχύνθη καὶ ὠνειδίσθη· τοὺς καταλοίπους αὐτῶν εἰς μάχαι-
10 ραν δώσω ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. [10] οἴμοι ἐγώ, μῆτερ, ὡς τινά με ἔτε-
κες ἄνδρα δικαζόμενον καὶ διακρινόμενον πάσῃ τῇ γῇ· οὔτε ὠφέλησα, οὔτε
11 ὠφέλησέν με οὐδείς· ἡ ἰσχύς μου ἐξέλιπεν ἐν τοῖς καταρωμένοις με. [11] γέ-
νοιτο δέσποτα κατευθυνόντων αὐτῶν· εἰ μὴ παρέστην σοι ἐν καιρῷ τῶν κακῶν
12 αὐτῶν καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν, εἰς ἀγαθὰ πρὸς τὸν ἐχθρόν. [12] εἰ γνω-
13 σθήσεται σίδηρος; καὶ περιβόλαιον χαλκοῦν ἡ ἰσχύς σου. [13] καὶ τοὺς θησαυ-
ρούς σου εἰς προνομὴν δώσω ἀντάλλαγμα διὰ πάσας τὰς ἁμαρτίας σου καὶ
14 ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου. [14] καὶ καταδουλώσω σε κύκλῳ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐν
τῇ γῇ ᾗ οὐκ ᾔδεις· ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου, ἐφ' ὑμᾶς καυ-
15 θήσεται. [15] κύριε, μνήσθητί μου καὶ ἐπίσκεψαί με, καὶ ἀθώωσόν με ἀπὸ τῶν
καταδιωκόντων με, μὴ εἰς μακροθυμίαν· γνῶθι ὡς ἔλαβον περὶ σοῦ ὀνειδισμὸν

---

21. FA κοπασον δη δια ... σου μεθ ημων 22. FA εν ιδωλοις ... Ax FA om κυριε ... FA ταυτα παντα XV. 1. cod. alex. item ed. rom. μωσης ... ααρων pro σαμουηλ ... Ax FA εξελθατωσαν 2. κυριος ο θεος ... FA* χαραν bis pro μαχαιραν 3. Ax FA τεσσερα ... Ax FA και εις διαφθ. 4. μαννασση υι. εζεκια ... Ax FA βασιλεα 5. FA η τις pro και τις ... FA επ ιρηνην (in Ax εποιησεν usque απεστραφης rescripta; antea pauciora) 6. οπισω μου ... την χειρ. μου επι σε 7. FA* om και διασπερω αυτους ... και διαφθερω εν διαφθορα ... FA* om μου ... FA* ητεκνωθην ... FA om απωλεσ. τ. λα. μου 8. Ax FA om αι ... FA υπερ αμμον ... FA νεανισκου ... FA επεριψα ... Ax FA* εξεφνης 9. FA* εγενηθη pro εκενωθη ... FA αυτη επιμεσουσης ... FA εναντι 10. Ax FA οιμμοι ... FA μητηρ ... FA* ω τινα pro ως τινα ... FA διακρ. εν παση τη γη, Ax διακρ. τη γη ... FA ουδε ωφελησεν με ουδε εις (correctum ουδεις) ... εξελειπεν 11. ed. rom. καθευθυνοντων (κατευθ. Ax FA) 12. FA* γνωσεται 13. FA δως ως ανταλλαγμα ... κακιας pro αμαρτιας 14. καταδουλωσουσιν 15. Ax FA αθοωσον ... FA με εκ των

[16]ὑπὸ τῶν ἀϑετούντων τοὺς λόγους σου, συντέλεσον αὐτούς, καὶ ἔσται ὁ λόγος 16
σου ἐμοὶ εἰς εὐφροσύνην καὶ χαρὰν καρδίας μου, ὅτι ἐπικέκληται τὸ ὄνομά
σου ἐπ' ἐμοί, κύριε παντοκράτωρ. [17]οὐκ ἐκάϑισα ἐν συνεδρίῳ αὐτῶν παι- 17
ζόντων, ἀλλὰ εὐλαβούμην ἀπὸ προςώπου χειρός σου· καταμόνας ἐκαϑήμην,
ὅτι πικρίας ἐνεπλήσϑην. [18]ἵνα τί οἱ λυποῦντές με κατισχύουσί μου; ἡ πληγή 18
μου στερεά, πόϑεν ἰαϑήσομαι; γινομένη ἐγενήϑη μοι ὡς ὕδωρ ψευδές, οὐκ
ἔχον πίστιν. [19]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐὰν ἐπιστρέψῃς, καὶ ἀποκατα- 19
στήσω σε καὶ πρὸ προςώπου μου στήσῃ· καὶ ἐὰν ἐξαγάγῃς τίμιον ἀπὸ ἀνα-
ξίου, ὡς τὸ στόμα μου ἔσῃ· καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ πρὸς σέ, καὶ σὺ οὐκ
ἀναστρέψεις πρὸς αὐτούς. [20]καὶ δώσω σε τῷ λαῷ τούτῳ ὡς τεῖχος ὀχυρὸν 20
χαλκοῦν· καὶ πολεμήσουσι πρὸς σέ, καὶ οὐ μὴ δύνωνται πρὸς σέ, διότι μετὰ
σοῦ εἰμὶ τοῦ σώζειν σε [21]καὶ τοῦ ἐξαιρεῖσϑαί σε ἐκ χειρὸς πονηρῶν, καὶ 21
λυτρώσομαί σε ἐκ χειρὸς λοιμῶν.

XVI.

Καὶ σὺ μὴ λάβῃς γυναῖκα, λέγει κύριος ὁ ϑεὸς Ἰσραήλ, [2]καὶ οὐ γεν- 2
νηϑήσεταί σοι υἱὸς οὐδὲ ϑυγάτηρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. [3]ὅτι τάδε λέγει κύριος 3
περὶ τῶν υἱῶν καὶ περὶ τῶν ϑυγατέρων τῶν γεννωμένων ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ,
καὶ περὶ τῶν μητέρων αὐτῶν τῶν τετοκυιῶν αὐτούς, καὶ περὶ τῶν πατέρων
αὐτῶν τῶν γεγεννηκότων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ [4]Ἐν ϑανάτῳ νοσερῷ ἀπο- 4
ϑανοῦνται, οὐ κοπήσονται καὶ οὐ ταφήσονται· εἰς παράδειγμα ἐπὶ προςώπου
τῆς γῆς ἔσονται, καὶ τοῖς ϑηρίοις τῆς γῆς ἔσονται καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ
οὐρανοῦ· ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται καὶ ἐν λιμῷ συντελεσϑήσονται. [5]τάδε λέγει 5
κύριος Μὴ εἰςέλϑῃς εἰς ϑίασον αὐτῶν, καὶ μὴ πορευϑῇς τοῦ κόψασϑαι, καὶ
μὴ πενϑήσῃς αὐτούς, ὅτι ἀφέσταχα τὴν εἰρήνην μου ἀπὸ τοῦ λαοῦ τούτου.
[6]οὐ μὴ κόψονται αὐτοὺς οὐδὲ ἐντομίδας οὐ μὴ ποιήσουσι καὶ οὐ ξυρηϑή- 6
σονται, [7]καὶ οὐ μὴ κλασϑῇ ἄρτος ἐν πένϑει αὐτῶν εἰς παράκλησιν ἐπὶ τε- 7
ϑνηκότι· οὐ ποτιοῦσιν αὐτὸν ποτήριον εἰς παράκλησιν ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ
αὐτοῦ. [8]εἰς οἰκίαν πότου οὐκ εἰςελεύσῃ σὺ συγκαϑίσαι μετ' αὐτῶν τοῦ φα- 8
γεῖν καὶ πιεῖν. [9]διότι τάδε λέγει κύριος ὁ ϑεὸς Ἰσραὴλ Ἰδοὺ ἐγὼ καταλύω 9
ἐκ τοῦ τόπου τούτου ἐνώπιον τῶν ὀφϑαλμῶν ὑμῶν καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν
φωνὴν χαρᾶς καὶ φωνὴν εὐφροσύνης, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης.
[10]καὶ ἔσται ὅταν ἀναγγείλῃς τῷ λαῷ τούτῳ ἅπαντα τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ 10
εἴπωσι πρὸς σέ Διὰ τί ἐλάλησε κύριος ἐφ' ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα; τίς
ἡ ἀδικία ἡμῶν; καὶ τίς ἡ ἁμαρτία ἡμῶν ἣν ἡμάρτομεν ἔναντι κυρίου τοῦ
ϑεοῦ ἡμῶν; [11]καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς Ἀνϑ' ὧν ἐγκατέλιπόν με οἱ πατέρες 11
ὑμῶν, λέγει κύριος, καὶ ᾤχοντο ὀπίσω ϑεῶν ἀλλοτρίων καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς
καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, καὶ ἐμὲ ἐγκατέλιπον καὶ τὸν νόμον μου οὐκ ἐφυ-

18. ιασομαι ... FA* γεινομενη ... μοι εγενηϑη ... Ax FA ψευδος ... ουκ εχων. FA*.* ουκ εσχον 19. Ax FA* απο αξιου ... Ax FA ως στομα 20. FA σε εν τω ... FA πολεμησωσι ... om προς 21. Ax FA om του ... FA om λυτρωσομαι σε XVI. 2. FA* εκινω pro τουτω 3. Ax FA και των ϑυγατερων ... FA των γεγεννημενων εν ... FA* μητερων τουτων 4. FA και ου κοπησονται ... ουδε ταφησονται ... Ax FA* παραδιγμα ... Ax FA om εσονται secundum ... εν μαχαιρη 5. FA αυτοὺων ... και πενϑησης, FA και μη πενϑησεις ... Ax FA* αφεστηκα 6. ου κοψονται, FA ου μη κοψωνται ... FA ουδ (*.* ουδε) εντομιδας ποιησουσιν ... ουδε μη ξυρησονται, FA και ου μη ξυρηϑησονται 7. FA* εις παρακλησεις επι τεϑν. ... επι πατρι αυτου η επι μητρι αυτου 8. FA om συ ... συ του καϑεισαι 9. Ax FA υμων εν ταις ... *om και post χαρας 10. Ax FA απαγγειλης ... om τουτω ... FA* om κυριος ... Ax FA απαντα ... εναντιον 11. FA ερεις αυτοις ... εγκατελειπον ... οι πατερ. αυτων ... om και προςεκυν. αυτοι ... εγκατελειπον

12 λάξαντο, [12] καὶ ὑμεῖς ἐπονηρεύσασθε ὑπὲρ τοὺς πατέρας ὑμῶν· καὶ ἰδοὺ ὑμεῖς
πορεύεσθε ἕκαστος ὀπίσω τῶν ἀρεστῶν τῆς καρδίας ὑμῶν τῆς πονηρᾶς τοῦ
13 μὴ ὑπακούειν μου. [13] καὶ ἀποῤῥίψω ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν
ἣν οὐκ ᾔδειτε ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ δουλεύσετε ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις
14 οἳ οὐ δώσουσιν ὑμῖν ἔλεος. [14] διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος,
καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι Ζῇ κύριος ὁ ἀναγαγὼν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰ-
15 γύπτου, [15] ἀλλά Ζῇ κύριος ὃς ἀνήγαγε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ἀπὸ γῆς βοῤῥᾶ καὶ
ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν οὗ ἐξώσθησαν ἐκεῖ· καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς
16 τὴν γῆν αὐτῶν ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν. [16] ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τοὺς
ἁλιεῖς τοὺς πολλούς, λέγει κύριος, καὶ ἁλιεύσουσιν αὐτούς· καὶ μετὰ ταῦτα
ἀποστέλλω τοὺς πολλοὺς θηρευτάς, καὶ θηρεύσουσιν αὐτοὺς ἐπάνω παντὸς
17 ὄρους καὶ ἐπάνω παντὸς βουνοῦ καὶ ἐκ τῶν τρυμαλιῶν τῶν πετρῶν. [17] ὅτι οἱ
ὀφθαλμοί μου ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐκρύβη τὰ ἀδικήματα
18 αὐτῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου. [18] καὶ ἀνταποδώσω διπλᾶς τὰς κακίας
αὐτῶν καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, ἐφ' αἷς ἐβεβήλωσαν τὴν γῆν μου ἐν τοῖς θνη-
σιμαίοις τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν, ἐν αἷς ἐπλημ-
19 μέλησαν τὴν κληρονομίαν μου. [19] κύριε, σὺ ἰσχύς μου καὶ βοήθειά μου καὶ
καταφυγή μου ἐν ἡμέραις κακῶν· πρὸς σὲ ἔθνη ἥξουσιν ἀπ' ἐσχάτου τῆς
γῆς καὶ ἐροῦσιν Ὡς ψευδῆ ἐκτήσαντο οἱ πατέρες ἡμῶν εἴδωλα, καὶ οὐκ
20 ἔστιν ἐν αὐτοῖς ὠφέλημα. [20] εἰ ποιήσει ἑαυτῷ ἄνθρωπος θεούς, καὶ οὗτοι
21 οὐκ εἰσὶ θεοί; [21] διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ δηλώσω αὐτοῖς ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ τὴν
χεῖρά μου, καὶ γνωριῶ αὐτοῖς τὴν δύναμίν μου, καὶ γνώσονται ὅτι ὄνομά
μοι κύριος.

XVII.

5 [5] Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς τὴν ἐλπίδα ἔχει ἐπ' ἄνθρωπον, καὶ στη-
ρίσει σάρκα βραχίονος αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἀπὸ κυρίου ἀποστῇ ἡ καρδία
6 αὐτοῦ· [6] καὶ ἔσται ὡς ἡ ἀγριομυρίκη ἡ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὐκ ὄψεται ὅταν ἔλθῃ
τὰ ἀγαθά, καὶ κατασκηνώσει ἐν ἁλίμοις καὶ ἐν ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἁλμυρᾷ ἥτις
7 οὐ κατοικεῖται. [7] καὶ εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος ὃς πέποιθεν ἐπὶ τῷ κυρίῳ, καὶ
8 ἔσται κύριος ἐλπὶς αὐτοῦ· [8] καὶ ἔσται ὡς ξύλον εὐθηνοῦν παρ' ὕδατα, καὶ
ἐπὶ ἰκμάδα βαλεῖ ῥίζαν αὐτοῦ· οὐ φοβηθήσεται ὅταν ἔλθῃ καῦμα, καὶ ἔσται
ἐπ' αὐτῷ στελέχη ἀλσώδη, ἐν ἐνιαυτῷ ἀβροχίας οὐ φοβηθήσεται, καὶ οὐ
9 διαλείψει ποιῶν καρπόν. [9] βαθεῖα ἡ καρδία παρὰ πάντα, καὶ ἄνθρωπός ἐστι,
10 καὶ τίς γνώσεται αὐτόν; [10] ἐγὼ κύριος ἐτάζων καρδίας καὶ δοκιμάζων νε-
φρούς, τοῦ δοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ κατὰ τοὺς καρποὺς
11 τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ. [11] ἐφώνησε πέρδιξ, συνήγαγεν ἃ οὐκ ἔτεκε· ποιῶν
πλοῦτον αὐτοῦ οὐ μετὰ κρίσεως, ἐν ἡμίσει ἡμερῶν αὐτοῦ ἐγκαταλείψουσιν
12 αὐτόν, καὶ ἐπ' ἐσχάτων αὐτοῦ ἔσται ἄφρων. [12] θρόνος δόξης ὑψωμένος,

---

12. FA* και υμις ουκ επορευεσθαι υπερ ... εραστων 13. *om απο της γης ταυτης ... FA εις γην ... FA* ην ουκ ιδητε ... om εκει 15. FA απο γης βορραν (ν erasum) τον οικ. ισραηλ ... FA* ουκ pro οὗ ... FA* γην ταυτην ην 16. FA αποστελλω αλεεις (correctum αλειεις) πολλους ... αλεεις ... Ax FA*.* αποστελω ... τους σοφους θηρευτας ... FA* και επανω ... βουνου υψηλου 17. FA αυτων ουκ εκρυβησαν απο προσωπου μου και ουκ εκρυβη ... FA* οφθαλμ. αυτων 18. Ax FA αδικιας pro κακιας 19. om συ ... FA εν ημερα 21. FA οτι εγω κυριος ονομα μοι κυριος (*.* om ον. μ. κυρ.) XVII. 5. FA om ὁ ... FA* σαρκαν, *.* σαρκας ... FA om επ αυτον ... FA* απεστη 6. FA* om ἡ bis ... *αγρομυρικη ... Ax FA η ουκ οψεται ... εν τη ερημω, FA* εν ερημοις ... FA* κατοικηθησεται 8. Ax FA ριζας ... Ax FA*.* και ου φοβηθ. ... εν αυτω ... FA*.* ποιουν 10. FA καρδιας, δοκιμαζων 11. ed. rom. ετεκε, ποιων 12. υψουμενος

ἁγίασμα ἡμῶν, [13] ὑπομονὴ Ἰσραήλ, κύριε, πάντες οἱ καταλιπόντες σε καται- 13
σχυνϑήτωσαν, ἀφεστηκότες ἐπὶ τῆς γῆς γραφήτωσαν, ὅτι ἐγκατέλιπον πηγὴν
ζωῆς τὸν κύριον. [14] ἴασαί με κύριε, καὶ ἰαϑήσομαι· σῶσόν με, καὶ σωϑήσο- 14
μαι, ὅτι καύχημά μου σὺ εἶ. [15] ἰδοὺ αὐτοὶ λέγουσι πρὸς μέ Ποῦ ἔστιν ὁ λό- 15
γος κυρίου; ἐλϑέτω. [16] ἐγὼ δὲ οὐκ ἐκοπίασα κατακολουϑῶν ὀπίσω σου, καὶ 16
ἡμέραν ἀνϑρώπου οὐκ ἐπεϑύμησα, σὺ ἐπίστῃ· τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν
χειλέων μου πρὸ προςώπου σού ἐστι. [17] μὴ γενηϑῇς μοι εἰς ἀλλοτρίωσιν, φει- 17
δόμενός μου ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ. [18] καταισχυνϑήτωσαν οἱ διώκοντές με, καὶ μὴ 18
καταισχυνϑείην ἐγώ· πτοηϑείησαν αὐτοί, καὶ μὴ πτοηϑείην ἐγώ· ἐπάγαγε ἐπ᾽
αὐτοὺς ἡμέραν πονηράν, δισσὸν σύντριμμα σύντριψον αὐτούς. [19] τάδε λέγει 19
κύριος Βάδισον καὶ στῆϑι ἐν ταῖς πύλαις υἱῶν λαοῦ σου, ἐν αἷς εἰςπορεύον-
ται ἐν αὐταῖς βασιλεῖς Ἰούδα καὶ ἐν αἷς ἐκπορεύονται ἐν αὐταῖς, καὶ ἐν
πάσαις ταῖς πύλαις Ἱερουσαλὴμ [20] καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ἀκούσατε τὸν λόγον κυ- 20
ρίου, βασιλεῖς Ἰούδα καὶ πᾶσα Ἰουδαία καὶ πᾶσα Ἱερουσαλήμ, οἱ εἰςπο-
ρευόμενοι ἐν ταῖς πύλαις ταύταις [21] Τάδε λέγει κύριος Φυλάσσεσϑε τὰς 21
ψυχὰς ὑμῶν καὶ μὴ αἴρετε βαστάγματα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ μὴ
ἐκπορεύεσϑε ταῖς πύλαις Ἱερουσαλήμ, [22] καὶ μὴ ἐκφέρετε βαστάγματα ἐξ 22
οἰκιῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε· ἁγιά-
σατε τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων καϑὼς ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν. καὶ
οὐκ ἤκουσαν καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν, [23] καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον 23
αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν τοῦ μὴ ἀκοῦσαί μου καὶ τοῦ μὴ δέξασϑαι
παιδείαν. [24] καὶ ἔσται ἐὰν εἰςακούσητέ μου, λέγει κύριος, τοῦ μὴ εἰςφέρειν 24
βαστάγματα διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,
καὶ ἁγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων τοῦ μὴ ποιεῖν πᾶν ἔργον, [25] καὶ εἰςε- 25
λεύσονται διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες καϑήμε-
νοι ἐπὶ ϑρόνου Δαυὶδ καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ᾽ ἅρμασι καὶ ἵπποις αὐτῶν, αὐτοὶ
καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλήμ·
καὶ κατοικισϑήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς τὸν αἰῶνα, [26] καὶ ἥξουσιν ἐκ τῶν πό- 26
λεων Ἰούδα, καὶ κυκλόϑεν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκ γῆς Βενιαμὶν καὶ ἐκ γῆς
πεδινῆς καὶ ἐκ τοῦ ὄρους καὶ ἐκ τῆς πρὸς νότον φέροντες ὁλοκαυτώματα
καὶ ϑυσίας καὶ ϑυμιάματα καὶ μάννα καὶ λίβανον, φέροντες αἴνεσιν εἰς οἶκον
κυρίου. [27] καὶ ἔσται ἐὰν μὴ ἀκούσητέ μου τοῦ ἁγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαβ- 27
βάτων, τοῦ μὴ αἴρειν βαστάγματα καὶ μὴ εἰςπορεύεσϑαι ταῖς πύλαις Ἱερου-
σαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν ταῖς πύλαις αὐτῆς
καὶ καταφάγεται ἄμφοδα Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐ σβεσϑήσεται.

---

13. FA* υπομονης ... καταλειποντες ... FA* ante εσχυνϑητωσαν (*.* καταισχυνϑ.) add πτοηϑιησαν ουτοι και μη πτοηϑιην εγνω (corrige εγω) ... FA*.* απο της γης εγγραφητωσαν ... εγκατελειπον 14. *om σωσ. με και σωϑησομαι ... FA*.* οτι το καυχημα ... om οτι ... om συ 15. Ax FA ελϑατω 16. επιστασαι ... προςωπου μου 17. FA* om εν ημερα πονηρα 18. πτοηϑειην pro καταισχυνϑειην ... om πτοηϑειην ... λιμον πονηραν ... FA συντριμα 19. εν πυλαις υιων ... FA* ειςπορευονται (*.* add βασιλεις ιουδα και εν αις εκπορευονται εν αυταις, sed εν αυταις rursus erasum est) εν αυταις και εν πασαις 20. ερ. προς αυτους ... Ax FA om τον ... om και πασα ιουδ. ... FA πασα η ιουδ. 21. (*μη φυλασσ.) ... τας φυλακας υμων 21. 22. FA* om και μη εκπορ. τ. π. ιερ. [22] και μη εκφερ. (FA*.* φερεται, sed correctum est εκφερ.) usq. ημερα τ. σαββ. 22. οικων (... ημων) 23. ειςακουσαι ... om και του μη δεξ. παιδ. 24. ακουσητε ... FA* om και αγιαζ. τ. ημ. τ. σαββατων 25. FA ιπποις, αυτοι ... FA αυτων και οι ανδρες ... om εν ... κατοικηϑησεται 26. βενιαμειν ... Ax FA εκ της πεδινης ... FA ϑυσιαν (*.* add και) ϑυμιαματα, Ax ϑυσιαν και ϑυμιαμα 27. Ax FA ειςακουσητε ... Ax FA*.* om μη tertium

XVIII.

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ
2 ΛΕΓΩΝ [2]Ἀνάστηθι καὶ κατάβηθι εἰς οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἐκεῖ ἀκούσῃ
3 τοὺς λόγους μου. [3]καὶ κατέβην εἰς τὸν οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐποίει
4 ἔργον ἐπὶ τῶν λίθων, [4]καὶ ἔπεσε τὸ ἀγγεῖον ὃ αὐτὸς ἐποίει ἐν ταῖς χερσὶν
αὐτοῦ· καὶ πάλιν αὐτὸς ἐποίησεν αὐτὸ ἀγγεῖον ἕτερον καθὼς ἤρεσεν ἐνώπιον
5 6 αὐτοῦ ποιῆσαι. [5]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [6]Εἰ καθὼς ὁ κε-
ραμεὺς οὗτος οὐ δυνήσομαι τοῦ ποιῆσαι ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραήλ; ἰδοὺ ὡς ὁ πη-
7 λὸς τοῦ κεραμέως ὑμεῖς ἐστὲ ἐν χερσί μου. [7]πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνος ἢ ἐπὶ
8 βασιλείαν τοῦ ἐξᾶραι αὐτοὺς καὶ τοῦ ἀπολλύειν, [8]καὶ ἐπιστραφῇ τὸ ἔθνος
ἐκεῖνο ἀπὸ πάντων τῶν κακῶν αὐτῶν, καὶ μετανοήσω περὶ τῶν κακῶν ὧν
9 ἐλογισάμην τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς. [9]καὶ πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλείαν
10 τοῦ ἀνοικοδομεῖσθαι καὶ τοῦ καταφυτεύεσθαι, [10]καὶ ποιήσωσι τὰ πονηρὰ
ἐναντίον μου τοῦ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς μου, καὶ μετανοήσω περὶ τῶν ἀγα-
11 θῶν ὧν ἐλάλησα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς. [11]καὶ νῦν εἰπὸν πρὸς ἄνδρας Ἰούδα
καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ Ἰδοὺ ἐγὼ πλάσσω ἐφ' ὑμᾶς κακά,
καὶ λογίζομαι ἐφ' ὑμᾶς λογισμόν· ἀποστραφήτω δὴ ἕκαστος ἀπὸ ὁδοῦ αὐ-
12 τοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ καλλίονα ποιήσατε τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν. [12]καὶ εἶπαν
Ἀνδριούμεθα, ὅτι ὀπίσω τῶν ἀποστροφῶν ἡμῶν πορευσόμεθα, καὶ ἕκαστος
13 τὰ ἀρεστὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ποιήσομεν. [13]διὰ τοῦτο τάδε λέ-
γει κύριος Ἐρωτήσατε δὴ ἐν ἔθνεσι, τίς ἤκουσε τοιαῦτα φρικτὰ ἃ ἐποίησε
14 σφόδρα παρθένος Ἰσραήλ; [14]μὴ ἐκλείψουσιν ἀπὸ πέτρας μαστοί, ἢ χιὼν ἀπὸ
15 τοῦ Λιβάνου; μὴ ἐκκλίνῃ ὕδωρ βιαίως ἀνέμῳ φερόμενον; [15]ὅτι ἐπελάθοντό
μου λαός μου, εἰς κενὸν ἐθυμίασαν, καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν
16 σχοίνους αἰωνίους τοῦ ἐπιβῆναι τρίβους οὐκ ἔχοντας ὁδὸν εἰς πορείαν, [16]τοῦ
τάξαι τὴν γῆν αὐτῶν εἰς ἀφανισμὸν καὶ σύριγμα αἰώνιον· πάντες οἱ διαπο-
17 ρευόμενοι δι' αὐτῆς ἐκστήσονται καὶ κινήσουσι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. [17]ὡς
ἄνεμον καύσωνα διασπερῶ αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν αὐτῶν, δείξω αὐ-
18 τοῖς ἡμέραν ἀπωλείας αὐτῶν. [18]καὶ εἶπαν Δεῦτε καὶ λογισώμεθα ἐπὶ Ἱερε-
μίαν λογισμόν, ὅτι οὐκ ἀπολεῖται νόμος ἀπὸ ἱερέως καὶ βουλὴ ἀπὸ συνετοῦ
καὶ λόγος ἀπὸ προφήτου· δεῦτε καὶ πατάξωμεν αὐτὸν ἐν γλώσσῃ, καὶ ἀκου-
19 σόμεθα πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ. [19]εἰσάκουσόν μου κύριε, καὶ εἰσάκουσον
20 τῆς φωνῆς τοῦ δικαιώματός μου. [20]εἰ ἀνταποδίδοται ἀντὶ ἀγαθῶν κακά;
ὅτι συνελάλησαν ῥήματα κατὰ τῆς ψυχῆς μου, καὶ τὴν κόλασιν αὐτῶν ἔκρυ-
ψάν μοι· μνήσθητι ἑστηκότος μου κατὰ πρόσωπόν σου τοῦ λαλῆσαι ὑπὲρ αὐ-
21 τῶν ἀγαθά, τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμόν σου ἀπ' αὐτῶν. [21]διὰ τοῦτο δὸς

XVIII. 3. FA εις οικον 4. FA διεπεσεν ... αγγιον ... FA το αγγιον αυτου (*.* add ο) εποιει ... παλιν αυτο εποιησεν αγγιον ... FA αγγιον ... Ax FA του ποιησαι 6. εν ταις χερσ. μ. 7. FA* επι εθνη ... FA και επι pro η επι ... επι βασιλειας 8. επιστρεψη ... om αυτων ... Ax FA περι παντων των ... ων ελαλησα 9. επι εθνη και επι βασιλειας 10. Ax FA ποιησουσι (-σιν Ax) ... την φωνην 11. FA* ενιπον πρ. ανδρα ... FA εν ιερουσαλημ ... FA* λογειμον ... απο της οδου ... FA ποιησεται (*.* add τα) επιτηδευματα 12. FA* πορευσωμεθα 13. εποι. μοι σφοδρα ... Ax FA παρθ. ιερουσαλημ 14. FA* om μη pr. 15. Ax FA επελαθεντο ... Ax FA ο λαος μου ... FA* εθυμιασεν ... FA οδον ειςποριαν, Ax οδον πορια̣ς 16. συρρηγμα ... παραπορευομενοι ... τας κεφαλας ... FA om την 17. των εχθρων 18. Ax FA δευτε λογισωμεθα ... FA* ιερεων et συνετων ... αυτον γλωσση ... FA λογους αυτω̈νου 19. και επακουσον της 20. Ax FA ανταποδιδοτε ... Ax FA om μοι ... FA* την θυραν σου

τοὺς υἱοὺς αὐτῶν εἰς λιμόν, καὶ ἄθροισον αὐτοὺς εἰς χεῖρας μαχαίρας· γε-
νέσθωσαν αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἄτεκνοι καὶ χῆραι, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν γενέ-
σθωσαν ἀνῃρημένοι θανάτῳ, καὶ οἱ νεανίσκοι αὐτῶν πεπτωκότες μαχαίρᾳ ἐν
πολέμῳ. [22] γενηθήτω κραυγὴ ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν, ἐπάξεις ἐπ' αὐτοὺς λη- 22
στὰς ἄφνω, ὅτι ἐνεχείρησαν λόγον εἰς σύλληψίν μου καὶ παγίδας ἔκρυψαν
ἐπ' ἐμέ. [23] καὶ σὺ κύριε ἔγνως ἅπασαν τὴν βουλὴν αὐτῶν ἐπ' ἐμὲ εἰς θά- 23
νατον· μὴ ἀθωώσῃς τὰς ἀδικίας αὐτῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἀπὸ προσώ-
που σου μὴ ἐξαλείψῃς· γενέσθω ἡ ἀσθένεια αὐτῶν ἐναντίον σου, ἐν καιρῷ
θυμοῦ σου ποίησον ἐν αὐτοῖς.

XIX.

Τότε εἶπε κύριος πρὸς μέ Βάδισον καὶ κτῆσαι βικὸν πεπλασμένον ὀστρά-
κινον, καὶ ἄξεις ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων, [2] καὶ 2
ἐξελεύσῃ εἰς τὸ πολυάνδριον υἱῶν τῶν τέκνων αὐτῶν, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῶν προ-
θύρων πύλης τῆς χαρσείθ, καὶ ἀνάγνωθι ἐκεῖ πάντας τοὺς λόγους τούτους
οὓς ἂν λαλήσω πρὸς σέ, [3] καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου, βα- 3
σιλεῖς Ἰούδα καὶ ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ
εἰςπορευόμενοι ἐν ταῖς πύλαις ταύταις Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ
Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον κακὰ ὥστε παντὸς ἀκούοντος αὐτὰ
ἠχήσει τὰ ὦτα αὐτοῦ, [4] ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με καὶ ἀπηλλοτρίωσαν τὸν τό- 4
πον τοῦτον, καὶ ἐθυμίασαν ἐν αὐτῷ θεοῖς ἀλλοτρίοις οἷς οὐκ ᾔδεισαν αὐτοὶ
καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν· καὶ οἱ βασιλεῖς Ἰούδα ἔπλησαν τὸν τόπον τοῦτον αἱ-
μάτων ἀθώων, [5] καὶ ᾠκοδόμησαν ὑψηλὰ τῇ Βάαλ τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱοὺς 5
αὐτῶν ἐν πυρί, ἃ οὐκ ἐνετειλάμην οὐδὲ διενοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου. [6] διὰ 6
τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐ κληθήσεται τῷ τόπῳ τούτῳ
ἔτι Διάπτωσις καὶ Πολυάνδριον υἱοῦ Ἐννόμ, ἀλλ' ἢ Πολυάνδριον τῆς σφα-
γῆς. [7] καὶ σφάξω τὴν βουλὴν Ἰούδα καὶ τὴν βουλὴν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ τόπῳ 7
τούτῳ, καὶ καταβαλῶ αὐτοὺς ἐν μαχαίρᾳ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ
ἐν χερσὶ τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ δώσω τοὺς νεκροὺς αὐτῶν
εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, [8] καὶ κα- 8
τάξω τὴν πόλιν ταύτην εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς συρισμόν· πᾶς ὁ παραπορευό-
μενος ἐπ' αὐτῆς σκυθρωπάσει καὶ συριεῖ ὑπὲρ πάσης τῆς πληγῆς αὐτῆς. [9] καὶ 9
ἔδονται τὰς σάρκας τῶν υἱῶν αὐτῶν καὶ τὰς σάρκας τῶν θυγατέρων αὐτῶν,
καὶ ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἔδονται ἐν τῇ περιοχῇ καὶ ἐν τῇ
πολιορκίᾳ ᾗ πολιορκήσουσιν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. [10] καὶ συντρίψεις τὸν 10
βικὸν κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκπορευομένων μετὰ σοῦ, [11] καὶ ἐρεῖς 11

---

21. μαχαιρης, FA* om μαχαιρας ... ατεκνοι χηραι ... αυτων εστωτες ανηρημενοι εν θανατω ... εν μαχαιρη 22. επαγαγε επ ... FA* αφνων ... FA* ενεχιρωσαν ... συλλημψιν, FA συνλημψιν 23. κυριε κυριε ... FA πασαν ... βουλ. αυτ. ην εβουλευσαντο επ ... FA* επ εμοι ... Ax FA αθοωσης ... Ax FA αμαρτ. των πατερων αυτων ... FA* om σου ante μη ... και μη εξαλ. ... FA θυμω ... ποιησον αυτοις XIX. 1. FA* om οστρακινον ... λαου σου κ. α. των πρεσβυτερων των ιερ. 2. της πυλης, FA πυλων ... FA*˙* χαρσιθ (*πρθαρσινς i. e. θαρσις) ... λογους ους εαν, FA λογους ους αν 3. ακ. λογους, FA ακ. τους λογους ... om και ανδρ. ιουδα ... om εν prius ... FA om και οι ειςπορ. ε. τ. π. ταυταις ... om αυτα ... FA *˙* αμφοτερα τα ωτα 4. εγκατελειπον ... FA αθοων 5. post ενετειλ. add ουδε ελαλησα 6. κληθ. επι (corrige ετι?) τω ... om ετι 7. εν μαχαιρη ... FA εναντι ... FA χερσιν (** add των) ζητ. 8. και ταξω ... FA *˙* και εις συριγμον, Ax και συριγμον ... FA* πορευομενος ... FA* ταυτης pro πασης 9. FA om αυτων secundum ... Ax FA εν πολιορκια (ed. rom. πολυορκια) 10. τ. βικ. τουτον

Τάδε λέγει κύριος Οὕτως συντρίψω τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν πόλιν ταύτην
12 καθὼς συντρίβεται ἄγγος ὀστράκινον, ὃ οὐ δυνήσεται ἰαθῆναι ἔτι. [12] οὕτως
ποιήσω, λέγει κύριος, τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν αὐτῷ, τοῦ
13 δοθῆναι τὴν πόλιν ταύτην ὡς τὴν διαπίπτουσαν. [13] καὶ οἶκοι Ἱερουσαλὴμ
καὶ οἶκοι βασιλέων Ἰούδα ἔσονται καθὼς ὁ τόπος ὁ διαπίπτων, ἀπὸ τῶν
ἀκαθαρσιῶν αὐτῶν ἐν πάσαις ταῖς οἰκίαις ἐν αἷς ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν δωμά-
των αὐτῶν πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔσπεισαν σπονδὰς θεοῖς ἀλλο-
14 τρίοις. [14] καὶ ἦλθεν Ἱερεμίας ἀπὸ τῆς διαπτώσεως, οὗ ἀπέστειλεν αὐτὸν
κύριος ἐκεῖ τοῦ προφητεῦσαι, καὶ ἔστη ἐν τῇ αὐλῇ οἴκου κυρίου καὶ εἶπε
15 πρὸς πάντα τὸν λαόν [15] Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὴν πόλιν
ταύτην καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῆς καὶ ἐπὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἅπαντα
τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτήν, ὅτι ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν τοῦ
μὴ εἰςακούειν τῶν ἐντολῶν μου.

XX.

Καὶ ἤκουσε Πασχὼρ ὁ υἱὸς Ἐμμὴρ ὁ ἱερεύς, καὶ οὗτος ἦν καθεστα-
μένος ἡγούμενος οἴκου κυρίου, τοῦ Ἱερεμίου προφητεύοντος τοὺς λόγους τού-
2 τους. [2] καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸν καταράκτην ὃς ἦν ἐν
3 πύλῃ οἴκου ἀποτεταγμένου τοῦ ὑπερῴου ὃς ἦν ἐν οἴκῳ κυρίου. [3] καὶ ἐξήγαγε
Πασχὼρ τὸν Ἱερεμίαν ἐκ τοῦ καταράκτου, καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἱερεμίας Οὐχὶ
4 Πασχὼρ ἐκάλεσε τὸ ὄνομά σου ἀλλ' ἢ Μέτοικον. [4] διότι τάδε λέγει κύριος
Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμί σε εἰς μετοικίαν σὺν πᾶσι τοῖς φίλοις σου· καὶ πεσοῦνται
ἐν μαχαίρᾳ ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται· καὶ σὲ καὶ πάντα
Ἰούδα δώσω εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ μετοικιοῦσιν αὐτοὺς καὶ
5 κατακόψουσιν ἐν μαχαίραις. [5] καὶ δώσω τὴν πᾶσαν ἰσχὺν τῆς πόλεως ταύ-
της καὶ πάντας τοὺς πόνους αὐτῆς καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς τοῦ βασιλέως
6 Ἰούδα εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἄξουσιν αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα. [6] καὶ σὺ
καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου πορεύσεσθε ἐν αἰχμαλωσίᾳ, καὶ
ἐν Βαβυλῶνι ἀποθανῇ, καὶ ἐκεῖ ταφήσῃ σὺ καὶ πάντες οἱ φίλοι σου οἷς
7 ἐπροφήτευσας αὐτοῖς ψευδῆ. [7] ἠπάτησάς με κύριε καὶ ἠπατήθην, ἐκράτησας
καὶ ἠδυνάσθης· ἐγενόμην εἰς γέλωτα, πᾶσαν ἡμέραν διετέλεσα μυκτηριζόμε-
8 νος. [8] ὅτι πικρῷ λόγῳ μου γελάσομαι, ἀθεσίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἐπικαλέσο-
μαι, ὅτι ἐγενήθη λόγος κυρίου εἰς ὀνειδισμὸν ἐμοὶ καὶ εἰς χλευασμὸν πᾶσαν
9 ἡμέραν μου. [9] καὶ εἶπα Οὐ μὴ ὀνομάσω τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ οὐ μὴ λα-
λήσω ἔτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο ὡς πῦρ καιόμενον φλέγον ἐν
10 τοῖς ὀστοῖς μου, καὶ παρεῖμαι πάντοθεν καὶ οὐ δύναμαι φέρειν, [10] ὅτι ἤκουσα
ψόγον πολλῶν συναθροιζομένων κυκλόθεν Ἐπισύστητε, καὶ ἐπισυστῶμεν ἐπ'
αὐτῷ πάντες ἄνδρες φίλοι αὐτοῦ· τηρήσατε τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ εἰ ἀπατη-

---

11. FA om ετι 12. FA οτι ουτως ... FA* om ποιησω ... FA ειπεν κυριος ... τω τοπ. τουτ., λεγει κυριος, τοις ... FA* πολ. αυτην ... om ταυτην ... FA* in fine add γην 13. FA οι οικ. ιερ. και (*.* add οι) οικοι ... FA om απο ... Ax FA om αυτων prius ... εθυμιωσαν ... om αυτων secundum ... στρατεια 14. ιηρεμιας ... διαπτ. του τοπου ταφεθ ... FA ης pro ου ... om εκει ... Ax FA* εν αυλη 15. ταυτην κακα και επι τας πολ. πασας και ... FA επι τας πολεις και τας ... Ax FA επ αυτην και επι τας πολεις αυτης ... FA τον αυχενα αυτων ... των λογων μου XX. 1. Ax FA πασχωρ υιος ... FA και αυτος ην ... κατεσταμενος 2. FA αποτεταγμενηου 3. Ax FA εκαλεσεν κυριος το ... * μετοιχον 4. δια τουτο ταδε ... εν μαχαιρη ... Ax FA*.* ιουδαν ... καταχ. αυτους εν μαχαιρα 5. πασαν την ... εχθρων αυτων 6. FA* πορευεσθε 7. FA εκρατησας με κ. ηδυνασθην· και εγενομην 8. FA χλευασμα 9. om ετι ... τουτω pro αυτου ... Ax FA οστεοις 10. FA* επι pro οτι ... FA* επιστηται ... επ αυτον

θήσεται, καὶ δυνησόμεθα αὐτῷ καὶ λημψόμεθα τὴν ἐκδίκησιν ἡμῶν ἐξ αὐτοῦ.
11 ὁ δὲ κύριος μετ' ἐμοῦ καθὼς μαχητὴς ἰσχύων· διὰ τοῦτο ἐδίωξαν καὶ νοῆ- 11
σαι οὐκ ἠδύναντο· ᾐσχύνθησαν σφόδρα, ὅτι οὐκ ἐνόησαν ἀτιμίας αὐτῶν, αἳ
δι' αἰῶνος οὐκ ἐπιλησθήσονται. 12 κύριε δοκιμάζων δίκαια, συνιῶν νεφροὺς 12
καὶ καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν ἐν αὐτοῖς, ὅτι πρὸς σὲ ἀπεκά-
λυψα τὰ ἀπολογήματά μου. 13 ᾄσατε τῷ κυρίῳ, αἰνέσατε αὐτῷ, ὅτι ἐξείλατο 13
τὴν ψυχὴν πένητος ἐκ χειρὸς πονηρευομένων. 14 ἐπικατάρατος ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ 14
ἐτέχθην ἐν αὐτῇ, ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἔτεκέ με ἡ μήτηρ μου μὴ ἔστω ἐπευκτή·
15 ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὁ εὐαγγελισάμενος τῷ πατρί μου λέγων Ἐτέχθη 15
σοι ἄρσην· εὐφραινόμενος 16 ἔστω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὡς αἱ πόλεις ἃς κατέ- 16
στρεψε κύριος ἐν θυμῷ καὶ οὐ μετεμελήθη. ἀκουσάτω κραυγῆς τῷ πρωὶ καὶ ἀλα-
λαγμοῦ μεσημβρίας, 17 ὅτι οὐκ ἀπέκτεινέ με ἐν μήτρᾳ καὶ ἐγένετό μοι ἡ μήτρη 17
μου τάφος μου καὶ ἡ μήτρα συλλήψεως αἰωνίας. 18 ἵνα τί τοῦτο ἐξῆλθον ἐκ μή- 18
τρας τοῦ βλέπειν κόπους καὶ πόνους, καὶ διετέλεσαν ἐν αἰσχύνῃ αἱ ἡμέραι μου;

XXI.

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΟΤΕ ΑΠΕΣΤΕΙΛΕ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΝ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΕΔΕΚΙΑΣ ΤΟΝ ΠΑΣΧΩΡ ΥΙΟΝ ΜΕΛΧΙΟΥ ΚΑΙ ΣΟΦΟΝΙΑΝ ΥΙΟΝ ΒΑΣΑΪΟΥ ΤΟΝ ΙΕΡΕΑ ΛΕΓΩΝ

2 Ἐπερώτησον περὶ ἡμῶν κύριον, ὅτι βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐφέστηκεν 2
ἐφ' ἡμᾶς, εἰ ποιήσει κύριος κατὰ πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, καὶ ἀπελεύσε-
ται ἀφ' ἡμῶν. 3 καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἱερεμίας Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς Σεδεκίαν 3
βασιλέα Ἰούδα 4 Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ μεταστρέφω τὰ ὅπλα τὰ πο- 4
λεμικὰ ἐν οἷς ὑμεῖς πολεμεῖτε ἐν αὐτοῖς πρὸς τοὺς Χαλδαίους τοὺς συγκε-
κλεικότας ὑμᾶς ἔξωθεν τοῦ τείχους· καὶ συνάξω αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως
ταύτης, 5 καὶ πολεμήσω ἐγὼ ὑμᾶς ἐν χειρὶ ἐκτεταμένῃ καὶ ἐν βραχίονι κρα- 5
ταιῷ μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς μεγάλης· 6 καὶ πατάξω πάντας τοὺς κατοικοῦν- 6
τας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήνη, ἐν θανάτῳ μεγάλῳ,
καὶ ἀποθανοῦνται. 7 καὶ μετὰ ταῦτα οὕτως λέγει κύριος Δώσω τὸν Σεδεκίαν 7
βασιλέα Ἰούδα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τὸν λαὸν καταλειφθέντα ἐν τῇ
πόλει ταύτῃ ἀπὸ τοῦ θανάτου καὶ ἀπὸ τοῦ λιμοῦ καὶ ἀπὸ τῆς μαχαίρας εἰς
χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ κατακόψουσιν
αὐτοὺς ἐν στόματι μαχαίρας· οὐ φείσομαι ἐπ' αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ οἰκτειρήσω
αὐτούς. 8 πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα 8
πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θανάτου· 9 ὁ κα- 9
θήμενος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀποθανεῖται ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ὁ ἐκ-
πορευόμενος προσχωρῆσαι πρὸς τοὺς Χαλδαίους τοὺς συγκεκλεικότας ὑμᾶς

10. Ax FA λημψομεθα 11. και pro ο δε ... (μαθητης ...) ισχυρος 12. FA ειδοιμι ... FA* om τα 13. Ax FA om την ... χειρ. στερεωτερων αυτου, FA χειρ. στερεωτερων (*.*-οτερων και) πονηρευομενων 14. η εγενηθην pro εν η ετεχθην ... FA η ετεχεν pro εν η ετ. 15. FA αρσεν 16. εσται ... FA* ακουσατε κραυης ... Ax FA το πρωι 17. εν μητρα μητρος ... Ax FA συλλημψεως 18. FA* εκ μητρος ... FA* μοχθους pro πονους ... FA om και ante διετελεσαν XXI. 1. ιηρεμιαν οτι ... FA* om προς αυτον ... υι. μασσαιου, FA υι. μασεου ... FA* τον ιερεαν 2. Ax FA τον κυριον ... οτι ο βασ. ... FA* om αφ ημων (supplet **) 4. συγκλειοντας ημας, FA συνκεκλικοτ. ημ. ... Ax FA om και συναξω αυτους 5. FA υμας εγω ... εντεταμενη ... FA βραχ. υψηλω (*.* add και) κρατεω ... οργης και παροργισμου μεγαλου 6. FA* om εν sec. 7. FA* ουτω ... FA* βασιλεαν ... FA* παιδ. αυτων ... Ax FA τ. λ. τον καταλ. ... φεισ. επ αυτους 8. FA ειδου δεδωκα 9. συγκεκλικοτας, FA συνκεκλικοτας

10 ζήσεται, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς σκῦλα καὶ ζήσεται. [10] διότι ἐστήριχα
τὸ πρόςωπόν μου ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθά· εἰς
χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος παραδοθήσεται, καὶ κατακαύσει αὐτὴν ἐν πυρί.
11 12 [11] ὁ οἶκος βασιλέως Ἰούδα, ἀκούσατε λόγον κυρίου· [12] οἶκος Δαυίδ, τάδε λέγει
κύριος Κρίνατε πρωὶ κρίμα καὶ κατευθύνατε, καὶ ἐξέλεσθε διηρπασμένον ἐκ
χειρὸς ἀδικοῦντος αὐτόν, ὅπως μὴ ἀναφθῇ ὡς πῦρ ἡ ὀργή μου καὶ καυθή-
13 σεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων. [13] ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σὲ τὸν κατοικοῦντα τὴν
κοιλάδα Σὸρ τὴν πεδεινήν, τοὺς λέγοντας Τίς πτοήσει ἡμᾶς; ἢ τίς εἰςελεύ-
14 σεται πρὸς τὸ κατοικητήριον ἡμῶν; [14] καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν τῷ δρυμῷ αὐτῆς,
καὶ ἔδεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς.

XXII.

Τάδε λέγει κύριος Πορεύου καὶ κατάβηθι εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως
2 Ἰούδα, καὶ λαλήσεις ἐκεῖ τὸν λόγον τοῦτον, [2] καὶ ἐρεῖς Ἄκουε λόγον κυρίου,
βασιλεῦ Ἰούδα ὁ καθήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυίδ, σὺ καὶ ὁ οἶκός σου καὶ ὁ
3 λαός σου καὶ οἱ εἰςπορευόμενοι ταῖς πύλαις ταύταις, [3] Τάδε λέγει κύριος
Ποιεῖτε κρίσιν καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἐξαιρεῖσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδι-
κοῦντος αὐτόν, καὶ προςήλυτον καὶ ὀρφανὸν καὶ χήραν μὴ καταδυναστεύετε,
4 καὶ μὴ ἀσεβεῖτε, καὶ αἷμα ἀθῷον μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. [4] διότι
ἐὰν ποιοῦντες ποιήσητε τὸν λόγον τοῦτον, καὶ εἰςελεύσονται ἐν ταῖς πύλαις
τοῦ οἴκου τούτου βασιλεῖς καθήμενοι ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ᾽
5 ἁρμάτων καὶ ἵππων, αὐτοὶ καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν καὶ ὁ λαὸς αὐτῶν. [5] ἐὰν δὲ
μὴ ποιήσητε τοὺς λόγους τούτους, κατ᾽ ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει κύριος, ὅτι εἰς
6 ἐρήμωσιν ἔσται ὁ οἶκος οὗτος. [6] ὅτι τάδε λέγει κύριος κατὰ τοῦ οἴκου βασι-
λέως Ἰούδα Γαλαὰδ σύ μοι ἀρχὴ τοῦ Λιβάνου, ἐὰν μὴ θῶ σε εἰς ἔρημον,
7 πόλεις μὴ κατοικηθησομένας, [7] καὶ ἐπάξω ἐπὶ σὲ ὀλοθρεύοντα ἄνδρα καὶ τὸν
πέλεκυν αὐτοῦ, καὶ ἐκκόψουσι τὰς ἐκλεκτὰς κέδρους σου καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς
8 τὸ πῦρ. [8] καὶ διελεύσονται ἔθνη διὰ τῆς πόλεως ταύτης, καὶ ἐρεῖ ἕκαστος
πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ Διὰ τί ἐποίησε κύριος οὕτως τῇ πόλει ταύτῃ τῇ με-
9 γάλῃ; [9] καὶ ἐροῦσιν Ἀνθ᾽ ὧν ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην κυρίου θεοῦ αὐτῶν,
10 καὶ προςεκύνησαν θεοῖς ἀλλοτρίοις καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς. [10] μὴ κλαίετε τὸν
τεθνηκότα μηδὲ θρηνεῖτε αὐτόν· κλαύσατε κλαυθμῷ τὸν ἐκπορευόμενον, ὅτι
11 οὐκ ἐπιστρέψει ἔτι οὐδὲ ὄψεται τὴν γῆν πατρίδος αὐτοῦ. [11] διότι τάδε λέγει
κύριος ἐπὶ Σελλὴμ υἱὸν Ἰωσία τὸν βασιλεύοντα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐ-
12 τοῦ, ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου τούτου, Οὐκ ἀναστρέψει ἐκεῖ ἔτι, [12] ἀλλ᾽ ἢ
ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ οὗ μετῴκισα αὐτὸν ἐκεῖ ἀποθανεῖται, καὶ τὴν γῆν ταύτην
13 οὐκ ὄψεται ἔτι. [13] ὁ οἰκοδομῶν οἰκίαν αὐτοῦ οὐ μετὰ δικαιοσύνης καὶ τὰ
ὑπερῷα αὐτοῦ οὐκ ἐν κρίματι, παρὰ τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐργᾶται δωρεάν, καὶ
14 τὸν μισθὸν αὐτοῦ οὐ μὴ ἀποδώσει αὐτῷ. [14] ᾠκοδόμησας σεαυτῷ οἶκον σύμ-
μετρον, ὑπερῷα ῥιπιστὰ διεσταλμένα θυρίσι καὶ ἐξυλωμένα ἐν κέδρῳ καὶ

10. FA* οτι ... εστηρισα, FA*.* εστηριξα 12. FA το πρωι ... FA κατευθυνεται (*om θυ) 13. Ax FA πεδινην (Ax παιδ.) 14. (θυμω ...) και κατεδεται XXII. 1. FA* επ οικον, *.* εις οικον 2. FA* βασιλεως ... FA*.* post συ add και οι παιδες, erasit :: ... εν ταις π. τ., FA τας πυλας ταυτας 3. FA καταδυναστευσητε 4. FA εισελευσεται ... FA*.* βασιλεως, Ax βασιλεις και αρχοντες 6. FA του βασιλεως 7. εισαξω ... FA επι σοι ... Ax FA ανδρα ολοθρ. (Ax ολεθρ.) 8. FA* ελευσονται ... Ax FA ερουσιν ... Ax FA τη μεγαλη ταυτη 9. Ax FA*.* εγκατελειπον (FA ενκ.) ... του θεου 10. αναστρεψει (οτι usque αναστρε in rasura) ... FA ετι και ου μη ιδη την 11. FA οτι ... Ax FA υιον ιωσια (Ax ιωσιου) τω βασιλευοντι αντι ιωσια ... FA αναχαμψει ... Ax FA εκει ουκετι 12. Ax FA om τουτω 13. ω ο οικοδ. την οικ. α. ουκ εν δικαιοσυνη 14. FA συνμετρον (7. FA ενβαλουσιν)

χεχρισμένα ἐν μίλτῳ. 15 μὴ βασιλεύσῃς, ὅτι σὺ παροξυνῇ ἐν Ἄχαζ τῷ πατρί 15
σου; οὐ φάγονται καὶ οὐ πίονται· βέλτιόν σε ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην.
16 οὐκ ἔγνωσαν, οὐκ ἔκριναν κρίσιν ταπεινῷ οὐδὲ κρίσιν πένητος· οὐ τοῦτό 16
ἐστι τὸ μὴ γνῶναί σε ἐμέ, λέγει κύριος; 17 ἰδοὺ οὐκ εἰσὶν οἱ ὀφθαλμοί σου 17
οὐδὲ ἡ καρδία σου καλή, ἀλλὰ εἰς τὴν πλεονεξίαν σου καὶ εἰς τὸ αἷμα τὸ
ἀθῷον τοῦ ἐκχέαι αὐτό, καὶ εἰς ἀδικήματα καὶ εἰς φόνον τοῦ ποιεῖν αὐτά.
18 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ Ἰωακεὶμ υἱὸν Ἰωσία βασιλέα Ἰούδα Καὶ 18
ἐπὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον, οὐ κόψονται αὐτόν Ὦ ἀδελφέ, οὐδὲ μὴ κλαύσονται
αὐτόν Οἴμοι κύριε. 19 ταφὴν ὄνου ταφήσονται, συμψησθεὶς ῥιφήσεται ἐπέκεινα 19
τῆς πύλης Ἱερουσαλήμ. 20 ἀνάβηθι εἰς τὸν Λίβανον καὶ κράξον, καὶ εἰς τὴν 20
Βασὰν δὸς τὴν φωνήν σου, καὶ βόησον εἰς τὸ πέρας τῆς θαλάσσης, ὅτι συνε-
τρίβησαν πάντες οἱ ἐρασταί σου. 21 ἐλάλησα πρὸς σὲ ἐν τῇ παραπτώσει σου, 21
καὶ εἶπας Οὐκ ἀκούσομαι· αὕτη ἡ ὁδός σου ἐκ νεότητός σου, οὐκ ἤκουσας
τῆς φωνῆς μου. 22 πάντας τοὺς ποιμένας σου ποιμανεῖ ἄνεμος, καὶ οἱ ἐρα- 22
σταί σου ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐξελεύσονται, ὅτι τότε αἰσχυνθήσῃ καὶ ἀτιμωθήσῃ
ἀπὸ πάντων τῶν φιλούντων σε. 23 κατοικοῦσα ἐν τῷ Λιβάνῳ, ἐννοσσεύουσα 23
ἐν ταῖς κέδροις, καταστενάξεις ἐν τῷ ἐλθεῖν σοι ὀδύνας ὡς τικτούσης. 24 ζῶ 24
ἐγώ, λέγει κύριος, ἐὰν γενόμενος γένηται Ἰεχονίας υἱὸς Ἰωακεὶμ βασιλεὺς
Ἰούδα ἀποσφράγισμα ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου, ἐκεῖθεν ἐκσπάσω σε,
25 καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ζητούντων τὴν ψυχήν σου, ὧν σὺ εὐλαβῇ 25
ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων, 26 καὶ ἀποῤῥίψω σὲ καὶ 26
τὴν μητέρα σου τὴν τεκοῦσάν σε εἰς γῆν οὗ οὐκ ἐτέχθης ἐκεῖ, καὶ ἐκεῖ ἀπο-
θανεῖσθε. 27 εἰς δὲ τὴν γῆν ἣν αὐτοὶ εὔχονται ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν οὐ μὴ ἀπο- 27
στρέψωσιν. 28 ἠτιμώθη Ἰεχονίας ὡς σκεῦος οὗ οὐκ ἔστι χρεία αὐτοῦ, ὅτι ἐξεβ- 28
ῥίφη καὶ ἐξεβλήθη εἰς γῆν ἣν οὐκ ᾔδει. 29 γῆ γῆ, ἄκουε λόγον κυρίου, 30 γράψον 29 30
τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐκκήρυκτον ἄνθρωπον, ὅτι οὐ μὴ αὐξηθῇ ἐκ τοῦ σπέρματος
αὐτοῦ καθήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυίδ, ἄρχων ἔτι ἐν τῷ Ἰούδᾳ.

XXIII.

Ω ΠΟΙΜΕΝΕΣ οἱ ἀπολλύοντες καὶ διασκορπίζοντες τὰ πρόβατα τῆς
νομῆς αὐτῶν. 2 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς ποιμαίνοντας τὸν λαόν 2
μου Ὑμεῖς διεσκορπίσατε τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐξώσατε αὐτὰ καὶ οὐκ ἐπε-
σκέψασθε αὐτά, ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ ἐφ᾽ ὑμᾶς κατὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα
ὑμῶν. 3 καὶ ἐγὼ εἰσδέξομαι τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ μου ἐπὶ πάσης τῆς 3
γῆς οὗ ἐξῶσα αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ καταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν νομὴν αὐτῶν, καὶ

---

15. Ax FA μη βασιλευσεις ... εν αχααβ ... Ax FA βελτιον ην ... δικαιοσυνην καλην 16. ταπεινων ... τουτο σοι 17. Ax FA εκχεειν ... ποιειν ταυτα, FA om αυτα 18. FA ab επι ad επι seq. transilit ... ουαι pro και ... Ax FA ου μη κοψονται (FA -ψωνται) ... Ax FA*.* ουαι αδελφε ... om ουδε usque κυριε ... FA οιμμοι 19. FA ταφην ου ταφησεται ... ταφησεται ... Ax FA συνψηθεις 20. Ax FA και κεκραξον ... Ax FA περαν 21. Ax FA ελαλησαν ... om και ειπας usque νεοτητος σου ... FA ου μη ακουσομαι ... FA* της φωνην 22. om οι ερασται σου ... FA* αισχυνθησει ... ατιμασθηση 23. ωδινας 24. ιωακειμ υιος ιεχονια 25. FA om και παραδ. σε 26. παραδωσω pro απορριψω ... FA* και την τεκουσαν ... FA*.* ην pro ου 27. επιστρεψουσιν 28. Ax FA εξεριφη 30. FA εκ σπερματος ... ανηρ καθημενος ... ετι εν τω οικω ιουδα, FA ετι του ιουδα XXIII. 1. ω οι ποιμ. οι διασκ. κ. απολλ., FA ω οι ποιμενεοντες (ποιμαινοντες?) και οι διασκορπ. και απολλυντες ... νομης μου 2. απωσατε ... επεσκεψατε ... εκδικησω 3. καγω εισδ. το καταλοιπον ... FA post λαου μου add ου διεσπιρα αυτους ... Ax FA απο πασης ... FA* ουκ pro ου

4 αὐξηθήσονται καὶ πληθυνθήσονται. [4] καὶ ἀναστήσω αὐτοῖς ποιμένας οἳ ποιμα-
νοῦσιν αὐτούς, καὶ οὐ φοβηθήσονται ἔτι οὐδὲ πτοηθήσονται, λέγει κύριος.
5 [5] ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἀναστήσω τῷ Δαυὶδ ἀνατολὴν δι-
καίαν, καὶ βασιλεύσει βασιλεὺς καὶ συνήσει καὶ ποιήσει κρίμα καὶ δικαιο-
6 σύνην ἐπὶ τῆς γῆς. [6] ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ καὶ σωθήσεται Ἰούδας, καὶ
Ἰσραὴλ κατασκηνώσει πεποιθώς, καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὃ καλέσει αὐτὸν
9 κύριος, Ἰωσεδέκ. (vv. 7. 8. vide post v. 40.) ἐν τοῖς προφήταις. [9] συνετρίβη
ἡ καρδία μου ἐν ἐμοί, ἐσαλεύθη πάντα τὰ ὀστᾶ μου, ἐγενήθην ὡς ἀνὴρ
συντετριμμένος καὶ ὡς ἄνθρωπος συνεχόμενος ἀπὸ οἴνου ἀπὸ προσώπου κυ-
10 ρίου καὶ ἀπὸ προσώπου εὐπρεπείας δόξης αὐτοῦ. [10] ὅτι ἀπὸ προσώπου τούτων
ἐπένθησεν ἡ γῆ, ἐξηράνθησαν αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου· καὶ ἐγένετο ὁ δρόμος
11 αὐτῶν πονηρός, καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν οὕτως. [11] ὅτι ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐμο-
12 λύνθησαν, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον πονηρίας αὐτῶν. [12] διὰ τοῦτο γενέσθω
ἡ ὁδὸς αὐτῶν αὐτοῖς εἰς ὀλίσθημα ἐν γνόφῳ, καὶ ὑποσκελισθήσονται καὶ
πεσοῦνται ἐν αὐτῇ· διότι ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς κακὰ ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως
13 αὐτῶν. [13] καὶ ἐν τοῖς προφήταις Σαμαρείας εἶδον ἀνομήματα· ἐπροφήτευσαν
14 διὰ τῆς Βάαλ, καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. [14] καὶ ἐν τοῖς προφή-
ταις Ἱερουσαλὴμ ἑώρακα φρικτά, μοιχωμένους καὶ πορευομένους ἐν ψεύδεσι
καὶ ἀντιλαμβανομένους χειρῶν πολλῶν τοῦ μὴ ἀποστραφῆναι ἕκαστον ἀπὸ
τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς· ἐγενήθησάν μοι πάντες ὡς Σόδομα, καὶ οἱ
15 κατοικοῦντες αὐτὴν ὥσπερ Γόμορρα. [15] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ
ψωμιῶ αὐτοὺς ὀδύνην καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ πικρόν, ὅτι ἀπὸ τῶν προφη-
16 τῶν Ἱερουσαλὴμ ἐξῆλθε μολυσμὸς πάσῃ τῇ γῇ. [16] οὕτως λέγει κύριος παντο-
κράτωρ Μὴ ἀκούετε τοὺς λόγους τῶν προφητῶν, ὅτι ματαιοῦσιν ἑαυτοῖς ὅρασιν,
17 ἀπὸ καρδίας αὐτῶν λαλοῦσι καὶ οὐκ ἀπὸ στόματος κυρίου· [17] λέγουσι τοῖς
ἀπωθουμένοις τὸν λόγον κυρίου Εἰρήνη ἔσται ὑμῖν, καὶ πᾶσι τοῖς πορευομέ-
νοις τοῖς θελήμασιν αὐτῶν καὶ παντὶ τῷ πορευομένῳ πλάνῃ καρδίας αὐτοῦ
18 εἶπαν Οὐχ ἥξει ἐπὶ σὲ κακά. [18] ὅτι τίς ἔστη ἐν ὑποστήματι κυρίου καὶ εἶδε
19 τὸν λόγον αὐτοῦ; τίς ἠνωτίσατο καὶ ἤκουσεν; [19] ἰδοὺ σεισμὸς παρὰ κυρίου
καὶ ὀργὴ ἐκπορεύεται εἰς συσσεισμόν, συστρεφομένη ἐπὶ τοὺς ἀσεβεῖς ἥξει
20 [20] καὶ οὐκ ἔτι ἀποστρέψει ὁ θυμὸς κυρίου, ἕως ποιήσῃ αὐτὸ καὶ ἕως ἂν
στήσῃ αὐτὸ ἀπὸ ἐγχειρήματος καρδίας αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν νοή-
21 σουσιν αὐτό. [21] οὐκ ἀπέστελλον τοὺς προφήτας, καὶ αὐτοὶ ἔτρεχον· οὐδὲ ἐλά-
22 λησα πρὸς αὐτούς, καὶ αὐτοὶ ἐπροφήτευον. [22] καὶ εἰ ἔστησαν ἐν τῇ ὑποστάσει

---

4. και pro οι ... Ax FA και ου πτοηθησ. et Ax add ετι 6. εκειναις pro αυτου ... FA ιερουσαλημ pro ισραηλ ... om αυτου secundum ... FA* ιωσειχειμ ... ed. rom. ante εν τοις non interpg. (nec videntur Ax FA) 9. συν εμοι ... ** (item *?) ανθρωπος pro ανηρ ... FA ευπρεπιας 10. αυτων ουχ ουτως 11. ιδον 12. FA επισκ. αυτουων ... in f. add φησιν κυριος 13. FA σαμαριας ... ιδον ... FA α επροφητ., Ax επροφ. επ ονοματι μου 14. FA τα φρικτα μοιχωμενους ... χειρων πονηρων του ... FA γενεσθωσαν ... ως γομορρα, FA και ωσπερ λαος γομορα 15. ψωμιζω αυτους οδυνας ... FA εν παση 16. FA om ουτως λ. κ. παντοκρ. ... FA των λογων ... ματαιουσιν αυτοις ορασις ... Ax FA και απο καρδ. αυτ. (Ax εαυτων) 17. FA αυτων παντι ... FA καρδ. αυτωνου ... Ax FA om ειπαν ... FA ουχ ηξει 18. om τις ... ιδεν ... FA η τις ενωτισατο (etiam Ax ενωτισατο) 19. **εκπορευομενη, FA* εισπορευεται ... Ax FA συνσισμον ... FA συστερφομενη ... ηξ. επι τ. ασεβ. 20. εως αν ποιηση, FA εως αν ποιησει ... FA* om και εως usque αυτο, *.* supplet και εως αν αναστηση αυτο ... εσχατων ... αυτα 21. Ax FA ουκ ελαλησα et FA pergit αυτοις .. FA επροφητευσαν

μου καὶ εἰ ἤκουσαν τῶν λόγων μου, καὶ τὸν λαόν μου ἂν ἀπέστρεφον αὐτοὺς
ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. [23] Θεὸς ἐγγίζων ἐγώ εἰμι, λέγει κύ- 23
ριος, καὶ οὐχὶ Θεὸς πόῤῥωθεν. [24] εἰ κρυβήσεταί τις ἐν κρυφαίοις, καὶ ἐγὼ οὐχ 24
ὄψομαι αὐτόν; μὴ οὐχὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐγὼ πληρῶ, λέγει κύριος;
[25] ἤκουσα ἃ λαλοῦσιν οἱ προφῆται, ἃ προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, 25
ψευδῆ λέγοντες Ἠνυπνιασάμην ἐνύπνιον. [26] ἕως πότε ἔσται ἐν καρδίᾳ τῶν 26
προφητῶν τῶν προφητευόντων ψευδῆ, ἐν τῷ προφητεύειν αὐτοὺς τὰ θελή-
ματα τῆς καρδίας αὐτῶν, [27] τῶν λογιζομένων τοῦ ἐπιλαθέσθαι τοῦ νόμου μου 27
ἐν τοῖς ἐνυπνίοις αὐτῶν, ἃ διηγοῦντο ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καθάπερ
ἐπελάθοντο οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ ὀνόματός μου ἐν τῇ Βάαλ; [28] ὁ προφήτης 28
ἐν ᾧ τὸ ἐνύπνιόν ἐστι διηγησάσθω τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ, καὶ ἐν ᾧ ὁ λόγος μου
πρὸς αὐτὸν διηγησάσθω τὸν λόγον μου ἐπ᾽ ἀληθείας. τί τὸ ἄχυρον πρὸς τὸν
σῖτον; [29] οὕτως οἱ λόγοι μου, λέγει κύριος· οὐχ ἰδοὺ οἱ λόγοι μου ὥςπερ πῦρ, 29
λέγει κύριος, καὶ ὡς πέλυξ κόπτων πέτραν; [30] ἰδοὺ ἐγὼ διὰ τοῦτο πρὸς τοὺς 30
προφήτας, λέγει κύριος ὁ Θεός, τοὺς κλέπτοντας τοὺς λόγους μου ἕκαστον
παρὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ· [31] ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας τοὺς ἐκβάλλοντας 31
προφητείας γλώσσης καὶ νυστάζοντας νυσταγμὸν αὐτῶν. [32] διὰ τοῦτο ἰδοὺ 32
ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας τοὺς προφητεύοντας ἐνύπνια ψευδῆ, καὶ οὐ διη-
γοῦντο αὐτά, καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς
πλάνοις αὐτῶν, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς,
καὶ ὠφέλειαν οὐκ ὠφελήσουσι τὸν λαὸν τοῦτον. [33] καὶ ἐὰν ἐρωτήσωσιν ὁ 33
λαὸς οὗτος ἢ ἱερεὺς ἢ προφήτης Τί τὸ λῆμμα κυρίου; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ὑμεῖς
ἐστὲ τὸ λῆμμα καὶ ῥάξω ὑμᾶς, λέγει κύριος. [34] ὁ προφήτης καὶ οἱ ἱερεῖς 34
καὶ ὁ λαὸς οἳ ἂν εἴπωσι Λῆμμα κυρίου, καὶ ἐκδικήσω τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον
καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ. [35] οὕτως ἐρεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ 35
ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Τί ἀπεκρίθη κύριος, καὶ τί ἐλάλησε κύριος;
[36] καὶ λῆμμα κυρίου μὴ ὀνομάζετε ἔτι, ὅτι τὸ λῆμμα τῷ ἀνθρώπῳ ἔσται ὁ 36
λόγος αὐτοῦ. [37] καὶ διὰ τί ἐλάλησε κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν; [38] διὰ τοῦτο τάδε 37 38
λέγει κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν Ἀνθ᾽ ὧν εἴπατε τὸν λόγον τοῦτον Λῆμμα κυρίου,
καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς λέγων Οὐκ ἐρεῖτε λῆμμα κυρίου, [39] διὰ τοῦτο ἰδοὺ 39
ἐγὼ λαμβάνω καὶ ῥάσσω ὑμᾶς καὶ τὴν πόλιν ἣν ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πα-
τράσιν ὑμῶν, [40] καὶ δώσω ἐφ᾽ ὑμᾶς ὀνειδισμὸν αἰώνιον καὶ ἀτιμίαν αἰώνιον, 40
ἥτις οὐκ ἐπιλησθήσεται. [7] διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ 7
οὐκ ἐροῦσιν ἔτι Ζῇ κύριος ὃς ἀνήγαγε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου,
[8] ἀλλά Ζῇ κύριος ὃς συνήγαγε πᾶν τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ ἀπὸ γῆς βοῤῥᾶ καὶ 8
ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν οὗ ἐξῶσεν αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ ἀπεκατέστησεν αὐτοὺς
εἰς τὴν γῆν αὐτῶν.

---

22. FA και εισηκουσαν των ... FA om αυτους ... μου αποστρεφειν αυτους απο των επιτ. αυτ. των πον. **23.** FA om ειμι ... ου pro ουχι **24.** ανθρωπος pro τις **25.** FA ηκουσα α οι προφ. προφητευουσιν επι ... ενυπνιασαμην **26.** Ax FA ψευδη και εν ... FA θεληματα καρδιας **27.** διηγουνται ... FA επελαθεντο **29.** Ax ουχ et FA ουχι pro ουκ ιδου ... φλεγον πυρ ... πελεκυς **30.** Ax FA δια τουτο ιδου εγω ... Ax FA εκαστος **31.** προφητειαν γλωσση ... Ax FA νυσταγμ. εαυτων **32.** Ax FA om δια τουτο ... ψευδη ενυπνια ... Ax FA και διηγουντο ... FA καγω ... ωφελιαν, FA ωφελια **33.** Ax ερωτησωσιν σε, FA επερωτησουσιν σε ... FA η ιερευς (corrector add η) ο προφητης (⁂ add λεγων) ... FA* εστε το ρημα **34.** Ax FA ο (FA* οι) ιερευς **35.** οτι ουτως ... om και τι ελαλ. κυριος **36.** Ax FA om ετι ... οτι λημμα κυριου εσται τω ανθρ. ο λ. αυτου ... FA* om αυτου, ⁂ supplet κυριου **37.** FA και τι οτι **38.** Ax FA om ημων **40.** FA η pro ητις (Ax ει τις) **7.** FA* ος συνηγαγεν ... FA τον λαον ισρ. **8.** Ax FA απαν ... FA* βορραν ... FA* om απο π. τ. χωρων ... FA* ουκ pro ου

XXIV.

Ἔδειξέ μοι κύριος δύο καλάθους σύκων, κειμένους κατὰ πρόσωπον ναοῦ
κυρίου, μετὰ τὸ ἀποικίσαι Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος τὸν Ἰεχονίαν
υἱὸν Ἰωακεὶμ βασιλέα Ἰούδα καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς τεχνίτας καὶ τοὺς
δεσμώτας καὶ τοὺς πλουσίους ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς Βαβυ-
2 λῶνα. [2] ὁ κάλαθος ὁ εἷς σύκων χρηστῶν σφόδρα ὡς τὰ σῦκα τὰ πρώϊμα,
καὶ ὁ κάλαθος ὁ ἕτερος σύκων πονηρῶν σφόδρα ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πο-
3 νηρίας αὐτῶν. [3] καὶ εἶπε κύριος πρός μέ Τί σὺ ὁρᾷς, Ἱερεμία; καὶ εἶπα Σῦκα·
σῦκα τὰ χρηστά, χρηστὰ λίαν, καὶ τὰ πονηρά, πονηρὰ λίαν, ἃ οὐ βρωθήσεται
4 5 ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν. [4] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [5] Τάδε λέγει
κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ὡς τὰ σῦκα τὰ χρηστὰ ταῦτα, οὕτως ἐπιγνώσομαι
τοὺς ἀποικισθέντας Ἰουδαίους, οὓς ἐξαπέσταλκα ἐκ τοῦ τόπου τούτου εἰς γῆν
6 Χαλδαίων εἰς ἀγαθά. [6] καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτοὺς εἰς ἀγαθά,
καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἀγαθά· καὶ ἀνοικοδομήσω
αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ καθελῶ αὐτούς, καὶ καταφυτεύσω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ ἐκ-
7 τίλω. [7] καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν τοῦ εἰδέναι αὐτοὺς ἐμέ, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος,
καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, ὅτι ἐπιστραφήσον-
8 ται ἐπ' ἐμὲ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῶν. [8] καὶ ὡς τὰ σῦκα τὰ πονηρὰ ἃ
οὐ βρωθήσονται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν, τάδε λέγει κύριος, οὕτως παραδώσω
τὸν Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα καὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ καὶ τὸ κατάλοιπον
Ἱερουσαλὴμ τοὺς ὑπολελειμμένους ἐν τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν
9 Αἰγύπτῳ. [9] καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς διασκορπισμὸν εἰς πάσας τὰς βασιλείας τῆς
γῆς, καὶ ἔσονται εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς παραβολὴν καὶ εἰς μῖσος καὶ εἰς κα-
10 τάραν ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐξῶσα αὐτοὺς ἐκεῖ. [10] καὶ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς τὸν
λιμὸν καὶ τὸν θάνατον καὶ τὴν μάχαιραν, ἕως ἂν ἐκλείπωσιν ἀπὸ τῆς γῆς
ἧς ἔδωκα αὐτοῖς.

XXV.

(Graece 25, 14-18. = Hebraice 49, 34-39.
— 32, 1 sqq. = — 25, 15 sqq.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΕΠΙ ΠΑΝΤΑ
τὸν λαὸν Ἰούδα ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τοῦ Ἰωακεὶμ υἱοῦ Ἰωσία βασιλέως
2 Ἰούδα, [2] ὃν ἐλάλησε πρὸς πάντα τὸν λαὸν Ἰούδα καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας
3 Ἱερουσαλὴμ λέγων [3] Ἐν τρισκαιδεκάτῳ ἔτει Ἰωσία υἱοῦ Ἀμὼς βασιλέως Ἰούδα
καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης εἴκοσι καὶ τρία ἔτη, καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς
4 ὀρθρίζων καὶ λέγων [4] Καὶ ἀπέστελλον πρὸς ὑμᾶς τοὺς δούλους μου τοὺς προ-
φήτας ὄρθρου ἀποστέλλων, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε καὶ οὐ προσέσχετε τοῖς ὠσὶν
5 ὑμῶν, [5] λέγων Ἀποστράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ
ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν, καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς
6 ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἀπ' αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος. [6] μὴ πο-
ρεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς καὶ τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς,
ὅπως μὴ παροργίζητέ με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς,

---

XXIV. 1. Ax FA*.* και (rursus delevit :̣:̣)εδ.... αρχοντας βασιλεως ιουδα ... FA* om και τους δεσμωτας 2. FA προϊμα 3. ειπα συκα· και τα συκα τα χρ., FA ειπα (*.* add τα) συκα τα χρ. 5. αποικ. ιουδα ους εξαπεσταλκας εκ 6. FA om αυτους post καθελω 7. FA ιδεναι 8. Ax FA βρωθησεται ... FA της ιερουσαλημ ... υπολελιμμενους εν τη πολει ταυτη 9. FA om εσονται 10. την λιμον ... FA εκλιπωσιν ... FA* ως pro ης XXV. 1. γεναμενος ... FA* om εν τω ετει usque τον λαον ιουδα vs. 2. ... FA*.* ιωακιμ 3. του βασιλεως ιωσια ... FA* ορθιζων 4. FA ορθρου (*ορθου) απεστελλον και ... FA προσεσχατε 5. FA* om και ante απο ... εως του αιωνος 6. FA*.* (non :̣:̣) και μη πορ. ... παροργισητε

[7] καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου. [8] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐπειδὴ οὐκ ἐπιστεύ- 8
σατε τοῖς λόγοις μου, [9] ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ λήψομαι πατριὰν ἀπὸ βοῤῥᾶ, 9
καὶ ἄξω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν καὶ
ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ἐξερημώσω αὐτοὺς καὶ δώσω αὐ-
* Apoc. τοὺς εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς συριγμὸν καὶ εἰς ὀνειδισμὸν αἰώνιον. [10] καὶ ἀπολῶ 10
18, 22sq. ἀπ' αὐτῶν φωνὴν χαρᾶς καὶ φωνὴν εὐφροσύνης, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν
νύμφης, ὀσμὴν μύρου καὶ φῶς λύχνου. [11] καὶ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἀφανι- 11
σμόν, καὶ δουλεύσουσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἑβδομήκοντα ἔτη, [12] καὶ ἐν τῷ πλη- 12
ρωθῆναι τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη ἐκδικήσω τὸ ἔθνος ἐκεῖνο καὶ θήσομαι αὐτοὺς
εἰς ἀφανισμὸν αἰώνιον, [13] καὶ ἐπάξω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην πάντας τοὺς λόγους 13
μου οὓς ἐλάλησα κατ' αὐτῆς, πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.
Α ΕΠΡΟΦΗΤΕΥΣΕ ΙΕΡΕΜΙΑΣ ΕΠΙ ΤΑ ΕΘΝΗ (49, 34.) **ΤΑ ΑΙΛΑΜ.** (49, 34.)
[14] τάδε λέγει κύριος Συντριβήτω τὸ τόξον Αἰλάμ, ἀρχὴ δυναστείας αὐτῶν. (35) 14
[15] καὶ ἐπάξω ἐπὶ Αἰλὰμ τέσσαρας ἀνέμους ἐκ τῶν τεσσάρων ἄκρων τοῦ (36) 15
οὐρανοῦ καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν πᾶσι τοῖς ἀνέμοις τούτοις, καὶ οὐκ ἔσται
ἔθνος ὃ οὐχ ἥξει ἐκεῖ, οἱ ἐξωσμένοι Αἰλάμ. [16] καὶ πτοήσω αὐτοὺς ἐναντίον (37) 16
τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς
κατὰ τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου, καὶ ἐπαποστελῶ ὀπίσω αὐτῶν τὴν μάχαιράν
μου ἕως τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτούς. [17] καὶ θήσω τὸν θρόνον μου ἐν Αἰλάμ, (38) 17
καὶ ἐξαποστελῶ ἐκεῖθεν βασιλέα καὶ μεγιστᾶνας, [18] καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχά- (39) 18
του τῶν ἡμερῶν καὶ ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν Αἰλάμ, λέγει κύριος.

XXVI.

(Graece 26. = Hebraice 46.)
(— 33. = — 26.)

Ἐν ἀρχῇ βασιλεύοντος Σεδεκίου βασιλέως ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος περὶ
Αἰλάμ. [2] **ΤΗ ΑΙΓΥΠΤΩ ΕΠΙ ΔΥΝΑΜΙΝ ΦΑΡΑΩ ΝΕΧΑΩ ΒΑΣΙΛΕΩΣ** 2
ΑΙΓΥΠΤΟΥ, ὃς ἦν ἐπὶ τῷ ποταμῷ Εὐφράτῃ ἐν Χαρμεῖς, ὃν ἐπάταξε Να-
βουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ Ἰωακεὶμ βασιλέως
Ἰούδα. [3] ἀναλάβετε ὅπλα καὶ ἀσπίδας, καὶ προσαγάγετε εἰς πόλεμον, [4] καὶ 3 4
ἐπισάξατε τοὺς ἵππους, ἐπίβητε οἱ ἱππεῖς καὶ κατάστητε ἐν ταῖς περικεφα-
λαίαις ὑμῶν, προσβάλετε τὰ δόρατα καὶ ἐνδύσασθε τοὺς θώρακας ὑμῶν. [5] τί 5
ὅτι αὐτοὶ πτοοῦνται καὶ ἀποχωροῦσιν εἰς τὸ ὀπίσω; διότι οἱ ἰσχυροὶ αὐτῶν
κοπήσονται, φυγῇ ἔφυγον καὶ οὐκ ἀνέστρεψαν περιεχόμενοι κυκλόθεν, λέγει
κύριος. [6] μὴ φευγέτω ὁ κοῦφος, καὶ μὴ ἀνασωζέσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐπὶ βοῤῥᾶν· 6
τὰ παρὰ τὸν Εὐφράτην ἠσθένησε καὶ πεπτώκασι. [7] τίς οὗτος ὡς ποταμὸς 7
ἀναβήσεται, καὶ ὡς ποταμοὶ κυμαίνουσιν ὕδωρ; [8] ὕδατα Αἰγύπτου ὡς ποταμὸς 8

---

7. εισηκουσαν, FA εισηκουσατε 9. Ax FA λημψομαι ... τας την πατριαν, FA την πατριαν ... FA εκ του βορρα (* βορραν) ... αυτης εξερημωσω ... FA συρισμον 10. φων. ευφροσ. κ. φων. χαρας ... FA και φωνην νυμφιου 12. συμπληρωθηναι ... εκεινο φησιν κυριος ... FA θησομαι αυτο 13. παταξω ... απαντας ... ιηρεμιας ... FA* εθνη αιλαμ 14. Ax FA συντριβητω ... FA om το ... FA δυναστιας 15. FA ανεμ. απο των ... FA* διασπιρω ... FA ουκ ηξει 16. FA κακα κατα την ... εξαποστελω, ... FA* επαποστειλω 17. FA εκειθεν και βασιλεα 18. εσχατων ... om και sec. XXVI. 1. om βασιλεως ... FA του βασιλεως ... επι αιλαμ 2. βασιλεα ... επι του ποταμου ευφρατου 3. Ax FA om και sec. 4. Ax FA om και primum ... προβαλατε, FA προβαλεται ... τα δορατα υμων ... FA ενδυσεσθαι 5. Ax FA πτοωνται ... Ax FA om εις το ... FA* κυκλοθε 6. ανασωζετω ... ησθενησαν πεπτωκασιν, FA ησθενηκεν και (corrector delet) πεπτωκασιν 7. κυμανουσιν 8. FA και (corrector delet) ωσει ποταμος

ἀναβήσεται, καὶ εἶπεν Ἀναβήσομαι καὶ κατακαλύψω τὴν γῆν καὶ ἀπολῶ
9 τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. [9] ἐπίβητε ἐπὶ τοὺς ἵππους, παρασκευάσατε τὰ
ἅρματα, ἐξέλθατε οἱ μαχηταὶ Αἰθιόπων καὶ Λίβυες καθωπλισμένοι ὅπλοις,
10 καὶ Λυδοὶ ἀνάβητε, ἐντείνατε τόξον, [10] καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη κυρίῳ τῷ θεῷ
ἡμῶν ἡμέρα ἐκδικήσεως τοῦ ἐκδικῆσαι τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ· καὶ καταφάγε-
ται ἡ μάχαιρα κυρίου, καὶ ἐμπλησθήσεται καὶ μεθυσθήσεται ἀπὸ τοῦ αἵματος
11 αὐτῶν, ὅτι θυσία τῷ κυρίῳ ἀπὸ γῆς βορρᾶ ἐπὶ ποταμῷ Εὐφράτῃ. [11] ἀνά-
βηθι Γαλαὰδ καὶ λάβε ῥητίνην τῇ παρθένῳ θυγατρὶ Αἰγύπτου· εἰς τὸ κενὸν
12 ἐπλήθυνας ἰάματά σου, ὠφέλεια οὐκ ἔστιν ἐν σοί· [12] ἤκουσαν ἔθνη φωνήν
σου, καὶ τῆς κραυγῆς σου ἐπλήσθη ἡ γῆ, ὅτι μαχητὴς πρὸς μαχητὴν ἠσθέ-
13 νησαν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔπεσαν ἀμφότεροι. [13] Α ΕΛΑΛΗΣΕ ΚΥΡΙΟΣ ΕΝ ΧΕΙΡΙ
ΙΕΡΕΜΙΟΥ ΤΟΥ ΕΛΘΕΙΝ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ ΤΟΥ ΚΟΨΑΙ
14 ΓΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. [14] ἀναγγείλατε εἰς Μάγδωλον, καὶ παραγγείλατε εἰς
Μέμφιν· εἴπατε Ἐπίστηθι καὶ ἑτοίμασον, ὅτι κατέφαγε μάχαιρα τὴν σμί-
15 λακά σου. [15] διὰ τί ἔφυγεν ἀπὸ σοῦ ὁ Ἆπις; ὁ μόσχος ὁ ἐκλεκτός σου οὐκ
16 ἔμεινεν ὅτι κύριος παρέλυσεν αὐτόν. [16] καὶ τὸ πλῆθός σου ἠσθένησε καὶ
ἔπεσε, καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐλάλει Ἀναστῶμεν καὶ ἀνα-
στρέψωμεν πρὸς τὸν λαὸν ἡμῶν εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν ἀπὸ προσώπου
17 μαχαίρας Ἑλληνικῆς. [17] καλέσατε τὸ ὄνομα Φαραὼ Νεχαὼ βασιλέως Αἰ-
18 γύπτου Σαὼν Ἐσβεὶε Μωήδ. [18] ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος ὁ θεός, ὅτι ὡς τὸ
19 Ἰταβύριον ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ὡς ὁ Κάρμηλος ὁ ἐν τῇ θαλάσσῃ ἥξει. [19] σκεύη
ἀποικισμοῦ ποίησον σεαυτῇ, κατοικοῦσα θύγατερ Αἰγύπτου, ὅτι Μέμφις εἰς
ἀφανισμὸν ἔσται, καὶ κληθήσεται οὐαί, διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν κατοικοῦντας ἐν
20 αὐτῇ. [20] δάμαλις κεκαλλωπισμένη Αἴγυπτος, ἀπόσπασμα ἀπὸ βορρᾶ ἦλθεν
21 ἐπ᾽ αὐτήν, [21] καὶ οἱ μισθωτοὶ αὐτῆς ἐν αὐτῇ ὥσπερ μόσχοι σιτευτοὶ τρεφό-
μενοι ἐν αὐτῇ· διότι καὶ αὐτοὶ ἐπεστράφησαν καὶ ἔφυγον ὁμοθυμαδόν, οὐκ
ἔστησαν ὅτι ἡμέρα ἀπωλείας ἦλθεν ἐπ᾽ αὐτοὺς καὶ καιρὸς ἐκδικήσεως αὐ-
22 τῶν. [22] φωνὴ αὐτῶν ὡς ὄφεως συρίζοντος, ὅτι ἐν ἄμμῳ πορεύονται, ἐν ἀξί-
23 ναις ἥξουσιν ἐπ᾽ αὐτήν· [23] ὡς κόπτοντες ξύλα ἐκκόψουσι τὸν δρυμὸν αὐτῆς,
λέγει κύριος, ὅτι οὐ μὴ εἰκασθῇ, ὅτι πληθύνει ὑπὲρ ἀκρίδα καὶ οὐκ ἔστιν
24 αὐτοῖς ἀριθμός. [24] κατῃσχύνθη ἡ θυγάτηρ Αἰγύπτου, παρεδόθη εἰς χεῖρας λαοῦ
25 ἀπὸ βορρᾶ. [25] ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ τὸν Ἀμμὼν τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐπὶ Φαραὼ καὶ
27 ἐπὶ τοὺς πεποιθότας ἐπ᾽ αὐτῷ. [27] σὺ δὲ μὴ φοβηθῇς δοῦλός μου Ἰακώβ,
μηδὲ πτοηθῇς Ἰσραήλ, διότι ἐγὼ ἰδοὺ σώζων σε μακρόθεν καὶ τὸ σπέρμα
σου ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῶν· καὶ ἀναστρέψει Ἰακὼβ καὶ ἡσυχάσει καὶ
28 ὑπνώσει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ παρενοχλῶν αὐτόν. [28] μὴ φοβοῦ παῖς μου Ἰακώβ,
λέγει κύριος, ὅτι μετὰ σοῦ ἐγώ εἰμι· ἡ ἀπτόητος καὶ τρυφερὰ παρεδόθη,

8. FA ειπας ... FA om την ... Ax FA om τους 9. και κατασκευασατε 10. FA* om ἡ ... FA κυριω θεω ... FA καταφαγεται μαχερα ... FA πλησθησεται ... τω κυρ. σαβαωθ 11. εις κενον ... Ax FA εστιν σοι 12. FA* κραυης ... Ax FA ησθενησεν ... FA επεσον 13. ναβουχοδονοσορ τον βασ. β. και εκκοψαι την γην αυτου 14. FA σμιλακαν 15. Ax FA om απο σου ... οτι ο κυριος 16. επεσον ... ελαλουν ... αποστρεψωμεν εις τον λ. ημ. απο προσωπου ... FA ημων (*.* add και) εις την 17. Ax εσβι· εμωηδ, item FA videtur εσβει εμωηδ habere 18. Ax FA ο καρμηλος εν 19. FA* αποικιασμου π. σεαυτω καταοικουσα ... FA θυγατηρ 21. **διοτι και ουτοι ... Ax FA απεστραφησαν ... επ αυτοις 22. Ax FA om αυτων ... Ax FA πορευσονται 23. λεγει κυρ. ο θεος, FA λεγει ο θεος ... επληθυνεν υπερ ακριδας ... FA αυτω αριθμος 24. FA κατεσχυνθη (*.* καταισχ.) θυγατηρ 27. FA* δουλους ... Ax FA διοτι (FA*.* add ιδου) εγω (Ax* omiserat διοτ. εγω) σωζω ... FA* om και υπνωσει ... FA παρενοχλ. αυτω 28. και συ μη φοβου

ὅτι ποιήσω ἔϑνει συντέλειαν ἐν παντὶ ἔϑνει εἰς οὓς ἐξῶσά σε ἐκεῖ, σὲ δὲ οὐ
μὴ ποιήσω ἐκλιπεῖν· καὶ παιδεύσω σε εἰς κρίμα, καὶ ἀϑῷον οὐκ ἀϑωώσω σε.

XXVII.

(Graece 27. = Hebraice 50.)
(— 34. = — 27.)

ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΟΝ ΕΛΑΛΗΣΕΝ ΕΠΙ ΒΑΒΥΛΩΝΑ. [2]Ἀναγγεί- 2
* Apoc. 18, 2 sq. λατε ἐν τοῖς ἔϑνεσι καὶ ἀκουστὰ ποιήσατε καὶ μὴ κρύψητε· εἴπατε Ἑάλωκε
Βαβυλών, κατῃσχύνϑη Βῆλος ἡ ἀπτόητος, ἡ τρυφερὰ παρεδόϑη Μαιρωδάχ,
[3]ὅτι ἀνέβη ἐπ' αὐτὴν ἔϑνος ἀπὸ βορρᾶ, οὗτος ϑήσει τὴν γῆν αὐτῆς εἰς ἀφα- 3
νισμόν, καὶ οὐκ ἔσται ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ ἀπὸ ἀνϑρώπου καὶ ἕως κτήνους.
[4]ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἥξουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, 4
αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα ἐπὶ τὸ αὐτὸ βαδίζοντες καὶ κλαίοντες πορεύσονται,
τὸν κύριον ϑεὸν αὐτῶν ζητοῦντες. [5]ἕως Σιὼν ἐρωτήσουσι τὴν ὁδόν, ὧδε γὰρ 5
τὸ πρόςωπον αὐτῶν δώσουσι, καὶ ἥξουσι καὶ καταφεύξονται πρὸς κύριον τὸν
ϑεόν· διαϑήκη γὰρ αἰώνιος οὐκ ἐπιλησϑήσεται. [6]πρόβατα ἀπολωλότα ἐγενήϑη 6
ὁ λαός μου, οἱ ποιμένες αὐτῶν ἐξῶσαν αὐτούς, ἐπὶ τὰ ὄρη ἀπεπλάνησαν αὐ-
τούς, ἐξ ὄρους ἐπὶ βουνὸν ᾤχοντο, ἐπελάϑοντο κοίτης αὐτῶν. [7]πάντες οἱ εὑ- 7
ρίσκοντες αὐτοὺς ἀνήλισκον αὐτούς· οἱ ἐχϑροὶ αὐτῶν εἶπαν Μὴ ἀνῶμεν αὐτούς,
ἀνϑ' ὧν ἥμαρτον τῷ κυρίῳ· νομὴ δικαιοσύνης τῷ συναγαγόντι τοὺς πατέρας
αὐτῶν. [8]ἀπαλλοτριώϑητε ἐκ μέσου Βαβυλῶνος καὶ ἀπὸ γῆς Χαλδαίων καὶ 8
ἐξέλϑατε, καὶ γένεσϑε ὥςπερ δράκοντες κατὰ πρόςωπον προβάτων. [9]ὅτι ἰδοὺ 9
ἐγὼ ἐγείρω ἐπὶ Βαβυλῶνα συναγωγὰς ἐϑνῶν ἐκ γῆς βορρᾶ, καὶ παρατάξονται
αὐτῇ· ἐκεῖϑεν ἁλώσεται, ὡς βολὶς μαχητοῦ συνετοῦ οὐκ ἐπιστρέψει κενή.
[10]καὶ ἔσται ἡ Χαλδαία εἰς προνομήν, πάντες οἱ προνομεύοντες αὐτὴν ἐμ- 10
πλησϑήσονται. [11]ὅτι ηὐφραίνεσϑε καὶ κατεκαυχᾶσϑε διαρπάζοντες τὴν κλη- 11
ρονομίαν μου, διότι ἐσκιρτᾶτε ὡς βοΐδια ἐν βοτάνῃ, καὶ ἐκερατίζετε ὡς ταῦροι.
[12]ᾐσχύνϑη ἡ μήτηρ ὑμῶν σφόδρα, ἐνετράπη ἡ τεκοῦσα ὑμᾶς μήτηρ ἐπ' 12
ἀγαϑά, ἐσχάτη ἐϑνῶν, ἔρημος, [13]ἀπὸ ὀργῆς κυρίου οὐ κατοικηϑήσεται· καὶ 13
ἔσται εἰς ἀφανισμὸν πᾶσα, καὶ πᾶς ὁ διοδεύων διὰ Βαβυλῶνος σκυϑρωπάσει,
καὶ συριοῦσιν ἐπὶ πᾶσαν τὴν πληγὴν αὐτῆς. [14]παρατάξασϑε ἐπὶ Βαβυλῶνα 14
κύκλῳ πάντες τείνοντες τόξον, τοξεύσατε ἐπ' αὐτήν, μὴ φείσησϑε ἐπὶ τοῖς
τοξεύμασιν ὑμῶν [15]καὶ κατακρατήσατε αὐτήν· παρελύϑησαν αἱ χεῖρες αὐτῆς, 15
ἔπεσαν αἱ ἐπάλξεις αὐτῆς, καὶ κατεσκάφη τὸ τεῖχος αὐτῆς· ὅτι ἐκδίκησις
παρὰ ϑεοῦ ἐστίν, ἐκδικεῖτε ἐπ' αὐτήν, καϑὼς ἐποίησε ποιήσατε αὐτῇ. [16]ἐξο- 16
λοϑρεύσασϑε σπέρμα ἐκ Βαβυλῶνος, κατέχοντα δρέπανον ἐν καιρῷ ϑερισμοῦ,
ἀπὸ προςώπου μαχαίρας Ἑλληνικῆς ἕκαστος εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστρέ-
ψουσι, καὶ ἕκαστος εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ φεύξεται. [17]πρόβατον πλανώμενον 17

---

28. Ax FA om εϑνει prius ... FA εϑνει ου εξωσα ... Ax FA *.* εκλειπειν ... εις κρισιν ... αϑοωσω ... FA αϑοων ουκ αϑοωσω **XXVII.** 1. Ax FA ο λογος ... om κυριου ... ελαλησεν κυριος 2. Ax FA βηλ ... Ax FA μεωδαχ 3. *επ αυτη ... ανϑρωπου εως 4. FA και εν ταις ... ιακωβ pro ισραηλ ... om αυτοι ... FA πορευσονται κυριον τον ϑεον 5. Ax FA εως εις σιων ... Ax FA κυριον ϑεον 6. Ax FA επελαϑεντο 7. καταναλισκον, FA*.* (*om ανηλισκ. αυτ.) κατανηλισκον ... FA ειπον 8. απηλλοτριωϑητε 9. FA* βορραν ... αλωσονται 10. προνομευσαντες 11. FA κατακαυχασϑαι 12. ημων et ημας ... FA om ενετραπη η τεκ. υμας 13. ου κατοικ. εις τον αιωνα ... πασα η γη και πας ... FA* κυκλωπασει και ριουσιν 14. FA και μη φεισ. 15. κατακρατ. επ αυτην ... FA επεσον ... αυτης, κατεσκαφη ... FA του ϑεου ... FA εκδικηται (corr. est εκδικησαται, sed σα rursus erasum) 16. εξολεϑρευσατε, FA εξωλεϑρευσατε ... τοπον pro λαον ... τον οικον pro τ. γην

Ἰσραήλ, λέοντες ἐξῶσαν αὐτόν· ὁ πρῶτος ἔφαγεν αὐτὸν βασιλεὺς Ἀσσούρ,
18 καὶ οὗτος ὕστερον τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ βασιλεὺς Βαβυλῶνος. [18] διὰ τοῦτο τάδε λέ-
γει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ ἐπὶ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος καὶ ἐπὶ τὴν γῆν
19 αὐτοῦ καθὼς ἐξεδίκησα ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀσσούρ. [19] καὶ ἀποκαταστήσω τὸν
Ἰσραὴλ εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ, καὶ νεμήσεται ἐν τῷ Καρμήλῳ καὶ ἐν ὄρει
20 Ἐφραῒμ καὶ ἐν τῷ Γαλαάδ, καὶ πλησθήσεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. [20] ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ζητήσουσι τὴν ἀδικίαν Ἰσραήλ, καὶ
οὐχ ὑπάρξει, καὶ τὰς ἁμαρτίας Ἰούδα, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῶσιν, ὅτι ἵλεως ἔσο-
21 μαι τοῖς ὑπολελειμμένοις [21] ἐπὶ τῆς γῆς, λέγει κύριος. πικρῶς ἐπίβηθι ἐπ᾿
αὐτὴν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπ᾿ αὐτήν· ἐκδίκησον μάχαιρα καὶ ἀφά-
22 νισον, λέγει κύριος, καὶ ποίει κατὰ πάντα ὅσα ἐντέλλομαί σοι. [22] φωνὴ πολέ-
23 μου καὶ συντριβὴ μεγάλη ἐν γῇ Χαλδαίων. [23] πῶς ἐκλάσθη καὶ συνετρίβη ἡ
σφῦρα πάσης τῆς γῆς; πῶς ἐγενήθη εἰς ἀφανισμὸν Βαβυλὼν ἐν ἔθνεσιν;
24 [24] ἐπιβήσονταί σοι, καὶ οὐ γνώσῃ ὡς Βαβυλὼν καὶ ἁλώσῃ· εὑρέθης καὶ ἐλή-
25 φθης, ὅτι τῷ κυρίῳ ἀντέστης. [25] ἤνοιξε κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ καὶ ἐξή-
νεγκε τὰ σκεύη ὀργῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔργον τῷ κυρίῳ θεῷ ἐν γῇ Χαλδαίων,
26 [26] ὅτι ἐληλύθασιν οἱ καιροὶ αὐτῆς. ἀνοίξατε τὰς ἀποθήκας αὐτῆς, ἐρευνήσατε
αὐτὴν ὡς σπήλαιον καὶ ἐξολοθρεύσατε αὐτήν, μὴ γενέσθω αὐτῆς κατά-
27 λειμμα· [27] ἀναξηράνατε αὐτῆς πάντας τοὺς καρπούς, καὶ καταβήτωσαν εἰς
σφαγήν. οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι ἥκει ἡ ἡμέρα αὐτῶν καὶ καιρὸς ἐκδικήσεως αὐ-
28 τῶν. [28] φωνὴ φευγόντων καὶ ἀνασωζομένων ἐκ γῆς Βαβυλῶνος τοῦ ἀναγγεῖ-
29 λαι εἰς Σιὼν τὴν ἐκδίκησιν παρὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν. [29] παραγγείλατε ἐπὶ
Βαβυλῶνα πολλοῖς, παντὶ ἐντείνοντι τόξον, παρεμβάλλετε ἐπ᾿ αὐτὴν κυκλό-
θεν· μὴ ἔστω αὐτῆς ἀνασωζόμενος, ἀνταπόδοτε αὐτῇ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς·
κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε ποιήσατε αὐτῇ, ὅτι πρὸς κύριον ἀντέστη θεὸν ἅγιον
30 τοῦ Ἰσραήλ. [30] διὰ τοῦτο πεσοῦνται οἱ νεανίσκοι αὐτῆς ἐν ταῖς πλατείαις
αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ αὐτῆς ῥιφήσονται, εἶπε κύριος.
31 [31] ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ τὴν ὑβρίστριαν, λέγει κύριος, ὅτι ἥκει ἡ ἡμέρα σου καὶ
32 ὁ καιρὸς ἐκδικήσεώς σου, [32] καὶ ἀσθενήσει ἡ ὕβρις σου καὶ πεσεῖται, καὶ
οὐδεὶς ἔσται ὁ ἀνιστῶν αὐτήν· καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν τῷ δρυμῷ αὐτῆς, καὶ κα-
33 ταφάγεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς. [33] τάδε λέγει κύριος Καταδεδυνάστευνται
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα, ἅμα πάντες οἱ αἰχμαλωτεύσαντες αὐτοὺς
34 κατεδυνάστευσαν αὐτούς, ὅτι οὐκ ἠθέλησαν ἐξαποστεῖλαι αὐτούς. [34] καὶ ὁ λυ-
τρούμενος αὐτοὺς ἰσχυρός, κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ· κρίσιν κρινεῖ πρὸς
τοὺς ἀντιδίκους αὐτοῦ, ὅπως ἐξάρῃ τὴν γῆν καὶ παροξυνεῖ τοῖς κατοικοῦσι
35 Βαβυλῶνα. [35] μάχαιραν ἐπὶ τοὺς Χαλδαίους καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Βα-
36 βυλῶνα καὶ ἐπὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτῆς καὶ ἐπὶ τοὺς συνετοὺς αὐτῆς· [36] μά-
χαιραν ἐπὶ τοὺς μαχητὰς αὐτῆς, καὶ παραλυθήσονται· μάχαιραν ἐπὶ τοὺς
37 ἵππους αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν· [37] μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μαχητὰς αὐ-

---

17. FA* και οστερος (corr. est ο υστερος et ουτος ο υστερον) 18. FA* εξεδικηκα 19. FA εφρεμ ... εν γη γαλααδ και εμπλησθησεται 20. post εκεινω add φησιν κυριος ... Ax FA υπολελιμμενοις 21. FA* om και επι τ. κατ. επ (επ om Ax) αυτην ... FA μαχεραν 23. Ax FA συνεκλασθη 24. FA επιθησονται σοι και φυγη ως βαβυλων και αλωση (*.* add και ου γνωση) ευρεθης ... και αλωση και ου γνωση ως βαβυλων και ευρεθης ... Ax FA εληιμφθης 25. FA* om τω ... om θεω 26. και εραυνησατε, FA* εραυνησατε ... FA om ως σπ. και εξολ. αυτην ... εξολεθρευσατε ... FA καταλιμμα 28. om την ... θεου αυτων, FA θε. υμων 29. παρεμβαλατε, FA παρεμβαλεται ... Ax FA πρ. τον κυριον 31. προς σε ... υβριστιαν, FA* υβρινστιαν ... Ax FA της εκδικησεως 32. Ax FA και ουκ εσται 33. FA bis υιοι sine οι ... FA* om κατεδυν. αυτους 34. FA παροικουσιν

τῶν καὶ ἐπὶ τὸν σύμμικτον τὸν ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἔσονται ὡςεὶ γυναῖκες·
μάχαιραν ἐπὶ τοὺς θησαυρούς, καὶ διασκορπισθήσονται, [38] ἐπὶ τῷ ὕδατι αὐ- 38
τῆς, καὶ καταισχυνθήσονται, ὅτι γῆ τῶν γλυπτῶν ἐστί, καὶ ἐν ταῖς νήσοις
οὗ κατεκαυχῶντο. [39] διὰ τοῦτο κατοικήσουσιν ἰνδάλματα ἐν ταῖς νήσοις, καὶ 39
κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ θυγατέρες σειρήνων, οὐ μὴ κατοικηθῇ οὐκέτι εἰς τὸν
αἰῶνα. [40] καθὼς κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ τὰς ὁμορού- 40
σας αὐταῖς, εἶπε κύριος, οὐ μὴ κατοικήσει ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ παροι-
κήσει ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου. [41] ἰδοὺ λαὸς ἔρχεται ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔθνος μέγα 41
καὶ βασιλεῖς πολλοὶ ἐξεγερθήσονται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, [42] τόξον καὶ ἐγχει- 42
ρίδιον ἔχοντες· ἰταμός ἐστι, καὶ οὐ μὴ ἐλεήσῃ· ἡ φωνὴ αὐτῶν ὡς θάλασσα
ἠχήσει, ἐφ' ἵπποις ἱππάσονται παρεσκευασμένοι ὥςπερ πῦρ εἰς πόλεμον, πρὸς
σὲ θύγατερ Βαβυλῶνος. [43] ἤκουσε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, καὶ 43
παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ· θλῖψις κατεκράτησεν αὐτοῦ, ὠδῖνες ὡς τικτού-
σης. [44] ἰδοὺ ὥςπερ λέων ἀναβήσεται ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου εἰς Γαιθάν, ὅτι τα- 44
χέως ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς, καὶ πάντα νεανίσκον ἐπ' αὐτὴν ἐπιστήσω.
ὅτι τίς ὥςπερ ἐγώ; καὶ τίς ἀντιστήσεταί μοι; καὶ τίς οὗτος ποιμὴν ὃς στή-
σεται κατὰ πρόσωπόν μου; [45] διὰ τοῦτο ἀκούσατε τὴν βουλὴν κυρίου ἣν βε- 45
βούλευται ἐπὶ Βαβυλῶνα, καὶ λογισμοὺς αὐτοῦ οὓς ἐλογίσατο ἐπὶ τοὺς κατοι-
κοῦντας Χαλδαίους· ἐὰν μὴ διαφθαρῇ τὰ ἀρνία τῶν προβάτων αὐτῶν, ἐὰν
μὴ ἀφανισθῇ νομὴ ἀπ' αὐτῶν. [46] ὅτι ἀπὸ φωνῆς ἁλώσεως Βαβυλῶνος σει- 46
σθήσεται ἡ γῆ, καὶ κραυγὴ ἐν ἔθνεσιν ἀκουσθήσεται.

XXVIII.

(Graece 28. = Hebraice 51.)
(— 35. = — 28.)

Τάδε λέγει κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐπὶ Βαβυλῶνα καὶ ἐπὶ τοὺς κα-
τοικοῦντας Χαλδαίους ἄνεμον καύσωνα διαφθείροντα. [2] καὶ ἐξαποστελῶ εἰς 2
Βαβυλῶνα ὑβριστάς, καὶ καθυβρίσουσιν αὐτὴν καὶ λυμανοῦνται τὴν γῆν αὐ-
τῆς· οὐαὶ ἐπὶ Βαβυλῶνα κυκλόθεν ἐν ἡμέρᾳ κακώσεως αὐτῆς. [3] τεινέτω ὁ 3
τείνων τὸ τόξον αὐτοῦ, καὶ περιθέσθω ᾧ ἐστιν ὅπλα αὐτοῦ, καὶ μὴ φείσησθε
ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐτῆς καὶ ἀφανίσατε πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτῆς. [4] καὶ 4
πεσοῦνται τραυματίαι ἐν γῇ Χαλδαίων καὶ κατακεκεντημένοι ἔξωθεν αὐτῆς.
[5] διότι οὐκ ἐχήρευσεν Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδας ἀπὸ θεοῦ αὐτῶν, ἀπὸ κυρίου παν- 5
τοκράτορος· ὅτι ἡ γῆ αὐτῶν ἐπλήσθη ἀδικίας ἀπὸ τῶν ἁγίων Ἰσραήλ. [6] φεύγετε 6
ἐκ μέσου Βαβυλῶνος καὶ ἀνασώζετε ἕκαστος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀποῤ-
ῥιφῆτε ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτῆς, ὅτι καιρὸς ἐκδικήσεως αὐτῆς ἐστὶ παρὰ κυρίου,
*Apoc. 17, 4. 18, 3. 14, 8. ἀνταπόδομα αὐτὸς ἀνταποδίδωσιν αὐτῇ. [7] ποτήριον χρυσοῦν Βαβυλὼν ἐν χειρὶ 7
κυρίου, μεθύσκον πᾶσαν τὴν γῆν· ἀπὸ τοῦ οἴνου αὐτῆς ἐπίοσαν ἔθνη, διὰ

---

37. και τον συμμ. (FA συνμ.) ... FA* om τον sec. ... εμμεσω ... ως γυναικες ... Ax FA θησαυρ. αυτης 38. FA εν τω υδατι ... επεποιθει και καταισχ. ... om οὗ, FA habet σου 39. FA και δια τουτο κατοικησουσιν ... FA σιρηνων ... FA* αιωναν 40. ομορροουσας, FA ομορρουσας ... κατοικησει pro παροικησει 41. FA* βορραν ... απο γης βορρα 42. FA ελεησει ... Ax FA om ἡ ... αυτου ... FA* εφ ιππον ... FA παρεσκ. ιππασονται ... Ax FA θυγατηρ 43. FA* αι χειρ. αυτων ... Ax FA* κατεκρ. αυτους 44. εις τοπον αιθαμ ... FA* θαιθαμ (corr. est γαιθαμ et χαιθαμ) 45. διαλογισμους ους διελογισατο ... *εαν μη διαφθιρω ... FA* om απ 46. FA* κραυη XXVIII. 2. καθυβριουσιν ... FA* γ. εκινην pro γ. αυτης 3. FA*,* επ αυτην τινετω ... FA ως εστιν ... FA*,* om και sec. ... Ax FA om τους 5. δια τι ουκ ... ιουδ. απο κυρ. θεου αυτων κυριου 6. Ax FA αποριφητε ... FA οτι ο καιρος 7. FA εν χειρι θεου

8 τοῦτο ἐσαλεύϑησαν, [8] καὶ ἄφνω ἔπεσε Βαβυλὼν καὶ συνετρίβη. ϑρηνεῖτε αὐ-
9 τήν, λάβετε ῥητίνην τῇ διαφϑορᾷ αὐτῆς, εἴ πως ἰαϑήσεται. [9] ἰατρεύσαμεν τὴν
Βαβυλῶνα, καὶ οὐκ ἰάϑη· ἐγκαταλίπωμεν αὐτὴν καὶ ἀπέλϑωμεν ἕκαστος εἰς
τὴν γῆν αὐτοῦ, ὅτι ἤγγικεν εἰς οὐρανὸν τὸ κρίμα αὐτῆς, ἐξῆρεν ἕως τῶν
10 ἄστρων. [10] ἐξήνεγκε κύριος τὸ κρίμα αὐτοῦ· δεῦτε καὶ ἀναγγείλωμεν ἐν Σιὼν
11 τὰ ἔργα κυρίου τοῦ ϑεοῦ ἡμῶν. [11] παρασκευάζετε τὰ τοξεύματα, πληροῦτε
τὰς φαρέτρας· ἤγειρε κύριος τὸ πνεῦμα βασιλέως Μήδων, ὅτι εἰς Βαβυλῶνα
ἡ ὀργὴ αὐτοῦ τοῦ ἐξολοϑρεῦσαι αὐτήν, ὅτι ἐκδίκησις κυρίου ἐστίν, ἐκδίκησις
12 λαοῦ αὐτοῦ ἐστίν. [12] ἐπὶ τειχέων Βαβυλῶνος ἄρατε σημεῖον, ἐπιστήσατε φα-
ρέτρας, ἐγείρατε φυλακάς, ἑτοιμάσατε ὅπλα ὅτι ἐνεχείρισε, καὶ ποιήσει κύ-
13 ριος ἃ ἐλάλησεν ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Βαβυλῶνα, [13] κατασκηνοῦντας ἐφ'
ὕδασι πολλοῖς καὶ ἐπὶ πλήϑει ϑησαυρῶν αὐτῆς. ἥκει τὸ πέρας σου ἀληϑῶς
14 εἰς τὰ σπλάγχνα σου. [14] ὅτι ὤμοσε κύριος κατὰ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ διότι * Apoc
πληρώσω σε ἀνϑρώπων ὡσεὶ ἀκρίδων, καὶ φϑέγξονται ἐπὶ σὲ οἱ καταβαί- 17, 1.
15 νοντες. [15] κύριος ποιῶν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, ἑτοιμάζων οἰκουμένην ἐν τῇ
16 σοφίᾳ αὐτοῦ, ἐν τῇ συνέσει αὐτοῦ ἐξέτεινε τὸν οὐρανόν, [16] εἰς φωνὴν ἔϑετο
ἦχος ὕδατος ἐν οὐρανῷ καὶ ἀνήγαγε νεφέλας ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστρα-
17 πὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησε καὶ ἐξήγαγε φῶς ἐκ τῶν ϑησαυρῶν αὐτοῦ. [17] ἐμα-
ταιώϑη πᾶς ἄνϑρωπος ἀπὸ γνώσεως, κατῃσχύνϑη πᾶς χρυσοχόος ἀπὸ τῶν
18 γλυπτῶν αὐτοῦ, ὅτι ψευδῆ ἐχώνευσαν, οὐκ ἔστι πνεῦμα ἐν αὐτοῖς. [18] μάταιά
19 ἐστιν ἔργα μεμωκημένα, ἐν καιρῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν ἀπολοῦνται. [19] οὐ τοι-
αύτη μερὶς τῷ Ἰακώβ, ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα αὐτός ἐστι κληρονομία αὐτοῦ,
20 κύριος ὄνομα αὐτῷ. [20] διασκορπίζεις σύ μοι σκεύη πολέμου, καὶ διασκορπιῶ
21 ἐν σοὶ ἔϑνη καὶ ἐξαρῶ ἐκ σοῦ βασιλεῖς. [21] καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἵππον καὶ
22 ἐπιβάτην αὐτοῦ, [22] καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἅρματα καὶ ἀναβάτας αὐτῶν· καὶ
διασκορπιῶ ἐν σοὶ νεανίσκον καὶ παρϑένον, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἄνδρα καὶ
23 γυναῖκα. [23] καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ποιμένα καὶ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, καὶ δια-
σκορπιῶ ἐν σοὶ γεωργὸν καὶ τὸ γεώργιον αὐτοῦ, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἡγε-
24 μόνας καὶ στρατηγούς σου. [24] καὶ ἀνταποδώσω τῇ Βαβυλῶνι καὶ πᾶσι τοῖς
κατοικοῦσι Χαλδαίοις πάσας τὰς κακίας αὐτῶν ἃς ἐποίησαν ἐπὶ Σιὼν κατ'
25 ὀφϑαλμοὺς ὑμῶν, λέγει κύριος. [25] ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σὲ τὸ ὄρος τὸ διεφϑαρμένον
τὸ διαφϑεῖρον πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σὲ καὶ κατα-
26 κυλιῶ σε ἐπὶ τῶν πετρῶν, καὶ δώσω σε ὡς ὄρος ἐμπεπυρισμένον, [26] καὶ οὐ
μὴ λάβωσιν ἀπὸ σοῦ λίϑον εἰς γωνίαν καὶ λίϑον εἰς ϑεμέλιον, ὅτι εἰς ἀφα-
27 νισμὸν ἔσῃ εἰς τὸν αἰῶνα, λέγει κύριος. [27] ἄρατε σημεῖον ἐπὶ τῆς γῆς, σαλ-
πίσατε ἐν ἔϑνεσι σάλπιγγι, ἁγιάσατε ἐπ' αὐτὴν ἔϑνη, παραγγείλατε ἐπ' αὐτήν,
βασιλεῖς ἄρατε παρ' ἐμοῦ, καὶ τοῖς Ἀχαναζέοις· ἐπιστήσατε ἐπ' αὐτὴν βε-
28 λοστάσεις, ἀναβιβάσατε ἐπ' αὐτὴν ἵππον ὡς ἀκρίδων πλῆϑος. [28] ἀναβιβάσατε

8. FA* αφνων ... FA* om ϑρην. αυτην ... ριτινην 9. FA* βαβυλωναν ... Ax FA*.* εγκαταλειπωμεν (FA ενκ.) ... Ax FA ηγγεισεν 10. εις σιων ... Ax FA κυριου ϑεου 11. παρασκευσατε ... FA* βασιλεων ... εξολεϑρ., FA εξωλεϑρ. 12. FA* φαρετραν ... εγειρετε ... ενεχειρησεν, FA ενεχιρησεν ... FA* om και ποι. κυρ. α ελ. 13. FA* υδατι (sed πολλοις) ... Ax FA επι pro εις 14. καταβεννοντες (FA -βενοντες) 15. Ax FA om κυριος ... FA ο ποιων 16. Ax FA εν τω ουρανω ... FA om των 17. εμωρανϑη ... FA* γλυπτων αυτου ... εχωνευσεν 18. απολουντ. ουτοι· [19] αυτη μερις 20. καγω διασκορπιω 21. αναβατην 22. κ. διασκ. εν σοι ανδρα κ. γυν. και διασκ. εν σ. νεανισκ. κ. παρϑ. 23. ηγεμονα ... FA om σου 24. βαβυλωνια ... αδικιας ... FA om αυτων 25. κατακυλισω σε ... Ax FA απο των πετρων 26. FA εις τ. αι. εση 27. FA γης (*.* add σαλπισατε εν εϑνεσιν) λεγει κυριος (*.* delet λ. κ.) σαλπιγγει ... *αγιασ. επ αυτη ... παραγγ. ε. α. βασιλειαις αραρεϑ παρ εμου ... Ax FA ασχαναζεοις (Ax -ζαιοις) ... FA* ab αναβ. επ αυτ. ad αναβ. επ αυτ. seq. transilit.

ἐπ᾽ αὐτὴν ἔθνη, τὸν βασιλέα τῶν Μήδων καὶ πάσης τῆς γῆς, τοὺς ἡγουμέ-
νους αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς στρατηγοὺς αὐτοῦ. 29 ἐσείσθη ἡ γῆ καὶ ἐπόνεσε, 29
διότι ἐξανέστη ἐπὶ Βαβυλῶνα λογισμὸς κυρίου τοῦ θεῖναι τὴν γῆν Βαβυλῶνος
εἰς ἀφανισμὸν καὶ μὴ κατοικεῖσθαι αὐτήν. 30 ἐξέλιπε μαχητὴς Βαβυλῶνος τοῦ 30
πολεμεῖν, καθήσονται ἐκεῖ ἐν περιοχῇ, ἐθραύσθη ἡ δυναστεία αὐτῶν, ἐγενή-
θησαν ὡςεὶ γυναῖκες· ἐνεπυρίσθη τὰ σκηνώματα αὐτῆς, συνετρίβησαν οἱ μο-
χλοὶ αὐτῆς. 31 διώκων εἰς ἀπάντησιν διώκοντος διώξεται, καὶ ἀναγγέλλων εἰς 31
ἀπάντησιν ἀναγγέλλοντος τοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος ὅτι ἑάλωκεν
ἡ πόλις αὐτοῦ, 32 ἀπ᾽ ἐσχάτου τῶν διαβάσεων αὐτοῦ ἐλήφθησαν, καὶ τὰ 32
συστήματα αὐτῶν ἐνέπρησαν ἐν πυρί, καὶ ἄνδρες αὐτοῦ οἱ πολεμισταὶ ἐξέρ-
χονται. 33 διότι τάδε λέγει κύριος Οἶκοι βασιλέως Βαβυλῶνος ὡς ἅλων ὥρι- 33
μος ἀλοηθήσονται· ἔτι μικρὸν καὶ ἥξει ὁ ἀμητὸς αὐτῆς. 34 κατέφαγέ με, 34
ἐμερίσατό με, κατέλαβέ με σκότος λεπτόν, Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυ-
λῶνος κατέπιέ με, ὡς δράκων ἔπλησε τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς τρυφῆς
μου· 35 ἐξῶσάν με οἱ μόχθοι μου καὶ αἱ ταλαιπωρίαι μου εἰς Βαβυλῶνα, ἐρεῖ 35
κατοικοῦσα Σιών, καὶ τὸ αἷμά μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Χαλδαίους, ἐρεῖ
Ἱερουσαλήμ. 36 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ κρινῶ τὴν ἀντίδικόν 36
σου καὶ ἐκδικήσω τὴν ἐκδίκησίν σου, καὶ ἐρημώσω τὴν θάλασσαν αὐτῆς καὶ
ξηρανῶ τὴν πηγὴν αὐτῆς· 37 καὶ ἔσται Βαβυλὼν εἰς ἀφανισμόν, καὶ οὐ κατοι- 37
κηθήσεται. 38 ὅτι ἅμα ὡς λέοντες ἐξηγέρθησαν καὶ ὡς σκύμνοι λεόντων. 38
39 ἐν τῇ θερμασίᾳ αὐτῶν δώσω πότημα αὐτοῖς, καὶ μεθύσω αὐτοὺς ὅπως 39
καρωθῶσι καὶ ὑπνώσωσιν ὕπνον αἰώνιον καὶ οὐ μὴ ἐξεγερθῶσι, λέγει κύ-
ριος. 40 καὶ καταβίβασον αὐτοὺς ὡς ἄρνας εἰς σφαγὴν καὶ ὡς κριοὺς μετ᾽ 40
ἐρίφων. 41 πῶς ἑάλω καὶ ἐθηρεύθη τὸ καύχημα πάσης τῆς γῆς; πῶς ἐγένετο 41
Βαβυλὼν εἰς ἀφανισμὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν; 42 ἀνέβη ἐπὶ Βαβυλῶνα ἡ θάλασσα 42
ἐν ἤχῳ κυμάτων αὐτῆς, καὶ κατεκαλύφθη. 43 ἐγενήθησαν αἱ πόλεις αὐτῆς ὡς 43
γῆ ἄνυδρος καὶ ἄβατος, οὐ κατοικήσει ἐν αὐτῇ οὐδὲ εἷς, οὐδὲ μὴ καταλύσει
ἐν αὐτῇ υἱὸς ἀνθρώπου. 44 καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ Βαβυλῶνα, καὶ ἐξοίσω ἃ κατέ- 44
πιεν ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ συναχθῶσι πρὸς αὐτὴν ἔτι τὰ ἔθνη,
49 καὶ ἐν Βαβυλῶνι πεσοῦνται τραυματίαι πάσης τῆς γῆς. 50 ἀνασῳζόμενοι ἐκ 49 50
γῆς πορεύεσθε καὶ μὴ ἵστασθε· οἱ μακρόθεν μνήσθητε τοῦ κυρίου, καὶ Ἱερου-
σαλὴμ ἀναβήτω ἐπὶ τὴν καρδίαν ὑμῶν. 51 ἠσχύνθημεν ὅτι ἠκούσαμεν ὀνειδι- 51
σμὸν ἡμῶν, κατεκάλυψεν ἀτιμία τὸ πρόσωπον ἡμῶν, εἰςῆλθον ἀλλογενεῖς εἰς
τὰ ἅγια ἡμῶν, εἰς οἶκον κυρίου. 52 διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύ- 52
ριος, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ γλυπτὰ αὐτῆς, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτῆς πεσοῦν-
ται τραυματίαι. 53 ὅτι ἐὰν ἀναβῇ Βαβυλὼν ὡς ὁ οὐρανός, καὶ ὅτι ἐὰν ὀχυρώσῃ 53
τὰ τείχη ἰσχύϊ αὐτῆς, παρ᾽ ἐμοῦ ἥξουσιν ἐξολοθρεύοντες αὐτήν, λέγει κύριος.

---

28. FA om bis αυτους ... ηγεμονας ... in fine add και πασης της γης εξουσιας αυτου 29. FA* ανεστη 30. Ax FA*.* εξελειπεν ... και καθησονται ... Ax FA δυναστια ... FA και εγενηθησαν 31. διωκ. εις απαντην ... FA* απαγγελλων 32. FA* της διαβασεως ... Ax FA ελημφθησαν ... Ax FA συστεματα ... αυτου ενεπρησθησαν ... FA* ανδρ. αυτοι 33. FA* βασιλεων ... Ax FA αλοηθησεται 34. ως δραχ. cum antecdd. conjg. 35. FA εχθροι pro μοχθοι ... FA* ερει και κατοικ. ... **επι ιερουσ. pro ερει ιερ. 36. om και εκδ. τ. εκδ. σου ... FA εξαρω pro ξηρανω ... Ax FA γην pro πηγην 38. Ax FA om οτι ... ως λε. εξηγ. αμα 39. FA οπως καθαρωσιν ... υπνωσουσιν ... FA* om και υπνωσωσιν usque εξεγερθωσιν 40. om και prim. ... FA* καταβιβασω (41. FA* πως ελαληκεν) 43. Ax FA om ως ... FA εν αυτη ουδεις ... FA καταλυση 44. FA* εκσοισω ... ετι προς αυτην 49. FA και παντα τα εθνη pro τραυμ. π. τ. γης 50. om και prius ... FA* ιστασθ. εις γην μακροθεν ... FA αναβατω ... καρδ. ημων 51. FA* ονιδισμ. υμων 52. FA δια τουτο ταδε λεγει κυρ. ιδου ημ. ερχ. και εκδ. τα 53. Ax FA*.* οχυρ. υψος ισχυος (FA* υψη ισχυει) αυτης ... Ax FA εξολεθρευοντες

54 55 [54] φωνὴ κραυγῆς ἐν Βαβυλῶνι, καὶ συντριβὴ μεγάλη ἐν γῇ Χαλδαίων, [55] ὅτι ἐξω-
λόθρευσε κύριος τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ἀπώλεσεν ἀπ᾽ αὐτῆς φωνὴν μεγάλην ἠχοῦ-
56 σαν ὡς ὕδατα πολλά, ἔδωκεν εἰς ὄλεθρον φωνὴν αὐτῆς. [56] ὅτι ἦλθεν ἐπὶ Βαβυ-
λῶνα ταλαιπωρία, ἑάλωσαν οἱ μαχηταὶ αὐτῆς, ἐπτόηται τὸ τόξον αὐτῶν, ὅτι ὁ
57 θεὸς ἀνταποδίδωσιν αὐτοῖς. [57] κύριος ἀνταποδίδωσι καὶ μεθύσει μέθῃ τοὺς ἡγε-
μόνας αὐτῆς καὶ τοὺς σοφοὺς αὐτῆς καὶ τοὺς στρατηγοὺς αὐτῆς, λέγει ὁ βασιλεύς,
58 κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ. [58] τάδε λέγει κύριος Τεῖχος Βαβυλῶνος ἐπλα-
τύνθη, κατασκαπτόμενον κατασκαφήσεται, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς αἱ ὑψηλαὶ ἐμπυ-
ρισθήσονται, καὶ οὐ κοπιάσουσι λαοὶ εἰς κενόν, καὶ ἔθνη ἐν ἀρχῇ ἐκλείψουσιν.
59 [59] Ο ΛΟΓΟΣ ΟΝ ΕΝΕΤΕΙΛΑΤΟ ΚΥΡΙΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑ ΤΩ ΠΡΟΦΗΤΗ
εἰπεῖν τῷ Σαραίᾳ υἱῷ Νηρείου υἱοῦ Μαασαίου, ὅτε ἐπορεύετο παρὰ Σεδε-
κίου βασιλέως Ἰούδα εἰς Βαβυλῶνα, ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας
60 αὐτοῦ, καὶ Σαραίας ἄρχων δώρων. [60] καὶ ἔγραψεν Ἱερεμίας πάντα τὰ κακὰ
ἃ ἥξει ἐπὶ Βαβυλῶνα ἐν βιβλίῳ, πάντας τοὺς λόγους τούτους τοὺς γεγραμ-
61 μένους ἐπὶ Βαβυλῶνα. [61] καὶ εἶπεν Ἱερεμίας πρὸς Σαραίαν Ὅταν ἔλθῃς εἰς
62 Βαβυλῶνα, καὶ ὄψῃ καὶ ἀναγνώσῃ πάντας τοὺς λόγους τούτους, [62] καὶ ἐρεῖς
Κύριε κύριε, σὺ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτὸν καὶ
τοῦ μὴ εἶναι ἐν αὐτῷ κατοικοῦντας ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, ὅτι ἀφανι-
63 σμὸς εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται. [63] καὶ ἔσται ὅταν παύσῃ τοῦ ἀναγινώσκειν τὸ βι-
βλίον τοῦτο, καὶ ἐπιδήσεις ἐπ᾽ αὐτὸ λίθον καὶ ῥίψεις αὐτὸ εἰς μέσον τοῦ *Apoc
64 Εὐφράτου, [64] καὶ ἐρεῖς Οὕτως καταδύσεται Βαβυλών, καὶ οὐ μὴ ἀναστῇ ἀπὸ 18, 21.
προσώπου τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ ἐπάγω ἐπ᾽ αὐτήν.

XXIX.

Graece	29, 1 — 7.	=	Hebraice	47, 1 — 7.
—	29, 7 — 22	=	—	49, 7 — 22.
—	36.	=	—	29.

2 ΕΠΙ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΦΥΛΟΥΣ. ΤΑΔΕ ΛΕΓΕΙ ΚΥΡΙΟΣ [2] Ἰδοὺ ὕδατα
ἀναβαίνει ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔσται εἰς χειμάῤῥουν κατακλύζοντα, καὶ κατακλύσει
γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ· καὶ κε-
κράξονται οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἀλαλάξουσιν ἅπαντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν
3 [3] ἀπὸ φωνῆς ὁρμῆς αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ὅπλων τῶν ποδῶν αὐτοῦ καὶ ἀπὸ σει-
σμοῦ τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ, ἤχου τροχῶν αὐτοῦ. οὐκ ἐπέστρεψαν πατέρες ἐφ᾽
4 υἱοὺς αὐτῶν ἀπὸ ἐκλύσεως χειρῶν αὐτῶν [4] ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπερχομένῃ τοῦ
ἀπολέσαι πάντας τοὺς ἀλλοφύλους. καὶ ἀφανιῶ τὴν Τύρον καὶ τὴν Σειδῶνα
καὶ πάντας τοὺς καταλοίπους τῆς βοηθείας αὐτῶν, ὅτι ἐξολοθρεύσει κύριος
5 τοὺς καταλοίπους τῶν νήσων. [5] ἥκει φαλάκρωμα ἐπὶ Γάζαν, ἀπεῤῥίφη Ἀσκά-

54. FA* κραυης ... εκ γης 55. Ax FA εξωλεθρευσεν 56. FA* εαλωκαν ... FA* οτι θεος ... FA*.* ανταποδιδων αυτοις (sed* om αυτοις [57] κυρ. ανταποδ.) 57. ανταποδ. αυτη την ανταποδοσιν ... om και τ. στρατηγ. αυτ. 59. FA* ο κυριος ... FA* om υιω νηρειου ... Ax FA*.* νηριου ... μαασσαιου, FA* μαχαιου ... *οτι επορ. ... εν τω τεταρτ. ετει ... FA σαρεας 60. ιηρεμιας ... Ax FA εν βιβλ. ενι ... λογους τους ενγεγραμμ. 61. FA* om κ. ειπ. ιερ. (*.* ιηρεμιας) πρ. σ. usque βαβυλωνα 62. FA om κυριε alterum ... FA* om του prius ... Ax FA εξολεθρευσαι (FA εξωλ.) ... FA* εν αυτοις 63. Ax FA παυση αναγινωσκων ... επιδησεις (* -σει) αυτω ... FA επιρηψεις ... FA εις το μεσον 64. om και secundum XXIX. 1. ed. rom. επι τ. αλλοφ. cum seqq. conjg., non item Ax FA 2. Ax FA* αναβεννει ... FA* βορραν ... χιμαρρουν, FA* χιμαρρον ... FA* πολις ... τους ενοικουντας ... FA* κραξονται ... αλαλαξονται παντες 3. FA* οπλων και των ... FA τροχου ... και ηχου των τροχων ... FA* εστρεψαν ... επι υιους 4. Ax FA ερχομενη ... Ax FA σιδωνα ... Ax FA εξολεθρ. (FA εξωλ.) ... τας καταλοιπους τ. ν. 5. Ax FA απεριφη

λων καὶ οἱ κατάλοιποι Ἐνακίμ. 6 ἕως τίνος κόψεις ἡ μάχαιρα τοῦ κυρίου; 6
ἕως τίνος οὐχ ἡσυχάσεις; ἀποκατάστηθι εἰς τὸν κολεόν σου, ἀνάπαυσαι καὶ
ἐπάρθητι. 7 πῶς ἡσυχάσει; καὶ κύριος ἐνετείλατο αὐτῇ ἐπὶ τὴν Ἀσκάλωνα καὶ 7
ἐπὶ τὰς παραθαλασσίους, ἐπὶ τὰς καταλοίπους ἐπεγερθῆναι. 8 (49, 7) ΤΗ (49, 7) 8
ΙΔΟΥΜΑΙΑ. τάδε λέγει κύριος Οὐκ ἔστιν ἔτι σοφία ἐν Θαιμάν, ἀπώλετο
βουλὴ ἐκ συνετῶν, ᾤχετο σοφία αὐτῶν, 9 ἠπατήθη ὁ τόπος αὐτῶν. βαθύ- (8) 9
νατε εἰς κάθισιν οἱ κατοικοῦντες ἐν Δαιδάμ, ὅτι δύςκολα ἐποίησεν. ἤγαγον ἐπ᾽
αὐτὸν ἐν χρόνῳ ᾧ ἐπεσκεψάμην ἐπ᾽ αὐτόν, 10 ὅτι τρυγηταὶ ἦλθον οἳ οὐ (9) 10
καταλείψουσί σοι κατάλειμμα· ὡς κλέπται ἐν νυκτὶ ἐπιθήσουσι χεῖρα αὐτῶν,
11 ὅτι ἐγὼ κατέσυρα τὸν Ἡσαῦ, ἀνεκάλυψα τὰ κρυπτὰ αὐτῶν, κρυβῆναι (10) 11
οὐ μὴ δύνωνται· ὤλοντο διὰ χεῖρα ἀδελφοῦ αὐτοῦ γείτονός μου, καὶ οὐκ
ἔστιν 12 ὑπολείπεσθαι ὀρφανόν σου ἵνα ζήσηται· καὶ ἐγὼ ζήσομαι, καὶ (11) 12
αἱ χῆραι ἐπ᾽ ἐμὲ πεποίθασιν. 13 ὅτι τάδε εἶπε κύριος Οἷς οὐκ ἦν νόμος (12) 13
πιεῖν τὸ ποτήριον, ἔπιον· καὶ σὺ ἀθωωμένη οὐ μὴ ἀθωωθῇς, 14 ὅτι κατ᾽ (13) 14
ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει κύριος, ὅτι εἰς ἄβατον καὶ εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς κα-
τάρασιν ἔσῃ ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς ἔσονται ἔρημοι εἰς
αἰῶνα. 15 ἀκοὴν ἤκουσα παρὰ κυρίου, καὶ ἀγγέλους εἰς ἔθνη ἀπέστειλεν (14) 15
Συνάχθητε καὶ παραγένεσθε εἰς αὐτήν, ἀνάστητε εἰς πόλεμον. 16 μικρὸν (15) 16
ἔδωκά σε ἐν ἔθνεσιν, εὐκαταφρόνητον ἐν ἀνθρώποις. 17 ἡ παιγνία σου (16) 17
ἐνεχείρησέ σοι, ἰταμία καρδίας σου κατέλυσε τρυμαλιὰς πετρῶν, συνέλαβεν
ἰσχὺν βουνοῦ ὑψηλοῦ· ὅτι ὕψωσεν ὥςπερ ἀετὸς νοσσιὰν αὐτοῦ, ἐκεῖθεν κα-
θελῶ σε. 18 καὶ ἔσται ἡ Ἰδουμαία εἰς ἄβατον, πᾶς ὁ παραπορευόμενος (17) 18
ἐπ᾽ αὐτὴν συριεῖ. 19 ὥςπερ κατεστράφη Σόδομα καὶ Γόμοῤῥα καὶ αἱ (18) 19
πάροικοι αὐτῆς, εἶπε κύριος παντοκράτωρ, οὐ μὴ καθίσει ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ
οὐ μὴ κατοικήσει ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου. 20 ἰδοὺ ὥςπερ λέων ἀναβήσεται (19) 20
ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου εἰς τόπον Αἰθάμ, ὅτι ταχὺ ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ᾽ αὐ-
τῆς, καὶ τοὺς νεανίσκους ἐπ᾽ αὐτὴν ἐπιστήσατε. ὅτι τίς ὥςπερ ἐγώ; καὶ τίς
ἀντιστήσεταί μοι; καὶ τίς οὗτος ποιμὴν ὃς στήσεται κατὰ πρόςωπόν μου;
21 διὰ τοῦτο ἀκούσατε βουλὴν κυρίου ἣν ἐβουλεύσατο ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν, (20) 21
καὶ λογισμὸν αὐτοῦ ὃν ἐλογίσατο ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Θαιμάν, ἐὰν μὴ
συμψηθῶσι τὰ ἐλάχιστα τῶν προβάτων, ἐὰν μὴ ἀβατωθῇ ἐπ᾽ αὐτοὺς κατά-
λυσις αὐτῶν, 22 ὅτι ἀπὸ φωνῆς πτώσεως αὐτῶν ἐφοβήθη ἡ γῆ, καὶ κραυγὴ (21) 22
θαλάσσης οὐκ ἠκούσθη. 23 ἰδοὺ ὥςπερ ἀετὸς ὄψεται καὶ ἐκτενεῖ τὰς πτέ- (22) 23
ρυγας ἐπ᾽ ὀχυρώματα αὐτῆς· καὶ ἔσται ἡ καρδία τῶν ἰσχυρῶν τῆς Ἰδου-
μαίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς καρδία γυναικὸς ὠδινούσης.

---

5. και τα καταλοιπα ... Ax FA εναχειμ 6. om του ... ουχ ησυχ., FA ου μη ησυχ. 7. ησυχασεις ... FA και οτ κυριος 8. FA* τη ιουμεα (sic) ... FA θεμαν 9. FA om ὁ ... βαθ. εαυτοις εις καθησιν ... Ax FA δαιδαν ... επεσχ. αυτον, FA επεσχ. επ αυτην 10. ηλθ. σοι ου καταλ. σοι καταλιμματα ωςπερ ... FA* om ου ... FA καταλιμμα ... Ax FA χειρας 11. οτι ε. κατηραυνησα ... FA* αναχαλυψα τε κρ. ... FA* αδελφ. σου ... αυτ. και γιτονος αυτου 12. Ax FA* υπολιπεσθαι ... Ax FA ζησεται ... FA om αι 13. λεγει ... FA* πιν ... Ax αθοουμενη, FA αθοωμενη ... Ax FA αθοωθης ... in fine add οτι πινων πιεσαι 14. om οτι prius ... Ax FA καταραν ... εις τον αιωνα 15. FA* συναχθηναι κ. παραγενεσθαι 16. ιδου μικρον δεδωκα ... και ευκαταφρονητον 17. οτι εαν υψωσεις ... νοσσιαν σου, FA νοσσ. εαυτου 18. FA* ιουμαια (sic) 19. FA καθιση, Ax κατοικησει ... FA ενοικησει, Ax καθειση 20. FA* εκ του υδατος pro εκ μεσ. τ. ιορδ. ... εις τον τοπον ηθαμ ... FA επ (*om) αυτης ... επιστησεται ... FA ουτ. ο ποιμην 21. συνψηφισθωσιν, FA συνωσιν ... επ αυτη, FA επ αυτην (*.*-της) 22. εσισθη η γη ... FA* κραυη ... κραυγη σου εν θαλασση ηκουσθη

XXX.

(Graece 30, 1 - 5. 6 - 11. 12 - 16. = Hebraice 49, 1 - 5. 28 - 33. 23 - 27.)
(— 37. = — 30.)

ΤΟΙΣ ΥΙΟΙΣ ΑΜΜΩΝ. οὕτως εἶπε κύριος Μὴ υἱοὶ οὐκ εἰσὶν ἐν Ἰσραήλ, ἢ
παραληψόμενος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς; διὰ τί παρέλαβε Μελχὸλ τὴν Γαλαάδ, καὶ
2 ὁ λαὸς αὐτῶν ἐν πόλεσιν αὐτῶν ἐνοικήσει; [2] διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται,
φησὶ κύριος, καὶ ἀκουτιῶ ἐπὶ Ῥαββὰθ θόρυβον πολέμων, καὶ ἔσονται εἰς
ἄβατον καὶ εἰς ἀπώλειαν, καὶ βωμοὶ αὐτῆς ἐν πυρὶ κατακαυθήσονται, καὶ
3 παραλήψεται Ἰσραὴλ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ. [3] ἀλάλαξον Ἐσεβών, ὅτι ὤλετο Γαΐ.
κεκράξατε θυγατέρες Ῥαββάθ, περιζώσασθε σάκκους καὶ κόψασθε, ὅτι Μελ-
4 χὸλ βαδιεῖται ἐν ἀποικίᾳ, οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα. [4] τί
ἀγαλλιᾶσθε ἐν τοῖς πεδίοις Ἐνακείμ; θύγατερ ἰταμίας, ἡ πεποιθυῖα ἐπὶ θη-
5 σαυροῖς, ἡ λέγουσα Τίς εἰςελεύσεται ἐπ᾽ ἐμέ; [5] ἰδοὺ ἐγὼ φέρω φόβον ἐπὶ
σέ, εἶπε κύριος, ἀπὸ πάσης τῆς περιοίκου σου, καὶ διασπαρήσεσθε ἕκαστος
6 (49, 28.) εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ συνάγων. [6] (49, 28.) ΤΗ ΚΗΔΑΡ
ΤΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ, ΗΝ ΕΠΑΤΑΞΕ ΝΑΒΟΥΧΟΔΟΝΟΣΟΡ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ. οὕτως εἶπε κύριος Ἀνάστητε καὶ ἀνάβητε ἐπὶ
7 ([29]) Κηδάρ, καὶ πλήσατε τοὺς υἱοὺς Κεδέμ. [7] σκηνὰς αὐτῶν καὶ τὰ πρόβατα
αὐτῶν λήψονται· ἱμάτια αὐτῶν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν καὶ καμήλους
αὐτῶν λήψονται ἑαυτοῖς· καὶ καλέσατε ἐπ᾽ αὐτοὺς ἀπώλειαν κυκλόθεν.
8 ([30]) [8] φεύγετε, λίαν ἐμβαθύνατε εἰς κάθισιν καθήμενοι ἐν τῇ αὐλῇ, ὅτι ἐβού-
λεύσατο ἐφ᾽ ὑμᾶς βασιλεὺς Βαβυλῶνος βουλὴν καὶ ἐλογίσατο λογισμόν.
9 ([31]) [9] ἀνάστηθι καὶ ἀνάβηθι ἐπ᾽ ἔθνος εὐσταθοῦν καθήμενον εἰς ἀναψυχήν,
10 ([32]) οἷς οὐκ εἰσὶ θύραι, οὐ βάλανοι, οὐ μοχλοί, μόνοι καταλύουσι. [10] καὶ ἔσον-
ται κάμηλοι αὐτῶν εἰς προνομὴν καὶ πλῆθος κτηνῶν αὐτῶν εἰς ἀπώλειαν,
καὶ λικμήσω αὐτοὺς παντὶ πνεύματι κεκαρμένους πρὸ προσώπου αὐτῶν, ἐκ
11 ([33]) παντὸς πέραν αὐτῶν οἴσω τὴν τροπὴν αὐτῶν, εἶπε κύριος. [11] καὶ ἔσται
ἡ αὐλὴ διατριβὴ στρουθῶν καὶ ἄβατος ἕως αἰῶνος, οὐ μὴ καθίσῃ ἐκεῖ ἄν-
12 ([23]) θρωπος, καὶ οὐ μὴ κατοικήσει ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου. [12] ΤΗ ΔΑΜΑΣΚΩ.
κατῃσχύνθη Ἡμὰθ καὶ Ἀρφάθ, ὅτι ἤκουσαν ἀκοὴν πονηράν, ἐξέστησαν, ἐθυ-
13 ([24]) μώθησαν, ἀναπαύσασθαι οὐ μὴ δύνωνται. [13] ἐξελύθη Δαμασκός, ἀπε-
14 ([25]) στράφη εἰς φυγήν, τρόμος ἐπελάβετο αὐτῆς. [14] πῶς οὐχὶ ἐγκατέλιπεν

XXX. 1. ed. rom. τ. υι. αμμων cum seqq. conjg., non item Ax FA ... Ax FA παραλημψομενος ... εν αυτοις ... Ax FA διοτι παρελ. ... ενοικει 2. FA* ραβαθ ... θορ. πολεμου ... FA και απωλιαν ... Ax FA οι βωμοι ... FA* κατακαυθησεται ... Ax FA παραλημψεται ... FA* ιερουσαλημ pro ισρ. 3. Ax FA και pro γαϊ ... FA* κραξαται ... FA ρεββαθ ... Ax FA post σακκους add επιλημπτευσασθαι (Ax -ευεσθαι) ... επι μελχομ οτι ... Ax FA εν αποικια βαδιειται (FA* βαδιει) ... FA και οι ιερεις 4. Ax FA·.· οτι (FA* αι) pro τι ... αγαλλιαση, FA αγαλλιασι (·.· -σει) ... FA om εναχειμ, ·.· supplet σου, ∷ rursus delet ... Ax FA θυγατηρ ... επι τοις θησαυροις αυτης, FA επι θησαυρους αυτης ... FA* ουδεις pro τις 5. FA* απασης pro απο πασης ... παροικου ... FA* om και prius ... Ax FA εις προσωπον ... ουκ εσται 6. FA om τη sec. ... ο βασιλευς ... ed. rom. τη κηδαρ etc. cum ουτως ειπε conjg., non Ax FA ... FA* om και αναβητε 7. FA και προβατα ... Ax FA λημψονται bis ... καμηλ. εαυτων ... αυτοις· και καλεσατε αυτους 8. εβαθυνατε, FA εβαθυνας ... εις καθησιν ... FA* εν τη αυλη οτι εν τη αυλη ... ελογ. εφ υμας λογισμ. 9. επι εθνος ... ουδε βαλανοι 10. οι καμηλοι ... κεκραμενους ... μερους pro περαν 12. FA ημαρ και αφαδ (·.· αρφ.) ... FA πονηρ. ακοην ηκουσαν ... FA* ηθυμωθησαν, Ax εκοιμηθησαν 14. εγκατελειπον

πόλιν ἐμήν, κώμην ἠγάπησαν; [15] διὰ τοῦτο πεσοῦνται νεανίσκοι ἐν πλα- (26) 15
τείαις σου, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταί σου πεσοῦνται, φησὶ κύριος,
[16] καὶ καύσω πῦρ ἐν τείχει Δαμασκοῦ καὶ καταφάγεται ἄμφοδα υἱοῦ Ἄδερ. (27) 16

XXXI.

(Graece 31. = Hebraice 48.)
(— 38. = — 31.)

ΤΗ ΜΩΑΒ. οὕτως εἶπε κύριος Οὐαὶ ἐπὶ Ναβαῦ, ὅτι ὤλετο· ἐλήφϑη
Καριαϑέμ, ᾐσχύνϑη Ἀμὰϑ καὶ Ἀγάϑ. [2] οὐκ ἔστιν ἔτι ἰατρεία Μωάβ, γαυ- 2
ρίαμα ἐν Ἐσεβών· ἐλογίσατο ἐπ' αὐτὴν κακά· ἐκόψαμεν αὐτὴν ἀπὸ ἔϑνους,
καὶ παῦσιν παύσεται. ὄπισϑέν σου βαδιεῖται μάχαιρα, [3] ὅτι φωνὴ κεκραγό- 3
των ἐξ Ὡρωναίμ, Ὄλεϑρον καὶ σύντριμμα μέγα, [4] συνετρίβη Μωάβ. ἀναγγεί- 4
λατε εἰς Ζογόρα, [5] ὅτι ἐπλήσϑη Ἀλὼϑ ἐν κλαυϑμῷ. ἀναβήσεται κλαίων ἐν 5
ὁδῷ Ὡρωναίμ, κραυγὴν συντρίμματος ἠκούσατε, [6] φεύγετε καὶ σώσατε τὰς 6
ψυχὰς ὑμῶν, καὶ ἔσεσϑε ὥσπερ ὄνος ἄγριος ἐν ἐρήμῳ. [7] ἐπειδὴ ἐπεποίϑεις 7
ἐν ὀχυρώματί σου, καὶ σὺ συλληφϑήσῃ· καὶ ἐξελεύσεται Χαμὼς ἐν ἀποικίᾳ,
καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα. [8] καὶ ἥξει ὄλεϑρος ἐπὶ πᾶ- 8
σαν πόλιν, οὐ μὴ σωϑῇ, καὶ ἀπολεῖται ὁ αὐλών, καὶ ἐξολοϑρευϑήσεται ἡ
πεδινή, καϑὼς εἶπε κύριος. [9] δότε σημεῖα τῇ Μωάβ, ὅτι ἀφῇ ἀφϑήσεται, 9
καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς εἰς ἄβατον ἔσονται· πόϑεν ἔνοικος αὐτῇ; [10] ἐπι- 10
κατάρατος ὁ ποιῶν τὰ ἔργα κυρίου ἀμελῶς, ἐξαίρων μάχαιραν αὐτοῦ ἀφ'
αἵματος. [11] ἀνεπαύσατο Μωὰβ ἐκ παιδαρίου, καὶ πεποιϑὼς ἦν ἐπὶ τῇ δόξῃ 11
αὐτοῦ· οὐκ ἐνέχεεν ἐξ ἀγγείου εἰς ἀγγεῖον, καὶ εἰς ἀποικισμὸν οὐκ ᾤχετο·
διὰ τοῦτο ἔστη γεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ ὀσμὴ αὐτοῦ οὐκ ἐξέλιπε. [12] διὰ 12
τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι αὐτοῦ ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ ἀποστελῶ αὐτῷ κλίνον-
τας, καὶ κλινοῦσιν αὐτὸν καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ λεπτυνοῦσι καὶ τὰ κέρατα αὐ-
τοῦ συγκόψουσι, [13] καὶ καταισχυνϑήσεται Μωὰβ ἀπὸ Χαμὼς ὥσπερ κατῃ- 13
σχύνϑη οἶκος Ἰσραὴλ ἀπὸ Βαιϑὴλ ἐλπίδος αὐτῶν πεποιϑότες ἐπ' αὐτοῖς.
[14] πῶς ἐρεῖτε Ἰσχυροί ἐσμεν, καὶ ἄνϑρωπος ἰσχύων εἰς τὰ πολεμικά; [15] ὤλετο 14 15
Μωὰβ πόλις αὐτοῦ, καὶ ἐκλεκτοὶ νεανίσκοι αὐτοῦ κατέβησαν εἰς σφαγήν.
[16] ἐγγὺς ἡμέρα Μωὰβ ἐλϑεῖν, καὶ πονηρία αὐτοῦ ταχεῖα σφόδρα. [17] κινήσατε 16 17
αὐτῷ πάντες κυκλόϑεν αὐτοῦ, πάντες ἔκδοτε ὄνομα αὐτοῦ· εἴπατε Πῶς συνε-
τρίβη βακτηρία εὐκλεής, ῥάβδος μεγαλώματος. [18] κατάβηϑι ἀπὸ δόξης καὶ 18
κάϑισον ἐν ὑγρασίᾳ καϑημένη. Δαιβὼν ἐκτριβήσεται, ὅτι ὤλετο Μωάβ· ἀνέβη
εἰς σὲ λυμαινόμενος ὀχύρωμά σου. [19] ἐφ' ὁδοῦ στῆϑι καὶ ἔπιδε καϑημένη ἐν 19
Ἀρήρ, καὶ ἐρώτησον φεύγοντα καὶ σωζόμενον καὶ εἰπόν Τί ἐγένετο; [20] κατῃ- 20

---

15. Ax FA πλατιαις ... om πεσουνται sec. XXXI. 1. ed. rom. τη μωαβ cum seqq. conjg., non item Ax FA ... Ax FA ελημφϑη ... Ax FA χαριαϑαιμ ... Ax FA ησχυνϑη αμαϑ (FA om) το κραταιωμα και ηττηϑη 2. και γαρ ουκ εστιν ... Ax FA ιατρια ... εν μωαβ ... Ax FA αγαυριαμα ... FA* om εν εσεβ. ελογισατο (*.* -σαντο) ... FA οπισω σου 3. FA* φωνην ... FA κεκραγοντων ... FA ορωναϊμ ... ολεϑρος 4. ed. rom. μεγα. [4] συνετρ. μωαβ, (contra Ax FA post μωαβ plene disting.) 5. αλαωϑ, FA* αλεϑ ... ed. rom. ορωναϊμ (antea ὠρωναΐμ), FA* αρωναϊμ (*.* ορων.) ... FA κραυην ... FA ηκουσα 6. ψυχας αυτων ... FA* ϑεσϑε pro εσεσϑε ... ed. rom. ερημω, 7. Ax FA οχυρωμασιν ... om συ ... Ax FA συλλημφϑηση 8. και πολεις ου μη σωϑη ... Ax FA εξολεϑρευϑησεται 9. σημειον τω μωαβ ... αναφϑησεται ... εσονται απο ενοικουντων αυτας. [11] FA* επαυσατο ... Ax FA εξ αγγιου εις αγγιον ... FA* και απωκισμον (sic) ... εκλιπει, FA*.* εξελειπεν 12. om αυτου primum ... FA* κλινουσιν αυτο 13. καταισχυνϑη ο οικος ... FA βεϑηλ 17. κινησατε αυτον, FA* om αυτω 18. FA* om καταβ. α. δοξ. και ... ϑυγατηρ δαιβων εκτριβητε, FA δεβων εκτοιβηται ... οχυρωματα 19. FA και (*om) εφιδε ... Ax FA αροηρ

σχύνθη Μωάβ, ὅτι συνετρίβη· ὀλόλυξον καὶ κέκραξον, ἀνάγγειλον ἐν Ἀρνῶν
21 ὅτι ὤλετο Μωάβ, [21] καὶ κρίσις ἔρχεται εἰς τὴν γῆν Μεισὼρ ἐπὶ Χελὼν καὶ
22 Ῥεφὰς καὶ Μωφάς, [22] καὶ ἐπὶ Δαιβὼν καὶ ἐπὶ Ναβαῦ καὶ ἐπ' οἶκον Δαι-
23 θλαθαίμ, [23] καὶ ἐπὶ Καριαθαὶμ καὶ ἐπ' οἶκον Γαιμὼλ καὶ ἐπ' οἶκον Μαών,
24 [24] καὶ ἐπὶ Καριὼθ καὶ ἐπὶ Βοσὸρ καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Μωὰβ τὰς πόῤῥω
25 καὶ τὰς ἐγγύς. [25] κατεάχθη κέρας Μωάβ, καὶ τὸ ἐπίχειρον αὐτοῦ συνετρίβη.
26 [26] μεθύσατε αὐτόν, ὅτι ἐπὶ κύριον ἐμεγαλύνθη· καὶ ἐπικρούσει Μωὰβ ἐν
27 χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσται εἰς γέλωτα καὶ αὐτός. [27] καὶ εἰ μὴ εἰς γελοιασμὸν
28 ἦν σοι Ἰσραὴλ καὶ ἐν κλοπαῖς σου εὑρέθη, ὅτι ἐπολέμεις αὐτόν. [28] κατέλιπον
τὰς πόλεις καὶ ᾤκησαν ἐν πέτραις οἱ κατοικοῦντες Μωάβ· ἐγενήθησαν ὥςπερ
29 περιστεραὶ νοσσεύουσαι ἐν πέτραις στόματι βοθύνου. [29] καὶ ἤκουσα ὕβριν
Μωάβ, ὕβρισε λίαν ὕβριν αὐτοῦ καὶ ὑπερηφανίαν αὐτοῦ, καὶ ὑψώθη ἡ καρ-
30 δία αὐτοῦ, [30] ἐγὼ δὲ ἔγνων ἔργα αὐτοῦ· οὐχὶ τὸ ἱκανὸν αὐτῷ οὐχ οὕτως
31 ἐποίησε; [31] διὰ τοῦτο ἐπὶ Μωὰβ ὀλολύζετε πάντοθεν· βοήσατε ἐπ' ἄνδρας
32 κειράδας αὐχμοῦ. [32] ὡς κλαυθμὸν Ἰαζὴρ ἀποκλαύσομαί σοι ἄμπελος Ἀσε-
ρημά· κλήματά σου διῆλθε θάλασσαν, πόλις Ἰαζὴρ ἥψαντο, ἐπὶ ὀπώραν σου
33 ἐπὶ τρυγηταῖς σου ὄλεθρος ἐπέπεσε. [33] συνεψήσθη χαρμοσύνη καὶ εὐφροσύνη
ἐκ τῆς Μωαβίτιδος, καὶ οἶνος ἦν ἐπὶ ληνοῖς σου· πρωὶ οὐκ ἐπάτησαν, οὐδὲ
34 δείλης οὐκ ἐποίησαν αἶδε. [34] ἀπὸ κραυγῆς Ἐσεβὼν ἕως Αἰτὰμ αἱ πόλεις
αὐτῶν ἔδωκαν φωνὴν αὐτῶν ἀπὸ Ζογὸρ ἕως Ὡρωναὶμ καὶ ἀγγελίαν Σαλα-
35 σία, ὅτι καὶ τὸ ὕδωρ Νεβρεὶν εἰς κατάκαυμα ἔσται. [35] καὶ ἀπολῶ τὸν Μωάβ,
36 φησὶ κύριος, ἀναβαίνοντα ἐπὶ τὸν βωμὸν καὶ θυμιῶντα θεοῖς αὐτοῦ. [36] διὰ
τοῦτο καρδία τοῦ Μωὰβ ὥςπερ αὐλοὶ βομβήσουσι, καρδία μου ἐπ' ἀνθρώ-
πους κειράδας ὥςπερ αὐλὸς βομβήσει· διὰ τοῦτο ἃ περιεποιήσατο ἀπώλετο
37 ἀπὸ ἀνθρώπου. [37] πᾶσαν κεφαλὴν ἐν παντὶ τόπῳ ξυρηθήσονται, καὶ πᾶς πώ-
γων ξυρηθήσεται, καὶ πᾶσαι χεῖρες κόψονται, καὶ ἐπὶ πάσης ὀσφύος σάκκος.
38 [38] καὶ ἐπὶ πάντων τῶν δωμάτων Μωὰβ καὶ ἐπὶ ταῖς πλατείαις αὐτῆς, ὅτι
39 συνέτριψα, φησὶ κύριος, ὡς ἀγγεῖον οὗ οὐκ ἔστι χρεία αὐτοῦ. [39] πῶς κατήλ-
λαξε; πῶς ἔστρεψε νῶτον Μωάβ; ᾐσχύνθη, καὶ ἐγένετο Μωὰβ εἰς γέλωτα
40 41 καὶ ἐγκότημα πᾶσι τοῖς κύκλῳ αὐτῆς. [40] ὅτι οὕτως εἶπε κύριος [41] Ἐλήφθη

---

20. αερνων 21. FA εις γην ... Ax FA του μισωρ ... και επι ρεφας κ. μωφαθ, FA* και επι ραφαθ, *.* κ. ε. ρασας και επι νωφαθ 22. FA δεβων ... Ax FA δεβλαθαιμ 23. FA καριαθεν ... κ. επι οικον γαμωλα, FA* om και επ οι. γαιμωλ, *.* supplet κ. επ οικον γαμωαβ ... FA* μαωθ, *.* γαμων 24. FA* om πασας 27. και μη εις γελ. σοι ... Ax FA ισραηλ, ει εν κλ. 28. Ax FA*.* κατελειπον ... εν πετρ. οικουντες μωαβ ... ως περιστεραι ε (αἱ?) νοσσευουσαι εν π. βοθ. στομ. 29. Ax FA *.* om και primum ... σφοδρα και υβρ., FA*.* λιαν και υβρ. 30. τα εργα ... Ax FA ικαν. αυτου 31. κιδαρας, FA κιραδας 32. om σοι ... FA* ωσερημος, *.* ωσερημα ... Ax FA *.* πολεις ... και επι τρυγητ. ... επεσεν, FA ενεπεσεν 33. συνεψηθη ... FA *.* χαρμονη ... FA μωαβειτιδος ... επατηθησαν, FA* επατησας ... ed. rom. αἱ δὲ [34] ἀπὸ (etiam Ax FA*.* ante αιδε interpungunt) 34. FA* επι κραυης ... FA ως (*.* εως) εγαβ πολις (*.* αι πολεις) ... εως ελεαλη και εως ιασσα pro εως αιταμ ... ed. rom. ωρωναΐμ (item FA*.*) cf. ad vv. 3. 5. ... FA* om και αγγ. Σαλ. οτι, *.* supplet κ. αγγ. εις σαλισα· οτι, Ax κ. αγγελια σαλισια· οτι ... εβριμ, FA νεβρειμ ... FA ερημος αιστε εις καταχ. εστ. 35. αναβεννοντα (FA*.* -βεννοντα) επι μωαβ 36. FA* της μωαβ ... και καρδια μου ... κειδαρεις, FA* κιδαρ, *.* κιδαρας 37. Ax FA ξηρησονται ... FA* παν πωγων 38. Ax FA επι πλατιαις ... FA* συνεστρεψα, *.* συνετρ. τον μωαβ, item Ax τον μωαβ post κυριος add ... αγγιον 39. FA* ab μωαβ ad μωαβ transilit ... Ax FA ενκοτημα ... **κυκλω αυτου 41. Ax FA ελημφθη

Καριώϑ, καὶ τὰ ὀχυρώματα συνελήφϑη, [42] καὶ ἀπολεῖται Μωὰβ ἀπὸ ὄχλου, 42
ὅτι ἐπὶ τὸν κύριον ἐμεγαλύνϑη. [43] παγὶς καὶ φόβος καὶ βόϑυνος ἐπὶ σὲ κα- 43
ϑήμενος Μωάβ. [44] ὁ φεύγων ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου ἐμπεσεῖται εἰς τὸν 44
βόϑυνον· καὶ ὁ ἀναβαίνων ἐκ τοῦ βοϑύνου, καὶ συλληφϑήσεται ἐν τῇ παγίδι·
ὅτι ἐπάξω ταῦτα ἐπὶ Μωὰβ ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν.

XXXII.

(Graece 32, 1 - 24. = Hebraice 25, 15 - 38.)
(— 39. = — 32.)

*Apoc. 14, 8. (25, 15.) Οὕτως εἶπε κύριος ὁ ϑεὸς Ἰσραὴλ Λάβε τὸ ποτήριον τοῦ 1
18, 3. οἴνου τοῦ ἀκράτου τούτου ἐκ χειρός μου, καὶ ποτιεῖς πάντα τὰ ἔϑνη πρὸς
ἃ ἐγὼ ἀποστέλλω σε πρὸς αὐτούς, [2] καὶ πίονται καὶ ἐξεμοῦνται, καὶ (16) 2
ἐκμανήσονται ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας ἧς ἐγὼ ἀποστέλλω ἀνὰ μέσον
αὐτῶν. [3] καὶ ἔλαβον τὸ ποτήριον ἐκ χειρὸς κυρίου, καὶ ἐπότισα τὰ ἔϑνη (17) 3
πρὸς ἃ ἀπέστειλέ με κύριος πρὸς αὐτά, [4] τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰς πό- (18) 4
λεις Ἰούδα καὶ βασιλεῖς Ἰούδα καὶ ἄρχοντας αὐτοῦ, τοῦ ϑεῖναι αὐτὰς εἰς
ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον καὶ εἰς συριγμόν, [5] καὶ τὸν Φαραὼ βασιλέα Αἰ- (19) 5
γύπτου καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ [6] καὶ πάντα (20) 6
τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς συμμίκτους, καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς ἀλ-
λοφύλων καὶ τὴν Ἀσκάλωνα καὶ τὴν Γάζαν καὶ τὴν Ἀκκάρων, καὶ τὸ ἐπί-
λοιπον Ἀζώτου, [7] καὶ τὴν Ἰδουμαίαν καὶ τὴν Μωαβῖτιν καὶ τοὺς υἱοὺς (21) 7
Ἀμμών, [8] καὶ βασιλεῖς Τύρου καὶ βασιλεῖς Σιδῶνος καὶ βασιλεῖς τοὺς (22) 8
ἐν τῷ πέραν τῆς ϑαλάσσης, [9] καὶ τὴν Δαιδὰν καὶ τὴν Θαιμὰν καὶ τὴν (23) 9
Ῥῶς καὶ πᾶν περικεκαρμένον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, [10] καὶ πάντας τοὺς (24) 10
συμμίκτους τοὺς καταλύοντας ἐν τῇ ἐρήμῳ, [11] καὶ πάντας βασιλεῖς Αἰλὰμ (25) 11
καὶ πάντας βασιλεῖς Περσῶν, [12] καὶ πάντας βασιλεῖς ἀπὸ ἀπηλιώτου τοὺς (26) 12
πόῤῥω καὶ τοὺς ἐγγύς, ἕκαστον πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ πάσας βασι-
λείας τὰς ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. [13] καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Οὕτως εἶπε κύριος (27) 13
παντοκράτωρ Πίετε, μεϑύσϑητε, καὶ ἐξεμέσετε καὶ πεσεῖσϑε, καὶ οὐ μὴ ἀνα-
στῆτε ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας ἧς ἐγὼ ἀποστέλλω ἀνὰ μέσον ὑμῶν.
[14] καὶ ἔσται ὅταν μὴ βούλωνται δέξασϑαι τὸ ποτήριον ἐκ τῆς χειρός σου (28) 14
ὥστε πιεῖν, καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπε κύριος Πιόντες πίεσϑε, [15] ὅτι ἐν πόλει (29) 15
ἐν ᾗ ὠνομάσϑη τὸ ὄνομά μου ἐπ᾿ αὐτὴν ἐγὼ ἄρχομαι κακῶσαι, καὶ ὑμεῖς
καϑάρσει οὐ μὴ καϑαρισϑῆτε, ὅτι μάχαιραν ἐγὼ καλῶ ἐπὶ πάντας τοὺς κα-
ϑημένους ἐπὶ τῆς γῆς. [16] καὶ σὺ προφητεύσεις ἐπ᾿ αὐτοὺς τοὺς λόγους (30) 16

---

41. ακχαριωϑ, FA ακχαρων ... Ax FA συνελημφϑη 42. FA επι κυριον 43. Ax FA* επι σοι, *.*επ εμε ... καϑ. επι μωαβ 44. FA* ο φευων απο προσω φοβου (sic) ... FA ενπεσ. ... FA* αναβενων ... βοϑυνου συλλημφϑησεται, FA βοϑυνου συνλημφϑησεται ... διοτι ... Ax FA επισκεψ. αυτης XXXII. 1. ante Ουτως add οσα επροφητευσεν ιερεμιας επι παντα τα εϑνη ... FA* om εκ χειρ. μου 2. FA om και πιονται ... Ax FA μανησονται ... μαχαιρης 3. FA εκ χ. κυρ. το ποτηριον ... Ax FA κυρ. επ αυτα 4. FA* συρισμον 6. Ax FA συμμικτ. αυτου ... παντων των αλλοφυλων ... FA αλλοφυλων την ... FA* ασκαλωναν ... FA* ακκαρω 7. FA μωαβειτιν 8. και παντας βασ. τυρου 9. FA δεδαν ... FA*.* ϑεμαν, *ϑωμεαν ... FA* ρωϑ ... FA παντα περικιρομενον 10. συμμικτ. αυτου τους 11. Ax* FA* om κ. π. βασ. αιλαμ (Ax** δαιδαν) 12. βασ. του απηλ., FA βασ. τους απο απηλ. ... πασας τας βασιλ., FA πασ. βασ. αυτου ... FA πασης της γης 13. Ax FA Πιετε και μεϑ. ... Ax FA εξεμεσατε ... FA* αποστ. απο προσωπου υμων 14. *om σου 15. πολ. εφ η .. επ αυτης ... ερχομαι ... καλεσω ... Ax FA om παντας 16. τους λογους τουτους επ αυτ. (*om επ αυτ.)

τούτους, καὶ ἐρεῖς Κύριος ἀφ' ὑψηλοῦ χρηματιεῖ, ἀπὸ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ δώσει
φωνὴν αὐτοῦ, λόγον χρηματιεῖ ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ οἶδε ὥςπερ τρυ-
17 (31) γῶντες ἀποκριθήσονται. καὶ ἐπὶ καθημένους τὴν γῆν ἥκει ὄλεθρος, [17] ἐπὶ
μέρος τῆς γῆς, ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς ἔθνεσι· κρίνεται αὐτὸς πρὸς πᾶ-
18 (32) σαν σάρκα, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐδόθησαν εἰς μάχαιραν, λέγει κύριος. [18] οὕτως
εἶπε κύριος Ἰδοὺ κακὰ ἔρχεται ἀπὸ ἔθνους ἐπὶ ἔθνος, καὶ λαῖλαψ μεγάλη
19 (33) ἐκπορεύεται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, [19] καὶ ἔσονται τραυματίαι ὑπὸ κυρίου
ἐν ἡμέρᾳ κυρίου ἐκ μέρους τῆς γῆς καὶ ἕως εἰς μέρος τῆς γῆς· οὐ μὴ κατο-
20 (34) ρυγῶσιν εἰς κόπρια, ἐπὶ προςώπου τῆς γῆς ἔσονται. [20] ἀλαλάξατε ποιμένες,
καὶ κεκράξατε καὶ κόπτεσθε οἱ κριοὶ τῶν προβάτων, ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ
21 (35) ἡμέραι ὑμῶν εἰς σφαγήν, καὶ πεσεῖσθε ὥςπερ οἱ κριοὶ οἱ ἐκλεκτοί· [21] καὶ
ἀπολεῖται φυγὴ ἀπὸ τῶν ποιμένων, καὶ σωτηρία ἀπὸ τῶν κριῶν τῶν προβά-
22 (36) των. [22] φωνὴ κραυγῆς τῶν ποιμένων, καὶ ἀλαλαγμὸς τῶν προβάτων καὶ
23 (37) τῶν κριῶν, ὅτι ὠλόθρευσε κύριος τὰ βοσκήματα αὐτῶν, [23] καὶ παύσεται
24 (38) τὰ κατάλοιπα τῆς εἰρήνης ἀπὸ προςώπου ὀργῆς θυμοῦ μου. [24] ἐγκατέλι-
πεν ὥςπερ λέων κατάλειμμα αὐτοῦ, ὅτι ἐγενήθη ἡ γῆ αὐτῶν εἰς ἄβατον ἀπὸ
προςώπου τῆς μαχαίρας τῆς μεγάλης.

XXXIII.

(Graece 33. = Hebraice 26.)
(— 40. = — 33.)

ΕΝ ΑΡΧΗ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΙΩΑΚΕΙΜ ΥΙΟΥ ΙΩΣΙΑ ΕΓΕΝΗΘΗ Ο
2 ΛΟΓΟΣ ΟΥΤΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ [2] Οὕτως εἶπε κύριος Στῆθι ἐν αὐλῇ
οἴκου κυρίου, καὶ χρηματιεῖς ἅπασι τοῖς Ἰουδαίοις καὶ πᾶσι τοῖς ἐρχομένοις
προςκυνεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου ἅπαντας τοὺς λόγους οὓς συνέταξά σοι χρηματί-
3 σαι αὐτοῖς, μὴ ἀφέλῃς ῥῆμα. [3] ἴσως ἀκούσονται καὶ ἀποστραφήσονται ἕκαστος
ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ παύσομαι ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ
λογίζομαι τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς ἕνεκεν τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν.
4 [4] καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπε κύριος Ἐὰν μὴ ἀκούσητέ μου τοῦ πορεύεσθαι ἐν τοῖς
5 νομίμοις μου οἷς ἔδωκα κατὰ πρόςωπον ὑμῶν, [5] εἰςακούειν τῶν λόγων τῶν
παίδων μου τῶν προφητῶν οὓς ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς ὄρθρου, καὶ ἀπέ-
6 στειλα καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου, [6] καὶ δώσω τὸν οἶκον τοῦτον ὥςπερ Σηλώ,
7 καὶ τὴν πόλιν δώσω εἰς κατάραν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι πάσης τῆς γῆς. [7] καὶ
ἤκουσαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς τοῦ Ἱερεμίου λα-
8 λοῦντος τοὺς λόγους τούτους ἐν οἴκῳ κυρίου. [8] καὶ ἐγένετο Ἱερεμίου παυσα-
μένου λαλοῦντος πάντα ἃ συνέταξε κύριος αὐτῷ λαλῆσαι παντὶ τῷ λαῷ, καὶ
συνελάβοσαν αὐτὸν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς λέγων
9 Θανάτῳ ἀποθανῇ, [9] ὅτι ἐπροφήτευσας τῷ ὀνόματι κυρίου λέγων Ὥςπερ Σηλὼ

---

16. ερεις αυτοις ... FA εφ υψηλου ... απο του τοπ. τουτου ... τρυγωτες ... επι παντας τους καθημ. επι τ. γ. εκει ολεθρ. 17. FA* επι μερους ... FA* κρινετε αυτους πρ. π. σαρκαν 18. Ax FA απο εθν. εις εθν. ... Ax FA λελαψ 19. FA* om και εως ε. μ. τ. γης ... κατορυξωσιν ... ed. rom. κατορυγ., εις κοπρ. επι 20. Ax FA κεκραξετε 21. FA απολεισθαι 22. (FA* καυης pro κραυγ.) ... FA τ. κρ. και τ. προβ. ... Ax FA ωλεθρευσεν ... FA το βοσκημα 24. κατελειπεν με (sed με ** est), FA ενκατελειπεν ... Ax FA καταλυμα ... om της prius XXXIII. (1. εγενη) 2. πασι τ. ιουδαιοις ... FA ιουδ. τοις ερχ. ... Ax FA αυτοις χρηματισαι 3. απο οδου αυτων 4. νομοις 5. λογ. μου και των ... FA* om των παιδ. μου, ·.· supplet, ⁚ ⁚ rursus delet ... Ax FA εισηκουσατε 6. Ax FA** σηλωμ ... την πολ. ταυτην 8. οσα συνεταξεν ... Ax FA αυτω κυριος ... FA παντι τω λαω λαλησαι ... FA·.· συνελαβον 9. FA επι τω ονοματι ... Ax FA σηλωμ

ἔσται ὁ οἶκος οὗτος, καὶ ἡ πόλις αὕτη ἐρημωθήσεται ἀπὸ κατοικούντων· καὶ
ἐξεκκλησιάσθη πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Ἱερεμίαν ἐν οἴκῳ κυρίου. [10]καὶ ἤκουσαν οἱ 10
ἄρχοντες Ἰούδα τὸν λόγον τοῦτον, καὶ ἀνέβησαν ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως εἰς
οἶκον κυρίου, καὶ ἐκάθισαν ἐν προθύροις πύλης τῆς καινῆς. [11]καὶ εἶπαν οἱ 11
ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ παντὶ τῷ λαῷ Κρίσις
θανάτου τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ, ὅτι ἐπροφήτευσε κατὰ τῆς πόλεως ταύτης κα-
θὼς ἠκούσατε ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν. [12]καὶ εἶπεν Ἱερεμίας πρὸς τοὺς ἄρχοντας 12
καὶ παντὶ τῷ λαῷ λέγων Κύριος ἀπέστειλέ με προφητεῦσαι ἐπὶ τὸν οἶκον
τοῦτον καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην πάντας τοὺς λόγους οὓς ἠκούσατε. [13]καὶ 13
νῦν βελτίους ποιήσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἔργα ὑμῶν, καὶ ἀκούσατε τῆς
φωνῆς κυρίου, καὶ παύσεται κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐφ' ὑμᾶς.
[14]καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐν χερσὶν ὑμῶν, ποιήσατέ μοι ὡς συμφέρει καὶ ὡς βέλτιον 14
ὑμῖν. [15]ἀλλ' ἢ γνόντες γνώσεσθε ὅτι εἰ ἀναιρεῖτέ με, αἷμα ἀθῷον δίδοτε 15
ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ· ὅτι
ἐν ἀληθείᾳ ἀπέσταλκέ με κύριος πρὸς ὑμᾶς λαλῆσαι εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν πάν-
τας τοὺς λόγους τούτους. [16]καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς τοὺς 16
ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς ψευδοπροφήτας Οὐκ ἔστι τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ κρίσις
θανάτου, ὅτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐλάλησε πρὸς ἡμᾶς.
[17]καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες τῶν πρεσβυτέρων τῆς γῆς καὶ εἶπαν πάσῃ τῇ συνα- 17
γωγῇ τοῦ λαοῦ [18]Μιχαίας ὁ Μωραθίτης ἦν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἐζεκίου βασι- 18
λέως Ἰούδα καὶ εἶπε παντὶ τῷ λαῷ Ἰούδα Οὕτως εἶπε κύριος Σιὼν ὡς
ἀγρὸς ἀροτριαθήσεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς ἄβατον ἔσται, καὶ τὸ ὄρος τοῦ
οἴκου εἰς ἄλσος δρυμοῦ. [19]μὴ ἀνελὼν ἀνεῖλεν αὐτὸν Ἐζεκίας καὶ πᾶς Ἰούδα; 19
οὐχ ὅτι ἐφοβήθησαν τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐδεήθησαν τοῦ προσώπου κυρίου; καὶ
ἐπαύσατο κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐπ' αὐτούς; καὶ ἡμεῖς ἐποιήσαμεν
κακὰ μεγάλα ἐπὶ ψυχὰς ἡμῶν. [20]καὶ ἄνθρωπος ἦν προφητεύων τῷ ὀνόματι 20
κυρίου, Οὐρίας υἱὸς Σαμαίου ἐκ Καριαθιαρίμ, καὶ ἐπροφήτευσε περὶ τῆς γῆς
ταύτης κατὰ πάντας τοὺς λόγους Ἱερεμίου. [21]καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἰωακεὶμ 21
καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ ἐζήτουν ἀποκτεῖναι
αὐτόν· καὶ ἤκουσεν Οὐρίας, καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἴγυπτον. [22]καὶ ἐξαπέστειλεν 22
ὁ βασιλεὺς ἄνδρας εἰς Αἴγυπτον, [23]καὶ ἐξηγάγοσαν αὐτὸν ἐκεῖθεν καὶ εἰσηγάγο- 23
σαν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ, καὶ ἔῤῥιψεν αὐ-
τὸν εἰς τὸ μνῆμα υἱῶν λαοῦ αὐτοῦ. [24]πλὴν χεὶρ Ἀχεικὰμ υἱοῦ Σαφὰν ἦν μετὰ 24
Ἱερεμίου τοῦ μὴ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτόν.

XXXIV.

(Graece 34, 1 — 21. = Hebraice 27, 2 — 22.
— 41. = — 34.)

(27, 2.) Οὕτως εἶπε κύριος Ποίησον σεαυτῷ δεσμοὺς καὶ κλοιούς, καὶ περί- 1
θου περὶ τὸν τράχηλόν σου, [2]καὶ ἀποστελεῖς αὐτοὺς πρὸς βασιλέα Ἰδουμαίας ([3]) 2

9. ενοικουντων 10. FA* om οι ... των λογων τουτων ... πυλης κυριου της 11. FA* αρχοντας παντι 12. FA απεσταλκεν ... Ax FA τ. λογ. τουτους ... FA om ους ηκουσ. 13. FA* om και τα εργ. υμων ... ακουσετε ... FA*.*.* κυριου του θεου ημων ... FA* ελ. προς υμας 15. FA*.* οτι αιμα ... απεστειλεν 16. Ax FA ειπαν ... Ax FA om προς secundum ... πρ. υμας 18. FA μιχεας ... λεγων Ουτως ... Ax FA σειων ... ιερ. ως οπωροφυλακιον εσται ... ως αλσος 19. μη ανερων ... ουχι οτι εφοβ., FA ουχι εφοβ. ... FA κυριον οτι ... προσωπου αυτου ... επι ψυχαις 20. επι τω ονοματι ... FA υι. μασεου ... καριαθιαρειμ, FA καριαθειαρειμ ... FA και κατα ... ιηρεμιου 23. και συνελαβοσαν αυτον κ. εξηγαγον α. εκ. ... Ax FA εισηγαγον ... εν μαχαιρη ... FA εριψεν ... μνημειον 24. αχικαμ ... ιηρεμιου ... Ax FA του μη ανελ. XXXIV. 1. Ax FA om σεαυτω 2. FA* αποστελλις ... Ax FA*.* πρ. τον βασ. ιδουμ.

καὶ πρὸς βασιλέα Μωὰβ καὶ πρὸς βασιλέα υἱῶν Ἀμμὼν καὶ πρὸς τὸν βα-
σιλέα Τύρου καὶ πρὸς βασιλέα Σιδῶνος ἐν χερσὶν ἀγγέλων αὐτῶν τῶν ἐρ-
χομένων εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα.
3 (4) [3] καὶ συντάξεις αὐτοῖς πρὸς τοὺς κυρίους αὐτῶν εἰπεῖν Οὕτως εἶπε κύριος
4 (5) ὁ θεὸς Ἰσραήλ, οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τοὺς κυρίους ὑμῶν [4] ὅτι ἐγὼ ἐποίησα
τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ μου τῇ μεγάλῃ καὶ ἐν τῷ ἐπιχείρῳ μου τῷ ὑψηλῷ, καὶ
5 (6) δώσω αὐτὴν ᾧ ἐὰν δόξῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου. [5] Ἔδωκα τὴν γῆν τῷ Ναβου-
χοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος δουλεύειν αὐτῷ, καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ ἐρ-
6 (8) γάζεσθαι αὐτῷ. [6] καὶ τὸ ἔθνος καὶ ἡ βασιλεία ὅσοι ἐὰν μὴ ἐμβάλωσι τὸν
τράχηλον αὐτῶν ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος, ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ
7 (9) ἐπισκέψομαι αὐτούς, εἶπε κύριος, ἕως ἐκλίπωσιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ. [7] καὶ
ὑμεῖς μὴ ἀκούετε τῶν ψευδοπροφητῶν ὑμῶν καὶ τῶν μαντευομένων ὑμῖν
καὶ τῶν ἐνυπνιαζομένων ὑμῖν καὶ τῶν οἰωνισμάτων ὑμῶν καὶ τῶν φαρμα-
8 (10) κῶν ὑμῶν τῶν λεγόντων Οὐ μὴ ἐργάσησθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, [8] ὅτι
ψευδῆ αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν πρὸς τὸ μακρῦναι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ὑμῶν.
9 (11) [9] καὶ τὸ ἔθνος ὃ ἐὰν εἰςαγάγῃ τὸν τράχηλον αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασι-
λέως Βαβυλῶνος καὶ ἐργάσηται αὐτῷ, καὶ καταλείψω αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς αὐ-
10 (12) τοῦ, καὶ ἐργᾶται αὐτῷ καὶ ἐνοικήσει ἐν αὐτῇ. [10] καὶ πρὸς Σεδεκίαν βα-
σιλέα Ἰούδα ἐλάλησα κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους λέγων Εἰςαγάγετε
11 (14) τὸν τράχηλον ὑμῶν καὶ ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. [11] ὅτι ἄδικα
12 (15) αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν, [12] ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς, φησὶ κύριος, καὶ
προφητεύουσι τῷ ὀνόματί μου ἐπ᾽ ἀδίκῳ πρὸς τὸ ἀπολέσαι ὑμᾶς, καὶ ἀπο-
λεῖσθε ὑμεῖς καὶ οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφητεύοντες ὑμῖν ἐπ᾽ ἀδίκῳ ψευδῆ.
13 (16) [13] ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἐλάλησα λέγων Οὕτως
εἶπε κύριος Μὴ ἀκούετε τῶν λόγων τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ὑμῖν
λεγόντων Ἰδοὺ σκεύη οἴκου κυρίου ἐπιστρέψει ἐκ Βαβυλῶνος, ὅτι ἄδικα αὐ-
14 15 (17 18) τοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν· [14] οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς. [15] εἰ προφῆταί
16 (19) εἰσι, καὶ εἰ ἔστι λόγος κυρίου ἐν αὐτοῖς, ἀπαντησάτωσάν μοι, [16] ὅτι οὕ-
17 (20) τως εἶπε κύριος. καὶ τῶν ἐπιλοίπων σκευῶν, [17] ὧν οὐκ ἔλαβε βασιλεὺς
18 (22) Βαβυλῶνος, ὅτε ἀπῴκισε τὸν Ἰεχονίαν ἐξ Ἱερουσαλήμ, [18] εἰς Βαβυλῶνα
εἰςελεύσεται, λέγει κύριος.

XXXV.

(Graece 35. = Hebraice 28.)
(— 42. = — 35.)

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει Σεδεκία βασιλέως Ἰούδα ἐν μηνὶ τῷ
πέμπτῳ εἶπέ μοι Ἀνανίας υἱὸς Ἀζὼρ ὁ ψευδοπροφήτης ἀπὸ Γαβαὼν ἐν οἴκῳ
2 κυρίου κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τῶν ἱερέων καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ λέγων [2] Οὕτως
3 εἶπε κύριος Συνέτριψα τὸν ζυγὸν τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος. [3] ἔτι δύο ἔτη
ἡμερῶν καὶ ἐγὼ ἀποστρέψω εἰς τὸν τόπον τοῦτον τὰ σκεύη οἴκου κυρίου

---

2. Ax FA προς βασ. τυρου ... των αγγελων ... FA απαντ. αυτω 3. ερειτε τοις κυριοις υμων 4. FA εν ισχυι ... FA ω αν δοξη 5. την γην πασαν ... FA om ναβουχοδονοσορ ... FA om δουλ. αυτω 6. οσοι αν μη ... υπο ζυγ. βασ. βαβ. και δουλευσωσιν αυτω ... Ax FA* εν μαχ. πεσουνται ... εως αν ... Ax FA*,* εκλειπωσιν 7. FA* και των λεγοντων 8. FA αυτοι ψευδη 9. οσοι αν εισαγαγωσιν τον τρ. αυτων (postea εργασητε) ... FA* εργατ. εν αυτω 10. και εργαζεσθαι, FA και εργασεσθαι 12. FA προφητευσουσιν ... επι τω ονοματι ... απολεσθαι υμας ... FA* απολεσθε υμεις 13. Ax (item FA videtur) υμιν usque τουτω cum antecedd. conjg. ... FA* μη ακουε ... προφητευοντ. υμ. ψευδη και λεγ. ... επιστρεφει 15. και ει προφ. εισ. και εστιν ... FA* νομος κυριου 16. FA υπολοιπων 18. FA κυρ. ο θεος XXXV. 1. βασιλευοντος σεδεκιου βασ. ι. εν τω πεμπτ. μηνι ... Ax FA ο απο γαβαων 2. FA om του 3. ετη δυο ... Ax FA ημερων εγω

[4] καὶ Ἰεχονίαν καὶ τὴν ἀποικίαν Ἰούδα, ὅτι συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυ- 4
λῶνος. [5] καὶ εἶπεν Ἱερεμίας πρὸς Ἀνανίαν κατ' ὀφϑαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ 5
κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἱερέων τῶν ἑστηκότων ἐν οἴκῳ κυρίου, [6] καὶ εἶπεν 6
Ιερεμίας Ἀληϑῶς οὕτω ποιήσαι κύριος, στήσαι τὸν λόγον σου ὃν σὺ προ-
φητεύεις, τοῦ ἐπιστρέψαι τὰ σκεύη οἴκου κυρίου καὶ πᾶσαν τὴν ἀποικίαν ἐκ
Βαβυλῶνος εἰς τὸν τόπον τοῦτον. [7] πλὴν ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐγὼ 7
λέγω εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν καὶ εἰς τὰ ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ [8] Οἱ προφῆται οἱ 8
γεγονότες πρότεροι μοῦ καὶ πρότεροι ὑμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐπροφήτευ-
σαν ἐπὶ γῆς πολλῆς καὶ ἐπὶ βασιλείας μεγάλας εἰς πόλεμον· [9] ὁ προφήτης ὁ 9
προφητεύσας εἰς εἰρήνην, ἐλϑόντος τοῦ λόγου γνώσονται τὸν προφήτην ὃν ἀπέ-
στειλεν αὐτοῖς κύριος ἐν πίστει. [10] καὶ ἔλαβεν Ἀνανίας ἐν ὀφϑαλμοῖς παντὸς τοῦ 10
λαοῦ τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου Ἱερεμίου καὶ συνέτριψεν αὐτούς. [11] καὶ εἶ- 11
πεν Ἀνανίας κατ' ὀφϑαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ λέγων Οὕτως εἶπε κύριος Οὕτως
συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος ἀπὸ τραχήλων πάντων τῶν ἐϑνῶν.
καὶ ᾤχετο Ἱερεμίας εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. [12] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς 12
Ἱερεμίαν μετὰ τὸ συντρῖψαι Ἀνανίαν τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ
λέγων [13] Βάδιζε καὶ εἰπὸν πρὸς Ἀνανίαν λέγων Οὕτως εἶπε κύριος Κλοιοὺς 13
ξυλίνους συνέτριψας, καὶ ποιήσω ἀντ' αὐτῶν κλοιοὺς σιδηροῦς, [14] ὅτι οὕτως 14
εἶπε κύριος Ζυγὸν σιδηροῦν ἔϑηκα ἐπὶ τὸν τράχηλον πάντων τῶν ἐϑνῶν ἐρ-
γάζεσϑαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. [15] καὶ εἶπεν Ἱερεμίας τῷ Ἀνανίᾳ Οὐκ ἀπέ- 15
σταλκέ σε κύριος, καὶ πεποιϑέναι ἐποίησας τὸν λαὸν τοῦτον ἐπ' ἀδίκῳ. [16] διὰ 16
τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω σε ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς,
τούτῳ τῷ ἐνιαυτῷ ἀποϑανῇ. [17] καὶ ἀπέϑανεν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ. 17

XXXVI.

(Graece 36. = Hebraice 29.)
(— 43. = — 36.)

Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τῆς βίβλου οὓς ἀπέστειλεν Ἱερεμίας ἐξ Ἱερουσαλὴμ
πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἀποικίας καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς
ψευδοπροφήτας, ἐπιστολὴν εἰς Βαβυλῶνα τῇ ἀποικίᾳ, καὶ πρὸς ἅπαντα
τὸν λαόν, [2] ὕστερον ἐξελϑόντος Ἰεχονίου τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης 2
καὶ τῶν εὐνούχων καὶ παντὸς ἐλευϑέρου καὶ δεσμώτου καὶ τεχνίτου ἐξ Ἱε-
ρουσαλήμ, [3] ἐν χειρὶ Ἐλεασὰν υἱοῦ Σαφὰν καὶ Γαμαρίου υἱοῦ Χελκίου, 3
ὃν ἀπέστειλε Σεδεκίας βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Βαβυ-
λῶνα, λέγων [4] Οὕτως εἶπε κύριος ὁ ϑεὸς Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν ἀποικίαν ἣν 4
ἀπῴκισα ἀπὸ Ἱερουσαλήμ [5] Οἰκοδομήσατε οἴκους καὶ κατοικήσατε, καὶ φυ- 5
τεύσατε παραδείσους καὶ φάγετε τοὺς καρποὺς αὐτῶν, [6] καὶ λάβετε γυναῖ- 6
κας καὶ τεκνοποιήσατε υἱοὺς καὶ ϑυγατέρας, καὶ λάβετε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν
γυναῖκας, καὶ τὰς ϑυγατέρας ὑμῶν δότε ἀνδράσι, καὶ πληϑύνεσϑε καὶ μὴ
σμικρυνϑῆτε, [7] καὶ ζητήσατε εἰς εἰρήνην τῆς γῆς εἰς ἣν ἀπῴκισα ὑμᾶς ἐκεῖ, 7
καὶ προσεύξεσϑε περὶ αὐτῶν πρὸς κύριον, ὅτι ἐν εἰρήνῃ αὐτῆς εἰρήνη ὑμῖν.

---

4. και τον ιεχονιαν ... οτι συνετριψα τ. ζ. του 6. Ax FA (*.*?) ουτως ... FA ποιησι (*.*-σει) ... στησαι κυριος 8. FA βασιλειας μεγαλης 11. FA om παντος ... FA τραχηλου 12. τραχ. ιερεμιου λεγων 13. βαδισον 14. FA εργασασϑαι 15. και συ πεποιϑ. 16. FA*.* εξαποστελω ... FA αποϑανιτε 17. εν τω εβδ. μηνι ... FA om εν XXXVI. 1. Ax FA προς παντα 3. ελεασαρ, FA ελεαζαρ 4. αποικεισεν, FA απωκισεν ... εξ ιερουσ. 5. Ax FA οικιας (FA*-ιαν) ... FA και καταφυτευσατε ... Ax FA παραδισους ... φαγεσϑε τ. κ. αυτου 6. FA τεκνοποιησασϑε ... FA* a ϑυγατερας ad ϑυγατερας transilit ... FA ανδρ. δοτε 7. προσευχεσϑε, FA προσευξασϑε ... εν τη ειρ. αυτων εσται η ειρ. υμων ... FA οτι εν ιρηνη (*.*ειρηνη et add αυτων εσται ιρηνη) υμειν

8 [8]ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Μὴ ἀναπειθέτωσαν ὑμᾶς οἱ ψευδοπροφῆται οἱ ἐν
ὑμῖν, καὶ μὴ ἀναπειθέτωσαν ὑμᾶς οἱ μάντεις ὑμῶν, καὶ μὴ ἀκούετε εἰς τὰ
9 ἐνύπνια ὑμῶν ἃ ὑμεῖς ἐνυπνιάζεσθε, [9]ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν
10 ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς. [10]ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Ὅταν
μέλλῃ πληροῦσθαι Βαβυλῶνι ἑβδομήκοντα ἔτη, ἐπισκέψομαι ὑμᾶς καὶ ἐπι-
στήσω τοὺς λόγους μου ἐφ' ὑμᾶς τοῦ ἀποστρέψαι τὸν λαὸν ὑμῶν εἰς τὸν
11 τόπον τοῦτον, [11]καὶ λογιοῦμαι ἐφ' ὑμᾶς λογισμὸν εἰρήνης καὶ οὐ κακὰ τοῦ
12 13 δοῦναι ὑμῖν ταῦτα. [12]καὶ προςεύξασθε πρὸς μέ, καὶ εἰςακούσομαι ὑμῶν· [13]καὶ
ἐκζητήσατέ με, καὶ εὑρήσετέ με· ὅτι ζητήσετέ με ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν,
14 15 [14]καὶ ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν. [15]ὅτι εἴπατε Κατέστησεν ἡμῖν κύριος προφήτας ἐν
21 Βαβυλῶνι, [21]οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ Ἀχιὰβ καὶ ἐπὶ Σεδεκίαν Ἰδοὺ ἐγὼ δί-
δωμι αὐτοὺς εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ πατάξει αὐτοὺς κατ' ὀφθαλ-
22 μοὺς ὑμῶν. [22]καὶ λήψονται ἀπ' αὐτῶν κατάραν ἐν πάσῃ τῇ ἀποικίᾳ Ἰούδα
ἐν Βαβυλῶνι λέγοντες Ποιήσαι σε κύριος ὡς Σεδεκίαν ἐποίησε καὶ ὡς Ἀχιάβ,
23 οὓς ἀπετηγάνισε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν πυρί, [23]δι' ἣν ἐποίησαν ἀνομίαν ἐν
Ἰσραήλ, καὶ ἐμοιχῶντο τὰς γυναῖκας τῶν πολιτῶν αὐτῶν, καὶ λόγον ἐχρη-
μάτισαν ἐν τῷ ὀνόματί μου ὃν οὐ συνέταξα αὐτοῖς, καὶ ἐγὼ μάρτυς, φησὶ
24 25 κύριος. [24]καὶ πρὸς Σαμαίαν τὸν Αἰλαμίτην ἐρεῖς [25]Οὐκ ἀπέστειλά σε τῷ
26 ὀνόματί μου. καὶ πρὸς Σοφονίαν υἱὸν Μαασαίου τὸν ἱερέα εἰπέ [26]Κύριος
ἔδωκέ σε ἱερέα ἀντὶ Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως, γενέσθαι ἐπιστάτην ἐν τῷ οἴκῳ κυ-
ρίου παντὶ ἀνθρώπῳ προφητεύοντι καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ μαινομένῳ, καὶ δώ-
27 σεις αὐτὸν εἰς τὸ ἀπόκλεισμα καὶ εἰς τὸν καταράκτην. [27]καὶ νῦν διὰ τί
28 συνελοιδορήσατε Ἱερεμίαν τὸν ἐξ Ἀναθὼθ τὸν προφητεύσαντα ὑμῖν; [28]οὐ διὰ
τοῦτο ἀπέστειλεν; ὅτι διὰ τοῦ μηνὸς τούτου ἀπέστειλε πρὸς ὑμᾶς εἰς Βα-
βυλῶνα λέγων Μακράν ἐστιν, οἰκοδομήσατε οἰκίας καὶ κατοικήσατε, καὶ
29 φυτεύσατε κήπους καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν. [29]καὶ ἀνέγνω Σοφονίας
30 τὸ βιβλίον εἰς τὰ ὦτα Ἱερεμίου. [30]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν
31 λέγων [31]Ἀπόστειλον πρὸς τὴν ἀποικίαν λέγων Οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ Σα-
μαίαν τὸν Αἰλαμίτην Ἐπειδὴ ἐπροφήτευσεν ὑμῖν Σαμαίας καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέ-
32 στειλα αὐτόν, καὶ πεποιθέναι ἐποίησεν ὑμᾶς ἐπ' ἀδίκοις, [32]διὰ τοῦτο οὕ-
τως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπὶ Σαμαίαν καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ,
καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν μέσῳ ὑμῶν τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐγὼ
ποιήσω ὑμῖν, οὐκ ὄψονται.

XXXVII.

(Graece 37. = Hebraice 30.)
(— 44. = — 37.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ
2 ΕΙΠΕΙΝ [2]Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ λέγων Γράψον πάντας τοὺς
3 λόγους οὓς ἐχρημάτισα πρὸς σὲ ἐπὶ βιβλίου. [3]ὅτι ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ

---

8. om οτι ... FA πειθετωσαν sec. loco 10. FA* οτι οταν ... Ax FA του τον λα. υ. αποστρ. 13. εκζητησετε, FA ζητησετε ... FA om και ευρ. με ο. ζη. με ... οταν pro οτι ζητ. με ... om υμων 15. υμιν κυρ. προφητην 22. Ax FA λημψονται ... επ αυτων ... FA* αποκρισει pro αποικια ... FA* απεστησανεισεν 23. FA*.* εν ιερουσαλημ ... καγω μαρτυς 24. FA σαμεαν τ. ελαμιτην (ελαμ. etiam Ax) 25. FA om και ... μασσαιου, FA μασεου ... ειπειν, FA ειπεν (cum κυριος seq. conj.) 26. Ax FA αποκλισμα 27. FA ελοιδορησατε 28. FA* om ου, Ax οτι ... Ax FA om οτι δια τ. μ. τ. απεστ. 31. FA σαμεαν τ. ελαμιτην (ελαμ. etiam Ax) et σαμεας ... καγω ... Ax FA επ αδικω 32. FA σαμεαν ... FA αυτω ανθρωπος ... εμμεσω ... FA* τω ειδιν XXXVII. 1. γεναμενος 2. ους εγω

κύριος, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν λαοῦ μου Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, εἶπε κύ-
ριος, καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν,
καὶ κυριεύσουσιν αὐτῆς. [4] ΚΑΙ ΟΥΤΟΙ ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΟΥΣ ΕΛΑΛΗΣΕ 4
ΚΥΡΙΟΣ ΕΠΙ ΙΣΡΑΗΛ ΚΑΙ ΙΟΥΔΑ. [5] οὕτως εἶπε κύριος Φωνὴν φόβου 5
ἀκούσεσθε· φόβος, καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη. [6] ἐρωτήσατε καὶ ἴδετε εἰ ἔτεκεν 6
ἄρσεν; καὶ περὶ φόβου ἐν ᾧ καθέξουσιν ὀσφὺν καὶ σωτηρίαν; διότι ἑώρακα
πάντα ἄνθρωπον καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ, ἐστράφησαν
πρόσωπα εἰς ἴκτερον. [7] ὅτι ἐγενήθη μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ οὐκ ἔστι 7
τοιαύτη, καὶ χρόνος στενός ἐστι τῷ Ἰακώβ, [8] καὶ ἀπὸ τούτου σωθήσεται. 8
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, εἶπε κύριος, συντρίψω τὸν ζυγὸν ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐ-
τῶν καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διαῤῥήξω, καὶ οὐκ ἐργῶνται αὐτοὶ ἔτι ἀλλο-
τρίοις, [9] καὶ ἐργῶνται τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτῶν, καὶ τὸν Δαυὶδ βασιλέα αὐτῶν 9
ἀναστήσω αὐτοῖς. [12] οὕτως εἶπε κύριος Ἀνέστησα σύντριμμα, ἀλγηρὰ ἡ πληγή 12
σου, [13] οὐκ ἔστι κρίνων κρίσιν σου, εἰς ἀλγηρὸν ἰατρεύθης, ὠφέλειά σοι οὐκ 13
ἔστι. [14] πάντες οἱ φίλοι σου ἐπελάθοντό σου, οὐ μὴ ἐπερωτήσωσιν· ὅτι πλη- 14
γὴν ἐχθροῦ ἔπαισά σε, παιδείαν στερεάν, ἐπὶ πᾶσαν ἀδικίαν σου ἐπλήθυναν
αἱ ἁμαρτίαι σου. [16] διὰ τοῦτο πάντες οἱ ἔσθοντές σε βρωθήσονται, καὶ πάν- 16
τες οἱ ἐχθροί σου κρέας αὐτῶν πᾶν ἔδονται· ἐπὶ πλῆθος ἀδικιῶν σου ἐπλη-
θύνθησαν αἱ ἁμαρτίαι σου, ἐποίησαν ταῦτά σοι· καὶ ἔσονται οἱ διαφοροῦντές
σε εἰς διαφόρημα, καὶ πάντας τοὺς προνομεύσαντάς σε δώσω εἰς προνομήν.
[17] ὅτι ἀνάξω τὸ ἴαμά σου, ἀπὸ πληγῆς ὀδυνηρᾶς ἰατρεύσω σε, φησὶ κύριος· 17
ὅτι ἐσπαρμένη ἐκλήθης, θήρευμα ὑμῶν ἐστίν, ὅτι ζητῶν οὐκ ἔστιν αὐτήν.
[18] οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν Ἰακώβ, καὶ τὴν 18
αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ ἐλεήσω· καὶ οἰκοδομηθήσεται πόλις ἐπὶ τὸ ὕψος αὐτῆς,
καὶ ὁ λαὸς κατὰ τὸ κρίμα αὐτοῦ καθεδεῖται. [19] καὶ ἐξελεύσονται ἀπ᾽ αὐτῶν 19
ᾄδοντες, φωνὴ παιζόντων· καὶ πλεονάσω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ ἐλαττωθῶσι.
[20] καὶ εἰσελεύσονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὡς τὸ πρότερον, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτῶν 20
κατὰ πρόσωπόν μου ὀρθωθήσεται· καὶ ἐπισκέψομαι τοὺς θλίβοντας αὐτούς,
[21] καὶ ἔσονται ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ ὁ ἄρχων αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ 21
ἐξελεύσεται· καὶ συνάξω αὐτοὺς καὶ ἀποστρέψουσι πρός μέ, ὅτι τίς ἐστιν
οὗτος ὃς ἔδωκε τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἀποστρέψαι πρός μέ, φησὶ κύριος; [23] ὅτι 23
ὀργὴ κυρίου ἐξῆλθε θυμώδης, ἐξῆλθεν ὀργὴ στρεφομένη, ἐπ᾽ ἀσεβεῖς ἥξει.
[24] οὐ μὴ ἀποστραφῇ ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἕως ποιήσει, καὶ ἕως καταστήσῃ 24
ἐγχείρημα καρδίας αὐτοῦ· ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν γνώσεσθε αὐτά.

---

3. Αx FA ειπ. κυρ. παντοκρατωρ 5. FA φοβου αυτου ... ακουσασθαι 6. FA* καταξουσιν ... Αx FA εικτερον 7. Αx FA οτι post εγενηθη ponunt ... FA και ο χρ. ... FA* στερος 8. Αx FA συντρ. ζυγον απο τραχ. ... FA* διαρηξω ... εν αλλοτριοις 9. τον βασιλεα ... FA* αναστητω αυτ. 12. ουτ. λεγει ... FA* ανεστησαν ... συντρ. σου 13. Αx FA ωφελια ουκ εστ. σοι 14. FA*,* επελαθεντο ... Αx FA επερωτησουσιν ... Αx FA παιδιαν 16. FA εχθροι σου pro εσθοντ. σε ... αδικιας σου, FA δικαιων σου ... FA* οι βιαφοβουντες σε ε. βιαφορημα ... FA παντες οι προνομευοντες (Αx προνομευοντας) σε δοθησονται 17. ιματιον pro ιαμα ... FA ουκ εστ. αυτη 18. απ. την αιχμαλωσιαν, FA αποστρεφω αποικιαν ... και την αποικιαν, FA και αιχμαλωσιαν ... επι τειχος αυτης 19. FA* εδοντες ... Αx FA και φων. παιζ. ... FA ελαττονωθωσιν 20. οι υι. αυτου ... *ως προτερον ... τα μαρτ. αυτ. ως το απ αρχης κατα 21. ισχυροτ. αυτων ... επιστρεψαι 23. FA επηλθεν οργη 24. FA* om θυμου ... Αx FA ποιηση ... FA* om και εως καταστ. ... επ εσχατου, FA επ εσχατω ... FA επιγνωσεσθε

XXXVIII.

(Graece 38. = Hebraice 31.)
(— 45. = — 38.)

Ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ, εἶπε κύριος, ἔσομαι εἰς θεὸν τῷ γένει Ἰσραήλ,
2 καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν. [2] οὕτως εἶπε κύριος Εὗρον θερμὸν ἐν ἐρήμῳ
3 μετὰ ὀλωλότων ἐν μαχαίρᾳ· βαδίσατε καὶ μὴ ὀλέσητε τὸν Ἰσραήλ. [3] κύριος
πόῤῥωθεν ὤφθη αὐτῷ· Ἀγάπησιν αἰώνιον ἠγάπησά σε, διὰ τοῦτο εἵλκυσά
4 σε εἰς οἰκτείρημα. [4] ὅτι οἰκοδομήσω σε, καὶ οἰκοδομηθήσῃ παρθένος Ἰσραήλ·
5 ἔτι λήψῃ τύμπανόν σου καὶ ἐξελεύσῃ μετὰ συναγωγῆς παιζόντων. [5] ὅτι ἐφυ-
6 τεύσατε ἀμπελῶνας ἐν ὄρεσι Σαμαρείας· φυτεύσατε καὶ αἰνέσατε, [6] ὅτι ἔστιν
ἡμέρα κλήσεως ἀπολογουμένων ἐν ὄρεσιν Ἐφραΐμ Ἀνάστητε καὶ ἀνάβητε
7 εἰς Σιὼν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν. [7] ὅτι οὕτως εἶπε κύριος τῷ Ἰακὼβ
Εὐφράνθητε καὶ χρεμετίσατε ἐπὶ κεφαλὴν ἐθνῶν, ἀκουστὰ ποιήσατε καὶ
αἰνέσατε· εἴπατε Ἔσωσε κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, τὸ κατάλοιπον τοῦ Ἰσραήλ.
8 [8] ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω αὐτοὺς ἀπὸ βοῤῥᾶ, καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς
9 ἐν ἑορτῇ φασέκ· καὶ τεκνοποιήσει ὄχλον πολύν, καὶ ἀποστρέψουσιν ὧδε. [9] ἐν
κλαυθμῷ ἐξῆλθον, καὶ ἐν παρακλήσει ἀνάξω αὐτούς, αὐλίζων ἐπὶ διώρυγας
ὑδάτων ἐν ὁδῷ ὀρθῇ, καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσιν ἐν αὐτῇ· ὅτι ἐγενόμην τῷ
10 Ἰσραὴλ εἰς πατέρα, καὶ Ἐφραΐμ πρωτότοκός μού ἐστιν. [10] ἀκούσατε λόγους
κυρίου ἔθνη καὶ ἀναγγείλατε εἰς νήσους τὰς μακρόθεν· εἴπατε Ὁ λικμήσας
τὸν Ἰσραὴλ καὶ συνάξει αὐτόν, καὶ φυλάξει αὐτὸν ὡς ὁ βόσκων ποίμνιον
11 αὐτοῦ. [11] ὅτι ἐλυτρώσατο κύριος τὸν Ἰακώβ, ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ χειρὸς στε-
12 ρεωτέρων αὐτοῦ. [12] καὶ ἥξουσι καὶ εὐφρανθήσονται ἐν τῷ ὄρει Σιών, καὶ
ἥξουσιν ἐπ' ἀγαθὰ κυρίου, ἐπὶ γῆν σίτου καὶ οἴνου καὶ καρπῶν καὶ κτηνῶν
καὶ προβάτων· καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτῶν ὥσπερ ξύλον ἔγκαρπον, καὶ οὐ πει-
13 νάσουσιν ἔτι. [13] τότε χαρήσονται παρθένοι ἐν συναγωγῇ νεανίσκων, καὶ πρε-
σβῦται χαρήσονται, καὶ στρέψω τὸ πένθος αὐτῶν εἰς χαρμονήν, καὶ ποιήσω
14 αὐτοὺς εὐφραινομένους. [14] μεγαλυνῶ καὶ μεθύσω τὴν ψυχὴν τῶν ἱερέων υἱῶν
15 Λευί, καὶ ὁ λαός μου τῶν ἀγαθῶν μου ἐμπλησθήσεται. [15] οὕτως εἶπε κύριος Mt. 2, 18.
Φωνὴ ἐν Ῥαμὰ ἠκούσθη θρήνου καὶ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ· Ῥαχὴλ ἀπο-
16 κλαιομένη οὐκ ἤθελε παύσασθαι ἐπὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς, ὅτι οὐκ εἰσίν. [16] οὕτως
εἶπε κύριος Διαλειπέτω ἡ φωνή σου ἀπὸ κλαυθμοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου
ἀπὸ δακρύων σου, ὅτι ἔστι μισθὸς τοῖς σοῖς ἔργοις, καὶ ἐπιστρέψουσιν ἐκ
17 18 γῆς ἐχθρῶν, [17] μόνιμον τοῖς σοῖς τέκνοις. [18] ἀκοὴν ἤκουσα Ἐφραΐμ ὀδυρο-

---

XXXVIII. 1. και εσομαι ... om αυτοι 2. εν μαχαιρη 3. Ax FA οφθησεται ... αιωνιαν ... FA* οικτειρμα 4. Ax FA ετι pro οτι ..., ετι λημψη, FA επιλημψη 5. ετι φυτευσατε, FA οτι ετι εφυτευσατε ... FA σαμαριας ... Ax FA*·* φυτευσαντες φυτευσατε ... ed. rom. σαμαρειας, φ. κ. αιν., 6. FA εφρεμ ... FA κυριον θεον ... εις σ. εν ορεσιν κυριου θεου ημων ... ed. rom. εφρ., αναστ. et υμων, 7. επι κεφαλης ... FA ακουσατε και ποιησατε ... FA* τ. λα. τουτον καταλοιπον 8. επ εσχατου ... τεκνοποιηση ... FA αποστρεψωσιν 9. διορυγας ... FA εγενηθη pro εστιν 10. FA λογον ... FA* εθνη αναγγ. ... τας μακραν, FA τ. μακροτερον ... Ax FA ισραηλ συναξει ... FA* om και φυλ. αυτ. ως ... Ax FA το ποιμνιον 11. FA* στερωτερων 12. FA* τη ψυχη 13. FA* επιστρεψω ... εις ευφροσυνην 14. FA την ψ. των υι. λευει των ιερεων ... FA εμπλησθησονται 15. Ax FA* φωνη (FA*·* add εν ραμα) εν τη υψηλη ... Ax FA αποκλαιομενης ... FA και ουκ ηθ. παυσ. επι τ. υι. α., Ax επι των υιων αυτης και ουκ ηθ. παρακληθηναι 16. FA διαλιπετω ... δακρυων οτι 18. FA εφρεμ

μένου Ἐπαίδευσάς με καὶ ἐπαιδεύθην· ἐγὼ ὥσπερ μόσχος οὐκ ἐδιδάχθην· ἐπί-
στρεψόν με καὶ ἐπιστρέψω, ὅτι σὺ κύριος ὁ θεός μου. [19] ὅτι ὕστερον αἰχμα- 19
λωσίας μου μετενόησα, καὶ ὕστερον τοῦ γνῶναί με ἐστέναξα ἐφ' ἡμέρας
αἰσχύνης, καὶ ὑπέδειξά σοι ὅτι ἔλαβον ὀνειδισμὸν ἐκ νεότητός μου. [20] υἱὸς 20
ἀγαπητὸς Ἐφραίμ, ἐμοὶ παιδίον ἐντρυφῶν, ὅτι ἀνθ' ὧν οἱ λόγοι μου ἐν
αὐτῷ, μνείᾳ μνησθήσομαι αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἔσπευσα ἐπ' αὐτῷ, ἐλεῶν ἐλεήσω
αὐτόν, φησὶ κύριος. [21] στῆσον σεαυτὴν Σιών, ποίησον τιμωρίαν, δὸς καρδίαν 21
σου εἰς τοὺς ὤμους· ὁδὸν ἣ ἐπορεύθης ἀποστράφηθι παρθένος Ἰσραήλ, ἀπο-
στράφηθι εἰς τὰς πόλεις σου πενθοῦσα. [22] ἕως πότε ἀποστρέψεις θυγάτηρ 22
ἠτιμωμένη; ὅτι ἔκτισε κύριος σωτηρίαν εἰς καταφύτευσιν καινήν, ἐν σωτη-
ρίᾳ περιελεύσονται ἄνθρωποι. [23] ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Ἔτι ἐροῦσι τὸν λόγον 23
τοῦτον ἐν γῇ Ἰούδα καὶ ἐν πόλεσιν αὐτοῦ, ὅταν ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλω-
σίαν αὐτοῦ Εὐλογημένος κύριος ἐπὶ δίκαιον ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ· [24] καὶ ἐνοι- 24
κοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ, ἅμα γεωργῷ, καὶ
ἀρθήσεται ἐν ποιμνίῳ. [25] ὅτι ἐμέθυσα πᾶσαν ψυχὴν διψῶσαν, καὶ πᾶσαν 25
ψυχὴν πεινῶσαν ἐνέπλησα. [26] διὰ τοῦτο ἐξηγέρθην καὶ εἶδον, καὶ ὁ ὕπνος 26
μου ἡδύς μοι ἐγενήθη. [27] διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ 27
σπερῶ τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸν Ἰούδαν, σπέρμα ἀνθρώπου καὶ σπέρμα κτήνους.
[28] καὶ ἔσται ὥσπερ ἐγρηγόρουν ἐπ' αὐτοὺς καθαιρεῖν καὶ κακοῦν, οὕτως γρη- 28
γορήσω ἐπ' αὐτοὺς τοῦ οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν, φησὶ κύριος. [29] ἐν ταῖς 29
ἡμέραις ἐκείναις οὐ μὴ εἴπωσιν Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα, καὶ οἱ ὀδόντες
τῶν τέκνων ἡμωδίασαν· [30] ἀλλ' ἢ ἕκαστος ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀποθανεῖ- 30
ται, καὶ τοῦ φαγόντος τὸν ὄμφακα αἱμωδιάσουσιν οἱ ὀδόντες αὐτοῦ. [31] ἰδοὺ 31
Heb. 8, ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ καὶ τῷ οἴκῳ
8. 9. Ἰούδα διαθήκην καινήν, [32] οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν διεθέμην τοῖς πατρά- 32
σιν αὐτῶν, ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς
ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, καὶ ἐγὼ ἠμέ-
Heb. 8, λησα αὐτῶν, φησὶ κύριος. [33] ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη μου ἣν διαθήσομαι τῷ 33
10—12. 10,16sq. οἴκῳ Ἰσραὴλ Μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, φησὶ κύριος, διδοὺς δώσω νόμους
Ro. 11, μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν γράψω αὐτούς, καὶ ἔσο-
27. μαι αὐτοῖς εἰς θεὸν καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν. [34] καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν 34
ἕκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ λέγων Γνῶθι
τὸν κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσί με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν,
ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνη-
σθῶ ἔτι. [37] ἐὰν ὑψωθῇ ὁ οὐρανὸς εἰς τὸ μετέωρον, φησὶ κύριος, καὶ ἐὰν τα- 37
πεινωθῇ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς κάτω, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀποδοκιμῶ τὸ γένος Ἰσραήλ,

---

18. FA* οτι εγω κυρ. ο θε. σου 19. FA εφ ημεραις ... FA*.* υπεδειξ. σε 20. FA εφρεμ ... FA* μνιαν ... FA* ελεον 21. Ax FA*.* ωμους σου ... Ax FA οδον ην ... Ax FA αποστραφητι ... FA* om παρθ. ισρ. απ. (*.*-φητι, item Ax) ... παρθεν. θυγατηρ ιερουσαλημ 22. εν η σωτηρια, FA εις σωτηριαν 23. Ax FA om οτι ... FA* εν γη ιουδεα 24. Ax FA*.* οι ενοικουντες ... εν πολεσιν ιουδα και εν πασαις ταις πολεσιν αυτου, FA εν τη ιουδαια και εν παση πολι αυτου 26. ιδον ... εγενετο 27. FA*.* om δια τουτο ... FA σπιρω 29. FA ομφαχαχας ... εμωδιασαν, FA* εμμωνδιασαν, *.* ωμωδιασαν 30. εν τη αμ. αυτου ... FA* εμωδιασουσιν, *.* ωμωδ. 31. Ax FA λεγει κυριος ... FA* om καινην 32. FA πατρασ. υμων ... καγω 33. Ax FA om μου ... om δωσω ... FA* νομον ... FA* καρδιαν pro διανοιαν ... και επιγραψω αυτ. επι τας καρδιας (FA επι καρδιαν) αυτων ... Ax FA και οψομαι αυτους και εσομ. 34. αδελφον pro πολιτην ... πλησιον pro αδελφον ... μικρου εως, FA μικρ. αυτ. και εως 37. FA καγω

35 φησὶ κύριος, περὶ πάντων ὧν ἐποίησαν. [35]οὕτως εἶπε κύριος, ὁ δοὺς τὸν
ἥλιον εἰς φῶς τῆς ἡμέρας, σελήνην καὶ ἀστέρας εἰς φῶς τῆς νυκτός, καὶ
κραυγὴν ἐν θαλάσσῃ, καὶ ἐβόμβησε τὰ κύματα αὐτῆς, κύριος παντοκράτωρ
36 ὄνομα αὐτῷ [36]Ἐὰν παύσωνται οἱ νόμοι οὗτοι ἀπὸ προσώπου μου, φησὶ κύ-
ριος, καὶ τὸ γένος Ἰσραὴλ παύσεται γενέσθαι ἔθνος κατὰ πρόσωπόν μου πάσας
38 τὰς ἡμέρας. [38]ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ οἰκοδομηθήσεται πό-
39 λις τῷ κυρίῳ ἀπὸ πύργου Ἀναμεὴλ ἕως πύλης τῆς γωνίας, [39]καὶ ἐξελεύσεται
ἡ διαμέτρησις αὐτῆς ἀπέναντι αὐτῶν ἕως βουνῶν Γαρήβ, καὶ περικυκλωθή-
40 σεται κύκλῳ ἐξ ἐκλεκτῶν λίθων, [40]καὶ πάντες Ἀσαρημὼθ ἕως Νάχαλ Κέ-
δρων, ἕως γωνίας πύλης ἵππων ἀνατολῆς, ἁγίασμα τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκέτι οὐ
μὴ ἐκλίπῃ καὶ οὐ μὴ καθαιρεθῇ ἕως τοῦ αἰῶνος.

XXXIX.

(Graece 39. = Hebraice 32.)
(— 46. = — 39.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ
ἐν τῷ ἐνιαυτῷ δεκάτῳ βασιλεῖ Σεδεκίᾳ, οὗτος ἐνιαυτὸς ὀκτωκαιδέκατος τῷ βα-
2 σιλεῖ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. [2]καὶ δύναμις βασιλέως Βαβυλῶνος
ἐχαράκωσεν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ Ἱερεμίας ἐφυλάσσετο ἐν αὐλῇ τῆς φυλακῆς
3 ἥ ἐστιν ἐν οἴκῳ βασιλέως, [3]ἐν ᾗ κατέκλεισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας
λέγων Διὰ τί σὺ προφητεύεις λέγων Οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι
4 τὴν πόλιν ταύτην ἐν χερσὶ βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ λήψεται αὐτήν, [4]καὶ
Σεδεκίας οὐ μὴ σωθῇ ἐκ χειρὸς τῶν Χαλδαίων, ὅτι παραδόσει παραδοθή-
σεται εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ λαλήσει στόμα αὐτοῦ πρὸς στόμα
5 αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὄψονται, [5]καὶ εἰςελεύ-
6 σεται Σεδεκίας εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἐκεῖ καθιεῖται; [6]ΚΑΙ Ο ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ
7 ΕΓΕΝΗΘΗ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΛΕΓΩΝ [7]Ἰδοὺ Ἀναμεὴλ υἱὸς Σαλὼμ ἀδελ-
φοῦ πατρός σου ἔρχεται πρὸς σὲ λέγων Κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν
8 Ἀναθώθ, ὅτι σοὶ κρίσις παραλαβεῖν εἰς κτῆσιν. [8]καὶ ἦλθε πρὸς μὲ Ἀναμεὴλ υἱὸς
Σαλὼμ ἀδελφοῦ πατρός μου εἰς τὴν αὐλὴν τῆς φυλακῆς καὶ εἶπε Κτῆσαι σεαυ-
τῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν γῇ Βενιαμὶν τὸν ἐν Ἀναθώθ, ὅτι σοὶ κρίμα κτήσασθαι
9 αὐτὸν καὶ σὺ πρεσβύτερος. καὶ ἔγνων ὅτι λόγος κυρίου ἐστί, [9]καὶ ἐκτησάμην
τὸν ἀγρὸν Ἀναμεὴλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρός μου, καὶ ἔστησα αὐτῷ ἑπτὰ σί-
10 κλους καὶ δέκα ἀργυρίου, [10]καὶ ἔγραψα εἰς βιβλίον καὶ ἐσφραγισάμην, καὶ
11 διεμαρτυράμην μάρτυρας, καὶ ἔστησα τὸ ἀργύριον ἐν ζυγῷ. [11]καὶ ἔλαβον
12 τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τὸ ἐσφραγισμένον [12]καὶ ἔδωκα αὐτὸ τῷ Βαροὺχ

37. εποι. μοι 35. τα αστρα ... FA* κραυην ... εν τη θαλασση ... FA εβομβησεν 36. παυσηται ... FA*.* του γενεσθαι ... in fine add φησιν κυριος 38. Ax FA* οικοδομησεται ... FA* πολις τω λαω ... εως της πυλης 39. FA* περικυκλωσεται ... κυκλω εξ εκλεκτων κυκλω sine λιθων 40. FA* σαρημωθ, *.* ασσαρημωθ ... εως χειμαρρου ναχαλ ... FA αγιασμα κυριω ... Ax FA*.* εκλειπη XXXIX. 1. γεναμενος ... παρ. κυρ. πρ. ιερεμ. παρα κυριου ... Ax FA τω δεκ. τω βασιλει ... post σεδεκ. add βασιλει ιουδα ... ουτ. ο ενιαυτ. ... om βασιλει extr. 2. FA* om και δυναμις usque εις χειρ. βασ. βαβυλωνος v. 4. ... εν ιερουσαλημ ... FA*.* ιηρεμιας ... Ax FA*.* εν τη αυλη ... Ax FA*.* του βασιλ. 3. om εγω ... Ax FA*.* λημψεται 4. εκ χειρ. βασιλεως χαλδαιων ... FA*.* παραδωσι ... παραδοθησονται ... FA προς pro τους 5. εις βαβυλ. σεδεκιας ... FA καθιειται, Ax αποθανειται 6. και εγενετο λογ. κυριου ... FA om ὁ 7. FA* σαλμων ... λεγων σοι ... Ax FA κριμα 8. Ax FA και ειπεν μοι ... βενιαμειν ... παραλαβειν εις κτησιν pro κτησ. αυτον ... FA om αυτον 9. FA επτα και δεκ. σικλ. αργυρ. 10. Ax FA διεσφραγισαμην 11. Ax FA in fine add και το ανεγνωσμενον

υἱῷ Νηρίου υἱῷ Μαασαίου κατ' ὀφθαλμοὺς Ἀναμεὴλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρός μου
καὶ κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνδρῶν τῶν παρεστηκότων καὶ γραφόντων ἐν τῷ
βιβλίῳ τῆς κτήσεως καὶ κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν Ἰουδαίων τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς
φυλακῆς. 13 καὶ συνέταξα τῷ Βαροὺχ κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν λέγων 14 Οὕτως 13 14
εἶπε κύριος παντοκράτωρ Λάβε τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τοῦτο καὶ τὸ βιβλίον
τὸ ἀνεγνωσμένον καὶ θήσεις αὐτὸ εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον, ἵνα διαμείνῃ ἡμέ-
ρας πλείους. 15 ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Ἔτι κτισθήσονται ἀγροὶ καὶ οἰκίαι καὶ 15
ἀμπελῶνες ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. 16 καὶ προσευξάμην πρὸς κύριον μετὰ τὸ δοῦναί 16
με τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως πρὸς Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου λέγων 17 Ὁ ὢν κύριε, 17
σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ καὶ τῷ βρα-
χίονί σου τῷ ὑψηλῷ καὶ τῷ μετεώρῳ, οὐ μὴ ἀποκρυβῇ ἀπὸ σοῦ οὐθέν,
18 ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας καὶ ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων εἰς κόλπους 18
τέκνων αὐτῶν μετ' αὐτούς· ὁ θεὸς ὁ μέγας ὁ ἰσχυρός, 19 κύριος μεγάλης 19
βουλῆς καὶ δυνατὸς τοῖς ἔργοις, ὁ θεὸς ὁ μέγας ὁ παντοκράτωρ καὶ μεγα-
λώνυμος κύριος· οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων
δοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· 20 ὃς ἐποίησας σημεῖα καὶ τέρατα ἐν 20
γῇ Αἰγύπτῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐν Ἰσραὴλ καὶ ἐν τοῖς γηγενέσι,
καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡμέρα αὕτη, 21 καὶ ἐξήγαγες τὸν λαόν σου 21
Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασιν, ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ
ἐν βραχίονι ὑψηλῷ 22 καὶ ἐν ὁράμασι μεγάλοις, καὶ ἔδωκας αὐτοῖς τὴν γῆν 22
ταύτην ἣν ὤμοσας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. 23 καὶ 23
εἰςήλθοσαν καὶ ἔλαβον αὐτήν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς σου, καὶ ἐν τοῖς
προστάγμασί σου οὐκ ἐπορεύθησαν· ἅπαντα ἃ ἐνετείλω αὐτοῖς οὐκ ἐποίησαν,
καὶ ἐποίησαν συμβῆναι αὐτοῖς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα. 24 ἰδοὺ ὄχλος ἥκει εἰς 24
τὴν πόλιν συλλαβεῖν αὐτήν, καὶ ἡ πόλις ἐδόθη εἰς χεῖρας Χαλδαίων τῶν
πολεμούντων αὐτὴν ἀπὸ προσώπου μαχαίρας καὶ τοῦ λιμοῦ· ὡς ἐλάλησας,
οὕτως ἐγένετο. 25 καὶ σὺ λέγεις πρός μέ Κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρὸν ἀργυρίου· 25
καὶ ἔγραψα βιβλίον καὶ ἐσφραγισάμην, καὶ ἐπεμαρτυράμην μάρτυρας, καὶ ἡ
πόλις ἐδόθη εἰς χεῖρας Χαλδαίων. 26 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων 26
27 Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς πάσης σαρκός, μὴ ἀπ' ἐμοῦ κρυβήσεταί τι; 28 διὰ 27 28
τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Δοθεῖσα παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη
εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ λήψεται αὐτήν, 29 καὶ ἥξουσιν οἱ Χαλ- 29
δαῖοι πολεμοῦντες ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ καύσουσι τὴν πόλιν ταύτην ἐν
πυρί, καὶ κατακαύσουσι τὰς οἰκίας ἐν αἷς ἐθυμιῶσαν ἐπὶ τῶν δωμάτων αὐ-
τῶν τῇ Βάαλ καὶ ἔσπενδον σπονδὰς θεοῖς ἑτέροις πρὸς τὸ παραπικρᾶναί με.
30 ὅτι ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰούδα μόνοι ποιοῦντες τὸ πονηρὸν 30
κατ' ὀφθαλμούς μου ἐκ νεότητος αὐτῶν. 31 ὅτι ἐπὶ τὴν ὀργήν μου καὶ ἐπὶ 31

---

12. υιου μασσαιου, FA υιω μασεου ... FA* πατρ. μου κατ ... Ax FA om των ανδρων ... Ax FA εστηκοτων ... τ. ιουδαιων παντων των καθημενων εν τη 14. FA καταθησεις ... Ax FA om αυτο ... Ax FA αγγιον 15. Ax FA*.* κτηθησονται, FA* κτησονται 16. προσηυξαμην ... FA om με 17. κυριε κυριε ... εν τη ισχυι ... FA om και τω μετεωρω 18. FA κολπον ... Ax FA και ισχυρος 19. και ο δυνατος ... FA εργοις, κυριος παντοκρατωρ ο μεγαλωνυμος (*.* add κυριε) οι ... Ax FA om των υιων ... αποδουναι ... FA κατα τας οδους αυτων 20. οσα εποιησας ... FA αιγυπτου ... Ax FA η ημ. αυτη 21. και τερασιν και εν 23. Ax FA ελαβοσαν (... FA* om κ. εποιησ.) ... απαντα pro παντα 24. και ιδου ... εις τ. πολ. ταυτην ... FA εις τας χειρας 25. Ax FA σεαυτω αγρον ... εγρ. εις βιβλ. 27. FA* κρυβεται τει, Ax κρυβησ. ετι 28. FA om ο θε. ισραηλ ... FA* βασιλεων et λημψουσιν (Ax FA*.* λημψεται) 29. επι τ. γην ταυτ. ... καυσωσιν pro κατακαυσουσι ... FA* την οικιαν εν ες (videtur) ... εθυμιωσ. εν αυταις 30. FA ησαν υιοι ισρ. και υιοι ... εκ νεοτ. αυτ. κατ οφθ. μου

τὸν ϑυμόν μου ἦν ἡ πόλις αὕτη, ἀφ' ἧς ἡμέρας ᾠκοδόμησαν αὐτὴν καὶ ἕως
32 τῆς ἡμέρας ταύτης, ἀπαλλάξαι αὐτὴν ἀπὸ προςώπου μου [32] διὰ πάσας τὰς
πονηρίας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα ὧν ἐποίησαν πικρᾶναί με, αὐτοὶ καὶ
οἱ βασιλεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ προ-
33 φῆται αὐτῶν, ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλήμ, [33] καὶ ἀπέ-
στρεψαν πρὸς μὲ νῶτον καὶ οὐ πρόςωπον, καὶ ἐδίδαξα αὐτοὺς ὄρϑρου καὶ
34 οὐκ ἤκουσαν ἔτι λαβεῖν παιδείαν. [34] καὶ ἔϑηκαν τὰ μιάσματα αὐτῶν ἐν τῷ
35 οἴκῳ οὗ ἐπεκλήϑη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ ἐν ἀκαϑαρσίαις αὐτῶν. [35] καὶ
ᾠκοδόμησαν τοὺς βωμοὺς τῇ Βάαλ τοὺς ἐν φάραγγι υἱοῦ Ἐννὸμ τοῦ ἀνα-
φέρειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς ϑυγατέρας αὐτῶν τῷ Μολὸχ βασιλεῖ, ἃ οὐ
συνέταξα αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἀνέβη ἐπὶ καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι τὸ βδέλυγμα
36 τοῦτο πρὸς τὸ ἐφαμαρτεῖν τὸν Ἰούδαν. [36] καὶ νῦν οὕτως εἶπε κύριος ὁ ϑεὸς
Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν πόλιν ἣν σὺ λέγεις Παραδοϑήσεται εἰς χεῖρας βασιλέως Βα-
37 βυλῶνος ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν ἀποστολῇ, [37] Ἰδοὺ ἐγὼ συνάγω αὐ-
τοὺς ἐκ πάσης τῆς γῆς οὗ διέσπειρα αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν ὀργῇ μου καὶ τῷ ϑυμῷ
μου καὶ ἐν παροξυσμῷ μεγάλῳ, καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τοῦτον,
38 καὶ καϑιῶ αὐτοὺς πεποιϑότας, [38] καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι
39 αὐτοῖς εἰς ϑεόν. [39] καὶ δώσω αὐτοῖς ὁδὸν ἑτέραν καὶ καρδίαν ἑτέραν, φοβη-
ϑῆναί με πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἀγαϑὸν αὐτοῖς καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν
40 μετ' αὐτούς. [40] καὶ διαϑήσομαι αὐτοῖς διαϑήκην αἰωνίαν, ἣν οὐ μὴ ἀπο-
στρέψω ὄπισϑεν αὐτῶν· καὶ τὸν φόβον μου δώσω εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν
41 πρὸς τὸ μὴ ἀποστῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἐμοῦ. [41] καὶ ἐπισκέψομαι τοῦ ἀγαϑῶσαι
αὐτούς, καὶ φυτεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἐν πίστει καὶ ἐν πάσῃ καρδίᾳ
42 μου καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ. [42] ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Καϑὰ ἐπήγαγον ἐπὶ τὸν
λαὸν τοῦτον πάντα τὰ κακὰ τὰ μεγάλα ταῦτα, οὕτως ἐγὼ ἐπάξω ἐπ' αὐ-
43 τοὺς πάντα τὰ ἀγαϑὰ ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτούς. [43] καὶ κτηϑήσονται ἔτι ἀγροὶ
ἐν τῇ γῇ ᾗ σὺ λέγεις Ἄβατος ἔσται ἀπὸ ἀνϑρώπων καὶ κτήνους, καὶ παρε-
44 δόϑησαν εἰς χεῖρας Χαλδαίων· [44] καὶ κτήσονται ἀγροὺς ἐν ἀργυρίῳ, καὶ
γράψεις βιβλίον καὶ σφραγιῇ, καὶ διαμαρτύρῃ μάρτυρας, ἐν γῇ Βενιαμὶν καὶ
κύκλῳ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἐν πόλεσι τοῦ ὄρους καὶ
ἐν πόλεσι τῆς Σεφηλὰ καὶ ἐν πόλεσι τῆς ναγέβ, ὅτι ἀποστρέψω τὰς ἀποι-
κίας αὐτῶν.

XL.

(Graece = 40. Hebraice 33.)
(— = 47. — 40.)

ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,
2 καὶ αὐτὸς ἦν ἔτι δεδεμένος ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς, λέγων [2] Οὕτως εἶπε
κύριος, ποιῶν γῆν καὶ πλάσσων αὐτὴν τοῦ ἀνορϑῶσαι αὐτήν, κύριος ὄνομα
3 αὐτῷ [3] Κέκραξον πρὸς μὲ καὶ ἀποκριϑήσομαί σοι, καὶ ἀπαγγελῶ σοι μεγάλα

---

31. απαλλαξ. αυτους 32. Ax FA om των ... Ax FA παραπικραναι ... post αυτοι add και οι πατερες αυτων ... FA κατοικουντες ιερουσ. 33. FA επεστρεψαν ... FA κ. εδιδ. α. ορϑου (⁖ ορϑρ.) και εδιδαξα και ουκ ... και ουκ ηϑελησαν ... Ax FA παιδιαν 34. FA* μιανσματα ... ω επεκληϑη 35. βωμους αυτων ... επι την καρδιαν ... τον ιουδα 36. εν μαχαιρη 37. FA* (item ⁙, supplet ⁖) om εγω ... Ax FA και παροξυσμω ... κατοικιω 40. Ax FA αιωνιον 41. FA επισκ. αυτους αγ. αυτους ... FA εν πιστ. κ. εν π. ...... αληϑια καρδια και εν ... om μου ... ψυχη μου 42. εγω επαγω 43. ην συ λεγεις ... FA Αβατος εστιν ... Ax FA απο ανϑρωπου 44. βενιαμειν ... κυκλοϑεν ιερουσ., FA κρυψω (⁖ κυκλω) ιερουσ. XL. 1. εκ δευτερου ... ετι ην 3. αναγγελω

καὶ ἰσχυρὰ ἃ οὐκ ἔγνως αὐτά. [4] ὅτι οὕτως εἶπε κύριος περὶ οἴκων τῆς πό- 4
λεως ταύτης καὶ περὶ οἴκων βασιλέως Ἰούδα τῶν καθῃρημένων εἰς χάρα-
κας καὶ προμαχῶνας, [5] τοῦ μάχεσθαι πρὸς τοὺς Χαλδαίους καὶ πληρῶσαι 5
αὐτὴν τῶν νεκρῶν τῶν ἀνθρώπων οὓς ἐπάταξα ἐν ὀργῇ μου καὶ ἐν θυμῷ
μου, καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ᾽ αὐτῶν περὶ πασῶν τῶν πονη-
ριῶν αὐτῶν, [6] Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάγω αὐτῇ συνούλωσιν καὶ ἴαμα, καὶ φανερώσω 6
αὐτοῖς καὶ ἰατρεύσω αὐτήν, καὶ ποιήσω καὶ εἰρήνην καὶ πίστιν, [7] καὶ ἀπο- 7
στρέψω τὴν ἀποικίαν Ἰούδα καὶ ἀποικίαν Ἰσραήλ, καὶ οἰκοδομήσω αὐτοὺς
καθὼς καὶ τὸ πρότερον, [8] καὶ καθαριῶ αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀδικιῶν αὐ- 8
τῶν ὧν ἡμάρτοσάν μοι, καὶ οὐ μὴ μνησθήσομαι ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὧν ἥμαρ-
τόν μοι καὶ ἀπέστησαν ἀπ᾽ ἐμοῦ. [9] καὶ ἔσται εἰς εὐφροσύνην καὶ αἴνεσιν καὶ 9
εἰς μεγαλειότητα παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς οἵτινες ἀκούσονται πάντα τὰ ἀγαθὰ
ἃ ἐγὼ ποιήσω, καὶ φοβηθήσονται καὶ πικρανθήσονται περὶ πάντων τῶν ἀγα-
θῶν καὶ περὶ πάσης τῆς εἰρήνης ἧς ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς. [10] οὕτως εἶπε κύ- 10
ριος Ἔτι ἀκουσθήσεται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ᾧ ὑμεῖς λέγετε Ἔρημός ἐστιν
ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν, ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ ταῖς
ἠρημωμέναις παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον καὶ κτήνη, [11] φωνὴ εὐφροσύνης 11
καὶ φωνὴ χαρμοσύνης, φωνὴ νυμφίου καὶ φωνὴ νύμφης, φωνὴ λεγόντων
Ἐξομολογεῖσθε κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι χρηστὸς κύριος, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
τὸ ἔλεος αὐτοῦ· καὶ εἰςοίσουσι δῶρα εἰς οἶκον κυρίου, ὅτι ἀποστρέψω πᾶσαν
τὴν ἀποικίαν τῆς γῆς ἐκείνης κατὰ τὸ πρότερον, εἶπε κύριος. [12] οὕτως εἶπε 12
κύριος τῶν δυνάμεων Ἔτι ἔσται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ τῷ ἐρήμῳ παρὰ τὸ μὴ
εἶναι ἄνθρωπον καὶ κτῆνος, ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ καταλύματα ποι-
μένων κοιταζόντων πρόβατα, [13] ἐν πόλεσι τῆς ὀρεινῆς καὶ ἐν πόλεσι τῆς σε- 13
φηλὰ καὶ ἐν πόλεσι τῆς ναγὲβ καὶ ἐν γῇ Βενιαμὶν καὶ ἐν ταῖς κύκλῳ Ἱερου-
σαλὴμ καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα, ἔτι παρελεύσεται πρόβατα ἐπὶ χεῖρα ἀριθμοῦντος,
εἶπε κύριος.

XLI.

(Graece 41. = Hebraice 34.)
(— 48. = — 41.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ,
καὶ Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ πᾶν τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ καὶ

---

4. Ax FA κυριος ο θεος ισραηλ ... FA* om (item rursus *.* ut videtur) της πολ. ταυτ. κ. περι οικων (Ax FA*.* οικιας) ... FA καθειρημενων, Ax καθημενων 5. αυτην νεκρων ... επαταξεν οργη ... FA εν τω θυμω 6. επαγω επ αυτους ... ιαμα, και ιατρευσω αυτους και φανεροι (sic) αυτοις ειςακουειν, κ. ιατρευσω αυτους κ. π. αυτ. ειρ. κ. πιστ., FA ιαμα, και ιατρευσω αυτην (*.* αυτους) κεν ιρηνη και φανερωσω αυτοις ειςακουειν, κ. ιατρ. αυτην (*.* αυτους) και (*.* add ποιησω αυτοις) ειρηνη (*.* -νην) κ. πιστει (*.* -στειν) 7. FA*.* επιστρεψω ... Ax FA και την αποικ. ισρ. (FA*.* ιερουσαλημ) ... ως το προτερον 8. ημαρτον pro ημαρτοσαν ... FA ου μη μνησθω ... ημαρτον μου, FA ημαρτοσαν μοι ... FA* απεστησαν μου 9. Ax FA και εις αινεσιν ... μεγαλιοτητα, FA μεγαλωσυνην ... ποιω ... om και πικρανθησονται ... ποιω αυτοις 10. FA* ακουσεται ... Ax FA ερημωμεναις ... και παρα το ... FA ανθρωπους κ. κτηνη 11. FA om και primum ... χαρμονης ... λεγοντος ... FA τω κυριω ... δωρα αινεσεως ... FA επιστρεψω ... αποστρ. την αποικ. πασης της γης εκειν. καθα προτ. 12. *om των δυναμεων ... FA Ετι ακουσθησεσται εν τω ... τοπω τω ηρημωμενω τουτω ... κτηνη ... Ax FA και εν πασαις ... προβατων 13. om και εν πολ. της σεφηλα ... Ax FA βενιαμειν ... επι pro ετι ... FA* χειραν XLI. 1. γεναμενος ... FA παρα κυρ. πρ. ιερ.

πᾶσα ἡ γῆ ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπολέμουν ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ πάσας τὰς
2 πόλεις Ἰούδα, λέγων [2] Οὕτως εἶπε κύριος Βάδισον πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα
Ἰούδα καὶ ἐρεῖς αὐτῷ Οὕτως εἶπε κύριος Παραδόσει παραδοθήσεται ἡ πόλις
αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ συλλήψεται αὐτὴν καὶ καύσει αὐ-
3 τὴν ἐν πυρί, [3] καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ συλλήψει συλλη-
φθήσῃ καὶ εἰς χεῖρας αὐτοῦ δοθήσῃ, καὶ ὀφθαλμοί σου τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ
4 ὄψονται, καὶ εἰς Βαβυλῶνα εἰςελεύσῃ. [4] ἀλλὰ ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου, Σε-
5 δεκία βασιλεῦ Ἰούδα Οὕτως λέγει κύριος [5] Ἐν εἰρήνῃ ἀποθανῇ· καὶ ὡς
ἔκλαυσαν τοὺς πατέρας σου τοὺς βασιλεύσαντας πρότερόν σου, κλαύσονται
καὶ σέ Οὐαὶ κύριε, καὶ ἕως ᾅδου κόψονταί σε· ὅτι λόγον ἐγὼ ἐλάλησα, εἶπε
6 κύριος. [6] καὶ ἐλάλησεν Ἱερεμίας πρὸς τὸν βασιλέα Σεδεκίαν πάντας τοὺς λό-
7 γους τούτους ἐν Ἱερουσαλήμ. [7] καὶ ἡ δύναμις βασιλέως Βαβυλῶνος ἐπολέμει
ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα καὶ ἐπὶ Λαχὶς καὶ ἐπὶ Ἀζηκά,
8 ὅτι αὗται κατελείφθησαν ἐν πόλεσιν Ἰούδα πόλεις ὀχυραί. [8] ὁ λόγος ὁ γε-
νόμενος πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου μετὰ τὸ συντελέσαι τὸν βασιλέα Σεδε-
9 κίαν διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν τοῦ καλέσαι ἄφεσιν, [9] τοῦ ἐξαποστεῖλαι ἕκαστον
τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ τὸν Ἑβραῖον καὶ τὴν
10 Ἑβραίαν ἐλευθέρους, πρὸς τὸ μὴ δουλεύειν ἄνδρα ἐξ Ἰούδα. [10] καὶ ἐπεστρά-
φησαν πάντες οἱ μεγιστᾶνες καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ εἰςελθόντες ἐν τῇ διαθήκῃ
τοῦ ἀποστεῖλαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ,
11 12 καὶ ἐῶσαν [11] αὐτοὺς εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας. [12] καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου
13 πρὸς Ἱερεμίαν λέγων [13] Οὕτως εἶπε κύριος Ἐγὼ διεθέμην διαθήκην πρὸς
τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐξειλάμην αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ
14 οἴκου δουλείας, λέγων [14] Ὅταν πληρωθῇ ἓξ ἔτη, ἀποστελεῖς τὸν ἀδελφόν σου
τὸν Ἑβραῖον ὃς πραθήσεταί σοι καὶ ἐργᾶταί σοι ἓξ ἔτη, καὶ ἐξαποστελεῖς
15 αὐτὸν ἐλεύθερον· καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν. [15] καὶ
ἐπέστρεψαν σήμερον ποιῆσαι τὸ εὐθὲς πρὸ ὀφθαλμῶν μου τοῦ καλέσαι ἄφεσιν
ἕκαστον τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ συνετέλεσαν διαθήκην κατὰ πρόσωπόν μου
16 ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ. [16] καὶ ἐπεστρέψατε καὶ
ἐβεβηλώσατε τὸ ὄνομά μου τοῦ ἐπιστρέψαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ
ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὓς ἐξαπεστείλατε ἐλευθέρους τῇ ψυχῇ αὐτῶν,
17 τοῦ εἶναι ὑμῖν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας. [17] διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος
Ὑμεῖς οὐκ ἠκούσατέ μου τοῦ καλέσαι ἄφεσιν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐ-
τοῦ· ἰδοὺ ἐγὼ καλῶ ἄφεσιν ὑμῖν εἰς μάχαιραν καὶ εἰς τὸν θάνατον καὶ εἰς
τὸν λιμόν, καὶ δώσω ὑμᾶς εἰς διασπορὰν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς.

---

2. Ax FA συλλημψεται 3. FA om συ ... εκ χειρ. αυτων ... Ax FA συλλημψει συλλημφθηση ... om κ. εις χ. αυτ. δοθηση ... Ax FA και οι οφθαλμοι ... FA τους οφθ. αυτων ... post οψονται add και στομα αυτου μετα του στοματος σου λαλησει 5. ω κυριε, FA om ουαι κυριε ... εως αδ. κλαυσονται σε ... om εγω 6. Ax FA προς βασιλεα 7. FA* επι πολεις ... FA ιουδα, επι λαχεις, Ax ιουδα τας καταλελιμμενας, επι λαχεις 8. γεναμενος ... FA συντελεσαι βασιλεα ... λαον τον εν ιερουσαλημ 9. FA* om εκαστον secundum ... ανδρα εξ ισραηλ 10. FA* om και primum ... οι ελθοντες εις την διαθηκην ... FA εξαποστειλαι ... om και εκαστ. την παιδ. αυτου 12. εγενετο ... FA* om κυριου 13. κυριος ο θεος ισραηλ ... FA εθεμην ... FA δουλιας 14. FA* αποστελλις ... και αποστελεις, FA* και εξαπαστελλις (sic) 15. εστρεψαν ... εν οφθαλμοις μου ... εκαστος τω πλησ. αυτου ... FA* om κατα προσωπ. μου 16. εβεβηλ. την διαθηκην μου ... FA om του ειναι 17. FA μου χαλεσαι εκαστον αφεσιν εκαστον (*.* add προς τον αδελφον αυτου και εκαστον) προς τον, Ax μου καλεσαι εκαστος αφεσιν προς τον αδελφον αυτου και εκαστον προς τον ... FA* και ιδου

18 καὶ δώσω τοὺς ἄνδρας τοὺς παρεληλυθότας τὴν διαθήκην μου, τοὺς μὴ 18
στήσαντας τὴν διαθήκην μου ἣν ἐποίησαν κατὰ πρόσωπόν μου, τὸν μόσχον
ὃν ἐποίησαν ἐργάζεσθαι αὐτῷ, 19 τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα καὶ τοὺς δυνάστας 19
καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τὸν λαόν, 20 καὶ δώσω αὐτοὺς τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, καὶ 20
ἔσται τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν βρῶσις τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θη-
ρίοις τῆς γῆς. 21 καὶ τὸν Σεδεκίαν βασιλέα τῆς Ἰουδαίας καὶ τοὺς ἄρχοντας 21
αὐτῶν δώσω εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ δύναμις βασιλέως Βαβυλῶνος
τοῖς ἀποτρέχουσιν ἀπ' αὐτῶν. 22 ἰδοὺ ἐγὼ συντάσσω, φησὶ κύριος, καὶ ἐπι- 22
στρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην, καὶ πολεμήσουσιν ἐπ' αὐτὴν καὶ λήψον-
ται αὐτὴν καὶ κατακαύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρί, καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα καὶ δώσω
αὐτὰς ἐρήμους ἀπὸ τῶν κατοικούντων.

XLII.

(Graece 42. == Hebraice 35.)
(— 49. == — 42.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ
ἐν ἡμέραις Ἰωακεὶμ βασιλέως Ἰούδα λέγων 2 Βάδισον εἰς οἶκον Ἀρχαβεὶν 2
καὶ ἄξεις αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς μίαν τῶν αὐλῶν, καὶ ποτιεῖς αὐτοὺς
οἶνον. 3 καὶ ἐξήγαγον τὸν Ἰεχονίαν υἱὸν Ἱερεμὶν υἱοῦ Χαβασὶν καὶ τοὺς 3
ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν Ἀρχαβείν, 4 καὶ 4
εἰσήγαγον αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς τὸ παστοφόριον υἱῶν Ἰωνᾶν υἱοῦ Ἀνανίου
υἱοῦ Γοδολίου ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, ὅς ἐστιν ἐγγὺς τοῦ οἴκου τῶν ἀρχόντων
τῶν ἐπάνω τοῦ οἴκου Μαασαίου υἱοῦ Σελὼμ τοῦ φυλάσσοντος τὴν αὐλήν.
5 καὶ ἔδωκα κατὰ πρόσωπον αὐτῶν κεράμιον οἴνου καὶ ποτήρια, καὶ εἶπα 5
Πίετε οἶνον. 6 καὶ εἶπον Οὐ μὴ πίωμεν οἶνον, ὅτι Ἰωναδὰβ υἱὸς Ῥηχὰβ ὁ 6
πατὴρ ἡμῶν ἐνετείλατο ἡμῖν λέγων Οὐ μὴ πίητε οἶνον ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ
ὑμῶν ἕως αἰῶνος, 7 καὶ οἰκίας οὐ μὴ οἰκοδομήσητε, καὶ σπέρμα οὐ μὴ σπεί- 7
ρητε, καὶ ἀμπελὼν οὐκ ἔσται ὑμῖν, ὅτι ἐν σκηναῖς οἰκήσετε πάσας τὰς ἡμέ-
ρας ὑμῶν, ὅπως ἂν ζήσητε ἡμέρας πολλὰς ἐπὶ τῆς γῆς ἐφ' ἧς διατρίβετε
ὑμεῖς ἐπ' αὐτῆς. 8 καὶ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς Ἰωναδὰβ τοῦ πατρὸς ἡμῶν πρὸς 8
τὸ μὴ πιεῖν οἶνον πάσας τὰς ἡμέρας ἡμῶν, ἡμεῖς καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν καὶ
οἱ υἱοὶ ἡμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ἡμῶν, 9 καὶ πρὸς τὸ μὴ οἰκοδομεῖν οἰκίας 9
τοῦ κατοικεῖν ἐκεῖ, καὶ ἀμπελὼν καὶ ἀγρὸς καὶ σπέρμα οὐκ ἐγένετο ἡμῖν.
10 καὶ ᾠκήσαμεν ἐν σκηναῖς, καὶ ἠκούσαμεν καὶ ἐποιήσαμεν κατὰ πάντα ἃ 10
ἐνετείλατο ἡμῖν Ἰωναδὰβ ὁ πατὴρ ἡμῶν. 11 καὶ ἐγενήθη ὅτε ἀνέβη Ναβου- 11
χοδονόσορ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἴπαμεν εἰσελθεῖν, καὶ εἰσήλθομεν εἰς Ἱερουσαλὴμ

---

18. Ax FA* om τους μη στησ. την διαθ. μου ... FA* om μου post προσωπον 20. βρωματα 21. βασιλεα ιουδα ... FA των εχθρ. αυτων ... δυναμεις ... οι αποτρεχοντες 22. πολ. επ αυτους ... Ax FA λημψονται ... ιουδα δωσω αυτας εις αβατον, FA ιουδα και δ. αυτους ερημους ... Ax FA om των XLII. 1. γεναμενος παρ. κυρ. πρ. ιερεμ. ... ιωακειμ υιου ιωσιου 2. Πορευθητι εις ... FA οικιαν ... αλχαβειν και καλεσον αυτους και εισαξεις αυτους εις 3. ηγαγον ... ιερεμιου ... FA χαβασειν ... οικ. χαραβειν 4. om υιων ιω. υιου ... FA υιων ανναν υιου αννανιου (*.* ανανιου) ... FA om υιου γοδολιου ... εγγυς οικουντων αρχοντων ... Ax FA* om των ante επανω ... μασαιου, FA μασεου (*.* μαασ.) ... FA* αιλωμ, *.* σαιλωμ ... FA*.* του φυλ. την οδον 5. εστησα 6. Ax FA ειπαν ... ου πιομεν, FA ου μη πιομεν ... FA* om υι. ρηχαβ ... ειπας Ου 7. FA οικιαν ... κατοικησετε ... ημερ. της ζωης υμων ... ζητε, FA ζησεται 8. εισηκουσαμεν ... FA ιωναδαν ... FA* πινειν ... ημερ. της ζωης ημων ... om ημεις κ. αι γυν. ημων 9. om και primum ... *οικειν οικιας ... FA εκει, αμπελωνας κ. αγρους 10. οικησαμεν ... om και εποιησαμεν ... παντα οσα 11. FA* ειπαν ... αναβαντες εισελευσομεθα, FA εισελθατε και εισελθωμεν

ἀπὸ προςώπου τῆς δυνάμεως τῶν Χαλδαίων καὶ ἀπὸ προςώπου τῆς δυ-
12 νάμεως τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ᾠκοῦμεν ἐκεῖ. [12] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς
13 μὲ λέγων [13] Οὕτως λέγει κύριος Πορεύου καὶ εἰπὸν ἀνθρώπῳ Ἰούδα καὶ τοῖς
κατοικοῦσιν Ἱερουσαλήμ Οὐ μὴ λάβητε παιδείαν τοῦ ἀκούειν τοὺς λόγους
14 μου; [14] ἔστησαν ῥῆμα υἱοὶ Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχάβ, ὃ ἐνετείλατο τοῖς τέκνοις
αὐτοῦ πρὸς τὸ μὴ πιεῖν οἶνον, καὶ οὐκ ἐπίοσαν· καὶ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς
15 ὄρθρου, καὶ οὐκ ἠκούσατε. [15] καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδάς μου τοὺς
προφήτας λέγων Ἀποστράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς
καὶ βελτίω ποιήσατε τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ οὐ πορεύεσθε ὀπίσω θεῶν
ἑτέρων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς, καὶ οἰκήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα ὑμῖν καὶ
τοῖς πατράσιν ὑμῶν· καὶ οὐκ ἐκλίνατε τὰ ὦτα ὑμῶν καὶ οὐκ εἰςηκούσατε.
16 [16] καὶ ἔστησαν υἱοὶ Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχὰβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν,
17 ὁ δὲ λαὸς οὗτος οὐκ ἤκουσέ μου. [17] διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ
φέρω ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ πάντα τὰ κακὰ
18 ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτούς. [18] διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἐπειδὴ ἤκουσαν υἱοὶ
Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχὰβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν ποιεῖν καθότι ἐνετεί-
19 λατο αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν, [19] οὐ μὴ ἐκλείπῃ ἀνὴρ τῶν υἱῶν Ἰωναδὰβ υἱοῦ
Ῥηχὰβ παρεστηκὼς κατὰ πρόςωπόν μου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς.

XLIII.

(Graece 43. = Hebraice 36.)
(— 50. = — 43.)

ΕΝ ΤΩ ΕΝΙΑΥΤΩ ΤΕΤΑΡΤΩ ΙΩΑΚΕΙΜ ΥΙΟΥ ΙΩΣΙΑ ΒΑΣΙΛΕΩΣ
2 Ἰούδα ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [2] Λάβε σεαυτῷ χαρτίον βιβλίου,
καὶ γράψον ἐπ' αὐτοῦ πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησα πρὸς σὲ ἐπὶ Ἱερου-
σαλὴμ καὶ ἐπὶ Ἰούδα καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ἀφ' ἧς ἡμέρας λαλήσαντός
μου πρὸς σὲ ἀφ' ἡμερῶν Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύ-
3 της. [3] ἴσως ἀκούσεται ὁ οἶκος Ἰούδα πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐγὼ λογίζομαι ποιῆ-
σαι αὐτοῖς, ἵνα ἀποστρέψωσιν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, καὶ ἵλεως
4 ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν. [4] καὶ ἐκάλεσεν Ἱερε-
μίας τὸν Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου, καὶ ἔγραψεν ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου πάντας
5 τοὺς λόγους κυρίου, οὓς ἐλάλησε πρὸς αὐτόν, εἰς χαρτίον βιβλίου. [5] καὶ ἐνε-
τείλατο Ἱερεμίας τῷ Βαροὺχ λέγων Ἐγὼ φυλάσσομαι, οὐ μὴ δύνωμαι εἰςελ-
6 θεῖν εἰς οἶκον κυρίου. [6] καὶ ἀναγνώσῃ ἐν τῷ χαρτίῳ τούτῳ εἰς τὰ ὦτα τοῦ
λαοῦ ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ νηστείας, καὶ ἐν ὠσὶ παντὸς Ἰούδα τῶν ἐρ-
7 χομένων ἐκ πόλεων αὐτῶν ἀναγνώσῃ αὐτοῖς. [7] ἴσως πεσεῖται ἔλεος αὐτῶν

---

11. Ax FA* om των χαλδ. κ. α. πρ. της δυναμεως ... FA* om των ante ασσυριων ... ωκησαμεν, FA οικουμεν 13. κατ. εν ιερουσαλημ ... Ax FA παιδιαν (Ax -δειαν) ακουειν 14. FA υιοι ρηχαβ ... ουκ επιον· καγω ... FA post ορθου (corr. est ορθρ.) add και ελαλησα ... εισηκουσατε 15. δουλους pro παιδας ... FA απο οδου ... βελτιον ποιησατε επιτηδευματα ... Ax FA θεων αλλοτριων ... FA* γης ως ... ηκουσατε, FA εισηκ. μου 16. Ax FA οι υιοι ... FA ιων. οι υιοι ρηχαβ ... FA και ο λαος ... λαος μου ουκ ηκουσαν μου ... FA ηκουσαν 17. om totum versum 18. Ax FA οι υιοι ... FA om υι. ρηχ. την εντολην ... οσα pro καθοτι 19. FA* εκλιπη XLIII. 1. Ax FA*.* και εν τω ... υιου ιωσιου, FA υιω ιωσια 2. χαρτην ... επ αυτω ... εχρηματισα πρ. σε επι ισραηλ ... FA*.* επι ιουδαν 3. ακουσονται οικος ... κακα α ελαλησα επ αυτους ινα αποστραφωσιν απο οδου αυτου τ. π. ... FA απο οδου ... FA ειλεος 4. εγραψεν βαρουχ ... ους εχρηματισεν προς 5. και ου δυναμαι 6. Ax FA εν τω χαρτη ... Ax FA νηστιας ... παντος του λαου των ερχομενων ... Ax FA εκ πολεως

κατὰ πρόσωπον κυρίου, καὶ ἀποστρέψουσιν ἐκ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς,
ὅτι μέγας ὁ θυμὸς καὶ ἡ ὀργὴ κυρίου ἣν ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον.
[8] καὶ ἐποίησε Βαροὺχ κατὰ πάντα ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ Ἱερεμίας, τοῦ ἀναγνῶ- 8
ναι ἐν τῷ βιβλίῳ τοὺς λόγους κυρίου ἐν οἴκῳ κυρίου. [9] καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ 9
ἔτει τῷ ὀγδόῳ τῷ βασιλεῖ Ἰωακεὶμ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐνάτῳ ἐξεκκλησίασαν
νηστείαν κατὰ πρόσωπον κυρίου πᾶς ὁ λαὸς ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἶκος Ἰούδα.
[10] καὶ ἀνεγίνωσκε Βαροὺχ ἐν τῷ βιβλίῳ τοὺς λόγους Ἱερεμίου ἐν οἴκῳ κυ- 10
ρίου, ἐν οἴκῳ Γαμαρίου υἱοῦ Σαφὰν τοῦ γραμματέως, ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐπάνω
ἐν προθύροις πύλης τοῦ οἴκου κυρίου τῆς καινῆς καὶ ἐν ὠσὶ παντὸς τοῦ λαοῦ.
[11] καὶ ἤκουσε Μιχαίας υἱὸς Γαμαρίου υἱοῦ Σαφὰν ἅπαντας τοὺς λόγους κυ- 11
ρίου ἐκ τοῦ βιβλίου. [12] καὶ κατέβη εἰς οἰκίαν τοῦ βασιλέως, εἰς τὸν οἶκον 12
τοῦ γραμματέως, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκάθηντο, Ἐλισαμὰ ὁ
γραμματεὺς καὶ Δαλαίας υἱὸς Σελεμίου καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀχχοβὼρ καὶ Γα-
μαρίας υἱὸς Σαφὰν καὶ Σεδεκίας υἱὸς Ἀνανίου καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες, [13] καὶ 13
ἀνήγγειλεν αὐτοῖς Μιχαίας πάντας τοὺς λόγους οὓς ἤκουσεν ἀναγινώσκοντος
Βαροὺχ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ. [14] καὶ ἀπέστειλαν πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς 14
Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου τὸν Ἰουδὶν υἱὸν Ναθανίου υἱοῦ Σελεμίου υἱοῦ Χουσὶ
λέγοντες Τὸ χαρτίον ἐν ᾧ σὺ ἀναγινώσκεις ἐν αὐτῷ ἐν ὠσὶ τοῦ λαοῦ, λάβε
αὐτὸ εἰς τὴν χεῖρά σου καὶ ἧκε. καὶ ἔλαβε Βαροὺχ τὸ χαρτίον καὶ κατέβη
πρὸς αὐτούς. [15] καὶ εἶπον αὐτῷ Πάλιν ἀνάγνωθι εἰς τὰ ὦτα ἡμῶν· καὶ ἀνέγνω 15
Βαρούχ. [16] καὶ ἐγενήθη ὡς ἤκουσαν πάντας τοὺς λόγους, συνεβουλεύσαντο 16
ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ εἶπον Ἀναγγέλλοντες ἀναγγείλωμεν τῷ
βασιλεῖ ἅπαντας τοὺς λόγους τούτους. [17] καὶ τὸν Βαροὺχ ἠρώτησαν λέγοντες 17
Ποῦ ἔγραψας πάντας τοὺς λόγους τούτους; [18] καὶ εἶπε Βαρούχ Ἀπὸ στόμα- 18
τος αὐτοῦ ἀνήγγειλέ μοι Ἱερεμίας πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ ἔγραφον
ἐν βιβλίῳ. [19] καὶ εἶπον τῷ Βαρούχ Βάδισον καὶ κατακρύβηθι σὺ καὶ Ἱερε- 19
μίας, ἄνθρωπος μὴ γνώτω ποῦ ὑμεῖς. [20] καὶ εἰσῆλθον πρὸς τὸν βασιλέα εἰς 20
τὴν αὐλήν, καὶ τὸ χαρτίον ἔδωκαν φυλάσσειν ἐν οἴκῳ Ἐλισαμά, καὶ ἀνήγ-
γειλαν τῷ βασιλεῖ πάντας τοὺς λόγους τούτους. [21] καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς 21
τὸν Ἰουδὶν λαβεῖν τὸ χαρτίον. καὶ ἔλαβεν αὐτὸ ἐξ οἴκου Ἐλισαμά, καὶ ἀνέγνω
Ἰουδὶν εἰς τὰ ὦτα τοῦ βασιλέως καὶ εἰς τὰ ὦτα πάντων τῶν ἀρχόντων τῶν
ἑστηκότων περὶ τὸν βασιλέα. [22] καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκάθητο ἐν οἴκῳ χειμερινῷ, 22
καὶ ἐσχάρα πυρὸς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. [23] καὶ ἐγενήθη ἀναγινώσκοντος 23
Ἰουδὶν τρεῖς σελίδας καὶ τέσσαρας, ἀπέτεμεν αὐτὰς τῷ ξυρῷ τοῦ γραμμα-

---

7. απο της οδου ... ο θυμ. κυριου κ. η οργη η (** ην) ελ. κυριος επι τ. τοπον τ. 8. FA om τους 9. τω πεμπτω ιωακειμ βασιλει εν ... FA om εν secundum ... FA* εξεκλησιασεν ... FA νηστιαν ... εις ιερουσ. και ο οικ. ι. 10. om τους ... εν προθυροις οικου κ. της καινης εις τα ωτα 11. FA μιχεας ... παντας 12. Ax FA κατεβη εις οικον ... FA δαλιας (Ax δαλεας) υι. σεδεκιου ... και ναθαν υι. αχοβωρ 13. FA μιχεας ... αναγ. του βαρουχ ... FA* κυριου του θεου pro τ. λαου 14. τον ιουδει, FA om τον ιουδιν ... FA υιου ναθανιου ... σαλαμιου ... FA* om λεγοντες Το χαρτιον ... Το βιβλιον εν ω αναγ. ... FA* om εις τ. χ. σου ... βαρουχ υιος νηριου το χ. εν χειρι αυτου 15. Ax FA ειπαν 16. FA εγενετο ... Ax FA ειπαν ... αναγγελοντες ... Ax FA* αναγγελωμεν ... Ax FA παντας 17. FA που ποθεν, Ax ποθεν ... FA om παντας 18. om αυτου ... καγω εγραφον 19. και ειπαν οι αρχοντες προς βαρουχ, FA κ. ειπαν τω βαρουχ ... και κρυβηθι ... FA om και ... Ax FA και ανθρωπος ... μη γνω ... FA* που υπαγεις 20. το βιβλιον ... FA ελεισαμα ... FA om τουτους 21. ιουδειν ... FA οικου ελεισα ... Ax FA ιουδειν ... om παντων ... προς τον βασιλεα 23. Ax FA ιουδειν ... FA*,* η τεσσαρας (?) ... FA απετεμνεν ... Ax FA αυτα τω

τέως καὶ ἔῤῥιπτεν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, ἕως ἐξέλιπε πᾶς ὁ χάρτης
24 εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας. [24] καὶ οὐκ ἐζήτησαν, καὶ οὐ διέῤῥηξαν τὰ
ἱμάτια αὐτῶν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ οἱ ἀκούοντες πάντας τοὺς λό-
25 γους τούτους. [25] καὶ Ἐλνάθαν καὶ Γοδολίας ὑπέθεντο τῷ βασιλεῖ πρὸς τὸ
26 κατακαῦσαι τὸ χαρτίον. [26] καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἱερεμεὴλ υἱῷ τοῦ
βασιλέως καὶ τῷ Σαραίᾳ υἱῷ Ἐσριὴλ συλλαβεῖν τὸν Βαροὺχ καὶ τὸν Ἱερε-
27 μίαν, καὶ κατεκρύβησαν. [27] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν, μετὰ
τὸ κατακαῦσαι τὸν βασιλέα τὸ χαρτίον πάντας τοὺς λόγους οὓς ἔγραψε Βα-
28 ροὺχ ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου, λέγων [28] Πάλιν λάβε σὺ χαρτίον ἕτερον καὶ
γράψον πάντας τοὺς λόγους τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῦ χαρτίου οὓς κατέκαυσεν ὁ
29 βασιλεὺς Ἰωακείμ, [29] καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπε κύριος Σὺ κατέκαυσας τὸ χαρτίον
τοῦτο, λέγων Διὰ τί ἔγραψας ἐπ' αὐτῷ λέγων Εἰςπορευόμενος εἰςπορεύσεται
βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ ἐξολοθρεύσει τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐκλείψει ἐπ' αὐ-
30 τῆς ἄνθρωπος καὶ κτήνη; [30] διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ Ἰωακεὶμ βα-
σιλέα Ἰούδα Οὐκ ἔσται αὐτῷ καθήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυίδ, καὶ τὸ θνησι-
μαῖον αὐτοῦ ἔσται ἐῤῥιμμένον ἐν τῷ καύματι τῆς ἡμέρας καὶ ἐν τῷ παγετῷ
31 τῆς νυκτός. [31] καὶ ἐπισκέψομαι ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ καὶ ἐπὶ
τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ ἐπάξω ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερου-
σαλὴμ καὶ ἐπὶ γῆν Ἰούδα πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς, καὶ οὐκ
32 ἤκουσαν. [32] καὶ ἔλαβε Βαροὺχ χαρτίον ἕτερον καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτῷ ἀπὸ στό-
ματος Ἱερεμίου ἅπαντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου οὓς κατέκαυσεν Ἰωακείμ,
καὶ ἔτι προςετέθησαν αὐτῷ λόγοι πλείονες ὡς οὗτοι.

XLIV.

(Graece 44. = Hebraice 37.)
(— 51, 1-31. = — 44.)

Καὶ ἐβασίλευσε Σεδεκίας υἱὸς Ἰωσία ἀντὶ Ἰωακείμ, ὃν ἐβασίλευσε Να-
2 βουχοδονόσορ βασιλεύειν τοῦ Ἰούδα. [2] καὶ οὐκ ἤκουσαν αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες
αὐτοῦ καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς λόγους κυρίου οὓς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἱερε-
3 μίου. [3] καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας τὸν Ἰωάχαλ υἱὸν Σελεμίου καὶ
τὸν Σοφονίαν υἱὸν Μαασαίου τὸν ἱερέα πρὸς Ἱερεμίαν λέγων Πρόςευξαι δὴ
4 περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον. [4] καὶ Ἱερεμίας ἦλθε καὶ διῆλθε διὰ μέσου τῆς πό-
5 λεως, καὶ οὐκ ἔδωκαν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τῆς φυλακῆς. [5] καὶ δύναμις Φα-
ραὼ ἐξῆλθεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἤκουσαν οἱ Χαλδαῖοι τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, καὶ
6 ἀνέβησαν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. [6] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν λέγων

---

23. Ax FA εριπτεν (FA -τε) ... εως ου εξελειπεν, FA*·* εως εξελειπεν 24. εξεζητησαν ... FA* om ου ... FA* διερηξαν ... αυτου ακουσαντες παντες τους 25. κ. ναθαν κ. γοδ. και γαμαριας, FA*·*·* κ. ελν. και δαλαιας και γολιας και γαμαριας ... Ax FA*·* μη κατακαυσαι ... το βιβλιον 26. ιερεμιηλ, FA ιερεμιαηλ ... FA σαρεα ... εσζριηλ ... FA* και αυτον ιερεμηαν ... FA* om και κατεκρ. [27] και εγ. λ. κ. πρ. ιερ. (*·* ιηρεμιαν) 27. Ax FA* καυσαι 28. λαβε σεαυτω χαρτιον ... απαντας 29. το βιβλιον τουτο ... FA εγρ. επ αυτο ... FA* ειςπορευεται ... Ax FA ο βασιλευς ... εξολεθρ., FA εξωλεθρ. ... και εκτριψει απ αυτης ανθρωπον ... FA απ αυτης 30. επι θρονον ... ρεριμμενον, FA εριμμενον 31. Ax FA επαξω επ αυτους ... FA επι την ιδουμαιαν (correctum ιουδαιαν) pro επι γην ιουδα ... α ελαλ. επ αυτους 32. FA παντας ... FA ου κατεκαυσεν ... FA και επι τι προςετεθ. XLIV. 1. αντι ιεχονιου υιου ιωακειμ ... ναβουχ. βασιλευς βαβυλωνος 2. FA ηκουσεν 3. τ. ιωαχαζ, FA τ. ιωαχαχ (*·*-χας) ... FA σεδεκιου ... μασαιου ... *ιερεαν 4. ανα μεσον ... εις οικον, FA εις οικιαν 5. Ax FA*·* απο ιερουσ.

[7] Οὕτως εἶπε κύριος Οὕτως ἐρεῖς πρὸς βασιλέα Ἰούδα τὸν ἀποστείλαντα πρὸς 7
σὲ τοῦ ἐκζητῆσαί με Ἰδοὺ δύναμις Φαραὼ ἡ ἐξελθοῦσα ὑμῖν εἰς βοήθειαν
ἀποστρέψουσιν εἰς γῆν Αἰγύπτου, [8] καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ οἱ Χαλδαῖοι καὶ 8
πολεμήσουσιν ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ συλλήψονται αὐτὴν καὶ καύσουσιν
αὐτὴν ἐν πυρί. [9] ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Μὴ ὑπολάβητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν 9
λέγοντες Ἀποτρέχοντες ἀπελεύσονται ἀφ' ἡμῶν οἱ Χαλδαῖοι, ὅτι οὐ μὴ ἀπέλ-
θωσι. [10] καὶ ἐὰν πατάξητε πᾶσαν δύναμιν τῶν Χαλδαίων τοὺς πολεμοῦντας 10
ὑμᾶς, καὶ καταλειφθῶσί τινες ἐκκεκεντημένοι, ἕκαστος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ
οὗτοι ἀναστήσονται καὶ καύσουσι τὴν πόλιν ταύτην ἐν πυρί. [11] καὶ ἐγένετο 11
ὅτε ἀνέβη ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ προσώπου τῆς
δυνάμεως Φαραώ, [12] ἐξῆλθεν Ἱερεμίας ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ τοῦ πορευθῆναι εἰς 12
γῆν Βενιαμὶν τοῦ ἀγοράσαι ἐκεῖθεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. [13] καὶ ἐγένετο αὐτὸς 13
ἐν πύλῃ Βενιαμίν, καὶ ἐκεῖ ἄνθρωπος παρ' ᾧ κατέλυε Σαρουία υἱὸς Σελε-
μίου υἱοῦ Ἀνανίου, καὶ συνέλαβε τὸν Ἱερεμίαν λέγων Πρὸς τοὺς Χαλδαίους
σὺ φεύγεις; [14] καὶ εἶπε Ψεῦδος, οὐκ εἰς τοὺς Χαλδαίους ἐγὼ φεύγω. καὶ 14
οὐκ εἰςήκουσεν αὐτοῦ, καὶ συνέλαβε Σαρουία τὸν Ἱερεμίαν καὶ εἰςήγαγεν
αὐτὸν πρὸς τοὺς ἄρχοντας. [15] καὶ ἐπικράνθησαν οἱ ἄρχοντες ἐπὶ Ἱερεμίαν καὶ 15
ἐπάταξαν αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν Ἰωνάθαν τοῦ γραμ-
ματέως, ὅτι ταύτην ἐποίησαν εἰς οἰκίαν φυλακῆς. [16] καὶ ἦλθεν Ἱερεμίας εἰς 16
οἰκίαν τοῦ λάκκου καὶ εἰς τὴν χερέθ, καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλάς.
[17] καὶ ἀπέστειλε Σεδεκίας καὶ ἐκάλεσεν αὐτόν, καὶ ἠρώτα αὐτὸν ὁ βασιλεὺς 17
κρυφαίως εἰπεῖν εἰ ἔστιν ὁ λόγος παρὰ κυρίου; καὶ εἶπεν Ἔστιν· εἰς χεῖρας
βασιλέως Βαβυλῶνος παραδοθήσῃ. [18] καὶ εἶπεν Ἱερεμίας τῷ βασιλεῖ Τί ἠδί- 18
κησα σὲ καὶ τοὺς παῖδάς σου καὶ τὸν λαὸν τοῦτον, ὅτι σὺ δίδως με εἰς οἰ-
κίαν φυλακῆς; [19] καὶ ποῦ εἰσιν οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφητεύσαντες ὑμῖν 19
λέγοντες ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην; [20] καὶ 20
νῦν, κύριε βασιλεῦ, πεσέτω τὸ ἔλεός μου κατὰ πρόσωπόν σου· καὶ τί ἀπο-
στρέφεις με εἰς οἰκίαν Ἰωνάθαν τοῦ γραμματέως, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνω ἐκεῖ;
[21] καὶ συνέταξεν ὁ βασιλεύς, καὶ ἐνεβάλοσαν αὐτὸν εἰς οἰκίαν τῆς φυλακῆς, 21
καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ἄρτον ἕνα τῆς ἡμέρας ἔξωθεν οὗ πέσσουσιν, ἕως ἐξέλι-
πον οἱ ἄρτοι ἐκ τῆς πόλεως. καὶ ἐκάθισεν Ἱερεμίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς.

XLV.

(Graece 45. = Hebraice 38.)
(— 51, 31 sqq. = — 45.)

Καὶ ἤκουσε Σαφανίας υἱὸς Νάθαν καὶ Γοδολίας υἱὸς Πασχὼρ καὶ Ἰωά-
χαλ υἱὸς Σελεμίου τοὺς λόγους οὓς Ἱερεμίας ἐλάλει ἐπὶ τὸν λαὸν λέγων

---

7. FA αποστελλοντα ... om του ... FA* ab αποστρεψ. ad αυτοι v. 8. transilit. 8. om αυτοι ... οι χαλδ. οι πολεμουντες την γην ταυτην ... συλλημψ., FA συνλημψονται ... FA αυτην πυρι 9. FA om οτι 10. εν τοπω αυτου οτι αυτοι ... FA* αναστησουσιν 11. επι ιερουσ. 12. ιηρεμιας ... FA του πορευεσθαι ... Ax FA βενιαμειν ... FA*,* εκειθεν αρτον εν ... εμμεσω 13. Ax FA βενιαμειν ... κατελυσεν ... Ax FA σαρουιας ... FA υιος ανανιου 14. Ax FA ουχι προς τους χαλδαιους (-δεους FA atque sic plerumque) ... Ax FA ηκουσεν ... Ax FA σαρουιας 15. εις οικον φυλακης ... FA* της φυλακης 16. FA* οτι ηλθεν ... FA χαρεθ 17. επηρωτησεν, FA* ηρωτησεν ... om ο βασιλευς ... Ax FA om ειπειν ... Ax FA ει εστιν λογος (FA*,* add παρα) κυριου ... κ. ειπ. αυτω 18. ιηρεμιας ... της φυλακης 19. προφητευοντες 20. κυριε μου βασιλευ ... πεσατω δη, FA πεσατω 21. Ax FA*,* εξελειπον XLV. 1. FA* γολιας ... FA ιωαχας ... ους ελαλησεν ιηρεμιας, FA ους ελαλει ιερεμιας ... FA* οχλον

2 [2] Οὕτως εἶπε κύριος Ὁ κατοικῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀποθανεῖται ἐν ῥομ-
φαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ὁ ἐκπορευόμενος πρὸς τοὺς Χαλδαίους ζήσεται, καὶ
3 ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς εὕρημα καὶ ζήσεται. [3] ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Πα-
ραδιδομένη παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας δυνάμεως βασιλέως Βα-
4 βυλῶνος, καὶ συλλήψεται αὐτήν. [4] καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἀναιρεθήτω δὴ ὁ
ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅτι αὐτὸς ἐκλύει τὰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων τῶν πολε-
μούντων τῶν καταλειπομένων ἐν τῇ πόλει καὶ τὰς χεῖρας παντὸς τοῦ λαοῦ,
λαλῶν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τοὺς λόγους τούτους, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ
5 χρησμολογεῖ εἰρήνην τῷ λαῷ τούτῳ ἀλλ' ἢ πονηρά. [5] καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς
6 Ἰδοὺ αὐτὸς ἐν χερσὶν ὑμῶν· ὅτι οὐκ ἠδύνατο ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτούς. [6] καὶ
ἔῤῥιψαν αὐτὸν εἰς λάκκον Μελχίου υἱοῦ τοῦ βασιλέως, ὃς ἦν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς
φυλακῆς, καὶ ἐχάλασαν αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον, καὶ ἐν τῷ λάκκῳ οὐκ ἦν ὕδωρ
7 ἀλλ' ἢ βόρβορος, καὶ ἦν ἐν τῷ βορβόρῳ. [7] καὶ ἤκουσεν Ἀβδεμέλεχ ὁ Αἰθίοψ,
καὶ αὐτὸς ἐν οἰκίᾳ τοῦ βασιλέως, ὅτι ἔδωκαν Ἱερεμίαν εἰς τὸν λάκκον· καὶ
8 ὁ βασιλεὺς ἦν ἐν τῇ πύλῃ Βενιαμίν· [8] καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτόν, καὶ ἐλάλησε
9 πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν [9] Ἐπονηρεύσω ἃ ἐποίησας τοῦ ἀποκτεῖναι τὸν
ἄνθρωπον τοῦτον ἀπὸ προσώπου τοῦ λιμοῦ, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἔτι ἄρτοι ἐν τῇ πό-
10 λει. [10] καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀβδεμέλεχ λέγων Λάβε εἰς τὰς χεῖράς
σου ἐντεῦθεν τριάκοντα ἀνθρώπους καὶ ἀνάγαγε αὐτὸν ἐκ τοῦ λάκκου, ἵνα
11 μὴ ἀποθάνῃ. [11] καὶ ἔλαβεν Ἀβδεμέλεχ τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὴν
οἰκίαν τοῦ βασιλέως τὴν ὑπόγαιον, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν παλαιὰ ῥάκη καὶ πα-
12 λαιὰ σχοινία, καὶ ἔῤῥιψεν αὐτὰ πρὸς Ἱερεμίαν εἰς τὸν λάκκον, [12] καὶ εἶπε
13 Ταῦτα θὲς ὑποκάτω τῶν σχοινίων. καὶ ἐποίησεν Ἱερεμίας οὕτως. [13] καὶ εἵλ-
κυσαν αὐτὸν τοῖς σχοινίοις καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τοῦ λάκκου· καὶ ἐκάθι-
14 σεν Ἱερεμίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς. [14] καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ
ἐκάλεσεν αὐτὸν πρὸς ἑαυτὸν εἰς οἰκίαν Ἀσελεισὴλ τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ
εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς Ἐρωτήσω σε λόγον, καὶ μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ
15 ῥῆμα. [15] καὶ εἶπεν Ἱερεμίας τῷ βασιλεῖ Ἐὰν ἀναγγείλω σοι, οὐχὶ θανάτῳ
16 με θανατώσεις; καὶ ἐὰν συμβουλεύσω σοι, οὐ μὴ ἀκούσῃς μου; [16] καὶ ὤμο-
σεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς λέγων Ζῇ κύριος, ὃς ἐποίησεν ἡμῖν τὴν ψυχὴν ταύτην,
17 εἰ ἀποκτενῶ σε καὶ εἰ δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων τούτων. [17] καὶ
εἶπεν αὐτῷ Ἱερεμίας Οὕτως εἶπε κύριος Ἐὰν ἐξελθὼν ἐξέλθῃς πρὸς ἡγεμό-
νας βασιλέως Βαβυλῶνος, ζήσεται ἡ ψυχή σου, καὶ ἡ πόλις αὕτη οὐ μὴ
18 κατακαυθῇ ἐν πυρί, καὶ ζήσῃ σὺ καὶ ἡ οἰκία σου. [18] καὶ ἐὰν μὴ ἐξέλθῃς,
δοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων, καὶ καύσουσιν αὐτὴν ἐν
19 πυρί, καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς. [19] καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἱερεμίᾳ Ἐγὼ λόγον
ἔχω τῶν Ἰουδαίων τῶν πεφευγότων πρὸς τοὺς Χαλδαίους, μὴ δώσειν με εἰς
20 χεῖρας αὐτῶν, καὶ καταμωκήσονταί μου. [20] καὶ εἶπεν Ἱερεμίας Οὐ μὴ

---

2. Ax FA ευρεμα ... om και ζησεται in fine 3. FA om βασιλεως ... συλλημψονται, FA* λημψετε (correctum est συνλημψεται) 4. Ax FA ειπαν (FA* -πεν) ... om δη ... om αυτος ... των πολεμιστων των καταλελιμμενων επι τη πολει ... FA καταλιπομενων ... om τουτω 5. εν ταις χερσιν ... FA εδυνατο 6. Ax FA εριψαν (Ax ερριψ.) α. εις τον λακκον ... μελχειου 7. εν τη αυλη βενιαμειν 9. FA επονηρευσου ... FA αρτοι εις την πολιν 10. εις την χειρα σου απ εντευθεν 11. FA υπογεον ... FA *.* ραχχη ... προς τον ιερεμιαν 12. ιηρεμιας 13. εν τοις σχοινιοις ... ιηρεμιας ... Ax FA εν αυλη 14. σαλαθιηλ, FA ασαλιηλ ... και μη κρυψ., FA και δη μη κρ. 15. ουχι θανατωσεις με ... FA και αν συμβ. ... μου ακουσης 16. FA* αποκτινω ... παραδωσω 17. Ax FA και ζησεται 18. FA* ελθης ... παραδοθησεται ... βασιλεως βαβυλωνος pro των χαλδ. 19. FA ο βασ. σεδεκιας ιερεμια

παραδῶσί σε· ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐγὼ λέγω πρὸς σέ, καὶ βέλτιον
ἔσται σοι καὶ ζήσεται ἡ ψυχή σου. [21] καὶ εἰ μὴ θέλῃς σὺ ἐξελθεῖν, οὗτος 21
ὁ λόγος ὃν ἔδειξέ μοι κύριος [22] Καὶ ἰδοὺ πᾶσαι αἱ γυναῖκες αἱ καταλειφθεῖ- 22
σαι ἐν οἰκίᾳ βασιλέως Ἰούδα ἐξήγοντο πρὸς ἄρχοντας βασιλέως Βαβυλῶνος,
καὶ αὗται ἔλεγον Ἠπάτησάν σε, καὶ δυνήσονταί σοι ἄνδρες εἰρηνικοί σου,
καὶ καταλύσουσιν ἐν ὀλισθήμασι πόδα σου, ἀπέστρεψαν ἀπὸ σοῦ. [23] καὶ τὰς 23
γυναῖκάς σου καὶ τὰ τέκνα σου ἐξάξουσι πρὸς τοὺς Χαλδαίους, καὶ σὺ οὐ
μὴ σωθῇς, ὅτι ἐν χειρὶ βασιλέως Βαβυλῶνος συλληφθήσῃ, καὶ ἡ πόλις αὕτη
κατακαυθήσεται. [24] καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς Ἄνθρωπος μὴ γνώτω ἐκ τῶν 24
λόγων τούτων, καὶ σὺ οὐ μὴ ἀποθάνῃς. [25] καὶ ἐὰν οἱ ἄρχοντες ἀκούσωσιν 25
ὅτι ἐλάλησά σοι, καὶ ἔλθωσι πρὸς σὲ καὶ εἴπωσί σοι Ἀνάγγειλον ἡμῖν τί
ἐλάλησέ σοι ὁ βασιλεύς; μὴ κρύψῃς ἀφ' ἡμῶν, καὶ οὐ μὴ ἀνέλωμέν σε·
καὶ τί ἐλάλησε πρὸς σὲ ὁ βασιλεύς; [26] καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ῥίπτω ἐγὼ τὸ ἔλεός 26
μου κατ' ὀφθαλμοὺς τοῦ βασιλέως πρὸς τὸ μὴ ἀποστρέψαι με εἰς οἰκίαν
Ἰωνάθαν ἀποθανεῖν με ἐκεῖ. [27] καὶ ἦλθοσαν πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς Ἱερε- 27
μίαν καὶ ἠρώτησαν αὐτόν· καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς κατὰ πάντας τοὺς λόγους
τούτους οὓς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεύς· καὶ ἀπεσιώπησαν, ὅτι οὐκ ἠκούσθη
ὁ λόγος κυρίου. [28] καὶ ἐκάθισεν Ἱερεμίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς ἕως χρό- 28
νου οὗ συνελήφθη Ἱερουσαλήμ.

XLVI.

(Graece 46. = Hebraice 39.)
(— 26. = — 46.)

Καὶ ἐγένετο τῷ μηνὶ τῷ ἐνάτῳ τοῦ Σεδεκία βασιλέως Ἰούδα παρεγέ-
νετο Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ
Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπολιόρκουν αὐτήν. [2] καὶ ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει τοῦ Σεδεκία 2
ἐν τῷ μηνὶ τῷ τετάρτῳ ἐνάτῃ τοῦ μηνὸς ἐῤῥάγη ἡ πόλις, [3] καὶ εἰσῆλθον 3
πάντες οἱ ἡγούμενοι βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ ἐκάθισαν ἐν πύλῃ τῇ μέσῃ
Μαργανασὰρ καὶ Σαμαγὼθ καὶ Ναβουσάχαρ καὶ Ναβουσαρείς, Ναγαργᾶς,
Νασεῤῥαβαμάθ, καὶ οἱ κατάλοιποι ἡγεμόνες βασιλέως Βαβυλῶνος. [14] καὶ ἀπέ- 14
στειλαν καὶ ἔλαβον τὸν Ἱερεμίαν ἐξ αὐλῆς τῆς φυλακῆς, καὶ ἔδωκαν αὐτὸν
πρὸς τὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀχεικὰν υἱοῦ Σαφάν, καὶ ἐξήγαγον αὐτόν, καὶ ἐκά-
θισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. [15] καὶ πρὸς Ἱερεμίαν ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν τῇ 15
αὐλῇ τῆς φυλακῆς λέγων [16] Πορεύου καὶ εἰπὲ πρὸς Ἀβδεμέλεχ τὸν Αἰθίοπα 16
Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω τοὺς λόγους μου ἐπὶ τὴν
πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθά, [17] καὶ σώσω σε ἐν τῇ ἡμέρᾳ 17

---

20. Ax FA παραδωσουσιν ... FA και ακουσον ... om τον 21. βουλη συ, FA θελις (*.* -λεις) συ ... FA* σοι κυριος 22. FA του βασιλεως ιουδα ... ηπατησεν ... ποδας σου και απεστρ., FA ποδα (*.* -δας) σου (*.* add και) αποστρεψον (*.* απεστρεψαν) 23. και τα τεκνα σ. και τας γ. σου ... οτι εις χειρας βασ. β. παραδοθηση ... FA συλλημφθηση 25. Ax FA ακουσ. οι αρχ. ... FA* om σοι secundum ... μη δη κρυψης 26. Ax FA επιστρεψαι ... Ax FA* om με prius ... Ax FA om με sec. 27. Ax FA ηλθαν ... εσιωπησαν ... Ax FA ηκουσθη λογος 28. Ax FA συνελημφθη ... ιερουσαλημ η πολεις XLVI. 1. εν τω ετει τω ενατω ... Ax FA σεδεκιου ... post ιουδα add εν τω μηνι τω δεκατω ... FA παρεγενοντο ... (Ax FA βασιλεως) ... επολιορκει 2. σεδεκιου 3. Ax FA οι ηγεμονες ... εν τη πυλη ... FA μαργαννασαρ σαμαγωθ, Ax νηργελ σασασαρ εισσαμαγαθ ... και ναβουσαχαρ και ναβουζαρις και ναγαργας νασερραμαβαχ, FA κ. ναβουσαχαρ ναβουσεεις (.*. ναβουσαρις) ναγαργας νασαρραμαт (*.* νασαρραβαματ) 14. FA* εξ αυτης της φυλακης ... προς γοδολιαν ... Ax FA υιον αχικαμ ... υιον σαφαν ... εκαθεισαν εμμεσω 16. Ax FA ειπον ... FA* αιθιοπαν ... εις την γην ταυτην

ἐκείνῃ, καὶ οὐ μὴ δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων ὧν σὺ φοβῇ ἀπὸ προςώ-
18 που αὐτῶν. [18] ὅτι σώζων σώσω σε, καὶ ἐν ῥομφαίᾳ οὐ μὴ πέσῃς· καὶ ἔσται
ἡ ψυχή σου εἰς εὕρημα, ὅτι ἐπεποίθεις ἐπ' ἐμοί, φησὶ κύριος.

XLVII.

(Graece 47. = Hebraice 40.)
(— 29, 1 - 7. = — 47.)

ΟΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ
μετὰ τὸ ἀποστεῖλαι αὐτὸν Ναβουζαρδὰν τὸν ἀρχιμάγειρον τὸν ἐκ Ῥαμᾶ, ἐν
τῷ λαβεῖν αὐτὸν ἐν χειροπέδαις ἐν μέσῳ ἀποικίας Ἰούδα τῶν ἠγμένων εἰς
2 Βαβυλῶνα. [2] καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ὁ ἀρχιμάγειρος καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος ὁ θεός
3 σου ἐλάλησε τὰ κακὰ ταῦτα ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, [3] καὶ ἐποίησε κύριος, ὅτι
4 ἡμάρτετε αὐτῷ καὶ οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς αὐτοῦ. [4] ἰδοὺ ἔλυσά σε ἀπὸ
τῶν χειροπέδων τῶν ἐπὶ τὰς χεῖράς σου· εἰ καλὸν ἐναντίον σου ἐλθεῖν μετ'
5 ἐμοῦ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ θήσω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπὶ σέ· [5] εἰ δὲ μή, ἀπό-
τρεχε, ἀνάστρεψον πρὸς τὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀχεικὰμ υἱοῦ Σαφάν, ὃν κατέ-
στησε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ οἴκησον μετ' αὐτοῦ ἐν μέσῳ
τοῦ λαοῦ ἐν γῇ Ἰούδα εἰς ἅπαντα τὰ ἀγαθὰ ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ πορευ-
θῆναι ἐκεῖ, καὶ πορεύου. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ ἀρχιμάγειρος δῶρα καὶ ἀπέ-
6 στειλεν αὐτόν. [6] καὶ ἦλθε πρὸς Γοδολίαν εἰς Μασσηφά, καὶ ἐκάθισεν ἐν μέσῳ
7 τοῦ λαοῦ αὐτοῦ τοῦ καταλειφθέντος ἐν τῇ γῇ. [7] καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἡγε-
μόνες τῆς δυνάμεως τῆς ἐν ἀγρῷ, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν, ὅτι κατέστησε
βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν Γοδολίαν ἐν τῇ γῇ, καὶ παρακατέθεντο αὐτῷ ἄν-
8 δρας καὶ γυναῖκας αὐτῶν οὓς οὐ κατῴκισεν εἰς Βαβυλῶνα. [8] καὶ ἦλθε πρὸς
Γοδολίαν εἰς Μασσηφὰ Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου καὶ Ἰωάναν υἱὸς Κάρηε καὶ
Σαραίας υἱὸς Θαναεμὲθ καὶ υἱοὶ Ἰωφὲ τοῦ Νετωφαθὶ καὶ Ἐζονίας υἱὸς τοῦ
9 Μωχαθί, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν. [9] καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς Γοδολίας καὶ τοῖς
ἀνδράσιν αὐτῶν λέγων Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προςώπου τῶν παίδων τῶν Χαλ-
δαίων· κατοικήσατε ἐν τῇ γῇ καὶ ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ
10 βέλτιον ἔσται ὑμῖν. [10] καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κάθημαι ἐναντίον ὑμῶν εἰς Μασσηφὰ
στῆναι κατὰ πρόςωπον τῶν Χαλδαίων οἳ ἂν ἔλθωσιν ἐφ' ὑμᾶς· καὶ ὑμεῖς
συνάγετε οἶνον καὶ ὀπώραν καὶ ἔλαιον, καὶ βάλετε εἰς τὰ ἀγγεῖα ὑμῶν, καὶ
11 οἰκήσατε ἐν ταῖς πόλεσιν αἷς κατεκρατήσατε. [11] καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι οἱ
ἐν Μωὰβ καὶ ἐν υἱοῖς Ἀμμὼν καὶ οἱ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ καὶ οἱ ἐν πάσῃ τῇ
γῇ ἤκουσαν ὅτι ἔδωκε βασιλεὺς Βαβυλῶνος κατάλειμμα τῷ Ἰούδᾳ, καὶ ὅτι
12 κατέστησεν ἐπ' αὐτοὺς τὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀχεικάμ. [12] καὶ ἦλθον πρὸς Γοδο-
λίαν εἰς γῆν Ἰούδα εἰς Μασσηφά, καὶ συνήγαγον οἶνον καὶ ὀπώραν πολλὴν

---

17. ου μη παραδωσω, FA ου δωσω ... FA εις τας χειρας ... om των 18. Ax FA ευρεμα ... FA πεποιθεις XLVII. 1. γεναμενος ... υστερον μετα το ... om τον secundum ... FA τον εκ δαμαν ... εμμεσω ... των απαγομενων 2. om σου 3. εισηκουσατε ... FA αυτου της φωνης 4. των υπο τας ... ηκε θησω, FA ηκε και θησω ... FA επι σοι 5. αποστρεψον και αποτρεχε, FA αποστρεχε (σ erasum) και αναστρ. ... Ax FA προς γοδολιαν υι. αχιχαμ ... Ax FA* υιον σαφαν ... εμμεσω ... FA εις παντα ... Ax om εκει, FA om εκει και 6. εμμεσω ... Ax FA om αυτου 7. αυτοι και η δυναμεις αυτων και οι ... παρεκατεθεντο, FA παρεακατεθετο ... FA om ου 8. ιωανναν ... FA ναθαναεμεθ ... ωφετ του νετωφατει, FA ωφε του νεωφατι ... Ax FA ιεζονιας ... μωχατει, FA μοχατει 9. και εργαζεσθαι 10. FA εν μασηφα ... Ax FA οι εαν ... Ax FA συναγαγετε ... οπωραν και συναγαγετε ελαιον ... Ax FA αγγια ... οικησεται 11. FA om οι secundum ... Ax FA εν γη μωαβ και οι εν ... FA* οι εν τη ιουδαια ... τα καταλειμματα, FA καταλιμμα ... Ax FA αχιχαμ

σφόδρα καὶ ἔλαιον. [13] καὶ Ἰωάναν υἱὸς Κάρηε καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς 13
δυνάμεως οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἦλθον πρὸς τὸν Γοδολίαν εἰς Μασσηφὰ [14] καὶ 14
εἶπον αὐτῷ Εἰ γνώσει γινώσκεις ὅτι Βελεισσὰ βασιλεὺς υἱὸς Ἀμμὼν ἀπέστειλε
πρὸς σὲ τὸν Ἰσμαὴλ πατάξαι σου ψυχήν; καὶ οὐκ ἐπίστευσεν αὐτοῖς Γοδο-
λίας. [15] καὶ εἶπε Ἰωάναν τῷ Γοδολίᾳ κρυφαίως ἐν Μασσηφᾷ Πορεύσομαι δὴ 15
καὶ πατάξω τὸν Ἰσμαήλ, καὶ μηδεὶς γνώτω, μὴ πατάξῃ σου ψυχὴν καὶ
διασπαρῇ πᾶς Ἰούδα οἱ συνηγμένοι πρὸς σὲ καὶ ἀπολοῦνται οἱ κατάλοιποι
Ἰούδα. [16] καὶ εἶπε Γοδολίας πρὸς Ἰωάναν Μὴ ποιήσῃς τὸ πρᾶγμα, ὅτι ψευδῆ 16
σὺ λέγεις ὑπὲρ Ἰσμαήλ.

XLVIII.

(Graece 48. = Hebraice 41.)
(— 31. = — 48.)

Καὶ ἐγένετο τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ ἦλθεν Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου υἱοῦ
Ἐλεασὰ ἀπὸ γένους τοῦ βασιλέως, καὶ δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, πρὸς Γο-
δολίαν εἰς Μασσηφά, καὶ ἔφαγον ἐκεῖ ἄρτον ἅμα. [2] καὶ ἀνέστη Ἰσμαὴλ καὶ 2
οἱ δέκα ἄνδρες οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν τὸν Γοδολίαν, ὃν κατέ-
στησε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τῆς γῆς, [3] καὶ πάντας τοὺς Ἰουδαίους τοὺς 3
ὄντας μετ' αὐτοῦ ἐν Μασσηφᾷ καὶ πάντας τοὺς Χαλδαίους τοὺς εὑρεθέντας
ἐκεῖ. [4] καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ πατάξαντος αὐτοῦ τὸν Γοδολίαν, 4
καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἔγνω, [5] καὶ ἤλθοσαν ἄνδρες ἀπὸ Συχὲμ καὶ ἀπὸ Σαλὴμ 5
καὶ ἀπὸ Σαμαρείας, ὀγδοήκοντα ἄνδρες, ἐξυρημένοι πώγωνας καὶ διεῤῥη-
γμένοι τὰ ἱμάτια καὶ κοπτόμενοι, καὶ μάννα καὶ λίβανος ἐν χερσὶν αὐτῶν
τοῦ εἰςενεγκεῖν εἰς οἶκον κυρίου. [6] καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς Ἰσμαήλ, 6
αὐτοὶ ἐπορεύοντο καὶ ἔκλαιον, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰςέλθετε πρὸς Γοδολίαν.
[7] καὶ ἐγένετο εἰςελθόντων αὐτῶν εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως ἔσφαξεν αὐτοὺς 7
εἰς τὸ φρέαρ. [8] καὶ δέκα ἄνδρες εὑρέθησαν ἐκεῖ καὶ εἶπον τῷ Ἰσμαὴλ Μὴ 8
ἀνέλῃς ἡμᾶς, ὅτι εἰσὶν ἡμῖν θησαυροὶ ἐν ἀγρῷ, πυροὶ καὶ κριθαί, μέλι καὶ
ἔλαιον· καὶ παρῆλθε καὶ οὐκ ἀνεῖλεν αὐτοὺς ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.
[9] καὶ τὸ φρέαρ εἰς ὃ ἔῤῥιψεν ἐκεῖ Ἰσμαὴλ πάντας οὓς ἐπάταξε, φρέαρ μέγα 9
τοῦτό ἐστιν ὃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Ἀσὰ ἀπὸ προςώπου Βαασὰ βασιλέως
Ἰσραήλ, τοῦτο ἐνέπλησεν Ἰσμαὴλ τραυματιῶν. [10] καὶ ἀπέστρεψεν Ἰσμαὴλ 10
πάντα τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα εἰς Μασσηφὰ καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βα-
σιλέως, ἃς παρακατέθετο ὁ ἀρχιμάγειρος τῷ Γοδολίᾳ υἱῷ Ἀχεικάμ, καὶ ᾤ-
χετο εἰς τὸ πέραν υἱῶν Ἀμμών. [11] καὶ ἤκουσεν Ἰωάναν υἱὸς Κάρηε καὶ 11
πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐποίη-
σεν Ἰσμαήλ, [12] καὶ ἤγαγον ἅπαν τὸ στρατόπεδον αὐτῶν καὶ ᾤχοντο πολεμεῖν 12

---

13. ιωανναν ... ηλθαν ... Ax FA προς γοδολιαν 14. Ax FA ειπαν ... βελισα idque post αμμων ponit, FA* βενεσα (*.*βελεισα) ... Ax FA υιων αμμων ... FA αυτω γοδολιας 15. ιωανναν ειπεν, FA ανναν (*.*ιωαναν) ειπεν ... FA εκρυφαιως ... εις μασσηφα ... FA πορευομαι ... FA μηθεις ... μη ποτε παταξη ... διασπαρησονται παντες οι ιουδαιοι ... FA ιουδα συνηγμενοι (*.*ιουδας οι συνηγμ.) 16. Ax FA* ιωανναν ... Ax FA το πραγμα τουτο ... κατα του ισμαηλ, FA περι ισμαηλ XLVIII. 1. FA υιος (correctum est υιου) ελεσα, Ax υιου ελασα ... FA δωδεκα ... FA αρτον εκει 2. FA δωδεκα ... ο βασιλευς 3. εις μασσηφα 5. σαλωμ ... FA σαμαριας ... διερρηχοτες ... FA* om τα ιματ. και κοπτομενοι ... εν ταις χερσιν, FA εν χειρι ... εισενεγκαι ... FA εν τω οικω 6. FA* om ισμαηλ ... και αυτοι ... FA om αυτοις ... εισελθατε 7. FA εις μεσον 8. Ax FA ειπαν ... εμμεσω 9. FA εριψεν ... FA εποιησεν βασιλευς βαβυλωνος απο ... FA om βαασα 10. Ax FA παρεκατεθετο ... FA* om ο ... αχικαμ 12. FA παν

13 αὐτόν, καὶ εὗρον αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος πολλοῦ ἐν Γαβαών, [13] καὶ ἐγένετο ὅτε
εἶδε πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὰ Ἰσμαὴλ τὸν Ἰωάναν καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνά-
14 15 μεως τῆς μετ' αὐτοῦ, [14] καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς Ἰωάναν. [15] καὶ Ἰσμαὴλ ἐσώθη
16 σὺν ὀκτὼ ἀνθρώποις, καὶ ᾤχετο πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἀμμών. [16] καὶ ἔλαβεν Ἰωά-
ναν καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ πάντας τοὺς κατα-
λοίπους τοῦ λαοῦ οὓς ἀπέστρεψεν ἀπὸ Ἰσμαήλ, δυνατοὺς ἄνδρας ἐν πολέμῳ,
καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ λοιπὰ καὶ τοὺς εὐνούχους οὓς ἀπέστρεψαν ἀπὸ
17 Γαβαών, [17] καὶ ᾤχοντο καὶ ἐκάθισαν ἐν Γαβηρωχαμάα τῇ πρὸς Βηθλεέμ,
18 τοῦ πορευθῆναι εἰς Αἴγυπτον [18] ἀπὸ προσώπου τῶν Χαλδαίων, ὅτι ἐφοβή-
θησαν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· ὅτι ἐπάταξεν Ἰσμαὴλ τὸν Γοδολίαν, ὃν κα-
τέστησεν ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῇ γῇ.

XLIX.

(Graece 49. = Hebraice 42.)
(— 30. 29. 25. = — 49.)

Καὶ προσῆλθον πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως καὶ Ἰωάναν καὶ Ἀζα-
2 ρίας υἱὸς Μαασαίου καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου [2] πρὸς
Ἱερεμίαν τὸν προφήτην καὶ εἶπαν αὐτῷ Πεσέτω δὴ τὸ ἔλεος ἡμῶν κατὰ
πρόσωπόν σου, καὶ πρόσευξαι πρὸς κύριον τὸν θεόν σου περὶ τῶν καταλοί-
πων τούτων· ὅτι κατελείφθημεν ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν, καθὼς οἱ ὀφθαλμοί
3 σου βλέπουσι. [3] καὶ ἀναγγειλάτω ἡμῖν κύριος ὁ θεός σου τὴν ὁδὸν ᾗ πορευ-
4 σόμεθα ἐν αὐτῇ καὶ λόγον ὃν ποιήσομεν. [4] καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἱερεμίας Ἤκουσα·
ἰδοὺ ἐγὼ προσεύξομαι ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν κατὰ τοὺς λό-
γους ὑμῶν. καὶ ἔσται, ὁ λόγος ὃν ἂν ἀποκριθήσεται κύριος ὁ θεὸς ἀναγ-
5 γελῶ ὑμῖν, οὐ μὴ κρύψω ἀφ' ὑμῶν ῥῆμα. [5] καὶ αὐτοὶ εἶπαν τῷ Ἱερεμίᾳ
Ἔστω κύριος ἐν ἡμῖν εἰς μάρτυρα δίκαιον καὶ πιστόν, εἰ μὴ κατὰ πάντα
6 τὸν λόγον ὃν ἐὰν ἀποστείλῃ κύριος πρὸς ἡμᾶς, οὕτως ποιήσωμεν. [6] καὶ ἐὰν
ἀγαθὸν καὶ ἐὰν κακόν, τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, οὗ ἡμεῖς ἀπο-
στέλλομέν σε πρὸς αὐτόν, ἀκουσόμεθα, ἵνα βέλτιον ἡμῖν γένηται, ὅτι ἀκου-
7 σόμεθα τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. [7] καὶ ἐγενήθη μεθ' ἡμέρας δέκα
8 ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν. [8] καὶ ἐκάλεσε τὸν Ἰωάναν καὶ τοὺς ἡγε-
9 μόνας τῆς δυνάμεως καὶ πάντα τὸν λαὸν ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου, [9] καὶ
10 εἶπεν αὐτοῖς Οὕτως εἶπε κύριος [10] Ἐὰν καθίσαντες καθίσητε ἐν τῇ γῇ ταύτῃ,
οἰκοδομήσω ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ καθελῶ, καὶ φυτεύσω ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ ἐκτίλω,
11 ὅτι ἀναπέπαυμαι ἐπὶ τοῖς κακοῖς οἷς ἐποίησα ὑμῖν. [11] μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ

---

13. FA οτε ειδον ... ιδον αυτον πας ο λαος μετα ... τ. ιωανναν και παντας τους ηγεμονας ... FA τους μετ αυτου 14. Ax FA* ιωανναν 15. FA εν οκτω ... FA* οχετο 16. ιωανναν ... απεστρεψαν ... FA ανδρας πολεμου (*.* πολεμω) ... FA* και τας λοιπας ... FA ους (* om) απεστραψαν (sic, *.*-ψεν) 17. FA εκαθισεν ... γηβηρωθχαμααμ, FA γηβαηρωχαμα ... Ax FA την προς ... πορευθηναι εισελθειν 18. Ax FA κατεστησεν βασιλευς XLIX. 1. ιωανναν ... μασαιου, FA* αννανιου, *.* ωσαιου ... Ax μικρου εως, FA μικρου αυτων εως 2. επι ιερεμιαν ... Ax FA πεσατω ... FA θεον περι ... FA καθοτι pro καθως 3. FA* υμιν ... om σου ... FA οδον ην πορ. 4. Ax FA om υπερ υμων ... FA om τον ... *om κατα τ. λογ. υμων ... FA ον εαν, Ax ον ... Ax FA om ο θεος ... FA* αναγγιλω 5. om εν ... ον απεστειλεν, FA ον αν αποστιλη σαι (*.* αποστειλη σε) ... ου ποιησομεν, FA ουτως ποιησομεν 7. FA μετα ῑ ημερας (*.* add εγενετο) λογος 8. και παντας τους ... Ax FA μικρου εως 10. FA και ου (*.* add μη) καθελω ... εκτειλω ... FA* ανεπαυμαι ... Ax FA απο των κακων ων (Ax οις)

προςώπου βασιλέως Βαβυλῶνος, οὗ ὑμεῖς φοβεῖσθε ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ· μὴ
φοβηθῆτε, φησὶ κύριος, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἐγὼ ἐξαιρεῖσθαι ὑμᾶς καὶ σώζειν ὑμᾶς
ἐκ χειρὸς αὐτῶν. [12] καὶ δώσω ὑμῖν ἔλεος, καὶ ἐλεήσω ὑμᾶς καὶ ἐπιστρέψω 12
ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν. [13] καὶ εἰ λέγετε ὑμεῖς Οὐ μὴ καθίσωμεν ἐν τῇ γῇ 13
ταύτῃ πρὸς τὸ μὴ ἀκοῦσαι φωνῆς κυρίου, [14] ὅτι εἰς γῆν Αἰγύπτου εἰςελευσό- 14
μεθα, καὶ οὐ μὴ ἴδωμεν πόλεμον, καὶ φωνὴν σάλπιγγος οὐ μὴ ἀκούσωμεν,
καὶ ἐν ἄρτοις οὐ μὴ πεινάσωμεν, καὶ ἐκεῖ οἰκήσομεν· [15] διὰ τοῦτο ἀκούσατε 15
λόγον κυρίου Οὕτως εἶπε κύριος Ἐὰν ὑμεῖς δῶτε τὸ πρόσωπον ὑμῶν εἰς
Αἴγυπτον καὶ εἰςέλθητε ἐκεῖ κατοικεῖν, [16] καὶ ἔσται ἡ ῥομφαία ἣν ὑμεῖς φο- 16
βεῖσθε ἀπὸ προςώπου αὐτῆς εὑρήσει ὑμᾶς ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ ὁ λιμὸς οὗ
ὑμεῖς λόγον ἔχετε ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ καταλήψεται ὑμᾶς ὀπίσω ὑμῶν ἐν
Αἰγύπτῳ, καὶ ἐκεῖ ἀποθανεῖσθε. [17] καὶ ἔσονται πάντες οἱ ἄνθρωποι καὶ πάν- 17
τες οἱ ἀλλογενεῖς, οἱ θέντες τὸ πρόςωπον αὐτῶν εἰς γῆν Αἰγύπτου ἐνοικεῖν
ἐκεῖ, ἐκλείψουσιν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ καὶ ἐν τῷ λιμῷ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν οὐ-
δεὶς σωζόμενος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ ἐπάγω ἐπ' αὐτούς. [18] ὅτι οὕτως εἶπε 18
κύριος Καθὼς ἔσταξεν ὁ θυμός μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλήμ, οὕ-
τως στάξει ὁ θυμός μου ἐφ' ὑμᾶς, εἰςελθόντων ὑμῶν εἰς Αἴγυπτον· καὶ
ἔσεσθε εἰς ἄβατον καὶ ὑποχείριοι καὶ εἰς ἀρὰν καὶ εἰς ὀνειδισμόν, καὶ οὐ
μὴ ἴδητε οὐκέτι τὸν τόπον τοῦτον. [19] ἃ ἐλάλησε κύριος ἐφ' ὑμᾶς τοὺς κατα- 19
λοίπους Ἰούδα, μὴ εἰςέλθητε εἰς Αἴγυπτον. καὶ νῦν γνόντες γνώσεσθε [20] ὅτι 20
ἐπονηρεύσασθε ἐν ψυχαῖς ὑμῶν ἀποστείλαντές με λέγοντες Πρόςευξαι περὶ
ἡμῶν πρὸς κύριον, καὶ κατὰ πάντα ἃ ἐὰν λαλήσει σοι κύριος ποιήσομεν.
[21] καὶ οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου ἧς ἀπέστειλέ με πρὸς ὑμᾶς. [22] καὶ 21 22
νῦν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐκλείψετε ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ὑμεῖς βούλεσθε εἰςελ-
θεῖν κατοικεῖν ἐκεῖ.

L.

(Graece 50. = Hebraice 43.)
(— 27. = — 50.)

Καὶ ἐγενήθη ὡς ἐπαύσατο Ἱερεμίας λέγων πρὸς τὸν λαὸν πάντας τοὺς
λόγους κυρίου οὓς ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος πρὸς αὐτούς, πάντας τοὺς λόγους
τούτους, [2] καὶ εἶπεν Ἀζαρίας υἱὸς Μαασαίου καὶ Ἰωάναν υἱὸς Κάρηε καὶ 2
πάντες οἱ ἄνδρες οἱ εἰπόντες τῷ Ἱερεμίᾳ λέγοντες Ψεύδη, οὐκ ἀπέστειλέ σε
κύριος πρὸς ἡμᾶς λέγων Μὴ εἰςέλθητε εἰς Αἴγυπτον οἰκεῖν ἐκεῖ, [3] ἀλλ' ἢ 3
Βαροὺχ υἱὸς Νηρίου συμβάλλει σε πρὸς ἡμᾶς, ἵνα δῷς ἡμᾶς εἰς χεῖρας τῶν
Χαλδαίων τοῦ θανατῶσαι ἡμᾶς καὶ ἀποικισθῆναι ἡμᾶς εἰς Βαβυλῶνα. [4] καὶ 4
οὐκ ἤκουσεν Ἰωάναν καὶ πάντες ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως καὶ πᾶς ὁ λαὸς
τῆς φωνῆς κυρίου, κατοικῆσαι ἐν γῇ Ἰούδα. [5] καὶ ἔλαβεν Ἰωάναν καὶ πάντες 5

---

11. ed. rom. ante απο πρ. αυτου distinguit, non item Ax FA ... εγω ειμι του εξαιρ., FA* ειμι (*.* add εγω του) εξαιρ. ... FA χειρ. αυτου 12. FA ελεους 14. FA εις την γην ... ακουσομεν ... FA* om και εν αρτ. ου μη πειν. ... FA οικησωμεν 15. FA λογους κυριου ... FA* om ουτ. ειπ. κυριος 16. FA* εφοβεισθε ... εν γη αιγυπτω ... FA και λιμος ... FA και καταλιψεται (**-ληεμψεται, item Ax) 17. Ax FA ουθεις 18. κυριος οτι καθως ... FA* εσ. εις αιγυπτον υποχιριοι ... και ονιδισμον ... FA ειδητε 19. FA* om κυριος 20. εν ταις ψυχαις ... FA προσευξαι δη ... α αν λαληση, FA οσα εαν λαλησει 21. εισηκουσατε ... απεστ. μοι προς 22. ου υμεις βουλευεσθαι L. 1. FA τους παντας λογους ... κυριου θεου αυτων ... κυριος ο θεος αυτων ... FA*.* προς αυτους ειπιν 2. FA* ζαχαριας ... μασαιου, FA* μασεου (*.*μαασεου) ... FA* ειπαντες ... ειπειν pro λεγων ... κατοικειν 3. και του αποικισθ. 4. ηκουσαν ... Ax FA παντ. οι ηγεμονες ... FA του κυριου

οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως πάντας τοὺς καταλοίπους Ἰούδα τοὺς ἀποστρέ-
6 ψαντας κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ, [6] τοὺς δυνατοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ
νήπια τὰ λοιπὰ καὶ τὰς ϑυγατέρας τοῦ βασιλέως, καὶ τὰς ψυχὰς ἃς κατέ-
λιπε Ναβουζαρδὰν μετὰ Γοδολίου υἱοῦ Ἀχεικάμ, καὶ Ἱερεμίαν τὸν προφήτην
7 καὶ Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου, [7] καὶ εἰςῆλϑον εἰς Αἴγυπτον, ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῆς
8 φωνῆς κυρίου, καὶ εἰςῆλϑον εἰς Τάφνας. [8] ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΛΟΓΟΣ
9 ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΕΝ ΤΑΦΝΑΣ ΛΕΓΩΝ [9] Λάβε σεαυτῷ
λίϑους μεγάλους καὶ κατάκρυψον αὐτοὺς ἐν προϑύροις, ἐν πύλῃ τῆς οἰκίας
10 Φαραὼ ἐν Τάφνας, κατ᾽ ὀφϑαλμοὺς ἀνδρῶν Ἰούδα, [10] καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπε
κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ ἄξω Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ
ϑήσει αὐτοῦ τὸν ϑρόνον ἐπάνω τῶν λίϑων τούτων ὧν κατέκρυψας, καὶ ἀρεῖ
11 τὰ ὅπλα ἐπ᾽ αὐτούς, [11] καὶ εἰςελεύσεται καὶ πατάξει γῆν Αἰγύπτου, οὓς εἰς
ϑάνατον εἰς ϑάνατον, καὶ οὓς εἰς ἀποικισμὸν εἰς ἀποικισμόν, καὶ οὓς εἰς
12 ῥομφαίαν εἰς ῥομφαίαν. [12] καὶ καύσει πῦρ ἐν οἰκίαις τῶν ϑεῶν αὐτῶν, καὶ
ἐμπυριεῖ αὐτὰς καὶ ἀποικιεῖ αὐτούς, καὶ φϑειριεῖ γῆν Αἰγύπτου ὥςπερ φϑειρί-
13 ζει ποιμὴν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. καὶ ἐξελεύσεται ἐν εἰρήνῃ, [13] καὶ συντρίψει
τοὺς στύλους Ἡλιουπόλεως τοὺς ἐν Ὢν, καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν κατακαύσει
ἐν πυρί.

LI.

(Graece 51. = Hebraice 44. 45.)
(— 28. = — 51.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΑΠΑΣΙ ΤΟΙΣ
Ἰουδαίοις τοῖς κατοικοῦσιν ἐν γῇ Αἰγύπτου καὶ τοῖς καϑημένοις ἐν Μαγδώλῳ
2 καὶ ἐν Τάφνας καὶ ἐν γῇ Παϑουρῆς λέγων [2] Οὕτως εἶπε κύριος ὁ ϑεὸς Ἰσραήλ
Ὑμεῖς ἑωράκατε πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ τὰς
3 πόλεις Ἰούδα· καὶ ἰδού εἰσιν ἔρημοι ἀπὸ ἐνοίκων [3] ἀπὸ προςώπου πονηρίας
αὐτῶν, ἧς ἐποίησαν παραπικρᾶναί με πορευϑέντες ϑυμιᾶν ϑεοῖς ἑτέροις οἷς
4 οὐκ ἔγνωτε. [4] καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδάς μου τοὺς προφήτας ὄρ-
ϑρου, καὶ ἀπέστειλα λέγων Μὴ ποιήσητε τὸ πρᾶγμα τῆς μολύνσεως ταύτης
5 ἧς ἐμίσησα. [5] καὶ οὐκ ἤκουσάν μου, καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν ἀποστρέ-
6 ψαι ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτῶν πρὸς τὸ μὴ ϑυμιᾶν ϑεοῖς ἑτέροις. [6] καὶ ἔσταξεν
ἡ ὀργή μου καὶ ὁ ϑυμός μου, καὶ ἐξεκαύϑη ἐν πύλαις Ἰούδα καὶ ἔξωϑεν
Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐγενήϑησαν εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.
7 [7] καὶ νῦν οὕτως εἶπε κύριος παντοκράτωρ Ἵνα τί ὑμεῖς ποιεῖτε κακὰ μεγάλα
ἐπὶ ψυχαῖς ὑμῶν ἐκκόψαι ὑμῶν ἄνϑρωπον καὶ γυναῖκα, νήπιον καὶ ϑηλά-
8 ζοντα ἐκ μέσου Ἰούδα, πρὸς τὸ μὴ καταλειφϑῆναι ὑμῶν μηδένα, [8] παρα-

---

5. Ax FA απαντας τ. λοιπους ... FA* τους απεστρεψαν et FA pergit εις μετοικεσιαν εν ... Ax γη ιουδα 6. FA om τα νηπια ... νηπια και τα ... και πασας τας ψυχας ... κατελειπεν ... αχικαμ 7. FA εισηλϑοσαν bis ... εν ταφνας 8. FA* om πρ. ιερεμ. (*.* supplet πρ. ιηρεμιαν) 9. FA επι προϑυροις ... om φαραω 10. τα οπλα αυτου 11. FA* om εις ϑανατον alterum, εις αποικισμ. alterum, εις ρομφ. alterum 12. Ax FA om των ... Ax FA ενπυριει ... FA την γην ... φϑεριει γην αυτου ωςπερ φϑεριζει ο ποιμην 13. εν ενων LI. 1. γεναμενος ... FA απασιν τοις κατοικουσιν ιουδα τοις εν αιγυπτω και τοις κατοικουσιν εν μαγδ. (*.* add και εν μεμφι) και ταφν. και ... εν γη αιγυπτω ... και εν παϑουρης 2. FA α ηγαγον ... FA* ισραηλ (ισλ) pro ιερουσαλημ (ισλμ) ... FA επι πολεις ... FA om ιδου ... ενοικουντων 3. FA ους ουκ 4. δουλους pro παιδας ... εγω προς υμας λεγων ... FA ου μη ποιησητε 5. FA om μου 6. κ. εστ. ο ϑυμ. μου και η οργη μου ... FA ante εξεκαυϑη repetit ο ϑυμος μου 7. FA* επι ψυχας ... υμων και εκκοψω αφ υμων

πικρᾶναί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν, θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις ἐν γῇ
Αἰγύπτῳ εἰς ἣν ἤλθετε κατοικεῖν ἐκεῖ, ἵνα κοπῆτε καὶ ἵνα γένησθε εἰς κα-
τάραν καὶ εἰς ὀνειδισμὸν ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τῆς γῆς; [9] μὴ ἐπιλέλησθε ὑμεῖς 9
τῶν κακῶν τῶν πατέρων ὑμῶν καὶ τῶν κακῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα καὶ
τῶν κακῶν τῶν ἀρχόντων ὑμῶν καὶ τῶν κακῶν τῶν γυναικῶν ὑμῶν, ὧν
ἐποίησαν ἐν γῇ Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλήμ; [10] καὶ οὐκ ἐπαύσαντο ἕως 10
τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ οὐκ ἀντείχοντο τῶν προσταγμάτων μου ὧν ἔδωκα
κατὰ πρόσωπον τῶν πατέρων αὐτῶν. [11] διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ 11
ἐγὼ ἐφίστημι τὸ πρόσωπόν μου [12] τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς καταλοίπους 12
τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ἐκλείψουσιν
ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἔσονται εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς ἀπώλειαν καὶ
εἰς κατάραν. [13] καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ὡς 13
ἐπεσκεψάμην ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, [14] καὶ οὐκ ἔσται 14
σεσωσμένος οὐδεὶς τῶν ἐπιλοίπων Ἰούδα τῶν παροικούντων ἐν γῇ Αἰγύπτῳ
τοῦ ἐπιστρέψαι εἰς γῆν Ἰούδα, ἐφ' ἣν αὐτοὶ ἐλπίζουσι ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν
τοῦ ἐπιστρέψαι ἐκεῖ· οὐ μὴ ἐπιστρέψωσιν ἀλλ' ἢ οἱ ἀνασεσωσμένοι. [15] καὶ 15
ἀπεκρίθησαν τῷ Ἱερεμίᾳ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ γνόντες ὅτι θυμιῶσιν αἱ γυ-
ναῖκες αὐτῶν καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες, συναγωγὴ μεγάλη, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ
καθήμενοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἐν Παθουρῇ, λέγοντες [16] Ὁ λόγος ὃν ἐλάλησας πρὸς 16
ἡμᾶς τῷ ὀνόματι κυρίου, οὐκ ἀκούσομέν σου, [17] ὅτι ποιοῦντες ποιήσομεν 17
πάντα τὸν λόγον ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ στόματος ἡμῶν, θυμιᾶν τῇ βασιλίσσῃ
τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδειν αὐτῇ σπονδάς, καθὰ ἐποιήσαμεν ἡμεῖς καὶ οἱ πα-
τέρες ἡμῶν καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν ἐν πόλεσιν Ἰούδα
καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐπλήσθημεν ἄρτων καὶ ἐγενόμεθα χρηστοί,
καὶ κακὰ οὐκ εἴδομεν. [18] καὶ ὡς διελίπομεν θυμιῶντες τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐ- 18
ρανοῦ, ἠλαττώθημεν πάντες, καὶ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐξελίπομεν. [19] καὶ 19
ὅτι ἡμεῖς ἐθυμιῶμεν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐσπείσαμεν αὐτῇ σπον-
δάς, μὴ ἄνευ τῶν ἀνδρῶν ἡμῶν ἐποιήσαμεν αὐτῇ χαυῶνας καὶ ἐσπείσαμεν
αὐτῇ σπονδάς; [20] καὶ εἶπεν Ἱερεμίας παντὶ τῷ λαῷ τοῖς δυνατοῖς καὶ ταῖς 20
γυναιξί, καὶ παντὶ τῷ λαῷ τοῖς ἀποκριθεῖσιν αὐτῷ λόγους, λέγων [21] Οὐχὶ τοῦ 21
θυμιάματος οὗ ἐθυμιάσατε ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλήμ,
ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ οἱ βασιλεῖς ὑμῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν καὶ
ὁ λαὸς τῆς γῆς, ἐμνήσθη κύριος καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ; [22] καὶ 22
οὐκ ἠδύνατο κύριος ἔτι φέρειν ἀπὸ προσώπου πονηρίας πραγμάτων ὑμῶν καὶ
ἀπὸ τῶν βδελυγμάτων ὑμῶν ὧν ἐποιήσατε· καὶ ἐγενήθη ἡ γῆ ὑμῶν εἰς ἐρή-
μωσιν καὶ εἰς ἄβατον καὶ εἰς ἀρὰν ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, [23] ἀπὸ προσώ- 23
που ὧν ἐθυμιᾶτε καὶ ὧν ἡμάρτετε τῷ κυρίῳ· καὶ οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς
κυρίου, καὶ ἐν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ νόμῳ καὶ ἐν τοῖς μαρ-
τυρίοις αὐτοῦ οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ ἐπελάβετο ὑμῶν τὰ κακὰ ταῦτα. [24] καὶ 24

---

8. FA εις γην αιγυπτου ... Ax FA εισηλθατε (FA*·εισελθ.) ενοικειν ... FA*.* εκει και ινα ... Ax FA εκκοπητε et FA om και seq. ... om εν 9. εργων pro κακων primo ... εποιησαν εν πολεσιν ιουδα 11. επιστημι 12. FA του πολεμησαι π. τ. καταλ. εν ... Ax FA om και post λιμω ... FA μικρου αυτων ... και εως 13. εν αιγυπτω, FA εν γη αιγυπτου ... add in fine και εν θανατω 14. FA ουθεις ... Ax FA ου μη επιστρεψουσιν ... FA* om οι 15. απαντες ... post αι γυν. αυτων add θεοις ετεροις ... εν αιγυπτω 16. FA εν ονοματι ... ακουσομεθα 17. FA* οι αρχοντ. ιουδα ... εγεναμεθα ... FA ιδομεν 18. διελειπομεν ... ηλαττονωθημεν ημεις και ... εξελειπομεν 19. οτι θυμιωμεν ημεις ... και ει εσπεισαμεν ... FA* χαυβωνας 21. FA* εθυμιασαν ... FA* om και οι αρχ. υμων ... λαος γης ... FA*.* om την 22. Ax FA υμων απο των ... Ax FA om υμων ante ων ... εγενετο 23. FA εθυμιασατε ... Ax FA νομω αυτου

25 εἶπεν Ἱερεμίας τῷ λαῷ καὶ ταῖς γυναιξίν Ἀκούσατε λόγον κυρίου. [25] οὕτως
εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ Ὑμεῖς γυναῖκες τῷ στόματι ὑμῶν ἐλαλήσατε, καὶ
ταῖς χερσὶν ὑμῶν ἐπληρώσατε, λέγουσαι Ποιοῦσαι ποιήσομεν τὰς ὁμολογίας
ἡμῶν ἃς ὡμολογήκαμεν, θυμιᾶν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδειν
αὐτῇ σπονδάς· ἐμμείνασαι ἐνεμείνατε ταῖς ὁμολογίαις ὑμῶν, καὶ ποιοῦσαι
26 ἐποιήσατε. [26] διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου, πᾶς Ἰούδα οἱ καθήμενοι ἐν
γῇ Αἰγύπτῳ Ἰδοὺ ὤμοσα τῷ ὀνόματί μου τῷ μεγάλῳ, εἶπε κύριος, ἐὰν γέ-
νηται ἔτι ὄνομά μου ἐν τῷ στόματι παντὸς Ἰούδα εἰπεῖν Ζῇ κύριος, ἐπὶ
27 πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ. [27] ὅτι ἐγὼ ἐγρήγορα ἐπ' αὐτοὺς τοῦ κακῶσαι αὐτοὺς καὶ
οὐκ ἀγαθῶσαι, καὶ ἐκλείψουσι πᾶς Ἰούδα οἱ κατοικοῦντες ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐν
28 ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, ἕως ἂν ἐκλείπωσιν. [28] καὶ οἱ σεσωσμένοι ἀπὸ ῥομ-
φαίας ἐπιστρέψουσιν εἰς γῆν Ἰούδα ὀλίγοι ἀριθμῷ, καὶ γνώσονται οἱ κατά-
λοιποι Ἰούδα οἱ καταστάντες ἐν γῇ Αἰγύπτῳ κατοικῆσαι ἐκεῖ, λόγος τίνος
29 ἐμμενεῖ. [29] καὶ τοῦτο τὸ σημεῖον ὑμῖν ὅτι ἐπισκέψομαι ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς εἰς
30 πονηρά· [30] οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τὸν Οὐαφρῆ βασιλέα Αἰγύπτου
εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ καὶ εἰς χεῖρας ζητοῦντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καθὰ
ἔδωκα τὸν Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως
31 (45, 1) Βαβυλῶνος ἐχθροῦ αὐτοῦ καὶ ζητοῦντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. [31] (45, 1)
Ο ΛΟΓΟΣ ΟΝ ΕΛΑΛΗΣΕΝ ΙΕΡΕΜΙΑΣ Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ πρὸς Βαροὺχ
υἱὸν Νηρίου, ὅτε ἔγραφε τοὺς λόγους τούτους ἐν τῷ βιβλίῳ ἀπὸ στόματος
Ἱερεμίου, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ Ἰωακεὶμ υἱῷ Ἰωσία βασιλέως Ἰούδα.
32 33 (2 3) [32] οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ σοὶ Βαρούχ, [33] ὅτι εἶπας Οἴμοι οἴμοι, ὅτι
προσέθηκε κύριος κόπον ἐπὶ πόνον μοι, ἐκοιμήθην ἐν στεναγμοῖς, ἀνάπαυσιν
34 (4) οὐχ εὗρον· [34] εἰπὸν αὐτῷ Οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ οὓς ἐγὼ ᾠκοδόμησα,
35 (5) ἐγὼ καθαιρῶ· καὶ οὓς ἐγὼ ἐφύτευσα, ἐγὼ ἐκτίλλω. [35] καὶ σὺ ζητήσεις
σεαυτῷ μεγάλα; μὴ ζητήσῃς, ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα,
λέγει κύριος, καὶ δώσω τὴν ψυχήν σου εἰς εὕρημα ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν
βαδίσῃς ἐκεῖ.

LII.

Ὄντος εἰκοστοῦ καὶ ἑνὸς ἔτους Σεδεκίου ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ
ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀμει-
4 τάαλ θυγάτηρ Ἱερεμίου ἐκ Λοβενά. [4] καὶ ἐγένετο τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ τῆς
βασιλείας αὐτοῦ ἐν μηνὶ τῷ ἐνάτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἦλθε Ναβουχοδονόσορ
βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ περιε-
χαράκωσαν αὐτὴν καὶ περιῳκοδόμησαν αὐτὴν τετραπέδοις λίθοις κύκλῳ.

25. FA* om Ποιουσαι ... Ax FA ποιησωμεν ... ωμωλογησαμεν (sic), FA ομολογησαμεν (*-σωμεν) ... FA* βααλ pro βασιλ. τ. ουρανου ... FA ενμεινασαι ... FA ποιουσε (*.*-σαι) ποιησατε 26. λεγει κυριος ... *om ιουδα ειπειν ... Ax FA ζη κυριος κυριος ... FA* παση τη γη ... FA αιγυπτου 27. οτι ιδου εγω ... αγαθυναι ... Ax FA αιγυπτου ... FA εκλιπωσιν 28. αριθμοι ... οι καταλ. ιουδ. και οι καταβαινοντες εν γη αιγυπτου, FA οι κ. ι. οι παροικουντες εν γη αιγυπτου ... Ax FA παροικησαι ... FA ενμενει 29. Ax FA υμιν (Ax ημιν) το σημειον 30. FA* αφρη ... Ax FA χειρ. ζητουντων ... FA* εχχθρου 31. FA* πρ. βαρ. υιω ... εγραψεν ... FA εν βιβλιω ... Ax FA τω ιωακειμ 33. Ax FA οιμμοι οιμμοι ... προσεθηκ. μοι 34. FA ουτως ειπον αυτω ους εγω ωκοδομησα ... Ax FA ους εφυτευσα ... FA*.* εκτιλω 35. FA ζητεις ... εαυτω μεγαλα ... om μη ζητησης ... FA μη ζητης (corr. est ζητησης) εαυτω μεγαλα μη ζητι οτι ειδου ... FA* σαρκαν ... FA om εις ... Ax FA ευρεμα ... FA ου αν LII. 1. οντος δευτερου και εικοστου ετους ... FA om εν ιερουσαλημ ... Ax FA αμιταλ ... δοβενα 4. εν τω ετει ... εν τω μηνι τω εβδομω ... Ax FA περιεχαρακωσεν ... περιωκοδομησεν α. τετραποδοις ... Ax FA om λιθοις

5 καὶ ἦλθεν ἡ πόλις εἰς συνοχὴν ἕως ἑνδεκάτου ἔτους τῷ βασιλεῖ Σεδεκίᾳ 5
6 ἐν τῇ ἐνάτῃ τοῦ μηνός, καὶ ἐστερεώθη ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐκ ἦσαν 6
ἄρτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς. 7 καὶ διεκόπη ἡ πόλις, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πο- 7
λεμισταὶ ἐξῆλθον νυκτὸς κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης ἀνὰ μέσον τοῦ τείχους
καὶ τοῦ προτειχίσματος, ὃ ἦν κατὰ τὸν κῆπον τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ Χαλ-
δαῖοι ἐπὶ τῆς πόλεως κύκλῳ. καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν εἰς Ἄραβα, 8 καὶ 8
κατεδίωξεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ὀπίσω τοῦ βασιλέως, καὶ κατέλαβον
αὐτὸν ἐν τῷ πέραν Ἱεριχώ, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ διεσπάρησαν ἀπ'
αὐτοῦ. 9 καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα Βα- 9
βυλῶνος εἰς Δεβλαθά· καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ μετὰ κρίσεως. 10 καὶ ἔσφαξε βα- 10
σιλεὺς Βαβυλῶνος τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντας
τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα ἔσφαξεν ἐν Δεβλαθά. 11 καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς Σεδεκίου 11
ἐξετύφλωσε, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις· καὶ ἤγαγεν αὐτὸν βασιλεὺς Βαβυ-
λῶνος εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν εἰς οἰκίαν μύλωνος ἕως ἡμέρας ἧς
ἀπέθανε. 12 καὶ ἐν μηνὶ πέμπτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἦλθε Ναβουζαρδὰν ὁ 12
ἀρχιμάγειρος ἑστηκὼς κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσα-
λήμ, 13 καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ πάσας 13
τὰς οἰκίας τῆς πόλεως καὶ πᾶσαν οἰκίαν μεγάλην ἐνέπρησεν ἐν πυρί. 14 καὶ 14
πᾶν τεῖχος Ἱερουσαλὴμ κύκλῳ καθεῖλεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ἡ μετὰ
τοῦ ἀρχιμαγείρου. 16 καὶ τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ κατέλιπεν ὁ ἀρχιμάγει- 16
ρος εἰς ἀμπελουργοὺς καὶ εἰς γεωργούς. 17 καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοῦς 17
τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τὰς βάσεις καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν τὴν ἐν
οἴκῳ κυρίου συνέτριψαν οἱ Χαλδαῖοι, καὶ ἔλαβον τὸν χαλκὸν αὐτῶν καὶ ἀπή-
νεγκαν εἰς Βαβυλῶνα. 18 καὶ τὴν στεφάνην καὶ τὰς φιάλας καὶ τὰς κρεάγρας 18
καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ ἐν οἷς ἐλειτούργουν ἐν αὐτοῖς, 19 καὶ τὰς 19
ἀπφὼθ καὶ τὰς μασμαρὼθ καὶ τοὺς ὑποχυτῆρας καὶ τὰς λυχνίας καὶ τὰς
θυΐσκας καὶ τοὺς κυάθους, ἃ ἦν χρυσᾶ χρυσᾶ καὶ ἃ ἦν ἀργυρᾶ ἀργυρᾶ,
ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος. 20 καὶ οἱ στῦλοι δύο, καὶ ἡ θάλασσα μία, καὶ οἱ 20
μόσχοι δώδεκα χαλκοῖ ὑποκάτω τῆς θαλάσσης, ἃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σα-
λωμὼν εἰς οἶκον κυρίου, οὗ οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ αὐτῶν. 21 καὶ οἱ 21
στῦλοι τριακονταπέντε πηχῶν ὕψος τοῦ στύλου τοῦ ἑνός, καὶ σπαρτίον δώ-
δεκα πήχεων περιεκύκλου αὐτόν, καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ δακτύλων τεσσάρων
κύκλῳ, 22 καὶ γεῖσος ἐπ' αὐτοῖς χαλκοῦν, καὶ πέντε πήχεων τὸ μῆκος, ὑπερ- 22
οχὴ τοῦ γείσους τοῦ ἑνός, καὶ δίκτυον καὶ ῥοαὶ ἐπὶ τοῦ γείσους κύκλῳ, τὰ
πάντα χαλκᾶ· καὶ κατὰ ταῦτα τῷ στύλῳ τῷ δευτέρῳ, ὀκτὼ ῥοαὶ τῷ πήχει
τοῖς δώδεκα πήχεσι. 23 καὶ ἦσαν αἱ ῥοαὶ ἐνενηκονταὲξ τὸ ἓν μέρος, καὶ ἦσαν 23
αἱ πᾶσαι ῥοαὶ ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ δικτύου κύκλῳ. 24 καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος 24

---

6. om εν τη pr. 7. FA* οδ. της πολεως ... της πυλης pro του τειχ. ... εκυκλωσαν και ωχοντο pro κυκλω κ. επορευθησαν ... FA οδον εις ραβα (sic) 8. FA κατεδιωξεν δυναμις ... κατελαβεν 9. FA* βασιλεαν 10. FA ο βασιλευς 11. FA σεδεκιαου ... om ημερας ης (FA* om ης) 12. εν μ. τω πεμπτω ... (FA* και δεκα του) ... FA*.**.* post μηνος add αυτος ενιαυτως εννεακαιδεκατος του ναβουχοδονοσορ βασιλεος βαβυλονος ... Ax FA ο εστηκως ... προσωπον βασιλεως 14. εν ιερουσαλημ ... FA om ἡ ante μετα 16. FA τους λοιπους ... κατελειπεν ... FA εις γεωργ. και αμπελουργους 17. ab οικω κυριου ad οικω κυριου seq. transilit ... FA χαλκον αυτης 18. κεαγρας ... ελιτουργων 19. αφφωθ, FA σαφφωθ ... FA om και τους υποχ. κ. τ. λυχνιας 20. FA εποιησεν βασιλευς ... Ax FA om οὗ ... FA χαλκου αυτου 21. πηχεων υψος ... FA* περικυκλοι, Ax περικυκλουν ... FA το πλατος αυτου ... τεσσαρ. δακτυλ. 22. ροαι επι γεισους ... FA χαλκα· κατα ... κατα αυτα 23. FA εκατον post κυκλω pon.

-τὸν ἱερέα τὸν πρῶτον καὶ τὸν ἱερέα τὸν δευτεροῦντα καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς
25 φυλάττοντας τὴν ὁδόν, [25]καὶ εὐνοῦχον ἕνα ὃς ἦν ἐπιστάτης τῶν ἀνδρῶν τῶν
πολεμιστῶν, καὶ ἑπτὰ ἄνδρας ὀνομαστοὺς τοὺς ἐν προσώπῳ τοῦ βασιλέως
τοὺς εὑρεϑέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τὸν γραμματέα τῶν δυνάμεων τὸν γραμμα-
τεύοντα τῷ λαῷ τῆς γῆς, καὶ ἑξήκοντα ἀνϑρώπους ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς
26 τοὺς εὑρεϑέντας ἐν μέσῳ τῆς πόλεως· [26]καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς Ναβουζαρδὰν ὁ
ἀρχιμάγειρος τοῦ βασιλέως καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς
27 Δεβλαϑά· [27]καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν Δεβλαϑὰ ἐν γῇ
31 Αἱμάϑ. [31]καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει ἀποικισϑέντος τοῦ
Ἰωακεὶμ βασιλέως Ἰούδα, ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ ἐν τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι
τοῦ μηνός, ἔλαβεν Οὐλαιμαδάχαρ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ᾧ
ἐβασίλευσε, τὴν κεφαλὴν Ἰωακεὶμ βασιλέως Ἰούδα καὶ ἔκειρεν αὐτόν, καὶ
32 ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξ οἰκίας ἧς ἐφυλάσσετο, [32]καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ χρηστά, καὶ
ἔδωκε τὸν ϑρόνον αὐτοῦ ἐπάνω τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι,
33 [33]καὶ ἤλλαξε τὴν στολὴν τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἤσϑιεν ἄρτον διὰ παντὸς
34 κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἔζησε. [34]καὶ ἡ σύνταξις αὐτῷ
ἐδίδοτο διὰ παντὸς παρὰ τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἕως
ἡμέρας ἧς ἀπέϑανεν.

ΒΑΡΟΥΧ.

I.

Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου οὓς ἔγραψε Βαροὺχ υἱὸς Νηρίου υἱοῦ
2 Μαασαίου υἱοῦ Σεδεκίου υἱοῦ Ἀσαδίου υἱοῦ Χελκίου ἐν Βαβυλῶνι, [2]ἐν τῷ
ἔτει τῷ πέμπτῳ ἐν ἑβδόμῃ τοῦ μηνός, ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἔλαβον οἱ Χαλδαῖοι
3 τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐνέπρησαν αὐτὴν ἐν πυρί. [3]καὶ ἀνέγνω Βαροὺχ τοὺς
λόγους τοῦ βιβλίου τούτου ἐν ὠσὶν Ἰεχονίου υἱοῦ Ἰωακεὶμ βασιλέως Ἰούδα,
4 καὶ ἐν ὠσὶ παντὸς τοῦ λαοῦ τῶν ἐρχομένων πρὸς τὴν βίβλον, [4]καὶ ἐν ὠσὶ
τῶν δυνατῶν καὶ υἱῶν τῶν βασιλέων, καὶ ἐν ὠσὶ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἐν
ὠσὶ παντὸς τοῦ λαοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, πάντων τῶν κατοικούντων ἐν
5 Βαβυλῶνι ἐπὶ ποταμοῦ Σούδ. [5]καὶ ἔκλαιον καὶ ἐνήστευον καὶ ηὔχοντο ἐναν-

---

24. FA τ. ιερεαν τ. δευτερον (⁎ πρωτον) κ. τ. ιερεαν τ. δευτερευοντα ... Ax FA φυλασσοντας 25. και εκ της πολεως ελαβεν ευνουχον ... FA ονομαστους εν ... εμμεσω 26. Ax FA om του βασιλεως ... προς τον βασιλεα 27. FA ο βασιλευς ... FA εις δεβλαϑα ... αιμααϑ, FA μααϑ 31. εν τριακοστω ... FA εν τριακοντα και επτα ετεσιν ... ουλαιμαραδαχ, FA ουλεδαμαχαρ ... Ax FA om και εκειρεν αυτον (sed FA⁎ post εβασιλευσεν add και εκιρεν) ... εφυλαττετο ... FA εφυλαξενσσετο 32. FA αυτου τον ϑρονον ... επανω των ϑρονων των βασ. 33. FA ηλλαξαν 34. και ισχυνταξεις (sic) αυτω ... Ax FA εδιδετο (FA⁎-δοτο?) ... εξ ημερων εις ημερας

Subscriptio: Ax ιερεμιας προφητης ιδ, FA ιερεμιας

Inscriptio: βαρουχ

I. 1. υιος μαασαιου υιος σεδεκιου υιου σαδαιου 2. πεμπτω εβδομη 4. υιων του βασιλεως ... μεγαλου αυτων ... επι του ποταμου 5. ηυχοντο ευχας εναντι

τίον κυρίου, 6 καὶ συνήγαγον ἀργύριον καθὸ ἑκάστου ἠδύνατο ἡ χείρ. 7 καὶ 6 7
ἀπέστειλαν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς Ἰωακεὶμ υἱὸν Χελκίου υἱοῦ Σαλὼμ τὸν ἱερέα,
καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τοὺς εὑρεθέντας μετ' αὐτοῦ
ἐν Ἱερουσαλήμ, 8 ἐν τῷ λαβεῖν αὐτὸν τὰ σκεύη οἴκου κυρίου τὰ ἐξενεχθέντα 8
ἐκ τοῦ ναοῦ ἀποστρέψαι εἰς γῆν Ἰούδα, τῇ δεκάτῃ τοῦ Σειουάλ, σκεύη ἀρ-
γυρᾶ ἃ ἐποίησε Σεδεκίας υἱὸς Ἰωσία βασιλεὺς Ἰούδα, 9 μετὰ τὸ ἀποικίσαι 9
Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς
δεσμώτας καὶ τοὺς δυνατοὺς καὶ τὸν λαὸν τῆς γῆς ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, καὶ
ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα. 10 καὶ εἶπαν Ἰδοὺ ἀπεστείλαμεν πρὸς ὑμᾶς ἀρ- 10
γύριον, καὶ ἀγοράσατε τοῦ ἀργυρίου ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας καὶ
λίβανον, καὶ ποιήσατε μάννα καὶ ἀνοίσατε ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ
θεοῦ ἡμῶν, 11 καὶ προσεύξασθε περὶ τῆς ζωῆς Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βα- 11
βυλῶνος καὶ εἰς ζωὴν Βαλτάσαρ υἱοῦ αὐτοῦ, ἵνα ὦσιν αἱ ἡμέραι αὐτῶν ὡς
αἱ ἡμέραι τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. 12 καὶ δώσει κύριος ἰσχὺν ἡμῖν καὶ φω- 12
τίσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, καὶ ζησόμεθα ὑπὸ τὴν σκιὰν Ναβουχοδονόσορ
βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν Βαλτάσαρ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ δουλεύ-
σομεν αὐτοῖς ἡμέρας πολλὰς καὶ εὑρήσομεν χάριν ἐναντίον αὐτῶν. 13 καὶ 13
προσεύξασθε περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν τῷ κυρίῳ
θεῷ ἡμῶν, καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν ὁ θυμὸς κυρίου καὶ ἡ ὀργὴ αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 14 καὶ ἀναγνώσεσθε τὸ βιβλίον τοῦτο ὃ ἀπεστείλα- 14
μεν πρὸς ὑμᾶς ἐξαγορεῦσαι ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς καὶ ἐν ἡμέραις
καιροῦ, 15 καὶ ἐρεῖτε Τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ αἰσχύνη 15
τῶν προσώπων ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀνθρώπῳ Ἰούδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν
Ἱερουσαλήμ, 16 καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἡμῶν καὶ τοῖς 16
ἱερεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς προφήταις ἡμῶν καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν, 17 ὧν ἡμάρ- 17
τομεν ἔναντι κυρίου 18 καὶ ἠπειθήσαμεν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φω- 18
νῆς κυρίου θεοῦ ἡμῶν πορεύεσθαι τοῖς προστάγμασι κυρίου οἷς ἔδωκε κατὰ
πρόσωπον ἡμῶν, 19 ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐξήγαγε κύριος τοὺς πατέρας ἡμῶν 19
ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἤμεθα ἀπειθοῦντες πρὸς κύ-
ριον θεὸν ἡμῶν, καὶ ἐσχεδιάζομεν πρὸς τὸ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ.
20 καὶ ἐκολλήθη εἰς ἡμᾶς τὰ κακὰ καὶ ἡ ἀρὰ ἣν συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ 20
παιδὶ αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐξήγαγε τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου δοῦ-
ναι ἡμῖν γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. 21 καὶ οὐκ ἠκού- 21
σαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν κατὰ πάντας τοὺς λόγους τῶν προ-
φητῶν ὧν ἀπέστειλε πρὸς ἡμᾶς, 22 καὶ ᾠχόμεθα ἕκαστος ἐν διανοίᾳ καρδίας 22
αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ἐργάζεσθαι θεοῖς ἑτέροις, ποιῆσαι τὰ κακὰ κατ' ὀφθαλ-
μοὺς κυρίου θεοῦ ἡμῶν.

II.

Καὶ ἔστησε κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ ὃν ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς
δικαστὰς ἡμῶν τοὺς δικάσαντας τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ
ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἡμῶν καὶ ἐπὶ ἄνθρωπον Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, 2 τοῦ ἀγα- 2
γεῖν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, ἃ οὐκ ἐποίησεν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ
καθὰ ἐποιήθη ἐν Ἱερουσαλήμ, κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ,
3 τοῦ φαγεῖν ἡμᾶς ἄνθρωπον σάρκας υἱοῦ αὐτοῦ καὶ ἄνθρωπον σάρκας θυ- 3

---

6. καθα 7. εις ιερουσαλημ 8. του ιουαν (**σιουαν) 9. εισηγαγεν αυτους 10. θεου υμων 11. αι ημερ. αυτου 12. φωτιση 13. κυριον θεον υμων οτι ημαρτομεν κυριω 14. εν ημεραις εορτης 15. η αισχυνη 17. εναντιον 18. πορ. εν τοις 19. εσχεδιασαμεν 20. ed. rom. εις υμας... πατερ. υμων ... κυριος μωυση ... η ημερα ταυτη (sic) 21. κυριου θεου ... ους απεστειλεν 22. καρδιας ημων II. 2. α ουκ εποιηθη 3. υιων αυτου

4 γατρὸς αὐτοῦ. [4] καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ὑποχειρίους πάσαις ταῖς βασιλείαις ταῖς
κύκλῳ ἡμῶν, εἰς ὀνειδισμὸν καὶ ἄβατον ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τοῖς κύκλῳ οὗ
5 διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐκεῖ. [5] καὶ ἐγενήθησαν ὑποκάτω καὶ οὐκ ἐπάνω, ὅτι
6 ἡμάρτομεν κυρίῳ θεῷ ἡμῶν πρὸς τὸ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. [6] τῷ κυ-
ρίῳ θεῷ ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἡ αἰσχύνη
7 τῶν προςώπων ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. [7] ἃ ἐλάλησε κύριος ἐφ' ἡμᾶς, πάντα τὰ
8 κακὰ ταῦτα ἃ ἦλθεν ἐφ' ἡμᾶς. [8] καὶ οὐκ ἐδεήθημεν τοῦ προςώπου κυρίου
τοῦ ἀποστρέψαι ἕκαστον ἀπὸ τῶν νοημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς.
9 [9] καὶ ἐγρηγόρησε κύριος ἐπὶ τοῖς κακοῖς, καὶ ἐπήγαγε κύριος ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι
10 δίκαιος ὁ κύριος ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἃ ἐνετείλατο ἡμῖν. [10] καὶ οὐκ
ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, πορεύεσθαι τοῖς προστάγμασι κυρίου οἷς ἔδωκε
11 κατὰ πρόσωπον ἡμῶν. [11] καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ὃς ἐξήγαγες τὸν λαόν
σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασι καὶ
ἐν δυνάμει μεγάλῃ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς
12 ἡ ἡμέρα αὕτη, [12] ἡμάρτομεν, ἠσεβήσαμεν, ἠδικήσαμεν, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν,
13 ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαιώμασί σου. [13] ἀποστραφήτω ὁ θυμός σου ἀφ' ἡμῶν, ὅτι
14 κατελείφθημεν ὀλίγοι ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ διέσπειρας ἡμᾶς ἐκεῖ. [14] εἰςάκουσον
κύριε τῆς προσευχῆς ἡμῶν καὶ τῆς δεήσεως ἡμῶν, καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς ἕνεκεν
15 σοῦ καὶ δὸς ἡμῖν χάριν κατὰ πρόσωπον τῶν ἀποικισάντων ἡμᾶς, [15] ἵνα γνῷ
πᾶσα ἡ γῆ ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπεκλήθη ἐπὶ
16 Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ. [16] κύριε, κάτιδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου
17 καὶ ἐννόησον εἰς ἡμᾶς, καὶ κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου καὶ ἄκουσον. [17] ἄνοιξον
ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε ὅτι οὐχ οἱ τεθνηκότες ἐν τῷ ᾅδῃ, ὧν ἐλήφθη τὸ
πνεῦμα αὐτῶν ἀπὸ τῶν σπλάγχνων αὐτῶν, δώσουσι δόξαν καὶ δικαίωμα τῷ
18 κυρίῳ· [18] ἀλλὰ ἡ ψυχὴ ἡ λυπουμένη ἐπὶ τὸ μέγεθος, ὃ βαδίζει κύπτον καὶ
ἀσθενοῦν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ ἐκλείποντες καὶ ἡ ψυχὴ ἡ πεινῶσα δώσουσί
19 σοι δόξαν καὶ δικαιοσύνην, κύριε. [19] ὅτι οὐκ ἐπὶ τὰ δικαιώματα τῶν πατέ-
ρων ἡμῶν καὶ τῶν βασιλέων ἡμῶν ἡμεῖς καταβάλλομεν τὸν ἔλεον κατὰ
20 πρόσωπόν σου, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, [20] ὅτι ἐνῆκας τὸν θυμόν σου καὶ τὴν ὀρ-
γήν σου εἰς ἡμᾶς, καθάπερ ἐλάλησας ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν προφη-
21 τῶν [21] Οὕτως εἶπε κύριος Κλίνατε τὸν ὦμον ὑμῶν ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ
Βαβυλῶνος, καὶ καθίσατε ἐπὶ τὴν γῆν ἣν δέδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν·
22 [22] καὶ ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶ-
23 νος, [23] ἐκλείψειν ποιήσω ἐκ πόλεων Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ φωνὴν
εὐφροσύνης καὶ φωνὴν χαρμοσύνης, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης, καὶ
24 ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἄβατον ἀπὸ ἐνοικούντων. [24] καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς
φωνῆς σου ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ ἔστησας τοὺς λόγους σου
οὓς ἐλάλησας ἐν χερσὶ τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν τοῦ ἐξενεχθῆναι τὰ
ὀστᾶ βασιλέων ἡμῶν καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν.
25 [25] καὶ ἰδού, ἔστιν ἐξεῤῥιμμένα τῷ καύματι τῆς ἡμέρας καὶ τῷ παγετῷ τῆς
νυκτός· καὶ ἀπεθάνοσαν ἐν πόνοις πονηροῖς, ἐν λιμῷ καὶ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν
26 ἀποστολῇ. [26] καὶ ἔθηκας τὸν οἶκον οὗ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτῷ ὡς
27 ἡ ἡμέρα αὕτη, διὰ πονηρίαν οἴκου Ἰσραὴλ καὶ οἴκου Ἰούδα. [27] καὶ ἐποίησας

---

4. και εις αβατον ... τοις κυκλω ημων 5. τω κυριω 8. καρδιας αυτου 9. δικαιος κυριος 11. om και νυν 13. αποστραφ. δη 14. ενεκεν του ονοματος σου 15. επικεκληται 16. κατειδε ... εννοησον ημας· κλεινον ... εισακουσον 17. και ανοιξον κυριε τους οφθ. σου ... ουκ οι τεθνεωτες ... ελημφθη ... δωσουσιν σοι 18. αλλ η ... δωσ. δοξαν σοι 19. τον ελ. ημων 20. εφ ημας ... in fine add λεγων 21. υμων και εργαζεσθαι ... επι της γης ης εδωκα 22. εργαζεσθαι 23. εκ πολεως 24. εργαζεσθαι ... των βασιλεων ... post βασιλ. ημων add και τα οστα των αρχοντων ημων ... τοπου αυτου 25. εισιν εξεριμμενα 26. τ. οικ. σου ου

εἰς ἡμᾶς, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, κατὰ πᾶσαν ἐπιείκειάν σου καὶ κατὰ πάντα
οἰκτιρμόν σου τὸν μέγαν, [28] καθὰ ἐλάλησας ἐν χειρὶ παιδός σου Μωυσῆ, ἐν 28
ἡμέρᾳ ἐντειλαμένου σου αὐτῷ γράψαι τὸν νόμον σου ἐναντίον υἱῶν Ἰσραηλ
λέγων [29] Ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς μου, εἰ μὴν ἡ βόμβησις ἡ μεγάλη ἡ 29
πολλὴ αὕτη ἀποστρέψει εἰς μικρὰν ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ διασπερῶ αὐτοὺς ἐκεῖ.
[30] ὅτι ἔγνων ὅτι οὐ μὴ ἀκούσωσί μου, ὅτι λαὸς σκληροτράχηλός ἐστι· καὶ 30
ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ καρδίαν αὐτῶν ἐν γῇ ἀποικισμοῦ αὐτῶν, [31] καὶ γνώσονται 31
ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν. καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν καὶ ὦτα ἀκούοντα,
[32] καὶ αἰνέσουσί με ἐν γῇ ἀποικισμοῦ αὐτῶν, καὶ μνησθήσονται τοῦ ὀνόμα- 32
τός μου, [33] καὶ ἀποστρέψουσιν ἀπὸ τοῦ νώτου αὐτῶν τοῦ σκληροῦ καὶ ἀπὸ 33
πονηρῶν προσταγμάτων αὐτῶν, ὅτι μνησθήσονται τῆς ὁδοῦ πατέρων αὐτῶν
τῶν ἁμαρτόντων ἔναντι κυρίου. [34] καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ὤ- 34
μοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, τῷ Ἀβρααμ καὶ τῷ Ἰσαακ καὶ τῷ Ἰακωβ, καὶ
κυριεύσουσιν αὐτῆς· καὶ πληθυνῶ αὐτούς, καὶ οὐ μὴ σμικρυνθῶσι. [35] καὶ 35
στήσω αὐτοῖς διαθήκην αἰώνιον τοῦ εἶναί με αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσον-
ταί μοι εἰς λαόν· καὶ οὐ κινήσω ἔτι τὸν λαόν μου Ἰσραηλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς
ἔδωκα αὐτοῖς.

III.

Κύριε παντοκράτωρ ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ψυχὴ ἐν στενοῖς καὶ πνεῦμα ἀκη-
διῶν κέκραγε πρὸς σέ. [2] ἄκουσον κύριε καὶ ἐλέησον, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον 2
σου, [3] ὅτι σὺ καθήμενος τὸν αἰῶνα, καὶ ἡμεῖς ἀπολλύμενοι τὸν αἰῶνα. [4] κύριε 3 4
παντοκράτωρ ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ἄκουσον δὴ τῆς προσευχῆς τῶν τεθνηκότων
Ἰσραηλ καὶ υἱῶν τῶν ἁμαρτανόντων ἐναντίον σου, οἳ οὐκ ἤκουσαν τῆς φω-
νῆς σου θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐκολλήθη ἡμῖν τὰ κακά. [5] μὴ μνησθῇς ἀδικιῶν 5
πατέρων ἡμῶν, ἀλλὰ μνήσθητι χειρός σου καὶ ὀνόματός σου ἐν τῷ καιρῷ
τούτῳ, [6] ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ αἰνέσομέν σε κύριε. [7] ὅτι διὰ τοῦτο 6 7
ἔδωκας τὸν φόβον σου ἐπὶ καρδίαν ἡμῶν καὶ ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομά σου·
καὶ αἰνέσομέν σε ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, ὅτι ἀπεστρέψαμεν ἀπὸ καρδίας ἡμῶν
πᾶσαν ἀδικίαν πατέρων ἡμῶν τῶν ἡμαρτηκότων ἐναντίον σου. [8] ἰδοὺ ἡμεῖς 8
σήμερον ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, οὗ διέσπειρας ἡμᾶς ἐκεῖ εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς
ἀρὰν καὶ εἰς ὄφλησιν κατὰ πάσας τὰς ἀδικίας πατέρων ἡμῶν, οἳ ἀπέστησαν
ἀπὸ κυρίου θεοῦ ἡμῶν. [9] ἄκουε Ἰσραηλ ἐντολὰς ζωῆς, ἐνωτίσασθε γνῶναι 9
φρόνησιν. [10] τί ἐστιν Ἰσραήλ; τί ὅτι ἐν γῇ τῶν ἐχθρῶν εἶ; ἐπαλαιώθης ἐν 10
γῇ ἀλλοτρίᾳ, συνεμιάνθης τοῖς νεκροῖς, [11] προσελογίσθης μετὰ τῶν εἰς ᾅδου, 11
[12] ἐγκατέλιπες τὴν πηγὴν τῆς σοφίας. [13] τῇ ὁδῷ τοῦ θεοῦ εἰ ἐπορεύθης, κα- 12 13
τῴκεις ἂν ἐν εἰρήνῃ τὸν αἰῶνα. [14] μάθε ποῦ ἔστι φρόνησις, ποῦ ἔστιν ἰσχύς, 14
ποῦ ἔστι σύνεσις, τοῦ γνῶναι ἅμα ποῦ ἔστι μακροβίωσις καὶ ζωή, ποῦ ἔστι
φῶς ὀφθαλμῶν καὶ εἰρήνη. [15] τίς εὗρε τὸν τόπον αὐτῆς, καὶ τίς εἰσῆλθεν 15
εἰς τοὺς θησαυροὺς αὐτῆς; [16] ποῦ εἰσιν οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν καὶ οἱ κυ- 16
ριεύοντες τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, [17] οἱ ἐν τοῖς ὀρνέοις τοῦ οὐρανοῦ ἐμ- 17
παίζοντες, καὶ τὸ ἀργύριον θησαυρίζοντες καὶ τὸ χρυσίον ᾧ ἐπεποίθεισαν
ἄνθρωποι, καὶ οὐκ ἔστι τέλος τῆς κτήσεως αὐτῶν; [18] ὅτι οἱ τὸ ἀργύριον 18
τεκταίνοντες καὶ μεριμνῶντες, καὶ οὐκ ἔστιν ἐξεύρεσις τῶν ἔργων αὐτῶν.
[19] ἠφανίσθησαν καὶ εἰς ᾅδου κατέβησαν, καὶ ἄλλοι ἀνέστησαν ἀντ᾽ αὐτῶν. 19

---

28. μωση .. ενωπιον υιων 29. και η πολλη ... εις μακραν 30. εισακουσωσιν 33. επιστρεψουσιν απο νωτου ... απο των πονηρων πραγματων ... αμαρτανοντων III. 1. εκεκραξε 2. ελεησ. οτι θεος ελεημων ει· και ελεησον οτι ημ. εν. σ. 3. *om συ 4. om σου secundum ... προσεκολληθη 7. ημων του επικαλεισθαι ... απεστρ. επι καρδιαν 8. πασας αδικιας 10. ισραηλ οτι εν τη γη 12. εγκατελειπες 13. τον αιωνα χρονον 19. **ανταναεστησαν

20 [20]νεώτεροι εἶδον φῶς καὶ κατῴκησαν ἐπὶ τῆς γῆς, ὁδὸν δὲ ἐπιστήμης οὐκ
21 ἔγνωσαν [21]οὐδὲ συνῆκαν τρίβους αὐτῆς οὐδὲ ἀντελάβοντο αὐτῆς· οἱ υἱοὶ αὐ-
22 τῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν πόῤῥω ἐγενήθησαν, [22]οὐδὲ ἠκούσθη ἐν Χαναὰν
23 οὐδὲ ὤφθη ἐν Θαιμάν. [23]οἵ τε υἱοὶ Ἄγαρ οἱ ἐκζητοῦντες τὴν σύνεσιν οἱ ἐπὶ
τῆς γῆς, οἱ ἔμποροι τῆς Μεῤῥὰν καὶ Θαιμάν, καὶ οἱ μυθολόγοι καὶ οἱ ἐκζη-
τηταὶ τῆς συνέσεως, ὁδὸν δὲ σοφίας οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ ἐμνήσθησαν τὰς τρί-
24 βους αὐτῆς. [24]ὦ Ἰσραήλ, ὡς μέγας ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπιμήκης ὁ τό-
25 πος τῆς κτήσεως αὐτοῦ· [25]μέγας καὶ οὐκ ἔχει τελευτήν, ὑψηλὸς καὶ ἀμέ-
26 τρητος. [26]ἐκεῖ ἐγεννήθησαν οἱ γίγαντες οἱ ὀνομαστοὶ ἀπ' ἀρχῆς γενόμενοι
27 εὐμεγέθεις ἐπιστάμενοι πόλεμον. [27]οὐ τούτους ἐξελέξατο ὁ θεός, οὐδὲ ὁδὸν
28 ἐπιστήμης ἔδωκεν αὐτοῖς, [28]καὶ ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν φρόνησιν, ἀπώ-
29 λοντο διὰ τὴν ἀβουλίαν αὐτῶν. [29]τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔλαβεν αὐ-
30 τήν, καὶ κατεβίβασεν αὐτὴν ἐκ τῶν νεφελῶν; [30]τίς διέβη πέραν τῆς θα-
31 λάσσης καὶ εὗρεν αὐτήν, καὶ οἴσει αὐτὴν χρυσίου ἐκλεκτοῦ; [31]οὐκ ἔστιν ὁ
32 γινώσκων τὴν ὁδὸν αὐτῆς, οὐδὲ ὁ ἐνθυμούμενος τὴν τρίβον αὐτῆς. [32]ἀλλ' ὁ
εἰδὼς τὰ πάντα γινώσκει αὐτήν, ἐξεῦρεν αὐτὴν τῇ συνέσει αὐτοῦ· ὁ κατα-
σκευάσας τὴν γῆν εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον ἐνέπλησεν αὐτὴν κτηνῶν τετραπό-
33 δων· [33]ὁ ἀποστέλλων τὸ φῶς καὶ πορεύεται, ἐκάλεσεν αὐτό, καὶ ὑπήκουσεν
34 αὐτῷ τρόμῳ· [34]οἱ δὲ ἀστέρες ἔλαμψαν ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτῶν καὶ εὐφράν-
35 θησαν· [35]ἐκάλεσεν αὐτούς, καὶ εἶπον Πάρεσμεν· ἔλαμψαν μετ' εὐφροσύνης τῷ
36 ποιήσαντι αὐτούς. [36]οὗτος ὁ θεὸς ἡμῶν, οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν.
37 [37]ἐξεῦρε πᾶσαν ὁδὸν ἐπιστήμης, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰακὼβ τῷ παιδὶ αὐτοῦ
38 καὶ Ἰσραὴλ τῷ ἠγαπημένῳ ὑπ' αὐτοῦ. [38]μετὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη,
καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη.

IV.

Αὕτη ἡ βίβλος τῶν προσταγμάτων τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ νόμος ὁ ὑπάρχων
εἰς τὸν αἰῶνα· πάντες οἱ κρατοῦντες αὐτήν, εἰς ζωήν· οἱ δὲ καταλείποντες
2 αὐτὴν ἀποθανοῦνται. [2]ἐπιστρέφου Ἰακὼβ καὶ ἐπιλαβοῦ αὐτῆς, διόδευσον πρὸς
3 τὴν λάμψιν κατέναντι τοῦ φωτὸς αὐτῆς. [3]μὴ δῷς ἑτέρῳ τὴν δόξαν σου, καὶ
4 τὰ συμφέροντά σοι ἔθνει ἀλλοτρίῳ. [4]μακάριοί ἐσμεν Ἰσραήλ, ὅτι τὰ ἀρεστὰ
5 6 τοῦ θεοῦ ἡμῖν γνωστά ἐστιν. [5]θαρσεῖτε λαός μου, μνημόσυνον Ἰσραήλ. [6]ἐπρά-
θητε τοῖς ἔθνεσιν οὐκ εἰς ἀπώλειαν, διὰ τὸ παροργίσαι ὑμᾶς τὸν θεόν· παρε-
7 δόθητε τοῖς ὑπεναντίοις, [7]παρωξύνατε γὰρ τὸν ποιήσαντα ὑμᾶς θύσαντες
8 δαιμονίοις καὶ οὐ θεῷ. [8]ἐπελάθεσθε τὸν τροφεύσαντα ὑμᾶς θεὸν αἰώνιον,
9 ἐλυπήσατε δὲ καὶ τὴν ἐκθρέψασαν ὑμᾶς Ἱερουσαλήμ. [9]εἶδε γὰρ τὴν ἐπελ-
θοῦσαν ὑμῖν ὀργὴν παρὰ τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν Ἀκούσατε αἱ πάροικοι Σιών,
10 ἐπήγαγέ μοι ὁ θεὸς πένθος μέγα. [10]εἶδον γὰρ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν υἱῶν
11 μου καὶ τῶν θυγατέρων, ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς ὁ αἰώνιος. [11]ἔθρεψα γὰρ αὐ-
12 τοὺς μετ' εὐφροσύνης, ἐξαπέστειλα δὲ μετὰ κλαυθμοῦ καὶ πένθους. [12]μηδεὶς
ἐπιχαιρέτω μοι τῇ χήρᾳ καὶ καταλειφθείσῃ ὑπὸ πολλῶν· ἠρημώθην διὰ τὰς
13 ἁμαρτίας τῶν τέκνων μου, διότι ἐξέκλιναν ἐκ νόμου θεοῦ [13]καὶ δικαιώματα
αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν, οὐδὲ ἐπορεύθησαν ὁδοῖς ἐντολῶν θεοῦ, οὐδὲ τρίβους παι-
14 δείας ἐν δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ἐπέβησαν. [14]ἐλθέτωσαν αἱ πάροικοι Σιὼν καὶ μνή-
σθητε τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν υἱῶν μου καὶ θυγατέρων, ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς

20. ιδον 21. οι υιοι αυτων cum antecedd. conjg. 23. ουτε pro οι τε ... οδον της σοφιας 25. ουχ 26. εγενηθησαν ... οι απ αρχης 34. ηυφρανθησαν 35. και ελαμψαν 37. αυτου pro υπ αυτου 38. επι γης IV. 1. οι κρατ. αυτης 4. τω θεω 6. δια δε το 8. επελαθ. δε 9. ιδεν την ... επηγαγεν γαρ μοι 10. ιδον ... του λαου των υι. μου 13. om και ... δικ. δε α. ουχ εφυλαξαν ... παιδιας 14. ελθατωσαν ... και των θυγατερων

ὁ αἰώνιος. [15]ἐπήγαγεν γὰρ ἐπʼ αὐτοὺς ἔϑνος μακρόϑεν, ἔϑνος ἀναιδὲς καὶ 15
ἀλλόγλωσσον· ὅτι οὐκ ᾐσχύνϑησαν πρεσβύτην οὐδὲ παιδίον ἠλέησαν, [16]καὶ 16
ἀπήγαγον τοὺς ἀγαπητοὺς τῆς χήρας, καὶ ἀπὸ τῶν ϑυγατέρων τὴν μόνην
ἠρήμωσαν. [17]ἐγὼ δὲ τί δυνατὴ βοηϑῆσαι ὑμῖν; [18]ὁ γὰρ ἐπαγαγὼν τὰ κακὰ 17 18
ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχϑρῶν ὑμῶν. [19]βαδίζετε τέκνα βαδίζετε, ἐγὼ γὰρ 19
κατελείφϑην ἔρημος. [20]ἐξεδυσάμην τὴν στολὴν τῆς εἰρήνης, ἐνεδυσάμην δὲ 20
σάκκον τῆς δεήσεώς μου· κεκράξομαι πρὸς τὸν αἰώνιον ἐν ταῖς ἡμέραις μου.
[21]ϑαῤῥεῖτε τέκνα, βοήσατε πρὸς τὸν ϑεόν, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ δυναστείας, 21
ἐκ χειρὸς ἐχϑρῶν. [22]ἐγὼ γὰρ ἤλπισα ἐπὶ τῷ αἰωνίῳ τὴν σωτηρίαν ὑμῶν, 22
καὶ ἦλϑέ μοι χαρὰ παρὰ τοῦ ἁγίου ἐπὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ, ᾗ ἥξει ὑμῖν ἐν τά-
χει παρὰ τοῦ αἰωνίου σωτῆρος ὑμῶν. [23]ἐξέπεμψα γὰρ ὑμᾶς μετὰ κλαυϑμοῦ 23
καὶ πένϑους, ἀποδώσει δέ μοι ὁ ϑεὸς ὑμᾶς μετὰ χαρμοσύνης καὶ εὐφροσύ-
νης εἰς τὸν αἰῶνα. [24]ὥσπερ γὰρ νῦν ἑωράκασιν αἱ πάροικοι Σιὼν τὴν ὑμε- 24
τέραν αἰχμαλωσίαν, οὕτως ὄψονται ἐν τάχει τὴν παρὰ τοῦ ϑεοῦ ὑμῶν σωτηρίαν,
ἣ ἐπελεύσεται ὑμῖν μετὰ δόξης μεγάλης καὶ λαμπρότητος τοῦ αἰωνίου. [25]τέκνα, 25
μακροϑυμήσατε τὴν παρὰ τοῦ ϑεοῦ ἐπελϑοῦσαν ὑμῖν ὀργήν· κατεδίωξέ σε ὁ
ἐχϑρός, καὶ ὄψει αὐτοῦ τὴν ἀπώλειαν ἐν τάχει, καὶ ἐπὶ τραχήλους αὐτῶν
ἐπιβήσῃ. [26]οἱ τρυφεροί μου ἐπορεύϑησαν ὁδοὺς τραχείας, ἤρϑησαν ὡς ποί- 26
μνιον ἡρπασμένον ὑπὸ ἐχϑρῶν. [27]ϑαρσήσατε τέκνα καὶ βοήσατε πρὸς τὸν 27
ϑεόν, ἔσται γὰρ ὑμῶν ὑπὸ τοῦ ἐπάγοντος μνεία. [28]ὥσπερ γὰρ ἐγένετο ἡ διά- 28
νοια ὑμῶν εἰς τὸ πλανηϑῆναι ἀπὸ τοῦ ϑεοῦ, δεκαπλασιάσατε ἐπιστραφέντες
ζητῆσαι αὐτόν. [29]ὁ γὰρ ἐπαγαγὼν ὑμῖν τὰ κακὰ ἐπάξει ὑμῖν τὴν αἰώνιον 29
εὐφροσύνην μετὰ τῆς σωτηρίας ὑμῶν. [30]ϑάρσει Ἱερουσαλήμ, παρακαλέσει 30
σε ὁ ὀνομάσας σε. [31]δείλαιοι οἱ σὲ κακώσαντες καὶ ἐπιχαρέντες τῇ σῇ πτώ- 31
σει, [32]δείλαιαι αἱ πόλεις αἷς ἐδούλευσαν τὰ τέκνα σου, δειλαία ἡ δεξαμένη 32
τοὺς υἱούς σου. [33]ὥσπερ γὰρ ἐχάρη ἐπὶ τῇ σῇ πτώσει καὶ εὐφράνϑη ἐπὶ τῷ 33
πτώματί σου, οὕτως λυπηϑήσεται ἐπὶ τῇ ἑαυτῆς ἐρημίᾳ. [34]καὶ περιελῶ αὐ- 34
τῆς τὸ ἀγαλλίαμα τῆς πολυοχλίας, καὶ τὸ ἀγαυρίαμα αὐτῆς εἰς πένϑος.
[35]πῦρ γὰρ ἐπελεύσεται αὐτῇ παρὰ τοῦ αἰωνίου εἰς ἡμέρας μακράς, καὶ κα- 35
τοικηϑήσεται ὑπὸ δαιμονίων τὸν πλείονα χρόνον. [36]περίβλεψον πρὸς ἀνατολάς, 36
Ἱερουσαλήμ, καὶ ἴδε τὴν εὐφροσύνην τὴν παρὰ τοῦ ϑεοῦ σοι ἐρχομένην. [37]ἰδοὺ 37
ἔρχονται οἱ υἱοί σου οὓς ἐξαπέστειλας, ἔρχονται συνηγμένοι ἀπὸ ἀνατολῶν
ἕως δυσμῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου, χαίροντες τῇ τοῦ ϑεοῦ δόξῃ.

V.

Ἔκδυσαι Ἱερουσαλὴμ τὴν στολὴν τοῦ πένϑους καὶ τῆς κακώσεώς σου,
καὶ ἔνδυσαι τὴν εὐπρέπειαν τῆς παρὰ τοῦ ϑεοῦ δόξης εἰς τὸν αἰῶνα. [2]περι- 2
βαλοῦ τὴν διπλοΐδα τῆς παρὰ τοῦ ϑεοῦ δικαιοσύνης, ἐπίϑου τὴν μίτραν ἐπὶ
τὴν κεφαλήν σου τῆς δόξης τοῦ αἰωνίου. [3]ὁ γὰρ ϑεὸς δείξει τῇ ὑπʼ οὐρα- 3
νὸν πάσῃ τὴν σὴν λαμπρότητα. [4]κληϑήσεται γάρ σου τὸ ὄνομα παρὰ τοῦ 4
ϑεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα, εἰρήνη δικαιοσύνης καὶ δόξα ϑεοσεβείας. [5]ἀνάστηϑι 5

15. ο ϑεος εϑνος μακρ. ... οι pro οτι 16. ηγαγον ... την μονογενην 17. τι δυναμαι 18. τα κακα υμιν 20. και ενεδυσαμην σακκον ... αιωνιον υψιστον 21. ϑαρσειτε τ. και βοησατε ... om εκ δυναστειας ... εχϑρων υμων 22. επι τω αιωνιω ηλπισα ... om επι τη ελεημοσυνη 23. μετα πενϑους κ. κλαυϑμου 24. ϑεου ημων ... ημιν 25. κατεδ. γαρ σε ο εχϑρ. σου κ. οψη ... επι τους τραχηλους 26. απο εχϑρων 28. πλανηϑηναι υμας ... ουτω νυν δεκαπλασ. 30. παρακαλει 31. επιχαραντες 31. 32. δηλαιοι, δηλαιε, δηλαια 33. ηυφρανϑη επι πτωματι 34. το αγαλμα τ. πολ. ... εσται εις πενϑ. 36. περιβλεψαι ... επερχομενην 37. συνηγμενοι ερχονται απο ανατολης V. 1. του πενϑους κακωσεως σου ... σοι δοξης 2. αγιου pro αιωνιου 3. δειξη

Ἱερουσαλὴμ καὶ στῆθι ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ, καὶ περίβλεψαι πρὸς ἀνατολὰς καὶ
ἴδε συνηγμένα τὰ τέκνα σου ἀπὸ ἡλίου δυσμῶν ἕως ἀνατολῶν τῷ ῥήματι
6 τοῦ ἁγίου, χαίροντας τῇ τοῦ θεοῦ μνείᾳ. [6] ἐξῆλθον γὰρ παρὰ σοῦ πεζοὶ ἀγό-
μενοι ὑπὸ ἐχθρῶν, εἰςάγει δὲ αὐτοὺς ὁ θεὸς πρὸς σὲ αἰρομένους μετὰ δόξης
7 ὡς θρόνον βασιλείας. [7] συνέταξε γὰρ ὁ θεὸς ταπεινοῦσθαι πᾶν ὄρος ὑψηλὸν
καὶ θῖνας ἀεννάους καὶ φάραγγας πληροῦσθαι εἰς ὁμαλισμὸν τῆς γῆς, ἵνα
8 βαδίσῃ Ἰσραὴλ ἀσφαλῶς τῇ τοῦ θεοῦ δόξῃ. [8] ἐσκίασαν δὲ καὶ οἱ δρυμοὶ καὶ
9 πᾶν ξύλον εὐωδίας τῷ Ἰσραὴλ προςτάγματι τοῦ θεοῦ. [9] ἡγήσεται γὰρ ὁ θεὸς
Ἰσραὴλ μετ' εὐφροσύνης τῷ φωτὶ τῆς δόξης αὐτοῦ σὺν ἐλεημοσύνῃ καὶ δι-
καιοσύνῃ τῇ παρ' αὐτοῦ.

ΘΡΗΝΟΙ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

I.

Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ αἰχμαλωτισθῆναι τὸν Ἰσραὴλ καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐρημωθῆναι ἐκάθισεν Ἱερεμίας κλαίων, καὶ ἐθρήνησε τὸν θρῆνον τοῦτον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ εἶπεν

1 Ἄλεφ. [1] Πῶς ἐκάθισε μόνη ἡ πόλις ἡ πεπληθυμμένη λαῶν; ἐγενήθη ὡς χήρα πεπληθυμμένη ἐν ἔθνεσιν, ἄρχουσα ἐν χώραις ἐγενήθη εἰς φόρον.

2 Βήθ. [2] Κλαίουσα ἔκλαυσεν ἐν νυκτί, καὶ τὰ δάκρυα αὐτῆς ἐπὶ τῶν σιαγόνων αὐτῆς, καὶ οὐχ ὑπάρχει ὁ παρακαλῶν αὐτὴν ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαπώντων αὐτήν· πάντες οἱ φιλοῦντες αὐτὴν ἠθέτησαν ἐν αὐτῇ, ἐγένοντο αὐτῇ εἰς ἐχθρούς.

3 Γίμελ. [3] Μετῳκίσθη Ἰουδαία ἀπὸ ταπεινώσεως αὐτῆς καὶ ἀπὸ πλήθους δουλείας αὐτῆς· ἐκάθισεν ἐν ἔθνεσιν, οὐχ εὗρεν ἀνάπαυσιν· πάντες οἱ καταδιώκοντες αὐτὴν κατέλαβον αὐτὴν ἀνὰ μέσον τῶν θλιβόντων.

4 Δάλεθ. [4] Ὁδοὶ Σιὼν πενθοῦσι παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἐρχομένους ἐν ἑορτῇ· πᾶσαι αἱ πύλαι αὐτῆς ἠφανισμέναι, οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἀναστενάζουσιν, αἱ παρθένοι αὐτῆς ἀγόμεναι, καὶ αὐτὴ πικραινομένη ἐν ἑαυτῇ.

5 Ἤ. [5] Ἐγένοντο οἱ θλίβοντες αὐτὴν εἰς κεφαλήν, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς εὐθηνοῦσαν, ὅτι κύριος ἐταπείνωσεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῆς· τὰ νήπια αὐτῆς ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ κατὰ πρόσωπον θλίβοντος.

6 Οὐαῦ. [6] Καὶ ἐξήρθη ἐκ θυγατρὸς Σιὼν πᾶσα ἡ εὐπρέπεια αὐτῆς· ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ὡς κριοὶ οὐχ εὑρίσκοντες νομήν, καὶ ἐπορεύοντο ἐν οὐκ ἰσχύϊ κατὰ πρόσωπον διώκοντος.

---

5. σου συνηγμενα τα τεκνα ... και εως ... χαιροντες 6. μ. δοξ. υιους βασιλειας 7. θεινας αεναους 9. και τη παρα του θεου δικαιοσυνη

Subscriptio: βαρουχ

Inscriptio: Ax θρηνοι, FA θρηνοι ιερεμιου

I. αλφ > α, FA αλφ ... FA* om ως 2. βηθ·ו ... κλαιουσα εδακρυσεν ... FA ουχ υπαρχει ... FA ηθετησαν αυτην 3. γιμλ·λ·, FA γιμελ, sed ε erasum est ... η ιουδαια ... Ax FA δουλιας ... FA και ουχ ευρεν ... FA διωκοντες ... θλιβοντ. αυτην 4. δελτ ד, FA δελεθ ... FA πενθησουσιν ... εν αυτη 5. ηγι (sic), FA η ... FA ευθηνουσιν ... FA ενωπιον pro κατα προσωπ. 6. ουαυ ו, FA ουαυ ... FA ευπρεπια ... Ax FA* και εξηλθεν ... μη ευρισκοντες ... FA* post νομην add εδωκαν τα επιθυμηματα αυτων εν βρωσι του αναπαυσαι ψυχην ... ενωπιον pro κατα προσωπον

Ζαΐν. 7 Ἐμνήσϑη Ἱερουσαλὴμ ἡμερῶν ταπεινώσεως αὐτῆς καὶ ἀπωσμῶν 7
αὐτῆς, πάντα τὰ ἐπιϑυμήματα αὐτῆς ὅσα ἦν ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων, ἐν τῷ
πεσεῖν τὸν λαὸν αὐτῆς εἰς χεῖρας ϑλίβοντος, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηϑῶν αὐτῇ·
ἰδόντες οἱ ἐχϑροὶ αὐτῆς ἐγέλασαν ἐπὶ κατοικεσίᾳ αὐτῆς.
Ἠϑ. 8 Ἁμαρτίαν ἥμαρτεν Ἱερουσαλήμ, διὰ τοῦτο εἰς σάλον ἐγένετο· 8
πάντες οἱ δοξάζοντες αὐτὴν ἐταπείνωσαν αὐτήν· εἶδον γὰρ τὴν ἀσχημοσύ-
νην αὐτῆς, καί γε αὐτὴ στενάζουσα καὶ ἀπεστράφη ὀπίσω.
Τήϑ. 9 Ἀκαϑαρσία αὐτῆς πρὸ ποδῶν αὐτῆς, οὐκ ἐμνήσϑη ἔσχατα αὐ- 9
τῆς καὶ κατεβίβασεν ὑπέρογκα· οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν. ἴδε κύριε
τὴν ταπείνωσιν μου, ὅτι ἐμεγαλύνϑη ὁ ἐχϑρός.
Ἰώδ. 10 Χεῖρα αὐτοῦ ἐξεπέτασε ϑλίβων ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιϑυμήματα 10
αὐτῆς, εἶδε γὰρ ἔϑνη εἰςελϑόντα εἰς τὸ ἁγίασμα αὐτῆς ἃ ἐνετείλω μὴ εἰςελ-
ϑεῖν αὐτὰ εἰς ἐκκλησίαν σου.
Χάφ. 11 Πᾶς ὁ λαὸς αὐτῆς καταστενάζοντες, ζητοῦντες ἄρτον· ἔδωκα 11
τὰ ἐπιϑυμήματα αὐτῆς ἐν βρώσει τοῦ ἐπιστρέψαι ψυχήν. ἴδε κύριε καὶ ἐπί-
βλεψον, ὅτι ἐγενήϑη ἠτιμωμένη.
Λάμεδ. 12 Οἱ πρὸς ὑμᾶς πάντες παραπορευόμενοι ὁδόν, ἐπιστρέψατε 12
καὶ ἴδετε εἰ ἔστιν ἄλγος κατὰ τὸ ἄλγος μοῦ ὃ ἐγενήϑη· φϑεγξάμενος ἐν
ἐμοὶ ἐταπείνωσέ με κύριος ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς ϑυμοῦ αὐτοῦ.
Μήμ. 13 Ἐξ ὕψους αὐτοῦ ἀπέστειλε πῦρ, ἐν τοῖς ὀστέοις μου κατήγα- 13
γεν αὐτό· διεπέτασε δίκτυον τοῖς ποσί μου, ἀπέστρεψέ με εἰς τὰ ὀπίσω,
ἔδωκέ με ἠφανισμένην, ὅλην τὴν ἡμέραν ὠδυνωμένην.
Νούν. 14 Ἐγρηγορήϑη ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά μου, ἐν χερσί μου συνεπλά- 14
κησαν, ἀνέβησαν ἐπὶ τὸν τράχηλόν μου· ἠσϑένησεν ἡ ἰσχύς μου, ὅτι ἔδωκε
κύριος ἐν χερσί μου ὀδύνας, οὐ δυνήσομαι στῆναι.
Σάμεχ. 15 Ἐξῆρε πάντας τοὺς ἰσχυρούς μου ὁ κύριος ἐκ μέσου μου, 15
ἐκάλεσεν ἐπ᾽ ἐμὲ καιρὸν τοῦ συντρῖψαι ἐκλεκτούς μου· ληνὸν ἐπάτησε κύ-
ριος παρϑένῳ ϑυγατρὶ Ἰούδα, ἐπὶ τούτοις ἐγὼ κλαίω.
Αἴν. 16 Ὁ ὀφϑαλμός μου κατήγαγεν ὕδωρ, ὅτι ἐμακρύνϑη ἀπ᾽ ἐμοῦ ὁ 16
παρακαλῶν με, ὁ ἐπιστρέφων ψυχήν μου· ἐγένοντο οἱ υἱοί μου ἠφανισμέ-
νοι, ὅτι ἐκραταιώϑη ὁ ἐχϑρός.
Φή. 17 Διεπέτασε Σιὼν χεῖρα αὐτῆς, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν. 17
ἐνετείλατο κύριος τῷ Ἰακώβ· κύκλῳ αὐτοῦ οἱ ϑλίβοντες αὐτόν, ἐγενήϑη
Ἱερουσαλὴμ εἰς ἀποκαϑημένην ἀνὰ μέσον αὐτῶν.
Τσαδή. 18 Δίκαιός ἐστι κύριος, ὅτι στόμα αὐτοῦ παρεπίκρανα. ἀκούσατε 18
δὴ πάντες οἱ λαοὶ καὶ ἴδετε τὸ ἄλγος μου· παρϑένοι μου καὶ νεανίσκοι μου
ἐπορεύϑησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ.
Κώφ. 19 Ἐκάλεσα τοὺς ἐραστάς μου, αὐτοὶ δὲ παρελογίσαντό με· οἱ 19
ἱερεῖς μου καὶ οἱ πρεσβύτεροί μου ἐν τῇ πόλει ἐξέλιπον, ὅτι ἐζήτησαν βρῶ-
σιν αὐτοῖς ἵνα ἐπιστρέψωσι ψυχὰς αὐτῶν, καὶ οὐχ εὗρον.

---

7. ζαι ρ, FA ζαι ... επι μετοικεσιας αυτης 8. ηϑ η, FA ηϑ ... ιδοντες γαρ ... εις τα οπισω 9. τηϑ β, FA τηϑ ... Ax FA προς ποδων ... εσχατων ... FA εμεγαλυνϑη εχ. 10. ιωϑ ι, FA ιωδ ... ιδον ... om αυτα 11. χαφ כ, FA χαφ ... FA om αρτον ... FA εις βρωσιν ... om κυριε ... Ax FA* εγενηϑην 12. λαβδ ς, FA λαβδ ... FA*.* προς ημας ... FA ειδεται ... FA* om το ... FA ϑυμου οργης 13. Ax FA μημ ... FA κατηγ. αυτον ... κυριος ηφανισμενην ... FA οδυνωμενην, Ax οδυρωμενην 14. νουν · ςς, FA νουμ ... συνετλακησαν 15. Ax FA σαμχ ... FA μου κυριος 16. Ax FA αιν (non αἶν) 17. φη υ ςς, FA φη ... FA χειρας, Ax τας χειρας ... FA* om ὁ ... om αυτου 18. Ax σαδη צ, FA σαδη ... Ax FA το στομα ... FA παρεπικραναν ... FA παντες λαοι ... FA ειδετε ... FA αι παρϑ. μου κ. οι νε. μου 19. κωφ γο, FA κωφ ... Ax FA*.* εξελειπον ... FA επιστρεψουσιν εις ψυχας

20 Ῥήχς. [20]Ἴδε κύριε ὅτι θλίβομαι, ἡ κοιλία μου ἐταράχθη, καὶ ἡ καρ-
δία μου ἐστράφη ἐν ἐμοί· ὅτι παραπικραίνουσα παρεπικράνθην, ἔξωθεν ἠτέ-
κνωσέ με μάχαιρα ὥςπερ θάνατος ἐν οἴκῳ.
21 Χσέν. [21]Ἀκούσατε δὴ ὅτι στενάζω ἐγώ, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν με·
πάντες οἱ ἐχθροί μου ἤκουσαν τὰ κακά μου καὶ ἐχάρησαν, ὅτι σὺ ἐποίησας·
ἐπήγαγες ἡμέραν, ἐκάλεσας καιρόν, ἐγένοντο ὅμοιοι ἐμοί.
22 Θαῦ. [22]Εἰςέλθοι πᾶσα ἡ κακία αὐτῶν κατὰ πρόςωπόν σου, καὶ ἐπι-
φύλλισον αὐτοῖς ὃν τρόπον ἐποίησαν ἐπιφυλλίδα περὶ πάντων τῶν ἁμαρτη-
μάτων μου, ὅτι πολλοὶ οἱ στεναγμοί μου, καὶ ἡ καρδία μου λυπεῖται.

II.

1 Ἄλεφ. [1]Πῶς ἐγνόφωσεν ἐν ὀργῇ αὐτοῦ κύριος τὴν θυγατέρα Σιών·
κατέῤῥιψεν ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν δόξασμα Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἐμνήσθη ὑποπο-
δίου ποδῶν αὐτοῦ.
2 Βήθ. [2]Ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ (²) κατεπόντισε κύριος, οὐ φεισάμενος·
πάντα τὰ ὡραῖα Ἰακὼβ καθεῖλεν ἐν θυμῷ αὐτοῦ, τὰ ὀχυρώματα τῆς θυ-
γατρὸς Ἰούδα ἐκόλλησεν εἰς τὴν γῆν, ἐβεβήλωσε βασιλέα αὐτῆς καὶ ἄρ-
χοντας αὐτῆς.
3 Γίμελ. [3]Συνέκλασεν ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ πᾶν κέρας Ἰσραήλ, ἀπέ-
στρεψεν ὀπίσω δεξιὰν αὐτοῦ ἀπὸ προςώπου ἐχθροῦ, καὶ ἀνῆψεν ἐν Ἰακὼβ
ὡς πῦρ φλόγα καὶ κατέφαγε πάντα τὰ κύκλῳ.
4 Δάλεθ. [4]Ἐνέτεινε τόξον αὐτοῦ ὡς ἐχθρὸς ὑπεναντίος, ἐστερέωσε δεξιὰν
αὐτοῦ ὡς ὑπεναντίος, καὶ ἀπέκτεινε πάντα τὰ ἐπιθυμήματα τῶν ὀφθαλμῶν
μου ἐν σκηνῇ θυγατρὸς Σιών, ἐξέχεεν ὡς πῦρ τὸν θυμὸν αὐτοῦ.
5 Ἠ. [5]Ἐγενήθη κύριος ὡς ἐχθρός, κατεπόντισεν Ἰσραήλ, κατεπόντισε
τὰς βάρεις αὐτῆς, διέφθειρε τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ καὶ ἐπλήθυνε τῇ θυγατρὶ
Ἰούδα ταπεινουμένην καὶ τεταπεινωμένην.
6 Οὐαῦ. [6]Καὶ διεπέτασεν ὡς ἄμπελον τὸ σκήνωμα αὐτοῦ, διέφθειρεν
ἑορτὴν αὐτοῦ· ἐπελάθετο κύριος ἃ ἐποίησεν ἐν Σιὼν ἑορτῆς καὶ σαββάτου,
καὶ παρώξυνεν ἐμβριμήματι ὀργῆς αὐτοῦ βασιλέα καὶ ἱερέα καὶ ἄρχοντα.
7 Ζαΐν. [7]Ἀπώσατο κύριος θυσιαστήριον αὐτοῦ, ἀπετίναξεν ἁγίασμα αὐ-
τοῦ, συνέτριψεν ἐν χειρὶ ἐχθροῦ τεῖχος βάρεων αὐτῆς· φωνὴν ἔδωκαν ἐν οἴκῳ
κυρίου ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς.
8 Ἠθ. [8]Καὶ ἐπέστρεψε διαφθεῖραι τεῖχος θυγατρὸς Σιών· ἐξέτεινε μέτρον,
οὐκ ἀπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ καταπατήματος, καὶ ἐπένθησε τὸ προτεί-
χισμα, καὶ τεῖχος ὁμοθυμαδὸν ἠσθένησε.

---

20. ρης ⅃, FA ρης ... και η κοιλια ... FA εταραχθη· η καρδ. ... FA παραπ. παρεπικρανα 21. σενω, FA σεν ... FA και εγενοντο ... και εγενετο οιμμοι οιμμοι 22. θαυ π, FA θαυ ... επιφαυλισον αυτοις, FA επιφυλλ. αυτους II. 1. αλφ β, FA⁝ αλφ ... om κυριος ... FA κατεριψεν 2. εν ημ. οργης θυμου αυτου eaque verba ad v. 1. trahit (non FA) ... Ax FA βηθ ... post εβεβηλωσεν add εις την γην ... αρχοντα 3. γιμλ λ̄, FA γιμελ sed ε erasum est ... εις τα οπισω ... FA* om δεξιαν usque εχθρου ... ανηψεν ιακωβ 4. δελθ א, FA* δαλεθ, ⁝ δελθ ... ενετειλεν ... FA παντα επιθυμηματα οφθαλμ. μου ... μου σκηνη 5. ηπ η, FA η ... πασας τας βαρεις ... FA⁝ βαρεις αυτου ... οχυρ. αυτης ... FA* επληθυναν ... Ax FA ιουδα ταπεινουμενον (FA: ταπειν.) 6. Ax FA ουαυ ... Ax FA ο εποιησεν ... Ax FA ενβριμηματι ... "om και αρχ., sed ipse" supplevit 7. Ax FA ζαι ... θυσιαστ. αυτου κυριος (... FA* ενχιρειδειεχθρουστιχος) ... εδωκεν ... FA om κυριου 8. τηθ, FA ηθ ... Ax FA απεστρεψεν ... κυριος του διαφθ., FA του διαφθ. ... FA ουκ επεστρεψεν ... κυριος χειρα αυτου ... ησθενησαν

Τήϑ. 9 Ἐνεπάγησαν εἰς γῆν πύλαι αὐτῆς· ἀπώλεσε καὶ συνέτριψε μο- 9
χλοὺς αὐτῆς, βασιλέα αὐτῆς καὶ ἄρχοντα αὐτῆς ἐν τοῖς ἔϑνεσιν· οὐκ ἔστι νό-
μος, καί γε προφῆται αὐτῆς οὐκ εἶδον ὅρασιν παρὰ κυρίου.
Ἰώδ. 10 Ἐκάϑισαν εἰς τὴν γῆν, ἐσιώπησαν πρεσβύτεροι ϑυγατρὸς Σιών, 10
ἀνεβίβασαν χοῦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, περιεζώσαντο σάκκους, κατήγαγον
εἰς γῆν ἀρχηγοὺς παρϑένους ἐν Ἱερουσαλήμ.
Χάφ. 11 Ἐξέλιπον ἐν δάκρυσιν οἱ ὀφϑαλμοί μου, ἐταράχϑη ἡ καρδία 11
μου, ἐξεχύϑη εἰς τὴν γῆν ἡ δόξα μου, ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς ϑυγατρὸς λαοῦ
μου, ἐν τῷ ἐκλείπειν νήπιον καὶ ϑηλάζοντα ἐν πλατείαις πόλεως.
Λάμεδ. 12 Ταῖς μητράσιν αὐτῶν εἶπαν Ποῦ σῖτος καὶ οἶνος; ἐν τῷ ἐκ- 12
λύεσϑαι αὐτοὺς ὡς τραυματίας ἐν πλατείαις πόλεως, ἐν τῷ ἐκχεῖσϑαι ψυχὰς
αὐτῶν εἰς κόλπον μητέρων αὐτῶν.
Μήμ. 13 Τί μαρτυρήσω σοι ἢ τί ὁμοιώσω σοι, ϑύγατερ Ἱερουσαλήμ; 13
τίς σώσει καὶ παρακαλέσει σε, παρϑένος ϑύγατερ Σιών; ὅτι ἐμεγαλύνϑη πο-
τήριον συντριβῆς σου, τίς ἰάσεταί σε;
Νούν. 14 Προφῆταί σου εἴδοσάν σοι μάταια καὶ ἀφροσύνην, καὶ οὐκ 14
ἀπεκάλυψαν ἐπὶ τὴν ἀδικίαν σου τοῦ ἐπιστρέψαι αἰχμαλωσίαν σου, καὶ εἴ-
δοσάν σοι λήμματα μάταια καὶ ἐξώσματα.
Σάμεχ. 15 Ἐκρότησαν ἐπὶ σὲ χεῖρας πάντες οἱ παραπορευόμενοι ὁδόν, 15
ἐσύρισαν καὶ ἐκίνησαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐπὶ τὴν ϑυγατέρα Ἱερουσαλήμ·
αὕτη ἡ πόλις, ἐροῦσι, στέφανος εὐφροσύνης πάσης τῆς γῆς.
Αἴν. 16 Διήνοιξαν ἐπὶ σὲ στόμα αὐτῶν πάντες οἱ ἐχϑροί σου, ἐσύρισαν 16
καὶ ἔβρυξαν ὀδόντας, καὶ εἶπαν Κατεπίομεν αὐτήν· πλὴν αὕτη ἡ ἡμέρα ἣν
προσεδοκῶμεν, εὕρομεν αὐτήν, εἴδομεν.
Φή. 17 Ἐποίησε κύριος ἃ ἐνεϑυμήϑη, συνετέλεσε ῥῆμα αὐτοῦ, ἃ ἐνετεί- 17
λατο ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων· καϑεῖλε καὶ οὐκ ἐφείσατο, καὶ ηὔφρανεν ἐπὶ σὲ
ἐχϑρόν, ὕψωσε κέρας ϑλίβοντός σε.
Τσαδή. 18 Ἐβόησε καρδία αὐτῶν πρὸς κύριον. τείχη Σιών, καταγάγετε 18
ὡς χειμάῤῥους δάκρυα ἡμέρας καὶ νυκτός· μὴ δῷς ἔκνηψιν σεαυτῇ, μὴ σιω-
πήσαιτο ϑυγάτηρ ὀφϑαλμῶν σου.
Κώφ. 19 Ἀνάστα ἀγαλλίασαι ἐν νυκτὶ εἰς ἀρχὰς φυλακῆς σου, ἔκχεον 19
ὡς ὕδωρ καρδίαν σου ἀπέναντι προσώπου κυρίου, ἆρον πρὸς αὐτὸν χεῖράς
σου περὶ ψυχῆς νηπίων σου τῶν ἐκλυομένων λιμῷ ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων.
Ῥήχς. 20 Ἴδε κύριε καὶ ἐπίβλεψον τίνι ἐπεφύλλισας οὕτως. εἰ φάγονται 20
γυναῖκες καρπὸν κοιλίας αὐτῶν; ἐπιφυλλίδα ἐποίησε μάγειρος, φονευϑήσονται
νήπια ϑηλάζοντα μαστούς; ἀποκτενεῖς ἐν ἁγιάσματι κυρίου ἱερέα καὶ προφήτην;

---

9. ηϑ, FA τηϑ ... εις την γην αι π. αυτης .. Ax FA αρχοντας ... FA ιδον 10. ιωϑ, FA ιωδ ... FA χουν εις την ... κατηγαγ. εις την γην ... FA* om εν 11. Ax FA χαφ ... Ax FA*.* εξελειπον ... Ax FA εις γην ... Ax FA του λαου μου ... εκλιπειν, FA* εκλιπιν ... Ax FA πλατιαις (item v. 12.) 12. Ax FA λαβδ 13. Ax FA μημ ... FA ϑυγατηρ ... Ax FA σωσει σε ... FA παρϑενος ϑυγατρος ... FA* om σε extr. 14. νουν, FA νουμ ... ιδον ματαια ... FA την αιχμ. σου ... ιδοσαν 15. σαχμ, FA σαμχ ... FA* ϑυγατεραν ... η αυτη η πολις ην ερουσιν ... Ax FA στεφαν. δοξης ευφροσυνης (FA* -συνη) 16. Ax FA αιν ... FA οι εχϑροι εσυρισαν ... FA οδοντας ειπαν Καταπιωμεν ... FA αυτη ημερα 17. Ax φη ς, FA φη ... ρηματα αυτου α ενεϑυμηϑη. FA ρηματα αυτου α ενεϑυτιλατο (sic; ενεϑυ exit linea) ... FA ευφρανεν ... υψωσεν κεφαλας 18. Ax FA σαδη ... FA* τιχη ϑυγατρος σιων ... καταγαγετωσαν ... FA* σιωπησετω, *.* -σατω ... ϑυγατερ ... Ax FA ο οφϑαλμος σου 19. Ax FA χωφ ... FA om εν ... FA του προσωπου ... αρον αρον ... FA ante λιμω add σου 20. Ax FA ρης ... επεφαυλισας ... μασϑους ... ιερεα και προφη: his finitur FA

21 Χσέν. [21]Ἐκοιμήθησαν εἰς τὴν ἔξοδον παιδάριον καὶ πρεσβύτης· παρ-
θένοι μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ· ἐν ῥομφαίᾳ καὶ
ἐν λιμῷ ἀπέκτεινας, ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς σου ἐμαγείρευσας, οὐκ ἐφείσω.
22 Θαῦ. [22]Ἐκάλεσεν ἡμέραν ἑορτῆς παροικίας μου κυκλόθεν, καὶ οὐκ ἐγέ-
νοντο ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου ἀνασωζόμενος καὶ καταλελειμμένος, ὡς ἐπε-
κράτησα καὶ ἐπλήθυνα ἐχθρούς μου πάντας.

III.

1 Ἄλεφ. [1]Ἐγὼ ἀνὴρ ὁ βλέπων πτωχείαν, ἐν ῥάβδῳ θυμοῦ αὐτοῦ ἐπ'
2 3 ἐμέ. [2]παρέλαβέ με καὶ ἀπήγαγέ με εἰς σκότος καὶ οὐ φῶς. [3]πλὴν ἐν ἐμοὶ
4 ἐπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ ὅλην τὴν ἡμέραν, [4]ἐπαλαίωσε σάρκα μου καὶ δέρμα
μου, ὀστέα μου συνέτριψεν.
5 Βήθ. [5]Ἀνῳκοδόμησε κατ' ἐμοῦ, καὶ ἐκύκλωσε κεφαλήν μου καὶ ἐμό-
6 7 χθησεν, [6]ἐν σκοτεινοῖς ἐκάθισέ με ὡς νεκροὺς αἰῶνος. [7]ἀνῳκοδόμησε κατ'
ἐμοῦ καὶ οὐκ ἐξελεύσομαι, ἐβάρυνε χαλκόν μου.
8 Γίμελ. [8]Καί γε κεκράξομαι καὶ βοήσω, ἀπέφραξε προσευχήν μου.
9 Δάλεθ. [9]Ἀνῳκοδόμησεν ὁδούς μου, ἐνέφραξε τρίβους μου, ἐτάραξεν
10 11 [10]ἄρκος ἐνεδρεύουσα, αὐτός μοι λέων ἐν κρυφαίοις, [11]κατεδίωξεν ἀφεστη-
κότα καὶ κατέπαυσέ με, ἔθετό με ἠφανισμένην.
12 Ἤ. [12]Ἐνέτεινε τόξον αὐτοῦ καὶ ἐστήλωσέ με ὡς σκοπὸν εἰς βέλος.
13 14 [13]εἰσήγαγεν ἐν τοῖς νεφροῖς μου ἰοὺς φαρέτρας αὐτοῦ. [14]ἐγενήθην γέλως
παντὶ λαῷ μου, ψαλμὸς αὐτῶν ὅλην τὴν ἡμέραν.
15 16 Οὐαῦ. [15]Ἐχόρτασέ με πικρίας, ἐμέθυσέ με χολῆς, [16]καὶ ἐξέβαλε ψήφῳ
17 ὀδόντας μου, ἐψώμισέ με σποδόν, [17]καὶ ἀπώσατο ἐξ εἰρήνης ψυχήν μου,
18 ἐπελαθόμην ἀγαθά, [18]καὶ ἀπώλετο νῖκός μου, καὶ ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ κυρίου.
19 20 Ζαΐν. [19]Ἐμνήσθην ἀπὸ πτωχείας μου καὶ ἐκ διωγμοῦ, [20]πικρία καὶ
21 χολή μου μνησθήσεται, καὶ καταδολεσχήσει ἐπ' ἐμὲ ἡ ψυχή μου. [21]ταύτην
τάξω εἰς τὴν καρδίαν μου, διὰ τοῦτο ὑπομενῶ.
22 Ἤθ. [22]Τὰ ἐλέη κυρίου ὅτι οὐκ ἐξέλιπέ με, ὅτι οὐ συνετελέσθησαν οἱ
οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ. μῆνας εἰς τὰς πρωίας ἐλέησον κύριε, ὅτι οὐ συνετελέσθημεν,
23 ὅτι οὐ συνετελέσθησαν οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ. [23]καινὰ εἰς τὰς πρωίας, πολλὴ
24 ἡ πίστις σου. [24]μερίς μου κύριος, εἶπεν ἡ ψυχή μου· διὰ τοῦτο ὑπομενῶ
αὐτῷ.
25 26 Τήθ. [25]Ἀγαθὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν, [26]ψυχῇ ᾗ ζητήσει αὐ-
τὸν ἀγαθόν· καὶ ὑπομενεῖ, καὶ ἡσυχάσει εἰς τὸ σωτήριον κυρίου.
27 28 Τήθ. [27]Ἀγαθὸν ἀνδρὶ ὅταν ἄρῃ ζυγὸν ἐν νεότητι αὐτοῦ, [28]καθήσεται
κατὰ μόνας καὶ σιωπήσεται, ὅτι ἦρεν ἐφ' ἑαυτῷ.
29 Ἰώδ. [29]Δώσει τῷ παίοντι αὐτὸν σιαγόνα, χορτασθήσεται ὀνειδισμῶν,
30 [30]ὅτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀπώσεται κύριος.
31 Χάφ. [31]Ὅτι ὁ ταπεινώσας οἰκτειρήσει καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους
32 αὐτοῦ. [32]οὐκ ἀπεκρίθη ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ καὶ ἐταπείνωσεν υἱοὺς ἀνδρός.
33 Λάμεδ. [33]Τοῦ ταπεινῶσαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ πάντας δεσμίους γῆς,
34 35 [34]τοῦ ἐκκλῖναι κρίσιν ἀνδρὸς κατέναντι προσώπου ὑψίστου, [35]καταδικάσαι

---

21. σεν **22.** θαυ ... και ουκ εγενετο ... καταλελιμμενος **III. 1.** αλφ ... πτωχιαν **4.** τας σαρκας μου ... οστα **5.** βηθ ... εν σκοτινοις αιωνος pro ως νεκρ. αιωνος **8.** γιμλ ... και γε βοησω **9.** δελεθ **11.** om με prius **12.** η **13.** om εν **14.** παντι τω **15.** ουαυ **16.** om και ... τους οδοντ. μου **19.** ζαι ... πτωχιας ... διωγμου μου **20.** πικρια γαρ ... Versus tres **22. 23. 24.** desunt. **25.** ηθ **27.** τηθ **29.** ιωδ **31.** χαφ ... οικτιρησει (ed. rom. οικτηρησει) κατα **33.** λαβδ

ἄνθρωπον ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτόν, κύριος οὐκ εἶπε. [36] τίς οὕτως εἶπε, καὶ 36
ἐγενήθη; κύριος οὐκ ἐνετείλατο. [37] ἐκ στόματος ὑψίστου οὐκ ἐξελεύσεται τὰ 37
κακὰ καὶ τὸ ἀγαθόν.
Μήμ. [38] Τί γογγύσει ἄνθρωπος ζῶν ἀνὴρ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ; 38
Νούν. [39] Ἐξηρευνήθη ἡ ὁδὸς ἡμῶν καὶ ἠτάσθη, καὶ ἐπιστρέψομεν ἕως 39
κυρίου. [40] ἀναλάβωμεν καρδίας ἡμῶν ἐπὶ χειρῶν πρὸς ὑψηλὸν ἐν οὐρανῷ. 40
[41] ἡμαρτήσαμεν, ἠσεβήσαμεν, καὶ οὐχ ἱλάσθης. 41
Σάμεχ. [42] Ἐπεσκέπασας ἐν θυμῷ καὶ ἀπεδίωξας ἡμᾶς, ἀπέκτεινας, οὐκ 42
ἐφείσω. [43] ἐπεσκέπασας νεφέλην σεαυτῷ ἕνεκεν προσευχῆς, καμμύσαι με 43
[44] καὶ ἀπωσθῆναι. 44
Αἴν. Ἔθηκας ἡμᾶς ἐν μέσῳ τῶν λαῶν, [45] διήνοιξαν ἐφ' ἡμᾶς τὸ στόμα 45
αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν. [46] φόβος καὶ θυμὸς ἐγενήθη ἡμῖν, ἔπαρσις 46
καὶ συντριβή. [47] ἀφέσεις ὑδάτων κατάξει ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ τὸ σύντριμμα 47
τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου.
Φή. [48] Ὁ ὀφθαλμός μου κατεπόθη, καὶ οὐ σιγήσομαι τοῦ μὴ εἶναι 48
ἔκνηψιν, [49] ἕως οὗ διακύψῃ καὶ ἴδῃ κύριος ἐξ οὐρανοῦ. [50] ὁ ὀφθαλμός μου 49 50
ἐπιφυλλιεῖ ἐπὶ τὴν ψυχήν μου παρὰ πάσας θυγατέρας πόλεως.
Τσαδή. [51] Θηρεύοντες ἐθήρευσάν με ὡς στρουθίον πάντες οἱ ἐχθροί 51
μου δωρεάν, [52] ἐθανάτωσαν ἐν λάκκῳ ζωήν μου καὶ ἐπέθηκαν λίθον ἐπ' 52
ἐμοί, [53] ὑπερεχύθη ὕδωρ ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου· εἶπα Ἀπῶσμαι. 53
Κώφ. [54] Ἐπεκαλεσάμην τὸ ὄνομά σου κύριε ἐκ λάκκου κατωτάτου, 54
[55] φωνήν μου ἤκουσας. μὴ κρύψῃς τὰ ὦτά σου εἰς τὴν δέησίν μου· [56] εἰς 55 56
τὴν βοήθειάν μου ἤγγισας, ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐπεκαλεσάμην σε εἶπάς μοι Μὴ φοβοῦ.
Ῥήχς. [57] Ἐδίκασας κύριε τὰς δίκας τῆς ψυχῆς μου, ἐλυτρώσω τὴν ζωήν 57
μου. [58] ἴδες κύριε τὰς ταραχάς μου, ἔκρινας τὴν κρίσιν μου. [59] εἶδες πᾶ- 58 59
σαν τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν, εἰς πάντας διαλογισμοὺς αὐτῶν ἐν ἐμοί.
Χσέν. [60] Ἤκουσας τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν, πάντας τοὺς διαλογισμοὺς αὐ- 60
τῶν κατ' ἐμοῦ, [61] χείλη ἐπανισταμένων μοι καὶ μελέτας αὐτῶν κατ' ἐμοῦ 61
ὅλην τὴν ἡμέραν, [62] καθέδραν αὐτῶν καὶ ἀνάστασιν αὐτῶν. ἐπίβλεψον ἐπὶ 62
ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, [63] ἀποδώσεις αὐτοῖς ἀνταπόδομα κύριε κατὰ τὰ ἔργα τῶν 63
χειρῶν αὐτῶν.
Θαῦ. [64] Ἀποδώσεις αὐτοῖς ὑπερασπισμόν, καρδίας μου μόχθον. [65] σὺ 64 65
αὐτοὺς καταδιώξεις ἐν ὀργῇ καὶ ἐξαναλώσεις αὐτοὺς ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρα-
νοῦ κύριε.

IV.

Ἄλεφ. [1] Πῶς ἀμαυρωθήσεται χρυσίον, ἀλλοιωθήσεται τὸ ἀργύριον τὸ 1
ἀγαθόν; ἐξεχύθησαν λίθοι ἅγιοι ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων.
Βήθ. [2] Οἱ υἱοὶ Σιὼν οἱ τίμιοι, οἱ ἐπηρμένοι ἐν χρυσίῳ, πῶς ἐλογίσθη- 2
σαν εἰς ἀγγεῖα ὀστράκινα, ἔργα χειρῶν κεραμέως;
Γίμελ. [3] Καί γε δράκοντες ἐξέδυσαν μαστούς, ἐθήλασαν σκύμνοι αὐτῶν 3
θυγατέρας λαοῦ μου εἰς ἀνίατον, ὡς στρουθίον ἐν ἐρήμῳ.

---

36. κυριος pro τις 38. μημ 39. νουμ ... επιστρεψωμεν εως του (supple κυριου?). 40. πρ. υψηλ. επι χειρ. 41. ουχ ιλασθης 42. σαμχ ... και ουκ εφεισω 43. εινεκεν 44. απεωσθηναι ... αιν ... εμμεσω 45. om το 48. φη ... και ου σιωπησωμαι 51. σαδη ... om παντες ... επερεχυθη (sic) ... Versus 54. 55. 56. desunt. 57. κωφ ... τας αδικιας 59. ιδες 60. σεν 61. επανιστανομενων 62. επι τους οφθ. αυτ. 64. θαυ ... καρδιας μοχθον 65. καταξεις εν οργη ... υποκατω IV. 1. αλφ ... το χρυσιον 2. βηθ ... om Οι ... επηρμενοι sine οι ... αγγια 3. γιμλ ... θυγατερες

4 Δάλεϑ. 4 Ἐκολλήϑη ἡ γλῶσσα ϑηλάζοντος πρὸς τὸν φάρυγγα αὐτοῦ ἐν
δίψει· νήπια ᾔτησαν ἄρτον, ὁ διακλῶν οὐκ ἔστιν αὐτοῖς.
5 Ἤ. 5 Οἱ ἔσϑοντες τὰς τρυφὰς ἠφανίσϑησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις, οἱ τιϑηνούμενοι ἐπὶ κόκκων περιεβάλλοντο κοπρίας.
6 Οὐαῦ. 6 Καὶ ἐμεγαλύνϑη ἀνομία ϑυγατρὸς λαοῦ μου ὑπὲρ ἀνομίας Σοδόμων τῆς κατεστραμμένης ὥςπερ σπουδῇ, καὶ οὐκ ἐπόνεσαν ἐν αὐτῇ χεῖρας.
7 Ζαΐν. 7 Ἐκαϑαριώϑησαν Ναζιραῖοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα, ἔλαμψαν ὑπὲρ γάλα,
ἐπυρώϑησαν ὑπὲρ λίϑους, σαπφείρου τὸ ἀπόσπασμα αὐτῶν.
8 Ἠϑ. 8 Ἐσκότασεν ὑπὲρ ἀσβόλην τὸ εἶδος αὐτῶν, οὐκ ἐπεγνώσϑησαν ἐν
ταῖς ἐξόδοις· ἐπάγη δέρμα αὐτῶν ἐπὶ τὰ ὀστέα αὐτῶν, ἐξηράνϑησαν, ἐγενήϑησαν ὥςπερ ξύλον.
9 Τήϑ. 9 Καλοὶ ἦσαν οἱ τραυματίαι ῥομφαίας ἢ οἱ τραυματίαι λιμοῦ·
ἐπορεύϑησαν ἐκκεκεντημένοι ἀπὸ γεννημάτων ἀγρῶν.
10 Ἰώδ. 10 Χεῖρες γυναικῶν οἰκτιρμόνων ἥψησαν τὰ παιδία αὐτῶν, ἐγενήϑησαν εἰς βρῶσιν αὐταῖς ἐν τῷ συντρίμματι τῆς ϑυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου.
11 Χάφ. 11 Συνετέλεσε κύριος ϑυμὸν αὐτοῦ, ἐξέχεε ϑυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ καὶ
ἀνῆψε πῦρ ἐν Σιών, καὶ κατέφαγε τὰ ϑεμέλια αὐτῆς.
12 Λάμεδ. 12 Οὐκ ἐπίστευσαν βασιλεῖς γῆς, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην, ὅτι εἰςελεύσεται ἐχϑρὸς καὶ ἐκϑλίβων διὰ τῶν πυλῶν Ἱερουσαλήμ.
13 Μήμ. 13 Ἐξ ἁμαρτιῶν προφητῶν αὐτῆς, ἀδικιῶν ἱερέων αὐτῆς, τῶν ἐκχεόντων αἷμα δίκαιον ἐν μέσῳ αὐτῆς.
14 Νούν. 14 Ἐσαλεύϑησαν ἐγρήγοροι αὐτῆς ἐν ταῖς ἐξόδοις, ἐμολύνϑησαν ἐν
αἵματι ἐν τῷ μὴ δύνασϑαι αὐτούς, ἥψαντο ἐνδυμάτων αὐτῶν.
15 Σάμεχ. 15 Ἀπόστητε ἀκαϑάρτων, καλέσατε αὐτούς Ἀπόστητε ἀπόστητε,
μὴ ἅπτεσϑε, ὅτι ἀνήφϑησαν καί γε ἐσαλεύϑησαν· εἴπατε ἐν τοῖς ἔϑνεσιν Οὐ
μὴ προςϑῶσι τοῦ παροικεῖν.
16 Αἴν. 16 Πρόςωπον κυρίου μερὶς αὐτῶν, οὐ προςϑήσει ἐπιβλέψαι αὐτοῖς·
πρόςωπον ἱερέων οὐκ ἔλαβον, προφήτας οὐκ ἠλέησαν.
17 Φή. 17 Ἔτι ὄντων ἡμῶν ἐξέλιπον οἱ ὀφϑαλμοὶ ἡμῶν, εἰς τὴν βοήϑειαν
ἡμῶν μάταια ἀποσκοπευόντων ἡμῶν.
18 Τσαδή. 18 Ἀπεσκοπεύσαμεν εἰς ἔϑνος οὐ σῶζον, ἐϑηρεύσαμεν μικροὺς
ἡμῶν τοῦ μὴ πορεύεσϑαι ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν.
19 Κώφ. 19 Ἤγγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν, ἐπληρώϑησαν αἱ ἡμέραι ἡμῶν, πάρεστιν ὁ καιρὸς ἡμῶν· κοῦφοι ἐγένοντο οἱ διώκοντες ἡμᾶς ὑπὲρ ἀετοὺς οὐρανοῦ, ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐξέπτησαν, ἐν ἐρήμῳ ἐνήδρευσαν ἡμᾶς.
20 Ῥήχς. 20 Πνεῦμα προςώπου ἡμῶν χριστὸς κύριος συνελήφϑη ἐν ταῖς
διαφϑοραῖς αὐτῶν, οὗ εἴπαμεν Ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ζησόμεϑα ἐν τοῖς ἔϑνεσι.
21 Χσέν. 21 Χαῖρε καὶ εὐφραίνου, ϑύγατερ Ἰδουμαίας ἡ κατοικοῦσα ἐπὶ
γῆς, καί γε ἐπὶ σὲ διελεύσεται τὸ ποτήριον κυρίου, μεϑυσϑήσῃ καὶ ἀποχεεῖς.
22 Θαῦ. 22 Ἐξέλιπεν ἡ ἀνομία σου, ϑύγατερ Σιών, οὐ προςϑήσει τοῦ ἀποικίσαι σε. ἐπεσκέψατο ἀνομίας σου, ϑύγατερ Ἐδώμ, ἀπεκάλυψεν ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά σου.

---

4. δελεϑ ... και ο κλων 5. ηπ ... εσϑιοντες τας τροφας ... επι κολπων περιελαβον 6. ουαυ ... η ανομια 7. ζαι ... ετυρωϑησαν ... ed. rom. επ., υπερ λιϑου 8. ηϑ ... οστα 9. τηϑ ... γενηματων 10. ιωδ 11. χαφ deest; συνετελεσεν usq. αυτης c. antecedd. conjg. ... εξεχεεν οργην ϑυμου αυτου 12. λαβδ 13. μημ ... προφητ. αυτων ... *om εν μεσω (**εμμεσω) αυτης 14. νουμ ... επι ταις εξοδοις ... ηψατο 15. σαχχ (sic) ... απο ακαϑαρτων 16. αιν ... πρεσβυτας pro προφητας 17. φη ... εξελειπον 18. σαδη ... παραπορευεσϑαι ... πλατιαις 19. κωφ ... επι των ορεων· εξηφϑησαν επι των ορεων ενηδρ. ημ. 20. ρης ... συνελημφϑη ... οι ειπαμεν 21. σεν ... επι της γης ... διελευσεται ποτηριον κυριου· και μεϑυσϑηση ... ed. rom. ἀποχέεις 22. ϑαυ ... εξελειπεν ... προςϑ. ετι αποικισαι σε· επ. αδικιαν σου

V.

Μνήσθητι κύριε ὅ τι ἐγενήθη ἡμῖν, ἐπίβλεψον καὶ ἴδε τὸν ὀνειδισμὸν
ἡμῶν. [2] κληρονομία ἡμῶν μετεστράφη ἀλλοτρίοις, οἱ οἶκοι ἡμῶν ξένοις. [3] ὀρ- 2 3
φανοὶ ἐγενήθημεν, οὐχ ὑπάρχει πατήρ, μητέρες ἡμῶν ὡς αἱ χῆραι. [4] ὕδωρ 4
ἡμῶν ἐν ἀργυρίῳ ἐπίομεν, ξύλα ἡμῶν ἐν ἀλλάγματι ἦλθεν ἐπὶ τὸν τράχηλον
ἡμῶν. [5] ἐδιώχθημεν, ἐκοπιάσαμεν, οὐκ ἀνεπαύθημεν. [6] Αἴγυπτος ἔδωκε χεῖρα, 5 6
Ἀσσοὺρ εἰς πλησμονὴν αὐτῶν. [7] οἱ πατέρες ἡμῶν ἥμαρτον, οὐχ ὑπάρχουσιν, 7
ἡμεῖς τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ὑπέσχομεν. [8] δοῦλοι ἐκυρίευσαν ἡμῶν, λυτρούμε- 8
νος οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. [9] ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν εἰςοίσομεν ἄρτον 9
ἡμῶν ἀπὸ προςώπου ῥομφαίας τῆς ἐρήμου. [10] τὸ δέρμα ἡμῶν ὡς κλίβανος 10
ἐπελιώθη, συνεσπάσθησαν ἀπὸ προςώπου καταιγίδων λιμοῦ. [11] γυναῖκας ἐν 11
Σιων ἐταπείνωσαν, παρθένους ἐν πόλεσιν Ἰούδα. [12] ἄρχοντες ἐν χερσὶν αὐτῶν 12
ἐκρεμάσθησαν, πρεσβύτεροι οὐκ ἐδοξάσθησαν. [13] ἐκλεκτοὶ κλαυθμὸν ἀνέλαβον, 13
καὶ νεανίσκοι ἐν ξύλῳ ἠσθένησαν. [14] καὶ πρεσβῦται ἀπὸ πύλης κατέπαυσαν, 14
ἐκλεκτοὶ ἐκ ψαλμῶν αὐτῶν κατέπαυσαν. [15] κατέλυσε χαρὰ καρδίας ἡμῶν, 15
ἐστράφη εἰς πένθος ὁ χορὸς ἡμῶν, [16] ἔπεσεν ὁ στέφανος ἡμῶν τῆς κεφαλῆς. 16
οὐαὶ δὲ ἡμῖν ὅτι ἡμάρτομεν. [17] περὶ τούτου ἐγενήθη ὀδύνη ὀδυνηρὰ ἡ καρδία 17
ἡμῶν, περὶ τούτου ἐσκότασαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. [18] ἐπ᾽ ὄρος Σιών, ὅτι 18
ἠφανίσθη, ἀλώπεκες διῆλθον ἐν αὐτῇ. [19] σὺ δὲ κύριε εἰς τὸν αἰῶνα κατοι- 19
κήσεις, ὁ θρόνος σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. [20] ἵνα τί εἰς νῖκος ἐπιλήσῃ 20
ἡμῶν; καταλείψεις ἡμᾶς εἰς μακρότητα ἡμερῶν; [21] ἐπίστρεψον ἡμᾶς κύριε 21
πρὸς σέ, καὶ ἐπιστραφησόμεθα· καὶ ἀνακαίνισον ἡμέρας ἡμῶν καθὼς ἔμ-
προσθεν. [22] ὅτι ἀπωθούμενος ἀπώσω ἡμᾶς, ὠργίσθης ἐφ᾽ ἡμᾶς ἕως σφόδρα. 22

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς ἧς ἀπέστειλεν Ἱερεμίας πρὸς τοὺς ἀχθησομένους
αἰχμαλώτους εἰς Βαβυλῶνα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων, ἀναγγεῖλαι
αὐτοῖς καθότι ἐπετάγη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Διὰ τὰς ἁμαρτίας ἃς ἡμαρτή-
κατε ἐναντίον τοῦ θεοῦ ἀχθήσεσθε εἰς Βαβυλῶνα αἰχμάλωτοι ὑπὸ Ναβουχο-
δονόσορ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων. [2] εἰςελθόντες οὖν εἰς Βαβυλῶνα ἔσεσθε 2
ἐκεῖ ἔτη πλείονα καὶ χρόνον μακρὸν ἕως γενεῶν ἑπτά· μετὰ τοῦτο δὲ ἐξάξω
ὑμᾶς ἐκεῖθεν μετ᾽ εἰρήνης. [3] νυνὶ δὲ ὄψεσθε ἐν Βαβυλῶνι θεοὺς ἀργυροῦς 3
καὶ χρυσοῦς καὶ ξυλίνους ἐπ᾽ ὤμοις αἰρομένους, δεικνύντας φόβον τοῖς ἔθνεσιν.
[4] εὐλαβήθητε οὖν μὴ καὶ ὑμεῖς ἀφομοιωθέντες τοῖς ἀλλοφύλοις ἀφομοιωθῆτε, 4
καὶ φόβος ὑμᾶς λάβῃ ἐπ᾽ αὐτοῖς, [5] ἰδόντας ὄχλον ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν 5
αὐτῶν προςκυνοῦντας αὐτά· εἴπατε δὲ τῇ διανοίᾳ Σοὶ δεῖ προςκυνεῖν δέσποτα.
[6] ὁ γὰρ ἄγγελός μου μεθ᾽ ὑμῶν ἐστίν, αὐτός τε ἐκζητῶν τὰς ψυχὰς ὑμῶν. 6

V. 1. ed. rom. οτι 3. ως χηραι 4. AV εξ ημερων ημων (sic) pro υδ. ημων εν αργ. επιομεν ... ηλθον 10. το δερημα 16. της κεφαλ. ημων 17. om οδυνη 22. ημας οργισθης (sed -ας οργι- in rasura)
Subscriptio: θρηνοι ιερεμιου

Inscriptio: επιστολη ιερεμιου
1. υπεταγη αυτοις ... εναντι ... ναβ. του βασιλεως 5. ιδοντες ... om αυτων ... om ειπατε δε usque δεσποτα

7 [7]γλῶσσα γὰρ αὐτῶν ἐστὶ κατεξυσμένη ὑπὸ τέκτονος, αὐτά τε περίχρυσα καὶ
8 περιάργυρα, ψευδῆ δ' ἐστὶ καὶ οὐ δύνανται λαλεῖν. [8]καὶ ὥςπερ παρθένῳ φι-
9 λοκόσμῳ λαμβάνοντες χρυσίον [9]κατασκευάζουσι στεφάνους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς
τῶν θεῶν αὐτῶν· ἔστι δὲ καὶ ὅτε ὑφαιρούμενοι οἱ ἱερεῖς ἀπὸ τῶν θεῶν αὐ-
10 τῶν χρυσίον καὶ ἀργύριον εἰς ἑαυτοὺς καταναλοῦσι, [10]δώσουσι δὲ ἀπ' αὐτῶν
καὶ ταῖς ἐπὶ τοῦ στέγους πόρναις. κοσμοῦσί τε αὐτοὺς ὡς ἀνθρώπους τοῖς
11 ἐνδύμασι, θεοὺς ἀργυροῦς καὶ θεοὺς χρυσοῦς καὶ ξυλίνους. [11]οὗτοι δὲ οὐ
διασώζονται ἀπὸ ἰοῦ καὶ βρωμάτων, περιβεβλημένων αὐτῶν ἱματισμὸν πορ-
12 φυροῦν. [12]ἐκμάσσονται τὸ πρόςωπον αὐτῶν διὰ τὸν ἐκ τῆς οἰκίας κονιορτόν,
13 ὅς ἐστι πλείω ἐπ' αὐτοῖς. [13]καὶ σκῆπτρον ἔχει ὡς ἄνθρωπος κριτὴς χώρας,
14 ὃς τὸν εἰς αὐτὸν ἁμαρτάνοντα οὐκ ἀνελεῖ. [14]ἔχει δὲ ἐγχειρίδιον δεξιᾷ καὶ
πέλεκυν, ἑαυτὸν δὲ ἐκ πολέμου καὶ λῃστῶν οὐκ ἐξελεῖται. ὅθεν γνώριμοί εἰ-
15 σιν οὐκ ὄντες θεοί· μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς. [15]ὥςπερ γὰρ σκεῦος ἀνθρώ-
16 που συντριβὲν ἀχρεῖον γίνεται, [16]τοιοῦτοι ὑπάρχουσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν, καθι-
δρυμένων αὐτῶν ἐν τοῖς οἴκοις. οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν πλήρεις εἰσὶ κονιορτοῦ
17 ἀπὸ τῶν ποδῶν τῶν εἰςπορευομένων. [17]καὶ ὥςπερ τινὶ ἠδικηκότι βασιλέα
περιπεφραγμέναι εἰσὶν αἱ αὐλαί, ὡς ἐπὶ θανάτῳ ἀπηγμένῳ, τοὺς οἴκους αὐ-
τῶν ὀχυροῦσιν οἱ ἱερεῖς θυρώμασί τε καὶ κλείθροις καὶ μοχλοῖς, ὅπως ὑπὸ
18 τῶν λῃστῶν μὴ συληθῶσιν. [18]λύχνους καίουσι καὶ πλείους ἢ ἑαυτοῖς, ὧν
19 οὐδένα δύνανται ἰδεῖν. [19]ἔστι μὲν ὥςπερ δοκὸς τῶν ἐκ τῆς οἰκίας, τὰς δὲ
καρδίας αὐτῶν φασὶν ἐκλείχεσθαι τῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἑρπετῶν, κατεσθόντων
20 αὐτούς τε καὶ τὸν ἱματισμὸν αὐτῶν οὐκ αἰσθάνονται. [20]μεμελανωμένοι τὸ
21 πρόςωπον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ καπνοῦ τοῦ ἐκ τῆς οἰκίας. [21]ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτῶν
καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐφίπτανται νυκτερίδες, χελιδόνες καὶ τὰ ὄρνεα,
22 ὡςαύτως δὲ καὶ οἱ αἴλουροι. [22]ὅθεν γνώσεσθε ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί· μὴ οὖν φο-
23 βεῖσθε αὐτά. [23]τὸ γὰρ χρυσίον ὃ περίκειται εἰς κάλλος, ἐὰν μή τις ἐκμάξῃ
24 τὸν ἰόν, οὐ μὴ στίλψωσιν· οὐδὲ γὰρ ὅτε ἐχωνεύοντο ᾐσθάνοντο. [24]ἐκ πάσης
25 τιμῆς ἠγορασμένα ἐστίν, ἐν οἷς οὐκ ἔστι πνεῦμα. [25]ἄνευ ποδῶν ἐπ' ὤμοις
φέρονται ἐνδεικνύμενοι τὴν ἑαυτῶν ἀτιμίαν τοῖς ἀνθρώποις, αἰσχύνονταί τε
26 καὶ οἱ θεραπεύοντες αὐτά, [26]διὰ τὸ εἴ ποτε ἐπὶ τὴν γῆν πέσῃ μὴ δι' αὐτῶν
ἀνίστασθαι· μήτε ἐάν τις αὐτὸ ὀρθὸν στήσῃ, δι' ἑαυτοῦ κινηθήσεται, μήτε
ἐὰν κλιθῇ, οὐ μὴ ὀρθωθῇ, ἀλλ' ὥςπερ νεκροῖς τὰ δῶρα αὐτοῖς παρατίθεται
27 [27]τὰς δὲ θυσίας αὐτῶν ἀποδόμενοι οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καταχρῶνται· ὡςαύτως
δὲ καὶ αἱ γυναῖκες ἀπ' αὐτῶν ταριχεύουσαι οὔτε πτωχῷ οὔτε ἀδυνάτῳ μὴ
28 μεταδῶσι· [28]τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἀποκαθημένη καὶ λεχὼς ἅπτονται. γνόντες
29 οὖν ἀπὸ τούτων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί, μὴ φοβηθῆτε αὐτούς. [29]πόθεν γὰρ κλη-
θείησαν θεοί; ὅτι γυναῖκες παρατιθέασι θεοῖς ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς καὶ ξυ-
30 λίνοις· [30]καὶ ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν οἱ ἱερεῖς διφρεύουσιν, ἔχοντες τοὺς χιτῶνας
διερρωγότας καὶ τὰς κεφαλὰς καὶ τοὺς πώγωνας ἐξυρημένους, ὧν αἱ κεφα-
31 λαὶ ἀκάλυπτοί εἰσιν, [31]ὠρύονται δὲ βοῶντες ἐναντίον τῶν θεῶν αὐτῶν ὥςπερ
32 τινὲς ἐν περιδείπνῳ νεκροῦ. [32]ἀπὸ τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν ἀφελόμενοι οἱ ἱερεῖς

7. om εστι ... ψ. δε εστιν 9. υφαιρομενοι ... καταναλωσουσιν 10. τεγους ... κοσμ. δε ... θεους χρυσους και αργυρους κ. ξυλ. 14. εν τη δεξια ... εκ πολεμων 15. αχρηστον γεινεται 16. εν τοις κηποις 17. η ως επι ... οι ιερεις αυτων ... οπως μη υπο τ. λ. συληθωσιν 18. και πλειονας αυτοις ων ου δυνανται 19. εστιν δε ωςπερ 20. του εκ της γης καιομενου 21. χελιδ. και νυκτερ. ... ελουροι 22. φοβηθητε 25. επ ωμοις αιρονται ενδιγνυμενοι ... αισχυν. δε 26. το μη ποτε ... πεση δι εαυτων ... μη ποτε εαν τις αυτον ... μη ποτε εαν κλειθη ... αλλα ωςπερ 27. αι γυναικες αυτων απ αυτων ... αδυν. μεταδιδοασιν 28. και λοχω (corrige λεχω?) απτονται 29. κληθησονται θεοι 30. οι ιερ. διαφθειρουσιν ... εξυρημενοι 31. ορυονται ... παιδιπνω (sic)

ἐνδύσουσι τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ παιδία· οὔτε ἐὰν κακὸν πάθωσιν ὑπό
τινος [33] οὔτε ἐὰν ἀγαθόν, δυνήσονται ἀνταποδοῦναι· οὔτε καταστῆσαι βασι- 33
λέα δύνανται οὔτε ἀφελέσθαι. [34] ὡσαύτως οὔτε πλοῦτον οὔτε χαλκὸν οὐ μὴ 34
δύνωνται διδόναι· ἐάν τις εὐχὴν αὐτοῖς εὐξάμενος μὴ ἀποδῷ, οὐ μὴ ἐπιζη-
τήσωσιν· [35] ἐκ θανάτου ἄνθρωπον οὐ μὴ ῥύσωνται, οὔτε ἥττονα ἀπὸ ἰσχυροῦ 35
μὴ ἐξέλωνται· [36] ἄνθρωπον τυφλὸν εἰς ὅρασιν οὐ μὴ περιστήσωσιν, ἐν ἀνάγκη 36
ἄνθρωπον ὄντα οὐ μὴ ἐξέλωνται· [37] χήραν οὐ μὴ ἐλεήσωσιν, οὔτε ὀρφανὸν 37
εὖ ποιήσωσι. [38] τοῖς ἀπὸ τοῦ ὄρους λίθοις ὡμοιωμένοι εἰσὶ τὰ ξύλινα καὶ τὰ 38
περίχρυσα καὶ τὰ περιάργυρα, οἱ δὲ θεραπεύοντες αὐτὰ καταισχυνθήσονται.
[39] πῶς οὖν νομιστέον ἢ κλητέον ὑπάρχειν αὐτοὺς θεούς; [40] ἔτι δὲ καὶ αὐτῶν 39 40
τῶν Χαλδαίων ἀτιμαζόντων αὐτά, οἳ ὅταν ἴδωσιν ἐνεὸν μὴ δυνάμενον λαλῆ-
σαι, προσενεγκάμενοι τὸν Βῆλον ἀξιοῦσι φωνῆσαι, ὡς δυνατοῦ ὄντος αὐτοῦ
αἰσθέσθαι, [41] καὶ οὐ δύνανται αὐτοὶ νοήσαντες καταλιπεῖν αὐτά, αἴσθησιν 41
γὰρ οὐκ ἔχουσιν. [42] αἱ δὲ γυναῖκες περιθέμεναι σχοινία ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐγκά- 42
θηνται, θυμιῶσαι τὰ πίτυρα· [43] ὅταν δέ τις αὐτῶν ἐφελκυσθεῖσα ὑπό τινος 43
τῶν παραπορευομένων κοιμηθῇ, τὴν πλησίον ὀνειδίζει, ὅτι οὐκ ἠξίωται ὥσπερ
καὶ αὐτὴ οὔτε τὸ σχοινίον αὐτῆς διεῤῥάγη. [44] πάντα τὰ γενόμενα ἐν αὐτοῖς 44
ἐστὶ ψευδῆ. πῶς οὖν νομιστέον ἢ κλητέον ὡς θεοὺς αὐτοὺς ὑπάρχειν; [45] ὑπὸ 45
τεκτόνων καὶ χρυσοχόων κατεσκευασμένα εἰσίν· οὐθὲν ἄλλο μὴ γένηται ἢ ὃ
βούλονται οἱ τεχνῖται αὐτὰ γενέσθαι. [46] αὐτοί τε οἱ κατασκευάζοντες αὐτὰ 46
οὐ μὴ γένωνται πολυχρόνιοι· [47] πῶς τε δὴ μέλλει τὰ ὑπ' αὐτῶν κατασκευα- 47
σθέντα; κατέλιπον γὰρ ψεύδη καὶ ὄνειδος τοῖς ἐπιγινομένοις. [48] ὅταν γὰρ 48
ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὰ πόλεμος καὶ κακά, βουλεύονται πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἱερεῖς ποῦ
συναποκρυβῶσι μετ' αὐτῶν. [49] πῶς οὖν οὐκ ἔστιν αἰσθέσθαι ὅτι οὐκ εἰσὶ 49
θεοί, οἳ οὔτε σῴζουσιν ἑαυτοὺς ἐκ πολέμου οὔτε ἐκ κακῶν; [50] ὑπάρχοντα 50
γὰρ ξύλινα καὶ περίχρυσα καὶ περιάργυρα γνωσθήσεται μετὰ ταῦτα ὅτι ἐστὶ
ψευδῆ· τοῖς ἔθνεσι πᾶσι τοῖς τε βασιλεῦσι φανερὸν ἔσται ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ
ἀλλὰ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, καὶ οὐδὲν θεοῦ ἔργον ἐν αὐτοῖς ἐστί. [51] τίνι 51
οὖν γνωστέον ἐστὶν ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί; [52] βασιλέα γὰρ χώρας οὐ μὴ ἀναστή- 52
σωσιν, οὔτε ὑετὸν ἀνθρώποις οὐ μὴ δῶσι, [53] κρίσιν τε οὐ μὴ διακρίνωσιν 53
ἑαυτῶν, οὐδὲ μὴ ῥύσωνται ἀδίκημα, ἀδύνατοι ὄντες· [54] ὥςπερ γὰρ κορῶναι 54
ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. καὶ γὰρ ὅταν ἐμπέσῃ εἰς οἰκίαν θεῶν
ξυλίνων ἢ περιχρύσων ἢ περιαργύρων πῦρ, οἱ μὲν ἱερεῖς αὐτῶν φεύξονται
καὶ διασωθήσονται, αὐτοὶ δὲ ὥςπερ δοκοὶ μέσοι κατακαυθήσονται. [55] βασιλεῖ 55
δὲ καὶ πολεμίοις οὐ μὴ ἀντιστῶσι. [56] πῶς οὖν ἐκδεκτέον ἢ νομιστέον ὅτι εἰσὶ 56
θεοί; οὔτε ἀπὸ κλεπτῶν οὔτε ἀπὸ λῃστῶν οὐ μὴ διασωθῶσι, θεοὶ ξύλινοι
καὶ περιάργυροι καὶ περίχρυσοι· [57] ὧν οἱ ἰσχύοντες περιελοῦνται τὸ χρυσίον 57
καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὸν ἱματισμὸν τὸν περικείμενον αὐτοῖς ἀπελεύσονται
ἔχοντες, οὔτε ἑαυτοῖς οὐ μὴ βοηθήσωσιν. [58] ὥςτε κρεῖσσον εἶναι βασιλέα 58
ἐπιδεικνύμενον τὴν ἑαυτοῦ ἀνδρείαν ἢ σκεῦος ἐν οἰκίᾳ χρήσιμον, ἐφ' ᾧ

34. αυτοις ευχην 35. ου μη εξελωνται 36. παραστησωσιν 39. αυτους υπαρχειν 40. ου δυναμενον ... τον βηλ αξιουσι τοτε λαλησαι 41. αυτοι τουτο νοησ. 42. περιτιθεμεναι ... θυμιωντες 43. απελκυσθεις ... κοιμηθη μετ αυτης την πλ. αυτης ... ουδε το 44. γεινομενα παρ αυτοις ... ωστε θεους 45. εστιν· ουθεν γαρ αλλο ου μη γενωνται ... om οι τεχν. α. γεν. 47. πως ουν μελλει ... κατασκ. ειναι θεοι· κατελειπον 48. om επελθη ... επ αυτους 49. om οἳ ... σωζ. αυτους εκ πολεμων 50. οτι εισιν ψευδη ... τοις βασιλευσι φ. εστιν ... ουν pro θεου 51. γνωστον ουκ εσται οτι 53. διακρινωσιν αυτων ... ρυσ. αδικουμενον 54. ωσπ. αι κορωναι αι ανα ... om πυρ 55. βασιλει τε 56. ουν η νομισταιον η δεκταιον ... διασωσουσιν 57. και απελευσονται ... οι δε εαυτοις 58. κρεισσων ... επιδειγνυμενον ... ανδριαν

κεχρήσεται ὁ κεκτημένος, ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί· ἢ καὶ θύρα ἐν οἰκίᾳ διασῴζουσα
τὰ ἐν αὐτῇ ὄντα ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί, καὶ ξύλινος στῦλος ἐν βασιλείαις ἢ οἱ
59 ψευδεῖς θεοί. [59] ἥλιος μὲν γὰρ καὶ σελήνη καὶ ἄστρα ὄντα λαμπρὰ καὶ ἀπο-
60 στελλόμενα ἐπὶ χρείας εὐήκοά εἰσιν. [60] ὡσαύτως καὶ ἀστραπὴ ὅταν ἐπιφανῇ
61 εὔοπτός ἐστι· τὸ δ' αὐτὸ καὶ πνεῦμα ἐν πάσῃ χώρᾳ πνεῖ· [61] καὶ νεφέλαις
ὅταν ἐπιταγῇ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐπιπορεύεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, συντε-
62 λοῦσι τὸ ταχθέν· [62] τό τε πῦρ ἐξαποσταλὲν ἄνωθεν ἐξαναλῶσαι ὄρη καὶ δρυ-
μοὺς ποιεῖ τὸ συνταχθέν. ταῦτα δὲ οὔτε ταῖς ἰδέαις οὔτε ταῖς δυνάμεσιν αὐτῶν
63 ἀφωμοιωμένα ἐστίν. [63] ὅθεν οὔτε νομιστέον οὔτε κλητέον ὑπάρχειν αὐτοὺς
θεούς, οὐ δυνατῶν ὄντων αὐτῶν οὔτε κρίσιν κρῖναι οὔτε εὖ ποιῆσαι ἀνθρώ-
64 65 ποις. [64] γνόντες οὖν ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί, μὴ φοβηθῆτε αὐτούς. [65] οὔτε γὰρ βα-
66 σιλεῦσιν οὐ μὴ καταράσωνται οὔτε μὴ εὐλογήσωσιν. [66] σημεῖά τε ἐν ἔθνεσιν
ἐν οὐρανῷ οὐ μὴ δείξωσιν, οὐδὲ ὡς ὁ ἥλιος λάμψουσιν, οὔτε φωτιοῦσιν ὡς
67 ἡ σελήνη. [67] τὰ θηρία αὐτῶν ἐστι κρείττω, ἃ δύνανται ἐκφυγόντα εἰς σκέπην
68 ἑαυτὰ ὠφελῆσαι. [68] κατ' οὐδένα οὖν τρόπον ἡμῖν ἐστι φανερὸν ὅτι εἰσὶ θεοί·
69 διὸ μὴ φοβηθῆτε αὐτούς. [69] ὥσπερ γὰρ ἐν σικυηράτῳ προβασκάνιον οὐδὲν
φυλάσσον, οὕτως οἱ θεοὶ αὐτῶν εἰσὶ ξύλινοι καὶ περίχρυσοι καὶ περιάργυροι.
70 [70] τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῇ ἐν κήπῳ ῥάμνῳ, ἐφ' ἧς πᾶν ὄρνεον ἐπικάθηται,
ὡσαύτως δὲ καὶ νεκρῷ ἐρριμμένῳ ἐν σκότει ἀφωμοίωνται οἱ θεοὶ αὐτῶν ξύ-
71 λινοι καὶ περίχρυσοι καὶ περιάργυροι. [71] ἀπό τε τῆς πορφύρας καὶ τῆς μαρ-
μάρου τῆς ἐπ' αὐτοὺς σηπομένης γνωσθήσονται ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί· αὐτά τε
72 ἐξ ὑστέρου βρωθήσονται, καὶ ἔσται ὄνειδος ἐν τῇ χώρᾳ. [72] κρεῖσσον οὖν ἄν-
θρωπος δίκαιος οὐκ ἔχων εἴδωλα, ἔσται γὰρ μακρὰν ἀπὸ ὀνειδισμοῦ.

ΙΕΖΕΚΙΗΛ.

I.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ ἔτει ἐν τῷ τετάρτῳ μηνὶ πέμπτῃ τοῦ Apoc. 4. 5
μηνὸς καὶ ἐγὼ ἤμην ἐν μέσῳ τῆς αἰχμαλωσίας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ,
2 καὶ ἠνοίχθησαν οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδον ὁράσεις θεοῦ. [2] πέμπτῃ τοῦ μηνός, τοῦτο
τὸ ἔτος τὸ πέμπτον τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ βασιλέως Ἰωακείμ, καὶ ἐγένετο
λόγος κυρίου πρὸς Ἰεζεκιὴλ υἱὸν Βουζεὶ τὸν ἱερέα ἐν γῇ Χαλδαίων ἐπὶ τοῦ
3 4 ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ. [3] καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου, [4] καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ
πνεῦμα ἐξαῖρον ἤρχετο ἀπὸ βορρᾶ, καὶ νεφέλη μεγάλη ἐν αὐτῷ, καὶ φέγγος
κύκλῳ αὐτοῦ καὶ πῦρ ἐξαστράπτον, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἠλέκτρου
5 ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς καὶ φέγγος ἐν αὐτῷ, [5] καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὡς ὁμοίωμα

---

58. χρησεται ο κτησαμενος 59. ευηκοα εστιν 60. το δ αυτο πνευμα ... νεφελη 62. το δε πυρ ... ουδε bis ... ιδεαις ... ενι αυτων 63. ουτε εκλεκταιον αυτους υπαρχειν ... ποιειν 65. καταρασονται ... ευλογησουσιν 66. εν ουρανω και εν εθνεσιν ... ουτε ως ο ηλ. ου μη εκλαμψουσιν ουτε μη 67. κρισσων εστιν αυτων ... αυτα ωφελ. 68. εστιν ημιν 69. συχνερατω ... φυλασσων 70. την εν κηπω (sed sequitur ραμνω) ... ωσαυτως και 71. επ αυτων ... γνωσεσθαι ... βρωθησονται απ αυτων ... εν χωρα 72. κρισσων ... ιδωλα, εστ. γαρ αυτος

Subscriptio: ιερεμιας προφητης βαρουχ θρηνοι και επιστολη

Inscriptio: ιεζεκιηλ προφητης ιε

I. 1. εμμεσω 2. ετος πεμπτον 3. εκει επ εμε 4. ως ομοιωμα ηλεκτρου εμμεσω

τεσσάρων ζώων. καὶ αὕτη ἡ ὅρασις αὐτῶν. ὁμοίωμα ἀνθρώπου ἐπ’ αὐτοῖς·
6 καὶ τέσσαρα πρόςωπα τῷ ἑνί, καὶ τέσσαρες πτέρυγες τῷ ἑνί· 7 καὶ τὰ σκέλη 6 7
αὐτῶν ὀρθά, καὶ πτερωτοὶ οἱ πόδες αὐτῶν, καὶ σπινθῆρες ὡς ἐξαστράπτων
χαλκός· καὶ ἐλαφραὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν, 8 καὶ χεὶρ ἀνθρώπου ὑποκάτωθεν 8
τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν· καὶ τὰ πρόςωπα αὐτῶν
τῶν τεσσάρων 9 οὐκ ἐπεστρέφοντο ἐν τῷ βαδίζειν αὐτά, ἕκαστον ἀπέναντι τοῦ 9
προςώπου αὐτῶν ἐπορεύοντο. 10 καὶ ὁμοίωσις τῶν προςώπων αὐτῶν, πρόςωπον 10
ἀνθρώπου καὶ πρόςωπον τοῦ λέοντος ἐκ δεξιῶν τοῖς τέσσαρσι, καὶ πρόςωπον
μόσχου ἐξ ἀριστερῶν τοῖς τέσσαρσι, καὶ πρόςωπον ἀετοῦ τοῖς τέσσαρσι. 11 καὶ 11
αἱ πτέρυγες αὐτῶν ἐκτεταμέναι ἄνωθεν τοῖς τέσσαρσιν, ἑκατέρῳ δύο συνε-
ζευγμέναι πρὸς ἀλλήλας, καὶ δύο ἐπεκάλυπτον ἐπάνω τοῦ σώματος αὐτῶν.
12 καὶ ἑκάτερον κατὰ πρόςωπον αὐτοῦ ἐπορεύετο· οὗ ἂν ἦν τὸ πνεῦμα πο- 12
ρευόμενον ἐπορεύοντο, καὶ οὐκ ἐπέστρεφον. 13 καὶ ἐν μέσῳ τῶν ζώων ὅρασις 13
ὡς ἀνθράκων πυρὸς καιομένων, ὡς ὄψις λαμπάδων συστρεφομένων ἀνὰ μέσον
τῶν ζώων καὶ φέγγος τοῦ πυρός, καὶ ἐκ τοῦ πυρὸς ἐξεπορεύετο ἀστραπή.
15 καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ τροχὸς εἷς ἐπὶ τῆς γῆς ἐχόμενος τῶν ζώων τοῖς τέσ- 15
σαρσι. 16 καὶ τὸ εἶδος τῶν τροχῶν ὡς εἶδος θαρσεὶς, καὶ ὁμοίωμα ἓν τοῖς 16
τέσσαρσι· καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἦν καθὼς ἂν εἴη τροχὸς ἐν τροχῷ, 17 ἐπὶ τὰ 17
τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο. οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά,
18 οὐδ’ οἱ νῶτοι αὐτῶν, καὶ ὕψος ἦν αὐτοῖς· καὶ ἴδον αὐτά, καὶ οἱ νῶτοι 18
αὐτῶν πλήρεις ὀφθαλμῶν κυκλόθεν τοῖς τέσσαρσιν. 19 καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι 19
τὰ ζῶα ἐπορεύοντο οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ ζῶα ἀπὸ
τῆς γῆς ἐξῄροντο οἱ τροχοί. 20 οὗ ἂν ἦν ἡ νεφέλη ἐκεῖ τὸ πνεῦμα τοῦ πο- 20
ρεύεσθαι, ἐπορεύοντο οἱ τροχοὶ καὶ ἐξῄροντο σὺν αὐτοῖς, διότι πνεῦμα ζωῆς
ἐν τοῖς τροχοῖς. 21 ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ ἐπορεύοντο, καὶ ἐν τῷ ἑστάναι 21
αὐτὰ εἱστήκεισαν, καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτὰ ἀπὸ τῆς γῆς ἐξῄροντο σὺν αὐ-
τοῖς, ὅτι πνεῦμα ζωῆς ἦν ἐν τοῖς τροχοῖς. 22 καὶ ὁμοίωμα ὑπὲρ κεφαλῆς αὐ- 22
τῶν τῶν ζώων ὡςεὶ στερέωμα ὡς ὅρασις κρυστάλλου ἐκτεταμένον ἐπὶ τῶν
πτερύγων αὐτῶν ἐπάνωθεν, 23 καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ στερεώματος αἱ πτέρυγες 23
αὐτῶν ἐκτεταμέναι, πτερυσσόμεναι ἑτέρα τῇ ἑτέρᾳ, ἑκάστῳ δύο ἐπικαλύπτου-
σαι τὰ σώματα αὐτῶν. 24 καὶ ἤκουον τὴν φωνὴν τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐν τῷ 24
*Apoc. 1, 15. πορεύεσθαι αὐτὰ ὡς φωνὴν ὕδατος πολλοῦ· καὶ ἐν τῷ ἑστάναι αὐτὰ κατέ-
παυον αἱ πτέρυγες αὐτῶν. 25 καὶ ἰδοὺ φωνὴ ὑπεράνωθεν τοῦ στερεώματος 25
τοῦ ὄντος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν 26 ὡς ὅρασις λίθου σαπφείρου, ὁμοίωμα θρό- 26
νου ἐπ’ αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁμοιώματος τοῦ θρόνου ὁμοίωμα ὡς εἶδος ἀν-
θρώπου ἄνωθεν. 27 καὶ ἴδον ὡς ὄψιν ἠλέκτρου ἀπὸ ὁράσεως ὀσφύος καὶ ἐπάνω, 27

---

6. τεσσερα 7. ως ο εξαστραπτων 8. επι τα τεσσαρα usque προςωπα in rasura; antea nonnulla defuerunt ... και τα προςωπ. αυτων και αι πτερυγες αυτων των τεσσαρων εχομενα (-ναι correctum est) ετερα της ετερας· και τα προςωπα αυτων 9. κατεναντι 10. και η ομοιωσεις ... προςωπ. ανθρωπου αυτοις κ. πρ. λεοντος ... τοις τεσσαροις 11. *om ανωθεν 12. η pro ην ... επορευετο κ. ο. επεστρεφεν 13. εμμεσω ... ορασις ανθρακων ... ως αστραπη et add (14) και τα ζωα ετρεχον και ανεκαμπτον ως ειδος του βεζεκ 16. *om και ομοι. εν τ. τεσσαρσιν ... επι τροχω 17. τεσσερα 20. επορ. τα ζωα και οι τρ. εξηροντο ... ζωης ην εν 21. ιστηκεισαν ... εν τ. τροχ. ην 22. κεφαλης αυτοις 23. υποκατω ... δυο συνεζευγμεναι επικαλ. τω σωματι τα προςωπα αυτων 24. post πολλου add ως φωνην ικανου εν τω πορευεσθαι αυτα· φωνη του λογου ως φωνη παρεμβολης 25. υπερανω ... in fine add εν τω εσταναι αυτα ανιεντο αι πτερυγες αυτων 26. ab initio add και υπερανω του στερεωματος του υπερ κεφαλης αυτων ... επ αυτω 27. ειδον ... post ηλεκτρου add ως ορασις πυρος εσωθεν αυτου

καὶ ἀπὸ ὁράσεως ὀσφύος καὶ ἕως κάτω ἴδον ὅρασιν πυρός, καὶ τὸ φέγγος * Apoc.
28 αὐτοῦ κύκλῳ [28] ὡς ὅρασις τόξου, ὅταν ᾖ ἐν τῇ νεφέλῃ ἐν ἡμέραις ὑετοῦ, 1, 14.
οὕτως ἡ στάσις τοῦ φέγγους κυκλόθεν.

II.

Αὕτη ἡ ὅρασις ὁμοιώματος δόξης κυρίου· καὶ ἴδον, καὶ πίπτω ἐπὶ
1 πρόσωπόν μου, καὶ ἤκουσα φωνὴν λαλοῦντος, [1] καὶ εἶπε πρός μέ Υἱὲ ἀνθρώ-
2 που, στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου, καὶ λαλήσω πρὸς σέ. [2] καὶ ἦλθεν ἐπ' ἐμὲ
πνεῦμα, καὶ ἀνέλαβέ με καὶ ἐξῆρέ με καὶ ἔστησέ με ἐπὶ τοὺς πόδας μου,
3 καὶ ἤκουον αὐτοῦ λαλοῦντος πρὸς μέ, [3] καὶ εἶπε πρός μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐξα-
ποστέλλω ἐγὼ σὲ πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραήλ, τοὺς παραπικραίνοντάς με,
οἵτινες παρεπίκρανάν με αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέ-
4 5 ρας, [4] καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος, [5] ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἢ πτοη-
θῶσι, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί, καὶ γνώσονται ὅτι προφήτης εἶ σὺ ἐν
6 μέσῳ αὐτῶν. [6] καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου μὴ φοβηθῇς αὐτούς, μηδὲ ἐκστῇς ἀπὸ
προσώπου αὐτῶν· διότι παροιστρήσουσι καὶ ἐπισυστήσονται ἐπὶ σὲ κύκλῳ,
καὶ ἐν μέσῳ σκορπίων σὺ κατοικεῖς· τοὺς λόγους αὐτῶν μὴ φοβηθῇς, καὶ
7 ἀπὸ προσώπου αὐτῶν μὴ ἐκστῇς, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί. [7] καὶ λα-
λήσεις τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτούς, ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἢ πτοηθῶσιν, ὅτι
8 οἶκος παραπικραίνων ἐστί. [8] καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου ἄκουε τοῦ λαλοῦντος πρὸς
σέ, μὴ γίνου παραπικραίνων καθὼς ὁ οἶκος ὁ παραπικραίνων· χάνε τὸ στόμα * Apoc.
9 σου καὶ φάγε ὃ ἐγὼ δίδωμί σοι. [9] καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ χεὶρ ἐκτεταμένη πρὸς 10, 9. 10.
10 μέ, καὶ ἐν αὐτῇ κεφαλὶς βιβλίου. [10] καὶ ἀνείλησεν αὐτὴν ἐνώπιόν μου, καὶ ἦν
ἐν αὐτῇ γεγραμμένα τὰ ἔμπροσθεν καὶ τὰ ὀπίσω, καὶ ἐγέγραπτο θρῆνος καὶ
μέλος καὶ οὐαί. (3, 1.) καὶ εἶπε πρός μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, κατάφαγε τὴν κε-
2 φαλίδα ταύτην, καὶ πορεύθητι καὶ λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. [2] καὶ διήνοιξε
τὸ στόμα μου, καὶ ἐψώμισέ με τὴν κεφαλίδα.

III.

3 [3] Καὶ εἶπε πρός μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, τὸ στόμα σου φάγεται, καὶ ἡ κοιλία
σου πλησθήσεται τῆς κεφαλίδος ταύτης τῆς δεδομένης εἰς σέ. καὶ ἔφαγον
4 αὐτήν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκάζον. [4] καὶ εἶπε πρός μέ * Apoc.
Υἱὲ ἀνθρώπου, βάδιζε καὶ εἴσελθε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ λάλησον 10, 10.
5 τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτούς, [5] διότι οὐ πρὸς λαὸν βαθύγλωσσον σὺ ἐξαπο-
6 στέλλῃ, πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραήλ, [6] οὐδὲ πρὸς λαοὺς πολλοὺς ἀλλοφώνους
ἢ ἀλλογλώσσους οὐδὲ στιβαροὺς τῇ γλώσσῃ ὄντας, ὧν οὐκ ἀκούσῃ τοὺς λό-
7 γους· καὶ εἰ πρὸς τοιούτους ἐξαπέστειλά σε, οὗτοι ἂν εἰσήκουσάν σου. [7] ὁ δὲ
οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ οὐ μὴ θελήσουσιν εἰσακοῦσαί σου, διότι οὐ βούλονται εἰσα-
8 κούειν μου, ὅτι πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ φιλόνεικοί εἰσι καὶ σκληροκάρδιοι. [8] καὶ
ἰδοὺ δέδωκα τὸ πρόσωπόν σου δυνατὸν κατέναντι τῶν προσώπων αὐτῶν, καὶ
9 τὸ νῖκός σου κατισχύσω κατέναντι τοῦ νίκους αὐτῶν, [9] καὶ ἔσται διὰ παντὸς
κραταιότερον πέτρας. μὴ φοβηθῇς ἀπ' αὐτῶν μηδὲ πτοηθῇς ἀπὸ προσώπου

κυκλω (sed inde ab αυτου κυκλω usque ad ανελ. με κ. εξηγειρεν με και omnia in rasura) ... ειδον ως ορασιν II. ομοιωμα της δοξης ... ειδον 1. εξηγειρεν pro εξηρε 3. εξαποστελω ... οι πατερ. αυτ. ηθετησαν εν εμοι εως 4. ab initio add και υιοι σκληροπροσωποι και στερεοκαρδιοι· εγω αποστελλω σε προς αυτους ... κυριος κυριος 5. εμμεσω 6. εμμεσω 7. διοτι οικος 8. **και συ καθως ... α εγω 10. ενωπ. εμου ... κ. εν α. γεγρ. ην τα οπισθεν κ. τα εμπρ. ... εγεγραπτο εις αυτην III. 4. βαδιζε εισελθε 5. βαθυχειλον (sed βαθ in rasura) και βαρυγλωσσον 6. τους λογ. αυτων 7. του ισραηλ φιλονεικοι 9. post πετρας add δεδωκα το νεικος (v. 8. νικος et νεικους) σου

αὐτῶν, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί. [10] καὶ εἶπε πρός με Υἱὲ ἀνϑρώπου, 10
πάντας τοὺς λόγους οὓς λελάληκα μετὰ σοῦ λάβε εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ
τοῖς ὠσί σου ἄκουε, [11] καὶ βάδιζε εἴςελϑε εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν πρὸς τοὺς 11
υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτούς, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε
λέγει κύριος, ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν, ἐὰν ἄρα ἐνδῶσι. [12] καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα, 12
καὶ ἤκουσα κατόπισϑέν μου φωνὴν σεισμοῦ μεγάλου Εὐλογημένη ἡ δόξα
κυρίου ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ. [13] καὶ ἴδον φωνὴν τῶν πτερύγων τῶν ζώων πτε- 13
ρυσσομένων ἑτέρα πρὸς τὴν ἑτέραν, καὶ φωνὴ τῶν τροχῶν ἐχομένη αὐτῶν,
καὶ φωνὴ τοῦ σεισμοῦ. [14] καὶ τὸ πνεῦμα ἐξῆρέ με καὶ ἀνέλαβέ με, καὶ ἐπο- 14
ρεύϑην ἐν ὁρμῇ τοῦ πνεύματός μου, καὶ χεὶρ κυρίου ἐγένετο ἐπ᾽ ἐμὲ κραταιά.
[15] καὶ εἰςῆλϑον εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν μετέωρος, καὶ περιῆλϑον τοὺς κατοι- 15
κοῦντας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβὰρ τοὺς ὄντας ἐκεῖ· καὶ ἐκάϑισα ἐκεῖ ἑπτὰ
ἡμέρας ἀναστρεφόμενος ἐν μέσῳ αὐτῶν. [16] καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας 16
λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [17] Υἱὲ ἀνϑρώπου, σκοπὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ 17
Ἰσραήλ, καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον, καὶ διαπειλήσῃ αὐτοῖς παρ᾽
ἐμοῦ, [18] ἐν τῷ λέγειν με τῷ ἀνόμῳ Θανάτῳ ϑανατωϑήσῃ· καὶ οὐ διεστείλω 18
αὐτῷ τοῦ διαστείλασϑαι τῷ ἀνόμῳ ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτοῦ τοῦ
ζῆσαι αὐτόν, ὁ ἄνομος ἐκεῖνος τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποϑανεῖται, καὶ τὸ αἷμα
αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός σου ἐκζητήσω. [19] καὶ σὺ ἐὰν διαστείλῃ τῷ ἀνόμῳ, καὶ 19
μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, ὁ ἄνομος
ἐκεῖνος ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποϑανεῖται, καὶ σὺ τὴν ψυχήν σου ῥύσῃ. [20] καὶ 20
ἐν τῷ ἀποστρέφειν δίκαιον ἀπὸ τῶν δικαιοσυνῶν αὐτοῦ καὶ ποιήσει παρά-
πτωμα, καὶ δώσω τὴν βάσανον εἰς πρόςωπον αὐτοῦ, αὐτὸς ἀποϑανεῖται, ὅτι
οὐ διεστείλω αὐτῷ· καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἀποϑανεῖται, διότι οὐ μὴ
μνησϑῶσιν αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός σου ἐκ-
ζητήσω. [21] σὺ δὲ ἐὰν διαστείλῃ τῷ δικαίῳ τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν, καὶ αὐτὸς μὴ 21
ἁμάρτῃ, ὁ δίκαιος ζωῇ ζήσεται, ὅτι διεστείλω αὐτῷ, καὶ σὺ τὴν σεαυτοῦ
ψυχὴν ῥύσῃ. [22] καὶ ἐγένετο ἐπ᾽ ἐμὲ χεὶρ κυρίου, καὶ εἶπε πρός με Ἀνάστηϑι 22
καὶ ἔξελϑε εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἐκεῖ λαληϑήσεται πρὸς σέ. [23] καὶ ἀνέστην καὶ 23
ἐξῆλϑον πρὸς τὸ πεδίον, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ δόξα κυρίου εἱστήκει καϑὼς ἡ ὅρασις
καὶ καϑὼς ἡ δόξα κυρίου ἣν ἴδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ, καὶ πίπτω
ἐπὶ πρόςωπόν μου, [24] καὶ ἦλϑεν ἐπ᾽ ἐμὲ πνεῦμα καὶ ἔστησέ με ἐπὶ τοὺς 24
πόδας μου, καὶ ἐλάλησε πρὸς μὲ καὶ εἰπέ μοι Εἴςελϑε καὶ ἐγκλείσϑητι ἐν
μέσῳ τοῦ οἴκου σου. [25] καὶ σὺ υἱὲ ἀνϑρώπου, ἰδοὺ δέδονται ἐπὶ σὲ δεσμοί, 25
καὶ δήσουσί σε ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ ἐξέλϑῃς ἐκ μέσου αὐτῶν. [26] καὶ τὴν 26
γλῶσσάν σου συνδήσω, καὶ ἀποκωφωϑήσῃ, καὶ οὐκ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς ἄνδρα
ἐλέγχοντα, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί. [27] καὶ ἐν τῷ λαλεῖν με πρὸς σὲ 27
ἀνοίξω τὸ στόμα σου καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ὁ ἀκούων
ἀκουέτω, καὶ ὁ ἀπειϑῶν ἀπειϑείτω, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί.

IV.

Καὶ σύ, υἱὲ ἀνϑρώπου, λάβε σεαυτῷ πλίνϑον καὶ ϑήσεις αὐτὴν πρὸ
προςώπου σου, καὶ διαγράψεις ἐπ᾽ αὐτὴν πόλιν τὴν Ἱερουσαλήμ, [2] καὶ δώσεις 2
ἐπ᾽ αὐτὴν περιοχήν, καὶ οἰκοδομήσεις ἐπ᾽ αὐτὴν προμαχῶνας, καὶ περιβα-

10. ελαληκα (sic) 11. κυριος κυριος 12. μεγαλου λεγοντων 13. ειδον φωνην πτερυγ. 14. το πν. κυριου ... επορ. μετεωρος εν ορμη 15. εμμεσω 16. 17. hi duo versus rescripti sunt. 18. ου διεστειλω αυτω ουδε ελαλησας του ... του ζητησαι αυτον ... εκ χειρος 19. αυτου και της ... σου ερυσω 20. απο της δικαιοσυνης ... ποιηση ... αι δικαιοσ. αυτ. ας εποιησεν 21. αμαρτανειν ... την ψυχ. σου 23. εις το παιδιον ... * om εκει ... ιστηκει ... om κυριου secundum 24. επι ποδας μου 24. εμμεσω 25. και συ ου μη εξελϑης εξ αυτων 27. κυριος κυριος ... απιϑετω

λεῖς ἐπ' αὐτὴν χάρακα, καὶ δώσεις ἐπ' αὐτὴν παρεμβολάς, καὶ τάξεις τὰς
3 βελοστάσεις κύκλῳ. [3] καὶ σὺ λάβε σεαυτῷ τήγανον σιδηροῦν καὶ θήσεις αὐτὸ
τοῖχον σιδηροῦν ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς πόλεως, καὶ ἑτοιμάσεις
τὸ πρόςωπόν σου ἐπ' αὐτήν, καὶ ἔσται ἐν συγκλεισμῷ, καὶ συγκλείσεις αὐ-
4 τήν· σημεῖόν ἐστι τοῦτο τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. [4] καὶ σὺ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευ-
ρόν σου τὸ ἀριστερόν, καὶ θήσεις τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτοῦ
κατὰ ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἃς κοιμηθήσῃ ἐπ' αὐτοῦ,
5 καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας αὐτῶν. [5] καὶ ἐγὼ δέδωκά σοι τὰς ἀδικίας αὐτῶν εἰς
ἀριθμὸν ἡμερῶν ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας, καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ
6 οἴκου Ἰσραήλ. [6] καὶ συντελέσεις ταῦτα, καὶ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευρόν σου
τὸ δεξιόν, καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου Ἰούδα τεσσαράκοντα ἡμέρας·
7 ἡμέραν εἰς ἐνιαυτὸν τέθεικά σοι. [7] καὶ εἰς τὸν συγκλεισμὸν Ἱερουσαλὴμ ἑτοι-
μάσεις τὸ πρόςωπόν σου, καὶ τὸν βραχίονά σου στερεώσεις, καὶ προφητεύσεις
8 ἐπ' αὐτήν. [8] καὶ ἐγὼ ἰδοὺ δέδωκα ἐπὶ σὲ δεσμούς, καὶ μὴ στραφῇς ἀπὸ τοῦ
πλευροῦ σου ἐπὶ τὸ πλευρόν σου ἕως οὗ συντελεσθῶσιν ἡμέραι τοῦ συγκλει-
9 σμοῦ σου. [9] καὶ σὺ λάβε σεαυτῷ πυροὺς καὶ κριθὰς καὶ κύαμον καὶ φακὸν
καὶ κέγχρον καὶ ὀλύραν, καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰ εἰς ἄγγος ἓν ὀστράκινον, καὶ
ποιήσεις αὐτὰ σεαυτῷ εἰς ἄρτους, καὶ κατὰ ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν ἃς σὺ κα-
θεύδεις ἐπὶ τοῦ πλευροῦ σου ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας φάγεσαι αὐτά.
10 [10] καὶ τὸ βρῶμά σου φάγεσαι ἐν σταθμῷ, εἴκοσι σίκλους τὴν ἡμέραν· ἀπὸ
11 καιροῦ ἕως καιροῦ φάγεσαι αὐτά. [11] καὶ ὕδωρ ἐν μέτρῳ πίεσαι, καὶ τὸ ἕκτον
12 τοῦ εἲν ἀπὸ καιροῦ ἕως καιροῦ πίεσαι. [12] καὶ ἐγκρυφίαν κρίθινον φάγεσαι
αὐτά, ἐν βολβίτοις κόπρου ἀνθρωπίνης ἐγκρύψεις αὐτὰ κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν,
13 [13] καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ Οὕτως φάγονται οἱ υἱοὶ
14 τοῦ Ἰσραὴλ ἀκάθαρτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν. [14] καὶ εἶπα Μηδαμῶς, κύριε θεὲ
Ἰσραήλ· εἰ ἡ ψυχή μου οὐ μεμίανται ἐν ἀκαθαρσίᾳ, καὶ θνησιμαῖον καὶ
θηριάλωτον οὐ βέβρωκα ἀπὸ γενέσεώς μου ἕως τοῦ νῦν, οὐδὲ εἰςελήλυθεν εἰς
15 τὸ στόμα μου πᾶν κρέας ἕωλον. [15] καὶ εἶπε πρός μέ Ἰδοὺ δέδωκά σοι βόλ-
βιτα βοῶν ἀντὶ τῶν βολβίτων τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ ποιήσεις τοὺς ἄρτους σου
16 ἐπ' αὐτῶν. [16] καὶ εἶπε πρός μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ ἐγὼ συντρίβω στήριγμα
ἄρτου ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ φάγονται ἄρτον ἐν σταθμῷ καὶ ἐν ἐνδείᾳ, καὶ ὕδωρ
17 ἐν μέτρῳ καὶ ἐν ἀφανισμῷ πίονται, [17] ὅπως ἐνδεεῖς γένωνται ἄρτου καὶ ὕδα-
τος· καὶ ἀφανισθήσεται ἄνθρωπος καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ ἐντακήσονται ἐν
ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν.

V.

Καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ ῥομφαίαν ὀξεῖαν ὑπὲρ ξυρὸν κου-
ρέως, κτήσῃ αὐτὴν σεαυτῷ, καὶ ἐπάξεις αὐτὴν ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου καὶ ἐπὶ
2 τὸν πώγωνά σου. καὶ λήψῃ ζυγὸν σταθμίων καὶ διαστήσεις αὐτούς, [2] τὸ τέ-
ταρτον ἐν πυρὶ ἀνακαύσεις ἐν μέσῃ τῇ πόλει κατὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ἡμερῶν
τοῦ συγκλεισμοῦ, καὶ λήψῃ τὸ τέταρτον καὶ κατακαύσεις αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐ-
τῆς, καὶ τὸ τέταρτον κατακόψεις ἐν ῥομφαίᾳ κύκλῳ αὐτῆς, καὶ τὸ τέταρτον
3 διασκορπιεῖς τῷ πνεύματι, καὶ μάχαιραν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν. [3] καὶ λήψῃ
4 ἐκεῖθεν ὀλίγους ἐν ἀριθμῷ καὶ συμπεριλήψῃ αὐτοὺς τῇ ἀναβολῇ σου. [4] καὶ

IV. 4. εκατον ημερας ας ... λημψη 5. τας δυο αδικιας ... λημψη 6. συντελ. αυτα παντα ... λημψη ... τεσσεραχοντα 7. εις συνκλισμον 8. ιδου εγω ... και ου μη στραφης ... αι ημεραι 10. ο φαγεσαι εν σταθμιω ... ημεραν φαγεσαι · απο καιρ. και εως 11. πιεσαι το εκτον του ιν 12. καταχρυψεις pro εγχρυψ. 13. οι υιοι ισραηλ 14. κυριε κυριε θεε του ισραηλ ... απο της γενεσεως ... ** βεβηλον pro εωλον 15. κυριος προς με 16. κυριος προς με ... εν (*om) ενδια 17. ταχησονται V. 1. κτησαι ... λημψη 2. *το τεταρτ. το ... εμμεση ... λημψη ... εμμεσω 3. λημψη ... συνπεριλημψη

ἐκ τούτων λήψῃ ἔτι καὶ ῥίψεις αὐτοὺς εἰς μέσον τοῦ πυρός, καὶ κατακαύ-
σεις αὐτοὺς ἐν πυρί· ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται πῦρ. καὶ ἐρεῖς παντὶ οἴκῳ Ἰσραὴλ
[5] Τάδε λέγει κύριος Αὕτη ἡ Ἱερουσαλήμ, ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν τέθεικα αὐτὴν 5
καὶ τὰς κύκλῳ αὐτῆς χώρας. [6] καὶ ἐρεῖς τὰ δικαιώματά μου τῇ ἀνόμῳ ἐκ 6
τῶν ἐθνῶν, καὶ τὰ νόμιμά μου τῶν χωρῶν τῶν κύκλῳ αὐτῆς, διότι τὰ δι-
καιώματά μου ἀπώσαντο, καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐ-
τοῖς. [7] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾽ ὧν ἡ ἀφορμὴ ὑμῶν ἐκ τῶν ἐθνῶν 7
τῶν κύκλῳ ὑμῶν, καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ τὰ δικαιώ-
ματά μου οὐκ ἐποιήσατε, ἀλλ᾽ οὐδὲ κατὰ τὰ δικαιώματα τῶν ἐθνῶν τῶν
κύκλῳ ὑμῶν οὐ πεποιήκατε, [8] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, 8
καὶ ποιήσω ἐν μέσῳ σου κρίμα ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, [9] καὶ ποιήσω ἐν σοὶ ἃ 9
οὐ πεποίηκα καὶ ἃ οὐ ποιήσω ὅμοια αὐτοῖς ἔτι κατὰ πάντα τὰ βδελύγματά
σου. [10] διὰ τοῦτο πατέρες φάγονται τέκνα ἐν μέσῳ σου, καὶ τέκνα φάγονται 10
πατέρας· καὶ ποιήσω ἐν σοὶ κρίματα, καὶ διασκορπιῶ πάντας τοὺς καταλοί-
πους σου εἰς πάντα ἄνεμον. [11] διὰ τοῦτο Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ἦ μὴν ἀνθ᾽ 11
ὧν τὰ ἅγιά μου ἐμίανας ἐν πᾶσι τοῖς βδελύγμασί σου, κἀγὼ ἀπώσομαί σε,
οὐ φείσεταί μου ὁ ὀφθαλμός, κἀγὼ οὐκ ἐλεήσω. [12] τὸ τέταρτόν σου ἐν θα- 12
νάτῳ ἀναλωθήσεται, καὶ τὸ τέταρτόν σου ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται ἐν μέσῳ
σου, καὶ τὸ τέταρτόν σου εἰς πάντα ἄνεμον σκορπιῶ αὐτούς, καὶ τὸ τέταρ-
τόν σου ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται κύκλῳ σου, καὶ μάχαιραν ἐκκενώσω ὀπίσω
αὐτῶν. [13] καὶ συντελεσθήσεται ὁ θυμός μου καὶ ἡ ὀργή μου ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ 13
ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα ἐν ζήλῳ μου, ἐν τῷ συντελέσαι με τὴν
ὀργήν μου ἐπ᾽ αὐτούς. [14] καὶ θήσομαί σε εἰς ἔρημον καὶ τὰς θυγατέρας σου 14
κύκλῳ σου ἐνώπιον παντὸς διοδεύοντος, [15] καὶ ἔσῃ στεναχτὴ καὶ δηλαϊστὴ ἐν 15
τοῖς ἔθνεσι τοῖς κύκλῳ σου, ἐν τῷ ποιῆσαί με ἐν σοὶ κρίματα ἐν ἐκδικήσει
θυμοῦ μου· ἐγὼ κύριος λελάληκα. [16] καὶ ἐν τῷ ἀποστεῖλαί με βολίδας τοῦ 16
λιμοῦ ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ ἔσονται εἰς ἔκλειψιν, καὶ συντρίψω στήριγμα ἄρτου
σου. [17] καὶ ἐξαποστελῶ ἐπὶ σὲ λιμὸν καὶ θηρία πονηρὰ καὶ τιμωρήσομαί σε, 17
καὶ θάνατος καὶ αἷμα διελεύσονται ἐπὶ σέ, καὶ ῥομφαίαν ἐπάξω ἐπὶ σὲ κυ-
κλόθεν· ἐγὼ κύριος λελάληκα.

VI.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [2] Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ 2
πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραὴλ καὶ προφήτευσον ἐπ᾽ αὐτά, [3] καὶ ἐρεῖς Τὰ 3
ὄρη Ἰσραήλ, ἀκούσατε λόγον κυρίου Τάδε λέγει κύριος τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς
βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξι καὶ ταῖς νάπαις Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ᾽ ὑμᾶς ῥομ-
φαίαν, καὶ ἐξολοθρευθήσεται τὰ ὑψηλὰ ὑμῶν, [4] καὶ συντριβήσονται τὰ θυ- 4
σιαστήρια ὑμῶν καὶ τὰ τεμένη ὑμῶν, καὶ καταβαλῶ τραυματίας ὑμῶν ἐνώπιον
τῶν εἰδώλων ὑμῶν, [5] καὶ διασκορπιῶ τὰ ὀστᾶ ὑμῶν κύκλῳ τῶν θυσιαστη- 5
ρίων ὑμῶν. [6] καὶ ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν αἱ πόλεις ἐξερημωθήσονται καὶ 6

---

4. λημψη 5. λεγ. αδωναι (h. l. sic, non -ναΐ) κυριος τη ιερουσαλημ εμμεσω 6. εκ των χωρων 7. αδωναΐ κυριος ... υμων ουκ εποιησατε 8. αδωναΐ κυριος 9. α ουκ εποιησα και ου μη ποιησω 10. εμμεσω 11. αδωναΐ κυριος ει μη ανθ ... εν πασι τοις προσοχθισμασιν σου και εν πασιν τ. βδ. σου ... και εγω ... και ου φεισεται ... και εγω ουκ ελ. σε 12. εμμεσω ... διασπερω αυτους 13. εν τω ζηλω μου 15. δηλαια ... εν οργη και εν θυμω και εν εκδικησει θυμου μου 16. om και ab initio ... εξαποστειλαι με τας βολιδας μου του θυμου επ VI. 3. λογ. αδωναι κυριου ... αδωναΐ κυριος ... ¨κ. ταις ναπ. κ. τ. φαραγξι ... εξολεθρευθησεται 5. ab initio add και δωσω τα πτωματα των υιων ισραηλ κατα προσωπον των ειδωλων αυτων 6. om και pr. ... ed. rom. et cod. alex. ὑμῶν. αἱ interpg.

τὰ ὑψηλὰ ἀφανισθήσεται, ὅπως ἐξολοθρευθῇ τὰ θυσιαστήρια ὑμῶν καὶ συν-
7 τριβήσονται τὰ εἴδωλα ὑμῶν καὶ ἐξαρθῇ τὰ τεμένη ὑμῶν, [7] καὶ πεσοῦνται
8 τραυματίαι ἐν μέσῳ ὑμῶν, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. [8] ἐν τῷ γενέσθαι
ἐξ ὑμῶν ἀνασωζομένους ἐκ ῥομφαίας ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐν τῷ διασκορπι-
9 σμῷ ὑμῶν ἐν ταῖς χώραις, [9] καὶ μνησθήσονταί μου οἱ ἀνασωζόμενοι ἐξ
ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ ᾐχμαλωτεύθησαν ἐκεῖ· ὀμώμοκα τῇ καρδίᾳ αὐ-
τῶν τῇ ἐκπορνευούσῃ ἀπ' ἐμοῦ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν τοῖς ἐκπορνεύ-
ουσιν ὀπίσω τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν, καὶ κόψονται πρόσωπα αὐτῶν ἐν
10 πᾶσι τοῖς βδελύγμασιν αὐτῶν, [10] καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος λελά-
11 ληκα. [11] τάδε λέγει κύριος Κρότησον τῇ χειρὶ καὶ ψόφησον τῷ ποδὶ καὶ εἰ-
πόν Εὖγε εὖγε ἐπὶ πᾶσι τοῖς βδελύγμασιν οἴκου Ἰσραήλ· ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν θα-
12 νάτῳ καὶ ἐν λιμῷ πεσοῦνται. [12] ὁ ἐγγὺς ἐν ῥομφαίᾳ πεσεῖται, ὁ δὲ μακρὰν
ἐν θανάτῳ τελευτήσει, καὶ ὁ περιεχόμενος ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται, καὶ συν-
13 τελέσω τὴν ὀργήν μου ἐπ' αὐτούς. [13] καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ
εἶναι τοὺς τραυματίας ὑμῶν ἐν μέσῳ τῶν εἰδώλων ὑμῶν κύκλῳ τῶν θυσια-
στηρίων ὑμῶν ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω δένδρου συσκίου, οὗ
14 ἔδωκαν ἐκεῖ ὀσμὴν εὐωδίας πᾶσι τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. [14] καὶ ἐκτενῶ τὴν
χεῖρά μου ἐπ' αὐτούς, καὶ θήσομαι τὴν γῆν εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς ὄλεθρον
ἀπὸ τῆς ἐρήμου Δεβλαθὰ ἐκ πάσης τῆς κατοικεσίας αὐτῶν· ἐπιγνώσεσθε
ὅτι ἐγὼ κύριος.

VII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [2] Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπόν
Τάδε λέγει κύριος Τῇ γῇ τοῦ Ἰσραὴλ πέρας ἥκει, τὸ πέρας ἥκει ἐπὶ τὰς
6 7 τέσσαρας πτέρυγας τῆς γῆς· [6] ἥκει τὸ πέρας [7] ἐπὶ σὲ τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν,
8 ἥκει ὁ καιρός, ἤγγικεν ἡ ἡμέρα, οὐ μετὰ θορύβων οὐδὲ μετὰ ὠδίνων. [8] νῦν ἐγ-
γύθεν ἐκχεῶ τὴν ὀργήν μου ἐπὶ σέ, καὶ συντελέσω τὸν θυμόν μου ἐν σοί, καὶ
9 κρινῶ σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σὲ πάντα τὰ βδελύγματά σου· [9] οὐ
φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· διότι τὰς ὁδούς σου ἐπὶ σὲ δώσω,
καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσονται, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγώ εἰμι κύ-
3 ριος ὁ τύπτων. [3] νῦν τὸ πέρας πρὸς σέ, καὶ ἀποστελῶ ἐγὼ ἐπὶ σὲ καὶ ἐκδικήσω
4 ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σὲ πάντα τὰ βδελύγματά σου· [4] οὐ φεί-
σεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· διότι τὴν ὁδόν σου ἐπὶ σὲ δώσω,
καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσται, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος.
5 10 [5] διότι τάδε λέγει κύριος [10] Ἰδοὺ τὸ πέρας ἥκει, ἰδοὺ ἡ ἡμέρα κυρίου· εἰ καὶ
11 ἡ ῥάβδος ἤνθηκεν, ἡ ὕβρις ἐξανέστηκεν. [11] καὶ συντρίψει στήριγμα ἀνόμου,

6. αφανισθησονται ... εξολεθρευθη ... εξαρθησεται ... in fine add και εξαλιφθωσιν τα εργα υμων 7. εμμεσω 8. ab initio add και υπολειψομαι 9. ομωμεκα ... τη εκπορνευουση απ εμου (*om α. εμ.) τη αποστασῃ απ εμου ... τα προσωπα αυτ. περι των κακιων ων εποιησαν εν π. τ. βδ. α. και εν πασιν τοις επιτηδευμασιν αυτων 10. κ. επιγν. οτι εγω κυρ. ουκ εις δωρεαν λελαληκα του ποιησαι αυτοις απαντα τα κακα ταυτα 11. αδωναι κυριος 12. εν ρομφ. τελευτησει ... και ο υπολιφθεις και ο περιεχ. 13. εμμεσω ... post υψηλον add και εν πασαις κορυφαις των ορεων ... post συσκιου add και υποκατω πασης δρυος δασιας 14. κατοικιας· και επιγν. VII. 2. αδωναϊ κυριος ... τη γ. τ. ισρ. cum antecdd. conjg. videtur. 3. 4. 5. (vide post v. 9. in ed. rom.) ante v. 6. in codice alex. habentur. 3. ab initio add ηκει το περας ... εκδικησω σε εν 4. μου επι σε, ουδε ... και γνωση οτι (post οτι usque τα βδελ. σου v. 8. omnia rescripta; antea videntur fuisse plura) 6. om ηκ. το περας 7. μετ ωδινων 9. εμμεσω (non item v. 4.) 10. Ιδου ημερα ηκει· ιδου το περας ηκει· εξηλθεν η πλοκη· και ηνθηκεν η ραβδος· εξανεστηκ. η υβρις

καὶ οὐ μετὰ θορύβου οὐδὲ μετὰ σπουδῆς. [12] ἥκει ὁ καιρός, ἰδοὺ ἡ ἡμέρα· 12
ὁ κτώμενος μὴ χαιρέτω, καὶ ὁ πωλῶν μὴ θρηνείτω· [13] διότι ὁ κτώμενος 13
πρὸς τὸν πωλοῦντα οὐκέτι μὴ ἐπιστρέψει, καὶ ἄνθρωπος ἐν ὀφθαλμῷ ζωῆς
αὐτοῦ οὐ κρατήσει. [14] σαλπίσατε ἐν σάλπιγγι καὶ κρίνατε τὰ σύμπαντα. [15] ὁ 14 15
πόλεμος ἐν ῥομφαίᾳ ἔξωθεν, καὶ ὁ λιμὸς καὶ ὁ θάνατος ἔσωθεν· ὁ ἐν τῷ πε-
δίῳ ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσει, τοὺς δ' ἐν τῇ πόλει λιμὸς καὶ θάνατος συντελέ-
σει. [16] καὶ ἀνασωθήσονται οἱ ἀνασωζόμενοι ἐξ αὐτῶν καὶ ἔσονται ἐπὶ τῶν 16
ὀρέων· καὶ πάντας ἀποκτενῶ, ἕκαστον ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτοῦ. [17] πᾶσαι χεῖρες 17
ἐκλυθήσονται, καὶ πάντες μηροὶ μολυνθήσονται ὑγρασίᾳ, [18] καὶ περιζώσονται 18
σάκκους, καὶ καλύψει αὐτοὺς θάμβος· καὶ ἐπὶ πᾶν πρόσωπον αἰσχύνη ἐπ'
αὐτούς, καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρωμα. [19] τὸ ἀργύριον αὐτῶν ῥιφήσεται 19
ἐν ταῖς πλατείαις, καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν ὑπεροφθήσεται· αἱ ψυχαὶ αὐτῶν οὐ
μὴ ἐμπλησθῶσι, καὶ αἱ κοιλίαι αὐτῶν οὐ μὴ πληρωθῶσι, διότι βάσανος τῶν
ἀδικιῶν αὐτῶν ἐγένετο. [20] ἐκλεκτὰ κόσμου εἰς ὑπερηφανίαν ἔθεντο αὐτά, καὶ 20
εἰκόνας τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν ἐποίησαν ἐξ αὐτῶν· ἕνεκεν τούτου δέδωκα
αὐτὰ αὐτοῖς εἰς ἀκαθαρσίαν. [21] καὶ παραδώσω αὐτὰ εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων τοῦ 21
διαρπάσαι αὐτά, καὶ τοῖς λοιμοῖς τῆς γῆς εἰς σκῦλα, καὶ βεβηλώσουσιν αὐτά.
[22] καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ μιανοῦσι τὴν ἐπισκοπήν 22
μου, καὶ εἰςελεύσονται εἰς αὐτὰ ἀφυλάκτως καὶ βεβηλώσουσιν αὐτά [23] καὶ 23
ποιήσουσι φυρμόν, διότι ἡ γῆ πλήρης λαῶν, καὶ ἡ πόλις πλήρης ἀνομίας.
[24] καὶ ἀποστρέψω τὸ φρύαγμα τῆς ἰσχύος αὐτῶν, καὶ μιανθήσεται τὰ ἅγια 24
αὐτῶν. [25] καὶ ἐξιλασμὸς ἥξει καὶ ζητήσει εἰρήνην, καὶ οὐκ ἔσται. [26] οὐαὶ ἐπὶ 25 26
οὐαὶ ἔσται, καὶ ἀγγελία ἐπὶ ἀγγελίαν ἔσται, καὶ ζητηθήσεται ὅρασις ἐκ προ-
φήτου, καὶ νόμος ἀπολεῖται ἐξ ἱερέως καὶ βουλὴ ἐκ πρεσβυτέρων. [27] ἄρχων 27
ἐνδύσεται ἀφανισμόν, καὶ αἱ χεῖρες τοῦ λαοῦ τῆς γῆς παραλυθήσονται· κατὰ
τὰς ὁδοὺς αὐτῶν ποιήσω αὐτοῖς, καὶ ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν ἐκδικήσω αὐτούς,
καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος.

VIII.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἕκτῳ ἔτει ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ πέμπτῃ τοῦ μηνὸς ἐγὼ
ἐκαθήμην ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰούδα ἐκάθηντο ἐνώπιόν μου.
καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου, [2] καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ ὁμοίωμα ἀνδρός, ἀπὸ 2
τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καὶ ἕως κάτω πῦρ, καὶ ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ὑπεράνω
αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἠλέκτρου. [3] καὶ ἐξέτεινεν ὁμοίωμα χειρὸς καὶ ἀνέλαβέ με 3
τῆς κορυφῆς μου, καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα ἀνὰ μέσον τῆς γῆς καὶ ἀνὰ μέσον
τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἤγαγέ με εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὁράσει θεοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα
τῆς πύλης τῆς βλεπούσης εἰς βοῤῥᾶν, οὗ ἦν ἡ στήλη τοῦ κτωμένου. [4] καὶ 4
ἰδοὺ ἦν ἐκεῖ δόξα κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὴν ὅρασιν ἣν ἴδον ἐν τῷ πεδίῳ.

---

11. θορυβων ... in fine add και ουκ εξ αυτων εισιν· ουδε ωραϊσμος εν αυτοις 12. in fine add οτι οργη εις παν το πληθος αυτης 13. ουκετι ου μη επιστρεψη et add και ετι εν ζοη (sic) το ζην αυτων· οτι ορασις εις παν το πληθος αυτης ουκ ανακαμψει 14. om και ... in fine add και ουκ εστιν πορευομενος εις τον πολεμον οτι η οργη μου εις παν το πληθος αυτης 15. οι εν τω π. ε. ρ. τελευτησουσι· τους δε εν 16. ορεων ως περιστεραι μελετητι· και (sic) παντας 19. πλατιαις ... post υπεροφθησεται add το αργυριον αυτων και το χρυσιον αυτων ου δυνηθησεται εξελεσθαι αυτους εν ημερα οργης κυριου 21. του διαφθειραι αυτα 24. ab initio add και αξω πονηρους εθνων και κληρονομησουσιν τους οικους αυτων 25. om και ab initio ... εις ειρηνην 27. ab initio add ο βασιλευς πενθησει και ο ... και τοις κριμασιν VIII. 1. om εγω ... ενωπ. εμου ... αδωναϊ κυριου 2. ʻτα υπερανω ... ως ορασις αυρας ως ειδος ηλεκτρ. 3. της πυλης της εσωτερας τ. βλεπ. προς βορραν 4. εκει ην

5 [5] καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου πρὸς βοῤῥᾶν.
καὶ ἀνέβλεψα τοῖς ὀφθαλμοῖς μου πρὸς βοῤῥᾶν, καὶ ἰδοὺ ἀπὸ βοῤῥᾶ ἐπὶ τὴν
6 πύλην τὴν πρὸς ἀνατολάς. [6] καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, ἑώρακας τί
οὗτοι ποιοῦσιν; ἀνομίας μεγάλας ποιοῦσιν ὧδε τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἁγίων
7 μου, καὶ ἔτι ὄψει ἀνομίας μείζονας. [7] καὶ εἰςήγαγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς
8 αὐλῆς, [8] καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου ὄρυξον. καὶ ὤρυξα, καὶ ἰδοὺ θύρα.
9 10 [9] καὶ εἶπε πρὸς μέ Εἴςελθε καὶ ἴδε τὰς ἀνομίας ἃς οὗτοι ποιοῦσιν ὧδε. [10] καὶ
εἰςῆλθον καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ μάταια βδελύγματα καὶ πάντα τὰ εἴδωλα οἴκου
11 Ἰσραὴλ διαγεγραμμένα ἐπ' αὐτοὺς κύκλῳ. [11] καὶ ἑβδομήκοντα ἄνδρες ἐκ
τῶν πρεσβυτέρων οἴκου Ἰσραήλ, καὶ Ἰεχονίας ὁ τοῦ Σαφὰν ἐν μέσῳ αὐτῶν
εἱστήκει πρὸ προςώπου αὐτῶν, καὶ ἕκαστος θυμιατήριον αὐτοῦ εἶχεν ἐν τῇ
12 χειρί, καὶ ἡ ἀτμὶς τοῦ θυμιάματος ἀνέβαινε. [12] καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἑώρακας,
υἱὲ ἀνθρώπου, ἃ οἱ πρεσβύτεροι οἴκου Ἰσραὴλ ποιοῦσιν, ἕκαστος αὐτῶν ἐν
τῷ κοιτῶνι τῷ κρυπτῷ αὐτῶν, διότι εἶπαν Οὐχ ὁρᾷ ὁ κύριος, ἐγκαταλέλοιπε
13 κύριος τὴν γῆν. [13] καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἔτι ὄψει ἀνομίας μείζονας ἃς οὗτοι ποιοῦσι.
14 [14] καὶ εἰςήγαγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς βλεπούσης
πρὸς βοῤῥᾶν, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυναῖκες καθήμεναι θρηνοῦσαι τὸν Θαμμούζ.
15 [15] καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου ἑώρακας, καὶ ἔτι ὄψει ἐπιτηδεύματα μεί-
16 ζονα τούτων. [16] καὶ εἰςήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου τὴν ἐσωτέραν,
καὶ ἐπὶ τῶν προθύρων τοῦ ναοῦ κυρίου ἀνὰ μέσον τῶν αἰλὰμ καὶ ἀνὰ μέ-
σον τοῦ θυσιαστηρίου ὡς εἴκοσι ἄνδρες, τὰ ὀπίσθια αὐτῶν πρὸς τὸν ναὸν τοῦ
κυρίου καὶ τὰ πρόςωπα αὐτῶν ἀπέναντι, καὶ οὗτοι προςκυνοῦσι τῷ ἡλίῳ.
17 [17] καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἑώρακας υἱὲ ἀνθρώπου· μὴ μικρὰ τῷ οἴκῳ Ἰούδα τοῦ
ποιεῖν τὰς ἀνομίας ἃς πεποιήκασιν ὧδε, διότι ἔπλησαν τὴν γῆν ἀνομίας; καὶ
18 ἰδοὺ αὐτοὶ ὡς μυκτηρίζοντες. [18] καὶ ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς μετὰ θυμοῦ· οὐ
φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω.

IX.

Καὶ ἀνέκραγεν εἰς τὰ ὦτά μου φωνῇ μεγάλῃ λέγων Ἤγγικεν ἡ ἐκδί-
κησις τῆς πόλεως· καὶ ἕκαστος εἶχε τὰ σκεύη τῆς ἐξολοθρεύσεως ἐν χειρὶ
2 αὐτοῦ. [2] καὶ ἰδοὺ ἓξ ἄνδρες ἤρχοντο ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης τῆς ὑψηλῆς
τῆς βλεπούσης πρὸς βοῤῥᾶν, καὶ ἑκάστου πέλυξ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· καὶ εἷς
ἀνὴρ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐνδεδυκὼς ποδήρη, καὶ ζώνη σαπφείρου ἐπὶ τῆς ὀσφύος
αὐτοῦ· καὶ εἰςήλθοσαν καὶ ἔστησαν ἐχόμενοι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χαλκοῦ.
3 [3] καὶ δόξα θεοῦ τοῦ Ἰσραὴλ ἀνέβη ἀπὸ τῶν Χερουβίμ, ἡ οὖσα ἐπ' αὐτῶν,

---

5. επι την πυλην του θυσιαστηριου η εικων του ζηλους τουτου· εν τω εις πορευεσθαι σε (σε deletum) αυτην την βλεπουσαν προς ανατ. 6. εορακας ... ανομ. μεγαλ. ας ο οικος ισραηλ ποιουσιν ... οψη αμαρτιας 7. in fine add και ειδον και ιδου οπη μια εν τω τοιχω 8. ορυξον δη εν τω τοιχω ... θυρα μια 9. τας ανομ. τας πονηρας ας ... ωδε σημερον 10. και ιδου πασα ομοιωσις ερπετου και κτηνους· ματ. βδελ. και ειδον παντα τα ιδωλα ... επ αυτου 11. ιεζονιας ... εμμεσω ... ιστηκει ... εν χειρι αυτου ... αναιβενεν 12. Υιε ανθρ. εωρακας ... ποιουσιν ωδε ... ειπαν Εγκαταλελοιπεν κυριος· ουκ εφορα ο κυρ. την γην 13. οψη 15. post εωρακας add μη μικρα τω οικω ιουδα του ποιειν τας ανομιας ας πεποιηκαν αυτοι ωδε ... οψη 16. και ιδου επι των προθ. ναου ... ως εικ. και πεντε ... αυτ. δεδωκοτες προς τ. ναον κυριου ... προσεκυνουν κατ ανατολας τω ηλ. 17. τω οικω ισραηλ ... ανομιας· και επεστρεψαν παροργισαι με και ιδου αυτοι εκτινουσιν το κλημα ως μυκτηριζοντες 18. in fine add και καλεσουσιν εν τοις ωσιν μου και ου μη εισακουσω αυτων IX. 1. αυτος pro εκαστος ... εξολεθρευσεως 2. ζωνην ... εχομενα 3. θεου ισραηλ αν. επι των χερουβειν

εἰς τὸ αἴθριον τοῦ οἴκου. καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄνδρα τὸν ἐνδεδυκότα τὸν ποδήρη,
ὃς εἶχεν ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ τὴν ζώνην, [4] καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Δίελθε 4
*Apoc. 7, 3. μέσην Ἱερουσαλήμ, καὶ δὸς σημεῖον ἐπὶ τὰ μέτωπα τῶν ἀνδρῶν τῶν κατα-
στεναζόντων καὶ τῶν κατωδυνωμένων ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀνομίαις ταῖς γινομέ-
ναις ἐν μέσῳ αὐτῶν. [5] καὶ τούτοις εἶπεν ἀκούοντός μου Πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ 5
εἰς τὴν πόλιν, καὶ κόπτετε καὶ μὴ φείδεσθε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, καὶ μὴ
ἐλεήσητε· [6] πρεσβύτερον καὶ νεανίσκον καὶ παρθένον καὶ νήπια καὶ γυναῖκας 6
ἀποκτείνατε εἰς ἐξάλειψιν, ἐπὶ δὲ πάντας ἐφ' οὓς ἐστι τὸ σημεῖον μὴ ἐγ-
γίσητε, ἀπὸ τῶν ἁγίων μου ἄρξασθε. καὶ ἤρξαντο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν
πρεσβυτέρων οἳ ἦσαν ἔσω ἐν τῷ οἴκῳ. [7] καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς Μιάνατε τὸν 7
οἶκον, καὶ πλήσατε τὰς ὁδοὺς νεκρῶν ἐκπορευόμενοι καὶ κόπτετε. [8] καὶ ἐγέ- 8
νετο ἐν τῷ κόπτειν αὐτοὺς καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, καὶ ἀνεβόησα καὶ
εἶπα Οἴμοι κύριε, ἐξαλείφεις σὺ τοὺς καταλοίπους τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἐκχέαι
σε τὸν θυμόν σου ἐπὶ Ἱερουσαλήμ; [9] καὶ εἶπε πρός μέ Ἀδικία τοῦ οἴκου 9
Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα μεμεγάλυνται σφόδρα σφόδρα, ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ λαῶν
πολλῶν, καὶ ἡ πόλις ἐπλήσθη ἀδικίας καὶ ἀκαθαρσίας· ὅτι εἶπαν Ἐγκατέ-
λιπε κύριος τὴν γῆν, οὐχ ἐφορᾷ ὁ κύριος. [10] καὶ οὐ φείσεταί μου ὁ ὀφθαλ- 10
μὸς οὐδὲ μὴ ἐλεήσω, τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα. [11] καὶ 11
ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ ὁ ἐνδεδυκὼς τὸν ποδήρη καὶ ἐζωσμένος τῇ ζώνῃ τὴν ὀσφὺν
αὐτοῦ, καὶ ἀπεκρίνατο λέγων Πεποίηκα καθὼς ἐνετείλω μοι.

X.

Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἐπάνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς τῶν Χε-
ρουβὶμ ὡς λίθος σαπφείρου ὁμοίωμα θρόνου ἐπ' αὐτῶν. [2] καὶ εἶπε πρὸς τὸν 2
ἄνδρα τὸν ἐνδεδυκότα τὴν στολήν Εἴσελθε εἰς τὸ μέσον τῶν τροχῶν τῶν ὑπο-
κάτω τῶν Χερουβίμ, καὶ πλῆσον τὰς δράκας σου ἀνθράκων πυρὸς ἐκ μέσου
τῶν Χερουβὶμ καὶ διασκόρπισον ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ εἰςῆλθεν ἐνώπιον ἐμοῦ.
[3] καὶ τὰ Χερουβὶμ εἱστήκει ἐκ δεξιῶν τοῦ οἴκου ἐν τῷ εἰςπορεύεσθαι τὸν 3
ἄνδρα, καὶ ἡ νεφέλη ἔπλησε τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν. [4] καὶ ἀπῆρεν ἡ δόξα 4
κυρίου ἀπὸ τῶν Χερουβὶμ εἰς τὸ αἴθριον τοῦ οἴκου, καὶ ἔπλησε τὸν οἶκον ἡ
νεφέλη, καὶ ἡ αὐλὴ ἐπλήσθη τοῦ φέγγους τῆς δόξης κυρίου. [5] καὶ φωνὴ τῶν 5
πτερύγων τῶν Χερουβὶμ ἠκούετο ἕως τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας ὡς φωνὴ
θεοῦ Σαδδαΐ λαλοῦντος. [6] καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐντέλλεσθαι αὐτὸν τῷ ἀνδρὶ τῷ 6
ἐνδεδυκότι τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν λέγων Λάβε πῦρ ἐκ μέσου τῶν τροχῶν ἐκ
μέσου τῶν Χερουβίμ, καὶ εἰςῆλθε καὶ ἔστη ἐχόμενος τῶν τροχῶν. [7] καὶ ἐξέ- 7
τεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς μέσον τοῦ πυρὸς τοῦ ὄντος εἰς μέσον τῶν Χερου-
βίμ, καὶ ἔλαβε καὶ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐνδεδυκότος τὴν στολὴν τὴν
ἁγίαν, καὶ ἔλαβε καὶ ἐξῆλθε. [8] καὶ εἶδον τὰ Χερουβὶμ ὁμοίωμα χειρῶν ἀν- 8
θρώπων ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων αὐτῶν. [9] καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ τροχοὶ τέσ- 9
σαρες εἱστήκεισαν ἐχόμενοι τῶν Χερουβίμ, τροχὸς εἷς ἐχόμενος Χεροὺβ ἑνός,
καὶ ἡ ὄψις τῶν τροχῶν ὡς ὄψις λίθου ἄνθρακος. [10] καὶ ὄψις αὐτῶν ὁμοίωμα 10

---

4. κυριος προς αυτον ... μεσην την ιερ. ... το σημειον ... εμμεσω (non v. 2.) αυτης 5. φεισησθε 6. και απο των αγιων ... om των ανδρων 7. πληρωσατε 8. οιμμοι αδωναϊ κυριε ... om σε 9. Εγκαταλελοιπεν ο κυριος ... om ουκ εφ. ο κυρ. 10. ab initio και εγω ειπα Εγω ειμι· ου φεισεται ο οφθ. μου 11. περιεζωσμενος ... λογον λεγων ... καθα X. 1. των χερουβειμ ... επ αυτω 2. χερουβειμ ... πλησ. τας χειρας σου ... χερουβειν 3. χερουβειν ιστηκει 4. χερουβειν 5. χερουβειν 6. εκ μ. τ. τρ. εκ μ. των τροχων τ. χερουβειμ 7. και εξετ. ο χερουβ ... του οντ. εμμεσω των χερουβειν 8. και ιδου τα χερουβειν 9. ιστηκεισαν ... χερουβειν ... τρ. ε. εχ. του χερουβ του ενος· και τροχος εις εχομενος του χερουβ· η οψις των τροχων ως οψις 10. και η οψ.

11 ἐν τοῖς τέσσαρσιν, ὃν τρόπον ὅταν ᾖ τροχὸς ἐν μέσῳ τροχοῦ· [11]ἐν τῷ πο-
ρεύεσθαι αὐτὰ εἰς τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο, οὐκ ἐπέστρεφον ἐν
τῷ πορεύεσθαι αὐτά· ὅτι εἰς ὃν ἂν τόπον ἐπέβλεψεν ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπορεύοντο,
12 καὶ οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά. [12]καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν καὶ αἱ
χεῖρες αὐτῶν καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν καὶ οἱ τροχοὶ πλήρεις ὀφθαλμῶν κυ-
13 κλόθεν τοῖς τέσσαρσι τροχοῖς. [13]τοῖς δὲ τροχοῖς τούτοις ἐπεκλήθη Γελγὲλ
15 ἀκούοντός μου. [15]καὶ τὰ Χερουβὶμ ἦσαν τοῦτο τὸ ζῶον ὃ ἴδον ἐπὶ τοῦ πο-
16 ταμοῦ τοῦ Χοβάρ. [16]καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ Χερουβὶμ ἐπορεύοντο οἱ τρο-
χοί, καὶ οὗτοι ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ Χερουβὶμ τὰς πτέρυ-
γας αὐτῶν τοῦ μετεωρίζεσθαι ἀπὸ τῆς γῆς οὐκ ἐπέστρεφον οἱ τροχοὶ αὐτῶν·
17 [17]ἐν τῷ ἑστάναι αὐτὰ εἱστήκεισαν, καὶ ἐν τῷ μετεωρίζεσθαι αὐτὰ μετεωρί-
18 ζοντο μετ' αὐτῶν· διότι πνεῦμα ζωῆς ἐν αὐτοῖς ἦν. [18]καὶ ἐξῆλθε δόξα κυ-
19 ρίου ἀπὸ τοῦ οἴκου καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὰ Χερουβίμ, [19]καὶ ἀνέλαβον τὰ Χερουβὶμ
τὰς πτέρυγας αὐτῶν καὶ ἐμετεωρίσθησαν ἀπὸ τῆς γῆς ἐνώπιον ἐμοῦ· ἐν τῷ
ἐξελθεῖν αὐτὰ καὶ οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὰ πρόθυρα
τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς ἀπέναντι, καὶ δόξα θεοῦ Ἰσραὴλ ἦν ἐπ' αὐτῶν
20 ὑπεράνω. [20]τοῦτο τὸ ζῶόν ἐστιν ὃ ἴδον ὑποκάτω θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ πο-
21 ταμοῦ τοῦ Χοβάρ, καὶ ἔγνων ὅτι Χερουβίμ ἐστι. [21]τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἑνί,
καὶ ὀκτὼ πτέρυγες τῷ ἑνί, καὶ ὁμοίωμα χειρῶν ἀνθρώπων ὑποκάτωθεν τῶν
22 πτερύγων αὐτῶν. [22]καὶ ὁμοίωσις τῶν προσώπων αὐτῶν, ταῦτα τὰ πρόσωπά
ἐστιν ἃ ἴδον ὑποκάτω τῆς δόξης τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ
Χοβάρ, καὶ αὐτὰ ἕκαστον κατὰ πρόσωπον αὐτῶν ἐπορεύοντο.

XI.

Καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα καὶ ἤγαγέ με ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ οἴκου κυρίου
τὴν κατέναντι τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς. καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν προθύρων
τῆς πύλης ὡς εἴκοσι καὶ πέντε ἄνδρες, καὶ ἴδον ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν Ἰεχο-
νίαν τὸν τοῦ Ἔζερ καὶ Φαλτίαν τὸν τοῦ Βαναίου τοὺς ἀφηγουμένους τοῦ
2 λαοῦ. [2]καὶ εἶπε κύριος πρός μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, οὗτοι οἱ ἄνδρες οἱ λογιζό-
3 μενοι μάταια καὶ βουλευόμενοι βουλὴν πονηρὰν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, [3]οἱ λέ-
γοντες Οὐχὶ προσφάτως ᾠκοδόμηνται αἱ οἰκίαι; αὕτη ἐστὶν ὁ λέβης, ἡμεῖς
4 δὲ τὰ κρέα. [4]διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπ' αὐτούς, προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου.
5 [5]καὶ ἔπεσεν ἐπ' ἐμὲ πνεῦμα κυρίου καὶ εἶπε πρός μέ Λέγε Τάδε λέγει κύ-
ριος Οὕτως εἴπατε οἶκος Ἰσραήλ, καὶ τὰ διαβούλια τοῦ πνεύματος ὑμῶν ἐγὼ
6 ἐπίσταμαι, [6]ἐπληθύνατε νεκροὺς ὑμῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ἐνεπλήσατε
7 τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τραυματιῶν. [7]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Τοὺς νεκροὺς
ὑμῶν οὓς ἐπατάξατε ἐν μέσῳ αὐτῆς, οὗτοί εἰσι τὰ κρέα, αὐτὴ δὲ ὁ λέβης
8 ἐστί, καὶ ὑμᾶς ἐξάξω ἐκ μέσου αὐτῆς. [8]ῥομφαίαν φοβεῖσθε, καὶ ῥομφαίαν
9 ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς, λέγει κύριος. [9]καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ μέσου αὐτῆς, καὶ παρα-
10 δώσω ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων, καὶ ποιήσω ἐν ὑμῖν κρίματα. [10]ἐν ῥομ-

---

10. εμμεσω 11. τεσσερα 12. om κυκλοθεν ... in fine add αυτων 13. τουτο pro τουτοις ... om ακουοντος μου (14.) και τεσσερα προσωπα τω ενι το προσωπον του ενος προσωπον χερουβ· και το προσωπον του δευτερου προσωπον ανθρωπου και το προσωπον του τριτου προσωπον λεοντος· και το τεταρτον προσωπον αετου 15. και επηραν τα χερουβειν· τουτο το ... ειδον 16. χερουβειν επορ. και οι ... χερουβειν ... in fine add και γε αυτοι απο των εχομενα αυτων 17. ιστηκεισαν ... εμετεωριζοντο 18. απο του αιθριου του οικου ... χερουβειν 19. χερουβειν ... εν τω εξαιρειν αυτα ... δοξα κυριου θεου 20. ειδον ... χερουβειν (videtur) 21. τεσσερα ... ανθρωπου 22. ομοιωμα ... ειδον ... δοξης θεου ... του χοβαρ την ορασιν αυτων XI. 1. κατ ανατολας ... εμμεσω ... τον του ιαζερ 5. ο οικος 6. τας οδ. αυτης 7. αδωναϊ κυριος ... ους εφονευσατε εμμεσω 8. αδωναι κυριος

φαίᾳ πεσεῖσθε, ἐπὶ τῶν ὀρέων τοῦ Ἰσραὴλ κρινῶ ὑμᾶς, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι
ἐγὼ κύριος. [13] καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προφητεύειν με καὶ Φαλτίας ὁ τοῦ Βα- 13
ναίου ἀπέθανε, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, καὶ ἀνεβόησα φωνῇ μεγάλῃ
καὶ εἶπα Οἴμοι οἴμοι κύριε, εἰς συντέλειαν ποιεῖς σὺ τοὺς καταλοίπους τοῦ
Ἰσραήλ; [14] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [15] Υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ 14 15
ἀδελφοί σου καὶ οἱ ἄνδρες τῆς αἰχμαλωσίας σου καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ
συντετέλεσται, οἷς εἶπαν αὐτοῖς οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ Μακρὰν ἀπέ-
χετε ἀπὸ τοῦ κυρίου, ἡμῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς κληρονομίαν. [16] διὰ τοῦτο εἰ- 16
πόν Τάδε λέγει κύριος ὅτι ἀπώσομαι αὐτοὺς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ διασκορπιῶ
αὐτοὺς εἰς πᾶσαν γῆν, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς ἁγίασμα μικρὸν ἐν ταῖς χώ-
ραις οὗ ἐὰν εἰςέλθωσιν ἐκεῖ. [17] διὰ τοῦτο εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Καὶ εἰς- 17
δέξομαι αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν, καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν οὗ διέ-
σπειρα αὐτοὺς ἐν αὐταῖς, καὶ δώσω αὐτοῖς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ· [18] καὶ 18
εἰςελεύσονται ἐκεῖ, καὶ ἐξαροῦσι πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῆς καὶ πάσας
τὰς ἀνομίας αὐτῆς ἐξ αὐτῆς. [19] καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν ἑτέραν, καὶ πνεῦμα 19
καινὸν δώσω ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐκσπάσω τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρ-
κὸς αὐτῶν καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν σαρκίνην, [20] ὅπως ἐν τοῖς προστάγμασί 20
μου πορεύωνται, καὶ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσωνται καὶ ποιῶσιν αὐτά,
καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν. [21] καὶ εἰς τὴν 21
καρδίαν τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν, ὡς ἡ καρδία αὐ-
τῶν ἐπορεύετο, τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς τὰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα, λέγει κύ-
ριος. [22] καὶ ἐξῆραν τὰ Χερουβὶμ τὰς πτέρυγας αὐτῶν, καὶ οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι 22
αὐτῶν, καὶ ἡ δόξα θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτὰ ὑπεράνω αὐτῶν. [23] καὶ ἀνέβη ἡ 23
δόξα κυρίου ἐκ μέσης τῆς πόλεως, καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ ὄρους ὃ ἦν ἀπέναντι
τῆς πόλεως. [24] καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα καὶ ἤγαγέ με εἰς γῆν Χαλδαίων εἰς 24
τὴν αἰχμαλωσίαν ἐν ὁράσει ἐν πνεύματι θεοῦ. καὶ ἀνέβην ἀπὸ τῆς ὁράσεως
ἧς ἴδον, [25] καὶ ἐλάλησα πρὸς τὴν αἰχμαλωσίαν πάντας τοὺς λόγους τοῦ κυ- 25
ρίου οὓς ἔδειξέ μοι.

XII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [2] Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐν μέσῳ τῶν 2
ἀδικιῶν αὐτῶν σὺ κατοικεῖς, οἳ ἔχουσιν ὀφθαλμοὺς τοῦ βλέπειν καὶ οὐ βλέ-
πουσι, καὶ ὦτα ἔχουσι τοῦ ἀκούειν καὶ οὐκ ἀκούουσι, διότι οἶκος παραπι-
κραίνων ἐστί. [3] καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, ποίησον σεαυτῷ σκεύη αἰχμαλωσίας 3
ἡμέρας ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ αἰχμαλωτευθήσῃ ἐκ τοῦ τόπου σου εἰς ἕτερον
τόπον ἐνώπιον αὐτῶν, ὅπως ἴδωσι διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί. [4] καὶ 4
ἐξοίσεις τὰ σκεύη σου σκεύη αἰχμαλωσίας ἡμέρας κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν,
καὶ σὺ ἐξελεύσῃ ἑσπέρας ὡς ἐκπορεύεται αἰχμάλωτος [5] ἐνώπιον αὐτῶν· διό- 5
ρυξον σεαυτῷ εἰς τὸν τοῖχον, καὶ διεξελεύσῃ δι' αὐτοῦ [6] ἐνώπιον αὐτῶν· 6
ἐπ' ὤμων ἀναληφθήσῃ καὶ κεκρυμμένος ἐξελεύσῃ, τὸ πρόσωπόν σου συγκα-

10. και επι των (11.) αυτη υμιν ουκ εσται εις λεβητα· και υμεις ου μη γενησθαι εμμεσω αυτης εις κρεα· επι των ορεων του ισραηλ κρινω υμας. (12.) και επιγνωσεσθαι διοτι εγω κυριος· 13. οιμμοι· οιμμοι αδωναϊ κυριε ... συ ποιεις 16. αδωναϊ κυριος ... πασαν την γην 17. δια τουτο ταδε λεγει αδωναϊ κυριος ... Και εισδεξ. usque του ισραηλ rescripta 19. την καρδιαν αυτων την λιθ. 20. ποιησουσιν ... in fine add λεγει κυριος 21. και κατα τας καρδιας των ... post ανομ. αυτων add και των πονηρων ων εποιησαν ... εις κεφαλας ... αδωναϊ κυριος 22. χερουβειμ ... ην επ αυτοις υπερανω αυτων 23. ανεβη δοξα ... μεσου 25. λογους κυριου ... in fine add κυριος XII. 2. εμμεσω ... οφθ. του οραν 3. αιχμαλωσιας και αιχμαλωτισθητι ημερας ... εκ του οικου σου 4. 5. εξελευση συ εσπ. ενωπιον αυτων ως εκπ. αιχμ. [5] ενωπιον αυτων· (sed h. l. εν. αυτ. improbatum est) 6. αναλημφθηση

λύψεις καὶ οὐ μὴ ἴδῃς τὴν γῆν, διότι τέρας δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ.
7 [7] καὶ ἐποίησα οὕτως κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατό μοι, καὶ σκεύη ἐξήνεγκα
αἰχμαλωσίας ἡμέρας, καὶ ἑσπέρας διώρυξα ἐμαυτῷ τὸν τοῖχον καὶ κεκρυμ-
8 μένος ἐξῆλθον, ἐπ᾽ ὤμων ἀνελήφθην ἐνώπιον αὐτῶν. [8] καὶ ἐγένετο λόγος κυ-
9 ρίου τὸ πρωὶ πρὸς μὲ λέγων [9] Υἱὲ ἀνθρώπου, οὐκ εἶπαν πρὸς σὲ ὁ οἶκος τοῦ
10 Ἰσραήλ, οἶκος ὁ παραπικραίνων Τί σὺ ποιεῖς; [10] εἰπὸν πρὸς αὐτούς Τάδε
λέγει κύριος κύριος Ὁ ἄρχων καὶ ὁ ἀφηγούμενος ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ παντὶ
11 οἴκῳ Ἰσραὴλ οἵ εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν, [11] εἰπὸν ὅτι ἐγὼ τέρατα ποιῶ, ὃν τρό-
πον πεποίηκα οὕτως ἔσται αὐτῷ· ἐν μετοικεσίᾳ καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ πορεύ-
12 σονται, [12] καὶ ὁ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐπ᾽ ὤμων ἀρθήσεται, καὶ κεκρυμμένος
ἐξελεύσεται διὰ τοῦ τοίχου, καὶ διορύξει τοῦ ἐξελθεῖν αὐτὸν δι᾽ αὐτοῦ· τὸ
πρόςωπον αὐτοῦ συγκαλύψει ὅπως μὴ ὁραθῇ ὀφθαλμῷ, καὶ αὐτὸς τὴν γῆν
13 οὐκ ὄψεται. [13] καὶ ἐκπετάσω τὸ δίκτυόν μου ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ συλληφθήσεται
ἐν τῇ περιοχῇ μου, καὶ ἄξω αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα εἰς γῆν Χαλδαίων, καὶ
14 αὐτὴν οὐκ ὄψεται, καὶ ἐκεῖ τελευτήσει. [14] καὶ πάντας τοὺς κύκλῳ αὐτοῦ τοὺς
βοηθοὺς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἀντιλαμβανομένους αὐτοῦ διασπερῶ εἰς πάντα
15 ἄνεμον, καὶ ῥομφαίαν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν. [15] καὶ γνώσονται διότι ἐγὼ
κύριος, ἐν τῷ διασκορπίσαι με αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ διασπερῶ αὐτοὺς
16 ἐν ταῖς χώραις. [16] καὶ ὑπολείψομαι ἐξ αὐτῶν ἄνδρας ἀριθμῷ ἐκ ῥομφαίας
καὶ ἐκ λιμοῦ καὶ ἐκ θανάτου, ὅπως ἐκδιηγῶνται πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῶν
17 ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ εἰςήλθοσαν ἐκεῖ, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος. [17] καὶ ἐγέ-
18 νετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [18] Υἱὲ ἀνθρώπου, τὸν ἄρτον σου μετὰ ὀδύ-
19 νης φάγεσαι, καὶ τὸ ὕδωρ μετὰ βασάνου καὶ θλίψεως πίεσαι. [19] καὶ ἐρεῖς
πρὸς τὸν λαὸν τῆς γῆς Τάδε λέγει κύριος τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ
τῆς γῆς τοῦ Ἰσραήλ Τοὺς ἄρτους αὐτῶν μετὰ ἐνδείας φάγονται, καὶ τὸ ὕδωρ
αὐτῶν μετὰ ἀφανισμοῦ πίονται, ὅπως ἀφανισθῇ ἡ γῆ σὺν πληρώματι αὐτῆς,
20 ἐν ἀσεβείᾳ γὰρ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. [20] καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν αἱ
κατοικούμεναι ἐξερημωθήσονται, καὶ ἡ γῆ εἰς ἀφανισμὸν ἔσται, καὶ ἐπιγνώ-
21 22 σεσθε διότι ἐγὼ κύριος. [21] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [22] Υἱὲ
ἀνθρώπου, τίς ἡ παραβολὴ ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ἰσραήλ, λέγοντες Μακραὶ
23 αἱ ἡμέραι, ἀπόλωλεν ὅρασις; [23] διὰ τοῦτο εἰπὸν πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύ-
ριος Καὶ ἀποστρέψω τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσι τὴν παρα-
βολὴν ταύτην οἶκος τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι λαλήσεις πρὸς αὐτούς Ἠγγίκασιν αἱ
24 ἡμέραι καὶ λόγος πάσης ὁράσεως. [24] ὅτι οὐκ ἔσται ἔτι πᾶσα ὅρασις ψευδὴς
25 καὶ μαντευόμενος τὰ πρὸς χάριν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. [25] διότι ἐγὼ
κύριος λαλήσω τοὺς λόγους μου, λαλήσω καὶ ποιήσω, καὶ οὐ μὴ μηκύνω ἔτι·
ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, οἶκος ὁ παραπικραίνων, λαλήσω λόγον καὶ ποιήσω,
26 27 λέγει κύριος. [26] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [27] Υἱὲ ἀνθρώπου,
ἰδοὺ ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ὁ παραπικραίνων, λέγοντες λέγουσιν Ἡ ὅρασις ἣν οὗτος
28 ὁρᾷ εἰς ἡμέρας πολλάς, καὶ εἰς καιροὺς μακροὺς οὗτος προφητεύει. [28] διὰ
τοῦτο εἰπὸν πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Οὐ μὴ μηκύνωσιν οὐκέτι πάντες
οἱ λόγοι μου οὓς ἂν λαλήσω· λαλήσω καὶ ποιήσω, λέγει κύριος.

---

7. και εξηνεγκα ως σκευη αιχμαλ. ... ωρυξα ε. τ. τοιχ. τη χειρι ... ανεληµφθην 8. προς με το πρωι 9. ο οικος ισραηλ ο παραπικραινων 10. post κυρ. κυρ. pergit ειπον (ειπ. improbatur) τω αρχοντι και τω αφηγουμενω ιερουσαλημ ... εμμεσω 11. ποιω εμμεσω αυτης ... εσται αυτοις 12. ο αρχ. αυτων εμμεσω αυτης ... ορυξει 13. συλλημφθησεται 14. εκχεω pro εκκενωσω 16. εκδιηγησωνται ... om πασας 18. μετ οδυνης ... το υδωρ σου ... και εκθλιψεως 19. αδωναι κυριος ... μετ ενδειας ... συν τω πληρωματι 20. η γη αυτης 22. τις υμιν η παραβ. αυτη ... Μακραν 23. αδωναϊ κυριος Αποστρεψω 24. και ουκετι εσται πασα ... εμμεσω 25. om οτι ... οικος παραπικρ. ... αδωναϊ κυριος 28. αδωναϊ κυριος ... λαλησω· οτι λαλησω λογον κ. π. λεγ. αδωναϊ κυρ.

XIII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [2] Υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον 2
ἐπὶ τοὺς προφήτας τοῦ Ἰσραήλ, καὶ προφητεύσεις καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς
Ἀκούσατε λόγον κυρίου [3] Τάδε λέγει κύριος Οὐαὶ τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ 3
καρδίας αὐτῶν, καὶ τὸ καθόλου μὴ βλέπουσιν. [4] ὡς ἀλώπεχες ἐν ταῖς ἐρή- 4
μοις οἱ προφῆταί σου, Ἰσραήλ· [5] οὐκ ἔστησαν ἐν στερεώματι καὶ συνήγαγον 5
ποίμνια ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραήλ, οὐκ ἀνέστησαν οἱ λέγοντες ἐν ἡμέρᾳ κυ-
ρίου, [6] βλέποντες ψευδῆ, μαντευόμενοι μάταια, οἱ λέγοντες Λέγει κύριος, καὶ 6
κύριος οὐκ ἀπέσταλκεν αὐτούς, καὶ ἤρξαντο τοῦ ἀναστῆσαι λόγον. [7] οὐχὶ ὅρα- 7
σιν ψευδῆ ἑωράκατε, καὶ μαντείας ματαίας εἰρήκατε; [8] καὶ διὰ τοῦτο εἰπόν 8
Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾽ ὧν οἱ λόγοι ὑμῶν ψευδεῖς καὶ αἱ μαντεῖαι ὑμῶν
μάταιαι, διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ᾽ ὑμᾶς, λέγει κύριος, [9] καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά 9
μου ἐπὶ τοὺς προφήτας τοὺς ὁρῶντας ψευδῆ καὶ τοὺς ἀποφθεγγομένους μά-
ταια· ἐν παιδείᾳ τοῦ λαοῦ μου οὐκ ἔσονται, οὐδὲ ἐν γραφῇ οἴκου Ἰσραὴλ
οὐ γραφήσονται, καὶ εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ εἰσελεύσονται, καὶ γνώ-
σονται διότι ἐγὼ κύριος. [10] ἀνθ᾽ ὧν ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου, λέγοντες Εἰρήνη, 10
καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη· καὶ οὗτος οἰκοδομεῖ τοῖχον, καὶ αὐτοὶ ἀλείφουσιν αὐ-
τόν, πεσεῖται. [11] εἰπὸν πρὸς τοὺς ἀλείφοντας Πεσεῖται, καὶ ἔσται ὑετὸς κατα- 11
κλύζων, καὶ δώσω λίθους πετροβόλους εἰς τοὺς ἐνδέσμους αὐτῶν, καὶ πεσοῦν-
ται, καὶ πνεῦμα ἐξαῖρον, καὶ ῥαγήσεται. [12] καὶ ἰδοὺ πέπτωκεν ὁ τοῖχος, καὶ 12
οὐκ ἐροῦσι πρὸς ὑμᾶς Ποῦ ἔστιν ἡ ἀλοιφὴ ὑμῶν ἣν ἠλείψατε; [13] διὰ τοῦτο 13
τάδε λέγει κύριος Καὶ ῥήξω πνοὴν ἐξαίρουσαν μετὰ θυμοῦ, καὶ ὑετὸς κατα-
κλύζων ἐν ὀργῇ μου ἔσται, καὶ τοὺς λίθους τοὺς πετροβόλους ἐν θυμῷ ἐπάξω
εἰς συντέλειαν, [14] καὶ κατασκάψω τὸν τοῖχον ὃν ἠλείψατε, καὶ πεσεῖται· καὶ 14
θήσω αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἀποκαλυφθήσεται τὰ θεμέλια αὐτοῦ, καὶ πε-
σεῖται καὶ συντελεσθήσεσθε μετ᾽ ἐλέγχων, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος.
[15] καὶ συντελέσω τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν τοῖχον καὶ ἐπὶ τοὺς ἀλείφοντας αὐ- 15
τόν, πεσεῖται. καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς Οὐκ ἔστιν ὁ τοῖχος οὐδὲ οἱ ἀλείφοντες
αὐτὸν [16] προφῆται τοῦ Ἰσραήλ, οἱ προφητεύοντες ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ 16
ὁρῶντες αὐτῇ εἰρήνην, καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη, λέγει κύριος. [17] καὶ σύ, υἱὲ 17
ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰς θυγατέρας τοῦ λαοῦ σου τὰς
προφητευούσας ἀπὸ καρδίας αὐτῶν, καὶ προφήτευσον ἐπ᾽ αὐτὰς [18] καὶ ἐρεῖς 18
Τάδε λέγει κύριος Οὐαὶ ταῖς συῤῥαπτούσαις προςκεφάλαια ὑπὸ πάντα ἀγκῶνα
χειρὸς καὶ ποιούσαις ἐπιβόλαια ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν πάσης ἡλικίας τοῦ δια-
στρέφειν ψυχάς. αἱ ψυχαὶ διεστράφησαν τοῦ λαοῦ μου, καὶ ψυχὰς περιε-
ποιοῦντο, [19] καὶ ἐβεβήλουν με πρὸς τὸν λαόν μου ἕνεκεν δρακὸς κριθῶν καὶ 19
ἕνεκεν κλασμάτων ἄρτων τοῦ ἀποκτεῖναι ψυχὰς ἃς οὐκ ἔδει ἀποθανεῖν, καὶ
τοῦ περιποιήσασθαι ψυχὰς ἃς οὐκ ἔδει ζῆσαι, ἐν τῷ ἀποφθέγγεσθαι ὑμᾶς

XIII. 2. τους προφ. τ. ισρ. τους προφητευοντας· και ερεις τοις προφητες τοις προφητευουσιν απο καρδιας αυτων· και προφητευσεις· και ερεις πρ. αυτ. 3. αδωναϊ κυριος 4. οι προφ. σου ισρ. ωσει αλωπηχες (sic) εν τ. ερ. 5. και επι τον 6. Ταδε λεγει κυριος· και ο κυριος 7. μαντιας (v. 8. μαντιαι, atque ita plerumque) ... in fine add και λεγεται· φησιν κυριος· και εγω ουκ ελαληκα (sic) 8. om και ab initio ... αδωναϊ κυριος bis 9. οτι εγω ειμι αδωναϊ κυρ. 10. λεγοντες Ειρηνη· ειρηνη ... τον τοιχον· και αλλοι ... om πεσειται 11. αλιφοντ. αυτον 13. om ουκ 13. αδωναι κυριος ... επαξω εν θυμω 14. συντελεσθησεται 15. και πεσειται 16. και ορωντες ... **αυτην ειρηνην ... αδωναι κυριος 18. *κ. ερ. προς αυτας ... αδωναϊ κυριος ... επι παντα 18. και αι ψυχαι 19. και κλασματος αρτου αποκτειναι ... και περιεποιουντο ψυχας ... ζην

20 λαῷ εἰσακούοντι μάταια ἀποφθέγματα. [20] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος
Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τὰ προσκεφάλαια ὑμῶν, ἐφ' ἃ ὑμεῖς ἐκεῖ συστρέφετε ψυχάς,
καὶ διαῤῥήξω αὐτὰ ἀπὸ τῶν βραχιόνων ὑμῶν, καὶ ἐξαποστελῶ τὰς ψυχὰς ἃς
21 ὑμεῖς ἐκστρέφετε τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς διασκορπισμόν, [21] καὶ διαῤῥήξω τὰ
ἐπιβόλαια ὑμῶν, καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ὑμῶν, καὶ οὐκέτι ἔσονται
22 ἐν χερσὶν ὑμῶν εἰς συστροφήν, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. [22] ἀνθ'
ὧν διεστρέφετε καρδίαν δικαίου, καὶ ἐγὼ οὐ διέστρεφον αὐτόν, καὶ τοῦ κατι-
σχῦσαι χεῖρας ἀνόμου τὸ καθόλου μὴ ἀποστρέψαι ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς
23 πονηρᾶς καὶ ζῆσαι αὐτόν, [23] διὰ τοῦτο ψευδῆ οὐ μὴ ἴδητε, καὶ μαντείας οὐ
μὴ μαντεύσησθε ἔτι· καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ὑμῶν, καὶ γνώσεσθε
ὅτι ἐγὼ κύριος.

XIV.

Καὶ ἦλθον πρός με ἐκ τῶν πρεσβυτέρων ἄνδρες τοῦ λαοῦ Ἰσραήλ, καὶ
2 3 ἐκάθισαν πρὸ προσώπου μου. [2] καὶ ἐγένετο πρός με λόγος κυρίου λέγων [3] Υἱὲ
ἀνθρώπου, οἱ ἄνδρες οὗτοι ἔθεντο τὰ διανοήματα αὐτῶν ἐπὶ τὰς καρδίας
αὐτῶν, καὶ τὴν κόλασιν τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν ἔθηκαν πρὸ προσώπου αὐτῶν·
4 εἰ ἀποκρινόμενος ἀποκριθῶ αὐτοῖς; [4] διὰ τοῦτο λάλησον αὐτοῖς, καὶ ἐρεῖς
πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ
ὃς ἂν θῇ τὰ διανοήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν κόλασιν τῆς
ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφήτην, ἐγὼ
5 κύριος ἀποκριθήσομαι αὐτῷ ἐν οἷς ἐνέχεται ἡ διάνοια αὐτοῦ, [5] ὅπως πλα-
γιάσῃ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὰς καρδίας αὐτῶν τὰς ἀπηλλοτριωμένας
6 ἀπ' ἐμοῦ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῶν. [6] διὰ τοῦτο εἰπὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ
Ἰσραὴλ Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἐπιστράφητε καὶ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν
ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν, καὶ ἐπιστρέψατε
7 τὰ πρόσωπα ὑμῶν. [7] διότι ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ καὶ ἐκ
τῶν προσηλύτων τῶν προσηλυτευόντων ἐν τῷ Ἰσραὴλ ὃς ἂν ἀπαλλοτριωθῇ
ἀπ' ἐμοῦ, καὶ θῆται τὰ ἐνθυμήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν
κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν
προφήτην τοῦ ἐπερωτῆσαι αὐτὸν ἐν ἐμοί, ἐγὼ κύριος ἀποκριθήσομαι αὐτῷ
8 ἐν ᾧ ἐνέχεται ἐν αὐτῷ. [8] καὶ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον
ἐκεῖνον, καὶ θήσομαι αὐτὸν εἰς ἔρημον καὶ εἰς ἀφανισμόν, καὶ ἐξαρῶ αὐτὸν
9 ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. [9] καὶ ὁ προφήτης
ἐὰν πλανήσῃ καὶ λαλήσῃ, ἐγὼ κύριος πεπλάνηκα τὸν προφήτην ἐκεῖνον, καὶ
ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτὸν καὶ ἀφανιῶ αὐτὸν ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου
10 Ἰσραήλ, [10] καὶ λήψονται τὴν ἀδικίαν αὐτῶν κατὰ τὸ ἀδίκημα τοῦ ἐπερω-
11 τῶντος, καὶ κατὰ τὸ ἀδίκημα ὁμοίως τῷ προφήτῃ ἔσται, [11] ὅπως μὴ πλα-
νᾶται ἔτι ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἵνα μὴ μιαίνωνται ἔτι ἐν πᾶσι
τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν, καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς
12 13 εἰς θεόν, λέγει κύριος. [12] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [13] Υἱὲ ἀν-
θρώπου, γῆ ἣ ἐὰν ἁμάρτῃ μοι τοῦ παραπεσεῖν παράπτωμα, καὶ ἐκτενῶ τὴν

---

20. συστρεφετε εκει 21. περιβολαια ... οτι 22. διαστρεφετε κ. δικ. αδικως ... τον απο της ... πονηρ. αποστρεψαι και ζητησαι αυτ. 23. μαντιαν ... μαντευσησθαι· οτι ρυσομαι ... επιγνωσεσθαι XIV. 1. ανδρες απο των πρεσβυτ. ισραηλ 2. λογ. κυρ. προς με 4. αδωναϊ κυριος 5. οπως μη διαστρεψωσιν τον οικον 6. προς τον οικον ... κυρ. κυρ. ο θεος ... και επιστραφητε προς με (sine τα πρ. υμ.) 7. και των προσηλ. των προσκειμενων εν ισραηλ ος εαν απηλλοτριωθη ... και θη τα 8. και θησω αυτον 9. πλανηθη ... επλανησα 10. ** λημψομαι (*λημψονται) ... την αδικ. αυτου 11. ο οικος ισραηλ ... **αδωναι κυριος 13. γη εαν ... παραπτωματι

χεῖρά μου ἐπ' αὐτὴν καὶ συντρίψω αὐτῆς στήριγμα ἄρτου, καὶ ἐξαποστελῶ
ἐπ' αὐτὴν λιμὸν καὶ ἐξαρῶ ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτήνη. 14 καὶ ἐὰν ὦσιν 14
οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς, Νῶε καὶ Δανιὴλ καὶ Ἰώβ, αὐτοὶ ἐν
τῇ δικαιοσύνῃ αὐτῶν σωθήσονται, λέγει κύριος. 15 ἐὰν καὶ θηρία πονηρὰ ἐπάγω 15
ἐπὶ τὴν γῆν καὶ τιμωρήσομαι αὐτήν, καὶ ἔσται εἰς ἀφανισμόν, οὐκ ἔσται ὁ
διοδεύων ἀπὸ προςώπου τῶν θηρίων, 16 καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ 16
αὐτῆς ὦσι, ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, εἰ υἱοὶ ἢ θυγατέρες σωθήσονται, ἀλλ' ἢ
αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται, ἡ δὲ γῆ ἔσται εἰς ὄλεθρον. 17 ἢ καὶ ῥομφαίαν ἐὰν 17
ἐπάγω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην καὶ εἴπω Ῥομφαία διελθάτω διὰ τῆς γῆς, καὶ
ἐξαρῶ ἐξ αὐτῶν ἄνθρωπον καὶ κτῆνος, 18 καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ 18
αὐτῆς, ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, οὐ μὴ ῥύσονται υἱοὺς οὐδὲ θυγατέρας, ἀλλ' ἢ
αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται. 19 ἢ καὶ θάνατον ἐπαποστέλλω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην, 19
καὶ ἐκχεῶ τὸν θυμόν μου ἐπ' αὐτὴν ἐν αἵματι τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐξ αὐτῆς
ἄνθρωπον καὶ κτῆνος, 20 καὶ Νῶε καὶ Δανιὴλ καὶ Ἰὼβ ἐν μέσῳ αὐτῆς, ζῶ 20
ἐγώ, λέγει κύριος, ἐὰν υἱοὶ ἢ θυγατέρες ὑπολειφθῶσιν, αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιο-
σύνῃ αὐτῶν ῥύσονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν. 21 τάδε λέγει κύριος Ἐὰν δὲ καὶ 21
τὰς τέσσαρας ἐκδικήσεις μου τὰς πονηράς, ῥομφαίαν καὶ λιμὸν καὶ θηρία
πονηρὰ καὶ θάνατον, ἐξαποστείλω ἐπὶ Ἰερουσαλὴμ τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐξ αὐ-
τῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος, 22 καὶ ἰδοὺ ὑπολελειμμένοι ἐν αὐτῇ οἱ ἀνασεσω- 22
σμένοι αὐτῆς, οἳ ἐξάγουσιν ἐξ αὐτῆς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, ἰδοὺ ἐκπορεύονται
πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὄψεσθε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν, καὶ
μεταμεληθήσεσθε ἐπὶ τὰ κακὰ ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ Ἰερουσαλήμ, πάντα τὰ κακὰ
ἃ ἐπήγαγον ἐπ' αὐτήν, 23 καὶ παρακαλέσουσιν ὑμᾶς, διότι ὄψεσθε τὰς ὁδοὺς 23
αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι οὐ μάτην πεποίηκα
πάντα ὅσα ἐποίησα ἐν αὐτῇ λέγει κύριος.

XV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων 2 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, τί ἂν 2
γένοιτο τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐκ πάντων τῶν ξύλων τῶν κλημάτων τῶν ὄν-
των ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ; 3 εἰ λήψονται ἐξ αὐτῆς ξύλον τοῦ ποιῆσαι 3
εἰς ἐργασίαν; εἰ λήψονται ἐξ αὐτῆς πάσσαλον τοῦ κρεμάσαι ἐπ' αὐτὸν πᾶν
σκεῦος; 4 πάρεξ ὃ πυρὶ δέδοται εἰς ἀνάλωσιν, τὴν κατ' ἐνιαυτὸν κάθαρσιν 4
ἀπ' αὐτῆς ἀναλίσκει τὸ πῦρ, καὶ ἐκλείπει εἰς τέλος· μὴ χρήσιμον ἔσται εἰς
ἐργασίαν; 5 οὐδὲ ἔτι αὐτοῦ ὄντος ὁλοκλήρου οὐκ ἔσται εἰς ἐργασίαν; μὴ ὅτι 5
ἐὰν καὶ πῦρ αὐτὸ ἀναλώσῃ εἰς τέλος, εἰ ἔτι ἔσται εἰς ἐργασίαν. 6 διὰ τοῦτο 6
εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ὃν τρόπον τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐν τοῖς ξύλοις
τοῦ δρυμοῦ ὃ δέδωκα αὐτὸ πυρὶ εἰς ἀνάλωσιν, οὕτως δέδωκα τοὺς κατοι-
κοῦντας Ἰερουσαλήμ. 7 καὶ δώσω τὸ πρόςωπόν μου ἐπ' αὐτούς· ἐκ τοῦ πυρὸς 7
ἐξελεύσονται, καὶ πῦρ αὐτοὺς καταφάγεται, καὶ ἐπιγνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος
ἐν τῷ στηρίσαι με τὸ πρόςωπόν μου ἐπ' αὐτούς. 8 καὶ δώσω τὴν γῆν εἰς 8
ἀφανισμὸν ἀνθ' ὧν παρέπεσον παραπτώματι, λέγει κύριος.

---

13. απ αυτης στηριγμα ... εξαρω απ αυτης 14. εμμεσω ... ουτοι εν τη ... **αδωναϊ κυριος 15. εαν δε και ... επαγαγω ... και ουκ εσται ο 16. εμμεσω ... υιοι και θυγατ. αυτων 17. η και εαν ρομφ. επαγαγω ... εξαρω εξ αυτης ... κτηνη 18. εμμεσω αυτης ωσιν ... ρυσωνται υι. η θυγ. 19. θαν. επαγω επι ... εξολεθρευσαι 20. εμμεσω αυτης ωσιν ... υπολειφθωσιν αυτοις, αυτοι 21. αδωναϊ κυριος ... επαποστελω ... εξολεθρευσαι 22. υπολελιμμενοι ... οι ανασεσωσμ. εξ αυτης ουτοι εξαξουσιν υιους ... ιδου αυτοι XV. 2. om Και συ 3. λημψονται bis ... επ αυτου 4. *παρεξ πυρι ... καθαρσιν αυτης 5. εργασιαν· διοτι εαν και μη ... τελος, μη εσται ετι εις 6. αδωναϊ κυριος ... τω πυρι ... κατοικ. εν ιερουσ. 7. στηριω pro δωσω

XVI.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [2] Υἱὲ ἀνθρώπου, διαμάρτυραι
3 τῇ Ἱερουσαλὴμ τὰς ἀνομίας αὐτῆς, [3] καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος τῇ Ἱερου-
σαλήμ Ἡ ῥίζα σου καὶ ἡ γένεσίς σου ἐκ γῆς Χαναάν, ὁ πατήρ σου Ἀμοῤ-
4 ῥαῖος, καὶ ἡ μήτηρ σου Χετταία. [4] καὶ ἡ γένεσίς σου· ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐτέχθης
οὐκ ἔδησας τοὺς μαστούς σου, καὶ ἐν ὕδατι οὐκ ἐλούσθης οὐδὲ ἁλὶ ἡλίσθης,
5 καὶ ἐν σπαργάνοις οὐκ ἐσπαργανώθης, [5] οὐδὲ ἐφείσατο ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ
σοὶ τοῦ ποιῆσαί σοι ἓν ἐκ πάντων τούτων τοῦ παθεῖν τι ἐπὶ σοί· καὶ ἀπεῤ-
ῥίφης ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου τῇ σκολιότητι τῆς ψυχῆς σου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ
6 ἐτέχθης. [6] καὶ διῆλθον ἐπὶ σὲ καὶ ἴδον σε πεφυρμένην ἐν τῷ αἵματί σου,
7 καὶ εἶπά σοι Ἐκ τοῦ αἵματός σου ζωή, [7] πληθύνου, καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ
ἀγροῦ δέδωκά σε· καὶ ἐπληθύνθης καὶ ἐμεγαλύνθης, καὶ εἰςῆλθες εἰς πόλεις
πόλεων. οἱ μαστοί σου ἀνωρθώθησαν, καὶ ἡ θρίξ σου ἀνέτειλε, σὺ δὲ ἦσθα
8 γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα. [8] καὶ διῆλθον διὰ σοῦ καὶ ἴδον σε, καὶ ἰδοὺ και-
ρός σου καὶ καιρὸς καταλυόντων, καὶ διεπέτασα τὰς πτέρυγάς μου ἐπὶ σὲ
καὶ ἐκάλυψα τὴν ἀσχημοσύνην σου, καὶ ὤμοσά σοι καὶ εἰςῆλθον ἐν διαθήκῃ
9 μετὰ σοῦ, λέγει κύριος, καὶ ἐγένου μοι. [9] καὶ ἔλουσά σε ἐν ὕδατι, καὶ ἀπέ-
10 πλυνα τὸ αἷμά σου ἀπὸ σοῦ, καὶ ἔχρισά σε ἐν ἐλαίῳ· [10] καὶ ἐνέδυσά σε
ποικίλα καὶ ὑπέδυσά σε ὑάκινθον, καὶ ἔζωσά σε βύσσῳ καὶ περιέβαλόν σε
11 τριχάπτῳ· [11] καὶ ἐκόσμησά σε κόσμῳ, καὶ περιέθηκα ψέλια περὶ τὰς χεῖράς
12 σου καὶ κάθεμα περὶ τὸν τράχηλόν σου· [12] καὶ ἔδωκα ἐνώτιον περὶ τὸν μυ-
κτῆρά σου καὶ τροχίσκους ἐπὶ τὰ ὦτά σου καὶ στέφανον καυχήσεως ἐπὶ
13 τὴν κεφαλήν σου· [13] καὶ ἐκοσμήθης χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ, καὶ τὰ περιβόλαιά
σου βύσσινα καὶ τρίχαπτα καὶ ποικίλα· σεμίδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ μέλι ἔφα-
14 γες, καὶ ἐγένου καλὴ σφόδρα. [14] καὶ ἐξῆλθέ σου ὄνομα ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν
τῷ κάλλει σου, διότι συντετελεσμένον ἦν ἐν εὐπρεπείᾳ ἐν τῇ ὡραιότητι ᾗ
15 ἔταξα ἐπὶ σέ, λέγει κύριος. [15] κατεπεποίθεις ἐν τῷ κάλλει σου καὶ ἐπόρνευ-
σας ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἐξέχεας τὴν πορνείαν σου ἐπὶ πάντα πάροδον.
16 [16] καὶ ἔλαβες ἐκ τῶν ἱματίων σου, καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἴδωλα ῥαπτὰ καὶ
17 ἐξεπόρνευσας ἐπ' αὐτά, καὶ οὐ μὴ εἰςέλθῃς οὐδὲ μὴ γένηται. [17] καὶ ἔλαβες
τὰ σκεύη τῆς καυχήσεώς σου ἐκ τοῦ χρυσίου μου καὶ ἐκ τοῦ ἀργυρίου μου
ἐξ ὧν ἔδωκά σοι, καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἰκόνας ἀρσενικὰς καὶ ἐξεπόρνευσας
18 ἐν αὐταῖς, [18] καὶ ἔλαβες τὸν ἱματισμὸν τὸν ποικίλον σου καὶ περιέβαλες αὐ-
τάς, καὶ τὸ ἔλαιόν μου καὶ τὸ θυμίαμά μου ἔθηκας πρὸ προσώπου αὐτῶν,
19 [19] καὶ τοὺς ἄρτους μου οὓς ἔδωκά σοι, σεμίδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ μέλι ἐψώ-
μισά σε, καὶ ἔθηκας αὐτὰ πρὸ προσώπου αὐτῶν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας. καὶ ἐγέ-
20 νετο, λέγει κύριος, [20] καὶ ἔλαβες τοὺς υἱούς σου καὶ τὰς θυγατέρας σου ἃς
21 ἐγέννησας, καὶ ἔθυσας αὐτοῖς εἰς ἀνάλωσιν· ὡς μικρὰ ἐξεπόρνευσας, [21] καὶ
ἔσφαξας τὰ τέκνα σου καὶ ἔδωκας αὐτὰ ἐν τῷ ἀποτροπιάζεσθαί σε αὐτὰ αὐ-
22 τοῖς. [22] τοῦτο παρὰ πᾶσαν τὴν πορνείαν σου, καὶ οὐκ ἐμνήσθης τῆς νηπιό-
τητός σου, ὅτε ἦσθα γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα, πεφυρμένη ἐν τῷ αἵματί σου

XVI. 4. εδησαν ... ελουσθης του χριστου μου ... και σπαργανοις 5. ου φεισεται ... εν η ημερα ετεχθης 6. σου η ζωη σου 7. και πληθυνου ... ανορθωθησαν ... ανετειλεν· και ησθα 8. καιρ. σου ως καιρος ... ''αδωναϊ κυριος 10. υπεδησα 12. ενωτιον επι τον 13. εκοσμ. κοσμω χρυσω και αργυρω ... σφοδρα σφοδρα 14. εθνεσ. επι τω ... ''αδωναϊ κυριος 15. και κατεπεποιθεις επι τω ... in fine add ο ουκ εσται 16. ουδ ου μη γενηται 17. σου και εκ του 18. περιεβ. αυτα 19. κ. εγεν. μετα ταυτα 20. om και ab initio ... om ἁς εγεννησας ... εθυσ. αυτα αυτοις 21. εδωκες ... σε εν αυτοις 22. πορν. σου και τα βδελυγματα σου ... εμνησθη (sic) τας ημερας της ... και πεφυρμενη

ἔζησας. [23] καὶ ἐγένετο μετὰ πάσας τὰς κακίας σου, λέγει κύριος, [24] καὶ ᾠκο- 23 24
δόμησας σεαυτῇ οἴκημα πορνικόν, καὶ ἐποίησας σεαυτῇ ἔκθεμα ἐν πάσῃ πλα-
τείᾳ, [25] καὶ ἐπ' ἀρχῆς πάσης ὁδοῦ ᾠκοδόμησας τὰ πορνεῖά σου καὶ ἐλυμήνω 25
τὸ κάλλος σου, καὶ διήγαγες τὰ σκέλη σου παντὶ παρόδῳ καὶ ἐπλήθυνας τὴν
πορνείαν σου, [26] καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Αἰγύπτου τοὺς ὁμοροῦντάς 26
σοι τοὺς μεγαλοσάρκους, καὶ πολλαχῶς ἐξεπόρνευσας τοῦ παροργίσαι με. [27] ἐὰν 27
δὲ ἐκτείνω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ, καὶ ἐξάρω τὰ νόμιμά σου καὶ παραδώσω
εἰς ψυχὰς μισούντων σε, θυγατέρας ἀλλοφύλων τὰς ἐκκλινούσας σε ἐκ τῆς
ὁδοῦ σου ἧς ἠσέβησας. [28] καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τὰς θυγατέρας Ἀσσούρ, καὶ 28
οὐδ' οὕτως ἐνεπλήσθης, καὶ ἐξεπόρνευσας καὶ οὐκ ἐνεπίπλω. [29] καὶ ἐπλήθυ- 29
νας τὰς διαθήκας σου πρὸς γῆν Χαλδαίων, καὶ οὐδὲ ἐν τούτοις ἐνεπλήσθης.
[30] τί διαθῶ τὴν θυγατέρα σου, λέγει κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαί σε πάντα ταῦτα 30
ἔργα γυναικὸς πόρνης; καὶ ἐξεπόρνευσας τρισσῶς ἐν ταῖς θυγατράσι σου·
[31] τὸ πορνεῖον ᾠκοδόμησας ἐν πάσῃ ἀρχῇ ὁδοῦ, καὶ τὴν βάσιν σου ἐποίησας 31
ἐν πάσῃ πλατείᾳ. καὶ ἐγένου ὡς πόρνη συνάγουσα μισθώματα, [32] ἡ γυνὴ ἡ 32
μοιχωμένη ὁμοία σοι, παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς λαμβάνουσα μισθώματα, [33] πᾶσι 33
τοῖς ἐκπορνεύσασιν αὐτὴν προσεδίδου μισθώματα· καὶ σὺ δέδωκας μισθώματα
πᾶσι τοῖς ἐρασταῖς σου, καὶ ἐφόρτιζες αὐτοὺς τοῦ ἔρχεσθαι πρὸς σὲ κυκλό-
θεν ἐν τῇ πορνείᾳ σου. [34] καὶ ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένον παρὰ τὰς γυ- 34
ναῖκας ἐν τῇ πορνείᾳ σου, καὶ μετὰ σοῦ πεπορνεύκασιν ἐν τῷ προσδιδόναι σε
μισθώματα, καὶ σοὶ μισθώματα οὐκ ἐδόθη, καὶ ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένα.
[35] διὰ τοῦτο πόρνη ἄκουε λόγον κυρίου [36] Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν ἐξέχεας 35 36
τὸν χαλκόν σου, καὶ ἀποκαλυφθήσεται ἡ αἰσχύνη σου ἐν τῇ πορνείᾳ σου
πρὸς τοὺς ἐραστάς σου καὶ εἰς πάντα τὰ ἐνθυμήματα τῶν ἀνομιῶν σου καὶ
ἐν τοῖς αἵμασι τῶν τέκνων σου ὧν ἔδωκας αὐτοῖς. [37] διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπι- 37
συνάγω πάντας τοὺς ἐραστάς σου ἐν οἷς ἐπεμίγης ἐν αὐτοῖς, καὶ πάντας οὓς
ἠγάπησας σὺν πᾶσιν οἷς ἐμίσεις· καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐπὶ σὲ κυκλόθεν καὶ
ἀποκαλύψω τὰς κακίας σου πρὸς αὐτούς, καὶ ὄψονται πᾶσαν τὴν αἰσχύνην
σου, [38] καὶ ἐκδικήσω σε ἐκδικήσει μοιχαλίδος, καὶ θήσω σε ἐν αἵματι θυμοῦ 38
καὶ ζήλου. [39] καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ κατασκάψουσι τὸ πορ- 39
νεῖόν σου καὶ καθελοῦσι τὴν βάσιν σου, καὶ ἐκδύσουσί σε τὰ ἱμάτιά σου καὶ
λήψονται τὰ σκεύη τῆς καυχήσεώς σου, καὶ ἀφήσουσί σε γυμνὴν καὶ ἀσχη-
μονοῦσαν. [40] καὶ ἄξουσιν ἐπὶ σὲ ὄχλους, καὶ λιθοβολήσουσί σε ἐν λίθοις, καὶ 40
κατασφάξουσί σε ἐν τοῖς ξίφεσιν αὐτῶν, [41] καὶ ἐμπρήσουσι τοὺς οἴκους σου 41
πυρί, καὶ ποιήσουσιν ἐν σοὶ ἐκδικήσεις ἐνώπιον γυναικῶν πολλῶν· καὶ ἀπο-
στρέψω σε ἐκ πορνείας, καὶ μισθώματα οὐ μὴ δώσω οὐκέτι. [42] καὶ ἐπαφήσω 42
τὸν θυμόν μου ἐπὶ σέ, καὶ ἐξαρθήσεται ὁ ζῆλός μου ἐκ σοῦ· καὶ ἀναπαύσο-
μαι, καὶ οὐ μὴ μεριμνήσω οὐκέτι. [43] ἀνθ' ὧν οὐκ ἐμνήσθης τῆς νηπιότητός 43
σου, καὶ ἐλύπεις με ἐν πᾶσι τούτοις, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ τὰς ὁδούς σου εἰς κεφαλήν

---

23. ουαι ουαι σοι λεγει κυριος 25. επ αρχην πασων εξοδων ... τα πορνια σου ... ηγαγες 26. ομοροουντας 27. επι σε, εξαρω ... παραδωσω σε ... οδου σου εξεπορνευσας 28. και ησεβησας επι ... θυγατερας σουρ ... ενεπλησθης, εξεπ. ... ενεμπιπλω 29. την διαθηκην σ. πρ. γ. χαναναιων και χαλδαιων κ. ουδ εν 30. om παντα ταυτα ... πορνης· εξεπ. τρ. επι ταις 31. και το πορνιον ωκ. επι πασης αρχης οδου, την 32. ως γυνη μοιχωμενη 33. εκπορνευουσιν ... transilit a μισθωματα ad μισθωματα 34. εγενετο σοι εξεστραμμενον ... προδιδοναι ... εξεστραμμενα 36. αδωναϊ κυριος ... και επι παντα 37. επι σε συναγω 38. μοιχαλιδος και εκχεουσης αιμα, και θησομαι σε εν τω αιματι σου, και δωσω σε εις αιμα θυμου κ. ζηλους 39. κατασκοψουσιν (sic) ... πορνιον ... τον ιματισμον σου ... λημψονται 41. εν πυρι ... απο της πορν. σου ... ου μη δως 43. την ημεραν της νηπιοτ. σου ... ed. rom. τουτοις. και ... και εγω ιδου

σου δέδωκα, λέγει κύριος· καὶ οὕτως ἐποίησας τὴν ἀσέβειαν ἐπὶ πάσαις ταῖς
44 ἀνομίαις σου. [44] ταῦτά ἐστι πάντα ὅσα εἶπαν κατὰ σοῦ ἐν παραβολῇ λέγον-
45 τες Καθὼς ἡ μήτηρ, [45] καὶ ἡ θυγάτηρ τῆς μητρός σου· σὺ εἶ ἡ ἀπωσαμένη
τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ ἀδελφαὶ τῶν ἀδελφῶν σου αἱ
ἀπωσάμεναι τοὺς ἄνδρας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν· ἡ μήτηρ ὑμῶν Χετ-
46 ταία, καὶ ὁ πατὴρ Ἀμορραῖος. [46] ἡ ἀδελφὴ ὑμῶν ἡ πρεσβυτέρα Σαμάρεια,
αὐτὴ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, ἡ κατοικοῦσα ἐξ εὐωνύμων σου· καὶ ἡ ἀδελφή
σου ἡ νεωτέρα σου ἡ κατοικοῦσα ἐκ δεξιῶν σου Σόδομα καὶ αἱ θυγατέρες
47 αὐτῆς. [47] καὶ οὐδ' ὡς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐπορεύθης, οὐδὲ κατὰ τὰς ἀνο-
μίας αὐτῶν ἐποίησας· παρὰ μικρὸν καὶ ὑπέρκεισαι αὐτὰς ἐν πάσαις ταῖς
48 ὁδοῖς σου. [48] ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, εἰ πεποίηκε Σόδομα αὕτη καὶ αἱ θυγα-
49 τέρες αὐτῆς ὃν τρόπον ἐποίησας σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου. [49] πλὴν τοῦτο τὸ
ἀνόμημα Σοδόμων τῆς ἀδελφῆς σου, ὑπερηφανία· ἐν πλησμονῇ ἄρτων καὶ
ἐν εὐθηνίᾳ ἐσπατάλων αὕτη καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς· τοῦτο ὑπῆρχεν αὐτῇ
καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ χεῖρα πτωχοῦ καὶ πένητος οὐκ ἀντελαμβά-
50 νοντο, [50] καὶ ἐμεγαλαύχουν καὶ ἐποίησαν ἀνομήματα ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ ἐξῆρα
51 αὐτὰς καθὼς ἴδον. [51] καὶ Σαμάρεια κατὰ τὰς ἡμίσεις τῶν ἁμαρτιῶν σου οὐχ
ἥμαρτε, καὶ ἐπλήθυνας τὰς ἀνομίας σου ὑπὲρ αὐτάς, καὶ ἐδικαίωσας τὰς
52 ἀδελφάς σου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου αἷς ἐποίησας. [52] καὶ σὺ κόμισαι
βάσανόν σου ἐν ᾗ ἔφθειρας τὰς ἀδελφάς σου ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου αἷς ἠνό-
μησας ὑπὲρ αὐτάς, καὶ ἐδικαίωσας αὐτὰς ὑπὲρ σεαυτήν· καὶ σὺ αἰσχύνθητι
53 καὶ λάβε τὴν ἀτιμίαν σου ἐν τῷ δικαιῶσαί σε τὰς ἀδελφάς σου. [53] καὶ ἀπο-
στρέψω τὰς ἀποστροφὰς αὐτῶν τὴν ἀποστροφὴν Σοδόμων καὶ τῶν θυγατέ-
ρων αὐτῆς, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποστροφὴν Σαμαρείας καὶ τῶν θυγατέρων
54 αὐτῆς, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποστροφὴν σοῦ ἐν μέσῳ αὐτῶν, [54] ὅπως κομίσῃ
τὴν βάσανόν σου καὶ ἀτιμωθήσῃ ἐκ πάντων ὧν ἐποίησας ἐν τῷ παροργίσαι
55 με. [55] καὶ ἡ ἀδελφή σου Σόδομα καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατασταθή-
σονται καθὼς ἦσαν ἀπ' ἀρχῆς· καὶ σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου ἀποκαταστα-
56 θήσεσθε καθὼς ἀπ' ἀρχῆς ἦτε. [56] καὶ εἰ μὴ ἦν Σόδομα ἡ ἀδελφή σου εἰς
57 ἀκοὴν ἐν τῷ στόματί σου ἐν ταῖς ἡμέραις ὑπερηφανίας σου, [57] πρὸ τοῦ ἀπο-
καλυφθῆναι τὰς κακίας σου, ὃν τρόπον νῦν ὄνειδος εἶ θυγατέρων Συρίας καὶ
πάντων τῶν κύκλῳ αὐτῆς θυγατέρων ἀλλοφύλων τῶν περιεχουσῶν σε κύκλῳ,
58 [58] τὰς ἀσεβείας σου καὶ τὰς ἀνομίας σου σὺ κεκόμισαι αὐτάς, λέγει κύριος.
59 [59] τάδε λέγει κύριος Καὶ ποιήσω ἐν σοὶ καθὼς ἐποίησας ὡς ἠτίμωσας ταῦτα
60 τοῦ παραβῆναι τὴν διαθήκην μου. [60] καὶ μνησθήσομαι ἐγὼ τῆς διαθήκης μου
τῆς μετὰ σοῦ ἐν ἡμέραις νηπιότητός σου, καὶ ἀναστήσω σοι διαθήκην αἰώ-
61 νιον. [61] καὶ μνησθήσῃ τὴν ὁδόν σου, καὶ ἐξατιμωθήσῃ ἐν τῷ ἀναλαβεῖν σε
τὰς ἀδελφάς σου τὰς πρεσβυτέρας σου σὺν ταῖς νεωτέραις σου, καὶ δώσω
62 αὐτάς σοι εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ ἐκ διαθήκης σου. [62] καὶ ἀναστήσω ἐγὼ
63 τὴν διαθήκην μου μετὰ σοῦ, καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος. [63] ὅπως μνησθῇς
καὶ αἰσχυνθῇς, καὶ μὴ ᾖ σοι ἔτι ἀνοῖξαι τὸ στόμα σου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀτι-
μίας σου, ἐν τῷ ἐξιλάσκεσθαί με σοὶ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησας, λέγει κύριος.

---

43. την ασεβ. σου 45. om σου prius ... και αι αδελφαι σου τ. αδ. αι ... ed. rom. η μητ. ημων ... ο πατ. υμων αμορρ. 47. ed. rom. εποιησας cum παρα μικρον conjg. ... post αυτας add παρα πικρον 48. σοδομα η αδελφη σου αυτη ... ον τροπ. πεποιηκας 49. εν ευθην. οινου ... αντελαβοντο 50. ανομα ... om ιδον 51. τας αμαρτιας σ. υπ. αυτας 52. διεφθειρας 53. εμμεσω 54. εν τω σε παρεργ. με 55. post ησαν απ αρχης add και σαμαρεια και αι θυγατερες αυτης αποκατασταθησονται καθως ησαν απ αρχης 58. εν ταις ασεβιαις σου και ταις ανομιαις σου συ κεκοσμησαι αυτας 59. αδωναι κυριος ... ποιησω σοι ... ητιμασας 61. ατιμασθηση ... διαθηκ. μου 62. om εγω 63. om σου prius ... om της ... και εν τω

XVII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [2] Υἱὲ ἀνθρώπου, διήγησαι διή- 2
γημα καὶ εἰπὸν παραβολὴν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραήλ, [3] καὶ ἐρεῖς Τάδε 3
λέγει κύριος Ἀετὸς ὁ μέγας ὁ μεγαλοπτέρυγος ὁ μακρὸς τῇ ἐκτάσει πλήρης
ὀνύχων, ὃς ἔχει τὸ ἥγημα εἰςελθεῖν εἰς τὸν Λίβανον, καὶ ἔλαβε τὰ ἐπίλεκτα
τῆς κέδρου, [4] τὰ ἄκρα τῆς ἁπαλότητος ἀπέκνισε, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς γῆν 4
Χαναάν, εἰς πόλιν τετειχισμένην ἔθετο αὐτά. [5] καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ σπέρ- 5
ματος τῆς γῆς καὶ ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὸ πεδίον φυτὸν ἐφ' ὕδατι πολλῷ, ἐπι-
βλεπόμενον ἔταξεν αὐτό. [6] καὶ ἀνέτειλε καὶ ἐγένετο εἰς ἄμπελον ἀσθενοῦσαν 6
καὶ μικράν, τοῦ ἐπιφαίνεσθαι αὐτὴν τὰ κλήματα αὐτῆς ἐπ' αὐτό, καὶ ῥίζαι
αὐτῆς ὑποκάτω αὐτῆς ἦσαν. καὶ ἐγένετο εἰς ἄμπελον καὶ ἐποίησεν ἀπώρυ-
γας καὶ ἐξέτεινε τὴν ἀναδενδράδα αὐτῆς. [7] καὶ ἐγένετο ἀετὸς ἕτερος μέγας 7
μεγαλοπτέρυγος πολὺς ὄνυξι, καὶ ἰδοὺ ἡ ἄμπελος αὕτη περιπεπλεγμένη πρὸς
αὐτόν, καὶ ῥίζαι αὐτῆς πρὸς αὐτόν, καὶ τὰ κλήματα αὐτῆς ἐξαπέστειλεν
αὐτῷ τοῦ ποτίσαι αὐτὴν σὺν τῷ βόλῳ τῆς φυτείας αὐτῆς. [8] εἰς πεδίον κα- 8
λὸν ἐφ' ὕδατι πολλῷ αὕτη πιαίνεται τοῦ ποιεῖν βλαστοὺς καὶ φέρειν καρπόν,
τοῦ εἶναι εἰς ἄμπελον μεγάλην. [9] διὰ τοῦτο εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Εἰ κα- 9
τευθυνεῖ, οὐχὶ αἱ ῥίζαι τῆς ἁπαλότητος αὐτῆς καὶ ὁ καρπὸς σαπήσεται, καὶ
ξηρανθήσεται πάντα τὰ προανατέλλοντα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐν βραχίονι μεγάλῳ
οὐδὲ ἐν λαῷ πολλῷ τοῦ ἐκσπάσαι αὐτὴν ἐκ ῥιζῶν αὐτῆς; [10] καὶ ἰδοὺ πιαί- 10
νεται· μὴ κατευθυνεῖ; οὐχὶ ἅμα τῷ ἅψεσθαι αὐτῆς ἄνεμον τὸν καύσωνα ξη-
ρανθήσεται; σὺν τῷ βόλῳ ἀνατολῆς αὐτῆς ξηρανθήσεται. [11] καὶ ἐγένετο λόγος 11
κυρίου πρὸς μὲ λέγων [12] Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν δὴ πρὸς τὸν οἶκον τὸν παρα- 12
πικραίνοντα Οὐκ ἐπίστασθε τί ἦν ταῦτα; εἰπόν Ὅταν ἔλθῃ βασιλεὺς Βαβυ-
λῶνος ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ λήψεται τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ τοὺς ἄρχοντας
αὐτῆς καὶ ἄξῃ αὐτοὺς πρὸς αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα. [13] καὶ λήψεται ἐκ τοῦ σπέρ- 13
ματος τῆς βασιλείας, καὶ διαθήσεται πρὸς αὐτὸν διαθήκην καὶ εἰςάξει αὐτὸν
ἐν ἀρᾷ, καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς γῆς λήψεται, [14] τοῦ γενέσθαι εἰς βασιλείαν 14
ἀσθενῆ τὸ καθόλου μὴ ἐπαίρεσθαι, τοῦ φυλάσσειν τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ
ἱστάνειν αὐτήν. [15] καὶ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἐξαποστέλλειν ἀγγέλους 15
ἑαυτοῦ εἰς Αἴγυπτον τοῦ δοῦναι αὐτῷ ἵππους καὶ λαὸν πολύν. εἰ κατευθυνεῖ;
εἰ διασωθήσεται ὁ ποιῶν ἐναντία; καὶ παραβαίνων διαθήκην εἰ διασωθήσε-
ται; [16] ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ἐὰν μὴ ἐν τόπῳ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύσας αὐτόν, 16
ὃς ἠτίμωσε τὴν ἀράν μου καὶ ὃς παρέβη τὴν διαθήκην μου, μετ' αὐτοῦ ἐν
μέσῳ Βαβυλῶνος τελευτήσει. [17] καὶ οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλῃ οὐδὲ ἐν ὄχλῳ 17
πολλῷ ποιήσει πρὸς αὐτὸν Φαραὼ πόλεμον, ἐν χαρακοβολίᾳ καὶ ἐν οἰκοδομῇ
βελοστάσεων τοῦ ἐξᾶραι ψυχάς. [18] καὶ ἠτίμωσεν ὁρκωμοσίαν τοῦ παραβῆναι 18
διαθήκην, καὶ ἰδοὺ δέδωκα τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ πάντα ταῦτα ἐποίησεν αὐτῷ,
μὴ σωθήσεται. [19] διὰ τοῦτο εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ζῶ ἐγὼ ἐὰν μὴ τὴν 19
ὁρκωμοσίαν μου ἣν ἠτίμωσε, καὶ τὴν διαθήκην μου ἣν παρέβη, καὶ δώσω αὐτὴν

XVII. 3. Ο αετος ... τη εκστασει ... τα εκλεκτα 4. εις γην χαλδαιων 6. ευθηνουσαν κ. μικρ. τω μεγεθει τω επιφαινεσθαι αυτη τα κ. α. επ αυτην ... αι ριζαι ... εις αμπελον μεγαλην 7. αι ριζαι ... αυτης και εξαπεστειλεν αυτην ... βωλω 8. του ποιησαι καρπον κ. ενεγκαι βλαστον 9. κατευθυνθησεται 10. αψασθαι ... ξηρανθησ. ξηρασια ... βωλω ... om ξηρανθησεται sec. 12. οικον ισραηλ ... τι εστιν ταυτα· α ειπον ... εις ιερουσαλημ λημψεται ... om και τ. αρχ. αυτης ... αξει ... προς αυτον 13. λημψεται ... τους ηγουμενους ... λημψεται 14. αυτου του ιστανειν 15. σωθησεται in fine 16. δια τουτο ζω ... εν τω τοπω ω ο ... εμμεσω 17. βελοστασεως 18. οτι ητιμασεν ... δεδωκεν 19. την διαθηκ. μου ην παρεβη και την ορκωμ. μ. ην ητιμωσεν κ. δωσω αυτα

20 εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ. [20] καὶ ἐκπετάσω ἐπ' αὐτὸν τὸ δίκτυον, καὶ ἁλώσεται
21 ἐν τῇ περιοχῇ αὐτοῦ. [21] ἐν πάσῃ παρατάξει αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται,
καὶ τοὺς καταλοίπους εἰς πάντα ἄνεμον διασπερῶ, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι
22 ἐγὼ κύριος λελάληκα. [22] διότι τάδε λέγει κύριος Καὶ λήψομαι ἐγὼ ἐκ τῶν
ἐκλεκτῶν τῆς κέδρου ἐκ κορυφῆς, καρδίας αὐτῶν ἀποκνιῶ καὶ καταφυτεύσω
23 ἐγὼ ἐπ' ὄρος ὑψηλόν, [23] καὶ κρεμάσω αὐτὸν ἐν ὄρει μετεώρῳ Ἰσραὴλ καὶ
καταφυτεύσω, καὶ ἐξοίσει βλαστὸν καὶ ποιήσει καρπὸν καὶ ἔσται εἰς κέδρον
μεγάλην· καὶ ἀναπαύσεται ὑποκάτω αὐτοῦ πᾶν ὄρνεον, καὶ πᾶν πετεινὸν ὑπὸ
24 τὴν σκιὰν αὐτοῦ ἀναπαύσεται. τὰ κλήματα αὐτοῦ ἀποκατασταθήσεται, [24] καὶ
γνώσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου διότι ἐγὼ κύριος ὁ ταπεινῶν ξύλον
ὑψηλὸν καὶ ὑψῶν ξύλον ταπεινόν, καὶ ξηραίνων ξύλον χλωρὸν καὶ ἀναθάλλων
ξύλον ξηρόν. ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω.

XVIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [2] Υἱὲ ἀνθρώπου, τί ὑμῖν ἡ
παραβολὴ αὕτη ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, λέγοντες Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα,
3 καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἐγομφίασαν; [3] ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ἐὰν γένηται
4 ἔτι λεγομένη ἡ παραβολὴ αὕτη ἐν τῷ Ἰσραήλ. [4] ὅτι πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἐμαί
εἰσιν, ὃν τρόπον ἡ ψυχὴ τοῦ πατρὸς οὕτως καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ υἱοῦ, ἐμαί εἰ-
5 σιν· ἡ ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα, αὕτη ἀποθανεῖται. [5] ὁ δὲ ἄνθρωπος ὃς ἔσται
6 δίκαιος, ὁ ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην, [6] ἐπὶ τῶν ὀρέων οὐ φάγεται, καὶ
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐ μὴ ἐπάρῃ πρὸς τὰ ἐνθυμήματα οἴκου Ἰσραήλ, καὶ
τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐ μὴ μιάνῃ, καὶ πρὸς γυναῖκα ἐν ἀφέδρῳ
7 οὖσαν οὐ προσεγγιεῖ, [7] καὶ ἄνθρωπον οὐ μὴ καταδυναστεύσῃ, ἐνεχυρασμὸν
ὀφείλοντος ἀποδώσει καὶ ἅρπαγμα οὐχ ἁρπᾶται, τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πει-
8 νῶντι δώσει καὶ γυμνὸν περιβαλεῖ, [8] καὶ τὸ ἀργύριον αὐτοῦ ἐπὶ τόκῳ οὐ δώ-
σει καὶ πλεονασμὸν οὐ λήψεται, καὶ ἐξ ἀδικίας ἀποστρέψει τὴν χεῖρα αὐτοῦ,
κρίμα δίκαιον ποιήσει ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ,
9 [9] καὶ τοῖς προστάγμασί μου πεπόρευται καὶ τὰ δικαιώματά μου πεφύλακται
10 τοῦ ποιῆσαι αὐτά· δίκαιος οὗτός ἐστι, ζωῇ ζήσεται, λέγει κύριος. [10] καὶ ἐὰν
11 γεννήσῃ υἱὸν λοιμόν, ἐκχέοντα αἷμα καὶ ποιοῦντα ἁμαρτήματα, [11] ἐν τῇ ὁδῷ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ δικαίου οὐκ ἐπορεύθη, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἔφαγε,
12 καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμίανε, [12] καὶ πτωχὸν καὶ πένητα κα-
τεδυνάστευσε, καὶ ἅρπαγμα ἥρπασε καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ ἀπέδωκε, καὶ εἰς
13 τὰ εἴδωλα ἔθετο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἀνομίαν πεποίηκε, [13] μετὰ τόκου
ἔδωκε καὶ πλεονασμὸν ἔλαβεν· οὗτος ζωῇ οὐ ζήσεται, πάσας τὰς ἀνομίας
ταύτας ἐποίησε, θανάτῳ θανατωθήσεται, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἔσται.
14 [14] ἐὰν δὲ γεννήσῃ υἱόν, καὶ ἴδῃ πάσας τὰς ἁμαρτίας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἃς
15 ἐποίησε, καὶ φοβηθῇ καὶ μὴ ποιήσῃ κατ' αὐτάς, [15] ἐπὶ τῶν ὀρέων οὐ βέ-
βρωκε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐκ ἔθετο εἰς τὰ ἐνθυμήματα οἴκου Ἰσραήλ,

---

20. το δικτ. μου ... in fine add και αξω αυτον εις βαβυλωνα· και διακριθησομαι μετ αυτου εκει· την αδικιαν αυτου ην ηδικησεν εν εμοι· 21. ab initio add και πασας φυγαδειας αυτου ... εν παση τη 22. δια τουτο ειπον Ταδε ... λημψομαι ... επιλεκτων ... om εκ ... καρδ. αυτων· και δωσω απο κεφαλης παραφυαδων αυτης· καρδιας αυτων αποκν. 23. του ισραηλ ... αυτου παν θηριον και τα πετεινα υπο ... και τα κλημ. 24. τα ξυλα του αγρου ... και ο υψων XVIII. 2. αυτη επι της γης εν 3. αδωναΐ κυριος ... η αμαρτ. αποθανειται· και του φαγοντος τον ομφακα αιμωδιασουσιν οι οδοντες αυτου 5. om ος 6. επαρη επι τα 7. ανδρα pro αρτον ... περιβαλει ιματιον 8. λημψεται 9. om ουτος ... αδωναΐ κυριος 10. εαν δε γεννησης 12. ιδωλα 13. θανατω αποθανειται 14. γεννησης 15. ορ. ουκ εφαγεν

καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐκ ἐμίανε, [16] καὶ ἄνθρωπον οὐ κατεδυ- 16
νάστευσε, καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ ἐνεχύρασε καὶ ἅρπαγμα οὐχ ἥρπασε, τὸν ἄρ-
τον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι ἔδωκε καὶ γυμνὸν περιέβαλεν, [17] καὶ ἀπὸ ἀδικίας ἀπέ- 17
στρεψε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, τόκον οὐδὲ πλεονασμὸν οὐκ ἔλαβε, δικαιοσύνην
ἐποίησε καὶ ἐν τοῖς προστάγμασί μου ἐπορεύθη, οὐ τελευτήσει ἐν ἀδικίαις
πατρὸς αὐτοῦ, ζωῇ ζήσεται. [18] ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐὰν θλίψει θλίψῃ καὶ ἁρ- 18
πάσῃ ἅρπαγμα, ἐναντία ἐποίησεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου, καὶ ἀποθανεῖται
ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ. [19] καὶ ἐρεῖτε Τί ὅτι οὐκ ἔλαβε τὴν ἀδικίαν ὁ υἱὸς τοῦ 19
πατρός; ὅτι ὁ υἱὸς δικαιοσύνην καὶ ἔλεος πεποίηκε· πάντα τὰ νόμιμά μου
συνετήρησε καὶ ἐποίησεν αὐτά, ζωῇ ζήσεται. [20] ἡ δὲ ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα 20
ἀποθανεῖται· ὁ δὲ υἱὸς οὐ λήψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ πατρός, οὐδὲ ὁ πα-
τὴρ λήψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ υἱοῦ· δικαιοσύνη δικαίῳ ἐπ' αὐτὸν ἔσται, καὶ
ἀνομία ἀνόμῳ ἐπ' αὐτὸν ἔσται. [21] καὶ ὁ ἄνομος ἐὰν ἀποστρέψῃ ἐκ πασῶν 21
τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, καὶ φυλάξηται πάσας τὰς ἐντολάς μου
καὶ ποιήσῃ δικαιοσύνην καὶ ἔλεος, ζωῇ ζήσεται καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ. [22] πάντα 22
τὰ παραπτώματα αὐτοῦ ὅσα ἐποίησεν οὐ μνησθήσονται· ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐ-
τοῦ ᾗ ἐποίησε ζήσεται. [23] μὴ θελήσει θελήσω τὸν θάνατον τοῦ ἀνόμου, λέγει 23
κύριος, ὡς τὸ ἀποστρέψαι αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ ζῆν αὐτόν;
[24] ἐν δὲ τῷ ἀποστρέψαι δίκαιον ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιῆσαι ἀδι- 24
κίαν κατὰ πάσας τὰς ἀνομίας ἃς ἐποίησεν ὁ ἄνομος, πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι
αὐτοῦ ἃς ἐποίησεν οὐ μὴ μνησθῶσιν· ἐν τῷ παραπτώματι αὐτοῦ ᾧ παρέ-
πεσε, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἥμαρτεν, ἐν αὐταῖς ἀποθανεῖται. [25] καὶ 25
εἴπατε Οὐ κατευθύνει ἡ ὁδὸς κυρίου. ἀκούσατε δὴ πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραήλ· μὴ
ἡ ὁδός μου οὐ κατευθύνει; οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν κατευθύνει; [26] ἐν τῷ ἀποστρέ- 26
ψαι τὸν δίκαιον ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιήσει παράπτωμα, καὶ ἀπο-
θάνῃ ἐν τῷ παραπτώματι ᾧ ἐποίησεν, ἐν αὐτῷ ἀποθανεῖται. [27] καὶ ἐν τῷ 27
ἀποστρέψαι ἄνομον ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ ἧς ἐποίησε καὶ ποιήσει κρίμα
καὶ δικαιοσύνην, οὗτος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐφύλαξε, [28] καὶ ἀπέστρεψεν ἐκ πα- 28
σῶν ἀσεβειῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, ζωῇ ζήσεται, οὐ μὴ ἀποθάνῃ. [29] καὶ λέ- 29
γουσιν ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ Οὐ κατορθοῖ ἡ ὁδὸς κυρίου. μὴ ἡ ὁδός μου οὐ
κατορθοῖ, οἶκος Ἰσραήλ; οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν οὐ κατορθοῖ; [30] ἕκαστον κατὰ 30
τὴν ὁδὸν αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραήλ, λέγει κύριος· ἐπιστράφητε καὶ
ἀποστρέψατε ἐκ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔσονται ὑμῖν εἰς κό-
λασιν ἀδικίας. [31] ἀποῤῥίψατε ἀφ' ἑαυτῶν πάσας τὰς ἀσεβείας ὑμῶν ἃς ἠσε- 31
βήσατε εἰς ἐμέ, καὶ ποιήσατε ἑαυτοῖς καρδίαν καινὴν καὶ πνεῦμα καινόν·
καὶ ἵνα τί ἀποθνήσκετε, οἶκος Ἰσραήλ; [32] διότι οὐ θέλω τὸν θάνατον τοῦ 32
ἀποθνήσκοντος, λέγει κύριος.

---

18. αυτου εν θλιψη (sic) θλιψη 19. om Τι ... ελαβεν αδικιαν υιος πατρος αυτου ... ελεος εποιησεν 20. αυτη αποθανειται ... υιους (sic) pro ο δε υιος ... λημψεται ... τ. πατρ. αυτου· ουδε πατηρ λημψεται τ. α. τ. υι. αυτου· δικ. δικαιου ... ανομου 21. εαν δε αποστραφη ανομος απο πασων ... φυλαξη ... και ποιηση τα δικαιωματα μου ζωη 22. πασαι αι αδικιαι ας εποιησεν ου μη μνησθωσιν· αλλ εν τη δ. α. η επ. εν αυτη ζησεται 23. οτι ου βουλομαι τον θανατον του ανομου λ. κυριος κυριος ... οδου αυτου της 24. δικ. απο της ... και ποιηση 25. Ου κατορθοι η ... πας οικος ... ed. rom. κατευθυνεῖ sec. loco ... υμων ου κατευθ. 26. om τον ... ποιηση 27. και ποιηση κρ. 28. ab initio add και ιδεν ... εκ πασων των 29. om του 30. δια τουτο εκαστον ... υμεις ... λεγει αδωναῖ κυριος 31. απο εαυτων ... ασεβιας, v. 30. ασεβιων ... εποιησατε pro ησεβ. εις εμε ... post καινον add και ποιησαται πασας τας εντολας μου ... in f. add λεγει κυριος 32. αδωναῖ κυριος et add και επιστρεψαται και ζησαται

XIX.

2 Καὶ σὺ λάβε θρῆνον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τοῦ Ἰσραήλ, [2] καὶ ἐρεῖς Τί ἡ
μήτηρ σου σκύμνος, ἐν μέσῳ λεόντων ἐγενήθη, ἐν μέσῳ λεόντων ἐπλήθυνε
3 σκύμνους αὐτῆς; [3] καὶ ἀπεπήδησεν εἷς τῶν σκύμνων αὐτῆς, λέων ἐγένετο,
4 καὶ ἔμαθε τοῦ ἁρπάζειν ἁρπάγματα, ἀνθρώπους ἔφαγε. [4] καὶ ἤκουσαν κατ'
αὐτοῦ ἔθνη, ἐν τῇ διαφθορᾷ αὐτῶν συνελήφθη, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐν κημῷ
5 εἰς γῆν Αἰγύπτου. [5] καὶ εἶδεν ὅτι ἀπῶσται ἀπ' αὐτῆς, ἀπώλετο ἡ ὑπόστασις
6 αὐτῆς· καὶ ἔλαβεν ἄλλον ἐκ τῶν σκύμνων αὐτῆς, λέοντα ἔταξεν αὐτόν. [6] καὶ
ἀνεστρέφετο ἐν μέσῳ λεόντων, λέων ἐγένετο, καὶ ἔμαθεν ἁρπάζειν ἁρπά-
7 γματα, ἀνθρώπους ἔφαγε, [7] καὶ ἐνέμετο τῷ θράσει αὐτοῦ καὶ τὰς πόλεις
αὐτῶν ἐξηρήμωσε, καὶ ἠφάνισε γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἀπὸ φωνῆς
8 ὠρυώματος αὐτοῦ. [8] καὶ ἔδωκαν ἐπ' αὐτὸν ἔθνη ἐκ χωρῶν κυκλόθεν, καὶ
9 ἐξεπέτασαν ἐπ' αὐτὸν δίκτυα αὐτῶν, ἐν διαφθορᾷ αὐτῶν συνελήφθη· [9] καὶ
ἔθεντο αὐτὸν ἐν κημῷ καὶ ἐν γαλεάγρᾳ, ἦλθε πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ
εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς φυλακήν, ὅπως μὴ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ὄρη τοῦ
10 Ἰσραήλ. [10] ἡ μήτηρ σου ὡς ἄμπελος καὶ ὡς ἄνθος ἐν ῥοᾷ ἐν ὕδατι πεφυτευ-
11 μένη, ὁ καρπὸς αὐτῆς καὶ ὁ βλαστὸς αὐτῆς ἐγένετο ἐξ ὕδατος πολλοῦ. [11] καὶ
ἐγένετο αὕτη ῥάβδος ἐπὶ φυλὴν ἡγουμένων, καὶ ὑψώθη τῷ μεγέθει αὐτῆς
ἐν μέσῳ στελεχῶν. καὶ εἶδε τὸ μέγεθος αὐτῆς ἐν πλήθει κλημάτων αὐτῆς,
12 [12] καὶ κατεκλάσθη ἐν θυμῷ, ἐπὶ γῆν ἐῤῥίφη, καὶ ἄνεμος ὁ καύσων ἐξήρανε
τὰ ἐκλεκτὰ αὐτῆς· ἐξεδικήθησαν καὶ ἐξηράνθη ἡ ῥάβδος ἰσχύος αὐτῆς, πῦρ
13 ἀνήλωσεν αὐτήν. [13] καὶ νῦν πεφύτευκαν αὐτὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἀνύδρῳ.
14 [14] καὶ ἐξῆλθε πῦρ ἐκ ῥάβδου ἐκλεκτῶν αὐτῆς καὶ κατέφαγεν αὐτήν, καὶ οὐκ
ἦν ἐν αὐτῇ ῥάβδος ἰσχύος· φυλὴ εἰς παραβολὴν θρόνου ἐστί, καὶ ἔσται εἰς
θρῆνον.

XX.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἦλθον
ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων οἴκου Ἰσραὴλ ἐπερωτῆσαι τὸν κύριον, καὶ ἐκά-
2 3 θισαν πρὸ προσώπου μου. [2] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [3] Υἱὲ
ἀνθρώπου, λάλησον πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ καὶ ἐρεῖς πρὸς
αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Εἰ ἐπερωτῆσαί με ὑμεῖς ἔρχεσθε; ζῶ ἐγὼ εἰ ἀπο-
4 κριθήσομαι ὑμῖν, λέγει κύριος, [4] εἰ ἐκδικήσω αὐτοὺς ἐκδικήσει. υἱὲ ἀνθρώπου,
5 τὰς ἀνομίας τῶν πατέρων αὐτῶν διαμάρτυραι αὐτοῖς, [5] καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς
Τάδε λέγει κύριος Ἀφ' ἧς ἡμέρας ᾑρέτισα τὸν οἶκον Ἰσραήλ, καὶ ἐγνωρί-
σθην τῷ σπέρματι οἴκου Ἰακώβ, καὶ ἐγνώσθην αὐτοῖς ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ
6 ἀντελαβόμην τῇ χειρί μου αὐτῶν λέγων Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. [6] ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ ἀντελαβόμην τῇ χειρί μου αὐτῶν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς
Αἰγύπτου εἰς τὴν γῆν ἣν ἡτοίμασα αὐτοῖς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, κη-
7 ρίον ἐστὶ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν. [7] καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς Ἕκαστος βδελύγματα
τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀπορῥιψάτω, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν Αἰγύπτου μὴ

XIX. 1. Και συ υιε ανθρωπου 2. εγενηθη, και εν 3. απεδημησεν 4. συνελημφθη 5. ιδεν οτι αποσπαται ... και απωλετο 7. ενεμετο εν τω ... εξερημωσεν ... ωρυματος 8. απο χωρων ... τα δικτυα ... και συνελημφθη 9. εν κημω· και ηνεγκαν αυτον εν γ. προς ... εισηγαγον 10. αμπελος· ως 11. εγενοντο αυτη ραβδ. ισχυος ... εν τω μεγεθει ... στελεχεων ... ιδεν 12. εριφη ... ανεμος καυσων ... εξεδικηθη 13. εφυτευσαν 14. ισχυος αυτης XX. 1. εβδομω εν τω πεμπτω μηνι δεκατη του μηνος ... του οικου 3. om Ει ... αδωναΐ κυριος 5. κυριος ο θεος ... του οικου ... εν γη αιγυπτω 6. αυτους εις γην αιγυπτου εις την γην ην ωμοσα 7. τα βδελυγματα ... απορειψατω

μιαίνεσθε, ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 8 καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἠθέ- 8
λησαν εἰςακοῦσαί μου, τὰ βδελύγματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐκ ἀπέῤῥιψαν
καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα Αἰγύπτου οὐκ ἐγκατέλιπον. καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν
θυμόν μου ἐπ' αὐτοὺς τοῦ συντελέσαι ὀργήν μου ἐν αὐτοῖς ἐν μέσῳ τῆς
Αἰγύπτου. 9 καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώ- 9
πιον τῶν ἐθνῶν ὧν αὐτοί εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἐν οἷς ἐγνώσθην πρὸς αὐ-
τοὺς ἐνώπιον αὐτῶν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 10 καὶ ἤγαγον 10
αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον, 11 καὶ ἔδωκα αὐτοῖς τὰ προςτάγματά μου, καὶ τὰ 11
δικαιώματά μου ἐγνώρισα αὐτοῖς, ὅσα ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται
ἐν αὐτοῖς. 12 καὶ τὰ σάββατά μου ἔδωκα αὐτοῖς τοῦ εἶναι εἰς σημεῖον ἀνὰ 12
μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον αὐτῶν, τοῦ γνῶναι αὐτοὺς διότι ἐγὼ κύριος ὁ
ἁγιάζων αὐτούς. 13 καὶ εἶπα πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐν 13
τοῖς προςτάγμασί μου πορεύεσθε. καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν, καὶ τὰ δικαιώματά
μου ἀπώσαντο, ἃ ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ
σάββατά μου ἐβεβήλωσαν σφόδρα. καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν θυμόν μου ἐπ'
αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτούς. 14 καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά 14
μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξήγαγον αὐτοὺς κατ'
ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. 15 καὶ ἐγὼ ἐξῆρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ 15
τὸ παράπαν τοῦ μὴ εἰςαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκα αὐτοῖς, γῆν
ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, κηρίον ἐστὶ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν, 16 ἀνθ' ὧν τὰ 16
δικαιώματά μου ἀπώσαντο, καὶ ἐν τοῖς προςτάγμασί μου οὐκ ἐπορεύθησαν
ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν, καὶ ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων
καρδίας αὐτῶν ἐπορεύοντο. 17 καὶ ἐφείσατο ὁ ὀφθαλμός μου ἐπ' αὐτοὺς τοῦ 17
ἐξαλεῖψαι αὐτούς, καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτοὺς εἰς συντέλειαν ἐν τῇ ἐρήμῳ. 18 καὶ 18
εἶπα πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐν τοῖς νομίμοις τῶν πατέρων
ὑμῶν μὴ πορεύεσθε, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτῶν μὴ φυλάσσεσθε, καὶ ἐν τοῖς
ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν μὴ συναναμίσγεσθε καὶ μὴ μιαίνεσθε. 19 ἐγὼ κύριος ὁ 19
θεὸς ὑμῶν, ἐν τοῖς προςτάγμασί μου πορεύεσθε, καὶ τὰ δικαιώματά μου φυ-
λάσσεσθε καὶ ποιεῖτε αὐτά, 20 καὶ τὰ σάββατά μου ἁγιάζετε, καὶ ἔστω εἰς 20
σημεῖον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν τοῦ γινώσκειν διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς
ὑμῶν. 21 καὶ παρεπίκρανάν με καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἐν τοῖς προςτάγμασί 21
μου οὐκ ἐπορεύθησαν, καὶ τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐφυλάξαντο τοῦ ποιεῖν
αὐτά, ἃ ποιήσει ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβε-
βήλουν· καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν θυμόν μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ
συντελέσαι τὴν ὀργήν μου ἐπ' αὐτούς. 22 καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ 22
παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς κατ' ὀφθαλ-
μοὺς αὐτῶν. 23 ἐξῆρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ διασκορ- 23
πίσαι αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσι, διασπεῖραι αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις, 24 ἀνθ' ὧν 24
τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποίησαν, καὶ τὰ προςτάγματά μου ἀπώσαντο, καὶ
τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν, καὶ ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῶν πατέρων αὐ-
τῶν ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν. 25 καὶ ἐγὼ ἔδωκα αὐτοῖς προςτάγματα οὐ καλὰ 25
καὶ δικαιώματα ἐν οἷς οὐ ζήσονται ἐν αὐτοῖς. 26 καὶ μιανῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς 26

8. ενκατελειπον ... ειπον ... την οργην μου ... γης pro της 10. κ. εξηγαγον αυτους εκ γης αιγυπτου και ηγαγον α. εις 13. post πορευεσθε add και τα δικαιωματα μου φυλασσετε του ποιειν αυτα· α ποιησει αυτα ανθρωπος και ζησεται εν αυτοις· και παρεπικραναν με ο οικος ισραηλ εν τη ερημω εν τοις προσταγμασιν μου et om και ante ουκ 14. και ουκ εποιησα ... καθ οφθαλμους 16. των καρδιων 18. συναναμιγνυσθαι (praecedunt -εσθαι, -σεσθαι, sequitur -νεσθαι) 20. και ανα μεσον υμων του γινωσκ. υμας οτι 21. ed. rom. με, καί ... και εν τοις ... post ποιησει add αυτα ... om εν τη ερημω usque επ αυτους 22. κ. ουκ εποιησα ... εθν. ων εξηγαγον 23. και εξηρα ... και του διασκορπισαι pro διασπειραι

δόγμασιν αὐτῶν ἐν τῷ διαπορεύεσθαί με πᾶν διανοῖγον μήτραν ὅπως ἀφανίσω
27 αὐτούς. [27] διὰ τοῦτο λάλησον πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραήλ, υἱὲ ἀνθρώπου,
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἕως τούτου παρώργισάν με οἱ πα-
28 τέρες ὑμῶν ἐν τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν ἐν οἷς παρέπεσον εἰς ἐμέ. [28] καὶ
εἰςήγαγον αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἦρα τὴν χεῖρά μου δοῦναι αὐτὴν αὐτοῖς,
καὶ ἴδον πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ πᾶν ξύλον κατάσκιον καὶ ἔθυσαν ἐκεῖ τοῖς
θεοῖς αὐτῶν, καὶ ἔταξαν ἐκεῖ ὀσμὴν εὐωδίας καὶ ἔσπεισαν ἐκεῖ τὰς σπον-
29 δὰς αὐτῶν. [29] καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς Τί ἐστιν ἀβαμὰ ὅτι ὑμεῖς εἰςπορεύεσθε
ἐκεῖ; καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀβαμὰ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.
30 [30] διὰ τοῦτο εἰπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραήλ Τάδε λέγει κύριος Εἰ ἐν ταῖς
ἀνομίαις τῶν πατέρων ὑμῶν ὑμεῖς μιαίνεσθε καὶ ὀπίσω τῶν βδελυγμάτων
31 αὐτῶν ὑμεῖς ἐκπορνεύετε, [31] καὶ ἐν ταῖς ἀπαρχαῖς τῶν δομάτων ὑμῶν, ἐν
τοῖς ἀφορισμοῖς οἷς ὑμεῖς μιαίνεσθε ἐν πᾶσι τοῖς ἐνθυμήμασιν ὑμῶν ἕως τῆς
σήμερον ἡμέρας, καὶ ἐγὼ ἀποκριθῶ ὑμῖν, οἶκος τοῦ Ἰσραήλ; ζῶ ἐγώ, λέ-
γει κύριος, εἰ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν, καὶ εἰ ἀναβήσεται ἐπὶ τὸ πνεῦμα ὑμῶν
32 τοῦτο. [32] καὶ οὐκ ἔσται ὃν τρόπον ὑμεῖς λέγετε Ἐσόμεθα ὡς τὰ ἔθνη καὶ ὡς
33 αἱ φυλαὶ τῆς γῆς τοῦ λατρεύειν ξύλοις καὶ λίθοις. [33] διὰ τοῦτο Ζῶ ἐγώ,
λέγει κύριος, ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυ-
34 μένῳ βασιλεύσω ἐφ᾽ ὑμᾶς, [34] καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν, καὶ εἰςδέξομαι
ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν οὗ διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν
35 βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυμένῳ. [35] καὶ ἄξω ὑμᾶς εἰς τὴν ἔρημον
τῶν λαῶν, καὶ διακριθήσομαι πρὸς ὑμᾶς ἐκεῖ πρόσωπον κατὰ πρόσωπον.
36 [36] ὃν τρόπον διεκρίθην πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ γῆς Αἰγύπτου,
37 οὕτως κρινῶ ὑμᾶς, λέγει κύριος. [37] καὶ διάξω ὑμᾶς ὑπὸ τὴν ῥάβδον μου, καὶ
38 εἰςάξω ὑμᾶς ἐν ἀριθμῷ, [38] καὶ ἐκλέξω ἐξ ὑμῶν τοὺς ἀσεβεῖς καὶ τοὺς ἀφε-
στηκότας, διότι ἐκ τῆς παροικεσίας αὐτῶν ἐξάξω αὐτούς, καὶ εἰς τὴν γῆν
τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ εἰςελεύσονται· καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος κύριος.
39 [39] καὶ ὑμεῖς οἶκος Ἰσραήλ, τάδε λέγει κύριος κύριος Ἕκαστος τὰ ἐπιτηδεύ-
ματα αὐτοῦ ἐξάρατε, καὶ μετὰ ταῦτα εἰ ὑμεῖς εἰςακούετέ μου, καὶ τὸ ὄνομά
μου τὸ ἅγιον οὐ βεβηλώσετε οὐκέτι ἐν τοῖς δώροις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπι-
40 τηδεύμασιν ὑμῶν, [40] διότι ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου μου, ἐπ᾽ ὄρους ὑψηλοῦ,
λέγει κύριος κύριος, ἐκεῖ δουλεύσουσί μοι πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ εἰς τέλος. καὶ
ἐκεῖ προςδέξομαι καὶ ἐκεῖ ἐπισκέψομαι τὰς ἀπαρχὰς ὑμῶν καὶ τὰς ἀπαρχὰς
41 τῶν ἀφορισμῶν ὑμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἁγιάσμασιν ὑμῶν. [41] ἐν ὀσμῇ εὐωδίας
προςδέξομαι ὑμᾶς, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν με ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν καὶ εἰςδέχεσθαι
ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν ἐν αἷς διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν
42 ὑμῖν κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τῶν λαῶν. [42] καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος, ἐν
τῷ εἰςαγαγεῖν με ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἦρα τὴν
43 χεῖρά μου τοῦ δοῦναι αὐτὴν τοῖς πατράσιν ὑμῶν. [43] καὶ μνησθήσεσθε ἐκεῖ
τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν ἐν οἷς ἐμιαίνεσθε ἐν αὐτοῖς, καὶ
44 κόψεσθε τὰ πρόσωπα ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς κακίαις ὑμῶν. [44] καὶ ἐπιγνώσεσθε
διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαί με οὕτως ὑμῖν ὅπως τὸ ὄνομά μου μὴ

---

26. δομασιν ... in f. add εινα γνωσιν οτι εγω κυριος 27. **αδωναϊ κυριος ... παρεπεσαν 28. εις ην ηρα ... του δουναι αυτοις ... ειδαν παν βουνον ... ευωδιας αυτων 29. ειπα ... εστιν η αββανα ... αββανα 30. κυριος κυριος ο θεος 31. υμων και εν τοις αφ. υιων υμων εν πυρι υμεις μιαινεσθαι 33. αδωναϊ κυριος, εαν μη εν 36. ερημω οτε εξηγαγον αυτους εκ γης αιγυπτου καγω κρινω υ. λ. κυρ. ο θεος 38. αυτων εξαρω αυτους ... εγω κυριος ο θεος 39. ει μη υμ. ειςακ. και 40. λεγει κυρ. κυρ. post ισραηλ pon ... ἀπαρχιας priore loco 41. εξαγειν ... και ειςδεξομαι ... ου pro εν αις 42. οτι εγω ... αυτοις pro τοις πα. υμων 43. **και οψεσθαι

βεβηλωθῇ κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς κακὰς καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν
τὰ διεφθαρμένα, λέγει κύριος. [45] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων 45
[46] Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Θαιμὰν καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ 46
Δαρὸμ καὶ προφήτευσον ἐπὶ δρυμὸν ἡγούμενον Ναγέβ, [47] καὶ ἐρεῖς τῷ δρυμῷ 47
Ναγέβ Ἄκουε λόγον κυρίου Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάπτω ἐν
σοὶ πῦρ, καὶ καταφάγεται ἐν σοὶ πᾶν ξύλον χλωρὸν καὶ πᾶν ξύλον ξηρόν,
οὐ σβεσθήσεται ἡ φλὸξ ἡ ἐξαφθεῖσα, καὶ κατακαυθήσεται ἐν αὐτῇ πᾶν πρόσω-
πον ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως βορρᾶ. [48] καὶ ἐπιγνώσεται πᾶσα σὰρξ ὅτι ἐγὼ κύ- 48
ριος ἐξέκαυσα αὐτό, οὐ σβεσθήσεται. [49] καὶ εἶπα Μηδαμῶς, κύριε κύριε· αὐ- 49
τοὶ λέγουσι πρὸς μέ Οὐχὶ παραβολή ἐστι λεγομένη αὕτη;

XXI.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [2] Διὰ τοῦτο προφήτευσον, υἱὲ 2
ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὰ
ἅγια αὐτῶν, καὶ προφητεύσεις ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ. [3] καὶ ἐρεῖς πρὸς τὴν 3
γῆν τοῦ Ἰσραὴλ Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σέ, καὶ ἐκσπάσω τὸ ἐγ-
χειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐξολοθρεύσω ἐκ σοῦ ἄνομον καὶ ἄδι-
κον. [4] ἀνθ᾽ ὧν ἐξολοθρεύσω ἐκ σοῦ ἄδικον καὶ ἄνομον, οὕτως ἐξελεύσεται τὸ 4
ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως
βορρᾶ, [5] καὶ ἐπιγνώσεται πᾶσα σὰρξ διότι ἐγὼ κύριος ἐξέσπασα τὸ ἐγχειρί- 5
διόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ, οὐκ ἀποστρέψει οὐκέτι. [6] καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου 6
καταστέναξον ἐν συντριβῇ ὀσφύος σου, καὶ ἐν ὀδύναις στενάξεις κατ᾽ ὀφθαλ-
μοὺς αὐτῶν. [7] καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσι πρὸς σέ Ἕνεκα τίνος σὺ στενάζεις; καὶ 7
ἐρεῖς Ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ διότι ἔρχεται, καὶ θραυσθήσεται πᾶσα καρδία, καὶ
πᾶσαι χεῖρες παραλυθήσονται, καὶ ἐκψύξει πᾶσα σὰρξ καὶ πᾶν πνεῦμα, καὶ
πάντες μηροὶ μολυνθήσονται ὑγρασίᾳ· ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει κύριος. [8] καὶ ἐγέ- 8
νετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [9] Υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον καὶ ἐρεῖς 9
Τάδε λέγει κύριος Εἰπόν Ῥομφαία ῥομφαία ὀξύνου καὶ θυμώθητι, [10] ὅπως 10
σφάξῃς σφάγια, ὀξύνου ὅπως γένῃ εἰς στίλβωσιν, ἑτοίμη εἰς παράλυσιν·
σφάζε, ἐξουδένει, ἀπόθου πᾶν ξύλον. [11] καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἑτοίμην τοῦ κρα- 11
τεῖν χεῖρα αὐτοῦ. ἐξηκονήθη ἡ ῥομφαία, ἐστὶν ἑτοίμη τοῦ δοῦναι αὐτὴν εἰς
χεῖρα ἀποκεντοῦντος. [12] ἀνάκραγε καὶ ὀλόλυξον, υἱὲ ἀνθρώπου, ὅτι αὕτη ἐγέ- 12
νετο ἐν τῷ λαῷ μου, αὕτη ἐν πᾶσι τοῖς ἀφηγουμένοις τοῦ Ἰσραὴλ παροι-
κήσουσιν, ἐπὶ ῥομφαίᾳ ἐγένετο ἐν τῷ λαῷ μου. διὰ τοῦτο κρότησον ἐπὶ τὴν
χεῖρά σου, [13] ὅτι δεδικαίωται. καὶ τί εἰ καὶ φυλὴ ἀπωσθῇ; οὐκ ἔσται, λέγει 13
κύριος κύριος. [14] καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον καὶ κρότησον χεῖρα ἐπὶ 14
χεῖρα καὶ διπλασίασον ῥομφαίαν· ἡ τρίτη ῥομφαία τραυματιῶν ἐστί, ῥομ-
φαία τραυματιῶν ἡ μεγάλη. καὶ ἐκστήσεις αὐτούς, [15] ὅπως μὴ θραυσθῇ ἡ 15
καρδία, καὶ πληθυνθῶσιν οἱ ἀσθενοῦντες ἐπὶ πᾶσαν πύλην. παραδέδονται εἰς
σφάγια ῥομφαίας, εὖ γέγονεν εἰς σφαγήν, εὖ γέγονεν εἰς στίλβωσιν. [16] καὶ 16
διαπορεύου, ὀξύνου ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων, οὗ ἂν τὸ πρόσωπόν σου

---

44. λεγει αδωναϊ κυριος 46. δαγων pro δαρομ 47. λεγει κυριος ο θεος ισραηλ ... om εν σοι prius 48. και ου σβεσθησ. ετι XXI. 2. υιε ανθρ. δια τ. προφ. και στηρ. 3. κυριος ο θεος ... εξολεθρευσω ... αδικ. κ. ανομ., sed v. 4. om ανθ ων usque ανομον 4. κολλιου (v. 8. κολαιου; ita etiam v. 4. scriptum videtur) 5. οτι εγω ... αυτου, και ουκ 7. οτι ερχεται ... ιδου ερχ. και εσται λεγει κυρ. ο θεος 9. ** αδωναϊ κυριος 10. απωθου 11. om ή ... δοθηναι ... εις χειρας 13. και ετι ει και φ. απωσθης 14. κροτ. τη χειρι επι ... ed. rom. (non cod. alex.) bis τραυματειων ... εκστησει 15. οπως θραυσθησεται πασα καρδια ... ed. rom. πύλην, παραδ. ε. σφ. ῥομφαίας. εὖ ... πυλην αυτων και παραδοθησονται 16. om και prius

17 ἐξεγείρηται. [17] καὶ ἐγὼ δὲ κροτήσω χεῖρά μου πρὸς χεῖρά μου καὶ ἐναφήσω
18 θυμόν μου, ἐγὼ κύριος λελάληκα. [18] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων
19 20 [19] Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου διάταξον σεαυτῷ δύο ὁδοὺς [20] τοῦ εἰςελθεῖν ῥομφαίαν
βασιλέως Βαβυλῶνος· ἐκ χώρας μιᾶς ἐξελεύσονται αἱ δύο, καὶ χεὶρ ἐν ἀρχῇ
ὁδοῦ πόλεως, ἐπ' ἀρχῆς ὁδοῦ διατάξεις τοῦ εἰςελθεῖν ῥομφαίαν ἐπὶ Ῥαββὰθ
υἱῶν Ἀμμὼν καὶ ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν μέσῳ αὐτῆς.
21 [21] διότι στήσεται βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν ἀρχαίαν ὁδόν, ἐπ' ἀρχῆς τῶν
δύο ὁδῶν, τοῦ μαντεύσασθαι μαντείαν, τοῦ ἀναβράσαι ῥάβδον καὶ ἐπερωτῆ-
22 σαι ἐν τοῖς γλυπτοῖς καὶ ἡπατοσκοπήσασθαι ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. [22] ἐγένετο τὸ
μαντεῖον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ τοῦ βαλεῖν χάρακα, τοῦ διανοῖξαι στόμα ἐν βοῇ,
ὑψῶσαι φωνὴν μετὰ κραυγῆς, τοῦ βαλεῖν χάρακα ἐπὶ τὰς πύλας αὐτῆς καὶ
23 βαλεῖν χῶμα καὶ οἰκοδομῆσαι βελοστάσεις. [23] καὶ αὐτὸς αὐτοῖς ὡς μαντευό-
μενος μαντείαν ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ αὐτὸς ἀναμιμνήσκων ἀδικίας αὐτοῦ μνη-
24 σθῆναι. [24] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν ἀνεμνήσατε τὰς ἀδικίας ὑμῶν
ἐν τῷ ἀποκαλυφθῆναι τὰς ἀσεβείας ὑμῶν, τοῦ ὁραθῆναι ἁμαρτίας ὑμῶν ἐν
πάσαις ταῖς ἀσεβείαις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑμῶν, ἀνθ' ὧν ἀνε-
25 μνήσατε, ἐν τούτοις ἁλώσεσθε. [25] καὶ σὺ βέβηλε ἄνομε ἀφηγούμενε τοῦ Ἰσραήλ,
26 οὗ ἥκει ἡ ἡμέρα ἐν καιρῷ ἀδικίας πέρας, [26] τάδε λέγει κύριος Ἀφείλου τὴν
κίδαριν καὶ ἐπέθου τὸν στέφανον αὐτῇ, οὐ τοιαύτη ἔσται· ἐταπείνωσας τὸ
27 ὑψηλόν, καὶ ὕψωσας τὸ ταπεινόν. [27] ἀδικίαν ἀδικίαν ἀδικίαν θήσομαι αὐτήν,
οὐαὶ αὐτῇ· τοιαύτη ἔσται ἕως οὗ ἔλθῃ ᾧ καθήκει, καὶ παραδώσω αὐτῷ.
28 [28] καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος πρὸς τοὺς
υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ πρὸς τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν, καὶ ἐρεῖς Ῥομφαία ῥομφαία
ἐσπασμένη εἰς σφάγια καὶ ἐσπασμένη εἰς συντέλειαν, ἐγείρου ὅπως στίλβῃς.
29 [29] ἐν τῇ ὁράσει σου τῇ ματαίᾳ, καὶ ἐν τῷ μαντεύεσθαί σε ψευδῆ, τοῦ παρα-
δοῦναί σε ἐπὶ τραχήλους τραυματιῶν ἀνόμων, ἥκει ἡ ἡμέρα ἐν καιρῷ ἀδι-
30 κίας πέρας. [30] ἀπόστρεφε, μὴ καταλύσῃς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ᾧ γεγέννησαι,
31 ἐν τῇ γῇ τῇ ἰδίᾳ σου κρινῶ σε. [31] καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ σὲ ὀργήν μου, ἐν πυρὶ
ὀργῆς μου ἐμφυσήσω ἐπὶ σέ, καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας ἀνδρῶν βαρβάρων
32 τεκταινόντων διαφθοράς. [32] ἐν πυρὶ ἔσῃ κατάβρωμα, τὸ αἷμά σου ἔσται ἐν
μέσῳ τῆς γῆς σου· οὐ μὴ γένηταί σου μνεία, διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα.

XXII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [2] Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰ κρι-
νεῖς τὴν πόλιν τῶν αἱμάτων; καὶ παράδειξον αὐτῇ πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῆς,
3 [3] καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος κύριος Ὦ πόλις ἐκχέουσα αἵματα ἐν μέσῳ
αὐτῆς τοῦ ἐλθεῖν καιρὸν αὐτῆς, καὶ ποιοῦσα ἐνθυμήματα καθ' ἑαυτῆς τοῦ
4 μιαίνειν αὐτὴν [4] ἐν τοῖς αἵμασιν αὐτῶν οἷς ἐξέχεας· παραπέπτωκας, καὶ ἐν
τοῖς ἐνθυμήμασί σου οἷς ἐποίεις ἐμιαίνου, καὶ ἤγγισας τὰς ἡμέρας σου, καὶ
ἤγαγες καιρὸν ἐτῶν σου. διὰ τοῦτο δέδωκά σε εἰς ὀνειδισμὸν τοῖς ἔθνεσι καὶ
5 εἰς ἐμπαιγμὸν πάσαις ταῖς χώραις [5] ταῖς ἐγγιζούσαις πρὸς σὲ καὶ ταῖς μακρὰν
ἀπεχούσαις ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐμπαίξεται ἐν σοὶ ἀκάθαρτος ἡ ὀνομαστὴ καὶ πολλὴ

---

17. τον θυμον μου εν σοι ... ελαλησα 20. εξελ. αρχαι δυο και χειρα ετοιμασουσιν επ αρχης οδου πολεως· επ αρχ. ... ραββ. και επι υιων ... εμμεσω 21. ραβδια ... ed. R. κατασκοπησ. 22. και του διαν. 23. αδικιας αυτων 24. κυρ. κυριος ο θεος ... ασεβιαις, sed antea -βειας ... αλωθησεσθαι 26. κυρ. κυριος ο θεος ... **αυτη (*om videtur) τον στεφανον ... το ταπειν. υψωσας 27. αδικιαν tertium om ... ου pro ουαι αυτη ... παραδ. αυτην 28. κυριος ο θεος ... ετοιμαζου εσπασμενη σφαγια ... ανομων ων ηκει 31. εκχεω επι σοι ... διαφθοραν 32. εμμεσω XXII. 2. ου pro ει 3. κυρ. κυρ. ο θεος ... εμμεσω ... κατ αυτης 4. εις ονιδος 5. εμπεξονται

ἐν ταῖς ἀνομίαις. 6 ἰδοὺ οἱ ἀφηγούμενοι οἴκου Ἰσραὴλ ἕκαστος πρὸς τοὺς 6
συγγενεῖς αὐτοῦ συνεφύροντο ἐν σοὶ ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα· πατέρα καὶ μη- 7
τέρα ἐκακολόγουν ἐν σοί, καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον ἀνεστρέφοντο ἐν ἀδικίαις
ἐν σοί, ὀρφανὸν καὶ χήραν κατεδυνάστευον, 8 καὶ τὰ ἅγιά μου ἐξουδένουν 8
καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν ἐν σοί. 9 ἄνδρες ἦσαν ἐν σοὶ ὅπως ἐκχέωσιν 9
ἐν σοὶ αἷμα, καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἤσθιον ἐπὶ σοί, ἀνόσια ἐποίουν ἐν μέσῳ σου.
10 αἰσχύνην πατρὸς ἀπεκάλυψαν ἐν σοί, καὶ ἐν ἀκαθαρσίαις ἀποκαθημένην 10
ἐταπείνουν ἐν σοί· 11 ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἠνομοῦσαν, καὶ 11
ἕκαστος τὴν νύμφην αὐτοῦ ἐμίαινεν ἐν ἀσεβείᾳ, καὶ ἕκαστος τὴν ἀδελφὴν
αὐτοῦ θυγατέρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐταπείνουν ἐν σοί. 12 δῶρα ἐλαμβάνοσαν 12
ἐν σοὶ ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα, τόκον καὶ πλεονασμὸν ἐλαμβάνοσαν ἐν σοί· καὶ
συνετελέσω συντέλειαν κακίας σου τὴν ἐν καταδυναστείᾳ, ἐμοῦ δὲ ἐπελάθου,
λέγει κύριος. 13 ἐὰν δὲ πατάξω χεῖρά μου ἐφ' οἷς συντετέλεσαι οἷς ἐποίησας, 13
καὶ ἐπὶ τοῖς αἵμασί σου τοῖς γεγενημένοις ἐν μέσῳ σου, 14 εἰ ὑποστήσεται ἡ 14
καρδία σου; εἰ κρατήσουσιν αἱ χεῖρές σου ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἐγὼ ποιῶ ἐν
σοί; ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω. 15 καὶ διασκορπιῶ σε ἐν τοῖς ἔθνεσι, 15
καὶ διασπερῶ σε ἐν ταῖς χώραις, καὶ ἐκλείψει ἡ ἀκαθαρσία σου ἐκ σοῦ,
16 καὶ κατακληρονομήσω ἐν σοὶ κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἐθνῶν, καὶ γνώσεσθε 16
διότι ἐγὼ κύριος. 17 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων 18 Υἱὲ ἀνθρώ- 17 18
που, ἰδοὺ γεγόνασί μοι ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ἀναμεμιγμένοι πάντες χαλκῷ καὶ
σιδήρῳ καὶ κασσιτέρῳ καὶ μολίβῳ, ἐν μέσῳ ἀργυρίου ἀναμεμιγμένος ἐστί.
19 διὰ τοῦτο εἰπὸν Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἀνθ' ὧν ἐγένεσθε εἰς σύγκρα- 19
σιν μίαν, διὰ τοῦτο ἐγὼ εἰςδέχομαι ὑμᾶς εἰς μέσον Ἱερουσαλήμ· 20 καθὼς 20
εἰςδέχεται ἄργυρος καὶ χαλκὸς καὶ σίδηρος καὶ κασσίτερος καὶ μόλιβος εἰς
μέσον καμίνου τοῦ ἐκφυσῆσαι εἰς αὐτὸ πῦρ τοῦ χωνευθῆναι, οὕτως εἰςδέξο-
μαι ἐν ὀργῇ μου καὶ συνάξω καὶ χωνεύσω ὑμᾶς, 21 καὶ ἐκφυσήσω ἐφ' ὑμᾶς 21
ἐν πυρὶ ὀργῆς μου, καὶ χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς. 22 ὃν τρόπον χωνεύε- 22
ται ἀργύριον ἐν μέσῳ καμίνου, οὕτως χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ
ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐξέχεα τὸν θυμόν μου ἐφ' ὑμᾶς. 23 καὶ ἐγέ- 23
νετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων 24 Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν αὐτῇ Σὺ εἶ γῆ ἡ 24
οὐ βρεχομένη, οὐδὲ ὑετὸς ἐγένετο ἐπὶ σὲ ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς. 25 ἧς οἱ ἀφηγού- 25
μενοι ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λέοντες ὠρυόμενοι ἁρπάζοντες ἁρπάγματα, ψυχὰς
κατεσθίοντες ἐν δυναστείᾳ καὶ τιμὰς λαμβάνοντες, καὶ χῆραί σου ἐπληθύν-
θησαν ἐν μέσῳ σου. 26 καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἠθέτησαν νόμον μου καὶ ἐβεβή- 26
λουν τὰ ἅγιά μου· ἀνὰ μέσον ἁγίου καὶ βεβήλου οὐ διέστελλον, καὶ ἀνὰ
μέσον ἀκαθάρτου καὶ τοῦ καθαροῦ οὐ διέστελλον, καὶ ἀπὸ τῶν σαββάτων
μου παρεκάλυπτον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἐβεβηλούμην ἐν μέσῳ αὐτῶν.

---

6. συνανεφυροντο 7. κατεδυν. εν σοι 9. ανδρες λησται ... ησθιον εν σοι ... εμμεσω 10. αποκαθημενης 11. αδελφην pro νυμφην ... εμιαινον 12. δωρα ελαμβανον ... εν καταδυν. σου· οτι εμου επελαθου λ. κυρ. κυριος 13. χειρα μου προς χειρα μου εφ ... γεγεννημενοις εμμεσω 16. κατακλ. σε ενωπιον των εθνων· κ. γνωση οτι 18. γεγονεν ο οικος ισρ. αναμεμιγμενος χαλκω ... μολιβδω εμμεσω 19. κυρ. κυρ. ο θεος ... εγενεσθ. παντες ... δια τ. ιδου εγω 20. μολιβδος ... καμινου πυρος του εμφυσησαι εις αυτα πυρ του χωνευσαι ... εισδεξ. υμας εν ο. μου· και εν τω θυμω μου κ. σ. κ. χωνευσω (sed* επαφησω) υμ. 21. κ. εκφ. εις υμας εκφυσημα εν ... εμμεσω 22. εμμεσω bis 23. *om υιε ανθρ. 24. om ἡ ... καταβησεται σοι pro εγενετο usque οργης 25. οι (om ἧς) αφηγ. αυτης εμμεσω α. ως λ. ερευγομενοι ... κατεσθ. εδυναστευσαν εν δυναστεια· δωρα ελαμβανον εν αδικια· κ. χηρ. ... εμμεσω 26. τον νομον ... τα σαββατα μου εβεβηλουν pro εβεβηλουμην ... εμμεσω

27 [27] οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λύκοι ἁρπάζοντες ἁρπάγματα τοῦ
28 ἐκχέαι αἷμα, ὅπως πλεονεξίᾳ πλεονεκτῶσι. [28] καὶ οἱ προφῆται αὐτῆς ἀλεί-
φοντες αὐτοὺς πεσοῦνται, ὁρῶντες μάταια, μαντευόμενοι ψευδῆ, λέγοντες
29 Τάδε λέγει κύριος, καὶ κύριος οὐκ ἐλάλησε. [29] λαὸν τῆς γῆς ἐκπιεζοῦντες
ἀδικίᾳ καὶ διαρπάζοντες ἁρπάγματα, πτωχὸν καὶ πένητα καταδυναστεύοντες,
30 καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον οὐκ ἀναστρεφόμενοι μετὰ κρίματος. [30] καὶ ἐζήτουν
ἐξ αὐτῶν ἄνδρα ἀναστρεφόμενον ὀρθῶς καὶ ἑστῶτα πρὸ προσώπου μου ὁλο-
σχερῶς ἐν τῷ καιρῷ τῆς ὀργῆς τοῦ μὴ εἰς τέλος ἐξαλεῖψαι αὐτήν, καὶ οὐχ
31 εὗρον. [31] καὶ ἐξέχεα ἐπ' αὐτὴν θυμόν μου ἐν πυρὶ ὀργῆς μου τοῦ συντελέσαι·
τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα, λέγει κύριος κύριος.

XXIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [2] Υἱὲ ἀνθρώπου, δύο γυναῖκες
3 ἦσαν θυγατέρες μητρὸς μιᾶς, [3] καὶ ἐξεπόρνευσαν ἐν Αἰγύπτῳ ἐν τῇ νεότητι
4 αὐτῶν, ἐκεῖ ἔπεσον οἱ μαστοὶ αὐτῶν, ἐκεῖ διεπαρθενεύθησαν. [4] καὶ τὰ ὀνό-
ματα αὐτῶν ἦν Ὀολὰ ἡ πρεσβυτέρα, καὶ Ὀολιβὰ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς. καὶ ἐγέ-
νοντό μοι, καὶ ἔτεκον υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν, Σαμάρεια
5 ἦν Ὀολά, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἦν Ὀολιβά. [5] καὶ ἐξεπόρνευσεν ἡ Ὀολὰ ἀπ' ἐμοῦ
καὶ ἐπέθετο ἐπὶ τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς, ἐπὶ τοὺς Ἀσσυρίους τοὺς ἐγγίζοντας
6 αὐτῇ, [6] ἐνδεδυκότας ὑακίνθινα, ἡγουμένους καὶ στρατηγούς, νεανίσκοι καὶ ἐπί-
7 λεκτοι, πάντες ἱππεῖς ἱππαζόμενοι ἐφ' ἵππων. [7] καὶ ἔδωκε τὴν πορνείαν αὐ-
τῆς ἐπ' αὐτούς· ἐπίλεκτοι υἱοὶ Ἀσσυρίων πάντες, καὶ ἐπὶ πάντας οὓς ἐπέθετο,
8 ἐν πᾶσι τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτοῖς ἐμιαίνετο. [8] καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐξ
Αἰγύπτου οὐκ ἐγκατέλιπεν, ὅτι μετ' αὐτῆς ἐκοιμῶντο ἐν νεότητι αὐτῆς, καὶ
αὐτοὶ διεπαρθένευσαν αὐτὴν καὶ ἐξέχεαν τὴν πορνείαν αὐτῶν ἐπ' αὐτήν.
9 [9] διὰ τοῦτο παρέδωκα αὐτὴν εἰς χεῖρας τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, εἰς χεῖρας υἱῶν
10 Ἀσσυρίων ἐφ' οὓς ἐπετίθετο. [10] αὐτοὶ ἀπεκάλυψαν τὴν αἰσχύνην αὐτῆς, υἱοὺς
καὶ θυγατέρας αὐτῆς ἔλαβον, καὶ αὐτὴν ἐν ῥομφαίᾳ ἀπέκτειναν. καὶ ἐγένετο
λάλημα εἰς γυναῖκας, καὶ ἐποίησαν ἐκδικήσεις ἐν αὐτῇ εἰς τὰς θυγατέρας.
11 [11] καὶ εἶδεν ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς Ὀολιβά, καὶ διέφθειρε τὴν ἐπίθεσιν αὐτῆς ὑπὲρ
12 αὐτήν, καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ὑπὲρ τὴν πορνείαν τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς· [12] ἐπὶ
τοὺς υἱοὺς τῶν Ἀσσυρίων ἐπέθετο ἡγουμένους καὶ στρατηγοὺς τοὺς ἐγγὺς αὐ-
τῆς ἐνδεδυκότας εὐπάρυφα, ἱππεῖς ἱππαζομένους ἐφ' ἵππων, νεανίσκοι ἐπί-
13 14 λεκτοι πάντες. [13] καὶ ἴδον ὅτι μεμίανται ὁδὸς μία τῶν δύο. [14] καὶ προσέθετο
πρὸς τὴν πορνείαν αὐτῆς, καὶ εἶδεν ἄνδρας ἐζωγραφημένους ἐπὶ τοῦ τοίχου,
15 εἰκόνας Χαλδαίων, ἐζωγραφημένους ἐν γραφίδι, [15] ἐζωσμένους ποικίλματα ἐπὶ
τὰς ὀσφύας αὐτῶν παραβαπτὰ καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, ὄψις τρισσὴ
16 πάντων, ὁμοίωμα υἱῶν Χαλδαίων γῆς πατρίδος αὐτοῦ. [16] καὶ ἐπέθετο ἐπ'
αὐτοὺς τῇ ὁράσει ὀφθαλμῶν αὐτῆς, καὶ ἐξαπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς αὐτοὺς
17 εἰς γῆν Χαλδαίων. [17] καὶ ἦλθοσαν πρὸς αὐτὴν υἱοὶ Βαβυλῶνος εἰς κοίτην

---

27. εμμεσω 28. οι αλειφοντες ... οι ορωντες 29. τον λαον ... εν αδικια 30. το ολοσχερες εν καιρω τ. ο. μου 31. τον θυμον ... συντελεσαι αυτους XXIII. 3. post νεοτ. αυτων add επορνευσαν ... και εκει διεπαρθ. 4. ην ολλα ... ολιβα ... σαμαρ. η ολλα κ. ιερ. ολιβα 5. η ολλα ... προσεθετο 6. ενδεδυμενους ... νεανισκους επιλεκτους ... ιπποις (?) pro ιππεις 7. πορνιαν (plerumque etiam vv. sqq.) αυτων ... ενθυμημ. αυτης εμ. 8. εγκατελειπεν ... εν τη νεοτητι 10. την ασχημοσυνην αυτης ... εις τας γυναικας ... in f. add αυτης 11. η ολιβα ... *επι αυτη pro υπερ αυτην 12. ενδεδυμενους ευπορφυρα ... ιππαζομενοι 13. ειδον 14. εζωγραφημενας εν γραφιδι 15. διεζωσμενους ... *om αυτων prius? ... και τιαραι βαπται επι ... πατριδ. αυτων 16. εν ορασει 17. ηλθον

καταλυόντων, καὶ ἐμίαινον αὐτὴν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐμιάνθη ἐν αὐτοῖς,
καὶ ἀπέστη ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἀπ' αὐτῶν. [18] καὶ ἀπεκάλυψε τὴν πορνείαν αὐ- 18
τῆς, καὶ ἀπεκάλυψεν αἰσχύνην αὐτῆς· καὶ ἀπέστη ἡ ψυχή μου ἀπ' αὐτῆς,
ὃν τρόπον ἀπέστη ἡ ψυχή μου ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. [19] καὶ ἐπλήθυνας 19
τὴν πορνείαν σου τοῦ ἀναμνῆσαι ἡμέραν νεότητός σου ἐν αἷς ἐπόρνευσας ἐν
Αἰγύπτῳ, [20] καὶ ἐπέθου ἐπὶ τοὺς Χαλδαίους, ὧν ὡς ὄνων αἱ σάρκες αὐτῶν, 20
καὶ αἰδοῖα ἵππων τὰ αἰδοῖα αὐτῶν, [21] καὶ ἐπεσκέψω τὴν ἀνομίαν νεότητός 21
σου, ἃ ἐποίεις ἐν Αἰγύπτῳ ἐν τῷ καταλύματί σου, οὗ οἱ μαστοὶ νεότητός
σου. [22] διὰ τοῦτο, Ὀολιβά, τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς ἐρα- 22
στάς σου ἐπὶ σέ, ἀφ' ὧν ἀπέστη ἡ ψυχή σου ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐπάξω αὐ-
τοὺς ἐπὶ σὲ κυκλόθεν, [23] υἱοὺς Βαβυλῶνος καὶ πάντας τοὺς Χαλδαίους, Φα- 23
κοὺκ καὶ Σουὲ καὶ Ὑχουέ, καὶ πάντας υἱοὺς Ἀσσυρίων μετ' αὐτῶν,
νεανίσκους ἐπιλέκτους, ἡγεμόνας καὶ στρατηγούς, πάντας τρισσοὺς καὶ ὀνο-
μαστούς, ἱππεύοντας ἐφ' ἵππων. [24] καὶ πάντες ἥξουσιν ἐπὶ σὲ ἀπὸ βορρᾶ, 24
ἅρματα καὶ τροχοὶ μετ' ὄχλου λαῶν, θυρεοὶ καὶ πέλται, καὶ βαλεῖ φυλακὴν
ἐπὶ σὲ κύκλῳ. [25] καὶ δώσω πρὸ προσώπου αὐτῶν κρίμα, καὶ ἐκδικήσουσί σε 25
ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν· καὶ δώσω τὸν ζῆλόν μου ἐν σοί, καὶ ποιήσουσι
μετὰ σοῦ ἐν ὀργῇ θυμοῦ· μυκτῆρά σου καὶ ὦτά σου ἀφελοῦσι, καὶ τοὺς
καταλοίπους σου ἐν ῥομφαίᾳ καταβαλοῦσιν. αὐτοὶ υἱούς σου καὶ θυγατέρας
σου λήψονται, καὶ τοὺς καταλοίπους σου πῦρ καταφάγεται· [26] καὶ ἐκδύσουσί 26
σε τὸν ἱματισμόν σου, καὶ λήψονται τὰ σκεύη τῆς καυχήσεώς σου. [27] καὶ 27
ἀποστρέψω τὰς ἀσεβείας σου ἐκ σοῦ καὶ τὴν πορνείαν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου,
καὶ οὐ μὴ ἄρῃς τοὺς ὀφθαλμούς σου ἐπ' αὐτούς, καὶ Αἰγύπτου οὐ μὴ μνη-
σθῇς οὐκέτι. [28] διότι τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμί σε εἰς 28
χεῖρας ὧν μισεῖς, ἀφ' ὧν ἀπέστη ἡ ψυχή σου ἀπ' αὐτῶν· [29] καὶ ποιήσου- 29
σιν ἐν σοὶ ἐν μίσει, καὶ λήψονται πάντας τοὺς πόνους σου καὶ τοὺς μόχθους
σου, καὶ ἔσῃ γυμνὴ καὶ αἰσχύνουσα, καὶ ἀποκαλυφθήσεται αἰσχύνη πορνείας
σου καὶ ἀσέβειά σου. καὶ ἡ πορνεία σου [30] ἐποίησε ταῦτά σοι, ἐν τῷ ἐκ- 30
πορνεῦσαί σε ὀπίσω ἐθνῶν, καὶ ἐμιαίνου ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῶν. [31] ἐν 31
τῇ ὁδῷ τῆς ἀδελφῆς σου ἐπορεύθης, καὶ δώσω τὸ ποτήριον αὐτῆς εἰς χεῖ-
ράς σου. [32] τάδε λέγει κύριος Τὸ ποτήριον τῆς ἀδελφῆς σου πίεσαι, τὸ βαθὺ 32
καὶ τὸ πλατὺ καὶ τὸ πλεονάζον τοῦ συντελέσαι μέθην, [33] καὶ ἐκλύσεως πλη- 33
σθήσῃ· καὶ τὸ ποτήριον ἀφανισμοῦ ποτήριον ἀδελφῆς σου Σαμαρείας [34] πίεσαι 34
αὐτό, καὶ τὰς ἑορτὰς καὶ τὰς νουμηνίας αὐτῆς ἀποστρέψω· διότι ἐγὼ λελά-
ληκα, λέγει κύριος. [35] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν ἐπελάθου μου 35
καὶ ἀπέρριψάς με ὀπίσω τοῦ σώματός σου, καὶ σὺ λάβε τὴν ἀσέβειάν σου
καὶ τὴν πορνείαν σου. [36] καὶ εἶπε κύριος πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, οὐ κρινεῖς 36
τὴν Ὀολὰν καὶ τὴν Ὀολιβὰν καὶ ἀναγγελεῖς αὐταῖς τὰς ἀνομίας αὐτῶν,
[37] ὅτι ἐμοιχῶντο, καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν; τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν ἐμοι- 37

---

18. την ασχημοσυνην αυτης ... ημερας 20. ων ησαν ως 21. ed. rom. επισκεψω ... μαστοι επεσαν νε. σ. 22. ολιβα ... κυρ. κυριος ο θεος επι σε ολιβα ιδου 23. και φουδ και σουδ και λουδ κ. π. τους υι. 24. om και prim. ... τροχοι· ιπποι μετα ... πελται· και περικεφαλαιαι· κ. β. επι σε προφυλακην κυκλ. 25. θυμου μου ... τους υιους σ. κ. τας θυγ. σ. λημψονται ... κα. σ. ενπρησουσιν εν πυρι 26. λημψονται 28. κυρ. κυρ. ο θεος 29. λημψονται ... ασχημονουσα ... η αισχυνη σου πορνεια σου κ. ασεβεια σου 30. επιθυμημασιν 31. τας χειρας 32. αδωναϊ κυρ. κυριος ο θεος ... πλατυ εσται εις γελωτα· και εις μυκτηρισμον· το πλεοναζον 33. και εκχεω οπως pro κ. εκλυσεως ... κ. το ποτ. της αδ. σου σαμαρ. ποτηριον αφανισμου 34. πιεσαι αυτο και εκστραγγιεις ... ελαλησα ... κυρ. κυριος ο θεος 35. αδωναϊ κυριος 36. ολλαν ... ολιβαν ... απαγγελεις αυτοις 37. και τα ενθυμ.

χῶντο, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἃ ἐγέννησάν μοι διήγαγον αὐτοῖς δι' ἐμπύρων.
38 [38] ἕως καὶ ταῦτα ἐποίησάν μοι, τὰ ἅγιά μου ἐμίαινον καὶ τὰ σάββατά μου
39 ἐβεβήλουν, [39] καὶ ἐν τῷ σφάζειν αὐτοὺς τὰ τέκνα αὐτῶν τοῖς εἰδώλοις αὐ-
τῶν, καὶ εἰςεπορεύοντο εἰς τὰ ἅγιά μου τοῦ βεβηλοῦν αὐτά. καὶ ὅτι οὕτως
40 ἐποίουν ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου, [40] καὶ ὅτι τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἐρχομένοις μα-
κρόθεν, οἷς ἀγγέλους ἐξαπέστειλον πρὸς αὐτούς, καὶ ἅμα τῷ ἔρχεσθαι αὐ-
τοὺς εὐθὺς ἐλούου καὶ ἐστιβίζου τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἐκόσμου κόσμῳ,
41 [41] καὶ ἐκάθου ἐπὶ κλίνης ἐστρωμένης, καὶ τράπεζα κεκοσμημένη πρὸ προςώ-
42 που αὐτῆς. καὶ τὸ θυμίαμα καὶ τὸ ἔλαιόν μου εὐφραίνοντο ἐν αὐτοῖς, [42] καὶ
φωνὴν ἁρμονίας ἀνεκρούοντο, καὶ πρὸς ἄνδρας ἐκ πλήθους ἀνθρώπων ἥκον-
τας ἐκ τῆς ἐρήμου, καὶ ἐδίδοσαν ψέλλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ στέφα-
43 νον καυχήσεως ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. [43] καὶ εἶπα Οὐκ ἐν τούτοις μοι-
44 χεύουσι; καὶ ἔργα πόρνης καὶ αὐτὴ ἐξεπόρνευσε; [44] καὶ εἰςεπορεύοντο πρὸς
αὐτήν, ὃν τρόπον εἰςπορεύονται πρὸς γυναῖκα πόρνην, οὕτως εἰςεπορεύοντο
45 πρὸς Ὀολὰν καὶ πρὸς Ὀολιβὰν τοῦ ποιῆσαι ἀνομίαν. [45] καὶ ἄνδρες δίκαιοι
αὐτοὶ καὶ ἐκδικήσουσιν αὐτὰς ἐκδικήσει μοιχαλίδος καὶ ἐκδικήσει αἵματος,
46 ὅτι μοιχαλίδες εἰσί, καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν. [46] τάδε λέγει κύριος κύριος
47 Ἀνάγαγε ἐπ' αὐτὰς ὄχλον, καὶ δὸς ἐν αὐταῖς ταραχὴν καὶ διαρπαγήν, [47] καὶ
λιθοβόλησον ἐπ' αὐτὰς λίθοις ὄχλων, καὶ κατακέντει αὐτὰς ἐν τοῖς ξίφεσιν
αὐτῶν. υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν, καὶ τοὺς οἴκους
48 αὐτῶν ἐμπρήσουσιν. [48] καὶ ἀποστρέψω ἀσέβειαν ἐκ τῆς γῆς, καὶ παιδευθή-
σονται πᾶσαι αἱ γυναῖκες, καὶ οὐ μὴ ποιήσουσι κατὰ τὰς ἀσεβείας αὐτῶν.
49 [49] καὶ δοθήσεται ἡ ἀσέβεια ὑμῶν ἐφ' ὑμᾶς, καὶ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἐνθυμη-
μάτων ὑμῶν λήψεσθε, καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος.

XXIV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐννάτῳ ἐν τῷ μηνὶ
2 τῷ δεκάτῳ, δεκάτῃ τοῦ μηνός, λέγων [2] Υἱὲ ἀνθρώπου, γράψον σεαυτῷ εἰς
ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἀφ' ἧς ἀπηρείσατο βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ
3 Ἱερουσαλήμ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς σήμερον, [3] καὶ εἰπὸν ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν
παραπικραίνοντα παραβολήν, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἐπί-
4 στησον τὸν λέβητα καὶ ἔγχεον εἰς αὐτὸν ὕδωρ, [4] καὶ ἔμβαλε εἰς αὐτὸν τὰ
διχοτομήματα, πᾶν διχοτόμημα καλόν, σκέλος καὶ ὦμον ἐκσεσαρκισμένα ἀπὸ
5 τῶν ὀστῶν [5] ἐξ ἐπιλέκτων κτηνῶν εἰλημμένων, καὶ ὑπόκαιε τὰ ὀστᾶ ὑπο-
6 κάτω αὐτῶν. ἔζεσε καὶ ἥψηται τὰ ὀστᾶ αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς. [6] διὰ τοῦτο
τάδε λέγει κύριος Ὦ πόλις αἱμάτων λέβης, ἐν ᾧ ἐστὶν ἰὸς ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ
ἰὸς οὐκ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῆς, κατὰ μέλος αὐτῆς ἐξήνεγκεν, οὐκ ἔπεσεν ἐπ' αὐ-
7 τὴν κλῆρος. [7] ὅτι αἷμα αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐστίν, ἐπὶ λεωπετρίαν τέταχα
8 αὐτό· οὐκ ἐκκέχυκα αὐτὸ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ καλύψαι ἐπ' αὐτὸ γῆν, [8] τοῦ
ἀναβῆναι θυμὸν εἰς ἐκδίκησιν ἐκδικηθῆναι· δέδωκα τὸ αἷμα αὐτῆς ἐπὶ λεω-
9 πετρίαν τοῦ μὴ καλύψαι αὐτό. [9] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Κἀγὼ μεγα-

---

37. διηγον αυτα δι 38. post μοι add και α εμεισουν εποιησαν 39. ιδωλοις ... μου αφυλακτως εν τη ημερα εκεινη του βε. αυτ. 40. om οτι ... εξαπεστελλοσαν 41. θυμιαμα μου ... εξευφραινοντο 42. ηκοντας οινωμενους εκ ... ψελια ... χειρας σου· συ δε στεφανον 43. και ειπας ... μοιχωνται· εργα γυναικος πορνης εποιεις· [44] και εισπορευοντο 44. ον τρ. εισεπορευοντο ... ολλαν ... ολιβαν 45. αιματα 46. αδωναΐ κυριος Αναγαγε ... δος επ αυτας 47. om επ ... κατακεντησον ... εμπυριουσιν 48. απο της γης 49. λημψεσθαι XXIV. 1. ενατω 3. αδωναΐ κυριος ... εκχεον 4. και σκελος ... εκ των οστεων αυτων 5. ειλημμενα ... εζεσεν και εξεζεσεν κ. ηψηθη 6. αδωναΐ κυριος ... post ο ιος repetit εν αυτω 7. λεοπετριαν (non v. 8.) ... καλυψαι αυτο γην (sed *κα. αυτω επι την γην) 8. *καταβηναι 9. αδωναΐ κυριος· ουαι πολεις των αιματων· καγω

λυνῶ τὸν δαλόν, 10 καὶ πληθυνῶ τὰ ξύλα καὶ ἀνακαύσω τὸ πῦρ, ὅπως ταχῇ 10
τὰ κρέα καὶ ἐλαττωθῇ ὁ ζωμός 11 καὶ στῇ ἐπὶ τοὺς ἄνθρακας, ὅπως προς- 11
καυθῇ καὶ θερμανθῇ ὁ χαλκὸς αὐτῆς καὶ ταχῇ ἐν μέσῳ ἀκαθαρσίας αὐτῆς,
καὶ ἐκλίπῃ ὁ ἰὸς αὐτῆς, 12 καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἐξ αὐτῆς πολὺς ὁ ἰὸς αὐτῆς· 12
καταισχυνθήσεται ὁ ἰὸς αὐτῆς, 13 ἀνθ᾽ ὧν ἐμιαίνου σύ. καὶ τί ἐὰν μὴ κα- 13
θαρισθῇς ἔτι ἕως οὗ ἐμπλήσω τὸν θυμόν μου; 14 ἐγὼ κύριος λελάληκα, καὶ 14
ἥξει καὶ ποιήσω, οὐ διαστελῶ οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· κατὰ τὰς ὁδούς σου καὶ
κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε, λέγει κύριος. διὰ τοῦτο ἐγὼ κρινῶ σε
κατὰ τὰ αἵματά σου, καὶ κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε, ἡ ἀκάθαρτος
ἡ ὀνομαστὴ καὶ πολλὴ τοῦ παραπικραίνειν. 15 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς 15
μὲ λέγων 16 Υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω ἐκ σοῦ τὰ ἐπιθυμήματα τῶν 16
ὀφθαλμῶν σου ἐν παρατάξει, οὐ μὴ κοπῇς οὐδ᾽ οὐ μὴ κλαυσθῇς, 17 στε- 17
ναγμὸς αἵματος, ὀσφύος πένθος ἔσῃ· οὐχ ἔσται τὸ τρίχωμά σου συμπεπλε-
γμένον ἐπὶ σέ, καὶ τὰ ὑποδήματά σου ἐν τοῖς ποσί σου, οὐ μὴ παρακληθῇς
ἐν χείλεσιν αὐτῶν, καὶ ἄρτον ἀνδρῶν οὐ μὴ φάγῃς. 18 καὶ ἐλάλησα πρὸς 18
τὸν λαὸν τὸ πρωὶ ὃν τρόπον ἐνετείλατό μοι ἑσπέρας, καὶ ἐποίησα τὸ πρωὶ
ὃν τρόπον ἐπετάγη μοι. 19 καὶ εἶπε πρὸς μὲ ὁ λαός Οὐκ ἀναγγέλλεις ἡμῖν τί 19
ἐστι ταῦτα ἃ σὺ ποιεῖς; 20 καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς Λόγος κυρίου ἐγένετο πρὸς 20
μὲ λέγων 21 Εἰπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ 21
βεβηλῶ τὰ ἅγιά μου, φρύαγμα ἰσχύος ὑμῶν, ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν ὑμῶν,
καὶ ὑπὲρ ὧν φείδονται αἱ ψυχαὶ ὑμῶν. καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες
ὑμῶν οὓς ἐγκατελίπετε ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται, 22 καὶ ποιήσετε ὃν τρόπον πε- 22
ποίηκα· ἀπὸ στόματος αὐτῶν οὐ παρακληθήσεσθε, καὶ ἄρτον ἀνδρῶν οὐ
φάγεσθε, 23 καὶ αἱ κόμαι ὑμῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν, καὶ τὰ ὑποδήματα 23
ὑμῶν ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν· οὔτε μὴ κόψησθε οὔτε μὴ κλαύσητε, καὶ ἐντα-
κήσεσθε ἐν ταῖς ἀδικίαις ὑμῶν, καὶ παρακαλέσετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ. 24 καὶ ἔσται Ἰεζεκιὴλ ὑμῖν εἰς τέρας, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησα ποιήσετε 24
ὅταν ἔλθῃ ταῦτα, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. 25 καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώ- 25
που, οὐχὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν λαμβάνω τὴν ἰσχὺν παρ᾽ αὐτῶν, τὴν ἔπαρσιν
τῆς καυχήσεως αὐτῶν, τὰ ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν αὐτῶν καὶ τὴν ἔπαρσιν
ψυχῆς αὐτῶν, υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν, 26 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 26
ἥξει ὁ ἀνασωζόμενος πρὸς σὲ τοῦ ἀναγγεῖλαί σοι εἰς τὰ ὦτα; 27 ἐν τῇ ἡμέρᾳ 27
ἐκείνῃ διανοιχθήσεται τὸ στόμα σου πρὸς τὸν ἀνασωζόμενον· λαλήσεις, καὶ
οὐ μὴ ἀποκωφωθῇς οὐκέτι, καὶ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς τέρας, καὶ ἐπιγνώσονται
διότι ἐγὼ κύριος.

XXV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων 2 Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ 2
πρόςωπόν σου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ προφήτευσον ἐπ᾽ αὐτούς, 3 καὶ 3

---

10. εκκαυσω ... οπως ελαττωθη ο ζωμος · και εκτακη τα κρεα · και τα οστα συνφρυγησονται 11. ανθρακας αυτης · εξηφθη οπως εκκαυθη · οπως συνφρυγη ο χαλκ. α. κ. τ. εμμεσω αυτης η ακαθαρσια αυτης ... εκλειπη ... in f. om αυτης 12. και κατεσχυνθησεται 13. εν τη ακαθαρσια σου ζεμμα · ανθ ων εμιανης (** εμιανθης) συ · και ουχ εκαθαρισθης απο ακαθαρσιας σου · και ετι εσται εαν μη ... om ετι ... in f. add εν σοι 14. λεγει αδωναϊ κυριος 16. om των ... *ουδ ου μη κοπης 17. πενθους εσται αυτη · ουκ εσται 18. ante εσπερας add και απεθανεν η γυνη μου ... καθως pro ον τροπ. secundo 19. Ου μη απαγγειλης 20. ταδε λεγει αδωναϊ κυριος pro Λογος usq. λεγων 21. κυρ. κυριος ο θεος ... εγκατελειπεται 22. κ. ποιησω ον τρ. εποιησα ... ου μη παρακλ. et ου μη φαγησθαι 23. ου μη κοψ. ... κλαυσθητε 25. αυτων παρ αυτων ... της ψυχης 26. εν εκεινη τη ημερα ... ωτα σου 27. ανασωζ. · και ερεις · ου μη

ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἀμμὼν Ἀκούσατε λόγον κυρίου Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾽ ὧν
ἐπεχάρητε ἐπὶ τὰ ἅγιά μου ὅτι ἐβεβηλώθη, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ
ὅτι ἠφανίσθη, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰούδα ὅτι ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλω-
4 σίᾳ, [4] διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι ὑμᾶς τοῖς υἱοῖς Κεδὲμ εἰς κληρονο-
μίαν, καὶ κατασκηνώσουσιν ἐν τῇ ἀπαρτίᾳ αὐτῶν ἐν σοί, καὶ δώσουσιν ἐν
σοὶ τὰ σκηνώματα αὐτῶν· αὐτοὶ φάγονται τοὺς καρπούς σου, καὶ αὐτοὶ
5 πίονται τὴν πιότητά σου. [5] καὶ δώσω τὴν πόλιν τοῦ Ἀμμὼν εἰς νομὰς κα-
μήλων, καὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν εἰς νομὴν προβάτων, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι
6 ἐγὼ κύριος. [6] διότι τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾽ ὧν ἐκρότησας τὴν χεῖρά σου καὶ
ἐψόφησας τῷ ποδί σου, καὶ ἐπέχαρας ἐκ ψυχῆς σου ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ,
7 [7] διὰ τοῦτο ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σὲ καὶ δώσω σε εἰς διαρπαγὴν ἐν
τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐξολοθρεύσω σε ἐκ τῶν λαῶν, καὶ ἀπολῶ σε ἐκ τῶν χωρῶν
8 ἀπωλείᾳ, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος. [8] τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾽ ὧν εἶπε
9 Μωὰβ Ἰδοὺ οὐχ ὃν τρόπον πάντα τὰ ἔθνη οἶκος Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα; [9] διὰ
τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραλύω τὸν ὦμον Μωὰβ ἀπὸ πόλεων ἀκρωτηρίων αὐτοῦ,
10 ἐκλεκτὴν γῆν οἶκον Βεθασιμοὺθ ἐπάνω πηγῆς πόλεως παραθαλασσίας, [10] τοὺς
υἱοὺς Κεδὲμ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμών, δέδωκα αὐτῷ εἰς κληρονομίαν, ὅπως
11 μὴ μνεία γένηται τῶν υἱῶν Ἀμμών. [11] καὶ εἰς Μωὰβ ποιήσω ἐκδίκησιν, καὶ
12 ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος. [12] τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾽ ὧν ἐποίησεν ἡ
Ἰδουμαία ἐν τῷ ἐκδικῆσαι αὐτοὺς ἐκδίκησιν εἰς τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ ἐμνη-
13 σικάκησαν καὶ ἐξεδίκησαν δίκην, [13] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Καὶ ἐκτενῶ
τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἐξολοθρεύσω ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ
κτῆνος, καὶ θήσομαι αὐτὴν ἔρημον, καὶ ἐκ Θαιμὰν διωκόμενοι ἐν ῥομφαίᾳ
14 πεσοῦνται· [14] καὶ δώσω ἐκδίκησίν μου ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐν χειρὶ λαοῦ μου
Ἰσραήλ, καὶ ποιήσουσιν ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ κατὰ τὴν ὀργήν μου καὶ κατὰ τὸν
15 θυμόν μου, καὶ ἐπιγνώσονται τὴν ἐκδίκησίν μου, λέγει κύριος. [15] διὰ τοῦτο
τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾽ ὧν ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν ἐκδικήσει καὶ ἐξανέ-
16 στησαν ἐκδίκησιν ἐπιχαίροντες ἐκ ψυχῆς τοῦ ἐξαλεῖψαι ἕως ἑνός, [16] διὰ
τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκτείνω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύ-
λους, καὶ ἐξολοθρεύσω Κρῆτας, καὶ ἀπολῶ τοὺς καταλοίπους τοὺς κατοι-
17 κοῦντας τὴν παραλίαν· [17] καὶ ποιήσω ἐν αὐτοῖς ἐκδικήσεις μεγάλας, καὶ
ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ δοῦναι τὴν ἐκδίκησίν μου ἐπ᾽ αὐτούς.

XXVI.

Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου
2 πρός με λέγων [2] Υἱὲ ἀνθρώπου, ἀνθ᾽ οὗ εἶπε Σὸρ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ Εὖγε
3 συνετρίβη, ἀπόλωλε, τὰ ἔθνη ἐπεστράφη πρός με, ἡ πλήρης ἠρήμωται, [3] διὰ
τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ Σόρ, καὶ ἀνάξω ἐπὶ σὲ ἔθνη πολλὰ
4 ὡς ἀναβαίνει ἡ θάλασσα τοῖς κύμασιν αὐτῆς. [4] καὶ καταβαλοῦσι τὰ τείχη
Σόρ, καὶ καταβαλοῦσι τοὺς πύργους σου, καὶ λικμήσω τὸν χοῦν αὐτῆς ἀπ᾽

XXV. 3. αδωναι κυριος ... εβεβηλωθησαν ... οικον ιουδα 4. συν τη απαρτια 5. εις προνομην προβ. 6. κυριος ο θεος ... τας χειρας ... επεψοφησας 7. δια τουτο ιδου εγω ... εξολεθρευσω ... ed. rom. χειρων pro χωρων 8. αδωναϊ κυριος ... μωαβ και σηειρ ... om ουχ ... ο οικος 9. απο των πολεων· απο πολεων ... ed. rom. ante εκλεκτην non interpg. 10. ed. rom. ante δεδωκα non interpg. ... γενηται μνεια ... in f. add εν τοις εθνεσιν 11. εν μωαβ 12. αδωναϊ κυριος ... του pro εν τω 13. αδωναϊ κυριος ... εξολεθρευσω 14. την εκδικησιν ... οργην του θυμου μου ... **om κυριος 15. αδωναϊ κυριος ... αιωνος pro ενος 16. αδωναϊ κυριος ... εκτενω ... εξολεθρευσω κριτας σιδωνος ... παραθαλασσιαν 17. δουναι με XXVI. 1. Και εγενετο εν τω δωδεκατω ε. μ. τ. μ. του πρωτου 2. ανθ ων ... ed. rom. απολωλε τα εθνη conjg; item ut videtur cod. alex. 3. αδωναϊ κυριος ... εν τοις κυμ. α. 4. καθελουσιν τους πυργ. σ. κ. λικμησουσιν

αὐτῆς, καὶ δώσω αὐτὴν εἰς λεωπετρίαν, 5 ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσται ἐν μέσῳ 5
θαλάσσης, ὅτι ἐγὼ λελάληκα, λέγει κύριος. καὶ ἔσται εἰς προνομὴν τοῖς ἔθνε-
σιν, 6 καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἐν πεδίῳ μαχαίρᾳ ἀναιρεθήσονται, καὶ γνώ- 6
σονται ὅτι ἐγὼ κύριος. 7 ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ Σὸρ 7
τὸν Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος ἀπὸ τοῦ βορρᾶ, βασιλεὺς βασιλέων
ἐστί, μεθ' ἵππων καὶ ἁρμάτων καὶ ἱππέων καὶ συναγωγῆς ἐθνῶν πολλῶν
σφόδρα. 8 οὗτος τὰς θυγατέρας σου τὰς ἐν τῷ πεδίῳ μαχαίρᾳ ἀνελεῖ, καὶ 8
δώσει ἐπὶ σὲ προφυλακὴν καὶ περιοικοδομήσει, καὶ ποιήσει ἐπὶ σὲ κύκλῳ
χάρακα καὶ περίστασιν ὅπλων, καὶ τὰς λόγχας αὐτοῦ ἀπέναντί σου δώσει·
9 τὰ τείχη σου καὶ τοὺς πύργους σου καταβαλεῖ ἐν ταῖς μαχαίραις αὐτοῦ. 9
10 ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἵππων αὐτοῦ κατακαλύψει σε ὁ κονιορτὸς αὐτῶν, 10
καὶ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν ἱππέων αὐτοῦ καὶ τῶν τροχῶν τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ
σεισθήσεται τὰ τείχη σου, εἰςπορευομένου αὐτοῦ τὰς πύλας σου ὡς εἰςπο-
ρευόμενος εἰς πόλιν ἐκ πεδίου. 11 ἐν ταῖς ὁπλαῖς τῶν ἵππων αὐτοῦ καταπα- 11
τήσουσί σου πάσας τὰς πλατείας· τὸν λαόν σου μαχαίρᾳ ἀνελεῖ, καὶ τὴν
ὑπόστασιν τῆς ἰσχύος σου ἐπὶ τὴν γῆν κατάξει. 12 καὶ προνομεύσει τὴν δύ- 12
ναμίν σου, καὶ σκυλεύσει τὰ ὑπάρχοντά σου, καὶ καταβαλεῖ τὰ τείχη σου,
καὶ τοὺς οἴκους σου τοὺς ἐπιθυμητοὺς καθελεῖ, καὶ τοὺς λίθους σου καὶ τὰ
ξύλα σου καὶ τὸν χοῦν σου εἰς μέσον τῆς θαλάσσης σου ἐμβαλεῖ. 13 καὶ κα- 13
ταλύσει τὸ πλῆθος τῶν μουσικῶν σου, καὶ ἡ φωνὴ τῶν ψαλτηρίων σου οὐ
μὴ ἀκουσθῇ ἔτι. 14 καὶ δώσω σε λεωπετρίαν, ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσῃ, οὐ μὴ 14
οἰκοδομηθῇς ἔτι, ὅτι ἐγὼ κύριος ἐλάλησα, λέγει κύριος. 15 διότι τάδε λέγει 15
κύριος κύριος τῇ Σὸρ Οὐκ ἀπὸ φωνῆς τῆς πτώσεώς σου ἐν τῷ στενάξαι
τραυματίας ἐν τῷ σπάσαι μάχαιραν ἐν μέσῳ σου σεισθήσονται αἱ νῆσοι;
* Apoc. 18, 10. 16 καὶ καταβήσονται ἀπὸ τῶν θρόνων αὐτῶν πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκ τῶν ἐθνῶν 16
τῆς θαλάσσης, καὶ ἀφελοῦνται τὰς μίτρας ἀπὸ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, καὶ τὸν
ἱματισμὸν τὸν ποικίλον αὐτῶν ἐκδύσονται· ἐκστάσει ἐκστήσονται, ἐπὶ γῆν
καθεδοῦνται καὶ φοβηθήσονται τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν, καὶ στενάξουσιν ἐπὶ
σέ, 17 καὶ λήψονται ἐπὶ σὲ θρῆνον καὶ ἐροῦσί σοι Πῶς κατελύθης ἐκ θα- 17
λάσσης, ἡ πόλις ἡ ἐπαινετή, ἡ δοῦσα τὸν φόβον αὐτῆς πᾶσι τοῖς κατοικοῦ-
σιν αὐτήν; 18 καὶ φοβηθήσονται αἱ νῆσοι ἀπὸ ἡμέρας πτώσεώς σου, 19 ὅτι 18 19
τάδε λέγει κύριος κύριος Ὅταν δῶ πόλιν ἠρημωμένην ὡς τὰς πόλεις τὰς μὴ
κατοικισθησομένας, ἐν τῷ ἀναγαγεῖν με ἐπὶ σὲ τὴν ἄβυσσον, καὶ κατακα-
λύψει σε ὕδωρ πολύ, 20 καὶ καταβιβάσω σε πρὸς τοὺς καταβαίνοντας εἰς 20
βόθρον πρὸς λαὸν αἰῶνος, καὶ κατοικιῶ σε εἰς βάθη τῆς γῆς ὡς ἔρημον
αἰώνιον μετὰ καταβαινόντων εἰς βόθρον, ὅπως μὴ κατοικηθῇς μηδὲ ἀναστῇς

---

4. δωσω σε εις ... ed. rom. λεοπετρ. (non v. 14.) 5. εμμεσω της θαλασσης ... ελαλησα λ. κυριος κυριος ... om τοις 6. αι εν τω παιδιω μαχ. πεσουνται ... εγω ειμι κυριος 7. δια τουτο ταδε λ. αδωναϊ κυριος ... βασιλεα βασιλεα βαβ. ... μετα ιππων ... om και ιππεων ... συναγ. πολλης εθνων σφ. 8. περιποιησει επι σε κυ. σου χα. κ. βελοστασεις οπλων ... επι σε pro απεν. σου 10. καλυψει ... αυτων, απο φωνης των ... ως ο εισπορευομενος 11. καταπ. πασ. τ. πλ. σου 12. τον πλουτον pro τα υπαρχ. ... κ. καθελει τους οικ. σ. τ. επιθ. ... θαλασσης εμβαλει 13. ακουσθη εν σοι ουκετι 14. σε εις λεωπετρ. και ψυγμος ... εγω ελαλησα 15. αδωναϊ κυρ. κυρ. επι σε σορ Ουχι ... τραυματιας σου ... εμμεσω 16. *καθελουσιν, **ελουσιν pro αφελουνται ... και εκστασει ... επι την γην καθ. (** καθελουνται [?]) 17. λημψονται ... Πως απωλου και κατελυθης (*καθελ.) ... ante η δουσα add ητις εγενηθη ισχυρα εν θαλασση· αυτη και οι κατοικουντες αυτην 18. και νυν φοβ. ... in f. add και ταραχθησονται νησοι εν τη θαλασση απο της εξοδιας σου 19. δω σε ... κατοικηθησομενας 20. καταβιβω ... τα βαθη ... ανασταθης

21 ἐπὶ γῆς ζωῆς. [21] ἀπώλειάν σε δώσω, καὶ οὐχ ὑπάρξεις ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα,
λέγει κύριος κύριος.

XXVII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [2] Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου λάβε* Apoc. 18, 9 ss.
3 ἐπὶ Σὸρ θρῆνον, [3] καὶ ἐρεῖς τῇ Σὸρ τῇ κατοικούσῃ ἐπὶ τῆς εἰςόδου τῆς θα-
λάσσης, τῷ ἐμπορίῳ τῶν λαῶν, ἀπὸ νήσων πολλῶν Τάδε λέγει κύριος τῇ
4 Σόρ Σὺ εἶπας Ἐγὼ περιέθηκα ἐμαυτῇ κάλλος μου, [4] ἐν καρδίᾳ θαλάσσης
5 τῷ Βεελεὶμ υἱοί σου περιέθηκάν σοι κάλλος. [5] κέδρος ἐκ Σενεὶρ ᾠκοδομήθη
σοι, ταινίαι σανίδων κυπαρίσσου ἐκ τοῦ Λιβάνου ἐλήφθησαν τοῦ ποιῆσαί σοι
6 ἱστοὺς ἐλατίνους· [6] ἐκ τῆς Βασανίτιδος ἐποίησαν τὰς κώπας σου, τὰ ἱερά
7 σου ἐποίησαν ἐξ ἐλέφαντος, οἴκους ἀλσώδεις ἀπὸ νήσων τῶν Χεττιείμ. [7] βύσσος
μετὰ ποικιλίας ἐξ Αἰγύπτου ἐγένετό σοι στρωμνὴ τοῦ περιθεῖναί σοι δόξαν
καὶ περιβαλεῖν σε ὑάκινθον καὶ πορφύραν ἐκ τῶν νήσων Ἐλεισαί, καὶ ἐγέ-
8 νετο περιβόλαιά σου. [8] καὶ οἱ ἄρχοντές σου οἱ κατοικοῦντες Σιδῶνα καὶ
Ἀράδιοι ἐγένοντο κωπηλάται σου· οἱ σοφοί σου Σὸρ οἳ ἦσαν ἐν σοί, οὗτοι
9 κυβερνῆταί σου· [9] οἱ πρεσβύτεροι Βιβλίων καὶ οἱ σοφοὶ αὐτῶν οἳ ἦσαν ἐν
σοί, οὗτοι ἐνίσχυον τὴν βουλήν σου· καὶ πάντα τὰ πλοῖα τῆς θαλάσσης καὶ
10 οἱ κωπηλάται αὐτῶν ἐγένοντό σοι ἐπὶ δυσμὰς δυσμῶν. [10] Πέρσαι καὶ Λυδοὶ
καὶ Λίβυες ἦσαν ἐν τῇ δυνάμει σου, ἄνδρες πολεμισταί σου πέλτας καὶ πε-
11 ρικεφαλαίας ἐκρέμασαν ἐν σοί, οὗτοι ἔδωκαν τὴν δόξαν σου. [11] υἱοὶ Ἀραδίων
καὶ ἡ δύναμίς σου ἐπὶ τῶν τειχέων σου· φύλακες ἐν τοῖς πύργοις σου ἦσαν,
τὰς φαρέτρας αὐτῶν ἐκρέμασαν ἐπὶ τῶν ὅρμων σου κύκλῳ, οὗτοι ἐτελείω-
12 σάν σου τὸ κάλλος. [12] Καρχηδόνιοι ἔμποροί σου ἀπὸ πλήθους πάσης ἰσχύος
σου, ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σίδηρον καὶ κασσίτερον καὶ μόλιβον ἔδωκαν
13 τὴν ἀγοράν σου. [13] ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ σύμπασα καὶ τὰ παρατείνοντα, οὗτοι
ἐνεπορεύοντό σοι ἐν ψυχαῖς ἀνθρώπων καὶ σκεύη χαλκᾶ ἔδωκαν τὴν ἐμπο-
14 ρίαν σου· [14] ἐξ οἴκου Θογαρμὰ ἵπποι καὶ ἱππεῖς ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου.
15 [15] υἱοὶ Ῥοδίων ἔμποροί σου, ἀπὸ νήσων ἐπλήθυναν τὴν ἐμπορίαν σου ὀδόν-
16 τας ἐλεφαντίνους, καὶ τοῖς εἰςαγομένοις ἀντεδίδους τοὺς μισθούς σου, [16] ἀν-
θρώπους ἐμπορίαν σου ἀπὸ πλήθους τοῦ συμμίκτου σου, στακτὴν καὶ ποι-
17 κίλματα ἐκ Θαρσὶς· καὶ Ῥαμὸθ καὶ Χορχὸρ ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. [17] Ἰούδας
καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραήλ, οὗτοι ἔμποροί σου ἐν πράσει σίτου καὶ μύρων καὶ
κασίας, καὶ πρῶτον μέλι καὶ ἔλαιον καὶ ῥητίνην ἔδωκαν εἰς τὸν σύμμικτόν
18 σου. [18] Δαμασκὸς ἔμποροί σου ἐκ πλήθους πάσης δυνάμεώς σου· οἶνος ἐκ
19 Χελβὼν καὶ ἔρια ἐκ Μιλήτου, καὶ οἶνον εἰς τὴν ἀγοράν σου ἔδωκαν. [19] ἐξ
20 Ἀσὴλ σίδηρος εἰργασμένος, καὶ τροχιὰς ἐν τῷ συμμίκτῳ σού ἐστι. [20] Δαιδὰν
21 ἔμποροί σου μετὰ κτηνῶν ἐκλεκτῶν εἰς ἅρματα. [21] ἡ Ἀραβία καὶ πάντες οἱ
ἄρχοντες Κηδάρ, οὗτοι ἔμποροί σου διὰ χειρός σου, καμήλους καὶ ἀμνοὺς
22 καὶ κριοὺς ἐν οἷς ἐμπορεύονταί σε. [22] ἔμποροι Σαββὰ καὶ Ῥαμμά, οὗτοι
ἔμποροί σου μετὰ πρώτων ἡδυσμάτων καὶ λίθων χρηστῶν, καὶ χρυσὸν

---

21. ετι· και ζητηθηση εις ... κυρ. κυρ. ο θεος XXVII. 2. θρην. επι σορ 3. της οδου της ... αδωναϊ κυρ. κυριος επι σορ 4. και υιοι 5. σανειρ ... κυπαριστινων (sic) ... εληµφθησαν 6. χεττιειµ 7. περιβολαια εγενετο 8. σιδονα 6. om οἳ ... κωπελαται (non v. 8.) αυτης 11. κυκλω φυλακες 12. post χρυσιον add και χαλκον ... µολιβδον 13. τα συµπαντα pro η συµπασα ... αυτοι ενεµπορευονται 14. θεργαµα ιππους κ. ιππ. και ηµιονους ... om την 15. αραδιων 16. εκ θαρρεις κ. ραµµωθ κ. χορχορυς 17. ιουδα ... υιοι ισραηλ ... εν σιτου πρασ. 18. οινον εκ χεβρων 19. εξ ασαηλ σιδηρον ειργασµενον κ. τροχειας εδωκαν· εν 21. αραβεια ... καµ. κ. κριους κ. µοσχους εν ... ενεπορευοντο σοι 22. σαβα κ. ραγµα ... λιθων εκλεκτων κ. χρυσιον

ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. [23] Χαῤῥὰ καὶ Χαναά, οὗτοι ἔμποροί σου. Ἀσσοὺρ καὶ 23
Χαρμὰν ἔμποροί σου, [24] φέροντες ἐμπορίαν ὑάκινθον καὶ θησαυροὺς ἐκλεκτοὺς 24
δεδεμένους σχοινίοις καὶ κυπαρίσσινα. [25] πλοῖα ἔμποροί σου ἐν τῷ πλήθει 25
ἐν τῷ συμμίκτῳ σου, καὶ ἐνεπλήσθης καὶ ἐβαρύνθης σφόδρα ἐν καρδίᾳ θα-
λάσσης, [26] ἐν ὕδατι πολλῷ ἦγόν σε οἱ κωπηλάται σου. τὸ πνεῦμα τοῦ νότου 26
συνέτριψέ σε ἐν καρδίᾳ θαλάσσης· [27] ἦσαν δυνάμεις σου, καὶ ὁ μισθὸς σοῦ 27
καὶ τῶν συμμίκτων σου, καὶ οἱ κωπηλάται σου καὶ οἱ κυβερνῆταί σου καὶ
οἱ σύμβουλοί σου, καὶ οἱ σύμμικτοί σου ἐκ τῶν συμμίκτων σου, καὶ πάντες
οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταί σου οἱ ἐν σοί· καὶ πᾶσα συναγωγή σου ἐν μέσῳ
σου πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ θαλάσσης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πτώσεώς σου. [28] πρὸς 28
τὴν κραυγὴν τῆς φωνῆς σου οἱ κυβερνῆταί σου φόβῳ φοβηθήσονται, [29] καὶ 29
καταβήσονται ἀπὸ τῶν πλοίων πάντες οἱ κωπηλάται καὶ οἱ ἐπιβάται, καὶ
*Apoc. 18, 9sq. οἱ πρωρεῖς τῆς θαλάσσης ἐπὶ τὴν γῆν στήσονται, [30] καὶ ἀλαλάξουσιν ἐπὶ σὲ 30
τῇ φωνῇ αὐτῶν καὶ κεκράξονται πικρόν, καὶ ἐπιθήσουσι γῆν ἐπὶ τὴν κεφα-
λὴν αὐτῶν καὶ σποδὸν στρώσονται. [32] καὶ λήψονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ σὲ θρῆνον, 32
θρήνημα Σόρ. [33] πόσον τινὰ εὗρες μισθὸν ἀπὸ τῆς θαλάσσης; ἐνέπλησας 33
ἔθνη ἀπὸ τοῦ πλήθους σου, καὶ ἀπὸ τοῦ συμμίκτου σου ἐπλούτησας πάντας
βασιλεῖς τῆς γῆς. [34] νῦν συνετρίβης ἐν θαλάσσῃ, ἐν βάθει ὕδατος ὁ σύμ- 34
μικτός σου, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου ἐν μέσῳ σου. [35] ἔπεσον πάντες οἱ 35
κωπηλάται σου, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὰς νήσους ἐστύγνασαν ἐπὶ σέ, καὶ
οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστάσει ἐξέστησαν καὶ ἐδάκρυσε τὸ πρόσωπον αὐτῶν.
*Apoc. 18, 11. [36] ἔμποροι ἀπὸ ἐθνῶν ἐσύρισάν σε, ἀπώλεια ἐγένου, καὶ οὐκέτι ἔσῃ εἰς τὸν 36
αἰῶνα.

XXVIII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [2] Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν 2
τῷ ἄρχοντι Τύρου Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' οὗ ὑψώθη σου ἡ καρδία, καὶ
εἶπας Θεός εἰμι ἐγώ, κατοικίαν θεοῦ κατῴκηκα ἐν καρδίᾳ θαλάσσης, σὺ δὲ
εἶ ἄνθρωπος καὶ οὐ θεός, καὶ ἔδωκας τὴν καρδίαν σου ὡς καρδίαν θεοῦ,
[3] μὴ σοφώτερος εἶ σὺ τοῦ Δανιήλ; ἢ σοφοὶ οὐκ ἐπαίδευσάν σε τῇ ἐπιστήμῃ 3
αὐτῶν; [4] μὴ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ σου ἢ τῇ φρονήσει σου ἐποίησας σεαυτῷ δύ- 4
ναμιν καὶ χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐν τοῖς θησαυροῖς σου; [5] ἐν τῇ πολλῇ ἐπι- 5
στήμῃ σου καὶ ἐμπορίᾳ σου ἐπλήθυνας δύναμίν σου, ὑψώθη ἡ καρδία σου

---

23. χαρραν κ. χαναан και δαιδαν αυτο. 24. post υακινθον add και πορφυραν ... σχοινιοις εν κυπαρισσινοις ... ed. rom. κυπαρίσσινα [25] πλοῖα. ἔμποροι 25. πλοιοις εν αυτοις καρχηδονιοι εμποροι σου θαρσος εμποροι σου εν τω ... ed. rom. θαλάσσης [26] ἐν ὕδ. πολλῷ. ἦγον 26. ed. rom. σου, τό ... σε εμμεσω θαλασσης ... ed. rom. in f. non interpg. 27. ο μισθ. σ. εν τω συμμικτω σου οι ... om οι εν σοι ... πασα η ... εμμεσω 28. φωνην της κραυγης ... om φοβω 29. om και primum ... πλοιων αυτων π. οι κωπ. σου ... επι της γης 30. αλλαξονται ε. σ. την κραυγην αυτων ... πικρως ... γην post κεφ. αυτ. pon ... υποστρωσονται [31.] και φαλακρωσουσιν επι σε φαλακρωματα· και περιζωνται σακκον· και κλαυσονται περι σου εν πικρασμω ψυχης· και κοπετον πικρον εκστησονται 32. λημψονται ... και θρηνημα σοι· τις ωςπερ τυρος κατασιγηθεισα εμμεσω θαλασσης 33. ποσον και τινα ... ενεποιησας εθνη ... επλουτισας πα. τους 34. εμμεσω 35. επεσον cum antecdd. conjg. ... παντ. οι κατοικ. τας νησ. και οι κωπηλ. σ. εστυγν. ... εδακρυσαν τω προςωπω αυτ. επι σοι 36. add in f. λεγει κυριος ο θεος XXVIII. 2. om και συ ... κυρ. ο θεος Ανθ ων ... κατωκησα 3. σε εν τη 4. η εν τη ... ante χρυσιον add εποιησας 5. η εν τη ... δυναμεις σου

6 ἐν τῇ δυνάμει σου. [6] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐπειδὴ δέδωκας τὴν καρ-
7 δίαν σου ὡς καρδίαν θεοῦ, [7] ἀντὶ τούτου ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ ἀλλοτρίους
λοιμοὺς ἀπὸ ἐθνῶν, καὶ ἐκκενώσουσι τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ
τὸ κάλλος τῆς ἐπιστήμης σου, καὶ στρώσουσι τὸ κάλλος σου εἰς ἀπώλειαν,
8 [8] καὶ καταβιβάσουσί σε, καὶ ἀποθανῇ θανάτῳ τραυματιῶν ἐν καρδίᾳ θαλάσ-
9 σης. [9] μὴ λέγων ἐρεῖς Θεός εἰμι ἐγὼ ἐνώπιον τῶν ἀναιρούντων σε; σὺ δὲ
10 εἶ ἄνθρωπος καὶ οὐ θεός. [10] ἐν πλήθει ἀπεριτμήτων ἀπολῇ ἐν χερσὶν ἀλλο-
11 τρίων, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει κύριος. [11] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ
12 λέγων [12] Υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε θρῆνον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα Τύρου καὶ εἰπὸν αὐτῷ
Τάδε λέγει κύριος κύριος Σὺ ἀποσφράγισμα ὁμοιώσεως καὶ στέφανος κάλ-
13 λους [13] ἐν τῇ τρυφῇ τοῦ παραδείσου τοῦ θεοῦ ἐγενήθης. πᾶν λίθον χρηστὸν
ἐνδέδεσαι, σάρδιον καὶ τοπάζιον, καὶ σμάραγδον καὶ ἄνθρακα, καὶ σάπφειρον
καὶ ἴασπιν, καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ λιγύριον καὶ ἀχάτην, καὶ ἀμέθυ-
στον καὶ χρυσόλιθον, καὶ βηρύλλιον καὶ ὀνύχιον, καὶ χρυσίου ἐνέπλησας τοὺς
14 θησαυρούς σου καὶ τὰς ἀποθήκας σου ἐν σοί. [14] ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἐκτίσθης σὺ
μετὰ τοῦ Χερούβ, ἔθηκά σε ἐν ὄρει ἁγίῳ θεοῦ, ἐγενήθης ἐν μέσῳ λίθων
15 πυρίνων, [15] ἐγενήθης σὺ ἄμωμος ἐν ταῖς ἡμέραις σου, ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας σὺ
16 ἐκτίσθης ἕως εὑρέθη τὰ ἀδικήματα ἐν σοί. [16] ἀπὸ πλήθους τῆς ἐμπορίας σου
ἔπλησας τὰ ταμεῖά σου ἀνομίας, καὶ ἥμαρτες καὶ ἐτραυματίσθης ἀπὸ ὄρους
17 τοῦ θεοῦ, καὶ ἤγαγέ σε τὸ Χερούβ ἐκ μέσου λίθων πυρίνων. [17] ὑψώθη ἡ
καρδία σου ἐπὶ τῷ κάλλει σου, διεφθάρη ἡ ἐπιστήμη σου μετὰ τοῦ κάλλους
σου· διὰ πλῆθος ἁμαρτιῶν σου ἐπὶ τὴν γῆν ἔῤῥιψά σε, ἐναντίον βασιλέων
18 ἔδωκά σε παραδειγματισθῆναι. [18] διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ τῶν
ἀδικιῶν τῆς ἐμπορίας σου ἐβεβήλωσα τὰ ἱερά σου, καὶ ἐξάξω πῦρ ἐκ μέσου
σου, τοῦτο καταφάγεταί σε· καὶ δώσω σε σποδὸν ἐπὶ τῆς γῆς σου ἐναν-
19 τίον πάντων τῶν ὁρώντων σε. [19] καὶ πάντες οἱ ἐπιστάμενοί σε ἐν τοῖς ἔθνεσι
στενάξουσιν ἐπὶ σέ· ἀπώλεια ἐγένου, καὶ οὐχ ὑπάρξεις ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα.
20 21 [20] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [21] Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ
22 πρόσωπόν σου ἐπὶ Σιδῶνα καὶ προφήτευσον ἐπ᾽ αὐτὴν [22] καὶ εἰπόν Τάδε
λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ Σιδών, καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν σοί, καὶ γνώσῃ
ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαί με ἐν σοὶ κρίματα, καὶ ἁγιασθήσομαι
23 ἐν σοί. [23] αἷμα καὶ θάνατος ἐν ταῖς πλατείαις σου, καὶ πεσοῦνται τετραυμα-
τισμένοι μαχαίραις ἐν σοὶ περικύκλῳ σου, καὶ γνώσονται διότι ἐγώ εἰμι κύ-
24 ριος. [24] καὶ οὐκ ἔσονται οὐκέτι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἰσραὴλ σκόλοψ πικρίας καὶ
ἄκανθα ὀδύνης ἀπὸ τῶν περικύκλῳ αὐτῶν τῶν ἀτιμασάντων αὐτούς, καὶ γνώ-
25 σονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. [25] τάδε λέγει κύριος κύριος Καὶ συνάξω τὸν
Ἰσραὴλ ἐκ τῶν ἐθνῶν οὗ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν αὐτοῖς
26 καὶ ἐνώπιον τῶν λαῶν καὶ τῶν ἐθνῶν. [26] καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς
αὐτῶν, ἣν δέδωκα τῷ δούλῳ μου Ἰακώβ, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ᾽ αὐτῆς ἐν ἐλ-
πίδι, καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ φυτεύσουσιν ἀμπελῶνας, καὶ κατοική-

---

6. κυρ. κυριος ο θεος ανθ ων εδωκας 10. εν πληθ. τραυματιζοντων σε θανατοις απεριτμητοις απολη ... ** om κυριος 12. λεγει κυριος Συ ει 13. παντα λιθον ... σαρδιον· τοπαζιον ... ανθρακαν 14. om εγενηθης ... εμμεσω 15. αμωμος συ ... εως ημερας ... σου εν σοι 16. επληθυνας τα ταμιεια ... εμμεσω λιθων 17. δια το πληθ. των ... εριψα 18. και αδικιων ... εβεβηλωσας ... εκ μεσω (sic) ... εις σποδον 19. στυγνασουσιν 20. ante hunc versum add minio scriptum επι σιδωνα 22. κυριος erasum est 23. και εξαποστελω επι σεαυτην θανατον και αιμα· και θανατος εν τ. π. σ. εσται ... εν μαχαιραις ... γνωση οτι 24. και ουκετι εσονται τω οικω ισρ. σκολοψ ... κυκλω ... κυρ. ο θεος αυτων 25. κυρ. κυρ. ο θεος ... εκ των χωρων ου ... εν αυτοις ενωπιον τ. λαων των 26. ης εδωκα ... φυτευσωσιν

σουσιν ἐν ἐλπίδι, ὅταν ποιήσω κρίμα ἐν πᾶσι τοῖς ἀτιμάσασιν αὐτοὺς ἐν τοῖς κύκλῳ αὐτῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν καὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν.

XXIX.

Ἐν τῷ ἔτει τῷ δωδεκάτῳ ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο
λόγος κυρίου πρός με λέγων [2] Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ 2
Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπ' Αἴγυπτον ὅλην
[3] καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ Φαραώ, τὸν δράκοντα τὸν μέγαν 3
τὸν ἐγκαθήμενον ἐν μέσῳ ποταμῶν αὐτοῦ, τὸν λέγοντα Ἐμοί εἰσιν οἱ ποτα-
μοί, καὶ ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς. [4] καὶ ἐγὼ δώσω παγίδας εἰς τὰς σιαγόνας 4
σου, καὶ προσκολλήσω τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου πρὸς τὰς πτέρυγάς σου,
καὶ ἀνάξω σε ἐκ μέσου τοῦ ποταμοῦ σου, [5] καὶ καταβαλῶ σε ἐν τάχει καὶ 5
πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου· ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου πέσῃ, καὶ
οὐ μὴ συναχθῇς καὶ οὐ μὴ περισταλῇς, τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ τοῖς πε-
τεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ δέδωκά σε εἰς κατάβρωμα, [6] καὶ γνώσονται πάντες οἱ 6
κατοικοῦντες Αἴγυπτον ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. ἀνθ' ὧν ἐγενήθης ῥάβδος καλα-
μίνη τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ, [7] ὅτε ἐπελάβετό σου τῇ χειρὶ αὐτῶν, ἐθλάσθης· καὶ 7
ὅτε ἐπεκρότησεν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσα χείρ, καὶ ὅτε ἐπανεπαύσαντο ἐπὶ σέ, συνε-
τρίβης, καὶ συνέκλασας αὐτῶν πᾶσαν ὀσφύν. [8] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος 8
Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ ῥομφαίαν, καὶ ἀπολῶ ἀπὸ σοῦ ἀνθρώπους καὶ κτήνη,
[9] καὶ ἔσται ἡ γῆ Αἰγύπτου ἀπώλεια καὶ ἔρημος, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι 9
κύριος. ἀντὶ τοῦ λέγειν σε Οἱ ποταμοὶ ἐμοί εἰσι, καὶ ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς,
[10] διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ποταμούς σου, καὶ δώσω γῆν 10
Αἰγύπτου εἰς ἔρημον καὶ ῥομφαίαν καὶ ἀπώλειαν ἀπὸ Μαγδώλου καὶ Συήνης
καὶ ἕως ὁρίων Αἰθιόπων. [11] οὐ μὴ διέλθῃ ἐν αὐτῇ ποὺς ἀνθρώπου, καὶ ποὺς 11
κτήνους οὐ μὴ διέλθῃ αὐτήν, καὶ οὐ κατοικηθήσεται τεσσαράκοντα ἔτη.
[12] καὶ δώσω τὴν γῆν αὐτῆς ἀπώλειαν ἐν μέσῳ γῆς ἠρημωμένης, καὶ αἱ 12
πόλεις αὐτῆς ἐν μέσῳ πόλεων ἠρημωμένων ἔσονται τεσσαράκοντα ἔτη. καὶ
διασπερῶ Αἴγυπτον ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας.
[13] τάδε λέγει κύριος Μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη συνάξω Αἰγυπτίους ἀπὸ τῶν 13
ἐθνῶν οὗ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ, [14] καὶ ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν 14
Αἰγυπτίων, καὶ κατοικίσω αὐτοὺς ἐν γῇ Φαθωρῆς, ἐν τῇ γῇ ὅθεν ἐλήφθη-
σαν· καὶ ἔσται ἀρχὴ ταπεινὴ [15] παρὰ πάσας τὰς ἀρχάς, οὐ μὴ ὑψωθῇ ἔτι 15
ἐπὶ τὰ ἔθνη· καὶ ὀλιγοστοὺς αὐτοὺς ποιήσω τοῦ μὴ εἶναι αὐτοὺς πλείονας
ἐν τοῖς ἔθνεσι. [16] καὶ οὐκέτι ἔσονται τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ εἰς ἐλπίδα ἀναμιμνή- 16
σκουσαν ἀνομίαν ἐν τῷ ἀκολουθῆσαι αὐτοὺς ὀπίσω αὐτῶν, καὶ γνώσονται
ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. [17] καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑβδόμῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει μιᾷ τοῦ 17
μηνὸς τοῦ πρώτου ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [18] Υἱὲ ἀνθρώπου, 18

XXIX. Minio inscribitur (**ut videtur) φαραω βασιλευς αιγυπτου 1. τω δεκατω εν τω ενδεκατω 3. και λαλησον και ειπον ... κυρ. ο θεος ... επι σε φαραω βασιλευ αιγυπτου ... εμμεσω 4. om εγω ... τας παγιδας ... inter ποταμου et σου repetit και παντας τους ιχθυας του ποταμου 5. ουδ ου μη περισταλης ... του αγρου pro της γης ... εις βρωσιν 7. επελαβοντο ... επεκρατησεν 8. κυρ. ο θεος ... ανθρωπον κ. κτηνος 9. πασα η γη ... σε οτι οι 10. την γην ... om και ρομφαιαν ... σοηνης ... αιθιοπιας 11. εν αυτη ανθρωπος και κτηνος· ουδε κατοικ. τεσσεραχ. 12. εις απωλειαν εμμεσω της ερημου ... πολ. αυτων εμμεσω ... αφανισμος εσται pro τεσσαρ. ετη 13. οτι ταδε λ. κυρ. κυριος ... τεσσερακοντα ... τους αιγυπτιους 14. αιχμαλ. αιγυπτου κ. κατοικιω ... παθουρης ... εληµφθησαν 16. αναμιμνησκουσα αμαρτιαν ... αυτους ακολουθησαι οπ. των καρδιων αυτων ... κυρ. ο θεος

Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος κατεδουλώσατο τὴν δύναμιν αὐτοῦ δου-
λείᾳ μεγάλῃ ἐπὶ Τύρου· πᾶσα κεφαλὴ φαλακρά, καὶ πᾶς ὦμος μαδῶν· καὶ
μισθὸς οὐκ ἐγενήθη αὐτῷ καὶ τῇ δυνάμει αὐτοῦ ἐπὶ Τύρον, καὶ τῆς δου-
19 λείας ἧς ἐδούλευσαν ἐπ' αὐτήν. [19] τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δί-
δωμι τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος γῆν Αἰγύπτου, καὶ προνομεύσει
τὴν προνομὴν αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐτῆς. καὶ ἔσται μισθὸς τῇ
20 δυνάμει αὐτοῦ, [20] ἀντὶ τῆς λειτουργείας αὐτοῦ ἧς ἐδούλευσεν ἐπὶ Τύρον δέ-
21 δωκα αὐτῷ γῆν Αἰγύπτου. τάδε λέγει κύριος κύριος [21] Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
ἀνατελεῖ κέρας παντὶ τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ, καὶ σοὶ δώσω στόμα ἀνεῳγμένον ἐν
μέσῳ αὐτῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.

XXX.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [2] Υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον
3 καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ὦ ὢ ἡμέρα, [3] ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα τοῦ κυρίου,
4 ἡμέρα νεφέλης, πέρας ἐθνῶν ἔσται, [4] καὶ ἥξει μάχαιρα ἐπ' Αἰγυπτίους, καὶ
ἔσται ταραχὴ ἐν γῇ Αἰθιοπίᾳ, καὶ συμπεσοῦνται τετραυματισμένοι ἐν Αἰγύπτῳ
5 καὶ συμπεσεῖται τὰ θεμέλια αὐτῆς. [5] Πέρσαι καὶ Κρῆτες καὶ Λυδοὶ καὶ
Λίβυες καὶ πάντες οἱ ἐπίμικτοι καὶ τῶν υἱῶν τῆς διαθήκης μου μαχαίρᾳ
6 πεσοῦνται ἐν αὐτῇ. [6] καὶ πεσοῦνται τὰ ἀντιστηρίγματα Αἰγύπτου, καὶ κατα-
βήσεται ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς ἀπὸ Μαγδώλου ἕως Συήνης, μαχαίρᾳ
7 πεσοῦνται ἐν αὐτῇ, λέγει κύριος. [7] καὶ ἐρημωθήσεται ἐν μέσῳ χωρῶν ἠρη-
8 μωμένων, καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν ἐν μέσῳ πόλεων ἠρημωμένων ἔσονται. [8] καὶ
γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ὅταν δῶ πῦρ ἐπ' Αἴγυπτον καὶ συντριβῶσι
9 πάντες οἱ βοηθοῦντες αὐτῇ. [9] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσονται ἄγγελοι σπεύ-
δοντες ἀφανίσαι τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ ἔσται ταραχὴ ἐν αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ
10 Αἰγύπτου, ὅτι ἰδοὺ ἥκει. [10] τάδε λέγει κύριος κύριος Καὶ ἀπολῶ πλῆθος Αἰ-
11 γυπτίων διὰ χειρὸς Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος, [11] αὐτοῦ καὶ τοῦ
λαοῦ αὐτοῦ, λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν ἀπεσταλμένοι ἀπολέσαι γῆν· καὶ ἐκκενώσουσι
πάντες τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ πλησθήσεται ἡ γῆ τραυμα-
12 τιῶν. [12] καὶ δώσω τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν ἐρήμους καὶ ἀπολῶ τὴν γῆν, καὶ
13 τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἐν χερσὶν ἀλλοτρίων, ἐγὼ κύριος λελάληκα. [13] ὅτι τάδε
λέγει κύριος κύριος Καὶ ἀπολῶ μεγιστᾶνας ἀπὸ Μέμφεως καὶ ἄρχοντας
14 Μέμφεως ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι. [14] καὶ ἀπολῶ γῆν Φαθω-
15 ρῆς, καὶ δώσω πῦρ ἐπὶ Τάνιν, καὶ ποιήσω ἐκδίκησιν ἐν Διοσπόλει. [15] καὶ
ἐκχεῶ τὸν θυμόν μου ἐπὶ Σαΐν τὴν ἰσχὺν Αἰγύπτου, καὶ ἀπολῶ τὸ πλῆθος
16 Μέμφεως. [16] καὶ δώσω πῦρ ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ταραχῇ ταραχθήσεται ἡ
17 Συήνη, καὶ ἐν Διοσπόλει ἔσται ἔκρηγμα καὶ διαχυθήσεται ὕδατα. [17] νεανίσκοι

18. ** επι τυρον ... φαλακρωμα ... δουλιας ης εδουλωσεν αυτην 19. δια τουτο ταδε λ. αδωναϊ κυρ. Ιδου διδωμι ... post αιγυπτου add και λημψεται το πληθος αυτης 20. α. τ. δουλειας ης ... post αιγυπτου add οσα εποιησαν μοι ... αδωναι κυριος [21] Εν 21. δωσω σοι ... εμμεσω XXX. 2. η ημερα 3. η ημερα ... καιρος περας 4. η μαχ. επ αιγυπτον ... εν τη αιθιοπ. κ. πεσουνται ... post αιγυπτω add και λημψονται το πληθος αυτης 5. επιμικτ. επ αυτην και απο των ... εν αυτη μαχ. πεσ. 6. σουηνης 7. εμμεσω χωρων ηφανισμενων ... εμμεσω 8. γνωσονται παντες ... συντριβησονται 9. εν αιγυπτω pro εν αυτη 10. αδωναϊ κυρ. Και 11. απεσταλμ. αφανισαι αυτην ... τραυματιων η γη 12. post ερημους add και αποδωσομαι την γην εν χειρι πονηρων ... τ. γην αυτων συν τω πληρωματι ... ελαλησα 13. αδωναϊ κυριος Και α. βδελυγματα και καταπαυσω μεγ. ... αρχοντ. τανεως εκ ... ουκ εσ. ουκετι· και δωσω φοβον εν γη αιγυπτω 14. κ. αφανιω γ. παθουρης 15. τανιν pro σαϊν ... om το 16. κ. απολειται συηνη

Ἡλιουπόλεως καὶ Βουβάστου ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ αἱ γυναῖκες ἐν αἰχμα-
λωσίᾳ πορεύσονται, [18] καὶ ἐν Τάφναις συσκοτάσει ἡ ἡμέρα, ἐν τῷ συντρῖψαι 18
με ἐκεῖ τὰ σκῆπτρα Αἰγύπτου, καὶ ἀπολεῖται ἐκεῖ ἡ ὕβρις ἰσχύος αὐτῆς, καὶ
ταύτην νεφέλη καλύψει, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς αἰχμάλωτοι ἀρθήσονται.
[19] καὶ ποιήσω κρίμα ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. [20] καὶ 19 20
ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ἑβδόμῃ τοῦ μηνὸς ἐγένετο
λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [21] Υἱὲ ἀνθρώπου, τοὺς βραχίονας Φαραὼ βασι- 21
λέως Αἰγύπτου συνέτριψα, καὶ ἰδοὺ οὐ κατεδεήθη τοῦ δοθῆναι ἴασιν, τοῦ
δοθῆναι ἐπ' αὐτὸν μάλαγμα, τοῦ δοθῆναι ἰσχὺν ἐπιλαβέσθαι μαχαίρας. [22] διὰ 22
τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ
συντρίψω τοὺς βραχίονας αὐτοῦ τοὺς ἰσχυροὺς καὶ τοὺς τεταμένους, καὶ
καταβαλῶ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, [23] καὶ διασπερῶ Αἴ- 23
γυπτον εἰς τὰ ἔθνη καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας, [24] καὶ κατισχύσω 24
τοὺς βραχίονας βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ δώσω τὴν ῥομφαίαν μου εἰς τὴν
χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐπάξει αὐτὴν ἐπ' Αἴγυπτον καὶ προνομεύσει τὴν προνο-
μὴν αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐτῆς. [25] καὶ ἐνισχύσω τοὺς βραχίονας 25
βασιλέως Βαβυλῶνος, οἱ δὲ βραχίονες Φαραὼ πεσοῦνται· καὶ γνώσονται ὅτι
ἐγώ εἰμι κύριος, ἐν τῷ δοῦναι τὴν ῥομφαίαν μου εἰς χεῖρας βασιλέως Βα-
βυλῶνος, καὶ ἐκτενεῖ αὐτὴν ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου. [26] καὶ διασπερῶ Αἴγυπτον εἰς 26
τὰ ἔθνη καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας, καὶ γνώσονται πάντες ὅτι ἐγώ
εἰμι κύριος.

XXXI.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ τρίτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς
ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [2] Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν πρὸς Φαραὼ 2
βασιλέα Αἰγύπτου καὶ τῷ πλήθει αὐτοῦ Τίνι ὡμοίωσας σεαυτὸν ἐν τῷ ὕψει
σου; [3] ἰδοὺ Ἀσσοὺρ κυπάρισσος ἐν τῷ Λιβάνῳ καὶ καλὸς ταῖς παραφυάσι 3
καὶ ὑψηλὸς τῷ μεγέθει, εἰς μέσον νεφελῶν ἐγένετο ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, [4] ὕδωρ 4
ἐξέθρεψεν αὐτόν, ἡ ἄβυσσος ὕψωσεν αὐτόν, τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς ἤγαγε
κύκλῳ τῶν φυτῶν αὐτοῦ, καὶ τὰ συστέματα αὐτῆς ἐξαπέστειλεν εἰς πάντα
τὰ ξύλα τοῦ πεδίου. [5] ἕνεκεν τούτου ὑψώθη τὸ μέγεθος αὐτοῦ παρὰ πάντα 5
τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, καὶ ἐπλατύνθησαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ ἀφ' ὕδατος πολλοῦ.
[6] ἐν ταῖς παραφυάσιν αὐτοῦ ἐνόσσευσαν πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ 6
ὑποκάτω τῶν κλάδων αὐτοῦ ἐγεννῶσαν πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου, ἐν τῇ
σκιᾷ αὐτοῦ κατῴκησε πᾶν πλῆθος ἐθνῶν. [7] καὶ ἐγένετο καλὸς ἐν τῷ ὕψει 7
αὐτοῦ διὰ τὸ πλῆθος τῶν κλάδων αὐτοῦ, ὅτι ἐγενήθησαν αἱ ῥίζαι αὐτοῦ εἰς
ὕδωρ πολύ. [8] καὶ κυπάρισσοι τοιαῦται ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ, καὶ αἱ 8
πίτυες οὐχ ὅμοιαι ταῖς παραφυάσιν αὐτοῦ, καὶ ἐλάται οὐκ ἐγένοντο ὅμοιαι
τοῖς κλάδοις αὐτοῦ· πᾶν ξύλον ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὡμοιώθη
αὐτῷ ἐν τῷ κάλλει αὐτοῦ [9] διὰ τὸ πλῆθος τῶν κλάδων αὐτοῦ, καὶ ἐζήλω- 9

---

17. om εν prius ... αι πολεις αιχμαλωτισθησονται pro αι γυν. ε. αιχμ. πορευσ. 18. εν ταφνας ... της ισχυος α. κ. αυτην ... αιχμ. αχθησονται 21. μου του δοθηναι ιασιν επ αυτον του δοθ. μαλαγμα 22. τ. τεταμενους και τους συντριβομενους 24. om και primum ... θησω pro δωσω ... τας χειρας 25. δουναι με 26. επιγνωσονται παντ. οι αιγυπτιοι XXXI. 3. post παραφυασιν add και πυκνος εν τη σκεπη ... και εις μεσον των νεφ. 4. post συστεμ. αυτης add ηγαγεν κυκλω των φυτων αυτου και 5. post κλαδοι αυτου add και υψωθησαν αι παραφυαδες αυτου ... εφ 6. ωσαν in εγεννωσαν rescriptum ... υπο την σκιαν αυτου 7. εγεννησαν αι 8. om και primum ... τοιαυτ. ουκ εγενηθησαν εν τω ... και πιτυες ... ομοιοι τ. κλαδοις ... ομοιωθη

10 σαν αὐτὸν τὰ ξύλα τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς τοῦ θεοῦ. [10] διὰ τοῦτο τάδε
λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν ἐγένου μέγας τῷ μεγέθει καὶ ἔδωκας τὴν ἀρχήν σου
11 εἰς μέσον νεφελῶν, καὶ εἶδον ἐν τῷ ὑψωθῆναι αὐτὸν [11] καὶ παρέδωκα αὐ-
12 τὸν εἰς χεῖρας ἄρχοντος ἐθνῶν, καὶ ἐποίησε τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ, [12] καὶ
ἐξωλόθρευσαν αὐτὸν ἀλλότριοι λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν καὶ κατέβαλον αὐτὸν ἐπὶ
τῶν ὀρέων· ἐν πάσαις ταῖς φάραγξιν ἔπεσαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ, καὶ συνετρίβη
τὰ στελέχη αὐτοῦ ἐν παντὶ πεδίῳ τῆς γῆς, καὶ κατέβησαν ἀπὸ τῆς σκέπης
13 αὐτῶν πάντες οἱ λαοὶ τῶν ἐθνῶν καὶ ἠδάφισαν αὐτόν. [13] ἐπὶ τὴν πτῶσιν
αὐτοῦ ἀνεπαύσαντο πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ τὰ στελέχη αὐ-
14 τοῦ ἐγίνοντο πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, [14] ὅπως μὴ ὑψωθῶσιν ἐν τῷ με-
γέθει αὐτῶν πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν τῷ ὕδατι· καὶ ἔδωκαν τὴν ἀρχὴν αὐτῶν
εἰς μέσον νεφελῶν, καὶ οὐκ ἔστησαν ἐν τῷ ὕψει αὐτῶν πρὸς αὐτά· πάντες
οἱ πίνοντες ὕδωρ, πάντες ἐδόθησαν εἰς θάνατον, εἰς γῆς βάθος, ἐν μέσῳ
15 υἱῶν ἀνθρώπων προςκαταβαίνοντας εἰς βόθρον. [15] τάδε λέγει κύριος κύριος
Ἐν ᾗ ἡμέρᾳ κατέβη εἰς ᾅδου, ἐπένθησεν αὐτὸν ἡ ἄβυσσος, καὶ ἐπέστησα
τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς καὶ ἐκώλυσα πλῆθος ὕδατος, καὶ ἐσκότασεν ἐπ' αὐ-
16 τὸν ὁ Λίβανος, πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου ἐπ' αὐτῷ ἐξελύθησαν. [16] ἀπὸ τῆς
φωνῆς τῆς πτώσεως αὐτοῦ ἐσείσθησαν τὰ ἔθνη, ὅτε κατεβίβαζον αὐτὸν εἰς
ᾅδου μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἐν γῇ πάντα
τὰ ξύλα τῆς τρυφῆς καὶ τὰ ἐκλεκτὰ τοῦ Λιβάνου πάντα τὰ πίνοντα ὕδωρ.
17 [17] καὶ γὰρ αὐτοὶ κατέβησαν μετ' αὐτοῦ εἰς ᾅδου ἐν τοῖς τραυματίαις ἀπὸ
μαχαίρας, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ οἱ κατοικοῦντες ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ ἐν
18 μέσῳ τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπώλοντο. [18] τίνι ὡμοιώθης; κατάβηθι καὶ καταβι-
βάσθητι μετὰ τῶν ξύλων τῆς τρυφῆς εἰς γῆς βάθος· ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων
κοιμηθήσῃ μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας. οὕτως Φαραὼ καὶ τὸ πλῆθος τῆς
ἰσχύος αὐτοῦ, λέγει κύριος κύριος.

XXXII.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ δεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγέ-
2 νετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [2] Υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε θρῆνον ἐπὶ Φαραὼ
βασιλέα Αἰγύπτου καὶ ἐρεῖς αὐτῷ Λέοντι ἐθνῶν ὡμοιώθης σὺ καὶ ὡς δρά-
κων ὁ ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ ἐκεράτιζες τοῖς ποταμοῖς σου, καὶ ἐτάρασσες
3 ὕδωρ τοῖς ποσί σου καὶ κατεπάτεις τοὺς ποταμούς σου. [3] τάδε λέγει κύριος
Καὶ περιβαλῶ ἐπὶ σὲ δίκτυα λαῶν πολλῶν, καὶ ἀνάξω σε ἐν τῷ ἀγκίστρῳ
4 μου, [4] καὶ ἐκτενῶ σε ἐπὶ τὴν γῆν· πεδία πλησθήσεται, καὶ ἐπικαθιῶ ἐπὶ σὲ
πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμπλήσω πάντα τὰ θηρία πάσης τῆς
5 γῆς· [5] καὶ δώσω τὰς σάρκας σου ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ ἐμπλήσω ἀπὸ τοῦ αἵματός
6 σου· [6] καὶ ποτισθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τῶν προχωρημάτων σου, ἀπὸ τοῦ πλή-
7 θους σου ἐπὶ τῶν ὀρέων, φάραγγας ἐμπλήσω ἀπὸ σοῦ. [7] καὶ κατακαλύψω ἐν

---

10. αδωναϊ κυριος ... των νεφελων 12. εξωλεθρευσαν ... επεσαν ... εδαφισαν 13. εγενοντο ... θηρια του rescripta 14. και ουκ εδωκαν ... αυτων προς αυτον ... υδωρ αλλα παντες ... εις γην βαθους εμμεσω 15. αδωναϊ κυριος Εν ... αδου· επεστησα επ αυτον την αβυσσον· και εκωλυσα τους ποτ. (sed -εστησα usq. πο- in rasura) αυτης και εκωλυσεν πλ. υδατος· και (και addidit**) επενθησεν αυτον ο λιβ.· και εξεστησαν επ αυτω παντα τα ... επ αυτω in rasura; antea plura 16. και εσεισθησαν εθνη απο τ. φ. τ. πτ. α. οτε ... εν γη κατω 17. μετα τραυματιων μαχαιρας ... παντες οι κατοικ. ... εμμεσω 18. ομοιωθης ... εις γην βαθους· εμμεσω ... παν το πλ. XXXII. 1. εν τω ενδεκατω ετ. εν τω δεκατω (*ενδεκ.? δωδεκ.?) 2. ο δρακων ο ... εκερ. τους ποταμους ... το υδωρ 3. αδωναϊ κυριος ... δικτυον μου (sed μ in rasura) και εν εκκλησια λαων πολλων και 4. πλησθησεται σου ... εμπλησω εκ σου 5. in f. add πασαν γην 6. χωρηματων σ. και απο

τῷ σβεσθῆναί σε οὐρανὸν καὶ συσκοτάσω τὰ ἄστρα αὐτοῦ, ἥλιον ἐν νεφέλῃ
καλύψω, καὶ σελήνη οὐ μὴ φάνῃ τὸ φῶς αὐτῆς. [8]πάντα τὰ φαίνοντα φῶς 8
ἐν τῷ οὐρανῷ συσκοτάσουσιν ἐπὶ σέ, καὶ δώσω σκότος ἐπὶ τὴν γῆν, λέγει
κύριος κύριος. [9]καὶ παροργιῶ καρδίαν λαῶν πολλῶν, ἡνίκα ἂν ἄγω αἰχμα- 9
λωσίαν σου εἰς τὰ ἔθνη, εἰς γῆν ἣν οὐκ ἔγνως. [10]καὶ στυγνάσουσιν ἐπὶ σὲ 10
ἔθνη πολλά, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστάσει ἐκστήσονται, ἐν τῷ πετᾶσθαι
τὴν ῥομφαίαν μου ἐπὶ πρόςωπα αὐτῶν, προςδεχόμενοι τὴν πτῶσιν αὐτῶν
ἀφ' ἡμέρας πτώσεώς σου. [11]ὅτι τάδε λέγει κύριος κύριος Ῥομφαία βασι- 11
λέως Βαβυλῶνος ἥξει σοι [12]ἐν μαχαίραις γιγάντων, καὶ καταβαλῶ τὴν ἰσχύν 12
σου, λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν πάντες καὶ ἀπολοῦσι τὴν ὕβριν Αἰγύπτου, καὶ συν-
τριβήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτῆς. [13]καὶ ἀπολῶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῆς ἀφ' 13
ὕδατος πολλοῦ, καὶ οὐ μὴ ταράξῃ αὐτὸ ποὺς ἀνθρώπου ἔτι, καὶ ἴχνος κτη-
νῶν οὐ μὴ καταπατήσῃ αὐτό. [14]οὕτως τότε ἡσυχάσει τὰ ὕδατα αὐτῶν, καὶ 14
οἱ ποταμοὶ αὐτῶν ὡς ἔλαιον πορεύσονται, λέγει κύριος. [15]ὅταν δῶ Αἴγυπτον 15
εἰς ἀπώλειαν καὶ ἐρημωθῇ ἡ γῆ σὺν τῇ πληρώσει αὐτῆς, ὅταν διασπερῶ
πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. [16]θρῆ- 16
νός ἐστι καὶ θρηνήσεις αὐτόν, καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἐθνῶν θρηνήσουσιν
αὐτὸν ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχὺν αὐτῆς θρηνήσουσιν αὐτήν,
λέγει κύριος κύριος. [17]καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τοῦ πρώτου μηνὸς 17
πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [18]Υἱὲ ἀν- 18
θρώπου, θρήνησον ἐπὶ τὴν ἰσχὺν Αἰγύπτου, καὶ καταβιβάσουσιν αὐτῆς τὰς
θυγατέρας τὰ ἔθνη νεκρὰς εἰς τὸ βάθος τῆς γῆς, πρὸς τοὺς καταβαίνοντας
εἰς βόθρον· [19]ἐν μέσῳ μαχαίρας τραυματιῶν πεσοῦνται μετ' αὐτοῦ, [20]καὶ 19 20
κοιμηθήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. [21]καὶ ἐροῦσί σοι οἱ γίγαντες Ἐν βάθει 21
βόθρου γίνου, τίνος κρείττων εἶ; καὶ κατάβηθι καὶ κοιμήθητι μετὰ ἀπεριτμή-
των ἐν μέσῳ τραυματιῶν μαχαίρας. [22]ἐκεῖ Ἀσσοὺρ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ 22
αὐτοῦ, πάντες τραυματίαι ἐκεῖ ἐδόθησαν, καὶ ἡ ταφὴ αὐτῶν ἐν βάθει βό-
θρου, καὶ ἐγενήθη ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ, πάν-
τες οἱ τραυματίαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ, [23]οἱ δόντες τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ 23
γῆς ζωῆς. [24]ἐκεῖ Αἰλὰμ καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήμα- 24
τος αὐτοῦ, πάντες οἱ τραυματίαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ καὶ οἱ καταβαί-
νοντες ἀπερίτμητοι εἰς γῆς βάθος, οἱ δεδωκότες αὐτῶν φόβον ἐπὶ γῆς ζωῆς·
καὶ ἐλάβοσαν τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς βόθρον [25]ἐν 25
μέσῳ τραυματιῶν. [26]ἐκεῖ ἐδόθησαν Μοσὸχ καὶ Θοβὲλ καὶ πᾶσα ἡ ἰσχὺς 26
αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ, πάντες τραυματίαι αὐτοῦ, πάντες
ἀπερίτμητοι τραυματίαι ἀπὸ μαχαίρας, οἱ δεδωκότες τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ
γῆς ζωῆς· [27]καὶ ἐκοιμήθησαν μετὰ τῶν γιγάντων τῶν πεπτωκότων ἀπ' αἰῶ- 27
νος, οἳ κατέβησαν εἰς ᾅδου ἐν ὅπλοις πολεμικοῖς καὶ ἔθηκαν τὰς μαχαίρας

7. τους αστερας του ουρανου ... η σεληνη ου δωσει το φαος αυτης 8. και παντα ... γην σου ... κυρ. κυρ. ο θεος 9. manus recens αγαγω; antea omissum erat ... εις την γην 10. om πολλα ... πετασθηναι ρομφαιαν ... προσωπον ... απο ημερας 11. αδωναῒ κυριος 13. ετι π. ανθρ. ... κτηνους 14. αδωναῒ κυριος 15. διασπειρω 16. θρηνησουσιν pro θρηνησεις 17. εγενετο ... ετει εν τω πρωτω μηνι 18. γην pro ισχυν 19. εξ υδατων ευπρεπους· καταβηθι· και κοιμηθητι μετα απεριτμητων· εμμεσω τραυματιων· μαχαιρα πεσ. μ. α. 21. ει καταβηθι ... εμμεσω 22. εδοθησαν· η ... συναγωγη αυτων ... ed. rom. αὐτοῦ. περικύκλῳ ... om οι 23. οι εδωκαν τας ταφας αυτης εν μηροις λακκου· και εγενηθη εκκλησια υπερκυκλω της ταφης αυτου· παντες αυτοι τραυματιαι πιπτοντες μαχαιρα οι δοντες τ. φ. α. ε. της ζ. 24. πεπτωκ. μαχαιραις ... εις γην βαθους ... τον φοβον αυτων επι της ζωης 25. εμμεσω ... ισχ. αυτων 26. om τραυματιαι απο ... επι της ζωης 27. γιγαντων πεπτωκοτες ... πολεμικοις αυτων· οι εθηκαν

αὐτῶν ὑπὸ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν· καὶ ἐγενήϑησαν αἱ ἀνομίαι αὐτῶν ἐπὶ τῶν
28 ὀστέων αὐτῶν, ὅτι ἐξεφόβησαν πάντας ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν. [28] καὶ σὺ ἐν μέσῳ
29 ἀπεριτμήτων κοιμηϑήσῃ μετὰ τετραυματισμένων μαχαίρᾳ. [29] ἐκεῖ ἐδόϑησαν
οἱ ἄρχοντες Ἀσσοὺρ οἱ δόντες τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ εἰς τραῦμα μαχαίρας, οὗτοι
30 μετὰ τραυματιῶν ἐκοιμήϑησαν, μετὰ καταβαινόντων εἰς βόϑρον. [30] ἐκεῖ οἱ
ἄρχοντες τοῦ βοῤῥᾶ πάντες στρατηγοὶ Ἀσσούρ, οἱ καταβαίνοντες τραυματίαι,
σὺν τῷ φόβῳ αὐτῶν καὶ τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν ἐκοιμήϑησαν ἀπερίτμητοι μετὰ
τραυματιῶν μαχαίρας, καὶ ἀπήνεγκαν τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν κατα-
31 βαινόντων εἰς βόϑρον. [31] ἐκείνους ὄψεται βασιλεὺς Φαραὼ καὶ παρακληϑήσε-
32 ται ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν, λέγει κύριος κύριος· [32] ὅτι δέδωκα τὸν φόβον
αὐτοῦ ἐπὶ γῆς ζωῆς, καὶ κοιμηϑήσεται ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων μετὰ τραυμα-
τιῶν μαχαίρας Φαραώ, καὶ πᾶν τὸ πλῆϑος αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, λέγει κύριος
κύριος.

XXXIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [2] Υἱὲ ἀνϑρώπου, λάλησον τοῖς
υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Γῆ ἐφ' ἣν ἂν ἐπάγω ῥομφαίαν,
καὶ λάβῃ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἄνϑρωπον ἕνα ἐξ αὐτῶν καὶ δῶσιν αὐτὸν ἑαυτοῖς
3 εἰς σκοπόν, [3] καὶ ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν ἐρχομένην ἐπὶ τὴν γῆν καὶ σαλπίσῃ τῇ
4 σάλπιγγι καὶ σημάνῃ τῷ λαῷ, [4] καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀκούσας τῆς φωνῆς τῆς σάλ-
πιγγος καὶ μὴ φυλάξηται, καὶ ἐπέλϑῃ ἡ ῥομφαία καὶ καταλάβῃ αὐτόν, τὸ
5 αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔσται. [5] ὅτι τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος
ἀκούσας οὐκ ἐφυλάξατο, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἔσται· καὶ οὗτος ὅτι
6 ἐφυλάξατο, τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξείλατο. [6] καὶ ὁ σκοπὸς ἐὰν ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν
ἐρχομένην καὶ μὴ σημάνῃ τῇ σάλπιγγι, καὶ ὁ λαὸς μὴ φυλάξηται, καὶ ἐλ-
ϑοῦσα ἡ ῥομφαία λάβῃ ἐξ αὐτῶν ψυχήν, αὕτη διὰ τὴν αὐτῆς ἀνομίαν ἐλήφϑη,
7 καὶ τὸ αἷμα ἐκ χειρὸς τοῦ σκοποῦ ἐκζητήσω. [7] καὶ σὺ υἱὲ ἀνϑρώπου, σκο-
8 πὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ, καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον. [8] ἐν
τῷ εἰπεῖν με τῷ ἁμαρτωλῷ Θανάτῳ ϑανατωϑήσῃ, καὶ μὴ λαλήσῃς τοῦ
φυλάξασϑαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, αὐτὸς ὁ ἄνομος τῇ ἀνομίᾳ
9 αὐτοῦ ἀποϑανεῖται, τὸ δὲ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός σου ἐκζητήσω. [9] σὺ δὲ
ἐὰν προαπαγγείλῃς τῷ ἀσεβεῖ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῆς, καὶ
μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, οὗτος τῇ ἀσεβείᾳ αὐτοῦ ἀποϑανεῖται,
10 καὶ σὺ τὴν ψυχὴν σαυτοῦ ἐξῄρησαι. [10] καὶ σὺ υἱὲ ἀνϑρώπου εἰπὸν τῷ οἴκῳ
Ἰσραήλ Οὕτως ἐλαλήσατε λέγοντες Αἱ πλάναι ἡμῶν καὶ αἱ ἀνομίαι ἡμῶν
11 ἐφ' ἡμῖν εἰσί, καὶ ἐν αὐταῖς ἡμεῖς τηκόμεϑα, καὶ πῶς ζησόμεϑα; [11] εἰπὸν
αὐτοῖς Ζῶ ἐγώ, τάδε λέγει κύριος, οὐ βούλομαι τὸν ϑάνατον τοῦ ἀσεβοῦς

---

27. οστων ... εξεφοβ. γιγαντας εν 28. συντριβηση και κοιμηϑηση 29. εκει εδωμ και οι βασιλεις αυτης και παντες οι αρχοντες ασσυριοι οι δοντες τ. ισχ. αυτης εις τρ. μαχ. αυτοι εκοιμηϑησαν μετα τραυμ. μαχαιρας· εκοιμηϑ. μετα καταβ. ε. β. 30. εκ. παντες οι α. τ. β. παντες αυτοι παντες στρ. ... και εκοιμηϑ. απ. μ. τετραυματισμενων μαχ. κ. ελαβον την 31. επι παση τη ισχυι α. τραυματιαι μαχαιρα φαραω και πασα η δυναμις αυτου λεγ. κυρ. ο ϑεος 32. φοβ. αυτων ε. της ζ. ... εμμεσω α. μ. τραυματιας ... om μετ αυτου ... κυρ. κυρ. ο ϑεος XXXIII. 2. επαγαγω κριμα αιματος ... εαυτοις σκοπον 3. σαλπισει 4. την φωνην ... και ελϑουσα η ρομφ. καταβαλη ... επι την κεφαλην 5. εφυλ. την ψυχην αυτου· το αιμα α. επ αυτον 6. τω λαω τη σαλπιγγι ... εληµφϑη ... αιμα αυτης εκ της 8. με τω ανομω ... και εαν μη λαλησης τους λογους του αποστηναι τον ανομον απο ... και το αιμα 9. του αποστρεψαι αυτον απ ... ουτος τη ανομια αυτου ... ψυχ. σου ερρυσω 10. εφ ημας 11. εγω, λεγει αδωναϊ (sed αδωναϊ add**) κυριος ... αμαρτωλου pro ασεβους

ὡς ἀποστρέψαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ καὶ ζῆν αὐτόν. ἀποστροφῇ
ἀποστρέψατε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ὑμῶν· καὶ ἵνα τί ἀποθνήσκετε, οἶκος Ἰσραήλ;
[12] εἰπὸν πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου Δικαιοσύνη δικαίου οὐ μὴ ἐξελεῖται 12
αὐτὸν ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ πλανηθῇ, καὶ ἀνομία ἀσεβοῦς οὐ μὴ κακώσῃ αὐτὸν
ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ· καὶ δίκαιος οὐ μὴ δύ-
νηται σωθῆναι. [13] ἐν τῷ εἰπεῖν με τῷ δικαίῳ Οὗτος πέποιθεν ἐπὶ τῇ δικαιο- 13
σύνῃ αὐτοῦ, καὶ ποιήσει ἀνομίαν, πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ οὐ μὴ ἀνα-
μνησθῶσιν, ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ᾗ ἐποίησεν, ἐν αὐτῇ ἀποθανεῖται. [14] καὶ ἐν 14
τῷ εἰπεῖν με τῷ ἀσεβεῖ Θανάτῳ θανατωθήσῃ, καὶ ἀποστρέψει ἀπὸ τῆς
ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ποιήσει κρίμα καὶ δικαιοσύνην, [15] καὶ ἐνεχύρασμα ἀποδοῖ 15
καὶ ἁρπάγματα ἀποτίσει, ἐν προστάγμασι ζωῆς διαπορεύηται τοῦ μὴ ποιῆσαι
ἄδικον, ζωῇ ζήσεται καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ· [16] πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ ἃς 16
ἥμαρτεν οὐ μὴ ἀναμνησθῶσιν, ὅτι κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐποίησεν, ἐν αὐ-
ταῖς ζήσεται. [17] καὶ ἐροῦσιν οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου Οὐκ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς τοῦ 17
κυρίου. καὶ αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα. [18] ἐν τῷ ἀποστρέψαι δίκαιον ἀπὸ 18
τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιήσει ἀνομίας, καὶ ἀποθανεῖται ἐν αὐταῖς. [19] καὶ 19
ἐν τῷ ἀποστρέψαι τὸν ἁμαρτωλὸν ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ ποιήσει κρίμα
καὶ δικαιοσύνην, ἐν αὐτοῖς αὐτὸς ζήσεται. [20] καὶ τοῦτό ἐστιν ὃ εἴπατε Οὐκ 20
εὐθεῖα ἡ ὁδὸς κυρίου· ἕκαστον ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραήλ.
[21] καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνί, πέμπτῃ τοῦ μηνὸς 21
τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν, ἦλθε πρός με ὁ ἀνασωθεὶς ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ λέγων
Ἑάλω ἡ πόλις. [22] καὶ χεὶρ κυρίου ἐγενήθη ἐπ' ἐμὲ ἑσπέρας πρὶν ἐλθεῖν αὐ- 22
τόν, καὶ ἤνοιξέ μου τὸ στόμα ὡς ἦλθε πρός με τὸ πρωΐ· καὶ ἀνοιχθὲν τὸ
στόμα μου οὐ συνεσχέθη ἔτι. [23] καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρός με λέγων 23
[24] Υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ κατοικοῦντες τὰς ἠρημωμένας ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ 24
λέγουσιν Εἷς ἦν Ἀβραὰμ καὶ κατέσχε τὴν γῆν, καὶ ἡμεῖς πλείους ἐσμέν,
ἡμῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς κατάσχεσιν. [25] διὰ τοῦτο εἰπὸν αὐτοῖς [27] Τάδε λέγει 25 27
κύριος κύριος Ζῶ ἐγώ, εἰ μὴν οἱ ἐν ταῖς ἠρημωμέναις μαχαίραις πεσοῦνται,
καὶ οἱ ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ δοθήσονται εἰς κα-
τάβρωμα, καὶ τοὺς ἐν ταῖς τετειχισμέναις καὶ τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις θανάτῳ
ἀποκτενῶ. [28] καὶ δώσω τὴν γῆν ἔρημον, καὶ ἀπολεῖται ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος 28
αὐτῆς, καὶ ἐρημωθήσεται τὰ ὄρη τοῦ Ἰσραὴλ διὰ τὸ μὴ εἶναι διαπορευόμε-
νον. [29] καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος· καὶ ποιήσω τὴν γῆν αὐτῶν ἔρη- 29
μον, καὶ ἐρημωθήσεται διὰ πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἃ ἐποίησαν. [30] καὶ 30
σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου οἱ λαλοῦντες περὶ σοῦ παρὰ τὰ τείχη

---

11. ως το αποστρ. ... οδου αυτ. της πονηρας ... απο των οδων υμ. των πονηρων 12. και συ υιε ανθρωπου ειπον ... εξεληται ... ανομια ανομου ... δυνησεται σωθ. εν ημερα αμαρτιας αυτου 13. δικαιω Ζωη ζηση και ουτος ... και εαν ποιηση αδικιαν ... αυτου ας εποιησεν ου μη μνησθ. 14. αποστρεψη α. τ. ασεβειας α. κ. ποιηση 15. και ενεχυρον και αρπαγμα αποτισει ε. προσταγματι ... αποθανειται 16. ας εποιησεν ου μη μνησθωσιν ετι οτι ... εν αυτοις ζησ. 18. και ποιηση ανομιαν κ. α. εν αυτη 19. κ. ποιηση 20. εκαστον κατα τας οδους υμων ... ed. rom. κρινω ημας ... add in f. λεγει κυριος 21. εγενετο ... δωδεκατω ... ηλθεν ο ανασωθ. πρ. με απο ... *ut videtur om απο ιερουσ. 22. και εγενετο επ εμε χειρ κυρ. ε. π. ε. αυτ. προς με ... το στομ. μου εως ... μου το στ. ου συνεκλεισθη ετι 23. εγενετο 25. ειπε προς αυτους Ουτως ειπεν αδωναϊ κυριος· επι τω αιματι φαγεσθαι· και οφθαλμους υμων λημψεσθαι προς ιδωλα υμων· και αιμα εκχειται· και την γην κληρονομησεται [20] Εστητε επι τη ρομφαια υμων εποιησατε βδελυγμα· και ανηρ τον πλησιον αυτου εμιανατα· και την γην κληρονομησεται ουτως· 27. δια τουτο ειπον αυτοις Ταδε λεγει ... μαχαιρα 28. ερημωθησονται τα ορη ισρ. 30. και ελαλουν

καὶ ἐν τοῖς πυλῶσι τῶν οἰκιῶν, καὶ λαλοῦσιν ἄνθρωπος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ
31 λέγοντες Συνέλθωμεν καὶ ἀκούσωμεν τὰ ἐκπορευόμενα παρὰ κυρίου. [31] ἔρχονται
πρὸς σὲ ὡς συμπορεύεται λαός, καὶ κάθηνται ἐναντίον σου καὶ ἀκούουσι τὰ
ῥήματά σου, καὶ αὐτὰ οὐ μὴ ποιήσουσιν, ὅτι ψεῦδος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν
32 καὶ ὀπίσω τῶν μιασμάτων ἡ καρδία αὐτῶν. [32] καὶ γίνῃ αὐτοῖς ὡς φωνὴ
ψαλτηρίου ἡδυφώνου εὐαρμόστου, καὶ ἀκούσονταί σου τὰ ῥήματα καὶ οὐ μὴ
33 ποιήσουσιν αὐτά. [33] καὶ ἡνίκα ἐὰν ἔλθῃ, ἐροῦσιν Ἰδοὺ ἥκει, καὶ γνώσονται
ὅτι προφήτης ἦν ἐν μέσῳ αὐτῶν.

XXXIV.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [2] Υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον
ἐπὶ τοὺς ποιμένας τοῦ Ἰσραήλ, προφήτευσον καὶ εἰπὸν τοῖς ποιμέσι Τάδε
λέγει κύριος κύριος Ὦ ποιμένες Ἰσραήλ, μὴ βόσκουσιν ποιμένες ἑαυτούς; οὐ
3 τὰ πρόβατα βόσκουσιν οἱ ποιμένες; [3] ἰδοὺ τὸ γάλα κατέσθετε καὶ τὰ ἔρια
4 περιβάλλεσθε καὶ τὸ παχὺ σφάζετε, καὶ τὰ πρόβατά μου οὐ βόσκετε. [4] τὸ
ἠσθενηκὸς οὐκ ἐνισχύσατε, καὶ τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἐσωματοποιήσατε καὶ τὸ
συντετριμμένον οὐ κατεδήσατε, καὶ τὸ πλανώμενον οὐκ ἀπεστρέψατε, καὶ τὸ
5 ἀπολωλὸς οὐκ ἐζητήσατε, καὶ τὸ ἰσχυρὸν κατειργάσασθε μόχθῳ. [5] καὶ διε-
σπάρη τὰ πρόβατά μου διὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας, καὶ ἐγενήθη εἰς κατά-
6 βρωμα πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ. [6] καὶ διεσπάρη τὰ πρόβατά μου ἐν παντὶ
ὄρει καὶ ἐπὶ πᾶν βουνὸν ὑψηλόν, καὶ ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς διεσπάρη καὶ
7 οὐκ ἦν ὁ ἐκζητῶν οὐδὲ ὁ ἀποστρέφων. [7] διὰ τοῦτο ποιμένες ἀκούσατε λόγον
8 κυρίου [8] Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος κύριος, εἰ μὴν ἀντὶ τοῦ γενέσθαι τὰ πρόβατά
μου εἰς προνομήν, καὶ γενέσθαι τὰ πρόβατά μου εἰς κατάβρωμα πᾶσι τοῖς
θηρίοις τοῦ πεδίου παρὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας, καὶ οὐκ ἐξεζήτησαν οἱ ποι-
μένες τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐβόσκησαν οἱ ποιμένες ἑαυτοὺς τὰ δὲ πρόβατά
9 10 μου οὐκ ἐβόσκησαν· [9] ἀντὶ τούτου, ποιμένες, [10] τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ
ἐγὼ ἐπὶ τοὺς ποιμένας, καὶ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου ἐκ τῶν χειρῶν αὐ-
τῶν, καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς τοῦ μὴ ποιμαίνειν τὰ πρόβατά μου, καὶ οὐ
βοσκήσουσιν ἔτι οἱ ποιμένες αὐτά· καὶ ἐξελοῦμαι τὰ πρόβατά μου ἐκ τοῦ
11 στόματος αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔσονται αὐτοῖς ἔτι εἰς κατάβρωμα. [11] διότι τάδε
λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου καὶ ἐπισκέψομαι
12 αὐτά. [12] ὥσπερ ζητεῖ ὁ ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ὅταν ᾖ γνόφος
καὶ νεφέλη ἐν μέσῳ προβάτων διακεχωρισμένων, οὕτως ἐκζητήσω τὰ πρό-
βατά μου καὶ ἀπελάσω αὐτὰ ἀπὸ παντὸς τόπου οὗ διεσπάρησαν ἐκεῖ ἐν
13 ἡμέρᾳ νεφέλης καὶ γνόφου. [13] καὶ ἐξάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ συνάξω
αὐτοὺς ἀπὸ τῶν χωρῶν, καὶ εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ βοσκήσω
αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραὴλ καὶ ἐν ταῖς φάραγξι καὶ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ τῆς
14 γῆς· [14] ἐν νομῇ ἀγαθῇ βοσκήσω αὐτούς, ἐν τῷ ὄρει τῷ ὑψηλῷ Ἰσραήλ.

---

30. ακουσομεν 31. και ερχονται ... εναντ. σου ο λαος μου· και ακουωσιν ... ποιησωσειν ... μιασμ. αυτων η καρδ. εστιν 32. κ. ακουοντες τα ρ. σ. ου μη 33. και εσται ηνικα ... εμμεσω XXXIV. 2. ειπον αυτοις Ταδε ... μη οι ποιμαινες βοσκουσιν εαυτ. ουχι 3. κατεσθιετε ... εσφαζεται ... ουκ εβοσκεται 4. το ησθενηκως ... το κακ. εχων ... επεστρεψαται 5. διεσπαρησαν ... εγενηθησαν ... in f. add και τοις πετεινοις του ουρανου 6. διεσπαρησαν ... επι παντα β. υψ. κ. ε. παντι προσωπω πασης της γ. δ. τα προβατα μου ... ζητων 8. θηρ. του αγρου ... εξεζ. τα πρ. μου οι ποιμ. 9. in f. add ακουσατε λογον κυριου 10. αδωναϊ κυριος Ιδου ... και ου μη βοσκησ. ... ουκ ετι εσοντ. αυτοις 11. κυρ. κυρ. ο θεος 12. ως επισκεπτετε ο π. ... εν ημερα γνοφου και νεφελης εμμεσω προβ. αυτου ... συναξω pro απελασω 13. εκ των χωρων 14. om εν ... post υψηλω add εν τω ορει

καὶ ἔσονται αἱ μάνδραι αὐτῶν ἐκεῖ καὶ κοιμηθήσονται, καὶ ἐκεῖ ἀναπαύ-
σονται ἐν τρυφῇ ἀγαθῇ, καὶ ἐν νομῇ πίονι βοσκηθήσονται ἐπὶ τῶν ὀρέων
Ἰσραήλ. 15 ἐγὼ βοσκήσω τὰ πρόβατά μου καὶ ἐγὼ ἀναπαύσω αὐτά, καὶ γνώ- 15
σονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. τάδε λέγει κύριος κύριος 16 Τὸ ἀπολωλὸς ζητήσω, 16
καὶ τὸ πλανώμενον ἀποστρέψω, καὶ τὸ συντετριμμένον καταδήσω, καὶ τὸ
ἐκλεῖπον ἐνισχύσω, καὶ τὸ ἰσχυρὸν φυλάξω, καὶ βοσκήσω αὐτὰ μετὰ κρίμα-
τος. 17 καὶ ὑμεῖς πρόβατα, τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀνὰ 17
μέσον προβάτου καὶ προβάτου, κριῶν καὶ τράγων. 18 καὶ οὐχ ἱκανὸν ὑμῖν 18
ὅτι τὴν καλὴν νομὴν ἐνέμεσθε, καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς νομῆς ὑμῶν κατε-
πατεῖτε τοῖς ποσὶν ὑμῶν; καὶ τὸ καθεστηκὸς ὕδωρ ἐπίνετε, καὶ τὸ λοιπὸν
τοῖς ποσὶν ὑμῶν ἐταράσσετε; 19 καὶ τὰ πρόβατά μου τὰ πατήματα τῶν 19
ποδῶν ὑμῶν ἐνέμοντο, καὶ τὸ τεταραγμένον ὕδωρ ὑπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἔπι-
νον; 20 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀνὰ μέσον 20
προβάτου ἰσχυροῦ καὶ ἀνὰ μέσον προβάτου ἀσθενοῦς. 21 ἐπὶ ταῖς πλευραῖς 21
καὶ τοῖς ὤμοις ὑμῶν διωθεῖσθε, καὶ τοῖς κέρασιν ὑμῶν ἐκερατίζετε, καὶ πᾶν
τὸ ἐκλεῖπον ἐξεθλίβετε. 22 καὶ σώσω τὰ πρόβατά μου, καὶ οὐ μὴ ὦσιν ἔτι 22
εἰς προνομήν, καὶ κρινῶ ἀνὰ μέσον κριοῦ πρὸς κριόν. 23 καὶ ἀναστήσω ἐπ' 23
αὐτοὺς ποιμένα ἕνα καὶ ποιμανεῖ αὐτούς, τὸν δοῦλόν μου Δαυίδ, καὶ ἔσται
αὐτῶν ποιμήν, 24 καὶ ἐγὼ κύριος ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ Δαυὶδ ἄρχων 24
ἐν μέσῳ αὐτῶν· ἐγὼ κύριος ἐλάλησα. 25 καὶ διαθήσομαι τῷ Δαυὶδ διαθήκην 25
εἰρήνης, καὶ ἀφανιῶ θηρία πονηρὰ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατοικήσουσιν ἐν τῇ
ἐρήμῳ καὶ ὑπνώσουσιν ἐν τοῖς δρυμοῖς. 26 καὶ δώσω αὐτοὺς περικύκλῳ τοῦ 26
ὄρους μου· καὶ δώσω τὸν ὑετὸν ὑμῖν, ὑετὸν εὐλογίας. 27 καὶ τὰ ξύλα τὰ ἐν 27
τῷ πεδίῳ δώσει τὸν καρπὸν αὐτῶν, καὶ ἡ γῆ δώσει τὴν ἰσχὺν αὐτῆς, καὶ
κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν ἐλπίδι εἰρήνης, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ
εἰμι κύριος, ἐν τῷ συντρῖψαι με τὸν ζυγὸν αὐτῶν· καὶ ἐξελοῦμαι αὐτοὺς ἐκ
χειρὸς τῶν καταδουλωσαμένων αὐτούς, 28 καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι ἐν προνομῇ 28
τοῖς ἔθνεσι, καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς οὐκέτι μὴ φάγωσιν αὐτούς· καὶ κατοι-
κήσουσιν ἐν ἐλπίδι, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς. 29 καὶ ἀναστήσω αὐ- 29
τοῖς φυτὸν εἰρήνης, καὶ οὐκέτι ἔσονται ἀπολλύμενοι λιμῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ
ὀνειδισμὸν ἐθνῶν οὐ μὴ ἐνέγκωσιν ἔτι. 30 καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος 30
ὁ θεὸς αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαός μου. οἶκος Ἰσραήλ, λέγει κύριος κύριος, 31 πρό- 31
βατά μου καὶ πρόβατα ποιμνίου μού ἐστε, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν,
λέγει κύριος κύριος.

XXXV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων 2 Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐπίστρεψον 2
τὸ πρόςωπόν σου ἐπ' ὄρος Σηείρ καὶ προφήτευσον εἰς αὐτό, 3 καὶ εἰπὸν αὐτῷ 3
Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, ὄρος Σηείρ, καὶ ἐκτενῶ τὴν
χεῖρά μου ἐπὶ σὲ καὶ δώσω σε εἰς ἔρημον, καὶ ἐρημωθήσῃ, 4 καὶ ταῖς πό- 4
λεσί σου ἐρημίαν ποιήσω, καὶ σὺ ἔρημος ἔσῃ, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύ-

---

14. και εν νομη πιονι usque εγω ειμι κυρ. rescripta; antea pauciora ... **ορεων του ισρ. 15. **επιγνωσονται διοτι 16. εκζητησω ... πεπλανημενον επιστρεψω 17. τα προβατα ... κρειου και τραγου 18. της νομης τοις πο. υμ. κατεπ. 20. κυρ. κυρ. ο θεος 22. και ουκετι εσονται ετι εις 23. αναστ. αυτοις ποιμενα ετερον 24. εμμεσω 25. απολω pro αφανιω 26. κ. εσονται κυκλω τ. ο. μου· κ. αποστελω υετον ευλογ. αυτοις 27. ξυλ. του παιδιου αποδωσει τ. κ. αυτοις ... τον καρπον pro την ισχυν ... τον ζυγ. του κλοιου αυτων· εξελουμαι 28. ουκετι εσοντ. εν ... ουκετι μη πτοησει αυτους 30. του ισραηλ 31. και υμεις προβατα ... του ποιμνιου XXXV. 2. επι το ορος ... επ αυτο 3. om κυρ. alterum ... σε ερημον 4. και εν ταις

5 ριος, 5 ἀντὶ τοῦ γενέσϑαι σε ἐχϑρὰν αἰωνίαν, καὶ ἐνεκάϑισας τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ
6 δόλῳ ἐν χειρὶ ἐχϑρῶν μαχαίρᾳ ἐν καιρῷ ἀδικίας ἐπ' ἐσχάτων. 6 διὰ τοῦτο,
ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος κύριος, εἰ μὴν εἰς αἷμα ἥμαρτες, καὶ αἷμα διώξεταί
7 σε. 7 καὶ δώσω ὄρος Σηεὶρ εἰς ἔρημον καὶ ἠρημωμένον, καὶ ἀπολῶ ἀπ' αὐ-
8 τοῦ ἀνϑρώπους καὶ κτήνη, 8 καὶ ἐμπλήσω τῶν τραυματιῶν βουνούς σου καὶ
τὰς φάραγγάς σου, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς πεδίοις σου τετραυματισμένοι μαχαίρᾳ
9 πεσοῦνται ἐν σοί. 9 ἐρημίαν αἰώνιον ϑήσομαί σε, καὶ αἱ πόλεις σου οὐ μὴ
10 κατοικηϑῶσιν ἔτι, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, 10 διὰ τὸ εἰπεῖν σε Τὰ
δύο ἔϑνη καὶ αἱ δύο χῶραι ἐμαὶ ἔσονται, καὶ κληρονομήσω αὐτάς, καὶ κύριος
11 ἐκεῖ ἐστί. 11 διὰ τοῦτο, ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, καὶ ποιήσω σοι κατὰ τὴν
12 ἔχϑραν σου, καὶ γνωσϑήσομαί σοι ἡνίκα ἂν κρινῶ σε, 12 καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ
εἰμι κύριος. ἤκουσα τῆς φωνῆς τῶν βλασφημιῶν σου, ὅτι εἶπας Τὰ ὄρη
13 Ἰσραὴλ ἔρημα ἡμῖν δέδοται εἰς κατάβρωμα, 13 καὶ ἐμεγαλοῤῥημόνησας ἐπ'
14 ἐμὲ τῷ στόματί σου, ἐγὼ ἤκουσα. 14 τάδε λέγει κύριος Ἐν τῇ εὐφροσύνῃ
15 πάσης τῆς γῆς ἔρημον ποιήσω σε, 15 ἔρημον ἔσῃ ὄρος Σηείρ, καὶ πᾶσα ἡ
Ἰδουμαία καὶ ἐξαναλωϑήσεται, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ ϑεὸς αὐτῶν.

XXXVI.

Καὶ σὺ υἱὲ ἀνϑρώπου προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραήλ, καὶ εἰπὸν τοῖς
2 ὄρεσι τοῦ Ἰσραὴλ Ἀκούσατε λόγον κυρίου 2 Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἀνϑ'
οὗ εἶπεν ἐφ' ὑμᾶς ὁ ἐχϑρός Εὖγε ἔρημα αἰώνια εἰς κατάσχεσιν ἡμῖν ἐγε-
3 νήϑη, 3 διὰ τοῦτο προφήτευσον καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἀντὶ τοῦ
ἀτιμασϑῆναι ὑμᾶς καὶ μισηϑῆναι ὑμᾶς ὑπὸ τῶν κύκλῳ ὑμῶν τοῦ εἶναι ὑμᾶς
εἰς κατάσχεσιν τοῖς καταλοίποις ἔϑνεσι, καὶ ἀνέβητε λάλημα γλώσσῃ καὶ εἰς
4 ὀνείδισμα ἔϑνεσι, 4 διὰ τοῦτο ὄρη Ἰσραὴλ ἀκούσατε λόγον κυρίου Τάδε λέγει
κύριος τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ τοῖς χειμάῤῥοις καὶ ταῖς φάραγξι καὶ
τοῖς ἐξηρημωμένοις καὶ ἠφανισμένοις καὶ ταῖς πόλεσι ταῖς ἐγκαταλελειμμέ-
ναις, καὶ ἐγένοντο εἰς προνομὴν καὶ εἰς καταπάτημα τοῖς καταλειφϑεῖσιν
5 ἔϑνεσι περικύκλῳ. 5 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Εἰ μὴν ἐν πυρὶ ϑυ-
μοῦ μου ἐλάλησα ἐπὶ τὰ λοιπὰ ἔϑνη καὶ ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν πᾶσαν, ὅτι
ἔδωκαν τὴν γῆν μου ἑαυτοῖς εἰς κατάσχεσιν μετ' εὐφροσύνης, ἀτιμάσαντες
6 ψυχὰς τοῦ ἀφανίσαι ἐν προνομῇ. 6 διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ
Ἰσραήλ, καὶ εἰπὸν τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξι καὶ ταῖς
νάπαις Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐν τῷ ζήλῳ μου καὶ ἐν τῷ ϑυμῷ μου
7 ἐλάλησα, ἀντὶ τοῦ ὀνειδισμοὺς ἐϑνῶν ἐνέγκαι ὑμᾶς. 7 διὰ τοῦτο ἐγὼ ἀρῶ τὴν
χεῖρά μου ἐπὶ τὰ ἔϑνη τὰ περικύκλῳ ὑμῶν, οὗτοι τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν λή-
8 ψονται, 8 ὑμῶν δὲ ὄρη Ἰσραὴλ τὴν σταφυλὴν καὶ τὸν καρπὸν ὑμῶν κατα-
9 φάγεται ὁ λαός μου, ὅτι ἐλπίζουσι τοῦ ἐλϑεῖν. 9 ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς, καὶ
10 ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς, καὶ κατεργασϑήσεσϑε καὶ σπαρήσεσϑε, 10 καὶ πληϑυνῶ

5. αιωνιον ... δολ. εν καιρω εχϑρ. εν χειρι μαχαιρας· εν 6. σε διωξεται 7. το ορος ... ερημωμενον 8. τραυμ. σου τους β. σ. κ. πασας τας 9. και ερημιαν 10. διοτι ειπας Τα ... εμαι εισιν ... και ο κυριος 11. κυριος κυριος κ. π. εν σοι κ. τ. εχϑρ. σ. και κατα τον ζηλον σου ον εποιησας· εκ του μεμισηκεναι σε εν αυτοις· κ. γνωσϑ. σ. η. εαν 12. ερημα· ημιν sic interpg. ... εις κατασχεσιν 13. εμεγαλορημονησας ... και εγω ηκουσα φησιν κυριος 14. om ερημ. ποι. σε ... ιδουμ. εξολεϑρευϑησεται κ. γν. XXXVI. 2. ανϑ ων ε. ο εχϑρος εφ υμας Ευγε ευγε 3. κυρ. κυρ. ο ϑεος ... υμας απο των εϑνων των κυ. υμων τ. ε ημας ... κ. εγενεσϑαι λαλημ. γλωσσης 4. φαραγξιν και ταις ναπαις ταις ερημωμεναις κ. ηφανισμεναις ... καταλελιμμεναις αι εγενοντο ... και καταπατημα ... τοις περικυκλω 5. om κυριος alterum ... εαυτοις την γην μου 6. λεγ. αδωναι κυρ. 7. ιδου εγω αιρω ... λημψονται 8. καρπον φαγεται 9. om οτι ... om εφ υμ. και ... om και σπαρησ.

ἐφ' ὑμᾶς ἀνϑρώπους, πᾶν οἶκον Ἰσραὴλ εἰς τέλος· καὶ κατοικηϑήσονται αἱ
πόλεις, καὶ ἡ ἠρημωμένη οἰκοδομηϑήσεται. [11] καὶ πληϑυνῶ ἐφ' ὑμᾶς ἀν- 11
ϑρώπους καὶ κτήνη, καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ὡς τὸ ἐν ἀρχῇ ὑμῶν, καὶ εὖ ποιήσω
ὑμᾶς ὥςπερ τὰ ἔμπροσϑεν ὑμῶν, καὶ γνώσεσϑε ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. [12] καὶ 12
γεννήσω ἐφ' ὑμᾶς ἀνϑρώπους τὸν λαόν μου Ἰσραήλ, καὶ κληρονομήσουσιν
ὑμᾶς, καὶ ἔσεσϑε αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν· καὶ οὐ μὴ προςτεϑῆτε ἔτι ἀτεκνω-
ϑῆναι ἀπ' αὐτῶν. [13] τάδε λέγει κύριος κύριος Ἀνϑ' ὧν εἶπάν σοι Κατέσϑουσα 13
ἀνϑρώπους εἶ, καὶ ἠτεκνωμένη ὑπὸ τοῦ ἔϑνους σου ἐγένου, [14] διὰ τοῦτο ἀν- 14
ϑρώπους οὐκέτι φάγεσαι, καὶ τὸ ἔϑνος σου οὐκ ἀτεκνώσεις ἔτι, λέγει κύριος
κύριος. [15] καὶ οὐκ ἀκουσϑήσεται οὐκέτι ἐφ' ὑμᾶς ἀτιμία ἐϑνῶν, καὶ ὀνει- 15
δισμοὺς λαῶν οὐ μὴ ἀνενέγκητε ἔτι, λέγει κύριος κύριος. [16] καὶ ἐγένετο λόγος 16
κυρίου πρός με λέγων [17] Υἱὲ ἀνϑρώπου, οἶκος Ἰσραὴλ κατῴκησεν ἐπὶ τῆς 17
γῆς αὐτῶν, καὶ ἐμίαναν αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν
καὶ ἐν ταῖς ἀκαϑαρσίαις αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν ἀκαϑαρσίαν τῆς ἀποκαϑημέ-
νης ἐγενήϑη ἡ ὁδὸς αὐτῶν πρὸ προςώπου μου. [18] καὶ ἐξέχεα τὸν ϑυμόν μου 18
ἐπ' αὐτούς, [19] καὶ διέσπειρα αὐτοὺς εἰς τὰ ἔϑνη, καὶ ἐλίκμησα αὐτοὺς εἰς 19
τὰς χώρας· κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν ἔκρινα
αὐτούς. [20] καὶ εἰςῆλϑον εἰς τὰ ἔϑνη οὗ εἰςῆλϑον ἐκεῖ, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ 20
ὄνομά μου τὸ ἅγιον ἐν τῷ λέγεσϑαι αὐτούς Λαὸς κυρίου οὗτοι, καὶ ἐκ τῆς
γῆς αὐτοῦ ἐξεληλύϑασιν. [21] καὶ ἐφεισάμην αὐτῶν διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, 21
ὃ ἐβεβήλωσαν οἶκος Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἔϑνεσιν οὗ εἰςήλϑοσαν ἐκεῖ. [22] διὰ τοῦτο 22
εἰπὸν τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ Τάδε λέγει κύριος Οὐχ ὑμῖν ἐγὼ ποιῶ οἶκος Ἰσραήλ,
ἀλλ' ἢ διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, ὃ ἐβεβηλώσατε ἐν τοῖς ἔϑνεσιν οὗ εἰςήλ-
ϑετε ἐκεῖ. [23] καὶ ἁγιάσω τὸ ὄνομά μου τὸ μέγα τὸ βεβηλωϑὲν ἐν τοῖς ἔϑνε- 23
σιν, ὃ ἐβεβηλώσατε ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ γνώσονται τὰ ἔϑνη ὅτι ἐγώ εἰμι
κύριος ἐν τῷ ἁγιασϑῆναί με ἐν ὑμῖν κατ' ὀφϑαλμοὺς αὐτῶν. [24] καὶ λήψομαι 24
ὑμᾶς ἐκ τῶν ἐϑνῶν καὶ ἀϑροίσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν γαιῶν, καὶ εἰςάξω
ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν. [25] καὶ ῥανῶ ἐφ' ὑμᾶς καϑαρὸν ὕδωρ, καὶ καϑαρι- 25
σϑήσεσϑε ἀπὸ πασῶν τῶν ἀκαϑαρσιῶν ὑμῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν εἰδώλων
ὑμῶν, καὶ καϑαριῶ ὑμᾶς, [26] καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν καινήν, καὶ πνεῦμα 26
καινὸν δώσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἀφελῶ τὴν καρδίαν τὴν λιϑίνην ἐκ τῆς σαρκὸς
ὑμῶν καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν σαρκίνην. [27] καὶ τὸ πνεῦμά μου δώσω ἐν 27
ὑμῖν, καὶ ποιήσω ἵνα ἐν τοῖς δικαιώμασί μου πορεύησϑε, καὶ τὰ κρίματά
μου φυλάξησϑε καὶ ποιήσητε. [28] καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς 28
πατράσιν ὑμῶν, καὶ ἔσεσϑέ μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς ϑεόν.
[29] καὶ σώσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν ἀκαϑαρσιῶν ὑμῶν, καὶ καλέσω τὸν σῖτον 29
[30] καὶ πληϑυνῶ αὐτόν, καὶ οὐ δώσω ἐφ' ὑμᾶς λιμόν· καὶ πληϑυνῶ τὸν καρ- 30
πὸν τοῦ ξύλου καὶ τὰ γεννήματα τοῦ ἀγροῦ, ὅπως ἂν μὴ λάβητε ὀνειδισμὸν
λιμοῦ ἐν τοῖς ἔϑνεσι. [31] καὶ μνησϑήσεσϑε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς πονηρὰς καὶ 31
τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ μὴ ἀγαϑά, καὶ προςοχϑιεῖτε κατὰ πρόσωπον αὐ-
τῶν ἐν ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν καὶ ἐπὶ τοῖς βδελύγμασιν αὐτῶν. [32] οὐ δι' ὑμᾶς 32

---

10. αι πολ. υμων· και αιρημωμεναι οικοδομηϑησονται 11. το εμπροσϑ. 12. δωσω pro γεννησω ... προστεϑησεσϑαι 13. λεγ. αδωναϊ κυρ. ανϑ 14. ατεκνωσει σε ουκετι λεγ. αδωναϊ κυριος 15. ονειδισμον εϑνων ου μη ενεγκηται ε. λ. κυρ. ο ϑεος 17. κατωκησαν ... και εν ταις ακαϑαρσιαις αυτων εμιαναν ... ιδωλοις ... αυτων κατα τ. α. της αφεδρου εγ. 18. in f. add περι του αιματος ου εξεχεαν εν τη γη και εν τοις ιδωλοις αυτων εμιαναν αυτην 19. τας οδους ... τας ανομιας pro τ. αμαρτιαν 20. εισηλϑοσαν bis ... γης αυτων εξηλϑοσαν 22. αδωναϊ κυριος ... εισηλϑαται 23. αγιον pro μεγα ... εμμεσω ... κυριος λεγει αδωναϊ κυριος εν τω 24. λημψομαι 25. υδωρ καϑαρον 27. φυλαξεσϑαι κ. ποιησεται 30. γενηματα ... οπως μη λαβ. ετι ον. λαου εν 31. και εν τοις βδ. υμων

ἐγὼ ποιῶ, λέγει κύριος, γνωστόν ἐστιν ὑμῖν. αἰσχύνθητε καὶ ἐντράπητε ἐκ
33 τῶν ὁδῶν ὑμῶν, οἶκος Ἰσραήλ. [33] τάδε λέγει ἀδωναΐ κύριος Ἐν ἡμέρᾳ ᾗ
καθαριῶ ὑμᾶς ἐκ πασῶν ἀνομιῶν ὑμῶν, καὶ κατοικιῶ τὰς πόλεις, καὶ οἰκο-
34 δομηθήσονται ἔρημοι, [34] καὶ ἡ γῆ ἠφανισμένη ἐργασθήσεται, ἀνθ' ὧν ὅτι
35 ἠφανισμένη ἐγενήθη κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς παροδεύοντος, [35] καὶ ἐροῦσιν Ἡ
γῆ ἐκείνη ἠφανισμένη ἐγενήθη ὡς κῆπος τρυφῆς, καὶ αἱ πόλεις αἱ ἔρημοι
36 καὶ ἠφανισμέναι καὶ κατεσκαμμέναι ὀχυραὶ ἐκάθισαν, [36] καὶ γνώσονται τὰ
ἔθνη, ὅσα ἂν καταλειφθῶσι κύκλῳ ὑμῶν, ὅτι ἐγὼ κύριος ᾠκοδόμησα τὰς
καθῃρημένας καὶ κατεφύτευσα τὰς ἠφανισμένας· ἐγὼ κύριος ἐλάλησα καὶ
37 ποιήσω. [37] τάδε λέγει ἀδωναΐ κύριος Ἔτι τοῦτο ζητηθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ
38 τοῦ ποιῆσαι αὐτούς, πληθυνῶ αὐτοὺς ὡς πρόβατα ἀνθρώπους, [38] ὡς πρόβατα
ἅγια, ὡς πρόβατα Ἱερουσαλὴμ ἐν ταῖς ἑορταῖς αὐτῆς· οὕτως ἔσονται αἱ
πόλεις αἱ ἔρημοι πλήρεις προβάτων ἀνθρώπων, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος.

XXXVII.

Καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου, καὶ ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι κύριος
καὶ ἔθηκέ με ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου, καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν ὀστέων ἀνθρωπίνων,
2 [2] καὶ περιήγαγέ με ἐπ' αὐτὰ κυκλόθεν κύκλῳ, καὶ ἰδοὺ πολλὰ σφόδρα ἐπὶ
3 προσώπου τοῦ πεδίου, ξηρὰ σφόδρα. [3] καὶ εἶπε πρός μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰ
4 ζήσεται τὰ ὀστέα ταῦτα; καὶ εἶπα Κύριε κύριε, σὺ ἐπίστῃ ταῦτα. [4] καὶ εἶπε
πρός μέ Προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὀστᾶ ταῦτα καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Τὰ ὀστᾶ τὰ
5 ξηρά, ἀκούσατε λόγον κυρίου [5] Τάδε λέγει κύριος τοῖς ὀστέοις τούτοις Ἰδοὺ
6 ἐγὼ φέρω ἐφ' ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς, [6] καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς νεῦρα, καὶ ἀνάξω
ἐφ' ὑμᾶς σάρκα, καὶ ἐκτενῶ ἐφ' ὑμᾶς δέρμα, καὶ δώσω πνεῦμά μου εἰς
7 ὑμᾶς καὶ ζήσεσθε, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. [7] καὶ προεφήτευσα
καθὼς ἐνετείλατό μοι. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐμὲ προφητεῦσαι, καὶ ἰδοὺ σεισμός,
8 καὶ προσήγαγε τὰ ὀστᾶ ἑκάτερον πρὸς τὴν ἁρμονίαν αὐτοῦ. [8] καὶ ἴδον, καὶ
ἰδοὺ ἐπ' αὐτὰ νεῦρα καὶ σάρκες ἐφύοντο, καὶ ἀνέβαινεν ἐπ' αὐτὰ δέρματα
9 ἐπάνω, καὶ πνεῦμα οὐκ ἦν ἐπ' αὐτοῖς. [9] καὶ εἶπε πρός μέ Προφήτευσον ἐπὶ
τὸ πνεῦμα, προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου καὶ εἰπὸν τῷ πνεύματι Τάδε λέγει
κύριος Ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων ἐλθὲ καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκροὺς
10 τούτους, καὶ ζησάτωσαν. [10] καὶ προεφήτευσα καθότι ἐνετείλατό μοι· καὶ εἰσῆλ-
θεν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα καὶ ἔζησαν, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν,
11 συναγωγὴ πολλὴ σφόδρα. [11] καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μὲ λέγων Υἱὲ ἀνθρώ-
που, τὰ ὀστᾶ ταῦτα πᾶς οἶκος Ἰσραήλ ἐστιν, καὶ αὐτοὶ λέγουσι Ξηρὰ γέγονε
12 τὰ ὀστᾶ ἡμῶν, ἀπόλωλεν ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, διαπεφωνήκαμεν. [12] διὰ τοῦτο προ-
φήτευσον καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνοίγω τὰ μνήματα ὑμῶν,
καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ
13 Ἰσραήλ, [13] καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ἐν τῷ ἀνοῖξαί με τοὺς τάφους
14 ὑμῶν τοῦ ἀναγαγεῖν με ἐκ τῶν τάφων τὸν λαόν μου. [14] καὶ δώσω πνεῦμά

---

32. λεγ. κυρ. ο θεος γν. εσται υμ. ... in f. add λεγει κυριος 33. λεγ. κυρ. ο θεος Εν τη ημ. εκεινη ... πασ. των ανομ. ... αι ερημοι 34. η γη η ... διοδευοντος 35. εκεινη η 36. εγω ειμι κυριος ... οτι εγω κυρ. κυριος 37. λεγ. κυρ. κυριος ο θεος ... ζητημα θησομαι ... ποι. αυτοις 38. εγω ειμι κυρ. XXXVII. 1. εμμεσω 2. και ιδου ξηρ. σφ. 3. οστα ... επιστη αυτα 5. κυρ. κυριος ... φερω εις υμας 6. σαρκας ... πν. μου εφ υμας ... διοτι 7. επροφητευσα ... μοι κυριος ... εγενετο φωνη ... προφητευειν 8. ανεφυοντο ... δερμα ... εν αυτοις 9. Προφ. υιε ανθρ. προφ. επι το πν. και ειπον τω ... κυρ. κυριος Ελθε εκ τ. τ. ανεμων του ουρανου· ελθε το πνευμα και εμφ. 10. επροφητευσα καθως ... om το ... πνευμα ζωης ... συναγ. μεγαλη σφ. 12. ειπον προς αυτους ... αδωναι κυριος ... υμ. τα μνημ. 13. με υμας εκ τ. ταφ. υμων

μου εἰς ὑμᾶς καὶ ζήσεσθε, καὶ θήσομαι ὑμᾶς ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ γνώ-
σεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος· λελάληκα καὶ ποιήσω, λέγει κύριος. [15] καὶ ἐγένετο 15
λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [16] Υἱὲ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ ῥάβδον καὶ γρά- 16
ψον ἐπ' αὐτὴν τὸν 'Ιούδαν καὶ τοὺς υἱοὺς 'Ισραὴλ τοὺς προςκειμένους ἐπ'
αὐτόν· καὶ ῥάβδον δευτέραν λήψη σεαυτῷ καὶ γράψεις αὐτὴν τῷ 'Ιωσήφ,
ῥάβδον 'Εφραΐμ καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς 'Ισραὴλ τοὺς προςτεθέντας πρὸς αὐ-
τόν. [17] καὶ συνάψεις αὐτὰς προςαλλήλας σαυτῷ, εἰς ῥάβδον μίαν τοῦ δῆσαι 17
ἑαυτάς, καὶ ἔσονται ἐν τῇ χειρί σου. [18] καὶ ἔσται ὅταν λέγωσι πρὸς σὲ οἱ 18
υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου Οὐκ ἀναγγέλλεις ἡμῖν; τί ἐστι ταῦτά σοι; [19] καὶ ἐρεῖς 19
πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος 'Ιδοὺ ἐγὼ λήψομαι τὴν φυλὴν 'Ιωσὴφ τὴν
διὰ χειρὸς 'Εφραΐμ καὶ τὰς φυλὰς 'Ισραὴλ τὰς προςκειμένας πρὸς αὐτόν,
καὶ δώσω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν φυλὴν 'Ιούδα, καὶ ἔσονται εἰς ῥάβδον μίαν τῇ
χειρὶ 'Ιούδα. [20] καὶ ἔσονται αἱ ῥάβδοι ἐφ' αἷς σὺ ἔγραψας ἐπ' αὐταῖς ἐν τῇ 20
χειρί σου ἐνώπιον αὐτῶν, [21] καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Τάδε λέγει κύριος κύριος 'Ιδοὺ 21
ἐγὼ λαμβάνω πάντα οἶκον 'Ισραὴλ ἐκ μέσου τῶν ἐθνῶν οὗ εἰςήλθοσαν ἐκεῖ,
καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλῳ αὐτῶν καὶ εἰςάξω αὐτοὺς
εἰς τὴν γῆν τοῦ 'Ισραήλ, [22] καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς ἔθνος ἐν τῇ γῇ μου καὶ 22
ἐν τοῖς ὄρεσιν 'Ισραήλ· καὶ ἄρχων εἷς ἔσται αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι εἰς
δύο ἔθνη, οὐδὲ μὴ διαιρεθῶσιν οὐκέτι εἰς δύο βασιλείας, [23] ἵνα μὴ μιαίνων- 23
ται ἔτι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. καὶ ῥύσομαι αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνο-
μιῶν αὐτῶν ὧν ἡμάρτοσαν ἐν αὐταῖς, καὶ καθαριῶ αὐτούς, καὶ ἔσονταί μοι
εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ κύριος ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν. [24] καὶ ὁ δοῦλός μου Δαυὶδ 24
ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἔσται ποιμὴν εἷς πάντων, ὅτι ἐν τοῖς προςτάγμασί
μου πορεύσονται, καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξονται καὶ ποιήσουσιν αὐτά. [25] καὶ 25
κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, ἣν ἐγὼ δέδωκα τῷ δούλῳ μου 'Ιακώβ,
οὗ κατῴκησαν ἐκεῖ οἱ πατέρες αὐτῶν, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' αὐτῆς αὐτοί.
καὶ Δαυὶδ ὁ δοῦλός μου ἄρχων εἰς τὸν αἰῶνα. [26] καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς δια- 26
θήκην εἰρήνης, διαθήκη αἰωνία ἔσται μετ' αὐτῶν· καὶ θήσω τὰ ἅγιά μου
ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα, [27] καὶ ἔσται ἡ κατασκήνωσίς μου ἐν αὐτοῖς, 27
καὶ ἔσομαι αὐτοῖς θεός, καὶ αὐτοί μου ἔσονται λαός. [28] καὶ γνώσονται τὰ 28
ἔθνη ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς, ἐν τῷ εἶναι τὰ ἅγιά μου ἐν
μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

XXXVIII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων [2] Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ 2
Apoc. 20,8. πρόσωπόν σου ἐπὶ Γὼγ καὶ τὴν γῆν τοῦ Μαγὼγ ἄρχοντα 'Ρώς, Μεσὸχ καὶ
Θοβέλ, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὸν [3] καὶ εἰπὸν αὐτῷ Τάδε λέγει κύριος κύ- 3
ριος 'Ιδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ ἄρχοντα 'Ρώς, Μεσὸχ καὶ Θοβέλ, [4] καὶ συνάξω σε 4
καὶ πᾶσαν τὴν δύναμίν σου, ἵππους καὶ ἱππεῖς ἐνδεδυμένους θώρακας πάν-

14. λεγει κυρ. κυριος 16. αυτης pro ισραηλ ... προς αυτον ... λημψη ... εφραιμ ... προςκειμενους pro προςτεθ. 17. σεαυτω ... δησαι αυτας 18. λεγοντες Ουκ απαγγελεις 19. αδωναΐ κυριος ... λημψομαι ... ιωσηφ δια χ. εφραιμ ... του ισραηλ ... του ιουδα ... μιαν εν τη 21. αδωναΐ κυρ. ο θεος 22. του ισραηλ ... εσται παντων αυτων κ. ο. εσ. ουκετι 23. ιδωλοις αυτ. εν οις ημαρτοσαν εν αυτοις· και εν τοις προςοχθεισμασιν αυτων· και εν πασαις ταις βασιλειαις αυτων· κ. ρυσ. 24. εμμεσω ... και ποιμην εις εσται παντων ... πορευσωνται ... φυλαξωνται 25. αυτοι· και οι υιοι αυτων και οι υιοι των υιων αυτων εως αιωνος· και ιδου δαυ. ο δ. μ. α. αυτων εσται εις τ. αι. 26. και διαθηκη ... εμμεσω 27. αυτοις εις θεον ... αυτοι εσοντ. μοι λαος 28. om τα εθνη ... εμμεσω ... in f. add λεγει κυριος XXXVIII. 2. μοσοχ 3. λεγ. αδωναΐ κυρ. Ιδου ε. ε. σε γωγ και αρχ. ... μοσοχ

5 τας συναγωγῇ πολλῇ, πέλται καὶ περικεφαλαῖαι καὶ μάχαιραι. 5 Πέρσαι καὶ
6 Αἰθίοπες καὶ Λίβυες, πάντες περικεφαλαίαις καὶ πέλταις, 6 Γομὲρ καὶ πάν-
τες οἱ περὶ αὐτόν, οἶκος τοῦ Θοργαμὰ ἀπ' ἐσχάτου βοῤῥᾶ καὶ πάντες οἱ
7 περὶ αὐτόν, καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ. 7 ἑτοιμάσθητι, ἑτοίμασον σεαυτὸν σὺ
καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου ἡ συνηγμένη μετὰ σοῦ, καὶ ἔσῃ μοι εἰς προφυ-
8 λακήν. 8 ἀφ' ἡμερῶν πλειόνων ἑτοιμασθήσεται, καὶ ἐπ' ἐσχάτου ἐτῶν ἐλεύ-
σεται καὶ ἥξει εἰς τὴν γῆν τὴν ἀπεστραμμένην ἀπὸ μαχαίρας, συνηγμένων
ἀπὸ ἐθνῶν πολλῶν, ἐπὶ γῆν Ἰσραὴλ ἣ ἐγενήθη ἔρημος δι' ὅλου, καὶ οὗτος
9 ἐξ ἐθνῶν ἐξελήλυθε, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' εἰρήνης ἅπαντες. 9 καὶ ἀναβήσῃ
ὡς ὑετός, καὶ ἥξεις ὡς νεφέλη κατακαλύψαι γῆν, καὶ ἔσῃ σὺ καὶ πάντες οἱ
10 περὶ σὲ καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ. 10 τάδε λέγει κύριος κύριος Καὶ ἔσται ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναβήσεται ῥήματα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου, καὶ λογιῇ λο-
11 γισμοὺς πονηροὺς 11 καὶ ἐρεῖς Ἀναβήσομαι ἐπὶ γῆν ἀπεῤῥιμμένην, ἥξω ἐπὶ
ἡσυχάζοντας ἐν τῇ ἡσυχίᾳ καὶ οἰκοῦντας ἐπ' εἰρήνης, πάντας κατοικοῦντας
12 γῆν ἐν ᾗ οὐχ ὑπάρχει τεῖχος οὐδὲ μοχλοί, καὶ θύραι οὐκ εἰσὶν αὐτοῖς, 12 προνο-
μεῦσαι προνομὴν καὶ σκῦλα σκυλεῦσαι αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι χεῖράς μου
εἰς τὴν ἠρημμωμένην ἣ κατῳκίσθη, καὶ ἐπ' ἔθνος συνηγμένον ἀπὸ ἐθνῶν
13 πολλῶν, πεποιηκότας κτήσεις, κατοικοῦντας ἐπὶ τὸν ὀμφαλὸν τῆς γῆς. 13 Σαββὰ
καὶ Δαιδὰν καὶ ἔμποροι Καρχηδόνιοι καὶ πᾶσαι αἱ κῶμαι αὐτῶν ἐροῦσί σοι
Εἰς προνομὴν τοῦ προνομεῦσαι σὺ ἔρχῃ καὶ σκυλεῦσαι σκῦλα, συνήγαγες
συναγωγήν σου λαβεῖν ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἀπενέγκασθαι κτῆσιν τοῦ σκυ-
14 λεῦσαι σκῦλα. 14 διὰ τοῦτο προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου καὶ εἰπὸν τῷ Γὼγ
Τάδε λέγει κύριος Οὐκ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν τῷ κατοικισθῆναι τὸν λαόν
15 μου Ἰσραὴλ ἐπ' εἰρήνης, ἐγερθήσῃ; 15 καὶ ἥξεις ἐκ τοῦ τόπου σου ἀπ'
ἐσχάτου βοῤῥᾶ, καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ, ἀναβάται ἵππων πάντες, συναγωγὴ
16 μεγάλη καὶ δύναμις πολλή, 16 καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ ὡς
νεφέλη καλύψαι γῆν. ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἔσται, καὶ ἀνάξω σε ἐπὶ τὴν
γῆν μου, ἵνα γνῶσι πάντα τὰ ἔθνη ἐμέ, ἐν τῷ ἁγιασθῆναί με ἐν σοὶ ἐνώ-
17 πιον αὐτῶν. 17 τάδε λέγει κύριος κύριος τῷ Γὼγ Σὺ εἶ περὶ οὗ ἐλάλησα πρὸ
ἡμερῶν τῶν ἔμπροσθεν διὰ χειρὸς τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν τοῦ Ἰσραήλ,
18 ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἔτεσι, τοῦ ἀναγαγεῖν σε ἐπ' αὐτούς. 18 καὶ
ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἂν ἔλθῃ Γὼγ ἐπὶ τὴν γῆν Ἰσραήλ,
19 λέγει κύριος κύριος, ἀναβήσεται ὁ θυμός μου 19 καὶ ὁ ζῆλός μου, ἐν πυρὶ
τῆς ὀργῆς μου ἐλάλησα, εἰ μὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται σεισμὸς μέγας
20 ἐπὶ γῆς Ἰσραήλ, 20 καὶ σεισθήσονται ἀπὸ προσώπου κυρίου οἱ ἰχθύες τῆς
θαλάσσης καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ θηρία τοῦ πεδίου καὶ πάντα
τὰ ἑρπετὰ τὰ ἕρποντα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐπὶ προσώπου
τῆς γῆς, καὶ ῥαγήσεται τὰ ὄρη καὶ πεσοῦνται αἱ φάραγγες, καὶ πᾶν τεῖχος
21 ἐπὶ τὴν γῆν πεσεῖται. 21 καὶ καλέσω ἐπ' αὐτὸ καὶ πᾶν φόβον, λέγει κύριος·
22 μάχαιρα ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἔσται. 22 καὶ κρινῶ αὐτὸν θανάτῳ
καὶ αἵματι καὶ ὑετῷ κατακλύζοντι καὶ λίθοις χαλάζης, καὶ πῦρ καὶ θεῖον

---

5. λιβυες και λυδοι· παντες εν περικ. 6. θεργαμα 7. ετ. και ετοιμασον ... οι συνηγμενοι 8. αφ ημ. πλ. ετων ... εσχατων ... πολλων εις την γην του ισραηλ ... και αυτος εξελ. εκ των εθν. 9. πεση pro εση 10. κυρ. κυρ. ο θεος 11. απεριμμενην ... εν ησυχια κ. κατοικουντας ... κατοικ. πολεις εν αις ουχ ... εισιν αυταις 12. σκυλευσαι σκυλα του ε. την χειρα ... κατοικισθη ... επι εθνος 13. σαβα ... οι εμποροι χαλκηδονος κ. π. αι χωραι αυτης ερ. σοι του προνομευσαι εις πρ. συ ... κτησεις 14. κυρ. κυριος ο θεος Ουχι εν ... εξεγερθηση 17. λεγ. αδωναι κυρ. ο θεος ... αφ ημερων 18. του ισραηλ ... κυρ. κυρ. ο θεος 19. ed. rom. εν π. τ. οργ. μου cum antecdd. conjg. ... επι της γης του ισρ. 20. του κυριου ... ραγησονται 21. επ αυτο παν φοβον μαχαιρας λεγ. κυρ. κυριος

βρέξω ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπ' ἔθνη πολλὰ μετ'
αὐτοῦ. [23]καὶ μεγαλυνθήσομαι καὶ ἁγιασθήσομαι καὶ ἐνδοξασθήσομαι καὶ 23
γνωσθήσομαι ἐναντίον ἐθνῶν πολλῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.

XXXIX.

Καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον ἐπὶ Γὼγ καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος
'Ιδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ Γὼγ ἄρχοντα 'Ρώς, Μεσὸχ καὶ Θοβέλ, [2]καὶ συνάξω σε 2
καὶ καθοδηγήσω σε καὶ ἀναβιβῶ σε ἐπ' ἐσχάτου τοῦ βορρᾶ, καὶ ἀνάξω σε
ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ 'Ισραήλ. [3]καὶ ἀπολῶ τὸ τόξον σου ἀπὸ τῆς χειρός σου τῆς 3
ἀριστερᾶς καὶ τὰ τοξεύματά σου ἀπὸ τῆς χειρός σου τῆς δεξιᾶς, καὶ κατα-
βαλῶ σε [4]ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ 'Ισραήλ, καὶ πεσῇ σὺ καὶ πάντες οἱ περὶ σέ, καὶ 4
τὰ ἔθνη τὰ μετὰ σοῦ δοθήσονται εἰς πλήθη ὀρνέων· παντὶ πετεινῷ καὶ πᾶσι
τοῖς θηρίοις τοῦ πεδίου δέδωκά σε καταβρωθῆναι. [5]ἐπὶ προσώπου τοῦ πε- 5
δίου πεσῇ, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει κύριος. [6]καὶ ἀποστελῶ πῦρ ἐπὶ Γώγ, 6
καὶ κατοικηθήσονται αἱ νῆσοι ἐπ' εἰρήνης, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύ-
ριος. [7]καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον γνωσθήσεται ἐν μέσῳ λαοῦ μου 'Ισραήλ, 7
καὶ οὐ βεβηλωθήσεται τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον οὐκέτι, καὶ γνώσονται τὰ
ἔθνη ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἅγιος ἐν 'Ισραήλ. [8]ἰδοὺ ἥκει, καὶ γνώσῃ ὅτι ἔσται, 8
λέγει κύριος κύριος· αὕτη ἐστὶν ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἐλάλησα. [9]καὶ ἐξελεύσονται 9
οἱ κατοικοῦντες τὰς πόλεις 'Ισραὴλ καὶ καύσουσιν ἐν τοῖς ὅπλοις, πέλταις
καὶ κοντοῖς καὶ τόξοις καὶ τοξεύμασι καὶ ῥάβδοις χειρῶν καὶ λόγχαις, καὶ
καύσουσιν ἐν αὐτοῖς πῦρ ἑπτὰ ἔτη· [10]καὶ οὐ μὴ λάβωσι ξύλα ἐκ τοῦ πε- 10
δίου οὐδὲ μὴ κόψωσιν ἐκ τῶν δρυμῶν, ἀλλ' ἢ τὰ ὅπλα κατακαύσουσι πυρί·
καὶ προνομεύσουσι τοὺς προνομεύσαντας αὐτούς, καὶ σκυλεύσουσι τοὺς σκυ-
λεύσαντας αὐτούς, λέγει κύριος. [11]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δώσω τῷ 11
Γὼγ τόπον ὀνομαστόν, μνημεῖον ἐν 'Ισραήλ, τὸ πολυάνδριον τῶν ἐπελθόντων
πρὸς τῇ θαλάσσῃ, καὶ περιοικοδομήσουσι τὸ περιστόμιον τῆς φάραγγος,
[12]καὶ κατορύξουσιν ἐκεῖ τὸν Γὼγ καὶ πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ, καὶ κληθήσεται 12
τότε τὸ πολυάνδριον τοῦ Γώγ. [13]καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς οἶκος 'Ισραὴλ ἵνα 13
καθαρισθῇ ἡ γῆ ἐν ἑπταμήνῳ, καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς τῆς
γῆς, καὶ ἔσται αὐτοῖς ὀνομαστὸν ᾗ ἡμέρᾳ ἐδοξάσθη, λέγει κύριος. [14]καὶ 14
ἄνδρας διὰ παντὸς διαστελοῦσιν ἐπιπορευομένους τὴν γῆν θάψαι τοὺς κατα-
λελειμμένους ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, καθαρίσαι αὐτὴν μετὰ τὴν ἑπτάμηνον,
καὶ ἐκζητήσουσι. [15]καὶ πᾶς ὁ διαπορευόμενος τὴν γῆν καὶ ἰδὼν ὀστοῦν ἀν- 15
θρώπου οἰκοδομήσει παρ' αὐτῷ σημεῖον, ἕως ὅτου θάψωσιν αὐτὸ οἱ θάπτοντες
εἰς Γαὶ τὸ πολυάνδριον τοῦ Γώγ. [16]καὶ γὰρ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Πολυάν- 16
*Apoc. 19, 17 s. δριον. καὶ καθαρισθήσεται ἡ γῆ. [17]καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπόν Τάδε λέγει 17
κύριος Εἰπὸν παντὶ ὀρνέῳ πετεινῷ καὶ πρὸς πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου
Συνάχθητε καὶ ἔρχεσθε, συνάχθητε ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλῳ ἐπὶ τὴν θυ-
σίαν μου, ἣν τέθυκα ὑμῖν θυσίαν μεγάλην ἐπὶ τὰ ὄρη 'Ισραήλ, καὶ φάγεσθε
κρέα καὶ πίεσθε αἷμα. [18]κρέα γιγάντων φάγεσθε, καὶ αἷμα ἀρχόντων τῆς 18
γῆς πίεσθε, κριοὺς καὶ μόσχους καὶ τράγους, καὶ οἱ μόσχοι ἐστεατωμένοι

---

22. επι εθνη XXXIX. 1. κυρ. κυριος ... μοσοχ κ. θοβερ 2. ανα-βιβασω σε απ ... συναξω σ. ε. τ. ο. του ισρ. 3. εκ της χειρος 4. ορη του ισραηλ ... *om τα post εθνη 5. κυριος κυριος 6. πυρ επι σε και κατοικισθησονται 7. εμμεσω ... παντα τα εθνη ... κυρ. κυριος ο αγιος ισραηλ 8. κυρ. κυρ. ο θεος 11. *om εν ισραηλ ... προς την θαλασσαν 12. κατορυξωσιν ... κληθησ. το γαι το 13. κατορυξωσιν ... οικ. του ισρ. ... εις ονομαστον η ημ. η εδοξασθην 14. πασαν την γην ... καταλελιμμ. ... εκζητ. ακριβως 15. και εσται πας ο δ. πασαν την ... παρ αυτο ... εις το γαι 17. θηρια του αγρου

19 πάντες. [19]καὶ φάγεσθε στέαρ εἰς πλησμονήν, καὶ πίεσθε αἷμα εἰς μέθην
20 ἀπὸ τῆς θυσίας μου ἧς ἔθυσα ὑμῖν. [20]καὶ ἐμπλησθήσεσθε ἐπὶ τῆς τραπέζης
μου ἵππον καὶ ἀναβάτην καὶ γίγαντα καὶ πάντα ἄνδρα πολεμιστήν, λέγει
21 κύριος. [21]καὶ δώσω τὴν δόξαν μου ἐν ὑμῖν, καὶ ὄψονται πάντα τὰ ἔθνη τὴν
22 κρίσιν μου ἣν ἐποίησα καὶ τὴν χεῖρά μου ἣν ἐπήγαγον ἐπ' αὐτούς. [22]καὶ
γνώσονται οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας
23 ταύτης καὶ ἐπέκεινα. [23]καὶ γνώσονται πάντα τὰ ἔθνη ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας
αὐτῶν ᾐχμαλωτεύθησαν οἶκος Ἰσραήλ, ἀνθ' ὧν ἠθέτησαν εἰς ἐμέ, καὶ ἀπέ-
στρεψα τὸ πρόςωπόν μου ἀπ' αὐτῶν καὶ παρέδωκα αὐτοὺς εἰς χεῖρας τῶν
24 ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἔπεσαν πάντες μαχαίρᾳ. [24]κατὰ τὰς ἀκαθαρσίας αὐτῶν
καὶ κατὰ τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ἐποίησα αὐτοῖς, καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόςωπόν
25 μου ἀπ' αὐτῶν. [25]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Νῦν ἀποστρέψω αἰχμα-
λωσίαν ἐν Ἰακώβ, καὶ ἐλεήσω τὸν οἶκον Ἰσραήλ, καὶ ζηλώσω διὰ τὸ ὄνομα
26 τὸ ἅγιόν μου. [26]καὶ λήψονται τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν καὶ τὴν ἀδικίαν ἣν ἠδί-
κησαν ἐν τῷ κατοικισθῆναι αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπ' εἰρήνης, καὶ οὐκ
27 ἔσται ὁ ἐκφοβῶν [27]ἐν τῷ ἀποστρέψαι με αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ συνα-
γαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν αὐτοῖς
28 ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, [28]καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, ἐν
29 τῷ ἐπιφανῆναί με αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔθνεσι. [29]καὶ οὐκ ἀποστρέψω οὐκέτι τὸ
πρόςωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, ἀνθ' ὧν ἐξέχεα τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν οἶκον
Ἰσραήλ, λέγει κύριος κύριος.

XL.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πέμπτῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν,
ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ δεκάτῃ τοῦ μηνός, ἐν τῷ τεσσαρεςκαιδεκάτῳ ἔτει μετὰ
τὸ ἁλῶναι τὴν πόλιν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου καὶ
2 ἤγαγέ με [2]ἐν ὁράσει θεοῦ εἰς τὴν γῆν Ἰσραήλ, καὶ ἔθηκέ με ἐπ' ὄρος
3 ὑψηλὸν σφόδρα, καὶ ἐπ' αὐτῷ ὡςεὶ οἰκοδομὴ πόλεως ἀπέναντι. [3]καὶ εἰςή-
γαγέ με ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ ἀνήρ, καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ ἦν ὡςεὶ ὅρασις χαλκοῦ
στίλβοντος, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἦν σπαρτίον οἰκοδόμων καὶ κάλαμος μέ-
4 τρον, καὶ αὐτὸς εἱστήκει ἐπὶ τῆς πύλης. [4]καὶ εἶπε πρός μὲ ὁ ἀνήρ Ὃν
ἑώρακας υἱὲ ἀνθρώπου, ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἴδε καὶ ἐν τοῖς ὠσί σου
ἄκουε, καὶ τάξον εἰς τὴν καρδίαν σου πάντα ὅσα ἐγὼ δεικνύω σοι, διότι
ἕνεκα τοῦ δεῖξαί σοι εἰςελήλυθας ὧδε, καὶ δείξεις πάντα ὅσα σὺ ὁρᾷς τῷ
5 οἴκῳ τοῦ Ἰσραήλ. [5]καὶ ἰδοὺ περίβολος ἔξωθεν τοῦ οἴκου κύκλῳ, καὶ ἐν τῇ
χειρὶ τοῦ ἀνδρὸς κάλαμος τὸ μέτρον πηχῶν ἓξ ἐν πήχει καὶ παλαιστῆς, καὶ
διεμέτρησε τὸ προτείχισμα, πλάτος ἴσον τῷ καλάμῳ, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἴσον
6 τῷ καλάμῳ. [6]καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς ἐν
7 ἑπτὰ ἀναβαθμοῖς, καὶ διεμέτρησε τὸ αἰλὰμ τῆς πύλης ἴσον τῷ καλάμῳ, [7]καὶ
τὸ θεὲ ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ μῆκος καὶ ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ πλάτος, καὶ τὸ
αἰλὰμ ἀνὰ μέσον τοῦ θεηλὰθ πηχῶν ἕξ· καὶ τὸ θεὲ τὸ δεύτερον ἴσον τῷ
καλάμῳ πλάτος καὶ ἴσον τῷ καλάμῳ μῆκος, καὶ τὸ αἰλὰμ πηχέων πέντε·
8 [8]καὶ τὸ θεὲ τὸ τρίτον ἴσον τῷ καλάμῳ μῆκος καὶ ἴσον τῷ καλάμῳ πλάτος,

---

20. αναβατην γιγαντα ... κυρ. κυριος 23. εχχθρων ... επεσον 25. κυρ. κυρ. ο θεος ... αναστρεψω την αιχμ. ιακωβ 26. λημψομαι 27. ενωπιον εθνων πολλων XL. 1. αλωθηναι ... χειρ κυρ. επ εμε 2. γην του ισρ. ... επ ορους υψηλου ... επ αυτου 3. μετρον εν τη χειρι αυτου ... ιστηκει 4. om Ον ... εωρακας συ ... ιδε εν τοις ο. σ. και ... διχνυω ... παντας οσα ... οικω ισραηλ 5. πηχεων ... το πλατος 6. διεμετρησεν το θεε εξ ενθεν και εξ ενθεν· και το αιλαμ 7. ελαμ ... θεε pro θεηλαθ ... το πλατος ... om και ισ. τω καλ. μηκος ... το μηκος ... το πλατος ... in f. add εσωθεν ισον τω καλαμω

9 καὶ τὸ αἰλὰμ τοῦ πυλῶνος πλησίον τοῦ αἰλὰμ τῆς πύλης πηχῶν ὀκτώ, 9
καὶ τὰ αἰλεῦ πηχῶν δύο· καὶ τὰ αἰλὰμ τῆς πύλης ἔσωθεν, 10 καὶ τὰ θεὲ 10
τῆς πύλης τοῦ θεὲ κατέναντι, τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς ἔνθεν, καὶ μέτρον ἓν τοῖς
τρισίν, μέτρον ἓν τοῖς αἰλὰμ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. 11 καὶ διεμέτρησε τὸ πλάτος 11
τῆς θύρας τοῦ πυλῶνος πηχῶν δέκα, καὶ τὸ εὖρος τοῦ πυλῶνος πηχῶν δε-
κατριῶν. 12 καὶ πῆχυς ἐπισυναγόμενος ἐπὶ πρόσωπον τῶν θεεὶμ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, 12
καὶ τὸ θεὲ πηχῶν ἓξ ἔνθεν καὶ πηχῶν ἓξ ἔνθεν. 13 καὶ διεμέτρησε τὴν πύλην ἀπὸ 13
τοῦ τοίχου τοῦ θεὲ ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ θεέ, πλάτος πήχεις εἴκοσι καὶ πέντε·
αὕτη πύλη ἐπὶ πύλην. 14 καὶ τὸ αἴθριον τοῦ αἰλὰμ τῆς πύλης ἔξωθεν, πή- 14
χεις εἴκοσι θεεὶμ τῆς πύλης κύκλῳ. 15 καὶ τὸ αἴθριον τῆς πύλης ἔξωθεν εἰς 15
τὸ αἴθριον αἰλὰμ τῆς πύλης ἔσωθεν πηχῶν πεντήκοντα. 16 καὶ θυρίδες κρυπταὶ 16
ἐπὶ τὸ θεεὶμ καὶ ἐπὶ τὰ αἰλὰμ ἔσωθεν τῆς πύλης τῆς αὐλῆς κυκλόθεν· καὶ
ὡσαύτως τοῖς αἰλὰμ θυρίδας κύκλῳ ἔσωθεν, καὶ ἐπὶ τὸ αἰλὰμ φοίνικες ἔν-
θεν καὶ ἔνθεν. 17 καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ 17
παστοφόρια καὶ περίστυλα κύκλῳ τῆς αὐλῆς, τριάκοντα παστοφόρια ἐν τοῖς
περιστύλοις, 18 καὶ αἱ στοαὶ κατὰ νώτου τῶν πυλῶν, κατὰ τὸ μῆκος τῶν 18
πυλῶν τὸ περίστυλον τὸ ὑποκάτω. 19 καὶ διεμέτρησε τὸ πλάτος τῆς αὐλῆς 19
ἀπὸ τοῦ αἰθρίου τῆς πύλης τῆς ἐξωτέρας ἔσωθεν ἐπὶ τὸ αἴθριον τῆς πύλης
τῆς βλεπούσης ἔξω, πήχεις ἑκατὸν τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς. καὶ ἤγαγέ
με ἐπὶ βοῤῥᾶν, 20 καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς βοῤῥᾶν τῇ αὐλῇ τῇ ἐξωτέρᾳ, 20
καὶ διεμέτρησεν αὐτήν, τό τε μῆκος αὐτῆς καὶ τὸ πλάτος, 21 καὶ τὸ θεὲ 21
τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς ἔνθεν, καὶ τὸ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμὼν καὶ τοὺς φοίνικας
αὐτῆς. καὶ ἐγένετο κατὰ τὰ μέτρα τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς
πηχῶν πεντήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ πηχῶν εἰκοσιπέντε τὸ εὖρος αὐτῆς.
22 καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς καὶ τὰ αἰλαμμὼν καὶ οἱ φοίνικες αὐτῆς καθὼς ἡ 22
πύλη ἡ βλέπουσα κατὰ ἀνατολάς. καὶ ἐν ἑπτὰ κλιμακτῆρσιν ἀνέβαινον ἐπ'
αὐτόν, καὶ τὰ αἰλαμμὼν ἔσωθεν. 23 καὶ πύλη τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ βλέπουσα 23
ἐπὶ πύλην τοῦ βοῤῥᾶ ὃν τρόπον τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς.
καὶ διεμέτρησε τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην, πήχεις ἑκατόν. 24 καὶ ἤγαγέ 24
με κατὰ νότον, καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς νότον, καὶ διεμέτρησεν αὐτὴν
καὶ τὰ θεὲ καὶ τὰ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμὼν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα. 25 καὶ 25
αἱ θυρίδες αὐτῆς καὶ τὰ αἰλαμμὼν κυκλόθεν καθὼς αἱ θυρίδες τοῦ αἰλάμ,
πηχῶν πεντήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ πηχῶν εἰκοσιπέντε τὸ εὖρος αὐτῆς.
26 καὶ ἑπτὰ κλιμακτῆρες αὐτῇ καὶ αἰλαμμὼν ἔσωθεν, καὶ φοίνικες αὐτῇ, 26
εἷς ἔνθεν καὶ εἷς ἔνθεν ἐπὶ τὰ αἰλεῦ. 27 καὶ πύλη κατέναντι τῆς πύλης τῆς 27
αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας πρὸς νότον. καὶ διεμέτρησε τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ
πύλην, πήχεις ἑκατὸν τὸ εὖρος πρὸς νότον. 28 καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν 28
τὴν ἐσωτέραν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον, καὶ διεμέτρησε τὴν πύλην κατὰ
τὰ μέτρα ταῦτα, 29 καὶ τὰ θεὲ καὶ τὰ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμὼν κατὰ τὰ 29

---

8. και διεμετρησεν το ελαμ της πυλης πηχ. οκτ. 9. το αιλευ π. δεκα· κ. το αιλαμ 10. το θεε τ. πυλ. θεε ... τρισιν, και μετρ. εν τω ελαμ 11. πηχεων bis 12. κατα προσωπον τω θεε πηχεος ενος και πηχεος ενος οριον ενθεν κ. ενθεν ... πηχεων bis 13. απο του τειχους ... του θεε· πλατος εικοσιπεντε 14. πηχεις εικοσιπεντε · και το θεεμ της πυλ. κ. 15. εις το αιθρ. της πυλης του αιλαμ της πυλ. εσωθεν πηχεων οκτω 16. κρυπται επι τα θεε ... om και επι τα αιλαμ ... τοις αιλαμ θυριδες 17. και ιδου γαζοφυλακια 18. om αι ... τω υποκατω 19. κατ ανατολας ... εισηγαγεν 21. και τα ελεου και το ελαμμων ... κατ ανατολας ... πηχεων bis 22. κατ ανατολας ... επ αυτην 23. και τη πυλη τη αυτη (sed corr. est αυλη τη) ... κατ ανατολας 24. εισηγαγεν ... αιλαμμωθ ... μετρ. τα αυτα 25. αιλαμμωθ ... πηχεων bis 26. ελαμμωθ ... φοινικ. αυτης 27. εκατον και το ευρ. πρ. ν. πηχεις εικοσιπεντε 28. μετρ. τα αυτα 29. αιλαμμωθ

μέτρα ταῦτα, καὶ θυρίδες αὐτῇ καὶ τῷ αἰλαμμὼν κύκλῳ, πήχεις πεντήκοντα
31 τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ τὸ εὖρος πήχεις εἰκοσιπέντε [31] τοῦ αἰλὰμ εἰς τὴν αὐ-
32 λὴν τὴν ἐξωτέραν, καὶ φοίνικες τῷ αἰλεῦ, καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες. [32] καὶ
εἰσήγαγέ με εἰς τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς, καὶ διεμέτρησεν
33 αὐτὴν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, [33] καὶ τὰ θεὲ καὶ τὰ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμὼν
κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, καὶ θυρίδες αὐτῇ καὶ αἰλαμμὼν κύκλῳ, πήχεις πεν-
34 τήκοντα μῆκος αὐτῆς, καὶ εὖρος αὐτῆς πήχεις εἰκοσιπέντε. [34] καὶ αἰλαμμὼν
εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ φοίνικες ἐπὶ τοῦ αἰλεῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν,
35 καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες αὐτῇ. [35] καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν πύλην τὴν πρὸς
36 βοῤῥᾶν, καὶ διεμέτρησε κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, [36] καὶ τὰ θεὲ καὶ τὰ αἰλεῦ
καὶ τὰ αἰλαμμών, καὶ θυρίδες αὐτῇ κύκλῳ, καὶ τὸ αἰλαμμὼν αὐτῆς πήχεις
37 πεντήκοντα μῆκος αὐτῆς, καὶ εὖρος πήχεις εἰκοσιπέντε, [37] καὶ τὰ αἰλαμμὼν
εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, καὶ φοίνικες τῷ αἰλεῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ
38 ὀκτὼ κλιμακτῆρες αὐτῇ. [38] τὰ παστοφόρια αὐτῆς καὶ τὰ θυρώματα αὐτῆς
39 καὶ τὰ αἰλαμμὼν αὐτῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς δευτέρας ἔκρυσις, [39] ὅπως σφά-
40 ζωσιν ἐν αὐτῇ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας. [40] καὶ κατὰ νώτου
τοῦ ῥύακος τῶν ὁλοκαυτωμάτων τῆς βλεπούσης πρὸς βοῤῥᾶν, δύο τράπεζαι
πρὸς ἀνατολὰς κατὰ νώτου τῆς δευτέρας, καὶ τοῦ αἰλὰμ τῆς πύλης δύο τρά-
41 πεζαι κατὰ ἀνατολάς. [41] τέσσαρες ἔνθεν καὶ τέσσαρες ἔνθεν κατὰ νώτου τῆς
πύλης, ἐπ᾽ αὐτὰς σφάζουσι τὰ θύματα, κατέναντι τῶν ὀκτὼ τραπεζῶν τῶν
42 θυμάτων. [42] καὶ τέσσαρες τράπεζαι τῶν ὁλοκαυτωμάτων λίθιναι λελαξευμέναι
πήχεως καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος, καὶ πήχεων δύο ἡμίσους τὸ μῆκος, καὶ ἐπὶ
πῆχυν τὸ ὕψος· ἐπ᾽ αὐτὰ ἐπιθήσουσι τὰ σκεύη, ἐν οἷς σφάζουσιν ἐκεῖ τὰ
43 ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ θύματα. [43] καὶ παλαιστὴν ἕξουσι γεῖσος λελαξευμένον
ἔσωθεν κύκλῳ, καὶ ἐπὶ τὰς τραπέζας ἐπάνωθεν στέγας τοῦ καλύπτεσθαι
44 ἀπὸ τοῦ ὑετοῦ καὶ ἀπὸ τῆς ξηρασίας. [44] καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν
ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ δύο ἐξέδραι ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ, μία κατὰ νώτου
τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς βοῤῥᾶν φέρουσα πρὸς νότον, καὶ μία κατὰ
45 νώτου τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον βλεπούσης δὲ πρὸς βοῤῥᾶν. [45] καὶ εἶπε
πρὸς μέ Ἡ ἐξέδρα αὕτη ἡ βλέπουσα πρὸς νότον τοῖς ἱερεῦσι τοῖς φυλάσσουσι
46 τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου, [46] καὶ ἡ ἐξέδρα ἡ βλέπουσα πρὸς βοῤῥᾶν τοῖς ἱε-
ρεῦσι τοῖς φυλάσσουσι τὴν φυλακὴν τοῦ θυσιαστηρίου· ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ υἱοὶ
47 Σαδδοὺκ οἱ ἐγγίζοντες ἐκ τοῦ Λευὶ πρὸς κύριον λειτουργεῖν αὐτῷ. [47] καὶ διε-
μέτρησε τὴν αὐλὴν μῆκος πηχῶν ἑκατὸν καὶ εὖρος πήχεις ἑκατὸν ἐπὶ τὰ
48 τέσσαρα μέρη αὐτῆς, καὶ τὸ θυσιαστήριον ἀπέναντι τοῦ οἴκου. [48] καὶ εἰσή-
γαγέ με εἰς τὸ αἰλὰμ τοῦ οἴκου. καὶ διεμέτρησε τὸ αἲλ τοῦ αἰλὰμ πηχῶν
πέντε τὸ πλάτος ἔνθεν καὶ πηχῶν πέντε ἔνθεν, καὶ τὸ εὖρος τοῦ θυρώματος
πηχῶν δεκατεσσάρων, καὶ ἐπωμίδες τῆς θύρας τοῦ αἰλὰμ πηχῶν τριῶν

---

29. μετρ. τα αυτα ... και τα αιλαμμωθ κυκλω ... ευρος αυτης π. εικοσιπεντε· [30] και αιλαμμωθ κυκλω μηκος πεντε και εικοσι πηχεων και πλατος πεντε πηχεων 31. και αιλαμμων εις 32. κατ ανατολας 33. αιλαμμωθ ... μετρ. τα αυτα· και αι θυριδ. αυτης και τα αιλαμμωθ ... και το ευρος 34. αιλαμμωθ 36. αιλαμμωθ και αι θυριδες αυτης ... και τα αιλαμμωθ α. κυκλω πηχ. π. το μ. α. και ευρ. αυτης 37. και αιλαμμωθ ... τω ελευ 38. αιλαμμωθ ... in f. add εκει πλυνουσιν την ολοκαυτωσιν 39. εν δε τω αιλαμ της πυλης ζυο (corrige δυο) τραπεζαι ενθεν και δυο τραπεζαι ενθεν· εκ χρυσιου οπως σφαζωσιν την ολοκαυτωσιν και τα υπερ αμ. 40. ροαχος ... τραπεζαι· και η τραπεζαι κατ ανατολας 41. επ αυτα σφαξουσιν ... τραπεζων των θυμιαματων 42. πηχεος ... δυο και ημισους ... επ αυτας επιθησουσιν εν οις 43. εξωθεν κυκλω 46. σαδδουχ 47. πηχεων ... ευρος πηχεων ... τεσσερα 48. διεμετρησεν το αιλαμ πηχεων ... πηχεων semper

ἔνθεν καὶ πηχῶν τριῶν ἔνθεν. [49] καὶ τὸ μῆκος τοῦ αἰλὰμ πηχῶν εἴκοσι, καὶ 49
τὸ εὖρος πηχῶν δώδεκα· καὶ ἐπὶ δέκα ἀναβαθμῶν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτό, καὶ
στῦλοι ἦσαν ἐπὶ τὸ αἰλάμ, εἷς ἔνθεν καὶ εἷς ἔνθεν.

XLI.

Καὶ εἰςήγαγέ με εἰς τὸν ναόν, ᾧ διεμέτρησε τὸ αἰλὰμ πηχῶν ἓξ τὸ
πλάτος ἔνθεν, [2] καὶ πηχῶν ἓξ τὸ εὖρος τοῦ αἰλὰμ ἔνθεν, καὶ τὸ εὖρος τοῦ 2
πυλῶνος πηχῶν δέκα, καὶ ἐπωμίδες τοῦ πυλῶνος πηχῶν πέντε ἔνθεν καὶ
πηχῶν πέντε ἔνθεν. καὶ διεμέτρησε τὸ μῆκος αὐτοῦ πηχῶν τεσσαράκοντα
καὶ τὸ εὖρος πηχῶν εἴκοσι. [3] καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ 3
διεμέτρησε τὸ αἲλ τοῦ θυρώματος πηχῶν δύο, καὶ τὸ θύρωμα πηχῶν ἕξ,
καὶ τὰς ἐπωμίδας τοῦ θυρώματος πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν καὶ πηχῶν ἑπτὰ ἔν-
θεν. [4] καὶ διεμέτρησε τὸ μῆκος τῶν θυρῶν πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ τὸ εὖ- 4
ρος πηχῶν εἴκοσι κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ. καὶ εἶπε Τοῦτο τὸ ἅγιον τῶν
ἁγίων. [5] καὶ διεμέτρησε τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου πηχῶν ἓξ καὶ τὸ εὖρος τῆς 5
πλευρᾶς πηχῶν τεσσάρων κυκλόθεν, [6] καὶ πλευρὰ πλευρὸν ἐπὶ πλευρὸν τριά- 6
κοντα τρὶς δίς· καὶ διάστημα ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ οἴκου ἐν τοῖς πλευροῖς κύ-
κλῳ τοῦ εἶναι τοῖς ἐπιλαμβανομένοις ὁρᾶν, ὅπως τὸ παράπαν μὴ ἅπτωνται
τῶν τοίχων τοῦ οἴκου. [7] καὶ τὸ εὖρος τῆς ἀνωτέρας τῶν πλευρῶν κατὰ τὸ 7
πρόςθεμα ἐκ τοῦ τοίχου, πρὸς τὴν ἀνωτέραν κύκλῳ τοῦ οἴκου, ὅπως δια-
πλατύνηται ἄνωθεν, καὶ ἐκ τῶν κάτωθεν ἀναβαίνωσιν ἐπὶ τὰ ὑπερῷα καὶ
ἐκ τῶν γεισῶν ἐπὶ τὰ τριώροφα, [8] καὶ τὸ θραὲλ τοῦ οἴκου ὕψος κύκλῳ διά- 8
στημα τῶν πλευρῶν ἴσον τῷ καλάμῳ πηχῶν ἕξ. διαστήματα [9] καὶ εὖρος 9
τοῦ τοίχου τῆς πλευρᾶς ἔξωθεν πηχῶν πέντε, καὶ τὰ ἀπόλοιπα τὰ ἀνὰ μέσον
τῶν πλευρῶν τοῦ οἴκου [10] καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἐξεδρῶν εὖρος πηχῶν εἴκοσι, 10
τὸ περιφερὲς τῷ οἴκῳ κύκλῳ. [11] καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν ἐπὶ τὸ ἀπόλοι- 11
πον τῆς θύρας τῆς μιᾶς τῆς πρὸς βοῤῥᾶν· καὶ ἡ θύρα ἡ μία πρὸς νότον,
καὶ τὸ εὖρος τοῦ φωτὸς τοῦ ἀπολοίπου πηχῶν πέντε πλάτος κυκλόθεν. [12] καὶ 12
τὸ διορίζον κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου ὡς πρὸς θάλασσαν πηχῶν ἑβδο-
μήκοντα, πλάτος τοῦ τοίχου τοῦ διορίζοντος πηχῶν πέντε, εὖρος κυκλόθεν
καὶ μῆκος αὐτοῦ πηχῶν ἐνενήκοντα. [13] καὶ διεμέτρησε κατέναντι τοῦ οἴκου 13
μῆκος πηχῶν ἑκατόν, καὶ τὰ ἀπόλοιπα καὶ τὰ διορίζοντα καὶ οἱ τοῖχοι αὐ-
τῶν μῆκος πηχῶν ἑκατόν, [14] καὶ τὸ εὖρος κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου καὶ τὰ 14
ἀπόλοιπα κατέναντι πηχῶν ἑκατόν. [15] καὶ διεμέτρησε μῆκος τοῦ διορίζοντος 15
κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου τῶν κατόπισθεν τοῦ οἴκου ἐκείνου, καὶ τὰ
ἀπόλοιπα ἔνθεν καὶ ἔνθεν πηχῶν ἑκατὸν τὸ μῆκος. καὶ ὁ ναὸς καὶ αἱ γωνίαι
καὶ τὸ αἰλὰμ τὸ ἐξώτερον πεφατνωμένα. [16] καὶ αἱ θυρίδες δικτυωταί, ὑπο- 16
φαύσεις κύκλῳ τοῖς τρισὶν ὥςτε διακύπτειν. καὶ ὁ οἶκος καὶ τὰ πλησίον ἐξυ-
λωμένα κύκλῳ, καὶ τὸ ἔδαφος καὶ ἐκ τοῦ ἐδάφους ἕως τῶν θυρίδων, καὶ
αἱ θυρίδες ἀναπτυσσόμεναι τρισσῶς εἰς τὸ διακύπτειν. [17] καὶ ἕως πλησίον 17
τῆς ἐσωτέρας καὶ ἕως τῆς ἐξωτέρας, καὶ ἐφ' ὅλον τὸν τοῖχον κύκλῳ, ἐν τῷ

---

49. πηχεις bis ... επι τα αιλαμ XLI. 1. ναον και διεμ. ... πηχεις 2. πηχεις ... πηχεων bis ... πηχεις ter (inde ab ενθεν, και πηχ.) ... μηκος αυτης ... τεσσερακοντα και ευρος 3. το αιλαμ ... πηχεις quater 4. διεμ. το ευρος των θυρωματων πηχεις τεσσεραχ. και ευρος πηχεις ... και ειπεν προς με 5. πηχεις εξ ... πηχεις τεσσαρες 6. και τα πλευρα ... και τρις δις ... διαστεμα ... πλευροις του οικου κυκλω 7. προςθεμα εκ τ. οικου ... μεσων pro γεισων 8. και του θραελ ... πηχεων διαστημα 9. πηχεων ... απολοιπα ανα 10. και ευρος πηχεων ... του οικου κυκλω 11. και αι θυριδες ... πηχεων 12. πηχεων ter 13. πηχεων priore loco 15. διεμετρ. τον τοιχον του ... ed. rom. κατωπισθεν 17. ολ. τον οικον κυκλοθεν

18 ἔσωθεν καὶ ἐν τῷ ἔξωθεν, [18] γεγλυμμένα Χερουβίμ· καὶ φοίνικες ἀνὰ μέσον
19 Χεροὺβ καὶ ἀνὰ μέσον Χερούβ. δύο πρόςωπα τῷ Χερούβ, [19] πρόςωπον ἀν-
θρώπου πρὸς τὸν φοίνικα ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ πρόςωπον λέοντος πρὸς τὸν
20 φοίνικα ἔνθεν καὶ ἔνθεν· διαγεγλυμμένος ὁ οἶκος κυκλόθεν [20] ἐκ τοῦ ἐδά-
φους ἕως τοῦ φατνώματος, τὰ Χερουβὶμ καὶ οἱ φοίνικες διαγεγλυμμένοι.
21 [21] καὶ τὸ ἅγιον καὶ ὁ ναὸς ἀναπτυσσόμενος τετράγωνα, κατὰ πρόςωπον τῶν
22 ἁγίων ὅρασις ὡς ὄψις [22] θυσιαστηρίου ξυλίνου, πηχῶν τριῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ,
καὶ τὸ μῆκος πηχῶν δύο, καὶ τὸ εὖρος πηχῶν δύο· καὶ κέρατα εἶχε, καὶ ἡ
βάσις αὐτοῦ καὶ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ ξύλινοι. καὶ εἶπε πρὸς μέ Αὕτη ἡ τράπεζα
23 ἡ πρὸ προςώπου κυρίου. καὶ δύο θυρώματα τῷ ναῷ, [23] καὶ δύο θυρώματα
24 τῷ ἁγίῳ, [24] τοῖς δυσὶ θυρώμασι τοῖς στροφωτοῖς· δύο θυρώματα τῷ ἐνί,
25 καὶ δύο θυρώματα τῇ θύρᾳ τῇ δευτέρᾳ. [25] καὶ γλυφὴ ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰ
θυρώματα τοῦ ναοῦ Χερουβίμ· καὶ φοίνικες κατὰ τὴν γλυφὴν τῶν ἁγίων,
26 καὶ σπουδαῖα ξύλα κατὰ πρόςωπον τοῦ αἰλὰμ ἔξωθεν, [26] καὶ θυρίδες κρυπταί.
καὶ διεμέτρησεν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, εἰς τὰ ὀροφώματα τοῦ αἰλάμ, καὶ τὰ
πλευρὰ τοῦ οἴκου ἐζυγωμένα.

XLII.

Καὶ εἰςήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν κατὰ ἀνατολὰς κατέναντι
τῆς πύλης τῆς πρὸς βοῤῥᾶν· καὶ εἰςήγαγέ με, καὶ ἰδοὺ ἐξέδραι πέντε ἐχό-
2 μεναι τοῦ ἀπολοίπου καὶ ἐχόμεναι τοῦ διορίζοντος πρὸς βοῤῥᾶν, [2] ἐπὶ πήχεις
3 ἑκατὸν μῆκος πρὸς βοῤῥᾶν, καὶ τὸ πλάτος πεντήκοντα, [3] διαγεγραμμέναι ὃν
τρόπον αἱ πύλαι τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας, καὶ ὃν τρόπον τὰ περίστυλα τῆς
4 αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας ἐστοιχισμέναι, ἀντιπρόςωποι στοαὶ τρισσαί. [4] καὶ κατέ-
ναντι τῶν ἐξεδρῶν περίπατος πηχῶν δέκα τὸ πλάτος, ἐπὶ πήχεις ἑκατὸν τὸ
5 μῆκος· καὶ τὰ θυρώματα αὐτῶν πρὸς βοῤῥᾶν, [5] καὶ οἱ περίπατοι οἱ ὑπερῷοι
ὡςαύτως. ὅτι ἐξείχετο τὸ περίστυλον ἐξ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ὑποκάτωθεν περιστύ-
6 λου, καὶ τὸ διάστημα· οὕτως περίστυλον καὶ διάστημα, [6] καὶ οὕτως στοαὶ
δύο. διότι τριπλαῖ ἦσαν, καὶ στύλους οὐκ εἶχον καθὼς οἱ στῦλοι τῶν ἐξωτέ-
ρων· διὰ τοῦτο ἐξείχοντο τῶν ὑποκάτωθεν καὶ τῶν μέσων ἀπὸ τῆς γῆς.
7 [7] καὶ φῶς ἔξωθεν, ὃν τρόπον αἱ ἐξέδραι τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας αἱ βλέ-
πουσαι ἀπέναντι τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βοῤῥᾶν, μῆκος πηχῶν πεντήκοντα.
8 [8] ὅτι τὸ μῆκος τῶν ἐξεδρῶν τῶν βλεπουσῶν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν
ἦν πηχῶν πεντήκοντα, καὶ αὗταί εἰσιν αἱ ἀντιπρόςωποι ταύταις· τὸ πᾶν
9 πηχῶν ἑκατόν. [9] καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν τούτων τῆς εἰςόδου τῆς πρὸς
10 ἀνατολὰς τοῦ εἰςπορεύεσθαι δι' αὐτῶν ἐκ τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας [10] κατὰ
τὸ φῶς τοῦ ἐν ἀρχῇ περιπάτου· καὶ τὰ πρὸς νότον κατὰ πρόςωπον τοῦ
νότου, κατὰ πρόςωπον τοῦ ἀπολοίπου καὶ κατὰ πρόςωπον τοῦ διορίζον-
11 τος· καὶ αἱ ἐξέδραι [11] καὶ ὁ περίπατος κατὰ πρόςωπον αὐτῶν, κατὰ τὰ
μέτρα ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βοῤῥᾶν καὶ κατὰ τὸ μῆκος αὐτῶν καὶ κατὰ τὸ
εὖρος αὐτῶν καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτῶν καὶ κατὰ πάσας τὰς
ἐπιστροφὰς αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ φῶτα αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ θυρώματα
12 αὐτῶν, [12] τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς νότον, καὶ κατὰ τὰ θυρώματα ἀπ' ἀρ-
χῆς τοῦ περιπάτου ὡς ἐπὶ φῶς διαστήματος καλάμου, καὶ κατὰ ἀνατολὰς

---

17. εν τω εξ. μετρα [18] και γεγλυμμ. χερουβειν κ. φοινικες· και φοινιξ ανα μ. χερουβειμ χερουβ δυο πρ. των χερουβ 19. ολος ο οικ. κυκλ. 20. χερουβειν 21. αναπτυσσομενα 22. πηχεων ter ... τραπεζα κατα προσωπον 23. και τω αγιω δυο θυρωματα 24. τη δευτερα θυρα 25. χερουβειν 26. εξυλωμενα XLII. 1. εξωτεραν ... εξεδραι δεκαπεντε 2. κατα προσωπον επι ... πεντηχ. πηχεων 3. εστιχισμεναι 5. om το ... διαστεμα bis 6. om δυο ... των εξεδρων· δια 7. ον τροπ. και αι ... πηχεων 8. πηχεων bis ... om αι 10. του εν αρχη του 11. των εξεδρων ... βορραν· κατα 12. κατ ανατολας

τοῦ εἰςπορεύεσθαι δι' αὐτῶν. [13]καὶ εἶπε πρὸς μέ Αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς βορρᾶν 13
καὶ αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς νότον, οὖσαι κατὰ πρόςωπον τῶν διαστημάτων, αὗ-
ταί εἰσιν αἱ ἐξέδραι τοῦ ἁγίου, ἐν αἷς φάγονται ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς υἱοὶ Σαδδοὺκ
οἱ ἐγγίζοντες πρὸς κύριον τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ ἐκεῖ θήσουσι τὰ ἅγια τῶν
ἁγίων καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας καὶ τὰ περὶ ἀγνοίας, διότι ὁ
τόπος ἅγιος. [14]οὐκ εἰςελεύσονται ἐκεῖ πάρεξ τῶν ἱερέων, οὐκ ἐξελεύσονται 14
ἐκ τοῦ ἁγίου εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, ὅπως διὰ παντὸς ἅγιοι ὦσιν οἱ
προςάγοντες· καὶ μὴ ἅπτωνται τοῦ στολισμοῦ αὐτῶν ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν
αὐτοῖς, διότι ἅγιά ἐστι· καὶ ἐνδύσονται ἱμάτια ἕτερα ὅταν ἅπτωνται τοῦ
λαοῦ. [15]καὶ συνετελέσθη ἡ διαμέτρησις τοῦ οἴκου ἔσωθεν. καὶ ἐξήγαγέ με 15
καθ' ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς ἀνατολάς, καὶ διεμέτρησε τὸ ὑπό-
δειγμα τοῦ οἴκου κυκλόθεν ἐν διατάξει. [16]καὶ ἔστη κατὰ νώτου τῆς πύλης 16
τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς, καὶ διεμέτρησε πενταχοσίους ἐν τῷ καλάμῳ
τοῦ μέτρου. [17]καὶ ἐπέστρεψε πρὸς βορρᾶν καὶ διεμέτρησε τὸ κατὰ πρόςω- 17
πον τοῦ βορρᾶ, πήχεις πενταχοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου. [18]καὶ ἐπέ- 18
στρεψε πρὸς θάλασσαν καὶ διεμέτρησε τὸ κατὰ πρόςωπον θαλάσσης, πεντα-
κοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου. [19]καὶ ἐπέστρεψε πρὸς νότον καὶ διεμέτρησε 19
κατέναντι τοῦ νότου, πενταχοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου, [20]τὰ τέσσαρα 20
μέρη τοῦ αὐτοῦ καλάμου. καὶ διέταξεν αὐτὸν καὶ περίβολον αὐτῶν κύκλῳ,
πενταχοσίων πρὸς ἀνατολὰς καὶ πενταχοσίων πηχῶν εὖρος, τοῦ διαστέλλειν
ἀνὰ μέσον τῶν ἁγίων καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ προτειχίσματος τοῦ ἐν διατάξει
τοῦ οἴκου.

XLIII.

Καὶ ἤγαγέ με ἐπὶ τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἐξή-
γαγέ με· [2]καὶ ἰδοὺ δόξα θεοῦ Ἰσραὴλ ἤρχετο κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν πρὸς 2
ἀνατολάς, καὶ φωνὴ τῆς παρεμβολῆς ὡς φωνὴ διπλασιαζόντων πολλῶν· καὶ
ἡ γῆ ἐξέλαμπεν ὡς φέγγος ἀπὸ τῆς δόξης κυκλόθεν. [3]καὶ ἡ ὅρασις ἣν ἴδον 3
κατὰ τὴν ὅρασιν ἣν ἴδον ὅτε εἰςεπορευόμην τοῦ χρῖσαι τὴν πόλιν· καὶ ἡ
ὅρασις τοῦ ἅρματος οὗ ἴδον κατὰ τὴν ὅρασιν ἣν ἴδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ
Χοβάρ. καὶ πίπτω ἐπὶ πρόςωπόν μου, [4]καὶ δόξα κυρίου εἰςῆλθεν εἰς τὸν οἶ- 4
κον κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς. [5]καὶ ἀνέλαβέ 5
με πνεῦμα καὶ εἰςήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ πλήρης
δόξης ὁ κυρίου οἶκος. [6]καὶ ἔστην, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τοῦ οἴκου λαλοῦντος 6
πρὸς μέ, καὶ ὁ ἀνὴρ εἱστήκει ἐχόμενός μου, [7]καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώ- 7
που, ἑώρακας τὸν τόπον τοῦ θρόνου μου καὶ τὸν τόπον τοῦ ἴχνους τῶν πο-
δῶν μου, ἐν οἷς κατασκηνώσῃ τὸ ὄνομά μου ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραὴλ τὸν
αἰῶνα· καὶ οὐ βεβηλώσουσιν οὐκέτι οἶκος Ἰσραὴλ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου
αὐτοὶ καὶ οἱ ἡγούμενοι αὐτῶν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς φόνοις τῶν
ἡγουμένων ἐν μέσῳ αὐτῶν, [8]ἐν τῷ τιθέναι αὐτοὺς τὸ πρόθυρόν μου ἐν τοῖς 8
προθύροις αὐτῶν καὶ τὰς φλιάς μου ἐχομένας τῶν φλιῶν αὐτῶν, καὶ ἔδω-
καν τὸν τοῖχόν μου ὡς συνεχόμενον ἐμοῦ καὶ αὐτῶν, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ
ὄνομα τὸ ἅγιόν μου ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν αἷς ἐποίουν· καὶ ἐξέτριψα αὐ-

13. αι ουσαι ... διαστεματων ... οι υιοι ... om και εκει θησουσι τα αγια τ. αγιων ... in f. add εστιν 14. εισελευσεται ... ιερεων και ουκ 15. κατ ανατολας 16. κατ ανατολας 18. της θαλασσης 19. διεμετρ. κατα προςωπον του νοτου 20. εις τα τεσσαρα μ. τ. α. μετρου ... περιβ. αυτον κυκλω ... πηχεων XLIII. 1. κατ ανατολας 2. οδον της πυλης της βλεπουσης προς 2. δοξης κυριου 3. αρμ. ου ειδον κ. τ. ο. ου ειδον επι 4. κατ ανατολας 5. δοξης κυριου ο οικος 6. και ανηρ ιστηκει 7. εωραχ. υιε ανθρ. ... ed. rom. ποδ. μου; ... κατασκηνωσει ... εμμεσω του οικου ... εις τον αιωνα και ου μη ... ο οικος ... μου το αγιον ... εμμεσω 8. φλειας ... φλειων

9 τοὺς ἐν θυμῷ μου καὶ ἐν φόνῳ. [9] καὶ νῦν ἀπωσάσθωσαν τὴν πορνείαν αὐτῶν
καὶ τοὺς φόνους τῶν ἡγουμένων αὐτῶν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ
10 αὐτῶν τὸν αἰῶνα. [10] καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου δεῖξον τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ τὸν οἶ-
κον, καὶ κοπάσουσιν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, καὶ τὴν ὅρασιν αὐτοῦ καὶ
11 τὴν διάταξιν αὐτοῦ, [11] καὶ αὐτοὶ λήψονται τὴν κόλασιν αὐτῶν περὶ πάντων
ὧν ἐποίησαν. καὶ διαγράψεις τὸν οἶκον καὶ τὰς ἐξόδους αὐτοῦ καὶ τὴν ὑπό-
στασιν αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ νόμιμα αὐ-
τοῦ γνωριεῖς αὐτοῖς καὶ διαγράψεις ἐναντίον αὐτῶν, καὶ φυλάξονται πάντα
τὰ δικαιώματά μου καὶ πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ ποιήσουσιν αὐτά.
12 [12] καὶ τὴν διαγραφὴν τοῦ οἴκου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, πάντα τὰ ὅρια
13 αὐτοῦ κυκλόθεν ἅγια ἁγίων. [13] καὶ ταῦτα τὰ μέτρα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν
πήχει τοῦ πήχεως καὶ παλαιστῆς κόλπωμα βάθους ἐπὶ πῆχυν, καὶ πῆχυς
τὸ εὖρος, καὶ γεῖσος ἐπὶ τὸ χεῖλος αὐτοῦ κυκλόθεν, σπιθαμῆς. καὶ τοῦτο τὸ
14 ὕψος τοῦ θυσιαστηρίου [14] ἐκ βάθους τῆς ἀρχῆς τοῦ κοιλώματος αὐτοῦ πρὸς
τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα τοῦτο ὑποκάτωθεν, πηχῶν δύο, καὶ τὸ εὖρος πήχεως.
καὶ ἀπὸ τοῦ ἱλαστηρίου τοῦ μικροῦ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα πήχεις τέσ-
15 σαρες, καὶ εὖρος πῆχυς. [15] καὶ τὸ ἀριὴλ πηχῶν τεσσάρων, καὶ ἀπὸ τοῦ
16 ἀριὴλ καὶ ὑπεράνω τῶν κεράτων πῆχυς. [16] καὶ τὸ ἀριὴλ πηχῶν δώδεκα μή-
17 κους, ἐπὶ πήχεις δώδεκα· τετράγωνον ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ. [17] καὶ
τὸ ἱλαστήριον πηχῶν δεκατεσσάρων τὸ μῆκος, ἐπὶ πήχεις δεκατέσσαρας· τὸ
εὖρος ἐπὶ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ, καὶ τὸ γεῖσος αὐτῷ κυκλόθεν κυκλούμενον
αὐτῷ ἥμισυ πήχεως, καὶ τὸ κύκλωμα αὐτοῦ πῆχυς κυκλόθεν· καὶ οἱ κλι-
18 μακτῆρες αὐτοῦ βλέποντες κατὰ ἀνατολάς. [18] καὶ εἶπε πρός μέ Υἱὲ ἀνθρώ-
που, τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ταῦτα τὰ προστάγματα τοῦ θυσια-
στηρίου ἐν ἡμέρᾳ ποιήσεως αὐτοῦ, τοῦ ἀναφέρειν ἐπ' αὐτοῦ ὁλοκαυτώματα
19 καὶ προσχέειν πρὸς αὐτὸ αἷμα. [19] καὶ δώσεις τοῖς ἱερεῦσι τοῖς Λευίταις τοῖς
ἐκ τοῦ σπέρματος Σαδδοὺκ τοῖς ἐγγίζουσι πρὸς μέ, λέγει κύριος ὁ θεός, τοῦ
20 λειτουργεῖν μοι μόσχον ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας. [20] καὶ λήψονται ἐκ τοῦ αἵ-
ματος αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὰ τέσσαρα κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ
ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱλαστηρίου καὶ ἐπὶ τὴν βάσιν κύκλῳ, καὶ ἐξι-
21 λάσονται αὐτό. [21] καὶ λήψονται τὸν μόσχον τὸν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κατα-
22 καυθήσεται ἐν τῷ ἀποκεχωρισμένῳ τοῦ οἴκου ἔξωθεν τῶν ἁγίων. [22] καὶ τῇ
ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ λήψονται ἐρίφους δύο αἰγῶν ἀμώμους ὑπὲρ ἁμαρτίας,
23 καὶ ἐξιλάσονται τὸ θυσιαστήριον καθότι ἐξιλάσαντο ἐν τῷ μόσχῳ. [23] καὶ μετὰ
τὸ συντελέσαι τὸν ἐξιλασμὸν προσοίσουσι μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον καὶ κριὸν
24 ἐκ προβάτων ἄμωμον, [24] καὶ προσοίσετε ἐναντίον κυρίου· καὶ ἐπιῤῥίψουσιν οἱ
25 ἱερεῖς ἐπ' αὐτὰ ἅλα, καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ. [25] ἑπτὰ
ἡμέρας ποιήσεις ἔριφον ὑπὲρ ἁμαρτίας καθ' ἡμέραν καὶ μόσχον ἐκ βοῶν
26 καὶ κριὸν ἐκ προβάτων, ἄμωμα ποιήσουσιν [26] ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ ἐξιλάσονται

---

9. πορνιαν ... εμμεσω αυτ. εις τον αιωνα 11. λημψονται ... οικον και την ετοιμασιαν αυτου· κ. τας εξ. α. και τας εισοδους αυτου· κ. την ... διαγραφεις εν. αυτ. 12. in f. add εισιν· ουτος ο νομος του οικου 13. το κολπωμα βαθος· πηχυς επι ... επι του χειλους 14. το μεγα το υποκατωθεν ... πηχεος ... in f. πηχεως pro πηχυς 16. δωδεκα πλατους τετραγωνον ... τεσσερα 17. επι πηχ. δεκατεσσαρες · το ευρ. τετραγωνον επι τα τεσσερα ... γισος αυτων ... κατ ανατολας 18. τα ολοκαυτωματα ... προς το αιμα 19. λευιταις εκ ... σαδδ. και τοις ... ο θεος του λευι· λευτουργειν μ. μοσχων 20. λημψονται ... τεσσερα 20. κυκλω · και περιραντιεις αυτο· κ. εξιλ. αυτον 21. λημψονται ... υπερ αμαρτιας 22. λημψονται ... δυο απο αιγων ... καθως εξιλ. 23. συντελ. σε ... εκ των προβατων ... επιριψουσιν ... αλας 25. εκ των προβ.

τὸ θυσιαστήριον καὶ καθαριοῦσιν αὐτό, καὶ πλήσουσι χεῖρας αὐτῶν. [27] καὶ 27
ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδόης καὶ ἐπέκεινα ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ
θυσιαστήριον τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου ὑμῶν· καὶ προς-
δέξομαι ὑμᾶς, λέγει κύριος.

XLIV.

Καὶ ἐπέστρεψέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῶν ἁγίων τῆς ἐξωτέρας
τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς, καὶ αὕτη ἦν κεκλεισμένη. [2] καὶ εἶπε κύριος 2
πρός μέ Ἡ πύλη αὕτη κεκλεισμένη ἔσται, οὐκ ἀνοιχθήσεται, καὶ οὐδεὶς μὴ
διέλθῃ δι' αὐτῆς· ὅτι κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ εἰςελεύσεται δι' αὐτῆς, καὶ
ἔσται κεκλεισμένη. [3] διότι ὁ ἡγούμενος οὗτος καθήσεται ἐν αὐτῇ τοῦ φαγεῖν 3
ἄρτον ἐναντίον κυρίου· κατὰ τὴν ὁδὸν αἰλὰμ τῆς πύλης εἰςελεύσεται, καὶ
κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐξελεύσεται. [4] καὶ εἰςήγαγέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύ- 4
λης τῆς πρὸς βοῤῥᾶν κατέναντι τοῦ οἴκου· καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης
ὁ οἶκος τοῦ κυρίου, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόςωπόν μου. [5] καὶ εἶπε κύριος πρὸς 5
μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, τάξον εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ ἴδε τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ
τοῖς ὠσί σου ἄκουε πάντα ὅσα ἐγὼ λαλῶ μετὰ σοῦ, κατὰ πάντα τὰ προς-
τάγματα τοῦ οἴκου κυρίου καὶ πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ· καὶ τάξεις τὴν καρ-
δίαν σου εἰς τὴν εἴςοδον τοῦ οἴκου κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτοῦ ἐν πᾶσι
τοῖς ἁγίοις. [6] καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα, πρὸς τὸν οἶκον 6
τοῦ Ἰσραήλ Τάδε λέγει κύριος ὁ θεός Ἱκανούσθω ὑμῖν ἀπὸ πασῶν τῶν
ἀνομιῶν ὑμῶν, οἶκος Ἰσραήλ, [7] τοῦ εἰςαγαγεῖν ὑμᾶς υἱοὺς ἀλλογενεῖς ἀπερι- 7
τμήτους καρδίᾳ καὶ ἀπεριτμήτους σαρκί, τοῦ γίνεσθαι ἐν τοῖς ἁγίοις μου
καὶ βεβηλοῦν αὐτὰ ἐν τῷ προςφέρειν ὑμᾶς ἄρτους σάρκας καὶ αἷμα, καὶ
παρεβαίνετε τὴν διαθήκην μου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν, [8] καὶ διετά- 8
ξατε τοῦ φυλάσσειν φυλακὰς ἐν τοῖς ἁγίοις μου. [9] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύ- 9
ριος ὁ θεός Πᾶς υἱὸς ἀλλογενὴς ἀπερίτμητος καρδίᾳ καὶ ἀπερίτμητος σαρκὶ
οὐκ εἰςελεύσεται εἰς τὰ ἅγιά μου ἐν πᾶσιν υἱοῖς ἀλλογενῶν τῶν ὄντων ἐν
μέσῳ οἴκου Ἰσραήλ, [10] ἀλλ' ἢ οἱ Λευῖται οἵτινες ἀφήλαντο ἀπ' ἐμοῦ ἐν τῷ 10
πλανᾶσθαι τὸν Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ κατόπισθεν τῶν ἐνθυμημάτων αὐτῶν· καὶ
λήψονται ἀδικίαν αὐτῶν, [11] καὶ ἔσονται ἐν τοῖς ἁγίοις μου λειτουργοῦντες θυ- 11
ρωροὶ ἐπὶ τῶν πυλῶν τοῦ οἴκου καὶ λειτουργοῦντες τῷ οἴκῳ· οὗτοι σφάξουσι
τὰς θυσίας καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα τῷ λαῷ, καὶ οὗτοι στήσονται ἐναντίον τοῦ
λαοῦ τοῦ λειτουργεῖν αὐτοῖς, [12] ἀνθ' ὧν ἐλειτούργουν αὐτοῖς πρὸ προςώπου 12
τῶν εἰδώλων αὐτῶν, καὶ ἐγένετο τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ εἰς κόλασιν ἀδικίας· ἕνεκα
τούτου ἦρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ θεός, [13] καὶ οὐκ ἐγ- 13
γιοῦσι πρὸς μὲ τοῦ ἱερατεύειν μοι, οὐδὲ τοῦ προςάγειν πρὸς τὰ ἅγια υἱῶν
τοῦ Ἰσραὴλ οὐδὲ πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων μου· καὶ λήψονται ἀτιμίαν αὐ-
τῶν ἐν τῇ πλανήσει ᾗ ἐπλανήθησαν. [14] κατάξουσιν αὐτοὺς φυλάσσειν φυλακὰς 14
τοῦ οἴκου εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ εἰς πάντα ὅσα ἂν ποιήσωσιν [15] οἱ 15
ἱερεῖς οἱ Λευῖται οἱ υἱοὶ τοῦ Σαδδοὺκ οἵτινες ἐφυλάξαντο τὰς φυλακὰς τῶν
ἁγίων μου ἐν τῷ πλανᾶσθαι οἶκον Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ· οὗτοι προςάξουσι πρὸς

---

26. καθαρισουσιν ... τας χειρας αυτης XLIV. 1. κατ ανατολας 2. om ουκ ανοιχθησεται ... του ισραηλ 3. ο ηγουμ. αυτης καθησεται 4. ο οικ. κυριου 5. οφθαλμ. σου ... προςταγματα οικου κ. κ. κατα παντα 6. οικος του ισραηλ 7. γενεσθαι ... αρτους μου και σαρκας 8. και ουκ εφυλαξατε την φυλακην των αγιων μου· κ. διεταξ. 9. εμμεσω 10. αφειλαντο ... τον ισρ. οι επλανηθησαν απ εμου ... λημψονται την 11. τω οικω κυριου ... τα ολοχ. και τας θυσιας ... λαου λειτουργ. 12. εγεν. τω ισραηλ ... ενεχεν ... in f. add και λημψονται την ατιμιαν αυτων 13. προςαγαγειν ... υιων ισραηλ ... λημψονται την ατιμ. 14. και ταξουσιν αυτου (sic) φυλ. 15. τον οικον

με τοῦ λειτουργεῖν μοι, καὶ στήσονται πρὸ προσώπου μου τοῦ προσφέρειν
16 μοι θυσίαν στέαρ καὶ αἷμα, λέγει κύριος ὁ θεός. [16] οὗτοι εἰςελεύσονται εἰς
τὰ ἅγιά μου, καὶ οὗτοι προςελεύσονται πρὸς τὴν τράπεζάν μου τοῦ λειτουρ-
17 γεῖν μοι, καὶ φυλάξουσι τὰς φυλακάς μου. [17] καὶ ἔσται ἐν τῷ εἰςπορεύεσθαι
αὐτοὺς τὰς πύλας τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας, στολὰς λινᾶς ἐνδύσονται· καὶ
οὐκ ἐνδύσονται ἔρια ἐν τῷ λειτουργεῖν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας
18 αὐλῆς. [18] καὶ κιδάρεις λινᾶς ἕξουσιν ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς αὐτῶν, καὶ περισκελῆ
19 λινᾶ ἕξουσιν ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν, καὶ οὐ περιζώσονται βίᾳ. [19] καὶ ἐν τῷ
ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν πρὸς τὸν λαὸν ἐκδύσονται
τὰς στολὰς αὐτῶν, ἐν αἷς αὐτοὶ λειτουργοῦσιν ἐν αὐταῖς, καὶ θήσουσιν αὐ-
τὰς ἐν ταῖς ἐξέδραις τῶν ἁγίων, καὶ ἐνδύσονται στολὰς ἑτέρας, καὶ οὐ μὴ
20 ἁγιάσωσι τὸν λαὸν ἐν ταῖς στολαῖς αὐτῶν. [20] καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν οὐ ξυ-
ρήσονται, καὶ τὰς κόμας αὐτῶν οὐ ψιλώσουσι, καλύπτοντες καλύψουσι τὰς
21 κεφαλὰς αὐτῶν. [21] καὶ οἶνον οὐ μὴ πίωσι πᾶς ἱερεὺς ἐν τῷ εἰςπορεύεσθαι
22 αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν. [22] καὶ χήραν καὶ ἐκβεβλημένην οὐ λή-
ψονται ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκα, ἀλλ' ἢ παρθένον ἐκ τοῦ σπέρματος Ἰσραήλ·
23 καὶ χήρα ἐὰν γένηται ἐξ ἱερέως, λήψονται. [23] καὶ τὸν λαόν μου διδάξουσιν
ἀνὰ μέσον ἁγίου καὶ βεβήλου, καὶ ἀνὰ μέσον ἀκαθάρτου καὶ καθαροῦ γνω-
24 ριοῦσιν αὐτοῖς. [24] καὶ ἐπὶ κρίσιν αἵματος οὗτοι ἐπιστήσονται τοῦ διακρίνειν·
τὰ δικαιώματά μου δικαιώσουσι, καὶ τὰ κρίματά μου κρινοῦσι, καὶ τὰ νό-
μιμά μου καὶ τὰ προςτάγματά μου ἐν πάσαις ταῖς ἑορταῖς μου φυλάξονται,
25 καὶ τὰ σάββατά μου ἁγιάσουσι. [25] καὶ ἐπὶ ψυχὴν ἀνθρώπου οὐκ εἰςελεύσον-
ται τοῦ μιανθῆναι, ἀλλ' ἢ ἐπὶ πατρὶ καὶ ἐπὶ μητρὶ καὶ ἐπὶ υἱῷ καὶ ἐπὶ
θυγατρὶ καὶ ἐπὶ ἀδελφῷ καὶ ἐπὶ ἀδελφῇ αὐτοῦ, ἣ οὐ γέγονεν ἀνδρί, μιαν-
26 θήσεται. [26] καὶ μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτὸν ἑπτὰ ἡμέρας ἐξαριθμήσῃ αὐτῷ.
27 [27] καὶ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ εἰςπορεύωνται εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν τοῦ λειτουρ-
28 γεῖν ἐν τῷ ἁγίῳ, προςοίσουσιν ἱλασμόν, λέγει κύριος ὁ θεός. [28] καὶ ἔσται
αὐτοῖς εἰς κληρονομίαν. ἐγὼ κληρονομία αὐτοῖς, καὶ κατάσχεσις αὐτοῖς οὐ
29 δοθήσεται ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, ὅτι ἐγὼ κατάσχεσις αὐτῶν. [29] καὶ τὰς θυ-
σίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας οὗτοι φάγονται, καὶ πᾶν
30 ἀφόρισμα ἐν τῷ Ἰσραὴλ αὐτοῖς ἔσται, [30] ἀπαρχαὶ πάντων καὶ τὰ πρωτότοκα
πάντων καὶ τὰ ἀφαιρέματα πάντα· ἐκ πάντων τῶν ἀπαρχῶν ὑμῶν τοῖς
ἱερεῦσιν ἔσται. καὶ τὰ πρωτογεννήματα ὑμῶν δώσετε τῷ ἱερεῖ τοῦ θεῖναι
31 εὐλογίας ὑμῶν ἐπὶ τοὺς οἴκους ὑμῶν. [31] καὶ πᾶν θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον
ἐκ τῶν πετεινῶν καὶ ἐκ τῶν κτηνῶν οὐ φάγονται οἱ ἱερεῖς.

XLV.

Καὶ ἐν τῷ καταμετρεῖσθαι ὑμᾶς τὴν γῆν ἐν κληρονομίᾳ ἀφοριεῖτε ἀπαρ-
χὴν τῷ κυρίῳ ἅγιον ἀπὸ τῆς γῆς, πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας μῆκος καὶ εὖ-
2 ρος εἴκοσι χιλιάδας, ἅγιον ἔσται ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ κυκλόθεν. [2] καὶ
ἔσται ἐκ τούτου ἁγιάσματα πεντακόσιοι ἐπὶ πεντακοσίους τετράγωνον κυ-
3 κλόθεν καὶ πεντήκοντα πήχεις διάστημα αὐτῶν κυκλόθεν. [3] καὶ ἐκ ταύτης
τῆς διαμετρήσεως διαμετρήσεις μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας καὶ εὖρος
4 εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ἐν αὐτῇ ἔσται ἅγια τῶν ἁγίων. [4] ἀπὸ τῆς γῆς ἔσται
τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσιν ἐν τῷ ἁγίῳ, καὶ ἔσται τοῖς ἐγγίζουσι λειτουρ-

15. προςφερειν θυσιαν 17. ενδυσονται· ουκ ενδ. ερεα ... in f. add και εσω 18. επι ταις οσφυσειν 20. ου μη ξυρησονται ... ου μη ψιλ. ... καλυψωσιν 22. ου μη λημψονται ... λημψ. 23. ανα μ. καθαρου και ανα μεσον ακαθ. 25. αδελφω αυτου 26. εξαριθμησει 28. αυτοις pro αυτων 30. και απαρχαι ... παντα υμων· εκ παντων ... πρωτογενηματα XLV. 2. εις αγιασμα ... πηχεις πεντηκοντα 3. το αγιασμα των αγιων 4. αγιον απο της ... εγγιζουσιν εν αυτοις λειτ.

γεῖν τῷ κυρίῳ· καὶ ἔσται αὐτοῖς τόπος εἰς οἴκους ἀφωρισμένους τῷ ἁγιασμῷ
αὐτῶν, [5] εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδας μῆκος, καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδες· καὶ 5
τοῖς Λευίταις τοῖς λειτουργοῦσι τῷ οἴκῳ αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν πόλεις τοῦ
κατοικεῖν. [6] καὶ τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως δώσεις πέντε χιλιάδας εὖρος, 6
καὶ μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας, ὃν τρόπον ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων παντὶ
οἴκῳ Ἰσραὴλ ἔσονται. [7] καὶ τῷ ἡγουμένῳ ἐκ τούτου καὶ ἀπὸ τούτου εἰς τὰς 7
ἀπαρχὰς τῶν ἁγίων, εἰς κατάσχεσιν τῆς πόλεως, κατὰ πρόσωπον τῶν ἀπαρ-
χῶν τῶν ἁγίων καὶ κατὰ πρόςωπον τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως τὰ πρὸς
θάλασσαν καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν πρὸς ἀνατολάς· καὶ τὸ μῆκος ὡς μία
τῶν μερίδων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν πρὸς θάλασσαν, καὶ τὸ μῆκος ἐπὶ τὰ ὅρια
τὰ πρὸς ἀνατολὰς τῆς γῆς. [8] καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν ἐν τῷ Ἰσραήλ, 8
καὶ οὐ καταδυναστεύσουσιν οὐκέτι οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ Ἰσραὴλ τὸν λαόν μου,
καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσουσιν οἶκος Ἰσραὴλ κατὰ φυλὰς αὐτῶν. [9] τάδε 9
λέγει κύριος θεός Ἱκανούσθω ὑμῖν οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ Ἰσραήλ, ἀδικίαν καὶ
ταλαιπωρίαν ἀφέλεσθε, κρίμα καὶ δικαιοσύνην ποιήσατε· ἐξάρατε καταδυνα-
στείαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ μου, λέγει κύριος θεός. [10] ζυγὸς δίκαιος καὶ μέτρον δί- 10
καιον καὶ χοῖνιξ δικαία ἔσται ὑμῖν τοῦ μέτρου, [11] καὶ ἡ χοῖνιξ ὁμοίως μία 11
ἔσται τοῦ λαμβάνειν· τὸ δέκατον τοῦ γομὸρ χοῖνιξ, καὶ τὸ δέκατον τοῦ γομόρ,
πρὸς τὸ γομὸρ ἔσται τὸ ἴσον. [12] καὶ τὰ στάθμια εἴκοσι ὀβολοί, πέντε σίκλοι, 12
πέντε καὶ σίκλοι, δέκα καὶ πεντήκοντα σίκλοι ἡ μνᾶ ἔσται ὑμῖν. [13] καὶ αὕτη 13
ἡ ἀπαρχὴ ἣν ἀφοριεῖτε, ἕκτον μέτρου ἀπὸ τοῦ γομὸρ τοῦ πυροῦ, καὶ τὸ ἕκτον
αὐτοῦ τοῦ οἰφὶ ἀπὸ τοῦ κόρου τῶν κριθῶν. [14] καὶ τὸ πρόςταγμα τοῦ ἐλαίου 14
κοτύλην ἐλαίου ἀπὸ δέκα κοτυλῶν, ὅτι αἱ δέκα κοτύλαι εἰσὶ γομόρ. [15] καὶ 15
πρόβατον ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπὸ δέκα ἀφαίρεμα ἐκ πασῶν τῶν πατριῶν
τοῦ Ἰσραήλ, εἰς θυσίας καὶ εἰς ὁλοκαυτώματα καὶ εἰς σωτηρίου τοῦ ἐξι-
λάσκεσθαι περὶ ὑμῶν, λέγει κύριος θεός. [16] καὶ πᾶς ὁ λαὸς δώσει τὴν ἀπαρ- 16
χὴν ταύτην τῷ ἀφηγουμένῳ τοῦ Ἰσραήλ. [17] καὶ διὰ τοῦ ἀφηγουμένου ἔσται 17
τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ αἱ θυσίαι καὶ αἱ σπονδαὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐν ταῖς
νουμηνίαις καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἑορταῖς οἴκου Ἰσραήλ·
αὐτὸς ποιήσει τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ
τὰ τοῦ σωτηρίου τοῦ ἐξιλάσκεσθαι ὑπὲρ τοῦ οἴκου Ἰσραήλ. [18] τάδε λέγει κύ- 18
ριος θεός Ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς λήψεσθε μόσχον ἐκ βοῶν ἄμω-
μον τοῦ ἐξιλάσασθαι τὸ ἅγιον. [19] καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ 19
ἐξιλασμοῦ, καὶ δώσει ἐπὶ τὰς φλιὰς τοῦ οἴκου καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας
τοῦ ἱεροῦ καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῆς πύλης τῆς αὐλῆς
τῆς ἐσωτέρας. [20] καὶ οὕτως ποιήσεις ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ· μιᾷ τοῦ μηνὸς 20
λήψῃ παρ᾽ ἑκάστου ἀπόμοιραν, καὶ ἐξιλάσεσθε τὸν οἶκον. [21] καὶ ἐν τῷ 21
πρώτῳ τεσσαρεςκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἔσται ὑμῖν τὸ πάσχα ἑορτή· ἑπτὰ
ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε. [22] καὶ ποιήσει ὁ ἀφηγούμενος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ 22
ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου καὶ ὑπὲρ παντὸς τοῦ λαοῦ τῆς γῆς μόσχον ὑπὲρ

---

5. χιλιαδες μηκος και εικ. χιλιαδ. ευρος εσται τοις 6. τροπον και η ... τα προς ανατολας 9. κυρ. ο θεος ... του ισραηλ· τον λαον μου και την γην κατακληρονομησουσιν οικος του ισραηλ· αδικιαν ... και κριμα ... και εξαραται ... κυρ. ο θεος 10. ζυγον δικαιον 11. η χοινιξ το μετρον pro χοιν. κ. τ. δ. τ. γομορ ... εσται ισον 12. οι πεντε σικλοι πεντε και οι δεκα σικλοι 13. εκατον του μετρου απο ... εκτον του οιφι α. τ. γομορ χορου 14. τα προσταγματα .. απο των δεκα 15. προβατον εν απο τ. δεκα πρ. αφαιρ. ... εις σωτηριον του εξιλασασθαι ... κυρ. ο θεος 17. σπ. εσονται εν ταις 18. κυρ. ο θεος ... λημψεσθαι 19. λημψεται ... του αιμ. του μοσχου του ... φλειας bis 20. λημψη π. εκ. αγνοουντος και απο νηπιου· και εξιλ. 21. πρωτω μηνι 22. και υπερ του οικ.

23 ἁμαρτίας. [23]καὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας τῆς ἑορτῆς ποιήσει ὁλοκαυτώματα τῷ
κυρίῳ, ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς ἀμώμους καθ' ἡμέραν τὰς ἑπτὰ ἡμέ-
24 ρας, καὶ ὑπὲρ ἁμαρτίας ἔριφον αἰγῶν καθ' ἡμέραν, καὶ θυσίαν. [24]καὶ πέμμα
τῷ μόσχῳ καὶ πέμματα τῷ κριῷ ποιήσεις, καὶ ἐλαίου τὸ εἲν τῷ πέμματι.
25 [25]καὶ ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἑορτῇ ποιήσεις
κατὰ τὰ αὐτὰ ἑπτὰ ἡμέρας, καθὼς τὰ ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας καὶ καθὼς τὰ
ὁλοκαυτώματα καὶ καθὼς τὸ μαναὰ καὶ καθὼς τὸ ἔλαιον.

XLVI.

Τάδε λέγει κύριος θεός Ἡ πύλη ἡ ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ ἡ βλέπουσα
πρὸς ἀνατολὰς ἔσται κεκλεισμένη ἓξ ἡμέρας τὰς ἐνεργούς· ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν
2 σαββάτων ἀνοιχθῇ, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νουμηνίας ἀνοιχθήσεται. [2]καὶ
εἰςελεύσεται ὁ ἀφηγούμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ αἰλὰμ τῆς πύλης τῆς ἔσω-
θεν καὶ στήσεται ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης, καὶ ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς τὰ
3 ὁλοκαυτώματα αὐτοῦ καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ. [3]καὶ προςκυνήσει ἐπὶ τοῦ
προθύρου τῆς πύλης καὶ ἐξελεύσεται, καὶ ἡ πύλη οὐ μὴ κλεισθῇ ἕως ἑσπέ-
ρας· καὶ προςκυνήσει ὁ λαὸς τῆς γῆς κατὰ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης ἐκείνης
4 καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις ἐναντίον κυρίου. [4]καὶ τὰ ὁλο-
καυτώματα προςοίσει ὁ ἀφηγούμενος τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,
5 ἓξ ἀμνοὺς ἀμώμους καὶ κριὸν ἄμωμον [5]καὶ μαναά, πέμμα τῷ κριῷ, καὶ
6 τοῖς ἀμνοῖς θυσίαν δόμα χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἲν τῷ πέμματι. [6]καὶ
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νουμηνίας μόσχον ἄμωμον καὶ ἓξ ἀμνούς, καὶ κριὸς ἄμω-
7 μος ἔσται, [7]καὶ πέμμα τῷ κριῷ καὶ πέμμα τῷ μόσχῳ ἔσται μαναά, καὶ
τοῖς ἀμνοῖς καθὼς ἂν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἲν τῷ πέμματι.
8 [8]καὶ ἐν τῷ εἰςπορεύεσθαι τὸν ἀφηγούμενον κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ αἰλὰμ τῆς
9 πύλης εἰςελεύσεται, καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης ἐξελεύσεται. [9]καὶ ὅταν
εἰςπορεύηται ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐναντίον κυρίου ἐν ταῖς ἑορταῖς, ὁ εἰςπορευόμε-
νος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν προςκυνεῖν ἐξε-
λεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον, καὶ ὁ εἰςπορευόμενος
κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς
πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν· οὐκ ἀναστρέψει κατὰ τὴν πύλην εἰς ἣν εἰςελήλυ-
10 θεν, ἀλλ' ἢ κατ' εὐθὺ αὐτῆς ἐξελεύσεται. [10]καὶ ὁ ἀφηγούμενος ἐν μέσῳ
αὐτῶν ἐν τῷ εἰςπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰςελεύσεται μετ' αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ ἐκ-
11 πορεύεσθαι αὐτοὺς ἐξελεύσεται. [11]καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐν ταῖς πανηγύ-
ρεσιν ἔσται τὸ μαναὰ πέμμα τῷ μόσχῳ καὶ πέμμα τῷ κριῷ, καὶ τοῖς ἀμνοῖς
12 καθὼς ἂν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἲν τῷ πέμματι. [12]ἐὰν δὲ
ποιήσῃ ὁ ἀφηγούμενος ὁμολογίαν ὁλοκαύτωμα σωτηρίου τῷ κυρίῳ, καὶ ἀνοίξῃ
ἑαυτῷ τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς, καὶ ποιήσῃ τὸ ὁλοκαύτωμα
αὐτοῦ καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ ὃν τρόπον ποιεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαβ-
13 βάτων· καὶ ἐξελεύσεται, καὶ κλείσει τὰς θύρας μετὰ τὸ ἐξελθεῖν αὐτόν. [13]καὶ
ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἄμωμον ποιήσει εἰς ὁλοκαύτωμα καθ' ἡμέραν τῷ κυρίῳ,
14 πρωὶ ποιήσει αὐτόν. [14]καὶ μαναὰ ποιήσει ἐπ' αὐτῷ τὸ πρωὶ ἕκτον τοῦ μέ-
τρου, καὶ ἐλαίου τρίτον τοῦ εἲν τοῦ ἀναμῖξαι τὴν σεμίδαλιν μαναὰ τῷ κυ-
15 ρίῳ, πρόςταγμα διὰ παντὸς [15]ποιήσετε τὸν ἀμνόν· καὶ τὸ μαναὰ καὶ τὸ

---

23. ποιησεις 24. πεμμα τω κριω 25. πεντεκαιδ. ημερα ... το μαννα XLVI. 1. κυρ. ο θεος Πυλη ... εν δε τη η. τ. σ. σαββ. ανοιχθησεται 2. της εξωθεν 3. εναντ. του κυριου 4. το ολοκαυτωμα 5. μαννα ... της χειρος ... το ιν 6. μοσχον υιον βουκολιου αμωμον 7. μαννα ... ευποιη ... το ιν 9. και εσται οταν ... om της γης ... om βλεπουσης 9. πυλην ην εισεληλυθεν 10. εμμεσω ... εξελευσεται μετ αυτων 11. το μαννα ... κριω· τοις δε αμνοις ... το ιν 12. και ανοιξει ... κατ ανατολας 13. om εις 14. μαννα bis ... το τριτον τω ιν ... προστ. αιωνιον δια 15. μαννα

ἔλαιον ποιήσετε τὸ πρωί, ὁλοκαύτωμα διὰ παντός. [16] τάδε λέγει κύριος Θεός 16
Ἐὰν δῷ ὁ ἀφηγούμενος δόμα ἑνὶ ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς κληρονομίας
αὐτοῦ, τοῦτο τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἔσται κατάσχεσις κληρονομία. [17] ἐὰν δὲ δῷ 17
δόμα ἑνὶ τῶν παίδων αὐτοῦ, καὶ ἔσται αὐτῷ ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως,
καὶ ἀποδώσει τῷ ἀφηγουμένῳ· πλὴν τῆς κληρονομίας τῶν υἱῶν αὐτοῦ αὐ-
τοῖς ἔσται. [18] καὶ οὐ μὴ λάβῃ ὁ ἀφηγούμενος ἐκ τῆς κληρονομίας τοῦ λαοῦ 18
τοῦ καταδυναστεῦσαι αὐτούς· ἐκ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ κατακληρονομήσει
τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ὅπως μὴ διασκορπίζηται ὁ λαός μου, ἕκαστος ἐκ τῆς κα-
τασχέσεως αὐτοῦ. [19] καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν εἴσοδον τῆς κατὰ νώτου τῆς 19
πύλης, εἰς τὴν ἐξέδραν τῶν ἁγίων τῶν ἱερέων τὴν βλέπουσαν πρὸς βοῤῥᾶν,
καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ τόπος κεχωρισμένος. [20] καὶ εἶπε πρός μέ Οὗτος ὁ τόπος ἐστὶν 20
οὗ ἑψήσουσιν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας, καὶ
ἐκεῖ πέψουσι τὸ μαναὰ τὸ παράπαν τοῦ μὴ ἐκφέρειν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν
ἐξωτέραν τοῦ ἁγιάζειν τὸν λαόν. [21] καὶ ἐξήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξω- 21
τέραν, καὶ περιήγαγέ με ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῆς αὐλῆς, καὶ ἰδοὺ αὐλὴ
κατὰ τὰ κλίτη τῆς αὐλῆς, [22] κατὰ τὸ κλίτος αὐλή, αὐλὴ ἐπὶ τὰ τέσσαρα, 22
καὶ τῆς αὐλῆς αὐλὴ μικρὰ μήκους πηχῶν τεσσαράκοντα, καὶ εὖρος πηχῶν
τριάκοντα, μέτρον ἓν ταῖς τέσσαρσι. [23] καὶ ἐξέδραι κύκλῳ ἐν αὐταῖς, κύκλῳ 23
ταῖς τέσσαρσι· καὶ μαγειρεῖα γεγονότα ὑποκάτω τῶν ἐξεδρῶν κύκλῳ. [24] καὶ 24
εἶπε πρός μέ Οὗτοι οἱ οἶκοι τῶν μαγείρων, οὗ ἑψήσουσιν ἐκεῖ οἱ λειτουρ-
γοῦντες τῷ οἴκῳ τὰ θύματα τοῦ λαοῦ.

XLVII.

Καὶ εἰσήγαγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τοῦ οἴκου, καὶ ἰδοὺ ὕδωρ ἐξεπορεύετο
ὑποκάτωθεν τοῦ αἰθρίου κατὰ ἀνατολάς, ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦ οἴκου ἔβλεπε
κατὰ ἀνατολάς, καὶ τὸ ὕδωρ κατέβαινεν ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ δεξιοῦ ἀπὸ
νότου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. [2] καὶ ἐξήγαγέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς 2
πρὸς βοῤῥᾶν, καὶ περιήγαγέ με τὴν ὁδὸν ἔξωθεν πρὸς τὴν πύλην τῆς αὐλῆς
τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἰδοὺ τὸ ὕδωρ κατεφέρετο ἀπὸ τοῦ κλί-
τους τοῦ δεξιοῦ, [3] καθὼς ἔξοδος ἀνδρὸς ἐξεναντίας. καὶ μέτρον ἐν τῇ χειρὶ 3
αὐτοῦ· καὶ διεμέτρησε χιλίους ἐν τῷ μέτρῳ, καὶ διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ
ἀφέσεως· [4] καὶ διεμέτρησε χιλίους, καὶ διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως τῶν 4
μηρῶν· καὶ διεμέτρησε χιλίους, καὶ διῆλθεν ὕδωρ ἕως ὀσφύος. [5] καὶ διεμέ- 5
τρησε χιλίους, καὶ οὐκ ἠδύνατο διελθεῖν, ὅτι ἐξύβριζεν ὡς χειμάῤῥου ὃν οὐ
διαβήσονται. [6] καὶ εἶπε πρός μέ Ἑώρακας, υἱὲ ἀνθρώπου; καὶ ἤγαγέ με, 6
καὶ ἐπέστρεψέ με ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ [7] ἐν τῇ ἐπιστροφῇ μου· καὶ 7
ἰδοὺ ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ δένδρα πολλὰ σφόδρα ἔνθεν καὶ ἔνθεν.
[8] καὶ εἶπε πρός μέ Τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ ἐκπορευόμενον εἰς τὴν Γαλιλαίαν τὴν 8
πρὸς ἀνατολάς, καὶ κατέβαινεν ἐπὶ τὴν Ἀραβίαν, καὶ ἤρχετο ἕως ἐπὶ τὴν
θάλασσαν ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς διεκβολῆς, καὶ ὑγιάσει τὰ ὕδατα, [9] καὶ ἔσται 9

---

15. ποιησεται πρωι 16. αδωναϊ κυριος Εαν ... αυτου του εκ της ... κατασχ. αυτων αυτη εν κληρονομια 17. δομα εκ της κληρονομιας αυτου ενι των 18. του λαου αυτου καταδ. ... κατασχ. αυτ. απο της κληρονομιας αυτου κατακλ. ... εκαστος απο της 20. υπερ της αγν. κ. τα υπ. της αμαρτ. ... μαννα 21. τεσσερα ... κατα κλιτη της αυλης αυλη 22. κλιτ. αυλη· επι τα τεσσερα κλειτη της αυλης ... πηχεων τεσσερακοντα ... πηχεων 23. μαγιρεια 24. μαγιρειων XLVII. 1. υποκατω τ. αι. του οικου κατ ανατολας ... επεβλεπεν κατ ανατολας ... κλειτους 2. κατ ανατολας ... κλειτους 4. κ. διεμ. εν τω μετρω ... κ. διεμ. χιλ. χειμαρρους 5. εξυβρ. το υδωρ υδωρ εως ροιζος χειμαρρου ο ου 6. Ει εωρακας ... απηγαγεν ... επεστρεψεν επι 7. om σφοδρα 8. της εκβολης

πᾶσα ψυχὴ τῶν ζώων τῶν ἐκζεόντων, ἐπὶ πάντα ἐφ' ἃ ἂν ἐπέλθῃ ἐκεῖ ὁ
ποταμός, ζήσεται· καὶ ἔσται ἐκεῖ ἰχθὺς πολὺς σφόδρα, ὅτι ἥκει ἐκεῖ τὸ ὕδωρ
τοῦτο, καὶ ὑγιάσει καὶ ζήσεται πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἔλθῃ ὁ ποταμός, ἐκεῖ ζήσε-
10 ται. [10]καὶ στήσονται ἐκεῖ ἁλιεῖς ἀπὸ Ἰνγαδεὶν ἕως Ἐναγαλλείμ· ψυγμὸς
σαγηνῶν ἔσται, καθ' ἑαυτὴν ἔσται· καὶ οἱ ἰχθύες αὐτῆς ὡς οἱ ἰχθύες τῆς
11 θαλάσσης τῆς μεγάλης, πλῆθος πολὺ σφόδρα. [11]καὶ ἐν τῇ διεκβολῇ αὐτοῦ
καὶ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ὑπεράρσει αὐτοῦ οὐ μὴ ὑγιάσωσιν·
12 εἰς ἅλας δέδονται. [12]καὶ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ἀναβήσεται, ἐπὶ τοῦ χείλους αὐ-
τοῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν· πᾶν ξύλον βρώσιμον οὐ μὴ παλαιωθῇ ἐπ' αὐτοῦ, οὐδὲ
μὴ ἐκλείπῃ ὁ καρπὸς αὐτοῦ· τῆς καινότητος αὐτοῦ πρωτοβολήσει, ὅτι τὰ
ὕδατα αὐτῶν ἐκ τῶν ἁγίων ταῦτα ἐκπορεύεται· καὶ ἔσται ὁ καρπὸς αὐτῶν
13 εἰς βρῶσιν, καὶ ἀνάβασις αὐτῶν εἰς ὑγίειαν. [13]τάδε λέγει κύριος θεός Ταῦτα
τὰ ὅρια κατακληρονομήσετε τῆς γῆς, ταῖς δώδεκα φυλαῖς τῶν υἱῶν Ἰσραήλ
14 πρόσθεσις σχοινίσματος. [14]καὶ κατακληρονομήσετε αὐτὴν ἕκαστος καθὼς ὁ
ἀδελφὸς αὐτοῦ, εἰς ἣν ἦρα τὴν χεῖρά μου τοῦ δοῦναι τοῖς πατράσιν αὐτῶν,
15 καὶ πεσεῖται ἡ γῆ αὕτη ὑμῖν ἐν κληρονομίᾳ. [15]καὶ ταῦτα τὰ ὅρια τῆς γῆς
τῆς πρὸς βορρᾶν ἀπὸ θαλάσσης τῆς μεγάλης τῆς καταβαινούσης καὶ περι-
16 σχιζούσης, τῆς εἰσόδου Ἡμασελδάμ, [16]Μααβθηρὰς Ἑβραμηλιὰμ ἀνὰ μέσον
ὁρίων Δαμασκοῦ καὶ ἀνὰ μέσον ὁρίων Ἡμαθεί, αὐλὴ τοῦ Σαυνάν, αἵ εἰσιν
17 ἐπάνω τῶν ὁρίων Αὐρανίτιδος. [17]ταῦτα τὰ ὅρια ἀπὸ τῆς θαλάσσης· ἀπὸ
18 τῆς αὐλῆς τοῦ Αἰνάν, ὅρια Δαμασκοῦ, καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν. [18]καὶ τὰ πρὸς
ἀνατολὰς ἀνὰ μέσον τῆς Λωρανίτιδος καὶ ἀνὰ μέσον Δαμασκοῦ καὶ ἀνὰ
μέσον τῆς Γαλααδίτιδος καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γῆς τοῦ Ἰσραήλ, ὁ Ἰορδάνης
διορίζει ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν πρὸς ἀνατολὰς Φοινικῶνος· ταῦτα τὰ πρὸς
19 ἀνατολάς. [19]καὶ τὰ πρὸς νότον καὶ λίβα ἀπὸ Θαιμὰν καὶ Φοινικῶνος, ἕως
ὕδατος Μαριμὼθ Καδήμ, παρεκτεῖνον ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην.
20 [20]τοῦτο τὸ μέρος νότος καὶ λίψ, τοῦτο τὸ μέρος τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης
ὁρίζει, ἕως κατέναντι τῆς εἰσόδου Ἡμάθ, ἕως εἰσόδου αὐτοῦ· ταῦτά ἐστι
21 τὰ πρὸς θάλασσαν Ἡμάθ. [21]καὶ διαμερίσετε τὴν γῆν ταύτην αὐτοῖς, ταῖς
22 φυλαῖς τοῦ Ἰσραήλ. [22]βαλεῖτε αὐτὴν ἐν κλήρῳ ὑμῖν καὶ τοῖς προσηλύτοις
τοῖς παροικοῦσιν ἐν μέσῳ ὑμῶν,· οἵτινες ἐγέννησαν υἱοὺς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καὶ
ἔσονται ὑμῖν ὡς αὐτόχθονες ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ Ἰσραήλ· μεθ' ὑμῶν φάγονται
23 ἐν κληρονομίᾳ ἐν μέσῳ τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ, [23]καὶ ἔσονται ἐν φυλῇ
προσηλύτων ἐν τοῖς προσηλύτοις τοῖς μετ' αὐτῶν· ἐκεῖ δώσετε κληρονομίαν
αὐτοῖς, λέγει κύριος θεός.

XLVIII.

Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν φυλῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς πρὸς βορρᾶν, κατὰ τὸ μέρος τῆς καταβάσεως τοῦ περισχίζοντος ἐπὶ τὴν εἴσοδον τῆς Ἡμὰθ αὐλῆς τοῦ Αἰλάμ, ὅριον Δαμασκοῦ πρὸς βορρᾶν κατὰ μέρος Ἡμὰθ αὐλῆς·

9. επελθη pro ελθη 10. αλεεις απο ενγαδδειν εως εναγαλειμ ... καθ αυτην εστιν· και οι ιχθ. της θαλ. της μεγ. οι ιχθ. αυτης πληθ. πο. σφ. 11. και εστη διεκβολη ... αγιασωσιν 12. αναβησει ... παλαι. εξ αυτου ... της καινοτητος πρωτοβ. διοτι ... ed. rom. nec post εκλειπη nec post ο καρπ. αυτ. interpg. ... η αναβασεις ... υγιαν 13. κυρ. ο θεος 14. δουναι αυτην 15. της γης προς ... της θαλασσης ... ημαθ'ελδαμ 16. μαωσθηρας εφραμ'ηλειαμ ... α. μ. των οριων ημαθ και ανα μεσον των οριων δαμασκου ευναν και του ευναν αι εισιν επανω των ... in f. add κατα βορραν και το οριον αιμαθ το οριον βορρα 18. της ωρανιτιδος 19. καδης 20. διοριζει 21. και διεμετρησεν την ... αυτοις και ταις ... ed. rom. in f. non interpg. 22. τοις προσοικουσιν εμμεσω ... εμμεσω ... εσοντ. υμιν ως ... εμμεσω τ. υιων του 23. κυρ. ο θεος XLVIII. 1. κατα το μετρον της ... αυλ. του αιναν ... κατα το μερος

καὶ ἔσται αὐτοῖς τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἕως πρὸς ϑάλασσαν Δάν, μία. 2 καὶ ἀπὸ 2
τῶν ὁρίων τοῦ Δὰν τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς ϑάλασσαν Ἀσσήρ, μία.
3 καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἀσσὴρ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς ϑάλασ- 3
σαν Νεφϑαλίμ, μία. 4 καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Νεφϑαλὶμ ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως τῶν 4
πρὸς ϑάλασσαν Μανασσῆ, μία. 5 καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Μανασσῆ ἀπὸ τῶν πρὸς 5
ἀνατολὰς τῶν πρὸς ϑάλασσαν Ἐφραΐμ, μία. 6 καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἐφραΐμ 6
ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς ϑάλασσαν Ῥουβήν, μία. 7 καὶ ἀπὸ 7
τῶν ὁρίων Ῥουβὴν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς ϑάλασσαν Ἰούδα,
μία. 8 καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἰούδα ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἔσται ἡ ἀπαρχὴ 8
τοῦ ἀφορισμοῦ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες εὖρος, καὶ μῆκος καϑὼς μία τῶν
μερίδων ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἕως τῶν πρὸς ϑάλασσαν, καὶ ἔσται τὸ
ἅγιον ἐν μέσῳ αὐτῶν. 9 ἀπαρχὴν ἣν ἀφοριοῦσι τῷ κυρίῳ, μῆκος πέντε καὶ 9
εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὖρος εἴκοσι πέντε χιλιάδες. 10 τούτων ἔσται ἡ ἀπαρχὴ 10
τῶν ἁγίων τοῖς ἱερεῦσι, πρὸς βοῤῥᾶν πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ πρὸς
ϑάλασσαν δέκα χιλιάδες, καὶ πρὸς νότον εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες· καὶ τὸ
ὄρος τῶν ἁγίων ἔσται ἐν μέσῳ αὐτοῦ 11 τοῖς ἱερεῦσι τοῖς ἡγιασμένοις υἱοῖς 11
Σαδδούκ, τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς τοῦ οἴκου, οἵτινες οὐκ ἐπλανήϑησαν
ἐν τῇ πλανήσει υἱῶν Ἰσραὴλ ὃν τρόπον ἐπλανήϑησαν οἱ Λευῖται. 12 καὶ ἔσται 12
αὐτοῖς ἡ ἀπαρχὴ δεδομένη ἐκ τῶν ἀπαρχῶν τῆς γῆς, ἅγιον ἁγίων ἀπὸ τῶν
ὁρίων τῶν Λευιτῶν. 13 τοῖς δὲ Λευίταις τὰ ἐχόμενα τῶν ὁρίων τῶν ἱερέων, 13
μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὖρος δέκα χιλιάδες· πᾶν τὸ μῆκος
πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδες. 14 οὐ πραϑήσεται ἐξ 14
αὐτοῦ οὐδὲ καταμετρηϑήσεται, οὐδὲ ἀφαιρεϑήσεται τὰ πρωτογεννήματα τῆς
γῆς, ὅτι ἅγιόν ἐστι τῷ κυρίῳ. 15 τὰς δὲ πέντε χιλιάδας τὰς περισσὰς ἐπὶ 15
τῷ πλάτει ἐπὶ ταῖς πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάσι, προτείχισμα ἔσται τῇ πόλει
εἰς τὴν κατοικίαν καὶ εἰς διάστημα αὐτοῦ. καὶ ἔσται ἡ πόλις ἐν μέσῳ αὐ-
τοῦ, 16 καὶ ταῦτα τὰ μέτρα αὐτῆς· ἀπὸ τῶν πρὸς βοῤῥᾶν πενταχόσιοι καὶ 16
τετρακισχίλιοι, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς νότον πενταχόσιοι καὶ τέσσαρες χιλιάδες,
καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς πενταχόσιοι καὶ τέσσαρες χιλιάδες, καὶ ἀπὸ τῶν
πρὸς ϑάλασσαν τετρακισχιλίους πενταχοσίους. 17 καὶ ἔσται διάστημα τῇ πόλει 17
πρὸς βοῤῥᾶν διακόσιοι πεντήκοντα, καὶ πρὸς νότον διακόσιοι καὶ πεντήκοντα,
καὶ πρὸς ἀνατολὰς διακόσιοι πεντήκοντα, καὶ πρὸς ϑάλασσαν διακόσιοι πεν-
τήκοντα. 18 καὶ τὸ περισσὸν τοῦ μήκους τὸ ἐχόμενον τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων 18
δέκα χιλιάδες πρὸς ἀνατολάς, καὶ δέκα χιλιάδες πρὸς ϑάλασσαν· καὶ ἔσον-
ται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἁγίου, καὶ ἔσται τὰ γεννήματα αὐτῆς εἰς ἄρτους τοῖς
ἐργαζομένοις τὴν πόλιν. 19 οἱ δὲ ἐργαζόμενοι τὴν πόλιν ἐργῶνται αὐτὴν ἐκ 19
πασῶν τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ. 20 πᾶσα ἡ ἀπαρχὴ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιά- 20
δες ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας· τετράγωνον ἀφοριεῖτε αὐτοῦ τὴν ἀπαρ-
χὴν τοῦ ἁγίου, ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως. 21 τὸ δὲ περισσὸν τῷ 21
ἀφηγουμένῳ ἐκ τούτου, καὶ ἐκ τούτου ἀπὸ τῶν ἀπαρχῶν τοῦ ἁγίου, καὶ εἰς
τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας μῆκος, ἕως τῶν

---

2. οριων δαν προς α. εως προς ... ασηρ 3. ασηρ ... νεφϑαλειμ 4. νεφϑαλι απο των προς ανατολας εως ... μαννασση 5. 6. εφραιμ 8. ανατολ. εως των προς ϑαλασσαν η απαρχη ... εμμεσω 9. απαρχη ην ... om μηκος ... ευρος εικ. και πεντε 10. ϑαλασσ. πλατος δεκα ... νοτον μηκος εικοσι ... εμμεσω 11. των υιων 12. απαρχων των αγιων· αγιον αγιων απο των απαρχων των λευιτ. 13. om τα 14. εξ αυτων ... πρωτογενηματα 15. εμμεσω 16. τετραχ. και πενταχοσιους 17. om διακοσιοι primum, item om και προς νοτον usque ϑαλ. διακ. πεντηκ. 18. γενηματα 21. του αφηγουμενου ... om και εκ τουτου ... απαρχων των αγιων . . πολεως κατα προσωπον επι εικ. και πεντε

ορίων τῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς θάλασσαν, ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας
ἕως τῶν ὁρίων τῶν πρὸς θάλασσαν, ἐχόμενα τῶν μερίδων τοῦ ἀφηγουμέ-
νου· καὶ ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων καὶ τὸ ἁγίασμα τοῦ οἴκου ἐν μέσῳ
22 αὐτῆς. [22] καὶ παρὰ τῶν Λευιτῶν ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως ἐν μέσῳ
τῶν ἀφηγουμένων ἔσται ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Ἰούδα καὶ ἀνὰ μέσον τῶν
23 ὁρίων Βενιαμίν, καὶ τῶν ἀφηγουμένων ἔσται. [23] καὶ τὸ περισσὸν τῶν φυλῶν,
24 ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Βενιαμίν, μία. [24] καὶ ἀπὸ
τῶν ὁρίων τῶν Βενιαμὶν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν
25 Συμεών, μία. [25] καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Συμεὼν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς
26 ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ἰσσάχαρ, μία. [26] καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Ἰσσάχαρ
27 ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ζαβουλών, μία. [27] καὶ ἀπὸ
τῶν ὁρίων τῶν Ζαβουλὼν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν
28 Γάδ, μία. [28] καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Γὰδ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν
πρὸς λίβα, καὶ ἔσται τὰ ὅρια αὐτοῦ ἀπὸ Θαιμὰν καὶ ὕδατος Βαριμὼθ Κά-
29 δης, κληρονομίας, ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης. [29] αὕτη ἡ γῆ ἣν βαλεῖτε
ἐν κλήρῳ ταῖς φυλαῖς τοῦ Ἰσραήλ, καὶ οὗτοι οἱ διαμερισμοὶ αὐτῶν, λέγει
30 κύριος θεός. [30] καὶ αὗται αἱ διεκβολαὶ τῆς πόλεως αἱ πρὸς βορρᾶν, τετρακις-
31 χίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρῳ. [31] καὶ αἱ πύλαι τῆς πόλεως ἐπ᾽ ὀνόμασι φυ-
λῶν τοῦ Ἰσραήλ· πύλαι τρεῖς πρὸς βορρᾶν, πύλη Ῥουβὴν μία, καὶ πύλη
32 Ἰούδα μία, καὶ πύλη Λευὶ μία. [32] καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς τετρακισχίλιοι καὶ
πεντακόσιοι· καὶ πύλαι τρεῖς, πύλη Ἰωσὴφ μία, καὶ πύλη Βενιαμὶν μία,
33 καὶ πύλη Δὰν μία. [33] καὶ τὰ πρὸς νότον τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέ-
τρῳ· καὶ πύλαι τρεῖς, πύλη Συμεὼν μία, καὶ πύλη Ἰσσάχαρ μία, καὶ πύλη
34 Ζαβουλὼν μία. [34] καὶ τὰ πρὸς θάλασσαν τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι
μέτρῳ· πύλαι τρεῖς, πύλη Γὰδ μία, καὶ πύλη Ἀσσὴρ μία, καὶ πύλη Νεφθα-
35 λὶμ μία. [35] κύκλωμα, δέκα καὶ ὀκτὼ χιλιάδες. καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως,
ἀφ᾽ ἧς ἂν ἡμέρας γένηται, ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς.

ΔΑΝΙΗΛ.

1 Καὶ ἦν ἀνὴρ οἰκῶν ἐν Βαβυλῶνι, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωακείμ. [2] καὶ ἔλαβε
γυναῖκα ᾗ ὄνομα Σωσάννα, θυγάτηρ Χελκίου, καλὴ σφόδρα καὶ φοβουμένη
3 τὸν κύριον. [3] καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς δίκαιοι, καὶ ἐδίδαξαν τὴν θυγατέρα αὐτῶν
4 κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ. [4] καὶ ἦν Ἰωακεὶμ πλούσιος σφόδρα, καὶ ἦν αὐτῷ
παράδεισος γειτνιῶν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πρὸς αὐτὸν προσήγοντο οἱ Ἰουδαῖοι
5 διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐνδοξότερον πάντων. [5] καὶ ἀπεδείχθησαν δύο πρεσβύτεροι
ἐκ τοῦ λαοῦ κριταὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ, περὶ ὧν ἐλάλησεν ὁ δεσπότης ὅτι
ἐξῆλθεν ἀνομία ἐκ Βαβυλῶνος ἐκ πρεσβυτέρων κριτῶν, οἳ ἐδόκουν κυβερνᾶν

---

21. θαλασσαν επι προσωπον επι ... οριων των πρ. ανατολας· και εχομενα ... εμμεσω 22. απο της κατασχεσεως pro και παρα ... και απο της ... εμμεσω ... βενιαμειν των 23. βενιαμειν 24. βενιαμειν 26. οριων ισσαχαρ 27. οριων ζαβουλων 28. οριων γαδ και εως προς λιβα· και εσται ορια ... εως θαλασσης 29. φυλαις ισραηλ ... κυρ. ο θεος 31. των φυλων ... τρις αι προς 32. βενιαμειν 34. και πυλαι τρις ... ασηρ ... νεφθαλειμ 35. γενηται· κυριος εκει εσται

Subscriptio: ιεζεκιηλ προφητης

Inscriptio: δανιηλ

2. σουσαννα 3. μωση

τὸν λαόν. [6]οὗτοι προςεκαρτέρουν ἐν τῇ οἰκίᾳ Ἰωακείμ, καὶ ἤρχοντο πρὸς 6
αὐτοὺς πάντες οἱ κρινόμενοι. [7]καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἀπέτρεχεν ὁ λαὸς μέσον 7
ἡμέρας, εἰςεπορεύετο Σωσάννα καὶ περιεπάτει ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς
αὐτῆς. [8]καὶ ἐθεώρουν αὐτὴν οἱ δύο πρεσβύτεροι καθ' ἡμέραν εἰςπορευομέ- 8
νην καὶ περιπατοῦσαν, καὶ ἐγένοντο ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτῆς. [9]καὶ διέστρεψαν τὸν 9
ἑαυτῶν νοῦν, καὶ ἐξέκλιναν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τὸν
οὐρανὸν μηδὲ μνημονεύειν κριμάτων δικαίων. [10]καὶ ἦσαν ἀμφότεροι κατα- 10
νενυγμένοι περὶ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἀνήγγειλαν ἀλλήλοις τὴν ὀδύνην ἑαυτῶν,
[11]ὅτι ᾐσχύνοντο ἀναγγεῖλαι τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ὅτι ἤθελον συγγενέσθαι 11
αὐτῇ, [12]καὶ παρετηροῦσαν φιλοτίμως καθ' ἡμέραν ὁρᾶν αὐτήν. [13]καὶ εἶπαν 12 13
ἕτερος τῷ ἑτέρῳ Πορευθῶμεν δὴ εἰς οἶκον, ὅτι ἀρίστου ὥρα ἐστί· καὶ ἐξελ-
θόντες διεχωρίσθησαν ἀπ' ἀλλήλων. [14]καὶ ἀνακάμψαντες ἦλθον ἐπὶ τὸ αὐτό, 14
καὶ ἀνετάζοντες ἀλλήλους τὴν αἰτίαν ὡμολόγησαν τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν· καὶ
τότε κοινῇ συνετάξαντο καιρὸν ὅτε αὐτὴν δυνήσονται εὑρεῖν μόνην. [15]καὶ 15
ἐγένετο ἐν τῷ παρατηρεῖν αὐτοὺς ἡμέραν εὔθετον εἰςῆλθέ ποτε καθὼς χθὲς
καὶ τρίτης ἡμέρας μετὰ δύο μόνων κορασίων, καὶ ἐπεθύμησε λούσασθαι ἐν
τῷ παραδείσῳ, ὅτι καῦμα ἦν. [16]καὶ οὐκ ἦν οὐδεὶς ἐκεῖ πλὴν οἱ δύο πρε- 16
σβύτεροι κεκρυμμένοι καὶ παρατηροῦντες αὐτήν. [17]καὶ εἶπε τοῖς κορασίοις 17
Ἐνέγκατε δή μοι ἔλαιον καὶ σμήγματα, καὶ τὰς θύρας τοῦ παραδείσου κλεί-
σατε, ὅπως λούσωμαι. [18]καὶ ἐποίησαν καθὼς εἶπε, καὶ ἀπέκλεισαν τὰς θύ- 18
ρας τοῦ παραδείσου, καὶ ἐξῆλθαν κατὰ τὰς πλαγίας θύρας ἐνέγκαι τὰ προς-
τεταγμένα αὐταῖς, καὶ οὐκ εἴδοσαν τοὺς πρεσβυτέρους ὅτι ἦσαν κεκρυμμένοι.
[19]καὶ ἐγένετο ὡς ἐξήλθοσαν τὰ κοράσια, καὶ ἀνέστησαν οἱ δύο πρεσβῦται 19
καὶ ἐπέδραμον αὐτῇ, [20]καὶ εἶπον Ἰδοὺ αἱ θύραι τοῦ παραδείσου κέκλεινται, 20
καὶ οὐδεὶς θεωρεῖ ἡμᾶς, καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ σού ἐσμεν· διὸ συγκατάθου ἡμῖν,
καὶ γενοῦ μεθ' ἡμῶν. [21]εἰ δὲ μή, καταμαρτυρήσομέν σου ὅτι ἦν μετὰ σοῦ 21
νεανίσκος, καὶ διὰ τοῦτο ἐξαπέστειλας τὰ κοράσια ἀπὸ σοῦ. [22]καὶ ἀνεστέ- 22
ναξε Σωσάννα καὶ εἶπε Στενά μοι πάντοθεν· ἐάν τε γὰρ τοῦτο πράξω,
θάνατός μοί ἐστιν· ἐάν τε μὴ πράξω, οὐκ ἐκφεύξομαι τὰς χεῖρας ὑμῶν.
[23]αἱρετώτερόν μοί ἐστι μὴ πράξασαν ἐμπεσεῖν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν ἢ ἁμαρ- 23
τεῖν ἐνώπιον κυρίου. [24]καὶ ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ Σωσάννα· ἐβόησαν δὲ 24
καὶ οἱ δύο πρεσβῦται κατέναντι αὐτῆς. [25]καὶ δραμὼν ὁ εἷς ἤνοιξε τὰς θύ- 25
ρας τοῦ παραδείσου. [26]ὡς δὲ ἤκουσαν τὴν κραυγὴν ἐν τῷ παραδείσῳ οἱ ἐκ 26
τῆς οἰκίας, εἰςεπήδησαν διὰ τῆς πλαγίας θύρας ἰδεῖν τὸ συμβεβηκὸς αὐτῇ.
[27]ἡνίκα δὲ εἶπαν οἱ πρεσβῦται τοὺς λόγους αὐτῶν, κατῃσχύνθησαν οἱ δοῦ- 27
λοι σφόδρα, ὅτι πώποτε οὐκ ἐρρήθη λόγος τοιοῦτος περὶ Σωσάννης. [28]καὶ 28
ἐγένετο τῇ ἐπαύριον ὡς συνῆλθεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς Ἰωακείμ,
ἦλθον οἱ δύο πρεσβῦται πλήρεις τῆς ἀνόμου ἐννοίας κατὰ Σωσάννης τοῦ
θανατῶσαι αὐτήν, καὶ εἶπαν ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ [29]Ἀποστείλατε ἐπὶ Σω- 29
σάνναν θυγατέρα Χελκίου ἥ ἐστι γυνὴ Ἰωακείμ. οἱ δὲ ἀπέστειλαν. [30]καὶ 30
ἦλθεν αὐτὴ καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ πάντες οἱ συγγε-
νεῖς αὐτῆς. [31]ἡ δὲ Σωσάννα ἦν τρυφερὰ σφόδρα καὶ καλὴ τῷ εἴδει. [32]οἱ 31 32
δὲ παράνομοι ἐκέλευσαν ἀποκαλυφθῆναι αὐτήν, ἦν γὰρ κατακεκαλυμμένη,
ὅπως ἐμπλησθῶσι τοῦ κάλλους αὐτῆς. [33]ἔκλαιον δὲ οἱ παρ' αὐτῆς καὶ πάντες 33

---

7. σουσαννα 10. απηγγελλον ... οδυν. αυτων 11. απαγγειλαι 13. ειπεν ... ωρα αριστου 15. εχθες 17. κορασιοις αυτης ... σμηγμα 18. καθως ειπεν post παραδεισου pon ... εξηλθον ... πλαγιους ... ουκ ειδαν 19. εξηλθον τα κορασια· ανεστησαν ... πρεσβυτεροι 22. σουσαννα ... εκφευσομαι 23. αιρετον ... αμαρτειν με 24. σουσαννα ... πρεσβυτεροι 26. οι απο της ... ιδειν τι το 27. πρεσβυτεροι ... ερρεθη ... σουσαννας 28. πρεσβυτεροι ... σουσαννας 29. σουσανναν 31. σουσαννα

34 οἱ ἰδόντες αὐτήν. [34] ἀναστάντες δὲ οἱ δύο πρεσβῦται ἐν μέσῳ τῷ λαῷ
35 ἔϑηκαν τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς. [35] ἡ δὲ κλαίουσα ἀνέβλεψεν εἰς
36 τὸν οὐρανόν, ὅτι ἦν ἡ καρδία αὐτῆς πεποιϑυῖα ἐπὶ κυρίῳ. [36] εἶπον δὲ οἱ
πρεσβῦται Περιπατούντων ἡμῶν ἐν τῷ παραδείσῳ μόνων εἰςῆλϑεν αὕτη μετὰ
δύο παιδισκῶν, καὶ ἀπέκλεισε τὰς ϑύρας τοῦ παραδείσου καὶ ἀπέλυσε τὰς
37 παιδίσκας. [37] καὶ ἦλϑε πρὸς αὐτὴν νεανίσκος, ὃς ἦν κεκρυμμένος, καὶ ἀνέπεσε
38 μετ᾽ αὐτῆς. [38] ἡμεῖς δὲ ὄντες ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ παραδείσου ἰδόντες τὴν ἀνο-
39 μίαν ἐδράμομεν ἐπ᾽ αὐτούς· καὶ ἰδόντες συγγινομένους αὐτούς, [39] ἐκείνου μὲν
οὐκ ἠδυνήϑημεν ἐγκρατεῖς γενέσϑαι διὰ τὸ ἰσχύειν αὐτὸν ὑπὲρ ἡμᾶς καὶ
40 ἀνοίξαντα τὰς ϑύρας ἐκπεπηδηκέναι, [40] ταύτης δὲ ἐπιλαβόμενοι ἐπηρωτῶμεν
41 τίς ἦν ὁ νεανίσκος· [41] καὶ οὐκ ἠϑέλησεν ἀγγεῖλαι ἡμῖν. ταῦτα μαρτυροῦμεν.
καὶ ἐπίστευσεν αὐτοῖς ἡ συναγωγὴ ὡς πρεσβυτέροις τοῦ λαοῦ καὶ κριταῖς,
42 καὶ κατέκριναν αὐτὴν ἀποϑανεῖν. [42] ἀνεβόησε δὲ φωνῇ μεγάλῃ Σωσάννα καὶ
εἶπεν Ὁ ϑεὸς ὁ αἰώνιος ὁ τῶν κρυπτῶν γνώστης, ὁ εἰδὼς τὰ πάντα πρὶν
43 γενέσεως αὐτῶν, [43] σὺ ἐπίστασαι ὅτι ψευδῆ μου κατεμαρτύρησαν· καὶ ἰδοὺ
44 ἀποϑνήσκω μὴ ποιήσασα μηδὲν ὧν οὗτοι ἐπονηρεύσαντο κατ᾽ ἐμοῦ. [44] καὶ
45 εἰςήκουσε κύριος τῆς φωνῆς αὐτῆς. [45] καὶ ἀπαγομένης αὐτῆς ἀπολέσϑαι, ὁ
46 ϑεὸς ἐξήγειρε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον παιδαρίου νεωτέρου ᾧ ὄνομα Δανιήλ. [46] καὶ
47 ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ Ἀϑῷος ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος ταύτης. [47] ἐπέστρεψε δὲ
48 πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπαν Τίς ὁ λόγος οὗτος ὃν σὺ λελάληκας; [48] ὁ
δὲ στὰς ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν Οὕτως μωροὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ; οὐκ ἀνακρί-
49 ναντες οὐδὲ τὸ σαφὲς ἐπιγνόντες κατεκρίνατε ϑυγατέρα Ἰσραήλ; [49] ἀναστρέ-
50 ψατε εἰς τὸ κριτήριον· ψευδῆ γὰρ οὗτοι κατεμαρτύρησαν αὐτῆς. [50] καὶ ἀνέ-
στρεψε πᾶς ὁ λαὸς μετὰ σπουδῆς. καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ πρεσβύτεροι Δεῦρο
κάϑισον ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ ἀνάγγειλον ἡμῖν, ὅτι σοὶ δέδωκεν ὁ ϑεὸς τὸ
51 πρεσβεῖον. [51] καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Δανιήλ Διαχωρίσατε αὐτοὺς ἀπ᾽ ἀλλήλων
52 μακράν, καὶ ἀνακρινῶ αὐτούς. [52] ὡς δὲ διεχωρίσϑησαν εἷς ἀπὸ τοῦ ἑνός,
ἐκάλεσε τὸν ἕνα αὐτῶν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Πεπαλαιωμένε ἡμερῶν κακῶν,
53 νῦν ἥκασιν αἱ ἁμαρτίαι σου, ἃς ἐποίεις τὸ πρότερον [53] κρίνων κρίσεις ἀδί-
κους, καὶ τοὺς μὲν ἀϑῴους κατακρίνων, ἀπολύων δὲ τοὺς αἰτίους, λέγοντος
54 τοῦ ϑεοῦ Ἀϑῷον καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς. [54] νῦν οὖν ταύτην εἴπερ εἶδες,
εἰπὸν ὑπὸ τί δένδρον εἶδες αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις; ὁ δὲ εἶπεν Ὑπὸ
55 σχῖνον. [55] εἶπε δὲ Δανιήλ Ὀρϑῶς ἔψευσαι εἰς τὴν σεαυτοῦ κεφαλήν· ἤδη
56 γὰρ ἄγγελος φάσιν ϑεοῦ λαβὼν παρὰ τοῦ ϑεοῦ σχίσει σε μέσον. [56] καὶ με-
ταστήσας αὐτὸν ἐκέλευσε προςαγαγεῖν τὸν ἕτερον. καὶ εἶπεν αὐτῷ Σπέρμα
Χαναὰν καὶ οὐκ Ἰούδα, τὸ κάλλος ἐξηπάτησέ σε, καὶ ἐπιϑυμία διέστρεψε
57 τὴν καρδίαν σου. [57] οὕτως ἐποιεῖτε ϑυγατράσιν Ἰσραήλ, καὶ ἐκεῖναι φοβού-
μεναι ὡμίλουν ὑμῖν· ἀλλ᾽ οὐ ϑυγάτηρ Ἰούδα ὑπέμεινε τὴν ἀνομίαν ὑμῶν.
58 [58] νῦν οὖν λέγε μοι ὑπὸ τί δένδρον κατέλαβες αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις; ὁ
59 δὲ εἶπεν Ὑπὸ πρῖνον. [59] εἶπε δὲ αὐτῷ Δανιήλ Ὀρϑῶς ἔψευσαι καὶ σὺ εἰς
τὴν σεαυτοῦ κεφαλήν. μένει γὰρ ὁ ἄγγελος τοῦ ϑεοῦ τὴν ῥομφαίαν ἔχων
60 πρίσαι σε μέσον, ὅπως ἐξολοϑρεύσῃ ὑμᾶς. [60] καὶ ἀνεβόησε πᾶσα ἡ συνα-
γωγὴ φωνῇ μεγάλῃ καὶ εὐλόγησαν τῷ ϑεῷ τῷ σῴζοντι τοὺς ἐλπίζοντας ἐπ᾽

---

34. πρεσβυτεροι εμμεσω του λαου ... επι της κεφαλης 35. επι τω κυριω 36. ειπαν ... πρεσβυτεροι ... κ. απελυσ. τ. παιδ. και απεκλεισ. τ. ϑ. τ. παραδ. 39. περικρατεις 41. απαγγειλαι 42. και ανεβοησεν φ. μ. σουσαννα 44. επηκουσεν ο ϑεος της 45. εξηγειρεν ο ϑεος 46. καϑαρος εγω 48. εμμεσω 50. καϑεισον ανα μεσω (sic) ... απαγγειλον ... εδωκεν ... το πρεσβυτεριον 53. λεγοντ. τ. κυριου 54. δενδρ. κατελαβες αυτ. 55. αγγ. του ϑεου λαβ. φασιν παρα 56. ουχ ιουδα ... και η επιϑυμια 57. κακειναι 59. εξολεϑρευσει 60. ανεβοησαν ... κ. εβοησαν τω ϑεω

αὐτόν. [61] καὶ ἀνέστησαν ἐπὶ τοὺς δύο πρεσβύτας, ὅτι συνέστησεν αὐτοὺς 61
Δανιὴλ ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν ψευδομαρτυρήσαντας, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς
ὃν τρόπον ἐπονηρεύσαντο τῷ πλησίον, [62] ποιῆσαι κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ, 62
καὶ ἀπέκτειναν αὐτούς· καὶ ἐσώθη αἷμα ἀναίτιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
[63] Χελκίας δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ᾔνεσαν περὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῶν μετὰ 63
Ἰωακεὶμ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ τῶν συγγενῶν αὐτῶν, ὅτι οὐχ εὑρέθη ἐν
αὐτῇ ἄσχημον πρᾶγμα. [64] καὶ Δανιὴλ ἐγένετο μέγας ἐνώπιον τοῦ λαοῦ ἀπὸ 64
τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπέκεινα.

I.

Ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Ἰωακεὶμ βασιλέως Ἰούδα ἦλθε Ναβουχο-
δονόσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπολιόρκει αὐτήν. [2] καὶ 2
ἔδωκε κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὸν Ἰωακεὶμ βασιλέα Ἰούδα καὶ ἀπὸ μέρους
τῶν σκευῶν οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς γῆν Σενναὰρ οἴκου τοῦ
θεοῦ αὐτοῦ, καὶ τὰ σκεύη εἰςήνεγκεν εἰς τὸν οἶκον θησαυροῦ τοῦ θεοῦ αὐ-
τοῦ. [3] καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀσφανὲζ τῷ ἀρχιευνούχῳ αὐτοῦ εἰςαγαγεῖν 3
ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας Ἰσραὴλ καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς βασι-
λείας καὶ ἀπὸ τῶν φορθομμὶν [4] νεανίσκους οἷς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς μῶμος 4
καὶ καλοὺς τῇ ὄψει, καὶ συνιέντας ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ γινώσκοντας γνῶσιν
καὶ διανοουμένους φρόνησιν, καὶ οἷς ἐστὶν ἰσχὺς ἐν αὐτοῖς ἑστάναι ἐν τῷ
οἴκῳ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ διδάξαι αὐτοὺς γράμματα καὶ γλῶσσαν
Χαλδαίων. [5] καὶ διέταξεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς τὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἡμέραν 5
ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου τοῦ ποτοῦ αὐτοῦ, καὶ
θρέψαι αὐτοὺς ἔτη τρία, καὶ μετὰ ταῦτα στῆναι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.
[6] καὶ ἐγένετο ἐν αὐτοῖς ἐκ τῶν υἱῶν Ἰούδα Δανιὴλ καὶ Ἀνανίας καὶ Ἀζαρίας 6
καὶ Μισαήλ. [7] καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὁ ἀρχιευνοῦχος ὀνόματα, τῷ Δανιὴλ Βαλ- 7
τάσαρ, καὶ τῷ Ἀνανίᾳ Σεδράχ, καὶ τῷ Μισαὴλ Μισάχ, καὶ τῷ Ἀζαρίᾳ
Ἀβδεναγώ. [8] καὶ ἔθετο Δανιὴλ εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὡς οὐ μὴ ἀλισγηθῇ 8
ἐν τῇ τραπέζῃ τοῦ βασιλέως καὶ ἐν τῷ οἴνῳ ἀπὸ τοῦ ποτοῦ αὐτοῦ, καὶ
ἠξίωσε τὸν ἀρχιευνοῦχον ὡς οὐ μὴ ἀλισγηθῇ. [9] καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς τὸν Δα- 9
νιὴλ εἰς ἔλεον καὶ οἰκτιρμὸν ἐνώπιον τοῦ ἀρχιευνούχου. [10] καὶ εἶπεν ὁ ἀρ- 10
χιευνοῦχος τῷ Δανιήλ Φοβοῦμαι ἐγὼ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα τὸν ἐκτά-
ξαντα τὴν βρῶσιν ὑμῶν καὶ τὴν πόσιν ὑμῶν, μή ποτε ἴδῃ τὰ πρόςωπα ὑμῶν
σκυθρωπὰ παρὰ τὰ παιδάρια τὰ συνήλικα ὑμῶν, καὶ καταδικάσητε τὴν
κεφαλήν μου τῷ βασιλεῖ. [11] καὶ εἶπε Δανιὴλ πρὸς Ἀμελσάδ, ὃν κατέστησεν 11
ὁ ἀρχιευνοῦχος ἐπὶ Δανιήλ, Ἀνανίαν, Μισαήλ, Ἀζαρίαν, [12] Πείρασον δὴ τοὺς 12
παῖδάς σου ἡμέρας δέκα, καὶ δότωσαν ἡμῖν ἀπὸ τῶν σπερμάτων καὶ φα-
γώμεθα, καὶ ὕδωρ πιώμεθα, [13] καὶ ὀφθήτωσαν ἐνώπιόν σου αἱ ἰδέαι ἡμῶν 13
καὶ αἱ ἰδέαι τῶν παιδαρίων τῶν ἐσθιόντων τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως, καὶ
καθὼς ἐὰν ἴδῃς ποίησον μετὰ τῶν παίδων σου. [14] καὶ εἰςήκουσεν αὐτῶν, 14
καὶ ἐπείρασεν αὐτοὺς ἡμέρας δέκα. [15] καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν δέκα ἡμερῶν 15
ὡράθησαν αἱ ἰδέαι αὐτῶν ἀγαθαὶ καὶ ἰσχυραὶ ταῖς σαρξὶν ὑπὲρ τὰ παιδάρια

---

64. δυο πρεσβυτερους 62. μωση 63. ηνεσαν τον θεον π. τ. θ. αυτ. σουσαννας ... συγγενων παντων οτι

Subscriptio: ορασις α. **Sequitur inscriptio**: ορασις β.

I. 1. om ὁ 2. σενναααρ οικον ... om θησαυρου 3. πορθομμειν 4. καλοι ... om εν τω οικω 6. εγενετο αυτοις ... κ. μισαηλ κ. αζαριας 7. βαρτασαρ (sed * omiserat) ... μισαχ 8. επι την καρδιαν ... οινω του 9. και εις οικτιρμ. 10. συνηλικεια 11. πρ. αμερσαρ ... επι δαν. και αν. και μισ. και αζ. 12. σπερματων της γης κ. φαγομεθα ... πιομεθα 13. ειδεαι bis ... εσθιοντων ... μετα τ. παιδαριων σ. 15. ειδεαι ... ισχυροι

16 τὰ ἔσθοντα τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως. [16]καὶ ἐγένετο Ἀμελσὰδ ἀναιρούμε-
νος τὸ δεῖπνον αὐτῶν καὶ τὸν οἶνον τοῦ πόματος αὐτῶν, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς
17 σπέρματα. [17]καὶ τὰ παιδάρια ταῦτα, οἱ τέσσαρες αὐτοί, ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ
θεὸς σύνεσιν καὶ φρόνησιν ἐν πάσῃ γραμματικῇ καὶ σοφίᾳ· καὶ Δανιὴλ
18 συνῆκεν ἐν πάσῃ ὁράσει καὶ ἐνυπνίοις. [18]καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ὧν
εἶπεν ὁ βασιλεὺς εἰςαγαγεῖν αὐτούς, καὶ εἰςήγαγεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιευνοῦχος
19 ἐναντίον Ναβουχοδονόσορ. [19]καὶ ἐλάλησε μετ᾽ αὐτῶν ὁ βασιλεύς, καὶ οὐχ
εὑρέθησαν ἐκ πάντων αὐτῶν ὅμοιοι Δανιὴλ καὶ Ἀνανίᾳ καὶ Μισαὴλ καὶ
20 Ἀζαρίᾳ· καὶ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, [20]καὶ ἐν παντὶ ῥήματι σοφίας
καὶ ἐπιστήμης ὧν ἐζήτησε παρ᾽ αὐτῶν ὁ βασιλεὺς εὗρεν αὐτοὺς δεκαπλα-
σίονας παρὰ πάντας τοὺς ἐπαοιδοὺς καὶ τοὺς μάγους τοὺς ὄντας ἐν πάσῃ
21 τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. [21]καὶ ἐγένετο Δανιὴλ ἕως ἔτους ἑνὸς Κύρου τοῦ βασιλέως.

II.

Ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τῆς βασιλείας ἐνυπνιάσθη Ναβουχοδονόσορ
ἐνύπνιον, καὶ ἐξέστη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένετο ἀπ᾽ αὐ-
2 τοῦ. [2]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς καλέσαι τοὺς ἐπαοιδοὺς καὶ τοὺς μάγους καὶ
τοὺς φαρμακοὺς καὶ τοὺς Χαλδαίους τοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὰ ἐνύπνια
3 αὐτοῦ· καὶ ἦλθαν, καὶ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. [3]καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ
βασιλεύς Ἠνυπνιάσθην, καὶ ἐξέστη τὸ πνεῦμά μου τοῦ γνῶναι τὸ ἐνύπνιον.
4 [4]καὶ ἐλάλησαν οἱ Χαλδαῖοι τῷ βασιλεῖ Συριστί Βασιλεῦ εἰς τοὺς αἰῶνας
ζῆθι· σὺ εἰπὸν τὸ ἐνύπνιον τοῖς παισί σου, καὶ τὴν σύγκρισιν ἀναγγελοῦμεν.
5 [5]ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς τοῖς Χαλδαίοις Ὁ λόγος ἀπ᾽ ἐμοῦ ἀπέστη· ἐὰν μὴ
γνωρίσητέ μοι τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν, εἰς ἀπώλειαν ἔσεσθε, καὶ οἱ
6 οἶκοι ὑμῶν διαρπαγήσονται. [6]ἐὰν δὲ τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ
γνωρίσητέ μοι, δόματα καὶ δωρεὰς καὶ τιμὴν πολλὴν λήψεσθε παρ᾽ ἐμοῦ·
7 πλὴν τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἀπαγγείλατέ μοι. [7]ἀπεκρίθησαν
δεύτερον καὶ εἶπαν Ὁ βασιλεὺς εἰπάτω τὸ ἐνύπνιον τοῖς παισὶν αὐτοῦ, καὶ
8 τὴν σύγκρισιν ἀναγγελοῦμεν. [8]καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν Ἐπ᾽ ἀλη-
θείας οἶδα ἐγὼ ὅτι καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε, καθότι ἴδετε ὅτι ἀπέστη ἀπ᾽
9 ἐμοῦ τὸ ῥῆμα. [9]ἐὰν οὖν τὸ ἐνύπνιον μὴ ἀναγγείλητέ μοι, οἶδα ὅτι ῥῆμα
ψευδὲς καὶ διεφθαρμένον συνέθεσθε εἰπεῖν ἐνώπιόν μου, ἕως οὗ ὁ καιρὸς
παρέλθῃ· τὸ ἐνύπνιόν μου εἴπατέ μοι, καὶ γνώσομαι ὅτι καὶ τὴν σύγκρισιν
10 αὐτοῦ ἀναγγελεῖτέ μοι. [10]ἀπεκρίθησαν οἱ Χαλδαῖοι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως
καὶ λέγουσιν Οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ὅστις τὸ ῥῆμα τοῦ βασι-
λέως δυνήσεται γνωρίσαι, καθότι πᾶς βασιλεὺς μέγας καὶ ἄρχων ῥῆμα τοι-
11 οῦτον οὐκ ἐπερωτᾷ ἐπαοιδόν, μάγον καὶ Χαλδαῖον, [11]ὅτι ὁ λόγος ὃν ὁ βα-
σιλεὺς ἐπερωτᾷ βαρύς, καὶ ἕτερος οὐκ ἔστιν ὃς ἀναγγελεῖ αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ
12 βασιλέως ἀλλ᾽ οἱ θεοί, ὧν οὐκ ἔστιν ἡ κατοικία μετὰ πάσης σαρκός. [12]τότε
ὁ βασιλεὺς ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ εἶπεν ἀπολέσαι πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶ-
13 νος. [13]καὶ τὸ δόγμα ἐξῆλθε, καὶ οἱ σοφοὶ ἀπεκτέννοντο· καὶ ἐζήτησαν

---

15. εσθιοντα 16. αμερσαρ ... in f. add τοις τεσσαρσιν παιδαριοις 17. om τα παιδ. ταυτα οι τεσσ. αυτοι 19. ουχ ευρεθησαν 20. om παση Subscriptio: ορασις β. Inscriptio: ορασις γ.

II. 1. βασιλειας ναβουχοδονοσορ ενυπν. ναβουχ. 2. ηλθον 3. Ενυπνιασθην 4. και ειπον οι 5. απ. ο βασ. και ειπεν ... εαν ουν μη ... συγκρισιν αυτου 6. δωρεαν ... λημψεσθαι 7. απεκρ. οι χαλδαιοι και ειπαν εκ δευτερου ... συγκρισιν αυτου 8. om και prius ... καθοτι οιδατε 9. απαγγειληται ... ενωπιον εμου ... om και ultimum 10. απεκριθ. παλιν ... οστ. δυνησ. το ρ. του β. γνωρ. ... τοιουτο ... μαγον χαλδαιον 11. αλλ η θεοι ... κατοικεια

Δανιὴλ καὶ τοὺς φίλους αὐτοῦ ἀνελεῖν. 14 τότε Δανιὴλ ἀπεκρίθη βουλὴν καὶ 14
γνώμην τῷ Ἀριὼχ τῷ ἀρχιμαγείρῳ τοῦ βασιλέως, ὃς ἐξῆλθεν ἀναιρεῖν τοὺς
σοφοὺς Βαβυλῶνος, 15 Ἄρχων τοῦ βασιλέως, περὶ τίνος ἐξῆλθεν ἡ γνώμη ἡ 15
ἀναιδὴς ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως; ἐγνώρισε δὲ ὁ Ἀριὼχ τὸ ῥῆμα τῷ Δα-
νιήλ. 16 καὶ Δανιὴλ ἠξίωσε τὸν βασιλέα ὅπως χρόνον δῷ αὐτῷ, καὶ τὴν 16
σύγκρισιν αὐτοῦ ἀναγγελῇ τῷ βασιλεῖ. 17 καὶ εἰσῆλθε Δανιὴλ εἰς τὸν οἶκον 17
αὐτοῦ, καὶ τῷ Ἀνανίᾳ καὶ τῷ Μισαὴλ καὶ τῷ Ἀζαρίᾳ τοῖς φίλοις αὐτοῦ τὸ
ῥῆμα ἐγνώρισε. 18 καὶ οἰκτιρμοὺς ἐζήτουν παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ ὑπὲρ 18
τοῦ μυστηρίου τούτου, ὅπως ἂν μὴ ἀπόλωνται Δανιὴλ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ
μετὰ τῶν ἐπιλοίπων σοφῶν Βαβυλῶνος. 19 τότε τῷ Δανιὴλ ἐν ὁράματι τῆς 19
νυκτὸς τὸ μυστήριον ἀπεκαλύφθη. καὶ εὐλόγησε τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ Δα-
νιὴλ 20 καὶ εἶπεν Εἴη τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ 20
ἕως τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἡ σοφία καὶ ἡ σύνεσις αὐτοῦ ἐστί. 21 καὶ αὐτὸς ἀλλοιοῖ 21
καιροὺς καὶ χρόνους, καθιστᾷ βασιλεῖς καὶ μεθιστᾷ, διδοὺς σοφίαν τοῖς σο-
φοῖς καὶ φρόνησιν τοῖς εἰδόσι σύνεσιν. 22 αὐτὸς ἀποκαλύπτει βαθέα καὶ ἀπό- 22
κρυφα, γινώσκων τὰ ἐν τῷ σκότει, καὶ τὸ φῶς μετ' αὐτοῦ ἐστί. 23 σοὶ ὁ 23
θεὸς τῶν πατέρων μου ἐξομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, ὅτι σοφίαν καὶ δύναμιν δέ-
δωκάς μοι, καὶ ἐγνώρισάς μοι ἃ ἠξιώσαμεν παρὰ σοῦ, καὶ τὸ ὅραμα τοῦ
βασιλέως ἐγνώρισάς μοι. 24 καὶ ἦλθε Δανιὴλ πρὸς Ἀριώχ, ὃν κατέστησεν ὁ 24
βασιλεὺς ἀπολέσαι τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος, καὶ εἶπεν αὐτῷ Τοὺς σοφοὺς
Βαβυλῶνος μὴ ἀπολέσῃς, εἰσάγαγε δέ με ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ τὴν
σύγκρισιν τῷ βασιλεῖ ἀναγγελῶ. 25 τότε Ἀριὼχ ἐν σπουδῇ εἰσήγαγε τὸν Δα- 25
νιὴλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ εἶπεν αὐτῷ Εὕρηκα ἄνδρα ἐκ τῶν υἱῶν τῆς
αἰχμαλωσίας τῆς Ἰουδαίας ὅστις τὸ σύγκριμα τῷ βασιλεῖ ἀναγγελεῖ. 26 καὶ 26
ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπε τῷ Δανιήλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ, Εἰ δύνα-
σαί μοι ἀναγγεῖλαι τὸ ἐνύπνιον ὃ ἴδον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ; 27 καὶ ἀπε- 27
κρίθη Δανιὴλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ εἶπε Τὸ μυστήριον ὃ ὁ βασιλεὺς
ἐπερωτᾷ οὐκ ἔστι σοφῶν μάγων ἐπαοιδῶν γαζαρηνῶν ἀναγγεῖλαι τῷ βα-
σιλεῖ· 28 ἀλλ' ἢ ἔστι θεὸς ἐν οὐρανῷ ἀποκαλύπτων μυστήρια, καὶ ἐγνώρισε 28
τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. τὸ
ἐνύπνιόν σου καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου, τοῦτό
ἐστι, 29 βασιλεῦ· οἱ διαλογισμοί σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου ἀνέβησαν τί δεῖ 29
γενέσθαι μετὰ ταῦτα, καὶ ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἐγνώρισέ σοι ἃ δεῖ γε-
νέσθαι. 30 καὶ ἐμοὶ δὲ οὐκ ἐν σοφίᾳ τῇ οὔσῃ ἐν ἐμοὶ παρὰ πάντας τοὺς 30
ζῶντας τὸ μυστήριον τοῦτο ἀπεκαλύφθη, ἀλλ' ἕνεκεν τοῦ τὴν σύγκρισιν τῷ
βασιλεῖ γνωρίσαι, ἵνα τοὺς διαλογισμοὺς τῆς καρδίας σου γνῷς. 31 σὺ βασι- 31
λεῦ ἐθεώρεις, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μία, μεγάλη ἡ εἰκὼν ἐκείνη, καὶ ἡ πρόσοψις
αὐτῆς ὑπερφερής, ἑστῶσα πρὸ προσώπου σου, καὶ ἡ ὅρασις αὐτῆς φοβερά.
32 εἰκὼν ἧς ἡ κεφαλὴ χρυσίου χρηστοῦ, αἱ χεῖρες καὶ τὸ στῆθος καὶ οἱ 32
βραχίονες αὐτῆς ἀργυροῖ, ἡ κοιλία καὶ οἱ μηροὶ χαλκοῖ, 33 αἱ κνῆμαι σιδη- 33
ραῖ, οἱ πόδες μέρος μέν τι σιδηροῦν καὶ μέρος δέ τι ὀστράκινον. 34 ἐθεώρεις 34
ἕως ἀπεσχίσθη λίθος ἐξ ὄρους ἄνευ χειρῶν, καὶ ἐπάταξε τὴν εἰκόνα ἐπὶ
τοὺς πόδας τοὺς σιδηροῦς καὶ ὀστρακίνους, καὶ ἐλέπτυνεν αὐτοὺς εἰς τέλος.
35 τότε ἐλεπτύνθησαν εἰσάπαξ τὸ ὄστρακον, ὁ σίδηρος, ὁ χαλκός, ὁ ἄργυρος, 35

---

14. αναιλειν **15.** και επυνθανετο αυτου λεγων Αρχων ... η αναιδης αυτη εκ ... δε το ρημα αριωχ τω βασιλει **16.** και εισηλθεν δανιηλ και ηξ. απο του βασιλεως ... απαγγειλη **18.** om αν **19.** τω δε pro τοτε τω ... ηυλογησεν **20.** post συνεσις add και η ισχυς **23.** εδωκας μοι και νυν εγν. **26.** βαρτασαρ ... om ο ιδον **28.** αλλ εστιν ο θεος **29.** συ βασιλευ εθεωρεις· οι **30.** om δε ... om τουτο **31.** η οψεις **32.** η εικων ... χρυσιου καθαρου, αι **33.** σιδηρ. μερ. δε τι **34.** εως ου ετμηθη **35.** ο σιδηρος το οστρακον

ὁ χρυσός, καὶ ἐγένετο ὡςεὶ κονιορτὸς ἀπὸ ἅλωνος θερινῆς· καὶ ἐξῆρεν αὐτὰ
τὸ πλῆθος τοῦ πνεύματος, καὶ τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς· καὶ ὁ λίθος ὁ
πατάξας τὴν εἰκόνα ἐγενήθη ὄρος μέγα, καὶ ἐπλήρωσε πᾶσαν τὴν γῆν.
36 [36] τοῦτό ἐστι τὸ ἐνύπνιον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἐροῦμεν ἐνώπιον τοῦ βα-
37 σιλέως. [37] σὺ βασιλεῦ βασιλεὺς βασιλέων, ᾧ ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν
38 ἰσχυρὰν καὶ κραταιὰν καὶ ἔντιμον ἔδωκεν [38] ἐν παντὶ τόπῳ ὅπου κατοικοῦσιν
οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, θηρία τε ἀγροῦ καὶ πετεινὰ οὐρανοῦ καὶ ἰχθύας τῆς
θαλάσσης ἔδωκεν ἐν τῇ χειρί σου, καὶ κατέστησέ σε κύριον πάντων· σὺ εἶ
39 ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσῆ. [39] καὶ ὀπίσω σου ἀναστήσεται βασιλεία ἑτέρα ἥττων
σου, καὶ βασιλεία τρίτη ἥτις ἐστὶν ὁ χαλκός, ἣ κυριεύσει πάσης τῆς γῆς,
40 [40] καὶ βασιλεία τετάρτη ἥτις ἔσται ἰσχυρὰ ὡς σίδηρος· ὃν τρόπον ὁ σίδηρος
41 λεπτύνει καὶ δαμάζει πάντα, οὕτως πάντα λεπτυνεῖ καὶ δαμάσει. [41] καὶ ὅτι
εἶδες τοὺς πόδας καὶ τοὺς δακτύλους μέρος μέν τι ὀστράκινον, μέρος δέ τι
σιδηροῦν, βασιλεία διῃρημένη ἔσται, καὶ ἀπὸ τῆς ῥίζης τῆς σιδηρᾶς ἔσται
42 ἐν αὐτῇ, ὃν τρόπον εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμιγμένον τῷ ὀστράκῳ. [42] καὶ οἱ
δάκτυλοι τῶν ποδῶν μέρος μέν τι σιδηροῦν, μέρος δέ τι ὀστράκινον, μέρος
43 τι τῆς βασιλείας ἔσται ἰσχυρόν, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἔσται συντριβόμενον. [43] ὅτι
εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμιγμένον τῷ ὀστράκῳ, συμμιγεῖς ἔσονται ἐν σπέρ-
ματι ἀνθρώπων, καὶ οὐκ ἔσονται προςκολλώμενοι οὗτος μετὰ τούτου, καθὼς
44 ὁ σίδηρος οὐκ ἀναμίγνυται μετὰ τοῦ ὀστράκου. [44] καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν
βασιλέων ἐκείνων ἀναστήσει ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν ἥτις εἰς τοὺς
αἰῶνας οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ λαῷ ἑτέρῳ οὐχ ὑπολειφθή-
σεται· λεπτυνεῖ καὶ λικμήσει πάσας τὰς βασιλείας, καὶ αὕτη ἀναστήσεται
45 εἰς τοὺς αἰῶνας· [45] ὃν τρόπον εἶδες ὅτι ἀπὸ ὄρους ἐτμήθη λίθος ἄνευ χει-
ρῶν, καὶ ἐλέπτυνε τὸ ὄστρακον τὸν σίδηρον, τὸν χαλκόν, τὸν ἄργυρον, τὸν
χρυσόν. ὁ θεὸς ὁ μέγας ἐγνώρισε τῷ βασιλεῖ ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα·
46 καὶ ἀληθινὸν τὸ ἐνύπνιον, καὶ πιστὴ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ. [46] τότε ὁ βασιλεὺς
Ναβουχοδονόσορ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον καὶ τῷ Δανιὴλ προςεκύνησε, καὶ μα-
47 ναὰ καὶ εὐωδίας εἶπε σπεῖσαι αὐτῷ. [47] καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ
Δανιὴλ Ἐπ' ἀληθείας ὁ θεὸς ὑμῶν αὐτός ἐστι θεὸς θεῶν καὶ κύριος τῶν
βασιλέων, ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια, ὅτι ἠδυνάσθης ἀποκαλύψαι τὸ μυστή-
48 ριον τοῦτο. [48] καὶ ἐμεγάλυνεν ὁ βασιλεὺς τὸν Δανιήλ, καὶ δόματα μεγάλα
καὶ πολλὰ ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ πάσης χώρας Βαβυλῶ-
49 νος καὶ ἄρχοντα σατραπῶν, ἐπὶ πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος. [49] καὶ Δα-
νιὴλ ᾐτήσατο παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ κατέστησεν ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας
Βαβυλῶνος τὸν Σεδράχ, Μισὰχ καὶ Ἀβδεναγώ· καὶ Δανιὴλ ἦν ἐν τῇ αὐλῇ
τοῦ βασιλέως.

III.

Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν εἰκόνα χρυ-
σῆν, ὕψος αὐτῆς πήχεων ἑξήκοντα, εὖρος αὐτῆς πήχεων ἕξ, καὶ ἔστησεν
2 αὐτὴν ἐν πεδίῳ Δεειρᾶ ἐν χώρᾳ Βαβυλῶνος. [2] καὶ ἀπέστειλε συναγαγεῖν
τοὺς ὑπάτους καὶ τοὺς στρατηγοὺς καὶ τοὺς τοπάρχας, ἡγουμένους καὶ

35. εγενοντο ... ουχ ευρεθη 38. του ουρανου 39. ηττων σου ητις εστιν ο αργυρος ... τριτη η εστιν 40. τεταρτη εσται ισχ. ως ο ... ουτως π. λε. κ. δαμαζει 41. **οστρακινον κεραμεου 42. επ αυτης 43. προς-κολλωμενος ... ουκ αναμιγν. τω οστρακω 44. ητις εις τον αιωνα ... **λεπτυνει δε και 45. ιδες 46. μαννα 47. κ. κυρ. των κυριων και βασιλευς των βασιλεων· αποκαλυπτων ... εδυνηθης 48. πολλα και μεγαλα ... σατραπων και επι 49. μισαχ αβδεναγω

Subscriptio: ορασις γ. Inscriptio: ορασις δ.

III. 1. om ο βασιλευς

τυράννους καὶ τοὺς ἐπ' ἐξουσιῶν καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν χωρῶν, ἐλθεῖν
εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς εἰκόνος. 3 καὶ συνήχθησαν οἱ τοπάρχαι, ὕπατοι, στρα- 3
τηγοί, ἡγούμενοι, τύραννοι μεγάλοι, οἱ ἐπ' ἐξουσιῶν καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες
τῶν χωρῶν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνος ἧς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ
βασιλεύς. καὶ εἱστήκεισαν ἐνώπιον τῆς εἰκόνος, 4 καὶ ὁ κήρυξ ἐβόα ἐν ἰσχύϊ 4
Ὑμῖν λέγεται λαοῖς, φυλαί, γλῶσσαι, 5 ᾗ ἂν ὥρᾳ ἀκούσητε φωνῆς σάλπιγ- 5
γος σύριγγός τε καὶ κιθάρας σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου καὶ παντὸς γένους
μουσικῶν, πίπτοντες προςκυνεῖτε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ᾗ ἔστησε Ναβουχοδο-
νόσορ ὁ βασιλεύς· 6 καὶ ὃς ἂν μὴ πεσὼν προςκυνήσῃ, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβλη- 6
θήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. 7 καὶ ἐγένετο ὅταν ἤκουον 7
οἱ λαοὶ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κιθάρας σαμβύκης τε καὶ
ψαλτηρίου καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πίπτοντες πάντες οἱ λαοὶ φυλαὶ γλῶσ-
σαι προςεκύνουν τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς.
8 τότε προςῆλθοσαν ἄνδρες Χαλδαῖοι καὶ διέβαλον τοὺς Ἰουδαίους 9 τῷ βα- 8 9
σιλεῖ Βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι. 10 σὺ βασιλεῦ ἔθηκας δόγμα, πάντα 10
ἄνθρωπον ὃς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κιθάρας,
σαμβύκης καὶ ψαλτηρίου καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, 11 καὶ μὴ πεσὼν 11
προςκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἐμβληθήσηται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς
τὴν καιομένην. 12 εἰσὶν ἄνδρες Ἰουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς 12
χώρας Βαβυλῶνος, Σεδρὰχ Μισὰχ Ἀβδεναγώ, οἳ οὐχ ὑπήκουσαν βασιλεῦ τῷ
δόγματί σου, τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύουσι καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ᾗ ἔστη-
σας οὐ προςκυνοῦσι. 13 τότε Ναβουχοδονόσορ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ εἶπεν ἀγα- 13
γεῖν τὸν Σεδράχ, Μισὰχ καὶ Ἀβδεναγώ· καὶ ἤχθησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.
14 καὶ ἀπεκρίθη Ναβουχοδονόσορ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰ ἀληθῶς, Σεδράχ, Μι- 14
σάχ, Ἀβδεναγώ, τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ᾗ
ἔστησα οὐ προςκυνεῖτε; 15 νῦν οὖν εἰ ἔχετε ἑτοίμως, ἵνα ὡς ἂν ἀκούσητε 15
τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κιθάρας σαμβύκης τε καὶ ψαλ-
τηρίου καὶ συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πεσόντες προςκυνήσητε
τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ᾗ ἐποίησα· ἐὰν δὲ μὴ προςκυνήσητε, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμ-
βληθήσεσθε εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· καὶ τίς ἐστι θεὸς
ὃς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρός μου; 16 καὶ ἀπεκρίθησαν Σεδρὰχ Μισὰχ Ἀβ- 16
δεναγὼ λέγοντες τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ Οὐ χρείαν ἔχομεν ἡμεῖς περὶ
τοῦ ῥήματος τούτου ἀποκριθῆναί σοι. 17 ἔστι γὰρ θεὸς ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς, 17
ᾧ ἡμεῖς λατρεύομεν, δυνατὸς ἐξελέσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς
καιομένης, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου βασιλεῦ ῥύσεται ἡμᾶς. 18 καὶ ἐὰν μή, 18
γνωστὸν ἔστω σοι βασιλεῦ ὅτι τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύομεν καὶ τῇ εἰκόνι ᾗ
ἔστησας οὐ προςκυνοῦμεν. 19 τότε Ναβουχοδονόσορ ἐπλήσθη θυμοῦ, καὶ ἡ 19
ὄψις τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἠλλοιώθη ἐπὶ Σεδρὰχ Μισὰχ καὶ Ἀβδεναγώ, καὶ
εἶπεν ἐκκαῦσαι τὴν κάμινον ἑπταπλασίως ἕως οὗ εἰς τέλος ἐκκαῇ. 20 καὶ 20

---

2. ελθειν εις τον αγκαινισμον (corrige εγκ.) τ. εικ. ης εστησεν ναβουχοδονοσορ ο βασιλευς 3. post βασιλευς add και συνηχθησαν οι τοπαρχαι ... ιστηκεισαν ... in f. add ης εστησεν ναβουχοδονοσορ 4. εθνη λαοι φυλ. γλ. 5. της φωνης της σαλπιγγος ... ψαλτηριου και συμφωνιας κ. παντος ... *om τη χρυση 6. om πεσων 7. οταν ηκουσαν ... ψαλτηριου και συμφωνιας και ... om φυλαι γλωσσαι ... η εστησεν 8. προςηλθαν ... διεβαλλον 9. και υποβαλοντες ειπον ναβουχοδονοσορ τω βασιλει 10. σαμβυκης τε κ. ψ. και συμφωνιας και 11. εμβληθησεται 12. σεδραχ μισαχ αβδ. οι ανδρες εκεινοι ουχ ... και τοις θεοις 13. τον σεδραχ μισαχ κ. τον αβδ. 14. σεδραχ μισαχ και αβδ. 15. om και παντος γεν. μουσικων ... πεσοντ. προςκυνειτε ... εστιν ο θεος ... εκ των χειρων μου 16. σεδραχ μισαχ 17. γαρ ο θεος ... εκ της χειρος σου 18. τη εικονι τη χρυση 19. ναβουχ. ο βασιλευς ... σεδραχ μισαχ αβδ. ... εως εις

ἄνδρας ἰσχυροὺς ἰσχύϊ εἶπε πεδήσαντας τὸν Σεδρὰχ Μισὰχ καὶ Ἀβδεναγὼ
21 ἐμβαλεῖν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. [21] τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖ-
νοι ἐπεδήθησαν σὺν τοῖς σαραβάροις αὐτῶν καὶ τιάραις καὶ περικνημῖσιν,
22 καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὸ μέσον τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, [22] ἐπεὶ
τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ὑπερίσχυεν· καὶ ἡ κάμινος ἐξεκαύθη ἐκ περισσοῦ.
23 [23] καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι, Σεδρὰχ Μισὰχ καὶ Ἀβδεναγώ, ἔπεσον εἰς μέσον τῆς
καμίνου τῆς καιομένης πεπεδημένοι, καὶ περιεπάτουν ἐν μέσῳ τῆς φλογὸς
ὑμνοῦντες τὸν θεὸν καὶ εὐλογοῦντες τὸν κύριον.

(ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΑΖΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ΥΜΝΟΣ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ.)

1 [1] Καὶ συστὰς Ἀζαρίας προσηύξατο οὕτως. καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ
2 ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς εἶπεν [2] Εὐλογητὸς εἶ κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν
3 καὶ αἰνετός, καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας. [3] ὅτι δίκαιος
εἶ ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησας, καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινά, καὶ εὐθεῖαι αἱ
4 ὁδοί σου, καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀλήθεια. [4] καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίη-
σας κατὰ πάντα ἃ ἐπήγαγες ἡμῖν καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τὴν τῶν
πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλήμ· ὅτι ἐν ἀληθείᾳ καὶ κρίσει ἐπήγαγες ταῦτα πάντα
5 διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. [5] ὅτι ἡμάρτομεν καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστῆναι ἀπὸ
6 σοῦ, [6] καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι, καὶ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἠκούσαμεν οὐδὲ
συνετηρήσαμεν, οὐδὲ ἐποιήσαμεν καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται.
7 [7] καὶ πάντα ὅσα ἐπήγαγες ἡμῖν καὶ πάντα ὅσα ἐποίησας ἡμῖν, ἐν ἀληθινῇ
8 κρίσει ἐποίησας. [8] καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμων καὶ ἐχθί-
στων ἀποστατῶν, καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.
9 [9] καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοῖξαι τὸ στόμα ἡμῶν· αἰσχύνη καὶ ὄνειδος ἐγε-
10 νήθημεν τοῖς δούλοις σου καὶ τοῖς σεβομένοις σε. [10] μὴ δὴ παραδῴης ἡμᾶς
11 εἰς τέλος διὰ τὸ ὄνομά σου, καὶ μὴ διασκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου, [11] καὶ
μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀφ᾽ ἡμῶν, διὰ Ἀβραὰμ τὸν ἠγαπημένον ὑπὸ
12 σοῦ καὶ διὰ Ἰσαὰκ τὸν δοῦλόν σου καὶ Ἰσραὴλ τὸν ἅγιόν σου, [12] οἷς ἐλά-
λησας πληθῦναι τὸ σπέρμα αὐτῶν ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡς τὴν
13 ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. [13] ὅτι δέσποτα ἐσμικρύνθημεν
παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, καί ἐσμεν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς
14 ἁμαρτίας ἡμῶν. [14] καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἄρχων καὶ προφήτης
καὶ ἡγούμενος, οὐδὲ ὁλοκαύτωσις οὐδὲ θυσία οὐδὲ προσφορὰ οὐδὲ θυμίαμα,
15 οὐδὲ τόπος τοῦ καρπῶσαι ἐναντίον σου καὶ εὑρεῖν ἔλεος. [15] ἀλλ᾽ ἐν ψυχῇ
16 συντετριμμένῃ καὶ πνεύματι ταπεινώσεως προσδεχθείημεν, [16] ὡς ἐν ὁλοκαυ-
τώσει κριῶν καὶ ταύρων καὶ ἐν μυριάσιν ἀρνῶν πιόνων, οὕτως γενέσθω ἡ
θυσία ἡμῶν ἐνώπιόν σου σήμερον καὶ ἐκτελέσαι ὄπισθέν σου, ὅτι οὐκ ἔσται
17 αἰσχύνη τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί. [17] καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ,
18 καὶ φοβούμεθά σε καὶ ζητοῦμεν τὸ πρόσωπόν σου. [18] μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς,
ἀλλὰ ποίησον μεθ᾽ ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ
19 ἐλέους σου. [19] καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θαυμάσιά σου, καὶ δὸς δόξαν τῷ

---

20. σεδραχ μισαχ 21. περικνημ. και ενδυμασιν αυτων· και εμβληθησαν εις μεσον 22. υπερισχυσεν ... in f. add και τους ανδρας εκεινους τους βαλλοντας σεδραχ μισαχ αβδεναγω απεκτεινεν η φλοξ του πυρος 23. σεδραχ μισαχ αβδ. ... χαμεινου (-ει- plerumque) του πυρος της ... εμμεσω

Deest inscriptio: Προςευχη usque τριων. 1. εμμεσω 2. αινετον 3. εποιησας ημιν 4. αγιαν σου την 5. αποσταντες 6. ουδε συνετηρ. videtur cum seqq. conjg. 7. om και π. ο. επηγ. ημιν 8. ανομων εχθειστων 9. om ημων ... εγενηθη 10. παραδως 12. οις ελαλ. προς αυτους 14. om ουδε προσφ. ουδε θυμιαμα ... ου τοπος ... ενωπιον σου 16. εν ολοκαυτωμασιν ... και ως εν μυριασιν ... γενεσθω θυσια ... ουκ εστιν

ὀνόματί σου, κύριε. καὶ ἐντραπείησαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις
σου κακά, [20]καὶ καταισχυνθείησαν ἀπὸ πάσης τῆς δυναστείας, καὶ ἡ ἰσχὺς 20
αὐτῶν συντριβείη, [21]καὶ γνώτωσαν ὅτι σὺ εἶ κύριος, θεὸς μόνος καὶ ἔνδοξος 21
ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην. [22]καὶ οὐ διέλιπον οἱ ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ὑπηρέται 22
τοῦ βασιλέως καίοντες τὴν κάμινον νάφθαν καὶ πίσσαν καὶ στιππύον καὶ
κληματίδα. [23]καὶ διεχεῖτο ἡ φλὸξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πήχεις τεσσαρα- 23
κονταεννέα, [24]καὶ διώδευσε καὶ ἐνεπύρισεν οὓς εὗρε περὶ τὴν κάμινον τῶν 24
Χαλδαίων. [25]ὁ δὲ ἄγγελος κυρίου συγκατέβη ἅμα τοῖς περὶ τὸν Ἀζαρίαν 25
εἰς τὴν κάμινον, καὶ ἐξετίναξε τὴν φλόγα τοῦ πυρὸς ἐκ τῆς καμίνου, [26]καὶ 26
ἐποίησε τὸ μέσον τῆς καμίνου ὡς πνεῦμα δρόσου διασυρίζον· καὶ οὐχ ἥψατο
αὐτῶν τὸ καθόλου τὸ πῦρ, καὶ οὐκ ἐλύπησεν οὐδὲ παρηνώχλησεν αὐτοῖς.
[27]τότε οἱ τρεῖς ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ὕμνουν καὶ ἐδόξαζον καὶ ηὐλόγουν τὸν 27
θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ λέγοντες [28]ΕΥΛΟΓΗΤΟΣ εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων 28
ἡμῶν, καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. [29]καὶ εὐλογημένον 29
τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον, καὶ ὑπεραινετὸν καὶ ὑπερυψούμενον εἰς
πάντας τοὺς αἰῶνας. [30]εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας δόξης σου, 30
καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας. [31]εὐλογημένος εἶ ὁ ἐπι- 31
βλέπων ἀβύσσους, καθήμενος ἐπὶ Χερουβίμ, καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος
εἰς τοὺς αἰῶνας. [32]εὐλογημένος εἶ ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας σου, καὶ ὑπερυ- 32
μνητὸς καὶ ὑπερυμνούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. [33]εὐλογητὸς εἶ ἐν τῷ στερεώ- 33
ματι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὑμνητὸς καὶ δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. [34]εὐλο- 34
γεῖτε πάντα τὰ ἔργα κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς
τοὺς αἰῶνας. [35]εὐλογεῖτε οὐρανοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν 35
εἰς τοὺς αἰῶνας. [36]εὐλογεῖτε ἄγγελοι κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυ- 36
ψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [37]εὐλογεῖτε ὕδατα καὶ πάντα τὰ ὑπεράνω τοῦ 37
οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [38]εὐλο- 38
γείτω πᾶσα ἡ δύναμις κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς
τοὺς αἰῶνας. [39]εὐλογεῖτε ἥλιος καὶ σελήνη τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυ- 39
ψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [40]εὐλογεῖτε ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, 40
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [41]εὐλογείτω πᾶς ὄμβρος καὶ 41
δρόσος τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [42]εὐλο- 42
γεῖτε πάντα τὰ πνεύματα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
αἰῶνας. [43]εὐλογεῖτε πῦρ καὶ καῦμα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐ- 43
τὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [46]εὐλογεῖτε νύκτες καὶ ἡμέραι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ 46
ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [47]εὐλογεῖτε φῶς καὶ σκότος τὸν κύριον, 47
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [48]εὐλογεῖτε ψῦχος καὶ καῦμα 48
τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [49]εὐλογεῖτε πά- 49
χναι καὶ χιόνες τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
[50]εὐλογεῖτε ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν 50
εἰς τοὺς αἰῶνας. [51]εὐλογείτω ἡ γῆ τὸν κύριον, ὑμνείτω καὶ ὑπερυψούτω αὐ- 51
τὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [52]εὐλογεῖτε ὄρη καὶ βουνοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ 52
ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [53]εὐλογεῖτε πάντα τὰ φυόμενα ἐν τῇ 53

---

19. ενδιγνυμενοι 20. απο πασης δυναμεως και δυναστειας 21. om και prius ... κυριος ο θεος 22. διελειπον ... κληματιδας 23. διηχειτο ... τεσσεραχ. 26. ουχ·ηψατο 29. om παντας 31. ο βλεπων ... επι των χερουβειμ ... υπεραινετος 32. υπερυψουμενος εις 33. ευλογημενος ... υπερυμνητος 37. υδατα παντα ... επανω 38. ευλογειτε πασαι αι δυναμεις 39. σελενη 44. ευλογειτε [44.] ευλογειτε ψυχος και καυσων τον κυριον· υμνειτε και υπερυψουται αυτον εις τους αιωνας. [45.] ευλογειτε δροσοι και νιφετοι τον κυριον· υμνειτε και υπερυψουται αυτον εις τους αιωνας. 48. παγος και ψυχος τον

54 γῆ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [54] ([55])εὐλο-
γεῖτε θάλασσα καὶ ποταμοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς
55 τοὺς αἰῶνας. [55] ([54]) εὐλογεῖτε αἱ πηγαὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
56 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [56] εὐλογεῖτε κήτη καὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐν τοῖς
57 ὕδασι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [57] εὐλο-
γεῖτε πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
58 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [58] εὐλογεῖτε πάντα τὰ θηρία καὶ τὰ κτήνη τὸν κύ-
59 ριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [59] εὐλογεῖτε υἱοὶ τῶν
60 ἀνθρώπων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [60] εὐ-
λογεῖτε Ἰσραὴλ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
61 [61] εὐλογεῖτε ἱερεῖς τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶ-
62 νας. [62] εὐλογεῖτε δοῦλοι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
63 αἰῶνας. [63] εὐλογεῖτε πνεύματα καὶ ψυχαὶ δικαίων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ
64 ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [64] εὐλογεῖτε ὅσιοι καὶ ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ
65 τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [65] εὐλογεῖτε
Ἀνανία Ἀζαρία Μισαὴλ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
αἰῶνας· ὅτι ἐξείλετο ἡμᾶς ἐξ ᾅδου, καὶ ἐκ χειρὸς θανάτου ἔσωσεν ἡμᾶς·
ἐῤῥύσατο ἡμᾶς ἐκ μέσου καμίνου καιομένης φλογός, καὶ ἐκ μέσου πυρὸς
66 ἐῤῥύσατο ἡμᾶς. [66] ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
67 τὸ ἔλεος αὐτοῦ. [67] εὐλογεῖτε πάντες οἱ σεβόμενοι τὸν κύριον τὸν θεὸν τῶν
θεῶν, ὑμνεῖτε καὶ ἐξομολογεῖσθε ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

(ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΜΝΟΥ.)

24 [24] καὶ Ναβουχοδονόσορ ἤκουσεν ὑμνούντων αὐτῶν καὶ ἐθαύμασε, καὶ
ἐξανέστη ἐν σπουδῇ καὶ εἶπε τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ Οὐχὶ ἄνδρας τρεῖς ἐβά-
λομεν εἰς τὸ μέσον τοῦ πυρὸς πεπεδημένους; καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἀληθῶς,
25 βασιλεῦ. [25] καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Ὅδε ἐγὼ ὁρῶ ἄνδρας τέσσαρας λελυμέ-
νους καὶ περιπατοῦντας ἐν μέσῳ τοῦ πυρός, καὶ διαφθορὰ οὐκ ἔστιν ἐν αὐ-
26 τοῖς, καὶ ἡ ὅρασις τοῦ τετάρτου ὁμοία υἱῷ θεοῦ. [26] τότε προσῆλθε Ναβου-
χοδονόσορ πρὸς τὴν θύραν τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης καὶ εἶπε
Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγώ, οἱ δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ἐξέλθετε καὶ
27 δεῦτε. καὶ ἐξῆλθον Σεδρὰχ Μισὰχ Ἀβδεναγὼ ἐκ μέσου τοῦ πυρός. [27] καὶ
συνάγονται οἱ σατράπαι καὶ οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ τοπάρχαι καὶ οἱ δυνάσται
τοῦ βασιλέως, καὶ ἐθεώρουν τοὺς ἄνδρας ὅτι οὐκ ἐκυρίευσε τὸ πῦρ τοῦ σώ-
ματος αὐτῶν, καὶ ἡ θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν οὐκ ἐφλογίσθη, καὶ τὰ σαρά-
28 βαρα αὐτῶν οὐκ ἠλλοιώθη, καὶ ὀσμὴ πυρὸς οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς. [28] καὶ ἀπε-
κρίθη Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς ὁ θεὸς τοῦ Σεδρὰχ
Μισὰχ Ἀβδεναγώ, ὃς ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξείλατο τοὺς παῖδας
αὐτοῦ, ὅτι ἐπεποίθεισαν ἐπ᾽ αὐτῷ, καὶ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ἠλλοίωσαν
καὶ παρέδωκαν τὰ σώματα αὐτῶν εἰς πῦρ, ὅπως μὴ λατρεύσωσι μηδὲ προς-
29 κυνήσωσι παντὶ θεῷ ἀλλ᾽ ἢ τῷ θεῷ αὐτῶν. [29] καὶ ἐγὼ ἐκτίθεμαι τὸ δόγμα·
πᾶς λαὸς φυλὴ γλῶσσα ἢ ἐὰν εἴπῃ βλασφημίαν κατὰ τοῦ θεοῦ Σεδρὰχ
Μισὰχ Ἀβδεναγώ, εἰς ἀπώλειαν ἔσονται καὶ οἱ οἶκοι αὐτῶν εἰς διαρπαγήν,

---

54. post **55.** ponit. **54.** θαλασσαι **58.** ευλ. τα θηρια κ. παντα τα **60.** ευλογειτω **61.** ιερεις κυριου τον **62.** δουλοι κυριου **64.** om τη **65.** εξειλατο ... εκ καμεινου μεσης καιομενης ... πυρος ερυσατο. Post v. **67.** desunt verba Τελος usque υμνου. **24.** ενεβαλομεν εις μεσον ... ειπαν **25.** ο βασ. Ιδου (ed. rom. Ὁ δὲ) εγω ... εμμεσω ... εστιν αυτοις **26.** σεδραχ μισαχ ... om του υψιστου ... εξελθατε κ. δ. εξω ... σεδραχ μισαχ **27.** σαραπαρα ... in f. add και προσεκυνησεν ο βασιλευς ενωπιον αυτων τω κυριω **28.** om ο βασιλευς ... σεδραχ μισαχ ... om μηδε προσκυνησωσι **29.** om το ... η αν ... σεδραχ μισαχ ... διαρπαγησονται pro εις διαρπ.

καθότι οὐκ ἔστι θεὸς ἕτερος ὅςτις δυνήσεται ῥύσασθαι οὕτως. [30] τότε ὁ βα- 30
σιλεὺς κατεύθυνε τὸν Σεδρὰχ Μισὰχ Ἀβδεναγὼ ἐν τῇ χώρᾳ Βαβυλῶνος, καὶ
ηὔξησεν αὐτοὺς καὶ ἠξίωσεν αὐτοὺς ἡγεῖσθαι πάντων τῶν Ἰουδαίων τῶν ἐν
τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. [31] Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς λαοῖς φυλαῖς 31
καὶ γλώσσαις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ Εἰρήνη ὑμῖν πληθυνθείη. [32] τὰ 32
σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ἃ ἐποίησε μετ' ἐμοῦ ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος ἤρεσεν ἐναν-
τίον ἐμοῦ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν, [33] ὡς μεγάλα καὶ ἰσχυρά· ἡ βασιλεία αὐτοῦ βα- 33
σιλεία αἰώνιος, καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

IV.

Ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ εὐθηνῶν ἤμην ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ εὐθαλῶν.
[2] ἐνύπνιον ἴδον καὶ ἐφοβέρισέ με, καὶ ἐταράχθην ἐπὶ τῆς κοίτης μου, καὶ 2
αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου ἐτάραξάν με. [3] καὶ δι' ἐμοῦ ἐτέθη δόγμα τοῦ 3
εἰςαγαγεῖν ἐνώπιόν μου πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος ὅπως τὴν σύγκρισιν
τοῦ ἐνυπνίου γνωρίσωσί μοι. [4] καὶ εἰςεπορεύοντο οἱ ἐπαοιδοί, μάγοι, γαζαρη- 4
νοί, Χαλδαῖοι, καὶ τὸ ἐνύπνιον ἐγὼ εἶπα ἐνώπιον αὐτῶν· καὶ τὴν σύγκρισιν
αὐτοῦ οὐκ ἐγνώρισάν μοι, [5] ἕως ἦλθε Δανιήλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ κατὰ 5
τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου, ὃς πνεῦμα θεοῦ ἅγιον ἐν ἑαυτῷ ἔχει. ᾧ εἶπα
[6] Βαλτάσαρ ὁ ἄρχων τῶν ἐπαοιδῶν, ὃν ἐγὼ ἔγνων ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἅγιον 6
ἐν σοί, καὶ πᾶν μυστήριον οὐκ ἀδυνατεῖ σε, ἄκουσον τὴν ὅρασιν τοῦ ἐνυ-
πνίου μου οὗ ἴδον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ εἰπόν μοι. [7] ἐπὶ τῆς κοίτης μου 7
ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ δένδρον ἐν μέσῳ τῆς γῆς, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ πολύ.
[8] ἐμεγαλύνθη τὸ δένδρον καὶ ἴσχυσε, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἔφθασεν ἕως τοῦ 8
οὐρανοῦ, καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ εἰς τὸ πέρας ἁπάσης τῆς γῆς· [9] τὰ φύλλα αὐ- 9
τοῦ ὡραῖα, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολύς, καὶ τροφὴ πάντων ἐν αὐτῷ, καὶ
ὑποκάτω αὐτοῦ κατεσκήνουν τὰ θηρία τὰ ἄγρια, καὶ ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ
κατῴκουν τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐτρέφετο πᾶσα σάρξ. [10] ἐθεώ- 10
ρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς ἐπὶ τῆς κοίτης μου, καὶ ἰδοὺ εἲρ, καὶ ἅγιος
ἀπ' οὐρανοῦ κατέβη [11] καὶ ἐφώνησεν ἐν ἰσχύϊ, καὶ οὕτως εἶπεν Ἐκκόψατε 11
τὸ δένδρον, καὶ ἐκτίλατε τοὺς κλάδους αὐτοῦ καὶ ἐκτινάξατε τὰ φύλλα αὐ-
τοῦ καὶ διασκορπίσατε τὸν καρπὸν αὐτοῦ· σαλευθήτωσαν τὰ θηρία ὑποκά-
τωθεν αὐτοῦ καὶ τὰ ὄρνεα ἀπὸ τῶν κλάδων αὐτοῦ. [12] πλὴν τὴν φυὴν τῶν 12
ῥιζῶν αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ἐάσατε, καὶ ἐν δεσμῷ σιδηρῷ καὶ χαλκῷ καὶ ἐν τῇ
χλόῃ τῇ ἔξω καὶ ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ κοιτασθήσεται, καὶ μετὰ τῶν
θηρίων ἡ μερὶς αὐτοῦ ἐν τῷ χόρτῳ τῆς γῆς. [13] ἡ καρδία αὐτοῦ ἀπὸ τῶν 13
ἀνθρώπων ἀλλοιωθήσεται, καὶ καρδία θηρίου δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ἑπτὰ
καιροὶ ἀλλαγήσονται ἐπ' αὐτόν. [14] διὰ συγκρίματος εἲρ ὁ λόγος, καὶ ῥῆμα 14
ἁγίων τὸ ἐπερώτημα, ἵνα γνῶσιν οἱ ζῶντες ὅτι κύριός ἐστιν ὁ ὕψιστος τῆς
βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ᾧ ἐὰν δόξῃ δώσει αὐτὴν καὶ ἐξουδένωμα
ἀνθρώπων ἀναστήσει ἐπ' αὐτήν. [15] τοῦτο τὸ ἐνύπνιον ὃ ἴδον ἐγὼ Ναβου- 15
χοδονόσορ ὁ βασιλεύς, καὶ σὺ Βαλτάσαρ τὸ σύγκριμα εἰπόν, ὅτι πάντες οἱ
σοφοὶ τῆς βασιλείας μου οὐ δύνανται τὸ σύγκριμα αὐτοῦ δηλῶσαί μοι· σὺ

---

30. τοτε κατηυθυνεν ο βασιλευς τ. σεδραχ μισαχ αβδ. επι τα εργα της χωρας ... post κ. ηξιωσ. αυτ. repetit και ηξιωσεν αυτους ... των οντων εν ... post v. 30. add ορασις δ. — ορασις ε. 31. φυλαις γλωσσαις ... ed. rom. πληθυνθειη cum seqq. conjg., non item cod. alex. 33. εις γενεας γενεων IV. 1. ευθαλων επι του θρονου μου 2. συνεταραξαν 4. και οι χαλδαιοι ... ειπα εγω 5. εως ου ... και το ενυπνιον ενωπιον αυτου ειπα pro ω ειπα 6. βαρτασαρ ... εν εαυτω εχει pro εν σοι ... αδυνατησει ... om μου ου ιδον 7. εμμεσω 8. το δενδρ. εκεινο ... εις τα περατα πασης 10. εγρηγορος· και ιδου 11. καρπους pro κλαδους ... διασκ. τους καρπους αυτου 14. ο λογος, και λογος αγιων ... αναστησεται

16 δὲ Δανιὴλ δύνασαι, ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἅγιον ἐν σοί. [16] τότε Δανιήλ, οὗ τὸ
ὄνομα Βαλτάσαρ, ἀπηνεώθη ὡσεὶ ὥραν μίαν, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ συν-
ετάρασσον αὐτόν. καὶ ἀπεκρίθη Βαλτάσαρ καὶ εἶπε Κύριε, τὸ ἐνύπνιον ἔστω
17 τοῖς μισοῦσί σε, καὶ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς σου. [17] τὸ δένδρον ὃ
εἶδες τὸ μεγαλυνθὲν καὶ τὸ ἰσχυκός, οὗ τὸ ὕψος ἔφθανεν εἰς τὸν οὐρανὸν
18 καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, [18] καὶ τὰ φύλλα αὐτοῦ εὐθαλῆ, καὶ
ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολύς, καὶ τροφὴ πᾶσιν ἐν αὐτῷ, ὑποκάτω αὐτοῦ κατῴ-
κουν τὰ θηρία τὰ ἄγρια, καὶ ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ κατεσκήνουν τὰ ὄρνεα
19 τοῦ οὐρανοῦ, [19] σὺ εἶ βασιλεῦ· ὅτι ἐμεγαλύνθης καὶ ἴσχυσας, καὶ ἡ μεγα-
λωσύνη σου ἐμεγαλύνθη καὶ ἔφθασεν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἡ κυρεία σου εἰς
20 τὰ πέρατα τῆς γῆς. [20] καὶ ὅτι εἶδεν ὁ βασιλεὺς εἶρ καὶ ἅγιον καταβαίνοντα
ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν Ἐκτίλατε τὸ δένδρον καὶ διαφθείρατε αὐτό,
πλὴν τὴν φυὴν τῶν ῥιζῶν αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ἐάσατε, καὶ ἐν δεσμῷ σιδηρῷ
καὶ ἐν χαλκῷ καὶ ἐν τῇ χλόῃ τῇ ἔξω καὶ ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ αὐλι-
σθήσεται, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἡ μερὶς αὐτοῦ ἕως οὗ ἑπτὰ καιροὶ ἀλ-
21 λοιωθῶσιν ἐπ' αὐτόν· [21] τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ, βασιλεῦ, καὶ σύγκριμα
22 ὑψίστου ἐστὶν ὃ ἔφθασεν ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα, [22] καὶ σὲ ἐκδιώ-
ξουσιν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἔσται ἡ κατοικία σου,
καὶ χόρτον ὡς βοῦν ψωμιοῦσί σε, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ αὐλι-
σθήσῃ, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγήσονται ἐπὶ σὲ ἕως οὗ γνῷς ὅτι κυριεύει ὁ
23 ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ᾧ ἂν δόξῃ δώσει αὐτήν. [23] καὶ
ὅτι εἶπαν Ἐάσατε τὴν φυὴν τῶν ῥιζῶν τοῦ δένδρου, ἡ βασιλεία σου σοὶ
24 μένει ἀφ' ἧς ἂν γνῷς τὴν ἐξουσίαν τὴν οὐράνιον. [24] διὰ τοῦτο βασιλεῦ ἡ
βουλή μου ἀρεσάτω σοι, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου ἐν ἐλεημοσύναις λύτρωσαι
καὶ τὰς ἀδικίας ἐν οἰκτιρμοῖς πενήτων· ἴσως ἔσται μακρόθυμος τοῖς παρα-
25 πτώμασί σου ὁ θεός. [25] ταῦτα πάντα ἔφθασεν ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ τὸν
26 βασιλέα. [26] μετὰ δωδεκάμηνον, ἐπὶ τῷ ναῷ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν Βαβυ-
27 λῶνι περιπατῶν, [27] ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν Οὐχ αὕτη ἐστὶ Βαβυλὼν
ἡ μεγάλη ἣν ἐγὼ ᾠκοδόμησα εἰς οἶκον βασιλείας, ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος
28 μου, εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου; [28] ἔτι τοῦ λόγου ἐν τῷ στόματι τοῦ βασιλέως
ὄντος φωνὴ ἀπ' οὐρανοῦ ἐγένετο Σοὶ λέγουσι, Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ, ἡ
29 βασιλεία παρῆλθεν ἀπὸ σοῦ, [29] καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων σε ἐκδιώκουσι, καὶ
μετὰ θηρίων ἀγρίων ἡ κατοικία σου, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ψωμιοῦσί σε, καὶ
ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγήσονται ἐπὶ σὲ ἕως γνῷς ὅτι κυριεύει ὁ ὕψιστος τῆς βασι-
30 λείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ᾧ ἂν δόξῃ δώσει αὐτήν. [30] αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὁ λόγος
συνετελέσθη ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχθη καὶ
χόρτον ὡς βοῦς ἤσθιε, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ
ἐβάφη ἕως αἱ τρίχες αὐτοῦ ὡς λεόντων ἐμεγαλύνθησαν καὶ οἱ ὄνυχες αὐτοῦ
31 ὡς ὀρνέων. [31] καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ τοὺς
ὀφθαλμούς μου εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνέλαβον, καὶ αἱ φρένες μου ἐπ' ἐμὲ ἐπε-
στράφησαν, καὶ τῷ ὑψίστῳ ηὐλόγησα, καὶ τῷ ζῶντι εἰς τὸν αἰῶνα ᾔνεσα
καὶ ἐδόξασα, ὅτι ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ

---

15. εν σοι αγιον **16.** βαρτασαρ ... **post** συνεταρασσ. αυτον **add** και απεκριθη ο βασιλευς και ειπεν· βαρτασαρ το ενυπνιον και η συγκρισις μη κατασπευσατω σε ... βαρτασαρ ... εστω το ενυπν. **17.** ιδες ... εφθασεν **18. om** και **primum** ... κατωκουν τα **19.** κυριεια **20.** ιδεν ... εκ του ουρανου ... εκτειλατε ... εασ. εν τη γη ... και χαλκω **22.** κατοικεια ... ψωμισουσιν **23.** ειπεν ... **om** των ριζων ... επουρανιον **24.** αδικιας σου **27. om** ο βασιλευς ... Ουκ αυτη **28.** εν στοματι ... εκ του ουρανου ... η βασιλ. σου **29.** εκδιωξουσιν ... εσται η κατοικεια ... ψωμισουσιν ... εως ου γνως ... και ω εαν **30.** επι ναβουχ. τον βασιλεα ... εως ου αι **31.** εις τους αιωνας

εἰς γενεὰν καὶ γενεάν, [32] καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ὡς οὐδὲν ἐλο- 32
γίσθησαν· καὶ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖ ἐν τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ καὶ
ἐν τῇ κατοικίᾳ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιποιήσεται τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ
ἐρεῖ αὐτῷ Τί ἐποίησας; [33] αὐτῷ τῷ καιρῷ αἱ φρένες μου ἐπεστράφησαν 33
ἐπ' ἐμέ, καὶ εἰς τὴν τιμὴν τῆς βασιλείας μου ἦλθον· καὶ ἡ μορφή μου
ἐπέστρεψεν ἐπ' ἐμέ, καὶ οἱ τύραννοί μου καὶ οἱ μεγιστᾶνές μου ἐζήτουν με,
καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου ἐκραταιώθην, καὶ μεγαλωσύνη περισσοτέρα προσε-
τέθη μοι. [34] νῦν οὖν ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ αἰνῶ καὶ ὑπερυψῶ καὶ δοξάζω 34
τὸν βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀληθινὰ καὶ αἱ τρίβοι
αὐτοῦ κρίσεις, καὶ πάντας τοὺς πορευομένους ἐν ὑπερηφανίᾳ δύναται τα-
πεινῶσαι.

V.

Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησε δεῖπνον μέγα τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ χι-
λίοις, καὶ κατέναντι τῶν χιλίων ὁ οἶνος, [2] καὶ πίνων Βαλτάσαρ εἶπεν ἐν τῇ 2
γεύσει τοῦ οἴνου τοῦ ἐνεγκεῖν τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ ἃ ἐξήνεγ-
κε Ναβουχοδονόσορ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ
πιέτωσαν ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ καὶ αἱ παλλακαὶ
αὐτοῦ καὶ αἱ παράκοιτοι αὐτοῦ. [3] καὶ ἠνέχθησαν τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ 3
τὰ ἀργυρᾶ ἃ ἐξήνεγκεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔπι-
νον ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ καὶ αἱ παλλακαὶ αὐτοῦ
καὶ αἱ παράκοιτοι αὐτοῦ· [4] ἔπινον οἶνον, καὶ ᾔνεσαν τοὺς θεοὺς τοὺς χρυ- 4
σοῦς καὶ ἀργυροῦς καὶ χαλκοῦς καὶ σιδηροῦς καὶ ξυλίνους καὶ λιθίνους. [5] ἐν 5
αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐξῆλθον δάκτυλοι χειρὸς ἀνθρώπου καὶ ἔγραφον κατέναντι τῆς
λαμπάδος ἐπὶ τὸ κονίαμα τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ βασι-
λεὺς ἐθεώρει τοὺς ἀστραγάλους τῆς χειρὸς τῆς γραφούσης. [6] τότε τοῦ βασι- 6
λέως ἡ μορφὴ ἠλλοιώθη, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ συνετάρασσον αὐτόν, καὶ
οἱ σύνδεσμοι τῆς ὀσφύος αὐτοῦ διελύοντο, καὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ συνεκρο-
τοῦντο. [7] καὶ ἐβόησεν ὁ βασιλεὺς ἐν ἰσχύϊ τοῦ εἰςαγαγεῖν μάγους Χαλδαίους 7
γαζαρηνούς, καὶ εἶπε τοῖς σοφοῖς Βαβυλῶνος Ὃς ἂν ἀναγνῷ τὴν γραφὴν
ταύτην καὶ τὴν σύγκρισιν γνωρίσῃ μοι, πορφύραν ἐνδύσεται, καὶ ὁ μανιάκης
ὁ χρυσοῦς ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ τρίτος ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἄρξει.
[8] καὶ εἰςεπορεύοντο πάντες οἱ σοφοὶ τοῦ βασιλέως, καὶ οὐκ ἠδύναντο τὴν 8
γραφὴν ἀναγνῶναι οὐδὲ τὴν σύγκρισιν γνωρίσαι τῷ βασιλεῖ. [9] καὶ ὁ βασι- 9
λεὺς Βαλτάσαρ ἐταράχθη, καὶ ἡ μορφὴ αὐτοῦ ἠλλοιώθη ἐν αὐτῷ, καὶ οἱ
μεγιστᾶνες αὐτοῦ συνεταράσσοντο. [10] καὶ εἰςῆλθεν ἡ βασίλισσα εἰς τὸν οἶκον 10
τοῦ πότου καὶ εἶπε Βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῆθι· μὴ ταρασσέτωσάν σε οἱ
διαλογισμοί σου, καὶ ἡ μορφή σου μὴ ἀλλοιούσθω· [11] ἔστιν ἀνὴρ ἐν τῇ βα- 11
σιλείᾳ σου ἐν ᾧ πνεῦμα θεοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πατρός σου γρηγό-
ρησις καὶ σύνεσις εὑρέθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ὁ πατήρ
σου ἄρχοντα ἐπαοιδῶν μάγων Χαλδαίων γαζαρηνῶν κατέστησεν αὐτόν, [12] ὅτι 12

---

32. κατοικεια 34. κρισις
Subscriptio: ορασις ε. Inscriptio: ορασις ς.

V. 1. βαρτασαρ ... om μεγα ... μεγ. αυτ. ανδρασιν χειλιοις 3. ηχθησαν ... om του θεου ... κ. αι παρακ. α. κ. αι παλλακ. α. 4. επινον οινον ed. rom. (item cod. alex. vidtr) cum antecdd. conjg. ... in f. add και τον θεον του αιωνος ουχ ηυλογησαν τον εχοντα εξουσιαν του πνευματος αυτων 7. Ος εαν ... συγκρισιν αυτης ... εσται περι τον τραχ. αυτου 8. om παντες 9. πολυ εταραχθη ... ηλλ. επ αυτω ... συνεταρασσον αυτον 10. του ποτου· και απεκριθη η βασιλεισσα και ειπεν ... εις τους αιωνας 11. πν. θεου αγιον ... in f. repetit ο πατηρ σου ο βασιλευς

πνεῦμα περισσὸν ἐν αὐτῷ, καὶ φρόνησις καὶ σύνεσις ἐν αὐτῷ, συγκρίνων
ἐνύπνια καὶ ἀναγγέλλων κρατούμενα καὶ λύων συνδέσμους, Δανιήλ, καὶ ὁ
βασιλεὺς ἐπέθηκεν ὄνομα αὐτῷ Βαλτάσαρ· νῦν οὖν κληθήτω, καὶ τὴν σύγ-
13 κρισιν αὐτοῦ ἀναγγελεῖ σοι. [13] τότε Δανιὴλ εἰσήχθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως,
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιὴλ Σὺ εἶ Δανιὴλ ὁ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμα-
14 λωσίας τῆς Ἰουδαίας ἧς ἤγαγεν ὁ βασιλεὺς ὁ πατήρ μου; [14] ἤκουσα περὶ
σοῦ ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἐν σοὶ καὶ γρηγόρησις καὶ σύνεσις, καὶ σοφία περισσὴ
15 εὑρέθη ἐν σοί. [15] καὶ νῦν εἰσῆλθον ἐνώπιόν μου οἱ σοφοὶ μάγοι γαζαρηνοὶ
ἵνα τὴν γραφὴν ταύτην ἀναγνῶσι καὶ τὴν σύγκρισιν γνωρίσωσί μοι, καὶ οὐκ
16 ἠδυνήθησαν ἀναγγεῖλαί μοι. [16] καὶ ἐγὼ ἤκουσα περὶ σοῦ ὅτι δύνασαι κρί-
ματα συγκρῖναι· νῦν οὖν ἐὰν δυνηθῇς τὴν γραφὴν ἀναγνῶναι καὶ τὴν σύγ-
κρισιν αὐτῆς γνωρίσαι μοι, πορφύραν ἐνδύσῃ, καὶ ὁ μανιάκης ὁ χρυσοῦς
17 ἔσται ἐπὶ τῷ τραχήλῳ σου, καὶ τρίτος ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἄρξεις. [17] καὶ
εἶπε Δανιὴλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Τὰ δόματά σου σοὶ ἔστω, καὶ τὴν δω-
ρεὰν τῆς οἰκίας σου ἑτέρῳ δός, ἐγὼ δὲ τὴν γραφὴν ἀναγνώσομαι καὶ τὴν
18 σύγκρισιν αὐτῆς γνωρίσω σοι, [18] βασιλεῦ. ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος τὴν βασιλείαν καὶ
τὴν μεγαλωσύνην καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν ἔδωκε Ναβουχοδονόσορ τῷ
19 πατρί σου, [19] καὶ ἀπὸ τῆς μεγαλωσύνης ἧς ἔδωκεν αὐτῷ πάντες οἱ λαοὶ
φυλαὶ γλῶσσαι ἦσαν τρέμοντες καὶ φοβούμενοι ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· οὓς
ἠβούλετο αὐτὸς ἀνῄρει, καὶ οὓς ἠβούλετο αὐτὸς ἔτυπτεν, καὶ οὓς ἠβούλετο
20 αὐτὸς ὕψου, καὶ οὓς ἠβούλετο αὐτὸς ἐταπείνου. [20] καὶ ὅτε ὑψώθη ἡ καρδία
αὐτοῦ καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐκραταιώθη τοῦ ὑπερηφανεύσασθαι, κατηνέχθη
21 ἀπὸ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας καὶ ἡ τιμὴ ἀφῃρέθη ἀπ' αὐτοῦ, [21] καὶ ἀπὸ
τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχθη, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ μετὰ τῶν θηρίων ἐδόθη,
καὶ μετὰ τῶν ὀνάγρων ἡ κατοικία αὐτοῦ, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ἐψώμιζον αὐ-
τόν, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐβάφη, ἕως οὗ ἔγνω
ὅτι κυριεύει ὁ θεὸς ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ᾧ ἂν δόξῃ
22 δώσει αὐτήν. [22] καὶ σὺ οὖν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βαλτάσαρ οὐκ ἐταπείνωσας τὴν
23 καρδίαν σου κατενώπιον τοῦ θεοῦ· οὐ πάντα ταῦτα ἔγνως; [23] καὶ ἐπὶ τὸν
κύριον θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ὑψώθης, καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἤνεγκαν
ἐνώπιόν σου, καὶ σὺ καὶ οἱ μεγιστᾶνές σου καὶ αἱ παλλακαί σου καὶ αἱ
παράκοιτοί σου οἶνον ἐπίνετε ἐν αὐτοῖς· καὶ τοὺς θεοὺς τοὺς χρυσοῦς καὶ
ἀργυροῦς καὶ χαλκοῦς καὶ σιδηροῦς καὶ ξυλίνους καὶ λιθίνους, οἳ οὐ βλέ-
πουσι καὶ οἳ οὐκ ἀκούουσι καὶ οὐ γινώσκουσιν, ᾔνεσας, καὶ τὸν θεὸν οὗ ἡ
24 πνοή σου ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοί σου, αὐτὸν οὐκ ἐδόξασας. [24] διὰ
τοῦτο ἐκ προσώπου αὐτοῦ ἀπεστάλη ἀστράγαλος χειρὸς καὶ τὴν γραφὴν
25 ταύτην ἐνέταξε. [25] καὶ αὕτη ἡ γραφὴ ἐντεταγμένη Μανή, θεκέλ, φάρες.
26 [26] τοῦτο τὸ σύγκριμα τοῦ ῥήματος· μανή, ἐμέτρησεν ὁ θεὸς τὴν βασιλείαν
27 σου καὶ ἐπλήρωσεν αὐτήν· [27] θεκέλ, ἐστάθη ἐν ζυγῷ καὶ εὑρέθη ὑστεροῦσα·
28 29 [28] φάρες, διῄρηται ἡ βασιλεία σου καὶ ἐδόθη Μήδοις καὶ Πέρσαις. [29] καὶ
εἶπε Βαλτάσαρ, καὶ ἐνέδυσαν τὸν Δανιὴλ πορφύραν, καὶ τὸν μανιάκην τὸν
χρυσοῦν περιέθηκαν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἐκήρυξε περὶ αὐτοῦ εἶναι

---

12. επεθ. αυτω ονομα 15. ενωπιον εμου ... om ταυτην ... συγκρισιν αυτης 16. συ δυνασαι κρ. συγκρινειν ... την γραφην ταυτην ... περι τον τραχηλον 17. τοτε απεκριθη δανιηλ ... σου συν σοι ... αναγνωσομαι τω βασιλει 18. etiam cod. alex. βασιλευ cum antecdd. conjg. videtur 19. εβουλετο quater ... υψοι 20. υπερηφανευεσθαι ... της βασιλ. αυτου 21. μετα οναγρων η κατοικεια ... κυριευει ο υψιστος ... ω εαν 22. om ουν ... ενωπιον 23. οικ. αυτου (αυτου in ed. rom. calamo suppletum) ηνεγκας ... οι παρακοιτοι ... om και οι ουκ ακουουσι ... εν τη χειρι 25. η γραφη η 29. περι αυτου του ειναι

αὐτὸν ἄρχοντα τρίτον ἐν τῇ βασιλείᾳ. [30] ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἀνηρέθη Βαλτά- 30
σαρ ὁ βασιλεὺς ὁ Χαλδαῖος, [31] καὶ Δαρεῖος ὁ Μῆδος παρέλαβε τὴν βασιλείαν, 31
ὢν ἐτῶν ἑξήκοντα δύο.

VI.

Καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον Δαρείου, καὶ κατέστησεν ἐπὶ τῆς βασιλείας σατρά-
πας ἑκατὸν εἴκοσι τοῦ εἶναι αὐτοὺς ἐν ὅλῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, [2] καὶ ἐπάνω 2
αὐτῶν τακτικοὺς τρεῖς, ὃς ἦν Δανιὴλ εἷς ἐξ αὐτῶν, τοῦ ἀποδιδόναι αὐτοῖς
τοὺς σατράπας λόγον, ὅπως ὁ βασιλεὺς μὴ ἐνοχλῆται. [3] καὶ ἦν Δανιὴλ ὑπὲρ 3
αὐτούς, ὅτι πνεῦμα περισσὸν ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησεν αὐτὸν ἐφ'
ὅλης τῆς βασιλείας αὐτοῦ. [4] καὶ οἱ τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι ἐζήτουν πρό- 4
φασιν εὑρεῖν κατὰ Δανιήλ· καὶ πᾶσαν πρόφασιν καὶ παράπτωμα καὶ ἀμ-
πλάκημα οὐχ εὗρον κατ' αὐτοῦ, ὅτι πιστὸς ἦν. [5] καὶ εἶπον οἱ τακτικοί Οὐχ 5
εὑρήσομεν κατὰ Δανιὴλ πρόφασιν εἰ μὴ ἐν νομίμοις θεοῦ αὐτοῦ. [6] τότε οἱ 6
τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι παρέστησαν τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπαν αὐτῷ Δαρεῖε
βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι. [7] συνεβουλεύσαντο πάντες οἱ ἐπὶ τῆς βασι- 7
λείας σου στρατηγοὶ καὶ σατράπαι, ὕπατοι καὶ τοπάρχαι, τοῦ στῆσαι στάσει
βασιλικῇ καὶ ἐνισχῦσαι ὁρισμόν, ὅπως ὃς ἂν αἰτήσῃ αἴτημα παρὰ παντὸς
θεοῦ καὶ ἀνθρώπου ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ' ἢ παρὰ σοῦ, βασιλεῦ, ἐμ-
βληθήσηται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. [8] νῦν οὖν βασιλεῦ στῆσον τὸν ὁρι- 8
σμὸν καὶ ἔκθες γραφήν, ὅπως μὴ ἀλλοιωθῇ τὸ δόγμα Περσῶν καὶ Μήδων.
[9] τότε ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος ἐπέταξε γραφῆναι τὸ δόγμα. [10] καὶ Δανιὴλ ἡνίκα 9 10
ἔγνω ὅτι ἐνετάγη τὸ δόγμα, εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· καὶ αἱ θυρίδες
ἀνεῳγμέναι αὐτῷ ἐν τοῖς ὑπερῴοις αὐτοῦ κατέναντι Ἱερουσαλήμ, καὶ καιροὺς
τρεῖς τῆς ἡμέρας ἦν κάμπτων ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ, καὶ προσευχόμενος καὶ
ἐξομολογούμενος ἐναντίον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καθὼς ἦν ποιῶν ἔμπροσθεν. [11] τότε 11
οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι παρετήρησαν καὶ εὗρον τὸν Δανιὴλ ἀξιοῦντα καὶ δεόμενον
τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. [12] καὶ προσελθόντες λέγουσι τῷ βασιλεῖ Βασιλεῦ, οὐχ ὁρισμὸν 12
ἔταξας ὅπως πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν αἰτήσῃ παρὰ παντὸς θεοῦ καὶ ἀνθρώπου
αἴτημα ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ' ἢ παρὰ σοῦ, βασιλεῦ, ἐμβληθήσεται εἰς
τὸν λάκκον τῶν λεόντων; καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἀληθινὸς ὁ λόγος, καὶ τὸ
δόγμα Μήδων καὶ Περσῶν οὐ παρελεύσεται. [13] τότε ἀπεκρίθησαν καὶ λέγου- 13
σιν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Δανιὴλ ὁ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς
Ἰουδαίας οὐχ ὑπετάγη τῷ δόγματί σου, καὶ καιροὺς τρεῖς τῆς ἡμέρας αἰτεῖ
παρὰ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τὰ αἰτήματα αὐτοῦ. [14] τότε ὁ βασιλεύς, ὡς τὸ ῥῆμα 14
ἤκουσε, πολὺ ἐλυπήθη ἐπ' αὐτῷ, καὶ περὶ τοῦ Δανιὴλ ἠγωνίσατο τοῦ ἐξε-
λέσθαι αὐτόν, καὶ ἕως ἑσπέρας ἦν ἀγωνιζόμενος τοῦ ἐξελέσθαι αὐτόν. [15] τότε 15
οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι λέγουσι τῷ βασιλεῖ Γνῶθι βασιλεῦ ὅτι τὸ δόγμα Μήδοις
καὶ Πέρσαις τοῦ πᾶν ὁρισμὸν καὶ στάσιν ἣν ἂν ὁ βασιλεὺς στήσῃ, οὐ δεῖ
παραλλάξαι. [16] τότε ὁ βασιλεὺς εἶπε, καὶ ἤγαγον τὸν Δανιὴλ καὶ ἐνέβαλον 16
αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων· καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιὴλ Ὁ θεός
σου, ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, αὐτὸς ἐξελεῖταί σε. [17] καὶ ἤνεγκαν λίθον καὶ 17
ἐπέθηκαν ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ λάκκου, καὶ ἐσφραγίσατο ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ
δακτυλίῳ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ δακτυλίῳ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, ὅπως μὴ ἀλ-

---

29. βασιλεια αυτου. Post v. 29. add ορασις ς, et pergit ορασις ζ. 30. ανερηθη (sic) ... om ο βασ. ο χαλδ. 31. δαριος VI. 1. δαριου ... παση pro ολη 2. ων ην δανιηλ 3. περισσον ην επ αυτω 4. αμβλαχημα 5. εν νομοις 6. δαριε 7. στασιν βασιλειχην ... αιτησηται ... ανθρωπων ... εμβληθησεται 8. om τον ... εχθες ... μηδων κ. περσων 9. δαριος 10. οικον εαυτου ... ηνεωγμεναι 12. ουχι ... αιτησηται 13. τω δογμ. σ. περι του ορισμου ου εταξας ... αιτειτε 14. αγωνιζομενος εξελ. 15. om αν ... στησει 16. om συ 17. ηνεγκεν ... επεθηκεν ... om ο βασιλευς

18 λοιωθῇ πρᾶγμα ἐν τῷ Δανιήλ. [18]καὶ ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν οἶκον αὐ-
τοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἄδειπνος, καὶ ἐδέσματα οὐκ εἰςήνεγκαν αὐτῷ, καὶ ὁ ὕπνος
ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ· καὶ ἔκλεισεν ὁ θεὸς τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐ
19 παρηνώχλησαν τῷ Δανιήλ. [19]τότε ὁ βασιλεὺς ἀνέστη τὸ πρωὶ ἐν τῷ φωτί,
20 καὶ ἐν σπουδῇ ἦλθεν ἐπὶ τὸν λάκκον τῶν λεόντων. [20]καὶ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐ-
τὸν τῷ λάκκῳ ἐβόησε φωνῇ ἰσχυρᾷ Δανιὴλ ὁ δοῦλος τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶν-
τος, ὁ θεός σου, ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, εἰ ἠδυνήθη ἐξελέσθαι σε ἐκ
21 στόματος τῶν λεόντων; [21]καὶ εἶπε Δανιὴλ τῷ βασιλεῖ Βασιλεῦ, εἰς τοὺς
22 αἰῶνας ζῆθι. [22]ὁ θεός μου ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐνέφραξε τὰ
στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐκ ἐλυμήναντό με, ὅτι κατέναντι αὐτοῦ εὐθύτης
23 εὑρέθη ἐμοί, καὶ ἐνώπιον δὲ σοῦ βασιλεῦ παράπτωμα οὐκ ἐποίησα. [23]τότε
ὁ βασιλεὺς πολὺ ἠγαθύνθη ἐπ' αὐτῷ, καὶ τὸν Δανιὴλ εἶπεν ἀνενέγκαι ἐκ
τοῦ λάκκου. καὶ ἀνηνέχθη Δανιὴλ ἐκ τοῦ λάκκου, καὶ πᾶσα διαφθορὰ οὐχ
24 εὑρέθη ἐν αὐτῷ, ὅτι ἐπίστευσεν ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. [24]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς,
καὶ ἠγάγοσαν τοὺς ἄνδρας τοὺς διαβαλόντας τὸν Δανιήλ, καὶ εἰς τὸν λάκκον
τῶν λεόντων ἐνεβλήθησαν αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν·
καὶ οὐκ ἔφθασαν εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ λάκκου ἕως οὗ ἐκυρίευσαν αὐτῶν οἱ
25 λέοντες, καὶ πάντα τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ἐλέπτυναν. [25]τότε Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς
ἔγραψε πᾶσι τοῖς λαοῖς φυλαῖς γλώσσαις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ Εἰ-
26 ρήνη ὑμῖν πληθυνθείη. [26]ἐκ προςώπου μου ἐτέθη δόγμα τοῦτο, ἐν πάσῃ
ἀρχῇ τῆς βασιλείας μου εἶναι τρέμοντας καὶ φοβουμένους ἀπὸ προςώπου
τοῦ θεοῦ Δανιήλ, ὅτι αὐτός ἐστι θεὸς ζῶν καὶ μένων εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ
27 ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ κυρεία αὐτοῦ ἕως τέλους· [27]ἀν-
τιλαμβάνεται καὶ ῥύεται, καὶ ποιεῖ σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ
28 ἐπὶ τῆς γῆς, ὅςτις ἐξείλατο τὸν Δανιὴλ ἐκ χειρὸς τῶν λεόντων. [28]καὶ Δανιὴλ
κατηύθυνεν ἐν τῇ βασιλείᾳ Δαρείου καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ Κύρου τοῦ Πέρσου.

VII.

Ἐν ἔτει πρώτῳ τῷ Βαλτάσαρ βασιλέως Χαλδαίων Δανιὴλ ἐνύπνιον εἶδε,
καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ, καὶ τὸ ἐνύπνιον
2 αὐτοῦ ἔγραψεν [2]Ἐγὼ Δανιὴλ ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ
3 οὐρανοῦ προςέβαλον εἰς τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην, [3]καὶ τέσσαρα θηρία Apoc. 13.
4 μεγάλα ἀνέβαινον ἐκ τῆς θαλάσσης, διαφέροντα ἀλλήλων. [4]τὸ πρῶτον ὡςεὶ
λέαινα, καὶ πτερὰ αὐτῆς ὡς ἀετοῦ, ἐθεώρουν ἕως οὗ ἐξετίλη τὰ πτερὰ αὐ-
τῆς· καὶ ἐξήρθη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ ποδῶν ἀνθρώπου ἐστάθη, καὶ καρδία
5 ἀνθρώπου ἐδόθη αὐτῇ. [5]καὶ ἰδοὺ θηρίον δεύτερον ὅμοιον ἄρκῳ, καὶ εἰς
μέρος ἓν ἐστάθη, καὶ τρεῖς πλευραὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῆς ἀνὰ μέσον τῶν
ὀδόντων αὐτῆς· καὶ οὕτως ἔλεγον αὐτῇ Ἀνάστηθι, φάγε σάρκας πολλάς.
6 [6]ὀπίσω τούτου ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ θηρίον ἕτερον ὡςεὶ πάρδαλις· καὶ αὐτῇ
πτερὰ τέσσαρα πετεινοῦ ὑπεράνω αὐτῆς, καὶ τέσσαρες κεφαλαὶ τῷ θηρίῳ,
7 καὶ ἐξουσία ἐδόθη αὐτῇ. [7]ὀπίσω τούτου ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ θηρίον τέταρτον

---

18. ουχ εισηνεχθη ... ο υπνος αυτου εγενετο απ 20. τω λακκω τω δανιηλ ... φωνη μεγαλη ... om συ ... ει εδυνασθη 22. κατεναντιον αυτου ... εν εμοι 23. ουχ ευρεθη ... επιστευσεν τω 24. ηγαγον ... εβληθησαν 25. ο βασιλ. δαριος ... ed. rom. πασι pro παση 26. δογμα του εν ... ed. rom. εν παση etc. cum seqq. conjg. ... om αυτος ... κυριεια 27. εν ουρανω 28. δαριου

Subscriptio: ορασις ζ. Inscriptio: ορασις η.

VII. 1. om τω ... ιδεν· κ. αι ορασις ... om αυτου tertium 2. εθεωρουν εν οραματι της νυκτος ... προσεβαλλον 3. τεσσερα 4. εχουσα πτερα· και πτερα ... εξετειλη ... εξηγερθη απο 5. τρια πλευρα 6. τεσσερα ... εδοθη αυτω

φοβερὸν καὶ ἔκθαμβον καὶ ἰσχυρὸν περισσῶς, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροῖ,
ἐσθίον καὶ λεπτῦνον, καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ συνεπάτει, καὶ αὐτὸ
διάφορον περισσῶς παρὰ πάντα τὰ θηρία τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ κέρατα
δέκα αὐτῷ. [8] προσενόουν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ κέρας ἕτερον μικρὸν 8
ἀνέβη ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ τρία κέρατα τῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐξεῤῥιζώθη
ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ ὡσεὶ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπου ἐν τῷ
*Apoc. κέρατι τούτῳ καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα. [9] ἐθεώρουν ἕως ὅτου οἱ θρόνοι 9
20, 4. ἐτέθησαν, καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθητο, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ
11. χιών, καὶ ἡ θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον καθαρόν, ὁ θρόνος αὐτοῦ
*Apoc. φλὸξ πυρός, οἱ τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ φλέγον. [10] ποταμὸς πυρὸς εἷλκεν ἔμπροσθεν 10
7, 10. αὐτοῦ· χίλιαι χιλιάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ, καὶ μύριαι μυριάδες παρειστή-
κεισαν αὐτῷ· κριτήριον ἐκάθισε, καὶ βίβλοι ἠνεῴχθησαν. [11] ἐθεώρουν τότε 11
ἀπὸ φωνῆς τῶν λόγων τῶν μεγάλων ὧν τὸ κέρας ἐκεῖνο ἐλάλει, ἕως ἀνη-
*Apoc. ρέθη τὸ θηρίον καὶ ἀπώλετο, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐδόθη εἰς καῦσιν πυρός.
19, 20. [12] καὶ τῶν λοιπῶν θηρίων μετεστάθη ἡ ἀρχή, καὶ μακρότης ζωῆς ἐδόθη αὐ- 12
τοῖς ἕως καιροῦ καὶ καιροῦ. [13] ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτός, καὶ ἰδοὺ 13
Lc. 21, μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐρχόμενος, καὶ ἕως τοῦ
27. pp. *Apoc. παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν ἔφθασε, καὶ προσηνέχθη αὐτῷ. [14] καὶ αὐτῷ ἐδόθη ἡ 14
14, 14. ἀρχὴ καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ βασιλεία, καὶ πάντες οἱ λαοὶ φυλαὶ καὶ γλῶσσαι
αὐτῷ δουλεύσουσιν· ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος ἥτις οὐ παρελεύσεται,
καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται. [15] ἔφριξε τὸ πνεῦμά μου ἐν τῇ 15
ἕξει μου, ἐγὼ Δανιήλ, καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου ἐτάρασσόν με. [16] καὶ 16
προσῆλθον ἑνὶ τῶν ἑστηκότων, καὶ τὴν ἀκρίβειαν ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ μαθεῖν
περὶ πάντων τούτων· καὶ εἰπέ μοι τὴν ἀκρίβειαν, καὶ τὴν σύγκρισιν τῶν
λόγων ἐγνώρισέ μοι. [17] ταῦτα τὰ θηρία τὰ τέσσαρα, τέσσαρες βασιλεῖαι 17
ἀναστήσονται ἐπὶ τῆς γῆς. [18] αἳ ἀρθήσονται, καὶ παραλήψονται τὴν βασι- 18
λείαν ἅγιοι ὑψίστου καὶ καθέξουσιν αὐτὴν ἕως αἰῶνος τῶν αἰώνων. [19] καὶ 19
ἐζήτουν ἀκριβῶς περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου, ὅτι ἦν διαφέρον παρὰ πᾶν
θηρίον, φοβερὸν περισσῶς, οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροῖ, καὶ ὄνυχες αὐτοῦ χαλ-
κοῖ, ἐσθίον καὶ λεπτῦνον, καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ συνεπάτει.
*Apoc. 17, 12. [20] καὶ περὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ τῶν δέκα τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ, καὶ τοῦ 20
ἑτέρου τοῦ ἀναβάντος καὶ ἐκτινάξαντος τῶν πρώτων, ᾧ οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ
στόμα λαλοῦν μεγάλα, καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ μείζων τῶν λοιπῶν. [21] ἐθεώρουν, 21
καὶ τὸ κέρας ἐκεῖνο ἐποίει πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ ἴσχυσε πρὸς αὐτούς,
[22] ἕως οὗ ἦλθεν ὁ παλαιὸς ἡμερῶν καὶ τὸ κρίμα ἔδωκεν ἁγίοις ὑψίστου, καὶ 22
ὁ καιρὸς ἔφθασε καὶ τὴν βασιλείαν κατέσχον οἱ ἅγιοι. [23] καὶ εἶπε Τὸ θηρίον 23
τὸ τέταρτον βασιλεία τετάρτη ἔσται ἐν τῇ γῇ, ἥτις ὑπερέξει πάσας τὰς βα-
σιλείας, καὶ καταφάγεται πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ συμπατήσει αὐτὴν καὶ κατα-
κόψει. [24] καὶ τὰ δέκα κέρατα αὐτοῦ, δέκα βασιλεῖς ἀναστήσονται, καὶ ὀπίσω 24
αὐτῶν ἀναστήσεται ἕτερος ὃς ὑπεροίσει κακοῖς πάντας τοὺς ἔμπροσθεν, καὶ
τρεῖς βασιλεῖς ταπεινώσει, [25] καὶ λόγους πρὸς τὸν ὕψιστον λαλήσει, καὶ τοὺς 25
ἁγίους ὑψίστου παλαιώσει, καὶ ὑπονοήσει τοῦ ἀλλοιῶσαι καιροὺς καὶ νόμον,
*Apoc. 12, 14. καὶ δοθήσεται ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἕως καιροῦ καὶ καιρῶν καί γε ἥμισυ καιροῦ.

---

7. περισσως παρα παντα τα θηρια τα εμπροσθεν αυτου· και κερατα (sed και κερατα in rasura; antea plura) δεκα αυτω· οι οδοντες α. σ. μεγαλοι ... δεκα κερατα 8. εμμεσω ... εξεριζωθη 9. om οι ... ωσει χιων λευκον 10. εκπορευομενος ειλκεν ... παριστηκεισαν 11. ων ελαλει pro των μεγαλων ... εως το θηρ. εκεινο ανηρεθη 12. η αρχη μετεστ. 13. ερχομ. ην και ... εφθασεν ενωπιον αυτου προσηγαγον αυτον 14. φυλαι γλωσσαι α. δουλευουσιν 17. τα θηρ. τα μεγαλα τα τεσσερα 18. παραλημψονται 19. διαφορον ... και οι ονυχες 20. των προτερων τρια· κερας εκεινο ω οι ... μειζω 21. ισχυεν 22. om ου ... των ημερων (23. κατακεψει) 24. οπισω αυτου 25. εως καιρου και καιρου και καιρων ... om γε

26 [26] καὶ τὸ κριτήριον ἐκάθισε, καὶ τὴν ἀρχὴν μεταστήσουσι τοῦ ἀφανίσαι καὶ
27 τοῦ ἀπολέσαι ἕως τέλους, [27] καὶ ἡ βασιλεία καὶ ἡ ἐξουσία καὶ ἡ μεγαλω-
σύνη τῶν βασιλέων τῶν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ ἐδόθη ἁγίοις ὑψίστου·
καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία αἰώνιος, καὶ πᾶσαι αἱ ἀρχαὶ αὐτῷ δουλεύ- *Apoc 11, 15.
28 σουσι καὶ ὑπακούσονται. [28] ἕως ὧδε τὸ πέρας τοῦ λόγου. ἐγὼ Δανιήλ, οἱ
διαλογισμοί μου ἐπὶ πολὺ συνετάρασσόν με, καὶ ἡ μορφή μου ἠλλοιώθη,
καὶ τὸ ῥῆμα ἐν τῇ καρδίᾳ μου διετήρησα.

VIII.

Ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Βαλτάσαρ τοῦ βασιλέως ὅρασις ὤφθη
2 πρός μέ, ἐγὼ Δανιήλ, μετὰ τὴν ὀφθεῖσάν μοι τὴν ἀρχήν. [2] καὶ ἤμην ἐν
3 Σούσοις τῇ βάρει ἥ ἐστιν ἐν χώρᾳ Αἰλάμ, καὶ ἤμην ἐπὶ τοῦ Οὐβάλ. [3] καὶ
ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ κριὸς εἷς ἑστηκὼς πρὸ τοῦ Οὐ-
βάλ, καὶ αὐτῷ κέρατα ὑψηλά· καὶ τὸ ἓν ὑψηλότερον τοῦ ἑτέρου, καὶ τὸ
4 ὑψηλὸν ἀνέβαινεν ἐπ' ἐσχάτων. [4] καὶ ἴδον τὸν κριὸν κερατίζοντα κατὰ θάλασ-
σαν καὶ βοῤῥᾶν καὶ νότον· καὶ πάντα τὰ θηρία οὐ στήσεται ἐνώπιον αὐτοῦ,
καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε κατὰ τὸ θέλημα
5 αὐτοῦ καὶ ἐμεγαλύνθη. [5] καὶ ἐγὼ ἤμην συνιῶν, καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν ἤρχετο
ἀπὸ λιβὸς ἐπὶ πρόςωπον πάσης τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἦν ἁπτόμενος τῆς γῆς,
6 καὶ τῷ τράγῳ κέρας μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. [6] καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ κριοῦ
τοῦ τὰ κέρατα ἔχοντος, οὗ ἴδον ἑστῶς ἐνώπιον τοῦ Οὐβάλ, καὶ ἔδραμε πρὸς
7 αὐτὸν ἐν ὁρμῇ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. [7] καὶ ἴδον αὐτὸν φθάνοντα ἕως τοῦ κριοῦ,
καὶ ἐξηγριάνθη πρὸς αὐτόν· καὶ ἔπαισε τὸν κριὸν καὶ συνέτριψεν ἀμφότερα
τὰ κέρατα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἰσχὺς τῷ κριῷ τοῦ στῆναι ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ
ἔῤῥιψεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ συνεπάτησεν αὐτόν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρού-
8 μενος τὸν κριὸν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ. [8] καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν ἐμεγαλύνθη ἕως
σφόδρα· καὶ ἐν τῷ ἰσχῦσαι αὐτὸν συνετρίβη τὸ κέρας αὐτοῦ τὸ μέγα, καὶ
ἀνέβη ἕτερα κέρατα τέσσαρα ὑποκάτω αὐτοῦ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ
9 οὐρανοῦ. [9] καὶ ἐκ τοῦ ἑνὸς αὐτῶν ἐξῆλθε κέρας ἓν ἰσχυρόν, καὶ ἐμεγαλύνθη
10 περισσῶς πρὸς τὸν νότον καὶ πρὸς τὴν δύναμιν, [10] καὶ ἐμεγαλύνθη ἕως τῆς
δυνάμεως τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ οὐ-
11 ρανοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἄστρων, καὶ συνεπάτησαν αὐτά. [11] καὶ ἕως οὗ ὁ ἀρχι-
στράτηγος ῥύσηται τὴν αἰχμαλωσίαν, καὶ δι' αὐτὸν θυσία ἐράχθη, καὶ
12 κατευωδώθη αὐτῷ· καὶ τὸ ἅγιον ἐρημωθήσεται. [12] καὶ ἐδόθη ἐπὶ τὴν θυσίαν
13 ἁμαρτία, καὶ ἐῤῥίφη χαμαὶ ἡ δικαιοσύνη· καὶ ἐποίησε, καὶ εὐωδώθη. [13] καὶ
ἤκουσα ἑνὸς ἁγίου λαλοῦντος· καὶ εἶπεν εἷς ἅγιος τῷ φελμουνὶ τῷ λαλοῦντι
Ἕως πότε ἡ ὅρασις στήσεται, ἡ θυσία ἡ ἀρθεῖσα καὶ ἡ ἁμαρτία ἐρημώ-
14 σεως ἡ δοθεῖσα, καὶ τὸ ἅγιον καὶ ἡ δύναμις συμπατηθήσεται; [14] καὶ εἶπεν
αὐτῷ Ἕως ἑσπέρας καὶ πρωὶ ἡμέραι δισχίλιαι καὶ τετρακόσιαι, καὶ καθα-

---

26. καθειση 27. και εδοθη 28. επι πολυ οι διαλ. μου ... ηλλοιωθη επ εμοι

Subscriptio: ορασις η. Inscriptio: ορασις θ.

VIII. 1. βαρτασαρ ... εγω δανιηλ bis habet ... ed. rom. μέ. ἐγώ et ἀρχήν, 2. post αιλαμ add και ιδον εν οραματι 3. και αυτω κερατα· και τα κερατα υψηλα ... το υψηλοτερον αναβαινεν 4. post νοτον add και λιβα ... στησονται 5. (τραγος ...) ο απτομενος ... κερας θεωρητον ανα μεσον 6. εστωτος ανα μεσον του 7. om αυτον primum ... εξηγριωθη ... εριψεν 8. τεσσερα 9. πρ. τον νοτον (sed τ. νοτ. in rasura) και προς ανατολην κ. πρ. τ. δ. 10. om και primum ... om απο secundum ... συνεπατηθη pro συνεπ. αυτα 11. εταραχθη· και εγενηθη και κατευοδωθη αυτω 12. εριφη ... και κατευοδωθη 13. om αγιου ... φελμωνι 14. τριακοσιαι

ριστήσεται τὸ ἅγιον. 15 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἰδεῖν με, ἐγὼ Δανιήλ, τὴν ὅρασιν 15
καὶ ἐζήτουν σύνεσιν, καὶ ἰδοὺ ἔστη ἐνώπιον ἐμοῦ ὡς ὅρασις ἀνδρός. 16 καὶ 16
ἤκουσα φωνὴν ἀνδρὸς ἀνὰ μέσον τοῦ Οὐβάλ, καὶ ἐκάλεσε καὶ εἶπε Γαβριήλ,
συνέτισον ἐκεῖνον τὴν ὅρασιν. 17 καὶ ἦλθε καὶ ἔστη ἐχόμενος τῆς στάσεώς 17
μου· καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐθαμβήθην, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου·
καὶ εἶπε πρός μέ Σύνες υἱὲ ἀνθρώπου· ἔτι γὰρ εἰς καιροῦ πέρας ἡ ὅρασις.
18 καὶ ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν μετ' ἐμοῦ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν, 18
καὶ ἥψατό μου καὶ ἔστησέ με ἐπὶ πόδας, 19 καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγὼ γνωρίζω 19
σοι τὰ ἐσόμενα ἐπ' ἐσχάτων τῆς ὀργῆς· ἔτι γὰρ εἰς καιροῦ πέρας ἡ ὅρασις.
20 ὁ κριὸς ὃν εἶδες, ὁ ἔχων τὰ κέρατα, βασιλεὺς Μήδων καὶ Περσῶν. 21 ὁ 20 21
τράγος τῶν αἰγῶν βασιλεὺς Ἑλλήνων· καὶ τὸ κέρας τὸ μέγα ὃ ἦν ἀνὰ μέ-
σον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, αὐτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς ὁ πρῶτος. 22 καὶ τοῦ 22
συντριβέντος οὗ ἔστησαν τέσσαρα κέρατα ὑποκάτω, τέσσαρες βασιλεῖς ἐκ
τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἀναστήσονται, καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν. 23 καὶ ἐπ' 23
ἐσχάτων τῆς βασιλείας αὐτῶν, πληρουμένων τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ἀναστή-
σεται βασιλεὺς ἀναιδὴς προσώπῳ καὶ συνιῶν προβλήματα· 24 καὶ κραταιὰ ἡ 24
ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ θαυμαστὰ διαφθερεῖ, καὶ κατευθυνεῖ καὶ ποιήσει, καὶ δια-
φθερεῖ ἰσχυροὺς καὶ λαὸν ἅγιον. 25 καὶ ζυγὸς τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ κατευθυνεῖ· 25
δόλος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ μεγαλυνθήσεται, καὶ δόλῳ
διαφθερεῖ πολλούς, καὶ ἐπὶ ἀπωλείας πολλῶν στήσεται, καὶ ὡς ᾠὰ χειρὶ
συντρίψει. 26 καὶ ἡ ὅρασις τῆς ἑσπέρας καὶ τῆς πρωΐας τῆς ῥηθείσης ἀλη- 26
*Apoc. θῶς ἐστί· καὶ σὺ σφράγισον τὴν ὅρασιν, ὅτι εἰς ἡμέρας πολλάς. 27 καὶ ἐγὼ 27
22, 10. Δανιὴλ ἐκοιμήθην καὶ ἐμαλακίσθην, καὶ ἀνέστην καὶ ἐποίουν τὰ ἔργα τοῦ
βασιλέως, καὶ ἐθαύμαζον τὴν ὅρασιν, καὶ οὐκ ἦν ὁ συνιῶν.

IX.

Ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει Δαρείου τοῦ υἱοῦ Ἀσουήρου, ἀπὸ τοῦ σπέρματος
τῶν Μήδων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐπὶ βασιλείαν Χαλδαίων, 2 ἐγὼ Δανιὴλ συνῆκα 2
ἐν ταῖς βίβλοις τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐτῶν, ὃς ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς Ἱερε-
μίαν τὸν προφήτην, εἰς συμπλήρωσιν ἐρημώσεως Ἱερουσαλὴμ ἑβδομήκοντα
ἔτη. 3 καὶ ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου πρὸς κύριον τὸν θεὸν τοῦ ἐκζητῆσαι 3
προσευχὴν καὶ δεήσεις ἐν νηστείαις καὶ σάκκῳ. 4 καὶ προσευξάμην πρὸς κύ- 4
ριον τὸν θεόν μου, καὶ ἐξωμολογησάμην καὶ εἶπα Κύριε ὁ θεὸς ὁ μέγας
καὶ θαυμαστός, ὁ φυλάσσων τὴν διαθήκην σου καὶ τὸ ἔλεός σου τοῖς ἀγα-
πῶσί σε καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰς ἐντολάς σου· 5 ἡμάρτομεν, ἠδικήσαμεν, 5
ἠνομήσαμεν, καὶ ἀπέστημεν καὶ ἐξεκλίναμεν ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου καὶ ἀπὸ
τῶν κριμάτων σου, 6 καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῶν δούλων σου τῶν προφητῶν, 6
οἳ ἐλάλουν ἐν τῷ ὀνόματί σου πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ ἄρχοντας ἡμῶν
καὶ πατέρας ἡμῶν καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς. 7 σοὶ κύριε ἡ δικαιο- 7
σύνη, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀνδρὶ Ἰούδα

---

17. εστη ανα μεσον της 18. εθαμβηθην και πιπτω ... ποδας μου 19. κ. ειπ. μοι ... *γνωριω ... εσχατου ... *της εορτης 20. ιδες ... περσ. κ. μηδ. 21. και ο τραγ. 22. εστησα (sic) υποκατω τεσσερα κερατα ... ισχ. αυτου 23. επ εσχατω 24. η ισχ. αυτ. και ουκ εν τη ισχυι αυτου· και 25. και ο ζυγος ... επι απωλεια 26. πρωινης ... αληθης
Subscriptio: ορασις θ. Inscriptio: ορασις ι.

IX. 1. ετει επει δαριου ... ασσουηρου (**videtur σ alterum improbasse) ... σπερματος μηδων 2. εν ετει ενι της βασιλειας αυτου εγω ... αριθμ. των ημερων 3. θεον του ουρανου του ... δεησιν ... in f. add και σποδω 4. προσηυξαμην πρ. κυρ. του ουρανου κ. εξομολογησαμην 5. ημαρτ. ηνομησ. ησεβησαμεν ηδικησ. και

καὶ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ παντὶ Ἰσραήλ, τοῖς ἐγγὺς καὶ τοῖς
μακρὰν ἐν πάσῃ τῇ γῇ οὗ διέσπειρας αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν ἀθεσίᾳ αὐτῶν ᾗ ἠθέ-
8 τησαν. [8] ἐν σοὶ κύριέ ἐστιν ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ
προςώπου καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἡμῶν καὶ τοῖς πα-
9 τράσιν ἡμῶν, οἵτινες ἡμάρτομέν σοι. [9] κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν οἱ οἰκτιρμοὶ καὶ
10 οἱ ἱλασμοί, ὅτι ἀπέστημεν, [10] καὶ οὐκ εἰςηκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ
θεοῦ ἡμῶν πορεύεσθαι ἐν τοῖς νόμοις αὐτοῦ, οἷς ἔδωκε κατὰ πρόςωπον
11 ἡμῶν ἐν χερσὶ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν. [11] καὶ πᾶς Ἰσραὴλ παρέ-
βησαν τὸν νόμον σου καὶ ἐξέκλιναν τοῦ μὴ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς σου· καὶ
ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ κατάρα καὶ ὁ ὅρκος ὁ γεγραμμένος ἐν νόμῳ Μωυσέως
12 δούλου τοῦ θεοῦ, ὅτι ἡμάρτομεν αὐτῷ. [12] καὶ ἔστησε τοὺς λόγους αὐτοῦ οὓς
ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς κριτὰς ἡμῶν, οἳ ἔκρινον ἡμᾶς ἐπαγαγεῖν
ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, οἷα οὐ γέγονεν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ κατὰ
13 τὰ γενόμενα ἐν Ἱερουσαλήμ· [13] καθὼς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ, πάντα
τὰ κακὰ ταῦτα ἦλθεν ἐφ' ἡμᾶς· καὶ οὐκ ἐδεήθημεν τοῦ προςώπου κυρίου
τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν ἡμῶν καὶ τοῦ συνιέναι ἐν
14 πάσῃ ἀληθείᾳ σου. [14] καὶ ἐγρηγόρησε κύριος καὶ ἐπήγαγεν αὐτὰ ἐφ' ἡμᾶς,
ὅτι δίκαιος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ πᾶσαν τὴν ποίησιν αὐτοῦ ἣν ἐποίησε,
15 καὶ οὐκ εἰςηκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. [15] καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ὃς
ἐξήγαγες τὸν λαόν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐποίησας σε-
16 αυτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν. [16] κύριε, ἐν πᾶσιν
ἐλεημοσύνη σου, ἀποστραφήτω δὴ ὁ θυμός σου καὶ ἡ ὀργή σου ἀπὸ τῆς
πόλεώς σου Ἱερουσαλὴμ ὄρους ἁγίου σου· ὅτι ἡμάρτομεν, καὶ ἐν ταῖς ἀδι-
κίαις ἡμῶν καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλὴμ καὶ ὁ λαός σου εἰς ὀνει-
17 δισμὸν ἐγένετο ἐν πᾶσι τοῖς περικύκλῳ ἡμῶν. [17] καὶ νῦν εἰςάκουσον κύριε ὁ
θεὸς ἡμῶν τῆς προςευχῆς τοῦ δούλου σου καὶ τῶν δεήσεων αὐτοῦ, καὶ ἐπί-
φανον τὸ πρόςωπόν σου ἐπὶ τὸ ἁγίασμά σου τὸ ἔρημον· ἕνεκεν σοῦ κύριε
18 [18] κλῖνον ὁ θεός μου τὸ οὖς σου καὶ ἄκουσον· ἄνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου
καὶ ἴδε τὸν ἀφανισμὸν ἡμῶν καὶ τῆς πόλεώς σου, ἐφ' ἧς ἐπικέκληται τὸ
ὄνομά σου ἐπ' αὐτῆς· ὅτι οὐκ ἐπὶ ταῖς δικαιοσύναις ἡμῶν ῥιπτοῦμεν τὸν
οἰκτιρμὸν ἡμῶν ἐνώπιόν σου ἀλλ' ἐπὶ τοὺς οἰκτιρμούς σου τοὺς πολλούς,
19 κύριε. [19] εἰςάκουσον κύριε, ἱλάσθητι κύριε, πρόσχες κύριε· μὴ χρονίσῃς ἕνε-
κεν σοῦ, ὁ θεός μου, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὴν πόλιν σου καὶ
20 ἐπὶ τὸν λαόν σου. [20] καὶ ἔτι ἐμοῦ λαλοῦντος καὶ προςευχομένου, καὶ ἐξαγο-
ρεύοντος τὰς ἁμαρτίας μοῦ καὶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ μου Ἰσραήλ, καὶ
ῥιπτοῦντος τὸν ἔλεόν μου ἐναντίον τοῦ κυρίου τοῦ θεοῦ μου περὶ τοῦ ὄρους
21 τοῦ ἁγίου, [21] καὶ ἔτι ἐμοῦ λαλοῦντος ἐν τῇ προςευχῇ, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ Γαβριὴλ
ὃν ἴδον ἐν τῇ ὁράσει ἐν τῇ ἀρχῇ πετόμενος, καὶ ἥψατό μου ὡςεὶ ὥραν θυ-
22 σίας ἑσπερινῆς. [22] καὶ συνέτισέ με, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ καὶ εἶπε Δανιήλ,
23 νῦν ἐξῆλθον συμβιβάσαι σε σύνεσιν. [23] ἐν ἀρχῇ τῆς δεήσεώς σου ἐξῆλθε

---

7. κατοικουσιν ιερουσαλημ ... εν αθετησει α. η ηθ. σε κυριε 8. om εν ... om εστιν ημων 9. τω κυριω θεω ... απεστ. απο κυριου 10. om εν prius 11. ειςακουσαι ... μωσει δουλω 12. α pro οια ... κατα τα γεγραμμενα 13. εν νομω μωση 14. κυρ. ο θεος ημων επι την κακιαν και επηγαγεν ... om κυριος secundum 16. κυριε εν παση ... ιηλ (i. e. ισραηλ) pro ιλημ (i. e. ιερουσαλημ) ... ημαρτομεν εν ταις 17. ειςακουσον post ημων ... εινεκεν 18. και ανοιξον ... πολ. σου ιερουσαλημ εφ ... ημων ημεις ριπτουμεν 19. κυριε ακουσον· κυριε ιλασθ. κυριε προσχ. κυριε ποιησον και μη ... κυριε ο θε. μου 20. ετι μου .. μου τας αμ. μου και ... om του κυριου ... in fine add του θεου μου 21. ετι μου λαλ. και προςευχομενου εν τη προςευχη, ιδου 22. ed. rom. (non cod. alex.) extrema conjg. cum εν α. τ. δ. σου 23. om σου

λόγος, καὶ ἐγὼ ἦλθον τοῦ ἀναγγεῖλαί σοι, ὅτι ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν εἶ σύ, καὶ
ἐννοήθητι ἐν τῷ ῥήματι καὶ σύνες ἐν τῇ ὀπτασίᾳ. 24 ἑβδομήκοντα ἑβδομάδες 24
συνετμήθησαν ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τοῦ συντελε-
σθῆναι ἁμαρτίαν, καὶ τοῦ σφραγίσαι ἁμαρτίας καὶ ἀπαλεῖψαι τὰς ἀδικίας,
καὶ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἀδικίας καὶ τοῦ ἀγαγεῖν δικαιοσύνην αἰώνιον, καὶ τοῦ
σφραγίσαι ὅρασιν καὶ προφήτην, καὶ τοῦ χρῖσαι ἅγιον ἁγίων. 25 καὶ γνώσῃ 25
καὶ συνήσεις ἀπὸ ἐξόδου λόγου τοῦ ἀποκριθῆναι καὶ τοῦ οἰκοδομῆσαι Ἱερου-
σαλὴμ ἕως χριστοῦ ἡγουμένου ἑβδομάδες ἑπτὰ καὶ ἑβδομάδες ἑξηκονταδύο·
καὶ ἐπιστρέψει καὶ οἰκοδομηθήσεται πλατεῖα καὶ τεῖχος, καὶ ἐκκενωθήσονται
οἱ καιροί. 26 καὶ μετὰ τὰς ἑβδομάδας τὰς ἑξηκονταδύο ἐξολοθρευθήσεται 26
χρῖσμα, καὶ κρίμα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ· καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸ ἅγιον διαφθερεῖ
σὺν τῷ ἡγουμένῳ τῷ ἐρχομένῳ, ἐκκοπήσονται ἐν κατακλυσμῷ καὶ ἕως τέ-
λους πολέμου συντετμημένου τάξει ἀφανισμοῖς. 27 καὶ δυναμώσει διαθήκην 27
Mt. 24, 15. πολλοῖς ἑβδομὰς μία· καὶ ἐν τῷ ἡμίσει τῆς ἑβδομάδος ἀρθήσεταί μου θυ-
Mc. 13, 14. σία καὶ σπονδή, καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν ἐρημώσεων, καὶ ἕως τῆς
συντελείας καιροῦ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν.

X.

Ἐν ἔτει τρίτῳ Κύρου βασιλέως Περσῶν λόγος ἀπεκαλύφθη τῷ Δανιήλ,
οὗ τὸ ὄνομα ἐπεκλήθη Βαλτάσαρ· καὶ ἀληθινὸς ὁ λόγος, καὶ δύναμις με-
γάλη καὶ σύνεσις ἐδόθη αὐτῷ ἐν τῇ ὀπτασίᾳ. 2 ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις 2
ἐγὼ Δανιὴλ ἤμην πενθῶν τρεῖς ἑβδομάδας ἡμερῶν, 3 ἄρτον ἐπιθυμιῶν οὐκ 3
ἔφαγον, καὶ κρέας καὶ οἶνος οὐκ εἰςῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου, καὶ ἄλειμμα
οὐκ ἠλειψάμην, ἕως πληρώσεως τριῶν ἑβδομάδων ἡμερῶν. 4 ἐν ἡμέρᾳ εἰ- 4
κοστῇ τετάρτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου καὶ ἐγὼ ἤμην ἐχόμενα τοῦ ποταμοῦ
τοῦ μεγάλου, αὐτός ἐστι Τίγρις Ἐδδεκέλ. 5 καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ 5
ἴδον, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ εἷς ἐνδεδυμένος βαδδίν, καὶ ἡ ὀσφὺς αὐτοῦ περιεζωσμένη
ἐν χρυσίῳ Ὠφάζ, 6 καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡςεὶ θαρσίς, καὶ τὸ πρόςωπον αὐτοῦ 6
Apoc. 1, 14 sq. ὡς ἡ ὅρασις ἀστραπῆς, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡςεὶ λαμπάδες πυρός, καὶ οἱ
βραχίονες αὐτοῦ καὶ τὰ σκέλη ὡς ὅρασις χαλκοῦ στίλβοντος, καὶ ἡ φωνὴ
τῶν λόγων αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὄχλου. 7 καὶ ἴδον ἐγὼ Δανιὴλ μόνος τὴν ὀπτα- 7
σίαν, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' ἐμοῦ οὐκ ἴδον τὴν ὀπτασίαν, ἀλλ' ἢ ἔκστασις
μεγάλη ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτούς, καὶ ἔφυγον ἐν φόβῳ. 8 καὶ ἐγὼ ὑπελείφθην 8
μόνος καὶ ἴδον τὴν ὀπτασίαν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ οὐχ ὑπελείφθη ἐν
ἐμοὶ ἰσχύς, καὶ ἡ δόξα μου μετεστράφη εἰς διαφθοράν, καὶ οὐκ ἐκράτησα
ἰσχύος. 9 καὶ ἤκουσα τὴν φωνὴν τῶν λόγων αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαί με 9
αὐτοῦ ἤμην κατανενυγμένος, καὶ τὸ πρόςωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν. 10 καὶ ἰδοὺ 10
χεὶρ ἁπτομένη μου, καὶ ἤγειρέ με ἐπὶ τὰ γόνατά μου. 11 καὶ εἶπε πρός με 11
Δανιὴλ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν, σύνες ἐν τοῖς λόγοις οἷς ἐγὼ λαλῶ πρὸς σέ, καὶ
στῆθι ἐπὶ τῇ στάσει σου, ὅτι νῦν ἀπεστάλην πρὸς σέ. καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι

---

23. *om σοι ... συ ει 24. λαον σου ισραηλ ... αγιαν σου ... συντελεσαι ... σφραγισαι ορασιν αμαρτιας ... απαλειψ. τ. ανομιας 26. περιτειχος 26. εξολεθρευθησεται ... και εκκοπησονται ... συντετετμημενου 27. εν τω ημισυ ... post εβδομαδος add καταπαυσει θυσιαστηριον και θυσιαν και εως πτερυγιου απο αφανισμου· και εως συντελειας και σπουδης ταξει επι αφανισμου· και δυναμωσει διαθηκην πολλοις εβδομας μια· και εν τω ημισυ της εβδομαδος ... τον ιερον ... ερημωσεων εσται ... εως συντελειας

Subscriptio: ορασις ι. Inscriptio: ορασις ια.

X. 4. ειχ. και τεταρτη ... ενδεχελ 6. θαρσεις ... ως ορασις αστραπης ... ως λαμπαδες 8. καγω ... εξεις pro δοξα 9. ακουσ. με φωνην ρηματων αυτου ημην 10. in f. add και ταρσους χειρων μου

12 αὐτὸν πρὸς μὲ τὸν λόγον τοῦτον ἀνέστην ἔντρομος. [12] καὶ εἶπε πρὸς μέ Μὴ
φοβοῦ Δανιήλ, ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἧς ἔδωκας τὴν καρδίαν σου τοῦ
συνεῖναι καὶ κακωθῆναι ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἠκούσθησαν οἱ λόγοι
13 σου, καὶ ἐγὼ ἦλθον ἐν τοῖς λόγοις σου. [13] καὶ ὁ ἄρχων βασιλείας Περσῶν
εἱστήκει ἐξεναντίας μου εἴκοσι καὶ μίαν ἡμέραν· καὶ ἰδοὺ Μιχαὴλ εἷς τῶν *Apoc. 12, 7.
ἀρχόντων ἦλθε βοηθῆσαί μοι, καὶ αὐτὸν κατέλιπον ἐκεῖ μετὰ τοῦ ἄρχοντος
14 βασιλείας Περσῶν, [14] καὶ ἦλθον συνετίσαι σε ὅσα ἀπαντήσεται τῷ λαῷ σου
15 ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ὅτι ἔτι ἡ ὅρασις εἰς ἡμέρας. [15] καὶ ἐν τῷ λαλῆ-
σαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ κατὰ τοὺς λόγους τούτους ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ
16 τὴν γῆν καὶ κατενύγην. [16] καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοίωσις υἱοῦ ἀνθρώπου ἥψατο τῶν
χειλέων μου· καὶ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα, καὶ εἶπα πρὸς τὸν
ἑστῶτα ἐναντίον μου Κύριε, ἐν τῇ ὀπτασίᾳ σου ἐστράφη τὰ ἐντός μου ἐν
17 ἐμοί, καὶ οὐκ ἔσχον ἰσχύν. [17] καὶ πῶς δυνήσεται ὁ παῖς σου, κύριε, λαλῆ-
σαι μετὰ τοῦ κυρίου μου τούτου; καὶ ἐγὼ ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ στήσεται ἐν ἐμοὶ
18 ἰσχύς, καὶ πνεῦμα οὐχ ὑπελείφθη ἐν ἐμοί. [18] καὶ προσέθετο καὶ ἥψατό μου
19 ὡς ὅρασις ἀνθρώπου, καὶ ἐνίσχυσέ με [19] καὶ εἶπέ μοι Μὴ φοβοῦ ἀνὴρ ἐπι-
θυμιῶν, εἰρήνη σοι· ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε. καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ
20 ἴσχυσα, καὶ εἶπα Λαλείτω ὁ κύριός μου, ὅτι ἐνίσχυσάς με. [20] καὶ εἶπεν Εἰ
οἶδας ἵνα τί ἦλθον πρὸς σέ; καὶ νῦν ἐπιστρέψω τοῦ πολεμῆσαι μετὰ τοῦ
ἄρχοντος Περσῶν· καὶ ἐγὼ εἰσεπορευόμην, καὶ ὁ ἄρχων τῶν Ἑλλήνων ἤρ-
21 χετο. [21] ἀλλ' ἢ ἀναγγελῶ σοι τὸ ἐντεταγμένον ἐν γραφῇ ἀληθείας, καὶ οὐκ
ἔστιν εἷς ἀντεχόμενος μετ' ἐμοῦ περὶ τούτων ἀλλ' ἢ Μιχαὴλ ὁ ἄρχων ὑμῶν.

XI.

2 Καὶ ἐγὼ ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου ἔστην εἰς κράτος καὶ ἰσχύν. [2] καὶ νῦν
ἀλήθειαν ἀναγγελῶ σοι Ἰδοὺ ἔτι τρεῖς βασιλεῖς ἀναστήσονται ἐν τῇ Περσίδι,
καὶ ὁ τέταρτος πλουτήσει πλοῦτον μέγαν παρὰ πάντας· καὶ μετὰ τὸ κρα-
τῆσαι αὐτὸν τοῦ πλούτου αὐτοῦ ἐπαναστήσεται πάσαις βασιλείαις Ἑλλήνων.
3 [3] καὶ ἀναστήσεται βασιλεὺς δυνατός, καὶ κυριεύσει κυρείας πολλῆς, καὶ ποιή-
4 σει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ. [4] καὶ ὡς ἂν στῇ ἡ βασιλεία αὐτοῦ, συντριβή-
σεται καὶ διαιρεθήσεται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐκ εἰς
τὰ ἔσχατα αὐτοῦ οὐδὲ κατὰ τὴν κυρείαν αὐτοῦ ἣν ἐκυρίευσεν· ὅτι ἐκτιλή-
5 σεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ, καὶ ἑτέροις ἐκτὸς τούτων. [5] καὶ ἐνισχύσει ὁ βασι-
λεὺς τοῦ νότου· καὶ εἷς τῶν ἀρχόντων αὐτῶν ἐνισχύσει ἐπ' αὐτὸν καὶ κυ-
6 ριεύσει κυρείαν πολλήν. [6] καὶ μετὰ τὰ ἔτη αὐτοῦ συμμιγήσονται, καὶ θυγάτηρ
βασιλέως τοῦ νότου εἰσελεύσεται πρὸς βασιλέα τοῦ βοῤῥᾶ τοῦ ποιῆσαι συν-
θήκας μετ' αὐτοῦ· καὶ οὐ κρατήσει ἰσχύος βραχίονος, καὶ οὐ στήσεται τὸ
σπέρμα αὐτοῦ, καὶ παραδοθήσεται αὕτη καὶ οἱ φέροντες αὐτήν, καὶ ἡ νεᾶ-
7 νις καὶ ὁ κατισχύων αὐτήν. ἐν τοῖς καιροῖς [7] ἀναστήσεται ἐκ τοῦ ἄνθους τῆς
ῥίζης αὐτῆς τῆς ἑτοιμασίας αὐτοῦ, καὶ ἥξει πρὸς τὴν δύναμιν, καὶ εἰσελεύ-
σεται εἰς τὰ ὑποστηρίγματα τοῦ βασιλέως τοῦ βοῤῥᾶ, καὶ ποιήσει ἐν αὐτοῖς
8 καὶ κατισχύσει. [8] καί γε τοὺς θεοὺς αὐτῶν μετὰ τῶν χωνευτῶν αὐτῶν, πᾶν
σκεῦος ἐπιθυμητὸν αὐτῶν, ἀργυρίου καὶ χρυσίου, μετὰ αἰχμαλωσίας οἴσει

---

12. om οτι απο τ. πρ. ημερας ... και του κακωθηναι 13. ιστηκει ... και εικοσι και ... αρχοντων των πρωτων ... κατελειπον 14. om ετι η 16. om και ηνοιξα τ. στ. μου 17. πνοη pro πνευμα 20. κ. ειπ. μοι ... επιστρεφω ... μετα αρχοντων ... εξεπορευομην 21. υπερ τουτων αλλ ημιν μιχαηλ XI. 3. κυριας 4. κυριαν ... εκτειλησεται ... in f. add δοθησεται 5. και ενισχυσει επ αυτων (sic) εις των αρχ. αυτου ... κ. κυρ. κυριειας πολλης επ εξουσιας αυτου 6. αποσυμμιγησονσαι· κ. η θυγ. βασιλευς (sic) ... post καιροις interpg. 7. και αναστησεται ... επι της ετοιμασιας ... om εν 8. αυτων καταστρεψει μετα των

εἰς Αἴγυπτον, καὶ αὐτὸς στήσεται ὑπὲρ βασιλέα τοῦ βοῤῥᾶ. [9]καὶ εἰςελεύσε- 9
ται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως τοῦ νότου, καὶ ἀναστρέψει εἰς τὴν γῆν
αὐτοῦ. [10]καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ συνάξουσιν ὄχλον ἀνὰ μέσον πολλῶν, καὶ ἐλεύ- 10
σεται ἐρχόμενος καὶ κατακλύζων, καὶ παρελεύσεται καὶ καθίεται καὶ συμ-
προςπλακήσεται ἕως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ· [11]καὶ ἀγριανθήσεται βασιλεὺς τοῦ 11
νότου, καὶ ἐξελεύσεται καὶ πολεμήσει μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ βοῤῥᾶ, καὶ
στήσει ὄχλον πολύν, καὶ παραδοθήσεται ὁ ὄχλος ἐν χειρὶ αὐτοῦ· [12]καὶ λή- 12
ψεται τὸν ὄχλον, καὶ ὑψωθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ καταβαλεῖ μυριάδας,
καὶ οὐ κατισχύσει. [13]καὶ ἐπιστρέψει ὁ βασιλεὺς τοῦ βοῤῥᾶ καὶ ἄξει ὄχλον 13
πολὺν ὑπὲρ τὸν πρότερον, καὶ εἰς τὸ τέλος τῶν καιρῶν ἐνιαυτῶν ἐπελεύσεται
εἰςόδια ἐν δυνάμει μεγάλῃ καὶ ἐν ὑπάρξει πολλῇ. [14]καὶ ἐν τοῖς καιροῖς 14
ἐκείνοις πολλοὶ ἐπαναστήσονται ἐπὶ βασιλέα τοῦ νότου, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν λοι-
μῶν τοῦ λαοῦ σου ἐπαρθήσονται τοῦ στῆσαι ὅρασιν, καὶ ἀσθενήσουσι. [15]καὶ 15
εἰςελεύσεται βασιλεὺς τοῦ βοῤῥᾶ, καὶ ἐκχεεῖ πρόςχωμα καὶ συλλήψεται πό-
λεις ὀχυράς, καὶ οἱ βραχίονες τοῦ βασιλέως τοῦ νότου στήσονται, καὶ ἀνα-
στήσονται οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ἰσχὺς τοῦ στῆναι. [16]καὶ ποιήσει 16
ὁ εἰςπορευόμενος πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ἑστὼς
κατὰ πρόςωπον αὐτοῦ· καὶ στήσεται ἐν τῇ γῇ τοῦ Σαβεὶ, καὶ τελεσθήσεται
ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. [17]καὶ τάξει τὸ πρόςωπον αὐτοῦ εἰςελθεῖν ἐν ἰσχύϊ πά- 17
σης τῆς βασιλείας αὐτοῦ· καὶ εὐθεῖα πάντα μετ᾽ αὐτοῦ ποιήσει, καὶ θυγα-
τέρα τῶν γυναικῶν δώσει αὐτῷ διαφθεῖραι αὐτήν, καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ,
καὶ οὐκ αὐτῷ ἔσται. [18]καὶ ἐπιστρέψει τὸ πρόςωπον αὐτοῦ εἰς τὰς νήσους 18
καὶ συλλήψεται πολλάς, καὶ καταπαύσει ἄρχοντας ὀνειδισμοῦ αὐτῶν, πλὴν
ὀνειδισμὸς αὐτοῦ ἐπιστρέψει αὐτῷ. [19]καὶ ἐπιστρέψει τὸ πρόςωπον αὐτοῦ εἰς 19
τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς αὐτοῦ, καὶ ἀσθενήσει καὶ πεσεῖται, καὶ οὐχ εὑρεθήσε-
ται. [20]καὶ ἀναστήσεται ἐκ τῆς ῥίζης αὐτοῦ φυτὸν τῆς βασιλείας ἐπὶ τὴν 20
ἑτοιμασίαν αὐτοῦ παραβιβάζων, πράσσων δόξαν βασιλείας. καὶ ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις ἐκείναις ἔτι συντριβήσεται, καὶ οὐκ ἐν προςώποις οὐδὲ ἐν πολέμῳ
[21]στήσεται· ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ ἐξουδενώθη, καὶ οὐκ ἔδωκαν ἐπ᾽ αὐ- 21
τὸν δόξαν βασιλείας· καὶ ἥξει ἐν εὐθηνίᾳ, καὶ κατισχύσει βασιλείας ἐν ὀλι-
σθήμασι, [22]καὶ βραχίονες τοῦ κατακλύζοντος κατακλυσθήσονται ἀπὸ προςώπου 22
αὐτοῦ καὶ συντριβήσονται, καὶ ἡγούμενος διαθήκης· [23]καὶ ἀπὸ τῶν συνα- 23
ναμίξεων πρὸς αὐτὸν ποιήσει δόλον, καὶ ἀναβήσεται καὶ ὑπερισχύσει αὐτοὺς
ἐν ὀλίγῳ ἔθνει. [24]καὶ ἐν εὐθηνίᾳ καὶ ἐν πίοσι χώραις ἥξει, καὶ ποιήσει ἃ 24
οὐκ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ καὶ πατέρες τῶν πατέρων αὐτοῦ, προνομὴν
καὶ σκῦλα καὶ ὕπαρξιν αὐτοῖς διασκορπιεῖ, καὶ ἐπ᾽ Αἴγυπτον λογιεῖται λο-
γισμοὺς καὶ ἕως καιροῦ. [25]καὶ ἐξεγερθήσεται ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία 25
αὐτοῦ ἐπὶ βασιλέα τοῦ νότου ἐν δυνάμει μεγάλῃ, καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ νότου
συνάψει πόλεμον ἐν δυνάμει μεγάλῃ καὶ ἰσχυρᾷ σφόδρα· καὶ οὐ στήσονται,
ὅτι λογιοῦνται ἐπ᾽ αὐτὸν λογισμούς, [26]καὶ φάγονται τὰ δέοντα αὐτοῦ καὶ 26
συντρίψουσιν αὐτόν, καὶ δυνάμεις κατακλύσει, καὶ πεσοῦνται τραυματίαι πολ-
λοί. [27]καὶ ἀμφότεροι οἱ βασιλεῖς, αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς πονηρίαν, καὶ ἐπὶ 27

---

10. οχλον δυναμεων πολλων κ. εισελευσ. αρχομενος ... καθιειται ... προσυμπλακησονται **11.** και αγρ. και ο βασιλ. τ. νοτου εξελ. ... μετα βασιλεως **12.** λημψεται ... υπερυψωθησεται **13.** εξει **15.** ο βασιλευς ... συλλημψεται ... ου στησονται **16.** και στησονται εν γη του σαββειρ ... συντελεσθησεται **17.** του διαφθειραι **18.** συλλημψεται ... καταπαυσει ... ο ονιδισμος **19.** αρχην pro ισχυν **20.** φυτον βασιλιας ... om ετι **21.** στησεται· ita interpg., sed ed. rom. post αυτου interpg. **22.** και κατακλυσθησονται **23.** αυτου pro αυτους **24.** πλιοσιν ... και οι πατ. των ... om αυτοις ... διασκορπισει ... διαλογισμους αυτου **25.** και pro επι ... πολεμον και εν **26.** συντριψ. αυτου

τραπέζῃ μιᾷ ψευδῆ λαλήσουσι, καὶ οὐ κατευθυνεῖ, ὅτι ἔτι πέρας εἰς καιρόν.
28 [28] καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ ἐν ὑπάρξει πολλῇ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ
29 ἐπὶ διαθήκην ἁγίαν, καὶ ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. [29] εἰς
τὸν καιρὸν ἐπιστρέψει καὶ ἥξει ἐν τῷ νότῳ, καὶ οὐκ ἔσται ὡς ἡ πρώτη
30 καὶ ἡ ἐσχάτη. [30] καὶ εἰςελεύσονται ἐν αὐτῷ οἱ ἐκπορευόμενοι Κίτιοι, καὶ
ταπεινωθήσεται, καὶ ἐπιστρέψει καὶ θυμωθήσεται ἐπὶ διαθήκην ἁγίαν· καὶ
ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει, καὶ συνήσει ἐπὶ τοὺς καταλιπόντας διαθήκην ἁγίαν.
31 [31] καὶ σπέρματα ἐξ αὐτοῦ ἀναστήσονται καὶ βεβηλώσουσι τὸ ἁγίασμα τῆς
δυναστείας, καὶ μεταστήσουσι τὸν ἐνδελεχισμόν, καὶ δώσουσι βδέλυγμα ἠφα-
32 νισμένων, [32] καὶ οἱ ἀνομοῦντες διαθήκην ἐπάξουσιν ἐν ὀλισθήμασι. καὶ λαὸς
33 γινώσκοντες θεὸν αὐτοῦ κατισχύσουσι καὶ ποιήσουσι, [33] καὶ οἱ συνετοὶ τοῦ
λαοῦ συνήσουσιν εἰς πολλά, καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν φλογὶ καὶ
34 ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν διαρπαγῇ ἡμερῶν. [34] καὶ ἐν τῷ ἀσθενῆσαι αὐτοὺς
βοηθήσονται βοήθειαν μικράν, καὶ προστεθήσονται πρὸς αὐτοὺς πολλοὶ ἐν
35 ὀλισθήμασι. [35] καὶ ἀπὸ τῶν συνιέντων ἀσθενήσουσι τοῦ πυρῶσαι αὐτοὺς καὶ
τοῦ ἐκλέξασθαι καὶ τοῦ ἀποκαλυφθῆναι ἕως καιροῦ πέρας, ὅτι ἔτι εἰς καιρόν,
36 [36] καὶ ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ. καὶ ὁ βασιλεὺς ὑψωθήσεται καὶ με- *2 Thess. 2, 4.
γαλυνθήσεται ἐπὶ πάντα θεόν, καὶ λαλήσει ὑπέρογκα, καὶ κατευθυνεῖ μέχρις
37 οὗ συντελεσθῇ ἡ ὀργή, εἰς γὰρ συντέλειαν γίνεται. [37] καὶ ἐπὶ πάντας θεοὺς
τῶν πατέρων αὐτοῦ οὐ συνήσει, καὶ ἐπιθυμίᾳ γυναικῶν, καὶ ἐπὶ πᾶν θεὸν
38 οὐ συνήσει, ὅτι ἐπὶ πάντας μεγαλυνθήσεται. [38] καὶ θεὸν Μαωζειμ ἐπὶ τόπου
αὐτοῦ δοξάσει, καὶ θεὸν ὃν οὐκ ἔγνωσαν οἱ πατέρες αὐτοῦ δοξάσει ἐν χρυσῷ
39 καὶ ἀργύρῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ ἐν ἐπιθυμήμασι. [39] καὶ ποιήσει τοῖς ὀχυρώ-
μασι τῶν καταφυγῶν μετὰ θεοῦ ἀλλοτρίου καὶ πληθυνεῖ δόξαν, καὶ ὑποτάξει
40 αὐτοῖς πολλούς, καὶ γῆν διελεῖ ἐν δώροις. [40] καὶ ἐν καιροῦ πέρατι συγκερα-
τισθήσεται μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ νότου, καὶ συναχθήσεται ἐπ' αὐτὸν βα-
σιλεὺς τοῦ βοῤῥᾶ ἐν ἅρμασι καὶ ἐν ἱππεῦσι καὶ ἐν ναυσὶ πολλαῖς, καὶ εἰςε-
41 λεύσονται εἰς τὴν γῆν καὶ συντρίψει καὶ παρελεύσεται. [41] καὶ εἰςελεύσεται
εἰς τὴν γῆν τοῦ Σαβαείμ, καὶ πολλοὶ ἀσθενήσουσι· καὶ οὗτοι διασωθήσονται
42 ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, Ἐδὼμ καὶ Μωὰβ καὶ ἀρχὴ υἱῶν Ἀμμών. [42] καὶ ἐκτενεῖ
43 τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ γῆ Αἰγύπτου οὐκ ἔσται εἰς σωτηρίαν. [43] καὶ
κυριεύσει ἐν τοῖς ἀποκρύφοις τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου, καὶ ἐν πᾶσιν
ἐπιθυμητοῖς Αἰγύπτου καὶ Λιβύων καὶ Αἰθιόπων, ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν αὐτῶν.
44 [44] καὶ ἀκοαὶ καὶ σπουδαὶ ταράξουσιν αὐτὸν ἐξ ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ βοῤῥᾶ· καὶ
45 ἥξει ἐν θυμῷ πολλῷ τοῦ ἀφανίσαι πολλούς, [45] καὶ πήξει τὴν σκηνὴν αὐτοῦ
Ἐφαδανῷ ἀνὰ μέσον τῶν θαλασσῶν εἰς ὄρος Σαβαεὶν ἅγιον· ἥξει ἕως μέ-
ρους αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ῥυόμενος αὐτόν.

XII.

Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀναστήσεται Μιχαὴλ ὁ ἄρχων ὁ μέγας ὁ *Apoc.
ἑστηκὼς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου· καὶ ἔσται καιρὸς θλίψεως, θλῖψις οἵα 20, 1 ss.

---

29. και ως η εσχ. 30. οι εν αυτω και οι εκπ. ... καταλειποντας 31. και βραχιονες κ. σπερμ. ... το αγ. της δυναμεως ... τ. ενδελεχιστον .. ηφανισμενον 32. και λαοι ανομουντες δ. εξαξουσιν ... γινωσκων 33. συνετοι λαου μου 34. προστεθ. επ αυτους 35. αυτους του εκλεξασθαι ... post καιρον plene interpg. 36. κ. υψωθ. κ. μεγ. ο βασιλ. ... επι π. θε. και επι τον θεον των θεων ... γεινεται 37. om ου prius ... επιθυμιαν ... επι παντα θεον 38. μαωζει ... ου δοξασει και ... δοξ. εν χρυσιω 40. και εν τω καιρω ... συναχθησ. μετ αυτου ... εισελευσεται 41. σαβαειν 42. τ. χειρα αυτου 43. τ. χρυσιου κ. τ. αργυριου και πασιν 44. του αφανισ. και του αναθεματισαι πολλ. 45. ενφανδανω ... σαβειν ... και ηξει ε. μερ. ορους αυτου

οὐ γέγονεν ἀφ' οὗ γεγένηται ἔθνος ἐν τῇ γῇ ἕως τοῦ καιροῦ ἐκείνου. ἐν τῷ
*Joh. 5, καιρῷ ἐκείνῳ σωθήσεται ὁ λαός σου πᾶς ὁ γεγραμμένος ἐν τῇ βίβλῳ· [2] καὶ 2
28 sq. πολλοὶ τῶν καθευδόντων ἐν γῆς χώματι ἐξεγερθήσονται, οὗτοι εἰς ζωὴν
*Mt. 13, 43. αἰώνιον, καὶ οὗτοι εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς αἰσχύνην αἰώνιον· [3] καὶ οἱ συνιέν- 3
τες λάμψουσιν ὡς ἡ λαμπρότης τοῦ στερεώματος, καὶ ἀπὸ τῶν δικαίων τῶν
πολλῶν ὡς οἱ ἀστέρες εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ ἔτι. [4] καὶ σὺ Δανιὴλ ἔμφραξον 4
*Apoc. 10, 4. τοὺς λόγους καὶ σφράγισον τὸ βιβλίον ἕως καιροῦ συντελείας, ἕως διδαχθῶσι
22, 10. πολλοὶ καὶ πληθυνθῇ ἡ γνῶσις. [5] καὶ ἴδον ἐγὼ Δανιήλ, καὶ ἰδοὺ δύο ἕτεροι 5
εἱστήκεισαν, εἷς ἐντεῦθεν τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ καὶ εἷς ἐντεῦθεν τοῦ
χείλους τοῦ ποταμοῦ. [6] καὶ εἶπε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐνδεδυμένῳ τὰ βαδδίν, ὃς ἦν 6
ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, Ἕως πότε τὸ πέρας ὧν εἴρηκας τῶν θαυ-
μασίων; [7] καὶ ἤκουσα τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἐνδεδυμένου τὰ βαδδίν, ὃς ἦν ἐπάνω 7
τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὕψωσε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀριστερὰν
αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τὸν αἰῶνα ὅτι εἰς καιρὸν
καιρῶν καὶ ἥμισυ καιροῦ ἐν τῷ συντελεσθῆναι διασκορπισμὸν γνώσονται
πάντα ταῦτα. [8] καὶ ἐγὼ ἤκουσα καὶ οὐ συνῆκα, καὶ εἶπα Κύριε, τί τὰ 8
ἔσχατα τούτων; [9] καὶ εἶπεν Δεῦρο Δανιήλ, ὅτι ἐμπεφραγμένοι καὶ ἐσφρα- 9
γισμένοι οἱ λόγοι ἕως καιροῦ πέρας· [10] ἐκλεγῶσι καὶ ἐκλευκανθῶσι καὶ πυ- 10
ρωθῶσι καὶ ἁγιασθῶσι πολλοί, καὶ ἀνομήσωσιν ἄνομοι· καὶ οὐ συνήσουσι
πάντες ἄνομοι, καὶ οἱ νοήμονες συνήσουσι. [11] καὶ ἀπὸ καιροῦ παραλλάξεως 11
τοῦ ἐνδελεχισμοῦ καὶ δοθήσεται τὸ βδέλυγμα ἐρημώσεως ἡμέραι χίλιαι
διακόσιαι ἐνενήκοντα. [12] μακάριος ὁ ὑπομένων καὶ φθάσας εἰς ἡμέρας χι- 12
λίας τριακοσίας τριακονταπέντε. [13] καὶ σὺ δεῦρο καὶ ἀναπαύου· ἔτι γὰρ 13
ἡμέραι καὶ ὧραι εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, καὶ ἀναστήσῃ εἰς τὸν κλῆρόν
σου, εἰς συντέλειαν ἡμερῶν.

(ΒΗΛ ΚΑΙ ΔΡΑΚΩΝ.)

[1] Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀστυάγης προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ 1
παρέλαβε Κῦρος ὁ Πέρσης τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. [2] καὶ ἦν Δανιὴλ συμβιωτὴς 2
τοῦ βασιλέως καὶ ἔνδοξος ὑπὲρ πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ. [3] καὶ ἦν εἴδωλον 3
τοῖς Βαβυλωνίοις ᾧ ὄνομα Βήλ, καὶ ἐδαπανῶντο εἰς αὐτὸν ἑκάστης ἡμέρας
σεμιδάλεως ἀρτάβαι δώδεκα καὶ πρόβατα τεσσαράκοντα καὶ οἴνου μετρηταὶ
ἕξ. [4] καὶ ὁ βασιλεὺς ἐσέβετο αὐτὸν καὶ ἐπορεύετο καθ' ἑκάστην ἡμέραν 4
προσκυνεῖν αὐτῷ, Δανιὴλ δὲ προσεκύνει τῷ θεῷ αὐτοῦ· καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ
βασιλεὺς Διὰ τί οὐ προσκυνεῖς τῷ Βήλ; [5] ὁ δὲ εἶπεν Ὅτι οὐ σέβομαι εἴ- 5
δωλα χειροποίητα ἀλλὰ τὸν ζῶντα θεόν, τὸν κτίσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
γῆν καὶ ἔχοντα πάσης σαρκὸς κυρείαν. [6] καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς Οὐ 6
δοκεῖ σοι Βὴλ εἶναι ζῶν θεός; ἢ οὐχ ὁρᾷς ὅσα ἐσθίει καὶ πίνει καθ' ἑκά-
στην ἡμέραν; [7] καὶ εἶπε Δανιὴλ γελάσας Μὴ πλανῶ, βασιλεῦ· οὗτος γὰρ 7
ἔσωθεν μέν ἐστι πηλός, ἔξωθεν δὲ χαλκός, καὶ οὐ βέβρωκεν οὐδέποτε.

XII. 1. αφ ης γεγ. εθν. επι της γης ... και εν τω ... πας ο ευρεθεις ο γεγραμμενος 2. εγερθησονται 3. εκλαμψουσιν 4. εμφραξ. το βιβλιον κ. σφρ. τους λογους 5. ιστηκεισαν 6. και ειπον ... τα βαδδι (v. 7. -δδιν) 7. οτι εις καιρον και καιρους και εις ημισυ ... συντελεσαι διασκ. λαου ηγιασμενου· και γνωσονται 8. καγω ... om τα 9. ed. rom. in f. non interpg. 10. om και εκλευκανθωσι ... και ανοησουσιν ανομοι· κ. ου νοησουσιν 11. αφ ου αναστη η θυσια δια παντος· και ετοιμασθη δοθηναι το βδελ. της ερημωσ. ημεραις χιλιαις διακοσιαις 12. ο υπομεινας 13. (δευρυ ...) ημεραι εισιν εις ... και αναπαυση και αναστηση

Subscriptio: ορασις ια. Inscriptio: ορασις ιβ. Sed deest titulus: Βηλ και Δρακ.

3. ιδωλον ... δεκαδυο pro δωδεκα ... τεσσερακοντα 4. om εκαστην 5. κυριαν 7. αυτος γαρ ... ου βεβρωκ. ουδε πεπωκεν πωποτε

8 [8]θυμωθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἐὰν
9 μὴ εἴποιτέ μοι τίς ὁ κατέσθων τὴν δαπάνην ταύτην, [9]ἀποθανεῖσθε· ἐὰν δὲ
δείξητε ὅτι Βὴλ κατεσθίει αὐτά, ὁ Δανιὴλ ἀποθανεῖται, ὅτι ἐβλασφήμησεν
10 εἰς τὸν Βήλ. καὶ εἶπε Δανιὴλ τῷ βασιλεῖ Γινέσθω κατὰ τὸ ῥῆμά σου. [10]καὶ
ἦσαν ἱερεῖς τοῦ Βὴλ ἑβδομήκοντα ἐκτὸς γυναικῶν καὶ τέκνων· καὶ ἦλθεν ὁ
11 βασιλεὺς μετὰ Δανιὴλ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βήλ. [11]καὶ εἶπαν οἱ ἱερεῖς τοῦ Βὴλ
Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀποτρέχομεν ἔξω, σὺ δὲ βασιλεῦ παράθες τὰ βρώματα καὶ τὸν
οἶνον κεράσας θές, καὶ ἀπόκλεισον τὴν θύραν καὶ σφράγισον τῷ δακτυλίῳ
12 σου. [12]καὶ ἐλθὼν πρωὶ ἐὰν μὴ εὕρῃς πάντα βεβρωμένα ὑπὸ τοῦ Βήλ, ἀπο-
13 θανούμεθα ἢ Δανιὴλ ὁ ψευδόμενος καθ' ἡμῶν. [13]αὐτοὶ δὲ κατεφρόνουν ὅτι
πεποιήκεισαν ὑπὸ τὴν τράπεζαν κεκρυμμένην εἴςοδον, καὶ δι' αὐτῆς εἰςε-
14 πορεύοντο διόλου καὶ ἀνήλουν αὐτά. [14]καὶ ἐγένετο ὡς ἐξήλθοσαν ἐκεῖνοι,
καὶ ὁ βασιλεὺς παρέθηκε τὰ βρώματα τῷ Βήλ· καὶ ἐπέταξε Δανιὴλ τοῖς
παιδαρίοις αὐτοῦ καὶ ἤνεγκαν τέφραν, καὶ κατέσησαν ὅλον τὸν ναὸν ἐνώπιον
τοῦ βασιλέως μόνου· καὶ ἐξελθόντες ἔκλεισαν τὴν θύραν καὶ ἐσφραγίσαντο
15 ἐν τῷ δακτυλίῳ τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπῆλθον. [15]οἱ δὲ ἱερεῖς ἦλθον τὴν νύκτα
κατὰ τὸ ἔθος αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ κατέ-
16 φαγον πάντα καὶ ἐξέπιον. [16]καὶ ὤρθρισεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρωί, καὶ Δανιὴλ
17 μετ' αὐτοῦ. [17]καὶ εἶπεν Σῷοι αἱ σφραγῖδες, Δανιήλ; ὁ δὲ εἶπε Σῷοι, βα-
18 σιλεῦ. [18]καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ ἀνοῖξαι τὰς θύρας, ἐπιβλέψας ἐπὶ τὴν τράπε-
ζαν ὁ βασιλεὺς ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ Μέγας εἶ Βήλ, καὶ οὐκ ἔστι παρὰ σοὶ
19 δόλος οὐδὲ εἷς. [19]καὶ ἐγέλασε Δανιήλ, καὶ ἐκράτησε τὸν βασιλέα τοῦ μὴ
εἰςελθεῖν αὐτὸν ἔσω, καὶ εἶπεν Ἴδε δὴ τὸ ἔδαφος καὶ γνῶθι τίνος τὰ ἴχνη
20 ταῦτα. [20]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ὁρῶ τὰ ἴχνη ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παι-
21 δίων. καὶ ὀργισθεὶς ὁ βασιλεὺς [21]τότε συνέλαβε τοὺς ἱερεῖς καὶ τὰς γυναῖ-
κας καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ ἔδειξαν αὐτῷ τὰς κρυπτὰς θύρας δι' ὧν εἰςε-
22 πορεύοντο καὶ ἐδαπάνων τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης. [22]καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ὁ
βασιλεύς, καὶ ἔδωκε τὸν Βὴλ ἔκδοτον τῷ Δανιήλ· καὶ κατέστρεψεν αὐτὸν
καὶ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ.
23 24 [23]Καὶ ἦν δράκων μέγας, καὶ ἐσέβοντο αὐτὸν οἱ Βαβυλώνιοι. [24]καὶ εἶ-
πεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιὴλ Μὴ καὶ τοῦτον ἐρεῖς ὅτι χαλκοῦς ἐστίν; ἰδοὺ ζῇ
καὶ ἐσθίει καὶ πίνει· οὐ δύνασαι εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔστιν οὗτος θεὸς ζῶν, καὶ
25 προςκύνησον αὐτῷ. [25]καὶ εἶπε Δανιὴλ Κυρίῳ τῷ θεῷ μου προςκυνήσω, ὅτι
26 οὗτός ἐστι θεὸς ζῶν· [26]σὺ δὲ βασιλεῦ δός μοι ἐξουσίαν, καὶ ἀποκτενῶ τὸν
δράκοντα ἄνευ μαχαίρας καὶ ῥάβδου. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δίδωμί σοι.
27 [27]καὶ ἔλαβεν ὁ Δανιὴλ πίσσαν καὶ στέαρ καὶ τρίχας, καὶ ἥψησεν ἐπὶ τὸ
αὐτὸ καὶ ἐποίησε μάζας, καὶ ἔδωκεν εἰς τὸ στόμα τοῦ δράκοντος· καὶ φα-
28 γὼν διεῤῥάγη ὁ δράκων. καὶ εἶπεν Ἴδετε τὰ σεβάσματα ὑμῶν. [28]καὶ ἐγέ-
νετο ὡς ἤκουσαν οἱ Βαβυλώνιοι, ἠγανάκτησαν λίαν, καὶ συνεστράφησαν ἐπὶ
τὸν βασιλέα καὶ εἶπαν Ἰουδαῖος γέγονεν ὁ βασιλεύς, τὸν Βὴλ κατέσπασε
29 καὶ τὸν δράκοντα ἀπέκτεινε, καὶ τοὺς ἱερεῖς κατέσφαξε. [29]καὶ εἶπαν ἐλθόν-
τες πρὸς τὸν βασιλέα Παράδος ἡμῖν τὸν Δανιήλ· εἰ δὲ μή, ἀποκτενοῦμεν
30 σὲ καὶ τὸν οἶκόν σου. [30]καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἐπείγουσιν αὐτὸν σφόδρα,

---

8. και θυμωθ. ο ... ειπηται ... κατεσθιων 9. αποδιξητε οτι ο βηλ ... αποθαν. δανιηλ 10. οι ιερεις ... χωρεις γυν. κ. παιδιων 11. δακτυλω 12. ο ψευσαμενος 13. κατεφθονουν ... om δι 14. εξηλθον ... κατεσησαν (sic V): ed. R. et A -σεισαν εσφραγισαν τω δακτυλιω 15. om αυτων post γυναικες 17. κ. ειπ. ο βασιλευς Σωαι αι 18. ο βασιλ. επι τ. τραπ. 19. και γελασας δανιηλ εκρατησεν ... om και ειπεν ... ειδε 21. συνελαβετο ... επι τη τραπεζη 23. μεγας εν τω τοπω 26. μαχαιρης 27. om ο ... στηρ ... Ιδου δη τα 28. ειπον ... τον βηλ κατεστρεψεν ... *κατετρεψεν pro κατεσφαξε 30. ιδεν

καὶ ἀναγκασθεὶς ὁ βασιλεὺς παρέδωκεν αὐτοῖς τὸν Δανιήλ. 31 οἱ δὲ ἔβαλον 31
αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας ἕξ. 32 ἦσαν δὲ ἐν 32
τῷ λάκκῳ ἑπτὰ λέοντες, καὶ ἐδίδοτο αὐτοῖς τὴν ἡμέραν δύο σώματα καὶ
δύο πρόβατα· τότε δὲ οὐκ ἐδόθη αὐτοῖς, ἵνα καταφάγωσι τὸν Δανιήλ. 33 καὶ 33
ἦν Ἀμβακοὺμ ὁ προφήτης ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ αὐτὸς ἥψησεν ἕψεμα καὶ
ἐνέθρυψεν ἄρτους εἰς σκάφην, καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸ πεδίον ἀπενέγκαι τοῖς
θερισταῖς. 34 καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου τῷ Ἀμβακοὺμ Ἀπένεγκε τὸ ἄριστον 34
ὃ ἔχεις εἰς Βαβυλῶνα τῷ Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. 35 καὶ εἶπεν 35
Ἀμβακούμ Κύριε, Βαβυλῶνα οὐχ ἑώρακα, καὶ τὸν λάκκον οὐ γινώσκω. 36 καὶ 36
ἐπελάβετο ὁ ἄγγελος κυρίου τῆς κορυφῆς αὐτοῦ, καὶ βαστάσας τῆς κόμης
τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔθηκεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα ἐπάνω τοῦ λάκκου, ἐν τῷ
ῥοίζῳ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. 37 καὶ ἐβόησεν Ἀμβακοὺμ λέγων Δανιὴλ Δα- 37
νιήλ, λάβε τὸ ἄριστον ὃ ἀπέστειλέ σοι ὁ θεός. 38 καὶ εἶπε Δανιὴλ Ἐμνή- 38
σθης γάρ μου, ὁ θεός, καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς ἀγαπῶντάς σε. 39 καὶ 39
ἀναστὰς Δανιὴλ ἔφαγεν· ὁ δὲ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἀπεκατέστησε τὸν Ἀμβακοὺμ
παραχρῆμα εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. 40 ὁ δὲ βασιλεὺς ἦλθε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ 40
πενθῆσαι τὸν Δανιήλ, καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν λάκκον καὶ ἐνέβλεψε, καὶ ἰδοὺ
Δανιὴλ καθήμενος. 41 καὶ ἀναβοήσας φωνῇ μεγάλῃ εἶπε Μέγας εἶ κύριε ὁ 41
θεὸς τοῦ Δανιήλ, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν σοῦ. 42 καὶ ἔσπασεν αὐτόν, τοὺς 42
δὲ αἰτίους τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λάκκον, καὶ κατεβρώθησαν
παραχρῆμα ἐνώπιον αὐτοῦ.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ

ΠΡΩΤΟΣ.

I.

Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ πατάξαι Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου τὸν Μακεδόνα,
ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς γῆς Χεττειείμ, καὶ ἐπάταξε τὸν Δαρεῖον βασιλέα Περ-
σῶν καὶ Μήδων, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ πρότερος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.
2 καὶ συνεστήσατο πολέμους πολλούς, καὶ ἐκράτησεν ὀχυρωμάτων πολλῶν, 2
καὶ ἔσφαξε βασιλεῖς τῆς γῆς, 3 καὶ διῆλθεν ἕως ἄκρων τῆς γῆς καὶ ἔλαβε 3
σκῦλα πλήθους ἐθνῶν, καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ ὑψώθη καὶ
ἐπήρθη ἡ καρδία αὐτοῦ. 4 καὶ συνήγαγε δύναμιν ἰσχυρὰν σφόδρα, καὶ ἦρξε 4
χωρῶν καὶ ἐθνῶν καὶ τυράννων, καὶ ἐγένοντο αὐτῷ εἰς φόρον. 5 καὶ μετὰ 5
ταῦτα ἔπεσεν ἐπὶ τὴν κοίτην, καὶ ἔγνω ὅτι ἀποθνήσκει. 6 καὶ ἐκάλεσε τοὺς 6
παῖδας αὐτοῦ τοὺς ἐνδόξους τοὺς συντρόφους αὐτοῦ ἀπὸ νεότητος, καὶ διεῖ-
λεν αὐτοῖς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἔτι ζῶντος αὐτοῦ. 7 καὶ ἐβασίλευσεν Ἀλέ- 7
ξανδρος ἔτη δώδεκα, καὶ ἀπέθανε. 8 καὶ ἐπεκράτησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἕκαστος 8

---

30. om ο βασιλ. secundum 31. ενεβαλον 32. εδιδετο 33. και ουτος ηψησεν ... επορευθη 34. ειπεν αγγελος ... προς αμβακουμ 35. *δανιηλ pro αμβακουμ ... ουχ εωρακα ... in f. add που εστιν 36. ο αγγελος της χειρος αυτου 37. om αμβακουμ 38. εγκατελειπες 39. επι pro εις 41. πλην σου αλλος 42. ανεσπασεν
Subscriptio: τελος δανιηλ προφητου

Inscriptio: μακκαβαιων α
I. 1. χεττιειμ ... δαριον ... προτερον 2. om πολλων ... om της γης 4. συνηξεν ... τυραννιων 6. συνεκτροφους

9 ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ. [9] καὶ ἐπέθεντο πάντες διαδήματα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν
αὐτόν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὀπίσω αὐτῶν ἔτη πολλά, καὶ ἐπλήθυναν κακὰ ἐν
10 τῇ γῇ. [10] καὶ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῶν ῥίζα ἁμαρτωλὸς Ἀντίοχος Ἐπιφανής, υἱὸς
Ἀντιόχου βασιλέως, ὃς ἦν ὅμηρα ἐν τῇ Ῥώμῃ· καὶ ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει
11 ἑκατοστῷ καὶ τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ βασιλείας Ἑλλήνων. [11] ἐν ταῖς ἡμέραις
ἐκείναις ἐξῆλθον ἐξ Ἰσραὴλ υἱοὶ παράνομοι καὶ ἀνέπεισαν πολλοὺς λέγοντες
Πορευθῶμεν καὶ διαθώμεθα διαθήκην μετὰ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ἡμῶν,
12 ὅτι ἀφ' ἧς ἐχωρίσθημεν ἀπ' αὐτῶν, εὗρεν ἡμᾶς κακὰ πολλά. [12] καὶ ἠγα-
13 θύνθη ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν. [13] καὶ προεθυμήθησάν τινες ἀπὸ τοῦ
λαοῦ καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν ποιῆ-
14 σαι τὰ δικαιώματα τῶν ἐθνῶν. [14] καὶ ᾠκοδόμησαν γυμνάσιον ἐν Ἱεροσολύ-
15 μοις κατὰ τὰ νόμιμα τῶν ἐθνῶν. [15] καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἀκροβυστίας καὶ
ἀπέστησαν ἀπὸ διαθήκης ἁγίας, καὶ ἐζεύχθησαν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἐπράθησαν
16 τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρόν. [16] καὶ ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία ἐναντίον Ἀντιόχου, καὶ
ὑπέλαβε βασιλεῦσαι τῆς Αἰγύπτου, ὅπως βασιλεύσῃ ἐπὶ τὰς δύο βασιλείας.
17 [17] καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἴγυπτον ἐν ὄχλῳ βαρεῖ, ἐν ἅρμασι καὶ ἐν ἐλέφασι καὶ
18 ἐν ἱππεῦσι καὶ ἐν στόλῳ μεγάλῳ. [18] καὶ συνεστήσαντο πόλεμον πρὸς Πτολε-
μαῖον βασιλέα Αἰγύπτου· καὶ ἐνετράπη Πτολεμαῖος ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ
19 ἔφυγε, καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοί. [19] καὶ κατελάβοντο τὰς πόλεις τὰς
20 ὀχυρὰς ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα γῆς Αἰγύπτου. [20] καὶ ἐπέστρε-
ψεν Ἀντίοχος μετὰ τὸ πατάξαι Αἴγυπτον ἐν τῷ ἑκατοστῷ καὶ τεσσαρακοστῷ
καὶ τρίτῳ ἔτει· καὶ ἀνέβη ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄχλῳ
21 βαρεῖ. [21] καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ ἁγίασμα ἐν ὑπερηφανείᾳ, καὶ ἔλαβε τὸ θυσια-
στήριον τὸ χρυσοῦν καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς,
22 [22] καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως καὶ τὰ σπονδεῖα καὶ τὰς φιάλας καὶ
τὰς θυΐσκας τὰς χρυσᾶς καὶ τὸ καταπέτασμα καὶ τοὺς στεφάνους, καὶ τὸν
23 κόσμον τὸν χρυσοῦν τὸν κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, καὶ ἐλέπισε πάντα. [23] καὶ
ἔλαβε τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητά, καὶ ἔλαβε
24 τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἀποκρύφους οὓς εὗρε. [24] καὶ λαβὼν πάντα ἀπῆλθεν εἰς
τὴν γῆν αὐτοῦ· καὶ ἐποίησε φονοκτονίαν, καὶ ἐλάλησεν ὑπερηφανείαν με-
25 26 γάλην. [25] καὶ ἐγένετο πένθος μέγα ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν παντὶ τόπῳ αὐτῶν. [26] καὶ
ἐστέναξαν ἄρχοντες καὶ πρεσβύτεροι, παρθένοι καὶ νεανίσκοι ἠσθένησαν, καὶ
27 τὸ κάλλος τῶν γυναικῶν ἠλλοιώθη. [27] πᾶς νυμφίος ἀνέλαβε θρῆνον, καὶ
28 καθημένη ἐν παστῷ ἐγένετο ἐν πένθει. [28] καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ ἐπὶ τοὺς κατοι-
29 κοῦντας αὐτήν· καὶ πᾶς ὁ οἶκος Ἰακὼβ ἐνεδύσατο αἰσχύνην. [29] καὶ μετὰ
δύο ἔτη ἡμερῶν ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἄρχοντα φορολογίας εἰς τὰς πόλεις
30 Ἰούδα· καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄχλῳ βαρεῖ. [30] καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς
λόγους εἰρηνικοὺς ἐν δόλῳ, καὶ ἐνεπίστευσαν αὐτῷ· καὶ ἐπέπεσεν ἐπὶ τὴν
πόλιν ἐξάπινα καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν πληγὴν μεγάλην, καὶ ἀπώλεσε λαὸν πο-
31 λὺν ἐξ Ἰσραήλ. [31] καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα τῆς πόλεως καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν
32 πυρί, καὶ καθεῖλε τοὺς οἴκους αὐτῆς καὶ τὰ τείχη αὐτῆς κύκλῳ· [32] καὶ ᾐχμα-
33 λώτευσαν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰ κτήνη ἐκληρονόμησαν. [33] καὶ
ᾠκοδόμησαν τὴν πόλιν Δαυὶδ τείχει μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ, πύργοις ὀχυροῖς,
34 καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἄκραν. [34] καὶ ἔθηκαν ἐκεῖ ἔθνος ἁμαρτωλόν, ἄνδρας

---

10. επιφανεις ... του βασιλεως ... om εν secundum ... κ. εβδομ. κ. τριακ. 11. υιος παρανομος (sic) ... διαθωμεν ... υπ αυτων 13. εδωκαν 15. ακροβυστιαν ... εζευγισθησαν ... om του 16. ενωπιον αντιοχου ... γης pro της 17. om εν primum ... και ελεφαντιν 18. συνεστησατο ... **τον βασιλεα ... επεσαν 20. τεσσεραχοστω ... επι ισραηλ και ιεροσολυμα 21. εισηλθεν ... υπερηφανια 22. σπονδια ... χρυσον 24. εποιησαν ... ελαλησαν υπερηφανιαν 27. θρηνον, καθημενη 29. om και ab initio ... φορολογειας 30. επιστευσαν 32. ηχμαλωτευσεν 33. μεγαλω κ. οχυρω

παρανόμους, καὶ ἐνίσχυσαν ἐν αὐτῇ. 35 καὶ παρέθεντο ὅπλα καὶ τροφάς, 35
καὶ συναγαγόντες τὰ σκῦλα Ἱερουσαλὴμ ἀπέθεντο ἐκεῖ, καὶ ἐγένοντο εἰς
μεγάλην παγίδα. 36 καὶ ἐγένετο εἰς ἔνεδρον τῷ ἁγιάσματι καὶ εἰς διάβο- 36
λον πονηρὸν τῷ Ἰσραὴλ διὰ παντός. 37 καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἀθῷον κύκλῳ τοῦ 37
ἁγιάσματος, καὶ ἐμόλυναν τὸ ἁγίασμα. 38 καὶ ἔφυγον οἱ κάτοικοι Ἱερου- 38
σαλὴμ δι' αὐτούς, καὶ ἐγένετο κατοικία ἀλλοτρίων· καὶ ἐγένετο ἀλλοτρία
τοῖς γεννήμασιν αὐτῆς, καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐγκατέλιπον αὐτήν. 39 τὸ ἁγία- 39
σμα αὐτῆς ἠρημώθη ὡς ἔρημος, αἱ ἑορταὶ αὐτῆς ἐστράφησαν εἰς πένθος,
τὰ σάββατα αὐτῆς εἰς ὀνειδισμόν, ἡ τιμὴ αὐτῆς εἰς ἐξουδένωσιν. 40 κατὰ
τὴν δόξαν αὐτῆς ἐπληθύνθη ἡ ἀτιμία αὐτῆς, καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἐστρά- 40
φη εἰς πένθος. 41 καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐ- 41
τοῦ εἶναι πάντας λαὸν ἕνα, 42 καὶ ἐγκαταλιπεῖν ἕκαστον τὰ νόμιμα αὐτοῦ. 42
καὶ ἐπεδέξατο πάντα τὰ ἔθνη κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. 43 καὶ πολλοὶ 43
ἀπὸ Ἰσραὴλ εὐδόκησαν τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἔθυσαν τοῖς εἰδώλοις καὶ ἐβε-
βήλωσαν τὸ σάββατον. 44 καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς βιβλία ἐν χειρὶ ἀγγέλων 44
εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, πορευθῆναι ὀπίσω νομίμων ἀλλοτρίων
τῆς γῆς, 45 καὶ κωλῦσαι ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίαν καὶ σπονδὴν ἐκ τοῦ 45
ἁγιάσματος, καὶ βεβηλῶσαι σάββατα καὶ ἑορτάς, 46 καὶ μιᾶναι ἁγίασμα καὶ 46
ἁγίους, 47 οἰκοδομῆσαι βωμοὺς καὶ τεμένη καὶ εἰδωλεῖα, καὶ θύειν ὕεια καὶ 47
κτήνη κοινά, 48 καὶ ἀφιέναι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἀπεριτμήτους, βδελύξαι τὰς 48
ψυχὰς αὐτῶν ἐν παντὶ ἀκαθάρτῳ καὶ βεβηλώσει, 49 ὥστε ἐπιλαθέσθαι τοῦ 49
νόμου καὶ ἀλλάξαι πάντα τὰ δικαιώματα. 50 καὶ ὃς ἂν μὴ ποιήσῃ κατὰ τὸ 50
ῥῆμα τοῦ βασιλέως, ἀποθανεῖται. 51 κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους ἔγραψε 51
πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἐπισκόπους ἐπὶ πάντα τὸν λαόν· καὶ
ἐνετείλατο ταῖς πόλεσιν Ἰούδα θυσιάζειν κατὰ πόλιν καὶ πόλιν. 52 καὶ συνη- 52
θροίσθησαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ πρὸς αὐτοὺς πολλοί, πᾶς ὁ ἐγκαταλιπὼν τὸν νό-
μον, καὶ ἐποίησαν κακὰ ἐν τῇ γῇ, 53 καὶ ἔθεντο τὸν Ἰσραὴλ ἐν κρύφοις ἐν 53
παντὶ φυγαδευτηρίῳ αὐτῶν. 54 καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ Χασελεῦ τῷ 54
πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει ᾠκοδόμησαν βδέλυγμα ἐρημώ-
σεως ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα κύκλῳ ᾠκοδόμησαν βω-
μούς. 55 καὶ ἐπὶ τῶν θυρῶν τῶν οἰκιῶν καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἐθυμίων. 56 καὶ 55 56
τὰ βιβλία τοῦ νόμου ἃ εὗρον ἐνεπύρισαν πυρὶ κατασχίσαντες. 57 καὶ ὅπου 57
εὑρίσκετο παρά τινι βιβλίον διαθήκης, καὶ εἴ τις συνευδόκει τῷ νόμῳ, τὸ
σύγκριμα τοῦ βασιλέως ἐθανάτου αὐτόν. 58 ἐν ἰσχύϊ αὐτῶν ἐποίουν οὕτως 58
τῷ Ἰσραὴλ τοῖς εὑρισκομένοις ἐν παντὶ μηνὶ καὶ μηνὶ ἐν ταῖς πόλεσι. 59 καὶ 59
τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς θυσιάζοντες ἐπὶ τὸν βωμὸν ὃς ἦν ἐπὶ τοῦ
θυσιαστηρίου. 60 καὶ τὰς γυναῖκας τὰς περιτετμηκυίας τὰ τέκνα αὐτῶν ἐθα- 60
νάτωσαν κατὰ τὸ πρόσταγμα. 61 καὶ ἐκρέμασαν τὰ βρέφη ἐκ τῶν τραχήλων 61
αὐτῶν, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν προενόμευσαν, καὶ τοὺς περιτετμηκότας αὐ-
τοὺς ἐθανάτωσαν. 62 καὶ πολλοὶ ἐν Ἰσραὴλ ἐκραταιώθησαν καὶ ὠχυρώθησαν 62
ἐν ἑαυτοῖς τοῦ μὴ φαγεῖν κοινά. 63 καὶ ἐπελέξαντο ἀποθανεῖν ἵνα μὴ μιαν- 63

---

35. τροφην ... εγενετο 37. αγιασμα rescriptum 38. κατοικεια ... γενημασιν ... εγκατελειπον 39. om ἡ ... εξουθενωσιν 40. επληθυνθη ατιμασμος 41. om αντιοχος ... εις λαον 42. ενκαταλειπειν ... επεδεξαντο 43. ηυδοκησαν ... λατρια ... ιδωλοις ... ** αγιασμα pro σαββατ. 45. θυσιας 47. ωκοδομησαι ... ιδωλα ... υια 48. βεβηλωσαι 51. om παση 52. ενκαταλειπων 53. κρυφιοις 54. om τη ... τεσσεραχοστω ... om και εκατοστω 55. θυριδων 57. ed. rom. (non item cod. alex.) αὐτὸν 58 ἐν ἰσχ. αὐτῶν. 58. ουτω 59. om τη 61. τους οικειους αυτων και τους ... om εθανατωσαν 62. εν ισρ. εκρεμασθησαν και οχυρωθησαν εν αυτοις 63. επεδεξαντο

θῶσι τοῖς βρώμασι καὶ μὴ βεβηλώσωσι διαθήκην ἁγίαν, καὶ ἀπέθανον.
64 64 καὶ ἐγένετο ὀργὴ μεγάλη ἐπὶ Ἰσραὴλ σφόδρα.

II.

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀνέστη Ματταθίας Ἰωάννου τοῦ Συμεὼν ἱε-
2 ρεὺς τῶν υἱῶν Ἰωαρὶβ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκάθισεν ἐν Μωδεΐν. 2 καὶ αὐτῷ
3 υἱοὶ πέντε, Ἰωαννὰν ὁ διακαλούμενος Καδδίς, 3 Σίμων ὁ καλούμενος Θασσί,
4 5 4 Ἰούδας ὁ ἐπικαλούμενος Μακκαβαῖος, 5 Ἐλεάζαρ ὁ ἐπικαλούμενος Αὐαράν,
6 Ἰωνάθαν ὁ ἐπικαλούμενος Ἀπφοῦς. 6 καὶ εἶδε τὰς βλασφημίας τὰς γινομέ-
7 νας ἐν Ἰούδᾳ καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ, 7 καὶ εἶπεν Οἴμοι, ἵνα τί τοῦτο ἐγεννή-
θην ἰδεῖν τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ μου καὶ τὸ σύντριμμα τῆς πόλεως τῆς
ἁγίας, καὶ καθίσαι ἐκεῖ ἐν τῷ δοθῆναι αὐτὴν ἐν χειρὶ ἐχθρῶν καὶ τὸ ἁγίασμα
8 9 ἐν χειρὶ ἀλλοτρίων; 8 ἐγένετο ὁ ναὸς αὐτῆς ὡς ἀνὴρ ἄδοξος, 9 τὰ σκεύη τῆς
δόξης αὐτῆς αἰχμάλωτα ἀπήχθη, ἀπεκτάνθη τὰ νήπια αὐτῆς ἐν ταῖς πλα-
10 τείαις, οἱ νεανίσκοι αὐτῆς ἐν ῥομφαίᾳ ἐχθροῦ. 10 ποῖον ἔθνος οὐκ ἐκληρονό-
11 μησε βασιλείαν αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐκράτησε τῶν σκύλων αὐτῆς; 11 πᾶς ὁ κόσμος
12 αὐτῆς ἀφῃρέθη, ἀντὶ ἐλευθέρας ἐγένετο εἰς δούλην. 12 καὶ ἰδοὺ τὰ ἅγια ἡμῶν
καὶ ἡ καλλονὴ ἡμῶν καὶ ἡ δόξα ἡμῶν ἠρημώθη, καὶ ἐβεβήλωσαν αὐτὰ τὰ
13 14 ἔθνη. 13 ἵνα τί ἡμῖν ἔτι ζῆν; 14 καὶ διέρρηξε Ματταθίας καὶ υἱοὶ αὐτοῦ τὰ
15 ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιεβάλοντο σάκκους καὶ ἐπένθησαν σφόδρα. 15 καὶ ἦλθον
οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως οἱ καταναγκάζοντες τὴν ἀποστασίαν εἰς Μωδεΐν τὴν
16 πόλιν ἵνα θυσιάσωσι. 16 καὶ πολλοὶ ἀπὸ Ἰσραὴλ πρὸς αὐτοὺς προσῆλθον· καὶ
17 Ματταθίας καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ συνήχθησαν. 17 καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ παρὰ τοῦ
βασιλέως καὶ εἶπον τῷ Ματταθίᾳ λέγοντες Ἄρχων καὶ ἔνδοξος καὶ μέγας εἶ
18 ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ἐστηριγμένος ἐν υἱοῖς καὶ ἀδελφοῖς· 18 νῦν οὖν πρόσ-
ελθε πρῶτος καὶ ποίησον τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, ὡς ἐποίησαν πάντα
τὰ ἔθνη καὶ οἱ ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ καταλειφθέντες ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ
ἔσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου τῶν φίλων τοῦ βασιλέως, καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου
19 δοξασθήσεσθε ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ καὶ ἀποστολαῖς πολλαῖς. 19 καὶ ἀπεκρίθη
Ματταθίας καὶ εἶπε φωνῇ μεγάλῃ Εἰ πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐν οἴκῳ τῆς βα-
σιλείας τοῦ βασιλέως ἀκούουσιν αὐτοῦ ἀποστῆναι ἕκαστος ἀπὸ λατρείας
20 πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἡρετίσαντο ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ, 20 ἀλλ' ἐγὼ καὶ οἱ
21 υἱοί μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου πορευσόμεθα ἐν διαθήκῃ πατέρων ἡμῶν. 21 Ἵλεως
22 ἡμῖν καταλιπεῖν νόμον καὶ δικαιώματα. 22 τῶν λόγων τοῦ βασιλέως οὐκ
23 ἀκουσόμεθα τοῦ παρελθεῖν τὴν λατρείαν ἡμῶν δεξιὰν ἢ ἀριστεράν. 23 καὶ
ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τοὺς λόγους τούτους, προσῆλθεν ἀνὴρ Ἰουδαῖος ἐν ὀφθαλ-
μοῖς πάντων θυσιάσαι ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ ἐν Μωδεΐν κατὰ τὸ πρόσταγμα
24 τοῦ βασιλέως. 24 καὶ εἶδε Ματταθίας, καὶ ἐζήλωσε καὶ ἐτρόμησαν οἱ νεφροὶ
αὐτοῦ καὶ ἀνήνεγκε θυμὸν κατὰ τὸ κρίμα, καὶ δραμὼν ἔσφαξεν αὐτὸν ἐπὶ
25 τὸν βωμόν· 25 καὶ τὸν ἄνδρα τοῦ βασιλέως τὸν ἀναγκάζοντα θύειν ἀπέκτει-
26 νεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ τὸν βωμὸν καθεῖλε. 26 καὶ ἐζήλωσε τῷ νόμῳ
27 καθὼς ἐποίησε Φινεὲς τῷ Ζαμβρὶ υἱῷ Σαλώμ. 27 καὶ ἀνέκραξε Ματταθίας
ἐν τῇ πόλει φωνῇ μεγάλῃ λέγων Πᾶς ὁ ζηλῶν τῷ νόμῳ καὶ ἱστῶν διαθή-

---

63. βεβηλωσουσιν II. 1. ιωαρειμ ... μωδεειν 2. ιωαννης ο επικαλ. γαδδις 3. θασσις 4. καλουμένος 5. καλουμενος ... ιωναθας ο καλουμενος σαφφους 6. ιδεν 7. οιμμοι ... εγενηθην ιδ. τα συντριμματα ... εχθρων, το 8. ενδοξος 9. om αυτης primum ... πλατειαις αυτης 10. εκληρονομησεν βασιλεια και 11. εγεννηθη 12. αυτα εθνη 14. οι υιοι 15. μωδεειν 16. προσηλθαν 17. ειπαν 18. om ουν ... κ. οι αρχοντες ιουδα 19. λατριας 20. καγω pro αλλ εγω ... πορευσωμεθα 21. καταλειπειν 22. τον νομον του βασιλεως ... om του ... λατριαν 23. θυμιασαι ... βωμου εν μωδεειμ 24. ιδεν 26. φινεως 27. νομω ειστων

κην ἐξελθέτω ὀπίσω μου. 28 καὶ ἔφυγον αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὰ ὄρη, 28
καὶ ἐγκατέλιπον ὅσα εἶχον ἐν τῇ πόλει. 29 τότε κατέβησαν πολλοὶ ζητοῦντες 29
δικαιοσύνην καὶ κρίμα εἰς τὴν ἔρημον καθίσαι ἐκεῖ, 30 αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ 30
αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, ὅτι ἐπληθύνθη ἐπ' αὐ-
τοὺς τὰ κακά. 31 καὶ ἀνηγγέλη τοῖς ἀνδράσι τοῦ βασιλέως καὶ ταῖς δυνά- 31
μεσιν αἳ ἦσαν ἐν Ἱερουσαλὴμ πόλει Δαυὶδ ὅτι κατέβησαν ἄνδρες οἵτινες
διεσκέδασαν τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως εἰς τοὺς κρύφους ἐν τῇ ἐρήμῳ. 32 καὶ 32
ἔδραμον ὀπίσω αὐτῶν πολλοί· καὶ καταλαβόντες αὐτοὺς παρενέβαλον ἐπ'
αὐτούς, καὶ συνεστήσαντο πρὸς αὐτοὺς πόλεμον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββά-
των, 33 καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς Ἕως τοῦ νῦν ἱκανόν· ἐξέλθετε καὶ ποιήσατε 33
κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως καὶ ζήσεσθε. 34 καὶ εἶπον Οὐκ ἐξελευσόμεθα 34
οὐδὲ ποιήσομεν τὸν λόγον τοῦ βασιλέως τοῦ βεβηλῶσαι τὴν ἡμέραν τῶν
σαββάτων. 35 καὶ ἐτάχυναν ἐπ' αὐτοὺς πόλεμον. 36 καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν αὐ- 35 36
τοῖς, οὐδὲ λίθον ἐνετίναξαν αὐτοῖς, οὐδὲ ἐνέφραξαν τοὺς κρύφους, 37 λέγον- 37
τες Ἀποθάνωμεν πάντες ἐν τῇ ἁπλότητι ἡμῶν· μαρτυρεῖ ἐφ' ἡμᾶς ὁ οὐρα-
νὸς καὶ ἡ γῆ ὅτι ἀκρίτως ἀπόλλυτε ἡμᾶς. 38 καὶ ἀνέστησαν ἐπ' αὐτοὺς ἐν 38
τῷ πολέμῳ τοῖς σάββασι, καὶ ἀπέθανον αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ
τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν ἕως χιλίων ψυχῶν ἀνθρώπων. 39 καὶ 39
ἔγνω Ματταθίας καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ, καὶ ἐπένθησαν ἐπ' αὐτοὺς ἕως σφόδρα.
40 καὶ εἶπεν ἀνὴρ τῷ πλησίον αὐτοῦ Ἐὰν πάντες ποιήσωμεν ὡς οἱ ἀδελφοὶ 40
ἡμῶν ἐποίησαν, καὶ μὴ πολεμήσωμεν πρὸς τὰ ἔθνη ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν
καὶ τῶν δικαιωμάτων ἡμῶν, νῦν τάχιον ἡμᾶς ἐξολοθρεύσουσιν ἀπὸ τῆς γῆς.
41 καὶ ἐβουλεύσαντο τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγοντες Πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἐὰν ἔλθῃ 41
πρὸς ἡμᾶς εἰς πόλεμον τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, πολεμήσωμεν κατέναντι
αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν πάντες καθὼς ἀπέθανον οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν
ἐν τοῖς κρύφοις. 42 τότε συνήχθησαν πρὸς αὐτοὺς συναγωγὴ Ἰουδαίων ἰσχυ- 42
ροὶ δυνάμει ἀπὸ Ἰσραήλ, πᾶς ὁ ἑκουσιαζόμενος τῷ νόμῳ. 43 καὶ πάντες οἱ 43
φυγαδεύοντες ἀπὸ τῶν κακῶν προσετέθησαν αὐτοῖς καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς
στήριγμα. 44 καὶ συνεστήσαντο δύναμιν, καὶ ἐπάταξαν ἁμαρτωλοὺς ἐν ὀργῇ 44
αὐτῶν καὶ ἄνδρας ἀνόμους ἐν θυμῷ αὐτῶν· καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον εἰς τὰ
ἔθνη σωθῆναι. 45 καὶ ἐκύκλωσε Ματταθίας καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ, καὶ καθεῖλον 45
τοὺς βωμούς. 46 καὶ περιέτεμον τὰ παιδάρια τὰ ἀπερίτμητα ὅσα εὗρον ἐν 46
ὁρίοις Ἰσραὴλ ἐν ἰσχύϊ. 47 καὶ ἐδίωξαν τοὺς υἱοὺς τῆς ὑπερηφανίας, καὶ 47
κατευοδώθη τὸ ἔργον ἐν χειρὶ αὐτῶν. 48 καὶ ἀντελάβοντο τοῦ νόμου ἐκ χει- 48
ρὸς τῶν ἐθνῶν καὶ ἐκ χειρὸς τῶν βασιλέων, καὶ οὐκ ἔδωκαν κέρας τῷ ἁμαρ-
τωλῷ. 49 καὶ ἤγγισαν αἱ ἡμέραι τοῦ Ματταθίου ἀποθανεῖν, καὶ εἶπε τοῖς 49
υἱοῖς αὐτοῦ Νῦν ἐστηρίχθη ὑπερηφανία καὶ ἐλεγμὸς καὶ καιρὸς καταστροφῆς
καὶ ὀργὴ θυμοῦ. 50 καὶ νῦν τέκνα ζηλώσατε τῷ νόμῳ, καὶ δότε τὰς ψυχὰς 50
ὑμῶν ὑπὲρ διαθήκης πατέρων ἡμῶν. 51 μνήσθητε τῶν πατέρων ἡμῶν τὰ 51
ἔργα ἃ ἐποίησαν ἐν ταῖς γενεαῖς αὐτῶν, καὶ δέξασθε δόξαν μεγάλην καὶ
Gen. 15, 6. ὄνομα αἰώνιον. 52 Ἀβραὰμ οὐχὶ ἐν πειρασμῷ εὑρέθη πιστός, καὶ ἐλογίσθη 52
Ro. 4, 3. etc. αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην; 53 Ἰωσὴφ ἐν καιρῷ στενοχωρίας αὐτοῦ ἐφύλαξεν ἐν- 53
τολήν, καὶ ἐγένετο κύριος Αἰγύπτου. 54 Φινεὲς ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐν τῷ ζηλῶ- 54
σαι ζῆλον ἔλαβε διαθήκην ἱερωσύνης αἰωνίας. 55 Ἰησοῦς ἐν τῷ πληρῶσαι 55

---

28. ενκατελειπον 30. εσκληρυνθη επ αυτους 32. συνεστειλαντο 33. ειπαν ... om ικανον ... εξελθοντες ποιησατε 34. ειπαν ... ποιησωμεν ... om του secundum 37. οι παντες 40. προς τον πλησιον ... εις τα εθνη υπερ της ψυχης ... ολεθρευσουσιν 42. συναγωγη ασιδεων ισχυραι 44. αυτων· ανδρας 45. υιοι pro φιλοι ... τ. βωμ. αυτων 46. ευρεν 51. om εν ... δοξαν pro ονομα 52. αβρ. ουχ ... αυτω δικαιοσυνη 54. ιερωσυνη. αγιας

56 λόγον ἐγένετο κριτὴς ἐν Ἰσραήλ. [56] Χάλεβ ἐν τῷ ἐπιμαρτύρασθαι ἐν τῇ ἐκ-
57 κλησίᾳ ἔλαβε γῆς κληρονομίαν. [57] Δαυὶδ ἐν τῷ ἐλέῳ αὐτοῦ ἐκληρονόμησε
58 θρόνον βασιλείας εἰς αἰῶνα αἰῶνος. [58] Ἠλίας ἐν τῷ ζηλῶσαι ζῆλον νόμου
59 ἀνελήφθη ἕως εἰς τὸν οὐρανόν. [59] Ἀνανίας Ἀζαρίας Μισαὴλ πιστεύσαντες
60 ἐσώθησαν ἐκ φλογός. [60] Δανιὴλ ἐν τῇ ἁπλότητι αὐτοῦ ἐῤῥύσθη ἐκ στόματος
61 λεόντων. [61] καὶ οὕτως ἐννοήθητε κατὰ γενεὰν καὶ γενεάν, ὅτι πάντες οἱ ἐλ-
62 πίζοντες ἐπ' αὐτὸν οὐκ ἀσθενήσουσι. [62] καὶ ἀπὸ λόγων ἀνδρὸς ἁμαρτωλοῦ
63 μὴ φοβηθῆτε, ὅτι ἡ δόξα αὐτοῦ εἰς κοπρίαν καὶ εἰς σκώληκας. [63] σήμερον
ἐπαρθήσεται καὶ αὔριον οὐ μὴ εὑρεθῇ, ὅτι ἔστρεψεν εἰς τὸν χοῦν αὐτοῦ,
64 καὶ ὁ διαλογισμὸς αὐτοῦ ἀπώλετο. [64] καὶ ὑμεῖς τέκνα ἰσχύσατε καὶ ἀνδρί-
65 ζεσθε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ἐν αὐτῷ δοξασθήσεσθε. [65] καὶ ἰδοὺ Συμεὼν ὁ ἀδελ-
φὸς ὑμῶν, οἶδα ὅτι ἀνὴρ βουλῆς ἐστίν, αὐτοῦ ἀκούετε πάσας τὰς ἡμέρας,
66 αὐτὸς ὑμῖν ἔσται εἰς πατέρα. [66] καὶ Ἰούδας Μακκαβαῖος ἰσχυρὸς δυνάμει
ἐκ νεότητος αὐτοῦ, οὗτος ὑμῖν ἔσται ἄρχων στρατιᾶς καὶ πολεμήσει πόλε-
67 μον λαῶν. [67] καὶ ὑμεῖς προσάξατε πρὸς ὑμᾶς πάντας τοὺς ποιητὰς τοῦ νό-
68 μου, καὶ ἐκδικήσατε ἐκδίκησιν τοῦ λαοῦ ὑμῶν. [68] ἀνταπόδοτε ἀνταπόδομα
69 τοῖς ἔθνεσι, καὶ προσέχετε εἰς τὰ προστάγματα τοῦ νόμου. [69] καὶ εὐλόγησεν
70 αὐτούς· καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ. [70] καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ
ἕκτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐ-
τοῦ ἐν τάφοις πατέρων αὐτῶν ἐν Μωδεΐν, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ
κοπετὸν μέγαν.

III.

Καὶ ἀνέστη Ἰούδας ὁ καλούμενος Μακκαβαῖος υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
2 [2] καὶ ἐβοήθουν αὐτῷ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πάντες ὅσοι ἐκολλήθησαν
3 τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμουν τὸν πόλεμον Ἰσραὴλ μετ' εὐφροσύνης. [3] καὶ
ἐπλάτυνε δόξαν τῷ λαῷ αὐτοῦ· καὶ ἐνεδύσατο θώρακα ὡς γίγας, καὶ συνε-
ζώσατο τὰ σκεύη αὐτοῦ τὰ πολεμικά, καὶ συνεστήσατο πολέμους σκεπάζων
4 παρεμβολὴν ἐν ῥομφαίᾳ. [4] καὶ ὡμοιώθη λέοντι ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ὡς
5 σκύμνος ἐρευγόμενος εἰς θήραν. [5] καὶ ἐδίωξεν ἀνόμους ἐξερευνῶν, καὶ τοὺς
6 ταράσσοντας τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐφλόγισε. [6] καὶ συνεστάλησαν οἱ ἄνομοι ἀπὸ
τοῦ φόβου αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀνομίας συνεταράχθησαν, καὶ
7 εὐοδώθη σωτηρία ἐν χειρὶ αὐτοῦ. [7] καὶ ἐπίκρανε βασιλεῖς πολλούς, καὶ εὔ-
φρανε τὸν Ἰακὼβ ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τὸ μνημόσυνον
8 αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν. [8] καὶ διῆλθεν ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐξωλόθρευσεν ἀσε-
9 βεῖς ἐξ αὐτῆς, καὶ ἀπέστρεψεν ὀργὴν ἀπὸ Ἰσραήλ. [9] καὶ ὠνομάσθη ἕως
10 ἐσχάτου τῆς γῆς, καὶ συνήγαγεν ἀπολλυμένους. [10] καὶ συνήγαγεν Ἀπολλώ-
νιος ἔθνη καὶ ἀπὸ Σαμαρείας δύναμιν μεγάλην τοῦ πολεμῆσαι πρὸς Ἰσραήλ.
11 [11] καὶ ἔγνω Ἰούδας καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν
καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν· καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοί, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἔφυ-
12 γον. [12] καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ τὴν μάχαιραν Ἀπολλωνίου ἔλαβεν
13 Ἰούδας, καὶ ἦν πολεμῶν ἐν αὐτῇ πάσας τὰς ἡμέρας. [13] καὶ ἤκουσε Σήρων

---

56. om εν secundum ... γην 57. ελεει ... αιωνιας pro εις αι. αιωνος 58. ανελημφθη ως εις 60. ερυσθη 61. om και γενεαν 62. εις κοπρια 63. om αυριον ... επεστρεψεν 64. ισχυεται ... νομω υμων 66. ιουδ. ο μακκ. αυτος ισχυρ. εν δυναμει· αυτος εκ ... εσται εις αρχοντα ... πολεμησετε 67. προσαξεται 68. ανταποδιδοτε ... om τα 69. ηυλογησεν 70. τεσσεραχοστω ... πατερων αυτου εν μωδεειν III. 3. τα σκ. τα πολ. αυτου· πολεμους συνεστ. 5. om λαον 7. επικραναν ... ηυφρανεν 8. εξωλεθρευσεν ασ. επ αυτης 10. σαμαριας 11. απεκτεινεν· και επεσον 12. ελαβον τα σκευη

ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως Συρίας ὅτι ἤθροισεν Ἰούδας ἄθροισμα καὶ ἐκκλη-
σίαν πιστῶν μετ' αὐτοῦ ἐκπορευομένων εἰς πόλεμον, 14 καὶ εἶπε Ποιήσω 14
ἐμαυτῷ ὄνομα καὶ δοξασθήσομαι ἐν τῇ βασιλείᾳ, καὶ πολεμήσω τὸν Ἰούδαν
καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ τοὺς ἐξουδενοῦντας τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. 15 καὶ προςέ- 15
θετο τοῦ ἀναβῆναι· καὶ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ παρεμβολὴ ἀσεβῶν ἰσχυρὰ βοη-
θῆσαι αὐτῷ καὶ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ. 16 καὶ ἤγγισαν ἕως 16
ἀναβάσεως Βαιθωρών· καὶ ἐξῆλθεν Ἰούδας εἰς συνάντησιν αὐτῶν ὀλιγοστός.
17 ὡς δὲ ἴδον τὴν παρεμβολὴν ἐρχομένην εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, εἶπον τῷ 17
Ἰούδᾳ Πῶς δυνησόμεθα ὀλιγοστοὶ ὄντες πολεμῆσαι πρὸς πλῆθος τοσοῦτον
ἰσχυρόν; καὶ ἡμεῖς ἐκλελύμεθα ἀσιτοῦντες σήμερον. 18 καὶ εἶπεν Ἰούδας 18
Εὔκοπόν ἐστι συγκλεισθῆναι πολλοὺς ἐν χερσὶν ὀλίγων· καὶ οὐκ ἔστι δια-
φορὰ ἐναντίον τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ σώζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις. 19 ὅτι 19
οὐκ ἐν πλήθει δυνάμεως νίκη πολέμου ἐστίν, ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἡ
ἰσχύς. 20 αὐτοὶ ἔρχονται πρὸς ἡμᾶς ἐν πλήθει ὕβρεως καὶ ἀνομίας τοῦ ἐξᾶ- 20
ραι ἡμᾶς καὶ τὰς γυναῖκας ἡμῶν καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν τοῦ σκυλεῦσαι ἡμᾶς·
21 ἡμεῖς δὲ πολεμοῦμεν περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ τῶν νομίμων ἡμῶν. 21
22 καὶ αὐτὸς συντρίψει αὐτοὺς πρὸ προςώπου ἡμῶν· ὑμεῖς δὲ μὴ φοβηθῆτε 22
ἀπ' αὐτῶν. 23 ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, ἐνήλατο εἰς αὐτοὺς ἄφνω, καὶ συνε- 23
τρίβη Σήρων καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ. 24 καὶ ἐδίωκον αὐτὸν 24
ἐν τῇ καταβάσει Βαιθωρὼν ἕως τοῦ πεδίου· καὶ ἔπεσον ἀπ' αὐτῶν εἰς
ἄνδρας ὀκτακοσίους, οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον εἰς γῆν Φυλιστιείμ. 25 καὶ ἤρξατο 25
ὁ φόβος Ἰούδα καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ἡ πτόησις ἐπιπίπτειν ἐπὶ τὰ
ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν. 26 καὶ ἤγγισεν ἕως τοῦ βασιλέως τὸ ὄνομα αὐτοῦ, 26
καὶ ὑπὲρ τῶν παρατάξεων Ἰούδα ἐξηγεῖτο πᾶν ἔθνος. 27 ὡς δὲ ἤκουσεν 27
Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, ὠργίσθη θυμῷ, καὶ ἀπέστειλε καὶ
συνήγαγε τὰς δυνάμεις πάσας τῆς βασιλείας αὐτοῦ, παρεμβολὴν ἰσχυρὰν
σφόδρα. 28 καὶ ἤνοιξε τὸ γαζοφυλάκιον αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν ὀψώνια ταῖς δυ- 28
νάμεσιν αὐτοῦ εἰς ἐνιαυτόν, καὶ ἐνετείλατο εἶναι αὐτοὺς ἑτοίμους εἰς πᾶσαν
χρείαν. 29 καὶ εἶδεν ὅτι ἐξέλιπε τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῶν θησαυρῶν· καὶ οἱ φο- 29
ρολόγοι τῆς χώρας ὀλίγοι χάριν τῆς διχοστασίας καὶ πληγῆς ἧς κατεσκεύα-
σεν ἐν τῇ γῇ τοῦ ἆραι τὰ νόμιμα ἃ ἦσαν ἀφ' ἡμερῶν τῶν πρώτων. 30 καὶ 30
εὐλαβήθη μὴ οὐκ ἔχῃ ὡς ἅπαξ καὶ δὶς εἰς τὰς δαπάνας καὶ τὰ δόματα ἃ
ἐδίδου ἔμπροσθεν δαψιλεῖ χειρί, καὶ ἐπερίσσευσεν ὑπὲρ τοὺς βασιλεῖς τοὺς
ἔμπροσθεν. 31 καὶ ἠπορεῖτο τῇ ψυχῇ αὐτοῦ σφόδρα, καὶ ἐβουλεύσατο τοῦ 31
πορευθῆναι εἰς τὴν Περσίδα καὶ λαβεῖν τοὺς φόρους τῶν χωρῶν καὶ συνα-
γαγεῖν ἀργύριον πολύ. 32 καὶ κατέλιπε Λυσίαν ἄνθρωπον ἔνδοξον καὶ ἀπὸ 32
γένους τῆς βασιλείας ἐπὶ τῶν πραγμάτων τοῦ βασιλέως ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ
Εὐφράτου ἕως τῶν ὁρίων Αἰγύπτου, 33 καὶ τρέφειν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ 33
ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι αὐτόν. 34 καὶ παρέδωκεν αὐτῷ τὰς ἡμίσεις τῶν δυνά- 34
μεων καὶ τοὺς ἐλέφαντας· καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ περὶ πάντων ὧν ἐβούλετο,
καὶ περὶ τῶν κατοικούντων τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἱερουσαλήμ, 35 ἀποστεῖλαι ἐπ' 35
αὐτοὺς δύναμιν τοῦ ἐκτρῖψαι καὶ ἐξᾶραι τὴν ἰσχὺν Ἰσραὴλ καὶ τὸ κατάλειμμα

---

13. μεθ αυτου και εκπορ. 14. και τους εξουδ. 15. om του αναβηναι ... om και tertium 16. ηγγισεν ... μεθωρων ... εις συναντ. αυτω 17. ιδαν ... εις συναντ. αυτω ειπαν ... τι pro πως ... τοσουτο· και ημεις 18. om του θεου 19. om ἡ 20. πρ. ημας πληθει 22. ημων· ημεις 23. επ αυτους 24. εδιωκ. αυτους ... βεθωρων 25. η πτοη επιπτεν 28. εις τον ενιαυτον ... ενετειλατο αυτοις εις ενιαυτον ειναι ετοιμους 29. ιδεν ... εξελειπεν ... οι φοροι της 30. εχει ... δαψιλη ... om και επερισσ. usque εμπροσθεν 31. εβουλευσαντο ... αργ. πολυν 32. κατελειπεν 34. παντων των κατοικουντων 35. εκρειψαι pro εκτριψαι ... καταλιμμα

36 Ἱερουσαλήμ, καὶ ἆραι τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ τόπου, [36] καὶ κατοι-
κῆσαι υἱοὺς ἀλλογενεῖς ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῶν καὶ κατακληροδοτῆσαι
37 τὴν γῆν αὐτῶν. [37] καὶ ὁ βασιλεὺς παρέλαβε τὰς ἡμίσεις τῶν δυνάμεων
τὰς καταλειφθείσας καὶ ἀπῆρεν ἀπὸ Ἀντιοχείας ἀπὸ πόλεως βασιλείας αὐ-
τοῦ, ἔτους ἑβδόμου καὶ τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ· καὶ διεπέρασε τὸν
38 Εὐφράτην ποταμόν, καὶ διεπορεύετο τὰς ἐπάνω χώρας. [38] καὶ ἐπέλεξε Λυ-
σίας Πτολεμαῖον τὸν Δορυμένους καὶ Νικάνορα καὶ Γοργίαν ἄνδρας δυνα-
39 τοὺς τῶν φίλων τοῦ βασιλέως, [39] καὶ ἀπέστειλε μετ' αὐτῶν τεσσαράκοντα
χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ ἑπτακισχιλίαν ἵππον τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα καὶ
40 καταφθεῖραι αὐτὴν κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. [40] καὶ ἀπῆραν σὺν πάσῃ
τῇ δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἦλθον καὶ παρενέβαλον πλησίον Ἐμμαοὺμ ἐν τῇ γῇ
41 τῇ πεδινῇ. [41] καὶ ἤκουσαν οἱ ἔμποροι τῆς χώρας τὸ ὄνομα αὐτῶν, καὶ ἔλα-
βον ἀργύριον καὶ χρυσίον πολὺ σφόδρα καὶ παῖδας, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πα-
ρεμβολὴν τοῦ λαβεῖν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς παῖδας· καὶ προςετέθησαν πρὸς
42 αὐτοὺς δύναμις Συρίας καὶ γῆς ἀλλοφύλων. [42] καὶ εἶδεν Ἰούδας καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὅτι ἐπληθύνθη τὰ κακά, καὶ αἱ δυνάμεις παρεμβάλλουσιν ἐν
τοῖς ὁρίοις αὐτῶν· καὶ ἐπέγνωσαν τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως οὓς ἐνετείλατο
43 ποιῆσαι τῷ λαῷ εἰς ἀπώλειαν καὶ συντέλειαν. [43] καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς
τὸν πλησίον αὐτοῦ Ἀναστήσωμεν τὴν καθαίρεσιν τοῦ λαοῦ ἡμῶν, καὶ πολε-
44 μήσωμεν περὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων. [44] καὶ συνηθροίσθη ἡ συνα-
γωγὴ τοῦ εἶναι ἑτοίμους εἰς πόλεμον, καὶ τοῦ προςεύξασθαι καὶ αἰτῆσαι
45 ἔλεον καὶ οἰκτιρμούς. [45] καὶ Ἱερουσαλὴμ ἦν ἀοίκητος ὡς ἔρημος· οὐκ ἦν ὁ
εἰςπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος ἐκ τῶν γεννημάτων αὐτῆς, καὶ τὸ ἁγίασμα
καταπατούμενον, καὶ υἱοὶ ἀλλογενῶν ἐν τῇ ἄκρᾳ, κατάλυμα τοῖς ἔθνεσι·
46 καὶ ἐξήρθη τέρψις ἐξ Ἰακώβ, καὶ ἐξέλιπεν αὐλὸς καὶ κινύρα. [46] καὶ συνή-
χθησαν καὶ ἤλθοσαν εἰς Μασσηφὰ κατέναντι Ἱερουσαλήμ, ὅτι τόπος προς-
47 ευχῆς εἰς Μασσηφὰ τὸ πρότερον τῷ Ἰσραήλ. [47] καὶ ἐνήστευσαν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ, καὶ περιεβάλοντο σάκκους καὶ σποδὸν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ
48 διέῤῥηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν· [48] καὶ ἐξεπέτασαν τὸ βιβλίον τοῦ νόμου περὶ ὧν
49 ἐξηρεύνων τὰ ἔθνη τὰ ὁμοιώματα τῶν εἰδώλων αὐτῶν. [49] καὶ ἤνεγκαν τὰ
ἱμάτια τῆς ἱερωσύνης καὶ τὰ πρωτογεννήματα καὶ τὰς δεκάτας, καὶ ἤγειραν
50 τοὺς Ναζιραίους οἳ ἐπλήρωσαν τὰς ἡμέρας, [50] καὶ ἐβόησαν φωνῇ εἰς τὸν
51 οὐρανὸν λέγοντες Τί ποιήσωμεν τούτοις, καὶ ποῦ αὐτοὺς ἀπαγάγωμεν; [51] καὶ
τὰ ἅγιά σου καταπεπάτηται καὶ βεβήλωται, καὶ οἱ ἱερεῖς σου ἐν πένθει καὶ
52 ταπεινώσει. [52] καὶ ἰδοὺ τὰ ἔθνη συνῆκται ἐφ' ἡμᾶς τοῦ ἐξᾶραι ἡμᾶς· σὺ
53 οἶδας ἃ λογίζονται ἐφ' ἡμᾶς. [53] πῶς δυνησόμεθα ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον
54 αὐτῶν ἐὰν μὴ σὺ βοηθήσῃς ἡμῖν; [54] καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι καὶ
55 ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ. [55] καὶ μετὰ τοῦτο κατέστησεν Ἰούδας ἡγουμένους
τοῦ λαοῦ χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκάρχους.
56 [56] καὶ εἶπον τοῖς οἰκοδομοῦσιν οἰκίας καὶ μνηστευομένοις γυναῖκας καὶ φυ-
τεύουσιν ἀμπελῶνας καὶ δειλοῖς, ἀποστρέφειν ἕκαστον εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ
57 κατὰ τὸν νόμον. [57] καὶ ἀπῆρεν ἡ παρεμβολή, καὶ παρενέβαλε κατὰ νότον
58 Ἐμμαούμ. [58] καὶ εἶπεν Ἰούδας Περιζώσασθε καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνα-
τούς, καὶ γίνεσθε ἕτοιμοι εἰς τὸ πρωὶ τοῦ πολεμῆσαι ἐν τοῖς ἔθνεσι τούτοις

35. το μνημοσ. αυτου 36. υιους αλλοτριους ... κατακληρονομησαι 37. αντιοχιας ... τεσσεραχοστου 38. om και secundum ... γοργειαν 39. τεσσεραχοντα ... επταχισχιλιον 40. παρεβαλον ... αμμαουν 41. πολυν ... προσεγενηθησαν ... δυναμεις 42. ιδεν ... παρεμβαλουσιν ... λογους της βασιλειας 43. ειπαν ... om και πολεμ. π. τ. λ. ημων 44. ηθροισθησαν η 45. γενηματων ... εν τοις εθνεσιν ... εξελειπεν 47. περιεβαλλοντο 49. πρωτογενηματα 55. δεκαδαρχους 56. ειπεν ... οικοδομ. οικειαν 57. παρενεβαλοσαν ... αμμαουμ 58. γενεσθαι εις

τοῖς ἐπισυνηγμένοις ἐφ' ἡμᾶς ἐξᾶραι ἡμᾶς καὶ τὰ ἅγια ἡμῶν. [59] ὅτι κρεῖσ- 59
σον ἡμᾶς ἀποθανεῖν ἐν τῷ πολέμῳ ἢ ἐπιδεῖν ἐπὶ τὰ κακὰ τοῦ ἔθνους ἡμῶν
καὶ τῶν ἁγίων. [60] ὡς δ' ἂν ᾖ θέλημα ἐν οὐρανῷ, οὕτω ποιήσει. 60

IV.

Καὶ παρέλαβε Γοργίας πεντακισχιλίους ἄνδρας καὶ χιλίαν ἵππον ἐκλε-
κτήν, καὶ ἀπῆρεν ἡ παρεμβολὴ νυκτὸς [2] ὥστε ἐπιβαλεῖν ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν 2
τῶν Ἰουδαίων καὶ πατάξαι αὐτοὺς ἄφνω, καὶ οἱ υἱοὶ τῆς ἄκρας ἦσαν αὐτῷ
ὁδηγοί. [3] καὶ ἤκουσεν Ἰούδας, καὶ ἀπῆρεν αὐτὸς καὶ οἱ δυνατοὶ πατάξαι 3
τὴν δύναμιν τοῦ βασιλέως τὴν ἐν Ἐμμαούμ, [4] ἕως ἔτι αἱ δυνάμεις ἐσκορ- 4
πισμέναι ἦσαν ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς. [5] καὶ ἦλθε Γοργίας εἰς τὴν παρεμβο- 5
λὴν Ἰούδα νυκτός, καὶ οὐδένα εὗρε· καὶ ἐζήτει αὐτοὺς ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὅτι
εἶπε Φεύγουσιν οὗτοι ἀφ' ἡμῶν. [6] καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ὤφθη Ἰούδας ἐν τῷ 6
πεδίῳ ἐν τρισχιλίοις ἀνδράσι· πλὴν καλύμματα καὶ μαχαίρας οὐκ εἶχον κα-
θὼς ἠβούλοντο. [7] καὶ εἶδον παρεμβολὴν ἐθνῶν ἰσχυρὰν τεθωρακισμένην καὶ 7
ἵππον κυκλοῦσαν αὐτήν, καὶ οὗτοι διδακτοὶ πολέμου. [8] καὶ εἶπεν Ἰούδας 8
τοῖς ἀνδράσι τοῖς μετ' αὐτοῦ Μὴ φοβεῖσθε τὸ πλῆθος αὐτῶν, καὶ τὸ ὅρ-
μημα αὐτῶν μὴ δειλωθῆτε. [9] μνήσθητε πῶς ἐσώθησαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν 9
θαλάσσῃ ἐρυθρᾷ, ὅτε ἐδίωξεν αὐτοὺς Φαραὼ ἐν δυνάμει. [10] καὶ νῦν βοήσω- 10
μεν εἰς τὸν οὐρανόν, εἴ πως ἐλεήσει ἡμᾶς καὶ μνησθήσεται διαθήκης πα-
τέρων ἡμῶν, καὶ συντρίψει τὴν παρεμβολὴν ταύτην κατὰ πρόσωπον ἡμῶν
σήμερον, [11] καὶ γνώσεται πάντα τὰ ἔθνη ὅτι ἐστὶν ὁ λυτρούμενος καὶ σώ- 11
ζων τὸν Ἰσραήλ. [12] καὶ ἦραν οἱ ἀλλόφυλοι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἴδον 12
αὐτοὺς ἐρχομένους ἐξεναντίας, [13] καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς πόλε- 13
μον, καὶ ἐσάλπισαν οἱ μετὰ Ἰούδα [14] καὶ συνῆψαν, καὶ συνετρίβησαν τὰ 14
ἔθνη καὶ ἔφυγον εἰς τὸ πεδίον, [15] οἱ δὲ ἔσχατοι πάντες ἔπεσον ἐν ῥομφαίᾳ· 15
καὶ ἐδίωξαν αὐτοὺς ἕως Γαζηρὼ καὶ ἕως τῶν πεδίων τῆς Ἰδουμαίας καὶ
Ἀζώτου καὶ Ἰαμνίας, καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν εἰς ἄνδρας τρισχιλίους. [16] καὶ 16
ἐπέστρεψεν Ἰούδας καὶ ἡ δύναμις ἀπὸ τοῦ διώκειν ὄπισθεν αὐτῶν, [17] καὶ 17
εἶπε πρὸς τὸν λαόν Μὴ ἐπιθυμήσητε τῶν σκύλων, ὅτι πόλεμος ἐξεναντίας
ἡμῶν, [18] καὶ Γοργίας καὶ ἡ δύναμις ἐν τῷ ὄρει ἐγγὺς ἡμῶν· ἀλλὰ στῆτε 18
νῦν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ πολεμήσατε αὐτούς, καὶ μετὰ ταῦτα
λήψετε τὰ σκῦλα μετὰ παῤῥησίας. [19] ἔτι λαλοῦντος Ἰούδα ταῦτα, ὤφθη μέ- 19
ρος τι ἐκκύπτον ἐκ τοῦ ὄρους. [20] καὶ εἶδεν ὅτι τετρόπωνται, καὶ ἐμπυρίζουσι 20
τὴν παρεμβολήν· ὁ γὰρ καπνὸς θεωρούμενος ἐνεφάνιζε τὸ γεγονός. [21] οἱ δὲ 21
ταῦτα συνιδόντες ἐδειλώθησαν σφόδρα· συνιδόντες δὲ καὶ τὴν Ἰούδα παρεμ-
βολὴν ἐν τῷ πεδίῳ ἑτοίμην εἰς παράταξιν, [22] ἔφυγον πάντες εἰς γῆν ἀλλο- 22
φύλων. [23] καὶ ἀνέστρεψεν Ἰούδας ἐπὶ τὴν σκυλείαν τῆς παρεμβολῆς, καὶ 23
ἔλαβον χρυσίον πολὺ καὶ ἀργύριον καὶ ὑάκινθον καὶ πορφύραν θαλασσίαν καὶ
πλοῦτον μέγαν. [24] καὶ ἐπιστραφέντες ὕμνουν καὶ εὐλόγουν εἰς οὐρανὸν τὸν 24
κύριον, ὅτι καλόν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. [25] καὶ ἐγένετο σωτηρία 25
μεγάλη τῷ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. [26] ὅσοι δὲ τῶν ἀλλοφύλων διεσώ- 26

---

59. εν πολεμω η εφιδειν 60. ουτως IV. 5. χοργιας 6. αμα ημερα ... μαχαιραν 7. ιδον 8. διωθηται 9. ως εσωθησαν ... εδιωξαν 10. εις ουρανον ει θελησει ημας ... om ημων prius 11. γνωσονται 12. ιδαν α. εχομενους 13. εξηλθαν ... εσαλπ. οι παρα ιουλου 15. επεσαν ... γασηρων ... της ιουδαιας ... ιαννειας ... επεσαν ... εξ αυτ. in rasura 18. λαβετε σκυλα και μετα 19. ετι πληρουντος ιουλου ταυτα 20. ιδεν ... τετροπωται ... ο θεωρουμενος 21. ταυτα συνειδοτες ... συνειδοντ. δε και 23. ιουδας ανεστρεψεν ... ελαβεν χρ. και αργ. πολυν ... και θαλασσιαν 24. επιστρεψαντες ... ηυλογουν ... om τον κυριον ... om οτι secundum 25. εγενηθη

27 θησαν, παραγενηθέντες ἀπήγγειλαν τῷ Λυσίᾳ πάντα τὰ συμβεβηκότα. [27] ὁ
δὲ ἀκούσας συνεχύθη καὶ ἠθύμει, ὅτι οὐχ οἷα ἤθελε τοιαῦτα γεγόνει τῷ
28 Ἰσραήλ, καὶ οὐχ οἷα ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς τοιαῦτα ἐξέβη. [28] καὶ ἐν
τῷ ἐχομένῳ ἐνιαυτῷ συνελόχησεν ὁ Λυσίας ἀνδρῶν ἐπιλέκτων ἑξήκοντα χι-
29 λιάδας καὶ πεντακισχιλίαν ἵππον ὥστε ἐκπολεμῆσαι αὐτούς. [29] καὶ ἦλθον εἰς
τὴν Ἰδουμαίαν καὶ παρενέβαλον ἐν Βαιθσούροις· καὶ συνήντησεν αὐτοῖς Ἰού-
30 δας ἐν δέκα χιλιάσιν ἀνδρῶν. [30] καὶ εἶδε τὴν παρεμβολὴν ἰσχυράν, καὶ
προσηύξατο καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς εἶ ὁ σωτὴρ τοῦ Ἰσραὴλ ὁ συντρίψας τὸ
ὅρμημα τοῦ δυνατοῦ ἐν χειρὶ τοῦ δούλου σου Δαυίδ, καὶ παρέδωκας τὴν
παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων εἰς χεῖρας Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαοὺλ καὶ τοῦ αἴρον-
31 τος τὰ σκεύη αὐτοῦ. [31] σύγκλεισον τὴν παρεμβολὴν ταύτην ἐν χειρὶ λαοῦ
32 σου Ἰσραήλ, καὶ αἰσχυνθήτωσαν ἐπὶ τῇ δυνάμει καὶ τῇ ἵππῳ αὐτῶν. [32] δὸς
αὐτοῖς δειλίαν καὶ τῆξον θράσος ἰσχύος αὐτῶν, καὶ σαλευθήτωσαν τῇ συν-
33 τριβῇ αὐτῶν. [33] κατάβαλε αὐτοὺς ῥομφαίᾳ ἀγαπώντων σε, καὶ αἰνεσάτωσάν
34 σε πάντες οἱ εἰδότες τὸ ὄνομά σου ἐν ὕμνοις. [34] καὶ συνέβαλον ἀλλήλοις, καὶ
ἔπεσον ἐκ τῆς παρεμβολῆς Λυσίου εἰς πεντακισχιλίους ἄνδρας, καὶ ἔπεσον
35 ἐξεναντίας αὐτῶν. [35] ἰδὼν δὲ Λυσίας τὴν γενομένην τροπὴν τῆς αὐτοῦ συν-
τάξεως, τῆς δὲ Ἰούδα τὸ γεγενημένον θάρσος, καὶ ὡς ἕτοιμοί εἰσιν ἢ ζῆν
ἢ τεθνάναι γενναίως, ἀπῆρεν εἰς Ἀντιόχειαν καὶ ἐξενολόγει· καὶ πλεονάσας
36 τὸν γενηθέντα στρατὸν ἐλογίζετο πάλιν παραγενέσθαι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. [36] εἶπε
δὲ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰδοὺ συνετρίβησαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, ἀνα-
37 βῶμεν καθαρίσαι τὰ ἅγια καὶ ἐγκαινίσαι. [37] καὶ συνήχθη ἡ παρεμβολὴ
38 πᾶσα, καὶ ἀνέβησαν εἰς ὄρος Σιών. [38] καὶ ἴδον τὸ ἁγίασμα ἠρημωμένον καὶ
τὸ θυσιαστήριον βεβηλωμένον καὶ τὰς πύλας κατακεκαυμένας, καὶ ἐν ταῖς
αὐλαῖς φυτὰ πεφυκότα ὡς ἐν δρυμῷ ἢ ὡς ἐν ἑνὶ τῶν ὀρέων, καὶ τὰ πα-
39 στοφόρια καθῃρημένα. [39] καὶ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ ἐκόψαντο κο-
40 πετὸν μέγαν, καὶ ἐπέθεντο σποδὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, [40] καὶ ἔπεσον
ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι τῶν σημασιῶν, καὶ
41 ἐβόησαν εἰς τὸν οὐρανόν. [41] τότε ἐπέταξεν Ἰούδας ἄνδρας πολεμεῖν τοὺς ἐν
42 τῇ ἄκρᾳ ἕως ἂν καθαρίσῃ τὰ ἅγια. [42] καὶ ἐπέλεξεν ἱερεῖς ἀμώμους θελητὰς
43 νόμου, [43] καὶ ἐκαθάρισαν τὰ ἅγια καὶ ἦραν τοὺς λίθους τοῦ μιασμοῦ εἰς
44 τόπον ἀκάθαρτον. [44] καὶ ἐβουλεύσαντο περὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὁλοκαυτώ-
45 σεως τοῦ βεβηλωμένου, τί αὐτῷ ποιήσωσι. [45] καὶ ἐπέπεσεν αὐτοῖς βουλὴ
ἀγαθὴ καθελεῖν αὐτό, μή ποτε γένηται αὐτοῖς εἰς ὄνειδος, ὅτι ἐμίαναν τὰ
46 ἔθνη αὐτό· καὶ καθεῖλον τὸ θυσιαστήριον. [46] καὶ ἀπέθεντο τοὺς λίθους ἐν
τῷ ὄρει τοῦ οἴκου ἐν τόπῳ ἐπιτηδείῳ μέχρι τοῦ παραγενηθῆναι προφήτην
47 τοῦ ἀποκριθῆναι περὶ αὐτῶν. [47] καὶ ἔλαβον λίθους ὁλοκλήρους κατὰ τὸν νό-
48 μον, καὶ ᾠκοδόμησαν τὸ θυσιαστήριον καινὸν κατὰ τὸ πρότερον. [48] καὶ ᾠκο-
49 δόμησαν τὰ ἅγια καὶ τὰ ἐντὸς τοῦ οἴκου, καὶ τὰς αὐλὰς ἡγίασαν. [49] καὶ
ἐποίησαν σκεύη ἅγια καινά, καὶ εἰσήνεγκαν τὴν λυχνίαν καὶ τὸ θυσιαστή-
50 ριον τῶν θυμιαμάτων καὶ τὴν τράπεζαν εἰς τὸν ναόν. [50] καὶ ἐθυμίασαν ἐπὶ
τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐξῆψαν τοὺς λύχνους τοὺς ἐπὶ τῆς λυχνίας καὶ ἐφαί-
51 νοσαν ἐν τῷ ναῷ. [51] καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἄρτους καὶ ἐξεπέτασαν

---

27. ακουσας παντα ... γεγονεν ... om τοιαυτα secundum 28. ερχομενω ... om ο λυσιας 29. βεθσουροις 30. ιδεν ... ο σωτηρ ισραηλ ... ιωναθου 31. ταυτην εις χειρας 33. καταβαλαι ... οι ιδοντες 34. συνεβαλλον ... επεσαν 35. τεθνηκεναι ... αντιοχιαν ... και πλεοναστον παλιν γεννηθεντα παραγενεσθαι 38. το αγιασμ. ημων 40. εις ουρανον 41. ανδρασιν ... om αν 45. επεσεν 47. ελαβεν ... ωκοδομησεν θυσιαστηριον 48. ηγιασεν 49. τα σκευη τα αγια ... των ολοκαυτωματων και θυμιαματων

τὰ καταπετάσματα, καὶ ἐτέλεσαν πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησαν. [52]καὶ ὤρθρι- 52
σαν τὸ πρωὶ τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐνάτου, οὗτος ὁ μὴν
Χασελεῦ τοῦ ὀγδόου καὶ τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἔτους, [53]καὶ ἀνή- 53
νεγκαν θυσίαν κατὰ τὸν νόμον ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων τὸ
καινὸν ὃ ἐποίησαν. [54]κατὰ τὸν καιρὸν καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ ἐβεβή- 54
λωσαν αὐτὸ τὰ ἔθνη, ἐν ἐκείνῃ ἐνεκαινίσθη ἐν ᾠδαῖς καὶ κιθάραις καὶ κι-
νύραις καὶ ἐν κυμβάλοις. [55]καὶ ἔπεσον πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσωπον, καὶ προσε- 55
κύνησαν καὶ εὐλόγησαν εἰς οὐρανὸν τὸν εὐοδώσαντα αὐτοῖς. [56]καὶ ἐποίησαν 56
τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἡμέρας ὀκτώ, καὶ προσήνεγκαν ὁλοκαυτώ-
ματα μετ' εὐφροσύνης, καὶ ἔθυσαν θυσίαν σωτηρίου καὶ αἰνέσεως. [57]καὶ 57
κατεκόσμησαν τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ στεφάνοις χρυσοῖς καὶ ἀσπιδί-
σκαις, καὶ ἐνεκαίνισαν τὰς πύλας καὶ τὰ παστοφόρια καὶ ἐθύρωσαν αὐτά.
[58]καὶ ἐγενήθη εὐφροσύνη μεγάλη ἐν τῷ λαῷ σφόδρα, καὶ ἀπεστράφη ὄνει- 58
δος ἐθνῶν. [59]καὶ ἔστησεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ ἐκ- 59
κλησία Ἰσραὴλ ἵνα ἄγωνται αἱ ἡμέραι ἐγκαινισμοῦ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τοῖς
καιροῖς αὐτῶν ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν ἡμέρας ὀκτώ, ἀπὸ τῆς πέμπτης καὶ
εἰκάδος τοῦ μηνὸς Χασελεῦ, μετ' εὐφροσύνης καὶ χαρᾶς. [60]καὶ ᾠκοδόμησαν 60
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὸ ὄρος Σιὼν κυκλόθεν τείχη ὑψηλὰ καὶ πύργους ὀχυ-
ρούς, μή ποτε παραγενηθέντα τὰ ἔθνη καταπατήσωσιν αὐτὰ ὡς ἐποίησαν
τὸ πρότερον. [61]καὶ ἐπέταξεν ἐκεῖ δύναμιν τηρεῖν αὐτό, καὶ ὠχύρωσαν αὐτὸ 61
τηρεῖν τὴν Βαιθσούραν τοῦ ἔχειν τὸν λαὸν ὀχύρωμα κατὰ πρόσωπον τῆς
Ἰδουμαίας.

V.

Καὶ ἐγένετο ὅτε ἤκουσαν τὰ ἔθνη κυκλόθεν ὅτι ᾠκοδομήθη τὸ θυσια-
στήριον καὶ ἐνεκαινίσθη τὸ ἁγίασμα ὡς τὸ πρότερον, καὶ ὠργίσθησαν σφόδρα.
[2]καὶ ἐβουλεύσαντο τοῦ ἆραι τὸ γένος Ἰακὼβ τοὺς ὄντας ἐν μέσῳ αὐτῶν, 2
καὶ ἤρξαντο τοῦ θανατοῦν ἐν τῷ λαῷ καὶ ἐξαίρειν. [3]καὶ ἐπολέμει Ἰούδας 3
πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἡσαῦ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ τὴν Ἀκραβαττίνην, ὅτι περιεκάθηντο
τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγὴν μεγάλην, καὶ συνέστειλεν αὐτοὺς
καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν. [4]καὶ ἐμνήσθη τῆς κακίας υἱῶν Βαιὰν οἳ ἦσαν 4
τῷ λαῷ εἰς παγίδα καὶ εἰς σκάνδαλον ἐν τῷ ἐνεδρεύειν αὐτοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς.
[5]καὶ συνεκλείσθησαν ὑπ' αὐτοῦ ἐν τοῖς πύργοις, καὶ παρενέβαλεν ἐπ' αὐ- 5
τοὺς καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτούς, καὶ ἐνεπύρισε τοὺς πύργους αὐτῆς ἐν πυρὶ
σὺν πᾶσι τοῖς ἐνοῦσι. [6]καὶ διεπέρασεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμών, καὶ εὗρε χεῖρα 6
κραταιὰν καὶ λαὸν πολὺν καὶ Τιμόθεον ἡγούμενον αὐτῶν, [7]καὶ συνῆψε πρὸς 7
αὐτοὺς πολέμους πολλούς, καὶ συνετρίβησαν πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐπά-
ταξεν αὐτούς. [8]καὶ προκατελάβετο τὴν Ἰαζὴρ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, 8
καὶ ἀνέστρεψεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν. [9]καὶ ἐπισυνήχθησαν τὰ ἔθνη τὰ ἐν τῇ 9
Γαλαὰδ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῖς ὁρίοις αὐτῶν τοῦ ἐξᾶραι αὐ-
τούς· καὶ ἔφυγον εἰς Διάθεμα τὸ ὀχύρωμα. [10]καὶ ἀπέστειλαν γράμματα 10
πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ λέγοντες Ἐπισυνηγμένα ἐστὶν ἐφ'
ἡμᾶς τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν τοῦ ἐξᾶραι ἡμᾶς, [11]καὶ ἑτοιμάζονται ἐλ- 11
θεῖν καὶ προκαταλαβέσθαι τὸ ὀχύρωμα εἰς ὃ κατεφύγομεν, καὶ Τιμόθεος
ἡγεῖται τῆς δυνάμεως αὐτῶν. [12]νῦν οὖν ἐλθὼν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐ- 12

---

52. ο μην χασ·ελεου (sic) ... τεσσεραχοστου 54. καιρον κατα 55. ηυλογησαν ... ευοδ. αυτους 56. εγκαινιασμον 57. ασπιδισκας κ. ενεκενισεν 59. πασα εκκλησια ... om αἱ 60. ισχυρους 61. απεταξαν ... βεθσουρα V. 1. ωργισθη 3. εν τη ιουδαια την ακραβαττηνην ... τα αγκυλα 5. διεκλισθησαν υπ αυτους (sic) εις τους πυργους κ. παρεβαλεν (... ανεθ. εαυτους) 8. προκατελαβε την ιαζην 9. γαλααδιτι ... εις Δαθεμα 11. *και ετοιμαζοντες ... της παρεμβολης αυτων

13 τῶν, ὅτι πέπτωκεν ἐξ ἡμῶν πλῆθος. [13] καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν οἱ ὄν-
τες ἐν τοῖς Τωβίου τεθανάτωνται, καὶ ᾐχμαλωτίκασι τὰς γυναῖκας αὐτῶν
καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευήν, καὶ ἀπώλεσαν ἐκεῖ ὡς μίαν χι-
14 λιαρχίαν ἀνδρῶν. [14] ἔτι αἱ ἐπιστολαὶ ἀνεγινώσκοντο, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι ἕτεροι
παρεγένοντο ἐκ τῆς Γαλιλαίας διεῤῥηχότες τὰ ἱμάτια, ἀπαγγέλλοντες κατὰ
15 τὰ ῥήματα ταῦτα, [15] λέγοντες ἐπισυνῆχθαι ἐπ' αὐτοὺς ἐκ Πτολεμαΐδος καὶ
Τύρου καὶ Σιδῶνος καὶ πάσης Γαλιλαίας ἀλλοφύλων τοῦ ἐξαναλῶσαι ἡμᾶς.
16 [16] ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰούδας καὶ ὁ λαὸς τοὺς λόγους τούτους, ἐπισυνήχθη ἐκ-
κλησία μεγάλη βουλεύσασθαι τί ποιήσωσι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς οὖσιν
17 ἐν θλίψει καὶ πολεμουμένοις ὑπ' αὐτῶν. [17] καὶ εἶπεν Ἰούδας Σίμωνι τῷ
ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἐπίλεξον σεαυτῷ ἄνδρας, καὶ πορεύου καὶ ῥῦσαι τοὺς ἀδελ-
φούς σου τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· ἐγὼ δὲ καὶ Ἰωνάθαν ὁ ἀδελφός μου πο-
18 ρευσόμεθα εἰς τὴν Γαλααδῖτιν. [18] καὶ κατέλιπεν Ἰώσηφον τὸν τοῦ Ζαχαρίου
καὶ Ἀζαρίαν ἡγουμένους τοῦ λαοῦ μετὰ τῶν ἐπιλοίπων τῆς δυνάμεως ἐν τῇ
19 Ἰουδαίᾳ εἰς τήρησιν. [19] καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων Πρόστητε τοῦ λαοῦ τούτου,
20 καὶ μὴ συνάψητε πόλεμον πρὸς τὰ ἔθνη ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι ἡμᾶς. [20] καὶ
ἐμερίσθησαν Σίμωνι ἄνδρες τρισχίλιοι τοῦ πορευθῆναι εἰς τὴν Γαλιλαίαν,
21 Ἰούδᾳ δὲ ἄνδρες ὀκτακισχίλιοι εἰς τὴν Γαλααδῖτιν. [21] καὶ ἐπορεύθη Σίμων
εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ συνῆψε πολέμους πολλοὺς πρὸς τὰ ἔθνη, καὶ συνε-
22 τρίβη τὰ ἔθνη ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, [22] καὶ ἐδίωξεν αὐτοὺς ἕως τῆς πύλης
Πτολεμαΐδος· καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν ἐθνῶν εἰς τρισχιλίους ἄνδρας, καὶ ἔλαβε
23 τὰ σκῦλα αὐτῶν. [23] καὶ παρέλαβε τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ καὶ ἐν Ἀρβάττοις
σὺν ταῖς γυναιξὶ καὶ τοῖς τέκνοις καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτοῖς, καὶ ἤγαγεν εἰς
24 τὴν Ἰουδαίαν μετ' εὐφροσύνης μεγάλης. [24] καὶ Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος καὶ
Ἰωνάθαν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν
25 τριῶν ἡμερῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ. [25] καὶ συνήντησαν τοῖς Ναβαταίοις, καὶ ἀπήν-
τησαν αὐτοῖς εἰρηνικῶς, καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς ἅπαντα τὰ συμβάντα τοῖς
26 ἀδελφοῖς αὐτῶν ἐν τῇ Γαλααδίτιδι, [26] καὶ ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν συνειλημ-
μένοι εἰσὶν εἰς Βόσσορα καὶ Βοσόρ, ἐν Ἀλέμοις, Χασφώρ, Μακὲδ καὶ Καρ-
27 ναΐν· πᾶσαι αἱ πόλεις αὗται ὀχυραὶ καὶ μεγάλαι· [27] καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς
πόλεσι τῆς Γαλααδίτιδός εἰσι συνειλημμένοι, καὶ εἰς αὔριον τάσσονται παρεμ-
βάλλειν ἐπὶ τὰ ὀχυρώματα, καὶ καταλαβέσθαι καὶ ἐξᾶραι πάντας τούτους ἐν
28 ἡμέρᾳ μιᾷ. [28] καὶ ἀπέστρεψεν Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὁδὸν εἰς τὴν
ἔρημον εἰς Βοσὸρ ἄφνω· καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν, καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἀρ-
σενικὸν ἐν στόματι ῥομφαίας καὶ ἔλαβε πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ ἐνέ-
29 πρησεν αὐτὴν πυρί. [29] καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν νυκτὸς καὶ ἐπορεύετο ἕως ἐπὶ τὸ
30 ὀχύρωμα. [30] καὶ ἐγένετο ἑωθινὴ καὶ ἦραν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ
λαὸς πολὺς οὗ οὐκ ἦν ἀριθμὸς αἴροντες κλίμακας καὶ μηχανὰς καταλαβέσθαι
31 τὸ ὀχύρωμα, καὶ ἐπολέμουν αὐτούς. [31] καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι ἤρκται ὁ πό-
λεμος, καὶ ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν σάλπιγξι καὶ φωνῇ
32 μεγάλῃ. [32] καὶ εἶπε τοῖς ἀνδράσι τῆς δυνάμεως Πολεμήσατε σήμερον ὑπὲρ
33 τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν. [33] καὶ ἐξῆλθεν ἐν τρισὶν ἀρχαῖς ἐξόπισθεν αὐτῶν, καὶ
34 ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι καὶ ἐβόησαν ἐν προσευχῇ. [34] καὶ ἐπέγνω ἡ παρεμ-
βολὴ Τιμοθέου ὅτι Μακκαβαῖός ἐστι, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ

---

13. τουβιου ... αιχμαλωτικασι ... **χιλιαδαν 15. επισυνηχθη ... και πασαν γαλιλαιαν 16. βουλευεσθαι ... υπ αυτου 17. σου εν τη 18. κατελειπεν ... ηγουμενον 22. εως των πολεων πτολεμ. 23. παρελαβεν αυτους εκ της γαλιλαιας ... αρβακτοις ... ηγαγον 25. συμβεβηκοτα 26. και βοσσορ εν αλαμοις χασφωρ μακεβ και χαρνειν 27. συνειλημμενοι εις ... παρεμβαλειν ... παντας αυτους εν 30. πολυς ος ουχ 31. ιδεν ... *εις ουρανον (videtur), **εως του ουρανου ... κραυγη μεγαλη 32. αδελφ. ημων 33. εσαλπισεν 34. οτι ο μακκ.

ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγὴν μεγάλην, καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
εἰς ὀκτακισχιλίους ἄνδρας. 35 καὶ ἀπέκλινεν εἰς Μασφὰ καὶ ἐπολέμησεν αὐ- 35
τήν, καὶ προκατελάβετο αὐτήν, καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἀρσενικὸν αὐτῆς καὶ ἔλαβε
τὰ σκῦλα αὐτῆς, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν πυρί. 36 ἐκεῖθεν ἀπῆρε καὶ προκατε- 36
λάβετο τὴν Χασφών, Μακέδ, Βοσὸρ καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Γαλααδίτι-
δος. 37 μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα συνήγαγε Τιμόθεος παρεμβολὴν ἄλλην, καὶ 37
παρενέβαλε κατὰ πρόςωπον Ῥαφὼν ἐκ πέραν τοῦ χειμάῤῥου. 38 καὶ ἀπέστει- 38
λεν Ἰούδας κατασκοπεῦσαι τὴν παρεμβολήν· καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ λέγοντες
Ἐπισυνηγμένα εἰσὶ πρὸς αὐτοὺς πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν, δύναμις
πολλὴ σφόδρα· 39 καὶ Ἄραβας μεμίσθωται εἰς βοήθειαν αὐτοῖς, καὶ παρενέ- 39
βαλον πέραν τοῦ χειμάῤῥου ἕτοιμοι τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ σὲ εἰς πόλεμον. καὶ ἐπο-
ρεύθη Ἰούδας εἰς συνάντησιν αὐτῶν. 40 καὶ εἶπε Τιμόθεος τοῖς ἄρχουσι τῆς 40
δυνάμεως αὐτοῦ, ἐν τῷ ἐγγίζειν Ἰούδαν καὶ τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν
χειμάῤῥουν τοῦ ὕδατος, Ἐὰν διαβῇ πρὸς ἡμᾶς πρότερος, οὐ δυνησόμεθα
ὑποστῆναι αὐτόν, ὅτι δυνάμενος δυνήσεται πρὸς ἡμᾶς· 41 ἐὰν δὲ δειλωθῇ 41
καὶ παρεμβάλῃ πέραν τοῦ ποταμοῦ, διαπεράσομεν πρὸς αὐτὸν καὶ δυνησό-
μεθα πρὸς αὐτόν. 42 ὡς δὲ ἤγγισεν Ἰούδας ἐπὶ τὸν χειμάῤῥουν τοῦ ὕδατος, 42
ἔστησε τοὺς γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπὶ τοῦ χειμάῤῥου καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς
λέγων Μὴ ἀφῆτε πάντα ἄνθρωπον παρεμβαλεῖν, ἀλλ' ἐρχέσθωσαν πάντες
εἰς τὸν πόλεμον. 43 καὶ διεπέρασεν ἐπ' αὐτοὺς πρότερος, καὶ πᾶς ὁ λαὸς 43
ὄπισθεν αὐτοῦ· καὶ συνετρίβησαν πρὸ προςώπου αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ
ἔῤῥιψαν τὰ ὅπλα αὐτῶν καὶ ἔφυγον εἰς τὸ τέμενος ἐν Καρναΐν. 44 καὶ προ- 44
κατελάβοντο τὴν πόλιν, καὶ τὸ τέμενος ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ σὺν πᾶσι τοῖς ἐν
αὐτῷ· καὶ ἐτροπώθη ἡ Καρναΐν, καὶ οὐκ ἐδύναντο ἔτι ὑποστῆναι κατὰ
πρόςωπον Ἰούδα. 45 καὶ συνήγαγεν Ἰούδας πάντα Ἰσραὴλ τοὺς ἐν τῇ Γα- 45
λααδίτιδι ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα
αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευήν, παρεμβολὴν μεγάλην σφόδρα, ἐλθεῖν εἰς γῆν
Ἰούδα. 46 καὶ ἦλθον ἕως Ἐφρών, καὶ αὕτη ἡ πόλις μεγάλη ἐπὶ τῆς εἰςόδου 46
ὀχυρὰ σφόδρα· οὐκ ἦν ἐκκλῖναι ἀπ' αὐτῆς δεξιὰν ἢ ἀριστεράν, ἀλλ' ἢ διὰ
μέσου αὐτῆς πορεύεσθαι. 47 καὶ ἀπέκλεισαν αὐτοὺς οἱ ἐκ τῆς πόλεως καὶ 47
ἐνέφραξαν τὰς πύλας λίθοις. 48 καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς Ἰούδας λόγοις 48
εἰρηνικοῖς λέγων Διελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν
ἡμῶν, καὶ οὐδεὶς κακοποιήσει ὑμᾶς, πλὴν τοῖς ποσὶ παρελευσόμεθα. καὶ οὐκ
ἠβούλοντο ἀνοῖξαι αὐτῷ. 49 καὶ ἐπέταξεν Ἰούδας κηρῦξαι ἐν τῇ παρεμβολῇ 49
τοῦ παρεμβαλεῖν ἕκαστον ἐν ᾧ ἐστὶ τόπῳ. 50 καὶ παρενέβαλον οἱ ἄνδρες τῆς 50
δυνάμεως, καὶ ἐπολέμησαν τὴν πόλιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν
νύκτα, καὶ παρεδόθη ἡ πόλις ἐν χερσὶν αὐτοῦ. 51 καὶ ἀπώλεσε πᾶν ἀρσενι- 51
κὸν ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ ἐξεῤῥίζωσεν αὐτὴν καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐ-
τῆς, καὶ διῆλθε διὰ τῆς πόλεως ἐπάνω τῶν ἀπεκταμμένων. 52 καὶ διέβησαν 52
τὸν Ἰορδάνην εἰς τὸ πεδίον τὸ μέγα κατὰ πρόςωπον Βαιθσάν. 53 καὶ ἦν 53
Ἰούδας ἐπισυνάγων τοὺς ἐσχατίζοντας καὶ παρακαλῶν τὸν λαὸν κατὰ πᾶσαν
τὴν ὁδόν, ἕως οὗ ἦλθον εἰς γῆν Ἰούδα. 54 καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος Σιὼν 54
ἐν εὐφροσύνῃ καὶ χαρᾷ, καὶ προςήγαγον ὁλοκαυτώματα, ὅτι οὐκ ἔπεσεν ἐξ
αὐτῶν οὐθεὶς ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι ἐν εἰρήνῃ. 55 καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἦν 55
Ἰούδας καὶ Ἰωνάθαν ἐν τῇ Γαλαάδ, καὶ Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ

34. πληγη μεγαλη 35. μασφα ... κατελαβετο ... εν πυρι 36. χασφωθ 38. κατασκοπησαι ... επισυνηγμενοι 39. αραβες μεμισθωνται ... παρεμβαλλουσιν 41. om in f. και δυνησομ. πρ. αυτον 42. om παντα ... αλλα ερχεσθωσαν 43. προς αυτους προτερον ... λαος αυτου εμπροσθεν αυτου ... εριψαν παντα τα 44. τοις ουσιν εν αυτω ... εδυνατο 46. μεγαλη αι της εισοδου ισχυρα 48. Διελευσομαι εις την γην σου 50. οι ανδρ. της πολεως 51. εξεριζωσεν ... σκυλα της πολεως 53. εως ηλθεν

56 Γαλιλαίᾳ κατὰ πρόσωπον Πτολεμαΐδος, [56] ἤκουσεν Ἰωσὴφ ὁ τοῦ Ζαχαρίου
καὶ Ἀζαρίας ἄρχοντες τῆς δυνάμεως τῶν ἀνδραγαθιῶν καὶ τοῦ πολέμου οἷα
57 ἐποίησαν, [57] καὶ εἶπε Ποιήσωμεν καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ὄνομα καὶ πορευθῶμεν
58 πολεμῆσαι πρὸς τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν. [58] καὶ παρήγγειλαν τοῖς ἀπὸ τῆς
59 δυνάμεως τῆς μετ' αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν ἐπὶ Ἰάμνειαν. [59] καὶ ἐξῆλθε
Γοργίας ἐκ τῆς πόλεως καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς εἰς πό-
60 λεμον. [60] καὶ ἐτροπώθη Ἰώσηφος καὶ Ἀζαρίας, καὶ ἐδιώχθησαν ἕως τῶν
ὁρίων τῆς Ἰουδαίας· καὶ ἔπεσον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ
61 εἰς δισχιλίους ἄνδρας. [61] καὶ ἐγενήθη τροπὴ μεγάλη ἐν τῷ λαῷ Ἰσραήλ, ὅτι
62 οὐκ ἤκουσαν Ἰούδα καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, οἰόμενοι ἀνδραγαθῆσαι. [62] αὐ-
τοὶ δὲ οὐκ ἦσαν ἐκ τοῦ σπέρματος τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἷς ἐδόθη σωτηρία
63 Ἰσραὴλ διὰ χειρὸς αὐτῶν. [63] καὶ ὁ ἀνὴρ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐδο-
ξάσθησαν σφόδρα ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ καὶ τῶν ἐθνῶν πάντων οὗ ἠκούετο
64 65 τὸ ὄνομα αὐτῶν. [64] καὶ ἐπισυνήγοντο πρὸς αὐτοὺς εὐφημοῦντες. [65] καὶ ἐξῆλ-
θεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμουν τοὺς υἱοὺς Ἡσαῦ ἐν τῇ
γῇ πρὸς νότον, καὶ ἐπάταξε τὴν Χεβρὼν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, καὶ κα-
66 θεῖλε τὸ ὀχύρωμα αὐτῆς, καὶ τοὺς πύργους αὐτῆς ἐνέπρησε κυκλόθεν. [66] καὶ
ἀπῆρε τοῦ πορευθῆναι εἰς γῆν ἀλλοφύλων, καὶ διεπορεύετο τὴν Σαμάρειαν.
67 [67] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔπεσον ἱερεῖς ἐν πολέμῳ βουλόμενοι ἀνδραγαθῆσαι,
68 ἐν τῷ αὐτοὺς ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον ἀβουλεύτως. [68] καὶ ἐξέκλινεν Ἰούδας εἰς
Ἄζωτον γῆν ἀλλοφύλων, καὶ καθεῖλε τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καὶ τὰ γλυπτὰ
τῶν θεῶν αὐτῶν κατέκαυσε πυρί, καὶ ἐσκύλευσε τὰ σκῦλα τῶν πόλεων, καὶ
ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν Ἰούδα.

VI.

Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος διεπορεύετο τὰς ἐπάνω χώρας καὶ ἤκουσεν
ὅτι ἐστὶν Ἐλυμαῒς ἐν τῇ Περσίδι πόλις ἔνδοξος πλούτῳ ἀργυρίῳ τε καὶ
2 χρυσίῳ. [2] καὶ τὸ ἱερὸν τὸ ἐν αὐτῇ πλούσιον σφόδρα, καὶ ἐκεῖ καλύμματα
χρυσᾶ καὶ θώρακες καὶ ὅπλα ἃ κατέλιπεν ἐκεῖ Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου βα-
3 σιλεὺς ὁ Μακεδών, ὃς ἐβασίλευσε πρῶτος ἐν τοῖς Ἕλλησι. [3] καὶ ἦλθε καὶ
ἐζήτει καταλαβέσθαι τὴν πόλιν καὶ προνομεῦσαι αὐτήν, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη,
4 ὅτι ἐγνώσθη ὁ λόγος τοῖς ἐκ τῆς πόλεως. [4] καὶ ἀνέστησαν αὐτῷ εἰς πόλε-
μον, καὶ ἔφυγε καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν μετὰ λύπης μεγάλης ἀποστρέψαι εἰς
5 Βαβυλῶνα. [5] καὶ ἦλθεν ἀπαγγέλλων τις αὐτῷ εἰς τὴν Περσίδα ὅτι τετρόπων-
6 ται αἱ παρεμβολαὶ αἱ πορευθεῖσαι εἰς γῆν Ἰούδα. [6] καὶ ἐπορεύθη Λυσίας
δυνάμει ἰσχυρᾷ ἐν πρώτοις, καὶ ἀνετράπη ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐπί-
σχυσαν ὅπλοις καὶ δυνάμει καὶ σκύλοις πολλοῖς οἷς ἔλαβον ἀπὸ τῶν παρεμ-
7 βολῶν ὧν ἐξέκοψαν. [7] καὶ καθεῖλον τὸ βδέλυγμα ὃ ᾠκοδόμησεν ἐπὶ τὸ θυ-
σιαστήριον τὸ ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ τὸ ἁγίασμα καθὼς τὸ πρότερον ἐκύκλωσαν
8 τείχεσιν ὑψηλοῖς καὶ τὴν Βαιθσούραν πόλιν αὐτοῦ. [8] καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν
ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, ἐθαμβήθη καὶ ἐσαλεύθη σφόδρα· καὶ ἔπε-
σεν ἐπὶ τὴν κοίτην, καὶ ἐνέπεσεν εἰς ἀρρωστίαν ἀπὸ τῆς λύπης ὅτι οὐκ
9 ἐγένετο αὐτῷ καθὼς ἐνεθυμεῖτο. [9] καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας πλείους, ὅτι ἀνεκαι-

---

56. ζαχαρια και ζαχαριας αρχ. των δυναμεων των ανδραγαθεσεων 57. ειπαν Ποιησομεν 58. ιαμνιαν 60. ετροπωθης ... λαου σου ισραηλ 61. om ισραηλ . . ιουδου ... in f. add (**ut videtur) αυτον 65. εν τη γη τη ... ενεπυρισεν 66. σαμαριαν 67. επεσαν ιερεις πολεμω β. αυτου ανδρ. εν τω αυτον εξελθ. εις τον 68. om πυρι ... εις την ιουδαιαν VI. 1. εστιν εν ελυμες ... om τε 2. κατελειπεν ... ο του φιλιππου ο βασιλευς ... εβασιλευσεν τοις ελλησι πρωτος 3. καταλαβειν 4. απηλθεν εκειθεν 6. om και δυναμει κ. σχ. πολλοις 7. καθειλαν ... την βεθσουρα 8. αρρωστειαν

νίσθη ἐπ' αὐτὸν λύπη μεγάλη, καὶ ἐλογίσατο ὅτι ἀποθνήσκει. 10 καὶ ἐκάλεσε 10
πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς Ἀφίσταται ὁ ὕπνος ἀπὸ
τῶν ὀφθαλμῶν μου, καὶ συμπέπτωκα τῇ καρδίᾳ ἀπὸ τῆς μερίμνης· 11 καὶ 11
εἶπα τῇ καρδίᾳ μου Ἕως τίνος θλίψεως ἦλθον καὶ κλύδωνος μεγάλου ἐν ᾧ
νῦν εἰμί; ὅτι χρηστὸς καὶ ἀγαπώμενος ἤμην ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου. 12 νῦν δὲ 12
μιμνήσκομαι τῶν κακῶν ὧν ἐποίησα ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔλαβον πάντα τὰ
σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἐξαπέστειλα ἐξᾶραι τοὺς
κατοικοῦντας Ἰούδα διὰ κενῆς. 13 ἔγνων οὖν ὅτι χάριν τούτων εὗρόν με τὰ 13
κακὰ ταῦτα· καὶ ἰδοὺ ἀπόλλυμαι λύπῃ μεγάλῃ ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ. 14 καὶ ἐκά- 14
λεσε Φίλιππον ἕνα τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ πάσης τῆς
βασιλείας αὐτοῦ. 15 καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ διάδημα καὶ τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ 15
τὸν δακτύλιον τοῦ ἀγαγεῖν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐκθρέψαι αὐτὸν τοῦ
βασιλεύειν. 16 καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς ἔτους ἐνάτου καὶ τεσ- 16
σαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. 17 καὶ ἐπέγνω Λυσίας ὅτι τέθνηκεν ὁ βασιλεύς, 17
καὶ κατέστησε βασιλεύειν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, ὃν ἐξέθρεψε
νεώτερον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Εὐπάτορα. 18 καὶ οἱ ἐκ τῆς ἄκρας 18
ἦσαν συγκλείοντες τὸν Ἰσραὴλ κύκλῳ τῶν ἁγίων, καὶ ζητοῦντες τὰ κακὰ
δι' ὅλου καὶ στήριγμα τοῖς ἔθνεσι. 19 καὶ ἐλογίσατο Ἰούδας ἐξᾶραι αὐτούς, 19
καὶ ἐξεκκλησίασε πάντα τὸν λαὸν τοῦ περικαθίσαι ἐπ' αὐτούς. 20 καὶ συνή- 20
χθησαν ἅμα καὶ περιεκάθισαν ἐπ' αὐτοὺς ἔτους πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατο-
στοῦ, καὶ ἐποίησεν ἐπ' αὐτοὺς βελοστάσεις καὶ μηχανάς. 21 καὶ ἐξῆλθον ἐξ 21
αὐτῶν ἐκ τοῦ συγκλεισμοῦ, καὶ ἐκολλήθησαν αὐτοῖς τινὲς τῶν ἀσεβῶν ἐξ
Ἰσραήλ, 22 καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπον Ἕως πότε οὐ ποιήσῃ 22
κρίσιν καὶ ἐκδικήσεις τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν; 23 ἡμεῖς εὐδοκοῦμεν δουλεύειν 23
τῷ πατρί σου καὶ πορεύεσθαι τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις καὶ κατακολουθεῖν
τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ· 24 καὶ περικάθηνται εἰς τὴν ἄκραν υἱοὶ τοῦ λαοῦ 24
ἡμῶν χάριν τούτου καὶ ἀλλοτριοῦνται ἀφ' ἡμῶν, πλὴν ὅσοι εὑρίσκοντο ἀφ'
ἡμῶν ἐθανατοῦντο, καὶ αἱ κληρονομίαι ἡμῶν διηρπάζοντο. 25 καὶ οὐκ ἐφ' 25
ἡμᾶς μόνον ἐξέτειναν χεῖρα ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὅρια αὐτῶν. 26 καὶ ἰδοὺ 26
παρεμβεβλήκασι σήμερον ἐπὶ τὴν ἄκραν ἐν Ἱερουσαλὴμ τοῦ καταλαβέσθαι
αὐτήν, καὶ τὸ ἁγίασμα καὶ τὴν Βαιθσούραν ὠχύρωσαν. 27 καὶ ἐὰν μὴ προ- 27
καταλάβῃ αὐτοὺς διὰ τάχους, μείζονα τούτων ποιήσουσι, καὶ οὐ δυνήσῃ τοῦ
κατασχεῖν αὐτῶν. 28 καὶ ὠργίσθη ὁ βασιλεὺς ὅτε ἤκουσε, καὶ συνήγαγε 28
πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ τοὺς
ἐπὶ τῶν ἡνιῶν. 29 καὶ ἀπὸ βασιλειῶν ἑτέρων καὶ ἀπὸ νήσων θαλασσῶν ἦλ- 29
θον πρὸς αὐτὸν δυνάμεις μισθωταί. 30 καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνάμεων αὐ- 30
τοῦ ἑκατὸν χιλιάδες πεζῶν καὶ εἴκοσι χιλιάδες ἵππων, καὶ ἐλέφαντες
δύο καὶ τριάκοντα εἰδότες πόλεμον. 31 καὶ ἦλθοσαν διὰ τῆς Ἰδουμαίας καὶ 31
παρενεβάλοσαν ἐπὶ Βαιθσούραν, καὶ ἐπολέμησαν ἡμέρας πολλὰς καὶ ἐποίη-
σαν μηχανάς, καὶ ἐξῆλθον καὶ ἐνεπύρισαν αὐτὰς ἐν πυρὶ καὶ ἐπολέμησαν
ἀνδρωδῶς. 32 καὶ ἀπῆρεν Ἰούδας ἀπὸ τῆς ἄκρας καὶ παρενέβαλεν εἰς Βαιθ- 32
ζαχαρία ἀπέναντι τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως. 33 καὶ ὤρθρισεν ὁ βασιλεὺς 33

---

10. απο τ. οφθ. μ. ο υπνος 11. om μου prius 12. μνησκομαι ... τα αργυρα και τα χρυσα ... του εξαραι 13. om ουν ... αλλοτρεια 15. του μη βασιλευειν 16. τεσσερακοστου 17. ευπατωρ 18. ζητουντες κακα ... στηρισμα 20. om και συνηχθ. usque επ αυτους ... βελοστασιας 21. εξ αυτου 22. ειπαν ... ποιησεις 24. οτι ου pro και περικαθ. usque υιοι ... χαρ. τουτου ηλλοτριουντο 26. βεθσουραν οχυρωσαν 27. δυνησει 28. τ. φιλ. αυτου αρχοντας δυναμεως αυτου ... μηνιων 29. βασιλεων 30. χιλιαδες πεζων ... των ιππων 31. επι βεθσουρα ... επι ημερας ... αυτους εν πυρι 32. 33. βεθζαχαρια

τὸ πρωὶ καὶ ἀπῆρε τὴν παρεμβολὴν ἐν ὁρμήματι αὐτῆς κατὰ τὴν ὁδὸν
Βαιθζαχαρία, καὶ διεσκευάσθησαν αἱ δυνάμεις εἰς τὸν πόλεμον καὶ ἐσάλπι-
34 σαν ταῖς σάλπιγξι. [34] καὶ τοῖς ἐλέφασιν ἔδειξαν αἷμα σταφυλῆς καὶ μόρων
35 τοῦ παραστῆσαι αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον. [35] καὶ διεῖλον τὰ θηρία εἰς τὰς
φάλαγγας, καὶ παρέστησαν ἑκάστῳ ἐλέφαντι χιλίους ἄνδρας τεθωρακισμέ-
νους ἐν ἁλυσιδωτοῖς, καὶ περικεφαλαῖαι χαλκαῖ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν,
36 καὶ πεντακόσιοι ἵπποι διατεταγμένοι ἑκάστῳ θηρίῳ ἐκλελεγμένοι. [36] οὗτοι
πρὸ καιροῦ οὗ ἐὰν ᾖν τὸ θηρίον ἦσαν, καὶ οὗ ἐὰν ἐπορεύετο ἐπορεύοντο
37 ἅμα, οὐκ ἀφίσταντο ἀπ' αὐτοῦ. [37] καὶ πύργοι ξύλινοι ἐπ' αὐτοὺς ὀχυροὶ
σκεπαζόμενοι ἐφ' ἑκάστου θηρίου ἐζωσμένοι ἐπ' αὐτοῦ μηχαναῖς, καὶ ἐφ
ἑκάστου ἄνδρες δυνάμεως δύο καὶ τριάκοντα οἱ πολεμοῦντες ἐπ' αὐτοῖς καὶ
38 ὁ Ἰνδὸς αὐτοῦ. [38] καὶ τὴν ἐπίλοιπον ἵππον ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἔστησαν ἐπὶ τὰ
δύο μέρη τῆς παρεμβολῆς κατασείοντες καὶ καταφρασσόμενοι ἐν ταῖς φά-
39 ραγξιν. [39] ὡς δὲ ἔστιλβεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὰς χρυσᾶς καὶ χαλκᾶς ἀσπίδας,
40 ἔστιλβε τὰ ὄρη ἀπ' αὐτῶν καὶ κατηύγαζεν ὡς λαμπάδες πυρός. [40] καὶ ἐξε-
τάθη μέρος τι τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ὄρη καί τινες
41 ἐπὶ ταπεινά· καὶ ἤρχοντο ἀσφαλῶς καὶ τεταγμένως. [41] καὶ ἐσαλεύοντο πάν-
τες οἱ ἀκούοντες φωνῆς πλήθους αὐτῶν καὶ ὁδοιπορίας τοῦ πλήθους καὶ
συγκρουσμοῦ τῶν ὅπλων· ἦν γὰρ ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα καὶ ἰσχυρά.
42 [42] καὶ ἤγγισεν Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ εἰς παράταξιν, καὶ ἔπεσον
43 ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἑξακόσιοι ἄνδρες. [43] καὶ εἶδεν Ἐλεάζαρ
ὁ Σαυαρὰν ἓν τῶν θηρίων τεθωρακισμένον θώραξι βασιλικῷ, καὶ ἦν ὑπερά-
44 γον πάντα τὰ θηρία, καὶ ὤφθη ὅτι ἐν αὐτῷ ἐστιν ὁ βασιλεύς. [44] καὶ ἔδω-
κεν ἑαυτὸν τοῦ σῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ περιποιῆσαι ἑαυτῷ ὄνομα αἰώ-
45 νιον. [45] καὶ ἐπέδραμεν αὐτῷ θράσει εἰς μέσον τῆς φάλαγγος, καὶ ἐθανάτου
46 δεξιὰ καὶ εὐώνυμα, καὶ ἐσχίζοντο ἀπ' αὐτοῦ ἔνθα καὶ ἔνθα. [46] καὶ εἰςέδυ
ὑπὸ τὸν ἐλέφαντα καὶ ὑπέθηκεν αὐτῷ καὶ ἀνεῖλεν αὐτόν, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ
47 τὴν γῆν ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. [47] καὶ ἴδον τὴν ἰσχὺν τῆς βασι-
48 λείας καὶ τὸ ὅρμημα τῶν δυνάμεων, καὶ ἐξέκλιναν ἀπ' αὐτῶν. [48] οἱ δὲ ἐκ
τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἀνέβαινον εἰς συνάντησιν αὐτῶν εἰς Ἱερουσα-
λήμ· καὶ παρενέβαλεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς τὸ ὄρος Σιών,
49 [49] καὶ ἐποίησεν εἰρήνην μετὰ τῶν ἐκ Βαιθσούρων· καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πό-
λεως, ὅτι οὐκ ἦν αὐτοῖς ἐκεῖ διατροφὴ τοῦ συγκεκλεῖσθαι ἐν αὐτῇ, ὅτι σάβ-
50 βατον ἦν τῇ γῇ. [50] καὶ κατελάβετο βασιλεὺς τὴν Βαιθσούραν, καὶ ἀπέταξεν
51 ἐκεῖ φρουρὰν τηρεῖν αὐτήν. [51] καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὸ ἁγίασμα ἡμέρας πολ-
λάς, καὶ ἔστησεν ἐκεῖ βελοστάσεις καὶ μηχανὰς καὶ πυρόβολα καὶ λιθόβολα
52 καὶ σκορπίδια εἰς τὸ βάλλεσθαι βέλη καὶ σφενδόνας. [52] καὶ ἐποίησαν καὶ
αὐτοὶ μηχανὰς πρὸς τὰς μηχανὰς αὐτῶν, καὶ ἐπολέμησαν ἡμέρας πολλάς.
53 [53] βρώματα δὲ οὐκ ἦν ἐν τοῖς ἀγγείοις διὰ τὸ ἕβδομον ἔτος εἶναι, καὶ οἱ
ἀνασωζόμενοι εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν κατέφαγον τὸ ὑπόλειμμα
54 τῆς παραθέσεως. [54] καὶ ὑπελείφθησαν ἐν τοῖς ἁγίοις ἄνδρες ὀλίγοι, ὅτι κα-
τεκράτησεν αὐτῶν ὁ λιμός, καὶ ἐσκορπίσθησαν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

---

34. ελεφανσιν 35. φαραγγας ... εφ εκαστω ... τεθωρακισμενοις ... πεντακοσια ιπποσ διατεταγμενη ... εκλελεγμενη 36. ου αν η το ... και ου αν ... επ αυτου 37. επ αυτους pro επ αυτου ... om δυναμεως ... πολεμ. επ αυτους 38. εστησεν ... φαλαγξιν 39. om και χαλκας 40. επι τα ταεπινα (corrigo πετεινα) 41. συνκρουσμους 42. επεσαν 43. θωραξιν βασιλικοις 44. περιποιησαι αυτω 45. φαραγγος 47. ειδον ... τα ορμηματα 48. και pro οι δε ... ανεβεννον 49. om ειρηνην ... βεθσουρων ... εξηλθεν 50. ο βασιλευς ... βεθσουραν ... επαταξεν 53. εν τοις αγιοις (... αναγωζομενοι) ... υπολιμμα

55 καὶ ἤκουσε Λυσίας ὅτι Φίλιππος, ὃν κατέστησεν ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος ἔτι 55
ζῶν ἐκθρέψαι Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸ βασιλεῦσαι αὐτόν, 56 ἀπέστρε- 56
ψεν ἀπὸ τῆς Περσίδος καὶ Μηδείας, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ πορευθεῖσαι τοῦ
βασιλέως μετ' αὐτοῦ, καὶ ὅτι ζητεῖ παραλαβεῖν τὰ πράγματα. 57 καὶ κατέ- 57
σπευσε τοῦ ἀπελθεῖν καὶ εἰπεῖν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς
δυνάμεως καὶ τοὺς ἄνδρας Ἐκλείπομεν καθ' ἡμέραν, καὶ ἡ τροφὴ ἡμῖν
ὀλίγη, καὶ ὁ τόπος οὗ παρεμβάλλομέν ἐστιν ὀχυρός, καὶ ἐπίκειται ἡμῖν τὰ
τῆς βασιλείας. 58 νῦν οὖν δῶμεν δεξιὰν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις καὶ ποιήσω- 58
μεν μετ' αὐτῶν εἰρήνην καὶ μετὰ παντὸς ἔθνους αὐτῶν, 59 καὶ στήσωμεν 59
αὐτοῖς τοῦ πορεύεσθαι τοῖς νομίμοις αὐτῶν ὡς τὸ πρότερον· χάριν γὰρ τῶν
νομίμων αὐτῶν ὧν διεσκεδάσαμεν ὠργίσθησαν καὶ ἐποίησαν ταῦτα πάντα.
60 καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἀπέ- 60
στειλε πρὸς αὐτοὺς εἰρηνεῦσαι, καὶ ἐπεδέξαντο. 61 καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς ὁ βα- 61
σιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες· ἐπὶ τούτοις ἐξῆλθον ἐκ τοῦ ὀχυρώματος. 62 καὶ εἰςῆλ- 62
θεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ὄρος Σιὼν καὶ εἶδε τὸ ὀχύρωμα τοῦ τόπου, καὶ
ἠθέτησε τὸν ὁρκισμὸν ὃν ὤμοσε, καὶ ἐνετείλατο καθελεῖν τὸ τεῖχος κυκλόθεν.
63 καὶ ἀπῆρε κατὰ σπουδὴν καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ εὗρε Φίλιπ- 63
πον κυριεύοντα τῆς πόλεως, καὶ ἐπολέμησε πρὸς αὐτὸν καὶ κατελάβετο τὴν
πόλιν βίᾳ.

VII.

Ἔτους ἑνὸς καὶ πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐξῆλθε Δημήτριος ὁ τοῦ
Σελεύκου ἐκ Ῥώμης, καὶ ἀνέβη σὺν ἀνδράσιν ὀλίγοις εἰς πόλιν παραθαλασ-
σίαν καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ. 2 καὶ ἐγένετο ὡς εἰςεπορεύετο εἰς οἶκον βασιλείας 2
πατέρων αὐτοῦ, συνέλαβον αἱ δυνάμεις τὸν Ἀντίοχον καὶ τὸν Λυσίαν ἄγειν
αὐτοὺς αὐτῷ. 3 καὶ ἐγνώσθη αὐτῷ τὸ πρᾶγμα, καὶ εἶπε Μή μοι δείξητε τὰ 3
πρόςωπα αὐτῶν. 4 καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς αἱ δυνάμεις, καὶ ἐκάθισε Δημή- 4
τριος ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ. 5 καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν πάντες ἄνδρες 5
ἄνομοι καὶ ἀσεβεῖς ἐξ Ἰσραήλ, καὶ Ἄλκιμος ἡγεῖτο αὐτῶν, βουλόμενος ἱερα-
τεύειν. 6 καὶ κατηγόρησαν τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα λέγοντες Ἀπώλεσεν 6
Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ τοὺς φίλους σου, καὶ ἡμᾶς ἐσκόρπισαν ἀπὸ
τῆς γῆς ἡμῶν. 7 νῦν οὖν ἀπόστειλον ἄνδρα ᾧ πιστεύεις, καὶ πορευθεὶς ἰδέτω 7
τὴν ἐξολόθρευσιν πᾶσαν ἣν ἐποίησεν ἡμῖν καὶ τῇ χώρᾳ τοῦ βασιλέως, καὶ
κολασάτω αὐτοὺς καὶ πάντας τοὺς ἐπιβοηθοῦντας αὐτοῖς. 8 καὶ ἐπέλεξεν ὁ 8
βασιλεὺς τὸν Βακχίδην τῶν φίλων τοῦ βασιλέως κυριεύοντα ἐν τῷ πέραν τοῦ
ποταμοῦ καὶ μέγαν ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ πιστὸν τῷ βασιλεῖ. 9 καὶ ἀπέστειλεν 9
αὐτὸν καὶ Ἄλκιμον τὸν ἀσεβῆ, καὶ ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἱερωσύνην, καὶ ἐνε-
τείλατο αὐτῷ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. 10 καὶ ἀπῆραν 10
καὶ ἦλθον μετὰ δυνάμεως πολλῆς εἰς γῆν Ἰούδα· καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους
πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ λόγοις εἰρηνικοῖς μετὰ δόλου. 11 καὶ 11
οὐ προςέσχον τοῖς λόγοις αὐτῶν· ἴδον γὰρ ὅτι ἦλθον μετὰ δυνάμεως πολλῆς.
12 καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς Ἄλκιμον καὶ Βακχίδην συναγωγὴ γραμματέων 12
ἐκζητῆσαι δίκαια. 13 πρῶτοι οἱ Ἀσιδαῖοι ἦσαν ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ, καὶ ἐπεζή- 13
τουν παρὰ αὐτῶν εἰρήνην. 14 εἶπαν γὰρ Ἄνθρωπος ἱερεὺς ἐκ τοῦ σπέρματος 14

---

55. ετι ζωντος αυτου 56. μηδιας ... τα των πραγματων 57. και κατεσπευδον και επενυσσοντο του ... ειπεν 60. επεδεξατο 61. εξηλθεν 62. ιδεν ... ενετ. και καθειλεν 63. απηραν ... αντιοχιαν VII. 1. om και εκατοστου 2. αγαγειν 5. αλκινος ηγειται 6. παντας τους φιλους σου ... εσκορπισεν 7. ειδετω τ. εξολεθρευσιν απασαν ... και εκολασατο 8. βαραχχιδην (... φυλων) 9. αλκειμον ... εστησαν 10. και απηλθεν (pro απηραν) και ηλθεν μετα ... και προς τους 11. προσειχον 12. αλκινον ... καχχιδην 13. και πρωτοι οι ασιδεοι ... παρ αυτων

15 Ἀαρὼν ἦλθεν ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ οὐκ ἀδικήσει ἡμᾶς. 15 καὶ ἐλάλησε μετ'
αὐτῶν λόγους εἰρηνικούς, καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς λέγων Οὐκ ἐκζητήσομεν ὑμῖν
16 κακὸν καὶ τοῖς φίλοις ὑμῶν. 16 καὶ ἐνεπίστευσαν αὐτῷ, καὶ συνέλαβεν ἐξ
αὐτῶν ἑξήκοντα ἄνδρας καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ κατὰ τὸν λό-
17 γον ὃν ἔγραψε 17 Σάρκας ὁσίων σου καὶ αἵματα αὐτῶν ἐξέχεαν κύκλῳ Ἱε-
18 ρουσαλήμ, καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς ὁ θάπτων. 18 καὶ ἐπέπεσεν αὐτῶν ὁ φόβος
καὶ ὁ τρόμος ἐπὶ πάντα τὸν λαόν, ὅτι εἶπαν Οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια
19 καὶ κρίσις· παρέβησαν γὰρ τὴν στάσιν καὶ τὸν ὅρκον ὃν ὤμοσαν. 19 καὶ
ἀπῆρε Βακχίδης ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ παρενέβαλεν ἐν Βηζέθ, καὶ ἀπέστειλε
καὶ συνέλαβε πολλοὺς ἀπὸ τῶν ἀπ' αὐτοῦ αὐτομολησάντων ἀνδρῶν καί τι-
20 νας τοῦ λαοῦ, καὶ ἔθυσεν αὐτοὺς εἰς τὸ φρέαρ τὸ μέγα. 20 καὶ κατέστησε
τὴν χώραν τῷ Ἀλκίμῳ, καὶ ἀφῆκε μετ' αὐτοῦ δύναμιν τοῦ βοηθεῖν αὐτῷ·
21 καὶ ἀπῆλθε Βακχίδης πρὸς τὸν βασιλέα. 21 καὶ ἠγωνίσατο Ἄλκιμος περὶ τῆς
22 ἀρχιερωσύνης. 22 καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ ταράσσοντες τὸν λαὸν
αὐτῶν καὶ κατεκράτησαν γῆν Ἰούδα, καὶ ἐποίησαν πληγὴν μεγάλην ἐν
23 Ἰσραήλ. 23 καὶ εἶδεν Ἰούδας πᾶσαν τὴν κακίαν ἣν ἐποίησεν Ἄλκιμος καὶ οἱ
24 μετ' αὐτοῦ ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ ὑπὲρ τὰ ἔθνη. 24 καὶ ἐξῆλθεν εἰς πάντα τὰ
ὅρια τῆς Ἰουδαίας κυκλόθεν, καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἀνδράσι τοῖς
25 αὐτομολήσασι, καὶ ἀνεστάλησαν τοῦ πορεύεσθαι εἰς τὴν χώραν. 25 ὡς δὲ
εἶδεν Ἄλκιμος ὅτι ἐνίσχυσεν Ἰούδας καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔγνω ὅτι οὐ
δύναται ὑποστῆναι αὐτούς, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα καὶ κατηγόρη-
26 σεν αὐτῶν πονηρά. 26 καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Νικάνορα ἕνα τῶν ἀρχόν-
των αὐτοῦ τῶν ἐνδόξων καὶ μισοῦντα καὶ ἐχθραίνοντα τῷ Ἰσραήλ, καὶ
27 ἐνετείλατο αὐτῷ ἐξᾶραι τὸν λαόν. 27 καὶ ἦλθε Νικάνωρ εἰς Ἱερουσαλὴμ δυ-
νάμει πολλῇ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ μετὰ
28 δόλου λόγοις εἰρηνικοῖς λέγων 28 Μὴ ἔστω μάχη ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν·
29 ἥξω ἐν ἀνδράσιν ὀλίγοις ἵνα ὑμῶν ἴδω τὰ πρόσωπα μετ' εἰρήνης. 29 καὶ
ἦλθε πρὸς Ἰούδαν, καὶ ἠσπάσαντο ἀλλήλους εἰρηνικῶς· καὶ οἱ πολέμιοι ἦσαν
30 ἕτοιμοι ἐξαρπάσαι τὸν Ἰούδαν. 30 καὶ ἐγνώσθη ὁ λόγος τῷ Ἰούδᾳ ὅτι μετὰ
δόλου ἦλθεν ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐπτοήθη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐβουλήθη ἔτι ἰδεῖν
31 τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. 31 καὶ ἔγνω Νικάνωρ ὅτι ἀπεκαλύφθη ἡ βουλὴ αὐτοῦ,
32 καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰούδᾳ ἐν πολέμῳ κατὰ Χαφαρσαλαμά. 32 καὶ
ἔπεσον τῶν παρὰ Νικάνορος ὡσεὶ πεντακισχίλιοι ἄνδρες, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν
33 πόλιν Δαυίδ. 33 καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἀνέβη Νικάνωρ εἰς τὸ ὄρος
Σιών· καὶ ἐξῆλθον ἀπὸ τῶν ἱερέων ἐκ τῶν ἁγίων καὶ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέ-
ρων τοῦ λαοῦ ἀσπάσασθαι αὐτὸν εἰρηνικῶς καὶ δεῖξαι αὐτῷ τὴν ὁλοκαύτω-
34 σιν τὴν προσφερομένην ὑπὲρ τοῦ βασιλέως. 34 καὶ ἐμυκτήρισεν αὐτούς, καὶ
35 κατεγέλασεν αὐτῶν καὶ ἐμίανεν αὐτούς, καὶ ἐλάλησεν ὑπερηφάνως. 35 καὶ
ὤμοσε μετὰ θυμοῦ λέγων Ἐὰν μὴ παραδοθῇ Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ
αὐτοῦ εἰς χεῖράς μου τὸ νῦν, καὶ ἔσται ἐὰν ἐπιστρέψω ἐν εἰρήνῃ ἐμπυριῶ
36 τὸν οἶκον τοῦτον. καὶ ἐξῆλθε μετὰ θυμοῦ μεγάλου. 36 καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς
καὶ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ ναοῦ, καὶ ἔκλαυσαν
37 καὶ εἶπον 37 Σὺ κύριε ἐξελέξω τὸν οἶκον τοῦτον ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομά σου
38 ἐπ' αὐτῷ, εἶναι οἶκον προσευχῆς καὶ δεήσεως τῷ λαῷ σου. 38 ποίησον ἐκ-
δίκησιν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ καὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐτοῦ, καὶ πεσέτωσαν

---

15. ειρηνικους λογους 16. κατα τους λογους ους 18. εις παντα 19. απο των μετ αυτου 21. αρχιεροσυνης 23. ιδεν ... αλκινος 24. και κυκλοθεν ... ανδρασιν και τοις ... του πορευθηναι εις χωραν 25. ιδεν ... οτι δυναται 26. εχχθραινοντα 28. ιδω υμων 30. ηβουληθη 31. om εν πολεμω ... χαρφαρσαραμα 32. επεσαν ... ως πεντακισχιλιους ανδρες (sic) 33. εξηλθαν 35. το νυν εις χ. μου ... om μεγαλου 36. ειπαν 37. om κυριε ... επ αυτον 38. πεσατωσαν

ἐν ῥομφαίᾳ· μνήσθητι τῶν δυςφημιῶν αὐτῶν, καὶ μὴ δῷς αὐτοῖς μονήν.
[39]καὶ ἐξῆλθε Νικάνωρ ἐξ Ἱερουσαλὴμ καὶ παρενέβαλεν ἐν Βαιθωρῶν, καὶ 39
συνήντησεν αὐτῷ δύναμις Συρίας. [40]καὶ Ἰούδας παρενέβαλεν ἐν Ἀδασὰ ἐν 40
τριςχιλίοις ἀνδράσι· καὶ προςηύξατο Ἰούδας καὶ εἶπεν [41]Οἱ παρὰ τοῦ βασι- 41
λέως Ἀσσυρίων ὅτε ἐδυςφήμησαν, ἐξῆλθεν ἄγγελός σου, κύριε, καὶ ἐπάταξεν
ἐν αὐτοῖς ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας. [42]οὕτω σύντριψον τὴν παρεμ- 42
βολὴν ταύτην ἐνώπιον ἡμῶν σήμερον, καὶ γνώτωσαν οἱ ἐπίλοιποι ὅτι κακῶς
ἐλάλησαν ἐπὶ τὰ ἅγιά σου, καὶ κρῖνον αὐτὸν κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ. [43]καὶ 43
συνῆψαν αἱ παρεμβολαὶ εἰς πόλεμον τῇ τριςκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς Ἀδάρ, καὶ
συνετρίβη ἡ παρεμβολὴ Νικάνορος, καὶ ἔπεσεν αὐτὸς πρῶτος ἐν τῷ πολέμῳ.
[44]ὡς δὲ εἶδεν ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὅτι ἔπεσε Νικάνωρ, ῥίψαντες τὰ ὅπλα αὐ- 44
τῶν ἔφυγον, [45]καὶ κατεδίωκον αὐτοὺς ὁδὸν ἡμέρας μιᾶς ἀπὸ Ἀδασὰ ἕως τοῦ 45
ἐλθεῖν εἰς Γάζηρα, καὶ ἐσάλπισαν ὀπίσω αὐτῶν ταῖς σάλπιγξι τῶν σημασιῶν.
[46]καὶ ἐξῆλθον ἐκ πασῶν τῶν κωμῶν τῆς Ἰουδαίας κυκλόθεν καὶ ὑπερεκέρων 46
αὐτούς, καὶ ἀνέστρεφον οὗτοι πρὸς τούτους, καὶ ἔπεσον πάντες ῥομφαίᾳ, καὶ
οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. [47]καὶ ἔλαβον τὰ σκῦλα καὶ τὴν προνομήν, 47
καὶ τὴν κεφαλὴν Νικάνορος ἀφεῖλον καὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἣν ἐξέτεινεν ὑπερ-
ηφάνως, καὶ ἤνεγκαν καὶ ἐξέτειναν παρὰ τὴν Ἱερουσαλήμ. [48]καὶ εὐφράνθη 48
ὁ λαὸς σφόδρα, καὶ ἤγαγον τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡμέραν εὐφροσύνης μεγά-
λης. [49]καὶ ἔστησαν τοῦ ἄγειν κατὰ ἐνιαυτὸν τὴν ἡμέραν ταύτην τὴν τρις- 49
καιδεκάτην τοῦ Ἀδάρ. [50]καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα ἡμέρας ὀλίγας. 50

VIII.

Καὶ ἤκουσεν Ἰούδας τὸ ὄνομα τῶν Ῥωμαίων ὅτι εἰσὶ δυνατοὶ ἰσχύϊ,
καὶ αὐτοὶ εὐδοκοῦσιν ἐν πᾶσι τοῖς προςτιθεμένοις αὐτοῖς, καὶ ὅσοι ἂν προς-
έλθωσιν αὐτοῖς ἱστῶσιν αὐτοῖς φιλίαν, [2]καὶ ὅτι εἰσὶ δυνατοὶ ἰσχύϊ. καὶ διη- 2
γήσαντο αὐτῷ τοὺς πολέμους αὐτῶν καὶ τὰς ἀνδραγαθίας ἃς ποιοῦσιν ἐν
τοῖς Γαλάταις, καὶ ὅτι κατεκράτησαν αὐτῶν καὶ ἤγαγον αὐτοὺς ὑπὸ φόρον·
[3]καὶ ὅσα ἐποίησαν ἐν χώρᾳ Ἱσπανίας τοῦ κατακρατῆσαι τῶν μετάλλων τοῦ 3
ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου τοῦ ἐκεῖ. [4]καὶ κατεκράτησαν τοῦ τόπου παντὸς 4
τῇ βουλῇ αὐτῶν καὶ τῇ μακροθυμίᾳ, καὶ ὁ τόπος ἦν μακρὰν ἀπέχων ἀπ'
αὐτῶν σφόδρα· καὶ τῶν βασιλέων τῶν ἐπελθόντων ἐπ' αὐτοὺς ἀπ' ἄκρου
τῆς γῆς ἕως συνέτριψαν αὐτοὺς καὶ ἐπάταξαν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην,
καὶ οἱ ἐπίλοιποι διδόασιν αὐτοῖς φόρον κατ' ἐνιαυτόν. [5]καὶ τὸν Φίλιππον 5
καὶ τὸν Περσέα Κιτιέων βασιλέα καὶ τοὺς ἐπηρμένους ἐπ' αὐτοὺς συνέτρι-
ψαν αὐτοὺς ἐν πολέμῳ καὶ κατεκράτησαν αὐτῶν. [6]καὶ Ἀντίοχον τὸν μέγαν 6
βασιλέα τῆς Ἀσίας τὸν πορευθέντα ἐπ' αὐτοὺς εἰς πόλεμον ἔχοντα ἑκατὸν
εἴκοσι ἐλέφαντας καὶ ἵππον καὶ ἅρματα καὶ δύναμιν πολλὴν σφόδρα, καὶ
συνετρίβη ἀπ' αὐτῶν. [7]καὶ ἔλαβον αὐτὸν ζῶντα, καὶ ἔστησαν αὐτοῖς διδό- 7
ναι αὐτόν τε καὶ τοὺς βασιλεύοντας μετ' αὐτὸν φόρον μέγαν, διδόναι ὅμηρα
καὶ διαστολὴν [8]καὶ χώραν τὴν Ἰνδικὴν καὶ Μήδειαν καὶ Λυδίαν καὶ ἀπὸ 8
τῶν καλλίστων χωρῶν αὐτῶν, καὶ λαβόντες αὐτὰς παρ' αὐτοῦ ἔδωκαν αὐ-
τὰς Εὐμένει τῷ βασιλεῖ. [9]καὶ ὅτι οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐβουλεύσαντο ἐλθεῖν 9
καὶ ἐξᾶραι αὐτούς, [10]καὶ ἐγνώσθη ὁ λόγος αὐτοῖς, καὶ ἀπέστειλαν ἐπ' αὐ- 10

---

39. παρενεβαλον εν βεθωρων 41. om ασσυριων ... om κυριε ... χιλιαδες 42. ουτως συνετριψεν ... ελαλησεν 44. ιδεν 45. ταις σαλπιγγει (sic) 46. επεσαν 47. αφιλαν 48. ηυφρανθη ... μεγαλην 49. αγαγειν κατ ενιαυτον ... τη τριςκαιδεκατη VIII. 1. εν ισχυι ... προστεθειμενοις ... και οσοι εαν προτεθωσιν (sic) αυτοις και οσοι εαν προςελθ. αυτοις 2. ανδραγαθειας 3. σπανιας 4. συνετρ. αυτου· (sic) και επαταξεν 5. κιτιαιων ... αυτους πολεμω (6. εκαστον pro εκατον) 7. και διδοναι ομηρα 8. μηδιαν

τοὺς στρατηγὸν ἕνα καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτούς, καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν
τραυματίαι πολλοί, καὶ ᾐχμαλώτευσαν τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα
αὐτῶν, καὶ προενόμευσαν αὐτοὺς καὶ κατεκράτησαν τῆς γῆς αὐτῶν καὶ
καθεῖλον τὰ ὀχυρώματα αὐτῶν, καὶ κατεδουλώσαντο αὐτοὺς ἕως τῆς ἡμέ-
11 ρας ταύτης. [11] καὶ τὰς ἐπιλοίπους βασιλείας καὶ τὰς νήσους, ὅσοι ποτὲ ἀν-
12 τέστησαν αὐτοῖς, κατέφθειραν καὶ ἐδούλωσαν αὐτούς. [12] μετὰ δὲ τῶν φίλων
αὐτῶν καὶ τῶν ἐπαναπαυομένων αὐτοῖς συνετήρησαν φιλίαν, καὶ κατεκρά-
τησαν τῶν βασιλειῶν τῶν ἐγγὺς καὶ τῶν μακράν, καὶ ὅσοι ἤκουον τὸ ὄνομα
13 αὐτῶν ἐφοβοῦντο ἀπ' αὐτῶν. [13] ὅσοις δ' ἂν βούλωνται βοηθεῖν καὶ βασι-
λεύειν, βασιλεύουσιν· οὓς δ' ἂν βούλωνται μεθιστῶσι, καὶ ὑψώθησαν σφόδρα
14 [14] καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἐπέθετο οὐδεὶς αὐτῶν διάδημα, καὶ οὐ περιεβά-
15 λοντο πορφύραν ὥςτε ἁδρυνθῆναι ἐν αὐτῇ. [15] καὶ βουλευτήριον ἐποίησαν ἑαυ-
τοῖς, καὶ καθ' ἡμέραν ἐβουλεύοντο τριακόσιοι καὶ εἴκοσι βουλευόμενοι διὰ
16 παντὸς περὶ τοῦ πλήθους τοῦ εὐκοσμεῖν αὐτούς. [16] καὶ πιστεύουσιν ἑνὶ ἀν-
θρώπῳ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν κατ' ἐνιαυτὸν καὶ κυριεύειν πάσης τῆς γῆς αὐτῶν,
καὶ πάντες ἀκούουσι τοῦ ἑνός, καὶ οὐκ ἔστι φθόνος οὐδὲ ζῆλος ἐν αὐτοῖς.
17 [17] καὶ ἐπέλεξεν Ἰούδας τὸν Εὐπόλεμον υἱὸν Ἰωάννου τοῦ Ἀκκὼς καὶ Ἰάσονα
υἱὸν Ἐλεαζάρου, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ῥώμην στῆσαι αὐτοῖς φιλίαν καὶ
18 συμμαχίαν, [18] καὶ τοῦ ἆραι τὸν ζυγὸν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι ἴδον τὴν βασιλείαν
19 τῶν Ἑλλήνων καταδουλουμένους τὸν Ἰσραὴλ δουλείαν. [19] καὶ ἐπορεύθησαν
εἰς Ῥώμην, καὶ ἡ ὁδὸς πολλὴ σφόδρα, καὶ εἰςῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον
20 καὶ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον [20] Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
καὶ τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἀπέστειλαν ἡμᾶς πρὸς ὑμᾶς στῆσαι μεθ' ὑμῶν
συμμαχίαν καὶ εἰρήνην, καὶ γραφῆναι ἡμᾶς συμμάχους καὶ φίλους ὑμῶν.
21 22 [21] καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον αὐτῶν. [22] καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐπι
στολῆς ἧς ἀντέγραψεν ἐπὶ δέλτοις χαλκαῖς, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ἱερουσαλὴμ
23 εἶναι παρ' αὐτοῖς ἐκεῖ μνημόσυνον εἰρήνης καὶ συμμαχίας. [23] Καλῶς γένοιτο
Ῥωμαίοις καὶ τῷ ἔθνει Ἰουδαίων ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς εἰς
24 τὸν αἰῶνα, καὶ ῥομφαία καὶ ἐχθρὸς μακρυνθείη ἀπ' αὐτῶν. [24] ἐὰν δὲ ἐνστῇ
πόλεμος ἐν Ῥώμῃ προτέρᾳ ἢ πᾶσι τοῖς συμμάχοις αὐτῶν ἐν πάσῃ κυρείᾳ
25 αὐτῶν, [25] συμμαχήσει τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων, ὡς ἂν ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ
26 αὐτοῖς καρδίᾳ πλήρει· [26] καὶ τοῖς πολεμοῦσιν οὐ δώσουσιν οὐδὲ ἐπαρκέσουσι
σῖτον, ὅπλα, ἀργύριον, πλοῖα, ὡς ἔδοξε Ῥωμαίοις· καὶ φυλάξονται τὰ φυ-
27 λάγματα αὐτῶν οὐθὲν λαβόντες. [27] κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ ἐὰν ἔθνει Ἰουδαίων
συμβῇ προτέροις πόλεμος, συμμαχήσουσιν οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ ψυχῆς, ὡς ἂν αὐ-
28 τοῖς ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ· [28] καὶ τοῖς συμμαχοῦσιν οὐ δοθήσεται σῖτος, ὅπλα,
ἀργύριον, πλοῖα, ὡς ἔδοξε Ῥώμῃ· καὶ φυλάξονται τὰ φυλάγματα αὐτῶν
29 καὶ οὐ μετὰ δόλου. [29] κατὰ τοὺς λόγους τούτους ἔστησαν Ῥωμαῖοι τῷ δήμῳ
30 τῶν Ἰουδαίων. [30] ἐὰν δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους βουλεύσωνται οὗτοι καὶ
οὗτοι προςθεῖναι ἢ ἀφελεῖν, ποιήσονται ἐξ αἱρέσεως αὐτῶν, καὶ ὃ ἐὰν προς-
31 θῶσιν ἢ ἀφέλωσιν ἔσται κύρια. [31] καὶ περὶ τῶν κακῶν ὧν ὁ βασιλεὺς Δημή-
τριος συντελεῖται εἰς αὐτοὺς ἐγράψαμεν αὐτῷ λέγοντες Διὰ τί ἐβάρυνας τὸν
32 ζυγόν σου ἐπὶ τοὺς φίλους ἡμῶν τοὺς συμμάχους Ἰουδαίους; [32] ἐὰν οὖν ἔτι

---

10. επεσαν ... ηχμαλωτισαν ... επρονομευσαν ... τα οχυρ. αυτ. και επρονομευσαν αυτους και κατεδ. 11. ανεστησαν ... εδουλωσαν αυτοις 12. συνετ. αυτοις φιλιαν ... ηκουσαν 13. οις δ αν ... βασιλευσουσιν 14. απασιν ... επεθεντο 15. ευκοσμ. εαυτους 16. **αρχειν pro την αρχην ... ουτε ζηλος 17. ακχως 18. om απ ... δουλιαν 19. om και ειπ. 20. ο και μακκ. 22. της γραφης ης αντεγραψαν ... δεκτοις ... απεστειλαν 23. των ιουδαιων 24. πολεμος ρωμη ... κυρια 26. εδοξεν ρωμη ... οθεν λαβοντες 28. om πλοια ... τα φυλαγμ. ταυτα και 29. τουτους ουτως

ἐντύχωσι κατὰ σοῦ, ποιήσομεν αὐτοῖς τὴν κρίσιν, καὶ πολεμήσομέν σε διὰ τῆς θαλάσσης καὶ διὰ τῆς ξηρᾶς.

IX.

Καὶ ἤκουσε Δημήτριος ὅτι ἔπεσε Νικάνωρ καὶ αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ἐν
πολέμῳ, καὶ προσέθετο τὸν Βακχίδην καὶ τὸν Ἄλκιμον ἐκ δευτέρου ἀποστεῖ-
λαι εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ τὸ δεξιὸν κέρας μετ' αὐτῶν. [2] καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν 2
τὴν εἰς Γάλγαλα, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ Μαισαλὼθ τὴν ἐν Ἀρβήλοις, καὶ
προκατελάβοντο αὐτὴν καὶ ἀπώλεσαν ψυχὰς ἀνθρώπων πολλάς. [3] καὶ τοῦ μη- 3
νὸς τοῦ πρώτου ἔτους τοῦ δευτέρου καὶ πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ παρενέ-
βαλον ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, [4] καὶ ἀπῆραν καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Βερέαν ἐν εἴκοσι 4
χιλιάσιν ἀνδρῶν καὶ δισχιλίᾳ ἵππῳ. [5] καὶ Ἰούδας ἦν παρεμβεβληκὼς ἐν
Ἐλεασά, καὶ τρισχίλιοι ἄνδρες ἐκλεκτοὶ μετ' αὐτοῦ. [6] καὶ ἴδον τὸ πλῆθος 5 6
τῶν δυνάμεων ὅτι πολλοί εἰσι, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα· καὶ ἐξεῤῥύησαν
πολλοὶ ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς, οὐ κατελείφθησαν ἐξ αὐτῶν ἀλλ' ἢ ὀκτακόσιοι
ἄνδρες. [7] καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι ἀπεῤῥύη ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ὁ πόλεμος 7
ἔθλιβεν αὐτόν· καὶ συνετρίβη τῇ καρδίᾳ ὅτι οὐκ εἶχε καιρὸν συναγαγεῖν αὐ-
τούς. [8] καὶ ἐξελύθη, καὶ εἶπε τοῖς καταλειφθεῖσιν Ἀναστῶμεν καὶ ἀναβῶμεν 8
ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους ἡμῶν, ἐὰν ἄρα δυνώμεθα πολεμῆσαι αὐτούς. [9] καὶ 9
ἀπέστρεψαν αὐτὸν λέγοντες Οὐ μὴ δυνώμεθα, ἀλλ' ἢ σώζωμεν τὰς ἑαυτῶν
ψυχὰς τὸ νῦν, καὶ ἐπιστρέψωμεν μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ πολεμήσω-
μεν πρὸς αὐτούς, ἡμεῖς δὲ ὀλίγοι. [10] καὶ εἶπεν Ἰούδας Μή μοι γένοιτο ποιῆ- 10
σαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο, φυγεῖν ἀπ' αὐτῶν, καὶ εἰ ἤγγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν,
καὶ ἀποθάνωμεν ἐν ἀνδρείᾳ χάριν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ μὴ καταλίπωμεν
αἰτίαν τῇ δόξῃ ἡμῶν. [11] καὶ ἀπῆρεν ἡ δύναμις ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς καὶ 11
ἔστησαν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, καὶ ἐμερίσθη ἡ ἵππος εἰς δύο μέρη, καὶ οἱ
σφενδονῆται καὶ οἱ τοξόται προεπορεύοντο τῆς δυνάμεως, καὶ οἱ πρωταγω-
νισταὶ πάντες οἱ δυνατοί. [12] Βακχίδης δὲ ἦν ἐν τῷ δεξιῷ κέρατι, καὶ ἤγγι- 12
σεν ἡ φάλαγξ ἐκ τῶν δύο μερῶν, καὶ ἐφώνουν ταῖς σάλπιγξι. [13] καὶ ἐσάλ- 13
πισαν οἱ παρὰ Ἰούδᾳ καὶ αὐτοὶ ταῖς σάλπιγξι, καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ ἀπὸ τῆς
φωνῆς τῶν παρεμβολῶν· καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος συνημμένος ἀπὸ πρωίθεν
ἕως ἑσπέρας. [14] καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι Βακχίδης καὶ τὸ στερέωμα τῆς παρεμ- 14
βολῆς ἐν τοῖς δεξιοῖς, καὶ συνῆλθον αὐτῷ πάντες οἱ εὔψυχοι τῇ καρδίᾳ.
[15] καὶ συνετρίβη τὸ δεξιὸν κέρας ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐδίωκον ὀπίσω αὐτῶν ἕως 15
Ἀζώτου ὄρους. [16] καὶ εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρας ἴδον ὅτι συνετρίβη τὸ δεξιὸν 16
κέρας, καὶ ἐπέστρεψαν κατὰ πόδας Ἰούδα καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ ἐκ τῶν ὄπι-
σθεν. [17] καὶ ἐβαρύνθη ὁ πόλεμος, καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ ἐκ τούτων 17
καὶ ἐκ τούτων. [18] καὶ Ἰούδας ἔπεσε, καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον. [19] καὶ ἦραν Ἰω- 18 19
νάθαν καὶ Σίμων Ἰούδαν τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ
τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν Μωδεείμ, [20] καὶ ἔκλαυσαν αὐτὸν καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν 20
πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπένθουν ἡμέρας πολλὰς καὶ εἶπον [21] Πῶς 21
ἔπεσε δυνατὸς σώζων τὸν Ἰσραήλ. [22] καὶ τὰ περισσὰ τῶν λόγων Ἰούδα καὶ 22
τῶν πολέμων καὶ τῶν ἀνδραγαθιῶν ὧν ἐποίησε καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτῶν

IX. 1. οτι εποιησεν νικανωρ κ. αι δ. α. πολεμον 2. παρενεβαλοσαν επι μεσσαλωθ ... απωλεσεν 3. ετους δευτερου ... παρενεβαλλον εις ιερ. 4. δισχιλιασιν ιππων 5. εν αλασα 6. εξερυησαν 7. ιδεν 8. υπεναντ. ημιν 9. δυνησωμεθα ... το νυν επιστρεψ. 10. om ει ... αποθανωμεν ανδρια ... καταλειπωμεν 13. κ. εσαλπισ. και ... ιουδου ... εσισθη η γη απο των παρ. αυτων ... συνηγμενος 14. ιδεν 15. εδιωχεν 16. και οι εις 17. επεσαν 19. τον αδελφ. αυτου ... εμ μωδεειμ 20. εκλαυσ. αυτ. εκει ... ειπαν 22. περισσεα ... ιουδου ... ανδραγαθειων ... μεγαλωσ. αυτου

23 οὐ κατεγράφη, πολλὰ γὰρ ἦν σφόδρα. [23] καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν
Ἰούδα ἐξέκυψαν οἱ ἄνομοι ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις Ἰσραήλ, καὶ ἀνέτειλαν πάν-
24 τες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀδικίαν. [24] ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγενήθη λιμὸς
25 μέγας σφόδρα, καὶ ηὐτομόλησεν ἡ χώρα μετ' αὐτῶν. [25] καὶ ἐξέλεξε Βακχί-
26 δης τοὺς ἀσεβεῖς ἄνδρας καὶ κατέστησεν αὐτοὺς κυρίους τῆς χώρας. [26] καὶ
ἐξεζήτουν καὶ ἐξηρεύνων τοὺς φίλους Ἰούδα, καὶ ἦγον αὐτοὺς πρὸς Βακχί-
27 δην· καὶ ἐξεδίκει ἐν αὐτοῖς καὶ ἐνέπαιζεν αὐτοῖς. [27] καὶ ἐγένετο θλῖψις με-
γάλη ἐν τῷ Ἰσραήλ, ἥτις οὐκ ἐγένετο ἀφ' ἧς ἡμέρας οὐκ ὤφθη προφήτης
28 ἐν αὐτοῖς. [28] καὶ ἠθροίσθησαν πάντες οἱ φίλοι Ἰούδα καὶ εἶπον τῷ Ἰωνάθαν
29 [29] Ἀφ' οὗ ὁ ἀδελφός σου Ἰούδας τετελεύτηκε, καὶ ἀνὴρ ὅμοιος αὐτῷ οὐκ
ἔστιν ἐξελθεῖν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς καὶ Βακχίδην καὶ ἐν τοῖς ἐχθραίνουσι τοῦ
30 ἔθνους ἡμῶν. [30] νῦν οὖν σὲ ἡρετισάμεθα σήμερον τοῦ εἶναι ἀντ' αὐτοῦ ἡμῖν
31 εἰς ἄρχοντα καὶ ἡγούμενον τοῦ πολεμῆσαι τὸν πόλεμον ἡμῶν. [31] καὶ ἐπε-
δέξατο Ἰωνάθαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὴν ἥγησιν, καὶ ἀνέστη ἀντὶ Ἰούδα
32 τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. [32] καὶ ἔγνω Βακχίδης, καὶ ἐζήτει αὐτὸν ἀποκτεῖναι.
33 [33] καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν καὶ Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ μετ' αὐ-
τοῦ, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον Θεκωέ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ λάκ-
34 κου Ἀσφάρ. [34] καὶ ἔγνω Βακχίδης τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἦλθεν αὐ-
35 τὸς καὶ πᾶν τὸ στράτευμα αὐτοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. [35] καὶ ἀπέστειλε
Ἰωνάθαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἡγούμενον τοῦ ὄχλου, καὶ παρεκάλεσε τοὺς
Ναυαταίους φίλους αὐτοῦ παραθέσθαι αὐτοῖς τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν τὴν
36 πολλήν. [36] καὶ ἐξῆλθον υἱοὶ Ἰαμβρὶ ἐκ Μηδαβὰ καὶ συνέλαβον Ἰωάννην καὶ
37 πάντα ὅσα εἶχεν, καὶ ἀπῆλθον ἔχοντες. [37] μετὰ δὲ τοὺς λόγους τούτους ἀπήγ-
γειλαν τῷ Ἰωνάθαν καὶ Σίμωνι τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ὅτι οἱ υἱοὶ Ἰαμβρὶ ποι-
οῦσι γάμον μέγαν, καὶ ἄγουσι τὴν νύμφην ἀπὸ Ναδαβὰθ θυγατέρα ἑνὸς
38 τῶν μεγιστάνων μεγάλων τῶν Χαναὰν μετὰ παραπομπῆς μεγάλης. [38] καὶ
ἐμνήσθησαν Ἰωάννου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ ἀνέβησαν καὶ ἐκρύβησαν ὑπὸ
39 τὴν σκέπην τοῦ ὄρους. [39] καὶ ἦραν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἴδον, καὶ
ἰδοὺ θροῦς καὶ ἀποσκευὴ πολλή, καὶ ὁ νυμφίος ἐξῆλθε καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς συνάντησιν αὐτῶν μετὰ τυμπάνων καὶ μουσικῶν
40 καὶ ὅπλων πολλῶν. [40] καὶ ἐξανέστησαν ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἐνέδρου οἱ περὶ
τὸν Ἰωνάθαν καὶ ἀπέκτειναν αὐτούς, καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ καὶ οἱ
41 ἐπίλοιποι ἔφυγον εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἔλαβον πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν. [41] καὶ
μετεστράφη ὁ γάμος εἰς πένθος, καὶ ἡ φωνὴ μουσικῶν αὐτῶν εἰς θρῆνον.
42 [42] καὶ ἐξεδίκησαν τὴν ἐκδίκησιν αἵματος ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ ἀπέστρεψαν
43 εἰς τὸ ἕλος τοῦ Ἰορδάνου. [43] καὶ ἤκουσε Βακχίδης, καὶ ἦλθε τῇ ἡμέρᾳ τῶν
44 σαββάτων ἕως τῶν κρηπίδων τοῦ Ἰορδάνου ἐν δυνάμει πολλῇ. [44] καὶ εἶπεν
Ἰωνάθαν τοῖς παρ' αὐτοῦ Ἀναστῶμεν νῦν καὶ πολεμήσωμεν ὑπὲρ τῶν ψυ-
45 χῶν ἡμῶν, οὐ γάρ ἐστι σήμερον ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. [45] ἰδοὺ γὰρ ὁ
πόλεμος ἐξεναντίας ἡμῶν καὶ ἐξόπισθεν ἡμῶν· τὸ δὲ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου
46 ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ ἕλος καὶ δρυμός, οὐκ ἔστι τόπος τοῦ ἐκκλῖναι. [46] νῦν
47 οὖν κεκράξατε εἰς οὐρανὸν ὅπως διασωθῆτε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν. [47] καὶ
συνῆψεν ὁ πόλεμος· καὶ ἐξέτεινεν Ἰωνάθαν τὴν χεῖρα αὐτοῦ πατάξαι τὸν

---

23. ιουδου 24. μεγαλη ... αυτομολησεν 25. βαχχειδης 26. εξηραυνων ... ιουδου ... εξεδικα αυτους ... ενεπεζον 27. προφητης αυτοις 28. ιουδου 31. την ητησιν ... ιουδου 32. βαχχειδης 33. ασφαλ 34. του ιορδανη 35. om ιωναθαν ... ναβατεους 36. οι υιοι ιαμβρειν 37. απηγγειλαν ιωναθαν ... οτι υιοι ιαμβριν ... των μεγαλ. μεγιστανων χανααν 39. ιδαν 40. om οι περι τ. ιωναθαν ... επεσαν ... τα σκευη αυτων 41. και φωνη 42. εις το ορος 44. ιωναθαν τοις αδελφοις αυτου 45. δρυμος· και ουκ

Βακχίδην, καὶ ἐξέκλινεν ἀπ᾽ αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω. [48]καὶ ἐνεπήδησεν Ἰωνά- 48
θαν καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰορδάνην καὶ διεκολύμβησαν εἰς τὸ πέραν,
καὶ οὐ διέβησαν ἐπ᾽ αὐτοὺς τὸν Ἰορδάνην. [49]καὶ διέπεσον παρὰ Βακχίδου 49
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς χιλίους ἄνδρας. [50]καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ 50
ᾠκοδόμησε πόλεις ὀχυρὰς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, τὸ ὀχύρωμα τὸ ἐν Ἱεριχὼ καὶ τὴν
Ἐμμαοὺμ καὶ τὴν Βαιθωρὼν καὶ τὴν Βαιθὴλ καὶ τὴν Θαμναθὰ Φαραθωνὶ
καὶ τὴν Τεφὼν ἐν τείχεσιν ὑψηλοῖς καὶ πύλαις καὶ μοχλοῖς. [51]καὶ ἔθετο 51
φρουρὰν ἐν αὐτοῖς τοῦ ἐχθραίνειν τῷ Ἰσραήλ. [52]καὶ ὠχύρωσε τὴν πόλιν 52
τὴν ἐν Βαιθσούρᾳ καὶ τὴν Γάζαρα καὶ τὴν ἄκραν, καὶ ἔθετο ἐν αὐταῖς δυ-
νάμεις καὶ παραθέσεις βρωμάτων. [53]καὶ ἔλαβε τοὺς υἱοὺς τῶν ἡγουμένων 53
τῆς χώρας ὅμηρα, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν φυλακῇ.
[54]καὶ ἐν ἔτει τρίτῳ καὶ πεντηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐπέ- 54
ταξεν Ἄλκιμος καθαιρεῖν τὸ τεῖχος τῆς αὐλῆς τῶν ἁγίων τῆς ἐσωτέρας, καὶ
καθεῖλε τὰ ἔργα τῶν προφητῶν καὶ ἐνήρξατο τοῦ καθαιρεῖν. [55]ἐν τῷ καιρῷ 55
ἐκείνῳ ἐπλήγη Ἄλκιμος καὶ ἐνεποδίσθη τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ ἀπεφράγη τὸ
στόμα αὐτοῦ καὶ παρελύθη, καὶ οὐκ ἐδύνατο ἔτι λαλῆσαι λόγον καὶ ἐντεί-
λασθαι περὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. [56]καὶ ἀπέθανεν Ἄλκιμος ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ 56
μετὰ βασάνου μεγάλης. [57]καὶ εἶδε Βακχίδης ὅτι ἀπέθανεν Ἄλκιμος, καὶ 57
ἀπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα ἔτη δύο. [58]καὶ 58
ἐβουλεύσαντο πάντες οἱ ἄνομοι λέγοντες Ἰδοὺ Ἰωνάθαν καὶ οἱ παρ᾽ αὐτοῦ
ἐν ἡσυχίᾳ κατοικοῦσι πεποιθότες· νῦν οὖν ἄξομεν τὸν Βακχίδην, καὶ συλλή-
ψεται αὐτοὺς πάντας ἐν νυκτὶ μιᾷ. [59]καὶ πορευθέντες συνεβουλεύσαντο αὐτῷ. 59
[60]καὶ ἀπῆρε τοῦ ἐλθεῖν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἀπέστειλεν ἐπιστολὰς 60
λάθρα πᾶσι τοῖς συμμάχοις αὐτοῦ τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὅπως συλλάβωσι τὸν
Ἰωνάθαν καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐδύναντο, ὅτι ἐγνώσθη αὐτοῖς ἡ
βουλὴ αὐτῶν. [61]καὶ συνελάβοντο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῆς χώρας τῶν ἀρχηγῶν 61
τῆς κακίας εἰς πεντήκοντα ἄνδρας καὶ ἀπέκτειναν αὐτούς. [62]καὶ ἐξεχώρησεν 62
Ἰωνάθαν καὶ Σίμων καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ εἰς Βαιθβασὶ τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ
ᾠκοδόμησε τὰ καθῃρημένα αὐτῆς καὶ ἐστερέωσαν αὐτήν. [63]καὶ ἔγνω Βακ- 63
χίδης, καὶ συνήγαγε πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ καὶ τοῖς ἐκ τῆς Ἰουδαίας παρήγ-
γειλε. [64]καὶ ἐλθὼν παρενέβαλεν ἐπὶ Βαιθβασὶ καὶ ἐπολέμησεν αὐτὴν ἡμέρας 64
πολλὰς καὶ ἐποίησε μηχανάς. [65]καὶ ἀπέλιπεν Ἰωνάθαν Σίμωνα τὸν ἀδελ- 65
φὸν αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν χώραν, καὶ ἐξῆλθεν ἐν ἀριθμῷ.
[66]καὶ ἐπάταξεν Ὀδοαρρὴν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς Φασι- 66
ρὼν ἐν τῷ σκηνώματι αὐτῶν, καὶ ἐξήρξατο τύπτειν καὶ ἀναβαίνειν ἐν δυνά-
μεσι. [67]καὶ Σίμων καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐνεπύρισαν 67
τὰς μηχανάς, [68]καὶ ἐπολέμησε πρὸς τὸν Βακχίδην· καὶ συνετρίβη ὑπ᾽ αὐ- 68
τῶν, καὶ ἔθλιβον αὐτὸν σφόδρα, ὅτι ἦν ἡ βουλὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ἔφοδος αὐτοῦ
κενή. [69]καὶ ὠργίσθη θυμῷ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἀνόμοις τοῖς συμβουλεύσασιν 69
αὐτῷ ἐλθεῖν εἰς τὴν χώραν, καὶ ἀπέκτειναν ἐξ αὐτῶν πολλούς, καὶ ἐβου-
λεύσατο τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. [70]καὶ ἐπέγνω Ἰωνάθαν, καὶ ἀπέ- 70
στειλε πρὸς αὐτὸν πρέσβεις τοῦ συνθέσθαι πρὸς αὐτὸν εἰρήνην καὶ ἀποδοῦναι
αὐτοῖς τὴν αἰχμαλωσίαν. [71]καὶ ἀπεδέξατο καὶ ἐποίησε κατὰ τοὺς λόγους 71
αὐτοῦ, καὶ ὤμοσεν αὐτῷ μὴ ἐκζητῆσαι αὐτῷ κακὸν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς

---

49. διεβησαν παρα βακχιδα 50. απεστρεψαν ... ωκοδομησαν ... βεθωρων ... βεθηλ ... φαραθων 51. εθεντο 52. ωχυρωσαν τ. πολ. και βεθσουραν και γαζαραν ... εθεντο 53. ελαβον ... εθεντο 54. ενατω τω pro εκατοστω ... επαταξεν αλχιμος 55. ηδυνατο 57. ιδεν 58. οι ανομοι παντες ... συλλημψεται 60. και τους συν αυτω ... ουκ ηδυνατο 61. συνελαβον ... απεκτεινεν 62. εις βεθβασι ... εστερεωσεν 64. βεθβασι 65. απελειπεν ... και ηλθεν αριθμω 66. οδομηρα ... αναβενιν εν ταις δυν. 68. επολεμησαν 69. ωργισθησαν

72 ζωῆς αὐτοῦ. [72]καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν ᾐχμαλώτευσε τὸ
πρότερον ἐκ γῆς Ἰούδα· καὶ ἀποστρέψας ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ
73 οὐ προσέθετο ἔτι ἐλθεῖν εἰς τὰ ὅρια αὐτῶν. [73]καὶ κατέπαυσε ῥομφαία ἐξ
Ἰσραήλ, καὶ ᾤκησεν Ἰωνάθαν ἐν Μαχμάς· καὶ ἤρξατο Ἰωνάθαν κρίνειν τὸν
λαόν, καὶ ἠφάνισε τοὺς ἀσεβεῖς ἐξ Ἰσραήλ.

X.

Καὶ ἐν ἔτει ἑξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἀνέβη Ἀλέξανδρος ὁ τοῦ Ἀντιόχου
ὁ Ἐπιφανὴς καὶ κατελάβετο Πτολεμαΐδα, καὶ ἐπεδέξαντο αὐτόν, καὶ ἐβασί-
2 λευσεν ἐκεῖ. [2]καὶ ἤκουσε Δημήτριος ὁ βασιλεύς, καὶ συνήγαγε δυνάμεις
3 πολλὰς σφόδρα, καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ εἰς πόλεμον. [3]καὶ ἀπέ-
στειλε Δημήτριος πρὸς Ἰωνάθαν ἐπιστολὰς λόγοις εἰρηνικοῖς ὥςτε μεγαλῦναι
4 αὐτόν· [4]εἶπε γάρ Προφθάσωμεν τοῦ εἰρήνην θεῖναι μετ' αὐτοῦ πρὶν ἢ θεῖ-
5 ναι αὐτὸν μετὰ Ἀλεξάνδρου καθ' ἡμῶν· [5]μνησθήσεται γὰρ πάντων τῶν
κακῶν ὧν συνετελέσαμεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ εἰς
6 τὸ ἔθνος αὐτοῦ. [6]καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν συναγαγεῖν δυνάμεις καὶ κατα-
σκευάζειν ὅπλα, καὶ εἶναι αὐτὸν σύμμαχον αὐτοῦ, καὶ τὰ ὅμηρα τὰ ἐν τῇ
7 ἄκρᾳ εἶπε παραδοῦναι αὐτῷ. [7]καὶ ἦλθεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ
ἀνέγνω τὰς ἐπιστολὰς εἰς τὰ ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐκ τῆς ἄκρας.
8 [8]καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, ὅτε ἤκουσαν ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς
9 ἐξουσίαν συναγαγεῖν δυνάμεις. [9]καὶ παρέδωκαν οἱ ἐκ τῆς ἄκρας Ἰωνάθαν
10 τὰ ὅμηρα, καὶ ἀπέδωκεν αὐτοὺς τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν· [10]καὶ ᾤκησεν Ἰωνά-
11 θαν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ καινίζειν τὴν πόλιν. [11]καὶ
εἶπε πρὸς τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα οἰκοδομεῖν τὰ τείχη καὶ τὸ ὄρος Σιὼν
12 κυκλόθεν ἐκ λίθων τετραγώνων εἰς ὀχύρωσιν· καὶ ἐποίησαν οὕτως. [12]καὶ
ἔφυγον οἱ ἀλλογενεῖς οἱ ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν οἷς ᾠκοδόμησε Βακχίδης.
13 [13]καὶ κατέλιπεν ἕκαστος τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.
14 [14]πλὴν ἐν Βαιθσούρᾳ ὑπελείφθησάν τινες τῶν καταλιπόντων τὸν νόμον καὶ
15 τὰ προστάγματα, ἦν γὰρ αὐτοῖς φυγαδευτήριον. [15]καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος
ὁ βασιλεὺς τὰς ἐπαγγελίας ὅσας ἀπέστειλε Δημήτριος τῷ Ἰωνάθαν, καὶ διη-
γήσαντο αὐτῷ τοὺς πολέμους καὶ τὰς ἀνδραγαθίας ἃς ἐποίησεν αὐτὸς καὶ
16 οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ τοὺς κόπους οὓς ἔσχον, [16]καὶ εἶπε Μὴ εὑρήσομεν
ἄνδρα τοιοῦτον ἕνα; καὶ νῦν ποιήσομεν αὐτὸν φίλον καὶ σύμμαχον ἡμῶν.
17 [17]καὶ ἔγραψεν ἐπιστολὰς καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ κατὰ τοὺς λόγους τούτους
18 19 λέγων [18]Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος τῷ ἀδελφῷ Ἰωνάθαν χαίρειν. [19]ἀκηκόαμεν
περὶ σοῦ ὅτι ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχύϊ καὶ ἐπιτήδειος εἶ τοῦ εἶναι ἡμῖν φίλος.
20 [20]καὶ νῦν καθεστάκαμέν σε σήμερον ἀρχιερέα τοῦ ἔθνους σου καὶ φίλον βα-
σιλέως καλεῖσθαι, καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ πορφύραν καὶ στέφανον χρυσοῦν, καὶ
21 φρονεῖν τὰ ἡμῶν καὶ συντηρεῖν φιλίαν πρὸς ἡμᾶς. [21]καὶ ἐνεδύσατο Ἰωνάθαν
τὴν ἁγίαν στολὴν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ ἔτους ἑξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐν ἑορτῇ
22 σκηνοπηγίας, καὶ συνήγαγε δυνάμεις καὶ κατεσκεύασεν ὅπλα πολλά. [22]καὶ
23 ἤκουσε Δημήτριος τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐλυπήθη καὶ εἶπε [23]Τί τοῦτο
ἐποιήσαμεν ὅτι προέφθακεν ἡμᾶς ὁ Ἀλέξανδρος τοῦ φιλίαν καταθέσθαι τοῖς
24 Ἰουδαίοις εἰς στήριγμα; [24]γράψω αὐτοῖς κἀγὼ λόγους παρακλήσεως καὶ
25 ὕψους καὶ δομάτων, ὅπως ὦσι σὺν ἐμοὶ εἰς βοήθειαν. [25]καὶ ἀπέστειλεν

X. 1. πτολεμαιδαν ... επεδεξατο 3. προς ιων. επιστ. δημητρ. 4. μετ αυτων 7. εν ιερουσαλημ 8. εδωκεν αυτοις 9. απεδωκαν 10. ηκουσεν ιων. 12. ο βακχιδης 13. κατελειπεν 14. εν βεθσουροις ... καταλειποντων 15. ο βασιλ. αλεξανδρος ... ανδραγαθειας ... εσχοσαν 16. ποιησωμεν 19. αγαθος ισχυι ... ημων φιλος 20. απεστειλαν 21. σκηνοπηγειας 23. του φιλ. καταλαβεσθαι 24. καγω αυτοις

αὐτοῖς κατὰ τοὺς λόγους τούτους Βασιλεὺς Δημήτριος τῷ ἔθνει τῶν Ἰου-
δαίων χαίρειν. 26 ἐπεὶ συνετηρήσατε τὰς πρὸς ἡμᾶς συνθήκας, καὶ ἐνεμεί- 26
νατε τῇ φιλίᾳ ἡμῶν καὶ οὐ προςεχωρήσατε τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἠκούσαμεν
καὶ ἐχάρημεν. 27 καὶ νῦν ἐμμείνατε ἔτι τοῦ συντηρῆσαι πρὸς ἡμᾶς πίστιν, 27
καὶ ἀνταποδώσομεν ὑμῖν ἀγαθὰ ἀνθ' ὧν ποιεῖτε μεθ' ἡμῶν, 28 καὶ ἀφήσο- 28
μεν ὑμῖν ἀφέματα πολλά, καὶ δώσομεν ὑμῖν δόματα. 29 καὶ νῦν ἀπολύω 29
ὑμᾶς, καὶ ἀφίημι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τῶν φόρων καὶ τῆς τιμῆς
τοῦ ἁλὸς καὶ ἀπὸ τῶν στεφάνων, 30 καὶ ἀντὶ τοῦ τρίτου τῆς σπορᾶς 30
καὶ ἀντὶ τοῦ ἡμίσους τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου τοῦ ἐπιβάλλοντός μοι λα-
βεῖν, ἀφίημι ἀπὸ τῆς σήμερον καὶ ἐπέκεινα τοῦ λαβεῖν ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα
καὶ ἀπὸ τῶν τριῶν νομῶν τῶν προςτιθεμένων αὐτῇ ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος
καὶ Γαλιλαίας, καὶ ἀπὸ τῆς σήμερον ἡμέρας καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον.
31 καὶ Ἱερουσαλὴμ ἤτω ἁγία καὶ ἀφειμένη καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς, αἱ δεκάται 31
καὶ τὰ τέλη. 32 ἀφίημι καὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἄκρας τῆς ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ 32
δίδωμι τῷ ἀρχιερεῖ ὅπως ἂν καταστήσῃ ἐν αὐτῇ ἄνδρας οὓς ἂν ἐκλέξηται
αὐτὸς τοῦ φυλάσσειν αὐτήν. 33 καὶ πᾶσαν ψυχὴν Ἰουδαίων τὴν αἰχμαλωτι- 33
σθεῖσαν ἀπὸ γῆς Ἰούδα εἰς πᾶσαν βασιλείαν μου ἀφίημι ἐλευθέραν δω-
ρεάν· καὶ πάντες ἀφιέτωσαν τοὺς φόρους καὶ τῶν κτηνῶν αὐτῶν. 34 καὶ 34
πᾶσαι αἱ ἑορταὶ καὶ τὰ σάββατα καὶ νουμηνίαι καὶ ἡμέραι ἀποδεδειγμέ-
ναι, καὶ τρεῖς ἡμέραι πρὸ ἑορτῆς καὶ τρεῖς ἡμέραι μετὰ ἑορτήν, ἔστωσαν
πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἀτελείας καὶ ἀφέσεως πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς οὖσιν ἐν
τῇ βασιλείᾳ μου. 35 καὶ οὐχ ἕξει ἐξουσίαν οὐδεὶς πράσσειν καὶ παρενοχλεῖν 35
τινὰ αὐτῶν περὶ παντὸς πράγματος. 36 καὶ προγραφήτωσαν τῶν Ἰουδαίων 36
εἰς τὰς δυνάμεις τοῦ βασιλέως εἰς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ δοθή-
σεται αὐτοῖς ξένια ὡς καθήκει πάσαις ταῖς δυνάμεσι τοῦ βασιλέως. 37 καὶ 37
κατασταθήσεται ἐξ αὐτῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασι τοῦ βασιλέως τοῖς μεγάλοις,
καὶ ἐκ τούτων κατασταθήσεται ἐπὶ χρειῶν τῆς βασιλείας τῶν οὐσῶν εἰς
πίστιν· καὶ οἱ ἐπ' αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ἔστωσαν ἐξ αὐτῶν καὶ πορευέ-
σθωσαν τοῖς νόμοις αὐτῶν, καθὰ καὶ προςέταξεν ὁ βασιλεὺς ἐν γῇ Ἰούδα.
38 καὶ τοὺς τρεῖς νομοὺς τοὺς προςτεθέντας τῇ Ἰουδαίᾳ ἀπὸ τῆς χώρας 38
Σαμαρείας, προςτεθήτω τῇ Ἰουδαίᾳ πρὸς τὸ λογισθῆναι τοῦ γενέσθαι ὑφ'
ἕνα, τοῦ μὴ ὑπακοῦσαι ἄλλης ἐξουσίας ἀλλ' ἢ τοῦ ἀρχιερέως. 39 Πτολεμαΐδα 39
καὶ τὴν προςκυροῦσαν αὐτῇ δέδωκα δόμα τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ
εἰς τὴν προςήκουσαν δαπάνην τοῖς ἁγίοις. 40 κἀγὼ δίδωμι κατ' ἐνιαυτὸν δε- 40
καπέντε χιλιάδας σίκλων ἀργυρίου ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῶν
τόπων τῶν ἀνηκόντων. 41 καὶ πᾶν τὸ πλεονάζον ὃ οὐκ ἀπεδίδοσαν οἱ ἀπὸ 41
τῶν χρειῶν ὡς ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσιν, ἀπὸ τοῦ νῦν δώσουσιν εἰς τὰ ἔργα
τοῦ οἴκου. 42 καὶ ἐπὶ τούτοις πενταχιςχιλίους σίκλους ἀργυρίου οὓς ἐλάμβανον 42
ἀπὸ τῶν χρειῶν τοῦ ἁγίου ἀπὸ τοῦ λόγου κατ' ἐνιαυτόν, καὶ ταῦτα ἀφίε-
ται διὰ τὸ ἀνήκειν αὐτὰ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσι. 43 καὶ ὅσοι ἐὰν φύ- 43
γωσιν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ ὀφεί-
λοντες βασιλικὰ καὶ πᾶν πρᾶγμα, ἀπολελύσθωσαν καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν
αὐτοῖς ἐν τῇ βασιλείᾳ μου. 44 καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι καὶ τοῦ ἐπικαινισθῆναι 44
τὰ ἔργα τῶν ἁγίων, καὶ ἡ δαπάνη δοθήσεται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως.
45 καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι τὰ τείχη Ἱερουσαλὴμ καὶ ὀχυρῶσαι κυκλόθεν, καὶ 45
ἡ δαπάνη δοθήσεται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι τὰ

---

30. * τους καρπους ... σαμαριτιδος κ. γαλιλεας· απο ... εις τον απαντα χρονον 31. αφιεμενη 32. καταστη 33. και κτηνων 34. εν παση τη βασιλ. μου 35. ουχ εξει 37. εξ αυτων εστωσαν 38. σαμαριας 39. εις την προκαθηκουσαν 41. απεδιδοσαν απο χριων ... δωσωσιν 42. χριων ως εν τοις πρωτοις ετεσιν του αγιου 43. οφιλων 45. οικοδομησαι τα τειχη εν τη ιερ.

46 τείχη τὰ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. [46] ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν καὶ ὁ λαὸς τοὺς λόγους
τούτους, οὐκ ἐπίστευσαν αὐτοῖς οὐδὲ ἐπεδέξαντο, ὅτι ἐπεμνήσθησαν τῆς κα-
47 κίας τῆς μεγάλης ἧς ἐποίησεν ἐν Ἰσραὴλ καὶ ἔθλιψεν αὐτοὺς σφόδρα. [47] καὶ
εὐδόκησαν ἐν Ἀλεξάνδρῳ, ὅτι αὐτὸς ἐγένετο αὐτοῖς ἀρχηγὸς λόγων εἰρηνι-
48 κῶν, καὶ συνεμάχουν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας. [48] καὶ συνήγαγεν Ἀλέξανδρος
49 ὁ βασιλεὺς δυνάμεις μεγάλας καὶ παρενέβαλεν ἐξεναντίας Δημητρίου. [49] καὶ
συνῆψαν πόλεμον οἱ δύο βασιλεῖς, καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ Δημητρίου· καὶ
50 ἐδίωξεν αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἴσχυσεν ἐπ' αὐτούς. [50] καὶ ἐστερέωσε τὸν
πόλεμον σφόδρα ἕως ἔδυ ὁ ἥλιος, καὶ ἔπεσεν ὁ Δημήτριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ
51 ἐκείνῃ. [51] καὶ ἀπέστειλεν Ἀλέξανδρος πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα Αἰγύπτου
52 πρέσβεις κατὰ τοὺς λόγους τούτους λέγων [52] Ἐπεὶ ἀνέστρεψα εἰς γῆν βασι-
λείας μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ θρόνου πατέρων μου καὶ ἐκράτησα τῆς ἀρχῆς,
53 καὶ συνέτριψα τὸν Δημήτριον καὶ ἐπεκράτησα τῆς χώρας ἡμῶν, [53] καὶ συνῆψα
πρὸς αὐτὸν μάχην, καὶ συνετρίβη αὐτὸς καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὑφ' ἡμῶν,
54 καὶ ἐκαθίσαμεν ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ· [54] καὶ νῦν στήσωμεν πρὸς ἑαυ-
τοὺς φιλίαν, καὶ νῦν δός μοι τὴν θυγατέρα σου εἰς γυναῖκα καὶ ἐπιγαμ-
55 βρεύσω σοι, καὶ δώσω σοὶ δόματα καὶ αὐτῇ ἄξιά σου. [55] καὶ ἀπεκρίθη
Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς λέγων Ἀγαθὴ ἡμέρα ἐν ᾗ ἀνέστρεψας εἰς γῆν πατέ-
56 ρων σου καὶ ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτῶν. [56] καὶ νῦν ποιήσω σοι
ἃ ἔγραψας, ἀλλ' ἀπάντησον εἰς Πτολεμαΐδα ὅπως ἴδωμεν ἀλλήλους, καὶ
57 ἐπιγαμβρεύσω σοι καθὼς εἴρηκας. [57] καὶ ἐξῆλθε Πτολεμαῖος ἐξ Αἰγύπτου,
αὐτὸς καὶ Κλεοπάτρα ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθον εἰς Πτολεμαΐδα ἔτους
58 δευτέρου καὶ ἑξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. [58] καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ Ἀλέξανδρος
ὁ βασιλεύς, καὶ ἐξέδοτο αὐτῷ Κλεοπάτραν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε
59 τὸν γάμον αὐτῆς ἐν Πτολεμαΐδι καθὼς οἱ βασιλεῖς ἐν δόξῃ μεγάλῃ. [59] καὶ
ἔγραψεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰωνάθαν ἐλθεῖν εἰς συνάντησιν αὐτῷ.
60 [60] καὶ ἐπορεύθη μετὰ δόξης εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ ἀπήντησε τοῖς δυσὶ βασι-
λεῦσι· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ τοῖς φίλοις αὐτῶν καὶ
61 δόματα πολλά, καὶ εὗρε χάριν ἐναντίον αὐτῶν. [61] καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς
αὐτὸν ἄνδρες λοιμοὶ ἐξ Ἰσραήλ, ἄνδρες παράνομοι ἐντυχεῖν κατ' αὐτοῦ, καὶ
62 οὐ προσέσχεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς. [62] καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεύς, καὶ ἐξέδυσαν
Ἰωνάθαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν πορφύραν, καὶ ἐποίησαν οὕ-
63 τως. [63] καὶ ἐκάθισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπε τοῖς ἄρχουσιν
αὐτοῦ Ἐξέλθετε μετ' αὐτοῦ εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ κηρύξατε τοῦ μη-
δένα ἐντυγχάνειν κατ' αὐτοῦ περὶ μηδενὸς πράγματος, καὶ μηδεὶς αὐτῷ
64 παρενοχλείτω περὶ παντὸς λόγου. [64] καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἐντυγχάνοντες
τὴν δόξαν αὐτοῦ καθὼς ἐκήρυξαν καὶ περιβεβλημένον αὐτὸν πορφύραν, καὶ
65 ἔφυγον πάντες. [65] καὶ ἐδόξασεν αὐτὸν ὁ βασιλεύς, καὶ ἔγραψεν αὐτὸν τῶν
66 πρώτων φίλων, καὶ ἔθετο αὐτὸν στρατηγὸν καὶ μεριδάρχην. [66] καὶ ἐπέστρε-
67 ψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετ' εἰρήνης καὶ εὐφροσύνης. [67] καὶ ἐν ἔτει
πέμπτῳ καὶ ἑξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἦλθε Δημήτριος υἱὸς Δημητρίου ἐκ
68 Κρήτης εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων αὐτοῦ. [68] καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βα-
69 σιλεύς, καὶ ἐλυπήθη σφόδρα, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν. [69] καὶ κατέ-
στησε Δημήτριος Ἀπολλώνιον τὸν ὄντα ἐπὶ Κοίλης Συρίας, καὶ συνήγαγε
δύναμιν μεγάλην καὶ παρενέβαλεν ἐν Ἰαμνείᾳ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰωνάθαν

46. επιστευσεν 47. ευδοκησαμεν αλεξανδρω 49. η παρεμβ. αλεξανδρου· κ. ε. αυτ. ο δημητριος 50. om τον 52. εις την βασιλειαν μου 54. και συνστησωμεν προς αυτον 56. αλλα απαντησον 57. και ηλθεν εις 58. εξεδετο 59. ο βασιλ. αλεξανδρος ιωναθη 60. δυνατα pro δοματα 61. συνηχθησαν επ αυτον 62. προσεταξεν αυτοις ... εξεδυσεν 63. εξελθατε ... κατα του σου ... ενοχλιτω 64. ειδον ... εκηρυξεν ... περιβ. αυτ. σινδονα 67. ο υιος ... αντιοχιαν

τὸν ἀρχιερέα λέγων 70 Σὺ μονώτατος ἐπαίρῃ ἐφ' ἡμᾶς, ἐγὼ δὲ ἐγενήθην 70
εἰς καταγέλωτα καὶ εἰς ὀνειδισμὸν διὰ σέ· καὶ διὰ τί σὺ ἐξουσιάζῃ ἐφ'
ἡμᾶς ἐν τοῖς ὄρεσι; 71 νῦν οὖν εἰ πέποιθας ἐπὶ ταῖς δυνάμεσί σου, κατά- 71
βηθι πρὸς ἡμᾶς εἰς τὸ πεδίον καὶ συγκριθῶμεν ἑαυτοῖς ἐκεῖ, ὅτι μετ' ἐμοῦ
ἐστὶ δύναμις τῶν πόλεων. 72 ἐρώτησον καὶ μάθε τίς εἰμι καὶ οἱ λοιποὶ οἱ 72
βοηθοῦντες ἡμῖν, καὶ λέγουσιν Οὐκ ἔστιν ὑμῖν στάσις ποδὸς κατὰ πρόσωπον
ἡμῶν, ὅτι δὶς ἐτροπώθησαν οἱ πατέρες σου ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, 73 καὶ νῦν οὐ 73
δυνήσῃ ὑποστῆναι τὴν ἵππον καὶ δύναμιν τοιαύτην ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπου οὐκ
ἔστι λίθος οὐδὲ κόχλαξ οὐδὲ τόπος τοῦ φυγεῖν. 74 ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν 74
τῶν λόγων Ἀπολλωνίου, ἐκινήθη τῇ διανοίᾳ, καὶ ἐπέλεξε δέκα χιλιάδας ἀν-
δρῶν καὶ ἐξῆλθεν ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ συνήντησεν αὐτῷ Σίμων ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ ἐπὶ βοήθειαν αὐτοῦ. 75 καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ἰόππην, καὶ ἀπέκλεισαν 75
αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως, ὅτι φρουρὰ Ἀπολλωνίου ἐν Ἰόππῃ, καὶ ἐπολέμησαν
αὐτήν. 76 καὶ φοβηθέντες ἤνοιξαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκυρίευσεν Ἰωνάθαν 76
Ἰόππης. 77 καὶ ἤκουσεν Ἀπολλώνιος, καὶ παρενέβαλε τρισχιλίαν ἵππον καὶ 77
δύναμιν πολλήν, καὶ ἐπορεύθη εἰς Ἄζωτον ὡς διοδεύων καὶ ἅμα προῆγεν
εἰς τὸ πεδίον, διὰ τὸ ἔχειν αὐτὸν πλῆθος ἵππου καὶ πεποιθέναι ἐπ' αὐτῇ.
78 καὶ κατεδίωξεν Ἰωνάθαν ὀπίσω αὐτοῦ εἰς Ἄζωτον, καὶ συνῆψαν αἱ παρεμ- 78
βολαὶ εἰς πόλεμον. 79 καὶ ἀπέλιπεν Ἀπολλώνιος χιλίαν ἵππον ἐν κρυπτῷ κα- 79
τόπισθεν αὐτῶν. 80 καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν ὅτι ἔστιν ἔνεδρον κατόπισθεν αὐτοῦ 80
καὶ ἐκύκλωσαν αὐτοῦ τὴν παρεμβολήν, καὶ ἐξετίναξαν τὰς σχίζας εἰς τὸν
λαὸν ἐκ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας. 81 ὁ δὲ λαὸς εἱστήκει καθὼς ἐπέταξεν Ἰω- 81
νάθαν, καὶ ἐκοπίασαν οἱ ἵπποι αὐτῶν. 82 καὶ εἵλκυσε Σίμων τὴν δύναμιν 82
αὐτοῦ καὶ συνῆψε πρὸς τὴν φάραγγα, ἡ γὰρ ἵππος ἐξελύθη, καὶ συνετρίβη-
σαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἔφυγον. 83 καὶ ἡ ἵππος ἐσκορπίσθη ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ 83
ἔφυγον εἰς Ἄζωτον καὶ εἰςῆλθον εἰς Βηθδαγὼν τὸ εἰδωλεῖον αὐτῶν τοῦ σω-
θῆναι. 84 καὶ ἐνεπύρισεν Ἰωνάθαν τὴν Ἄζωτον καὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ 84
αὐτῆς, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ τὸ ἱερὸν Δαγὼν καὶ τοὺς συμφυγόν-
τας εἰς αὐτὸ ἐνεπύρισε πυρί. 85 καὶ ἐγένοντο οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ σὺν 85
τοῖς ἐμπυρισθεῖσιν εἰς ἄνδρας ὀκτακισχιλίους. 86 καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν Ἰωνάθαν 86
καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ἀσκάλωνα, καὶ ἐξῆλθον οἱ ἐκ τῆς πόλεως εἰς συνάντη-
σιν αὐτῷ ἐν δόξῃ μεγάλῃ. 87 καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ σὺν 87
τοῖς παρ' αὐτοῦ ἔχοντες σκῦλα πολλά. 88 καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀλέξαν- 88
δρος ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, καὶ προσέθετο δοξάσαι τὸν Ἰωνάθαν.
89 καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ πόρπην χρυσῆν, ὡς ἔθος ἐστὶ δίδοσθαι τοῖς συγγενέσι 89
τῶν βασιλέων, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ἀκκαρὼν καὶ πάντα τὰ ὅρια αὐτῆς
εἰς κληροδοσίαν.

XI.

Καὶ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἤθροισε δυνάμεις πολλὰς ὡς τὴν ἄμμον τὴν περὶ
τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης καὶ πλοῖα πολλά, καὶ ἐζήτησε κατακρατῆσαι τῆς βα-
σιλείας Ἀλεξάνδρου δόλῳ καὶ προσθεῖναι αὐτὴν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. 2 καὶ ἐξῆλ- 2
θεν εἰς Συρίαν λόγοις εἰρηνικοῖς, καὶ ἤνοιγον αὐτῷ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων καὶ
συνήντων αὐτῷ, ὅτι ἐντολὴ ἦν Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως συναντᾶν αὐτῷ διὰ
τὸ πενθερὸν αὐτοῦ εἶναι. 3 ὡς δὲ εἰςεπορεύετο εἰς τὰς πόλεις ὁ Πτολεμαῖος, 3

70. και ονιδισμον ... om συ 72. εστιν ημιν 73. τοπος που φυγειν 75. αυτον οι εκ 77. προςηγεν ... και δια το ... επ αυτην 78. om ιωναθαν ... ante εις πολεμον repetit οπισω αυτου 79. απελειπεν ... ιππον κρυπτως 80. εκ πρ. εως δειλης 81. ιστηκει 82. φαλαγγα ... απ αυτου κ. εφυγαν 83. ιδωλιον 84. το ιερ. δαγων και το ιερον αυτης ενεπυρισεν εν πυρι 86. παρενεβ. εισκαλωνα (sic) 87. om εις ιερουσαλημ 89. συγγενευσιν XI. 1. ως η αμμος η παρα το 3. πολεις πτολεμαϊδος

4 ἀπέτασσε τὰς δυνάμεις φρουρὰν ἐν ἑκάστῃ πόλει. [4]ὡς δὲ ἤγγισεν Ἀζώτου,
ἔδειξαν αὐτῷ τὸ ἱερὸν Δαγὼν ἐμπεπυρισμένον καὶ Ἄζωτον καὶ τὰ περιπόλια
αὐτῆς καθῃρημένα καὶ τὰ σώματα ἐῤῥιμμένα καὶ τοὺς ἐμπεπυρισμένους οὓς
ἐνεπύρισεν ἐν τῷ πολέμῳ, ἐποίησαν γὰρ θημωνίας αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ.
5 [5]καὶ διηγήσαντο τῷ βασιλεῖ ἃ ἐποίησεν Ἰωνάθαν εἰς τὸ ψογῆσαι αὐτόν·
6 καὶ ἐσίγησεν ὁ βασιλεύς. [6]καὶ συνήντησεν Ἰωνάθαν τῷ βασιλεῖ εἰς Ἰόππην
7 μετὰ δόξης, καὶ ἠσπάσαντο ἀλλήλους καὶ ἐκοιμήθησαν ἐκεῖ. [7]καὶ ἐπορεύθη
Ἰωνάθαν μετὰ τοῦ βασιλέως ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ καλουμένου Ἐλευθέρου,
8 καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλήμ. [8]ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἐκυρίευσε τῶν
πόλεων τῆς παραλίας ἕως Σελευκείας τῆς παραθαλασσίας, καὶ διελογίζετο
9 περὶ Ἀλεξάνδρου λογισμοὺς πονηρούς. [9]καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς Δημή-
τριον τὸν βασιλέα λέγων Δεῦρο συνθώμεθα πρὸς ἑαυτοὺς διαθήκην, καὶ δώσω
σοι τὴν θυγατέρα μου ἣν ἔχει Ἀλέξανδρος, καὶ βασιλεύσεις τῆς βασιλείας
10 τοῦ πατρός σου. [10]μεταμεμέλημαι γὰρ δοὺς αὐτῷ τὴν θυγατέρα μου, ἐζή-
11 τησε γὰρ ἀποκτεῖναί με. [11]καὶ ἐψόγησεν αὐτὸν χάριν τοῦ ἐπιθυμῆσαι αὐ-
12 τὸν τῆς βασιλείας αὐτοῦ. [12]καὶ ἀφελόμενος αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἔδωκεν
αὐτὴν τῷ Δημητρίῳ, καὶ ἠλλοιώθη τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐφάνη ἡ ἔχθρα
13 αὐτῶν. [13]καὶ εἰσῆλθε Πτολεμαῖος εἰς Ἀντιόχειαν καὶ περιέθετο δύο διαδή-
14 ματα περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, τὸ τῆς Ἀσίας καὶ Αἰγύπτου. [14]Ἀλέξανδρος
δὲ ὁ βασιλεὺς ἦν ἐν Κιλικίᾳ κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους, ὅτι ἀπεστάτουν
15 οἱ ἀπὸ τῶν τόπων ἐκείνων. [15]καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος, καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐ-
τὸν πολέμῳ· καὶ ἐξήγαγε Πτολεμαῖος τὴν δύναμιν καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν
16 χειρὶ ἰσχυρᾷ, καὶ ἐτροπώσατο αὐτόν. [16]καὶ ἔφυγεν Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Ἀρα-
17 βίαν τοῦ σκεπασθῆναι αὐτὸν ἐκεῖ· ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὑψώθη. [17]καὶ
ἀφεῖλε Ζαβδιὴλ ὁ Ἄραψ τὴν κεφαλὴν Ἀλεξάνδρου καὶ ἀπέστειλε τῷ Πτο-
18 λεμαίῳ. [18]καὶ ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἀπέθανεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ
19 οἱ ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν ἀπώλοντο ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασι. [19]καὶ
20 ἐβασίλευσε Δημήτριος ἔτους ἑβδόμου καὶ ἑξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. [20]ἐν
ταῖς ἡμέραις ἐκείναις συνήγαγεν Ἰωνάθαν τοὺς ἐκ τῆς Ἰουδαίας τοῦ ἐκπο-
λεμῆσαι τὴν ἄκραν τὴν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐποίησεν ἐπ' αὐτὴν μηχανὰς
21 πολλάς. [21]καὶ ἐπορεύθησάν τινες μισοῦντες τὸ ἔθνος αὐτῶν ἄνδρες παράνο-
μοι πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ ὅτι Ἰωνάθαν περικάθηται τὴν
22 ἄκραν. [22]καὶ ἀκούσας ὠργίσθη· ὡς δὲ ἤκουσεν, εὐθέως ἀναζεύξας ἦλθεν εἰς
Πτολεμαΐδα καὶ ἔγραψεν Ἰωνάθαν τοῦ μὴ περικαθῆσθαι τῇ ἄκρᾳ καὶ τοῦ
23 ἀπαντῆσαι αὐτὸν αὐτῷ συμμίσγειν εἰς Πτολεμαΐδα τὴν ταχίστην. [23]ὡς δὲ
ἤκουσεν Ἰωνάθαν, ἐκέλευσε περικαθῆσθαι, καὶ ἐπέλεξε τῶν πρεσβυτέρων
24 Ἰσραὴλ καὶ τῶν ἱερέων, καὶ ἔδωκεν ἑαυτὸν τῷ κινδύνῳ. [24]καὶ λαβὼν ἀρ-
γύριον καὶ χρυσίον καὶ ἱματισμὸν καὶ ἕτερα ξένια πλείονα, ἐπορεύθη πρὸς
25 τὸν βασιλέα εἰς Πτολεμαΐδα καὶ εὗρε χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ. [25]καὶ ἐνετύγ-
26 χανον κατ' αὐτοῦ τινὲς ἄνομοι τῆς ἐκ τοῦ ἔθνους. [26]καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ὁ
βασιλεὺς καθὼς ἐποίησαν αὐτῷ οἱ πρὸ αὐτοῦ, καὶ ὕψωσεν αὐτὸν ἐναντίον
27 πάντων τῶν φίλων αὐτοῦ. [27]καὶ ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην καὶ ὅσα
ἄλλα εἶχε τίμια τὸ πρότερον, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν τῶν πρώτων φίλων ἡγεῖ-

---

4. ενεπυρισμενον ... περιπολεια ... θιμωνιας 5. ψογισαι 8. πτολεμεος (ita plerumque) ... σελευκιας 9. δημητριον βασιλεα 11. εψογισεν 12. ηλλ. το προσωπον αλεξανδρου ... εφανη εχθρα 13. πτολεμεος (sic plerumque) ... αντιοχιαν ... περιεθετο το διαδημα της ασιας· και περιεθετο δυο διαδ. 14. ην εις κιλικιαν 15. εν πολεμω ... om την δυναμιν 18. οχυρωμ. αυτου απωλ. 20. εποιησαν 22. om τη ακρα 23. εδωκεν αυτον 24. και εταραξεν τα πλιονα pro και ετερα ξεν. πλειονα ... και επορευθη ... εναντιον αυτου 25. των εκ του 27. αρχιεροσυνην

σθαι. [28]καὶ ἠξίωσεν Ἰωνάθαν τὸν βασιλέα ποιῆσαι τὴν Ἰουδαίαν ἀφορολό- 28
γητον καὶ τὰς τρεῖς τοπαρχίας καὶ τὴν Σαμαρεῖτιν, καὶ ἐπηγγείλατο αὐτῷ
τάλαντα τριακόσια. [29]καὶ εὐδόκησεν ὁ βασιλεύς, καὶ ἔγραψε τῷ Ἰωνάθαν 29
ἐπιστολὰς περὶ πάντων τούτων ἐχούσας τὸν τρόπον τοῦτον· [30]Βασιλεὺς Δη- 30
μήτριος Ἰωνάθαν τῷ ἀδελφῷ χαίρειν καὶ ἔθνει Ἰουδαίων. [31]τὸ ἀντίγραφον 31
τῆς ἐπιστολῆς, ἧς ἐγράψαμεν Λασθένει τῷ συγγενεῖ ἡμῶν περὶ ὑμῶν, γε-
γράφαμεν καὶ πρὸς ὑμᾶς ὅπως εἰδῆτε· [32]Βασιλεὺς Δημήτριος Λασθένει τῷ 32
πατρὶ χαίρειν. [33]τῷ ἔθνει τῶν Ἰουδαίων φίλοις ἡμῶν καὶ συντηροῦσι τὰ 33
πρὸς ἡμᾶς δίκαια ἐκρίναμεν ἀγαθοποιῆσαι χάριν τῆς ἐξ αὐτῶν εὐνοίας πρὸς
ἡμᾶς. [34]ἑστάκαμεν οὖν αὐτοῖς τά τε ὅρια τῆς Ἰουδαίας καὶ τοὺς τρεῖς νο- 34
μοὺς Ἀφαίρεμα καὶ Λύδδαν καὶ Ῥαμαθέμ, αἵτινες προςετέθησαν τῇ Ἰουδαίᾳ
ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος, καὶ πάντα τὰ συγκυροῦντα αὐτοῖς πᾶσι τοῖς θυσιά-
ζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀντὶ τῶν βασιλικῶν ὧν ἐλάμβανεν ὁ βασιλεὺς παρ'
αὐτῶν τὸ πρότερον κατ' ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῶν γεννημάτων τῆς γῆς καὶ ἀπὸ
τῶν ἀκροδρύων. [35]καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀνήκοντα ἡμῖν ἀπὸ τοῦ νῦν τῶν δεκα- 35
τῶν καὶ τῶν τελῶν τῶν ἀνηκόντων ἡμῖν, καὶ τὰς τοῦ ἁλὸς λίμνας, καὶ τοὺς
ἀνήκοντας ἡμῖν στεφάνους, πάντα ἐπαρκῶς παρίεμεν αὐτοῖς. [36]καὶ οὐκ ἀθε- 36
τηθήσεται οὐδὲ ἓν τούτων ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον. [37]νῦν 37
οὖν ἐπιμέλεσθε τοῦ ποιῆσαι τούτων ἀντίγραφον, καὶ δοθήτω Ἰωνάθαν, καὶ
τεθήτω ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ ἐν τόπῳ ἐπισήμῳ. [38]καὶ εἶδε Δημήτριος ὁ βα- 38
σιλεὺς ὅτι ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ οὐδὲν αὐτῷ ἀνθειστήκει, καὶ
ἀπέλυσε πάσας τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ἕκαστον εἰς τὸν ἴδιον τόπον, πλὴν τῶν
ξένων δυνάμεων ὧν ἐξενολόγησεν ἀπὸ τῶν νήσων τῶν ἐθνῶν· καὶ ἤχθραναν
αὐτῷ πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν πατέρων αὐτοῦ. [39]Τρύφων δὲ ἦν τῶν παρὰ 39
Ἀλεξάνδρου τὸ πρότερον, καὶ εἶδεν ὅτι πᾶσαι αἱ δυνάμεις καταγογγύζουσι
τοῦ Δημητρίου, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Εἱμαλκουαὶ τὸν Ἄραβα, ὃς ἔτρεφε τὸν
Ἀντίοχον τὸ παιδάριον τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου. [40]καὶ προςήδρευεν αὐτῷ ὅπως 40
παραδοῖ αὐτὸν αὐτῷ, ὅπως βασιλεύσῃ ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἀπήγγει-
λεν αὐτῷ ὅσα συνετέλεσε Δημήτριος καὶ τὴν ἔχθραν ἣν ἐχθραίνουσιν αὐτῷ
αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλάς. [41]καὶ ἀπέστειλεν Ἰω- 41
νάθαν πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα ἵνα ἐκβάλῃ τοὺς ἐκ τῆς ἄκρας ἐξ Ἱε-
ρουσαλὴμ καὶ τοὺς ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν· ἦσαν γὰρ πολεμοῦντες τὸν Ἰσραήλ.
[42]καὶ ἀπέστειλε Δημήτριος πρὸς Ἰωνάθαν λέγων Οὐ μόνον ταῦτα ποιήσω 42
σοὶ καὶ τῷ ἔθνει σου, ἀλλὰ δόξῃ δοξάσω σὲ καὶ τὸ ἔθνος σου, ἐὰν εὐκαι-
ρίας τύχω. [43]νῦν οὖν ὀρθῶς ποιήσεις ἀποστείλας μοι ἄνδρας οἳ συμμαχή- 43
σουσιν, ὅτι ἀπέστησαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις μου. [44]καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν 44
ἄνδρας τριςχιλίους δυνατοὺς ἰσχύϊ αὐτῷ εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ ἦλθοσαν πρὸς
τὸν βασιλέα, καὶ εὐφράνθη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῇ ἐφόδῳ αὐτῶν. [45]καὶ ἐπι- 45
συνήχθησαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως εἰς μέσον τῆς πόλεως εἰς ἀνδρῶν δώδεκα
μυριάδας ἀνδρῶν, καὶ ἠβούλοντο ἀνελεῖν τὸν βασιλέα. [46]καὶ ἔφυγεν ὁ βα- 46
σιλεὺς εἰς τὴν αὐλήν, καὶ κατελάβοντο οἱ ἐκ τῆς πόλεως τὰς διόδους τῆς
πόλεως καὶ ἤρξαντο πολεμεῖν. [47]καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς Ἰουδαίους 47

---

28. σαμαριτιν ... επηγγειλαντο 31. οπως ιδηται 33. της εαυτων ευνοιας 34. τα ορια ... αφερεμα κ. λυδδα κ. ραθαμειν προςετεθησαν ... σαμαριτιδος ... γενηματων ... και των ακροδυων (sic) 35. παντα επαρκεσομεν αυτοις 36. αθετησεται ουδεν ... νυν επι τον 37. επιμελεισθαι ... εν ορει ... τοπ. επιτηδειω επισημω 38. ιδεν ... ουθεν α. ανθεστηκει ... εκαστον ιδιον τοπον ... ηχθρασαν αυτων πασαι αι δυν. αι απο των 39. ιδεν ... καταγογγ. κατα του ... προς σινμαλκουη 40. απηγγειλαν 42. αλλ η δοξη 43. αποστειλας ημιν ανδρ. οι συμμ. μοι 44. ισχ. αυτων εις αντιοχιαν ... ηυφρανθη 45. πολ. ανδρας δωδεκα μυριαδας· και ηβουλ. 46. ηρξ. εκπολεμιν

ἐπὶ βοήθειαν, καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες ἅμα, καὶ διεσπάρησαν
ἐν τῇ πόλει πάντες ἅμα· καὶ ἀπέκτειναν ἐν τῇ πόλει ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
48 εἰς μυριάδας δέκα, [48] καὶ ἐνεπύρισαν τὴν πόλιν, καὶ ἐλάβοσαν σκῦλα πολλὰ
49 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἔσωσαν τὸν βασιλέα. [49] καὶ ἴδον οἱ ἀπὸ τῆς πό-
λεως ὅτι κατεκράτησαν οἱ Ἰουδαῖοι τῆς πόλεως ὡς ἠβούλοντο, καὶ ἠσθένη-
σαν ταῖς διανοίαις αὐτῶν, καὶ ἐκέκραξαν πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ δεήσεως
50 λέγοντες [50] Δὸς ἡμῖν δεξιάς, καὶ παυσάσθωσαν οἱ Ἰουδαῖοι πολεμοῦντες ἡμᾶς
51 καὶ τὴν πόλιν. [51] καὶ ἔῤῥιψαν τὰ ὅπλα καὶ ἐποίησαν εἰρήνην, καὶ ἐδοξάσθη-
σαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ ἐνώπιον πάντων τῶν ἐν τῇ βα-
52 σιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἔχοντες σκῦλα πολλά. [52] καὶ
ἐκάθισε Δημήτριος ὁ βασιλεὺς ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ἡσύχα-
53 σεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ. [53] καὶ ἐψεύσατο πάντα ὅσα εἶπε, καὶ ἠλλοτριώθη
τῷ Ἰωνάθαν, καὶ οὐκ ἀνταπέδωκε κατὰ τὰς εὐνοίας ἃς ἀνταπέδωκεν αὐτῷ,
54 καὶ ἔθλιβεν αὐτὸν σφόδρα. [54] μετὰ δὲ ταῦτα ἀπέστρεψε Τρύφων καὶ Ἀντίο-
χος μετ᾽ αὐτοῦ παιδάριον νεώτερον· καὶ ἐβασίλευσε καὶ ἐπέθετο διάδημα.
55 [55] καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις ἃς ἀπεσκόρπισε Δημή-
56 τριος, καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτόν, καὶ ἔφυγε καὶ ἐτροπώθη. [56] καὶ ἔλαβε
57 Τρύφων τὰ θηρία καὶ κατεκράτησεν Ἀντιοχείας. [57] καὶ ἔγραψεν Ἀντίοχος
ὁ νεώτερος τῷ Ἰωνάθαν λέγων Ἵστημί σοι τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ καθίστημί
58 σε ἐπὶ τῶν τεσσάρων νομῶν καὶ εἶναί σε τῶν φίλων τοῦ βασιλέως. [58] καὶ
ἀπέστειλεν αὐτῷ χρυσώματα καὶ διακονίαν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν πί-
59 νειν ἐν χρυσώμασι καὶ εἶναι ἐν πορφύρᾳ καὶ ἔχειν πόρπην χρυσῆν. [59] καὶ
Σίμωνα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ κατέστησε στρατηγὸν ἀπὸ τῆς κλίμακος Τύρου
60 ἕως τῶν ὁρίων Αἰγύπτου. [60] καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνάθαν καὶ διεπορεύετο πέραν
τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ ἠθροίσθησαν πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ
δυνάμεις Συρίας εἰς συμμαχίαν, καὶ ἦλθεν εἰς Ἀσκάλωνα, καὶ ἀπήντησαν
61 αὐτῷ οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἐνδόξως. [61] καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς Γάζαν, καὶ
ἀπέκλεισαν οἱ ἀπὸ Γάζης, καὶ περιεκάθισε περὶ αὐτὴν καὶ ἐνεπύρισε τὰ
62 περιπόλια αὐτῆς πυρὶ καὶ ἐσκύλευσεν αὐτά. [62] καὶ ἠξίωσαν οἱ ἀπὸ Γάζης
τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς δεξιάς, καὶ ἔλαβε τοὺς υἱοὺς ἀρχόντων αὐ-
τῶν εἰς ὅμηρα καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ διῆλθε τὴν
63 χώραν ἕως Δαμασκοῦ. [63] καὶ ἤκουσεν Ἰωνάθαν ὅτι παρῆσαν οἱ ἄρχοντες
Δημητρίου εἰς Κάδης τὴν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ μετὰ δυνάμεως πολλῆς, βουλόμε-
64 νοι μεταστῆσαι αὐτὸν τῆς χρείας. [64] καὶ συνήντησεν αὐτοῖς, τὸν δὲ ἀδελφὸν
65 αὐτοῦ Σίμωνα κατέλιπεν ἐν τῇ χώρᾳ. [65] καὶ παρενέβαλε Σίμων ἐπὶ Βαιθ-
66 σούρᾳ, καὶ ἐπολέμει αὐτὴν ἡμέρας πολλὰς καὶ συνέκλεισεν αὐτήν. [66] καὶ
ἠξίωσαν αὐτὸν τοῦ δεξιὰς λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς
67 ἐκεῖθεν, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν καὶ ἔθετο ἐπ᾽ αὐτῇ φρουράν. [67] καὶ Ἰω-
νάθαν καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ Γεννησάρ, καὶ ὤρ-
68 θρισαν τὸ πρωὶ εἰς τὸ πεδίον Νασώρ. [68] καὶ ἰδοὺ παρεμβολὴ ἀλλοφύλων
ἀπήντα αὐτῷ ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐξέβαλον ἔνεδρον ἐπ᾽ αὐτὸν ἐν τοῖς ὄρεσιν,
69 αὐτοὶ δὲ ἀπήντησαν ἐξεναντίας. [69] τὰ δὲ ἔνεδρα ἐξανέστησαν ἐκ τῶν τόπων
70 αὐτῶν καὶ συνῆψαν πόλεμον· καὶ ἔφυγον οἱ παρὰ Ἰωνάθαν πάντες, [70] οὐδὲ
εἷς κατελείφθη ἀπ᾽ αὐτῶν, πλὴν Ματταθίας ὁ τοῦ Ἀβεσσαλώμου καὶ Ἰούδας
71 ὁ τοῦ Χαλφὶ ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς τῶν δυνάμεων. [71] καὶ διέῤῥηξεν Ἰωνάθαν
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐπέθηκε γῆν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ προσηύξατο.

47. om παντες αμα secundo loco 51. ερειψαν 52. ο βασιλ. δημητρ. 53. ουχ ανταπεδωκεν τας ευνοιας ... εθλιψεν 55. απεσκορακισεν 56. αντιοχιας 57. ο νεωτερος ιωναθα 61. εν πυρι ... εσκυλ. αυτας 62. om τον ... των αρχοντων 63. εις κηδες 64. κατελειπεν 65. εν βεθσουρα 66. επ αυτην φλουρα (sic) 67. του γεννησαρ 69. τοπων εαυτων ... παρα ιωναθου 70. αψαλωμου ... χαλφει 71. επεθετο

[72] καὶ ὑπέστρεψε πρὸς αὐτοὺς πολέμῳ, καὶ ἐτροπώσατο αὐτοὺς καὶ ἔφυγον. 72
[73] καὶ ἴδον οἱ φεύγοντες οἱ παρ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν πρὸς αὐτόν, καὶ 73
ἐδίωκον μετ᾽ αὐτοῦ ἕως Κάδης ἕως τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν καὶ παρενέβαλον
ἐκεῖ. [74] καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς ἄνδρας τρις- 74
χιλίους· καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλήμ.

XII.

Καὶ εἶδεν Ἰωνάθαν ὅτι ὁ καιρὸς αὐτῷ συνεργεῖ, καὶ ἐπέλεξεν ἄνδρας
καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην στῆσαι καὶ ἀνανεώσασθαι τὴν πρὸς αὐτοὺς φι-
λίαν. [2] καὶ πρὸς Σπαρτιάτας καὶ τόπους ἑτέρους ἀπέστειλεν ἐπιστολὰς κατὰ 2
τὰ αὐτά. [3] καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Ῥώμην, καὶ εἰςῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον 3
καὶ εἶπον Ἰωνάθαν ὁ ἀρχιερεὺς καὶ τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων ἀπέστειλεν
ἡμᾶς ἀνανεώσασθαι τὴν φιλίαν αὐτοῖς καὶ τὴν συμμαχίαν κατὰ τὸ πρότερον.
[4] καὶ ἔδωκαν ἐπιστολὰς αὐτοῖς πρὸς αὐτοὺς κατὰ τόπον, ὅπως προπέμπωσιν 4
αὐτοὺς εἰς γῆν Ἰούδα μετ᾽ εἰρήνης. [5] καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐπιστο- 5
λῶν ὧν ἔγραψεν Ἰωνάθαν τοῖς Σπαρτιάταις· [6] Ἰωνάθαν ἀρχιερεὺς καὶ ἡ γε- 6
ρουσία τοῦ ἔθνους καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ λοιπὸς δῆμος τῶν Ἰουδαίων Σπαρ-
τιάταις τοῖς ἀδελφοῖς χαίρειν. [7] ἔτι πρότερον ἀπεστάλησαν ἐπιστολαὶ πρὸς 7
Ὀνίαν τὸν ἀρχιερέα παρὰ Δαρείου τοῦ βασιλεύοντος ἐν ὑμῖν ὅτι ἐστὲ ἀδελ-
φοὶ ἡμῶν, ὡς τὸ ἀντίγραφον ὑπόκειται. [8] καὶ ἐπεδέξατο Ὀνίας τὸν ἄνδρα 8
τὸν ἀπεσταλμένον ἐνδόξως, καὶ ἔλαβε τὰς ἐπιστολὰς ἐν αἷς διεσαφεῖτο περὶ
συμμαχίας καὶ φιλίας. [9] καὶ ἡμεῖς οὖν ἀπροςδεεῖς τούτων ὄντες, παράκλησιν 9
ἔχοντες τὰ βιβλία τὰ ἅγια τὰ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν, [10] ἐπειράθημεν ἀποστεῖ- 10
λαι τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀδελφότητα καὶ φιλίαν ἀνανεώσασθαι πρὸς τὸ μὴ ἐξαλ-
λοτριωθῆναι ὑμῶν· πολλοὶ γὰρ καιροὶ διῆλθον ἀφ᾽ οὗ ἀπεστείλατε πρὸς
ἡμᾶς. [11] ἡμεῖς οὖν ἐν παντὶ καιρῷ ἀδιαλείπτως ἔν τε ταῖς ἑορταῖς καὶ ταῖς 11
λοιπαῖς καθηκούσαις ἡμέραις μιμνησκόμεθα ὑμῶν ἐφ᾽ ὧν προςφέρομεν θυ-
σιῶν καὶ ἐν ταῖς προσευχαῖς, ὡς δέον ἐστὶ καὶ πρέπον μνημονεύειν ἀδελ-
φῶν. [12] εὐφραινόμεθα δὲ ἐπὶ τῇ δόξῃ ὑμῶν. [13] ἡμᾶς δὲ ἐκύκλωσαν πολλαὶ 12 13
θλίψεις καὶ πόλεμοι πολλοί, καὶ ἐπολέμησαν ἡμᾶς οἱ βασιλεῖς οἱ κύκλῳ ἡμῶν.
[14] καὶ οὐκ ἠβουλόμεθα οὖν παρενοχλεῖν ὑμῖν καὶ τοῖς λοιποῖς συμμάχοις καὶ 14
φίλοις ἡμῶν ἐν τοῖς πολέμοις τούτοις. [15] ἔχομεν γὰρ τὴν ἐξ οὐρανοῦ βοή- 15
θειαν βοηθοῦσαν ἡμῖν, καὶ ἐῤῥύσθημεν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐταπει-
νώθησαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν. [16] ἐπελέξαμεν οὖν Νουμήνιον Ἀντιόχου καὶ Ἀντί- 16
πατρον Ἰάσωνος, καὶ ἀπεστάλκαμεν πρὸς Ῥωμαίους ἀνανεώσασθαι τὴν πρὸς
αὐτοὺς φιλίαν καὶ συμμαχίαν τὴν προτέραν. [17] ἐνετειλάμεθα οὖν αὐτοῖς καὶ 17
πρὸς ὑμᾶς πορευθῆναι καὶ ἀσπάσασθαι ὑμᾶς καὶ ἀποδοῦναι ὑμῖν τὰς παρ᾽
ἡμῶν ἐπιστολὰς περὶ τῆς ἀνανεώσεως καὶ τῆς ἀδελφότητος ἡμῶν. [18] καὶ νῦν 18
καλῶς ποιήσετε ἀντιφωνήσοντες ἡμῖν πρὸς ταῦτα. [19] καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγρα- 19
φον τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἀπέστειλεν· [20] Ὀνιάρης βασιλεὺς Σπαρτιατῶν Ὀνίᾳ 20
ἱερεῖ μεγάλῳ χαίρειν. [21] εὑρέθη ἐν γραφῇ περί τε τῶν Σπαρτιατῶν καὶ Ἰου- 21
δαίων ὅτι εἰσὶν ἀδελφοί, καὶ ὅτι εἰσὶν ἐκ γένους Ἀβραάμ. [22] καὶ νῦν ἀφ᾽ οὗ 22
ἔγνωμεν ταῦτα, καλῶς ποιήσετε γράφοντες ἡμῖν περὶ τῆς εἰρήνης ὑμῶν.

---

72. επεστρεψεν 73. οι φυγοντες παρ XII. 1. ιδεν ... αναναιωσαι 2. τοπ. εταιρους ... κατα τ αυτα 3. επορευθησαν pro εισηλθον ... ειπαν ... απεστειλαν 5. τουτο αντιγραφον 6. του εθνους· και η γερουσια· και οι 7. δαριου 11. εν ταις εορταις και εν ταις 14. om και primum ... υμιν κ. τους λοιπους συμμαχους κ. φιλους 15. ουρανων ... ερυσθημεν 16. αντιμαχου ... ιασονος ... την προτερον 18. εποιησαται αντιφωνησαντες 19. επιστολων απεστειλαν 20. ονειαρης ... ονεια (... χαιρων) 21. αδελφ. εισιν ... εγ γενους

23 [23] καὶ ἡμεῖς δὲ ἀντιγράφομεν ὑμῖν, τὰ κτήνη ὑμῶν καὶ ἡ ὕπαρξις ὑμῶν
ἡμῖν ἐστί, καὶ τὰ ἡμῶν ὑμῖν ἐστιν· ἐντελλόμεθα οὖν ὅπως ἀπαγγείλωσιν
24 ὑμῖν κατὰ ταῦτα. [24] καὶ ἤκουσεν Ἰωνάθαν ὅτι ἐπέστρεψαν οἱ ἄρχοντες Δη-
μητρίου μετὰ δυνάμεως πολλῆς ὑπὲρ τὸ πρότερον τοῦ πολεμῆσαι πρὸς αὐ-
25 τόν. [25] καὶ ἀπῆρεν ἐξ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀπήντησεν αὐτοῖς εἰς τὴν Ἀμαθῖτιν
χώραν· οὐ γὰρ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀνοχὴν ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ.
26 [26] καὶ ἀπέστειλε κατασκόπους εἰς τὴν παρεμβολὴν αὐτῶν, καὶ ἀπέστρεψαν
καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ ὅτι οὕτω τάσσονται ἐπιπεσεῖν ἐπ' αὐτοὺς τὴν νύκτα.
27 [27] ὡς δὲ ἔδυ ὁ ἥλιος, ἐπέταξεν Ἰωνάθαν τοῖς παρ' αὐτοῦ γρηγορεῖν καὶ εἶ-
ναι ἐπὶ τοῖς ὅπλοις καὶ ἑτοιμάζεσθαι εἰς πόλεμον δι' ὅλης τῆς νυκτός, καὶ
28 ἐξέβαλε προφύλακας κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς. [28] καὶ ἤκουσαν οἱ ὑπεναντίοι
ὅτι ἡτοίμασται Ἰωνάθαν καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον, καὶ ἐφοβήθησαν
καὶ ἔπτηξαν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, καὶ ἀνέκαυσαν πυρὰς ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐ-
29 τῶν. [29] Ἰωνάθαν δὲ καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν ἕως πρωΐ, ἔβλεπον γὰρ
30 τὰ φῶτα καιόμενα. [30] καὶ κατεδίωξεν Ἰωνάθαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ οὐ κατέ-
31 λαβεν αὐτούς, διέβησαν γὰρ τὸν Ἐλεύθερον ποταμόν. [31] καὶ ἐξέκλινεν Ἰωνάθαν
ἐπὶ τοὺς Ἄραβας τοὺς καλουμένους Ζαβεδαίους, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς καὶ
32 ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν. [32] καὶ ἀναζεύξας ἦλθεν εἰς Δαμασκόν, καὶ διώδευ-
33 σεν ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ. [33] καὶ Σίμων ἐξῆλθε καὶ διώδευσεν ἕως Ἀσκάλωνος
καὶ τῶν πλησίον ὀχυρωμάτων, καὶ ἐξέκλινεν εἰς Ἰόππην καὶ προκατελάβετο
34 αὐτήν. [34] ἤκουσε γὰρ ὅτι βούλονται τὸ ὀχύρωμα παραδοῦναι τοῖς παρὰ Δη-
35 μητρίου, καὶ ἔθετο ἐκεῖ φρουρὰν ὅπως φυλάσσωσιν αὐτήν. [35] καὶ ἐπέστρεψεν
Ἰωνάθαν καὶ ἐξεκκλησίασε τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ, καὶ ἐβουλεύσατο
36 μετ' αὐτῶν τοῦ οἰκοδομῆσαι ὀχυρώματα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, [36] καὶ προςυψῶσαι
τὰ τείχη Ἱερουσαλήμ, καὶ ὑψῶσαι ὕψος μέγα ἀνὰ μέσον τῆς ἄκρας καὶ
τῆς πόλεως εἰς τὸ διαχωρίζειν αὐτὴν τῆς πόλεως, ἵνα ᾖ αὕτη κατὰ μόνας,
37 ὅπως μήτε ἀγοράζωσι μήτε πωλῶσι. [37] καὶ συνήχθησαν τοῦ οἰκοδομεῖν τὴν
πόλιν, καὶ ἤγγισε τοῦ τείχους τοῦ χειμάῤῥου τοῦ ἐξ ἀπηλιώτου, καὶ ἐπε-
38 σκεύασαν τὸ καλούμενον Χαφεναθά. [38] καὶ Σίμων ᾠκοδόμησε τὴν Ἀδιδὰ ἐν
39 τῇ Σεφηλᾷ, καὶ ὠχύρωσε θύρας καὶ μοχλούς. [39] καὶ ἐζήτησε Τρύφων βα-
σιλεῦσαι τῆς Ἀσίας καὶ περιθέσθαι τὸ διάδημα καὶ ἐκτεῖναι χεῖρα ἐπὶ Ἀν-
40 τίοχον τὸν βασιλέα. [40] καὶ ἐφοβήθη μή ποτε οὐκ ἐάσῃ αὐτὸν Ἰωνάθαν, καὶ
μή ποτε πολεμήσῃ πρὸς αὐτόν· καὶ ἐζήτει πόρον τοῦ συλλαβεῖν τὸν Ἰωνάθαν
41 τοῦ ἀπολέσαι αὐτόν, καὶ ἀπάρας ἦλθεν εἰς Βαιθσάν. [41] καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνά-
θαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ ἐν τεσσαράκοντα χιλιάσιν ἀνδρῶν ἐπιλελεγμέναις
42 εἰς παράταξιν, καὶ ἦλθεν εἰς Βαιθσάν. [42] καὶ εἶδε Τρύφων ὅτι πάρεστιν
Ἰωνάθαν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἐκτεῖναι χεῖρας ἐπ' αὐτὸν εὐλαβήθη.
43 [43] καὶ ἐπεδέξατο αὐτὸν ἐνδόξως, καὶ συνέστησεν αὐτὸν πᾶσι τοῖς φίλοις αὐ-
τοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόματα, καὶ ἐπέταξε ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ ὑπακούειν
44 αὐτῷ ὡς ἑαυτῷ. [44] καὶ εἶπε τῷ Ἰωνάθαν Ἵνα τί ἔκοψας πάντα τὸν λαὸν
45 τοῦτον πολέμου μὴ ἐνεστηκότος ἡμῖν; [45] καὶ νῦν ἀπόστειλον αὐτοὺς εἰς τοὺς
οἴκους αὐτῶν, ἐπίλεξαι δὲ σεαυτῷ ἄνδρας ὀλίγους οἵτινες ἔσονται μετὰ σοῦ,
καὶ δεῦρο μετ' ἐμοῦ εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ παραδώσω σοι αὐτὴν καὶ τὰ

---

23. κατα τα αυτα 25. αμαθειτιν ... του εμβατευσαι 26. παρεμβ. αυτου κ. επεστρεψαν ... ουτως 27. οπλοις· ετοιμαζεσθαι 28. την καρδιαν αυτων 30. κατεδιωξαν οπισω ... ουκ εκατελαβεν 31. ζαβαδεους 33. και τα πλησιον οχυρωματα 36. διαχωρησαι 37. om την πολιν ... και επεσεν του τειχους ... επεσκευασεν 39. χειρας 40. κ. ηυλαβηθη μη ποτε ... συλλαβειν αυτον του αποκτειναι· και ... εις βεθσα 41. τεσσερακοντα ... επιλελεγμεναι ... εις βεθσα 42. om ιωναθαν ... ηυλαβηθη 43. επεταξ. τοις φιλοις αυτου και ταις δυν. αυτου υπ. α. ωσαυτως 45. επιλεξον

λοιπὰ ὀχυρώματα καὶ τὰς δυνάμεις τὰς λοιπὰς καὶ πάντας τοὺς ἐπὶ τῶν
χρειῶν, καὶ ἐπιστρέψας ἀπελεύσομαι· τούτου γὰρ χάριν πάρειμι. [46] καὶ ἐμ- 46
πιστεύσας αὐτῷ ἐποίησε καθὼς εἶπε, καὶ ἐξαπέστειλε τὰς δυνάμεις, καὶ
ἀπῆλθον εἰς γῆν Ἰούδα. [47] κατέλιπε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ ἄνδρας τριςχιλίους, ὧν 47
διςχιλίους ἀφῆκεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, χίλιοι δὲ συνῆλθον αὐτῷ. [48] ὡς δὲ εἰςῆλ- 48
θεν Ἰωνάθαν εἰς Πτολεμαΐδα, ἀπέκλεισαν οἱ Πτολεμαεῖς τὰς πύλας καὶ
συνέλαβον αὐτόν, καὶ πάντας τοὺς εἰςελθόντας μετ' αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν
ῥομφαίᾳ. [49] καὶ ἀπέστειλε Τρύφων δυνάμεις καὶ ἵππον εἰς τὴν Γαλιλαίαν 49
καὶ τὸ πεδίον τὸ μέγα τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς παρὰ Ἰωνάθαν. [50] καὶ 50
ἐπέγνωσαν ὅτι συνελήφθη Ἰωνάθαν καὶ ἀπόλωλε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ
παρεκάλεσαν ἑαυτούς, καὶ ἐπορεύοντο συνεστραμμένοι ἕτοιμοι εἰς πόλεμον.
[51] καὶ ἴδον οἱ διώκοντες ὅτι περὶ ψυχῆς αὐτοῖς ἐστί, καὶ ἐπέστρεψαν. [52] καὶ 51 52
ἦλθον πάντες μετ' εἰρήνης εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐπένθησαν τὸν Ἰωνάθαν καὶ
τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα, καὶ ἐπένθησε πᾶς Ἰσραὴλ πέν-
θος μέγα. [53] καὶ ἐζήτησαν πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν ἐκτρῖψαι αὐ- 53
τούς· εἶπαν γὰρ Οὐκ ἔχουσιν ἄρχοντα καὶ βοηθοῦντα· νῦν οὖν πολεμήσωμεν
αὐτοὺς καὶ ἐξάρωμεν ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.

XIII.

Καὶ ἤκουσε Σίμων ὅτι συνήγαγε Τρύφων δύναμιν πολλὴν τοῦ ἐλθεῖν
εἰς γῆν Ἰούδα καὶ ἐκτρῖψαι αὐτήν. [2] καὶ εἶδε τὸν λαὸν ὅτι ἐστὶν ἔντρομος 2
καὶ ἔμφοβος, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἤθροισε τὸν λαόν, [3] καὶ παρε- 3
κάλεσεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν αὐτοῖς Αὐτοὶ οἴδατε ὅσα ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου
καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου ἐποιήσαμεν περὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ἁγίων,
καὶ τοὺς πολέμους καὶ τὰς στενοχωρίας ἃς εἴδομεν. [4] τούτου χάριν ἀπώλοντο 4
οἱ ἀδελφοί μου πάντες χάριν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ κατελείφθην ἐγὼ μόνος. [5] καὶ 5
νῦν μή μοι γένοιτο φείσασθαί μου τῆς ψυχῆς ἐν παντὶ καιρῷ θλίψεως, οὐ
γάρ εἰμι κρείσσων τῶν ἀδελφῶν μου. [6] πλὴν ἐκδικήσω περὶ τοῦ ἔθνους μου 6
καὶ περὶ τῶν ἁγίων καὶ περὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τέκνων ἡμῶν, ὅτι συν-
ήχθησαν πάντα τὰ ἔθνη ἐκτρῖψαι ἡμᾶς ἔχθρας χάριν. [7] καὶ ἀνεζωοπύρησε 7
τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ ἅμα τῷ ἀκοῦσαι τῶν λόγων τούτων, [8] καὶ ἀπεκρίθησαν 8
φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες Σὺ εἶ ἡμῶν ἡγούμενος ἀντὶ Ἰούδα καὶ Ἰωνάθαν
τοῦ ἀδελφοῦ σου· [9] πολέμησον τὸν πόλεμον ἡμῶν, καὶ πάντα ὅσα ἂν εἴπῃς 9
ἡμῖν ποιήσομεν. [10] καὶ συνήγαγε πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς πολεμιστάς, καὶ 10
ἐτάχυνε τοῦ τελέσαι τὰ τείχη Ἱερουσαλὴμ καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν κυκλόθεν.
[11] καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν τὸν τοῦ Ἀβεσσαλώμου καὶ μετ' αὐτοῦ δύναμιν 11
ἱκανὴν εἰς Ἰόππην, καὶ ἐξέβαλε τοὺς ὄντας ἐν αὐτῇ καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἐν
αὐτῇ. [12] καὶ ἀπῆρε Τρύφων ἀπὸ Πτολεμαΐδος μετὰ δυνάμεως πολλῆς εἰςελ- 12
θεῖν εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ Ἰωνάθαν μετ' αὐτοῦ ἐν φυλακῇ. [13] Σίμων δὲ παρ- 13
ενέβαλεν ἐν Ἀδιδὰ κατὰ πρόςωπον τοῦ πεδίου. [14] καὶ ἐπέγνω Τρύφων ὅτι 14
ἀνέστη Σίμων ἀντὶ Ἰωνάθαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ὅτι συνάπτειν αὐτῷ
μέλλει πόλεμον, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρέσβεις λέγων [15] Περὶ ἀργυρίου 15
οὗ ὤφειλεν Ἰωνάθαν ὁ ἀδελφός σου εἰς τὸ βασιλικὸν δι' ἃς εἶχε χρείας

---

45. πολλας pro λοιπας 47. κατελειπεν (... μεθ εαυτους) ... ως pro ὧν 48. οι πτολεμαΐται ... τους συνελθοντας 49. εις γαλιλαιαν εις το ... ιωναθου 50. συνελημφθη ... om ιωναθαν ... συνεστρεμμενοι 51. εστιν αυτοις 52. επενθησεν ισραηλ 53. ανδρα αρχοντα ... εξαρουμεν XIII. 1. ιουδα του εκτριψαι 2. εκφοβος 3. ειπον ... και οικος ... om ας ειδομεν 7. ανεζωπυρισεν ... του λαου αυτου ακουσαι 8. ιωδου και ιωναθου 9. οσα εαν 10. οχυρωσεν (sed οχ in rasura) 11. αψαλωμου ... εις ιοππη ... εν αυτη οντας 13. εν αδιδοις 14. ιωναθου ... μελλει εις πολεμον 15. ιωναθαν αδελφος

16 συνέχομεν αὐτόν. [16]καὶ νῦν ἀπόστειλον ἀργυρίου τάλαντα ἑκατὸν καὶ δύο
τῶν υἱῶν αὐτοῦ ὅμηρα, ὅπως μὴ ἀφεθεὶς ἀποστατήσῃ ἀφ' ἡμῶν, καὶ ἀφή-
17 σομεν αὐτόν. [17]καὶ ἔγνω Σίμων ὅτι δόλῳ λαλοῦσι πρὸς αὐτόν, καὶ πέμπει
τὸ ἀργύριον καὶ τὰ παιδάρια μή ποτε ἔχθραν ἄρῃ μεγάλην πρὸς τὸν λαόν,
18 [18]λέγων ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτῷ τὸ ἀργύριον καὶ τὰ παιδάρια, καὶ ἀπώ-
19 λετο. [19]καὶ ἀπέστειλε τὰ παιδάρια καὶ τὰ ἑκατὸν τάλαντα, καὶ διεψεύσατο
20 καὶ οὐκ ἀφῆκε τὸν Ἰωνάθαν. [20]καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθε Τρύφων τοῦ ἐμβα-
τεῦσαι εἰς τὴν χώραν καὶ ἐκτρῖψαι αὐτήν, καὶ ἐκύκλωσεν ὁδὸν τὴν εἰς Ἄδωρα·
καὶ Σίμων καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ἀντιπαρῆγεν αὐτῷ εἰς πάντα τόπον οὗ
21 ἂν ἐπορεύετο. [21]οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄκρας ἀπέστελλον πρὸς Τρύφωνα πρεσβευτὰς
κατασπεύδοντας αὐτὸν τοῦ ἐλθεῖν πρὸς αὐτοὺς διὰ τῆς ἐρήμου καὶ ἀποστεῖ-
22 λαι αὐτοῖς τροφάς. [22]καὶ ἡτοίμασε Τρύφων πᾶσαν τὴν ἵππον αὐτοῦ ἐλθεῖν
ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ· καὶ ἦν χιὼν πολλὴ σφόδρα, καὶ οὐκ ἦλθε διὰ τὴν χιόνα·
23 καὶ ἀπῆρε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Γαλααδῖτιν. [23]ὡς δὲ ἤγγισε τῇ Βασκαμᾷ,
24 ἀπέκτεινε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ. [24]καὶ ἐπέστρεψε Τρύφων καὶ ἀπῆλ-
25 θεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. [25]καὶ ἀπέστειλε Σίμων καὶ ἔλαβε τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν
τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἔθαψεν αὐτὰ ἐν Μωδεῒν πόλει τῶν πατέρων αὐτοῦ.
26 [26]καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπένθησαν αὐτὸν
27 ἡμέρας πολλάς. [27]καὶ ᾠκοδόμησε Σίμων ἐπὶ τὸν τάφον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ὕψωσεν αὐτὸν τῇ ὁράσει λίθῳ ξεστῷ ἐκ τῶν
28 ὄπισθεν καὶ ἐκ τῶν ἔμπροσθεν. [28]καὶ ἔστησεν ἐπ' αὐτὰ ἑπτὰ πυραμίδας,
μίαν κατέναντι τῆς μιᾶς τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ καὶ τοῖς τέσσαρσιν ἀδελ-
29 φοῖς. [29]καὶ ταύταις ἐποίησε μηχανήματα περιθεὶς στύλους μεγάλους, καὶ
ἐποίησεν ἐπὶ τοῖς στύλοις πανοπλίας εἰς ὄνομα αἰώνιον, καὶ παρὰ ταῖς παν-
οπλίαις πλοῖα ἐπιγεγλυμμένα εἰς τὸ θεωρεῖσθαι ὑπὸ πάντων τῶν πλεόντων
30 τὴν θάλασσαν. [30]οὗτος ὁ τάφος ὃν ἐποίησεν ἐν Μωδεῒν ἕως τῆς ἡμέρας
31 ταύτης. [31]ὁ δὲ Τρύφων ἐπορεύετο δόλῳ μετὰ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως τοῦ
32 νεωτέρου καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν, [32]καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ καὶ περιέθετο
33 διάδημα τῆς Ἀσίας, καὶ ἐποίησε πληγὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς γῆς. [33]καὶ ᾠκο-
δόμησε Σίμων τὰ ὀχυρώματα τῆς Ἰουδαίας καὶ περιετείχισε πύργοις ὑψη-
λοῖς καὶ τείχεσι μεγάλοις καὶ πύλαις καὶ μοχλοῖς, καὶ ἔθετο βρώματα ἐν
34 τοῖς ὀχυρώμασι. [34]καὶ ἐπέλεξε Σίμων ἄνδρας καὶ ἀπέστειλε πρὸς Δημήτριον
τὸν βασιλέα τοῦ ποιῆσαι ἄφεσιν τῇ χώρᾳ, ὅτι πᾶσαι αἱ πράξεις Τρύφωνος
35 ἦσαν ἁρπαγαί. [35]καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ Δημήτριος ὁ βασιλεὺς κατὰ τοὺς λό-
γους τούτους, καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ καὶ ἔγραψεν αὐτῷ ἐπιστολὴν τοιαύτην
36 [36]Βασιλεὺς Δημήτριος Σίμωνι ἀρχιερεῖ καὶ φίλῳ βασιλέων καὶ πρεσβυτέροις
37 καὶ ἔθνει Ἰουδαίων χαίρειν. [37]τὸν στέφανον τὸν χρυσοῦν καὶ τὴν βαΐνην ἣν
ἀπεστείλατε κεκομίσμεθα, καὶ ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ ποιεῖν ὑμῖν εἰρήνην μεγά-
38 λην καὶ γράφειν τοῖς ἐπὶ τῶν χρειῶν τοῦ ἀφιέναι ὑμῖν ἀφέματα. [38]καὶ ὅσα
ἐστήκαμεν πρὸς ὑμᾶς ἕστηκε, καὶ τὰ ὀχυρώματα ἃ ᾠκοδομήκατε ὑπαρχέτω
39 ὑμῖν. [39]ἀφίεμεν δὲ ἀγνοήματα καὶ τὰ ἁμαρτήματα ἕως τῆς σήμερον ἡμέ-
ρας, καὶ τὸν στέφανον ὃν ὠφείλετε, καὶ εἴ τι ἄλλο ἐτελωνεῖτο ἐν Ἱερου-
40 σαλήμ, μηκέτι τελωνείσθω. [40]καὶ εἴ τινες ἐπιτήδειοι ὑμῶν γραφῆναι εἰς
τοὺς περὶ ἡμᾶς, ἐγγραφέσθωσαν, καὶ γινέσθω ἀνὰ μέσον ἡμῶν εἰρήνη.

---

16. εκατον ταλαντα ... αποστατησει 17. παιδ. και μη ποτε 18. λεγοντες ... παιδαρια απωλετο 20. εις την πολιν ... om αν 21. απεστελλον πρεσβυτας και κατασπ. ... προς αυτον 22. ελθειν· και εν τη ν. εκ. ην χιων 23. της βασκαμα 25. εθαψ. αυτον εν μωδεειμ 27. λιθω ξυστω ... οπισθεν pro εμπροσθεν 28. om επ αυτα ... om τοις 30. μωδεειμ 32. το διαδημα 33. το οχυρωμα ... ante και πυλαις repetit και πυργοις 34. επελεξατο ... ησαν αρπασαι 37. την βαϊν ην ... αφιναι 38. εστησαμεν ... ωχοδομησατε 39. αφ. δε υμιν

[41] ἔτους ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἤρθη ὁ ζυγὸς τῶν ἐθνῶν ἀπὸ τοῦ 41
Ἰσραήλ. [42] καὶ ἤρξατο ὁ λαὸς Ἰσραὴλ γράφειν ἐν ταῖς συγγραφαῖς καὶ συν- 42
αλλάγμασιν ἔτους πρώτου ἐπὶ Σίμωνος ἀρχιερέως μεγάλου καὶ στρατηγοῦ
καὶ ἡγουμένου Ἰουδαίων. [43] ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παρενέβαλε Σίμων ἐπὶ 43
Γάζαν καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὴν παρεμβολαῖς, καὶ ἐποίησεν ἑλεπόλεις καὶ προςή-
γαγε τῇ πόλει, καὶ ἐπάταξε πύργον ἕνα καὶ κατελάβετο. [44] καὶ ἐξήλλοντο οἱ 44
ἐν τῇ ἑλεπόλει εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐγένετο κίνημα μέγα ἐν τῇ πόλει. [45] καὶ 45
ἀνέβησαν οἱ ἐν τῇ πόλει σὺν ταῖς γυναιξὶ καὶ τοῖς τέκνοις ἐπὶ τὸ τεῖχος
διεῤῥηχότες τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ ἀξιοῦντες Σίμωνα
δεξιὰς αὐτοῖς δοῦναι, [46] καὶ εἶπον Μὴ ἡμῖν χρήσῃ κατὰ τὰς πονηρίας ἡμῶν 46
ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔλεός σου. [47] καὶ συνελύθη Σίμων αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐπολέμησεν 47
αὐτούς, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκαθάρισε τὰς οἰκίας ἐν
αἷς ἦν τὰ εἴδωλα, καὶ οὕτως εἰςῆλθεν εἰς αὐτὴν ὑμνῶν καὶ εὐλογῶν. [48] καὶ 48
ἐξέβαλεν ἐξ αὐτῆς πᾶσαν ἀκαθαρσίαν, καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ ἄνδρας οἵτινες τὸν
νόμον ποιοῦσι, καὶ προςωχύρωσεν αὐτήν, καὶ ᾠκοδόμησεν ἑαυτῷ ἐν αὐτῇ
οἴκησιν. [49] οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄκρας ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκωλύοντο ἐκπορεύεσθαι καὶ 49
εἰςπορεύεσθαι εἰς τὴν χώραν, καὶ ἀγοράζειν καὶ πωλεῖν, καὶ ἐπείνασαν σφό-
δρα, καὶ ἀπώλοντο ἐξ αὐτῶν ἱκανοὶ τῇ λιμῷ. [50] καὶ ἐβόησαν πρὸς Σίμωνα 50
δεξιὰς λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν καὶ ἐκαθά-
ρισε τὴν ἄκραν ἀπὸ τῶν μιασμάτων. [51] καὶ εἰςῆλθεν εἰς αὐτὴν τῇ τρίτῃ καὶ 51
εἰκάδι τοῦ δευτέρου μηνὸς ἔτους ἑνὸς καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ μετὰ
αἰνέσεως καὶ βαΐων καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν
ὕμνοις καὶ ἐν ᾠδαῖς, ὅτι συνετρίβη ἐχθρὸς μέγας ἐξ Ἰσραήλ. [52] καὶ ἔστησε 52
κατ᾽ ἐνιαυτὸν τοῦ ἄγειν τὴν ἡμέραν ταύτην μετ᾽ εὐφροσύνης· καὶ προςωχύ-
ρωσε τὸ ὄρος τοῦ ἱεροῦ τὸ παρὰ τὴν ἄκραν, καὶ ᾤκει ἐκεῖ αὐτὸς καὶ οἱ
παρ᾽ αὐτοῦ. [53] καὶ εἶδε Σίμων τὸν Ἰωάννην υἱὸν αὐτοῦ ὅτι ἀνήρ ἐστι, καὶ 53
ἔθετο αὐτὸν ἡγούμενον τῶν δυνάμεων πασῶν, καὶ ᾤκει ἐν Γαζάροις.

XIV.

Καὶ ἐν ἔτει δευτέρῳ καὶ ἑβδομηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ συνήγαγε Δημή-
τριος ὁ βασιλεὺς τὰς δυνάμεις αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Μήδειαν τοῦ ἐπι-
σπάσασθαι βοήθειαν αὐτῷ ὅπως πολεμήσῃ τὸν Τρύφωνα. [2] καὶ ἤκουσεν Ἀρ- 2
σάκης ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίδος καὶ Μηδείας ὅτι ἦλθε Δημήτριος εἰς τὰ
ὅρια αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλεν ἕνα τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ συλλαβεῖν αὐτὸν ζῶντα.
[3] καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν Δημητρίου, καὶ συνέλαβεν αὐ- 3
τὸν καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς Ἀρσάκην, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν φυλακῇ. [4] καὶ ἡσύ- 4
χασεν ἡ γῆ Ἰούδα πάσας τὰς ἡμέρας Σίμωνος, καὶ ἐζήτησεν ἀγαθὰ τῷ
ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς ἡ ἐξουσία αὐτοῦ καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ πάσας
τὰς ἡμέρας. [5] καὶ μετὰ πάσης τῆς δόξης αὐτοῦ ἔλαβε τὴν Ἰόππην εἰς λι- 5
μένα, καὶ ἐποίησεν εἴςοδον ταῖς νήσοις τῆς θαλάσσης. [6] καὶ ἐπλάτυνε τὰ ὅρια 6
τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἐκράτησε τῆς χώρας. [7] καὶ συνήγαγεν αἰχμαλωσίαν πολ- 7
λήν, καὶ ἐκυρίευσε Γαζάρων καὶ Βαιθσούρων καὶ τῆς ἄκρας· καὶ ἐξῆρε τὰς
ἀκαθαρσίας ἐξ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντικείμενος αὐτῷ. [8] καὶ ἦσαν γεωρ- 8
γοῦντες τὴν γῆν αὐτῶν μετ᾽ εἰρήνης, καὶ ἡ γῆ ἐδίδου τὰ γεννήματα

---

41. ετους εκατοστου εβδομηκοστου ηρθη 43. om σιμων ... om ελεπολεις 44. εξηλλ. οι εν τη πολει 46. ειπαν ... η μην pro ημιν 47. αυτοις σιμων ... εκαθερισεν ... ιδωλα 48. κατοικισεν εν αυτη ανδρας ... προσοχυρωσεν 49. om και εισπορευεσθαι 50. εκαθερισεν 52. om μετ ευφροσυνης 53. ιδεν ... τον υιον XIV. 1. μηδιαν ... επισπασθαι β. εαυτω 2. ο βασιλευς περσιδος κ. μηδιας 4. om ιουδα 7. βεθσουρων 8. μετα ειρηνης ... γενηματα

9 αὐτῆς, καὶ τὰ ξύλα τῶν πεδίων τὸν καρπὸν αὐτῶν. [9]πρεσβύτεροι ἐν ταῖς
πλατείαις ἐκάθηντο, πάντες περὶ ἀγαθῶν ἐκοινολογοῦντο, καὶ οἱ νεανίσκοι
10 ἐνεδύσαντο δόξας καὶ στολὰς πολέμου. [10]ταῖς πόλεσιν ἐχορήγησε βρώματα,
καὶ ἔταξεν αὐτὰς ἐν σκεύεσιν ὀχυρώσεως, ἕως ὅτου ὠνομάσθη τὸ ὄνομα
11 τῆς δόξης αὐτοῦ ἕως ἄκρου τῆς γῆς. [11]ἐποίησε τὴν εἰρήνην ἐπὶ τῆς γῆς,
12 καὶ εὐφράνθη Ἰσραὴλ εὐφροσύνην μεγάλην. [12]καὶ ἐκάθισεν ἕκαστος ὑπὸ τὴν
13 ἄμπελον αὐτοῦ καὶ τὴν συκῆν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς. [13]καὶ
ἐξέλιπεν ὁ πολεμῶν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οἱ βασιλεῖς συνετρίβησαν ἐν
14 ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. [14]καὶ ἐστήρισε πάντας τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐ-
15 τοῦ· τὸν νόμον ἐξεζήτησε, καὶ ἐξῆρε πάντα ἄνομον καὶ πονηρόν· [15]τὰ ἅγια
16 ἐδόξασε, καὶ ἐπλήθυνε τὰ σκεύη τῶν ἁγίων. [16]καὶ ἠκούσθη ἐν Ῥώμῃ ὅτι
17 ἀπέθανεν Ἰωνάθαν, καὶ ἕως Σπάρτης καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα. [17]ὡς δὲ
ἤκουσαν ὅτι Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ γέγονεν ἀντ' αὐτοῦ ἀρχιερεὺς καὶ ἐπι-
18 κρατεῖ τῆς χώρας καὶ τῶν πόλεων τῶν ἐν αὐτῇ, [18]ἔγραψαν πρὸς αὐτὸν δέλ-
τοις χαλκαῖς τοῦ ἀνανεώσασθαι πρὸς αὐτὸν φιλίαν καὶ τὴν συμμαχίαν ἣν
19 ἔστησαν πρὸς Ἰούδαν καὶ Ἰωνάθαν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. [19]καὶ ἀνεγνώσθη-
20 σαν ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας ἐν Ἱερουσαλήμ. [20]καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν
ἐπιστολῶν ὧν ἀπέστειλαν οἱ Σπαρτιᾶται· Σπαρτιατῶν ἄρχοντες καὶ ἡ πό-
λις Σίμωνι ἱερεῖ μεγάλῳ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις καὶ τοῖς ἱερεῦσι καὶ τῷ
21 λοιπῷ δήμῳ τῶν Ἰουδαίων ἀδελφοῖς χαίρειν. [21]οἱ πρεσβευταὶ οἱ ἀποστα-
λέντες πρὸς τὸν δῆμον ἡμῶν ἀπήγγειλαν ἡμῖν περὶ τῆς δόξης ὑμῶν καὶ
22 τιμῆς, καὶ εὐφράνθημεν ἐπὶ τῇ ἐφόδῳ αὐτῶν. [22]καὶ ἀνεγράψαμεν τὰ ὑπ'
αὐτῶν εἰρημένα ἐν ταῖς βουλαῖς τοῦ δήμου οὕτως Νουμήνιος Ἀντιόχου καὶ
Ἀντίπατρος Ἰάσωνος πρεσβευταὶ Ἰουδαίων ἦλθοσαν πρὸς ἡμᾶς ἀνανεούμενοι
23 τὴν πρὸς ἡμᾶς φιλίαν. [23]καὶ ἤρεσε τῷ δήμῳ ἐπιδέξασθαι τοὺς ἄνδρας ἐν-
δόξως, καὶ τοῦ θέσθαι τὸ ἀντίγραφον τῶν λόγων αὐτῶν ἐν τοῖς ἀποδεδειγμέ-
νοις τοῦ δήμου βιβλίοις, τοῦ ἔχειν μνημόσυνον τὸν δῆμον τῶν Σπαρτιατῶν.
24 τὸ δὲ ἀντίγραφον τούτων ἐγράψαμεν Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ. [24]μετὰ ταῦτα
ἀπέστειλε Σίμων τὸν Νουμήνιον εἰς Ῥώμην ἔχοντα ἀσπίδα χρυσῆν μεγάλην
25 ὁλκῆς μνῶν χιλίων εἰς τὸ στῆσαι πρὸς αὐτοὺς τὴν συμμαχίαν. [25]ὡς δὲ ἤκου-
σεν ὁ δῆμος τῶν λόγων τούτων, εἶπον Τίνα χάριν ἀποδώσομεν Σίμωνι καὶ
26 τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ; [26]ἐστήρισε γὰρ αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ὁ οἶκος
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμησαν τοὺς ἐχθροὺς Ἰσραὴλ ἀπ' αὐτῶν, καὶ
27 ἔστησαν αὐτῷ ἐλευθερίαν. [27]καὶ κατέγραψαν ἐν δέλτοις χαλκαῖς καὶ ἔθεντο
ἐν στήλαις ἐν ὄρει Σιών· καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῆς γραφῆς Ὀκτωκαι-
δεκάτῃ Ἐλούλ, ἔτους δευτέρου καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ, καὶ τοῦτο
28 τρίτον ἔτος ἐπὶ Σίμωνος ἀρχιερέως, [28]ἐν Σαραμέλ, ἐπὶ συναγωγῆς μεγά-
λης ἱερέων καὶ λαοῦ καὶ ἀρχόντων ἔθνους καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῆς χώρας
29 ἐγνώρισεν ἡμῖν, [29]ἐπεὶ πολλάκις ἐγενήθησαν πόλεμοι ἐν τῇ χώρᾳ, Σίμων δὲ
ὁ υἱὸς Ματταθίου ὁ υἱὸς τῶν υἱῶν Ἰαρὶβ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἔδωκαν
ἑαυτοὺς τῷ κινδύνῳ καὶ ἀντέστησαν τοῖς ὑπεναντίοις τοῦ ἔθνους αὐτῶν, ὅπως
σταθῇ τὰ ἅγια αὐτῶν καὶ ὁ νόμος, καὶ δόξῃ μεγάλῃ ἐδόξασαν τὸ ἔθνος αὐ-
30 τῶν. [30]καὶ ἤθροισεν Ἰωνάθαν τὸ ἔθνος αὐτῶν καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς ἀρχιερεύς,
31 καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. [31]καὶ ἐβουλήθησαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν

---

9. εκοινολογουν 10. ονομασθη ... αχρου γης 11. ηυφρανθη 13. εξελειπεν πολεμων ... βασιλεις αυτων 16. ηχουσεν 18. και εγραψαν 19. ενωπιον εκκλησιας 21. ηυφρανθημεν 22. και αναγραψαμενοι ... ιασονος 23. τω δημω ... μνημοσ. εχειν ... εγραψαν 24. ολκην 25. ειπαν 26. *επολ. εχθρους τους 27. κατεγραψεν ... εν στηλη ... δευτερου εβδομηκοστου ... του αρχιερεως 28. των ιερεων 29. ιωαριβ δυο και οι 30. εγενη

ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν χώραν αὐτῶν τοῦ ἐκτρῖψαι τὴν χώραν αὐτῶν καὶ ἐκτεῖ-
ναι χεῖρας ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῶν. 32 τότε ἀνέστη Σίμων καὶ ἐπολέμησε περὶ 32
τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, καὶ ἐδαπάνησε χρήματα πολλὰ τῶν ἑαυτοῦ καὶ ὡπλο-
δότησε τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τοῦ ἔθνους αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὀψώ-
νια, 33 καὶ ὠχύρωσε τὰς πόλεις τῆς Ἰουδαίας καὶ τὴν Βαιθσούραν τὴν ἐπὶ 33
τῶν ὁρίων τῆς Ἰουδαίας, οὗ ἦν τὰ ὅπλα τῶν πολεμίων τὸ πρότερον, καὶ
ἔθετο ἐκεῖ φρουρὰν ἄνδρας Ἰουδαίους. 34 καὶ Ἰόππην ὠχύρωσε τὴν ἐπὶ τῆς 34
θαλάσσης καὶ τὴν Γάζαρα τὴν ἐπὶ τῶν ὁρίων Ἀζώτου ἐν ᾗ ᾤκουν οἱ πολέ-
μιοι τὸ πρότερον ἐκεῖ, καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ Ἰουδαίους, καὶ ὅσα ἐπιτήδεια ἦν
πρὸς τὴν τούτων ἐπανόρθωσιν ἔθετο ἐν αὐτοῖς. 35 καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τὴν πρᾶ- 35
ξιν τοῦ Σίμωνος καὶ τὴν δόξαν ἣν ἐβουλεύσατο ποιῆσαι τῷ ἔθνει αὐτοῦ,
καὶ ἔθεντο αὐτὸν ἡγούμενον αὐτῶν καὶ ἀρχιερέα, διὰ τὸ αὐτὸν πεποιηκέναι
πάντα ταῦτα καὶ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν πίστιν ἣν συνετήρησε τῷ ἔθνει
αὐτοῦ, καὶ ἐζήτησε παντὶ τρόπῳ ὑψῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ. 36 καὶ ἐν ταῖς ἡμέ- 36
ραις αὐτοῦ εὐοδώθη ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τοῦ ἐξαρθῆναι τὰ ἔθνη ἐκ τῆς
χώρας αὐτῶν καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει Δαυὶδ τοὺς ἐν Ἱερουσαλήμ, οἳ ἐποίησαν
ἑαυτοῖς ἄκραν ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο καὶ ἐμίαινον κύκλῳ τῶν ἁγίων, καὶ ἐποίουν
πληγὴν μεγάλην ἐν τῇ ἁγνείᾳ. 37 καὶ κατῴκισεν ἐν αὐτῇ ἄνδρας Ἰουδαίους, 37
καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν πρὸς ἀσφάλειαν τῆς χώρας καὶ τῆς πόλεως, καὶ ὕψωσε
τὰ τείχη Ἱερουσαλήμ. 38 καὶ ὁ βασιλεὺς Δημήτριος ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀρ- 38
χιερωσύνην κατὰ ταῦτα, 39 καὶ ἐποίησεν αὐτὸν τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ ἐδό- 39
ξασεν αὐτὸν δόξῃ μεγάλῃ. 40 ἤκουσε γὰρ ὅτι προςηγόρευνται οἱ Ἰουδαῖοι ὑπὸ 40
Ῥωμαίων φίλοι καὶ σύμμαχοι καὶ ἀδελφοί, καὶ ὅτι ἀπήντησαν τοῖς πρε-
σβευταῖς Σίμωνος ἐνδόξως, 41 καὶ ὅτι εὐδόκησαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἱερεῖς τοῦ 41
εἶναι Σίμωνα ἡγούμενον καὶ ἀρχιερέα εἰς τὸν αἰῶνα ἕως τοῦ ἀναστῆναι
προφήτην πιστόν, 42 καὶ τοῦ εἶναι ἐπ' αὐτῶν στρατηγόν, καὶ ὅπως μέλοι 42
αὐτῷ περὶ τῶν ἁγίων καθιστάναι αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς
χώρας καὶ ἐπὶ τῶν ὅπλων καὶ ἐπὶ τῶν ὀχυρωμάτων, 43 καὶ ὅπως μέλοι αὐτῷ 43
περὶ τῶν ἁγίων, καὶ ὅπως ἀκούηται ὑπὸ πάντων, καὶ ὅπως γράφωνται ἐπὶ
τῷ ὀνόματι αὐτοῦ πᾶσαι συγγραφαὶ ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ ὅπως περιβάληται
πορφύραν καὶ χρυσοφορῇ. 44 καὶ οὐκ ἐξέσται οὐδενὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἱε- 44
ρέων ἀθετῆσαί τι τούτων καὶ ἀντειπεῖν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ ῥηθησομένοις, καὶ
ἐπισυστρέψαι συστροφὴν ἐν τῇ χώρᾳ ἄνευ αὐτοῦ, καὶ περιβάλλεσθαι πορφύ-
ραν καὶ ἐμπορποῦσθαι πόρπην χρυσῆν. 45 ὃς δ' ἂν παρὰ ταῦτα ποιήσῃ ἢ 45
ἀθετήσῃ τι τούτων, ἔνοχος ἔσται. 46 καὶ εὐδόκησε πᾶς ὁ λαὸς θέσθαι Σί- 46
μωνι καὶ ποιῆσαι κατὰ τοὺς λόγους τούτους. 47 καὶ ἐπεδέξατο Σίμων καὶ 47
εὐδόκησεν ἀρχιερατεύειν καὶ εἶναι στρατηγὸς καὶ ἐθνάρχης τῶν Ἰουδαίων
καὶ ἱερέων καὶ τοῦ προστατῆσαι πάντων. 48 καὶ τὴν γραφὴν ταύτην εἶπον 48
θέσθαι ἐν δέλτοις χαλκαῖς καὶ στῆσαι αὐτὰς ἐν περιβόλῳ τῶν ἁγίων ἐν 49
τόπῳ ἐπισήμῳ, 49 τὰ δὲ ἀντίγραφα αὐτῶν θέσθαι ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, ὅπως
ἔχῃ Σίμων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

---

31. εκτρ. εις την ... τας χειρας 32. οπλοδοτησεν 33. βεθσουραν 34. την γαζαραν ... εν η ωκουσαν ... προς τη τουτ. επανορθωσει 35. πιστιν pro πραξιν ... πεποιηκ. αυτον ταυτα παντα ... εξεζητησεν 36. ακρας εξ ης ... εποιουσαν 37. κατωκησεν 40. ηκουσθη ... προςαγορευονται ιουδαιοι ... και οι αδελφοι 41. οτι οι ιουδ. κ. οι ιερ. ευδοκησαν τ. ειν. αυτων σιμ. 42. μελη ... καθιστ. δι αυτου επι 43. μελη ... περιβαλληται 44. εξεστι (sic) ουδενι ... περιβαλεσθαι 46. σιμωνι ποιησαι 47. *αρχιερευσαι, **αρχιερατευσαι 48. ειπαν ... και θησαι αυτας ... πιστω pro επισημω

XV.

Καὶ ἀπέστειλεν ὁ Ἀντίοχος υἱὸς Δημητρίου τοῦ βασιλέως ἐπιστολὰς
ἀπὸ τῶν νήσων τῆς θαλάσσης Σίμωνι ἱερεῖ καὶ ἐθνάρχῃ τῶν Ἰουδαίων καὶ
2 παντὶ τῷ ἔθνει. [2] καὶ ἦσαν περιέχουσαι τὸν τρόπον τοῦτον Βασιλεὺς Ἀντίο-
3 χος Σίμωνι ἱερεῖ μεγάλῳ καὶ ἐθνάρχῃ καὶ ἔθνει Ἰουδαίων χαίρειν. [3] ἐπειδὴ
ἄνδρες λοιμοὶ κατεκράτησαν τῆς βασιλείας τῶν πατέρων ἡμῶν, βούλομαι δὲ
ἀντιποιήσασθαι τῆς βασιλείας ὅπως ἀποκαταστήσω αὐτὴν ὡς ἦν πρότερον,
4 ἐξενολόγησα δὲ πλῆθος δυνάμεων καὶ κατεσκεύασα πλοῖα πολεμικά, [4] βούλο-
μαι δὲ ἐκβῆναι κατὰ τὴν χώραν ὅπως μετέλθω τοὺς κατεφθαρκότας τὴν
5 χώραν ἡμῶν καὶ τοὺς ἠρημωκότας πόλεις πολλὰς ἐν τῇ βασιλείᾳ· [5] νῦν οὖν
ἵστημί σοι πάντα τὰ ἀφαιρέματα ἃ ἀφῆκάν σοι οἱ πρὸ ἐμοῦ βασιλεῖς, καὶ
6 ὅσα ἄλλα δόματα ἀφῆκάν σοι. [6] καὶ ἐπέτρεψά σοι ποιῆσαι κόμμα ἴδιον νό-
7 μισμα τῇ χώρᾳ σου, [7] Ἱερουσαλὴμ δὲ καὶ τὰ ἅγια εἶναι ἐλεύθερα· καὶ
πάντα τὰ ὅπλα ὅσα κατεσκεύασας, καὶ τὰ ὀχυρώματα ἃ ᾠκοδόμησας ὧν
8 κρατεῖς, μενέτω σοι· [8] καὶ πᾶν ὀφείλημα βασιλικὸν καὶ τὰ ἐσόμενα βασιλικὰ
9 ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἀφιέσθω σοι. [9] ὡς δ' ἂν κρατήσω-
μεν τῆς βασιλείας ἡμῶν, δοξάσομεν σὲ καὶ τὸ ἔθνος σου καὶ τὸ ἱερὸν δόξῃ
10 μεγάλῃ, ὥστε φανερὰν γενέσθαι τὴν δόξαν ὑμῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. [10] ἔτους
τετάρτου καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐξῆλθεν Ἀντίοχος εἰς τὴν γῆν
πατέρων αὐτοῦ, καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις, ὥστε ὀλίγους
11 εἶναι τοὺς καταλειφθέντας σὺν Τρύφωνι. [11] καὶ ἐδίωξεν αὐτὸν Ἀντίοχος ὁ
12 βασιλεύς, καὶ ἦλθε φεύγων εἰς Δωρᾶ τὴν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. [12] εἶδε γὰρ ὅτι
13 συνῆκται ἐπ' αὐτὸν τὰ κακά, καὶ ἀφῆκαν αὐτὸν αἱ δυνάμεις. [13] καὶ παρεν-
έβαλεν Ἀντίοχος ἐπὶ Δωρᾶ, καὶ σὺν αὐτῷ δώδεκα μυριάδες ἀνδρῶν πολε-
14 μιστῶν καὶ ὀκτακισχιλία ἵππος. [14] καὶ ἐκύκλωσε τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλοῖα
ἀπὸ θαλάσσης συνῆψαν, καὶ ἔθλιβε τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσ-
15 σης, καὶ οὐκ εἴασεν οὐδένα ἐκπορεύεσθαι καὶ εἰσπορεύεσθαι. [15] καὶ ἦλθε
Νουμήνιος καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ ἐκ Ῥώμης ἔχοντες ἐπιστολὰς τοῖς βασιλεῦσι
16 καὶ ταῖς χώραις, ἐν αἷς ἐγέγραπτο τάδε [16] Λεύκιος ὕπατος Ῥωμαίων Πτο-
17 λεμαίῳ βασιλεῖ χαίρειν. [17] οἱ πρεσβευταὶ τῶν Ἰουδαίων ἦλθον πρὸς ἡμᾶς
φίλοι ἡμῶν καὶ σύμμαχοι, ἀνανεούμενοι τὴν ἐξ ἀρχῆς φιλίαν καὶ συμμα-
χίαν, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Σίμωνος τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοῦ δήμου τῶν Ἰου-
18 19 δαίων. [18] ἤνεγκαν δὲ ἀσπίδα χρυσῆν ἀπὸ μνῶν χιλίων. [19] ἤρεσεν οὖν ἡμῖν
γράψαι τοῖς βασιλεῦσι καὶ ταῖς χώραις ὅπως μὴ ἐκζητήσωσιν αὐτοῖς κακά,
καὶ μὴ πολεμήσωσιν αὐτοὺς καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ τὴν χώραν αὐτῶν,
20 καὶ ἵνα μὴ συμμαχήσωσι τοῖς πολεμοῦσιν αὐτούς. [20] ἔδοξε δὲ ἡμῖν δέξασθαι
21 τὴν ἀσπίδα παρ' αὐτῶν. [21] εἴ τινες οὖν λοιμοὶ διαπεφεύγασιν ἐκ τῆς χώρας
αὐτῶν πρὸς ὑμᾶς, παράδοτε αὐτοὺς Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ ὅπως ἐκδικήσῃ ἐν
22 αὐτοῖς κατὰ τὸν νόμον αὐτῶν. [22] καὶ τὰ αὐτὰ ἔγραψε Δημητρίῳ τῷ βασιλεῖ
23 καὶ Ἀττάλῳ, Ἀριαράθῃ καὶ Ἀρσάκῃ, [23] καὶ εἰς πάσας τὰς χώρας, καὶ Σαμ-
ψάμῃ καὶ Σπαρτιάταις, καὶ εἰς Δῆλον καὶ εἰς Μύνδον καὶ εἰς Σικυῶνα καὶ
εἰς τὴν Καρίαν καὶ εἰς Σάμον καὶ εἰς τὴν Παμφυλίαν καὶ εἰς τὴν Λυκίαν

XV. 1. απεστειλεν αντιοχος 3. τινες ανδρες ... βουλευομαι ... το προτερον 5. οσα αλλα αφερεματα 6. om και επετρεψα σοι ... της χωρας 7. κατεσκευασες 9. καταστησωμεν την βασιλειαν ... δοξασωμεν 10. των πατερων ... om τους καταλειφθ. 11. εις δωρα φευγ. τ. επι την θαλασσαν 12. ηδει γαρ οτι επισυνηκται επ αυτον κακα 14. συνεθλειβεν ... και απο της θαλασσης 17. ηλθαν πρ. υμας 18. πενταχισχιλιων 19. και τας χωρας αυτων και ινα μη συμμαχωσιν τοις πολεμωσιν αυτ. 21. τω σιμωνι ... εκδικησει αυτους 22. και τ αυτα ... ατταλω και αραθη 23. σαμψακη ... συκιωνα ... χαριδα ... παμφυλιαν και λυκιαν

καὶ εἰς Ἁλικαρνασσὸν καὶ εἰς Ῥόδον καὶ εἰς Φασηλίδα καὶ εἰς Κῶ καὶ εἰς
Σίδην καὶ εἰς Ἄραδον καὶ εἰς Γόρτυναν καὶ Κνίδον καὶ Κύπρον καὶ Κυρή-
νην. [24]τὸ δὲ ἀντίγραφον αὐτῶν ἔγραψαν Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ. [25]Ἀντίοχος 24 25
δὲ ὁ βασιλεὺς παρενέβαλεν ἐπὶ Δωρᾶ ἐν τῇ δευτέρᾳ, προσάγων διὰ παντὸς
αὐτῇ τὰς χεῖρας καὶ μηχανὰς ποιούμενος, καὶ συνέκλεισε τὸν Τρύφωνα τοῦ
μὴ εἰςπορεύεσθαι καὶ ἐκπορεύεσθαι. [26]καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ Σίμων δισχι- 26
λίους ἄνδρας ἐκλεκτοὺς συμμαχῆσαι αὐτῷ καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ
σκεύη ἱκανά. [27]καὶ οὐκ ἠβούλετο αὐτὰ δέξασθαι, ἀλλ' ἠθέτησε πάντα ὅσα 27
συνέθετο αὐτῷ τὸ πρότερον, καὶ ἠλλοτριοῦντο αὐτῷ. [28]καὶ ἀπέστειλε πρὸς 28
αὐτὸν Ἀθηνόβιον ἕνα τῶν φίλων αὐτοῦ κοινολογησάμενον αὐτῷ, λέγων Ὑμεῖς
κατακρατεῖτε τῆς Ἰόππης καὶ Γαζάρων καὶ τῆς ἄκρας τῆς ἐν Ἱερουσαλήμ,
πόλεις τῆς βασιλείας μου. [29]τὰ ὅρια αὐτῶν ἠρημώσατε, καὶ ἐποιήσατε πλη- 29
γὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκυριεύσατε τόπων πολλῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ
μου. [30]νῦν οὖν παράδοτε τὰς πόλεις ἃς κατελάβεσθε, καὶ τοὺς φόρους τῶν 30
τόπων ὧν κατεκυριεύσατε ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἰουδαίας. [31]εἰ δὲ μή, δότε 31
ἀντ' αὐτῶν πεντακόσια τάλαντα ἀργυρίου, καὶ τῆς καταφθορᾶς ἧς κατε-
φθάρκατε καὶ τῶν φόρων τῶν πόλεων ἄλλα τάλαντα πεντακόσια· εἰ δὲ μή,
παραγενόμενοι ἐκπολεμήσομεν ὑμᾶς. [32]καὶ ἦλθεν Ἀθηνόβιος φίλος τοῦ βα- 32
σιλέως εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ εἶδε τὴν δόξαν Σίμωνος καὶ κυλικεῖον μετὰ
χρυσωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων καὶ παράστασιν ἱκανήν, καὶ ἐξίστατο, καὶ
ἀπήγγειλεν αὐτῷ τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως. [33]καὶ ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν 33
αὐτῷ Οὔτε γῆν ἀλλοτρίαν εἰλήφαμεν οὔτε ἀλλοτρίων κεκρατήκαμεν, ἀλλὰ
τῆς κληρονομίας τῶν πατέρων ἡμῶν, ὑπὸ δὲ ἐχθρῶν ἡμῶν ἔν τινι καιρῷ
ἀκρίτως κατεκρατήθη. [34]ἡμεῖς δὲ καιρὸν ἔχοντες ἀντεχόμεθα τῆς κληρονο- 34
μίας τῶν πατέρων ἡμῶν. [35]περὶ δὲ Ἰόππης καὶ Γαζάρων ὧν αἰτεῖς, αὗται 35
ἐποίουν ἐν τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην κατὰ τὴν χώραν ἡμῶν, τούτων δώσο-
μεν τάλαντα ἑκατόν. καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἀθηνόβιος λόγον. [36]ἀπέστρεψε 36
δὲ μετὰ θυμοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ τοὺς λόγους τούτους
καὶ τὴν δόξαν Σίμωνος καὶ πάντα ὅσα εἶδε, καὶ ὠργίσθη ὁ βασιλεὺς ὀργὴν
μεγάλην. [37]Τρύφων δὲ ἐμβὰς εἰς πλοῖον ἔφυγεν εἰς Ὀρθωσιάδα. [38]καὶ κατέ- 37 38
στησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Κενδεβαῖον στρατηγὸν τῆς παραλίας, καὶ δυνάμεις
πεζικὰς καὶ ἱππικὰς ἔδωκεν αὐτῷ. [39]καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ παρεμβαλεῖν κατὰ 39
πρόςωπον τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ οἰκοδομῆσαι τὴν Κεδρὼν καὶ
ὀχυρῶσαι τὰς πύλας, καὶ ὅπως πολεμήσῃ τὸν λαόν· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐδίωκε
τὸν Τρύφωνα. [40]καὶ παρεγενήθη Κενδεβαῖος εἰς Ἰάμνειαν, καὶ ἤρξατο τοῦ 40
ἐρεθίζειν τὸν λαὸν καὶ ἐμβατεύειν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ αἰχμαλωτίζειν τὸν
λαὸν καὶ φονεύειν, [41]καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Κεδρὼν· καὶ ἔταξεν ἐκεῖ ἱππεῖς 41
καὶ δυνάμεις, ὅπως ἐκπορευόμενοι ἐξοδεύωσι τὰς ὁδοὺς τῆς Ἰουδαίας καθὰ
συνέταξεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς.

XVI.

Καὶ ἀνέβη Ἰωάννης ἐκ Γαζάρων καὶ ἀπήγγειλε Σίμωνι τῷ πατρὶ αὐ-
τοῦ ἃ συνετέλει Κενδεβαῖος. [2]καὶ ἐκάλεσε Σίμων τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς 2

---

23. αλικαρνασσον· και εις κω· και εις σιδην· κ. ε. αραδον και εις ροδον· και εις την βασιλειδαν και γορτυναν 24. εγραψεν 25. om μη 27. αλλα ηθετησεν ... εσυνεθετο ... ηλλοτριουτο 28. κοινολογησομενον ... γαζαρηνων ... ακρας εν 30. κατεκυρ. των οριων των εκ της ιουδ. 31. εκπολεμησουσιν 32. κυλικιον ... απηγγ. αυτοις 33. ακριτως εν τινι καιρω 34. κληρονομ. ημων και των 35. γαζαρηνων ετεις ... μεγαλην και τη γη ημων ... om αθηνοβιος 37. ορθωσιαν 38. επιστρατηγον 39. παρεμβαλλειν ... καιδρων κ. οχ. τ. πολεις ... πολεμη 41. την κεδρω

πρεσβυτέρους Ἰούδαν καὶ Ἰωάννην, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί
μου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου ἐπολεμήσαμεν τοὺς πολεμίους Ἰσραὴλ ἀπὸ
νεότητος ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ εὐοδώθη ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν ῥύ-
3 σασθαι τὸν Ἰσραὴλ πλεονάκις. [3]καὶ δὲ γεγήρακα, καὶ ὑμεῖς δὲ ἐν τῷ ἐλέει
ἱκανοί ἐστε ἐν τοῖς ἔτεσι· γίνεσθε ἀντ' ἐμοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου, καὶ
ἐξελθόντες ὑπερμαχεῖτε ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ἡ δὲ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ βοή-
4 θεια ἔστω μεθ' ὑμῶν. [4]καὶ ἐπέλεξεν ἐκ τῆς χώρας εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν
πολεμιστῶν καὶ ἱππεῖς, καὶ ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὸν Κενδεβαῖον, καὶ ἐκοιμή-
5 θησαν ἐν Μωδεΐν. [5]καὶ ἀναστάντες τὸ πρωὶ ἐπορεύοντο εἰς τὸ πεδίον, καὶ
ἰδοὺ δύναμις πολλὴ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς πεζικὴ καὶ ἱππεῖς, καὶ ἦν χει-
6 μάῤῥους ἀνὰ μέσον αὐτῶν. [6]καὶ παρενέβαλε κατὰ πρόςωπον αὐτῶν αὐτὸς
καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ· καὶ εἶδε τὸν λαὸν δειλούμενον διαπερᾶσαι τὸν χειμάῤ-
ῥουν, καὶ διεπέρασε πρῶτος, καὶ ἴδον αὐτὸν οἱ ἄνδρες καὶ διεπέρασαν
7 κατόπισθεν αὐτοῦ. [7]καὶ διεῖλε τὸν λαὸν καὶ τοὺς ἱππεῖς ἐν μέσῳ τῶν πε-
8 ζῶν· ἡ δὲ ἵππος τῶν ὑπεναντίων πολλὴ σφόδρα. [8]καὶ ἐσάλπισαν ταῖς ἱεραῖς
σάλπιγξι, καὶ ἐτροπώθη Κενδεβαῖος καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ἔπεσον
ἐξ αὐτῶν τραυματίαι πολλοί· οἱ δὲ καταλειφθέντες ἔφυγον εἰς τὸ ὀχύρωμα.
9 [9]τότε ἐτραυματίσθη Ἰούδας ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννου· Ἰωάννης δὲ κατεδίωξεν
10 αὐτοὺς ἕως ἦλθεν εἰς Κεδρὼν ἣν ᾠκοδόμησε. [10]καὶ ἔφυγον ἕως εἰς τοὺς
πύργους τοὺς ἐν τοῖς ἀγροῖς Ἀζώτου, καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν ἐν πυρί, καὶ
ἔπεσον ἐξ αὐτῶν εἰς ἄνδρας δισχιλίους· καὶ ἀπέστρεψεν εἰς γῆν Ἰούδα μετ'
11 εἰρήνης. [11]καὶ Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Ἀβούβου ἦν καθεσταμένος στρατηγὸς εἰς
12 τὸ πεδίον Ἱεριχώ, καὶ ἔσχεν ἀργύριον καὶ χρυσίον πολύ. [12]ἦν γὰρ γαμβρὸς
13 τοῦ ἀρχιερέως. [13]καὶ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ἠβουλήθη κατακρατῆσαι
τῆς χώρας, καὶ ἐβουλεύετο δόλῳ κατὰ Σίμωνος καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἆραι
14 αὐτούς. [14]Σίμων δὲ ἦν ἐφοδεύων τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ χώρᾳ καὶ φροντί-
ζων τῆς ἐπιμελείας αὐτῶν, καὶ κατέβη εἰς Ἱεριχὼ αὐτὸς καὶ Ματταθίας
καὶ Ἰούδας οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἔτους ἑβδόμου καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ
15 ἐν μηνὶ ἑνδεκάτῳ, οὗτος ὁ μὴν Σαβάτ. [15]καὶ ὑπεδέξατο αὐτοὺς ὁ τοῦ
Ἀβούβου εἰς τὸ ὀχυρωμάτιον τὸ καλούμενον Δὼκ μετὰ δόλου ὃ ᾠκοδόμησε,
16 καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον μέγαν, καὶ ἐνέκρυψεν ἐκεῖ ἄνδρας. [16]καὶ ὅτε
ἐμεθύσθη Σίμων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ἐξανέστη Πτολεμαῖος καὶ οἱ παρ' αὐ-
τοῦ, καὶ ἔλαβοσαν τὰ ὅπλα αὐτῶν καὶ ἐπειςήλθοσαν τῷ Σίμωνι εἰς τὸ συμ-
πόσιον, καὶ ἀπέκτειναν αὐτὸν καὶ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ καί τινας τῶν παι-
17 δαρίων αὐτοῦ. [17]καὶ ἐποίησεν ἀθεσίαν μεγάλην, καὶ ἀπέδωκε κακὰ ἀντὶ
18 ἀγαθῶν. [18]καὶ ἔγραψε ταῦτα Πτολεμαῖος, καὶ ἀπέστειλε τῷ βασιλεῖ ὅπως
ἀποστείλῃ αὐτῷ δυνάμεις εἰς βοήθειαν καὶ παραδῷ αὐτῷ τὴν χώραν αὐτῶν
19 καὶ τὰς πόλεις. [19]καὶ ἀπέστειλεν ἑτέρους εἰς Γάζαρα ἆραι τὸν Ἰωάννην,
καὶ τοῖς χιλιάρχοις ἀπέστειλεν ἐπιστολὰς παραγενέσθαι πρὸς αὐτὸν ὅπως
20 δῷ αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ δόματα, [20]καὶ ἑτέρους ἀπέστειλε κα-
21 ταλαβέσθαι τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸ ὄρος τοῦ ἱεροῦ. [21]καὶ προδραμών τις
ἀπήγγειλεν Ἰωάννῃ εἰς Γάζαρα ὅτι ἀπώλετο ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελ-
22 φοὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἀπέσταλκε καὶ σὲ ἀποκτεῖναι. [22]καὶ ἀκούσας ἐξέστη
σφόδρα, καὶ συνέλαβε τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐλθόντας ἀπολέσαι αὐτὸν καὶ ἀπέ-

---

XVI. 2. τους πολεμους ισραηλ 3. γεινεσθαι ... ητω μεθ 4. μωδαειμ 5. παιζειχοι ... χειμαρρ. ην ... ειδον αυτον 7. εμμεσω 8. om ιεραις ... εξ αυτου 9. εως ελθειν ... οικοδομησεν 10. om εως ... εν τω αγρω ... επεσαν ... χιλειους ... εις την ιουδαιαν 13. και κατα των 14. τας επιμελιας ... και οι υιοι 15. ποτον μεγα 16. μετ pro παρ ... om δυο 17. αθεϊαν ... ανταπεδωκεν 18. om αυτω secundum 19. εταιρους 21. om τις (... ιωαννης)

κτεινεν αὐτούς, ἐπέγνω γὰρ ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι. [23]καὶ τὰ λοιπὰ 23
τῶν λόγων Ἰωάννου καὶ τῶν πολέμων αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνδραγαθιῶν αὐτοῦ
ὧν ἠνδραγάθησε, καὶ τῆς οἰκοδομῆς τῶν τειχέων ὧν ᾠκοδόμησε, καὶ τῶν
πράξεων αὐτοῦ, [24]ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίῳ ἡμερῶν ἀρχιερωσύνης 24
αὐτοῦ, ἀφ' οὗ ἐγενήθη ἀρχιερεὺς μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

I.

Τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς κατ' Αἴγυπτον Ἰουδαίοις χαίρειν. οἱ ἀδελφοὶ οἱ ἐν
Ἱεροσολύμοις Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἰουδαίας εἰρήνην ἀγαθήν.
[2]καὶ ἀγαθοποιήσαι ὑμῖν ὁ θεὸς καὶ μνησθείη τῆς διαθήκης αὐτοῦ τῆς πρὸς 2
Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν πιστῶν· [3]καὶ δῴη 3
ὑμῖν καρδίαν πᾶσιν εἰς τὸ σέβεσθαι αὐτὸν καὶ ποιεῖν αὐτοῦ τὰ θελήματα
καρδίᾳ μεγάλῃ καὶ ψυχῇ βουλομένῃ· [4]καὶ διανοίξαι τὴν καρδίαν ὑμῶν ἐν 4
τῷ νόμῳ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς προστάγμασι, καὶ εἰρήνην ποιήσαι, [5]καὶ ἐπα- 5
κούσαι ὑμῶν τῶν δεήσεων καὶ καταλλαγείη ὑμῖν, καὶ μὴ ὑμᾶς ἐγκαταλίποι
ἐν καιρῷ πονηρῷ. [6]καὶ νῦν ὧδέ ἐσμεν προσευχόμενοι περὶ ὑμῶν. [7]βασι- 6 7
λεύοντος Δημητρίου ἔτους ἑκατοστοῦ ἑξηκοστοῦ ἐννάτου ἡμεῖς οἱ Ἰουδαῖοι
γεγραφήκαμεν ὑμῖν ἐν τῇ θλίψει καὶ ἐν τῇ ἀκμῇ τῇ ἐπελθούσῃ ἡμῖν ἐν
τοῖς ἔτεσι τούτοις ἀφ' οὗ ἀπέστη Ἰάσων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἁγίας
γῆς καὶ τῆς βασιλείας. [8]καὶ ἐνεπύρισαν τὸν πυλῶνα, καὶ ἐξέχεαν αἷμα 8
ἀθῷον· καὶ ἐδεήθημεν τοῦ κυρίου, καὶ εἰσηκούσθημεν, καὶ προσηνέγκαμεν
θυσίαν καὶ σεμίδαλιν, καὶ ἐξήψαμεν τοὺς λύχνους, καὶ προεθήκαμεν τοὺς
ἄρτους. [9]καὶ νῦν ἵνα ἄγητε τὰς ἡμέρας τῆς σκηνοπηγίας τοῦ Χασελεῦ μη- 9
νός. [10]ἔτους ἑκατοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ καὶ ὀγδόου οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ οἱ 10
ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ ἡ γερουσία καὶ Ἰούδας Ἀριστοβούλῳ διδασκάλῳ Πτολε-
μαίου τοῦ βασιλέως, ὄντι δὲ ἀπὸ τοῦ τῶν χριστῶν ἱερέων γένους, καὶ τοῖς
ἐν Αἰγύπτῳ Ἰουδαίοις χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν. [11]ἐκ μεγάλων κινδύνων ὑπὸ 11
τοῦ θεοῦ σεσωσμένοι μεγάλως εὐχαριστοῦμεν αὐτῷ, ὡς ἂν πρὸς βασιλέα
παρατασσόμενοι. [12]αὐτὸς γὰρ ἐξέβρασε τοὺς παραταξαμένους ἐν τῇ ἁγίᾳ 12
πόλει. [13]εἰς γὰρ τὴν Περσίδα γενόμενος ὁ ἡγεμὼν καὶ ἡ περὶ αὐτὸν ἀνυ- 13
πόστατος δοκοῦσα εἶναι δύναμις, κατεκόπησαν ἐν τῷ τῆς Ναναίας ἱερῷ,
παραλογισμῷ νοησαμένων τῶν περὶ τὴν Ναναίαν ἱερέων. [14]ὡς γὰρ συνοι- 14
κήσων αὐτῇ παρεγένετο εἰς τὸν τόπον ὅ τε Ἀντίοχος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ φίλοι
χάριν τοῦ λαβεῖν τὰ χρήματα εἰς φερνῆς λόγον· [15]καὶ προθέντων αὐτὰ τῶν 15
ἱερέων τῆς Ναναίας, κἀκείνου προσελθόντος μετ' ὀλίγων εἰς τὸν περίβολον

---

22. εγνω ... εζητουσαν (23. ηνδραγαθην ... ωκοδομης) 24. επι βιβλιου

Subscriptio: μαxxαβαιων α

Inscriptio: μαxxαβαιων β

I. 2. μνησθηναι 5. υπαχουσε ... εγκαταλειποι 7. ενατου ... γεγραφαμεν 8. εισηκουσθημεν· προσηνεγκαμεν ... εξηγαγεν pro εξηψαμεν 9. σκηνοπηγγειας 10. om εκατοστου ... om οἱ prius 12. παρατασσομενους 13. om γαρ ... γενομενος γαρ ... τω περι την 14. συνοιχων ... τα χρημ. πλειονα εις 15. του ναναιου

16 τοῦ τεμένους, συγκλείσαντες τὸ ἱερόν, ὡς εἰςῆλθεν Ἀντίοχος, [16] ἀνοίξαντες
τὴν τοῦ φατνώματος κρυπτὴν θύραν βάλλοντες πέτρους συνεκεραύνωσαν τὸν
ἡγεμόνα, καὶ μέλη ποιήσαντες καὶ τὰς κεφαλὰς ἀφελόντες τοῖς ἔξω παρέρ-
17 ριψαν. [17] κατὰ πάντα εὐλογητὸς ἡμῶν ὁ θεός, ὃς παρέδωκε τοὺς ἀσεβήσαν-
18 τας. [18] μέλλοντες οὖν ἄγειν ἐν τῷ Χασελεῦ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τὸν καθα-
ρισμὸν τοῦ ἱεροῦ, δέον ἡγησάμεθα διασαφῆσαι ὑμῖν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἄγητε
τῆς σκηνοπηγίας καὶ τοῦ πυρός, ὅτε Νεεμίας οἰκοδομήσας τό τε ἱερὸν καὶ
19 τὸ θυσιαστήριον ἀνήνεγκε θυσίαν. [19] καὶ γὰρ ὅτε εἰς τὴν Περσικὴν ἤγοντο
οἱ πατέρες ἡμῶν, οἱ τότε εὐσεβεῖς ἱερεῖς λαβόντες ἀπὸ τοῦ πυρὸς τοῦ θυ-
σιαστηρίου λαθραίως κατέκρυψαν ἐν κοιλώματι φρέατος τάξιν ἔχοντος ἀνύ-
20 δρου, ἐν ᾧ κατησφαλίσαντο ὥςτε πᾶσιν ἄγνωστον εἶναι τὸν τόπον. [20] διελ-
θόντων δὲ ἐτῶν ἱκανῶν, ὅτε ἔδοξε τῷ θεῷ, ἀποσταλεὶς Νεεμίας ὑπὸ τοῦ
βασιλέως τῆς Περσίδος τοὺς ἐκγόνους τῶν ἱερέων τῶν ἀποκρυψάντων ἔπεμ-
ψεν ἐπὶ τὸ πῦρ· ὡς δὲ διεσάφησαν ἡμῖν μὴ εὑρηκέναι πῦρ ἀλλὰ ὕδωρ
21 παχύ, [21] ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀποβάψαντας φέρειν· ὡς δὲ ἀνηνέχθη τὰ τῶν
θυσιῶν, ἐκέλευσε τοὺς ἱερεῖς Νεεμίας ἐπιῤῥᾶναι τῷ ὕδατι τά τε ξύλα καὶ τὰ
22 ἐπικείμενα. [22] ὡς δὲ ἐγένετο τοῦτο καὶ χρόνος διῆλθεν ὅτε ἥλιος ἀνέλαμψε,
πρότερον ἐπινεφὴς ὤν, ἀνήφθη πυρὰ μεγάλη ὥστε θαυμάσαι πάντας.
23 [23] προςευχὴν δὲ ἐποιήσαντο οἱ ἱερεῖς δαπανωμένης τῆς θυσίας, οἵ τε ἱερεῖς
καὶ πάντες καταρχομένου Ἰωνάθου, τῶν δὲ λοιπῶν ἐπιφωνούντων ὡς Νεε-
24 μίου. [24] ἦν δὲ ἡ προςευχὴ τὸν τρόπον ἔχουσα τοῦτον Κύριε κύριε ὁ θεὸς
ὁ πάντων κτίστης, ὁ φοβερὸς καὶ ἰσχυρὸς καὶ δίκαιος καὶ ἐλεήμων, ὁ μόνος
25 βασιλεὺς καὶ χρηστός, [25] ὁ μόνος χορηγός, ὁ μόνος δίκαιος καὶ παντοκράτωρ
καὶ αἰώνιος, ὁ διασώζων τὸν Ἰσραὴλ ἐκ παντὸς κακοῦ, ὁ ποιήσας τοὺς πα-
26 τέρας ἐκλεκτοὺς καὶ ἁγιάσας αὐτούς, [26] πρόςδεξαι τὴν θυσίαν ὑπὲρ παντὸς
τοῦ λαοῦ σου Ἰσραήλ, καὶ διαφύλαξον τὴν μερίδα σου καὶ καθαγίασον.
27 [27] ἐπισυνάγαγε τὴν διασπορὰν ἡμῶν, ἐλευθέρωσον τοὺς δουλεύοντας ἐν τοῖς
ἔθνεσι, τοὺς ἐξουθενημένους καὶ βδελυκτοὺς ἔπιδε, καὶ γνώτωσαν τὰ ἔθνη
28 ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς ἡμῶν. [28] βασάνισον τοὺς καταδυναστεύοντας καὶ ἐξυβρί-
29 ζοντας ἐν ὑπερηφανίᾳ. [29] καταφύτευσον τὸν λαόν σου εἰς τὸν τόπον τὸν
30 ἅγιόν σου, καθὼς εἶπε Μωυσῆς. [30] οἱ δὲ ἱερεῖς ἐπέψαλλον τοὺς ὕμνους.
31 [31] καθὼς δὲ ἀνηλώθη τὰ τῆς θυσίας καὶ τὸ περιλειπόμενον ὕδωρ, ὁ Νεεμίας
32 ἐκέλευσε λίθους μείζονας κατασχεῖν. [32] ὡς δὲ τοῦτο ἐγενήθη, φλὸξ ἀνήφθη·
33 τοῦ δὲ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἀντιλάμψαντος φωτὸς ἐδαπανήθη. [33] ὡς δὲ
φανερὸν ἐγενήθη τὸ πρᾶγμα, καὶ διηγγέλη τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν ὅτι εἰς
τὸν τόπον οὗ τὸ πῦρ ἀπέκρυψαν οἱ μεταχθέντες ἱερεῖς τὸ ὕδωρ ἐφάνη ἀφ'
34 οὗ καὶ οἱ περὶ τὸν Νεεμίαν ἥγνισαν τὰ τῆς θυσίας, [34] περιφράξας δὲ ὁ βα-
35 σιλεὺς ἱερὸν ἐποίησε, δοκιμάσας τὸ πρᾶγμα. [35] καὶ οἷς ἐχαρίζετο ὁ βασι-
36 λεὺς πολλὰ διάφορα ἐλάμβανε καὶ μετεδίδου. [36] προςηγόρευσαν δὲ οἱ περὶ
τὸν Νεεμίαν τοῦτο Νέφθαρ, ὃ διερμηνεύεται Καθαρισμός· καλεῖται δὲ παρὰ
τοῖς πολλοῖς Νεφθαεί.

---

15. τεμενου 16. om αφελοντες ... παραριψαντες 17. εδωκεν 18. om ουν ... διασαφεισαι ... αγηται σκηνοπηγειας ... νεεμειας ο οικοδ. το τε το ... θυσιας 19. ημων οι πατερες οι τε ευσεβεις ... εχοντες ανυδρον 20. απο του ... ως διεσαφισαν ... παχυν 21. αποβαψαντες ... νεεμειας επιραναι 22. om τουτο ... *ο pro οτε (ed. rom. ὅ, τε) ... om προτερον 23. των τε λοιπων ... νεεμειου 24. om κυριε alterum ... και ο ισχυρος 27. εφειδε ... om ει 29. μωσης 31. καταχειν 33. εκρυψαν ... νεεμειαν ηγν. τας θυσιας 35. om εχαριζετο 36. νεεμειαν ... νεφθαρ pro νεφθαει

II.

Εὑρίσκεται δὲ ἐν ταῖς ἀπογραφαῖς Ἱερεμίας ὁ προφήτης ὅτι ἐκέλευσε
τοῦ πυρὸς λαβεῖν τοὺς μεταγινομένους, ὡς σεσήμανται, 2 καὶ ὡς ἐνετείλατο 2
τοῖς μεταγενομένοις ὁ προφήτης, δοὺς αὐτοῖς τὸν νόμον ἵνα μὴ ἐπιλάθωνται
τῶν προσταγμάτων τοῦ κυρίου, καὶ ἵνα μὴ ἀποπλανηθῶσι ταῖς διανοίαις,
βλέποντες ἀγάλματα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ τὸν περὶ αὐτὰ κόσμον. 3 καὶ 3
ἕτερα τοιαῦτα λέγων, παρεκάλει μὴ ἀποστῆναι τὸν νόμον ἀπὸ τῆς καρδίας
αὐτῶν. 4 ἦν δὲ ἐν τῇ γραφῇ ὡς τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν ἐκέλευσεν ὁ 4
προφήτης χρηματισμοῦ γενηθέντος αὐτῷ συνακολουθεῖν, ὡς δὲ ἐξῆλθεν εἰς
τὸ ὄρος οὗ ὁ Μωυσῆς ἀναβὰς ἐθεάσατο τὴν τοῦ θεοῦ κληρονομίαν. 5 καὶ 5
ἐλθὼν ὁ Ἱερεμίας εὗρεν οἶκον ἀντρώδη, καὶ τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν
καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος εἰςήνεγκεν ἐκεῖ, καὶ τὴν θύραν ἐνέ-
φραξε. 6 καὶ προςελθόντες τινὲς τῶν συνακολουθούντων ὥςτε ἐπισημήνασθαι 6
τὴν ὁδόν, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν εὑρεῖν. 7 ὡς δὲ ὁ Ἱερεμίας ἔγνω, μεμψάμε- 7
νος αὐτοῖς εἶπεν ὅτι καὶ ἄγνωστος ὁ τόπος ἔσται ἕως ἂν συναγάγῃ ὁ θεὸς
ἐπισυναγωγὴν τοῦ λαοῦ καὶ ἵλεως γένηται. 8 καὶ τότε ὁ κύριος ἀναδείξει 8
ταῦτα, καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα τοῦ κυρίου καὶ ἡ νεφέλη ὡς καὶ ἐπὶ Μωυσῇ
ἐδηλοῦτο, ὡς καὶ ὁ Σαλωμὼν ἠξίωσεν ἵνα ὁ τόπος καθαγιασθῇ μεγάλως.
9 διεσαφεῖτο δὲ καὶ ὡς σοφίαν ἔχων ἀνήνεγκε θυσίαν ἐγκαινισμοῦ καὶ τῆς 9
τελειώσεως τοῦ ἱεροῦ. 10 καθὼς καὶ Μωυσῆς προςηύξατο πρὸς κύριον, καὶ 10
κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ τῆς θυσίας ἐδαπάνησεν, οὕτως καὶ Σα-
λωμὼν προςηύξατο, καὶ καταβὰν τὸ πῦρ ἀνήλωσε τὰ ὁλοκαυτώματα. 11 καὶ 11
εἶπε Μωυσῆς Διὰ τὸ μὴ βεβρῶσθαι τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἀνηλώθη. 12 ὡς- 12
αύτως καὶ ὁ Σαλωμὼν τὰς ὀκτὼ ἡμέρας ἤγαγεν. 13 ἐξηγοῦντο δὲ καὶ ἐν 13
ταῖς ἀναγραφαῖς καὶ ἐν τοῖς ὑπομνηματισμοῖς τοῖς κατὰ τὸν Νεεμίαν τὰ
αὐτά, καὶ ὡς καταβαλλόμενος βιβλιοθήκην ἐπισυνήγαγε τὰ περὶ τῶν βασι-
λέων καὶ προφητῶν καὶ τὰ τοῦ Δαυὶδ καὶ ἐπιστολὰς βασιλέων περὶ ἀναθε-
μάτων. 14 ὡςαύτως δὲ καὶ Ἰούδας τὰ διαπεπτωκότα διὰ τὸν πόλεμον τὸν 14
γεγονότα ἡμῖν ἐπισυνήγαγε πάντα, καὶ ἔστι παρ' ἡμῖν. 15 ὧν οὖν ἐὰν χρείαν 15
ἔχητε, τοὺς ἀποκομιοῦντας ὑμῖν ἀποστέλλετε. 16 μέλλοντες οὖν ἄγειν τὸν 16
καθαρισμὸν ἐγράψαμεν ὑμῖν· καλῶς οὖν ποιήσετε ἄγοντες τὰς ἡμέρας. 17 ὁ 17
δὲ θεὸς ὁ σώσας τὸν πάντα λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἀποδοὺς τὴν κληρονομίαν πᾶσι
καὶ τὸ βασίλειον καὶ τὸ ἱεράτευμα καὶ τὸν ἁγιασμόν, 18 καθὼς ἐπηγγείλατο 18
διὰ τοῦ νόμου· ἐλπίζομεν γὰρ ἐπὶ τῷ θεῷ ὅτι ταχέως ἡμᾶς ἐλεήσει καὶ
ἐπισυνάξει ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὸν ἅγιον τόπον. ἐξείλετο γὰρ ἡμᾶς
ἐκ μεγάλων κακῶν, καὶ τὸν τόπον ἐκαθάρισε. 19 τὰ δὲ κατὰ τὸν Ἰούδαν τὸν 19
Μακκαβαῖον καὶ τοὺς τούτου ἀδελφοὺς καὶ τὸν τοῦ ἱεροῦ τοῦ μεγάλου κα-
θαρισμὸν καὶ τὸν τοῦ βωμοῦ ἐγκαινισμόν, 20 ἔτι τε τοὺς πρὸς Ἀντίοχον τὸν 20
Ἐπιφανῆ καὶ τὸν τούτου υἱὸν Εὐπάτορα πολέμους, 21 καὶ τὰς ἐξ οὐρανοῦ 21
γενομένας ἐπιφανείας τοῖς ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ φιλοτίμως ἀνδραγαθήσα-
σιν, ὥςτε τὴν ὅλην χώραν ὀλίγους ὄντας λεηλατεῖν καὶ τὰ βάρβαρα πλήθη
διώκειν, 22 καὶ τὸ περιβόητον καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην ἱερὸν ἀνακομίσα- 22
σθαι, καὶ τὴν πόλιν ἐλευθερῶσαι, καὶ τοὺς μέλλοντας καταλύεσθαι νόμους
ἐπανορθῶσαι, τοῦ κυρίου μετὰ πάσης ἐπιεικείας ἵλεω γενομένου αὐτοῖς, 23

II. 1—4. inde ab οτι εκελευσεν usque συνακολουθειν omnia rescripta. 1. μεταγενομενους 2. περι αυτας 6. επισημανασθαι ... εδυνηθησαν 7. ιερεμειας ... συναγη ... ελεος 8. αναδιξη ... ως επι μωση 10. ουτως σαλωμων προςηυξ. προς κυριον 11. μωσης 12. **μετα pro τας 13. νεεμειαν ... προφητων βιβλια 14. δια τον γεγον. πολεμ. ημ. επισυν. ταυτα· και 16. αγειν pro αγοντες 17. την κληρ. αυτου 18. ελεηση ... εξειλατο ... εκαθερισεν 19. μεγιστου pro μεγαλου 21. ως την 22. ιλεως

23 [23]τὰ ὑπὸ Ἰάσωνος τοῦ Κυρηναίου δεδηλωμένα διὰ πέντε βιβλίων, πειρασόμε-
24 θα δι' ἑνὸς συντάγματος ἐπιτεμεῖν. [24]συνορῶντες γὰρ τὸ χῦμα τῶν ἀριθμῶν
καὶ τὴν οὖσαν δυςχέρειαν τοῖς θέλουσιν εἰςκυκλεῖσθαι τοῖς τῆς ἱστορίας διη-
25 γήμασι διὰ τὸ πλῆθος τῆς ὕλης, [25]ἐφροντίσαμεν τοῖς μὲν βουλομένοις ἀνα-
γινώσκειν ψυχαγωγίαν, τοῖς δὲ φιλοφρονοῦσιν εἰς τὸ διὰ μνήμης ἀναλαβεῖν
26 εὐκοπίαν, πᾶσι δὲ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὠφέλειαν. [26]καὶ ἡμῖν μὲν τοῖς τὴν
κακοπάθειαν ἐπιδεδεγμένοις τῆς ἐπιτομῆς οὐ ῥᾴδιον, ἱδρῶτος δὲ καὶ ἀγρυ-
27 πνίας τὸ πρᾶγμα, [27]καθάπερ τῷ παρασκευάζοντι συμπόσιον καὶ ζητοῦντι
τὴν ἑτέρων λυσιτέλειαν οὐκ εὐχερὲς μέν, ὅμως διὰ τὴν τῶν πολλῶν εὐχα-
28 ριστίαν ἡδέως τὴν κακοπάθειαν ὑποίσομεν, [28]τὸ μὲν διακριβοῦν περὶ ἑκά-
στων τῷ συγγραφεῖ παραχωρήσαντες, τὸ δὲ ἐπιπορεύεσθαι τοῖς ὑπογραμμοῖς
29 τῆς ἐπιτομῆς διαπονοῦντες. [29]καθάπερ γὰρ τῆς καινῆς οἰκίας ἀρχιτέκτονι
τῆς ὅλης καταβολῆς φροντιστέον, τῷ δὲ ἐγκαίειν καὶ ζωγραφεῖν ἐπιχειροῦντι
30 τὰ ἐπιτήδεια πρὸς διακόσμησιν ἐξεταστέον, οὕτω δοκῶ καὶ ἐπὶ ἡμῖν. [30]τὸ
μὲν ἐμβατεύειν καὶ περὶ πάντων ποιεῖσθαι λόγον καὶ πολυπραγμονεῖν ἐν
31 τοῖς κατὰ μέρος τῷ τῆς ἱστορίας ἀρχηγέτῃ καθήκει· [31]τὸ δὲ σύντομον τῆς
λέξεως μεταδιώκειν καὶ τὸ ἐξεργαστικὸν τῆς πραγματείας παραιτεῖσθαι τῷ
32 τὴν μετάφρασιν ποιουμένῳ συγχωρητέον. [32]ἐντεῦθεν οὖν ἀρξώμεθα τῆς διη-
γήσεως, τοῖς προειρημένοις τοσοῦτον ἐπιζεύξαντες· εὔηθες γὰρ τὸ μὲν πρὸ
τῆς ἱστορίας πλεονάζειν, τὴν δὲ ἱστορίαν ἐπιτεμεῖν.

III.

Τῆς ἁγίας τοίνυν πόλεως κατοικουμένης μετὰ πάσης εἰρήνης, καὶ τῶν
νόμων ἔτι κάλλιστα συντηρουμένων διὰ τὴν Ὀνίου τοῦ ἀρχιερέως εὐσέβειάν
2 τε καὶ μισοπονηρίαν, [2]συνέβαινε καὶ αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς τιμᾶν τὸν τόπον,
3 καὶ τὸ ἱερὸν ἀποστολαῖς ταῖς κρατίσταις δοξάζειν, [3]ὥστε καὶ Σέλευκον τὸν
τῆς Ἀσίας βασιλέα χορηγεῖν ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων πάντα τὰ πρὸς τὰς
4 λειτουργίας τῶν θυσιῶν ἐπιβάλλοντα δαπανήματα. [4]Σίμων δέ τις ἐκ τῆς
Βενιαμὶν φυλῆς προστάτης τοῦ ἱεροῦ καθεσταμένος διηνέχθη τῷ ἀρχιερεῖ
5 περὶ τῆς κατὰ τὴν πόλιν παρανομίας. [5]καὶ νικῆσαι τὸν Ὀνίαν μὴ δυνάμε-
νος, ἦλθε πρὸς Ἀπολλώνιον Θρασαίου τὸν κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν Κοίλης
6 Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγόν. [6]καὶ προςήγγειλε περὶ τοῦ χρημάτων ἀμυ-
θήτων γέμειν τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις γαζοφυλάκιον, ὥστε τὸ πλῆθος τῶν δια-
φόρων ἀναρίθμητον εἶναι, καὶ μὴ προςήκειν αὐτὰ πρὸς τὸν τῶν θυσιῶν λό-
γον, εἶναι δὲ δυνατὸν ὑπὸ τὴν τοῦ βασιλέως ἐξουσίαν πεσεῖν ἅπαντα ταῦτα.
7 [7]συμμίξας δὲ ὁ Ἀπολλώνιος τῷ βασιλεῖ, περὶ τῶν μηνυθέντων αὐτῷ χρη-
μάτων ἐνεφάνισεν· ὁ δὲ προχειρισάμενος Ἡλιόδωρον τὸν ἐπὶ τῶν πραγμά-
των ἀπέστειλε δοὺς ἐντολὰς τὴν τῶν προειρημένων χρημάτων ἐκκομιδὴν
8 ποιήσασθαι. [8]εὐθέως δὲ ὁ Ἡλιόδωρος ἐποιεῖτο τὴν πορείαν, τῇ μὲν ἐμφά-
σει ὡς τὰς κατὰ Κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην πόλεις ἐφοδεύσων, τῷ πράγ-
9 ματι δὲ τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν ἐπιτελέσων. [9]παραγενηθεὶς δὲ εἰς Ἱερο-
σόλυμα καὶ φιλοφρόνως ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως τῆς πόλεως ἀποδεχθείς, ἀνέθετο
περὶ τοῦ γεγονότος ἐμφανισμοῦ, καὶ τίνος ἕνεκεν πάρεστι διεσάφησεν· ἐπυν-

23. om τα ... κηρυναιου 26. επιδεδιγμενοις ... αγρυπνειας 27. om μεν ... ευχαριστειαν 28. της επιτ. ατονουντες 29. ενκαινιζειν ... ουτως δοκων και επι ημων 30. και περιπατον ποιεισθ. λογω ... εν ταις κατα ... αρχηγενετη 31. πραγματιας (... παραιτ. την των μεταφρ.) 32. επιτεμνειν III. 1. om τοινυν ... οτι pro ετι ... ονειου 3. παντα τας (sic) ... λειτουργειας ... επιβαλλοντας 4. βενιαμειν ... om περι ... αγορανομειας 6. αναριθμητον ... μη προσενεγκειν ... om απαντα 7. om ο ... προχειρησαμενος 8.ποριαν ... εφοδευσε ... επιτελειν 9. φιλοφρ. ο αρχιερευς ... διεσαφηνισεν

θάνετο δὲ εἰ ταῖς ἀληθείαις ταῦτα οὕτως ἔχοντα τυγχάνει. 10 τοῦ δὲ ἀρ- 10
χιερέως ὑποδείξαντος παραθήκας εἶναι χηρῶν τε καὶ ὀρφανῶν, 11 τινὰ δὲ 11
καὶ Ὑρκανοῦ τοῦ Τωβίου σφόδρα ἀνδρὸς ἐν ὑπεροχῇ κειμένου, οὐχ ὥσπερ
ἦν διαβάλλων ὁ δυσσεβὴς Σίμων, τὰ δὲ πάντα ἀργυρίου τετρακόσια τά-
λαντα, χρυσίου δὲ διακόσια· 12 ἀδικηθῆναι δὲ τοὺς πεπιστευκότας τῇ τοῦ 12
τόπου ἁγιωσύνῃ καὶ τῇ τοῦ τετιμημένου κατὰ τὸν σύμπαντα κόσμον ἱεροῦ
σεμνότητι καὶ ἀσυλίᾳ, παντελῶς ἀμήχανον εἶναι. 13 ὁ δὲ Ἡλιόδωρος, δι᾽ ἃς 13
εἶχε βασιλικὰς ἐντολάς, πάντως ἔλεγεν εἰς τὸ βασιλικὸν ἀναληπτέα ταῦτα
εἶναι. 14 ταξάμενος δὲ ἡμέραν εἰσῄει τὴν περὶ τούτων ἐπίσκεψιν οἰκονομή- 14
σων· ἦν δὲ οὐ μικρὰ καθ᾽ ὅλην τὴν πόλιν ἀγωνία. 15 οἱ δὲ ἱερεῖς πρὸ τοῦ 15
θυσιαστηρίου ἐν ταῖς ἱερατικαῖς στολαῖς ῥίψαντες ἑαυτοὺς ἐπεκαλοῦντο εἰς
οὐρανὸν τὸν περὶ παραθήκης νομοθετήσαντα τοῖς παρακαταθεμένοις ταῦτα
σῶα διαφυλάξαι. 16 ἦν δὲ ὁρῶντα τὴν τοῦ ἀρχιερέως ἰδέαν, τιτρώσκεσθαι 16
τὴν διάνοιαν· ἡ γὰρ ὄψις καὶ τὸ τῆς χρόας παρηλλαγμένον ἐνέφαινε τὴν
κατὰ ψυχὴν ἀγωνίαν. 17 περιεκέχυτο γὰρ περὶ τὸν ἄνδρα δέος τι καὶ φρι- 17
κασμὸς σώματος, δι᾽ ὧν πρόδηλον ἐγένετο τοῖς θεωροῦσι τὸ κατὰ καρδίαν
ἐνεστὸς ἄλγος. 18 οἱ δὲ ἐκ τῶν οἰκιῶν ἀγεληδὸν ἐξεπήδων ἐπὶ πάνδημον 18
ἱκετείαν, διὰ τὸ μέλλειν εἰς καταφρόνησιν ἔρχεσθαι τὸν τόπον. 19 ὑπεζωσμέ- 19
ναι δὲ ὑπὸ τοὺς μαστοὺς αἱ γυναῖκες σάκκους κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐπλήθυνον·
αἱ δὲ κατάκλειστοι τῶν παρθένων αἱ μὲν συνέτρεχον ἐπὶ τοὺς πυλῶνας, αἱ
δὲ ἐπὶ τὰ τείχη, τινὲς δὲ διὰ τῶν θυρίδων διεξέκυπτον. 20 πᾶσαι δὲ προ- 20
τείνουσαι τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐποιοῦντο τὴν λιτανείαν. 21 ἐλεεῖν δ᾽ 21
ἦν τὴν τοῦ πλήθους παμμιγῆ πρόπτωσιν τήν τε τοῦ μεγάλως διαγωνιῶντος
ἀρχιερέως προσδοκίαν. 22 οἱ μὲν οὖν ἐπεκαλοῦντο τὸν παντοκράτορα θεὸν τὰ 22
πεπιστευμένα τοῖς πεπιστευκόσι σῶα διαφυλάσσειν μετὰ πάσης ἀσφαλείας.
23 ὁ δὲ Ἡλιόδωρος τὸ διεγνωσμένον ἐπετέλει. 24 αὐτόθι δὲ αὐτοῦ σὺν τοῖς 23 24
δορυφόροις κατὰ τὸ γαζοφυλάκιον ἤδη παρόντος, ὁ τῶν πατέρων κύριος καὶ
πάσης ἐξουσίας δυνάστης ἐπιφάνειαν μεγάλην ἐποίησεν, ὥστε πάντας τοὺς
κατατολμήσαντας συνελθεῖν, καταπλαγέντας τὴν τοῦ θεοῦ δύναμιν, εἰς ἔκλυ-
σιν καὶ δειλίαν τραπῆναι. 25 ὤφθη γάρ τις ἵππος αὐτοῖς φοβερὸν ἔχων τὸν 25
ἐπιβάτην καὶ καλλίστῃ σαγῇ διακεκοσμημένος, φερόμενος δὲ ῥύδην ἐνέσεισε
τῷ Ἡλιοδώρῳ τὰς ἐμπροσθίους ὁπλάς· ὁ δὲ ἐπικαθήμενος ἐφαίνετο χρυσῆν
πανοπλίαν ἔχων. 26 ἕτεροι δὲ δύο προεφάνησαν αὐτῷ νεανίαι τῇ ῥώμῃ μὲν 26
ἐκπρεπεῖς, κάλλιστοι δὲ τῇ δόξῃ, διαπρεπεῖς δὲ τὴν περιβολήν· οἳ καὶ πα-
ραστάντες ἐξ ἑκατέρου μέρους ἐμαστίγουν αὐτὸν ἀδιαλείπτως, πολλὰς ἐπιῤ-
ῥιπτοῦντες αὐτῷ πληγάς. 27 ἄφνω δὲ πεσόντα πρὸς τὴν γῆν καὶ πολλῷ 27
σκότει περιχυθέντα, συναρπάσαντες καὶ εἰς φορεῖον ἐνθέντες, 28 τὸν ἄρτι μετὰ 28
πολλῆς παραδρομῆς καὶ πάσης δορυφορίας εἰς τὸ προειρημένον εἰσελθόντα
γαζοφυλάκιον, ἔφερον ἀβοήθητον ἑαυτῷ καθεστῶτα, φανερῶς τὴν τοῦ θεοῦ
δυναστείαν ἐπεγνωκότες. 29 καὶ ὁ μὲν διὰ τὴν θείαν ἐνέργειαν ἄφωνος καὶ 29
πάσης ἐστερημένος ἐλπίδος καὶ σωτηρίας ἔῤῥιπτο. 30 οἱ δὲ τὸν κύριον εὐλό- 30

---

10. παρακαταθηκας 11. του τωβιω ... ουχ ουτως διαβαλλων 12. αδικησαι τε ... ασυλεια 13. ιερος pro ηλιοδωρος ... αναλημπτεα 15. παρακαταθηκης 16. ειδεαν 17. γαρ επι τον ... δι ην προδηλον εγεινετο 18. οικειων ... ικετιαν ... μη μελλειν 19. επληθυνον ... διεκυπτον 20. λιταναιαν 21. ελεειν δε την ... αγωνιωντος 22. τον πανκρατη κυριον τα 24. ο των πνευματων και πασης 25. τοις pro τις ... εσισεν ... τας ενπροθεσει· ους οπλας (sic) 26. ετερε ... εφανησαν ... την γλωσσαν pro τη δοξη ... (εκτρεπεις et διατρεπεις ...) παρισταντες ... εμαστιγ. εαυτον ... επιριπτουντες 27. δε επεσον τα προς ... φοριον 28. αβοηθητ. αυτον τοις χολοις (sic) καθεστωτα φαν. την δυναστιαν επεγνωκοτα 29. ανεργειαν ... εριπτο

γουν τὸν παραδοξάζοντα τὸν ἑαυτοῦ τόπον· καὶ τὸ μικρῷ πρότερον δέους
καὶ ταραχῆς γέμον ἱερόν, τοῦ παντοκράτορος ἐπιφανέντος κυρίου, χαρᾶς καὶ
31 εὐφροσύνης ἐπεπλήρωτο. [31] ταχὺ δέ τινες τῶν τοῦ Ἡλιοδώρου συνήθων
ἠξίουν τὸν Ὀνίαν ἐπικαλέσασθαι τὸν ὕψιστον, καὶ τὸ ζῆν χαρίσασθαι τῷ
32 παντελῶς ἐν ἐσχάτῃ πνοῇ κειμένῳ. [32] ὕποπτος δὲ γενόμενος ὁ ἀρχιερεύς, μή
ποτε διάληψιν ὁ βασιλεὺς σχῇ, κακουργίαν τινὰ περὶ τὸν Ἡλιόδωρον ὑπὸ
τῶν Ἰουδαίων συντελελέσθαι, προςήγαγε θυσίαν ὑπὲρ τῆς τοῦ ἀνδρὸς σωτη-
33 ρίας. [33] ποιουμένου δὲ τοῦ ἀρχιερέως τὸν ἱλασμὸν οἱ αὐτοὶ νεανίαι πάλιν
ἐφάνησαν τῷ Ἡλιοδώρῳ ἐν ταῖς αὐταῖς ἐσθήσεσιν ἐστολισμένοι, καὶ στάν-
τες εἶπον Πολλὰς τῷ Ὀνίᾳ τῷ ἀρχιερεῖ χάριτας ἔχε, διὰ γὰρ αὐτόν σοι
34 κεχάρισται τὸ ζῆν ὁ κύριος· [34] σὺ δὲ ὑπ' αὐτοῦ μεμαστιγωμένος διάγγελε
πᾶσι τὸ μεγαλεῖον τοῦ θεοῦ κράτος. ταῦτα δὲ εἰπόντες ἀφανεῖς ἐγένοντο.
35 [35] ὁ δὲ Ἡλιόδωρος θυσίαν ἀνενέγκας τῷ κυρίῳ καὶ εὐχὰς μεγίστας εὐξά-
μενος τῷ τὸ ζῆν περιποιήσαντι, καὶ τὸν Ὀνίαν ἀποδεξάμενος, ἀνεστρατοπέ-
36 δευσε πρὸς τὸν βασιλέα. [36] ἐξεμαρτύρει δὲ πᾶσιν ἅπερ ἦν ὑπ' ὄψιν τεθεα-
37 μένος ἔργα τοῦ μεγίστου θεοῦ. [37] τοῦ δὲ βασιλέως ἐπερωτήσαντος τὸν Ἡλιό-
δωρον ποῖός τις εἴη ἐπιτήδειος ἔτι ἅπαξ διαπεμφθῆναι εἰς Ἱεροσόλυμα,
38 ἔφησεν [38] Εἴ τινα ἔχεις πολέμιον ἢ πραγμάτων ἐπίβουλον, πέμψον αὐτὸν
ἐκεῖ, καὶ μεμαστιγωμένον αὐτὸν προςδέξῃ, ἐάνπερ καὶ διασωθείη, διὰ τὸ
39 περὶ τὸν τόπον ἀληθῶς εἶναί τινα θεοῦ δύναμιν. [39] αὐτὸς γὰρ ὁ τὴν κατοι-
κίαν ἐπουράνιον ἔχων ἐπόπτης ἐστὶ καὶ βοηθὸς ἐκείνου τοῦ τόπου, καὶ τοὺς
40 παραγινομένους ἐπὶ κακώσει τύπτων ἀπόλλυσιν. [40] καὶ τὰ μὲν κατὰ Ἡλιό-
δωρον καὶ τὴν τοῦ γαζοφυλακίου τήρησιν οὕτως ἐχώρησεν.

IV.

Ὁ δὲ προειρημένος Σίμων ὁ τῶν χρημάτων καὶ τῆς πατρίδος ἐνδείκτης
γεγονὼς ἐκακολόγει τὸν Ὀνίαν, ὡς αὐτός τε εἴη τὸν Ἡλιόδωρον ἐπισεσει-
2 κὼς καὶ τῶν κακῶν δημιουργὸς καθεστηκώς. [2] καὶ τὸν εὐεργέτην τῆς πό-
λεως καὶ τὸν κηδεμόνα τῶν ὁμοεθνῶν καὶ ζηλωτὴν τῶν νόμων ἐπίβουλον
3 τῶν πραγμάτων ἐτόλμα λέγειν. [3] τῆς δὲ ἔχθρας ἐπὶ τοσοῦτον προβαινούσης
ὥςτε καὶ διά τινος τῶν ὑπὸ τοῦ Σίμωνος δεδοκιμασμένων φόνους συντε-
4 λεῖσθαι, [4] συνορῶν ὁ Ὀνίας τὸ χαλεπὸν τῆς φιλονεικίας, καὶ Ἀπολλώνιον
μαίνεσθαι ὡς τὸν Κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν συναύξοντα τὴν
5 κακίαν τοῦ Σίμωνος, [5] ὡς τὸν βασιλέα διεκομίσθη, οὐ γινόμενος τῶν πολι-
τῶν κατήγορος, τὸ δὲ συμφέρον κοινῇ κατ' ἰδίαν παντὶ τῷ πλήθει σκοπῶν.
6 [6] ἑώρα γὰρ ἄνευ βασιλικῆς προνοίας ἀδύνατον εἶναι τυχεῖν εἰρήνης ἔτι τὰ
7 πράγματα, καὶ τὸν Σίμωνα παῦλαν οὐ ληψόμενον τῆς ἀνοίας. [7] μεταλλάξαν-
τος δὲ τὸν βίον Σελεύκου, καὶ παραλαβόντος τὴν βασιλείαν Ἀντιόχου τοῦ
προςαγορευθέντος Ἐπιφανοῦς, ὑπενόθευσεν Ἰάσων ὁ ἀδελφὸς Ὀνίου τὴν ἀρ-
8 χιερωσύνην, [8] ἐπαγγειλάμενος τῷ βασιλεῖ δι' ἐντεύξεως ἀργυρίου τάλαντα
ἑξήκοντα πρὸς τοῖς τριακοσίοις καὶ προςόδου τινὸς ἄλλης τάλαντα ὀγδοή-
9 κοντα. [9] πρὸς δὲ τούτοις ὑπισχνεῖτο καὶ ἕτερα διαγράψαι πεντήκοντα πρὸς
τοῖς ἑκατόν, ἐὰν συγχωρηθῇ διὰ τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ γυμνάσιον καὶ ἐφηβίαν
10 αὐτῷ συστήσασθαι καὶ τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀντιοχεῖς ἀναγράψαι. [10] ἐπι-
νεύσαντος δὲ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἀρχῆς κρατήσας, εὐθέως ἐπὶ τὸν Ἑλλη-

---

30. χριστου pro κυριου (χυ̅ pro κυ̅) ... επληρωτο 32. διαλημψιν 33. ειπαν Πολλα ονια ... το ζην κυριος 34. συ δε εξ ουρανου μεν μαστιγωμενος (sic) διαγγελλε 35. ανενεγκων τω θεω 38. διασωθη 39. απολλυει 40. κατ ηλιοδ. IV. 1. ως ουτος τε 4. συνορων ονιας ... μαιν. εως των κοιλης φυνικης και συριας ... συναυξαντο 5. προς pro ως ... διεκοσμηθη ... συμφοοον κοινη και κατ 6. ειρηνης επι τα ... λημψομενον 7. αρχιεροσυνην 9. υπεισχνοιτο ... διαγραφειν ... επιχορηγηθη 10. ευθεως προς τον

νικὸν χαρακτῆρα τοὺς ὁμοφύλους μετῆγε. 11 καὶ τὰ κείμενα τοῖς Ἰουδαίοις 11
φιλάνθρωπα βασιλικὰ διὰ Ἰωάννου τοῦ πατρὸς Εὐπολέμου, τοῦ ποιησαμένου
τὴν πρεσβείαν ὑπὲρ φιλίας καὶ συμμαχίας πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, παρώσατο·
καὶ τὰς μὲν νομίμους καταλύων πολιτείας, παρανόμους ἐθισμοὺς ἐκαίνιζεν.
12 ἀσμένως γὰρ ὑπ' αὐτὴν τὴν ἀκρόπολιν γυμνάσιον καθίδρυσε, καὶ τοὺς 12
κρατίστους τῶν ἐφήβων ὑποτάσσων ὑπὸ πέτασον ἤγεν. 13 ἦν δ' οὕτως ἀκμή 13
τις Ἑλληνισμοῦ καὶ πρόσβασις ἀλλοφυλισμοῦ διὰ τὴν τοῦ ἀσεβοῦς καὶ οὐκ
ἀρχιερέως Ἰάσωνος ὑπερβάλλουσαν ἀναγνείαν, 14 ὥςτε μηκέτι περὶ τὰς τοῦ 14
θυσιαστηρίου λειτουργίας προθύμους εἶναι τοὺς ἱερεῖς, ἀλλὰ τοῦ μὲν ναοῦ
καταφρονοῦντες καὶ τῶν θυσιῶν ἀμελοῦντες ἔσπευδον μετέχειν τῆς ἐν πα-
λαίστρᾳ παρανόμου χορηγίας μετὰ τὴν τοῦ δίσκου πρόκλησιν, 15 καὶ τὰς μὲν 15
πατρῴους τιμὰς ἐν οὐδενὶ τιθέμενοι, τὰς δὲ Ἑλληνικὰς δόξας καλλίστας ἡγού-
μενοι. 16 ὧν χάριν περιέσχεν αὐτοὺς χαλεπὴ περίστασις, καὶ ὧν ἐζήλουν τὰς 16
ἀγωγὰς καὶ καθάπαν ἤθελον ἐξομοιοῦσθαι, τούτους πολεμίους καὶ τιμωρη-
τὰς ἔσχον. 17 ἀσεβεῖν γὰρ εἰς τοὺς θείους νόμους οὐ ῥᾴδιον, ἀλλὰ ταῦτα ὁ 17
ἀκόλουθος καιρὸς δηλώσει. 18 ἀγομένου δὲ πενταετηρικοῦ ἀγῶνος ἐν Τύρῳ 18
καὶ τοῦ βασιλέως παρόντος, 19 ἀπέστειλεν Ἰάσων ὁ μιαρὸς θεωροὺς ἀπὸ Ἱε- 19
ροσολύμων Ἀντιοχεῖς ὄντας παρακομίζοντας ἀργυρίου δραχμὰς τριακοσίας εἰς
τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν, ἃς καὶ ἠξίωσαν οἱ παρακομίσαντες μὴ χρῆσθαι
πρὸς θυσίαν διὰ τὸ μὴ καθήκειν, εἰς ἑτέραν δὲ καταθέσθαι δαπάνην. 20 ἔπεμ- 20
ψεν οὖν ταῦτα διὰ μὲν τὸν ἀποστείλαντα εἰς τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν,
ἕνεκεν δὲ τῶν παρακομιζόντων εἰς τὰς τῶν τριήρων κατασκευάς. 21 ἀποστα- 21
λέντος δὲ εἰς Αἴγυπτον Ἀπολλωνίου τοῦ Μενεσθέως διὰ τὰ πρωτοκλίσια Πτο-
λεμαίου τοῦ Φιλομήτορος βασιλέως, μεταλαβὼν Ἀντίοχος ἀλλότριον αὐτὸν
τῶν αὐτῶν γεγονέναι πραγμάτων, τῆς κατ' αὐτὸν ἀσφαλείας ἐφρόντιζεν·
ὅθεν εἰς Ἰόππην παραγενόμενος κατήντησεν εἰς Ἱεροσόλυμα. 22 μεγαλοπρε- 22
πῶς δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰάσωνος καὶ τῆς πόλεως παραδεχθείς, μετὰ δᾳδουχίας καὶ
βοῶν εἰςπεπόρευται, εἶθ' οὕτως εἰς τὴν Φοινίκην κατεστρατοπέδευσε. 23 μετὰ 23
δὲ τριετῆ χρόνον ἀπέστειλεν Ἰάσων Μενέλαον τὸν τοῦ προσημαινομένου Σί-
μωνος ἀδελφόν, παρακομίζοντα τὰ χρήματα τῷ βασιλεῖ καὶ περὶ πραγμάτων
ἀναγκαίων ὑπομνηματισμοὺς τελέσοντα. 24 ὁ δὲ συσταθεὶς τῷ βασιλεῖ καὶ 24
δοξάσας αὐτὸν τῷ προςώπῳ τῆς ἐξουσίας, εἰς ἑαυτὸν κατήντησε τὴν ἀρχιε-
ρωσύνην, ὑπερβαλὼν τὸν Ἰάσωνα τάλαντα ἀργυρίου τριακόσια. 25 λαβὼν δὲ 25
τὰς βασιλικὰς ἐντολὰς παρεγένετο, τῆς μὲν ἀρχιερωσύνης οὐδὲν ἄξιον φέρων,
θυμοὺς δὲ ὠμοῦ τυράννου καὶ θηρὸς βαρβάρου ὀργὰς ἔχων. 26 καὶ ὁ μὲν 26
Ἰάσων ὁ τὸν ἴδιον ἀδελφὸν ὑπονοθεύσας, ὑπονοθευθεὶς ὑφ' ἑτέρου φυγὰς
εἰς τὴν Ἀμμανῖτιν χώραν συνήλαστο. 27 ὁ δὲ Μενέλαος τῆς μὲν ἀρχῆς ἐκρά- 27
τει, τῶν δὲ ἐπηγγελμένων τῷ βασιλεῖ χρημάτων οὐδὲν εὐτάκτει· ποιουμέ-
νου δὲ τὴν ἀπαίτησιν Σωστράτου τοῦ τῆς ἀκροπόλεως ἐπάρχου, 28 πρὸς τοῦ- 28
τον γὰρ ἦν ἡ τῶν φόρων πρᾶξις, δι' ἣν αἰτίαν οἱ δύο ὑπὸ τοῦ βασιλέως

---

10. ομ. μετεστησε 11. παρωσας ... νομιμας 12. om την ... εφ ημων pro εφηβων ... ηγαγεν 13. ην δε ουτ. αγκμη του ελλ. ... ειασονος ... αγνειαν 14. λειτουργειας ... αλλα τους μεν ναιω καταφρονουντας (sic) ... παλεστρη ... χορηγειας ... προςκλησιν 15. πατρωας ... τεθιμενοι ... καλλιστοις 16. ων και χαριν ... καθο απαν ... τους pro τουτους 19. μιερος ... ως απο ... αντιοχιας παρακομ. ... τριακοσιους ... οι παρακομιζοντες ... εις θυσιαν ... om δια το μη καθηκειν usque versu 20. ηρακλεους θυσιαν 20. ενεκα δε των παροντων εις ... τριηρεων 21. μενεσθεσεως ... πρωτοκλησια του φιλομητορος ... των αυτου γεγονοτων ... της καθ αυτον ... ιππην 22. μεγαλομερως ... ιασονος ... αποδεχθεις ... βοων εισεδεχθη ειθ 23. αναγκαιον ... τελεσοντας 24. κατηντησεν αρχιερ. υπερβαλλων 25. παρεγινετο 26. υπονομευθεις 28. των διαφορων

29 προσεκλήθησαν. [29] καὶ ὁ μὲν Μενέλαος ἀπέλιπε τῆς ἀρχιερωσύνης διάδοχον
Λυσίμαχον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν, Σώστρατος δὲ Κράτητα τὸν ἐπὶ τῶν Κυ-
30 πρίων. [30] τοιούτων δὲ συνεστηκότων συνέβη Ταρσεῖς καὶ Μαλλώτας στασιά-
31 ζειν διὰ τὸ Ἀντιοχίδι τῇ παλλακῇ τοῦ βασιλέως ἐν δωρεᾷ δεδόσθαι. [31] θᾶττον
οὖν ὁ βασιλεὺς ἧκε καταστεῖλαι τὰ πράγματα, καταλιπὼν τὸν διαδεχόμενον
32 Ἀνδρόνικον τῶν ἐν ἀξιώματι κειμένων. [32] νομίσας δὲ ὁ Μενέλαος εἰληφέναι
καιρὸν εὐφυῆ, χρυσώματά τινα τῶν τοῦ ἱεροῦ νοσφισάμενος ἐχαρίσατο τῷ
Ἀνδρονίκῳ, καὶ ἕτερα ἐτύγχανε πεπρακὼς εἴς τε Τύρον καὶ τὰς κύκλῳ πό-
33 λεις. [33] ἃ καὶ σαφῶς ἐπεγνωκὼς ὁ Ὀνίας, παρήλεγχεν ἀποκεχωρηκὼς εἰς
34 ἄσυλον τόπον ἐπὶ Δάφνης τῆς πρὸς Ἀντιόχειαν κειμένης. [34] ὅθεν ὁ Μενέλαος
λαβὼν ἰδίᾳ τὸν Ἀνδρόνικον παρεκάλει χειρώσασθαι τὸν Ὀνίαν· ὁ δὲ παρα-
γενόμενος ἐπὶ τὸν Ὀνίαν καὶ πεισθεὶς ἐπὶ δόλῳ καὶ δεξιὰς μεθ' ὅρκων δούς,
καίπερ ἐν ὑποψίᾳ κείμενος, ἔπεισεν ἐκ τοῦ ἀσύλου προελθεῖν, ὃν καὶ πα-
35 ραχρῆμα παρέκλεισεν οὐκ αἰδεσθεὶς τὸ δίκαιον. [35] δι' ἣν αἰτίαν οὐ μόνον
Ἰουδαῖοι, πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἐδείναζον καὶ ἐδυσφόρουν ἐπὶ τῷ
36 τοῦ ἀνδρὸς ἀδίκῳ φόνῳ. [36] τοῦ δὲ βασιλέως ἐπανελθόντος ἀπὸ τῶν κατὰ
Κιλικίαν τόπων ἐνετύγχανον οἱ κατὰ πόλιν Ἰουδαῖοι, συμμισοπονηρούντων
37 καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὑπὲρ τοῦ παρὰ λόγον τὸν Ὀνίαν ἀπεκτάνθαι. [37] ψυχικῶς
οὖν ὁ Ἀντίοχος ἐπιλυπηθεὶς καὶ τραγεὶς εἰς ἔλεον καὶ δακρύσας διὰ τὴν τοῦ
38 μετηλλαχότος σωφροσύνην καὶ πολλὴν εὐταξίαν, [38] καὶ πυρωθεὶς τοῖς θυμοῖς
παραχρῆμα τὴν τοῦ Ἀνδρονίκου πορφύραν περιελόμενος καὶ τοὺς χιτῶνας
περιῤῥήξας, περιαγαγὼν καθ' ὅλην τὴν πόλιν, ἐπ' αὐτὸν τὸν τόπον οὗπερ
εἰς τὸν Ὀνίαν ἠσέβησεν, ἐκεῖ τὸν μιαιφόνον ἀπεκόσμησε, τοῦ κυρίου τὴν
39 ἀξίαν αὐτῷ κόλασιν ἀποδόντος. [39] γενομένων δὲ πολλῶν ἱεροσυλημάτων κατὰ
τὴν πόλιν ὑπὸ τοῦ Λυσιμάχου μετὰ τῆς Μενελάου γνώμης, καὶ διαδοθείσης
ἔξω τῆς φήμης, ἐπισυνήχθη τὸ πλῆθος ἐπὶ τὸν Λυσίμαχον, χρυσωμάτων ἤδη
40 πολλῶν διενηνεγμένων. [40] ἐπεγειρομένων δὲ τῶν ὄχλων καὶ ταῖς ὀργαῖς διεμ-
πιμπλαμένων, καθοπλίσας ὁ Λυσίμαχος πρὸς τρισχιλίους κατήρξατο χειρῶν
ἀδίκων, προηγησαμένου τινὸς τυράννου προβεβηκότος τὴν ἡλικίαν, οὐδὲν δε
41 ἧττον καὶ τὴν ἄνοιαν. [41] συνιδόντες δὲ καὶ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Λυσιμάχου,
συναρπάσαντες οἱ μὲν πέτρους, οἱ δὲ ξύλων πάχη, τινὲς δὲ ἐκ τῆς παρακει-
μένης σποδοῦ δρασσόμενοι, φύρδην ἐνετίνασσον εἰς τοὺς περὶ τὸν Λυσίμαχον.
42 [42] δι' ἣν αἰτίαν πολλοὺς μὲν αὐτῶν τραυματίας ἐποίησαν, τινὰς δὲ καὶ κα-
τέβαλον, πάντας δὲ εἰς φυγὴν συνήλασαν, αὐτὸν δὲ τὸν ἱερόσυλον παρὰ τὸ
43 γαζοφυλάκιον ἐχειρώσαντο. [43] περὶ δὲ τούτων ἐνέστη κρίσις πρὸς τὸν Μενέ-
44 λαον. [44] καταντήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς Τύρον, ἐπ' αὐτοῦ τὴν δικαιο-
45 λογίαν ἐποιήσαντο οἱ πεμφθέντες ἄνδρες τρεῖς ὑπὸ τῆς γερουσίας. [45] ἤδη δὲ
λελειμμένος ὁ Μενέλαος ἐπηγγείλατο χρήματα ἱκανὰ τῷ Πτολεμαίῳ τῷ
46 Δορυμένους πρὸς τὸ πεῖσαι τὸν βασιλέα. [46] ὅθεν ἀπολαβὼν ὁ Πτολεμαῖος εἴς
47 τι περίστυλον ὡς ἀναψύξοντα τὸν βασιλέα μετέθηκε. [47] καὶ τὸν μὲν τῆς ὅλης
κακίας αἴτιον Μενέλαον ἀπέλυσε τῶν κατηγορημάτων, τοῖς δὲ ταλαιπώροις
οἵτινες, εἰ καὶ ἐπὶ Σκυθῶν ἔλεγον, ἀπελύθησαν ἂν ἀκατάγνωστοι, τούτοις
48 θάνατον ἐπέκρινε. [48] ταχέως οὖν τὴν ἄδικον ζημίαν ὑπέσχον οἱ ὑπὲρ πόλεως
49 καὶ δήμων καὶ τῶν ἱερῶν σκευῶν προαγορεύσαντες. [49] δι' ἣν αἰτίαν καὶ

29. απελειπεν 30. διδοσθαι 31. καταλειπων 33. om ἃ ... ο ονειας απηνεγκεν ... προς αντιοχειας 34. δεξιασθεις μετ ορκων· δους δεξιαν· καιπερ 36. τ. ον. απεκτονησεν (sic) 37. υπολυπηθεις ... επι ελεος 38. περιρηξας ... om εις ... κολασασιν 39. ed. R. ιεροσολυμ.... της του μενελαου 40. διεμπιπλαμενων ... τινος αυρανου ... αγνοιαν 41. συνειδοτες ... εποδου 42. δε κατεβαλον 43. επι τον 44. τρ. ανδρ. 45. λελιμμενος ... τω πτολεμ. δορυμενου πρ. το πεσαι 46. αναψυχοντα 47. κατηγορημενων ... om αν ... απεκρινεν 48. οι περι ... προηγορησαντες

Τύριοι μισοπονηρήσαντες τὰ πρὸς τὴν κηδείαν αὐτῶν μεγαλοπρεπῶς ἐχορή-
γησαν. [50] ὁ δὲ Μενέλαος διὰ τὰς τῶν κρατούντων πλεονεξίας ἔμενεν ἐπὶ τῆς 50
ἀρχῆς, ἐπιφυόμενος τῇ κακίᾳ, μέγας τῶν πολιτῶν ἐπίβουλος καθεστώς.

V.

Περὶ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον τὴν δευτέραν ἔφοδον ὁ Ἀντίοχος εἰς Αἴγυ-
πτον ἐστείλατο. [2] συνέβη δὲ καθ' ὅλην τὴν πόλιν σχεδὸν ἐφ' ἡμέρας τεσσα- 2
ράκοντα φαίνεσθαι διὰ τοῦ ἀέρος τρέχοντας ἱππεῖς διαχρύσους στολὰς ἔχον-
τας καὶ λόγχας σπειρηδὸν ἐξωπλισμένους, [3] καὶ ἴλας ἵππων διατεταγμένας 3
καὶ προςβολὰς γινομένας καὶ καταδρομὰς ἑκατέρων καὶ ἀσπίδων κινήσεις καὶ
χαμάκων πλήθη καὶ μαχαιρῶν σπασμοὺς καὶ βελῶν βολὰς καὶ χρυσῶν κό-
σμων ἐκλάμψεις καὶ παντοίους θωρακισμούς. [4] διὸ πάντες ἠξίουν ἐπ' ἀγαθῷ 4
τὴν ἐπιφάνειαν γενέσθαι. [5] γενομένης δὲ λαλιᾶς ψευδοῦς ὡς μετηλλαχότος 5
τὸν βίον Ἀντιόχου, παραλαβὼν ὁ Ἰάσων οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων, αἰφνιδίως
ἐπὶ τὴν πόλιν συνετελέσατο ἐπίθεσιν· τῶν δὲ ἐπὶ τῷ τείχει συνελασθέντων
καὶ τέλος ἤδη καταλαμβανομένης τῆς πόλεως, ὁ Μενέλαος εἰς τὴν ἀκρόπο-
λιν ἐφυγάδευσεν. [6] ὁ δὲ Ἰάσων ἐποιεῖτο σφαγὰς τῶν πολιτῶν τῶν ἰδίων 6
ἀφειδῶς, οὐ συννοῶν τὴν εἰς τοὺς συγγενεῖς εὐημερίαν δυςημερίαν εἶναι τὴν
μεγίστην· δοκῶν δὲ πολεμίων καὶ οὐχ ὁμοεθνῶν τρόπαια καταβάλλεσθαι,
[7] τῆς μὲν ἀρχῆς οὐκ ἐκράτησε, τὸ δὲ τέλος τῆς ἐπιβουλῆς αἰσχύνην λαβών, 7
φυγὰς πάλιν εἰς τὴν Ἀμμανῖτιν ἀπῆλθεν. [8] πέρας οὖν κακῆς ἀναστροφῆς 8
ἔτυχεν ἐγκλεισθεὶς πρὸς Ἀρέταν τὸν τῶν Ἀράβων τύραννον, πόλιν ἐκ πόλεως
φεύγων, διωκόμενος ὑπὸ πάντων καὶ στυγούμενος ὡς τῶν νόμων ἀποστάτης,
καὶ βδελυσσόμενος ὡς πατρίδος καὶ πολιτῶν δήμιος, εἰς Αἴγυπτον συνεβρά-
σθη. [9] καὶ ὁ συχνοὺς τῆς πατρίδος ἀποξενώσας ἐπὶ ξένης ἀπώλετο πρὸς Λα- 9
κεδαιμονίους ἀναχθείς, ὡς διὰ τὴν συγγένειαν τευξόμενος σκέπης. [10] καὶ ὁ 10
πλῆθος ἀτάφων ἐκρίψας ἀπένθητος ἐγενήθη, καὶ κηδείας οὐδ' ἡςτινοςοῦν
οὔτε πατρῴου τάφου μετέσχε. [11] προςπεσόντων δὲ τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν γε- 11
γονότων, διέλαβεν ἀποστατεῖν τὴν Ἰουδαίαν· ὅθεν ἀναζεύξας ἐξ Αἰγύπτου
τεθηριωμένος τῇ ψυχῇ ἔλαβε τὴν μὲν πόλιν δοριάλωτον. [12] καὶ ἐκέλευσε 12
τοῖς στρατιώταις κόπτειν ἀφειδῶς τοὺς ἐμπίπτοντας, καὶ τοὺς εἰς τὰς οἰκίας
ἀναβαίνοντας κατασφάζειν. [13] ἐγίνοντο δὲ νέων καὶ πρεσβυτέρων ἀναιρέσεις, 13
ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ τέκνων ἀφανισμός, παρθένων τε καὶ νηπίων
σφαγαί. [14] ὀκτὼ δὲ μυριάδες ἐν ταῖς πάσαις ἡμέραις τρισὶ κατεφθάρησαν· 14
τέσσαρες μὲν ἐν χειρῶν νομαῖς, οὐχ ἧττον δὲ τῶν ἐσφαγμένων ἐπράθησαν.
[15] καὶ οὐκ ἀρκεσθεὶς δὲ τούτοις κατετόλμησεν εἰς τὸ πάσης τῆς γῆς ἁγιώ- 15
τατον ἱερὸν εἰςελθεῖν, ὁδηγὸν ἔχων τὸν Μενέλαον τὸν καὶ τῶν νόμων καὶ τῆς
πατρίδος προδότην γεγονότα. [16] καὶ ταῖς μιαραῖς χερσὶ τὰ ἱερὰ σκεύη λαμ- 16
βάνων, καὶ τὰ ὑπ' ἄλλων βασιλέων ἀνατεθέντα πρὸς αὔξησιν καὶ δόξαν τοῦ
τόπου καὶ τιμὴν ταῖς βεβήλοις χερσὶ συσσύρων ἐπεδίδου. [17] καὶ ἐμετεωρίζετο 17
τὴν διάνοιαν ὁ Ἀντίοχος, οὐ συνορῶν ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν τὴν πόλιν
οἰκούντων ἀπώργισται βραχέως ὁ δεσπότης, διὸ γέγονε περὶ τὸν τόπον παρό-

---

49. μισοπονηρευσαντες ... κηδιαν ... μεγαλομερως 50. επι τη αρχη V. 1. αφοδον 2. τεσσερακοντα ... δια των αερων 3. ab initio add και μαχαιρων σπασμους eaque postea om ... ειλας ... καματων ... χρυσεων 4. επιφανιαν γεγενησθαι 5. μετηλλαχοντος αντιοχ. τον βιον ... εφνιδειως 6. της πολεως pro των πολιτων ... την εις την συγγενεις (sic) ... ουκ ομοεθνων 7. παρηλθεν 8. καταστροφης ... υπο παντων· στυγουμενος ... εξεβρασθη 9. συνχνους 10. κηδιας ... ηςτινος ... νομου pro ταφου 11. δοριαλωτον 12. εν ταις οικειαις 13. εγεινετο ... αναιρεσις ανηβων ται και 14. *τεσσερας, **τεσσαρας ... νομοις 15. om και ab initio 16. μιαιρες ... **τα υπο πολλων ... ανασταθεντα ... συνσυρω omisso επεδιδου

18 ρασις. [18] εἰ δὲ μὴ συνέβαινε προενέχεσθαι πολλοῖς ἁμαρτήμασι, καθάπερ ὁ
Ἡλιόδωρος ὁ πεμφθεὶς ὑπὸ Σελεύκου τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ
γαζοφυλακίου, οὗτος προαχθεὶς παραχρῆμα μαστιγωθεὶς ἀνετράπη τοῦ θρά-
19 σους. [19] ἀλλ' οὐ διὰ τὸν τόπον τὸ ἔθνος, ἀλλὰ διὰ τὸ ἔθνος τὸν τόπον ὁ
20 κύριος ἐξελέξατο. [20] διόπερ καὶ αὐτὸς ὁ τόπος συμμετασχὼν τῶν τοῦ ἔθνους
δυςπετημάτων γενομένων, ὕστερον εὐεργετημάτων ὑπὸ τοῦ κυρίου ἐκοινώνησε,
καὶ ὁ καταλειφθεὶς ἐν τῇ τοῦ παντοκράτορος ὀργῇ πάλιν ἐν τῇ τοῦ μεγάλου
21 δεσπότου καταλλαγῇ μετὰ πάσης δόξης ἐπανωρθώθη. [21] ὁ γοῦν Ἀντίοχος
ὀκτακόσια πρὸς τοῖς χιλίοις ἀπενεγκάμενος ἐκ τοῦ ἱεροῦ τάλαντα θᾶττον εἰς
Ἀντιόχειαν ἐχωρίσθη, οἰόμενος ἀπὸ τῆς ὑπερηφανίας τὴν μὲν γῆν πλωτὴν
22 καὶ τὸ πέλαγος πορευτὸν θέσθαι διὰ τὸν μετεωρισμὸν τῆς καρδίας. [22] κατέ-
λιπε δὲ καὶ ἐπιστάτας τοῦ κακοῦν τὸ γένος, ἐν μὲν Ἱεροσολύμοις Φίλιππον
τὸ μὲν γένος Φρύγα, τὸν δὲ τρόπον βαρβαρώτερον ἔχοντα τοῦ καταστήσαν-
23 τος, [23] ἐν δὲ Γαριζὶν Ἀνδρόνικον, πρὸς δὲ τούτοις Μενέλαον, ὃς χείριστα
τῶν ἄλλων ὑπερῄρετο τοῖς πολίταις, ἀπεχθῆ δὲ πρὸς τοὺς πολίτας Ἰουδαίους
24 ἔχων διάθεσιν. [24] ἔπεμψε δὲ τὸν μυσάρχην Ἀπολλώνιον μετὰ στρατεύματος
δις μυρίων πρὸς τοῖς δισχιλίοις, προστάξας τοὺς ἐν ἡλικίᾳ πάντας κατασφά-
25 ξαι, τὰς δὲ γυναῖκας καὶ νεωτέρους πωλεῖν. [25] οὗτος δὲ παραγενόμενος εἰς
Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν εἰρηνικὸν ὑποκριθεὶς ἐπέσχεν ἕως τῆς ἁγίας ἡμέρας
τοῦ σαββάτου, καὶ λαβὼν ἀργοῦντας τοὺς Ἰουδαίους τοῖς ὑφ' ἑαυτὸν ἐξο-
26 πλησίαν παρήγγειλε. [26] καὶ τοὺς ἐξελθόντας πάντας ἐπὶ τὴν θεωρίαν συνεξε-
κέντησε, καὶ εἰς τὴν πόλιν σὺν τοῖς ὅπλοις εἰςδραμὼν ἱκανὰ κατέστρωσε
27 πλήθη. [27] Ἰούδας δὲ ὁ Μακκαβαῖος δέκατός που γενηθεὶς καὶ ἀναχωρήσας
εἰς τὴν ἔρημον, θηρίων τρόπον ἐν τοῖς ὄρεσι διέζη σὺν τοῖς μετ' αὐτοῦ, καὶ
τὴν χορτώδη τροφὴν σιτούμενοι διετέλουν πρὸς τὸ μὴ μετασχεῖν τοῦ μολυσμοῦ.

VI.

Μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς γέροντα Ἀθηναῖον
ἀναγκάζειν τοὺς Ἰουδαίους μεταβαίνειν ἐκ τῶν πατρῴων νόμων καὶ τοῖς τοῦ
2 θεοῦ νόμοις μὴ πολιτεύεσθαι, [2] μολῦναι δὲ καὶ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις νεὼν καὶ
προσονομάσαι Διὸς Ὀλυμπίου, καὶ τὸν ἐν Γαριζίν, καθὼς ἐτύγχανον οἱ τὸν
3 τόπον οἰκοῦντες, Διὸς Ξενίου. [3] χαλεπὴ δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις ἦν καὶ δυςχερὴς
4 ἡ ἐπίστασις τῆς κακίας. [4] τὸ μὲν γὰρ ἱερὸν ἀσωτίας καὶ κώμων ἐπεπλήρωτο
ὑπὸ τῶν ἐθνῶν ῥαθυμούντων μεθ' ἑταιρῶν, καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς περιβόλοις γυ-
5 ναιξὶ πλησιαζόντων, ἔτι δὲ τὰ μὴ καθήκοντα ἔνδον φερόντων. [5] τὸ δὲ θυ-
σιαστήριον τοῖς ἀποδιεσταλμένοις ἀπὸ τῶν νόμων ἀθεμίτοις ἐπεπλήρωτο.
6 [6] ἦν δ' οὔτε σαββατίζειν οὔτε πατρῴους ἑορτὰς διαφυλάττειν οὔτε ἁπλῶς
7 Ἰουδαῖον ὁμολογεῖν εἶναι. [7] ἤγοντο δὲ μετὰ πικρᾶς ἀνάγκης εἰς τὴν κατὰ
μῆνα τοῦ βασιλέως γενέθλιον ἡμέραν ἐπὶ σπλαγχνισμόν· γενομένης δὲ Διο-
νυσίων ἑορτῆς ἠναγκάζοντο οἱ Ἰουδαῖοι κισσοὺς ἔχοντες πομπεύειν τῷ Διο-
8 νύσῳ. [8] ψήφισμα δὲ ἐξέπεσεν εἰς τὰς ἀστυγείτονας πόλεις Ἑλληνίδας, Πτο-
λεμαίων ὑποτιθεμένων τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἄγειν καὶ

---

18. συνεβη προςενεχεσθαι ... καθαπερ ην ο 20. συνμετασχων του ... om υπο του κυριου ... εκοινωνησαν ... καταληφθεις 21. ο ουν ... εις την αντιοχιαν ... την μεν την πρωτην 22. κατελειπεν 23. γαριζειν ... μενελαος χειριστας ... απηχθη δε 24. δις μυριους δε τοις ... και τους νεωτερ. 26. ελθοντας ... κατεστησεν πληθη 27. ο και μακκαβαιος ... γεννηθεις ... αναχωρ. εν τοις ορεσιν θηρ. τροπ. διεζη VI. 1. απο των πατριων ... νομου 2. νεω ... γαριζει ... διοξενιου 3. τοις ολοις ην δυς-χερ. 4. υπο τ. εθν. επεπληρουτο ... ετερων ... περιβολων ... εις φεροντων 5. τοις αποδιεσταλμενων 6. πατροους 7. ηγον ... om οι ιουδαιοι 8. αστυγεις ελληνιδας πολις πτολεμαιου υποθεμενου

σπλαγχνίζειν, [9] τοὺς δὲ μὴ προαιρουμένους μεταβαίνειν ἐπὶ τὰ Ἑλληνικὰ κα- 9
τασφάζειν. παρῆν οὖν ὁρᾶν τὴν ἐνεστῶσαν ταλαιπωρίαν. [10] δύο γὰρ γυναῖκες 10
ἀνηνέχθησαν περιτετμηκυῖαι τὰ τέκνα αὐτῶν· τούτων δὲ ἐκ τῶν μαστῶν
κρεμάσαντες τὰ βρέφη καὶ δημοσίᾳ περιαγαγόντες αὐτὰς τὴν πόλιν κατὰ
τοῦ τείχους ἐκρήμνισαν. [11] ἕτεροι δὲ πλησίον συνδραμόντες εἰς τὰ σπήλαια 11
λεληθότως ἄγειν τὴν ἑβδομάδα, μηνυθέντες τῷ Φιλίππῳ συνεφλογίσθησαν,
διὰ τὸ εὐλαβῶς ἔχειν βοηθῆσαι ἑαυτοῖς κατὰ τὴν δόξαν τῆς σεμνοτάτης
ἡμέρας. [12] παρακαλῶ οὖν τοὺς ἐντυγχάνοντας τῇδε τῇ βίβλῳ μὴ συστέλλε- 12
σθαι διὰ τὰς συμφοράς, λογίζεσθαι δὲ τὰς τιμωρίας μὴ πρὸς ὄλεθρον ἀλλὰ
πρὸς παιδείαν τοῦ γένους ἡμῶν εἶναι. [13] καὶ τὸ μὴ πολὺν χρόνον ἐᾶσθαι 13
τοὺς δυσσεβοῦντας, ἀλλ' εὐθέως περιπίπτειν ἐπιτιμίοις, μεγάλης εὐεργεσίας
σημεῖόν ἐστιν. [14] οὐ γὰρ καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἀναμένει μα- 14
κροθυμῶν ὁ δεσπότης μέχρι τοῦ καταντήσαντας αὐτοὺς πρὸς ἐκπλήρωσιν
ἁμαρτιῶν κολάσαι, οὕτω καὶ ἐφ' ἡμῶν ἔκρινεν εἶναι, [15] ἵνα μὴ πρὸς τέλος 15
ἀφικομένων ἡμῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὕστερον ἡμᾶς ἐκδικᾷ. [16] διόπερ οὐδέποτε 16
μὲν τὸν ἔλεον αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν ἀφίστησι· παιδεύων δὲ μετὰ συμφορᾶς οὐκ
ἐγκαταλείπει τὸν ἑαυτοῦ λαόν. [17] πλὴν ἕως ὑπομνήσεως ταῦθ' ἡμῖν εἰρήσθω· 17
δι' ὀλίγων δ' ἐλευστέον ἐπὶ τὴν διήγησιν. [18] Ἐλεάζαρός τις τῶν πρωτευόν- 18
των γραμματέων, ἀνὴρ ἤδη προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν πρόσοψιν τοῦ
προσώπου κάλλιστος τυγχάνων, ἀναχανὼν ἠναγκάζετο φαγεῖν ὕειον κρέας.
[19] ὁ δὲ τὸν μετ' εὐκλείας θάνατον μᾶλλον ἢ τὸν μετὰ μύσους βίον ἀναδεξά- 19
μενος, αὐθαιρέτως ἐπὶ τὸ τύμπανον προσῆγε, προπτύσας δέ, [20] καθ' ὃν ἔδει 20
τρόπον προσέρχεσθαι τοὺς ὑπομένοντας ἀμύνεσθαι, ὧν οὐ θέμις γεύσασθαι
διὰ τὴν πρὸς τὸ ζῆν φιλοστοργίαν. [21] οἱ δὲ πρὸς τῷ παρανόμῳ σπλαγχνι- 21
σμῷ τεταγμένοι, διὰ τὴν ἐκ τῶν παλαιῶν χρόνων πρὸς τὸν ἄνδρα γνῶσιν
ἀπολαβόντες αὐτὸν κατ' ἰδίαν παρεκάλουν, ἐνέγκαντα κρέα οἷς καθῆκον αὐ-
τῷ χρήσασθαι δι' αὐτοῦ παρασκευασθέντα, ὑποκριθῆναι δὲ ὡς ἐσθίοντα τὰ
ὑπὸ τοῦ βασιλέως προστεταγμένα τῶν ἀπὸ τῆς θυσίας κρεῶν, [22] ἵνα τοῦτο 22
πράξας ἀπολυθῇ τοῦ θανάτου καὶ διὰ τὴν ἀρχαίαν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν τύχῃ
φιλανθρωπίας. [23] ὁ δὲ λογισμὸν ἀστεῖον ἀναλαβὼν καὶ ἄξιον τῆς ἡλικίας καὶ 23
τῆς τοῦ γήρως ὑπεροχῆς καὶ τῆς ἐπικτήτου καὶ ἐπιφανοῦς πολιᾶς καὶ τῆς
ἐκ παιδὸς καλλίστης ἀνατροφῆς, μᾶλλον δὲ τῆς ἁγίας καὶ θεοκτίστου νομο-
θεσίας, ἀκολούθως ἀπεφήνατο, ταχέως λέγων προπέμπειν εἰς τὸν ᾅδην. [24] οὐ 24
γὰρ τῆς ἡμετέρας ἡλικίας ἄξιόν ἐστιν ὑποκριθῆναι, ἵνα πολλοὶ τῶν νέων
ὑπολαβόντες Ἐλεάζαρον τὸν ἐνενηκονταετῆ μεταβεβηκέναι εἰς ἀλλοφυλισμόν,
[25] καὶ αὐτοὶ διὰ τὴν ἐμὴν ὑπόκρισιν καὶ διὰ τὸ μικρὸν καὶ ἀκαριαῖον ζῆν 25
πλανηθῶσι δι' ἐμέ, καὶ μύσος καὶ κηλῖδα τοῦ γήρως κατακτήσομαι. [26] εἰ 26
γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐξελοῦμαι τὴν ἐξ ἀνθρώπων τιμωρίαν, ἀλλὰ τὰς
τοῦ παντοκράτορος χεῖρας οὔτε ζῶν οὔτε ἀποθανὼν ἐκφεύξομαι. [27] διόπερ 27
ἀνδρείως μὲν νῦν διαλλάξας τὸν βίον, τοῦ μὲν γήρως ἄξιος φανήσομαι, [28] τοῖς 28
δὲ νέοις ὑπόδειγμα γενναῖον καταλελοιπὼς εἰς τὸ προθύμως καὶ γενναίως
ὑπὲρ τῶν σεμνῶν καὶ ἁγίων νόμων ἀπευθανατίζειν. τοσαῦτα δὲ εἰπὼν ἐπὶ
τὸ τύμπανον εὐθέως ἦλθε. [29] τῶν δὲ ἀγόντων τὴν μικρῷ πρότερον εὐμένειαν 29

---

10. ανηχθησαν ... om αυτων 11. βοηθησαι αυτοις κατα δοξαν 12. παιδιαν 13. και γαρ το μη 13. τοις επιτιμοις 14. μαχρι ... χολαση· ουτως 16. om αυτου 17. ταυτ ημειν ... δε ελευστεον 18. om τυγχανων ... αναχενων ... υϊον 20. αμυνασθαι ... om δια την 21. απολαμβανοντες ... ενεκαλουν ενεγκοντα ... χρασθαι ... υποκριναι ... τεταγμενα 22. τυχοι 23. γηρους ... επικτητους ... επιφ. πολιτειας ... αναστροφης 24. πολλοις των νεω et μεταβεβηναι (sic) 25. ακαιρεον ... πλανησθωσιν ... κατακτησωμαι 27. ανδριως 28. ειπως 29. αγ. προς αυτον την μικρω

πρὸς αὐτὸν εἰς δυσμένειαν μεταβαλόντων διὰ τὸ τοὺς προειρημένους λόγους,
30 ὡς αὐτοὶ διελάμβανον, ἀπόνοιαν εἶναι, [30] μέλλων δὲ ταῖς πληγαῖς τελευτᾶν,
ἀναστενάξας εἶπε Τῷ κυρίῳ τῷ τὴν ἁγίαν γνῶσιν ἔχοντι φανερόν ἐστιν ὅτι
δυνάμενος ἀπολυθῆναι τοῦ θανάτου σκληρὰς ὑποφέρω κατὰ τὸ σῶμα ἀλγη-
δόνας μαστιγούμενος, κατὰ ψυχὴν δὲ ἡδέως διὰ τὸν αὐτοῦ φόβον ταῦτα
31 πάσχω. [31] καὶ οὗτος οὖν τοῦτον τὸν τρόπον μετήλλαξεν, οὐ μόνον τοῖς νέοις
ἀλλὰ καὶ τοῖς πλείστοις τοῦ ἔθνους τὸν ἑαυτοῦ θάνατον ὑπόδειγμα γενναιό-
τητος καὶ μνημόσυνον ἀρετῆς καταλιπών.

VII.

Συνέβη δὲ καὶ ἑπτὰ ἀδελφοὺς μετὰ τῆς μητρὸς συλληφθέντας ἀναγκά-
ζεσθαι ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῶν ἀθεμίτων ὑείων κρεῶν ἐφάπτεσθαι, μά-
2 στιξι καὶ νευραῖς αἰκιζομένους. [2] εἷς δὲ αὐτῶν γενόμενος προήγορος οὕτως
ἔφη Τί μέλλεις ἐρωτᾶν καὶ μανθάνειν παρ' ἡμῶν; ἕτοιμοι γὰρ ἀποθνήσκειν
3 ἐσμὲν ἢ παραβαίνειν τοὺς πατρίους νόμους. [3] ἔκθυμος δὲ γενόμενος ὁ βασι-
4 λεὺς προσέταξε τήγανα καὶ λέβητας ἐκπυροῦν. [4] τῶν δὲ ἐκπυρωθέντων, πα-
ραχρῆμα τὸν γενόμενον αὐτῶν προήγορον προσέταξε γλωσσοτομεῖν καὶ περι-
σκυθίσαντας ἀκρωτηριάζειν, τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν καὶ τῆς μητρὸς συνορών-
5 των. [5] ἄχρηστον δὲ αὐτὸν τοῖς ὅλοις γενόμενον ἐκέλευσε τῇ πυρᾷ προσάγειν
ἔμπνουν καὶ τηγανίζειν· τῆς δὲ ἀτμίδος ἐφ' ἱκανὸν διαδιδούσης τοῦ τηγά-
νου, ἀλλήλους παρεκάλουν σὺν τῇ μητρὶ γενναίως τελευτᾶν, λέγοντες οὕτως
6 [6] Ὁ κύριος ὁ θεὸς ἐφορᾷ καὶ ταῖς ἀληθείαις ἐφ' ἡμῖν παρακαλεῖται, καθά-
περ διὰ τῆς κατὰ πρόσωπον ἀντιμαρτυρούσης ᾠδῆς διεσάφησε Μωυσῆς λέ-
7 γων Καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται. [7] μεταλλάξαντος δὲ τοῦ
πρώτου τὸν τρόπον τοῦτον, τὸν δεύτερον ἦγον ἐπὶ τὸν ἐμπαιγμόν, καὶ τὸ
τῆς κεφαλῆς δέρμα σὺν ταῖς θριξὶ περισύραντες ἐπηρώτων Εἰ φάγεσαι πρὸ
8 τοῦ τιμωρηθῆναι τὸ σῶμα κατὰ μέλος; [8] ὁ δὲ ἀποκριθεὶς τῇ πατρίῳ φωνῇ
9 εἶπεν Οὐχί. διόπερ καὶ οὗτος τὴν ἑξῆς ἔλαβε βάσανον ὡς ὁ πρῶτος. [9] ἐν
ἐσχάτῃ δὲ πνοῇ γενόμενος εἶπε Σὺ μὲν ἀλάστωρ ἐκ τοῦ παρόντος ἡμᾶς ζῆν
ἀπολύεις, ὁ δὲ τοῦ κόσμου βασιλεὺς ἀποθανόντας ἡμᾶς ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ νό-
10 μων εἰς αἰώνιον ἀναβίωσιν ζωῆς ἡμᾶς ἀναστήσει. [10] μετὰ δὲ τοῦτον ὁ τρί-
τος ἐνεπαίζετο, καὶ τὴν γλῶσσαν αἰτηθεὶς ταχέως προέβαλε καὶ τὰς χεῖρας
11 εὐθαρσῶς προέτεινε, [11] καὶ γενναίως εἶπεν Ἐξ οὐρανοῦ ταῦτα κέκτημαι,
καὶ διὰ τοὺς αὐτοῦ νόμους ὑπερορῶ ταῦτα, καὶ παρ' αὐτοῦ ταῦτα πάλιν
12 ἐλπίζω κομίσασθαι· [12] ὥστε αὐτὸν τὸν βασιλέα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐκπλήσ-
13 σεσθαι τὴν τοῦ νεανίσκου ψυχήν, ὡς ἐν οὐδενὶ τὰς ἀλγηδόνας ἐτίθετο. [13] καὶ
τούτου δὲ μεταλλάξαντος, τὸν τέταρτον ὡσαύτως ἐβασάνιζον αἰκιζόμενοι.
14 [14] καὶ γενόμενος πρὸς τὸ τελευτᾶν οὕτως ἔφη Αἱρετὸν μεταλλάσσοντα ὑπ'
ἀνθρώπων τὰς ὑπὸ τοῦ θεοῦ προσδοκᾶν ἐλπίδας πάλιν ἀναστήσεσθαι ὑπ'
15 αὐτοῦ· σοὶ μὲν γὰρ ἀνάστασις εἰς ζωὴν οὐκ ἔσται. [15] ἐχομένως δὲ τὸν
16 πέμπτον προσάγοντες ᾐκίζοντο. [16] ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν ἰδὼν εἶπεν Ἐξουσίαν ἐν
ἀνθρώποις ἔχων φθαρτὸς ὢν ὃ θέλεις ποιεῖς· μὴ δόκει δὲ τὸ γένος ἡμῶν
17 ὑπὸ τοῦ θεοῦ καταλελεῖφθαι. [17] σὺ δὲ καρτέρει καὶ θεώρει τὸ μεγαλεῖον

---

29. η δυςμεν. δια των προειρημενων λογων ... υπελαμβανον 30. κατα σωμα 31. καταλειπων VII. 1. συλλημφθεντας ... υιων 2. προηγορος ειπεν μελλεις ... μανθανειν ημων ... εσμεν η πατρωους νομους παραβαινειν 4. παραχρ. εκπυρ. το γενομενον ... γλωσσοτιμειν 5. τοις λοιποις ... διδουσης 6. μωσης 7. περισυροντες επηρωτουν ει φαγεσθαι ... κατα μελος το σωμα 8. προσειπεν 9. εις αιων. ημας αναβιωσιν ζωης ημας αναστ. 10. προεβαλλεν ... ευθαρσεως 11. ταυτα κεκληται ... κομιζεσθαι 14. προς τω τελευταν ... μεταλλασσοντας απο 16. ειδων ... ο θελ. ποιεις φθαρτ. ων 17. μεγαλιον

αὐτοῦ κράτος, ὡς σὲ καὶ τὸ σπέρμα σου βασανίσει. 18 μετὰ δὲ τοῦτον ἦγον 18
τὸν ἕκτον, καὶ μέλλων ἀποθνήσκειν ἔφη Μὴ πλανῶ μάτην, ἡμεῖς γὰρ δι'
ἑαυτοὺς ταῦτα πάσχομεν ἁμαρτάνοντες εἰς τὸν ἑαυτῶν θεόν, διὸ ἄξια θαυ-
μασμοῦ γέγονε. 19 σὺ δὲ μὴ νομίσῃς ἀθῷος ἔσεσθαι, θεομαχεῖν ἐπιχειρήσας. 19
20 ὑπεραγόντως δὲ ἡ μήτηρ θαυμαστὴ καὶ μνήμης ἀγαθῆς ἀξία, ἥτις ἀπολ- 20
λυμένους υἱοὺς ἑπτὰ συνορῶσα μιᾶς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας εὐψύχως ἔφερε διὰ
τὰς ἐπὶ κύριον ἐλπίδας. 21 ἕκαστον δὲ αὐτῶν παρεκάλει τῇ πατρίῳ φωνῇ 21
γενναίῳ πεπληρωμένη φρονήματι, καὶ τὸν θῆλυν λογισμὸν ἄρσενι θυμῷ διε-
γείρασα, λέγουσα πρὸς αὐτούς 22 Οὐκ οἶδ' ὅπως εἰς τὴν ἐμὴν ἐφάνητε κοι- 22
λίαν, οὐδὲ ἐγὼ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ζωὴν ὑμῖν ἐχαρισάμην, καὶ τὴν ἑκάστου
στοιχείωσιν οὐκ ἐγὼ διερύθμισα. 23 τοιγαροῦν ὁ τοῦ κόσμου κτίστης, ὁ πλά- 23
σας ἀνθρώπου γένεσιν καὶ πάντων ἐξευρὼν γένεσιν, καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν
ζωὴν ὑμῖν πάλιν ἀποδώσει μετ' ἐλέους, ὡς νῦν ὑπεροράτε ἑαυτοὺς διὰ τοὺς
αὐτοῦ νόμους. 24 ὁ δὲ Ἀντίοχος οἰόμενος καταφρονεῖσθαι καὶ τὴν ὀνειδίζου- 24
σαν ὑφορώμενος φωνήν, ἔτι τοῦ νεωτέρου περιόντος, οὐ μόνον διὰ λόγων
ἐποιεῖτο τὴν παράκλησιν, ἀλλὰ καὶ δι' ὅρκων ἐπίστου, ἅμα πλουτιεῖν καὶ
μακαριστὸν ποιήσειν μεταθέμενον ἀπὸ τῶν πατρίων νόμων, καὶ φίλον ἕξειν
καὶ χρείας ἐμπιστεύσειν. 25 τοῦ δὲ νεανίου μηδαμῶς προσέχοντος, προσκαλε- 25
σάμενος ὁ βασιλεὺς τὴν μητέρα παρῄνει τοῦ μειρακίου γενέσθαι σύμβουλον
ἐπὶ σωτηρίᾳ. 26 πολλὰ δὲ αὐτοῦ παραινέσαντος ἐπεδέξατο πείσειν τὸν υἱόν. 26
27 προσκύψασα δὲ αὐτῷ, χλευάσασα τὸν ὠμὸν τύραννον, οὕτως ἔφησε τῇ πα- 27
τρῴᾳ φωνῇ Υἱέ, ἐλέησόν με τὴν ἐν γαστρὶ περιενέγκασάν σε μῆνας ἐννέα,
καὶ θηλάσασάν σε ἔτη τρία, καὶ ἐκθρέψασάν σε καὶ ἀγαγοῦσαν εἰς τὴν ἡλι-
κίαν ταύτην καὶ τροφοφορήσασαν. 28 ἀξιῶ σε τέκνον, ἀναβλέψαντα εἰς τὸν 28
οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα ἰδόντα, γνῶναι ὅτι ἐξ οὐκ ὄν-
των ἐποίησεν αὐτὰ ὁ θεός, καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος οὕτως γεγένηται.
29 μὴ φοβηθῇς τὸν δήμιον τοῦτον, ἀλλὰ τῶν ἀδελφῶν ἄξιος γενόμενος ἐπίδε- 29
ξαι τὸν θάνατον, ἵνα ἐν τῷ ἐλέει σὺν τοῖς ἀδελφοῖς σου κομίσωμαί σε.
30 ἔτι δὲ ταύτης καταλεγούσης ὁ νεανίας εἶπε Τίνα μένετε; οὐχ ὑπακούω 30
τοῦ προστάγματος τοῦ βασιλέως· τοῦ δὲ προστάγματος ἀκούω τοῦ νόμου τοῦ
δοθέντος τοῖς πατράσιν ἡμῶν διὰ Μωυσέως. 31 σὺ δὲ πάσης κακίας εὑρετὴς 31
γενόμενος εἰς τοὺς Ἑβραίους οὐ μὴ διαφύγῃς τὰς χεῖρας τοῦ θεοῦ. 32 ἡμεῖς 32
γὰρ διὰ τὰς ἑαυτῶν ἁμαρτίας πάσχομεν. 33 εἰ δὲ χάριν ἐπιπλήξεως καὶ 33
παιδείας ὁ ζῶν κύριος ἡμῶν βραχέως ἐπώργισται, καὶ πάλιν καταλλαγήσε-
ται τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις· 34 σὺ δέ, ὦ ἀνόσιε καὶ πάντων ἀνθρώπων μιαρώ- 34
τατε, μὴ μάτην μετεωρίζου φρυαττόμενος ἀδήλοις ἐλπίσιν, ἐπὶ τοὺς δούλους
αὐτοῦ ἐπαιρόμενος χεῖρα. 35 οὔπω γὰρ τὴν τοῦ παντοκράτορος ἐπόπτου θεοῦ 35
κρίσιν ἐκπέφευγας. 36 οἱ μὲν γὰρ νῦν ἡμέτεροι ἀδελφοὶ βραχὺν ὑπενέγκαντες 36
πόνον ἀεννάου ζωῆς ὑπὸ διαθήκην θεοῦ πεπτώκασι· σὺ δὲ τῇ τοῦ θεοῦ κρί-
σει δίκαια τὰ πρόστιμα τῆς ὑπερηφανίας ἀποίσῃ. 37 ἐγὼ δὲ καθάπερ οἱ 37
ἀδελφοί μου καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν προδίδωμι περὶ τῶν πατρίων νόμων, ἐπι-
καλούμενος τὸν θεὸν ἵλεων ταχὺ τῷ ἔθνει γενέσθαι, καὶ σὲ μετὰ ἐτασμῶν
καὶ μαστίγων ἐξομολογήσασθαι διότι μόνος αὐτὸς θεός ἐστιν, 38 ἐν ἐμοὶ δὲ 38

17. βασανιει 18. μαλλον pro ματην ... αμαρτοντες ... om διο 20. αγαθη pro θαυμαστη 21. των ανθρωπων pro αυτων ... πεπληρωμενω ... θηλυ 23. αποδιδωσιν 24. ποιησιν και μεταθεμενον ... om νομων 25. γενεσθαι του μιρακιου 27. τη πατριω φωνη 28. οτι ουκ εξ οντων ... ουτω γινεται 29. αδελφων σου ... κομισαι με σε 30. καταληγγουσης ... ουκ υπακουω ... δια μωσην 33. παιδιας 34. φρυττομενος αδειλοις ελπ. επι τους ουρανιους παιδας επαραμενος χειρα 36. επενεγκαντες ... αεναου 37. om μου ... τυχην ... επικαλουμενοι ... ειλεως

καὶ τοῖς ἀδελφοῖς μου στῆναι τὴν τοῦ παντοκράτορος ὀργὴν τὴν ἐπὶ τὸ
39 σύμπαν ἡμῶν γένος δικαίως ἐπηγμένην. [39] ἔκθυμος δὲ γενόμενος ὁ βασιλεὺς
τούτῳ παρὰ τοὺς ἄλλους χειρίστως ἀπήντησε, πικρῶς φέρων ἐπὶ τῷ μυκτη-
40 ρισμῷ. [40] καὶ οὗτος οὖν καθαρὸς τὸν βίον μετήλλαξε παντελῶς ἐπὶ τῷ κυ-
41 42 ρίῳ πεποιθώς. [41] ἐσχάτη δὲ τῶν υἱῶν ἡ μήτηρ ἐτελεύτησε. [42] τὰ μὲν οὖν
περὶ σπλαγχνισμοὺς καὶ τὰς ὑπερβαλλούσας αἰκίας ἐπὶ τοσοῦτον δεδηλώσθω.

VIII.

Ἰούδας δὲ ὁ Μακκαβαῖος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ παρεισπορευόμενοι λεληθότως
εἰς τὰς κώμας προσεκαλοῦντο τοὺς συγγενεῖς, καὶ τοὺς μεμενηκότας ἐν τῷ
2 Ἰουδαϊσμῷ προσλαβόμενοι συνήγαγον εἰς ἑξακισχιλίους. [2] καὶ ἐπεκαλοῦντο τὸν
κύριον ἐπιδεῖν ἐπὶ τὸν ὑπὸ πάντων καταπατούμενον λαόν, οἰκτεῖραι δὲ καὶ
3 τὸν ναὸν τὸν ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων βεβηλωθέντα, [3] ἐλεῆσαι δὲ καὶ τὴν
καταφθειρομένην πόλιν καὶ μέλλουσαν ἰσόπεδον γίνεσθαι, καὶ τῶν καταβοών-
4 των πρὸς αὐτὸν αἱμάτων εἰσακοῦσαι, [4] μνησθῆναι δὲ καὶ τῆς τῶν ἀναμαρ-
τήτων νηπίων παρανόμου ἀπωλείας, καὶ περὶ τῶν γενομένων εἰς τὸ ὄνομα
5 αὐτοῦ βλασφημιῶν καὶ μισοπονηρῆσαι. [5] γενόμενος δὲ ἐν συστήματι ὁ Μακ-
καβαῖος ἀνυπόστατος ἤδη τοῖς ἔθνεσιν ἐγίνετο, τῆς ὀργῆς τοῦ κυρίου εἰς
6 ἔλεον τραπείσης. [6] πόλεις δὲ καὶ κώμας ἀπροσδοκήτως ἐρχόμενος ἐνεπίμπρα,
καὶ τοὺς ἐπικαίρους τόπους ἀπολαμβάνων οὐκ ὀλίγους τῶν πολεμίων ἐνίκα
7 τροπούμενος· [7] μάλιστα τὰς νύκτας πρὸς τὰς τοιαύτας ἐπιβουλὰς συνεργοὺς
8 ἐλάμβανε. καὶ λαλιά τις τῆς εὐανδρίας αὐτοῦ διεχεῖτο πανταχῇ. [8] συνορῶν
δὲ ὁ Φίλιππος κατὰ μικρὸν εἰς προκοπὴν ἐρχόμενον τὸν ἄνδρα, πυκνότερον
δὲ ἐν ταῖς εὐημερίαις προβαίνοντα, πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Κοίλης Συρίας καὶ
9 Φοινίκης στατηγὸν ἔγραψεν ἐπιβοηθεῖν τοῖς τοῦ βασιλέως πράγμασιν. [9] ὁ δὲ
ταχέως προχειρισάμενος Νικάνορα τὸν τοῦ Πατρόκλου τῶν πρώτων φίλων
ἀπέστειλεν, ὑποτάξας παμφύλων ἔθνη οὐκ ἐλάττους τῶν δισμυρίων, τὸ σύμ-
παν τῶν Ἰουδαίων ἐξᾶραι γένος· συνέστησε δὲ αὐτῷ καὶ Γοργίαν ἄνδρα
10 στρατηγὸν καὶ ἐν πολεμικαῖς χρείαις πεῖραν ἔχοντα. [10] διεστήσατο δὲ ὁ Νι-
κάνωρ τὸν φόρον τῷ βασιλεῖ τοῖς Ῥωμαίοις ὄντα ταλάντων δισχιλίων ἐκ τῆς
11 τῶν Ἰουδαίων αἰχμαλωσίας ἐκπληρώσειν. [11] εὐθέως δὲ εἰς τὰς παραθα-
λασσίους πόλεις ἀπέστειλε προσκαλούμενος ἐπ' ἀγορασμὸν Ἰουδαϊκῶν σω-
μάτων, ὑπισχνούμενον ἐνενήκοντα σώματα ταλάντου παραχωρήσειν, οὐ προσ-
δεχόμενος τὴν παρὰ τοῦ παντοκράτορος μέλλουσαν παρακολουθήσειν ἐπ'
12 αὐτῷ δίκην. [12] τῷ δὲ Ἰούδᾳ προσέπεσε περὶ τῆς τοῦ Νικάνορος ἐφόδου·
13 καὶ μεταδόντος αὐτοῦ τοῖς σὺν αὐτῷ τὴν παρουσίαν τοῦ στρατοπέδου, [13] οἱ
δειλανδροῦντες καὶ ἀπιστοῦντες τὴν τοῦ θεοῦ δίκην διεδίδρασκον καὶ ἐξε-
14 τόπιζον ἑαυτούς. [14] οἱ δὲ τὰ περιλελειμμένα πάντα ἐπώλουν, ὁμοῦ δὲ τὸν
κύριον ἠξίουν ῥύσασθαι τοὺς ὑπὸ τοῦ δυσσεβοῦς Νικάνορος πρὶν συντυ-
15 χεῖν πεπραμένους· [15] καὶ εἰ μὴ δι' αὐτούς, ἀλλὰ διὰ τὰς πρὸς τοὺς πατέρας
αὐτῶν διαθήκας, καὶ ἕνεκεν τῆς ἐπ' αὐτοὺς ἐπικλήσεως τοῦ σεμνοῦ καὶ
16 μεγαλοπρεποῦς ὀνόματος αὐτοῦ. [16] συναγαγὼν δὲ ὁ Μακκαβαῖος τοὺς περὶ

---

38. στησαι ... επι του συμπαν ... επημμενην 40. καθαρως ... om τον βιον 42. περι τους σπλ. VIII. 1. ο και μακκ. ... προσλαμβανομενοι 2. εφιδειν τον ... καταπονουμενον 3. εισοπαιδον γεινεσθαι ... καταβοουντων 4. και μνησθ. δε και ... αμαρτητων 5. ο μακκαβ. εν συστεματι ... τραπισιν 6. χωρας pro κωμας ... om ενικα 7. επιβολας ... λαλιαν της ευανδρειας α. διηχειτο 9. το παν της ιουδαιας ... και ευ πολεμικαις χριαις εχ. πειραν 11. προκαλουμενος ... ιουδαιων σωματων· υπισχνουμενος ... παρακολουθουσαν αυτω 12. om αυτου 13. εαυτους και εξετοπιζ. 14. περιλελιμμενα 15. ενεκα

αὐτὸν ὄντας τὸν ἀριθμὸν ἑξακισχιλίους παρεκάλει μὴ καταπλαγῆναι τοὺς πο-
λεμίους μηδὲ εὐλαβεῖσθαι τὴν τῶν ἀδίκως παραγινομένων ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐθνῶν
πολυπληθίαν, ἀγωνίσασθαι δὲ γενναίως, [17] πρὸ ὀφθαλμῶν λαβόντας τὴν ἀνό- 17
μως εἰς τὸν ἅγιον τόπον συντετελεσμένην ὑπ᾽ αὐτῶν ὕβριν καὶ τὸν τῆς ἐμ-
πεπαιγμένης πόλεως αἰκισμόν, ἔτι δὲ τὴν τῆς προγονικῆς πολιτείας κατά-
λυσιν. [18] οἱ μὲν γὰρ ὅπλοις πεποίθασιν ἅμα καὶ τόλμαις, ἔφησεν· ἡμεῖς δὲ 18
ἐπὶ τῷ παντοκράτορι θεῷ, δυναμένῳ καὶ τοὺς ἐρχομένους ἐφ᾽ ἡμᾶς καὶ τὸν
ὅλον κόσμον ἐν ἑνὶ νεύματι καταβαλεῖν, πεποίθαμεν. [19] προσαναλεξάμενος δὲ 19
αὐτοῖς καὶ τὰς ἐπὶ τῶν προγόνων γενομένας ἀντιλήψεις, καὶ τὴν ἐπὶ Σεν-
ναχηρείμ τῶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδων, ὡς ἀπώλοντο, [20] καὶ τὴν 20
ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ τὴν πρὸς αὐτοὺς Γαλάτας παράταξιν γενομένην, ὡς οἱ
πάντες ἐπὶ τὴν χρείαν ἦλθον ὀκτακισχίλιοι σὺν Μακεδόσι τετρακισχιλίοις,
τῶν Μακεδόνων ἀπορουμένων, οἱ ὀκτακισχίλιοι τὰς δώδεκα μυριάδας ἀπώ-
λεσαν διὰ τὴν γενομένην αὐτοῖς ἀπ᾽ οὐρανοῦ βοήθειαν, καὶ ὠφέλειαν πολλὴν
ἔλαβον. [21] ἐφ᾽ οἷς εὐθαρσεῖς αὐτοὺς παραστήσας καὶ ἑτοίμους ὑπὲρ τῶν νό- 21
μων καὶ τῆς πατρίδος ἀποθνήσκειν, τετραμερές τι τὸ στράτευμα ἐποίησε.
[22] τάξας καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ προηγουμένους ἑκατέρας τάξεως, Σίμωνα 22
καὶ Ἰώσηφον καὶ Ἰωνάθαν, ὑποτάξας ἑκάστῳ χιλίους πρὸς τοῖς πεντακοσίοις,
[23] ἔτι δὲ καὶ Ἐλεάζαρον, παραγνοὺς τὴν ἱερὰν βίβλον καὶ δοὺς σύνθημα 23
θεοῦ βοηθείας, τῆς πρώτης σπείρας αὐτὸς προηγούμενος συνέβαλε τῷ Νικά-
νορι. [24] γενομένου δὲ αὐτοῖς τοῦ παντοκράτορος συμμάχου, κατέσφαξαν τῶν 24
πολεμίων ὑπὲρ τοὺς ἐννακισχιλίους, τραυματίας δὲ καὶ τοῖς μέλεσιν ἀναπή-
ρους τὸ πλεῖστον μέρος τῆς τοῦ Νικάνορος στρατιᾶς ἐποίησαν, πάντας δὲ
φυγεῖν ἠνάγκασαν. [25] τὰ δὲ χρήματα τῶν παραγεγονότων ἐπὶ τὸν ἀγορασμὸν 25
αὐτῶν ἔλαβον· συνδιώξαντες δὲ αὐτοὺς ἐφ᾽ ἱκανὸν ἀνέλυσαν ὑπὸ τῆς ὥρας
συγκλειόμενοι. [26] ἦν γὰρ ἡ πρὸ τοῦ σαββάτου, δι᾽ ἣν αἰτίαν οὐκ ἐμακροθύ- 26
μησαν κατατρέχοντες αὐτούς. [27] ὁπλολογήσαντες δὲ αὐτοὺς καὶ τὰ σκῦλα 27
ἐκδύσαντες τῶν πολεμίων περὶ τὸ σάββατον ἐγίνοντο, περισσῶς εὐλογοῦντες
καὶ ἐξομολογούμενοι τῷ κυρίῳ τῷ διασώσαντι αὐτοὺς εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην
ἀρχὴν ἐλέους τάξαντος αὐτοῖς. [28] μετὰ δὲ τὸ σάββατον τοῖς ᾐκισμένοις καὶ 28
ταῖς χήραις καὶ ὀρφανοῖς μερίσαντες ἀπὸ τῶν σκύλων, τὰ λοιπὰ αὐτοὶ καὶ
τὰ παιδία ἐμερίσαντο. [29] ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι καὶ κοινὴν ἱκετείαν ποιη- 29
σάμενοι, τὸν ἐλεήμονα κύριον ἠξίουν εἰς τέλος καταλλαγῆναι τοῖς αὐτοῦ
δούλοις. [30] καὶ τῶν περὶ Τιμόθεον καὶ Βακχίδην συνεριζόντων ὑπὲρ τοὺς 30
δισμυρίους αὐτῶν ἀνεῖλον, καὶ ὀχυρωμάτων ὑψηλῶν εὖ μάλα ἐγκρατεῖς ἐγέ-
νοντο· καὶ λάφυρα πλεῖστα ἐμερίσαντο, ἰσομοίρους ἑαυτοὺς καὶ τοῖς ᾐκισμέ-
νοις καὶ ὀρφανοῖς καὶ χήραις, ἔτι δὲ καὶ πρεσβυτέροις ποιήσαντες. [31] ὁπλο- 31
λογήσαντες δὲ αὐτοὺς ἐπιμελῶς πάντα συνέθηκαν εἰς τοὺς ἐπικαίρους τό-
πους, τὰ δὲ λοιπὰ τῶν σκύλων ἤνεγκαν εἰς Ἱεροσόλυμα. [32] τὸν δὲ φυλάρχην 32
τῶν περὶ Τιμόθεον ἀνεῖλον, ἀνοσιώτατον ἄνδρα καὶ πολλὰ τοὺς Ἰουδαίους
ἐπιλελυπηκότα. [33] ἐπινίκια δὲ ἄγοντες ἐν τῇ πατρίδι τοὺς ἐμπρήσαντας 33

---

16. οντας αριθμον ... καταπλαγ. τοις δεσμιοις μηδε ... παραγενομενων ... πολυπληθειαν 17. εμπεπειμενης 18. πεποιθοσιν ... εφησαν ... om εν ... καταλαβειν 19. αντιλημψεις ... om των secundum ... χειλιαδες 20. την προς τους γαλατας ... οι εξακισχειλιοι τας ... *ut videtur χιλιαδας ... γεινομενην 21. εποιησεν το στρατευμα 22. ταξας αδελφους ... ιωσηπον κ. ιωναθην 23. παραναγνους ... σπειρης 24. αναπειρους το πλειον ... στρατειας ... om εποιησαν ... φευγειν ... ηνηγκασεν (sic) 25. παραγενομενων ... απο της χωρας 26. σαββ. διχη δι ην ... εμακροτονησαν 27. om αυτους 28. διεμερισαντο 29. ικετιαν 30. και τοις περι ... συνερισαντες ... λαφυρα πλειονος εμερ. εισομοιρ. αυτοις και 33. επινικεια δε αγοντας

τοὺς ἱεροὺς πυλῶνας, Καλλισϑένην καί τινας ἄλλους, ὑφῆψαν εἰς ἓν οἰκίδιον
34 πεφευγότας, οἵτινες ἄξιον τῆς δυςσεβείας ἐκομίσαντο μισϑόν. [34] ὁ δὲ τριςαλι-
τήριος Νικάνωρ, ὁ τοὺς χιλίους ἐμπόρους ἐπὶ τὴν πρᾶσιν τῶν Ἰουδαίων
35 ἀγαγών, [35] ταπεινωϑεὶς ὑπὸ τῶν κατ' αὐτὸν νομιζομένων ἐλαχίστων εἶναι,
τῇ τοῦ κυρίου βοηϑείᾳ τὴν δοξικὴν ἀποϑέμενος ἐσϑῆτα, διὰ τῆς μεσογείου,
δραπέτου τρόπον, ἔρημον ἑαυτὸν ποιήσας, ἧκεν εἰς Ἀντιόχειαν ὑπεράγαν
36 δυςημερήσας ἐπὶ τῇ τοῦ στρατοῦ διαφϑορᾷ. [36] καὶ ὁ τοῖς Ῥωμαίοις ἀνα-
δεξάμενος φόρον ἀπὸ τῆς τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις αἰχμαλωσίας κατορϑώσα-
σϑαι κατήγγελλεν ὑπέρμαχον ἔχειν τὸν ϑεὸν τοὺς Ἰουδαίους, καὶ διὰ τὸν
τρόπον τοῦτον ἀτρώτους εἶναι τοὺς Ἰουδαίους, διὰ τὸ ἀκολουϑεῖν τοῖς ὑπ'
αὐτοῦ προτεταγμένοις νόμοις.

IX.

Περὶ δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐτύγχανεν Ἀντίοχος ἀναλελυκὼς ἀκόσμως
2 ἐκ τῶν κατὰ τὴν Περσίδα τόπων. [2] εἰςεληλύϑει γὰρ εἰς τὴν λεγομένην Περ-
σέπολιν, καὶ ἐπεχείρησεν ἱεροσυλεῖν καὶ τὴν πόλιν συνέχειν. διὸ δὴ τῶν πλη-
ϑῶν ὁρμησάντων ἐπὶ τὴν τῶν ὅπλων βοήϑειαν ἐτράπησαν, καὶ συνέβη τρο-
πωϑέντα τὸν Ἀντίοχον ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἀσχήμονα τὴν ἀναζυγὴν ποιήσασϑαι.
3 [3] ὄντι δὲ αὐτῷ κατ' Ἐκβάτανα προςέπεσε τὰ κατὰ Νικάνορα καὶ τοὺς περὶ
4 Τιμόϑεον γεγονότα. [4] ἐπαρϑεὶς δὲ τῷ ϑυμῷ ᾤετο καὶ τὴν τῶν πεφυγαδευ-
κότων αὐτὸν κακίαν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἐναπερείσασϑαι· διὸ συνέταξε τὸν
ἁρματηλάτην ἀδιαλείπτως ἐλαύνοντα κατανύειν τὴν πορείαν, τῆς ἐξ οὐρανοῦ
δὴ κρίσεως συνούσης αὐτῷ. οὕτω γὰρ ὑπερηφάνως εἶπε Πολυάνδριον Ἰου-
5 δαίων Ἱεροσόλυμα ποιήσω παραγενόμενος ἐκεῖ. [5] ὁ δὲ πανεπόπτης κύριος ὁ
ϑεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπάταξεν αὐτὸν ἀνιάτῳ καὶ ἀοράτῳ πληγῇ· ἄρτι δὲ αὐ-
τοῦ καταλήξαντος τὸν λόγον, ἔλαβεν αὐτὸν ἀνήκεστος τῶν σπλάγχνων ἀλγη-
6 δὼν καὶ πικραὶ τῶν ἔνδον βάσανοι, [6] πάνυ δικαίως τὸν πολλαῖς καὶ ξενι-
7 ζούσαις συμφοραῖς ἑτέρων σπλάγχνα βασανίσαντα. [7] ὁ δ' οὐδαμῶς τῆς ἀγε-
ρωχίας ἔληγεν· ἔτι δὲ καὶ τῆς ὑπερηφανίας ἐπεπλήρωτο, πῦρ πνέων τοῖς
ϑυμοῖς ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους, καὶ κελεύων ἐποξύνειν τὴν πορείαν. συνέβη δὲ
καὶ πεσεῖν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἅρματος φερομένου ῥοίζῳ, καὶ δυςχερεῖ πτώματι
8 περιπεσόντα πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος ἀποστρεβλοῦσϑαι. [8] ὁ δ' ἄρτι δο-
κῶν τοῖς τῆς ϑαλάσσης κύμασιν ἐπιτάσσειν διὰ τὴν ὑπὲρ ἄνϑρωπον ἀλαζο-
νείαν καὶ πλάστιγγι τὰ τῶν ὀρέων οἰόμενος ὕψη στήσειν, κατὰ γῆν γενόμε-
νος ἐν φορείῳ παρεκομίζετο, φανερὰν τοῦ ϑεοῦ πᾶσι τὴν δύναμιν ἐνδεικνύ-
9 μενος, [9] ὥςτε καὶ ἐκ τοῦ σώματος τοῦ δυςσεβοῦς σκώληκας ἀναζεῖν, καὶ
ζῶντος ἐν ὀδύναις καὶ ἀλγηδόσι τὰς σάρκας αὐτοῦ διαπίπτειν, ὑπὸ δὲ τῆς
10 ὀσμῆς αὐτοῦ πᾶν τὸ στρατόπεδον βαρύνεσϑαι τῇ σαπρίᾳ. [10] καὶ τὸν μικρῷ
πρότερον τῶν οὐρανίων ἄστρων ἅπτεσϑαι δοκοῦντα παρακομίζειν οὐδεὶς ἐδύ-
11 νατο διὰ τὸ τῆς ὀσμῆς ἀφόρητον βάρος. [11] ἐνταῦϑα οὖν ἤρξατο τὸ πολὺ τῆς
ὑπερηφανίας λήγειν ὑποτεϑραυσμένος, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἔρχεσϑαι ϑείᾳ μά-
12 στιγι κατὰ στιγμὴν ἐπιτεινόμενος ταῖς ἀλγηδόσι. [12] καὶ μηδὲ τῆς ὀσμῆς
αὐτοῦ δυνάμενος ἀνέχεσϑαι ταῦτ' ἔφη Δίκαιον ὑποτάσσεσϑαι τῷ ϑεῷ, καὶ

---

33. τους ιερεις ... καλλισϑενην υφ εις εν οικειον πεφευγοτα και τον αξιον (sic) ... εκομισατο 34. τριςαλητηριος ... ο τριςχιλιους 35. καϑ αυτον ... τοπον ... αντιοχ. υπερ απαν ευημερηκως 36. om τον ϑεον ... τοις εαυτου προστεταγμενοις IX. 1. εκ των περι την 4. ωετο και των ... καταλυειν τ. ποριαν ... ουτως ... πολυανδρειον 5. παντεποπτης 7. υπερηφανειας ... ποριαν ... δυςχερη 8. ο δ αντιδοχων ... om επιτασσειν ... υπερ ανϑρωπων υπερηφανιαν κ. πλαστ. των ορεων ... υψι ... φοριω ... ενδειγνυμενος 9. την σαπρειαν 11. λεγειν (sic) τεϑραυσμενος 12. ανεχεσϑ. δυναμενος

μὴ θνητὸν ὄντα ἰσόθεα φρονεῖν ὑπερηφάνως. [13] ηὔχετο δὲ ὁ μιαρὸς πρὸς 13
τὸν οὐκέτι αὐτὸν ἐλεήσοντα δεσπότην, οὕτω λέγων, [14] τὴν μὲν ἁγίαν πόλιν, 14
ἣν σπεύδων παρεγίνετο ἰσόπεδον ποιῆσαι καὶ πολυάνδριον οἰκοδομῆσαι,
ἐλευθέραν ἀναδεῖξαι· [15] τοὺς δὲ Ἰουδαίους οὓς διεγνώκει μηδὲ ταφῆς ἀξιῶ- 15
σαι οἰωνοβρώτους δὲ σὺν τοῖς νηπίοις ἐκρίψειν θηρίοις, πάντας αὐτοὺς ἴσους
Ἀθηναίοις ποιήσειν· [16] ὃν δὲ πρότερον ἐσκύλευσεν ἅγιον νεὼν καλλίστοις 16
ἀναθήμασι κοσμήσειν καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη πολυπλάσια πάντα ἀποδώσειν, τὰς
δὲ ἐπιβαλλούσας πρὸς τὰς θυσίας συντάξεις ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων χορηγή-
σειν· [17] πρὸς δὲ τούτοις καὶ Ἰουδαῖον ἔσεσθαι, καὶ πάντα τόπον οἰκητὸν 17
ἐπελεύσεσθαι καταγγέλλοντα τὸ τοῦ θεοῦ κράτος. [18] οὐδαμῶς δὲ ληγόντων 18
τῶν πόνων, ἐπεληλύθει γὰρ ἐπ' αὐτὸν δικαία ἡ τοῦ θεοῦ κρίσις, τὰ κατ'
αὐτὸν ἀπελπίσας, ἔγραψε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστο-
λήν, ἱκετηρίας τάξιν ἔχουσαν, περιέχουσαν δὲ οὕτως [19] Τοῖς χρηστοῖς Ἰου- 19
δαίοις τοῖς πολίταις πολλὰ χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν καὶ εὖ πράττειν βασιλεὺς
καὶ στρατηγὸς Ἀντίοχος. [20] εἰ ἔρρωσθε, καὶ τὰ τέκνα καὶ τὰ ἴδια κατὰ 20
γνώμην ἐστὶν ὑμῖν, εὔχομαι μὲν τῷ θεῷ τὴν μεγίστην χάριν, εἰς οὐρανὸν
τὴν ἐλπίδα ἔχων. [21] κἀγὼ δὲ ἀσθενῶς διεκείμην, ὑμῶν τὴν τιμὴν καὶ τὴν 21
εὔνοιαν ἂν ἐμνημόνευον φιλοστόργως· ἐπανάγων ἐκ τῶν περὶ τὴν Περσίδα
τόπων καὶ περιπεσὼν ἀσθενείᾳ δυσχέρειαν ἐχούσῃ, ἀναγκαῖον ἡγησάμην
φροντίσαι τῆς κοινῆς πάντων ἀσφαλείας. [22] οὐκ ἀπογινώσκων τὰ κατ' ἐμαυτόν, 22
ἀλλὰ ἔχων πολλὴν ἐλπίδα ἐκφεύξεσθαι τὴν ἀσθένειαν, [23] θεωρῶν δὲ ὅτι καὶ 23
ὁ πατὴρ καθ' οὓς καιροὺς εἰς τοὺς ἄνω τόπους ἐστρατοπέδευσεν ἀνέδειξε
τὸν διαδεξόμενον, [24] ὅπως ἐάν τι παράδοξον ἀποβαίνῃ ἢ καὶ προσαγγελθῇ 24
τι δυσχερές, εἰδότες οἱ κατὰ τὴν χώραν ᾧ καταλέλειπται τὰ πράγματα μὴ
ἐπιταράσσωνται. [25] πρὸς δὲ τούτοις κατανοῶν τοὺς παρακειμένους δυνάστας 25
καὶ γειτνιῶντας τῇ βασιλείᾳ τοῖς καιροῖς ἐπέχοντας προσδεχομένους τὸ ἀπο-
βησόμενον, ἀναδέδειχα τὸν υἱόν μου Ἀντίοχον βασιλέα, ὃν πολλάκις ἀνατρέ-
χων εἰς τὰς ἐπάνω σατραπείας τοῖς πλείστοις ὑμῶν παρακατετιθέμην καὶ
συνίστων· γέγραφα δὲ πρὸς αὐτὸν τὰ ὑπογεγραμμένα. [26] παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς 26
καὶ ἀξιῶ, μεμνημένους τῶν εὐεργεσιῶν κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν ἕκαστον συν-
τηρεῖν τὴν οὖσαν εὔνοιαν εἰς ἐμὲ καὶ τὸν υἱόν μου. [27] πέπεισμαι γὰρ αὐτὸν 27
ἐπιεικῶς καὶ φιλανθρώπως παρακολουθοῦντα τῇ ἐμῇ προαιρέσει συμπεριε-
νεχθήσεσθαι ὑμῖν. [28] ὁ μὲν οὖν ἀνδροφόνος καὶ βλάσφημος τὰ χείριστα πα- 28
θών, ὡς ἑτέρους διέθηκεν, ἐπὶ ξένης ἐν τοῖς ὄρεσιν οἰκτίστῳ μόρῳ κατέ
στρεψε τὸν βίον. [29] παρεκομίζετο δὲ τὸ σῶμα Φίλιππος ὁ σύντροφος αὐτοῦ, 29
ὃς καὶ διευλαβηθεὶς τὸν υἱὸν Ἀντιόχου πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Φιλομήτορα
εἰς Αἴγυπτον διεκομίσθη.

X.

Μακκαβαῖος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, τοῦ κυρίου προάγοντος αὐτούς, τὸ
μὲν ἱερὸν ἐκομίσαντο καὶ τὴν πόλιν, [2] τοὺς δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν βωμοὺς 2
ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων δεδημιουργημένους, ἔτι δὲ τεμένη καθεῖλον. [3] καὶ τὸν 3

---

12. οντα υπερηφανα φρονειν 13. μειερος ... ουτως 15. ως pro ους ... οιωνοβρωτους συν ... εκτριψαι 16. νεω καλλει τοις αναθ. 17. ιουδαιος ... επελευσασθαι καταγγελλοντας 18. εχουσαν ικετηρ. ταξιν 19. βασ. αντιοχ. κ. στρατηγ. 20. om ει ... γνωμ. εσται υμειν εις ουρανον την ελπιδα· εχων 21. om καγω usque διεκειμην ... om αν ... επαναγαγων ... κατα την περσιδος ... παντων υμων ασφ. 22. καθ εμαυτον 23. διαδεξαμενον 24. αποβαιη και προσαπελθη 25. της βασιλειας ... επεχοντ. και προσδοκωντας το ... om μου ... παρεκατετιθεμην 26. om μου 27. συνσταθεντα τη εμη 29. ευλαβηθεις X. 1. συν αυτω τω του 2. καθειλαν

νεὼν καθαρίσαντες ἕτερον θυσιαστήριον ἐποίησαν, καὶ πυρώσαντες λίθους καὶ
πῦρ ἐκ τούτων λαβόντες ἀνήνεγκαν θυσίαν μετὰ διετῆ χρόνον, καὶ θυμίαμα
4 καὶ λύχνους καὶ τῶν ἄρτων τὴν πρόθεσιν ἐποιήσαντο. [4] ταῦτα δὲ ποιήσαν-
τες ἠξίωσαν τὸν κύριον πεσόντες ἐπὶ κοιλίαν μηκέτι περιπεσεῖν τοιούτοις
κακοῖς, ἀλλ' ἐάν ποτε καὶ ἁμάρτωσιν, ὑπ' αὐτοῦ μετ' ἐπιεικείας παιδεύε-
5 σθαι, καὶ μὴ βλασφήμοις καὶ βαρβάροις ἔθνεσι παραδίδοσθαι. [5] ἐν ᾗ δὲ
ἡμέρᾳ ὁ νεὼς ὑπὸ ἀλλοφύλων ἐβεβηλώθη, συνέβη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν
τὸν καθαρισμὸν γενέσθαι τοῦ ναοῦ, τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ μηνός,
6 ὅς ἐστι Χασελεῦ. [6] καὶ μετ' εὐφροσύνης ἦγον ἡμέρας ὀκτὼ σκηνωμάτων
τρόπον, μνημονεύοντες ὡς πρὸ μικροῦ χρόνου τὴν τῶν σκηνῶν ἑορτὴν ἐν
7 τοῖς ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις θηρίων τρόπον ἦσαν νεμόμενοι. [7] διὸ θύρ-
σους καὶ κλάδους ὡραίους ἔτι δὲ φοίνικας ἔχοντες, ὕμνους ἀνέφερον τῷ
8 εὐοδώσαντι καθαρισθῆναι τὸν ἑαυτοῦ τόπον. [8] ἐδογμάτισαν δὲ μετὰ κοινοῦ
προστάγματος καὶ ψηφίσματος παντὶ τῷ τῶν Ἰουδαίων ἔθνει κατ' ἐνιαυτὸν
9 ἄγειν τάςδε τὰς ἡμέρας. [9] καὶ τὰ μὲν τῆς Ἀντιόχου τοῦ προσαγορευθέντος
10 Ἐπιφανοῦς τελευτῆς οὕτως εἶχε. [10] νυνὶ δὲ τὰ κατὰ τὸν Εὐπάτορα Ἀντίο-
χον, υἱὸν δὲ τοῦ ἀσεβοῦς γενόμενον δηλώσομεν, αὐτὰ συντέμνοντες τὰ τῶν
11 πολέμων κακά. [11] αὐτὸς γὰρ παραλαβὼν βασιλείαν ἀνέδειξεν ἐπὶ τῶν πρα-
γμάτων Λυσίαν τινά, Κοίλης δὲ Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν πρώταρχον.
12 [12] Πτολεμαῖος γὰρ ὁ καλούμενος Μάκρων τὸ δίκαιον συντηρεῖν προηγούμε-
νος εἰς τοὺς Ἰουδαίους διὰ τὴν γεγονυῖαν εἰς αὐτοὺς ἀδικίαν, καὶ ἐπειρᾶτο
13 τὰ πρὸς αὐτοὺς εἰρηνικῶς διεξάγειν. [13] ὅθεν κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν φίλων
πρὸς τὸν Εὐπάτορα, καὶ προδότης παρ' ἕκαστα ἀκούων διὰ τὸ τὴν Κύπρον
ἐμπιστευθέντα ὑπὸ τοῦ Φιλομήτορος ἐκλιπεῖν καὶ πρὸς Ἀντίοχον τὸν Ἐπι-
φανῆ ἀναχωρῆσαι, μήτ' εὐγενῆ τὴν ἐξουσίαν ἔχων, ὑπ' ἀθυμίας φαρμα-
14 κεύσας ἑαυτὸν ἐξέλιπε τὸν βίον. [14] Γοργίας δὲ γενόμενος στρατηγὸς τῶν τό-
15 πων ἐξενοτρόφει, καὶ παρ' ἕκαστα πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἐπολεμοτρόφει. [15] ὁμοῦ
δὲ τούτῳ καὶ οἱ Ἰδουμαῖοι, ἐγκρατεῖς ἐπικαίρων ὀχυρωμάτων ὄντες, ἐγύμνα-
ζον τοὺς Ἰουδαίους, καὶ τοὺς φυγαδευθέντας ἀπὸ Ἱεροσολύμων προςλαβόμε-
16 νοι πολεμοτροφεῖν ἐπεχείρουν. [16] οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον ποιησάμενοι
λιτανίαν καὶ ἀξιώσαντες τὸν θεὸν σύμμαχον αὐτοῖς γενέσθαι, ἐπὶ τὰ τῶν
17 Ἰδουμαίων ὀχυρώματα ὥρμησαν, [17] οἷς καὶ προςβαλόντες εὐρώστως ἐγκρατεῖς
ἐγένοντο τῶν τόπων, πάντας τε τοὺς ἐπὶ τῷ τείχει μαχομένους ἠμύναντο·
κατέσφαζον δὲ τοὺς ἐμπίπτοντας, ἀνεῖλον δὲ οὐχ ἧττον τῶν δισμυρίων.
18 [18] συμφυγόντων δὲ οὐκ ἔλαττον τῶν ἐνναχισχιλίων εἰς δύο πύργους ὀχυροὺς
19 εὖ μάλα, καὶ πάντα τὰ πρὸς πολιορκίαν ἔχοντας, [19] ὁ Μακκαβαῖος εἰς ἐπεί-
γοντας τόπους ἀπολιπὼν Σίμωνα καὶ Ἰώσηφον, ἔτι δὲ καὶ Ζακχαῖον καὶ
20 τοὺς σὺν αὐτῷ ἱκανοὺς πρὸς τὴν τούτων πολιορκίαν, αὐτὸς ἐχωρίσθη. [20] οἱ
δὲ περὶ τὸν Σίμωνα φιλαργυρήσαντες ὑπό τινων τῶν ἐν τοῖς πύργοις ἐπεί-
σθησαν ἀργυρίῳ· ἑπτάκις δὲ μυριάδας δραχμὰς λαβόντες εἴασάν τινας
21 διαῤῥυῆναι. [21] προςαγγελθέντος δὲ τῷ Μακκαβαίῳ περὶ τοῦ γεγονότος, συν-
αγαγὼν τοὺς ἡγουμένους τοῦ λαοῦ κατηγόρησεν ὡς ἀργυρίου πεπράκασι

---

3. ναιω ... θυσιας 4. παραπεσειν ... μετα επιεικειας ... om παιδευεσθ. και 5. μηνος του χασελευ 7. ετι δε και φ. εχ. ηυχαριστουν τω ευοδ. καθαρισαι 8. εδογμ. τε ... αγ. τας δεκατας ημερας 10. τον υπατον αντιοχον ... συντεμν. τα συνεχοντα των πολεων κακα 11. ουτος γαρ παραλ. την 12. προς τους ιουδαιους ... γεγονυειαν προς αυτους αδικειαν επειρατο 13. μητε ευγενη τ. εξουσ. ευγεννασιας φαρμακευσας ... εξελειπεν 14. των τροπων ... πρ. τους ιδιους επολ. 15. ομου δε τουτων ... φυγαδευσαντας 16. λιταναιαν 17. κατεσφ. τε 19. απολειπων ... ιωσηπον· ετι δε ζακχ. ... πολιορκειαν (etiam v. 18.) 20. μυριας 21. προσαγγελλοντες (sic) ... πεπρακαν

τοὺς ἀδελφούς, τοὺς πολεμίους κατ' αὐτῶν ἀπολύσαντες. [22]τούτους μὲν οὖν 22
προδότας γενομένους ἀπέκτεινε, καὶ παραχρῆμα τοὺς δύο πύργους κατελά-
βετο. [23]τοῖς δὲ ὅπλοις τὰ πάντα ἐν ταῖς χερσὶν εὐοδούμενος ἀπώλεσεν ἐν 23
τοῖς δυσὶν ὀχυρώμασι πλείους τῶν δισμυρίων. [24]Τιμόθεος δὲ ὁ πρότερον 24
ἡττηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, συναγαγὼν ξένας δυνάμεις παμπληθεῖς καὶ
τοὺς τῆς Ἀσίας γενομένους ἵππους συναθροίσας οὐκ ὀλίγους, παρῆν ὡς δο-
ριάλωτον ληψόμενος τὴν Ἰουδαίαν. [25]οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον, συνεγγί- 25
ζοντος αὐτοῦ, πρὸς ἱκετείαν τοῦ θεοῦ ἐτράπησαν, γῇ τὰς κεφαλὰς καταπά-
σαντες καὶ τὰς ὀσφύας σάκκοις ζώσαντες, [26]ἐπὶ τὴν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστη- 26
ρίου κρηπῖδα προςπεσόντες ἠξίουν ἵλεων αὐτοῖς γενόμενον ἐχθρεῦσαι τοῖς
ἐχθροῖς αὐτῶν καὶ ἀντικεῖσθαι τοῖς ἀντικειμένοις, καθὼς ὁ νόμος διασαφεῖ.
[27]γενόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς δεήσεως, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα προῆγον ἀπὸ τῆς 27
πόλεως ἐπὶ πλεῖον· συνεγγίσαντες δὲ τοῖς πολεμίοις ἐφ' ἑαυτῶν ἦσαν.
[28]ἄρτι δὲ τῆς ἀνατολῆς διαδεχομένης προςέβαλον ἑκάτεροι, οἱ μὲν ἔγγυον 28
ἔχοντες εὐημερίας καὶ νίκης μετ' ἀρετῆς τὴν ἐπὶ τὸν κύριον καταφυγήν, οἱ
δὲ καθηγεμόνα τῶν ἀγώνων ταττόμενοι τὸν θυμόν. [29]γενομένης δὲ καρτε- 29
ρᾶς μάχης ἐφάνησαν τοῖς ὑπεναντίοις ἐξ οὐρανοῦ ἐφ' ἵππων χρυσοχαλίνων
ἄνδρες πέντε διαπρεπεῖς καὶ ἀφηγούμενοι τῶν Ἰουδαίων οἱ δύο. [30]καὶ τὸν 30
Μακκαβαῖον μέσον λαβόντες καὶ σκεπάζοντες ταῖς ἑαυτῶν πανοπλίαις ἄτρω-
τον διεφύλαττον, εἰς δὲ τοὺς ὑπεναντίους τοξεύματα καὶ κεραυνοὺς ἐξεῤ-
ῥίπτουν· διὸ συγχυθέντες ἀορασίᾳ κατεκόπτοντο ταραχῆς πεπληρωμένοι.
[31]κατεσφάγησαν δὲ δισμύριοι πρὸς τοῖς πεντακοσίοις, ἱππεῖς δὲ ἑξακόσιοι. 31
[32]αὐτὸς δὲ ὁ Τιμόθεος συνέφυγεν εἰς Γάζαρα λεγόμενον ὀχύρωμα, εὖ μάλα 32
φρούριον, στρατηγοῦντος ἐκεῖ Χαιρέου. [33]οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον ἄσμε- 33
νοι περιεκάθισαν τὸ φρούριον ἡμέρας τέσσαρας. [34]οἱ δὲ ἔνδον τῇ ἐρυμνό- 34
τητι τοῦ τόπου πεποιθότες ὑπεράγαν ἐβλασφήμουν καὶ λόγους ἀθεμίτους
προΐοντο. [35]ὑποφαινούσης δὲ τῆς πέμπτης ἡμέρας εἴκοσι νεανίαι τῶν περὶ 35
τὸν Μακκαβαῖον πυρωθέντες τοῖς θυμοῖς διὰ τὰς βλασφημίας, προςβαλόντες
τῷ τείχει ἀῤῥενωδῶς καὶ θηριώδει θυμῷ τὸν ἐμπίπτοντα ἔκοπτον. [36]ἕτεροι 36
δὲ ὁμοίως προςαναβάντες ἐν τῷ περισπασμῷ πρὸς τοὺς ἔνδον ἐνεπίμπρων
τοὺς πύργους, καὶ πυρὰς ἀνάψαντες ζῶντας τοὺς βλασφήμους κατέκαιον· οἱ
δὲ τὰς πύλας διέκοπτον, εἰςδεξάμενοι δὲ τὴν λοιπὴν τάξιν προκατελάβοντο
τὴν πόλιν, [37]καὶ τὸν Τιμόθεον ἀποκεκρυμμένον ἔν τινι λάκκῳ κατέσφαξαν 37
καὶ τὸν τούτου ἀδελφὸν Χαιρέαν καὶ τὸν Ἀπολλοφάνη. [38]ταῦτα δὲ διαπρα- 38
ξάμενοι, μεθ' ὕμνων καὶ ἐξομολογήσεων εὐλόγουν τῷ κυρίῳ τῷ μεγάλως
εὐεργετοῦντι τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸ νῖκος αὐτοῖς διδόντι.

XI.

Μετ' ὀλίγον δὲ παντελῶς χρόνον Λυσίας ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως καὶ
συγγενὴς καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, λίαν βαρέως φέρων ἐπὶ τοῖς γεγονόσι,
[2]συναθροίσας περὶ τὰς ὀκτὼ μυριάδας καὶ τὴν ἵππον πᾶσαν παρεγένετο ἐπὶ 2
τοὺς Ἰουδαίους, λογιζόμενος τὴν μὲν πόλιν Ἕλλησιν οἰκητήριον ποιήσειν,
[3]τὸ δὲ ἱερὸν ἀργυρολόγητον καθὼς τὰ λοιπὰ τῶν ἐθνῶν τεμένη, πρατὴν δὲ 3

---

24. πρωτον ... λημψομενος 25. προς ικεσιαν ... om ετραπησαν 26. ιλεως ... εχθρευσαι τ. εχθροις ... καθως και ο 28. διαχεομενης προσεβαλλον ... οι μεν ουν εγγυον ... μετα αρετης της επι 29. γινομενης ... πεντε ανδρες 30. διεφυλασσον ... εναντιους ... εξεπιπτουν (sic) ... διεκοπτοντο 32. χερεου 33. ασμενως ... τεσσερακοντα 34. προϊεντες 35. υποφανουσης ... ημερ. και εικοστης νεανιαι ... προβαλοντες ... θηριωδη 36. αναπτοντες 37. απολλοφανην 38. εξομολογησεως XI. 1. χρονισκον 2. απασαν παρεγεινετο

4 τὴν ἀρχιερωσύνην κατ' ἔτος ποιήσειν, [4]οὐδαμῶς ἐπιλογιζόμενος τὸ τοῦ θεοῦ
κράτος, πεφρενωμένος δὲ ταῖς μυριάσι τῶν πεζῶν καὶ ταῖς χιλιάσι τῶν ἱπ-
5 πέων καὶ τοῖς ἐλέφασι τοῖς ὀγδοήκοντα. [5]εἰςελθὼν δὲ εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ
συνεγγίσας τῷ Βαιθσούρᾳ, ὄντι μὲν ἐρυμνῷ χωρίῳ, ἀπὸ δὲ Ἱεροσολύμων
6 ἀπέχοντι ὡςεὶ σταδίους πέντε, τοῦτο ἔθλιβεν. [6]ὡς δὲ μετέλαβον οἱ περὶ τὸν
Μακκαβαῖον πολιορκοῦντα αὐτὸν τὰ ὀχυρώματα, μετ' ὀδυρμῶν καὶ δακρύων
ἱκέτευον σὺν τοῖς ὄχλοις τὸν κύριον, ἀγαθὸν ἄγγελον ἀποστεῖλαι πρὸς σωτη-
7 ρίαν τῷ Ἰσραήλ. [7]αὐτὸς δὲ πρῶτος ὁ Μακκαβαῖος ἀναλαβὼν τὰ ὅπλα προ-
ετρέψατο τοὺς ἄλλους, ἅμα αὐτῷ διακινδυνεύοντας ἐπιβοηθεῖν τοῖς ἀδελφοῖς
8 αὐτῶν· ὁμοῦ δὲ καὶ προθύμως ἐξώρμησαν. [8]αὐτόθι δὲ καὶ πρὸς τοῖς Ἱερο-
σολύμοις ὄντων, ἐφάνη προηγούμενος αὐτῶν ἔφιππος ἐν λευκῇ ἐσθῆτι, πανο-
9 πλίαν χρυσῆν κραδαίνων. [9]ὁμοῦ δὲ πάντες εὐλόγησαν τὸν ἐλεήμονα θεόν,
καὶ ἐπεῤῥώσθησαν ταῖς ψυχαῖς οὐ μόνον ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ θῆρας τοὺς
10 ἀγριωτάτους, καὶ σιδηρᾶ τείχη τιτρώσκειν ὄντες ἕτοιμοι, [10]προςῆγον ἐν
διασκευῇ τὸν ἀπ' οὐρανοῦ σύμμαχον ἔχοντες, ἐλεήσαντος αὐτοὺς τοῦ κυρίου.
11 [11]λεοντηδὸν δὲ ἐντινάξαντες εἰς τοὺς πολεμίους κατέστρωσαν αὐτῶν χιλίους
πρὸς τοῖς μυρίοις, ἱππεῖς δὲ ἑξακοσίους πρὸς τοῖς χιλίοις· τοὺς δὲ πάντας
12 ἠνάγκασαν φυγεῖν. [12]οἱ πλείονες δὲ αὐτῶν τραυματίαι γυμνοὶ διεσώθησαν,
13 καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Λυσίας αἰσχρῶς φεύγων διεσώθη. [13]οὐκ ἄνους δὲ ὑπάρχων,
πρὸς ἑαυτὸν ἀντιβάλλων τὸ γεγονὸς περὶ ἑαυτὸν ἐλάσσωμα, καὶ συννοήσας
ἀνικήτους εἶναι τοὺς Ἑβραίους, τοῦ πάντα δυναμένου θεοῦ συμμαχοῦντος
14 αὐτοῖς, προςαποστείλας [14]ἔπεισε συλλύσεσθαι ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις καὶ
15 διότι καὶ τὸν βασιλέα πείσειν φίλον αὐτοῖς ἀναγκάζειν γενέσθαι. [15]ἐπένευσε
δὲ ὁ Μακκαβαῖος ἐπὶ πᾶσιν οἷς ὁ Λυσίας παρεκάλει τοῦ συμφέροντος φρον-
τίζων· ὅσα γὰρ ὁ Μακκαβαῖος ἐπέδωκε τῷ Λυσίᾳ διὰ γραπτῶν περὶ τῶν
16 Ἰουδαίων, συνεχώρησεν ὁ βασιλεύς. [16]ἦσαν γὰρ αἱ γεγραμμέναι τοῖς Ἰου-
δαίοις ἐπιστολαὶ παρὰ μὲν Λυσίου περιέχουσαι τὸν τρόπον τοῦτον Λυσίας
17 τῷ πλήθει τῶν Ἰουδαίων χαίρειν. [17]Ἰωάννης καὶ Ἀβεσσαλὼμ οἱ πεμφθέντες
παρ' ὑμῶν, ἐπιδόντες τὸν ὑπογεγραμμένον χρηματισμόν, ἠξίουν περὶ τῶν δι'
18 αὐτοῦ σημαινομένων. [18]ὅσα μὲν οὖν ἔδει καὶ τῷ βασιλεῖ προςενεχθῆναι
19 διεσάφησα, ἃ δὲ ἦν ἐνδεχόμενα συνεχώρησεν. [19]ἐὰν μὲν οὖν συντηρήσητε
τὴν εἰς τὰ πράγματα εὔνοιαν, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν πειράσομαι παραίτιος ὑμῖν
20 ἀγαθῶν γενέσθαι. [20]ὑπὲρ δὲ τῶν κατὰ μέρος ἐντέταλμαι τούτοις τε καὶ
21 τοῖς παρ' ἐμοῦ διαλεχθῆναι ὑμῖν. [21]ἔῤῥωσθε. ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακο-
22 στοῦ ὀγδόου, Διοςκορινθίου εἰκοστῇ τετάρτῃ. [22]ἡ δὲ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ
23 περιεῖχεν οὕτως Βασιλεὺς Ἀντίοχος τῷ ἀδελφῷ Λυσίᾳ χαίρειν. [23]τοῦ πα-
τρὸς ἡμῶν εἰς θεοὺς μεταστάντος, βουλόμενοι τοὺς ἐκ τῆς βασιλείας ἀταρά-
24 χους ὄντας γενέσθαι πρὸς τὴν τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν, [24]ἀκηκοότες τοὺς
Ἰουδαίους μὴ συνευδοκοῦντας τῇ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τὰ Ἑλληνικὰ μεταθέσει
ἀλλὰ τὴν ἑαυτῶν ἀγωγὴν αἱρετίζοντας, καὶ διὰ τοῦτο ἀξιοῦντας συγχωρη-
25 θῆναι αὐτοῖς τὰ νόμιμα αὐτῶν· [25]αἱρούμενοι οὖν καὶ τοῦτο τὸ ἔθνος ἐκτὸς

---

3. κατα ετος την αρχιερ. 4. των πεδων 5. συνεγγισας βεθουρων ... ερυμνω χωριων· ιεροσολυμων δε ... σχοινους πεντε ... εθλειβον 6. μετα οδυρμων 7. πρωτ. ο μακκ. πρωτος ... *προςετρεψατο ... εξωρμεισαν 8. δε προς ... *om εφιππος 9. ανθρωπους· θηρας δε 10. προηγον 11. λεοντινον δε ... εξακ. προς χειλιοις ... φευγειν 12. γυμνοι δε εσωθησαν 13. περι αυτον ελαττωμα ... om παντα 14. συλλυεσθαι 15. συνεχωρ. ο γραμματευς 16. om αἱ 19. om υμιν 20. υπερ δε τουτων κατα 21. τεσσερακοστου ... διοςκορινθ. τετραδι και εικαδι 23. βουλομενου ... ιουδαιων pro ιδιων 24. εις τα ελληνικα ... αιρετιζοντας αξιουν συνχωρηθηναι ... om αυτων

ταραχῆς εἶναι, κρίνομεν τό τε ἱερὸν αὐτοῖς ἀποκατασταθῆναι καὶ πολιτεύε-
σθαι κατὰ τὰ ἐπὶ τῶν προγόνων αὐτῶν ἔθη. [26] εὖ οὖν ποιήσεις διαπεμψά- 26
μενος πρὸς αὐτοὺς καὶ δοὺς δεξιάς, ὅπως εἰδότες τὴν ἡμετέραν προαίρεσιν
εὔθυμοί τε ὦσι καὶ ἡδέως διαγίνωνται πρὸς τὴν τῶν ἰδίων ἀντίληψιν.
[27] πρὸς δὲ τὸ ἔθνος ἡ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ τοιαύτη ἦν Βασιλεὺς Ἀντίο- 27
χος τῇ γερουσίᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ τοῖς ἄλλοις Ἰουδαίοις χαίρειν. [28] εἰ ἔρ- 28
ρωσθε, εἴη ἂν ὡς βουλόμεθα· καὶ αὐτοὶ δὲ ὑγιαίνομεν. [29] ἐνεφάνισεν ἡμῖν ὁ 29
Μενέλαος βούλεσθαι κατελθόντας ὑμᾶς γίνεσθαι πρὸς τοῖς ἰδίοις. [30] τοῖς οὖν 30
καταπορευομένοις μέχρι τριακάδος Ξανθικοῦ ὑπάρξει δεξιὰ μετὰ τῆς ἀδείας,
[31] χρῆσθαι τοὺς Ἰουδαίους τοῖς ἑαυτῶν δαπανήμασι καὶ νόμοις καθὰ καὶ 31
τὸ πρότερον, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν κατ᾽ οὐδένα τρόπον παρενοχληθήσεται περὶ
τῶν ἠγνοημένων. [32] πέπομφα δὲ καὶ τὸν Μενέλαον παρακαλέσοντα ὑμᾶς. 32
[33] ἔρρωσθε. ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, Ξανθικοῦ πέμπτῃ καὶ 33
δεκάτῃ. [34] ἔπεμψαν δὲ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν ἔχουσαν 34
οὕτως Κόϊντος Μέμμιος, Τίτος Μάνλιος, πρεσβῦται Ῥωμαίων, τῷ δήμῳ
τῶν Ἰουδαίων χαίρειν. [35] ὑπὲρ ὧν Λυσίας ὁ συγγενὴς τοῦ βασιλέως συνεχώ- 35
ρησεν ὑμῖν, καὶ ἡμεῖς συνευδοκοῦμεν. [36] ἃ δὲ ἔκρινε προςανενεχθῆναι τῷ 36
βασιλεῖ, πέμψατέ τινα παραχρῆμα ἐπισκεψάμενοι περὶ τούτων, ἵνα ἐκθῶμεν
ὡς καθήκει ὑμῖν· ἡμεῖς γὰρ προςάγομεν πρὸς Ἀντιόχειαν. [37] διὸ σπεύσατε 37
καὶ πέμψατέ τινας, ὅπως καὶ ἡμεῖς ἐπιγνῶμεν ὁποίας ἐστὲ γνώμης. [38] ὑγιαί- 38
νετε. ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, Ξανθικοῦ πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ.

XII.

Γενομένων τῶν συνθηκῶν τούτων, ὁ μὲν Λυσίας ἀπῄει πρὸς τὸν βασι-
λέα, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι περὶ τὴν γεωργίαν ἐγίνοντο. [2] τῶν δὲ κατὰ τόπον στρα- 2
τηγῶν Τιμόθεος καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τοῦ Γενναίου, ἔτι δὲ Ἱερώνυμος καὶ Δη-
μοφῶν, πρὸς δὲ τούτοις Νικάνωρ ὁ Κυπριάρχης, οὐκ εἴων αὐτοὺς εὐσταθεῖς
καὶ τὰ τῆς ἡσυχίας ἄγειν. [3] Ἰοππῖται δὲ τηλικοῦτο συνετέλεσαν τὸ δυςσέ- 3
βημα, παρακαλέσαντες τοὺς σὺν αὐτοῖς οἰκοῦντας Ἰουδαίους ἐμβῆναι εἰς τὰ
παρασταθέντα ὑπ᾽ αὐτῶν σκάφη σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ὡς μηδεμιᾶς ἐνε-
στώσης πρὸς αὐτοὺς δυςμενείας. [4] κατὰ δὲ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως ψήφισμα, 4
καὶ τούτων ἐπιδεξαμένων ὡς ἂν εἰρηνεύειν θελόντων καὶ μηδὲν ὕποπτον
ἐχόντων, ἐπαναχθέντας αὐτοὺς ἐβύθισαν, ὄντας οὐκ ἔλαττον τῶν διακοσίων.
[5] μεταλαβὼν δὲ Ἰούδας τὴν γεγονυῖαν εἰς τοὺς ὁμοεθνεῖς ὠμότητα, παραγ- 5
γείλας τοῖς περὶ αὐτὸν ἀνδράσι [6] καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δίκαιον κριτὴν 6
θεόν, παρεγένετο ἐπὶ τοὺς μιαιφόνους τῶν ἀδελφῶν· καὶ τὸν μὲν λιμένα
νύκτωρ ἐνέπρησε καὶ τὰ σκάφη κατέφλεξε, τοὺς δὲ ἐκεῖ συμφυγόντας ἐξε-
κέντησε. [7] τοῦ δὲ χωρίου συγκλεισθέντος, ἀνέλυσεν ὡς πάλιν ἥξων καὶ τὸ 7
σύμπαν τῶν Ἰοππιτῶν ἐκριζῶσαι πολίτευμα. [8] μεταλαβὼν δὲ καὶ τοὺς ἐν 8
Ἰαμνείᾳ τὸν αὐτὸν ἐπιτελεῖν βουλομένους τρόπον τοῖς παροικοῦσιν Ἰουδαίοις,
[9] καὶ τοῖς Ἰαμνίταις νυκτὸς ἐπιβαλὼν ὑφῆψε τὸν λιμένα σὺν τῷ στόλῳ, 9
ὥςτε φαίνεσθαι τὰς αὐγὰς τοῦ φέγγους εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, σταδίων ὄντων

---

25. αποκαταστ. αυτοις 26. προς τη των ιδιων αντιλημψει 27. τοιαδε ην 28. om ει 29. om ὁ ... βουλομενος κατ. ημας ... ' πρ. τ. ιουδαιοις 30. μετα τ. ιδιας 32. παρακαλεσαντα 33. τεσσερακοστου .. πεντεκαιδεκατη 34. επεμψαμεν ... μανιος 36. προςανενηνεχθαι ... ιν εχωμεν ως καθ. ημιν ... αντιοχιαν 38. τεσσερακοστου ... πεντεκαιδεκατη XII. 1. γενομ. δε 2. γεννεου ... ευσταθειν και τας ησυχιας 3. ιοππειτε ... τους εν εαυτοις ... παρακατασταθεντα 4. μετα δε το ... αχθεντας 5. ο ιουδας 6. παραγενομενος ... αδελφων τον μεν 7. ανεχυσεν παλιν ... τον συμπαν 8. και τας εν ιαμνια ... κατοικουσιν 9. ωστε επιφαινεσθαι

10 διακοσίων τεσσαράκοντα. [10]ἐκεῖθεν δὲ ἀποσπασθέντων σταδίους ἐννέα, ποιου-
μένων τὴν πορείαν ἐπὶ τὸν Τιμόθεον, προςέβαλον Ἄραβες αὐτῷ οὐκ ἐλάτ-
11 τους τῶν πεντακιςχιλίων, ἱππεῖς δὲ πεντακόσιοι. [11]γενομένης δὲ καρτερᾶς
μάχης, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἰούδαν διὰ τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ βοήθειαν εὐημε-
ρησάντων, ἐλαττωθέντες οἱ Νομάδες Ἄραβες ἠξίουν δοῦναι τὸν Ἰούδαν δεξιὰν
αὐτοῖς, ὑπισχνούμενοι καὶ βοσκήματα δώσειν καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ὠφελήσειν
12 αὐτούς. [12]Ἰούδας δὲ ὑπολαβὼν ὡς ἀληθῶς ἐν πολλοῖς αὐτοὺς χρησίμους,
ἐπεχώρησεν εἰρήνην ἄξειν πρὸς αὐτούς· καὶ λαβόντες δεξιὰς εἰς τὰς σκηνὰς
13 αὐτῶν ἐχωρίσθησαν. [13]ἐπέβαλε δὲ καὶ ἐπί τινα πόλιν γεφυροῦν ὀχυρὰν καὶ
τείχεσι περιπεφραγμένην καὶ παμμιγέσιν ἔθνεσι κατοικουμένην, ὄνομα δὲ
14 Κάσπιν. [14]οἱ δ' ἔνδον πεποιθότες τῇ τῶν τειχέων ἐρυμνότητι τῇ τε τῶν
βρωμάτων παραθέσει, ἀναγωγότερον ἐχρῶντο τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν λοιδο-
15 ροῦντες καὶ προσέτι βλασφημοῦντες καὶ λαλοῦντες ἃ μὴ θέμις. [15]οἱ δὲ περὶ
τὸν Ἰούδαν ἐπικαλεσάμενοι τὸν μέγαν τοῦ κόσμου δυνάστην, τὸν ἄτερ κριῶν
καὶ μηχανῶν ὀργανικῶν κατακρημνίσαντα τὴν Ἱεριχὼ κατὰ τοὺς Ἰησοῦ χρό-
16 νους, ἐνέσεισαν θηριωδῶς τῷ τείχει. [16]καταλαβόμενοί τε τὴν πόλιν τῇ τοῦ
θεοῦ θελήσει, ἀμυθήτους ἐποιήσαντο σφαγάς, ὥστε τὴν παρακειμένην λί-
μνην, τὸ πλάτος ἔχουσαν σταδίων δύο, κατάῤῥυτον αἵματι πεπληρωμένην
17 φαίνεσθαι. [17]ἐκεῖθεν δὲ ἀποσπάσαντες σταδίους ἑπτακοσίους πεντήκοντα
18 διήνυσαν εἰς τὸν Χάρακα πρὸς τοὺς λεγομένους Τουβιήνους Ἰουδαίους. [18]καὶ
Τιμόθεον μὲν ἐπὶ τῶν τόπων οὐ κατέλαβον, ἄπρακτόν τε ἀπὸ τῶν τόπων
19 ἐκλελυκότα, καταλελοιπότα δὲ φρουρὰν ἔν τινι τόπῳ καὶ μάλα ὀχυράν. [19]Δω-
σίθεος δὲ καὶ Σωσίπατρος τῶν περὶ τὸν Μακκαβαῖον ἡγεμόνων ἐξοδεύσαντες
ἀπώλεσαν τοὺς ὑπὸ Τιμοθέου καταλειφθέντας ἐν τῷ ὀχυρώματι πλείους τῶν
20 μυρίων ἀνδρῶν. [20]ὁ δὲ Μακκαβαῖος διατάξας τὴν ἑαυτοῦ στρατιὰν σπειρη-
δόν, κατέστησεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν σπειρῶν, καὶ ἐπὶ τὸν Τιμόθεον ὥρμησεν
ἔχοντα περὶ αὑτὸν μυριάδας δώδεκα πεζῶν, ἱππεῖς δὲ χιλίους πρὸς τοῖς
21 πεντακοσίοις. [21]τὴν δὲ ἔφοδον μεταλαβὼν Ἰούδα, ὁ Τιμόθεος προςεξαπέ-
στειλε τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν ἄλλην ἀποσκευὴν εἰς τὸ λεγό-
μενον Καρνίον· ἦν γὰρ δυςπολιόρκητον καὶ δυςπρόςιτον τὸ χωρίον διὰ τὴν
22 τῶν πάντων τῶν τόπων στενότητα. [22]ἐπιφανείσης δὲ τῆς Ἰούδα σπείρας
πρώτης, καὶ γενομένου δέους ἐπὶ τοὺς πολεμίους φόβου τε ἐκ τῆς τοῦ πάντα
ἐφορῶντος ἐπιφανείας γενομένου ἐπ' αὐτούς, εἰς φυγὴν ὥρμησαν ἄλλος ἀλ-
λαχῇ φερόμενος, ὥστε πολλάκις ὑπὸ τῶν ἰδίων βλάπτεσθαι καὶ ταῖς τῶν
23 ξιφῶν ἀκμαῖς ἀναπείρεσθαι. [23]ἐποιεῖτο δὲ τὸν διωγμὸν εὐτονώτερον Ἰούδας,
24 συγκεντῶν τοὺς ἀλιτηρίους, διέφθειρέ τε εἰς μυριάδας τρεῖς ἀνδρῶν. [24]αὐτὸς
δὲ ὁ Τιμόθεος ἐμπεσὼν τοῖς περὶ τὸν Δωσίθεον καὶ Σωσίπατρον ἠξίου μετὰ
πολλῆς γοητείας ἐξαφεῖναι σῶον αὐτόν, διὰ τὸ πλειόνων μὲν γονεῖς ὧν δὲ
25 ἀδελφοὺς ἔχειν, καὶ τούτους ἀλογηθῆναι συμβήσεται εἰ ἀποθάνοι. [25]πιστώ-
σαντος δὲ αὐτοῦ διὰ πλειόνων τὸν ὁρισμὸν ἀποκαταστήσειν τούτους ἀπημάν-
26 τους, ἀπέλυσαν αὐτὸν ἕνεκα τῆς τῶν ἀδελφῶν σωτηρίας. [26]ἐξελθὼν δὲ ἐπὶ

---

9. τεσσερακοντα 10. αποσπασαντες ...ποριαν ... επεβαλλον 11. ελαττονωθεντες ... om αραβες 12. υπεχωρησεν ... om αυτων 13. κασπειν 14. δε ενδον ... ευρυμνοτητι 15. om περι 16. σταδιους ... καταρρειν (*καταρρει) το αιμα 17. και προς τους ... τουβεινους 18. θεου (i. e. θυ) pro ου ... απρακτ. τοτε εκ των 19. τους υπο τιμ. απωλεσαν 20. την περι αυτον στρατιαν ... ωρμησαν ... τρισχιλιους (sed τρις in rasura) και προς τοις επτακις χιλιοις 21. ιουδου προεξαπεστειλεν ο τιμοθ. τας γυν. και την αλλην ... δια την παντων 22. επιφανισις δε της ιουδου σπειρης πρωτου ... τα παντα ... επιφανιας γενομενης ... εις φυγειν 23. ευτονοτερον ον ιουδας ... αλητηριους διεφθειρεν δε 24. γοητιας ... ως ωον αυτον ... om ει αποθανοι 25. αποκαταστησαι

τὸ Καρνίον καὶ τὸ Ἀταργατεῖον κατέσφαξε μυριάδας σωμάτων δύο καὶ
πεντακιςχιλίους. [27] καὶ μετὰ τὴν τούτων τροπὴν καὶ ἀπώλειαν ἐπεστράτευ- 27
σεν Ἰούδας καὶ ἐπὶ Ἐφρὼν πόλιν ὀχυράν, ἐν ᾗ κατῴκει Λυσίας καὶ πάμ-
φυλα πλήθη· νεανίαι δὲ πρὸ τῶν τειχῶν καθεστῶτες ῥωμαλέοι ἀπεμάχοντο
εὐρώστως, ἐνθάδε ὀργάνων καὶ βελῶν πολλαὶ παραθέσεις ὑπῆρχον. [28] ἐπικα- 28
λεσάμενοι δὲ τὸν δυνάστην τὸν μετὰ κράτους συντρίβοντα τὰς τῶν πολεμίων
ἀλκάς, ἔλαβον τὴν πόλιν ὑποχείριον, καὶ κατέστρωσαν τῶν ἔνδον εἰς μυριά-
δας δύο καὶ πεντακιςχιλίους. [29] ἀναζεύξαντες δὲ ἐκεῖθεν ὥρμησαν ἐπὶ Σκυ- 29
θῶν πόλιν, ἀπέχουσαν ἀπὸ Ἱεροσολύμων σταδίους ἑξακοσίους. [30] ἀπομαρτυ- 30
ρησάντων δὲ τῶν ἐκεῖ κατοικούντων Ἰουδαίων, ἣν οἱ Σκυθοπολῖται ἔσχον
πρὸς αὐτοὺς εὔνοιαν, καὶ ἐν τοῖς τῆς ἀτυχίας καιροῖς ἥμερον ἀπάντησιν
ἐποιοῦντο, [31] εὐχαριστήσαντες αὐτοῖς καὶ προςπαρακαλέσαντες, καὶ εἰς τὰ 31
λοιπὰ πρὸς τὸ γένος εὐμενεῖς εἶναι, παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα τῆς τῶν
ἑβδομάδων ἑορτῆς οὔσης ὑπογύου. [32] μετὰ δὲ τὴν λεγομένην Πεντηκοστὴν 32
ὥρμησαν ἐπὶ Γοργίαν τὸν τῆς Ἰδουμαίας στρατηγόν. [33] ἐξῆλθε δὲ μετὰ 33
πεζῶν τριςχιλίων, ἱππέων δὲ τετρακοσίων, [34] καὶ παραταξαμένων συνέβη πε- 34
σεῖν ὀλίγους τῶν Ἰουδαίων. [35] Δωσίθεος δέ τις τῶν τοῦ Βακήνορος ἔφιππος 35
ἀνὴρ καὶ καρτερὸς εἴχετο τοῦ Γοργίου, καὶ λαβόμενος τῆς χλαμύδος ἦγεν
αὐτὸν εὐρώστως, καὶ βουλόμενος τὸν κατάρατον λαβεῖν ζωγρίαν, τῶν ἱππέων
Θρακῶν τινὸς ἐπενεχθέντος αὐτῷ καὶ τὸν ὦμον καθελόντος, διέφυγεν ὁ
Γοργίας εἰς Μαρισά. [36] τῶν δὲ περὶ τὸν Ἔσδριν ἐπὶ πλεῖον μαχομένων καὶ 36
κατακόπων ὄντων, ἐπικαλεσάμενος ὁ Ἰούδας τὸν κύριον σύμμαχον φανῆναι
καὶ προοδηγὸν τοῦ πολέμου, [37] καταρξάμενος τῇ πατρίῳ φωνῇ τὴν μεθ' 37
ὕμνων κραυγήν, ἀναβοήσας καὶ ἐνσείσας ἀπροςδοκήτως τοῖς περὶ τὸν Γορ-
γίαν, τροπὴν αὐτῶν ἐποιήσατο. [38] Ἰούδας δὲ ἀναλαβὼν τὸ στράτευμα ἦγεν 38
εἰς Ὀδολλὰμ πόλιν· τῆς δὲ ἑβδομάδος ἐπιβαλλούσης, κατὰ τὸν ἐθισμὸν
ἁγνισθέντες αὐτόθι τὸ σάββατον διήγαγον. [39] τῇ δὲ ἐχομένῃ ἦλθον οἱ περὶ 39
τὸν Ἰούδαν καθ' ὃν τρόπον τὸ τῆς χρείας ἐγεγόνει, τὰ τῶν προπεπτωκότων
σώματα ἀνακομίσασθαι καὶ μετὰ τῶν συγγενῶν ἀποκαταστῆσαι εἰς τοὺς
πατρῴους τάφους. [40] εὗρον δὲ ἑκάστου τῶν τεθνηκότων ὑπὸ τοὺς χιτῶνας 40
ἱερώματα τῶν ἀπὸ Ἰαμνείας εἰδώλων, ἀφ' ὧν ὁ νόμος ἀπείργει τοὺς Ἰου-
δαίους· τοῖς δὲ πᾶσι σαφὲς ἐγένετο διὰ τήνδε τὴν αἰτίαν τούςδε πεπτωκέ-
ναι. [41] πάντες οὖν εὐλογήσαντες τοῦ δικαιοκρίτου κυρίου τοῦ τὰ κεκρυμμένα 41
φανερὰ ποιοῦντος, [42] εἰς ἱκετείαν ἐτράπησαν ἀξιώσαντες τὸ γεγονὸς ἁμάρ- 42
τημα τελείως ἐξαλειφθῆναι. ὁ δὲ γενναῖος Ἰούδας παρεκάλεσε τὸ πλῆθος
συντηρεῖν ἑαυτοὺς ἀναμαρτήτους εἶναι, ὑπ' ὄψιν ἑωρακότας τὰ γεγονότα διὰ
τὴν τῶν προπεπτωκότων ἁμαρτίαν. [43] ποιησάμενός τε κατ' ἀνδραλογίαν κα- 43
τασκευάσματα εἰς ἀργυρίου δραχμὰς διςχιλίας, ἀπέστειλεν εἰς Ἱεροσόλυμα
προςαγαγεῖν περὶ ἁμαρτίας θυσίαν, πάνυ καλῶς καὶ ἀστείως πράττων, ὑπὲρ
ἀναστάσεως διαλογιζόμενος. [44] εἰ γὰρ μὴ τοὺς προπεπτωκότας ἀναστῆναι 44

---

26. ατεργατιον ... δυο πεντακιςχιλ. 27. μετα δε ... om ιουδας ... εν η παμφυλα εν αυτη πληθη· νεανιαι δε ρωμαλλιοι προ των τιχεων καθεστωτες (ed. rom. κατεστ.) ευρωστως απεμαχ. ενθα 28. ολκας ... υποχ. κατεστρωσαν δε ... δυο πενταχιςχιλ. 29. αναζ. τε 30. των εκει καθεστωτων ... σκυθοπολειται om εποιουντο 31. om αυτοις ... παρεγενηθησαν 34. παραταξαμενους δε 35. γοργειου ... και βουλομενου τον καταρ. λ. ζωγρειαν ... τινος θρακων ... διεφυγεν γοργειας 36. επικαλεσαμενος ιουδας ... φανην. και προοδ. φανηναι του 37. κραυγην ενσισας ... γοργειαν ... εποιησατο αυτων 38. ηκεν ... σαββ. διηγεν 39. καθ ον χρονον ... τα σωματα των προπεπτ. 40. ιαμνιας ιδωλων ... απηργει 41. τα του δικαιοκρ. 42. εις εικεσιαν ... συντηρειν αυτους ... ʼεωρακοτες ... των προπ. αμαρτηματων 43. ανδρολογειον εις ... αστιως πραττειν ... αναλογιζομενος 44. ει μη γαρ

45 προςεδόκα, περισσὸν ἂν ἦν καὶ ληρῶδες ὑπὲρ νεκρῶν προςεύχεσθαι. 45b εἶτ᾽
ἐμβλέπων τοῖς μετ᾽ εὐσεβείας κοιμωμένοις κάλλιστον ἀποκείμενον χαριστή-
ριον, ὁσία καὶ εὐσεβὴς ἡ ἐπίνοια· ὅθεν περὶ τῶν τεθνηκότων τὸν ἐξιλασμὸν
ἐποιήσατο τῆς ἁμαρτίας ἀπολυθῆναι.

XIII.

Τῷ δὲ ἐνάτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει προςέπεσε τοῖς
περὶ τὸν Ἰούδαν, Ἀντίοχον τὸν Εὐπάτορα παραγενέσθαι σὺν πλήθεσιν ἐπὶ
2 τὴν Ἰουδαίαν, 2 καὶ σὺν αὐτῷ Λυσίαν τὸν ἐπίτροπον καὶ ἐπὶ τῶν πραγμά-
των, ἕκαστον ἔχοντα δύναμιν Ἑλληνικὴν πεζῶν μυριάδας ἕνδεκα καὶ ἱππεῖς
πεντακιςχιλίους τριακοσίους καὶ ἐλέφαντας εἰκοσιδύο, ἅρματα δὲ δρεπανη-
3 φόρα τριακόσια. 3 καὶ Μενέλαος δὲ συνέμιξεν αὐτοῖς, καὶ παρεκάλει μετὰ
πολλῆς εἰρωνείας τὸν Ἀντίοχον, οὐκ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς πατρίδος, οἰόμενος δὲ
4 ἐπὶ τῆς ἀρχῆς κατασταθήσεσθαι. 4 ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν βασιλέων ἐξήγειρε
τὸν θυμὸν τοῦ Ἀντιόχου ἐπὶ τὸν ἀλιτήριον, καὶ Λυσίου ὑποδείξαντος τοῦτον
αἴτιον εἶναι πάντων τῶν κακῶν, προςέταξεν, ὡς ἔθος ἐστίν, ἐν τῷ τόπῳ
5 προςαπολέσαι ἀγαγόντας αὐτὸν εἰς Βέροιαν. 5 ἔστι δὲ ἐν τῷ τόπῳ πύργος
πεντήκοντα πηχῶν πλήρης σποδοῦ, οὗτος δὲ ὄργανον εἶχε περιφερὲς πάντο-
6 θεν ἀπόκρημνον εἰς τὴν σποδόν. 6 ἐνταῦθα τὸν ἱεροσυλίας ἔνοχον ὄντα, ἢ
καί τινων ἄλλων κακῶν ὑπεροχὴν πεποιημένον, ἅπαντες προςωθοῦσιν εἰς
7 ὄλεθρον. 7 τοιούτῳ μόρῳ τὸν παράνομον συνέβη θανεῖν, μηδὲ τῆς γῆς τυ-
8 χόντα Μενέλαον πάνυ δικαίως. 8 ἐπεὶ γὰρ συνετελέσατο πολλὰ περὶ τὸν βω-
μὸν ἁμαρτήματα, οὗ τὸ πῦρ ἁγνὸν ἦν καὶ ἡ σποδός, ἐν σποδῷ τὸν θάνατον
9 ἐκομίσατο. 9 τοῖς δὲ φρονήμασιν ὁ βασιλεὺς βεβαρβαρωμένος ἤρχετο, τὰ χεί-
ριστα τῶν ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγονότων ἐνδειξόμενος τοῖς Ἰουδαίοις.
10 10 μεταλαβὼν δὲ Ἰούδας ταῦτα παρήγγειλε τῷ πλήθει δι᾽ ἡμέρας καὶ νυ-
κτὸς ἐπικαλεῖσθαι τὸν κύριον, εἴ ποτε ἄλλοτε καὶ νῦν ἐπιβοηθεῖν τοῖς τοῦ
11 νόμου καὶ πατρίδος καὶ ἱεροῦ ἁγίου στερεῖσθαι μέλλουσι, 11 καὶ τὸν ἄρτι
βραχέως ἀνεψυχότα λαὸν μὴ ἐᾶσαι τοῖς δυςφήμοις ἔθνεσιν ὑποχειρίους γε-
12 νέσθαι. 12 πάντων δὲ τὸ αὐτὸ ποιησάντων ὁμοῦ καὶ καταξιωσάντων τὸν ἐλεή-
μονα κύριον μετὰ κλαυθμοῦ καὶ νηστειῶν καὶ προπτώσεως ἐφ᾽ ἡμέρας τρεῖς
13 ἀδιαλείπτως, παρακαλέσας αὐτοὺς ὁ Ἰούδας ἐκέλευσε παραγίνεσθαι. 13 καθ᾽
ἑαυτὸν δὲ σὺν τοῖς πρεσβυτέροις γενόμενος ἐβουλεύσατο πρὶν εἰςβαλεῖν τοῦ
βασιλέως τὸ στράτευμα εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ γενέσθαι τῆς πόλεως ἐγκρα-
14 τεῖς, ἐξελθόντας κρῖναι τὰ πράγματα τῇ τοῦ κυρίου βοηθείᾳ. 14 δοὺς δὲ τὴν
ἐπιτροπὴν τῷ κτίστῃ τοῦ κόσμου, παρακαλέσας τοὺς σὺν αὐτῷ γενναίως
ἀγωνίσασθαι μέχρι θανάτου περὶ νόμων, περὶ ἱεροῦ, πόλεως, πατρίδος, πο-
15 λιτείας, ἐποιήσατο περὶ Μωδεῖν τὴν στρατοπεδείαν. 15 δοὺς δὲ τοῖς περὶ αὐ-
τὸν σύνθεμα θεοῦ νίκης, μετὰ νεανίσκων ἀρίστων κεκριμένων ἐπιβαλὼν
νύκτωρ ἐπὶ τὴν βασιλικὴν αὐλήν, ἐν τῇ παρεμβολῇ ἀνεῖλεν εἰς ἄνδρας τε-
τρακιςχιλίους, καὶ τὸν πρωτεύοντα τῶν ἐλεφάντων σὺν τῷ κατ᾽ οἰκίαν ὄχλῳ
16 συνέθηκε, 16 καὶ τὸ τέλος τὴν παρεμβολὴν δέους καὶ ταραχῆς ἐπλήρωσαν,

---

44. περισσως και ληρωδες ... ευχεσθαι 45. ειτε ... ευχαριστηριον XIII. 1. τεσσεραχοστω 2. ιππεων 3. συνεμιξεν δε αυτοις και μενελαος ... ηρωνιας ... επι σωτηριας 4. αιτιον των κακ. ειναι και παντων ...: om αυτον 5. πηχεων ... σποδου οργανον δε ειχεν 6. om οντα ... πεποιημενων 7. τυγχανοντα 9. βεβαρημενος 10. επικαλεσασθαι ... ει ποτε και 12. επι ημερας 13. το στρατ. του βασιλεως επι την ιουδ. γενεσθαι ... τη του θεου 14. τω κυριω του κοσμου ... περι νομων ιερου ... πολιτιας· περι δε μωδιειμ εποιησατο την στρατιαν 15. αναδους ... συνθημα θεου νικην ... αυλην την παρεμβολην ... διςχιλιους ... οντι pro οχλω 16. δους pro δεους

καὶ ἐξέλυσαν εὐημεροῦντες. [17] ὑποφαινούσης δὲ ἤδη τῆς ἡμέρας τοῦτ' ἐγε- 17
γόνει, διὰ τὴν ἐπαρήγουσαν αὐτῷ τοῦ κυρίου σκέπην. [18] ὁ δὲ βασιλεὺς εἰ- 18
ληφὼς γεῦσιν τῆς τῶν Ἰουδαίων εὐτολμίας, κατεπείρασε διὰ μεθόδων τοὺς
τόπους. [19] καὶ ἐπὶ Βαιθσούρα φρούριον ὀχυρὸν τῶν Ἰουδαίων προςῆγεν καὶ 19
ἐτροποῦτο, προςέκρουεν, ἠλαττονοῦτο. [20] τοῖς δὲ ἔνδον Ἰούδας τὰ δέοντα 20
εἰςέπεμψε. [21] προςήγγειλε δὲ τὰ μυστήρια τοῖς πολεμίοις Ῥόδοκος ἐκ τῆς 21
Ἰουδαϊκῆς τάξεως· ἀνεζητήθη δὲ καὶ κατελήφθη καὶ κατεκλείσθη. [22] ἐδευ- 22
τερολόγησεν ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐν Βαιθσούρα, δεξιὰν ἔδωκεν, ἔλαβεν, ἀπῄει,
προςέβαλε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, ἥττων ἐγένετο, [23] μετέλαβεν ἀπονενοῆσθαι 23
τὸν Φίλιππον ἐν Ἀντιοχείᾳ τὸν ἀπολελειμμένον ἐπὶ τῶν πραγμάτων, συνε-
χύθη· τοὺς Ἰουδαίους παρεκάλεσεν, ὑπετάγη καὶ ὤμοσεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς δι-
καίοις· συνελύθη καὶ θυσίαν προςήγαγεν, ἐτίμησε τὸν νεὼ καὶ τὸν τόπον
ἐφιλανθρώπησε, [24] καὶ τὸν Μακκαβαῖον ἀπεδέξατο· κατέλιπε στρατηγὸν ἀπὸ 24
Πτολεμαΐδος ἕως τῶν Γεῤῥηνῶν ἡγεμονίδην. [25] ἦλθεν εἰς Πτολεμαΐδα· ἐδυς- 25
φόρουν περὶ τῶν συνθηκῶν οἱ Πτολεμαεῖς, ἐδείναζον γὰρ ὑπὲρ ὧν ἠθέλησαν
ἀθετεῖν τὰς διαστάλσεις. [26] προςῆλθεν ἐπὶ τὸ βῆμα Λυσίας, ἀπελογήσατο 26
ἐνδεχομένως, συνέπεισε, κατεπράϋνεν, εὐμενεῖς ἐποίησεν, ἀνέζευξεν εἰς Ἀν-
τιόχειαν· οὕτω τὰ τοῦ βασιλέως τῆς ἐφόδου καὶ τῆς ἀναζυγῆς ἐχώρησε.

XIV.

Μετὰ δὲ τριετῆ χρόνον προςέπεσε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν Δημήτριον τὸν
τοῦ Σελεύκου διὰ τοῦ κατὰ Τρίπολιν λιμένος εἰςπλεύσαντα μετὰ πλήθους
ἰσχυροῦ καὶ στόλου, [2] κεκρατηκέναι τῆς χώρας ἐπανελόμενον Ἀντίοχον καὶ 2
τὸν τούτου ἐπίτροπον Λυσίαν. [3] Ἄλκιμος δέ τις προγενόμενος ἀρχιερεύς, 3
ἑκουσίως δὲ μεμολυμμένος ἐν τοῖς τῆς ἐπιμιξίας χρόνοις, συννοήσας ὅτι καθ'
ὁντιναοῦν τρόπον οὐκ ἔστιν αὐτῷ σωτηρία, οὐδὲ πρὸς ἅγιον θυσιαστήριον
ἔτι πρόςοδος, [4] ἧκε πρὸς τὸν βασιλέα Δημήτριον πρώτῳ καὶ πεντηκοστῷ καὶ 4
ἑκατοστῷ ἔτει, προςάγων αὐτῷ στέφανον χρυσοῦν καὶ φοίνικα, πρὸς δὲ τού-
τοις τῶν νομιζομένων θαλλῶν τοῦ ἱεροῦ, καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡσυχίαν
ἔσχε. [5] καιρὸν δὲ λαβὼν τῆς ἰδίας ἀνοίας συνεργόν, προςκληθεὶς εἰς συνέ- 5
δριον ὑπὸ τοῦ Δημητρίου, καὶ ἐπερωτηθεὶς ἐν τίνι διαθέσει καὶ βουλῇ
καθεστήκασιν οἱ Ἰουδαῖοι, πρὸς ταῦτα ἔφη [6] Οἱ λεγόμενοι τῶν Ἰουδαίων 6
Ἀσιδαῖοι, ὧν ἀφηγεῖται Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος, πολεμοτροφοῦσι καὶ στα-
σιάζουσιν, οὐκ ἐῶντες τὴν βασιλείαν εὐσταθείας τυχεῖν. [7] ὅθεν ἀφελόμενος 7
τὴν προγονικὴν δόξαν, λέγω δὴ τὴν ἀρχιερωσύνην, δεῦρο νῦν ἐλήλυθα.
[8] πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῶν ἀνηκόντων τῷ βασιλεῖ γνησίως φρονῶν, δεύτερον δὲ 8
καὶ τῶν ἰδίων πολιτῶν στοχαζόμενος· τῇ μὲν γὰρ τῶν προειρημένων ἀλο-
γιστίᾳ τὸ σύμπαν ἡμῶν γένος οὐ μικρῶς ἀκληρεῖ. [9] ἕκαστα δὲ τούτων ἐπε- 9
γνωκὼς σὺ βασιλεῦ καὶ τῆς χώρας καὶ τοῦ περιισταμένου γένους ἡμῶν προ-
νοήθητι, καθ' ἣν ἔχεις πρὸς ἅπαντας εὐαπάντητον φιλανθρωπίαν. [10] ἄχρι 10
γὰρ Ἰούδας περίεστιν, ἀδύνατον εἰρήνης τυχεῖν τὰ πράγματα. [11] τοιούτων 11
δὲ ῥηθέντων ὑπὸ τούτου, θᾶττον οἱ λοιποὶ φίλοι δυςμενῶς ἔχοντες τὰ πρὸς
τὸν Ἰούδαν προσεπύρωσαν τὸν Δημήτριον. [12] προςκαλεσάμενος δὲ εὐθέως 12

17. τουτο ... αυτω τω κυριω 18. γευμα 19. βαιθσουροις φρ. ολιγον ... προςηγεν ετροπουτο προςνεκρουσεν (sic) ηλαττονουτο 21. ανεζητηθη και κατελημφθη 22. βαιθσουροις 23. αντιοχια ... απολελιμμενον 24. επεδεξατο ... κατελειπεν ... γεννηρων 25. εδυςφορων ... εδιλιαζον γαρ υπεραγαν ηθελησαν 26. και κατεπραΰνεν ... τα της εφοδου του βασιλεως (sed haec omnia **addidit) XIV. 3. αλκειμος ... προγεγονως ... μεμολυσμενος ... αμιξιας ... προς το αγιον 4. ηλθεν ... ως πρωτω και εκατοστω και πεντηκοστω ... τοις νομιζομενοις 5. καθεστηκεν 7. λεγων δε την αρχ. δευτερον νυν 3. στοχασαμενος 9. τουτως ... προςνοηθητι 12. προχειρησαμενος δε

Νικάνορα τὸν γενόμενον ἐλεφαντάρχην, καὶ στρατηγὸν ἀναδείξας τῆς Ἰου-
13 δαίας ἐξαπέστειλε, [13] δοὺς ἐντολάς, αὐτὸν μὲν τὸν Ἰούδαν ἐπανελέσθαι,
τοὺς δὲ σὺν αὐτῷ σκορπίσαι, καταστῆσαι δὲ Ἄλκιμον ἀρχιερέα τοῦ μεγί-
14 στου ἱεροῦ. [14] τὰ δὲ ἐκ τῆς Ἰουδαίας πεφυγαδευκότα τὸν Ἰούδαν ἔθνη συνέ-
μισγον ἀγεληδὸν τῷ Νικάνορι, τὰς τῶν Ἰουδαίων ἀτυχίας καὶ συμφορὰς
15 ἰδίας εὐημερίας δοκοῦντες ἔσεσθαι. [15] ἀκούσαντες δὲ τὴν τοῦ Νικάνορος
ἔφοδον καὶ τὴν ἐπίθεσιν τῶν ἐθνῶν, καταπασάμενοι γῆν ἐλιτάνευον τὸν
ἄχρι αἰῶνος συστήσαντα τὸν ἑαυτοῦ λαόν, ἀεὶ δὲ μετ' ἐπιφανείας ἀντιλαμ-
16 βανόμενον τῆς ἑαυτοῦ μερίδος. [16] προστάξαντος δὲ τοῦ ἡγουμένου ἐκεῖθεν
17 εὐθέως ἀνέζευξαν, καὶ συμμίσγουσιν αὐτοῖς ἐπὶ κώμην Δεσσαού. [17] Σίμων δὲ
ὁ ἀδελφὸς Ἰούδα συμβεβληκὼς ἦν τῷ Νικάνορι, βραχέως δὲ διὰ τὴν αἰφνί-
18 διον τῶν ἀντιπάλων ἀφασίαν ἐπταικώς. [18] ὅμως δὲ ἀκούων ὁ Νικάνωρ ἣν
εἶχον οἱ περὶ τὸν Ἰούδαν ἀνδραγαθίαν καὶ ἐν τοῖς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγῶ-
19 σιν εὐψυχίαν, ἐπευλαβεῖτο τὴν κρίσιν δι' αἱμάτων ποιήσασθαι. [19] διόπερ
ἔπεμψε Ποσιδώνιον καὶ Θεόδοτον καὶ Ματταθίαν δοῦναι καὶ λαβεῖν δεξιάς.
20 [20] πλείονος δὲ γενομένης περὶ τούτων ἐπισκέψεως, καὶ τοῦ ἡγεμόνος τοῖς
πλήθεσιν ἀνακοινωσαμένου, καὶ φανείσης ὁμοψήφου γνώμης, ἐπένευσαν ταῖς
21 συνθήκαις. [21] ἐτάξαντο δὲ ἡμέραν ἐν ᾗ κατ' ἰδίαν ἥξουσιν εἰς τὸ αὐτό. καὶ
22 προῆλθε, καὶ παρ' ἑκάστου διαφόρους ἔθεσαν δίφρους. [22] διέταξεν Ἰούδας
ἐνόπλους ἑτοίμους ἐν τοῖς ἐπικαίροις τόποις, μή ποτε ἐκ τῶν πολεμίων αἰ-
23 φνιδίως κακουργία γένηται, τὴν ἁρμόζουσαν ἐποιήσαντο κοινολογίαν. [23] διέ-
τριβε δὲ ὁ Νικάνωρ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἔπραττεν οὐθὲν ἄτοπον, τοὺς δὲ
24 συναχθέντας ἀγελαίους ὄχλους ἀπέλυσε. [24] καὶ εἶχε τὸν Ἰούδαν διὰ παντὸς
25 ἐν προσώπῳ, ψυχικῶς τῷ ἀνδρὶ προσεκέκλιτο· [25] παρεκάλεσεν αὐτὸν γῆμαι
26 καὶ παιδοποιήσασθαι· ἐγάμησεν, εὐστάθησεν, ἐκοινώνησε βίου. [26] ὁ δὲ Ἄλ-
κιμος συνιδὼν τὴν πρὸς ἀλλήλους εὔνοιαν καὶ τὰς γενομένας συνθήκας, ἀνα-
λαβὼν ἧκε πρὸς τὸν Δημήτριον καὶ ἔλεγε τὸν Νικάνορα ἀλλότρια φρονεῖν
τῶν πραγμάτων· τὸν γὰρ ἐπίβουλον τῆς βασιλείας Ἰούδαν διάδοχον ἀναδέ-
27 δειχεν ἑαυτοῦ. [27] ὁ δὲ βασιλεὺς ἔκθυμος γενόμενος καὶ ταῖς τοῦ παμπονήρου
ἐρεθισθεὶς διαβολαῖς, ἔγραψε Νικάνορι φάσκων ὑπὲρ μὲν τῶν συνθηκῶν βα-
ρέως φέρειν, κελεύων δὲ τὸν Μακκαβαῖον δέσμιον ἐξαποστέλλειν ταχέως εἰς
28 Ἀντιόχειαν. [28] προσπεσόντων δὲ τούτων τῷ Νικάνορι, συνεκέχυτο καὶ δυσφό-
29 ρως ἔφερεν, εἰ τὰ διεσταλμένα ἀθετήσει μηδὲν τἀνδρὸς ἠδικηκότος. [29] ἐπεὶ
δὲ τῷ βασιλεῖ ἀντιπράττειν οὐκ ἦν, εὔκαιρον ἐτήρει στρατηγήματι τοῦτ'
30 ἐπιτελέσαι. [30] ὁ δὲ Μακκαβαῖος αὐστηρότερον διεξάγοντα συνιδὼν τὸν Νικά-
νορα πρὸς αὐτὸν καὶ τὴν εἰθισμένην ἀπάντησιν ἀγριωτέραν ἐσχηκότα, νοή-
σας οὐκ ἀπὸ τοῦ βελτίστου τὴν αὐστηρίαν εἶναι, συστρέψας οὐκ ὀλίγους τῶν
31 περὶ ἑαυτὸν συνεκρύπτετο τὸν Νικάνορα. [31] συγγνοὺς δὲ ὁ ἕτερος ὅτι γεν-
ναίως ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἐστρατήγηται, παραγενόμενος ἐπὶ τὸ μέγιστον καὶ
ἅγιον ἱερόν, τῶν ἱερέων τὰς καθηκούσας θυσίας προσαγόντων, ἐκέλευσε
32 παραδιδόναι τὸν ἄνδρα. [32] τῶν δὲ μεθ' ὅρκων φασκόντων μὴ γινώσκειν

---

12. τον νικανορα 13. δους επιστολας ... τον ιουδα 14. οι δε επι της ιουδ. πεφυγαδευκοτες 15. ελιτανευσαν ... τον αυτου λαον ... αντιλαμβανομενος 16. αναζευξας συνμισσει ... λεσσαου 17. βραδεως ... εφνηδιον 18. ανδραγαθειαν ... περι της πατριδος ... υπευλαβειτο 20. του ηγουμενου ... ομοιοψηφου 21. προηλθεν παρ εκαστου διφραξ· εθεσαν διφρ. 22. εφνιδιως 23. om δε 26. λαβων ... βασιλειας αυτου ... απεδιξεν ... om εαυτου 27. και τοις του πανπονηρου διαβολ. ερεθισθ. ... φασκων post συνθηκων ponit ... εις αντιοχιαν ταχ. 28. αθετησιν 29. του pro τουτ 30. διεξαγαγοντα ... τα προς αυτον ... ηθισμενην ... αγροικοτερον ... περι αυτον 31. συγνους 32. γινωσκων

ποῦ ποτ' ἐστὶν ὁ ζητούμενος, 33 προτείνας τὴν δεξιὰν εἰς τὸν νεὼ ταῦτα ὤμοσε 33
Ἐὰν μὴ δέσμιόν μοι τὸν Ἰούδαν παραδῶτε, τόνδε τοῦ θεοῦ σηκὸν εἰς πε-
δίον ποιήσω, καὶ τὸ θυσιαστήριον κατασκάψω, καὶ ἱερὸν ἐνταῦθα τῷ Διο-
νύσῳ ἐπιφανὲς ἀναστήσω. 34 τοσαῦτα δὲ εἰπὼν ἀπῆλθεν. οἱ δὲ ἱερεῖς προ- 34
τείναντες τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπεκαλοῦντο τὸν διὰ παντὸς ὑπέρμαχον
τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ταῦτα λέγοντες 35 Σὺ κύριε τῶν ὅλων ἀπροςδεὴς ὑπάρ- 35
χων, εὐδόκησας ναὸν τῆς σῆς κατασκηνώσεως ἐν ἡμῖν γενέσθαι. 36 καὶ νῦν 36
ἅγιε παντὸς ἁγιασμοῦ κύριε διατήρησον εἰς αἰῶνα ἀμίαντον τόνδε τὸν προς-
φάτως κεκαθαρισμένον οἶκον. 37 Ῥαζὶς δέ τις τῶν ἀπὸ Ἱεροσολύμων πρεσβυ- 37
τέρων ἐμηνύθη τῷ Νικάνορι ἀνὴρ φιλοπολίτης καὶ σφόδρα καλῶς ἀκούων
καὶ κατὰ τὴν εὔνοιαν πατὴρ τῶν Ἰουδαίων προςαγορευόμενος. 38 ἦν γὰρ 38
ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις τῆς ἀμιξίας κρίσιν εἰςενηνεγμένος Ἰουδαϊσμοῦ, καὶ
σῶμα καὶ ψυχὴν ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ παραβεβλημένος μετὰ πάσης ἐκτε-
νίας. 39 βουλόμενος δὲ Νικάνωρ πρόδηλον ποιῆσαι ἣν εἶχε πρὸς τοὺς Ἰου- 39
δαίους δυςμένειαν, ἀπέστειλε στρατιώτας ὑπὲρ τοὺς πεντακοσίους συλλαβεῖν
αὐτόν. 40 ἔδοξε γὰρ ἐκεῖνον συλλαβὼν τούτοις ἐργάσασθαι συμφοράν. 41 τῶν 40 41
δὲ πληθῶν μελλόντων τὸν πύργον καταλαβέσθαι καὶ τὴν αὐλαίαν θύραν βια-
ζομένων, καὶ κελευόντων πῦρ προςάγειν καὶ τὰς θύρας ὑφάπτειν, περικατά-
ληπτος γενόμενος ὑπέθηκεν ἑαυτῷ ξίφος, 42 εὐγενῶς θέλων ἀποθανεῖν ἤπερ 42
τοῖς ἀλιτηρίοις ὑποχείριος γενέσθαι καὶ τῆς ἰδίας εὐγενείας ἀναξίως ὑβρι-
σθῆναι. 43 τῇ δὲ πληγῇ μὴ κατευθικτήσας διὰ τὴν τοῦ ἀγῶνος σπουδήν, 43
καὶ τῶν ὄχλων εἴσω τῶν θυρωμάτων εἰςβαλόντων, ἀναδραμὼν γενναίως ἐπὶ
τὸ τεῖχος κατεκρήμνισεν ἑαυτὸν ἀνδρείως εἰς τοὺς ὄχλους. 44 τῶν δὲ ταχέως 44
ἀναποδισάντων γενομένου διαστήματος ἦλθε κατὰ μέσον τὸν κενεῶνα. 45 ἔτι 45
δὲ ἔμπνους ὑπάρχων καὶ πεπυρωμένος τοῖς θυμοῖς, ἐξαναστὰς φερομένων
κρουνηδὸν τῶν αἱμάτων καὶ δυςχερῶν ὄντων τῶν τραυμάτων, δρόμῳ τοὺς
ὄχλους διελθὼν καὶ στὰς ἐπί τινος πέτρας ἀποῤῥωγάδος, 46 παντελῶς ἔξαιμος 46
ἤδη γενόμενος, προβαλὼν τὰ ἔντερα καὶ λαβὼν ἑκατέραις ταῖς χερσὶν ἐνέ-
σεισε τοῖς ὄχλοις, καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δεσπόζοντα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ
πνεύματος ταῦτα αὐτῷ πάλιν ἀποδοῦναι, τόνδε τὸν τρόπον μετήλλαξεν.

XV.

Ὁ δὲ Νικάνωρ μεταλαβὼν τοὺς περὶ τὸν Ἰούδαν ὄντας ἐν τοῖς κατὰ
Σαμάρειαν τόποις, ἐβουλεύσατο τῇ τῆς καταπαύσεως ἡμέρᾳ μετὰ πάσης
ἀσφαλείας αὐτοῖς ἐπιβαλεῖν. 2 τῶν δὲ κατ' ἀνάγκην συνεπομένων αὐτῷ Ἰου- 2
δαίων, λεγόντων Μηδαμῶς οὕτως ἀγρίως καὶ βαρβάρως ἀπολέσῃς, δόξαν δὲ
ἀπομέρισον τῇ προτετιμημένῃ ὑπὸ τοῦ πάντα ἐφορῶντος μεθ' ἁγιότητος
ἡμέρᾳ. 3 ὁ δὲ τρισαλιτήριος ἐπηρώτησεν εἰ ἔστιν ἐν οὐρανῷ δυνάστης ὁ 3
προστεταχὼς ἄγειν τὴν τῶν σαββάτων ἡμέραν; 4 τῶν δὲ ἀποφηναμένων 4
Ἔστιν ὁ κύριος ζῶν αὐτὸς ἐν οὐρανῷ δυνάστης, ὁ κελεύσας ἀσκεῖν τὴν
ἑβδομάδα· 5 ὁ δὲ ἕτερος Κἀγώ, φησί, δυνάστης ἐπὶ τῆς γῆς ὁ προστάσσων 5
αἴρειν ὅπλα καὶ τὰς βασιλικὰς χρείας ἐπιτελεῖν. ὅμως οὐ κατέσχεν ἐπιτελέ-
σαι τὸ σχέτλιον αὐτοῦ βούλημα. 6 καὶ ὁ μὲν Νικάνωρ μετὰ πάσης ἀλαζο- 6
νείας ὑψαυχενῶν διεγνώκει κοινὸν τῶν περὶ τὸν Ἰούδαν συστήσασθαι τρό-
παιον. 7 ὁ δὲ Μακκαβαῖος ἦν ἀδιαλείπτως πεποιθὼς μετὰ πάσης ἐλπίδος 7

---

33. επι τον νεω ωμοσεν ταυτα ... τονδε τον του ... διανυσω 35. ηυδοκησας ... σκηνωσεως 36. κεκαθερισμενον 37. ραζεις 38. κρισις 40. ενεργασασθαι 41. περικαταλημπτος ... υπεθηκε εαυτω το ξιφος 42. αλητηριοις (item ed. rom.) ... εσω ... εισβαλλοντων ... ανδρωδως 45. των τραυματων οντων ... διελθοντων ... απορρωγος 46. γεινομενος ... τα αυτα αυτω XV. 2. κατα αναγκην 3. τρισαλητηριος ... ο δυναστης 4. των δ αποφεναμενων 5. τα οπλα 6. πασης ασφαλειας ευψαυχενων ... συστησ. τροπον

8 ἀντιλήψεως τεύξασθαι παρὰ τοῦ κυρίου. [8]καὶ παρεκάλει τοὺς σὺν αὐτῷ μὴ
δειλιᾶν τὴν τῶν ἐθνῶν ἔφοδον, ἔχοντας δὲ κατὰ νοῦν τὰ προγεγονότα αὐ-
τοῖς ἀπ' οὐρανοῦ βοηθήματα καὶ τὰ νῦν προσδοκᾶν τὴν παρὰ τοῦ παντο-
9 κράτορος ἐσομένην αὐτοῖς νίκην καὶ βοήθειαν. [9]καὶ παραμυθούμενος αὐτοὺς
ἐκ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, προσυπομνήσας δὲ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀγῶ-
10 νας οὓς ἦσαν ἐκτετελεκότες, προθυμοτέρους αὐτοὺς κατέστησε. [10]καὶ τοῖς
θυμοῖς διεγείρας αὐτούς, παρήγγειλεν ἅμα παρεπιδεικνὺς τὴν τῶν ἐθνῶν
11 ἀθεσίαν καὶ τὴν τῶν ὅρκων παράβασιν. [11]ἕκαστον δὲ αὐτῶν καθοπλίσας οὐ
τὴν ἀσπίδων καὶ λογχῶν ἀσφάλειαν, ὡς τὴν ἐν τοῖς ἀγαθοῖς λόγοις παρά-
κλησιν, καὶ προσεξηγησάμενος ὄνειρον ἀξιόπιστον ὕπαρ τι πάντας εὔφρανεν.
12 [12]ἦν δὲ ἡ τούτου θεωρία τοιάδε, Ὀνίαν τὸν γενόμενον ἀρχιερέα ἄνδρα κα-
λὸν καὶ ἀγαθόν, αἰδήμονα μὲν τὴν ἀπάντησιν, πρᾷον δὲ τὸν τρόπον καὶ
λαλιὰν προϊέμενον πρεπόντως, καὶ ἐκ παιδὸς ἐκμεμελετηκότα πάντα τὰ τῆς
ἀρετῆς οἰκεῖα, τοῦτον τὰς χεῖρας προτείναντα κατεύχεσθαι τῷ παντὶ τῶν
13 Ἰουδαίων συστήματι. [13]εἶθ' οὕτως ἐπιφανῆναι ἄνδρα πολιᾷ καὶ δόξῃ δια-
φέροντα, θαυμαστὴν δέ τινα καὶ μεγαλοπρεπεστάτην εἶναι τὴν περὶ αὐτὸν
14 ὑπεροχήν. [14]ἀποκριθέντα δὲ τὸν Ὀνίαν εἰπεῖν Ὁ φιλάδελφος οὗτός ἐστιν ὁ
πολλὰ προσευχόμενος περὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερεμίας ὁ τοῦ
15 θεοῦ προφήτης. [15]προτείναντα δὲ τὸν Ἱερεμίαν τὴν δεξιὰν παραδοῦναι τῷ
16 Ἰούδᾳ ῥομφαίαν χρυσῆν, διδόντα δὲ προσφωνῆσαι τάδε [16]Λάβε τὴν ἁγίαν
17 ῥομφαίαν δῶρον παρὰ τοῦ θεοῦ, δι' ἧς θραύσεις τοὺς ὑπεναντίους. [17]παρα-
κληθέντες δὲ τοῖς Ἰούδα λόγοις πάνυ καλοῖς καὶ δυναμένοις ἐπ' ἀρετὴν
παρορμῆσαι καὶ ψυχὰς νέων ἐπανορθῶσαι, διέγνωσαν μὴ στρατοπεδεύεσθαι,
γενναίως δὲ ἐμφέρεσθαι καὶ μετὰ πάσης εὐανδρίας ἐμπλακέντες κρῖναι τὰ
18 πράγματα, διὰ τὸ καὶ τὴν πόλιν καὶ τὰ ἅγια καὶ τὸ ἱερὸν κινδυνεύειν. [18]ἦν
γὰρ ὁ περὶ γυναικῶν καὶ τέκνων ἔτι δὲ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἐν ἥττονι
μέρει κείμενος αὐτοῖς ἀγών, μέγιστος δὲ καὶ πρῶτος ὁ περὶ τοῦ καθηγιασμέ-
19 νου ναοῦ φόβος. [19]ἦν δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει κατειλημμένοις οὐ πάρεργος
20 ἀγωνία ταρασσομένοις τῆς ἐν ὑπαίθρῳ προσβολῆς. [20]καὶ πάντων ἤδη προς-
δοκώντων τὴν ἐσομένην κρίσιν, καὶ ἤδη συμμιξάντων τῶν πολεμίων καὶ
τῆς στρατιᾶς ἐκταγείσης, καὶ τῶν θηρίων ἐπὶ μέρος εὔκαιρον ἀποκαταστα-
21 θέντων, τῆς τε ἵππου κατὰ κέρας τεταγμένης, [21]συνιδὼν ὁ Μακκαβαῖος τὴν
τῶν πληθῶν παρουσίαν καὶ τῶν ὅπλων τὴν ποικίλην παρασκευὴν τήν τε
τῶν θηρίων ἀγριότητα, προτείνας τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπεκαλέσατο
τὸν τερατοποιὸν κύριον τὸν κατόπτην, γινώσκων ὅτι οὐκ ἔστι δι' ὅπλων ἡ
22 νίκη, καθὼς δὲ ἂν αὐτῷ κριθείη τοῖς ἀξίοις περιποιεῖται τὴν νίκην. [22]ἔλεγε
δὲ ἐπικαλούμενος τόνδε τὸν τρόπον Σὺ δέσποτα ἀπέστειλας τὸν ἄγγελόν σου
ἐπὶ Ἐζεκίου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἀνεῖλες ἐκ τῆς παρεμβολῆς
23 Σενναχηρεὶμ εἰς ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας. [23]καὶ νῦν δυνάστα τῶν
οὐρανῶν ἀπόστειλον ἄγγελον ἀγαθὸν ἔμπροσθεν ἡμῶν εἰς δέος καὶ τρόμον.
24 [24]μεγέθει βραχίονός σου καταπλαγείησαν οἱ μετὰ βλασφημίας παραγενόμε-
25 νοι ἐπὶ τὸν ἅγιόν σου λαόν. καὶ οὗτος μὲν ἐν τούτοις ἔληξεν. [25]οἱ δὲ περὶ
26 τὸν Νικάνορα μετὰ σαλπίγγων καὶ παιάνων προσῆγον. [26]οἱ δὲ περὶ τὸν
27 Ἰούδαν μετ' ἐπικλήσεως καὶ εὐχῶν συνέμιξαν τοῖς πολεμίοις. [27]καὶ ταῖς

---

7. αντιλημψεως 8. εχοντες δε ... εισομενην ... om και βοηθειαν 9. προσυμνησας 10. παρεπιδιγνυς 11. εκαστος δε ... προσηγησαμενος ... υπερ τι παντας ηυφρανεν 12. αρετης ιδια 15. om τον 17. ιουδου ... επανδρωσε ... στρατευεσθαι ... ευτανδρειας 18. om αγων 20. προσμειξαντων ... της δε ιππου 21. θηριων επι μερος ευκαιρον αγριοτητα· ανατεινας χειρας ... om τον κατοπτην ... om η νικη ... δε εαν αυτω κρειθη 22. ανειλεν 23. τροπον 24. καταπλαγεησαν ... παραγεινομενοι 26. μετα επικλησεως

μὲν χερσὶν ἀγωνιζόμενοι, ταῖς δὲ καρδίαις πρὸς τὸν θεὸν εὐχόμενοι, κατέ-
στρωσαν οὐδὲν ἧττον μυριάδων τριῶν καὶ πεντακισχιλίων, τῇ τοῦ θεοῦ με-
γάλως εὐφρανθέντες ἐπιφανείᾳ. [28] γενόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς χρείας καὶ μετὰ 28
χαρᾶς ἀναλύοντες, ἐπέγνωσαν προπεπτωκότα Νικάνορα σὺν τῇ πανοπλίᾳ.
[29] γενομένης δὲ κραυγῆς καὶ ταραχῆς, εὐλόγουν τὸν δυνάστην τῇ πατρίῳ 29
φωνῇ. [30] καὶ προςέταξεν ὁ καθ' ἅπαν σώματι καὶ ψυχῇ πρωταγωνιστὴς 30
ὑπὲρ τῶν πολιτῶν, ὁ τὴν τῆς ἡλικίας εὔνοιαν εἰς ὁμοεθνεῖς διαφυλάξας, τὴν
τοῦ Νικάνορος κεφαλὴν ἀποτεμόντας καὶ τὴν χεῖρα σὺν τῷ ὤμῳ φέρειν εἰς
Ἱεροσόλυμα. [31] παραγενόμενος δὲ ἐκεῖ καὶ συγκαλέσας τοὺς ὁμοεθνεῖς καὶ 31
τοὺς ἱερεῖς πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου στήσας, μετεπέμψατο τοὺς ἐκ τῆς ἄκρας.
[32] καὶ ἐπιδειξάμενος τὴν τοῦ μιαροῦ Νικάνορος κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα τοῦ 32
δυςφήμου, ἣν ἐκτείνας ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ παντοκράτορος οἶκον ἐμεγαλαύχησε,
[33] καὶ τὴν γλῶσσαν τοῦ δυςσεβοῦς Νικάνορος ἐκτεμὼν ἔφη κατὰ μέρος δώ- 33
σειν τοῖς ὀρνέοις, τὰ δὲ ἐπίχειρα τῆς ἀνοίας κατέναντι τοῦ ναοῦ κρεμάσαι.
[34] οἱ δὲ πάντες εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησαν τὸν ἐπιφανῆ κύριον, λέγοντες 34
Εὐλογητὸς ὁ διατηρήσας τὸν ἑαυτοῦ τόπον ἀμίαντον. [35] ἐξέδησε δὲ τὴν τοῦ 35
Νικάνορος κεφαλὴν ἐκ τῆς ἄκρας ἐπίδηλον πᾶσι καὶ φανερὸν τῆς τοῦ κυ-
ρίου βοηθείας σημεῖον. [36] καὶ ἐδογμάτισαν πάντες μετὰ κοινοῦ ψηφίσματος 36
μηδαμῶς ἐᾶσαι ἀπαρασήμαντον τήνδε τὴν ἡμέραν, ἔχειν δὲ ἐπίσημον τὴν
τριςκαιδεκάτην τοῦ δωδεκάτου μηνός, Ἀδὰρ λέγεται τῇ Συριακῇ φωνῇ, πρὸ
μιᾶς ἡμέρας τῆς Μαρδοχαϊκῆς ἡμέρας. [37] τῶν οὖν κατὰ Νικάνορα χωρη- 37
σάντων οὕτω, καὶ ἀπ' ἐκείνων τῶν καιρῶν κρατηθείσης τῆς πόλεως ὑπὸ
τῶν Ἑβραίων, καὶ αὐτὸς αὐτόθι καταπαύσω τὸν λόγον. [38] καὶ εἰ μὲν καλῶς 38
καὶ εὐθίκτως τῇ συντάξει, τοῦτο καὶ αὐτὸς ἤθελον· εἰ δὲ εὐτελῶς καὶ με-
τρίως, τοῦτο ἐφικτὸν ἦν μοι. [39] καθάπερ γὰρ οἶνον κατὰ μόνας πίνειν, ὡςαύ- 39
τως δὲ καὶ ὕδωρ πάλιν πολέμιον· ὃν δὲ τρόπον οἶνος ὕδατι συγκερασθεὶς
ἡδὺς καὶ ἐπιτερπῆ τὴν χάριν ἀποτελεῖ, οὕτω καὶ τὸ τῆς κατασκευῆς τοῦ
λόγου τέρπει τὰς ἀκοὰς τῶν ἐντυγχανόντων τῇ συντάξει. ἐνταῦθα δὲ ἔσται
ἡ τελευτή.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ

ΤΡΙΤΟΣ.

I.

Ὁ δὲ Φιλοπάτωρ μαθὼν παρὰ τῶν ἀνακομισθέντων τὴν γενομένην τῶν ὑπ' αὐτοῦ κρατουμένων τόπων ἀφαίρεσιν ὑπὸ Ἀντιόχου, παραγγείλας ταῖς πάσαις δυνάμεσι πεζικαῖς τε καὶ ἱππικαῖς αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀδελφὴν Ἀρσινόην συμπαραλαβὼν ἐξώρμησε μέχρι τῶν κατὰ Ῥαφίαν τόπων, ὅπου παρεμ-

---

27. om καρδιαις ... επιμελεια 28. πανοπλεια 30. περιφερειν 31. συνκαλεσαμενος τ. ομοεθνους 32. επιδεξαμενος ... μιαιρου ... εκτετινας 33. om δωσειν ... τα δ επιχειρα 35. προτομην pro κεφαλην 36. εδογματ. δε ... τη κυριακη φωνη 37. ουτως ... τον λογ. καταπαυσων 38. και ειπεν (pro ει μεν) καλως ευθεικτως 39. om γαρ ... συνκερασθ. ηδη και ... ουτως

Subscriptio: ιουδα του μακκαβαιου πραξεων επιστολη

Inscriptio: μακκαβαιων λογος γ

I. 1. παρα των αναχομ. μαθων ... γεινομενην των επ αυτου ... πεζικαις και ιππικαις και την αδ.

2 βεβλήκεισαν οἱ περὶ Ἀντίοχον. [2]Θεόδοτος δέ τις ἐκπληρῶσαι τὴν ἐπιβουλὴν
διανοηθείς, παραλαβὼν τῶν προϋποτεταγμένων αὐτῷ ὅπλων Πτολεμαϊκῶν
τὰ κράτιστα, διεκομίσθη νύκτωρ ἐπὶ τὴν τοῦ Πτολεμαίου σκηνήν, ὡς μόνος
3 κτεῖναι αὐτὸν καὶ ἐν τούτῳ διαλῦσαι τὸν πόλεμον. [3]τοῦτον δὲ διαγαγὼν
Δωσίθεος ὁ Δριμύλου λεγόμενος, τὸ γένος Ἰουδαῖος, ὕστερον δὲ μεταβαλὼν
τὰ νόμιμα καὶ τῶν πατρίων δογμάτων ἀπηλλοτριωμένος, ἄσημόν τινα κατέ-
4 κλινεν ἐν τῇ σκηνῇ, ὃν συνέβη κομίσασθαι τὴν ἐκείνου κόλασιν. [4]γενομένης
δὲ καρτερᾶς μάχης, καὶ τῶν πραγμάτων μᾶλλον ἐῤῥωμένων τῷ Ἀντιόχῳ,
ἱκανῶς ἡ Ἀρσινόη ἐπιπορευσαμένη τὰς δυνάμεις παρεκάλει, μετὰ οἴκτου καὶ
δακρύων τοὺς πλοκάμους λελυμένη, βοηθεῖν ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς τέκνοις καὶ
γυναιξὶ θαῤῥαλέως, ἐπαγγελλομένη δώσειν νικήσασιν ἑκάστῳ δύο μνᾶς χρυ-
5 σίου. [5]καὶ οὕτω συνέβη τοὺς ἀντιπάλους ἐν χειρονομίαις διαφθαρῆναι, πολ-
6 λοὺς δὲ καὶ δοριαλώτους συλληφθῆναι. [6]κατακρατήσας δὲ τῆς ἐπιβουλῆς
7 ἔκρινε τὰς πλησίον πόλεις ἐπελθὼν παρακαλέσαι. [7]ποιήσας δὲ τοῦτο καὶ τοῖς
8 τεμένεσι δωρεὰς ἀπονείμας, εὐθαρσεῖς τοὺς ὑποτεταγμένους κατέστησε. [8]τῶν
δὲ Ἰουδαίων διαπεμψαμένων πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τῆς γερουσίας, καὶ τῶν πρε-
σβυτέρων τοὺς ἀσπασομένους αὐτὸν καὶ ξένια κομιοῦντας καὶ ἐπὶ τοῖς συμ-
βεβηκόσι συγχαρησομένους, συνέβη μᾶλλον αὐτὸν προθυμηθῆναι ὡς τάχιστα
9 πρὸς αὐτοὺς παραγενέσθαι. [9]διακομισθεὶς δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ θύσας τῷ
μεγίστῳ θεῷ καὶ χάριτας ἀποδιδούς, καὶ τῶν ἑξῆς τι τῷ τόπῳ ποιήσας, καὶ
δὴ παραγενόμενος εἰς τὸν τόπον, καὶ τῇ σπουδαιότητι καὶ εὐπρεπείᾳ κατα-
10 πλαγείς, [10]θαυμάσας δὲ καὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ εὐταξίαν, ἐνεθυμήθη βουλεύσα-
11 σθαι εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναόν. [11]τῶν δὲ εἰπόντων μὴ καθήκειν γίνεσθαι τοῦτο,
διὰ τὸ μηδὲ τοῖς ἐκ τοῦ ἔθνους ἐξεῖναι εἰσιέναι μηδὲ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν
ἀλλ' ἢ μόνῳ τῷ προηγουμένῳ πάντων ἀρχιερεῖ, καὶ τούτῳ ἅπαξ κατ' ἐνιαυ-
12 τόν, οὐδαμῶς ἠβούλετο πείθεσθαι. [12]τοῦ τε νόμου παραναγνωσθέντος οὐδα-
μῶς ἀπέλιπε προφερόμενος ἑαυτόν, δεῖν εἰσελθεῖν λέγων Καὶ εἰ ἐκεῖνοι ἐστέ-
13 ρηνται ταύτης τῆς τιμῆς, ἐμὲ οὐ δεῖ. [13]καὶ ἐπυνθάνετο διὰ τίνα αἰτίαν
14 εἰςερχόμενον αὐτὸν εἰς πᾶν τέμενος οὐθεὶς ἐκώλυσε τῶν παρόντων. [14]καί τις
15 ἀπρονοήτως ἔφη κακῶς αὐτὸ τοῦτο τερατεύεσθαι. [15]γενομένου δέ φησι τού-
του διά τινα αἰτίαν, οὐχὶ πάντως εἰςελεύσεσθαι καὶ θελόντων αὐτῶν καὶ μή;
16 [16]τῶν δὲ ἱερέων ἐν ταῖς ἁγίαις ἐσθήσεσι προπεσόντων, καὶ δεομένων τοῦ
μεγίστου θεοῦ βοηθεῖν τῇ ἐνεστώσῃ ἀνάγκῃ, καὶ τὴν ὁρμὴν τοῦ κακῶς ἐπι-
βαλλομένου μεταθεῖναι, κραυγῆς τε μετὰ δακρύων τὸ ἱερὸν ἐμπλησάντων,
17 [17]οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἀπολιπόμενοι ταραχθέντες ἐξεπήδησαν, ἄδηλον τιθέμε-
18 νοι τὸ γινόμενον. [18]αἵ τε κατάκλειστοι παρθένοι ἐν θαλάμοις σὺν ταῖς τε-
κούσαις ἐξώρμησαν, καὶ σποδῷ καὶ κόνει τὰς κεφαλὰς πασάμεναι, γόων τε
19 καὶ στεναγμῶν τὰς πλατείας ἐνεπίμπλων. [19]αἱ δὲ καὶ προσαρτίως ἐσταλμέ-
ναι, τοὺς πρὸς ἀπάντησιν διατεταγμένους παστοὺς καὶ τὴν ἁρμόζουσαν αἰδῶ
20 παραλείπουσαι δρόμον ἄτακτον ἐν τῇ πόλει συνίσταντο. [20]τὰ δὲ νεογνὰ τῶν

---

2. *τοπων pro οπλων 3. διαγων 4. τους πολεμους λελυμενη ... και ταις γυναιξιν 5. και τ ουτως ... χειρονομειαις ... ροδιαλωτους (sic; ed. rom. δωριαλωτους) ... συλλημφθηναι 7. απονειμα 8. χαρησομενους 9. τω πιστω θεω ... τω τοπον ποιησας ... ευσεβεια καταπληγεις 10. εις τον ναον εισελθειν 11. μηδε τοις ειθνεσιν εισιεναι ... κατ ενιαυτ. απαξ· ο δε ουδαμως επιθετο 12. παραγνωσθεντος ουδ ως απελειπεν ... εμε δε 13. ατινα pro δια τινα ... αυτον εισερχομενον εις παν τε τεμενος 15. γεινομενου ... παντων 16. εν πασαις ταις αισθησεσιν προςπεσοντων ... τοις ενεστωσιν· και την 17. απολειπομενοι 18. εξωρμ. και απεδωκαν κονει τας κομας πασαμεναι· που γε και στεν. ενεμπιπλων τας πλατ. 19. προς απαν νυν διατεταγμενην και την ... om εν τη πολει

τέκνων αἵ τε πρὸς τούτοις μητέρες καὶ τιθηνοὶ παραλιποῦσαι ἄλλως καὶ ἄλ-
λως, αἱ μὲν κατ' οἴκους, αἱ δὲ κατὰ τὰς ἀγυιάς, ἀνεπιτρέπτως εἰς τὸ παν-
υπέρτατον ἱερὸν ἠθροίζοντο. [21] ποικίλη δὲ ἦν τῶν εἰς τοῦτο συλλεγομένων ἡ 21
δέησις ἐπὶ τοῖς ἀνοσίως ὑπ' ἐκείνου κατεγχειρουμένοις. [22] σύν τε τούτοις οἱ 22
τῶν πολιτῶν θρασυνθέντες οὐκ ἠνείχοντο τέλεον αὐτοῦ ἐπικειμένου καὶ τὸ
τῆς προθέσεως αὐτοῦ ἐκπληροῦν διανοουμένου. [23] φωνήσαντες δὲ τὴν ὁρμὴν 23
ἐπὶ τὰ ὅπλα ποιήσασθαι καὶ θαῤῥαλέως ὑπὲρ τοῦ πατρῴου νόμου τελευτᾶν,
ἱκανὴν ἐποίησαν ἐν τῷ τόπῳ τραχύτητα, μόλις τε ὑπό τε τῶν γεραιῶν καὶ
τῶν πρεσβυτέρων ἀποτραπέντες ἐπὶ τὴν αὐτὴν τῆς δεήσεως ἔστησαν στάσιν.
[24] καὶ τὸ μὲν πλῆθος ὡς ἔμπροσθεν ἐν τούτοις ἀνεστρέφετο δεόμενον. [25] οἱ 24 25
δὲ περὶ τὸν βασιλέα πρεσβύτεροι πολλαχῶς ἐπειρῶντο τὸν ἀγέρωχον αὐτοῦ
νοῦν ἐξιστάνειν τῆς ἐντεθυμημένης βουλῆς. [26] θρασυνθεὶς δὲ καὶ πάντα πα- 26
ραπέμψας, ἤδη καὶ πρόςβασιν ἐποιεῖτο, τέλος ἐπιθήσειν δοκῶν τῷ προειρη-
μένῳ. [27] ταῦτ' οὖν καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ὄντες θεωροῦντες ἐτράπησαν εἰς τὸ 27
σὺν τοῖς ἡμετέροις ἐπικαλεῖσθαι τὸν πᾶν κράτος ἔχοντα, τοῖς παροῦσιν ἐπα-
μῦναι, μὴ παριδόντα τὴν ἄνομον καὶ ὑπερήφανον πρᾶξιν. [28] ἐκ δὲ τῆς πυ- 28
κνοτάτης τε καὶ ἐμπόνου τῶν ὄχλων συναγομένης κραυγῆς ἀνείκαστός τις
ἦν βοή. [29] δοκεῖν γὰρ ἦν μὴ μόνον τοὺς ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ τὰ τείχη καὶ 29
τὸ πᾶν ἔδαφος ἠχεῖν, ἅτε δὴ τῶν πάντων τότε θάνατον ἀλλασσομένων ἀντὶ
τῆς τοῦ τόπου βεβηλώσεως.

II.

Ὁ μὲν οὖν ἀρχιερεὺς Σίμων ἐξεναντίας τοῦ ναοῦ κάμψας τὰ γόνατα
καὶ τὰς χεῖρας προτείνας εὐτάκτως ἐποιήσατο τὴν δέησιν τοιαύτην [2] Κύριε 2
κύριε βασιλεῦ τῶν οὐρανῶν καὶ δέσποτα πάσης κτίσεως, ἅγιε ἐν ἁγίοις,
μόναρχε, παντοκράτωρ, πρόσχες ἡμῖν καταπονουμένοις ὑπὸ ἀνοσίου καὶ βε-
βήλου θράσει καὶ σθένει πεφρυαγμένου. [3] σὺ γὰρ ὁ κτίσας τὰ πάντα καὶ 3
τῶν ὅλων ἐπικρατῶν δυνάστης δίκαιος εἶ, καὶ τοὺς ὕβρει καὶ ἀγερωχίᾳ
πράσσοντάς τι κρίνεις. [4] σὺ τοὺς ἔμπροσθεν ἀδικίαν ποιήσαντας, ἐν οἷς καὶ 4
γίγαντες ἦσαν ῥώμῃ καὶ θράσει πεποιθότες, διέφθειρας, ἐπαγαγὼν αὐτοῖς
ἀμέτρητον ὕδωρ. [5] σὺ τοὺς ὑπερηφανίαν ἐργαζομένους Σοδομίτας, διαδήλους 5
ταῖς κακίαις γενομένους, πυρὶ καὶ θείῳ κατέφλεξας, παράδειγμα τοῖς ἐπι-
γινομένοις καταστήσας. [6] σὺ τὸν θρασὺν Φαραώ, καταδουλωσάμενον τὸν λαόν 6
σου τὸν ἅγιον Ἰσραήλ, ποικίλαις καὶ πολλαῖς δοκιμάσας τιμωρίαις ἐγνώρι-
σας τὴν σὴν δυναστείαν· ἐφ' αἷς ἐγνώρισας τὸ μέγα σου κράτος. [7] καὶ 7
ἐπιδιώξαντα αὐτὸν σὺν ἅρμασι καὶ ὄχλων πλήθει ἐπέκλυσας βάθει θαλάσσης,
τοὺς δὲ ἐμπιστεύσαντας ἐπὶ σοὶ τῷ τῆς ἁπάσης κτίσεως δυναστεύοντι σώους
διεκόμισας. [8] οἳ καὶ συνειδότες ἔργα σῆς χειρὸς ᾔνεσάν σε τὸν παντοκράτορα. 8
[9] σὺ βασιλεῦ, κτίσας τὴν ἀπέραντον καὶ ἀμέτρητον γῆν, ἐξελέξω τὴν πόλιν 9
ταύτην, καὶ ἁγιάσας τὸν τόπον τοῦτον εἰς ὄνομά σοι τῷ τῶν ἁπάντων
ἀπροσδεεῖ, καὶ παρεδόξασας ἐν ἐπιφανείᾳ μεγαλοπρεπεῖ σύστασιν ποιησά-
μενος αὐτοῦ πρὸς δόξαν τοῦ μεγάλου καὶ ἐντίμου ὀνόματός σου. [10] καὶ ἀγα- 10
πῶν τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ ἐπηγγείλω δὴ ὅτι ἐὰν γένηται ἡμῶν ἀποστροφὴ

---

20. παραλειπουσαι ... και μεν κατοικους αι δεκα τας ... ανεπιστρεπτως 21. συλλεγεντων 22. οι περι των ... om αυτου secundum 23. υπο του πατρωου ... μολις δε ... παρησαν στασιν 24. om εν 25. επιβουλης 26. παντας ... ηδη· και προςβασ. ηδη 27. ταυτα ουν 29. η δοκειν
II. 1. om versum primum 2. πασης της ... ασθενει πρεφρυασμενους (sic) 3. συ γαρ ει ο ... τι πρασσοντας 4. om και prius ... αυτους 5. αδηλους 6. εδοκιμασας ... την σην δυναμιν 8. συνιδοντες 9. ηγιασας ... εις σον ονομα σοι 10. επηγγειλω· διοτι 9. απερατον

καὶ καταλάβῃ ἡμᾶς στενοχωρία, καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν τόπον τοῦτον δεηθῶ-
11 12 μεν, εἰςακούσῃ τῆς δεήσεως ἡμῶν. [11]καὶ δὴ πιστὸς εἶ καὶ ἀληθινός. [12]ἐπεὶ
δὲ πλεονάκις θλιβέντων τῶν πατέρων ἡμῶν ἐβοήθησας αὐτοῖς ἐν τῇ ταπει-
13 νώσει, καὶ ἐῤῥύσω αὐτοὺς ἐκ μεγάλων κινδύνων, [13]ἰδοὺ δὴ νῦν, ἅγιε βα-
σιλεῦ, διὰ τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας ἡμῶν ἁμαρτίας καταπονούμεθα, καὶ
14 ὑπετάγημεν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν καὶ παρείμεθα ἐν ἀδυναμίαις. [14]ἐν δὲ τῇ
ἡμετέρᾳ καταπτώσει ὁ θρασὺς καὶ βέβηλος οὗτος ἐπιτηδεύει καθυβρίσαι
τὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἀναδεδειγμένον τῷ ὀνόματι τῆς δόξης σου ἅγιον τόπον.
15 [15]τὸ μὲν γὰρ οἰκητήριόν σου οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ ἀνέφικτος ἀνθρώποις
16 ἐστίν. [16]ἀλλ' ἐπεὶ εὐδόκησας τὴν δόξαν σου ἐν τῷ λαῷ σου Ἰσραήλ, ἡγία-
17 σας τὸν τόπον τοῦτον. [17]μὴ ἐκδικήσῃς ἡμᾶς ἐν τῇ τούτων ἀκαθαρσίᾳ, μηδὲ
εὐθύνῃς ἡμᾶς ἐν βεβηλώσει, ἵνα μὴ καυχήσωνται οἱ παράνομοι ἐν θυμῷ αὐ-
18 τῶν μηδὲ ἀγαλλιάσωνται ἐν ὑπερηφανίᾳ γλώσσης αὐτῶν, λέγοντες [18]Ἡμεῖς
κατεπατήσαμεν τὸν οἶκον τοῦ ἁγιασμοῦ, ὡς καταπατοῦνται οἱ οἶκοι τῶν
19 προςοχθισμάτων. [19]ἀπάλειψον τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ διασκέδασον τὰς ἀμ-
20 πλακίας ἡμῶν, καὶ ἐπίφανον τὸ ἔλεός σου κατὰ τὴν ὥραν ταύτην. [20]ταχὺ
προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοί σου, καὶ δὸς αἰνέσεις ἐν στόματι τῶν
καταπεπτωκότων καὶ συντετριμμένων τὰς ψυχάς, ποιήσας ἡμῖν εἰρήνην.
21 [21]ἐνταῦθα ὁ πάντων ἐπόπτης θεὸς καὶ πρὸ πάντων ἅγιος ἐν ἁγίοις, εἰςα-
κούσας τῆς ἐνθέσμου λιτανείας, τὸν ὕβρει καὶ θράσει μεγάλως ἐπηρμένον
22 ἐμάστιξεν αὐτόν, [22]ἔνθεν καὶ ἔνθεν κραδάνας αὐτὸν ὡς κάλαμον ὑπὸ ἀνέ-
μου, ὥςτε κατ' ἐδάφους ἄπρακτον ἔτι καὶ τοῖς μέλεσι παραλελυμένον μηδὲ
23 φωνῆσαι δύνασθαι δικαίᾳ περιπεπλεγμένον κρίσει. [23]ὅθεν οἵ τε φίλοι καὶ
οἱ σωματοφύλακες αὐτοῦ ταχεῖαν καὶ ὀξεῖαν ἰδόντες τὴν καταλαβοῦσαν αὐ-
τὸν εὔθυναν, φοβούμενοι μὴ καὶ τὸ ζῆν ἐκλείπῃ, ταχέως αὐτὸν ἐξείλκυσαν
24 ὑπερβάλλοντι καταπεπληγμένοι φόβῳ. [24]ἐν χρόνῳ δὲ ὕστερον ἀναλεξάμενος
ἑαυτὸν οὐδαμῶς εἰς μετάμελον ἦλθεν ἐπιτιμηθείς, μετ' ἀπειλῆς δὲ πικρᾶς
25 ἀνέλυσε. [25]διακομισθεὶς δὲ εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὰ τῆς κακίας ἐπαύξων,
διὰ δὲ τῶν προαποδεδειγμένων συμποτῶν καὶ ἑταίρων τοῦ παντὸς δικαίου
26 κεχωρισμένων, [26]οὐ μόνον ταῖς ἀναριθμήτοις ἀσελγείαις διηρκέσθη, ἀλλὰ
καὶ ἐπὶ τοσοῦτον θράσους προῆλθεν ὥςτε δυςφημίας ἐν τοῖς τόποις συνί-
στασθαι, καὶ πολλοὺς τῶν φίλων ἀτενίζοντας εἰς τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν
27 καὶ αὐτοὺς ἕπεσθαι τῇ ἐκείνου θελήσει. [27]προέθετο δὲ δημοσίᾳ κατὰ τοῦ
ἔθνους διαδοῦναι ψόγον. καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν αὐλὴν πύργου στήλην ἀνα-
28 στήσας ἐξεκόλαψε γραφήν, [28]μηδένα τῶν μὴ θυόντων εἰς τὰ ἱερὰ αὐτῶν
εἰςιέναι, πάντας δὲ τοὺς Ἰουδαίους εἰς λαογραφίαν καὶ οἰκετικὴν διάθεσιν
29 ἀχθῆναι, τοὺς δὲ ἀντιλέγοντας βίᾳ φερομένους τοῦ ζῆν μεταστῆσαι, [29]τού-
τους τε ἀπογραφομένους χαράσσεσθαι καὶ διὰ πυρὸς εἰς τὸ σῶμα παρασήμῳ
Διονύσου κισσοφύλλῳ, οὓς καὶ καταχωρίσαι εἰς τὴν προσυνεσταλμένην αὐ-
30 θεντίαν. [30]ἵνα δὲ μὴ τοῖς πᾶσιν ἀπεχθόμενος φαίνηται, ὑπέγραψεν, ἐὰν δέ
τινες ἐξ αὐτῶν προαιρῶνται ἐν τοῖς κατὰ τὰς τελετὰς μεμυημένοις ἀνα-
31 στρέφεσθαι, τούτους ἰσοπολίτας Ἀλεξανδρεῦσιν εἶναι. [31]ἔνιοι μὲν οὖν ἐπὶ
πόλεως τὰς τῆς πόλεως εὐσεβείας ἐπιβάθρας στυγοῦντες εὐχερῶς ἑαυτοὺς

---

10. τοπον ημων δ. 11. om ει 12. πλεον. και θλιβ. ... εκ μελων (sic) κακων 13. ιδου δε νυν 15. κατοικητηρ. 16. αλλα επ. 17. αγαλλιασονται 19. αμβλακειας 20. om ημας ... εν τω στοματι 21. θεος και προπατωρ αγιος 22. ed. rom. καθ' ἐδάφους ... πεπληγμενον 23. και σωματοφυλακ. οξειαν ιδοντες 24. αναλεξ. αυτον ... μετα απ. δε πικρ. θεμενος ανεδυσεν 25. κακιας επαυτων (sic) δια τε των 27. om δε ... ψογον· επι ... εκολαψεν 28. επι τα ιερα ... 29. τους pro τουτους ... *χαρασσασθε ... διονυσω ... προκαταχωρισαι 30. κατα τελετας μεμοιημενοις 31. om ουν ... τα (correctum τας) τ. πολ. ευσεβ. επιβαθρα στυγουνται

ἐδίδοσαν, ὡς μεγάλης τινὸς κοινωνήσοντες εὐκλείας ἀπὸ τῆς ἐσομένης τῷ
βασιλεῖ συναναστροφῆς. [32] οἱ δὲ πλεῖστοι γενναίᾳ ψυχῇ ἐνίσχυσαν καὶ οὐ 32
διέστησαν τῆς εὐσεβείας, τά τε χρήματα περὶ τοῦ ζῆν ἀντικαταλλασσόμενοι
ἀδεῶς ἐπειρῶντο ἑαυτοὺς ῥύσασθαι ἐκ τῶν ἀπογραφῶν. [33] εὐέλπιδες δὲ κα- 33
θειστήκεισαν ἀντιλήψεως τεύξεσθαι, καὶ τοὺς ἀποχωροῦντας ἐξ αὐτῶν ἐβδε-
λύσσοντο καὶ ὡς πολεμίους τοῦ ἔθνους ἔκρινον καὶ τῆς κοινῆς συναναστρο-
φῆς καὶ εὐχρηστίας ἐστέρουν.

III.

Ἃ καὶ μεταλαμβάνων ὁ δυσσεβὴς ἐπὶ τοσοῦτον ἐχόλησεν ὥστε οὐ μόνον
τοῖς κατ' Ἀλεξάνδρειαν διοργίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ βαρυτέρως
ἐναντιωθῆναι καὶ προστάξαι σπεύσαντας συναγαγεῖν πάντας ἐπὶ τὸ αὐτὸ
καὶ χειρίστῳ μόρῳ τοῦ ζῆν μεταστῆσαι. [2] τούτων δὲ οἰκονομουμένων φήμη 2
δυσμενὴς ἐξηχεῖτο κατὰ τοῦ γένους ἀνθρώποις συμφρονοῦσιν εἰς κακοποίησιν,
ἀφορμῆς διδομένης εἰς διάθεσιν, ὡς ἂν ἀπὸ τῶν νομίμων αὐτοὺς κωλυόν-
των. [3] οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τὴν μὲν πρὸς τοὺς βασιλεῖς εὔνοιαν καὶ πίστιν ἀδιά- 3
στροφον ἦσαν διαφυλάσσοντες, [4] σεβόμενοι δὲ τὸν θεὸν καὶ τῷ τούτου νόμῳ 4
πολιτευόμενοι χωρισμὸν ἐποίουν ἐπὶ τινων καὶ καταστροφάς· δι' ἣν αἰτίαν
ἐνίοις ἀπεχθεῖς ἐφαίνοντο. [5] τῇ δὲ τῶν δικαίων εὐπραξίᾳ κοσμοῦντες τὴν 5
συναναστροφὴν ἅπασιν ἀνθρώποις εὐδόκιμοι καθειστήκεισαν. [6] τὴν μὲν οὖν 6
περὶ τοῦ γένους ἐν πᾶσι θρυλλουμένην εὐπραξίαν οἱ ἀλλόφυλοι οὐδαμῶς διη-
ριθμήσαντο. [7] τὴν δὲ περὶ τῶν προσκυνήσεων καὶ τροφῶν διάστασιν ἐθρύλ- 7
λουν, φάσκοντες μήτε τῷ βασιλεῖ μήτε ταῖς δυνάμεσιν ὁμοσπόνδους τοὺς
ἀνθρώπους γενέσθαι, δυσμενεῖς δὲ εἶναι καὶ μέγα τι τοῖς πράγμασιν ἐναν-
τιουμένους· καὶ οὐ τῷ τυχόντι περιῆψαν ψόγῳ. [8] οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν Ἕλ- 8
ληνες οὐδὲν ἠδικημένοι, ταραχὴν ἀπροσδόκητον περὶ τοὺς ἀνθρώπους θεω-
ροῦντες καὶ συνδρομὰς ἀπροσκόπους γινομένας, βοηθεῖν μὲν οὐκ ἔσθενον,
τυραννικὴ γὰρ ἦν ἡ διάθεσις, παρεκάλουν δὲ καὶ δυσφόρως εἶχον, καὶ με-
ταπεσεῖσθαι ταῦτα ὑπελάμβανον. [9] μὴ γὰρ οὕτως παροραθήσεται τηλικοῦτο 9
σύστημα μηδὲν ἠγνοηκώς. [10] ἤδη δὲ καί τινες γείτονές τε καὶ φίλοι καὶ 10
συμπραγματευόμενοι, μυστικῶς τινὰς ἐπισπώμενοι, πίστεις ἐδίδουν συνασπιεῖν
καὶ πᾶν ἐκτενὲς προσοίσεσθαι πρὸς ἀντίληψιν. [11] ἐκεῖνος μὲν οὖν τῇ κατὰ 11
τὸ παρὸν εὐημερίᾳ γεγαυρωμένος καὶ οὐ καθορῶν τὸ τοῦ μεγίστου θεοῦ
κράτος, ὑπολαμβάνων δὲ διηνεκῶς ἐν τῇ αὐτῇ διαμένειν βουλῇ, ἔγραψε κατ'
αὐτῶν ἐπιστολὴν τήνδε [12] Βασιλεὺς Πτολεμαῖος Φιλοπάτωρ τοῖς κατ' Αἴγυ- 12
πτον καὶ κατὰ τόπον στρατηγοῖς καὶ στρατιώταις χαίρειν καὶ ἐρρῶσθαι.
[13] ἔρρωμαι δὲ καὶ ἐγὼ αὐτὸς καὶ τὰ πράγματα ἡμῶν. [14] ἐκ τῆς εἰς τὴν 13 14
Ἀσίαν γενομένης ἡμῖν ἐπιστρατείας, ἧς ἴστε καὶ αὐτοὶ τῇ τῶν θεῶν πρὸς
ἡμᾶς ἀπροπτώτῳ συμμαχίᾳ καὶ τῇ ἡμετέρᾳ δὲ ῥώμῃ κατὰ λόγον ἐπ' ἄρι-
στον τέλος ἀχθείσης, [15] ἡγησάμεθα μὴ βίᾳ δόρατος, ἐπιεικείᾳ δὲ καὶ πολλῇ 15
φιλανθρωπίᾳ τιθηνήσασθαι τὰ κατοικοῦντα Κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην ἔθνη
εὐποιῆσαί τε ἀσμένως, [16] καὶ τοῖς κατὰ πόλεσιν ἱεροῖς ἀπονείμαντες προσό- 16

---

33. ευελπ. τε καθιστηκεισαν αντιλημψεως τευξασθαι III. 1. εξεχολησεν ... κατα αλεξ. οργιζεσθαι ... σπευδοντας 2. οικοδομουμενων ... εξεχειτο ... συμφορανουσιν ... δεδιδομενης 3. φυλασσοντες 4. επι τω καταστροφας ... αινιοι 6. θρυλουμενην 7. εθρυλουν ... γεινεσθαι ... περιηψαντο φοβω 8. περι τους ανδρας ... γεινομενας ... εσθανον 9. ουτω παροραθησεσθαι ... συστεμα ... ηγνοηκος 10. αντιλημψιν 11. υπολαμβανειν δε 12. πτολεμεος 13. αυτος εγω 14. om εκ ... επιστρατιας ... om προς ημας ... om και τη ημ. δε ρωμη ... λογ. επι τελος 15. φιλανθρωπεια ... ευποιησαντες μενως (sic)

δους πλείστας προήχθημεν καὶ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀναβάντες τιμῆσαι τὸ
17 ἱερὸν τῶν ἀλιτηρίων καὶ μηδέποτε ληγόντων τῆς ἀνοίας. [17] οἱ δὲ λόγῳ μὲν
τὴν ἡμετέραν ἀποδεξάμενοι παρουσίαν, τῷ δὲ πράγματι νόθως, προθυμη-
θέντων ἡμῶν εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν αὐτῶν καὶ τοῖς ἐκπρεπέσι καὶ καλλί-
18 στοις ἀναθήμασι τιμῆσαι, [18] τύφοις φερόμενοι παλαιοτέροις εἶρξαν ἡμᾶς τῆς
εἰσόδου, ἀπολειπόμενοι τῆς ἡμετέρας ἀλκῆς, δι' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας
19 ἀνθρώπους φιλανθρωπίαν. [19] τὴν δὲ αὐτῶν εἰς ἡμᾶς δυσμένειαν ἔκδηλον κα-
θιστάντες, ὡς μονώτατοι τῶν ἐθνῶν βασιλεῦσι καὶ τοῖς ἑαυτῶν εὐεργέταις
20 ὑψαυχενοῦντες, οὐδὲν γνήσιον βούλονται φέρειν. [20] ἡμεῖς δὲ τῇ τούτων ἀνοίᾳ
συμπεριενεχθέντες καὶ μετὰ νίκης διακομισθέντες, καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον τοῖς
21 πᾶσιν ἔθνεσι φιλανθρώπως ἀπαντήσαντες, καθὼς ἔπρεπεν ἐποιήσαμεν. [21] ἐν
δὲ τούτοις πρὸς τοὺς ὁμοφύλους αὐτῶν ἀμνησικακίαν ἅπασι γνωρίζοντες,
διά τε τὴν συμμαχίαν καὶ τὰ πεπιστευμένα μετὰ ἁπλότητος αὐτοῖς ἀρχῆ-
θεν μύρια πράγματα τολμήσαντες ἐξαλλοιῶσαι, ἐβουλήθημεν καὶ πολιτείας
αὐτοὺς Ἀλεξανδρέων καταξιῶσαι καὶ μετόχους τῶν ἀεὶ ἱερέων καταστῆσαι.
22 [22] οἱ δὲ τοὐναντίον ἐκδεχόμενοι καὶ τῇ συμφύτῳ κακοηθείᾳ τὸ καλὸν ἀπω-
23 σάμενοι, διηνεκῶς δὲ εἰς τὸ φαῦλον ἐκνεύοντες, [23] οὐ μόνον ἀπεστρέψαντο
τὴν ἀτίμητον πολιτείαν, ἀλλὰ καὶ βδελύσσονται λόγῳ τε καὶ σιγῇ τοὺς ἐν
αὐτοῖς ὀλίγους πρὸς ἡμᾶς γνησίως διακειμένους, παρ' ἕκαστα ὑφορώμενοι διὰ
τῆς δυσκλεεστάτης ἐμβιώσεως διὰ τάχους ἡμᾶς καταστρέψαι τὰ κατορθώ-
24 ματα. [24] διὸ καὶ τεκμηρίοις καλῶς πεπεισμένοι, τούτους κατὰ πάντα δυς-
νοεῖν ἡμῖν τρόπον, καὶ προνοούμενοι μή ποτε αἰφνιδίου μετέπειτα ταραχῆς
ἐνστάσης ἡμῖν τοὺς δυσσεβεῖς τούτους κατὰ νώτου προδότας καὶ βαρβάρους
25 ἔχωμεν πολεμίους, [25] προστετάχαμεν ἅμα τῷ προσπεσεῖν τὴν ἐπιστολὴν τήνδε
αὐθωρὶ τοὺς ἐννεμομένους σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις μετὰ ὕβρεων καὶ σκυλμῶν
ἀποστεῖλαι πρὸς ἡμᾶς ἐν δεσμοῖς σιδηροῖς πάντοθεν κατακεκλεισμένους, εἰς
26 ἀνήκεστον καὶ δυσκλεῆ πρέποντα δυσμενέσι φόνον. [26] τούτων γὰρ ὁμοῦ κο-
λασθέντων διειλήφαμεν εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον τελείως ἡμῖν τὰ πράγματα
27 ἐν εὐσταθείᾳ καὶ βελτίστῃ διαθέσει κατασταθήσεσθαι. [27] ὃς δ' ἂν σκεπάσῃ
τινὰ τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ γεραιοῦ μέχρι νηπίου μέχρι τῶν ὑπομασθίων, αἰ-
28 σχίστοις βασάνοις ἀποτυμπανισθήσεται πανοικί. [28] μηνύειν δὲ τὸν βουλόμε-
νον, ἐφ' ᾧ τὴν οὐσίαν τοῦ ἐμπίπτοντος ὑπὸ τὴν εὔθυναν λήψεται, καὶ ἐκ
τοῦ βασιλικοῦ ἀργυρίου δραχμὰς δισχιλίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τεύξεται καὶ
29 στεφανωθήσεται. [29] πᾶς δὲ τόπος οὗ ἐὰν φωραθῇ τὸ σύνολον σκεπαζόμενος
Ἰουδαῖος, ἄβατος καὶ πυριφλεγὴς γινέσθω, καὶ πάσῃ θνητῇ φύσει κατὰ
30 πάντα ἄχρηστος φανήσεται εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον. [30] καὶ ὁ μὲν τῆς ἐπιστολῆς
τύπος οὕτως ἐγέγραπτο.

IV.

Πάντῃ δὲ ὅπου προσέπιπτε τοῦτο τὸ πρόσταγμα δημοτελὴς συνίστατο
τοῖς ἔθνεσιν εὐωχία μετὰ ἀλαλαγμῶν καὶ χαρᾶς, ὡς ἂν τῆς προκατεσκιρρω-
μένης αὐτοῖς πάλαι κατὰ διάνοιαν, μετὰ παρρησίας συνεκφαινομένης ἀπε-
2 χθείας. [2] τοῖς δὲ Ἰουδαίοις ἀνήκεστον πένθος ἦν καὶ πανόδυρτος μετὰ δα-

16. προσηχθημεν 17. *την ημετ. αποδ. την ημετεραν ... ανθημασιν 18. λειπομενοι 21. om τολμησαντες 23. υφορ. μετα της ... πραγματα pro κατορθωμ. 24. εφνηδιου ... εστασης 25. αυθωρει ... συν ταις γυναιξει ... υβρεως 26. διεληφαμεν ... και τη βελτιστη 27. νηπ. και μεχρι τ. υπομαστιαιων εχθισταις ... πανοικια 28. λημψεται ... βασιλειου ... om αργυριου ... om τευξεται και 29. πυριφλεγης ... καθαπαν IV. 1. τ. εθνεσ. ουν ευωχεια ... προκατεσχειρωμενης ... νυν εκφενομενης 2. αλεκτον πενθος ... πανοδυρκτος

χρύων βοή, στεναγμοῖς πεπυρωμένης τῆς αὐτῶν πάντοθεν καρδίας, ὀλοφυρο-
μένων τὴν ἀπροσδόκητον ἐξαίφνης ἐπικριθεῖσαν αὐτοῖς ὀλεθρίαν. [3] τίς νομὸς 3
ἢ πόλις ἢ τίς τὸ σύνολον οἰκητὸς τόπος ἢ τίνες ἀγυιαὶ κοπετοῦ καὶ γόων
ἐπ' αὐτοῖς οὐκ ἐμπιπλῶντο; [4] οὕτω γὰρ μετὰ πικρᾶς καὶ ἀνοίκτου ψυχῆς 4
ὑπὸ τῶν κατὰ πόλιν στρατηγῶν ὁμοθυμαδὸν ἐξαπεστέλλοντο, ὥστε ἐπὶ ταῖς
ἐξάλλοις τιμωρίαις καί τινας τῶν ἐχθρῶν, λαμβάνοντας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν
τὸν κοινὸν ἔλεον καὶ λογιζομένους τὴν ἄδηλον τοῦ βίου καταστροφήν, δα-
κρύειν αὐτῶν τρισάθλιον ἐξαποστολήν. [5] ἤγετο γὰρ γεραιῶν πλῆθος πολιᾷ 5
πεπυκασμένων, τὴν ἐκ τοῦ γήρως νωθρότητα ποδῶν ἐπικύφων, ἀνατροπῆς
ὁρμῇ βιαίας, ἁπάσης αἰδοῦς ἄνευ πρὸς ὀξεῖαν καταχρωμένων πορείαν. [6] αἱ 6
δὲ ἄρτι πρὸς βίου κοινωνίαν γαμικὸν ὑπεληλυθυῖαι παστὸν νεάνιδες, ἀντὶ
τέρψεως μεταλαβοῦσαι γόους καὶ κόνει τὴν μυροβραχῆ πεφυρμέναι κόμην,
ἀκαλύπτως δὲ ἀγόμεναι, θρῆνον ἀνθ' ὑμεναίων ὁμοθυμαδὸν ἐξῆρχον, ὡς
ἐσπαραγμέναι σκυλμοῖς ἀλλοεθνέσι. [7] δέσμιαι δὲ δημόσιαι μέχρι τῆς εἰς τὸ 7
πλοῖον ἐμβολῆς εἵλκοντο μετὰ βίας. [8] οἵ τε τούτων συζυγεῖς βρόχοις ἀντὶ 8
στεφέων τοὺς αὐχένας περιπεπλεγμένοι μετὰ ἀκμαίας καὶ νεανικῆς ἡλικίας,
ἀντὶ εὐωχίας καὶ νεωτερικῆς ῥᾳθυμίας τὰς ἐπιλοίπους τῶν γάμων ἡμέρας
ἐν θρήνοις διῆγον, παρὰ πόδας ἤδη τὸν ᾅδην ὁρῶντες κείμενον. [9] κατήχθη- 9
σαν δὲ θηρίων τρόπον ἀγόμενοι σιδηροδέσμοις ἀνάγκαις, οἱ μὲν τοῖς ζυγοῖς
τῶν πλοίων προσηλωμένοι τοὺς τραχήλους, οἱ δὲ τοὺς πόδας ἀῤῥήκτοις κα-
τησφαλισμένοι πέδαις, [10] ἔτι καὶ τῷ καθύπερθε πυκνῷ σανιδώματι διακει- 10
μένῳ τὸ φέγγος ἀποκλειόμενοι, ὅπως πάντοθεν ἐσκοτισμένοι τοὺς ὀφθαλμοὺς
ἀγωγὴν ἐπιβούλων ἐν παντὶ τῷ κατάπλῳ λαμβάνωσι. [11] τούτων δὲ ἐπὶ τὴν 11
λεγομένην σχεδίαν ἀχθέντων καὶ τοῦ παράπλου περανθέντος, καθὼς ἦν δε-
δογματισμένον τῷ βασιλεῖ, προσέταξεν αὐτοὺς ἐν τῷ πρὸ τῆς πόλεως ἱππο-
δρόμῳ παρεμβαλεῖν ἀπλέτῳ καθεστῶτι περιμέτρῳ καὶ πρὸς παραδειγματισμὸν
ἄγαν εὐκαιροτάτῳ καθεστῶτι πᾶσι τοῖς καταπορευομένοις εἰς τὴν πόλιν καὶ
τοῖς ἐκ τούτων εἰς τὴν χώραν στελλομένοις πρὸς ἐκδημίαν, πρὸς τὸ μηδὲ
ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ κοινωνεῖν μηδὲ τὸ σύνολον καταξιῶσαι περιβόλων.
[12] ὡς δὲ τοῦτο ἐγενήθη, ἀκούσας τοὺς ἐκ τῆς πόλεως ὁμοεθνεῖς κρυβῇ ἐκ- 12
πορευομένους πυκνότερον ἀποδύρεσθαι τὴν ἀκλεᾶ τῶν ἀδελφῶν ταλαιπωρίαν,
[13] διοργισθεὶς προσέταξε καὶ τούτοις ὁμοῦ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιμελῶς ὡς 13
ἐκείνοις ποιῆσαι, μὴ λειπομένοις κατὰ μηδένα τρόπον τῆς ἐκείνων τιμωρίας,
[14] ἀπογραφῆναι δὲ πᾶν τὸ φῦλον ἐξ ὀνόματος· οὐ γὰρ τὴν ἔμπροσθε βραχεῖ 14
προδεδηλωμένην τῶν ἔργων κατάπονον λατρείαν, στρεβλωθέντας δὲ ταῖς παρηγ-
γελμέναις αἰκίαις τὸ τέλος ἀφανίσαι μιᾶς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας. [15] ἐγίνετο μὲν 15
οὖν ἡ τούτων ἀπογραφὴ μετὰ πικρᾶς σπουδῆς καὶ φιλοτίμου προσεδρίας ἀπὸ
ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν, ἀνήνυτον λαμβάνουσα τὸ τέλος ἐπὶ ἡμέρας
τεσσαράκοντα. [16] μεγάλως δὲ καὶ διηνεκῶς ὁ βασιλεὺς χαρᾷ πεπληρωμένος, 16
συμπόσια ἐπὶ πάντων τῶν εἰδώλων συνιστάμενος, πεπλανημένῃ πόῤῥω τῆς
ἀληθείας φρενὶ καὶ βεβήλῳ στόματι, τὰ μὲν κωφὰ καὶ μὴ δυνάμενα αὐτοῖς
λαλεῖν ἢ ἀρήγειν ἐπαινῶν, εἰς δὲ τὸν μέγιστον θεὸν τὰ μὴ καθήκοντα λα-

---

2. πεπυρωμ. παντοθεν αυτων της καρδιας ... αυτοις επικριθ. 3. οικτιστος ... om ουκ εμπιπλ. 4. ουτως ... πικρειας ανοικτου ... την δυσαθλιον 5. γερων πληρης πολιας ... επικουφον ... προς εξιαν καταχρωμεν (sic) 6. μυροβραιχη ... σκυμνοις 7. δημοσια 8. οι δε τουτων συνζυγεις βροχους ... ακμαιας νεανικης ... ευωχειας 9. αγομενοις 10. κατυπερθε ... om το φεγγ. αποκλειομενοι 11. *περαθεντος ... απλατω ... παραδιγματισμον ... εκδημειαν ... om μηδε posterius ... περιβολω 12. ακλαιη 14. ονομ. ουχ εις την εμπροσθεν ... κατατροπον λατρειαν· στρεβλωθεντα δε παρηγγελμ. ακειαις 15. προσεδρειας ... τεσσερακοντα 16. ιδωλων συνιστ. πεπληρωμενη (... φρονει) ... στοματι· κωφα ... om τον μεγιστ. θεον

17 λῶν. [17] μετὰ δὲ τὸ προειρημένον τοῦ χρόνου διάστημα προςηνέγκαντο οἱ
γραμματεῖς τῷ βασιλεῖ, μηκέτι ἰσχύειν τὴν τῶν Ἰουδαίων ἀπογραφὴν ποιεῖ-
18 σθαι διὰ τὴν ἀμέτρητον αὐτῶν πληθύν, [18] καίπερ ὄντων κατὰ τὴν χώραν
ἔτι τῶν πλειόνων, τῶν μὲν κατὰ τὰς οἰκίας ἔτι συνεστηκότων, τῶν δὲ καὶ
κατὰ τόπον, ὡς ἀδυνάτου καθεστῶτος πᾶσι τοῖς ἐπ' Αἴγυπτον στρατηγοῖς.
19 [19] ἀπειλήσαντος δὲ αὐτοῖς σκληρότερον ὡς δεδωροκοπημένοις εἰς μηχανὴν
20 τῆς ἐκφυγῆς, συνέβη σαφῶς αὐτὸν περὶ τούτου πεισθῆναι, [20] λεγόντων μετὰ
ἀποδείξεως, καὶ τὴν χαρτηρίαν ἤδη καὶ τοὺς γραφικοὺς καλάμους ἐν οἷς
21 ἐχρῶντο ἐκλελοιπέναι. [21] τοῦτο δὲ ἦν ἐνέργεια τῆς τοῦ βοηθοῦντος τοῖς Ἰου-
δαίοις ἐξ οὐρανοῦ προνοίας ἀνικήτου.

V.

Τότε προςκαλεσάμενος Ἕρμωνα τὸν πρὸς τῇ τῶν ἐλεφάντων ἐπιμε-
2 λείᾳ, βαρείᾳ μεμεστωμένος ὀργῇ καὶ χόλῳ κατὰ πᾶν ἀμετάθετος, [2] ἐκέλευ-
σεν ὑπὸ τὴν ἐπερχομένην ἡμέραν δαψιλέσι δράκεσι λιβανωτοῦ καὶ οἴνῳ
πλείονι ἀκράτῳ ἅπαντας τοὺς ἐλέφαντας ποτίσαι, ὄντας τὸν ἀριθμὸν πεντα-
κοσίους, καὶ ἀγριωθέντας τῇ τοῦ πόματος ἀφθόνῳ χορηγίᾳ εἰςαγαγεῖν πρὸς
3 συνάντησιν τοῦ μόρου τῶν Ἰουδαίων. [3] ὁ μὲν τάδε προστάσσων ἐτρέπετο
πρὸς τὴν εὐωχίαν, συναγαγὼν τοὺς μάλιστα τῶν φίλων καὶ τῆς στρατιᾶς
4 ἀπεχθῶς ἔχοντας πρὸς τοὺς Ἰουδαίους. [4] ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης τὸ προςταγὲν
5 ἀραρότως Ἕρμων συνετέλει. [5] οἵ τε πρὸς τούτοις λειτουργοὶ κατὰ τὴν ἑσπέ-
ραν ἐξιόντες τὰς τῶν ταλαιπώρων ἐδέσμευον χεῖρας τήν τε λοιπὴν ἐμηχα-
νῶντο περὶ αὐτοὺς ἀσφάλειαν, ἔννυχον δόξαντες ὁμοῦ λήψεσθαι τὸ φῦλον
6 πέρας τῆς ὀλεθρίας. [6] οἱ δὲ πάσης σκέπης ἔρημοι δοκοῦντες εἶναι τοῖς ἔθνε-
σιν Ἰουδαῖοι, διὰ τὴν πάντοθεν περιέχουσαν αὐτοὺς μετὰ δεσμῶν ἀνάγκην,
7 [7] τὸν παντοκράτορα κύριον καὶ πάσης δυνάμεως δυναστεύοντα, ἐλεήμονα θεὸν
αὐτῶν καὶ πατέρα, δυςκαταπαύστῳ βοῇ πάντες μετὰ δακρύων ἐπεκαλέσαντο,
8 δεόμενοι [8] τὴν κατ' αὐτῶν μεταστρέψαι βουλὴν ἀνοσίαν καὶ ῥύσασθαι αὐ-
τοὺς μετὰ μεγαλομεροῦς ἐπιφανείας ἐκ τοῦ παρὰ πόδας ἐν ἑτοίμῳ μόρου.
9 10 [9] τούτων μὲν οὖν ἐκτενῶς ἡ λιτανεία ἀνέβαινεν εἰς οὐρανόν. [10] ὁ δὲ Ἕρμων
τοὺς ἀνηλεεῖς ἐλέφαντας ποτίσας πεπληρωμένους τῆς τοῦ οἴνου πολλῆς χορη-
γίας καὶ τοῦ λιβάνου μεμεστωμένους, ὄρθριος ἐπὶ τὴν αὐλὴν παρῆν περὶ
11 τούτων προςαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ. [11] τοῦτο δ' ἀπ' αἰῶνος χρόνου κτίσμα κα-
λὸν ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ χαριζομένου πᾶσιν οἷς ἂν
12 αὐτὸς θελήσῃ ὕπνου μέρος ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα. [12] καὶ ἡδίστῳ καὶ
βαθεῖ κατεσχέθη τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ δεσπότου, τῆς ἀθέσμου μὲν προθέσεως
πολὺ διεσφαλμένος, τοῦ δὲ ἀμεταθέτου λογισμοῦ μεγάλως διεψευσμένος.
13 [13] οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τὴν προσημανθεῖσαν ὥραν διαφυγόντες τὸν ἅγιον ᾔνουν
θεὸν αὐτῶν, καὶ πάλιν ἠξίουν τὸν εὐκατάλλακτον δεῖξαι τῆς μεγαλοσθενοῦς
14 αὐτοῦ χειρὸς κράτος ἔθνεσιν ὑπερηφάνοις. [14] μεσούσης δὲ ἤδη τῆς δεκάτης
ὥρας σχεδὸν ὁ πρὸς ταῖς κλήσεσι τεταγμένος, ἀθρόους τοὺς κλητοὺς ἰδών,
15 ἔνυξε προςελθὼν τὸν βασιλέα. [15] καὶ μόλις διεγείρας ὑπέδειξε τὸν τῆς συμ-
16 ποσίας καιρὸν ἤδη παρατρέχοντα, τὸν περὶ τούτων λόγον ποιούμενος. [16] ὃν ὁ
βασιλεὺς λογισάμενος, καὶ τραπεὶς εἰς τὸν πότον ἐκέλευσε τοὺς παραγεγονό-
17 τας εἰς τὴν συμποσίαν ἄντικρυς ἀνακλιθῆναι αὐτοῦ. [17] οὗ καὶ γενομένου,

---

17. προηνεγκαντο 18. ετι κατα την χωραν ... κατα τον τοπον ... δυνατου 19. περι τουτ. πιστωθηναι V. 2. ερχομενην ... δαψελεσι ... αφθονως χορηγεια 5. ταλαιπωρουντων ... λημψεσθαι 9. η λιτανια εκτενως αναιβενεν εις τον ουρ. 10. χορηγειας 11. το δε απ αιωνος κτισμα χρονου ... θελησει ... εις τον βασιλεα 12. κατησχεθη 13. οι τε ιουδαιοι ... ευκαταλακτον ... δειξαι μεγαλοσθ. εαυτου 14. om της 16. παραγεγον. επι την συμποσιαν αντ. ανακλειναι

παρήνει εἰς εὐωχίαν δόντας ἑαυτοὺς τὸ παρὸν τῆς συμποσίας ἐπὶ πολὺ γε-
ραιρομένους εἰς εὐφροσύνην καταθέσθαι μέρος. 18 ἐπὶ πλεῖον δὲ προβαινούσης 18
τῆς ὁμιλίας, τὸν Ἕρμωνα μεταπεμψάμενος ὁ βασιλεὺς μετὰ πικρᾶς ἀπειλῆς
ἐπυνθάνετο τίνος ἕνεκεν αἰτίας εἰάθησαν οἱ Ἰουδαῖοι τὴν παροῦσαν ἡμέραν
περιβεβιωκότες; 19 τοῦ δὲ ὑποδείξαντος νυκτὸς τὸ προσταγὲν ἐπὶ τέλος ἀγηο- 19
χέναι, καὶ τῶν φίλων αὐτῷ προσμαρτυρησάντων, 20 τὴν ὠμότητα χείρονα 20
Φαλάριδος ἐσχηκὼς ἔφη τῷ τῆς σήμερον ὕπνῳ χάριν ἔχειν αὐτούς· ἀνυπερ-
θέτως δὲ εἰς τὴν ἐπιτέλλουσαν ἡμέραν κατὰ τὸ ὅμοιον ἑτοίμασον τοὺς ἐλέ-
φαντας ἐπὶ τὸν τῶν ἀθεμίτων Ἰουδαίων ἀφανισμόν. 21 εἰπόντος δὲ τοῦ βα- 21
σιλέως, ἀσμένως πάντες μετὰ χαρᾶς οἱ παρόντες ὁμοῦ συναινέσαντες εἰς
τὸν ἴδιον οἶκον ἕκαστος ἀνέλυσε. 22 καὶ οὐχ οὕτως εἰς ὕπνον κατεχρήσαντο 22
τὸν χρόνον τῆς νυκτὸς ὡς εἰς τὸ παντοίους μηχανᾶσθαι τοῖς ταλαιπώροις
δοκοῦσιν ἐμπαιγμούς. 23 ἄρτι δὲ ἀλεκτρυὼν ἐκεκράγει ὄρθριος, καὶ τὰ θη- 23
ρία καθωπλικὼς ὁ Ἕρμων ἐν τῷ μεγάλῳ περιστύλῳ διεκίνει. 24 τὰ δὲ κατὰ 24
τὴν πόλιν πλήθη συνήθροιστο πρὸς τὴν οἰκτροτάτην θεωρίαν, προσδοκῶντα
τὴν πρωΐαν μετὰ σπουδῆς. 25 οἱ δὲ Ἰουδαῖοι κατὰ τὸν ἀμερῆ ψυχουλκού- 25
μενοι χρόνον, πολυδάκρυον ἱκετείαν ἐν μέλεσι γοεροῖς τείνοντες τὰς χεῖρας
εἰς τὸν οὐρανὸν ἐδέοντο τοῦ μεγίστου θεοῦ πάλιν αὐτοῖς βοηθῆσαι συντόμως.
26 οὔπω δὲ ἡλίου βολαὶ κατεσπείροντο, καὶ τοῦ βασιλέως τοὺς φίλους ἐκδε- 26
χομένου, ὁ Ἕρμων παραστὰς ἐκάλει πρὸς τὴν ἔξοδον, ὑποδεικνύων τὸ πρό-
θυμον τοῦ βασιλέως ἐν ἑτοίμῳ κεῖσθαι. 27 τοῦ δὲ ἀποδεξαμένου καὶ κατα- 27
πλαγέντος ἐπὶ τῇ παρανόμῳ ἐξόδῳ, κατὰ πᾶν ἀγνωσίᾳ κεκρατημένος ἐπυν-
θάνετο τί τὸ πρᾶγμα ἐφ' οὗ τοῦτο αὐτῷ μετὰ σπουδῆς τετέλεσται; 28 τοῦτο 28
δὲ ἦν ἡ ἐνέργεια τοῦ πάντα δεσποτεύοντος θεοῦ, τῶν πρὶν αὐτῷ μεμηχανη-
μένων λήθην κατὰ διάνοιαν ἐντεθεικότος. 29 ὁ δὲ Ἕρμων ὑπεδείκνυε καὶ 29
πάντες οἱ φίλοι, τὰ θηρία καὶ τὰς δυνάμεις ἡτοιμάσθαι βασιλεῦ κατὰ τὴν
σὴν ἐκτενῆ πρόθεσιν. 30 ὁ δὲ ἐπὶ τοῖς ῥηθεῖσι πληρωθεὶς βαρεῖ χόλῳ, διὰ 30
τὸ περὶ τούτων προνοίᾳ θεοῦ διεσκεδάσθαι πᾶν αὐτοῦ τὸ νόημα, ἐνατενίσας
μετὰ ἀπειλῆς εἶπεν 31 Εἴ σοι γονεῖς παρῆσαν ἢ παίδων γοναί, τήνδε θηρσὶν 31
ἀγρίοις ἐσκεύασαν ἂν δαψιλῆ θοῖναν ἀντὶ τῶν ἀνεγκλήτων ἐμοὶ καὶ προ-
γόνοις ἐμοῖς ἀποδεδειγμένων ὁλοσχερῆ βεβαίαν πίστιν ἐξόχως Ἰουδαίων.
32 καίπερ εἰ μὴ διὰ τὴν τῆς συντροφίας στοργὴν καὶ τῆς χρείας, τὸ ζῆν 32
ἀντὶ τούτων ἐστερήθης. 33 οὕτως ὁ Ἕρμων ἀπροσδόκητον καὶ ἐπικίνδυνον 33
ὑπήνεγκεν ἀπειλήν, καὶ τῇ ὁράσει καὶ τῷ προσώπῳ συνεστάλη. 34 ὁ καθεὶς 34
δὲ τῶν φίλων σκυθρωπῶς ὑπεκρέων, τοὺς συνηθροισμένους ἀπέλυσαν ἕκαστον
ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἀσχολίαν. 35 οἵ τε Ἰουδαῖοι τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως ἀκούσαν- 35
τες τὸν ἐπιφανῆ θεὸν καὶ βασιλέα τῶν βασιλέων ᾔνουν, καὶ τῆσδε τῆς βοη-
θείας αὐτοῦ τετευχότες. 36 κατὰ δὲ τούτους τοὺς νόμους ὁ βασιλεὺς συστη- 36
σάμενος πάλιν τὸ συμπόσιον εἰς εὐφροσύνην τραπῆναι παρεκάλει. 37 τὸν δὲ 37
Ἕρμωνα προσκαλεσάμενος μετὰ ἀπειλῆς εἶπε Ποσάκις σοι δεῖ περὶ τούτων
αὐτῶν προστάττειν, ἀθλιώτατε; 38 τοὺς ἐλέφαντας ἔτι καὶ νῦν καθόπλισον εἰς 38

---

18. δε προσκοπτουσης της ο. τ. ε. προσκαλεσαμενος ... πικριας ... ιασθησαν οι ιουδ. την περιουσαν 19. οτι νυκτος ... ηγιοχεναι ... φιλ. αυτων προσμαρτ. 20. φαιλαριδος ... το της σημερον ... ειχεν ... υποστελλουσαν 21. συνεσαντες 23. αρεκτρυων εκεκραγεν 25. πολυδακρυν ικετιαν 26. ουπου δε ... κατεπειροντο ... επικαλει ... υποδιγνυς 27. επι τη ανομω ... κατα παντα ... επυνθαν. οτι το διασαφουμενον ετι αυτω 28. om ἡ 29. υπεδικνυεν ο ερμων ... ητοιμασται 30. διεσκεδασεν παν αυτου νοημα 31. οσοι γονεις ... γονοι ... om αν ... αποδεδιγμενων 32. συστροφιας στοργης 33. om και primum 34. ασχολειαν 35. θεον κυριον βασιλεα των βασιλευοντων 36. δε τους αυτους νομους ... συστησ. παν το συμπ. 37. ποσακις δε δι σοι περι τ. α. σοι πρ.

39 τὴν αὔριον ἐπὶ τὸν τῶν Ἰουδαίων ἀφανισμόν. [39] οἱ δὲ συνανακείμενοι συγ-
40 γενεῖς, τὴν ἄστατον διάνοιαν αὐτοῦ θαυμάζοντες, προεφέροντο τάδε [40] Βασι-
λεῦ, μέχρι τίνος ὡς ἀλόγους ἡμᾶς διαπειράζεις, προστάσσων ἤδη τρίτον αὐ-
τοὺς ἀφανίσαι καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐκ μεταβολῆς ἀναλύων τὰ
41 σοὶ δεδογμένα; [41] ὧν χάριν ἡ πόλις διὰ τὴν προσδοκίαν ὀχλεῖ, καὶ πληθύ-
42 ουσα συστροφαῖς ἤδη καὶ κινδυνεύει πολλάκις διαρπασθῆναι. [42] ὅθεν ὁ κατὰ
πάντα Φάλαρις βασιλεὺς ἐμπληθυνθεὶς ἀλογιστίας, καὶ τὰς γινομένας πρὸς
ἐπισκοπὴν τῶν Ἰουδαίων ἐν αὐτῷ μεταβολὰς τῆς ψυχῆς παρ' οὐδὲν ἡγού-
μενος, ἀτελέστατον ἐβεβαίωσεν ὅρκον, ὁρισάμενος τούτους μὲν ἀνυπερθέτως
43 πέμψειν εἰς ᾅδην ἐν γόνασι καὶ ποσὶ θηρίων ᾐκισμένους, [43] ἐπιστρατεύσαντα
δὲ ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν ἰσόπεδον πυρὶ καὶ δόρατι θήσεσθαι διὰ τάχους, καὶ
τὸν ἄβατον αὐτῶν ἡμῖν ναὸν πυρὶ πρηνέα ἐν τάχει, καὶ τῶν συντελούντων
44 ἐκεῖ θυσίας ἔρημον τὸν ἅπαντα χρόνον καταστήσειν. [44] τότε περιχαρεῖς ἀνα-
λύσαντες οἱ φίλοι καὶ συγγενεῖς μετὰ πίστεως διέτασσον τὰς δυνάμεις ἐπὶ
45 τοὺς εὐκαιροτάτους τόπους τῆς πόλεως πρὸς τήρησιν. [45] ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης
τὰ θηρία σχεδὸν εἰπεῖν εἰς κατάστημα μανιῶδες ἀγηοχώς, εὐωδεστάτοις
46 πόμασιν οἴνου λελιβανωμένου φοβεραῖς κατεσκευασμένα σκευαῖς, [46] περὶ τὴν
ἕω, τῆς πόλεως ἤδη πλήθεσιν ἀναριθμήτοις κατὰ τοῦ ἱπποδρόμου καταμε-
μεστωμένης, εἰςελθὼν εἰς τὴν αὐλὴν ἐπὶ τὸ προκείμενον ὤτρυνε τὸν βασι-
47 λέα. [47] ὁ δὲ ὀργῇ βαρείᾳ γεμίσας δυςσεβῆ φρένα παντὶ τῷ βάρει σὺν τοῖς
θηρίοις ἐξώρμησε, βουλόμενος ἀτρώτῳ καρδίᾳ καὶ κόραις ὀφθαλμῶν θεάσα-
σθαι τὴν ἐπίπονον καὶ ταλαίπωρον τῶν προσεσημαμμένων καταστροφήν.
48 [48] ὡς δὲ τῶν ἐλεφάντων ἐξιόντων περὶ πύλην καὶ τῆς συνεπομένης ἐνόπλου
δυνάμεως τῆς τε τοῦ πλήθους πορείας κονιορτὸν ἰδόντες καὶ βαρυηχῆ θόρυ-
49 βον ἀκούσαντες οἱ Ἰουδαῖοι, [49] ὑστάτην βίου ῥοπὴν αὐτοῖς ἐκείνην δόξαντες
εἶναι τὸ τέλος τῆς ἀθλιωτάτης προσδοκίας, εἰς οἶκτον καὶ γόους τραπέντες
κατεφίλουν ἀλλήλους, περιπλεκόμενοι τοῖς συγγενέσιν ἐπὶ τοὺς τραχήλους ἐπι-
πίπτοντες, γονεῖς παισὶ καὶ μητέρες νεάνισιν, ἕτεραι δὲ νεογνὰ πρὸς μαστοὺς
50 ἔχουσαι βρέφη τελευταῖον ἕλκοντα γάλα. [50] οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τὰς ἔμπρο-
σθεν αὐτῶν γεγενημένας ἀντιλήψεις ἐξ οὐρανοῦ συνιδόντες, πρηνεῖς ὁμοθυ-
51 μαδὸν ῥίψαντες ἑαυτοὺς καὶ τὰ νήπια χωρίσαντες τῶν μαστῶν, [51] ἀνεβόησαν
φωνῇ μεγάλῃ σφόδρα τὸν τῆς ἁπάσης δυνάμεως δυνάστην ἱκετεύοντες, οἰ-
κτεῖραι μετὰ ἐπιφανείας αὐτοὺς ἤδη πρὸς πύλαις ᾅδου καθεστῶτας.

VI.

Ἐλεάζαρος δέ τις ἀνὴρ ἐπίσημος τῶν ἀπὸ τῆς χώρας ἱερέων, ἐν πρε-
σβείῳ τὴν ἡλικίαν ἤδη λελογχὼς καὶ πάσῃ τῇ κατὰ τὸν βίον ἀρετῇ κε-
κοσμημένος, τοὺς περὶ αὐτὸν καταστείλας πρεσβυτέρους ἐπικαλεῖσθαι τὸν
2 ἅγιον θεὸν προςηύξατο τάδε [2] Βασιλεῦ μεγαλοκράτωρ, ὕψιστε, παντοκράτωρ
3 θεέ, τὴν πᾶσαν διακυβερνῶν ἐν οἰκτιρμοῖς κτίσιν, [3] ἔπιδε ἐπὶ Ἀβραὰμ σπέρμα,
ἐπὶ ἡγιασμένου τέκνα Ἰακώβ, μερίδος ἡγιασμένης σου λαὸν ἐν ξένῃ γῇ ξέ-
4 νον ἀδίκως ἀπολλύμενον, πάτερ. [4] σὺ Φαραὼ πληθύνοντα ἅρμασι, τὸ πρὶν

39. ασταθη 40. om αλογους ... αναλυων τας οικιας δεδογμ. 42. φαλαρεις ... αλογιστειας ... γεινομενας ... ατελεστ. βεβαιως ορκον 43. δορατι στησεσθαι ... ημιν αυτων ... πρην εν ταχει των ... θυσιαν εις τον απαντα 44. προς την τηρησιν 45. σχεδ. ως ειπεν εις καταστεμα ... αγιοχως ... οινω λελιβανωμενω φοβερως κεκοσμημενα κατασκευαις 46. καταμεμεστωμενοις 47. φρεναν 48. επι πυλην ... επομενης ... πορειας 49. αθλειοτατης ... εχοντες βρεφη ... ελκονται· [50]αλλ ου 50. αντιλημψεις ... πρινεις 51. om δυναμεως VI. 1. ιουδαιων pro ιερεων ... και προςηυξατο 2. υψιστα 3. επ ηγιασμενου ... om πατερ 4. υπο pro συ ... τον πριν

Αἰγύπτου ταύτης δυνάστην, ἐπαρθέντα ἀνόμῳ θράσει καὶ γλώσσῃ μεγαλορ-
ῥήμονι, σὺν τῇ ὑπερηφάνῳ στρατιᾷ ποντοβρόχους ἀπώλεσας, φέγγος ἐπιφά-
νας ἐλέους Ἰσραὴλ γένει. [5] σὺ τὸν ἀναριθμήτοις δυνάμεσι γαυρωθέντα Σεν- 5
ναχηρεὶμ βαρὺν Ἀσσυρίων βασιλέα, δόρατι τὴν πᾶσαν ὑποχείριον ἤδη λαβόντα
γῆν καὶ μετεωρισθέντα ἐπὶ τὴν ἁγίαν σου πόλιν, βαρέα λαλοῦντα κόμπῳ
καὶ θράσει δέσποτα ἔθραυσας, ἔκδηλον δεικνὺς ἔθνεσι πολλοῖς τὸ σὸν κράτος.
[6] σὺ τοὺς κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν τρεῖς ἑταίρους, πυρὶ τὴν ψυχὴν αὐθαιρέτως 6
δεδωκότας εἰς τὸ μὴ λατρεῦσαι τοῖς κενοῖς, διάπυρον δροσίσας κάμινον ἐρ-
ρύσω μέχρι τριχὸς ἀπημάντους, φλόγα πᾶσιν ἐπιπέμψας τοῖς ὑπεναντίοις.
[7] σὺ τὸν διαβολαῖς φθόνου λέουσι κατὰ γῆς ῥιφέντα θηρσὶ βορὰν Δανιὴλ εἰς 7
φῶς ἀνήγαγες ἀσινῆ. [8] τόν τε βυθοτρεφοῦς ἐν γαστρὶ κήτους Ἰωνᾶν τηκό- 8
μενον ἀφειδῶς ἀπήμαντον πᾶσιν οἰκείοις ἀνέδειξας, πάτερ. [9] καὶ νῦν, μισύβρι, 9
πολυέλεε, τῶν ὅλων σκεπαστά, τὸ τάχος ἐπιφάνηθι τοῖς ἀπὸ Ἰσραὴλ γένους,
ὑπὸ δὲ ἐβδελυγμένων ἀνόμων ἐθνῶν ὑβριζομένοις. [10] εἰ δὲ ἀσεβείαις κατὰ 10
τὴν ἀποικίαν ὁ βίος ἡμῶν ἐνέσχηται, ῥυσάμενος ἡμᾶς ἀπὸ ἐχθρῶν χειρός,
ὡς προαιρῇ δέσποτα ἀπόλεσον ἡμᾶς μόρῳ. [11] μὴ τοῖς ματαίοις οἱ ματαιό- 11
φρονες εὐλογησάτωσαν ἐπὶ τῇ τῶν ἠγαπημένων σου ἀπωλείᾳ λέγοντες Οὐδὲ
ὁ θεὸς αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτούς. [12] σὺ δὲ ὁ πᾶσαν ἀλκὴν καὶ δυναστείαν ἔχων 12
ἅπασαν, αἰώνιε, νῦν ἔπιδε· ἐλέησον ἡμᾶς τοὺς καθ' ὕβριν ἀνόμων ἀλόγιστον
ἐκ τοῦ ζῆν μεθιστανομένους ἐν ἐπιβούλων τρόπῳ. [13] πτηξάτω δὲ ἔθνη σὴν 13
δύναμιν ἀνίκητον σήμερον, ἔντιμε, δύναμιν ἔχων ἐπὶ σωτηρίᾳ Ἰακὼβ γέ-
νους. [14] ἱκετεύει σε τὸ πᾶν πλῆθος τῶν νηπίων καὶ οἱ τούτων γονεῖς μετὰ 14
δακρύων. [15] δειχθήτω πᾶσιν ἔθνεσιν ὅτι μεθ' ἡμῶν εἶ, κύριε, καὶ οὐκ ἀπέ- 15
στρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀφ' ἡμῶν, ἀλλὰ καθὼς εἶπας ὅτι οὐδ' ἐν τῇ γῇ
τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ὄντων ὑπερεῖδες αὐτούς, οὕτως ἐπιτέλεσον, κύριε. [16] τοῦ 16
δὲ Ἐλεαζάρου λήγοντος ἄρτι τῆς προσευχῆς, ὁ βασιλεὺς σὺν τοῖς θηρίοις
καὶ παντὶ τῷ τῆς δυνάμεως φρυάγματι κατὰ τὸν ἱππόδρομον παρῆγε. [17] καὶ 17
θεωρήσαντες οἱ Ἰουδαῖοι μέγα εἰς οὐρανὸν ἀνέκραξαν, ὥστε καὶ τοὺς παρα-
κειμένους αὐλῶνας συνηχήσαντας ἀκατάσχετον οἰμωγὴν ποιῆσαι παντὶ τῷ
στρατοπέδῳ. [18] τότε ὁ μεγαλόδοξος παντοκράτωρ καὶ ἀληθινὸς θεός, ἐπιφά- 18
νας τὸ ἅγιον αὐτοῦ πρόσωπον, ἠνέῳξε τὰς οὐρανίους πύλας, ἐξ ὧν δεδοξα-
σμένοι δύο φοβεροειδεῖς ἄγγελοι κατέβησαν φανεροὶ πᾶσι πλὴν τοῖς Ἰουδαίοις,
[19] καὶ ἀντέστησαν καὶ τὴν δύναμιν τῶν ὑπεναντίων ἐπλήρωσαν ταραχῆς καὶ 19
δειλίας, καὶ ἀκινήτοις ἔδησαν πέδαις. [20] καὶ ὑπόφρικον καὶ τὸ τοῦ βασιλέως 20
σῶμα ἐγενήθη, καὶ λήθη τὸ θράσος αὐτοῦ τὸ βαρύθυμον ἔλαβε. [21] καὶ ἀπέ- 21
στρεψαν τὰ θηρία ἐπὶ τὰς συνεπομένας ἐνόπλους δυνάμεις, καὶ κατεπάτουν
αὐτὰς καὶ ὠλόθρευον. [22] καὶ μετεστράφη τοῦ βασιλέως ἡ ὀργὴ εἰς οἶκτον 22
καὶ δάκρυα ὑπὲρ τῶν ἔμπροσθεν αὐτῷ μεμηχανημένων. [23] ἀκούσας γὰρ τῆς 23
κραυγῆς καὶ συνιδὼν πρηνεῖς ἅπαντας εἰς τὴν ἀπώλειαν, δακρύσας μετὰ
ὀργῆς τοῖς φίλοις διηπειλεῖτο λέγων [24] Παραβασιλεύετε καὶ τυράννους ὑπερ- 24
βεβήκατε ὠμότητι, καὶ ἐμὲ αὐτὸν τὸν ὑμῶν εὐεργέτην ἐπιχειρεῖτε τῆς ἀρχῆς
ἤδη καὶ τοῦ πνεύματος μεθιστᾶν, λάθρα μηχανώμενοι τὰ μὴ συμφέροντα
τῇ βασιλείᾳ. [25] τίς τοὺς κρατήσαντας ἡμῶν ἐν πίστει τὰ τῆς χώρας ὀχυρώ- 25

---

4. μεγαλορημονει 5. συ δεσποτα 6. τοις καινοις ... ερρυσσω (sic) 7. βορα 8. τηκομενον αφιδων ... αναδειξας 9. μεισοῦβρει ... διχαστα· ταχος ... τοις αγιοις ισραηλ γενους υπο εβδελ. 10. ω προαιρη 11. ερυσατο 12. μεθισταμενους 13. σημερον εν τινι με δυναμει εχ. επι σωτηριαν 15. ειπας ουδε εν ... υπεριδον 17. συνηχθησαντας αχ. πτοην ποιησαι 18. και παντοχρατωρ 21. κατεπατουν αυτους κ. ωλεθρευον 22. μεμηχανευμενων 23. μετ οργης 24. υπερβεβηκοτες 25. της του κρατησαντος

26 ματα τῆς οἰκίας ἀποστήσας ἕκαστον ἀλόγως ἤθροισεν ἐνθάδε; [26]τίς τοὺς
ἐξ ἀρχῆς εὐνοίᾳ πρὸς ἡμᾶς κατὰ πάντα διαφέροντας πάντων ἐθνῶν καὶ τοὺς
χειρίστους πλεονάκις ἀνθρώπων ἐπιδεδεγμένους κινδύνους οὕτως ἀθέσμοις
27 περιέβαλεν αἰκίαις; [27]λύσατε, ἐκλύσατε ἄδικα δεσμά· εἰς τὰ ἴδια μετ' εἰ-
28 ρήνης ἐξαποστείλατε, τὰ προπεπραγμένα παραιτησάμενοι. [28]ἀπολύσατε τοὺς
υἱοὺς τοῦ παντοκράτορος ἐπουρανίου θεοῦ ζῶντος, ὃς ἀφ' ἡμετέρων μέχρι
τοῦ νῦν προγόνων ἀπαραπόδιστον μετὰ δόξης εὐστάθειαν παρέχει τοῖς ἡμε-
29 τέροις πράγμασιν. [29]ὁ μὲν οὖν ταῦτα ἔλεξεν· οἱ δὲ ἐν ἀμερεῖ χρόνῳ λυ-
θέντες τὸν ἅγιον σωτῆρα θεὸν αὐτῶν εὐλόγουν, ἄρτι τὸν θάνατον ἐκπεφευ-
30 γότες. [30]εἶτα ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν ἀπαλλαγεὶς τὸν ἐπὶ τῶν προσόδων
προσκαλεσάμενος ἐκέλευσεν οἴνους τε καὶ τὰ λοιπὰ πρὸς εὐωχίαν ἐπιτήδεια
τοῖς Ἰουδαίοις χορηγεῖν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτά, κρίνας αὐτοὺς ἐν ᾧ τόπῳ ἔδοξαν
τὸν ὄλεθρον ἀναλαμβάνειν, ἐν τούτῳ ἐν εὐφροσύνῃ πάσῃ σωτήρια ἄγειν.
31 [31]τότε οἱ πρὶν ἐπονείδιστοι καὶ πλησίον τοῦ ᾅδου, μᾶλλον δ' ἐπ' αὐτῷ
βεβηκότες, ἀντὶ πικροῦ καὶ δυςαιάκτου μόρου κώθωνα σωτήριον συστησά-
μενοι, τὸν εἰς πτῶσιν αὐτοῖς καὶ τάφον ἡτοιμασμένον τόπον κλισίαις κατε-
32 μέρισαν πλήρεις χαρμονῆς. [32]καταλήξαντες δὲ θρήνου πανόδυρτον μέλος
ἀνέλαβον ᾠδὴν πάτριον, τὸν σωτῆρα καὶ τερατοποιὸν αἰνοῦντες θεόν· οἰμω-
γήν τε πᾶσαν καὶ κωκυτὸν ἀπωσάμενοι χοροὺς συνίσταντο εὐφροσύνης εἰρη-
33 νικῆς σημεῖον. [33]ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς περὶ τούτων συμπόσιον βαρὺ
συναγαγὼν ἀδιαλείπτως εἰς οὐρανὸν ἀνθωμολογεῖτο μεγαλομερῶς ἐπὶ τῇ πα-
34 ραδόξῳ γενηθείσῃ αὐτῷ σωτηρίᾳ. [34]οἵ τε πρὶν εἰς ὄλεθρον καὶ οἰωνοβρώτους
αὐτοὺς ἔσεσθαι τιθέμενοι, μετὰ χαρᾶς ἀπογραψάμενοι κατεστέναξαν, αἰσχύ-
νην ἐφ' ἑαυτοῖς περιβαλλόμενοι καὶ τὴν πυρίπνουν τόλμαν ἀκλεῶς ἐσβεσμέ-
35 νοι. [35]οἵ τε Ἰουδαῖοι, καθὼς προειρήκαμεν, συστησάμενοι τὸν προειρημένον
36 χορὸν μετ' εὐωχίας ἐν ἐξομολογήσεσιν ἱλαραῖς καὶ ψαλμοῖς διῆγον. [36]καὶ
κοινὸν ὁρισάμενοι περὶ τούτων θεσμὸν ἐπὶ πᾶσαν τὴν παροικίαν αὐτῶν εἰς
γενεάς, τὰς προειρημένας ἡμέρας ἄγειν ἔστησαν εὐφροσύνους, οὐ πότου χά-
37 ριν καὶ λιχνείας, σωτηρίας δὲ τῆς διὰ θεὸν γενομένης αὐτοῖς. [37]ἐνέτυχον
38 δὲ τῷ βασιλεῖ τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν εἰς τὰ ἴδια αἰτούμενοι. [38]ἀπογράφονται
δὲ αὐτοὺς ἀπὸ πέμπτης καὶ εἰκάδος τοῦ Παχὼν ἕως τῆς τετάρτης τοῦ
Ἐπιφί, ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα, συνίστανται δὲ αὐτῶν τὴν ἀπώλειαν ἀπὸ
39 πέμπτης τοῦ Ἐπιφὶ ἕως ἑβδόμης, ἡμέραις τρισίν, [39]ἐν αἷς καὶ μεγαλοδόξως
ἐπιφάνας τὸ ἔλεος αὐτοῦ ὁ τῶν ὅλων δυνάστης ἀπταίστους αὐτοὺς ἐρρύσατο
40 ὁμοθυμαδόν. [40]εὐωχοῦντο δὲ πάνθ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως χορηγούμενοι μέχρι
τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης, ἐν ᾗ καὶ τὴν ἐντυχίαν ἐποιήσαντο περὶ τῆς ἀπο-
41 λύσεως αὐτῶν. [41]συναινέσας τε αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ἔγραψεν αὐτοῖς τὴν ὑπο-
γεγραμμένην ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς κατὰ πόλιν στρατηγοὺς μεγαλοψύχως τὴν
ἐκτενίαν ἔχουσαν

VII.

Βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ τοῖς κατ' Αἴγυπτον στρατηγοῖς καὶ
2 πᾶσι τοῖς τεταγμένοις ἐπὶ πραγμάτων χαίρειν καὶ ἐρρῶσθαι. [2]ἐρρώμεθα δὲ

---

26. κατα παντας ... επιδεδιγμενους ... αθεσμως **27.** τα προστεταγμενα **28.** ευσταθειαν μετα δοξης προφερει **29.** εξελεξεν ... ηυλογουν ... εκπεφυγοτες **30.** om απαλλαγεις ... αγαγειν **31.** οι το πριν ... δε επ ... δυςαταχτου ... κλισιας κατεμερισαντο **32.** θρηνων ... πατρειον τον ισραηλ· ορα· και τερατοποιον ... οιμωγην δε **33.** συναγων ... αυτων σωτηρεια **34.** οινοβρωτους ... και μετα χαρας ... περιβαλομενοι και πυροπνουν τολμ. αχμαιως **35.** προειρ. χρονον **38.** επιφει (postea επιφι) **39.** ο των παντων **41.** συνενεσας δε αυτοις **VII. 1.** om ο

καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν, κατευθύναντος ἡμῖν τοῦ μεγάλου θεοῦ τὰ
πράγματα καθὼς προαιρούμεθα. [3] τῶν φίλων τινὲς κακοηθείᾳ πυκνότερον 3
ἡμῖν παρακείμενοι συνέπεισαν ἡμᾶς εἰς τὸ τοὺς ὑπὸ τὴν βασιλείαν Ἰουδαίους
συναθροίσαντας σύστημα κολάσασθαι ξενιζούσαις ἀποστατῶν τιμωρίαις, [4] προς- 4
φερόμενοι μή ποτε εὐσταθήσειν τὰ πράγματα ἡμῶν δι' ἣν ἔχουσιν οὗτοι
πρὸς πάντα τὰ ἔθνη δυςμένειαν, μέχρις ἂν συντελεσθῇ τοῦτο. [5] οἳ καὶ δεσμίους 5
καταγαγόντες αὐτοὺς μετὰ σκυλμῶν ὡς ἀνδράποδα, μᾶλλον δὲ ὡς ἐπιβού-
λους, ἄνευ πάσης ἀνακρίσεως καὶ ἐξετάσεως ἐπεχείρησαν ἀνελεῖν, νόμου
Σκυθῶν ἀγριοτέραν ἐμπεπορπημένοι ὠμότητα. [6] ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τούτοις σκλη- 6
ρότερον διαπειλησάμενοι, καθ' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπιείκειαν
μόγις τὸ ζῆν αὐτοῖς χαρισάμενοι, καὶ τὸν ἐπουράνιον θεὸν ἐγνωκότες ἀσφα-
λῶς ὑπερησπικότα τῶν Ἰουδαίων, ὡς πατέρα ὑπὲρ υἱῶν διὰ παντὸς ὑπερ-
μαχοῦντα, [7] τήν τε τοῦ φίλου ἣν ἔχουσι πρὸς ἡμᾶς βεβαίαν καὶ τοὺς προ- 7
γόνους ἡμῶν εὔνοιαν ἀναλογισάμενοι δικαίως ἀπολελύκαμεν πάσης καθ'
ὁντινοῦν αἰτίας τρόπον, [8] καὶ προστετάχαμεν ἑκάστῳ πάντας εἰς τὰ ἴδια 8
ἐπιστρέφειν, ἐν παντὶ τόπῳ μηθενὸς αὐτοὺς τὸ σύνολον καταβλάπτοντος, μήτε
ὀνειδίζειν περὶ τῶν γεγενημένων παρὰ λόγον. [9] γινώσκετε γὰρ ὅτι κατὰ τού- 9
των ἐάν τι κακοτεχνήσωμεν πονηρὸν ἢ ἐπιλυπήσωμεν αὐτοὺς τὸ σύνολον,
οὐκ ἄνθρωπον ἀλλὰ τὸν πάσης δεσπόζοντα δυνάμεως θεὸν ὕψιστον ἀντικεί-
μενον ἡμῖν ἐπ' ἐκδικήσει τῶν πραγμάτων κατὰ πᾶν ἀφεύκτως διὰ παντὸς
ἕξομεν. ἔῤῥωσθε. [10] λαβόντες δὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην οὐκ ἐσπούδασαν εὐ- 10
θέως γενέσθαι περὶ τὴν ἄφοδον, ἀλλὰ τὸν βασιλέα προςηξίωσαν τοὺς ἐκ τοῦ
γένους τῶν Ἰουδαίων τὸν ἅγιον θεὸν αὐθαιρέτως παραβεβηκότας καὶ τοῦ
θεοῦ τὸν νόμον, τυχεῖν δι' αὐτῶν τῆς ὀφειλομένης κολάσεως, [11] προφερόμε- 11
νοι τοὺς γαστρὸς ἕνεκεν τὰ θεῖα παραβεβηκότας προστάγματα, μηδέποτε εὐ-
νοήσειν μηδὲ τοῖς τοῦ βασιλέως πράγμασιν. [12] ὁ δὲ τἀληθὲς αὐτοὺς λέγειν 12
παραδεξάμενος καὶ συναινέσας ἔδωκεν αὐτοῖς ἄδειαν πάντων, ὅπως τοὺς
παραβεβηκότας τοῦ θεοῦ τὸν νόμον ἐξολοθρεύσωσι κατὰ πάντα τὸν ὑπὸ τὴν
βασιλείαν αὐτοῦ τόπον μετὰ παῤῥησίας ἄνευ πάσης βασιλικῆς ἐξουσίας ἢ
ἐπισκέψεως. [13] τότε κατευφημήσαντες αὐτόν, ὡς πρέπον ἦν, οἱ τούτων ἱερεῖς 13
καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἐπιφωνήσαντες τὸ ἀλληλούια μετὰ χαρᾶς ἀνέλυσαν. [14] τότε 14
τὸν ἐμπεσόντα τῶν μεμιασμένων ὁμοεθνῆ κατὰ τὴν ὁδὸν ἐκολάζοντο καὶ
μετὰ παραδειγματισμῶν ἀνῄρουν. [15] ἐκείνῃ δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἀνεῖλον ὑπὲρ τοὺς 15
τριακοσίους ἄνδρας, καὶ ἤγαγον εὐφροσύνην μετὰ χαρᾶς τοὺς βεβήλους χει-
ρωσάμενοι. [16] αὐτοὶ δὲ οἱ μέχρι θανάτου τὸν θεὸν ἐσχηκότες, παντελῆ σω- 16
τηρίας ἀπόλαυσιν εἰληφότες, ἀνέζευξαν ἐκ τῆς πόλεως παντοίοις εὐωδεστά-
τοις ἄνθεσι κατεστεμμένοι μετ' εὐφροσύνης καὶ βοῆς, ἐν αἴνοις καὶ παμμέ-
λεσιν ὕμνοις εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν αἰωνίῳ σωτῆρι τοῦ
Ἰσραήλ. [17] παραγενηθέντες δὲ εἰς Πτολεμαΐδα τὴν ὀνομαζομένην διὰ τὴν 17
τοῦ τόπου ἰδιότητα ῥοδοφόρον, ἐν ᾗ προσέμεινεν αὐτοὺς ὁ στόλος κατὰ κοι-
νὴν αὐτῶν βουλὴν ἡμέρας ἑπτά, [18] ἐκεῖ ἐποίησαν πότον σωτήριον, τοῦ βα- 18

---

2. κατευθυνοντος ... τα προσταγματα 3. κατα κακοηθειαν ... τα συστηματα κολαζεσθαι ξεν. αποσταντων 4. προφερομενοι μηδεποτε ... om παντα ... μεχρι αν 5. ενπεπηρμενοι 6. χαριζομενοι ... συμμαχουντα 7. δι ην εχουσιν βεβ. πρ. ημας 8. εν παντι τροπω μηθεν ... μητε ονιδιζοντος 9. επ εκδικησιν 10. om γενεσθαι ... τον βασιλεως ... παραβεβ. του ... τυχ. δια την της 11. τοις τ. βασιλ. προσταγμασιν 12. παραινεσας ... εξολεθρευσωσιν ... υπο της βασιλειας ... εξουσ. και επισκ. 13. τον το αλληλ. 14. ουτοι τε τον εμπ. τ. μεμιαμμενων ... οδον απεκτεννον ... παραδιγματ. 15. ανδρας ην και ... om τους 16. σωτ. απολυσιν εσχηκοτες ανεζευξεν ... **om εν ... πατ. αυτων αγιων σοι του ισρ. 17. ροδοφορον 18. ποτον σωτηριου.

σιλέως χορηγήσαντος αὐτοῖς εὐψύχως τὰ πρὸς τὴν ἄφιξιν πάντα ἑκάστῳ ἕως
19 εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν. [19] καταχθέντες δὲ μετ' εἰρήνης ἐν ταῖς πρεπούσαις
ἐξομολογήσεσιν ὡςαύτως κἀκεῖ ἔστησαν καὶ ταύτας ἄγειν τὰς ἡμέρας ἐπὶ
20 τὸν τῆς παροικίας αὐτῶν χρόνον εὐφροσύνους. [20] ἃς καὶ ἀνιερώσαντες ἐν
στήλῃ κατὰ τὸν τῆς συμποσίας τόπον, προςευχῆς καθιδρύσαντες ἀνέλυσαν
ἀσινεῖς, ἐλεύθεροι, ὑπερχαρεῖς, διά τε γῆς καὶ θαλάσσης καὶ ποταμοῦ ἀνα-
21 σωζόμενοι τῇ τοῦ βασιλέως ἐπιταγῇ, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν, [21] καὶ πλείστην
ἢ ἔμπροσθεν ἐν τοῖς ἐχθροῖς ἐξουσίαν ἐσχηκότες μετὰ δόξης καὶ φόβου, τὸ
22 σύνολον ὑπὸ μηδενὸς διασεισθέντες τῶν ὑπαρχόντων. [22] καὶ πάντα τὰ ἑαυτῶν
πάντες ἐκομίσαντο ἐξ ἀπογραφῆς, ὥςτε τοὺς ἔχοντάς τι μετὰ φόβου μεγί-
στου ἀποδοῦναι αὐτοῖς, τὰ μεγαλεῖα τοῦ μεγίστου θεοῦ ποιήσαντος τελείως
23 ἐπὶ σωτηρίᾳ αὐτῶν. [23] εὐλογητὸς ὁ ῥύστης Ἰσραὴλ εἰς τοὺς ἀεὶ χρόνους.
Ἀμήν.

---

18. εως επι την 20. καθυδρυσαντες ... εκαστον εις την [21] εμπροσθεν εν τοις 22. φορου pro φοβου ... μεγαλεια του μεγαλου θεου ... τελεως
Subscriptio: μακκαβαιων γ.

Δ Α Ν Ι Η Λ

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ Ō.

I.

'Επὶ βασιλέως 'Ιωακεὶμ τῆς 'Ιουδαίας ἔτους τρίτου παραγενόμενος
Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς 'Ιερουσαλὴμ ἐπολιόρκει αὐτήν.
2 καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος εἰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ 'Ιωακεὶμ τὸν βασιλέα 2
τῆς 'Ιουδαίας καὶ μέρος τι τῶν ἱερῶν σκευῶν τοῦ κυρίου, καὶ ἀπήνεγκεν
αὐτὰ εἰς Βαβυλῶνα εἰς γῆν Σεναὰρ εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ τὰ σκεύη,
καὶ ἀπηρείσατο αὐτὰ ἐν τῷ εἰδωλείῳ αὐτοῦ. 3 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς 'Αβιεσδρὶ 3
τῷ ἑαυτοῦ ἀρχιευνούχῳ ἀγαγεῖν αὐτῷ ἐκ τῶν υἱῶν τῶν μεγιστάνων τοῦ
'Ισραὴλ καὶ ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους καὶ ἐκ τῶν ἐπιλέκτων 4 νεανίσκους 4
ἀμώμους καὶ εὐειδεῖς καὶ ἐπιστήμονας ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ γραμματικοὺς
καὶ συνετοὺς καὶ σοφοὺς καὶ ἰσχύοντας, ὥστε εἶναι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως,
καὶ διδάξαι αὐτοὺς γράμματα καὶ διάλεκτον Χαλδαϊκήν, 5 καὶ δίδοσθαι 5
αὐτοῖς ἔκθεσιν ἐκ τοῦ οἴκου βασιλέως καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ ἀπὸ τῆς
βασιλικῆς τραπέζης καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου οὗ πίνει ὁ βασιλεύς, καὶ ἐκπαιδεῦσαι
αὐτοὺς ἔτη τρία, καὶ ἐκ τούτων στῆσαι ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως. 6 καὶ ἦσαν 6
ἐκ τοῦ γένους τῶν υἱῶν 'Ισραὴλ τῶν ἀπὸ τῆς 'Ιουδαίας Δανιήλ, 'Ανανίας,
Μισαήλ, 'Αζαρίας. 7 καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὁ ἀρχιευνοῦχος ὀνόματα, τῷ μὲν 7
Δανιὴλ Βαλτάσαρ, τῷ δὲ 'Ανανίᾳ Σεδράχ, καὶ τῷ Μισαὴλ Μισάχ, καὶ τῷ
'Αζαρίᾳ 'Αβδεναγώ. 8 καὶ ἐνεθυμήθη Δανιὴλ ἐν τῇ καρδίᾳ ὅπως μὴ ἀλισγηθῇ 8
ἐν τῷ δείπνῳ τοῦ βασιλέως καὶ ἐν ᾧ πίνει οἴνῳ, καὶ ἠξίωσε τὸν ἀρχιευνοῦχον
ἵνα μὴ συμμολυνθῇ. 9 καὶ ἔδωκε κύριος τῷ Δανιὴλ τιμὴν καὶ χάριν ἐναντίον 9
τοῦ ἀρχιευνούχου. 10 καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιευνοῦχος τῷ Δανιὴλ 'Αγωνιῶ τὸν κύ- 10
ριόν μου τὸν βασιλέα τὸν ἐκτάξαντα τὴν βρῶσιν ὑμῶν καὶ τὴν πόσιν ὑμῶν,
ἵνα μὴ ἴδῃ τὰ πρόσωπα ὑμῶν διατετραμμένα καὶ ἀσθενῆ παρὰ τοὺς συν-
τρεφομένους ὑμῖν νεανίας τῶν ἀλλογενῶν, καὶ κινδυνεύσω τῷ ἰδίῳ τραχήλῳ.
11 καὶ εἶπεν Δανιὴλ 'Αβιεσδρὶ τῷ ἀναδειχθέντι ἀρχιευνούχῳ ἐπὶ τὸν Δανιὴλ 11
'Ανανίαν Μισαὴλ 'Αζαρίαν, 12 Πείρασον δὴ τοὺς παῖδάς σου ἐφ' ἡμέρας δέκα, 12
καὶ δοθήτω ἡμῖν ἀπὸ τῶν ὀσπρίων τῆς γῆς ὥστε κάπτειν καὶ ὑδροποτεῖν.
13 καὶ ἐὰν φανῇ ἡ ὄψις ἡμῶν διατετραμμένη παρὰ τοὺς ἄλλους νεανίσκους 13
τοὺς ἐσθίοντας ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ δείπνου, καθὼς ἐὰν θέλῃς οὕτω χρῆσαι
τοῖς παισί σου. 14 καὶ ἐχρήσατο αὐτοῖς τὸν τρόπον τοῦτον καὶ ἐπείρασεν 14
αὐτοὺς ἡμέρας δέκα. 15 μετὰ [δὲ] τὰς δέκα ἡμέρας ἐφάνη ἡ ὄψις αὐτῶν 15
καλὴ καὶ ἡ ἕξις τοῦ σώματος κρείσσων τῶν ἄλλων νεανίσκων τῶν ἐσθιόντων
τὸ βασιλικὸν δεῖπνον. 16 καὶ ἦν 'Αβιεσδρὶ ἀναιρούμενος τὸ δεῖπνον αὐτῶν καὶ 16

I. 2. Syr. om. εἰς γ. Σεναάρ ... codex et Syr. ※ (cod. om. signum) εἰς οἶκον τ. θ. αὐτοῦ ⁄. (Syr. om. signum) καὶ τὰ σκεύη ⁄. 4. codex ἐνειδεῖς teste Romano editore 5. cod. apud Holm. om. ἀπό prius 10. Syr. om. τῶν ἀλλογενῶν 13. cod. ap. Holm. θέλεις 15. δέ, quod in cod. deest, e Syro petitum est.

17 τὸν οἶνον αὐτῶν, καὶ ἀντεδίδου αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ὀσπρίων. [17] καὶ τοῖς νεανί-
σκοις ἔδωκεν ὁ κύριος ἐπιστήμην καὶ σύνεσιν καὶ φρόνησιν ἐν πάσῃ γραμ-
ματικῇ τέχνῃ, καὶ τῷ Δανιὴλ ἔδωκε σύνεσιν ἐν παντὶ ῥήματι καὶ ὁράματι
18 καὶ ἐνυπνίοις καὶ ἐν πάσῃ σοφίᾳ. [18] μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπέταξεν
ὁ βασιλεὺς εἰςαγαγεῖν αὐτούς, καὶ εἰςήχθησαν ἀπὸ τοῦ ἀρχιευνούχου πρὸς
19 τὸν βασιλέα Ναβουχοδονόσορ. [19] καὶ ὡμίλησεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς, καὶ οὐχ
εὑρέθη ἐν τοῖς σοφοῖς ὅμοιος τῷ Δανιὴλ καὶ Ἀνανίᾳ καὶ Μισαὴλ καὶ Ἀζαρίᾳ.
20 καὶ ἦσαν παρὰ τῷ βασιλεῖ, [20] καὶ ἐν παντὶ λόγῳ καὶ συνέσει καὶ παιδείᾳ,
ὅσα ἐζήτησε παρ᾽ αὐτῶν ὁ βασιλεύς, κατέλαβεν αὐτοὺς σοφωτέρους δεκα-
πλασίως ὑπὲρ τοὺς σοφιστὰς καὶ τοὺς φιλοσόφους τοὺς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ
αὐτοῦ· καὶ ἐδόξασεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἄρχοντας,
καὶ ἀνέδειξεν αὐτοὺς σοφοὺς παρὰ πάντας τοὺς αὐτοῦ ἐν πράγμασιν ἐν πάσῃ
21 τῇ γῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. [21] καὶ ἦν Δανιὴλ ἕως τοῦ πρώτου
ἔτους τῆς βασιλείας Κύρου βασιλέως Περσῶν

II.

Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσορ συνέβη εἰς
ὁράματα καὶ ἐνύπνια ἐμπεσεῖν τὸν βασιλέα καὶ ταραχθῆναι ἐν τῷ ἐνυπνίῳ
2 αὐτοῦ, καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένετο ἀπ᾽ αὐτοῦ. [2] καὶ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς
εἰςενεχθῆναι τοὺς ἐπαοιδοὺς καὶ τοὺς μάγους καὶ τοὺς φαρμακοὺς τῶν
Χαλδαίων ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ· καὶ παραγενόμενοι
3 ἔστησαν παρὰ τῷ βασιλεῖ. [3] καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς Ἐνύπνιον ἑώρακα
4 καὶ ἐκινήθη μου τὸ πνεῦμα· ἐπιγνῶναι οὖν θέλω τὸ ἐνύπνιον. [4] καὶ ἐλάλησαν
οἱ Χαλδαῖοι πρὸς τὸν βασιλέα Συριστί Κύριε βασιλεῦ, [εἰς] τὸν αἰῶνα ζῆθι·
ἀνάγγειλον τὸ ἐνύπνιόν σου τοῖς παισί σου, καὶ ἡμεῖς σοι φράσομεν τὴν
5 σύγκρισιν αὐτοῦ. [5] ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπε τοῖς Χαλδαίοις Ὁ λόγος
ἀπ᾽ ἐμοῦ ἀπέστη· διότι ἐὰν μὴ ἀπαγγείλητέ μοι ἐπ᾽ ἀληθείας τὸ ἐνύπνιον
καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν δηλώσητέ μοι, παραδειγματισθήσεσθε καὶ ἀναλη-
6 φθήσεται ὑμῶν τὰ ὑπάρχοντα εἰς τὸ βασιλικόν. [6] ἐὰν δὲ τὸ ἐνύπνιον δια-
σαφήσητέ μοι καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν ἀναγγείλητε, λήψεσθε δόματα
παντοῖα καὶ δοξασθήσεσθε ὑπ᾽ ἐμοῦ· δηλώσατέ μοι τὸ ἐνύπνιον καὶ κρίνατε.
7 [7] ἀπεκρίθησαν δὲ ἐκ δευτέρου λέγοντες Βασιλεῦ, τὸ ὅραμα εἰπὸν καὶ οἱ
8 παῖδές σου κρινοῦσι πρὸς ταῦτα. [8] καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς Ἐπ᾽ ἀλη-
θείας οἶδα ὅτι καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε, καθάπερ ἑωράκατε ὅτι ἀπέστη
9 ἀπ᾽ ἐμοῦ τὸ πρᾶγμα· καθάπερ οὖν προστέταχα, οὕτως ἔσται. [9] ἐὰν μὴ τὸ
ἐνύπνιον ἀπαγγείλητέ μοι ἐπ᾽ ἀληθείας καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν δηλώσητε,
θανάτῳ περιπεσεῖσθε· συνείπασθε γὰρ λόγους ψευδεῖς ποιήσασθαι ἐπ᾽ ἐμοῦ,
ἕως ἂν ὁ καιρὸς ἀλλοιωθῇ. νῦν οὖν ἐὰν τὸ ῥῆμα εἴπητέ μοι, ὃ τὴν νύκτα
10 ἑώρακα, γνώσομαι ὅτι καὶ τὴν τούτου κρίσιν δηλώσετε. [10] καὶ ἀπεκρίθησαν
οἱ Χαλδαῖοι ἐπὶ τοῦ βασιλέως ὅτι οὐδεὶς τῶν ἐπὶ τῆς γῆς δυνήσεται εἰπεῖν
τῷ βασιλεῖ ὃ ἑώρακε, καθάπερ σὺ ἐρωτᾷς, καὶ πᾶς βασιλεὺς καὶ πᾶς δυνά-
στης τοιοῦτο πρᾶγμα οὐκ ἐπερωτᾷ πάντα σοφὸν καὶ μάγον καὶ Χαλδαῖον·
11 [11] καὶ ὁ λόγος ὃν ζητεῖς, βασιλεῦ, βαρύς ἐστι καὶ ἐπίδοξος, καὶ οὐδείς ἐστιν
ὃς δηλώσει ταῦτα τῷ βασιλεῖ, εἰ μή τις ἄγγελος, οὗ οὐκ ἔστι κατοικητήριον

---

17. cod. et Syr. καὶ (Syr. ÷ καὶ) ἐν π. σοφίᾳ /. 20. cod. et Syr. ÷ σοφωτέρους /. 20. cod. et Syr. ÷ καὶ ἐδόξασεν αὐτοὺς --- βασιλείᾳ αὐτοῦ /. II. 4. εἰς e Syro est, fortasse excidit in ed. Rom. 5 cod. et Syr. ⋇ ὁ λόγος --- ἀπέστη /. ... cod. ap. Holm. παραδειγματήσεσθε 6. Syr. δηλώσατέ μοι οὖν 8. cod. et Syr. ÷ καθάπερ οὖν (cod. rursus ÷) προστέτ. οὕτ. ἔσται /. 9. cod. et Syr. ÷ καὶ τὴν τούτ. σύγκρ. δηλώσητε /. et ÷ ὃ τὴν νύκτ. ἑώρακα /. 10. cod. ap. Holm. ἐπὶ τὸν βασιλέα 11. cod. et Syr. ÷ καὶ ἐπίδοξος /.

μετὰ πάσης σαρκός· ὅϑεν οὐκ ἐνδέχεται γενέσϑαι καϑάπερ οἴει. [12] τότε 12
ὁ βασιλεὺς στυγνὸς γενόμενος καὶ περίλυπος προςέταξεν ἐξαγαγεῖν πάντας
τοὺς σοφοὺς τῆς Βαβυλωνίας, [13] καὶ ἐδογματίσϑη πάντας ἀποκτεῖναι· ἐζητήϑη 13
δὲ ὁ Δανιὴλ καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ χάριν τοῦ συναπολέσϑαι. [14] τότε 14
Δανιὴλ εἶπε βουλὴν καὶ γνώμην, ἣν εἶχεν, Ἀριώχῃ τῷ ἀρχιμαγείρῳ τοῦ
βασιλέως, ᾧ προςέταξεν ἐξαγαγεῖν τοὺς σοφιστὰς τῆς Βαβυλωνίας, [15] καὶ 15
ἐπυνϑάνετο αὐτοῦ λέγων Ἄρχων τοῦ βασιλέως, περὶ τίνος δογματίζεται
πικρῶς παρὰ τοῦ βασιλέως; τότε τὸ πρόςταγμα ἐσήμανεν ὁ Ἀριώχης τῷ
Δανιήλ. [16] ὁ δὲ Δανιὴλ εἰςῆλϑε ταχέως πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἠξίωσεν ἵνα 16
δοϑῇ αὐτῷ χρόνος παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ δηλώσῃ πάντα ἐπὶ τοῦ βασιλέως.
[17] τότε ἀπελϑὼν Δανιὴλ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ τῷ Ἀνανίᾳ καὶ Μισαὴλ καὶ 17
Ἀζαρίᾳ τοῖς συνεταίροις ὑπέδειξε πάντα, [18] καὶ παρήγγειλε νηστείαν καὶ δέησιν 18
καὶ τιμωρίαν ζητῆσαι παρὰ τοῦ κυρίου τοῦ ὑψίστου περὶ τοῦ μυστηρίου
τούτου, ὅπως μὴ ἐκδοϑῶσι Δανιὴλ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς ἀπώλειαν ἅμα
τοῖς σοφισταῖς Βαβυλῶνος. [19] τότε τῷ Δανιὴλ ἐν ὁράματι ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ 19
τὸ μυστήριον τοῦ βασιλέως ἐξεφάνη εὐσήμως· τότε Δανιὴλ εὐλόγησεν τὸν
κύριον τὸν ὕψιστον, καὶ ἐκφωνήσας εἶπεν [20] Ἔστω τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου τοῦ 20
μεγάλου εὐλογημένον εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἡ σοφία καὶ ἡ μεγαλωσύνη αὐτοῦ
ἐστί, [21] καὶ αὐτὸς ἀλλοιοῖ καιροὺς καὶ χρόνους, μεϑιστῶν βασιλεῖς καὶ 21
καϑιστῶν, διδοὺς σοφοῖς σοφίαν καὶ σύνεσιν τοῖς ἐν ἐπιστήμῃ οὖσιν,
[22] ἀποκαλύπτων τὰ βαϑέα καὶ σκοτεινά, καὶ γινώσκων τὰ ἐν τῷ σκότει καὶ 22
τὰ ἐν τῷ φωτί, καὶ παρ' αὐτῷ κατάλυσις. [23] σοί, κύριε τῶν πατέρων μου, 23
ἐξομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, ὅτι σοφίαν καὶ φρόνησιν ἔδωκάς μοι καὶ νῦν ἐσή-
μανάς μοι ὅσα ἠξίωσα τοῦ δηλῶσαι τῷ βασιλεῖ πρὸς ταῦτα. [24] εἰσελϑὼν 24
δὲ Δανιὴλ πρὸς τὸν Ἀριὼχ τὸν κατασταϑέντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀποκτεῖναι
πάντας τοὺς σοφιστὰς τῆς Βαβυλωνίας εἶπεν αὐτῷ Τοὺς μὲν σοφιστὰς τῆς
Βαβυλωνίας μὴ ἀπολέσῃς, εἰςάγαγε δέ με πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἕκαστα
τῷ βασιλεῖ δηλώσω. [25] τότε Ἀριὼχ κατὰ σπουδὴν εἰςήγαγε τὸν Δανιὴλ πρὸς 25
τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν αὐτῷ ὅτι εὕρηκα ἄνϑρωπον [[σοφὸν]] ἐκ τῆς αἰχμαλω-
σίας τῶν υἱῶν τῆς Ἰουδαίας, ὃς τῷ βασιλεῖ δηλώσει ἕκαστα. [26] ἀποκριϑεὶς 26
δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ Δανιήλ, ἐπικαλουμένῳ δὲ Χαλδαϊστὶ Βαλτάσαρ,
Δυνήσῃ δηλῶσαί μοι τὸ ὅραμα ὃ εἶδον καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν; [27] ἐκφω- 27
νήσας δὲ ὁ Δανιὴλ ἐπὶ τοῦ βασιλέως εἶπε Τὸ μυστήριον ὃ ἑώρακεν ὁ βασι-
λεύς, οὐκ ἔστι σοφῶν καὶ φαρμακῶν καὶ ἐπαοιδῶν καὶ γαζαρηνῶν ἡ δήλωσις,
[28] ἀλλ' ἔστι ϑεὸς ἐν οὐρανῷ ἀνακαλύπτων μυστήρια, ὃς ἐδήλωσε τῷ βασιλεῖ 28
Ναβουχοδονόσορ ἃ δεῖ γενέσϑαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν· [29] καὶ ἀνακαλύ- 29
πτων μυστήρια ἐδήλωσέ σοι ἃ δεῖ γενέσϑαι. [30] κἀμοὶ δὲ οὐ παρὰ τὴν σοφίαν 30
τὴν οὖσαν ἐν ἐμοὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνϑρώπους τὸ μυστήριον τοῦτο ἐξεφάνϑη,
ἀλλ' ἕνεκεν τοῦ δηλωϑῆναι τῷ βασιλεῖ ἐσημάνϑη μοι· ἃ ὑπέλαβες τῇ καρδίᾳ
σου, ἐν γνώσει. [31] καὶ σὺ βασιλεῦ ἑώρακας, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μία, καὶ ἦν 31
ἡ εἰκὼν ἐκείνη μεγάλη σφόδρα, καὶ ἡ πρόςοψις αὐτῆς ὑπερφερὴς ἑστήκει
ἐναντίον σου, καὶ ἡ πρόςοψις τῆς εἰκόνος φοβερά. [32] καὶ ἦν ἡ κεφαλὴ αὐτῆς 32

---

11. ἐνδέχ. ap. Holm., ἂν δέχ. ed. Rom. 15. codex et Syr. ⋇ ἄρχων τοῦ βασιλέως ⸔. 18. codex et Syr. ÷ καὶ τιμωρίαν ζητῆσαι ⸔. 19. ἐξεφάνη ap. Holm., -φάνϑη ed. Rom. 21. Syr. καὶ διδοὺς 25. σοφόν ap. Holm. deest. 28. 29. Syr. post ἐπ' ἐσχ. τ. ἡμερῶν haec addit: βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῆϑι· τὸ ἐνύπνιον καὶ τὸ ὅραμα τῆς κεφαλῆς σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου τοῦτό ἐστι. σὺ βασιλεῦ κείμενος ἐπὶ τῆς κοίτης σου ἑώρακας πάντα ὅσα δεῖ γενέσϑαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. 30. Extrema vario modo sanare studuerunt, Segaarius ἵνα γνώσῃ, Michaelis ἵνα γνώσῃς, Hahnius ἐπιγνώσει pro ἐν γνώσει reponentes. Postremum prioribus omnino praestat. 32. ἡ: ed. Rom. praetermisit.

ἀπὸ χρυσίου χρηστοῦ, τὸ στῆθος καὶ οἱ βραχίονες ἀργυροῖ, ἡ κοιλία καὶ
33 οἱ μηροὶ χαλκοῖ· 33 τὰ δὲ σκέλη σιδηρᾶ, οἱ πόδες μέρος μέν τι σιδήρου,
34 μέρος δέ τι ὀστράκου. 34 ἑώρακας ἕως ὅτου ἐτμήθη λίθος ἐξ ὄρους ἄνευ
χειρῶν καὶ ἐπάταξε τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοὺς πόδας τοὺς σιδηροῦς καὶ ὀστρακίνους
35 καὶ κατήλεσεν αὐτά. 35 τότε λεπτὰ ἐγένετο ἅμα ὁ σίδηρος καὶ τὸ ὄστρακον
καὶ ὁ χαλκὸς καὶ ὁ ἄργυρος καὶ τὸ χρυσίον, καὶ ἐγένετο ὡσεὶ λεπτότερον
ἀχύρου ἐν ἅλωνι, καὶ ἐρρίπισεν αὐτὰ ὁ ἄνεμος ὥστε μηδὲν καταλειφθῆναι
ἐξ αὐτῶν, καὶ ὁ λίθος ὁ πατάξας τὴν εἰκόνα ἐγένετο ὄρος μέγα καὶ ἐπάταξε
36 πᾶσαν τὴν γῆν. 36 τοῦτο τὸ ὅραμα καὶ τὴν κρίσιν δὲ ἐροῦμεν ἐπὶ τοῦ βασι-
37 λέως. 37 Σὺ βασιλεῦ βασιλεὺς βασιλέων, καὶ σοὶ ὁ κύριος τοῦ οὐρανοῦ τὴν
ἀρχὴν καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν ἔδωκεν
38 ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ· 38 ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ θηρίων ἀγρίων καὶ πετεινῶν
οὐρανοῦ καὶ τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης παρέδωκεν ὑπὸ τὰς χεῖράς σου
39 κυριεύειν πάντων· σὺ εἶ ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσῆ. 39 καὶ μετὰ σὲ ἀναστήσεται
βασιλεία ἐλάττων σου, καὶ τρίτη βασιλεία ἄλλη χαλκῆ ἣ κυριεύσει πάσης
40 τῆς γῆς, 40 καὶ βασιλεία τετάρτη ἰσχυρὰ ὡς ὁ σίδηρος, ὥσπερ ὁ σίδηρος
ὁ δαμάζων πάντα, καὶ ὡς ὁ σίδηρος πᾶν δένδρον ἐκκόπτων· καὶ σεισθή-
41 σεται πᾶσα ἡ γῆ. 41 καὶ ὡς ἑώρακας τοὺς πόδας αὐτῆς καὶ τοὺς δακτύλους
μέρος μέν τι ὀστράκου κεραμικοῦ, μέρος δέ τι σιδήρου, βασιλεία ἄλλη
διμερὴς ἔσται ἐν αὐτῇ, καθάπερ εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμιγμένον ἅμα τῷ
42 πηλίνῳ ὀστράκῳ. 42 καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν μέρος μέν τι σιδηροῦν,
μέρος δέ τι ὀστράκινον· μέρος δέ τι τῆς βασιλείας ἔσται ἰσχυρὸν καὶ μέρος
43 τι ἔσται συντετριμμένον. 43 καὶ ὡς εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμιγμένον ἅμα τῷ
πηλίνῳ ὀστράκῳ, συμμιγεῖς ἔσονται εἰς γένεσιν ἀνθρώπων, οὐκ ἔσονται δὲ
ὁμονοοῦντες οὔτε εὐνοοῦντες ἀλλήλοις, ὥσπερ οὐδὲ ὁ σίδηρος δύναται συγ-
44 κραθῆναι τῷ ὀστράκῳ. 44 καὶ ἐν τοῖς χρόνοις τῶν βασιλέων τούτων στήσει
ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν ἄλλην, ἥτις ἔσται εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ οὐ
φθαρήσεται· καὶ αὕτη ἡ βασιλεία ἄλλο ἔθνος οὐ μὴ ἐάσῃ, πατάξει δὲ καὶ
45 ἀφανίσει τὰς βασιλείας ταύτας· καὶ αὐτὴ στήσεται εἰς τὸν αἰῶνα, 45 καθάπερ
ἑώρακας ἐξ ὄρους τμηθῆναι λίθον ἄνευ χειρῶν, καὶ συνηλοίησε τὸ ὄστρακον
τὸν σίδηρον καὶ τὸν χαλκὸν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσόν. ὁ θεὸς ὁ μέγας
ἐσήμανε τῷ βασιλεῖ τὰ ἐσόμενα ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, καὶ ἀκριβὲς τὸ
46 ὅραμα καὶ πιστὴ ἡ τούτου κρίσις. 46 τότε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς πεσὼν
ἐπὶ πρόσωπον χαμαὶ προσεκύνησε τῷ Δανιήλ, καὶ ἐπέταξε θυσίας καὶ σπον-
47 δὰς ποιῆσαι αὐτῷ. 47 καὶ ἐκφωνήσας ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν Δανιὴλ εἶπεν
Ἐπ' ἀληθεῖ ἐστιν ὁ θεὸς ὑμῶν θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν βασιλέων,
ὁ ἐκφαίνων μυστήρια κρυπτὰ μόνος, ὅτι ἐδυνάσθης δηλῶσαι τὸ μυστήριον
48 τοῦτο. 48 τότε ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ Δανιὴλ μεγαλύνας καὶ δοὺς δωρεὰς
μεγάλας καὶ πολλὰς κατέστησεν ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς Βαβυλωνίας, καὶ
ἀπέδειξεν αὐτὸν ἄρχοντα καὶ ἡγούμενον πάντων τῶν σοφιστῶν Βαβυλωνίας.
49 49 καὶ Δανιὴλ ἠξίωσε τὸν βασιλέα ἵνα κατασταθῶσιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων
τῆς Βαβυλωνίας Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγώ· καὶ Δανιὴλ ἦν ἐν τῇ βασι-
λικῇ αὐλῇ.

---

36. Syr. καὶ τ. κρίσιν δὲ αὐτοῦ 38. codex et Syr. ÷ καὶ τῶν ÷ (Syr. om. signum) ἰχθ. τ. θαλάσσης /. 40. codex et Syr. ἰσχυρὰ ※ ὡς ὁ σίδηρος /. rursusque codex καὶ ※ ὡς ὁ σίδηρος [/.] πᾶν 41. codex et Syr. ※ καὶ τ. δακτύλ. (Syr. addit αὐτῆς) /. (cod. om. signum) ... Syr. post διμερὴς ἔσται addit ἀπὸ τῆς ῥίζης τοῦ σιδήρου ἔσται 42. Syr. om. δέ secundum. 48. codex et Syr. ÷ Ναβουχοδονόσορ /. ... Syr. κατέστ. αὐτὸν ἐπὶ

III.

Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς διοικῶν πόλεις καὶ
χώρας καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ Ἰνδικῆς ἕως Αἰθιο-
πίας ἐποίησεν εἰκόνα χρυσῆν, τὸ ὕψος αὐτῆς πηχῶν ἑξήκοντα, καὶ τὸ πλάτος
αὐτῆς πηχῶν ἕξ, καὶ ἔστησεν αὐτὴν ἐν πεδίῳ τοῦ περιβόλου χώρας Βαβυ-
λωνίας. [2] καὶ Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς βασιλέων καὶ κυριεύων τῆς οἰκου- 2
μένης ὅλης ἀπέστειλεν ἐπισυναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη, φυλὰς καὶ γλώσσας,
σατράπας καὶ στρατηγούς, τοπάρχας καὶ ὑπάτους, διοικητὰς καὶ τοὺς ἐπ᾽ ἐξου-
σιῶν κατὰ χώραν, καὶ πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην, ἐλθεῖν εἰς τὸν
ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνος τῆς χρυσῆς, ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς.
[3] τότε συνήχθησαν ὕπατοι, στρατηγοί, τοπάρχαι, ἡγούμενοι, τύραννοι, μεγάλοι 3
ἐπ᾽ ἐξουσιῶν καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν χωρῶν τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὸν ἐγκαι-
νισμὸν τῆς εἰκόνος ἧς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς· καὶ ἔστησαν οἱ
προςγεγραμμένοι κατέναντι τῆς εἰκόνος ἧς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ. [4] καὶ ὁ 4
κήρυξ ἐκήρυξε τοῖς ὄχλοις Ὑμῖν παραγγέλλεται, ἔθνη καὶ χῶραι, λαοὶ καὶ
γλῶσσαι, [5] ὅτ᾽ ἂν ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγος καὶ κιθάρας, 5
σαμβύκης καὶ ψαλτηρίου, συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πεσόντες
προςκυνήσατε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ βασιλεύς·
[6] καὶ πᾶς ὃς ἂν μὴ πεσὼν προςκυνήσῃ, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβαλοῦσιν αὐτὸν εἰς 6
τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. [7] καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτε ἤκουσαν 7
πάντα τὰ ἔθνη τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κιθάρας σαμ-
βύκης τε καὶ ψαλτηρίου καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν, πίπτοντα πάντα τὰ
ἔθνη φυλαὶ καὶ γλῶσσαι προσεκύνησαν τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣν ἔστησε
Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς κατέναντι τούτου. [8] ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ προς- 8
ελθόντες ἄνδρες Χαλδαῖοι διέβαλον τοὺς Ἰουδαίους, [9] καὶ ὑπολαβόντες εἶπον 9
Ναβουχοδονόσορ τῷ βασιλεῖ Κύριε βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῆθι. [10] σὺ βασιλεῦ 10
προςέταξας καὶ ἔκρινας, ἵνα πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς
σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ σαμβύκης κιθάρας ψαλτηρίου καὶ παντὸς ἤχου
μουσικῶν, πεσὼν προςκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, [11] καὶ ὃς ἂν μὴ πεσὼν 11
προςκυνήσῃ, ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. [12] εἰσὶ 12
δέ τινες ἄνδρες Ἰουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τῆς χώρας τῆς Βαβυλωνίας,
Σεδρὰχ Μισὰχ Ἀβδεναγώ, οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οὐκ ἐφοβήθησάν σου τὴν
ἐντολὴν καὶ τῷ εἰδώλῳ σου οὐκ ἐλάτρευσαν καὶ τῇ εἰκόνι σου τῇ χρυσῇ ᾗ
ἔστησας οὐ προσεκύνησαν. [13] τότε Ναβουχοδονόσορ θυμωθεὶς ὀργῇ προςέταξεν 13
ἀγαγεῖν τὸν Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγώ· τότε οἱ ἄνθρωποι ἤχθησαν πρὸς
τὸν βασιλέα. [14] οὓς καὶ συνιδὼν Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτοῖς 14
Διὰ τί, Σεδρὰχ Μισὰχ Ἀβδεναγώ, τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε καὶ τῇ εἰκόνι

III. 1. codex et Syr. ÷ Ἔτους ὀκτωκαιδ. ⁄. et ÷ διοικῶν πολ. (cod. repetit h. l. ÷) καὶ --- ἕως Αἰθιοπίας ⁄. ... verba ἑξήκοντα κ. τ. πλ. α. π. in ed. Rom. male exciderunt. 2. codex et Syr. ÷ βασιλέων (Syr. βασιλεύων) ÷ (hoc signum Syr. om.) καὶ κυρ. τ. οἰκ. ÷ (Syr. om. sign.) ὅλης ⁄. rursusque ÷ π. τὰ ἔ. (h. l. ed. Rom. add. και contra cod. ap. Holm.) φυ ÷ (Syr. om. sign.) λὰς κ. γλώσσας ⁄. ... καί ante στρατ. ex cod. ap. Holm. 3. codex et Syr. ⋇ τότε συνήχθ. --- τοῦ ἐλθεῖν (Syr. om. τ. ἐ.) --- ὁ βασιλεύς ⁄. (cod. ⁄. ÷) ... Syr. οἱ προγεγραμμένοι ... codex et Syr. ⋇ ἧς ἔστ. Ναβ. ⁄. 6. codex et Syr. ⋇ αὐτῇ τ. ὥρᾳ ⁄. (cod. sign. om.) 7. codex et Syr. ⋇ σύριγγ. τε (Syr. om.) κ. κιθ. σαμβ. ⋇ (Syr. om. sign.) τε κ. ψαλτ. ⁄., item ⋇ ὁ βασιλεύς ⁄. (cod. om. sign.) 9. codex et Syr. ⋇ Ναβ. τῷ βασιλεῖ ⁄. (cod. om. sign.) 10. codex et Syr. ⋇ σύριγγ. τε κ. σαμβ. ⋇ (Syr. om. sign.) κιθάρ. ψαλτ. ⁄.

15 τῇ χρυσῇ, ἣν ἔστησα, οὐ προσκυνεῖτε; [15] καὶ νῦν εἰ μὲν ἔχετε ἑτοίμως ἅμα
τῷ ἀκοῦσαι τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε καὶ ψαλ-
τηρίου καὶ συμφωνίας καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν πεσόντες προσκυνῆσαι τῇ
εἰκόνι τῇ χρυσῇ ᾗ ἔστησα· εἰ δὲ μή γε, γινώσκετε ὅτι μὴ προσκυνησάντων
ὑμῶν αὐθωρὶ ἐμβληθήσεσθε εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· καὶ
16 ποῖος θεὸς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ τῶν χειρῶν μου; [16] ἀποκριθέντες δὲ Σεδρὰχ
Μισὰχ Ἀβδεναγὼ εἶπαν τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ Βασιλεῦ, οὐ χρείαν
17 ἔχομεν ἡμεῖς ἐπὶ τῇ ἐπιταγῇ ταύτῃ ἀποκριθῆναί σοι. [17] ἔστι γὰρ θεὸς ἐν
οὐρανοῖς εἷς κύριος ἡμῶν, ὃν φοβούμεθα, ὅς ἐστι δυνατὸς ἐξελέσθαι ἡμᾶς
ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου βασιλεῦ
18 ἐξελεῖται ἡμᾶς. [18] καὶ τότε φανερόν σοι ἔσται, βασιλεῦ, ὅτι οὔτε τῷ εἰδώλῳ
σου λατρεύομεν οὔτε τῇ εἰκόνι σου τῇ χρυσῇ, ἣν ἔστησας, οὐ προσκυνοῦμεν.
19 [19] τότε Ναβουχοδονόσορ ἐπλήσθη θυμοῦ καὶ ἡ μορφὴ τοῦ προσώπου αὐτοῦ
ἠλλοιώθη ἐπὶ Σεδρὰχ Μισὰχ καὶ Ἀβδεναγώ, καὶ ἐπέταξε καῆναι τὴν κάμινον
20 ἑπταπλασίως παρ᾽ ὃ ἔδει αὐτὴν καῆναι, [20] καὶ ἄνδρας ἰσχυροτάτους τῶν
ἐν τῇ δυνάμει ἐπέταξε συμποδίσαντας τὸν Σεδρὰχ Μισὰχ Ἀβδεναγὼ ἐμβαλεῖν
21 εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. [21] τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι συνεπο-
δίσθησαν ἔχοντες τὰ ὑποδήματα αὐτῶν καὶ τὰς τιάρας αὐτῶν ἐπὶ τῶν κεφα-
λῶν αὐτῶν σὺν τῷ ἱματισμῷ αὐτῶν καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς
22 τὴν καιομένην, [22] ἐπειδὴ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ἤπειγε· καὶ ἡ κάμινος
ἐξεκαύθη ὑπὲρ τὸ πρότερον ἑπταπλασίως, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ προχειρισθέντες
συμποδίσαντες αὐτοὺς καὶ προσαγαγόντες τῇ καμίνῳ ἐνεβάλοσαν εἰς αὐτήν.
23 [23] τοὺς μὲν οὖν ἄνδρας τοὺς συμποδίσαντας τοὺς περὶ τὸν Ἀζαρίαν ἐξελθοῦσα
ἡ φλὸξ ἐκ τῆς καμίνου ἐνεπύρισε καὶ ἀπέκτεινεν, αὐτοὶ δὲ συνετηρήθησαν.
24 [24] οὕτως οὖν προσηύξατο Ἀνανίας καὶ Ἀζαρίας καὶ Μισαήλ, καὶ ὕμνησαν
τῷ κυρίῳ, ὅτε αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς προσέταξεν ἐμβληθῆναι εἰς τὴν κάμινον.
25 [25] στὰς δὲ Ἀζαρίας προσηύξατο οὕτως, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐξωμο-
λογεῖτο τῷ κυρίῳ ἅμα τοῖς συνεταίροις αὐτοῦ ἐν μέσῳ τῷ πυρὶ ὑποκαιομένης
26 τῆς καμίνου ὑπὸ τῶν Χαλδαίων σφόδρα, καὶ εἶπαν [26] Εὐλογητὸς εἶ, κύριε
ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς
27 τοὺς αἰῶνας, [27] ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησας ἡμῖν, καὶ πάντα τὰ
ἔργα σου ἀληθινὰ καὶ αἱ ὁδοί σου εὐθεῖαι καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀληθιναί,
28 [28] καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας κατὰ πάντα ἃ ἐπήγαγες ἡμῖν καὶ [ἐπὶ] τὴν
πόλιν σου τὴν ἁγίαν τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλήμ. διότι ἐν ἀληθείᾳ
29 καὶ κρίσει ἐποίησας πάντα ταῦτα διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, [29] ὅτι ἡμάρτομεν
ἐν πᾶσι καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστῆναι ἀπὸ σοῦ καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι,
30 [30] καὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ νόμου σου οὐχ ὑπηκούσαμεν οὐδὲ συνετηρήσαμεν
31 οὐδὲ ἐποιήσαμεν καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν, ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται. [31] καὶ νῦν
πάντα ὅσα ἡμῖν ἐπήγαγες καὶ πάντα ὅσα ἐποίησας ἡμῖν ἐν ἀληθινῇ κρίσει
32 ἐποίησας, [32] καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἡμῶν ἀνόμων καὶ
ἐχθίστων ἀποστατῶν καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

---

15. μέν om. cod. ap. Holm. ... cod. et Syr. ※ σύρ. τε --- συμφωνίας /. et ÷ (cod. om.) τῇ χρυσῇ /. 17. cod. et Syr. ÷ ἐν οὐρανοῖς (Syr. -νῷ) εἷς κύριος /. et ※ τῆς καιομένης /. 18. cod. et Syr. ※ βασιλεῦ /. 19. Syrus (non item cod. Chis.) ※ ἐπὶ Σεδρ. Μισ. κ. Ἀβδεναγώ /. 20. codex et Syr. ※ τὸν Σεδρ. Μισ. (Syr. add. καὶ) Ἀβδ. /. 21. codex ※ τοῦ πυρ. τὴν καιομένην (/. deest), Syr. τοῦ πυρ. ※ τὴν καιομένην /. 23. Syr. om. μέν 24. Syr. προσηύξαντο 26. Syr. ut videtur καὶ αἰνετός, καί 27. Syr. pro ἀληθιναί legisse videtur ἀλήθεια 28. ἐπί ex Syro est, in cod. enim desideratur.

33 καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοῖξαι τὸ στόμα, αἰσχύνη καὶ ὄνειδος ἐγενήθη 33
τῶν δούλων σου καὶ τῶν σεβομένων σε. 34 μὴ παραδῷς ἡμᾶς εἰς τέλος διὰ 34
τὸ ὄνομά σου καὶ μὴ διασκεδάσῃς σου τὴν διαθήκην. 35 καὶ μὴ ἀποστήσῃς 35
τὸ ἔλεός σου ἀφ᾽ ἡμῶν διὰ Ἀβραὰμ τὸν ἠγαπημένον ὑπὸ σοῦ καὶ διὰ
Ἰσαὰκ τὸν δοῦλόν σου καὶ Ἰσραὴλ τὸν ἅγιόν σου, 36 ὡς ἐλάλησας πρὸς 36
αὐτοὺς λέγων πολυπληθῦναι τὸ σπέρμα αὐτῶν ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ
τῷ πλήθει καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. 37 ὅτι, 37
δέσποτα, ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, καί ἐσμεν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ
τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· 38 καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ 38
ἄρχων καὶ προφήτης οὐδὲ ἡγούμενος οὐδὲ ὁλοκαύτωσις οὐδὲ θυσία οὐδὲ προσ-
φορὰ οὐδὲ θυμίαμα οὐδὲ τόπος τοῦ καρπῶσαι ἐνώπιόν σου 39 καὶ εὑρεῖν ἔλεος, 39
ἀλλ᾽ ἐν ψυχῇ συντετριμμένῃ καὶ πνεύματι τεταπεινωμένῳ προσδεχθείημεν.
40 ὡς ἐν ὁλοκαυτώμασι κριῶν καὶ ταύρων καὶ ὡς ἐν μυριάσιν ἀρνῶν πιόνων, 40
οὕτω γενέσθω ἡμῶν ἡ θυσία ἐνώπιόν σου σήμερον καὶ ἐξιλάσαι ὄπισθέν σου,
ὅτι οὐκ ἔστιν αἰσχύνη τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί, καὶ τελειῶσαι ὄπισθέν σου.
41 καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἡμῶν καὶ φοβούμεθά σε καὶ ζητοῦ- 41
μεν τὸ πρόσωπόν σου. 42 μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς, ἀλλὰ ποίησον μεθ᾽ ἡμῶν 42
ἔλεος κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου, 43 καὶ 43
ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θαυμάσιά σου καὶ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου, κύριε·
44 καὶ ἐντραπείησαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου κακὰ καὶ 44
καταισχυνθείησαν ἀπὸ πάσης δυναστείας, καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν συντριβείη·
45 γνώτωσαν ὅτι σὺ εἶ μόνος κύριος ὁ θεὸς καὶ ἔνδοξος ἐφ᾽ ὅλην τὴν οἰκου- 45
μένην. 46 καὶ οὐ διέλιπον οἱ ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ὑπηρέται τοῦ βασιλέως 46
καίοντες τὴν κάμινον. καὶ ἡνίκα ἐνεβάλοσαν τοὺς τρεῖς εἰς ἅπαξ εἰς τὴν κά-
μινον, καὶ ἡ κάμινος ἦν διάπυρος κατὰ τὴν θερμασίαν αὐτῆς ἑπταπλασίως
καὶ ὅτε αὐτοὺς ἐνεβάλοσαν, οἱ μὲν ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ἦσαν ὑπεράνω αὐτῶν,
οἱ δὲ ὑπέκαιον ὑποκάτωθεν αὐτῶν νάφθαν καὶ στυπίον καὶ πίσσαν καὶ κληματ-
τίδα, 47 καὶ διεχεῖτο ἡ φλὸξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πήχεις τεσσαρακονταεννέα, 47
48 καὶ διεξώδευσεν καὶ ἐνεπύρισεν οὓς εὗρε περὶ τὴν κάμινον τῶν Χαλδαίων. 48
49 ἄγγελος δὲ κυρίου συγκατέβη ἅμα τοῖς περὶ τὸν Ἀζαρίαν εἰς τὴν κάμινον 49
καὶ ἐξετίναξε τὴν φλόγα τοῦ πυρὸς ἐκ τῆς καμίνου, 50 καὶ ἐποίησε τὸ μέσον 50
τῆς καμίνου ὡσεὶ πνεῦμα δρόσου διασυρίζον, καὶ οὐχ ἥψατο αὐτῶν καθόλου
τὸ πῦρ, καὶ οὐκ ἐλύπησε καὶ οὐ παρηνώχλησεν αὐτούς. 51 ἀναλαβόντες δὲ 51
οἱ τρεῖς ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ὕμνουν καὶ ἐδόξαζον καὶ εὐλόγουν καὶ ἐξύψουν
τὸν θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ λέγοντες 52 Εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων 52
ἡμῶν, καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ εὐλογημένον τὸ
ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον καὶ ὑπεραινετὸν καὶ ὑπερυψωμένον εἰς πάντας
τοὺς αἰῶνας. 53 εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας δόξης σου, καὶ ὑπερ- 53
υμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας. 54 εὐλογητὸς εἶ ἐπὶ θρόνου δόξης 54
τῆς βασιλείας σου, καὶ ὑμνητὸς καὶ ὑπερυψωμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. 55 εὐλο- 55
γητὸς εἶ ὁ βλέπων ἀβύσσους; καθήμενος ἐπὶ Χερουβίμ, καὶ αἰνετὸς καὶ
δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. 56 εὐλογητὸς εἶ ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, 56

33. Syr. ἐγενήθη τοῖς δούλοις σ. κ. τοῖς σεβομένοις σε 35. Syr. om. διά alterum ... Syr. pro ἅγιον habet λαόν 36. Syr. ※ πολυ /. πληθῦναι et ※ τῷ πλήθει /. addito signo nominis Theodotionis. 40. codex et Syr. ÷ καὶ τελειῶσαι ὄπ. σου /. 41. Syr. ※ ἡμῶν /. cum nomine Theod. 42. codex et Syr. ※ (cod. om. hoc signum) ἔλεος /. 46. Verba καὶ οὐ διέλιπον --- καίοντ. τ. κάμινον apud Syr. in margine tantum inter varias lectiones adnotantur. 51. codex et Syr. ÷ καὶ ἐξύψουν /. 52. Syr. αἰνετὸς κ. ὑψούμενος legisse videtur. 54. Syr. ※ δόξης /. cum nomine Theod. 56. codex et Syr. ※ τοῦ οὐρανοῦ /. (/. om. in cod.)

57 καὶ ὑμνητὸς καὶ δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. [57] εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα
τοῦ κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
58 [58] εὐλογεῖτε ἄγγελοι κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς
59 τοὺς αἰῶνας. [59] εὐλογεῖτε οὐρανοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν
60 εἰς τοὺς αἰῶνας. [60] εὐλογεῖτε ὕδατα καὶ πάντα τὰ ἐπάνω τοῦ οὐρανοῦ τὸν
61 κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [61] εὐλογεῖτε πᾶσαι
αἱ δυνάμεις κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
62 αἰῶνας. [62] εὐλογεῖτε ἥλιος καὶ σελήνη τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
63 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [63] εὐλογεῖτε ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε
64 καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [64] εὐλογεῖτε πᾶς ὄμβρος καὶ δρόσος
65 τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [65] εὐλογεῖτε
πάντα τὰ πνεύματα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
66 αἰῶνας. [66] εὐλογεῖτε πῦρ καὶ καῦμα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
67 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [67] εὐλογεῖτε ῥῖγος καὶ ψῦχος τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ
68 ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [68] εὐλογεῖτε δρόσοι καὶ νιφετοὶ τὸν κύριον,
69 ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [69] εὐλογεῖτε πάγοι καὶ ψῦχος
70 τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [70] εὐλογεῖτε πάχναι
71 καὶ χίονες τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [71] εὐλο-
γεῖτε νύκτες καὶ ἡμέραι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
72 αἰῶνας. [72] εὐλογεῖτε φῶς καὶ σκότος τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
73 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [73] εὐλογεῖτε ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε
74 καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [74] εὐλογείτω ἡ γῆ τὸν κύριον, ὑμνείτω
75 καὶ ὑπερυψούτω αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [75] εὐλογεῖτε ὄρη καὶ βουνοὶ τὸν κύριον,
76 ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [76] εὐλογεῖτε πάντα τὰ φυόμενα
ἐπὶ τῆς γῆς τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
77 [77] εὐλογεῖτε ὄμβροι καὶ αἱ πηγαὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν
78 εἰς τοὺς αἰῶνας. [78] εὐλογεῖτε θάλασσαι καὶ ποταμοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ
79 ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [79] εὐλογεῖτε κήτη καὶ πάντα τὰ κινούμενα
ἐν τοῖς ὕδασι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
80 [80] εὐλογεῖτε πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
81 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [81] εὐλογεῖτε πάντα τὰ θηρία καὶ τὰ κτήνη τετράποδα
καὶ θηρία τῆς γῆς τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
82 [82] εὐλογεῖτε οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν
83 εἰς τοὺς αἰῶνας. [83] εὐλογεῖτε Ἰσραὴλ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
84 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [84] εὐλογεῖτε ἱερεῖς δοῦλοι κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε
85 καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [85] εὐλογεῖτε δοῦλοι τὸν κύριον,
86 ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [86] εὐλογεῖτε πνεύματα καὶ
ψυχαὶ δικαίων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας
87 [87] εὐλογεῖτε ὅσιοι καὶ ταπεινοὶ καρδίᾳ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
88 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. [88] εὐλογεῖτε Ἀνανία Ἀζαρία Μισαὴλ τὸν κύριον,
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας· ὅτι ἐξείλετο ἡμᾶς ἐξ ᾅδου
καὶ ἔσωσεν ἡμᾶς ἐκ χειρὸς θανάτου, καὶ ἐῤῥύσατο ἡμᾶς ἐκ μέσου καιομένης
89 φλογὸς καὶ ἐκ τοῦ πυρὸς ἐλυτρώσατο ἡμᾶς. [89] ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι
90 χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. [90] εὐλογεῖτε πάντες οἱ σεβόμενοι
τὸν κύριον τὸν θεὸν τῶν θεῶν, ὑμνεῖτε καὶ ἐξομολογεῖσθε, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα

---

58. Syr. om. κυρίου 60. Syr. ⋇ καὶ ↙ πάντα τὰ ἐπάνω 62. Syr. ⋇ εὐλογεῖτε – – – εἰς τ. αἰῶνας ↙ 70. Syr. πάχνη 77. Syr. ⋇ ὄμβρ. καὶ ↙ cum nomine Theod. 80. Syr. om. πάντα 81. Syr. om. πάντα usque κτήνη 83. Syr. εὐλόγει 84. Syr. om. δοῦλοι κυρίου 90. Syr. ⋇ τὸν κύριον ↙ . . . codex et Syr. ÷ καὶ εἰς τὸν (h. l. cod. repetit ÷) αἰῶνα τῶν αἰώνων ↙ (cod. om. sign.)

τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τῶν αἰώνων. [91] Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ 91
ἀκοῦσαι τὸν βασιλέα ὑμνούντων αὐτῶν καὶ ἑστὼς ἐθεώρει αὐτοὺς ζῶντας,
τότε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς ἐθαύμασε, καὶ ἀνέστη σπεύσας καὶ εἶπεν
τοῖς φίλοις αὐτοῦ Οὐχὶ ἄνδρας τρεῖς ἐβάλομεν εἰς μέσον τοῦ πυρὸς πεπηδη-
μένους; καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἀληθῶς, βασιλεῦ. [92] καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς 92
Ἰδοὺ ἐγὼ ὁρῶ ἄνδρας τέσσαρας λελυμένους περιπατοῦντας ἐν τῷ πυρί, καὶ
φθορὰ οὐδεμία ἐγενήθη ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ ὅρασις τοῦ τετάρτου ὁμοίωμα
ἀγγέλου θεοῦ. [93] καὶ προσελθὼν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὴν θύραν τῆς καμίνου 93
καιομένης τῷ πυρὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς ἐξ ὀνόματος Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγώ,
οἱ παῖδες τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ ὑψίστου, ἐξέλθετε ἐκ τοῦ πυρός. οὕτως
οὖν ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες ἐκ μέσου τοῦ πυρός. [94] καὶ συνήχθησαν οἱ ὕπατοι 94
τοπάρχαι καὶ ἀρχιπατριῶται καὶ οἱ φίλοι τοῦ βασιλέως, καὶ ἐθεώρουν τοὺς
ἀνθρώπους ἐκείνους, ὅτι οὐχ ἥψατο τὸ πῦρ τοῦ σώματος αὐτῶν καὶ αἱ τρίχες
αὐτῶν οὐ κατεκάησαν καὶ τὰ σαράβαρα αὐτῶν οὐκ ἠλλοιώθησαν οὐδὲ ὀσμὴ
τοῦ πυρὸς ἦν ἐν αὐτοῖς. [95] ὑπολαβὼν δὲ Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς εἶπεν 95
Εὐλογητὸς κύριος [θεὸς] τοῦ Σεδρὰχ Μισὰχ Ἀβδεναγώ, ὃς ἀπέστειλε τὸν
ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἔσωσε τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς ἐλπίζοντας ἐπ᾽ αὐτόν·
τὴν γὰρ προσταγὴν τοῦ βασιλέως ἠθέτησαν καὶ παρέδωκαν τὰ σώματα
αὐτῶν εἰς ἐμπυρισμόν, ἵνα μὴ λατρεύσωσι μηδὲ προσκυνήσωσι θεῷ ἑτέρῳ
ἀλλ᾽ ἢ θεῷ αὐτῶν. [96] καὶ νῦν ἐγὼ κρίνω ἵνα πᾶν ἔθνος καὶ πᾶσαι φυλαὶ 96
καὶ πᾶσαι γλῶσσαι, ὃς ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸν κύριον τὸν θεὸν Σεδρὰχ
Μισὰχ Ἀβδεναγώ, διαμελισθήσεται καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ δημευθήσεται, διότι
οὐκ ἔστι θεὸς ἕτερος ὃς δυνήσεται ἐξελέσθαι οὕτως. [97] οὕτως οὖν [ὁ] βασιλεὺς 97
τῷ Σεδρὰχ Μισὰχ Ἀβδεναγὼ ἐξουσίαν δοὺς ἐφ᾽ ὅλης τῆς χώρας κατέστησεν
αὐτοὺς ἄρχοντας.

[[98] Ἀρχὴ τῆς ἐπιστολῆς ΝΑΒΟΥΧΟΔΟΝΟΣΟΡ ὁ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς 98
λαοῖς φυλαῖς καὶ γλώσσαις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, Εἰρήνη ὑμῖν
πληθυνθείη. [99] τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ἃ ἐποίησε μετ᾽ ἐμοῦ ὁ θεὸς 99
ὁ ὕψιστος ἤρεσεν ἐναντίον μου ἀναγγεῖλαι ὑμῖν, ὡς μεγάλα καὶ ἰσχυρά·
[100] ὡς μεγάλη καὶ ἰσχυρὰ ἡ βασιλεία αὐτοῦ· ἡ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία 100
αἰώνιος, ἡ ἐξουσία αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.]

IV.

Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσορ εἶπεν Εἰρηνεύων
ἤμην ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ εὐθηνῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου μου. [2] ἐνύπνιον εἶδον 2
καὶ εὐλαβήθην, καὶ φόβος μοι ἐπέπεσεν. [3] (7) ἐπὶ τῆς κοίτης μου ἐκάθευδον, 3
καὶ ἰδοὺ δένδρον ὑψηλὸν φυόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ μεγάλη,
καὶ οὐκ ἦν ἄλλο ὅμοιον αὐτῷ. [4] (9) οἱ κλάδοι αὐτοῦ τῷ μήκει ὡς σταδίων 4
τριάκοντα, καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ ἐσκίαζον πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, καὶ ἐν
αὐτῷ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐνόσσευον· ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολὺς καὶ ἀγαθὸς

---

91. codex et Syr. ÷ Καὶ ἐγένετο --- αὐτοὺς ζῶντας ⁄. 91 sq. codex et Syr. ⋇ (cod. male ÷ ⋇) Οὐχὶ ἄνδρας --- κ. εἶπ. ὁ βασιλεύς ⁄. 92. Syr. λελυμένους καὶ περιπατ. 93. Syr. ἐξ ὀνομάτων αὐτῶν 95. θεὸς e Syro est (cf. vers. 96.) ... ἐλπίζ. ex Holm., ed. Rom. ἐλπίσαντας ... Syr. τὸ σῶμα αὐτῶν ... codex et Syr. ⋇ εἰς ἐμπυρισμόν ⁄. 97. ὁ ex Holm. 98 sqq. codex et Syr. ⋇ Ἀρχὴ τ. ἐπιστ. (haec omnia Syr. om.) Ναβουχ. --- ὡς μεγάλα καὶ ἰσχυρά· ÷ ὡς μεγάλη κ. ἰσχ. ἡ βασ. αὐτοῦ ⁄. (rursus haec inter ÷ et ⁄. posita omittit Syrus) --- εἰς γεν. κ. γενεάν ⁄. (cod. om. ⁄.) Haec revera huc non quadrant, quum infra (post 4, 34.) locum suum obtineant: certe enim non utroque loco scribi potuerunt. IV. 1. codex et Syr. ÷ Ἔτους ὀκτ. τ. βασ. ⁄. 2. cod. ap. Holm. om. ἐν. εἶδ. 3. Syr. ⋇ ἐπὶ τ. κοίτ. μου ⁄. posteaque om. καί post γῆς

5 καὶ ἐχορήγει πᾶσι τοῖς ζώοις. [5]([8])καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ μεγάλη, ἡ κορυφὴ
αὐτοῦ ἤγγισεν ἕως τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ ἕως τῶν νεφελῶν πληροῦν
τὰ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ· ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἦν, ἐν αὐτῷ ᾤκουν καὶ
6 ἐφώτιζον πᾶσαν τὴν γῆν. [6]([10])ἐϑεώρουν ἐν τῷ ὕπνῳ μου, καὶ ἰδοὺ ἄγγελος
7 ἀπεστάλη ἐν ἰσχύϊ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, [7]([11])καὶ ἐφώνησε καὶ εἶπεν αὐτῷ
Ἐκκόψατε αὐτὸ καὶ καταφϑείρατε αὐτό· προστέτακται γὰρ ἀπὸ τοῦ ὑψίστου
8 ἐκριζῶσαι καὶ ἀχρειῶσαι αὐτό. [8]([12])καὶ οὕτως εἶπε Ῥίζαν μίαν ἄφετε αὐτοῦ
ἐν τῇ γῇ, ὅπως μετὰ τῶν ϑηρίων τῆς γῆς ἐν τοῖς ὄρεσι χόρτον ὡς βοῦς
9 νέμηται, [9]([13])καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀλλοιωϑῇ
10 καὶ ἑπτὰ ἔτη βοσκηϑῇ σὺν αὐτοῖς, [10]([14])ἕως ἂν γνῷ τὸν κύριον τοῦ οὐρανοῦ
ἐξουσίαν ἔχειν πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὅσα ἂν
11 ϑέλῃ ποιεῖν ποιεῖ ἐν αὐτοῖς. [11]([15])ἐνώπιόν μου ἐξεκόπη ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, καὶ
ἡ καταφϑορὰ αὐτοῦ ἐν ὥρᾳ μιᾷ τῆς ἡμέρας, καὶ οἱ κλάδοι αὐτοῦ ἐδόϑησαν
εἰς πάντα ἄνεμον, καὶ εἱλκύσϑη καὶ ἐῤῥίφη, καὶ τὸν χόρτον τῆς γῆς ἤσϑιε,
καὶ εἰς φυλακὴν παρεδόϑη, καὶ ἐν πέδαις καὶ ἐν χειροπέδαις χαλκαῖς ἐδέϑη
ὑπ' αὐτῶν. σφόδρα ἐϑαύμασα ἐπὶ τούτοις, καὶ ὁ ὕπνος ἀπέστη ἀπὸ τῶν
ὀφϑαλμῶν μου. ([5. 6.])καὶ ἀναστὰς τὸ πρωὶ ἐκ τῆς κοίτης μου ἐκάλεσα
τὸν Δανιὴλ τὸν ἄρχοντα τῶν σοφιστῶν καὶ τὸν ἡγούμενον τῶν κρινόντων
τὰ ἐνύπνια, καὶ διηγησάμην αὐτῷ τὸ ἐνύπνιον, καὶ ὑπέδειξέ μοι πᾶσαν
12 τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ. [12]([16])μεγάλως δὲ ἐϑαύμασεν ὁ Δανιὴλ καὶ ὑπόνοια
κατέσπευδεν αὐτόν· καὶ φοβηϑεὶς τρόμου λαβόντος αὐτὸν καὶ ἀλλοιωϑείσης
τῆς ὁράσεως αὐτοῦ, κινήσας τὴν κεφαλὴν ὥραν μίαν ἀποϑαυμάσας ἀπε-
κρίϑη μοι φωνῇ πραείᾳ Βασιλεῦ, τὸ ἐνύπνιον τοῦτο τοῖς μισοῦσί σε καὶ
13 ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς ἐχϑροῖς σου ἐπέλϑοι. [13]([17])τὸ δένδρον τὸ ἐν τῇ γῇ
14 πεφυτευμένον, οὗ ἡ ὅρασις μεγάλη, σὺ εἶ, βασιλεῦ. [14]([18])καὶ πάντα τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὰ νοσσεύοντα ἐν αὐτῷ· ἡ ἰσχὺς τῆς γῆς καὶ τῶν
ἐϑνῶν καὶ τῶν γλωσσῶν πασῶν ἕως τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ πᾶσαι αἱ
15 χῶραι σοὶ δουλεύουσι. [15]([19])τὸ δὲ ἀνυψωϑῆναι τὸ δένδρον ἐκεῖνο καὶ ἐγγίσαι
τῷ οὐρανῷ καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ ἅψασϑαι τῶν νεφελῶν· σὺ βασιλεῦ ὑψώϑης
ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνϑρώπους τοὺς ὄντας ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς,
ὑψώϑη σου ἡ καρδία ὑπερηφανίᾳ καὶ ἰσχύϊ ὑπὲρ τὰ πρὸς τὸν ἅγιον καὶ
τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ· τὰ ἔργα σου ὤφϑη καϑότι ἐξηρήμωσας τὸν οἶκον τοῦ
16 ϑεοῦ τοῦ ζῶντος ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ τοῦ ἡγιασμένου. [16]([20])καὶ
ἡ ὅρασις ἣν εἶδες, ὅτι ἄγγελος ἐν ἰσχύϊ ἀπεστάλη παρὰ τοῦ κυρίου, καὶ ὅτι
εἶπεν ἐξᾶραι τὸ δένδρον καὶ ἐκκόψαι· ἡ κρίσις τοῦ ϑεοῦ τοῦ μεγάλου ἥξει
17 ἐπὶ σέ, [17]([21])καὶ ὁ ὕψιστος καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπὶ σὲ κατατρέχουσιν,
18 [18]([22])εἰς φυλακὴν ἀπάξουσί σε, καὶ εἰς τόπον ἔρημον ἀποστελοῦσί σε.
19 [19]([23])καὶ ἡ ῥίζα τοῦ δένδρου ἡ ἀφεϑεῖσα, ἐπεὶ οὐκ ἐξεριζώϑη· ὁ τόπος
τοῦ ϑρόνου σού σοι συντηρηϑήσεται εἰς καιρὸν καὶ ὥραν. ἰδοὺ ἐπὶ σὲ ἑτοιμά-
ζονται, καὶ μαστιγώσουσί σε καὶ ἐπάξουσι τὰ κεκριμένα ἐπὶ σέ. κύριος ζῇ
20 ἐν οὐρανῷ καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐπὶ πάσῃ τῇ γῇ. [20]([24])αὐτοῦ δεήϑητι περὶ
τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ πάσας τὰς ἀδικίας σου ἐν ἐλεημοσύναις λύτρωσαι,
ἵνα ἐπιείκεια δοϑῇ σοι καὶ πολυήμερος γένῃ ἐπὶ τοῦ ϑρόνου τῆς βασιλείας σου,
21 καὶ μὴ καταφϑείρῃ σε. [21]([25])τούτους τοὺς λόγους ἀγάπησον· ἀκριβὴς γάρ μου

---

5. codex et Syr. ÷ καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ - - - πᾶσαν τ. γῆν /. (cod. om. /. sed ad marginem horum verborum ∾ appositum habet; Syr. vero om. extrema inde ab ἐν αὐτῷ ᾤκουν) 8. cod. ap. Holm. om. τῶν; v. 10. habet ϑέλει 11. Syr. post τὸν (ap. Holm. om.) χόρτον τῆς γῆς addita habet μετὰ τῶν ϑηρίων τῆς γῆς ... Syr. ἐπὶ πᾶσι τούτοις ... ὁ ὕπν. ex Holm., ed. Rom. add. μου 12. Syr. κιν. τὴν κεφ. αὐτοῦ 14. δουλεύουσι: ita ex Holm., ed. Rom. -σουσι 16. Syr. pro ἥξει expressit ἥκει 19. ἐπί: ap. Holm. ἐν

ὁ λόγος καὶ πλήρης ὁ χρόνος σου. Καὶ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν λόγων Ναβουχο-
δονόσορ ὡς ἤκουσε τὴν κρίσιν τοῦ ὁράματος, τοὺς λόγους ἐν τῇ καρδίᾳ
συνετήρησε. [22]([26])Καὶ μετὰ μῆνας δώδεκα ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῶν τειχῶν τῆς 22
πόλεως μετὰ πάσης τῆς δόξης αὐτοῦ περιεπάτει καὶ ἐπὶ τῶν πύργων αὐτῆς
διεπορεύετο, καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν [23]([27])Αὕτη ἐστὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἣν 23
ἐγὼ ᾠκοδόμησα, καὶ οἶκος βασιλείας μου ἐν ἰσχύϊ κράτους μου κληθήσεται
εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου. [24]([28])ἔτι τοῦ λόγου ἐν τῷ στόματι τοῦ βασιλέως 24
ὄντος, καὶ ἐπὶ συντελείας τοῦ λόγου αὐτοῦ φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἤκουσε Σοὶ
λέγεται, Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ, ἡ βασιλεία Βαβυλῶνος ἀφῄρηταί σου καὶ
ἑτέρῳ δίδοται ἐξουθενημένῳ ἀνθρώπῳ ἐν τῷ οἴκῳ σου. ἰδοὺ ἐγὼ καθίστημι
αὐτὸν ἐπὶ τῆς βασιλείας σου, καὶ τὴν ἐξουσίαν σου καὶ τὴν δόξαν σου καὶ
τὴν τρυφήν σου παραλήψεται, ὅπως ἐπιγνῷς ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ θεὸς τοῦ
οὐρανοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ᾧ ἐὰν βούληται δώσει αὐτήν·
ἕως δὲ ἡλίου ἀνατολῆς βασιλεὺς ἕτερος εὐφρανθήσεται ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ
κρατήσει τῆς δόξης σου καὶ τῆς ἰσχύος σου καὶ τῆς ἐξουσίας σου. [25]([29])καὶ 25
οἱ ἄγγελοι διώξονταί σε ἐπὶ ἔτη ἑπτά, καὶ οὐ μὴ ὀφθῇς οὐδ᾽ οὐ μὴ λαλήσῃς
μετὰ παντὸς ἀνθρώπου, χόρτον ὡς βοῦν σε ψωμίσουσι καὶ ἀπὸ τῆς χλόης
τῆς γῆς ἔσται ἡ νομή σου· ἰδοὺ ἀντὶ τῆς δόξης σου δήσουσί σε, καὶ τὸν
οἶκον τῆς τρυφῆς σου καὶ τὴν βασιλείαν σου ἕτερος ἕξει. [26]([30])ἕως δὲ πρωὶ 26
πάντα τελεσθήσεται ἐπὶ σέ, Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ Βαβυλῶνος, καὶ οὐχ
ὑστερήσει ἀπὸ πάντων τούτων οὐδέν. [27]Ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ, βασιλεὺς 27
Βαβυλῶνος, ἑπτὰ ἔτη ἐπεδήθην, χόρτον ὡς βοῦν ἐψώμισάν με καὶ ἀπὸ
τῆς χλόης τῆς γῆς ἤσθιον. ⟦([31])καὶ μετὰ ἔτη ἑπτὰ ἔδωκα τὴν ψυχήν μου
εἰς δέησιν, καὶ ἠξίωσα περὶ τῶν ἁμαρτιῶν μου κατὰ πρόςωπον κυρίου τοῦ
θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ περὶ τῶν ἀγνοιῶν μου τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ μεγάλου
ἐδεήθην·⟧ [28]([30])καὶ αἱ τρίχες μου ἐγένοντο ὡς πτέρυγες ἀετοῦ, οἱ ὄνυχές μου 28
ὡςεὶ λέοντος, ἠλλοιώθη ἡ σάρξ μου καὶ ἡ καρδία μου, γυμνὸς περιεπάτουν
μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς. ⟦ἐνύπνιον εἶδον καὶ ὑπόνοιαί με εἰλήφασι, καὶ
διὰ χρόνου ὕπνος με ἔλαβε πολὺς καὶ νυσταγμὸς ἐπέπεσέ μοι.⟧ [29]([31])καὶ ἐπὶ 29
συντελείᾳ τῶν ἑπτὰ ἐτῶν ὁ χρόνος μου τῆς ἀπολυτρώσεως ἦλθε, καὶ αἱ
ἁμαρτίαι μου καὶ αἱ ἄγνοιαί μου ἐπληρώθησαν ἐναντίον τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ·
καὶ ἐδεήθην περὶ τῶν ἀγνοιῶν μου τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ μεγάλου, καὶ
ἰδοὺ ἄγγελος εἷς ἐκάλεσέ με ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγων Ναβουχοδονόσορ, δού-
λευσον τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ τῷ ἁγίῳ καὶ δὸς δόξαν τῷ ὑψίστῳ· τὸ βασίλειον
τοῦ ἔθνους σου σοὶ ἀποδίδοται. [30]([33])ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκατεστάθη 30
ἡ βασιλεία μου ἐμοὶ καὶ ἡ δόξα μου ἀπεδόθη μοι. [31]([34])τῷ ὑψίστῳ ἀνθο- 31
μολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, τῷ κτίσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὰς θαλάσσας
καὶ τοὺς ποταμοὺς καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς ἐξομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, ὅτι
αὐτός ἐστι θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων καὶ βασιλεὺς τῶν βασιλέων,
ὅτι αὐτὸς ποιεῖ σημεῖα καὶ τέρατα καὶ ἀλλοιοῖ καιροὺς καὶ χρόνους, ἀφαιρῶν
βασιλείας βασιλέων καὶ καθιστῶν ἑτέρους ἀντ᾽ αὐτῶν. [32]ἀπὸ τοῦ νῦν αὐτῷ 32
λατρεύσω, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτοῦ τρόμος εἴληφέ με, καὶ πάντας τοὺς
ἁγίους αὐτοῦ αἰνῶ· οἱ γὰρ θεοὶ τῶν ἐθνῶν οὐκ ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς ἰσχὺν
ἀποστρέψαι βασιλείαν βασιλέως εἰς ἕτερον βασιλέα, καὶ ἀποκτεῖναι καὶ ζῆν
ποιῆσαι, καὶ ποιῆσαι σημεῖα καὶ θαυμάσια μεγάλα καὶ φοβερὰ καὶ ἀλλοιῶσαι

---

24. Syr. om. ἔτι usq. ὄντος . . . καὶ ἐπί ex Holm. (et Syro) est; ed. Rom. om. καί 25. Syr. om. ἐπί . . . τὴν βασιλείαν cum Syro scripsimus, codice τῆς βασιλείας exhibente. 27 sq. verba duplicatis uncis a nobis inclusa orationis contextum perturbare in promtu est. 30. codex et Syr. ἡ βασ. μου ÷ (ita Syrus; codex vero ÷ μου) ἐμοὶ - - - ἀπεδόθη μοι ⁄. 31. βασιλείας βασιλέων cum Syro scripsimus, in codice scriptum est βασιλείαν βασιλέων

ὑπερμεγέθη πράγματα, καθὼς ἐποίησεν ἐν ἐμοὶ ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ
ἠλλοίωσεν ἐπ' ἐμοὶ μεγάλα πράγματα. ἐγὼ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς βασι-
λείας μου περὶ τῆς ψυχῆς μου τῷ ὑψίστῳ θυσίας προσοίσω εἰς ὀσμὴν εὐω-
δίας τῷ κυρίῳ, καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσω ἐγὼ καὶ ὁ λαὸς καὶ
τὸ ἔθνος μου καὶ αἱ χῶραί μου αἱ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου. καὶ ὅσοι ἐλάλησαν
εἰς τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὅσοι ἂν καταληφθῶσι λαλοῦντές τι, τούτους
33 κατακρινῶ θανάτῳ. [33] Ἔγραψε δὲ ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ἐπιστολὴν
ἐγκύκλιον πᾶσι τοῖς κατὰ τόπον ἔθνεσι καὶ χώραις καὶ γλώσσαις πάσαις
ταῖς οἰκούσαις ἐν πάσαις ταῖς χώραις γενεαῖς καὶ γενεαῖς. Κυρίῳ τῷ θεῷ
τοῦ οὐρανοῦ αἰνεῖτε, καὶ θυσίαν καὶ προσφορὰν προσφέρετε αὐτῷ ἐνδόξως.
ἐγὼ βασιλεὺς βασιλέων ἀνθομολογοῦμαι αὐτῷ ἐνδόξως, ὅτι οὕτως ἐποίησε
μετ' ἐμοῦ· ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐκάθισέ με ἐπὶ τοῦ θρόνου μου καὶ τῆς
ἐξουσίας μου καὶ τῆς βασιλείας μου· ἐν τῷ λαῷ μου ἐκράτησα καὶ ἡ μεγαλω-
34 σύνη μου ἀποκατεστάθη μοι. [34] Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς ἔθνεσι
καὶ πάσαις ταῖς χώραις καὶ πᾶσι τοῖς οἰκοῦσιν ἐν αὐταῖς, Εἰρήνη ὑμῖν
πληθυνθείη ἐν παντὶ καιρῷ. καὶ νῦν ὑποδείξω ὑμῖν τὰς πράξεις ἃς ἐποίησε
μετ' ἐμοῦ ὁ θεὸς ὁ μέγας· ἔδοξε δέ μοι ἀποδεῖξαι ὑμῖν καὶ τοῖς σοφισταῖς
ὑμῶν ὅτι ἔστι θεός, καὶ τὰ θαυμάσια μεγάλα αὐτοῦ· τὸ βασίλειον αὐτοῦ
βασίλειον εἰς τὸν αἰῶνα, ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς. καὶ ἀπέ-
στειλεν ἐπιστολὰς περὶ πάντων τῶν γενηθέντων αὐτῷ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ
πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τοῖς οὖσιν ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

V.

[[(1)Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησε δοχὴν μεγάλην ἐν ἡμέρᾳ ἐγκαινισμοῦ
τῶν βασιλείων αὐτοῦ, [καὶ ἀπὸ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ] ἐκάλεσεν ἄνδρας
δισχιλίους. (4)ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Βαλτάσαρ ἀνυψούμενος ἀπὸ τοῦ οἴνου καὶ
καυχώμενος ἐπῄνεσε πάντας τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τοὺς χωνευτοὺς καὶ
γλυπτοὺς ἐν τῷ πότῳ αὐτοῦ, καὶ τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ οὐκ ἔδωκεν αἴνεσιν.
(5)ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἐξῆλθον δάκτυλοι ὡσεὶ ἀνθρώπου καὶ ἐπέγραψαν ἐπὶ
τοῦ τοίχου οἴκου αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ κονιάματος κατέναντι τοῦ λύχνου Μανή,
φάρες, θεκέλ. ἔστι δὲ ἡ ἑρμηνεία αὐτῶν ΜΑΝΗ ἠρίθμηται, ΦΑΡΕΣ ἐξῆρται,
1 ΘΕΚΕΛ ἕσταται.]] [1] Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν ἑστιατορίαν μεγάλην
2 τοῖς ἑταίροις αὐτοῦ. [2] καὶ ἔπινεν οἶνον, καὶ ἀνυψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ
εἶπεν ἐνέγκαι τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ,
ἃ ἤνεγκε Ναβουχοδονόσορ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, καὶ οἰνοχοῆσαι
3 ἐν αὐτοῖς τοῖς ἑταίροις αὐτοῦ. [3] καὶ ἠνέχθη, καὶ ἔπινον ἐν αὐτοῖς καὶ
4 ηὐλόγουν τὰ εἴδωλα τὰ χειροποίητα αὐτῶν, [4] καὶ τὸν θεὸν τοῦ αἰῶνος οὐκ
5 εὐλόγησαν τὸν ἔχοντα ἐξουσίαν τοῦ πνεύματος αὐτῶν. [5] ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ
ἐκείνῃ ἐξῆλθον δάκτυλοι ὡσεὶ χειρὸς ἀνθρώπου καὶ ἔγραψαν ἐπὶ τοῦ τοίχου
τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ κονιάματος κατέναντι τοῦ φωτὸς ἔναντι τοῦ βασι-
6 λέως Βαλτάσαρ, καὶ εἶδε χεῖρα γράφουσαν· [6] καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ ἠλλοιώθη,
καὶ φόβοι καὶ ὑπόνοιαι αὐτὸν κατέσπευδον. ἔσπευσεν οὖν ὁ βασιλεὺς καὶ
ἐξανέστη καὶ ἑώρα τὴν γραφὴν ἐκείνην, καὶ οἱ συνεταῖροι κύκλῳ αὐτοῦ

32. ὁ λαὸς καὶ τό ex Holm.; ed. Rom. ὁ λα. μου, τό 33. Cf. 3, 98 sqq. Verba Κυρίῳ usque ἀποκατεστάθη μοι, ad orationem quae litteras praecedit pertinere videntur. 34. μεγ. αὐτ. ex Holm., ed. Rom. α. μ. V. Omnia quae duplicatis uncis circumdedimus, ab ipsa interpretatione aliena esse videntur. Ceterum cum aliis scripsimus (1) βασιλείων pro βασιλειῶν, item (4) ἀνυψούμενος (ex Holm.), πότῳ, (5) λύχνου, pro codicis scriptura ἐνυψ., τόπῳ, λύχνους; verba vero καὶ ἀπὸ τ. μεγ. αὐτ. e Syro adsumpsimus. 2. Syr. καί ante οἰνοχοῆσαι om. 4. ἐξουσ. ex Holm., ed. Rom. τὴν ἐξ.

ἐκαυχῶντο. 7 καὶ ὁ βασιλεὺς ἐφώνησε φωνῇ μεγάλῃ καλέσαι τοὺς ἐπαοιδοὺς 7
καὶ φαρμακοὺς καὶ Χαλδαίους καὶ γαζαρηνούς, ἀπαγγεῖλαι τὸ σύγκριμα
τῆς γραφῆς. καὶ εἰςεπορεύοντο ἐπὶ θεωρίαν ἰδεῖν τὴν γραφήν, καὶ τὸ σύγ-
κριμα τῆς γραφῆς οὐκ ἠδύναντο συγκρῖναι τῷ βασιλεῖ. τότε ὁ βασιλεὺς
ἐξέθηκε πρόςταγμα λέγων Πᾶς ἀνὴρ ὃς ἂν ὑποδείξῃ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς,
στολιεῖ αὐτὸν πορφύραν καὶ μανιάκην χρυσοῦν περιθήσει αὐτῷ, καὶ δοθή-
σεται αὐτῷ ἐξουσία τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας. 8 καὶ εἰςεπορεύοντο οἱ 8
ἐπαοιδοὶ καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ γαζαρηνοί, καὶ οὐκ ἠδύνατο οὐδεὶς τὸ σύγ-
κριμα τῆς γραφῆς ἀπαγγεῖλαι. 9 τότε ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὴν βασίλισσαν 9
περὶ τούτου σημείου, καὶ ὑπέδειξεν αὐτῇ ὡς μέγα ἐστί, καὶ ὅτι πᾶς ἄν-
θρωπος οὐ δύναται ἀπαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς. 10 τότε 10
ἡ βασίλισσα ἐμνήσθη πρὸς αὐτὸν περὶ τοῦ Δανιήλ, ὃς ἦν ἐκ τῆς αἰχμαλω-
σίας τῆς Ἰουδαίας, 11 καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Ὁ ἄνθρωπος ἐπιστήμων ἦν καὶ 11
σοφὸς καὶ ὑπερέχων πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος, καὶ πνεῦμα ἅγιον ἐν
αὐτῷ ἐστί, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πατρός σου τοῦ βασιλέως συγκρίματα
ὑπέρογκα ὑπέδειξε Ναβουχοδονόσορ τῷ πατρί σου. 13 τότε Δανιὴλ εἰςήχθη 13
πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτῷ 16 Ὦ Δανιήλ, 16
δύνῃ μοι ὑποδεῖξαι τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς; καὶ στολιῶ σε πορφύραν καὶ
μανιάκην χρυσοῦν περιθήσω σοι, καὶ ἕξεις ἐξουσίαν τοῦ τρίτου μέρους τῆς
βασιλείας μου. 17 τότε Δανιὴλ ἔστη κατέναντι τῆς γραφῆς καὶ ἀνέγνω, 17
καὶ οὕτως ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ Αὕτη ἡ γραφή Ἠρίθμηται, κατελογίσθη,
ἐξῆρται· καὶ ἔστη ἡ γράψασα χείρ, καὶ αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτῶν. 23 βασιλεῦ, 23
σὺ ἐποιήσω ἑστιατορίαν τοῖς φίλοις σου καὶ ἔπινες οἶνον, καὶ τὰ σκεύη τοῦ
οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ἠνέχθη σοι καὶ ἐπίνετε ἐν αὐτοῖς, σὺ καὶ οἱ
μεγιστᾶνές σου, καὶ ᾐνέσατε πάντα τὰ εἴδωλα τὰ χειροποίητα τῶν ἀνθρώπων,
καὶ τῷ θεῷ τῷ ζῶντι οὐκ εὐλογήσατε, καὶ τὸ πνεῦμά σου ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ,
καὶ τὸ βασίλειόν σου αὐτὸς ἔδωκέ σοι, καὶ οὐκ εὐλόγησας αὐτὸν οὐδὲ
ᾔνεσας αὐτῷ. 26 τοῦτο τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς Ἠρίθμηται ὁ χρόνος σου 26
τῆς βασιλείας· 27 ἀπολήγει ἡ βασιλεία σου, συντέτμηται καὶ συντετέλεσται 27
28 ἡ βασιλεία σου· τοῖς Μήδοις καὶ τοῖς Πέρσαις δίδοται. 29 τότε Βαλτάσαρ 28 29
ὁ βασιλεὺς ἐνέδυσε τὸν Δανιὴλ πορφύραν καὶ μανιάκην χρυσοῦν περιέθηκεν
αὐτῷ, καὶ ἔδωκεν ἐξουσίαν αὐτῷ τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας αὐτοῦ.
30 καὶ τὸ σύγκριμα ἐπῆλθε Βαλτάσαρ τῷ βασιλεῖ, καὶ τὸ βασίλειον ἐξῆρται 30
ἀπὸ τῶν Χαλδαίων καὶ ἐδόθη τοῖς Μήδοις καὶ τοῖς Πέρσαις.

VI.

Καὶ Ἀρταξέρξης ὁ τῶν Μήδων παρέλαβε τὴν βασιλείαν, καὶ Δαρεῖος (5,31)
πλήρης τῶν ἡμερῶν καὶ ἔνδοξος ἐν γήρει. (1) καὶ κατέστησε σατράπας ἑκατὸν
εἴκοσι ἑπτὰ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ, 2 καὶ ἐπ' αὐτῶν ἄνδρας τρεῖς 2
ἡγουμένους αὐτῶν· καὶ Δανιὴλ εἷς ἦν τῶν τριῶν ἀνδρῶν, 3 ὑπὲρ πάντας 3
ἔχων ἐξουσίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ. 4 καὶ Δανιὴλ ἦν ἐνδεδυμένος πορφύραν καὶ 4
μέγας καὶ ἔνδοξος ἔναντι Δαρείου τοῦ βασιλέως, καθότι ἦν ἔνδοξος καὶ ἐπι-
στήμων καὶ συνετός, καὶ πνεῦμα ἅγιον ἐν αὐτῷ, καὶ εὐοδούμενος ἐν ταῖς
πραγματείαις τοῦ βασιλέως αἷς ἔπρασσε. τότε ὁ βασιλεὺς ἐβουλεύσατο κατα-
στῆσαι τὸν Δανιὴλ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ [[καὶ τοὺς δύο ἄνδρας,

---

23. codex ∸ (sic) καὶ οὐκ usq. αὐτῷ [/.] 27. ed. Rom. συντ.· 28 ἡ β. σ.· contra Holm. et Syr. VI. 4. cod. ap. Holm. σύνεσις ... cod. et Syr. ÷ καὶ εὐοδούμενος (cod. εὐ ÷) ἐ. τ. πρ. τ. βασ. /. ... verba duplicatis uncis a nobis inclusa non recte habent; Segaario videbantur ad v. 3. trahenda esse, ita ut scriberetur ὑπὲρ πάντας καὶ τοὺς δύο etc.; sed potius ex margine irrepsisse videntur, ubi poterat scriptum esse: καὶ ὑπὲρ τοὺς etc.

οὓς κατέστησε μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτά]]. ὅτε δὲ ἐβου-
λεύσατο ὁ βασιλεὺς καταστῆσαι τὸν Δανιὴλ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ,
5 [5] τότε βουλὴν καὶ γνώμην ἐβουλεύσαντο ἐν ἑαυτοῖς οἱ δύο νεανίσκοι πρὸς
ἀλλήλους λέγοντες, ἐπεὶ οὐδεμίαν ἁμαρτίαν οὐδὲ ἄγνοιαν ηὕρισκον κατὰ τοῦ
Δανιήλ, περὶ ἧς κατηγορήσουσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπαν Δεῦτε
στήσωμεν ὁρισμὸν καθ᾽ ἑαυτῶν, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος οὐκ ἀξιώσει ἀξίωμα καὶ
οὐ μὴ εὔξηται εὐχὴν ἀπὸ παντὸς θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα, ἀλλ᾽ ἢ παρὰ
Δαρείου τοῦ βασιλέως· εἰ δὲ μή, ἀποθανεῖται· ἵνα ἡττήσωσι τὸν Δανιὴλ
ἐναντίον τοῦ βασιλέως, καὶ ῥιφῇ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ᾔδεισαν γὰρ
ὅτι Δανιὴλ προσεύχεται καὶ δεῖται κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τρὶς τῆς ἡμέρας.
6 [6] τότε προσῆλθοσαν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι καὶ εἶπαν ἐναντίον τοῦ βασιλέως
7 [7] Ὁρισμὸν καὶ στάσιν ἐστήσαμεν, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν εὔξηται εὐχὴν
ἢ ἀξιώσῃ ἀξίωμά τι παρὰ παντὸς θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ᾽ ἢ παρὰ
9 Δαρείου τοῦ βασιλέως, ῥιφήσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. [9] καὶ οὕτως
10 ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος ἔστησε καὶ ἐκύρωσεν. [10] ἐπιγνοὺς δὲ Δανιὴλ τὸν ὁρισμὸν
ὃν ἔστησε κατ᾽ αὐτοῦ, θυρίδας ἤνοιξεν ἐν τῷ ὑπερῴῳ αὐτοῦ κατέναντι
Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔπιπτεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ τρὶς τῆς ἡμέρας, καθὼς ἐποίει
11 ἔμπροσθεν, καὶ ἐδεῖτο. [11] καὶ αὐτοὶ ἐτήρησαν τὸν Δανιήλ, καὶ κατελάβοσαν
12 αὐτὸν εὐχόμενον τρὶς τῆς ἡμέρας καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν. [12] τότε οὗτοι οἱ ἄν-
θρωποι ἐνέτυχον τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπαν Δαρεῖε βασιλεῦ, οὐχ ὁρισμὸν ὡρίσω
ἵνα πᾶς ἄνθρωπος μὴ εὔξηται εὐχὴν μηδὲ ἀξιώσῃ ἀξίωμα παρὰ παντὸς
θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλὰ παρὰ σοῦ, βασιλεῦ, εἰ δὲ μή, ῥιφήσεται
13 εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων; [13] ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτοῖς
Ἀκριβὴς ὁ λόγος, καὶ μενεῖ ὁ ὁρισμός. καὶ εἶπον αὐτῷ Ὁρκίζομέν σε τοῖς
Μήδων καὶ Περσῶν δόγμασιν, ἵνα μὴ ἀλλοιώσῃς τὸ πρόσταγμα μηδὲ θαυ-
μάσῃς πρόσωπον, καὶ ἵνα μὴ ἐλαττώσῃς τι τῶν εἰρημένων, ἀλλὰ καὶ κολάσῃς
τὸν ἄνθρωπον ὃς οὐκ ἐνέμεινε τῷ ὁρισμῷ τούτῳ. καὶ εἶπεν Οὕτως ποιήσω
14 καθὼς λέγετε, καὶ ἕστηκέ μοι τοῦτο. [14] καὶ εἶπαν Ἰδοὺ εὕρομεν Δανιὴλ τὸν
φίλον σου εὐχόμενον καὶ δεόμενον τοῦ προσώπου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τρὶς τῆς
ἡμέρας. [[καὶ λυπούμενος ὁ βασιλεὺς εἶπε ῥιφῆναι τὸν Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον
τῶν λεόντων, κατὰ τὸν ὁρισμὸν ὃν ἔστησε κατ᾽ αὐτοῦ.]] τότε ὁ βασιλεὺς
σφόδρα ἐλυπήθη ἐπὶ τῷ Δανιήλ, καὶ ἐβοήθει τοῦ ἐξελέσθαι αὐτὸν ἕως
15 δυσμῶν ἡλίου ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν σατραπῶν, [15] καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐξελέσθαι
16 αὐτὸν ἀπ᾽ αὐτῶν. [16] ἀναβοήσας δὲ Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ Δανιήλ
Ὁ θεός σου, ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς τρὶς τῆς ἡμέρας, αὐτὸς ἐξελεῖταί σε
17 ἐκ χειρὸς τῶν λεόντων· ἕως πρωὶ θάῤῥει. [17] [καὶ λυπούμενος ὁ βασιλεὺς εἶπε
ῥιφῆναι τὸν Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, κατὰ τὸν ὁρισμὸν ὃν ἔστησε
κατ᾽ αὐτοῦ.] τότε Δανιὴλ ἐῤῥίφη εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, καὶ ἠνέχθη
λίθος καὶ ἐτέθη εἰς τὸ στόμα τοῦ λάκκου, καὶ ἐσφραγίσατο ὁ βασιλεὺς ἐν
τῷ δακτυλίῳ ἑαυτοῦ καὶ ἐν τοῖς δακτυλίοις τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, ὅπως
μὴ ἀπ᾽ αὐτῶν ἀρθῇ ὁ Δανιὴλ ἢ ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἀνασπάσῃ ἐκ τοῦ λάκκου.
18 [18] τότε ὑπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ βασίλεια αὐτοῦ καὶ ηὐλίσθη νήστης,

---

7. cod. ap. Holm. παρ. παντ. τοῦ θεοῦ ... post λεόντων Syrus sic pergit: καὶ ἠξίωσαν τὸν βασιλέα ἵνα στήσῃ τὸν ὁρισμὸν καὶ μὴ ἀλλοιώσῃ αὐτόν, ὅτι ᾔδεισαν ὅτι Δανιὴλ προσεύχεται καὶ δεῖται τρὶς τῆς ἡμέρας, ἵνα ἡττηθῇ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ῥιφῇ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. His potest versus 8. constitui. 13. δέ ap. Holm. om. 14. 17. Verba uncinis inclusa et codex et Syrus v. 14. exhibent; transferenda nobis cum Hahnio in v. 17. videbantur. 14. ἐπὶ τῷ ex Holm., ed. Rom. ἐπὶ τόν 17. Syr. pro ἔστησε habet ἔστησαν, sed cf. supra v. 9. ... codex et Syr. ÷ ἢ ὁ βασ. α. ἀ. ἐ. τ. λάκκου /.

καὶ ἦν λυπούμενος περὶ τοῦ Δανιήλ. τότε ὁ θεὸς τοῦ Δανιὴλ πρόνοιαν ποιού-
μενος αὐτοῦ ἀπέκλεισε τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐ παρηνώχλησαν τῷ
Δανιήλ. [19] καὶ ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος ὤρθρισε πρωὶ καὶ παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ 19
τοὺς σατράπας, καὶ πορευθεὶς ἔστη ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ λάκκου τῶν λεόν-
των. [20] τότε ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὸν Δανιὴλ φωνῇ μεγάλῃ μετὰ κλαυθμοῦ 20
λέγων Ὦ Δανιήλ, εἰ ἄρα ζῇς, καὶ ὁ θεός σου, ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς,
σέσωκέ σε ἀπὸ τῶν λεόντων καὶ οὐκ ἠχρείωκάν σε; [21] τότε Δανιὴλ ἐπήκουσε 21
φωνῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν [22] Βασιλεῦ, ἔτι εἰμὶ ζῶν, καὶ σέσωκέ με ὁ θεὸς ἀπὸ 22
τῶν λεόντων, καθότι δικαιοσύνη ἐν ἐμοὶ εὑρέθη ἐναντίον αὐτοῦ· καὶ ἐναν-
τίον δὲ σοῦ, βασιλεῦ, οὔτε ἄγνοια οὔτε ἁμαρτία εὑρέθη ἐν ἐμοί· σὺ δὲ
ἤκουσας ἀνθρώπων πλανώντων βασιλεῖς καὶ ἔρριψάς με εἰς τὸν λάκκον τῶν
λεόντων εἰς ἀπώλειαν. [23] τότε συνήχθησαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις καὶ εἶδον τὸν 23
Δανιὴλ ὡς οὐ παρηνώχλησαν αὐτῷ οἱ λέοντες. [24] τότε οἱ δύο ἄνθρωποι ἐκεῖνοι 24
οἱ καταμαρτυρήσαντες τοῦ Δανιὴλ αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα
αὐτῶν ἐρρίφησαν τοῖς λέουσι, καὶ οἱ λέοντες ἀπέκτειναν αὐτοὺς καὶ ἔθλασαν
τὰ ὀστᾶ αὐτῶν. [25] τότε Δαρεῖος ἔγραψε πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ γλώσσαις καὶ 25
χώραις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ λέγων [26] Πάντες οἱ ἄνθρωποι 26
οἱ ὄντες ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἔστωσαν προςκυνοῦντες καὶ λατρεύοντες τῷ θεῷ
τοῦ Δανιήλ· αὐτὸς γάρ ἐστι θεὸς μένων καὶ ζῶν εἰς γενεὰς γενεῶν ἕως τοῦ
αἰῶνος. [27] ἐγὼ Δαρεῖος ἔσομαι αὐτῷ προςκυνῶν καὶ δουλεύων πάσας τὰς 27
ἡμέρας μου· τὰ γὰρ εἴδωλα τὰ χειροποίητα οὐ δύνανται σῶσαι ὡς ἐλυτρώ-
σατο ὁ θεὸς τοῦ Δανιὴλ τὸν Δανιήλ. [28] καὶ ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος προσετέθη 28
πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ, καὶ Δανιὴλ κατεστάθη ἐπὶ τῆς βασιλείας Δαρείου,
καὶ Κῦρος ὁ Πέρσης παρέλαβε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

VII.

Ἔτους πρώτου βασιλεύοντος Βαλτάσαρ χώρας Βαβυλωνίας Δανιὴλ ὅραμα
εἶδε παρὰ κεφαλὴν ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ. τότε Δανιὴλ τὸ ὅραμα, ὃ εἶδεν,
ἔγραψεν εἰς κεφάλαια λόγων. [2] Ἐπὶ τῆς κοίτης μου ἐθεώρουν καθ' ὕπνους 2
νυκτός, καὶ ἰδοὺ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ ἐνέπεσον εἰς τὴν θάλασσαν
τὴν μεγάλην. [3] καὶ τέσσαρα θηρία ἀνέβαινον ἐκ τῆς θαλάσσης διαφέροντα 3
ἓν παρὰ τὸ ἕν· [4] τὸ πρῶτον ὡςεὶ λέαινα ἔχουσα πτερὰ ὡςεὶ ἀετοῦ· ἐθεώρουν 4
ἕως ὅτου ἐτίλη τὰ πτερὰ αὐτῆς καὶ ἤρθη ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ ποδῶν
ἀνθρωπίνων ἐστάθη καὶ ἀνθρωπίνη καρδία ἐδόθη αὐτῇ. [5] καὶ ἰδοὺ μετ' αὐτὴν 5
ἄλλο θηρίον ὁμοίωσιν ἔχον ἄρκου, καὶ ἐπὶ τοῦ ἑνὸς πλευροῦ ἐστάθη, καὶ
τρία πλευρὰ ἦν ἐν τῷ στόματι αὐτῆς ἐν μέσῳ ὀδόντων αὐτῆς, καὶ οὕτως
εἶπεν Ἀνάστα, κατάφαγε σάρκας πολλάς. [6] καὶ μετὰ ταῦτα ἐθεώρουν θηρίον 6
ἄλλο ὡςεὶ πάρδαλιν, καὶ πτερὰ τέσσαρα ἐπέτεινον ἐπάνω αὐτοῦ καὶ τέσσαρες
κεφαλαὶ τῷ θηρίῳ· [7] μετὰ δὲ ταῦτα ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς θηρίον 7
τέταρτον φοβερόν, καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ ὑπερφέρων ἰσχύϊ, ἔχον ὀδόντας σιδη-
ροῦς μεγάλους, ἐσθίον καὶ κοπανίζον, κύκλῳ τοῖς ποσὶ περιπατοῦν, διαφόρως
χρώμενον παρὰ πάντα τὰ πρὸ αὐτοῦ θηρία· εἶχε δὲ κέρατα δέκα, καὶ βουλαὶ
πολλαὶ ἐν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ. [8] καὶ ἰδοὺ ἄλλο ἓν κέρας ἀνεφύη ἀνὰ μέσον 8
αὐτῶν μικρὸν ἐν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ, καὶ τρία τῶν κεράτων τῶν πρώτων
ἐξηράνθησαν δι' αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ ὥςπερ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπινοι ἐν
τῷ κέρατι τούτῳ καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα, καὶ ἐποίει πόλεμον πρὸς τοὺς

---

20. σύ ex Holm., ed. Rom. om. 22. ἐν αὐτ. ap. Holm. om. ... Syr. om. καί ante ἔρριψας 28. codex et Syr. ÷ καὶ Δανιὴλ κατ. ἐ. τ. β. Δαρείου /. VII. 1. Syr. παρὰ κεφαλ. αὐτοῦ 5. codex et Syr. ※ ἐν μέσῳ ὀδ. αὐτῆς /. 6. Syr. in fine versus add. καὶ γλῶσσα ἐδόθη αὐτῷ 8. codex et Syr. ÷ καὶ ἐπ. πόλ. πρ. τ. ἁγίους /.

9 ἁγίους. [9]ἐθεώρουν ἕως ὅτε θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθητο
ἔχων περιβολὴν ὡσεὶ χιόνα, καὶ τὸ τρίχωμα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον
λευκὸν καθαρόν, ὁ θρόνος ὡσεὶ φλὸξ πυρός, τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ καιόμενον,
10 ποταμὸς πυρὸς ἕλκων, [10]καὶ ἐξεπορεύετο κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ποταμὸς
πυρός· χίλιαι χιλιάδες ἐθεράπευον αὐτὸν καὶ μύριαι μυριάδες παρειστήκεισαν
11 αὐτῷ, καὶ κριτήριον ἐκάθισε καὶ βίβλοι ἠνεῴχθησαν. [11]ἐθεώρουν τότε τὴν
φωνὴν τῶν λόγων τῶν μεγάλων ὧν τὸ κέρας ἐλάλει Θεωρῶν ἤμην, καὶ
ἀπετυμπανίσθη τὸ θηρίον, καὶ ἀπώλετο τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἐδόθη εἰς καῦσιν
12 πυρός. [12]καὶ τοὺς κύκλῳ αὐτοῦ ἀπέστησε τῆς ἐξουσίας αὐτῶν, καὶ χρόνος
13 ζωῆς ἐδόθη αὐτοῖς ἕως χρόνου καὶ καιροῦ. [13]ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτός,
καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἤρχετο, καὶ ὡς
14 παλαιὸς ἡμερῶν παρῆν, καὶ οἱ παρεστηκότες παρῆσαν αὐτῷ. [14]καὶ ἐδόθη
αὐτῷ ἐξουσία καὶ τιμὴ βασιλική, καὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς κατὰ γένη
καὶ πᾶσα δόξα αὐτῷ λατρεύουσα· καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος,
15 ἥτις οὐ μὴ ἀρθῇ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ, ἥτις οὐ μὴ φθαρῇ. [15]καὶ ἀκη-
διάσας ἐγὼ Δανιὴλ ἐν τούτοις ἐν τῷ ὁράματι τῆς νυκτός, ἐτάρασσόν με οἱ
16 διαλογισμοί μου, [16]προσῆλθον πρὸς ἕνα τῶν ἑστώτων καὶ τὴν ἀκρίβειαν
ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ ὑπὲρ πάντων τούτων. ἀποκριθεὶς δὲ λέγει μοι καὶ τὴν
17 κρίσιν τῶν λόγων ἐδήλωσέ μοι [17]Ταῦτα τὰ θηρία τὰ μεγάλα εἰσὶ τέσσαρες
18 βασιλεῖαι, αἳ ἀπολοῦνται ἀπὸ τῆς γῆς· [18]καὶ παραλήψονται τὴν βασιλείαν
ἅγιοι ὑψίστου, καὶ καθέξουσι τὴν βασιλείαν ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων.
19 [19]τότε ἤθελον ἐξακριβώσασθαι περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου τοῦ διαφθεί-
ροντος πάντα καὶ ὑπερφόβου, καὶ ἰδοὺ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροῖ καὶ οἱ
ὄνυχες αὐτοῦ χαλκοῖ, κατεσθίοντος πάντας κυκλόθεν καὶ περιπατοῦντος τοῖς
20 ποσί, [20]καὶ περὶ τῶν δέκα κεράτων αὐτοῦ τῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ
ἑνὸς τοῦ ἄλλου τοῦ προσφυέντος, καὶ ἐξέπεσαν δι' αὐτοῦ τρία, καὶ τὸ κέρας
ἐκεῖνο εἶχεν ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα, καὶ ἡ πρόσοψις αὐτοῦ
21 ὑπερέφερε τὰ ἄλλα. [21]καὶ κατενόουν τὸ κέρας ἐκεῖνο πόλεμον συνιστάμενον
22 πρὸς τοὺς ἁγίους καὶ τροπούμενον αὐτούς, [22]ἕως τοῦ ἐλθεῖν τὸν παλαιὸν τῶν
ἡμερῶν, καὶ τὴν κρίσιν ἔδωκε τοῖς ἁγίοις τοῦ ὑψίστου, καὶ ὁ καιρὸς ἐδόθη
23 καὶ τὸ βασίλειον κατέσχον οἱ ἅγιοι. [23]καὶ ἐρρέθη μοι περὶ τοῦ θηρίου τοῦ
τετάρτου, ὅτι βασιλεία τετάρτη ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς, ἥτις διοίσει παρὰ πᾶσαν
τὴν γῆν, καὶ καταφάγεται πᾶσαν τὴν γῆν καὶ ἀναστατώσει αὐτὴν καὶ κατα-
24 λεανεῖ αὐτήν. [24]καὶ τὰ δέκα κέρατα τῆς βασιλείας δέκα βασιλεῖς στήσονται·
καὶ ὁ ἄλλος βασιλεὺς μετὰ τούτους στήσεται, καὶ αὐτὸς διοίσει κακοῖς ὑπὲρ
25 τοὺς πρώτους καὶ τρεῖς βασιλεῖς ταπεινώσει, [25]καὶ ῥήματα εἰς τὸν ὕψιστον
λαλήσει καὶ τοὺς ἁγίους τοῦ ὑψίστου κατατρίψει, καὶ προσδέξεται ἀλλοιῶσαι
καιροὺς καὶ νόμον, καὶ παραδοθήσεται πάντα εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἕως καιροῦ
26 καὶ καιρῶν καὶ ἕως ἡμίσους καιροῦ. [26]καὶ ἡ κρίσις καθίσεται, καὶ τὴν ἐξου-
27 σίαν ἀπολοῦσι, καὶ βουλεύσονται μιᾶναι καὶ ἀπολέσαι ἕως τέλους. [27]καὶ τὴν
βασιλείαν καὶ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν μεγαλειότητα αὐτῶν καὶ τὴν ἀρχὴν
πασῶν τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν βασιλειῶν ἔδωκε λαῷ ἁγίῳ ὑψίστῳ βασιλεῦσαι

---

9. Syr. ὁ θρόν. αὐτοῦ ... codex et Syr. ※ τροχοὶ αὐτοῦ --- ἕλκων /. (cod. /. om.) 11. Syr. ※ θεωρῶν ἤμην /. 13. codex παρῆσαν — (sic) αὐτῷ 14. codex et Syr. ※ καὶ (cod. h. l. repetit ※) τιμὴ βασιλική /. 15. codex et Syr. ※ ἐτάρασσ. με οἱ διαλ. μου /. (sed Syr. om. οἱ διαλ. μου) 18. Syr. ἕως τ. αἰῶνος, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων 19. cod. ap. Holm. et Syr. κατεσθίοντες et καταπατοῦντες 20. Syr. ἐπὶ τ. κεφ. αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ 22. τῶν ex Holm., ed. Rom. om. 23. codex et Syr. ※ καὶ καταφάγ. πᾶσ. τ. γῆν /. 24. Syr. ἐκ τῆς βασιλείας 27. Syr. ἁγίῳ ὑψίστου

βασιλείαν αἰώνιον, καὶ πᾶσαι ἐξουσίαι αὐτῷ ὑποταγήσονται καὶ πειθαρχή-
σουσιν αὐτῷ ἕως καταστροφῆς τοῦ λόγου. 28 ἐγὼ Δανιὴλ σφόδρα ἐκστάσει 28
περιειχόμην, καὶ ἡ ἕξις μου διήνεγκεν ἐμοί, καὶ τὸ ῥῆμα ἐν καρδίᾳ μου
ἐστήριξα.

VIII.

Ἔτους τρίτου βασιλεύοντος Βαλτάσαρ ὅρασις ἣν εἶδον ἐγὼ Δανιὴλ μετὰ
τὸ ἰδεῖν με τὴν πρώτην. 2 καὶ εἶδον ἐν τῷ ὁράματι τοῦ ἐνυπνίου μου, ἐμοῦ 2
ὄντος ἐν Σούσοις τῇ πόλει, ἥτις ἐστὶν ἐν Ἐλυμαΐδι χώρᾳ, καὶ εἶδον ἐν
ὁράματι ἔτι ὄντος μου πρὸς τῇ πύλῃ Αἰλάμ· 3 ἀναβλέψας εἶδον κριὸν ἕνα 3
μέγαν ἑστῶτα ἀπέναντι τῆς πύλης, καὶ εἶχε κέρατα, καὶ τὰ κέρατα ὑψηλά,
καὶ τὸ ἓν ὑψηλότερον τοῦ ἑτέρου, καὶ τὸ ὑψηλότερον ἀνέβαινε. 4 μετὰ δὲ 4
ταῦτα εἶδον τὸν κριὸν κερατίζοντα πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς βοῤῥᾶν καὶ πρὸς
δυσμὰς καὶ μεσημβρίαν, καὶ πάντα τὰ θηρία οὐχ ἔστησαν ὀπίσω αὐτοῦ,
καὶ οὐκ ἦν ὁ ῥυόμενος ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐποίει ὡς ἤθελε καὶ ὑψώθη.
5 καὶ ἐγὼ διενοούμην, καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν ἤρχετο ἀπὸ δυσμῶν ἐπὶ προσώπου 5
τῆς γῆς [καὶ οὐκ ἦν ἁπτόμενος τῆς γῆς], καὶ ἦν τοῦ τράγου κέρας ἓν θεω-
ρητὸν ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ· 6 καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν κριὸν τὸν τὰ 6
κέρατα ἔχοντα, ὃν εἶδον ἑστῶτα πρὸς τῇ πύλῃ, καὶ ἔδραμε πρὸς αὐτὸν ἐν
θυμῷ ὀργῆς. 7 καὶ εἶδον αὐτὸν προσάγοντα πρὸς τὸν κριόν, καὶ ἐθυμώθη 7
ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐπάταξεν τὸν κριὸν καὶ συνέτριψε τὰ δύο κέρατα αὐτοῦ, καὶ
οὐκ ἔτι ἦν ἰσχὺς ἐν τῷ κριῷ στῆναι κατέναντι τοῦ τράγου· καὶ ἐσπάραξεν
αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ συνέτριψεν αὐτόν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ῥυόμενος τὸν κριὸν
ἀπὸ τοῦ τράγου. 8 καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν κατίσχυσε σφόδρα, καὶ ὅτε 8
κατίσχυσε συνετρίβη αὐτοῦ τὸ κέρας τὸ μέγα, καὶ ἀνέβη ἕτερα τέσσαρα
κέρατα κατόπισθεν αὐτοῦ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ· 9 καὶ ἐξ 9
ἑνὸς αὐτῶν ἀνεφύη κέρας ἰσχυρὸν ἕν, καὶ κατίσχυσε καὶ ἐπάταξεν ἐπὶ
μεσημβρίαν ἐπὶ νότον καὶ ἐπ' ἀνατολὰς καὶ ἐπὶ βοῤῥᾶν, 10 καὶ ὑψώθη ἕως 10
τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐῤῥάχθη ἐπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τῶν ἀστέρων καὶ
ἀπὸ αὐτῶν κατεπατήθη, 11 ἕως ὁ ἀρχιστράτηγος ῥύσεται τὴν αἰχμαλωσίαν· 11
καὶ δι' αὐτὸν τὰ ὄρη τὰ ἀπ' αἰῶνος ἐῤῥάχθη, καὶ ἐξήρθη ὁ τόπος αὐτῶν
καὶ θυσία, καὶ ἔθηκεν αὐτὴν ἕως χαμαὶ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εὐωδώθησαν καὶ
ἐγενήθη, καὶ τὸ ἅγιον ἐρημωθήσεται. 12 καὶ ἐγενήθησαν ἐπὶ τῇ θυσίᾳ αἱ 12
ἁμαρτίαι, καὶ ἐῤῥίφη χαμαὶ ἡ δικαιοσύνη· καὶ ἐποίησε καὶ εὐωδώθη. 13 καὶ 13
ἤκουον ἑτέρου ἁγίου λαλοῦντος· καὶ εἶπεν ὁ ἕτερος ἅγιος τῷ φελμουνὶ τῷ
λαλοῦντι Ἕως τίνος τὸ ὅραμα στήσεται καὶ ἡ θυσία ἡ ἀρθεῖσα καὶ ἡ ἁμαρτία
ἐρημώσεως ἡ δοθεῖσα, καὶ τὰ ἅγια ἐρημωθήσεται εἰς καταπάτημα; 14 καὶ 14
εἶπεν αὐτῷ Ἕως ἑσπέρας καὶ πρωῒ ἡμέραι δισχίλιαι τριακόσιαι, καὶ καθαρι-
σθήσεται τὸ ἅγιον. 15 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ θεωρεῖν με, ἐγὼ Δανιὴλ τὸ ὅραμα 15
ἐζήτουν διανοηθῆναι, καὶ ἰδοὺ ἔστη κατεναντίον μου ὡς ὅρασις ἀνθρώπου.
16 καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀνθρώπου ἀνὰ μέσον τοῦ Οὐλαΐ καὶ ἐκάλεσε καὶ εἶπεν 16
Γαβριήλ, συνέτισον ἐκεῖνον τὴν ὅρασιν. καὶ ἀναβοήσας εἶπεν ὁ ἄνθρωπος
Ἐπὶ τὸ πρόσταγμα ἐκεῖνο ἡ ὅρασις. 17 καὶ ἦλθε καὶ ἔστη ἐχόμενός μου τῆς 17

---

27. cod. in marg. ἕως ὧδε τὸ πέρας τοῦ λόγου VIII. 2. codex et Syr. χώρᾳ, ⋇ καὶ εἶδ. ἐν ὁράματι ↙. 3. codex et Syr. ⋇ καὶ τὰ κέρ. ὑψηλά ↙. 5. Verba καὶ οὐκ ἦν απτ. τ. γῆς e Syro sunt ... codex et Syr. ⋇ θεωρητόν ↙ ... αὐτοῦ cum Syro pro αὐτῶν scripsimus. 7. codex et Syr. ἐπάταξ. (Syr. add. αὐτόν) ⋇ τὸν κριόν ↙. 9. Syr. om. ἐπὶ νότον 11. Syr. εὐωδώθη reddit. 11. Diversa h. l. in unum conflata videntur. 13. codex et Syr. ὁ ἕτερος ⋇ (cod. om. sign.) ἅγιος ↙. 14. Syr. δισχίλ. καὶ τριακ. 16. codex (et Syr.) ÷ καὶ ἀναβ. εἰπ. ὁ ἄνθρ. (h. l. repetit ÷) ἐπὶ τὸ πρ. ἐκ. ἡ ὅρασις ↙.

στάσεως· καὶ ἐν τῷ ἔρχεσθαι αὐτὸν ἐθορυβήθην καὶ ἔπεσα ἐπὶ πρόσωπόν μου·
καὶ εἶπέ μοι Διανοήθητι, υἱὲ ἀνθρώπου· ἔτι γὰρ εἰς ὥραν καιροῦ τοῦτο τὸ
18 ὅραμα. [18] καὶ λαλοῦντος αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἐκοιμήθην ἐπὶ πρόσωπον χαμαί,
19 καὶ ἁψάμενός μου ἤγειρέ με ἐπὶ τοῦ τόπου, καὶ εἶπέ μοι [19] Ἰδοὺ ἐγὼ ἀπαγ-
γέλλω σοι ἃ ἔσται ἐπ' ἐσχάτου τῆς ὀργῆς τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου· ἔτι γὰρ
20 εἰς ὥρας καιροῦ συντελείας μενεῖ. [20] τὸν κριὸν ὃν εἶδες τὸν ἔχοντα τὰ κέρατα,
21 βασιλεὺς Μήδων καὶ Περσῶν ἐστί· [21] καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν βασιλεὺς τῶν
Ἑλλήνων ἐστί· καὶ τὸ κέρας τὸ μέγα τὸ ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ,
22 αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ὁ πρῶτος. [22] καὶ τὰ συντριβέντα καὶ ἀναβάντα ὀπίσω
αὐτοῦ τέσσαρα κέρατα, τέσσαρες βασιλεῖς τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἀναστήσονται,
23 οὐ κατὰ τὴν ἰσχὺν αὐτῶν. [23] καὶ ἐπ' ἐσχάτου τῆς βασιλείας αὐτῶν πληρου-
μένων τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἀναστήσεται βασιλεὺς ἀναιδὴς προσώπῳ, διανοού-
24 μενος αἰνίγματα· [24] καὶ στερεωθήσεται ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ
αὐτοῦ, καὶ θαυμαστῶς φθερεῖ καὶ εὐοδωθήσεται καὶ ποιήσει, καὶ φθερεῖ
25 δυνάστας καὶ δῆμον ἁγίων· [25] καὶ ἐπὶ τοὺς ἁγίους τὸ διανόημα αὐτοῦ, καὶ
εὐοδωθήσεται τὸ ψεῦδος ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ὑψωθή-
σεται, καὶ δόλῳ ἀφανιεῖ πολλούς, καὶ ἐπὶ ἀπωλείας ἀνδρῶν στήσεται καὶ
26 ποιήσει συναγωγὴν χειρὸς καὶ ἀποδώσεται. [26] τὸ ὅραμα τὸ ἑσπέρας καὶ πρωὶ
ηὑρέθη ἐπ' ἀληθείας· καὶ νῦν πεφραγμένον τὸ ὅραμα, ἔτι εἰς ἡμέρας πολλάς.
27 [27] Ἐγὼ Δανιὴλ ἀσθενήσας ἡμέρας πολλάς, καὶ ἀναστὰς ἐπραγματευόμην πάλιν
βασιλικά, καὶ ἐξελυόμην ἐπὶ τῷ ὁράματι, καὶ οὐδεὶς ἦν ὁ διανοούμενος.

IX.

Ἔτους πρώτου ἐπὶ Δαρείου τοῦ Ξέρξου ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς Μηδικῆς,
2 οἳ ἐβασίλευσαν ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῶν Χαλδαίων· [2] τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς
βασιλείας αὐτοῦ ἐγὼ Δανιὴλ διενοήθην ἐν ταῖς βίβλοις τὸν ἀριθμὸν τῶν
ἐτῶν, ὅτε ἐγένετο πρόσταγμα τῇ γῇ ἐπὶ Ἱερεμίαν τὸν προφήτην ἐγεῖραι
3 εἰς ἀναπλήρωσιν ὀνειδισμοῦ Ἱερουσαλὴμ ἑβδομήκοντα ἔτη. [3] καὶ ἔδωκα τὸ
πρόσωπόν μου ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν εὑρεῖν προσευχὴν καὶ ἔλεος ἐν νηστείαις
4 καὶ σάκκῳ καὶ σποδῷ. [4] καὶ προσηυξάμην πρὸς κύριον τὸν θεόν, ἐξωμολογη-
σάμην καὶ εἶπα Ἰδοὺ κύριε, σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ μέγας καὶ ὁ ἰσχυρὸς καὶ ὁ
φοβερός, τηρῶν τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσί σε καὶ τοῖς
5 φυλάσσουσι τὰ προστάγματά σου· [5] ἡμάρτομεν, ἠδικήσαμεν, ἠσεβήσαμεν,
6 καὶ ἀπέστημεν καὶ παρέβημεν τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ κρίματά σου, [6] καὶ
οὐκ ἠκούσαμεν τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν, οἳ ἐλάλησαν ἐπὶ τῷ ὀνό-
ματί σου ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ δυνάστας ἡμῶν καὶ πατέρας ἡμῶν
7 καὶ παντὶ ἔθνει ἐπὶ τῆς γῆς. [7] σοὶ κύριε ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνη
τοῦ προσώπου, κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ἀνθρώποις Ἰούδα καὶ καθημένοις
ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ τῷ ἔγγιστα καὶ τῷ ἀπωτέρω ἐν
πάσαις ταῖς χώραις, εἰς ἃς διεσκόρπισας αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν τῇ πλημμελείᾳ ᾗ
8 ἐπλημμέλησαν ἐναντίον σου. [8] δέσποτα, ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου καὶ
τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς δυνάσταις καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν, ὅτι ἡμάρ-
9 τομέν σοι. [9] τῷ κυρίῳ ἡ δικαιοσύνη καὶ τὸ ἔλεος, ὅτι ἀπέστημεν ἀπὸ σοῦ,
10 [10] καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν κατακολουθῆσαι τῷ
νόμῳ αὐτου, ᾧ ἔδωκας ἐνώπιον Μωσῆ καὶ ἡμῶν διὰ τῶν παίδων σου τῶν
11 προφητῶν. [11] καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐγκατέλιπε τὸν νόμον σου καὶ ἀπέστησαν τοῦ
μὴ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς σου· καὶ ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ κατάρα καὶ ὁ ὅρκος

22. τὰ συντριβ. ex Holm., ed. Rom. τοῦ -βέντος 26. cod. ÷ τὸ ὅραμα τὸ (nil praeterea) ... ἔτι ex Holm., ed. Rom. add. γάρ IX. 2. ἐγεῖραι ap. Holm. om. 4. Syr. καὶ ἐξωμολογησάμην 8. τοῖς sec. ex Holm., ed. Rom. om. 10. αὐτοῦ ex Holm., ed. Rom. σου

ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ Μωσῆ παιδὸς τοῦ θεοῦ, ὅτι ἡμάρτομεν αὐτῷ,
[12] καὶ ἔστησεν ἡμῖν τὰ προστάγματα αὐτοῦ, ὅσα ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ 12
ἐπὶ τοὺς κριτὰς ἡμῶν, ὅσα ἔκρινας ἡμῖν ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα,
οἷα οὐκ ἐγενήθη ὑπὸ τὸν οὐρανὸν καθότι ἐγενήθη ἐν Ἱερουσαλήμ· [13] κατὰ 13
τὰ γεγραμμένα ἐν διαθήκῃ Μωσῆ, πάντα τὰ κακὰ ἐπῆλθεν ἡμῖν· καὶ οὐκ
ἐξεζητήσαμεν τὸ πρόσωπον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἀποστῆναι ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν
ἡμῶν καὶ διανοηθῆναι τὴν δικαιοσύνην σου, κύριε. [14] καὶ ἠγρύπνησε κύριος 14
ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ κακὰ καὶ ἐπήγαγεν ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι δίκαιος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν
ἐπὶ πάντα ὅσα ἂν ποιήσῃ, καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. [15] καὶ νῦν, 15
δέσποτα κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἐξαγαγὼν τὸν λαόν σου ἐξ Αἰγύπτου τῷ
βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην,
ἡμάρτομεν, ἠγνοήκαμεν. [16] δέσποτα, κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου ἀποστραφήτω 16
ὁ θυμός σου καὶ ἡ ὀργή σου ἀπὸ τῆς πόλεώς σου Ἱερουσαλήμ, ὄρους τοῦ
ἁγίου σου· ὅτι ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς ἀγνοίαις τῶν πατέρων
ἡμῶν Ἱερουσαλὴμ καὶ ὁ δῆμός σου, κύριε, εἰς ὀνειδισμὸν ἐν πᾶσι τοῖς περι-
κύκλῳ ἡμῶν. [17] καὶ νῦν ἐπάκουσον, δέσποτα, τῆς προσευχῆς τοῦ παιδός σου 17
καὶ ἐπὶ τὰς δεήσεις μου, καὶ ἐπιβλεψάτω τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ
ἅγιόν σου τὸ ἔρημον ἕνεκεν τῶν δούλων σου, δέσποτα. [18] πρόσχες κύριε 18
τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου, ἄνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε τὴν
ἐρήμωσιν ἡμῶν καὶ τῆς πόλεώς σου, ἐφ' ἧς ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτῆς·
οὐ γὰρ ἐπὶ ταῖς δικαιοσύναις ἡμῶν ἡμεῖς δεόμεθα ἐν ταῖς προσευχαῖς ἡμῶν
ἐνώπιόν σου, ἀλλὰ διὰ τὸ σὸν ἔλεος, κύριε, σὺ ἱλάτευσον. [19] κύριε, ἐπά- 19
κουσον καὶ ποίησον, καὶ μὴ χρονίσῃς ἕνεκα σεαυτοῦ, δέσποτα, ὅτι τὸ
ὄνομά σου ἐπεκλήθη ἐπὶ τὴν πόλιν σου Σιὼν καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου Ἰσραήλ.
[20] Καὶ ἕως ἐγὼ ἐλάλουν προσευχόμενος καὶ ἐξομολογούμενος τὰς ἁμαρτίας μου 20
καὶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ μου Ἰσραήλ, καὶ δεόμενος ἐν ταῖς προσευχαῖς
ἐναντίον κυρίου θεοῦ μου καὶ ὑπὲρ τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν,
[21] καὶ ἔτι λαλοῦντός μου ἐν τῇ προσευχῇ μου, καὶ ἰδοὺ ὁ ἀνήρ, ὃν εἶδον 21
ἐν τῷ ὕπνῳ μου τὴν ἀρχήν, Γαβριὴλ τάχει φερόμενος προσήγγισέ μοι ἐν
ὥρᾳ θυσίας ἑσπερινῆς, [22] καὶ προσῆλθε καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ καὶ εἶπε Δανιήλ, 22
ἄρτι ἐξῆλθον ὑποδεῖξαί σοι διάνοιαν. [23] ἐν ἀρχῇ τῆς δεήσεώς σου ἐξῆλθε 23
πρόσταγμα παρὰ κυρίου, καὶ ἐγὼ ἦλθον ὑποδεῖξαί σοι, ὅτι ἐλεεινὸς εἶ, καὶ
διανοήθητι τὸ πρόσταγμα. [24] ἑβδομήκοντα ἑβδομάδες ἐκρίθησαν ἐπὶ τὸν 24
λαόν σου καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν Σιὼν συντελεσθῆναι τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὰς
ἀδικίας σπανίσαι καὶ ἀπαλεῖψαι τὰς ἀδικίας, καὶ διανοηθῆναι τὸ ὅραμα
καὶ δοθῆναι δικαιοσύνην αἰώνιον, καὶ συντελεσθῆναι τὰ ὁράματα καὶ προ-
φήτην, καὶ εὐφρᾶναι ἅγιον ἁγίων. [25] καὶ γνώσῃ καὶ διανοηθήσῃ καὶ εὐφραν- 25
θήσῃ καὶ εὑρήσεις προστάγματα ἀποκριθῆναι, καὶ οἰκοδομήσεις Ἱερουσαλὴμ
πόλιν κυρίῳ. [26] καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ἑξήκοντα δύο ἀποστα- 26
θήσεται χρῖσμα καὶ οὐκ ἔσται, καὶ βασιλεία ἐθνῶν φθερεῖ τὴν πόλιν καὶ
τὸ ἅγιον μετὰ τοῦ χριστοῦ, καὶ ἥξει ἡ συντέλεια αὐτοῦ μετ' ὀργῆς καὶ ἕως

---

16. Syr. εἰς ὀνειδισμὸν ἐγένετο 17. Syr. αὐτοῦ pro μου 18. Syr. om. ἐπ' αὐτῆς ... Syr. ἐπὶ τῇ δικαιοσύνῃ ... Syr. σὺ ἱλάτευσον ἡμῖν 23. ed. Rom. ἐλεηνός ... Syr. in fine versus add. καὶ διενοήθην τὸ πρόσταγμα. 24. Syr. τὴν ἀδικίαν σπανίσαι ... Syr. ÷ καὶ δοθ. δικαιοσύνην αἰώνιον /. ... codex et Syr. τὰ ὁράματα (Syr. τὸ ὅραμα) ※ καὶ (cod. rursus add. ※) προφήτην /. (sed /. in cod. plane deest et in Syro post εὐφρᾶναι ponitur) 26. 27. Textum horum duorum versuum confusum et corruptum esse apparet. Vario modo restitutio temptata est. Tenendum videtur, verba καὶ πάλιν ἐπιστρέψει usque κατ. συντ. καιρῶν post priorem numerum καὶ μετὰ ἑπτ. κ. ἑβδ. κ. ἑξ. δύο collocanda esse, tum vero altero numero

27 καιροῦ συντελείας ἀπὸ πολέμου πολεμηθήσεται. [27] καὶ δυναστεύσει ἡ διαθήκη
εἰς πολλούς, καὶ πάλιν ἐπιστρέψει καὶ ἀνοικοδομηθήσεται εἰς πλάτος καὶ
μῆκος καὶ κατὰ συντέλειαν καιρῶν, καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καιροὺς
καὶ ξβʹ ἐτῶν ἕως καιροῦ συντελείας πολέμου, καὶ ἀφαιρεθήσεται ἡ ἐρήμωσις
ἐν τῷ κατισχῦσαι τὴν διαθήκην ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας, καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς
ἑβδομάδος ἀρθήσεται ἡ θυσία καὶ ἡ σπονδή, καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν
ἐρημώσεων ἔσται ἕως συντελείας, καὶ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν.

X.

Ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πρώτῳ Κύρου τοῦ βασιλέως Περσῶν πρόσταγμα
ἐδείχθη τῷ Δανιήλ, ὃς ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ· καὶ ἀληθὲς τὸ ὅραμα
καὶ τὸ πρόσταγμα, καὶ τὸ πλῆθος τὸ ἰσχυρὸν διανοηθήσεται τὸ πρόσταγμα,
2 καὶ διενοήθην αὐτὸ ἐν ὁράματι. [2] ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγὼ Δανιὴλ ἤμην
3 πενθῶν τρεῖς ἑβδομάδας· [3] ἄρτον ἐπιθυμιῶν οὐκ ἔφαγον, καὶ κρέας καὶ οἶνος
οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου, ἔλαιον οὐκ ἠλειψάμην, ἕως τοῦ συντελέσαι με
4 τὰς τρεῖς ἑβδομάδας τῶν ἡμερῶν. [4] καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ καὶ
εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, καὶ ἐγὼ ἤμην ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ
5 τοῦ μεγάλου, ὅς ἐστι Τίγρις, [5] καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον, καὶ
ἰδοὺ ἄνθρωπος εἷς ἐνδεδυμένος βύσσινα καὶ τὴν ὀσφὺν περιεζωσμένος βυσσίνῳ,
6 καὶ ἐκ μέσου αὐτοῦ φῶς, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡσεὶ θαλάσσης, [6] καὶ τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ ὅρασις ἀστραπῆς, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡσεὶ λαμ-
πάδες πυρός, καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ καὶ οἱ πόδες ὡσεὶ χαλκὸς ἐξαστράπτων,
7 καὶ φωνὴ λαλιᾶς αὐτοῦ ὡσεὶ φωνὴ θορύβου. [7] καὶ εἶδον ἐγὼ Δανιὴλ τὴν
ὅρασιν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ὄντες μετ' ἐμοῦ οὐκ εἴδοσαν
τὴν ὅρασιν ταύτην, καὶ φόβος ἰσχυρὸς ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἀπέδρασαν
8 ἐν σπουδῇ. [8] καὶ ἐγὼ κατελείφθην μόνος καὶ εἶδον τὴν ὅρασιν τὴν μεγάλην
ταύτην, καὶ οὐ κατελείφθη ἐν ἐμοὶ ἰσχύς, καὶ ἰδοὺ πνεῦμα ἐπεστράφη
9 ἐπ' ἐμὲ εἰς φθοράν, καὶ οὐ κατίσχυσα. [9] καὶ οὐχ ἤκουσα τὴν φωνὴν λαλιᾶς
10 αὐτοῦ· ἐγὼ ἤμην πεπτωκὼς ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν. [10] καὶ ἰδοὺ
χεῖρα προσήγαγέ μοι καὶ ἤγειρέ με ἐπὶ τῶν γονάτων ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν
11 ποδῶν μου, [11] καὶ εἶπέν μοι Δανιήλ, ἄνθρωπος ἐλεεινὸς εἶ, διανοήθητι τοῖς
προστάγμασιν οἷς ἐγὼ λαλῶ ἐπὶ σέ, καὶ στῆθι ἐπὶ τοῦ τόπου σου, ἄρτι
γὰρ ἀπεστάλην ἐπὶ σέ· καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ τὸ πρόσταγμα
12 τοῦτο ἔστην τρέμων. [12] καὶ εἶπεν πρός με Μὴ φοβοῦ, Δανιήλ, ὅτι ἀπὸ τῆς
ἡμέρας τῆς πρώτης ἧς ἔδωκας τὸ πρόσωπόν σου διανοηθῆναι καὶ ταπεινω-
θῆναι ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, εἰσηκούσθη τὸ ῥῆμά σου, καὶ ἐγὼ
13 εἰσῆλθον τῷ ῥήματί σου. [13] καὶ ὁ στρατηγὸς βασιλέως Περσῶν ἀνθειστήκει
ἐναντίον μου εἴκοσι καὶ μίαν ἡμέραν· καὶ ἰδοὺ Μιχαὴλ εἷς τῶν ἀρχόν-
των τῶν πρώτων ἐπῆλθε βοηθῆσαί μοι, καὶ αὐτὸν ἐκεῖ κατέλιπον μετὰ
14 τοῦ στρατηγοῦ βασιλέως Περσῶν, [14] καὶ εἶπέν μοι Ἦλθον ὑποδεῖξαί σοι τί

---

inserto καὶ μετὰ ἑ. κ. ἑ. καιρ. κ. ξβʹ ἐτῶν (Syr. rectius ἔτη) pergendum ἀποσταθήσεται χρῖσμα usque πολεμηθήσεται. Difficilius vero est antiquum reliquorum invenire ordinem. Proxime huc quadrant, ut iam Segaarius monuit, ἕως καιροῦ συντ. πολέμου, καὶ ἀφαιρ. ἡ ἐρήμωσις, quorum priora Hahnio delenda videbantur. Reliqua idem sic sanavit ut expunctis verbis ἐν τῷ κατ. τ. δ. ἐπὶ πολλούς (pro πολλάς), quippe ex altera versione ad verba καὶ δυνατ. ἡ διαθ. ε. πολλοὺς appositis, pro ἑβδομάδας corrigeret ἑβδομάδα.
27. codex ÷ ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν [/.], Syr. ÷ βδέλυγμα - - - ἐ. τ. ἐρήμωσιν /.
X. 1. codex et Syr. ÷ αὐτὸ ἐν ὁράματι /. 3. τὰς cod. ap. Holm. om. 5. Syr. καὶ τ. ὀσφ. αὐτοῦ περιεζ. ἦν 6. Syr. κ. οἱ πόδ. αὐτοῦ 11. ed. Rom. ἐλεηνός
12. Syr. καὶ εἰσηκούσθη 13. βασιλέως sec. ex Holm., ed. Rom. τοῦ βασ.

ὑπαντήσεται τῷ λαῷ σου ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν, ἔτι γὰρ ὅρασις εἰς
ἡμέρας. [15] καὶ ἐν τῷ αὐτὸν λαλῆσαι μετ' ἐμοῦ τὰ προστάγματα ταῦτα ἔδωκα 15
τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐσιώπησα. [16] καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοίωσις χειρὸς 16
ἀνθρώπου ἥψατό μου τῶν χειλέων, καὶ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα,
καὶ εἶπα τῷ ἑστηκότι ἀπέναντί μου Κύριε, καὶ ὡς ὅρασις ἐπεστράφη ἐπὶ
τὸ πλευρόν μου ἐπ' ἐμέ, καὶ οὐκ ἦν ἐπ' ἐμοὶ ἰσχύς. [17] καὶ πῶς δυνήσεται 17
ὁ παῖς λαλῆσαι μετὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ; καὶ ἐγὼ ἠσθένησα, καὶ οὐκ ἔστιν
ἐν ἐμοὶ ἰσχὺς καὶ πνεῦμα οὐ κατελείφθη ἐν ἐμοί. [18] καὶ προςέθηκε καὶ 18
ἥψατό μου ὡς ὅρασις ἀνθρώπου, καὶ κατίσχυσέ με [19] καὶ εἰπέν μοι 19
Ἄνθρωπος ἐλεεινὸς εἶ, μὴ φοβοῦ, ὑγίαινε, ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε. καὶ ἐν τῷ
λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ ἴσχυσα καὶ εἶπα Λαλησάτω ὁ κύριός μου, ὅτι
ἐνίσχυσέ με. [20] καὶ εἶπεν πρός μέ Γινώσκεις τί ἦλθον πρὸς σέ; καὶ νῦν 20
ἐπιστρέψω διαμάχεσθαι μετὰ τοῦ στρατηγοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν· καὶ
ἐγὼ ἐξεπορευόμην, καὶ ἰδοὺ στρατηγὸς Ἑλλήνων εἰςεπορεύετο. [21] καὶ μάλα 21
ὑποδείξω σοι τὰ πρῶτα ἐν ἀπογραφῇ ἀληθείας· καὶ οὐδεὶς ἦν ὁ βοηθῶν
μετ' ἐμοῦ ὑπὲρ τούτων ἀλλ' ἢ Μιχαὴλ ὁ ἄγγελος.

XI.

Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πρώτῳ Κύρου τοῦ βασιλέως εἰπέν μοι ἐνισχῦσαι
καὶ ἀνδρίζεσθαι. [2] καὶ νῦν ἦλθον τὴν ἀλήθειαν ὑποδεῖξαί σοι· ἰδοὺ τρεῖς βασι- 2
λεῖς ἀνθεστήκασιν ἐν τῇ Περσίδι, καὶ ὁ τέταρτος πλουτήσει πλοῦτον μέγαν παρὰ
πάντας· καὶ ἐν τῷ κατισχῦσαι αὐτὸν ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ ἐπαναστήσεται παντὶ
βασιλεῖ Ἑλλήνων. [3] καὶ στήσεται βασιλεὺς δυνατός, καὶ κυριεύσει κυρείας πολλῆς, 3
καὶ ποιήσει καθὼς ἂν βούληται. [4] καὶ ἐν τῷ ἀναστῆναι αὐτὸν συντριβήσεται 4
ἡ βασιλεία αὐτοῦ καὶ μερισθήσεται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ,
οὐ κατὰ τὴν ἀλκὴν αὐτοῦ οὐδὲ κατὰ τὴν κυρείαν αὐτοῦ ἣν ἐδυνάστευσεν,
ὅτι ἀποσταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ, καὶ ἑτέρους διδάξει ταῦτα. [5] καὶ ἐνι- 5
σχύσει βασιλείαν Αἰγύπτου, καὶ εἷς ἐκ τῶν δυναστῶν κατισχύσει αὐτὸν καὶ
δυναστεύσει· δυναστεία μεγάλη ἡ δυναστεία αὐτοῦ. [6] καὶ εἰς συντέλειαν 6
ἐνιαυτῶν ἄξει αὐτούς· καὶ εἰςελεύσεται βασιλεὺς Αἰγύπτου εἰς τὴν βασιλείαν
τὴν βοῤῥᾶ ποιήσασθαι συνθήκας, καὶ οὐ μὴ κατισχύσει, ὅτι ὁ βραχίων
αὐτοῦ οὐ στήσει ἰσχύν, καὶ ὁ βραχίων αὐτοῦ ναρκήσει καὶ τῶν συμπορευο-
μένων μετ' αὐτοῦ, καὶ μενεῖ εἰς ὥρας. [7] καὶ ἀναστήσεται φυτὸν ἐκ τῆς 7
ῥίζης αὐτοῦ καθ' ἑαυτόν, καὶ ἥξει ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἐν ἰσχύϊ αὐτοῦ
βασιλεὺς βοῤῥᾶ, καὶ ποιήσει ταραχὴν καὶ κατισχύσει, [8] καὶ τοὺς θεοὺς 8
αὐτῶν καταστρέψει μετὰ τῶν χωνευτῶν αὐτῶν, καὶ τοὺς ὄχλους αὐτῶν
μετὰ τῶν σκευῶν τῶν ἐπιθυμημάτων αὐτῶν, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον,
ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἀποίσουσιν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἔσται ἔτος βασιλεῖ βοῤῥᾶ.
[9] καὶ εἰςελεύσεται εἰς βασιλείαν βασιλεὺς Αἰγύπτου ἡμέρας, καὶ ἐπιστρέψει 9
εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. [10] καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ ἐρεθισθήσεται καὶ συνάξει 10
συναγωγὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ εἰςελεύσεται κατ' αὐτὴν κατασύρων, παρελεύ-
σεται καὶ ἐπιστρέψει· [11] καὶ παροξυνθήσεται ἐπὶ πολὺ καὶ ὀργισθήσεται 11
βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ ἐξελεύσεται καὶ πολεμήσει μετὰ βασιλέως βοῤῥᾶ,
καὶ στήσει ὄχλον πολύν, καὶ παραδοθήσεται ἡ συναγωγὴ εἰς τὰς χεῖρας
αὐτοῦ· [12] καὶ λήψεται τὴν συναγωγήν, καὶ ὑψωθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ, 12
καὶ ταράξει πολλοὺς καὶ οὐ μὴ φοβηθῇ. [13] καὶ ἐπιστρέψει βασιλεὺς βοῤῥᾶ 13

---

14. Syr. ἔτι γὰρ ὥρα εἰς 19. ed. Rom. rursus ἐλεηνός 20. Syr. εἰς τί ἦλθον XI. 5. Syr. καὶ δυναστεύσει δυναστείᾳ μεγάλῃ ἡ δυν. αὐτ. 6. cod. ap. Holm. βοῤῥᾶν 9. Syr. ※ βασιλεὺς /. ... εἰς ex Holm., ed. Rom. ἐπί 11. codex et Syr. ※ καὶ ἐξελεύσεται /. et ※ καὶ στήσει ὄχλ. πολύν /. ... παραδοθήσεται: ita cod. ap. Holm., ed. Rom. -θήσει

καὶ συνάξει πόλεως συναγωγὴν μείζονα παρὰ τὴν πρώτην κατὰ συντέλειαν
καιροῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ εἰςελεύσεται εἰς αὐτὴν ἐπ᾽ αὐτὸν ἐν ὄχλῳ πολλῷ καὶ
14 ἐν χρήμασι πολλοῖς. [14]καὶ ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις διάνοιαι ἀναστήσονται
ἐπὶ τὸν βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἀνοικοδομήσει τὰ πεπτωκότα τοῦ ἔθνους σου
15 καὶ ἀναστήσεται εἰς τὸ ἀναστῆσαι τὴν προφητείαν, καὶ προςκόψουσι. [15]καὶ
ἐπελεύσεται βασιλεὺς βοῤῥᾶ, καὶ ἐπιστρέψει τὰ δόρατα αὐτοῦ καὶ λήψεται
τὴν πόλιν τὴν ὀχυράν, καὶ οἱ βραχίονες βασιλέως Αἰγύπτου στήσονται μετὰ
τῶν δυναστῶν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῷ ἰσχὺς εἰς τὸ ἀντιστῆναι αὐτῷ.
16 [16]καὶ ποιήσει ὁ εἰςπορευόμενος ἐπ᾽ αὐτὸν κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ οὐκ
ἔσται ὁ ἀνθεστηκὼς ἐναντίον αὐτοῦ· καὶ στήσεται ἐν τῇ χώρᾳ [θελήσεως],
17 καὶ ἐπιτελεσθήσεται πάντα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. [17]καὶ δώσει τὸ πρόςωπον
αὐτοῦ ἐπελθεῖν βίᾳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ συνθήκας μετ᾽ αὐτοῦ ποιήσεται,
καὶ θυγατέρα ἀνθρώπου δώσει αὐτῷ εἰς τὸ φθεῖραι αὐτήν, καὶ οὐ πείσεται
18 καὶ οὐκ ἔσται. [18]καὶ δώσει τὸ πρόςωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ λήψεται
πολλούς, καὶ ἐπιστρέψει ὀργὴν ὀνειδισμοῦ αὐτῶν ἐν ὅρκῳ κατὰ τὸν ὀνει-
19 δισμὸν αὐτοῦ. [19]ἐπιστρέψει τὸ πρόςωπον αὐτοῦ εἰς τὸ κατισχῦσαι τὴν χώραν
20 αὐτοῦ, καὶ προςκόψει καὶ πεσεῖται, καὶ οὐχ εὑρεθήσεται. [20]καὶ ἀναστήσεται
ἐκ τῆς ῥίζης αὐτοῦ φυτὸν βασιλείας εἰς ἀνάστασιν, ἀνὴρ τύπτων δόξαν
21 βασιλέως, [21]καὶ ἐν ἡμέραις ἐσχάταις συντριβήσεται, καὶ οὐκ ἐν ὀργῇ οὐδὲ
ἐν πολέμῳ· καὶ ἀναστήσεται ἐπὶ τὸν τόπον αὐτοῦ εὐκαταφρόνητος, καὶ οὐ
δοθήσεται ἐπ᾽ αὐτὸν δόξα βασιλέως, καὶ ἥξει ἐξάπινα, κατισχύσει βασιλεὺς
22 ἐν κληροδοσίᾳ αὐτοῦ, [22]καὶ τοὺς βραχίονας τοὺς συντριβέντας συντρίψει ἀπὸ
23 προςώπου αὐτοῦ. [23]καὶ μετὰ τῆς διαθήκης καὶ δήμου συνταγέντος μετ᾽ αὐτοῦ
24 ποιήσει ψεῦδος, καὶ ἐπὶ ἔθνος ἰσχυρὸν ἐν ὀλιγοστῷ ἔθνει. [24]ἐξάπινα ἐρημώσει
πόλιν, καὶ ποιήσει ὅσα οὐκ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ οὐδὲ οἱ πατέρες τῶν
πατέρων αὐτοῦ· προνομὴν καὶ σκῦλα καὶ χρήματα αὐτοῖς δώσει, καὶ ἐπὶ
τὴν πόλιν τὴν ἰσχυρὰν διανοηθήσεται, καὶ οἱ λογισμοὶ αὐτοῦ εἰς μάτην.
25 [25]καὶ ἐγερθήσεται ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλέα
Αἰγύπτου ἐν ὄχλῳ πολλῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐρεθισθήσεται εἰς πόλεμον
ἐν ὄχλῳ ἰσχυρῷ σφόδρα λίαν· καὶ οὐ στήσεται, ὅτι διανοηθήσεται ἐπ᾽ αὐτὸν
26 διάνοια. [26]καὶ καταναλώσουσιν αὐτὸν μέριμναι αὐτοῦ καὶ ἀποστρέψουσιν
αὐτόν, καὶ παρελεύσεται καὶ κατασυριεῖ, καὶ πεσοῦνται τραυματίαι πολλοί.
27 [27]καὶ δύο βασιλεῖς μόνοι δειπνήσουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ μιᾶς τραπέζης
φάγονται, καὶ ψευδολογήσουσι καὶ οὐκ εὐοδωθήσονται· ἔτι γὰρ συντέλεια
28 εἰς καιρόν. [28]καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ τὴν χώραν αὐτοῦ ἐν χρήμασι πολλοῖς, καὶ
ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου, ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ
29 τὴν χώραν αὐτοῦ· [29]εἰς καιρὸν ἐπιστρέψει καὶ εἰςελεύσεται εἰς Αἴγυπτον,
30 καὶ οὐκ ἔσται ὡς ἡ πρώτη καὶ ἡ ἐσχάτη. [30]καὶ ἥξουσι Ῥωμαῖοι καὶ ἐξώ-
σουσιν αὐτὸν καὶ ἐμβριμήσονται αὐτῷ, καὶ ἐπιστρέψει καὶ ὀργισθήσεται ἐπὶ
τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου· καὶ ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει καὶ διανοηθήσεται
31 ἐπ᾽ αὐτοὺς ἀνθ᾽ ὧν ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου. [31]καὶ βραχίονες
παρ᾽ αὐτοῦ στήσονται καὶ μιανοῦσι τὸ ἅγιον τοῦ φόβου, καὶ ἀποστήσουσι
32 τὴν θυσίαν καὶ δώσουσι βδέλυγμα ἐρημώσεως, [32]καὶ ἐν ἁμαρτίαις διαθήκης
μιανοῦσιν ἐν σκληρῷ λαῷ. καὶ ὁ δῆμος ὁ γινώσκων ταῦτα κατισχύσουσι

---

14. ap. Holm. ἀναστῆναι   16. θελήσεως e Syro est, quod rectum esse testantur Hier. et Theodoret. et codicis a Montefalc. excussi ad h. l. nota ... πάντα: ita ap. Holm. et Syr., ed. Rom. add. τά   17. Syr. πᾶν τὸ ἔργον αὐτοῦ   25. Syr. non διάνοια sed διανοίᾳ legit   26. παρελεύσεται cum Syro scripsimus; in cod. est παρελεύσονται   29. codex et Syr. ⋇ ἐπιστρέψει /.   30. codex et Syr. ÷ καὶ ἐπιστρ. καὶ ὀργισθήσεται /.   32. Segaarius pro ἐν σκληρῷ λαῷ reponi voluit ἐν κληροδοσίᾳ, similiter Hahnius ἐν κλήρῳ.

καὶ ποιήσουσι, [33] καὶ ἐννοούμενοι τοῦ ἔθνους συνήσουσιν εἰς πολλούς, καὶ 33
προςκόψουσι ῥομφαίᾳ καὶ παλαιωθήσονται ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ
ἐν προνομῇ ἡμερῶν κηλιδωθήσονται. [34] καὶ ὅτ' ἂν συντρίβωνται, συνάξουσιν 34
ἰσχὺν βραχεῖαν, καὶ ἐπισυναχθήσονται ἐπ' αὐτοὺς πολλοὶ ἐπὶ πόλεως καὶ
πολλοὶ ὡς ἐν κληροδοσίᾳ. [35] καὶ ἐκ τῶν συνιέντων διανοηθήσονται εἰς τὸ 35
καθαρίσαι ἑαυτοὺς καὶ εἰς τὸ ἐκλεγῆναι καὶ εἰς τὸ καθαρισθῆναι ἕως καιροῦ
συντελείας· ἔτι γὰρ καιρὸς εἰς ὥρας. [36] καὶ ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ 36
ὁ βασιλεύς, καὶ παροργισθήσεται καὶ ὑψωθήσεται ἐπὶ πάντα θεόν, καὶ ἐπὶ
τὸν θεὸν τῶν θεῶν ἔξαλλα λαλήσει, καὶ εὐοδωθήσεται ἕως ἂν συντελεσθῇ
ἡ ὀργή· εἰς αὐτὸν γὰρ συντέλεια γίνεται. [37] καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς τῶν πατέρων 37
αὐτοῦ οὐ μὴ προνοηθῇ, καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ γυναικὸς οὐ μὴ προνοηθῇ, ὅτι ἐν
παντὶ ὑψωθήσεται, καὶ ὑποταγήσεται αὐτῷ ἔθνη ἰσχυρά. [38] ἐπὶ τὸν τόπον 38
αὐτοῦ κινήσει, καὶ θεὸν ὃν οὐκ ἔγνωσαν οἱ πατέρες αὐτοῦ τιμήσει ἐν
χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ καὶ λίθῳ πολυτελεῖ. [39] καὶ ἐν ἐπιθυμήμασι ποιήσει 39
πόλεων καὶ εἰς ὀχύρωμα ἰσχυρὸν ἥξει μετὰ θεοῦ ἀλλοτρίου· οὗ ἐὰν ἐπιγνῷ,
πληθυνεῖ δόξαν καὶ κατακυριεύσει αὐτοῦ ἐπὶ πολὺ καὶ χώραν ἀπομεριεῖ εἰς
δωρεάν. [40] καὶ καθ' ὥραν συντελείας συγκερατισθήσεται αὐτῷ ὁ βασιλεὺς 40
Αἰγύπτου, καὶ ἐποργισθήσεται αὐτῷ βασιλεὺς βοῤῥᾶ ἐν ἅρμασι καὶ ἐν ἵπποις
πολλοῖς καὶ ἐν πλοίοις πολλοῖς, καὶ εἰςελεύσεται εἰς χώραν Αἰγύπτου. [41] καὶ 41
ἐπελεύσεται εἰς τὴν χώραν μου, καὶ πολλαὶ σκανδαλισθήσονται· καὶ αὗται
σωθήσονται ἀπὸ χειρὸς αὐτοῦ, Ἐδὼμ καὶ Μωὰβ καὶ κεφάλαιον υἱῶν Ἀμμών.
[42] καὶ ἀποστελεῖ χεῖρα αὐτοῦ ἐν ταῖς γαίαις, καὶ ἐν χώρᾳ Αἰγύπτου οὐκ 42
ἔσται ἐν αὐτῇ διασωζόμενος. [43] καὶ κρατήσει τοῦ τόπου τοῦ χρυσίου καὶ 43
τοῦ τόπου τοῦ ἀργυρίου καὶ πάσης τῆς ἐπιθυμίας Αἰγύπτου, καὶ Λίβυες
καὶ Αἰθίοπες ἔσονται ἐν τῷ ὄχλῳ αὐτοῦ. [44] καὶ ἀκοὴ ταράξει αὐτὸν ἀπὸ 44
ἀνατολῶν καὶ βοῤῥᾶ, καὶ ἐξελεύσεται ἐν θυμῷ ἰσχυρῷ καὶ ῥομφαίᾳ ἀφανίσαι
καὶ ἀποκτεῖναι πολλούς, [45] καὶ στήσει αὐτοῦ τὴν σκηνὴν τότε ἀνὰ μέσον 45
τῶν θαλασσῶν καὶ τοῦ ὄρους τῆς θελήσεως τοῦ ἁγίου· καὶ ἥξει ὥρα τῆς
συντελείας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ βοηθῶν αὐτῷ.

XII.

Καὶ κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην παρελεύσεται Μιχαὴλ ὁ ἄγγελος ὁ μέγας
ὁ ἑστηκὼς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου· ἐκείνη ἡ ἡμέρα θλίψεως, οἵα οὐκ
ἐγενήθη ἀφ' οὗ ἐγενήθησαν ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης· καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
ὑψωθήσεται πᾶς ὁ λαὸς ὃς ἂν εὑρεθῇ ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ βιβλίῳ. [2] καὶ πολλοὶ 2
τῶν καθευδόντων ἐν τῷ πλάτει τῆς γῆς ἀναστήσονται, οἱ μὲν εἰς ζωὴν αἰώνιον,
οἱ δὲ εἰς ὀνειδισμόν, οἱ δὲ εἰς διασπορὰν καὶ αἰσχύνην αἰώνιον· [3] καὶ οἱ συνιέν- 3
τες φανοῦσιν ὡς φωστῆρες τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οἱ κατισχύοντες τοὺς λόγους μου
ὡςεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. [4] καὶ σὺ Δανιὴλ 4
κάλυψον τὰ προςτάγματα καὶ σφράγισαι τὸ βιβλίον ἕως καιροῦ συντελείας,
ἕως ἂν ἀπομανῶσιν οἱ πολλοὶ καὶ πλησθῇ ἡ γῆ ἀδικίας. [5] καὶ εἶδον ἐγὼ 5
Δανιήλ, καὶ ἰδοὺ δύο ἕτεροι εἱστήκεισαν, εἷς ἔνθεν τοῦ ποταμοῦ καὶ εἷς
ἔνθεν. [6] καὶ εἶπα τῷ ἑνὶ τῷ περιβεβλημένῳ τὰ βύσσινα τῷ ἐπάνω [[τοῦ ὕδατος 6
τοῦ ποταμοῦ]] Πότε οὖν συντέλεια ὧν εἴρηκάς μοι τῶν θαυμαστῶν καὶ ὁ
καθαρισμὸς τούτων; [7] καὶ ἤκουσα τοῦ περιβεβλημένου τὰ βύσσινα, ὃς ἦν 7

---

35. cod. ap. Holm. καθαρισθῆναι ἑαυτοὺς εἰς 37. Syr. ἐπὶ τὸν θεόν ... Hier.: *pro eo quod nos --- et erit in concupiscentiis feminarum, LXX transtulerunt et concupiscentiis mulierum non subiacebit.* 38. Syr. κινήσεται scribi iubet. 41. 42. codex et Syr. ※ καὶ πολλαὶ σκ. κ. αὐτ. σωθ. ἀ. χειρὸς (Syr. χειρῶν) αὐτοῦ --- ἐν ταῖς γαίαις /. XII. 6. Syr. et cod. ap. Holm. om. τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ ... codex et Syr. ÷ καὶ ὁ καθαρ. τούτων /.

ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, ἕως καιροῦ συντελείας, καὶ ὕψωσε τὴν δεξιὰν καὶ τὴν ἀριστερὰν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ὤμοσε τὸν ζῶντα εἰς τὸν αἰῶνα θεὸν ὅτι εἰς καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἥμισυ καιροῦ ἡ συντέλεια χειρῶν
8 ἀφέσεως λαοῦ ἁγίου, καὶ συντελεσθήσεται πάντα ταῦτα. [8] καὶ ἐγὼ ἤκουσα
καὶ οὐ διενοήθην παρ' αὐτὸν τὸν καιρόν, καὶ εἶπα Κύριε, τίς ἡ λύσις τοῦ
9 λόγου τούτου, καὶ τίνες αἱ παραβολαὶ αὗται; [9] καὶ εἶπέ μοι Ἀπότρεχε Δανιήλ,
ὅτι κατακεκαλυμμένα καὶ ἐσφραγισμένα τὰ προστάγματα, ἕως ἂν πειρασθῶσι
10 καὶ ἁγιασθῶσι πολλοί, [10] καὶ ἁμάρτωσιν οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ οὐ μὴ διανοηθῶσι
11 πάντες οἱ ἁμαρτωλοί, καὶ οἱ διανοούμενοι προςέξουσιν· [11] ἀφ' οὗ ἂν ἀπο-
σταθῇ ἡ θυσία διὰ παντὸς καὶ ἑτοιμασθῇ δοθῆναι τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώ-
12 σεως, ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐνενήκοντα. [12] μακάριος ὁ ἐμμένων, καὶ
13 συνάξει εἰς ἡμέρας χιλίας τριακοσίας τριάκοντα πέντε. [13] καὶ σὺ βάδιζον,
ἀναπαύου· ἔτι γάρ εἰσιν ἡμέραι καὶ ὧραι εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, καὶ
ἀναπαύσῃ καὶ ἀναστήσῃ ἐπὶ τὴν δόξαν σου εἰς συντέλειαν ἡμερῶν.

ΣΟΥΣΑΝΝΑ.

2 Καὶ ἦν ἀνὴρ οἰκῶν ἐν Βαβυλῶνι, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωακείμ. [2] καὶ
ἔλαβε γυναῖκα ᾗ ὄνομα Σουσάννα, θυγάτηρ Χελκίου, καλὴ σφόδρα καὶ
3 φοβουμένη τὸν κύριον· [3] καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς δίκαιοι, καὶ ἐδίδαξαν τὴν
4 θυγατέρα αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ. [4] καὶ ἦν Ἰωακεὶμ πλούσιος σφόδρα,
καὶ ἦν αὐτῷ παράδεισος γειτνιῶν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πρὸς αὐτὸν προς-
5 ήγοντο οἱ Ἰουδαῖοι διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐνδοξότερον πάντων. [5] καὶ ἀπεδείχθησαν
δύο πρεσβύτεροι ἐκ τοῦ λαοῦ κριταὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ, περὶ ὧν ἐλάλησεν
ὁ δεσπότης ὅτι ἐξῆλθεν ἀνομία ἐκ Βαβυλῶνος ἐκ πρεσβυτέρων κριτῶν, οἳ
6 ἐδόκουν κυβερνᾶν τὸν λαόν. [6] καὶ ἤρχοντο κρίσεις ἐξ ἄλλων πόλεων πρὸς
7 αὐτούς. [7] οὗτοι ἰδόντες γυναῖκα ἀστείαν τῷ εἴδει, γυναῖκα ἀδελφοῦ αὐτῶν ἐκ
τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὄνομα Σουσάνναν, θυγατέρα Χελκίου, γυναῖκα Ἰωακείμ,
8 περιπατοῦσαν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς τὸ δειλινόν, [8] καὶ ἐπι-
9 θυμήσαντες αὐτῆς [9] διέστρεψαν τὸν νοῦν αὐτῶν καὶ ἐξέκλιναν τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τὸν οὐρανὸν μηδὲ μνημονεύειν κριμάτων
10 δικαίων. [10] καὶ ἀμφότεροι ἦσαν κατανενυγμένοι περὶ αὐτῆς, καὶ ἕτερος τῷ
ἑτέρῳ οὐ προςεποιεῖτο τὸ κακὸν τὸ ἔχον αὐτοὺς περὶ αὐτῆς, οὐδὲ ἡ γυνὴ
12 ἔγνω τὸ πρᾶγμα τοῦτο. [12] καὶ ὡς ἐγένετο ὄρθρος, ἐρχόμενοι ἔκλεπτον ἀλλή-
λους σπεύδοντες, τίς φανήσεται αὐτῇ πρότερος καὶ λαλήσει πρὸς αὐτήν.

---

8. τίνες cum Syro et cod. ap. Holm. pro τίνος, quod in ed. Rom. legitur. 11. Cum Syro scripseris ἡμέραι χίλιαι διακόσιαι ἐνενήκοντα. 13. codex et Syr. ÷ ἔτι γὰρ --- εἰς ἀναπλ. συντελείας ↙.
Subscriptum est in codice: δανιὴλ κατὰ τοὺς ο'· ἐγράφη ἐξ ἀντιγράφου ἔχοντος τὴν ὑποσημείωσιν ταύτην· ἐγράφη ἐκ τῶν τετραπλῶν, ἐξ ὧν καὶ παρετέθη:

1—5. Verba Καὶ ἦν ἀνὴρ --- ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ in codice praepositos habent lemniscos ⁒, in Syro obelos ÷; praeterea in illo additum est monogramma quod ASTh i. e. Aquilam Symmachum et Theodotionem significare videtur, in hoc vero litterae S et Th adduntur quibus omnino Symmachus et Theodotion significantur. 8 sq. Syr. ἐπεθύμησαν αὐτῆς διαστρέφοντες

13 καὶ ἰδοὺ αὕτη κατὰ τὸ εἰωθὸς περιεπάτει, καὶ ὁ εἷς τῶν πρεσβυτέρων 13
ἐληλύθει, καὶ ἰδοὺ ὁ ἕτερος παρεγένετο, καὶ εἷς τὸν ἕτερον ἀνέκρινε λέγων
Τί σὺ οὕτως ὄρθρου ἐξῆλθες οὐ παραλαβών με; 14 καὶ ἐξωμολογήσαντο πρὸς 14
ἀλλήλους ἑκάτερος τὴν ὀδύνην αὐτοῦ. 19 καὶ εἶπεν εἷς τῷ ἑτέρῳ Πορευθῶμεν 19
πρὸς αὐτήν· καὶ συνθέμενοι προςήλθοσαν αὐτῇ καὶ ἐξεβιάζοντο αὐτήν. 22 καὶ 22
εἶπεν αὐτοῖς ἡ Ἰουδαία Οἶδα ὅτι ἐὰν πράξω τοῦτο θάνατός μοί ἐστι, καὶ
ἐὰν μὴ πράξω οὐκ ἐκφεύξομαι τὰς χεῖρας ὑμῶν· 23 κάλλιον δέ με μὴ 23
πράξασαν ἐμπεσεῖν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν ἢ ἁμαρτεῖν ἐνώπιον κυρίου. 28 οἱ δὲ 28
παράνομοι ἄνδρες ἀπέστρεψαν ἀπειλοῦντες ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐνεδρεύοντες ἵνα
θανατώσουσιν αὐτήν· καὶ ἐλθόντες ἐπὶ τὴν συναγωγὴν τῆς πόλεως οὗ παρῴκουν,
καὶ συνήδρευσαν οἱ ὄντες ἐκεῖ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 29 καὶ ἀναστάντες οἱ 29
δύο πρεσβύτεροι καὶ κριταὶ εἶπαν Ἀποστείλατε ἐπὶ Σουσάνναν, θυγατέρα
Χελκίου, ἥτις ἐστὶ γυνὴ Ἰωακείμ. οἱ δὲ εὐθέως ἐκάλεσαν αὐτήν. 30 ὡς δὲ 30
παρεγενήθη ἡ γυνὴ σὺν τῷ πατρὶ ἑαυτῆς καὶ τῇ μητρί, καὶ οἱ παῖδες καὶ
αἱ παιδίσκαι αὐτῆς ὄντες τὸν ἀριθμὸν πεντήκοντα παρεγένοντο, καὶ τὰ παιδία
Σουσάννας τέσσαρα. 31 ἦν δὲ ἡ γυνὴ τρυφερὰ σφόδρα. 32 καὶ προςέταξαν 31 32
οἱ παράνομοι ἀποκαλύψαι αὐτήν, ἵνα ἐμπλησθῶσι κάλλους ἐπιθυμίας αὐτῆς.
33 καὶ ἔκλαιοσαν οἱ παρ' αὐτῆς πάντες καὶ ὅσοι αὐτὴν ᾔδεισαν πάντες. 33
34 ἀναστάντες δὲ οἱ πρεσβύτεροι καὶ κριταὶ ἐπέθηκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ 34
τῆς κεφαλῆς αὐτῆς. 35 ἡ δὲ καρδία αὐτῆς ἐπεποίθει ἐπὶ κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτῆς, 35
καὶ ἀνακύψασα ἔκλαυσεν ἐν αὐτῇ λέγουσα Κύριε ὁ θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ εἰδὼς
τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν, σὺ οἶδας ὅτι οὐκ ἐποίησα ἃ πονηρεύονται
οἱ ἄνομοι οὗτοι ἐπ' ἐμοί. καὶ εἰςήκουσε κύριος τῆς δεήσεως αὐτῆς. 36 οἱ δὲ 36
δύο πρεσβύτεροι εἶπαν Ἡμεῖς περιεπατοῦμεν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς
αὐτῆς, 37 καὶ κυκλοῦντες τὸ στάδιον εἴδομεν ταύτην ἀναπαυομένην μετὰ 37
ἀνδρός, καὶ στάντες ἐθεωροῦμεν αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις, 38 καὶ αὐτοὶ 38
οὐκ ᾔδεισαν ὅτι εἱστήκαμεν. τότε συνειπάμεθα ἀλλήλοις λέγοντες Μάθωμεν
τίνες εἰσὶν οὗτοι. 39 καὶ προςελθόντες ἐπέγνωμεν αὐτήν· ὁ δὲ νεανίσκος ἔφυγε 39
συγκεκαλυμμένος. 40 ταύτης δὲ ἐπιλαβόμενοι ἐπηρωτῶμεν αὐτὴν Τίς ὁ ἄν- 40
θρωπος; καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν ἡμῖν τίς ἦν. ταῦτα μαρτυροῦμεν. 41 καὶ ἐπί- 41
στευσεν αὐτοῖς ἡ συναγωγὴ πᾶσα ὡς πρεσβυτέρων ὄντων καὶ κριτῶν τοῦ
λαοῦ. 42 καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου, ἐκείνης ἐξαγομένης ἀπολέσθαι, καὶ ἔδωκεν 42
ὁ ἄγγελος, καθὼς προςετάγη, πνεῦμα συνέσεως νεωτέρῳ ὄντι Δανιήλ. 48 δια- 48
στείλας δὲ Δανιὴλ τὸν ὄχλον καὶ στὰς ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν Οὕτως μωροὶ
υἱοὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἀνακρίναντες οὐδὲ τὸ σαφὲς ἐπιγνόντες ἀπεκτείνατε θυγατέρα
Ἰσραήλ; 51 καὶ νῦν διαχωρίσατέ μοι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων μακρὰν ἵνα ἐτάσω 51
αὐτούς. ὡς δὲ διεχωρίσθησαν, εἶπε Δανιὴλ τῇ συναγωγῇ Νῦν μὴ βλέψητε
ὅτι οὗτοί εἰσι πρεσβύτεροι, λέγοντες Οὐ μὴ ψεύσονται, ἀλλὰ ἀνακρινῶ αὐτοὺς
κατὰ τὰ ὑποπίπτοντά μοι. 52 καὶ ἐκάλεσε τὸν ἕνα αὐτῶν, καὶ προςήγαγον 52
τὸν πρεσβύτερον τῷ νεωτέρῳ· καὶ εἶπεν αὐτῷ Δανιὴλ Ἄκουε, ἄκουε, πεπα-
λαιωμένε ἡμερῶν κακῶν, νῦν ἥκασί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἃς ἐποίεις τὸ πρότερον,
53 πιστευθεὶς ἀκούειν καὶ κρίνειν κρίσεις· θάνατον ἐπιφερούσας, καὶ τὸν μὲν 53
ἀθῷον κατέκρινας, τοὺς δὲ ἐνόχους ἠφίεις, τοῦ κυρίου λέγοντος Ἀθῷον καὶ
δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς. 54 νῦν οὖν ὑπὸ τί δένδρον καὶ ποταπῷ τοῦ παρα- 54
δείσου τόπῳ ἑώρακας αὐτοὺς ὄντας σὺν ἑαυτοῖς; καὶ εἶπεν ὁ ἀσεβὴς Ὑπὸ
σχῖνον. 55 εἶπε δὲ ὁ νεώτερος Ὀρθῶς ἔψευσαι εἰς τὴν σεαυτοῦ ψυχήν· ὁ γὰρ 55
ἄγγελος κυρίου σχίσει σου τὴν ψυχὴν σήμερον. 56 καὶ τοῦτον μεταστήσας 56

---

19. εἷς cum Syro scripsimus, quum codex habeat τις. 28. Syr. ἦλθον pro ἐλθόντες exprimit. 30. ita omnino (cum Syro) legendum; ex cod. editum est πεντηκοστοί 35. Syr. καὶ τρὶς ἀνακύψασα

εἶπε προςαγαγεῖν αὐτῷ τὸν ἕτερον, καὶ τούτῳ δὲ εἶπεν Διὰ τί διεστραμμένον
τὸ σπέρμα σου ὡς Σιδῶνος καὶ οὐχ ὡς Ἰούδα; τὸ κάλλος σε ἠπάτησεν,
57 ἡ μικρὰ ἐπιθυμία. [57] καὶ οὕτως ἐποιεῖτε θυγατράσιν Ἰσραήλ, καὶ ἐκεῖναι
φοβούμεναι ὡμίλουσαν ὑμῖν· ἀλλ' οὐ θυγάτηρ Ἰούδα ὑπέμεινε τὴν νόσον
58 ὑμῶν ἐν ἀνομίᾳ ὑπενεγκεῖν. [58] νῦν οὖν λέγε μοι Ὑπὸ τί δένδρον καὶ ἐν ποίῳ
τοῦ κήπου τόπῳ κατέλαβες αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις; ὁ δὲ εἶπεν Ὑπὸ
59 πρῖνον. [59] καὶ εἶπεν Δανιὴλ Ἁμαρτωλέ, νῦν ὁ ἄγγελος κυρίου τὴν ῥομφαίαν
60 ἕστηκεν ἔχων, ἕως ὁ λαὸς ἐξολοθρεύσει ὑμᾶς, ἵνα κατακρίσῃ σε. [60] καὶ πᾶσα
ἡ συναγωγὴ ἀνεβόησεν ἐπὶ τῷ νεωτέρῳ, ὡς ἐκ τοῦ ἰδίου στόματος ὁμολόγους
61 αὐτοὺς κατέστησεν ἀμφοτέρους ψευδομάρτυρας. [61] καὶ ὡς ὁ νόμος διαγορεύει
62 ἐποίησαν αὐτοῖς, καθὼς ἐπονηρεύσαντο κατὰ τῆς ἀδελφῆς, [62] καὶ ἐφίμωσαν
αὐτοὺς καὶ ἐξαγαγόντες ἔῤῥιψαν εἰς φάραγγα· τότε ὁ ἄγγελος κυρίου ἔῤῥιψε
63 πῦρ διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ ἐσώθη αἷμα ἀναίτιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. [63] διὰ
64 τοῦτο οἱ νεώτεροι ἀγαπητοὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ ἁπλότητι αὐτῶν. [64] καὶ ἡμεῖς
φυλασσώμεθα εἰς υἱοὺς δυνατοὺς νεωτέρους· εὐσεβοῦσι γὰρ νεώτεροι, καὶ
ἔσται ἐν αὐτοῖς πνεῦμα ἐπιστήμης καὶ συνέσεως εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

ΕΚ ΠΡΟΦΗΤΕΙΑΣ ΑΜΒΑΚΟΥΜ ΥΙΟΥ ΙΗΣΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΛΗΣ ΛΕΥΙ.

Ἄνθρωπός τις ἦν ἱερεύς, ᾧ ὄνομα Δανιήλ, υἱὸς Ἄβαλ, συμβιωτὴς τοῦ
2 βασιλέως Βαβυλῶνος. [2] καὶ ἦν εἴδωλον Βήλ, ὃ ἐσέβοντο οἱ Βαβυλώνιοι·
ἀνηλίσκετο δὲ αὐτῷ καθ' ἑκάστην ἡμέραν σεμιδάλεως ἀρτάβαι δεκαδύο
3 καὶ πρόβατα τέσσαρα καὶ ἐλαίου μετρηταὶ ἕξ. [3] καὶ ὁ βασιλεὺς ἐσέβετο
αὐτόν, καὶ ἐπορεύετο ὁ βασιλεὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ προσεκύνει αὐτῷ,
Δανιὴλ δὲ προςηύχετο πρὸς κύριον· καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιὴλ Διὰ τί
4 οὐ προςκυνεῖς τῷ Βήλ; [4] καὶ εἶπε Δανιὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Οὐδένα σέβομαι
ἐγὼ εἰ μὴ κύριον τὸν θεὸν τὸν κτίσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ ἔχοντα
5 πάσης σαρκὸς κυρείαν. [5] εἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς αὐτῷ Οὗτος οὖν οὐκ ἔστι θεός;
6 οὐχ ὁρᾷς ὅσα εἰς αὐτὸν δαπανᾶται καθ' ἑκάστην ἡμέραν; [6] καὶ εἶπεν αὐτῷ
Δανιὴλ Μηδαμῶς μηδείς σε παραλογιζέσθω· οὗτος γὰρ ἔσωθεν μὲν πήλινός
ἐστιν, ἔξωθεν δὲ χαλκοῦς· ὀμνύω δέ σοι κύριον τὸν θεὸν τῶν θεῶν, ὅτι
7 οὐδὲν βέβρωκε πώποτε οὗτος. [7] καὶ θυμωθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τοὺς
προεστηκότας τοῦ ἱεροῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Παραδείξατε τὸν ἐσθίοντα τὰ
8 παρασκευαζόμενα τῷ Βήλ· εἰ δὲ μή γε, ἀποθανεῖσθε, [8] ἢ Δανιὴλ ὁ φάσκων
μὴ ἐσθίεσθαι αὐτὰ ὑπ' αὐτοῦ. οἱ δὲ εἶπαν Αὐτὸς ὁ Βὴλ ἐστιν ὁ κατεσθίων
αὐτά. εἶπε δὲ Δανιὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Γινέσθω οὕτως· ἐὰν μὴ παραδείξω
ὅτι οὐκ ἐστὶν ὁ Βὴλ ὁ κατεσθίων ταῦτα, ἀποθανοῦμαι καὶ πάντες οἱ

---

61. Syr. ἐποίησεν et ἀδελφῆς αὐτῶν 63. Syr. οἱ νεώτεροι Ἰακὼβ ἀγαπητοί

---

6. Syr. ÷ ὀμνύω δέ --- θεῶν /.

παρ' ἐμοί. [9] ἦσαν δὲ τῷ Βὴλ ἱερεῖς ἑβδομήκοντα χωρὶς γυναικῶν καὶ τέκνων· 9
ἤγαγον δὲ τὸν βασιλέα εἰς τὸ εἰδωλεῖον, [10] καὶ παρετέθη τὰ βρώματα ἐνώ- 10
πιον τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ Δανιήλ, καὶ οἶνος κερασθεὶς εἰσηνέχθη καὶ παρετέθη
τῷ Βήλ. [11] καὶ εἶπε Δανιήλ Σὺ αὐτὸς ὁρᾷς ὅτι κεῖται ταῦτα, βασιλεῦ· 11
[12] σὺ οὖν ἐπισφραγίσεις τὰς κλεῖδας τοῦ ναοῦ, ἐπὰν κλεισθῇ. ἤρεσε δὲ ὁ 12
λόγος τῷ βασιλεῖ. [13] ὁ δὲ Δανιὴλ ἐκέλευσε τοὺς παρ' αὐτοῦ ἐκβαλόντας πάντας 13
ἐκ τοῦ ναοῦ καταστῆσαι ὅλον τὸν ναὸν σποδῷ, οὐδενὸς τῶν ἐκτὸς αὐτοῦ
εἰδότος. καὶ τότε σφραγισάμενος τὸν ναὸν ἐκέλευσε σφραγίσαι τῷ τοῦ βασι-
λέως δακτυλίῳ καὶ τοῖς δακτυλίοις τινῶν ἐνδόξων ἱερέων· καὶ ἐγένετο οὕτως.
[14] καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον παρεγένοντο ἐπὶ τὸν τόπον· οἱ δὲ ἱερεῖς τοῦ Βὴλ 14
διὰ ψευδοθυρίδων εἰςελθόντες κατεφάγοσαν πάντα τὰ παρακείμενα τῷ Βὴλ
καὶ ἐξέπιον τὸν οἶνον. [15] καὶ εἶπεν Δανιήλ Ἐπίδετε τὰς σφραγῖδας ὑμῶν εἰ 15
μένουσιν, ἄνδρες ἱερεῖς, καὶ σὺ δὲ βασιλεῦ, σκέψαι μή τί σοι ἀσύμφωνον
γεγένηται. [16] καὶ εὗρον ὡς ἦν σφραγίς, καὶ ἀπέβαλον τὴν σφραγῖδα. [17] καὶ 16 17
ἀνοίξαντες τὰς θύρας εἴδοσαν δεδαπανημένα πάντα τὰ παρατεθέντα καὶ τὰς
τραπέζας κενάς· καὶ ἐχάρη ὁ βασιλεύς, καὶ εἶπε πρὸς τὸν Δανιήλ Μέγας
ἐστὶν ὁ Βήλ, καὶ οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ δόλος. [18] καὶ ἐγέλασε Δανιὴλ σφόδρα 18
καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Δεῦρο ἴδε τὸν δόλον τῶν ἱερέων. καὶ εἶπε Δανιὴλ Βασιλεῦ,
ταῦτα τὰ ἴχνη τίνος ἐστιν; [19] καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν 19
καὶ παιδίων. [20] καὶ ἐπῆλθεν ἐπὶ τὸν οἶκον ἐν ᾧ ἦσαν οἱ ἱερεῖς καταγινόμενοι, 20
καὶ εὗρεν τὰ βρώματα τοῦ Βὴλ καὶ τὸν οἶνον· καὶ ἐπέδειξε Δανιὴλ τῷ
βασιλεῖ τὰ ψευδοθύρια, δι' ὧν εἰςπορευόμενοι οἱ ἱερεῖς ἐδαπάνων τὰ παρατι-
θέμενα τῷ Βήλ. [21] καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ Βηλίου καὶ παρέ- 21
δωκεν αὐτοὺς τῷ Δανιήλ, καὶ τὴν δαπάνην τὴν εἰς αὐτὸν ἔδωκε τῷ Δανιήλ,
τὸν δὲ Βὴλ κατέστρεψεν.

[22] Καὶ ἦν δράκων ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, καὶ ἐσέβοντο οἱ Βαβυλώνιοι. 22
[23] καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιήλ Μὴ καὶ τοῦτον ἐρεῖς ὅτι χαλκοῦς ἐστίν; 23
ἰδοὺ ζῇ καὶ ἐσθίει καὶ πίνει, προςκύνησον αὐτῷ. [25] καὶ εἶπεν Δανιήλ Βασιλεῦ, 25
δός μοι τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἀνελῶ τὸν δράκοντα ἄνευ σιδήρου καὶ ῥάβδου.
καὶ συνεχώρησεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν αὐτῷ Δέδοταί σοι. [26] καὶ λαβὼν 26
Δανιὴλ πίσσης μνᾶς τριάκοντα καὶ στέαρ καὶ τρίχας ἥψησεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
καὶ ἐποίησε μάζαν, καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα τοῦ δράκοντος· καὶ φαγὼν
διεῤῥάγη. καὶ ἔδειξεν αὐτὸν τῷ βασιλεῖ λέγων Οὐ ταῦτα σέβεσθε, βασιλεῦ;
[27] καὶ συνήχθησαν οἱ ἀπὸ τῆς χώρας πάντες ἐπὶ τὸν Δανιὴλ καὶ εἶπαν 27
Ἰουδαῖος γέγονεν ὁ βασιλεύς· τὸν Βὴλ κατέστρεψε καὶ τὸν δράκοντα ἀπέκτεινεν.
[29] καὶ ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἐπισυνήχθη ὁ ὄχλος τῆς χώρας ἐπ' αὐτόν, ἐκάλεσε 29
τοὺς συμβιωτὰς αὐτοῦ καὶ εἶπεν Δίδωμι τὸν Δανιὴλ εἰς ἀπώλειαν. [31] ἦν δὲ 31
λάκκος ἐν ᾧ ἐτρέφοντο λέοντες ἑπτά, οἷς παρεδίδοντο οἱ ἐπίβουλοι τοῦ
βασιλέως, καὶ ἐχορηγεῖτο αὐτοῖς καθ' ἑκάστην ἡμέραν τῶν ἐπιθανατίων
σώματα δύο. [30] καὶ ἐνεβάλοσαν τὸν Δανιὴλ οἱ ὄχλοι εἰς ἐκεῖνον τὸν λάκκον, 30
ἵνα καταβρωθῇ καὶ μηδὲ ταφῆς τύχῃ. καὶ ἦν ἐν τῷ λάκκῳ Δανιὴλ ἡμέρας ἕξ.
[32] καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ καὶ ἦν Ἀμβακοὺμ ἔχων ἄρτους ἐντεθρυμ- 32
μένους ἐν σκάφῃ ἐν ἑψήματι καὶ στάμνον οἴνου κεκερασμένου, καὶ ἐπορεύετο
εἰς τὸ πεδίον πρὸς τοὺς θεριστάς. [33] καὶ ἐλάλησεν ἄγγελος κυρίου πρὸς 33
Ἀμβακοὺμ λέγων Τάδε λέγει σοι κύριος ὁ θεός Τὸ ἄριστον ὃ ἔχεις ἀπένεγκε
Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων ἐν Βαβυλῶνι. [34] καὶ εἶπεν Ἀμβακούμ 34
Κύριε ὁ θεός, οὐχ ἑώρακα τὴν Βαβυλῶνα, καὶ τὸν λάκκον οὐ γινώσκω
ποῦ ἐστίν. [35] καὶ ἐπιλαβόμενος αὐτοῦ ὁ ἄγγελος κυρίου τοῦ Ἀμβακοὺμ τῆς 35

---

20. Syr. εὗρον **22.** Syr. ἐσέβοντο αὐτόν **26.** Syr. μάζας **31.** Syr. ÷ ἦν /. **33.** Syr. τῷ Δανιὴλ et εἰς Βαβυλῶνα

κόμης αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς ἔϑηκεν αὐτὸν ἐπάνω τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βαβυλῶνι.
36 [36] καὶ εἶπεν Ἀμβακοὺμ πρὸς Δανιὴλ Ἀναστὰς φάγε τὸ ἄριστον ὃ ἀπέστειλέ σοι
37 κύριος ὁ ϑεός. [37] καὶ εἶπεν Δανιὴλ Ἐμνήσϑη γάρ μου κύριος ὁ ϑεὸς ὁ μὴ
38 ἐγκαταλείπων τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν. [38] καὶ ἔφαγε Δανιήλ· ὁ δὲ ἄγγελος
κυρίου κατέστησε τὸν Ἀμβακοὺμ ὅϑεν αὐτὸν ἔλαβε τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ὁ δὲ
39 κύριος ὁ ϑεὸς ἐμνήσϑη τοῦ Δανιήλ. [39] ἐξῆλϑε δὲ ὁ βασιλεὺς μετὰ ταῦτα
πενϑῶν τὸν Δανιήλ, καὶ ἐγκύψας εἰς τὸν λάκκον ὁρᾷ αὐτὸν καϑήμενον.
40 [40] καὶ ἀναβοήσας εἶπεν ὁ βασιλεὺς Μέγας ἐστὶ κύριος ὁ ϑεός, καὶ οὐκ ἔστι
41 πλὴν αὐτοῦ ἄλλος. [41] καὶ ἐξήγαγεν ὁ βασιλεὺς τὸν Δανιὴλ ἐκ τοῦ λάκκου,
καὶ τοὺς αἰτίους τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λάκκον ἐνώπιον τοῦ
Δανιήλ, καὶ κατεβρώϑησαν.

Lipsiae, typis F. A. Brockhaus.

VETERIS TESTAMENTI GRAECI

CODICES VATICANUS ET SINAITICUS

CUM TEXTU RECEPTO

COLLATI

AB

EBERARDO NESTLE.

SUPPLEMENTUM EDITIONUM QUAE SIXTINAM SEQUUNTUR OMNIUM,
IN PRIMIS TISCHENDORFIANARUM.

MONITUM.

Editionem Veteris Testamenti Graeci Sixtinam a. 1586*) contuli cum editionibus codicis Sinaitici (S) 1862 a Tischendorfio et Vaticani (B) 1868(9)—72 a Vercellone et Cozza paratis, omnemque vel minimam, in quam incidi, lectionis varietatem exscripsi. Qua in imprimenda lectori melius me consulere ratiocinatus si selectum facerem, neglexi eam discrepantiam, quae revera nulla est, i. e.

1) ν εφελκυστικον a scribis antiquis sine ulla quoad vidi lege vel additum vel omissum; indicavi plerumque, ubi ante vocalem deerat a prima manu, vel ante consonantem additum erat a posteriori.

2) varietatem vocalismi: a) ει et ι, ut λειτουργειν, λιτ-, λ^ειτ-, λειτ-; μεισος, μειχρος, απελιφθην, ορειον, ισραηλειτης, αληθια, plerumque etiam ιδεν, ^ειδεν, ειδεν**); communicavi cum lectori differentias in nominibus propriis obvias, nonnullas alias. b) confusionem αι et ε in S apud scribam prophetarum frequentissimam αιν τες ημαιρες, αιστε, αιβουλεσθε, παιδιον, ελαιος etc.; -εται, -ετε, -εσθαι, εσθε; notavi ubicunque de forma dubium oriri poterat. c) η pro ει vel ι interdum apud S ut ησηκουσεν, ημαπιον; contra exhibeo ubi οψη, ubi οψει d) υ et οι interdum, ut λοιμαινεσθαι

3) ubique μ ante ψ et φ servatum in formis a verbo λαμβανειν derivatis, λημψομαι, ελημφθην etc.; ubi deest exhibeo, quod bis vel ter tantum fieri memini.

---

*) Utebar exemplari Stipendii Tubingensis, in quo, ut in plerisque, editores ad VI numeri calamo addiderunt I. Deest in hoc exemplari, ut in aliis, folium ultimum „Corrigenda in Notationibus Psalterii et aliquot aliis locis" (cf. Proleg. Tischendorfii, p. xxiii), quod ex pulcherrimo exemplari bibliothecae Stuttgartiensis exscriptum ei addidi.

**) inde a p. 33 in scribendis ι et ϊ, item υ et ϋ codices secutus sum.

4) ν pro γ, λ, μ, ρ, σ in formis cum εν et συν compositis, ut ενγραφειν, ενκαινια, συνλαμβανειν, συνμικτοσ, συνραπτειν, συνσημοσ; in B ν plerumque a prima manu servatum, a posteriori mutatum est.

5) in priori parte collationis etiam ουτωσ, cum fere semper ita, non ουτω scriptum viderem, et, quod nunc aegre fero, differentiam inter εξολοθρευω et εξολεθρευω perfrequentem; plerumque B^1 -ε- tuetur, B^2 o supraposuit; curae mihi erit, ut occasione data tales inconcinnitates et quae alia in conlatione mea inesse suspicor menda tollam.

In notandis correctionibus in B passim, in S ubique obviis apud B mihi exorta est difficultas, quia editionis Cozzanae volumen sextum, quod apparatum criticum continebit, nondum publici juris factum est. Ideo dicere non poteram, utrum quae a Cozza et a me post eum literis minutioribus exscribebantur, ipsi scriptori codicis se ipsum corrigenti, an secundae vel tertiae manui tribuenda essent; omnia talia siglo B^2 indicavi. Apud S oriebatur difficultas a magno numero et correctionum et corrigentium. Tischendorfius quatuor librarios distinxit, qui in codice exarando laboraverunt, plures correctores. Librarius A in V. T. Paralipomena et I. Macc. scripsit, B prophetas (pessime), C libros poeticos, D qui et correctoris officio fungebatur, Tobit, Judith. Correctores Tischendorfius siglis A, $A^{obliq.}$ B, B^a, (C) C^a, C^b, C^c, C^{c*}, D (D^a, non idem ac librarius D) notavit. Priorum vestigia in V^i T^o raro obveniunt; de C^a, ^{b}, Tischendorfius haec: „in V^i quidem T^o utriusque C^a et ^{b} curae libris propheticis impertitae sunt, praevalente passim C^b, libros vero versibus scriptos C^a maximam partem omnium solus et magna quidem cum diligentia tractavit, C^b plane non attigit. Ut utrumque aliquot saeculis postquam ex auctoribus manibus prodisset ad codicem accessisse probabile est, ita dubito an alter ab altero longo intervallo fuerit disiunctus. C^c libro Esaiae numeros sectionum addidit ac saepe per totum codicem in margine adpinxit ὡραῖον. In textu recensendo multum inprimis studii in librum Job contulit; qua in re quae ab antiquiore correctore C^a adnotata inveniebat non raro expunxit.“ Mihi scriptores codicis = S^1, ubi scriptor se ipse corrigebat. S^{primo} (melius S^1 et S^* distinxissem), $C^a = S^2$, $C^b = {}^3$, $C^c = {}^4$,

Sed sunt loci multi, ubi pro certo cognosci non poterat—praesertim ubicunque rasura tantum aderat — cui correctio tribuenda esset; significavi id plerumque siglis $S^{corr.}$, $S^{2\,vid.}$, $S^{(2)\,(2\,c.3)}$ etc. adhibitis; interdum simpliciter S^2 etc. dixi, cum non correctores, sed lectiones curarem. Pro minutioribus qui curant, ipsam Tischendorfii editionem, haud raro, ipsum codicem adeant necesse erit.

Textum Geneseos (usque 46, 28) in B a posteriori manu exaratum contuli quidem, varietates lectionis non impressi, cum perplurimae essent, textusque ille plane idem esset ac Complutensis, itemque textum recentiorem psalmorum 105—137 qui curant, scripturae varietates in Psalterio meo invenient; nolui conferre Sinaiticum per librum Tobith, cum plane aliam ac Bb exhiberet recensionem, quam totam apud Fritzsche, Libri apocryphi V^{is} T^{i} impressum legas, item IV Maccab.

Cum novum apparatum criticum ex ABCS aliisque codicibus conflatum editioni Tischendorfianae subscribere propter typographicas aliasque rationes vetarer, id certe egi, ut ex Tischendorfii apparatu exscriberem, ubicunque codex Alexandrinus (A) et Ephraemi rescriptus (C) contra editionem Sixtinam (Lagardium secutus siglo b utor) cum B vel S, vel BS faciunt. Sunt autem locorum, quibus AB contra b stant, in toto V^{i} T^{o} plus quam quatuor milia; ex. gr. in Exod. 146, Levit. 391, Nu. 183, Deut. 190, Jos. 80, Jud. 77, Regn. α-δ 753, Paralip. α, β 634 etc.; totidem variantibus apparatus criticus abhinc vacabit. En fructus unus accuratae editionis codicis Vaticani.

Collationem libri Danielis ex unico codice Chisiano a. 1877 a Josepho Cozza editi in fine subiunxi.

Dum meliora desunt, his utere mecum.

Tubingae, 2. Oct. 1879.

E. Nestle.

ΓΕΝΕΣΙΣ.

. . . .
. . . .

XXIV. 1. AS ευλογησεν 3. S^1 om εν αυτοισ 4. AS αλλα εισ ... AS ου [εγενο]μην 7. AS εγενηθην ... AS om οσ ante ωμοσεν ... S λεγων τω σπερματι σου δωσω την γην ταυτην αυτεσ 8. AS του ορκου τουτου 10. S μεθ[ε]αυτου κ. αναστα[σ] „litera ε non magis dubia quam σ" 14. S επικλεινον μοι την ... S^1 om μοι post ειπη ... S om συ 25. S^2 „post τοποσ add. του" 31. AS ευλογητοσ κυριοσ ... S ητοιμακα 36. S^2 „post αυτω add. παντα" 37. S θυρατερων 38. AS αλλ η εισ 40. S om ο θεοσ ... S ενωπιον, S^2 i. m. εναντιον ... S αποστελει 42. AS μ. ην νυν εγ. πορ. επ αυτην 43. A^2S εστηκα ... AS υδρευσασθαι pro αντλησαι ... AS με μειχρον υδωρ εκ τ. υδρειασ σ. 44. AS μοι πιε ... S και συ ... S τω θεραποντι αυτου ισ. 45. S. om μου ... S ωμων αυτησ κ. 46. S υδρειαν αυτησ αφ

. . . .
. . . .

λε
XLVI. 29. πιονι 32. αγιοχασιν 34. AB αραβια ... αιγυπτιων

XLVII. 1. om μου bis 2. om αυτου 7. AB ευλογησεν 11. AB τ. πατερα και ... αιγυπτου 14. σιτου ο ηγορ. 15. το αργυριον παν εκ 17. AB
χ ουν
τα κτηνη προσ 18. ηλθαν ... ουκ υπολιπετα (sic) ... κυριου αλλ 19. ινα μη ... AB παιδεσ φαραω ... κ ζωμεν i. m. ... A^1B om ουκ 20. γη φαραω
α
23. αυτοισ 24. AB τ. γενηματα αυτησ δωσετε ... AB τεσσερα (sic B fere ubique) ... om εν τοισ 25. om τω 26. επι γην 27. επι τησ γησ ... ηυξηθησαν και i. m. 28. ετη δεκαεπτα ετη ... εγενοντο δε αι 29. ισλ αποθανειν

Fragmenta duo unius folii codicis S[inaitici]. Supersunt 1) XXIII, 19 αυτη εστιν usque XXIV, 4 -μην πορε- 2) v. 5 εισ την γην οθεν usque v. 8 απ[οστρε]ψησ εκε- 3) v. 9 -ματοσ τουτου usque v. 14 πιε κ- 4) columnae quartae recto circ. 23 literae versuum 17—19 [App. p. 5 lege Gen. 24, 17 sqq. pro 19 sqq.] 5) columnae prioris verso circ. 23 literae versuum 25—27. 6) v. 30 λελακεν usque v. 33 [ο]υ μη 7) v. 36 αυτω οσα usque v. 46 υδρειαν αυτησ αφ deperditis αρασ μου usque απο του ορκισ- in versu 41.

XXIV. 37. θυρατερων] sic Ti, App. 6, 3. 6; cf. Lagarde, Genesis Graece ad hunc versum.

XLVI. 28. -πολιν εισ incip. B [Vaticanus].

XLVIII. 1. om και post ταυτα 3. ωφϑη μοι ο ϑσ μου εν 4. σε αυξανω κ. πληϑυνω και 5. om γη ... εισ αιγυπτον προσ σε 6. α δ αν γεν. (eti A αν) 7. βεϑλεεμ 10. δε οφϑαλμοι ... γηρουσ 12. ιωσηφ αυτουσ 15. AB ηυλογησεν ... εναντιον ... ο κυριοσ ο τρ. 16. το ονομα μου εν αυτοισ
17. πατηρ την δεξιαν α. ... χειροσ α^τ^ου πατρ. 18. ουχ ουτωσ (sic saepe) ... om σου 19. αλλα ειπ. ... AB αλλα ο

IL. 10. AB εωσ αν 13. σιδωνοσ 16. τον εαυτου λαον 19. AB πειρατ. αυτων κατα 21. γενηματι 25. AB ενεχεν 26. AB υπερισχ. επ ευλογιαισ 28. ευλογ. αυτουσ ο πατηρ εκαστ. 29. AB ϑαψατε.

L. 1. επι το προσωπ. 3. επληρωσεν αυτουσ τεσ. 4. επειδη δε 5. πατηρ με ωρκισεν λεγ. ... απελευσομαι 6. om τω ιωσηφ 10. εποιησαν 11. AB εν αλωνι ... ταδ᾽ pro ατ. 13. sic: και εϑαψαν αυτον εκει και ανελαβ. αυτ. εκει οι υιοι αυτ. εισ γ. χ. etc. 14. απεστρεψεν 15. AB ενεδειξ. αυτω 16. παραγενοντο (sic) ... ιωσηφ λεγοντεσ ο π. 18. om σοι 19. εγω ειμι 20. AB ινα pro και 21. ειπεν δε 23. AB και υιοι μαχειρ 24. υμασ ο ϑεοσ κ. ... AB και ισαακ κ. 25. AB επισκεψεται ... υμασ ο ϑεοσ

Subscriptio: γενεσισ κατα τουσ εβδομηκοντα

ΕΞΟΔΟΣ.

Inscriptio: εξοδοσ

I. 3. AB ζαβ. και βενιαμειν 12. εγεινοντο 15. AB αυτων η ονομα 21. AB επειδη εφοβ.

II. 3. ηδυναντο ... ϑειβειν ... ασφαλτοπισση 5. ϑιβειν 6. ϑειβει 8. AB η νεανισ 14. εχϑεσ 16. πατροσ αυτων priore loco 20. AB² ινατι καταλελ. 24. ισαακ

III. 5. λυσε 8. AB χειροσ αιγυπτιων 12. μωυσει 15. et 16. AB τ. πατ. υμων 18. AB πορευσωμεϑα 22. AB om αλλα ... επιϑησεται

IV. 5. πιστευσωσιν σοι 7. απεκατεστη 8. AB εσχατου pro δευτερου 10. AB εχϑεσ 14. ουχ 15. και εγω usque στ. αυτου i. m. inf. ad. 16. AB² σοι λαλησει ... εσει 18. η ετι 21. AB α εδωκα 23. αποκτενω 25. AB om αυτου 26. om tot. vers. 27. μωσει

V. 3. AB om κυριω 4. AB τ. λαον μου 7. προστεϑησεται ... AB εχϑεσ ... AB om αλλ 8. κατ εκαστην 11. αυτοι πορευομ. ... AB αφαιρειτε 14. AB εχϑες 15. AB om συ 18. εργαζεστε

VI. 7. γνωσονϑε 8. εξαξω 9. AB ουτωσ 15. ιεμιηλ ... AB ιαμειν ... ιωαδ 16. γεδσ. και κααϑ 17. λοβενι 18. ισσαχαρ ... AB εκ. τριακοντα ετ. 19. AB ουτοι οικοι ... συγγενειαν 20. αμβραν bis ... AB και μωυσην 22. AB om μισαηλ και 23. ελεισαβεϑ ... τον τε αδαβ ... κ. τον αβιουδ 29. αιγυπτου και οσα

L. 23. μαχειρ] et b [editio Sixtina], Ti scripsit μαχιρ
II. 16. πατροσ αυτων pr. l.] ita et Ti, b π. αυτου
VI. 17. λοβενι] ita Ti, b λοβενει; pro σεμεει Bb, Ti scripsit σεμει.

VII. 5. εκτε|νων ... A¹B om μου 10. AB εριψεν 22. εσκληρυνεν 24. post υδωρ prius απο του ποταμου

VIII. 3. ταμεια 9. ευξωμαι ... και περι τ. λ. 10. ἴδησ 11. AB εκ τ. οικ. υ. κ. εκ τ. επ. 14. θιμωνιασ bis 16. σκνειφεσ, et 17 bis, 18. 17. AB ανθρ. και εν τοισ τετρ.... AB i. m. σκν. εν παση γη αιγυπτου 18. σκνειφα ... AB om τε 21. AB βουλη ... εποποστελλω 22. κυρ. ο κυριοσ π. 24. δε ^ο^ κυριοσ 25. om κυριω 26. ουτωσ μα τουτο τα γαρ ... τ. θ. ημων 29. απελευσ. απο σου η κυν. ... και του λ. σ.

IX. 2. αλλ ετι 8. χαμειναιασ, et 10. 9. AB τετραποσιν και ... om εν ante παση 10. εν τοισ ανθρ. 13. ορθ^ρ^ισον 14. ἵν' ειδησ 19. A¹?B κ. τ. κτη. οσα σοι εστιν ... AB εν τω πεδιω κ. μη 29. om προσ τον κυριον 30. τ. θεον 33. εστ. ουκετι επι

X. 6. ουδε οι 8. om κυριω 9. AB i. m. κυρ. του θεου ημων 11. λατρευσατωσαν 13. om κυριοσ 15. om του ... εν ^παση^ γη αιγ. 16. ^του^ κυ θυ 21. AB γην 24. υπολιπεσθε 26. ουχ ^χ^ · υπολ*ιφθησομεθα ... AB λατρευσωμεν ... AB τ. θ. ημων 27. ε^η^βουληθη 29. μωσησ

XI. 1. AB om εγω 3. εναντ. παντων τ. 5. (παν πρωτοτον) 7. post γλωσση αυτου i. m. inf. ad. ουδε απο ανθρ. ε. κτηνουσ. ... ἴδησ ... παρα^πασ^δοξαζει 8. και ο λαοσ 10. μωσησ ι

XII. 4. AB ωσιν οι εν 6. τεσσαρεσκ. et 18. 10. απολιψεται ... AB συντριψεται ... καταλιπομενα 12. ελευσομαι 18. AB εναρχομενου 19. γιωραισ 21. εαυτοισ ... συγγεν*ιαν ... θυσετε 24. et 25. φυλαξεσθε 26. om οι 28. μωση ... AB om και ααρων 34. σταισ προ τ. 37. AB οι υιοι ισρ. ^τα^ ... σοχχωθα 40. et 41. τριακονταπεντε 43. ααρων λεγων 44. παν οικετην

XIII. 5. χετται. κ. ευαι. κ. γεργεσ. κ. αμορρ. κ. φερεζ. κ. ιεβουσ ... ^δουναι σοι^ σου γην 10. φυλαξεσθε ... om κατα καιρουσ ωρων 12. εκ των βουκ. 15. θυω παν πρωτοτοκον τω κυριω π. δ. ... AB om τω κυριω 18. 19. ^εκ γησ αιγυπτου^ ισλ και ^ιωσηφ^ 19. ωρκισεν τουσ

XIV. 5. ^φαραω^ φαρ. και η καρδια τ. θερ. 9. αρματα και 13. AB θεου 20. om τησ παρεμβολησ prius 22. AB αυτοισ

XV. 7. AB και κατεφαγεν 9. μα^α^χαιρη 16. AB απολιθ. εωσ αν ... λαοσ σου κε εωσ αν παρελθη ο i. m. ad. 17. αγιασμα κε i. m. 23. επωνομασεν τουτο ον. 24. μωση 25. εκει επειρασεν AB αυτον

XVI. 1. (σειν) ... (σεινα etc.) 5. om εν 9. AB προσελθατε ... AB υμων τον γογγ. 18. τω γομορ 19. καταλιπετω 21. om πρωι εκαστοσ το καθ. αυτω 22. μωσει 23. κυριοσ pro μωυσησ ... ου (A = B²) τουτο εστιν το ... αυριον αυριον ... καταλιπετε 24. α. εισ το πρωΐ ... εν αυτοισ 25. post μωυσησ i. m. προσ αυτουσ 29. om σαββατα ... AB καθησεσθε 30. εσαβα^β^τ'τισεν 31. AB δε ωσ σπ. 33. μωσης ... εμβαλετε ... πληρησ το γομορ μαν 34. θεου pro μαρτυριου

VIII. 26. et X. 26. τ. θ. ημων] ita et Ti, b utroque loco υμων
XII. 10. απολιψεται] b απολειψεται, Ti απολειψετε
XVI. 22. μωσει] b, Ti μωυσει, b calamo μωυση

1*

XVII. 3. AB εγογγυζεν 6. λαοσ μου 11. εγεινετο 12. AB υπεϑ. επ
αυτου
13. λαον εν ... μαχαιρησ 15. μωσησ

XVIII. 1. AB ο ῒερευσ 6. et 13. μωυσει 7. εισηγ. αυτον 8. μωσησ
συ
18. δυνηση ποιειν μονοσ 24. AB οσα αυτω ειπεν 25. μωσησ
• ••••
XIX. 3. μωσησ ... ουρανου pro ορουσ 7. κ. ελαλησεν προσ τ. πρ. ... συνετ. αυτω 9. μωσην ... μωσησ 14. post λαον i. m. και ειπεν αυτοισ
την το
16. AB εγινοντο 17. AB² εισ συναν. ... τ. οροσ σινα 18. AB το δε ορ. ...
ο ϗ ααβηθι (sic)
AB ωσ 19. μωσης 20. δε κυριος 24. καταβηϑι συ και

σου
XX. 5. AB λατρευσησ 11. και την θαλασσαν i. m. 12. μητερα ινα
20. μωσης 21. εστηκει
ο
XXI. 3. κ. η. γ. μετ αυτου 4. AB om και ab initio 9. καϑωμο-
εαυτω
λογησηται 10. λαβη τα 15. τυπτ. μητερα α. η μητ. 17. αποδωτε 19. αργιασ 20. εκδικηϑητω 21. AB εκδικηϑησεται 23. ην 29. AB εχϑεσ
λακκον ••• τον
31. AB ποιησουσιν 33. λατομηση και 35. κερατ. τισ τινοσ ... ταυροσ ταυρον
αυτου
... τεϑνηκοντα 36. AB εχϑεσ ... κυριω και

σ
XXII. 4. AB καταλημφϑη 5. γενημα 8. AB² αυτον 9. τω πλησιον
••• ο
i. m. 14. αυτου ουκ αποτισει 20. ολεϑρευϑησεται 28. αρχοντασ 30. αποδωση 31. αποριψατε

• τε
XXIII. 2. εν pro επι ... προσϑηση ... AB εκκλειναι μετα πλειονων 5. πε-
εγε η ••ψ ξ
πτωκωσ ... συναρεισ 10. AB γενηματα 11. ανεσεισ 12. κ. ινα αναπαυση-
•••
ται ο υιοσ 16. et 19. AB πρωτογενηματων 18. εκβαλω εϑνη 19. πρωτο-
τησ γησ σου
γενηματων σου 22. ηγουμενοσ υμων 26. AB om αναπληρων 28. om τουσ secund. et tert.

XXIV. 2. et 13. μωσης

XXV. 9. AB ημισυσ ter ... και πηχεοσ και ημισυσ το υψοσ i. m. inf.
α
10. εξωϑεν κ. εσωϑεν ... κυμ. στρεπτα χρυσα 11. τεσσαρεσ 16. AB ημι-
α
συσ bis 17. AB² χερουβειμ χρυσοτορευτα 19. AB τ. χερουβειν 21. AB χερουβειν ... AB οσα αν 22. ημισ°υσ 25. τεσσαρεσ bis 28. AB σπονδια ... AB om εκ 31. post κλιτουσ i. m. inf. αυτησ του ενοσ (= A) κ. τρ.
α ρ
χαλ. τ. λ. εκ τ. κλειτουσ 34. τεσσαρεσ 40. ολα

εισ
XXVI. 3. εξ αλληλ. usque εσονται i. m. inf. 4. μερουσ την 8. ευ-
τησ δερρεωσ τακα
ροσ τησ μιασ 12. om το ημισυ usque τ. δερ. τ. σκηνησ 14. καλυμμα 15. AB τη σκηνη 16. AB πηχεοσ 19. AB¹ om και δυο βασ. usque αυτου
υ
21. om και δυο usque αυτου 24. om ισαι 31. υφαντον 33. AB² επι
ουσ ουσ • •••
των στυλων ... διορειεσ 35. AB ϑησεισ pro επιϑ. ... τραπ. επιϑησεισ
ο
36. AB¹ om τη ϑυρα τησ σκηνησ 37. αυταισ

α ανα
XXVII. 4. τεσσαρεσ ... υπο, i. m. επι (= A) 5. AB ημισ°υσ 6. et 7. φορεισ ter (A = B) 7. AB εστωσ. οι 9. om εκ βυσσου κεκλωσμενησ ... πηχων,

το
ita eti 11. 12. 15. 16. 18. 11. om τω κλιτει ... αργυρω 12. αυλησ κατα ϑ. ... αι βασ. 13. tot. vers. i. m. inf., αυλ. το πρ. ... και αι β. 19. αργαλια 20. κατηται

XXVIII. 1. AB om και tert. 3. AB om σοφιας και 4. om και ante χιτωνα 6. υφαντου 7. AB εξηρτισμεναι 8. AB om καϑαρου 11. 12. om επι — επι alterutr. et intermed. 14. AB κροσωτα bis 15. AB λογιον (-ι- et 22. 23. 24 bis. 26) 22. et 24. AB κροσουσ ... αλυσιδωτου 23. AB
ε ι ϡ
εναντι 26. εναντιον bis 29. AB² υπο το ... AB επι του λω. ... κωδωνασ
ε ι α
30. υπο του λω. 31. εναντιον 35. (κιτωνων) 38. περισκελη 39. ωσ αν
η
εισπ. ... οταν

XXIX. 1. κρ. δυο αμωμουσ 3. προσοισεισ αυτα 5. AB λογιον ... om
επι αυτων
και συν. usque λογειον 6. και ϑησεισ την 10. χειρασ επι 11. εναντιον
επι
14. AB κρεα 17. ενδοσϑεια ... επιϑησεισ τα 18. ολοκαυτωμα κυριω
σ σ
... AB² ϑυμιαμα ... εσται 22. AB το επ αυτ. 23. λ. ενα απο 24. αφοριεισ
ο σοι η
αυτοισ 26. αφαιρισμα ... εσται εν 27. αφειρηται 28. εσται απο τ. 30. om εκ 33. απ αυτου 35. αυτων τασ χειρασ 37. καϑαριεισ το ϑυσ.
αυτου
41. σπονδην ποιησ. ... AB om εισ 46. και ϑεοσ ειναι αυτων
μια
XXX. 2. πηχεοσ bis, A sec. loco 3. AB καταχρ. αυτα χρ. 7. ϑυσει
ζ τ και • π••
... επισκευαση ουσ λυχνουσ 9. ανοισεισ επ ... ϑυσιαν σπονδην 10. AB² περι
αυτου 15. ημισυ 16. εισ κατεργον ... και εξειλασασϑαι 26. AB om τησ σκηνησ 27. om και παντα τα σκευη αυτησ prius ... post αυτησ sec. ad. και την σκηνην του μαρτυριου και παντα τα σκευη αυτησ 32. ποιηϑησεται 37. ποιησεται υμ. αυτοισ 38. λαου αυτησ

XXXI. 2. AB om εκ 6. AB ποιησουσιν ... σοι συνεταξα 14. κυριου
εν τε
17. AB² οτι εξ ... AB² τον ουρ. 18. μωσει

XXXII. 1. μωσησ ουτοσ ... εξ αιγυπτου 6. πιειν 7. εντευϑεν καταβηϑι
ν ν
8. προσεκυνηκασιν ... om και τεϑυκασιν αυτω 17. AB² τησ φωνησ 20. AB²
ε
υποι το υ. 26. προσ αυτον i. m. 27. om πλησ. αυτου και εκαστ. τον
ν νι
29. η τω ... AB om αυτου 30. μωσησ 33. ενωπιον εμου i. m. 34. συ δε βαδιζε ... προπορευεται

XXXIII. 1. πορευου 2. εκβαλεισ 3. AB¹ om και χαναναιον 5. των δοξων i. m. 7. μακραν α. τ. παρεμβολησ i. m. 8. et 9. μωσησ et μωση 11. λαλησει 13. AB om ινα ante ιδω 15. πορευη 16. αλλ η σ. σ. μ. ημων κ. ε. ε. τ. κ. ο λαοσ σου i. m. inf. 17. ενωπιον μου 19. και λαλησω επι τω ον. 20. ιδ. μου το προσ. 22. π. μου η δοξα 23. AB οψη

XXXIV. 2. ακρουσ 3. AB και αι βοεσ 8. μωσησ 11. om εγω
γ
post ιδου 15. A²B ενκαϑημ. προσ αλλοφυλουσ επι ... φ. των ϑυματων α. 21. καταπαυσισ pro -σεισ 22. αρχην pro εορτην 24. ουδεισ 25. τησ εορτ.
ι
26. AB πρωτογενηματα ... ου προσοισεισ pro ουκ εψησεισ 27. τεϑειμαι

XXIX. 22. το επ α.] ita b, ἐπ' calamo ex ὑπ' correcto, Ti ὑπ' retinuit.
XXXIII. 16. μ. ημων] ita et Ti, b μ. υμων

28. τα ρημ. ταυτα επι τ. πλακων της 29. μωσης εκ 30. εγγισ. αυτω 31. et 34. μωσης 35. μωση

XXXV. 2. AB εργον 4. μωσης 6. om και ante βυσσον 7. ηρυθροδανωμενα 8. εκομιζα 10. ※ τα κατακαλυμματα i. m. 13. om τους post λιθους 20. μωση 21. ανηνεγκαν ... αυτων η καρδια 24. το αφαιρεμα ... AB της κατασκευης 27. λογιον 28. AB om εις 29. εισελθοντα 30. ουρειου ... εκ φυλης 31. πασα σοφιας 34. εδωκεν αυτω εν ... και ελιαβ ... αχισαμακ 35. om και ab initio ... σοφ. και συνεσεως

XXXVI. 2. et 6. μωσης 3. μωση 4. AB ηργαζοντο 10. και τω κ ... τω διατεταμενω i. m. ... AB κ. συν τη β. 11. αλληλαις συνπεπλεγ. 12. AB om κατα κ. τ. α. ποιησιν, B i. m. κατα την αυτου ποιησιν 13. χρυσοις εγλυμμενους i. m. inf. ... AB εκκολαμμα 15. 16. 22. 29 bis. AB λογιον 20. χρυσολιθον 21. αυτων εγγεγραμμενα 22. χρυσους 24. 25. 27. AB λογιον 28. om κατωθεν usque επωμιδος 29. ινα μη usque επωμιδος i. m. inf. 36. και τα περισχ. εκ βυσσου i. m.

XXXVII. 2. AB το αυτο ησαν ... πηχων 3. εποιησεν ... υφαντον 4. τεσσαρες 5. υφαντον του χερ. 6. om και τας ψαλ. αυτων ... βασεις αι πεντε 7. et 9. εκ εκατον ter 11. 12. om ιστια πεντεκαιδεκα πηχων 13. αυλαιαι εκατον πεντηκοντα πηχ. 17. και αγκυλαι ... i. f. ad. AB και αυτοι περιηργυρωμενοι (A — αι, αργυριω 18. AB om και αυτοι περιηργ. αργ. 19. et 20. μωσης 21. αχισαμακ εκ της φ.

XXXVIII. 3. τεσσαρες 4. et 10. διωστηρσιν 5. om καθαρου 6. 7. post χερουβειμ i. m. sup. χρυσους χερουβ ενα ε. τ. α. τ. ιλαστηριου και χερουβ 7. τον δευτερον 10. τεσσαρες 16. αυτων ο εστιν ... εκ αυτων οι λυχνοι ... εβδομον απ ακρ. ... επι κορυφης 19. κατακαλυμμα 21. om τους πασ. τ. σκηνης 23. AB om τας ante χαλκας 24. AB τω θυσιαστ. ... του πυρειου ... τεσσαρες ... χαλκ. τοις μοχλοις ευρεις 26. λουτηρα χαλκουν ... κατοπτρων ν. 27. μωσης

XXXIX. 4. τας εκατον κεφαλιδας 6. AB εποιησαν 8. εποιησεν εξ αυτων 9. πυλης pro αυλης ab initio 10. ※ παντα τ. σκευη τ. θυσ. i. m. inf. ... αργαλεια 14. και τας β. 18. τα αυτης σκευη 21. αργαλεια ... ηρυθροδανωμενα ... AB καλυμ. (A κατακαλ.) δερματα υακινθινα ... αργαλεια τα εριστα εργ. 22. ο συνετ. κυριος μωση 23. AB ιδεν ... μωσης π.

XL. 3. tot. vers. sic: και σκεπασεις την κιβωτον του μαρτυριου τω καταπετ.
σκευη το θυσιαστηριον
7. τα αυτης 8. AB παντα αυτου τα σκευη 9. εσται αγιον των 11. αυτον ιερατευειν 14. et 16. μωσης 17. επ αυτης ... μωση 20. AB[2] επεθηκεν ... post μαρτ. ad. επι το κλιτος της σκηνης του μαρτυριου 21. προεθηκεν 25. εθυσιασεν ... το θυμιαμα 29. μωσης. ... AB επλησθη 30. ανε. α. τ. σκ. η νεφελη 31. ανεβη

Subscriptio: εξοδος

XXXV. 7. et XXXIX. 21. ηρυθροδανωμενα] ita et Ti, b ηρυθρωδανομενα 13. τους post λιθους in b calamo transfossum est, Ti τους retinuit.

ΛΕΥΕΙΤΙΚΟΝ.

Inscriptio: AB λευειτικον

I. 2. AB[2] κτηνων και ... κ. απο τ. προβ. 3. δεκτον αυτω εν. 5. οι ιερεισ οι υιοι ααρων το αιμα 6. AB[2] εκδειραντεσ 7. AB[2] επιστοιβασουσιν 8. AB[2] ξυλα τα επι 9. ενκοιλια (sic fere semper) αυτου 10. AB εισ ολοκαυτωμα 11. επι το ϑ. 12. επιστ. αυτα AB οι ιερεισ επι ... AB[2] ξυλα τα 13. ϑυσιασ 14. AB προσφερησ δωρον τω κυριω 16. AB κατα ανατ.

ι ι

II. 2. πληρησ ... δρακαν 3. τουσ υιουσ 4. AB εκ λιβανου 6. AB ποιη 13. διαπαυσετε ... AB αλα 14. AB πρωτογενηματων bis ... AB απαλον νεα

III. 1. AB ϑυσιαν ... AB βοων αυτου πρ. ... εναντιον 6. AB ϑυσιαν 9. α. τ. ϑυρασ τ. σωτ. ... AB καρπ. τω ϑεω ... περιελει αυτου ... AB om και παν το στ. το κατ. τ. κοιλιαν ... AB και το στεαρ τησ κοιλιασ 12. αιγων το ad. vid. 14. AB επ αυτου 16. 17. AB κυριω νομιμον sine distinctione

τον

IV. 2. AB om παντων 3. AB του λαον ... AB add. αυτου in fine 5. α. επι[σ] την σκ. (sic, AB επι, B[2] εισ voluit) 8. ενδοσϑεια (ut fere

αι

semper) 10. αφερειτε ... AB διανοισει pro και αν. 13. AB πλημμελη-

ω

σουσιν 15. και σφαξ. usque κυριου i. m. inf. ad. 18. AB των προσ 19. απ αυτου 20. AB ουτωσ 21. AB[1] om ολον, B[2] ad. i. f. l. 22. AB ϑεου αυτων

σ

23. AB χειμαρρον 24. AB χειμαρρου 26. ϑυσια σωτηριου 28. χειμεραν 29. AB χειμεραν ... AB om τω 32. AB εισ αμαρτιαν 33. κεφαλην αυτου του

V. 1. ωρακεν 2. AB om εκεινη ... AB ante βδελ. add. η των 6. om ησ pr. ... χιμεραν 7. ισχυση 9. AB αμαρτιασ γαρ 10. ολοκαυτωμα 11. AB αυτου η χειρ ... λιβανον pro ελαιον ... AB αυτο λιβ. 12. αμαρ-

σ η

τια εστιν 13. εφ ενοσ ... ωσ η ϑυσ. 15. AB ψυχη εαν λαϑη 16. AB

ε

vid. και ημαρτεν, B[2] add. ο ... AB αποτισαι 17. AB ποιηση 19. AB πλημμελησιν pro πλημμελεια

VI. 2. AB ψυχη εαν ... τι add. vid. i. f. l. 5. A[1]B το πεμπτον .. ελεχϑη 7. AB επλημμελησεν αυτω 9. εντειλε ... AB om τω 12. AB

πρωϊ

καυσ. ο ιερ. επ αυτο ... AB πρωϊ· και 15. AB om παντι ... AB οσμη

εστιν

17. εζυμωμενη'ν μεριδα ... AB αγιων ωσπερ 21. πεφυραγμενην ... ϑυσιαν

εισ

οσμην 22. χρειστοσ αντ ... νομιμοσ 25. AB om τω 27. AB επιραντισϑη 28. AB εψεϑη bis ... AB[1] vid. om εν αυτω 29. AB εστιν κυριου 33. εν-

αι

δοσϑια 37. AB εξ. εν αυτω εσται 38. AB ησ αυτοσ προσφερ.

I. 11. επι το ϑ.] ita Ti, b τῷ cal. delevit III. 16. 17. ita et b, Ti κυριω· νομ.

VII. 2. AB ελαιω λαγανα 6. καν ... AB vid. ευχη η εκ., B[2] ευχη' η εκ. ... προσαγαγη 10. AB ου εστιν ... AB επ αυτου 11. AB και ψυχη λεγων 13. ισλ παντεσ 15. AB προσαξει αυτων ... κυριου 16. εν παση τη γη κατοικια ... AB τ. πετεινων κ. απο τ. κτηνων 19. σωτηριου κυριω οισ. ... κω και απο 20. AB επιθειναι 21. ααρ. και εσται τοισ

VIII. 5. μωσησ, 12. 15. 19 sec. 20. 24 tertio loco. 28 bis. 29. ... AB add. τουτο εστιν ante ο ενετ. 7. AB ενεδ. αυτουσ ... AB εζωσ. αυτουσ 8. AB λογιον bis, et sic fere ubique 9. κατα το προσωπ. 11. AB ερανεν ... AB τα σκευη αυτου pro τα εν αυτη ... AB τα εν αυτη pro τα σκευη αυτησ 15. om θυσιαστηριου alterutr. et intermed., i. m. inf. ad. 16. και τον λοβον τον απο 17. την κοπρον αυτου i. m. 18. AB και οι υιοι 21. AB ολοκ. ο εστιν 23. μωυσησ 26. AB κυριου ελαβεν ... και επεθηκεν τον βρ. 29. μωση ... τω μω ση (sic) 30. μωυσησ ... AB προσερανεν ... AB[1] om και ηγιασεν usque υιων αυτου μετ αυτου, B[2] και ηγιασεν usque υιων αυτου i. m. sup. supplet et ante μετ αυτου prius inserend. not. 31. τουσ αρτουσ εν ... AB φ. ταυτα 32. AB κατακαυθησεται 33. (θυσρασ) ... AB ημερα πληρωθη τελειωσ. 35. μωση

IX. 1. μωσ., 6. 10. 23 2. μοσχαριον απαλον εκ 3. AB χειμαρρον 6. AB om η 8. AB om αυτου 10. λοβον τον επι του ηπατοσ 12. ααρων και το 13. AB και επεθηκεν 15. προσηνεγκαν ... AB εσφ. αυτο ... A[1]B om και εκαθαρισ. αυτον 20. ανηνεγκαν 23. AB η δοξα

X. 1. AB[2] θυμαμα τα και 3. παση τη συναγ. 4. AB μισαδαι ... αζηλ 5. tot. vers. in. marg. inf, AB om αυτουσ 6. μωσ., 7. 11. 16. bis ... AB οι αδελφ. υμ. 7. AB το γαρ ελ. 9. AB ηνικα αν 11. AB συμβιβασεισ ... AB απαντα 13. και φαγεσθε ... νομ. αιωνιον γαρ. 17. αφεληται 19. προσαγιοχασιν η ... συμβεβηκεν μοι AB ταυτα

XI. 2. κτηνη τα φαγ. ... απο καν των κτην. 5. AB οτι αναγει 6. χοιρογρυλλιον ... οτι αναγει 10. AB ψυχησ ζωσησ ... τησ εν 11. υμων 12. AB πτερ. και λεπιδ. ... AB εν τω υδατι 13. βδελυγμα τα εστιν ... AB αλιετον 14. AB και ικτεινα ... i. m. inf. add. et ante 15 κ. στρ. inser. not. κ κορακα κ τα ομοια αυτω 16. AB om κ παντα κορακα κ. τ. ο. αυτω 17. ειβιν 19. AB και γλαυκα και αρωδιον 20. AB τεσσερα (et sic fere ubique) 21. AB τεσσερα εχει 22. AB κ. την ακριδα κ. τ. ο. αυτη κ. τον οφιομαχην κ. τ. ο. αυτω 23. AB οισ εστιν ... βδελυγματα εστιν 24. ακαθαρτοσ εσται εωσ 25. AB τα ιματια και ακ. 26. μαρυκαται 27. AB[2] υμιν εσται 28. AB[1] vid. om αυτου ... AB υμιν εστιν 29. AB κοροκοδειλοσ 30. χαμηλεων ...

VIII. 26. κυριου ελαβεν] ita et Ti, b κυριου και ελαβεν, in nonnullis exx., non in meo, και calamo deleverunt ed. rom.

XI. 5. b οτι ουκ αναγει, sed ουκ cal. deletum est, Ti ουκ retinuit.

ΑΒ χαλαβωτησ 32. ΑΒ om επ αυτο ... ΑΒ ο εαν π. 33. ενδον ην 34. ΑΒ
επι
εισ ο εαν 35. ΑΒ ο εαν πεση ... χυθροποδεσ 37. ΑΒ om απο 39. ΑΒ
α ων
εστιν υμιν τουτο φαγ. 41. ΑΒ τουτο εσται 42. ΑΒ τεσσερα
εσθη
XII. 4. ΑΒ ημερασ post τριακοντα pon. ... καθισεται ... αγγειου 4. et 6. καθαρισεωσ 5. ΑΒ αφεδρον pro αφ. αυτησ 7. ΑΒ om αυτον

XIII. 2. ΑΒ και αχθησεται 4. ΑΒ εαν δε τηλ. λευκ. ην ... ΑΒ[2] χρωτοσ αυτησ ... μη ην η οψ. αυτησ ... δερμ. αυτησ 6. ΑΒ αυτον ο ιερευσ ...
υ
ΑΒ om και ante καθαριει ... ΑΒ ιματια pro ιμ. αυτου 7. ΑΒ το καθαρισαι 11. ΑΒ χρωτοσ εστιν 12. ΑΒ εξανθουσα ... ΑΒ η λεπρα 15. ΑΒ υγιην
οτι
16. υγειησ χ. 20. και θριξ ... ΑΒ ιερευσ λεπρα 21. ΑΒ om και ante αφοριει 22. ΑΒ om διαχυσει 24. ΑΒ[1] vid. om το ante υγιασθεν 26. εν αυτω αυγ. ... μη ην 28. ΑΒ η αμαυρα 29. ΑΒ ανδ. και γυν. 31. ΑΒ τ. τραυματοσ κ. ιδ. ... ΑΒ ουχ η οψ. 37. ΑΒ το θραυσμα επι χωρασ ... καθαρον 38. ΑΒ
τα
αυγασμα αυγ. ... ΑΒ λευκαθιζοντα 39. ΑΒ λευκαθιζοντα αλφ. εστιν καθαροσ εστιν ... ΑΒ[2] εξανθησει 43. λευκη πυρριζ. ... ΑΒ αναφαλαντωματι
νσει
44. μια μιανει 46. ΑΒ αν ... ΑΒ επ αυτου 47. ΑΒ εν αυτω αφη ... (εραιω) ... ΑΒ[2] στιππυοινω 48. et 52. ερεοισ 51. οσα αν 52. ΑΒ εν ω εαν ... ΑΒ[1] om εμμονοσ εστιν (Β[2] i. f. l. ad.) 55. ΑΒ μη pro ου μη ... ΑΒ την
η
οψιν η αφη ... ΑΒ εστηρισται 56. απορριξει ... ΑΒ η α. τ. δερματοσ η α. τ. στημ. η α. τ. κροκησ 58. ΑΒ καθαρον 59. στιππυοινου

XIV. 7. περιρανει 9. τριχαν ... οσφρυσασ (sic) ... τριχαν 10. ΑΒ ενιαυσιουσ αμωμουσ ... ΑΒ ενιαυσιον αμωμον 12. ΑΒ αφορ. αυτο 16. ΑΒ om αυτου ... επταχισ τω δακτυλω 19. εξειλ. περι αυτου ο ιερευσ του ακαθαρτου (τ. ακ. eti Α) του καθ. 20. απεναντι 21. πενηται η χειρ αυτου και μη
τον
25. ΑΒ τον αμνον τησ ... ΑΒ του δεξ. τ. καθαριζομ. 30. ΑΒ μιαν των τρ. 35. ΑΒ εωρ. μου εν 36. ΑΒ ιδειν τον ιερεα την οικιαν ... ΑΒ οσα εαν 37. ΑΒ om και ιδου η αφη ... ΑΒ[1] om η πυρριζουσασ 39. ΑΒ ιδ. ου διεχ. 40. om εν οισ (i. f. pag.) 41. ΑΒ αποξυσ. τ. οικιαν ... ΑΒ om τον απεξυσ-
η
μενον 42. ΑΒ στερεουσ pro ετερουσ 43. ΑΒ παλιν αφη 44. ΑΒ οψεται
η
ει sine distinct. 48. ΑΒ ιδου ου διαχυσ. ου διαχ. 51. τον υσσωπ. ... ΑΒ
η τησ
περιρρανει 52. ορνιθιου του και ... τω υσσ. 53. ΑΒ εξω πολεωσ

XV. 1. μ. λεγων και ααρων 4. ΑΒ εφ η ... εαν bis 5. ΑΒ οσ αν
του
6. εφ ο εαν 7. ΑΒ απτομενοσ χρωτοσ 8. ΑΒ om αυτου 10. ΑΒ εαν
υδατι αυτου
11. ΑΒ νενιπται πλυνει 13. ΑΒ εξαριθμησεται ... ΑΒ καθαρισμον και
σ
16. ΑΒ εαν 17. ΑΒ εαν 19. ΑΒ εαν ... ΑΒ αιματι εσται ... (ημερα εσται)
εφ
20. παν ο αν κοιτ. 21. ΑΒ οσ εαν 23. ακαθαρτον 24. ΑΒ τισ κοιμηθη ... ΑΒ και ακαθαρτοσ ... ΑΒ επ αυτησ ακαθαρτοσ 25. ΑΒ om αυτησ extrem.

... AB ακαϑ. εσται 26. AB πασαν κοιτην εφ ην ... post ρυσεως i. f. l. ad αυτης ... εφ ο εαν 33. AB αυτης ο γονορρυης ... μετα ακοκαϑ.

XVI. 3. dist. post αμαρτιας, non post αγιον 5. 7. 15. 20. 21 bis. χιμαρρ. 8. 9. 10. 18. 22 bis. 26. 27. χιμαρρ. 8. AB om κληρους 10. εναντι κυριου ζωντα ... AB αποπομπην αφησει 11. AB αμαρ. τον αυτου και του οικου αυτου μονον κ. εξ. π. αυτου κ. τ. ο. αυτου ... AB τον μοσχον τον ... AB αμαρτ. τον αυτου 15. AB τ. π. της αμαρτ. ... AB απο του αιμ. 16. AB² την σκηνην 17. AB αυτου pro εαυτ. 19. AB επ αυτου απο 21. A¹?B¹ vid. om ετοιμου 24. AB ολοκαρπωμα pro ολοκαυτ. 29. AB¹ om δεκατη του μηνος ... AB ταπεινωσατε 32. AB τελειωσουσιν 34. AB² καϑα συνετ.

XVII. 3. AB προσηλ. η των πρ. ... AB αν pro εαν 4. AB ωστε μη προσεν. δωρον κυριω ... AB εξολεϑρευϑησεται (et sic fere semper) 7. AB επι pro ετι 8. AB ισραηλ και απο, i. m. η 9. A² (eti 1?) B επι 10. AB ισλ των 11. (εξειλασκεσϑε) ... AB αντι της ψυχ. 13. AB ισραηλ και των 15. ακα-εσται ϑαρτος εως

XVIII. 3. AB γης αιγυπτου ... AB² επ αυτης ... ποιηϑησεται 4. AB om και post φυλαξεσϑε ... (πορευεσϑαι) 5. AB om αυτα poster. 6. (οικια) 7. AB εστιν και ουκ 9. AB ενδογ. η γεγεννημενης η εξω ... AB ασχημος. αυτης 10. AB οτι ασχ. 18. επι αδ. 19. AB ου προσελευση 22. AB κοιτην γυναικος 23. AB μυσερον 25. AB εμιανϑη ... αυτοις αδικιαν 26. AB τ. pro και post ενχωριος 27. AB προτεροι υμων εμιανϑη 29. AB ος αν ... των παντων βδελ. 30. AB ο γεγονεν

XIX. 2. AB εγω αγιος 4. (επακολουϑησεται) 5. AB δεκατην υμ. 6. AB ϑυσητε 9. AB¹ om ου συντ. τ. ϑ. υμων ... om ου ante συλλεξ. 10. AB δε τους ρωγας 11. AB ου συκοφ. 12. AB om το αγιον 13. AB om σου 15. om μη ... AB ϑαυμασεις 17. (μεισησεις sic fere semper, non not.) 20. AB αυτη οικετις 23. υμων ϑς διδωσιν 25. AB γενηματα 28. AB ου ποιησετε post επι ψυχ. pon. 31. επακολουϑησεται ενγαστριμυϑοις (eti A -οις) 33. AB προσηλυτος υμιν 36. AB εσται υμιν

XX. 4. υπεροψει 6. AB εαν 11. AB ϛ εαν ... B¹ om ϑανατω ... σαν ϑανατουσϑω αμφοτ. 13. AB¹ om ϑανατω 14. εαν 16. ϑανατουσϑω ενοχοι 17. ος εαν 20. ασχ. τ. συγγενους α. απεχ. 21. AB ος αν λαβ. την γυν. ... ακα-ϑαρσια αυτου εστιν ... ασχημ. αδελφ. 24. κληρονομησατε 26. αγιος κς ... AB ειναι εμοι 27. AB λιϑοβολησατε

XXI. 3. επ ante αδελφη add. vid. 4. AB¹ om ου μιανϑησεται 7. AB om οτι ... τω κυριω ϑεω 8. AB αγιασει ... κυριου ϑεου 9. εαν ex βεβηλωϑη 11. τετελευτηκυιη 13. AB ουτος παρϑενον ... αυτου ου λημψ. γυναικα 18. AB ω αν (A εαν) η εν ... AB χωλος η τυφλος ... κολοβορειν. 18. 19. AB

XVII. 5. Ti om αν post οσας contra ABb.
XVIII. 3. b επ αυτης ediderat, sed calamo αυτη mutavit, quod Ti recepit.

η
ωτοτμητοσ ανϑρωποσ 19. AB ω εστιν εν αυτω 20. AB[1] vid. πτιλοσ
κ . . . .
21. AB ου προσεγγιει 24. cum hoc versu nov. sect. inc.

παντοσ
XXII. 3. AB αυτοισ εισ sine distinct. . . . απο του σπερμ. 4. AB
γονορρυησ 5. AB om η ab initio. 6. AB vid. ητισ ᵃ αψηται 7. δυη ο
α
ηλιοσ . . . AB εστιν αυτου 9. AB δι αυτο εαν δε βεβ. 11. οι ᵒⁱκογενειο
12. απαρχ. του αγιου 13. AB χηρα εκβεβλημενη . . . AB μη ην αυτη
14. AB κατα αγνοιαν 18. AB ad. των υιων ante των προσηλ. 19. AB
η η ψωραγριωντα
και εκ των πρ. 21. AB ευχην κατα 22. η λιχηνασ 23. AB ευχην σου
. . . . . . μα
ου προσδεχϑησετα 25. AB φϑαρτα . . . υμιν ταυτα 28. AB η προβατον

XXIII. 2. AB εισιν εορται, i. m. αι 3. AB και τη ημερα . . . AB κυριω
. . . . αι ι
ϋμων εν 4. AB τω κυριω και αυται αγιασ καλεσατε αυτασ 5. τεσσαρεσ
(sic fere semper, non notatur) 7. AB και η ημερα 8. AB και η εβδομη ημερα
ο
10. om το 11. AB αυτα ο ιερευσ 13. AB σπονδηᵛ αυτου 15. AB αριϑμ. υμεισ
. .
16. AB[2] εσχατησ εβδομαδησ 17. AB πρωτογενηματων 18. AB προσαξει
. . . AB om και ante εσονται . . . AB ϑυσιαν οσμην 19. χειμαρρον 19. 20. AB
α
πρωτογενηματοσ 20. AB εναντι 22. υπολιψη (eti A -η) αυτο 36. αγια
κλητη 37. AB αυται αι εορται 38. AB παντων των ευχων 39. AB γενη-
ημερα τη
ματα . . . ($\overline{\zeta}$ ημ.) 40. AB τη πρωτη 43. κατοικισα

ɣ
XXIV. 2. AB λαβετωσαν μοι 3. μαρτυριου καυσουσιν αυτον 4. AB εναντι
εισ ν α
. . . εωσ το πρωῒ 8. AB προϑησεται 11. ηγαγ. αυτουσ . . . σαλωμειϑ 16. AB[1]
. . περ
vid. om η 19. AB δη pro δω 23. μωσησ . . . εν λιϑοισ . . . AB καϑα συνετ.

XXV. 2. AB εαν εισελϑητε 7. AB γενημα 9. AB και διαγγελειτε
ε
10. AB αγιασατε . . . ετοσ το πεντηκ. . . . AB την πατριδα 11. σημασιασ
εκαστοσ
αυτη 12. AB γενηματα 13. AB σημασια . . . AB[2] επανελευσεται εισ . . .
γ
AB την ᵉⁿκτησιν 14. AB εαν και κτηση 15. AB γενηματων 16. AB
πληϑυνη . . . AB[1] vid. om και ante καϑοτι . . . AB ελαττονωση . . . AB την
γ επι τησ γησ
ᵉⁿκτησιν . . . AB γενηματων 18. AB πεποιϑοτεσ 20. 21. AB γενηματα
αι
22. AB γενηματων et γενημα 23. βεβαιωσιν ᵉμη 25. AB[2] και αποδωσετε
ο . . . . . . ω
. . . AB ο αγχιστευων εγγιζων εγγιστα αυτου 27. AB οᵘπερεχει . . . απεδ.
πο η ω
εαυτον αυτω 28. AB ευρεϑη η χ. αυτου το . . . AB αποδουναι αυτα . . .
ο
om εν . . . AB καταπαυσιν pro κατασχεσ. 31. AB λογισϑητωσανᵗᵃⁱ 32. πολεισ
των . . . AB αυτων κατασχεσεωσ 33. AB λυτρωσαμενοσ . . . AB εμμεσω
επι ω
35. AB om ο μετα σου . . . αδυνατησει . . . AB παρα σου 37. AB και πλεονασμον
σοι ε θ
39. πραϑη ου . . . AB δουλιαν 43. μοσχω (sic) 46. AB των ᵈᵉαδελφων
ου αυτ
47. AB om η ante εκ γενετησ 48. AB εσται αυτω . . . αδελφων σου 49. AB

XXII. 18. Ti om ανϑρωποσ alterum contra ABb.

λυτρωσεται ... AB λυτρωσηται εαυτον 53. AB εκαστος 54. AB μετα ταυτα

XXVI. 1. AB εγω κυριος ο θ. υμ. ad antecedd. trahunt ... (αναστησεται) 4. AB γενηματα 5. AB καταλημψεται (bis) υμ. ο αμητος. 7. AB i. m. ante και διωξ. ad και πολεμος ου διελευσεται δια της γης υμων 11. AB την διαθηκην μου 12. υμιν θεος ... AB μου λαος 16. AB επισυστησω ... AB και σφακελιζοντας 17. εχθρων και ... ουθενος 25. AB χειρας εχθρων 26. σιτοδεια αρτων 34. AB αυτης και πασας 37. δυνησεσθαι 39. AB αμαρτιας υμων ... AB om και δια τ. αμ. τ. πατ. αυτων 43. AB νυν αυτων 44. AB οτι εγω ειμι 45. AB αυτων της διαθηκης της 46. προσταγματα μου

XXVII. 5. θηλειας δεκα τεσσερα διδρ. 6. AB πεντε διδρ. αργυριου ... AB om αργυριου 7. AB om αυτου ... (πεντε καιδεκαιδεκα) 8. η τιμης 9. AB δη pro δω 12. αν τιμηθησεται ... AB om αυτο secund. 13. λυτρ. αυτον 14. AB αν τιμησεται 19. ο αγοράσας (sic) 20. και αποδωται τ. αγρον i. marg. 21. κατασχεσεως (sic) ... AB om αυτου 22. αγιασει 23. AB αγιον 26. ο αν ... AB καθαγιασει ουθεις B αυτο 27. AB αλλαξει 28. AB ο εαν 29. ανθρωπων λυτρ. ... θανατωθησεται 31. AB προς αυτο 32. AB ο εαν 33. AB om ουδε πονηρον καλω

Subscriptio: AB λευειτικον

ΑΡΙΘΜΟΙ.

Inscriptio: AB αριθμοι

I. 2. πατριων· κατα ... ονοματος· κατα 4. και κατ οικους 5. των υιων ρουβην ... ελεισουρ 6. σουρεισαδαι 7. νασσων ... αμειναδαβ' 9. χαιλων ... ελεισαμα 11. AB βενιαμειν (et sic ubique fere, non not.) ... αβειδαν ... γεδεωνει 12. αχιεζερ ... αμεισαδαι 14. ελεισαφ 15. νεφθαλει (et sic ubique, non not.) ... αχειρε 16. om αυτων 19. ερ. τη σεινα (fere ubique σεινα, non not.) 21. η επισκοπη ... (και φ) 32. κατα αριθ. ονομ. αυτων, i. m. inf. 33. και τριακοσιοι 45. ισρ. εν δυναμει 47. λευειται et sic fere ubique, non not. ... τ. φυλ. της πατρ. 49. τ. φυλ. την λευει 50. AB αυτοι αρουσιν ... λιτουργ., sic fere ubique, non not. 52. παρεμβαλουσιν 53. AB παρεμβαλετωσαν ... εναντιον κυριου κυκλω

II. 2. σημιας (sic) ... AB παρεμβαλετωσαν 3. παρεμβαλλοντες ... κατα νοτον pro πρωτοι ... AB κατ ανατολας ... αμειναδαβ 8. δυναμ. αυτων 10. AB ταγμα 12. et 14. παρεμβαλλοντες 14. ελεισαφ 16. εκ της παρεμβ. 17. AB παρεμβαλλουσιν ουτως ... ηγεμοναν 18. ελεισαμα εμιουδ 21. τετρακοσιοι 22. παρεμβαλλοντες ... AB αβειδαν ... γαδεωνει 25. αμεισαδαι 26. πεντακοσιοι 27. φυλης ... φαγαιηλ 29. αχειρε 31. (χ, ν επτα) 34. ante και επ. disting., non ad 3, 4

I. 10. Ti scripsit φαδασσουρ, b ut B φαδασουρ. 13. Ti φαγεηλ, b φαγαΐηλ, AB φαγαιηλ

III. 3. ηλιμνενοι (sic) 4. μεταρων (sic corr.) 9. AB² δεδομενοι δομα ουτοι 12. AB εγω ιδου 17. μεραρει, et sic ubique, non not. 18. 19. λοβενει· ϗ σεμεει· ϗ υιοι κααθ κατα δημουσ αυτων i. m. inf. (sic fere ubique) (sic ubique) 19. οζειηλ (ubique) 20. μοολει (ubique) και ομουσει 23. και υιοι ... παρα θαλασσαν παρεμβαλουσιν 27. ο σαρι ... AB εισιν δημοι 28. μηνιαου 30. ελεισαφαν 32. κατεσταμενοσ 33. ο μοολει ... δημοι μεραρει 35. πατριασ ... αβειχαιλ 36. η φυλακη 38. AB και οι παρεμβ. ... απ ανατολησ 41. εν τοισ κτηνεσιν i. marg. 43. AB. om και ante τρεισ ... διακοσιαι 45. λαβετε ... AB των υιων 46. τρεισ και ... διακοσιοι

IV. 3. και εωσ πεντεκοντα 5. AB οι υιοι 6. (διμβαλουσιν) 7. χυσθουσ 9. (ελεου, sic saepe) 14. επ αυτο εν α. ... (πυρια) 15. και παντα τα σκευη τα αγια i. m. 18. ολοθρευσητε (sic) ... μεσ. των πολευιτων 25. τασ δερρεισ, i. m. σκευη ... AB² το χαλυμμα αυτησ ... χαλυμμα ... επ αυτησ 26. και τα ιστ. usque μαρτυριου i. m. inf. 27. AB δι αυτων pro sec. αυτων ... AB εξ ονοματων ... αρτα υπ 29. om οι ab initio 31. εργα των ... AB² το καταχαλυμμα τησ σ. 33. Ιθαμαρ υιου 36. δισχ. διακοσιοι πεντ. 46. ϗ ante οι αρχοντεσ add. ... om αυτων post πατριων 49. ανδρα κατ ανδ.

V. 6. AB οστισ εαν ... AB om πασων ... και πλημμελων πλημμελησῃ 9. οσα αν ... προσφερωσιν τω κυριω 10. εκαστω ... εσται· ανηρ οσ εαν 12. AB παριδη αυτον υπεριδουσα 13. et 14. AB μεμιαμμενη 18. την γυναικα ο ιερευσ ... a την θυσιαν ad την θυσιαν transilisse vid; corr. ad. i. m. τ]ου μνημοσυνου την θυσιαν τησ 21. εν τ. λογοισ τησ αρ. ... κυριοσ σε 26. ABS? ανοισει 27. S εανητ .... μενηκ. ... AB μεμιαμμενη ... AS³ᵃ αραν τω 28. S „και καθαρα η bis scriptum videtur“ ... S αθωοσ („³ᵃ αθωα pro αθωασ“ [sic]) 29. B ω εαν, S¹ ω παραβη 30. ABS ω pro οσ ... S αν ... „pro επ αυτον S³ᵃ notavit αυτω“ ... S a την γυν. αυτου ad τ. γ. α. transilisse videtur ... AB στησει 31. A²B και η γυνη

VI. 2. AB οσ εαν 3. AB αγνισθησεται απο οινου 4. AB στεμφυλλων 6. S ημερασ ευχησχω χυ, „pro ευχησ χυ quod prima manus scripsit, S¹ τησ ευχησ χω posuit; S³ᵃ vero τησ ευχησ ⋇ τω χω ⋇ substituit.“ ... B τετελευτηκυιη 7. AB και επι μητρι 9. εξαπινα επ αυτω 12. S [ηγιασθητ]ω

V, 26 incipit fragmentum Porphirianum codicis S continens 1) v. 26 αυτησ usque 31 ποιησει cum lacunis 2) VI, 5 αγιοσ usque τετελευτηκυια 3) v. 11 κ]εφαλην usque 12 ημεραι αι cum lacunis 4) v. 17 κανω usque 18 του μαρ- 5) v. 22 και ελαλησεν usque 27 κυριοσ [App. p. 4 corrige Num. 6, 22 pro 24] 6) VII, 4 μω[υσην] usque 5 κατα cum lac. 7) v. 12 ναασσων usque 13 αργυρουν εν. 8) v. 15 [κριον εν]α usque 20 θυμιαματοσ cum lacunis. [App. p. 4 corrige Num. 6, 15 pro 14].

26. Ti αυτησ [και ανοισεται] edidit, spatium lectionem ανοισει commendat. 27. de lectione εανητ. tacet Ti in Commentario.

χω („certum est τω χω scriptum fuisse, cum τ [ω?] etiam altera pars literae ω [τ?] super est“). ... AB εμιανθη κεφαλη 14. AB αμωμον μιαν ... σωτηριαν 15. θυσια ... σπονδη 17. AB κυριω pro τω κ. ... S αζυμων ποιησει („^{3a} add. κ'“) 19. AB αζυμον ενα 20. στηθυνιου 23. S^1i. m. λαλησον ααρων ⁊ τοις υιοις αυτου ... S ευλογησεται 27. ABS totum versum post 23 αυτοις ponunt („S^{3a} verba και επιθησουσιν usque finem uncis inclusit. Rursus vero deletis uncis ante και [27] signum " apposuit, ad quod eum quae in textu exciderunt suplesse probabile est, quamquam supplementum ipsum abscissum est“). 24. 25. φυλαξαι και επιφαναι

VII. 1. om και post θυσιαστ. 2. et 3. (ιβ). 2. AB ουτοι αρχοντες ... οι παρεστηκοτες 7. AB τας δ. 7. et 8. τεσσαρες 9. AB ουκ εδωκεν 12. S ναασων („σ utrum ^{1} an ^{3a} addiderit, non satis liquet. Ductum vero paullo elegantius est, quam quo ^{3a} uti solet“) ... αμειναδαβ 13. et 19. S προσηνεγκαν (utroque loco S^{3a} προσηνεγκεν) 15. και κριον ... om ενα post αμνον 17. δυο και κρειους ... ABS vid. τουτο το δωρον ... αμειναδαβ 18. ABS σωγαρ αρχων (S -χον „eraso o repositum est ω. correxit S^3, certe ut est.“) 19. S πληρης σεμιδ. („σ corrector non attigit“) 20. BS πληρης θυμ. (S σ „erasum est“) 29. et 41. τραγους πεντε i. m. inf. 30. ελισουρ υιος ελισουρ 47. ελεισαφ 53. κρειους πεντη ... ελεισαμα 60. αβειδαν ... γαδαιωνει 62. πληρης θυμ. 65. AB αβειδαν ... γαδεωνει 66. et 71. αμεισαδαι 67. et 79. πληρης σεμ. 75. αμνον ενα ενιαυσιον 78. et 83. αχειρε 84. παρα των αρχοντων υιων 85. η φιαλη μια ... AB om σικλοι alterum ... σικλω των αγιων 86. πληρης 87. AB^2 και αι θυσ. 88. και κρειοι εξ. ... αμν. εξηκ. τραγοι εξηκοντα ενιαυσιαι (-αι et A) αμω. (om ergo ut A ενιαυσιοι prius) 89. AB non dist. ante εν τω εισπορ.

VIII. 3. καθα συνετ. κ. τ. μωυση i. m. inf. 4. interp. λυχνιας στερεα χρυση· 7. AB περιρανεις 8. σεμιδαλεως 12. AB ποιησει 13. κυ εναντι 14. AB εμοι 16. παντων των εκ 17. AB εν γη αιγυπτω 19. εσται τοις 20. AB πασα συναγωγη 22. καθως 25. απο της λειτ. 25. et 26. εργαζεται

IX. 8. ειπεν μωυσης προς αυτους 13. οδω μακρα ουκ 14. AB ποιησει 18. ισλ δια 20. AB σκεπαση 23. κυ ην εφυλ.

X. 2. ελατας αργυρας ... σεαυτω pro αυτας 3. σαλπισεις 5. παρεμβαλουσαι. 6. δευτεραν ... AB^2 προς βορραν 17. AB αιροντες sine οι 19. σουρισαδαι 20. ελεισαφ 22. αυτων ⁊ επι ... AB εμιουδ 24. αβειδαν ... γαδεωνει 25. αμεισαδαι 26. AB φαγαιηλ 27. AB αχειρε 29. AB μεθ ημων 31. AB εινεκεν 32. οσα εαν 35. εξεγερθητι ... AB κυριε διασκορπισθ. 34. και εν τω

VI. 20. στηθυνιου] ita et Ti, b στηθηνιου

VII. 42. Ti scripsit ελισαφ, b ut B ελεισαφ 66. et 71. Ti scripsit αμισαδαϊ, b ut AB habet — δαι 88. Ti omisit τραγους πεντε

X. 19. σουρισαδαι] ita Ti, b σουρισεδαϊ 22. εμιουδ] ita Ti, b σεμιουδ 29. μεθ ημων] ita Ti, b υμων; υμεις eodem versu b cal. correxit.

XI. 3. AB² πυρ ^παρα^ (B¹ om πυρ?) 4. κρεασ 5. AB σικυασ 6. κατα-
ουδεν
ξηροσ· πλην 15. ει δε ουτωσ ... μου την κακωσιν 16. σοι οιδεσ 18. AB
υμιν κρεα φαγειν 20. υμων κρεα και εστ. 21. μωυσησ προσ κν 23. εξ-
ε η
αρχεσι (i. f. lin.,[1] = -κει?) ... γνωσει η επικ. 25. το πνευμα 29. AB
αυτω μωυσησ ... AB ζηλοισ συ 31. ※ οδον ημερασ εντευθεν i. m. 32. εσφαξαν
pro εψυξ. 33. λαον αυτου και κσ επαταξεν 34. om οτι
—παραχρημα
XII. 4. κσ προσ μ. ... AB και μαριαμ και ααρων ... AB εξελθατε
α ε
..˙. om εισ prius 5. εξηλθοσαν 6. οροματι 8. (εν ειδι) 12. μη-
※
τροσ κατεσθ. του
XIII. 1. ερημω φαραν 2. cum hoc versu B. nov. sect. inc. 3. απο-
στειλασ pro αποστελεισ 5. ζακχυρ 6. σουρει etc., (differentia -ι et -ει
non longius notatur) 13. γαμαι 15. ιαβει (A ιαβι) pro σαβι 16. μακχι,
ι ο
i. m. μακοσι 19. ισχυροτεροσ 20. AB εισ ασ ... η pro ει ... ατειχισταισ
α
21. η pro ει ... αεροσ 22. ρααβ ... εφααθ pro αιμαθ 23. AB και
ηλθον ... AB θελαμειν 24. ηλθον ... κληματα ... σικυων 25. AB om
και ab initio 28. τ. γην ην απ. 29. τετειχ. και μεγαλαι 30. ※ παρα τον
ιορδ. ποταμον i. f. l. ad. 32. AB εστιν ημων 33. επι τ. γησ ... om και ante
πασ 33. 34. υπερμηκεισ εκει και εκει
εν λιθοισ
XIV. 1. φωνη 3. AB βελτιον ημιν εστιν 8. ερεθιζει 10. αυτουσ και η
ανη μ
... AB εν νεφελη 11. AB εν πασιν 13. οτι ηγαγεσ 15. συνπορευη pro
συ πορ. 18. om γενεασ 19. αυτοισ εγενου 22. μου τησ φωνησ 23. AB
κ αυ
ει μην ουκ ... ουχ οψονται την 24. AB οτι εγενηθη πνευμα 25. επιστρ.
α
υμεισ και απαρατε εισ 27. ταυτην αυτοι ... εναντ. εμου 28. AB ει pro η
νη
29. AB εγγογυσαν 33. AB εωσ αναλωθη 34. κατεκεισκεψασθε 35. AB²
ν οι
ει μη ουτωσ ... AB επισυνεσταμενη 37. ανθρωποι κατειπαντεσ ... κατα
εισ
τησ γησ πονηρα 40. ορθρισαντεσ το πρωι
XV. 3. AB ευωδιασ κυριω 6. αυτον η εισ 8. δε απο των βοων ποιητε εισ
η
..˙. AB ολοκαυτωμα pro -ωσιν ... ευχην εισ 10. ※ οινον usque του ειν i. m.
inf. 12. ουτω (sic hoc loco, paene semper etiam ante consonantes ουτωσ)
υμιν
15. εισ εσται υμιν ... εισ γενεασ 16. εσται και τ. 20. AB αφαιρεμα
αφοριειτε 23. AB ησ συνετ. 24. ποιηση 25. εξειλασ. περι αυτου ο ιερ.
ο
27. AB εαν δε ψ. 29. AB οσ αν 30. AB ποιησει 31. τα ρηματα ...
α υμεισ
εκεινη η αμαρτ. 33. συλλεγοντεσ ξυλα 39. οισ εκπορν.
XVI. 1. AB ισσααρ 3. οπισω pro επι 7. επιθετε ε. α. πυρ και i. m. ...
ον εκλελεχεται 9. κυριου και παριστασθαι εναντι τησ σκηνησ bis scripsit

---

XIV. 29. εγογγυσαν] ita et Ti, b εγγογυζαν
XVI. 1. ισσααρ] ita et Ti, b ισααρ

14. και εισ την (sic) ρε. ... χαιρον pro κληρον 16. AB συ κ. αυτοι κ. αρων 17. θυμιαματα 18. επ αυτα ... επ αυτο 26. απαρτια υμων pro αμ. αυτων 38. λεπιδεσ 40. προσελθητε μηθεισ 41. τη αυριον ... (απεκτανκατε) 45. επεσαν 46. εξειλασεται (sic) 47. ενηρκται 48. 49. θραυσισ· εν τω λαω και εγ.

XVII. 5. ον εαν ... των υιων ισρ. 6. AB κατα αρχοντα 8. AB εις την σκηνην ... καροια 9. ελαβεν

XVIII. 1. οικοσ πατριασ σου λημψεσθε τ. απαρχασ τ. αγιων συ 6. μετων σου υιων 8. AB και εγω ιδου ... διατηρησιν αϋτων απ. 9. θυσιασματων και ... AB αμαρτιων οσα 10. αρσ. φαγετε ... (σοι pro συ) 12. δωσιτω 13. AB πρωτογενηματα 15. σαρκοσα (i. e. 1. σαρκοσ α, 2. σαρκοσ οσα) 18. σοι και 19. οσα αν ... σοι δεδωκα 24. AB οσα αν ... τοισλευειταισ (sic) 28. απο των αφ. ... AB παντων επιδεκατων ... om κυριω 30. AB γενημα bis

XIX. 10. και πλυν. τ. ιματια ο συναγ. τ. σπ. τ. δαμαλεωσ και ... προσκειμενοισ προσηλυτοισ 12. (τ. ημ. τη τη τρ. sec. loc.) 13. AB περιεραντισθη 14. εν τη οικια 15. ουκεχι δεσ. (B^1 = A ουκ εχει) ... εν pro επ 16. οσ εαν 18. υσσωπιον ... AB περιρανει ... AB οσαι εαν 19. AB περιρανει ... και αφαγν. τ. η. τ. εβδομη i. m. inf. 20. οσ εαν ... AB περιεραντισθη 21. AB. περιραινων 22. AB και η ψ.

XX. 4. et 5. ανηγαγεσ 5. τοπον τουτον ... ουδε ρο. ουδε υ. 8. AB om σου prius ... τη συναγωγη ... εναντι 12. om των 13. AB τουτο υδωρ 16. (ορειων, sic saepe, non not.) 17. πορευσ. και ουκ 19. om μου 22. πασα συναγωγη 27. συνεταξεν κσ κ. 28. εξεδυσεν ααρων ... ενεδυσεν ελεαζ.

XXI. 1. ερημον ηλθεν γαρ ισρ. ... κατεπρονομευσαν 5. om τουτω 7. ημων et προσ κ. κ. τ. λαου i. m. (intermedia rescripta?) 10. εν ωβωθ usque 11. παρενεβαλον i. m. inf. 11. χαλγλει ... κατα ανατολασ 12. AB om και prius ... ζαρετ 13. om και prius ... περα αρνων ... εξον 15. χειμαρρουσ 18. εθνων εν τω κ. 19. μαναηλ bis pro νααλιηλ 22. πορευσομεθα ουκ 23. παραταξασθαι ισλ ... εισσα 24. μαχαιρησ 26. (πολεισ) 27. (ενιγματισται) 35. AB τ. γην αυτων

XXII. 1. ϊερειχω, sic fere ubique. 4. εκλιξει ... ωσ εκλιξαι 6. κ. ουσ εαν. 8. α εαν 9. θεοσ παρα βαλ. 11. και ιδου κεκαλ. 17. και οσα εαν 20. βαλααμ και ... ο αν 22. ενδιαβαλειν ... και δυο 23. οδου αυτησ ... ονον τη ραβδω του 25. προσεθλιψεν αυτον ... om προσ τ. τοι-

---

XXI. 14. Ti scripsit hic et v. 15 χειμαρρουσ, b, ut AB hoc versu χιμαρρουσ.

χον sec. 28. AB τουτο τριτον 33. (δ α περιεποιησαμην) 34. AB αρεσκει 36. μ. ητισ επι τ. ... αρνων ο ε. 37. ου δυνησομαι οντωσ 38. εαν βαλη

XXIII. 5. εισ στομα (sic) 8. καταραται pro αραται 9. προσνοησω 12. οσα εαν 13. εξ ων ... AB οψη bis 16. AB αποστραφητι 17. αυτον οδε ... και παντεσ 19. ουδε ωσ 22. εξαγαγ. αυτουσ 24. AB γαυριωθησεται

XXIV. 1. εναντι ... AB om αυτω 2. εγεν. πνευμα θεου εν αυτω 4. λογια θεου οστισ (A λ. θεου ισχυρου ο.) 5. σου οι οικοι 6. παραδεισοισ (sic) ... AB επι ποταμων ... AB κυριοσ ωσει 7. AB(²?) η βασιλεια (η i. f. lin.) 8. εκμυελει 11. εστερεσεν 13. πονηρον η καλον ... AB οσα εαν 15. αληθινοσ 16. AB ιδων· εν ita dist. 17. AB και αναστησεται ... (ἴσχυεῖ) 22. νεοσσια ... πανουργιασ συριοι σε αιχμαλωτευσουσιν 23. οταν ελθη 24. χειροσ

XXV. 2. επι ταισ θυσιαισ 4. απεναντι ... οργη κυ 6. εναντι πασησ 7. et 11. υιοσ ααρων 14. (μαδειανειτιδοσ) 15. πεπληγυιη ... ομμοθ ... et 18. μαδιαν

XXVI. 1. AB και προσ ελεαζ. 4. μωυση συ και (ση i. f. lin.) 5. τω φαυλου 6. ασρωνει 10. κορε εν τησ συναγωγησ αυτου 15. AB απεθανεν 16. ab init. εγενοντο δε οι υιοι ... AB σηλων ... AB δημ. ο φαρεσ 17. εγενετο ... AB υιοι sine οι 18. δημω τω ιουδα ... επισκοπην 19. φουαει 20. δημοσ ἴασουβει ... σαμαραμ ... σαμχρανει 21. τριακοσιοι 22. om ο ante αλληλει 25. αζενει bis 26. αροδει bis 28. AB² τω ἴεσουϊ ... ἴεσουει 29. μελλιηλ ... μελλιηλει 30. χαρα 31. AB τεσσεραχ. χειλ. και χ 34. αχιεζειρει 35. συχεμεει 36. και οφερ 37. και ταυτα τα ον. 39. et 40. σουταλχ ... σουταλαει 42. ο βαλεει 44. 45. βαλε αδαρ και νοεμανει ουτοι, om ergo νοεμαν τω αδαρ δημ. ο αδ. κ. τ. νοεμ. δημοσ ο (A om τω αδαρ usque τω νοεμαν), B³ i. m. inf. ad. et post νοεμανει inserendum notat δημοσ ο νοεμανει 46. σαμει bis 47. AB σαμει ... AB και χ 48. σαηλ ... σαηλει 49. σελλη 50. τριακοντα χειλ. 51. επτακοσιοι τριακ. 53. 54. dist. ονοματων τοισ πλειοσιν· 59. και το ονομα 61. ναδαβ 65. κυριοσ αυτω

XXVII. 1. AB μαλα 3. AB δια αμαρτ. 8. μη ην 11. κληρονομησει 12. περα ... AB om του ιορδανου ... AB² τουτο το οροσ 13. οψει ...

XXVI. 6. ασρωνει] Ti recte edidit ασρωνι, b hoc loco αρσωνι 39. σουταλαει] Ti scripsit σουθαλαΐ, b habuerat σουθαλάν, ad quod Ti Prol. p. xxxvi: „δῆμοσ ὁ Σουδαλαΐ [sic], quemadmodum recte nota sub textu habet, nisi quod τ cum δ [sic] confusum est, pro δ. ὁ Σουδαλάν [sic]" 50. τριακοντα] Holmes-Parsons: „τεσσαρακ.] πεντε και praemittunt X, 15, 16 ...; eadem praemisit primo, sed postea fuerunt deleta II." [III.?]; nullum vestigium lectionis πεντε και apud Cozzam, lectionis τριακοντα apud Holmes. 60. Ti, Proleg. „εγεννηθησαν correximus pro εγενηθησαν, retento etiam a Reineccio, Holmesio aliisque." Etiam B habet εγενηθησαν. 61. ναδαβ] ita et Ti., b ναδαδ

αυτην ϗ i. m. ... εν τω ωρ 14. τουτο εστιν υδωρ 18. AB τον τι ... AB οσ εχει 22. εναντι πασησ

XXVIII. 4. το πρωϊ 8. κυριου 11. AB ολοκαυτωματα 13. δεκατον alt. i. m. 14. τω μοσχ. τ. ε. κ. τ. τρ. τ. ειν εστει i. m. inf. ... τουτο ολοκαυτ. 15. AB χειμαρρον ... κυριου 16. κυ, i. m. κω 19. καρπωματα ... ενιαυσιουσ αμωμοι, i. m. ζ 22. AB χειμαρρον 24. κυριου 25. AB και η τμ. 27. επτα αμνουσ ενιαυσιουσ αμ. 30. AB χειμαρρον

XXIX. 2. βοων· κρειον 6. και τα ολοκαυτωματα δ. ... κυριου 8. AB om κυριω post ευωδιασ ... μ. ενα εκ βοων 12. κυριου 13. AB προσαξετε ... ολοκ. καρπωματα εισ ... κυ 13. 15. 17. 20. 23. 26. 32. ιδ 17. ιβ κρειουσ β 20. ια 25. AB χειμαρρον 26. β 29. δεκατεσσαρεσ 31. A²B χειμαρρον 32. αμωμουσ i. m. 36. καρπωματα κυ

XXX. 2. om υιων 3. ορκον ορισμω η ορισηται π. ... εαν εξελ. 4. AB γυνη ευξηται 10. αν 12. ϗ καρασιωπηση i. f. l. ad. 13. ακουση. π. ... καθαρισει 15. την ηκουσ. 16. εαν δε usque ηκουσεν i. m. inf., sine ο ανηρ, quod etiam A om.

XXXI. 3. ανδρασ παραταξασθαι 4. χειλιοισ ex bis (B -ιοι, B² -ιουσ) ... AB om υιων 5. ιβ χειλιαδεσ 6. εκ φυλησ συν δ. 7. AB τω μωυση 8. AB ευειν ... κ. τ. σουρ κ. τ. (AB) ροκομ κ. τ. ουρ ... AB μαδιαμ 10. ταισ οικιαισ ... εν πυρι 11. om αυτων prius 17. AB και πασαν γυναικα ... εγνωκεν 18. om και ab initio 23. πραγμα διελευσ. 27. AB εκπορευομενων (sic) 28. αιγων pro ονων 30. ημισουσ τουτων των ... AB απο των πεντ. 32. AB επρονομευσαν 34. om και ante ονοι 36. πεντακισχειλιαι και πεντακοσιαι 39. (και φ) 42. απο ημισ. 43. AB post τριακοσιαι add. χειλιαδεσ 47. AB² ισλ το εν 48. κατεσταμενοι 49. AB παρ ημων 50. AB² χρυσουν και χλιδ. κ. ψελιον 52. AB εξ και δεκα

XXXII. 1. AB ιδον 3. ναμβρα ... και σεβαμα 6. AB εισ πολεμον 11. τ. κακον κ. τ. αγαθον ... ωμοσεν 12. συνεπηκολουθησεν 14. AB συστρεμμα 16. AB οικοδομησωμεν 19. AB κληρονομησωμεν 24. οικοδομησητε υ. αυτοισ ... την αποσκευην ... υμων τουτο ποιησετε 25. AB οι υιοι bis ... εντελειται 30. κυ διαβιβασατε 31. και υιοι γ. 33. AB τω ημισυ φ. ... βασιλεωσ βασαν 34. et 37. οικοδομησαν 35. AB σωφαρ

XXVII. 18. οσ εχει] Holmes: „οσ] Sic ex οστισ calamo suo correxerunt editores Vaticani. Ergo οσ edidimus"; in exemplari meo totum οστισ calamo transfossum est; Ti οστισ retinuit.

XXVIII. 4. το πρωϊ] ita et Ti, b το τοπρωϊ 28. και usque εκ Ti uncis ( ) inclusit.

XXXI. 11. nescio quid Ti sibi velit lectionem ανθρωπου afferens ex A, quam eandem Bb tuentur.

XXXII. 31. ποιησομεν] ita et b ex correctione calami pro ποιησωμεν

την ε την
36. και ναμραμ 37. εσεβοιν και λεαλημ ... χαριαιϑαμ 38. και σεβαμα
39. υσ μαχειρ
XXXIII. 1. ουτοι σταϑμοι 3. ραμεσσων 5. ραμεσσηº ... σοχωϑ
αυτοι
6. και απηραν εκ σ. και π. 7. AB επι στομα ... επιρωϑ 8. ερημου και
... (πικρειαισ) 9. (πικρειων) ... (αιλειμ bis) ... (ϙβ) 11. σειν addit. vid.
13. et 14. αιλειμ pro αιλουσ 14. et 15. (ραφιδειν) 14. ην υδωρ τω λαω
της
πιειν εκει 16. μνημασιν επιϑ. 17. μνηματων επιϑ. 20. ραμμων ... AB
εν pro εισ 20. et 21. λεμωνα 21. et 22. δεσσα 28. et 29. ματεκκα
ξ
30. μασσουρωϑ 31. μασσουρουϑ 33. σετεβαϑα 34. εκ σετεβαϑα (sic) ...
σεβρωνα 35. εκ σεβρωνα ... γεσσιων 36. γεσσιων 40. χαναvεισ 42.
ν
et 43. (φεινω) 43. εισ σωβωϑ 44. εκ σωβωϑ ... περα 50. μωυσην
λεγων
λεγων επι ... ϊερειχω λαλησον 54. και καταλ. usque εν κληρω i. m. inf. ...
φυλ. αυτων τοισ ... εισ ο εαν 55. om υμιν
τ
XXXIV. 2. εισ την κλ. 5. (κυκλωσει α ορεια) 7. εσται τα ορεια υμιν π.
8. διεξοδοσ αυτων 9. αρσεʳναειμ 10. αρσεʳναειν 11. χεναρα 12. υμιν
εσται 13. κσ τω μωυση δουναι 24. σαβαϑα 28. υιοσ βενιαμειουδ
α
XXXV. 2. et 7. AB προαστεια 6. AB φευγειν 7. λευειταισ και τεσσεραχ.
τασ
8. κληρονομησουσιν 12. AB απο αγχιστ. 13. 14. υμιν τρεισ 14. εν τη γη
ϛ
15. AB φυγαδιον ... προσηλυτω τω παροικω (sic) 20. επιριψει ... αυτ.
παν σκευοσ εξ ενεδρ. 22. AB επιριψη 25. απο του αγχ. usque εισ την lit.
ϛ
min. i. f. p. (l. 45. 46.) add. ... κατοικηση 28. μεγασ μετα 30. επι ψυχησ
των
32. πολιν φυγαδ. 34. κατασκηνωσω
των
XXXVI. 1. πατριων υιων 6. AB αρεσκει ... πλην εκ usque γυναικεσ
αυτου
i. m. inf. 7. αυτου και προσκολληϑησονται οι υιοι 8. πατρικην 9. AB
om ο ... αλλα 10. AB ϑυγατερεσ 11. μααλα 12. και εγενετο η
Subscriptio: AB αριϑμοι

ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΝ.

Inscriptio: AB δευτερονομιον

I. 1. AB om ϑαλασσησ 2. εν χωρηβ 3. κσ αυτω 4. και ωγ ... (AB
ποταμου τω
εδραειν) 7. AB του μεγαλου ευφρατου 8. AB² και ισαακ ϗ τω 15. om
και πεντηκονταρχουσ ... AB δεκαδαρχουσ 17. ακουσομαι υμων 20. AB

XXXIII. 9. αιλειμ] ita et Ti, b αιλιμ, contra v. 10 etiam b αιλειμ
14. 15. ραφιδειν] ita et Ti, b -διν 40. χαναvεισ] ita et Ti, b χαναvισ
XXXIV. 6. Ti mendose om η ϑαλασσα ante η μεγαλη, unde lectio
ex A allata intelligi non poterat. 8. Ti scripsit αιμαϑ, Bb εμαϑ

ο ο κυριοσ 21. παραδεδ. υμιν ... ϑσ ημων ... πατερ. ημων 22. απαγγειλατωσαν 23. (ιβ) 25. AB προσ ημασ 26. και ηπειϑησατε 28. οι αδελφοι ... υμων την καρδιαν ... δυνατωτερον ὑμων 30. εποιησ. υμιν 31. AB ωσ ετροφοφορησεν ... τροποφορησει 34. παρωξυνϑεισ 35. την αγαϑην ταυτην γην ην 41. απεκριϑητε μοι και 44. κατεδιωξαν ... (ποιησεσαν) ... μελισσαι επιτρ. 45. AB εναντι 46. ημ. ενεκαϑησϑε εκει

II. 1. την οδον 4. εντειλε 5. AB ου γαρ μη ... εν κληρω δεδωκα τοισ i. m. ... ησαυ δεδωκα το 6. βρωματα αργυριου 8. αδελφ. υμων ... AB γασιων ... ερημον οδον 9. et 18. σηειρ pro αροηρ 11. AB ωσπερ οι εναχειμ 12. τοπροτερον 13. A²B ζαρετ ... AB add. και παρηλϑομεν την φαραγγα ζαρετ (A ζαρε) 14. AB ζαρετ ... αυτοισ ο ϑσ. 15. εξανηλωσαι 16. επει διεπεσαν 19. AB αυτοισ και μη συναψ. 20. κατωκουν οι ραφαειν ... το προτερον και οι αμμανειται ονομαζουσιν ... ζοχομειν 21. AB ωσπερ οι εναχειμ 22. B¹ om κατεκληρονομησαν αυτουσ και, B² i. m. suppl. sine αυτουσ 24. χ παρελϑατε (sic et A) add. i. m. ... εισ χειρασ 25. AB επι προσωπον ... ωδεινεσ 27. οδω παρελευσομαι ουχι εκκλεινω ... ουδε 29. om αν 30. σου ωσ εν 31. AB αυτου εναρξαι 32. om εισ tert. 33. επαταξεν 34. ζωγρειαν 37. αμμων ... AB² κσ ο ϑσ ημων ημιν

III. 1. και στραφεντεσ ... γωγ βασιλ. βασαν 4. παντα τα συνκυρουντα περιχ. 6. AB εξωλεϑρευσαμεν αυτουσ ωσπερ 9. επονομαζουσιν αυτο αερμων ... AB επονομασεν α. σανειρ 10. AB μεισωρ ... εδραειν ... βασιλειαι 11. υπο των ραφαειν ... αμμων ... πηχεων bis ... ευροσ εν 12. επρονομευσαμεν pro εκληρονομη. ... επι του χειλουσ ... ημισυ ορουσ 13. γωγ ... ημισυ ... πασαν γην βασ. 14. πασαν περιχωρον αρβοκ, i. m. scr. γοβ... γαρτασει (sic Cozza) και ο μαχαϑει ... βασσεμα ϑαυωϑ ϊαειρ 16. AB απο τησ γ. ... μεσον τ. χειμ. οριον i. m. 18. ϑεοσ ημων 20. AB κατακληρονομησουσιν 22. ου φοβηϑησε οτι ... πολεμει 23. εδεηϑην εναντιον κυ 24. AB² κε ο ϑε ... επι τησ γησ ... καϑα συ επ. 25. το οροσ το αγ. 27. επι κορυφη λελαξευμενου ... AB τ. οφϑ. κατα 28. ιησοι και κατισχ. αυτ. και παρακ. αυτ. ... AB και αυτοσ κατακλ. ... AB αυτοισ την

IV. 2. προσϑησεσϑε ... οσασ εγω ... (υμι σημερον) 3. εξ ημων 4. ϑεω υμων 6. παντων εϑνων ... οσοι εαν 8. διδωμι υμιν, i. m. ενωπιον 9. φυ-

---

II. 13. 14. ζαρετ] ita et b, Ti scripsit ζαρεδ

αι οσ
λαξον 10. AB οτε ειπεν ... AB² ημερασ ασ 11. θυελλα φωνη μεγαλη
ο θσ
12. κσ προσ υμασ AB i. m. εν τω ορει 14. και μοι ... π. αυτα υμασ ε. ...
κληρονομειν 15. ουκ ειδετε ομοιωμα 18. ιχθυοσ α 19. σου αυτα πασιν
20. εξηγαγ. ημασ ... ευκληρον 21. AB κσ εθυμωθη, i. m. ο θσ 22. ιορ-
σ
δανην, i. m. τουτον 23. AB² προσεχ. υμεῖν μη ... θεου υμων ... AB¹ om
σοι ω
και ανομησητε, B² i. m. ... συνεταξεν κυριοσ 24. καταναλισκον 25. τα πονηρα
πασι
εναντιον 26. διαβαινετε το εκει κλ., i. m. ιορδανην 27. εν τοισ εθν. εισ
28. AB οψοντ. ουδε μη 29. AB θεον ημων ... ευρησετε οταν AB εκζητησητε
του
31. AB αυτοισ κσ 32. AB εωσ ακρου 34. B¹ om και εν ορασιν μεγαλοισ
κσ ο
... εποιησεν ο θσ 38. και εξολεθρ. 40. AB τα δικαιωματα αυτ. κ.
τασ εντολ. αυτ. οσασ 42. AB φευγειν ... i. m. inf. ad. et post φονευτην
inserend. notat οσ αν φυγη εκει κ ζησεται ... εχθεσ ουδε [nov. fol. inc.]
και
προ τησ τριτησ (A εχθ. και τριτησ, quod B² voluit) 43. γαλααδ 45. και
τα χρηματα i. m. 46. ουσ επατ. μωσησ 47. γωγ. ... κατ ανατολ. 48. του
χειλουσ 49. κατ ανατ. ... AB απο ασηδ.

ειμι
V. 1. εν τη ημερα i. f. l. 5. καγω ... AB² εϊστηκειν 6. εγω κσ ...
οτι
εξαγαγαγων (sic, i. f. lin.) 9. αυτοισ εγω γαρ ... μεισουσιν με 11. AB
αι
κυριοσ τον, i. m. ο θσ σου 12. φυλαξε 14. κ. οι υιοι σου ... κτηνοσ σου ο
προσηλυτοσ (eti A και ο πρ.) ... εν σοι (εν γαρ εξ ημεραισ εποιησεν κυριοσ τον
τε ουρανον και την γην και την θαλασσαν και παντα τα εν αυτοισ) (uncis
appositis delevit) ινα ... AB παιδ. σου ωσπερ, i. m. κ το υποζυγιον σου
σε σοι
15. φυλασσεσθαι την, eti A σε την 16. ενετειλατο κσ ... μακροχρονιοι ητε
17. 18. ου μοιχευσεισ ου φονευσεισ 21. B¹ om vid. παντα ... του πλησιον
κσ
22. AB τα ρηματα ταυτα ... λιθιναισ i. m. ... μοι 24. εδειξεν κσ ο θσ
ημιν
ημων την ... ϊδομεν ... ο ante θεοσ add. vid. 27. AB ακουσον οσα εαν,
i. m. παντα ... και συ λαλ. π. η. π. ο. αν λαληση (-ση et A) κ. ο θ. ημων i. m. inf.
ουτω
29. ουτωσ ειναι (sic) 31. AB ποιειτωσαν εν (sic) 33. μακροημερευσησητε
(i. f. lin.) ... γησ ησ
κσ
VI. 1. ενετειλατο ο θσ ... AB² κληρον. αυτην 2. οσασ εγω 3. AB
αυτα
φυλαξαι ... ποι. ινα 4. εν τη ερημω i. m. 7. προβιβασεισ τουσ 10. ωμοσεν
τω τω
κυριοσ τοισ ... AB και ισαακ και ιακωβ 11. εξελατομησασ 13. om μονω
... επι add. vid. 14. om θεων των 15. AB οτι θεοσ ... AB οργ. θυμωθη

IV. 43. γαλααδ] ita et Ti, b γαλααθ
VI. 2. pro φυλασσεσθε (ABb) Ti scripsit φυλασσεσθαι

18. AB² εναντιο (i. f. l.) ... θεου υμων 23. post εκειθεν add. AB i. m. ινα εισαγαγη ημας ... (ταυτην η | ην ωμ.) 25. AB² εναντιον ... ενετ. ημιν κυριος

VII. 1. εισαγαγη ... εκει κληρονομησαι και εξαρει ... μεγαλα απο προσωπου, i. m. πολλα ※ ισχυρα ... και αμορραιον και γεργεσαιον 5. ※ post συντρειψετε add. vid. ... γλυπτα των θεων αυτ. 6. AB προειλατο ... ειναι σε ... προσωπου της γ. 7. AB προειλατο ... AB om κυριος sec. ... (εσται) 8. AB εξηγ. κυριος υμας ... post κραταια AB i. m. ad ※ εν βραχειονι υψηλω ... ελυτρωσατο εξ (A om κυριος) 9. και γνωσεσθε σημερον ... AB² θσ ο θσ ... AB² φυλασσων την διαθ. ... B² i. f. l. add. αυτου post διαθ. ... AB² και ελεος 11. εντολας αυτου ... δικαιωμ. αυτου κ. τ. κριματα αυτου 12. εσται εαν ακουσ. ... ποιησητε αυτα και ... κ. ο θ. σου (sic) 13. σε κσ και ... AB εκγονα ... γης ως ωμ. 15. κσ ο i. f. l. ad. vid. ... om σου pr. 16. και ου AB λατρευσεις 17. διανοια σου 18. ου φοβηθηση αυτους supr. lin. ad. 19. ους εωρακασιν (corr.?) ... τερατα μεγαλα εκεινα i. f. l. ad. ... AB θεος ημων π. 20. ※ τας σφηκιας usque 21. προσωπου αυτων i. m. inf. 23. εξολεθρευση αυτους 24. AB απολειται ... εκεινων ... AB ουδεις ... εξολεθρευση 25. εν πυρι ... ου χρυσιον ... αυτων ου λημψη 26. και εση αναθημα (bis)

VIII. 1. εντολας, i. m. ταυτας ... (υμι σημερον) ... εισελθοντες κληρονομησητε ... ην κσ ο θσ υμων ωμοσεν 2. ερημω ως αν ... εκπειραση 3. μαννα, i. m. εν τη ερημω ... (ειδησαν) 5. παιδευσαι ανθρωπος 6. ταις οδ. 7. εισαγει ... υδατων πηγαι ... (δια των πεδιων) 8. συκαι ροαι 9. AB² επ αυτης ουδεν 10. AB εδωκεν ... post σοι i. m. κσ ο θσ σου 13. βοων σου πληθυνθεντων κ. τ. πρ. σ. πληθυνθ. σοι αργ. ... οσων σοι (i. f. l.) εσται σοι πληθυνθεντων σοι 14. add. vid. σε εκ γης αιγυπτου 16. ο ουκ ειδης συ και add. vid. ... εσχατων των ημερων 18. διδωσι την ισχυν ... αυτου i. m. 19. λατρευση αυτοις ※ προσκυνηση αυτοις ... post σημερον add. i. m. sup. τον τε ουρανον και την γην. 20. AB κσ ο θσ απολ.

IX. 1. ιορδανην τουτον 2. οισθας (i. f. l.) 3. προπορευσεται ... καταναλισκων ... AB² απρο προσωπου ... απολεις ... om εν ταχει 4. εξαναλωσαι ... τα εθνη τ. απρο ... om σου 5. διαθηκην αυτου ... et 8. om κυριος 9. AB κατεγεινομην 10. εδωκεν κυριος εμοι 11. om δια sec. 13. AB λεγων λελαληκα (i. f. pag.) 15. om των μαρτυριων 16. εαυτοις ... ενετ. υμιν κυριος ... AB om ποιειν 19. AB την οργην κ. τον θυμον 22. AB παροξυνοντες 23. κυριος υμας 25. εναντιον 27. και τα αμαρτ. 28. ειπεν αυτω

X. 2. αυτα 6. (ϊαχειμ μεισαδαι) 7. εισ ταιβαθα 10. ηκουσεν 14. κ̄υ τοῦ θ̄υ σου 15. AB προειλατο 17. AB κ. ο φοβεροσ ... ουδ ου μη 20. om επι

XI. 1. om εντολασ αυτου και τασ 2. (παιδιαν κυριου) 4. AB αιγυπτιων τα αρμ. 5. ημιν 7. om τα μεγαλα ... AB εποιησεν υμιν 8. κληρονομησετε 10. εισπορευη εκει, cf. not. ... AB λαχανιασ 11. (πεδινη, ut saepissime) 12. AB vid. διαπαντοσ c. seqq. conj. 13. εισακουσητε 14. AB προ[ω]ϊμον 17. συνσχη ... ο υετοσ ... AB ησ εδωκεν ο 22. οσασ ... (πορευεσθε) ... om και ante προσκολλ. 25. πρ. υμων τον τρομον υ. κ. τ. φοβον υμ. ... ησ εαν 27. ασ εγω 28. και αι καταραι ... AB θεου υμων 31. θεοσ υμων

XII. 1. γη η κυρ. ... AB πατερων ημων 2. (θεινων) ... δασεοσ 3. κατ[α]ασκεψατε ... κατακαυσατε 5. AB εκει επικληθηναι ... εκζητησα[τε] κ [εκει] ελευσεσθε 6. οισετε τα ... om και τα θυσιασμ. usque τα εκουσια υμων (A om κ. τασ ευχασ υμων) 7. ου αν την χειρα επιβαλητε 8. AB α ημεισ 11. om εκει alt. ... εκ[λε]|λεκτον ... οσα εαν ... AB om κυριω ... om υμων 12. AB υμων οι παιδεσ 17. om των προβ. σ. και ... AB πασασ ευχασ 18. αυτω συ και ο υιοσ σου και η θυγατηρ σου bis scrips., συ prius usque αυτω sec. uncis inclusit ... AB ου αν 19. εαν 21. om εκει sec. 22. εσθ[αι]ετε 23. βρωθ. η ψυχη 26. θεοσ σου [αυτον] επικληθηναι (A αυτω) 27. om κρεα ανοισεισ usque του θεου σου τα 28. AB καλον κ. το αρεστον 29. κληρονομησαι αυτην γην

XIII. 3. καρδιασ σου κ. 4. AB πορευεσθε 5. AB τον πονηρον 6. AB θυγατηρ σου ... om σου post γυνη ... τησ ψυχησ 9. αυτου αι χειρεσ σ. 11. AB ετι ποιησαι` 14. om ετασεισ και ... ερα[ε]υνησεισ ... αληθωσ 17. προσκολλ. εν τ. χ. σ. ουδεν α. τ. αναθ. ινα ... AB δωσει ... AB ελεησει ... AB πληθυνει (A ελεησ. post πληθ. ponit) 18. το αρεστον κ. τ. καλον

XIV. 1. AB i. m. add. ου φοιβησετε post θεου υμων 2. AB αυτω λαον 6. αναγων 7. χοιρογυλλιον 12. αλιαιτον 13. ικτεινα 14. γλαυκαν 15. AB [ε]αρωδιον 16. AB [ε]ϋποπα 17. AB πελεκανα 18. υμιν εστιν 21. γενηματοσ ... AB γενημα ... καθ[τ] ενιαυτον 22. AB ω αν 23. γ. απο σου. η οδοσ 24. αυτον· επικληθηναι το ονομα αυτου εκει i. m. 25. AB ου εαν ... AB επιθυμει ... om επι βουσιν usque ψυχη σου ... υιοσ pro οικοσ 27. AB γενηματων

XV. 2. η αφεσισ 3. του αδελφου 6. (AB δανιη) 7. om εκ ... συνσφιγξησ 8. AB αυτω δαν[ε]ιον δανιεισ 10. αυτω [ς]δαν[ε]ιον δανιεισ 11. om σου post γησ 12. και η εβραια, A η η εβρ. 13. οταν δε usque απο σου i. m. 15. AB ησθα ... και ελυτρωσ. usque εκειθεν i. m. 16. ευ αυτω εστιν 17. AB ποιησεισ ωσαυτωσ 18. AB εφετιον ... om σε 21. και εαν μη η εν

XI. 8. κληρονομησετε] ita et Ti et b primo, sed cal. correx. -σητε. 10. εισπορευη εκει] b habuerat εισπορευη υμεισ εκει, sed υμεισ cal. delevit, Ti nihilo secius υμεισ retinuit quum vers. 10 cum 11 confunderet; Proleg.: „11, 11 [sic] in ed. Rom. post εἰσπορεύῃ additum est υμεισ, sed rursus calamo confossum. Id ad paucos posteriores editores transiit."

XIV. 8. Ti scripsit μηρυκαται, b ut B μαρυκαται, A αναμαρυκ. 17. πελεκανα] ita et Ti, b πελακανα

XVI. 6. ον εαν 10. AB καθοτι 11. om κυριου ... om συ ... om αυτον
13. εκ του αλων. 15. ω εαν ... AB γενημασιν 19. AB om εκκλινουσι
κρισιν ουδε ... εξαιρει

XVII. 2. ποιησῃ 3. AB προσκυνησουσιν ... AB om σοι 4. AB εκ-
ξ
ζητησεισ 5. εξαρεισ ... (λιθοβολησεται) 6. αποθνησκων· sic dist. AB 9. om
τουσ ιερ. τ. λευιτ. και προσ 10. ο εαν ... AB ου αν ... οσα εαν 12. οσ
αν π. 16. προσθησεται 17. γυναικασ ουδε μεταστησεται α. η κ. κ. αργ. κ. χρ. ου
πληθυνει εαυτω i. m. inf. 20. καρδια σου

• XVIII. 3. AB δωσει τω ιερει τ. βραχ. 10. φαρμακοισ 11. AB² επα-
ειδων 12. om προσωπου 15. αναστησει κυρ. ο θ. σου σοι 16. AB το μεγα
τουτο 18. AB add. μου ante εν τω 19. AB οσα εαν

XIX. 3. AB καταφυγη εκει 4. AB εχθεσ 5. AB οσ αν 6. ην η
οδ. ... AB εχθεσ 7. εντελλομαι σοι 8. την γην usque 9. ακουσησ ποι-
i. f. pag., min. lit. ad. 9. AB και προσθησεισ ... σαυτω pro σεαυτ. 14. γη η
•
15. εμμενεισ ... ην αν 17. και γνωσονται, corr. και στησονται ... οι εαν
19. AB τον πον. 20. τουτο το πονηρον 21. in fine AB i. m. inf. add. καθοτι
αν δω μωμον τω πλησιον [·] ουτωσ δοθησεται αυτω

XX. 14. om παντα τα κτηνη κ. παντα 16. (AB ζωγρησεται) 17. ante
και ιεβουσαιον i. f. lin. ins. κ γεργεσαιον 18. AB υμασ ποιειν 19. ουχι εξολ.
χ
XXI. 4. τραχιαν 7. AB² ουκ εωρακ. 10. AB προνομευσεισ 11. σαυτω
ε
12. AB εισαξεισ 13. καθιεται 18. αιρεθιστησ ... ουκ υπακ. ... αυτον
λ
usque 19. συλλαβοντεσ i. m. 20. οινοφρυγει 21. λιθοβ. αυτουσ 23. κεκα-
ταραμενοσ ... om μη

XXII. 1. μη υπεριδησ 2. εγγιζη pro επιστη 3. om και ουτω ποιη.
ω
τ. ιματ. αυτου ... κ. ουτοσ π. κ. π. α. 6. δενδρι (A δενδρει) 9. (κατα-
τ
σπερεισ ον) ... διφορον ... AB γενημα ... σπειρη ... AB γενηματοσ
21. om του οικου 22. συνοικισμενησ 26. post νεανιδι AB i. f. l. add. ου
τη νεανιδι
ποιησετε ουδεν ... AB² ουκ εστιν αμαρτ.

XXIII. 1. εισελευσονται 2. AB om vers., B² sic supplet ουκ εισε-
λευσεται εκ πορνησ εισ εκκλησιαν κυ ουκ εισελευσεται 3. ουδε μωαβειτησ 4. om
σε post καταρασθαι 8. γενηθωσιν 10. om εξω τ. παρ. κ. ουκ εισελευσεται
12. om vers., B² sic supplet (11.) παρεμβολην (12.) και τοποσ εσται σ. ε. τ.
π. κ. εξελ. ε. εξω (13.) κ 13. επαγων 15. om αυτου prius 16. ου εαν 19. AB
ου αν εκδανεισησ 20. κληρονομειν 23. ευξω τω θεω

XXIV. 1. συλλεξεισ 2. εμβαλεισ 5. AB γραψει ... αυτω pro εαυτ.
6. ο προτεροσ εξαποστειλασ 7. εισ τον πολεμ. 9. om εκ 10. ον εαν
ου .. ※
11. οτιουν και εισελ. 14. 15. i. m. inf. ad. post ενεχυρω inserend: αποδο-
σει αποδ. τ. ενεχ. α. πρ. δυσμαισ η. κ. κοιμ. εν τ ιματιω, om ergo αυτου
i. fine v. 14. 18. AB και υιοι 19. 20. i. m. ad. post κ. χηρασ inser: κ ουκ
ενεχυρασ (sic et A) ιματ. χ. κ. μνησθηση 21. και επιλαθη usque αγρω
σου postea insert. 23. AB επανατρυγησεισ

XXV. 1. om κρινωσι και 2. om εναντι των κριτ. κ. μαστ. αυτον ...
om κατα την ασεβειαν αυτου 5. om εξ ... ην pro ῆ 11. AB i. m. ανθρω-
※
ποι, i. m. δυο ... om η 13. εσται σοι εν 15. κ μετρ. αληθ. κ δικ. εστ. σοι
i. m. 16. tot. vers. i. marg. 18. εφοβηθησ

χ
XXI. 7. ουκ εωρακ.] b ουκ ἑώρακ., quod Ti retinuit, quamquam Proleg. p. xxxiv dicit, se hoc emendandum curasse.

XXVI. 7. om και τ. μοχϑ. ημων 10. AB γενηματων ... om και αφησ. α. απεν. κ. τ. ϑ. σου 12. AB γενηματων 13. εναντιον 14. ουκ εκαρπ. απ' αυτων i. m. ... επηκουσα ... επηκουσα pro εποιησα ... καϑοτι 15. καϑιδε 18. AB φυλασσειν

XXVII. 1. ῑσραηλειτων pro ισραηλ λεγων 3. ηνικα εαν 6. τα ολοκαυτ. 7. εναντιον 12. ιουδα 14. AB οι λευειται ερουσιν 15. om πασ 20. γυναικοσ εκ πατροσ 22. om εκ 23. om τησ bis 24. πλησιον αυτου δ.

XXVIII. 2. σε εαν non dist. ... post σου: et nov. lin. inc. 4. και τα γενηματα τ. γ. σου i. f. l. ad. ... AB om και ante τα βουκ. 8. (ταμιοισ) 11. και επι τ. γενημασιν (A -σι) τ. γ. σ. κ. ε. τ. εκγονοισ των κτηνων σ. ... AB om σου ante ησ ... (ηση pro ησ) 12. δανιεισ ... δανᵉιη· ... ⁒ αρξεισ εθνων π. σ. δε ουκ αρξουσιν i. m. 18. AB γενηματα 19. εκπορευεσϑαι pro εισπ. et εισπορ. pro εκπορ. 20. ου αν 22. (ρειγει) 24. AB τη γη σου 25. AB επισκοπην 28. παραπληξια αορασιασ 30. om μη 31. και ουκ εσται usque 32. ετερω i. m. sine ο βοηϑων 32. σου η χειρ 33. εκφορτια 35. σε ιαϑηναι 36. ουσ εαν 37. om αν 42. AB γενηματα ... ερυσιβη 43. προσηλυτοσ ο εν σοι 44. AB δανιει et δανιεισ 48. om διψει usque γ. και εν ... AB επιϑησει 49. AB κυριοσ επι σε 50. ελεησοι 51. AB γενηματα 54. βασκαινει ... om αυτου ter ... om τω ante κολπω ... om αυτω 56. om και δια ησ τ. απαλοτητα ... ϑυγ. αυτου 57. AB χοριον ... τεκνον ο αν 59. ⁒ νοσουσ κον. κ. πιστασ i. m. 61. om και πασαν την γεγραμμενην, suppl. i. m., sed post νομ. τουτου inserend. notat 63. om και πληϑυναι υμασ ... κληρονομειν 65. εκλιποντασ 68. πλοινοισ ... οδω ειπα ... προσϑησει

XXIX. 1. μωση 3. in fine add. AB i. m. την χειρα την κραταιαν και τον βραχιονα τον υψηλον 5. εν τη ερ(α)τμω τεσσεραχ. ετη 7. υμιν εν 15. μεϑ ημων ... ωδε σημερον μεϑ υμων 16. κατοικησαμεν ... παρηλ(ο)ϑαμεν ... ωσ παρηλ. 18. εξεκλεινεν ... AB ενοχᵒλη 20. ϑεληση 25. κατελιποσαν 29. υμων bis ... υμιν

XXX. 1. η ευλογια ⁒ η κατα(ρ)α (i. e. B[1] ῆ—ῆ, B[2] ἡ—ἡ) ... σε διασκορπιση 3. ῑασηται 5. και εισαξ. 8. επιστραφ. επι κυριον κ. εισακ. 9. γενημασιν (sic et A) τησ γησ σ. κ. εν τ. εκγονοισ των κτηνων σου ... AB ηυφρανϑη 11. om εστιν sec. 12. λημψ. αυτην ημιν ... αυτο 13. tot. vers. i. m. sup. suppl. 14. εστιν σου εγγυσ ... αυτο ποιειν 16. om και ante φυλασσεσϑ. ... εσεσϑαι ... κληρονομειν 18. κληρονομειν 19. AB ινα ζησ συ και 20. ζωη αυτου ... κατοικειν σε επι

XXXI. 4. καϑα εποιησ. ... τοισ δυσι β. 5. ⁒ ποιησετε usque υμιν i. f. lin. add. 6. AB[2] ενκαταλ(ε)ιπ(γ)η 7. πατρασ. ημων 8. AB[2] ενκαταλ(ε)ιπ(γ)η σε 9. om τοισ υιοισ λευι 10. αυτοισ μωυσησ 12. AB ινα ακουσωσιν 13. κληρονομειν · 14. ηγγικασιν ... εντελουμ]αι αυτω usque 15. ο στυλοσ i. f. col. add. 15. A[1]B[1] om του μαρτυριου extr., i. f. lin. suppl. 16. AB ο λαοσ ουτοσ 17. και ⁒ εν, i. m. ⁒ ερει 19. om νυν ... διδαξετε ... μοι

XXVIII. 2. σε εαν et σου:] b σε. σου, Ti σε, σου, 42. ερυσιβη] ita et Ti, b cum A ερισυβη 57. χοριον] ita et Ti; „χοριον, quod idem Alex. cod. tuetur, intactum reliquimus. Sed calamo correctum est in ed. Rom. χόριον."

XXIX. 18. εξεκλεινεν] etiam Ti ἐξέκλινεν, et b ex correctione calami, antea ἐξέκλινον: in eodem versu pro τινὸσ ῆ διάνοια Ti scripsit τίνοσ ἡ δ.

XXXI. 19. διδαξετε] ita et Ti, b cum A διδαξατε

γενηται 20. om λατρευσουσιν αυτοισ και 21. om αυτων και απο στοματοσ 27. AB κυριοσ αυτοισ 28. om πρεβυτερουσ υμων και τουσ 29. εκκλεινειτε απο τ. ο. ... om και συναντησεται υμιν

XXXII. 6. om και επλασε σε 10. χορᾱν (η) 13. AB γενηματα 17. καινοι προσφατοι ... (ειδησαν) 21. εθνι (ε) επ εθνι (ε) 22. AB γενηματα 24. αποστελω 25. ταμιων 31. AB εστιν pro εισιν 41. om με 42. om και η μαχαιρα usque αιματοσ 43. προσκυν. αυτω υιοι θ. (υιοι pro αγγελοι eti A) ... AB παντεσ αγγελοι θεου 44. μωσησ ... AB εν εκεινη τη ημερα 46. (εντελεισθαι) 49. αβαρειν ... χανααν pro μωαβ 52. AB οψη

XXXIII. 1. ευλογησεν 4. υμιν 7. και αι χειρ. 8. επι υδατοσ 9. λεγων (ο) ... ουκ εορακα (χ ω) 13. επ ευλογ. 14. AB γενηματων 16. εν τω βατω 17. επ ακρου γ. 19. om εκει sec. 23. νεφθαλειμ bis ... ευλογιαν 24. ευλογητοσ 27. αρχησ ... κ ante εκβαλει add. vid.

XXXIV. 4. AB ωμοσα αβρααμ 5. μωυση 6. AB οιδεν 7. om τα χελωνια αυτου 10. μωσησ
Subscriptio: AB δευτερονομιον

ΙΗΣΟΥΣ.

Inscriptio: ῑησουσ

I. 5. AB ουδε υπεροψ. 6. γαρ διελεισ, i. m. αποδιελ 8. εν αυτη, AB i. m. αυτω ... ευοδωσει pro -σεισ 15. δεδωκεν 16. ιησοι ... AB οσα αν 18. AB οσ εαν ... AB καθοτι αν ... αυτω εντειλη

II. 1. (σαττειν) ... πορ. εισηλθοσαν οι δυο νεανισκοι 5. (καταλημψεσθαι) 8. επι το δωμα προσ αυτουσ 9. δεδωκεν υμ. ° κσ. 10. εξωλεθρευσατε (sine -ε-) 11. θεοσ υμων οσ εν (cf. 1 Tim. 3, 16) 12. ελεοσ ποιησατε 14. παραδοι 17. οι ανδρεσ προσ αυτην 19. AB ημεισ δε 24. AB παρεδωκεν ... AB κατεπτηκεν

III. 3. AB πορευσεσθε 4. ημων ... ιν επιστ. ... AB πορευσε|σθε ... απεχθεσ 5. ποιησ. εν ημιν κυριοσ 7 AB om οτι 8. μεσου pro μερουσ 14. om κυριου 15. AB επληρου 16. καθιαιρειν pro καριαθιαριμ 17. cum και παντεσ nov. sect. inc.

IV. 3. υμιν και αυτοισ ... (στρατοπεδεια) 8. AB λαβοντεσ 18. AB εχθεσ 23. AB μεχρισ ου

V. 2. om εκ δευτερου 5. μαδβαρειτιδι 6. διο οι απεριτμ. ... πατρ. ημων δ. 10. τεσσαρεσκ. (ut paene constanter, non longius not.) ... απο εσπερασ απο, i. m. επι 12. χουραν pro χωρ. 15. om επ αυτου

VI. 1. ουθεισ 2. π. την ῑερειχω υποχειριαν και 9. εμπροσθεν παραπορευεσθωσαν 10. AB μηθεισ ... υμων την φωνην ... αυτοσ διαγγειλη 13. οπισθε της .. om εξακισ 15. AB om εν τη ημερα εκεινη ... εξακισ pro

---

XXXII. 39. Ti „restituimus ad normam eorum quae subsequuntur ἀποκτενῶ (etiam cod. Alex. habet) pro ἀποκτέννω“ [b cum B].
II. 19. ημεισ δε] ita et Ti, b υμεισ δε

επτακισ 16. AB om εγενετο ... ο ιησουσ 17. om παντα sec. 18. φυλαξασθε 23. ην αυτησ κ. 24. ενεπρ. ενπυρισμω 25. AB τον πατρικον αυτησ ... AB κατωκησεν 26. οζαν, i. m. αοζαν ... αβειρων. 27. ante, non post 27. dist.

VII. 1. AB οργη κυριοσ 3. AB αλλ ωσ ... παντα 4. πρ. των ανδρ. 5. AB τριακοντα και εξ 12. AB om και ... ὑποστρεψουσιν, i. m. επι (= A) ... AB εγενηθησαν 13. εν υμιν εστιν 14. ον εαν bis 17. κατα ανδ. 20. AB κυριου θεου 22. ενκεκρυμμενα ... om αυτου

VIII. 1. τουσ ανδρασ παντασ 10. ανεβ. αυτοι κ. 11. απ ανατολ. 17. ουθεισ ... ανεωγμενην 19. και ηλθοσαν 21. μεταβαλομενοι 22. om αυτουσ 24. AB om και ante τουσ εν ... απεστρεψεν ... ρομφαιασ, i. m. μαχαιρασ 29. αυτου το σωμα ... ερειψαν ... AB αυτον pro αυτο

IX. 1. ωσ δ ηκουσ. 3. οικοδομησεν 4. κω θυσιαν 5. ενωπιον υιων 17. AB om την ante διαθηκ. 20. (επηρωτησαν) 23. κεφειρα και βειρων, i. m. βηθωρ 29. εκλιπη ... AB om ουδε υδροφοροσ 33. ον εαν

X. 1. om και post εποιησαν ... αυτομολησαν 2. (ειδη) ... μεγαλη πολισ 3. AB αιλαμ 4. αυτομολησαν 5. οδολλαμ 6. AB κ. εξελου ημασ κ. βοηθησον ημιν 8. ουθεισ 9. επ αυτουσ ιησουσ 11. εν τω δε φ. 14. AB συνεπολεμησεν 21. υγιεισ ... ουθεισ 23. και εξηγαγοσαν usque σπηλαιου i. m. inf. 24. (ιην) ... (ιησ) 25. προσ αυτουσ ιησουσ 27. και επεκυλισαν 28. μακηδαν ... στομ. μαχαιρασ, i. m. ξιφουσ ... ενπνεο ον εν (i. f. l.) ... εν αυτη ουδεισ ... μακηδαν 30. εφονευσεν ... ξιφουσ, i. m. μαχαιρασ 33. AB αιλαμ ... γαζησ pro γαζερ 34. εισ λαχεισ ... επολιορκησεν 37. om το 39. AB επαταξαν ... τη χεβρων 40. ναβαι pro ναγεβ

XI. 1. μαρρων 2. AB πρ. τουσ β. ... εισ την ραβα 3. αμορρ. κ. ευαιουσ κ. ιεβουσαιουσ κ. φερεζαιουσ τ. εν τ. ο. κ. τ. χετταιουσ τουσ υ. τ. ερημον εισ την (sic eti A pro γην) μασευμαν 5. μαρρων 7. AB μαρρων 9. AB εν πυρι 10. απεστραφη 12. βασιλε'ων ... (ξειφουσ) 14. AB ουδε εν ενπνεον 16. πασαν την αδεβ 17. αχελ pro χελχα 18. πλειουσ ημερασ 22. om γεθ και εν

XII. 3. υπο μηδωθ φ. 4. βασα 5. AB om γην 7. AB οι υιοι ... βαλαγαδα εν πεδιω λιβανω, i. m. του λιβανου ... εωσ του ορουσ χελχα ... αυτον 9. και τ. β. ιερ. 13. ασει pro γαδερ 14. αιραθ pro αδερ, i. f. ad. βασιλεα αραθ 16. ηααδ 18.—22. ασομ ... μαμρωθ ... ζακαχ ... μαρεδ. και βασ. 23. ελδωμ τ. φεννεδδωρ, i. m. φενναεδδωρ 24. θαρσα

XIII. 3. χαναναναιων (sic) ... AB σατραπιαισ ... AB γεθθαιω ... dist. ακκαρωνειτη· κ. τ. ευαιω εκ 4. ταφεκ 5. γαλγαα (sic, mendum typographicum? Holmes tacet) 8. om δυσι ... περαν τω ιορδανη 9. δαιδαβαν (sic, Holmes λαιδαβαν) 10. οσ βασιλευσεν εσεβων 12. εβασιλ. εν εδραειν κ. εν ασταρωθ 14. AB αυτων κληρονομια 18. μαιφααθ 20. βαιθθασεινωθ 22. βεωρ 25. AB πασαι αι πολεισ 26. βοτανει ... βααν

VII. 12. εγενηθησαν] ita et Ti, b εγεννηθησαν
IX. 20. επηρωτησαν] ita et Ti, b επηρωθησαν
XIII. 22. βεωρ] ita et Ti, b βαιωρ

28. om και κατα πολεισ αυτ. κ. δημουσ αυτων 29. (ημιισει) 30. μαανα ... βασανει ... AB om τησ 31. om τη 32. επ ανατολ.
θη
XIV. 1. κατεκληρονομησεν 2. εκληρονομησαν 6. 13. 14. etc. AB ιεφοννη
τε
8. οι δε αδελφ. ... προσεθην 11. εξ ελθειν κ. εισελθειν (corr.?) 12. om εν ... AB νυνει

XV. 1. ιουδαιασ (pro ιδουμ., ut saepius) 2. μερουσ τησ θαλ. 3. ^σεν-ναχ pro σενα ... επι λιβοσ, i. m. απο 4. διεκβαλλει 7. ταγαδ pro γαλ-γαλ (Holmes τα αγαδ) ... αδδαμειν ... διεκβαλλει ... om τησ post υδωρ ... AB πηγησ ηλιου 8. ονομ bis ... νοτου ... εκβαλλει 9. μαφθω pro
εσ
ναφ. ... οριον ϊεβααλ 10. ασσαρ επι 11. διεκβαλλει ter ... λεμνα 12. απο προστ., i. m. δια 14. θοαλμει 16. οσ εαν 19. βοθθανεισ 27. βαι-φαλαδ 32. (χθ) 37. μαγαδαγαδ 38. δαλαλ ... μασφα, i. m. φασμα ... ϊακαρεηλ
λ
και μαχησ 39. κ. βασ. 40. cum και μαχεσ nov. lin. inc. 41. μακηδαν ... AB δεκαεξ· (sic dist. B, non post κ. αυτων) 42. λεμνα 44. αιλω
ε αι
47. post αιγυπτου· nov. lin. inc. 49. πολισ 51. om κ. γηλωμ 54. σωρθ 56. ϊαρειχαμ 58. αλουα ... βαιθσουρ 59. ταγαμ (Γ = Τ fractum?) ...
οσ
εωβησ pro θωβ. 62. αισχιοζα ... ανκαδησ 63. ιεβουσαιοσ κ. ... (ηδυνα-σθησαν) ... AB ημερασ εκεινησ
XVI. 1. απ ανατολ. 2. χαταρωθει 5. απο ανατολ. ... ασταρωθ ... εροχ 6. εισ ανατολασ, i. m. επι ... σελλησα 7. ασταρωθ ... διεκβαλλει
η
XVII. 2. ουτοι οι αρσενεσ 5. om γησ 7. ϊασσειβ ... θαφθωθ, i. m. ναφεθ 10. ϊασηβ ... απ ανατολ. 11. ασηρ και θοαν, i. m. βαιθσαν ... δωρ, i. m. εδωρ 14. ιησου 16. εν βαιθαισαν, i. m. εκτω ... κοιλαδι ισλ (pro ιεζραηλ B omnibus fere locis ισραηλ scripsit) 18. επιλ. εστιν αυτω ... (υπερισχυεισ)

XVIII. 4. AB τρεισ ανδρασ ... AB² ^εμου ... AB διελθειν 6. AB προσ με ωδε 7. ^εαυτων 11. φυλησ add. vid. i. f. l. ... AB om υιων prius
η
12. διεξοδοσ μαβδαρειτισ 13. μααταρωθ (θ pro β et A) 14. επι το οροσ, i. m. μεροσ 16. νοτον 17. γαλιαωθ 19. (ροεια pro ορεια, mend. typogr.?) ... (ϊροδανου, mend. typogr.?) 23. ϊεφραθα 24. δεκαδυο 28. ϊεβουσ ... ϊερουσ. και πολεισ και γαβ. ... τρεισ και δεκα ... αι i. f. lin. add. vid.
λ του
XIX. 2. χωλαδαμ, i. m. μωλαδαμ 4. ελθουλα 8. βαρεκ' 9. κληρου ϊουδα 11. μαραγελδα 12. απ ανατολ. 16. om τησ 18. σουσαν 19. ρεη-ρωθ, i. m. ρεηθα 24. om κατα δημουσ αυτων 26. ελειμελεχ 27. AB απ ανατολ. 30. αρχωβ 33. ναβωκ ... AB ο ιορδανησ 34. επιστρεφει ... AB νοτου ... AB απ ανατολ. 41. ασα πολεισ 42. σαλαβειν 43. αιλων 48. ιουδα pro δαν ... λασεννδακ 49. AB om τω ante ιησοι 50. θαμαρ-χαρησ, i. m. θαμνασαραχ 51. εναντιον του κυριου

XXI. 4. πολ. ιγ. 6. γεδεων pro γεδσ. ... εν τω βασαν 7. και εν
ισ
τοισ υιοισ 10. τουτο εγενηθη 11. χαραθαρβοκ 20. AB εγενηθη πολισ 22. om τα ante αυτη 23. γεθεδαν, i. m. γεθαιβαν 24. και γεθερεμμων

XIV. 6. 13. 14. XV. 13. 14. XXI. 12. ιεφοννη] sic et Ti, b ιεφονη
XV. 63. ηδυνασθησαν] sic et Ti, b ηδυναθησαν
XVIII. 28. ϊεβουσ] ita et Ti, b ιηβουσ

25. ημισους φυλ. 27. (γεδσων) 28. και δεββα 30. και δαββων 31. και ρααβ' 32. θεμμων 33. πολεισ δεκατρεισ 35. (περισπορειαυτησ) 36. ιερειχων 39. αι πασαι πολεισ 40. πασαι πολεισ ... φυλησ λευει 41. πασα πολισ 42. πολεισ ... κατα προσταγμα ... θαμνασαραχ ... θαμνασαχαραθ' 44. αυτουσ κσ κυκλοθεν ... AB ανεστη

XXII. 1. ημισει 2. επηκουσατε 3. εφυλαξεσθε 5. ποιειν σφοδρα 6. ηυλογησεν 8. και διειλ. 9. φυλησ υιων μ. 10. γαλγαλα τ. ιορδ. ... οι υιοι γαδ κ. οι υ. ρουβην ... επι του ιδειν 11. AB ωκοδομησαν ... γαδ κ. οι υ. ρουβην ... AB ημισει ... επι των οριων 15. υ. γαδ κ. π. τ. υ. ρουβην ... AB εισ την γαλ. 17. μεικρον ημιν 19. AB τησ κατασχεσεωσ κυριου ... αποσταται απο θεου ... και μη αποστ. 20. εισ μονοσ αυτοσ (et A hab. μονοσ) 22. εστιν κυριοσ ... om τη ημερα 23. αυτοισ 24. AB om και 26. AB ουκ ενεκεν 27. λατρειαν κυριω ... ημων post σωτηριων i. f. l. add. vid. 28. ημασ και ταισ, i. m. η ... AB ουκ ενεκεν 29. εν ταισ σημ. ημεραισ αποστησαι 31. AB ερυσασθε

XXIII. 1. AB εχθρ. αυτων 2. τ. γραμματεισ α. κ. τ. δικαστασ α. ... αυτουσ εγω, i. m. ιδου 3. AB εορακατε ... θεοσ ημων 4. οπερ ειπα (pro επερριφα) 5. AB κατακληρονομησατε 6. δεξιαν 7. ου μη προσκυνησετε αυτ. ουδε μη λατρευσετε αυτοισ 9. ουθεισ 10. om ουτοσ ... AB εξεπολ. ημιν 11. φυλαξασθε 13. πακιδασ (sic saepius) 15. ελαλ. κυρ. προσ ημασ

XXIV. 2. κατωκησαν 5. επαταξαν τ. αιγ. εν οισ εποιησαν αυτοισ 8. παραδεδωκεν 10. AB ευλογιαν 12. AB προτερ. ημων 14. λατρευετε κυρ. 15. υμιν εαυτοισ 19. AB οτι θεοσ ... υμων τα αμαρτημ. και 20. εαν ... (λατρέσητε) 26. AB νομον ... τερεμινθον 27. προσ ημασ ... εσται ουτοσ ... (ματυριον) ... εαν 31. θαμναθασαχαρα 32. εδωκ. α. ιωσ. εν μεριδι i. f. l. add. 33. εν γαβ. τη εαυτων ... εισ την γην εαυτ. πολιν

Subscriptio: AB ϊησουσ ϋϊοσ ναυη

ΚΡΙΤΑΙ.

Inscriptio: AB κριται

I. 2. εν τη χειρι 4. εκοψαν, i. m. επαταξαν 5. εν τη βεζεκ usque 6. αδωνιβεζεκ· i. m. inf. 6. και κατελαβοσαν 8. AB οι υιοι 9. AB του πολεμησαι 10. χαριαρβοξεφερ (A -οχσε-) ... αχιναα, i. m. αχειμαν ... θολμειν 11. χαριασσωφαρ 12. οσ εαν 12. et 13. την αζα, i. m. ασχα 14. AB εκραξεν 16. μωυσεωσ ... om και post αραδ 17. σεφεκ 18. ουδε τ.

XXIV. 26. τερεμινθον] sic et Ti, b τερμινθον

αχχαρ. . . . αυτησ ουδε τ. αζωτ. 20. μωσησ 23. πολεωσ αυτων την
24. ημιν 26. τουτο το ον. 27. ουδε τ. θυγ. α. pro και τ. θ. α. 35. AB*
ε
αλωπηκεσ . . . AB εβαρυνθη χειρ σαν

II. 10. και γε πασα . . . προσετεθη πρ. 15. εξεπορευοντο 17. αυτοισ
ʿκαι (sic) εξεκλειναν 18. κριτασ αυτοισ 19. AB απεριψαν 21. και γε εγω

III. 3. AB σατραπιασ 8. ποταμων συριασ . . . χουσαρσαθαιμ (bis)
α
11. τεσσεραχ. ετη 16. AB μ. τον δεξιον αυτου 17. om τω 24. (ταμιω)
29. εν τη ημ. εκ. 30. αυωδ 31. σαμαγαρ . . . ($\bar{\chi}$ ανδρασ)

IV. 1. dist. post κυριου . . . αυωδ 3. εικοσι (sic semper, non not.)
6. νεφθαλειμ 7. εισ τασ χειρ. 8. τον αγγελον κυριοσ 9. μετα βαρακ
10. μετ αυτου δεββωρα 17. AB οικου sine του 22. ρεριμμενοσ 23. εν τ.
ημερα εκεινη τον ιαβειν βασιλ. χαν. εμπρ. των υι.

V. 2. ακουσιασθηναι 3. σατρ. εγω ειμι τω κυριω εγω ειμι ασομαι
ψαλω τ. 6. (αναθ εν εν ημερ.) 7. αναστη bis 8. καινουσ οτε (sed inter
σ et ο unius literae [τ?] spatium) 9. διατετα|να (i. f. col.) 13. κατα-
ε
λημμα 14. εξεριζωσεν . . . AB εξεραυνωντεσ 19. AB μεγεδδω 22. AB τοτε
•
27. κατακλισθεισ 31. απολοιντο . . . cum και ησυχ. nov. sect. inc.

VI. 3. (ανεβαιναν) 4. κατεφθειραν . . . κατελιπον 5. τοισ καμηλ.
•
10. καθησεσθε 11. τη pro γη . . . γεδεων υιοσ 14. εν ισχυει 15. ο μει-
κροτεροσ . . . οικω πατροσ 17. δε pro δη 18. AB θησω pro θυσω . . .
καθιομαι 21. om τη . . . απο οφθ. 22. om τον . . . om προσ 26. κορυφην
η
του μαου εκ τουτου . . . AB ολοκαυτωμα 28. καθειρητο . . . ειδαν 30. ειπον
31. (δικαζεσθαι) 32. αρβααλ pro ιεροβ. . . . δικασασθω 33. εν κοιλαδι
εζερεελ 34. AB ενεδυναμωσεν . . . εφοβηθη pro εβοησεν 35. απεστειλεν
. . . και νεφθαλει 39. πειρασω δε 40. ουτωσ ο θεοσ

VII. 1. ιαρβαλ . . . (πη—γην sic) . . . γαβααθαμωρα 3. επιστρεφετω
4. AB om εστι . . . και παν . . . AB ον εαν 9. αναστα$^{\sigma}$ (i. f. l.) 12. AB παν-
τεσ υιοι . . . ωσει . . . αλλα 13. ενυπνιον ιδου ενυπνιασαμην 16. (υδρειασ
ubique) 19. et 20. χειρσιν (sic) ter 21. εστησαν . . . εφυγαν 22. ταγαραγ. εωσ
χειλουσ (ε. χ. et A) αβωμεουλα 25. AB συνελαβον . . . AB om ωρηβ post
σουρ . . . εν ενακεφζηφ . . . AB κατεδιωξαν μαδιαμ

VIII. 2. κρεισσον 5. σελμανα ita semper 6. ου pro οτι 7. AB om
τον post ζεβεε και . . . αβαρκηνειν 9. τον πυργον τουτον κατασκαψω 14. τα
ονοματα 15. om σου sec. . . . εκλιπουσιν 16. AB βαρακηνειμ 21. (hic τον
σαλμανα ut Ab) 22. AB om και ο υιοσ του υιου σου 24. γεδεων προσ
αυτουσ . . . AB οτι ισμαηλειται ησαν 26. πενταχοσιοι 27. εφωθ . . . αυτου
εφραθα 29. ιεαροβααλ 30. AB εβδομηκοντα υιοι . . . εκπεπορευμενοι 31. γε
αυτ$\bar{\eta}$ (sic, i. f. l.) . . . AB το ον. αυτου 33. κ. εγενετο καθωσ
ε

IX. 5. ιωαθαν (semper -αν, hic -$\bar{\alpha}$) 6. βηθμααλων 9. πιοτητα 11. γενη-
ματα 12. δευρο συ 15. AB εξελθη . . . καταφαγη 17. ερυσατο 20. και
φαγοι . . . βηθμααλλων bis (et A μααλλων) 26. AB γαλααδ (pro γααλ)
χ
27. ειπον (pro επιον) 28. AB γααδ . . . αβειμελεχ 30. γαλααδ et sic

---

I. 24. ημιν] ita et Ti, b υμιν
III. 8. χουσαρσαθαιμ bis] ita et Ti, b posteriori loco χουσαρσαθ.
IV. 3. εικοσι] ita et Ti, b -σιν 19. Ti scripsit την ασχον, ABb τον
V. 31. απολοιντο] ita et Ti, b ἀπώλοιντο
VI. 3. pro ανεβαιναν Bb, Ti scripsit ανεβαινον

usque finem cap. semper 31. αβειμελεχ 32. αναστας ... AB συ και ο λ. 36. απο κεφαλων 37. δια οδου ηλωνμαωνεμειν 40. επεσαν 42. εις τον αγρον 43. ιδου ο λαος 45. καθειλεν την πολιν ... εσπειρεν εις αλας 46. et 47. πυργων 46. et 50. βαιθηρβεριθ 48. AB ορος ερμων ... επ ωμ. 49. ως χειλιοι 53. επιμυλιου

X. 4. γαλααδ (l. f. l.) 6. AB ισλ του ποιησαι ... αραδ pro αραμ 8. δεκαοκτω ετη 9. εθλειβη ισραηλ 12. προς με 16. (ωλιωθη) γ 18. αρξηται

XI. 3. om των 6. παραταξωμεθα 8. οικουσιν 9. AB κυριος αυτους ... εσομαι υμιν 11. τους λογους αυτου παντας 13. αρνων και εως 17. om γε 18. AB παρενεβαλον 20. εν ορειω ... τον παντα λαον 21. την πασαν γην 22. AB της ερημου 24. σε χ αμως ... προσωπ. ημων 25. βασιλεα 27. κρειναι κυριος κρεινων 30. om μοι 31. ος εαν 33. εβελχαρμειν 34. ην αυτη μονογενης ουκ 35. ει μη (pro ειμι) ... επιστρεψαι 36. εκδικησ. απο τ. ... απο υιων 40. ιεφθαε γαλααδ επι α τεσσαρες

XII. 2. ιεφθαε προς αυτους 4. τους παντας α. 6. α τεσσερακονταδυο 7. εξηκοντα pro εξ ... εν γαλααδ 8. et 10. αβαισαν et βαιθλεεμ 9. θυγατερες εισην. 15. φαραθωμ

XIII. 1. AB om ετι 2. σαραλ (sic Cozza) ... γυνη αυτω 5. σιδ. ουκ αναβησεται επι την κεφαλην αυτου ... του σωσαι 7. αγιον θεου 12. ο λογος σου 14. οιν. κ. σικερα (sic et A) μεθυσμα μη 16. κατασχης με 20. AB ε. τ. φλογι του θυσιαστηριου ... επεσαν

XIV. 1. εις pro εν 2. ω εοραχα ... εμοι 6. om αιγων 9. χειρας αυτου και ... AB απηγγειλεν ... α. του στοματ. 10. ποτον ζ̄ ημερας 13. om σου 16. om αυτο 17. AB² παρενωχλησεν η 18. (δαμαλι)

XV. 1. AB om και post μου 2. αδ. α. η νεωτερα αυτης 3. ω ηθωωμαι 4. AB² ε αλωπηκας 6. AB αυτην και τον πατερα αυτης εν π. 7. οτι ει μην 9. AB εξεριφησαν εν λευει (A λευι) 11. ανδρες απο ιουδα ... τω σαμψ. ... κυριευουσιν 13. AB παραδωσομεν ... AB θανατωσομεν 14. AB στιππυον 15. εκρεριμμενην

XVI. 2. φονευσωμεν 3. AB ανεβαστασεν ... επ ωμων ... AB om του ante χεβρων 7. νευρεαις 9. νευρεας 12. AB ως 13. πρ. εμε ... απαγγειλον 14. AB εκ τ. υπν. 15. δαλειδα προς σαμψων ... ουκ εστιν η καρδια σου 17. την πασαν 18. μοι την πασαν κ. ... χειρσιν 20. απεσια στη ο κυριος 23. AB θυσαι 24. ειδαν 25. απο οικ. δεσμ. ... εραπιζον 26. οικος στηκει επ 27. ως επτακοσιοι ανδρ. 28. μου νυν και ... ανταποδοσιν 30. om των

XVII. 2. τους pro ους 3. ηγιακα ... om της ... σοι αυτο 5. θαραφειν 9. απο βαιθλεεμ 11. νεαν. παρ αυτω 12. om τω 13. αγαθ. κυριος εμοι

XVIII. 1. cum και εν sect inc. ... εζητει αυτη ... AB om υιων 2. εχει αυτοι 3. τι συ π. 5. ερωτησον 7. ειδαν ... θησαυρου 10. AB αν 14. πεπορευμενοι ... AB² αδελφους ων αυτου 15. λευειτου ⁒ οικον, ⁒ i. m. εις 21. AB

IX. 31. αβειμελεχ] Ti scripsit αβιμελεχ, b hic αβιμελεχ

XVI. 9. Ti adnot. „στυππιου posuimus pro στιππυου [ABb], collatis 15, 14. Lev. 13, 47 et 59. Alex. quidem codex constanter alteram formam tuetur, quam nec nos mutavimus in prophetis". 28. ανταποδοσιν] ita et Ti, b ἀνταπόδωσιν

απηλθαν 23. το προσωπον αυτων υιοι δαν 24. AB τι εμοι 25. AB ειπον
κ
... εν ημιν ... ψυχην και 27. εφ ελ'πιδι (sic) 29. om ην ... το ον. 30. ιωναθαμ υ. γηρσομ' ... ημερας αποικιας 31. AB αυτοις ... post σηλωμ' dist. ... AB εκειναις και

α
XIX. 2. ημερας $\overline{δ}$ μηνων 3. νεανις ... και ηδε 5. σου την καρδ. 6. εκαθισεν 7. AB om αυτος 9. AB η ημερα 11. του ιεβουσειν 14. ο ηλιος αυτοις ... om εν 19. αρτοι ... παιδιων 20. AB ο ανηρ ο ... om το 22. δ αγαθυν. ... post καρδ. αυτων plenius dist., non ante
αυ
αυτοι. 24. ου ποιησετε 25. AB εως πρωι 26. εως του διαφωσαι 27. γ. η παλλακη αυτου 30. ουχ εορατι ως αυτη απο ημ. ... αιγ. και εως ... AB om ως αυτη (cf. post εορατι) ... αυτοι επ αυτην βουλην

XX. 6. απεστειλα 8. om τον 24. et 25. τη ημ. τη $\overline{β}$ 25. ετι $\overline{η}$ και $\overline{ι}$ χειλιαδας ... linea παντες ουτοι ελκοντες ρομφαιαν postea inserta 27. om εν ταις ημεραις εκειναις 28. αδελφ. ημων η επισχωμεν ... AB
ων
οτι αυριον ... εις τας χειρ. 31. om εκ 32. ισρ. ειπον 33. AB αυτου κ.
ως
36. τοπον τω βενιαμειν ... AB το ενεδρον ... εθηκεν επι την γ. 39. και ειδον 40. η συντελεια 42. om την 44. AB επεσαν ... δεκαοκτω 46. πιπτοντες
α
47. (εν πετρα ρεμμων) ... τεσσαρες 48. (στοματρι sic)

XXI. 1. AB μασσηφα, semper in hoc cap. 5. ειπον 9. ιαβεις semper 11. γυναικαν 12. 19. 21 bis. σηλων (12. -ω) 13. AB απεστειλεν 17. AB τω βενιαμειν 20. πορευεσθε ενεδρευσατε 21. AB εαυτοις 22. AB προς υμας 24. om την

Subscriptio: AB κριται

ΡΟΥΘ.

Inscriptio: AB ρουθ

I. 1. βαιθλεεμ (semper in hoc libro) ... AB της ιουδα ... om δυο 2. αβειμελεχ, semper pro ελιμελεχ ... om τη γυν. α. νωεμιν και ονομα ... κελαιων 3. (νωεμειν semper) 6. AB ηκουσαν 8. om δυσι 9. ευροιτε
θ
15. AB επιστραφητι 16. AB εμοι 19. AB om και εγεν. εν τ. ελθ. α. εις βηθλεεμ ... επ αυτης και ... AB om ει 22. AB επιστρεφουσα

II. 1. AB βοος (B semper) 2. AB θυγατηρ 3. om ελθουσα ... κατοπισθεν ... om της 8. θυγατηρ 9. AB οτι ... AB οθεν αν 11. απαγγελεια
εν
14. σου τω 16. AB βασταξατε 17. AB εραβδισεν 20. AB και ειπεν ν. ... AB ημας εστιν 21. AB παιδαριων ... π. μου κολληθητι 22. AB θυγατηρ ... AB εποpευθης μετα 23. AB κορασιοις βοος συλλεγ. εως ου συνετελεσεν ... post πενθ. αυτης dist.

XVIII. 25. συναντ. εν ημιν] Ti συναντ. ημιν, ita b primitus, calamo υμιν pro ημιν fecerunt.

XIX. 30. ουχ εορατι] ουχ et Ti, b ουκ

XX. 36. το ενεδρ.] ita et Ti, b τον ενεδρ.

XXI. 9. ιαβεις] Ti „semper edidimus Ἰαβεῖς Γαλαάδ. Ed. Rom. eodem capite modo -βις ut vv. 9. 14., modo -βεῖς ut vv. 8. 10. 12. habet.“

III. 1. AB θυγατηρ 3. AB εωσ ου ... αυτον π'ειν και φαγειν 5. AB οσα εαν 7. om επιε και ... AB om εν post ηλθεν 9. τισ ει συ ... αγχιστευσ ει συ 10. AB το μη ... πορευθηναι σε οπισω 12. AB om νυν ... AB οτι pro ο ... (εστιν αγχ.) 13. ζη κυριοσ συ ει κυριοσ κοιμηθ. ... AB εωσ πρωϊ 14. την αλωνα 18. AB τελεση

IV. 1. AB ο αγχιστευτησ ... AB ον ειπεν βοοσ 2. (Cozza αναρασ pro ανδρ.) 7. παν λογον ... AB ο ανηρ 11. λειαν 12. AB ο οικ. σου ωσ ο οικ. 13. om εγενηθη usque αυτην και 17. δαυειδ ut semper 18. εσρων 19. AB εσρων ... δε εγεννησ. ... AB αρραν bis 20. 21. σαλμαν bis.

Subscriptio: ρουθ

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Α.

Inscriptio: AB βασιλειων α

I. 1. σειφα ... ηλειου ... νασειβ etc. 3. τω κυριω θεω σαβ. (A sine τω) ... AB σηλω ... ηλει ... οφνει ... φεινεεσ etc. 7. (ησθειεν) 9. om αννα ... σηλω 10. κυριον λεγουσα και εκλαυσεν 11. om επι pr. 13. ηλεισ μεθ. (sic pro ηλι εισ μ.) 22. AB εκει εωσ αιωνοσ 27. om μοι

II. 1. επι εχθρουσ το 3. AB εξελθατω μεγαλορημοσυνη ... γνωσεωσ 5. ασθενουντεσ pro οι πεινωντεσ 8. AB λαων 10. AB αλλ η εν 12. om οι 14. (χαλκιον) ... κυθραν ... AB om και ante παν ο 15. om κρεασ ante εφθον 18. AB βαρ 26. AB και αγαθον και μετα κυρ. και 27. om ο ... AB om του 28. ϊερατευειν· και ... AB om του ante αναβαιν. 29. AB om του 30. AB ταδε ειπεν 31. AB ημεραι ερχονται 32. AB σου πρεσβυτησ 33. om σοι ... εκλιπειν 34. AB ϋιουσ σου τουτουσ ... AB εν ημερα μια 36. om σου (pr.) ... παραρειψον

III. 2. εκαθητο [ευδεν] ... AB ηδυνατο 6. αναστρεφε [κ] καθευδε 13. AB θεον υιοι 15. ορασιν ηλει (A τω ηλει) 17. om και ταδε προσθειη ... AB παντων λογων 21. AB om του ante προφητησ

IV. 1. AB εισ πολεμον επι ισραηλ 2. AB οι αλλοφυλοι 3. σωσει ϋμασ 4. (χερουβειμ) 5. ηλθεν κιβωτ. 6. AB om τη 9. om αλλοφυλοι usque ανδρασ 10. επεσαν 11. om του ... om οι 12. (ϊεμειναιοσ) ... AB διερρηγοτα 14. η βοη τ. φωνησ τ. 15. AB εβλεπεν ... ηχουσ 16. om προσ ... AB om ηλι post ειπεν

V. 1. αβεννηρ pro αβενεζερ 4. προσωπ. αυτων ... AB εμπροσθεια 6. AB om η 7. θυ ισλ μεθ 8. AB om τη ... AB γεθθαιοι ... AB τ. θεου εισ γεθθα 9. εαυτοισ οι γεθθαιοι (-θθ- et A) 10. απεστρ. προσ ημασ την κιβωτ. τ. θεου ισραηλ θανατ.

VI. 2. ποιησωμεν [τη] κιβ. 3. θεου κυριου ισρ. 4. κατ αριθμ. 8. AB και ου θησετε [σ] ... βερεχθαν 9. AB ει εισ οδον ... οριον ... AB κατα pro μετα ... et 13. βαιθσαμυσ ... ταυτην την μεγαλην 11. om κυριου

IV. 11. λειαν] ita et Ti [Proleg. p. xxxvii: 6, 11 corrige 4, 11] pro b λιαν

III. 21. AB om του ante προφητησ] Ti, Proleg.: „τοῦ προφήτησ retinuimus. Calamo correctum est [in b] τοῦ προφήτασ, quod errori videtur deberi."

VI. 9. et 13. βαιθσαμυσ] ita et Ti, b his duobus locis βεθσαμυσ

15. χρυσα και 18. επ αυτουσ 20. om κυριου τ. θεου ... αναβηστηται 21. (χαριαθιαρειμ semper) ... αποστροφασιν

VII. 1. AB υιον sine τον 2. AB εγενοντο 11. εξηλθαν 14. AB αφειλαντο

VIII. 7. AB λαλησωσιν ... εμε εξουδενωκασιν 11. AB και ιππευσιν 12. AB χειλιαρχουσ και εκατονταρχουσ 14. (ελαιωνασ) ... AB δουλ. αυτου 16. και τα αγαθ. 17. (εσεσθαι) 19. ηβουλετο 20. κατα ... δικασει

IX. 1. AB κεισ (semper) ... αβειηλ ... AB αρεδ ... βαχει 4. εασακειμ pro σεγαλιμ ... ιακειμ pro ιαμιν 5. om δε ... αναστρεψωμεν ... φροντιζει ... AB om τα 9. δευρο πορευθ. 13. AB om εισ ante την π. 14. εισ απαντησιν 16. τησ pro γησ (Cozza?) 25. AB[2] εν την πολει

X. 1. AB i. f. ad. κυκλοθεν 3. απελευσει 5. (αναστεμα) ... ναβαλ 8. γαλααδ pro γαλγαλ 10. επροφητευσεν 11. τριτην 12. AB om και ante δια 17. μασσηφα 19. εξουθενηκατε ... AB στησεισ, B i. m. κατα 24. εοραχατε ... αυτω ομοιοσ 27. AB ημασ

XI. 1. ειπον 2. ὑμιν διαθηκην 5. ὑιων pro ανδρων 8. επισκεπεται ... αβιεζεκ pro εν βεζεκ ... παν ανδρα 10. AB ειπαν 11. AB εγενηθησαν οι ὑπολελειμμενοι 13. ειπεν σαμουηλ, i. m. σαουλ ... κυριοσ εποιησεν 15. (λειαν)

XII. 4. om ημασ post κατεδυναστ. 5. ουχ ... ουθεν 11. ιεροβοαμ ... AB ὑμασ ... AB εχθρ. υμων 12. et 24. ειδετε ... και κυριοσ usque β. ημων i. m. 14. πορευομενων 15. επι υμασ 22. οτι επιεικ|ωσ κυριοσ (i. f. l.) ... αυτω εισ

XIII. 2. σαουλ εαυτω ... δισχειλιοι εν ... μαχεμασ, sic et 5. 11. 16. 22. 23. XIV. 31.... om και post βαιθ. ... γαβεε, sic et 16. 18. XIV. 16. 5. βαιθωρων ... νωτου 13. εωσ αιωνοσ επι ισραηλ 14. om σοι prius ... οτι pro οσα 15. γαλγαλ. εισ οδον αυτου 16. ιωαθαν ... λαοσ και οι ... εισ μαχεμασ 17. την σωγαλ 18. και η μια αρχη pr. loco ... σαμειν pro σαβιμ 20. om αυτου post σκευοσ 23. post μαχεμασ ad. και τω πατρι αυτου ουκ απηγγειλεν (cf. XIV. 1. i. f.)

XIV. 1. om η 2. την εκ μαγων 3. ιωχαβηλ' ... λευει pro ηλι 4. om εισ την ... αλλοφ. και ακρωτηριον πετρασ ενθεν και ακρωτηριον πετρασ ενθεν και οδουσ πετρασ εκ τουτου ονομα τω ... βαζεσ ... σενναρ 6. μεσσαφ, sic et 11. 12. 15 ... ημιν κυριοσ 10. AB και εαν ... εισ τασ χ. 11. AB οι εβραιοι 14. om εν πετροβολοισ και εν 15. ο λαοσ οι εν 19. AB ωσ ελαλει 21. ανεστραφησαν 22. om οι ante αλλοφ. 23. τω εφραιμ 27. σκηπτρον pro κηριον 28. AB ωρκισ. ο πατηρ σου (τ. λ.) 29. AB om τι 30. ο λαοσ σημερον ... μειζων η την 33. εν pro εκ 34. προσαγειν ... προβ. εαυτου ... AB πασ ο λαοσ 37. (αυτου εισ) 40. παντι ανδρι ισλ. 41. AB η

VIII. 14. ελαιωνασ] ita et Ti, b ελεωνασ 20. δικασει] ita Ti, et b ex emendatione calami pro δικαση

X. 5. αναστεμα] ita et b, Ti, Proleg.: „10, 5 et Judith 9, 10 scripsimus αναστημα cum codicibus Alex. et Vat. pro αναστεμα."

XII. 5. ουχ] ita et Ti, b ουκ 17. post βασι(λεα) deficit cod. Alex.

XIII. 2. μαχεμασ, Ti ex editione Maiana lectiones afferens tacet de μαχεμασ ad v. 15, expresse negat hanc lectionem ad 16.

XIV. 4. Ti (ex Mai?) tacet, και οδουσ πετρασ εκ τουτου in B scriptum esse et praebet ενναρ pro σενν. 9. και ου μη: rursus incip. Alex.

pro ει 42. βαλετε 43. AB om και ante ιδου 46. AB οπισθεν 47. βαιθεωρ 48. δυναμιν αυναγειν και εποιησεν τ. αμ. ... AB εξειλατο 49. om οι ... ϊεσσιουλ ... (μελχεισα) 50. αχειναασ ... AB om αυτου post αρχιστρατ. ... νηρει 51. ϊαμειν ... αβειηρ

XV. 4. επισκεπεται 7. ευειλατ εωσ ασσουρ 8. λαον ϊερειμ 9. AB εβουλετο ... αυτα εξολοθρευσαι 11. AB οπισθεν 12. AB ισραηλ πρωϊ 13. om παντα 15. τω κυριω θεω 17. μειχροσ συ ει 21. om θυσαι 22. επακρασισ 23. AB οδυνη και πονοσ ... θεραπειαν (pro θεραφιν) ... ταº ρημα 30. τω κυριω θεω 35. AB σαμουηλ ετι

XVI. 1. εωσ εισ βηθλ. ... et 18. AB εοραχα ... AB βασιλευειν pro -λεα 2. ηκω τω κυριω 3. AB ον εαν 6. αυτουσ εισιεναι 12. AB ουτοσ pro αυτοσ ... δαυειδ fere semper ... αγαθοσ εστιν 13. δαδ hic, rarissime in B. 16. ψαλει 17. προσ εμε 18. AB συνετ. και ο ανηρ πολ. ... AB και ανηρ αγαθ. 23. εν τη χειρι ... (Cozza: νονηρον pro πον.)

XVII. 1. ϊδουμαιασ pro ιουδ. ... εφερμεμ 2. AB om και post αυτοι ... AB om των 3. AB om οι ... κυκλω pro και ο αυλων 6. AB χαλκαι επανω των 8. ανεστη ... εβραιοι και σαουλ 9. AB προσ εμε (A με) πολεμησαι 33. AB om τον post προσ ... δυνη 36. και την αρχον ετ. ο δ. σ. και τον λεοντα κ. 37. αρχου 38. AB και περικεφ. 40. τελειουσ pro λειουσ ... AB σφενδονην 42. γολιαδ ... AB ητιμασεν 43. χειρω ... θεοισ εαυτου 52. επεσαν

XVIII. 8. post χειλιαδασ add. 9. και ην σαουλ ϋποβλεπομενοσ τον δαυειδ απο τησ ημερασ εκεινησ και επεκεινα (eadem et plura A) 14. AB om ην sec 20. AB om τω ... (τοισ οφθ.) 22. ϊδου ο βασιλ. θελει εν σοι κ. 23. δαυειδ· κουφ. 25. (ακροβυστειαισ) ... αυτον εμβαλειν 26. AB ευθυνθη 27. ακροβ. αυτων τω βασιλει κ. επιγ. τ. β.

XIX. 2. om ο ... κρυβη pro κρυφη 7. ωσει 8. δαδ pro σαουλ 17. παρελογισωμαι (= -σω με) 18. AB επορ. δαυ. και σαμουηλ ... αυαθ, item 19. 22. 23 bis. 20. AB ειδαν 22. ειπεν ϊδου 23. AB εν pro εισ pr.

XX. 1. εξ αυαθ 2. om μεγα η ... AB om απ εμου 3. καθωσ ειπεν ... μεσον μου 6. AB om και ante εαν 9. απαγγελλω 14. AB και μεν 15. AB απο προσωπου 18. νουμηνια 20. αρματταρει 21. γουζαν pro σχιζαν ... λογοσ κυριου ζ. κ. 28. AB δαυ. παρ εμου 29. AB διασωθησομαι pro διαβησ. 34. om εθραυσθη ε. τ. δαυιδ οτι 36. AB ηκοντιζε (A -εν) 38. κ ηνεγκ. τ. σχιζασ i. m. 42. om τω δαυιδ ... ομωμεκαμεν ... om μου και αναμεσ. τ. σπερματοσ

XXI. 2. AB om εγω ante εντεταλμε 3. om ει 4. om πλην 5. AB παιδαρια 6. AB ουκ ην εκει ... AB οτι αλλ η ... AB om του ante παρατεθ. 8. AB ειδε 11. AB ειπαν 15. om μη ... εισαγειοχατε ... AB επιλημπτευεσθαι

XXII. 3. μασσηφα ... (και ειπεν προσ βασιλεα μωαβ,) bis scriptum est. 6. βαμα pro ρ. 7. AB αυτω και ειπεν αυτοισ ... βενιαμειν οι αληθ. 9. AB εοραχα 10. γολιαδ 11. νομμα 15. πατροσ αυτου, i. m. μου ... AB ο δουλ. ο σοσ εν 17. AB αμαρτησαι pro απαντ. 18. AB τ. ϊερεισ κυριου

XVII. 37. αρχου] ita et Ti, b αρκτου

XXIII. 1. AB κεειλα plerumque 2. παταξεισ pro σωσεισ 3. AB ειπαν 4. AB ερωτησαι pro επερωτ. . . . ετι post ερωτ. ponit . . . ειπεν προσ αυτον 5. AB επολ. εν τοισ 6. AB φυγειν . . . αβειμελεχ 7. ηκει σαουλ (pro
χ
ο δαυ.) . . . μοχλων 8. AB εισ πολεμον καταβαινειν 13. AB sec. loc. εκορευθησαν . . . τω δαυειδ pro τω σαουλ . . . διασεσωσται . . . AB του εξελθειν 14. AB εν τη ερημω ante εν μασ. pon. . . . AB αυχμωδεσ 15. AB om
(.. .....) χ
ην . . . εν τ. καινη ζειφ (τη καινη) χ, 19. AB ουχ ιδου 22. ειπετε 23. AB κ. πορευσομεθα μεθ 24. μααν, item 25 bis. 26. τ. ορουσ τουτ. . . . του
.....
ορουσ τουτου (eti A om ex extr.) 27. AB αγγελοσ post και pon. . . . AB οτι επεθεντο . . . οι αλλοφυλοι

XXIV. 3. εδδαιεμ pro σαδδ. 5. AB τ. διπλ. τησ σαουλ. 7. om τω
ω
κυριω μου 11. AB εορακασιν . . . εισ χειρα μ. 13. AB εκδ. με κυρ. εκ . . . om η . . . AB επι σοι 17. την φωνην αυτου σαουλ 19. AB στ.μ. εισ χειρ. σου 20. ευροιτο . . . εκπεμψαι . . . ανταποτεισει 21. AB χερσιν . . . AB om η 22. AB και ουκ αφαν. 23. μεσσαρα
ν
XXV. 1. αυτου εν οικ. α. . . . μααν, it. 2. 5. και δαυειδ απεστειλεν
ς
6. υγιαινων ο οικ. 9. ναβαλ και π. 10. πεπληθυμμενοι 14. om τον 15. om ουδεν 16. AB ημεθα . . . ποιμαινοντεσ 17. AB τι συ 24. ακ. τησ δουλησ σου λογον (et A λογον) 25. AB τα παιδ. σου α απ. 26. AB om μου prius 27. om ταυτην 30. εσται οτι . . . AB ποιησει 31. AB χειρα κυριου μου 32. om σημερον εν ταυτη . . . μου 36. ποτοσ εν οικω αυτου ωσ ποτοσ (paene constanter B lacunam ex homoioteleuto ortam sic supplet.) 43. αχειναaν . . . ισραηλ pro ιεζρ. ut fere semper.

XXVI. 1. ημων . . . χελμαθ pro εχελα . . . AB του κ. π. . . . ιεσσαιμου,
χ
it. 3. 3. AB του εχελα . . . om τω 6. αβειμελεχ . . . αβεισα sec. l., sic et 7. 8. 9.
ω
8. σημερον κυριοσ . . . εισ τασ χ. 9. AB αθοωθησεται 10. παιδευση pro παιση . . . η η ημερα 11. τον φακον . . . AB om ημεισ 12. θαμβ. κσ
η
. . . AB επεσεν 14. αποκριθησει . . . AB om κ. απεκρ. αβεννηρ 15. AB διαφθ. τον βασιλεα . . . om τον ante κυρ. σ. 16. om τον ante κυρ. υμ. 17. φωνην του δαυειδ . . . σου τεκνον αυτη δαυ. 19. AB εστηρισθαι 22. AB
η
om κατα 25. δυνησει . . . δ. εισ τον τοπον α. κ. σ. ανεστρεψεν εισ την οδον α.

⁒ ⁒
XXVII. 1. δαυ, i. m. ειδ . . . και εαν η σαουλ τ. ζ. 2. τετρακοσιοι . . . om οι . . . om και επορευθη 3. ισραηλειτισ 7. οδω pro αγρω 8. γεσειρι . . . εωσ τησ αιγ. 9. AB ανδρ. και γυν. κ. ελαμβανεν
η η
XXVIII. 1. γνωσει, it. 2. . . . εξελευσει 4. σωμαν 7. αελδωρ 9. AB
γ ω
ειπεν η γυνη προσ αυτον . . . πακιδευεισ (sic saepius) 13. AB εορακασ
ω
. . . AB om η γυνη . . . AB εορακα 14. AB οτι σαμ. ουτοσ 18. AB om εν sec. 20. AB ισχυσ post και pon. 22. AB εστ. εν σοι . . . πορευση

XXV. 10. πεπληθυμμενοι] ita et Ti, b -υμε-
XXVI. 1. ημων] ita et Ti, b υμων 11. τον φακον] ita et Ti, b hoc loco τὸ φακὸν

XXIX. 1. αεδδων ... ἴσραηλ 2. AB om οι pr. ... om των ... ανδρεσ 4. om και αποστραφητω 6. AB ευθησ ... om ουκ ante αγαθοσ 7. AB ποιησεισ 8. AB πολεμησαι 11. AB ἴσραηλ

XXX. 1. AB ανδρ. αυτου εισ ... κεειλα pro την σεκελακ priori ... om την post επι ... ενεπυρισεν 4. ανδρ. αυτων ... AB om του 5. αχεινοομ η ἴσραηλειτισ 8. AB καταλημψη και 9. τετρακοσιοι 10. και οι περισσοι εδιωξαν 11. AB προσ δαυ. εν αγρω 14. AB om τον ... χολθει ... επι τον γελβουε 15. AB ειπ. προσ αυτον δαυ. 21. AB ανδρασ τ. εκλυθεντασ ... AB χειμαρρ. τω ... βεανα 22. ειπαν ... AB εξειλαμεθα 24. υπακουσεται ... AB ηττ. υμων ... AB om τον ... om η ... om του 25. om εισ sec. 27. AB τοισ εν ρ. ... γεθθορ 28. om εν ante αμμαδει 29. κειμαθ ... θειμαθ ... ἴσραηλ pro ιερεμεηλ 30. νοο pro νομβε

XXXI. 2. AB om οι ... ἴωναδαβ pro αμιν. 4. AB εμπ. μοι 8. om τον 10. βαιθεμ 12. AB om του sec. 13. AB om εν. ... Primum versum libri sequentis hic ante subscriptionem apposuit, pagina versa ab initio libri repetivit.

Subscriptio: AB βασιλειων α

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Β.

Inscriptio: AB βασιλειων β

I. 3. διασεσωσμαι 4. απεθ. και απεθανεν και σ. 6. AB περιεπεσαν
η ει
7. ειδεν και 10. ειδην ... AB χλιδωνα 12. ενηστευσαν και εκλαυσαν 16. δαυειδ προσ αυτον ... AB λεγων 17. τουτον επι 21. καταβοι (A^1?) 22. A^2B om και prius 24. κλαυσατε κλαυσατε

II. 2. AB αχινοομ ... ισραηλειτισ 9. AB ἴσραηλ pro ιεζρ. 13. (και) ... (επι) ... -ην την γα|εντευθεν και ουτοι (sic Cozza edidit, nihil deesse apparet inter γα- et εντευθεν in fine et ab initio lineae) 21. κατασχε σαυτω 25. AB om οι pr. 26. αναστρεφειν ... AB οπισθεν 27. πρωιθεν ... AB om αν ... AB κατοπισθεν 29. διεβαιναν 30. επεσκοπησαν 32. βαιθλεεμ

III. 2. αχεινοομ τ. ἴσραηλιτιδοσ 3. θομμει ... γεσειρ 4. ορνειλ (sic editio) ... φεγγειθ ... σαβατεια ... αβειταλ 7. A^2B ἴολ ... μεμφιβοσθε, item 8. 11. 14. 15. 4, 1 etc. 8. A^2B om τουτου τω ... ελεοσ σημερον ...
κερι
AB και γνωριμων ... AB om συ 10. βηρσαβεε 12. (χ. μ. μετε σου) 13. AB εγω καλωσ ... παραγεινομενου ἴδειν 14. αλλοφυλον 16. βαρακει 17. εχθεσ ... AB εφ υμων 19. AB παντοσ οικ. βεν. 21. AB επορευθησαν 22. AB παρεγεινοντο (A -γιν-) ... εφεραν 23. στρατεια ... AB ηχθησαν pro ηλθοσ. 26. AB αγγελ. οπισω αβεννηρ κ. 29. AB εκλιποι 30. διεπαρετηρουντο 32. εισ χεβρ. 39. AB σημερον συγγενησ ... AB κατεσταμενοσ ... AB om τα
η
IV. 1. AB om υιοσ νηρ 3. γεθθαι 4. AB εξ ισραηλ ... ο τιθηνοσ 5. ρεχχα κ. βααμ 6. ρεχχα κ. βαμμα 7. om αυτον sec. ... αναφαιρουσιν 8. ειπαν 9. ρεχχα κ. τ. βααμα 10. om αυτον sec. 12. αποκτ. αυτον
η ν
V. 2. εσει εισηγουμενοσ (= εισ ηγ-ν) ... AB om λαον μου 5. AB και
η
εξ μηνασ ... ἴουδαν και 6. εισελευσει 7. AB κατελαβετο 13. εισ χεβρ.

II. 5. pars tertiae col. pag. 355 et prioris pag. 356 abscissa est; continebat prior 2, 5 (γαλααδειτ)ιδοσ usque 7. τεθνηκεν ο|κυριοσ: altera 10. επι τον usque 13. επι την κρην|ην την; nonnullae literae servatae sunt.

III. 10. βηρσαβεε] ita et Ti, b βηρσεβεε

15. AB ελεισουσ (A -λισ-) 16. επιδαε ... AB ελειφααθ[η] (A -λιφ-) ... ελιφαλατ[η] ... ϊαναθα 17. AB om οι pr. 23. αναβησει ... παρεσει[η] 24. καταβησει[η]

VI. 1. νεαν, i. m. ιαν 2. AB μετ αυτου απο ... om του ante κυριου ... καθημενω ... (AB χερουβειν) 3. AB επεβιβασεν ... AB επ αμαξαν ... AB ηρεν α. εισ οικον 5. AB οι υιοι 6. αλω νωδαβ ... ‘ περιεσπ. αυτον, i. m. ‘ ... AB ο μοσχοσ του κατασχειν αυτην 7. AB om οργη 10. 11. AB γεθθαιου bis 12. ηυλογησεν ... AB ενεκεν 13. AB μετ αυτων ... AB αρνα 16. κ. εαυτησ 17. ανηνεγκεν αυτη ολοκ. ... AB και ειρηνικασ 19. AB βηρσαβεε απο ... λαοσ εκαστο εισ 21. om του 22. AB με δοξασθ.

VII. 6. εξ αιγυπτου τουσ υιουσ ισραηλ 7. οτι pro ινα τι 10. προσθ. ουκετι ϋ. 14. om η 16. εμου 18. AB ηγαπηκασ 19. AB om κυριε sec. (ante και ελαλ.) 20. 21. AB om μου κυριε και 22. AB σε κυριε κυριε μου 23. ωσ λαοσ ... ου pro ουσ 24. AB om εισ ante λαον 28. AB ο θεοσ 29. AB συ ει κυρ. ... om σου post ευλογιασ ... AB om του ειναι

VIII. 1. ϋπελιπετο 7. ουσ εποιησεν (A εποιησαν) pro οι ησαν ... ϊεροβοαμ 8. τησ μασβαχ ελαβεν ο β. δαυειδ εκ τ. εκλεκτ. πολ. τ. αδρ. χαλκ. ... AB σαλωμων 9. θουου 10. AB ϊεδδουραν ... AB επαταξεν pro επολεμ. ... οτι κειμενοσ 11. om δαυιδ 12. εκ γησ μωαβ 15. AB επι ισραηλ ... om δαυιδ 16. στρατειασ ... αχεια pro αχιλουδ 17. σαδδουκ ... ασα 18. βαναι ... ϊαναχ pro ιωδαε ... χελεθθει ... φελεττει ⁒ υϊοι, i. m. ⁒ και (eti A om και οι)

IX. 1. AB om εν 2. AB παισ ην ... AB ει συ ει 4. αμαηρ pro αμιηλ ... λαδαβαρ 5. αμειηλ ... AB λαδαβαρ 12. AB om ην ... AB αυτου pro του pr. 13. om αυτοσ pr.

X. 6. AB ειδαν (A ιδ.) ... om βαιθρααμ και την συρ. σουβα ... ... ειστωβ 8. εξηλθαν ... ‘ πυλησ, i. m. ‘ πολεωσ 9. AB επελεξεν ... νεανισκων 10. αβεισα, it. 14. 11. (εισ σωτηριαν) ... AB ϋϊοι αμμων κραταιωθωσιν (A praem. οι) 14. AB εισηλθαν ... ανεστρεψαν ... AB παρεγενοντο 16. AB om εισ ... αδρααζαρ 17. AB ανηγγελη ... παρεγενοντο ... παρεταξ. δαυειδ ‘ απεναντι συριασ, i. m. ‘ συρια απεναντι δαδ 18. συρια i. m. ... και σωβακ 19. ηυτομολησαν ⁒ μετα, i. m. ⁒ και εθεντο διαθηκην

XI. 11. AB μου φαγειν 17. απεθαναν 18. τω βασιλει δαυειδ 20. τοξευσουσιν, i. m. ‘ πληγησεσθαι 21. AB ϊεροβοαμ, it. 22. ... κλ. επ αυτον μυλου επανωθεν ... AB ουρειασ ο δουλοσ σου ο χ. 23. AB εξηλθαν 24. απεθαναν 25. AB προσ τ. π. ... AB κραταιωσ. αυτον

XII. 4. οδοιπορω ελθοντι 7. οτι ταδε ... ερυσαμην 9. om τι 10. om με 12. AB τουτου του ηλιου 14. AB παροξυνων παρωξυνασ 15. ‘ εθραυσεν, i. m. ‘ nullis lit. adscriptis, ut saepius ... AB om του χετταιου 17. om αυτου 18. AB ειπαν ... ετι το παιδαριον ζην 23. αυτο επιστρεψαι (eti A αυτο) 24. σαλωμων 25. ϊδεδει 30. μελχολ 31. om τοισ pr. ... om υποτομευσι σιδηρ. και

XIII. 3. ϊωναδαμ bis, et 5. 6. κολλουρασ 8. εκολλουρισεν ... κολλουριδασ 9. AB ανδρα επανωθεν ... AB απο επανωθεν αυτου 10. AB ταμειον 13. κωλυσει 15. ο εμεισησ. αυτην μειζων η κακ. η εσχ. η η πρωτη υπερ τ. αγαπ. ην ηγ. αυτην και 16. εταιραν 19. επεθηκ. σποδον επι 20. AB λαλησ. εισ το ... AB εν οικω 23. βαιλασωρ 26. AB om προσ αυτον 28. ο

IX. 2. B και ante εκ bis scripsit in fine et ab initio paginae

εντελλομ. 29. εφυγαν 32. AB σαμα 33. απεθαναν οτι 34. πλ. τουσ ορ. 36. ηλθαν ... om σφοδρα 37. θολμαιλημ ῠ. εμ. ... την pro γην ... AB μαχαδ

XIV. 8. AB om προσ την γυναικα 12. om η γυνη 14. καταφθειρομενον 15. βασιλεα τον κυριον ... AB ερει ο λαοσ σου ... AB om κυριον μου τον 20. ‹ δολον (pro λογον), i. m. praeter ‹ nihil) 21. om πορευου 27. AB τω ροβοαμ ... σαλωμων ... αβιαθαρ 30. AB προσ τ. παιδασ αυτ. αβεσσαλ. ... κρειθαι εκει ... AB ενεπρησαν αυτασ ... AB ειπαν 31. ινατι οι παιδεσ σου ενεπυρισ.

XV. 3. AB και ακουων ... εστ. σου 12. AB δαυ. εν πολει αυτου ... εισ γωλα ... ‹ συντρειμμα, i. m. ‹ 13. ο ‹ απαγγελλων, i. m. ‹ 14. AB αναστατε ... AB om εν ... μαχαιρησ 18. πασ ο χεττει ... φελετθει ... χερεθθει ... φελεθθει ... AB γεθθαιοι ... AB εισ γεθ 19. σεθθει semper ... AB γεθθαιον 20. εχθεσ η ... AB εφ ου αν εγω 22. AB γεθθαιοσ ... AB om ο βασιλευσ και 24. AB σαδδωκ ... ωσ επ. 25. AB ο βασ. τω σαδδωκ 27. σαδδωκ ... αχειμαιασ ... ϋιοι ϋμων μεθ υμων (A om υμων pr.) 29. om του θεου 30. om αναβαινων και κλαιων 32. AB ‹ ρωσ, i. m. ‹ ... αρχιετεροσ 34. και αν ... AB εισ την πολιν επιστρεψησ ... AB κατοπισθεν 35. AB μετα σου εκει ... AB αναγγελεισ 37. AB om αρτι

XVI. 1. AB ροωσ ... (αυτοισ διακοσιοι) 2. πιειν ... ει λελυμενοισ (sic) 5. ‹ βουρειμ, i. m. ‹ ... σεμεει semper 6. AB εκ δεξιων αυτου 9. AB αβεισα 11. αβεισα ... ϊεμεινει ... ‹ καταρασθαι, i. m. ‹ 13. AB om παντεσ ... περασ pro πλευρασ 14. om μετ 18. AB μετ. αυτου 20. αχειτοφελ 21. AB κατελειπεν 23. AB om τισ ... AB τω αχειτ.

XVII. 3. AB ενοσ ανδροσ ... εν ειρηνη 4. AB ευθησ 6. τουτο ο ελαλ. 12. AB η δροσοσ ... AB ανδρασιν τοισ 14. β. αχειτ. την αγαθην κ. κυρ. ... AB om του sec. ... om την αγαθην 17. αχειμασ, it. 20. ... εδυναντο 18. απηγγειλαν ... ‹ βαορειμ, i. m. ‹ 20. AB ηλθαν 21. AB ανηγγειλαν 22. ‹ διηλθεν, i. m. ‹ 25. αμμεσσει bis ... AB ϊοθορ ... ϊσραηλειτησ ... AB αδελφου σαρ. 27. AB μααναειμ ουεσβει ... ραβαθ 28. AB κοιτασ και αμφ. 29. AB σαφφωθ

XVIII. 2. αβεισα, it. 5. 12. ... AB εθθει, it. 5. 12. ... AB γεθθαιου 3. AB ειπαν 4. AB οφθ. υμων 5. AB φεισ. μου 8. AB εν τη ημ. εκ. 9. AB om ην ... επι του ημ., i. m. της ... ο ημιον. bis ... κ. εκρεμασθη η κεφ. 10. AB ανηγγειλεν ϊωαβ ... ‹ και ειπεν, i. m. ‹ 11. om αυτω ... AB εορακασ ... AB om εκει 12. om την ... και αβεισα (eti A om τω) 14. ενεπηξαν 17. εστηλωσεν επ αυτον ... ‹ ισραηλ, i. m. ‹ 18. om ελαβε pr. ... AB ειπεν ουκ ... AB ενεκεν 22. om συ 23. AB εαν δραμουμαι ... AB om την ante οδον 26. AB om και ante ϊδου 28. μεισουντασ pro επαραμενουσ · 29. του αποστειλαι (rasura ut vid.) 33. om υιε μου αβεσσαλωμ pr.

XIX. 1. αναγγελη 5. AB το προσωπον 6. (τουσ μεισουντασ) 7. αυλισθησεται 8. AB om επι την πυλην 9. ερυσατο ... AB ημασ εκ χειροσ απο ... εξειλατο 10. om και αβεσσαλωμ ... AB επιστρ. προσ τ. β., item 11. 11. AB om εισ τ. οικον αυτου i. f. 12. αδελφ. μοι 14. AB εωσ ανδρ. ...

XIX. 7. αυλισθησεται] ita et Ti, b αυλησθησ.
XVIII. 4. οφθ. υμων] ita et Ti, b ημων

ϑ
επιστραφητι 16. AB ιεμενει 17. χειλ. οι ανδρ. ... εκ του i. m. ... AB
και δεκαπεντε 18. om του sec. 19. AB μη διαλογισασϑω 20. AB om
ισραηλ και ... om με 21. αβεισα 26. AB ο δουλ. σου π. 27. μεϑω-
τω
δευσεν ο δουλω (A ο δουλοσ) ... προσ τον βασ. ... AB ο βασ. εποιησεν το
καλον ενωπιον ωσ αγγ. τ. ϑεου και 32. AB εστιν pro ην 34. ημερων pro
μα
ετων 35. κακου εισ πονηρον ει γευσ. ... AB om και ante ινατι 38. χααμ
... AB εν οφϑαλ. σου ... AB om αν 41. ειπον

XX. 1. ιεμενει 2. πασ ισραηλ 5. AB om δαυιδ 6. αβεισα pro
ρ
αμεσσ. 7. AB εξηλϑεν ... αυτου αβεσσα και ... χελεϑϑει ... AB φερεϑϑει ...
εξηλϑαν 8. αμεσσαει ηλϑεν ... AB περιεζωσμενοσ pro εζωσμ. 9. AB om συ
10. αβεισα 12. αβεσσαει ... AB απεστρεψαν 14. βαιϑμαχα ... ηλϑεν
15. αβελ την βαιϑμαχα 18. ερωντεσ ... ενα εν αβ. 21. AB ουχ ουτοσ ...
ω
(απανοϑεν) 23. AB και ιωαβ ... αχειλουϑ pro ιωδαε ... χελεϑϑει ... φελεϑ-
ϑει 25. ιησουσ ... AB ο γραμ. 26. AB του δαυ.

XXI. 1. AB ενιαυτοσ εχομενοσ ... AB του κυριου ... AB αδικια δια
το αυτον ϑανατω ... AB om αυτου 2. AB αιματοσ pro ελλειμματοσ 4. AB
αργ. και χρυσ. 5. (edit. βασιλεα) ... AB om οσ prius 6. AB εν γαβαων
8. AB om τησ post υιουσ ... σερει pro εσδριηλ 12. βαιϑ pro βαιϑσαν
... AB om τη 14. AB om τα οστα tertium ... ηλιασϑ. των εν 16. AB
διενοειτο παταξαι 17. (εισ πολεμον) 18. ʻοεβοχα, i. m.ʻ ... AB τον εν τ.
εκγονοισ 19. βαιϑλεεμμειτησ ... γοδολιαν ... ʻχετταιον, i. m.ʻ

μου
XXII. 1. AB εξειλατο 3. AB φυλαξ εσται μου 7. AB επικαλεσομαι
κυριον 11. AB om τω ... χερουβειν 12. αποκρυφησ 15. AB om και
ηστραψεν 18. ερρυσατο 20. AB εξειλατο ... AB ευδοκησεν 21. om και
ante κατα 23. απεστην απ αυτου ουκ απεστην απ αυτων 31. AB επ
αυτω 34. (τα υψη) 38. AB om αν 40. επανιστανομενουσ 42. AB ουχ
ευ
υπηκουσεν 43. AB χνουν 48. παιδων 51. AB om τασ

XXIII. 4. AB εν ϑεω φωτι πρ. 5. AB ουτοσ 7. ϑησονται pro καυϑ.
8. ʻοκτακοσιουσʻ στρατιωτασ, i. m. ʻτριακοσιουσʻ τραυματιασ (τραυμ. eti A) 9. ϑιοσ
σ
σουσει τουτου (= σουσειτου?) ... AB ανεβοησεν 13. καδων ... ραφαειμ
η
14. υποστημα ... βαιϑλεεμ, 15 bis. 16. 24. 15. συστεμα 16. πιειν (ut plerum-
que, non 17) 18. αβεισα ... AB αδελφοσ sine ο 19. ουκ ʻηϑελεʻ, i. m.
ʻηλθεν 20. ʻκαβσεσηλ, i. m. ʻκαταβεσθηλ 12. εν τω δορατι pro εν ραβδω 23. δαυ-
ʻ ʻ μ
ειδ εισ τασ, i. m. προσ ... AB δαυειδ βασιλεωσ 28. ο εντωφατειτησ 31. ασβωϑ
σ ρ
33. AB σαμναν 34. μαχαχααχει 37. αδαοι usque αραβωϑαιου hic om,
ρ ϑ ε
post 39. επτα ponit ... AB² βηϑωραιοσ 38. αιϑειραιοσ ... εϑϑεναιοσ
39. AB om οι

XXIV. 1. ʻοργην κσ, i. m. ʻοργη κυ = A ... ιουδα 2. AB om και ιουδα
4. AB τον λαον ισραηλ 5. αροηλ 6. εισ την γαλ. κ. εισ την ϑαβ. ... ναδασαι
... AB εκυκλ. εισ σειδ. 7. και ηλϑαν ... AB και πασασ 11. ορ. δαυειδ
(A τον δ.) λ. 13. AB ανηγγειλεν αυτω ... διωκοντεσ σε, i. m. ʻκειν σε (sic A) ...
ερ
ημασ 14. AB εν χειρι κυριου 15. AB εν ισραηλ ϑανατον 16. παρα τω
αλω 17. τ. αγγελον τυπτοντα ... ειμι ʻηδικησαʼ και, i. m. ʻημαρτηκαι κ εγω
ειμι ο ποιμην (A ηδικησα και εγω ο ποιμην εκακοποιησα) 18. (αυτω ανα-

βηθι) 21. συνεσχεθη 22. ‛ ανενεγκετω, i. m. ‛ ποιησατω ... (βοεισ ολοχ.) 24. AB εν αλλαγματι ... AB θεω μου

Subscriptio: AB βασιλειων β

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Γ.

Inscriptio: AB βασιλειων γ

I. 2. ο κυριοσ ‛ μου, i. m. ‛ ημων, sic A. 3. αβεισα, item 15. II. 17. 21. 22. 9. αδωνειου ... om παντασ bis 10. AB κ. τον ναθαν 13. κ. μ. βασιλευσ ... καθιειται 14. om σου sec. 15. η pro ην 17. om κυριω 22. 23. ηλθεν (και απηγγελη τ. βασιλ. ιδου ναθαν ο προφ. ηλθεν) και ανηγγ. 24. βασιλευσ συ 25. AB αδωνειου 27. om του extr. 28. om ο βασιλευσ 30. κυρ. τω θεω ισρ. 34. χρεισατε 35. ϊουδα 36. om κυριοσ 38. et 44. AB χερεθθει ... AB φελεθθει 44. ο βασιλευσ μετ αυτου ... βαναιου υιον 49. εξανεστησαν ... om του 53. AB κατηνεγκεν ... om βασιλει

II. 3. om κυριου ... (χριματα sic) ... om τω ... συνησεισ 4. ενωπ. εμου 5. om τω pr. ... αμεσσαια ... om ειρηνη κ. εδωκ. α. αζωον εν 6. συ pro ου ... πολιν 8. ϊεμεινει εκ βααθουρειμ, i. m. ‛ 9. AB αθοωσησ ... πολιν 11. ετη επτα 13. om υιοσ αγγιθ 15. AB ην η βασιλεια ... AB εγενηθη τω ... AB εγενετο αυτω 20. εγω μειχραν ... AB το προσωπ. σου 22. σαλωμων ο βασιλευσ, it. 25. ... AB ϊωαβ ο υι. σαρ. ο αρχιστρατηγοσ 23. αδωνεια, item 24. 26. απασιν 27. AB ηλει 28. (ακοη ηλθεν) ... ϊωαβ του υιου ... AB κεκλικωσ ... αδωνεια ... AB αβεσσαλωμ pro σαλωμων 29. AB οτι εφυγεν ... AB om ο βασιλευσ ... απεστ. ο σαλωμων τ. β. 30. AB βαναιου ... AB απεστρεψεν 32. AB απεστρεψεν ... αυτου ‛ και απηντησ., i. m. ‛ ωσ ... αμεσσα τον ϊεθερ 33. αιματα αυτου 33. 34. κυριου και απηντησεν ϊωδαε τω ϊωαβ και εθαν. 35. AB om και σαλωμων usque ιερουσαλημ

[III.] [1.] AB om σφοδρα υπ. τ. φρονησιν [2.] AB αρχαιων ϋιων [3.] AB εισ την πολιν [4.] om οικοδομησαι τ. οικ. αυτου και (οικοδ. om et A) [15]. AB κατεσταμενοι [17.] μαγαω [20.] (ετει) [21.] ϊεμεινει [25. 26.] πολιν 36. ωκοδομησον οικον σεαυτω 37. AB χειμαρρουν 39. αμησα pro μααχα 41. απεστρεψεν 44. AB ην εγνω ... AB τω δαυ. 45. ηυλογημενοσ [10.] ουκ pro οτι [13. 14.] om και εορταζοντεσ [18.] βαναια [19.] πλινθειου 1. om και ab initio 2. om πλην ο λαοσ ησαν ... om του 3. (σαλωμων) 5. σαυτω, it. 11. AB bis 12. om κατα 15. AB παισιν εαυτου 17. AB η γυν. η μια ... οικουμεν 18. AB και ετεκεν 25. AB το θηλαζον το ζων ... κ. δοτ. τ. ημισου 26. θ. αυτον 27. θ. αυτον

IV. 2. AB αυτου ... αζαρει 3. και ελιαφ ... σαβα ... ϊωσαφαθ. ... αχειλιαδ υπομιμνησκων 4. om και βαναιασ usque δυναμεωσ ... σαδουχ 6. αχει pro αχισαρ ... εφρα pro αυδων 7. κατεσταμενοι 8. βαιωρ pro βεεν υιοσ ωρ 9. υ. ρηχασ εν μαχεμασ κ. βηθαλαμει ... ελωμ ... βαιθλαμαν 10. 11. υιοσ εσωθβηρνεμαλουσαμηνχα και ρησφαραχειναναδαν και αναφαθει ανηρ ταβληθλει ζυγ. σαλ. ην α. ε. γ. εισ 12. βαχχα υ. αχειμαχπολαμαχ και μεχεδω κ. π. ο ο. δαν ο π. σ. υ. τ. ε. ϗ εκ βαισαφουτ εβελμαωλα ε. μ. λ. ε. 13. ϋ.

II. 22. αρχιστρατηγοσ] ita et Ti, b αρχηστρατηγοσ

[III.] [1.] numeri uncis inclusi sunt lineae edit. Ti. 36. ωκοδομησον] sic et b, Ti scripsit οικοδομησον 3. σαλωμων] ita et Ti, b σαλωμον, in nonnullis exx. correxit -ων, non in omnibus

αλ
γαβερ ερεμαϑ γαλααϑ τ. σχ. ερεταβαμ εν τ. β. εξ. π. μεγαι τ. κ. μ. χ. ε.
ο
14. αχειναaβ υ. αχελμααναιειον 15. αχειμαασ εν νεφϑαλει κ̷ ουτωσ ... om εισ γυναικα 16. β. υ. χουσει εν τη μααλα εισ 17. α pro σεμεῖ 18. om γαβερ ... AB τη σηων 20. om τα 23. δορκ. και ορνειϑων εκλ. (similiter A) 27. υιοσ μαλ 30. φαρ. εαυτω ... οτε pro τοτε

V. 1. χειραμ ubique 3. AB δαυειδ τον πατερα μου ... εδυνατο ... om κυριον 5. AB λεγω οικοδομησω 6. om και τον μισϑον ... εαν ... ἴδιωσ pro ειδωσ 10. om και πευκασ 11. ‘ κορουσ, i. m. ’ 12. AB εαυτων 13. φορον˙ και εκ 16. AB χωρισ αρχοντων ... κατεσταμενων ... των σαλωμ.

... ω
VI. 1. AB επι ισραηλ 2. και αιρουσιν, i. m. κ̷ ενετειλατο ο βασιλευσ ινα
ερ α
4. μηνι νεισω και τω δευ|τω μηνι 5. βααδ 6. τεσσεραχοντα ⁒ μηχος, i. m. ⁒ πηχεισ 9. εδωκ. επ αυτον τοιχον 12. AB τριωροφα 15. om εσωϑεν pr. ... εωσ τ. δοκων κ. ε. τ. τοιχων ... συνεχομενοσ 16. το πλευρ. το πλευρον 17. AB πηχων 19. αυτον χρ. bis 21. AB χερουβειν 22. om του χερουβ. usque πτερυγιον ... δε εν ... om εισ μερ. πτερ. αυτου 23. AB χερουβ ... συντ. μ. αμφοτεροισ συντελεια μια 24. χερουβειν ... om του ενοσ δεκα ... ουτωσ το χερουβειν το δευτερον 25. χερουβειν ... om χερουβιμ του δευτερου ... πτερ. αυτου AB αι εν 26. AB χερουβειν 27. εκκολαπτα ...
ου
AB χερουβειν κ. φοινικεσ 28. κ. τω εξωτ. 29. ξυλινων 31. πτυχαι και η ϑυρ. η μ. 32. εκκεκολαμμενα AB χερουβειν 33. om το

VII. 2. φυλησ νεφϑαλει ... γνωσεωσ pro επιγν. 3. om τουσ δυο στυλουσ ... το αιλαμ ... om ο pr. 4. om και πεντε usque δευτερου 7. βαλαξ
α ‘ ’
9. πηχει 10. απο τ. τειχουσ, i. m. χειλουσ ... συνηγμενοι 13. AB πλατοσ sine το 14. 15. εξεχομενων (και επι τ. συγκλ. α. α. εξεχομενων) και επι ... AB χερουβειν 17. AB εν τω μεχ. 20. τησ μεχ. τη μια 21. επι τεσσαρασ αρχασ 22. AB χερουβειν 24. χωρουντασ τ. χυτροκ. τον ενα ... om τεσσαρων πηχων ... AB ο χυτρο. ο εισ 25. om εκ δεξιων pr. usque του οικου sec. 26. τασ ϑερμαστρεισ 29. AB τασ μεχωνωϑ 31. AB om α sec. 34. om κυριου 35. λαμπαδεια ... (επαρυστρισ) 37. om και τα σκευη 38. ετη 39. om και τριακ. πηχ. υψ. αυτου 43. αιλαμμειν 44. κρητηριου 45. εν οικω καϑησ. ... εξελισσομενησ (= εξ ελισσ.?) 49. κυκλοι ... κεκολλημενησ

VIII. 1. συντελεσεν ... εαυτου 2. αϑαμειν 6. AB χερουβειν, item 7 bis 9. α εϑηκεν ... AB α διεϑετο 16. ἴερουσαλ. μειναι 19. om πλην 20. ελαλησεν κσ και 25. τω δαυειδ ... εμου καϑωσ 28. τερψεωσ pro προσευχησ
η
29. AB om τουσ 31. αρασϑαι 32. εισακουσει 34. δουλου pro λαου ...
η
AB αποστρεψεισ 36. δουλω pro λαω 37. AB αυτον εχϑροσ 45. εισακουσει 46. ουχ αμαρτησεται ... AB μακρ. και εγγυσ 48. AB om και ante τησ πολεωσ 50. (εση ταισ αδ.) 53. ‘ και συ διεστειλ., i. m. ’ οτι ... om αυτουσ ... AB σαυτω ... εκ νοφου ... AB εκπρεπη 58. ‘ επ’ αυτον, i. m. ’ ... (εν πασαισ) ... AB om τα 59. ‘ δουλου, i. m. ’ ... om και το δικαιωμα λαου 63. ειρηνικων ‘ ην εϑυσ., i. m. ’ ων ... χειλιαδεσ ... om προβατων usque
ων
χιλιαδασ 66. ευλογησεν αυτον και ... σκηνωμ. αυτου

VII. 29. μεχωνωϑ] sic et Ti, b hoc loco μοχωνωϑ 35. επαρυστρισ] sic et b et Ti, quamquam Proleg. p. xxxvii επαρυστρεισ se scripsisse dicit

VIII. 37. pro παν πονον (Bb) Ti scripsit παντα πον., tacet in Proleg. 46. ουχ αμαρτ.] sic et Ti, b ουκ

IX. 1. οικοδομειν, i. m. ʻ μων, sic A 2. γαβαωϑ 3. AB ενωπ. εμου ... οφϑαλ. μου εκει εισ τον αιωνα και η κ. 5. AB επι ισραηλ ... τω δαυειδ 6. (φυλαξητε) 7. αποῤῥειψω 8. AB ενεκα 9. om κυριοσ ... αυτω pro εαυτω 10. οικοδομησεν, sic saepe 12. ηρεσεν 26. σαλωμων ο βασιλευσ εν εμαεσειων γ. 28. σωφηρα ... εκατον εικοσι

X. 2. εν ἵερουσαλ. 3. ʻ παρα, i. m. ʻ ὑπο, sic A 4. AB πασαν φρονησιν 7. ουκ ʻ εισιν, i. m. ʻ ... (επει) 11. χειρ. ʻ ην αιρουσα, i. m. η 12. υποστηριγμ. οικου ... πελεκητα 13. AB ων δεδωκει 15. υποτεταγμενων των 17. om ο βασιλευσ 19. om και χειρεσ 20. om εκει 21. AB om και ante παντα ... δρυμου οικου ... συνκεχλισμενοι, i. m. ʻ να 22. AB om σαλωμων ... μαδιαν pro μαγδαλ ... βαιϑωραμ ... υποδεδειγμενον pro υπολελειμ. ... μετ αυτουσ ... om και τρισσοι αυτου κ. αρχοντεσ 23. om τησ γησ 25. AB δωρα αυτου σκ. 28. ελαμβανεν 29. ουτω τοισ β. πασιν ... χεττιειν

XI. 1. om γυναικεσ 2. εισελευσεσϑαι 4. AB αι γυν. 7. om αι 10. εντειλαμενω 14. ραεμμα αεραδραζαρ 15. στρατειασ ... AB om και 17. παντεσ ⁒ οι ἵδουμ., i. m. ⁒ ανδρεσ 18. και ʻ αρχοντεσ εισ φαρ., i. m. ʻ ερχονται ... AB μετ αυτων 19. τησ μειζω 21. AB στρατειασ 22. εν τη εδωμ 26. ναβαϑ ... ο δουλ. 27. AB om και ο βασ. σαλωμ. 29. αχειασ bis ... AB και ο αχ. ... AB om μονοι 32. δαυειδ τον δουλον μου 33. κατελιπεν ... και εν τοισ ειδ. 34. AB ολην την βασιλειαν ... αντιτασσομ. αντιτασσομενοσ αντιταξ. ... AB δια δαυ. 35. (δεδα) 36. η pro ην ... ϑεσϑαι ονομα 38. AB τασ εντολασ μ. κ. τα προσταγματα μ. ... καϑωσ οικοδομησα 40. ανεστη και απεστη και απεδ. 41. ρηματων pro λογ. ... AB ουχ ιδου (saepissime sic in B) 42. AB εβασιλευσεν ... om επι παντα ισραηλ 43. κατευϑυνειν 44. AB ροβοαμ υιοσ

XII. 6. AB παρηγγειλεν 7. AB δουλευσησ ... λαλησησ AB αυτοισ 9. ʻ λεγουσι, i. m. ʻ 11. μαστιγξιν, item 14. 18. αραμ pro αδωνιραμ 20. ανεκαμψ. ροβοαμ, i. m. ʻ ιεροβοαμ ... AB om εξ αιγυπτου ... απεστειλεν ... εκαλεσεν ... om οικου 21. εξεκλησιασεν ... AB χειλιαδεσ [3.] εκκαιδεκα [5.] om υιων [8.] σαρεισα πορνη [9.] επι τασ αρσεισ ... om τω [10.] την αρειρα (sic) ... αρματα τριακοσια [19.] η pro ην [23.] ἵεροβοαμ εκει [25.] επερωτησαι [25. et 26.] ὑπερ pro περι bis [27.] σηλω [38.] μοι ενηνοχασ [40.] πυλην pro πολιν [52.] δωδεκα pro δεκα [56.] νυνει ... κουφιεισ συ εφ [57.] ἵεροβοαμ [60.] ωτα i. m. [63.] τα αυτα κ. [64.] απεστειλεν προσ με λεγων ο λαος κ. [66.] μαστιγξιν [70]. om εκαστοσ [71.] ουτοσ ο ανϑρωποσ [72.] απηλϑεν [78.] λεγων i. m. [80.] ὑμων [82.] ανεσχον του πορ. 26. εν οικω 29. εισ βαιϑ. 30. AB om και ειασαν τ. οικ. κυριου

XIII. 2. om και ειπε 4. AB ηδυνηϑη 6. δεηϑητι του ϑυ σου, i. m. ⁒ προσωπου του ... AB προσ με 8. εαν μοι δωσ 9. AB εν λογω κυριοσ 11. και πρεσβυτησ εισ προφητησ ... κατωκει ... εισ βαιϑηλ ... απαντα ... AB om εκεινη ... AB om και post βαιϑηλ 19. AB εν τω οικω αυτου pon. ante κ. επιεν ὑδ. 20. επι τησ τραπεζησ suprascr. 23. om αυτον ... π'ειν 32. AB επι του ϑυσιαστηριου

XIV. 21. ἵουδα ... και ʻ ενοσ, i. m. ʻ ... δεκαεπτα ... ʻ μααχαμ αμμανειτισ, i. m. ʻ 26. οσα εποιησ. usque αιγυπτον i. m. inf. 29. AB ουχ' ιδου 31. AB om ο

IX. 6. φυλαξητε] sic et Ti, b φηλάξητε
XII. [80.] υμων] sic et Ti, b ημων
XIII. 11. κατωκει] ita et Ti, b κατωκη

XV. 1. ναβαϑ ... αβ. ϋ. ϊεροβοαμ ... ϊουδα 2. εξ pro τρια ... om επι ιερουσαλημ 4. om τα 7. et 23. AB ουχ ιδου 9. τω ενι. τω τετ. 13. AB μητερα αυτου 16. om αυτων 17. ρααμα, it. 21. 22. 18. om συμπαν ... om οικου κυρ. κ. εν τ. ϑησαυροισ 19. om αναμεσον σου κ. αναμεσον 20. τησ δυναμεωσ ... AB των αυτου τ. ... αδελμαϑ και πασ. τ. χεζραϑ εωσ 22. αιναχειμ 23. δυναστεια ... om και τ. πολ. ασ ωκοδομησεν 24. om μετα τ. πατερ αυτου pr. ... om πατροσ αυτου ... ϊωσαφαϑ 25. ναβαϑ, item 27. 31. XVI. 3. 27. βελααν ο ϋιοσ αχεια 28. τριτω βασιλεωσ του ασα ϋ. αβιου και εβ. ... om αντ αυτου 29. om ολον ... υπελιπετο ... δουλου αχεια 30. ωσ εξημαρτ. 31. ουχ 33. om του ασα

XVI. 1. etc. ειου 5. 20. 27. 28. ουχ 6. ηλααν ... AB in fin. ad. εν τω εικοστω ετει βασιλεωσ ασα 7. ϊου ανανει, i. m. ανασ 13. om των 14. AB ουχ' 15. εβασιλευσεν επτα ετη εν ϑερσ. κ. η ... γαβαων 16. (επεσεν) ... AB ζαμβρει 17. AB ζαμβρει ... εν γαβαϑων 18. πορευονται εισ αντρον, i. m. αντρο (sic) ... ενεπυρισεν ο βασιλευσ και ενεπυρισεν επ 21. AB ζαμβρει 22. om αμβρι usque οπισω ... AB ζαμβρει, item 23. 24. 25. 27. 28 bis. 29. 24. ωκοδομησαν επι ... σαμηρ ... σαεμηρων 25. om και post κυριου 26. om τον κυρ. ϑεον ισραηλ 27. om πασα ... om των ante βασιλεων 28. αχααβ υιοσ ... ϊωσαφαϑ, ubique ... ασα· βασιλευει ετων ... βασιλευει pro εβασιλευσεν ... γαβουζα ... σελεει ... om μετα βασιλεωσ ισραηλ ... πασα δυναστεια ... συρια· νασειβ ※ ο βασιλευσ ⁒ εποιη., i. m. ⁒ ιωσαφαθ ... πορ. εισ σωφειρ πορευεσϑαι επι ... ειπεν βασιλευσ ϊσρ. ... παιδασ σου ... παιδαρια μου ... om και ϑαπτεται μ. τ. πατ. αυτου 29. τω ϊωσαφαϑ βασιλευει ϊωσ αχααβ υ. ζαμβρ. 30. om και ante επονηρευσατο 33. om τον κυρ. ϑ.τ. ισρ. και 34. om και εν τ. ημ. αυτου ... AB αβειρ. τω ... ζεγουβ

XVII. 1. ο ϑεσβειτησ εκ ϑ. 7. AB μετα ημερασ 10. (επερευϑη editio) ... AB om και ηλϑεν ... om μοι 12. AB κ. ϊδου συλλεγω 13. ποιησ. εμοι ... AB εν πρωτοισ και εξοισεισ μοι ... εσχατου 16. ελαττονωϑη 17. AB εωσ ου ουχ 18. σοι ο ανϑρωποσ 20. οιμμοι 23. AB κατηγ. αυτον ... αυτον 24. AB om τω

XVIII. 3. etc. αβδειου 4. AB εκρυψεν 5. γην επι πηγ. 11. αναγγελλε ... om ιδου ηλιου 12. om ουχ ευρησ. σε και 13. AB και pro η ... AB om την 18. AB και ο οικοσ 23. εγλεξασϑωσαν 24. AB om τω ... AB οσ εαν 25. εγλεξασϑε 28. om κατα τ. εϑ. αυτων ... μαχαιρα 29. επροφητευσαν ... om ο ϑεσβιτησ 31. κατ ... om του 33. επεϑηκ. τασ σχιδ. 35. (επλησαν) 36. om ει ... AB καγω 37. om ει 38. εξελιξεν 40. AB μηϑεισ ... AB κεισων 41. φωνη τ. βοων, i. m. ποδων 42. πιειν ... επι τον καρμ. ... προσ. εαυτου ... AB γον. εαυτου 43. επιστρ. επτακι και αποστρεψον επτακι 44. απεστρεψεν ... επτακι 45. AB ο ϋετοσ ... εκλαεν ... AB εισ pro εωσ ... et 46. ισραηλ

XIX. 3. AB ψυχ. εαυτου 8. AB εν τη ϊσχ. 10. μου την ψυχην 11. AB και πνευμα ... om ουκ pr. ... κυριου ※ μετα 13. AB μηλ. εαυτου 14. AB εγκατελιπον (A -ει-) σε οι ϋιοι ισραηλ ... την διαϑηκην σου και τα 16. τον ϋιον ειου ϋ. ναμεσϑει ... ελεισαιε semper ... σαφαϑ χρεισεισ εξ εβαλ μαουλα προφητ. 19. επηλϑεν pro και απηλϑ.

XV. 23. δυναστεια] ita et Ti, b δυναστια

XVIII. 35. επλησαν] ita et b, Ti scripsit επλησεν, tacet in Proleg.

XX. 1. ισραηλειτη, sic semper (et A) ... AB τω αλω 2. AB εγγ¹ιων 6. βουλει 7. AB om και sec. et δε 10. om εξεναντιασ αυτου usque 13. παρανομων 13. ηυλογηκασ ... αυτον λιθοισ 16. ῑματ. εαυτου 19. ελιξαν ... λιξουσιν οι κ. 22. ναβαθ 23. ισραηλ. 25. AB αχ. ωσ 27. (εξωσατο) 29. AB και pro αλλ ... om του

XXI. 1. τριακοντα και δυο 4. om μου 5. ειπον ... om ο ... AB εγω απεστρεψα ... AB om προσ σε ... AB γυναικ. σου ... om και τα τεκνα σου 6. AB om παντα ... AB om των ante οφθαλμ. 7. om τησ γησ 10. αλωπεξιν 11. AB απεκριθη βασιλ. 12. παντεσ βασιλ. ... AB om οι ante μετ 13. AB τω βασιλει ... AB εορακασ 14. χορων, it. 15. 17. 19. 15. εγενετο ... διακοσ. και τριακ. ... λαον παν ῡ. ... εξηκοντα pro επτα χιλιαδασ 16. AB συνβοηθοι μετ αυτου 18. ειπειν pro και ειπεν ... om ει bis ... ειρην. ου γαρ εκπορ. 19. αρχ. τα παιδ. αρχοντα τ. χορων 20. βασιλεωσ 21. AB εξηλθεν βασιλ. 23. κοιλαδοσ ... εκραταιωσεν, i. m. ʻ εκρατησεν ... AB πολεμησομεν ... AB ει μη 25. κατα τον ιππ. 27. απαντ. αυτω 29. παρεμβαλουσιν 30. ταμειον 31. εξελθωμ. ετι προσ 32. σακκ. περι τ. οσφ. ... δη ʻ η ψυχη ημων, i. m. ʻ η ψυχη μου, sic A. ... ο αδελφ. 33. AB ανελεξαν ... απο τ. στομ. 34. εξοδουσ, i. m. ʻ δον ... AB θησεισ σαυτω 35. παταξαι ο ανθρωποσ α. 38. AB om εν 39. στρατειαν ... ανηρ εξηγαγεν 42. AB² εκ χειροσ σου

XXII. 1. AB om τα 2. (ῑωσαφατ) 6. συνηθροισεν βασιλ. ... επεσχω ... AB ειπαν 7. ῑωσαφατ, item 8 bis. 10. 18. 29. 30. 32. pr. loc. 8. AB τον κυριον δι αυτου ... μειχαιασ ῡ. ῑεμιασ 9. ταχοσ sine το ... ῑεμια 10. AB² θρονου αυτου 11. χαανα 13. επι pro ενι ... κατα τ. βασιλ. ... AB εισ λογουσ ... σου εισ κατα 14. α αν 16. κ. ειπεν και ειπεν α. ο βασιλευσ ʻ πενταχισ, i. m. ʻ ετι δισ (A ετι δεισ) ... εξορκιζω 17. εωρ. τον παντα ῑσρ. διεσπαρμενουσ 18. om οτι 19. στρατεια 20. (και εσομαι) και εσομαι ... δυνησει 24. σεδεκιου 25. οψη ... ταμειου του κρυφιου, i. m. βηναι ... AB om εκει 32. AB ειπον ... ῑωσαφαθ, et sic 41. 42. 45. 46 bis. 52. (cf. v. 7.) 33. AB απεστρεψαν 35. απεχυννε το αι. ... AB εκ τ. πληγ. 37. εισ την σαμαρ. 39. παντα (α εποιησ. κ. οικ. ελεφ. ον ωκοδ. κ. πασ. τ. πολεισ) ασ εποιησ. κ. οικ. ... AB εποιησεν και ῑδου 41. ῑουδα ... AB om εν ... AB τω αχ. ... om βασιλ. ισραηλ 42. αζαεβα θ. σεμεει 46. ουχ ... ενγεγραμμενα ... λογ. ῑωσαφαθ pro λ. των ημερ. βασ. ιουδα 51. om ιωσαφατ ... και εταφη εν πολει, om igit. παρα τοισ πατρ. αυτου 52. ῑωσαφαθ βασιλει ῑουδα ... AB om οχοζιασ υιοσ αχααβ ... AB και εβασιλευσεν ... AB om εν σαμαρεια ... ετη δυο 53. του πατροσ αυτου αχααβ 54. i. fine versum primum libri sequentis adscripsit

Subscriptio: AB βασιλειων γ .

XX. 19. οι κυνεσ (secundo loco)] ita etiam Ti, b αι κυν.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Δ.

Inscriptio: AB βασιλειων δ

I. 6. AB ζητησαι εν τη ... AB ανεβησ οτι ου ... AB om και επιστρεψαντεσ usque ηλιου 9. (πεντηχοντα) 13. om των πεντηκοντα 16. om αγγελουσ ... ζητησαι ... AB εν τη β. 18. AB ουχ ιδου ... επι βιβλ. ... ϊωσαφαϑ, it. III. 1. 7. 12 bis. (non 11.) 14. ... απεστειλεν pro απεστησε

II. 1. AB τον ηλειου εν συνσεισμω ... ελεισαιε εξ ιερειχω, i. m. 'εκ γαλγαλων 2. ελεισ. ϊδου δη ενταυϑα καϑου οτι ... AB καταλειψω ... AB AB ηλϑεν 3. απανωϑεν 5. ειπαν 9. (αιτησαι i. f. l. ad.) 10. om σοι 11. ϊπποσ 13. επεστρεψεν ελεισαιε και i. m. 15. προφητων και οι 16. ευρεν pro ηρεν 18. om και ανεστρ. πρ. αυτον 20. AB om και ηνεγκαν 21. ερρειψεν 23. κατεπαιζον, i. m. 'κατεκραξα 25. AB και εκειϑεν pro κακειϑ.

III. 1. ϊωσαφ. βασιλει 2. (μετεστησεν τασ στη(σεν τασ στη)λασ [(deest in edit.]) 4. μωαβ μη AB νωκηϑ ... AB επεστρεψεν 9. και βασιλ. εδωμ 10. AB ειπεν βασιλευσ 11. ϊωσαφαϑ ... AB παιδων βασιλεωσ ... ϊωσαφαϑ pro σαφατ 12. om κυριου 13. om και τ. προφ. τ. μητρ. σου 14. η επεβλεψα 18. κ. κουφοσ και αυτη 19. εμφραξατε 20. το πρωϊ 21. AB om τρεισ 22. AB ωσει αιμα 23. ειπαν ... AB om και sec. 25. εκυκλευσαν 27. AB οσ εβασιλευσεν

IV. 1. AB om τον ... AB ο ανηρ μου ... AB οτι δουλοσ ην 2. αναγγειλον μοι suprascr. ... ουϑεν ... om εν τω οικω 3. AB αιτησον ... σαυτη ... (καινα) ... (ολιωσησ) 5. AB κατ αυτησ 8. σουμαν, i. m. 'σωμαν 10. (λυχνιαν) 12. γιεζει semper 13. ημιν την πασαν ενκτησιν τι δει 14. AB om προσ γιεζι 15. εστη 16. μη κυριε μου μη 20. AB om και ηρεν usque μητερα αυτου 25. εισ το ορ. ... AB om και επορευϑη usque οροσ 27. απεωσασϑαι ... εμου και σου κ. ουκ 31. επεϑηκεν 32. τεϑνηκωσ 38. AB οι ϋιοι ... om τον μεγαν 40. AB εψηματοσ ... ειπον 41. ετι εκει 42. βαιϑσαρεισα ... AB πρωτογενηματων

V. 8. AB τα ϊματ. εαυτου 11. 'ϊδου' ειπον i. m. 'δη ελεγον οτι ... om και στησεται 12. 'αρβανα, i. m. 'αναβανα ... 'αφαρφα, i. m. 'φαρφα 14. επτακισ 15. om ενωπιον αυτου 17. AB γομορ ... 'ζευγη, i. m. 'γοσ 19. et 20. παρ αυτου pro απ αυτ. 23. ειπεν ναιμαν ... om δυο ταλαντα αργυριου ... ηρον 24. ηλϑον 26. επορευϑη

VI. 1. AB οι υιοι 3. επιεικαιωσ 7. σαυτω 8. AB om ο ... ελιμωνι, i. m. 'ελμωνι 9. om τον 13. AB ανηγγειλαν 15. AB ποιησωμεν 17. προσευξατο ... om δη 18. AB τουτο το εϑνοσ 19. ουχ αυτη 20. om κυριοσ 21. om προσ ελισαιε 23. κ, απηλϑον i. f. l. add. 24. περιεκαϑισαν σαμαρειαν 25. ονου πε | πεντηκοντα αργυριου', i. m. σικλων' 27. (ποϑ. σωσω σαι)

IV. 10. λυχνιαν] ita et Ti, b λιχνιαν 15. εστη] ita et Ti, b ἔστι 31. επεϑηκ.] ita et Ti, et b in additamentis pro απεϑηκε in textu

28. μου και φαγ. 30. om ισραηλ 32. om αυτοσ . . . ' ει ηδειτε, i. m.
' οιδατε . . . om ουτοσ
ει
VII. 1. ϗ διμετρ. κρ. σικλου i. m. inf. 2. AB ἴδου οψη, it. 19. . . . om σου
5. AB εισ ' μεσον, i. m. ' ρου . . . τησ παρεμβ. 6. την παρεμβ. . . . AB om
γ
την . . . AB ημασ βασιλευσ . . . ελθ. προσ ημ. 7. ενκατελιπαν 12. εστη
. . . AB εποιησ. ημιν 16. AB διηρπασεν 19. ου μη εσται 20. AB συνεπατησεν

VIII. 2. AB (ελεισαιε) και επορευθη αυτη 3. AB αγρ. εαυτησ 4. AB
δη μοι 6. AB παντα αυτησ τα γενηματα 8. μαανα . . . AB τω ανθρωπω
9. μαανα . . . καμηλ. δωρα . . . αρρωστιασ 12. (αναρρηξεισ) 13. AB επι
ισραηλ 14. AB οτι pro τι . . . κ. ειπειν ειπεν μ. 15. τον χαββα pro το
τ α
μαχβαρ . . . AB om εν 16. ἴωσαφαθ bis 17. AB τεσσερακοντα pro οκτω
19. om και τ. υιοισ αυτου 20. εφ εαυτουσ 21. AB om τα post αρματα
κ
22. ' σεννα pro λοβνα, i. m. ' 28. AB ουχ ιδου 26. AB εβασιλ. εν ' ισραηλ
κ., i. m. ' . . . ζαμβρει 29. ισραηλ bis pro ιεζ. . . . οχοζει υ.
ει ο
IX. 2. AB οψη . . . εκει υιον ἴωσαφαθ ειου υιου 3. ειπεν 4. ο προ-
ο '
φητησ το παιδαριον 7. AB εκ προσωπ. σου 8. εξολεθρευσεισ, i. m. ' σω
ο
10. AB μεριδι του ισραηλ 11. AB ειπον 12. AB ειπεν αδικ. 13. AB ειπον
τ
14. ἴωσαφαθ 15. ισραηλ bis, it. 16 bis. 17. 30. 36. 37. X. 6. 7. 11. . . . AB
πολεμ. αυτουσ . . . εστιν η ψυχ. . . . ' και εξελθετω, i. m. ' μη 16. κατεβη
εν . . . αραμιειν . . . om αυτοσ 20. ναμεσσειου 21. οχοζει . . . ισραηλειτου, item 25. 25. ' βαδεκαρ, i. m. ' βαλεκαρ . . . AB ρειψαι 27. βαιθαν
β
. . . εκβλααμ . . . μαγεδαων 29. βασιλει ισρ. 30. AB[2] εστιμισατο (A -βεισ-)
33. εραντισθη

X. 2. ωσ εαν . . . και ιπποι 5. AB παιδεσ σου ημεισ 6. AB om μου
. . . AB εισ pro εν 8. ηνεγκα . . . ' πυλησ πολεωσ, i. m. ' πολεωσ 11. AB
παντ. τ. εν τω οικω αχ. καταλειφθεντασ. . . . αυτουσ καταλειμμα 13. AB
⁒ α ⁒
οι αδελφοι 14. βαιθακαθ τεσσεραχ., i. m. εν τη σκηνη 15. ελαβεν pro ευρε
18. AB εζηλωσεν pro συνηθροισ. . . . ολιγα · ' ειου, i. m. ' 19. AB ἵνα 20. εκηρυξεν 21. δουλ. αυτου και . . . απολειπεσθω 23. του βααλ sec. i. f. l. ad.
24. AB χειρασ (A χιρ.) 25. AB ανηρ μη εξελθατω (A -θετω) εξ αυτων κ.
26. AB τ. στολην 27. επαταξεν pro εταξαν . . , AB λυτρωνασ 29. ειου
εμπροσθεν αυτ. 31. AB επανωθεν 32. αζ. και εν 33. om γην 34. βιβλιω
35. ἴωαχασ, sic semper
θ
XI. 2. ἴωσαβεε . . . αδελφην . . . om τον ιωασ υ. αδ. αυτησ 3. εν
οικω κρυβομενοσ . . . om κυριου 4. AB τον χορρει κ. τον ρασειν (A -μ)
5. et 6. φυλαξετε 8. εισ ' αηδωθ, i. m. ' . . . AB εγενετο pro εσονται 9. εκατον-
α
ταρχοι . . . om μετα τ. εκπορ. το σαββατον . . . εισηλθεν 10. et 15. εκατονταρχαισ 12. ἴεζερ . . . AB και εκρατησεν τ. χ. και ειπεν 15. εξαγαγε
ω δ
αυτουσ εσωθ. τον ασηρωθ . . . AB και ο εισπορ. . . . AB θανατωθησ. ρομφαια
18. κατεσπασεν . . . μαγθαν (sic) 19. χορρει . . . ρασσειμ . . . AB εισηλθεν
. . . επι του θρ. 21. ϋ. ετων επτα . . . AB om αυτον

VIII. 9. αρρωστιασ] ita et Ti, b αρρωστειασ
X. 5. παιδεσ σου ημεισ] ita et Ti, b habuerat υμεισ, sed correxit ημεισ et margini adscripsit και ante ημεισ inserendum.

XII. 1. AB αβια ... γησ pro τησ 3. εϑυσιασαν 4. λαβη pro αναβτ
8. βδελυγμα pro βεδεκ 9. AB τρωγλην εν τη τρωγλη αυτησ ... ϊαμειβειν
pro αμμαζειβι ... ανδρ. οικω κυρ. 10. ειδεν (A ιδ.) 11. εδωκεν 13. AB
x
ποιηϑησεται 16. εισενεχϑη 18. ϊωσαφαϑ 19. AB ουχ ιδου 20. παντα
συνδεσμον ... AB μααλω τον ... εν γααλλα 21. ϊεζειχαρ

XIII. 1. ϊωαχασ ut semper ... επτα ετη κ. δεκα ετη 5. om τω
6. (εσταϑη·) 9. ⁒ αντ αυτου i. m. 13. εκαϑισεν μετα των πατερων αυτου και εν
σαμαρ. μ. τ. αδελφων ισρ. 14. αρρωστ. εαυτου ... προσωπου 15. AB
προσ εαυτον 17. om ελισαιε τοξ. κ. ετοξευσε και ειπε ... παταξει 23. AB
οικτειρησεν
ζ

XIV. 4. εϑυσιασεν 6. om εκαστοσ 7. εν ρεμελε ... χαϑοηλ 9. τον ακ.
11. ανεβη ο βασιλ. ισρ. ... γη pro τη (edilio) 13. ϊωαχασ pro οχοζιου
α ν
18. παντα α 19. απεστειλεν ... εϑανατωσεν 21. AB εβασιλευσεν αυτοσ
22. αιλωμ 25. γεϑχοβερ 26. ολιγουσ τουσ συνεχ. 27. ισραηλ pro
ουραν. ... AB εκ χειροσ 28. εμμαϑ 29. AB εβασ. αζαριασ ϋιοσ αμεσσειου
(A -σσι-) αντι του πατροσ αυτου

XV. 2. AB πεντηκ. και δυο ... χαλεια 5. ϊωναϑαν pro ιωαϑαμ sic
x
et 7. 32. 6. ουχ ιδου, it. 21. ... βιβλιου ... (τοισ βασ.) 8. αζαρια 9. AB om
ε
πασων των 10. εϑανατωσαν 13. AB ενατω ... σελλουμ ημερασ εν σ.
17. AB ενατω αζαρια ... AB δεκα ετη εν σαμ. 25. A²B μετ αυτου
29. αλγαϑφελλασαρ ... AB γαλααδ 30. στρεμμα ... ϊωαϑαμ ϋιω αχασ
31. AB εστιν pro ταυτα 33. ην ετων ... ερουσ 34. οζειασ pro αζαριασ
35. λαοσ (εϑυσιαζεν και) εϑυσιαζεν κ. εϑ. 37. AB om εν ιουδα

XVI. 2. αχασ ... ουκ i. m. ... AB om αυτου post ϑεου 3. βασιλεωσ
ισραηλ (cf. A) ... διηγεν πυρι και τα βδ. 5. εδυναντο 9. om βασιλεα
10. om εισ δαμασκον pr. ... απαντ. αυτου τω ϑαλγαλφελλασαρ ... ρυϑ. αυτου
εισ πασαν 15. AB επ αυτο προσχεεισ ... επι το ϑ. pro και τ. ϑ. 17. om
αχαζ 18. om εν post επεστρεψ.

XVII. 3. σαμεννασαρ ... μαναχ 6. AB ενατω ... ωσηε pro ασσυριων
... AB τον ισραηλ ... γωζαρ 9. AB και ων ωκοδομησαν 11. om α ...
AB απωκισεν 12. AB om τω 13. ϊουδα εν ... λογον pro λεγων 15. om
ουκ εφυλαξαν post αυτοισ· ... om κυριοσ 17. πυρι εμαντευοντο 19. εν-
τολασ ⁒, i. m. ⁒ κυριου, ... του ϑεου ⁒, i. m. ⁒ αυτων 20. AB om και εϑυμωϑη
ιερο
κυριοσ ... AB εν παντι 21. εξεωσεν τονβοαμ τον ... εξοπισϑεν 24. χουνϑα
... σεπφαρουαιν ... AB σαμ. και κατωκησαν εν 26. AB ειπον 27. απαγετε
... κατοικειτωσαν ... om του ϑεου 29. AB om εϑνη sec. ante εν ... AB
κατωκουν εν αυταισ 30. ροχχωϑ βαινειϑει ... εμαϑ 31. AB και την σ. ...
σεπφαρουν ... om ϑεοισ ... σεφφαρουν 32. εαυτοισ ante ϊερεισ i. f. l.
ου
add. vid. 33. AB om και prius ... AB απωκισεν (A -ει-) 35. και προσκυν.
36. AB ανηγ. υμασ 37. AB ab init. add. και 40. ετι pro επι 41. υιοι
και οι υιοι ω

XVIII. 1. τω ησηε 4. νεσϑαλει pro νεεσϑαν 10. AB ενατοσ 11. αβιωρ
θ
12. AB μωσησ 13. τεσσαρεσκαιδεκατω ετ. βασιλει 14. αποστραφητι

XV. 6. τοισ βασ.] sic et Ti, b τησ

XVI. 10. Ti „correximus ϑαλγαϑφελλασαρ pro ϑαλγαφϑελλασαρ" (b)

XVII. 17. πυρι εμαντευοντο] ita et Ti, ommisso και, quod b habet post πυρι

XVIII. 13. τεσσαρεσκαιδεκ.] ita et Ti, b τεσσαρεσκεδεκ.

16. AB om ο 17. ϑανϑαν 18. AB σομνασ ... AB ϊωσαφατ ο αναμ.
24. αποστρεψετε 26. AB σομνασ ... om οτι 28. om φωνη 32. om
γη ante σειτου 33. ερυσαντο 34. αρφαλ ... σεπφαρουμαιν ... om ανα
... om αβα 37. AB σομνασ ... σαφαν ... AB προσ τον εζεχ.
XIX. 1. om ο ... AB εαυτου 2. AB σομναν 3. AB και ειπεν 4. ληµ-
ματοσ 8. λομνα ... AB απο λαχεισ 9. ϑαρα 11. γαισ 12. AB om
εξαιρουμενοι ... ' ουσ διεφϑειρ., i. m. ' ουσ ... και ραφεισ 13. μαϑ pro αιμαϑ
... αρφαϑ ... om εστιν ο βασιλ. τ. πολεωσ ... σεφφαρουαιν ανεσ κ. ουδου
μ
(pro ανα κ. αβα) 15. χερουβειν 16. σενναχηρειμ ut semper 19. χειροσ
' αυτου, i. m. ' των 21. εξουδενησεν 22. AB και εβλασφημησασ 23. κυριον
ο
σου και ... ' μηρουσ, i. m. ' ... ηλϑεν 24. εξηρημωσα 25. συνηγαγον ...
απο οικεσιων 26. επταισαν pro επτηξ. 27. AB ante εγνων add. και την
εισοδον σου 28. (εν τοισ χ.) 32. προφϑασει αυτον 37. εσδραχ ϑεου α.
XX. 2. AB επεστρεψεν ... AB post λεγων add. ωδη 3. πληρη ...
αγαϑον σου εν 6. βασιλεων 8. AB κυριοσ με 12. βαλδαν ϋ. βαλααν ...
μαναα 19. om εστω ειρ. εν τ. ημερ. μου 20. AB εισηνεγκεν 21. μανασση
α
XXI. 1. μανασση ... οψειβα 3. AB εποιησεν αλση 6. εποιησεν ' ελλην
κ., i. m. ' τεμενη 7. om και post τουτω ... om η ... AB φυλων ισραηλ
8. om αυτοισ 11. και γε ϊουδα (et A om τον) 12. και επι ϊουδα (et A
add. επι) 14. πασιν εχϑρ. α. 15. εποιησεν 16. αυτων 18. et 20. μανασση
x
19. ιεσεβαλ 23. εϑανατωσ. αυτον βασ. 25. AB ουχ ϊδου
XXII. 1. ϊεδεια ϑ. εδεινα 3. σαφφαν υ. ελιου 8. AB σαφφαν bis
ω
et sic semper ... ανεγνοι 9. AB ευρεϑ. εν τω οικω 13. δευτε και εκζητ.
... η εκκεχυμενη ... βιβλιου του ποιειν 14. αχειkαϑ ... σαφφαϑ ...
ϑεκκουαυ ... αραασ 15. om αυτοισ ... προσ ᵉμε 17. AB ο ϑυμοσ
19. ενετραπησαν ' το προσωπον κυριου ωσ, ' i. m. απο προσωπου ... ενωπι. εμου
XXIII. 1. επεστρεψ. οι βασιλεισ το 2. om παντεσ ... ενωπιον pro
εν ωσιν 4. AB om του ante εξαγαγειν ... σαλημωϑ ... ελαβεν pro εβαλε
ρχ
5. βασιλει ϊουδα 6. ερρειψεν 7. χεττιει 8. AB² ϊησου αχοντοσ τησ πυλησ
10. + και μιανειτε τον ταφεϑ εν, i. m. + και εμιαναν 12. εποιησεν βασι-
λευσ ... AB κυριου· και καϑειλεν 13. μοσοαϑ ... προσοχϑισματι σειδ. ...
μολχολ 15. ελυπτενεν 16. ταφουσ εκει 18. αφετε αυτο (i. f. lin.)
ου
23. ϊωσεια 24. εν γη ... AB επι τω βιβλιω 25. εμπροσϑ. αυτουσ ... ολη
ϊσχυϊ α. κ. εν ο. ψυχη α. 26. του μεγαλου 27. AB² ϊουδαν ... προσωπ.
αυτου 28. AB των ημερ. 29. μαγεδω 30. μακεδων ... ϊωαχασ, it. 31. 34.
31. αμειται ... λημνα 33. αβλαα ... εματ' ... om ζημιαν επι τ. γην
35. AB ετειμογραφησαν (A ετιμ.) ... AB om του extr. 36. ϊελλα ϑ. εδειλ
εκ χρουμα
x
XXIV. 2. om κυριοσ 3. om αυτου 4. AB και γε αιμα 5. AB ουχ
ιδου 6. AB ϊωακειμ pro ιωαχ., it. 8. 12. 15. 8. ελλαναϑαμ 11. AB την
πολιν 12. AB εν ετει ογδοω 13. AB σαλωμων βασιλευσ 14. αιχμαλω-
τ τ
τισασ 15. AB απηγαγεν αποικεσιαν 16. (πανδεσ) 17. μαϑϑαν 18. ενιαυ-
του ... μιτατ' pro αμιταλ
XXV. 1. AB ενατω ... AB om ο 2. AB ενατη 4. τειχεων ... AB
αυτη η εστιν 6. βαβυλωνοσ ϊερ δεβλαϑαν 10. om tot. vers. 11. AB
προσ βασιλεα 12. ταβειν 13. AB τουσ μεχωνωϑ 16. AB δυο η ϑαλασσα ...

XIX. 25. συνηγαγον] ita Ti et b ex corr. cal., habuerat ἤγαγον 28. εν τοισ χ.] ita Ti, b ἐκ τοισ χ.

η μια ⁒ και, i. m. ⁒ και τασ βασεισ ... AB τα μεχωνωϑ α 17. σαχαχαρϑαι (pro σαβαχα κ. ροαι) ... AB επι του χ. ... AB κατα τα αυτα ... γαβαχα 19. AB ελαβεν 20. AB απηγαγεν ... AB εισ δεβλαϑα 21. AB αυτουσ βασιλευσ ... AB εν pro εισ 23. ϑανεμαϑ ο νεφφαϑιειτησ ... κ. οζονιασ ισμ ῦ. τ. αχαϑει 25. μαναηλ ... om δεκα ... εισ μασσηφαϑ' 26. AB και εωσ 27. AB ἴωακειμ bis 30. (εστιατορεια bis)

Subscriptio: AB βασιλειων δ

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ Α.

Inscriptio: παραλειπομενων α

I. 2. AB om και 3. μαϑϑουσαλα 5. AB ϑειρασ 6. AB και υιοι ... ερειφαϑ 7. AB και υιοι ... ελεισα ... AB ϑαρσεισ 8. μεστραιμ 9. σαβατ' ... ευειλατ ... σαβατα ... σεβεχαϑα ... σαβαν κ. ἴουδαδαν 25. φαλεχ γ ... AB ραγαυ 26. AB ϑαρα 29. AB αι γενεσεισ (A -σισ) πρωτοτοχου ... ναβδαιηλ ... μασσα 30. μασμα ... μανασση pro μασση 32. ζεμβραν 33. γαφερ ... αβειδα ... ελλαδα 35. ελειφασ ... ἴεγλομ χορε 36. ελειφασ ... και τησ ϑαμνα αμαληκ 37. ζαρεσ ... ομοζε 38. σηειρ ... ωναν pro ωσαρ και δισαν 39. χορρει ... αιμαν· και αιλαϑ· και ναμνα· 40. σωλαμ pro αλων ... μαχαναμ· γαιβηλ· σωβ 41. γεϑραμ 42. ωναν pro ακαν ... δαισων ... αρραν 44. ἴωαβαβ (non 45) 45. AB εκ τησ γησ 46. γεϑϑαιμ 47. om σεβλα εκ usque 49. αντ αυτου 50. AB post βαλαεν. ad. ῦιοσ αχοβωρ (αχοβ. A, non B, et v. 49.) ... post φογωρ add. quae antea omiserat: και απεϑανεν αδδα και εβασιλευσεν αντ αυτου σαμαα· εκ μασεκκασ· κ. απεϑ. σαμαα κ. εβασ. α. αυτ. σαουλ εκ ροβωϑ τ. π. π. κ. α. σαουλ· και ησαν (51.) ηγεμ. ... ϑαιμαν· ... γωλα· ... ἴεϑετ· ... ελειβαμασ· ... φεινων· ... μαζαρ· ... μεδιηλ· ... ζαφωειν·

II. 1. (λευει) 2. (AB βενιαμειν) ... (νεφϑαλει) 3. σηλων ... ϑυγατροσ σαυασ 5. ⁒ αρσων, i. m. ⁒ εσρων 6. χαλχα ... δαρα 8. ζαρεια 9. εσερων ... AB ο ιραμεηλ κ. ο ραμ ... χαβελ ... i. f. add. AB και αραμ· 10. και αρραν ... AB του οικου 11. 12. βοοσ bis 13. αυτου τον ελιαβ 14. ζαδδαι β 15. AB ασομ 16. AB και αδελφη ... om και αβιγαια 18. χ. ῦ. εσερων εγεννησεν την ... ελιωϑ ... AB ἴωασαρ ... ἴασουβ ... AB ορνα 21. εσερων ... AB μαχειρ ... AB κ. ουτοσ ελαβ. ... εξηκοντα ην ετων 22. σερουχ χ, ... ἴαειρ ... AB εικοσι τρεισ 23. αρραν ... σαειρ ... κανααϑ 24. εσερων bis, it. 25. 25. AB ησαν ῦιοι ... ἴραμεηλ ... ραν κ. βαναια κ. αραια και αμβραμ· κ. ασαν 26. ἴερεμεηλ 27. αραμ ... ἴερεμαηλ 30. AB om και ab initio ... αλσαλαδ ... εφραιμ, it. 31. 31. αχαι 32. ἴδουδα pro δαδαι 33. ϑαλεϑ ... ιραμεηλ 34. σωσαμ bis 35. (σωσα) 35. 36. εϑϑει bis 37. τον αφαμηδ 38. ἴησουν ... ἴησουσ 39. αζαρια ... et 40. εμασ 41. AB om και ελισαμα εγ. τ. ισμαηλ 42. AB ἴερεμεηλ 43. χορεε ... ϑαπουσ ... AB σεμαα 44. σεμαα ... ραμεε π. ἴαχλαν 45. μεων bis ... γεδσουρ 46. γαιφαηλ παλλ. ... AB αρραν ... ἴωσαν ... AB post γεζουε add. και αρραν εγεννησεν τον γεζουε 47. ἴησου pro αδδαι 49. μαρμηνα pro μαδμ. 50. σωβαρ ... (AB χαριαϑιαρειμ) 51. AB om και ... βαιϑγαιδων 52. 53. χαριαϑιαρειμ αιωεσειρα· μωναιωεμοσφεωσ· πολ. 54. βαιϑλαεμ· μετωφαϑει 55. γραμματων ... γαμεσ pro εν ιαβισ ... AB αργαϑιειμ· ... om και ... AB σαμαϑιειμ σωκαϑιειμ ... εκ μεσημα pro εξ αιμαϑ ... ρηχα·

III. 1. AB ισραηλειτιδι 2. ϑοαμαι 3. σαβατεια τ. σαβειταλ ... ἴϑαραμ τ. αλα 4. om και εβασιλ. usque εξαμηνον 5. σαμαν ... σωβαν 6. βααρ

7. ναφαϑ ... ϊανουε 8. ελε:δα 11. οζεια 12. αζαρια 13. αχασ 14. αμνων 15. σεδεκια 18. φαλδαιασ ... AB ϊεχενια ... ωσαμωϑ κ. δενεϑει 19. AB σαλαϑιηλ pro φαδαιασ ... om και σεμ. κ. υ. ζοροβ. ... μοσολοαμοσ 20. οσα pro οολ ... βαραχιαι ...· αροβασοχ 21. φαλλετι ... ϊσαβα pro ιεσιασ ... σεχενια 22. σαμα'α κ. ϋιοσ σ. ... μαρει pro βερρι 23. ελειϑανα ... εζρειχαν 24. ασειβ pro ελιασεβων ... φαρα ... ϊαχου ... μανει pro αναν

IV. 1. αρσων 2. αχειμει ... λααϑ 3. αιταν ... αζραηλ κ. ραγμα κ. ϊαβασ 4. αζηρ ... βαιϑλαδεν 5. σαρα pro ασουρ 6. ασηραν pro αασϑηρ ... ϊωδασ 7. αοαδασ pro ϑοαδ. ... αρεϑ ... σεννω pro εσϑαναμ 8. εννων ... γεννησεισ ... AB ϊαρειμ 10. AB ην pro ἢ ... του μη ταπεινωσαι 12. πoχεωσ pro πολ. ... εσελων ... χενεζει 15. υιου χαλεβ ... αδαι κ. 16. κ. ϋιοσ (sic et A) αυτου γεσεηλ αμηαχει κ. ζαφα κ. ζαιρα κ. ϊσεραηλ 17. ϊεϑερειπωραδ (= ϊεϑερει πωραδ? ϊεϑερ ειπωρ.?) ... αμων ... AB μαιων ... σεμεν ... μαρεϑ pro ιεσβα 18. αβεισα pro αβερ ... γελια pro βετϑια ... νωρωηλ pro μωρηδ 19. αδελφ. ναχεϑ και δαλειλα πατηρ κεειλα· και σεμεγων πατηρ ϊωμαν· και μαναημ πατροσ κεειλα αταμει κ. εσϑαιμωνη νωχαϑει (similia habet A) 20. σεμιων 21. ληχα· κ. μαδαϑ πατ. μαιχα· ... AB οιχιων 22. ανδρ. σωχηϑα ιωαδα κ. σαια οι κ. ... αϑουκιειν 23. αζαειμ κ. γαβαηρα 24. AB συμεων ... ϊαρειν pro ιαριβ 26. om αμουηλ usque ζαχχουρ υιοσ αυτου 27. AB τρεισ (A τρισ) pro εξ 28. seqq. βηρσαβεε κ. σαμα κ. μωαλδα και εσηρεουλαβ [29.] και αβελλα και βοοσαλ και ϑουλαεμ [30.] και βαϑουν και ερμα και ωκλα [31.] και βαιϑ μαρειμωϑ και ημισυσ εωσ οραμ κ. οικον βραουμσεωρειμ (A similiter) ... AB αυται πολεισ 32. om την
ιηου
... AB ρεμμων 33. βαλατ 35. και ουτοσ ϋϊ. ϊσαβια ... σαρααυ 36. 37. ϊασουϊα κ. ασια ϋιοι αωσαλ ϋιου σαφαλ υ. αμων ϋ. ϊδια υ. σαμαρ ϋ. συμεων 38. διελοντεσ 40. πλειονασ 41. AB om οι 42. ϊεσϑεν pro ιεσι 43. τ. καταλειφϑεντασ τ. καταλοιπουσ

V. 1. AB εδωκεν ευλογιαν ... πρωτοτοκεια 3. ϋιου ... αρσων 5. ηχα pro μιχα 6. ϑαλγαβανασαρ 7. αδελφη ... γενεσιν 8. AB οζουζ 9. αυτω πολλα 10. χειρσιν ... AB σκηναισ εωσ παντεσ 11. AB εν τη βασαν ...
επτα
ελχα 12. σαβατ 13. μοσολαμ ... χιμα pro ιωαχαν ... ωβηδ οκτω 14. υιοι ουρει 14. 15. μειχ. υ. ϊσαι ϋ. ϊουρει ϋ. ζαβουχαμ ϋιου αβδεηλ υ. γουνει 16. κατοικων εν γαλααμ εν βασαμ ... γεριαμ pro σαρων 18. υιου ρουβ. 19. κ. τουραιαν ... ναφεισαδαιων κ. ν. 20. AB αυτων οι ... αγεραιοι
α
22. AB εωσ τησ 23. βαιλειμ pro βααλερμων 24. ελειηλ και εσδριηλ κ. ϊερμεια κ. ωδ. κ. ϊελειηλ 25. om των 26. ϑαγναφαμασαρ ... χωζαρ pro γωζαν

VI. 1. μαραρει, it. 16. 19. 29. 3. αμβραν 5. βωε και βωε ✻ εγενν. 9. τον αζαρια ... ϊωανασ, it. AB 10. 11. αζαρια, it. 13. 20. ϊεεϑ ... ζεμμα 21. αδει ... ϊααρα pro ζαρα 22. αρεσει pro ασηρ 23. ελκ. και αβιαϑαρ υιοσ αυτου ασερει υ. α. 24. καaϑ ... οριηλ 25. αλειμωϑ 26. καϊναϑ
μαραρει
27. ϊδαερ pro ιεροβοαμ 29. ϋιοι λοβενει υ. α. σομεει 30. σομεα ... αμα ... ασαβα 32. AB σκηνησ οικου μαρτυριου ... om κυριου 33. AB και οι ϋιοι 34. ηααλ pro ιεροβοαμ ... ϑειε 35. μεϑ ... αμαϑειου 37. AB
φ
ασειρ ... αβιασαρ 38. AB ισσααρ 39. AB και αδελφοσ 40. μαασαι pro βαασια 41. αζεια pro αδαι 42. αιϑαν 43. ηχα pro ιεεϑ ... γε|εδσων 44. AB μερ. αδελφου ... κεισαι ... αβδει 46. σεμμηρ 47. μοολει μοσει ... μερραρει 48. AB om οι ante αδελφοι et ante δεδομενοι 49. AB οι ϋιοι 51. AB βωκαι ... AB ζαραια (A -ϊ-) 52. αλιαρεια pro αμαρια 53. αχεισαμα 54. AB του κααϑει (A -ϑι) 55. εν τη ϊουδαια 58. και

τα ϊεθθαρ 59. ασαν κ. τ. π. α. και την ατταν και τα περισπορια αυτησ κ. τ. βασαμυσ ... om και τα περισπ. αυτησ 60. βενιαμειν και τ. γαβαι ... γαλεμεθ ... αγχωχ pro αναθωθ 62. AB εκ pro απο 63. δαν pro γαδ 65. AB om και εκ φυλ. υι. βενιαμιν ... επ ονοματοσ i. m. 67. εδωκ. αυτω τ. 68. ϊκααμ ... γεθωρων 69. εγλαμ pro αιλων 70. α. των ημισουσ ... αμαρ ... om και την ιεμβλ. κ. τ. περισπ. αυτησ 71. περισπορια pro περιπολια secundo 73. om tot. vers. 74. μαασα ... αβαραν 75. ϊκακ 77. θαχχεια pro θαβωρ 78. ϊορδανου bis ... om κ. τ. ιασα usque αυτησ 79. καδαμωσ 80. AB και εκ φυλησ ... ραμμων ... μααναιθ ... γαζερ

VII. 1. θολαεκ ... φουτ ... ϊασσουρ 2. θολε ... ραφαρα κ. ρειηλ κ. ειϊκαν βασαν κ. ϊσαμουηλ ... θωλαει ... om εν 3. tot. vers. sic και υιοι ζειρρει ζαρεια· μειχαηλ και ϋϊοι ζαρεια μειβδεια ϗ ραηλεισια πεντεσ αρχ. etc. 4. AB οικουσ πατρικουσ αυτων 6. plene: βενιαμειν ϗ αβειρα και αδειηλ τρεισ 7. βαδεεα· σεβων ... αρειμωθ * ουρει ... πατρικων 8. κ. ϋ. αβαχει· αμαριασ ... ελειθαιναν ... αυρημωθ ... γεμεεθ pro ελημ. ... αμαχειρ 10. et 11. αριηλ pro ιεδιηλ ... χανααν ... ραμεσσαι pro θαρσι ... αχεισαδαρ 11. AB του πολεμειν 12. ραωμ pro ωρ ασωμ ... αερ 13. ϊεισιηλ ... ισσειηρ pro ασηρ ... σαλωμων pro σελλουμ ... AB om αυτου et υιοσ αυτου 14. ασερειηλ ... AB σ. ετεκεν τον μαχειρ 15. αμφειν κ. μαμφειν ... τη δευτερα ... om εγεννηθησαν δε usque θυγατερεσ 16. om φαρεσ κ. ον. αδελφ. αυτου ... AB υιοσ pro υιοι ... AB om και ροχομ 17. om και υιοι ουλαμ 18. και αδελφη ... ϊσαδεκ pro ισουδ 19. ϊααιμ ... λακεειμ ... αλιαλειμ 20. σωθαλαθ ϋιοι λααδα· υιοσ αυτου νοομε ϋ. α. ζαβεδ ⁒ υιοσ αυτ. οζαρ και ελααδ, i. m. ⁒ ϋιοσ αυτου σωθελε ... απεκτειν. αυτον ... AB ανδρεσ sine οι ... om τη 22. AB εφραιμ πατηρ ... αδελφ. αυτων 23. βαργαα pro βερια 24. om και η θ. α. σαραα ... AB om την primum 25. ραφη ϋιου ⁒ σαραφ, i. m. ⁒ αυτου 26. λαδδαν ... ϋιοι αμιουειδ ϋιοι ελειμασαι 27. υιοι νουμ ϋιοι 28. νααρναν ... γαιαν pro γαζησ 29. θαλμη pro θαναχ ... κ. α. κ. α. κ. βαλαδ κ. α. κ. αυτησ· μαγεδδει ... AB οι υιοι 30. ϊνινα ... ϊσουα pro σουια ... βεριγα ... σορε και αδελφ. 31. om και ab initio ... βεριχα ... γαβερ κ. μελλειηλ ... βηζαιθ 32. ϊφαμηλ 33. κ. ϋι. αφαληχ βαισηχι ιμαβαηλ ... ιαφαληλ 34. αχιουια ϗ ωβαβ αχαραν 35. και βαλααμ αδ. α. σωχαθ κ. ϊμ. κ. ζεμη κ. αμαα 36. χουχει αναρφαρ pro σουε κ. αρναφ. ... σουλα κ. σαβρει κ. ϊμαρησοβαλ· 37. om και βασαν ... AB ωδ ... σεμα ... θερα ... βαιαιλα 38. ϊφινα ... φασφαι 39. AB ωλα 40. AB om ο

VIII. 1. βελελεηλ pro βαλε ... σαβα pro ασβηλ ... ιαφαηλ pro ααρα 2. ϊωα ... AB ραφη 3. αλει pro αδιρ 4. αβεισαμασ ... νοομα 5. κ. γεραχα σωφαρφακ και ωϊμ 6. γαβερ 7. ουτ. ϊγααμ εγενν. τ. ναανα κ. τ. ϊαχειχωλ 8. σααρηλ ... αυταν σωσιν ... ϊβααδα 9. AB ϊωβαβ ... ϊεβια 10. ϊδωσ pro ιεβουσ ... σαβια ... ϊμαμα 11. ωσιμεν ... AB αβιτωβ ... et 12. αλφααδ 12. μεσσααμ ... σημηρ ... om και την λωδ 13. βεριγα 14. σωκηλ ... ϊαρειμωθ 15. αζαβαβια κ. ωρηρ κ. ωδηδ 16. κ. μειχ. κ. σαφαν κ. ϊωαχαν ϋ. βαρειγα 18. σαμαρει κ. ζαρεια κ. ϊωαβ ϋ. ελχααδ 20. ελιωλιαα κ. σαλθει 21. αβια ... AB και βεριγα κ. βαρ. 22. ισφαν κ. ωβδη 23. αβαδων 24. ανωθαιθ 25. αθειν κ. ϊεφερεια κ. φελιηλ ϋ. σωιηκ 26. ϗ ισμασαριά κ. σαραια κ. ογοθολια 27. κ. ϊασαραια και σαραια κ. ηλια (et A) κ. ζαχρει ϋιοι ϊρααμ 29. μολχα 30. AB και ϋιοσ ... αβαλων 30. 31. βααλακαιμ ϗ αδαδ και δουρ κ. αδ. α. κ. ζαχουρ ... μαχαλωθ, it. AB 32. 32. σεμαα 33. μελχεσουε 34. και ϋιοι 34. 35. μιχια bis 35. μελχηλ κ. θερεε κ. ζακ· 36. κ. ζακ εγ. τον ϊαδ· και ϊαδα και ϊαδα εγ. ... σαλμω pro ασμωθ ... και εγεννησεν ζαμβρει 37. βανα ραφαι υ. α. σαλασαθ

VI. 78. ιορδανου bis] ita et Ti, b priore loco ιωρδανου

38. εζρειχαι ... AB om και ασα 39. γαγ' pro ιασ ... δευτεροσ ελιφαλεισ
40. αιλειμ

IX. 1. κατοικισθεντων 2. ισραηλ υιοι λευειται οι ϊερεισ κ. 3. βενιαμειν και των 4. AB γωθει· ... σαμμιου υ. αμρει ϋιοι υιων φαρεσ και ϋ. 5. om και οι υιοι αυτου 6. ζαρα επειηλ ... AB ενενηκοντα 7. μο|ολλαμ ... οδϋια ϋιοσ αανα 8. κ. βανααμ ϋ. ϊρααμ· και ουτοι ... μασεαλημ pro μοσολ. ... βαναια pro ιεμναϊ 11. ϋιοι χελκεια ... μοσολλομ ... μαρμωθ ... AB ηγουμενοσ 12. πασχωρ ... μαλχεια ... ϊεδειου pro εζιρα ... εμηρ 13. AB om αυτων sec. ... AB om και ante et post επταχοσιοι 14. εζρειχαν 15. κ. βαχαρ κ. ραραιηλ· γαλααδ και μανθανιασ 16. γαλααδ ϋ. ϊωθων· κ. βαραχει ... ηλκανα 17. ταμμαμ κ. αιμαμ 19. σαλωμων υ. χωρηβ ... om κυριου 20. om κυριου 21. μασαλαμι 22. AB εκλεκτοι ταισ πυλαισ εν 23. AB om και ante εν 24. κατ ανατολ. 26. AB πυλων οι ... AB παρεμβαλουσιν 27. om η 28. BS om και εν αριθ. εξοισουσι 29. AS και επι παντα τα ... S^1 του ελαιου i. m. 31. ABS ματταθιασ ... χορειτησ 32. βααναιασ ... S^1 κατα σαββατον i. m. 33. S^1 διατεταγμενοι εφημερια 34. BS om των λευιτων ... S αυτων και αρχ. ... AB αρχοντεσ· ουτοι sic dist. ... BS κατοικησαν 35. S. κατωκησαν ... γαβαωνει ϊηλ ... S ονομ. τησ γ. 36. AS και ο υιοσ (S^1) ... BS σαβαδων ... ABS ϊσειρ ... S κιρ 37. BS ϊεδουρ ... BS ζαχαρια και μακελλωθ 38. B μακελλωθ, S om και μακελ. ... S^2 i. m. εν μεσω τ. αδ. αυτων sec. 39. ϊεβααλ, S ϊσβααλ 40. S υιουσ ϊωναθαμ ... μαρειβααλ, S μαρειβαλ ... BS κ. μαρειβααλ 41. BS φαιθων 42. BS γαμελεθ ... BS γαζαωθ ... S om και ζαμβρι 42. 43. AS μασα bis 43. ABS om και sec. ... S ραφαιαν ... BS om ελασα υιοσ αυτου ... BS εσαηλ 44. S εσαηλ ... εσδρειχαν, S εζρειχαν ... BS αυτου· ισμαηλ (S εζρειχαν usque ισμαηλ omisso και bis scripsit, S^2 quum uncis circumscripsit, tum punctis notavit) ... ABS σαρια ... BS om και ασα ... S εσαηλ

X. 1. ABS προσ ισραηλ 2. ABS om οι ... ABS οπισω ϋιων ... S μελχισεδεκ 3. BS ευρ. αυτουσ ... AS εν τοισ τοξοισ ... AS επονεσεν 4. AS και επεσεν 7. S om ανηρ ... S^2 ον εν τ. αυλ. ... S εφυγεν πασ ισρ. ... S om και post αυτου ... AB κατελειπον ... AB ηλθον αλλοφυλοι ... S κατωκισαν εν αυτοισ 8. S τασ τραυμ. (ου; „ipse primus scriptor") 9. S ειδωλοισ αυτοισ 10. S^1 την (κεφαλην) αυτου 11. ABS εποιησαν αλλοφυλοι 12. S ελαβον σωμα ... S^2 δρυν εν ϊαβεισ 13. S του κυριου ... S^2 αυτο αυτω 14. S και ουκ εζητ. κσ (sic!) nov. sect. inc. ... S απεστρεψεν

XI. 2. S βασιλευσ ... S ο εισαγαγων κ. εξαγαγων ... AS om ισραηλ secund. ... S^2 πενεισ (οιμ) ... AS σοι εισ (S^2) ... S^2 ιηλμ (εση) 3. BS εναντιον 4. S^2 αυτου i. f. l. add. ... S om εισ ... BS ϊεβουσ pro γην 5. ABS ειπαν 6. S^2 τυπτων τον ... επ αυτην εν 8. S οικοδομησεν ... ABS i. f. add. και επολεμησεν και ελαβεν την πολιν 9. S^2 πορευομενοσ μετ αυτου ... BS om και μεγαλυνομενοσ 10. S om τη ... S εν pro επι 11. S ϊεσσαιβαδα ... AB αχαμανει, S αχαμαννι ... S^2 τριακοσιασ (ου) 12. S δωδε ... αρχωνει, S αχωνει 13. BS φασοδομη ... S εισ πολεμον εκει 16. AS εν τη βηθλ., ... βαιθλεεμ, it. 18. 17. S βαιθλεεμ (non B) 18. S^2 suppl. και διερρ. usque πυλη, i. m. s. (S βεθλεεμ) ... ηλθον i. m. ... BS ηθελεν 19. S^2 ανδρων (ων) τουτο ... S^1 ηβουλοντο (πιν) 20. BS αβεισα ... S^2 τριακοσιασ (ου)

IX. 27. το πρωι ανυγειν incipit folium codicis S[inaitici]

22. S βανια 23. ABS βαναιασ (S -εασ), it. 24. 24. ἴωαδ 25. A¹BS om ην 26. δωδωε βαιϑλαεμ 27. BS αδι pro αρωρι 28. ABS ωραι . . . BS εκ τησ οϑεκω 29. αϑει pro ουσαϑι 30. BS νεερε . . . νεϑωφατει . . . νετωφατει 32. γαραβαιϑϑι 33.34. βεερμειν σαμαβα οομει· βενναιασ ο σομολογεννουνειν·
ρ
ἴωναϑ. . . . om σωλα . . . αραχει 35. 36. σϑυροφαρμοχορ· αχεια . . . BS ο φεδωνει 37. αζωβαι 39. BS βερϑει 40. ηϑηρει (cf. S) γαρηοβαι ἴοϑηρει 41. BS ουρει 43. βαιϑανει pro ματϑ. 44. BS ἴεια . . . BS κωϑαν 45. BS ελϑειηλ . . . ABS ἴωαζαε 45. 46. BS ο ἴεασειλειηλ (S -λιηλ) . . . BS ο μιει . . . BS εϑεμα 47. ιωβηϑ . . . εσσειηλ . . . BS μειναβεια

XII. 1. BS εισ σωκλα 2. εν τοισ αδελφοισ σαουλ 3. ἴωα ο ὑιοσ . . . BS αμα τ. γεβωϑειτου 4. ιερμειασ (sic) . . . BS ἴεζηλ . . . ἴωαζαβαβ 5. BS βαδαια . . . ABS σαφατια (S -ει-) . . . χαραιφει 6. ABS ηλκανα . . . BS ἴωζαρα καινα κ. 7. ελια . . . ζαβιδια . . . BS ρααμ 8. γεδδει . . . BS om τα 10. μασεμμανη . . . AB ἴερεμεια (A -μια) 11. BS εϑοι 12. BS ἴωαν . . . ABS ενατοσ 13. μελχαβανναι 14. στρατειασ 15. (ουτοι ex οιτοι
ε
corr.) . . . (εωσ δυσμων) 17. (αυτοισ ει) 18. ενεδυσαι 19. AB εβοηϑησαν 20. ABS αυτον pro τον δαυ. . . . σωγλαμ pro σικελαγ. . . . BS τωζαβαϑ
ο
21. στρατεια (-ει- et 23.) . . . ABS om του 24. ϑυρεωφοροι 26. BS om
ε ο
και 27. τωαδασ 30. 31. (αυτων'ι και sic) 33. χορεκαινωσ

XIII. 2. ABS κυριου ϑεου . . . ευωδωϑη . . . αδελφ. ὑμων 4. ABS ευϑησ 5. BS εκκλησιασεν . . . ABS ἴαρειμ 6. ABS χερουβειν (S -ιν) 7. ABS επι
οτι
αμαξαν 9. και εξεκλεινεν 10. om οργη 13. BS γεϑϑαιου 14. αβεδδαραμ sec. loco

XIV. 2. ABS om εισ βασιλεα 4. ἴσοβοαμ pro σωβαβ . . . BS om και 5. BS εκταε pro ελισα . . . ελειφαλεϑ 6. BS ἴανουου 7. BS βαλεγδαε pro ελιαδε . . . BS εμφαλετ (S εν-) 10. BS ηρωτησεν 11. εισ φααλ φαϑισειμ . . . BS om ο ϑεοσ . . . φαρισιν 12. BS om εκει . . . ABS om οι αλλοφυλοι 14. 15. BS των αιτιων bis 15. ABS εξελευση 16. γαζαρα

XV. 2. BS om αιρειν τ. κιβ. κυριου 3. (εξεκλησιασεν) . . . A²BS εισ ἴερουσαλημ 5. BS εκατ. δεκα 6. μερραρει . . . BS ασαι . . . ABS πεντηκοντα pro εικοσι 7. BS γηρσαμ . . . BS εκ. πεντηκοντα 8. σαμαιασ 9. ABS χεβρων . . . ενηρ . . . αυτων 11. BS αριηλ . . . BS ασαια . . . BS om και quater . . . BS σαμαιαν . . . ενηλ 13. ABS εζητησαμεν 17. μερραρει 18. BS om οι prim. . . . BS² ελιαβα . . . μαασσαια . . . ἴματταϑια . . . αβαεδομ (editio) . . . ἴεειηλ 20. σαμειραμωϑειϑ ηλωνει (sic videtur dist., cf. S) . . . μασσαιασ 21. BS μετταϑιασ . . . ενφαναιασ . . . BS om και ante μακενια . . . BS ἴσχυσαι 22. BS κωνενια 23. ABS ηλκανα 24. ABS βαναι 25. om οι ante πρεσβυτ. . . . BS αβδοδομ 27. BS om και post ψαλτωδ. . . . ἴεχονιασ 28. ABS αναφωνουντεσ ναβλαισ 29. ABS om η . . . BS om η

XVI. 5. ειειηλ . . . σαμαρειμωϑ ειειηλ sine και . . . BS αβδοδομ . . . BS ειειηλ 8. BS om τω κυριω 11. BS om τον κυριον 14. BS om αυτοσ 15. μνημονευομεν 22. BS om και 24. ABS om versum 26. ABS ουρανον 28. BS πατρι pro αι πατριαι 29. BS om δοτε τω usque ονομ. αυτου
μ
32. βοββησει . . . om και ante ξυλον 35. BS εσωσεν . . . ABS om και αϑροισ. ημασ 36. BS om και εωσ τ. αιωνοσ 38. ABS αβδοδομ bis . . . ἴδειϑων, it. 41. 42. . . . οσσα . . . ABS om τουσ 42. BS om οι δε 43. BS απασ

XI. 22. folium S desinit αυτου υπερ: inde a κα]βασαηλ incipit codex FA = S. Cozza pro ουτοσ edidit ουτεσ

XIII. 7. επι αμ.] b επ αμαξ., Ti εφ αμ.

XVII. 2. om τη 4. (μοι οικον) 6. BS om οισ ενετειλαμην ... AB ωκοδομηκατε 7. ABS om εγω 9. ABS προσθησει αδικια του 10. AB απαντασ ... ABS om οικον ... BS σε pro σοι 11. BS ο pro οσ 14. om ο 20. ABS om θεοσ 21. ABS² εαυτω λαον ... BS θεσθαι αυτω 22. ABS om εγενηθησ 23. ABS om και ποιησον usque 24. εωσ αιωνοσ 24. BS και οικοσ 25. BS om κυριοσ ο θεοσ μου (A om ο θ. μ.) 27. om του post ηρξαι ... BS om κυριε

XVIII. 4. BS om πεζων ... BS ϋπελιπετο 5. BS om δαυιδ 6. AB εσωζεν 8. BS μεταβηχασ ... πολεμων pro πολεων 10. ϊδουρααμ ... om τα post παντα ... BS σκευη αργ. και χρυσα ... ABS om και τα χαλκα 11. ABS om ο βασιλευσ 12. BS αβεσσα 13. BS om τον δαυιδ 15. BS σαρουϊα ... στρατειασ ... BS ϋιοσ αχεια ϋπομνηματογραφοσ 16. ABS om οι ... ϊησουσ pro σουσα 17. BS ϊωδαε επι των ϊερεων και φαλτεια (S -τια) κ. ϋι. δ.

XIX. 1. BS om νααϛ 2. υι. ανασ ... ABS om προσ αναν 3. ABS om υιων ... BS om δαυιδ ... BS ουχ ... BS εξεραυνησωσιν ... ABS om και post πολιν 6. BS μοοχα 7. BS ante δυο add. αρματα και ϊππεισ ... ABS μωχα ... μαιδαβα 8. στρατειαν 10. ABS εξοπισθεν 11. ABS αβεσσα 12. A¹BS συροσ sine ο ... AB εαν ϋιοι 13. BS om ανδριζου usque τ. θεου ημων ... BS om εν οφθαλμοισ αυτου 14. ABS απ αυτου 15. ABS εφυγον συροι ... BS και αυτοι α. πρ. ϊωαβ κ. απο πρ. αδελφου αυτου (S αυτων) 16. ABS om ο ... BS² απεστειλαν ... σωφαρ 17. BS συροσ εξεναντιασ δαυειδ ... ABS om εισ πολεμον 18. AB δαυειδ pro ισραηλ ... σαφαθ 19. om τοισ υιοισ

XX. 1. στρατειασ ... ραββαν ... AB εκαθητο ... om ιωαβ. 2. μολχολ ... AB om του ante βασιλεωσ 3. AB om και εν διασχιζουσι ... παισιν pro πασιν 4. θωσαθει 5. ελλαν ... ελεμεε ... AB γεθθαιου 7. AB ϋιοσ αδελφου δ. 8. ουτοσ εγενετο ... AB om τω

XXI. 2. πορευθητε δη ^α^ριθ. 3. AB om του ante κυριου ... παιδεσ· ^και^ ινα ^τι^ ζητει 4. om το δε ρ. usque παντι ισραηλ 5. om και υιοι ιουδα usque μαχαιραν 7. AB γαδ᾽ ορωντα ... om λεγων 12. μαχαιρα εξ εχθρ. 13. et 15. AB εξολεθρευσαι 15. εξολοθρευεν 17. αριθμησαι τω 18. (του ειπε^ι^ν) ... AB τω κυριω 21. προσ ορναν 23. AB εναντιον αυτου 24. AB αγορ. αγοραζω 26. AB δαυ. εκει ... AB καταναλωσεν 27. AB om αυτησ 28. om κυριοσ ... εν τω αλω 29. βαμωθ 30. AB ηδυνατο

XXII. 2. AB om τουσ sec. 9. A¹B om αυτου ante κυκλοθεν 11. om μου 16. AB εν χρ. εν αργυρ. εν χαλκ. 17. AB τοισ παισιν αρχουσιν 18. om υμων post χερσιν

XXIII. 1. AB αντ αυτου 4. AB om κυριου 5. πυλωροι κ. δ̄ χειλιαδεσ i. m. inf. ... AB εν τοισ οργανοισ 6. AB om και post κααθ ... μαραρει 7. κ. τ. παροσωμ τω εδαν κ. τω σ. 8. AB ϋιω ... AB ο αρχων ... ϊηλ κ. ζεθομ ... και τρεισ 9. ϋιου σεμεει αλωθειμ και ειειηλ (και τρεισ) καιδαν (= εδαν?) τρεισ 10. (τ. ϋιοι^σ^ σεμ.) 11. επληθυνεν ... εγενετο 12. AB ϊσσααρ 13. μωσησ 17. AB ρααβια bis ... om τω ελιεζερ (sec.) 18. AB ϊσσααρ 19. υιων χεβρων· (c. praec. conj.) ... ϊδουδ ... αμαδια ... οζιηλ ... ιεκεμιασ 20. μειχασ 21. ο μουσεϊ ... μοηλ pro μοολι sec. 23. αιδαθ pro εδερ ... αρειμωθ 26. λ^ε^ιτουργιαν 28. AB επει (A -ι) χειρα ... λ^ε^ιτουργιασ ...

XVIII. 4. Ti Prol. notat „Γέθ, ut alibi pro Γέδ", sed b habet γέθ hoc loco!

XIX. 17. „Ab hoc inde versu deest S."

XXIII. 26. λ^ε^ιτουργιαν] Ti λειτουργιαν, b λειτουργειαν, item 28. Ti -ιασ, b -ειασ; item XXIV, 3. 19.

om οικου 29. AB om και priora duo 30. AB om και secundum 32. AB om και την φυλακην του αγιου

XXIV. 1. AB om και ante ελεαζαρ 4. εξ και δεκαι ... υιοισ ααρων ϊϑαμαρ ... om οκτω 7. τω ϊαρειμ τω αναϊδεια 8. χαρηβ 9. βενιαμειν pro μεϊαμ. 11. AB ενατοσ ... ϊσχανια 12. ελιαβιει 13. οχχοφφα 14. γελβα pro ιεσβααλ (quod omisit) 15. εμμηρ ο πεμπτεκαιδεκατοσ et sic usque 18. τω μαασαι ο τριτοσ και εικοστοσ 19. λειτουργιαν 20. ϊωβαηλ ... AB om τοισ υιοισ σωβαηλ ... ϊαδεια 22. ισσαρει ... AB ϊναϑ 23. ϊηδειμου pro εκδιου ... ϊαση pro ιαζιηλ ... ϊοχομ 24. om τοισ υιοισ 27. AB ζαχχουρ 29. AB ϊραμαηλ 30. μοουσει μοολλει κ. ηλα κ. αρειμωϑ 31. αχειμελεχ και αρχων των

XXV. 1. ϊδειϑων, item 3 ter. 6. 2. σαχχουσ ... ναϑαλιασ 3. τουνα pro γοδολιασ ... σαια ϗ σεμεει κ. ασαβια ... AB ματταϑιασ ... αναχρουομενοσ 4. τω αιμανει ... μανϑανιασ· κ. αζαραηλ· κ. σ. και αμσου κ. ϊερεμωϑ ... om και αναν ... ηλιαϑαϑ ... και ρωμει· ϋιοι ωδ και ϊειβασακα [α] κ. μανϑει ... μελζωϑ 5. om ο ... AB δεκατεσσαρεσ 6. AB om εισ τ. δουλ. οικ. τ. ϑεου ... αιμανει 9. τω ϊωσηφ γαλουϊα ... AB αδελφοι αυτου κ. ϋιοι αυτου 10. ζαχχουϑ υιοσ α. 11. ϊεσδρει 16. AB ενατοσ ... μανϑανιασ 17. εμεει 18. αζαρια 19. αρια 21. ματταϑιασ 22. ερειμωϑ 23. AB ανανιασ 24. βακατα 26. μεϑαϑει 27. αιμαϑα 28. ηϑει 29. γοδομαϑει 30. AB ο τριτοσ και εικ. 31. AB ο τεταρτ. και εικ. ... ρομελχει[ωϑ]

XXVI. 1. om και ab initio ... φυλων ... μοσολαηλ υιοσ κωρη εκ. τ. υ. αβιασαφαρ 2. 3. και την μοσαλημα ϋιου ζαχαριου ο πρωτ. ϊδερηλ ζαχαριασ ϊενουηλ· ϊωλαμ· ϊωνασ·, omissis ο δευτεροσ, ο τριτοσ etc. ... ελιωναισ ο εβδ. 4. AB om αβδ. ο ογδοοσ ... AB αβδοδομ ... om ο δευτεροσ ... om ο τριτοσ ... σωχαρ ... om ο τετ. ... νασσϊειηλ ... om ο πεμ. 5. αμειηλ ... om ο εκτ. ... om ο εβδ. ... ϊαφϑοσλααϑι ... om ο ογδ. 7. γοονει ... εληζαβαϑ ... εννου ... σαβχεια 8. αβδοδομ ... AB οι αδελφ. αυτ. και ϋιοι αυτων ... AB αβδοδομ 9. μοσομαμειδ 10. ϊοσσα, item 11. 16. 18. ... μερραρει 11. om χελκιασ ο δευτεροσ ... om ο τεταρτοσ ... παντεσ οϋ|ϊοι i. f. pag. 14. σαλαμεια ... dist. ζαχαρια υιοι σωαζ· 15. AB αβδοδομ ... εσεφειν 17. το εσεφειν 19. πυλωρ. τ. ϋιοισ κααϑ κ. τοισ μεραρει 21. plene ϋιοι χαδαν ουτοι· γηρσωνει· τω λαδαν· και ϊαιεηλ του ϊου· ϋιοι ϊειηλ αρχοντεσ π. τ. λαδαν τ. γ. ϊειηλ 24. ϊωηλ pro σουβαηλ ... μωση 25. AB τω ελιεζερ ... ωσαιασ 27. δαφυρων 28. ηγιασεν 29. ισσαρει 30. αυτου οι δυνατοι ... λειτουργειαν 31. χεβρωνει τουδειασ ... ριαζηρ 32. ϋιοι οι δ. ... AB αρχοντεσ πατριων ... AB ημισεισ

XXVII. 1. και οι ϋ. ... κατ ... AB λειτουργ. τω λαω 2. σοβαλ ... AB ζ. και επι 4. εχχωχ ... AB α διαιρ. αυτου ad διαιρ αυτου transil. 5. AB τεσσαρ. και εικοσι 6. AB om ο bis ... λαιβαζαϑ pro ζαβαδ 7. αβδειασ ... AB ο ϋιοσ ... AB τεσσαρ. και εικοσι 8. σαλαωϑ ο εσραε ... εικοσιτεσσαρεσ 9. ϑεκωνειτησ ... τεσσ. και εικ. 10. χεσλησ ... AB τεσσ. και εικ. 11. ϊσαϑει ... ζαρια ... AB τεσσ. και εικοσι 12. AB ενατοσ ... AB ενατω ... αβιεζερ εξ ... AB αναϑωϑ εκ γησ β. 13. AB ο εκ νετουφατ ... ζαρει ... AB τεσσ. και εικ., it. 14. 15. 14. AB om εκ sec. 15. AB νετωφατει (A -τι) 16. των ρουβην ... μαχα 17. σαμουηλ 18. μεισαηλ 19. νεφϑαλει ερειμωϑ ο τ. εσρειηλ 20. AB ϊωηλ ο του ... φαλαδαια 21. τη ημισει φ. μ. των εν τη γαλ. ... AB ϊαδδαι ο του ζαβδειου (A -διου) ... ασειηρ 22. αζαραηλ ... AB ϊωραμ 23. AB οτι κυριοσ ειπεν 25. AB ωδιηλ 26. AB επι δε pro και επι ... χοβουδ 27. ζαχρει 28. βαλανασ 29. ασειδων· pro σαρων ... ασαρταισ ... σωφαν ... AB αδαι 31. γαρειτησ

XXVIII. 1. om παντασ sec. ... AB om και πασησ usque ευνουχοισ ... om τησ στρατιασ 2. AB om μου sec. 4. om και εν τοισ υι. τ. πατροσ μου ... AB με βασιλεα επι τω παντι 6. κληρονομησει pro οικοδ. 8. om

και εν ω. ϑ. η. φυλαξασϑε ... om πασας ... om και κατακληρονομησητε ... τ. ῡ. ημων ... om μεϑ υμας 9. om υιε ... om αυτω ... γιγνωσκει 10. τοινυν ... om οτι ... A²B ζαχχω 12. om οικου secund. 13. AB om και secund. 11. om της λατρειας οικ. κυριου 17. και τον σταϑμον ... om και ϑυισκων κεφουρε (A om κ. ϑυισκ.) 18. AB και τον του ... AB
γ
χερουβειν 20. μη σε ενκαταλ. ... om και ιδου ... σαχχω

XXIX. 2. AB σοομ ... AB και λιϑους πολυτελ. ... πολυ 4. AB σουφειρ ... δοκιμιου 5. AB om εις το χρυσ. usque παν εργον ... AB om των 6. προεϑυμησαν 7. εργα οικου ... βεσιηλ τ. γηρσομνει 11. συ pro σοι 14. AB ο λαος σου ... om εκ 15. κατοικουντες 17. παντα ταυτα 22. AB εναντιον κυριου ... om εκ δευτερου 23. επηκουσαν 24. και οι ῦιοι ... βασιλεως πατρος α. 25. AB επανωϑεν εναντιον παντ. ... εδωκαν 27. om και 28. AB γηρει 30. om και οι καιροι ... i. f. add. versum primum libri sequentis cum his lectionibus κατενισχυσεν pro και ενισχ. ... επι της βασιλειας ... ηυξησεν pro εμεγαλυνεν

Subscriptio: παραλειπομενων α

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ Β.

Inscriptio: παραλειπομενων β

I. 4. AB om δαυιδ οτι επηξεν αυτη ... AB εις ῒερους. 6. AB εκει σαλωμων ... επ αυτο 7. AB ο ϑεος 8. ο pro συ 9. AB om δη ... AB δαυειδ πατερα ... χνους 12. εμπροσϑεν σου 13. μαβα pro βαμα ... γαβαων της εν ῒερους. ... προσωπου σκηνης μαρτυριου 15. AB το χρυσ. και το αργ. 16. ιππεων τω σαλωμ. ... AB om και ante ηγοραζον 17. AB εκατον και πεντηκοντα ... AB om τοις extr.

II. 2. om νωτοφορων 3. AB χειραμ fere semper ... AB του πατρος μου δαυειδ ... οικοδομησαι αυτω 5. AB om κυριος 6. AB αυτου την δοξαν 7. om και post αργυριω ... om και εν τη υακινϑω 10. om πυρου ... οινου μετρων κ̄ χειλιαδας κ ελαιου μετρων 11. AB om λεγων 12. τω βασιλει i. m. ... συνεσιν κ. επιστημην 13. AB απεσταλκα ... AB τον χειραμ ... τ. ʾπατερα μου, i. m. ʾπαιδα μου et sic A. 14. AB om και post σιδηρω 17. AB προσηλυτους εν 18. εργοδιωκτας i. m.

III. 1. AB αμορεια (A -ρια) 4. πλατος 6. AB om εχρυσωσε ... AB φαρουαιμ 7. AB om αυτου ... AB χερουβειν, item 8. 10. 11 bis (non A). 13. 14. 8. AB om του οικου 11. και η μια πτερυξ ... απτομεναι του 13. AB om τουτων 15. τοιχου pro οικου 16. (AB δαβειρ) ... επεϑηκεν

IV. 1. AB το ϑυσιαστηριον ... πηχεων εικοσι ... AB μηκος sine το ... AB και το ευρος πηχ. ... εικοσι· ῦψος πηχεων δεκα 2. AB πηχεων δεκα ... πηχεων πεντε ... AB πηχεων τριακοντα 3. πηχεις δεκα ... conj. κυκλοϑεν δυο γενη· ... μοχλους 9. κατακεχαλκωμενα 13. και ※ γενη, i. m. ※ δυο 14. AB τας μεχωνωϑ ... AB επι των μεχωνωϑ 17. σεχχωϑ και αναμεσιρδαϑαι· 20. AB δαβειρ 22. AB αγιων εις τας

V. 1. AB om και ante εδωκεν ... om οικου 2. εξεκλησιασεν ... AB om παντας prius 3. εξεκλησιασϑησαν 7. AB δαβειρ, item 9. ... AB χερουβειν, item 8 bis. 8. om επι ante την κιβ. 12. ῒδειϑουμ 13. και ως ῦψωσαν

VI. 2. οικοδομηκα 3. om η 4. AB ος pro ως 5. AB ειναι ονομα 6. om και εξελεξ. την ιερ. usque εκει 8. εποιησας οτι i. m. ... επι την καρδιαν

XIX. 3. pro των αγιων (ABb) Ti scripsit τῷ αγιων

III. 16. AB δαβειρ] et b hoc loco, Ti δαβιρ

10. δαυειδ του πατρ. μ. . . . οικοδομησα, item 18. 33. 13. πηχων τ. μηκ. 14. 15. καρδια· εφυλαξασ 16. om τω πατρι μου . . . προσωπου μου καθημ. σ . . . ονοματι pro νομω 19. ησ ο παισ σ. προσευχεται i. m. inf. 20. οφθαλμ. μου . . . AB ο παισ σ. προσευχεται 21. om σου sec. 23. του ουρανου bis scrips. . . . AB om και extr. . . . ʾαυτω, i. m. ʾεκαστω, sic A. 24. AB εξομολογησονται . . . AB προσευξονται 27. AB² αυτων παιδων σου 28. γενητ. επι τησ γησ· ανεμοφθ. . . . AB om και ante εαν θλειψη . . . AB και παν πονον 29. om παντι prius 30. AB ϊαση 31. AB επι προσωπου 32. λαου ισραηλ 33. AB om συ . . . οσα εαν . . . AB επικεκληται το ονομα σου 34. AB προσευξονται . . . οικοδομηκα 35. AB τησ δεησ. αυτ. κ. τησ προσευχ. αυτων 36. AB om αυτουσ tertio loco 37. AB ηδικησαμεν ηνομησαμεν 38. AB om οπου ηχμαλ. αυτουσ . . . προσευξονται 39. AB αμαρτοντι 40. AB om και ab initio 42. om του χριστου

VII. 5. AB om ο βασιλευσ . . . χειλιαδεσ . . . om βοσχηματων usque χιλιαδασ . . . και πασ ο λαοσ c. seq. conj. 8. ημεραισ 10. AB τω σαλωμων ω 11. οσα ʾεποιησεν εν, i. m. ʾ. . . AB ευοδωθη 12. AB ο θεοσ pro κυριοσ 14. AB επικεκληται pon. post ονομα μου 15. AB om και ab initio . . . τησ προσευχησ 18. AB ανηρ ηγουμενοσ 19. εγκαταλιπητε τ 22. κυριον θεον . . . AB om και ultimum

VIII. 1. AB εικοσι . . . οικοδομησεν 2. χε|ραμ i. f. col. 4. ωκοδομ. την θοε|δομησεν την θοεδομορ . . . om ασ 5. βαιθωρωμ bis 6. βαλαα 8. AB om αλλ . . . μετ αυτου . . . om ουκ 11. AB σαλωμων ανηγαγεν . . . αγροσ pro αγιοσ 12. AB om κυριω post ωκοδομ. 13. AB και κατα . . . αζυμων· εν . . . εβδομαδων· εν 14. AB om του πατροσ αυτου . . . AB ϊερεων κατα . . . του λειτουργειν κ. αινειν 17. AB αιλαμ 18. ωχετο . . . ελαβεν

IX. 1. AB αρωματα κ. χρυσ. εισ πληθοσ . . . AB om ην 2. λογ. α. σαλ. λογοσ ον 3. οικοδομησεν 4. οινοχοων 7. AB om σου primum . . . AB παιδ. σου ουτοι . . . AB και ακουουσιν σοφιαν σου 8. AB ηυλογημενοσ . . . AB ηθελησεν σοι . . . τω κυριω θ. 14. om ων . . . AB om παντεσ 15. AB inter ελατουσ et εξακοσιοι add. εξακοσιοι χρυσοι καθαροι τω ενι θυρεω 16. om τριακοσιων usque εκαστην 17. AB ελεφαντινον 28. των σαλωμων 29. AB om ουτοι 30. AB σαλωμων ο βασιλευσ

X. 3. απεστειλεν . . . εκαλεσεν . . . εκκλησια ηλθον προσ 6. AB εναντιον σαλωμων . . . AB βουλεσθε (A -αι), item 9. 10. AB om λεγοντεσ 11. AB και εγω bis . . . ζ. ημων . . . μαστιγξιν 12. AB με τη ημερα 14. ζυγον ημων . . . μαστιγξιν 16. AB μερισ sine η 17. εβασιλευσεν επ α. ϊεροβοαμ 18. om ο βασιλευσ . . . οι ϋιοι ϊσραηλ αυτον . . . ϊεροβοαμ λ ιτ

XI. 1. χειλιαδεσ 4. AB πολεμησετε 6. AB βαιθσεεμ . . . απαν 7. AB σοκχωθ . . . οδολαμ 8. ζειβ 10. αλδων 11. εν αυτοισ 13. κ. οι λευειται κ. οι ϊερεισ οι 14. εξεβαλλεν 15. αυτω 18. μολλαθ . . . δαυειδ αβαιαν . . . ελιαν 19. ϊαουθ . . . AB σαμαριαν . . . ροολλαμ pro ζααμ 20. AB ϊεθθει . . . ζειζα . . . εμμωθ pro σαλημ. 21. μααχαν . . . παλ. τριακοντα . . . AB εικοσι οκτω

XII. 2. AB εν τω πεμπτω ετει 4. ηλθεν 5. σαμμαιασ . . . AB με καγω 7. σαμμαιαν 9. AB om επι ιερουσαλημ 10. AB om ο βασιλευσ, κ it. 13. 13. AB και ονομα τησ 15. AB και οι εσχατοι . . . ουχ . . . σαμμαια . . . αδω . . . AB επολεμει 16. AB ροβοαμ· και εταφη μετα των πατερων αυτου (A εαυτ.) . . . (και εταφη εν etc.)

XIII. 1. ϊσραηλ pro ιουδαν 2. ετη τρια 6. ανεστη pro απεστη 8. AB λεγετε ϋμεισ 9. εκ μοσχων 10. λευειται εν 12. AB om μη . . . AB

VIII. 1. εικοσι] ita et Ti, b εικοσιν

πολεμησετε (A -αι) 13. αυτων ... AB οπισθεν κ. 14. εμπροσθεν 15. εν τ. βοαν ʼ ανδρεσ, i. m. ʼ 19. AB αυτου πολεισ ... κανα (A ανα) pro ιεσυνα 21. AB και θυγατερ. δεκαεξ 22. αδω

XIV. 1. AB ετη δεκα 2. κυριου θεου 5. AB πασων των πολεων 6. AB αυτω κυριοσ 7. μοχλουσ ... εζητησαμεν ... AB κυριον θεον ... AB ευοδωσεν 8. AB τω ασα δυναμισ ... AB πεντηκοντα pro ογδοηκ. 9. δυν. εν χειλιαισιν και ...μαρισηλ 10. μαρεισησ 11. ηλθαμεν 13. AB om αυτουδ 14. πολεισ αυτου 15. AB κτησεων τουσ αμαζονεισ

XV. 2. απαντησιν αυτων εν παντι ... om ακουσατε usque βενιαμιν ... ημασ ... καταλιπητε 3. om και ουχ ιερ. υποδεικνυντοσ 5. τ. εισπορευομενω κ. τ. εκπορευομενω ... om τασ 8. AB om ιεροβοαμ ... ανεκαινισεν 10. AB εν τω πεντεκαιδ. ετει 11. AB εν εκεινη τη ημερα ... om απο των σκυλων ... ηνεγκεν 12. AB om αυτων in f. 13. AB εκζητηση κυριον θεον ισραηλ 14. om και εν κερατιναισ 15. AB ηυφρανθησαν ... AB² αυτοισ κυριοσ κυκλωθεν 18. AB οικου κυριου του

XVI. 1. AB ανεβη βαασα 2. AB χρυσ. και αργυρ. 4. απεστειλ. προσ τουσ ... ϊω ... δανω ... αβελμαν 5. αβαασα 6. AB ασα ο βασιλ. ... ϊουδα 7. αναμει ... om η 9. πληρει επι του προσ αυτον ηγνοηκασ˙ ... εστιν 10. οτι ωργισθη i. m. 12. AB ασα εν τω ενατω κ. τριακ. ετει ... εζητησεν κυριοσ (sic) αλλα 13. εν τω εν^α^τω ⁎ τριακοστω ετει 14. om εωσ

XVII. 4. AB ωσ του ϊσραηλ τα εργα 5. AB κατηυθυνεν 6. AB ϋψωθη καρδια 7. AB και εν τω τριτω ετει τησ ... αβιαν ... AB om του 8. σαμουασ ... μανθανιασ ... ϊασειηλ ... σαμειραμωθ ... AB αδωνιαν ... AB om και τωβιασ ... και τωβ αδωβεια (sic)˙ λευειται οι ... ϊωραν 9. βυβλοσ 11. εφερον προσ ϊωσ. 12. AB οικησεισ εν τη ϊουδαια 13. om αυτω 14. AB ουτοσ αριθμοσ ... AB εδνаασ 16. μασαιασ του ζαρει 17. ελειδα

XVIII. 3. AB om ει ... λαοσ μου κ. ο λ. σου 7. ϊεμαασ ... AB λαλειτω 8. ϊεμαα 9. AB επροφητευον 11. AB επροφητευον ουτωσ 16. A²B om ουτοι 17. AB ειπα 18. ειστηκει 19. γαλ. και ειπεν ουτοσ ουτωσ και 20. αυτον 21. απατησεισ˙ δυνηση˙ 23. οδω πνευμα παρ εμου˙ πνευμα προσ σε˙ πνευμα κυριου etc. 24. om εν η ... εισελευσεται 25. ϊωασα 26. ερεισ ... AB αποθεσθαι 27. AB om και ειπεν post εν εμοι 33. AB και εξαγαγε 34. AB εωσ εσπερασ εξεναντ. συριασ ... δυναντοσ

XIX. 1. απεστρεψεν 2. ϊου ... AB² βασιλευσ 3. AB om οτι ab initio 4. om εισ ιερουσαλημ ... βεηρσαβεε 5. AB κατεστησεν κριτασ ... om εν prius 7. υμασ φυλ. ... AB ποιησετε 8. AB και γαρ εν 10. πασ ανηρ˙ cum praeced. conj. vid. ... αδελφ. ημων ... om εν ταισ πολ. αυτων ... ⁒ αιμα i. m. ... AB κ. αναμεσον προσταγματοσ ... AB εφ υμασ οργη 11. AB εισ παν λογον ... om υιοσ ισμαηλ ... AB προσ παν λογον

XX. 1. AB οι ϋιοι αμμ. 2. ασαμ θαμαρα ... ενγαδει 3. AB το προσωπον ... AB εκηρυξαν ... εν παντι ϊουδα i. m. 4. (παι συν., editio) ... AB ϊουδασ 6. AB πατερων ημων 7. κυριοσ εξωλεθρευσασ ... om του λαου σου 8. εν αυτη ⁎ ωκοδομησαν i. m. 9. του ^του^ και 10. AB ϊδου ϋιοι ... αμμων ⁎ μωαβ και ορ. 12. κυριε ο θεοσ ημων˙ c. praeced. conj. vid. 13. AB om αυτων extrem. 14. om βαναιου των υιων ... ελεαλιηλ τ. μανθανιου 15. AB κατοικουντεσ ϊερουσ. 16. AB αναβασ. ασαε 17. ϊδου pro ιουδα ... μη

XVIII. 7. λαλειτω] b λαλητω quod Ti retinuit, quamquam in Proleg. „λαλειτω pro λαλητω" se scripsisse testatur.

ρι
πτοηϑ. μηδε φοβηϑ. αυτον 18. επεσαν 20. AB om αυτουσ ... om και ειπεν ... AB κ. ϑ. ὑμων 21. ελεγεν 22. AB om αυτουσ ... AB αινεσεωσ αυτου τησ ... ἰουδα 23. απεστησαν ... AB om αυτουσ 25. AB ηλϑεν ... εσχυλευσεν 28. εισηλϑον εν ἰερουσ. ... και εν κινυραισ 29. AB επολεμησεν κυριοσ (A πεπ.) 31. ἰουδα· ... AB om ων ... AB εικοσι πεντε 33. AB om και pr. ... AB καρδιαν προσ κυριον ϑεον τ. ... αυτου 34. ἰησου ... βιβλιου ... AB βασιλεωσ 35. om βασιλευσ ιουδα 37. AB επροφητευσεν ... ελειαδα ... ωδεια (A ωδια) ... AB του πορευϑηναι

XXI. 1. AB ἰωραμ 2. om αζαριασ ... ἰηλ ... om και αζαριασ ... AB μεισαηλ κ. σαφατειασ (A bis -ι-) 3. AB μετα πολεων ... ουτοσ πρωτοτοκοσ 6. βασιλεωσ 8. εφ αυτουσ 10. AB κυριον ϑεον 11. AB εν πολεσιν ... εξεπορνευσαν ... ἰουδα 12. ϑεοσ πατροσ σου δαυειδ ανϑ 13. βασιλεωσ ισρ. ... om του

XXII. 1. AB τον ὑιον ... AB απεκτεινεν το ληστηριον το επελϑον επ αυτουσ ... αραβεσ οι αλειμαζονεισ 2. AB ων εικοσι ετων 4. AB συμβουλοι post πατερα αυτου pon. 5. AB om βασ. ισραηλ ... ραμα 6. ισραηλ bis ... AB εν ραμα ... ϑεασϑαι 7. AB κ. εν τω εξελϑειν εξηλϑεν ... om ιηου ... ναμεσσει ... κυριου τον 8. ἰου ... ευρον τουσ ἰουδα αρχοντασ ... αδελφ. οχοζεια 9. ἰου 10. AB οχοζεια (A -ζια) ... AB αυτησ ο ὑιοσ 11. ἰωσαβεε ... om ϑυγατηρ τ. βασιλεωσ ... AB ὑιον οχοζεια (A -ζια) ... ταμειον κλεινων ... ἰωσαβεε ... βασιλεωσ ἰωρασ ... οχοζειου και ἰωδαε του ἱερεωσ αδελφοι· ... προσωπ. του βασιλεωσ ἰωασ γοϑολ. κ.

XXIII. 1. μασσαιαν ... αζεια ... ελεισαφαν ὑιον υιον ζαχαρια ... AB μετ αυτου ... om κυριου 2. συνηγαγεν ... αρχοντεσ 3. AB πασα εκκλησια 5. om το prius 6. φυλακ. κυριω 7. τον βασιλεα οι λευειται ... AB εισπορευομενου και εκπορευομενου sine αυτου 8. AB om αυτοισ ... AB om ο ιερευσ ante τασ 9. AB om ιωδαε 10. AB παντα τον λαον 11. AB om ο ιερευσ 13. AB om και οι ante αρχοντεσ ... AB om τησ γησ ... (αιδοντεσ) 17. AB om αυτου prim. ... και ελεπτυναν ... AB ἰερεα τησ βααλ 18. AB ενεχειρησεν 20. AB επι τον ϑρονον 21. γοϑολια

XXIV. 1. AB επτα ετων ... AB βασιλευσαι ... AB αβια 3. AB εαυτω ἰωδαε, i. m. ʼασ ... γυναικασ δυο και εγεννησεν 5. AB ουκ επιστευσαν 6. ανϑρωπου ϑεου ... εξεκλησιασεν 10. AB ενεβαλλον 11. εξεκενωσεν 12. AB εισ την εργασαν 18. ενκατελιπον τον κυριον ϑεον των (et A om τον οικον etc.) ... ἰουδα και ἐπι ἰερουσ. 19. διεμαρτυραντο ... ουχ υπηκουσαν 22. AB μετ αυτου ἰωδ. ο πατ. αυτου 23. ἰουδα 24. κυριον ϑεον 26. ζαβελ ... σαμα ... ζωζαβεδ ... σομαιωϑ

XXV. 1. και εβασιλευσεν ων πεντε και εικοσι ετ. εβασ. αμασειασ ... ἰωναα απο 5. και εἰσ εκατονταρχουσ ἐν παντι ... AB δυνατουσ εξελϑειν εισ πολεμον 13. ευρεϑηναι pro πορευϑ. ... επαταξεν ... εσχυλευσεν 14. AB προσ αυτουσ ... κ. εστησεν εναντ. αυτ. προσκυνειν ... αυτω εϑνεν 15. AB προφητασ ... ειπαν ... AB εξειλαντο ... αυτων 16. AB om προσ αυτον ... AB om ινα 17. om ο βασιλευσ usque προσωποισ 18. οχοζει pro ο αχουχ ο ... AB ηλϑαν ... AB τον αχουχ 19. AB επαταξασ ... AB om σου prim. ... AB καϑησο 22. om αυτου 23. om υιου ιωαχαζ ... αυτουσ

XXIV. 19. ουχ υπηκ.] ita et Ti, b ουκ υπ.

εισ 24. ϊαβδεδομ 25. ϊωασ pro ιωαχαζ 26. ουχ ... επι β^υβλιου ... om βασιλεων 27. απεστειλεν ... εϑανατωσεν

XXVI. 1. οχοζειαν ... AB αυτοσ δεκα και εξ ετων 3. AB δεκαεξ ... om εβασιλευσεν pr. ... χααια 5. κυρ. εν πασαισ ταισ ... AB ευοδωσεν 6. αβεννηρ pro ιαβνηρ 9. γων. και επι την ‹ πυλην γωνιασ τησ φαρ., i. m. ‹ γωνιαν ... και κατεισχυσεν c. seq. conj. vid. 11. om τω ... AB δυναμεισ ποιουσαι ... AB εκπορευομεναι ... AB a παραταξιν ad παραταξιν transil. ... AB om ην ... αμασαιου 13. om και ante πεντακοσιοι 14. AB ητοιμαζεν ... αυτουσ ... AB σφενδ. εισ λιϑ. 15. πωρρω ... βοηϑηϑηναι 16. ϑυμιαμασαι 18. οζεια ϑυσαι κυριω 19. AB om και post ναω ... κυριου· και επανω 20. AB επ αυτον ... AB om αζαριασ 21. AB ην ante οζειασ pon. ... βασιλευσ sine ο ... αφφουσιων· ... απεχισϑη ... AB ϊωαϑαμ 22. λογοι οι πρωτ. κ. οι εσχατ. οζειου

XXVII. 1. AB om υιοσ ... εικοσιπεντε ... AB δεκαεξ ... ϊερουσσα ... σαδωρ 3. τειχ^ει αυτου οπλα ωκ. 4. AB ab initio add. και πολεισ ωκοδομησεν 5. εδιδουν ... om οι υιοι αμμων και ... om υιων ... και τω δευτερω 6. και κατεισχυσεν ... εναντι 7. AB γεγραμμενοι 9. αχασ

XXVIII. 1. om υιοσ ... AB εικοσι ετων αχασ (A αχαβ) ... AB βασιλευσαι ... AB δεκαεξ 2. βασιλεωσ 3. εν τοισ pro και τοισ ... AB αυτων εϑυεν ... om εν ... γαιβενϑομ ... κατ^α τα ut vid. ex και τα correct. 5. βασιλεων συρ. ... ηχμαλωτευσαν ... om και ηγαγεν εισ δαμασκον ... και γαρ ... AB εισ τασ χ. ... βασιλεων ισρ. ... εαυτω pro εν αυτω 6. απεστειλεν pro απεκτεινεν ... AB αυτουσ καταλιπειν τον κυριον ϑεον 7. εζεχρει ... μαασαιαν ... εγδρεικαν ... ειλκανα 8. AB om και secundum, B et tertium 9. αυτω i. m. ... AB επι τον ... ϊουδα ... οργη εωσ 10. ϊουδα ‹ και ϊερουσ., i. m. ‹ εξ ... om υμεισ ... AB κατακτησεσϑαι ... δουλασ κ. δουλασ i. m. ‹ ου ... AB ουχ ιδου ... ‹ ϋμιν μεϑ, i. m. ‹ ... ϑεω ημων 11. om ϑυμου 12. ουδεια ... ζαχαριασ ο τ. μοσολαμωϑ ... χοαδ pro ελδαι 13. AB om ημων post αγνοιαν ... οργη κυριου ϑεου επι 15. κ. εδωκ. και φαγ. 16. AB om ο βασιλευσ ... αχασ 17. AB om οι 18. om και τα post βαιϑσαμυσ ... εδωκεν ... αιλω ... om και τ. ϑαμνα κ. τ. κωμ. αυτησ ... γαλεζω 19. δι αχαζ 20. ϑαλγαφελλαδαρ ... και ‹ εϑαψαν (pro εϑλιψεν), i. m. ‹ επαταξεν et sic A 21. αχασ ... αυτων ... AB om ην 22. AB om αχαζ 23. και ειπαν ϑεοι 24. εν ιλημ i. m. 26. κ. αι εσχατ.

XXIX. 1. om ων ... κ. εικοσι και εννε. ... ‹ αββα, i. m. ‹ ... ζαχαρια 3. AB εν τω πρωτω μηνι 6. AB om ϑεου ημων ... AB om αυτων 8. om αφανισμον και εισ 9. AB ϋμων μαχαιρα 10. απεστρεψεν τ. οργην ϑυμου 11. om κυριοσ 12. μασι ... AB ζαχαριου pro αζαριου ... ζαχαριασ ο τ. ελλη· ... γεδσωνει απο του ζεμ. ... AB ϊωδαν 13. και ζαμβρει κ. ειϊηλ ... ασα αζαριασ κ. μαϑϑανιασ 14. ϋιων ων αιμ. ... εδειϑωμ 15. συνηγαγεν ... om καϑαρισαι τ. οικ. κυριου 16. εωσ pro εσω 17. AB ηρξαντο ... τριτη pro πρωτη ... AB του μηνοσ του πρωτου ... τρισκαιδ. συνετελ. τ. μηνοσ τ. πρωτου 19. εμειανεν αχασ ο βασιλευσ (ο β. sic et A) ... AB ηγνικαμεν 21. AB χιμαρρουσ (A ει) 22. AB προσεχεον primo loco ... προσεχεον ... om και εϑυσαν usque ϑυσιαστηριω 23. προσηγ. τασ ... AB χιμαρρουσ 24. A²B οτι περι παντοσ ισραηλ ειπεν ο βασιλευσ 25. γαδ του προφητου

XXIX. 17. ηρξαντο] sic b calamo ex ηρξατο, quod Ti retinuit

και ναϑ. ... AB δι εντολησ 27. (οργανα δαυειδ) ... om ισραηλ 28. AB πασα εκκλησια 31. AB ϑυσιασ και αινεσεωσ ... αινεσεωσ 33. τρισχειλια πενταχοσια 34. AB ολιγοι ησαν ... εδυναντο 35. χατορτωϑη

XXX. 1. AB ϊουδαν 2. AB η εν ϊερουσαλημ 3. αυτο ποιησαι 5. ελϑοντεσ ... AB εν ϊερουσαλημ 6. ϊουδα ... AB om χυριον 8. AB om ωσ οι πατερεσ υμων ... AB εισελϑατε 9. αντι ... AB παντων αιχμαλ. 11. ετραπησαν ... και εν ϊουδα 14. εϑυμιωσιν 15. τεσσαρεσχ. ... ηγνισαν, i. m. ⁒ σϑη, sic A 18. (ϊσσαχαρ ζαβουλων) ... AB αλλα εφαγον ... γραφην τουτο· sic dist. 19. εχζητουσησ 22. AB ϑυσιασ 24. AB μοσχουσ χειλιουσ ... (και οι|οι αρχοντεσ) 25. AB ευρεϑ. εξ ισραηλ ... οι εισελϑοντεσ ... χατοιχουντεσ απο ϊουδα 27. AB ηυλογησαν

XXXI. 1. πασησ γησ ϊουδαιασ (editio?) ... om εξ 3. AB εισ σαββατα 4. AB² χατεισχυσουσιν 5. AB γενημα 6. om σωρουσ alter. 7. ηρξ. οι ϑεμελιοι σωροι ϑ. ... AB εν τω εβδομω μηνι 10. om προσ αυτον ... φερεσϑαι η απαρχη ... AB om εωσ εισ πληϑοσ 11. om ετι 12. χωμενιασ 13. ειηλ ... μαεϑ ... εζαβαϑ ... (cf. A) ϊεειηλ και σαμαχεια και ϑαναι βαναιασ ... AB ο βασιλ. εζεχιασ 14. AB χωρη ... αιμαν ... χυριω 15. AB και μαριασ 16. εχαστοσ pro εχτοσ ... εισ ημερασ λειτουργιαν 18. AB παν το πληϑοσ 21. ηρξατο εργασια ... ευοδωϑη, it. 32, 30.

XXXII. 1. AB σενναχηρειμ ut semper 3. συνεπεισχυσεν 5. AB om τησ 7. AB om και μη φοβηϑητε ... AB μη pro μηδε 9. παιδασ αυτου ... στρατεια 10. λεγει ο βασιλευσ (ο et A) ... AB om και ante χαϑησ. 11. AB σωσει ϋμασ 12. om ουχ ... AB ϑυμιασετε 14. ηδυναντο 15. AB om ουν 16. om οι ... AB επι χυριον ϑεον 17. AB om οι 18. επι λαον 19. ϊερουσ. και ωσ χ. ... ϑεου σαλωμων pro ϑεουσ λαων ... εργων 20. εβοησεν 21. αγγελον ⁎ εξετρειψεν παν δυν. ... γην αυτου 22. AB om τον 23. AB δωρα ... εϑνων: μετα (sic dist. et A) 24. AB² επηχ. αυτω 25. απεδωχεν ... ϊουδα 26. AB om αυτοσ ... οργη ϑεου 28. AB γενηματα σειτου χ. ελαιου χ. οινου ... χωμασ ⁎ i. m. add. 30. σειων pro γ. ... πρεσβευταισ 32. χ. τ. χαταλοιπα 33. A¹B μανασση

XXXIII. 3. στρατεια 5. τη παση στρατεια 6. γε βανε εννομ ... εφαρμαχευετο χ. οιωνιζετο ... επαοιδουσ· επληϑυνεν 7. AB ο ϑεοσ ... και σαλωμων τον 8. AB νομον τα 10. B¹ επηχουσεν 11. AB om του 12. προσωπ. του χυριου ϑεου αυτ. ... ϑεου των πατ. 14. χ. ωχοδομησεν μετα ταυτα ... γιον pro νοτον ... χειμαρρω και ⁒ εχπορ., i. m. inf. χατα την εισοδ. τ. δ. τ. π. τ. ϊχϑυϊχησ και περιεχυχλωσε το αδυτον· ⁎ (cf. A) ... και εισ αυτον οπλα 16. om χυριου 17. AB ο λαοσ ετι ... AB om εϑυσιαζε ... AB πλην χυριοσ ο ϑεοσ αυτων 18. AB των ορωντων λαλουντων 19. AB om εν αυτοισ 20. AB αμωσ, item 21. 22. 23. 25. 21. ων εικοσι χ. δυο ετων 23. μανασση ... om αυτου sec.

XXXIV. 1. AB τριαχοντα εν ετοσ 3. ϊουδα ... AB om και απο των περιβωμιων 4. AB τα ϑυσιαστηρια 5. ϊουδα 6. AB εφραιμ και μανασση 7. AB τα αλση και τα ϑυσιαστηρια και τα ειδωλα 8. AB τω οχτωχαιδεχατω ετει ... om απεστειλε τον ... AB σελια ... ϊωαχ pro ϊωαχαζ 10. χατεσταμενοι ... AB επισχευασαι χατεισχυσαι 11. AB και αγορασαι 12. ⁎ ϊε, i. m. ⁎ ιε ... αβδεια ... AB om και post λευειτησ 16. (ετει) 17. εδωχεν ... om και επι χειρα ... AB ποιουντων εργασιαν 18. AB om

---

XXX. 18. ισσαχαρ ζαβουλων] ita b, puncto post ισσαχαρ posito; Ti ισσαχαρ και ζαβ.

XXXII. 23. AB δωρα] ita et Ti, b δώρατα

λογον ... βιβλιον ο ... AB εδωκεν 19. om τουσ λογουσ 20. αβδοδομ ... ϊσαια 21. ζητησατε κυριον ... ηκουσαν 22. υ. καθουαλ ϋ. χελλησ ... κατοικει ... μαασαναι 24. AB κακα επι τ. τοπ. τουτ. 30. και κατοικουντεσ ... AB απο μεγαλου εωσ μεικρου ... τουσ παντασ λογ. 31. AB om ωστε ποιειν 32. πατροσ pro πατερων 33. (ϊωσειασ) ... AB οπισθεν

XXXV. 1. φασεχ, ut semper in hoc capite ... AB εθυσαν ... AB om ημερα 3. αραι AB επ ωμων ουθεν 4. AB βασιλεωσ σαλωμων 7. αγιων pro αιγων ... παντα τα εισ 8. dist. λαω· και ... AB και λευειταισ ... om δε ... οικου θεου τοισ ϊερευσιν (A similiter) 9. AB ασαβια ... ϊωηλ ... om προβατα 10. AB κατορθωθη[ω] ... λ[ει]τουργια 11. εδειραν 12. AB βιβλιω[ω] 13. AB ευοδωθη ... (ο[ι] ϊερεισ) 14. AB τα στεατα και τα ολοκαυτ. 15. AB λ[ει]τουργιασ αγιων 16. κατορθωθη[ω] ... AB ϊωσεια (A -σια), it. 19. 27. 17. ευρεθεν[ʾτο], i. m. [ʾτεσ] ... φασεχ [εν] τω κ. 18. AB εποιησαν ωσ το 19. AB om εποιηθη usque οικω ... θαραφειν ... χαρασειμ ... προσταγματα pro παροργισμ. ... AB om αυτου ... om γε ... προσωπου καθωσ 21. και ουκ επι ... AB ειπεν κατασπευσαι 22. AB μαγεδων 24. ανεβιβασεν 26. om οι λοιποι (A om λοιπ.)

XXXVI. 1. AB αυτον εισ βασιλεα αντι του πατροσ αυτου ... om επι ιερουσαλημ 2. om υιοσ ... αβειταλ ... λοβενα ... δαβλαθα ... ϊεμαθ ... βασιλευειν [αυτον] εν 4. βασιλεωσ ϊουδα ... δουναι τω φαρ. 5. AB βασιλευσ sine ο ... AB επ αυτου[σ] τουσ ... αθοω[ω] ... ϊωακειμ ενεπλησεν 8. ουχ[κ] ... επι βιβλιω 11. AB ετων εικοσι ενο[σ] σεδεκιασ 14. AB επληθυνεν 15. om των προφητων αυτου 16. εξουδενουντεσ 17. ηλεησαν 18. AB οικου θεου ... AB om οικου κυριου ... AB θησαυρουσ βασιλεωσ και μεγιστανων ... και παντα 21. a σαββατισαι ad σαββατισαι transilit 22. om κυρου prius 23. AB εσται ο θεοσ

Subscriptio: παραλειπομενων β

ΕΣΔΡΑΣ Α.

Inscriptio: εσδρασ α

I. 1. AB εθυσαν[ε] ... τεσσαρεσκ.[ι] 3. αγιασ. αυτουσ 8. AB και ησυηλοσ 9. AB σαβιασ pro ασαβ. ... προβατα χειλια 10. ουτω 11. εν πυρι ... AB χαλκιοισ 14. εδδεινουσ οι π. 15. ητοιμ. εαυτοισ 18. AB τοιουτο 21. AB[2] πληρει[σ] ευσεβ. 23. (α. ϊωσει[α]σ) 24. βασιλ. αιγυπτου προσ αυτον 26. επιχειρει 27. μεταασδουσ pro μαγεδδω ... om τον 28. αυτου 30. γε[ι]νεσθαι αιει ... παν 31. βυβλω ... τα τε πραχθεντα ... βυβλιω 33. απεκατεστησεν ... om του μη 35. ο βασιλευσ 36. ζαριον 38. AB om ο 40. αυτου ακαθαρσιασ 44. AB ante οντα add. σεδεκιαν 46. AB ονομ. του κυριου ... εφιορκησασ[π] 47. ησεβησ. και ηνομησαν ϋπ. 48. απεστειλεν ο[ʾ] βασιλευσ, i. m. [ʾο θεοσ] ... καθο 50. om αυτων post αγιου 53. αχρε[ι]ωσαι 54. μεχρι[σ] ου ... του ρηματοσ

II. 2. om εν 6. και εν δοσεσιν· 9. αγια pro ιερα ... μετηγαγεν ... AB ειδωλιω 10. μιθριδρατη (sic) 12. (βυ δεκα) 15. AB του περσων ... AB κατεγραψεν ... αυτων ... A[1]B[2] μιθραδατησ[ι] 16. om κριται 17. om

---

XXXV. 10. λ[ει]τουργια] -για et Ti, b -γεια

οι ... οικοδομουσιν 18. (επει) ... (υπεριδειν) 19. AB τα γεγραμμενα ... AB την εκεινη ... συνεσταμενοι ... om και post αιτιαν 20. εξοδοσ σοι ουκ ετι 21. om τη 22. AB οτι εστιν η πολ. εκεινη 24. επαταξα ... μηθεν 25. AB ο ραθυμοσ ... κατα σπουδην εισ ϊερουσ. ... AB δαρειου

III. 1. AB δαρειοσ ... μηδειασ 2. μεχρι αιθιοπιαισ 3. AB om εαυτου 5. ου αν ... (αυδω) ... επινεικια 6. (πεινειν) ... (χρυσοχαλεινον) 9. νεικοσ 12. οτι τριτοσ ... (νεικα) 14. AB και σατραπασ 15. αυτων 17. dist. πλανα τ. διανοιαν· 21. AB μεμνηται ... om τασ 22. μεμνηται 23. ουκ

IV. 2. AB ουκ 3. κυριευει 7. εισ μονοσ ... αποκτεννουσιν· ειπεν αφειναι 12. AB πωσ ουκ 14. κυριευων ουχ (sic) 15. κυριει, i. m. ευ 17. ανθρωπ. ειναι χωρισ τ. γ. 19. AB και ταυτα ... κεχηναν 23. AB λαμβανει ανθρωποσ 30. αυτη ... AB εραπιζεν 31. εθεωρει αυτω ... κ. εαν γελαση ... χολοκαυει 32. ουχ ϊσχ. 34. AB ουχ ισχ. ... εαυτου τοπον 36. AB μετ αυτου ... ουθεν 37. AB add. παντα ante τα τοιαυτα 40. ουθεν 45. ευξω ... ϊουδαιοι pro ιδουμαιοι ... ερημωθη 46. οσα αξιω (1 = ὅσα, 2 = ὃ σε) 47. παντασ οικονομουσ 48. και εγραψεν 49. AB κ. σατραπην κ. τοπαρχην ... (επελευσεσθαι) 50. κρατησουσιν ... κ. ϊνα οι χαλδαιοι αφοριουσι 52. (ιαλαντα editio) 53. ελευθ. αυτοισ τε και τοισ τε | και τοισ τεκνοισ αυτων (sic) 55. AB ημερασ επιτελεσθη 58. φρουρουσι 61. AB om και ηλθεν 63. AB om την

V. 1. AB ϋιοι και 7. AB οι αναβαντεσ ... μετοικισεν 8. επεστρεψεν ... ρησαιου· ⁒ ενηνιοσ·, i. m. ⁒ μαιαιναμινιοσ ... βορολειου pro ρεελιου 9. φοροσ εβδομηκοντα δυο χειλιαδεσ ⁒· [10.] ϋιοι αρεσ, i. m. ⁒ χ ροβ ϋιοι ασαφ τοβ 11. φθαλει μωαβ εισ του ϋιου ϊησ. κ. ροβοαβ ... δυο pro δεκαδυο 12. ϋ. ϊωλαμου. ... om χιλιοι διακ. πεντηκοντα τεσσαροσ ... δυο ϋιοι ζατον ... om πεντε prius ... βανει ... (εξακοσι τεσσεραχοντα, i. m. οι) 14. αδωνεικαμ ... om εξακοσιοι ... βοσαι pro βαγοϊ ... αδειλιου ... (τετρακοσιοι) 15. αζηρ ... om εννενηκονταδυο ... AB αζητασ pro αζηναν 16. AB om τριακονταδυο ... om εκατον δυο 17. ραγεθλωμων 18. νετεβασ ... ενατου pro αναθωθ 18. 19. βαιτασμων ζαμμωθει καρταθειαρειοσ εικοσ. 19. πειρασ και βηρογ. ... om τεσσαρακοντα τρεισ 20. κειραμασ καββησ 21. υιοι νειφεισ 22. καλαμωκαλου ... ϊερειχου 23. σαμα 24. ϊερεισ οι ... τ. ϋιου ϊησου ... σαναβεισ ... ερμηρου 25. φασσορου χειλιοι διακοσιοι τεσσερακ. ... χαρμη 26. AB λευειται ϋιοι ... ϊησου εισ κοδοηλου 27. AB ϋιοι pro οι 28. plene: οι θυρωροι τετρακοσιοι οι ϊσμαηλου· ϋιοι λακουβατου χειλιοι· ϋιοι τωβεισ παντεσ etc. 29. τασειφα ... σουα ... AB i. m. ϋιοι αγγαβα 30. κουα pro καθ. ... κεδδουρ 31. AB ασουρ pro ασουβ 32. δεδδα ... om υιοι κουθα υ. χαρεα ... βαχουσ ... θομθει 33. ασσαφειωθ ... φαρειδα 34. φακαρεθ σαβειη ... AB σουβασ ... αλλω 36. αλλαρ 37. ασαν pro δαλαν 38. οββεια ... ϊαδδουσ 40. ναιμιασ ... ϊερευσ pro αρχιερ. 41. AB ησαν ισραηλ ... AB om και επανω 43. ευξαντο 45. AB κατοικισθησαν (A -κεισθ.) 46. εσταντοσ 48. μωσεωσ 49. κατωρθωθησαν επι το ... ϡ κατισχυσ. 52. ευξαντο ... πρωτου pro εβδομ. ... ηρξατο 53. χαρα

III. 17. dist. πλανα την διανοιαν·] b dist. πλανα, τ. διανοιαν του τε etc.; Ti ut B

IV. 58. φρουρουσι] sic et Ti post alios, b φρορουσι

... και pro κατα 56. κ. ο δαμαδιηλ ... AB ϋι. ϊησου ημαδαβουν ... ϊουδα τ. ειλιαδουν (A ιλ-) ... οικοδομησαν 58. δι ϋμνον ... om εν 60. om οι sec. ... προ τουτου οικ. ... AB κραυγησ κ. κλαυθμου μεγαλου 61. χαρα 65. AB συνοικοδομησομεν 66. επιθυσομεν ... AB απο ημερων ... ασβαχαφαθ 67. om ημιν και 70. και δημαγωγουντεσ (και et A) ... (αποτελεσθηναι)

VI. 1. εδδειν 3. ειπεν 4. AB τ αλλα pro τα αλλα ... AB οι οικοδομοι ... ταυτα|τα επιτελουντεσ 5. γενομενοι 7. (αντιγραφ. etc. in textu scriptura non distinguitur) ... σαθραβουρζανησ 8. ελθοντεσ εισ i. m. add. ... οικοισ pro τοιχ. 9. AB συντελουμενα 10. AB εθεμελιουτε (A -ται) 11. ε'ινεκεν 13. οικοδομειτο ο οικ. 16. εγραψεν βασιλ. ... οικοδομησαι τον οικον τουτον 17. AB παρεδοθη ζοροβαβελ και σ. 19. AB σαναβασσαροσ ... εισεβαλλετο ... οικοδομουμενοσ 20. om ει ... AB κυριου pro κυρου ... ad. i. f. βασιλεωσ τοισ εν βαβυλωνι 21. οικου i. m. 22. μηδεια ... om εισ 24. πηχεων bis 25. ϊερουσαλημ απηνεγκεν 26. ζοροβ. ϋπαρχον 27. καγω ... (οικοδοδομησαι) 29. και πυρον 32. om την 33. γιγνεσθαι

VII. 4. AB του κυριου ... βασιλεωσ 5. om ο αγιοσ 6. AB μωσεωσ 7. τετρακοσιασ 8. χειμαρρουσ 9. εστολισμενοι κατα φυλασ 10. τεσσαρεσκ. 12. AB ϋιοισ τησ αιχμ.

VIII. 1. και μεταγεν. τ. εστιν c. praec. conj. ... του βασιλεωσ περσων ... εσρασ sic in textu semper, except. v. 19., in inscriptionibus pagg. semper εσδρασ 2. σαδδουλουκου ... αμαρθειου ... ααρ. του πρωτου ϊερεωσ 4. εναντιον 6. ενιαυτ. ο δευτεροσ βασιλει εξελθοντοσ 7. αψαρασ pro εσδρασ ... AB παραλειπειν ... om διδαξαι ... (διϑωματα) 8. om δε του γραφεντ. προσταγματοσ 12. om τα ... κ κατα ϊερουσαλ. ... om εν τω 13. om του ισραηλ ... om θεου 14. και αργυριον 15. om τω κυριω ... om θεου 16. οσα αν 17. και κατα τα ϊερα σκευη σου τα δ. ... om σοι ... AB i. f. ad. του εν ϊερουσαλημ και τα λοιπα οσα αν (A εαν) ϋποπειπτη (A -πιπ-) σοι εισ την χρειαν του ϊερου του θεου σου 19. και εγω ... αρταρξερξησ (sic) ο βασιλ. ... αν 21. om και αλλα εκ πληθ. παντα ... om επιμελωσ ... ενεκα ... om αυτου 22. ϊερ. του μ. ... γεινηται μηδενα ... om τι 23. φοινειχη 24. AB οσοι εαν ... και τ. νομ. ... του βασιλικου ... τιμωρ. μη αργυριω ζ. 25. om και ειπ. εσδρ. ο γραμματευσ ... AB μονοσ ο κυρ. ... om ο θεοσ τ. πατερ. μου ... καρδιαν μου τ. β. 26. ετειμ. εναντι των βασιλευοντων ... om και των συμβουλευοντων 27. κυριου θεου μ. ... AB εκ τ. ισρ. ανδρασ 28. AB[2] αρταρξερξου 29. φοροσ ταροσοτομοσ pro φινεεσ γηρσων ... ιεταμαρου γαμηλοσ ... om εκ ... om λαττουσ usque 30. εκ των υιων 30. φαρεσ pro φοροσ ... AB απογραφησ 31. om υιων ... μααθ ... ελιαλωνιασ 32. ειεχονιασ pro σεχεν. ... ϊεθηλου ... διακοσιοι pro τρ. ... om εκ ... ουβην pro ωβηθ 33. ϋ. λαμ εσιασ 34. σοφοτιου 36. βανειασ ... εκατον εξηκοντα 37. εκ των βαιηρ ζαχαριαι βημαι . 38. ϋιοι pro εκ τ. υιων ... ϊωανησ 39. αδωνιακαιμ ... (ταυτα τα τα) 40. ϋ. βαναιου του ϊστακαλκου 41. συναγαγων ... om θεραν ... AB αυτοθι ημερασ τρεισ 43. AB om και μαια ... AB μαασμαν ... εναατων pro αλναθαν ... μεσολαβων pro μοσολλαμον (n. pr.?, post ζαχαριαν dist.) 44. λααδαιον ... τοπω γαζοφυλακιου 45. διαλεγηναι λοδαιω ... AB[1] ϊερατευσαντασ 46. om και ηγαγον usque κυριου ημων ... ανδρα επιστημονα ... om αυτου ... om οντασ ... om και οκτω usque 47. ωσαιαν αδελφον 47. οι εκ τ. ϋ. 48. ϊεροδουλοι διακοσιοι εικοσι ... om η 50. om συνουσιν ημιν

V. 70. και δημαγ.] b habuerat και, calamo delevit, Ti om και (Proleg. xxxviii: „5, 69")

VIII. 23. φοινειχη] b φινιχη, Ti φοινιχη

51. om αιτησαι τον βασιλεα ... γαρ ἱππεισ και πεζουσ προπ. ... εναντιουσ 52. AB οτι ἰσχυσ 54. ασσαμιαν ... AB ανδρεσ δεκα 55. AB ουτωσ pro α ... αυτου κ μεγιστανεσ (κ add. i. f. l.) 56. και παρεδωκεν αυτουσ στησασ ταλαντα αργυριου ... ταλαντων εκατον· χρυσωμ. ... χαλκα απο χαλκου χρηστου ... om χρυσοειδη ... δεκα 57. τ. αργυριον κ. τ. χρυσιον 58. AB αυτα ὑμασ ... AB κυριου pro θεου 59. ηνεγκαν 60. τοπου pro ποταμου ... εωσ ηλθοσαν ... ερυσατο ... ηλθεν 61. om τη ημερ. τ. τεταρτη ... om ημων 62. AB μετ. αυτων ... ἰωσαβεεσ· ἰησουσ· ... AB σαβαννου οι λευειται ... παντα ... om αυτων 63. om ταυρουσ usque κριουσ ... αρνασ· εβδομηκονταεξ τραγουσ· ... δεκαδυο 64. om κοιλησ 65. και των τελεσθ. 66. ουκ ... om το εθν. τ. ισρ. ... και pro τα ... om και τασ ... om απο τ. εθνων των 67. ξυνωκισαν τασ (= τινασ?) των θυγατ. 68. ερρηξα ... εσθητα κατετεινον του 69. επεκεινουντο τω ρ. ... om θεου 71. AB om και 72. αι δε pro και αι 73. om ετι 74. αδελφ. ημων συν ... βασιλευουσιν τ. γησ· ρομφ., omisso εισ 75. ημιν εγενηθη ... τοπω τουτω αγιασμ. ... om σου 76. AB φωστηρα ημων ... οικ. του κυριου ημων 78. om του κυριου 79. εχοντεσ αυτα παρεβησαν τα προσταγ. 81. AB συνοικισητε 82. ὑιοισ pro τεκνοισ 83. αμαρτιασ· συ 84. (επιμηγηναι) 85. 86. ημων κυριε i. m. 87. om νυν 88. om και extr. 89. κυριον· και κατωκησαν γυναικεσ 90. γενεσθω ... πειθαρχησουσιν ... του κυρ. 92. κ. των λευειτ.

IX. 1. ἰωνα του νασειβου 2. (αυλισθεισ) ... πενθ. ὑπερ 4. απαντησουσιν 5. om παντεσ ... AB ενατοσ 6. εν τη ευρυχ. ... om δια 7. συνοικησατε ... om του ... αμαρτιαν 9. om γυναικων των 10. AB εφωνησαν ... παν 11. εισχυσομεν ... αιθριοι και ουχ ευρομεν κ. τ. ... ημιν ουκ εστιν 12. (στητωσαν) 13. om δε 14. εζειασ θοκανου 17. επισυναχθεντασ 19. μαεηλασ ... ἰωδανοσ 21. εμηρ ... θαμαιοσ pro σα. 22. ελιωναισ ασσειασ (unius literae spatium = μασσειασ?) ... ωκαιληδοσ ... σαλθασ 23. ἰωζαβδοσ κ. σενσεισ κ. κωνοσ ουτοσ καλειται σκεπαθαιοσ· ... AB ωουδασ ... ἰωανασ 25. θυγατερων (!) ... AB σαλλουμοσ 26. ἱερμα ... μιηλοσ pro μαηλ. ... AB βανναιασ 27. AB ηλα και ... ματαν και ζ. ... AB om και post ζαχ. ... ἱεζοριηλοσ ... AB ωαβδειοσ (A -δι-) ... AB αηδειασ (A -δι-) 28. AB ζαμοθ 29. ζαβδοσ pro ἰωζ. ... εμαθθισ 30. και εκ ... AB ασαηλοσ 31. AB και εκ των ὑ. ... αδδειν λαθοσ ... μοοσσειασ (A ex Ti μοοσ σιασ) ... ναιδεσ και βεσκασπασμυσ και σεσθ. κ. βαλνουσ ... AB μανασσηασ 32. ανναν ... ελιωδασ ... σαββαιασ ... κοσαμαοσ 33. μαλτανναιοσ ... σαβανναιουσ ... μανασση 34. μαηροσ pro ισμ. ... ἰουνα ... μαμδαι ... AB καραβασειων (A -σι-) ... μαμταναιμοσ ... εδιαλεισ pro ελιαλι ... εζρειλ ... φοσηποσ pro ιωσηφ. 35. om και ab initio ... om υιων ... οομαζειτιασ pro εθμα μαζιτιασ ... ηδοσ ... ουηλ 36. συνωκησαν γυναιξιν αλλογενεσιν 37. του εβδομου μηνοσ 38. om του ante ιερου 39. μωσεωσ ... ὑπο του θεου ἰσρ. 40. εδοκιμασεν pro εκομισεν ... ἱερευσιν ακουσ. τον νομον 41. ευρυχωρου ... εωσ μεσημβρινου ενωπ. ... om τε ... παντα τον νουν (omisso πληθοσ) 43. εστησεν ... om παρ ... σαμμου 44. φαλαδαιοσ ... AB om και sec. 45. β. του πληθουσ ενωπιον ... AB προεκαθητο γαρ επιδ. 46. αζαριασ pro εσδρασ ... om κυριω θεω ... om σαβαωθ 47. εφωνησεν ... αμ. αμην ... θεω pro κυρ. 48. om και ante et post ἰαδεινοσ ... ἰαρσουβοο σαβταιοσ ... κατεθζαβδοσ pro και ἰωζ. ... om και ante ανννιασ (sic) ... AB εδιδ. τ. νομον κυριου 49. ατταρατη εσρα 50. τον νομον 51. om και πιετε γλυκασματα 53. εκελευον τω δημω παντα λεγ. 55. οτι και ενεφυσ.

Subscriptio: εσδρασ α

VIII. 66. ουκ] ita et Ti, b ουχ
IX. 12. στητωσαν, ita et Ti, b στητωταν

ΕΣΔΡΑΣ Β.

Inscriptio: εσδρασ β

λογον

I. 1. τελεσθηναι απο ... om κυριοσ 2. om τησ γησ ... om κυριοσ ... επεσκεψ. με επ εμε οικοδ. ... AB αυτω οικον ... εν ϊερουσ. την (sic) εν ϊουδα 3. om την εν τη ιουδ. usque ο εν ιερουσαλημ 4. AB καταλειπομενοσ ... AB² και ^{εν} αποσκευη ... θεου του εν 5. τω ϊουδα ... om κυριου 6. αργυροιου 7. om κυριου 8. AB κυροσ βασιλευσ ... AB² μιθριδατου ... τασβαρηνου ... σαβανασαρ αρχοντι 9. αυτων κυριω· ... om ψυκτηρεσ bis ... παρηγμενα 10. κεφφουρησ ... εξ pro διπλοι τετρακ. δεκα, quod et A om ... (σκευη ^{ε}τερα) 11. και τετρακοσ. ... om μετα σασαβασαρ ... αποʽκιασ

II. 1. κ. ουτοι υιοι ... εκ τ. αιχμ. ... αποʽκιασ ... AB αποικισεν ... επεστρεψεν ... (πολι^{ν}) 2. νεεμιοσ· αραιασ· ρεελεια· μαραθχαιοσ· βασφαμ· μαλσαρ· βατουσι· βαλλεια· ανδρων αριθμοσ ισραηλ 4. και ϋ. ασαφ τετρακοσιοι εβδομηκοντα δυο 5. ηρα 6. φαλαβ μ. ... ϊωβαβ 7. μαλαμ 8. ζαθουα 10. βανου 11. βαβει 12. τρεισχειλιοι δ. 13. αδωνικαν 14. βα-

α ε

ογει 15. αδιν ... τεσσερασ, it. 64. 16. εν^{ε}νηκονταδυο 17. βασου 18. ουρα

α

19. ασεμ 20. ταβερ 21. βαρθαλεεμ 24. ασμωθ ... AB τεσσερακονταδυο 25. καριωθϊαρομ ... AB καφειρα 26. ϋιοι αραμ κ. 28. γαιθηλ ... διακοσιοι 30. μαγεβωσ 31. δισχειλιοι 32. AB ηραμ 33. λοδαρωθ κ. ωνων εξακοσιοι 34. ϊερεια 35. σαανα 36. ϊεουδα 37. (α pro χιλιοι) 38. φασσουρα (sic in f. lin. = -ρ α) δ. 39. om tot. vers. 40. ϊησουε ... σοδουϊα

α

41. εκατ. τεσσερακοντα οκτω 42. πυλων pro πυλωρων ... σαλουμ ... AB ακουμ ... ατητα ... αβαου 43. ασουφε ... ταβωθ 44. σωηλ 45. ακαβωθ pro ακουβ 46. σαμααν pro σελαμι 47. κεδεδ pro γεδδηλ ... γαελ ... ρεηλ 48. νεχωδα 49. ουσα ... φισον 50. μανωεμειν ... ναφεισων 51. βακκουκ ... αφεικα 52. βασαδωε ... αρησα 53. βαρκουσ ϋιοι | ϋιοι θεμα 54. νασουσ 55. αβδησελ pro δουλων σαλωμων ... σατει ... ασεφηραθ 56. γεδηα 57. ατεια ... φασραθ ... ασεβωειν 58. ναθεινιν ... ασεδησελμα τοβ 59. και ουτ. ... θερμελεθ ... θααρησα ... χαρουσ ... εμηρ ... ηδυνασθησαν αναγγ. ... εν ισραηλ 60. λακεα pro δαλαια ... τωβεια 61. ακουσ· ϋ. ζαρβελθει· ... AB απο θυγατερων ... AB εκληθη ... εν ονοματι 63. αθερσαα 64. om ομου 65. om και pr. et αυτων sec. .... τριακοντα τεσσαρεσ ... αδοντεσ και ωδαι 66. τριακοντα και διακοσιοι ημιονοι 67. αυτων ,ς επτακοσιοι 68. AB εν τω ελθειν 69. AB αργυριον μναι πεντακισχειλιαι ... ερεων pro ιερ. 70. και απο ... οι θανιειμ

III. 1. και οι ισραηλ 2. ο ϊησουσ ... om ιερεισ usque αδελφοι αυτου 3. om οτι εν usque γαιων 4. om αυτου. 5. om τω κυριω pr. 6. AB ο οικοσ κυριου 7. τοισ σηδαμειν κ. τ. σωρειν 8. AB εισ ϊερουσαλημ ... om αυτων ... om τουσ ποιουντασ ... om εν οικω 9. ηνααδ ... AB om οι

ο

ante αδελφοι αυτων ... εν κυμβαλοισ i. f. l. add. 11. ανθωμολογησει ... εση-

---

II. 59. και] ita et Ti, b κὰν, quod editoris non typothetae esse videtur, quum bis, in fine et ab initio paginae ita express. sit. 61. εκληθη] ita Ti, b εκκληθη

μαινον φωνην μεγαλην ... om τη ... AB ϑεμελιωσει οικου 12. και οχλοσ 13. ουκ ην λαοσ ... om του λαου ... om η φωνη

IV. 1. οτι οι ϋιοι 2. ειπαν ... ασαρεαϑων 3. om αυτοι ... κυροσ βασιλευσ 4. om τασ ... om του 5. βουλομενοι διασκεδασαι 6. ασϑηρου εν ... AB εγραψεν ... om επιστολην 7. ασαρϑαϑα ... om αρϑασασϑα sec. ... ερμηνευμενην 8. ραουλ βαδαταμεν κ. σαμασα ... αρσαρϑα, it. 11. 23. 9. ραουμ βααλ κ. σαμεε ... φαρεσϑαχαιοι ταραφαλλαιοι αφρασαιοι. αρχουσι βαβυλωνιοι σουσυναχαιοι οι εισιν ηλαμαιοι 10. ασενναφαρ ... σωμωρων ... καταλοιπον 12. AB ϊουδαιοι αναβαντεσ ... απο κυρου· εφ ημασ ... ϊερουσαλημ ⁒ την αποστατιν, i. m. ⁒ πολιν ... om ην ... κατηρτισμενοι 13. οικοδομηϑη 15. AB εν βιβλιω ... AB φυγαδεια .. om γινονται 16. γνωριζομεν ουν ημεισ ... AB οτι εαν 17. ραουμ βαλγαμ κ. σαμεαισ ... AB φασιν 19. φυγαδεια 20. AB γεινονται (A γιγν-) επι ϊερουσαλημ ... AB εσπερασ pro περαν ... AB διδοται 22. om οπωσ ... περι τουτου μη π. 23. ραουμ ... AB om βαλταμ ... σαμεσα ... AB γραμματεωσ συνδουλων ... αυτων· ... εν σπουδη 24. ϑ. του εν ... AB αργων ... ετουσ δευτερου ... om τησ βασιλειασ ... AB του βασιλεωσ

V. 1. AB επροφητευσεν ... αδω 2. ϊησουσ ο ϋϊοσ 3. ϑαναναι ... σαϑαρβουζανα, it. 6. 6, 6. ... AB τοια ... om τουτον 5. αιχμαλωσιν ... απενεχϑη ... ϋπερ του αυτου 6. ϑανϑανασ επαρχοσ ... om του ποταμου ... αφαρσακκαιοι εν τ. ... δαρ. τ. β. c. seq. conj. 7. AB ρησιν 8. τοιχοισ 9. γνωμην του οικοδομ. την χ. τ. και κατ. 10. γραψαι τα 11. κ. τουτο το ... οικοδομημενοσ 12. om του χαλδαιου ... οικον ελυσεν τουτον 13. κυροσ βασιλευσ εϑηκεν 14. om οικου του ... τ. αργυρα κ. τ. χρυσα ... (εξηνεγκεν) ... AB απο οικου ... AB εισ ναον ... om εξηνεγκεν usque βασιλεωσ ... βαγασαρ pro σαβαν. 15. λαβε· πορευου ... εν οικω ... εισ τον εαυτων τοπον· 16. σαρβαγαρ ... ϑεου του εισ ϊερ. 17. εν οικω ... (βαβυλωνοσ) ... κυρου εγενετο γν.

VI. 1. om ταισ 2. (κεφαλεισ) 3. πρωτου ... om ο ... om οικοσ οικοδομηϑητω ... τοπου ... om πλατοσ αυτ. πηχ. εξηκοντα 4. om κραταιοι 5. οικου ϑεου ... AB απο οικου ... om και εκομισεν usque ιερουσαλημ ... AB om ου 6. αφαρσαχαιοι εν περα ποταμου 7. om νυν ... om οι αφηγουμ. τ. ιουδαιων ... και πρεσβυτεροι 8. ετεϑη γνωμη ... μετα πρεσβυτ. ... AB οικοδομησαι 10. AB προσφεροντεσ ευωδιασ 11. και καϑαιρεϑησ. ... πληγησεσται ... κατ 12. καταστρεψει ... αφανισαι οικον ϑεου 13. τανϑαναι επαρχοσ (et A om ο) ... σαϑαρβουζαν ... AB δαρειοσ ο βασιλευσ ... επιμελωσ εποιησαν 14. οικοδομουσιν ... αδω ... ωκοδομησαν ... ασταρϑα 15. οσ pro ὃ ... τη βασιλεια 17. χιμαρουσ ... AB αιγων περι α. 18. διαιρεσει ... AB επι δουλεια ϑεου του ... AB βιβλιου 19. τεσσαρεσκ. 20. AB εκαϑερισϑησαν ... AB και οι λευειται 21. AB οι ϋιοι ... πασχα απο ... χωριζομενοσ εισ ακαϑ. 22. om κυριοσ ... καρδια ... οικου ϑεου

VII. 1. om ταυτα ... αρϑασεσϑα ... εσρασ (ut semper in textu) ... ζαρειου ... ελκεια 2. σαλουμ 3. μαρερωϑ 4. σαουϊα pro οζιου 5. πατρωου pro πρωτου 6. om αυτοσ εσδρασ ... om κυριου 7. AB απο ϋιων ... ασαρϑαϑα 9. AB om πρωτου usque του μηνοσ του 10. κριμα 11. αρσαρϑαϑα 12. αρσαρϑαϑα ... om κυριου 13. om ο 14. νομου ϑ. α. του 15. AB χρυσιον ο βασιλευσ ... ηκουσιασϑησαν ... τ. κυριω τ. ϊσρ. του εν 16. ακουσιαζομενων 17. AB παν ... AB επι ϑυσιαστηριου 18. ετι pro ει τι ...

III. 13. ουκ] ita et Ti, b ουχ

IV. 10. καταλοιπον] ita et Ti, b κατάλιπον 16. γνωριζομεν] ita et Ti, b γνωριζωμεν

VI. 11. κατ] ita et Ti, b καϑ

ηγαϑυνϑη 19. ενωπιον ϑεου 20. om σου 21. εγω γ αρσαρϑαϑα (= γαρ σαρϑαϑα?) ... om και post ιερευσ ... AB γραμματευσ του νομου του ϑεου 22. ταλαντων ρ̄ και ... οινου αποϑηκων εκατ. ... om και εωσ ελ. βατ. εκατον 23. προσεχετε επιχειρησαι μη τι εισ οικον 24. ϑεου τον φοροσ 25. ω pro ωσ ... om σου post ϑεου 26. om τε quater ... ζημιαν βιου 27. AB ουτωσ post εδωκεν pon. ... δοξασαντοσ οικον ... om κυριου

VIII. 1. αρϑασϑα 2. AB γηρσωμ ... τουσ pro αττουσ 3. σα|ναχια ... AB om και primum 4. ζαρεια 5. om tot. vers. 6. AB απο ῡιων 7. ηλα ιοσεια ... αϑελει 8. ζαβδεια 9. αδεια ῡ. ῑεμα 10. AB om των ... om βαανι ... σαλειμουϑ 11. και αζαρια pro ζαχαριασ ... εβδομηκοντα οκτω 12. ασταδ ῑωναν ῡ. αχαταν 13. αδανειχαμ ... αλειφατ και ευεια ... om και μετ αυτων 14. ῡ. βαγοου|ϑί και μ. αυτου ογδοηκοντα τ. α. 15. ευειμ ... παρενεβαλομεν 16. σαμαια ... αρεβ ... μεσουαμ ανδρασ· και τ. αρειβ κ. τ. ελναϑαν (sic ed.) συνειοντασ 17. αρχοντοσ ... AB αϑανειμ εν αργυριω τοπου ... οδοντασ pro αδ. 18. σαχωχ ... ηλϑοσαν ῡιοι ... οκτωκαιδεκα 19. ωσαιαν ... AB απο ῡιων ... AB αυτων εικοσ. 20. διακοσιοι και εικ. 21. ϑουε ... AB ενωπιον ϑεου 22. χειρ ϑεου ... AB^{2} παντασ εγκαταλ. 24. τω σαραια ασαβια ... αυτων δωδεκα 26. εξακ. και π. 27. χαφουδηϑ ... οδον χαμανειμ χειλιοι 28. σκευη τα αγια 31. ποταμου αουε ... AB ερυσατο 33. νωαδει απο εβανναια 35. διελϑοντεσ pro οι ελϑ. ... εβδομηκ. και επτα ... χιμαρρουσ ... ολοκαυτωματων· omisso τω κυριω

IX. 1. ουκ εχωρ. ... φερεσϑει ... AB ο μωαβ· ο ... AB αμορει 2. αυτοισ ... om εν αρχη 4. και εγω 5. om τασ ... om κυριον 6. om κυριε ... om ϑεε μου ... AB εισ ουρανον 7. αιχμαλωσια· εν 8. επεσκευασατο ... AB ημιν pro ημασ. ... δουν. ημιν + σωτηρισμα, i. m. + στηριγμα 9. AB^{2} εγκατελειπεν ... ABS εν ῑερουσαλημ 11. om λεγων 12. ABS δωτε ... απο ϑυγατερων 13. BS εφ ῡμασ εν ποιημ. ῡμων ... πλημμελ. ῡμων 14. και γαμβρευσαι ... BS om των γαιων 15. κυρ. ο ϑ. ισρ. c. praec. conjg. ... BS^{1} om ιδου ημεισ

X. 1. επροσηυξατο ... προσηγορευσεν, i. m. εξη ... BS κλαιων προσευχομενοσ ... ABS εκλαυσεν 2. ABS απο λαων 5. BS^{1} om ιερεισ και 6. BS om τη 7. φωνην ῑουδα ... ABS^{1} om πασι τοισ usque ιερουσαλημ 8. αποικιασ 9. ουτοσ μην ... ABS ενατοσ 11. BS^{1} αινεσ. τω ϑεω 12. om η 13. τοποσ pro καιροσ 14. BS^{1} απο συναγωγων 15. ασηλ ... BS^{1} λαζεια ... BS ελκεια ... BS μεσουλαμ και σαβαϑαι 16. om μια 18. ευρεϑη ... μεεσσηλ ... ῑαρειμ 19. γυναικ. αυτων 22. BS ελιωνα ... BS μαασαια ... σαμαηλ 23. BS κωλεια ... BS^{1} κωλιευ ... φαδαια ... ῑοδομ 24. BS ελεισαφ' ... γελλημ κ. τελημ 25. BS αμαμειν ... om και ασαβια 26. BS μαϑανια ... om και post μαϑ. ... ῑαηλ ... ῑαρειμοιϑ 27. BS ζαϑουῑα ... ελιωνα ... αλαϑανια ... αμων ... ζαβαδαβ ... BS οζεια 28. AB βαβει ... ῑωανα|νιανα κ. ζαβου ϑαλει 29. B βανουει μελουσαμ αλουμ αδαιασ ουδ κ. σ. κ. μημων 30. φααδ μ. αιδαινε χαηλ βαναια ... μασηα ... μαϑανια ... AB βεσεληλ ... BS ϑανουει ... μανασεη 31. BS ῑεσσεια ... σαμαια 32. ABS^{1} μαλουχ 33. om και ... ησαμ ... BS

VIII. 15. παρενεβαλομεν] ita et Ti, b παρεναβαλομεν

IX. 1. ουκ εχ.] ita et Ti, b ουχ 9. inde a κυριοσ ο ϑεοσ ημ. rursus incipit FA = S; S^{1} = FA*, S^{2} = FA**, S^{3} = FA$^{*.*}$, S^{4} = FA$^{*.*.}$

X. 27 sqq. Saepe in his nominibus BS quoad consonantes conveniunt, non quoad distinctionem consonantium unum nomen formantium. In S plerumque singulae lineae singulis nominibus reservantur, B nomina plerumque non separat.

μαϑανια ... BS αϑαζαβελ ... B[2]S ελειφανεϑ ... [λ] ϊεραμειμ 34. BS[1] om και ... ανει ... μοδεδεια ... μαρει pro αμραμ 35. βαραια 36. ουϊεχωα ϊεραμωϑ 37. BS μαϑανια ... μαϑαναν 38. BS και ϋιοι σεμεει 40. μαχαδ· ... BS ναβουσεσει· 41. εζερηλ 42. BS σαλουμ ... BS μαρια ϊωσηφ 43. BS ϑαμαϑια ... BS σεδεμ ... ζανβιναδια pro ζεβεννασ ιαδαι

In eadem linea B ad librum sequentem pergit, nulla subscriptione et inscriptione interjecta, ut AS

(NEHEMIAS.)

(XI.) I. 1. σεχεηλου 2. απο των αδελφ. ... κατελ[ε]ιπησαν 3. post χωρα add. εν πολει ... BS καϑειρημενα 4. AB ενωπιον ϑεου 6. ABS προσευχην δουλου ... εξαγορευων ... ABS ασ pro αισ 7. BS[1] om προσ σε 9. ABS ϋμων 11. ABS[1] om κυριε ... ABS αλλ εστω ... ABS ευοδωσον ... BS[1] ευνουχοσ

(XII.) II. 1. αρσαϑερϑα ... BS[1](rursus[4]) τ̣ν οινοσ 2. ABS post μετριαζων om και 4. AB τουτο συνζητεισ 5. ABS εισ ϊουδα 7. βασιλει [ει] επι ... επιστολασ δοτω μοι ... επι ϊουδα 10. και τωβ. ο. δ. αμμωνει i. m. ... ABS ηκει ανϑρωποσ 13. κ. προστομα (sic) 14. BS του αινα 15. BS χειμαρρουσ [οι] 16. om και τοισ στρατηγεισ 17. ABS om ταυτην ... διωκοδομησωμεν 18. προσ λογουσ ... (εκραταιωϑησαν) ... ABS εισ αγαϑον 19. δουλοσ αμμωνει ... BS ειπαν ... BS[1] om ὃ 20. ευοδ. ημασ ... οικοδομησωμεν

(XIII.) III. 1. ABS ελεισουβ (AS -λισ-) ... BS[1] πυργουσ των ... ανανεηλ [ω] 2. ζαβαουρ 3. οικοδομησαν ... ασαν [και] αυτοι 4. BS ακωσ ... om και επι χ. usque μαζεβελ 5. ϑεκωειν ... BS αδωρηεμ 6. ϊσανα ... ϊοσιαα ... βαδια 7. ABS om tot. vers. et usque πυρωτων v. 8. 8. εκρατησαν ... BS ϊωακειμ ... εωσ τειχουσ ... BS πλατεωσ 9. ABS ραφαια omissis υι. σουρ 10. ερωμαϑ' ... BS ατουϑ ... ασβαν[ε]αμ 11. BS φααβ ... BS ναϑουρειμ 12. σαλουμ ... BS ηλεια 13. BS[corr.] εωσ πυλησ 14. βηϑαχαμ ... ABS οι ϋιοι 15. ABS om την δε πυλην usque μοχλουσ αυτησ 16. BS[1] om ημισουσ ... BS βησορ ... βηϑαβαρειμ 17. βασουϑ ... κεειλα τω περιχωρου 18. ABS om και ... βεδει ... BS ηναδαλατ 19. AB μασφε 20. βηϑελισουβ 21. ακωβ ... βηϑελισουβ ... βηϑελεισουβ 22. αχεχαρ 23. AB om και tert. ... ABS αζαρια ... BS μαδασηλ ... BS[1] ϋιοσ 24. ABS ηναδαδ 25. φαλαλ' ... BS ευει 26. καϑεινειμ ... ο πυργοσ εξεχων 27. ABS om και ... BS ϑεκωειν ... τειχουσ οφοαλ 28. οικου αυτου 29. ABS om και ... αυτον [εκρατησεν] σαδδουκ ... αυτου ... εχενια ο φυλαξ' οικου τησ ανατ. 30. τελεμια ... BS ανουμ ... ϋιοσ σελε εκτοσ ... BS βαρχεια 31. σαραφει ... βηϑαναϑειμ ... BS[1 vid.] ροβοπωλαι ... αναμεσον pro αναβασεωσ 32. AB και αναμεσον αναβασεωσ τ. πυλ. ... BS[1 vid.] ροβοπωλαι

IV. 1. BS ηκουσεν αναβαλλατ' 2. ABS om αρα ϑυσιαζ. usque καυϑεντασ 3. AB ειπαν ... ABS προσ εαυτουσ ... ABS ϑυσιασουσιν 8. ABS om και ποιησαι α. αφανη 10. BS[1] και οχλοσ πολυσ 11. (φονευσωμεν) 14. BS[1] om προσ τ. στρατηγ. και 16. ABS τα τοξα κ. οι ϑωρακεσ 17. BS[1] αυτο το εργ. ... και μια 18. και οικοδομοι· ... επι οσφυν ... οικοδομουσαν 21. αναβασεωσ εωσ του 22. ABS om εκαστοσ μ. τ. ν. αυτου

V. 1. ABS και ην κραυγη 5. BS om και ab initio ... BS. ϋι. ημων [η] δι. αυτων ... δουλασ ... BS[2] χειροσ 7. BS ο ανηρ ... ABS om α 8. ϋμεισ

(XI.) I. 9. υμων] ita et Ti, b ημων 11. ευοδωσον] ita et Ti, b ευωδοσον
(XII.) II. 18. εκραταιωϑησαν] ita et Ti, b εκκρατ.
IV. 11. φονευσωμεν] ita et Ti, b φωνευσωμεν

κεκτ. . . . BS^1 πωλ. τ. αδ. ημων . . . ABS om και παραδοθ. ημιν 9. om ο . . . ABS^1 om των εθνων 10. αυτοισ . . . δε 11. αυτοι ωσ . . . B om και prim. et AB secund. . . . BS^1 ελαιασ . . . BS^1 om το ελαιον 14. αρσεναθα . . . αδελφ. ημων β. 15. BS διδραχμα . . . BS και εγω 18. om εξ . . . χιμαρροσ . . . BS δουλεια

VI. 1. B^{2}S αραβει . . . εχθροισ . . . BS^1 ωκοδομηθη 2. ενω pro ωνω 6. τουτο οικοδομεισ 8. απεστειλασ . . . BS^3 ουσ συ λεγ. 10. BS και εγω . . . δαλεα . . . ABS^1 υιον . . . BS μειταηλ (S μι-) . . . ^{3} αυτοσ 12. τωβια 14. και σαναβαλλατ . . . BS νοαδια . . . BS^1 των ιερεων 15. εδουδ . . . AB om μηνοσ 16. om παντεσ 17. BS^1 om αι 18. ενορκοι . . . ην του σ. 19. επεστειλεν

VII. 2. ABS βειρα 3. (ανυγησονται) . . . εγρηγορουντων . . . κλεισθωσαν 6. ABS om ο 7. αζαρια· νααμια· ναεμανει. . . . μαλδοχεοσ· . . . μασφεραν· . . . βατοει (cf. S) . . . BS ναουμ· 8. υιου pro λαου 11. BS om και . . . ιωβαβ . . . BS δισχειλ. οκταχοσιοι δεκα οκτω 13. ABS τεσσερακοντα· 14. BS ζαθου . . . BS οκτακοσιοι 17. εικοσιοκτω 18. αδειχαμ 19. βατοει 24. AB om υι. ασεν δ. εικοσιτρεισ 26. et 27. om hos vers. 29. χαριθιαρειμ . . . βηρωσ επταχ. εικοσιεισ 30. καταμαλ pro και γαβαα . . . AB εικοσιεισ 32. BS βηθηλ κ. αλεια 33. ναβια α· ρ· πεντηκ. 34. BS om δυο 37. BS λοδαδια 38. σανανατ' εννακοσιοι τρ. 40. om εμμηρ 41. φασεδουρ ,ασ τεσσεραχ 43. οι λευει υιοι . . . ABS ιησου τω . . . καβδιηλ . . . θουδουια 45. ατηρ υιου ατηρ υι. . . . BS τελαμων . . . ακου (i. f. l.) 46. γαβαωθ 47. κειρα 48. σαλαμει 49. BS om υι. γααρ 50. BS ραεα . . . AB ρασων 52. μεσεινωμ 53. βακβου· . . . BS αρουμ 54. βασαωθ . . . ABS μεειδα 55. BS σεσειραθ. . . . BS ημαθ 56. BS ασεια 57. AB σαφαραθ 58. BS γαδηλ 59. BS εγηλ 60. ναθεινειν 61. BS αρησα . . . BS ηδυνασθησαν 62. δαλεα 63. ελαβεν . . . ABS εκληθη 64. BS συνοδειασ 65. ασερσαθα . . . ABS ο ιερευσ 66. τριακοσιοι οκτω 67. ουτοι ⁄· τριακοσιοι, i. m. ⁄· ,ζ . . . (αιδοντεσ . . . αιδουσαι) 70. χρυσουσ ,α· . . . BS^1 μεχωνωθ 71. εθηκαν . . . BS^1 θησαυρον . . . ετουσ του pro εργου, etiam S^1 ετουσ (εγουσ?) habuisse apparet, tacet Ti . . . ABS χρυσιου δυο . . . AB om τριακοσιασ usque δισχιλιασ (cf. S) . . . BS^1 μεχωνωθ 72. ABS οι λευειται

VIII. 1. B$^{1\,vid.}$ S om εισ alterum, B i. f. l. ad. . . . ABS ο ενετειλατο . . . BS^1 om κυριοσ 3. ʻημισουσ, i. m. ʻμεσουσησ, sic S^3 4. ABS$^{3(s.3)}$ ματταθιασ . . . ανανια . . . ουρεια (AS^3 ουρια) . . . ελκεια . . . μαασσαια . . . BS^1 om και ασωμ κ. ασαβαδμα . . . BS^1 om και μεσολλαμ 6. BS^1 om εσδρασ . . . τον κυριον τ. θ. . . . BS^1 om επαραντεσ τ. χ. αυτων 7. βαναια . . . ABS σαραβια 9. λευειται συνετιζον τον . . . A$^{vid.}$ B εστιν κυριω, ABS τω θεω 10. μεριδα . . . ABS om κυριοσ 11. BS^1 om παντα . . . οτι η ημερα 12. πειν 14. μωση 15. BS^1 σημαινωσιν . . . ενεγκετε 16. εν ταισ πλατ. 18. BS^1 om κατα το κριμα

IX. 1. ABS om και σποδω ε. κ. αυτων 3. BS om τη . . . ABS om κυριου . . . BS^1 om κυριω sec. 4. ABS om οι . . . καδμιηλ· σαραβια υιοσ αραβια . . . BS^1 om υιοι χωνενι 5. και εωσ 6. AB om τον ουρανον και . . . συ προσκυν. . . . στρατειαι 7. om κυριοσ 11. ερρηξασ . . . ενωπ. αυτου . . . BS καταδιωξαντασ . . . (ερρειψασ) 15. σειτοδοτειαν 16. BS^1 om και αυτοι usque υπερηφανευσαντο 17. BS^1 ανεμνησθησαν . . . ABS συ θεοσ

V. 15. BS διδραχμα] ita et Ti, Ab διδραγμα

18. (αυτων ημερ.) 19. B[2]S[3] αυτοισ ⁊ την οδον 20. ABS om εν 21. AB[2]S ουχ [ν] ϋστερησασ· ϊματια 22. βασιλεασ κ. λαουσ· και εμερ. ... AS[1] om βασιλ. εσεβων ... και την ωγ (sic edit.) 23. (ABS εκληρονομησαν) 26. BS[2] vid., non [3] ηλαλαξαν 27. χειροσ θλειβοντοσ 29. BS αλλα ... om εν ταισ ... BS και εν τοισ κριμασι σ. ... ᾽α ποιησ., i. m. ᾽ο 30. ηνωτισαντο ... αυτοισ 31. οικτειρμοισ ... εποι. αυτοισ, [δι] corr. αυτουσ ... ABS om εισ ... BS[1] om ει 32. (ολ'γωθητω) 34. α μεμαρτυρω 35. om σου sec. 36. ABS εσμεν σημερον ... ABS om και τα αγαθα usque 37. αυτησ πολλοι

X. 1. ABS om αρθασασθα ... BS αχελια 2. ABS ϋιοσ σαραια ... AB ϊερμια 4. 5. τουσεβα· (pro αττουσ σεβανι) νειμ· αλουχειραμ· αμεραμωσ· 6. τνατοθ· pro γανναθων 7. μιαμειμ· 8. ναδεια· βελσεια· 9. BS ηναδαβ· 10. ABS[1] om χαλιταν usque 11. ασεβιασ 12. χανταζαχωρ· ... ζαραβια 13. BS βενιαμειν 14. φοροσ· φααδμωαβ· (sic dist.) 14. 15. BS βανιασ· ... γαδβηδαιε· δανιαβαγοσι· 17. BS αδηρ· ... αδουρ· 18. ABS οδουϊα· 19. αρειφα. ναθωθ βωναι· 20. BS βαγαφησ ... ABS μεσουλαμ ηζειρ· 21. BS σαδδουκ· ... BS[1] om ϊεδδουα 22. αναναια pro αναν αναϊα 23. BS ωσηθα· ... BS ασουθ 24. φαδαε ισσω· 24. 25. βηκραουμεσα· βαναμαασαϊα 26. και αρα· αινανην· 26. 27. αμμαλουχηραμ· 29. BS om και primum ... και φυλασσεσθαι ... BS[1] εντολασ ημων ... AB και κριμ. ... ABS[1] om και τα προσταγμ. αυτου 32. ποιησομεν pro στησ. ... BS οικου θεου ημ. 33. οικου θεου ημ. 34. om απο ... περι το θυσιαστ. του θ. η. ... γεγρ. εν βιβλιω· 35. (ABS πρωτογενηματα bis) ... om κυριου 36. om των ante βοων 37. ϊερευσιν εισ γαζοφυλ. 38. BS[1] om υιοσ 39. οισουσιν ... και οι λευειται απαρχασ

XI. 1. BS[1] ελαβοσαν 3. BS[3] εκαθισεν ανηρ ... BS[1] om και οι ναθιναιοι 4. αθεα· ... αζεδ ... BS μαλεληµ· ... ABS om των 5. BS ϋ. χαλεα ϋ. οζεια ϋ. δαλεα ... BS corr. ϊωρειβ ... θηζεια ... δηλωνε· 6. σερεσ pro φαρ. 7. αμεσουλα ϊωαδ ... BS φαλαια ... χοδια ... μαγαηλ ... AB αιθιηλ 8. γηβη 9. AB ϊουδασ ... BS επι τησ 10. δαδεια ... ϊωρειβ 11. BS ελκεια ... μεισουλαμ ... απωβωχ pro αιτωθ 12. ABS και αδελφοι ... BS[1] om οκτακοσιοι usque φαλαλια υιου 13. ABS[1] om και αδελφ. αυτου ... ABS[1] om υι. μεσαριμιθ υ. εμμηρ 14. ABS[1] om υι. των μεγαλ. 15. ABS σ. ϋιοσ ασουβ ϋιοσ 15. 17. εζερει· και μαθανια ... BS ϋι. μαχα ... ωβηβ 22. ABS βανει οζει ... ασαβ τ. αιδοντ. 24. παθαια 25. BS[1] χαριαθαρ 27. 30. βεηρσαβεε bis 31. απο γαλαμαχαμασ

XII. 1. BS[1] αναβαινοντεσ ... ABS ϊερμ[ει]α ... εσδραμ· 2. αριαμ· αλουλ· 7. ABS om οι 8. BS[3] ϊουδα ... BS μαχανια ... BS[3] αδ. αυτου 10. και ελειασειβ' 10. 11. ϊωδα bis 12. μαρεα pro αμαρ. ... BS[1] om ανανια 14. ABS μαλουχ ... ABS[1] om omnia inde ab ιωναθαν usque v. 21. ναθαναηλ 22. ϊαδου pro ιδουα ... BS αρχοντεσ πατριων 23. ABS ϋιοι λευει (A λευι) 24. AB και αρχοντεσ ... BS[1] αβια ... BS και οι αδελφοι ... ϋμνειν (cf. AS) ... ABS om εν ... AB εφημερια προσ 26. ϊησου ειωσεδεκ ... BS[1] om και prim., B et tert. ... ABS ο γραμμ. 27. AB εν θωλαθα ... ABS[1] om και κινυραι 29. οικοδομησαν 31. ABS[1] om και εστησαν usque κοπριασ 32. ABS επορευθη 33. BS ζαχαριασ pro αζ. ... ABS om και sec. ... μεσουλαμ 34. ABS om και primum ... BS σαραια pro σαμ. 35. ABS om των prius ... BS[1] ϊωαναν ... ναθανια 36. ABS[1] om γελωλ usque ανανι ... ABS om του pr. ... εμπροσθ. αυτου 37. BS om και ante ανεβ.

IX. 23. εκληρονομ.] ita et Ti, b εκκληρον. 31. οικτειρμοισ] b οικτοιρμ., Ti οικτιρμ.

X. 4 seqq. singula nomina in B plerumque punctis separantur 26. Ti ἠνάμ, b habuerat ἠνὰμ, sed cal. correxit ἠρὰμ 35. πρωτογενηματα bis] sic et b, Ti scripsit πρωτογεννηματα

... πολεων ... BS εωσ πυλησ 39. ABS^1 om την ... ABS ῐχθυηραν ... BS ανανεηλ 44. (επι τουσ λευειταισ) 47. BS^1 om κ. εν τ. ημερ. νεεμιου

XIII. 2. AB και εν ϋδατι ... BS εστρεψεν' 4. (εγγειων) 5. AB εποιησ. αυτω 5. γαζοφυλακιον μεγα usque 7. ποιησαι αυτω i. m. inf. cum var. seqq. το προτερον ... μανααμ ... BS απαρχαι 6. αρσασαθα ... BS μετα τελοσ ημερων ... ητησαμ. τον βασιλεα 7. εν πονηρια ... om η εποιησ. ελ. τ. τωβια 8. (σφοδρα) ... om εξω 9. εκαθαρισα i. f. l. ... μαννα^{ειμ} και 11. ABS^1 om τοισ στρατηγοισ ... εστησαν 12. ῐουδασ 13. BS σαδδουκ
α
... φαλαια ... ναθανια 14. εν αυτη 15. φεροντεσ bis, S^1 sec. loco ...
α
B^{1}S^1 επιγεμιζοντεσ 16. BS^3 εν τω σαββατω 17. ο πονηροσ ουτοσ 19. πυλαι ῐερουσαλημ ... om και ειπα prius ... εκλεισα ... ABS^1 om εωσ ... ABS^1 om εκ τ. παιδ. μου 21. ου pro ουκ 22. αγιαζοντεσ ... προσ ταυτα· c. praec. conj. 25. εκαταρασαμην ... ABS om κ. εμαδαρ. αυτουσ 26. (ABS ουκ ην) 27. και αι ϋμων ... ABS^3 ακουσομεθα 28. ABS^1 om του ουρανιτου ... αυτουσ 29. ABS διαθηκησ

Subscriptio: BS εσδρασ β

ΤΩΒΕΙΤ.

Inscriptio: τωβειτ

I. 1. τωβειτ (sic semper) τ. τοβιηλ ... ABS νεφθαλειμ, item 2. 4. 5. 2. δικαιοσυνη 6. et 7. (AB γενηματων) ... τασ|προκουριασ (sic i. f. et ab initio lineae) 7. θυσιαστηριον ^{παντων} των γενημ. ... AB λευει ut semper ... AB εν ῐεροσολυμοισ 8. τοισ καθηκει 10. om μου post γενουσ 14. om και ab initio ... μηδ^{ε}ιαν etc. 15. et 18. αχηρειλ' pro σενναχηρειμ bis ... ηκαταστατησαν 17. ρεριμμενον 18. ABS απεκτεινεν 20. τωβειτ' 21. ABS ημεραι ... AB ο ϋιοσ ... εκλογιστειαν 22. σαχερδ. υιοσ εκ δ.
η
II. 1. om και extr. 2. AB ον εαν 3. AB^2 εστραγγαλωμενοσ 6. verbis citatis 777 ab init. lin. add. 10. λευκωμ. εισ τουσ οφθαλμοισ (sic) μ. ... ελλυμαῐδα

III. 3. om με 4. om και prim. 5. AB om και sec. 6. om ενωπιον ... ηκουσα λυπη 7. μηδειασ 8. ασμοδαυσ ... AB ωνασθησ 9. AB ημασ
... χ
μαστειγοισ 14. αμαρτιασ και ανδροσ 15. ουκ υπαρχ. ... AB και ελεησ. με κ. μηκετι ακ. 16. AB προσευχησ 17. ασμωδαυν

IV. 4. εορακεν 5. om και primum ... ⁒ αμαρτανειν και i. m. 7. και μη αποστρεψ. 8. AB ωσ σοι υπαρχει ... AB κατα το ολιγον 10. εασει ελθειν pro εα εισελθ. 12. AB πατροσ pro πατεροσ 14. AB αλλα 19. AB βουλαι ευοδωθωσιν ... AB αλλα αυτοσ ... ο pro ον ... βουλονται 20. επιδεικνυω ... γαβρεια ... μηδειασ ...

V. 5. AB μηδειασ 11. πατριδοσ ... AB συ ει 14. AB^2 πατριαν σου επιγν. ... AB ῐαθαν ... σεμεου ... (AB γενηματων) 15. αλλ ειπον 17. om και ab initio ... AB om τουτου

XIII. 26. ουκ ην] ita et Ti, b ουχ ην

De ordine librorum in Codice Vaticano vide Prolegomena Tischendorfii, de Sinaitico per librum Tobit non collato vide Monitum meum

I. 6. et 7. γενηματων] ita et b bis, Ti scripsit γεννηματων, it. V. 14.

7. εν ιεροσολυμοισ] ita et Ti, b εισ ιεροσ.

III. 9. ημασ μ.] ita et Ti, b υμασ

VI. 3. καταπιειν 6. AB εωσ ηγγισαν 7. AB το ηπαρ και η καρδια 8. δε pro δει ... ου μηκετι 11. ραγουηλω 12. AB γυναικα οτι ... συ pro σοι 13. AB υποστρεψωμεν ... ποιησωμεν ... AB οφειλεσει (A οφιλ-) 15. ουχ υπαρχει 18. τον αιωνα sine εισ ... αυτη σφοδρα

VII. 2. AB om ραγουηλ 3. ειπαν ... νεφθαλει 4. om ειπον usque 5. οι δε 7. AB om υιοσ 8. εκλαυσαν 9. τωβειασ, item 12. 9, 6. 10, 7. 9. 13. 10. τωβειαν, item 8, 1. 4. ... ὑποδειξω την αλ. 11. AB² απεθνησκον ... om την ... AB εχων 13. εσφραγισαντο 14. ηρξαντο 15. AB ταμειον ... εισαγε

VIII. 4. ημασ ελεηση 7. αλλ επ 12. AB ειδετωσαν 15. καθαρα κ αγια i. m. ... κτισ. σου παντεσ 16. ηυφρανασ 17. εν ὑγεια μετα ευφρ. 21. AB μετα pro μεθ ... ὑγειασ

IX. 2 μηδειασ 3. ομωμοχεν 6. ηλθοσαν.

X. 2. AB διδωσιν αυτω 7. διελιμπανεν ... τωβειασ τω 8. εξαποστελλω 9. λεγει ουχι εξαποστειλον (cf. A) 10. κτηνη αργυριον 12. αποκαταστησει ... AB om και post παρακαταθηκη 13. AB ευοδωσεν ... εγγισ. αυτον

XI. 1. αφηκεσ 5. ερχομενον ειπεν 9. AB om αυτου 13. αγγελοι σου οτι 14. AB μηδεια 15. τωβειασ pro τωβιτ, it. 16. pr. l. 18. AB επτα ημερασ

XII. 3. αγιοχεν 5. AB om και υπαγε υγιαινων 6. και pro τοτε ... om και ante μεγαλωσυν. ... υψοιν 7. ουχ 9. om γαρ 10. AB εαυτων 12. AB συμπαρημην (A συν-) 18. AB θεου υμων 21. om ετι 22. AB κ εξομολογουντο (A εξωμολ.)

XIII. 2. AB ελεα 6. εν ολη καρδ. ... om υμων sec. ... AB κρυψη ... σωματι pro στομ. ... AB εθνη αμαρτωλων (c. seqq. cj.) ... η pro ει 10. οικοδομηθη σοι 13. AB χαρητι 14. om πασαισ ... ευφρανθησεται 15. η ψυχ. μ. c. praeced conj. vid. ... ευλογει ... σαππειρω ... om εν 17. AB om εν

XIV. 4. μηδειαν ... μηδεια 5. οικοδομηθησεται ※ ενδοξωσ, i. m. add. ※ εισ πασασ τασ γενεασ του αιωνοσ οικοδομη, cf. A 6. om και ante κατορυξουσιν 8. (πα|τωσ) 9. ην pro η 10. αδαμ' pro αμαν bis 11. AB αυτου η ψυχη ... AB εθαψεν 14. om εικοσι 15. om και ante εχαρη

Subscriptio: AB τωβειτ

ΙΟΥΔΕΙΘ.

Inscriptio: ABS ἰουδειθ

I. 1. S τη μεγαλη πολει 2. S¹ ωκοδομ. εκβατανα, S³ εκβατανων (S² ut b) ... AS² contra ³ om και ante κυκλω ... S πηχεων sec. et tert. loco ... S¹ om και τ. πλ. α. π. πεντηκ. 3. S πυργ. αυτησ κατεστησεν επι τασ πυλασ α. πηχεων 4. S¹ διεγηγερμενασ ... S εξηκοντα pro εβδομ. ... ABS το πλατ. αυτησ ... S πηχεων τεσσερακοντα (-σερ- et AB¹) ... S¹ εξοδον

XII. 22. και εξ.] b habet και, Ti omisit.

... B δυναμεωσ δυν. α., S^1 των αρματων αυτων omissis reliquis usq. ad f. v., S^2 δυναμεων δ. α. και αρματων αυτου ... B και αι διαταξ., S^2 κ. εισ διατ. 5. BS om ο ... AS εστιν πεδιον (A παιδ.) ... B om εν, S om εν τ. οριοισ 6. S^1 om προσ αυτον ... S ante παντεσ add. εισ πολεμον ... S^1 om την οριν. κ. π. οι κατοικ. ... S^1 om και πεδιω, S^2 suppl. και τα παιδια (cf. A) ... ABS^2 αριωχ ο β., S^1 αριασε βασιλεωσ ... S συνηχϑησαν ... ABS om σφοδρα ... S^1 χεσλαιουδα, S^2 χελαιουδ 7. ABS^1 om ο ... S^1 ιαμνιαν, S^2 την περσιδα και ιαμν. ... S^1 om προσ δυσμ. τ. κατοικ., S^2 suppl. προσ δυσμ. και ... B την κιλικιαν ... S^1 om δαμασκον τον, S^2 suppl. και δαμασκ. post λιβανον ... S om και αντιλιβανον ... AS τησ παραλιασ 8. S και τοισ εν ... B εσρρημ, S εσ'δρηλων 9. S^1 εωσ εισ ιλμ ... B βαιτανη, S βατανη ... AB χελουσ, S χεσλουσ ... S χιμμαρρουσ pro ποταμ. ... S την pro γην 10. S^1 om επανω usque ελϑειν 11. S την γην (πασαν) το ρημα (sic) ... ABS om του ... S συνηλϑοσαν ... AS ανηρ εισ και απεστρεψαν ... S ατιμ. προσωπων 12. S και κατα τησ β. ... S^1 εκδικησει ... S δαμασκου ... S^1 om συριασ, S^2 suppl. συρ. και ... B ρομφ. αυτουσ κ. ... S^2 om και ante παντασ ... B εν τη μωαβ ... B ϊδουμαιαν ... S εωσ ελϑειν 13. S τον βασ. ... S πασαν δυναμιν ... S^1 τα χρηματα pro παντ. τ. αρμ. 15. B^1S^1 σιβυναισ ... ABS εξωλεϑρευσεν ... S ημερ. ταυτησ 16. B om και πασ usque αυτοσ

II. 3. AB (non S) ολεϑρευσαι 5. S om συ ... S om του ... S om εισ ... S^1 om και πληϑοσ ... B^1 μυριαδασ, AB^2S^2 χιλιαδασ (S χειλ-), S^1 χειλιαδεσ 6. S εισ ϋπαντησιν πασησ τησ γησ επι δυσμαισ 7. B απαγγελεισ αυτοισ i. m ... S^2 ετοιμαζ. μοι 8. AS φαραγγ. αυτων ... S πασ χιμαρρουσ ... ABS om αυτων (sec.) 10. S^1 αυτουσ pro σοι εαυτ. 11. AS σου του δουναι 12. S ζω ... S^2 οσα λελαληκα 13. B αλλα ... S στρατ. κ. τουσ σατραπασ (S^2 add. και επιστατασ) τησ δυν. 15. AS καϑ. προσεταξεν α. ... S δωδεκα 16. S πληϑοσ πολεμου 18. S^1 om εξ οικου usque σφοδρα ... B om πολυ, S^2 πολυν 19. S. και η δυν. αυτ. πασα 20. S om ο ... S ωσ η ακρισ ... S συνεξηλϑεν 21. B επηλϑον, S^2 εξηλϑον ... S^1 βαιτουλια, S^2 βεκτιλεϑ ... ABS επεστρατοπεδευσαν (A -παιδ-) ... S απεναντι pro απο βαικτ. πλησιον ... S ορουσ εν αριστ. 23. AS τουσ φουδ ... AS επρονομευσεν ... AB υιουσ παντασ ρασσεισ, S αυτουσ παντασ και τουσ υιουσ ραασσεισ ... S^1 μαηκ pro ισμαηλ ... S om τουσ ... B χαλδαιων, AS χελεων 24. S κ. διεβη τ. ευφρ. κ. παρηλϑεν ... AS κατεσκαψεν ... S χιμαρ. χεβρων ... S επι την ϑαλ. 25. S προκατελαβετο τα ορη ... S ιαφεϑ του προσ 26. ABS μαδιαμ 27. B om και ante τα ποιμν. ... S εδωκαν ... S αυτων στοματι 28. AS επεσεν ... BS om ο bis ... S φοβ. αυτου κ. τρομ. επι ... AS κ. εν τυρω ... B^1 ασσουρ ... S^1 τουρ και αμμαν, S^2 σουρ κ. τουσ κιναιουσ κ. π. τ. κ. ϊεμνααα ... S κ. τουσ κατοικουντασ ... S ασκαλ. και γαζη

III. 2. S^1 οιδε pro ιδου ... S παιδ. σου παιδεσ ναβ ... S^1 παρεκειμεϑα ... S^1 om σου ... S om χρησαι ημ. καϑ. αρεστον ... S εν προσωπω 3. S om και παν usque σκην. ημων ... S^2 χρησ. ημιν ... S καϑο αρεσκει σ. 4. S om και pr. ... B δουλοι σοι 5. S ανδρ. τησ πολεωσ 6. B εφρουρωσε ... B ελαβον 7. S^1 περιχωρ. αυτησ 8. S οτι ην pro και ην ... ABS δεδομενον ... BS εξολεϑρευσαι ... S τουσ φορουσ [= φοβουσ? Gen. 31, 54.] pro παντ. τ. ϑεουσ ... S om μονω ... B λατρευωσι ... S και πασ. αι φυλ. κ. αι γλωσσαι α. επικαλεσονται 9. B εσδραηλων, S^1 εσδηρλων ... S^1 om

I. 11. S (πασαν) Ti: „Utraque signa a C^b posita videntur, nec aliud sibi volunt nisi vocem delendam esse. Neque enim solis punctis παν substitutum dixerim." Cur non? et primo παν cum sequenti το ρημα conjungi voluit corrector.

η εστιν usque ιουδαιασ 10. ABS κατεστρατοπεδευσαν (S -παιδ-) ... S γαιβαν ... S στρατιαν pro απαρτ.

IV. 1. S^1 om τοισ εθνεσιν ο ... S om παντα 2. AS om σφοδρα alter. ... S κυριου του θεου 4. B κωνα, S^1 κωλα ... B βαιλμαιν, S αβελμαιν ... S χαβα ... S^1 αρασουσια 5. AS ετιχισαν 6. S^1 ηκουσεν pro εγραψ. ... S^1 om οσ ην ... ABS^1 om εκειναισ, S^1 et εν ... B βαιτουλουα, S -λια ... S om και βετομεσθ. η εστ. επ. εσδρηλων ... B βαιτομαισθαιμ ... B εσρηλων ... S om του πεδ. τ. πλησιον 7. S ην οδοσ εισ ... S διακ. τουσ προβαινοντασ ... S om τησ ... S^1 αναβασεωσ, AS^2 διαβασ. ... S om τουσ παντασ 8. S om ιωακιμ 9. S εβοησαν ... AB εκτενεια bis ... S εταπινωσαν ... S^1 om εν εκτεν. μεγ. sec. loco, S^2 suppl. νηστεια μεγ. 10. AS παρ. και μισθ. ... S αργυρ. και επεθ. 11. ABS γυνη και ... B om τα ... BS om και ... S^1 om οι κατοικ. εν ιερουσ. ... S επεσαν 12. B^1 περιεβαλλον ... S ανεβοησαν ... S om εκτενωσ ... S γυναικ. αυτων ... S^1 om
ω
αυτων post κληρον. 13. B εσειδεν, S^1 εισϊδεν, S^2 ϊδεν ... S παση γη ϊουδα και οι εν ϊερ. επεσον κατα 14. S^1 om ο μεγασ ... S om ιερεισ usque κυριω ... S περιεζωσμ. σακκουσ ... S προσφεροντεσ ... S om και τασ usque λαου 15. AB παν οικον

V. 1. S τησ δυναμεωσ ... S^1 κατα τασ pro και τ. 2. S om και π. σατρ. τ. παραλιασ 3. S om δη ... S οι υιοι ... S λαοσ ενκαθημενοσ ουτοσ ... S καθεστηκεν βασιλευσ επ αυτων ... S om ηγουμ. στρ. αυτ. ... AB στρατιασ (A -ειασ) 4. S. απαντ. μου 5. ABS δη λογ. ο κυρ. μου 8. BS om και ab initio ... S δε εκ τησ οδου ... S om θεω sec. 9. S κατοικησαν 10. S ο λιμοσ τ. προσωπ. τ. γ. χαν. ... S om του 11. AS κατεσοφισατο ... S πηλω pro πονω ... ABS και πλινθω ... AB om και ... AS εταπινωσεν (A -πει-) 12. B om πασαν την 15. S οικησαν γην αμ. ... AS τουσ εσεβων ... S ante εξωλεθρευσαν (sic ABS) add. και παντασ 17. S εωσ ου ουχ ... AB ην μετ αυτων τα αγαθα, S μετ αυτ. ην τα αγ. ... S οτι ο θεοσ 18. AB εξωλεθρευθησαν, S εξολεθρ. ... B^1 ουχ ηδιαν, AS ουχ ιδιαν 19. B om και sec. ... S^1 οτε ην 21. B ει δ' ουκ ... S εθνει τουτω ... AS παρελθατω ... AB om μου ... S om κυρ. αυτ. και ο ... AS εισ ονειδοσ 22. AS λαλων αχιωρ (A -χει-) ... S^1 om περιεστωσ και ... S om παντεσ 24. AS εισ καταβρωσιν ... B στρατειασ

VI. 1. ABS συνεδριασ ... B om και ante ειπεν ... BS om ο ... BS και πρ. π. υ. μωαβ post αχιωρ v. 2. pon. 2. S^2 post αχιωρ add. εναντιοσ (primo -ιον) παντοσ δημου αλλοφυλων ... B^1 om του ante εφραιμ ... ABS επροφητευσασ ... B οτι θεοσ ... S τισ θεοσ ... S αυτοσ εξαποστελει ... ABS εξολεθρ. 3. S αλλα ... S ουκ 4. S om εν αυτοισ ... B ορια pro ορη ... S πλησθησεται ... S om αυτων post νεκρων ... S απαντησεται ... S του ποδοσ ... B αλλ ... S απωλια ... S ναβουχοδ. ο βασ. ... B om ο ante κυρ. ... S του στοματοσ pro των λογ. 5. ABS αμμων ... S ωσ ελαλ. ... ABS οψη ... S om ετι 6. BS στρατειασ ... S^2 εν ταισ τραυμ. ... B^1 επιστρεψωσιν 7. B οι δουλ. μ. εισ τ. ορ. κ. θησ. σε bis scripserat ... S om σε sec. 8. ABS εξολεθρ. 10. S αυτω pro εν τ. σκην. αυτου ... S βαιτουλουα (sic abhinc semper 11. 14. etc.) ... S παραδουν. αυτον 11. S om αυτον sec. ... S εισ pro επι 12. S (και ω^{σ}) ... B ϊδαν ... BS επηλθον ... ABS εβαλλον 14. ABS οι υιοι 15. ABS οζειασ (fere ubique -ει-) ... BS μειχα ... ABS χαβρεισ ... S^1 γοθονιου ... BS χαρμεισ ... B υι. μελχειηλ, S^1 ο του σελλημ 16. B συνεκαλεσεν ... S^1 πρεσβ. ϊσραηλ, S^2 πρ. τησ πολεωσ non deleto ισραηλ ... S λαου και 17. B συνεδρειασ ... ABS εμεγαλορημονησεν 18. S κυριω τ. θ. 19. S επιβλεψον pro κατιδε ... BS ϋπερηφανιασ

VI. 5. ABS αμμων] ita et Ti, b αμμωμ 15. S^1 γοθονιου] sic Ti in textu, in Comm. mendose: „γεδονιου: C^a γοδονιηλ“

VII. 1. ABS τη δε επαυρ. ... BS στρατεια ... S και pro οι ... AB βαιτυλουα, B abhinc semper exc. v. 6. 2. AS om ανδρων sec. ... S^1 οκτω, S^2 $\overline{ρκ}$ pro εκατ. εβδομ. ... S ἵππων ... B om και post αποσκ. 3. S om επι pr. ... ABS δωθαειμ εως ... AB βελβαιμ, S αβελβαιμ ... B μηκ. εως β. ... BS εσδρηλων 4. B ειπαν, S ειπον ... S πλησ. αυτων ... S^1 πολεμικ. αυτου et om και αναχ. π. ε. τ. π. αυτων ... S^1 om ολην ... S om εκεινην 6. S om των ... S^1 om οι ησαν εν β., S^2 suppl. οι ησ. εκ βαιτουλουα 7. BS om αυτων sec. ... S αυταις ανδρας πολεμιστας 8. ABS om οι prim. ... ABS om των ... S om της 10. AS om αυτων sec. 11. S πολεμ. μετ αυτων ... S^2 ως ανηρ 13. S οτι ... S ενοικουντες ... ABS πολ. αυτων ... S επ αυτας εις την προφ. 16. S ολοφερνους, it. 26. ... B συνεταξε, AS -ξεν ... ABS καθα 17. S προκατελαβον 18. ABS οι υιοι ησαν ... BS εγρεβηλ ... S^1 μουχμουρ, S^2 μοχμουρ ... B στρατεια ... S επεκαλυψαν ... BS απαρτειαι 19. S κυρ. τον θ. 20. BS om τα ... B^1 τριακ. τεσσαρες (S $\overline{λδ}$) ... B εξελειπεν ... S^2 εξελιπαν των κατοικουντων ... B π'ειν bis 22. ABS^1 ηθυμησεν ... ABS om αυτων sec. ... S οδων pro πυλων 23. S και επι τους ... S παιδια ανεβοησ. ... B om παντων 24. BS υμων κ. ημων ... ABS om των 25. BS εστιν ο ... S βοηθων ημιν 27. AS γαρ ημας γεν. ... S^1 ψυχ. ὑμων ... S εκλιπουσας 28. S διαμαρτυρομεθα ... S ως pro ος ... S om μη 29. AS εμμεσω 30. S ημερας πεντε 32. S οικ. εαυτων ... BS^1 απεστειλεν, S^2 -λαν

VIII. 1. S (cf. A) ελκεια ὑιου ανανιου ὑιου γεδσων υιου ραφαειν υιου αχιτωβ υιου ηλειου ... S εναβ ... S σαμαμιηλ ... S σαρισαδαι 2. S εκ της φυλ. 3. AS επι τους δεσμευοντας τα δραγματα ... S^1 om και επεσ. επι τ. κλιν., S^2 suppl. ut A κ. ε. ε. τ. κλινην αυτου ... ABS βαλαμων 4. AB τεσσαρες, S $\overline{δ}$ 5. B εποιησ. αυτη ... S επ αυτη 6. AS ενηστευσεν ... ABS της χηρευσεως ... B προ^{νουμηνιων} ϗ νουμηνιν. ... S om και ante εορτ. 7. BS post σφοδρα plenius dist. ... S ὑπελειπετο ... S ο ανηρ αυτ. μανασσ. ... AS^1 εμεινεν 9. B ηκουσ. ^{τα} ρημ. ... AS εν τη σπανει ... B ος pro ως 10. S^1 ὑπαρχ. αυτη ... ABS om οζιαν και 11. AS om εν prim. ... B βοηθ^{ει}αν, S βοηθειν ... ABS υμιν 12. ABS^1 ἵστατε (B -αι) ... B εμμεσω 14. AB διαλημψεσθε, S καταλημψεσθε ... AS εποιησεν παντα ... S ερευνατε ... B κυριον θεον 15. ABS ολεθρευσαι 16. BS ουδ ως 17. B ην pro η 18. S ουτε πολις ουτε δημος 19. S επεσαν 20. AS εγνωμεν ... S ουδε ... S^1 απο του εθνους, S^2 το εθνος voluit, εθνους non tetigit 21. AS εκζητησει ... S κυριος την ... ABS αιματος pro στομ. ... S παντων pro ημων 24. S^1 τ. αδελφ. αυτων ... BS επεστηρισται 25. S^2 δια pro παρα ... S παντα ταυτα 26. B ἴσακ ... S (cf. A) ποιμενοντος τα 27. S^1 om της 28. AS εν αγαθη κ. 29. S^1 ση μεριμνη (! „scribe σημερινῇ“ Fritzsche) pro σημερον ... B αλλ απ 30. ABS αλλα ... AS δεδιψηκεν ... AS ηναγκασεν ημας ποιησαι ... BS επαγαγειν ... ABS εφ ημας ορκον 31. S ει συ ... S^1 om κυριος ... S ημιν τον ... S^2 εις πλησμονην εις πληρωσιν ... S σακκων (!) ... S εκλιψομεν omisso ετι 32. S τοις υιοις 33. S^2 post εν ταις add. $\overline{ε}$ (= πεντε) 34. S εξεραυνησεται ... AS αναγγελω pro ερω

IX. 1. S^2 εθετο ... B εδεδυκει, S ενδεδυκει 2. B μητραν usque εγυμνωσαν bis scrips. 3. S^1 om αρχοντας ... AS om αυτων sec. ... B τ. απατ. αυτων απατηθεισαν, AS την ^{απατην} απατηθεισαν ... S επι δυναστας 4. B θυγατερες ... S υιων ισραηλ των ηγαπ. ... S (non B) ο θεος prius c. antecedd. conjg. ... AB om ο ante εμος 5. S om και ante τα μετεπ. 8. S συνραξον pro συ ραξ. ... S και μιαναι ... ABS om και ante καταβαλειν 9. S εις την ὑπερηφ. 10. S^1 post θεραπ. αυτου pergit (cf. v. 9.)

VIII. 7. BS post σφοδρα plen. dist.] b σφοδρα. και, Ti σφοδρα, και

ϑραυσον αυτων την οργην σου εισ κεφαλασ αυτων αποστειλον την οργην σου εισ κεφαλασ αυτων δοσ εν χειρι μου τησ χηρασ ο διενοηϑην ϑραυσ. αυτ., S^2 ϑραυσον usque διενοηϑην del. ... (BS αναστεμα) 11. S^1 το κρατοσ ουδε η δεξια σου ... S αφηλπισμενων 12. S ϑεε pro ο ϑεοσ 13. S λογ. μοι 14. S^2 ειδεναι σε ... S ο ϑεοσ ϑεοσ

X. 2. S οικον αυτησ 3. S περιειλετο ... S τ. σακκον τησ χηρευσεωσ αυτησ ... BS ενεδεδυκει ... S om τησ χηρευσεωσ ... B αυτησ περιεκλυσατο ... S διεξανε pro διεταξε ... AB εν αισ ... S εκοσμειτο pro εστολιζ. 4. (ABS ψελια) ... A^1BS^1 εισ απαντησιν 5. S ασκον ... ABS καψακην ... S om και παλαϑησ ... ABS αγγεια ... ABS επεϑηκεν αυτη 6. S ευραν ... B επεστωτα, AS εφεστωτα ... B επ αυτη, AS αυτη 7. S το προσωπ. αυτ. ηλλοιωμ. ... S αυτησ μεταβεβλ. ... B αυτησ post μεταβεβλ. i. m. 8. ABS om ο ϑεοσ alter. ... S το επιτηδευμα 9. AS καϑοτι ελαλησεν 10. B δ pro δε ... S εϑεωρων 12. S διδοναι 13. S om το ... AS απαγγειλαι 14. S ρημ. ταυτα και ... S ϑαυμαστον ... S om τω καλλει 15. S καταβην. προσ τον κυριον ημ. ... BS εωσ παραδωσι (B -ι) σε ... ABS εισ χειρασ 17. B^1S^1 απελεξαν ... S του ολοφ. 18. B παση i. m. ... ABS ειστηκει 19. S^1 om ου ... S om εστιν ... S ὑπολιπεσϑαι ανδρα εξ αυτων 21. ABS κωνωπιω(-πι- semper) ... S καϑυφασμενον 23. B om αυτησ

XI. 1. S και μη ... S ηκεν pro ηρετικε 2. S ο κατοικ. τ. ορινην (-ρι- et B) post εφαυλισ. με pon. ... AB αλλα αυτοι 3. AS ενεκα ... S απεδρασασ ... S ζωη ζηση 4. (S primo ποισει) ... S του βασ. 7. BS^1 om επι 8. AB^2 πανουργηματα ... AB^2 ψυχ. σου[a] και 9. B om ο ... S^1 λογ. σου ον ... AS συνεδρια ... S ελαλησεν pro εξελ. 10. S^1 διοτι ... ABS εστιν αληϑησ ... S ουδε κατισχ. 11. S^1 om και post απρακτοσ ... AS επι προσωπου ... S^1 τω pro ω ... AS εαν 12. AS επει παρεξελιπεν (A -λειπ-) ... B εξελειπεν ... S^1 κτησιν ... ABS om εν 16. B πραγμα 18. AB και εξελευση 21. AB εν καλω 22. AB απωλεια 23. B ποιηση ... B ναβουχοδονοσορ βασιλεωσ

XII. 3. B τα ″μετα σου ′οντα ″ποϑεν (sic) 4. B om κυριοσ 8. AB αναστημα 9. AB μεχρισ ου 14. B τουτο μοι 15. B προηλϑεν 16. B om και ante εσαλευϑη

XIII. 1. B οψεια 2. AB κλεινην εαυτου 4. B καρδ. εαυτησ 5. B επιτηδ. μου 6. AB ακειναχην 8. B om απ αυτου 9. B^1 μεϑ ολιγον 10. AS εϑισμ. αυτων επι την προσευχην ... S^1 προσ pro το οροσ ... S ηλϑον 11. B^1 εχϑρ. ημων 12. S om αυτησ pr. ... S om του ... ABS επι τ. πυλ. 13. B^1 μεγαλου αυτων ... B^1 του ελϑειν ... B^1 απεδεξαντο, B^2 επεδεξ., S εισεδεξ. (Ab υπεδεξ:) ... BS^1 om και ante αψαντεσ 14. S om αινειτε αινειτε τον ϑεον 17. S om ει ... S εξουϑενωσασ 18. S ϑεοσ σου οσ ... S primo om οσ ante κατευϑ. ... B κεφαλην 20. S om σοι ... S αλλα ... AS τω πτωματι ... S πορευϑεισα επ ευϑειαν ... S ειπεν

XIV. 2. AB εαν ... S primo δωσ. αυτουσ αρχην, dein δ. εισ αυτ. αρχην, S^2 αρχηγον 3. S αυτοι pro ουτ. ... S om υμων 4. S καταστρωσετε 5. B επιγνοι 6. S εκαλεσεν ... S οζειου 8. S^1 εξηλϑεσ 10. AS εισ τον οικ. 11. AS om ισραηλ 12. AB^1 επι τουσ στρατηγ. 13. S καταβηναι ... ABS εξολεϑρ. 14. AS ὑπενοει 15. B ωσ δ ... AB ουϑεισ ... B ερριμμενον ... S αφειρητο 17. S λεγων pro κραζων 18. S om του 19. BS om ταυτα ... AS διερρηξ. τ. χιτ. αυτ. ... BS αυτων η ψυχη

IX. 10. BS αναστεμα] ita et b, Ti scrips. αναστημα et adnot. „ed. Ro. invito cod. αναστεμα.“ Certe Cozza praebet αναστεμα, cf. 12, 8.

X. 4. ABS ψελια] ita et b ut plerumque, Ti ut plerumque ψελλια

XI. 13. post ουδε ταισ χερσιν deest folium in S

XIII. 9. cum verbis απο τησ στρωμνησ incip. rursus S

XV. 1. S om οι ... S εν τω σκηνωματι 2. AS επεσεν ... S επ αυτοισ ... BS τρομοσ κ. φοβοσ ... S primo προσωπ. αυτου πλησ. 3. S παραβεβληκοτεσ ... AS om και ante στραπησ. ... S om επ αυτουσ 4. S επεστειλεν ... S βαιτομασθεν και αβελβαιμ ... S^1 χωβα ... S^1 om και χωλα, S^2 και κεειλα ... S^1 αποστελλοντασ pro απαγγ. 5. S επιπεσοντεσ επ. αυτ. εκοπτ. ... S οι εν ιερ. ... S primo αυτοισ οι τα ... S πληγην μεγαλην ... S κατα τα pro και τα 7. AS αι πολεισ pro επαυλεισ ... S αι εν τη 8. S^1 om ηλθον ... S εποιη | κυριοσ (= εποιει?) ... S και του λαλ. 9. S εξηλθαν ... S συ ει ... ABS ὕψωμα ἵερουσαλημ 10. AS ταυτα παντα ... AS ευδοκησεν ... S primo γινου τω παρα τω 11. AS om πασ ... S επι ημερασ ... S^1 ολοφερνουσ ... AS κατασκευασματα ... S λαβ. αυτα εθηκεν 12. S εξ εαυτων ... S primo ελαβον 13. S υμνουν 14. S om εν ... ABS ὑπερεφωνει

XVI. 1. B om μου sec. ... BS και αινον pro καινον ... ABS επικαλεισθε (A -αι) 2. S^1 εξελευσεσθαι, S^2 εξελεσθαι pro εξειλατο ... S^1 εωσ χειροσ ... ABS om των 3. B δυναμεων ... S^1 ωσ pro ων ... S εφραξε 4. B ορη pro ορια ... BS om εν ... B om μου ante σκυλ. 6. S επεσεν ... S μαραρει ... S^1 om παρελυσεν usque 7. προσωπ. αυτησ ... S^1 και εν μυρ. 8. S^2 ανεδησατο 10. AS^2 εταραχθησαν pro εφραχθ. 11. B^2 om οι sec. ... S^1 επτοησαν ... S^1 φων. αυτου 12. AB om αυτουσ sec. 14. S επεστρεψασ pro απεστειλ. ... S ωκοδομηθησαν 15. S^1 εσαλευθησαν · σαλευθησεται πετρα απο, S^2 del σαλευθησεται ... B δ' απο ... ABS ετι δε pro επι δε ... S^1 ειλατευσεισ, S^2 ἵλατευσεισ 16. S ολοκαρπωμα 17. AS επανιστανομενοισ 19. S ολοφερνουσ ... ABS ελαβ. εαυτη ... AS^1 αναθεμα ... AS τ. κυριω εδ. 21. S ανεζευξαν ... S εισ τον οικον αυτησ εισ βαιτ. 24. S ο οικοσ ισρ. επι ημερ. ... S om μανασση usque εγγιστα ... B i. f. add. αμην

Subscriptio: ABS ἴουδειθ

ΕΣΘΗΡ.

Inscriptio: ABS εσθηρ

I. [2.] νεισα ... σεμεειου [11. 12.] BS δικαιον παν εθνοσ [14.] BS om και post πολυ [16.] om ο ante εωρακωσ [20.] AB^1S εξηραυνησεν
••
[26.] αμαναδαθου v. 2. BS^3 ο βασιλευσ αρτ. 10. BS^1 μαζαν ... βωραζη 11. (βασιλεισσαν) 14. ABS μαλησεαρ 18. ουτωσ 19. ABS^3 (non 4) εισελθατω 20. ABS^3 και ουτωσ
•••
II. 4. προσταγμα 5. ABS αυτω ... BS σεμεειου 7. (τω ειδει) 8. AB
ου
κορασια πολλα 9. AB^2S αυτη δωναι ... AB αποδεδειγμενα 11. ABS ο μαρδοχαιοσ περιεπατει 12. ABS αλιφομεναι 22. ABS ενεφανισεν
ι
III. 7. τεσσαρεσκ., it. [22.] 9, 15. 17. 18. 21. 10. εισ χειρα 12. ABS δι αρταξερξου (A αταρξ-) [6.] ABS ακυμαντουσ [9.] BS om ο [17.] παραλλασσον [18.] ABS ευσταθειασ [21.] ολορριζει

IV. 2. BS εξον αυτω 5. BS παρειστηκει 7. μυριων ταλαντων 8. ABS και ρυσαι 11. ABS ω εκτεινει (AS -τιν-) 14. ABS οιδεν 16. A?BS με η pro με δεη [8.] ABS αλλα εποιησα [10.] ABS ὑπερηφανια [16.] ABS

II. 7. τω ειδει] ita et Ti, b τὸ ειδει
IV. 8. Cozza ἴουκαιοισ

αινουντ. σοι ... BS om κυριε ... εκεκραξαν [20.] ABS επλησεν ... om αυτησ (ab initio pag.) [23.] ABS ο βασιλευσ [30.] ABS αλλα [30. 31.] om επι τασ χ. τ. ειδ. αυτων [32. 33.] ABS ϑυσιαστηριον [41.] post σε· punctum i. f. lin., sed post κ̅ε̅ latius spatium; ergo scriptor κ̅ε̅ cum praeced. conj., punctum correctori debetur [44.] ABS ὑπερηφανιασ

ε
V. [2.] ABS περιεβαλετο [4.] επηρειδετο (S = B, A = B[2]) [9.] ενε|δυκει 2. ραβδον

VI. 1. ABS τω διδασκαλω αυτου 6. εαυτω ο αμαν 9. (ανϑρωπω) 13. ABS om και post πεση

μ
VII. 1. ABS συνπιειν 2. ABS εωσ του ημισουσ 3. ABS[1] λογοσ pro λαοσ

αι
VIII. 8. (γραφετε του β.) 9. ABS νιεα ... AB σατραπιαισ (S -ειαισ) ... AS εαυτων λεξιν 10. ABS[1] βιβλιαφορων 11. παση τη π. [31.] (μεγιστου i. f. et ab init. pag. bis scrib.) [39.] om τα [42.] ABS om ἡ 14. εν σουσοισ

IX. 1. ABS[2] μηνι τρισκαιδεκατη 6. αυτη pro σουσοισ 7. φαρσαν και νεσταϊν κ. δελφ. κ. φ. κ. φ. κ. βαρσα κ. σαρβαχα 13. BS αμαν post κρεμασ. pon. 18. BS οι εν σουσοισ ... BS[2] και ουχ ανεπαυσαντο 19. i. f. add. οι δε κατοικουντεσ εν ταισ μητροπολεσιν κ̷ την ε̅ κ̷ ι̅ του αδαρ ευφροσυνην αγαϑην αγουσιν εξαποστελλοντεσ μεριδασ κ̷ τοισ πλησιον, similiter AS 22. BS εξαποστελλοντασ

X. 1. om τε [11.—13.] και ηλθον usque εθνεσιν i. m. inf., sed ut AS κληρον pro καιρον [14.] εαυτου [15.] ABS του αυτου μηνοσ [16.] ABS κατα γενεασ [18.] AB δωσιϑεοσ (ο supra) [19.] BS ερμηνευκεναι [20.] ABS των εν ἴερουσαλημ

Subscriptio: ABS εσϑηρ

ΙΩΒ.

Inscriptio: ABS ἴωβ

I. 3. ABS πεντακοσια ονοι ϑηλ. 4. S[1] αυτου οι υιοι προσ εαυτουσ ... AS[2] εποιουν 5. (S συνετελεσϑησαν) ... BS[1] ϑυσιαν ... S[1] καϑαρισμον pro αριϑμον ... AS προσ τον ϑεον 6. BS και ωσ εγενετο ... S[1] ενωπ. τ. ϑεου 8. ABS των επι ... S om τησ ... AS[2] post αμεμπτ. add. δικαιοσ 9. S εναντι ... BS δωρ. σεβεται ἴωβ 10. AB οντων αυτω ... BS τα εργα 11. ABS ει μην ... S[1] προσωπ. σου ευλ. 12. S[1] εστιν αυτου ... AB αλλα 13. S[1] ωσ ημερα ... S[1] ϑυγατερεσ επινον, AS[2] ϑ. αυτου ησϑιον και επ. 15. S οι αιχμαλωτευσαντεσ ηχμ. 16. S[1] ποιμ. κατεφλεξεν ... S και σωϑεισ εγω 17. S[1] om προσ ιωβ ... AS[2] αρχασ pro κεφ. ... S[1] απωλεσαν pro απεκτ. ... B om εν 18. S λαλ. ερχεται ετεροσ αγγελοσ 19. S[1] om επηλϑεν ... S primo ετελευτησεν 20. ABS διερρηξεν ... AS αυτου ... AS[2] τ. κεφ. αυτου ... AS[2] προσεχ. τω κυριω 21. S[c.a] om εκει ... S ο κ̅σ̅ ο αφ. ... B[2] αφειλετο ... S[2] ουτ. και εγεν. 22. AS εναντι

II. 1. S εναντιον του κυρ. ... S[1] om παραστη. εναντιον τ. κυριου 3. ABS τα ὑπαρχ. 4. S ὑποερ ... S[1] παντα οσα, AS[2] και π. ο. 5. ABS ει pro η 6. S μονον c. praec. conjg. ... S[1] την δε ψυχην 7. S[2] μεχρι pro εωσ

V. 2. ραβδον] ita et Ti, b ραββδον 9. ανϑρωπω] ita et Ti, b ανϑροπω
VIII. 14. εν σουσοισ] ita et Ti, b εκ σουσοισ

8. AS^{2} και αυτοσ εκαϑ. 9. S^{1} om αναμενω ... S^{1} σωτ. αυτου ... S^{1} om καϑησαι, S^{2} suppl. καϑη. ... AS^{2} πλανητισ (A -τεισ) ... S^{2} ad οικιασ add. περιερχομενη (A post τοπου) ... AS μοχϑων και ... AS αλλ ειπον 10. S^{1} οιποισομεν 11. S παρεγενετο ... BS ελειφαζ ... BS σαυχαιων ... ABS ο μειναιων (A μιν-) ... S^{1} om του 13. S^{1} και νυκτασ ... S om και ουδ. αυτ. ελαλησεν ... B ουδ. αυτων ... S^{1} om γαρ ... S ουσαν δεινην

III. 3. S και ση ... AS νυξ εν η 4. ACS^{2} ημερα pro νυξ 5. S^{1} om καταραϑειη usque 6. σκοτοσ ... AS^{2} η ημερα εκινη 6. B^{1} απενεγκαιτο 8. S primo εαυτην 9. S^{1} φωσ 12. AS μοι γονατα 14. ABCS ηγαυριωντο 18. AS$^{c.a}$ δι αιωνοσ pro οι αιωνιοι ... AS φωρολογου 19. AS^{2} ου δεδοικωσ 21. ABCS ομειρονται (S -μιρ-) ... S$^{c.a}$ ανορυσσ. αυτον 22. S^{1} εγινοντο 23. ACS^{2} αναπαυσισ 25. S$^{c.a}$ εφοβουμην pro εφροντισα ... ABCS εδεδοικειν (S -κιν)

IV. 1. B ελειφασ, CS ελιφασ 5. ACS συ δε 6. B^{1}CS ουχ 7. ABCS ολορριζοι 8. AB ϊδον 13. S^{2} φοβοσ pro φοβω 14. AS φρ. δε μοι ... A^{2}S συνεσισεν 16. AB ϊδον 17. AS εναντι κυριου 20. B μεχρι^{σ} εσπ. AS εωσ εσπ. 21. S^{1} γαρ αυτουσ

V. 1. AS αγιων αγγελων 3. AS εοραχα 4. S υιοι αυτου 7. AS^{2} γυπων 8. AS αλλ εγω 13. S^{1} πολυτροπων 15. (ABS απολοιντο) 17. AS$^{c.a}$ ο κυρ. επι τησ γησ 19. S σου αψηται 21. S επερχομενων 27. S^{1} εξιχνιασα ... AB^{2}S^{1} om ει

VI. 4. S στοματι pro σωμ. 5. S^{1} παϑμησ pro φατν. 6. S^{1} om ει βρωϑ. αρτ. α. αλοσ ... AS καινοισ 7. AS^{2} ψυχη pro οργη (C ευχη) ... S^{1} οσμη 8. S$^{c.a}$ δοιη pro δωη priori 9. AS^{1} om με prius ... S^{1} om με sec. 10. S^{1} απ αυτησ ... AS φεισωμαι (A φι-) ... S αγια ρηματα 11. S^{1} μου ϊσχυσ 12. BS χαλκειαι (C -κιαι) 15. S εκλιπων ... S primo παρελϑον 16. 17. B η χρυστ. usque ταχεισα stichus 18. ABCS ουτωσ 19. S^{2} εσεβων pro σαβ. 26. ABS ουδε ο ελεγχ. ... S φϑεγμα το ρηματοσ 29. AS$^{c.a}$ αδικον εν κρισι ... S^{2} ad συνερχεσϑε add. νυν αρξασϑαι „nisi fallor; rursus enim plane erasa sunt“ 30. S^{2} η ^{ουχι} ο, ipse rursus delevit.

VII. 1. S ουχι β πιρατ. ... S του ανϑρ. 3. S καινουσ 4. B πληρεισ 6. B^{1}S^{1} ελαφρωτεροσ ... AS$^{c.a}$ δρομεωσ pro λαλιασ ... S καινη 7. ACS ο οφϑαλμ. 10. AS ετι εισ τ. ... AS ουδε μη 11. S^{1} om ουν ... AS$^{c.a}$ ων του πνευματοσ μου ανοιξω το στομα μου ... S^{2} πικρια ... S primo συνεχομενοσ φοβω 15. AS$^{c.a}$ add. δε post απαλλ. 16. AS καινοσ 18. S^{1} om, ^{2} suppl. εωσ usque κρινεισ (κρινι[σ]) 19. ABS in f. add. εν οδυνη 20. AS τι δυναμαι σοι πραξαι ... S ειϑου 21. ABS και δια τι ... S νυν^{ι}

VIII. 2. S^{1} om ταυτα 2. ABS πολυρημον 4. AS ει ϋιοι ... S εν χερσιν 8. S δε pro γαρ 12. S^{1} om ετι ον usque ϑερισϑη 13. S^{1} ασεβων 14. AS εσται αυτου 16. S om αυτου prius 18. AB^{1}S^{2} εοραχασ, S^{1} εορασ ... S ουχ εορ. usque 19. τοιαυτη stichus unus 20. B δεξεται 22. S^{1} ασεβων

IX. 4. S εναντιον αυτου γενομενοσ 5. B ορη ⁊ ουκ 7. BS post κατασφραγ. (S^{2} cum ⋇) add. κατα δε αγγελων αυτου σκολιον τι επενοησεν 8. B ϗ extra lin. adscr. ... S επι εδαφ. ... S^{1} om επι ante ϑαλ. 9. AB^{1}S ταμ^{ει}α 11. S εαν ϋαρπερμβη με ... ABS και εαν παρελ. 13. S^{2} add. δε post αυτου 14. S ϋπακουσηται 15. AS^{2} εαν τε γαρ 16. S εαν δε κ.

II. 9. S^{2} suppl. καϑη.] Ti „σκωληκων: C^{a} addidit καϑη.“ sic = καϑησαι?

III. 25. εδεδοικειν] ita Ti, b ενδεδοικειν

V. 15. απολοιντο] ita Ti, b απωλοιντο

... AS om μη ... ABS om της φωνης 18. S^1 αναπλευσαι ... S ενεπλησεν γαρ 19. S ἵσχυϊ κρατι 21. S ησεβηκα ... S^1 διο αφαιρ., AS^4 πλην οτι αφ. 24. AS^2 om τισ εστιν 25. B^1 ελαφρωτεροσ 35. S^1 om μη ... S^1 αν pro αλλα ... BS^2 ουτωσ, S^1 αυτω ... AS^2 i. f. ad. εμαυτω αδικον

X. 1. S^1 om καμνων τ. ψυχ. μου, BS^2 c. praec. conj. ... S^1 πικριασ 4. S^2 ⋇ η καθωσ 8. AS εποιησ. με κ. επλασ. με 9. S παλιν με 11. AS om δε prius 13. S^2 εαυτω 14. AS^1 φυλαξεισ 15. ABS οιμμοι ... S εαν τε γαρ ω 16. S^2 παλιν δε μ. 20. B^1 ουχ ... S ολιγον pro μικρον ... S εασον usque 21. αναστρεψω stichus unus 21. S om με ... S ου ^ουκ^

XI. 5. S λαλησει 6. S^1 τω pro των 8. CS^1 ὑψηλοσ ουρανοσ 13. S εθου καθαραν 14. S^1 απ εμου 15. ABS φοβηθησ 17. S ανατελλει 19. S^1 μεταβαλλομενοι ουσ

XII. 3. S και μοι 4. BS εγενηθη 5. S om γαρ ... B^2S ὕπο αλλων 6. S ου μην δε stichus ... S μηθεισ 8. S^1 εκδιηγησαισ ... S^1 om σοι sec. 10. AS^2 παντ. των ζωντ. 11. ABS νουσ 14. ABS κατα 18. S θροwων 20. (B διαλλασσων) 23. B stich. prior i. m. inf. 24. S^1 διαλλασσον ... S αυτουσ η ουκ ηδισαν οδω 25. (B ψυλαφησαισαν)

XIII. 1. AB^1 εορακεν 6. ABS om δε prius ... S ελεγχουσ ... AS om του 8. S κρινται ... ABS γενεσθε (AS -αι) 9. B om εαν 11. ABS ποτερον ουχι δ. ... AS^2 φοβοσ sine ο 12. S ὕμιν ... B αγαυριαμα ... S ἴσον 14. AS χερσιν pro χειρι 17. S ὕμιν ὕμων 18. S οιδα ο εγω 20. S om ου 22. B ειτ αν, S^1 εστ αν ... S^1 καλεση ... B^2S^1 σου ὕπακ. 23. BS^2 και αι αν., S^1 και διανομιαι μου ^δι^δαξον 24. $AS^{1\ et\ 3}$ σου 25. AS η ωσπερ ... S^1 ὕπο του αν. 27. S τον ποδα μου

XIV. 1. S^1 γεννητοσ γαρ γυν. 3. B εποιησω 4. (C)S αλλ ουδεισ ... B αλλ ουθεισ c. praec. conj. 7. ACS^2 παλιν (pro ετι, Ti „adscripsit παλ., ut videatur παλιν ετι voluisse") ... AS εκλιπη 12. ABS μη pro μην 13. S^1 ωσ αν 14. BS cum ζησεται stichum claud. ... CS^2 τασ ημερασ ... $AC^{vid.}S$ εωσ αν παλιν, B εωσ ^π^αλιν 17. S τασ αμαρτιασ ... ACS εν βαλλαντιω 18. AS^1 πιπτων 21. S^1 επισταναι

XV. 1. B ελειφασ ... AB^1S^2 πνευματοσ 3. ABCS om και 4. $S^{2c.3}$ om και ... ABC σοι pro συ 5. S ουδεν διαεκρινασ ... B^2S^1 ρημα 7. BS εγενηθησ 8. ABCS om η συμβ. σ. εχρησ. ο θεοσ 9. B συνιεισ ^συ^ ο ... $AB^2CS^{2\ vid.\ et\ 3}$ ουχι και 15. S^2 αγιων αυτου 16. B ανηρ stich. inc. 17. AS αναγγελλω pro αναγγελω priori 18. B om και ... BS πατερασ 19. $CS^{2c.3}$ αυτοισ δε μ. 22. S^1 αποστροφηναι 23. S οιδεν γαρ εν ... S πτωσιν 24. BS αυτον σκοτεινη ... S^1 δε θλιψισ ... S πρωτοστρατησ 26. S^1 om δε ... (BS ὕβρει fin. stichi) 27. AS μηρων 28. $AS^{2(et\ 4)}$ εκεινοσ ητοιμασεν 29. B^2S^1 επι γην, CS^2 επι γησ 32. AS πυκασει (A -σι) 35. S^1 ουκ οισει pro υποισ.

XVI. 5. $S^{1\ et\ 3}$ χιλεων μου 6. $AS^{2c.3}$ το τραυμ. μου ... S ελασσον 7. ABCS stichus και επελαβου usque 8. εγενηθ. 8. S^1 και εισ μ. ... AS εγενηθην 9. S επ εμοι τουσ ... S επ εμε ... ABS επεσεν 10. S δη pro δε 11. $ABS^{1\ et\ 4(?)}$ αδικου ... S εριψεν 13. BS βαλλοντεσ stich. inc. ... ABCS ου φειδομενοι conjg. c. antecedd. ... AS εισ γην ... $AS^{2c.3}$ ζωην pro χολην 14. S^1 om, $^{4(?)}$ add. πτωμα ... AS εμε 15. $AS^{2c.3}$ εριψαν (A ερρ.) ... $AS^{2\ vid.}$ επι βυρσησ μου 16. S^1 κλαυθμου μου ... AS^2 σκια θανατου 19. S^1 om hunc versum et sequentes omnes usque 17, 12. σκοτουσ, omissa S^2 supplet i. m. inf. 19. S[2] ουρανω 21. S[2] om και υιω usque αυτου

XIII. 6. b ελεχχον, Ti ut Codd. ελεγχ. 9. εαν in b postea typis margini illatum.

XVI. 11. Ti Comm.: „αδικου: C^c -κων, sed -λου restitutum

XVII. 2. AS[4] ποιησω 4. S[2]υψωσισ (= -εισ) 5. ACS[2] οφθαλμ. δε μου 6. ABS[2] θρυλημα ... S[2] γλωσσα (4 γελωσ) ... B επεβην 7. AS[2] πεπηρωνται 8. S[2] θαυμα δε 10. S[2] κρινατai pro ερειδετε et εστιν
ω ο
pro ευρισκω 13. S(1) ὑπομινη οικοσ μου αδησ (2 „αδησ μου, voluitque ante ο οικοσ μου poni") 14. S1 προσεκαλεσα, AS2 -αμην 15. S η ελπισ εστιν

XVIII. 3. BS om δε 4. S2 c.3 κεχρηται σε δε ... S1 τι συ γαρ εαν αποθ. ... B ουρανον ⁒ εσται 6. B λυχνοσ εκ αυτω 8. ACS4 και εν δικτυω
ε
9. S om δε 10. S γη το σχοιν. ... ABS τριβων 11. B ολεσαιαν sic 12. S
σα
ητοιμασται αυτω 13. S om δε ... BS τα ωραια αυτου 17. B απωλοιτο, S1 απολιται ... ABS ὑπαρχει 19. S1 σεσωσμενον

XIX. 2. AB ποιησετε, S εποιησατε 3. S οτι κυριοσ ... S1 om ουτωσ ... (S επικεισθαι, ut καταλαλειται) 4. S1 αυλισθησεται ... AS ρημα ο 5. S2 μεγαλυνεσθαι (S1 -σθε) 6. AB οτι ὁ κυρ. ... AS2 c.3 ταραξ. με 7. AS2 c.3 λαλω pro γελω ... ABS και ου λ. 8. S προσωπου 10. AS2 c.3 διεσπ. δε με 11. S1 om ηγησατο δε μ. ω. εχθρον 12. S ταισ οδοισ μου c. praeced. conjg. ... S με ενκαθετοι 13. S απ εμου c. praeced. conjg. 14. S προσειδον pro προσεποιησαντο ... ABS2 ειδοντεσ (A ιδ-) 15. (S θεραπαινε τε) 16. (S εδεετο) 16. 17. BS στομα usque γυν. μου stichus 18. B αιωνα με απεποιησαντο με (et S με a prima manu suprascr. habet) 19. AS εβδελ.
αμε
δε με ... S δε pro δη 20. S μου α εσαπ. ... S η αψενη (sic) 22. S1 om και ο 23. S1 om αν ... ABS δωη ... S βιβλω 24. (ABS γραφιω) ... S σιδηριω ... B η usque ενγλυφηναι i. m. 25. ABS αεναοσ ... B οιδα usque μελλων, S οιδα usque 26. αναστησαι stichus 26. AS2 c.3 αναστησι (A -σει) δε μου το σωμα (S2 μου) το ... S1 αντλουν ... S om γαρ 26. 27. S παρα usque συνετελεστ. stichus 27. S1 α οφθαλμοσ ... B1 εορακεν ... S1 παν ... S1 συνετελεσται ... S1 κοπω 28. ACS2 εναντιον 29. AS1 δε pro δη ... AS2 c.3 απο κριματοσ (επικαλυμμ. non deleto) ... S π. αυτων η υλη εστιν

XX. 1. (B μειναιοσ) 2. S1 αντερι, 2 -ιν ... AS2 c.3 συνιεναι 3. ACS
αυ
παιδιαν ... AS2 c.3 εντρ. σου ... B αποκριθησεται, S αποκρινετε 4. B αποτου ... S om απο του ετι ... S αφπ ου 7. S ἴδοντεσ 8. S1 θαυμα pro φασμα 9. S1 προσθησεται 10. S1 πυρσαισαν, S2 πυρσαισευσαν (sic) ... B1S1 οδυναισ 11. S1 ενεπλησαν 13. B εμμεσω 15. B εξαιμεσθησεται, AS1 εξεμεσθησ. 18. (S καινα) ... S2 c.3 στρυχνοσ 19. AS2 αδυνατων ... AS2 c.3 διαιτ. δε αυτων 20. AS2 c.3 δια τουτο ουκ ... S σωτηρια αυτου ... S1 om ου 21. AB1CS ὑπολιμμα 23. CS2 c.3 om ει sec. ... (A)S2 c.3 ρειψαι 25. CS εν διαιτη ... BS περιπατησ. c. praec. conj. 26. BS1 ακουστον, S2 ακαυστ. et i. m. adscr. ασβεστον, sic A 27. S1 τασ νομασ ... S1 om δε 28. S εκλυσαι

XXI. 3. S καταγελασατε 5. AS1 θαυμασατε, S4 θαυμα σχητε 8. S1 om δε 9. S μαστιγξ ... B1C εστιν αυτοισ, S εστ. επ αυτουσ 10. S1 om εχουσα 12. S αναλαβ. αυ ψαλτ. ... S1 ευφρανθησονται 14. AS τω κυριω ... S ειδεναι οδουσ σου 17. S λυχνοσ ασεβων ... S ου σβεσθησεται ...
α
BS εξουσιν αυτουσ 18. B1S ὑπο ανεμου ... S1 om η ... ABCS ὑφειλατο (ACS -φι-) 19. BS εκλιποι 22. S ουχι κυριοσ 23. S απεθανεν ... ACS4

XVIII. 11. b ωδυναι, codd. ut Ti οδυναι

XIX. 2. AB ποιησετε] ita et Ti, b ποιησητε 25. μελλων, επι] ita b, Ti μελλων επι

αφροσυνησ 24. ABCS πληρησ ... CS αυτων διαχ. 25. S^1 πικρια ... S^1 om ουδεν, S^2 ουϑεν 26. S^2 i. m. οι υἱοι αυτου quae videtur post κοιμ. addi voluisse 30. $AS^{2\ vid.}$ απαχϑησεται 31. S απαγγελλει ... $AS^{2\ vid}$ επι προσωπον ... AB και α αυτοσ 32. ACS^2 om αυτοσ sec. ... S σωρω (eti A -ω) 33. S^1 χιμαρροι 34. S καταπαυσεσϑε

XXII. 1. BS ελειφασ (S -λι-) 3. BS^1 απωσησ 4. ABCS ελεγξει σε 6. S om δε prius 8. ACS^2 προσωπα ... ACS^2 πτωχουσ pro τουσ, S^4 τουσ ε. τ. γ. πτωχουσ 11. AS σοι εισ σκοτοσ ... S om σε 12. S^1 ὕψ. και νεων 14. S νεφη ... B αποκρυφησ ... AS διαπορευσεται 19. AS^2 εμυκτηρ. αυτουσ 21. AS γενου δε ... BS ειτ ο 22. B εκβαλε, S^1 εκλαβοι (^{2} -βαι) 23. S^1 κακον, AS^4 το αδικον 24. $AS^{2\ c.4}$ και ωσπερ ... $AS^{1\ et\ 2}$ om πετρα ... B aut ut b χειμαρρου σωφειρ, aut ut A [sec. Ti] χειμαρρουσ ωφειρ, S χειμαρρουσ σωφειρ 25. AS σοι ο 26. AS εναντι 27. AS^2 τ. ευχ. σου 28. S^1 οδουσ 29. $S^{2\ c.3}$ ερειτε ... S^2 videtur ὑπερηφανευσαμην [= A] scripturus fuisse. 30. $AS^{2\ c.3}$ διασωϑηση

XXIII. 2. S^1 επ εμων στεναγμων 3. S om δ 4. S^1 ἴδοιμι pro ειπ. ... $AS^{2\ c.4}$ επ αυτου pro εμαυτου ... S^2 εμπλησω 5. AB^1S^1 γνωην ... AS^2 ρηματα ... S^1 ατινα ... AS απαγγελλει 8. BS εισ γαρ πρωτα π. 10. S εδιεκρινεν 13. $S^{2\ c.3}$ αντειπιπτων 15. $S^{1\ et\ 3}$ κατασπουδασω 16. S^1 σε pro με

XXIV. 3. AS^2 ὑποζυγ. δε ... $S^{(1)}$ ενεχυρασον 4. S^1 δικαιων ... S om δε 5. S om δε, $AS^{2\ c.3}$ και απεβησ. ωσπερ ... AS^2 την εαυτων πραξιν ... S αυτ. εισ νεωτερ. αρτοσ 6. S^2 αδυν. δε ... S^1 αμπελωνα ... S^1 om ασεβων ... B^1S ηργασαντο 8. CS αυτουσ ... S^1 om πετραν 11. $AS^{2\ c.3}$ εν σκοτινοισ ... S^1 om δε 12. $AS^{2\ c.3}$ om οι ... S^1 πολεων ... $BS^{1\ et\ 3}$ εξεβαλλοντο, AS^2 εξεβαλλον αυτουσ 13. ACS^2 ατραπ. αυτησ 15. ABS^2 προσνοησει, S^1 προσϑησει 16. S^1 διωρυξαν 17. AS^2 ταραχασ ... AS^1 σκια 20. AS om δε sec. ... $AS^{2\ c.3}$ καϑα pro α 21. ACS γαρ pro δε ... ABS^1 αγυναιον 24. CS^1 om δε ... S η extra lin. prima manu suppl. 25. S^1 ϑησισ, ^{2} -σι

XXV. 2. B φοβοσ ο π. 4. ACS^2 εαυτον 5. B η pro ει 6. S^1 ανϑρωπον

XXVI. 3. S^1 βεβουλευσαι ... ACS^4 η τινι επαχ. (in B ante τινι unius literae spatium liberum) 5. S^1 μη γειτωνεσ ματαιωϑησονται 6. $S^{(1)}$ τησ πτωχιασ pro τη απωλια (sic S^2) 7. AB βορεα 9. S^1 om ο κράτων προσωπ. ϑρονου 12. $S^{2\ c.3}$ εστρωσαι (C -σε, A -σεν) 14. S^1 λογου pro οδου ... S^1 ποτε

XXVII. 2. ACS^4 ζη ο κυριοσ οσ 3. CS η μην ... CS^2 εν ρισιν 5. S κακιαν ... BS om μου posterius 6. ABS ου μη πρ. 7. AS αλλ ... ACS επανιστανομενοι ... S ανομων 8. S ασεβει ελπισ ... S^2 πεποιϑ. δε 10. CS μη εχειν (S εχι) ... S^1 τι ... $AS^{2\ c.3}$ η πωσ ... S^2 επικαλ. αυτον 11. S^1 α δη ... S αναγγελλω 12. ACS ἴδου δη 13. $AS^{2\ c.3}$ οργη pro κτημα 14. ACS οι υἱ. αυτου 15. B stichus οι δε usque τελευτησουσιν i. m. inf. ... BS ουϑεισ (S -ϑισ) 17. S ταυτα δε π. 18. S αραχναι 19. ABS^1 κοιμηϑεισ ... S ου μη ... S οφϑαλ. δε 20. S^1 σητεσ pro υδωρ ... ABCS ὑφειλατο (S -φιλ-) ... S λαιλαψ pro γνοφοσ 21. S και αναλημψεται αυτ. (eti A om δε) 22. BCS επιρειψει (C -ρι-) ... ABS^1 om επ 23. BC επ αυτου, $AS^{2\ c.3}$ επ αυτον

XXVIII. 1. S^1 αργυριου ... ACS^4 χρυσιω 3. B σκοτιασ 4. ABCS om εσαλευϑησαν 6. S και χ. usque 7. πετινον stichus ... S χρυσιουν, $S^{2\ c.3}$ χρυσαιον ... $S^{2\ c.3}$ αυτη 8. ACS^2 om και ... S ου κατεπατησαν ... ACS αυτην 10. ABCS ερρηξεν ... AS^2 αυτου pro μου 11. BS εαυτου 13. ACS^2 ουδε μη 14. ACS εστιν bis ... ACS και ϑαλασσα 15. B^1 σταϑησεται αυτη ... S^1 ανταλλ. αντ αυτησ 17. AB^1S ουχ ... B ἰσοϑησεται 18. S^1

ου μη μν. ... S^1 om και 19. B^{1}S ουχ 22. AS$^{2\,c.3}$ om δε 23. ACS$^{2\,et\,4}$ ο κυριοσ 24. B om α 25. CS^2 ὑδατοσ τε 27. B εξηγησ. αυτη

XXIX. 4. S^1 επιτριβων ... ACS^2 οδοισ ... ACS^2 ο κυριοσ 6. ACS μου αι οδοι 12. S διεσωσασ 13. S^1 ευλογησαι 14. AS^1 εδεδοικειν (S -κιν), S^2 ενδεδοικιν 17. ABCS αδικων finis stichi ... ACS εκ δε ... CS μεσων ... ACS^4 εξεσπασα 18. ACS om η ... BS ωσπερ στελ. φ. c. seq. conj. 25. (S^1 ωσι βαλευσ) ... S^2 ποθινουσ ... B^{2}S^2 παρεκαλουν, S^1 κ παρακαλων

XXX. 1. S νυνῒδε (= νυν ἴδε?), it. 9. ... BS ελαχιστοι c. seq. conj. ... S εξουδενων 4. AS αλιμμα ε. ... S^2 αλειμμα ... B οι και usque μεγαλου i. m. inf. ... ABS εμασωντο 6. S$^{1\,et\,4}$ om ησαν ... S^2 ωσ τρωγλ. 8. A?BS ονομα c. praeced. conj. ... S^1 εσβεσμενων 9. ABS θρυλημα 10. S^1 om stich. απο usque πτυελον, S^2 suppl. ... ABS^2 om του ... S^2 πτυελο, ^{4} -λον 11. S τω προσωπω ... AB^{1}S^2 εξαπεστειλεν (S -στιλ-) 12. S. ποδ. αυτου εξετινεν κ. ωδοποιησαν ... ABS? τριβ. απωλ. α. c. praeced. conj. 13. S εξεδυσεν 14. S^1 βελοσ γαρ α. ... BS om δε 15. AS^2 επιστρεφ. δε μου 16. S$^{2\,c.3}$ εκλυθησεται 19. S^1 om δε 20. S εισακουση 21. S επεβησ 23. (S πανθτι θν.) 24. AS^1 om γε 25. BS εστεναξα δε ῒδ. 26. S$^{2\,c.3}$ επεσχον 30. S om δε prius ... S^4 i. f. ad. συνεφρυγησαν 31. BS παθοσ pro πενθοσ

XXXI. 1. S$^{1(-3)}$ αδελφοισ pro οφθαλμ. 2. BS^4 και ετι εμερ., S^1 και διεμερισεν, A και επεμερ., S^2 = b ... S^2 απανωθεν ... S^4 εν ὑψιστω 4. ABS εξαριθμηθησεται 6. S ῒσταμαι 7. AS$^{2\,c.3}$ οδ. αυτου ... AS^4 οφθ. μου 8. S^1 om αρα ... ABCS αριζοσ 10. S εταιρω 12. S^4 λερων (pro μερ), sed vid. scribi voluisse μελων 13. AS προσ εμε 14. S ποιησηται 15. S και εγω εγεν. 16. B^{1}S^1 ποτε ειχον 17. CS^2 μετεδ. εξ αυτου 21. CS μοι πολλη ... AS παρεστιν 22. S^1 ωμοσ σου 23. B om κυριου ... ABCS και απο του ... ABS ουχ (b ουκ) ... S^1 οιποισω δολον 25. S^1 ευφρανθη ... B πλ. μου γεν. 26. AS^1 επιφ. και ... S εκλιποντα ... S^1 φθινυθουσαν 27. ACS ει δε και χ. 28. S^1 μοι η ανομ. ... ACS εναντι 29. S^1 επιχαρισ ... AS επι πτωματι 30. ABS θρυληθειην 32. AS ηνεωκτο 33. S εακουσιωσ 34. S^1 ενωπ. αυτου ... ACS^2 την θυραν 37. ABS χρεοφειλετου 39. S om μονοσ

XXXII. S^1 αυτον pro εαυτ. ... AS εναντι 3. S^1 om δε ... AS^2 φιλ. αυτου ... S σφοδρα ωργισθη ... AS τω ῒωβ ... S^4 ευσεβη, cf. A^1 7. S^1 om μεν 8. B^{1}S ουκ ο ... BC^{1}S ουκ οιδασιν 9. S^1 διδασκουσα σε 10. AS ουδε οι ... S^1 εισιν, S^2 εισασιν 11. ABS ενωτιζεσθε usque ακουοντων stichus ... BS^1 om ερω γαρ ... CS αχρι ου 12. S^1 om ανταποκριν. usque υμων 15. S^1 επτοηθ. και ουκ 16. S^1 ουδε γαρ 18. ABCS ολεκει (C -κι) 19. S^1 δεμενοσ ... S^1 φυσητησ ... S$^{1\,(et\,2)}$ om ερρηγωσ 20. S^1 τα σαχιλη, S^4 i. f. ad. αποκριθω 22. S$^{1\,(et\,2)}$ επιστασαι ... AS προσωπον

XXXIII. 1. AS^2 και την λαλ. 2. S ο ηνυξα ... S στ. σου (μ) 3. B συνεσιν ... S^1 om μου ... S νοηση 5. ABS ὑπομεινον c. seq. conj. (ut Ti) ... CS καγω 6. S^1 πηλου γαρ δ. ... S om συ ... AS$^{2\,c.3}$ i. f. ad. πηλου 7. B^{1}S ουκ ο 8. AS^2 φωνην δε ... B om σου 9. CS^1 αμεμπτ. γαρ, AS$^{2\,(vid.)}$ αμ. δε 10. S^1 ευρον 12. S^1 ο εστιν ο 13. ACS^2 τ. δικαι-

---

XXIX. 13. S^1 ευλογησαι] ita Ti in textu S, sed in Comm.: „ευλογησαν: C^a -γησεν“; prior lectio recta recipiendaque erit.

XXX. 10. S^2 πτυελο] sic Ti in Comm., pro πτυελου? ut A

XXXIII. 9. AS$^{2\,vid.}$ αμ. δε] S$^{2\,vid.}$ dixi, quia ex nota Ti in Comm. pro certo cognosci nequit, utrum C^a pro primo an pro secundo γαρ voluerit δε

οσυνησ μ. . . . ACS om μου (sec.) 14. BS εν δε usque 15. νυκτερινη stichus 16. S^1 αυτου . . . B^2 εξεφοβησαν 17. CS ερυσατο 18. AS^2 θαν. του μη 19. CS εν μαλακια 21. (S καινα) 22. B ηδε η ζωη 23. B την καρδια . . . CS επι κυριον (επι et A) . . . $CS^{2c.3}$ τ. δε ανομιαν . . . S δειξει 24. $ACS^{2c.3}$ αυτον εισ θ. 26. AS^1 om δε (prius) . . . $S^{2c.3}$ ευξαμενου δε αυτου . . . S^1 εισακουσεται αυτου pro και δεκτα α. εσται, quod S^2 substituit sine και . . . ABCS εισελευσεται (A -τε) δε πρ. . . . $ACS^{2c.3}$ προσωπ. καθαρω . . . S^1 απο pro αποδωσει 27. S^1 ητοιμασεν 28. S^1 om μου . . . S και ηδ ζωη 29. BS οδουσ stich. inc. 30. BCS αλλ pro και . . . BS ερυσατο . . . $AS^{2c.3}$ ἵνα η ψυχη μ. 32. BS ει εστιν . . . $BS^{1 et 3}$ om σοι . . . B λογοσ, S λογοισ (sic) 33. ACS i. f. ad. σοφιαν

XXXIV. 2. $ACS^{2c.3}$ i. f. add. το καλον 4. AS^1 μεσ. αυτων 6. S^1 βιβλιον pro βιαιον 8. $S^{1 et 3}$ αμαρτανων . . . CS^2 ουδ ολωσ pro η ουδ ου 9. S ειπησ εσται ουχ (i. e. οτι ex εσται a prima manu) 10. S εναντι κυριου ειη 11. B^2 αποδοι . . . S εποιει 12. ABCS οιη . . . S ατοπα ποιησ. τ. κυριον 13. S^1 ο εποιησ. . . . S usque γην c. praec. conj. . . . S τα οντα 14. C^2S^2 συσχειν . . . S^1 κατεσχεν 15. S^1 om και 16. ABCS ει δε(?) pro ιδε 17. AB ει δε(?) pro ιδε 18. S^1 ασεβεστατοισ αρχ., S^2 ασεβεστατοσ τοισ α. 19. S θαυμ. προσωπον 20. S εκκλιομενων 21. S λεληθεν γαρ α. 22. CS^2 εστιν 23. B ο γαρ usque 24. ανεξιχνιαστα stichus . . . ACS^4 παντα 25. BS ταπεινωθησεται (S -πιν-) 28. ACS^2 πενητοσ 29. S^1 ομοιου 31. S^1 om ο λεγων 32. S^1 om οψομαι . . . ABS^1 ηργασαμην 33. ACS παρα σου . . . ABS om συ prius . . . S εκδεξη 34. AS^2 καρδιασ 35. ACS^2 τα δε ρημ. 36. S^1 om δε 37. B αμαρτιασ

XXXV. 2. (S σοι) . . . S^1 ει ο ειπασ 3. ACS^2 η ερεισ (S^2 ερισ) τι ποιησω αμαρτων 4. CS^2 εγω δε . . . S^1 om σοι 5. S primo νεφελη 6. S^1 δυναμαι σοι π. 7. S^2 επειδη δικ. . . . S διωσεισ 9. S βραχειομοσ 11. S^1 om ο 12. B κεκραζονται (Cozza?) 13. BS ο κυριοσ ἴδειν 14. B τα ονομα (Cozza?) . . . BCS αινεσαι (C -σει) αυτον . . . ABCS εστιν finis stichi

XXXVI. 1. ABS ελιουσ ετι 3. BS εργοισ usque 4. ρηματα stichus . . . BS αδ. συνιεισ stich. 5. B γιγνωσκε 6. AS^2 ασεβων . . . ABS ζωοποιησει 7. S^1 βασιλεωσ . . . AS om και post θρον. 8. S^1 συχοινιοισ, S^2 σχοινιωοισ 9. S αναγγ. αυτων . . . S^1 om και τ. παραπτ. αυτων 10. S^1 ακακιασ pro εξ αδικ. 12. BS ειδεναι αυτουσ 13. S^1 εδεησεν 16. S^2 προσετι ηπατησεν pro προσεπιηπατ. (eti S^1) 18. S δι ασεβειασ 19. S^1 ων των pro οντων 20. S^1 κρατουντασ 21. BS^1 αδικα . . . AB επι τουτον, S^2 απο τουτων 22. S κραταιωσ 23. S om η . . . BS ο ειπασ 24. S^1 ησ ηρξ. 25. S εν αυτω 26. S^1 om ου . . . S αριθμητοσ 27. S^1 αναριθμητοι, S^2 αριθμητοι, ^{4} -ται . . . S^1 επιχθησονται 28. S^1 θυμητα ω βροτω, AS^2 αμυθητων βροτων . . . B διαλλασσεται 29. AS^2 συνησ επεκτασιν 30. AS επ αυτην . . . BS^1 η ωδη, S^2 ηδω et i. m. τοξον (A το τοξ.), ^{4} vid. ωρηδον 31. B ακουοντι pro ισχυοντι 32. $S^{2c.3}$ περι αυτου 33. S^2 φιλοσ . . . BS κυριοσ c. seq. conj. 34. BS om απο

XXXVII. 1. AS^2 ακουε ἰωβ . . . S^1 εν οργη 2. BS om η 3. S^1 primo ανταλλαξη, dein -ξει . . . ABS ακουση . . . S^1 φωνησ 4. S^1 αυτου εν φωνη 5. BCS επι τησ γησ . . . CS^2 om και χειμων υετοσ 7. BCS ὕπο σκεπην 8. B^1CS ταμειων (A -μει-) 9. S^1 οικιαζει 10. AS^2 καταπλησσει 11. S

XXXIII. 32. S λογοισ] utrum ita et C? Ti dedit λογοι ο

XXXIV. 8. pro μεταποιούντων (bTi) scripsi in textu editionis μετὰ ποιούντων 14. εστιν finis stichi] ita Ti dist., b post και νυν v. 15. punctum posuit.

διαστρεφει ... S^1 εϑετο βουλαϑ εισ, S^2 ενϑα εβουλετο ϑεισ, postea εν ϑεεβουλαϑ εισ ... S εαν 12. B om τε ... ACS παιδιαν εαν τε 13. ACS νουϑετου 15. S διαϑεσιν ... B εξαισια usque 16. ϑερμη stich. 16. S^2 γησ απο νωτου, corr. νοτου, et ita C 17. BS στερεωσισ (-σισ et C) 18. CS πανσομεϑα 20. BS δ ουχ 21. B απο usque δοξα stichus (et in S δοξα finis stichi) ... CS^4 τιμη παρα παντοκρ. 22. S ουκ ευρισκ. ... S επακουσειν

XXXVIII. 1. S τω διωβ|(αβολω) 2. S^1 om με 3. B om σε 6. S η επι ... S βαλλων 7. ABS οτε εγεν. α. c. seq. conj. ... S^1 αγγ. αυτου 8. S^1 εμαιμαξεν ... B αυτη 14. S αυτον 15. BS αφειλασ 16. S^1 ηλϑασ 17. (S αδονυ) 21. S^4 οιδασ 22. S^1 ϑαλασσησ pro χαλαζ. ... AB^1 εορακασ 23. AS πολεμου 26. S επι την γην ... AB^1S ουκ ϋπαρχ. 29. AS om ο 30. ABS προσωπ. δε ... AS ετηξεν 31. B^2 (sic) βραγμον 34. B τρ. ϋδατοσ λαβρω, S τρ. λαβρω ϋδ. ... S επακουσεται 37. S δε ° αριϑμω νεφη (Ti?) ... S ουρανοσ 41. S κυριον finis strichi

XXXIX. 2. AS αυτων μηνασ ... B πληρησ ... ABS om αυτων sec. 3. $BS^{1\,et\,3}$ ωδεινασ αυτ. ... S^1 εξαποστελλεισ 4. BS γενηματι ... $S^{2\,c.3}$ εξελευσ. δε ... AS^2 ανακ. εαυτοισ 9. S^1 δουλευειν ... S^1 παϑμη, S^2 φατνη 10. S δεησεισ 11. S^1 τ επ, S^2 δ επ ... B om η 12. $AS^{1\,et\,3}$ δε αυτω οτι 13. BS om νεελασσα, AS^4 νεελασα ... S συνλαβη η ασειδα 14. AS ωτα pro ωα 15. B επελαϑοντο, S^1 επελϑοντοσ ... S^2 που scribi voluit 16. AS τεκν. αυτησ 17. S^1 κατεπηξεν pro κατεσιωπησ. ... S^1 om ουκ ... ABS εμερισεν ... AS^2 αυτη ... $S^{1\,et\,3}$ εν τη συν. 18. S^1 ϋψωσει ϋψει, S^2 ϋψ. εν ϋ. ... S^1 αυτου pro ιππου 21. $S^{2\,c.3}$ ποδι pro πεδιω 22. AS^4 συναντ. βελει ... ABS ου μη 23. S γαρ γαυρια 24. ABS πιστευση 25. S αλματι κραυγησ 26. ABS tot. vers. stichus unus 27. B γυψ usque 28. αποκρυφω stichus unus 29. S^1 ζησει 32. $S^{1\,et\,3}$ εκκλινιν, S^2 κρινισ ... AS om δε ... $S^{1\,et\,3}$ ϋποκριϑησεται ... $S^{2\,c.3}$ αυτω 34. S^1 om ετι ... B δωσω

XL. 1. S om δε ... S ο $\overline{κσ}$, ο ex ϑ ipsa prima manu factum videtur 2. AS αποκριϑητι 3. $S^{2\,c.3}$ η αποποιη ... S οιη 4. $AS^{2\,c.3}$ κατα κυριον ... AS κατ αυτον ... S^1 φροντισ pro βροντασ 5. B αμφιεσαι 6. BS παν δε ϋβρ. 8. $AS^{2\,c.3}$ κρ. δε αυτουσ ... AS γην εξω ομ. 10. B δη ιδου δη ϑ. ... AS εσϑιει 11. B δη ισχυσ ... B om αυτου sec. 14. $AS^{2\,c.3}$ τουτο εστ. 17. S^1 ραμνοισ ... AS^2 vid. αγνου 20. BS^1 αγγιστρω ... ABCS φορβεαν 21. BS ει pro η ... ABS ψελιω 22. S δεησ. η ϊκετ. ... S^1 μαλακη 23. B om δε prius ... BS διαϑηκην μετα σου 25. S^1 μεριουτευονται, $S^{2\,c.3}$ μεριουνται 26. S^1 μιασ 27. B επιϑησει ... AS επ αυτω ... $BS^{1\,et\,3}$ om και μηκετι usque 28. αυτον, S^2 supplet 28. S^2 ουκ ... ACS^2 εορακασ

XLI. 1. BS ουδε δεδ. ... $AS^{2\,c.3}$ αυτον οτι ητ. ... S^1 τισ δε 3. ABS ϊσον αυτου 5. $AS^{2\,c.3}$ πυλασ δε 6. B χαλκειαι, S -και ... AB om δε ... BS συνδεσμοσ usque 7. κολλωνται stichus ... ABS σμιριτησ (A -τοσ) 7. S^1 δι αυτον 8. S εαυτου ... S^1 παϑωσιν, S^2 αποσπαϑωσιν (sec. Ti) 10. ABCS om ωσ bis (sec. loco hiat C) ... AS^2 διαριπτουνται 14. S om σωματοσ 17. AS^2 ουδεν ου μη ... $AS^{2\,c.3}$ ποιησ. αυτω ... BS δορυ κ. ϑ. stichus ... CS^2 δορυ επηρμενον 18. $AS^{2\,c.3}$ ωσπερ αχυρα 19. BS χαλκειον ... S^2 πετροβολ. μεν 20. CS καλαμην ... S ελογισατο ... CS^2 σφυραν, S^4

XXXVII. 21. Ti in Comm. τι μη (non τιμη) scribit

XXXVIII. 1. Ti in Comm.: „δ: prima manu notatum"; de ceteris tacet. 7. οτε εγεν. α. c. seq. conj. et Ti, b cum praeced.

XL. 17. AS^2 vid. αγνου] Ti in Comment: „αγρου: C^a αγνου" (sic, A αγνου)

σφυραι 21. S^1 στρωμη ... S primo πυλοσ 22. AS χαλκιον 24. B ουκ usque μου stichus ... S πεποιημενον ad praec. trahit, cum ενκαταπεξεσϑαι stich. inc. ... S^1 om μου

XLII. 2. S σοι δε ... BS ουϑεν 3. S^1 om stich. τισ γαρ usque βουλην ... S αναγγελλει ... AS ηπισταμην 4. B om σε 5. AB^1 εορακεν 6. B δε εγω εμαυτ., S^1 δε εμαυτ. εγω 7. BC ελειφασ (C -λι-) ... B om δυο 8. BS καρπωσεισ ... ABCS περι ϋμων ... S^1 om μου ... $S^{2\,c.3}$ om ει μη pr. ... ABCS υμασ ... S^1 ελαλησατε et μου ιωβ bis scripsit, S^2 alterum delevit ... B αληϑεσ post ϊωβ ponit 9. B ελειφασ ... S^1 συνετ. αυτω ... $ACS^{1\,et\,2}$ αμαρτ. αυτων, S^2 αμ. αυτοισ ο κυριοσ 10. BS om αυτου sec. ... S^1 εδωκεν ο 11. S^1 ^παρ^εκαλεσαν ... ABCS επηγαγεν αυτω ... S^1 ο ϑεοσ ... S^1 τετραδαχμον ... ACS χρυσουν ασημον 12. ACS ηυλογησεν ... S εμυρια τετραχισχιλια („τετρα factum ex πτα ut vid.“, ε = ε?) ... S ϑηλιαι ονομαδεσ 14. B αμαλϑειασ, S αμα^λ^ϑιασ (-ϑιασ et C) 15. S ϋπο τον ουρ. 16. ACS^2 τεσσερακονταοκτω 17. S πρεσβυτησ 18. S παλιν αυτον [2.] S γη τη αυσειτιδι κατοικων [4.] ACS om εκ [7.] S βαιωρ [8.] BS ασομ [9.] C^1S^1 βαρα^δ'^ (δ' prima manu suppletum) [10.] ABCS γεϑϑαιμ [11.] AB ελειφασ (A ελι-) [12.] S σωιφαρ

Subscriptio: ABCS ϊωβ

Numerus stichorum: A 2021 (7 cum ※), B 2153 (3 i. m.), S^1 2126 (2 cum ※)

ΨΑΛΜΟΙ.

Inscriptio: B ψαλμοι, S nihil

I. 1. BS επι καϑεδραν 5. AS^2 om οι ABS stichi 15.

II. 2. ABS i. f. add. διαψαλμα 6. B om βασιλευσ 9. AS^2 σκευη 12. S παιδιασ ABS st. 27.

III. 1. BS δαυειδ, B semper, S plerumque; non notatur 2. S^2 επανιστατο 3. B om αυτω 6. S^1 αντελαβετο 7. AS συνεπιτιϑεμενων μοι AS 15, B 16.

IV. 5. B εν ^ταισ^ καρδια^ισ^ ^ϋμων^ επι 7. ABS ημιν 9. B επι ελπιδ. ABS 16.

V. 3. BS τησ φωνησ 4. S^2 εποψη [εποψη με? ut A] 5. S^2 ου παροικ. 6. BS^1 ου διαμεν. ... S om κυριε 8. B ελεου, A ελαιου, S ελαιουσ 9. S^1 ενωπ. μου τ. οδ. σου 10. S^1 εν στοματι 11. ABS εξωσον stich. inc. 12. S^1 επι σε π., S^2 om επι ... AS καυχ. εν σοι ... S^2 om παντεσ 13. AB ευλογεισ ABS 30.

VI. 3. B om κυριε sec. 7. ABS εν τω στεναγμω 9. S^1 om φωνησ usque 10. τησ 10. AS^2 ηκουσεν 11. S^2 om σφοδρα prius ... AS αποστραφειησαν εισ τα οπισω και ... AS^2 καταισχυνϑειησαν AS 20, B 21.

VII. 3. (B μη ^ο^ντοσ) 5. B αποπεσοιμ', AS^1 αποπεσοιν 7. S^2 ⁒ εξεγερϑ. ... S primo om κυριε 12. $S^{2\,c.3}$ ⁒ μη επαγ. 15. B ωδιν. ανομιαν ... B ετεκ. αδικιαν 18. AS^1 τω κυριω ... ABS και ψαλω AS 37, B 38.

VIII. 7. B εργα χειρων 8. AS^2 απασασ 10. ABS το ονομα ABS 18.

XLII. 8. ABCS υμασ] ita et Ti, b ημασ 11. b. mendose φαγ. δε και και

II. 13. b πεποιϑοϑεσ, Ti ut Codd -ϑοτεσ

V. 11. b, non Ti, εξωσον αυτουσ c. praeced. conj.

VI. 2. Ti ut Codd ελεγξησ, b ελλεγξ.

VIII. 4. ad α συ S (ut ABb) Ti in Comm. adnotat: „sic, nec mutatatum est“

IX. 1. S^1 om διηγησομαι π. τ. θαυμ. σου 6. S^2 ονομ. αυτου 7. S^2 καθειλασ ... ABS μετ ηχουσ 10. S εν θλιψεσι 11. S^2 εγκατελιπασ 13. $S^{2\,c.3}$ οτι ο εκζητ. ... S κραυγησ pro δεησεωσ 15. $S^{2\,c.3}$ αγαλλιασομαιθα 19. AS^2 ουκ απολ. εισ τελοσ 21. B οτι οι ανθρ. 22. S θλιψεσιν 24. S^1 επι τ. επιθ. 29. ABS om του 32. AS εν καρδια 33. AS^2 θεοσ μου 34. S παρωργισεν ... AS ουκ εκζητησει · 35. B κατανοησεισ ... S^2 αυτον ... ABS^1 σοι ουν (A συ) ... AS^1 βοηθων 36. ABS^1 ευρεθ. δι αυτην 37. S κυριοσ βασιλευσει ... AB^1 απολεισθαι 38. S^2 εισηκουσασ κυριε 39. AS του μεγαλ. AS 80, B 81.

X. 1. B τω δαυειδ ψαλμοσ ... B αρειτε 2. B^1 εν σκοτομενη 3. $AS^{(2?)}$ οτι α συ κ. αυτοι καθ. 5. AS^3 την αδικιαν 6. S^1 πακιδασ, $AS^{2\,(vid.)\,c.3}$ παγιδα 7. S^1 δικαιοσυνην ... AS^2 ευθυτητασ ABS 17.

XI. 3. S ελαλησαν pro -σεν ... $AS^{2\,c.3}$ i. f. add. κακα 4. S^2 om και ... ABS μεγαλορημονα 5. B τισ usque 6. πενητων, S usque 6. πτωχων stichus 6. S^2 ενεκεν pro απο priori ... S^2 om απο sec. ... BS^1 σωτηρια ... (B παρρησιασομαι) A 19, B 17, S 18.

XII. 3. AS^2 ημερασ και νυκτοσ 4. S om μου pr. ... B om μου tert. 5. ABS ειπη 6. AS επι τω σωτηριω A 14, BS 13.

XIII. 1. S τω δαυειδ ψαλμοσ ... AS^2 διεφθαρησαν 2. (B τουσ ϋιουσ) 3. A^2BS ηχρειωθησαν ... S^1 ο ποιων ... S^2 ταφοσ ανεωγμενοσ usque οφθαλμων αυτων uncis inclusit. 4. B την αδικιαν ... S εσθιοντεσ 5. S^1 φοβον pro -ω ... S^2 κυριοσ ο θεοσ ... AS^2 δικαιων 6. S^2 ο δε pro οτι 7. AS αγαλλιασεται ... AS ευφρανθησεται A 17, BS 24.

XIV. 1. AS^2 η τισ κ. ... AS^2 om τω sec. ... S^2 om τω tert. 3. S^2 και ουκ pro ουδε 4. S^1 om αυτου sec. 5. B^1 αθοοισ ABS 13.

XV. 1. S^1 ο θεοσ pro κυριε 2. S^1 κυριω θεοσ μου ... B om οτι usque εχεισ 4. (B των ονοματων) 5. ABS^1 η μερισ 6. S·επεσαν 8. AB^1S προορωμην 9. S ευφρανθη 10. S^1 εισ τον αδην 11. $AS^{4\,vid.}$ τερπνοτησ A 23, BS 24.

XVI. 1. AS^2 om τησ ... B^1 τησ προσευχησ 2. S^1 κριμα μοι ... S^1 om οι οφθαλ. usque ευθυτητασ 5. AS σαλευθωσιν 6. S^1 οτι εισηκουσασ 7. B σου, σε, σου, AS σε et σου fin. stich. 8. S^2 με κυριε ... B^1S^1 κοραν 9. S^1 ταλαιπωρισαντων 11. ABS^1 εκβαλλοντεσ 12. S^1 ωσ σκυμν. 13. S^2 ρομφαιασ 14. $AB^{i.\,m.}$ S απο ολιγων pro απολυων (B i. textu απολυων) ... B κεκρυμενων 15. B τω προσωπου ... AS^2 οφθηναι μοι την AS 34, B 36.

XVII. 1. AB ερρυσατο 2. AS η ϊσχ. μ. 3. B om μου post βοηθοσ et σωτηριασ ... ABS και ελπιω ... ABS^1 om και ultimum 4. S^2 τον κυριον 6. S^1 παχιδεσ 8. ABS και εσαλευθ. stich. inc. 9. B πυρ εναντιον αυτ. ... S^2 καταφλεγησεται 10. S^2 ουρανουσ 11. ABS^2 χερουβειν (S^2 -βιν), S^1 χερουβ ... S^1 και επετ. και επετ. 14. AS^2 ο κυριοσ 15. AS^2 om και primum 17. B προσελαβετο με εξ 19. S αντιστηριγ. μοι 21. AB ab initio add. ρυσεται με εξ εχθρων μου δυνατων και εκ των μισουντων με, S ρυσεται usque δυνατων, quae S^2 uncis circumscripsit. ... S^1 μου αποδωσει μ. 26. S^2 οσιοσ εση 30. (B εν συ) 32. S παρεξ pro πλην pr. ... S^2 η τισ 34. S om ο ... BS^1 ωσ ελαφ. 36. S^1 om εισ τελοσ usque διδαξει 38. BS εκλιπωσιν 40. S^1 om παντασ ... ABS επανιστανομενουσ 42. ABS^1 εισηκουσεν 43. ABS χνουν 44. S^2 αντιλογιασ 45. S^1 ϋπηκουσαν ... S^2 ϋπηκ. μου ... S^2 εψευσ. με 47. S^2 om μου pr. 49. S^1 και

X. 3. S^1 ut Bb οτι α κ. καθ., Ti in Comm. de correctore tacet.

XII. 6. b επι τὸ ελεει

XVI. 7. b interp. σε. εκ et δεξ. σου;, Ti σε εκ et σου.

XVII. 21. Ti in Comm: „ρυσεται με usque δικ. μου: C^a uncis circumscripsit“; in textu primo tantum sticho usque δυνατων unci additi apparent.

απο τ. . . . BS επανιστανομενων . . . $AS^{2c.3}$ ρυσαι με 51. S^2 om αυτου pr. . . . (B αι^{ω}νοσ) A 115, B 116, S 112.

XVIII. 3. AS η ημερα 6. S^2 om αυτου extr. 7. S^1 om του sec. 9. ABS ευϑεια 14. S^1 απ αλλοτρ. . . . AB κατακυριευσουσιν A 30, BS 31.

XIX. 5. AS^2 δωη σοι κυριοσ 6. B^1 αγαλλιασωμεϑα . . . S κυριου ϑεου 8. S^1 αγαλλιασομεϑα, S^2 επικαλεσομεϑα pro μεγαλυνϑησ. 9. AS ανορϑωϑημεν 10. BS^1 βασιλεα σου A 19, BS 20.

XX. 3. S^2 καρδιασ pro ψυχησ . . . S^2 ϑελησιν pro δεησ. 5. B αιωνα κ εισ αιωνα του αιωνοσ, S^1 αι. και εισ τον αιωνα του αι. 7. S^1 εισ τον αιωνα και εισ τον αιωνα του αι. 8. S^1 σαλευϑω 10. S^1 οτι ϑησεισ . . . ABS^1 κυριε εν οργη σου συνταραξεισ α. 11. S^2 απο τησ γησ 12. AS^2 βουλασ ασ ου μ. δ. στηναι 13. ABS εν τοισ stich. inc. ABS 26.

XXI. 3. S^2 om προσ σε 4. ABS^1 εν αγιοισ . . . ABS^1 ο επαινοσ ισραηλ 5. AB ερρυσω 7. AB ανϑρωπου pro -πων . . . B εξουδενημα 8. S και ελαλησαν 9. B^1 ηλπισαν 10. (B μαστρων) 11. ABS επερριφην . . . S^2 απο γαστροσ pro εκ κοιλιασ 12. $S^{2c.3}$ ο βοηϑ. μοι 15. S^2 εξεχυϑη . . . S^1 διαβηματα pro οστα 16. AS ωσ οστρακον 17. AS^2 ποδασ μου 19. S^1 διεμερισαν 20. S^1 βοηϑιαν σου, S^2 add. απ εμου 22. (B με ^{ε}κ) 24. S^2 τον κυριον . . . S^2 φοβηϑητω δη απ αυτου 26. ABS εν εκκλησ. μεγ. fin. stichi, S^2 add. εξομολογησομαι σοι . . . $S^{2c.3}$ τω κυριω αποδωσω 30. S^2 εισ γην . . . S και η ψ. usque 31. αυτω stichus 32. AS om ο A 66, B 68, S 65.

XXII. 1. AS^1 ποιμανει . . . S με ου μη υστερηση 5. S^2 μεϑυσκον με ωσει 6. S^2 καταδιωξει AB 14, S 13.

XXIII. 1. S om τησ μιασ σαββ. . . . B σαββατων 3. S^2 η pro και 4. AS^1 i. f. om αυτου 6. $S^{2c.3}$ τον κυριον pro αυτον 10. AS^2 om ουτοσ sec. loco A 22, BS 24.

XXIV. 1. 2. ABS ο ϑεοσ μου ad praec. trah. 2. $S^{2c.3}$ καταισχυνϑ. εισ τον αιωνα 3. AB^2 αισχυνϑητ. παντεσ οι 5. AS^1 εν τη αληϑεια (A -αν) σου 6. B om κυριε 7. S^1 και τασ αγν. . . . BS^1 om μου (sec.) . . . S^2 μν. μου συ . . . ABS ενεκα 9. B διδαξει usque αυτου i. m. inf. 11. AB post φοβουμ. αυτον add. και το ονομα κυριου των φοβουμενων (A επικαλεσαμενων) αυτον . . . S^3 δηλωσει pro του δηλωσαι 15. S παχιδοσ 21. S om κυριε A 45, B 44, S. 43.

XXV. 1. AS ασϑενησω pro σαλευϑω 2. S^1 om δοκιμασον usque πιρασον (S^2) με 6. B om κυριε 7. $ABS^{1 et 3}$ φωνην, S^2 την φ. 10. S^1 ανομια, AS^2 αι (A ε) ανομιαι 11. AS^2 λυτρ. με κυριε 12. ABS^1 ο γαρ πουσ μ. A 25, B 24, S 23.

XXVI. 1. (S χρισϑη̄) 4. AS^1 το κατοικειν . . . BS^1 τερπν. του κυριου . . . S^1 λαον pro ναον 5. BS^1 om αυτου pr. 6. S^2 om την . . . $S^{2c.3}$ ϑυσιαν αινεσεωσ και αλαλαγ. . . . S ασω 7. 8. ABS^1 σοι ειπεν η καρδ. μου c. praec. conj., $S^{2c.3}$ add. κυριον ζητησω 8. S^1 εζητησεν, S^2 εξεζητησεν σε . . . S το προσωπ. μου pr. loco 9. $S^{2c.3}$ και μη εκκλ. . . . B^2S^2 αποσκορακισησ pro εγκαταλιπησ . . . S^2 ενκαταλιπησ pro υπεριδησ 11. ABS^1 om εν prius 13. BS πιστευσω 14. (B κραταιου^{σ}ϑω) A 33, BS 34.

XXVII. 1. AS κεκραξομαι . . . (A?S?) B ο ϑεοσ μου c. praec. conj. . . . AS παρασιωπ. απ εμου bis . . . (B καταβα|νουσιν) 2. $S^{2c.3}$ εισακουσ. κυριε . . . B με αιρειν, S^1 om με . . . AS^2 προσ ναον 3. S με μετα αμαρτωλων

XX. 13. εν τοισ stich. inc.] ita et Ti, b οτι-νωτον ad seq. trahit

XXI. 9. Ti Prol.: „correximus σωσάτω pro σωσάτο; sed b (et Ess) habet σωσάτω! 27. b ἐκύκλωσάν (sic) κύνεσ: codd. ut Ti

XXII. 26. b, non Ti, εν εκκλησ. μεγ. c. seqq. conj.

XXIV. 1. 2. ο ϑεοσ μου] de A tacet Ti

XXVI. 4. Ti in Comm. „το κατοικειν: C^a του τατοικειν [sic]“ 7. 8. ABS^1 σοι ειπεν etc.] de A tacet Ti

pro μετα αμ. την ψυχ. μ. ... S^{1} κ. μετα ανδρων εργαζ. την ανομιαν (την et A) 4. S$^{2\,c.3}$ δοσ αυτ. κυριε κατα 9. S^{1} εωσ αιωνοσ AB 25, S 24.

XXVIII. 5. S^{2} και συντριψει 8. B^{1} συνσιοντοσ, S συνσει- ... B^{1} συνσισει, S και συνσισει 9. S^{2} καταρτιζομενη 10. B^{1}S^{1} καϑιεται A 23, BS 24.

XXIX. 1. AS om εισ το τελοσ ... (S ψαλ. τ̇ ωδησ) ... AS τω δαυ. 2. AB^{1} ηυφρανασ ... AS επ εμοι 4. S^{1} με εκ των 5. B ψαλλατε 8. ABS παρασχου 10. S^{2} καταβαινιν AS 23, B 25.

XXX. 1. S om εκστασεωσ 2. S^{1} και εν τη δ. ... S om και εξελου με 4. AS κραταιωσισ, S sine μου 5. S παχιδοσ ... BS^{1} om κυριε 7. B^{1} εμιμησασ ... BS φυλασσοντασ ... S^{2} ματαιοτητα 13. (B επ^{e}λησϑην) 14. AS επισυναχϑηναι 15. B^{1} επι σα, S^{1} επι σε 18. AS^{2} om οι 19. B γενηϑητωσαν 20. S om κυριε 21. S^{1} αποκρυφοισ ... S^{1} ανϑρωπου 23. BS^{1} απερριμαι αρα ... S^{1} om προσωπου ... AS om κυριε 24. S^{1} om οτι 25. S επι τον κυριον A 62, B 63, S 59.

XXXI. 1. S τω δαυειδ συνεσεωσ ... S αφειϑησαν 2. ABS^{1} ου pro ω 5. AS^{2} ανομιαν pro αμαρτιαν ... AS^{2} αμαρτιαν pro ανομιαν pr. loco ... B αμαρτιαν pro ανομιαν sec. loco 6. BS$^{1\,et\,3}$ πασ οσιοσ προσ σε ... (B^{1} ενγιουσιν) 9. AS^{2} εν κημω και χαλινω τασ ... S^{2} αγξησ A 26, BS 25.

XXXII. 1. S^{2} εν κυρ. 3. S$^{2\,c.3}$ καλ. ψαλ. αυτω 5. AS$^{2\,c.3}$ κρισιν ο κυριοσ 6. AS τω λογω κυριου 7. BS$^{1\,et\,3}$ ωσ ασκον ... S$^{2\,c.3}$ αβυσσοισ 10. S^{1} om και αϑετ. βουλ. αρχοντων 11. AS^{2} αυτου εισ γενεαν και γενεαν (A γεναιαν) 12. B^{1} μακαριοσ 13. S ιδεν usque 14. αυτου stichus, conj. ergo εξ ετοιμ. κατοικητ. α. c. praec., de AB incertum 15. B^{2} συνιων, S$^{2\,c.3}$ συνιεισ εισ 20. S$^{2\,c.3}$ η δε ψυχη 22. AS^{2} γενοιτο κυριε το ελεοσ σου εφ AB 44, S 42.

XXXIII. 3. ABS^{1} επαινεσϑησεται. 5. AS^{2} ϑλιψεων pro παροικιων ... B ερρυσατω, it. 18. 7. S^{1} εισηκουσ. αυτων 8. S$^{2\,c.3}$ ο αγγελοσ 10. S$^{1\,et\,3}$ om παντεσ 13. B ἴδειν ημερασ 14. BS^{1} om σου sec. 16. BS^{1} οτι οφϑαλμοι 20. 21. BS$^{1\,et\,3}$ κυριοσ sine ο c. seq. conj. 21. AS$^{2\,c.3}$ φυλασσει κυριοσ 23. S πλημμελησωσιν AS 42, B 43.

XXXIV. 2. AS βοηϑ. μου 4. AS αισχυνϑητωσαν κ. εντραπητωσαν ... AS αποστραφητωσαν ... AS καταισχυνϑητωσαν 5. ABS χνουσ ... S αγγ. ο κυριου 7. S παχιδοσ 8. S^{2} αυτω, γινωσκι et εκρυψεν ... AS^{2} αυτον ... S παχιδι ... AS^{2} πεσιται (A -σει-) 9. S^{1} εν τω κυρ. 11. AS ηρωτων 15. AB ηυφρανϑησαν 17. AS$^{2\,c.3}$ μονογενην 18. B κε i. e. κυριε pro και, AS om και 20. AS επ οργην 21. B ειδαν 23. S^{2} om κε 24. S om κυριε pr. ... S^{1} ελεημοσυνην pro δικαιοσ. ... S^{1} επιχαρ. μ. οι εχϑροι μου 25. B^{1}S^{1} ειπεσαν, B^{2} ειπαισαν, S^{2} ειποισαν bis ... S^{2} η ψυχη 26. ABS μεγαλορημονουντεσ 27. AS μεγαλυνϑητω ... S ο ϑεοσ A 64, B 59, S 60.

XXXV. 4. ABS εβουληϑη ... S^{1} συνειναι 5. AS διελογισατο ... AS^{2} αγαϑη κακια δε ου 7. B^{1} και η δικ. ... B om σου (pr.) ... BS^{1} ωσει ορη ... AS om ωσει 8. S^{1} εισ σκεπην 9. BS^{1} του οικου σ. 12. AS^{2} αμαρτωλου ... AS^{2} σαλευσι (A -σει) 13. AS^{2} επεσαν ... S^{1} om παντεσ ABS 26.

XXXVI. 1. BS του δαυειδ 5. S^{1} om και prius 7. BS^{1} ζωη pro οδω ... AS^{2} παρανομιαν 8. S^{1} παραζηλ. εν τω πονηρ. 9. AS, non B, εξολεϑρευϑησονται, it. 22. 10. AS ο αμαρτωλοσ ... S^{1} om και ante ζητησεισ 15. S^{1} εισ ψυχην αυτων, S^{2} εισ τασ καρδιασ α. ... BS^{1} συντριβειησαν 17. BS$^{1\,et\,3}$ om ο 18. AS^{2} εισ αιωνα 20. BS εκλ^{e}ιποντεσ 21. AS$^{2\,c.3}$ διδωσιν 23. S^{1} κατευϑυνεται τα διαβηματα ανδρι και 26. B^{1}S ελεα 27. S^{1} om

---

XXXIV. 26. ABS μεγαλορημον.] Ti μεγαλορρημονουντεσ, b μεγαλορρημουντεσ

αιωνοσ 28. AS² ανομοι δε (dl. ²) εκδιωχθησονται ... AS εξολεθρ., it. 22. 29. S¹ om δε 30. S¹ μελετησει pro λαλησει 31. B¹S ουχ ϋποσκελ. 32. B κατανοησει 33. AS καταδικασηται 34. B²S om την ante γην ... AB¹S οψη 35. BS¹ et ² om τον 38. B¹ εξωλεθρευθησονται bis ... S ασεβ. εξολεθρευθησεται 39. BS¹ παρα κυριω ... S¹ om εστιν 40. S¹ om και βοηθησει usque ρυσεται αυτουσ AS 86, B 88.

XXXVII. 3. ABS επεστηρισασ 4. B και ουκ εστ. ϊασ. ... S¹ om εν 8. S² οτι αι ψυχαι μου επλησθησαν εμπαιγματων (cf. A) ... S¹ om εν 10. AS κυριε (pro και) εναντιον ... AS απο σου ουκ εκρυβη (εκρυβη et B) 11. AS¹ οφθαλμ. μ. και αυτο ουκ 12. AS² απο μακροθεν 13. AB εξεβιασαντο ... S¹ ματαιοτητα ... S¹ δολιοτητα 15. BS¹ om τω 16. S¹ om οτι ... B επι σε ηλπισα κυριε σοι εισακ. ... S¹ om οι εχθροι μου 17. ABS εμεγαλορημονησαν 18. AS² εστιν δια παντοσ 19. AS² c.³ ανομ. μου εγω ... S αναγγελλω 21. AS² μοι κακα ... S² αγαθωσυνην pro δικαιοσ. 22. BS ο θεοσ μου c. seqq. conj. (A incertum) 23. (B βοηθειαν μ μου sic) A 44, B 45, S 42.

XXXVIII. 2. AS² c.³ αμαρταν. με 4. BS ελαλησα usque 5. περασ μου stichus 6. B²S² παλαιστασ, A παλεστασ ... ABS και η ϋποστασισ ... BS¹ ουδεν 7. BS¹ ταρασσονται 8. S² om ο ... AB¹S παρα σου ... ABS om διαψαλμα 9. S¹ καθαρισον pro ρυσαι 10. AS² συ εποιησασ ... S² om με 11. AS² απο γαρ τησ 12. AS om ταρασσεται 13. B om κυριε ... BS ενωτισαι τ. δακρ. μου stich., S² ut A δεησ. μου ενωτισαι, sed rursus delevit ... S παρασιωπησησησ (sic) ... S¹ ειμι εγω ... AS παρα σοι pro εν τη γη A 33, B 32, S 30.

XXXIX. 3. ABS ϋλεωσ ... AB κατηυθυνεν 5. AB ενεβλεψεν 6. ABS om σοι 7. AS εζητησασ pro ητησ. 9. B¹S εβουληθην ... AS κοιλιασ pro καρδιασ 11. AS² τ. δικαιοσ. σου 13. (B ηδυνασθηνʼ), AS ηδυνηθην 15. AS² c.³ καταισχυνθιησαν pro εντραπειησαν sec. (A bis -ει-) 17. B i. fin. add. διαπαντοσ 18. B συ ει A 47, B 43, S 42.

XL. 2. S om ο 3. AS διαφυλαξαι ... B om και ζησαι αυτον ... AS παραδωη ... AS εχθρων 7. B και η εισεπορ., AS² om ει ... AB η καρδ. αυτου c. seqq. conj., S incertum ... BS εξεπορευετο usque 8. κατ εμου stichus ... B εψιθυριζ. usque κατ εμου stich. ... S¹ om κατ εμου (sec.) 11. (B¹ αναστησον μαι) 12. S¹ ηθελησασ 18. B om τον AB 26, S 24.

XLI. 3. AS² θεον τον ϊσχυρον τον ζωντα 4. BS¹ om εμοι, S² μοι 5. AS² εορταζοντοσ 6. B η ψυχη και ... S¹ προσωπ. σου ο, AS² π. μου και ο 7. AS¹ σου κυριε εκ γ. 8. BS καταρακτων 9. AS² νυκτ. ωδη αυτω (A -του) 10. AS² και ινατι ... S² om μου extr. 11. ABS¹ καταθλασαι ... AS² ωνειδιζον με οι εχθροι μου ... S κατ εκαστ. 12. B ή ψυχη ... BS om μου (pr.) ... AS² αυτω σωτηριον ... BS¹ om και sec. A 30, BS 25.

XLII. 1. S τω δαυειδ ψαλμοσ 2. AS² om ει ... S ο θεοσ μου ... S¹ om και ... S² om μου extr. 4. B σοι κυριε ... ABS¹ om ο θεοσ ... B ο θεοσ μου εν κιθαρα 5. BS¹ ει ψυχη και 5. AS² και ο θεοσ μου AB 14, S 13.

XLIII. 1. S om ψαλμοσ 6. B εξουθενωσομεν, S¹ εξουθενησομεν ... ABS επανιστανομενουσ 8. B tot. vers. minut. lit. in fine col. add. ... (B κατησχηνασ) 9. BS¹ επαινεσθησομεθα 10. AS² εξελευση ο θεοσ 13. AS² αλαλαγμ. ημων 14. S¹ om μυκτηρισμον usque 15. εθνεσι ... AS² χλευασμον pro καταγελωτα 17. AS² καταλαλουντοσ ... S¹ φοβου pro προσωπου 19. B τουσ τριβουσ 23. AS ενεκεν ... S ωσ προτα A 57, B 55, S 53.

XXXVIII. 4. 5. ελαλησα etc.] ita b, Ti post γλωσση μου plenius interpungit 13. BS ενωτισαι etc.] ita b, Ti cum AS² ενωτισαι ad praeced. trahit

XLIV. 3. BS^1 η χαρισ 4. ABS δυνατε et 5. βασιλευε fin. stich. 7. AS εισ τον αι. του αιωνοσ 9. S^2 σμυρναν κ. στακτην κ. κασιαν ... ABS ηυφραν. σε fin. stich. 10. S πεποικιλμενοισ 12. AS^2 και επιϑυμησει pro οτι επεϑυμ. ... S οτι usque 13. αυτω stichus ... S^2 ο̇ κσ̅ 13. S^2 προσκυνησισ ... S ϑυγατηρ (sic), S^2 και ϑυγατηρ, usque λαου stich. ... AS om τησ γησ 14. AS^2 τησ pro αυτησ ... BS^1 om του ... AB^{2}S^2 εσωϑεν ... ABS^1 χροσωτοισ ... S^1 πεποικιλμενοισ 17. S εγενηϑη (et A -ενη-) ... S^2 υἱοι σου 18. AS^1 και μνησϑ., S^2 μνησϑησομαι ... S σου του ονοματοσ AB 41, S 39.

XLV. 1. S τελ. ὑπ. τ. κρυφιων τοισ υιοισ κορε ψ. 3. S δια τουτο usque ορη, εν καρδιαισ usque 4. τα κυματα (sic S^1 pro τα υδατα αυτων) stich. 4. S^1 κραταιοτ. αυτων 6. S^2 και ου ... S βοηϑησαι ... AS^2 τω (A το) προσ πρωΐ πρωΐ pro τω πρ. 7. AS$^{2c.3}$ φω. αυτου ο υψιστοσ 9. BS^1 om και ... B om του ... AS^2 ϑεου pro κυρ. 12. S κυριοσ ο ϑεοσ των AB 23, S 22.

XLVI. 5. AS εαυτου 8. AB ψαλ. συνετ. usque 9. εϑνη stich. AB 16, S 17.

XLVII. 1. S ωδη ψαλμου 2. BS$^{1\,et\,3}$ om εν sec. (Ti: „ορει: C^a ορ. εν [sic], sed εν erasum est“) 5. A^{2}S διηλϑοσαν 6. ABS εταραχϑ. usque 7. αυτων stich. 9. ABS^1 om και ... ABS εν πολει bis stich inc. 11. B^1 πληρεισ 12. AS^2 και αγαλλ. ... AS ενεκεν ... S^1 om κυριε 13. B^1 περιβαλετε ... B^1 διηγησασϑαι 14. B^1 ϑεσϑαι ... S^1 om και usque αυτησ ... B^{1}S^2 καταδιελεσϑαι 15. B om αυτοσ usque αιωνασ AS 28, B 29.

XLVIII. 2. (B^1 ενωτισασϑαι) 4. B^2 συνεσεισ 8. ABS εξειλ. αυτου 10. ABS τελοσ fin. stich., BS οτι usque 11. αποϑνησκ. stich. ... S^2 om οτι ... B^1 ουχ 11. B ανουσ και αφρων 12. S^2 om αυτων i. f. 13. AS^2 παρεσυνεβληϑη 14. AS^2 ευδοκησουσιν 15. S εϑετο ... B ποιμαι̇νει ... S^1 επαλαιωϑη ... AS^2 in fin. add. εξωσϑησαν 17. AS^2 η pro και 18. S^1 om vers., suppl. S^2 ... S^2 η δοξ. του οικου αυτ. 19. S^{primo} εξομολογηϑησεται 20. B^1 ουχ 21. AS και ανϑρωπ. A 42, B 40, S 38.

XLIX. 1. S απ ... ABS^1 και μεχρι 5. AS^2 του διακρ. 6. S οτι ο ϑεοσ 7. S^2 διαμαρτυρουμαι ... S^2 οτι ϑεοσ ϑεοσ σ. 9. ABS χιμαρρουσ (A χειμ-) 10. AS$^{2c.3}$ αγρου pro δρυμου 15. AS^2 ϑλιψ. σου 16. AS$^{2c.3}$ εκδιηγη 17. B εξεβαλλεσ 19. S^2 δολιοτητασ, cf. not. 23. BS^1 του ϑεου B 48, S 46.

L. 14. BS στηρισον 17. BS κυριε cum praeced. conj. 19. B εξουϑενωσει BS 39.

LI. 3. BS δυνατοσ et ημεραν fin. stich. 4. BS^1 εξηκονημενον 7. BS καϑελει ... BS εκτειλαι 9. BS αλλα ... B^{1}S^1 ενεδυναμωϑη B 19, S 20.

LII. 2. B εστιν ο ποιων 4. BS ηχρε'ωϑησαν 5. BS$^{1\,et\,3}$ εσϑοντεσ 6. BS$^{1\,et\,3}$ φοβηϑησονται 7. B^{2}S επιστρεψαι BS 15.

LIII. 2. B ειπε'ν ... B^1 ουχ' ἴδου 8. B om κυριε 9. B ερρυσω BS 15.

LIV. 3. B αδολεσχ$^{\epsilon}$ια 3. BS εταραχϑην fin. stich. 6. B vers. i. m. inf. 11. B τειχη σ̇αυτησ 12. BS^1 κοποσ pro τοκοσ 13. BS εμεγαλορημονησεν 16. BS πονηριαι 18. BS^1 om και ante απαγγ., BS init. stich. 23. BS επιρριψον B 40, S 42.

XLIV. 4. ABS et 5. etc.] ita et b, non Ti

XLVIII. 10. et 11. b non Ti ut ABS et BS distinguit

XLIX. 19. Lectiones codicis S ab hoc versu usque LXXIX. 10. deficiente codice Alexandrino Ti textui editionis adscripsit. 21. Ti^4 adnot. „S^2 i. f. add. τασ αμαρτιασ σου, S^3 rursus del.“, sed in Comm.: „σου: C^a addidit τασ αμαρτιασ σου. Quae quum super rasuram scripserit, videtur primum aliquid perperam scripsisse.“ Utrum verum? 23. S^1 του ϑεου legere Ti adnotare omisit

L. 17. BS κυριε etc.] de S tacet Ti

LV. 1. (BS τ. λαου του α.) 2. B κυριε pro ο θεοσ 4. BS επι σοι (S σε) ελπιω 5. B (S om) ολην την ημεραν c. praec. conj. 7. BS αυτοι c. seqq. conj. 11. B θεω pro κυριω 13. B om σου 14. B ερρυσω ... B$^{i. m.}$ S$^{2 c. 2}$ post εκ θαν. add. τουσ οφθαλμουσ μου απο δακρυων B 26, S 25 (*^{1}).

LVI. 5. B ερρυσατο^{αι} BS 30.

LVII. 2. B ευθειασ^{σ} κρινεται, ^{2} -τε 3. B εργαζεσθαι 6. B φαρμακουτε φ. 7. B^{2}S^2 συντριψει ... BS$^{1 et 3}$ κυριοσ sine ο 9. BS^1 επεπεσε 10. B συνι^{ε}ναι, S συνειναι = B^1 ... BS την ραμνον c. seqq. conj. BS 22.

LVIII. 1. (B εισ στηλογραφ.) 2. (B^{1}S εξελουμαι) ... BS επανισταναμενων 6. BS^1 ο θεοσ ισρ. 8. BS οτι usque 9. αυτουσ stich. 10. BS$^{1 et 3}$ om συ ... B om ο 16. BS^1 om μη 17. BS om μου sec., B et tert. 18. BS οτι αντιλημπτωρ BS 39.

LIX. 1 (B εισ στηλογ., Cozza Γ pro T) 2. BS σωβαλ 4. B εσαλευθησαν 12. BS^1 κ. ουχι εξελ. 14. BS^1 εν δε τω BS 26.

LX. 2. B εισακουσον ο $\overline{θσ}$ τησ ... B τησ προσευχησ 3. B. απο usque μου, S usque εκεκραξα et εν τω usq. μου, BS ωδηγησ. usq. 4. μου stich. 5. BS post αιωνασ add. διαψαλμα et om post σου 7. BS^1 om τα ... BS ετη αυτου c. praec. conjg. B 16, S 17.

LXI. 3. B ο $\overline{θσ}$ μ. ... et 7. BS αντιλημπτωρ init. stich. 5. BS^1 ευλογουσαν 6. B om η pr. 9. (B αυ^{του} τεσ κ.) ... BS^1 om οτι 11. B επι αδικ. 12. BS οτι usque 13. ελεοσ stich. B 28, S 25.

LXII. 4. B κρεισσων 7. B^1 εν τω ορθρω ... B μου εμελ. 12. BS επαινεσθησεται B 23, S 24.

LXIII. 3. B tot. vers. i. m. inf. 7. B^1 εξεραυν. ter, S sec. et tert. loco 9. B^{2}S εξησθενησαν επ αυτουσ αι 11. BS^1 επι τω κυρ. ... BS επαινεσθησονται BS 28.

LXIV. 3. (B σαρξ) 4. B^{1}S^1 ὑπερηδυναμωσαν 5. BS αγιοσ usque 6. δικαιοσ. stich. 6. BS^1 om των sec., B κ̧ εν θαλ. μακρ. min. lit. i. f. add. 8. B ὑδωρ pro κυτοσ 9. (B τερψισ) 10. BS^1 η ετοιμ. σου 11. BS γενηματα BS 30.

LXV. 5. B^1 δευτε τεκνα κ. 7. B δυν. του αιωνοσ αυτου 8. B^{2}S^1 ακουτισασθε (B^1 -αι) 10. B και επυρωσασ 11. BS^1 ενωπιον η. pro επι τον νωτον η. 15. B om σοι pr. ... B^{2}S^2 ανοισω pro ποιησω ... BS χιμαρρων 16. BS^1 τον κυριον 18. B om μου B 38, S 40.

LXVI. 3. BS^1 και εν πασ. 4. B σοι bis suprascript. 7. BS ευλογησαι usq. 8. ο θεοσ stich. B 14, S 15.

LXVII. 4. B post ευφρανθ. i. f. l. add. :διαψαλμα: 7. BS ανδρεια 8. BS την ερ. 9. B θ. του^{το} σινα 11. (BS^1 ο θεοσ c. seqq. conj.) 13. B του αγαπ. sec. init. stich. ... (B^1 διελεσθαι) 14. BS post χρυσιου add. διαψαλμα 17. B^{1}S ὑπολαμβανεται 18. BS^1 ο κυριοσ 19. B^{2}S^2 ανεβησ ... B^{2}S εν ανθρωποισ 22. B^1 πλημμ. αυτου 29. B εντειλαι^ο θεοσ ... BS om εν 31. B δαμαλεσιν 36. BS^1 και ευλογ. B 84, S 80.

LXVIII. 3. B^{1}S εισ ὑλην β. 4. BS^1 εβραγχνιασεν ... B εγγιζειν pro ελπιζειν, hoc. i. m. ... BS om με 7. BS επ εμοι bis 10. BS^1 καταφαγε-

---

LV. 1. BS του λαου του] ita et b et vE, Ti om του sec. 2. S η ψυχην μου (sic, non correctum)

LVII. 7. BS$^{1 et 3}$ κυριοσ sine ο] S^1 articulum omittere Ti^4 non notavit.

LX. 6. Ti^4 „S* τησ προσευχησ, S^2 των ευχων“, in Comm. „τησ προσευχησ: C^a των προσευχων“ utrobi veritas?

LXII. 12. B επαινεσθησεται] ita et b, Ti (Prol.: correximus) επαινεθησεται

LXV. 8. S αινεσεσεως (fugit correctorem)

LXVII. 8. BS την ερ.] ita et Ti, b τον ερ. 11. BS^1 ο θεοσ etc.] ita et b, non Ti 29. S om εν ex Ti^4 cognosci non potest

LXVIII. 5. b ουχ ηρπασα

ται ... BS επεπεσαν 11. BS^{1} ονειδισμον 14. BS επακουσον μου (μου in B suprascript.) c. seq. conj. ... B τησ σωτηριας$_{εμου}$ (sic = -ιασ μου) 15. BS σωσον init. stich. 16. B συνσχετω 18. B $_{και\ μη}$ usque $_{σου}$ i. m. sup. 19. B ενεκα usque 20. ον^{ει}δ. μου stich. 31. BS^{1} om μου B 76, S 75.

LXIX. 2. B$^{i.m.\ inf.}$ S post προσχεσ add. κυριε εισ το βοηϑησαι μοι σπευσον (σπ. S^{2}, S^{1} ϑελησον) 3. BS^{1} μου την ψυχην B 9, S 10.

LXX. 1. B ο ϑεοσ επι σοι ηλπ. 3. B om και pr. 4. B om μου 5. B κ̅ε̅ κ̅σ̅ 9. B απορριψησ 9. B εκλ^{ει}π^{ει}ν, S εκλιπειν 10. B και et εβουλευσ. init. stich. 12. B^{2}S^{2} ο ϑ̅σ̅ ^{μου} μη ... B om ο ϑ. μ. εισ β. μ. προσχεσ 13. B εκλ^{ει}πετωσαν ... BS περιβαλεσϑωσαν 15. B ‛ πραγματιασ, B$^{i.m.}$ S ‛ $_{γραμματιασ}$ (S -ειασ) 17. B αναγγελω 18. B^{2} γηρωσ 20. BS^{1} οτι pro οσασ ... BS και κακα 21. B πλεονασασ et c. praec. conj. ... B om τησ γησ 22. B εγω suprascr. ... S την αληϑ. init. stich. ... B om ο ϑεοσ post σου et add. post σοι B 53, S 51.

LXXI. 1. B^{1} σαλομων 4. B σωσεισ 6. BS^{1} και καταβησ. 12. B ερρυσατο ... BS^{1} εκ χειροσ δυναστ. 18. BS ο ϑεοσ ϊσραηλ 19. B κ. εισ τον αι. B 41, S 40.

LXXII. 2. BS^{1} τω ϊσρ. ο ϑεοσ ... BS τη καρδια 10. (B δια του^{το}) ... B om εν 12. B $_{ουτοι}$ i. m. ... BS om οι ... BS^{1} ευϑηνουνται 16. B^{1}S^{1} om εστιν 17. BS και συνω 18. B $_{κατεβαλεσ}$ usq. fin. i. m. inf. 22. et 23. BS και εγω 26. BS ο ϑ. τ. καρδ. μου c. praec. conj. 27. BS εξωλεϑρευσασ 28. B τ. κυριω pro τ. ϑεω BS 55.

LXXIII. 3. B^{2}S^{1} οσα^{σ} 4. B stich. $_{εθεντο}$ usque $_{εγνωσαν}$ i. m. inf. 6. BS επι το αυτο c. sqq. conj. 7. B εισ τ. γην c. sqq. conj. 8. B^{1}S^{2} δευτε και 12. B ο δε $^{ϑ̅σ̅}$ βασ. 14. B $_{συ}$ usq. $_{δρακοντοσ}$ i. m. inf. 15. B om συ εξηραν. ποτ. ηϑαμ 17. B ϑεροσ usque 18. κτισ. σου stich. 18. B ονομα αυτου 20. B^{2}S εσκοτισμενοι 23. B^{1} επιλαϑε B 45, S 44.

LXXIV. 1. BS τω ασαφ ωδησ 3. BS οταν λαβ. καιρ. c. praec. conj. 6. (B του $^{ϑ̅υ̅}$ αδ.) 7. B om ορεων 9. B^{1} και πιοντ. 10. B^{2} συνϑλασω BS 20.

LXXV. 4. B post πολεμον ante διαψ. add. et uncis appositis delevit $^{(}$εκει συνκλασει τα κερατα$^{)}$ 9. B^{1} ηκοντισασ ... BS γη usque 10. ϑεον stichus 10. B$^{i.m.}$ S^{2} ‛ $_{τησ\ γησ}$ pro τη καρδια B 24, S 22.

LXXVI. 1. B ϊδιϑουμ ... BS τω ασαφ ψαλμοσ 5. B $_{παντεσ}$ i. m. 7. B εσκαλεν 10. BS^{1} τουσ οικτειρμ. α. εν τη οργη α. 14. B εν τη αγιω (sic) 15. B^{1} ο ϑεοσ ημων ο ... B λαοισ σου 18. BS πληϑ. ηχ. ϋδατοσ (sic BS^{1}) c. praec. conj. 19. B^{1} $_{εφαναν}$ usq. $_{οικουμενη}$ i. m. inf. BS 40.

LXXVII. 5. (B ενετειλα^{το} τοισ) 7. BS εκζητησουσιν 8. B κατηυϑυνεν 9. B^{2}S τοξοισ 10. B^{1} εφυλαξαντο 11. B^{1} επελαϑεντο 23. B^{1} ηνεωξεν 26. B^{1} και επηρεν (^{2} κ. απ.) 31. BS πλ^{ει}οσιν pro πιοσιν 34. BS απεκτεννεν 51. B om γη ... B των πονων 52. B και ηγαγεν (και et S) ... BS^{1} ωσ 55. B ταισ φυλαισ 57. B^{1}S επεστρεψαν ... BS^{1} και μετεστραφησ. 59. B τον ισραηλ σφοδρα 61. B καλλον. αυτου ... BS χειρασ 64. BS επεσαν 65. B δυνατοσ ⁕ κεκρε(^{2}-αι-)παληκωσ 66. BS^{2} εχϑρ. αυτων 68. B om ο B 162, S 159.

LXXVIII. 9. BS κυριε ρυσ. ημασ c. praec. conj. 11. B^{1}S εισελϑατω 13. BS^{1} τησ νομησ BS 30.

LXVIII. 15. BS σωσον etc.] ita et Ti, b σωσον c. praec. conj. 20. Ti^{4} „S^{1} παρακαλουντασ (^{2} -ντα)“, Ti ed. (et Comm.) S^{1} „παρακκλουντα“ (C^{a} „-ντασ“) 24. b συγκαψον

LXX. 9. Ti^{4} om notare S ψυχην pro ισχυν

LXXVII. 1. b προσεσχετε 4. S^{primo} εποιησεν 18. Cozza ψυχ. αυτω, nullum apparet vestigium lineolae ν indicantis 42. S εκ ροσ ϑλ. sic, non correct.

LXXIX. 12. B^1 τα σληματα ... AS^2 ποταμων 14. $AS^{corr.}$ υσ ... BS^1 ονοσ pro μονιοσ 15. $AS^{2c.3}$ και επιβλεψον B 39, S 38.

LXXX. 1. B τω ασαφ ψαλμοσ 4. ABS^1 ημων 8. (S επικαλεσω μαι) ... BS ερυσαμην 9. AS^2 om και λαλησω σοι et pon. ισραηλ ante εαν 13. (S εξαπεστεστειλα) 14. BS^1 om μου prim. ... B μου: ϊσραηλ (B^1 ισρ. c. praeced., B^2S ut b c. seqq. conj) ... B om αν bis, S^1 sec. loco ... S θλιβ. αυτου ABS 34.

LXXX. 1. B εμμεσω 3. S^1 πτωχον κ. ορφανον, AS^2 ορφανω κ. πτωχω 4. $S^{2c.3}$ ρυσασθε αυτον 5. S^2 σαλευθητωσαν 6. B δε αν ωσ, S^1 δε δη ωσ ... S αρχων 8. S^1 εξολεθρευσεισ pro κατακληρονομ. A 15, BS 16.

LXXXII. 5. ABS εξολεθρευσ. 6. S^1 και pro οτι 7. ABS αγγαρηνοι 8. BS^1 ναιβαλ, S^2 γαιβ. ... S^2 om και extr. 10. ABS ωσ ο ϊαβειν 11. ABS εξολεθρευθ. (AB^2 -ω-) ... B ωσ κοπρ. 12. B σελμανα 13. AS το αγιαστηριον 14. S^1 πυροσ pro ανεμου 19. B μονοσ ει ϋψ. A 36, BS 34.

LXXXIII. 3. S^1 θεου pro κυριου 4. B νοσσειαν et -εια ... S^1 om εαυτη ... BS^1 αυτησ 5. AB μακ. παντεσ οι 6. AS εστιν αντιλημψ. ... S^2 om κυριε 7. BS^1 εν τη κοιλαδι ... ABS εισ τοπον 11. B κρεισσων ... AS παραριπτεσθαι ... AS^2 θεου μου ... ABS^1 om με ... AS^2 εν pro επι 12. ABS^2 κυριοσ ο θεοσ conjg. (c. praeced.) ... S^1 ουκ ... S^2 ου στερησει ... ABS τουσ πορευομενουσ 13. S^2 κυριε ο θεοσ A 26, B 24, S 25.

LXXXIV. 3. B om πασασ 4. B πασαν i. m. 6. $AS^{2(c.3?)}$ εισ τουσ αιωνασ ... BS^1 οργισθηση ... (S απο γενεαν) 8. AB κυριε δωησ ημιν 9. S^1 om και επι sec., B επι sec. ... S^2 καρδιαν επ αυτον 14. AS^2 ενωπιον ... S^1 πορευσεται A 28. BS 27.

LXXXV. 1. S του δαυειδ ... AS επακουσον 2. ABS ο θεοσ μου 4. S^1 om κυριε, i. f. add. ο θεοσ 7. AS^2 επηκουσασ 9. (S προσκυνησου sic) 10. AS om ο μεγασ 11. AB om εν bis, S pr. loc. 12. S^2 εν ολη τη κ. 14. (S επανεστηστησαν) ... S^1 και κραταιοι εζητ. ... BS^1 om και sec. ... S προσεθεντο 15. S^2 ο θεοσ μου 17. B^2 μεισουντ. σε AB 36, S 35.

LXXXVI. S^2 των αιθιοπ. ... S^1 om ουτοι εγενηθ. εκει A 11, BS 10.

LXXXVII. 1. S om εισ το τελοσ 3. AS εισελθατω ... S om κυριε 5. AS ωσει ανθρωπ. 6. AS^2 om ερριμμενοι 7. S εθεντο ... S^2 om εν extr. 8. B ο θυμουσ σ. ... B επ εμε επηγαγεσ 10. AS om και 11. S ολ. τ. ημ. c. sqq. conjg. ... $B^{1\,vid.}S^1$ om προσ σε (B "τασ χειρ. μ. 'προσ σε) 12. S^2 εν τω ταφ. 13. $S^{2c.3}$ γνωσθητω 14. AS και εγω ... B κυριε προσ σε 15. AS απωθ. τ. ψυχην μ. 16. S^1 εγω εν κοποισ και εκ 17. A^1S^2 om και ... B εταραξαν 18. S^2 ωσει ... AB ολ. τ. ημ. c. praeced. conjg., S incert. 19. AS^2 post φιλον add. και πλησιον AB 38, S 37.

LXXXVIII. 1. ABS αιθαν ... (Cozza ϊσραηλειτη) 4. S^1 post εκλεκτοισ μ. scripsit υψωσα εκλεκτον εκ του λαου μου, S^2 omnia punctis superpositis et uncis additis del. 6. AS^2 και γαρ την 7. AS^2 om και τισ ... S^1 τ. θω 8. AS^2 φοβεροσ εστιν 10. BS^1 και τον σαλ. 11. AS^2 om και 13. BS^1 θαλασσασ, AS^2 την θαλασσαν ... ABS ερμωνιειμ τω 15. B προπορευσεται 18. AS^2 οτι καυχημα ... ABS ει συ 21. AB^2S εν ελαιω ... AS^2 αγιω μου 23. A^1S^1 ου κακωσει αυτον 24. AB τουσ εχθρουσ αυτ. (A μου) απο προσωπ. αυτ. 28. AS και εγω 32. ABS βεβηλωσουσιν 33. B om τασ pr. ... AS αδικιασ pro αμαρτιασ 34. S^2 απ αυτων 35. S^1 εν τη διαθηκη 39. S^1 εξουδενωσ. ημασ 41. S καθειλασ 42. S^2 διηρπαζον 43. AS^2 δ. τ. θλιβοντων αυτον 46. AS χρονου ... $S^{2c.3}$ αυτω αισχ. 47. B αποστρεψεισ,

---

LXXIX. 11. a verbis τασ κεδρουσ του θεου rursus incipit Alex.

LXXXII. 7. b ἰσμαηλῆται] BS -λειται, Ti -λῖται

LXXXVIII. 1. b ισραηλιθη 4. b ωμωσαν, it. 50. ωμωσασ 31. b ενκαταλιπ., BTi εγκ.

AS -φεισ 48. ABS μου η υποστ. 49. B ο ανϑρωπ. 50. AS^2 που εισιν 51. BS ϋπεσχου A 102, B 103, S 104.

LXXXIX. 1. BS^1 ημιν εγενηϑησ 2. S^1 εδρασϑηναι pro γενηϑ. ... AS^2 και εωσ ... S^1 om συ ει 4. AS$^{2\,c.3}$ σου κυριε ... S ωσ ημερα 5. (S^2 ανϑησοι) 8. S^2 εναντιον pro ενωπ. 9. S^2 om και ... AS ωσει ... BS^1 αραχνην 10. B ενιαυτοισ pro αυτοισ ... S^1 εφ ημασ πραΰτησ 11. BS και απο usque 12. γνωρισον stich. ... AS^2 τον ϑυμον σ. 12. BS^1 om ουτωσ ... AS^2 γνωρισ. μοι ... AS^2 πεπαιδημενουσ (A πεπεδ.) 14. BS^1 om ευφρανϑειημεν, AS^2 hab. ευφρανϑημεν 16. BS^1 om επι sec. 17. BS^1 om του ... AS i. f. add. και το εργον των χειρων ημων κατευϑυνον A 38, B 35, S 34.

XC. 2. B^{1}S^1 τ. ϑ͞ω ... BS κ. καταφυγ. μ. c. seqq. conj. 3. B om σε, AS ρυσετ. με ... S παχιδοσ 5. S^1 και απο βελ. 6. S^2 εν σκοτει διαπορευομενου ... (Cozza ευμπτωματοσ) 8. AB^{1}S οψη 11. B om πασαισ 12. S^1 και επι 13. AS^2 επι ασπ. 15. AS^2 κεκραξεται (A καικ-) pro επικαλεσ. ... BS om προσ ... AS^2 επακουσομαι ... S^2 om και ante εξελουμ. ... BS$^{1\,et\,2}$ om αυτον pr. B 35, AS 33.

XCI. 1. S τ. προσαββατου 4. S^1 μετα 6. B^{1}S^1 εβαρυνϑησαν 8. AS^2 om τουσ ... B ωσ ... ABS εξολεϑρ. 10. A^{2}S ante οτι add. οτι ιδου οι εχϑροι σου κυριε 11. AB^{2}S εν ελαιω 12. AS επανισταναμενοισ ... B πονηρευομ. init. stich. ... BS^1 εισακουσεται 15. S^1 om τοτε, AS^2 ετι pro τοτε 16. (A)S^2 post τ. αναγγειλαι duplex punctum posuit ... AS ο ϑεοσ ημων AB 27, S 24.

XCII. 1. B om ο 3. AS^2 i. f. add. αρουσιν οι ποταμοι επιτριψεισ (A -ψισ) αυτων 4. B απο φων. ϋδ. c. seqq. conjg. (AS incert.) A 15, B 11, S 10.

XCIII. 1. BS σαββατων ... B ο ϑεοσ (bis) ... AS^2 om ο 7. S^1 οψετ. ο κυρ. 9. BS^1 πλασασ οφϑαλμουσ ου 12. AS om ο ... AS^2 om συ 14. S^1 ενκατελιψεν 16. BS^1 om τουσ 18. BS^1 βοηϑει 19. AS^2 om κυριε ... AS^2 ηυφραναν pro ηγαπησαν ... S^1 καρδιαν pro ψυχην 20. AS^2 συνπροσεστω ... AS^2 επι προσταγμα 23. AS^2 αυτοισ κυριοσ ... AS^2 και κατα την A 44, B 41, S 40.

XCIV. 1. BS αγαλλιασωμεϑα 3. AS^2 επι πασαν την γην 4. AS om οτι ουκ usque λαον αυτου ... S^1 om τη ... S^1 παντα τα περ. ... AS^2 εισιν pro εστιν 6. S^1 ενωπιον 8. ABS π^{e}ιρασμου 9. ABS^1 om με ... B ειδοσαν ... AS^2 με κ. ιδον 10. AS καρδ. αυτοι δε 11. A^{2}S η pro ει A 22, B 25, S 23.

XCV. 1. AS ωδη τω δαυ. οτε ... B^1 οικοδομειται, B^{2}S -ειτο 7. S^1 stich. ενεγκ. τ. κυρ. δοξ. κ. τιμην ante stich. ενεγκ. τ. κ. αι πατρ. τ. εϑνων posuit. 10. AS^2 οτι κυριοσ 13. AS^2 απο προσωπ. ... ABS om του ABS 29.

XCVI. 1. BS^1 αγαλλιασεται ... S^2 νησσοι sic 3. (B του^{σ} εχϑ.) 5. AB εταкησαν ωσει κηροσ ... S om κυριου sec. 6. S^1 om και ... A^{2}S^1 ιδοσαν, A^{1}S^2 ιδον ... S^1 πεποιϑοτεσ επι pro προσκυνουντεσ 7. ABS παντ. οι αγγ. 9. AS^2 om ει ... AS om ο ... S επι pro υπερ 10. AS^2 πονηρα 11. AS^1 ευφροσυνην 12. BS^1 επι τ. κυρ. AB 27, S 26. ον

XCVII. 1. BS om ο prim. ... B εσωσ. αυτω 2. BS εναντ. τ. εϑνων c. praeced. conjg. ... S^1 om τω ιακωβ 4. AB^{2}S τ. χ͞ω 6. AS φωνησ ... AS^2 βασ. κυριου 7. AS^2 κ. παντεσ οι ... AS κατοικ. εν αυτη 8. AS^2 i. f. add. απο προσωπου κυριου οτι ερχεται A 22, BS 19.

LXXXIX. 1. b ἀνϑρώπῳ 14. BS^1 om ευφρανϑειημεν] Ti Prol. „εὐφρανϑείημεν intactum reliquimus cum Waltono, Bosio etc. Sed ed. Rom. calamo confossum habet nec agnoscit in notis.“

XCIV. 8. ABS πειρασμου] sic b calamo ex πικρ. corr. sec. Ti, non in ex. meo

XCVIII. 1. BS^1 om ο pr. ... AS χερουβιν (A -ειν) 3. $S^{1\ et\ 3}$ εξομολογισθωσαν ... B παντεσ τω 4. S^1 om και τιμη βασ. κρ. αγαπα 5. BS^1 om οτι et αγιοσ εστιν c. seqq. conj. 6. B επηκουσεν αυτοισ, AS εισηκουσεν αυτων 7. AS^2 οτι εφυλ. ... S^1 το προσταγμα ο, AS^2 τα προσταγματα αυτου α 8. S^1 επηκουσασ ... AB^2S ^{ου} ευειλατοσ ... S$^{(2)}$ εγε'νου A 24, BS 22.

XCIX. 2. S^1 εισελθετε, it. 4. 3. AS^2 ο θεοσ ημων ... AS^2 ημισ ημισ δε λαοσ (A bis -εισ) ... AS^2 om τησ 4. AS εισ τ. αυλ. ... (S εξομολογεισθαι) A 11, BS 12.

C. 1. B τω δαυειδ ψαλμοσ ... S^2 ελεον, A ελαιον 2. B ωδη pro οδω ... AB εμμεσω ... S^1 τω οικω 3. S^2 προετιθεμην ... S^1 ποιουντα ... S^1 παρα βασιλεισ pro παραβασεισ 6. S^1 οφθαλμ. αυτου 7. B εμμεσω ... AS ενωπιον 8. BS^2 απεκτεννον, S^1 απεκτινον ... ABS εξολεθρ. ... AS την ανομιαν A 17, BS 16.

CI. 1. S ενωπιον 2. B εισακουσον κυριε ... ABS^2 ελθατω 3. B θλειβωμαι ... B το ουσ σου προσ με (προσ με addit. vid.) ... S επακουσον 5. S^1 επληγη 8. AS^2 εγενομην 11. S^1 κατεραξασ 12. S^2 σκιαι ... ABS και εγω ... S$^{(1)}$ εξηρανθησαν 16. S^1 om τα εθνη ... S το ονομ. κυριου ... AS βασιλ. τησ γησ την 18. S^1 πτωχων pro ταπειν. ... S εξωδενωσεν 19. (S εταιραν) 20. B^1 εξεκυψαν ... S^1 υψου 21. ABS τον στεναγμον 22. S^1 αναγγεληναι 23. AS^2 επισυναχθηναι ... BS^1 βασιλειασ 26. AS^2 συ κυριε την γην, S^1 om συ κυριε ... S om των 27. S^1 αλλαξεισ A 56, B 54, S 55.

CII. 2. S αποδοσισ pro αινεσεισ (cf. A) 4. S^1 οικτιρμω 5. B εμπιμπλωντα 7. S^1 om τω 13. BS^1 και καθωσ ... AB^1S οικτειρησεν 14. AS^2 εμνησθη οτι 15. (S ημεραι|ραι) ... S^1 οτι ει ανθ. (S^2 ωσ ει) 20. ABS^2 παντ. οι αγγ. 21. AS^2 το θελημα 22. AS^2 τ. δεσποτιασ α. A 47, B 46, S 45.

CIII. 1. B κυριε κυριε ... BS^1 ωσ εμεγαλ. ... AS^2 μεγαλοπρεπιαν 3. S^1 νεφελην επιβ. 5. BS^1 εθεμελιωσεν pro ο θεμελ. ... (S^1 κληθησεται) 7. S^1 φωνησ σου βρ. σ. 8. S εισ τον τοπ. ... S^1 αυτουσ 9. B αποστρεψουσιν 10. B αποστελλων 12. S$^{(1)}$ πτε^{τ}ρων 14. BS^1 om ο ... AS δουλια 16. S^1 κυριου pro πεδιου ... AS^2 εφυτευσασ 17. B εννο^{σ}σευσουσιν ... B αυτω 18. AS^2 λαγωοισ pro χοιρογρ. 20. S διελευσεται 21. S ορυομενοι ... AS^2 του αρπασαι 22. AS συνηχθησαν ... S^1 επι τ. μ., AS^2 εισ τασ μανδρασ 23. S^1 μεχρι εσπ. 26. B εκει πλ. διαπορ. i. f. l. add. 27. AS^2 τ. τροφ. αυτων 28. S^1 τα παντα ... B εμπλησθησεται 31. AS^2 εισ τουσ αιωνασ 32. S^2 om των 35. BS εκλ^{ει}ποισαν ... BS γησ fin. stich. AS 77, B 76.

CIV. 1. (S εξομολ. κα τω κυρ.) ... S^1 μεγαλια pro εργα 9. S ϊσακ 10. S^1 αυτον ... BS^1 om εισ sec. 11. ABS υμων 13. B om και sec. 14. S^1 om και 15. AS απτεσθαι 16. S^1 αυτου pro αρτου 20. BS^1 εξαπεστειλεν (S -στιλ-) ... S^1 post ελυσ. αυτ. stich. 19 b το λογ. usque αυτον repetivit, sed ipse scriptor uncis del. 21. B κτησεωσ 25. AS^2 om και ... AS^2 τ. καρδ. αυτου 26. AS^2 εαυτω pro αυτον 27. B^1S^1 εθετο αυτοισ ... AS^2 τερατ. αυτου 28. S^1 και ου παρεπικρανεν, AS^2 οτι παρ-αν 30. BS^2 βασιλειων 31. A^1S σκνιφεσ 33. S^1 om παν 35. AS^2 παντα χορτ. ... S^1 χορτον pro καρπον, AS^2 παντα τ. κ. 36. AS εν τη γη αυτ. 37. $ABS^{1\ et\ 2}$ om ο 39. S^1 νεφελη ... S^1 om αυτοισ sec., S^2 αυτουσ (sic?) 43. B εγλεκτουσ 44. $AS^{2\ c.\ 3}$ κατεκληρονομησαν ABS 89.

CV. 2. S ακουστα 5. S^1 εν τη κληρονομια σου 7. AS om και pr.

XCVIII. 7. Ti in Comm. „C^a το [sic] προσταγματα αυτου α“: mendum typographicum?

CI. 4. b συνεφρυγισαν 28. b εκκλειψουσιν, it. CIII. 29.

CIV. 21. B κτησεωσ] ita et b ex corr. cal., vE Ti κτισεωσ retin.

... S primo παραπικραναν 10. B χειρων μεισ. ... AS^2 μισουντοσ ... S^2 εχθρων 11. BS και εκαλυψ. 12. ABS^1 επιστ. εν τοισ, S^2 επιστ. τω λογω ... S^2 ησαν pro ηνεσαν 15. AS^2 εισ τασ ψυχασ α. 16. AS τον μωυσην (A μωσ-) ... AS^2 om και sec. ... AS τον ααρων 18. AS om και sec. 20. AS^2 δοξ. αυτου 21. AS om του prim. ... S^1 κυριου pro θεου 22. $AS^{2\,c.3}$ θαυμασια ... AS om και 23. ABS εξολεθρ. bis ... B^1 εγλεκτοσ ... S^1 om τη ... S^1 του μη αποστρεψαι την οργην αυτου, AS^2 τ. αποστρεψ τον θυμον αυτου 24. AS om και sec. ... (S επιστρευσαν) 26. B χ. αυτ. αυτοισ 29. S^1 επ αυτουσ 32. S^1 om αυτον ... S εφ υδατ. 33. S^1 om εν 34. AS εξωλεθρ. ... S^1 om αυτοισ 38. S^1 om ων ... S^2 εθυον (et S^1 εθυσαν c. praec. conjg.) 38. S primo εφονοκτηνηθη 41. A vid. S εθνων pro εχθρων 43. S^1 om αυτον 44. S ιδεν (sic et A) εν omisso κυριοσ 46. S om των ... AS αιχμαλωτισαντων 47. S τω αγιω σου 48. S om γενοιτο alterum A 104, (B 54), S 100.

CVI. 2. S^2 εχθρων 3. AS^1 om και prim. 4. S^1 πολιν 5. S πινωντ. κ. διψ. c. praec. conjg. 9. AS κ. ψυχην πινωσαν 10. S^1 και εν σιδ. 14. S^1 εν σκοτουσ ... S και εκ σκιασ 16. S συνεκλασεν 22. S om αυτω 23. AS εισ την θαλ. 24. S ειδοσαν 27. S^2 και εσαλευθ. 29. S^1 και εστησεν καταιγιδα αυτησ κ. εσιγ., S^2 επετιμησεν pro επαταξε, cetera ut b 30. S^1 επιμελια pro επι λιμενα ... AS θελ. αυτου 32. S^1 εκκλησιαισ ... AS^1 καθεδραισ 33. S^1 εξοδουσ 35. S λιμενασ ... S^1 om και γην usque υδατων 36. S^1 πολιν 37. AS γενηματοσ 40. S om αυτων 43. AS συνησουσιν A 87, S 83.

CVII. 2. S^2 in f. add. εξηγερθητι (sic) η δοξα μου 3. S^1 εγερθητι 4. S^1 και ψαλω 8. S τ. σκηνωματων εκμετρησω 9. S μανασση 10. S^1 εκτενω pro επιβαλω ... S^1 οι αλλοφ. 11. S^1 om η 12. S^1 κ. ουχι εξελ. A 29, S 27.

CVIII. 1. S τω δαδ ψαλμοσ 4. S(1) ενδιαβαλλον ... S προσευχομην 11. A^2S^1 add. και ab initio ... AS εξεραυνησατω ... S om και ... S^1 παντασ τ. πον. 12. S(1) τοισ (φοβουμ) ορφαν. 13. AS εξολεθρ. ... AS^1 εξαλιφθητω 14. S^1 αμαρτια pro ανομια 15. S^1 εναντι ... AS εξολεθρ. 16. AS^1 του ποιησαι ... S^1 om ανθρωπον 18. S ωσ ϋδωρ ... S^1 ωσ ελ. 19. AS^1 ζωνην ... S^1 ζωννυται 20. AS παρα κυριω 21. AS^1 μετ εμου ελεοσ ... S^1 ενεκα 22. S εγω ειμι 23. S^1 αντανηρεθη 25. AS και εγω 26. S om και ... S^1 το μεγα ελεοσ σ. 28. AS επανιστανομενοι 29. S περιβαλλεσθωσαν ... S^1 αισχυνην ωσει διπλοϊδαν (ωσει et δ-αν et S^2) αυτων 30. S^2 om τω pr. ... S^1 om εν pr. 31. S^1 διωκοντων AS 64.

CIX. 1. S τω δαδ ψαλμοσ 2. AS^1 om σοι ... AS και κατακυρ. 3. S^1 om η ... S^1 εν τη λαμπροτητι τ. αγιων (sine σου) ... S^1 εξεγεννησα 4. S συ ει ιερ. 6. S^1 κρινιν τοισ ... S πτωμα ... S^1 επι γην πολλην, S^2 ε. γησ, „sed πολλην non attigit." A 15, S 14.

CX. 1. AS εν β, — 2. κυριου stich. ... AS ευθιων 3. S εξομολογησεισ 6. S^1 εαυτου bis 9. S^2 απεστιλεν κυριοσ ... S^2 διαθηκησ 10. $S^{1\,et\,3}$ om δε AS 21.

CXI. 1. S^1 θελει 2. AS ευθιων (A -ει-) 5. S οικτιρμων 7. S επι τον 8. S^1 ου φοβηθησεται, AS^2 ου μη φοβηθη ... post φοβηθ. S^1 stich. sec. v. 7. ετοιμη usque κυριον repetivit, ipse scriptor del. ... S εφιδη ... $S^{1\,et\,3}$ om επι 10. AS επιθ. αμαρτωλων A 22, S 23.

CV. 11. b ουκ υπελειφθη 33. Ti in Comm. „οργην: C^a θυμον", ex quo concludendum foret, S^2 legi velle την θυμον: suspicor τον θυμον ut A 24. S επιστρευσαν, sec. Ti, tacet in Comm. 27. post ερη[μω] deficit B, usque CXXXVII. 6. εφορα

CIX. 6. Ti in comm.: „κρινιν: C^a reponi voluit κρινει (per incuriam κρινιε dedit)"; opinor S^2 κρινιεν i. e. κρινει εν voluisse vel dedisse

CXII. 1. S^1 αυτου pro κυριου 3. S^1 αινειται (= -τε) pro αινετον 5. S τισ usque 6. εφορων stich. 9. S^1 μητερα τεκνων ευφραινομενων, S^2 (μ. επι τεκνοισ) ευφραινομενη (sic Ti) A 17, S 11.

CXIII. 1. S οικοι 2. S^1 η ιουδαια ... S η εξουσια 4. S ωσ κριοι 5. S^1 om σοι ... S^1 ανεχωρησασ pro εστραφησ 6. S^1 om οτι ... S^1 ωσ κριοι ... S^1 om και οι β. usque προβατων ... S^1 ουρανου ανω εν τοισ ουρανοισ και επι τησ γησ παντ.... S^1 ηβουλετο 13. S λαλουσιν 17. 18. 19. S^1 ter βοηθοσ αυτων 19. S ηλπ. επ αυτον 20. S^1 κυρ. εμνησθη ημ. και ευλογ. 22. S υμισ, S^1 add. εσται 26. AS ευλογησωμεν A 54, S 48.

CXIV. 1. S^1 ο θεοσ pro κυριοσ 2. S^1 ημερ. αυτου επεκαλεσαμην 3. S θλιψιν usque 4. επεκαλεσ. stich. 5. S^1 ελαιημων κ. δικαιοσ ο κυρ. κ. κυριοσ ο θ. ... S ελεα 7. S^1 η ψυχη 8. AS εξειλατο 9. S^1 εναντιον A 18, S 15.

CXV. 2. AS om δε 3. S^1 om παντων 5. AS om versum 8. S^1 om και εν usque επικαλεσομαι, S^2 suppl. κ. εν ο. κυρ. και επικαλ. 9. S^1 αποδωσω τω κυριω A 16, S 14.

CXVI. 1. S^1 αινεσατωσαν pro επαινεσατε AS 4.

CXVII. 4. S om versum 5. S εν θλιψει ... S^1 επηκ. μοι 6. S^1 om και 9. A^{1}S^1 επ αρχοντασ 12. AS ωσει πυρ 13. S^1 om ο 16. S^1 om δεξ. κυρ. εποιησ. δυναμιν 17. AS^1 εκδιηγησομαι 18. S^1 παιδευων ... S om ο 24. AS αυτη ημερα ... S om ο A 59, S 48.

CXVIII. 2. AS οι εξεραυνωντεσ ... S^1 εκζητουσιν 4. AS om του 6. AS^1 επεσχυνθω (A -αι-) 7. AS^1 σοι κυριε 9. S^1 ο νεωτεροσ ... AS φυλασσεσθαι 10. S^1 om μου 15. S^1 εκζητησω pro κατανοησω 18. AS τα θαυμασ. σου 19. S^1 om εγω ... S^1 αποστρεψησ 20. S^1 εισ τα δικαιωματα pro τα κριμ. 23. S^1 om και sec. 24. AS^2 η συμβουλια 25. S ζησομαι pro ζησον με ... A^{2}S κ. το λογιον σ. 26. AS τ. οδ. σου 27. S^1 και οδον 30. AS om και 34. S^1 εκζητησω pro AS^2 εξεραυνησω 35. AS^1 εν τριβω ... S^1 αυτον 36. (S κλινον ταην κ.) 37. S^{primo} εισ το λογ. 39. S^1 το ονιδοσ μ. ο υπ. τα γαρ κρ. 41. S^1 το ελεοσ pro τον λογον 42. AS^1 με pro μοι ... AS επι τουσ λογουσ 43. S^1 επι τα κριματα 47. S ηγαπησασ 48. S αισ (S^2 del ι) ηγαπησασ ... AS^1 ηγ. σφοδρα 49. AS^1 τον λογον ... S^1 των δουλων ... AS ω pro ων 50. S^1 ουκ εξεκλινα pro εζησεν με 52. S^1 κυριε απ αιωνοσ 55. S^1 το ονομα σ. 56. S^1 om οτι 57. S^1 om ει ... AS^1 om του ... S^1 τασ εντολασ pro τον νομον 59. S^1 οτι διελογ. ... AS^1 κατα τασ οδ. ... S απεστρεψα 60. S^1 om του 62. S εξηγειρομην 63. S^1 om των sec. 64. S^1 πασα η γη ... S^1 δικ. σου κυριε 65. AS^1 κ. το λογιον σ. 67. AS^1 εγω εφυλαξα 69. S$^{(1)}$ καρδια σου ... AS εξεραυνησω 70. S$^{(1)}$ αυτουων 72. AS^1 αγαθον ... S^1 στομ. μου 73. S^1 αι χ. σ. επλασαν με κ. ητοιμασαν με 75. S^1 δικ. και αληθια τα κριματα σου εταπινωσαν μ. 76. S^1 και pro κατα 77. S^1 μελετ. μοι 79. S^1 om με 81. S^1 και εισ ... AS^1 τον λογον σ. 84. S λεγοντεσ παρεκαλεσαν, post ex emend. ipsius prim. man. λ. ποτε παρακαλεσεισ ut b 87. AS ενκατελειπον 88. S ζησομε κ. ... S$^{(1)}$ μαρτ. του στ. σ. 91. S τη διαταξ. σ. c. praec. conjg. ... AS η ημερα ... S^1 δουλ. σου 93. S με κυριε 94. S^1 κυριε pro εγω 95. S^1 om εμε usque με ... S τα δε μαρτ. 98. S^1 τασ εντολασ σ. ... AS^1 μοι εστιν, S^2 εμοι ε. 100. S εζητησα 102. S^1 κλιματων ... S μοι 103. AS^2 γλυκεια (A -κια) ... S^1 μελ. και κηριον 104. AS^1 i. f. add. οτι συ ενομοθετησασ μοι (A με) 106. S ομωμοκα 107. AS κυριε init. stich. ... S^1 το λογιον 108. S^1 ευλογησον κυριε 109. S^1 om σου pr. ... S^1 τον νομον 112. S^1 δια παντοσ αμιψειν 113. S^1 και τον νομ.

CXVIII. 107. AS κυριε etc.] ita et Ti, b κυρ. c. praec. conjg.

114. S^1 και εισ τον λαον σ. ηλπισα ... AS^2 εφηλπισα 115. S οι πονηρευομ. ... AS εξεραυνησω 116. S^1 om μου pr. 119. S^1 i. f. add. διαπαντοσ 122. AS εκδεξαι ... S αγαθα 124. AS^1 λογιον pro ελεοσ ... S και κατα τα 127. S εντολασ το υπερ το χρ. (το et A) 129. S εξηρευνησεν 131. AS^1 ηνυξα (S -υ- fere ubiq) και ηλκυσα 134. S^{primo} φυλαξαι 136. S^1 εφυλαξαν 137. S ευθησ η κρισισ σ. 139. AS^1 ο ζηλ. του οικου σ. ... AS^1 τ. εντολων σ. 141. S νεωτεροσ ειμι εγω 142. S^1 λογοσ pro νομ. 143. S αναγκη ... AS αι εντολαι 144. AS κ. ζησον με 145. S^1 om μου pr. 146. AS^1 εκεκρ. σε 147. S^1 προεφθασαν με εν 148. S^1 προσ σε ορθρουν του 149. S^{primo} το λογιον pro ελεοσ 152. S^1 om εγνων 153. S^1 τον νομον 155. S^1 η σωτηρια 156. S^1 κυρ. σφοδρα ... S^1 κατ. τα κριματα 157. AS^1 εκθλιβοντεσ 158. S^1 ασυνθετουντασ 163. S(?) εμισ. ⁊ εβδελ. 164. AS ηνεσ σοι 167. S^1 και εφυλ. 168. S^1 om κυριε 169. AS εγγισατο, S^1 add. δη ... S^1 κυριε κυριε 170. S^1 om κυριε 171. S εξηρευξαντο 172. S^2 φθεγξοιτο ... AS^1 το λογιον ... S^1 δικ. εστιν 173. S om με 174. S επεποθα 176. S^1 ωσει ... S ζησον A 330, S 241.

CXIX. 5. AS οιμμοι A 11, S 9.

CXX. 1. AS ποθεν 3. S^1 δωσ ... AS νυσταξει 4. S εξυπνωσει 6. S^1 ουκ εκκαυσει σε και η 7. AS κυρ. φυλαξει σε ... S φυλαξαι την ... S^1 om ο κυριοσ 8. S(?) φυλαξεισ A 13, S 8.

CXXI. 1. S αναβ. τω δαδ 2. S^1 om σου 4. S^1 om φυλαι alt. ... S του ῑσρ. 6. S^1 stich. ερωτησατε—τη (sic) ιερουσ. post stich. και ευθην. τ. αγ. σε ponit. 7. S ειρηνη σου ... S^1 εν τοισ π. 8. AS ελαλ. δε 9. S^1 om αγαθα A 18, S 13.

CXXII. 3. S^1 επληθυνθημεν 4. S επληθυνθη A 11, S 10.

CXXIII. 1. S αναβ. τω δαδ 4. AS$^{1\ et\ 3}$ om αν 7. (S ω στρουθ.) ... AS ερυσθημεν 8. S om η A 15, S 11.

CXXIV. 2. AS και κυριοσ 3. AS^1 om κυριοσ ... AS εν ανομια 4. S^{primo} κυρ. τ. ευθεσ αγαθ. A 14, S 10.

CXXV. 1. AS^1 ωσ pro ωσει 4. AS^1 ωσ ο χιμμαρρ. (A χει-) 6. AS^1 αιροντεσ pro βαλλοντεσ A 15, S 14.

CXXVI. 1. AS^1 οικοδομουντ. αυτον 2. S^1 εστιν ϋμιν ... AS του ορθ. ... (S ορθιζιν) ... AS εγειρεσθαι ... AS^1 εσθοντεσ 3. S^1 γαστρ. αυτησ 5. S^1 κατεσχυνθησεται ... AS^1 εν πυλη A 14, S 12.

CXXVII. 2. AS^1 τουσ καρπουσ των πονων 3. AS^1 εν τοισ κλιτ. 4. S^1 ο ανθρ, S^2 πασ ανθρ. 6. S ῑδησ A 14, S 11.

CXXVIII. 3. AS επι του (A τω) νωτου 4. S^1 αυχενα 6. S^1 ωσ 8. S εφ ημασ ... S^1 ευλογησομεν A 13, S 14.

CXXIX. 1. AS^1 εκεκραξα σε 3. AS παρατηρηση ... S ϋποστησητε 5. S^1 om σε ... S^1 νομον pro λογον ... S αυτου pro σου 6. S^1 om ελπισατο usque κυριον, S^2 ante απο φυλ. suppl. απο φυλακησ πρωΐασ ελπισατω ιηλ επι τον κν A 16, S 11.

CXXX. 1. AS αναβ. τω δαδ ... AS μου η καρδια 1. 2. S^1 stich. ουδε -εν μεγαλοισ post stich. ουδε εν θ. usque 2. εταπεινοφρον. ponit, sed ipse scriptor literis β α appositis transponendos eos esse signific. ... S^1 και pro αλλα ... S^1 εωσ ανταποδ. ... S^1 επι ψυχ. AS 9.

CXXXI. 1. S i. m. ρλε pro ρλα ... AS πραΰτητοσ 5. (S^1 τω κω) 6. AS^1 εν ταισ δασεσι (A -σει) 7. S^1 εισελευσομε, AS^2 -σομεθα ... S προσκυνησομεν 9. S^1 ενεδυσαντο 11. AS^1 επι τον θρονον 12. S^1 εωσ αιων. ... A^{1}S^1 επι

CXVIII. 127. Ti adn. „ipsa prima manus το [pr.] notavit delendum esse; C^a vero συ [σου?] ex του fecit et ὑπερ ex περ, praetereaque το [sec.] improbavit."

του θρονου σ. 13. (S primo εξελεξατο) 15. AS^1 τ. χηραν α. 17. S χρηστ. σου A 39, S 34.

CXXXII. 1. AS αναβ. τω δαδ … S^1 om αλλ 2. AS^1 επι κεφαλην … S καταβαινων sec. loco 3. AS^1 και ζωην A 8, S 6.

CXXXIII. 1. S^1 om et minut. lit. suppl. εν οικω κυριου 2. S^1 om τας 3. S ευλογησαι A 8, S 5.

CXXXIV. 4. AS^1 αυτου pro εαυτω sec. 5. S^1 om εγω … AS^1 εγνων … AS μεγας κυρ. 6. S^1 ηθελησεν εποιησεν ο κυριος, S^2 om ο κυρ. … AS^1 om πασαις 7. S om της 10. S^1 om ος … S^1 απεκτινεν εθν., i. m. adscr. επαταξεν 12. AS δουλω pro λαω 13. A$S^{1 et 2}$ κυριε pro και pr. 14. S^1 οικτιρι pro οτι κρινει 16. S λαλουσιν 18. AS^1 παντες οι πε. … S^1 εν pro εκ 20. AS λευει 21. AS εκ σιων A 51, S 41.

CXXXV. 1. AS^1 οτι χρηστος ετι 4. S^1 ποιουντι 6. S^1 επι το υδωρ 9. AS^1 κ. τα αστρα 11. S^1 om τον 14. S^1 εν μεσω α. 16. S^1 om τη 22. S^2 λαω pro δουλω 23. S^1 om versum 24. S εκ χιρος εχθρ. τ. 26. AS^1 τ. κυριω τ. ουρ. A 16, S 25.

CXXXVI. 1. AS om ιερεμιου 3. S^1 ηρωτησαν … S^1 ὑμνησατε pro υμνον ασατε 6. AS^1 om ως 7. AS^1 ο θεμελιος εν αυτη A 16, S 14.

CXXXVII. Inscriptio: τω δαδ 1. S^1 stich. και εν. — σοι post stich. οτι — μου ponit … S om παντα 2. S^1 om το pr. 3. S^1 om σε 3. S^1 εν δυναμι πολλη, et A εν δ. omisso σου 5. S^1 η δοξα κυριου μεγαλη 7. A^1B^1 εμμεσω … A^1BS^1 om μου … S^1 εξετινα … B χειρ. μου 8. AS^2 κυριος (S^2 ανταποδωσεις intact. reliquit) 8. BS^1 κυριε τα εργ. … B παρης AS 20, (B 7).

CXXXVIII. 2. BS^1 παντας τ. διαλ. 3. AS συ εξιχνιας. 4. S^2 δολος pro λογος αδικος 5. S^1 δικαια pro αρχαια 6. S primo προς αυτον 7. S^1 κ. που απο τ. πρ. σου φ. 8. ABS^1 συ ει εκει 9. S^1 λαβοιμι, S^2 αναλαβοιμι 12. B οτι usque φωτισθησ. i. m inf. … AB οτι το σκοτος 13. S^1 συ κυριε … S om κυριε 14. S^1 εθαυμαστωθην 15. AS κατωτατοις 16. ABS^1 το ακατεργ. σου ειδοσαν οι οφθ. μου … BS ουδεις (S -δις) 18. S^1 μετα σου εγω 19. S^1 εξαμαρτωλους 20. B ερεις, S^2 ερεισται εσται … S^2 διαλογισμους 21. ABS επι τοις εχθροις 23. S^1 ab initio scrips., S^2 del. δοκιμασον με και γνωθι τας τριβους μου 24. B^2S^1 οδεσ pro οδος (cf. A) A 47, B 46, S 48.

CXXXIX. 2. (AS εξελου μαι) … (S ανδικου) 3. AS^2 αδικιαν 5. S om κυριε … B αμαρτολου … ABS om του 7. S „ante ειπα τω rubro pictus erat ρμ numerus, sed exstinctus est“ … B ενωτ. κυριος 11. AS^2 εν πυρι pro πυρος … S^1 επι της γης post αυτους ponit, S^2 hoc loco del. … ABS^1 εν ταλαιπ. conj. c. seq. … S^2 και ου 12. B ανηρ usque γης i. m. inf. … S^1 ου μη κατ. … AS εις διαφθοραν 13. S^2 των πτωχων … S^1 του πενητος 14. A^2BS και κατοικησ. … BS^1 εν pro συν … S τω προσωπου σ. ABS 28.

CXL. 1. BS προς σε εκεκραξα … S της φωνης … S om με 3. S^1 εθου 4. S πονηρους … BS^1 om την sec. … S^1 ενδυασω, A^2S^2 συνδυ- 5. S^1 om δε … B ετι και ετι η 6. S^2 κριται pro κραταιοι … S^1 om τα … BS^2 ηδυνηθησαν 7. S^2 ερραγη pro διερρ. … S^1 διεσκορπισθησαν οι … $A^2B^2S^2$ τ. οστα αυτων 8. A^1S^1 om κυριε alter. … B^1S^1 επι σε 10. AS^2 οι αμαρτωλ. … AS om αν AS 23, B 24.

CXLI. 3. AS^2 εκχ. ενωπιον α. 4. S εκλιπειν … BS^1 μοι παγιδα 5. S^2 και ουκ pro οτι ουκ 6. AS^2 εκεκραξα προς σε κυριε ειπα … S^2 μερ. μου ει 8. S^2 om κυριε A 20, BS 19.

CXXXVII. 6. και τα υψ. incip. rursus B

ου ου

CXLII. 1. BS καταδιωκει 2. S(1) μ. των δουλων σ. 3. B οτι usque μου i. f. lin. add. ... S εκαϑισαν 5. S^2 om και 6. BS^1 τασ χειρασ μ. προσ σε 8. S^1 μοι ποιησ. μοι ... S^2 προσ σε κυριε 9. S^2 („C") om οτι ... S^2 κατεφυγα 10. S^2 οτι συ ει ο ϑεοσ μ. ... ABS^1 το αγιον 11. ABS εν τ. δικαιοσ. σ. conjg. c. praeced. 12. ABS εξολεϑρ. ... AS^2 εγω δουλ. σ. ειμι A 30, B 31, S 29.

CXLIII. 1. S om προσ τ. γολιαδ 2. S^1 om ο ... S^1 τ. λαον σου 3. S εγνωρισϑησ 4. A^1S^2 σκιαι 10. BS εκ ρομφ. πον. c. seqq. conjg. 11. S^1 om εξελου με 12. S om οι ... AS^2 ϋῖ. αυτων ... ABS^1 ηδρυμμενα, S^2 ΐδρυμμ. ... B(?) ομοιωα 15. S primo εκ τουτου του εισ ... S^2 πλατιαισ pro επαυλεσιν 15. S^1 εμακαρισα ... S^1 ο λαοσ σου κ. ... S^1 αυτ. εστιν A 36, BS 35.

CXLIV. 1. AS αινεσεωσ ... S^1 σε ϑεε μ. βασιλευ μ. 2. B om εισ τον — αιωνοσ 3. AS^2 μεγασ κυριοσ 4. (S^1 γενεα α επαιν.) 5. S^2 om και ab init. 6. S^1 om κ. την μεγαλ. σ. διηγ. ... B διηγησομαι αυτην ... ABS^1 i. f. add. και την δυναστειαν (AS -τιαν) σου λαλησουσιν 9. S^2 συνπασιν pro υπομεν. 10. S εξομολογεισϑωσαν 13. BS σ. βασιλεια sic uterque hoc loco 14. S^2 κυρ. εν πασιν τ. λ. 16. S^2 την χειρα ... (S^1 οσιοισ) 18. A^1S^1 om πασι τ. επικαλουμ. αυτον alter. 19. S^1 επακουσει, S^2 εισακουσει 20. S εξολεϑρευει (-ε- et AB) A 46, B 42, S 36.

CXLV. 3. S^2 om και ... S^2 επι ϋΐουσ 4. S^1 γην αυτοσ 5. S^1 σου pro ου ... ABS^1 om αυτου pr. 8. ABS^1 κυρ. ανορϑ. κατερραγμ. κυρ. σοφ. τυφλ. A 22, BS 23.

CXLVI. 1. S om τον ... S^1 αγαϑοσ 2. S^2 om και 3. S^2 τη καρδια 9. S^2 om και ab initio ... BS^1 νοσσοισ 11. S^2 om πασι A 20, BS 25.

CXLVII. 1. (S^1 αιπαινι) ... S αινεισ 2. B^1 μοχλουσ 3. S^2 σοι pro σε 4. S^1 om ο ... S^1 ωσ ταχυσ 5. S^2 χιονα αυτου ... S^1 ομιχλη 7. S^1 πνευσαι 8. S^2 ο απαγγ. ABS 18.

CXLVIII. 1. (S primo ταν κυριον!) 2. S om οι 9. AS^2 παντ. οι βουν. 10. S^1 ερπετινα 12. S πρεσβυτεροι 14. B ὕμνοσ usque αυτου i. m. ABS 31.

CXLIX. S „Rubricator oblitus est versum explere. Scribere debebat psalmi titulum (αλληλουϊα) una cum numero ρμϑ." 2. S και οι ϋῖ. 4. S^2 εν τω λαω 6. S om αι ... S^1 om του ... AS εν τω λαρ. 9. S^1 om εν ... S^1 εστιν αυτη ... S^1 οσ. αυτων ABS 18.

CL. 5. S^1 ευηχοισ ... BS i. f. (S inscriptio ps. 151?) add. αλληλουϊα ABS 11.

B Subscriptio βιβλοσ ψαλμων ρν et versa pagina Ps. 151.

[3.] ABS οργανον οι ... S αναγγελλει [4.] S αυτ. παντων εισακ. [5.] S om εν [6.] AS ελεει A 17, BS 16.

B om βιβλοσ ψαλμων ρν., S praeb. ψαλμοι δαα („ita errore rubricatoris") ρνα

Stichi: S 5059.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ.

Inscriptio: ABS παροιμιαι

I. 5. S^1 om γαρ 7. B i. m. β ... BS φοβ. ϑεου ... S εξουϑενουσιν 8. B i. m. γ ... ACS νομουσ pro παιδειαν 9. S^1 στεφανοσ 10. ABS dist.

CXLIII. 12. ABS^1 ηδρυμμενα] b in textu ιδρουμενα, in Corrigendis ιδρυμενα et ita Ti

CXLIV. 13. b οἱ δεσποτεία

CXLIX. 1. b ἡ αἴνετισ

ante μηδε βουλ 13. S^1 πολυτελη ... S ημετερων 14. ABCS βαλλαντιον ... S εν pr. m. supr. lin. suppl. ... (S γενηθηθητω) 15. S^2 υϊε μη πορ. 16. AS^2 οι γαρ ποδεσ αυτων εισ κακιαν τρεχουσιν και ταχινοι εισιν (A om εισ.) του εκχεαι αιμα 20. $B^{i.m.}$ $\overline{\delta}$ 22. ABCS εχωνται 23. S^1 ϋπευθυνοντο ελ. 24. B^1 ουχ ... AS υπηκουετε 25. S^1 ελεγχ. και ... AS ου προσειχετε 26. ABC ηνικα αν, S ην. εαν 28. S^{primo} επικαλεσασθαι 29. CS^2 φοβον pro λογον ... ACS^2 om του 33. AS εν ελπιδι

II. 1. $B^{i.m.}$ $\overline{\epsilon}$ 3. $AB^{i.m.}$ C^2 i. f. add. την δε αισθησιν ζητησησ μεγαλη τη φωνη 4. AB^1S^1 εξεραυν- 7. S^2 ϋπερασπ. δε ... ACS πορειαν 10. S^2 om η pr. ... B την pro σην 13. $B^{i.m.}$ $\overline{\varsigma}$ ... S εγκαταλιποντεσ 16. $B^{i.m.}$ $\overline{\zeta}$ ante υιε 17. AB απολειπουσα 19. (S πορευοιμενοι) 20. ABS λειουσ 21. AS ab initio add. χρηστοι εσονται οικητορεσ γησ και οσιοι (AS^2 ακακοι δε) ϋπολιφθησονται (A -ει-) εν αυτη ... $B^{i.m.}$ $\overline{\eta}$ ante οτι ... S^1 om και οσιοι υ. εν αυτη

III. 1. $B^{i.m.}$ $\overline{\vartheta}$ 3. (AS πιστισ) ... BS εκλειπετωσαν ... S primo τε pro σε 5. AS^2 om τη 6. S^2 i. f. add. ο δε πουσ σου μη προσκοπτη 10. S^1 πιμπλωνται ... BS ταμεια ... AS^2 σιτου ... ($S^{(1)}$ εκβλυζωσιν) 12. AS παιδευει pro ελεγχει 13. $B^{i.m.}$ $\overline{\iota}$ 14. ABS κρειττον (S κρι-) 15. AS^2 αντιτασσεται 17. ABS παντεσ οι (B^2 αι) τριβοι ... S om εν 18. BS^1 om ασφαλησ 19. AS^2 εν φρονησ. 20. S^2 εν αισθ. αυτου ... S^2 δροσω 21. ABS παραρυησ 22. AS^2 τοισ οστ. σου 27. $B^{i.m.}$ $\overline{\iota\alpha}$ 28. S^1 επανηκαι αυρ. (= Bb) AS^2 επανηκε.και α. 29. $B^{i.m.}$ $\overline{\iota\beta}$ ... AS^2 τεκτενε 30. S^1 om σε, AS^2 εισ σε 31. $B^{i.m.}$ $\overline{\iota\gamma}$ 32. S om γαρ 33. $B^{i.m.}$ $\overline{\iota\delta}$ 34. $B^{i.m.}$ $\overline{\iota\epsilon}$ 35. $B^{i.m.}$ $\overline{\iota\varsigma}$

IV. 1. $B^{i.m.}$ $\overline{\iota\zeta}$ 4. S διανοιαν pro καρδ. ... $B^{i.m.}$ $\overline{\iota\eta}$ ante φυλασσε ... S^2 εντολ. μου ... S^2 post επιλαθη add. κτησαι σοφιαν και συνεσιν 9. S^1 τρεφανω pro στεφανω 10. $B^{i.m.}$ $\overline{\iota\vartheta}$ ... AS^2 πληθυνθησ. σοι 15. S^1 om τοπω ... B στρατοπεδευσωσιν 16. AS^2 απ αυτων 20. $B^{i.m.}$ $\overline{\kappa}$ ... BS παραβαλε 21. AB^2 εκλειπωσιν, S^1 λιπωσιν ... AS^2 εν ση καρδ. 22. B αυτην ... AS^2 σαρκι αυτου 24. AB απο σου μακραν 26. B τροχειασ (B ubique -ει- 4. 27. 2, 15 etc.) 27. S om αι ... Sποριασ

V. 1. $B^{i.m.}$ $\overline{\kappa\alpha}$ ... S παραβαλε 2. $AS^{2\ c.\ s?}$ αισθησιν et εντελλομαι σοι 6. B τροχειαι 7. S^1 μακρυνησ pro ακυρουσ ... ABS^1 ποιησησ, ipse S^1 vel S^2 corr. -σαι 8. S^2 και μη εγγ. 11. (S μεταμελεηθηση) ... S^2 εσχατ. σου 13. S παρεβαλον 14. AB εμμεσω 15. $B^{i.m.}$ $\overline{\kappa\beta}$ ... S^1 αγιων, AS^2 αγγι- 16. AS^2 om μη 17. B μονα 19. S^1 ηδια 20. S^1 ισθι μη πρ. ... B συνερχου 21. AB τροχειασ 22. $B^{i.m.}$ $\overline{\kappa\gamma}$ ... S εκαστοσ των εαυτ. αμαρτιων 23. ABS εξεριφη ... AS δια

VI. 3. B^1 εγλυομενοσ ... B^2 παρωξυνε ... S τον σον φιλον ... AB^1S ενεγυησω, B^2 ενηγγ- 6. BS ϊσθι pro ιθι 7. S^2 εκεινοσ ... S^1 γεωργιου γαρ 8. ABS υγιειαν (S ϋγειαν) 9. (S^1 εξ οϋπνου) 11. S om σοι ... (S ησ ω ηξει ωσπ.) ... S^1 αμητ. σοι ... S απαυτομολογησει 12. $B^{i.m.}$ $\overline{\kappa\delta}$ 14. AS διεστρ. δε καρδ. ... BS εν παντι καιρω c. praec. conjg. 15. AB^2S^2 δια δε τουτο ... S διακοπη δε 16. AS μισ. ο κυριοσ ... S^1 συντριβη 17. AS^2 αιμ. δικαιον 19. BS κρισισ ... $S^{(1)}$ αδελφοϋων 20. $B^{i.m.}$ $\overline{\kappa\epsilon}$ 21. ($S^{(1)}$ αφασψαι) ... S^1 αυτασ ... BS^1 επι pro περι 22. S ηνικ. εαν 23. BS και φωσ c. sqq. conj. ... AS^2 και οδοσ ... AS ζωησ ελεγχ. 24. S^1 φυλασσειν ... S αλοτριασ 27. S ου suprascr. 29. AB^1S ουκ αθοωθησεται (init. stich.) 30. AS^2 om την 33. ($S^{(1)}$ εφξαλιφθησ.) 34. S^1 om μεστοσ usque αυτησ 35. S^1 αταλλαξεται

IV. 15. B στρατοπεδευσ.] ita et Ti, b ut S -παιδ-

VII. 1. S[(1)] ὑῒε μου φυλ. ... B[i. m.] $\overline{\kappa\varsigma}$ ante ὑιε τιμα 2. S[1] λογουσ εμουσ 3. S[(1)] περιθου δε ... S[1] πλαθοσ 4. S[1] primo τη σοφια 5. ABS εμβαληται 9. S εν σκοτ. εν σπερινω (sic Ti, tacet in Comm.) ... S νυκτερινη η και 10. S[primo] ει δε 11. AB[1]S ουκ ησυχ. 13. S om δε ... S[1] ειπεν 14. S[1] primo ειρηνικοι 15. B[1] εισ υπαντησιν 16. B κειρεια, S[1] κιρια 17. S διερρακα ... AS[2] κροκω 18. S ορθου 21. S βροχ. τε των απο 23. S[1] om δε 25. S[1] om εισ τασ οδουσ ... AS[2] i. f. add. και μη πλανηθησ εν ατραποισ αυτησ 27. S[1] primo καταγ. τα εισ ... AS[2] om τα ... BS ταμεια ... S[2] om του

VIII. 1. B[i. m.] $\overline{\kappa\zeta}$ 2. (S[(1)] αναβμεσον) 3. S[(1)] δυναστων 6. S[1] πολλα pro σεμνα 8. S[1] primo στομ. σου ... ABS ουδεν εν αυτοισ ... ABS[1] στραγγαλωδεσ 10. B[i. m. inf.] i. f. add. (cf. A) αντερεισθαι δε αισθησει χρυσιου καθαρου 12. ABS και γνωσιν c. sqq. conjg. ... B i. fin. stich. 11[a] χρισσων—πολυτελων repetivit, sed uncis appositis del. 13. S[1] ὑπερηφανιαν ὑβρ. τε κ. αδικιαν 17. S ζητουντασ pro φιλουντασ, quod ipse S[1] suprascr. ... AS[2] ευρησ. χαριν 19. ABS γενηματα ... S χρισσων 20. S[1] οδων pro τριβων ... AS[2] δικαιοσυνησ, cui S[2], per errorem ut vid., ϗ praeposuit 21. (B θυσαυρουσ) 23. BS (A om) εν αρχη c. praeced. conjg. ... BS προ του usque 24. ποιησαι stich. 25. S post εδρασθηναι add. και πλασθηναι την γην 26. S[1] ὑπο τον ουρανον 28. AS ηνικα ἰσχυρα ... AS[2] add. εν τω τιθεναι αυτον τη θαλασση ακριβασμον αυτου ϗ υδατα ου παρελευσονται στοματοσ αυτου 29. AS om ωσ 31. BS ευφραινετο pro ἐνευφρ. sec. 32. S[2] i. fin. add. (cf. A) μακαριοι οι οδουσ μου φυλασσοντεσ· [33.] ακουσαται παιδιαν και σοφισθηται και μη αποφραγηται 34. S[1] θυραν pro θυραισ καθ ημεραν 36. AB εισ εμε αμαρτανοντ. ... BS[1] om εισ sec. ... S[1] om με

IX. 1. B οικοδομησεν 5. S ελθετε 6. S[2] ζησεσθαι pro εισ τ. αιωνα βασιλευσητε ... AS[2] φρονησ. ἱνα βιωσηται (A -τε) 7. B[i. m.] $\overline{\kappa\eta}$ ... S μωμησετε αυτον 8. ABS μεισησωσιν σε ... AS[2] i. f. ad ασοφον και μισησι σε 10. S[1] βουλημα ... AS[2] το δε γνων. 12. S[1] om αποβησ ... S om αν ... B[2] αντλησησ ... AS[1] ποιμανει ... S om ο δ αυτ. usque πετομενα 13. B[i. m.] $\overline{\kappa\vartheta}$ 14. BS επι διφρου c. praeced., εμφανωσ etc. c. seqq. conjg. 16. S[1] αφρων ... ABS με ενδεεσι (S -σει, A -σιν) δε 18. S[2] ολουνται ... AB[1]S[1] πετευρον ... S[2] τοπω αυτησ ... S[1] διαβησεται ... AS[2] post υδ. αλλοτρ. add. και υπερβηση ποταμον αλλοτριον ... S σοι δε pro δε σοι

X. 1. B[i. m.] $\overline{\lambda}$ ... S om τη 3. S[2] δικαιαν 5. S ὑιοσ σοφοσ πεπαιδευμενοσ 6. AS[1] επι κεφαλησ 10. S οφθαλμω 11. BS απωλεια 12. (ABS νεικοσ ... BS φιλονεικουντ.) 13. B om οσ usque σοφιαν ... S[(1)] σκαρδιον 15. S[1] κτισισ 16. S[1] αμαρτιαι 17. AS[2] om δικαιασ ... B ανεξελεγκτοσ 19. B[i. m.] $\overline{\lambda\alpha}$ 21. S[1] om εν ... S[1] τελευτησωσιν 22. AS επι κεφαλησ ... BS (A om) αυτη πλουτιζει stich. inc. 25. S[1] om παραπορευομ. usque ασεβησ ... AS[2] ο ασεβησ 26. B αυτην 28. AS ολλυται 30. ABS om εισ ... B ουκηκουσιν (B[1] ουκ ηκουσιν, B[2] ουκ οικησουσιν), S ουκηοικηκουσιν 32. S[1] δικαια ... S[1] αποστραφεται, S[2] καταστρεφεται

XI. 2. S ου αν 5. AS αμωμου ... S[1] om ασεβεια usque 6. ρυεται αυτουσ 6. AS[2] ρυσεται ... S[2] ασεβια pro απωλια 9. S[1] αμαρτων, S[2] αμαρτωλων pro ασεβων 10. (S[1] διων pro δικαιων) ... AB[i. m. sup.] S[2] i. f. add. και εν απωλεια (S -λια) ασεβων αγαλλιαμα εν ευλογιαισ (S -για, A -γεια) δικαιων (S ευθιων, A -θει-) ὑψωθησεται πολισ 12. S[1] δε ο φρον. 14. S[1] φυλλον ... S[1] om δε 17. S[2] εξολλυσι δε το εαυτου σ. 21. S[1] χ.

IX. 12. S[1] om αποβησ] Ti Comm.: „κακοσ: C[a] αποβησ“, ex quo concludendum foret, S[2] αποβησ pro κακοσ voluisse, non illud post hoc inseruisse.

χειρα 22. S^2 ενωτιον χρυσουν 24. BS^1 om δε ... S^2 τα αλλοτρια ελαττονουνται (S^1 -τττ-) 26. B ὑπολιποιτο 29. S τω οικω εαυτου 31. $B^{i.m.}$ $\overline{\lambda\beta}$ ... S ο αμαρτωλοσ κ. ασεβησ

XII. 5. (S λογοισμοι) ... S^1 λογοισ pro δολουσ 7. B om ο ... (S ασεβ. ο αφ.) 9. S περιθεισ 10. S^1 εαυτου 11. B εμπλησθησηται ... $S^{(1)}$ καταλιψωει ... S^1 αμαρτιαν pro ατιμ. 12. B ασεβων pro ευσεβ. 13. S δια αμαρτ. ... S^1 ο αμαρτωλ. ... S^1 εκφευει 16. S εξαγγελει ... ABS om ανηρ ... S^2 ο πανουργ. 23. S^1 καρδιαι („ι alterum erasum, sed postea inepte instauratum“) 25. AS^1 ευφρανει 26. S^2 αμαρταν. usque κακα uncis inclusit

XIII. 1. S^1 μητρι pro πατρι 2. S ολλυνται 5. BS και ουχ 8. S^1 primo υπισταται 9. BS ελεωσιν (B ελαι-) 12. B εναρχομενοισ = εν αρχ.? ... AS^2 βοηθειν ... S^1 om αγαθη 13. S^1 δουλιω ... S^1 εστ αγαθον 16. (S εξεπετασε εαυτ. sine ν) 17. S^1 πιστοσ pro σοφ. 20. $B^{i.m.}$ $\overline{\lambda\beta}$, cf. XI. 31. ... AS^2 ο συμπορευομ. σ. σ. εσται ... S^1 αφρονι 25. S^2 εσθιων

XIV. 2. S^1 om δε 4. (ABS γενηματα) 5. S^1 εκκαει 6. $B^{i.m.}$ $\overline{\lambda\gamma}$ 13. S εν ευφροσυνη 16. S^1 εν εαυτω 22. (S πιστισ pro [=] πιστεισ) 26. S^2 καταλιψι 28. ABS εκλειψει (S -λι-) 29. S^1 primo ολιγοσχοσ ... B^1S^1 ἴσχυροσ 31. ABS ελεα 33. S^1 „ανδροσ: C^a αναπαυσεται“

XV. 1. S om δε sec. 2. B αναγγελει 3. BS κυριου fin. stich. 4. S^1 πιοτητοσ, S^2 των καρπων αυτησ, pro πνευματοσ 6. ABS ολοριζοι ... AS^2 ολουνται ... S^1 om οικοισ usque απολουνται 7. S^1 primo χειλη δ σοφ. δ. 8. S αμαρτωλων pro ασεβων 9. S^1 απατα pro αγαπα 13. B^1 ουσαισ 14. S^1 ασεβων pro απαιδευτ. 15. B ησυχασουσιν 16. ABS κρεισσων (S κρι-) 21. S ο δε φρονιμ. ανηρ 22. S^1 ὑπερτιθονται ... S^1 τιμωτεσ 23. AS ὑπακουση ... S^2 ακακοσ pro κακοσ 25. S^1 εστησεν (16, 6.) S^1 ελαιημοσυναι (S^2 -αισ) ... S^1 primo πιστισιν 28. $S^{(1?)}$ καρδια 29. S ὑπακουει (16, 8.) (ABCS γενηματα)

XVI. (9.) BS καρδ. δε ανδρ. 15, 33. BS φοβ. θεου ... S^2 post αυτη add. (cf. A) προσπορευεται δε ταπινοισ δοξα 2. B^1 οι δε ασεβησ sic 5. AB^1CS αθοωθησεται ... S δεχται δε π. τω θεω 10. $B^{i.m.}$ $\overline{\lambda\delta}$ 15. S^1 οψιμοι 16. $B^{i.m.}$ $\overline{\lambda\epsilon}$ ... (B νοσσειαι bis et χρυσειου) 17. S εκκινουσιν ... S επ αγαθ. 22. S^1 και παιδια δε 23. S^1 om του 26. ABCS εκβ. εαυτου (CS αυτου) την απωλειαν (S -λι-) 27. S^1 θησαυριζεται 28. S χολου pro δολ. ... AS πυρσευει 30. B διαλογιζεται, ACS λογιζεται 32. AC^2S^2 post ισχυρου add. και ανηρ φρονησιν εχων γεωργιου μεγαλου 33. S^1 δικαιοισ pro αδικ. ... S^2 πασιν pro παντα (sec.)

XVII. 1. ACS πληρησ πολλων 2. S^1 primo δεσποτην 3. S^1 καρδια εκλεγεται, S^2 καρδιαι εκλεκται 4. S^2 γλωσση 5. ABS αθοωθησεται 7. S om πιστα usque χειλη, S^2 pro ψευδη corr. πιστα 8. AB^2S χαριτ. η παιδεια (S -δι- ut plerumque) ... S αδικηθησεται pro ευοδωθ. (οὐδ' ἂν [εαν] pro οὗ δ' ἂν legisse vid.) 14. S^1 αρχην ($^{et\,3}$ „inepte“) ... (S^1 ενδιαστασισ) 15. S τον δικαιον pro τ. αδικον 17. $B^{i.m.}$ $\overline{\lambda\varsigma}$ ... S^2 ο φιλοσ 18. BS^1 εγγυην ... AS^2 τον εαυτ. φιλον 21. BS επι ὑιω 23. ABS δωρ. εν κολποισ (AS -πω) αδικωσ 25. BS^1 πατρ. εστιν ... AB^1S^1 τ. τεκ. αυτου 27. S^1 προελεσθαι 28. (S σοφιαν: ν erasum, sed sequens σοφια intactum, cf. A)

XVIII. 8. S^1 ανδρογυναιων 9. AS^2 εαυτον pro αυτον 10. S^1 κυριω ... S^1 om δε ... S προσδραμουντεσ 11. S^2 μεγαλα 18. S^2 ad σιγηροσ i. m. notavit. κληροσ 20. S πλησθησεται 22. AS^2 παρα κυριου

XIII. 5. BS και ουχ] ita et Ti, b (ut A) και ουκ ἕξει (sic)

XIV. 4. ABS γενηματα] ita et b, Ti γεννημ. 28. ABS εκλειψει] ita et Ti, b εκκλειψει

XV. (16, 8.) ABCS γενηματα] ita et b, Ti -νν-

XIX. 5. CS ο δ εγκ. 6. S^1 πολλοι δε ... AS^2 om ο 7. S^1 ποιει pro μισει 9. S^1 απολιπεται pro απολειτ. 13. CS^2 και ουχ αγν. 14. BS παρ. δε ϑεου 15. BS^1 ανδρογυναιον 17. B^1 ανταποδωϑησεται 19. BS om πολλα 20. B i.m. $\overline{λζ}$ ... S^1 επ εσχατω σ. 21. B^{2}S μενει εισ τον αιωνα 22. AS^2 ψευστησ 23. S^2 οισ pro ου 24. B προσενεγκη, ACS προσαγαγη 27. S απολιπομενοσ 28. ABS καϑυβριζει ... (AS κρισισ = -σεισ) 29. S^1 ακολαστοι

XX. 1. (ABS υβριστικον) ... S^2 (cf. A) post μεϑη add. πασ δε ο συνμιγνυμενοσ αυτη ουκ εσται σοφοσ. ... S$^{(1)}$ τοιουτο^{ι}σ 4. S ου καταισχυνεται 9. S^1 om την 20. S εσονται pro οψ. 22. B. i.m. $\overline{λη}$ ... AB αλλα 10. S κυριου αμφ. 11. ABS και ο ποι. etc. conjg. c. εν τ. ε. α. συμπ. 13. AS διανοιξ δε τ. ... S^1 αυτων pro αρτ. 27. B^1 εραυνα ... BS ταμ^{ε}ια, it. 30. 30. S^1 εισ τα τ.

XXI. 1. AS ου δ αν ... AS^2 νευση 4. ABS εφ υβρει ... AS^2 αμαρτιαι 6. AS^2 διωκ. και ερχεται επι 9. S^1 εν γωνιασ ... S^1 κοινω κοιν. pro οικω κ. 11. B ο ^{α}κακοσ 13. BS om αυτου ... S εστιν ο επακουων 15. S^1 δικαιω ... B ποιει 17. S^1 φιλον 19. B κρεισσων ... B γυν. γλωσσωδουσ κ. μαχιμου ... S^1 οργιλουσ 25. S^1 οκνηρουσιν ... S^2 αποκτεννουσιν 26. B^2 ελεει 29. ABS ευϑησ

XXII. 1. S χρυσιον κ. αργυριον 8. (S^1 primo παροελϑοντεσ) 10. B i.m. $\overline{λϑ}$ 11. B dist. post αμωμοι plene, non post βασιλευσ (S incert.) 13. S οκνηροσ και λεγει 14. S^1 ενωπ. π ανδροσ 15. AB^{2}S^1 καρδιασ, S^2 εν καρδια 16. AS^2 τα εαυτ. κακα 17. B i.m. $\overline{μ}$ ... AS^2 παραβαλε ... S^1 γνοισ ... S αυτουσ οτι 18. S om εαν ... S^2 και ευφραν. 19. S^1 κ. γνωρισοι τ. ... ACS οδ. αυτου 20. BS ψυχησ 21. BS om σε sec. ... S λογον αληϑιαν (S^2 -ιασ) 23. S^1 om κυριοσ ... S^1 ψυχην pro κρισιν (δικην) ... S σην ψυχην ασυλον 27. AS^2 αποτεισησ (sed εχη S^2 non mutavit)

XXIII. 1. BS δυναστων 4. S^1 παρεκτινησ 5. S^1 επ αυτον ... BS^1 πεσειται pro φαν. ... S^1 πτερυγασ (S^2 -γαισ) 11. BS κραταιοσ εστ. stich. inc. 12. B i.m. $\overline{μα}$ 17. B^1 ζηλωτου 19. B γε^{ι}νου ... S^2 εννοιαν 20. (ABS οινοποτησ) ... BS^1 om τε 21. S^1 primo και πτωχευσ. ... S^2 ρακκωδη 22. B i.m. $\overline{μβ}$ 26. (S^1 ο εμασ οδ.) 27. S εστιν τετρημενοσ 29. ABS τινι κρισισ ... AS^2 om δε ... B αηδια ... B^{2}S^0 πε^{λϊδνοι} οι, AS^1 πελι(A -ει-)οι οι 31. AS om εν prius ... AS και εισ τα ... S^1 γυμνοσ ϋπεροησ 35. ABS ηδειν fin. stichi ... S ορϑοσ

XXIV. 1. B i.m. $\overline{μγ}$ 4. S εμπιπλανται ... BS ταμ^{ε}ια 6. S^1 βοηϑει 10. S^1 om εωσ 13. B i.m. $\overline{μδ}$ (Cozza $\overline{μα}$) 14. B αισϑηϑηση, AS αισϑηση ... (S τελ^{ευ}τη σου: τελτ raso σου ut vid., pr. man. rescrips., et ευ supra add.) 15. S ασεβην ... B νομην 16. BS επτακι 18. S^1 ϋποστρεψει 19. S^1 κακοτητι pro κακοποιοισ 21. B i.m. $\overline{με}$ ... (BS μηϑετερω) 23. B κ. ουδ. ψευδ. αυτου απο γλωσσησ μη ... (S^1 συνευροισ) ... S εκκαιει ... S^1 ωσ τα pro ωστε 24. B i.m. $\overline{μς}$ ... S^1 δεξαμενουσ ... S^1 τι δε pro ταδε ... S^1 παυσομαι 25. ABCS παντων 26. CS ο ϑεοσ ... S εδιδαξεν 27. BS om παντων 29. S εξελεγξη 31. S^2 om και extr. ... AS^1 om τα sec. 33. S^1 καταρησηται 35. ABCS την δε ... S εξοδ. εαυτου 37. AS στομιδασ ... BS αναλισκειν fin. stich. 38. B i.m. $\overline{μζ}$ ... S om αιδεισϑαι — καλον 40. ACS^2 ευλογια αγαϑη 41. ACS^2 λογουσ σοφουσ 42. S^2 αγρον σου 46. (ABS χερσωϑ. fin. stich.) 47. B i.m. $\overline{μη}$ ... BS^1 απεβλεψα 48. S om δε pr.

XX. 1. ABS υβριστικον] ita et Ti, b -στηκον

XXII. 11. B dist. plene post αμωμοι, non post βασ.] ita b, non Ti

XXIII. 20. ABS οινοποτησ] ita et Ti, b οἰνοπόϑης 29. S^2 corrector E saeculi duodecimi 35. ABS ηδειν fin. st.] ita Ti, b post ηδειν non dist.

XXIV. 14. AS αισϑηση] ita et Ti, b αισϑητηση 21. BS μηϑ ετερω] ita et b, Ti μηδετερω

49. S ποιησισ 51. ABCS ante και γη inser. και ταρταροσ 52. B αικχο-ψεσαν, ² -ψαισαν (sic ?) 54. S^2 νηωσ 58. (ABS^1 οικετισ) 59. AS^2 δε εστιν ελαχ. 61. B χοιρογυλιοι (S^2 χυρογρυλλ. sic) 62. AS εκστρατευει 63. AS βασιλεωσ 64. S^1 om δε ... AS και το τετ. 66. (S^2 επολιου pro αιπ.) 67. B i. m. μθ ... AS εισ ευφροσυνην 68. S^1 εσθε pro εσται ... S μυκτηρα ... S εξ-ελκυσησ ... (S κρισισ) 69. ABS βασιλεωσ stich. inc. 70. S^1 om τι pr. ... S^2 τηρησεισ punctis notavit (sic) 72. (B θυμωδει* εισ.) ... S^1 ἴνον pro οινον 73. BS^2 επιλαθωνται, S^1 επιλαθων 75. S primo ποδων! ... (B μνησ|σθω-σιν) 77. S διακρινε pro κρινε ... S om δε

XXV. 1. B i. m. ν ... AS^2 παροιμιαι pro παιδειαι ... S σαλομωντοσ 6. S^b δυνατων 7. AS το ρηθην. σοι ... S ταπινωθηναι ... B i. m. να ante α ειδον 8. B εκ εσχατω 9. ABS μη καταφρον. c. praec. conjg. 10. S μαχη κ. η εχθρ. σου ... ABS αλλ εσται 11. S^2 λογον επι αρμοζουσιν 12. AS^2 om και 13. B om χιονοσ 14. AS^2 επιφανεστατοι ... AB^2S οι καυχωμενοι 16. B i. m. νβ ... S εμπλησθεισ 17. S εισαγαγε ... AS πρ. τον σεαυτ. 18. S^1 ροπανον ... AS^2 ακηλιδωτον ... S^2 ουτωσ ανηρ 20. AS om εν post σησ ... S^1 βαπτει 21. B i. m. νγ ... AS τρεφε pro ψωμιζε 22. S^1 ποιησασ ... S^1 επι τησ κεφαλησ 23. B βορρεασ 24. BS κρειττον (S κρι-) 25. S^b ζωση pro διψωση 28. S^1 πολι (= -λει?)

XXVI. 4. B i. m. νδ 6. ABS εαυτου (S αυτου) οδων ... S^1 ο omiss. ab init. lin. suppl. 7. S^1 πορνιαν, S^2 πορειαν 8. S διδουντι 9. AS του μεθυσου 11. S αναστρεψασ κακια 12. B i. m. νε ... ABS παρ εαυτω 13. B εν δε τ. πλ. φον. minut. lit. i. f. l. add. 15. AS δυναται ... AS^2 το στομα 18. S^2 πιρωμενοι pro ἴωμενοι 19. S^2 φοραθωσιν pro οραθ. (cf. A) 20. AS^2 οξυθυμοσ 22. B κεκωρπων ... BS ταμεια ... S^2 κοιλιασ pro σπλαγχνων 23. S δολια pro λεια ... BS εχθρουσ ... S om τη ... B text. ※ ↙ λογουσ, i. m. ※ δολουσ ↙ 25. B ※ εισιν i. m. 26. B^1 ενκαλυπτει, ² εγκ-, S^1 συν- ... ACS^2 εν συνεδριω 27. S ο ορυσσον (corr. -ω-) βοθυνον

XXVII. 1. B i. m. νς 4. BS ουδενα 7. BS^1 εν ενδεει ... ACS γλυκεια (C -εια) ... S^1 φερει pro φαινεται 9. S θυμιασιν ... BCS καταρηγνυται 10. AS κρισσον ... S^1 om η ante αδελφ. 11. B i. m. νζ ... AS ἵνα ευφραιν. σου 13. ABCS post γαρ dist. ... (ABCS λοιμαινεται, οι = υ ut saepius B in hoc libro et hoc verbo) 15. (B ημερα χειμ.) ... BS om αυτου ... S απο pro εκ sec. 16. B βορρεασ 17. S^1 παροξυνον pro -ει 19. ACS^2 καρδιαι pro διανοιαι ... S^1 ομοιαι τ. ανθρ. (cf. C) 21. BS αργυρω ... S^1 om αυτον ... ABCS ευθησ ... ACS εκζητι (-ει) 22. ACS^2 τον αφρονα ... B εμμεσω 23. ABCS ου τον αιωνα 25. B i. m. νη ... S των σων θερ.

XXVIII. 4. BS εγκαταλιποντεσ ... S^1 νομ. και εγκωμ. 5. S ου νοησου-σιν κρ. 6. S^1 om εν αληθεια ... S primo πλουσιουσ 7. S primo νομουσ ... AS^2 πατερα αυτου 8. S(1) και με πλεονασμων 8. AB^2S ελεουντι 10. S διελευσ. εισ αγαθ. 13. S αυτου 14. S^1 om δι 16. S^2 χρηματων pro προσοδων 17. B i. m. νθ ante παιδευε ... B ὓπακουσησ, S^1 -σεισ 18. S^1 δικαιοσ 25. S^1 ο pro οσ

XXIX. 1. AS ουχ εσται 2. S(1) δ ασεβουων 3. AS^2 ο πατηρ α. 5. S^1 παρασκευεται ... S περιβαλει 7. AS^2 ου συνησει γν. ... S ουκ υπαρχ. γνουσ 8. S απεκρυψαν 10. S μεισησουσιν 12. BS επακουοντοσ 13. AS χρεοφειλετου (A -φι-) ... AB^2S ποιειται αμφοτερων 17. B i. m. ξ 19. S^1 σκληροτραχηλοσ 20. B τραχυν ... B om ο 22. AS ορυσσει νικοσ (νι- et B^1) ... ABS αμαρτιασ 23. B εριζει, S^2 εγιρι pro ερειδει 24. S^1 εριζεται, S^2

XXIV. 58. ABS^1 οικετισ] ita et b, S^2 Ti οικετησ 69. ABS βασιλεωσ etc.] Ti βασιλεωσ, b βασ. χρηματ. c. praec. conjg.

XXV. 3. b in textu ανεξελεγ-τοσ, in notis ut Ti et MSS -εγκτ-

XXIX. 7. S ουκ υπαρχ.] ουκ et b, AB Ti ουχ

συνμεριζεται 25. S σωτηρι pro δεσποτη 27. B ※ ανδρι i. m. 28. $B^{i.m.}$ ξα ... S om η τοιαυτη 29. S θαρρει ... AS επ αυτην 30. ABS om εισ 32. S^1 ωσ η ναυσ ... S^1 εαυτη τ. βι., AS^2 εαυτησ (A αυτ.) τον πλουτον 33. ABS και ανιστ. εκ (S primo εν) νυκτ. c. antec. conjg. 36. AS ολ. τ. νυκτ. ο λυχν. αυτησ 37. AS^2 τασ χειρασ pro τουσ πηχεισ, sed ipse S^2, ut vid., rurs. del. ... S^1 εκτενεισ ... S εριζει εισ αδρακτον 39. ABS ενδιδυσκονται 40. S om δε 41. ABS εν πυλαισ (S ρυμαισ) ο ανηρ αυτ. ... AS^2 μετ. τ. πρεσβυτερων τ. γησ 42. S^1 απεδετο, ABS^1 απεδ. fin. stich., S^2 απεδοτο τοισ φοινιξιν ... AS περιζωμ. δε 43. S στοματα 45. AS om το ... BS^1 σοφοισ et om και ... S^1 νομοθεσμουσ 47. AB^1S^1 εποιησαν δυνατα ... ABS ὕπερχ. και ... S ὕπερηρεσ

Subscriptio: B παροιμιαι, S παροιμιαι σαλομωντοσ

Stichi: A 1924, B 1930, S 1915.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ.

Inscriptio: ABS εκκλησιαστησ

I. $BS^{i.m.}$ α̅ ... S hic ιηλ, 12. ισλ 2. (S. τ. π. ματαιοτησ) 3. S εν ω μ. 5. ACS ανατελλων αυτοσ 7. ABC ουκ εσται ... ACS εμπιπλαμενη ... ABS εισ τοπον ... B om ου ... S om του 8. ACS ουκ εμπλησθησεται ... S ουκ εμπλησθησεται pro ου πληρωθ. 9. S^1 ποιησομενον pro πεποιημ. 10. S^2 αυτο ηδη γεγ. 11. S ουκ usque γενομενοισ stichus 12. $B^{i.m.}$ β̅ 13. S^1 ὕπερ pro περι ... S^2 ηλιον pro ουρανον ... S περισπασθηναι 14. BS συνπαντα (= συν παντα? cf. 3, 10) ... S^1 om τα ποιηματα ... $S^{(1)}$ τα πεποιημενα 15. AS^2 post δυνησ. pr. add. του 16. ABS εν τη καρδ. ... S του λεγειν ... AB εγω ἰδου ... S προεθηκα ... S π. οισ ... ABS και εδωκα usque γνωσιν post σοφ. κ. γνωσ. v. 17. pon. ... S του επιγνωναι 17. S^1 καρδιαν ... ABS παραβ. κ. επιστ. c. sqq. conjg. ... B τουτ εστιν 18. S ο προσθεισ

II. 3. $S^{i.m.}$ β̅ (ad ‘ και κατεσκεψ., quod in medio stich.) 3. S^2 ωδηγησ. με ... S^2 κρατιν ... ABS επ (S επι) ευφροσυνη ... S^2 ηλιον εν αριθμω (4. 5. 6. S stichus unus) 6. B om ξυλα 7. S^1 om πολλη ... S^1 primo μοι εισ υπερ π. 8. S om γε secundum ... B om και post αδουσασ ... B^1S^1 εντρυφηματα ... AS ὕιων του ανθρωπου ... AS^2 οινοχοουσ pro -χοον 9. AS om απο 10. AS ευφροσυνησ οτι 11. AS^2 εν πασιν τοισ ... S τα παντα παντα ... S περισσεια pro προαιρεσισ 12. AS περιφοραν ... S^2 απελευσεται ... S^2 post βουλησ add. συν, τα punctis not. et eras. ... S εποιησ. αυτη 13. S οτι περισσια εστιν 14. $B^{i.m.}$ γ̅ ante και εγνων 15. $S^{1\ et\ 2}$ εωσ pro ωσ 15. S^2 om μοι ... ABS εγω c. seqq. conjg., S^2 εγω alt. add. et ut A τοτε ante περισσ. ... AS διοτι αφρων (sic sine ο) εκ περ. λαλει ante οτι και γε τ. μ. pon. ... S^1 ματησ (pro ματαιοτησ) 16. ABS^2 om η ... AB^2S εισ αιωνα ... AS^2 ταισ ημεραισ ταισ επερχομεναισ ... S om ο 17. AS οτι τα παντα 18. AS συνπαντα ... S τον μοχθ. ... AS ον εγω μοχθω 19. ACS οιδεν ... AS η σοφοσ ... BS^1 και ω εσοφισ. 20. $B^{i.m.}$ δ̅ ... AS τη καρδια μ. 21. AB ανδρεια ... S^2 οσ pro ω 22. ACS om εν prim. ... S^1 εν τη προαιρεσει ... S^1 om ω 24. S εν ανθρωπω ... S^2 πλην ο φαγ. ... $B^{i.m.}$ ε̅ ante και γε τουτο 26. S και συναγαγειν

III. 1. $S^{i.m.}$ γ̅ ... S^1 om ο ... B καιρ. τω π. πραγμ. τω ... S^2 ηλιον 2. S^1 και καιρ. τ. τεκ. ... ABC εκτειλαι ... BS^1 om το 3. ACS οικοδο-

II. 21. AB ανδρεια] ita et Ti, b cum CS ανδρια, similiter 4, 4 BTi ανδρειαν, ASb -ριαν

μησαι 4. (S^{primo} κεαροσ του γελαλησαι) 8. S^1 κ. του πολεμου 10. ACS om παντα ... (S^1 -δωκεν ο θεοσ τοισ υιοισ bis scrips.) ... ACS υῖ. του ανθρωπου ... S^1 περισπασθηναι omisso του 11. ACS^2 om τα ... S^1 om α ... S^1 ενωπιον pro εν χαιρω ... S^2 αυτων pro αυτου ... AS κ. γε συν τον αι. 12. S εν αυτοισ αγαθον ... S^1 πιειν pro ποιειν 13. ACS om ο ... S^1 om οσ ... AS τουτο δομα 14. B$^{i.m.}$ ζ̄ ... ACS επ αυτων ... ACS απ αυτων 15. S^2 του γενεσθαι 17. S ειπον pro και ειπα (cf. AC) ... S ασεβην ... AS παντι ποιηματι ... B και pro εκει, quod, ut ACS εκει (S εκι), c. seqq. conjg. 18. S^1 επαγω pro ειπα εγω ... S^1 και διξαι, AS^2 και τουτο δ. 19. B αυτοισ ου συναντ., S αυτ. ωσ συναντ. ... S^2 συναντ. εν τοισ πασιν ... ABC om και post ουτωσ ... S^1 πν. εν αυτοισ π. ... S^2 και τισ περισσεια τω ανθρωπω 20. ACS^2 τ. π. πορευεται εισ ... ACS επιστρεφει (S -φι) 21. ABS (C hiat) οιδεν ... AS^2 το πνευμα ... ABCS εισ ανω ... ABC και πνευμα 22. AS ευφρανθησεται ανθρωπ. ... AS εν ω αν ... S^1 μετ αυτων

IV. 1. B$^{i.m.}$ ζ̄ ... S πασασ ... BS^2 γινομενασ (S^2 γει-) ... B om και tert. ... ABS συκοφαντ. αυτουσ ... BS^1 ἴσχυν, S^2 ἴσχυ (praetermisit σ) ουκ εστιν ... AS i. f. ο παρακαλων 2. AS εγω συν τουσ 3. S^1 om vers., S^2 suppl. et om παν ut A 4. B$^{i.m.}$ η̄ ... S συνπαντα ... AS συνπασαν ... BS οτι αυτο ζηλ. ... B ανδρι ... AS ετερου 5. AS om ο ... AS περιελαβεν 6. B υπερ πληρωμα 7. (S επεστρεψα ^{ε}γω) 8. S^1 om και γε υιοσ ... S^1 om αυτου sec. ... ABS εμπιπλαται 9. S$^{i.m.}$ δ̄ ... B om οι 10. AS εγειρει ... ACS του εγειραι (S^1 -γι-) 11. B γε αν ... AS οι δυο 12. S^1 om εαν ... S^1 και οι δυο ... B ταχυ 14. AS δεσμων ... AS om του 15. B$^{i.m.}$ θ̄ ... ACS αναστησεται 16. S πασιν οτι εγενετο εμπρ. ... AS εν αυτω 17. S^1 om τον ... AS^1 εν ω αν πορ., S^2 εν τω πορευεσθαι ... S οικον θεου ... S^2 εγγισον ... S^2 υπερ το δουναι αφροσυνησ ... S θυσιασ pro θυσια σου ... B ποιειν ... S το καλον pro κακον (cf. 9, 12.)

V. 1. S σπευσησ ... AS ταχυνετω ... S om ο ... AS om ανω ... S^1 γησ κατω ... ACS^1 επι τουτω εστωσ. 2. S^1 om ενυπνιον 3. ACS καθωσ αν ... B om οτι 4. S^{primo} om μη sec. 5. S^1 εξαμαρτανειν, ACS^2 εξαμαρτειν ... S ειπησ το προσωπον τ. θ. ... S^2 om τα ... B χειρ. σων 7. (S^1 κριμαπ̇τοσ) ... S δικαιοσυνην ... B om οτι ... S^2 φυλαξει ... B επ αυτουσ, ACS επ αυτησ 8. ABS κ. περισσεια (S -σια) γησ c. antecedd. conjg. ... S^1 om του 9. B$^{i.m.}$ ῑ ... ACS^2 εν πληθ. αυτου ... (ABC γενημα), S γενηματα 10. B εν πληθ. αγαθωσ. c. antecedd. conjg. ... ACS οι εσθοντεσ ... S^1 τι ανδρι, S^2 τισ ανδρια ... S^2 αλλ η pro αρχη ... B^1 οφθαλμον. 12. (B αρρωστειαν, semper -ει-) ... ACS εισ κακ. αυτου 13. S εν πιρασμω πον. 14. S πορ. εκει ωσ 15. B om τισ ... B αυτω 16. S^1 om πασαι 17. B$^{i.m.}$ ι̅α̅ ... S^1 ἴδου εγω ο ειδον ... S ω αν ... ACS μοχθηση ... S^1 ην pro ων 18. B εξουσιασ. αυτων, AS εξ. αυτον ... ACS του φαγειν 19. B^1 ουχ αλλα pro ου πολλα, ACS ου πολλασ

VI. 1. ACS^2 επι τον ανθρ. 2. S^1 ξεν. καταφαγεται ... AS^2 φαγ. αυτα ... S οτι και γε τουτο (cf. AC) 3. BS om αι ... ACS η ψυχ. α. ουκ εμπλησθησεται απο (C om απο) αγαθωσ. ... S αφη pro ταφη 5. S^1 τουτο pro -ω 6. ABCS και ει εζησεν ... S πορευσεται ... B om τα παντα 7. B$^{i.m.}$ ι̅β̅ ... ACS του ανθρωπ. 8. ACS^2 οτι τισ περισ. 9. S ad αγαθον lineola nov. sect. indicat 10. S^2 το ονομα ... S και ο εγνωσθ. ο ... AS του κριθηναι ... ABC ἴσχυρου 11. S ολιγοι pro λογοι (cf. 10, 1. B)

VII. 1. S^1 οτι περισσον ... S^1 τισ αγαθον, AS^2 τι αγ. ... AS ζωη αυτου ... ABS ημερων ζωησ ... S^2 εωσ σκιασ pro εν σκια 2. S^1 γενεσεωσ, ACS^2 γενεσ. αυτου 3. (S^1 πενθουσ ε̇ η) ... S^2 παρα το pro η οτι

IV. 17. b$^{vid.}$ ποιειν pro πιειν

V. 9. ABC γενημα, ita et b, Ti -νν-

... CS παντ. του ανϑρ. 4. S αγαϑοσ ϑ. ... B om καρδια 7. ACS φ. των ακανϑ. ... S και γε τ. ματαιστησ ad seqq. trah. 8. ACS απολλυει ... S^1 ευτονιαν, AS^2 -ιασ pro ευγενειασ 9. BS^1 πνευμα τιμησ 12. ACS κληροδοσιασ 13. S^2 τησ σοφιασ ... ACS του αργυριου ... S^1 τη σοφια ... S ante ζωοποιησει add. η σοφια ... S^2 ζ. τον εχοντα αυτην 14. $B^{i.m.}$ ιγ ... ACS^2 του κοσμησαι ... S διαστρεψει 15. S αγαϑωσυν. αυτου et ad antecedd. trah. ... S^1 ζηϑ. εν αγαϑωσυνη ... S^2 om ιδε sec. ... ACS και γε τουτο συμφωνον (C -νει) τουτω (A -το) ... S ο εποιησεν ... B ο ανϑρωποσ ... ACS μηδεν 16. B τα παντα, CS^1 συν τα παντα, AS^2 συν παντα ... S^2 α ειδον 19. (A)CS φοβουμενοσ 20. S om οντασ 22. S om ουσ ... ACS^2 om ασεβειασ ... S δωσ pro ϑησ 23. S^1 (καϑ οδουσ?) πολλα ... B καρδια ... S^1 ωσ και γε ωσ συ, S^2 ωσ prius improb. 24. $B^{i.m.}$ ιδ ... ACS εν τη σοφ. 25. S^1 ευρ. αυτην 26. B και ζητησαι 27. S^2 ad εγω αυτην i. m. adscr. ϗ ευφροσυνην πλανασ(?) ... S^2 ειπα pro ερω ... S συν τ. γυν. nov. stich. inc. ... AS ϑηρευματα ... S και ο αμαρτ.

VIII. 1. $B^{i.m.}$ ιε ... S το προσωπ. 2. AS om ϑεου 3. ABCS ϑελησει 4. S^1 και ωσ pro καϑωσ ... ACS^2 εξουσιαζ. λαλι (-ει) ... ACS τι ποιησισ (-εισ) 6. S^1 παντι πραγμα 8. ACS εξουσιαζων pro εξουσια ... S ad και ου διασ. lineola nov. sect. indicat. 9. $B^{i.m.}$ ις ante και εδωκα ... ACS παν ποιημα ... S^2 om τα et ο 10. S^2 post αγιου add. επορευϑησαν et improb. και ante επορευϑ. 11. S αντιρησεισ 12. S^2 post το πονηρον add. απεϑανεν και μακροϑυμι επ (inepte instaurator απ) αυτω ... ABCS οτι και γε γιν. ... S^1 οτι και εστε, ACS^2 οτι εστε (-αι) ... S primo απο προσωπ. αυτων 13. S^1 ωσ εν σκια 14. S ad εστιν lin. nov. sect. ind. ... ACS προσ αυτ. pro επ αυτ. ... S ειπα καιγε 15. $B^{i.m.}$ ιζ ... B^1 ωσ δ ουκ ... ABCS του φαγ. ... B και αυτοσ ... S ημερα ... AS ασ εδωκεν 16. B μου γνωναι ... ACS εν οφϑαλμ. 17. AS συνπαντα (συν π.?) ... (S δηνησεται) ... S το πεποιημα το πεπ. ... S ο ανϑρωπ. ... ACS ο σοφοσ ... AS συνπαν bis ... S οτι συνπαν usque 9, 1 ανϑρωπ. ειδωσ stich. ... $B^{i.m.}$ ιη ante και καρδια

IX. 1. ACS^2 οτι pro ωσ ... S^1 om και οι post δικαιοι ... BS om αι ... S αγαπη ... S εστιν ανϑρωποσ ειδωσ ... S^1 προσ προσωπον 4. S om οτι sec. 5. AS οτι επληϑη 6. S απατη pro αγαπη (saepius) ... ACS^2 και μερισ ... ABCS εισ αιωνα 7. $B^{i.m.}$ ιθ ... B om τον 8. CS τα ἱματια ... ABC επι κεφαλην 9. BC πασασ ημερασ ... B post ηλιον add. πασαι ημεραι ημεραι ατμου σου, CS repet. πασασ ημερ. ματαιοτ. σου (S primo σοι) ... S αυτοσ μερισ ... S και τω μ. 10. S οσα εαν ... S^1 ωσ αι ωσ η δυν. 11. S ad ὑπεστρεψα (sic) lin. nov. sect. ind. ... B om ο bis ... ACS τοισ σοφοισ ο αρτοσ ... B αρτ. και ου ... ACS ο πλουτοσ ... ACS τοισ πασιν αυτοισ 12. ACS και γε ουκ εγνω ... (S^1 οι ϑηρευομ. ω εν) ... B καλω pro κακω (cf. 4, 17) ... S „οι υιοι: C* [S^2] ουτωσ κρατηϑησονται οι υἱοι“ 13. $B^{i.m.}$ κ ... S^1 μεγαλ. εστιν εστιν προσ με (14.) π. μ. (et B πολισ μ. ad antecedd. trah.) ... S οικοδομησει 15. S(1) ευρησει ... ACS διασωσει 16. ACS και λογ. α. ουκ εισιν ακουομενοι 18. S ad και αμαρτ. nov. sect. ind.

X. 1. S^1 σκευασιν ... BS^1 ελαιον ... $B^{i.m.}$ κα ante τιμιον, usque ηδυσματοσ ergo c. cap. anteced. conjg. ... B ο λογοσ pro ολιγον (cf. 6, 11.) ... BCS μεγαλησ 3. S αφνω pro αφρων ... S και καρδ. 5. ACS α. προσωπ. του εξουσ. 6. S om ο ... S πλουσιοι μεγαλοι 7. S^1 om επι τησ γησ, S^2 suppl. επι γησ 8. S ad ο ορυσσ. lin. nov. sect. indic. ... ACS εν

VII. 29. b ουκ ευρον priore loco
VIII. 1. b usque ρηματοσ ad cap. VII. trahit

αυτω εμπεσ. 9. S κινδυνευει 10. AS δυναμισ ... S του ανδρι 12. S² λογοισ ... AS καταποντισουσιν 13. B om στοματοσ sec. 14. B i. m. κβ ante ουκ εγνω ... ACS ο ανθρωποσ ... S(1) γενησομενον ... B τι pro οτι ... S απαγγελλει 15. AS του αφρονοσ ... CS κοπωσει pro κακωσ. ... S αυτον 16. S πρωιασ 17. B μακαρια συ γη ... ACS ελευθερου 18. ABCS αργεια ... ACS και οινοσ ... ACS ευφραινει pro του ευφρανθηναι ... ACS² om ταπεινωσει ... S² τα συνπαντα (sic, AC συν τα παντα) 20. BS ταμειοισ ... B σου την φωνην, S¹ om σου ... B om εχων ... ACS om τασ

XI. 1. B αποστειλον usque υδατοσ i. m. inf. (hic κγ om vid., cf. 10, 14. 11, 9) ... ACS των ημερων 2. (B η, i. m. ⁄ οκτω) ... S το πονηρον 3. ACS πληρωθωσιν ... 3. S om εαν sec. ... AB (S?) τοπω c. βορρα conjg. 4. BCS σπερει 5. S usque πνευματοσ c. antecedd. conjg. 5. ACS τησ κυοφορουσ. 6. ACS πρωια ... S εισ εσπεραν .. S στοιχηση 7. (AB οφθαλμοισ fin. stich.) ... B ηλιον ουει (= ?) ... S ad παν lin. noc. sect. ind. 9. B i. m. κδ (cf. v. 1.) ... B om καρδιασ σου ... ACS² om μη ... S¹ γνωση 10. S¹ primo απαγαγε, dein παραγαγε ut AC

XII. 1. ACS εωσ ου μη ελθ. ημεραι ... AS κακιασ σου ... ACS φθασωσιν ... S¹ om ετη ... S¹ μοι αυτοισ 2. ACS επιστρεψωσιν 4. S² θυραι ... S κ. αναστησονται (ante hoc plen. dist.) 5. ACS και γε απο υψουσ οψοντ. ... S² κυκλωσουσιν 6. S om μη ... ACS om το prius ... AS συνθλιβη το ανθ. ... ACS η υδρια επι την γην (sic S; AC πηγην) 7. S επι την γην ο χουσ ... S¹ ωσ εδωκεν 8. B i. m. κε 9. ACS σοφοσ και οτι ... CS² εδιδασκεν ... S² ουσ αυτου εξιχνιασατο 10. S² ο εκκλησ. 11. ACS ηλοι πεπυρωμενοι ... AS¹ συναγματων, S² συνταγ- 12. ACS usq. αυτων c. antecedd. conjg. ... ACS φυλασσου ... S¹ om του ... AB πολλα fin. stich. 14. AS συνπαν ... ACS αξει ο θεοσ ... S εαν τε αγαθ. εαν τε πον.

Subscriptio: ABCS εκκλησιαστησ

Stichi: A 667, B 735, S (cola) 257.

ΑΣΜΑ.

Inscriptio: B ασμα, CS ασμα ασματων

I. 1. S i. m. α ... ABS εστιν τω ... S σαλομων 2. B α, AS (minio) praemitt. η νυμφη 4. S ειλκυσαν σε c. seqq. conjg. ... B β ante οπισω ... B γ, S (minio ubique talia) ταισ νεανισιν η νυμφη διηγειται τα περι του νυμφιου α εχαρισατο αυτη ante εισηνεγκ. ... B δ, S minio: τησ νυμφησ διηγησαμενησ ταισ νεανισιν· αἴδε· ειπαν ante αγγαλλιασ. ... B²C αγαπησωμεν ... S ante ευθυτησ min. αι νεανιδεσ τω νυμφιω βοωσιν το ονομα τησ νυμφησ ευθυτησ ηγαπησεν σε 5. B ε, AS praem. η νυμφη ... ABCS om εγω ... B θυγατ. ἴσραηλ (plene) ... ABC δερρισ ... S σολομων 6. S βλεψ. μοι 7. S praem. προσ τον νυμφιον χν ... B επ αγελασ ... (CS ετερων) 8. B ς, S pr. ο νυμφιοσ προσ την νυμφην ... S¹ om και, suppl. [a] 10. S pr. αι νεανιδεσ προσ την νυμφην ... ABS τρυγονεσ 11. B ζ ... S(a) ομοιωματα 12. B η ante ναρδοσ, S η νυμφη προσ εαυτην και προσ τον νυμφιον 13. B om αναμεσον usque 14. μου εμοι 14. ABCS ενγαδδει (AC -δι) 15. B θ, S ο νυμφιοσ προσ την νυμφην et i. m. β 16. B ι, S η νυμφη· προσ τον νυμφιον ... AS ο αδελφ. ... B και γε ωρ. c. sqq. conjg. 17. S(a) ⁄ οικων i. m. ... S¹ πατμωματα (sic saepius)

I. 12. B η ante ναρδον, S etc.] ut BS dist. b, non Ti 14. b ἐν γαδδί, Ti Ἐγγαδδί. 16. B και γε ωρ. etc.] ita b, non item ACS Ti

II. 1. B ια, S ο νυμφιοσ προσ εαυτον 2. S pr. και προσ την νυμφην 3. B ιβ (cf. ad 3, 6), S η νυμφη· προσ τον νυμφιον 4. S pr. ταισ νεανισιν η νυμφη φησιν 6. S pr. προσ τον νυμφιον· η νυμφη 7. S pr. ταισ νεανισιν η νυμφη ... $AC^{vid.}$ S εν ταισ δυναμ. κ. εν ταισ ισχ. ... S εωσ αν θελ. 8. S pr. ακηκοεν του νυμφιου· η νυμφη 9. S om τα ... S ante ἴδου pr. η νυμφη προσ τασ νεανιδασ σημαινουσα αυταισ· τον νυμφιον ... S^2 post ημων add. εστηκεν (cf. AC) 10. S om μοι ... S om η 11. S^1 om ιδου 12. S εφθασεν ... ABS^1 του τρυγονοσ 14. B εχομ. τ. προτειχ. c. seqq. conjg. 15. S pr. τοισ νεανιαισ ο νυμφιοσ· ταδε ... S^1 om και ... ACS κυπριζουσιν 16. S pr. η νυμφη ταδε 17. B om μου ... S^{primo} ολαφων

III. 3. S ante μη ον pr. η νυμφη τοισ φυλαξιν ειπεν ... BS ειδετε 4. S ante εκρατησα pr. min. ευρουσα τον νυμφιον ειπεν et in textu ευρουσα αυτον 5. S pr. τασ νεανιδασ ορκιζει η νυμφη τουτο δευτερον 6. B ις (desunt ιγ, ιδ, ιε, inveniuntur lineae sectiones indicantes post 2, 3 ad 4. 6. 7. 9 [ante ιδου]. 10. 11 [ante εχομενα]. 15. 16. 17 [ante αποστρεψον]. 3, 1. 5.), S pr. ο νυμφιοσ προσ την νυμφην et i. m. γ ... S ζμυρναν ... S^1 μυρεψικου 7. S σολομων, it. 9. 11. 8. CS ρομφαιαν pro -αια 9. AS φοριον ... S ξυλου 10. S χρυσιον ... AS επιβασεισ 11. BS^1 om θυγατερεσ σιων, S^2 add. post σολομων (cf. A)

IV. 1. B ιζ ... B om η ... S^1 οι απεκαλ. εκ του 4. S οικοδομημενοσ ... S^1 εν θαλπ. ... S πασαι αι βολ. 5. S „νεβροι: post C^a repositum est νεβλοι (sic)“ ... (S^1 primo διδυμοι δι δορκ.) 6. ABS^2 η ημερα ... S ζμυρνησ ... B^2 προσ βουνον 7. S ει καλη ... AS η πλησιον 8. AS απ αρχησ ... S σανιειρ (AB -νειρ) ... AS αερμων 9. S^2 εν ενι ενθεμ. ... AS τραχηλου 10. B αδελφη usque μαστοι σου postea inserta ... S^{primo} αδελφ. νου ν. ... S οτι εκαλλιωθη sec. loc. ... S μυρων pro ιματιων ... AS παντα τα αρ. 13. S^2 η super αι in αποστολαι notaverat, rursus erasit ... A^2BS^1 om ροων 14. S^1 καλαμον κ. κιναμμωμον ... S ζμυρνα (S^2 add. και) αλοη μ. 15. AS κηπων φρεαρ 16. B ιη

V. 1. S pr. η νυμφη αιτειται τον πρα ἵνα καταβη ο νυμφιοσ αυτου ... B ιθ ante εισηλθον, S pr. ο νυμφιοσ προσ την νυμφην ... BS^1 om μου post κηπ. ... S σταφυλην pro σμυρναν ... S ante φαγετε praem. τοισ πλησιον ο νυμφιοσ ... AS^2 οι πλησιον, S^2 + μου 2. B κ ... S ante φωνη pr. η νυμφη εσθετε [i. e. αισθεται] τον νυμφιον κρουοντα επι την θυραν ... B κα ante ανοιξον, S ⌜η νυμφη ταδε⌝ ο νυμφιοσ ... ABS αδελφη μ. η πλησιον μ. ... S^1 και βοστρυχοι ... S ψεχαδων 3. B κβ, S pr. η νυμφη ταδε ... ABS ενδυσωμαι 5. S ανοιξαι εγω ... BS επι χειρασ usque 6. αδελφιδω μου stich. 6. S απηλθεν pro εξηλθ. 7. S om μου 8. S^1 αδελφον ... S om τι ... S απαγγειλατε ... S αγαπησ τετρωμενησ (S^2 -νη) ... B $\overset{\text{ιμι}}{\text{εγω}}$, S ειμι εγω 9. B κγ, S pr. αι θυγατερεσ ἵηλμ' και οι φυλακεσ ⌜πυν⌝ των τιχεων πυνθανονται τησ νυμφησ ... S^1 τι αδελφ. μου απο αδελφ. μου pr. loco 10. B κδ, S pr. η νυμφη σημαινι τον αδελφιδον οποιοσ εστιν ... S^1 εκ μυριαδ. 11. AB καιφαζ 12. S οι οφθαλμ. ... AS λελουμεναι ... AS i. f. add. ὕδατων 13. S ζμυρναν 17. B κε, S pr. πυνθανονται τησ νυμφησ αι θυγατερεσ ἵηλμ που απηλθεν ο αδελφιδοσ αυτησ

VI. 1. B κς, S pr. η δε νυμφη αποκρινεται ... B αδελφοσ μ. 2. AS και ο αδελφ. 3. B κζ, S pr. ο νυμφιοσ προσ την νυμφην et i. m. δ ... S om ει ... B om η 4. S απεναντ. μου οφθαλμ. σου ... S ανεβησαν pro ανεφανησ. 5. $S^{1 \text{ et } 3}$ ατεκνουσαι ... S om το 6. B λεπυρ. ^{της} ροασ 8. S^1

IV. 14. S^1 κιναμμωμον] sic Ti in textu, in Comm. *κιναμμωνον

om εστιν tert. ... ABS^1 τ. τεκ. αυτησ ... S om και extr. 9. S pr. θυγατερεσ και βασιλισσαι ειδον την νυμφην και εμακαρισαν αυτην ... S εκλεκτη c. ωσ σεληνη conjg. ... S ωσ ηλιοσ 10. S pr. ο νυμφιοσ προσ την νυμφην ... S χαροιασ ... B γενημασιν, AS γενηματι ... B χη ante ιδειν ει ... S ante εκει δ. pr. η νυμφη ταδε προσ τον νυμφιον 11. S om η 12. B κθ, S pr. ο νυμφιοσ προσ την νυμφην ... B σουμανειτισ, AS σουλαμιτισ

VII. B λ, S pr. ταισ βασιλισσαισ και ταισ θυγατρασιν ο νυμφιοσ ταδε ... B σουμανειτιδι, AS σουλαμιτιδι ... B λα ante η ερχομ. 1. ABS om σου sec. ... ABS μηρων σου 2. AS χραματοσ ... AB θιμωνια, S θει- 4. AS om ο ... AS om οι 6. S ηδυνηθησ (sic et alias) ... BS αγαπη usque 7. μεγεθοσ σου stich. 7. S ομοιωθητι 8. B λβ ... S^1 και κρατησω ... B λγ ante και εσοντ., S^1 om και 9. A^{1}S om ο prius ... B λδ ante πορ., S pr. η νυμφη 13. S οσμην αυτων

VIII. 1. BS αδελφιδον μ. ... AS^2 (et jam a vid.) με pro μοι 2. S^1 om εισαξω σε, S^a suppl. ante εισ ταμιον ... B^1 ροων σου 4. ABS εν ταισ δυναμεσιν και εν ταισ ... AS τι εγειρητ. ... BS και εαν εξεγειρ. (S -γι-), AS^2 και τι εξεγ. 5. B λε, S pr. αι θυγατερεσ και αι βασιλισσαι και οι του νυμφιου ειπαν ... B λελευχαθισμενη ... B λς ante υπο, S pr. ο νυμφιοσ ταδε προσ την νυμφην ... BS τεκ. σου 6. S^1 πυρ. φλογοσ, S^2 πυροσ ανθρακεσ πυροσ φλογεσ 7. AB τον παντα βιον ... S εξουθενησουσιν 8. B^{1}S^2 αδελφ. ημιν μ. ... AS η αν 9. S^1 και η θυρ. 10. B λζ, S pr. η νυμφη παρρησιαζετε ... S οι μαστοι ... B μου πυργ. ... AS οφθαλμ. αυτου ... S χαριν pro ειρηνην 11. S σολομων, it. 12. ... B βεεθλαμων, S βεελλαμων ... S^1 αργυριουσ αυτου 12. B ληθ sic ... S χειλιοι τω σολ. ... S^1 κ. οι δισχιλιοι τοισ 13. B μ, S pr. η νυμφη ... S ετεροι προσεχ. stich. ... S την φωνην σου (sic) c. sqq. conjg. 14. S^1 om μου ... AS^1 νεβρω ελαφων ... AS επι τα ορη ... ABS om των post ορη ... AS^1 κοιλωματων pro αρωματων

Subscriptio: B ασμα, AS ασμα ασματων
Stichi: A 357, BS 351.

ΣΟΦΙΑ ΣΑΛΩΜΩΝ.

Inscriptio: B σοφια σαλωμωνοσ, S σ. σαλομωντοσ

I. 3. S δε pro τε 5. S^2 αποστησεται 6. AB^{1}S αθωωσει 8. AS ουδε μη ... S^2 παροδευσι (= -σει) 9. S ακοη αυτου 10. S(?) ουσ ζηλωσ. 11. B λαθρεον ... S^1 om ου πορευσεται i. f. p. 14. S(?) ου γαρ εκτισεν εισ γαρ εισ το 16. S(?) προσεκαλεσαντο

II. 1. ABS εν εαυτοισ 2. B εγεννηθημεν ... S^a υπαρχοντεσ ... S^1 εν ρισιν η πνοη η. 3. S σβενθεντοσ 4. S^1 μνημονευει 5. A^{1}B^{2}S καιροσ pro βιοσ ... S ανταποδισμοσ 6. AS^1 νεοτητοσ 7. S^1 με pro ημασ 9. S εστε 12. AS^1 om δε ... S ονιδ. ημιν τα 16. S^1 εγενηθημεν pro ελογισθ. 17. S^1 και ειδωμεν (ειδ. et S^2) 19. B δικασωμεν pro δοκιμ. 21. S^1 ελογισθησαν ... S ετυφλωσεν 22. B μυστηρ. ' αυτου, i. m. ' θεου ... 22. S^1 ψυχαν (plane sic) 23. S επι αφθαρσ.

VI. 10. B γενημασιν etc.] b γενημασι, Ti -νν-
Sequitur in B post librum Jobi

III. 2. S^2 εδοξαν γαρ 3. B η αφη ημων 7. B αναλαμψουσ. stich. inc. ... S οσιοισ α. pro εκλεκτοισ α. et add. και επισκοπη εν τοισ εκλεκτοισ αυτου (cf. A) 11. S^1 δε pro γαρ ... S κοποι αυτων ... B^1S ανωνητοι 12. S και αι γυν. ... S^1 η γεννησεισ 13. S^1 om η 14. S^1 om ο 15. B^1 ο καρποσ 17. S^1 εισ ουϑεν λογ. usque 18. οξ. τελευτησ. bis scripsit. 18. AS^1 εαν τε γαρ ... S τελευτησουσιν ... B ουκ εχουσιν

IV. 1. S^1 κρισσων γαρ 3. S^1 μοιχευματων 4. S^1 και pro καν ... S^1 βεβιωκοτα 5. S^1 περικλασϑ. αυτων 7. (S φϑ. ε τελευτησαι εν) 9. S^2 εν ανϑρωποισ 10. AB^2 ευαρεστοσ ϑεω 11. S η κακια ... S^1 om αυτου pr. ... S απατησει 14. S om ην ... S^1 εν κυριω 15. S om εν pr. 16. AB^2 ϑανων ... S^1 om ταχεωσ 17. S ησφαλισα 18. $S^{(1)}$ οψονται αυτον κ., S^2 οψ. γαρ κ. ... S^1 εξουϑεν. αυτουσ αυτ. 20. S^2 δηλοι

V. 2. S σωτηρ. αυτου 3. ABS^2 εν εαυτοισ ... AB στεναξονται, S -ξουσιν et add. οι (^{2} improb. οι) και ερουσιν (cf. A) 4. ABS οι αφρονεσ c. antecedd. conjg. ... S^1 ατιμιαν 6. S επελαμψεν 7. S επεγνωμεν 10. S^2 η ωσ ... B εστινι (sic) ἴχνοσ ... B^2 τριβων, S^1 τροπιασ, AS^2 τροπεωσ 11. AB^2S διαπταντοσ ... S^1 πονηριασ, S^2 ποριασ ... B^1 μαστιζομενον ταρσων ... B^1 ουκ ... B σημεειον ... S^1 επιβασ. αυτου 12. S^1 οδον 13. B γενηϑεντεσ 15. ABS χνουσ ... S^1 ωσ μνιαν omisso και, S^2 η ωσ μνια ... S μονημερου ... S^1 διωδευσεν 17. S οτι δεξια κυριου σκεπ. ... S^1 ὑπερασπισει αυτου 18. S^1 το ζηλοσ ... S^1 οδοποιησει 19. S ϑωρ. δικαιοσυνησ 21. S συνπολεμησει 22. S νεφελων 23. S^1 om και ab initio ... S πληρησ ... S^1 τε pro δε 24. B πασαν

VI. 1. S^1 βασιλευσ 2. S^1 οχλουσ 4. B^1 διεραυνησει, S^1 εξεραυ-, S^4 εξερευνησει 7. S^1 ευγνωστοσ, AS^2 συγνωστοσ 8. S προνοειται 9. B επισταται ... B^1 εραυνα 11. S^1 τα οσια οσιωσ 13. B χ ευρισκ. usque αυτην i. m. 14. S επιϑυμ. αυτην πρ. 15. S^1 πλουτων pro πυλων 16. S περι αυτησ ενϑυμηϑηναι 17. S om αυτη ... AS απαντα 18. S^2 om η 19. S παιδιασ επιϑυμια αγαπη (sed ipse S^1 signis ~ ~ appositis αγαπη pro επιϑυμ. substituendum significavit) ... S^1 αφϑαρσια 21. S^1 επιϑυμιασ γαρ αναιρει επι βασιλιαν, S^2 γαρ pro αρα, cetera ut b 24. S^1 τισ δε ... S^1 απογρυψω

VII. 1. B^1S om ανϑρωποσ ... S^1 απογονον 2. S ὕπνου 3. S κατεπεσα ... S ομοιαν απασι κλαιων 4. S και φροντισιν 6. S κοσμον pro βιον ... S ειση 7. B ευξαμην 9. ABS ωμοιωσα ... S^2 α. ωσ ψαμμοσ 10. BS υγιειαν 11. S αγα ⁒, i. m. ⁒ ϑα ... B^1 εν ταισ χ., S εν χειρι 12. AS επι πασιν ... $S^{2\,c.3}$ ηγνοων ... BS γενεσιν 13. S αδολ. δε 14. S εστιν ϑησαυροσ ... $AS^{2\,vol.}$ κτησαμενοι 15. AS των λεγομενων 19. S^1 ενιαυτου (-ου et A) κυκλου και αστρων ϑεσισ (-ισ = -εισ et S^2) 20. BS φυσισ ... S^1 νομουσ και pro ϑυμουσ 22. S^1 ευεργετον 23. $AS^{2\,et\,4}$ παντεπισκοπον 24. S^1 καϑαριοτητα 25. S^1 αποροια 27. S primo προσφητασ 28. AS ουδεν ... S primo ευπρεπρεστερα 30. S (cf. A) σοφια (^{2}-ιασ) δε ου κατισχυει κακ.

VIII. 1. A^2S επι περασ 2. B^1S αγαγεσϑε 5. S τιμιωτερον pro πλουσ. ... S^1 περιεργαζομενησ 6. BS τεχνειτισ (S -νι-) 7. B ανδρειαν 8. AS^2 εικαζει 12. S χειρασ ... S^1 επι το στ. 14. S^2 ὑποταγησονται 17. AB^2CS αϑανασια εστιν ... S^1 om εν 18. S^1 τερψισ pro πλουτοσ ... S αγαγω pro λαβω 21. CS^1 δη, S^2 δε pro δ' ην

IX. 2. AS κατασκευασασ 6. CS^1 om εισ ... S^1 λογισϑησονται 7. S προειλου 8. S^1 ειπα σοι οικοδ. 11. S^1 εαυτησ 12. S primo τ. εργα αυτου ... S^1 ϑρονου 14. S primo και αι επισφαλισ αι 16. AS μογισ ... S ποσιν pro χερσιν 17. S^1 ὑψηλων 18. CS διορϑωϑησαν 19. S τ. σοφ. σου

VIII. 7. B ανδρειαν] ita et Ti, b ut ACS ανδριαν 9. Cozza ατυτην pro ταυτην

X. 2. ACS^1 παντων, S^2 απο παντων 4. CS^1 διο pro δε ον ... ACS εσωσεν 5. ACS εγνω τ. δικ. ... S^1 τεκνουσ 6. S^1 φευγοντα ... ACS καταβασιον πυρ 7. ABS ησ ετι μαρτυριον ... S^1 εστηκυῖη 8. S^1 μνημη 9. ACS^1 θεραπευοντασ 10. AS τ. κοπουσ αυτ. 12. S και εφυλαξεν ... S^1 παντωσ, S^2 -ων 13. S αλλ ... CS ερυσατο 14. CS^2 τυραν. αυτο 16. S^1 ανεστη ... S βασιλευσ 17. CS^1 κοπ. αυτου ... S φλογασ ... ACS^1 αστερων 18. CS εισ θαλασσαν ... S δια υδ. 19. S^1 κατεπαυσεν ... S^1 εκθαμβουσ pro εκ βαθ. ... S om αβυσσου ... S ανεβρασεν ... S^1 i. f. vers. 16. εισηλθεν usque σημιοισ repetivit, hic αντεστη et βασιλευσιν 20. CS χειραν

XI. 1. AB^{1}CS ευοδωσεν 3. AB^{2}CS εχθρουσ ημυναντο 7. ABC^{vid} S αεναου ... AS ταραχθεντοσ 9. BS δειξασ c. antecedd. conjg. ... B τον υπεναντ. ... S^1 κολασασ 10. (S^1 εν ε|ει i. f. p.) ... CS πωσ μετ οργησ 13. AS των παρελθοντων 14. ACS ευεργετημενουσ ... S^2 σου κυριε pro του κυριου 15. ACS εν εχθεσει (C -σι) ... S^2 om παλαι ... S^2 απειπαν ... S τοισ δικαιοισ 16. S^1 εθνησκευον 17. S και κολαζετ. 18. S^2 γαρ η και 19. S θυμουσ πληρησ ... S^1 θρασυγνωστουσ pro θηρασ αγν. ... S πυρπνεον ... ACS βρομον ... S^1 πινθηρασ 20. AS εδυνατο ... ACS^1 εκτριψαι 21. S^1 om δικησ 22. AB^{2}CS σοι παρεστιν 23. B πλαστιγγ., S πλαστιγων ... CS^2 επι γησ 26. CS διεμεινεν ... S^1 εναντι pro αν τι

XII. 1. S απασιν 2. S^1 αυτου pro πιστευσωσιν 3. S τ. παλαι οικητ. ... ABCS μισησασ c. seqq. conjg. 5. B^2 εκ μυσου ... BS^1 μυσταθεια(S -θια)σου, AS^2 μυστασ θ. 6. S^1 εαν βουληθησ pro εβουλ. 7. S^1 κατα pro ινα ... S^1 om η ... S^2 παντων 8. BS τουσ στρατοπεδουσ σ. ... ABC (non S) εξολεθρ. 9. S διδοναι 10. S^1 κεινων γαρ ... S^1 om οτι sec. 11. S κεκατηραμενον 12. S ελευσεται σοι 13. S$^{2\,c.4}$ δικη 14. ABS εκολασασ pro απωλεσ. 15. S^1 τα παντα δικαιωσ ... (S οφιλοντα λ κολ.) ... S^1 ηγουμενον 16. AS^2 φ. σε ποιει 17. S^1 ἴσχυσ γαρ ενδακνυσο ... S^1 σε ειδοσιν ... S^2 σου το κρατοσ pro το θρασ. ... S^1 εξελεγχεται 19. S^1 om δει τον ... AB διδοισ 20. S διεσεωσ pro δεησ. 21. S^2 ab init. και μετα πασησ ... S^1 ὑποσχησ 23. S αφροσυναισ ... AS^2 αδικωσ 26. S κρισιν θεου 27. S^1 ουν pro ουσ ... S ἴδοντεσ δε ... S om ειδεναι ... S^1 επ αυτον, S^2 επ αυτων

XIII. 1. S^1 om μεν ... S φυσι ανθρωποι ... S ουδε ... AS προσεχοντεσ ... S εγνωσαν 2. S^2 αστερων 3. S^1 ταυθ, ^{2} τουθ' pro θεουσ ... B βελτειω, S^1 -τειον, S^2 -τειων ... S^2 κοσμου pro καλλουσ 4. S^1 ει omisso δε, S^2 εισ δε ... B δυναμει κ. ενεργεια ... S^1 ενεργιαν και 5. BS^1 καλλονησ και, S^2 και καλλονησ ... S^1 ο γενεσιουργοσ bis scrips. 7. B^{1}S^1 διερευνωσιν 8. BS δ ουδ 10. S^2 εμμελετηματα 11. B^1 φλυον ... S ευτρεπωσ 12. S αναλωσεωσ 13. S^1 συμπεφυκωσ ... S^1 ιαβων pro λ. ... AS om εν ... AS^2 εργασιασ pro αργ. ... ABS^1 ανεσεωσ 14. S αφωμοιωσεν ... S^1 ερυθημα ... B^{2}S^1 χροασ ... S$^{2\,(et\,1)}$ i. f. add. γη 15. S om αυτου 17. S ευχομενοσ ... B^{1}S ὑγιειασ 18. ABS το νεκρον ... S^1 εμπειριασ pro επεικουριασ (sic S^2) ... AS το απειροτ. ... S om ικετευει ... S ποριασ (= -ειασ) pro οδοιπ. 19. S και περι δε (S^2 om δε) πορ. ... S om και ante χειρ. ... S^1 αδρανεσ ... S^1 αδρανιαν επικαλειται

XIV. 2. ABS τεχνιτισ 4. S εκ παντοσ δυνασαι ... S^2 om ινα 5. S om σου 6. S^1 ὑπελιπεν ... B^{1}S τω αιωνι 7. S^1 εν δικαιοσυνη 8. S το

X. 7. S^1 εστηκυῖη] Ti in Comm.: „εστηκυῖησ: C^a -κυῖασ" (σ bis delendum: ad sequentem vocem στηλη pertinet)

XII. 5. Fritzsche: „II. [= B] a. sec. m.: μυσουμυσταστεθειασου" 20. S διεσεωσ] bene, Ti adnot.: „non mutatum"

XIII. 10. Fritzsche „ουδεν III. X. [= S]", sed S ουθεν idem 16. „εαυτω] αυτω X. 106.", sed S habet αδυνατι εαυτω, non -τει αυ- 17. Ti υγιειασ, b ηγιειασ

δε χειροποιητον ... S^1 και pro οτι ... ABS ηργαζετο (S primo -ζενητο) 11. S om και pr. ... S primo ενισ βδελ. 12. B ευρεσεισ ... S αυτω 14. S^2 δε pro γαρ ... AS^1 θανατοσ εισηλθεν ... AS εισ τον κοσμ. 15. BS του ταχ. αφ. τεκνου c. seqq. conjg. ... B ετιμησαν 16. S^1 εθνοσ ωσ νομον 17. S ωσ παροντα τον αποντα 18. AS θρησκιασ, -ια et 27. 19. S primo οι μεν ... ABCS om τω 21. S^1 ενεδρα ... CS^2 περιεθηκαν 22. B ειτ^α ουκ ... S om το ... S^1 μεγαλωσ, ACS^2 εν μεγαλω 24. ACS δε ετερον ... S^2 λοχευων 25. ABCS παντα ... AS δε ... S^1 επιμιξιν (= επι μ.), S^2 επιμιξιαν ... S^2 om εχει ... ABCS ταραχοσ 26. ACS^2 αμνηστια 27. S primo ανυωνυμων 30. S^1 τα δικια ... S^1 οτι και κακ. ... ACS προσεχοντεσ 31. S^1 om η pr. ... ABS ομνυμενων

XV. 1. ABCS^1 και ελεει, S^2 κ. ελεημων 2. S^1 αμαρτανωμεν ... S^1 κριμα ... B^1 om δε 3. S^2 και το ειδ. ... ABCS σου το κρατοσ 4. S^2 σκιογραφων ... S^1 σπινωθεν ... S^1 διηλλαγμενοι 5. S^2 η οψισ ... A$^{1\,vid.}$ S^1 αφρονι ... ACS εισ ορεξιν 7. ACS εν εκαστον ... S^2 sticho αλλ—ανεπλασατο praepon. ⋇ ... AS παντα ... BS^2 ετερου, S^1 ετερων ... S$^{1\,et\,2}$ om η 8. BC γενηθεισ 10. S^1 ευτερα 11. C$^{1\,vid.}$ S^2 αυτω πνευμα ζ. 12. B^{1}S^2 ελογισατο ... S om οθεν δη 13. ACS ευθραστα 14. ABCS δε ... CS αφρονεστεροι ... B^{1}S^2 οι καταδυν. ... S^2 αυτων 15. ABCS παντα τα ... S χρησεισ 16. S^2 και ο το πν. ... AB^{1}CS^2 δεδανισμενοσ, S^1 -νον ... S^1 ουδ. γαρ ανθρωπων πλασαι θεον ομοιον ἴσχυει, S^2 ut b, nisi αυτων 17. S κρισσον ... S^1 om αυτου ... S ανθ ων αυτ. ... S primo εκεινα ο δε ουδ. 18. S εκθιστα

XVI. 2. S^1 ευηργετησεν, S^2 -σαν ... S^1 γευσεωσ, S^2 -σειν 3. S επιθ. τροφησ ... ABS δειχθεισαν (A δειχ-, S ^{δ}ιχθ-) ... ACS ουτοι δε 4. B^1 om μεν 5. S^1 εφθειροντο 6. S^1 εταραχθη ... B συμβολον ... S om σου 8. S^1 εχθρ. σου 9. S^1 om γαρ ... S^1 δηματα ... S ευρηεθη ... S^1 ὑπο τουτων 10. S σου γαρ ... S ἴατο 11. S^1 om ινα μη εισ βαθ. 12. S ο λογ. ο ... S^2 δυναμενοσ pro ιωμ. 14. S^1 ανθρωπ. μεν αποκτενι τη, S^2 α. δε αποκτ. μεν τη ... S^2 το πνευμα ... S αναλυσει 17. S τα παντα ... S πλεον ... S εστιν ο κοσμ. 18. BS^1 ειμερουτο ... S^1 om ζωα ... ACS αλλα, S^2 αλλ ἵνα ... S^1 om αυτοι ... B εἴδωσιν, S^1 ἴδωσι 19. BC γενηματα ... AS καταφθειρη ... AC$^{vid.}$ S αρτ. απ ουρ. παρεσχεσ αυτοισ ακοπ. ... S τ. σην προσ τεκνα γλυκυτητα ενεφανιζεν ... S primo την δε ... S$^{2\,et\,4}$ μετεκρινατο 22. S^2 γνωμεν ... S φλεγον ... S^2 ξενοισ pro εν τοισ 23. S om δ ... ACS επιλεληστει 24. ACS των επι σοι πεπ. 25. S om εισ παντα ... S^2 δεομ. σου 26. S^2 τον ανθρωπ. 27. S^1 om μη ... S διαφθειρομενον 28. B γν. ην ... S οτι διαφθανιν ... S επι ευχ. ... S^2 προ ανατολησ του φ. 29. AS^1 χειμερινη (A χιμ-)

XVII. 2. S^1 ανομον ... S^1 δεσμιοισ ... B πεδη|ται 3. S διεσκορπισθησαν 4. S^1 μοιχοσ ... B δεκ^{α}ταρασσοντεσ i. e. B^1 δ' εκταρασσοντεσ, B^2 δε καταρ. ut b, S δε ταρασσοντεσ ... S^1 κατειφη ... S^2 ουτε πυρογενισ (S^4 -νεισ) ... S^1 καταγαυζειν 6. S δε αυτ. ... S πληρεισ ... AS^1 εκδιματ. τε ... S τεησ 7. S^1 τησ επιφερομενησ φρονησι ... S^1 αλαζονια, AB^{1}CS^2 -νειασ 8. S^1 κατ αρχασ pro ταραχ. ... S^1 ευλοβιαν 9. S^2 τερατωδεσ pro ταραχ. ... ACS^1 συρισμοισ ... S^1 και το μηδ. αφευκτον (α- prima litera seq. vocis αερα) 10. S^2 ἴδ. πονηρ. ἴδιω ... AS μαρτυρι ... S^2 προειληφεν 11. A^{1}CS ουδεν γ. ... S προσδοκια 12. S αναλογιζεται αγνοιαν 14. S^1 ηλαυνετο ... S απροσδοκ. ε φοβ. επεχυθη 16. S τισ ην ... S^1 om η

XVI. 2. Ti in Comm. „ευηργετησεν (sic in codice est, non -γετετησεν)"; ita enim mendose in textu exhibet, unde corrigendus Fritzsche.

XVII. 4. de B δ εκταρ. „a sec. m." corrige Fritzschium

ante ποιμ. ... S κατ ερημιασ ... AS$^{1 et 3}$ δυσαληκτον 17. S primo διασυριζον ... S^1 αμφισ κλαδουσ ... ABS καταριπτομενων 18. S τ ζωων ... S θηρεων απηνεστατων ... ABS εκ κοιλοτητοσ ... S^2 εκφοβουσα 20. S επεκεινοισ ... AB επετατο, S επεκειτο ... S^1 αυτου

XVIII. 1. S^2 ην pro ων ... B^1 om μεν pr. 2. B^{1}S^1 δ' ου ... S^1 βλαστουσιν, S^2 βλεπουσιν ... S^1 οδοντων pro εδεοντο 3. S^1 ολιγον pro οδηγ. ... S^1 φιλοτιμιασ παρεσχεν 4. AB^{1}S om εν ... S^1 σκοτουσ ... S φυλασσοντεσ ... S εμελλεν ... S^1 φωτοσ 5. BS om δ ... S^1 αποκτινειν (S^2 -ναι) ... S$^{(1)}$ το αυτ. ... S^1 τουσ δε εχθρουσ του λαου ομοθ. pro και ομοθ. 6. S επιθυμησωσιν 7. BS om δε 8. ABS ωσ γαρ 9. S οσιοτητοσ pro θειοτ. ... S^2 om και ante αγαθ. ... S^2 πατερ ... AS^2 προαναμελποντεσ 10. BS^1 η βοη ... AS φωνη θρην. παιδ. 11. S βασιλεια ταυτα 12. S^1 ομοθυμοαδον παντεσ ... S^2 om εν ... S^1 om η ... AS διεφθαρτο 14. B^1 μεσαζουσησ τα παντα 16. S^1 δε γησ 17. AS δεινων 18. AS^1 εθνησκον 19. S om τουτο 20. S^1 δικαιων τοτε, S^2 δικ. ποτε ... S^1 η οργη σου 21. S^2 προσευχησ ... (S^4 εξειλασμ. ut B fere ubique) ... S^1 om τω 22. B^1 om δε 23. S^2 διεκοψεν pro διεσχισ. 24. S^1 γλυφη ... S^2 και η μεγαλ. 25. S^2 om δε ... AS^2 εφοβηθη ... S οργησ σου εκ.

XIX. 2. S primo επεστρεψαντεσ, dein επιστρ., AS^2 επιτρεψαντεσ 3. S^1 om ανοιασ 4. BS om το ... S λιπουσαν ... ACS προσαναπληρ-, S -σουσιν 5. B^{1}S πειραση 6. „S^2 ad γενι adnot. ταχι“ [= ταξι?] ... AS σαισ pro ιδιαισ 7. S^2 εκ γαρ ... AS^1 εθεωρειτο (A -ρι-) ... S^2 και εξ 8. S primo δι η ου ... AB^{2}CS^1 παν εθνοσ 10. B σκνειπα, S^1 σκνιφα, AS^2 σκνιφασ ... S^1 βατραχουσ omisso πληθοσ, quae vox in m. suppl. 11. ABCS οτε 12. S εκ θαλασσησ ανεβη αυτοισ ... ACS προγεγονοτων ... S^2 βια κεραυν. ... S πονηριαισ αυτων 13. S om γαρ pr. 15. S om των αυτων ... S των δικ. 17. S διαλασσουσιν ... S^2 παντα μεν. εν ηχω 18. S^1 ενεδρα ... S^1 εισ γην 19. ACS ΐσχυεν ... ACS φυσεωσ pro δυναμεωσ sec. 20. AB^{2}CS κρυσταλλοειδ. ευτηκτον ... S^1 τρυφησ 21. S^1 τοπρωΐ pro τοπω

Subscriptio: A σοφια σολομωνοσ, B σ. σαλωμωνοσ, C σ. σολομωντοσ, S σ. σαλομωντοσ

Stichi: A 1092, B 1124, S 1121.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Inscriptio: AB προλογοσ, S nihil

[2.] S δεο|μενων [3.] ACS παιδιασ, it. -δι- [8. 17.] [4.] CS γενεσθαι [5.] S ειναι λεγοντ. [6.] B ισ ... S επι πλεον [7.] S τ. αλλ. των δεοντων πατρ. β. ... S^1 ἵκανον εστιν [7. 8.] S περιποιησαμενον [8.] S πεϊρ̈ισσηχθην ... S περι pro τι [9.] S^1 και οι τουτ. ... AS^2 ενηχοι [10.] S ετι προσθησουσιν ... S^1 τησ εκ νομου β. [11.] B ποιεισθε ... S εαν [12.] B^{1}S^1 om αδυναμειν [14. 15.] AS προφητιαι [15.] S om εν [16.] S^1 δε pro γαρ [17.] S^1 αναγεννηθεισ κατ αιγ. [18.] CS αναγκ. ουν ... S^1 προεθεμην ... ACS και αυτοσ ... S^1 εγω προενεγκασθαι σπουδ., ACS^2 τινα προσενεγκ. σπ. [20.] S^2 εισ pro προσ [21.] S^1 αγαγοντασ, ACS^2 αγαγοντα ... B τον βιβλιον [22.] ABC^{1}S^2 προκατασκευαζομενουσ, S^1 -αζοντασ ... CS βιωτευειν

Subscriptio: B προλογοσ, (AC) S nihil.

XVII. 20. Fritzsche praebet „αὐτοὺσ] αυτου X. (= S)“; unde punctum? in meo exempl. certe deest, S^2 αυτουσ (non αυτο) sec. Ti

XVIII. 5. Fritzsche: „αποκτινει X.“ 16. S^1 δε γησ] Fritzsche „δε επι III. X. (= AS)“; sed S^1 δε γησ certe sec. Ti et S^2 ut b δ' επι γησ

ΣΟΦΙΑ ΣΕΙΡΑΧ.

Inscriptio: B σοφια σειραχ, ACS σοφια ῑησου ῡιου σειραχ (AC σι-)

I. 2. S^1 ημεραν 6. ACS πανουργηματα 8. ABCS κυριοσ c. seqq. conj. 13. S^1 επ εσχατω ... ACS ευλογηθησεται pro ευρησ. χαριν 14. B^1 φοβεισθε, it. 16. 20. ... AS τον κυριον 15. AS om και pr. ... S^1 εμπιστευει 16. S^1 αυτην pro αυτουσ 17. AB^1C αποδοχια ... ABCS γενηματων 18. B^1CS υγιαν ... S^2 αιωνοσ pro ιασεωσ 19. CS κρατ. αυτην 20. S^1 μακροημερευσουσιν 22. S^1 οργη pro ροπη ... S^1 om αυτου 23. $S^{2 \text{ et } 4}$ αναδιδωσιν ... ACS^1 ευφροσυνην 24. S καρυψει ... AS πολλων pro πιστων 25. S παραβολαι 26. ABCS επιθυμησασ ... S και ο κυρ. 27. ACS παιδια ... S^1 ευδοξια ... ACS πραυτησ 28. S απιστησησ 29. S στοματι 30. B εμμεσω

II. 1. AS om θεω 3. S^1 και αυξηθησεται pro ινα αυξ. ... S^1 om σου 5. S οτι ... S^2 i. f. add. εν νοσοισ και πενια (^{4} -ια·) επ αυτω πεποιθωσ γεινου (^{4} -νου·) 6. AS^1 και ευθυνον 7. S^1 om ινα 8. S τον κυρ. 9. CS τον κυρ. ... S^2 i. f. add. οτι δοσισ αιωνια μετα χαρασ το ανταποδομα αυτου 10. S^2 επιστευσεν ... S^1 τω κυρ. ... B κατησχυνθη ... S primo επεκαλεσατι 11. S^2 ο κυρ. μακροθυμοσ και πολυελεοσ 13. S ουκ εμπιστευει 14. S ο κυριοσ 15. CS^2 τον κυρ., it. 16. et S^2 17. ... S^1 των ρηματ. ... S^2 εντολασ pro οδουσ 16. CS om του 18. S^2 και πολυ το

III. 3. ACS^2 εξιλασκεται (S -ει-) 7. S^2 om εν 10. ABCS δ. προσ ατιμιαν (S -ειαν) 12. S^1 αυτ. εν παση ῑσχυῑ σου, cf. v. 13. 13. ACS και εαν ... S απολιπη 14. S^1 πατρ. σου ... S προσανοικοδομησεται 15. S θλιψ. σου ... B ευδεια ... S^1 εν pro επι ... S^1 αναφθησονται 16. CS και κατηραμενοσ (= κεκατ.?) 17. S^1 διεξαγαγε 18. S^2 i. f. add. πολλοι εισιν υψηλοι και επιδοξοι· αλλα πραεσιν αποκαλυπτι (^{4} -πτει) τα μυστηρια αυτου 20. ACS η δυναστια κυριου 21. S^2 βαθυτερα pro χαλεπωτ. 24. S^1 om και ... A^2S διανοιαν 26. S^2 stichos invertit ... ACS εν αυτω απολειται 27. B ⌜κ. σκλ. βαρ. επ εσχατων⌝ κ. σκλ. etc. (cf. v. 26. et rasuram in C) ... S^1 εφ αμαρτιασ 29. S^1 εν παραβολη 31. ACS πτωσ. αυτου

IV. 2. B απορεια 3. AS παρωργισμενην 5. S^1 απο προσδεομενου 6. CS εισακουσεται 7. S^2 πρεσβυτερω pro μεγιστανει (sic S^1) 9. S κρινεσθαι 11. ACS υιουσ αυτησ 13. ACS ευλογει 14. CS om ο 15. S ο εισακουων ... ACS προσεχων (cf. I. Ti 6, 3) 16. ACS εμπιστευση (C ενπ-, AC -σει) κατακληρονομησει ... S^1 γεν. αυτησ 17. ACS^2 πορευσεται (C -εσται) ... ACS om δε ... S^1 βασανιζει ... (ABCS παιδια) ... $ABCS^2$ πειρασει (S πι-), S^1 πιρασεισ 20. ABCS φυλαξαι 23. S^2 και μη κωλ. 24. S παιδια ... S^1 γλωσσωδουσ 25. S^2 post αληθια (S) add. κατα μηδεν ... S ^{a}παιδευσιασ ... ABC εντραπητι 27. ACS ανθρωπ. μωρ. σεαυτον 28. ACS om του 29. AS^1 ταχυσ, S^2 θρασυσ ... S^1 εν ακροασει σ., S^2 εν τοισ λογοισ σ. 30. S εν τη οικια σ. 31. S ⌜και φ⌝ μη, cf. 30^b ... ABCS εκτεταμενη

I. 8. ABSC κυριοσ etc.] ita et b; non Fr, Ti

II. 8. S, 9. CS τον κυρ.] ita sec. Ti; sec. Fr. 8. CS, 9. S τον κυρ. 10. S in textu τισ ενεπιστευσεν τω χω και κατησχυνθη, in Comm. Ti „ενεπιστευσεν: C^a επιστ. Idem και [sic] improb.“

III. 5. B post 5^b repetivit stichum 4^a (hic ° δοξαζ.), sed uncis del.

IV. 17. ABCS παιδια] ita et b (παιδιᾳ), Ti παιδεια 20. ABCS φυλαξαι] ita et Ti, b φυλαξε 31. ABCS εκτεταμενη] ita et Ti, b εκτεταγμενη

V. 2. 3. S^1 om μη εξακολ. usque δυναστευσει, $S^{4\,vid.}$ suppl. ... BS^4 om του ... S^4 επιθυμια ... B καρδιαισ σου ... S^4 „καρδια (omissum σ) σου μη επησ (sic)“ ... AS om σε 6. ACS παρ αυτω ... S^1 καταπαυσεται 7. S επι κυρ. ... S^1 η οργη αυτου, S^2 η οργ. κυρ. κ, ωσ μελισσαι εκτριβηση ... S^1 εν τω καιρ. 8. S^1 ωφελησει, AS^2 ωφελησει σε 10. S^1 εισθι pro εισ 12. CS τω στοματι 13. S^1 λαλλα ... S πτ. αυτου 14. B ενεδρευθησ ... S πονηρα

VI. 1. B αισχυνη 2. S αρπαγη 3. S^1 αφ. αυτον, ^{2}αφ. σε ... S^1 ωσ ξ. ξ. σεαυτον 4. S εχθροισ 6. S^1 σοι εστωσ. σοι 9. 10. S^1 om hos vers. 11. S επι τουσ οικεταισ 16. CS τον κυρ. 17. S κ. οι πλησ. 18. S om σου ... B^1S παιδιαν 19. S om ο bis, S^2 suppl. sec. loco ... ABCS των γενηματων 20. B ταχεια 21. S^1 ἴσχυσ, ^{2} -υοσ ... S^2 εστιν ... B απορειψαι 22. S^1 om εστι pr. 23. AS εκδεξαι ... ACS την γν. μ. 24. S om και ab init. 25. S^1 εν τ. δεσμ. 26. AS τηρησον 27. S^2 ζητησ. αυτην 29. BS κλαδοι pro κλοιοι 31. S^1 ενδυσεισ, S^2 -σει 32. S^1 εαν γαρ θ. ... ACS επιδωσ 33. S εκκλινησ 34. S^1 αυτων 35. ACS ακροασθαι ... AS^1 εκφυγετωσαν 36. B τριβων pro θυρων 37. ACS om σου sec.

VII. 1. S primo κα μη π. κ. ... S om σε 3. ACS θερισ. αυτα 4. S ηγεμονιαν παρα κυριου 6. ACS ισχυσεισ (C εισχ-) 8. AS om τη 9. S^1 κυριω pro θεω 11. S ανθρωπου εν π. ... S^2 κ. ο ανυψ. 12. S^2 μ. επι φιλω 17. AS μνησθητι usque χρονιει ante ταπειν. pon. ... AS εκδικησεισ 18. AS om ενεκεν ... ABS μηδε αδ. 19. AS η (S χ) γαρ χαρισ 20. AS την ψυχ. 21. B οικ. αγαθον α. 24. S ιλαρυνησ α πρ. 25. S^1 τετελιωκωσ ... S^1 i. f. add. και μισουμενω (^{2} μισουση σε) μη εμπιστευσησ σεαυτον, quae ^{2} i. f. 26. poni vult 26. S κατα την ψυχ. 27. S καρδια σου ... (S τον πατ.) 28. AS εγεννηθησ 30. S δυναμ. σου ... S^1 λι(^{4} λει-)τουργουντασ αυτω 31. B^1 απαρχησ κ. ... S^1 βραχιονοσ ... B om αγιων 33. S χαρισμα δομ. 35. S αρρωστον ανθρωπον 36. S ουκ αμαρτ.

VIII. 2. B αντιστησηση .. S^1 την ολκην σου 5. AB^1S^1 επιτειμοισ 6. AS γηρα 8. AB παρειδησ ... S σοφιαν pro παιδειαν 10. (B εκκεαι) ... S^1 ανθρακα 13. B^1 αποτιζων 15. B καταβαρυνηται, S^1 βαρυνη τα (^{2} = b) ... S αφροσυνη 16. S^1 καταβαλλει 19. AS εκφ. καρδιαν σου

IX. 1. S ε καρδιαν πον. 5. S σκανδαλιση σε εν 6. S^1 pro membro sec. ἵνα μη ατιμαζωνται οι προγονοι σου, cf. 8, 4. 7. S^1 ρυμαισ pro ερημοισ 8. CS^2 οφθ. σου 9. S^2 εν οινω μετ αυτησ ... CS ολισθησ 10. S^1 ετ pro μετ 11. AS^1 τισ 12. ACS om εν ... CS ευδοκιαισ (C -κει-) 13. S^1 εξουσιασ ... B φονευσαι ... S^1 φοβω ... S^1 και μην pro καν ... ABC εμμεσω ... CS^1 πολεωσ 14. AS βουλευου 15. ACS om και pr. ... ACS^2 πασα η διηγ. 17. ABS^1 επαινεσθησεται ... S^1 λογοισ

X. 2. S^2 om αυτου pr. ... ACS^1 ουτωσ οι 4. AS η εξουσια 5. S^2 ad γραμματεωσ adscr. δοξησ (= δοξ. γραμμ.?) ... S^2 om αυτου 6. C^2S μηνισησ 7. S^{2et4} η ὑπερηφ. ... S^1 πλημμελληση, S^2 πλημμελια ... AS αδικια 9. S^2 οτι και εν γη αυτου εκριψι pro οτι εν ζωη ερριψα 10. S^2 ἴατρον ... S^1 σημερον και αυτοσ αυρ., S^2 οσ σημερον αυριον δε 11. (S αποθνειν) ... B om και ante σκωληκασ, S^1 om και σκωλ., S^2 suppl. κ, σκωληκεσ 15. S^1 εξειλεν ... S om ο 16. CS^2 εκ pro εωσ 17. ACS εξηρεν ... AS^2 εξ. αυτουσ ... S εκ γησ 18. S^4 εν γεννημασι 19. S^1 om ποιον extr. 20. BC εμμεσω 23. ABC καθηκεν 24. S τισ αυτων 25. S^1 συνετω 26. S

V. 2. 3. S^4 „καρδια (omissum σ) σου μη“ sic Ti; suspicor S^4 καρδιασ οὐ μη (non καρδια σου) voluisse

IX. 1. S ε καρδιαν] Ti adn. „ε erasum et jam antea notatum; καρ vero ex πι factum“; ex παι suspicor, cf. ABC

X. 10. S^2 ἴατρον] vide Hitzig ad Dan. p. 142.

δοξασου 27. AS^1 εργαζ. η (AS^2 om η) και περισσευων εν πασιν, S^2 εργ. εν πασ. και περισσ. 28. S τιμην 29. S δοξαζει 30. S^2 επιστημησ 31. S om δε ... S εν πλουτω και εν πτωχια ποσαπλωσ ... B εν πλ. ⁊ εν πτ., S^1 εν πτωχια εν πλουτω, CS^2 εν πτ. και εν πλ. ... S^2 ποσαπλωσ

XI. 1. AS ανυψωσει ... ACS κεφ. αυτου ... BC εμμεσω, it. 8. ... CS^1 καθιση 2. ABCS αινεσησ ... S ανον ... CS βδ. ανδρα ... S εν ⁽καλλ⁾ θρασει (cf. Cod. Syr. Hex. Dan. 4, 8) 3. CS η μελισσα ... S^2 i. f. add. εστιν 4. AS ανθρωποισ sine εν 6. S^1 δυναστοι ... BS εταιρων 7. AS πριν η 8. ACS πριν ακουσ. 9. ACS om χρεια 10. S εαν γαρ ... AB^{1}C αθωω(S^2-ωο-)θηση, S^1 αθωοσ εση 11. B^{2}S^1 τοσουτω 12. AS^1 om και pr. ... S$^{2\,et\,4}$ εν ἴσχυϊ ... S περισσευων ... S^1 κ. ο οφθαλμοσ κυρ. επεβλεψεν 14. B αγ. και κα^{κα} (habuerat primo αγ. κακα?) 17. S^2 ευλαβεσιν ... S ευδοθησεται 18. S^1 μερισ απο του 19. ABS φαγομαι (A -με) 21. AS πιστευε δε κυριω 23. S^1 εστ. μοι αγαθα 27. S αποκαλυψεισ 30. S^1 καρτ. αυτου ... B επιβλεπτει 32. B^{1}S^2 πληθυνθησεται 33. S^1 τεκταινεται 34. S ταραχη

XII. 2. B παρα αυτου ... AS παρα του ὑψ. 3. AS ουκ εσται ... S^1 κ. τω μη ελαιημοσ. μη 4. S om του 5. AS om τω ... S^2 τω ασεβει ... S^1 om αυτου ... AS οισ εαν ... S^1 ποιησ 7. AS om του 8. S^2 ου γνωσθησεται pro ουκ εκδικηθ. 11. ABS φυλαξαι ... S^1 καθιωσεν 12. AS παρα σεαυτω ... AS αναστρεψασ ... S^2 επι του τοπου ... AS επ εσχατων ... B i. f. add. i. m. sup. μη δεσμευσησ δισ αμαρτιαν εν γαρ μια ουκ αθωωθηση, cf. 7, 8 13. S ελεηση ... B παντεσ τουσ 16. S^1 γλυκαινει ... B post γλυκ. ο εχθροσ add. i. m. inf. και πολλα ψιθυρισει και ερει σοι καλα λεγων, cf. v. 18. ... S^1 om τη ... S αναστρεψαι ... S^1 om εν ante οφθ. 17. AS εαν ... ABCS ὑπαντηση (C -σει) ... ABS^1 προτερ. εκει σου, CS^2 προτερ. σου εκει 18. ACS την κεφ. αυτου κινησει ... S^1 om αυτου sec.

XIII. 1. S^1 ου μολυνθησεται [;] 2. AS πλουσ. σου ... S αυτι κοιν. κυθρα 3. S i. f. προσαπιληθησεται 5. B συμβιωσετα 6. S om σοι ante καλα 7. AS αποκενωσει ... S$^{2(c.\,a)}$ επ εσχατων ... S κ. καλυψει σε 8. S om μη sec. 9. S σε προσκαλεσεται, cf. A 10. ACS om ινα prius 11. S επεχεε ... ABCS εξετασει σε 13. B post περιπατεισ ping. ⁒, sed nil i. m. 17. BS ευσεβην 18. AS ὑενη 21. S^1 πτωχοσ pro ταπειν. 24. S^2 προσεστιν ... S πτωχια ... AS στοματι ... B ευσεβουσ 25. AS εαν τε bis 26. AS μ. κοπων

XIV. 1. AS αμαρτιων 4. S^2 εντρυφησουσιν 6. S ᵉαυτον 7. S εκφαινει 9. B αναξηρα|νει 10. S^2 ο φθονερ. 11. ABCS εχησ 12. S^2 ο θανατ. ... ABS ουχ pro ουκ ... S^2 ὑποδιχθησεται 14. AS παρελθετω 15. AS ετεροισ ... AS^2 διαιρεσισ 16. S απαιτησον, S^2 αγιασον 17. S$^{(1)}$ αποθανιταη 18. AS δασεωσ ... S primo stich. τα μεν—φυει post ουτωσ —αιματοσ posuerat ... ACS ουτωσ (S ουτω) και γεν. 20. S^2 μελετησει pro τελευτ. 21. AS εννοηθησεται 22. B ει^{σ}οδοισ, AS οδοισ 24. S^2 om και ... S^1 οικοισ pro τοιχοισ 26. ACS^1 και στησει pro θησει ... S^1 σκηνη pro σκεπη 27. S^1 και σκεπ. ... AS^1 απ αυτησ

XV. 2. AS ὑπαντησει ... B παρθενειασ 3. ACS ποτιει 4. ACS στηρισθησεται ... S^1 επ αυτον ... S κλισθη ... S^2 επ αυτη 5. ACS το στομα 6. AS^1 αγαλλ. ευρησει ... ACS ονομα αιωνοσ ... S^2 i. f. add. αυτον 8. S^1 μνησωνται 9. S ουκ ... S^1 αινοσ αινοσ 11. S^1 απεστη 12. S om οτι 13. ACS εμισ. ο κυρ. 15. S^1 θελησησ ... S^2 συντηρησε 18. AS^2 η σοφια ... AS δυναστια 19. S^1 εργ. ανθρωπων 20. ACS om και pr.

XII. 11. ABS φυλαξαι] ita et Ti, b φυλαξε, cf. 4, 20.
XIII. 7. Codd. et Ti εν τοισ βρ., b εν τίσ βρ.
XIV. 12. ABS ουχ] ita et Ti, b ουκ

XVI. 1. S^2 τεκνον ... ABS μηδε ευφρ. 2. S^2 πληθυνθωσιν ... B ει μη etc. c. v. seq. conjg. ... AS το πληθος αυτ. pro τον τοπον αυτ., S^2 add. στεναξεις γαρ πενθει αωρω και εξεφνης αυτων συντελειαν γνωσεται· κρισσων γαρ εις δικαιος ποιων θελημα κυ η μυριοι παρανομοι ... S^2 sticho κρεισσων—χιλιοι signa ⋇ et ⁾(metobelus?) adpinxit ... S^2 δικαιον αποθανειν pro και αποθ. 5. B^1 εορακα ... S εορακεν ο οφθαλμος μ. 9. S^2 χανααν pro απωλιας ... S^2 i. f. add. ταυτα παντα εποιησεν εθνεσιν σκληροκαρδιοις και επι πληθει αγιων αυτου ου παρεκληθη 10. S^2 ambobus stichis ⋇⋇ adposuit 11. AB^1S αθοωθησεται ... AS^1 παρ αυτω, S^2 παρα κυριου 12. S^1 ο πολυς ελεγχ. 13. AS αρπαγματι ... S καθυστερηση ... AS ῡπομονη 17. AS και pro μη sec. ... S^1 υψιστου pro υψους τις μου ... AS ου μη γνωσθω 18. AS om του θεου ... S κ. η γη ... AS εν τη επισκ. α. σαλευθ. ... S^2 σαλευονται 20. S^2 i. f. add. και καθο ποιει ανος οψεται ο οφθαλμος αυτου 21. S^1 πας ανθρ. ... S^2 post ανθρ. add. επελευσεται αυτω 22. S αναγγελλει 25. AS εκφανω ... S^1 om εν pr. ... AS παιδιαν ... AS ακριβια ... AS απαγγελω 26. BS^1 διεστελλεν 27. S εργ. αυτων ... S εκοπ. ουτε ησθενησαν κ. 28. S^1 om αυτου ... AS εξεθλιψεν ... S^2 των ρηματων 30. S ψυχη

XVII. 3. B^1S^1 καθ εικονα ... AS εαυτου 4. AS om και pr. 6. S^1 διαβουλιαν ... S^2 αυτους 8. S οφθαλμ. αυτων 10. S^2 ab in. add. και καυχασθαι εν τοις θαυμασιοις αυτου 11. S και προσεθηκεν ... AS^2 αυτους pro αυτοις sec., quod S^2 „statim restituit“ 13. CS φων. αυτου 15. CS ενωπιον 17. B post ηγουμενον habet ⁒, sed nil i. m. 19. ACS παντα ... CS^1 εργ. αυτου ... S^1 οδους των ανθρωπων 20. S^1 ante εναντι scripserat απ αυτου 22. S κοραν 23. S^1 και μετα τ. ... CS ανταποδωσει i. fine 24. CS εκλιποντας 25. S^1 καταλιπε, ² και απολιπε 26. CS επαναγαγε 27. B αδους, S^1 αδη (BS fin. stich.) ... ACS om και ζωντων 29. S^1 εξειλασμον, S^2 ο εξειλασμος 31. S^1 το pro τι ... AB^2 πονηρον, S^2 τι πονηροτερον ... B ενθυμησεται, S^2 ενθυμιται ... AB^2C σαρξ (S habet signum correctoris, sed nil additum) 32. S^1 και αυτος ... AS om οι

XVIII. 4. ACS^2 ουδενι ... B αξαγγειλαι (sic Cozza) ... ACS εξιχνευσει 5. S^1 εαυτου pr. loco ... S primo εξαριθμηθησεται 6. S om του 7. B συντελεσηται, S -ση 8. S primo τις ανθρ. 10. S^1 om εν 11. S ο κυρ. 12. S^2 ambobus stichis ⋇ ⋇ praeposuit 13. CS^2 om και extr. 14. ACS παιδιαν ... AB^1CS ελεα 15. S praem. εγκρατεια ψυχης (neque om ante 30., intermedia unius columnae spatium occupant) 17. AB^1S ουχ 19. S om η ... B αρρωστειας 23. CS^2 ante ετοιμ. add. σε ... S^2 την ευχην σου pro σεαυτον ... (CS γεινου) 24. S^1 θεου pro θυμου ... C^2S ημερα 29. S^1 ακριβως 31. B χορηγησεις ... AS^1 ποιησεις επιχ. 32. ACS^1 προσδεηθης ... S^2 τη συμβ. 33. (AB^1CS δανισμου) ... BS^1 μαρσιππιω, S^2 βαλλαντιω

XIX. 1. S primo μεθυσου πλουτ. ... S^2 και ο εξουθ. 2. CS τολμηρος 3. AB^1CS^2 σηπη, S^1 σηπες ... S^1 την γην pro αυτον ... S^1 τολμηρας 4. S ο ante ταχυ extra lin. add. ... S^1 πλημμελει 5. S^1 πονηρα pro καρδια 6. S ελαττουται 7. S μηποτε ... S^2 λογ. εν ευχη 8. ACS και εχθρω 9. S ακηκοαεν 10. S^1 λεγων 12. BCS πεπηγως 13. S^2 om τι ... S ινα μη προσθη 14. CS τ. πλησιον ... ACS η pro ει 16. ABS^1 ολισθανων ... S ουκ ... AB^1C ημαρτεν 17. S om σου 22. ACS^1 om οπου 24. B^2 ηλαττωμενος 26. S^1 πληρη 27. B^1S^2 συνκρυφων 28. S^1 om και ... S κωλυθης 29. S^1 νοημων pro ανηρ 30. S^2 βημα (sic et C) ποδος ανθρ. ... ACS αναγγελει

XVIII. 7. b ut A συντελεσει, Ti ut S -ση 33. in Comm. Ti μαρσιππω (ita AC) ut scripturam S^1 exhibet (mend. typogr.?), in textu μαρσιππιω: quid verum?

XX. 4. S^1 om εν 6. S^1 om και 7. S σιωπησει ... S^1 χαιρω sec. loco 12. S επταπλασια 13. AS λογοισ 15. ABS δανιει 16. B^1 ουκ υπ. ... S^1 αγαϑ. αυτου ... S^1 γλωσσησ 19. S απαιδευτου 24. S^2 το ψευδ. 25. AB^1 om ο 26. AB^2 ψευδοσ 27. S^1 αρεσκει 28. BS ϑιμωνιαν (A ϑει-) 31. AS κριττων ... S αποκαλυπτων sec. loco

XXI. 2. S^1 λεοντεσ 4. AS^2 ϋπερηφανων 7. ABS^1 ολισϑανειν 8. AB ωσ συναγων ... AS τουσ λιϑουσ αυτου 9. BS στιπτυον 10. S επ εσχατου 11. S κατακρατησει ... S^1 om του εννοημ. αυτ., S^2 τ. νοηματοσ α. 12. ACS π. εστιν δε 16. S^1 om ωσ ... S^2 παραβολη pro χαρισ 17. S^1 στομα δε φρ. ... ACS διανοηϑησονται 18. S^1 συνετου 19. S ανοητου παιδια (-δι- et AC) ... S^1 om ωσ 20. ACS την φων α. ... ACS^1 μηδιασει, S^2 μιδ- 21. ABCS χρυσουσ ... ACS παιδια 24. S ακροασασϑαι ... ACS ατιμιαν 25. S^2 αλλοτρια ... S^1 εν ταυτοισ ... S διηγησονται pro βαρυνϑ. 26. B μωρ. εν καρδ. 27. CS τον ασεβη

XXII. 1. S^2 ελιϑοβοληϑη pro συνεβλ. 2. AS κοπριω ... S^2 εβληϑη 4. S εαυτησ ... S^1 ενγεννησαντοσ 6. ACS μαστιγεσ δε κ. παιδια ... S^1 σοφια 7. S οστρακων ... BCS βαϑεοσ 11. ABS εξελιπεν (A -λει-) γαρ φωσ ... AB^1CS συνεσιν ... AS^1 του γαρ μωρ. 13. B φυλαξε ... S ακηδιασεισ 14. ABCS μολιβον (A βολ-) ... S ονομα αυτω 15. AS^1 σιδηρουν 16. BC συσεισμω (C -σι-), S συνσισ- ... S εν καιρ. ου διλ. c. seqq. conjg. 17. AS^2 επι διανοια ... S^2 ξεστου 18. S^1 μινωσιν 19. BS^1 om ο sec. 20. S^1 ο βαλλων 21. BS αφελπισησ 22. BS εστιν γαρ usque ϋπερηφανιασ stichus 23. S^1 πιστον ... AS αγαϑ. αυτ. ευφρανϑησ 25. S^1 ου κατεσχυνϑησομαι 26. B^1 συμβησεται, S^1 συνεβη, S^2 συνβεη (= -βαιη), A συμβεβηκεν 27. AS om μοι ... S^2 επι τω στοματι (A sine τω) ... AS πανουργων

XXIII. 1. AS^2 και μη αφησ ... S επιστησει: „ι posterius eras." (-σαι? -ση?) 2. ABS φεισωνται (A φι-) ... S^2 ultimo sticho ※ praeposuit 3. AS πληϑυνϑωσιν 6. AS om παιδεια στοματοσ 7. AS παιδιαν ... ABS^1 εν τοισ, S^2 ουτε εν τ. usque 8. καταλειφϑησεται stichus 8. S^1 λοιδοριαι ... B σκανδαλισϑ. stich. inc. 9. AS^2 ονομ. τ. υψιστου 10. AS και ο ονομαζ. ... AS^2 δ. παντ. το ονομα κυριου απο 11. S μαστιγξ (ut saepius) ... S και εαν pro καν 13. S^2 απαιδευσια ... S^1 εϑισησ 14. AS πατρ. σου ... B συνεδρευει, S -ευσεισ ... ABS μη ποτε ... B μη καταραση 16. S^2 καταπιη τι pro καταποϑη (fin stichi) 18. S^1 om τη ... S^1 om οι ... S^2 sticho και ουϑεισ — ευλαβ. ※ praeposuit ... S ψιστοσ (S^4 demum ϋψιστ.) 19. S^2 επι πασασ 23. AS ανδρα αυτησ ... AS και εξ αλλ. 24. B τεκν. αυτη επισκ. 25. AS ουκ οισουσιν καρπ.

XXIV. titulus: AS σοφιασ αινεσισ 2. S το στομα 6. S^1 om και ante εϑνει ... S^2 ηγησαμην pro εκτησ. 8. S primo και ο κτιστησασ με 9. AS εωσ αιωνων 11. S om με 12. S^2 δεδοκιμασμενω 14. S^2 εν ενγαδδοισ pro εν αιγιαλ. ... AS και ωσ ελαια 15. S^2 και ωσ ασπαλ. ... S^2 οσμη ... S^1 ζμυρναν εκλεκτην (eti S^2 ζ pro σ) ... AS^1 δεδωκα 16. AS τερεβινϑοσ 17. AS εβλαστησα 19. AS προσελϑατε ... S^1 προσ εμε ... S παντεσ οι ... S^1 επιϑουντεσ ... ABS γενηματων 20. AS ϋπερ το μελι το γλυκυ, S^2 del το sec. 21. AS εσϑοντεσ 22. S^1 ου κατεσχυνϑησεται ... B^1S ουκ αμαρτ. 23. AS ενετ. ημιν ... S μωσησ 25. S οσ πειπλων (A πιπλ.) ... AB φεισων 26. S κ. ωσ ο ϊορδ. 27. AS παιδιαν, it. 32. 31. AB^2 ποτισω 32. B ορϑον ... $S^{1 et 2}$ εκφαινω 33. AS γενεαν 34. B αλλαπασιν, S^1 αλλα απασιν (ABS^2 vel αλλα πασιν vel αλλ απασιν)

XXV. 1. S^1 ωραϊσϑην εκοιμηϑην (= εκοσμηϑην? sed cf. sequens ανε-

---

XX. 2. b ανϑολογουμενοσ, Ti ut Codd. ανϑομολογ.
XXII. 11. b mendose om εξελιπε γαρ ante φωσ, habet Ti
XXIII. 2. ABS φεισωνται] ita et b ex corr. calami, Ti φεισονται retinuit 16. b, non Ti, καταποϑη c. seqq. conjg.

στην) και 2. S^2 γερ. μωρον και μοιχ. και ελασσουμενον 3. B συναγειοχας, AS -γει- 6. B πο^λυπειρια 7. S^2 ad ὑπονοηματα adscrips. ανυπονοητα ... AS καρδ. μου 8. $S^{1 et 2}$ αξιω 9. S^1 μακαρ. ανηρ οσ 14. AS και πασ. επαγ. 16. AS^2 ευδοκησαι (A -σε) ... AS^2 συνοικησαι 17. AS ωσ αρχοσ 18. S primo μειχρα pro πειχρα, cf. 19. 21. S^2 επι καλλουσ ... AS κ. γυν. εν καλλει 25. AS παρρησιαν pro εξουσιαν 26. S χειρασ

XXVI. 1. S γυναικ. ȯ αγ. 4. S^2 om δε 5. AS ηὐλαβηϑη ... S^1 εδοϑην, AS^2 εφοβηϑην pro εδεηϑ. 8. AS ου μη σ. 10. B αδιατρεπτωσ, S αδιαστρεπτω ... S ευρηουσα 11. S^1 οφϑαλμων 12. S^2 om το ... AS^2 ανοιξει ... S^1 κατεναντι pro και εναντι 13. AS om τον ... S πιαινει 15. S^2 ψυχ. αυτησ 16. AS οικ. αυτησ 17. B λυχνιασ 18. S^1 επι πτερνοισ ευσταϑμοισ 29. B καμηλοσ!

XXVII. 1. S^1 διαφορου 2. S^2 λιϑινων 4. BS σησματι ... S^1 κοκκινου 5. S^1 δοκιμα ... AS^2 εν λογισμω 9. S κ. η αληϑια 10. B ϑυραν ... AS αμαρτια ... S^1 αδικια, S^2 -κιαν 12. B διανοουμενου 13. AS προσωχϑισμα ... S αυτ. ωσ σπαταλη 14. AB(S) πολυορκου, S primo πολορκου ... S^1 στεναγμοσ pro ενφραγμ. (AB) 15. S^2 πονηρα pro μοχϑ. 16. S^1 om την 17. AS^2 om ου 18. S^1 απωλεσεν pro -σασ ... ABS του πλησιον 20. S^2 βροχων pro παγιδοσ 21. ABCS τραυμα ... CS μυστηριον ... AB^1C αφηλπισεν 22. S^2 τεκταινεται 23. S^1 γλυκαινει ... ACS το στομα αυτου (bis) 24. S ουκ ... B^1 ομοιωσα ... CS^1 μεισει (C μι-) 26. S^1 εν ταυτη 27. AS^2 εισ αυτα 28. S ονιδοσ 29. S^1 om του 30. S om και sec.

XXVIII. 1. ABCS διαστηριων διαστηριοσει (S -ρισει, C -ρησει) 2. S αδικηματα ... S^1 εδεηϑεντοσ 4. S^1 τον ομοιον 7. S τ. πλησιον σου 8. S^2 απολιπε απο μεϑησ pro αποσχου α. μαχ. 9. BC εκβαλλει, AS εμβαλει 10. S^2 του πυροσ ... ACS stichum και κ. τ. στερεωσ. τ. μαχησ (S add. σου ουτωσ) εκκαυϑ. post ουτ. εκκαυϑ. pon. ... S και κ. τ. ἰσχ. ... S πλουτ. αυτου 11. S εκχεαι 12. S^1 φυσησησπινϑ. ... AS εξελευσεται 13. ACS^1 καταρασασϑαι (A -σϑε) ... AS απωλεσεν 14. S^1 απο εϑνοσ 15. AB^1S εστερεσεν (A -σαν) 17. ACS μωλωπα 19. S^2 και οσ ου ... CS ουκ ειλκ. 20. B^1S^2 χαλκιοι (B^2 -κειοι, C -κοι, AS^1b -κεοι) 22. S κρατησει ... ACS ου μη καησ. 23. S καταλιποντεσ ... S εκκαησονται ... ACS επαποσταλησεται αυτοισ ... BS λοιμανειται (οι pro υ saepius B in hoc vocabulo) 24. S στομα pro κτημα ... CS χρυσιον σου 25. B^1 μοχλον 26. AS^1 ολισϑησ, S^2 -ϑησισ

XXIX. 1. AB^1S δανιει 2. AB^1S δανισον ... AS om τον 4. AS κοπον pro πονον 5. AS χιρασ (A χει-) ... S^2 ad αυτου adscr. σου 6. S και εαν ... BS^1 ου δωρεαν 7. AS^1 πολλοι ουν, $S^{corr.}$ π. ου 8. AS ελεημοσυνη ... B παρελκυσεισ pro μη π—σησ 12. AS ολκησ 14. AS ενκαταλιψει (A -λει-) 19. AS^2 αμαρτ. εμπεσιται (A -σει-) 21. S^2 ασχημ. ανδροσ 22. $S^{1 et 2}$ κρισσον ... B αιδεσματα (ut saepius) 23. S^2 add. και ονιδισμον οικειασ σου μη ακουσησ 24. AS παροικησεισ et ανοιξεισ 25. AS^1 om εισ ... S^1 ακουειν 27. (S παροικε) ... B^1 ξενιασ pro οικ. 28. S επιτιμησεισ ... S^1 ονιδισμον ... AB^1S δανιστου

XXX. 1. B^1S επ εσχατων α. 2. S^2 αινεϑησεται pro ον. 3. S^1 τ. εχϑρ. αυτου 4. AS και ουχ' (A ουκ) ωσ απεϑ. 5. AS κ. ηυφρανϑη 7. BS^1 ὑιων ... S^1 τρ. αυτων 8. ACS εκβαινει (S -νι) σκλ. 9. ABS συνπαιξον (B^2S συμ-, S -πεξ-) 12. ACS απιϑησει (AC -σι) 13. ACS ασχημ. αυτου προσκοψησ 11. 12. (sec. loco) ABCS om hos versus et titulum περι υγειασ

XXVII. 14. πολυορκου] sic et Ti, b πολιορκου

XXVIII. 14. ad γλωσσα τριτη (Bb etc.) b adnot. „in margine Vaticani codicis [= B?] adscriptum est γλωσσα τρητη, τετρηπημενη“; nihil ejusmodi apud Cozzam

XXX. 9. b συνπαιζον (ita C nisi -πεζ-), Ti ut ABS συμπαιξον

15. B ὔγι^{ει}α, S ὔγεια ... S ευεξεια ... ABC βελτιων 16. B(C)S praemitt. titul. περι βρωματων ... B ὔγι^{ει}ασ, S υγειασ ... AS^1 χαριν 17. S^2 post πικρο̄ (sic?) add. ϗ αναπαυσισ αιωνιοσ 17. ACS ενμονον 18. B θεμα 19. S καρπωσεισ 20. B post στεναζων sec. i. m. inf. add. ουτωσ ο ποιων εν βια κριματα 22. S^1 μεγαλοημερευσεισ 23. S^2 απατα pro αγαπα ... B stich. και λυπην—σου bis scrips. i. f. et ab init. col. ... ACS απωλεσεν pro απεχειν. 24. S και ἁ προ ... S^2 γηρουσ ... S μεριμνα̅ 25. S^1 καλαμενοσ 26. S^2 αλλα και π. τ. εκτηζουσιν ... AS παιδιαν, it. -δι- ACS 33. 27. S om οι 29. ACS^2 εν παση 31. S^2 και μη 32. ABC^1S om περι δουλων 33. S^1 πεδια εργον 34. $A^1C^1?S^1$ ζητησεισ 35. A(C)S τραχηλον καμψουσιν 38. AB^2CS^1 om αυτου ... AS επι παση 39. S^1 om ει sec. ... ACS αδελφον pro σεαυτον ... ABCS επιδ. αυτω

XXXI. 2. S^1 ο επεχων ο ενυπν. 3. S τ. κατα τουτο 6. S αποσταλη παρα ὔψιστου 7. S εξεπεσαν ... S^1 εν αυτοισ 9. S ανηρ πεπλανημενοσ 10. S επιρασθη 12. AS εοραχα ... S και τα ... S^1 πλεονα 16. S κυρ. ουδεν ευλαβ. ... ABS δειλειασει (AS δειλι-) 17. S^1 φοβουμενω 18. AB^2S και τισ αυτου στηριγμα (B^1 = b) 22. AS^2 μωμηματα, S^2 i. m. δωρηματα 24. S om του ... S προσαγαγων 25. AS επενδεομενων ... S^2 αυτον 26. AS εμβιωσιν (A εν-) 28. B κοπου 30. AS ωφελ. εν τω

XXXII. 1. B συμφορασ 4. S^1 θυσια 5. S^1 ειλασμοσ (BS^2 εξειλ-) 10. S τ. κυρ. θεον ... ABS^1 μικρυνησ 11. S τον προσωπον 12. S καθ αιρεμα 13. B επταπλα ... S^2 ανταποδιδωσειν 17. S χηρα 18. S σιαγονασ 19. S καταπτωσισ 22. AS^1 δικαιοισ ... AS μακροθυμηση 23. B συντριψει 24. S^1 ανταποδοι 25. S^2 εωσ αν 26. S ωσ ωραιον ... S om αυτου ... S^1 εωσ νεφ.

XXXIII. 3. S^1 επι εθνη ταν pro ιδετωσαν την 4. S^1 εθαυμασθησ pro ηγιασθησ ... CS^1 μεγαλυνθησ 5. AS επεγνωμεν σε 10. S ορισμου 11. S^1 ο μη σωζομενοσ, S^2 del μη et praep. ο ασεβησ ... $A^1?B$ αδικουντεσ pro κακουντεσ 13. ABS των βρωμ. init. stichi

XXXIV. 2. BC ὔπνο̅ 3. B εμπιμπλαται 5. S ουτοσ 6. S η απωλια 7. S^1 ουδε προσταγματοσ pro ξυλον προσκομ. ... S^1 ενθουσιαζουσιν 10. S^2 κ. εσται αυτω εισ 12. S^1 ανοιξασ ... S επ αυτη ... B^1 τον φαρ. 14. S(1 et 3) επιβλεψησ ... CS εν τω τρ. 16. S^1 διαμασου 17. ACS παιδιασ 20. B^1CS ὔγιασ ... S πονοσ δε ... S^1 στρεφομενοσ 21. S^1 μεσοπωρον, S^2 μεσοπορων 22. B εξουδενησησ ... S^2 εσχατων 23. AS^2 και η μαρτ. 26. S^1 δοκιμα 27. BS εφισον ... AS ανθρωποισ ... S^2 εν μετρω ... S^2 ελασσ. εν οινω ... S^1 ευφρ. ανθρωπων 29. B αιρεθισμω ... S^1 αντιπτωμα 31. B εξουθενησησ

XXXV. titul. ABS om περι ηγουμενων 1. S om εν ... AS ουτωσ 2. AS^1 τον στεφ., S^2 δι αυτων στεφ. 3. S^1 ακριβη επιστημη μη 6. S ζσμαραγδου 8. S om λογον 9. S εξουσιαζου 11. S κ εν ωρα 12. S^1 αμαρτια και λογ. 14. S τον κυρ. ... B^2 εκλεξεται ... B^1S (non A) παιδιαν 15. S^1 επιλησθησεται 16. S^1 χαριν pro κριμα 18. S^2 sticho και μετα—βουλησ ⋇ praepos. 24. S εντολη

XXXVI. 1. S τον κυρ. ... S^2 i. f. add. αυτον 2. S ενυποκρινομενοσ 3. S επερωτημα ... AS δηλων 4. AS παιδιαν ... S και ουτωσ 6. AS^1

XXX. 15. b υιγεια, Ti υγιεια, it. 16. b υιγειασ, Ti υγιειασ 17. S πικρο̄] sic Ti in textu, sed in Comm. πικρα̅ (mend. typogr.?)

XXXI. 22. Ti in Comm. „μωκηματα: C^a μ super α [sic, κ?] scripsit ut esset μωμηματα, praetereaque in margine adposuit δωρηματα"

XXXIII. 4. Ti in textu S μεγαλυνθ'ησεναυτ., in Comm. „μεγαλυνθησαν [sic]: ι potest prima manu suppletum credi"

XXXIV. 2. b υπνοσ et adnotat: in plerisque libris est υπνον idque alia manu adscriptum est in libro Vaticano

οχειον (A -χι-) ... S^2 om ως ... S^2 μωροσ 9. S ηγιασεν κ. ανυψωσεν 10. S εκτισθη εκ γησ 11. S εμ πληθει 12. AS ηυλογησεν 13. S^1 πηλον 14. S του ευσεβ. 15. S om εν 17. S om κυριε ... S^1 και ισλ̄ ... S^2 πρωτοτοκω 18. ABS ἱερουσαλ. c. seqq. conjg. ... AS τοπον pro πολιν 19. B πλησ'ον ... B αρε(^{2}-αι-)ταλογιασ σου, S αρεταλογια σ. 20. S^1 om τασ 21. AS εμπιστευθησονται 22. AS τ. οικετων σ. ... S^1 ὑἱου pro λαου ... AB om συ ... S ει κυριοσ ο 24. S γευσεται 26. S θυγ. θυγατηροσ ... B κρεισσον 29. ABS αναπαυσεωσ 31. AS αφαλλομενω ... BS νοσσειαν

XXXVII. 1. S^2 εφιλησα (sic, incuriose, S^1 -λι-) ... AS om αυτω 3. B^{2}S^2 μενει (S^2-νι) pro ενι ... S ετεροσ (ABS init. st.), it. 4. 5. 4. S^4 απεναντει (sic, S^1 -τι) 5. S ετεροσ φιλοσ συνπονει (συν- et AB^1) φιλω χ. 6. S ψιυχη ... ABS^2 αμνημονησησ, S^1 μνημονευσησ 7. S^1 εξαρει ... S εστιν σοι συμβ. ... B εισ ἑαυτον 8. S^1 om την et και pr. ... S εν εαυτω 11. B om περι ... ABCS τησ αντιζηλ. ... B^1 και μετα εμπ. ... S μεταβολησ ... S^1 om και ante μετα μισθιου ... B αφεστιου, S^2 επετιου (A επαιτιου) 12. S ον εαν 13. S^1 καρδιαν 14. S καθημενοι επι μετεωρου επισκοπησ (= επι σκ.?) 17. B ιχνοσ usque 18. ανατελλει stichus ... B^{1}S^1 καρδια 18. (AB^{1}CS τεσσερα) ... S κυριευσα 19. ACS om και pr. ... ABCS εστιν αχρηστοσ 20. S^1 σοφιασ pro τροφησ 22. S επι στοματι 27. ACS om τη 30. AS εστ. νοσοσ ... B απληστεια, it. 31. -ει- 31. ACS δια

XXXVIII. 1. AS χρειασ αυτου ... S^2 om τιμαισ αυτου ... CS ο κυριοσ 2. S^{primo} om γαρ 3. S^1 καιρου pro ιατρ. ... S την κεφ. 6. S ενδοξαζεσθε 7. S^2 αυτων 8. ACS συντελεσθη 13. AB ευοδια 14. S^1 om γαρ 16. S καταγε ... ABS εναρξαι 18. S απο γαρ λυπησ ... S^1 καμπτι 19. AS εν επαγωγη ... S^1 παραμενε, AS^2 παραμενει ... S^2 om και pr. 22. B^1 οτι το κριμα αυτου ουτω ... S om αυτου ... AS ουτωσ και το ... ABS εχθεσ 23. S^1 πρσ̄ pro πνσ̄ 25. AS om και pr. ... B^{1}S^1 διηγ. αυτων 27. AS ημερασ ... S^1 γραμματα ... AS η επιμονη ... S^2 om εισ ... ABS om το ... S^2 συντελεσαι 28. B ακμωνοσ ... AS εργα (A -γον) σιδηρου ... AS τηξει ... S σφωνη σφυρ. 29. ABS ουτωσ ... S συνστρεφων ... S^2 πηλον pro τροχον 30. S οσ εν βραχειοσιν αυτ. ... S καρδιαν αυτου δωσει ... B χαρισμα (cf. I Jo 2, 27) 32. S^1 οικηθησεται ... S^2 i. f. add. αλλ' εισ βουλην λαου ζητηθησονται 33. S^1 om και ab init. ... S ουκ ὑπεραλ. ... B stichum και διαθ. usque διανοηθ. bis, ante et post stich. επι—καθ. exhibet, sec. loco uncis inclusum ... S κριματοσ σου ... S εκφανουσιν ... AS παιδιαν pro δικαιοσυν. 34. B στηρησουσιν, S ου στηριζουσιν, S$^{2c.3}$ στηριουσιν ... S om εν (pr.)

XXXIX. 1. S^1 αρχοντων 2. B διηγησ^{e}ισ, AS -σιν 3. B αποκρυφια 4. S ηγουμενων ... S^1 om γαρ 5. AB om το 6. AS^2 ο κυρ. ο μεγ. ... AS^2 εμπλησι (A -σει) αυτον ... B^2 add. αυτοσ ab initio lin. ... B^1 σοφ. αυτοσ, i. m. ÷ του ... S^1 om κυριω 7. S om αυτου pr. 8. ABS εκφαινει ... ACS παιδιαν, sed BS διδασκαλειασ 9. ACS και εωσ ... ACS και το ον. 10. ACS διηγησεται ... B^{1}S^{primo} εθνει ... S^1 παινον ... S εξαγγελλει 11. ACS παυσηται ... S^1 εμποιησει 12. S ετι δε διαν. ... S διχοτομηνια 13. ABS εισακουσατε ... ACS ρευμ. ὑγρου 14. S λιβανον ...

XXXVI. 19. b αραι τα λογια σου, Ti αρεταλογιασ σου,

XXXVII. 6. αμνημονησησ] ita et Ti, b ἀμνημοσύνησ 11. S om και ante μ. μισθιου] Ti in Comm. μισθου pro μισθιου in textu

XXXVIII. 16. εναρξαι] ita et Ti, b εναρξε

XXXIX. 8. ABS εκφαινει] ergo v. 7. κατευθύνει retinendum cum b, non cum Ti Fr in κατευθυνεῖ mutandum 13. ABS εισακουσατε] ita et Ti, Cb εισακουσετε (C -ται)

AS^{2} εργ. αυτου 15. B ερειται 16. S^{1} $\overline{\text{χω}}$ i. e. χυριω pro χαιρω (Ro 12, 11) 17. ABCS ab init. add. ουχ εστιν ειπειν τι τουτο εισ τι τουτο (cf. 21.) ... AB ϑιμωνια, S ϑει- ... B^{1}C αποδοχια 18. S^{2} om η 20. S^{1} επι pro εισ ... S^{1} ουχ, ACS^{2} ουδεν ... ACS ϑαυμαστον ... S^{1} εναντιον των οφϑαλμων αυτ. 21. ACS χριαν 23. S^{2} οργη ... B εϑνει 26. AS^{2} ϋδωρ και πυρ ... S om και ante σιδηρ. ... CS^{1} σεμιδαλιν ... AB πυροσ ... S κ. γαλα κ. μελι 27. S παντα τ̇αυτα τοισ 28. S^{1} $\overline{\text{πνα}}$ α ... S^{2} ϑ. αυτου εστερεωσεν 30. S$^{2(c.a)}$ εκδιωκουσα 31. ACS om τοισ 32. S^{1} εστηρισϑην 34. S δοκιμασϑησεται 35. B ϋμνησαμεν

XL. 1. S ϋιοισ ... S^{1} εωσ ημερα (sic) ... S^{2} επιστραφη (= ἐπιστραφῇ) pro επι ταφη 2. S^{1} προσδοχια 3. ACS ϑρον. ενδοξου 4. AS ϋακινϑινον 5. CS om και sec. ... AS μηνιμα ... S^{1} ϋπνοσ και νυξ 7. S^{2} αποϑαυμαζοντων 9. S κ. ερισ κ. αιμα ... B stich. επαγωγαι—μαστιξ' i. m. sup. ... S^{1} μαστιγεσ 10. AS παντα ταυτα 17. S^{primo} παραδεισον ... S^{1} κ. εν ελεημοσυνη 18. (A)S^{1} om ο 20. S αγαπησεισ σοφιαν (super rasuram) 21. ABCS μελη 22. S^{1} σποριμου 24. S^{1} και αδελφ. ... ACS ρυεται 25. B γυνη pro βουλη ... (S ευδοκειμιται) 26. AS$^{\text{corr.}}$ ανο̇υψουσιν ... S^{1} ϑεου pro κυριου bis ... ACS εν φοβω 27. AS εκαλυψεν 28. B κρεισσων, S^{2} κρισσον γαρ 29. S ανηρ τ̈ρ βλεπ. εισ τρ. ... S διαλογισμω ... S αλγησει ... AS om την 30. S απαιτησισ

XLI. 1. B vers. primum ad. antecedd. trahit ... S αυτω ... S δεξασϑε 2. S^{2} ωσ καλον ... AS εν ϊσχυϊ ... S^{1} και περι παντ. 4. S^{1} om εν pr. 5. ACS βδελυρα 8. AB εγκατελειπετε ... S om ϑεου 11. S^{1} σωματι ... S^{2} ονομα δε αγαϑ. ουκ εξαλ. 12. S^{2} ονοματ. καλου 14. ACS παιδιαν ... S^{2} om δε 16. S^{2} αποκαλυψαι pro διαφυλαξ. ... S^{1} παστει 17. S^{1} απο πονηριασ pro περι πορνιασ (S^{2}) ... S προηγουμενου 18. S φιλου κ̇ περι 19. S πλοκησ ... (S αληϑιασ: αλ prima manu ex δι factum) ... B αρτουσ 20. S κ. περι ασπαζ. ... ACS ετερασ 22. S^{2} περιεργασιασ και παιδ. ... ACS λογου ... S^{1} δουναι με μη (23.) S om και ... CS om απο sec. ... ACS αποκαλυψεωσ (24.) S αισχ. και αληϑινοσ

XLII. 1. S τ̇ προσωπ. του 3. CS κοινωνων ... AB^{1} om και sec. ... ACS ετερων 4. ACS και περι κτ. 5. ACS περι διαφορου πρασεωσ εμπορων (C -ρου) ... ACS παιδιασ, it. 8. 7. S παραδωσ ... ACS παντα 8. B εσχατογηρωσ, S -ρουσ ... B δεδοκισμασμενοσ, S^{1} δεδοκιμασμενοι 9. S^{2} συνωκ. ανδρι 10. S και μετα ... ACS στειρωϑη 11. S αδιαστρεπτω ... S^{1} ποιησησ επιχαρμα ... ABC καταισχυνει 15. B δε ... AB^{1}CS εοραχα ... S^{2} i. f. add. και γεγονεν εν ευλογια αυτου κριμα· 16. ACS^{2} τ. δοξ. κυριου ... BS πληρησ 17. S τ. αγ. κυριου και (S^{2} om και) 18. AS^{1} πανουργημασιν ... B διενοηϑην ... ACS γαρ ο ϋψιστοσ π. ... CS συνιδησιν (C -ειδ-) 19. CS και απαγγ. ... ACS και τα εσομενα ... S^{1} και ο αποκαλ. 20. S^{1} ου γαρ π. ... S^{2} και ουκ 21. S ωσ (AC οσ) pro και εωσ ... AS ηλασσωϑη ... ABCS^{2} και ου, S^{1} ουδε pro και ουδε ... S^{1} ουδενοσ ανδροσ σ. 22. CS και εωσ σπινϑ. ... S επιϑεωρησαι pro εστι ϑ. 24. B εκλειπον, S ενλειπον

XLIII. 1. S και καϑαριοτησ ... S^{1} $\overline{\text{ανου}}$ i. e. ανϑρωπου pro $\overline{\text{ουνου}}$ (S^{2}) i. e. ουρανου 2. S^{2} αγγελλων 3. B μεσεμβρια 4. BCS^{1} καμ. φυλασσων ... ACS εκφυσων 5. S^{1} ποιησ. αυτουσ ... S^{2} κατεπαυσεν 7. AS^{1} συντελεια, S^{2} -λειασ, S^{primo} + αιωνοσ 8. ACS αυξανομενοσ ... S ϑαυμαστοσ ... B παραβολων 9. S αστερων ... ACS^{2} κυριου 10. B αγιοισ 12. ABCS ετανυσαν 13. S κατεπαυσεν 16. ACS οπτασια ... AS σαλευϑησονται ... ACS ϑελ. αυτου. 17. BCS ωνειδισεν (S -νι-) 18. S ϋετ. αυτο̇ησ 19. S^{1} παχνη 20. ACS βορεασ ... AS εφ υδατ. ... S εκδυσεται 21. S^{1} αποσβεσαι

XLIII. 12. ετανυσαν] ita et Ti, b εταννυσαν

22. S^{2} παγων pro παντων ... (Codd. ομιχλη ut Ti cum antecedd. conjg.) 23. S^{2} αβυσσοσ ... (BS αυτηνισ) 24. S τοην ϑαλ. ... S διηγησονται 25. ACS κτησισ κτηνων 26. B ευωδια ... S^{2} τελουσ ... ACS τα παντα 27. ABS αφικωμεϑα 28. S ϊσχυομεν 29. S οβεροσ χσυ (sic) 30. S^{2} τον κυριον ... ABS αφικησϑε 31. S τισ γαρ ... AB^{1}S εορακεν (-ο- non 32.) 33. S^{1} γαρ α εποιησ.

XLIV. 2. S πολλαην δ. ... S^{2} τη μεγαλωσυνη 3. S βουλευονται ... S^{1} προφηταισ (^{2} -τιαισ) 4. S και εν συνεσ. γραμματιαισ λ. ... AS παιδια 5. AS και διηγουμ. 6. AS εν ισχυει (A -υι) ... AS κατοικιαισ 8. S^{1} ενκατελιπον 9. B ουκ ειστιν μνημ. ... S^{1} υπαρξοντεσ 11. 12. BS stichi μετα — διαμενει, αγαϑη — εκγονα αυτων, εν ταισ — σπερμα αυτ. 11. S τα εκγονα 12. AS το σπερμα ... ABS τα τεκνα ... S^{2} μετ pro δι 13. S post 13^{a} repet. stich. 12^{b} i. f. pag., S^{2} utrumque stichum uncis inclusit, cum stichus 13^{a} ab init. pag. iterum scriptus esset. 13. (sec. loco) S^{2} διαμενει ... AS ενκαταλειφϑησεται (A εγκ-) 14. AS τα σωματα 17. S^{1} εγενοντο ... S^{1} om δια τουτο εγ. καταλ. τη γη. ... AS^{2} οτε pro δια τουτο sec. 19. AB ουχ ... S^{2} om τη 20. S εζητησεν pro εστησεν 21. AS om τω ... S^{1} om (^{4} vid. suppl.) πληϑυναι usque σπερμα αυτου ... AS τησ γησ 22. B^{1}S^{1} ϊσαχ ... BS δι αβρααμ 23. S primo ευλογ. (ϋψιστου) αυτου

XLV. 1. S απο ... ABS ανϑρωπ. fin. stichi ... AS μωσην 2. AS εν δοξη 4. S αυτ. ηγιασ. αυτον 5. S om αυτου extr. 6. S ανϋψωσεν ... BS λευει 7. BS εστ. αυτον ... ABS περιστολην (A -η) 8. S εν σκευεσιν 9. S om και ab init. ... ABS χρυσοισ c. seqq. conjg. ... S^{1} κωδεσιν 10. S στηλη ... BS εργων ... AB λογιω, S λογοι 11. S^{1} ειδεσι pro εν δεσει ... B εργων λιϑ. ... S μνημοσυνηον ... S κατα ... S^{1} φυλασσων 12. ABS ωραια c. seqq. conjg. 13. S^{1} om ου ... ABS^{1} εωσ αιωνοσ, S^{2} κ, εωσ αι. c. seqq. conjg. ... S^{2} ενεδυσ. αυτα αλλογ. 14. B ϑυσιαν ... S αυτων 15. S^{2} χιρασ (^{4} χει-) αυτου ... S αιωνοσ ... AS και τω σπερμ. ... ABS^{1} om αυτου i. f. 16. S^{1} εξελεξαντο ... S καρπωμα ... S^{1} om σου 17. AS αυτω ... S εντολασ pro εν εντ. ... S^{2} μαρτ. αυτου ... BS φωνησαι ... AS^{2} τον ϊσλ 19. S εποιησ. εν αυτ. ... AS φλογ. αυτουσ 20. ABS πρωτογενηματων ... AS εμερ. αυτω ... ABS^{2} αρτον πρωτοισ, S^{1} αρτ. πρωτον γενηματοσ (S^{2} praeterea not. σ super ν vocis αρτον, sed rurs. exstinxit) ... AS εν πλησμονη 21. S^{1} om τε 22. AS^{2} σου και κλ. 24. S^{2} λαου 25. S om τω ... (B δαυειδ, S δαδ ut plerumque) ... S^{1} υιων (dubitari potest utrum υ an κ scriptum fuerit), AS$^{2\ et\ 4}$ ϋϊω ϊεσσαι ... S^{2} ad εξ adnot. εξ ϊουδα quod pro εξ υϊου vid. poni voluisse ... S αυτων (A -τω) pro ααρων 26. AS^{1} δοιη ... AS γενεαν

XLVI. 1. ACS εν πολεμω ... (BS ισ) ... S^{1} ο ναυη, S^{2} ο του ν. ... AB μωση ... B εν προφητειασ (sic i. f. l.) ... AS κατακληρονομηση 2. AS^{2} κ. εν τω ... B εκκλειναι, AS εκτιναι (A -ει-) 3. AS προτεροσ ... S^{2} πολεμουσ ... AS^{2} κυριου 4. S^{1} ενεποδισεν 5. S τον κυριον ϋψιστ. ... AS επηκ. αυτου (ABS κυριοσ fin. st.) ... AS om εν ante λιϑοισ (c. κατερραξεν v. 6. conjungendum?) 6. S^{1} πανοπλιαν, AS^{2} π. αυτου 7. S ουτοσ ... S^{1} om εχϑρου 9. ACS επι το ϋψοσ 10. S καλον πορευεσϑαι 11. BS^{1} εκαστω 12. S και τα οστα ... ABS^{2} αντικαταλλασσομενον, S^{1} αντικαταλλαξοι ξενον

XLIII. 29. οβεροσ χσυ] Ti adnotat „χσ: ita prima manu ex χυ factum“; tacet de οβεροσ

XLIV. 19. AB ουχ] ita et Ti, b ut S ουκ

XLV. 9. ABS χρυσοισ etc.] b non dist., Ti Fr χρυσ. ad antecedd. trah.

XLVI. 12. αντικαταλλασσομενον] ita et Ti, b -αλα-

13. B om σαμουηλ ... B βασιλεα 15. ACS εγν. εν ρημασιν αυτ. 16. S^1 επεκαλεσα ... S^1 αυτου εχϑρουσ 17. S ο κυρ. 18. S^1 τυρων 19. S^1 $\overline{χυ}$ αυτου ... B^2S^2 ειληφεν 20. ACS επροφητευσεν ... S^1 suppl. ϗ sec. extra lin. ... S εν προφητειαισ εξαλιψει

XLVII. 1. ABS τουτον 2. ACS om των 3. AB^1 επαιζεν (A -πε-), B^2S επαιξεν ... S^1 και λ εν αρχεισ 4. CS κατεβαλεν 5. B δυνατον i. m. ... B ανυψωσει 6. S^1 ηρεσεν, S^2 ηνεσαν 7. S^1 εχϑρ. σου κ. 8. ABS αγιω — δοξησ stich. ... S ὑψιστου ... S ὑμνησιν 9. S ψαλμωδουσ ... ACS om του ... ABCS ηχουσ ... ABCS γλυκαινειν 10. S om εν ... B ᵉορταισ ... S σου pro αυτου ... ACS πρωΐασ ... S^2 φωνη ηχειν 11. B^2 $\overline{χσ}$ i. e. χριστοσ pro $\overline{κσ}$ (dogmaticus!) 12. ABCS τουτον ... S κατεπαυσεν 13. AS σολομων, it. S 23. ... S^1 ωσ ϑεοσ 17. B ερμηνᵉια 18. ABS μολιβον 19. ABC παρανεκλεινασ (AC -κλι-), S παρεκλινασ 20. S om εν 21. S^2 τυραννιδοσ ... S^1 αιφραιμ ... S αρξασ 22. AS^2 διαφϑιρη (A -ει-) ... BS εκλεκτ. αυτου εκγ. ... S^1 ϊακωβ οσ εδ. ... AB^1S καταλιμμα 23. AS πατ. αυτου ... S ελαττουμενον ... S^1 om οσ pr. ... S υιοσ 24. S om τησ

XLVIII. 1. S (non B) ηλειασ, it. 12. et -ει- B (non S) 4. 2. AS ολιγοποιησεν 3. S^2 om ουτωσ 4. AS om τοισ ... AS καυχησεται 7. ABS om ο 9. S αρμ. π. ϊππ. πυρ. 10. S εν ελλεγμουισ (sic) ... S^1 om εισ ... AS om και pr. 11. CS ειδοτεσ ... S^1 αγαπη, S^2 αγαπησι σου ... AS primo ζωησ 12. S ουκ εδυναστευσεν 13. AB ουχ, S $\overline{κυ}$ pro ουκ 15. (B α|αμαρτιων) ... S αμ. αυτων ... AS om τησ ... AS διεσκορπισϑησαν ... (C)S κατεληφϑη (C -ληφ-) ... S^2 αρχοντεσ ... AS εν τω οικω 17. S^1 τον ηωγ', S^2 τον αγωγον (sic conjecerat Geiger ZDMG 12. 542) 18. S^1 απετρεψεν ... S τον ραψ. ... S ὑπερηφανιαν 19. AS και αι χ. 20. S^1 επανεκαλεσαντο ... S ϊησου (!) 22. S^1 om κυριω ... S^1 om δαυιδ

XLIX. 1. S εσκευασμενου 2. AS κατηυϑυνϑη ... S^1 αυτου pro λαου 6. B ενεπυρισεν ... ABS εν χειρι init. stich. 7. S^1 φυτευειν 8. B χερουβειμ, AS -ειν 9. S^1 τασ οδουσ 10. (BS $\overline{ιβ}$) ... AS^2 γαρ pro δε 11. S μεγαλυνομεν ... B ωσ σφραγ. 12. S ουτοσ ιησ ... BS οικοδομησαν 13. BS^1 νεμουσιν (S -σι) pro νεεμιου ... S ημων ... S^1 χειλη pro τειχη ... B^1 μοχλουσ 14. AS ουδ εισ εκτ. επι τησ γησ τοιουτ. οιοσ ενωχ και 15. B ο δε pro ουδε ... ABS εγενηϑη 16. S^2 om τη

L. 1. BS ϊονιου (ϊ erasum [a S^2] sed ab instauratore restitutum) ... AB ὑπεραψεν, S^2 ὑπεγραψεν ... S primo κ. εν ταισ ημερ. ... AS om τον 2. S^1 και ὑπ α. εϑεμελιωϑη bis scrips. ... S primo περιβ. (ὑψηλου) ϊερου 3. AS αποδοχεια (A -χια) 4. S^1 το ελεον pro του λαου ... S^1 πτοησεωσ 6. S νεφελων 7. S φωτιζων 8. B ωσ pr. i. m. ... AS ωσει κρ. επ εξοδω 9. S^1 ολοφυρητον ... S stichum 10^a ante stichum 9^c κεκοσμημενω (sic) π. λ. π. ponit 11. S αναβαλαινμβανιν (i. e. primo scriptum erat αναβαλλιν) 12. S^1 ορεων pro ιερεων (cf. Judith 3, 9) ... S^1 εσχαρασ ... BS κυκλ. αυτοσ στεφ. ... AS κεδρων 13. S om οι ... S εν τη δοξη αυτουων 15. S^2 ϑυσιαστ. σωτηριου οσμ. ... B^1S πανβασιλει 17. AB^2S κατεσπευσαν ... S^1 ϑεω pro κυριω ... S εαυτων ... AS^2 om τω 18. S^2 ηχω pro οικω ... S^1 εμελυνϑη, AS^2 εμεγαλυνϑη 19. S^1 om ο ... S συνετελεσϑη ο κοσμ. ... S^1 ελιτουργησαν pro ετελιωσ. 20. S κυριου ... AS καυχησασϑαι 21. S^2 προσκυν. κυριου 22. AS παντων τω μεγαλα ποι. π. 23. AB ὑμιν ... S^1 καρδιαν ... S primo ημερ. νεων ημων ... S^2 εν τω

XLVII. 1. ABS αγιω etc.] ita conjg. b, non Ti

XLVIII. 13. AB ουχ] ita et Ti, Cb ουκ 18. S^1 απετρεψεν] sic Ti in textu, in Comm.: „απεστρεψεν [sic]: C^a απεστιλεν"

ισλ' 26. AS σαμαριας ... S om ο pr. ... AS ο μωρος 27. AS παιδειαν ... S σειραχ' ... ABS ελεαζαρ ο ... S[1] ιερευσ ο σολυμειτης ... S[1] σοφιας 28. ABS[2] om ο 29. S ισχυι

LI. Inscr. B ιησου 2. ABS εγενου βοηϑ. (sic omisso μοι ante βοηϑ.) usque 3. με stichus 3. B ελεουσ, S[2] ελεους σου ... BS στομοσ ... S και εκ χ. 4. ABS πυρασ κυκλ. ... S[1] εν μεσω ... S σου pro ου 5. B βαϑουσ 6. AS διαβολησ ... B ηγγισεν pro ηγγισεν ... S[2] κατωτατου 8. S[1] om και ab initio ... S εξερη = A εξαιρη ... AS εχϑρων pro εϑν. 9. S ανυψωσεν ... B[1] επι γην, AS απο γησ 10. S[2] του κυριου μ. ... B υπερηφανιων 12. AS εξομολογ. σοι ... S[2] αινεσω σε 15. ABS ιχνευον 16. AS παιδιαν, it. S 23. 26. 17. S[1] τω διδοσιν μ. σοφιαν και δοξαν 19. ABS διαμεμαχισται ... B[1]S διηκριβασαμην 20. S κατηυϑυνα ... AS stichum καρδιαν—αρχησ post stich. και εν—ευρ. αυτην pon. 21. AS του εκζητ. 22. AS γλωσσ. μου ... S μισϑ. μοι 23. S[1] αινεσατε, S[2] εγγισατε ... AB κ. αυλισϑησεσϑαι 24. B και οτι, AS τι οτι ... AS[1] υστερ. λεγετε, S[2] υ. η λεγετε 25. B αυτοισ 26. S εγγυσ γαρ εστ. ... S[2] ειδετε 28. BS[1] παιδειαν 29. S[2] εν τη αινεσ.

Subscriptio: ABS σοφια ιησου υιου σειραχ

Stichi: A 3090, B 3221, S 3277.

ΩΣΗΕ.

Inscriptio: AB ωσηε

I. 1. αχασ 6. ϑυγατεραν 7. om ιουδα 11. AB οι υιοι ιουδα

II. 1. i. m. β ... ελεημενη 3. καϑ. η ημ. 10. AB ουδεισ 18. ρομφ. κ πολεμ. ... B[1] εφ ελπιδι 21. εν τη ημερα εκεινη

III. 1. i. m. γ 3. om ετερω

IV. 1. i. m. δ 3. μικρυνϑησεται 5. AB om ο 6. om μη 11. πορνειαν· c. antecedd. conjg. 12. B[1] απηγγ. αυτου 14. AB πορνευωσιν ... AB μοιχευωσιν 15. οικον, ⁒ ων, i. m. ⁒ τησ αδικιασ, sic A pro ων

V. 1. i. m. ε ... B[1] παχισ 3. απεστην (A απεστιν) 8. i. m. ς ... AB βενιαμειν

VI. 1. B[1] ιασαιτε, [2] -σεται ... B[2] μωτωσει 2. τριτη και ... AB αναστησομεϑα 3. AB διωξομεν ... AB[1] προιμοσ

VII. 1. usque ισραηλ c. antecedd. conjg. vid. ... B[1] ηργασαντο 7. AB ο επικαλουμενοσ εν αυτοισ προσ με (A εμε) 11. εχουσαν 13. i. m. ζ ... απεπε|πηδησαν 14. κατε|τετεμνοντο 16 AB ουϑεν

VIII. 1. ησεβησαν i. m. 5. B[1] παροξυνϑη 7. B[1] καταφαγ. αυτα 12. (νομ. αυτου)

IX. 1. i. m. η 4. ουχ ηδυν. ... AB εσϑοντεσ 6. αυτων extr. i. m. 10. B[1] προιμον ... AB ειδον πατερασ αυτων 12. om ειδον 15. AB αυτουσ εμεισησα

X. 1. i. m. ϑ ... om τα pr. 5. om οι 12. AB γενηματα ... ημιν 14. AB om του sec.

XI. 1. ορϑρου απερρειφησαν· απερριφη 2. αυτουσ ουτωσ 4. εν διαφϑ. ανϑρωπων· c. antecedd. conjg. 5. i. m. ι 6. AB om εν pr. 8. AB σεβωειμ 10. ωρυσεται 12. ασεβεια ... AB και λαοσ

LI. 12. S[2] αινεσω σε] Ti in Comm: „σοι: C[a] σε" quod ad εξομ. σοι vel ad αινεσω σοι pertinere potest; suspicor ad secundum

IV. 11. Interpunctionis diversitatem inter ABbTi in libris propheticis perfrequentem non semper attuli

IX. 4. ουχ ηδ.] ita et Ti, b (ut A) ουκ

XII. 1. (A)B πνευμα· εδιωξεν 2. κ. τ. οδ. αυτου c. antecedd. conjg. 8. B[1] ουκ 12. AB και εν γυν. εφ. 14. AB αυτω κυριοσ

XIII. 1. AB αυτοσ ελαβεν 2. AB om νυν 4. om ο sec. ... AB στρατειαν 6. (πλησμ[ο]νην) ... B[1] επελαϑεντο 7. κ. τ. οδ. ασσυρ. c. antecedd. conjg. 8. AB om η 14. παρακλησεισ 16. B[1] ϋποτιϑϑια

XIV. 1. i. m. ια ... AB[1] επιστραφητι 2. μετ εαυτων 3. AB ειπωμεν 7. εξανϑ. [ωσ] αμπελ. 9. AB διοτι

Subscriptio: AB ωσηε α

ΑΜΩΣ.

Inscriptio: AB αμωσ β

I. 1. i. m. α ... εν pro εκ 4. AB εξαποστελω ... AB om τα, it. 7. 5. AB εξολεϑρ., it. 8. 9. AB[1] ϊουδαιαν 12. AB ϑαιμαν 14. AB τα τειχ. ραββα ... συντελει[ασ]

II. 1. (ασεβεια[ι]σ) 2. AB επι μωαβ' ... AB αδυναμεια 3. AB εξολεϑρ. 4. i. m. β 6. (επι τεσ [= ταισ] τεσσ.) 9. ουν pro ου 10. (μ ετη) 14. σωσει, it. 15. 15. AB ουδε ο ϊππ. 16. B[2] om ου μη

III. 1. i. m. γ 2. om των ... om τησ 5. ορν. επι την γην 6. ου μη πτ. 7. ποιησει 9. AB απαγγειλατε 11. (εκ[σ]παση) ... B[1] σκελη ο λοβον ... εκσπαϑησονται 12. ϊερεισ nov. sect. inc. 15. om κυριοσ

IV. 3. αποϱριφησεσϑε 5. AB κυριοσ ο ϑεοσ 9. AB συκωνασ 10. AB ϊππων ... AB παρεμβ. ϋμων 13. ιδου εγω i. m. ... ο ποιων ... om και ante επιβαιν. ... AB ϋψη

V. 3. εξ ησ pr. i. m. ... (ρ bis) 4. (ϊσραηλ') 6. ζησατε ... αναλημψη 9. επ ϊσχυν 11. οικ. εξ αυτ. 12. καταπατουσαι ... ανταλλαγματα 13. B[1] σιωπησητε 15. AB ηγαπηκαμεν 16. i. m. δ 25. μοι εν τη ερ. μ ετη οικ. ισραηλ' (cf. A)

VI. 2. εμαϑραββα 5. AB επικροτουντεσ 8. συμ πασιν 9. om ανδρεσ 10. οι οικειοι οι αυτ. 14. AB επεγειρω ... AB εμαϑ'

VII. 2. B[1] συντελεση 10. i. m. ε 15. προφητων pro προβατων(!) ... AB om και extr. 16. οχλαγωγησεισ 17. ουτωσ εδειξεν etc. c. seqq. conjg.

VIII. 3 φατμωματα ... εν εκεινη τη ημερα, it. AB 9. ... AB επιριψω 5. AB([2]) μεικρον μετρον 6. AB ταπεινον (A -πι-) pro πενητα ... AB γενηματοσ 9. AB και δυσεται 11. AB om τον 12. AB om απο τησ ϑαλασσησ ... τησ pro εωσ ... om του

IX. 7. εσται ([2] -τε) εμου 9. λικνω (antea bis -κμ-) 11. i. m. ς ... αναστησω sec. c. sqq. conjg. 12. AB om παντα sec. 14. om του ... AB καταφυτευσουσιν ... αμπελωνα[σ] ... φυτευσουσιν pro ποιησ., cf. A ... τουσ καρπουσ 15. AB ο παντοκρατωρ

Subscriptio: AB αμωσ β

XII. 1. πνευμα· εδιωξεν] ita dist. et Ti, b εδιωξε c. antecedd. conjg., Ti in apparatu ad locum scripserat „c. seqq."

XIV. 3. ειπωμεν] ita et Ti, b ειπομεν

I. 10. 12. B, Ti et b ex corr. ϑεμελια, b habuerat ϑεμελεια, ut A priore loco

IV. 10. ιππων] ita et Ti, b ιππον

V. 8. b προσκααλουμενοσ

VIII. 6. AB γενηματοσ] ita et b, Ti -νν-

IX. 1. b ανσωζομενοσ 13. b τα ορει

i*

ΜΙΧΑΙΑΣ.

Inscriptio: AB μειχαιασ (A μι-) γ

I. 1. μειχαιαν 3. και επιβησεται suprascript. (cf. A) 5. AB δια bis ... AB σαμαρεια sine η 8. ποιησετε 10. i. m. $\overline{β}$ ... AB om και pr. 11. εξηλϑεν· ... AB κοψασϑε

II. 1. AB τασ χειρ. α. 4. εμ μελει ... AB κωλυσων ... ημων 6. AB ου γαρ 8. AB ελπιδα 9. απορειφησονται

III. 4. AB om τον 5. i. m. $\overline{γ}$ ... AB επ αυτον ειρηνην 6. AB σκοτ. ὑμιν εσται 7. εισακουων 11. AB om ο

IV. 1. i. m. $\overline{δ}$ ... AB του κυριου 7. εϑνοι^{σ} κ· δυν. 10. ρυσεται σε κ εκειθεν λυτρωσεται ... B^1 εκϑρων 11. AB επισυνηχϑη 12. λογισμ. κυριου

V. 1. AB εφ υμασ ... πυλασ 2. B^1 εξ ου pro (=) εκ σου 4. ῑσχυεῑ ... μεγαλυνϑησο^{ν}ται 8. πολλων λαων 9. AB εξολεϑρ., it. 10. 13. 10. om εκεινη ... εκ μεσω σ., it. 14. 11. AB^1 εξολεϑρ., it. B 12. 13. προσκυνησησ

VI. 1. i. m. $\overline{ε}$ ... AB οι βουνοι 2. λαοι pro ορη 4. AB μωσην 7. χειμαρρων ... AB om υπερ pr. 9. ante ακουε (nov. sect. inc.) i. m. ς 10. AB αδικια 12. ὑψωϑητι 14. AB σκοτασει ... και συ ου μη ... εαν 16. (ληψεσϑε, B hic primum, si recte recordor, non λημψ.)

VII. 1. AB^2 οἰμμοι bis 2. AB^2 ευλαβησ 4. (βαδιζων) ... AB ουαι ουαι αι 7. i. m. $\overline{ζ}$ 9. εξαξεισ 10. B^1 εκϑρα ... AB η λεγ. προσ με 11. AB ημερασ ... B^1 αλυφησ ... εξαλιψεῖσ (sic) 12. B^1 ειξουσιν ... B^2 εωσ ορουσ 16. AB αποκωφωϑησονται (b -σεται cal. ex -σοται) 17. AB οφισ 19. απορειφησονται

Subscriptio: AB μειχαιασ (A μι-) γ

ΙΩΗΛ.

Inscriptio: ABS ϊωηλ δ

I. 1. B i. m. $\overline{α}$ 2. S^1 τοιαυτασ ... B^1 ημερ. ημων ... S^1 πατερ. ημων 4. S βρουχοσ 5. S^1 εξηχϑη, AS^3 εξηρται (S^3 = Bb) 6. S ονδοντεσ αυτ. ... S$^{1 \text{ et } 3}$ μ. σκυμνου αυτου 7. S^1 ερευνον ... B ερρειψεν, S εριψ. ... AS om τα 8. S$^{3(c.1)}$ ϑρηνησει vid. 9. S^1 εξηλϑε ϑ. ... BS om οι pr. ... ABS om κυριου sec. 10. B^2 πενϑητω ... S$^{2(c.3)}$ ολιγωϑη, it. ολιγ- 12. 11. S$^{2 c.3}$ κατησχυνϑησαν pro εξηρανϑησαν ... S^1 ϑνηνιτε ... S απελωλεν 12. B ξυλα του (B^1 ξυλου?) ... S^3 εξηρανϑη 13. ABS εισελϑατε ... S^1 επεσχηκεν ... S$^{2(c.3)}$ ϑυσ. κ. σπονδη εξ οικ. ϑ. ημων 14. BS κεκραξατε ... S^2 οικ. κυριου, ^{3} οικ. κυρ. ϑεου 15. ABS οιμμοι ter ... B om η 15. 16. B dist. ut b 16. ABS^1 εξωλεϑρ., S$^{corr.}$ εξηρϑη vel εξηρανϑη (rursus erasum) 17. S^1 παϑναισ

II. 1. S^3 γην οτι ... AS η ημερα 2. S η ημερα 3. S$^{2(c.3)}$ τα δε εμπρ. ... S^1 ϑυπησ pro τρυφησ ... S^3 οπισω pro οπισϑεν ... S^1 αιστε

I. 5. b οὐ ἡ σαμ., Ti οὐχ ἡ σαμ.
II. 9. b primo ἡγουμένη
V. 4. B ῑσχυεῑ] b ισχυει, Ti ισχυῑ
VI. 4. AB μωσην] ita et b, Ti μωυσην 5. b βααλαμ 14. b παραδωϑησονται
VII. 17. AB οφισ] ita et b, Ti οφεισ

I. 6. Ti in Comm. S „σκυμνουσ αυτου“

pro εσται (talia saepissime; interdum tantum talia notatuntur) 4. S^{1} ουτω 5. S πολυσ ϊσχυροσ 8. S^{3} συντελεσωσιν 10. AS^{1} προσωπ. αυτων ... S συσχυθησεται ... ABS τα αστρα 11. S^{1} ησχυρα ... S^{1} οτι ... AB μεγαλη ημερα ... ABS του κυριου μεγαλη και επιφ. ... AS^{1} εστιν 12. B i. m. β̄ 13. BS^{1} διαρηξατε 14. ABS ευλογιαν θυσιαν et ημων 16. $ABS^{2(c.3)}$ εξελθατω ... ABS παστου 17. S^{1} κριπιδοσ ... ABS om τω ... S^{1} του καταξε αυτουσ 20. S^{1} την pro γην ... S αφανισω ... B om η 22. BS^{1} om τα 23. S^{3} οτι ... S^{1} βραματα ... ABS προϊμον 24. S αι αλωνε (^{2} -νεσ) σιτ. 25. B ανταποδωσει (post ϋμιν· dist.) ... S^{1} χαμπη και η 26. S^{1} ενεσατε 27. AS^{3} καταισχυνθη ... S^{1} οτι pro ετι 28. AS^{3} om και sec. ... S σαρκαν ... S^{1} ενυπνα, ^{2} = b, AS^{3} -νιοισ 29. $AS^{2\,et\,3}$ και γε επι ... S^{1} om μου ... AS^{3} δουλασ μου 30. ABS δωσω ... ABS εν τω ουρ. ... S^{3} ουρανω ανω και σημια επι 31. S εισ κοτοσ (non corr.) ... BS om την pr. ... S επιφανην 32. S εαν ... S^{1} επικαληται, ^{2} = b -λεσηται, ^{3} -λησηται (sic) ... S ευαγ'γελιζομενοσ

III. 1. ABS διοτι ... S^{1} ειδου ... B επιστρεφω ... S^{1} εχμαλωσιαν, it. 8. 2. S κοιλαδαν, it. 12. ... BS^{1} καταδιειλαντο 3. ABS om του 4. B^{2} ανταποδιδετε 5. ABS μ. και τα κ. 6. $S^{3\,c.4?}$ οριων τησ κληρονομιασ α. 7. ABS om και pr., $S^{3\,c.4}$ et sec. 9. B i. m. γ̄ ... $BS^{1\,et\,4}$ μαχητασ και πρ. ... S om και 10. S^{1} αροτρα ημων ... B σειρομαστρασ ... S^{1} δυνατοσ ... (S ᵉγω) ... S^{1} συναχθησετε (= -ται) 12. S εξεγιρεσθ. και 13. BS om ο ... AS^{1} υπερχιτε (A -χει-), S^{3} ϋπερχειται 14. S^{1} κοιλη ... AS η ημερα 15. AS^{2} το φεγγ. 16. S^{1} om ο δε usque φωνην αυτου, S^{3} suppl. ... AS^{3} αναχραξεται 17. S^{3} γνωσεσθε οτι ... BS εν ορει ... ABS αγιω μου (B αγειω) ... $S^{corr.(c.3?)}$ ῑη̄μ̄ πολισ αγια 18. S^{1} πασε ε αφεσισ 19. S^{1} ϊουδεα, ^{2} ιδουμεα, ^{3} -μαια 20. S αιωναν 21. ABS αθοωσω

Subscriptio: ABS ϊωηλ' δ

ΟΒΔΙΟΥ.

Inscriptio: B οβδειου ε, AS αβδιου (A -δει-) ε

1. B οβδειου, AS αβδιου ... S^{1} εξαναστησωμαιν 2. ABS συ ει 3. $S^{2\,c.3}$ η υπερηφ. ... S^{1} κατασκηνουντοσ („nisi forte potius est -τεσ"), ^{2} -τα (= b), ^{3} -τασ ... ABS τισ με κατ. 4. AS om εαν sec. ... S^{1} αστερων ... (S σαι = σε) 5. S σε ετη ληστε ... S απεριφησ ... S εαυτοισ ... ABS^{3} ϋπελιποντο (A -λειπ-), S^{1} ϋπολιποντο ... BS^{3} επιφυλλιδασ, S^{1} υποφυλλιδασ 6. S κατελιφθη ... ABS αυτου τα κεκρ. ... S κεκρυμενα 8. ABS εν εκεινη τη ημερα (S^{1} εκινη et ημαιρα) 9. S θεμαν 10. $AS^{2\,c.3}$ την ασεβ. την εισ τον αδελφον σου ϊακωβ και καλ. ... S^{1} αιωναν 11. S^{1} δυναμ. αυτων ... S επβαλλον 12. B μεγαλορημονησ, AS μεγαλορημονησησ 13. S^{3} λαου μου ... S πονηρων αυτων ... S^{3} αυτου quater ... ABS α. μηδε συνεπιθη (B -πει-) ... S^{1} i. f. repetivit μηδε συνεπιθη ε. τ. δ. α. εν η. απολιασ (sic) αυτων ε 14. S^{1} αιπειστησ ... $AS^{2\,c.3}$ διεκβ. αυτων ... ABS εξολεθρ. ... $BS^{1\,et\,3}$ ανασωζ. αυτου, S^{2} ανασωζ. εξ αυτων ... $S^{2\,c.3}$ φευγ. αυτων 15. AS

II. 4. b οσ ορασισ pro ωσ ορ. 16. ABS παστου] ita et Ti, b μαστου (et quidem bis μα-, i. fine et ab initio paginae) 30. ABS δωσω] ita et Ti, b δωσωσι

5. S σε ετη] ετη = ει? pro η, ut A

η ημερα 16. BS^{1} om παντα usque πιονται 17. AS^{3} η σωτηρια 18. S ησαυ καλαμην (sic) ... S^{1} om και tert. ... AS$^{corr.}$ πυρφοροσ ... S^{3} οτι 19. S^{1} εν αγεβ ... S σαμαριασ 20. B dist. post αυτη· ... AS$^{2\ c.3}$ και κληρονομησ.

Subscriptio: B οβδειου ε, AS αβδειου (A -δι-) ε

ΙΩΝΑΣ.

Inscriptio: ABS ϊωνασ ς

I. 2. B πορευθυντητι (sic) ... S^{1} καυη pro κραυγη 3. S$^{primo\ vid.}$ φοειν ... AB θαρσεισ ter, S bis ... S^{1} εισ ιππην ... S^{1} om και εδωκεν usque θαρσισ ... ABS^{2} ενεβη 4. AS$^{2\ et\ 3}$ εισ pro επι ... BS$^{1\ et\ 4}$ om του ... AS^{3}(vid. c.4) του διαλυθηναι 5. S^{3} ανεβοων 6. S^{1} ρεγχει· ... S^{3} αναστηθι ... S θ̅σ̅ η|ημασ (i. f. col.) ... BS^{1} om ου 7. S^{1} επιγνωσομεν 8. AS ειπαν ... S^{3} ερχη και που πορευει 9. ABS^{2}(vid. c.3) εγω ειμι ... S^{3} φοβουμαι pro σεβομαι 10. S$^{3\ c.4}$ φοβω μεγαλω ... S^{1} φευων 11. ABS τι σοι, AS ποιησωμεν 11. S^{3} επορυετο (cf. A) 12. S ενβαλατε ... S^{1} εγω διοτι 13. B^{1} καιπερεβιαζοντο (= καιπερ εβιαζ.?) ... S επορυετο, cf. A 14. S^{1} προσ τον κυριον ... S^{1} om (^{2} suppl.) μη απολ. usque κυριε ... S^{2} απολοιμεθα, ^{3} -λυμ- ... S^{2} σου pro συ (sec. Ti) ... S βεβουλου 15. S$^{1\ et\ 3}$ εβαλον, AS^{2} ενεβαλον 16. S εφοβηθησαν ... BS θυσιασ ... B ευξαντο ... ABS om τασ

II. 1. S^{1} κα (sic) προσετ. ... S^{1} τητει pro κητ. ... S^{1} μεγ. και κατεπιεν τ. ... B ante και ην i. m. β̅ 2. S$^{2\ c.3}$ om τον ... S$^{1(primo?)}$ om αυτου usq. 3. τον θεον 3. B εισηχ. μου c. εκ κ. αδ. κρ. μου conjg. ... S^{1} κραυησ 4. S απεριψασ μεσ (sic) εισ ... ABS με εκυκλωσαν 5. ABS om με ... BS προσ τον ναον (B^{1} λαον) 6. BS ϋδωρ μοι (S ι ex υ) ... S^{1} εισ χισμασ ... AS$^{4?}$ εκ φθορασ ... S$^{4?}$ ζ. μ. προσ σε 7. B κυριε ο. θ. μ. c. sqq. conj. 8. BS εκλιπειν (S^{1} -πιν) ... BS^{1} ευχη ... ABS om τον 9. S$^{2\ c.3}$ ελεον 10. S$^{2\ c.3}$ εισ σωτηριον μου ... S ὼ τω κυρ. (^{3} τω ex ω fecit) 11. ABS$^{1(et\ 4)}$ om απο κυριου

III. 1. B i.m. γ̅ 2. AS$^{2\ c.3}$ αναστηθι και ... S νινευην 3. ABS ημερ. τριων 4. AS^{3} του εισπορευεσθαι 5. BS^{1} ενεπιστευσαν ... S(?) νηστιαν αι (sic) ενεδ. ... S$^{3\ c.4}$ απο μικρου α. εωσ μεγαλου α. ... S$^{3\ c.4}$ λαοσ pro λογοσ ... S^{1} βασ:α (sic) τ. νινευησ 7. B^{2} ερρηθη, S^{1} ερεθη ... S^{1} και παντων μεγιστ. αυτων ... S^{1} γευσεσθωσαν ... BS μηδεν μηδε νεμ. ... S^{1} μηδεν μηδε ... S πινετωσαν 8. ABS περιεβαλοντο ... S^{3} ανεστρεψαν ... ABS οδ. αυτου 10. S^{1} ποιησε αυτοι

IV. 2. AB^{2}S προσηυξατο ... ABS^{1} ω κυριε, S^{3} praem. ωδη? ... ABS θαρσεισ ... S$^{2\ c.3}$ εγνων εγω 3. S$^{2\ c.3}$ με μαλλον ... BS^{1} ει pro η ... S^{3} om με 4. S^{1} ϊ pro ει ... S σ̈υ λελυπησαι συ 5. (A)BS εαυτω ... ABS α. εν σκια εωσ ... S εν τη πολι 6. S$^{2\ c.3}$ εισ σκιαν ... S^{1} κακων αυτων 7. S ο θ̅σ̅ σ̇ σκωλ. 8. ABS καυσωνοσ ... ABS om του ... S ολιγοψυχη-

---

II. 3. B εισηχ. μου etc.] ita et b, Ti non dist.

IV. 2. ω κυριε, S^{3} praemitt. ωδη] Ti in Comm. „ω: C^{a} addi voluit ω δη, nisi per incuriam ω repetisse nec nisi δη addi voluisse censendus est“; an praemitti voluerit ωδη (ut A 2, 3)? 7. S ο θ̅σ̅ σ̇ σκ.] Ti Comm.: σ jam prima manu puncto et obelo notatum est. Ceterum primum ων [=ὤν?] pro ο θεοσ scripserat“.

σεν ... AS^3 το αποϑ. ... S^1 om με 9. AS^3 κυριοσ ο ϑεοσ 10. AS^1 επ αυτησ, S^3 εισ αυτην ($^2 = b$) ... ABS^1 και ουκ, S^3 ουδε pro και ουδε ... S^1 πλιου ... BS^1 om ἢ pr.

Subscriptio: BS ῑωνασ ϛ

ΝΑΟΥΜ.

Inscriptio: ABS ναουμ ζ

I. 1. S^1 ελκαισεου, ^{3} ελκεσεου 2. ABS om εκδικων κυριοσ ante μετα ϑυμου, quod cum seqq. conjgdum, sed S^2 ϑυμου και ... S εχϑρουσ 3. $AS^{2 et 3}$ αϑοων ... ABS αϑοωσει 4. $BS^{2 et 3}$ ολιγωϑη ... S^3 παντα τα εξανϑ. 5. S ※ οι βουν. εσαλ. ※ α- i. m. ... $S^{3 c.4}$ ανεστη 9. S^3 ποιησει ... S^1 om ουκ εκδικ.—10. χερσωϑησεται 10. S^3 ϑεμ. αυτησ ... S^1 ωσ μιλασ 11. S εξ ου 13. AS^2 δεσμ. σου ... BS^1 διαρηξω 14. AB ὑπερ σου ... S^3 εξ ονοματοσ ... ABS εξολεϑρ. ... S^3 om τα 2. 1. B ante εορταζε i. m. β̅, S ante διοτι dist. ... AS προσϑωσιν

II. 1. S^1 εξητε, ^{2} -ηρτε, ^{3} -ηρται, sed ^{3} simul i. m. ανηλωται 2. S τη σ ισχυει σφ. 3. S απεστρψεν ... S^1 υβιν ιακωβ 4. $S^{3 c.4}$ ετοιμ. αυτων 5. $S^{2 c.3}$ om και ... S^1 συσχυϑησονται 6. Bʼ πολεων, S^1 ποταμων ... S^1 βασιλεα 7. AS ανεβεννεν (A αναιβ-) 8. S^1 φευοντεσ (ε ex ϑ correctum) 9. B διηρπασαν το αργ. ... AS ὑπερ παντα ... B om τα pr. 10. AB εκβραγμοσ ... S^1 ϑραυμοσ ... S^1 χυϑρασ 11. S^1 om η pr. ... S^1 τοισ σκυμνοι ... AS^2 σκυμνοσ λεοντ. ... S^1 εκφορων 12. S^1 ϑηραν 13. B i. m. γ̅ ... $S^{2 c.3}$ εγω ειμι ... S^1 αι pro σε ... ABS εξολεϑρ. ... $S^{2 c.3}$ ετι pro ουκαιτι (S^1)

III. 2. S^1 ιππων (Ti Comm. ῑ-) 3. S^3 om και ab in. 4. AB^1S επιχαρησ ... $AS^{2 et 3}$ φυλασ pro λαουσ 5. $S^{2 c.3}$ om ο sec. 6. B επιρρειψω, AS επιρι- ... $S^{1 et 4}$ αμαρτιασ pro ακαϑαρσιασ ... S^1 παραδισγμα 7. B^1S^1 δηλεα, S^3 δειλεα 8. S^3 om ετοιμασε ($^{2 et 3}$ -σαι) μεριδα ... S^3 om ετοιμασε ... $S^{2 et 3}$ μερισ ... S^1 αρμων ... S^1 ωσ pro ησ 9. S^3 om και ab init. ... $AS^{2 c.3}$ η ῑσχυσ ... BS εστιν (S^1 αιστιν) ... AS^2 φυγησ σου 10. B^1 μετοικησιαν ... S^1 αιγμαλωτοσ ... S^1 κ. πανηγυρια τα νηπια ... S^3 αρχησ ... $S^{1 (et 2)}$ ορεων pro οδων ... S^1 om αυτησ extr. 11. S^3 παρεωραμενη ... S^1 στασιν εχϑρων 12. B^2 καρπουσ pro σκοπουσ ... S^1 ειστομα ... $S^{2 c.3}$ εσϑιοντοσ 13. S^1 εχϑροισ ... S^1 α καταφαγετε 14. S^1 om επισπασαι σεαυτη ... $AS^{2 et 3}$ om και pr. ... S primo πολεμον pro πηλον 15. AS εξολεϑρ. ... AS^2 και καταφαγ. ... B βαρυνϑησει ... S^1 βουχοσ 16. S^1 om επληϑυνασ—βρουχοσ ... S^2 ωσ, ^{3} ωσπερ pro υπερ 19. AS^3 ακουσαντεσ ... S τιναν

Subscriptio: ABS ναουμ ζ

ΑΜΒΑΚΟΥΜ.

Inscriptio: ABS αμβακουμ η

I. 1. B i. m. α̅ 2. $B^1S^{2 c.3}$ κραξομαι ... ABS εισακουσησ 5. B i. m. β̅ ... S^1 εν τεσ ημαιρεσ ημων ... S^1 εκδιηγησηται ... $AS^{2 c.3}$ i. f. add. ὑμιν 6. $AS^{2 c.3}$ εξεγ. εφ υμασ ... S χαλδεουσ ... S^1 το ταπινον 7. S^1 εξ ουτου

I. 1. S 78, b, 2 Ti ed. αμβ. ο ο προφ, mendose.

8. S^{primo} προιμοσ pro προθυμ. 9. S^{3} συντελειαν (c. praec. conjg.) ... $S^{3\ c.4}$ επι ασεβεισ 10. S τυρανει ... S^{1} εμπεζεται 11. S^{1} βαλλι ... S^{1} μεταβαλλε 13. B om ο ... S^{2} οφθ. σου του ... AS^{3} ου δυνηση pro οδυνησ ... B^{primo} καπινειν, $S^{3\ c.4}$ καταπιειν 14. S ποιησησ ... S^{1} ηχθυσ ... $AS^{1\ et\ 3}$ om τα sec. 16. $S^{2\ c.3}$ om η καρδια αυτου 17. S^{1} αμφιβαλλει ... $S^{1\ et\ 3}$ αποκτεινειν, ^{2} -ενει

II. 1. B i. m. γ̄ ... S^{1} ελεγμου pro ελεγχ. μου 2. $S^{2\ c.3}$ om και ante σαφ. ... S^{1} ιωκη ... $S^{2\ c.3}$ i. m. απαγγελει pro ανατελι 3. AS ὕστερησει ... S^{1} ευδοκεση ψ. 5. B και pr. suprascr. ... B ανηρ αλαζων i. m. ... BS^{1} ουδεν ... AS ο αδησ ... S^{1} ουτωσ 6. S παντα ταυτα ... ABS παραβολην κατ αυτου λημψ. ... S^{1} λημψεται 8. $AS^{2\ c.3}$ διοτι συ ... AS σκυλευσουσιν (S^{1} -λευσιν) σε 9. S^{1} οικον pro υψοσ ... AS^{1} εκπασθηναι 10. B τω οικω σ. c. seqq. conjg. ... ABS λαουσ πολλουσ 12. S ο π̇ οικοδ. πολ. ... S^{1} αιναδικ. 13. S ολιγοψυχησαν 14. S^{1} ενπλησετε, $^{2\ et\ 3}$ πλησθησετε (^{3} -ται) 16. S ατιμιασ ... $S^{3\ c.4}$ και διασαλευθητι pro καρδια σαλ. ... S^{1} εκυκλωσαν ... S^{1} συνηχον ... S^{1} om ατιμια επι τ. δ. σ. (17) διοτι 17. S ασεβιαν ... ABS^{1} δια pro δι 18. AS γλ. οτι ... S^{3} επλασαν (et ^{4} -σαν) το χων. 19. S^{1} οι λεγοντεσ ... S^{3} om και pr. 20. B om αυτου sec.

III. 1. B i. m. δ̄ 2. S κ̄ε̄ κατεν. 3. $S^{2\ et\ 3}$ απο θεμαν (θε- et ^{1}) ... $S^{2\ et\ 3}$ om φαραν ... AS δασεωσ 5. S^{2} πεδιαν 6. S^{1} om η ... S^{1} εταχη ... S^{primo} βιαν ... S^{1} πορια (^{2} -ριασ) εων. 7. $S^{2\ c.3}$ αντι δε ... S om αι ... S^{1} μαδιαν 8. S^{1} om η εν θαλ. το ορμ. σου ... S επ τουσ ἵπ'πουσου (sic) κ. (^{2} add. η) ἵπ'πασιασ (sic) σου 9. $AS^{2\ et\ 3}$ εντενεισ pro ενετινασ ... AS^{2} το τοξ. ... S^{1} σκηπτα 11. S^{1} om τη ... S^{1} εσ φωσ ... S^{1} οπλον 12. S^{1} ολιγω εισ γην (sic dist.?) 13. $AS^{4\ vid.}$ τουσ χριστουσ σ. ... $AS^{2\ et\ 3}$ εβαλασ ... S^{2} ante διαψαλμα add. εισ τελοσ. 14. S^{1} διεκοπασ ... $S^{2\ c.3}$ εσθιων 15. AS^{2} επεβιβασασ ... S^{1} ισ ... S^{3} ὕδατα πολλα 16. $S^{2\ et\ 3}$ καρδια pro κοιλια ... S^{1} om και tert. ... S^{3} ἴσχυσ pro εξεισ (^{1}) ... $S^{2\ et\ 4}$ αναβ. με 17. S^{1} τοισ ... $S^{2\ c.3}$ εξελιπον ... $S^{2\ c.3}$ om και extr. 18. S^{1} αγαλιασομαι 19. $S^{2\ c.3}$ θεοσ μου ... $S^{2\ c.3}$ και επι ... $AS^{2\ c.3}$ νικ. με ... S^{1} οδω

Subscriptio: ABS αμβακουμ η

ΣΟΦΟΝΙΑΣ.

Inscriptio: ABS σοφονιασ θ

I. 1. ABS^{3} χουσει ... S^{1} αμμορεου, $^{3?}$ αμμοριου, $^{4?}$ αμαριου ... B ἴωσειου, S^{1} ἴουσιου ... AB^{2} αμωσ, S αμμων 2. S^{1} εκλιψετω, ^{2} εκλιπετω παντα, ^{3} εκλιπετωσαν 3. S^{1} εκλιψετω bis ... S^{1} ηχθυεσ ... S^{1} ασεβεισ raso βασιλεισ rescr. 4. B χειραν ... $S^{1\ et\ 2}$ om μου ... BS ἴουδαν 5. S ἴδωλα pro δωματα ... S om και tert. ... S^{primo} κατα τα του κ. ... $S^{2\ c.3}$ του κυριου βασιλ. 7. $S^{1\ et\ 3}$ του κυρ. του ... AS η ημερα ... AS ητοιμασεν ... ABS om και 9. AS επι παντασ εμφαν. επι. ... $S^{2\ c.3}$ προπυλαια ... S^{3} om θεου ... S ασεβιασ και δολουσ· 10. $AS^{2\ c.3}$ εν εκεινη (S^{1} -κι-) τη ημερα ... S^{1} κραυησ, it. 16. 11. B i. m. β̄ ... S^{1} θνηνησατε

I. 10. S^{1} εμπεζεται] Ti Comm. „εμπεξεται: C^{b} εμπαιξεται“

III. 17. ABS γενηματα] ita b, Ti -νν- S^{1} τοισ αμπ.] sic Ti in textu, in Comm. „τεσ (sic): C^{b} ταισ“ b ουκ υπαρχ.

I. 9. Ti Comm. „δουλουσ [sic]: σ ipsa prima, ni fallor, manu exstinctum“

... S ομοιωϑη ... ABS χαναακ· εξωλεϑρ. 12. AS οι λεγοντ. ... S αγαϑοποιησι, ³ -σει ... S κακωσει 14. AS οτι εγγ. η ημερ. ... S^1 σκηρα 15. S^1 δινατη ... S^3 ταλαιπωριασ pro αωρ. ... ABS σκοτουσ κ. γνοφου 18. S^1 δυνωνται ... BS ζηλουσ ... (S^1 παντ. του κ.)

II. 1. $S^{2\,c.3}$ συνδεηϑητε 2. S^3 om προ του επ.—οργ. κυριου 3. ABS αποκρινεσϑαι (B -κρει-) 5. B post κρητων plen. dist., i. m. γ̄ 7. S^1 σχυνισμα ... S^1 εξ αυτουσ, $AS^{2\,primo}$ επ αυτου ... S ὐϊων ὐϊουδα ... ABS^3 απεστρεψε (AS^3 -εν), S^1 επεστρεψε (² -εν) ... S^1 εκμαλωσιαν 8. S^1 αμμωσ 9. $S^{1\,et\,3}$ οτι ... AS και οι ... S ὐϊαοι αμμ. ... S αιωναν ... S^1 παντοκρατοραν 11. $AS^{1\,et\,4}$ επιφανησ εσται (S^1 -τε) ... ABS εξολεϑρ. ... S αυτουω εκαστ. 13. AS^3 εκτενω τ. χ. μου ... $S^{3\,c.4}$ απολω et ϑησω ... S^1 νινευην ... S αφανσμον 14. S^1 χαμαλεοντεσ (² -μαιλ-, ³ -μελ-) ... B φατμωμασιν ... S κοιτασσϑησονται ... S διωρυγμασιν ... ABS om και extr. ... S^1 om κορακεσ εν τ. π. αυτησ 15. S δια αυτ.

III. 1. $S^{2\,c.3}$ λελυτρωμενη 2. S^1 ησηκουσεν ... $AB^1S^{2\,et\,3}$ παιδιαν, S^1 -διασ ... S^1 επεποϑει ... S^1 ιπελιφϑησαν sic 4. ABS οι ἵερεισ ... S^1 om τα αγ. κ. ασεβουσι 5. S αδικιαν sec. c. seqq. conj. 6. B i. m. δ̄ ... $S^{1\,et\,4}$ καταφϑορα 6. AS^3 δια το μηδ. ... S^1 πεδιαν, ² παδ- 7. AS^1 εξολεϑρευϑηται (A -τε), S^3 -ϑη ... S^1 ετοιμαζωνου ορϑ. ... AS^2 διεφϑαρται 8. ABS διοτι το κρ. ... $S^{3\,c.4\,vid.}$ αυτ. την οργην μου πασαν ... B ζηλουσ 9. S μεταστρψω ... S^1 λωσαν pro γλωσσαν 10. $S^{2\,c.3}$ προσδεξ. τουσ ἵκετευοντασ με των εσπαρμενων (non deletis iis quae sequuntur) ... S^1 διεσπασμενοισ (² -αρσμ-) ... S^1 ϑυσ. μουι 12. ABS ὑπολειψόμαι, S^1 -λιψωμαι 14. B i. m. ε̄ ... S^1 ϑυγατηρ ter ... S^1 τερπου 15. S^1 λελυτρωσε [= -σαι?] εκ ... $AS^{2\,et\,3}$ βασιλευσει pro βευσ ισλ̄ ... S^1 εμεσω pro εν μ. 16. S^1 παρησϑωσαν 17. AS^3 om ο sec. ... S^1 κενιει σε εν τ. ευφροσυνη α. κ. ευφρανι σε επι σε εν 18. BS om σου ... $AS^{2\,c.3}$ ονιδισμον επ αυτην 19. B ποιω· ... BS^1 om και ϑησομαι 20. B^2 εισδεξωμαι

Subscriptio: ABS σοφονιασ ϑ̄

ΑΓΓΑΙΟΣ.

Inscriptio: ABS αγγαιοσ (S αγ'γ-) ῑ

I. 1. AB^1S δαριου, it. 2, 1. 3, 10. ... B^1S αγ'γεου, S semper -γε- 2. $S^{2\,c.3}$ om λεγων ... ABS ηκει 4. AS ὑμιν μεν εστιν ... $AS^{2\,c.3}$ om υμων ... B ὑμων, AS ουτοσ pro ημων 5. S^3 om δη ... ABS τασ καρδ. 6. ABS εισηνεγκατε ... S^1 εϑερμαρϑητε (saepius S^1 ρ et ν confundit) ... S συναγαγων ... S^1 τετρεπημενον 7. S^1 εισ οδουσ 8. AS^3 επι το (το a S^1 suprascr.) οροσ ... S^1 κοψετε ... ABS και οικοδομ. 9. $S^{3\,c.4}$ οσ εστιν 11. S^1 σιον 12. B i. m. β̄ ... ABS τ. λογων αγγ. ... S^1 αγγεοσ αγγεοσ εν αγγελοισ κυρ., $S^{2\,et\,3}$ αγγεοσ ο (³ om ο) αγγελοσ κυρ., omissis cum A εν αγγελ. κυρ. 14. S^1 εισηλϑεν

II. 1. S^1 ελαβεν pro ελαλησεν 2. ABS τον του ἴωσ. 3. $S^{2\,c.3}$ περιλειφϑεισ οσ 4. S^1 ξοροβαβελ ... AS^3 κυριοσ παντοκρ. 6. BS om ταδε

III. 9. Nota quam saepe S^1 γ non expresserit; Loquela manifestum eum facit: in Aegypto ρ = κ

I. 6. ABS εισηνεγκατε] ita et Ti, b εισενεγκ- 8. Cozza mendose τ^{δ} pro $\bar{\tau}^{o}$

II. 4. S κατισχυεἴησου] quod Ti Comm. ita commentat.: κατισχυῖ: C et fortasse jam ante eum -χυει; saepius Ti in notis literas codicis contra sensum conjungit

... S[1] κυρ. ο παντ. ... S[1] γην την ϑ. 7. AB[1]S συνσεισω (S -σι-) 8. B παντωκρατωρ', it. 9. sec. loco 9. S μεγαλη|λη 10. B i. m. γ 11. ABS[1] om δη 12. S[2 c.4 vid.] η οινου η εψηματοσ ([1] -ψε-) η ελεου ... S[2 c.3] om ει 13. AB μεμιαμμενοσ ... S[3] om ακαϑαρτοσ ... AS απο παντοσ 14. S μιανϑησεται· ... S[2] πονηριων pro πονων ... ABS ελεγχοντασ 15. AS[3] επι τασ κ. 16. B οτι ... S[3] εγεν. δεκα σατα κριϑησ ... S εισ εικοσι 17. S[1] απορια 18. AS[2 et 3] ταξατε 19. AS[2] ει ετι ... B[1] επεγνωσϑησεται, S[1] επιγνωσησϑε ... S[1 (et 2)] φυλλα pro ξυλα 21. S[2 c.3] σισω 22. S[1 et 3] om και ολοϑρ. δ. βασιλεων ... B ολεϑρευσω, AS[2] εξολεϑρ. ... S[2 c.4] αναβατασ αυτων κ. 23. S[1] om σε pr. ... (S ωσφραγιδα) ... S[2 c.3] ηρετισαμην

Subscriptio: AB αγγαιοσ ῑ, S αγγεοσ ι

ΖΑΧΑΡΙΑΣ.

Inscriptio: AB ζαχαριασ ια, S[1] deest, [3] ζαχαριασ

I. 1. AS δαριου, it. 7, 1. 3. S[1] παντοκρατωρ επιστρεψατε προσ με λεκι (sic) pro των δυν. κ. επιστραφ. πρ. υμασ λεγει 4. S[1] πατερ. ὑπων! ... AS[2] οι εμπροσϑ. ... S[1] ησηκουσαν (non longius notabo) 6. BS[2 et 3] ποιησ. ημιν ... S[1] οδουσ ρων και 7. B[i. m.] β ... S δαριου 8. B εορακα ... S[1] επιβεβ. ειπ'πον πυρον ... AB[1]S[3] ἱστηκει (it. ABS 2, 3. 3, 1. 3. 5), S[1] εστηκι, [2] ειστηκι ... S[1 et 2] πυροι ... S[3] om και ψαροι ... S[1] πυκειλοι 9. S[1 (et 2)] τι ετιν 10. S[1] επεστηκωσ ... AS[2 c.4] εξαπεσταλκεν 12. S[1] ὑπερδεσ, AS[2 et 3] -ἱδ- 13. B quatuor lineis και απεκρ.—καλα obelos ~ ~ praep. et i. m. ουχ' π' εβρ' 14. S εζηλωσα 15. S[2 c.4] vid. οργισομαι ... AS εγω μεν 16. B επιβλεψω pro -στρ- 17. B duobus lin. και ειπεν—εν εμοι obel. ~ ~ praepos. et i. m. ουχ' π' εβρ' ... ABS om ετι pr. ... S παντοκρατωνρ 18. BS[1] ειδον ... AS τεσσερα, it. 21. 19. S[1] λαλοντα ... B ~ κε et i. m. ουχ' π' εβρ' 20. S[1] τεσσαρεσ τεκτονεσ, [2 et 3] τ—ρεσ τ—νασ 21. ABS ἱουδαν

II. 1. B ειδον, it. 5, 9 ... S σχονιον 2. S[1] σοι ... S[1] ηδειν, corr. ειδ. 4. S[1] om λεγων pr. ... S νεανισκον ... S[1] κατοικησεται 8. S[1] λει pro λεγει ... B om ο sec. 9. S[1] γνωσονται ... S[primo] οτι εγω ειμι κυρ. 10. S[1] ϑυγατηρ ... S σειων οτι ειδου (paene ubique S[1] ειδου in hoc libro) 11. S[2 c.3] γνωση 12. AS[2 c.3] ἱουδ. και τ. ... B τη μεριδι ... ABS επι την γην τ. αγ. 31. S[1] σαραξ' πο προσωπ.!

III. 1. B i. m. γ 2. AB[1]S ουχ' ἰδου ... B τουτο ... B εξεσπασμενοσ 4. S[1 et 2] εστωτασ ... S πορηδη! 5. S[1] om και επεϑ.—κεφ. αυτου 7. B εαν ... B[2] om εν ... AS[2 c.4] φυλασση ... S α τουτων 8. B ἱησουσ ... AS προσωπ. σου ... S[3] επαγω 9. ABS om του 10. BS συνκαλεσετε, B[2]S[2 et 3] -ται

IV. 1. B i. m. δ ... B εξηγεν 2. AB[1] εοραχα ... AS[1] επαρυστιδεσ 4. BS ειπον 5. S ου γεινωσκισ—6. με λεγων in margine inferiori 6. S[1] ζοβαβελ ... ABS αλλ η εν 9. B εϑεμελιωσε 10. AS[3] χαρησονται ... S[1] κασσιδεριον ... S ζ ουτ. οφϑαλμ. κυριου εισιν 11. S ειπον ... S[1] om τησ λυχν. κ. εξ ευων (sic!) ... B ευωνυμων ⁜ αυτησ· 12. S[1] επαρυστιδασ 13. S[3] με λεγων ... S[1] ουχ οιδ. 14. S δυοι ... S[2] οι παρεστηκ.

II. 11. S επερωτησον: Ti Comm. „επηρωτησον" 23. b ηρεϑισα

I. 6. BS[2 et 3] ημιν] ita et Ti, S[1]b υμιν

II. 12. B τη μεριδι] sic b in notis

IV. 12. S[1] επαρυστιδασ] Ti Comm. „επαρυστιδεσ [sic]: C (sed nondum C[a]) -στριδεσ [sic]" 14. S δυοι] Ti lineae in qua δυοι, numerum notae 23 adscrips., sed in Comm. talis deest nota.

V. 1. B i. m. $\overline{ε}$ ... BS ειδον, it. 6, 1. 2. S κ. ειπεν κυριοσ πρ. 3. AS εωσ θανατου εκδικηθησεται (bis) 4. S εκξοισω ... S^{1} κλεπτου (saepius S^{1} κ et π confundit) ... S καταλυση 5. B i. m. $\overline{ϛ}$ ... S^{2} post ειδε (^{3} ιδε) add. τι 6. S^{1} αδικ. αυτου 7. AB μολιβου, S -λυβ- ... BS μια γυνη 8. B ερειψεν, S ερι- ... ABS εν μεσω (A εμμ-) ... B εριψεν, S ερει- ... B εισ το στ. 9. AS πτερυγασ ωσ πτερυγασ εποποσ

VI. 1. S επιεστρεψα ... AS τεσσερα 2. AS πυροι 5. $S^{2\,c.3}$ ειπεν προσ με ... $S^{2\,c.3}$ οι εκπορευοντ. 6. AB οι ιπποι οι ... S^{1} εξεπορ. εγ γησ ... S βορραν ... $B^{1}S^{1}$ καθοπισθεν ... S^{1} om αυτων 7. S^{2} post εξεπορευοντο add. και εζητουν, quibus erasis ^{3} επι γην νοτου, rursus del. ^{4} ... S^{1} om πορευεσθαι—ειπε, $^{2\,et\,3}$ om πορευεσθαι του 8. B^{1} ανεβοησαν ... S γην ex την corr. ... $AS^{2\,et\,3}$ βορρα ανεπαυσ. 9. B i. m. $\overline{ζ}$ ... S^{1} προσ εμε 10. S^{1} εκμαλωσιασ (talia non semper notabo) 11. B hic ληψη ... S^{primo} στεφανην 12. $S^{1\,et\,2}$ ανατελλι 13. $B^{1}S^{1}$ καθιειται ... S^{1} καταξει ... ABS ο ιερευσ 14. B επεγνωκοσιν αυτ. 15. S^{2} γνωσεσθαι (^{1} -θε) ... $S^{2\,c.3}$ εισακουσαντεσ ... S^{1} ημων

VII. 1. B$^{i.m.}$ $\overline{η}$ ... S^{primo} ρασολευ vel γασολ. 2. $S^{2\,c.3}$ απεστιλεν ... $S^{2\,c.3}$ αρβεσερ ... $AS^{2\,c.3}$ του εξιλ. ... S εξιλασεσθε (^{3} -θαι) 4. ABS προσ με 5. AS παντα 6. $AS^{2\,c.3}$ εσθιετε 7. ABS λογοι εισιν ... S^{1} οτι pro οτε ... BS αυτησ κυκλοθεν· κ. 8. B i. m. $\overline{θ}$ 9. $ABS^{2\,et\,3}$ κρινατε (S -ται) ... S^{3} ελεον 11. S^{1} παραφρονουτα 12. S^{1} τασ καρδιασ ... S π. κ. παντοκρατοσ sic 13. AS εισηκουσαν (S^{1} ησηκ-) αυτου 14. S^{1} εξ αναστρεψοντοσ

VIII. 1. B i. m. $\overline{ι}$ ... $S^{3\,c.4}$ προσ με λεγων 2. S παντοκρατωνρ, it. 6. pr. loco ... S εζηλησα ... B lin. ιερουσ. και την obel. praep. et i. m. ουκ' κ' εβρ' ... AS εζηλωσα 3. S^{3} κυριοσ παντοκρατωρ' ... AS om η (sed S^{1} ειερουσ.) ... B πολεισ η αληθ. ... S και ρ το ... S^{1} om οροσ sec. 4. S^{1} πρεσβυτερουι κ. πρεσβυτε (= -ται) 5. S^{1} εν τεσ πλατιεσ αυτων 6. S^{1} αδυνατωσει ... ABS εμου 8. ABS μοι ... AS και εγω 9. $S^{2\,c.3}$ τουσ λογ. τουτουσ ante εν τεσ ημερεσ (sic S^{1}) ταυταισ poni vult ... S παντοπρατοροσ ... S^{1} ωκοδομηθη 10. S πρωο ... S ονοησιν 12. $S^{1\,et\,2}$ μη αμπελοσ pro η α. ... $S^{1\,et\,2}$ om η γη—και ο ... $ABS^{(?)}$ γενηματα ... AS^{3} om τουτου 13. ABS om ο ... S^{1} διασω 15. S την ιερ. (ν eraso σ rescr.) ... S οικον οικονυδα 17. S ψευδην 18. B i. m. $\overline{ια}$ 18. 19. BS^{1} om λεγων ταδε ... S^{1} εστε pro και ευφρανθησεσθε 20. S^{1} τι pro ετι ... S πολεισ 21. S^{1} και συνοδευσοντε ($^{2\,c.3}$ add. οι) κατοικουντεσ ⸢πολισ πολλ. κ. συνελευσοντε κατοικουνταισ πεντε πολεισ⸣ εισ μιαν, ^{2} om πολισ—πολεισ, ^{3} rest. πεντε πολεισ ... $S^{2\,c.3}$ πορευθ. πορευσει 22. S^{1} om παντοκρατ. εν ιερουσ. ... $AS^{2\,c.3}$ και του 23. S επιβαλωντε bis, ^{3} corr. sec. loco ... S ακηκοκοαμεν ... AB om ο

IX. 1. B i. m. $\overline{ιβ}$ ... S γη ex τη corr. ... $S^{2\,c.3}$ δαμασκοσ 2. $BS^{1\,et\,4}$ εμαθ', $S^{2\,et\,3}$ εματ' ... S^{3} αυτησ και ... S^{1} εφφορησαν 3. S οχυρ. αυτησ ... $BS^{1\,et\,3}$ om συνηγαγε 4. AS om και pr. ... $AS^{2\,c.3}$ κληρον. αυτην ... AS^{1} καταξει ... S^{1} ωσ θαλ. 5. S^{primo} vid. οδυνηθησονται ... S^{1} om τω 6. S^{1} κατοικηθησουσιν 7. S^{1} οδων ... S^{1} υμων pro ημ. ... S^{1} αρκχαρων 8. B εοραχα 9. B i. m. $\overline{ιγ}$ (B^{1} non plen. dist. vid.) ... S^{1} σφοδα (S^{1} saepius om ρ) ... S^{1} θυγατηρ bis ... ABS ο βασ. σου 10. S^{1} plene και εξολεθρευθησετε τοξον εξ εφρεμ και ιπ'πον εξ ιερ. και εξολεθρευθησετε (cf. A) ξον (sic) πολ. etc. ... ABS εξολεθρ. bis ... S^{1} εθρων ... S^{1} καταξει ... S^{2} υδατ. απο θαλασσησ εωσ θ. ... S^{2} και απο ποτ. ... $S^{2\,c.3}$ εωσ διεκβολων 11. S^{1} διαθησ ... $S^{2\,c.3}$ om σου sec. 12. S^{1} καθησεται 13. S εφρεμ ... S^{1} εν σαλπιγγει σαλπιγει 15. $AS^{2\,et\,3}$ υπερασπ. αυτων ... $S^{2\,c.3}$ om και καταχωσ. αυτουσ ... $AS^{2\,et\,3}$ εκπιοντ. το αιμα αυτων ωσ 16. ABS επι τησ γησ ... S^{1} αυτων

X. 1. BS προϊμον ... S^{1} ϋτον ... B χειμερινον· 2. S^{3} εξηρθησαν ... AS^{3} οτι 3. B παροξυνθη ... S^{1} om και pr. 4. AS^{3} qualer εξ pro εκ (S^{2} pr. loco) 5. S^{3} οτι 6. S$^{2 et 3}$ απεστρεψα ... S^{primo} επαχ. αυτοισ 7. S εφρεμ' αι ($^{2 et 3}$ και) ... S^{3} χαρησεται sec. loco 8. S^{primo} vid. εισ δοξαν pro εισδεξομαι 11. S^{1} σκηπτον 12. S^{1} κατεσχυσω

XI. 2. S πιτουσ 3. B i. m. ιδ ... BS^{1} μεγαλοσυνη ... S ορυομενων 6. BS χειρασ (S^{1} χι-) bis 7. S^{primo} vid. το προβατον τησ ... S$^{1 (et 4 vid.)}$ εισ γην ... AS χαναιειτιν (A -νι-) ... S^{1} hic λημψομαι ... AS την μιαν ... S^{3} προβ. μου 8. S^{1} ε χιρεσ pro αι ψυχαι ... S επορυοντο 9. B^{1}S εκλιπον ... AB^{2} εκλειπετω ... BS λοιπα 10. B λημψονται ... S αποριψω 11. S^{1} om τα sec. 13. S καταθεσ ... AS^{3} σκεψαι ... S$^{2 c.3 vid.}$ δοκιμιον ... B εδοκιμασθη| ... S$^{3 c.4}$ ωστε διασκεδ. 15. B i. m. ιε 16. BS$^{1 et 4}$ om εγω ... S$^{2 c.3}$ ποιμενα απιρον ... S^{3} εκλιπον (ut vid.), ^{3} εκλειπον ... S^{primo} vid. επισκεψηται pro ζητηση 17. ABS ματαια (S^{1} -τεα) και ... BS και οφθαλμοσ

XII. 1. B i. m. ις 2. S ϊουδεα 3. BS επισυναχθησεται 4. S^{1} ηρεμα ... B lineae -μερα—κσ obel. ~ praepos. ... S^{1} του λαου καταξω 6. S^{1} om ξυλοισ—πυροσ εν ... S^{1} την ιημ ... B (AS^{3} om) ⋇ εν ϊερουσαλημ' 7. B επαρσεισ ... ABS ϊουδαν 8. S^{1} ϊερουσαλη (^{2} -ημ, ^{3} -ημ') 10. S^{primo} ιημ pro δαδ ... S οικτριμου ... S^{1} οψονται pro κοψ- ... S οδυνη 12. S om φυλασ alt. 13. ABS λευει (S fortasse primum ϊουδα) 14. S^{3} φυλαι φυλη φυλη

XIII. 1. B quinque lineis τω οικω—και εσται, item S δαδ—χωρισμον asteriscos (⋇ ⋇) praep. ... B το|χωρισμ., AS^{3} τον ραντισμον 2. ABS^{2} εξολεθρ., S^{1} εξελεθρ. ... ABS εσται (S^{1} -τε) αυτων ... S^{1} ψευδοφροφητασ 3. S$^{3 c.4}$ συνποδισουσιν 6. BS ερει (S^{1} ερι) pro ερω ... S^{1} om αυται 7. B i. m. ιζ ... S^{3} τον ποιμεναν ... AS επ ... S^{1} πολεμηστην ... AS$^{2 c.3}$ αυτου pro μου ... AS$^{3 vid.}$ παταξον ... AS$^{2 et 3}$ τον ποιμενα ... S^{1} εκπασατε (saepius sic), S^{2} διασκορπισθητω, ^{3} -τωσαν cf. A ... S^{3} επιστρεψω pro επαξω ... S$^{2 et 4}$ (cf. A) τ. ποιμενασ τουσ μικρουσ 8. AS^{3} τη ημερα εκεινη pro παση τη γη ... B ⋇ αυτησ ... ABS εξολεθρ. 9. S το τ ον.

XIV. 1. B i. m. ιη ... ABS του κυριου ... BS^{3} διαμερισθησεται ... S σοιυ εν σοι 2. B om τα ... AS εξολεθρ. 4. ABS προσ βορραν ... S^{1} αυτων 5. S^{1} παραξ ... ABS^{1} om των ... S^{1} ενκολληθηθησεται φαραξ ... S^{3} ον τροπον ενεφρ. απο προσωπου τ. ... ABS σεισμου ... S$^{2 c.3}$ αλλα ... AS$^{2 et 3}$ ψυχοσ 8. B εαρ^{ει} ... S^{1} αισ ουτ. 10. AS^{2} κυκλουν ... S^{1} γαβ, AS^{2} γαβεε ... ABS ϋποληνιων 11. S^{2} και κατοικησ. ... S^{1} ab ιερουσ. ad ιερουσ. v. 12. transilit ... S$^{3 primo}$ πεποιθοτοσ 12. S^{1} om αι ... S^{1} εστηκοτεσ 13. S^{1} εστασισ 14. S παραταξετε 15. S^{1} εκιναιν 16. ABS εορταζειν 17. B om των ... S^{1} κυ 18. ABS οσα εαν 19. ABS^{1} οσα ... AS εαν ... AS^{3} του εορτ. 20. S^{1} τω ϊπ'πω ... S^{1} κω παντοκρατορ, ^{2} -ρι, ^{3} om παντ. ... S^{1} om και 21. S χαναυεοσ ... S^{1} ενινη

Subscriptio: ABS ζαχαριασ ια

XI. 7. S^{primo} vid. το προβατον τησ] Ti Comm.: „αη exstinctis litteris ον ut videtur prima manus rescripsit ... τα προ prima manu pro το reposita videntur esse“; num ergo S^{primo} το βατον?

ΜΑΛΑΧΙΑΣ.

Inscriptio: ABS μαλαχιασ ιβ

I. 1. 2. B 3 lineis -γελου—ὑμασ obel. ~ praep., et i. m. ουκ' π' εβρ' ... S^1 ὑμασ pro ημ. ... S i. f. add. λεγει $\overline{κσ}$ 3. ABS δοματα 4. S ἴδουμεα ... $AS^{2\ et\ 3}$ τασ ερημωμενασ (A ηρη-), $S^{2\ c.3}$ add. αυτησ 5. B om οι ... S^1 ὑπερανωτεν (= -ωϑεν, -νω των?) op. 6. ABS αυτου, $S^{2\ c.3}$ add. φοβηϑησεται ... B ante ὑμεισ οι i. m. $\overline{β}$ 7. S post ηλισγημενουσ plen. dist. ... $S^{2\ et\ 3}$ εξουδενωμενη pro ηλισγημ- ... B ~ και τα et ~ ante lin. -νωσατε ... $AS^{3\ c.4}$ τα επιτιϑ. βρωματα ... $S^{3\ c.4}$ εξουϑενωνται 8. ABS ϑυσιαν ... S^1 προσάγαγετε ... ASB αυτο ... $AS^{2\ c.3}$ προσδεξ. αυτο 9. $S^{2\ c.3}$ δεηϑ. αυτου ἵνα ελεηση υμασ ... S^1 λημψοντε 10. S^1 αναιψεται 11. S απ 12. $ABS^{1\ et\ 3}$ εξουδενωνται 13. S εξεφυσησατε ... AS^3 τα αρπαγματα ... $S^{2\ et\ 3}$ κ. προσφερετε την ϑυσ. 14. S ϑυσι

II. 1. B i. m. $\overline{γ}$ 2. $S^{3\ c.4}$ om εαν μη sec. ... $S^{2\ et\ 3}$ ϑεσϑε ... $S^{3\ c.4}$ εν ταισ καρδιαισ ... S^1 εξαποστελλω ... B tribus lineis και διασκ.—εν ὑμιν obel. ~ praep., i. m. ουκ' π' εβρ' ... $S^{3\ c.4\ vid.}$ τιϑ. επι την 3. S^1 om επι τ. πρ. υ. ενυστρον ... B εορτων και ... $S^{3\ c.4}$ λημψονται 4. S γνωσεσϑε ... S εινε ‹την› 5. S^3 om εν 8. B hic λευϊ 9. B απερριμμ-, S^1 απεριμμ-, S^3 vid. παρεριμμ- ... BS ου φυλασσεσϑε (S -ϑαι) 10. $ABS^{1\ et\ 4}$ ουχι $\overline{ϑσ}$ εισ εκτ. υμ. ουχι πατ. εισ π. ὑμων 11. B i. m. $\overline{δ}$ ... S^4 οτι ... S^3 om εισ 12. ABS εξολεϑρ. ... S^2 εωσ αν ... S^1 εξ σκην. 13. S^1 εμισων ... B δραχυσιν (sic) ... S^1 κοπτων 15. S^3 καλοσ pro καλον (cf. A) ... S^1 ειπα, ^{3} -αται ... S^1 φυλαξεσϑε ... S^1 γυνεκᾱ (= -καν) 16. AS αλλ 17. AB^1S παροξυνοντεσ ... AS παροξυναμεν

III. 1. $AS^{3\ c.4\ vid.}$ ἴδου εγω ... S και pr. suprascr. 2. S πλοια 3. AS και καϑ. ... S^1 καϑαριειτε pro -ιζων ... B ~ και ωσ το χρ. ... S om ωσ sec. ... S^1 καϑαριει, ^{2} -ρισι ... S^1 λειει ... $S^{2\ c.3}$ εκχεει ... S^3 ωσ ... BS^3 κ. ωσ το αργ. ... S ϑυσιασ 4. S η ϑυσια 5. $S^{2\ et\ 3}$ χηρασ 7. B i. m. $\overline{ε}$ ... ABS om οι ... B κυρ. ο παντ. ... $ABS^{2\ et\ 3}$ επιστρεψωμεν, S^1 -ωμαι 8. AS^3 ει pro μητι ... AS^3 ειπατε pro ερειτε ... S επερνισαμεν ... S^1 και ε αρχαι 9. S^1 αποβλεπετα, $^{2\ et\ 3}$ -ται ... S^1 εϑνοσ 10. B om τα ... $S^{2\ c.3}$ τον ϑησαυρον ... $S^{2\ c.3}$ om εστε ... S^2 διαρπ. αυτων, ^{3} om αυτ. ... $S^{2\ et\ 3}$ εν τοισ οικοισ ὑμων ... BS^1 επισκεψασϑε pro επιστρ. ... ABS καταρακτασ ... ABS εκχεω ὑμιν την ευλογιαν (S -γει-) μου 11. AB ασϑενησει 14. S^1 μετεοσ ... S^1 πλιον, $^{2\ et\ 3}$ -ει- 15. B ποιουντεσ bis scr., $S^{3\ c.4}$ om ποιουντεσ (pro παντεσ?) ... ABS om τω 16. S^{primo} φοβ. τοι τον κ. ... S μνημοσυνου nov. sect. inc. 18. S^1 om και pr. ... B^{primo} κ. τω μη δ.

IV. 1. S^3 οτι ... B om η sec. ... S^3 om εξ 2. B i. m. $\overline{ϛ}$ 4. S^3 μνησϑητε (sic S) etc. v. 6. ante και ἴδου etc. poni vult ... ABS αποστελλω ... ABS ελϑειν ημεραν 5. S^3 μη ελϑων πατ. 6. BS μνησϑητε cf. ad v. 4.

Subscriptio: B μαλαχιασ ιβ, AS προφητησ αγγελοσ μαλαχιασ ιβ

II. 15. S^1 γυνεκᾱ] Ti sic in textu, in Comm. „γυνεκα [sic]: $C^{a\ et\ b}$ γυναικα" 17. AS παροξυναμεν] ita et b, sed cal. corr. ω

III. 3. b χονευων

IV. 2. ABS ὑμων] ita et Ti, b ημων

ΗΣΑΙΑΣ.

Inscriptio: BS ησαῖασ (S inepte erasa atque instaurata addito αρχη) I. S in margine libri Jesaiae ab homine saeculi fere VII. (C^c) sectiones notate sunt literis Graecis: 1—9 ad vv. 1. 2. 4. 7. 10. 16. 21. 24. 28. 1. AB αχασ 4. S^1 om του 5. S ανομιασ 6. ABS απο π. ε. κεφ. c. antecedd. conjg. omissis ουκ εστ. εν α. ολοκληρια 6. S^{Da} (instaurator) επιθηναι 8. S αμπελωσιν ... $S^{1\,et\,Da}$ συχυηρατω ... B ωσ πολεισ πολισ πολιορκ. 9. AS^3 ενκατελειπεν (A εγκ-) 10. S^1 λογον pro νομ. ... S^1 λαον 11. B ολοκαυτωμα, των κρ. 12. S^1 ουδεαν (ουδε αν sive ουδ εαν) 13. B^1 σιμιδαλιν .. B ματαιον· 14. S om και τ. νουμ. υμων ... S μουι εισ 15. ABS τασ χειρασ (S^1 χι-) εκτεινητε (S^1 -τινηται) προσ με 16. B 25 lineis ῦμων απεναντι—20. ελαλησεν ταυτα lineolas (obelos ~ ~) praepon. ... B κριστν ... B χηραν 18. AS κ. δ. και διελ. 18. S ωσειν, inepte ^{Da} οσιν pr. l. ... S ωσι εριον 21. S^1 κρισεωσ και αληθιασ· 23. AS κρισ. χηρασ 24. AS ο δεσπ. κυρ. σαβ. 25. AS πυρωσω σε ... AS i. f. add. και παντασ ῦπερηφανουσ ταπεινωσω (S^1 om ταπειν.) 27. S^1 εχμαλωσια αυτ. και η αποστροφη αυτησ μ. ελ 29. $AS^{1\,et\,3}$ επι τοισ ειδωλοισ (A ιδ-) ... S^1 επε(^{3} -αι-)-σχυνθησαν, ^{3} εσχυνθησονται ... S^1 κηπ. α αυτοι, AS^3 κηπ. αυτων α, S^3 = b 30. S τα φυλ'λα 31. S ωσ πινθηραισ πυροσ (cf. A)

II. S sectiones 10—15 ad vv. 2. 5. 10. 12. 18. 20. 1. $B^{i.m.}$ β ... AS ο γεν. παρα κυριου πρ. 2. AS επ ακρων ... S^1 επ αυτον 3. S πορευσωμεθα ... S εκξελευσεται ... S^1 ῖλμ (^{3} ῖλμ) 4. S μεσ. εθνων πολλων ... S^1 ελεξι, AS^3 ελεγξει ... S^1 ου μη ... $AS^{2\,c.3}$ λημψ. ετι 5. S om ο ... AS του ῖακωβ' ... S δευτε και 7. S^1 ο αριθμ. bis 8. B om οισ εποιησαν, S^1 α επ. 9. $S^{1\,et\,3}$ αυτοισ 10. AS εισελθατε ... B 2 lineis [αυ-]του οταν—11. οι γαρ ο- obelos praep. ... S^1 θαυσε, it. 19. 14. AB om υψηλον pr., S οροσ ῦψηλον 15. S^1 παντα τιχοσ 17. B ῦβρεισ, AS ῦψοσ ... ABS om των 19. S^1 εισενηγκαντεισ ... S τασ χισμασ

III. S sect. 16—20 ad vv. 1. 6. 9 (ουαι). 12. 16. 1. AS απο τησ ῖουδ. κ. απο ιλμ ... S^1 κα ῖσχυν 2. S^1 om και ισχυοντα 3. S^1 αρχιτεκτοναν 5. ABS προσκοψει 6. ABS ημων γενου ... B duobus lineis ῦπο σε—7. ημι- obelos praeposuit 7. ABS ερει εν τη ημερα εκεινη (S^1 ερι et εκι-) 8. S om η 9. B 4 lin. [βε-]βουλευνται—10. ημιν εστιν obel. praep. 10. (ABS γενηματα) 12. $S^{1\,et\,3}$ κυριευσουσιν ... AS την τριβον 14. S^1 om και μετα (μετα om et $^{2\,et\,3}$) τ. αρχ. αυτου 16. S λεγε ... AS om εν ... AS πορια ... S^1 κιτωνασ, it. κι- 24. 18. AS ῖματ. αυτ. και τουσ κοσμουσ αυτων· και τα εμπλ. ... S κοσυμβ. αυτων και 20. AS^1 τ. δοξ. αυτων ... S^1 κλιδωνασ ... S^1 om και τα ψελ.—περιδεξια ... S^3 τα εμπλοκια ... AS^2 κ. τα περιδεξ. κ. τουσ δακτ. 23. AS κ. τα κοκκ. ... AS χρυσιω ... B^1S συνκατυφασμενα ... S^1 κ. τα (^{3} del τα) καταχλιστρα, $^{2\,et\,3}$ καταχλιστα 24. S σχοινιον ...S^1 σακκοι 25. S και ταπινωθησ. c. seqq. conjg.

IV. S sect. 21—23 ad vv. 1. 2. 4. 1. ABS αρτ. ημων et ιματ. ημων 4. $S^{1\,et\,4}$ τ. αιμα ιλμ ... S κ. εν πν. καυσ. 5. AS κ. ωσ φωτ. ... AS νυκτοσ παση

V. S sect. 24—31 ad vv. 1. 8. 11. 13. 18. 20. 24. 26. 1. S^2 praem. ωδη ... AS om μου pr. 2. AS σωρηχ' ... AS σταφυλην εποιησεν δε 3. AS

I. 8. b πολιουρκουμενη 13. B ματαιον· sic dist. et Ti, non b
III. 10. ABS γενηματα] ita et b, Ti -νν-
IV. 1. Codd. ημων bis] ita et Ti, b υμων

ανθρ. τ. ϊουδα κ. οι ενοικουντεσ (S^1 -ταισ) εν ϊερουσ. 4. S ποιησ. τ. αμπ. μου ετι 5. ABS om εγω ... S^1 ερστε pro εσται pr. 6. ABS κ. ου μη τμ. ... S ουδ ου μη ... S^1 σκαφ. ετει ... S^1 αβαβησεται, AS^3 αναβησεται (S^2 = b) ... B ακα^{ν}θαι, AS^2 ακανθα ... S „i. f. manu quadam posteriore adpictum est τελοσ, item ineunte versu proximo αρχη. Cuiusmodi notae per Jesaiae textum passim inveniuntur.“ 7. AS τ. ιηλ εστιν κ. ... S^1 κραυην 8. B^1S αφελονται ... S οικησηται 9. $AS^{3\,c.4}$ om εν αυταισ 10. S^1 ζευη ... S^1 ποιησε (= -σαι) κερ. 12. S. τυμπ. και χορων κ. αυλ. ... S^1 του θεου, ^{3} του κυρ. ... S^1 εμ'βλεψουσιν et κατανοησουσιν 13. AS διψαν (A δει-) 17. S^1 φαγωνται 18. S^1 ωσ χοινιω 19. S^1 ποιησι εινα, D^a ποιη ο θσ ϊνα ... B ειδωμεν ... S ελθετω 20. S τ. φωσ σκοτοσ· κ. το σκοτ. φωσ 21. AS ενωπ. εαυτων 22. B οι ϊσχυοντεσ ... AS οι τον οινον πινοντεσ (S -ταισ) ... B^1S^1 κεραννοντεσ 23. S^1 ασεβην 24. S^1 ιηλ· παροξυναν 25. S κ. ωργισθη θυμω κυρ. ... AS τ. χειρα (S^1 χι-) αυτου ... S παροξυνθη ... AS ο θυμοσ αλλ ετι 26. AS συρ. αυτοισ 27. $S^{2\,c.3}$ vid. ουδε μη λυσ. (cf. A) ... S^1 παραγωσιν 28. B οξεια, AS οξια ... S^1 ωσ τερεα ... B ελογισθησαν c. seqq. conjg. 29. AS ορμωσιν, SD^a ορμωσαν ... S ωσει ... B om και ... AS^3 παρεστηκασιν ... B ω^σ, S ωσει ... AS σκυμνοσ 30. AS εν τη ημ. ... S εμβλεψ. εισ τον ουρανον ανω· και εισ τ. γην, ^{2} add. κατω εμβλεψονται, D^a eti κ, ... AB απορεια

VI. S sect. 32—35 ad vv. 1. 6. 8. 11. 1. B i. m. γ ... B οξειασ 2. B σεραφειμ', AS -ειν ... AS και ταισ pro ταισ δε (S^1 κ. τεσ δυσειν) ... S επετοντο 3. AS εκεκραγον 4. AS επλησθη 5. AS ειπα ... S^1 κατανενυμαι ... S^1 ανθωποσ ... ABS εμμεσω 6. S^1 απεσταλην ... B εν τω^ν σ. (B^1 εν = ἐν pro ἓν) ... B^1S^3 σεραφειν, AB^2 -φειμ, S^1 σαραφειν 7. S^1 χιλεων μου 8. S^1 τινα αποσ (sic!) τισ (^{3} om τισ) ... AB ειμι εγω 9. S πορευου ... S βλεψηται ... S ειδητε 10. S^1 om αυτων ... AS οφθ. αυτων ... B^1 εκαμβυσαν, SD^a εκαμνυσαν ... S επιστρεψουσιν 12. ABS και οι καταλ$^ει$φθεντεσ πληθυνθ. επι 13. AS απο τ. θηκ.

VII. S sect. 36—42 ad vv. 1. 3. 7. 10. 13. 20. 23. 1. $B^{i.m.}$ δ ... BS οζειου ... B ρασειν, AS ραασσων ... BS^1 ρομελια 3. S ϊασσουβ ... ABS γναφεωσ 4. B των δαλων bis scrips. 5. S εβουλ. περι σου βουλ. πον. λεγοντεσ (^{1} -ταισ cf. A) 7. AS εμμεινη (S^1 -μι-) ... S αυτη η βουλη 8. $S^{1\,(et\,2)}$ om και η κεφ. δαμ. ραεμ ... B ρασειμ, S^3 ρασει ... S εφρεμ 9. S^1 εφεμ, $^{2\,et\,3}$ εφρεμ ... S ο ϋϊοσ 11. S κυρ. του θ. σ. 12. AS ουδ ου μη π. 14. S εν γατρι ... AS εξει pro ληψ. ... S χαλεσει 15. $AS^{2\,et\,3}$ εκλεξεται 16. S^1 om απειθει—αγαθον ... $AS^{2\,et\,3}$ του εκλεξ. 17. S^1 πρσ ημερασ 18. AS κυριευει ... AS^2 μερουσ ... S μελιση 19. S^1 εξελευσοντε ... AS παντ. και αναπαυσονται εν ... S χωρασ σου ... AS ραγαδα και εν παντι ξυλω 20. AS κσ τω ξυρω τω μεγαλω και μεμεθυσμενω ... AS^3 ο εστιν περαν 22. ABS ποιειν γαλα 23. S^1 ακανθασ 24. S^1 ακανθε (= -θαι) 25. ABS αροτριωμενον αροτριασθησεται ... AS^3 κ. εισ καταπατ.

VIII. S sect. 43—48 ad vv. 1. 5. 8 (μεθ ημων). 11. 16. 19. 1. S^1 σαυτω ... S^1 γραψ. εκει γραφ. 2. B ουρειαν ... AS κ. τον ζαχαρ. 3. AS προσηλθεν ... $S^{(1)}$ γα^{σ}τρι 4. S σαμαριασ (plerumque -ρι-, non notatur) 6. B om τον sec. ... B ρασσων, AS ραασσων 7. AS αναγει κυριοσ ... S βασιλεαν ... S δυναμιν pro δοξαν 8. AS^3 ει δυνατον ... $S^{(2)}$ μεθ ημ. ο θεοσ c. seqq. conjg. 9. B 3 lin. [επακου-]σατε—παλιν ϊ- obel. praep. ... B εωσ επ εσχ. ... S^1 om ϊσχυσητε παλιν 10. S^1 ησ αν ... B om εαν ... S λαλησεητε ... S ενμινη ... AB om εν, S om εν υμιν ... ABS μεθ ημων

V. 6. b κατελω
VII. 17. S sec. Ti ησ ημερλσ
VIII. 10. Codd. μεθ ημων] ita et Ti, b μ. υμων

11. ABS ουτωσ, it. 10, 11. 12. S om ποτε ... AS ειπητε (S -ται) ... B αν 13. S βοηϑοσ pro φοβ. 14. AS και εαν ... S[1] σου ... S ουκ ... AS συναντησ. αυτω ... S ουδ ωσ ... AS ο δε οικοσ 15. B lineae [αλωσον-]ται ανϑ. εν ασφα- obel. praep. ... AS[2 c.3] εν ασφ. οντεσ 16. S εσφραγισμενοι 18. AS εισ σημ. 19. AS τουσ απο τ. γ. φων. κ. τ. ενγαστριμυϑουσ (A εγγ-) τουσ κεν. .... B 2 lineis εκζητησουσιν—ζων- obel. praep. ... AS om εκζητησουσι 20. B δωναι 22. S στεν[η] ϑλιψισ omisso και σκοτοσ pr. ... S[1]οσε στενοχ., [2] ο εν τη στ.

IX. S sect. 49—54 ad vv. 1. 6. 8. 11. 14. 17 (επι π.). 1. AB νεφϑαλειμ ... AS[2] νεφϑ. οδον ϑαλασσησ ... S[2 c.3] καταλοιποι ... AS παραλιον ... AS[2] κατοικουντεσ και περ. ... AS i. f. add. τα μερη τησ ιουδαιασ (S -δεασ ut plerumque, non not.) 2. S[1] ειδετε, [2] ειδεν, [3] ειδεται ... AS[2] χωρα και σκια 3. AS τροπ. ευφραινονται οι 4. AS διεσκεδ. κυριοσ 5. AS εγενηϑησαν 6. B om και pr. ... AS[1] εδοϑη υμιν ... B[1]S[1] καλειτε (S[1] -λι-) ... S μεγαλησ ... AS[2] post αγγελοσ add. ϑαυμαστοσ συμβουλοσ· ϑσ (A om ϑ.) ἴσχυροσ εξουσιαστησ· αρχων ἴρηνησ (A ειρ-) πηρ του μελλοντοσ αιωνοσ· ... AS εγω γαρ αξω ... AS[3] αρχοντ. ειρηνην και ... AB[1]S[1] ὑγιαν (B[1] -γει-), B[2]S[3] ὑγιειαν 7. S om η ... AS[2 c.3] αντιλαβ. αυτησ .... AS εν δικαιοσ. κ. εν κριματι ... S κ. εωσ του αιωνοσ 8. S[1] λογον pro ϑανατον 9. S εφρεμ'. ... AS[2] ενκαϑημενοι (A εγκ-) ... S σαμαρια εν υβρι 10. S εκκοψομεν (εκκ- et A) ... S[1] om κεδρουσ και 11. AS[1] επανιστανομενουσ, S[1] add. επι ιλμ ... AS επ ορ. ... AS[1 et 3] επ αυτουσ, BS[2] επ αυτον ... AS εχϑρ. (A εχχϑ.) αυτων 12. S στομ. αυτων ... ABS τουτοισ πασιν 13. AS απεστραφη ... AS[2] εξεζητησαν 16. S[1] πλανεσειν pro πλανωσιν ... AS[2] καταπιωσιν 17. S[1] νεανισκουσ ... AS ευφρ. ο ϑεοσ 19. ABS ὑπο πυρ. κατακεκ. 20. S οτιν πινασι ... S[2 c.3] εσϑιων 21. BS μανασση ... S εφρεμ· κ. εφρεμ' ... S[1] τοι ἴουδαν ... S πασιν τουτοισ ... B απεστρα', i. m. ' φη

X. S sect. 55—65 ad vv. 1. 5. 8. 10 (ολολυξατε). 12. 15. 17. 20. 24. 27. 33. 2. AS και αρπαζ. ... S κριματα ... S αυτουσ ... ABS αρπαγην 3. BS[1] om εν ... S[1] ὑμων πορωϑεν ... S[1] και πρ. τ. καταφευξε- bis scrips. (i. f. p.) 4. AS επαγωγην, AS[3] add. και υποκατω ανηρημενων πεσουνται ... AS απεστρ. ο ϑυμοσ 5. B η οργη, AS οργησ 6. S[1] αποστρεψω ... AS του ποι. ... S[1] πολισ λισ 7. S[1] λελογεισϑαι ... S om και του ... ABS εξολεϑρ. ... AS ουχ ολιγ. 9. ABS χαλαννη ... S ωκομηϑη 10. AS ελαβον εν τη χειρι (S[1] χι-) μου κ. π. τ. χωρασ λημψομαι (-μψ- et B) 11. S και εν ιλμ 12. S[1] παν ... ABS επαξει, S + κυριοσ ... AS om επι sec. ... S[1] οφϑ. αυτων 13. AS om εν bis 14. S αρων 15. AS ωσαυτωσ εαν τισ 16. S αποστιλη ([3] -ει-) 17. S καιομενηω ... S χορτοσ 18. S αποσβεϑησεται ... S[1] δροιμοι ... S[1] φευγ. ωσ ο φευων 19. ABS εσονται (S[1] -τε) αριϑμοσ 20. B εσται bis scr. ... S[2] του ιηλ ... S[1] πεποιτεσ ... AS αλλ εσοντ. 22. AS λογον γαρ 23. B ποιησει κυριοσ, AS π. (S -σι) ο ϑεοσ 24. S[1] κσ ο ϑσ σ., [2] = b, [4] κσ κσ σ. ... S[1] πλην γαρ ... S εγω επαγω 25. S(?) η οργη 26. AS επεγερι ... S[1] αυτουσ ο ϑεοσ, [2] επ αυτ. ο ϑ. ... AS την μαδ. ... S[1] εγυπτον 27. AS αφαιρεϑ. ο φοβοσ αυτου απο σου και ο ζ. α. α. τ. ωμ. σου ... S ζυγ. αυτων 29. BS[2 et 3] μαγεδω, S[1] μακεδω ... S[1] μαχμα ... S[1] τ. σκ. αυτων .... S[1] αγγε 30. BS[2] γαλειμ, S[1] ταλειμ' .... AB εν σα pro λαϊσα ... S om λαϊσα επακουσ. 31. AS om και pr. ... ABS γιββειρ 32. S[1] παρακαλειται σ. 33. S ἴδου δη ... S συνταραξει ... S om οι υψηλοι sec. 34. S οι ὑψηλοι

IX. 7. B δαυειδ, ATi δαυιδ, S δαδ, b δαβιδ 16. Ti in textu S ed. καταπινωσιν, in Comm. „π [lege ν] erasum est“

XI. S sect. 66—69 ad vv. 1. 6. 10. 15. 1. S ϊεσαι 2. S επαναπαυσεται 3. S και ενπλησι ... S^1 ελεξει 4. S ενδοξουσ pro ταπειν. ... S εν τω πν. ... $S^{2\,c.3}$ ασεβην 5. AS ειλημμενοσ 6. B^1 και περδαλισ 7. S λεων και βουσ ... ABS φαγονται 8. AS τρωγλην 11. AS om ο ... S^1 υπολιπον ... AS^3 απο τ. ασσυρ. ... AB και αιϑιοπ. ... S εϑιοπιασ ... AB αιλαμειτων (A -μι-) ... AS αραβειασ 12. S του ϊουδα 13. S εφρεμ' ter (sec. loco sine ') 14. S^1 προνομευουσιν ... S επιβαλουσιν τασ χειρασ 15. S^1 χειραν 16. $S^{1\,et\,3}$ εξηλϑον

XII. S sect. 70. 71 ad vv. 2. 3. 1. AS^3 ευλογησω ... S^1 ωργειαϑ. μ. εισ σωτηριαν και 2. B 2 lineis μου σωτηρ—αυτω obel. praepos. ... S S σωτ. μ. κυριοσ π. ... $B^{m.}$ S αυτω (S + και) σωθησομαι (S^1 -με) εν αυτω κ. ου 3. ABS αντλησεται 5. S^1 εποιηε αναγγ. 6. S^1 αγαλ'λιασασϑαι ... AS εν σειων (A σι-) ... AS σου pro αυτησ

XIII. S sect. 72—78 ad vv. 2. 6. 9. 12. 14. 17. 19. 2. $B^{i.\,m.}$ ε̅ ... $AS^{2\,c.3}$ φων. εαυτοισ ... AS μη φοβεισϑαι (A -ε) ... S^1 παρακαλισϑαι 3. S^1 συντασω ... $AB^{i.\,m.}$ S post και εγω perg. αγω αυτουσ· ηγιασμενοι (S ηγει-) εισι (AS -ιν). και εγω αγω 4. S^1 om επι των—πολλων ... S βασιων (tacet Ti) ... S^1 συνηγμωνων 5. S^1 οι πλομαχοι ... $AS^{2\,c.3}$ του καταφϑ. ... AS την οικουμενην ολην 6. AS η ημερα 8. AS και ταραχϑ. 9. AS η ημερα ... AS ανιατ. εργ. ... S τ. οικουμ. ολην ερ. 10. S^1 και ωριον ... S^1 οικοσ pro κοσμοσ 11. S υβρειν ... S^1 ϋβιν 12. AS και ο ανϑρ. ... S^1 η λιϑοσ ... AS ο εκ σουφειρ' (-ειρ et B) 13. ABS om εν ... S εαν 14. S^1 δορκ. φευοντα ... AS^2 κ. ανϑρωπον ... AS χωρ. αυτου ... $AS^{2\,et\,3}$ διωξαι 15. S^1 ωσ γαρ ... ABS μαχαιρα (S -χε-) πεσουντ. 16. S^1 om ραξουσιν, B om αυτων sec., AS^2 ενωπ. αυτ. ραξ. ... S^1 om και τ. οικ. αυτων 17. ABS οι ου λογιζ. (S -ει-) αργυρ. ... AS^{primo} χρυσιον 19. AS ϋπο βασ. 20. S ουδ ου μη bis ... S εισελϑωσιν εισ pro διελϑ.

XIV. S sect. 79—87 ad vv. 1 (και ελ.). 3. 4 (και ερεισ). 12. 19 (ον τροπον). 24. 26. 29. 31. 2. S πληϑυνϑ. οικοσ ι̅η̅λ̅ επι ... (A)S τ. γησ του ϑεου αυτων εισ 3. B om εν ... AS^2 σε οι ϑεοσ ... S^1 om απο, AS^2 εκ ... S οδ. σου κ. ... AS σου και τ. δ. 4. S^1 om τον ... ABS βαβ. και ερεισ, AS perg. εν τη ημερα εκεινη (S^1 -κι-) 5. AS συνετρ. ο ϑεοσ τ. 8. $S^{1\,et\,4}$ δρυμου pro λιβανου pr. ... AS ηυφρανϑησαν 9. S^1 αρχοντεσ ... S παντεσ 11. AS κατεβη δε 12. S om ο sec. ... S^1 εισ παντ. τ. εϑνη 13. B om εν pr. ... S καρδια ... AS αστρων ... S^1 om τα ult. 14. AS νεφελων 15. AS αδου 16. AS ϑαυμασουσιν ... ABS σειων (S σι-) sine ο 17. S om αυτου 19. S^1 ρηφηση ... $S^{2\,c.3}$ ον τροπ. γαρ 20. S^1 αιωναν 21. AS π̅ρ̅σ̅ σου ... ABS κ. την γην κληρονομησωσιν, S -σουσιν 22. S ταδε λ. κυρ. σαβαωϑ i. f. (c. seqq. conjg.) 23. $S^{2\,c.3}$ βαβυλωνα ... S ουϑεν 25. S^1 εκ τ. γησ, AS^3 απο τ. γ. ... AS απο των ... $S^{2(et\,3)}$ οριων ... S^1 om απ αυτων, $^{2\,c.3}$ suppl. post ο ζ. αυτ. ... S^1 απφερεϑησεται 26. S^1 η pro ην ... ABS οικουμενην (S^1 οικουβεν.) ολην ... S^1 ϋψωϑη (vult ergo ῆ non ἡ) ... AS εϑνη τησ οικουμενησ 27. AS om αυτου ... S^1 αστρεψει 28. $B^{i.\,m.}$ ς̅ ... S τ. ετουσ του ... AS αχαζ ο βασ. 29. ABS παντ. οι αλλοφ. ... AS^2 οφεων ... S^1 εξελευσεται sec. loco ... AS πετομενοι 30. $S^{2\,c.3}$ δι αυτων ... AS δε ανδρεσ επ ειρ. (S^1 ιρ-) ... ABS om εν 31. AS ολολυζετε ... S^1 καικραγετωσαν, ^{2} και κεκρ. ... AS καπνοσ (S^1 καιπν.) απο βορ'ρα 32. $S^{2\,c.3}$ διοτι ... S την σιων

XV. S sect. 88—90 ad vv. 1. 2 (ολολυζετε). 6 (και ο χορτ.). 1. $B^{i.\,m.}$ ζ̅ ante νυκτοσ 2. AS εφ εαυτοισ ... AS^1 γαρ δαιβηδων ... AS ολολυζετε ... S^1 i. f. add. εισιν 3. B 2 lineis σακκουσ—δωματων obel. praep. ... BS om πλατ. α. κ. εν ταισ ... S^1 καυϑμου 4. AS εσεβων και ελαλησεν ... $S^{2\,et\,3\,c.4}$ om ελεαλη et ϊασσα ... AS φ. αυτησ ... S ψυχυχη 5. AS

XI. 6. b βοσκηνϑησεται (Ti Prol.: „9, 6")

εν εαυτη ... S^1 ωσ σηγωρ ... S τησ λουεισ (cf. A) 6. S νεβριμ' ... B ερημοσ ε., S^1 om ερημ. εσται 7. S φαραγγα 8. AS αγαλλιμ (A -ειμ) ... S αιλιμ 9. S^1 δεμ'μων, $AS^{2 et 3}$ bis ρεμ'μων ... S^1 νεμμω αβ' (και αρτη) αραβασ etc.

XVI. S sect. 91—96 ad vv. 1 (μη). 5. 6. 7 (μελετησεισ). 9. 13. 1. $S^{2 c.3}$ αποστελω γαρ ... S ωσ ά ερπ. απο ($^{2 et 3}$ επι) τησ γησ (c. antecedd. conjg.) 2. AS νεοσσοσ ... AS om εση sec. ... S^3 θυγατερ 3. S εμ μεσημβρ. ... S^1 φευουσιν ... AB^2S απαρχησ pro αχθησ 4. AS επι τ. γησ 5. AS μετα ... B^1S^1 καθιετάι 6. $S^{2 c.3}$ ὑπερηφ. αυτου ... AB^2S^3 εξηρασ 7. S απαντεσ ... $S^{2 c.3}$ και τοισ ... $S^{2 c.3}$ σε pro σεθ' 8. S^1 εβαμα ... BS καταπατησεται (S -τε) ... S επλανηθητε ... ABS om προσ ... $AS^{1 et 3}$ ερημον pro θαλασσαν 9. S^1 αμελον ... S κατελαβεν ... (A)S εσεβ. και ελαλησεν ... αλη ... S ετι pro οτι 10. S αγαλιαμα ... AS αμπελωνων σου 11. AS ωσει τιχοσ (^{3} τει-) ο ενεκενισασ 12. B lineae εξελεσθ. α. του- lineolam (obelum?) praep. 13. B om το (S^1 τοτο το) ... AS οποτε και 14. AS εν παντι ... S^1 πλολω

XVII. S sect. 97—101 ad vv. 1. 3 (ταδε). 6 (ταδε). 9. 12. 1. $B^{i.m.}$ η 2. S^1 om και αναπαυσιν, AS^2 add. βουκολιων ... S και ουκετι (^{1} -αι-) εστε 3. S εφρεμ' ... AS εσται (S -ε) βασιλ. ... AS συρων απολειται (S^1 -λι-) ... S^1 βερτιων ... ABS ισρ. και τησ 4. AS τησ δοξ. ιακ. ... A^2S πλειονα 5. AS^1 σταχυων εν τω βραχιονι αυτου αμηση 7. AS^1 om ο 8. S ωσιν επι τοισ αδικησασιν αυτουσ ουδε επι τ. β. ... S δακτοιλοι αυτων αλλ εσοντε πεποιθοτεσ επι τον αγιον του ιηλ και ουκ οψ. τ. δενδρα επι δα αρση (sic) αυτων ($^{2 et 3}$ om επι τ. αρση, ^{2} et αυτων) ουδε τ. βδ. α. 9. S^1 om σου ... S ενκατελιπον ... S πρωσωπου 11. ABS τη δε ημ. ... AS η εαν φ. ... S κληρωσι sec. loco 12. ABS ουτωσ 13. S^1 χνουσ ... S κατεγεισ φαιρουσα (non corr.) 14. AS om και pr. ... S^1 προϊ ... ABS τ. ὑμασ προνομευσ. ... S^1 κληρονομησουσιν

XVIII. S sect. 102—4 ad vv. 1. 4. 7. 3. B^1 ωσ εισ σημ. ... S αρθησεται 4. AS οτι ... B μοι ειπεν κυρ., AS ειπεν μοι κυρ. 5. ABS ανθησει (A -ση) ... $S^{2 c.3}$ το ανθοσ ... AS κατακοψει (S^1 -ψι) 7. S τετιλμενου και ταπινου (^{3} -ει-) κ. απο ... S εθν. ανελπιστον ... S σαβαωθ' επεκληθη ορ.

XIX. S sect. 105—114 ad vv. 1. 4 (ταδε). 12. 16. 18. 19. 20 (κρινων). 22. 23. 24. 1. $B^{i.m.}$ ϛ̅ ... S αιγυπου 2. S^{primo} επεγερθησεται ... S^1 αιγυπτ. αιπ εγυπτ. ... post πλησ. αυτου add. $B^{i.m. inf.}$ και επεγερθησονται, S^1 πολεμησι και, ^{2} και επεγερθησεται, ^{3} πολεμησει επεγερθησεται και ... B πολεισ επι πολειν 3. (B^1 εγγαστρ., ^{2} ενγ.,) AS ενγαστρ. και τουσ γνωστασ 4. ABS om την 6. AS διωρυγεσ 7. B^1 om παν sec. 8. ABS^1 αλεεισ, S^3 αλειεισ ... S^1 βαλοντεσ ... B^1 ανγιστρα, ^{2} αγκ—α, S^1 αγ'γιστρον 10. $S^{3 vid. c.4}$ διαζομενοι pro εργαζ. (cf. A) ... AS παντ. οι τον ζυθον (S^1 ζυγον) ποιουντεσ (S^1 -ταισ) 11. S^1 οι αρχον τανεωσ ... $S^{2 c.3}$ βασ. και η 14. S επλανησεν 15. S^1 εγυπτοιοισ, $^{2 et 3}$ αιγυπτοιοισ ... AS ουραν αρχην 16. S^1 εγυπτιοι, it. εγ- 21. pr. loco 17. B φοβηθρον ... AS αν ... $S^{1 (et 3)}$ ομοση ... S^1 αυτοισ αυτην ... ABS om σαβαωθ ... S^1 επ αυτουσ 18. S εν τη ημ. ... ABS εν αιγυπτω (S^1 εγ-) ... AS χανανιτιδι ... S^1 ομνυοντεσ, AS^3 -ουσαι ... ABS om σαβαωθ ... B^1 πολεισ bis, S^3 priore, ^{1} sec. loco ... S^1 πολισ ασεδηλιου και κληθ. 20. S^1 αιωναν κυριοσ ... S^1 om προσ κυριον ... AS αυτ. κυριοσ ανθρ. 21. S αποδωσωσειν 22. AS πληγη μεγαλη ... S^1 εισακουσονται ... ABS om ιασει sec. 23. AS om η ... ABS om απο 24. AS τριτοσ εν τ. ασσυριοισ (S^2) κ. εν τ. αιγυπτιοισ 25. S ευλογημ. εσται ἱ ο λ. ... B^1 κ. η γη κληρ.

XVI. 4. b διωκοντεσ, Ti ut codd. -τοσ

XX. S sect. 115 ad v. 1. 1. B$^{i.m.}$ κ̄ ... AS ου pro οτε ... AS^1 ναθαν ... S^1 επολ. τον αζωτ. ... AS κ. κατελαβετο αυτ. 2. AS om υιον αμωσ ... S^1 ποιησεν 3. AS om τρια ετη alter., pro altero S τριαετησ ... AS om εισ ... S^1 σημιον ... S εγυπτιοισ κ. εθιοψιν (^{3} αιθ.-) και νοησουσιν 4. S ο βασιλ. ... S^1 εθιοπ. ... B αμα κεκαλ. pro ανακεκαλ. 5. S (cf. A) ηττητενθαισ (^{3} -εσ) αιγυπτιοι επι ... BS οι αιγυπτ. οι ησαν αυτ. 6. S εν τη ημερα εκεινη (^{1} -κι-) post ερουσιν pon. ... B^1 εαυτουσ pro εισ αυτ. ... S βοηθιαν και αυτοι ουκ ... B εδυναντο

XXI. S sect. 116—121 ad vv. 1. 2 (νυν). 6. 11. 13. 16. 1. B$^{i.m.}$ ια̅ ... S^1 επ pro εξ 3. S^1 ηδικησαν ωσ ... AS το μη bis ... S^1 εσπουδασαν 4. S^1 om και η ... S^1 με και η αμαρτια με ... S και η ψ. (^{1} ψηχη) ... S^1 εισ βον! 5. S ετοιμασατε ... AS πιεται φαγεται (A πιετε, φ—ε) ... B^1 θερεουσ 6. S διοτι ... SD^a κυρ. σαβαωθ ... S εαυτω ... S^1 ον αν, AS$^{2\ et\ 3}$ ο εαν 7. AS δυο αναβατ. ... S κε (^{2} και) αναναβατην 8. B ουρειαν ... AS σκοπ. κυριου και ειπεν ... S^1 παρεμολησ 9. ABS^2 συνωριδοσ, S^1 σιν- ... AS om πεπτωκε alt. ... S^1 ειποντα pro παντα ... B συνετριβη 10. B καταλ^{ε}λιμμενοι (-λι- et AS saepe) 11. B$^{i.m.}$ ιβ̅ 12. S ωκει 13. S εσπελρασ 15. AS φευγοντων pro πεφονευμ. 16. S και εκλιψι (^{2} -ψει) 17. S λοιπον ... AS διοτι κυρ. ελαλ. ο θεοσ ισρ.

XXII. S sect. 122—126 ad vv. 1. 8. 15. 17. 20. 1. B$^{i.m.}$ ιγ̅ 2. S^1 βοωντ. αι.τρ. ... AS ου τραυματιαι μαχαιρασ (S -χε-) ... AS πολεμου 3. S$^{(1)}$ λαλωνταισ ... B^1 om οι sec. ... S^1 πορω πεφευασιν 4. S και μη ... S^1 κατισχυσωητε παραλειν ... S^1 γεν. μο (sic) 5. S^1 ταραχουσ ... B απολειασ ... B καταπατημα ... S^1 om και πλανησισ, ^{2} κ. πλανησεωσ ... S^1 εν φαραγγει ων ... S^1 μικου 6. ABS om και pr. ... AS^2 εφ ϊπποισ 7. S om αι ... S^2 ενπλησθησονται, D^a εμπλ- ... S ενφραξωσιν 9. AS απεστρεψαν 10. AS οχυρωμα του τειχουσ (S^1 τι-) 11. S^1 om των ... AS τειχεων (S τι-) ... S^1 απαρχη 12. AS om κυρ. alt. 13. S^1 σφαζωνταισ ... ABS κρεα ... S^1 πιν ... B om λεγοντεσ 14. S^1 om εν τοισ ... S αμαρτ. υ εωσ ... S$^{2\ c.3}$ i. f. add. ειπεν κυριοσ 15. B λε|λεγει ... S$^{2\ c.3}$ πορ. προσ με ... S πανστοφοριον 16. SD^a τισ ... S ωδε συ ... S^1 om σεαυτω εν υψ. μνημειον 17. BS^1 εκβαλλει 18. S^1 ρηψει ... S om σου extr. ... B om εισ καταπατημα 19. B^1 αφαιρεθησει 20. AS om και sec. ... S ελιακιμ' 21. AS και το pro κατα 22. S „locus est totius codicis facile difficillimus“ ... S^1 om την δοξαν—δωσω ... B om δωσω αυτω—αποκλειων και ... B εστιν ... S^1 και αυτω τ. κλιδαν ... „si recte vidimus singulorum correctorum rationes ita sunt comparatae“: S^2 και δωσω την δοξαν δαδ̅ αυτω και αρξει {την κλιδ.—κλισει} και ουκ εσται ο αντιλεγων και στησω αυτ., S^3 και δ. τ. δ. δ. α. κ. αρξει και ουκ εσται ο αντιλεγων ⋇ και δωσω αυτω τ. κλιδα—κλισει ⋇ και ουκ εσται ο ανοιγων και στησω αυτον. SD^a και δ. τ. δ. δ. α. κ. α. κ. ο. ε. ο αντιλ. ⋇ την κλιδα—ανοιγων ⋇ και στησω αυτον 23. B^1 στηλω ... S^1 αυτοισ αρχ. 24. S^1 και εστε πεποιωσ (sic sec. loco)—προ αυτου bis scr. 25. AS εν τη ... ABS usq. εκεινη c. antecedd. conjg. ... S εν τω πιστω ... AS κ. πεσειται κ. αφαιρεθησεται (S αφερ-) ... B εξολεθρευθησεται, AS om και εξολοθρ.

XXIII. S sect. 127—132 ad vv. 1. 4. 10. 12 (και εαν). 14. 16 (και εστ.). 1. AS το' οραμα ... B$^{i.m.}$ ιδ̅ ... AS ολολυζετε ... B^{1}S^1 χαρκηδονοσ, item S^1 14. 3. S σπερμα μεταβολων 4. S primo σειων ... B ουδ ετεκ. 5. AS^2 εν αιγυπτ. 6. AS ενοικουντεσ 7. S ουκ αυτη ... AS η ϋβρ. η απ. ... S^1 παδοθηναι 8. S εβουλευσατο ... S ισχυουσιν ... S οι ενδοξοι οι αρχ. 11. S^3 ϊσχυι, ^{1} recte -ει 12. ABS om ου ... AS προσθητε ... AB$^{2\ i.m.}$ S

XXII. 11. b εσοτερον 17. BS^1 εκβαλλει] ita et b; AS^2 Ti εκβαλει 25. ABS (εν) τη ημ. εκ. c. antecedd. conjg.] ita et b, non Ti

k*

σειων (A σι-) 13. AS ασσυρ. ουδε εκει σοι αναπαυσισ (A -σεισ) εσται ... B om οτι 14. AS$^{1 et 3}$ ολολυζεται (A -τε) ... AS απωλετο ... S primo ημων 15. B τ. εβδομ. ετη 16. B^{2}S^{3} πολεισ ... AS om τα ... S αποκατασταθησεται 17. S^{1} om ταισ ... AS om επι πρ. τ. γησ 18. B η εμπορια (sec. loco -εια) αυτησ ... AS$^{1 et 4}$ τω κυριω ... S κατοικουσιν εν. κυρ. εν ιλμ' ... S^{1} πν ... AS om και extr.

XXIV. S sect. 133—139 ad vv. 1. 4. 7. 11. 16. 19. 21. 1. B i. m. ιε ... S^{1} τ. παντασ ενοικ. 2. ABS ωσ ο ἱερ. ... S και εστε (^{3} -αι) ο ... AS και ο δανιζων ωσ ο δανιζ. (et B^{1} -νι-) ... S^{1} om ωσ ult. 5. AB η δε γη, S και η γη ... S διεσκεδασαν διαθηκην 8. ABS post τυμπ. add. πεπαυται (S^{1} -τε) αυθαδια (B^{2} -εια) και πλουτοσ ασεβων 10. S ηρημ. ολη η γη πασ. πολ. ... S^{1} κλισι οι οικιαν, ^{3} κλισθησονται οικιαι 11. ABS ολολυζετε (S^{3} = b) ... B om τησ γησ—γησ, AS om απηλθε—γησ 12. B om και pr. 13. AS εσται (S^{1} -τε) ... S τισ καλαμαται 14. S φωνη ... AS βοησονται 16. B i. m. ις ... S οι αθουντεσ 17. S^{1} ημασ ... S τ. κατοικουντασ (^{3} ενοικ-) εν τη γη 18. AS ο δε pro και ο ... AS ηνεωχθησαν 19. S ταραχη ταραχθ. 20. S^{1} praem. ‘εκλινεν και σισθησεται η γη’, AS plene εκλινεν (A -ει-) και σισθησετε (A σει-, AS^{3} -ται) ωσ οπωροφυλακιον η γη ωσ ο μεθυων και ο (A om ο) κρεπαλων και πεσιται (AS^{3} -ει-) και ου μ. δ. αναστ. κατ'ἴσχυσεν γαρ επ α. η ανομια, S^{1} add. και πεσιται κ. ου μ. δ. στηναι ... B κραπαλων 22. AS και συναξ. και αποκλισουσιν (A -κλει-) εισ οχυρ. κ. εισ δεσμωτ. δια 23. S post τιχοσ perg. και εντραπησεται η σεληνη· και εσχυνθησεται ο ηλιοσ, quibus $^{2 et 3}$ ⋇ ⋇ addid. ... AS εν σιων ... B εισ, AS εν pro εξ ... S πρεσβ. αυτου

XXV. S sect. 140—145 ad vv. 1. 3. 5 (απο ανθρ.) 8. 9. 10 (και καταπατ.). 1. AS ο θεοσ μου ... AS γενοιτο κυριε 2. S^{1} εθηκ. πολιν ... AS του πεσ. ... S^{3} πολεισ ... S^{2} εισ τ. αι. 4. S^{1} πολι ταπινω ... AS i. f. add. ευλογησουσιν σε. 5. S^{1} σιων οτι ρυση αυτουσ απο 7. BS παντα ταυτα 8. S^{1} δακριον 9. S ἴδου κυριοσ ο θ. ... AS om και σωσει—αυτω ... S ηκαλιωμεθα (^{2} ηγαλλ-) επι τω σωτηρι (^{2} τη σ—ια) ημων και ευφανθησομεθα (^{2} ευφρ-) 10. AS οτι αναπαυσ. 11. S εφ ην 12. ABS τ. τοιχ. σου ... B καταβησονται

XXVI. S sect. 146—152 ad vv. 1. 7. 9 (εκ νυκτ.). 11. 12. 19. 20. 1. B i. m. ιζ ... AS επι γησ ἴουδα, AS^{3} add. λεγοντεσ ... S οχυρα ... AS σωτ. ημιν, S^{3} σ. ημων ... S om το 2. AS εισελθατω 3. B 3 lineis -σων ειρηνην—μεγασ ⋇ praep. ... AS om ελπιδι 4. S ωσ 6. A^{2}S^{3} αυτασ ... S πραδεων 7. AS και παρεσκευασμενη (S^{1} παρασκ-) η οδοσ των ευσεβων (S pr. ασεβων) 8. AS^{1} κρισεισ 9. S επεθυμι (^{3} -μει) 10. AS$^{2 c. 3}$ om πασ οσ ... S μοη π. ... AS ποιηση ... BS ειδη 11. S^{1} εσχυνθητωσαν 13. B κε ο θσ ημων i. m. 14. S αναστησωσιν ... B^{1}S^{1} ηρεσ 15. S κ. κε (antea κσ?) προσθησει ... AS πασιν τοισ 16. ABS^{3} παιδια, S^{1} παια ... S^{1} σου εγενηθη ημ. 17. AS^{2} του τεκ. ... AS και επι 18. S δ'α ... S^{1} γατρι (cf. 8, 3) ... ABS$^{1 et 3}$ om ου πεσουμεθα ... S^{1} πεσουνται ... AS om παντεσ 20. B i. m. ιη ... AS^{2} ταμιεια 21. S τ. οργ. αυτου επι τ. κατοικουντασ ... S^{1} i. f. add. επ αυτησ

XXVII. S sect. 153—156 ad vv. 1. 2. 7. 11 (γυναικαισ). 1. ABS om εν ... S^{1} επ. χσ τ. ... AS και ανελ. ... S i. f. add. τον εν τη θαλασση 2. S$^{2 c. 3}$ αυτουσ 3. AS ἴσχυρα ... AS το τειχοσ (S τι-) 4. S καλαμην φυλασσιν ... AS^{3} κυρ. ο θεοσ ... S^{1} συνεταξεν κυριοσ 5. B om αυτω ποιησ. ειρην. 6. B πλησθησεται 7. S^{1} ανιλεν ουτοσ ανερεθ. 8. S μαχομενιοσ ... S εξαποστελλει ... S σοι

XXIII. 15. b primum χρονον βασ., dein calamo χρονοσ β. ut codd.
XXVI. 16. S^{1} εγενηθη] Ti Comm. „εγενηθην [sic]: C^{a} et ^{b} deleri voluerunt.“

... AS ο μελετ. ... $S^{2\,c.3}$ τω πνι σου τω ... $S^{1\,et\,3}$ πνα θ. 9. AS η ανομια ... S^{1} ετιν ... ABS αυτου τ. αμαρτ. οταν ... S^{1} εκκομμενα 10. $B^{i.\,m.}$ ·ϛ (B^{1}S non dist.) ... S^{1} ανιμενον· εστε ωσ ποιμοιμνιον ... ABS om ποιμνια 11. AS om και ... S μετα πολυν χρ. ... S οικτιρησει 12. S συνταραξει ... AS κσ pro ο θεοσ ... B διωρυχοσ ... AS τουσ ὑἱουσ ιηλ κατα (A κατ) ενα ενα 13. S^{1} εγυπτω ... B αγιον ἱερουσαλ.

XXVIII. S sect. 157—167 ad vv. 1. 4. 5. 7. 9. 13. 14. 16. 21. 23. 27. 1. $B^{i.m.}$ κ ... S εφρεμ', it. 3. ... S το ανθ. το ωρεον (^{3} -αι-) το εκπ. ... BS παχεοσ 2. S^{1} σκληρον παρα κυ ο θυμ. κυρ. ... $S^{1\,et\,3}$ om ουκ εχ.—καταφερομενη .. AS αναπαυσιν ... S^{1} και τ. χερσ. 3. S κ̶ καταπατ. ... BS om του 4. B ζωησ pro δοξησ ... S^{1} επ ακρου του του ορ. ... ABS πρινη εισ ... S^{1} χειραν ... S^{1} λαβειν bis scr. ... AS^{3} om αυτο pr. ... S^{1} καταπιν 5. $B^{i.m.}$ κα 6. S καταλιφθησεται ... ABS κωλυων 7. AS πεπλανημενοι ... (S προφητησ: π ex φ factum, sic saepius) ... AS om δια το σικ. κατεποθησαν ... AS μεθησ του σικερα ... AS τουτο 8. S^{1} om αυτη γ. η βουλη ... ABS ενεκεν 9. S^{1} ανηγγελιλαμεν αγγελ. και οι ... BS^{1} αποσπασμενοι 12. AS^{2} λεγ. αυτω ... S πινοντι ... S ηθελαν 13. B κυριου, AS κυριου τ. θεου ... S^{1} επι θλιψεν, ^{2} -ψειν (^{3} -ψιν) ... $BS^{2\,c.3}$ επι ... S^{1} ελπιδα ... AS πορευθωσιν και πεσ. εισ τα οπ. κ. κινδυνευσωσειν (A -σουσιν και) συντριβ. 14. $B^{i.m.}$ κβ ... ABS om οι ... S om τουτου 15. AS^{3} ου μη ελθη ημιν 16. ABS ουτωσ ... AS om κυριοσ alt. ... AS εμβαλω ... AS ο πιστ. επ αυτω 17. $B^{1}S^{1}$ εισ σταθμουσ ... B om ου 20. S^{1} στενοχουρουμενοι ... B δυνομεθα ... ABS ημασ 21. S^{1} πικρ. εργα ... AS κ. η πικρια α. 22. S^{1} οι δεσμοι οι οφθαλμοι ... S^{1} παρα του κυρ. ... S ποιει ... B επι 24. AS μελλι (A -ει) ο αροτριων αροτριαν ... S^{1} ετοιμασει ... S εργαζεσθαι 25. AS αυτησ το προσωπ. ... ABS μελ. και κυμ. ... B πυρον κριθ. ... AS om κεγχρον και 26. B^{1} παιδευθησει ... S^{1} om -θηση κριμ. θ. σ. κ. ευφραν- (i. f. col.) ... B^{1} om σου 27. AS εκτινασσεται 28. ABS om ειμι

XXIX. S sect. 168—175 ad vv. 1. 5. 9. 11. 13. 15. 18. 22. 1. $B^{i.m.}$ κγ ... AS πολισ αριηλ ην δαδ επολεμ. ... S^{3} συναγαγεται (^{1} = b) ... (ABS γενηματα) ... AS επ ... S^{1} συ 2. S^{1} εκλιψω ... AS το πλουτ. 4. AS ταπ. οι λογοι σ. εισ τ. γην κ. ... AS εσται (S^{1} -τε) 5. B απο τοιχου ... AS om το πληθ. τ. καταδ. σε, B ⁜ not. 6. B βροντησ ... B φωνη μεγαλη 7. AS^{3} ωσ ο ενυπν. ... S εν ϋπνω ... AS om νυκτοσ ... B^{1} om εθνων, AS τ. εθνων απαντων (A παντ.) ... B ἱερουσαλημ (plene), AS ιηλ pro αριηλ ... AS^{2} στρατευσαμενοι ... AS και θλιβ. 8. AS και εσονται ωσ ... AS^{3} om τω ... S^{1} ματεων αυτων το, $AS^{2\,et\,3}$ ματεον αυτ. το ... BS^{1} ωσ πεινων (S πι-) ... ABS παντων τ. εθνων ... $S^{2\,c.3}$ (cf. A) επι ιλημ το ορ. 9. S^{1} εστηται ... B om και sec. 10. S πνα 11. AS^{3} και εσονται ... B 2 lineis [εσφραγισ-]μενου—επισταμε- obelos praepos. ... B om τουτου ... S τουτου τ. εσφραγισμενου (^{1} -μεου) ... B αν ... S^{1} γραματα ... S^{1} ταυτουτο, ^{2} = b, ^{3} τουτο 12. S^{1} αναγν. ταυτα 13. $B^{i.m.}$ κδ ... S^{1} εγγειζ. μου ο ... AS om εν τω—και εν ... S^{1} τιμουσιν ... S^{1} πορω 14. AS^{1} ἴδου εγω 15. B και ου—ποιουντεσ i. m. inf. ... B εοραχεν ... AS ημασ εωραχεν ... S τισ γνωσεται α ημ. 16. ABS ωσ ο πηλ. ... S^{1} λογισθησεται ... AS om αυτο ... S^{1} σοι 17. AS^{3} κ. το οροσ το χερμελ' (S^{1} χελμελ') εισ 18. AS^{3} βλεψονται 19. S αγαλιασονται (^{2} -λλ-) οι πτ. 20. AB εξωλεθρ., S εξολεθρ. ... S^{1} ελεγτασ ... AS θησ. και επλ. ... ABS εν αδικ. 22. $B^{i.m.}$ κε ...

XXVIII. 2. Ti Comm. „παρα [adde κυ]: C^{a} et ^{b} deleri voluerunt“; in textu et κυ punctis notatum est. 13. b πονευσωσι, Ti ut B πορευσ-

XXIX. 1. Codd. γενηματα] ita et b, Ti -νν-

AS μεταβ. ιηλ 23. S^1 αλλα τα νυν δωσιν ... B αγιασωσιν bis ... S^1 om του 24. B om οι pr. ... AS τω πνι πλαν. ... B 3 lineis υπακουειν—ειρηνην obel. praem. ... S ϋπακουειν χω και ε (^{3} αι)

XXX. S sect. 176—186 ad vv. 1 (ταδε λεγ.). 6. 8. 12. 15. 18 (μακαριοι). 23 (και βοσκ.). 26. 27. 29. 31. 1. S αποστατε ... AS ταδε λεγ. ... B προσθηναι ... AS εφ αμαρτιαισ 2. S^1 εγυπτον· εμαι ουχ ... B^1 επερωτησαν ... S^1 βοηθηναι 3. AS η σκεπη ... S οανιδοσ 5. AS^3 ουτε εισ βοηθιαν (A -ει-) ουτε εισ ωφελιαν (A -ει-) αλλα ... (S^1 εισ αισαισχυνην) 6. S om η ... B$^{i.m.}$ κς ... S^1 εκειθεν ασπιδ. ... S εγγονα ... B πετομενων i. m. ... ABS$^{2 \text{ et } 3}$ επ ονων, S^1 εφ ον. ... S^1 om ο, ^{3} οσ' (^{2} = b) ... AS i. f. add. εισ βοηθιαν (A -ει-) αλλ (A αλλα) εισ αισχυνην και ονιδοσ (A -ει-) 8. S^1 ημεραν ... AS καιρων ταυτα ... S^1 αιωναν 9. AB^{1}S om ο 11. S^{primo} αποστρ. ημιν ... S$^{2 \text{ c.} 3}$ και αφελετε ... S^1 την τριβ. ταυτην 12. S^1 δια το ... AS^3 ουτωσ pro ταδε ... AS λεγ. κυριοσ ο αγ. 13. S εαλωκυϊησ 14. S αυτωησ ... AB^{1}S αγγιου ... S^1 om αρεισ—υδωρ 15. AS (non B) ουτωσ ... AS om κυριοσ alt. ... S^1 και και ... B lineae [οτ-]ε επεποιθ. ε. τοισ obel. praep. ... S^1 om η ... AB^{2}S εβουλεσθε, S^1 αιβ- (S -θαι) 16. AS αλλα ... AS κ. ειπατε επι κουφ. αναβαται (^{2} -αισ = b) εσ. 17. AS δια (A praem. και) φ. ε. φευξ. χιλιοι ... S^1 om ωσ pr. 18. S^1 ελεησε ημασ ... AB^{2}S^3 κ. ο θ. ημων, AS add. εστιν· και που καταλιψεται (A -λειψετε) την δοξαν ϋμων ... S ενμεν. εν (εν et A) αυτοισ ($^{2 \text{ et } 3}$ -ω) 19. AS om σε ... B^{1}S^1 κραυγησ 20. S^1 εγγισωσειν σε οι 21. S^1 οι λεγονται ... B δεξια 22. AS^3 εξαρεισ pro μιαν. ... AS κ. τα περικεχ. ... ABS ποιησεισ κ. (B om και) λικμησεισ ... S^1 ϋδωσ 23. S^1 om και ο αρτ.—γησ σου ... ABS$^{(3)}$ γενηματοσ 24. S^1 ε βοεσ οι ... B αχυρ. αναπεπ. φαγονται ... AS λελικμημενα 25. B om και ult. 27. AS δια χρονου ερχ. πολλου καιομ. ο θυμ. ... ABS το λογ. οργ. ... S πληρησ 28. AS του εθνη ταραξαι ... AS^2 α. πλαν. ματαια 29. B^2 ευφρ-θε κ. εισπ-θε (δι non intellexit) ... S^1 και ευφρενομ. ... S^1 om το ... AS του κυρ. 30. S^1 ακουτην ... AS ποιησ. ο θεοσ τ. ... B βιαιω 31. S om τησ 32. AS ην αυτω ... S^1 εφ ησ ... B πεποιθει ... AS αυλων pro τυμπ. 33. AS ου γ. ... S απετηθησει (^{3} -αι-) ... AB^{1}S συ pro σοι ... B βασιλευειν ητοιμασθη ... S^3 φαραγγαν ... S^1 βαθιαιαν ... S^1 πυρ' α κε θειον

XXXI. 1. S sect. 187—191 ad vv. 1. 2 (και επαναστ.). 4. 6. 9 (ταδε). 1. B$^{i.m.}$ κζ ... B οι επιφ' ϊπποισ ... AS κ. τ. θεον ουκ εξεζητησαν 2. ABS σοφοσ ... S^1 επ αυτοσ 3. S^1 εγυπτ. ανθρωπων ... S^1 ετιν η βοηθια ... S απολουνται παντεσ 4. S^1 μοι παντεσ κσ ... AS^3 ον τροπ. εαν ... S βοησι (^{3} -ει) ... S^1 λεον ... S επ αυτην ... B om αν ... S^1 εμπλησῃ ... S οροσ σειων 5. AS^3 om υπερασπιει sec. ... S εξελιται σε ... S^1 περιποιηθησονται 6. AS om υιοι ισραηλ 7. AS om τα χειροποιητα sec. ... S^1 εποιησ. οι δακτυλοι α. 8. S^1 ουκ α προσ. ... S$^{2 \text{ c.} 3}$ νεανισκ. αυτου 9. S$^{1 \text{ et instaurator}}$ περηλημφθ. ... S^1 φευων ... B$^{i.m.}$ κη ante ταδε

XXXII. S sect. 192—195 ad vv. 5. 9. 14. 20. 1. S^1 αρχουσιν pro αρξ. 3. AS δωσουσιν ακουειν 4. B προσηξει ... AS του ακ. 6. S^1 πλανησεν, ^{2} -σειν, ^{3} = b ... S^1 πινωσασ pro διψ. ... AS ποιησαι 7. AS^1 βουλευεται 9. B$^{i.m.}$ κθ ... (S αναστητε) ... AS ακουσατε (D^a = b εισακ.) ... AS^3 τουσ λογ. ... A^{2}S πεπαυται (S^1 -τε) ο σποροσ ... AS και ουκετι 11. AS περιζωσ. σακκουσ τ. ... B οσφυασ ... S οσφ. ϋμων 12. AS^3 περι αγρ. ... ABS γενηματοσ 14. S^1 εγκαταλεμμενοι ... AS^3 πολ. και οικ. επιθυμη-

---

XXX. 15. AB^{2}S εβουλεσθε] ita vE, Ti; B^{1}b ηβουλ-; tacet Ti in Prol. 33. S^1 πυρ' α κε θειον] vide Cozza, S. B. Vetustissima Fragmenta I, XLII.

XXXII. 9. S αναστητε] ut b, sic Ti in textu; in Comm. „αναστησοντε: C αναστησονται"

τουσ αφησουσιν 15. AS επελϑη ... S^1 εφ ημασ 17. S^1 τησ δικαιοσυνην ῑρηνη ... S^1 κ. οι πεποιϑοταισ ... AS^3 εσονται εωσ 18. B οικησει ο 19. S om ωσ οι, B om οι 20. S^1 ΰδω

XXXIII. S sect. 196—205 ad vv. 2. 5. 7. 10. 13. 14 (τισ pr.). 16. 18 (πον pr.). 20. 22 (κυρ. κριτ.). 1. S^1 δε γαρ· ουδεισ ... S εφ ῑματιω (¹ ημ-) ... B ηττησονται 2. $B^{i.m.}$ λ̄ ... B απειϑουντων 3. AS φοβ. σου εξεστ. 4. S ημων ... B lineae μεικρ. κ. μεγαλου obel. praep. ... B ακριδα ... $AS^{3\ c.4}$ εμπαιξονται (A -πεξ-) 5. AS ὑψηλοισ ... B δικαιοσυνη (c. sqq. conjg.) 6. B ηχει pro εχει ... S^1 πρ. τ. ϑεον 7. B 3 lineis [ὑ-]μων ουτοι φοβ.—αφ ὑμων αγ'- obel. praep. et i. m. ουχ' π' εβρ' ... AS αυτοι ... AS^3 φοβηϑησονται pro βοησ. ... AS αγγελ. γαρ ... AS^2 αξιουντεσ ῑρηνην (A ει-) πικρ. 8. B λογισϑησεσϑε 9. S^1 ασαρων pro ο σαρ. ... AS χαρμηλοσ 11. $AS^{2\ c.3}$ αισχυνϑησεσϑαι (A -ϑε) pro αισϑηϑη. ... S ματεα δε ... AS ὑμασ κατεδεται 12. S^1 ερισμενη, $^{2\ et\ 3}$ -ιμμ- ... S^1 om -αταχεχαυμενη (sic), ³ suppl. -αταχεχαλυμμενη 13. S εποιησᾱ 14. S^1 λημψονται ... S^1 και εστε 15. S πορευομ. αμωμοσ εν δικ. ... S^1 αποσιομ. και απο ... B ῑδη ^αδικιαν 16. S οικηση 17. AS^2 και οι οφϑ. ... S πορωϑεν 18. BS η ψ. ημων ... AS τουσ συστρεφομενουσ 19. S συνεβουλευσαντο ... $S^{2\ c.3}$ λ^αοσ ο πεφ. 20. $B^{i.m.}$ λᾱ ... B^1 οψ. πολισ ῑερουσ. πολ. ... S^1 αιωναν ... S^1 διαραγωσιν 21. AS διωρυγεσ 22. S^1 μεγαρ ... S κυρ. κριτ. sect. inc. 23. AS ενισχυσεν 24. AS ειπη ... S κοπιω post εν αυτοισ pon. ... AS ο λ. ο ενοικ.

XXXIV. S sect. 206—209 ad vv. 1. 5. 8. 15 (εκει ελαφ.). 1. $B^{i.m.}$ λβ̄ 2. B εϑνη 3. B ad lin. και αναβησ. αυτων i. m. adscr. ουχ' π' εβρ' ... S^1 οικουνταισ pro η (³ om η) οικουμενη 4. AS om και—ουρανων ... B ειλιγησεται ... B ωσ βιβλ. ο ουρ. 5. B εμεϑ. εν τω ουρ. η μαχ. μου ... S^1 γησ pro απωλιασ 6. B ad lin. η μαχαιρα τ. κ. ενεπλη- i. m. adscr. ουχ' π' εβρ' AS om του ... AS αρνων pro απο αιμ. τραγ. κ. αμνων ... AS om τω 7. B συμπεσουνται ... S^1 om οι pr. 9. ABS αυτησ αι (S^1 ε) φαραγγεσ ... AS αυτησ η γη καιομ. ωσ πισσα 10. B σβε^σϑησεται ... S^1 αιωναν ... AS om αυτησ sec. ... AS^3 om και εισ χρ. πολυν, $S^{1\ c.3}$ add. ερημωϑησεται, $^{2\ c.3}$ ερημ. και ουκ εσται ο διαπορευομενοσ δι αυτησ 11. AS και κατοικησουσιν (A -σονται) εν αυτη ορν. κ. εχ. κ. ειβεισ (B ειβ^εισ) κ. κορ. κ. επιβλ. ... S επ αυτη ... B γεομετριασ 12. AS^3 βασιλεισ (S^1 γα-!) αυτησ ... $B^{i.m.}$ S^1 αρχοντεσ pro μεγιστανεσ, AS^2 αρχ. (A add. αυτησ) και οι μεγιστ. αυτ. 13. $AB^1S^{1\ et\ 3}$ αναφυσει (S^1 -σι) 14. S^1 βοησουσιν ... AS ευρον γαρ αυτ. 15. S πεδια ... AS ελαφοι συνηντησαν 16. S παρηλϑοσαν ... ABS om ο ... S om και το ... AS^3 συνηγ. αυτασ 17. AS^3 εισ γενεασ γ. ... S και αναπαυσ.

XXXV. S sect. 210—212 ad vv. 1. 3. 5. 1. $B^{i.m.}$ λγ̄ 2. AS και η δοξ. ... S^1 χα|μηλου i. f. p. 3. S^1 χιραεσ 6. BS om ο ... AS και τρανη εσται (S^{primo} τρανησεται) ... B μογιλαλων 7. AS κ. η ανυδρ. εστ. ... S ποιμνιων pro καλαμου 8. B 3 lineis [α-]καϑαρτοσ ουδε—πλανη- obel. praep. ... B om και ult. 9. AS των ϑηρ. των πονηρ. ... AS επ αυτην ... B ad lin. [πορευ-]σονται εν αυτη λελυ- i. m. adscr. ουχ' π' εβρ' 10. AS^3 om και sec. ... B αυτων επι γ. τ. κεφαλησ i. f. l. add. ... AS om τησ ... S^1 καταλημσψετε

XXXVI. S sect. 213—222 ad vv. 1. 3. 4. 7. 9 (οικετε). 12. 13. 16 (οτι ταδε). 18. 22. 1. $B^{i.m.}$ λδ̄ ... S^1 ῑδουμεασ 2. ABS om τον pr. ... AS

XXXIII. 13. Cozza γνωσ^ο|ται (nullum vestigium lineolae ν indicantis) 19. b συμβουλευσατο: recte jam Field notavit editorem calamo correcturum συνεβ—aberravisse ad vocem συμβουλευοντεσ v. 18., ex qua male fecit συνεβουλευοντεσ

XXXIV. 2. b εϑνει 7. B συμπεσ.] ita et vE, Ti; Sb συνπεσ- 10. b εισ χρονον

ραψακην, ubique -ψ- ... ABS λαχεισ ... B βασιλεαν ... ABS γναφεωσ 3. B χελκειου ... B σοβνασ ... S γραμματεουσ, ^{3} add. τησ δυναμεωσ ... S^1 ῑωχ 4. S^3 τινι 5. AS η pro και pr. ... AS επι τινι 6. S^1 εγυπτ-bis ... ABS οσ ... S επ αυτην επιστηριχϑη (-χϑ- et A) ... ABS om ανηρ ... ABS om και τρησει αυτην 7. S^1 δ ελϑεται pro δε λεγετε 8. S^1 δωσω ημιν 9. AS^3 προσωπ. τοπαρχου ενοσ ... BS επ αιγυπτον (S^1 εγ-) 10. S^3 verbis κυριοσ ειπεν—ταυτην ⋇ appos. (A om) ... $S^{(1)}$ αναβηϑι και καταφϑιρον την γην ταυτην 11. $S^{1\,c.3}$ ελιακειμ ο του χελκιου (i. f. l.) ο οικονομοσ ... AS σομνασ ο γραμματευσ ... B ῑωασ, S^1 om και ιωαχ- ... S τ. ανϑρ. των 12. BS ραβσ. (S -ψ.) προσ αυτουσ ... B^1 προσ ημασ ... S λαλ. τ. λογ. τουτ. uncis inclus. erant ... S τιχηει ... S^1 ουραν μεϑυων α. 13. B ραψακησ (ut AS) ... AS εβοησεν ... S om και ειπεν ... B λ. του βασ. του βασιλεωσ τ. μεγ. βασ. ασσ., S^1 λ. τουσ βασιλεωσ ασσυρ. του μεγαλου 14. S^3 ταδε λ. ο βασ. uncis circumscr. ... B ου μη δυν., AS οι ου (A add. μη) δυνησονται 16. S οτι ταδε ... S^1 η pro ει ... ABS om εκ ... B χαλκου pro λακκου 18. AS ῡμασ απατατω ... AS^3 ο ϑεοσ ῡμων ... S^1 ῡμασ ρυσεται ... S ερυσαντο, it. ερυ- 19. 19. S αμαρ, D^a αιμαϑ ... S^1 αρφαϑ᾽ που που εστιν ο ϑ. ... S σεπ᾽φαριν μη εδ. ... S σαμαριαν εκ τησ χ. 20. S om παντων ... AS om οστισ ... AS εκ τησ χ. ... S οτι σε (^{3} om σε) ρυσεται ο ϑσ ιελμ 21. S^1 μηδεν 22. S^1 εισελϑεν ... ABS ο οικονομοσ ... B post lineam και σομν. ο γραμμ. i. m. ουχ᾽ π᾽ εβρ᾽ et ante lineam τησ δυναμεωσ obelus ... S^1 χιτωνασ

XXXVII. S sect. 223—236 ad vv. 1. 3. 5. 8 (και απεστρ. et και ηκουσ.). 14. 21. 22. 26. 28. 33. 34 (ταδε). 36. 37. 1. B βασιλεαν ... AS κ. σακκον περιεβ. 3. B lin. ημερη ϑλ. κ. ο- obel. praep. ... S ηκι (^{3} -ει) ωδιν τ. τικουση ... S^1 οκ εχι 4. S^1 ονιδιζει ϑν ... $AS^{3\,c.4}$ om και δεηϑ.—σου ... S προσ χν τον ϑν σου 5. S ηλϑοσαν 6. $S^{1\,et\,4}$ ησαΐασ ῡιοσ αμωσ ... S^1 ηκουσ. ων ωνιδ. ... S^1 βασιλεοισ 8. AS πολιορκουντα τ. βασιλεα λομναν (A λοβνα) κ. ηκ. βασιλευσ ασσυριων οτι ... AS om απηρεν απο λαχισ (9.) και ... B λαχεισ 9. AS ϑαραϑα ... S^1 εϑειοπων 10. S^1 πεποιϑωσ ησ, AS^3 π. ει ... AS εισ χειρασ (S^1 χι-) ... S^1 βασιλεων sine ασσυρ., ^{3} βασιλεων ασυριων 11. AS η ουκ ηκ. ... AS om συ ρυσϑηση 12. S ερ᾽ρυσαντο ... AS οι πατ. μ. απωλεσαν ... S^1 χαραν ... S ραφεσ ... S^1 ϑεομα (? ϑεεμα? ϑεσμα? media lit. erasa), ^{2} ϑεμαν 13. AS π. εισιν οι βασ. αμαρ και αρφαϑ᾽ και πολεωσ εμφαριν (A σεπφαρειμ) ... BS^1 αναγουγανα, ^{3} αναβου- 14. $AS^{3\,c.4}$ om και ανεγν.—οικ. κυριου ... S^1 ανεγνοι ... S^1 εναντ. του κυρ. 15. B^1 προσευξατο ... S πρ. τον κυρ. 16. AS κυριε ... S^1 om ο pr. ... B^1S χερουβειν, AB^2 -ειμ ... AS συ ϑσ μονοσ ει 17. AS om κλινον κ. το ο. σου et ανοιξ. κε τ. ο. σου ... AS λογ. ουσ απεστ. σεν᾽ναχηρ᾽ειμ ον. ... S ονιζειν 18. ABS om κυριε ... S^1 ρημωνσαν 19. ABS ενεβαλον ... AS απωλεσαν 20. AS συ pro νυν ... AS^3 χειρ. αυτων ... S^1 την γην ο. σοι ... S^1 om ει ... AS^1 om ο 21. $B^{1.m.}$ κε ... S^1 προσηῡξου ... S σενναχηρειμ᾽ 22. B ελαλησεν 23. AS εισ τ. αγ. ... S ιηλ i. f. l. add. 24. $S^{1\,et\,4}$ των ορεων ... S κεδρου 26. BS^1 ηκουσα ... AS εξ αρχ. ημερων ... S^1 συνετ. γαρ ... S^1 εξερημωσα ... AS ενοικουντασ 27. B χει i. f. p. ... S^1 αγρωτισ 29. S ενεϑυ-

---

XXXVI. 8. S in textu μιχϑητε ut b, in Comm. Ti „μιχϑηται: C^b μιχϑητε"

XXXVII. 9. S^1 εϑειοπων] sic Ti in textu, in Comm. „εϑιοπων [sic]: C^b αιϑ. (jam C^a)" 11. Ti Comm. „βασιλεων: C^b βασιλεων [exspectares—ασυριων sic" 12. Ti Comm. „ερρυσατο [sic]: ρ alterum (a C^a?) erasum, εωσ[sed post restitutum" 18. S ονιζειν] tacet Ti in Comm. 19. S εργα χι|ρων (i. f. p.), Ti Comm. „εχι: C^b εχει" 20. b υμων, Codd. Ti ημων

μηϑησ ... BS ρειναν (B ρει-) 30. S^{1} σu ... S$^{1 (et 4)}$ σημιον παρα κυριου ... S εσπραρκασ 32. S^{1} ορουσ σ. 33. 34. B χαρακαλλα, S ιχαρακα α. ... AS om και εισ—εισελϑη 35. S δι εμεν 36. AS^{2} εκατ. και ογδ. ... S^{1} χιλιαδεσ ... AS εξαναστανтεσ ... S om το 37. AS και αποστραφ. απηλϑεν σενναχ. 38. S^{1} οι|κωκω ασαραχ ... B παταρχον ... S ανδραμελεχ' ... AS σαρασα ... S^{1} μαχερασ ... S^{1} ναχορδαν

XXXVIII. S sect. 237—241 ad vv. 1. 2. 4. 10. 21. 1. B$^{l.m.}$ λϛ ... S ο υιοσ ... S^{1} αποϑνκισ 2. S^{1} εισ τ. τοιχον ... B^{1} προσευξατο 3. S και εν κ. 5. AS ηχ. τησ φωνησ τ. προσευχ. ... ABS ετη δεκαπεντε (S ιε) 6. S βασιλεων ... AS ασσυρ. σωσω σε (S^{1} σαι) και ϋπ. τ. πολ. ταυτ. ϋπερασπιω 7. (B τουτουτο δε) ... AS ο ϑεοσ ποιησει (S^{1} -σι) 8. AB^{1}S στρεφω ... S (cf. A) κατεβη ο ηλιοσ ι (sic, ^{2} = b) αναβ. ... AS om ο ηλιοσ post σου 9. BS$^{1 et 3}$ om τησ ... S$^{1 et 3}$ ϊουδα 10. B$^{l.m.}$ λζ ... S$^{2 et 4}$ πορευσομαι εν πυλ. ... S επιλ. μου 11. BS^{1} om ου ... AS^{3} επι τησ γ. ... AS om ζωντων—γησ ... AS^{2} ουκετι ου μη 12. B 4 lineis [11. ανϑρω-]πον εξελιπεν—εξηλϑεν obel. praep. ... AS om εξελιπεν et c. antec. conjg. εκ τ. συγγ. μ. ... AS ο καταλυων σκηνην ... AS ωσ ϊστοσ post εγενετο pon. 13. B ⁒ ουτωσ i. m. ... B συνστρειψεν ... AS ουτ. τα οστα μου συνετρ. ... AS εωσ τησ νυκτ. 14. ABS ουτωσ bis ... AS μελετησω ... S μου (^{4} om μ.) οι οφϑ. μου ($^{2 et 3}$ om μ.) του 16. S$^{2 c.3}$ i. f. add. ϊδου γαρ εισ ϊρηνην πικριασ (sic) μου 17. AB^{1}S απεριψασ ... AS αμαρτ. μου 18. S^{1} om οι ult. 20. AS κε pro ϑε 21. B ad lin. ησαϊασ πρ. εζεκιαν i. m. adscr. ουκ' π' εβρ' ... S$^{1 et 4}$ ησαϊασ ο προφητησ πρ. εζ. ... S om εκ 22. AS τουτο το σημ. ... AS om προσ εζεκιαν ... AS^{3} κυριου τ. ϑ.

XXXIX. S sect. 242—245 ad vv. 1. 2. 3. 5. 1. B$^{l.m.}$ λη ... S μαιωδαχ ο ϋϊ. του λααδαν ο β. ... B εζεκια i. f. l. add. ... BS και ανεστη bene c. antec. conjg. 2. AS εζεκιασ χαραν μεγαλην ... S^{1} νεχωτα ... AS κ. τ. αργ. κ. τ. χρυσ. post μυρου pon. ... S^{1} τησ ταχτησ ... S^{1} οικ. τ. ϑησαυρων· σκευων ... AS$^{2 c.3}$ εδ. αυτοισ εζ. ... ABS om και εν π. τ. εξ. α. 3. S^{1} εγ γησ 4. B lineae [βαβυλω-]νοσ και ειπεν ησα- lineolam (obelum?) praep. 5. AS αυτω ησαιασ 6. BS καταλιπωσιν ... S$^{1 et 4}$ ο κυριοσ 7. B^{1} ωσ pro ων ... AS εγεννησασ λημψ. 8. AS^{3} προσ ησαϊαν ... B om ο ... S γενηϑητω ... S^{1} om μου

XL. S sect. 246—254 ad vv. 1. 3. 6. 9. 12. 18. 25. 26 (καλεσι?). 28. 1. B$^{l.m.}$ λϑ ... S παρακαλειται (^{1} -λι-) bis ... S^{1} λαοσ pro τ. λαον 2. S^{1} ιερουλαμημ ... S λελ. γαρ 3. ABS ποιειτε (S -ται) 4. S^{1} παρα φαρ. ... S βουνοισ ... S^{1} πεδιαν, AS$^{2 et 3}$ οδουσ λιασ 9. S τ. ϊσχ. σου ... S$^{2 et 3}$ ημων 10. S^{1} om ιδου ... AS om κυριοσ alt. ... AS$^{2 c.3}$ ο βραχ. αυτου 11. S$^{2 c.3}$ και τασ εν ... S γαστρι 12. S τισ εμετρ. 13. AS$^{2 c.3}$ συμβιβασει (S -σι) 14. AS$^{1 et 4}$ i. f. add. η τισ προεδωκεν αυτω και ανταποδο-(A -ω-)ϑησεται αυτω 15. (B ωσ σταγων) ... AS ελογ. και ωσ 16. S^{1} οκ ικανοσ, ^{2} ουκ ϊκ. ... S ουκ ικανα 17. S εισ ουδεν 18. S$^{2 c.3}$ ομοιωσατε ... (ABS^{1} et D^{a} ωμοιωματι) ... S$^{2 et 3}$ ομοιωσατε 19. S$^{2 c.3}$ η ομοιωμα 20. AS$^{3 c.4}$ ζητει ... AB αυτου εικονα, S αυτο εικ. 23. AS αρχ. εισ ουδ. 24. S (cf. A) ου γ. μη σπιρωσιν ουδε μη φυτευσωσιν ... S^{1} φρυγανον ... AS^{3} αναλημψεται ... S σ αυτουσ 25. S ομοιωσατε 26. AB παντα ταυτα ... AS κατα αρ. ... S^{1} κοσμ. αυτων ... S^{1} απο πασησ δοξ. ... AS om

---

XXXVIII. 2. b τειχον, Codd. Ti τοιχ- 6. S^{1} σαι] Ti Comm: „σε · C^{b} σαι (sic)“ sic!

XXXIX 8. S^{1} ϊρηνη] Ti Comm.: „ϊρηνην [sic]: C^{b} ειρηνην“ sic

XL. 9. S ειπον τεσ πολεσιν] sic Ti in textu, in Comm.: „ειπονταισ: C^{b} ειποντεσ (jam C^{a})“ sic! 18. ABS^{1} ωμοιωματι] ita et b, S$^{2 et 3}$ Ti ομοιωμ.

αυτου 27. S απεστην 28. $S^{1 et 4}$ ουκ ετι γνωσει, ^{2} add. ει, ^{3} = b ... S ου πιναση· ^{4}ουδε διψησι' ουδε κοπ.

XLI. S sect. 255—268 ad vv. 1. 4 (εγω θεοσ). 8. 11. 15. 16 (συ δε). 21. 25. 27. 1. S αλαλαξουσιν 3. AS και διελευσεται 4. S γεν. αρχε(^{3}-αι-)ων 5. AS ηλθοσαν 6. B πλησ. βοηθησ κ. τ. αδελφ. κ. ... S χαλκεουσ ... $S^{1 et 4}$ σφυρα 7. B ἴσχυρωσεν ... B 2 lineis αυτα εν—κεινηθη- obel. praep. 8. $B^{i.m.}$ $\overline{\mu}$ ... ABS om και 9. S^{1} απ ακρω 10. S γαρ ο θεοσ ενισχυσα σε 11. S^{1} εσχυνθησομαι 13. AS^{1} om σου pr. 14. B ολιγοστοσ ... S^{1} $\overline{\iota\epsilon\tau\eta\lambda}$, ^{2} ει $\overline{\iota\eta\lambda}$, ^{3} eras. ι ... ABS om σου ... B om σε 15. S^{1} om αλοωντασ 16. $S^{1(-3)}$ λιχμησεισ 17. S αγαλιασονται ... S^{1} και η γλ. ... S εξηρανθησεται ... B om εγω sec. 18. $AS^{3 c.4}$ om υδατων ... S την pro γην 19. S^{1} κεδρων ... ASD^{a} και μυρσ. 20. S^{3} παντα ταυτα ... S^{1} σρατησ (sic) pro ισραηλ 22. S^{1} om και αναγγειλατωσαν ... AS τα προτερα ... S^{1} επιστησατε 23. AS^{3} om ημιν ... Codd. επερχομενα 25. S^{1} βορ'$\overline{\rho\alpha}$ ... S^{1} κ. ωσ κεραμεουσ ... BS ουτωσ ... S^{1} καταπατηθησεται 26. AS^{3} τ. λογ. ϋμων 27. B εισ οδον suprascr. 28. AS ουθεισ ... S ἴδωλ. α^{υ}των

XLII. S sect. 264—273 ad vv. 1. 5. 9. 10. 11. 13. 15. 17 (εσχυνην!) 18. 23. 1. $B^{i.m.}$ $\overline{\mu\alpha}$ 3. S κρι^{σ}ιν 4. S^{1} καγου ... B θραυ^{σ}θησεται, S^{1} σβεσθησεται ... B επι τησ γ^{ησ} 5. ABS ουτωσ ... S^{1} πατουσν 6. S om και ult. ... S^{1} εισ δικαιοσυνην εισ διαθ. γεν. μου ... B εισ φωσ εθνων i. m. 7. ABS om και sec. 8. S om το 9. BS τα απ αρχ. ... $S^{1 et 4}$ εγω ποιω ... AS αναγγελω 10. B 3 lineis ϋμνησατε—ονομα αυ- obel. praepos. ... S^{1} θεω pro κυριω ... S^{1} om δοξαζετε το ον. αυτου ... S^{1} απ αρου 11. S πετρ. επ. ... AS ακρων 14. S σιωπησωμαι ... AS εκαρτερησα ωσ η τικτουσα (S τικουσα) ... S^{1} εκτησω 15. AS om ερημωσω—ξηρανω 16. AS τρ. ουσ ... S om αυτ. ποιησω ... S^{1} σκοιλια ... B^{1} om εισ sec. ... S ρηματα τα (A α) 17. $B^{i.m.}$ $\overline{\mu\beta}$ ad αισχυνθητε, S c. εσχυνην nov. sect. inc.! ... S^{1} θ. ϋμων 19. S om η bis ... S και οι κωφ. 20. S^{1} ειδε πλ. ... S^{1} om ουκ sec. 21. S^{1} μεγαλυνι 22. AS^{3} ταμιειοισ ... S^{1} κ. εν τοισ οικ. ... AS ο εξε(^{3}-αι-)ρουμενοσ 23. AS εισακουσεται, $S^{1 et 4}$ add. τησ φωνησ του πε(^{3}-αι-)δοσ αυτου 24. AS τισ εδωκεν ... ABS εβουλοντο ... $S^{1 et 3}$ τησ φωνησ του νομου, ^{2} το ονομα 25. S^{1} κατισχυσιν ... $AS^{1 et 3}$ επ αυτουσ πολ.

XLIII. S sect. 274—282 ad vv. 1. 3 (εποιησα). 9. 10. 14. 16. 18. 22. 25. 1. $B^{i.m.}$ $\overline{\mu\gamma}$ ... AS om και sec. 2. S ϋδατ. εγω ειμι· μετα σου κ. ... B^{1} συνκλουσιν, S^{1} σινκλυσ- ... S^{2} και φλοξ 3. ABS σου (S σοιυ) αλλαγμα ... S^{1} εθιοπιαν 4. AS εναντ. μου ... AS ανθρ. πολ'λουσ ϋπερ 6. AS απο γησ π. ... S απ ακρου 7. S παντεσ ... $AS^{3 c.4}$ om αυτον sec. 9. S^{1} om και ακουσατωσαν, AS^{2} add. post αληθη 10. ABS om μου ... $S^{3 c.4}$ om και συνητε 11. S^{1} εσιν, it. 13. 12. ABS om εγω pr. ... B εν ημιν 13. S^{1} om ο pr. ... ABS om ο sec. 14. ABS om του ... AS παντασ φευγοντασ (S^{1} φευοντ.) ... S χαλδεοι ... S^{1} πλιοισ, AS^{2} κλοιοισ 16. AS οδον εν θαλ. 17. AB αλλα ... B ^{ε}κοιμηθησανται (certe α ex ο) ... S εσβεσμενον (ο ^{1} deleto ω) 19. $AS^{3 c.4}$ om εγω ... ABS καινα ... S^{1} ανατελω ... $S^{3 c.4}$ om αυτα 20. B ευλογησουσει, AS -γησει (S^{1} -σι) ... S ποτ. ^{ι}εν γη διψωσῃ' (ι' rurs. eras.) εν τη αν. 22. $B^{i.m.}$ $\overline{\mu\delta}$ 23. ABS ουκ εμοι sine ηνεγκασ ... AS om σου pr. ... BS^{1} om ουκ εδουλ. σε εν θυσ., AS^{2}

XL 28. S πινασῃ] sic Ti in textu, in Comm.: „πινασι [sic] et διψησι: C^{b} -σει et -σει. Quae postquam fecerat, verba ουδε διψησει uncis videtur circumdedisse; sed rursus erasi sunt."

XLI. 23. Codd. επερχομενα] ita Ti, b επεχομενα

XLII. 24. AS τισ εδωκεν] ita et Ti, Bb οισ εδ.

XLIII. 19. ABS καινα] ita Ti, b κενα

ουδε εδουλευσασ μοι (A om μ.) εν ταισ θυσ. σου 24. AS θυμιαμα ουδε (S^2 add. το) στεαρ ... AS αμ. σου κ. εν τ. (S^1 τεσ) αδ. σ. προεστην σου 25. AS om ενεκ. εμ. κ. τ. αμ. σου ... B^1 om μη 26. S πρωτον 27. AS αρχοντ. αυτων

XLIV. S sect. 283—292 ad vv. 1. 6. 8 (μαρτυρεσ). 9 (αλλα). 11 (συναχθητ.). 18. 21. 23. 24. 25. 1. AS ακουσ. παισ μου ϊακωβ' 2. ABS ουτωσ, it. 24. ... S^1 om σε sec. ... S^primo^ βοηθηθησει ... ABS και ο ηγαπ. 3. S επισ τοσ σπ. ... AS^3 χορτ. αναμεσ. ϋδατ. ... S^3 om και ... S^1 παρεον, AS^2 παραρεον 5. S επιγραψη ... AS om χειρι αυτου ... ABS om και ult. ... AS^2 om βοησεται, BS^1 και βοησ. 6. B^1 om ο θεοσ ... S^1 om ο βασιλευσ ... AS του ιηλ ο ρυσαμ. 7. S^1 και λαλησατω pro και καλεσ. κ. αναγγειλ., ^{2} suppl. κ. καλεσ. (cf. A) ... S^1 αιωναν 8. AS om μηδε πλανασθε ... B i. m. μϵ ad και ουκ ... AS ησαν 9. $S^{2\,c.3}$ vid. πλασσ. με κ. οι γλυφ. με ... BS^1 ματαια (S -εα) ... AS οι ποιουντ. ... S^3 εαυτων ... S^3 αλλ' 10. $AS^{1\,et\,4}$ παντεσ οι πλασσ. ... AS om παντεσ (hoc loco) 11. BS στητωσαν ... AS om και quart. ... $S^{3\,c.4}$ om εντραπητ. κ. εσχυνθ. (^{3} αι-) αμα 12. AS^3 ετρησεν ... AS om και sec. ... S^1 κασι ασθενησι 13. AB^1S ερυθμισεν ... AS om και sec. ... S^1 om εν οικω 14. AS ο εκοψεν ... B ο κυρ. ... ABS om πιτην 15. S^1 ϊνα την ανοσ ... AS εισ θεουσ ... ABS αυτουσ 16. B το ημισου ... S^1 om αυτου ... S κατεκαυσαν ... $AS^{1\,et\,3}$ και καυσαντεσ επεψαν αρτουσ (S^1 αυτουσ sic saep.) επ αυτων pro κ. επι τ.—αρτουσ, S^2 uncis inclus. ... S^1 κριασ 17. AS προσκυν. αυτω ... BS προσευχ. προσ αυτο (S -τον) λεγ. ... AB^1S εξελουμαι (= -λου με) οτι 18. S^1 απημαρωθησαν 19. AS ουκ ελογισ. (S -εισ.) τη (S^1 η) καρδια αυτου ουδε (S^1 ουδ) αν ελογισατο εν (S^1 om εν) τη ψυχη αυτου ουδε (S^1 ουδ) εγνω ... B ^ανθρακων^ ... AS κρεασ ... S προσκυνησουσιν 20. AS γνωτε 21. B i. m. μϛ ... S^1 ιηλ ο παισ μ. 22. S^1 ειδου γ. αφηλιψα ... ABS γνοφ. τασ αμαρτιασ σ. ... AB^1S επιστραφητι 24. S και ο πλασασ σε 25. ABS μωρευων 26. ABS ρηματα ... ABS om τη ... AS ϊουδε(A -αι-)ασ

XLV. S sect. 293—302 ad vv. 1. 6 (και ουκ?). 8. 11. 12. 14. 16 (ενκαινιζεσθε). 18. 20. 22. 1. B i. m. μζ ... ABS ουτωσ, it. 11. 14. ... S^1 ουκ pro ου ... S^{Da} δεξ. αυτου ... S^1 διαρηξω 2. S πορευσωμαι ... B^1 μοχλουσ 3. ABS om σου pr. ... ABS om ο ult. 4. AS ενεκ. ϊακωβ τ. π. μου ... ABS^3 τω ονομ. μου ... S^1 om με 5. AS om ενισχυσα σε ... B θεοσ sec. i. m. 6. AS απο ... S^1 εσιν, ^{3} εστιν ετι ... ABS om θεοσ pr. 8. B i. m. μη ... S^1 om αι ... B^1 ρενατωσαν ... S om και βλαστησατω ... B sec. loco αναγγειλατω ... $S^{1\,et\,3}$ κυρ. ο θεοσ ο κτ. ... S^1 αρ. αροτριαεισ τ. ... B lin. γην ολην τ. ημεραν obel. praep., $AS^{2\,c.3}$ om ολ. τ. ημ. 10. $AS^{2\,c.3}$ om μη—αυτο(ν) ... $S^{(1)}$ το πλ. τω προσπλασαντι αυτον (sic) ... AS ωδινησεισ 11. AS post υι. μου add. και περι των θυγατερων μου 12. S^1 αστροσ 13. AS^3 om βασιλεα ... S^1 om και pr. ... S^1 εκμαλωσιαν 14. B i. m. μθ ... S^1 εγυπτοσ et εθιοπων ... B lineae και οι σαβ. α. ϋ- i. m. adscr. ουκ' π' εβρ' ... S^1 σαβαειν, $^{2\,et\,3}$ (cf. A) σεβωειν ... S ακολουθησωσιν ... AS om και διαβησ. πρ. σε ... $S^{2\,c.3}$ om και ult. 15. $S^{1\,et\,3}$ ο θεοσ κ. ... B om σωτηρ 16. B i. m. ͞ν ad εγκενιζεσθε, ita et S dist. 17. ABS om ετι 18. $S^{2\,c.3}$ om ο θεοσ ... AS om επλασεν αυτην ... ABS om κυριοσ 19. S γησ: γ in τ mut. ... B ζησατε ... B lineae εγω ειμι ε. ε. κ. ο i. m. adscr. ουκ, π' εβρ', $S^{2\,c.3}$ om εγω ειμι sec. (, A om κυρ. ο) 20. B οι αιρ. ... S^1 οι εροντεσ ξυλαον ... S γλυμματα ... ABS και προσευχ. ... AS ωσ προσ ... S σωζωσιν 21. S τοισ ... S ποτε ... S^1 πρην 22. A^2S προσ με 23. S^1 ομνυων ... AS^3 ει μην ... $S^{1\,et\,3}$ δικ. και οι ... S^1 καυψι ... S^1 ομνιται,

---

XLIII. 28. b απωλεσαι

$AS^{3\,i.m.}$ εξομολογησεται ... S^1 τον $\overline{\chi\nu}$, AS^3 τω ϑεω 24. S^1 ῐρηνη pro δοξα ... AS^2 αφοριζοντεσ ... S εαυτουσ 25. $S^{1\,et\,4}$ δικαιωϑησεται ... S^1 om εν τ. ϑεω

XLVI. S sect. 303—307 ad vv. 1. 3. 5. 8. 12. 1. S^1 επι σε βηλ ... AS συνετρ. δαγων ... AS και κτηνη ... S^1 φορτιον ... B lineae -τιον κοπιωντι εκλε- i. m. adscr. ουκ' π' εβρ' 2. S^1 και πινωντι ουκ ησχυοντι εκλελυμενω, AS^2 κ. πιν. (A add. και) εκλελ. ουκ ῐσχ. ... S^1 εκμαλωτοι 3. $B^{i.m.}$ $\overline{\nu\alpha}$ ... AS^2 ακουσατε (S -ται) ... S^1 om μου ... S ο οικ. 4. AS^1 γηρουσ 5. S ομοιωσατε ... S ῐδεται 'ῐδεταί' (signa a^3) 6. S μαρσιππιου ... S^1 κυψασ προσκυνι ... S αυτω 7. AS επι των ωμων ... S^1 πορευσονται ... S^1 και ου μη ... S^1 και εαν, AS^2 κ. οσ αν ... S βοησει (^{1} -σι) ... AS^1 ακουσ$\overline{\tau}$ 9. $S^{1\,et\,4}$ και μετανοησατε μνησϑ. 10. S^1 αναγγελων ... B lineae -τερον τα εσχ. πριν obel. praep. ... AS πριν αυτα γεν. ... ABS μου η βουλη 11. ABS απ ανατ. ... S^1 πορωϑεν ... $S^{1\,et\,4}$ εποιησα pro ηγαγον pr. ... B 3 lineis εκτισα—οδον αυτου obel. praep. ... AB^1S ευοδωσα 13. $S^{1\,et\,4}$ δικ. μου και την αληϑιαν κ. τ. σωτ. ... $S^{1\,et\,4}$ δοξαν

XLVII. S sect. 308—313 ad vv. 1. 5. 8. 9. 12. 13 (στητωσαν). 1. $B^{i.m.}$ $\overline{\nu\beta}$ ... B επι γην ... AS βαβυλωνοσ· εισελϑε εισ το σκοτοσ παρϑενοσ ($AS^{2\,c.3}$ om παρϑ.) ϑυγ. 2. S^1 om σου ... AB ανασυραι 3. S παραδω σε ... S^1 ανϑρωποι 4. AS^2 ειπεν ο ρυσ. 5. ABS ϑυγατηρ ... S κληϑησ 6. $S^{1\,et\,4}$ παροξυνϑησ, ^{3} παροξυνϑην ... S χι(^{3} -ει-)ραν ... S^1 ελεοσ ουδεν 8. AS^3 ακουσον ... AS η τρυφ. ... AS^3 εν τη καρδ. 9. ABS^3 εξεφνησ (B^2S^3 -αι-) pr. post ηξει pon. ... $AS^{3\,c.4}$ om επι σε ... B τα δυο—επι σε i. m. inf. ... AS τα δ. ταυτα εν μια ημ. χηρια και ατεκνια 10. $AS^{2\,c.3}$ γνωϑι οτι ... S^1 om και, ^{2} και εστε, AS^3 om εσται 11. S^1 βοϑυνον ... AS^3 εξαι(A -ε-)φνησ απωλ. ... S^1 απολιασ ... B om μη extr. ... AS γνωσ 12. BS και τη ... S^1 εν pro ει ... B^1 δυνησει 13. S και κεκοπ. ... ABS om δη 14. S^1 κ. ου μ εξελ. ... S^1 εσχισ ανϑρ. πιροσ 15. AS μεταβ. σου ... B^1 συ δε

XLVIII. S sect. 314—320 ad vv. 1. 3. 6. 10. 12. 14 (αγαπων). 20. 1. B i. m. $\overline{\nu\gamma}$ ... $AS^{2\,c.3}$ om επι ... AS και οι εξ 2. AS του ισρ. ... S^1 αντιστηριζομενοσ 3. S^1 εξηλϑον 4. B γιγνωσκω, S γειν-, AS add. εγω ... B οστισκληροσ (= οστισ κλ.?) ... S χαλχουν 5. AS^3 τα παλαι ... AS om α ... AS om ποτε ... AS εποιησαν ... A^2S και μη ... $S^{2\,c.3}$ ενετιλαντο 6. $S^{1\,et\,4}$ εγνωκατε ... AS αλλα και ... S ικαινα 7. S ταυτα ... AS^3 οτι ναι 8. S^1 εγνοισ ... S επιστω 9. S^1 επαξω σοι, AS^2 ε. επι σοι ... ABS εξολεϑρ. 10. AS ουκ ... S^1 ινεκεν ($^{2\,vid.}$ ειν-) αργιριου 11. B^1 βεβουληται ... S ου δωσω ετερω 14. S ανηγγειλεν αυτοισ 15. AB^1 ευοδωσα, S ευοδωκα 16. AS ελαλησα, AS^1 + ουδε εν τοπω γησ σκοτινω ... S εγεινετο ... AS νυν κυριοσ απεσταλκεν 17. ABS ουτωσ, it. 49, 5 ... B^1 om σε pr. ... AS ο αγιοσ ... S^1 σου ου δεδιχα 18. S^1 om ει ... S μου τ. εντολ. εγ. 19. S αμμοσ τησ ϑαλασσησ το ... S εγγονα ... S χνουσ ... S εξωλεϑρευϑησ ... $S^{1\,et\,3}$ ουδε μη απολ. ... $S^{1\,et\,4}$ εναντιον ... AS μου 20. $S^{1\,(et\,4)}$ φευγηων εκ γησ χαλδεων ... AS απαγγειλατε εωσ (S^1 ωσ) ... $S^{1\,(et\,4)}$ γησ και ακουστον γενεσϑω τουτο· λεγετε οτι ερρ. 21. S διψωσιν ... S αυτοισ ϋδ. ... Sϋδωρ 22. B i. m. $\overline{\nu\delta}$ ... AS τοισ ασεβ. λεγ. κυριοσ

XLIX. S sect. 321—332 ad vv. 1. 5. 6 (ιδου). 7. 8. 9 (post αποκαλ.). 13. 14. 16. 18. 22. 24. 1. S αι νησοι 2. AS ωσει μαχ. ... S^1 εσκεπασεν pro εκρυψ. pr., AS^3 pro sec. 3. AS δοξασϑησομαι (S^1 -με) 4. B εκοπι$^{\text{ασα εισ}}$ ματαιον, AS εκ. και εισ μ. ... S δεδωκα ... S εναντι, it. 5. 5. S εαυτου ...

XLV. 23. S^1 τον $\overline{\chi\nu}$] sic Ti in textu, in Comm.: „τον $\overline{\vartheta\nu}$ [sic]: C^b τω $\overline{\vartheta\omega}$“

XLVI. 10. S^1 αναγγελων] sic Ti in textu, in Comm.: „αναγελων [sic]: C^a -γελλων“

S^1 ισρ. και ϊαχ. πρ. αυτ., AS^3 τ. ϊαχ. κ. ισρ. πρ. α. ... B^1 om μου ... AS μου ϊσχ. 6. B^2 om μοι ... S^1 τοτο κληθ., ^{2} το κλ. ... AS τεθειχαι (S -θι-) 7. S ο ρυομενοσ ... $BS^{3\,c.4}$ om ο sec. ... S προσκυνησωσιν 8. S^1 επηκ. σοι ... AS om και επλασα σε ... S^1 διαθηκ. γενουσ εισ φωσ εθν. ... AS κληρονομιαν ερημου 9. AS και εν πασ. τ. οδ. αυτων ... B πασ^{ιν} τοισ τριβοισ 10. BS^1 διψασουσιν ... ABS om ο pr. ... AS αλ'λα 11. S^1 παντα τριβον 12. AS ερχονται ... S^1 και ουτ. δε απο βοραν ... $AS^{3\,c.4}$ κ. ουτοι απο θ. 13. $S^{1\,(et\,4)}$ ευφρανθητε ... $S^{1\,et\,4}$ ευφροσ. και οι βουνοι δικαιοσυνην 14. $B^{i.m.}$ $\overline{\nu\epsilon}$ ... AB εγκατελειπεν ... AS ο pro οτι 15. $AS^{3\,c.4}$ om η ... S εγγονα ... S^1 επελαθετο ταυτα, AS^3 επιλαθοιτο τ. ... S^1 αλεγων pro αλλ εγω ... S^1 om ειπε κυριοσ 16. S τα τιχη σου 17. S^1 ϋφ υμων καθ. ... ABS εξου (B^2S εκ σου) εξελευσ. 18. S^1 σινηχθησαν ... AS om ωσ κοσμον pr. ... B περιθησεισ, AS -ση ... B ωσ νυμφη, AS νυμφησ 19. AS^3 διεφθαρμενα ... ABS και τα πεπτωκοτα (S^1 κατεπτωκ-) νυν ... S στενοχωρησηει ... S^1 κατοικ. σε κ. 21. B^1 ουτε pro ουτοι 22. AB^1S om κυριοσ alt. ... B συ^{σ}σημον, AS^1 συνσ- ... S κολπω σου· 23. AS^3 om αυτων ... ABS προσκυν. σοι ... S χωουν ... AS αισχυνθηση (S^1 εσχ-) sine οι υπομεν. με 24. S^1 εχμαλωτ., it. 25. 25. ABS om οτι ... ABS^2 ουτωσ ... B^2 τ. ϋιουσ μου 26. S^1 om και sec. ... S^1 εσθανθησονται ... S^1 σαξ' ... S^1 αντιλαμβανομενο

L. S sect. 333—338 ad vv. 1. 2 (μη). 4. 8 (τισ). 10. 11. 1. S ουτω ... S^1 η, D^a ωσ (^{3} = b ω) 2. S διοτι ηλθ. ... S^1 επακουων ... $S^{3\,c.4}$ om η ουκ ισχ. τ. εξελεσθ. ... $S^{1\,et\,4}$ ϊδου τ. ελεγμ. μ. και τη απιλη μου, AS^3 ϊδου τη απιλη μ. 3. AS^3 και ενδ. ... S^1 om θησω, ^{3} κ. θησω σακκ., AS^4 κ. θησω ωσ σ. 4. $B^{i.m.}$ $\overline{\nu\varsigma}$ ... AS om κυριοσ alt. ... S μοι διδωσιν ... $S^{3\,c.4}$ πρωϊ πρωϊ 5. $AS^{1\,et\,4}$ om κυριου alt. ... S^1 ανοιει ... S απιθω ουδ 7. AS^3 om κυριοσ alt. ... AS βοηθ. μου ... S αλ'λ ... S^{primo} προσοπον ... $S^{1\,(et\,4)}$ κατεσχυνθηω 9. AB^1S om κυριοσ alt. ... $AS^{2\,et\,3\,c.4}$ βοηθει ... AS^3 κ. ωσ σησ 10. S επακουσατω ... AS^2 om και pr. ... S αντιστηριζεσθαι 11. S κατισχυσατε φλ. πυροσ ... S^1 προσ pro πυροσ

LI. S sect. 339—347 ad vv. 1. 4. 6. 7. 9. 11 (εγω). 13 (ον τροπ.). 17. 21. 1. $B^{i.m.}$ $\overline{\nu\zeta}$ ... S^1 ακουσαντεσ ... B με ... S^2 ου pro ον 2. S^1 σαραν ... B lineae και ευλογ. α. και obel. praep. ... B om και επληθυνα αυτον 3. $S^{3\,c.4}$ om και τα πρ.—παραδισον ... BS om αυτησ ult. ... S αγαλιαμα ... S^2 φωνη 5. S om μου pr. ... S εξελ. εισ φ. ... B φωσ και το ... S^1 βραχιοναν pr. l. 6. S και οι pro οι δε ... S^3 κατοικ. αυτην ... BS εκλιπη 7. AS λ. μου ου ... S^1 και pro μη pr. ... AB φοβεισθαι 8. AS^2 ωσπερ γαρ ... S^1 αιωναν ... S^1 γενεαν γεν. 9. $B^{i.m.}$ $\overline{\nu\eta}$ 10. S το βαθοσ 11. S^1 ελυτρωμενουσ ... S(cf. A) επι τησ κ. γ. αυτων αγαλ'λιασισ και ενεσεισ (^{3} αινεσισ) ... B lineae [απε-]δρα οδ. κ. λ. και obel. praep. 12. S(cf. A) γνωθι συ ($^{3\,c.4}$ om συ) τινα ευλαβηθισα (^{3} -ει-) εφα(^{3} -ο-)βηθησ 13. B απελαθου ... S του προσωπου ... S^1 τ. θ. αυτου θλ., ^{2} τ. θ. μου τ. θλ. 16. $S^{2\,c.3}$ σκεπην pro σκιαν 17. $S^{3\,c.4}$ om εξεγειρου sec. ... AS το ποτ. τ. θυμου εκ χ. κυριου· το ... S θυμου μου 19. $ABS^{2\,et\,3}$ τισ σοι ... AS om σοι post συλλυπηθ. 20. S^1 σειτλιον ... $S^{2\,c.3}$ vid. θεου σου 22. $ABS^{2\,c.3}$ ουτωσ ... AS om μου ... S προσθησει 23. B 2 lineis δωσω—αδικ. σε obel. praep. et i. m. ουκ' π' εβρ' ... B om και sec. ... S εθηκασεϊσα ... AS τα μεταφρενα σ.

LII. S sect. 348—354 ad vv. 1. 4. 6 (αυτοσ). 8. 10. 11. 13. 1. S om σιων sec. ... $AS^{3\,c.4}$ om συ 2. B^2S^1 εκτιναξε ... B εκλυσαι ... $S^{3\,c.4}$ om σου ... S^1 εχμαλωτ. 4. $B^{i.m.}$ $\overline{\nu\theta}$ ... $S^{1\,et\,3}$ ουτω ... B κυριοσ κυριοσ 5. ABS ωδε εστε (A -ται) ... S ελημφθη ... B 2 lineis βλασφημειται—6. τουτο

LI. 19. b διο, Ti ut codd. δυο

γνω- obel. praep. 8. S^1 προσ bis scr. ... AS ελεησει (^{1} -σι) 9. S ευφροσυνη ... S^1 om κυριοσ ... B^{1}S ερυσατο ... S^1 om ιερουσαλ. sec. ... S$^{1 et 4}$ παντα τα εϑνη τα ακρα, AS^3 π. τα ακρ. 11. AS μη απτεσϑαι ... ABS εξελϑατε ... S εκ του μ. 12. S γαρ προ προσωπου ϋμ. ... S^1 συναγων ... AS κυριοσ ο ϑ. ισρ. 13. B i. m. ξ̄ 14. ABS om των ... ABS των pro υιων 15. AS ουτωσ ... S^{primo} πιρι

LIII. S sect. 355—359 ad vv. 1. 4. 7 (ωσ πρ.). 10 (post μακροβ.). 12. 1. S^1 απεκαλυφη 2. AS εναντ. αυτ. ωσ παιδιον (^{1} πε-) 3. B εκλιπον, S εκλι(^{3} -ει-)ποντα ... S παρα παν (^{2} -τασ) τουσ ... B απεστραπται· 4. S^1 αυτον εν πονοισ 5. AS ανομιασ ... AS αμαρτιασ ... AB^{1}S παιδια 5. 6. B dist. μωλ αυτου. ... παντεσ˙. 7. S κεκραχωσϑαι ... ABS om αυτου ... AS$^{2 c.3}$ τ. κιραντοσ αυτον ... ABS i. f. add. αυτου 8. S^1 ηχϑη pro ηρϑη 9. B^1 om αυτου sec. ... AS^2 ουδε ευρεϑη δολοσ εν 10. AS η ψυχη ϋμων ... S κ. κυριοσ βουλετ.

LIV. S sect 360—364 ad vv. 1. 4. 7. 11 (ιδου). 14 (απεχου) 1. B i. m. ξ̄α ... S^1 μολλον 3. AS και εισ τα αρ. ... S^1 εκπιτασον 4. S ου μνησϑ. ... ABS om ετι 5. S$^{1 (et 4)}$ οτι εγω κ. ... S^1 om και 6. S^1 ω γυνεκα ... S καταλελιμενην ... AS om ο pr. ... S^1 ουτω pro ουδ ωσ 7. B εν(^{2} -γ-)κατελιπον ... AS μετα 8. S^3 (cf. A) ελεησα 9. S$^{1 (et 4)}$ εστιν ονομα καϑ. ... S$^{2 (c.3)}$ χαιρω pro χρονω 10. S τα ορια ... AS μεταστησασϑαι (^{1} -ϑε) ουδε οι ... S^1 om σου ... AS γαρ κυριοσ ειλεωσ (A ιλ-) σοι 11. S η ταπινη ... S^1 εστε (^{3} -ται) παρακεκλημενη pro ου παρεκλ. ... S^1 om σοι ... S^1 λιϑν ... B^1 σαππιρον 12. S ϊα^{σ}πιν ... S κρυστασλλου ... S$^{D^a}$ περιβολεον 15. AS om και παροικησ. σοι 16. AS κτιζω ... S ουκ ... S^1 χαλκουσ ... S εκτικα 17. S^1 τον, AS^3 φϑαρτον pro σκευαστ. ... AS^2 φ. η αναστ. ... S^1 κρισειν και π. ... B 2 lineis ηττησει—εν αυτη obel. praep. et i. m. οι ωβ' ουχ' π' εβρ' ... S ηττησετε ... S^1 εσ. μου αγιοι λ. κ.

LV. S sect. 365—369 ad vv. 1. 2 (ακουσ.). 4. 6. 10. 1. B i. m. ξ̄β ... S^1 βασδισατεσ ... AS πιετε pro φαγ. ... ABS οινου 2. S^1 αργυριω ... B om ακουσατε μου, S^1 ακουσασϑε μ. 3. AS$^{3 c.4}$ επακουσατε ... B lineae και ζησ. εν αγαϑοισ obel. praep. 4. S αυτον post μαρτ. pon. ... AS δεδωκα 5. S^1 επικαιλεσοντε ... AS^3 om κυριου ... S^1 οτι εδοξ. σε c. seqq. conj. 6. AS^3 ζητ. τ. ϑεον 8. AS ουδε ωσπ. 9. S απο τηων (D^a τησ) οδων 10. AS om ο ... S^1 και ουκ αποστραφησεται 11. AS συντελεσϑη ... ABS οσα ηϑελ. ... B^1 ευωδωσω ... S^1 om σου ... S$^{2 c.3}$ i. f. add. vid. φυλαξεισ 12. S^{primo} vid. επικρατησι

LVI. S sect. 370—373 ad vv. 1. 3. 6. 8 (ο συναγ.). 1. AS om και pr. 2. S^1 σαββα, ^{2} σαββατα μου ... S^1 om χειρασ ... AS αδικημα 3. B i. m. ξ̄γ ... S προσκι(^{3} -ει-)μενοσ κυριω ... ABS οτι εγω ειμι ξυλ. ξηρ. 4. BS εαν ... S^1 προσταγματα pro σαββ. ... S τησ διαϑηκη μ. 5. S$^{1 et 3}$ και δ. ... AS^1 κρισσων, $^{2 et 3}$ κρισσον 6. S δουλευεισν ... B τω ειναι et lineae [αυ-]τω εισ δ. κ. δου- obel. praep. ... S^1 αντεχομενοισ 7. AS επι του ϑυσιαστηριου μ. ... S^1 διερπαρμενουσ ... S^1 επ αυτουσ 10. B i. m. ξ̄δ ... AS παντ. εκτετυφλ. ουκ εγν. φρονησαι (^{1} -σε) ... AB i. m. int. S ι παντεσ ※ κυνεσ, B i. m. ext. ουχ' π' εβρ' ... S οι ου δ. 11. AS^3 εν ταισ οδ. ... AS κατα το αυτο

LVII. S sect. 374—381 ad vv. 1. 3. 7. 11. 13 (οι δε). 15. 17. 21. 1. S stichos και ουδ. κατανομει et και ουδ. εκδεχ. τ. καρδια invertit. 3. B i. m. ξ̄ε 4. S κ. επι τινι ηνυξατε 5. AB τα ειδωλα, S επι τα ϊδ- ... S^1 δασεω ... S^1 φαραξειν ... S^1 εκινησ, ^{2} -νοισ pro κακεινοισ (^{3}) ... S^1 ποδασ ... S^1 εκινοισ, ^{2} vid. και εκ-, AS^3 κακεινοισ pro και τουτοισ ... S i. f. add.

LIII. B signa interpunctionis in hoc capite multo frequentiora, quam in ceteris libri partibus 10. AS η ψυχ. υμων] ita et Ti, Bb ημων

λεγει κυριοσ 7. S κακει ... S^{1} αναβιβασασ ... ABS om σου i. f. 8. S^{1} μνημοσυνον, ^{2} vid. -νον, ^{3} = b ... S ωσ pro ωου ... B κοιμενουσ, i. m. ⁒ μω 9. AS^{3} και απεστρεψασ και εταπ. ... S^{1} εταπινωϑη 10. $S^{2 c. 3}$ επραξα ... S^{1} ο pro ου 11. B 3 lineis με και ουχ — ουδε εισ την obel. praep. ... AS εμνησϑησ (^{1} αιμν-) μου ... S^{1} bis οδε pro ουδε 12. $AS^{2 et 3}$ δικ. μου ... $AS^{2 et 3}$ ωφελησουσιν 13. S αναβοησεισ ... B εξελε(σϑω)σϑωσαν ... B λημψεται ανεμοσ ... S αποισεται αυτουσ ($^{3 c. 4}$ om αυτ.) κατεγεισ 15. AS^{3} κυριοσ ο ὑψ. ο εν ... B 2 lineis [κα-]τοικων — ονομα αυ- obel. praep. ... S^{primo} αιωναν ... $AS^{1 et 4}$ ον. αυτω κυριοσ ... S ο ὑψιστ. εισ τον αιωνα ο ($^{3 c. 4}$ om εισ — ο) εν ... B τοισ την καρδ. συντετρ. ... B 2 lin. [αμαρτι-]αν βραχυ — πατ. αυτον obel. praep. ... $S^{2 c. 3}$ vid. στυγν. εν τη καρδια αυτ. και 18. B εοραχα ... $S^{3 c. 4}$ om και παρεκαλ. αυτον 19. ABS ειρ. επ ειρηνην (S^{1} sec. loco ιρ-, ^{2} ἰρ-, ^{3} ειρ-) 20. AS αδικ. ουτωσ ... B κλοιδων- ... S^{1} αναπαυσον|σϑε, ^{2} -σασ|σϑε, ^{3} -σασ|σϑαι ... S^{2} ου μη δ. 21. B χ. ειπεν ο ϑεοσ τ. ασεβ., AS χ. τ. ασ. ειπεν κυριοσ ο ϑ.

LVIII. S sect. 382 — 386 ad vv. 2 (ετουσιν). 6 (αλλα). 9. 10 (τοτε). 13. 1. $B^{i. m.}$ ξς ... S ωσ σαλπιγγοσ ... S ἰακωβ' τα ανομηματα α. 2. S τασ οδουσ μου ... S^{1} επιϑυμησουσιν ... S^{1} λαον 4. AS om ει ... S^{1} κραυη 5. $S^{2 c. 3}$ ουδε ημερ. ... S^{2} ὑποστρωσησ ... AB ουτωσ, S ωσ 6. ABS νηστ. εγω ... S εξελελεξαμην ... S στραγαλιασ ... S τεϑραμ'μενουσ 7. S εισαγαγε ... S^{1} οχ ... ABS ὑπεροψη 8. ABS προϊμον ... $S^{2 c. 3}$ ἱματια 9. S^{1} απυ 10. S τεταπινωμεν (^{4} -μενην) εμπλησισ ... S^{1} ανατελλι ... $S^{1 et 4}$ μεσημβρ. εστε (^{3} -ται) 11. S^{1} καϑα ... AS^{3} εξελειπεν ... AS^{3} i. f. add. και τα οστα σου ωσ βοτανη ανατελει και πιανϑησεται και κληρονομησουσι γενεασ γενεων (S bis γεναι-) 12. $S^{2 c. 3}$ ανοικοδομ- ... B εσται τα ... B lin. -α σου αι. γ. γε- obel. praep. ... AS σου τα ϑεμελ. ... S^{1} γεν. γενεασ ... ABS και τουσ τριβ. ... AS τουσ pro σου 13. B απο τ. σαββ. τ. ποδα σου ... S ποιεισν ... S^{1} το σαββατον ... AS^{2} τ. ϑεω σου 14. S αναβιβαση

LIX. S sect. 387 — 392 ad vv. 1. 6 (τα γαρ). 9. 11 (ανεμιναμεν). 15 (και ειδεν). 19. 1. $S^{2 c. 3}$ σωσαι σε ... S om αυτου 2. $S^{3 c. 4}$ om αναμεσον sec. ... AS^{2} προσωπ. αυτου 3. AS μεμολυμμεναι ... S^{1} αιμα 4. AS ουδισ (^{3} -δεισ) 5. S ερηξαν ... S^{1} μελων ... AB(^{2}) βασιλεισκοσ 6. S ουδε μην ... S περιβαλοντε (^{3} -ται) 7. S^{1} εκχεαιμα ... B διαλογισμοι sec. i. m. ... AS^{1} αφρονων pro απο φονων 8. S^{1} κρισιν ϑεου ... S^{1} ἰρηνηνην 9. $S^{3 c. 4}$ om και ου — δικαιοσυνη ... AB^{1} om αυτων sec. 10. $S^{3 c. 4}$ τυφλοσ ... S ουχ ωσ ... B om και sec. 11. $B^{i. m.}$ ξζ ad ανεμειναμεν ... $S^{2 c. 3}$ αναμενουμεν 12. $S^{2 c. 3}$ πολ'λαι γ. ημ. αι ανομιαι 13. AS απο οπισϑεν ... S ελααλησαμεν 14. $AB^{1}S$ καταναλωϑη ... AS ηδυναντο (S^{primo} -νοντο) ... S^{1} διελϑεισ ... $A^{2}S$ την διανοιαν (^{1} -α) αυτων ... AS^{1} συνιναι 17. B δικαιοσυνην ... S ωσ σωτ. ... AS om αυτου 19. S^{1} om οι pr. ... S κ. ηιξι 20. S^{1} om ο 21. $S^{1 et 3}$ την καρδιαν σ., $^{2 c. 3}$ την στομα σ. ... B ου μη εκλ. εκ τ. στ. σου i. m. inf.

LX. S sect. 393—399 ad vv. 1. 5. 8. 10. 13. 17. 21 (φυλασσων). 1. $B^{i. m.}$ ξη 2. $S^{2 c. 3}$ ἰδου γαρ ... AS σκοτ. και γνοφ. καλυψι (^{3} -ψει, A -υπτει) γην επ εϑνη 5. B εκτηση ... $S^{1 et 4}$ τ. καρδ. σου ... S επι σε ... S^{1} πληϑοσ ϑ. ... S^{1} εξουσιν 6. AS γαιφαρ ... B^{1} εξαβα pro εκ σαβα ... S οισουκισιν, AS^{1} ($^{et 4}$) add. και λιϑον τιμιον ... S ευαγγελιουνταισ (^{1} = -τεσ?) σοι 7. S συναχϑ. σοι ... S ηξουσ. σοι ... $S^{1 et 4}$ δωρα δεκτα 8. BS πετονται ...

LVII. 12. $AS^{2 et 3}$ δικ. μου] Ti ad lineam — σου και τα κακα σου — in Comm. adnotat: „σου: $C^{a et b}$ μου"; respicit, opinor, ad prius

LIX. 6. S ουδε μην] sic Ti in textu, in Comm. „μην: [adde ν?] erasum et jam a C^{a} ut videtur improbatum"

ABS κ. ωσ περιστ. 8. 9. AS$^{1\,(et\,3)}$ om επ εμε, ^{2} om εμε alt., AS^{3} om αι (^{1} ε) 9. ABS^{3} ϑαρσειτ ... AS μετ αυτων δια ... B om δια pr. ... B $\overline{\tau o}$ pro το, S^{1} om το ... S$^{3\,c.4}$ om του 11. S$^{2\,c.3}$ του εισαγαγ. ... S^{1} om και βασιλ. αυτων, AS^{3} om αυτων 12. AS$^{2\,c.3}$ οι βασ. αυτων ... S^{1} οτινεσ ... AS ερημωϑησονται (^{1} -τε) 14. B lineae σε κ. παροξυναντων obel. praep. et i. m. οι ωβ' ουκ' π' εβρ' ... ABS πολισ κυριου σ. 15. S^{1} ενκαταλελεμμενην ... ABS ευφροσυνην 16. S^{1} βασεων ... S^{1} om και ult. 17. B^{1} om και pr. 18. S κ. ουκ ετι ακουσϑησονται (^{3} -σεται) αδ. ... S κληϑησοντε (^{3} -ται) 19. S^{1} om σοι ... AS om ετι ... S φ. σε τ. νυκταν ... S σοι φ κυρ. εισ ($^{3\,c.4}$ om εισ) φωσ 20. B^{1}S^{1} δυνησεται ... ABS^{3} κυριοσ σοι, S$^{1\,et\,4}$ κυρ. ο ϑεοσ σοι 21. AS δικαιοσ και ... B κληρονομη(σου)σουσιν ... S αυτων 22. S$^{1\,et\,4}$ ελαχ. εστε (^{3} -αι)

LXI. S sect. 400—404 ad vv. 1. 3 (και κληϑ.) 5. 8. 10 (αγαλλ.). 1. B i. m. $\overline{\xi\vartheta}$ ... S^{1} ευαγγ. ταπινοισ απεσταλκεν ... AS τη καρδια 2. S δεκτοσν ... S^{1} ανταποδοσεων 3. AS^{3} om αυτοισ ... S$^{1\,(et\,4)}$ φυτ. δικαιοσυνησ κυρ. 4. AS εξερημωμενασ ... S το προτερον ... S^{1} πολ. εωνιουσ (^{3} αι-), ^{2} π. ερημ. και ... B εξηρημωμενασ, S εξερημενασ 5. S om σου 6. S$^{1\,et\,4}$ ϑεου ϋμων ... S^{1} καν εν 7. B την γην εκ δευτ. κληρονομ. ... S^{1} κληρονομησου (= -ή σου?) τ. γ. 8. S^{1} om και ult. 9. B γνωσϑησεται, S^{1} γνωσϑησεσϑαι ... S εγγονα' ... S εμμεσω ... AS$^{3\,c.4}$ om εν μεσ. τ. λαων ... B^{2}S ευλογημενον 10. S κ. ευφροσυνην ... B i. m. $\overline{o}$ ante αγαλλ. ... S^{1} κιτωνα ... B περιεϑηκεν μοι ωσ νυμφιω 11. S^{1} om το ... AS om κυριοσ alt.

LXII. S sect. 405—409 ad vv. 1. 2 (και καλ.). 3. 8. 10. 1. S$^{1\,et\,3}$ σιωπησωμαι ... AS η δικ. μου 2. AS το ον. σου το ... S αυτον 4. S^{1} κληρονομϑηση (sic, ρ sine puncto, Ti edidit) ... AS om ετι ... S$^{2\,c.3}$ σοι (= συ) γ. κληϑηση ϑ. ε. κ. η γη σ. ... AS om οτι ευδοκ.—συνοικισϑησεται ... B$^{?}$ ευδοκησεν, i. m.$^{?}$ ευδοκησει 5. ABS ουτωσ ... AS οι υι. σου μετα σου ... S νυμφην 6. AS τιχεων ... S$^{2\,c.3}$ κατεστησα σοι 7. S ου γαρ εστιν ... S^{1} ο οικοσ pro ομοιοσ ... ABS$^{1\,et\,3}$ αγαυριαμα 8. B$^{?}$ δοξησ, i. m.$^{?}$ δεξιασ ... S δοξησ pro ισχυοσ ... S^{1} om κ. τα βρωματα ... BS^{1} om σου sec. 9. AS^{3} αλλ η ... AS συναγοντεσ ... S^{1} om αινεσουσι—συναγαγ. ... AS^{2} συναγοντεσ ... S^{1} om αυτα 10. AS^{1} τουσ λιϑ. τουσ ... S διαριψατε 11. S ακουστον εποιησεν ... AS σοι ο σωτ. παραγεινεται (^{1} -τε, $^{2\,c.3}$ -γεγονεν) 12. S^{1} απο κυριου συνεκληϑη ... S κ. ου καταλελιμμενη

LXIII. S sect. 410—417 ad vv. 1. 2. 3 (και τ. εϑν.). 7. 9 (ου πρ.) 11 (ο αναβιβ.). 15. 17. 1. B$^{i.\,m.}$ $\overline{oa}$ ... ABS παραγεινομενοσ (A -γι-) ... S^{1} ερεϑρημα ... S^{1} σωτηριασ 3. S πληρουσ (c. antecedd. conjg., similiter b) ... AS om μου ... S^{1} τα ϊματια α. 4. S$^{2\,c.3}$ ημ. γαρ κυριου α. ... B ηλϑεν 5. AS και ουδεισ βοηϑ. ... S και ουδισ (^{3} -δεισ) αντελαβετο ... S ερυσατο ... S εστη 6. S$^{2\,c.3}$ εισ την γ. 7. S$^{2\,c.3}$ το ελεοσ ... B^{1} αρετ. αρετασ $\overline{\kappa\upsilon}$, ^{2} αρετ. αυτου $\overline{\kappa\sigma}$ + $\overline{\kappa\upsilon}$ (ut vid.) ... S^{1} οισ bis scr. ... S κατα το αυτου ελεοσ κατα 8. S τ. μου ου μη αϑετησουσιν 9. AS$^{1\,et\,4}$ αυτοσ κυριοσ 10. AS$^{1\,et\,4}$ και αυτοσ 11. AS om που pr. ... AB$^{m.}$ εκ τησ γησ, S εκ γησ 12. S^{1} δε|δια (in fin. col.) pro δεξια ... S μωϋσην ... AS ποιησ. αυτω 13. AS δια τησ αβυσσ. 15. AS δοξησ· που ... S^{1} οικτειρμοι, ^{2} οι οικτ., AS^{3} των οικτειρμων ... S$^{2\,c.3}$ ημων κυριε 16. S ημων πατηρ ... S κυριε ο πατ. ... B 2 lineis ρυσαι—εστιν obel. praep. 17. S^{1} om απο ... S εσκηρυνασ ... AS^{3} ημων τασ καρδιασ 18. S$^{1\,et\,4}$ μικρον τι 19. S εγεναμεϑα

LX. 15. ABS ευφροσυνην] ita et Ti, b -συνη (tacet Ti in Prol.)

LXI. 3. B πενϑουσι sec. loco, bTi -σιν 4. B εξηρημωμενασ sec. loco] ita et Ti (tacet in Prol.), Ab εξερημωμ-, de S tacet Ti in Comm.

LXIII. 12. S μωϋσην] ita et Ti, ABb μωσην

LXIV. S sect. 418—420 ad vv. 1. 4. 5 (ιδου). 2. BS$^{2\,et\,3}$ χηρ. απο πυροσ, S^{1} κ. ὕπο π. ... S$^{3\,c.4}$ om εσται ... AS^{3} το ον. κυριου 3. S$^{1\,et\,4}$ ποιησησ 5. B om γαρ ... S τοισ ὑπομενουσιν το δικ. 6. S^{2} ραχχοσ ... AB^{1}S εξερυημεν 7. S^{1} αντελαβετο 8. S^{1} om των ... B i. f. add. ημεισ 9. B μνησθησ 10. AB εισ καταραν c. seqq. conjg. 11. AS παντα τα ενδ.
LXV. S sect. 421—429 ad vv. 1. 3. 8. 11. 13. 17. 18 (ιδου). 21. 25. 1. B$^{i.m.}$ $\overline{οβ}$ ... AS$^{1\,et\,3}$ εγενομην ... AS ζητουσιν et επερωτωσιν invert. ... S ειπον 2. B 3 lin. [η-]μεραν—πορευομενοισ obel. praep. ... S^{1} τ. πορ. οδ. ουκ αληθη (^{3} -θεινη), ^{2} (cf. A) οι ουκ επορευθησαν εν οδω καλη 3. S λαοσ ... S$^{1\,et\,2}$ μου ... S^{1} om δια παντοσ ... S^{1} om τοισ pr. ... S θυμιουσιν εν 4. AS add. και ab in. ... S^{2} ενυπνια και οι ... B κρεασ ὕειον, AS κρεα ὕεια (A υῖα) 5. BS^{1} καιετε 6. S$^{1\,et\,3}$ εναντιον ... S$^{1\,(et\,4)}$ ου μη σιωπισω ... S αν αποδω· και ανταποδωσω εισ 7. B αποδωσω ... S επι τ. κολπ. 8. S ουτω λ. ... S λυμηνητε, ^{3} -ται ... AS$^{2\,c.3}$ ευλογ. κυριου 9. AS και το εξ ιουδα ... S^{1} οσ κληρονομησει ($^{2\,c.3}$ -σουσει) το 11. S^{1} om και sec. ... S δαιμονι (^{1} δε-) 12. S και ($^{3\,c.4}$ om και) παντεσ σφαγη ... S^{1} ποιησατε ... S ^{1}μου ... S ηβουλομην 13. AS^{1} διψησεσθαι 14. B om υμων pr. ... AS om υμων sec. ... S^{1} ολολυζετε 15. S$^{2\,et\,3}$ κατελιψετε ... S$^{2\,c.3}$ το ον. του κυριου ὕμων ... S^{1} ονομα εωνιον 16. S^{1} ελλογησουσιν ... S$^{3\,c.4}$ οι ομουντεσ ... AS θλιψιν αυτων 17. S^{1} ουρ. καπνοσ ... S προτερ. ουδε μη 18. AS^{1} om οτι ... ABS ἵερουσ. αγαλλιαμα (S^{1} -αλι-) 19. S^{1} εν ἵερουσ. ... S εν αυτω φ. ... AS$^{2\,c.3}$ κλ. ουδε φ. ... S^{1} κραυησ 20. S$^{1\,et\,4}$ και ουκετι μη, AS^{3} και ου μη ... AS om ετι 21. S καταφυτευσωσιν et φαγωνται ... ABS γενηματα 22. S φυτευσωσιν ... B om εσονται ... AS τα εργα 23. AS οι δε εκλ. ... S^{1} ουδε κοπ., ^{3} ου μη κ., ^{2} = b ... S εγ'γονα ... S i. f. add. εστε (^{3} -αι) 24. BS om η ... AS επακουσομαι (^{1} -με) 25. S$^{2\,c.3}$ αρτον φαγεται και ουκ ... AS ουδε μη λυμαν.
LXVI. S sect. 430—441 ad vv. 1. 3. 5. 6. 8. 10. 12. 15. 17. 18 (ερχομαι). 20. 22. 1. S^{1} om ουτωσ λ. κ., suppl. ^{A} ουτω λ. κ. ... AS μοι θρον. η δε γη ... AS η ποιοσ 2. S^{primo} post ταυτα pr. perg. λεγει κυρ.—επιβλεψω, uncis del. ... B$^{i.m.}$ $\overline{ογ}$ ad και επι ... S^{1} αμα pro εμα ... B lineae λογουσ—3. ανομοσ lineolam (obelum?) praep. 3. S μοσχον ... BS^{1} om ο tert. ... S^{1} κυναν ... S^{1} σιμιδαλιν ... B ὕειον, AS ὕιον ... AS ουτοι ... AS α η ψυχ. 4. B εκδεξομαι, S εκλεξωμαι ... S αποδωσω ... S^{1} εκαλ. αυτοισ ... S^{1} μοι ... B^{1} ουχ ηκουσ. ... S ηβουλομην ... S^{1} εξελεξατο 5. AS το ρημα κυρ. ... ABS αδ. ημων ... AS μισ. ημασ 6. B$^{i.m.}$ $\overline{οδ}$ ... S^{1} om φωνη κρ. εκ πολεωσ 7. AS πριν η bis ... S$^{1\,et\,4}$ τεκ. και πρ. ... B ποπον (sic?) 8. S τοιαυτα ... B εορακεν ... S η pro ει ... S^{2} γυνη ... AS ει pro η ... B εθνοσ 9. S εγω δεδωκα ... S ουχ ιδ. εγω στιραν κ. γεννωσαν ... AS om σου 10. S^{1} οι αγαπ. εν αυτην, AS^{2} οι κατοικουντεσ (A ενοικ-) εν αυτη, ^{3} = b. ... AS om αμα αυτη ... S επ αυτην 11. S εκθηλ. πα τρυφ. ... S^{1} δοξεωσ 13. ABS ουτωσ, it. 22. ... S ὕμασ παρακαλεσω 14. S^{1} χαριοθε ... AS ὕμων η καρδια ... S οστα ηὕμων ... AS τοισ σεβομενοισ αυτ. ... S απιλησῃ 15. AS om αυτου sec. et tert. ... S^{1} αποχοραχισμων 16. B lineae $\overline{κυ}$—γη obel. praep. 17. AS^{2} κρεα, S^{1} κρια, ^{3} = b ... BS^{4} ὕειον, A υῖον, S^{1} ὕεια, ^{3} ὕειων 18. S λογισμ. αυτ. επισταμαι ερχ. ... S γλωσσ. αυτων 19. AS^{3} σημια ... S^{1} επ pro εξ ... ABS θαρσεισ ... S φουθ' ... S λουθ' ... AS και θοβελ ... B om εισ ult. ... B εορακασιν ... S$^{1\,et\,4}$ μου τα εργα και την δοξαν ... AS μου

LXV. 4 B υειον] ita et Ti, b υιειον 16. ABSb τον θεον τον αλ. bis, Ti priore loco mendose omiserat τον sec.

LXVI. 3. B ὕειον] ita et Ti, b υιειον, it. 17. 5. ABS αδ. ημων] ita et Ti, b αδ. υμων

την δοξαν εν 20. S^1 σκιαζων 21. S εμοι ϊερεισ 22. AS ενωπ. μου ... $S^{1 et 3}$ ειπεν pro λεγει 23. ABS μηνα εκ μ. ... S και ηξι (^{3} -ει) ... AS σαρξ' ενωπιον εμου (A μου) προσκυνησαι (^{1} -σε) ... $S^{1 et 3}$ κυριοσ ο θεοσ
Subscriptio: BS ησαϊασ

ΙΕΡΕΜΙΑΣ.

Inscriptio: ABS ϊερεμιασ

I. 1. S κατοικησει 2. ABS οσ εγεν. ... BS ϊωσεια, it. 3. pr. loco, B et sec. l. 3. $S^{2 c.3}$ ϊουδα και ... S εωσ συντελιασ (^{3} -ει-) ενδεκ. ... ABS om του ... S^1 εκμαλωσιασ 5. B εκ μητρασ i. m. 7. S^1 οσ pro οσα 8. S om εγω ... B^1 εξειρεισθαι 9. S^1 τουσ λογοισ μ. 10. ABS κατεστακα ... BS om επι sec. ... ABS απολλυειν 11. S σοι ... AS ορ. ϊερεμια ... S^1 καρϊνην 12. 13. S^1 om hos verss. 13. AB προσ με εκ δευτερου 14. S πορρα (tacet Ti) 15. ABS βασιλ. απο (A add. προσωπου) βορρα τησ γησ 16. S ενκατελιπ. μεν κ. 17. AS ειπον προσ αυτουσ π. ... S εαν ... S^1 προσωπαυ ... AS εγω ειμι 18. B χαλκ. οχυρουν, S χ. ϊσχυρον ... AS απασιν 19. S πολεμησωσιν ... S οτι ... AS εγω μετα σου ... S εξε(^{3} -αι-)ρεσθαι

II. 1. S τελιοτητοσ ... B αυτου pro σου του ... S^1 τω εξ. 3. ABS om ο ... ABS γενηματων 4. B i. m. β 5. S^1 πλεμ'μελημα 6. ABS εν γη εν η ... AB^1S om ανηρ, B^m ' ανηρ ... S ανοσ pro ουθεν ... S κατωκησεν (^{2} add. εκει) ϋϊοσ ανθρωπου[.] 7. S εισηγαγον ... ABS εισηλθατε 8. AS τ. νομου μου ... S βααλ 9. S^1 om προσ υμασ—κριθησομαι ... $AB^m S^{corr.}$ post υμασ add. λεγει κυριοσ 10. S διοτι διελθατε ν εισ νησ. χετ'τιειν ... S σφοδρα ... S^1 η γενονεν 11. ABS αλλαξονται (S^1 -τε) ... $S^{2 c.3}$ ηλλαξαντο 12. S επι πλιω 13. S^1 om και pr. ... AS^2 ϋδατοσ ζωντοσ 14. B i. m. γ ... $S^{2 c.3}$ διοτι 15. S λεγοντεσ 19. S^1 om και γνωθι 20. BS om και pr. ... S^1 δουλευσω ... AS om σοι ... BS παν βουνον 22. B^1S^1 αποπλυνησ ... AS ποαν ... AS εναντ. μου (A εμου) εν τ. αδικ. σου λεγ. κυρ. 23. S^1 ωλολυζεν 24. S^1 επιστεψει αυτ. πλην π. 25. S αποστρ. τ. φαρυγγα σ. α. διψουσ κ. τ. ποδα σ. α. οδ. τραχιασ 26. S^1 ο βασιλευσ α. 27. S επεστρεψαν 28. S^1 ποι ... $S^{2 c.3}$ ει και αναστ. (ut vid.) ... B σωσουσιν, AS add σε ... S^1 ϊρουσαλημ 30. B^1 om vid. λεων ... B^1 ολεθρευων (-ε- et A) 31. B i. m. δ ... AS ουχ ηξομεν 34. S αθοων 36. S^1 εγυπτου κατισχυνθηση ... B^1S καθ. καταισχυνθησ (S^1 -ε-) ... S^1 ευδοχηση, $^{2 etc.}$ ευοδοθηση

III. 1. B^1 μηαινομενη, S^1 μιεν- 2. ABS αρ. εισ ευθ. τ. οφθ. σου ... AB^1S πορνιαισ, S^1 -νιεσ', it. 9. S -νι- 3. S^{primo} om και εσχ. ποιμενασ ... ABS εγεν. σοι 5. S^1 αιωναν ... AS διαφυλαχθησεται ... S om και εποιησασ 6. B i. m. ε ... S εν ται (sic) ημερεσ (^{3} -ραισ) ... B ϊωσειου, AS ϊωσια 7. S ανεστρψεν ... S αθεσιαν 8. S^1 om οτι, ABS^2 διοτι ... B παντων ⁽ων και ειδον περι παντων⁾ ων κατ. et i. m. ουκ' π' εβρ' ... S^1 κατεληφθη ... S^1 μοιχατο ... ABS του ϊσραηλ' ... S αυτη pro αυτην 9. S τον λιθ. κ. το ξυλ. 10. S^1 επεστρφη 11. S τ. ψυχ. αυτησ 12. AB^1S επιστραφητι ... ABS ου pro μη ... S^1 στεριω ... S μηνιω ετι ϋμ. 14. S^1 επιστραφητεσ, $^{2 et 3}$ -ται 16. ABS λεγει κυριοσ post εκειναισ pon. ... S^1 αβησεται ... S επισκεφθησεται 17. ABS θρονοσ ... S^{1-3} om ετι 18. ABS

II. 8. Ti in textu S: οιϊερεισουκιπαν, in Comm.: „ϊεριο [sic] et ιπαν: C^b ϊερεισ et ειπαν" 31. b προ σε (tacet Ti in Prol.) 36. S^1 κατισχυνθηση, sic Ti in textu, in Comm.: „κατεσχυνθηση [sic]: C^a et ^{b} καταισχ."

om ο ... S^1 βορραν ... S^1 κατεκληρονομησεν 19. B εϑνη pro τεκνα ... S^{1-3} την pro γην ... S^1 ειπατε παρακαλεσατε, AS^3ει πατερα κ., ^{3} = b, nisi S καλεσατε ... S αποστραφηση 20. S ηϑετησαν ... BS om ο 21. B i. m. ϛ ... BS επελαϑεντο 22. S ιασωμαι (^{1} -με) 24. AB^1S^2 καταναλωσεν ... S^1 μοχϑουσ τ. π. ηων ... AS νεοτ. αυτων ... S^1 μοσχουσ 25. B και ο (fin. lin.) πατερεσ, S κ. οι πατερ

IV. 1. B i. m. ⁊ ... ABS om και pr. ... AS^1 om του ... B ⁒ μου i. m. 2. AS και εν κρισ. ... S^1 εν αυτη εϑνη 3. S^1 ουτωσ λ. κ. ... S σπιρετε ... S^1 ακανϑασ 4. AS^1 κ. περιελεσϑε (A -ϑαι), S^4 κ. περιτεμεισϑαι ... S^1 σκηροκαρδιαν ... BS ο ϑυμ. αυτου ... S προσωπου 5. S σημανεται ... S σαλπιγγει και ... BS κεκραξετε ... AS και ειπατε ... S τασ στιχηρεισ 7. $S^{2c.3}$ ανεβη ... B om τησ ... AB^1S εξο(S -ω-)λεϑρευων ... ABS om αι ... S^1 κατοικεισϑε την γην εισ ερημωσιν πολισ κατερεϑησονται 8. S^1 διοτι ου πεστραφη ... S^1 ημων 9. S^1 απολιτε η καρα ... S^1 (cf. A) om ϑαυμασονται 10. B i. m. η ... AS^1 om ιδου ... S^1 ωσ 12. ABS om μου 13. S (cf. A) τα αρμ. αυτωου ... AS οι ιππ. αυτων 14. B i. m. ... $AS^{3\,(et\,4)}$ αποπλυναι ... B^2S λογισμοι (S^1 -ει-) 15. AS αναγγελλοντοσ ... S εφρεμ' 16. $S^{2c.3}$ ιδου συστροφ. ... S^1 om και 17. S εγενετο 19. BS^1 om την κοιλιαν μου alt. ... S^1 om μαιμασσει—καρδ. μου ... S^2 σπαρασσ. και η ... S^1 κραγην 20. ABS ταλαιπωριαν (S^1 -ε-) ... S^1 δερισ 22. S ηγουμεμοι ... AS καλον 23. S^1 om γην 25. S^2 επτοηντο 26. S^1 ενπυρισμενε ... BS om πυρι 28. B συνσκοτασατω, S^1 συσκοτασετω 29. S^1 ανεχωρησαν ... ABS om η ... S^1 om και επι τ. π. ανεβησ. 30. S κοκκινα (^{1} κοκι-) ... AS και εαν ... S^1 ενχρισησ|τιβη, ^{2} ενχρισησ στιβι ... ABS ο ωρ. σ. ... AS ζητησουσιν 31. S^2 φωνησ ϑυγ. ... AB οιμμοι, S ομμοι ... B^1 ανειρημενοισ

V. 1. S^4 ευρητε ανδρα 2. AS επι ψευδ. 3. B i. m. ⁊ ... S^1 om και ουκ επ. σ. αυτουσ 4. S ηδυνασϑησαν 5. S^1 λαλη ... S^1 διερηξαν 6. AS ωλεϑρευσεν (S^1 -ρεσ-) 7. S ιλεωσ εσομαι (^{1} -με) σ. ... B τοισ οικουσιν (sic?) ϑεοισ 8. BS εχρεμετιζεν 9. S εκδηκησει 10. S^1 αναβησεται ... S κατασκαψετε ... AS δε ου μη ... S (cf. A) ποιησεηται 11. AS om λεγει κυριοσ ... S ο οικ. ισλ κ. ο οικ. 12. S εψευσαντο ... B εαυτων ... S ουκ ηξει ... S κακα· μαχεραν ... AB^1 ουχ οψ. 13. S^1 ανεμον λογον κ. ... BS i. f. add. ουτωσ εσται (S^1 -τε) αυτοισ 15. S πορρωϑεν ... AS ακουση 16. S^1 om και κατεδ.—17. αγρουσ (sic ^{2} pro αρτουσ) υμων 17. S^1 om και τ. ελαιων. υμων ... B τασ πολεισ bis scr. ... S^1 επ αυτασ 18. S om εσται ... S om σου 19. AS απαντα ... S^1 εδουλευσαν ... S ουτω ... ABS εν γη ουχ 20. ABS om οικω 21. S om δη 22. S φοβησεσϑαι ... S αμμον ... B ορειον ... ABS ουχ υπερβ. ... S και ισχυσουσιν τα κ. ... S^1 υπερησετε 24. AS ειπαν (^{1} ιπ-) ... S τον κυριον ϑεον ... AS διδ. υμιν ... BS προιμον 25. B i. m. ια ... S^1 αι ανομ. ημων 26. AS om του 27. S παγεισ συνεσταμενη ... S πληρησ δολ. 29. AS^1 om εν ... AS om τω ... S^1 εκδικι 31. S ιρεισ ... S primo επεκρωτησαν ... S λαοσ μου ... B^1 ποιησητε ... S μετ αυτα

VI. 1. AB βενιαμειν ... S σοημανατε ... B βαιϑϑαχαρμα, S βεϑϑαχ- ... S^1 βαρ'ρα 2. ABS το υψ. σου ϑυγατηρ 3. S την κειρα (^{1} κι-) 4. S^1 μεσημβιασ 5. AS εν τη pro επ αυτην 6. S^1 ψευδη 7. ABS ουτωσ 8. S ηστισ ... AS κατοικηϑησεται 9. S καρταλον 10. ABS ακουσεται ... AS τα ωτα υμων ... S δυνανται (^{1} -τε) ... S^1 βουλωντε ... AS^2 αυτο ακουσαι 11. S επλησαν ... ABS και ου συνετελ. ... B εξωϑεν ⁒ επι, i. m. και ... S

V. 9. S εκδηκησει] sic Ti in textu, in Comm.: „εκδηκηση [sic]: intactum mansit“ 22. ABS ουχ] ita et Ti, b pr. loco ουκ

συνλημφησονται 12. S και γυν. ... S^1 om τουσ κατοικουντασ 13. S om και pr. ... S^1 ωσ μεγαλ. ... BS om και sec. 14. ABS ιωντο το σ. 15. S καται(^{1} -ε-)σχυνϑησαν ... AS^3 εξελειποσαν ... AS ησχυνϑησαν ... S επεγνωσαν ... S^1 πεσουτε 16. B i. m. ιβ ... S αιωνιουσ κυριου 17. ABS^1 κατεσταχα ... S^1 σαππιγγοσ ... S^1 ακουσομε 19. AS ιουδα (S^1 ιοδα) pro ιδου ... S λ. τουτον κατα τ. καιρον (^{1} κε-) αποστρ. ... S τω λογω μ. 20. B^1 εξ σαβα ... ABS κινναμω(S^1 -ο-)μον ... S^1 εκ γη μ. ... B ολοκαυτωματα ... S ουκ ηδυν. 21. AS^2 ασϑενησ. εν αυτη 22. $S^{2c.3}$ εϑνοσ μεγα ... B εγερϑησεται, S^1 εξεγερϑηται, AS^2 εξ-ϑησεται, ^{4} = b ... S^1 εφ ιπ' και αρμ. παραταξεωσ πυρ ... S ϑυγατηρ ... S^1 σιον 24. S^1 χ. υμων 25. S η ρομφ. τ. εχϑρων ... S^1 κυκλωϑεν 26. BS^2 ϑυγατηρ, $S^{1\,et\,3}$ ϑυγατερεσ ... $S^{1\,et\,2}$ περιζωσασϑε, ^{2} -σεται ... ABS καταπασαι (S^1 -σε) ... AS om εν ... S^2 ωσ πενϑοσ ... S ^{1}εξεφνησ 27. S^1 δεδωκατε εν 28. S^2 ωσ χαλκ. 29. AS^3 εξελειπεν sec. loco ... B^1 μολιμοσ 30. S αποδεδοκισμενον

VII. 2. B i. m. ιγ ... ABS πασα η ιουδ. 3. S^1 τα λεγει 6. S^1 κακ. υμων 7. S τοπω υμων εν 8. S^1 ωφελϑησεσϑαι 9. S^1 om και κλεπτετε ... BS εϑυμιατε 10. S^1 του κακω οινε ... AS ηλϑατε ... AS ενωπ. μου ... S^1 om τα βδελυγματα, ^{2} suppl. post ταυτα 11. S^1 επ αυτων εκι ... B εγω ιδου εορακα 12. BS^1 επορευϑητε ... AS^4 σηλωμ 13. S εισηκουσατε 14. BS και pro τοινυν καγω ... S τ. οικω ου ... S^3 σηλωμ' 15. AS απορειψω ... B^1S απεριψα ... $S^{2c.3}$ απαν ... S εφρεμ 16. S^1 περι των οτι ... AB^1 ουχ ... $S^{2c.3}$ i. f. add. σου 17. S^1 ιηλ, ^{2} ιηλμ 18. S^1 συλλεξουσιν ... B^1 στεσ, S^2 στεασ, ^{1} = b ... ABS χαυωνασ 19. S^1 εμε αυτοισ πατοι παροργιουσιν 20. S^1 om επι ult. ... ABS γενηματα ... S εκκαυϑησεται ... B ^{ου} σβεϑησεται 21. B i. m. ιδ 22. S^1 ανετιλαμην 23. S τ. φων. κυριου κ. ... S om πασαισ ... S^1 om οπωσ — υμιν 24. S^1 προσε^{ο}χεν ... B om εν ... S ^{primo} των καρδιων 25. S(^{1}) εγυπ^{τ}ου, it. εγ- 22. ... S^1 ορϑου 26. BS ηκουσαν ... S^1 προσεσχον ... S εσκληρυναν 28. ABS τον λογον τουτον ... AS^3 εξελειπεν 29. AS^3 κειραι ... B^1S αποριπτε ... S απεδοκ. αυτουσ κυρ. 30. AS τα πονηρα 32. S ταφετ' bis ... S^1 φαραξ et om υιου εννομ. α. η φαραγξ ... S^2 παρα pro δια 34. $S^{2c.3}$ καταλυσων ... S^1 ευφρενομενη ... S ερημον

VIII. 1. S εξοι^{σ}ουσιν ... AS των προφητ. ... AS om εν 2. B κ. οι προσεχ. ... S προσωπον 3. AS ειλαντο ... S^1 τοπω ω εξ., ^{2} τ. ου αν εξ. 4. B i. m. ιε ... S (cf. A) επιστρεφει 5. A^1S διοτι pro δια τι ... S om ουτοσ ... S αναιδην (^{1} -ε-) ... S^1 αυτων ουκ 6. AB ουτωσ ... ABS om ο pr. ... AS^3 διελειπεν ... S^1 απου δρομ., AS^2 εκ του δρ., ^{4} = b 7. B ad lineam και χελιδ. α. στρου- i. m. adscr. ουκ' κ' εβρ' ... AS εισοδου αυτων ... ABS om ουτοσ 8. BS εστιν μεϑ ημων 9. S^1 om και εαλωσαν ... AS τ. λογον κυρ. 13. ABS γενηματα ... B εσ^{τ}ιν οτ. ... S σταφυλησ ... B ad 2 lineas και τα φ. — 14. καϑημε- i. m. adscr. ουκ' κ' εβρ' 14. B^1S αποριφωμεν ... AS om εκει ... B^1S^1 απεριψεν 15. S αγαϑα και εισ 17. S εξαποστελλεω ... AS εφ υμασ 19. BS^1 δια τι pro διοτι 21. S ε|επι ... ABS om εν ... S^1 κατισχυσαμεν, ^{2} -σαν μου, ^{4} = b 22. ABS om και

IX. 1. B i. m. ις ... S βραχυων 2. S μου τουτον κ. 3. ABS om φησι κυριοσ, it. 6. 4. S φυλαξεσϑαι 5. S om κατα ... S^1 καταπεζετε,

---

VII. 17. S^1 ιηλ, ^{2} ιηλμ] pro ισραηλ S his utitur siglis: ιηλ, ισλ, ιισλ, ισηλ: pro ιερουσαλημ his: ιτμ, ιλμ, ιιλμ, ιελμ, ιελημ, ιηλμ, ιλημ ιλεμ ισημ 18. ABS χαυωνασ] ita et Ti, b χαυ-

VIII. 9. b ἐς αυτοισ 14. S^1 απεριψεν] sic Ti in textu, in Comm.: „απεριψαν: C^a απερριψαν“ 16. b κληρωμα 17. S εξαποστελλεω] in Comm. Ti: „αποστελλω [sic]: ε secundum erasum et jam prima manu ut videtur notatum“

[3] -παιζεται, [4] = b ... AS λαλησουσιν ... AS[3] διελειπον 6. S om και 7. S πυρωρσω ... S[2] δοκιμασω ... S τησ pro πονηριασ 8. S[1] εν αυτω 9. S[1] om μη ... BS λ. τω τοιουτω 10. AS[3] εξελειπον 12. S[2c.3] συνετιω ... S τουτον ... AS[1] και ο λογοσ 13. B i. m. ιζ ... S[3] ενκαταλειπειν 16. S[1] διασκοπιω ... S[1] αποστιλω, [4] αποστελω, [2] = b ... S εωσ ου εξαναλωσω 17. AS ελθατωσαν ... S[1] φθεξασθωσαν 19. S[2] οικτου ... AS[3] εν(A -γ-)κατελειπομεν ... B απερριψαμεν 20. AS[1] οικτρον 22. S om εισ ... AS υμων και ... S[1] om ωσ χορτοσ ... S θεριζοντων 23. B i. m. ιη 24. S[2c.3] γινωσκ. με οτι ... S κυριοσ ποιων 25. S[1] om ιδου—κυριοσ ... S[1] περιτετμηενουσ 26. AS επι την ἴδουμ. ... AS[1] κ. επι παν περικ. ... S om τα pr. ... S πασ ο οικ. ... AS απεριτμητοσ

X. 1. AS om τον ... S[1] εοφμασ οικ. 2. B μανθανατε ... S[1] θηριων pro σημιων ([2]) 4. S[1] κεκολαμμενα, [4] κεκαλλοπισμενα, AS add. εστιν 5. AS om θησουσιν αυτα ... B 9 lin. [κεινηθη-]σονται — 5. αρθησον- obelos praep. 9. S προβλητον ... AB om εστιν (sec.) ... AB θαρσεισ ... S μωφασ ... S[1] χερ 5. AS κακοποιησουσιν, S[1] perg. ⸢αυτα ερομενα⸣ 11. ABS απο τ. γησ 12. S[1] ανοθωσασ 13. S[1] τησ ησ ... S θησ. αυτωνου 14. S[1] κατεσχυνθη, [3] -τ'αισ- ... S εχωνευσαν 17. ABS κατοικουσα ... S[1] εγλεκτοισ 19. S[1] συντριματι σ. αργηρα 20. S[1] ωχετο 21. S[1] κ pro ουκ pr. ... AS εξεζητησαν ... S[1] ουκ ηνομησεν 23. S οτι τ ουχι τ. ... S[1] πονηριαν, AS[4] ποριαν 24. AS ποιησεισ (S[1] -σισ)

XI. 1. i. m. ιθ 5. γαλα ϗ μελι 10. BS διεσκεδασαν 12. AB (cf. S) om οἱ 16. AB[1]S ηχρεωθησαν 18. i. m. κ 19. ολογισαντο (sic?) 23. ⸢ επισκεψεωσ, i. m. ⸢ επισκοπησ

XII. 1. i. m. κα 2. εριζωθησαν 4. [1] ουχ 5. BS[1] ου pro σου sec. 6. λαλησουσιν 7. i. m. κβ 9. θυρια 12. γησ εωσ ακρου τησ i. f. l. add. 13. ακανθαν 14. i. m. κγ

XIII. 1. i. m. κδ 2. περιεθηκα bis scr. 6. ανετειλαμην 10. ⸢ πορευθεντ., B[m] S[1] ⸢ πορευομενουσ 11. BS[1] κ. παν οικον 13. μεθυμαστι (sic?) 17. ποιμνιον 20. BS ειδε 24. απο 25. ABS ουτοσ

XIV. 1. i. m. κε ... αβροχειασ, it. 17, 8. 3. AB[1] αγγια 6. BS om και 10. [1] ευοδωσεν 13. i. m. κϛ 15. των προφητων bis scr. 16. ερριμμενοι 19. i. m. κζ

XV. 4. ABS βασιλεα 8. ABS om αι ... επερρειψαν ... AB[1]S[1] εξεφνησ 10. i. m. κη ... ABS οιμμοι ... BS εν παση 14. εκκεκαυται 15. ABS αθωωσον ... om με sec. 16. αθετουντων 17. οτι πικρ. 19. ABS[1] απο αξιου ... ABS om το 21. ABS om του

XVI. 5. θειασον 8. BS om συ ... πιειν 11. BS ερεισ αυτοισ 12. πορευε|σθε 13. απορριψω 16. AB[1]S[1] αλεεισ ... ABS[3] αποστελω 18. δια πασασ pro διπλασ 19. i. m. κθ

XVII. 10. επιτηδ. αυτων 15. ABS ελθατω 16. i. m. λ ... [1] βασιλεισ—εν αυταισ bis scr. 20. ακουσατε i. f. l. add. 26. AB βενιαμειν ... ABS θυσιαν 27. ABS εισακουσητε

XVIII. 1. i. m. λα 3. BS om τον 4. AB[1]S το αγγιον pr. l. ... ηρησεν 11. BS ποιησετε (S -ται) 14. εκκλεινει 15. AB[1]S επελαθεντο 16. διαπορ. δια αυτησ 18. i. m. λβ ... ABS om και sec. 20. λαλησαι ἀ ϋπερ 22. οικειαισ, it. 19, 18. 23. ABS αθωωσησ

X. 15. Ti in textu S ενπεπαιγμενα, in Comm.: „ενπεπεγμενα: C[b] ενπαιπαιγμενα (sic)." 25. ειδοτα σε· και desinit S, επι γενεασ pergit FA = S, cujus lectiones Ti editioni adscripsit.

XI. 20. b προ σε

XV. 1. ABb μωσησ, STi μωυσησ 11. b καθευθυνοντων

XVI. 6. b ξηρηθησονται

XIX. 2. πολυανδρειον, it. 6. bis ... BS^2 θαρσεια (S^2 -σια) pro χαρσειθ 3. AB^1 om εν pr. 5. om α 6. AB^1 om ετι 8. ABS^2 συριγμον ... om εν τη sec. (AS om τη) 11. BS οτι pro ετι (c. seqq. conjg.) 14. i. m. λγ

XX. 1. ABS om ο pr. 3. ABS εκαλεσεν κυριοσ το 7. i. m. λδ 8. om εισ sec. 10. ^{1} κυκλοθεν κυκλοθεν 13. ABS om την 15. BS αρσεν

XXI. 1. i. m. λε ... μα|μνασσαιου (^{2} = μνασσαιου) 2. ABS τον κυρ. 4. ABS om και συναξω αυτουσ 7. ABS τ. λ. τον καταλ. 8. και προσ 13. om ημων

XXII. 7. ABS ανδρα ολε(B^{2}S -ο-)θρευοντα 10. i. m. λς ... επιστρεφει 11. ABS ϊωσια (B -ει-) sec. l. 12. ABS om τουτω 15. ABS βασιλευσεισ 17. αλλ' ... ABS εκχεειν ... αδικημα ... BS om αυτα 18. ϊωσεια, it. 25, 1. ... ABS ου μη κοψω(A -ο-)νται ... BS οιμμοι 19. ABS ταφησεται 20. ABS περαν 26. απορριψω 28. εξερριφη

XXIII. 1. i. m. λζ 9. i. m. λη 10. δρυμοσ 17. BS om και sec. ... B^{1}S ουκ 18. AB^{1}S ενωτισατο 20. εωσ αν στηση αυτο απο i. f. l. add. 23. i. m. λθ ... ※ λεγει κυριοσ i. m. 25. B(S) om α sec. 26. BS om τησ 27. B^{1}S επελαθεντο 29. AB^1 ουχ ... om λεγει κυριοσ 30. 31. om hos verss. 33. ABS σε ο λαοσ ουτ. 40. ^{1} εισ ϋμασ 48. ABS απαν ... ^{2} αποκατεστησεν

XXIV. 1. i. m. μ ... αρχοντασ ιουδα και ... ^{1} πλησιουσ ... ϊερουσ. και ηγ. αυτ. εισ bis scr. 2. BS προϊμα 3. συκα συκα 8. ABS βρωθησεται ... σεδεκιαν 9. BS om εσονται 10. BS εκλιπωσιν

XXV. 1. i. m. μα 1. 2. titulus 12. ^{1} om τα 13. την την εκεινην ... i. m. μβ ad α επροφητ. 15. και ουκ εστ.

XXVI. 1. c. antecedd. conjg. 2. i. m. μγ 2. titulus 5. AB^{1}S πτοωνται 8. BS ωσει 10. BS πλησθησεται 11. ABS om εν 12. ABS ησθενησεν 13. i. m. μδ (titulus ut Ti) 14. εισ μαγδ. 16. επεσαν 21. ABS απεστραφησαν 22. ABS om αυτων 27. BS^2 ϊδου εγω 28. ABS om εθνει pr., B^1 et sec. ... ABS αθοωσω

XXVII. 1. i. m. με 2. παρεδοθη μαιωδαχ (sine ρ et AS) 7. AB^1 καταναλισκον, B^{2}S^2 κατανη- 8. i. m. μς 12. BS om ενετραπη η τεκ. υμασ 16. ABS εξολεθρευσατε (S εξω-, B^2 -λο-) 18. τον βασιλεα pr. loco i. f. l. add. 22. i. m. μζ 24. B^{2}S επιθησονται 26. AB^{1}S^1 εραυνησατε ... AB^1 εξολεθρ- 29. BS παρεμβαλετε (S -ται) 32. ABS και ουκ εσται 33. i. m. μη ... αιχμαλωτευσαντεσ 37. ABS θησ. αυτησ 40. κατοικηση pro -σει 42. ABS om η ... ^{1} παρασκευασμενοι

XXVIII. 1. i. m. μθ 3. ABS om τουσ 6. i. m. ν ... AB^{1}S απορριφητε 11. φαλετρασ ... AB^{1}S εξολεθρ. (S -ω-), it. 62. 12. ABS ενεχειρησεν (S -χι-) 13. εισ|σ 15. i. m. να ... ABS om κυριοσ ... συνε|σει 16. ABS εν τω ουρ. 26. BS εισ τ. αιωνα εστ 27. i. m. νβ ... ABS ασχανεζεοισ (A -ζαι-) 30. ^{1} μοχλοι 32. AB^{1}S συστεματα ... και οι ανδρ. 39. εξεγερθωσι 41. i. m. νγ 50. Γησ (^{2} = γησ) 52. ερχονται i. f. l. add. 53. τα ' τειχη, i. m. υψη, cf. AS ... AB^{1}S εξολεθρ. 55. AB^{1}S εξωλεθρ. 59. i. m. νδ 59. 60. titulus 64. χαλδαιων pro κακων

XIX. 6. Codd. εννομ et ita b cal. ex εννωμ 9. b πολυορκια

XX. 16. κατεστρεψεν] ita et b, nisi -ψε, Ti (nescio cur) κατεστρεφε

XXII. 15. ABS βασιλευσεισ] sic vid. et b cal. ex -σησ, quod Ti retinuit 19. ABS ταφησεται] ita et b in Corrigendis ad calcem libri, vide Ti Prol. xxviii; Ti nihilominus ταφησονται retinuit.

XXV. 13. b επροφυτευσε

XXVI. 2. b ΤΗΙ ΑΙΓΥΠΤΩΙ, Codd. ut Ti ΤΗ ΑΙΓΥΠΤΩ (ubique sic)

XXVII. 21. b εντελλομαι cal. ex -ω- 24. B^{2}S επιθησονται] ita b primum, dein cal. επιβ- ut AB^1

XXIX. 4. σειδονα ... AB[1]S εξολεϑρ. (S -ω-) 5. AB[1]S απεριφη ... ABS εναχειμ 6. AB[1] ουχ 8. i. m. νε 12. AB[1]S[1] ϋπολιπεσϑαι ... AB[1]S ζησεται ... BS om αι 13. BS αϑοωμενη (et A αϑο-) ... ABS αϑοωϑησ 17. νοσσειαν 19. BS καϑιση ... BS ενοικησει 21. BS[1] επ αυτην 23. εκτεινει

XXX. 1. i. m. νϛ 3. αλλαξον ... om γαΐ ... ABS εν αποικια βαδιειται 4. ABS ϑησ. αυτησ 5. ABS om το 6. i. m. νζ ... BS om τη sec. 7. BS om τα pr. 8. AB εβαϑυνατε (et S εβ-) 10. AB[1] κεκραμενουσ 12. i. m. νη ... ϑημαρ ... BS[3] αρφαδ

XXXI. 1. i. m. νϑ ... ABS τη μωαβ titulus 2. ABS αγαυριαμα ... βαδιειται 3. BS[1] φωνην 5. ABS ωρωναιμ 6. ψυχασ αϋμων ... BS[1] κ. ϑεσϑε 7. ABS οχυρωμασιν ... (AB[2]S συλλημφϑηση) 12. λεπτουνουσιν 13. AB ωσπ. καταισχυνϑη 14. i. m. ξ 17. μεγαλωματοσ 18. εκτρειβεται 19. ABS αροηρ 21. BS om την ... ABS γην του μ. ... χαιλων 22. ABS δαιβλαϑαιμ (AS δεβ-) 29. i. m. ξα 32. BS[3] ωσερημα 34. αγγελειαν σαλασεια 36. [1] om α 38. ABS om ταισ 41. BS ακκαρων 43. ABS[1] επι σοι 44. ABS om και sec.

XXXII. 1. i. m. ξβ 2. BS om και πιονται ... ABS μανησονται 6. BS αλλοφυλων την 8. σειδωνοσ, it. 34, 2. 15. ABS om πανταισ 16. επ αυτοισ 18. i. m. ξγ 22. AB[1]S ωλεϑρευσεν 24. ABS καταλυμα

XXXIII. 1. i. m. ξδ ... ϊωσεια 2. ABS αυτοισ χρηματισαι 8. ABS αυτω κυριοσ 9. η πολ. αυτησ 15. om ωτα 16. ABS ειπαν 18. μειχαιασ 20. ουρειασ, it. 21. ... ABS χαριαϑιαρειμ (S -ϑει-) 23. ερειψεν, S ερι-

XXXIV. 1. i. m. ξε ... ABS om σεαυτω 2. ABS om τον 17. [1] οτι

XXXV. 1. i. m. ξϛ

XXXVI. 1. i. m. ξζ 3. ʻ ελεασαν, B[m] S ʻ ελεαζαρ 6. BS ανδρασιν δοτε 7. BS προσευξασϑε ... [1] ειρ. ϋμων 10. ABS του τον λ. ϋμ. αποστρ. 13. i. m. ξη ad lineam -τε με εν ο. κ. ϋ- 25. [2] μνασαιου 26. εισ ϊερεα 28. ABS om οτι δ. τ. μ. τ. απεστειλ.

XXXVII. 4. i. m. ξϑ 7. ABS εγενηϑη οτι 8. [1] om ετι 14. ABS επερωτησουσιν (B -σιν οτι) ... παντασ τουσ προνομευοντεσ (sic, cf. AS) 18. i. m. ο ... BS και αιχμαλωσ. 24. ABS ποιηση

XXXVIII. 4. ισρ. επιλημψει, cf. S 6. AB ημων 8. AB τεκνοποιηση 10. i. m. οα ... BS μακροτερον ... ABS ισραηλ' συναξει 15. ʻ παυσασϑαι, AB[m] ʻ παρακληϑηναι 16. BS διαλιπετω 21. i. m. οβ ... AB[1]S αποστραφητι bis (S[1] om sec. loco) 26. μοι ηδ. μοι 27. ϊουδαν 34. ου διδαξουσιν ... οιδησουσιν

XXXIX. 1. i. m. ογ ... ενιαυτω τω (τω et AS) δωδεκατω 3. προφητευεισ 6. i. m. οδ ... ABS om ο 7. [1] κτησε, [2] -σον 8. [1] σαμωλ ... om σεαυτω ... AB βενιαμειν, it. 44. 12. [2] μνασαιου 14. διαμενη 16. i. m. οε 20. ABS η ημερ. α. 23. [1] ενετειλου ... ⁒ κ εποιησαν i. m. 26. i. m. οϛ 29. [1] αυτων οτι τη β. 33. BS ορϑ. και εδιδαξα και ουκ 35. AB τον ϊουδα 36. i. m. οζ 37. ABS om εν sec. 41. AB om μου 44. τ. ορουσ τησ σεφηλα

XL. 1. i. m οη 6. om και ποιησω, cf. S[1] 7. BS[3] επιστρεψω ... ABS ϊουδα κ. την αποικ. 11. φωνην νυμφ. κ. φωνην νυμφ. ... κ. εισουσιν δ. 12. οτι pro ετι 13. ABS βενιαμειν

XXIX. 1. b, non codd. nec Ti, ταδε λεγει κυρ. c. antecedd. conjg.

XXX. 1. b, non AB[vid.]STi, τοισ υιοισ αμμων c. seqq. conjg.

XXXI. 1. b, non Ti, TH (ita hic, non THI) ΜΩΑΒ c. seqq. conjg. 5. ABS ωρωναιμ, ita et Ti, S[3]b hic ορωναϊμ

XXXVII. 5. b ακουσεσεσϑε cal. corr.

XXXVIII. 1. b τὸ γένει 34. b μνησω

XXXIX. 17. b τη ισχυει

XLI. 1. i. m. οθ̅ ... ἴερεμιαν ... επολεμ. αυτον επι 3. συλλημφθησει ... δοθησει ... εισελευσει 5. και σε και εωσ αδου ʻ κοψ., i. m. ʻ ω κυριε κοψονται 6. ¹ ἴηρεμιασ 7. ABS λαχεισ 8. i. m. π̅ 10. om εκαστον sec. 13. BS εθεμην 16. ¹ εξαποστειλατε ... BS om του ειναι 22. ABS om των

XLII. 1. i. m. π̅α̅ 3. BS χαβασειν 6. ABS ειπαν 7. BS οικιαν 9. BS om και sec. 12. i. m. π̅β̅ 13. κατοικουσιν ἴερουσ. ... AB¹S παιδιαν 14. BS ορθ. και ελαλησα και ουκ 15. ¹ βελτιων ... AB ηκουσατε 19. BS¹ εκλειπη

XLIII. 1. i. m. π̅γ̅ ... ἴωσεια, it. 2. 2. B²S³ επι ἴουδαν 3. BS απο οδου 6. ABS πολεωσ 8. BS om τουσ 9. i. m. π̅δ̅ ... ογδ. τω βασιλει ... BS om εν sec. 10. γαμαρειου, it. 11. 11. μειχαιασ, it. 13. 12. ελεισαμα 14. BS om τον ιουδιν ... χουσει 15. ABS ειπαν, it. 16. 19. 19. BS βαδισον καταχρυβ. 20. ελεισα, it. BS 21. ... BS om τουτουσ 21. AB ἴουδειν, it. ABS 21. 23. 23. BS απετεμνεν ... B¹ ερειπτε (et S -τε), AS ερι- ... ¹ εωσ—εσχαρασ bis scr. 26. BS σαρεα 27. i. m. π̅ε̅ 29. ABS ο βασιλευσ ... AB¹S εξολεθρευσει (S -ω-) ... ABS απ. 30. B¹S ερειμμενον

XLIV. 1. ἴωσεια ... ναβουχορδονοσορ 3. ² μνασαιου 4. AB(S) om τον 6. i. m. π̅ς̅ 8. BS om εν 11. i. m. π̅ζ̅ 12. ABS βενιαμειν, it. 13. 15. οικειαν bis ... ἴωναθαμ, it. 20.

XLV. 1. i. m. π̅η̅ ... και ἴωαχαλ 2. ABS ευρεμα 4. ABS ειπαν (S¹ -πεν) ... χρησιμολογει 6. ¹ ερειψαν, S ερι- ... βορβορω 7. i. m. π̅θ̅ ... AB βενιαμειν 11. ὑπογειον ... ερρειψεν 20. παραδωσειν 21. BS θελεισ (S¹ -λισ) ... ουτωσ 22. ABS³ ποδασ σ. 25. ABS ακουσ. οι αρχ. 26. τον ελεον ... οικειαν ἴωναθαμ ... ABS om με sec. 27. ABS om ο sec.

XLVI. 1. i. m. ϟ̅ ... AB²S σεδεκιου, it. 2. AB² 14. ABS αχεικαμ (AS -χι-) 16. ABS ειπον 18. ABS ευρεμα

XLVII. 1. i. m. ϟ̅α̅ ... BS δαμαν 3. BS αυτου τ. φωνησ 5. BS om εκει και 6. ABS om αυτου 7. AB παρεκατεθεντο ... ουκ απωκισεν 8. ἴωναν ... σαραια ... θαναεμαιθ ... AB νετωφατει ... ABS ἴεζονιασ ... BS μοχατει (et A –τει) 9. om των pr. 10. ABS συναγαγετε 13. και ἴωαναν 14. ABS ειπαν ... ABS³ βελεισα (A -λι-) ... ABS ὑιων 15. ABS και ἴωαναν (A -ανν-, S¹ ανναν) ειπεν ... BS μηθεισ ... γνωθω ... B²S³ ἴουδασ ... ¹ οι καταλοιπα 16. ABS το πρ. τουτο

XLVIII. 1. i. m. ϟ̅β̅ ... AB ελασα 5. B¹S σαμαριασ 8. ABS ειπαν 9. ¹ ερειψεν, S ερι- 10. ABS παρεκατεθετο 11. i. m. ϟ̅γ̅ 12. γαβαω (i. f. l.) 16. B¹S¹ om ουσ sec. ... απεστρεψεν (-ψεν et S³) 17. ABS την προσ 18. ABS om ο

XLIX. 4. ¹ om εγω ... ABS om υπερ υμων ... ABS om ο θεοσ ... αναγγελω 5. BS ον αν ... ABS ποιησομεν 7. i. m. ϟ̅δ̅ ... BS μετα δεκα (S ·ι̅·) ημερασ 8. om τον pr. 10. AB εκτειλω 17. ABS ουθεισ 19. i. m ϟ̅ε̅ 20. AB λαλησῃ 22. AB τοπω ου

L. 1. BS τουσ παντασ λογουσ κυρ. 2. ¹ μαασσαιου, ² μνασσ- ... BS¹ ειπαντεσ 3. νηρειου 4. ABS παντ. οι ηγεμ. 6. BS om τα νηπια ... AB κατελειπεν 7. εισηλθαν sec. loco 8. i. m. ϟ̅ς̅

LI. 1. i. m. ϟ̅ζ̅ 5. BS om μου 8. ηλθατε ... ABS εκκοπητε 9. ¹ και τ. κακ. τ. αρχοντ. υμων bis scr. (i. f. p.) 14. BS ουθεισ ... ανασεσωσμενοι 15. i. m. ϟ̅η̅ 19. AB θυμιωμεν ... σπονδασ αυτῃ sec. loco 21. ¹ εθυμιασαμεν, B²S¹ εθυμιασαν 22. ABS om υμων sec. ... ημερα ταυτη 24. τον λογον 25. ταισ ομολογιαισ 27. εωσ αν ... BS εκλιπωσιν 29. ABS ὑμιν

XLIII. 1. ABSb εν τω ενιαυτ. τω (b ΤΩΙ) τετ., Ti (tac. in Proleg.) om τω sec.

XLV. 27. b ηρωθησαν

XLIX. 11. b (non Ti, nec Codd. ut vid) απο προσωπ. αυτου c. seqq. conjg.

LI. 8. b τῆσ εθνεσι

(A ημ.) το σημειον 30. ABS χειρ. ζητουντων 31. i. m. $\overline{ϙδ}$ ... AB^{2}S τω ϊωακειμ (B corr. τεταρ$^{\tau\omega}$ τω ϊωακ.) ... B ομμοι οιμμοι (AS bis οιμμ.) 35. ABS ευρεμα

LII. 1. ⁒ σεδεκιου i. m. .... μητρια αυτ. 4. AB^1 τετραποδοισ ... ABS om λιϑοισ 8. ϊερειχω 12. i. m. $\overline{\rho}$ 13. οικιασ 16. AB κατελειπεν 18. χα$^{\lambda\kappa\alpha}$ 19. AB αφφωϑ (lege τα σαφφ. pro τασ αφφ.) ... τα μασμ. ... ϋποχητηρασ 20. ABS om ου 23. ^{1} om το 24. δευτερο^{υ}ντα 25. om των pr. 26. ABS om του βασιλεωσ 32. BS αυτου τον ϑρονον 33. BS ηλλαξαν 34. AB^{1}S εδιδετο

Subscriptio: BS ϊερεμιασ

ΒΑΡΟΥΧ.

Inscriptio: AB βαρουχ

I. 1. i. m. $\overline{\alpha}$ 6. AB καϑα 8. A^{2}B σειουαν (A σι-) ... ϊωσεια 10. om του sec. 12. τ. σκιν βαλτ. 14. i. m. $\overline{\beta}$ 20. AB εισ ημασ ... παιδια αυτ. ... ⁒ εκ γησ αιγυπτου i. m.

II. 2. om του αγαγ.—μεγαλα α ... AB εποιηϑη ... καϑα εποιησεν 11. i. m. $\overline{\gamma}$ ... om και sec. 16. AB ημασ κλεινον ... κυριοσ 18. ^{1} ψυχ. αυτου η λυπ. 21. AB ϋμων και ... εργασασϑε 23. ^{1} εκλειψιν 25. AB εξεριμμενα 33. AB πονηρ. πραγματων

III. 1. i. m. $\overline{\delta}$ 7. AB^2 απεστρ. επι καρδιαν 9. i. m. $\overline{\varepsilon}$ 19. A^{2}B ανtανεστησαν 23. om τησ pr. 24. i. m. $\overline{ϛ}$ 32. αλλα ο ειδωσ

IV. 5. i. m. $\overline{\zeta}$ 6. AB δια δε το 7. παροξυνατε 8. ελυπ. δη ... AB εχϑρ. υμασ 13. AB^1 παιδιασ 14. AB ελϑατωσαν 19. i. m. $\overline{\eta}$ 22. ελεημωσυνη 23. AB μετα πενϑουσ κ. κλαυϑμου 25. εχχϑροσ 26. ^{1} επορευϑησασ 27. ϑαρρησατε 28. επιστραφεντεσ 30. i. m. $\overline{\vartheta}$ 31. 32. AB^1 ter δηλ- pro δειλ- ... AB^1 επιχαραντεσ 35. δαιμομιων 36. AB περιβλεψε (A -ψαι) 37. απ ανατ.

V. 5. AB σου συνηγμ. τα τεκνα 7. AB ϑεινασ αεναουσ

Subscriptio: AB ϑαρουχ

ΘΡΗΝΟΙ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

Inscriptio: AB ϑρηνοι

I. 2. i. m. $\overline{\beta}$—22. $\overline{\kappa\beta}$ 3. αγαπωντ$^{\omega\nu}$ 5. om αυτην sec. 7. επιϑυμημ$^{\alpha\tau\alpha}$ 9. ABS προσ ποδων ... BS om ο sec. 10. AB ιωϑ 13. BS οδυνωμενην 15. ABS σαμχ 17. (A)BS χειρασ 18. ^{1} τιαδη, ^{2} = b 19. ABS^3 εξελειπον 20. om με

II. 1. i. m. $\overline{\kappa\gamma}$—22. $\overline{\mu\gamma}$ (om ad 8.) 1. ^{2} om εν 2. βασιλεασ 3. συνεκαλεσεν ... εχ$^{\theta}$ρου 4. BS om των 7. χ. αυτου τ. ... BS om κυριου 8. BS ουκ επεστρεψεν χ. 9. ABS αρχοντασ 11. ABS^3 εξελειπον ... AB^{1}S^1 εκλιπειν (S^1 -πιν) 12. AB^{1}S λαβδ, B^2 λαβεδ 13. και $^{\tau\iota\sigma}$ παρακαλ. 14. αιχμαλωσιαν 15. BS σαμχ ... αυτησ η ... στεφανοσ ⁒ ευφροσ., i. m. ⁒ δοξησ, ita AS 16. ^{2} καταπιομεν 17. ABS ρηματα ... B^{2}S ευφρανεν 18. ^{1} τιαδη, ^{2} σιαδη ... ABS ο οφϑαλμοσ σου 19. ^{1} om σου ult. 21. εκο μηϑησαν (sic)

I. 20. AB εισ ημασ] ita Ti, b εισ υμασ: Ti ad locum adnotaverat: „ed. rom. εισ υμασ et πατερ. υμων“, sed b habet π. ημων, ad A respicit.

IV. 8. AB εκϑρ. υμασ] ita et Ti, b εκϑρ. ημασ

II. 20. ιερεα και προφη- desinit S

III. 1. i. m. μδ — 64. ξδ (om ad 9. [22.]) 2. om με sec. 5. βη 12. AB om εν 18. νεικοσ 19. AB ζαῖ (A -ι). 22. 23. 24. AB om hos versus (τα ελεη — τηϑ) 30. ει°|σ τον 31. AB οικτειρησει (A -τι-) 33. AB λαβδ 38. γογγυση 39. AB επιστρεψωμεν 42. AB σαμχ 43. AB ενεκεν ... χαμβυσαι 45. [1] διηνοιξαυ 51. [1] τιαδη, [2] σιαδη ... [1] ϑηρευοντεσ (εϑηρευοντεσ) εϑηρ. 53. om την 56. εν η σε ημερα επεκαλεσαμην επ. 62. αναστησιν ... επ 64. ὑπερα°πισμον ... AB om μου 65. AB ὑποκατω

IV. 1. i. m. ξε — 22. πε (om ad 21.) 2. βη ... AB om οι pr. ... AB[1] αγγια 5. AB τροφασ ... κοκκω ... περιεβαλοντο 7. AB λιϑουσ 9. AB γεννηματων 10. om του 12. AB[1] λαβδ, B[2] λαβεδ 18. [1] τιαδη, [2] = b 22. AB om του ... ϑυγατηρ εδωμ ... i. f. non dist.

V. 1. AB εξ ημερων ημων pro υδωρ ημων omissis εν αργ. επιομεν 16. ουαι δη 20. νεικοσ

Subscriptio: AB ϑρηνοι ῑερεμιου

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

Inscriptio: AB επιστολη ῑερεμιου

1. i. m. α ... [1] αμαρτιασ ὑμων 14. ad μη ουν i. m. β 19. AB τον ιματισμον 21. om αυτων sec. 25. [1] εφ ωμοισ 26. AB το μη ποτε ... AB πεση δι 28. [2] λοχωσ ... ad γνοντεσ ουν i. m. γ 29. [1] γαρ κληϑειησαν bis scr. 34. AB αυτοισ ευχην 37. ποιησουσιν 39. i. m. δ ... AB αυτουσ ὑπαρχειν 40. AB ου δυναμ. 44. om εν 45. [1] κατασκευασμενα 51. i. m. ε 56. διαϑωσιν 63. AB ποιειν 64. i. m. ς 66. δειξωσιν ουδε ... ουδε φωτισουσιν ... om η 67. εστιν κρ°ειττω αυτων ... AB αυτα 68. AB εστιν ημιν 69. συκηρατω 71. γνωσϑησεται 72. AB κρεισσων (A κρι-)

Subscriptio: επιστολη ῑερεμιου

ΙΕΖΕΚΙΗΛ.

Inscriptio: ῑεζεκιηλ.

I. 1. ετει εν τω τετ. ... ειδον, it. AB[2] 27. pr. loco 10. AB om του 17. AB[1] τεσσερα 20. ου αν ἦν η ν. 21. AB[1] ιστηκεισαν 22. AB[1] κεφαλ. αυτοισ, B[2] om αυτ. ... [2] om ωσει 23. εκατερα τη εκατερα 26. [1] σαπφιρου 27. AB ωσ ορασ.

II. 1. post κυριου plen. dist. 7. AB[2] διοτι 10. AB εμου ... AB κ. εν αυτ. γεγρ. ην τα

III. 7. εισακουσαι μου bis 8. νεικοσ et νεικουσ 9. φοβηϑησ 11. ad ταδε i. m. β 12. και ηκ. κατ. μου (και ηκουσα) φ. 13. AB om των pr. 18. AB ϑανατωϑηση ... AB αυτω ουδε ελαλησασ του δ. ... AB om τησ 19. AB om απο sec. ... οδου αυτου ο 20. AB ποιηση 22. i. m. γ 23. AB εισ το ... AB om κυριου sec. 24. ανεστησεν ... AB om τουσ

III. 31. οικτειρησει] ita et Ti, b -τηρ-
IV. 7. λιϑουσ] et Ti, b λιϑου
V. 1. b τῶν ὀνειδισμῶν
19. AB τον ιματ.] ita et Ti, b το ιμ.

IV. 2. προμ^αχωνασ 5. AB τασ δυο αδικ. 6. AB[1] τεσσερακοντα 7. στερεωσεισ ⁒, i. m. ⁒ επ αυτην 8. [2] om ιδου 9. κατ αριθμ. 11. AB om και sec. 13. om του pr. 14. AB του ισραηλ ... κ. θηριαλωτον κ. θνησιμαιον ... A[2]B[m] ‘ βεβηλον pro εωλον 17. AB[1] τακησονται

V. 1. i. μ. δ̅ 2. διασκορπισεισ 3. συμπεριλημψει 8. εν με^σω σου 11. AB ει pro η 15. λελα|λαληκα 16. AB εξαποστειλαι με τασ βολιδασ μου τ.

VI. 1. i. m. ε̅ 3. om εγω 6. AB om και pr. ... AB[1] εξολεθρ. 9. πορνευουσιν 14. AS om αυτων ... AB και επιγν.

VII. 1. i. m. ϛ̅ 13. AB επιστρεψη 16. om και ult. 17. [1] χαιρεσ ... ¨γρασιασ 25. AB om και ab init. 26. αγγ. επ ^αγγελιαν

VIII. 1. i. m. ζ̅ 2. ⁒ αυτου extr. i. m. 3. αναμεσον του i. f. l. add. 4. AB εκει ην 5. πυλην τησ πρ. 6. [1] απο των bis scr. i. f. p. ... AB οψη 9. εισ|^σ|ελθε, it. 12, 16. εισ|^σ|ηλθοσαν 10. ‘ϊδον και εϊδου ... AB επ αυτου ... κυκλω ^κυκλω 11. om και sec. ... AB[1] ϊστηκει 12. εορακασ, it. 15. 17. ... του οικου 17. επλανησαν

IX. 1. AB[1] εξολεθρ. 3. AB χερουβειν ... [1] om την 8. AB οιμμοι ... [1] εν τε εκχεαι 9. AB εγκαταλελοιπεν (B[1] ενκ-) 11. i. m. η̅

X. 1. AB χερουβειμ 2. χερουβεῖ, A -βειμ, it. 6. ... AB χερουβειν, it. 3. 4. 5. 7. 8. 9. 15. 16 bis. 18 (B[1] χαι-). 19. 20. ... μου 4. και ενεπλησεν 7. AB οντοσ εν μεσω (A εμμ-) 9. AB[1] ϊστηκεισαν, it. 17. ... om η 10. AB και η οψισ 17. AB εμετεωριζοντο 20. AB[2] ειδον 21. AB ανθρωπου 22. AB om του pr.

XI. 1. i. m. θ̅ ... και ^ιδου επι ... ‘ϊδον ... φαντιαν 3. οικοδομηνται 5. om κυριου 13. ομμοι οιμμοι (A bis οιμμ-) ... AB συ ποιεισ 16. ου αν 22. i. m. ι̅ ... χερουβειν 24. κ. πνα ανελαβεν με ... ‘ϊδον

XII. 3. [1] αιχμαλωτευθησει ... τοπο^υ σ. εισ τοπον ετερον ... ειδωσιν 8. AB προσ με το πρωϊ 14. παντα τα ανεμον 17. i. m. ια̅ 18. AB μετ οδυν. 19. AB μετ ενδ. 27. om ο pr.

XIII. 1. i. m. ιβ̅ 7. ουχ 8. AB om και pr. ... του^το ϊδου 10. τον λαον μου επλανησαν ... κ. ουκ ην 14. om και sec. 16. κ. ειρηνη ουκ εστιν 19. αποφθεγγματα 20. AB συστρεφετε εκει 21. ρησομαι

XIV. 1. i. m. ιγ̅ ... AB om λαου 2. AB λογ. κυρ. προσ με 8. επιγνω^σθ ησεσθε 12. i. m. ιδ̅ 13. η αν 15. AB αφαν. και ουκ 16. αλλ η υιοι 17. AB εξ αυτησ 18. ουτοι ανδρεσ ... AB ρυσωνται ... om αλλ η 19. επαποστειλω ε. την ^γην εκειν. ... AB[1] εξολεθρ., it. 21. 22. και τα ενθυμ.— 23. οδουσ αυτων i. m. ... ϊερουσ. παντα κακα

XV. 1. i. m. ιε̅ 2. των κληματων i. f. l. add. 4. A[1]B om δ 5. AB εσται ετι pro ετι εστ.

XVI. 1. i. m. ιϛ̅ 4. AB και σπαργαν. 5. om ο ... του ποιησ. σοι εν i. f. l. add. ... τουτων bis scr. ... απερριφησ ... AB εν η ημερα ετεχθ. 6. ‘ϊδον, it. 8. ... αιματι ^σου κ. 7. AB ανορθωθησαν 8. ‘ ωμοσα σ., i. m. -‘ ωμολογησα σοι ... [1] εγενου μου 10. AB ϋπεδησα 14. σοι ονομα 18. AB[2] περιεβ. αυτα 22. τ. νηπ. σου τησ ημερασ οτε 24. [1] οικοδομησασ 27. AB om ησ 34. [1] διδοναι ... και μισθωμ. ουκ εδοθη σοι 41. AB δωσ 43. AB εγω ϊδου 45. θυγατηρ θυγατηρ ... AB η μητ. ϋμων χ. κ. ο πατ. ϋμων 47. ουδωσώσεεν, [1] = ου δωσω σε εν, [2] = b (dele ε alt.) ... μειχρ. και|και (f. col.)

VII. 3. b εν τοισ οδοισ

XI. 9. b κριμασα

XII. 20. b primum εξερημωκηθησονται, cal. corr.

XVI. 3. b in vertenda pagina 691/2 a ϊερου|σαλημ v. 3 ad ϊερουσαλημ v. 2 re-transiluit et intermedia bis dedit (Ti non not.) 45. μητηρ ϋμων] ita et Ti, b μ. ημων

50. μου ... ειδον 55. αποκαταστασθησεσθε 57. συρειας 58. [1] om συ, [2] ου 62. [1] επιγνωσει

XVII. 1. i. m. ιζ 6. [1] ὑποκατω αυτησ bis scr. ... αναδενδραδα 7. AB βωλω, it. 10. 9. ουδ, it. 17. 10. ουχ ... AB αψασθαι 11. i. m. ιη 12. AB αξει ... προσ εαυτον 21. πεσουνται 24. [1] ξυλον ξυρον

XVIII. 1. i. m. ιθ 5. om χριμα και 9. om και sec. 10. αμαρτημα 14. κατα ταυτασ 17. απ 19. [1] τι οτι οτι 20. [1] και ανομια — εσται bis scrips. 21. om και ult. 22. μνησθησεται 25. om πασ ο, A om ο ... AB ὑμων ου κατευθ. 26. AB ποιηση, it. 27. 29. μου ου 31. AB απο εαυτων ... AB[1] ασεβιασ ... αποθνησκεται

XIX. 1. i. m. κ 4. [2] κιμω, it. 9. 5. AB[1] ἴδεν, it. 11. 7. AB[1] ωρυματοσ, B[2] ωρυομ- 9. εκ κημω ([2] κι-) ... "αυτου η' φωνη αυτου 12. [1] ανηλωσαν 14. παραβολ. θρηνου

XX. 1. i. m. κα 3. om οικου 5. λεγων εγω 6. [1] κηριον, i. m. [2] δυνατη 7. [1] om αυτου 8. AB εγκατελειπον (A ενκ-) ... AB γησ pro τησ 18. συναναμιγγεσθε 23. AB και εξηρα 24. οπισω 26. AB δομασιν 27. i. m. κβ 28. την χειρα bis scr. ... ειδον ... AB[2] παν βουνον ... om τασ 29. τισ ... αβανα bis 30. om του 34. και βραχειονι 38. ελεγξω 45. i. m. κγ 46. AB δαγων 47. om παν pr. 48. επιγνωσονται

XXI. 3. κυριοσ κσ ἰδου εγω i. f. l. add. ... AB[1] εξολεθρ. ... AB αδικ. κ. ανομ. 4. [1] εξολεθρ. 7. [1] κυριοσ κυριοσ 8. i. m. κδ 10. AB απωθου 12. επει ρομφ. 13. om και τι ει 14. AB τραυματιων bis 16. AB om και pr. 18. i. m. κε 20. AB εμμεσω 21. AB ηπατοσκοπησασθαι 22. κραυγησ 25. ανομε βεβηλε

XXII. 3. [1] του εισελθειν ... καθ αυτησ 4. AB εισ ονειδοσ (A -νι-) 5. [1] απεχουσαισ bis scr. ... AB εμπεξονται (B[2] -αι-) 6. [1] συνεφυροντο, i. m. [2] ενεφυραντο 7. και προσ⁒ηλυτον, i. m. ⁒ τον προσ 8. και τα αγιασμον εξουδενουν 9. AB ανδρεσ λησται ... om ησαν ... [1] ησθοσαν ... AB εν σοι 12. απελαθου 13. εαν δ' επαξω χ. 17. i. m. κς 19. om κυριοσ alt. ... ανθ ων εγεν. 22. [2] χωνευετε ([1] = b) αργ. 25. και αι χηρ. 26. σαββατων 28. ου λελαληκεν 30. [1] ολεσχερωσ ... AB om τω ... γησ pro οργησ

XXIII. 1. i. m. κζ 4. [1] οολλα bis ... οολιβαν sec l. 10. [1] θυγατερεσ ... κ. εκδικησεισ εποιησαν 11. ειδεν, it. 14. 13. AB[2] ειδον 16. εεπ 17. βαβυλονοσ 21. AB επεσκεψω 24. [1] μεθ οχλ. 25. μυκτηρασ σ. 29. ασεβειασ σ. 33. [1] om σαμαρειασ 34. [1] και πιεσαι ... νεομηνιασ 36. i. m. κη ... AB ολιβαν 40. εξαπεστελλον 42. AB ψελια 45. και αιμα 47. αποκτενουσι (sine -ν)

XXIV. 1. i. m. κθ ... AB ενατω 5. εζεσεν εζεσεν 6. επεπεσεν 7. αιματα ... om την 9. λαον pro δαλον 14. om η pr. 15. i. m. λ 16. ουδε μη κλαυσθησ 17. AB πενθουσ ... [1] εσει 20. προσ με εγενετο 24. εποιησατε ποιησ. 26. AB εν εκεινη τη ημερα, it. B 27.

XXV. 1. i. m. λα 4. απαρτεια 6. AB επεψοφησασ 7. AB[1] εξολεθρ. it. 13. et AB 16. ... [1] επιγνωσει 9. οικον βεθασιμουθ' επαναγωγησ πολ. 16. AB εκτενω 17. εν αυταισ

XXVI. 1. i. m. λβ 7. επαγω i. m. 8. θυγατερασ 11. σου τησ ἰσχυοσ επι 12. σου τα τειχη κ. τ. οικ. τ. επιθυμ. σου 17. επαινεστη 18. αι

XVI. 61. b συν τῆσ νεωτεραισ

XXI. 14. AB τραυματιων bis] ita et Ti, b bis -ειων 21. AB ηπατοσκοπησασθαι] ita et Ti, b κατασκοπ-

XXIII. 21. επεσκεψω] ita et Ti, b επισκ- 34. νεομηνιασ] nescio cur Ti in apparatu lectionem νουμηνιασ attulit

XXV. 7. b χειρῶν pro χωρων

XXVI. 4. b primum λεοπετριαν, cal. corr. -ω- ut ABTi, tacet Ti de correctione

νησσοι αφ ημερ. 19. AB δω σε πολ. ... AB κατοικηθησομενασ ... κατακαλυψη

XXVII. 1. i. m. λγ 2. ὑιε ανθρωπ. και συ λ. 6. νησσων τ. χεττειν 8. σειδωνα 9. AB om οἱ 14. θαιγραμα ... AB om την 15. om σου pr. 16. θαρσεισ ... λαμωθ 17. AB εν σιτου πρασ. ... κασια 18. εμποροσ ... ερεια εκ μειλητου 19. AB τροχειασ 21. κ. κρειουσ κ. αμνουσ 22. AB σαβα ... ραμα ... AB χρυσιον 30. AB γην post κεφ. αυτ. pon. 32. επι σε οι ὑιοι αυτ. 33. AB επλουτισασ

XXVIII. 1. i. m. λδ 2. [1] κατοικηκα 3. om η 5. om σου sec. 15. AB αμωμοσ συ 17. καλλουσ 18. δια το το πλ. ... AB[1] εκ μεσω σ. 21. σειδωνα, it. σει- 22. 23. αἱμα 24. AB σκολοψ

XXIX. 1. i. m. λε ... εν δεκατω μ. 4. τουσ ἰχθυσ 7. οτι επελαβ. ... οτε εκεκροτησεν 8. ανθρωπουσ απο σου 10. ερημον ρομφ. 11. AB[1] τεσσερακοντα, it. 13. et B[1] 12. 16. ουκ εσονται ετι ... AB αυτουσ ακολουθησαι 17. i. m. λς 18. κατεδουλ. αυτου την δυναμιν

XXX. 3. om νεφελησ 4. αυτησ τα θεμελια 12. την γην και 16. ταραχην ... AB om η ... εκρημα ... ὑδατα 18. AB αιχμ. αχθησονται 20. i. m. λζ 25. [1] om δε

XXXI. 1. i. m. λη 2. βασιλεα αιγ. 4. [2] συστηματα 6. ὑποκατων των 8. AB ομοιωθη 12. AB[1] εξωλεθρ. 14. [1] μεγ. αυτων και π. 15. [1] εκωλυσα, i. m. [1] εκυκλωσα

XXXII. 1. i. m. λθ ... δωδεκατω ετει 4. AB πλησθησεται σου ... om του ουρανου 8. AB[2] γην σου 9. εαν 11. κσ κσ ρομφαιαν 13. om τα 15. AB διασπειρω 17. i. m. μ 21. βαθει θορυβου 24. AB επι τησ ζωησ, it. 26. 32. 26. AB ἰσχ. αυτων 27. απο αιων. ... AB οστων

XXXIII. 1. i. m. μα 2. δωσουσιν 4. om ο ... AB την φωνην 8. [1] ειπαι, it. 13. 14. 9. επ αυτησ 12. AB εξεληται ... AB ποιηση, it. 14. 18. 19. 14. AB αποστρεψη 15. αποτιση 18. αποσρεψαι (sic?) 21. i. m. μβ ... AB δωδεκατω ετει ... AB ο ανασωθεισ προσ με 22. AB κ. εγενηθη (A -νετο) επ εμε χειρ κυρ. ... AB[1] εωσ ηλθεν ... AB μου το στομα 33. αν

XXXIV. 1. i. m. μγ 6. μου τα προβατα 11. κσ κσ, it. 30. 16. AB[1] επιστρεψω ... εκλειπον 21. επει 23. ποιμαινει ([1] -ε-) 24. εν μεσω αυτων αρχων 28. ουκετι εν 29. κ. ου μη ενεγκ. ετι ονιδισμ. εθνων 31. AB[2] του ποιμνιου

XXXV. 1. i. m. μδ 3. [1] om αυτω ... AB[2] om εισ 5. επ εσχατω 6. AB σε διωξεται 7. εισ εισ 8. τρ. σου βουνουσ και 13. AB εμεγαλορημονησασ 15. [2] γνωση

XXXVI. 2. AB ο εχθροσ (A εχ-) εφ ὑμασ 4. κ. ταισ φαραγξιν κ. τοισ χειμαρροισ 15. om ετι 16. i. m. με 17. και ταισ 25. AB ὑδωρ καθαρον 28. καγω 30. AB γενηματα ... AB[1] om αν 31. [1] κατα, i. m. [2] το 32. [1] κσ κσ, i. m. [2] αδωναϊ 34. AB[2] η γη η ηφ.

XXXVII. 1. i. m. μς 3. AB οστα ... om κυριε alt. 5. AB εισ ὑμασ 6. AB σαρκασ 7. AB επροφητευσα, it. 10. 8. εἶδον ... AB εν αυτοισ 10. εντειλατο 12. ὑμων τα μνηματα 14. το πνα μ. 15. i. m. μζ 17. AB δησ. αυτασ 20. εφ ασ

XXXVIII. 1. i. m. μη 3. επι σε αρχ. 6. AB θεργαμα 7. AB οι συνηγμενοι 9. ηξει ... [1] εσει 11. AB om τη 12. AB σκυλευσαι σκυλα ... AB χειρα ... AB κατοικισθη 13. AB σαβα 17. δουλ. μου προφητ. ... αγαγειν

XXVII. 8. b primum βεβλιων, cal. corr. βι-; contra consuetudinem vE, Ti βιβλιων retinuerunt pro Βιβλιων

XXVIII. 24. σκολοψ] ita et Ti, b -ωψ

XXXVI. 10. b κατοικοιθησονται 32. κυριοσ κυριοσ] ita et b, Ti κυρ. semel tantum posuit

XXXIX. 1. i. m. ρθ 2. AB τα ορη του ισρ. 10. κοψουσιν 13. AB εδοξασθην 15. AB παρ αυτο ... AB εισ το γε (A γαι) το πολυανδρ. 17. [1] φαγεσθα (sic) 26. ατιμ. εαυτων 29. ανθ ου

XL. 1. i. m. ϛ ... [2] τεσσαρισκαιδ. 3. AB[1] ϊστηκει 4. ον εωρακασ 7. καὶ ἴσον ... θαιηλαθα ... ελαμ 8. πλατοσ et μηκοσ invert. 10. AB om του 13. AB εικοσιπεντε 14. [2] om και 17. τησ αυλησ κυκλω 19. AB κατ ανατολ. 21. AB κ. τα αιλευ (A ελεου) 22. κλειμακτηρσιν, it. κλει- 26. 31. 34. 37. 43, 17. ... τα αιλαμμων 23. πηχεισ 24. ελευ 27. om τησ pr. 33. κ. ευροσ πηχεισ 36. και τω αιλαμμων 37. τα αιλαμμων 39. om τα sec. 40. AB ροακοσ 41. AB επ αυτα σφαξουσι (A -ιν) 42. AB πηχεωσ 46. λευει 47. AB μ. πηχεων ... AB[1] τεσσερα 49. ενθ. κ. εισ εντευθεν

XLI. 2. AB[1] τεσσερακοντα, it. 4. 4. AB και ευροσ 8. AB πηχεων 12. κ. το αιθριζον ... AB πηχεων sec. et tert. loco 15. πηχεων 16. [1] om αι pr. 18. AB χερουβειν, it. 20. 25. ... ※ μεσον pr. i. m. ... [1] πρ. τε χερουβ' 22. [1] om κυριου ... θυρωματα 23. AB[2] κ. τω αγιω δυο θυρωμ.

XLII. 3. AB εστιχισμεναι 7. AB πηχεων 8. [1] om τη 12. AB κατ ανατολασ 15. ' προσ, i. m. ' κατα 17. μετρου 19. ' νοτου, i. m. ' ... 20. [1] τεσσερα

XLIII. 1. i. m. να 2. διπλασιαζοντων 3. ειδον quater, A tert. et quarto loco 5. πληρησ ... AB δοξησ κυριου ο οικοσ 6. εστην ... AB[1] ϊστηκει 7. AB εορακασ (A -ω-) ῦιε ανθρ. ... [1] vid. om τον pr. ... AB κατασκηνωσει 8. AB φλειασ et φλειων 13. πηχεοσ, it. 17. 14. AB πηχεοσ (B -χεοσ) 16. AB[1] τεσσερα, it. 17. 20. 17. AB[1] επι κ. δεκατεσσαρεσ ... AB κατ ανατολ. 20. επιθησουσιν επι 23. AB συντελ. σε 24. AB[1] επιριψουσιν

XLIV. 1. i. m. νβ ... AB κατ ανατολ. 2. προσ με κυριοσ ... AB του ισραηλ 4. ειδον 5. AB οφθ. σου ... ωσιν ακουε ... AB om του pr. ... AB κ. κατα παντα 7. εβεβηλουν 11. AB τα ολοκαυτ. κ. τασ θυσιασ 12. εισ κολασ. 14. και καταξουσιν 17. AB[1] ερεα 19. αυτουσ εισ 20. AB[1] καλυψωσιν 23. καθαρου κ. ακαθαρτου 25. και επι μητρι 26. AB εξαριθμησει 30. AB πρωτογενηματα

XLV. 2. AB πηχεισ πεντηκοντα ... αυτω (f. l.) 9. i. m. νγ 10. εστω 13. μετρον 19. AB φλειασ bis 20. εν τω εβδομω μηνι ... om ληψη 21. [2] τεσσαρισκαιδ. ... [1] εδεσθα (saepius -α = -αι = -ε) 24. AB πεμμα τω κρ. 25. om μηνι

XLVI. 1. AB om η pr. ... κεκλεισμενη 7. εαν 9. νοτον εξελευσεται 12. AB ανοιξει ... AB κατ ανατολ. ... κ. ποιησει 16. i. m. νδ ... AB εν κληρονομια (i. f.) 18. [1] om του sec. 19. προσ βορραν ... τοποσ εκει 21. [1] αυτην pro αυλην ... AB[1] τεσσερα 22. AB[1] τεσσερακοντα

XLVII. 1. AB κατ ανατολ. bis, it. 2. 5. [1] om ωσ 6. εορακασ ... om και επεστρεψε με 10. AB[1] αλεεισ ... AB εναγαλειμ ... AB καθ αυτην ... κ. οι ϊχθυεσ 11. διεκβολη 12. εκλιπη 13. i. m. νε ... om τα 22. τοισ παροικ.

XLVIII. 2. AB ασηρ, it. 3. 34. 3. AB νεφθαλειμ, it. 34. 4. AB νεφθαλει (A -λι) ... απ ανατολ. 5. ανατολ. εωσ τ. 8. ανατολ. μενει εσται ... κ. ε|εσται 9. AB ευροσ εικ. και πεντε 14. AB πρωτογενηματα 18. i. m. νϛ ad και εσται ... AB γενηματα 20. την αρχην τ. 22. AB βενιαμειν, it. 23. 24. 32. ... AB om και ult. 25. ϊσσαχαρ 28. AB om απο τ. πρ. ανατολασ 29. AB om του 31. λευει 34. AB και πυλαι τρ.

Subscriptio: ϊεζεκιηλ

XXXIX. 2. του ισραηλ] b τω ισρ., Ti τα ισρ. 15. το πολυανδριον] ita et Ti, b τον πολυανδρ. (tacet Ti in Prol.)

XL. 22. b primum κλημακτ-, cal. corr. κλϊμ-, it. 26. 31. etc., ATi ubique κλι-

XLI. 15. b κατωπισθεν

XLV. 7. b τα ορια τασ] ABTi bis τα 17. b εν ταισ σαββατοισ

ΔΑΝΙΗΛ.

Inscriptio: AB δανιηλ

1. i. m. α 2. AB σουσαννα, semper σου- 7. i. m. β 15. AB εχθεσ 16. εχει ουδεισ 23. AB αιρετον 27. AB[1] ερρεθη 28. i. m. γ ... πληρησ ... AB[2] σουσαννασ ([1] -ησ) 36. AB ειπαν 41. αναγγειλαι 42. ο ·ἴδωσ 45. AB εξηγειρεν ο θεοσ 50. [2] om πασ 53. AB λεγ. τ. κυριου 54. ·ἴδεσ bis 55. AB αγγ. του θεου λαβ. φασιν 56. AB[1] ουχ ἴουδα 59. [1] εξολεθρευση (et A -ε-) 61. [1] ψευδομαρτυρασ οντασ 63. AB συγγενων (B[1] συνγ-) παντων οτι

I. 1. i. m. δ ... AB om ο 3. om τω pr. 4. [1] om εν pr. ... γιγνωσκοντασ ... [1] om ενωπιον 6. AB κ. μεισαηλ (A μι-, B semper μει-) κ. αζαριασ 7. μεισαχ 8. AB επι τ. καρδ. ... AB om απο 9. αρχ'ευνουχ-, it. 11. 18. 12. AB φαγομεθα et πιομεθα 13. AB ειδεαι bis, it. 15. ... αν 15. AB[1] ἴσχυροι 18. και εισηγαγ. αυτουσ i. f. l. add.

II. 1. i. m. ε 7. ειπαν ⁒, i. m. ⁒ αυτω ... AB συγκρ. αυτου 8. ειδετε 9. AB om και ult. 10. AB τοιουτο 11. AB αλλ η θεοι 12. οργη πολλη ειπ. 15. πε(ριτιν πε)ρι τινοσ ... AB δε το ρημα αριωχ 16. αναγγειλη (-ει- et A) 17. εγνωρισεν το ρημα 24. i. m. ς ... [2] συγκρισιν του βασιλεωσ 26. ·ἴδον 27. βασιλ. και λεγει το ... ερωτα 30. γνωρισαι τω βασιλει 32. ' χρηστου, i. m. ' καθαρου, sic A 33. om μεν ... om δε τι 34. ⁒ αυτουσ i. m. 35. om αυτα 38. om και ιχθ. τ. θαλασσησ ... om σε 39. ετερα βασιλεια 40. AB om ητισ ... AB ωσ ο σιδηρ. 41. ·ἴδεσ bis, it. 43. 45. AB[1] ἴδεσ 46. AB μαννα 47. [1] βασιλεων και αποκαλ. ... ηδυνηθησ 49. μεισαχ (semper) ... AB om και ante αβδεναγω

III. 1. i. m. ζ 2. AB i. f. add. ησ εστησεν 3. AB[1] ἴστηκεισαν (sic ubique) 5. om τε sec., item 7. et 15. 6. AB om πεσων 8. AB[1] διεβαλλον 9. τω βασιλει ναβουχοδονοσορ 15. om τη χρυση 17. ⁒ ημων εν ουρανοισ i. m. 21. [1] περικνημεσι, [2] -μισι 23. i. m. η ... AB om tit. 1. συνστασ ... εαυτου 4. επιγαγεσ (sic) παντα ταυτα 7. ημιν επηγαγεσ 9. AB εγενηθη 10. παραδοισ 11. δι αβρααμ 13. [1] εσμηκρυνθημεν 14. AB[1] ου τοποσ 16. AB om η 21. AB om και pr. 22. i. m. θ ... AB διελειπον 23. AB[1] τεσσεραχ. 27. ευλογουν 28. B[2] ὕπερΰψωμεν-, it. 29., B[1] 31. 31. χερουβειν 32. AB ὕπερΰψουμενοσ (B[1] -ψω-) pro υπερυμν- 37. AB επανω 38. om κυριου 49. παχνη κ. χειονεσ 54. AB θαλασσαι 56. om τοισ 59. οι ὕιοι 65. μεισαηλ... AB εξειλατο ... [1] ερυσατο bis, A sec. loco ... AB om subscr. 24. i. m. ι ... AB om το ... AB ειπαν 25. [1] om και ειπεν ο βασιλευσ ... [1] τεσσαρεσ 27. AB[2] i. f. add. και προσεκυνησεν ο βασιλευσ ενωπιον αυτων τω κυριω 28. AB om ο βασιλευσ ... και μεισαχ και 29. om η ... [1] vid. om αυτουσ και ηξιωσεν 31. i. m. ια 33. αιωνιοσ η εξουσ.

IV. 2. ·ἴδον, it. 15. ... εφοβερισενσεν με ... AB συνεταραξαν 4. AB ειπα εγω 6. om μου ... ειδον 11. εκτειλατε, it. AB 20. 14. ·περωτημα ... εξουδενημα 15. θυ πνα θυ αγ. 17. AB[1] ἴδεσ ... om το sec. 20. AB[1] ἴδεν ... AB εασατε εν τη γη 28. AB om τω 29. AB κ. ω εαν 31. ναβουχοδονοορ (sic?) ... ευλογησα 33. [1] μεγαλοσυνη

V. 1. i. m. ιβ 2. οινου αυτου ενεγκ. 4. post λιθινουσ (b ληθ-) AB[2] add. και τον θεον του αιωνοσ ουκ ευλογησαν (A ηυ-) τον εχοντα την (A om την) εξουσιαν του πνσ αυτων 5. τ. τοιχου και οικου 7. βαβυλωνοισ 9. [1] συνεταρασσαντο 11. [1] βατηρ 12. [1] om εν αυτω sec. ... AB αυτω ονομα 13. i. m. ιγ 14. [1] om συνεσισ και 15. AB συγκρισιν αυτησ 16. γνωρισησ 19. μεγαλοσυνησ ησ εδ. ... AB ΰψοι 21. AB μετα οναγρων ... γνω ... ο θ. ο ΰψιστ. 25. AB η γραφη η 29. π^ο^ρφυραν 30. [1] ανερεθη (et A -νε-) ... [1] ο χαλδαιων 31. i. m. ιδ ... AB[1] δαριοσ (ubique -ρι-)

VI. 4. AB[1] αμβλαχημα 6. αιωνασ 7. om του ... AB εμβληθησεται 8. AB[1] εχθεσ 13. om ο 14. και εωσ—αυτον i. m. 16. [1] om αυτον 18. [1] ουχ εισηνεγκ. 22. ηυρεθη μοι 27. AB om τω 28. κατευθυνεν

VII. 1. i. m. ιε ... ετει [?] τριτω, i. m. [?] πρωτω ... AB om τω ... AB[1] ιδεν 2. AB προσεβαλλον 3. AB[1] τεσσερα, it. 6. 17. ... ανεβαινεν 4. AB[2] λεαινα εχουσα πτερα κ. πτ. ... αυτη ωσει αετου 6. ετερον θηριον 8. τρια των κερατα (sic) των 9. AB om οι ... AB ωσει χιων λευκον 10. ελειτουργουν 12. AB η αρχη μετεσταθη 13. προσηχθη 14. δουλευουσιν αυτω 16. [1] om μαθειν 19. AB και οι ονυχ. ... χαλκοι οι εσθιον 24. [1] om ετεροσ 25. [1] ημυσυ

VIII. 1. i. m. ις 3. ειδον, it. 4. 6. 7. ... επ εσχατω, it. 19. 4. om και pr. ... βορρα ... AB στησονται 7. φθαννοντα 8. om ετερα ... AB[1] τεσσερα, it. 22. ... [1] τεσσαρεσ 10. AB om και pr. 11. om ου ... εραχθη ... AB[1] κατευοδωθη 12. [1] ευοδωθη 14. AB τριακοσιαι 17. ※ συνεσ i. m. 20. AB περσ. και μηδ. 21. AB και ο τραγ. 22. ϋποκατω κερατα ... [1] τεσσερα pro -αρεσ 25. AB και ο ζυγοσ

IX. 1. i. m. ιζ ... δαρειου suprascr. 2. βυβλοισ 4. AB προσηυξαμην ... om σου sec. 9. AB τω κυριω θεω 10. του κυριου θεου 13. ημων αποστρ. 16. AB εν παση ελ. 20. του κυριου θεου μ. ... ορουσ 21. ειδον 22. συνε|ετισεν 23. AB συ ει 26. αφανισμοισ 27. AB[2] post εβδομαδοσ add. καταπαυσει θυσιαστηρια (A -ον) και θυσιας (A -αν) και εωσ πτερυγιου απο αφανισμου και εωσ συντελειασ και σπουδησ ταξει επι αφανισμω (A -μου) και δυναμωσει διαθηκην πολλοισ εβδομασ μια και εν τω ημισει (A -συ) τησ εβδομαδοσ

X. 1. i. m. ιη 2. εβδομαδασ 3. ουχ ηλειψ. 4. AB εικ. και τεταρτ. 5. ειδον, it. 7 bis. 8. ... βαδδειν 6. AB θαρσεισ ... ωσει ορασ. αστρ. 7. [1] ουχ ... απ (sic?) αυτουσ 8. μονοσ ϋπελειφθ. μονοσ ... [1] ουχ ϋπελειφθ., it. 17. 12. om κυριου 13. AB[1] ϊστηκει ... μειχαηλ, it. 21. (non 12, 1) ... AB κατελειπον 15. [1] om vid. και κατενυγην 16. εναντ. εμου 20. και ο αρχ.

XI. 1. i. m. ιθ ... εν τω ετει 3. AB κυριασ 4. [1] τεσσαρεσ 5. AB επ αυτων ... κυριαν 7. [1] και στησεται, AB[2] και αναστ- 8. AB[2] αυτων καταστρεψει μ. 11. om ο 13. om ο 14. τ. λοιπων τ. 15. αναστησ. και οι 16. σαβειρ 17. AB του διαφθειραι 18. AB καταπαυσει 20. AB om ετι 21. ολισθρημασιν, it. -σθρ- 32. 34. 24. AB κ. οι πατ. τ. 31. αναστησονται ... AB ηφανισμενον 34. βοηθηθησονται 36. και ϋψωθησ. ο βασ. κ. μεγ. ... μεχρισ του σ. 37. επι παντοσ θεου τ. 38. μαωζειν 40. μετα του ... ο βασιλ. ο του ... και ϊππευσιν 41. AB σαβαειν 45. AB και ηξει ε.

XII. 1. ου γεγονεν αφ ησ (ησ et A) i. f. l. add. 4. λοιπουσ pro λογουσ 5. ειδον ... AB[1] ϊστηκεισαν 6. βαδδειν, it. 7. 7. τον αιωνα sine εισ 8. [2] om ου 10. [1] om και αγιασθωσι ... ※ παντεσ i. m. 11. om το ... [?] ενενηκοντα, i. m. [?] τεσσε(2 -α-)ρακοντα 13. ※ και ωραι i. m. ... AB om titul. 1. i. m. κ 2. [1] ϋπερ πασ τουσ 3. AB[1] τεσσερακοντα 5. AB[1] κυριαν 7. om μεν 8. AB και θυμωθεισ ο ... AB ειπητε (A -ται) 9. AB αποθανειται δανιηλ 11. βασιλευσ παραθ. 14. κατεσησαν 15. AB om αυτων sec. 16. πρωϊ sine το 18. AB ο βασιλ. επι τ. τραπεζ. 21. AB επι τη τραπεζη 23. i. m. κα 24. μη και—πεινει i. m. inf. 27. AB om ο ... AB στηρ 30. AB[1] ϊδεν ... AB om ο βασιλευσ sec. 32. AB[1] εδιδετο 33. πεδιον 34. AB ειπεν αγγελοσ 38. AB εγκατελειπεσ 41. AB πλην σου αλλοσ 42. AB ανεσπασεν

Subscriptio: δανιηλ

VI. 25. b εν πᾶσι τη γη

VIII. 11. εραχθη] ita et Ti et b in Notis et Animadvertendis, Ab εταραχθη

XI. 38. μαωζειν] ita b primum, cal. corr. -ειμ et sic Ti

[XII.] 14. κατεσησαν] ita et Ti, Ab -σεισαν 42. AB ανεσπασεν] ita et b, Ti εσπασεν nescio cur. Deficit B

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ ΠΡΩΤΟΣ.

Inscriptio: AS μακκαβαιων α

I. 1. om τον sec. ... [1] εισ γην, dein εκ γησ ... AS χεττιειμ ... AS προτερον 2. AS om πολλων 3. πληϑοσ ... και ϋψωϑη κ. επ. η κ. αυτου post τυραννων v. 4. ponit 4. AS συνηξεν ... χωρων εϑνων ... κ. εγενετο α. εισ φοβερον 5. [1] εγνοι 6. AS συνεκτροφουσ ... εκ νεοτητ. ... [1] αυτου pro -τοισ ... ετι αυτου ζωντοσ 9. om οι 10. AS του βασιλεωσ ... om τη 11. [1] εξηλϑεν ισλ υιοι ... primo διελϑωμεν ([2] διαϑωμεν?) ... [1] εξωρισϑημεν 13. [1] προεϑυμωϑησαν ... om απο 14. [1] om τα 15. AS[1] εζευγισϑησαν ... εν τοισ εϑν. ... [2 c. 3] επειραϑησαν 16. [1] om η ... AS ενωπιον ... AS γησ pro τησ 17. AS[1] om εν tert. ... [1] om εν ult. 18. AS συνεστησατο ... [1] απεστραφη πτολεμ. ... [1] εφυγον pro επεσον 19. τη et τησ pro γη et γησ 20. εν τω ρ κ. μ κ. γ ([2] add. ετι) και ... AS om ανεβη sec. ... επι ϊηλμ’ 21. AS εισηλϑεν ... AS ϋπερηφανια, it. -νι- 24. 23. το χρυσιον κ. το αργυρ. 27. [2] και πασ ... AS[1] om και ... καϑημενην εν π. επενϑει 28. om ο 29. AS[1] om και pr. ... [1] αρχοντασ 31. ενεπρησεν ... om αυτησ sec. 32. ηχμαλωτισαν ... [1] om εκληρονομησαν, [2] και εκλ—σαν (α ex ε corr.) εαυτοισ 33. AS μεγ. κ. οχυρω 34. παρανουσ 35. AS τροφην ... AS εγενετο 38. AS γενημασιν 39. [1] εστραφη ... [1] om εισ ονειδισμ. η τ. αυτησ 40. [1] κατα τα τεκνα αυτ. επλησϑη η γη ατιμια 41. AS om αντιοχοσ 45. κυκλωσαι 47. ϋ[ε]ϊα ... [1] κτηνη πολλα 48. αφειναι ... [1] πνι i. e. πνευματι pro παντι ... AS[2] βεβηλωσαι 49. αλλαξασϑαι 50. κατα τον λογον του β. 51. κατα pro επι ... ενετιλαντο 52. πολλοι προσ αυτουσ ... [1] και pro πασ ο 53. AS[3] κρυφιοισ 54. [1] χασαλευ ... τω ε κ. μ κ. ρ ετει ... [1] ωκοδομησεν βδ. 56. κατασχισαντ. ενεπυρισ. εν πυρι 57. εϑανατουν 58. [1] om ουτωσ 59. AS[1] om τη 61. AS[1] om προενομευσαν et εϑανατωσαν 62. AS οχυρωϑησαν εν αυτοισ 63. AS επεδεξαντο

II. 1. ματ’τ. υιοσ ϊωαν. ... AS ϊωαριμ (A -ειμ) ... [1] μωδειν, [2] -δαειν 2. AS ϊωαννησ ... [1] om ο ... AS επικαλουμενοσ ... S γαδδει 3. om ο 4. AS καλουμενοσ, it. 5 bis. ... [1] om μακκαβαιοσ, [2] -βεοσ 5. ιελεαζαροσ ... [1] om ο ... [1] ϊωναϑησ, AS[2] -ϑασ ... σαπφουσ (A σαφφ-) 6. AS ϊδεν ... γενομενασ 7. AS οιμμοι ... [1] μου το συντρ. ... τησ αγιασ πολεωσ και εκαϑισαν εκει ... AS εχϑρων το 8. AS ενδοξοσ 9. [1] α απηχϑη ... AS πλατιαισ (A -ει-) αυτησ 10. εκληρονομησεν εν ... AS βασιλια (A -εια) και 13. ζωη 14. AS οι υιοι ... [1] ται|ϊματια ... [1] επενϑησεν 15. [1] ηλλοιωϑη pro ηλϑον οι ... αποστασιν ... [1] μωδειν, AS[2] -δεειν (sic ubique) 17. εστηρισμενοσ ϋϊοισ 18. AS om ουν ... [1] και ωσ ... εποιησεν ... [1] om ο οικοσ—και συ και, suppl. [2], sed οι υϊοι pro ο οικοσ ... [1] δοξασϑηση 19. βασιλιασ τηου β. 20. AS καγω pro αλλ εγω 22. τον λογον του β. ... AS om του 23. [1] om τουσ λογ. τουτουσ ... AS[1] βωμου εν ... primo βωδειν 24. [2] ετρομασαν 25. [1] ανδραν ... [1] καϑειλον 26. [1] εδωκαν pro εζηλωσεν 27. νομω η ϊστων ([2] del. η?) 30. AS εσκληρυνϑη επ αυτουσ, S + ([2] add. κ,) επληϑυνϑη 31. αναηγγελλη ... αι δυναμεισ αι ... οι ανδρεσ ... βουλην ... κρυφιουσ 32. κ. κατελαβοντο α. και ... [1] παρενεβαλοντο προσ, [2] -εβαλλον επι 33. AS om ικανον ... AS εξελϑοντεσ ποι. ... [1] ποιησωμεν 34. AS om του sec. 35. εταχυνεν 36. ου λιϑον ... [1] κυφρουσ 37. [1] om εφ ημασ 38. προσ αυτουσ ... om τω ... [1] om τοισ

Lectiones nullo siglo notatae sunt codicis S
II. 14. b διέρριξε 20. b καὶ ἡ ἀδελφοί

... [1] om χιλιων 39. om επ ... om εωσ 40. AB τησ ψυχησ ... [1] διωματων ... ολοθρευσουσιν ημασ 41. την ημεραν εκεινην ... εφ ημασ ... ωσ ... κρυφιοισ 42. πασα συναγωγη 44. [1] επαταξαντο 45. κ. εκελευσεν ματ'τ. 46. υιοισ pro οριοισ 47. [1] αυτου 48. [1] om εκ χιροσ sec. ... [2] βασιλ. αυτων 49. om του ... εστηρισθη 50. om και pr. ... πατ. ϋμων 51. και μνησθηται τα εργα των πατερων α εποιησεν ([2] -σαν) 54. κληρον διαθηκησ αιων. ϊερωσ. 56. μαρτυρασθαι ... την pro γησ 57. AS ελεει ... εισ αιωνασ (sine αιωνοσ) 58. νομον ζηλουσ ... om εωσ 60. λεοντοσ 62. AS εισ κοπρια ... εισ κωληκασ 63. ευρεθη και ... AS επεστρεψεν ... απολιται 64. [1] om και υμεισ ... ανδριζ. κ. ϊσχυσ. 65. αυτοσ εσται ϋμων πατηρ 66. [1] δυναμιν ... νεοτητοσ αυτοσ εσται ϋμιν αρχ. ... AS πολεμον 67. AS προσαξετε (A -ται) 68. εισ προσταγμα 69. [1] πατ. αυτων ... τω γ̅ ([2] ς̅) κ. μ̅ και ερ̅ (ε eras) ετει και εταφη εν ταφοισ ... AS πατ. αυτου

III. 1. [1] αντ αρτου (saepius αρτ- et αυτ- confund.) 2. οι pro οσοι 3. [1] επολεμουντο πολ. ... AS τα πολεμ. αυτου 4. om αυτου ... ορευγομενοσ 6. om οι pr. 7. [1] και εισ ευλογ. 8. εν πολι ... AS εξωλεθρευσεν 9. om τησ 10. AS σαμαριασ ... προσ τον ισρ. 11. AS om αυτον sec. 12. AB ελαβον τα 13. AS και εκπορευομ. 14. ενδοξασθησομαι ... [1] τον ϋϊον ϊουδαν 15. AS om του αναβηναι ... AS om και tert. 16. AS ηγγισεν ... AS αυτω 17. [1] ειδεν, [2] ειδον ... [2] την ερχομ. ... αυτων ... AS τι pro πωσ ... AS τοσουτο 18. σωζειν η εν 19. αλλ εκ 20. εφ ημασ 21. [1] om ημων sec. 22. φοβεισθε 25. [1] ϊουδασ ... AS πτοη ... επεπιπτεν 26. εξηγ. τα εθνη 27. ο βασιλ. αντιοχ. ... [1] om παρεμβολην—28. γαζοφ. αυτου 28. [1] om αυτου sec. ... ενετιλατο αυτοισ ειναι ετ. 29. εκ pro απο ... AS φοροι 30. AS δαψιλη 32. [1] απελυσεν pro κατελιπε ... και εωσ οριων 34. ηβουλετο 35. δυναμιν και τ. 36. κατοικισαι ... [1] απ αυτων pro υιουσ ... [2] αλλογενων 37. AS αντιοχιασ ... (ετουσ ζ̅ κ. μ̅ κ. ρ̅) ... διεποραεεννετο (= primo διεπερασεν) 39. AS τεσσερακοντα ... [1] om εισ ... [1] om αυτην 40. απηρεν ... αμμαου 41. [1] ηλθεν ... και δυναμισ 42. λαογουσ 43. AS ειπαν ... [1] αναστησον ... πολεμησομεν περι του ... primo λαων pro αγιων 44. ηθροισθη ... ελεοσ 45. [1] ανοικητοσ ... [1] om και εκπορευομενοσ ... AS γενηματων 46. προσευχ. ην εν μασσ. 47. την κεφαλην 48. εξεπετασεν 49. om και sec. ... AS πρωτογενηματα 51. καταπεπατηνται κ. βεβηλωνται 55. [1] om και πεντηκονταρχουσ ... [1] δεκαταρχουσ, AS[2] -αδα- 56. AS ειπεν 57. παρενεβαλον ... αμμαουσ 58. om και sec. ... ϋϊουσ δυναμεωσ ... [1] om το 59. AS εφιδειν 60. AS ουτωσ

IV. 2. [1] ωστ επιβ. ... om οι 3. [1] εν ναμμαουν, [2 et 3] εν εμμαουν 4. ωσ ετι εσκορπ. ησαν αι δυναμισ ([3] -μεισ) 6. AS om τη ... ωσ ηβουλ. 7. και τεθωρακειμενην ([2] -κεισμ-) 8. εδεσθητε pro δειλωθ. 9. AS ωσ ... εδιωκεν 10. βοησομεν ... AS om τον ... AS ει θελησει ημασ ... AS om ημων pr. 11. AS γνωσονται ... [1] om και σωζων 12. ειδον 13. AS παρα pro μετα ... ϊουδαν (ϊ ex τ) 15. ϊαμινειασ ... AS επεσαν 16. απεστρεψεν 18. πολ. εαυτουσ ... AS λαβετε 19. AS ετι πληρουντοσ ... μεροσ τι ωφθη εκκυπτων ([3] -τον) 20. AS ο θεωρουμενοσ 21. συνειδοντεσ pr. loco, A sec. loco ... om και 23. AS κ. ϊουδασ ανεστρεψεν ... [3] κ. ϋακινθον πορφ. 24. AS om τον κυριον 25. AS εγενηθη ... εν τω ιηλ̅· 27. εγεγονει ... και οια αυτω ενετιλατο ο βασ. ουκ εξεβη 28. AS ερχομενω ... [1] συνευδοκησεν ... AS om ο λυσιασ ... πολεμησαι 29. ηλθεν ... ϊουδαιαν ... [1] παρενεβαλλον ... AS βεθσουροισ ... ϊουδασ δεκα χειλι-

---

II. 66. AS πολεμον] ita et Ti, b πολεμοσ

III. 37. b καταλειφθήσασ 45. b καταλυμμα 49. b ιεροσυνησ

IV. 8. εδεσθητε] Fritzsche „scribe ἠδέσθητε“, immo αἰδέσθητε

αδασ εχων ανδρ. 30. ειδον ... προσηΰξαντο κ. ειπον ... AS ο σηρ ιηλ ... AS ϊωναϑου 34. AS συνεβαλλον 35. ειδων ... ει ζην ... AS τεϑνηκεναι ... [1] αντιωχιαν, AS[2] -οχι- ... AS και πλεοναστον παλιν γενηϑεντα (A -νν-) παραγεινεσϑαι (A -γεν-) 36. [1] αναβαται καϑαρισαται, [2] αναβωμ. και καϑαρισωμεν ... [2] ενκαινισωμεν 38. ειδον ... ϑυρασ pro πυλασ ... ωσ ενι τ. ... καϑειρτημενα 39. ερρηξαν ... om επι τ. κεφ. αυτ. 40. επεσαν ... σημιων ... AS om τον 41. AS ανδρασιν ... AS om αν 42. επελεξατο 44. αυτο 45. AS επεσεν ... [1] αυτοσ β. 47. AS ωχοδομησεν ([2] -σαν) ϑυσιαστ. 49. AS των ολοκαυτωματων και ϑυμιαμ. 50. εφαινον 52. om του ενατου ... [1] χασαλευ ... [2] ετουσ pro του ... η κ. μ κ. ρ sine ετουσ 54. εν εκεινη τη ημερα ... και κυμβαλ. 55. επεσεν 56. μετα ευφρ. 57. [1] om χρυσοισ ... [1] εϑυσαν 58. μεγαλη ευφροσυνη ... ονιδισμοσ 59. του ενκαινισμου ... [1] ενιαυτου κατ 60. [1] πυργ. ύψηλουσ ... και μη ... καταπατησουσιν ... [2] αυτο 61. απεταξεν ... [1] τηρ. αυτα ... ωχυρωσεν αυτου ... βαϑσουρα

V. 1. [1] το pro και εγενετο ... [1] οικοδομητο ϑ., [2] οικοδομηϑη το ϑ. 2. [1] ωργισϑησαν pro εβουλευσ. ... αυτω ([2] -των) εν μεσω κ. 3. AS[1] ακραβαττηνην, [2] -ττανην ... τον (αμαληκ) ισλ ... επαταξαν 4. om εισ sec. 5. AS εισ τουσ πυργουσ ... [2] ενοικουσιν 6. post πολυν add. και χειρα ϊσχυραν 8. ανεστρεψαν 9. εισ τα εϑνη ... δαϑαιμα 10. om εφ ημασ ... om τα sec. 11. [1] κατεφυγον 13. [1] om οντεσ ... AS τουβιου ... [2 c. 3] ηχμαλωτευκασιν ... om αυτων bis ... ωσι ([2] -ει) μ. 14. om αι ... ανεγιγνωσκοντο 15. σειδωνοσ κ. πασα γαλιλαια 16. [1] om βουλευσασϑαι 17. om σου ... λεγω δε κ. ϊωαναϑασ ... [1] αυτου pro μου 18. ϊωσηπον ... AS ηγουμενον 20. σιμων ... [1] Ἡ϶ Ἡ٦, [2] ,Ἡ 22. ελαβον 23. παρελαβον ... AS εκ τησ γαλιλαιασ ... [1] αρβανοισ, AS[2] αρβακτοισ 24. ° αδελφοσ 25. τοισ αναβαταισ οι και ... [1] ϊρηνικοισ ... παντα ... γαλααδειτι 26. [2] συνϊληγμενοι, it. 27. -ειληγ- ... βοσορα κ. β. ... [2 (et 3)] αλειμοισ ... [1] και κασφω, [2] κ. κασφωρ και ... καρναιδ' ... [1] αυται αι π., [2] praep. πασαι 27. αλλαισ ... AS om και sec. 28. ερημον βοσορα ... [1] αφων ... ενὲπρησαν 29. επορευοντο 30. [2] τη εωϑινη ... om και sec. ... [1] om ου ουκ ην αριϑμοσ 31. εωσ ουρανου ... [1] η σαλπιγξ, [2] και σαλπιγξ ... AS κραυγη μεγ. 32. AS[2] ημων ... σαλπιξιν (και εβοησαν ταισ σαλπιγξιν) και εβ. 34. [1] εισ τρισχιλιουσ δεκα ανδρ. 35. μαφα ... AS κατελαβετο ... AS εν πυρι 36. και βοσορ 37. εκ προσωπου τ. χ. 38. προσ αυτον π. 39. AS μεμισϑωνται ... [1] παρενβαλουσιν, AS[2] -βαλλουσιν 41. δειλανϑη 42. παρεμβαλλειν ... AS αλλα 43. προ προσωπ. αυτων τα εϑνη 44. om η ... ηδυναντο 45. [1] εν τω γαλααδειτιδι 46. τ. οδου οχυρασ σφ. 48. om του ... [1] υμων κ. ... αυτοισω 49. primo επαταξεν ... του κηρ. ... τροπω 50. επολεμησεν ... εν χιρι α. 51. AS εξεριζωσεν ... απεκτανμενων 53. AS εωσ ηλϑεν 54. [1] om το 55. εν αισ ... εν γη γαλααδ 56. AS κ. ζαχαριασ αρχ. 57. ειπον ... ονομα πορευϑ. 58. παρηγγιλεν ... [1] επιαμνειαν 60. [1] ϊωσηφ ωσ, [2] ϊωσηποσ ... λαου ϊηλ 61. [2] om λαω ... AS[1] om ισραηλ 63. εναντι ... [1] om αυτων 65. [1] om αυτου ... AS [2] εν τη γη τη ... τα οχυρωματα ... AS ενεπυρισεν 66. AS σαμαριαν 67. [2] βουλομενου ... AS αυτου ανδραγ. εν τω αυτον 68. [1] om και sec. ... και κατεκαυσ. ... om την

VI. 1. εστιν ενλυμαισ ... AS om τε 2. κ. εχει χαλ. ... AS ο του φιλιππ. ο βασιλ. ... ο μακαιδονων οσ [2] βασιλευσε ... πρωτ. εν αυτοισ [2.] και 3. [1] οτι ουκ εγνωσϑη 4. αντεστησαν 5. τισ απαγγελλων εισ ... την pro γην 6. ενετραπη ... ενϊσχυσαν ... πολλ. οι ελαβ. ... και pro ων 7. βδ. και ωκοδομουν ... [1] και pro καϑωσ ... [1] om πολιν αυτου 8. επεσεν (bis) 10. απο τ. μεριμν. τη καρδια 11. AS om μου pr. ... ηλϑα 12. AS μνησκομαι ... ων εποιησα κακων εν ... AS τα αργυρα και τα χρυσα 13. AS[1] om ουν ... ευρεν 16. (ετουσ ϑ κ. μ κ. ρ) 17. [1] om και pr. ... om αντ

αυτου ... AS ευπατωρ 18. AS om τα 20. επ αυτην ... (ετ. ν κ.) ... [1] om επ αυτους ... [1] om και ult. 21. ιηλμ' 22. AS ειπαν ... AS[2 et 3] ποιησεις 24. περιεκαϑηντο επ αυτον ([2] -την) οι υιοι ... AS ηλλοτριουντο ... [1] και pro πλην οσοι ηυρισκοντο (sic [2]) αφ ημων ... [1] om διηρπαζοντο 26. [1] τ. ακρασιαν εν ... βαιϑσουρα ωχυρασαν 27. αν ... προκαταλαβητε ... [1] αυτην δ. 28. οτι ηκ. ... AS om και τους pr. et της 29. [1] δυναμι, [2] -μις 30. ο αριϑμος ... AS om των sec. ... ιππεων 31. ηλϑον et παρενεβαλον ... AS βεϑσουρα ... επολεμησεν bis et εποιησεν ... om εν 33. οδον αυτης βαιϑζ. ... εσαλπισεν 34. εδειξεν 35. παρεστησεν ... AS πεντακοσια (S[2 c. 3] -σιαι) ιππος διατεταγμενη ε. ϑ. εκλελεγμενη 36. AS αν pr. loco ... [1] αλα pro αμα ... [1] αλγοι pro απ αυτου και πυργοι 37. [2 c. 3] επ αυτου ... [1] χοροι pro οχυροι ... [1] εκεφαιστου pro εφ εκαστ. ... εζωσμ. ϋπ ... om δυο και 38. [1] επιτοιπον ... ενϑ. κ. ενϑ. και ... εστησεν ... AS φαλαγξιν, S[1] -λαξ- 39. [1] χρυσας χαλκας και ασπ. ... [1] ϋπ αυτ. ... [1] om πυρος— 40. της 40. [1] om υψηλα ... AS επι τα ταπινα (A ταεπινα) 41. της φων. ... πληϑους συνκρ. 43. ελεαζαρος ο αυραν ... AS ϑωραξιν βασιλικοις ... ϋπεραγων ... ωηϑη 45. primo απεδραμεν ... εϑανατου δεξιαν 47. ιδοντες, [2] vol. ιδεν ... κ. των δυναμεων το ορμημα εξεκλινεν ([2] -ναν) 49. AS βεϑσουρων ... AS εξηλϑεν 50. AS ο βασιλευς ... επεταξεν 51. βελοστασιας 52. om πολλας 53. AS αγιοις 55. AS ετι ζωντος αυτου ... τον β υιον α. 56. και δυναμις αι πορευϑισαι μετα τ. β. ... AS[2] τα των προσταγματων 57. κατεσπευδεν και επενευσεν του ... AS ειπεν ... [2] κ. προς τους ανδρ. ... ισχυρος 58. om μετ αυτων 59. στησομεν αυτους ... primo ων pro ως 61. [1] ωμολογησεν 62. [1] εισηλϑον ... εις ορος ... [1] ορισμον 63. AS αντιοχιαν (ubique -χι-)

VII. 1. ετους α κ. ρ κ. ν (vid. c. antecedd. conjg.) και εξηλϑ. ... [1] om ο ... [1] εν ανδρασιν εν ολιγοις παρα ϑαλασσαν 2. [1] επονειτο pro εγενετο ... [1] συνελαβοντο ... AS αγαγειν 5. αλκισμος ηγ. α. ηγουμενος βουλ. 6. [1] κατηγορησαι ... AS παντας τ. φιλ. σ. ... AS[1] εσκορπισεν 7. [1] πιστευσεις ... ειδετω πασαν τ. εξολεϑρευσιν (-ε- et A) ... AS εκολασατο 8. βακχιδην ... φιλ. αυτου βασ. 9. τον αλκιμον τ. ασεβην ... [1] om και tert. 10. απηρον 11. ειδον ... ηλϑαν 12. [1] βακχιδης ... [1] δικαιοι 13. AS και πρωτοι ... ασειδοναιοι ... AS παρ 14. ειπον, it. 18. ... om του 16. [1] ενεπιστευσεν ... [1] εγραψ. αυτον, [2] εγρ. ο προφητης 17. σαρκας (κρεας) οσ. ... [1] αιμα 18. AS εις παντα 19. βηϑζαιϑ' ... [1] συνεβαλεν ... AS μετ pro απ ... [1] om και ult. ... αυτος 20. [1] των αλκιμων 21. ιερωσυνης 24. εκπορευεσϑαι 26. [1] αρχοντων των α. ... AS εκχϑραινοντα 28. AS ειδω (A ι-) ύμων 29. ετοιμοι ησαν 30. ειδιν 31. primo φαρσαλαμα 32. πεντακοσιοι ανδρ. 33. om το ... εξηλϑεν ... [1] προφερομενην 35. εξηλϑοεν 37. AS om κυριε ... επ αυτου 38. om εν pr. 40. [1] ειπον (c. sqq. conjg.) 41. AS om ασσυριων ... ο αγγ. σ. ... AS om κυριε 42. AS ουτως ... AS ελαλησεν 43. επεπεσεν 44. δε η ειδ. η ... om αυτων 45. μιας ημερας ... εσαλπιζον 46. απεστρεφον ... [1] κ. ουκ απελιφϑη 47. [1] παρα τη ιηλμ' 48. AS ηϋφρανϑη ... AS[1] μεγαλην 49. AS κατ ενιαυτ. ... AS τη τρισκαιδεκατη (S -κε-)

VIII. 3. AS σπανιας 4. απεχων μακραν ... γης ως 5. AS[2] κιτιαιων 6. αντιουτχον τον ... [1] συνετρ. ϋπ αυτου 7. [2] εστησ. αυτον αυτ. ... [1] δου-

---

VI. 40. A τα ταεπινα] Ti adnot. „corrige πετεινα“ sic, mendum typographicum pro ταπεινα?

VII. 23. b τα εϑνει

ναι ... [1] φορον μεγαλην ... ομηρον 8. AS μηδιαν ... λυδιαν απο 10. AS ηχμαλωτισαν ... [1] επρονομευσεν (επρον- et AS[2]) et κατεκρατησεν ... [1] om αυτων ... [1] καθειλεν ... AS οχ. αυτ. και επρονομευσαν αυτους κ. κατεδ. 11. οι ποτε ... AS ανεστησαν 12. βασιλεων 13. AS οισ ... [1] βασιλ. και βασ. 14. AS επεθεντο ... αυτων ουδε εισ διαδ. ουδε π. ... [1] om εν αυτη, [2] επ αυτη 16. A[2]S αρχειν pro την αρχην ... [1] om κυριευειν 17. επελεξατο ... [1] om αυτοισ 18. ειδεν ... δουλια 19. εισηλθοσαν 20. AS ο και μακκ. ... απεστιλεν ... [1] φιλουσ ημων 21. εναντιον 22. AS αντεγραψαν et απεστειλαν (S -στι-) 23. εχθροσ 24. AS om εν pr. ... εν παση τη κυρια α. 25. [1] πληρη 26. [1] om ου δωσουσιν ... [1] πλοιον ... AS[1] ρωμη 28. ρωμαιοισ ... [1] φυλασσουσιν (sine και, c. praec. conjg.), [2] κ. φυλαξωνται ... AS ταυτα pro αυτων 29. AS τουτουσ ουτωσ 30. βουλευσονται ουτ. η ουτ. ... ποιησωνται ... αν 31. [1] om βασιλευσ ... [2] εισ υμασ ... τ. συμμ. ημων ϊουδ. 32. ποιησ. εαυτοισ ... [1] πολεμη. ϋπερ σου ... [1] δια τησ θαλ. και bis scr. (i. f. p.)

IX. 1. [1] επισεν, [2] επει- ... η δυναμισ ... om εν ... [1] βακχχιδην, [2 et 3] βαχχ- 2. [1] αυτουσ ... εισ ψυχασ ... [1] ανθων 3. (δευτ. κ. ν̄ κ. ρ̄) 4. και Β ([2] ,Β) ϊππον 5. ελασα ... και Γ ([2] ,Γ) α. μετ αυτου εκλεκτοι 6. ειδον ... AS εξερυησαν 7. την καρδια 8. ειπεν ... πολ. προσ αυτ. 9. [1] απεστρεφον αυτουσ λεγ. ... [1] σωζομεν, [2] σωσομεν ... AS το νυν επιστρ. ... και οι αδελφοι ημ. 10. om μοι ... om τουτο ... ημων αποθαν. ανδριωσ ... [1] αδελφων και 11. [1] προσεπορευοντο 13. πρ. μεχρι εσπ. 14. om εν 15. το δεξ. μεροσ ... AS εδιωκεν 16. AS και οι εισ ... ειδον ... primo κερασ κατα προσωπον και επεστρεψεν ϊουδα, dein κερ. και κατ. πρ. επεστρ. ϊ., [2 et 3] = b 17. om και εκ τουτων 19. ηρεν ... πατ. αυτων εν μωδαειν 20. ειπεν 22. περισσια ... AS μεγαλωσ. αυτου ... πολλη 23. AS[1] ϊουδου, it. 26. 28. 31. 24. AS αυτομολησεν 25. AS βακχειδησ, it. S 43. 26. ηρευνουν ... εξεδιωκε αυτουσ 27. AS om εν sec. 28. [1] om τω 29. εξελθ. και εισελθειν ... βαχχιδην 35. AS om ιωναθαν ... AS ναβαταιουσ (A -τε-) ... αυτου του παραθ. ... παρασκευην αυτου 36. AS οι υιοι ... αμβρει οι εκ 37. [1] om δε ... απηγγιλεν ... AS om τω pr. ... τω ατωδελφω ... AS om οι ... [2 et 3] αμβρι ... απο γαβαδαν ... AS μεγαλων μεγιστανων χαναων 38. [1 et 3] εμνησθ. του αιματοσ ϊωαν. ... [1] αυτου 39. και η αποσκ. ... υπαντησιν 40. AS om οι περι τ. ιωναθαν ... [1] απεκτινεν ... [1] σκ. αυτου 41. AS om η 42. [1] εξεδικησεν et αυτου 43. [1] χρηπινων 44. δη pro νυν ... πολ. περι τ. ψ. 45. om ημων pr. 46. εισ τον ουρ. ... χιροσ των εχθρ. ημων 49. επεσον δε παρα βαχχιδου ... [1] Γ, [2] ,Γ 50. AS[1] ωχοδομησαν ... [1] αμμαουσ, [2] -ουν ... [1] om -ραθωνι (sic) — εν τειχε- (sic) ... AS[2] φαραθων ... θυροισ pro πυλαισ 51. αυταισ τ. εχθραινιν 52. πολιν την β. ... AS βεθσουραν ... AS και γαζ. 54. ετι γ̄ κ. ν̄ κ. ρ̄ τω μηνι τω 55. και επληγη ... AS ηδυνατο 56. μεγαλου 57. επεστρεψεν 58. om και sec. ... αναξον 60. [1] απηλθεν pro -ηρ- ... λαθρα επιστολασ ... συλλαβουσιν ... ηδυναντο ... om αυτοισ ... αυτου 61. συνεβαλον ... αρχηγιων ... om εισ πεντηκ. ανδρασ ... AS απεκτεινεν (S -τι-) 62. εξεχωρ. απ αυτων ... βαιθβαισσει ... καθειρημενα 63. [1] κ. τοι εκ 64. βαιθβασσει ... μηχανεασ 65. AS και ηλθεν αριθμω 66. AS([2]) οιδομηρα ... φασειρων ... ηρξαντο ... ανεβαινον ... AS εν ταισ δυναμ. 68. AS επολεμησαν ... βαχχιδην 69. AS[1] ωργισθησαν ... [2] εν θυμω ... εβουλευσαντο 70. [1] απεστιλαν ... πρ. αυτουσ πρ. 71. επεδεξατο ... [1] λογ. αυτω κ. ωμοσαν α. 72. [1] επεδωκαν ... [1] αιχμαλωτευσεν ... τησ pro γησ

X. 1. (ετι ξ̄ κ. ρ̄) ... [1] επεξαντο (sic), [2] απεδεξατο 3. απ επιστολασ ... μεγαλυνθηναι 4. AS μετ αυτων 5. om αυτου sec. 8. [1] δυναμιν 9. εδωκεν pro απεδ- ... [1] γον. αυτου 11. [1] om το ... τετραποδων, [2] -πε-

... [1] και εισ οχ. ... εποιησεν 12. οικοδομησεν ... AS[2] ο βαχχιδησ 14. βαιθσουροισ ... γαρ εισ φυγ. 15. [1] διηγησατο ... τασ ανδραγ. ... [1] om ουσ εσχον 17. [1] αυτου 18. [1] αδελφω τω ϊωνα., [3] τω αδ. τω ϊ. 19. om ει, [1] et του ... AS ημων φ. 20. κατεστακαμεν ... του βασιλ. ... [1] κεισθαι ... σε και απεστ. ... [2] χρυσουν λεγων ... φιλιασ 21. ετουσ $\overline{\zeta}$ ([2] $\overline{\xi}$) κ. $\overline{\rho}$ 23. εποιησασ ... προεφθασεν ... om ο ... AS καταλαβεσθαι 24. δοματοσ 25. επεστιλεν 26. [1] τα προσ τασ σμασ (sic) συνθ., [2] = b ... [1] ενετιλατο 27. om και pr. ... om του ... συντηρ. τι 30. απο γησ ϊουδα ... AS σαμαριτιδοσ κ. γαλιλ. απο ... AS εισ τ. απαντα χρ. 31. και η $\overline{ιηλμ}$ εστω η αγια ... AS[2] αφιεμενη 32. [1] τησ σαρρασ την εν ... om και sec. ... [1] αρχιερει ανδρασ οπωσ ... αυτοσ εκλεξηται 33. [2] τ. φορ. αυτων 34. [1] νουμηνια ... αι αποδεδιγμεναι ... κ. τρισ μετα εορτ. ... εστ. π. αι ημ. εστωσαν ατελιασ 35. ουκ εχει ... περι τινοσ πρ. 37. om και καταστ.—βασιλεωσ ... τοισ (primo ταισ) μεγ. κ. κριται κατασταθησονται ... εστωσαν εαυτων κ. ... νομ. εαυτων καθωσ πρ. 38. AS σαμαριασ ... om το ... [1] επακουσαι ... αλλη εξουσια 39. καθηκουσαν 41. οι ουκ ... [1] εθνεσιν 42. [1] οσα ελαμβ. ... [1] αφιται 43. AS οφιλων ... [1] παν πραγμα pro παντα ... αυτ. απολελυσθωσαν εν τ. β. 44. [1] om και του, [2] om του sec. loco ... [2 et 3] om και η δαπ.—βασιλεωσ 45. ωχυρωσεν ... οικοδομησαι τα τιχη ιηλμ τη ϊουδ. 46. AS[1] επιστευσεν ... [1] επεταξαντο ... εμνησθησαν ... [1] εποιησαν 48. ο βασιλ. αλεξανδροσ πασασ τασ δυναμισ ([3] -μεισ) και ... ... [1] δημητριοσ 49. AS[1] παρεμβ. αλεξανδρου κ. εδ. αυτον ο δημητριοσ ([2] αυτουσ αλεξανδροσ) 50. εωσ ο ηλιοσ εδυ 52. AS εισ την βασιλειαν (S -λι-) μου ... ενεκαθισα ... [1] θρονων ... [1] εκρατησασ ... [1] επεκρατησεν 53. [2 c. 3] εκαθισα 54 στησομεν προσ αυτουσ ... om νυν ... θυγατεραν 55. επεστρεψασ ... [1] om σου ... [1] αυτου 56. AS αλλα ... [2] απαντησ. μοι ... ειρδωμεν 57. AS και ηλθεν εισ ... ετουσ δ. κ. $\overline{\xi}$ κ. εκ. c. seqq. conjg. 58. om και pr. ... AS[1] εξεδετο 59. [1] ϊωναθα sine τω ... [2] εισ την συναντ. 60. ενωπιον 61. ανομοι 62. λ ο βασ. 63. εκαθισαν α. οι βασιλεισ μετ αυτων ([2] -του) κ. ειπαν ([2] -πεν) ... [1] om αυτου ... AS εξελθατε (S -ται) 64. AS ειδον ... AS εκηρυξεν 66. om εισ ιερουσαλ. 67. και ([2] add. εν) $\overline{ε}$ ετι κ. $\overline{\xi}$ κ. $\overline{\rho}$ 68. [1] ελυπηθη (ο βασιλευσ) σφ. ... [1] ϋπεστρεψεν 69. [2] επι τησ κοιλ. ... [1] παρενεβαλον ... επι ϊαμνιαν 71. ουν επιπεποιθασ = επει ... [1] οτι ουκ εστιν ετι δ. 72. AS[1] εστ. ημιν ... [1] om ποδοσ, [2] ποδων ... οτι διετροπωθησαν 73. om και sec. 74. [1] εισ pro εξ ... βοηθιαν αυτω 75. [1] αυτην ... AS οι εκ ... φρουραν απολλ. εν ϊοπ. ευρον κ. 76. εφοβηθεντεσ ... [1] εκυριευσαν 78. AS om ιωναθαν ... αυτου εισ πολεμον εισ αζωτ. ... AS παρεμβ. οπισω αυτου εισ 79. AS ϊππον κρυπτωσ ... καθοπισθεν 80. [1] ναον ... AS εωσ διλησ 81. AS ϊστηκει (S -κι) 82. συνηψαν ... AS[3] φαλαγγα ... AS εφυγαν 83. εφυγεν ... [1] εισ βοδαγων 84. [1] συνφυτου|τουντασ, [2 et 3] συνφευγοντασ 85. [1] εγενετο 86. ενθεν 87. [1] ϊσ $\overline{ιηλμ}$ ... [1] εχοντι 88. ετι δοξασαι 89. AS[3] συγγενευσιν ... [1] ακχαρω

XI. 1. om ο ... AS ωσ η αμμοσ (AS[2] add. η) παρα το ... [1] εζητησε και κατεκρατησε 2. λεγων λογουσ ϊρηνικουσ κ. ... απο τησ πολεωσ ... συνηντουν 3. om ο ... AS[2 c. 3] πτολεμαϊδοσ ... [3] φρουριν 4. ηγγεισαν ... καθειρημενα ... και σωματα ... θειμωνιασ (A θι-) 5. ψεξαι 6. ο δε πτολεμ. ο βασ. ... παραλιου ... AS σελευκιασ 9. θυγατεραν ... [1] ειχεν ... [1] om και ult. ... την βασιλειαν 10. [1] μετα γαρ εμε δουσ 11. [1] εψεξεν, AS[2] εψογισεν 12. om τω ... και εδηλωθη τω αλεξανδρω 13. [1] εξηλθεν ... AS περιεθετο το διαδημα τησ ασιασ και περιεθετο δ. δ. ... το τησ

X. 46. S[1] εποιησαν] sic Ti in textu, in Comm.: „εποιησεν: C[a] εποιησαν“

αιγυπτ. κ. ασιασ 14. [1] εκεινουσ ε⁽χινουσ⁾ (sic, [2] et [3] del. signa) 15. [1] ηλϑον ... AS[1] εν πολεμω ... AS[1] om την δυναμιν 16. [1] om αυτον 18. [1] om ο ... om εν pr. ... AS οχυρ. αυτου απωλ. 20. εκειναι συνηγ. ... πολεμησαι ... [1] εποιησ. εν αυτη 21. [1] επορευϑημεν ... [1] εϑνοσ ⁽ημων⁾ αυτων 22. AS[1] om τη ακρα ... [2] και συνμισγ. 23. [1] om δε ... εξελεξεν ... ϊουδαιων pro ιερεων 24. [1] πλειον ... AS και επορευϑη ... AS εναντιον 25. AS των εκ του 26. εποι. οι προ αυτ. αυτω ... εναντ. τ. φιλ. α. παντων 27. [1] om των 28. [1] ϊουδαια ... [1] και τρισ τριηραρχιασ 31. om το ... [1] ϋμων π. ϋμ. ... AS ϊδητε (A -ται) 33. φιλοισ ουσιν κ. συντ. ... αγαϑον ποιησαι 34. εσταχιμεν αυτοισ ... AS λυδδα κ. ραϑαμειν προσετεϑησαν ... [1] ϊουδεα ... AS σαμαριτ- ... AS γενηματων ... AS και των 35. [1] τελων και τ. ... [1] το του αλ. λιμνων ... παντασ ... AS επαρχεσωμεν (A -σο-) αυτ. 36. AS αϑετησετε (A -ται) ... [1] απο τ. νυν bis scr. ... AS[1] om και 37. εν τω τοπω ... AS επιτηδιω (S[1] -ηνιω, A -δειω) επισημω 38. AS ανϑεστηκει (S -κι) ... om πασασ ... δυναμενων ων ... ηχϑραινον ... AS π. αι δυν. αι απο των ... om αυτου 39. AS κατα του δημ. ... ϊμαλκουε ... εϑρεψεν (primo ετρ-) αντιοχ. το παιδ. τον τ. 40. om παραδοι α. α. οπωσ ... οσα συνετασσεν ο δ. 42. δημητρ. ο πρ. ... ου ταυτα μονον ... [1] αλλα δοξα, AS[2] αλλ η δοξη ... αν 43. AS συμμαχ. μοι 44. [1] Ͱ, [2] Γ ... ηλϑον ... AS ηϋφρανϑη 45. οι απο τ. ... AS om ανδρων sec. 46. τ. οικιασ τασ 47. παντεσ προσ αυτον ... AS om παντεσ αμα sec. ... om εν τη πολει (sec.) 48. ελαβον 49. ειδον ... [1] om ωσ ηβουλ., [2] ωσ εβουλοντο ... [1] εκρατησαν, [2] εκραξαν 50. δεξιαν ... πολεμεουντεσ 51. [1] om παντων ... [1] βασ. αυτου και ωνομασϑησαν εν τη βασιλεια αυτου ... [1] επεστρεψεν 53. [1] εσπευσατο ... [1] ηλλωτριωϑησαν ϊωναϑ. ... om ανταπεδωκε—ασ αντ- (sic) 54. και μετ α. 55. [1] επισυνησαν ... AS απεσχοραχισεν (S primo επεσχ-) ... δημητρ. οσ ... επολεμησεν ... ετροπωϑησαν 56. τησ αντιοχιασ (-χι- et A) 57. AS[1] om τω ... [1] om και ult. 60. πασα δυναμισ 61. AS εν πυρι ... AS αυτασ 62. AS om τον ... [1] δεξιαν, it. 66. ... AS των αρχοντ. 63. AS κηδεσ 64. [1] συνηντησαν εαυτοισ ... και κατελιπ. τον αδελφ. α. σιμ. εν 65. AS βεϑσουρα 66. AS επ αυτην 67. και παρενεβ. ... AS ϋδωρ του ... [1] γεννησαι ... παιδιον ασωρ 68. η παρεμβολη ... [1] εξεβαλεν ... δε παριστηκισαν εξεν. 69. [1] om και εφυγον 70. ματταϑ. του ψαλμωδου κ. ... χαφει 71. AS επεϑετο 72. [1] ϋπεστρεφον 73. ειδον ... AS om οι sec. ... επ pro προσ ... εδιωκαν ... κεδεσ

XII. 1. αυτων ... επελεξατο 2. [1] προσπαρτιατασ ... και εισ τοπ. ... AS κατα ταυτα 3. εαυτοισ 7. [2] επι = επει pro ετι ... αρχιερεαν ... AS δαριου ... [1] ω pro ωσ 8. [2] απεδεξατο ... ο ονιασ 9. om και pr. 10. μνησκομεϑα ... ϑυσιαν 14. AS om και pr. ... παρενοχλησαι ... AS ϋμιν κ. τουσ λοιπουσ συμμαχουσ κ. φιλουσ 15. om ημων pr. 16. AS ϊασονοσ ... AS την προτερον 18. AS αντιφωνησαντεσ 19. AS[1] απεστειλαν (S -τι-) 20. ονιααρησ ... νονεια 23. [1] κ. ϋμεισ δε αντιγραφονμεν 24. [1] om οι 25. χωραν αμαϑιτιν ... AS του εμβατ. 26. AS παρεμβ. αυτου κ. επεστρεψαν ... AS ουτωσ 27. AS om και sec. 28. κ. οι πατερεσ! α. 31. AS ζαβαδαιουσ (A -δε-) 32. om τη 33. AS κ. τα πλησιον οχυρωματα 35. εβουλευετο 36. [1] μεωσ pro υψοσ ... μεγαν ... [1] om εισ το—πολεωσ ... [2] διαχωρισαι ... [1] om οπωσ—πωλωσι ... [2] αγορασωσιν et πολησωσιν 37. [1] τω οικοδ. ... επεπεσαν pro ηγγισε ... [1] χειουσ (corrige χειλουσ) pro τειχ. ... AS επεσκευασεν ... τον καλ. 38. οικοδομησεν ... αδειδα ... [1] σεφηλα πεδεινη ... ωχυρ. αυτην και επεστησεν ϑυρ. 39. κ. εξετινεν την χ. επ αντ. 40. AS ευλαβηϑη (A ηυ-) ... om πορον του ... AS συλλαβ. αυτον του ... AS om αυτον 41. εν μ̄ χ. ... [2] επιλελεγμενων 42. οτι

XII. 33, b των πλησιων, Ti τ. πλησιον (tacet in Prol.)

ηλθεν ... AS om ιωναθαν ... om και sec. ... [2 c.3] επ αυτην ... [2] και ευλαβηθη 43. [1] ευλογωσ κ. συνεταξεν α. π. ... [1] om εδωκε—επεταξε ... AS[2] και επεταξε τοισ φιλοισ αυτου και ταισ ... αυτου ([2] -τω) ωσ αυτου 44. om παντα ... τουτ. μη ενεστ. ημ. πολεμου 46. [1] εξαπεστιλασ ... [2] τ. δυναμισ ϊωναθαν ... [1] αι pro και (saepius sic) 47. τρισχιλιουσ και ... AS ωσ pro ων ... ανδρασ [δισ]χιλιουσ ... [1] om τη 48. πτολεμαϊδαν απεκλισεαν ... συνεισελθοντασ αυτω (primo -του) ... [1] απεκτινον 50. ουσ και επεγν. οτε δε ... AS συνελημφθη και απολ. 51. ειδον 53. [1] εζητησεν ... ειπον

XIII. 1. στρυφων 2. εντρομοσ εστιν ... AS εκφοβοσ ... [1] om εισ 3. παντεσ εποιησαμεν χαριν τ. ... [1] αγιων τουσ ... [1] om και τ. στενοχωρ. ... AS[1 et 2] om ασ ειδομεν 4. ων και χαρ. ... παντεσ οι αδελφ. μ. χ. 6. και των γυν. και τεκν. ϋμων οτι συνεηχθησαν 7. ανεζωπυρησεν ... αμα του ακ. 8. ϊουδου ... AS ϊωναθου, it. 14. 11. AS αψαλωμου ... οντασ εκει και ... [1] om εκει 12. ελθειν 13. [1] αδεινοισ, AS[2] αδειδοισ (A -διδ-) 15. συνειχομεν 17. πεμπει του λαβειν το αργ. 18. AS λεγοντεσ ... [1] επεστιλα ... om και απωλ.—19. παιδαρια 20. [1] τρυφ. νυν τ. ... εκυκλωσαν ... αντιπαρηγαγεν 22. AS ελθειν και εν τη ν. εκ. ην χ. ... [1] δια τον χ. 23. AS τησ βασκ. ... om εκει 24. κ. επεστρ. εκει τρ. ... [1] εισ την αυτου οικιαν 25. AS εθαψ. αυτον ... μωδειν, it. 30. 27. ξ. εκ των εμπροσθεν και οπισθεν 28. AS om επ αυτα ... μια κ. ... [1] om τεσσαρσιν 29. κ. ταυτα επ. ... πανοπλιαν εισ ... ενγεγλυμμενα 32. AS το διαδημα 33. [1] ϊδουμαιασ ... πυλοισ 34. [1] τρυφωνοσ απαγαι 37. AS αφειναι (A -φι-) ... τα αφεμ. 38. AS εστησαμεν ... οικοδομηκατε 40. [1] γινεσθω[σ]αν αναμ., [2] = b 42. om ισραηλ ... [1] συναλλαγματα ... ($\overline{α}$) ... στρατηγου με και 43. παρενεβαλλεν ... AS om σιμων ... ελεοπολιν 44. ελεοπολι ... κιν. εν τη πολε μεγα 45. om ταισ ... [1] om αξιουντεσ ... [1] σειμωνα δει ϊδιασ α. δ. 46. AS ειπαν 47. [1] σιμων και, AS[2] αυτοισ σιμ. κ. ... εξω τ. πολ. 48. [1] και και εξεβ. ... κατωκησεν ... AS εν αυτη pro εκει ... ποιησωσιν ... αυτην δι και ιωκοδομ. 49. ακρασ οι εν ... om και sec. ... τω λειμω 51. εισηλθον ... του μηνοσ του δευτερου· ([3]:) ετ. πρωτου εβδομ. ... [1] βαεων ... [1] κ. εν αβλαισ 52. μετα ευφρ. ... προσοχυρωσεν

XIV. 1. δευτ. κ. εβδομω κ. $\overline{ρ}$ ... επι[σ]πασασθαι ... AS[2] εαυτω 2. αρσικησ ... AS μηδιασ ... [1] οτε εισηλθεν 3. [1] om και εθ. α. εν φυλακη 5. [1] την ϊππον ... [1] νοσοισ 6. [1] τ. εθνι τουτω κ. 7. συνηγαγεν pro εκυριευσε ... AS βεθσουρων 8. AS γενηματα ... ξυλα αμα τ. ... [1] και τον κ. 9. [1] εκκλησιαισ pro πλατιαισ ... [2 c.3] αγαθ. και εκ. ... δοξαν 10. εχορηγησαν ... εταξαν εαυτουσ ... [1] οχυρωματων ... AS om τησ sec. 11. [2] και εποιησ. ... om την 12. om και τ. συκ. αυτου ... [1] om ο 13. AS om ο 14. εξεζητησαν 15. om τα αγια—επληθυνε ... και τα σκ. 17. αρχιερευσ αντ αυτου και αυτοσ επικρ. 18. om την 20. σιμων' ϊερ. 21. οι πρεσβυτεροι ... [1] om οι sec. ... [1] δοξ. ημων ... AS ηϋφρανθημεν 22. AS ϊασονοσ ... πρεσβυται ... ηλθον ... [1] πρ. ϋμασ αναν. ... πρ. ϋμασ 23. [2] επιδ. τασ φιλιασ και τ. α. ... AS τω δημω ... βιβλ. το ... AS μνημοσ. εχειν ... [1] τ. δημ. τον σπαρτ. ... [1] εγραψα, AS[2] εγραψαν 24. [2] μετα δε τ. ... AS[1] ολκην ... [1] $\overline{A}$, [2] ,$\overline{A}$ 25. AS ειπαν ... [1] σιμωνι ται κ., [2] primo σ. τε κ., dein del. ται 26. εστηρισται ... επολεμησεν 27. [1] χαλκοισ ... [2] δεκατω ... om ελουλ ... $\overline{β}$ κ. $\overline{ο}$ κ. $\overline{ρ}$ το τριτ. 28. εν ασαραμελ 29. [1] εγενηθημεν ... ματ. υιοσ ϋϊων ϊερευσ των $\overline{υϊ}$. ϊωαρειβ κ. ... εδωκ. αυτουσ ... om αυτων pr. 30. om και ηθρ.—αυτων 31. [1] om του εκτρ. τ. χ. αυτων ... [1] κ. εκκλιναι χ. 32. αντεστη ... AS οπλοδοτησεν ... αυτου τ. ανδρ. 33. οχυρωσεν ... [1] των προτερον 34. [1] γαραζαν, AS[2] γαζαραν ... πολεμ'οι ... om εκει pr. ... AS πρ. τη τουτ. επανορθωσει ... εν αυταισ 35. [1] om ειδεν ο λαοσ ... AS πιστιν pro πραξιν ... εθετο ... AS εξεζητησεν 36. [1] $\overline{ϊηλμ}$ εποι-

ησεν ... αυτοισ ... [1] επορευοντο 37. [1] τησ ιηλμ 38. [1] αρχιεροσυνην 40. προσηγορευνται ... [1] σιμων 41. AS και οτι οι ϊουδ. κ. οι ϊερ. ευδοκησαν του ειναι αυτων (S[1] -τω) σιμ. 42. (1) επαυτωεν (μωνα ηγουμενον) στρατηγ. ... AS μελη, it. 48. 43. ακουονται ... [1] γραφονται ... [2 c. 3] πασαι αι συνγρ. ... αι εν τη 44. [1] ουθεν τ. ... επιστρεψαι ... AS[2] περιβαλεσθαι 46. σιμωνα ... AS om και sec. 47. [1] προσστησαι

XV. 1. AS om ο ... [1] αντιωχοσ ... [2] ο ϋϊοσ ... [1] σιμων ... [1] εθναρθναρχη 3. επι τινεσ λοιμοι ... το προτερ. ωσ ην ... [1] και εξενολογησαν πλ. ... [1] κατεσκευασαν 4. βασιλ. μου 5. [1] αφεματα ... α αφηκαν ... [1] i. f. repet. οι προ εμου βασιλεισ 6. [2 c. 3] om νομισμα 7. [1] δεκτα pro δε και τα ... [1] om ειναι 8. αφισθω 9. [1] ων δ ... AS δοξασωμεν 10. (δ κ. ο κ. ρ) ... [1] και ηλθεν ... AS των πατερ. ... AS om τουσ καταλειφθ. 11. [1] om ο βασιλευσ ... AS εισ δωρα φευγων ... om τησ 12. AS ηδει γ. ο. επισυνηκται 13. [1] μυριαδασ α. πολεμικων ... primo οκτακισχιλιων ... [1] ϊππον 14. om και τα πλ.—την πολιν ... εκπορ. ουδε εισπορ. 15. εγεγρ. ταυτα 17. πρεσβυται 18. ανσπιδα ... [1] Α, [2] Α 19. [1] ταισ βασιλ. ... [1] om αυτοισ—πολεμησωσιν ... AS συνμαχωσιν (Α συμμ-) ... πολ. προσ αυτ. 21. [1] δειαπεφευγασιν τησ χ. ... AS εκδικησει αυτουσ 22. AS και ταυτα ... [1] εγραψαν ... AS και αττ. και 23. [1] συκυωνα ... [1] εισ τηκιαν, [2] εισ λυκ. ... και γορτυνα 24. τουτων 25. [1] παρεβαλεν εν επι ... [2] δευτερ. ημερα ... δια παντων ... AS[1] om μη ... primo εκπορ. κ. εκπορ., dein εκπ. κ. εισπορ. 27. AS αλλα ... AS ηλλοτριουτο 28. AS κοινολογησομενον 29. ερημωσατε κ. ποιησατε ([2] εποι-) ... om τοπων 30. ασ παρελαβετε 31. [1] om αντ ... εκπολεμησωμεν 32. ο φιλοσ ... [1] του βασιλευσαι ... [1] αργυρωματων παραστ. ... [1] εξισταντο κ. απηγγιλαν 33. AS ακριτωσ εν τινι καιρω 35. AS και pro κατα ... AS om αθηνοβιοσ 36. [1] απηγγιλαν ... οργη μεγαλη 37. AS ορθωσιαν 38. AS επιστρατηγον 39. AS παρεμβαλλειν ... om την ... κ. οικοδομησαι τ. πυλασ οπωσ πολεμησωσιν 40. ϊαμνιαν ... [1] εκβασσευειν, [2] ενβατ- 41. [2 et 3] την χεβρων ... απεταξεν ... εξοδευσουσιν ... [1] και καθα ... συνεταξεν κ ο βασ., [2] add. αυτω

XVI. 1. primo αδελφω pro πρι ... συνετελεσεν ... [1] δεβαιοσ 2. AS[2] πολεμουσ 3. νυνει δε γεγ. ... [1] om ϋπερμαχιται ([2]) 4. [1] μωδιν, [3] = b 5. επορευθησαν ... [1] αυτοισ (βασιλικη) πεζ. ... AS κ. χιμαρρουσ (Α χει-) ην 6. ϊδεν ... AS ειδον ... καθοπισθεν αυτων ([2] -του) 7. ην δε ϊππ. 8. AS om ιεραισ ... [1] ετροπωθησανδαιβεοσ κ. 10. AS om εωσ ... AS εισ την ϊουδαιαν ... μετα 11. ϊερειχω, it. 14. 13. εβουληθη 14. [1] τα τησ επιμελιασ ... [1] αδελφοσ, [2] υϊοι pro οι υι. ... ετουσ σζ κ. ο κ. ρ ... [1] αιου, [2] αι (sic) pro ενδεκατω ... σαββατ' 15. οχυρ. εισ 16. ελαβον et επισηλθον ... απεκτινον ... [1] τινα 18. [1] απεστιλεν ταυτα οπωσ τω βασιλει δυναμισ ... παραδω τασ πολ. αυτω κ. την χωρ. [19.] κ. 19. [1] γαζαραν ... [1] om χρυσιον και 21. ϊωαννει 23. τιχων ... οικοδομησεν

Subscriptio: μακκαβαϊκων α

XVI. 3. S νυνει] b νῦν, Ti καὶ: nescio cur, tacet in Prol. 8. ετροπωθησανδαιβεοσ] Ti Comm.: „ετροπωθησαν: C[a] ετροπωδηκεν“ sic

ΔΑΝΙΗΛ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ Ο′

ex unico codice Chisiano cum textu Tischendorfiano collatus.

I. 5. τ. οικου του βασιλ. 15. δε est in cod.

II. 4. dele εισ a Holmes, Hahn insertum; cf. Jes. 25, 2. 57, 15. Ez. 43, 7. 9. Dan. 7, 7. Zach. 1, 5. Prov. 10, 30. 27, 23. Bar. 5, 1. Tob. 6, 18. *etc.* 9. δηλωσητε· (10·) και 11. μη τι αγγ. 14. ἀριωχὴ 19. εξεφανϑη ... ευλογησε 20. εσται 22. ανακαλυπτων 25. σοφον est in cod. 33. ὀστρακίνου· 41. κεραμεικοῦ 43. και συμμιγεισ 45. συνηλοησε (Syr. i. m. ΣΥΝΗΛΟ ΛΗΣΕΝ sic) 47. ἐπ αληϑέι | (i. f. l. = -ϑείασ)

III. 2. εϑνη· και φυλ. ... σατραπασ. στρατηγουσ· ... ἐπεξουσιῶν, it. 3. ... εστησεν, it. 3. pr. l. 3. τοτε συνηχϑ. υπ. στρ. ⋇ τοπ. ... βασιλευσ /. ÷ και εστησ. οι προγεγραμμενοι 10. κιϑαρασ και ψαλτ., ut Syr. 15. ἐμβηϑήσεσϑε (sic) 28. επι est in cod. 35. ἀβραὰμ 36. πολὺ πληϑῦναι 46. στίπυον 47. δεηχεῖτο (sec. Cozzam in textu, qui in notis: „δεηχειτο sic codex et Allatius. Editiones vero διεχεῖτο habent") 48. διεξωδευσε 60. υδατα και παντα, Syr. ⋇ και /. π. 70. Syr. i. m. ΠΑΧΝΗ ... χιόνεσ (Ti χίονεσ, cf. 7, 9; idem 67. ρῖγοσ, ψῦχοσ etc., cod. -ί-, -ύ-) 81. codex ut Syr. verba παντα τα ϑ. κ. τα κτηνη i. m. habet siglo Θ′ (Theodotionis) notata 84. cod. δουλοι κυριου absque nomine i. m. habet 91. αυτου· ⁒. ⋇ ουχι ... ut Syr. πεπεδημενουσ (Ti πεπηδ-!) 95. ϑεοσ deest in cod. ... cod. ελπισαντασ ... αλλ η τω ϑ. α. 97. (ο βασ.) 98. αρχη τ. επιστ. i. marg. cod. 99. μεγαλη 100. μεγαλα

IV. 1. ÷ deest 3. Syr. i. m. ΘΡΑΣΙΣ (sic) 5. ηγγιζεν 7. ἐκ|κριζῶσαι (sic) 11. ο υπνοσ μου 15. ἰσχῦϊ. τὰ πρὸσ ... ἐξερήμωσασ 19. Syr. i. m. ΚΕΚΡΙΜΜΕΝΑ 20. om εν 25. (τῆσ βασιλείασ) 26. ουϑεν 29. (ἐ|ἐπληρώϑησαν) 31. (βασιλέιαν) 32. αγιουσ αινω ... ο λαόσ μου. το εϑν. 34. οικουσιν αυταισ ... αυτου μεγαλα ... εισ γεάσ (tacet Cozza)

V. 1. om [και α. τ. μεγ. αυτου] ... βασιλειῶν ... ενυψουμενοσ ... τοπω ... λυχνουσ. μάνη· φαρὲς· 4. την εξουσιαν 7. απαγγει (i. f. l.) ... εδυναντο 8. om οι sec. 9. περὶ τοῦ|τοῦ σημ. 16. λανιὴλ (sic?) 23. ∸ σοι και ουχ ἀλλά

VI. 4. cod. om /. 12. δαρεῖ (i. f. l.) ... ¹ ει δε μη bis scr. 13. καὶ sic. 14. ἔιπον ... ἔιπεν 17. (quae Ti inserit, hic desunt) 18. νῆστισ 20. om συ ... (ἀπὸ|πὸ) 21. επηκουσε 24. (Cozza γυνωῖκεσ, i. notis „lege γυναῖκεσ") ... τὰ τὰ οστ. 26. προσκυνῦντες (sic? tacet Cozza)

VII. 5. εχων 7. ¹ κοπανίζων ... καταπατουν. 9. χίονα 13. παρησαν /. αυτω 15. ακιδιασασ ... cod. om /. 19. εξακριβασασϑαι ... cod. ut Syr. κατεσϑιοντεσ et καταπατουντεσ ... primo κυκλωϑεν 22. om των 27. βασιλίαν ... ὑπὸ τῶν οὐνῶν, primo ὑ. τὸν οὐνὸν (α α)

VIII. 2. ἐλυμαΐδι 3. cod. om /., it. 7. ... ἐ|ἑτέρου 4. ἀνα|λὰς ... και και παντα 5. verba και ουχ ην α. τ. γησ desunt. ... οφϑ. αυτων /.

III. 3. lege cum Syro ÷ οι προγεγραμμενοι /. και εστησαν: interpres aut librarius antiquus multa nomina praecedentia repetere nolens scripsit τοτε συνηχϑησαν οι προγεγρ. και εστ. 88. Cozza τοὺς

IV. 34. οικουσιν αυταισ] sic Cozza in textu, in notis: „οἰκοῦσι ἐν (sic) αὐταῖσ in codice deest ἐν αὐταῖς (sic), sed editiones apposuerunt"

V. 23. ∸ σοι και ουχ sic Cozza in textu, in notis ∸ καὶ ουχ etc., Hahn, Ti ÷ και

VII. 9. χίονα] sic Cozza in textu, in notis „χιόνα prius fuerat in codice χιων, quod a priori calligrapho emendatur." Ti χιόνα cf. III, 81.

επινοτον
7. επαταξε 8. τεσσασα (sic) ... επιμεσημβρ. και έπανατολάσ (Syr. = [1])
ώλαι
16. δυλαί 17. είπεν 25. παλλουσ (sic?) 26. -:- το ... ετι γαρ εισ 27. ά|ἀναστασ ... [1] παλιν παλιν ... επι τὸ (sic) οραματι

IX. 2. των αριϑμων ... τον τον προφ. 6. ᾱ pro οῖ 7. 8. σου δεσποτα. 8. om τοισ sec. 10. νομω σου 18. 19. ελεοσ x̄ε̄· συ ιλατευσον x̄ε̄· 19. χρονησησ 20. om εωσ 22. είπεν 26. om εωσ

X. 2. τρεισ εβδομ. c. seqq. conjg. 3. ὄῖνον 4. τιγρησ 8. κ. ουκ έ|κατελειφϑη (lege εγκ-) 13. του στρατ. του βασ. 14. cod. ut Syr. ωρα pro ορασισ 16. απεστραφη 19. είπε ... κ. ισχυσε 21. ούϑεισ (sic in textu, in notis ούϑ.)

XI. 4. εδυναστευσε· οτι 5. cod. ut Syr. κ. δυναστευσει δυναστεία μεγάλη η δυν. α. 6. κατισχυση 8. αυτων ult. ex. αυτου corr. vid. 9. αιγυπου ... επι τ. γην 10. κατὰ σύρων 12. (αὐ μὴ sic?) 13. primo vid. εισ αυτο επ 16. ϑελησεωσ deest. ... παντα τα εν 22. βαρχιονασ sic? 26. παρελευσονται 30. οργιοϑησονται 42. εν γαῖσ γάιαισ /. (sic) 45. om ο

XII. 1. παρελευσε| μιχ. 3. συνιε|έντεσ 6. cod. ut Syr. om του υδ. τ. ποτ. 8. κ. τίνοσ αι 13. βαδισον

Subscriptio ut apud Ti

Titulus Α'Σ'Θ' ΣΟΥΣΑΝΝΑ †††

5. -:- και απεδειχϑ. 7. [1] ονομα bis scr. 12. εγινετο 13. ελυληϑει
ουν
(sic?) 19. cod. habet είσ, non τισ 28. παρωκουσαν 30. cod. et Syr. πενταχοσιοι 38. ειστηκειμεν 51. είπεν, it. 55. ... ψευσωνται 54. σχίνον 58. πρίνον 64. ευσεβησουσι

οἱ
2. μετρητας 6. ουϑεν 7. παραδείξειτε 8. παρ έμοῦ 11. είπεν, item 17. 18 bis. 12. επισφραγισαι 13. ουϑενοσ 16. ην η σφραγισ 18. έστί· 20. εὗρε 21. κατέστρεψε· 26. ο δανιηλ 27. απεκτεινε· 30. ⁄· τον δανιηλ i. m. 34. έστι·

Subscriptio: δανιηλ κατα τουσ ο'

---

30. cod. et Syr. πενταχοσιοι] Ti πεντηκοντα, ad quod adnotat „ita omnino (cum Syro) legendum; ex cod. editum est πεντηκοστοί": Syr. habet חמשמאא! 35. ad και αναχυψουσα Ti Hahnium secutus adnotat: Syr. και τρισ αναχυψουσα. Verba Syri sunt וכד תלת חורה לעל, in quibus vertendis Hahnium תלת = hebr. תָּלְתָה suspendit (visum) cum תלת = שְׁלוֹשׁ confundisse jam alii ante me viderunt.

---

p. 48. l. 3 in notis scribe: omisso
p. 49. i. m. corrige numeros 40. 45
p. 159. l. 2 scribe: μνημοσυνο (sic)

Lipsiae: Typis F. A. Brockhaus.

Princeton University Library
32101 063697146

DATE ISSUED	DATE DUE
	MAY 15 1950
	NOV 28 '52
	
OCT 15	NOV 12 '59
NOV 13	DEC 11

